30:07/III

НЕДЕЉНЕ ИЛУСТРАЦИЈЕ

1928

Недель имуся.

1928 (I 1, 2, 3, 4, 5, | II 6, 7, 8, 9 | III 10, 11, 12, 13, | IV 14, 15, 16, 17, 18, |

V 19, 20, 21, | VI 23, 24, 25, 26 | VII 27, 28, 29, 30, 31, | VIII 32, 33, 34, 35, |

IX 37, 38, 39, 40, | X 41, 42, 43, 44 | 45, 46, 47, 48, | XII 49, 50, 51, 2

а. 3-14

9

Поштарина плаћена у готову. Година IV. Број 2.

30:07/III 1,16,19(9),22,33,36 2000 3 000
БИБЛИОТЕКА ГРАДА БЕОГРАДА
RN 515

Недељне Илустрације

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ
Уредништво и Администрација Скопљанска 18 II спрат
Телефон број 24-91 — ПОЈЕДИНИ БРОЈ ДИН. 5.—

Уредник: М. СВЕТОВСКИ
Београд, 8. јануара 1928. год.

ПРЕТПЛАТА:
За нашу државу годишње 150 д., полугодишње 75 д.
За иностранство годишње 200 д., полугодишње 100 д.

Два непоколебљива љубитеља зиме и зимског спорта

Њ. КР. ВИСОЧАНСТВО ПРЕСТОЛОНАСЛЕДНИК ПЕТАР И Њ. К. В. КНЕЗ АЛЕКСАНДАР, СНИМЉЕНИ У СНЕГУ, за »НЕДЕЉНЕ ИЛУСТРАЦИЈЕ«. (Фото Бенчић).

ФРАНЦУСКА ЈЕ ОДЛИКОВАЛА ВОЈНИМ ОРДЕНОМ КНЕЗА АРСЕНА КАРАЂОРЂЕВИЋА

Француски листови објавили су једно високо одликовање војним орденом, Кнеза Арсена Карађорђевића, за његова учешћа у ратовима, као активни борац у савезничким редовима.

ЧИЈЕ СУ ОВО ОЧИ?

»Недељне Илустрације« скрећу пажњу својим читаоцима, да ће они добри познаници нашег света, који одговоре на ову анкету и погоде чија су ова четири пара очију, тако изразитих, и назначе број приближних одговора добити прву и другу награду.

ПРВА НАГРАДА ИЗНОСИ
500 ДИНАРА
ДРУГА НАГРАДА
250 ДИНАРА

Одговори ће се примати до 20. јануара закључно.

Одговоре треба слати на адресу »Недељне Илустрације« Скопљанска 18. — за анкету »Чије су ово очи?

Кроз Грчко посланство

Хоћемо ли ове сезоне добити Грчко-Југословенски Клуб?

ЈЕДАН ИНТЕРЕСАНТАН ЧЛАНАК Г. ПОЛИХРОНИЈАДИСА, ПОСЛАНИКА ГРЧКЕ У БЕОГРАДУ, ЗА »НЕДЕЉНЕ ИЛУСТРАЦИЈЕ«.

Г. Полихронијадес, грчки посланик у Београду.

Безброј је клубова, само још грчког нема. Да ми нисмо у блиској вези — географској, историјској (и породичној) — са нашом суседком кроз векове, можда би се и могло проћи. Али југословенско-грчки клуб није ни луксуз, ни снобизам. У један велики број угледних српских породица ушле су лепе Гркиње, као негда у наше царске дворе. Њих је данас прилично у Београду, тако да се прошле године помишљало и на зидање једне цркве. У толико пре ће клуб бити остварљивији. Гђа Августа др. Милана Стојадиновића, гђа Катарина Раде Пашића, гђа Паљић, поред толиких још других угледних дама с Крфа и других страна Јеладе, даје много изгледа да ће то бити пријатно престоничко стециште.

Но шта о томе мисли г. Полихронијадес?

Сишли смо Позоришном улицом, до на крај, тамо где се посланства ређају. Грчко пада у очи својом спољашношћу и својим становницима. ТО ЈЕ ЈЕДИНО ГАРСОНСКО ПОСЛАНСТВО У БЕОГРАДУ. Једно време гца Полихронијадес вршила је улогу домаћице али иза њеног одласка у Атину, гарсони из грчког посланства, којима предњачи г. Полихронијадес, а за њим г. Валтис, давали су бриљантни соаре, са таквом рафинираношћу, да су могли постидети многе домаћице од укуса.

Наставак на стр. 22.

Нови Посланици у Скупштини

Г. ИНЖ. ДОБРОСАВ Ј. ЈОВИЧИЋ

Још један од младих, који је на радикалној листи ушао као посланик са Косова: г .Добросав Ј. Јовичић. Довољно је рећи, да је он тамо рођен и да је као гимназист у Скопљу, маштао о препороду српскога Југа. Ни као свршени човек, није се хтео одвојити од родног краја. Осећајући Косово, његов епос и народ, он је као инжињер и шеф окружне грађевинске секције у Приштини, гледао да допринесе ка материјалном благостању. Са неколицином својих другова, који су усхићени ушли у Парламенат, допринеће сигурно да се овај заборављени кут, претвори у један напредни крај; нашу житницу и понос.

Г. МИЛАН ПОП ДИМИТРИЈЕВИЋ

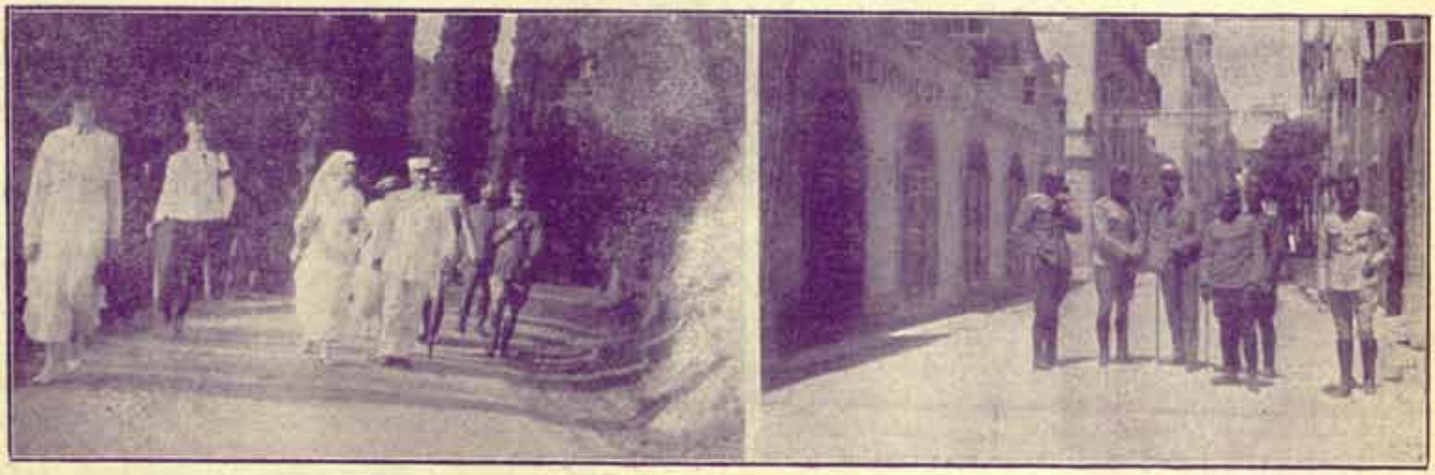

Од великог је соја и угледа овај рођени Кочанац. Образован, свршивши учитељску школу у Скопљу, одао се ипак трговини; шест година управљао општином, за време робовања под Турцима осуђиван и једва ослобођен за време Хуријета, док најзад није био од народа свог изабран за обласног и народног посланика. Прва грађанска школа у Јужној Србији за просвећивање народа отворена је у Кочанима његовом иницијативом. Сад настоји као посланик да његов крај богат са дуваном, пиринчом и досталом, са скорашњом железницом дигне на ступањ једног високог производњачког кута наше државе.

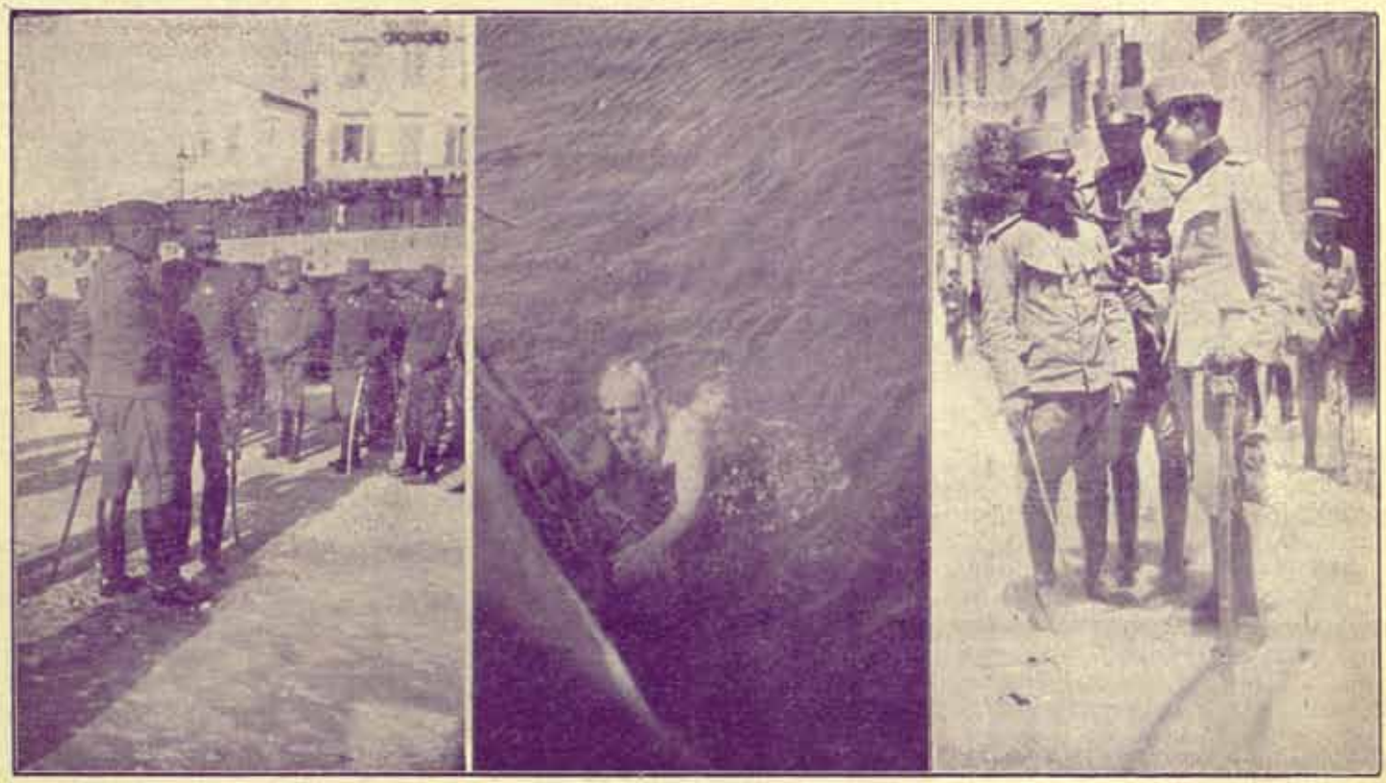
СЕЋАЊА НА КРФ

У очекивању Краљевог доласка. На пристаништу се виде чланови тадање владе: г. Воја Маринковић, г. Љуба Давидовић, г. Љуба Јовановић, г. Нинчић и војвода Степа Степановић. — Француске трупе искрцавају се на Крф.

Кад сунце припече. Гђа Ана В. Маринковић (×) у пратњи генерала г. Мондезира и г. Ђорђевића. — Једна група наших официра на улицама Крфа.

На Крфском пристаништу. — Покојни Никола Пашић, излази из мора после купања. — Сцена на улици. Снимци г. Р. Пашића.

Наши дипломати у Паризу.

После благодарења у руској цркви, наши представници у Паризу узимају овај леп снимак. У првом реду се виде гђа Спалајковић (×) и посланик г. Спалајковић, гђа Јанковић и г. Ика Новаковић.

Писма из Париза од г-ђе З...

ЈЕДАН ПРИЈЕМ КОД Г-ЂЕ И Г. СПАЛАЈКОВИЋА, НАШЕГ ПОСЛАНИКА У ПАРИЗУ

То је било једно пријатно вече, које смо провели поред г-ђе и г. Спалајковића. Париски монденски свет могао се видети у салонима српског посланства. Топли су ти салони, олив боје, са гобленима, скулптуром, уметничким сликама, финим јастучићима. Једна велика слика г-ђе Спалајковић са децом на зиду, и она се смеши својим мла далачким осмехом.

Лепа је она и врло отмена дама. Има у њој босанске лепоте, и свежине модерних жена, којима никада не можете да одредите године. Те вечери сва је била у грао тону. Грао хаљина од крепжоржета са паном, грао ципеле и чарапе, па чак и грао цвет на рамену. Али није ошишана. Плава коса заглађена је, само мало извучена покрај ува, а испод тог таласа спуштају се два облистава бутока и падају чак до рамена.

Г. Спалајковић је отмени дипломата, прави џентлмен, сав сед, али та бела боја његове косе даје му достојанствени изглед.

Видела сам тога дана и г-ђу Поенкаре. То је старија, седа дама, скромна у својој елеганцији.

Отмена, и још увек лепа, г-ђа Константиновић била је у салону такође присутна. Она живи стално у Паризу, има ту своје велико имање и своје куће, и вија се у свима отменим круговима париским. Њена појава оставља на сваког леп утисак. Представили су ме њој, а она ми говори: „И ја сам Српскиња, али сам дуго у Паризу, но моје срце увек је остало српско".

Видела сам и г-ђу виконтесу де Фонтне, и г-ђу Липовску, супругу пољског посланика, и г. Липовског. Падала је у очи интересантна силуета г-ђе Јанковић и њеног мужа г. Јанковића, конзула.

Могао се видети и г. Маклаков, бивши руски амбасадор у Паризу, и познати књижевник г. Семенов. Г-ђа Германова, велика руска уметница, била међ многобројним гостима.

Из Београда сам се сетила војводе Франш д' Еперед, а овог пута видела сам га у посланству.

Насмејано лице г. Томића, представника пресе, уносило је веселост у салон. Од млађе господе из посланства издвајали су се елеганцијом и лепотом г.г. Вељa Велимировић, Туфегџић, Новаковић и Мирковић.

Од наших уметница била је г-ђа Вука де ла Мартинијер, рођ. Велимировић, скулпторка. У црној сомотској хаљини, са украсом боје теракота, висока и симпатична, она је била предмет опште пажње.

Г-ђица Милица Михајловић, наставница музичке школе у Београду, изводила је концертни део. Свирала је на виолини. Њена сигурна рука изводила је мелодије пуне осећања и давала је животне снаге делима која је интерпретирала. Присутни су наградили г-ђицу дугим аплаузом, а ми, сви Срби, били смо поносити, што је то наша уметница.

Један тон гостољубља и љубазности осећа се у српском посланству. Вече је било необично пријатно. И ми, Срби, сећали смо се све време нашег краљевског дома, у коме живи најсимпатичнија владалачка породица.

—

Даме из нашег света.

ГЂА Др. МИЛАНА СРШКИЋА.

Позната београђанка удата у Лондону, г-ђа Стебл, рођена Глушчевић (фото »Портре«)

СТО ГОДИНА МАТИЦЕ СРПСКЕ

И политичка и друштвена акција у Војводини развијала се у хармонији између народне традиције и културе, као условима напретка и слободе. И тако су Срби у Војводини кроз две стотине година тешког живота радили на уједињењу више књижевном пропагандом, но револуционарном. У ери националнокњижевне пропаганде, под идејом славјанства и славјанске солидарности која се са свима односима и процесима јавног живота у том периоду развија под утицајем француске револуције, Карађорђева устанка и оријентације из Русије, поникао је покрет „за просвештење народа", за штампање књига ћирилицом, за стварање књижевног удружења „Сербское јазиконспитителное друштво" и издавање првог српског листа „Сербскиј Вјестник". Тај словенски препород изазвао је дубоке бразде у историји нашег културног развића. Под његовим утецајем даје прво Павле Шафарик пространо план и стваралачки дух и Нови Сад постаје средиште нашег културног живота. Покретањем часописа „Сербске Љетописи" (1825) и оснивањем Матице Српске (1826) читава се књижевност наша препородила. У пркос свег завитлавања народних маса у бившој монархији, физичке експлоатације Беча с једне и политичког угњетавања Пеште с друге стране, Матица Српска постала је културни и литерарни центар српског народа и дала је у стогодишњој залеђини својој читавој српској књижевности неслућено леп број значајних људи, чијим се именима и делима могу данас подједнако поносити и Срби и Хрвати и Словенци. Напредни програм културног националног нашег препорођаја водили су интелектуалци: књижевници, професори и новинари. Организациони посао спроводили су трговци и занатлије, људи са парама и практичним менталитетом. Та два друштвена фактора надопуњавала један другога и дали пример: како се народ васпита и организује сопственом интелигенцијом. Да би могла с успехом развити велику културно-националну акцију Матица Српска просвећивала је широке народне слојеве, чувала народну традицију и подизала ниво културе, да преда после сто година познијем нараштају изграђену зграду. И док ће је та акција у својим размерама допирала, дотле је осећао се утецај те војвођанске интелигенције.

У почетку 19 века интелигенција допирала је чак до Будима и Беча, док се интелигенција данашње Војводине повлачи испод Новог Сада. Њезин интелектуални колектив не преноси се ни преко Дунава и задржава се у локалном гибању Новог Сада, чије је грађанско друштво да нас далеко одвојено од организма некадање „Српске Атине".

Али је зато делатност Матице Српске онда, када је народ српски око ње био тако удаљен од своје националне државе, од њезине заштите и њезине потпоре и када је био упућен на сопствену снагу и иницијативу, била до завидности сјајна, плодна и конструктивна. Са претежношћу војвођанске интелигенције, са потпором народног капитала и квалитетом стварним, а не полутонским, створена је установа која је сто година држала један народ у активитету, у полету, у прогресу и општој цивилизацији, да би са тако стеченим квалитетима могао након тих сто година да успешно изврши асимилацију широких нардоних маса у својој данас већ уједињеној, национално ослобођеној; заједничкој Матици.

Београдске личности:

Г-ца Дара Пашић

Можда су њени кофери већ спаковани.

Ништа лакше код ње, но рећи „сутра путујем", а где, то је според но. Неком орзом, европском линијом, у неки свет, који није наш, није знан, није баналан, на неку распродају у улици Друо, где се може купити оношено, о коме је читала у les Arts et les artistes или какав секретер из века Луја Петнаестог, или ваза епохе Минг. Можда ће је нешто друго одвући: какав експрес — препоручено, са плавим маркама и дебелим печатом? Или ће је досада изгнати, из њеног удобног дома у Позоришној улици, што га је десетак година лагано украшавала да је расположи у временима невеселим?

Затичемо је опет снуждену, у пре вртању писама, где истрчавају неки стихови, који почињу:

Tu est partie, o chère Dara

— — — — — — — — —

(и за песника то је):

— — — — — — — Sahara

Већ се смеје, од срца и чита даље, све на ара, и док чита изговара Р, како се у целој породици Пашић то наслеђено говори, као гугут. Није више онако тужна. Изаћи ће мало у варош; отвара орман и као филмска глумица, међу четрдесет и два пара ципела, тражи с муком једне, које би биле пристојне за Београд.

Виде се на зиду склоности једне љубитељке ретких естампа, која је дане проводила у уличицама крај Сене, у близини родне куће Анатола Франса, удишући неминовно тај парфем Фрагонара и венецијанске галантерије.

Дом јој је музеј, од тих дугих трагања на пијацама старе уметности. У улици де ла Боеси она је исто тако сроћена и знана од света, као кад уђе у „Амбасадер" или некада у Сиро. Г. Бенет издавач „Вога" непрекидно јој тражи слику, али ко њу може натерати да се слика? Једино нека пуста досада, као у Бео граду!

Десет година г-ца Дара Пашић, као једна од Декобриних „мадона слипинга", убија свој сплин на зачараном кругу Париз—Лондон—Београд (Цавтат)—Рим, остављајући град и хотел и друштво, у час најнеочекиванији, са кратким налогом својој пратиљи:

— Спремите кофере...

Свет јој није стран, ни тајанствен, ни — дражесан. Људи имају облик тица, камења, фантастичног биља и она ингениозно слика, са фрапантном сличношћу, своје познате удвараче, дајући им атрибуте из царства неорганског. Сем једног или двојице.

Кад се дуоље загледа у њене очи, сиве као на словенском северу, — где је њено порекло по мајци, — проноче се у један рафинирани будизам. Није чудо, што су толико Буда, разних векова и стилова по њеним салонима заузели доминантна места и прате ток година мирно, онако олажени и троушати, не марећи што све клизи у нирвану, јер је све на крају крајева — ништа. Све, па чак и један могући београдски Казанова. Отуда, ништа јој се не жури. Тако је лепо понихати се слипингом у свет, необавезно и филозофски. Куповати наките што их драгуљари нуде, по најповољнијој цени, у згодној прилици. Све има час, кад се јевтино да добавити, — свако задовољење каприса.

Преврће сад пошту, што донесе ливрејисани собар на послужавнику. Сви могући илистрасиони и базари. Застаје пред сликом баронице Ротилд, у Харперс Базар-у. Зна јој историју, али јој се допада, та дама што је свесна лепоте стала пред објектив и злураде зенице же на оног елегантног и космополитског света, који даје рандеву јули и август: Довиљ, септембар: Биjариц, децембар: Шамони а преко целе године се оговара. Тако се сви они знају! У томе, што г-ца Дара Пашић познаје у свету особа, лежи један капитал већи но у г-ђе Колонтај, прве жене амбасадорке. Г. Мусолинија је ономад раздрагала чистим језиком Фиренце. Но, све су то глупости. Сад би писала меомаре о своме оцу. Прочитала је сву његову заоставштину, средила колико је могла, дух му зна и онда још само — расположење. Али ако се крене на пут? До петнаестог најдаље одлази из Београда. Треба нешто да се одлучи и у њеном животу, пуном непредвиђености. Та већ се читаве приче измишљају! Ономад је г-ђа Н-ћ, дошла и прича, да се о њеној удадби све зна, јер каже „има особа које тврде да су присуствовале чину венчања". Као да је то лако — венчати се. Само оне мале главице, што тек испиле и два бала доживе, чезну за таквим стегама и таквим судоинама. Али ко познаје опојност индивидуалности, израђене и до ситница испитане, тај се теже решава на такве кораке, који врло ретко воде у склад. А по својој природи она је таква, да за сат тридесет тема промени и четири фотеље. Колико тек расположења? А куд је дан?! А тек година? Век је опет тако страхотно дуг, да о томе не треба ни говорити. Срећом, смрт може да нађе или каква нова композиција Жозе де Падила или да Пол Моран пуоликује нова открића у европској ноћи. То може да јој за часак уолажи горка размишљања и изазове осмех, да заволи поново врућу воду, живот и писма из Рима. Помало и чак и да јој се свиди и сам орак, о коме се тако говори по Београду, крајем децембра ове Господње 1927.

М. СВЕТОВСКИ

ИЗ РУСКЕ колоније је сванако најлепша и ако није учествовала у конкурсу за најлепшу Ruskињу. По сензуалнотси усана и Истока у очима, личи на своју старију сестру — само није дебела. Али зато је то њен муж. Лепи, витки, богати, и млади босанац остао јој је веран и преко њеног венчања.

—

ЗА САДА је доктор, књижевник, и Ромео мале семитске »Пудеркваснe« из балета. Ако овако продужи вероватно ће правити каријеру.

—

ЗОВУ ГА »КНЕЗ«, иначе му је званична титула друга. Певао је, волео, репрезентовао, волео, заступао, певао, тукао, волео — а сад над је овде дрема код Руске Лире, између две лепе жене, после 9 часова.

КАРИКИРАЛИ СУ ГА — по томе спада у славне људе. Избацили су га — по томе у несрећне. Изнели су му чикарму — по томе у оклеветане. Пре је се виђао увек са торбом под мишком и слатким Мисеовским осмејком; сад нажу седи код куће и чупа листе на маргаретином цвету: Воли ме, не воли...

ДВА ПИСМА ИЗМЕЂУ КОЈИХ ЛЕЖИ ЈЕДНО СТОЛЕЋЕ

Последњи снимак Г. БОГИЋА, члана Народног Позоришта. Пријатеље глуме обрадоваће вест, да се г. Богић јавља ускоро на позорници у »Сирану«, са чијим је стиховима пре рата освојио наш свет, нарочито у тиради о пољупцу.

Београд, 1827. год.

Драга и љубазна моја Јулка,

Ето седох да ти јавим да ме је јуче Миленко свечано испросио од оца и да сам данас већ најсретнија вереница. Када су нас јуче родитељи оставили у великој соби саме, Миленко је пао на колена и са руком на срцу заклео ми се на вечиту верност и љубав. Ма да сам тај тренутак у потаји већ месецима желела, ипак сам сва збуњена поцрвенела, сузе су ми потекле и нисам умела ништа да му одговорим.

Када ме је он затим узбуђеним гласом упитао дали пристајем да делим његову судбину, провукла сам само моје прсте кроз његову таласасту и бујну косу, не могавши да одговорим ништа до: „љубезни мој Миленко"! Он је лекар, а ја ћу му својом бригом и љубављу гледати да олакшам његов тежак позив. Ах мила моја Јулка, да знаш како сам срећна! Остајем твоја до гроба верна и љубећа те пријатељица.

МИЛКА

Београд, 1927. год.

Бебе драга,

Та то је просто фамозно замисли, ја сам се верила; незна се ко се више радује дали ја — јер једва једаред добијам и вољу званично признату слободу — или моји родитељи којима се беда скинула са врата!

Вечити надзор и измишљавање изговора код куће били су ми већ дошли до гуше, а и канцеларија ми се већ право да ти кажем попела на врх перчина! Крајње је време да се венчам и да добијем од попа оверену тапију на слободу! Помисли драга моја, мој је вереник директор једне банчине филијале, помисли како ће све наше другарице просто пући од једа! Није више млад али је богат и чита ми сваку жељу са очију. Јуче ми је већ донео један етуи за цигарете од платине! Кад се будемо венчали хранићемо се у хотелу да се не би бактала са куварицама. Наравно као свадбени поклон уговорили смо ауто који ћу сама да шофирам. Кад имаш тренутак времена дођи да ти уз чашицу ликера и цигарету испричам како је дотле дошло све у детаље! Пући ћеш од смеја, како су мушкарци наивни — и кад оматоре!

твоја ЛУ.

Велика трагеткиња латинске расе гђа СЕСИЛ СОРЕЛ

Вечито сјајна звезда париских ревија, МИСТИНГЕТ, жена са оштрим темпераментом и облим ногама, које су великим сумама осигуране.

Најчувенија и најбоље плаћена Шпањолска играчица данашњице, АРГЕНТИНА, која има толико сигурног осећања за ритам у себи, да све своје игре изводи без музике само уз такт својих кастањета.

РУСИЈА СКРЕЋЕ НАШУ ПАЖЊУ ПОНОВА

РУСКА »ЦРВЕНА« ВОЈСКА ПРИЛИКОМ ПОСЛЕДЊЕ РЕВИЈЕ

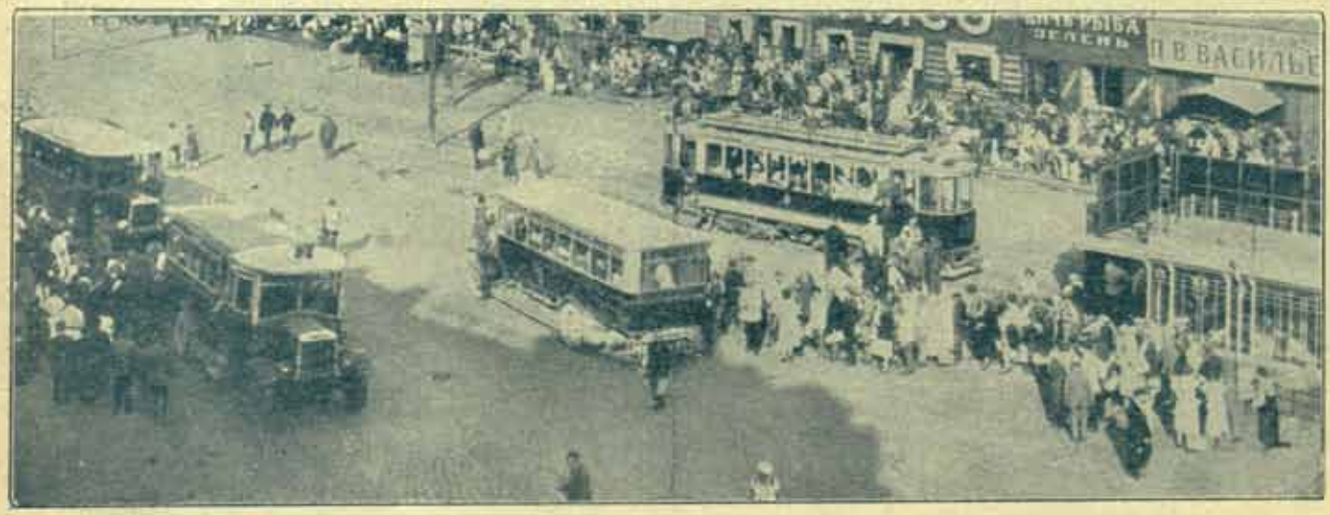

Продавачица шешира на московској улици.

Десете године од како је црвена, некоји наши људи: један новинар г. Рибникар, један књижевник г. Драгиша Васић и један вајар г. Сто јановић, прећоше њене границе и вратише се пуни утисака у своју до мовину. Та нова Русија, која десет година постоји, изазвала је у њима разнолике но неизбрисиве успоме-не. Живот тамо постоји, чудан, ша-рен, можда не толико цивилизован, но сви путописци подвлаче утисак извесне беде и немаштине у свима круговима сем код непмана, т. ј. нај новијих богаташа — али сав остали живот, како привредни, тако и кул-турни струји са уобичајеним тем-пом. Русија ствара, пише песме, сли ка, зида, ради на науци, покопава

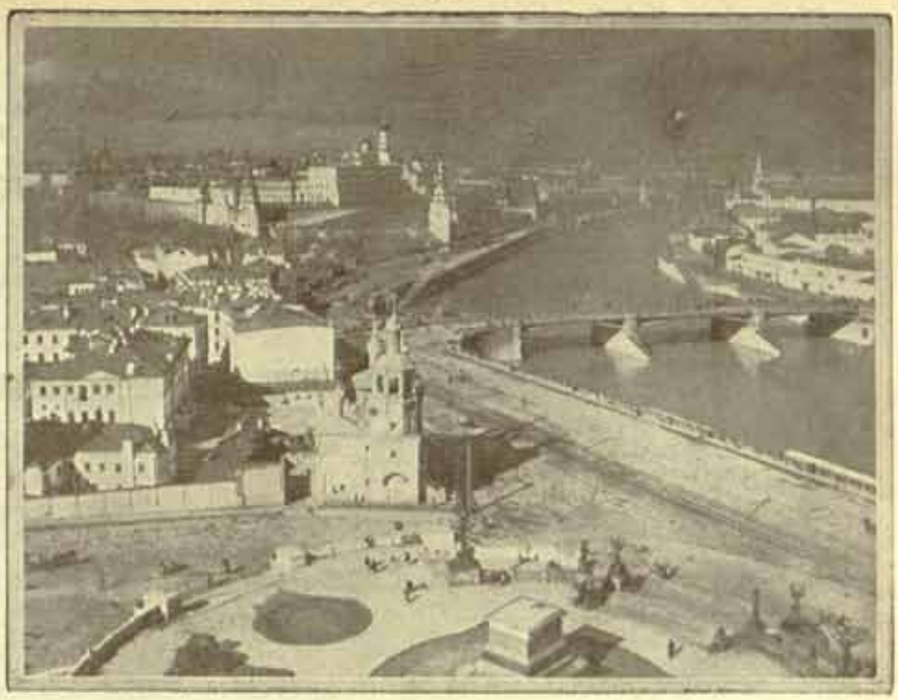
Трговина се води заменом. Робу доносе се-љаци и замењују другом.

НАВАЛА НА ТРАМВАЈЕ И АУТОБУСЕ У МОСКВИ.

своје велике људе, приређује академије и јубиларне издања, даје необичне филмове пред којима су Дуглас Фербанкс и Мери Пикфорд поражени од дивљења, кад су прошлога лета провели неколико дана у Москви, све то остаје за нас далеко и страно и можда ће нам г. Васић или г. Рибникар откинути коју страницу и дати нам да се загледамо, ми који смо Русију познали кроз њене књиге.

Снимци који стигну до нас, приказују нам с времена на време по неки кут руски; као што су ови, на којима видимо руску улицу у Москви, продавце на улици, гурњаву око аутобиса и трамваја видимо московску оперу, пред којом чекају празни аутомобили. Они имају нарочиту публику — странце и нове богаташе, који су се трговином обогатили. Извошчики нестају у Москви, као и у целој Русији, пред општим повлачењем кола испред аутомобила. Нарочито за Русију, земљу дистанца, то је било неопходно али је чудно, како су могли преболети прапорчиће. Сад кад је тамо дебели, северни снег, шта звоцка по улицама? Ако нема ни праporaца, то већ није она Русија из времена Антона Чехова.

ЈЕДАН КРАЈ МОСКВЕ

ЛЕЊИНОВ МАУЗОЛЕЈ.

Тек Русија остаје једно болно место свих нас. Остаје зао земља снова и жеља, земља за којом се чезне. Не мислимо само на наше Русе, који дођоше и преболеше Родину своју, но и на оне који је никада нису видели али вазда волели, као што се само може волети топлом љубављу оно, што се није очима сагледало.

ОПЕРА МОСКОВСКА.

Трг у Москви, који показује да живот необично струји улицама.

Година IV. Број 2.

Недељне Илустрације

ГАБИ ДЕСЛИ

роман једне играчице

РОМАН РАЈНХАРДА РАНКА.

4

Дрхтећом руком извадила је из недара један медаљон и обасула Гастонову слику врелим пољупцима.

Опрости, драги мој, ја сам ти за неколико трегутака била неверна. Ја ћу моју погрешку поправити, мали, слатки мој! Ах, кроз два дана сама с тобом — сама — — — — — — — — — — — — — — — —

Већ три недеље опкољавају бели зидови мале виле у Довиљу Габиево и Гастоново љубавно пировање.

Као какав кратак пролећни дан протекле су Габи и Гастону те недеље. Љубавници су хтели да их зауставе.

Скоро никако нису напуштали кућу, нарочито не дању. Брижљиво су завесе биле спуштене, као да су хтели да се бране од сунца да оно не буде сведок њихове чаробне заједнице.

Једна стара жена, која у кући није становала, послуживала их је. Јела су им слата из једног великог ресторана. Али најбоље у домаћинству вршила је лепа млада жена сама. Габи је постављала сто, посипала га цвећем, стављала јела на њега и давала најбоље залогаје свом драгану. Никако није смела служавка ући у њену спаваћу собу. Она је сама намештала постељу.

Габи и Гастон су све више постајали једно другом сродни. Свет су плашљиво избегавали.

Тек када је сунце давно зашло, када је у Довиљу престала ларма, када је се тамо преко великог моста била светлост угасила, када је се ноћ спустила на море и земљу, одлазили су Габи и њен пријатељ од куће. Били су обучени у скупоцено свилено трико одело за купање. По меком песку на обали, осветљени месечином, хитали су, весели, као деца к таласима, који су их мамили. Залазили су у воду изнад колена. Она их је пошла.

»Ухвати ме, Гастоне; хоћу да побегнем од тебе.«

Габи је се истргла од њега, бацила у воду и покушала пливајући да му побегне. Гастон јој је пусти да мало отплови, а за тим је њој следовао. Као стрела је секао таласе. Када је Габи видела да јој се приближује одлични пливач, бацила је се на леђа, раширила руке и одмарала се на мекој површини мора. Гастон је пружио к њој руке. Она је за час била нестала у дубину. Гастон је заронио у воду и они су опет изишли на површину чврсто загрљени.

»Кући — ка обали«, молила је дрхтећи жена.

Једне од тих необичних ноћи, када су се они чврсто прильубљени једно уз друго враћали кући, стајала је једна тамна прилика до ограде, која је око баште била.

Залески, мислила је Габи са страхом.

„Мој отац! рекао је пренераженн Гастон.

Он је учино покрет као да је хтео пустити драгану и склонити се у страну. Али га је стид задржао те је остао уз Габи докле нису доспели до врата.

Студенат се није био преварио. Господин, који сада њима лагано ишао у сусрет, био је Симон Бернариз Лијона. Његово лепо избријано лице било је бледо и болно. Када је пред Габи скинуо шешир открио је седу косу. Ма да је играчица већ знала ко је то био, била је врло изненађена, хтела је љубазно отпоздрављајући да прође поред њега. Али је Симон Бернар казао своје име и замолио је за кратак разговор. Габи, која је преко својих мокрих хаљина за купање имала на себи бео огртач, одговорила је да није у стању да га сада прими, и да ће га сутра дан радо примити.

„Жао ми је што морам остати при својој молби", рекао је господин Бернар, који је се био само младој жени обратио, а свог сина није ни погледао нити ословио. „Ја сам вечерас дошао у Трувиљ и морам сутра у ово време опет бити поред постеље моје тешко болесне жене. До поласка влака за Лијон остаје ми само неколико сати".

„Мати је болесна"? Упитао је Гастон гласно.

Његов отац није одговорио њему, већ Габи, која га је запрепашћено погледала. „Бол због живота и рада његог сина бацио је њу у постељу. Лекари наслућују најгоре. Она болује од нервног напада и ја сам овде дошао да јој нађем лек, који је може по речима лекара једина спасти да не оде у дом за умноболне. Верујте ми, ја говорим истину".

„Уђите", рекла је играчица и отворила врата на огради.

У малом салону са затворено црвене боје тапетима стајали су они једно према другом. Код јасне светлости електричне лампе посматрала је Габи лице свог противника, који је био дошао да јој узме драгана. Ипак се није могла љутити на човека. Он је био отац онога, кога је волела и који исто толико воли свог сина, само на други начин.

„Допустите ми, господине, да се за неколико тренутака повучем у собу и обучем друго хаљину.

Симон Бернар је се ћутећи поклонио учтиво, и после кратког времена опет је Габи ушла у собу у плавој свиленој домаћој хаљини. Господин Симон

Бернар је непрестано стајао на истом месту, не хтевши да седне.

„Госпођице", почео је да говори лијонски фабрикант свиле, „ја немам много шта да додам ономе, што сам вам већ рекао доле пред кућом. Мајка вапије за својим сином, очајава, мислећи да је упао у сатанске руке. — Не, немојте се смејати, ми смо побожни људи, нарочито наше жене доводе све у везу с вером и на свет гледају у светлости наших светих предања. Мени би било лако, госпођице Десли, да моју молбу поткрепим знатном сумом новца, али су ме од тога одвратили. Рекли су ми, да се Ви не можете откупити за новац".

„Ах, то су Вам рекли? — Смем ли да питам, ко има такво мишљење о мом карактеру"?

Иста личност, која је поплашеним родитељима казала, где ће наћи свог сина, који је изненада отишао из Париза".

„Да ли би сте били љубазни, да ми кажете име те личности"?

„Ја га не познајем. Пре два дана сам добио писмо без потписа, у коме ми непознати јавља да је се Гастон сакрио код играчице Габи Десли у Довињу, да је он њен љубавник и да га она својим новцем помаже".

Габи је јако побледила, нарочито код речи да њен љубавник живи о њеном новцу. „То бедно писмо садржи истину и клевету", рекла је она љутито. „Бићу Вам захвална, господине, ако бисте ми то писмо за један тренутак показали".

Симон Бернар је показао писмо. Играчица је се окренула и чим је спазила рукопис, рекла је полако: „Залескога рукопис. „Отровна стрела из потаје и — постигла је свој циљ".

Вратила је натраг писмо сопственику.

„Закуните ми се да је се Ваша жена због Гастона разболела".

„Ја се никада не заклињем. Тако је у ствари, како сам Вам рекао".

„И у мени гледа Ваша жена сатану, која је Вашег сина завела"?

Симон Бернар раширио је руке. „Ослободите мог сина. Не молим њега, јер ме он неће послушати; између њега и дужности наспрам родитеља постоји страст. Али ће бити довољна једна Ваша реч. Реците му, да га више не волите".

Габи му је прекинула реч. „Опростите, Ви верни хришћанине, који сматрате љубав за грех, мислите ли да је право и богоугодно да навелете човека да лаже, да говори што је противно срцу? Не, господине, ја ћу извршити злочин над Вашим сином, ако бих га неистином од себе одбила. И зашто бих се ја морала одрећи среће, за коју треба провидењу да будем захвална. Видите, господине Бернаре, и ја се молим Богу, али је моја црква наручје Вашег сина, мој олтар његово срце".

„Грешница", викнуо је љутито Симон Бернар. „Сада сте скинули маску, сада ја знам, да сте из пакла изишли".

„Упитаите Вашег сина, да ли не би хиљаду пута радије остао у пламену мог пакла него у Вашем рају. — Ето га овде".

Гастон је ушао. Био је потпуно обучен. Прошао је поред она и стао до Габи, али оборених очију, није смео да је погледа.

„Због ом", рекао јој је бледих усана.

„Она је била пренеражена и чудновато га погледала у лице. „Ти кажеш због ом?" рекла је шапућући. „Ти одлазиш"?

„Идем своју мајци. Зар смем да узмем насебе грех, да допустим да умре"?

„Грех, увек само грех", викнула је Габи. „Зар је цео свет створен од светих опомена? Ти не смеш убијати, не смеш красти, не смеш чинити прељубе — не смеш — не смеш и већито не смеш. Реците ми, ви праведници, шта смем"?

Она је села на столицу и покрила очи рукама. Гастон је се сагнуо и шапнуо: „ми ћемо се, Габи, опет видети".

„Никада — до гроба", звониле су речи с њених усана. Затим је устала, одгурнула младог човека, који је био к њој пружио руке и утекла у побочну собу.

Ни син, ни отац нису смели за њом поћи.

„Ходи — ја праштам теби и њој", рекао је стари потрешеним гласом. „И твоја би мати то исто учинила да је присуствовала болу ове жене. Хајде, Гастоне, и заборави је". И када је син оклевао и убезекнуто гледао у врата, иза којих је млада жена ишчезла, молећи је рекао: „помисли на своју мајку".

И Гастон је оставио с оцем кућу. Овога пута је мајка победила љубавницу. — —

Габи Десли је обучена, очајна легла у постељу и спустила главу на јастук.

Тишина је владала у кући, у којој више неће никада бити живље, јер је рано у јутру требала да оде она из белог кавеза. — —

Габи је се тргла. Врата су се иза ње покренула њено сирото срце је задрхтало. Да ли се он враћа к њој ?

То је била мушка прилика, која је се у собу ушуњала.

„Он те је оставио — сада си моја".

Залески је појурио к њој. Његове су је руке обухватиле пре него што је се она могла с постеље дићи. Његово зарумењено лице је се приближило њеном, из његових пожудно отворених уста долазио је задах вина. Био је се за свој јуначки подвиг напио.

Габи га није могла од себе одгурнути. „Све ћу ти опростити", мрмљао је он, „све, само не више не одбијај од себе. Желиш ли блага мора, послаћу ронилаца да их за тебе извади; ако желиш звезде — ја ћу их својим рукама задржати, ако би кроз васиону хтеле побећи; хоћеш ли крви, да свој огртач пурпурно обојиш, лаћу ти своју крв, али ме пољуби, како си њега љубила. — Ах, како сијају твоје очи — страст, чежња — најпосле". —

И Габи је изгледала да хоће да попусти.

„Јест, дођи — дођи", викнула је она, „данас сам расположена да учиним смртни грех. — Видиш ли, Јарославе, огњена слава на зиду? Ја ћу ти их објаснити".

Дрхтећи од пожуде, Залески је нехотице окренуо главу и рекао: „ја не видим ништа; „где су та слова"?

„Зар их не видиш. Сви их људи виде осем дивљака аустралијским шумама и њима равних. Брат не сме мешати своју крв с крвљу своје сестре — стоји написано на зиду. И сада ме пољуби, брате Јарославе".

Уплашен блед као смрт, скочио је.

„Сестра? Ти моја сестра"? Затим је се насмејао. „Духовито решно лукавство — хаха, ја сам те сматрао за паметнију. Габи Десли".

„Не Габи Десли, пријатељу", одговорила му је она, а за тим што с њених усана никада није чуо на чешком језику: „не Габи Десли из Марсеља — Хедвика Навратил се зовем ја, рођена у Моштеници; моја мајка је служила горе у замку код милостиве госпође Залески — и још више служила милостивом господину".

(Наставиће се)

Београд постаје по свему велика варош.

Како се у Београду негује лепота?

И београђани одлазе у институте за лепоту, а не само београђанке.

После рата је учињено неколико гигантских корака на неколико страна, и ви сте — и поред све турске калдрме и чувеног београдског блата — наједаред добили утисак да живите у великој вароши западне Европе.

Свет је наједаред — онај који је се вратио из избеглиштва, и онај који је био остао у земљи — хтео да надокнади оно пропуштено, хтео да живи, али не више као до сада, него лепше, интензивније, онако као што се на Западу живи. И почеле су да ничу нагло петоспратнице у чијим су подрумима били барови, а у чијим се становима и уз најмањи станић од две собице налазило купатило.

У Погледу тоалетирања прескакао се до тада искључиви лиферант Беч и ишло се директно за велики светски центар Париз. Ишло се лично и снабдевало за сваку сезону најновијим од најновијег, а ишле су и кројачице, модискиње, сопственици конфекционих радњи, ишло се по два пут за исту сезону, и дошло се дотле да ћете данас — буквално узето у београдским излозима и на београдском свету тачно после петнајест дана видети последње креације Париза!

Није то било давно кад је у Београд париска мода стизала друге па и треће сезоне! И у свему се тако коракнуло. Шта је то сад нама отићи у Париз, у Швајцарску или на Ривијеру, и то отићи чак и сопственим аутомобилом! Тако Запад пред њачи а ми хоћемо, ми желимо, ми морамо за њим! Па тако у сто разних примера.

Шта би на пример пре рата мислили о једном мушкарцу из наше патријархалне средине који би при знао да је путујући тамо негде по Европи ишао у неки козметички институт на масажу или због одклањања ма каквог дефекта лепоте? А данас! Данас не само да су се наше жене освестиле и да рационално негују своју лепоту, данас чак и наши мушкарци увиђају и искоришћавају благодати модерне науке о козметици, борећи се масажом противу несносног сала и бора (тих очигледних претеча старости).

Данас, када је се науком успео да парира закон теже, када је се изумео мотор такве снаге да Вас од једног континента на други кроз ваздух однесе, данас би заиста било смешно да наука није још успела да пронађе апарат који ће се борити против свих оних малих дефеката лепоте и очигледних знакова старости. (Наставак на 28-ој стр.)

МОДЕРНА ДЕВОЈКА НЕМА СНА БЕЗ ФЕТИША, ЊЕНИХ ЗАШТИТНИКА.

Цариград без фесова и фереџа.

Није више то онај Цариград Пијер Лотиа, са фереџама, фесовима, псима који лутају Галатом, са дубоким сенкама Истока, већ једна западњачка варош. Све је

И бозаџија нема феса.

скинуло отисак оних старинских режима. Фес и фереџа су пали у дебеле кофере за спомен унучићима. Жене су европеизиране. За тим покретом тежи и наша Босна и друштво младих и одважних људи око »Реформе«, подстиче се ентузијазмом све старовременске духове, да не буду већи муслимани од Турака. Рад »Реформе« прати цела земља са великим интересовањем и то ће бити необична добит за нашу земљу, ако се Босна уведе у Европу. »Недељне Илустрације« објавиле су у прошлом броју слике две лепе муслиманке из Сарајева које предњаче женама свога краја и сликају се отвореног лика, свесне лепоте и свога века.

Споменик Кемал-Паши у Ангори

Савршенство технике!

„PHILIPS“

радио лампе, најсавршенији радио апарати „BALTIC“ без антене као и сав радио материјал.

Специјална радионица за оправку радио апарата.

Технички биро

Инж. МОМ. А. ПЕТРОВИЋА

Карађорђева 47. Телефон 50-78.

БЕОГРАД

Мудре речи

Не стиди се лишења људи, већ се чувај да то не буде истина, што они мисле.

—

Ко је мудар? Ко се од свакога човека може нечему научити.

—

Ко је јак? Ко своје невоље савлада.

—

Ко је богат? Ко је задовољан с оним што има.

—

Савет је највећи философ.

—

Жене се китe пантљикама а људи славом.

—

Сваки рат се завршавао онде где је почео миром.

—

Један научник у својој отаџбини је као злато у руднику.

—

Ко зна много вара се често.

—

Више чине два пријатеља него четири непријатеља.

НОВЕ КЊИГЕ

У свима земљама, где је баштованство развијено, ту је култура, радиност, морал, здравље и богатство на високи. —

Код примитивних људи, јеловник и кућна састоје се из меса печеног на ражњу. А, поврће је производ позитивне културе и услов, добре исхране културног човека.

Производња поврћа богати и најскромнији почетак посла, без капитала, што ни једна друга струка на свету не може. — И најмањи комад земљишта и мала кућна башта, може дати велики приход, ако се знањем гаји поврће.

Од рада у башти здравије гимнастике нема! —

Ми не гајимо довољно поврћа, јер се много увози са стране и ако имамо све услове за производњу — осим знања. —

На који се начин свака врста поврћа гаји са успехом, описано је у књизи: **»ПОВРЋЕ И ЊЕГОВО ГАЈЕЊЕ« од Тиме Владисављевића**, сопственика семенароке радње, Београд, Карађорђева ул. бр. 85.

Ово је за сада најпотпуније дело о поврћу, са свима обавештењима од сејидбе, па до бербе и описом врсте. — Корисна за сваког становника наше земљорадничке државе; како сопственика мале кућне баште, тако и баштована и сваког оног, ко производи поврће на мањем, или већем простору. —

Цена је књизи 40— динара. —

КУЗМИ-ЧАЈ

На гастрономској изложби
У ПАРИЗУ
у мају месецу 1927. г.
„Кузми чај"
је одликован
Златном Медаљом

Др-во П. М. Кузмичов и Синови
ЛОНДОН, основано у ПЕТРОГРАДУ 1867. г.

приликом 60 годишњег јубилеја дели међу потрошачима свога пакетираног чаја марке „Кузми" по срећкама, уметнутима у пакете.

1000 поклона и то:

15 самовара, 10 никлованих и кино-сребрених прибора за чај и кафу.

12 прибора за слатко и кутија за шећер, 500 никлованих подстава за чаше, 500 порцуланских чајника, 340 кутија за чај и т. д. Поклони издају се по срећкама или шаљу се физијалом у Београд у (Кр. Милана 56, Телефон 38-54, односно у Загребу Куковићева 50). Презимена лица, која ће добити поклоне биће објављена одмах по извлачењу.

Велика Лутрија

Купујте чоколаду „LA CIGOGNE" са великим наградама.

Свака табла садржи слику за награду, једну или више према величини табле.

За добитак потребно је само 40 слика.

Награде:

За 1 испуњени албум (серију од 40 слика) добива се **један ручни сат** или **мали столни сат.**
За 2 испуњена албума — **један фотографски апарат.**
За 4 испуњена албума — **један грамофон.**
За 8 испуњена албума — **један путнички бицикл.**
За 10 испуњених албума **један тркачки бицикл** марке „Alcyon.

Тражите албуме од сваког трговца.

За анграо тражите ценовник од

D. Fechtmajou et Cie - Земун, Тел. бр. 56

.ОБЛЕР

Чувена светска фабрика чоколада, бонбона и какао **»Таблер«** проширила је своје производе у свима државама земаљске кугле.

Поред млечне чоколаде има своје специјалитете, патентиране свуда. Особито омиљене и укусне **»Таблероне«** — са алпијским медом и бадемом, веома укусне и хранљиве за одрасле и децу.

Годишња производња 5,000.000 комада у 4 тежине од 200, 100, 50 и 25 грама.

»Нимрод« — са малцем и бисквитом за путнике и ловце, доста је један комад од 100 грама и човек је потпуно сит.

»Таблеридо« — бутер - чоколада специјално за гурмане, који не воле слатку чоколаду.

Бонбоњере »Таблера« са најфинијим бонбонама **»Попури«** заузеле су прво место код свих потрошача. На свима баловима и журевима »Попури« је најомиљенија бонбона.

Какао »Таблер«. Поред хигијенски израђеног фабрично из њега нису изваљени сви најпотребнији за храну саставни делови, због тога је он веома хранљив, укусан и потпуно се растапа у свакој течности, било супи, млеку, води и т. д. **Какао »Таблер«** постао је неопходан продукат за сваку фамилију, а особито за слабу децу.

Сваки пакет у златној хартији, има металну плумбу »Таблер«, као гаранција да је роба оригинална.

Све производе **»Таблера«** имају на продају више од 2500 радњи у Краљевини С.Х.С. и већа реклама није потребна.

Колико врста поштанских марака има Немачка?

„Филателише Цајтунг" пише, у једном од својих бројева, следеће:

„Данас у Немачкој постоје 45 врсте разних немачких марака: Шест серија марака из године 1923., узора Росете; 7 серија марака царског орла из године 1924.; 4 серије марака са ликом Стефана; 4 серије марака високе цене, са ликом немачких градова из године 1924/25.; три серије марака пораньских, из године 1923.; седам серија марака авијатичке поште из године 1926.; 10 серија са ефигијама из 1926. године и 4 серије марака, одређених за добротворне сврхе, тако исто из године 1926.

Од свију жена на свету само једна једина заслужује целокупну нашу љубав, а то је наша мати.

Ако те нешто мори

ако осећаш болове, купи у којој апотеци или подесној радњи Фелеров прави мирисни „Елсафлуид". Трљај сваког јутра и вечери болна места, па ће Те изненадити и обрадовати брзина и благотворност, којом Елсафлуид утажује Твоје болн Ако си здрав употреби Елсафлуид за испирање грла за умивање тела. Биће благодаран и остаћеш веран Елсафлуиду.

Свакодневна нега тела са Елсафлуидом награђује Тебе стром главом, јаким нервима и здравим сном, Заштићује Те од кијавице, од грипе, од болести, па Ти тако ствара радост живота. — А у нутарњој употреби, заштићује неколико капи на шећеру или млеку од нелагодности, грчева и сл., те пријe стомаку. Већ наши родитељи и дедови обичавали су да употребљују Фелеров Елсафлуид споља и изнутра као поуздано домаће средство и козметикум за читаво тело. Јаче је и бољег дејствовања по француска виновица.

Захтевај у апотеци или у каквој подесној радњи а у најмањим местима изреком „Фелеров" прави Елсафлуид, у покусним флашицама по 6 дин., у двоструким по 9 дин., или у специјалним флашама по 26 дин. Ако прави не добијеш поручи директно поштом, а тада је тим јефтиније што више поручиш одјелном, јер са омотом и поштарином стоји:

9 покусних — или 6 двоструких — или 2 специјалне флаше . . . . . 62. Дин.
27 покусних — или 18 двоструких — или 6 специјалне флаше . . . . . 139. Дин.
54 покусних — или 36 двоструких — или 12 специјалне флаше . . . . . 250. Дин

Адресу означите јасно: Apotekaru:

Eugen V. Feller u Stubici Donjoj

Elsatrg 365 Hrvatska.

Највећи избор Кожне и Галантериске робе

и то:

женских ручних торбица

у свима фазонима

Маникир прибора, писаћих прибора, шиваћих прибора, огледала џепних са и без прибора. новчаника за господу и даме, портфеља за банкноте, портфеља за акта, кутија за цигарете и дуван. — Све у правој кожи са најбољим материјалом, уз солидне цене препоручује трговина

Алексе Јовановића

Кнез Михајлова 21. БЕОГРАД Кнез Михајлова 21.

Преводи у штампи и припреми.

Близу ће бити сто година од прве едиције Црвено и Црно од Стендала, који је тек сада први пут преведен код нас, бригом г. Владе Спасојевића. Предговор ће написати г др. Вој. Јовановић, сада генерални конзул у Риму, који је некад спремајући тезу у Гренобл о Меримеу, дошао у везу са стендаловцима и био један од првих наших људи, који су са А. Попом и оданим члановима Стендалозог Клуба, стварали култ изванредног писца.

ОПТИЧАР

ИСО МАНДИЋ

Београд, Скопљанска 7

(зграда Занатског Фонда)

Једина специјална оптичарска радња.

ВЕЛИКИ ИЗБОР:

Цвикера, Наочара, Лорњона у никлу, дубле и рогу. Савесна израда по лекарском рецепту. Барометра, Термометра и Ареометра „Zeiss-Punktal" стакла.

Сопствена Радионица.

Примабалерина г-ђа Фроман слетела је с неба... прича и смеје се...

МИР - JAM

Балерина је скинула своје ваздушасте хаљине, и слетела је с неба на земљу, напустила вилинско царство — позорницу, и нашла се у својој кућици, окруженој башчом... Сад је нестало примабалерине, а у кући је г-ђа Фроман, великих егзотичних очију, којој јури у сусрет њен љубимац, мали, бели хрт, кадифастих очију.

Сад је као и свака друга жена, која се смеје, прича, осећа глад, али не сме много да једе, и нема ту велику жељу, какву осећа други свет, који не узлеће у небеске висине позорнице.

Уморна је, али гестови су јој меки, округли, и ма шта причала, она увек има по један фини ритам руке за сваку фразу.

Цео живот балерине је низ балетних фраза.

»Сећам се, како ми је једном казала једна руска дама: Ја замишљам да балерина није жена као остала бића. Она живи у неком лепом стакленом замку, у затвореним

Наставак на стр. 23-ој.

24. децембра Аутоклуб је отворио сезону костимираних балова врло лепом „Ноћи у Јапану".

Елегантне клубске просторије биле су са финим укусом декорисане, све у стилу земље Сунца, Микада и Гејша. Почев од улаза, где је дочекивала послуга у јапанском оделу, павиљон јапански за продају ситница, јапанска чајџиница, свуда пуно нежних цветића трешања и бресака, пуно лепих јапанских лампиона, све је давало живост и пријатност те вечери.

У дну велике сале видело се јапанско пристаниште, пуно осветљених лађа, више кога се уздизао снегом покривени свети вулкан. На свима просторијама стајали су натписи јапанским словима, али нашим речима исписани. Цела сала била је испуњена елегантним костимима, балским тоалетама како господе тако и дама.

Један необичан заповедник флоте: г. др. КОСТА ЈОВАНОВИЋ, у успелом костиму, са »Јапанске ноћи« у Ауто-Клубу (Фото Бенчић)

Није био велики број костимираних, али се у томе броју истицали лепи оригинални костим мале Кинескиње г-ђе Ј. Крсмановић. Врло су успели костими Јапанкиње г-ђе Гите Предић — мадам Бетерфлај са дететом, г-ђе Д-р Милић сав костим свилом извезен, г-ђице Бере Павловић, г-це Вуловић. Било је не колико амазонки у тропским костимима са истим шлемовима од којих се издвајале г-ђица Јелка Р. Николић и г-ђа Цана М. Тадић. Било је и неколико бродарских официра од којих је најуспелији костим Пинкертона из Бетерфлај г. Д-р К. Јовановића, затим г. Весе Марковића магви-а скупљача мина или угљених лађица.

У балским тоалетама су се истицале г-ђе Лазаревић, Мијовић, ниж. Лучић и млада Леко рођ. Радојковић, г-ђице Бошковић, Боже Николајевића, Биничкова и друге.

К.

Гђа Цона Тадић

Гђа Анђа Крсмановић

Јесу ли вам познате ове две грациозне Јапанке?

БИБЛИОТЕКА
ГРАДА БЕОГРАДА

СЕСТРЕ ДОЛИ у костиму за улицу (хаљини од црног велура са сребрним перлама) одлази у позориште Едмонд VII. да пробају нову игру.

Нови смокинг и нови фрак.

прса. Крагна висок, машна црна лептир дупло везана, врло много моаре. Дугмета за манжетне: Оникс са бријантима или имитација истих. Како на манжетама тако и на прсима (гарнитура.

Исти се смокинг носи без прслука са свиленом кошуљом и жираде шеширом, док је у другим приликама мекани црни шешир доле опшивен црном рипс свилом.

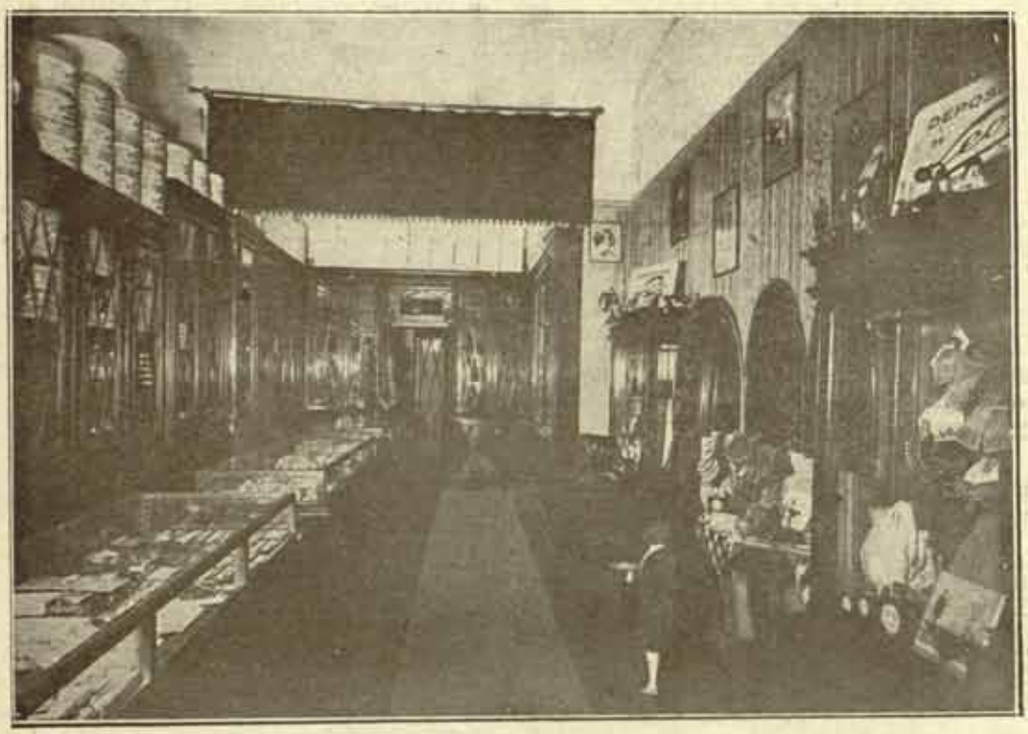
ФРАК

На сваком званичном балу као и на званичним вечерама — банкетима, носи се фрак. Ако није прописан безусловно је.

Фрак мора да буде доста пасент, да оцртава тело, бео прслук је прописан, на два реда без великих шпицева. Ревери исти као на смокингу. Доњи предњи део фрака више право него у шпицу. Панталоне као и код смокинга.

Кошуља чврста, прса глат као и манжетне.

Дугмета златна, бриљант, бела или оригинал перле (исто и за прса). Ципеле лаковане као и за смокинг. Цилиндер је прописан за фрак. Кравата бела, пике дупло везана форме лептира.

Унутрашњост помодне трговине УРОШЕВИЋ и ТАНАСКОВИЋ у Кнез Михајловој ул.

Господинов фрак или смокинг.

Г. Танасковић, члан помодне куће Урошевић и Танасковић, у Кнез Михајловој улици, дао нам је љубазно ова саопштења:

СМОКИНГ

Смокинг је остао увек при истом крају, т. ј. на један ред. На два реда више се уопште не носи, осим ексцентричних играча на бини. Придружавамо се отвореном смокингу на једно дугме. Ревери широки доста прави при дну мало у полукругу.

Прслук се носи на два реда доле раван код млађег света, код старијих на један ред са јачим шпицевима, у оба случаја званично црн, а бео само при обичнијим soaré-има и по ноћним играпкама где је вечерње одело прописано. Панталоне праве се од истог штофа, са две узане штрафте (багет) са стране, без манжетна. Ципела лакована без капице, и свилена црна чарапа са багетом. Марамица бела свилена дискретна. Кошуља. Прса чврста са два дугмета, манжетне дупле исти десен као и

Најскупоценије крзно од чинчиле, животињице које се виде пред ногама ове даме са огртачем од чинчиле.

Бр. инвентара N 507

Препоручује се најновија књига

ПОВРЋЕ
И ЊЕГОВО ГАЈЕЊЕ

од ТИМЕ ВЛАДИСАВЉЕВИЋА

са опширним описом, како се која врста гаји са успехом. — Књига је написана на основу многогодишњег искуства у стручном раду, тако да за данас потпунијег дела о повр̃у немамо.
Цена је 40.— дин.

Поруџбине слати на адресу: ТИМА ВЛАДИСАВЉЕВИЋ, сопственик семенарске радње. БЕОГРАД, Карађорђева ул. 85

КРАЉ. ДВОР.

ОПТИЧАР

С. ШАЈНЕСОНОВ

БЕОГРАД — Теразије 32
Зграда „Анкер". Телефон 24-33

једина специјална оптичарска радња

ВЕЛИКИ ИЗБОР:
ЦВИКЕРА, НАОЧАРА, ЛОРЊОНА У НИКЛУ, ДУБЛЕ И РОГУ. САВЕСНА ИЗРАДА ПО ЛЕКАРСКОМ РЕЦЕПТУ. БАРОМЕТРА, ТЕРМОМЕТРА И АРЕОМЕТРА »*Zeiss-Punktal*« СТАКЛА, ФОТО-АПАРАТА И МАТЕРИЈАЛА.

— СОПСТВЕНА РАДИОНИЦА —

Краљ Музичких Инструмената
"АЈХЛЕР"
БЕОГРАД — Франкопанова ул. 35

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ СВИХ ВРСТА
МУЗИЧКИХ ИНСТРУМЕНАТА И НОТА

ПРОДАЈА БЕЗ КОНКУРЕНЦИЈЕ.
ПРИМАМ ПОРУЏБИНЕ ПО ЗАХТЕВУ.

Оправке вршим са гаранцијом.

Ценовник шаљем бесплатно.

СКОПЉЕ
Крагујевачка ул. 4 — Телефон број: 152

БРАЋА МАЦУРА

БЕОГРАД
Мачензијева улица број 26 — Телефон број:

ТЕЛЕГРАМ АДРЕСА: „МАЦУРА"

ФАБРИЧНО СТОВАРИШТЕ СОБНОГ И КАНЦЕЛАРИЈСКОГ НАМЕШТАЈА ФАБРИКЕ REMEC — Co., DUPLICA — LJUBLJANA

Све врсте кревета: Месингани, никлени, позлаћени, енглеских и плехани — Месинг. Каниза, дечијих колица и отомана. — Тоалета и ћувфетских, тавеса сторова и прекривача: штофаних, из етамина, тила и чипканих, креветских гарнитура и преграда за отомане.
Конкуренција искључена.

Све врсте свакових соба, трпезарија, салонских гарнитура, столица, фотеља, канапета, астала, чивилука, берберских столица кт.д. Писпих астала енглеских и обичних, библиотека, регистратура, пултова и етажера као и свог другог намештаја. — Цене фабрике и утврђене.
Конкуренција искључена.

РОМАНИ, ПРИПОВЕТКЕ, ПЕСМЕ

Динара

Антологија Енглеске лирике, одабрао и превео Др. С. Стефановић . . . 15.—
Антологија Кинеске лирике, одабрао и превео М. Црњански . . . 15.—
Бенов Пјер: Атлантида . . . 30.—
За Дон Карлоса . . . 30.—
Бешевић Ст. На голготу, песме . . . 10.—
Бојић М. Песме . . . 10.—
Бојић Р. Ујаков виноград . . . 10.—
Вагнер Шарл: Крај огњишта . . . 30.—
Буди човек . . . 20.—
Доде Алфонс: Тартарен Тарасконац . . . 20.—
Тартарен на Алпима . . . 25.—
Тарасконска Лука . . . 25.—
Приповетке . . . 25.—
Достојевски Ф. М. Злочин и казна . . . 60.—
Еверс Х. Х. Алрауна . . . 40.—
Зола Е. Приче Нинони . . . 15.—
Епиктет и М. Аурелије: Обрасци воље и среће . . . 15.—
Иго Виктор: Богородичина црква у Паризу I/II . . . 80.—
Илић Војислав: Целокупна дела I/II . . . 80.—
Илић В. Млађи: Приповетке . . . 15.—
Јаро: Глумице и балерине . . . 40.—
Куприн: Јама . . . 20.—
Лихтенберж А. Мали Трот . . . 15.—
Лоти Пјер: Лотијева женидба . . . 25.—
Мантегаца П. Један дан на Мадери . . . 20.
Мудрост Живота . . . 30.—
Мишел Жил: Жена . . . 50.—
Мопасан Гиј де: Један живот . . . 30.—
Низ руских приповедака . . . 15.—
Нушић Б. Рамазанске вечери . . . 30.—
Петковић-Дис: Свкупљене песме . . . 30.—
Петровић Милорад: Сељанчице, сељаци и разни мотиви, песме . . . 20.—
Петрушевски И. Фрина . . . 12.—
Прево Марсел: Пјер и Тереза . . . 30.—
Предић Урош: Монографије уметника са 12 слика у боји . . . 15.—
Рењије Х. Страх од љубави . . . 30.—
Роланд Р. Жан Кристоф I/III . . . 70.—
Сарсеј М. Пут ка срећи . . . 25.—
Да сретно живиш . . . 25.—
Серао Мат. Сентименталне новеле . . . 15.—
Три љубави . . . 10.—
Сјенкјевић Хенрик: Quo Vadis I/II . . . 70.—
Огњем и Мачем I/IV . . . 120.—
Смајлс С. Штедња . . . 40.—
Самопомоћ . . . 40.—
Српске Народне Песме I. Марко . . . 5.—
Судерман Х. Бранга . . . 30.—
Талетов П. С. Нови Људи . . . 30.—
Ујалд Оск: Картешијски дух и друге приче . . . 15.—
Франс А. На белом камену . . . 30.—
Црвени крин . . . 35.—
Печењарница код краљице Недок . . . 35.—
Мишљења г. Жерома Коањара . . . 25.—
Жеље Жана Сервијана . . . 25.—
Побуна Анђела . . . 40.—
Мршава мачка . . . 10.—
Хајкинг Ј. Писма која га нису достигла . . . 20.—
Хјелан Н. Гарман и Ворзе . . . 30.—
Чехов А. Пргни монах и друге приче . . . 30.—
Приче непознатог човека и друге приче . . . 30.—
Хладна крв и друге приче . . . 30.—
Шампсор Ф. Копрена . . . 40.—

ПЕДАГОГИКА, ФИЛОЗОФИЈА, КРИТИКА, КЊИЖЕВНОСТ

Браунинг О. Историја педагогике . . . 20.—
Вагнер Ш. Буди човек . . . 20.—
Крај Огњишта . . . 30.—
Епиктет и М. Аурели: Обрасци воље и среће . . . 15.—
Клозе Е. Детиња душа . . . 20.—
Искруљев Јов. Коедукација у светлости експерименталне педагогије . . . 20.—
Лај Др. А. В. Експериментална педагогија . . . 20.—
Марден: Што год радиш ради како ваља . . . 6.—
Мантегаца П. Мудрост живота . . . 30.—
Мишел Ж. Жена . . . 50.—
Пандуровић Сима: Огледи из естетике . . . 10.—
Петронијевић Бранислав: Историја нове филозофије . . . 60.—
Спиритизам . . . 15.—
Чланци и Студије . . . 25.—
Основи Теорије сазнања . . . 60.—
Поповић, Ник. Др. Три предавања: Имануел Кант, Интелигенција код човека, О Савременој Филозофији . . . 20.—
Сарсеј М. Пут ка Срећи . . . 25.—
Да сретно живиш . . . 25.—
Скерлић Јован: Омладина и њена књижевност . . . 100.—
Српска књижевност у 18 веку . . . 80.—
Светозар Марковић . . . 50.—
Јаков Игњатовић . . . 40.—
Смајлс С. Штедња . . . 40.—
Самопомоћ . . . 40.—
Паланг Ж. Основи Социологије . . . 25.—
Станојевић В. Лудило и култура . . . 30.—
Марковић Др. М. Логика . . . 15.—
Стојановић Коста: Расправе и чланци из Науке и Филозофије . . . 60.—
Талетов П. Социологија и Литература . . . 15.—
Толстој Лав: Јеванђеље . . . 25.—
Фавр Л. Научни дух и научни метод . . . 10.—
Фаге Е. Увођење у филозофију . . . 25.—
Вештина читања . . . 20.—
Увођење у књижевност . . . 25.—

МЕДИЦИНСКА БИБЛИОТЕКА

Др. Антић и Др. Јорић: Клиничко лабораторијски практикум са 90 слика . . . 100.—
Вајнберг: Еозинофилија . . . 20.—
Воронов С. Калемљење семеника . . . 20.—
Јовановић Ђорђе проф. Др. Рак и малигне неоплазме . . . 20.—
Костић Др. А. Речник хистолошких израза . . . 20.—
Основи хистолошке технике . . . 60.—
Основи хистологије са 500 слика . . . 400.—
Микро-фотографски Атлас нормалне хистологије . . . 120.—
Костић-Јонсић: Седименти мокраће, са 45 слика . . . 50.—
Клинички преглед прибора за дисање (лат.) . . . 50.—
Пецић Др. Св. Хигијена за народ . . . 50.—
Тарасовић Др. Проф. Имунитет . . . 20.—

СЕКСУАЛНА БИБЛИОТЕКА

Блох О. Слободна љубав . . . 15.—
Проституција . . . 15.—
Галтиер-Босиер: Како да се сачувамо од венеричних болести . . . 15.—
Гурмон Реми де: Природа Љубави . . . 40.—
Елис Хевелок: Љубавне вештине . . . 14.—
Крафт-Ебинг: О полном прохтеву . . . 15.—
Лероа Алаис: Материнство или како сам васпитала своје кћери . . . 15.—
Мајер Риег: Жена као мајка . . . 40.—
Окер Блом: Код ујка доктора на селу I/II . . . 16.—
Роландер Херман: Сексуална Физиологија . . . 15.—
Основи секс. педагогике . . . 15.—
Сирбле Жорж: Живот у двоје . . . 15.—
Живот Младића . . . 15.—
Живот Девојке . . . 50.—
Стопс Мери: Мудро Родитељство . . . 20.—
Љубав у браку . . . 25.—
Форел Август: Полно питање . . . 100.—
Етички и правни сукоби у полном животу . . . 15.—
Живот и Смрт . . . 5.—
Полна Етика . . . 8.—

ИСТОРИЈА, ПОЛИТИКА

Васић Драг. Карактер и менталитет једног поколења . . . 20.—
Вендел Х. О Југославији, Италији и Албанији . . . 10.—
Јовановић Сл. Уставобранитељи и Њихова Влада . . . 60.—
Марковић В. Православно монаштво и манастири у Средњевековној Србији . . . 30.—
Недељковић М. Основи Политичке Економије . . . 100.—
Петковић Вл. Манастир Студеница . . . 100.—
Старине, записи и листине . . . 100.—
Николајевић: Три Ненадовића . . . 10.—
Станојевић Ст. Историја Срба, Хрвата и Словенаца . . . 20.—
Историја Српског Народа. III издање . . . 100.—
Из Српске прошлости . . . 15.—
Убиство Аустријског Престолонаследника Фердинанда . . . 10.—

ФИНАНСИЈА

Леви Жорж Рафаил: Увођење у финансије . . . 25.—
Шећеров Слав. Наше финансије . . . 40.—

РАЗНО

Белше В. Порекло човека . . . 15.—
Цвијић Јов. Говори и Чланци I. II. III. и IV. свеска . . . 200.—
Џибзи Ш. Шта је Електрицитет . . . 15.—

Облик и цена

за свакога

Црне или жуте Дин. 269.-

Бата

МОДЕ САЛОН
ЈУЦЕ ЋИРИЛОВЕ
БЕОГРАД, Призренска 15/ I спрат

Израђује најелегантније дневне и вечерње тоалете. Располаже најновијим Париским материјама (auge-past) за дневне и вечерње тоалете.

Што год требате

за себе, за своју породицу, за свој дом, за поклоне, налазите у најбољој врсти и уз најјефтиније цене у великом красном илустрованом ценовнику са сликама, који можете да примите

потпуно бесплатно.

У том цјеннику налазите сатове, златнину и сребрнину, једала, џепне ножице, шкаре, алат, бријачке потребе, чешљеве, кофе, кухињске предмете, глачала, посуђе, и т. д. — Засебно одељење за одјевне предмете и рубље, чарапе, рукавице, ципеле за мушкарце, жене и дјецу. — Надаље сукна, жакавине и одељење за тоалетне предмете. — Засебно одељење за глазбала. — Затражите овај цјеник бесплатно од свјетске отпремне куће

H. SUTTNER u Ljubljani br. 965.

ЛУКОВИ ЦВЕЋА

Туберозе, беле . 1 лук 6.—

Бегоније у разној боји, ванредно лепе . . . . 1 кромпир 4.—

Гладиолус (Сабљичице), црвен румен, жут и бео . . 1 лук 4.—

Кактус Далије, беле, жуте, црвене и румене . 1 корен 10.—

Кане, ниске, жуте румене и црвене 1 корен 10 —

Зумбули уцветани, са саксијом 1 ком. 15.— Зумбули цветају тек на пролеће; пре тога ливерују се по 10. — 1 ком.

Ђурђевак 1 корен 1.— Дин.

Ценовник свих осталих семена, шаље се свакоме на захтев бесплатно

ПРОИЗВОЂАЧ и ТРГОВИНА СЕМЕНА

ТИМА ВЛАДИСАВЉЕВИЋ

Карађорђева 65. БЕОГРАД Телефон 36 45.

АФОРИЗМИ

Кукавичлук опази и са сто корачаји, — док храброст само лице у лице.

*

Праве радости само онај може имати, који има шта — и да оплакује.

*

Прави херој је она жена, која при знаје да нема право.

*

Често не разумемо оно, што се само по себи разуме.

*

Лепа жена може бити анђео, али уједно и ђаво срца човечјег.

*

Одступање не значи увек неверност. У одрицању често има више љубави него у кобној и упорној оданости.

*

Позна љубав је сумњив пламен: као зимско цвеће тражи ослонац, а зебе онај који га бере.

*

Девојачки стид сличан је расцветаном цвету: када му се само један листак откине, остали сами почну да отпадају.

*

Где нема поверења, ту недостаје најлепши цвет у венцу љубави.

*

Нема већег бола од сазнања, да смо другоме проузроковали бол.

*

Мушки су у стању љубити и ниже од себе — недостојне, прљаве, нечасне. Ми жене уједно и обожавамо када љубимо, а када ово изгубимо, све смо изгубиле.

*

Када жена опази, да је њезин муж постао индиферентан према њој, или се јачо занемари, или пак почне да носи елегантне шешире, које муж туђе жене плаћа.

*

Мушки би увек хтели да буду прва љубав једне жене. Сујета њихова се у тако грубом облику испољава. Женске у томе погледу имају много финији инстинкт: воле да буду последњи роман мушког.

Ђ. СТАНКОВИЋ
ТАПЕТАР
БЕОГРАД
Краља Милана 77 тел. 48-46
НАЈБОЉА ИЗРАДА СВИХ ТАПЕТАРСКИХ РАДОВА

Наставак са 2 стране.

МИШЉЕЊЕ Г. ПОЛИХРОНИЈАДЕСА О СРПСКО-ГРЧКИМ ОДНОСИМА.

Сам г. Полихронијадес је необично интересантан као човек. То је ваљда једини дипломат који иде и зими и лети откривене главе без горњег капута, не страхујући од зиме. У његовој спаваћој соби температура је увек готово испод нуле. У тој атмосфери дише али то не значи, да његови гости не осећају пријатност топлих одаја. Изузетан чини он, велики спортсмен, одличан вештак тениса и пливач без мане, који се усуђује да Саву преплива два пута у једном даху. Та му је навика ширине остала још са купалишта Старог и Новог Фалера где и преко зиме није престајао пливати, до те мере, да је се једноме стражару учинио подозрив и био позват у полицију да се легитимише. Наравно, кад се изјаснило да је тај страствен пливач члан атинске »жуте куће«, ствар је била у реду. Тај омиљени спорт ништа му није посметао његовом монденском позиву, његовој лектири, учењу нашег језика а још мање његовој служби. Ако се задржи до свитања у пријатном друштву, г. Полихронијадес се задовољава само једним сатом одмора. У седам сати изјутра, већ је на послу. Као да је од гвожђа делан!

Па ипак, осмех му је тако мек...

Са тим нас осмехом дочекује, као и све своје госте и поводом клуба, са урођеном љубазношћу, одговара нам овим опсежним писмом:

„Ништа неће пригодније дати тачну слику односа наше две земље, но овај кратки осврт њихових еволуцији за последње столеће.

Што пада уочи, то је да за сво то време нема сукоба ни трења, нити се види једна држава у табору непријатеља друге државе. Напротив, један низ пријатељских и тесних веза, доводили су по политичких и војних савеза 1867—8 и 1913—1923 год. Две чињенице нарочито скрећу пажњу: борба против туђег јарма и заједничка вера, која их је инспирисала за повраћај старих својих земаља. Та би вера могла бити као образац за политичку историју источне Европе. Она осветљава сву прошлост а тим више и будућност. Етничке националности са тако живом и славном свешћу о својој прошлости само ће сачињавати чврсте блокове, о које ће се разбити све пожуде, које о њима не воде рачуна и са подценивањем о њима говоре. Историја није само поука о чијим се фактима мора водити рачуна, већ она у исто време проистиче из политичке и географске ситуације сваког народа и она потражује права у име његово, од сваког ономе који та права жели да забрани. Она светли као кула светиља и спречава сваки бродолом из незнања, што би се у помрчини могло до годити и што би државе намере биле у стању да експлоатишу.

Наилазимо на први савез од 1867 год. Те је године споразум са Србијом био припремљен тајно од г. Антонопулоса, хеленског чиновника Министарства Спољних Послова. Да би се избегле све сумње о преговорима са Србијом, то су српски представници дошли у Беч. У околини Беча, Воцлау, беше потписан 14. августа 1867 г. савез. У име Грчке Јанос, бивши Министар стави потпис, а у име Србије Петронијевић, бивши подсекретар у Министарству Правде. Тај уговор беше допуњен и једном војном конвенцијом, исто тако тајном, која се потписала у Атини 16. фебруара 1868 год.

Обе земље се обвезаше да своје војне припреме убрзају до те мере да у мају 1868 г. Србија може располагати са 80.000 људи а Грчка са 30.000 (чл. 2). Ако Турска нападне једног сауговорника пре месеца марта, друга ће, без формалног уласка у рат, помагати га свим силама. А ако би се напад догодио после утврђеног рока, обе земље ступиће једновремено у борбу (чл. 3). Једном рат отпочет, Грчка и Србија се обвезују, „ДА ЋЕ СВИМ СИЛАМА НАСТОЈАТИ НА ПОТПУНОМ ОСЛОБОЂЕЊУ СВЕГ ХРИШЋАНСКОГ СТАНОВНИШТВА ЕВРОПСКЕ ТУРСКЕ, ОСТРВА И АРХИПЕЛАГА". Ако се тај резултат не би постигао, биће вољна свака уговорна страна да дигне на оружје у моменту осигурања од свога савезника и то Грчка Епир и Тесалију а Србија Босну и Херцеговину. У том случају и савез између Грчке и Србије остаће неизмењен и нераздвојан и обе државе, кад то прилике дозволе, подићиће се на оружје по узајамном договору, да би доспели до потпуног остварења свог савеза (чл. 5).

Кад почне рат, обе земље забрањују посебне уговоре о миру (чл. 6). Ако би предвиђени резултати били постигнути, обе државе се резервишу да склопе нов споразум за њихово разграничење и за продужење њихових односа, да би са једним ВЕЧНИМ САВЕЗОМ загарантовали дело својих заједничких напора. Грчка и Србија поштоваће вољу народа који, пошто је узео учешћа у борби, изјави свечану жељу, било да се присједињује сауговорачким странама, било да образује посебне државе или конфедерације (чл. 7).

Са члановима 8, 9, 10 и 11, уговорачи су обећавали да настану код хришћанског становништва Европске Турске да их придобију за Савез, припреме за борбу и добаве оружје и муницију. Србија се примила да приволи Црну Гору а обе државе заједнички ће порадити у Румунији и Албанији. Потпуно ослобођење хришћана на Балкану, бар у Тесалији и Епиру, Босни и Херцеговини, вечни савез грчко-српски ако није могућ балкански савез, Исток источњацима, — то су били главни правци овог основног споразума, који можда није довољно водио рачуна и стварним могућностима Грчке и Србије, остављајући више Провиђењу.

1882 године, по прогласу Србије за краљевину, Краљ Милан изјави жељу преко свога пуномоћног и изванредог министра, да одликује Краља Ђорђа новим орденом Белог Орла, да он буде први суверен који ће га понети. Тада су обе државе отпочеле преговоре о Македонији, али без резултата.

1890 г. Србија је поново мислила на приближење Грчкој и предлагала споразум, који би се нарочито односио на сарадњу у пропаганди маћедонској. У Београду су и отпочели ти преговори, врло озбиљно и пред крај јула 1890 године, Ристић признаје права Грчке на Солун. Преговори су се даље водили у Цариграду, између два посланика. Србија је тражила измену Савеза од 1867—8. Никако се није могао постићи склад међу министрима о подели Македоније. За посланика у Атини би постављен Владан Ђорђевић, врло добро обавештен у питањима етничким. Том су приликом и студенти београдски требали да посете Атину. Србија је спремила један нацрт уговора од 9 чланова. 19. јануара 1893 г. Грчка влада изјављује, да тај нацрт не може да усвоји.

У пролеће 1898, односи између Србије и Турске почињу да се затежу. Београдска влада упућује атинској и да би један од сигурних начина борбе против непријатељских утицаја бео — регулисање заједничког споразума наше две владе, у правцу делања код наших сународника у Маћедонији, да би се дошло до споразума о сфери утицаја и узајамне подршке коју би требали једни другима чинити. Лични секретар краљев, г. Миличевић, приспео је у Атину у тој сврси. Грчка влада изради један пројект, но у Србији се ситуација тада компликовала. У ствари и Краљ Милан и Краљ Александар покушавају да обнове преговоре али унутрашње тешкоће спречише потпуно.

10. марта 1913 кнез Никола, трећи син краља Ђорђа, срео је се у Солуну са принцом Александром, који је туда случајно пролазно. Иза тога српски посланик у Атини и Министар Спољних Послова имали су дуг разговор и споразум о нужности једне линије која ће по-

ставити равнотежу на Балкану: Једрене Бугарској, Солун Грчкој, Битољ Србији, то је била основа равнотеже на Балкану. 22. априла у Атини се потпише протокол а у року од 20 дана и један уговор о пријатељству дефанзивном савезу, да би Грчка и Србија имали заједничку границу на западној обали Вардара, то би разграничење у принципу било утврђено на основи ефективне окупације. Од. 19. маја до 1. јуна г. Александропулос, тадањи Министар Спољних Послова и г. Мата Бошковић тадањи посланик Србије, ставише у Солуну потписе на савез краљевине Грчке са краљевином Србијом.

ПОЛИХРОНИЈАДЕС

Наставак са 16-те стране

колима иде на представу, и у истим колима враћа се замку свом, да је нико не би видео.

Царска балетска школа у Москви била је као пансион, и ми, балерине, ишле смо у колима на представу, али нису била кола затворена, већ су нас могли да виде.

Први пут сам гледала балет у шестој години. И све су ми балерине изгледале мале, као лутке, и ноге им ваздушасте. Ах, кад бих могла ја тако да играм, помислила сам... А у осмој години, већ сам пошла да учим балет.«

И са превеликом љубављу предавала се класичној игри, карактерној и гротескној.

»Најтежа је класична игра, говори г-ђа Фроман. Она изнури сваки нерв, али је ја највише волим. За гротеску треба имати духа, карактерну игру може да научи свака балерина, а за класику треба бити рођен.«

А игра г-ђе Фроман је у сваком мишићу, сваком нерву, пуна топлине и страсти.

И кад је заморена, она је увек покретљива, еластична, и има осмех на лицу.

Умор осећа балерина, али никад на позорници, као да пада у неке сање наставља г-ђа Фроман:

Осећам трему кад се приближава премијера, сва сам нервно узбуђена на позорници, али играм, целе вечери не осећам умор. И кад се вратим с представе не могу да спавам. Онда волим да сакупљам друштво, да певам, разговарам, пијем. Трчим из собе у собу, још ми трепери сваки мишић, и могла бих целу ноћ да играм...

Али сутрадан... тежак умор... глава боли... изломљено тело.

Живот пимрабалерине врло је тежак. Изван позорнице њени часови немају интересантности, јер су испуњени игром и студијама.

»Како устанем ухватим ноте и играм, после пробе у позоришту, студије са ученицама, представа... Једноставан живот... Некад радим дуго у ноћи, кад режирам. Цртам позорницу, ту је суфлерица, тамо кулисе, овде разне групе. Тачкицама обележавам где ће која група да стоји, одакле полази... Све је тако исписано на хартији, да нико не би могао да разуме те црте. Балерина мора да буде врло музикална, и ја сам задовољна с београдским балетом. То је врло добар балет, ученице су вредне и музикалне, и марљиво уче... Али треба много радити, цео дан, код куће убризгавати разне екзерсисе...

Она говори, као да није уморна, а ја седим, немилостиво и слушам, и не мислим да устанем.... На позорници ми даје утисак лептира и виле, а у животу симпатичне даме, уметнице топле душе.

»Сад сам сама, мој муж је отишао и три месеца неће доћи. Режираће »Лицитарско Срце« у Паризу са Аном Павловном. А њен муж је диригент г. Барансвић.

И у њеним очима указа се сенка туге. Али се разведри... Изађе јој пре очи Ана Павловна.

»Јесте ли је гледали, брзо ме запита. Ах, каква је то уметница, кад она умре, ми нећемо никад више имати такву уметницу. Ја јој увек кажем »Ана Павловна, ви сте сишли с неба.«

Још се наставља наш разговор и ја не бих отишла од ње. Као да из целе њене појаве зрачи нешто нежно и умиљато. Пријатан јој је глас, меки покрети, и цело њено биће као музика.

»Ја се одмарам, кад седим и причам. После подне сам режирала нов балет за »Демозен«, а спремаћу »Гармозеру« од Глазунсва.

И опет ће настати дуги, заморни посао, рад у ноћи, играње у соби, цртање на хартији, а после ће се појавити на позорници једна вилинска игра, у којој ће бити царица — вила г-ђа Фроман.

Лукутате! Лукутате!

Ове неразумљиве и непојмљиве речи круже већ дуже времена по глумачким гардеробама и пушионицама за артисте нашег Народног Позоришта. И нико им није могао разумети значење, ко није био интиман са позоришном кућом.

Ипак смо дознали, јер индискреција није најјача врлина уметника, да лукутате значе неко воће којим се подмлађује, дакле неко средство, веома упрошћено, др. Воронова.

Дознали смо у исто време, да је ово маћијске јагоде — које и слонови и мајмуни радо једу у бразилијанским прашумама — донео недавно из Сарајева у Београд познати и омиљени г. Бата Туриски, члан београдске Опере у пензији, али који благодарећи лукататама, нада се да ће ускоро подићи бар једну велику палату у Београду, а и свој некада дивни и популарни тенорски глас, сада мало заморен, попети до највишег С.

Поред више абонената из саме куће, г. Бата Туриски уписао је за сталне потрошаче све оригиналне воћке, и неколико сталних гостију са оног великог стола до врата, у реновираном »Коларцу«.

Наши боеми у „Москви" пред десетогодишњицом

Девета зима зазимила је давно већ, од како се наши боеми, књижевници, састају у „Москви" и пију њену бистру воду: девета зима зазимила је већ како постоји „модерна" и њени „богови". И за идућу годину у велико се врше припреме да се прослави десетогодишњица живота „модерне" и „послератне", десет година певања, седења и пушења под високим плафонима благонаклоне „Москве", уз бистру воду са њеног непресушног кладенца, као што је непресушна и лирика Тина Ујевића или Раке Драинца.

И за дане последњег мраза цела „модерна" бохемија била је на окупу, и заседавала као никада до сада. Тин Ујевић, „краљ песника", његов нераздвојни Рака Драинац, па остале знамените величине, заседавали су и крај топлог „радиатора" грејали се уз доконе приче о каквоме грешноме папи из „квапрокипа" или о Кајој певачици од „Бумса". Ипак многи разговори завршили су се сентименталним прижељкивањем Ракином о ономе ружичастом прасету, кога ће газдарица од „Москве" пустити међу госте у поноћ, уочи Нове Године. Ипак живо се дискутује о томе како да се прослави десетогодишњица, која би требала пасти у децембру 1928 год., јер ће тада бити равно пуна деценија од дана како су први боеми и песници „модерне" ступили под „Москвине" стубове и напојили се прве чаше њене воде.

Пошто је за „Москвину" воду доказано, да је створила „модерну литературу", и за сву деценију одржавала њено надахнуће, то ће се том приликом бити крштена имена „вода мудрости". Г. Тин Ујевић држаће једно предавање, које ће трајати толико дуго док год и једног госта буде било у кафани, а за сво време говорапције пиће само „Москвину" воду. Рака Драинац биће благајник целе свечаности, и наплаћиваће улазнице (а покушаће и пиће да наплаћује од гостију, ако му келнери дозусте) у своју корист.

Газда од „Бумса" изјавио је да ће за прославу послати прасе на ражњу, бурегција преко пута „Зоре" две тепсије бурека, а Геца Кон сва своја издања „модерних". Ово последње одбијено је са највећим гнушањем, док су остали прилози примљени са акламацијом.

Главно је да ће бити јубилеја.

Тин и Рака спремају се за џумбус...

РАМОН НОВАРО КАО »ДОН ЖУАН«

Чврстина филмских декора

Публика, која се мало интересује филмском техником, зна, да се куће и улице не праве, као у позоришту, од картона и платна, јер међу њима не би могле да се играју све оне сцене са масама, које сваког дана виђамо у филмовима: борбе, свечаности, процесије, нападе војсака на зидине, рушење кућа и т. д. Али ипак се верује, да су ти декори слабији но што су у ствари.

Уистини, при грађењу читавих варошн за извесне велике филмове, употребљује се тако чврст материјал да зграде трају по неколико година и да их, кад желе да их оклоне, морају динамитом да разруше. Тако, декори за Фербанксовог »Робин Худа« још трају, и ако их више од четири године бију ветрови и кише и пржи врело сунце Калифорније. За »Багдадског Лопова« морао је бити сграђен један трг, поплочан мозаиком од неколико стотина квадратних метара површине. При снимању »Улице Снова«, једног од мањих филмова Грифитових, потрошено је 275.000 долара да би се калдрмисало неколико улица старог Лондона, сграђених за тај филм. »Интолеранс« је снимљен још 1915. године; петнајест хиљада фигураната кретало се кроз неколико хектара, колико је покривао декор (неке зграде биле су високе до 50 м.). Шест година доцније, 1921. године ти »декори« су још трајали и морали су их разбијати динамитом, комад по комад. Декори »Нибелунга« још и данас окружују студијо Појбабелсберга. За Абел Гансовог »Наполеона« сграђен је читав крај старог Париза у Биланкуру и он стоји ту већ две године.

Пољубац Колманов

Око ових светских студија дижу се ефемерни градови и тврђаве, употребе се неколико дана за снимање неколико сцена, затим остају тако годинама, искоришћавани евентуално за мање филмове, и тек кад је, њима покривен простор, потребан за дизање нових варошн, декори се руше и њих замењују други, исто тако скупи и исто тако величанствени.

Наравно, да се у свим могућим осталим случајевима, филмска уметност служи триковима, које смо, нарочито добро успеле, видели у »Метрополису«.

Ричардо Кортец са Маријом Кордом у новом филму »Лепа Јелена«.

НОВИ ЈАНИНГСОВ ФИЛМ: КАД ТЕЛО КЛОНЕ

Кажу, да је у овом најновијем филму Јанингс постигао врхунац свог израза. Створено је једно ремек-дело, које се већ приказује у Паризу са необичним успехом. Критике су не само ласкаве, већ сви су узбуђени креацијом овог талентованог Немца, који пресељен у сунчану Калифорнију није изгубио одлике својег дара. Још само Чарли Чаплин стоји испред њега... А то је речено много.

СТРАСНА ИГРАЧИЦА филм Лили Дамите, најлепше звезде француског филма, изазива велико интересовање. Робер Виен, познати режисер, израдио је са необичним укусом филм где постоји опасност од баналних мотива и клишеа. Француској производњи овај ће филм правити сваку част. Лили Дамита постизава праве триумфе у тешким улогама. Њено тело пред објективом одликује се фантастичношћу и узбудљивошћу. Варвик Вард игра са много ауторитета улогу Жералда; Алфред Солм је врло симпатичан у улози младог премијера. Вртови шпански, пространи и зачаравајући, дају декор у коме се сања...

»ЛЕПА ЈЕЛЕНА« НА ФИЛМУ

Сваки нараштај тежи да на свој начин испољи разумевање епоса из давних времена и основне еротичне проблеме. Сад поново имамо у очекивању, да видимо на филму »Лепу Јелену« са Рикардом Кортезом као Парисом и Маријом Кордом као Јеленом.

»АНА КАРЕЊИНА« НА ФИЛМУ

После »Васкрсења« видећемо 1928 године један нов Толстојев роман на филму — Ану Карењину. Насловну улогу играће глумица демонских улога, фина Грета Гарбо.

Јанингс у новом филму »Кад тело клоне«, који се са великим успехом приказује у Паризу.

WORTH

Paris, Londres, Cannes, Biarritz.

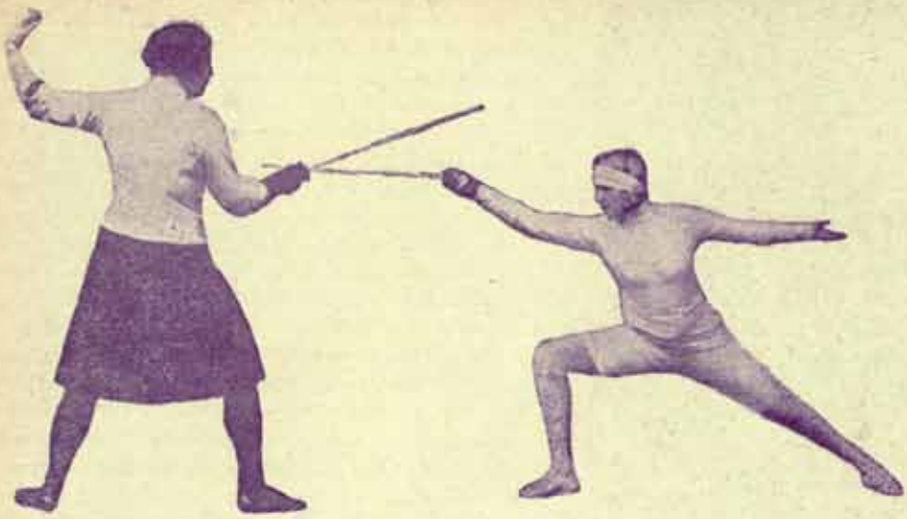
„Dans La Nuit".

Свака елегантна париска дама употребљава само ове парфеме.

„Vers Le Jour".

СУКЊА ПРОТИВ КИЛОТА

Г-ца Мајор (Немица) и г-ђа Фридман (Енглескиња) боре се мачем и у исто време постављају проблем спортске одеће: сукња или килот.

Зимски спорт у Ници.

СУКЊА ПРОТИВ КИЛОТА

Један деликатан проблем јавља се, са уласком жене у спорт: какав костим треба обући? Да ли задржати своју сукњу, подкраћену и приготовљену за спортске кораке или навући килот, што би можда било практичније али што би у исто време била и једна лежерна капитулација женског знамења. Шта да се ради? Мишљења су врло подељена и то не само при мачевању, као на овој слици но свуда у свима спортовима. Једне су даме, возећи се и рукујући авијонима, навукле килот, друге су се пењале у сукњи. Једне су при јахању облачиле килот, друге јахале у сукњи, итд, да не набрајамо даље спортове.

Шта о томе мисле наше читатељке?

Радо ћемо чути њихова мишљења и објавити их, под условима, који они поставе. АНКЕТА ЈЕ ОТВОРЕНА.

Тајанствена Краљица: Владарка, којој народ никада није видео лице.

У Хиндустану налази се једна мала државица Бопал, у којој је владарка жена. Ту живи муслиманско становништво, и према томе ниједан поданик нема права да види лице својој владарки. Једини, који је имао ту срећу, то је њен муж. Она носи раскошне оријенталске хаљине, украшене драгим камењем, али преко лица има увек спуштени вео, бео или црн. За време свечаности она увек присуствује, и буди радозналост код поданика да је виде. Енергична је као краљица, и њене наредбе строго се извршују. Зна се само толико да је: Млада.

Саобраћај у поларним пределима врши се помоћу аутомобила нарочите конструкције.

Аљаска је позната као предео са најсуровијом климом. У том поларним пределима једино саобраћајно средство су саонице, а пас је најиздржљивија животиња. По неколико пари паса упрегну се у саонице и јуре преко снега као вихор. Али много пута пси поцркају од необично велике хладноће, и често су се путници смрзавали на снегу.

Сад је за поларне пределе конструисан један нов, нарочити тип аутомобила, који нема точкова, већ ваљке, и ти ваљци, који се окрећу помоћу мотора — као и код осталих аутомобила, — разгрћу и набијају снег. Тиме су становници на знатној добити, јер седе у аутомобилу, као у кућици, не бојећи се да застану на сред пута.

Гђа и г. Брис, аутомобилисти, који туку рекорд брзог путовања.

Осуђени Степић, после изречене пресуде

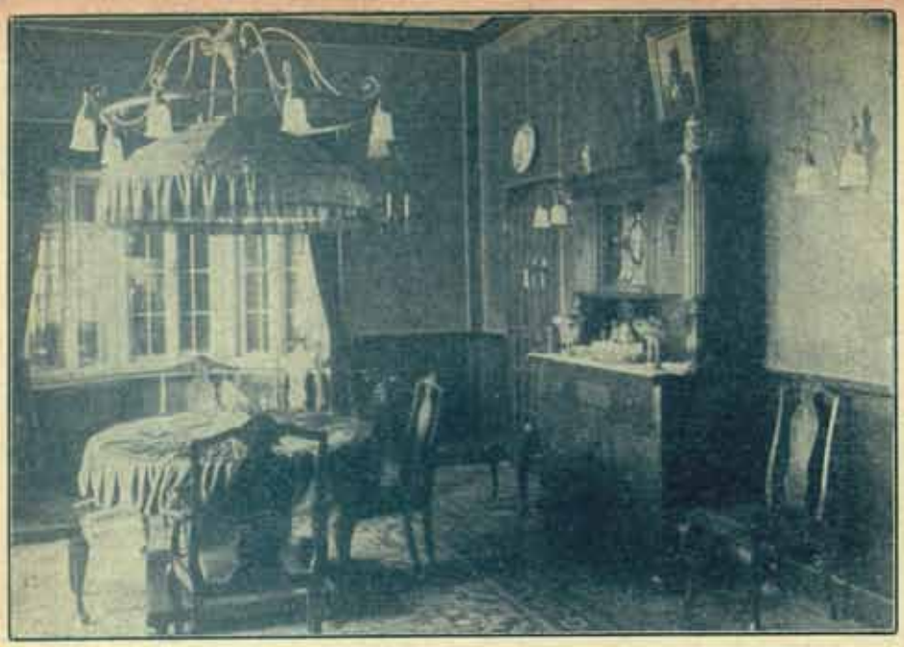
Некоме кад одузмеш образину, све си му одузео.

*

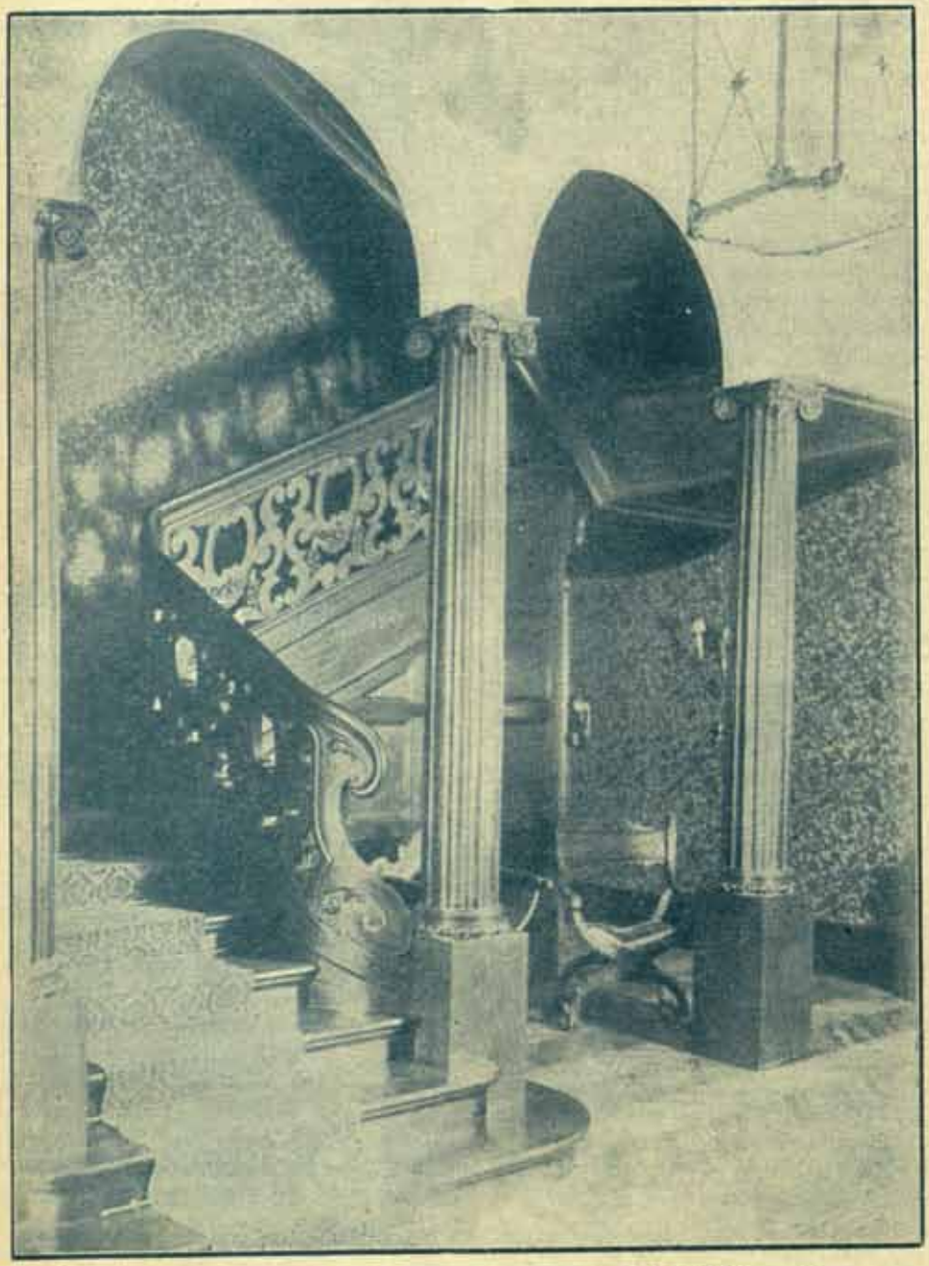
Морална надмоћност је увек и свуда однела победу над насиљем.

*

Поверење је упоран цвет: тешко је однеговати га, а и од једног даха умире.

ЈЕДНА ТРПЕЗАРИЈА У БЕОГРАДУ (Фото Бенчић)

СТЕПЕНИЦЕ КОД Г. РОША (Техничка израда БОТЕ И ЕРМАН — Београд.

Београдски ентеријери.

Странцима пада у очи одмах грађевинска пораст Београда. Никла је читава нова варош, за коју нису знали они, који су пре рата долазили у Београд, у пријатељске посете. Али што је нарочито пријатно, то нису архитектонске лепоте престонице. Остаће у томе погледу много чега да се пожељкује. Архитектонски, Београд заостаје много. Грађевине су махом без стила, нарочито нашег, расног. Пријатно је, напротив, кад се отворе вратнице и кад се уђе у куће. Тада се види један удобни, нови Београд. Онај старински ентеријер, са миндерлуцима и шифоњерима, са облигатним теписима пиротским и сликама Вере, Љубави и Наде, скоро је збрисан из успомене. Никла је раскош једног скроз западњачког дома. У прошлом броју »Недељних Илустрација« донели смо ентеријере који спадају међу најукусније, г. Димитријевића, инжењера, у његовој вили на Топчидерском Брду. Сад доносимо ове дивне степенице у кући г. Роша. Једно читаво ремек-дело стана. Што нам је нарочито пријатно нагласити то је, да је једна домаћа кућа, Боте и Ерман, изводила све те радове. Иста кућа која нас је у Паризу прославила на изложби декоративне уметности, са порталом нашег павиљона и која ће добити, како се говори, главно декорисање Народне Скупштине и новог краљевог дворца на Дедињу.

Косметика је толико коракнула унапред, она је се (наравно права а не шарлатанска која је врло опала) развила у читаву науку која иде упоредо са хирургијом. Данас се може слободно рећи да нема ни једног недостатка лепоте, ни једног квара на њој, који се не би могао поправити.

Парола данашњих жена није више ИЗГЛЕДАТИ леп, већ БИТИ леп. Данас се не трпају више шминке на увелу рединирану кожу да би се изгледало лепом, већ се сама та увела и рединирана кожа негује и рационално лечи — тако да и без слојева шминке буде свежа и глатка.

Једна велика потреба нашег света — који је путујући по Западу видео како је тамошњи свет у могућности да негује своју лепоту испуњена је отварањем једног сасвим модерног хигијенски и медицински инсталираног Козметичког Института. (Горња слика). Неколико података из разговора са симпатичном дамом сопственицом истог карактеристични су, колико је наш свет и у том погледу коракнуо у на пред. Поред имена дама из нашег највишег друштва клијентела козметичког институти („Ла косметика" палата Луксор) састоји се из глумица, студенткиња, старије и млађе господе, све то хоће да сачу-

Дечији празници.

БЕОГРАДСКА ДЕЦА ОВА ЗАНЕСЕНА ПРЕДСТАВОМ У ДВОРУ. (Фото Шимић)

ва лепоту и младост или да је поврати.

Поред електричне масаже тела и лица, према изјавама сопственице, највећи део њених клијената долази ради лечења најразноврснијих бубуљица и флека на кожи као и ради одстрањивања мана путем електролизе.

Интересантно је посматрати са колико поверења сви ови „пацијенти" улазе у овај чаробни амбулаторијум из кога се излази леп и свеж, и са колико им се разумевања и стрпљења тамо прилази! Јер за сваки третман ове врсте потребно је много стрпљења — не иде то све за један дан — као што се то лаички мисли — и зато је много теже и траје много дуже повратити лепо ту, него сачувати лепоту!

Најлакше је и најсигурније кад се почне за времена, а то је са првим борама и са првим претечама подвалька. Онда је сасвим сигурно да се лепота и младост једним зналачким и рационалним третманом могу померити, уназад за једну деценију — па и две.

Б-Бина

Једна група малих прециоза и кавалера, са свога бала »Материнског Удружења«

»КРАЉ КРАЉЕВА«

Објављен је његов долазак у Београд. Ово импозантно дело тежи да васкрне догађаје који су претходили новом добу човечанства — хришћанској ери — и не би требало у њему тражити романтичну интересантност, као у Бен-Хуру на пример, где су библиске сцене сасвим узгредне. Сесил Б. де Мил, стварајући Краља Краљева инспирисао се сликама старих сликара (Леонарда да Винчи, Рубенса, Рембранта и других) употребљавајући ране светлости, тамо на пример јасну светлост која даје божанство плоти Исусовој, док тамне светлости употребљавао је за друга извесна лица, тако да се добија један рељеф, врло изразит. Гестови, положај тела, лица, све је то било студирано са прецизношћу, до те мере, да нам извесне сцене својом савршеношћу не одају оно уобичајено »преживљено«, које се у биоскопима понавља. Ми тај филм гледамо као низ дивних слика. Узбуђење које нам изазива, проистиче из нас самих, више но што нам сугерира слика, јер се присећамо у једном мистичном полусну наших поодраслих мозгова. А има места где биоскоп преузима своја права, као на пример у сцени буре, — после стављања на крст, кад муње цепају облаке и кад се стене руше.

Пређимо на само приказивање. Личност Христова — за коју се имало толико бојати у овој скептичној епохи, где не постоје очи вере — дата је овде са ретким талентом. Виђен с профила, у дугој силуети светле белине, он има нечег серафимског. Можда би се још само могла пожелети више небесне благости у изразу. Анри Варнер (који игра Христа) влада магнетичним погледом пророка и живи у тој улози као у некој врсти аутосугестије.

Трагична љубав балерине

Познанство Исидоре Дункан са трагичним руским песником Јесењином.

(Извадак из књиге Анатола Маријенхова: »Боемски живот Русије«)

После трагичне смрти Исадоре Дункан, изашла је у Москви једна интересантна књига о овој славној уметници и занимљивој жени. Писац је књиге Анатол Маријенхов, познати руски песник и друг Јесењинов, који такође припада песничкој групи имагиста. Књига се зове »Истинити Роман« (Роман без лажи) а интересантна је и због тога што је посвећена Јесењину, младом руском песнику и трагичном мужу Исадоре Дункан и боемском животу бољшевичке Русије. Маријенхов прича о познанству Исадоре Дункан и Јесењина. Обојица су били тада у Лењинграду. Када су седели једнога дана у башти, упао је из небуха млади песник Георгиј Јакулов и запитао их, дали би хтели да виде Исадору Дункан.

Јесењин скочи са столице, узвикнувши: »Где је?«

— Овде. Интересантна жена.

Јесењин зграби Јакулова за рубашку и рече: »Води нас одмах тамо.«

Пођосмо да тражимо Исадору Дункан, шетајући кроз салон од огледала, кроз зимску салу, кроз летњу и зимску башту до куће мале опере. Враћајући се претражимо свугде, али не нађосмо Исадору Дункан.

— До ђавола. Она није овде.

— Овамо, Георгиј, овамо.

Потрчасмо, али опет не нађосмо балерину.

Јесењин је био суморан и нерасположен. Сада, пошто је све прошло, изгледа да је било нечега фаталног кобног у његовој лудој, необјашњивој жељи да се упозна са овом женом, коју није никада раније видео а која ће играти у његовом животу тако велику и тужну улогу — могу рећи фаталну улогу. Али хитам да додам, да утисак који је имала Исадора Дункан на Јесењина ни најмање није долазио од генија ове интересантне жене.

Једнога вечера Јакулов је удесио малу седељку у свом студију. У један сат после поља ноћи дошла је Исадора Дункан, носећи црвену мараму око нежна врата. Имала је бакрену косу и њена велика фигура ступала је полако, грациозно. Њене очи — мало су личиле по боји на плаве вазе — прешоше преко целе собе и заустависше се на Јесењина. Насмешила се на њега љубазно и села на диван. Јесењин се помакао и наместио испод њених ногу. Она провуче руку кроз његову коврџасту косу и рече: »Златаја голова.«

Ми смо се изненадили, чувши је, јер је она једва знала десет речи руских. Онда га пољуби у уста и откиде се још једна руска реч са њених црвених усана — пријатно акцентирана: »Ангел«.

Опет га пољуби у уста и узвикну: »Чорт«.....

У четири сата изјутра Исадора и Јесењин одоше.....

Разговарали смо како да га спасемо.

Ја ћу га повести са собом! — један од нас рече.

— Али он неће да иде«

— У Персију..?!

— Можда у Персију!

Изашли смо у зору и прошли празним улицама тешка срца.

Сутрадан одосмо кући Исадоре Дункан. Она је живела у Балаковом малом хотелу на Пречистенској, једној од најотменијих улица Москве. Биле су тешке стубе од мрамора и свака соба израђена у другом стилу. Једна је потсећала на царско доба московских салона и ресторана — друга у стилу арапском. У зимској башти је било танких кактуса и преплашених палми, тешки златни намештај, сомот и брокат. У Исадориној соби, столице, наслоњаче и столови, били су покривени лаком француском тканином, венецијанским шаловима и руским везом отворене боје. Све је ово узето из њеног кофера, да се сакрије рђав укус и агресивни луксуз саме собе.

Исадора је изгледала пријатна и, бришући нос, рече: »Балаков је одговоран. Соба је страшна.« Исадора је била купила масу руских шалова.

На поду су лежали јастуци и наслони покривени ћилимчићима и фурпром. Сијалице обвијене црвеном свилом, јер Исадора није волела јаку светлост — била је већ преко поноћи.

На малом столу при кревету стајала је велика слика Гордона Крега. Јесењин узе фотографију, погледа је пажљиво и запита:

— Ваш муж?

— Шта је **муж?**

— Супруг....

— О, јесте, он је мој муж, али рђав муж. Он увек ради и ниште. Крег је геније.

Јесењин упре прстом у груди и рече: »Ја сам такође геније. Јесењин — геније, а Крег — ништа.«

Он стрпа Крегову слику испод руке новина и рече му због ом.

Исадора је била очарана и поновн због ом, машући за сликом.

— Е сад, Исадора — рече Јесењин — играј. Играј за нас.

Осети се као цар Ирод, који зове Салому да игра.

Исадора обуче Јесењинов капут и натаче његову шаку.

Музика засвира неку узбудљиву игру, коју ми нисмо знали. Исадора је изводила Алаша, а игра јој је била страшна и дивна. Марама је импресионирала њеног мужа и мали, црвени комад изгледаше, да ће се распасти у њеним рукама. Трзала га је нервозним прстима и сн је трагичпадао са својим свиленим ранама око њене главе. Игра се сврши и Исадора се баци на ћилим пред ноге свога имагинарног партнера.

Доцније је Јесењин постао њен господар.

Љубила му је руке као псето, али су јој очи више пламтеле мржњом него ли љубављу. Ипак — он само беше партнер, исто као и црвена марама — трагични партнер без своје воље. Она је **играла и водила.**

Полусветљена соба. Исадорина широка леђа беху покривена шалом од црвене свиле, који је падао по нежном врату. Јесењин додаде мали грамофон пријатељу и рече: »Нађи, Михаил, хоћу да играм.« Михаил нађи и мала кутија стаде да зуји једну популарну руску мелодију. Јесењин скиде ципеле и поскочи босоног. Исадора га је нежно гледала.

— То је Русија, то је Русија.

Обиђоше нас чаше шампања и Јесењин заигра брже.

— Замечателно — узвикну Исадора по руски.

Јесењин стаде. Велике грашке зноја слише се на његово побледело чело. Очи су му биле хладне, скоро безбојне и мртве.

— Исадора, цигарету...

Она му даде.

— Шампања.

Она донесе. Он испи од једном и затражи још једну чашу, коју сврши исто тако. Овако смо проводили седам дана у недељи и тридесет у месецу.

Једнога дана затражих од Исадоре воде по руски.

— Каква је то ствар **вода**, што тражите?

— Water.

— Water??

Сигурно је ва дуго није пила, као ни чај...

И Јесењин се пресели у Пречистенску а Исадора му поклони златан сат. Мислила је, ако Јесењин има сат, престаће да стално одлази у журби као на какав мистериозан састанак.

Сергије Каљењков поделио је људе у две групе. На људе са сатом и на људе без сата. Да је рекао за некога: овај човек има сат, ми смо знали, ако је дотични сликар, да није вредан пажње. И сада чудним случајем судбине, човек који природи није водио рачуна о времену, имаћаше сат. Он је био силно поношљив и кад год би се срео са неким новајлијом, он би тако улесио, да сат извуче бар два пута. Па ипак, овај сат није играо улогу, која му је додељена. Као и увек, Јесењин је скакао из царске наслоњаче да стигне на имагинарни састанак.

Често је долазио нашој кући са малим пакетом у руци, и том је приликом његово лице било озбиљно и одлучно.

Рекао би: — Овога пута је свршено — рекао сам Исадори зборцм.

У малом пакету Јесењин је носио своје две кошуље и пар чарапа. То му је било сво имање .

Кроз два сата би долазио портир из Пречистенске са писмом. Јесењин је одговарао лаконски и одсечно. После један сат долазио би Исадорин секретар Госп. Шнаидер. Најзад упала би она са отеченим уснама и са својим плавим уплаканим очима. Пала би му око врату и стала их гристи рукама а он би је гонио да иде. Онда нежно, осмехнувши се, рекла би: »Сергије Алексијевићу, ја те волим.«

Свршавало се увек једнако... Јесењин би узимао свој мали пакет и одлазио.

Једнога дана дођоше к нама Исадора и Јесењин заједно. Он је носио бео прслук и отворене рукавице и киту пролетњег цвећа. Сасвим церемонијално јој понуди руку. Она је носила енглески костим и мали шешир. Смејала се и изгледала много млађа. Јесењин пружи киту цвећа мојој жени.

Наш воз за Кавказ одлазио је кроз један сат.

Три дана доцније Јесењинов аероплан је одлетео за Кенисберг...

(Превео **М-о К-а**).

Манија играња, некад и сад

— Проблем беснила играња треба посматрати и са психичке, колико са физичке стране.

Култ играња данас већ личи на онај фанатизам, са којим се дервиши клањају знатном телету. Није више проблем само у физичким покретима, него, још више, у психичком ефекту тих покрета. И као што су верски обреди веома важни за оцену психологије фанатизованих маса, — тако је играње манија играња, — веома важан фактор за оцену психозе једног доба. Јер, више је него сигурно да тајанствене игре Иродијаде око Јованове отсечене главе има своју психичку тајну, тек мало наговештену у физичким покретима; окстазафизичка има своје виновнике у чудним, неочекиваним догађајима у психичком свету играчице.

У Средњем Веку психоза играња се изметнула у епидемију, која је захватила масе. Њу је појачавао безнадезан економски и политички положај, као и разне заразне болести: Тада се играла „Игранка Мртваца", — језива и страшна.

Ту епидемију су у Немачкој у Средњем Веку звали: „Фајт Игра". Иста је изгледала овако:

Спопаднути изненадним беснилом играња, — људи и жене остављали су посао, кућу и породицу, и излетали на улицу и на тргове да играју... играју до беснила, док не падају од умора; а кад би попадали, они су се онда бесомучно ваљали, препуштајући да им се натечени удови добро изгазе; то су сматрали неком врстом сексуалног раздражења, верујући у исто време да је то лековито. Ова епидемија бесе узела толико маха, да, док су у Келну играли 500 људи, — дотле је у Мецу, — како бележе кронике, — њих 1.000 полудело за игром, Врхунац манније играња доживео је Штрасбург 1418. године.

Као што обично бива у сличним случајевима, међу стварне болеснике мешали су се и они, који су хтели да искористе ту ситуацију. Кронике бележе, да су то биле многе жене и слушкиње, које суимале незаконите мужеве и ванбрачну децу. Како је то играње имало страшне сексуалне манифестације, народ је веровао да је то беснило дошло отуда, што су те жене крстили „покварени" свештеници. Али попови уплашени, пребацише сву кривицу на сотону. Сем тога, они одржаваху литије и молепствија, или „Кураху" побеснеле жене по капелама и црквицама.

Пошто се музика онда сматрала одличним средством за исцељење бесомучних, власти предузимаху бригу око ангажовања нарочите раздражујуће музике за игре. Било је случајева да је председник општине присиљавао два младића да са сваком девојком, коју је спопала манија играња, играју *пуне четири недеље*, односно све дотле, док се оне нису „*заситиле*". У тој утакмици духовне и световне власти, лекари, се држаху по страни. Први је Парацелсус запазио патологију те болести, и са успехом је применио енергична средства: *закључавао је побеснеле играчице, купао их у хладној води и прописно шибао.* (Где су данас, мудри Палацелзе).

Игра „Фајт" добила је име од Св. фајта (Св. Вида.), јер су жене најлуће играле на дан Св. Вида и Св. Јована, летњег; тада су оне по неколико дана играле, па се врачале кућама, преморене и изломљене, али уверене да су се излечиле. Од тих игара сачувао се све до данашњих дана један траг: Ложење и прескакање ватара у Јованданској ноћи.

Али те игре беху последњи трзаји једног беснила. Дошао је и 30 годишњи рат, кад се цела Немачка потпуно смирила. *То нама, данашњим, даје повода за једно искуство;* наиме, неоспоран је факат да за време рата, са ћутањем Муза — ћуте и игре, замре беснило играња, да се све то понова распали по свршетку рата.

За данашње беснило играња сву одговорност носи *Америка;* ту „Културну Мисију" нико неће покушати да оспори. Узмемо ли у обзир да тамо утакмице у непрекидном игрању трају по цео месец дана, — онда се у нехотично сећамо поменутог беснила и лудила у немачком Средњем Веку. Младићи се такмиче: Ко ће однети рекорд и постати „Први Играч На Свету". — Диван успех! Красна титула! Сем тога, — Америка није ни гладна, те је с тога њезин „Патент" било веома лако пресадити у изгладнелу Европу, где владају дезолатне економске прилике.

Недељне Илустрације

Најновији снимак Гце ДАРЕ ПАШИЋ (Фото »Портре«)

За власништво листа и штампарију:
Драг. Вучићевић, Драгачевска 5.

Штампарија »Привредни Преглед«, Београд.
Дубљанска ул. 53. — Телефон бр. 40-89.

Поштарина плаћена у готову. Година IV. Број 4

Недељне Илустрације

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ
Уредништво и Администрација Скопљанска 18 II спрат
Телефон број 26-91 — ПОЈЕДИНИ БРОЈ ДИН. 1.—

Уредник: М. СВЕТОВСКИ
Београд, 22. јануара 1928 год.

ПРЕТПЛАТА:
За нашу државу годишње 150 д., полугодишње 75 д.
За иностранство годишње 200 д., полугодишње 100 д.

КНЕЗ ПАВЛЕ У ШЕТЊИ НА ТЕРАЗИЈАМА. (Фото »ИЛУСТРАЦИЈА«).

НОВИ ПОСЛАНИЦИ У СКУПШТИНИ

Г. ЈОВАН ВУКОВИЋ

Један национални борац из најмлађих својих дана, кога је Аустрија држала интернираног пуне 4 године г. Јован Вуковић, ушао је последњих избора у Народну Скупштину, као представник Осечке области у вировитичкој жупанији. Биран на листи г. Ђуре Јанковића, г. Вуковић је показао не само да народ тога краја цени у њему националног борца и исправног човека, у коме може имати пуно поверење, већ и то, да племенске странке ишчезавају и федералисти нестају. Као члан Народне Радикалне Странке г. Вуковић је председник месног партиског одбора у Осеку, председник среског одбора, потпредседник окружног одбора и члан Главног Одбора Народне Радикалне Странке.

Г .ВЛАДА КРСТИЋ

Био је индустријалац у Смедеревској Паланци све до 11. септембра 1927. г. када је ушао у Скупштину први пут као посланик Демократске Странке. Његова политичка делатност осећала се, кад је био на положају председника Општине у Паланци и многе пријатеље, који су у њему признали политичког радника од смисла и такта није ни најмање изненадио својом појавом у Скупштини, где је одмах изабран у неколико скупштинских одбора. Што је интересантно г. Крстић је један од ретких и модерних посланика, кога спорт интересује и он је оснивач спорт клуба »Велика Србија« сада »Југославија«.

Београдски кутови

КОД »БОРЧЕ«, ГДЕ МНОГИ ПОЛИТИЧАРИ ПРОБАШЕ РИБЉУ ЧОРБУ И ПОЛИТИЧКУ КОМБИНАЦИЈУ.

Фамозна »Борча« крај Дунава. (Фото »Илустрација«).

Треба сићи ка Дунаву, у оне блатњаве уличице, где су куће сиромашне а кафане пуне дима, алаша, радника, свирке армуникаша и песме тамбурашица. Ту, на једном ћошчету, лежи и Борча, кафана газде Владе Митковића. Признат је у њој рибљи специјалитет и реноме су још подигли многи београдски политичари, који су ишли да кушају ту рибу без коштиу, ситуацију без запрека. Њу је прослављо у своје време г. Божа Максимовић са својим друштвом и другим, пријатељским седељкама са некадашњим заточником у Дому Слободе г. Стјепаном Радићем. Г. Радића је добра песма

у тамбуру, која се редовно чује код »Борче«, привукла можда исто тако као рибља

Корзо на осунчаном Божићу. (Фото »Илустрација«).

мезелук, нарочито кад се уз ту песму сневa и добар портфељ. Сад »Борча« чезне за оним луксузним кадилацима, који су тако сетљиво и елегантно шишали кроз дрљоласко блато, да се зауставе пред ова два крајња прозора с десне стране од улаза где се налазила засебна соба, названа »министарска«, у којој је решавана у дугим ноћима судбина ове деветогодишње државе.

Обраћамо пажњу свих наших читаоца на велики конкурс с наградама:

НАЈЛЕПШЕ МАСКЕ У СЕЗОНИ 1928.

Управа Савеза Руских Књижевника и Новинара у Краљевини С. Х. С.

У првом реду Г. В. ЧЕЛИШЋЕВ, (књижевник и бивши министар правде Јужно - Руске владе), г. АЛЕКСИЈ КСУЊИН, председник Савеза, (б. уредник петроградског »Новог Времена« и сарадник београдске »Политике«); г. ЖУКОВ, члан управе (дописник »Морнинг Поста« и руских листова у иностранству. У другом реду г. СТРАХОВ (песник) секретар савеза и г. В. ГЛУЗДОВСКИ -- Бех дописник стране штампе) благајник Савеза.

О чему сањају модерне гимназисткиње.

Испод њеног бере-а главица је пуна разноврсних мисли колорисаних најлепшим бојама младости. Насмејане су њене очи, ведре и враголасте. А у групи оне весело жагоре, као да цвркућу, и привлаче пажњу пролазника.

То је прави bijou de Belgrade.

Улице би биле суморније, кад се не би виђале у подне те несташне групе, које се окрећу, смеше, добацују, каткад сличне мушкарцима по своме понашању, а са грациозношћу великоварошких шипарица.

Оне воле улицу, обажавају корзо, сањају о филму и љубави.

А школа?

„То није главни циљ нашег живота" одговара озбиљно једна гимназисткиња.

За њих је школа једна непријатна дужност. Седети у скамији, кад сунце сија, или крупне пахуљице промичу улицом, тако је досадно. Немогуће је привезати је увече за сто, и натерати да квари своје лепе очи задацима и лектиром. Мала гимназисткиња хоће да има своја задовољства, која пружа шипариско доба и великоварошки живот. Она је дете новог доба, кад се успављује и сањари кроз музику џаза, заљубљује у филмске глумце, чезне за корзо-ом и зимским спортовима.

Гимзисткиња сања о љубави. Од трећег разреда гимназије све почињу да воле Гимназиста није идеал старијих разреда. Гимназисткиња виших разреда највише воли младића од 24—25 г. Некад може да буде и старији. Гимназисти су некипут очајни због тога. Али они су за њих „балавци", и не одговарају њиховим сањаријама.

Београдска гимназисткиња највише сања о гардиском потпоручнику.

„Ах, златни су они!" често се може чути како уздахне гимназисткиња. Зато обожавају матине-а у Официрском Дому. Ту се сусрећу са њима, и можда су после матине-а многи потпоручници криви што оне сутрадан добију јединицу.

Али та јединица, после једног пријатног матине-а, није за њих трагедија.

После потпоручника долазе студенти, а за њима филмски глумци. Београдске гимназисткиње највише воле Новара и Гајдарова. Они одговарају њиховим идеалима.

А идеал гимназисткиње је висок младић, танак у струку, широких рамена, и страсних или сентименталних очију.

Оне сањају и о браку. И често у питају, мисле а неки пут интимне другарице и разговарају и питају се: какав ли ће бити тај, који ће се назвати њеном мужем?

Све би се оне удале још у шестом разреду. И напустиле би школу без жалости.

Кад нису у биоскопу, онда су на корзо-у. Корзо је најлепша атракција. Пуно се утисака добија у тој шетњи, а ту је увек сачекује онај, кога она жели да види.

Она има и своје журеве, и ту се понашају као велике госпођице. Разговарају, полемишу, пију чај... А после чарлстон.

Игру све воле, и чим се појави нешто модерно, оне науче. Блакботом им је познат као чарлстон. Кад би знале алгебру, као модерне игре, све би биле одлични ђаци.

Лектиру воле, али лакшу. Не одушевљавају се модерним, неразумљивим писцима. Почеле су да се враћају романтичној литератури, али им је лакши француска, него руска. Руска се губи у описивању разноврсних типова, а оне воле да прате догађаје само око главног јунака.

По неки пут разговарају и о политици у школи. Министарске и по сланичке кћери познају политику и саопштавају догађаје у скупштини.

Али у новинама више их занимају фељтони и занимљивости.

Све што говори о љубави занима их. А кад сањају о љубави, њихов шармантни принц треба да буде најлепши, али и најбогатији. Њихове сањарије су у духу времена: Љубав, лепота, ауто, богаство...

М. Ј.

ПОРТРЕТИ ЉУПКИХ ДАМА: **Г-ца Буба Вуловић (фото »Портре«).**

Г-ђица Бошковић прича о шпанским играчицама, коридама, позоришној публици с брилијантима и лепоти Барселоне

(Фото »Портре«)

Лаким, еластичним кораком, као да не стаје на земљу, већ да лети кроз ваздух, изгуби се г-ђица Бошковић и врати се из друге собе носећи диван шал од бледо резеде свиле попрскан разнобојним цветовима. То јој је успомена из Барцелоне. У Венецији се диви шаловима и чипкама, у Барцелони опет шалу и мантиљама. Рашири га г-ђица Бошковић, пребаци преко рамена, а црвени љубичасти и розе цветови расуше се као пољско цвеће.

Показује како Шпањолка носи шал. Она га не обавија око себе већ пребаци само на лево раме, а други крај држи десном руком, коју наслања на десно бедро. И ко посматра види сву лепоту шала, који се шири као крило.

Како грациозно обавија шал шпанска играчица. Она игра с њиме, и тешке дуге ресе нијају се и у ритму се обавијају око њеног тела, дрхте и шибају је.

Сећа се г-ђица Бошковић дивних дана у Барцелони. Све јој је прошло као један леп сан. Дивила се тамо мавирском и каталонском стилу, уживала у лепоти шпанских играчица, ужасавала се Корида.

А позоришни живот је усхићен.

Велика сала у опери губи се у дубини као у некој магли, а кад сипе електрика заблиста раскош. Цео свет се може видети у опери за време сезоне. Брилијанти, фрак и смокинг. Богати Американци и Енглези долазе да уживају у интернационалној уметности, а Шпанац, рафиниран, страстан и аристократа, слуша и критикује. Та шпанска публика је симпатична у свом одушевљењу и манифестацијама, али и страшна, кад неко с позорнице увреди њено музикално уво. Са партитуром у руци слуша и чека онај високи тон, опасан за уметника. Кад је победник уметник, Шпанци га узносе. Али у тој великој и раскошној сали, где блиста најскупоценији брилијант и ретко драго камење, може се чути наједаред звиждање уместо аплауза.

Уметник је погрешно отпевао тон и Шпанци су увређени.

»Они воле чисту уметност и воле шпанску игру. Специјални ритам имају шпањолске игре. Ту нема разбацивања, већ један уздржани, стегнути ритам, кад се рука припија уз тело, а ципеле с тврдим потпетницама снажно ударају, као да хоће да здробе ногу. И само један нагли брзи окрет, и опет то исто дрхтаво играње у месту, али сваки ударац ноге има свој ритам. Балерина би упропастила ноге кад би играла стално шпанске игре«, објашњава г-ђица Бошковић.

И како су лепе циганке шпанске играчице. Коса зачешљана, уплетена позади, а са стране велики цвет. Па ти гестови, позе, разговори. Пружају вам чашу једним финим ритмичким гестом, говоре лагано и отмено, као да су краљице. Сва лепота ритма увлачи се у психу и цело биће постаје префињено.«

За Корилама Шпањолци лудују... Ах, како је то страшно, зверски, ужасава се г-ђица Бошковић. Једном сам само гледала и после сам била у стању да омрзнем све Шпањолце. А како сам оплакивала оног сиротог бика. Још да је и коњ погинуо, ја бих морала пасти у несвест.

Али волим Барцелону. У њој се налази лепота свију векова. Свака кућа је један стил. Стара варош је у стилу талијанских градова, уске улице, а куће високе, а осећа се као у неком бунару. А у новој вароши сваки кварт је као један квадрат, а куће у маварском и каталонском стилу са мозаиком и аркадама.

Стара дивна једна палата стоји пуста. Већ сто година нико не станује у њој... јер на тој кући лежи проклетство. Одиграла се у њој још пре једног столећа крвава љубавна драма, и нико није више смео да станује у тој згради.... А колико је само палата за које су везане успомене из ранијих векова. Кад се иде старим улицама, као да се враћа у средњи век.

Најлепши је изглед са планине Трибидабо. Види се цела варош, а у недоглед се пружа море. Цео дан бих могла седти и посматрати ту дивну панораму.

Вечери су биле сјајне у позоришту, испуњене тремом, али кад видим препуну салу ја сам се усхићавала.«

Први пут се г-ђица Бошковић појавила у Манони, последњи пут у Аиди. И шпанска критика се дивно изражавала о њој, и назвали су је: »сунчана појава« Мануела дел Рио и г-ђица Бошковић биле

су примабалерине. Елеганција и лакоћа њене игре и фина техника, израђени до детаља, покравили су шпанску публику. Прозвали су је у опери »Мали Мушкардон« што значи мали стрпљен, после истоимене улоге у Цару — Салтану. Била је прави лаки стрпљен, који лети по позорници, са зеленим крилима и у сјајној хаљини. И унела је у ту игру своје индивидуални играње на врховима прстију, што је бриљијантно успело.

Сви су је волели у позоришту, а и г-ђица Бошковић је била нераздвојна од својих пријатељица г-ђице Живановић, Соње Ланкау, г. г. Мила Јовановића, Жуковског и Васиљева. Г. Васиљев је био редитељ и њиховог и шпанског балета, и у своју кореографију уносио је богатство своје фантазије.

А г. Јурјев је био симпатичан и добар друг. Сјајно је успео у »Мајској ноћи«. Ту је имао једну комичну улогу. Требао је да падне с пећи и да се пије на једној клупи.

»Ах, како с очекивао са страхом иза кулиса тај његов пад.« Сви су мислили да ће се сломити клупа под њим. Али он је срећно пао, и клупа је остала читава....«

Сви су се вратили заједно. Г-ђица Бошковић појавиће се опет на нашој позорници у својој »Лепотици«. Можда још еластичнија и лакша, и увек заљубљена у источњачке и класичне игре. Али у њеној главици пуно је фантазија, и она увек сања да поново прне у свет.... да игра непрестано, да учи и да се усавршава...

И ми једног дана читамо »Светска примабалерина Српкиња госпођица и т. д.«

Мир - Јам.

Позоришне новости

НОВА ДРАМА БРАНИСЛАВА НУШИЋА НА РЕПЕРТОАРУ БЕОГРАДСКЕ ПОЗОРНИЦЕ.

Ових дана почела је да се спрема нова драма Бранислава Нушића, нашег прослављеног и популарног драмског писца. Зове се

КЊИГА ДРУГА

интересантно драмско дело у три чина, које претставља трећу фазу у дуготрајном и плодном раду Бранислава Нушића.

Дали је потребно напоменути прве две фазе Нушићеве: прва, од пре 1900 године, низ комедија из буржоаског чиновничког сталежа, међу којима су његове најчувеније ствари: »Народни посланик«, и »Протекција«, »Обичан човек«, »Сумњиво лице» и т. д.; друга фаза: његове драме и трагедије инспирисане ратовима и националним тежњама за Ослобођење.

Ова Трећа фаза Нушићева, интересантна је због његових настојања да остане увек савремен и са његових компромиса са модерним духом Пирандела и Ведекинда. И за последње три године, како се г. Нушић налази у Сарајеву, он је тамо поред зелене и хладовите Миљацке написао читав низ комада, који само чекају своје извођење.

У »Књизи другој« приказује се једна чудна историја једног фаталног човека, који је открио своју будућност и дознао грозну тајну живота, да ће у будућности убити ону жену коју буде стварно волео. Иначе догађа се у уметничком милијеу.

Главне улоге играју г-ђа Деса Дугалић и г. В. Јовановић.

АМЕРИКА ПРОТИВУ СРЦА

У Америци наравно — а и где би се тако нештто на другом месту могло остварити, основано је друштво матурих момака противу срца, љубави и брака!

Правила и казне за прекршење истих врло су строга, а цео систем је у опште право американски!

Ево неколико тачака из тог комичног правилника тог још комичнијег клуба:

1) Сваки члан клуба, који одпрати једну исту даму више него два пута на само кући — биће кажњен.

2) Биће кажњен сваки члан који се после 11 сати у вече налази у друштву дама.

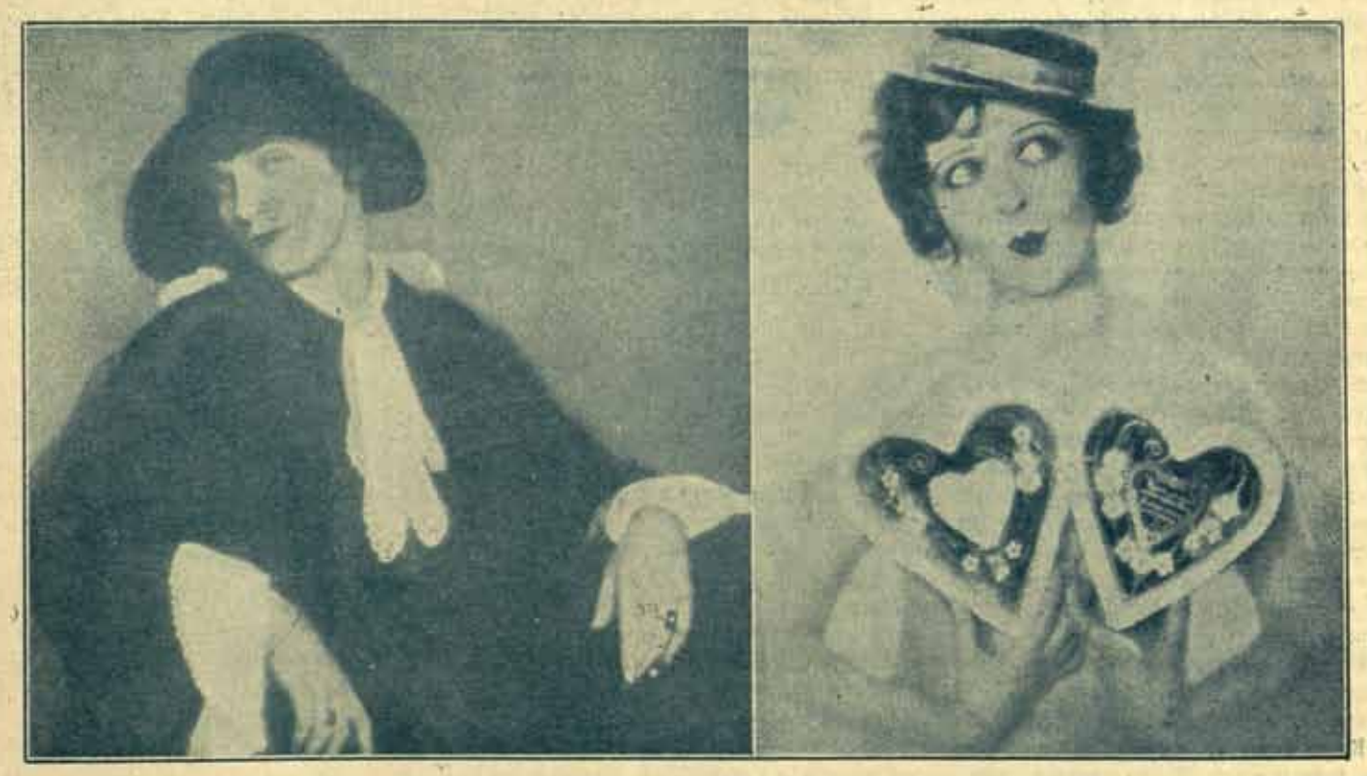
3) Ни једном члану није дозвољено да игра више него два пута са истом дамом једног вечера.

4) Казниће се сви они који певају или звижде песму, у којој се помиње реч срце или љубав.

5) Ако се неко од чланова ухвати да је измењао фотографију са неком дамом биће подвргнут најстрожијим казнама.

6) Сваки онај члан, који прими љубавно писмо а не врати га одмах пошиљаоцу непрочитаног, мораће пред скупштином осталих чланова да се свечано закуне да то више неће никада радити.

7) Онај пак члан који сам пише љубавна писма, искључиће се за свагда као непоправим из друштва — и сви остали чланова морају да га се као опасног клоне.

Како је у Француској обичај, да адвокати носе приликом претреса и суђења стереотипну униформу: црну тогу са белим чипканим жабо-ом и манжетама и белу перику која никако не стоји добро сваком лицу то је се једна парижанка, која има исто толико укуса и смисла за стил колико и правобранилачког талента решила да пансира нову Адвокатску Хаљину. Наше Даме — адвокати могу је копирати.

Америка против срца.

Највећа руска трагедкиња ГОСПОЂА ГЕРМАНОВА, коју је Београд неколико пута имао прилике видети и осетити на позорници у Чеховљевим комадима, особито у овој сцени из »Вишњевог Сада«, коју ми доносимо — Г-ЂА АНА ПАВЛОВА, балерина, поред сто пари својих ципелица.

Београд игра!

Пре него што је знао да говори, човек је певао — а вероватно је знао и да игра, пре него што је сазнао за молитву.

Из игре никле су служба Богу и Жени.

Из игре у храмовима развило се данашње богослужење жене, а данашње друштвене игре су последњи изданци оних примитивних игара које је човек научио од животиње, посматрајући мужјака како обиграва око женке.

Први учитељ играња била је свакако она змија обвијена око фаталног рајског дрвета сазнања.

Игра је унела ритам у човечији живот, помоћу кога човек лакше подноси живот и рад. Тек пошто човек успе да рад ритмички расуди, тек тада може да поднесе онај огромни квантум рада кога живот на њега навољује.

Ритам је моћни феномен помоћу кога делује светлост, звук, електрицитет и топлота. Ако се тај ритам универзума назове игром, онда би почетак у светом писму могао гласити: „И у почетку би — игра!"

Недавно још претила је опасност да људски род оболи од „аритмије", и као реакција на овај „недостатак" ритма, дошла нам је из Америке „епидемија" која још влада Европом а то је сувишак ритма. Џаз-банд довео је ритам у игри до ексцеса. Џаз нам га чекићима набија у уши и шибом утерује у наше живце.

Џаз је један од најјачих наркотикума данашњице, и ми смо се навикли на тај наркотикум — отуда објашњиво да та „епидемија" не само још траје него и не мисли да престане. Џаз заглушује својом лармом, која све око нас и у нама успева да надвиче, да убеути. (Један амерички лекар је недавно у једним енглеским новинама тврдио да се под наркозом гласне, ритмичке музике могу вадити и зуби без болова!) Ми у Београду нисмо још толико коракнули да нам и у зубним клиникама трешти џаз-банд, али зато по подрумима, баштама, по приватним салонима, по клубовима као и по руским баракама, по кафанама и кафаницама, баровима, кабаре-има, по партиским забавама, ђачким матине-има и гала - баловима.

Београд је под великим небесним знамењем џаз-банда. Он је постао потреба масе, наркотикум масе, јефтини, популарни скоро као пиво и шљивовица. Сви га троше и студенти, мале машамоде, студенкиње и гимназијалци, академци и гимназисткиње. За њих се он поглавито точи недељом по подне на матинеима у Официрском Дому, у Колу Сестара и т. д.

Суботом се зна Руска Лира и Екцелсиор, иначе свако вече Палас, Сити, Касина, и све сале редом толико познате и анонсиране под новинарском рубриком: „Данас у Београду".

Изузетно у Џокеј — Ауто — и Шумадији — клубу. Па онда велики балови и мали лутрији по кафаницама, па чак и у сопствена, домаћа фабрикација џаз-банда у приватним становима.

Београд се свом жестином игра, тресе, нија, уноси и извија под наркозом џаза. Београд од 16 до 60 година тражи и навикава се још увек на то мало брутално пијанство. Београд је ратовао, гладовао, желео живот и зато сад јури својим животним друмом сто двадесет километара на сат. Тешке и јаке су биле његове борбе и невоље, јаке облике и боје он сад треба да кроз њих изрази своју животну радост.

И тако је свугде не само код нас, дошла у том моменту мода џаза, као што све моде долазе као потребе извесних момената, потребе извесног доба изнутра, а не споља, некуд одозго наметнуте том добу.

Џаз води своје порекло од сасвим примитивних народа, и ко је икада имао прилике да слуша музике у не кој оријенталној крчми осетио је опијајуће дејство ритма. У нашем, данашњем џаз-банду се та особина развила до рафинмала. Пре пет година изазвала је појава првог џезбанда у Београду (у локалу данашњег Максим-бара где је онда била једна монденска школа играња и елитни конкурси играња) једну примесу одвратности код нашег које музикално образованог, које патријархалног света. Данас он трешти из сваког буџака и наше београдско ухо је већ давно прекужило сваку одвратност према њему.

Данас нам ниједан инструменат за производњу ларме није довољно луд, да га не би могли употребити у џаз-банду. Нарочито када се џаз у приватним београдским салонима уз припомоћ клавира вештачки фабрикује. Ту суделују онда и канте за угаљ, и машице и ватрањи, и пиштаљке, и аутомобилске трубе. Јер у џаз-банду се кроз мело дију јури за што сложнијим ефектом, а у тој јурњави лете десно и лево дрољци те мелодије као редови срушених столица, док оркестар и даље трешти и урла као дивље звери у прашуми. А сву ту буку ипак држи ритам чврсто у својим канџама; он је тако - рећи гвоздени кавез у који се та прашумска ларма спута, да би јој било место у салону.

Свака је игра пијанство. Трезноме је немогуће играти, он само абсолвира покрете дотичне игре али је не игра!

Само пре је пијансво игре било најчеднији, најкултурнији, најнежнији облик пијанства; то је био само моменат пијанства — као када човек удише мирис неке руже.

Упоређујући са тим чедним пијан ством, џаз-банд је чист алкохол стављен у музику. У томе је суштина, драж и моћ — џаз-банда, али то се данас и хоће, и зато Београд игра, игра....

Б-ић

ПОЗИРА

А: Па ти бре опет пијеш?

Б: Ја, јок!

А: Како јок? Па шта то радиш на земљи?!

Б: Ово позирам за *„Недељне Илустрације"*.

Сребрно посуђе је опет велика мода.

После оних првих година штедње, које су следовале оним „гладним годинама" рата, понова улази у моду луксуз сребрног посуђа. У опште парола је данас што више сребра на столу. Данас се више при гала ручковима не задовољава са сребрним ножевима, виљушкама, кашикама, сребрним вазама, жарди нерима и светњацима, данас је и на континенат изгледа продрла енглеска мода сребрног посуђа. Свакако да се ефекатсребрних тањира на столу не да сравнити са тањирима од порцулана.

Сребрни тањири употребљавају се на два начина. Или се постави је дан доњи сребрни тањир, јела се сервирају на танким порцуланским који се стављају на тај, или се пак, ако и цела трпезарија, и кућа и стил у коме се кућа води одговарају томе свако посебно јело сервирана на сребрном тањиру, али онда су ти тањири мање масивни, а мањи у пречнику од доњег тањира.

Модерно сребрно посуђе прави се већином у енглеском стилу „Чип ндел", а израђује се и у стилу Луја XIV., рокока и т. д.

Нарочито је декоративна, и стога се све више и одомаћује мода по стављања стола без чаршава, то јест под сваки се тањир ставља само мала чипкана таблета, и утисак који се добија огледањем сребра и кристала на глатко политираном столу од махагонија или палисандра, изванредно је декоративан.

Још једно преимућство сребрног посуђа — оно је вечито у поређењу са порцуланским које се тако лако крха.

Један сто постављен за три особе у енглеском стилу.

И светњаци и посуђе је у чисто енглеском стилу „Чипиндел".

АФОРИЗМИ

Нуле имају своју велику вредност само ако сотје на правом месту.

Ко хоће врло високо да скочи мора прво врло ниско да се сагне.

Никада шисмо на слабијем ослонцу, него кад се на друге ослањамо.

Онај који покушава да заборави отрпљену увреду, лишава себе једног скупоценог искуства.

Човек се онда сматра »добро васпитаним«, када је успео да своје срце направи независним од свог израза на лицу — и обратно!

ОЗБИЉНО

Доктор: Ви изгледате, госпођо врло рђаво после смрти вашег мужа. Треба да се преудате.

Госпођа: Ох, докторе да то није тражење моје руке?...

Доктор: Ви знате да лекари препоручују медецину, али је никада не узимају!...

Весело бдење у очи право

Читаоница у Џокеј-Клубу.

Ретки су дани они, који »нашу« Нову Годину дочекаше у постељи, из страха да не осете тужни моменат старења, као преосетљива г-ђа А. Цео Београд, скоро, изашао је из

Г-ђа Цана Тадић

кућа те ноћи, као што чини вазда у очи овог празничног дана и од како се смркло, све док се није разданило, по улицама се врвило, певало и посртало, аутомобили су хуктали непрекидно, мењали су се локали, тражили нови пријатељи за дања седења и нове комбинације на прагу нове, обећавајуће Године. Није било локала међу шест стотина њих, који није то вече осетио навалу и јурио за столице.

Као што се могло и очекивати, Џокеј-Клуб је био резервисао преимућство у отмености, те бурне и много очекиване ноћи. Као што традиције налажу, тако је и ове године генерални секретар г. Милан Јовичић, окупио у клубу сав блистави београдски свет ограничавајући за тескобне клубске просторије свега 350 званица. Међутим пријава је било много више и морале су се узети накнадне просторије на спрату више Клуба, тако да су још неколико одељења били стављени на расположење члановима и њиховим гостима.

Расположење је испочетка голицало сервирањем изврсне боље, а са приливом света и загрејаном атмосфером, достигло је свој врхунац пред откуцај поноћи. Међу особама могли су бити примећени сви демократски министри, г-ђа и г. Воја Маринковић, г. Кумануди са госпођицом, г-ђа и г. Мијовић, г-ђа и г. Шуменковић, доцније је дошао и г. Грга Анђелиновић. Помоћник Министра Унутрашњих Дела г. Жарко Миладиновић, г. Лаза Марковић, г. Никић, г. Полихронијадес, грчки министар, г. Бусе, саветник немачког посланства, г-ђа и г. Фишер, секретар америчког посланства били су такође присутни овом елитном скупу. Те вечери примећен је до поноћи и најлепши представник наше дипломације, одскорашњи саветник посланства у Риму, г. Божа Пурић, који је дошао да божићује у пријатнијем гнезду, но тамо крај Тибра. Било је и генерала у смокингу, као г. Радиша Николић.

Тоалете су биле врло успеле, сасвим »дерние кри« све је то скупа стварало дубоки утисак сасвим западњачког клуба. Једино на шта се

(Фото »М

é у Џокеј-Клубу, славне 1928 г.

Ресторан у Џокеј-Клубу.

могло пожалити, то је на одсуство удобности и комодитета. Вальда ће ово бити последње бденье пред нову годину у овој згради; идуће године, свакако, како смо могли чути од појединих угледних представника управе — мада председник г. Велизар Јанковић није био лично присутан да то потврди, — Џокеј-Клуб дочекиваће у своме дому. Сад се већ воде преговори за ресторирање извесних зграда у клубске просторије.

Од дама, нарочито су запажене г-ђа Ана Маринковић, у »дантел блонд« хаљини, г-ђа Цана Тадић, од златне чипке са златним турбаном, коју доносимо у нашем листу, као једну од најприменењих тоалета, поред г-ђе Милана Јовичића, у хаљини од роза чипке, затим г-ђе Мијовић од плавог жоржета, г-ђе Замболи од отворено плавог пана, г-ђе Мице Миленковић од белог жоржета, г-ђе Александре Ристић од розе тила са перлама. Падале су уочи још мало меланхоличне али увек отмене тона тоалете г-ђе Полићевић од црног тила, г-ђе Цвете Дунђерски од црног сомота, г-ђе Краков од црне чипке, г-ђе Драгице Ђорђевић од црног тила.

Било би неправо рећи, да је ревн елеганције био тиме завршен. Колико би још имало много да се каже о укусним и лепим тоалетама многих симпатичних госпођа као г-ђе Арачић, г-ђе Руже Панић, г-ђе Доке Каподистри, г-ђе Милке Живановић, г-ђе Гите Предић, г-ђе др. Коена, г-ђе Маре Радуловић, г-ђе Божичковић, г-ђе Поповић, г-ђе Сабо, г-ђе Фоске Ђивановић, г-ђе Живадиновић, г-ђе Адамовић и толиких још дама.....

Госпођице су нарочито морале бити запажене, да би им се при првом откуцају Нове Године, пожелело испуњење њихових жеља. Међу њима су биле примећене г-це Ружа Николајевић, г-ца Зора Денић, г-ца Панић, г-ца Цаца Јанковић, г-ца Лела Поповић, г-ца Елза Ремер, г-ца Буба Вуловић, г-ца Николајевић, г-ца Анка Барловац, г-ца Мили Марковић, г-ца Недић, г-ца Р. Поповић, г-ца Грујић, г-ца Прендић и осталих девојака, које су на спрату више Клуба имали своја друштванца и крај грамофона организовали са многим поклоницима њиховим пријатни испраћај старе године и дочек нове. Ту се често пењао и један београдски лекар чија клијентела нема никад више од 300 месеца г

Примећено је било од многих одсуство г. Мијата Мијатовића, те прве ноћи. У чију славу, тог јутра, певаше вољени београдски тенор?

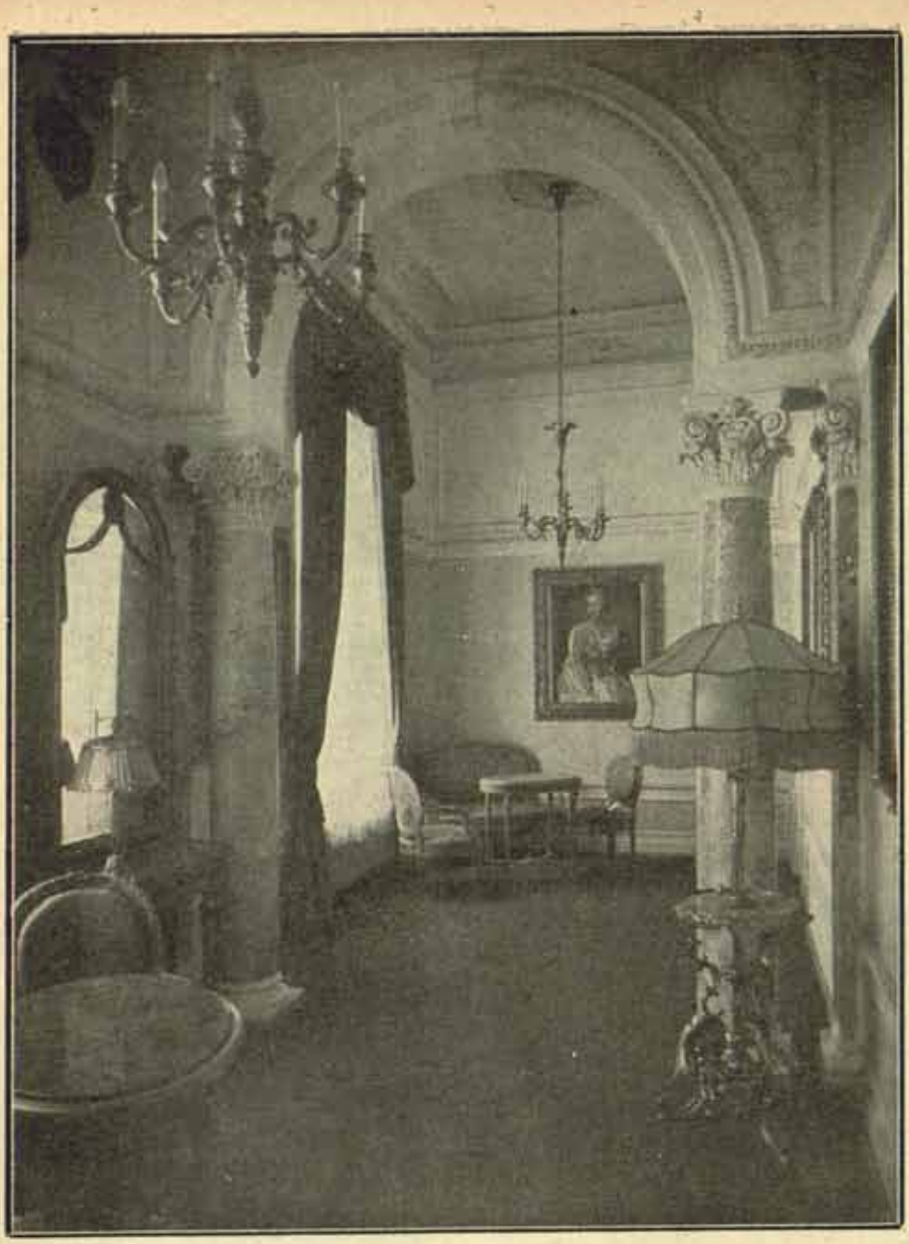
М. С.

»устрација«)

Г-ђа Милана Јовичића

Краљичин будоар у Гардиском Дому у Топчидеру. (Израда Боте Ерман — Београд).

У БЕОГРАДУ ЈЕ ДО САДА ПОДИГНУТО ОКО 3000 НОВИХ ЗГРАДА, А ЗА ЗИДАЊЕ ЈЕ ОДОБРЕНО ЈОШ 930 ПЛАНОВА

Од године 1919. па до 1926. Београд је добио 1720 нових, модерних зграда. Значај ових нових домова увећава се још и тиме што су све ове зграде неупоредиво комотније и боље од оних трошних и неутледних зграда зиданих пре рата. Горња цифра ново подигнутих зграда одговара само у толико тачности, што је она, по уредним пријавама, констатована и уведена у књиге Грађевинске Секције Београдске Општине. Сем ових уредно пријављених зграда постоје на Сењаку, Пашином Брду, Вишетечковом и Топчидерском Брду, Јатаган Мали и Душановцу, читаве колоније зграда које нису пријављене. Број ових грађевина прелази 500. По закону који се још не извршује, сви ови домови морали би бити порушени а сопственици њихову осуђени на глобу. Али до тога, свакако, неће скоро доћи. Сопственицима ових зграда догодно се до сада само један непријатан случај: нису ослобођени порезе!

Овоме броју нових зграда треба додати још и онај број модерних, вишеспратних грађевина, које су подигнуте у току 1927. године, а за које Грађевинска Секција још нема сређене податке. Према томе налази да је од Ослобођења укупно подигнуто у Београду око 3000 нових домова, што представља једну читаву велику варош, не мању од наше предратне престонице.

КАКО ЈЕ НАПРАВЉЕН КАЛЕНДАР и КАКО ЈЕ ФЕБРУАР ДОБИО 28 ДАНА

Неки пут, у време Јулија Цезара, сви месеци у години су имали 30 и 31 дан, осим фебруара који је редовно имао двадесет и девет дана, с тим да сваке шесте године има 30 дана, како би свака година имала 366 дана.

Тако је био све до Јулија Цезара, који је одлучио да свака четврта има 365 дана. Том приликом је Јулије Цезар дао своје име седмоме месецу у години. Његов наследник, Август такође је хтео да да своје име једном месецу. Да његов месец не би имао један дан мање од Цезаревог, он је од сиротога фебруара одузео још један дан и додао га августу. Тако је фебруар остао са 28 дана у простој години само због амбиције великог цара, који није хтео никога да стави испред себе, макар то би и један Јулије Цезар.

Јапански салон у једној београдској вили (Израда Боте Ерман — Београд).

ДАМА И КАВАЉЕР? Не, то су само на први поглед. У ствари то су две даме, једна са сивим снежним ципелама а друга у модерним чизмама, које се носе већ и у Београду.

ИЗБОР ШТИКЛЕ НИЈЕ ТАКО ЛАК. Светле линије брилијаната и њихове имитације дужином потпетице појачавају елеганцију те линије, можда најважније, на женској силуети.

О ципелама и моди.

Ципела »на реду« то је толико давна прошлост, то је толико музеј — колико и коњски трамвај. Обоје су ваљда од прилике били у употреби истодобно.

Ми смо се до тада страшно компликовали, утанчали, постали смо толико сложени — да нам је ето потребна чак и потпетица на ципели да ту нашу утанчаност укуса покажемо. Пре — а то је врло растегљив појам — рецимо »пре кад смо ми били деца« знала се ципела за школу и ципела за недељу. Сада? Сада свака балавица која мало држи на себе има ципелу за школу, па ципелу за »журе«, па ципелу за »матине-а«, па ципелу за »спорт« и т. д. А о правим, правцатим дамама да и не говоримо, ту се ципелама ни броја незна — има их бар толико колико и тоалета — а ко ће тоалете на број ухватити?

Ципела уз енглески костим, ципела уз све боје и квалитете поподневних хаљина, ципела за снег, ципела за кућу — али ципела за вече она је ипак највећа пажње достојна, она је данас читав мали бижу.

Одушевљење за сјајно камење око врата и око руке пренело се сасвим разумљиво и на ципеле.

Не прави се јавно више питање од тога дали је камење право или лажно. Само нека га има, много, што више, као неке драгоцене осипе начичкано је оно по кожи данашњих жена.

Али идеја пошења камења на обући није тековина новог доба. И у прећашњим епохама налазимо их на ципелама — што је пак само доказ о кружној путањи Госпође моде.

Данашња ципела не само да мора одговарати по боји хаљини уз коју се носи, већ и цео начин израде мора да је у хармонији са њоме. Лака ципела уз лаку хаљину, тежа уз тежу. И сам накит на ципели мора да је у сагласности са тоалетом лака чипкана хаљина не подноси тешку, компактну, ма како богато и укусно израђену шналу на ципели. Уз хаљине пак од тешке свиле или пана иду ципеле на којима је камење раскошно начичкано једно до другог.

Код модерних тоалета се често састоји цео укус у једнојаграфи од камена на појасу или на рамену. Код тих тоалета и ципела је обично од једнобојног материјала и шнала на ципели одговара по цртежу и боји камена аграфи на тоалети.

ДОБАР ЂАК

После неких објашњења из граматике пита учитељ малог Перу:

— Кога је рода штап?

— Мушког, одговори поносито Пера.

— А кишобран?

Перице се замисли па рече:

— Женског!

— Како то! Зашто?

— Па кишобран је штап са сукњом.

НЕ МАРИ

— Стани стриче! Не пиј из те чаше, мува ти је унутра.

— Е, мој синовче, попио сам ја сто ланаца земље и три воденице, па ми ни је засело; вала неће ни ова једна мува.

МАЛЕ ПРИЧЕ

Један поручник се нашао у купеу са једним трговцем, Јеврејином целим су се путем лепо забављали. — Огладневши, извади поручник из свог куфера шунку да мало једе. Понуди и свом сапутнику.

— Извините, али ми Јевреји не смемо да једемо свинско месо.

Кад се најео шунке, извади флашу са ракијом и понуди је опет Јеврејину. Овај понова одбије, позивајући се на прописе своје вере.

То је поручнику било већ глупо па га упита:

— Кажите ми молим вас, како гласе ти прописи?

— Једино у животној опасности можемо послужити против прописа.

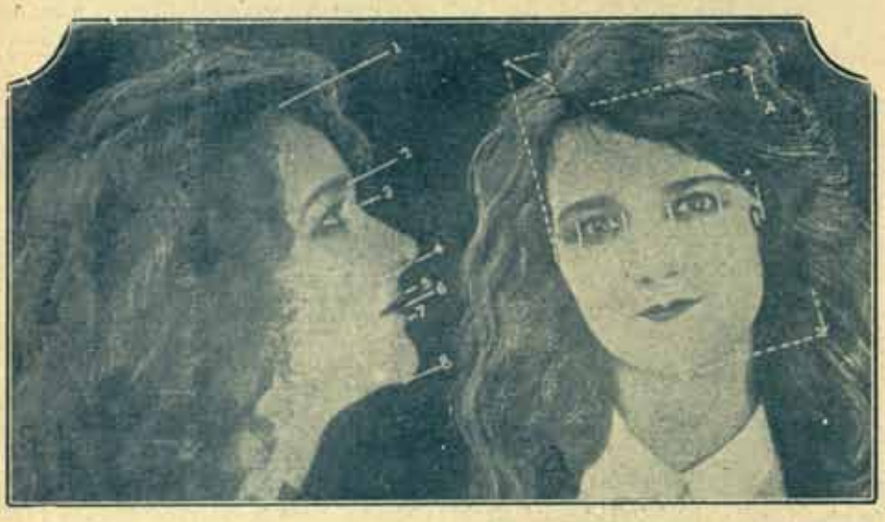
Поручник не буде лењ, извуче сабљу из корица, зграби Јеврејина за гушу и нареди му:

— Пиј или умри!

Јеврејин поплашен, узме флашу и попије. Кад се малко умирио упита:

— Реците ми молим Вас, зашто то нисте направили и код шунке?

ФОТОГЕНИЈА

Говори се да Мери Филбин, чију слику доносимо из профила и ан фас, има савршено фотогенично лице. Расмотрите поделу на Мерином лицу и упоредите је са оном на своме.

Учините сами пробни снимак. Све што вам је зато потребно, јесте један конћић и — лице! Питајте ваше огледало, пре но што одете на филм за савет.

Мери Филбин има по исказу стручњака савршено фотогенично лице. А ви упоредите сами уколико се црте њеног лица слажу са онима вашег.

Мр. Шмит један енглески сликар даје следеће упуства: Он дели лице на три једнака дела која нумерише са бројевима од 1 до 8, 1 до 2 означава растојање између чела до обрва, 2 до 4 јесте растојање између обрва и врха носа, 4 до 8 од врха носа до почетка браде.

Посматрајте слику лево: од обрва до висине очију (2 до 3) од врха носа до горње усне (4до5) као и од горње усне до доње усне треба да буде исто растојање, после тога морају растојања 5 и 6 као и 6 и 7 бити једнака. Дужина носа (3 до 4) треба бити две трећине од 1 до 3 исто као и дужина горње усне (4 до 6), брада (7 до 8) треба да је дупло растојање носа од уста (4 до 6).

Посматрајмо слику десно: уста треба да су за мало дужа од растојање 7 до 8 са слике лево. Растојање између очију мора да се поклапа са дужином једнога ока. Ширина носа треба да буде упола мања од ширине браде, дужина лица (1 до 8 на слици лево) треба да је рав на дијагонали квадрата чија је страна ширина лица. (Посматрајте праву А на слици)

Кад сте ваше мерење у поређењу са Мери Филбин довршили увидећете колико је режисеру тешко да нађе право фотогенично лице.

Или сте можда ви фотогенични?

У сваком случају проверите фото геничност вашега лица овим једноставним путем.

»ВЕНЕЦИЈАНСКИ КАРНЕВАЛ«

Нов филм под горњим именом довршен је недавно у издању Питалуге, у коме играју Марија Јакобини, Малкони Тод и Јосман.

Сво стечено искуство са филмом »Касанова« који се добрим делом догађа у Венецији, где и овај филм, како већ само име наглашава, примењено је код овог филма. Све лепоте вечне Венеције ухваћену су у овом филму, нарочито њене лепоте ноћу, у одблеску светлећих ефеката по мирној и таласавој води.

Снимање овог филма омела је недавна поплава Венеције, када се море за некаквих два метара подигло од свог обичног нивоа. Добра трећина Венеције била је под водом неколико дана; тако и цео Марков трг био је за 30 сантиметара под водом, и путнике су превозили до брода на леђима нарочити људи.

Ова сцена представља ватромет, дивне светлосне ефекте на мрачним силуетама дуждеве палате и Марковог торња.

НОВИ ВЕЛИКИ ФИЛМ »ПАНАМ«

»Панам« значи Париз, онај велики ноћни град, разуздан у бесу и беди, у страсти и похотљивости, ноћни Содом и Гомор.

Сада Маликоф снима филм, који приказују у главним улогама дивна и пикантна Рит Мајер и циник и неосетљиви Шарл Ванел.

Овај ће филм доћи код нас већ у току фебруара.

КАД НАМ ПРИЧА ФИЛМСКА ЗВЕЗДА...

ТАЈАНСТВЕНА ПРОШЛОСТ КЛАРЕ БОВ

— Млада дама боји се да не добије за мужа једног старијег господина. — Неколико кратких улога собарице. —

Клара Бов је врло темпераментна и спада међу најлепше америчке глумице. Црвенкасто златном косом, сјајном белом кожом, бојним лицем и глумом задобила је много обожаваоца не само у Америци него и у Европи.

О пореклу и прошлости Г-ђице Бав много се прича, али од ових вести шта је истина а шта не, врло мало њих знају. Разуме се да она сама зна највише о себи и зато смо се обратили њој да нам каже по нешто о своме животу.

— Допустите ми — рече са бајним осмехом велика уметница — да вам дам донекле заобилазан одговор, нека вам се не чини да се стидим своје прошлости, пошто ми се овако боље допада...

Пре неколико година познавала сам једну даму те Средих Европе, вероватно из Беча или Пеште. Доа то да смо се слагале. Она је била јединствена. Имала је само једну погрешку: Причало се о њој да је неспособна за филм и ако је она свим силама тежила да постане филмска глумица.

Чинили су с њом покушаје али без успеха, увек би јој на крају рекли — неспособна.

И били су уверени, да ће она својом глумом филм само покварити, ма какву јој улогу дали. Али ова енергична млада дама није попуштала.

У неколико градова Средње Европе добила је ипак приличне улоге (по некад потрошено је на њу 2—3 метра филма); најчишће је играла собарицу.

Једном је на пример требало неком филмском стару пружити огртач за купање, други пут некој „божанској диви" косу довести у ред пред апаратом, премда би она играла много раће старову улогу.

Једнога дана, позвана од свога ујака, одпутовала је ова дама у Америку. По свој прилици ујак је није звао да јој изради неки добар ангажман него зато, што се у Америци врло лако удају лепе младе даме...

Младој дами њујоршки живот се врло допадао, али се врло упла-

шила једнога дана, када ју је ујак одвео у друштво и упознао је са једним старијим господином. Говорили су енглески. Пошто је она врло мало знала тај језик, они су се једва разумевали. Девојка се само једнога бојала; да је дотични господин не запроси, и због тога — да та предухитри — без устезања је изјавила да ни по коју цену не мисли на удају јер хоће да р-а-д-и. (Бог нека јој опрости, мало је слагала).

Господин се смејао овој изјави и запитао ју је, какав посао хоће да започне. Она је на то одлучно изјавила да би хтела да се посвети филму, пошто је и у Европи имала неколико филмских улога, (разуме се да је оћутала да је играла само собарицу).

— Па то је колосално!

— Рече госп. и другог дана је позове у своју канцеларију. Млада дама се још увек бојала просидбе и тек тада се умирила кад је дознала да је он ожењен, шта више пресрећан отац, да му не пада ни на ум да се по други пут жени...

Другог дана појавила се у канцеларији и дознала је да је тај Госп. директор једног великог филмског предузећа.

После неколико минута млада дама добила је ангажман за неколико година, без и једне пробе.

После 14 дана већ је радила у Холивуду. Имала је среће. Добила је старске улоге... томе се највише радовала...

Клара Бов завршила је причање, устала је и тиме је хтела да покаже, да је причи и посети крај.

Али, уметнице! — рекли смо запрепашћени — шта је са вашом прошлошћу?

И бајна филмска звезда смејући се, још је ово рекла: — Млада дама о којој сам говорила (незнам дали вас интересује) у Америци се зове Клара Бов а у Европи се звала Клара Бауер.

Нови историски костимирани филм »Кметови« из половине 19 века у доба кметовства у Русији. Филм ће се ускро приказивати код »Корзо-а».

ИГО СИМ

ИГО СИМ који је после премијере његовога другога ритма Тингл-тангла био умољен од уредништва да пошаље неки нов сниман који би могли објавити у листу, био тако љубазан и послао нам је са потписом и кратким чланком. Писмо у целости доносимо.

„Цењено уредништво, ваше писмо сам примо и хитам да се одазовем вашој молби. Као што сте из мог последњег писма могли видети мој живот био је тежак, пун борбе прожет сиромаштвом, али ме у том животу увек водила вера у поштење и победу искреног и ненамештаног осећаја и душевности.

Кад сам након дугог и тешкога рада успео да своје мишљење и уверење преко филма учиним приступачним и широкој јавности имао сам пред очима жељу да љубитељима филма покажем да у животу увек побеђује добра душа, чисто срце исправан карактер, разуме се ако је прачен са чврстом вољом и издржљивошћу.

Тако и у филму Тингл-Тангл ја сам се са највећим задовољством уживао у улогу маркиза Dela Morte који и у тешким материјалним приликама настоји да очува част свога породичног имена и своју лично.

Морам напоменути да је добром расположењу — о чему често зависи успех улоге — много допринео необично срчан пријем шпањолске филмске публике.

Врло ми је пријатно интересовање ваше филмске публике. Молим цењено уредништво да изв ли испоручити моје пријатељске поздраве вашим љубитељима филма.

ИГО СИМ".

МОЋ МУЗИКЕ

У једној великој кафани у Чикагу давани су годинама музички концерти. Благодарећи музици кафана је била увек одлично посећена и сопственик је сматрао за потребно да објави своја запажања како музика утиче на његове посетиоце.

„Оних вечери", вели сопственик, када се свирају Вагнерови комади, ја потрошим пет пута више пића него обично, значи: Вагнерова музика отвара апетит за пићом.

„Штраде је диван композитор! Када се он свира, гости пију највише вино! Чим се чује какав Штраус — валцер, завлада међу гостима пријатно расположење и мало је оних који могу одолети да не поруче бар по једну флашу шампањца!

„Када се свирају Мандеканове композиције, нико неће да једе шунке. Како се помоћу шунки заради за 85% процената више ја Мандемона не ценим!"

Тако је један кафеција осетио моћ музике.

Једна наша балерина у Бечу, г-ца Смиљана Мандукић.

Група наших дилетаната у Ници, са пок. ПЕРОМ ДОБРИНОВИЋЕМ на дан прославе Св. Саве и свечане представе.

(Види текст на стр. 15).

Београдске госпођице сањају о бегству у Берлин.

Г-ца Љубица Миливојевић.

Два јануарска снимка гимназисткиња са корзоа, за »Недељне Илустрације«.

Носталгија њихова са филмским глумцима

Филм је завршен... у сали жагор, кликање столица, насмејана лица. И Београђанка излази насмејана, али њено срце је стегнуто и она осећа бол. И плаче смело, притискује је туга. Изашла је на улицу среће познаника, али она је расејана, и читав један свет визија иде за њом. Нису више Београђани, које она среће, већ све филмски глумци, и док се враћа кући тражи на улици очи, усне, гестове, које је видела на платну.

Осећање сентименталности увлачи јој се у душу... Нешто јој недостаје.... Нема некога, празне су јој улице. А тај неко, то је она визија с платна, која је ишчезла, изгубила се, нестала у даљини, чак преко океана — у Холивуду.

Како она тугује за Холивудом. Као да носи у себи једно носталгично осећање. Све их познаје... Сваки њихов гест, осмејак, сафир... а не види их, и никада их неће видети.

И онда тражи сличности. У сваком свом флерту она воли по једног филмског глумца. »Ви тако личите на њега«, тог са платна кога она обожава, и кад то каже, она увек тражи дупликат, или гледа своју љубав, као оно на филму кад се покажу два иста бића, једно стварно, друго флуидно... Иза сваког Београђанина креће се један флуидни филмски глумац. Ако је већа сличност, он је милији, ако тек далеко личе једно на друго, Београђанка сугерира себе, да у сваком полгеду види очи које воли на платну.

Филмови су оживели платонску љубав, а платонска љубав створила је еротичну носталгију. Они су пробудили осећање лепоте, и она је постала култ. Зашто љубавник на филму не сме да буде ружан? Зато што то тражи култ лепоте. Жена не чује глас, она слуша говор кроз гест, и тај гест мора да буде леп, и очи да шапућу о љубави, а тај шапа жена чује само онда, када су лепе очи.

Београђанка не воли несимпатичне љубавнике на филму. Она прво посматра слике и долази да гледа. Ако је ружан љубавник неће доћи. Њој су потребне у биоскопу емоције, а то јој може да пружи лепота.

Све сцене не прати она подједнаком пажњом. Млада Београђанка и не плаче у приличним моментима. Љубавно плакање само је узрујава, драма старијих оставља је некад пасивном.

Централне личности, око којих се окреће радња, највише је занимају. Епизодни догађаји, који су некад савршено израђени, и који обично интерпретирају драмски уметници, само су забава, али се београдске госпођице у њих не уживају.

Београђанка не воли сувише нежног и сладуњавог љубавника на филму. Зато је више одушевљава Колман од Катлена. Он је леп, мио дечко, али увек сувише млад. Кортез је леп, али је мушкарац широких рамена, каквог воли Београђанка. Џон Џилберт је смео и дрзак, а такви се највише свиђају женама.

Критеријум о глумцима може се чути на свакој представи. Кад почну рекламе »Следећи програми« Београђанка почиње да критикује. »Адолф Манжу је симпатичан, али не волим га као љубавника«. »Лили Ламита сувише афектира«. »Изгустирају Лилијан Гиш због тужног свршетка«... »Ах, дивна је Вилма Банки«.... и т. д.

Као на неком жиру прича Београђанка у биоскопу. Карактеристична је лежерност нашег доба. Наједаред излете, љути се: »Ти си страшна«. То се обраћа другарици. Зове је да иду из биоскопа, јер су дошле на оне слике од које су почеле. Али другарица неће.... Тако је пријатно гледати и по други пут, и преживети иста осећања још једном. Али пријатељица је отрже из тих поетичних сањарија. И она устаје.

А кад дођу кући обе се погледају у огледало. »Да ли сам фотогенична?« Лепа је, то зна, а свака жена је у суперлативу лепа, кад о себи мисли. И онда се решава... »Побећи ћу у Берлин.«

То је сада једина мисао младих београдски филмоманки.

»Ах, та Инга Рина, благо њој!...«

Мир-Јам.

САН КОД ДЕЦЕ

Дуг сан код сасвим мале деце знак је здравља и дете тада највише напредује. Али и доцније се треба старати о спавању деце. Наиме, ваља их остављати да спавају што дуже.

Једна Шведска комисија чинила је нарочиту анкету у овоме погледу у школама. Утврдило се том приликом да 25% ученика болује само због недовољног сна. Деца која мање спавају него што им је потребно болују чешће од заразне болести јављају се у првоме реду код њих. Према томе, док деца уче морају имати угодну постељу и довољно времена за спавање. Деци од 4. год. потребно је да спавају најмање 12 час. деци од 7 год. 11. час. деци од 9 год. 10 час. деци од 12 год. — 14 год. 9—10 час. младићима од 15—20 год. 8—9 час. Анемија, малокрвност, болови у глави, нервоза долазе чешће само од недовољног сна, спавати довољно то је један од ноћних хигијенских савета за добро спавање и томе савету није тешко следити.

Кад смо били у Француској

НА СВ. САВУ ПРЕ ДЕСЕТ ГОДИНА... НАШИ ДИЛЕТАНТИ У SAINT-JEAN-У СЕЋАЊЕ НА ПОК. ПЕРУ ДОБРИНОВИЋА

Сад се навршава десет пуних година од када су српски ђаци из Бонијеа и Ницe, прославили своју ђачку славу у изгнанству и том приликом приредили једну одличну позоришну представу, под управом и у режији, сада већ покојног великог српског драмског уметника Пере Добриновића, који је пре три године мученички умро на самој позорници, док се спремао за представу »Љубавно писмо«.

*

У дану јесен 1917. у тихи Сен-Жански залив стигле су се са свих крајева тек-тако лубиве Француске стотине наших омладинаца на матурски течај.

Благо подневље Cote d'Azura, сасвим сунце, живописни пејзажи, тихи жубор мора, читав мозаик боја и таласа мирис који су пливали с брега из бескрајних расадника цвећа — утицали су снажно на младу душу, будећи ратним тегобама успавани осећај за лепо и нежно, па наравно и за уметност.

И први знак живота те велике ђачке колоније јавио се у песми... Па онда делом.....

Иницијативом г.г. Милана Стојановића (Сада члана београдске Драме), Рад. Бојића (сада чиновника Мин. Спољних Послова и новинара), В. Глигорића (сада познатог критичара), М. Луковића (сада инжињера Мин. Пољопривреде и Вода) — основана је традиционална ђачка дружина, чији је председник био проф. г. Ива Димитријевић (сада Начелник Мин. Просвете) и потпредседник г. М. Стојановић.

Редитељ им је с почетка био г. Стојановић, али кад су ученици дознали да у српском кварту у Ници живи велики српски глумац Пера Добриновић, ђаци су га једнако са г. Стојановићем акламацијом изабрали за редитеља и учитеља, и стари глумац је пристао да помогне омладини.

Да сте тада видели тог младог старца, или боље тог старог младића! Са колико је радости и љубави дочекао прилику која ће му допустити да пласира своју неисцрпну уметничку енергију.

Сиромах Чика-Пера! Био је скоро болестан што није нигде могао да игра, да ствара и оживљује оне мртве типове из прашњавих река. И не једанпут је у дугим шетњама које смо чинили с њиме (»глумице« су за то време биле ослобођени часова — каква радост!) под перајама крај мора, у сенци гранатих мимоза, — с поштовањем причао о својим дугим путешествијима, о невољама и радостима глумчевим, о оној очинској љубави коју је он тако живо осећао за своје јунаке, продужте његове крви и његовог меса. А све то завршавао је за каквом лепом анегдотом, којих је он увек имао, и којима нас је по сва засмејавао.

Колико је он пута уздахнуо: — Ах, да сам француски! Ето зову ме у »Комедију-париску, зову ме у филм. — Како ћу, кад не знам језик?!

А била је то штета за цео наш народ, за целу нашу уметност!

*

Свечан је и дирљив био дан Св. Саве 1917 године. Аула велике хотела »Бристол« била је препуна ђака и чланова Српске Колоније из Ницe, Сен-Жана и Бонијеа, који су стизали у празничном и тужном расположењу.

Колико суза! Колико туге! Па опет: колико радости када је та наша елита из Ницe прешла очима по тој одушевљеној младој фаланги.

За младе »глумце« и велики мешовити хор био је то дан успеха и славе.

Певане су композиције Бинички, Зајца, Вл. Ђорђевића. Било је и једно соло за баритон, које је извео г. В. Бешко, родом из Земуна. Затим »Апотеоза Св. Сави«, коју је аранжирао Чика-Пера и најзад »Школски надзорник«.

Много суза радосница, много аплауза, много поноса.

*

Тај нови успех покренуо је све на интензивнији рад. Установљене су сталне петодневне »концертне седнице« које су биле јавне.

И пала хор, оркестар, глума.

Биничкова поскочица »Хм!« морала је увек по два пута да се пева на захтев публике.

Многи гости — Французи — били су одушевљени нашом песмом. Они тако што нису никад чули, они то немају.

Доцније је игран, под режијом чика-Пере Добриновића »Песник« од Војислава Илића, у коме је Комениса играо г. Глигорић, Хуана г. Ђорђевић, (прећашњи уредник »Недељне Илустрације«), а Санчу г. Стојановић. Најзад је дата Кочићева сјајна сатира »Јазавац пред судом«, у којој је г. Стојановић донео једну, за своје године сјајну креацију.

Све је то био благотворни утицај чика-Пере Добриновића.

И сада, после пуних десет година, нека су мисли свију нас ученика-глумаца управљене њему, великом српском глумцу, чика-Пери Добриновићу.

Ђ. С. М.

ПРОРИЦАЊЕ СУДБИНЕ
(картама)
„Париске пророчице"
ЛЕНОРМАН-Д
Цена 10 дин. умножен мојим чачком.
Издавач **А. ШИКОЛЕХЕР** књижар и антиквар.
Цетињска ул. 14.

Шта је највеће на свету

Највећи димњак се налази у Глазгову, у Шкотској, у висини од 140 метара и 20 см.

Највећа банка на свету је Енглеска Банка у Лондону.

Највеће позориште на свету, Опера у Паризу, која покрива три ара земљишта.

Највећа је национална библиотека у Паризу, која има 3,000.000 књига.

Највећи зидани споменик је у Вашингтону, који је висок 166,50 метара.

Најдубљи рудник, 1200 метара је Ламберг, у Белгији.

II.

Најача електрична светлост је у кули светиљи у Сиднеју — Аустралија.

Најстарији колеж на свету је у Оксфорду, у Енглеској, основан 1050 године.

Највећи колеж на свету је у Каиру, који прима уједном студината, са 310 професора.

Највећа станица на свету је Петра Великог у Петрограду. Она је тешка 1,1000.000 килограма.

Најстарија варош је Дамаск у Палестини.

Плинније прича да је у доба Клаудија живео некакав Арапин који се звао Габаро, а био је висок 3 метара и 8 сантиметра.

За остале високе подаци изгледају много вероватнији. Један Холандски голијат био је висок 2 метра и 68 сантиметра, један гарлист Фридриха Великог био је висок 2 метра и 60 сантиметара и т. д.

Између најмањих људи био је Стратон, познат под именом „мали палад". Он је био висок само 58 сантиметра.

Кепец Вебе, који је живео на пољском двору, био је још мањи.

Светоније прича исто тако о једном малом кепецу, који је живео у доба цара Августа. Он за њега тврди да је има свега 15 килограма.

Трагало се затим да се утврди који је био најдебљи човек на свету. Ту су подаци још оскуднији. 1869 год. приредило је „Друштво Дебелих" у Њу-Јорку ручак и спремљена је награда најтежем. Један је био тежак 212 килограма, други 221 кил., трећи 230 кил., који и добио награду. Тај трећи био је Немац по рођењу и његови земљаци у Европи били су јако поносити.

Књижевни Свет

НЕЧИСТА КРВ

Постепено, расвестили смо се и видели шта смо изгубили у Борисаву Станковићу. И многи од нас сели смо и за покој душе му прочитали његову НЕЧИСТУ КРВ и понова га ожалили и понова му се дивили.

Данас у Европи многи радо признају да је ПАНАИТ ИСТРАТИ, — један Румун, — најбољи приповедач. То долази отуда што Истрати мало личи на Станковића и што Европа још не зна Станковића. Онога дана када Европа позна Станковића, Истрати ће бити заборављен.

Нечиста Крв је лирски еп, написан тешком прозом, скроз реалистички. У исто време, то је психолошки роман првога реда у коме је дато нешто трајно, вечито, нешто што није у вези ни са чим што би могло, пролазећи, да му одузме славу. НЕЧИСТА КРВ то је очупан део Јужне Србије, део Македоније, и показан у светлости истине она кав каквог га условљавају климат и географија. Ни време, ни раса, ни социјалне установе не могу у томе делу света створити једног човека или жену друкчијим него што их ту условљавају географија и климат. У Врању ће увек бити нека Софка, неки Ефенди-Мита Увек, кад се таласи смире и изврши анализа, резултат је Софка, Ефенди-Мита, Бора Станковић.

НЕЧИСТА КРВ је зато нешто аристократско, (некултурно али не дивље), нешто чега се не тиче ни патриотизам, ни друштво, ни мода, ни закон. У њој има местимице и романтичног (љубав Јусуфчића и Маркове сестре и њихов крај), има сентименталног (однос Магде према Софкиним и Ефенди-Митини односи са сељацима после ослобођења), има порнографског, има гадног, има толстојевског (кад је Софка осетила у себи само неку дубину и онај задах од кога се стресла), има свега и свачега, али нигде пишчевога ја, све је „безлично" — па ипак толико лично! Јер иначе не би било тако природно, тако спонтано, тако верно, тако велико, тако НАШЕ!

Станковићеву КРВ треба превести на француски, али има нешто што је пре: Његову КРВ треба понова издати, издати је са богатим илустрацијама, са уводом о животу Станковићевом, са примедбама, са коментарима и напоменама, јер ово дело није просто. Стил му је тежак као олово и на многим местима мутан; механизам Станковићевог књижевничког алата је стари и врло заплетен. Можда би зато требало издати једну СПОМЕНИЦУ Станковићеву да би се од савременика покупиле успомене, чињенице, упуства, материјал? Можда би наши СРБИ на философском факултету требали упутити своје студенте да у виду дисертација почну обделовати Станковића, његову КРВ, његову синтаксу, његове драме? Испитати је ли он имао маште, је ли он имао моралну тенденцију, је ли он био свесан своје ФОРМЕ, шта је хтео и шта је тражио тај чудни, јаки и мрачни човек, који је до јуче био с нама а кога ми нисмо познавали?

То је први и најважнији задатак наше књижевне критике и историографије.

Изашао је други број **Књижевне Критике**, једног листа који треба да постане нешто a la Nouvelles Littéraires. — Уређује га Г. Боривој С. Стојковић. Цена 2 динара.

Господин Светислав Б. Цвијановић, књижар - издавач, спрема књигу песама г. Светислава Стефановића, која ће се звати **Границе.** Исти издавач ће пустити кроз који дан у продају своју нову књигу: **Узгредни Записи** од **Григорија Божовића** (ново коло).

Књижара **Напредак** је издала врло информативну књигу за родитеље и наставнике **Настава Полне Хигијене у Школи** од Др. Л. Матеа, (с француског превела Др. С. А. Костић-Јовсић).

Књижара **Напредак** пушта ових дана у продају неколико нових књижица своје **Сексуалне Библиотеке,** између осталих фон Крафт-Ебингово дело о **садизму и** Шлајхову студију о **стидљивости.**

Г. Црњански, наш познати песник, путописац, есејист и романсијер, који је исто тако познат и са своје успеле **Антологије Кинеске Лирике,** (која је у своје време била не само једна сензација него и један успех), објавиће ових дана и своју нову књигу **Антологију Јапанске Лирике.**

Бригу око издавања ове књиге узео је на себе Г. Аријм Шварц (»Напредак«).

Г. Херман Вендел је издао ових дана своју студију **Бизмарк и Србија у години 1966.**

У овој књизи је обрађен занимљиви однос наше Кнез Михаиловске дипломације према Пруској. Њоме је обогаћена дипломатско-историјска књижевност о Србији XIX. века.

Г. професор Драгиша Лапчевић, естет, есејист и песник, спрема збирку **Басана.**

У лепоме издању, словима Државне Штампарије у Београду, изишао је ових дана Гетеов **Фауст,** преведен у стиху вештом и суптилном руком Г. Ристе Ј. Одавића. Књига има око 200 страна (4610 стихова) и њена појава значи један догађај, један датум. Ми смо, најзад, добили један елегантан, звонак и толико потребан превод **Фауста,** који је очекиван са великим нестрпљењем и дочекан одушевљено од свих **Гетејаца** међу Србима и Југословенима.

Почетком фебруара излази на нашем језику роман послератног француског живота **Наш попа код богатих,** чији је писац Г. Клеман Вотел. Превод је израдио Г. М. Ђорђевић а издања се прихватила књижара Г. А. Поповића.

Ово фамозно дело је продато у Француској у 468 хиљада и преведено је на све живе језике. Као комад давано је пуне три године у позоришту Саре Бернар у Паризу, у коме је чувени париски глумац Вибер, играјући ону Пелегрена, стекао славу пуњени кућу свако вече. (И ако оболео он није хтео потражити одмора већ је играо своју улогу док ат није болест савладала услед које је и умро.)

»СТАНОЈЕ ГЛАВАШ« ОД ЂУРЕ ЈАКШИЋа СПРЕМА СЕ...

Да се не би занемарио и наш домаћи репертоар, који има и своје аматере и своју огромну одушевљену публику, спрема се наша већ класична трагедија у стиховима »Станоје Главаш«, магистрална драма из првога устанка, од Ђуре Јакшића, чији стихови и данас пале као огањ.

Станоја играју г. г. Добрица Милутиновић, и Душан Раденковић. Интересантан сукоб снага.

Редитељ г. Гинић. Декор од г. Белозанског.

Њен рад у хуманим установама започео је у оно доба, кад је њено лице имало свежину прве младости, а она је носила тоалете танана струка а руком је придржавала дуге шлепове. Уносила је као председница своје хумане идеје у Београдско Женско Друштво и Друштво Књегиње Љубице, Удружење домаћице, а била је почасна чланица Кола Сестара. У последње време она се сва ангажовала за подизање Дома пензионерских госпоја, јер се у Београду осећа велика потреба за таквим домом. Г-ђа Лозанић се нада, да ће их богатији београдски свет помоћи да оствари ту установу. Највише помоћи очекују од београдских банака.

Силуете дендиа: Бримел - Вајлд - Балзак

Данас, када је мода достигла свој врхунац, када се сваки човек, без разлике, бави њом неби било без интереса пропратити на овоме месту врло кратку историју тако званих »Данди-а«.

»Данди«, као појам и као реч, врло је тешко превести на наш језик, али ипак, сви ћемо га овде називати »стваратељем моде«.

Прогоснога моде је увек било, било је помодара и то каквих, али »данди-а« никад или ретко. Мода, као и свака страст, изискивала је од њених обожаваоца — жртава, ко је хтео да јој то принесе, он је бивао од ње награђен али тако награђен, да се други, који је имао намеру да јој и жртвује нешто, плашио и помислити на награду. Наиме, она је тражила од жртве и — њен живот, сем материјалних и моралних обавеза. Ето зато нико није ни хтео, а још мање би и успео и да је хтео, да постане »данди«, као што је био — Георгес Периен - Баиметс — Енглез по пореклу. Он се појавио на видику моде, као њен први представник, у доба »рококо-а«.

Лондон је тада имао један једини модни журнал: »*Gallery of Faschion*« У њему су Бримел-ове силуете показане типично: онако, како је он у животу и изгледао. Бримел је за време од 22 године био »краљ елеганције« или као што је рекао један његов савременик »огледало за елегантан крој и дивне манире».

Други, који је Бримела усавршио и дотерао, био је Оскар Уајлд.

Бримел је створио тип »данди-а«, док је Уајлд дао остало. Овај други, чувени писац »Слике Дорјана Греја«, дао је самог себе у Греј-у; не хтевши то, али му се то нехотице измакло. Обоје су били цењени у своје време; обоје су живели раскошно, онако, како само прави »данди« живи, али су обоје умрли, као највећи бедници. Првога је коцка упропастила; исцрпила га свог и он умире 1840. године, у једном обданишту за сиромахе у провинцији Француске. Други је још бедније завршио. Остављен од свих, заборављен од целога света, он умире у бедној соби једног париског хотела, нижега рела, не оставивши за собом ништа више, сем својих дела, — не оставивши за собом ни своје право име — умро је као Себастиан Менот, 1900. године. Изгледа да су се речи Барбеја д' Оревеја, који је говорећи за Бримелову смрт рекао: »да га судбина узела: »Реванш елеганције њиховог живота«. Први је био тип »данди-а«, а други је радио на томе, да то постане.

»Данди«, у правом смислу те речи, умро је још када је романтична младеж Француске носила средњевековне костиме по Хугу и Скоту. Уајлд је био само »данди-ев« типични представник, управо примерак »данди-а», али ипак зато не и »данди«. Енглески и француски журнали: »Gallery of Fachion«, The Repository«, »La Mode« і »Journal des Gens du Monde« ће читаоцу најбоље показати тип и слику тога доба. У то се време, свет утркивао у свачему: звало се —. — лудо доба. — Ко је имао елегантнији капут, скупоценији коња, дискретнији сатук, лепшу обућу и све остало, што свет може да види и да оцени, сматрао се у то време као »арбитер елеганције«. Али и свет се умори; ако тражи промену; људи су почели да верују у речи једног савременика: »луксуз није елеганција« и мало по мало, све је престало, да би се данас, у наше доба — лудо доба — опет све обновило.

Лондој је Бримела заборавио; Бримела, који је, за кројаче онога времена био страх и трепет. Они су бивали блажени, кад би их Бримел само и погледао (што је он ретко имао обичај). »Звезде« све новије и новије, шареније, појављивале су се на истоку, док је на западу залазило једно сунце, које је ту светлост »дандизма« довело на овај свет, а исто тако, својим заласком однело на онај други. Нови су се појављивали и нису успели да обнове оно што је било главно у Бримелу и Уајлду. Дак је један живи мртвац бројио своје последње минуте, изгубљен од свих и за све, дотле је по Лондонским клубовима засијала нова светлост, светлост разних д' Орсеј, Биконфиле и други, светлост последњих и бедник иза данака »дендиевих«.

Бринет је некада рекао: »ништа ново и ништа старо«! Овим је Бринет хтео да каже да денди не сме да носи ништа упадљиво, т. ј. да све буде у размери. Још тада, у оно време, је он имао појам о сразмери. А данас? — данас га нема нико.

Каже се: »историја се понавља«. На жалост, код »данди-ев«, то није случај. »Стваралац моде«, место да се временом усаврши, он пада све ниже и ниже — постаје лутка — оригинална лутка, у рукама вештих кројача, који су као и чувени Џексон, те своје лутке и плаћали. У последње време нико није слушао »краља елеганције«, нико више није слушао његове речи. Сви, без разлике, у Лондону, и они који су пронашли моду и они, који су је само копирали, гледали су да на свом оделу прикаче дезове што упадљивије, тражили су све новије и новије, зато је и елеганција, у правоме смислу и пропала.

У Паризу се дешава то исто — настаје помрачење. Чувени хроничар тога доба Балзак, изнео је то у »изгубљене илузије«, »по де шагран« и у »Историји тринаестораце«.

Ту је Балзак описао Гаварнијеву младеж тако, да су му савременици његове хронике сматрали као »скандалозне«. У Паризу су: Марсеј, Монтрјво, Растињак и други, само представници »дендизма«, и то **Скоро** типични.

Монтри — копија Бримела, слављен у то време свуда, а у ствари ништа. За њега се мислило да је »денди« — само мислило и ништа друго. Ираф Валевски — пољак — за њега се држало да је »проносиоц моде« и то само зато што је измислио... нови начин чешљања браде, који ни најмање није био лепши од старог. На зар је то »денди-зам«? Зар ако данас неко рекне, да је чешљање на раздељак лепше, но чешљање »а ла брос«, мора да буде »денди«? На жалост, давно је та мала класа људи изумрла и неће се скоро друга, овој слична ни појавити.

Ипак је у Паризу постојао један, не баш »денди«, али тек почетак овога. То је био чувени Балзак — Балзак са зачутом »а ла Полонез«, шареним, свиленим прслуком, широком машном и Вердиевим шеширом под мишком. Тај и такав Балзак, није могао да избегне својој »дендиској« судбини, у њега је богиња — мода — узела као жртву — обесио се у затвору. И по трећи пут се обистињују д'Орсе-јеве речи: »мода тражи жртава.«

Балзак је трећи, али вероватно и последњи, јер се више неће на пољу моде појављивати ни овакви »стваоци моде«, као што је био и Балзак. Као што се из овога види историју »денди-а «обавија трагични вео — њихова судбина је унапред предвиђена и само су у толико они срећнији, од осталих смртних људи, што им се још при рођењу назире какав ће им бити крај.«

На завршетку се може констатовати, да »денди«-а више нема само зато, што нема више страсти за моду, јер све ово, што се од њиховог нестанка појављује у улози »денди«-а није обузето страшћу, већ је заузето копирањем онога, што се ни у коју руку не може назвати »денди«-зам.

— »Денди« је умро, за вечита времена«. —

Ако желите, младићу, да се допаднете жени

Ево како један искусни уметник у љубави саветује младе нараштаје мушкараца да освајају жене.

»Први принцип коме се морате приклонити, јесте, — да не обраћате никад пажњу на једну жену. Чекајте да она упери поглед на Вас.... човек који тражи први, који посипа супротни пол бујицом лажних и слатких комплимената, одмах је код жене класиран као »курер«, као трчкарало за женама. Тај онда може претендовати на успех једино у другој зони.... Ако Вам се једна жена допада, никад јој то не реците. Ако сте јој антипатични, Ви ћете врло добро осетити да је сваки покушај узалудан и уштедићете себи досадност неуспеха. Ако пак осетите да »оно« није немогућно, онда не кварите унапред. Чекајте да сазри плод, пре него што га узберете.... Мање Ви гледате жену, више ће она утрошити да Вам се допадне. Љутиће је Ваша привидна равнодушност. И кад она отпочне на Вас подсмешљиву и саркастичну офанзиву, то је онда моменат дошао. Али пазите.... добро изаберите моменат. Ни много пре, ни доцкан. Не чекајте и не пропустите да се непријатељ резигнира и одлучи, да се мане Вас.

Други је принцип: никад романтичног признања. Никад не клечите, нити стављајте руке на срце. Нека ваше усне никад не прошапћу: »биће те ми целог мог живота«, или »ја ћу се убити ако Ви не будете хтели«..... — или тако што слично. Јер ништа јаче не може да упропасти данас мушкарца него то. Али такође не чините ни бруталне гестове. Увек је опасно, да у моменту кад се реч води о литератури или скупоћи живота, рука одједном насилно привуче жену к себи и усне полете уснама... Саветујем Вам да чешће причате о љубави у опште јер се то женама свиђа а и лакше је. Па онда, али без да се откривате нити исповедате, Ви запљуснете сабеседницу неколиким нежним таласима. Онда судите о утиску. Ако је повољан, покушајте да јој узмете руку. И ако се рука пусти, онда све остало отпушта се сасвим природно и без напора.

Две су тачке важне у целом сценарију: почетно завођење и крајњи пољубац.

Видим да ћете одмах упитати: »Чиме човек нарочито заводи«? То је по себи један предмет за дисертацију и ја желим што паметније да се упустим. Али ја филозофски сматрам да је љубав у почетку само физичка. Да би било какве друге љубавније привлачности потребно је, мислим, узајамних симпатија.... Дух и срце долазе увек после.

И онда, говорити чулима? Имало би два начина: на један се говори еспроу жена, на други више нервима. Онај начин који се обраћа духу жена то је елеганција: одела, геста, манира и речника.

А други? Онај који делује на нерве? То је онај, кога баш људи мало употребљују. — парфем. Човек доиста сувише пренорегава ово средство »физичко« у завођењу. Жена међутим, умешнија, зна њиме да се користи. Ко је у праву од њих двоје? Би ћете сами одговорити на то питање, упитавши се, како је изгледала чаробна жена, што Вам је окренута леђима, занела нос и мозак и узбудила апетите... Парфем је пролог љубавне комедије.

Сад треба изабрати свој мирис. Никако копирати жене. Узимати њихове. Мушки имају своје парфеме за дан, за вечер, за ноћ најзад. И затим нијансе даље: парфем за момачку собу, за канцеларију, трпезарију, церемоније, и парфем за венчања пријатеља не може бити исти онај, са којим се иде на погреб. Има парфема тужних, са којим се човек мирише кад одлази својим повериоцима и да регулисава дугове и рачуне, тужних још за случајеве љубавних »збогом« и свих раскида, има парфема за флерт а има и јаких, за најлуђе емоције.

Треба умети разликовати. Због тога Вам саветујем парфимишите Ваше купатило са изврсном есенцијом Оми, а потражите од Ариса, *Soir idéal, L'Heure heureuse* и код Ибриса, њихов нови мушки парфем.

Ујак ЕМИЛ.

МИР-ЈАМ

Г-ђа Ребека Амодај

о укусу београђанки и кризи балских тоалета

— Шта највише воли Београђанка?

— Она воли све што је модерно. Одушевљава се црном бојом, сафир, беж.

Али госпођа Амодај има својих симпатија за поједине тоалете. Она највише воли драпирану хаљину, стилску за младе девојке, розе и белу. Воли црну боју, и плаво као сутон, беж, бордо. На њеним тоалетама може се видети годе и клош.

— Имате ли својих креација?

— Ја налазим да је боље копирати париску моду, јер свака дама воли парискн модел. Имам својих детаља на хаљини, које измишљам, али линије су париске.

Београђанке воле све што долази из Париза. Бечка мода није могла да нас победи. Узалуд су покушавали агенти из Франкфурта и Беча да лансирају моду њихових великих кућа, али ништа нису могли учинити. У Румунији, Грчкој и Ческој имали су успеха, а наше даме воле француску и париску моду.

— Каква су ваша пророчанства о моди?

— Сукња ће остати кратка, али шире линије. Струк ће се подићи. Мада ја налазим да је за наше даме боља хаљина дужег струка.

— Од чега су Београђанке највише шиле своје тоалете ове сезоне?

— Од креп-сатена, креп-жоржета, сомота, велура, муслина. Највише сам комбиновала розе са плавим. Симпатична је комбинација три тона, две нијансе беж и једна браон. Вечерње тоалете су највише перлиране, стилске и флитерске.

— Јесте ли почели да шијете балске тоалете?

— Ове сезоне биће криза балских тоалета. Даме носе хаљине од прошле године. А осећа се, да ове године неће бити дворски бал, зато многе не шију балску тоалету. Претпрошле године сашила сам у мом салону 40 хаљина за дворски бал, прошле 23, а ове ?..

—У Паризу јадикују салони како даме шију врло мало тоалета, а колико код вас највише сашије једна Београђанка? запитах г-ђу Амодај.

— У најидеалнијем случају богата дама шије: 2 мантила, 7—8 хаљина, 1 ансамбл (мантил са хаљином) 2 балске тоалете. Али то су ретке муштерије. Просечно шију две до три хаљине.

— За која места шијете?

— Највише за Београд, затим за Војводину Загреб, Сарајево и нека места предратне Србије.

— Имате ли везе са париским кућама?

— Одржавам стално везу са Пату-ом, Жени, Филип и Гастон, Сибер-ом. Благодарећи Симплону, ми можемо да добијемо поруџбину неке материје за три дана.

— Колико израдите тоалета недељно?

— У пуној сезони 50 тоалета.

У салону г-ђе Амодај ради 36 радница. Све су то симпатичне мидинете, ошишане главе, лепих очију, које имају већ своју каријеру кад изађу из тог салона. У Београду има осам самосталних салона, које су отворнле раднице г-ђе Амодај.

Велики један салон одређен је за пробу. У једном малом сепаре-у, ограђеном бордо завесама, чује се шуштање хаљине, и тек провири виолет или резеда комбинезон, и види се крајичак обнажене руке. Једна по једна дама улази у сепаре да проба тоалету.

ИСПРАВКА

У 1. броју нашега листа, од ове године, омашком слагача испод фељтона — **Мајмунска љубав** — изостао је потпис преводиоца, **Г. Александра Аничића**, — што овим исправљамо.

Уредништво.

ВРТОВЕ

Уређујемо по скици са својим биљним материјалом. У свему гарантујемо.

руже, воћке, четинаре

разно украсно биље продајемо.

„ФЛОРА“

ШУМАТОВАЧКА 107.

Недељне Илустрације

ГАБИ ДЕСЛИ

роман једне играчице

РОМАН РАЈНХАРДА РАНКА.

6

Само је лорду рекла лаку ноћ и захвалила на прекрасном вечеру; затим је се успела уза степенице, које су водиле у њене собе. Била је поноћ, Мадлена је чекала своју госпођицу да би јој помогла у свлачењу. Габи, која је била искрена, описала је Мадлени вечеру и без да је приметила једнако је говорила о маркизу Алварадо. Њој је поверила да он био тај, који јој је дао скупоцени бисер.

„И мали баронет Елмор?" запитала је Мадлена. „О, ја сам уверена, да је се јако несрећан осећао, када је морао Португалца гледати у Вашој близини".

„Ја сам го видела у дну стола", рекла је Габи, „видела сам да је погледом пратио сваки мој покрет, али ја сам намерно вечерас њега мало даље од себе држала".

Ноћна тоалета је била завршена. Мадлена је својој госпођици рекла лаку ноћ и покрила је покривачем од плаве свиле. Габи је се опружила у својој постељи. Мадлена је се уклонила и лепа жена је угасила електричну сијалицу која је код њене главе била.

Вино лорда Дерби су у њој створила необично расположење. — У памети јој се јавила бела кућа на обали Довиља. Видела је море и чула тајанствено жуборење — Гастоне, Гастоне, где си? Дође сада и све ће ти бити опроштено!"

Врата на балкону су се отворила. Појавила је се рука, која је уклонила чипкане завесе. Затим је човек витког стаса ушао у собу, месечином обасјану.

„Елмор? Зар се Ви усуђујете?" Габи је се подигла из постеље. Његове ватрене очи су изгледале да ће је прогутати.

„Елмор, зар то приличи једном џентлмену"? запитала је Габи благо. „Идите драги мој, молила га је она, идите и дајем Вам реч да неће нико дознати што сте ове ноћи урадили".

„Нека зна цео свет", рекао је младић промуклим гласом, „да сам се убио код Ваших ногу, Габи. Ви бисте ме могли спасти, али ја знам да нећете, јер зависите од тог Португалца, који је од мене нешто старији".

Он је извадио револвер из џепа.

„Немојте мислити, Габи, да се ја шалим. После неколико минута мене више неће бити. Веома ми је жао када помислим да ће мој деда у мени изгубити последњег члана породице, али је хиљаду пута веће моје очајање, ако Вас не бих могао добити. Збогом, Габи, за навек!"

Он је ставио уста цеви од револвера на своје срце. Али је Габи скочила из постеље, као тигар се успремила на њега, отела му из руке оружје и бацила у страну.

„Елморе", викнула је загрливши га, „ти не смеш умрети, ја имам свету дужност да те спасем — ја сам то обећала твом деди".

Њени су пољупци горели на његовим уснама и Елмор јој је одговорио још врелијим пољупцима.

— — — — — — — — — — —

После пет дана посетио је њен партнер Жак у кући лордовој. Она га је примила у свом салону.

„Ја те морам опет узнемирити пословима", почео је Жак и показао јој писмо с грбом. „Ово ми је писмо јутрос дошло. Интендант краљевског позоришта у Лисабону нуди нам ангажман од октобра до јануара с платом, каква до сада никада није давата играчима. Хоћеш ли примити?"

Габи је поруменила. „Примићемо. Одмах пошљи телеграм. Знаш ли, коме треба да захвалимо за ову сјајну понуду?"

„Мислим твом суседу с десне стране за столом".

Када је Жак изговорио те речи, био је намрштен, али Габи није приметила. Она је с детињском радошћу и сујетна рекла: „тако је, маркизу Алвараду имамо да захвалимо што су нам врата краљевског позоришта отворена. Он је учинио чудо".

„На том чуду је се обистинила, као и на свима чудима у свету, изрека: брзина није чаробност. Али је брзина, којом ти је начињен пут за Лисабон загонетка, о којој се може размишљати. У осталом маркиз је требао само да заповеди и интендант је морао послушати".

„Имао је само да заповеди? Шта хоћеш да кажеш тиме?"

„То што цео Лондон зна, што је свакоме на свечаној вечери било познато, само не теби. Маркиз Алварадо је — краљ португалски Мануел".

„Краљ?"

Габи очи су необично засијале.

6. ЛИСАБОН

Не бити будан — сањати — увек сањати. Сан је тако леп. То су биле мисли Габи, када је прошла кроз краљевски намештене собе свог замка, када је њен поглед прелетао преко сјаја старог намештаја, који је бескрајно вредео због своје старине, преко

ћилима, у које су упадале ноге потугалских краљева, преко зидова са старо француским завесама и Муриловим сликама.

Иста жеља је испунила њену душу, када је погледала, с балкона, на краљевски замак Ајида, у коме су португалски краљеви проводили жарке летње дане, на замак са шест огромних камених лафова пред каменим степеницама.

То је био краљевски сан, који већ од пре четири године Габи сања, испуњен свима лепотама, које одушевљавају женско срце. Изнад живота некадашње сељанке из Моштенице пружила је се шарена дуга у свима бојама и изнад висине, на којој је сада Габи стајала, славна играчица, португалског краља Мануела, која је имала не само богаство, већ и власт, утицај на судбину земље.

Како је то све дошло? На најпростији начин. Маркиз Алвараде, који је у Лондону клечао код њених ногу, постао је краљ Мануел ѝ он је позвао њу и Жака у краљевско позориште у Лисабону. Габи Десли прво ступање у Лисабону надмашило је успехом сва ранија ступања. Она је слављена као никада пре најотменији и најбогатији племићи су се отимали о њену наклоност. Али они нису узимани у вид где се краљ удвара.

Краљ Мануел је се удварао Габи Десли свим својим срцем и сјајним средствима, која су му стајала на расположењу.

Габи није хитала давањем наклоности. Рекла је Жаку: „Први пут се морам продати и то краљу, младом, љубазном и у својој страсти готов да ми принесе сваку жртву. Али га ја не волим. Рђав ће пазар учинити, ако ме купи, јер он мисли да нађе у мени жену, која му одговара својим осећањима и бити накнада у браку без љубави, који мора пре или после да закључи".

Жак је слегао раменима и рекао: „краљ се не воли већ се допушта да он воли. Ако се која жена, као ти заљуби у краља, онда би се њен роман врло несрећно завршио. Ако у том односу остане хладна и рачуница, онда ће њено тело и душа из тога изићи здрави и биће мање или више збринута за своју будућност".

Краљ је навалио на њу и молио да се одлучи. Он је био љубоморан на сваки поглед из ма које ложе у Габи, која је играла. Али лепа жена је одбијала и умела краљевског удварача да вуче за нос.

Затим је за краља Мануела изненада дошао час, у коме му је она, смешкајући се, пружила руку и румена уста и рекла: „била сам наредила да се моје ствари пакују, али сада хоћу да останем и да будем Ваша пријатељица, Величанство".

Краљ је загрлио и први пут се сладио њеним пољупцима. Није слутио да су то издајничке усне биле, није могао да прозре шта је то могло изменити намеру жене, коју је волео. Још јуче у опери рекла му је Габи у ложи, у којој је се противно португалском церемонијалу поред ње био јавио: „сутра путујем јер ми не прија лисабонска клима". А данас? Данас је могао да је загрли, да је љуби, милује. Шта је се то догодило између јучерашњице и данашњице? И краљеви требају да знају, да између јуче и данас стоји ноћ, а једна ноћ много значи у животу жене. Те ноћи је Габи своју лепу главу први пут држала на срцу човека, кога је волела. Већ је пуна година дана од како је тајно волела како раније никога није волела. Најпосле га је добила. Дуго је се устезао да разуме речи њеног погледа.

Или је можда он разумео, али га је уздржавала осећање поштовања и захвалности да јој каже. Мајор Гонцало Оливедо, лични ађутант краљев, његов љубимац, борио је се са собом, док није искушењу подлегао. Он је морао бити побеђен, јер непријатељ, који га је нападао био је одвише јак, то је била лепота Габи Десли.

Гонцало је такође био пратилац маркиза Алвараде код оне аутомобилске неприлике, која је инкогнито путујућега упознала с Габи Десли. Онда је њен поглед само узгред додирнуо човека, бледог лица. Тек када су се опет сусрели у Лисабону, пало је Габи у очи озбиљно лице и духовна надмоћност Оливедова и она је се ближе упознала с ћутљивим човеком. А прилика за то је било доста.

Краљ је слао свог повереника, када су га тешки владалачки послови задржавали, с налозима к њој. Оливедо јој је однео у Мануелово име најскупоценије поклоне и казао оно, што краљ није смео сам рећи лепој жени.

Када јој је Оливедо говорио краљеве речи, лепа играчица је често мислила, како би ова уста слатко љубила, када су јој говорила о срећи, која чека жену која би била у краљевој близини. У њеној души је се јавила мисао: код тебе је срећа.

Поступно је Габи сагоревала чежња за Оливедом. Она га је тражила; била је уврtела у главу да мора бити њен. Али је ађутант остао хладан као лед. Али лед није камен. Лед се топи на сунцу. Могао је мајор увек помишљати да је не само опасно бити такмац једног краља, већ да је нечесно злоупотребити поверење пријатеља — сунце Габи је имало јако дејство.

И његов понос је нестао као и његова отпорност, човек је победио официра, дворанина, поданика. Гонцало Оливедо увидео да воли до лудила Габи Десли.

Тако су се они нашли. Они су полетели једно другом у загрљај као двоје, којима је отворен пут к олаженству. Њихова је љубав била у толико слађа, јер је била забрањен плод, у толико ватренија, у колико су се више налазили у опасности. Она је се морала крити. Краљево око је гледало подозревајући на ревала. Јер он није могао друкчије да разуме уздржљивост Габи, већ као љубав према неком другом. И краљ је хтео да потврди своје неповерење, ако би заиста било повода. Габи послуга је била потплаћена да прати сваки корак играчице и да јавља краљу. Управник лисабонске полиције био је добио наредбу, да мотри на сваки корак Габи; али краљу одани чиновник до сада није имао шта јавити што би теретило лепу жену. Сваког јутра краљ је дознавао од њега шта је прошлог дана Габи радила, али у тим извештајима било је свачега, само не човека, кога би се краљ морао бојати.

Ипак је Мануел сумњао и његова љубомора је из дана у дан расла. Он је у својим мислима изређао све богате и отмене лисабонске грађане и истраживао могућности да они дођу у додир с Габи. Он је мрзео на све, који су били у питању, само једнога не, свог пријатеља и ађутанта Оливеда.

А није за то имао ни разлога, јер су прошле биле три пуне године док је наступио тренутак, који је зближио Габи с Гонцалом. И у том тренутку је рекла Габи: „мора бити. Нашој љубави, Гонцало, морам поднети велику жртву, да будем краљева љубавница. Ма да то боли, ти се мораш помирити, да делиш с њим срећу". А када је се Гонцало показао због тога срдит, она му је брзо објаснила: „ако не бисмо хтели једнако стрепити да не будемо проказани, то морамо краљеву сумњу отклонити. Ја врло добро знам да сам овде шпијунима опкољена и издајство не би дуго чекало, ако не бих онога, који их плаћа, покренула, да их он сам уклони, а то ће бити чим Мануел буде сигуран да ћу бити његова. А ти, Гон-

цало, немој се бојати тога, да ћу му и једну реч рећи о нашој љубави".

Гонцало је загрлио жену, која је код последњих речи задрхтала и страсно пољубио у уста

И управник лисабонске полиције није имао више шта да јавља.

— — — — — — — — — — —

„... и министарство сматра за своју дужност, да поднесе оставку, с молбом да Ваше Величанство изволи своје верне саветодавце разрешити сваке одговорности".

Министар, који је потрешен ове речи изговорио, одступио је. То је био де Састро, не само председник кабинета, него и вођ прогресиста, који су код последњих избора великом већином ушли у скупштину.

Краљ Мануел је убезекнуто погледао у пребледелог де Кастро и није знао шта да му одговори. Борио је се са срџбом у себи, знајући да он, моћан, не сме да пркоси моћнијем од себе, де Кастру, који је требао само једну реч да изусти, па да мржњу народа распали, која би слично земљотресу срушила краљевство.

Скоро скрушено је краљ проговорио: „Кастро, ја сам Вас увек сматрао за свог пријатеља, а сада сте Ви тај, који ме дубоко понижава".

„Величанство, варате се. Нећу да уништим круну, већ да је уздигнем на стари њен сјај. Нека се Величанство сети с каквом радошћу Вас је народ дочекао после оне страшне катастрофе, која Вам је уништила оца и брата. Ваша је младост повратила била народу наду и он је се надао и није очајавао. Страшна неман, беда, завдалала је земљом и незадовољство претећи је се ширило. Величанство, ја сам стар човек и немам потребе да се грабим за краљеву или народну наклоност. Због тога су говорити истину".

Мануел, који је седео за писаћим столом, махнуо је главом у знак одобравања де Кастру. Стварно му није било пријатно, јер је врло добро знао за прекор, који ће му Кастро у име народа учинити.

„Величанство, народ гладује", рекао је старац, „али ће поднети глад. Наше су финансије у врло рђавом стању због све већег дефицита и дугова. Народ ће и то мирно трпети. Бунџије и смутљивци, који су у већини дошли са стране, покушавају да отрују народну душу и покрену на револуцију — Вашег Величанства поданици су готови смутљивце ногама да згазе и одгурну, ако би се Ваше Величанство хтело решити на један једини корак и то одмах, без оклагања, још данас".

„А тај корак?" Краљ је био устао са столице; изгледао је блед и збуњен. „Де Састро, та је одлука немогућна".

„Онда није могућно, да Ваше Величанство очува круну. Још ја нисам казао. Ваше приватне ствари не спадају у делокруг председника владе, али када једна ствар загрози срећи и опстанку државе, онда је одговорни министар дужан да говори, да опомиње".

И противно португалској етикецији, која је по строгости слична шпанској и која је увек захтевала извесно телесно растојање између владаоца и поданика, де Кастро је се приближио сасвим краљу.

„Сенора Габи Десли мора што пре напустити Португалију. Народ мрзи и презире играчицу и у њој гледа извор своје беде".

Ма да је знао да ће га од тог часа краљ мрзети, де Кастро је наставио: „ није искључено да јавно мишљење претерује о лепој жени, која већ четири године ужива неограничену наклоност Вашег Величанства, али се говори да она на лак начин добива милионе и да их одмах шиље изван земље".

„Де Кастро, то је претерано".

„Одавно тако траје, Величанство, и због тога мора доћи крај. Не ја једини молим Ваше Величанство, да потпише ову наредбу за протеривање сењоре Десли, већ иза мене стоје министарства, скупштина; цела Португалија вели: напоље француска играчица, напоље из земље, коју је упропастила — а желимо да видимо на краљевој страни њену равну, честиту супругу".

Кастро је брзо извадио једну хартију и метнуо пред краља на писаћи сто. То је била наредба за протеривање.

Под строгим погледом седог човека пружила је Мануелова дрхтава рука за перо. Тек што га је био дотакао, спустио га је на сто.

Затим је узео акт у обе руке и рекао: овај акт је срамота за мене и жену, коју волим. Поцепаћу га, ма пропала и Португалија".

„Португалија ће постојати, а и Ваша срамота ће остати". Ове је речи рекао један дубоко узбуђен глас. Краљица мати Амалија је у црнини ушла. Ова жена није скинула црнину од оног дана, када су погинули њен муж и старији син.

Стари де Кастро је се дубоко пред њом поклонио. Мануел је похитао пред њу и рекао: „мајко одавно те нисам видео" и пружио јој руку, али је ова није примила.

„Та рука хоће да сруши Португалију", викнула је она узбуђена; „ја ћу је тек онда примити када будеш издао наредбу да се протера Габи Десли".

На то је краљ кратко одговорио: „Габи Десли остаје — и ја ником не сметам да напусти ову земљу, ако му се више не свиђа".

Старац је бацио још један поглед пун сажаљења краљици мајци, која је стајала бледа као смрт. „Ја молим за допуштање, да се повучем, Величанство", рекао је он, „мој задатак је завршен".

Када су се за њим затворила врата, притрчала је краљица сину. „Последње питање, Мануел. „Мислиш да те та жена воли? Мислиш ли, да она заслужује твоју љубав?"

„Ја верујем у њену љубав, мајко".

Мајка је строго погледала сина у очи: „дакле ти си убеђен у њену верност?"

„Као у себе самог".

После кратког ћутања, мајка је одлучним гласом продужила: „а ако ти покажем доказ, да те она стално обмањује, и да ти њену љубав делиш с још једним?"

Мануел је учино корак назад и погледао у мајку као у највећег непријатеља. „То ми нећете никада моћи доказати. Дајем круну, главу за Габи Десли".

„Круну си можда за њу већ дао — а живот треба да ти спасем. Одговори ми, краљу Мануеле, ако ти поднесем сигуран доказ — би ли је онда од себе одгурнуо и протерао из земље? Ти ћутиш; сваки частан грађанин, који ухвати на делу неверство жене, одгурне је од себе — — а ти, ти, краљ —"

Као луд, викнуо је Мануел: „доказ! И ја ћу је батином најурити из Португалије као кучку".

„Закуни се, сине?"

„Закљињем се мајко Богом и чашћу".

Тек што је те речи изговорио, пао је изнемогао од узбуђења у столицу. Краљица је нежно додирнула његово чело својом белом руком и весело рекла: „Спашен се, Мануел и с тобом Португалија".

Већ у подне је се у Лисабону пронела необична вест, да је се Краљ, пошто је био примио председника владе де Кастро одлучио да потпише наредбу за протеривање Габи Десли.

Олупнута играчица треба, тако су људи међу

собом говорили, још вечерас да напусти за увек Лисабон.

До четири часа по подне нису новине могле ништа одређено да јаве. Између редова могло је се ипак читати да се нешто догађаја у краљевом двору.

Око пет је наступило у вароши запрепашћење. У улицама и на трговима су гомиле људи бивале све веће. На Камосовом тргу читао је један крупан човек маси народа белешку из ванредног броја, „мониторе".

„Краљ је овог часа распустио скупштину. Сви министри су поднели оставке. Де Кастро намерава ноћас да одржи седницу са својим политичким пријатељима у својој кући".

Гомила је викала. Виделе су се стиснуте песнице у знак претње. Човек, који је био читао, рекао је да још није завршио. „Има још новости", викнуо је. „Одржаће се сутра свечаност у краљевом двору. Славна играчица сеньора Габи Десла показаће нове игре пред краљем".

Настала је гужва. Масе света кретале су се, уз псовку, у правцу краљевог двора. Један део је се одвојио и упутио к вили, у којој је становала Габи Десли.

Али полицајци и војници су изишли пред гомилу и потисли је у споредне улице. Узбуђење је трајало и из јавног негодовања постало је потајно и наговештавало катастрофу.

Мало је користило и није умирило свет када су око осам сати ношени ванредни бројеви и демантовали вест донету у „Мониторе". Још није донето решење, још преговара Његово Величанство с де Кастром и вођама скупштинара. Свечаност у краљевом двору је у питању.

Али нико није веровао у повољан обрт и нико га није желео. Људи су били убеђени да је краљ крив за беду народа, да народни новац он даје својој љубавници, да је у загрљају своје метресе, Францускиње, заборавио на краљевске дужности. Незадовољство, најпре прикривено у свима угловима, појавило је се јавно и пркосно на улици као каква олуја с мора.

Из предграђа су пристизали у групама радници. Али као да су се договорили, ишли су ћутећи по лепим улицама.

На месечини, јер је већ била наступила ноћ, видели су се многи чамци како муњевито пресецају таласе у пристаништу и из њих су се чуле псовке.

У Лисабону те ноћи није било мирно. Све је било будно и очекивало што је морало доћи до рађања јутарњег сунца на истоку.

Један краљ је те ноћи требао да изгуби круну — због једне жене. Зацело не први.

— — — — — — — — — —

У соби за примање у краљевом двору корачала је горе доле, узнемирено, краљица маика. Зидни сат је показивао девети час. Чврсти кораци радника на улици чули су се у двору.

Она је зазвонила у запитала служитеља, који је ушао у собу: „зар се још није јавио мајор Оливедо"?

„Већ је три пута слато у кући господина мајора и његов слуга је увек одговарао да је господин мајор учинио излет изван вароши".

„Излет изван вароши"? Краљева маика је се забринула, мислећи да зна циљ тога излета — вилу Габи Десли.

„Чим господин мајор дође, треба да се одмах мени јави". Лакеј је отишао из собе. Краљица је пришла прозору и мало подигла завесу.

Цео Лисабон је ноћас на ногама, шапутала је она у себи. Сваки зна шта то значи, само он — не види. Али ја ћу несрећнику отворити очи. Ако успем да Гонцало Оливедо призна своју кривицу и осрамоти ту играчицу, онда још се може све добро свршити. Али је сваки тренутак скуп. — Ах, несрећа се све више приближује мојој кући. Знам да ће још ноћас куцнути смртни час мојој династији, ако ми не пође за руком да приволим сина да жртвује ту жену народном гневу. Само смрт и брзи прогон још може донети спас.

„Шта хоћеш"?

„Он је ту, Величанство", рекао је дворанин.

„Гонцало Оливедо"? упитала је краљица.

„Не, Величанство, Фернандец".

Преварена, погледала је краљица у човека, која је у простом лађарском оделу ушао.

„Шта нам доносите, Фернанденц? — Рђаве гласове? Ви сте се преобукли, како видим и не бих тако познала свог личног секретара".

„Пошто је Величанство мени наложило да јавим о расположењу народа", рекао је Фернандец, није ми ништа друго било остало да се тако преобучем како ме не би и мој најбољи пријатељ могао познати. Ја долазим с пристаништа, Величанство и својим сам очима видео припремање, које је тамо учињено. Очекује ли Величанство од мене праву истину"?

„Ништа не треба од мене да сакријете".

„Добро, краљице. Веран слуга Вас моли, да без оклевања идете из вароши и да приволите Његово Величанство краља да исто учини".

„Бегати? никада!" Поносито и неустрашиво је удовица погинулог краља Карла.

„Ноћас ће на Лисабон револуционари пуцати", наставио је Фернандес; „већ од пре неколико дана је се флота придружила партији устаника. Топови с ратних лађа у пристаништу су већ уперени у краљевски двор".

„Ах, издајници", рекла је пуна огорчења краљица, „али Богу хвала, сувоземне трупе су нам верне".

„Биле су пре, Величанство. Али пре једног сата је де Кастро дошао у касарне у пратњи већине министра и скупштинара. У име отаџбине он их је ослободио заклетве дате краљу и заклео их на верност републици".

„Де Кастро — он — последњи стуб краљевства?"

„Дошао је мајор Оливедо", јавио је служитељ.

„Оливедо? Краљица је сточила са столице. „Нека уђе". И окренувши се Фернандецу, рекла му је: „идите и чекајте ме у мојој соби за рад; надам се да ћу Вам одмах јавити вест о спасењу круне".

Тек што је се уклонио краљичин приватни секретар, ступио је у салу за примање Гонцало Оливедо. Био је у гала униформи и на вратима чекао да га краљица прими.

„Молим, пријђите ближе, господине мајоре, и седните. Ја сматрам Ваш салашњи долазак као приватну посету и захваљујем Вам када сте дошли на разговор у циљу спасавања ове несрећне земље и краљеве круне".

Поносити човек је се лагано спустио на столицу и радознало погледао у забринуто лице краљичино, која је отпочела да говори тихо:

„Мајор Оливедо, Ви сте частан човек, храбар и краљу одан официр. Ово унапред говорим, јер хоћу да Вас за нешто оптужим и уједно оправдам, јер се Ваша кривица може разумети".

„Величанство — опростите — ја —"

„Ви ћете ме, Гонцало Оливедо, одмах разумети", наставила је краљица. „Ја ћу Вам казати која је Ваша кривица. Она је — Габи Десли".

Ађутант је поруменио и изгледао је као да хоће из сале побећи, али је се савладао и остао.

— Наставиће се —

Ђ. СТАНКОВИЋ
ТАПЕТАР
БЕОГРАД
Краља Милана 77 тел. 48-46
НАЈБОЉА ИЗРАДА СВИХ ТАПЕТАРСКИХ РАДОВА

Ако желите
да се допаднете

ако желите да будете лијепи, да уздржите своје лице младеначки свежим, своју кожу еластичну и баршунасто мекку, своју косу лијепу и бујну, тад употребљавајте за дневну негу лепоте:

1. „ЕЛСА"-САПУНЕ ЗДРАВЉА и ЛЕПОТЕ, што нису тек намирисани тоалетни сапуни, већ садрже медицинске опробане састојине доброг дјеловања, које продиру у Вашу кожу, те ју уздржавају здравом, а Ваш изглед младеначки свежим. „Федлерови" прави сапуни здравља и лепоте јесу:

„ЕЛСА"-лањанов млечни сапун
„ЕЛСА"-жумањчетов сапун
„ЕЛСА"-глицерински сапун
„ЕЛСА"-бораксов сапун
„ЕЛСА"-катранов (Shampoon) сапун
„ЕЛСА"- за бријање сапун

Пробајте их! Никада више не ћете хтети, да се служите другим сапуном.

За пакус 5 комада Елса-сапуна 52 динара, већ са омотом и поштарином.

2. ФЕДЛЕРОВУ ПРАВУ КАВКАСКУ ПОМАДУ ЗА ЗАШТИТУ ЛИЦА И КОЖЕ; она углађује боре и бразготине, чини кожу гипком и њежном, уклања појаве старења, ствара младост и лепоту.

Изненадит ће Вас, коликом брзином нестају сунчане пеге, напукнуће коже, румењило носа, пришт'ћи, масне бубуљице и сваковрсне мане коже.

3. ФЕЛЛЕРОВУ ЈАКУ ПОМАДУ ЗА ПОРАСТ КОСЕ, која спречава испадање власи, преране сједине, уклања перут, умекшује круту косу и чини је гипком, бујном, те поспјешује пораст власи.

За пакус 2 лончића једне, или по 1 лончић од сваке Елса-помаде, већ са омотом и поштарином за 38 динара.

У Вашем је интересу да пошаљете нови унапред, јер ако наручите поузећем, поскупљују се горе наведене цене за 10 динара.

Наруџбе наслов'те јасно:

ЉЕКАРНИКУ
Eugen V. Feller u Stubici Donjoj
Elsatrg 965 Hrvatska.

ОТМЕН СВЕТ
ТРОШИ САМО
Џис крем
УСПЕШНО ОДСТРАЊУЈЕ ПЕГЕ, БУБУЉИЦЕ, ЛИШАЈЕВЕ И ДАЈЕ КОЖИ ИЗВАНРЕДНУ МЕКОЋУ И ФИНИ ТЕН
ДОБИЈА СЕ СВУДА
Дрогерија
Мачак, Зовчић и Младанац
БЕОГРАД, КРАЉА МИЛАНА 65

КРАЉ. ДВОР.
ОПТИЧАР
С. ШАЈНЕСОНОВ
БЕОГРАД — Теразије 32
Зграда „Анкер". Телефон 24-33
једина специјална оптичарска радња

ВЕЛИКИ ИЗБОР:
ЦВИКЕРА, НАОЧАРА, ЛОРЊОНА У НИКЛУ, ДУБЛЕ И РОГУ. САВЕСНА ИЗРАДА ПО ЛЕКАРСКОМ РЕЦЕПТУ. БАРОМЕТРА, ТЕРМОМЕТРА И АРЕОМЕТРА »Zeiss-Punktal« СТАКЛА, ФОТО-АПАРАТА И МАТЕРИЈАЛА.

— СОПСТВЕНА РАДИОНИЦА —

Краљ Музичких Инструмената
"АЈХЛЕР"
БЕОГРАД — Франкопанова ул. 35
НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ СВИХ ВРСТА
МУЗИЧКИХ ИНСТРУМЕНАТА И НОТА
ПРОДАЈА БЕЗ КОНКУРЕНЦИЈЕ.
ПРИМАМ ПОРУЏБИНЕ ПО ЗАХТЕВУ.

Оправке вршим са гаранцијом.

Ценовник шаљем бесплатно.

Недељне Илустрације

Г-ца БОШКОВИЋ, БАЛЕРИНА НАШЕ ОПЕ Е, ПОСЛЕ СВОГ ПОВРАТКА ИЗ ШПАНИЈЕ, ГДЕ ЈЕ У БАРЦЕЛОНИ ПОЖЊЕЛА ВЕЛИКИ УСПЕХ. (Фото »ПОРТРЕ«).

За власништво листа и штампарију:
Драг. Вучићевић, Драгачевска 5.

Штампарија »Привредни Преглед«, Београд.
Дубљанска ул. 53. — Телефон бр. 40-89.

Поштарина плаћена у готову. Година IV. Број 5.

Недељне Илустрације

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ
Уредништво и Администрација Скопљанска 18 II спрат
Телефон број 24-91 — ПОЈЕДИНИ БРОЈ ДИН. 3.—

Уредник: М. СВЕТОВСКИ
Београд, 29. јануара 1928. год.

ПРЕТПЛАТА:
За нашу државу годишње 150 д., полугодишње 75 д.
За иностранство годишње 200 д., полугодишње 100 д.

Г-ђа ЗЛАТА ЂУНЂЕНАЦ - ГАВЕЛА, ЧЛАНИЦА БЕОГРАДСКЕ ОПЕРЕ Фото »Тонка«.

Г. Радомир Луковић

Док се још један указ о размештају најкрупнијих личности у нашој дипломацији одавно спрема, како уверавају извесни добро посвећени, указ који може донети пријатних изненађења по земљу, дошло је једно наименовање које је врло лепо примљено у свима нашим круговима: Г. Радомир Луковић, досадашњи наш генерални конзул у Цариграду, постављен је за Посланика у Пешти.

Избор је необично погодан. Отмени господин ,као што је вазда био по рођењу, г. Луковић ће најбоље конвенирати госпоственој Пешти. Нашим дипломатским представницима не може се често замерити ни родољубље, ни марљивост, ни способност али се добром делу може замерити претерана резервисаност и повлачење из друштва, једна врста немиле штедње која иде на рачун репрезентације наше државе. Има министара на страни, који су познати и код најмлађе генерације као шкрти људи и често падају опкладе, да ли ће тај и тај министар позвати на ручак тог и тог госта. Листа би била прилична, кад би се изнела. Г. Луковић је познат као човек необичне предусретљивости и љубазности, каква се могла осетити код г. Милојевића, кад је управљао бечким посланством, код г. Балугџића, код г. Ракића или Љубе Нешића.

Но сем те особине, која током прилика код нас почиње спадати у квалификацију, г. Луковић носи собом једно прецизно схватање реалности и познавање међународне политичке ситуације. У току своје дипломатске каријере, отпочете у Битољу као секретар конзулата, па до последњег звања у Цариграду, г. Луковић је обишао скоро сва посланства на страни и као саветник служио у Риму, Паризу, Софији, Букурешту и Прагу.

У новог нашег Министра на страни полажу се сад велике наде. М. С.

НОВА ИЗЛОЖБА у Новинарском Дому

Млад сликар, г. Богосав Војновић - Пеликан, изложио је у Новинарском Дому (Обилићев Венац 36) нове свеже радове. Једна снажна инспирација носи га у визији наших страдалничких ратова, у благости нашег јадранског мора и дирљивој лепоти страдревних споменика наше славе у Јужној Србији. Изложба је сва у та три мотива: НАШИ РАТОВИ, НАШ ЈАДРАН, НАША ЈУЖНА СРБИЈА. Родољуб али од талента, г. Војновић је пролазећи кроз наше пејсаже, осетио на пример Раб при заходу сунца, необично заношљиво, као ретко који сликар Далмације и мора. Ове године г. Војновић ће излагати своје радове у Прагу, где је прошле године имао приличан успех.

Изложба ће бити отворена још само следеће недеље.

Г. Богосав Војновић-Пеликан, сликар.

Г. др. Јурај Шутеј.

»Сарајевски адвокат г. Јурај Шутеј, сада члан парламентарног клуба Хрвэтске Сељачке Странке, запамћен је с пријатношћу од многих Срба, приликом некадашњег велеиздајничког и атентатског процеса. Тад је он био млади судија, који се старао да строгост царских и апостолских закона ублажи према патриотски распаљеним Србима.

После је напустио судску струку и одао се адвокатури и преузео разне функције у политичкој борби Хрвата Босне и Херцеговине. Родом је из Подорошца, срез Коњиц, сред снег необичног романтичног краја Херцеговине. Сад му је тридесет и осам година.

Манастир Св. Климента, у Охриду.

Београдски свет

Традиционални бал ЏОКЕЈ-КЛУБА, срећом, прошао је неочекивано лепо узевши у озбир да су ови балови од ове године подбацили у елеганцији и посети. Свој реноме најелитнијег бала Џокеј-Клуб је очувао још за једну годину, благодарећи изванредно лепом одзиву престонице а и љубазности сопственика »Експелзиора« г. Стакића, који је за ово вече изузетно дозволио своме џаз-оркестру под управом г. Келемана, да суделује на балу. Пошто је био за то вече ангажован још један оркестар, то се играло непрекидно и са ретким уживањем.

Лакше оболевши, изненада Кнез Павле је био спречен, да као председник Џокеј-Клуба посети овај раскошни бал, као обично.

Бал су посетили: Министар војни г. Хаџић; Министар Шума и Руда г. Мијовић са госпођом; амерички посланик г. Принс са госпођом; г-ђа и г. Хофингер, г. Полихронијадес г. Валтис, г. Вархаловски, нови секретар пољског посланства са госпођом, г. Бусе, г. Мезл, генерали г.г. П. Пешић, Д. Стефановић, Радиша Николић. Примећен је тог вечера и сутра дан на чајанци Џокеј-Клуба, председник Загребачког Џокеј-Клуба г. Милош Бошњак.

Тоалете су биле необично елегантне. Овога пута је необично пала уочи својом елеганцијом млада и љупка г-ђа Елза Ристић, у изванредној хаљини беличастог и марен кристала. **Г-ђа Генерала Пешића** имала је хаљину од сребрног ламеа, **госпођа генерала Стефановића** од сикламе - крепа, **г-ђа Хелена Јовичић** од сребрнастог ламеа, **г-ђа Кузмановић** од розе тила деграде, **г-ђа Александра Ристић** од перла са розе тилом, **г-ђа Лазаревић** од резеда крепа. Падале су у очи још елегантне тоалете г-ђа **Руже Панић, г-ђе Недељковић, Цане Тадић, г-ђе Луковић, г-ђе Иванке Краков, г-ђе Мариновић** и других.

Што је чинило драж овог вечера то је обилно присуство младих госпођица. Дворана је добила много у љупкости. На све стране су били пријатни ликови и ретко примећиване елегантне појаве

Запажене су нарочито г-ца **Ксенија Удицки,** у хаљини од плавог ламеа са тилом, **Буба Вуловић** од розе тафта, **Узуновић** од розе тила, **Елза Ремер** у стилској хаљини од беж тила са тафтом, **Јелка Николић** од оранж крепа, **Маргарита Орсини** од розе креп банжоа, **Мара Поповић** од плаве чипке, **Милка Прапорчетовић** од зеленог креп перлеа, **Д. Луковић** од розе креп муселина, **Буба Стајић** од розе креп жоржета са шљокицама, **Вера Павловић** од перл сериз, Зора Денић од розе креп перлеа.

Овог вечера имала је много успеха млада госпођица Панић, која почиње излазити прве године, после свога школовања у Швајцарској. Такође су запажене г-ца **Бранкица Недић, Наталија Бошковић и Нада Јанковић.**

Сутра-дан ова славе Св. Јована, прослављеном са г. Грујићем у своме стану у Гундулићевој улици, где је био окупљен на честитању цео монденски Београд, **г-ђа Мабел Грујић** је преко Ђенове отпутовала за Њујорк, где се у обилажењу својих пријатеља у Америци провести четири месеца.

*

Г-ђа Катарина и Рада Пашић прославили су у недељу 22. јануара десетогодишњицу свога брака, склопљеног у Паризу. У стану г. Р. Пашића, у Његошевој улици бр. 21, ибо је приређен интимни соаре.

*

Приликом тог интимног соареа, један врло симпатични посланик пријатељске нам државе, примао је честитања као незванични — заручник. Могуће је, да ће у Београду доћи врло скоро до ове бриљантне дипломатске свадбе.

Дворска дама, **г-ца Мирка Грујић** отпутовала је пре извесног времена у Ницу, на краћи одмор.

*

Услед оболелости код деце **г-ђа и г. Шеба** морали су изостанити своје редовне изласке и нису могли присуствовати неколиким задњим баловима. Такође је и г. **Окенски** спречен лакшом болешћу да за извесно време одложи своје изласке у свет.

*

Г-ђа и г. Павле Денић, бивши министар, почасни члан Кола Јахача приређују у просторијама Џокеј-Клуба свечани пријем за 200 званица, у част претеч своје кћери, верене за г. Живогића секретара нашег посланства у Лондону

26. јануара, начелник главног ђенералштаба г. Петар Пешић, са госпођом, приређује банкет за 20 званица, у част београдског дипломатског кора. Банкет се даје у Џокеј-Клубу. **Телефон 52-80.**

Г-ђа Елза Ристић, чија је појава на балу Џокеј-Клуба скренула општу пажњу.

Г-ђа Злата Ђунђенац-Гавела и њена плава свилена песма

Но тада не беше филма, те нове, седме, уметности, која за двадесет година освоји и мајуре а некмоли градова. Није било пак узбудљивих светлећих композиција, ни филмских премијера, које су постале и код нас у Београду елитни рандевуи и поседни шик сезоне. Филм, као епидемија, ретко је коју кућу поштедео и позориште, сви они његови марљиви, љупки, талентовани делатници, осетили су преко свог лица и срца, хладни талас равнодушности. Свет се био отргао од фасцинације рампе и био се предао у наручје новом свом заводљивцу — филму. Нека је сенка пала и на театер Кнез Михаила. Новине наше, које говоре скоро сваки дан о Лилијан Гиш, о сестрама Талмаџ, Клари Бов, Глорији Свансон и мушким ведетама, заборавиле су на наше репрезентантедуха, учитеље родољубља на позорници, и на читав један нараштај најмлађих, који се исклијао у равнодушној јавности ,као у неплодној, мршавој земљи. »Недељне Илустрације« имају намеру, да отворе прозор поново на Кнез Михајловој кући и да позоришни свет, стари и млади, знани и незнани, приведе својим читаоцима.

Једно је време било код нас, кад се у позориште ишло као у храм. Омладина је у партеру и на галеријама пратила сваку премијеру са узбуђењем, велики глумци су били обожавани и подражавани, лепе глумице су биле слављене искреније и топлије, у оно »старотурско време«, но данас кад Хис мајстерс војс репродукује глас до савршенства а радио доводи у везу пустињака са најудаљенијим центрима света.

Г-ђа Перса Павловић, из младих дана.

Витка је била г-ђа Павловић као данашње шипарице. Око струка 48 сантиметара. Фризура бубикопф. Мушка фризура није проналазак двадесетог века. Још пре четрдесет година носиле су је даме. Али требало је имати много храбрости да се појави на улици ошишане косе. Глумице и интелектуалке прве су увеле ту моду. И сви су их сматрали фантазијама.

Уз овакву фризуру долазио је мали шешир, на врх главе, као неко гнездо и вео са тачкицама. Љутио се Тоша Јовановић на госпођу Павловић што носи вео. »Шта ће теби то на лицу, кад си бела и румена«. Али жене су се и тада покоравале моди. Сукња је била до чланака, а на рамену се носио цвет. Кажу сви да је г-ђа Павловић била врло лепа. То доказују и данашње њене године.

У Италији исповедала се једна млада дама своме исповеднику, како се шминка да би се улепшала и привукла пажњу мушкараца на себе. Исповедник јој је дао абсолуцију од грла, јер је био мишљења да ова шминком, баш супротно дејство постизава.

На позорници је увек девојчица, нежна, грациозна, и њену фину силуету обавијају таласи њене песме, као најлепши плави вео. Има у њеном гласу нежности плавих боја, оних пролетњих нијанси, кад је небо превучено, најлепшим плаветнилом, и осећате неку радост кад гледате у тај плави свод. Песма г-ђе Ђунђенац доноси радости и милује као мека свила, и изазива у публици једно осећање милине. Она и глуми кроз своју песму и даје топлине игри. Зато увек воли драму. На свакој драмској представи видећете је, и не замори је да по неколико пута гледа исти комад. »Ја ширим понешто на свакој представи. Али за оперског певача страшно је кад мора да проговори.« То, ипак, не плаши г-ђу Ђунђинац да помишља на Коштану. И при, крај сезоне можда ћемо видети на нашој позорници тежу Коштану, коју ће она креирати. У њеној грациозној силуети оживеће страсна и запосна Коштана. А очи, иако нису црне и ватрене, имају неке чудноватости. Кад гледате те њене плаве очи потсетите се египатских играчица. Дугуљасте су и као да има у њима тајни и загонетки.

Како на позорници, тако је и у кући симпатична. Весела, несташна, увек са бомбонама у руци, као дете. А кад је сама позатвара све прозоре, спусти жалузине, отвори клавир, нева и свира. Чак не воли да је чује ни муж. То је њен најопаснији критичар, кога се она боји, јер је врло музикалан, и како је слободан седа за клавир. Других критичара се не плаши, али воли београдску публику, и она симпатична имена, која јој шаљу анонимни обожаваоци, у којима наражавају своју критику о њеној песми.

Тако један пише после Фауста: »Лепа Маргарета«, у другом чину били сте сјајни. Ваше пианисимо чује се далеко. У задњем чину Ваше фортисимо певали сте без напрезања и то је доказ да Ви владате сасвим слободно Вашим материјалом и и имате гласовну снагу.«

А у другом писму: »Драга уметнице«, Ви сте обдарени вокалном интелигенцијом, осећањем, а све скупа представља једну целину — хармонију, што и јест битна ствар за једног уметника.«

Г-ђа Љ. Сфилигој.

Она нам је дошла из питомих крајева Истре. Топле су њене очи као приморско сунце, а појава лепа као у Приморкиња, које од ране младости милују таласи. Дебитирала је први пут код нас, кад је Глазбена Матица давала концерат. После су је ангажовали у Љубљани, али брзо прешли у Загребачку Опера. Сад је ангажована код нас, где смо први пут чули њен топли меццосопран у »Аиди«.

После Зулумћара опет јој доноси радости једно лепо писмо.

»Ви, лепа Емино, дајете многима душевну храну, а нарочито мени, кад седим у удубној фотељи и чујем Ваш милозвучни глас, пун колорита и изражаја.«

Од једног дана и она је чула свој глас, и никад није имала већу трему и узбуђење него тог тренутка, кад је требала да чује прву своју песму на грамофону.

»Ах, како је то страшно кад треба да чујете свој глас. Покрила сам лице рукама и говорила сама:

Ако чујем сада да нешто не ваља у моме гласу, никад више нећу запевати.«

Али није доживела то разочарење, и њене плоче продају се скупље од других.

Она је спремила свој глас и за оперску и концертну певачицу. Концертно пе-

Г-ца Мара Поповић, симпатична и талентована млада глумица, која се повлачи из позоришта, можда за увек, пред једним срећним чином.

Посета г. Брани

Дати цигарету много је теже г. Брани него један епиграм. Шта их је све он написао. Кад би савки свих могао да претвори у динар, он би имао толико новаца, да би могао да купи палату. Он уме да насмеје и најведрији смехом. Познаје психологију публике и приказује њу саму на позорници. А ништа није лепше него видети своју слику на бини и насмејати јој се. Зато су његови скечеви лаки, интересантни у својој локалној боји, и преко те бине Бранине позоришта дефилује и стари и нови Београд, све три младости наших генерација са својим манама и врлинама.

Увек је писао и играо. Пре рата, на Крфу и после. На Крфу је давао представе, и први чин »Биде« и »Кнез Иво од Семберије« остао је, можда, многим војницима у сећању. Кроз »Ристу - резервисту« изнесно је све патње кроз Албанију, као што је данас »рапорт«, сатира на све појаве нашег друштва.

Његова госпођа растуживала је на Крфу својом песмом »Тамо далеко«, а сада оживљава у Београду српску народну песму, буди успомене код старијих, на дане старог Београда, кад се није знало за чарлстон, већ коло и севдалинку. Али та њена песма увек има лепоте и за млађи нараштај.

У току своје глумачке каријере, Брана је написао и прерадио више од четрдесет скечева. У својој поетичној кућици, испред слика Шекспира и Гете-а, седи и пише. Тако је озбиљан, да нико не би помислио какви сатирични стихови се нижу на хартији. И код њега је карактеристична озбиљност комичара, који засмејава и посанјом и прозом, али је увек озбиљан.

Предратни Београд је волео његово позориште, а послератни који се заноси џезбандом, налази пријатну атракцију посматрајући старе и нове типове нашег друштвеног живота.

М. Јак-Ник.

ГОСПОДИН БРАНА

Г-ца Теико Кива, јапанска певачица, која је по други пут гостовала у београдској Опери.

Два прамена црне косе, тамније и од абоноса, провирују испод шешира.... Очи јој се умиљато смеше, и тај осмех прелива се на целом лицу, њеним уснама и образима, розњакавим као бресквин цвет. Мази се кад говори, и она карактеристичност јапанског смеха, који прелази каткад у ситно или гласно кикотање, код ње је рафинирана, и претворена у један шармантни осмех.

Носи вас својим причама тако далеко, на крај истока, у цветни Јапан. Воли она ту мирнљаву земљу с пролећа, кад се забели цела природа од трешњегов цвета, и листићи као пахуљице лете кроз ваздух и падају по глаткој сјајној и црној коси јапанских жена као конфете. Луд је од веселости тада Јапан. Али она воли и црвену јапанску јесен која није жута као европска, већ има боју цинобера, и велики лепезасти листови спуштају се лагано на земљу и колоришу је као аквареле.

За то је привлачи Београд, што је ближе Оријенту, и она осећа како је ту разумеју, и она цео свет разуме и воли топле источњачке темпераменте. Очаравају је и те београдске очи, кадифасте и ватрене, и пуне неких тајни. Можда су је неке и намерно очарале.... Ко то зна?

Носи се европски и креће се западњачки, а слатко говори француски, свилена хаљина беле боје, а на њој као украс разбацано њено име јапанским словима »Теико Кива«. Тако се бар неће никад изгубити, шали се она и гледа своју везену хаљину. Занели су је овде косовски везови, оне госпоствене хаљине од скерлетног сомота, злата и сребра. Нигде није видела тако раскошни вез. Узела је мотиве да их

Г-ца Мара Поповић, симпатична и талентована млада глумица, која се повлачи из позоришта, можда за увек, пред једним срећним чином.

ваше мора нарочито да се студира, јер се ту парафује до ситница свака фраза.

Зато један оперски певач не мора да буде и добар концертни певач, јер у опери, ако не успе у једној арији, имаће успеха у другој. А у концертној песми мора да отпева лепо сваку фразу.

Г-ђа Бунићевац има врло добру школу и уме да влада својим гласом и да га чува. После представе она је исто тако одморна и весела, као у почетку. Само осећа физички умор. Певање је студирала на загребачком конзерваторијуму, а после је наставила у Бечу, код једне врло добре наставнице.

...Пријатно јој је да прича о Загребу и свом деби-у. Много је добијала букета и писама. Али је више волела бомбоне него цвеће..... Соба пуна цвећа, па се оно суши и мирише тужно.... Имала је велики репертоар у Загребу, домаће опере: Зајца, па после ческе »Русалку«, »Пољубац«, »Продану Невесту«, »Мими« и »Бетерфлај« највише воли, јер ту може да унесе своја осећања. Певала је Михелу, у којој смо је и овде слушали и Маргариту. Од немачких опера имала је успеха у »Фигаровој женидби« (Шерибен) »Чаробној Фрули«, »Дон Жуану« и »Розенкавалиру«.

Певала је у Загребу и Татјану у Оњегину, Снегуранку, Царску Невесту, и Јарославну у »Кнезу Игору«.

Затекла сам је код куће с књигом у руци. »Роман д' ин енфант« од Пјер Лоти-а. Враћа се и она романтичној литератури. Али ипак воли чарлстон и уноси у игру сав темперамент. Кад је слободна воли да путује..... Далеко, и обожава море.

А код куће пева, свира, чита романе, ради гимнастику... Свака уметница каже: »Једноставан ми је живот«. Али у тој једноставности има — хармоније, ритма и боје....

Мир-Јам.

извезе на својој хаљини, и кад нас остави, она ће негде далеко причати о нашој земљи и историји нашег веза.

Кад је на улици онда је Европљанка. Али код куће је Јапанка. Виолет кимоно хармонизира са њеним црним свиленим власима. Прилично га уза се грациозно, и можда се тада растужи мало за својом домовином. Сачувала је увек љубав према националном костиму, као што га воли свака Јапанка. У Јапану се могу видети Јапанци прави Европљани, неки воли мешавину, кимоно и шешир, и има их који ће увек остати традиционалиии. Јапанке воли живе боје, црвене и виолете, а тугује за златно плавом косом, јер се плава жена не може видети у Јапану. Пре се може наћи рибокоса. Класичну јапанску фризуру запемарила је мала Јапанка. Она подражава Европљанкама и сече своју косу. Практични њен дух победио је старинску компликовану фризуру. Са бубикопфом она студира медицину, коју нарочито воли, а вежба се у мачевању. Чудновато је замислити малу Јапанку с мачем у руци. Али она је грациозна и кад игра тенис. Ту нежну грациозност уноси и у свој домаћи живот.

Прича г-ђица Тенко о јапанским кућама. Оне су симпатичне као бомбоњијере. Има у њима разних стилова. Може се наћи у Јапану соба Луја шеснаестог, али најчешће је јапански стил. Мало ствари, више ситница, и стихови на зиду, везени свилом.

Јапанска поезија није весела. Кроз њу се провлачи филозофија и ћутљиви дух Јапанаца. Нема дугих поема већ су краће песме. Жене воле литературу и има доста књижевница у Јапану. Воле енглеску литературу, јер се енглески учи од прног разреда гимназије, а после долази немачки и француски, па латински тек у вишим разредима.

Али је тешка ортографија... Ко хоће перфектно да пише, треба да зна двадесет две хиљаде разних знакова. То је немогуће. Госпођица Тенко зна три хиљаде, и то је довољно. С тим бројем може да пише. Све што хоће, осим неких ширих студија. Љубавно писмо би свакако лепо могла да напише.

Јапанка уме да воли. Нежна је у браку и потчињена, а Јапанац обожава децу. Навике поштовања нормално се негују у јапанским породицама. Деца поштују старије, жена мужа, а ситурно и муж жену. Као муж Јапанац је добар, али може да има и све мане европског мужа...

Док вам прича г-ђица Тенко чини вам се да је познајете, и да то није први сусрет. Навикла је она на интервју-е и новинаре. И обожава тај журналистички свет. »С њима можете о свему разговарати, о литератури, политици, историји...« А пратта им њихову индискретност. Само њено име показује да је добра. »Тенко« значи вернос, »ки« весела, а »ва« талас. А још је и умиљата. И та умиљатост осећа се у Мадам Бетерфлај... Цела Америка и Европа уживала је у песми мале Јапанке. Само није видела Русију. Али је била у Летонији и Финској. А можда ће једног дана певати и у Љењинграду.

Мир-Јам.

Г-ца Рики Леви, и њен партнер г. Тоља Жуковски.

Довршено је снимање заједничког немачко-француског филма, под режијом **Николаја Молинова.** Главне улоге играју: Шралес Вопел и Бут Вејтон. Ових дана се сва страна штампа бави овим ремек-делом. Интерију овога филма су снимљени у само ателе-а »Уфа«, у Темпелхофу, а спољне сцене овога филма снимљене су на лицу места у Паризу. Учесници на овоме филму причају разне, забавне анегдоте, које су се десиле за време снимања. Ка-

ко смо уверени да ће интересовати наше читаоце ми ћемо изнети неколико од многобројних новина:

Када су у једној забаченој и прљавој улици у сред Монмарта снимали неке сцене, одједанпут се сакупило толико света, што се не би ни код нас у сред Београда сакупило.

Међу тим гледаоцима било је и доста »ноћних тица« које су ту, вероватно, случајно наишле после неког доброг »посла«.

Ова париска господа која само ноћу раде а дању спавају, аз њих је то било најинтересантније посматрати како два полицајца јуре за једним апашем, и никако да га стигну. А још је било за њих интересантније, када је дошло време да се тај »апаш« сакрије испод једног сметлишта. Како се је он видео а то режисер није хтео, он је наредио да се преко њега мете још ђубрета, тако да је после неколико мкнута хтео тај исти »апаш« да се угуши у том смрдљивом ђубрету. Режисер је тиме био задовољан, јер је он успео да сними 2—3 метра филма а да се »апаш« не види, и тако су полицајци прошли поред »апаша« не приметивши га.

З атим су снимали пред »Мулен Ружом« који је те ноћи променио своја традиционално црвено светло у бело. Како је било много живо пред »Мулен Ружом« то је режисер искористио и то мноштво света које се туда кретало као по мравињаку. Како је било толико света да их је то снимање могло стати и главе, го су морали потражити помоћ од полиције, и после извесног времена појавила се чета полицајаца од 60 људи, која је пазила на ред.

Десило се и то, да је време једне туч (наравно филмске) између Вопела и Котлена, морало извесно време прекинути снимање.

Докази, да једна иста глава може дозволити каприс да се залиже и да се разбаруши

О УЧТИВОСТИ И ГАЛАНТЕРИЈИ

Галантна школа изашла је сасвим из моде а и подвучена учтивост у опхођењу. То припада прошлости. данас је то старомодно као и кринолине. Наће се истина још по неки трговац који вас иза тезге дочека са клањањем, задовољним трљањем руку и читавом хрпом учтивости, али у маси узевши курс учтивости је пао у свима земљама а не само код нас. Ваљда услед тога што се сад све синтификија услед брзине живота.

Чувени књижевник и француски марински официр Клод Фарер каже: „Лепо је моћи помислити да смо ми Французи били некад најучтивији народ — морам истину признати да је то давно било"!

Наполеон I. који по природи није био ни мало учтив, увидео је ипак да на двору мора бити људи са учтивим формама опхођења, зато је позвао емигранте да се врате, што су ови увек нерадо чинили гледајући у њему увек сина корзиканског адвоката са слабим домаћим васпитањем, а у његовом двору, ма како он био сјајан, увек само двор другог реда, двор скоројевића. Наполеон је услед тога често долазио у неприлику. На једном дворском балу на пример, запитао је у његовој непоправимој нетактичности Маркизу де Флери, за коју се говорило да је баш стигла код свог четрнајстог љубавника, дали још увек воли људе? Маркиза му је сасвим достојанствено одговорила: „Да Величанство, кад су учтиви!"

Као супротност Наполеоновој неучтивости могла би се узети учтивост Луја XIV, за кога се прича да

Једна иста особа, мењајући фризуру, три пута мења свој лик.

је у свом сјају и бесу ипак скидао шешир пред сваком дворском служавком, пропуштајући увек жену да прође прва, па макар то била и нека стара праља.

Скоројевићи по правилу никада не успевају да присвоје себи ону отмену учтивост која се добија наслеђем и васпитањем у првом детињству. Они скоро нису никад право учтиви, јер се боје да се тиме не спусте на онај степен са кога су се дигли. Господа пак по рођењу увек су скоро учтива, јер осећају да им учтивост ништа не смањује господство, и у правим господским породицама где се та права учтивост још негује, осећа се човек при јатно, као зими у угодној загрејаној соби.

КОЈИ ПРОНАЛАСЦИ ЈОШ НЕДОСТАЈУ ПА ДА СВЕТ БУДЕ СРЕЋАН?

Некима је сасвим потаман на ово ме свету. Други — а то су у већини — нису ни мало задовољни оним што им живот даје.

Једни се жале да немају потреб-

ног минимума за живот; други би хтели да има нешто више од онога чиме се остали задовољавају.

У ред тих последњих спада без сумње и неки мистер Вилијам Бол, енглески научник, по чијем би мишљењу свет био сретан, тек када би се остварили ови изуми:

1) Савитљиво стакло.

2) Покретни друмови.

3) Могућност да се свака природна енергија искористи за 95 процената.

4) Аероплан без звука којим би сигурно могло управљати свако дете.

5) Кључ коме не би било сличног.

6) Средство да се уклони трење.

7) Практични начин да се искористи снага плиме и осеке.

8) Умерено пиће које би било укусно и хранљиво.

9) Филм који говори.

НАШЕ БАЛЕРИНЕ У ИНОСТРАНСТВУ

Доносимо један леп и још необјављени снимак познате и сада већ славне у Европи групе наших балерина под водством гђе Исаченко.

Наши се читаоци сећају да су гђа Исаченко и четири њене ученице пре неких пет година напустили Београд и отишли у Европу да — окушају срећу. И та, онда још млада деца, нису се преварила!

До сада су имали великог успеха у Лондону, Паризу, Берлину и Прагу. Сада играју у Бечу. Свуда су постигли леп успех и изазивају велико интересовање.

У средини је гђа Исаченко. Испред ње с лева, најбоља балерина, гца Ната Милошевић, десно, најлепша, гца Соња Станисављевић.

Маске

Неколико модела сасвим нових костима који се још ни на једном маскен-балу нису видели, које можемо приказати нашим темпераментним лепотицама:

Ако би сваки месец у години требао да добије физиономију, или ако би га требало симболички представити, онда би фебруар у календари ма цивилизованих народа требало насликати као шарену лептирицу. Најкраћи је, најхучнији и најблиставији . Још у декору снежних пахуљица, а већ са једном, и ако још далеком слутњом пролећа у себи.

Зланични, велики балови и рецепције су обично јануара. Он је мајестетичан и сав сјајан од праве раскоши.

Фебруар је луд, пуст и шарен, и привидно, илузионистички блистав. Он је месец слободе, живота харлекина и императора, херуогиње и ко коте!

Маске долазе!

Маске којима се покривамо да би се показали голи; прерушавамо да би били оно што смо!

Небројем, анонимне руке малих шваље у целоме свету тога месеца мешају ламе са кртом свилом, брокат и баршун, лажно злато и праву чипку, да дочарају фантастичне костиме, најфантастичнијих замисли.

Јер маске долазе — и код нас!

И код нас се свакога месеца фебруара осети све већи проценат европског у менталитету наше маскен балске публике, тако да смо све даље од оних костимираних балова крутих и досадних, а све ближе правом штимунгу западњачких балова под маскама.

Данашње генерације наше, које се са невероватном снагом асимило вана улиле скоро преко ноћ да приближе Западу; које су невероватном брзином успеле да израсту из штирканих доњих сукања и предратног валцера, те наше генерације из године у годину све више показују схватања за праву драж забаве под маскама.

Сталежи, предрасуде, обичаји, друштвене конвенције, све се то разобруча, одкочи, одпусти, олабави — под маском!

Јер то је фебруар кад маске долазе!

Да наш свет има шика и смисла

Наградни конкурс „Не

Поред објављених анкета, „Недељне Илустрације" од данашњег броја отварају још једну свој
Сви наши читаоци и читатељке, из целе земље, који желе узети учешћа на овом конкурсу, умо
улица, 18.-II спрат). Фотографије ће се примати до краја фебруара и са почетком поста, кад сезона маскираних ба
дели награда.

Награде ће бити из најпознатијих београдских помодних и јувелирских кућа и „Недељне Илу
првом реду тражити оригиналност замисли а тек по том елеганцију и финоћу ткива.

Читаоци, загледајте добро сваки број „Недељних Илу

Да би потпомогли књижевност и омогућили многим својим читаоцима да бесплатно дођу до
5 НАГРАДА по СТО динара књига. Чим неко добије број нашег листа са потписом и печатом администрације, мо
се налазе у каталогу књижаре, објављеном у данашњем броју, на страни 17. Избор књига је неограничен.

долазе!

Љубавни лептир.

—

'Авијатичарка с путничком торбом и псом испод руке.

—

Две раскошне маске из Венеције осамнаестог столећа.

—

Звезда ревиа

—

Кец херц.

за облачење на улици, у салону и на балу, то је већ и у Европи познато, али он почиње свој укус знати но да развија и на маскираним балдовима, који посматрани са галерије „Касине" или Официрског Дома личе на Нојев ковчег, у коме су се збили парови свих раса, народа и времена, од почетка људског рода до краја!

Боја за бојом, стил за стилом, нација за нацијом, епоха за епохом! Кринолини, сукње у облику смоквиног лишћа, фризуре на катове, улизане дечачке главе, барокне пот петице невероватне висине и праве египатске сандале, све то игра, игра игру младости осветљену дугиним бојама рефлектора и умршену у папирне серпентине, које се фебруара у толикој маси потроши, да би се њима цела земљана лопта дала седам пута опасати!

Маске долазе — а да знате још какве!

Али нећемо да их издамо све те парове, групе и поворке, које сада још очајно мисле, траже и комбинују нешто — што још никад није било!

Јер све смо већ видели! Цео тај грациозно — фриволни свет Фраговар-а и Ватеукс-а ако није изванредно скупоцен он мирише на поха бану позоришну гардеробу. Шпаньолки ми благодарећи нашем типу имамо на туцета. Харленики, Коломбине, Пијеро-и и Пијерете из већ у напред осуђени да у маси остану непримећени. Венецијанке, пажеви, и сториски костими и националне ношње — све је то и сувише пута било виђено!

У очајању копирају се филмски глумци и глумице у њиним најчувенијим улогама; долази се у замишљеним костимима становника са Марса; копирају старови европских великих реви-а, јер амбиција је свих да буду оригинални (не само лепи) кад маске долазе — јер све су већ биле једном ту!

Б-Бини

ељних Илустрација"

наградну утакмицу: ЗА НАЈЛЕПШУ МАСКУ.
вавају се да своје фотографије пошаљу Уредништву, на адресу „Недељних Илустрација" (Скопљанска
а престане, један специјални жири од декоративних уметника, донеће одлуке о припадности и по-

рације" донеће у следећим бројевима, све награде које ће разделити најлепшим маскама. Жири ће у

рација" јер можда ваш број добија на поклон књиге

еле библиотеке, „Недељне Илустрације", у споразуму са књижаром „Напредак", даће својим читаоцима
, га упутити одмах књижари НАПРЕДАК са жељом да му она испошље за 100 динара оних књига, које

Сезона балова иде нераздвојно са сезоном Гарсоњера. Пре него што почнемо доносити неколико врло укусних ентеријера из гарсонских домова у Београду, приказујемо овде модерни стил гарсоњера, који су тако удешене, да искоришћују максимум удобности у малом простору. Прва је слика један ливинг-ромс у сивом тону, прекривен Лирсоновим платном и тканинама од Родиа.

У другој гарсоњери, зидови су прекривени лимунасто жутом бојом а тканине завеса су од свиле у најансираном тону од белог ка браон. Брдлићена и кревети су од шамоа боје. Свако парче простора је ту искоришћено. Примећује се више камина једно скровито место са неприметним напцима, који кад се спусте отварају читав један мали бар. А данас је највећи шик да домаћини сами спреме гостима коктеле и даме више не служе чајем своје госте по салонима, већ у Паризу многа дама из монденских кругова има свој бар и спрема вешто коктеле као дугогодишњи бар-ман.

Из дневника једне гимназисткиње

Вечерас треба да учим, јер ћу можда сутра да говорим лекцију. Али шта да учим? За двојку знам, а то је довољно. Откако су завели двојку, ми мање учимо. И можда су погрешили. За тројку је морало више да се учи. А сад, која добије тројку, сматра да је то четворка, а која добије четворку, то је петица. Зато за петицу ни једна не учи, и верујем да би била права бела врана ученица виших разреда у Београду, која би имала скроз петице. У унутрашњости верујем да се може наћи. Али двојка је убила петицу, и ми смо све постали горе ђаци.

— — — — — — — — — — — —

— — — — — Две су јутрос побегле са четвртог часа. Нису хтеле да седе на четвртом и петом часу. То се често дешава. Нека дуго спава, па дође на други или трећи сат. А кад побегне са часа, то нико не зна. Ми кажемо наставници »није дошла«, а наставница се не сећа никад да пита другу наставницу, да ли је та ученица била на њеном часу.

— — — — — — — — — — — —

Друга, трећа и прва гимназија никако се не трпе. Трећа гимназија хтела је да пресвисне од муке што су у »Политици« на оној слици »Две лутке гимназисткиње«, оне ученице биле из друге гимназије....., Сваки пут ,кад је Свети Сава, или неке свечаности у гимназији, ми исечемо из новина све што пише о гимназијама, и избројимо редове, да видимо о којој се гимназији највише говори. И онда прекосимо једне другима.

За другу гимназију сви кажу »То су златне ученице«. Све су детињасте и наивне, и скромне се облаче. То је мишљење и свију учитељица и јаке трговачке школе«. У трећој гимназији су кокете, више се пудеришу и румене уста него у другој гимназији. А прву гимназију зовемо »Чубуркама«. Оне се само шетају по корзо-у у Макензијевој улици.

— — — — — — — — — — — —

— — — — — — — — — — — —

Недељом идемо у цркву Вазнесенску. Ја волим да слушам певање и некако је свечано у цркви. Ту долазе и академци и гимназисти. Академци нас увек гледају, а кад дође осми разред гимназиста, они ништа не слушају шта свештеник чита, већ само гледају у нас.

Једне недеље, ученице друге гимназије договориле су се, да не погледају ни једног академца у цркви, већ да гледају преда се. Трећа женска гимназија није знала за ту нашу одлуку ,и окретале су се на академце. При изласку из цркве трећа гимназија добацила је другој: »Што сте се ви направиле озбиљне као бабе у осамнаестом веку«. А друга гимназија одговара: »То је страшно, како се понаша у цркви трећа гимназија.«

— — — — — — — — — — — —

Што смо се јутрос смејале.....

Иде један академац, а на ћошку стоје две гимназисткиње. А он прилази, поздравља се с њима и љуби им руку. Смешно нам било, врло млад, право дериште, а љуби руку као да је неки велики кавалјер.

А можда смо биле мало и пакосне..... Ко зна?

СВИ МИ ЛИЧИМО НА ПОНЕКОГА ИЗ ЗООЛОГИЈЕ.

ФИЗИЧКА КУЛТУРА ЖЕНЕ

Гипкост није само врлина младости, она је особина свију жена које знају да се бране и чувају своје тело. Сало је велики непријатељ гипкотси, и оно лако обавија мишиће и временом их чини нелокретним. Зато се мора борити противу њега. За жене, финеса струка, мршавост бедара и стомака најбоље су гаранције дуге младости.

Овде доносимо слику како се треба свакодневно вежбати, ако не желите да се угојите. А ево како се то ради:

У купаћем костиму најбоље, сести на под, са телом усправљеним, исправљене главе, са рукама на бедрима, ногама одвојеним, са врховима прстију од ногу испруженим у поље.

Шта ћете радити?

Са ногама раширеним што је могуће више, нагнути се прво на једном колену, затим поново исправити главу, затим нагнути се целим телом ка другом колену.

Ноге и руке не смеју се кретати из положаја у коме су.

Тако први пут само три пут. Затим сваки дан још по два пут. Терајте до двадесет. Више не. Онда сваки дан, по један пут мање.

Затим учините неколико вежбања за дисање.

Ставите руке иза врата, на потиљак, и погните главу напред, ка земљи.

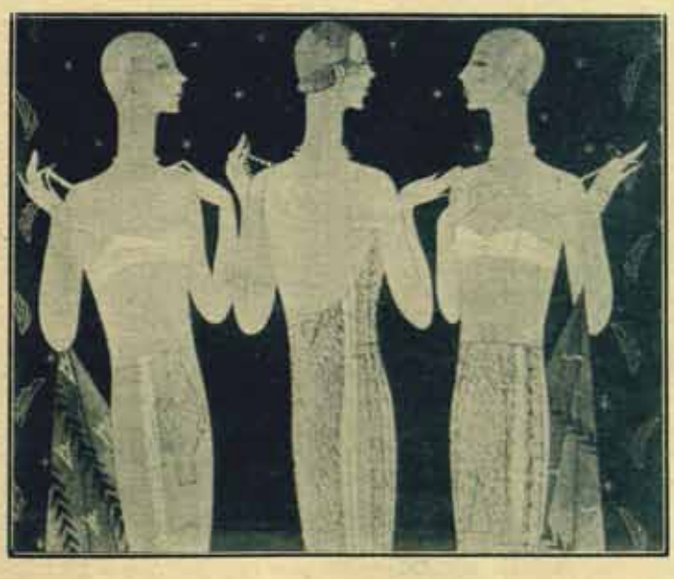
С почетка, нарочито ако сте пунији, госпођо, ова вежбања учиниће вам се врло тешка, али после два три вежбања биће већ лакша. Доцније неће те их ни осетити. Тако исто, с почетка да погнете главу или да се савијете у телу, биће вам врло тешко, али убрзо опазићете да се можете савити врло лако. Значи, да сте већ постали гипкији.

А то се и тражи!

У њој је тајна, верујте ми, вечите — младости...

Музиканти из Ђевђелије, у живописној ношњи, са бубњима и гочевима, неколико дана свирају београђанима на Калемегдану, попевке јужносрбијанске.

Б. СТАНКОВИЋ
ТАПЕТАР
БЕОГРАД
Краља Милана 77 тел. 48-46
НАЈБОЉА ИЗРАДА СВИХ ТАПЕТАРСКИХ РАДОВА

„Пријатељ здравих"
„утјеха болесних"

тако називаху већ наши родитељи и дједови, прави, миомирисни Fellerov,,

„ELSA-FLUID"

који утажује боли — тако називају већ више од 30 година вјерни потрошачи, ово обљубљено народно средство и козметикум, те у многим захвалницама вазда наново благодаре правом »Фелперовом« Елсафлуиду, што не нагињу лако прехладама, хуњавици, инфлуенци, грипи, кашљу, промуклости, што их не мучи бесаница, нервоза, слабост.

Јер, што је узрок таковим тегобама? У већини случајева узрок је недовољна њега тијела и лош опток крви!

А чиме ли се најбоље његује тијело, а чиме ли се поспјешује крвоток на најнешкодљивији и најугоднији начин? Трљањем, прањем и мазањем помоћу Fellerovog Elsafluida, који је приређен од сокова (есенција) многих љековитих биљака, те код вањске као и код нутарње употребе прија желудцу као и читавом тијелу.

Опробајте! Доскора ћете постићи весело расположење, добар тек за јело, вољу за рад, осјетит ћете се свјежим и као помлађен.

А гдје да набавите јефтино прави [illegible] У љекарнама и свим подесним дућанима, гдје год га тражите.

Свуда плаћате за једну покусну бочицу 6 дин., једну двоструку бочицу 9 дин., једну специјалну бочицу 26 дин., али ако наручите поштом, тад Вас стоји са поштарином 9 покусних, или 6 двоструких или 2 специјалне бочице 62 дин., насупрот 27 покусних, или 18 двоструких, или 6 специјалних бочица само 139 дин.

Наслов означите јасно: Љекарнику
Eugen V. Feller u Stubici Donjoj
Elsatrg 372, Hrvatska

Звезде са својим љубимцима

Слатка Мери« Пикфорд поред свог омиљеног бернандинца.

Том Микс са својим брзоногим коњем.

Нови правац у филму

У последње време осећа се извесна тенденција код нових филмова да се отступа од уобичајеног »сретног завршетка«. До сада се ретко који филм свршавао трагично, изузев оне који су засновани на историским подацима, или каквој познатој легенди и роману. Сви остали, ма колико били различити по обради, садржини и техничкој опреми, имали су увек исти уобичајени крај. На филму, а можда и једино тамо, био је спроведен до крајности принцип, да правда увек побеђује и да се зло кажњава. Међутим, сви ми знамо да у животу обично тако не бива, напротив. Ова аномалија на филму, која се тако неоправдано одржава, да се објаснити укусом шире публике, која, ма да воли узбудљиве сцене, ипак жели да се на крају све лепо сврши.

Први већи филм, који одступио од овог освештаног правила, био је »Бо жест«, у коме два главна јунака умиру на један врло трагичан начин, а »вилен«, наредник Џон (Валас Бири), који је својом свирепошћу изазивао гнушање код публике, ипак успева да извесним моментима привуче наклоност гледаоца. У овом филму одступање није потпуно, јер и ако је јунак погинуо и »вилена« је постигла заслужена казна. У својим америчким филмовима, Емил Јанингс је отишао још даље. Већ у свом првом филму »Кад тело клоне« он је дао савршену трагедију једног несретног оца, који страда без своје кривице. Свршетак овог филма врло је сличан »Стели Далас«, с том разликом што је Стела Далас ипак у извесној мери крива за своју трагичну судбину. У свом најновијем филму »Последња заповест« Емил Јанингс дао је жалосну историју једног руског генерала, који живи у беди у Америци, где је побегао за време револуције. На супрот досадашњим филмовима »вилен« у овом филму (Вилијам Пауел, који је недавно играо код нас у Њујорку) избегава све незгодне последице које обично постижу његове колеге у другим филмовима и сретно пролази у пркос досадашњим филмским традицијама.

Свакако, са уметничке тачке гледишта, ово ослобођење филма од стереотипског начина обрађивања, мора се поздравити. Публика ће често пута можда изаћи на мало тужна и разочарана, али ће зато филмови бити много реалнији и ближи стварности. Најзад, ако ништа више овом применом, ниједан гледалац неће више бити у стању да још у првом чину, пре заплета, зна какав ће крај бити, а то је несумњиво добит.

Д. М. С.

СУНЦЕ У ФИЛМУ

Приликом снимања такозваних екстерјера — сцена, које се одиграва ју под ведрим небом, било у самој природи, било у варошким улицама, — сунце задаје филмским редитељима највише бриге. За добро функционисање сунца — овог неплаћеног учесника филма — филмског стара, — везан је успех тих екстерјера. Ако је сунце издашно и добро расположено према филмским редитељима, — сцене одлично успевају. Међутим, дешава се и то, да је филмском режисеру сунце баш потпуно непотребно. Тако је, на пример, Фицмориц, морао, режирајући један филм са Бен Лионом, да чека осам дана на облачно небо, јер му је оно било потребно за једну од главних сцена.

ЕСТЕТИКА НА ФИЛМУ

Филм у својој сталној и систематској еволуцији, лагано али сигурно ствара своју естетику.

Ако је лепота, у својој класичној дефиницији, једно осећање задовољства рођено је у уздизању душе, филм је даје као једну пролазну емоцију, јер брза промена слика на филму не даје нам времена, да се лепота појединих слика уреже дубоко у нашем сећању.

Зато се естетика филма морала поправити у његовом ритму, никако не у његовој статици. И у томе се донекле успело. Сетимо се филма »Кабинет доктора Калигарија«, и његовог сеоског вашара, који је уметничко дело те убрзане естетике филма, да се тако изразимо. Сада се у том смислу спрема нов филм класичне садржине, **»Јелена Тројанска«**, у коме ће покушати да се са таквом убрзаном ритмиком постави принцип једне нове ритмичке естетике.

ГАРСОН-СТИЛ ЈЕ ПРЕТРПЕО КРАХ

ЈУЧЕ И СУТРА У МОДИ

Стил гарсон који је годину дана владао женама, сад побеђен. Одушевљење за мушком фризуром и смокингом нишчезло је и опет настаје нова ренесанса у моди, кад ће се жене појављивати на баловима са дугим плавим и црним локнама, и набораних ваздушних хаљина.

Гарсон фризура обележје је једног доба, кад су жене пазиле да подражавају мушкарцима желећи да им се допадну. Психологија тог мас киланизирања код жена објашњава се само тиме, што су људи били, можда, заморени услед многих префињених задовољстава, и жене, увек жељне да се допадну и освоје човека, покушале су да се изједначе с њим у облачењу, да би га тиме освојиле.

Жена — дечко у први мах се допадали, али је брзо заморила човека, и била је опасност да човек не постане индиферентан према том женском мушкарцу. Кринолин није тако заморио, као та мушка фризура жени двадесетог века. Једноставност тоалети била је особина гарсон стила. Довољно је било има ти два свитера и један смокинг, па да дама замишља да је елегантна. На тоалету се мање поклањала пажња, него ранијих деценија, кад је дама имала читав списак хаљина и у свако доба дана појављивала се са другим бојама и линијом.

Једноставност је уплашила париске салоне и очајно су покушали да се боре са гарсон стилом. Година дана била је довољна, да се опет ***феминизира жена.***

Обрадовали су се фризери и кројачи. Онај сантиметар и по косе на образима мора да се пусти да расте, а хаљине поставју ваздушасте, широке, са пуно женских детаља, од тила, испод којих се прелива постава од ламе-а или сребра, са карнерима, инкрустацијама. Само што више набора, да би отишло што више материје, јер би банкротирали и фабриканти ако би продавали само по 2 метра за хаљину.

Стилска хаљина је била први покушај да се направи разлика између илане девојке и даме. Али том хаљином хтело је да се оживи доба рамонтичних балова, и да се унесе женскост у салу оним дугим скутима и годе-има.

Пан и шлајфне коригују једноставне тоалете. Силуета жене губи се сада у лаким таласама панова, и лепезастим облицима сукања, које се покривају разним листићима.

Свитер се победоносно избацује. Још га задржава спорт. Али отмена дама мора да има више тоалета. Година 1928 захтева да жена, која полаже на свој укус, мора да има више хаљина! Пре подне ће се разликовати од поподнева. Вече мора да има свој раскош, а јутро елеганцију.

Хаљина од тила није практична, али ју лансира 1928. г., али зато се

појављује креп-сатен, са својим лицем и наличјем, који увек теши даме својим наличјем, јер ће она њиме после годину дана позирати као у новој хаљини.

Шешир ће бити компликованији. Онај, који се сашије за једно пре подне, није модеран. Том делу тоалете, који је врло капризан, мора се поклонити више пажње. А испод шешира скрива се чешаљ, јер је коса дуга. Чак се могу носити два, али не онолико као што носи Кармен у глави.

Године 1928 жена мора бити као лутка са локнама, нагодфланом хаљином, и сва њена појава треба да буде лептираста и прозрачна. Линија мора да се осећа испод тих танаких материја и да се идеализира жена.

Нешто о валцеру

Сада, кад се валцер и ако срамежљиво, оно ипак полако подкрада међу америчке игре на матине-има и баловима, вредно је

изнети неколико датума из његове историје.

Валцер се у 17. веку појавио као нека врста немачке националне игре, али његово право порекло оно води из француске провансе где је већ у 12. веку игран под именом »обрт«. Један хроничар је забележио да се Валцер играо први пут у Паризу 1178 г. По томе је валцера нестало и појавио се тек у шеснаестом веку и био је омиљена игра на двору Валоа. Али то није онај валцер који се играо пре рата, јер тај валцер кога ми познајемо дошао је 1848 из Русије и једним махом освојио Европу.

Одмах после рата валцер је сасвим збрисан са дневног реда, а ево га данас опет, где се макар и под видом »бостона« подкрада у ред игара.

Љубавна заборав

— Макс Орлан —

Мали Варлен сусрео је Алису на једном игралишту за женске и заљубио се. Млада девојка била је уосталом, веома љупка и нарочито допадљива у својој белој одећи. При бацању лопте имала је, инстиктивно, лепе покрете, а кад би говорила, глас јој је личио на глас Сирене — са мало енгеског нагласка. И Варлен поче своју љубавну каријеру са једном једином жељом: да јој два до три пута недељно буде противник у игри. Родитељи његови били су средњег сталежа и његова машта није прелазила нормалне границе.

Породице се, међутим, нису познавале, али та ситница није ни мало допринела да се ствари уреде и да се невини флирт приведе крају, врло логичном и задовољавајућем бар за једно од њих двоје!...

Али чести сусрети са том лепом, веселом и мирних живаца девојком, учинише да љубав узме маха и да од осамнаестогодишњег дечка направи чудо од осећајности, стварајући у њему, поред тога један духовни живот пун страсти која је ишла до лудила.

Почетци те љубави били су, дакле, класични све до дана када два противника, — пошто је младић угушио своју стидљивост — почеше да се поверавају једно другом, или после игре, или шетњи кад би је он по сутону пратио кући.

Како се младић елегантно одевао, девојка је радо ишла са њим. Често му је причала са пуно детаља о својој породици и о ономе што она воли. Раније је живела на даљњем Истоку и у неким афричким пределима, и о томе је имала пуна уста одушевљених прича.

Варлен би је увек побожно слушао и узалуд се трудио да пронађе ма једну девојчину слабу страну, да би јој могао показати да он зна нешто више.

Увече, у кревету, тражио би у памети, сећајући се свих својих догађаја у њачком и породичном животу, на какву авантуру, која би га мало узвисила у девојчиним очима: и увек би се разочарао: све је било празно. Али му је љубав давала снаге да продужи свој живот путем који је био изабран и чији је циљ био задобијање љубљене девојке.

После читавог једног месеца описивања чаробних предела и очајне учтивости, Алиса једнога дана стаде поред свога пријатеља спусти му руке на рамена и рече му: „Ја сам сигурна, драги мој мили, да сте ви у мене заљубљени...." И притом се мило смешила, док је младић руменео од задовољства. После тога Варлен је читаве ноћи био као у грозници.

— „Шта ви хоћете, молим вас од мене? — пита га Алиса сутра дан.

— „Па... да вас узмем за жену... моји родитељи..."

Девојка га прекиде:

— „Ви сте прво сувише млади, драги мој, а поред тога ја сам видела више света од вас, искуснија сам... Ми се не бисмо могли сложити у кући. Да би наша срећа, била могућа, треба да ви знате више од мене. То је логично.

И започе борба између младића и његове породице, захваљујући осамнаестогодишњој Енглескињи. Родитељи младог човека показивани су врло мало воље у попуштању: пут њихова сина у непознате земље, није им се нимало свиђао. И сваким даном живот је бивао мучнији.

При виђању са Алисом, Варлен је имао увек брижно лице, али се стидео да прича породичне распре; а Алиса је и даље ћеретала са њим као и пре, другарски.

— „Сутра ћу отићи на пут — рече јој Варлен једнога дана.

Алиса га погледа својим лепим и жарким очима — „....отпутоваћу настави он, и то вам кажем кратко, без фраза, на ваш начин, Алиса, а кад се будеш вратио, ви ћете ми бити жена.

Млада девојка му тада први пут даде своје румене усне, шапућући му Киплингове стихове: „....тамо на обали реке, имаћемо своју — кућицу, тамо на обали, у хладу пламовог лишћа..."

И том је песмом обећавала, без икакве обавезе, будући заједнички живот...

Затим протекоше године.

* * *

Из колонија са далеког Истока, вратило се десетак војника, међу којима је био и Варлен.

Пошто је побегао од својих родитеља, ступио је у колонијалну војску са жељом да види света, и, да се научи, да би заслужио и био достојан оне коју љуби.

Али је тамо далеко нашао на безбојни војнички живот пун једноликости, дугих заморних маршева, после којих се жели само одмор...! И данас се вратио своме дому без икакве топле жеље, само са надом даће добити какву мирну службицу, где неће ништа радити, где ће бити пуно мира, пуно одмора.

Његов повратак био је повратак блудног сина. После седам година борбе, његова мршавост избрисала је све његове жеље.

И увече после вечере и добродошлице, сви се посадише у салон. Навикнут на мучан војнички живот, Варлен је сад блажено пушио и пио кафу, жмиркајући од задовољства. Осећао се срећан, што му је све удобно и није ни чуо кад су се врата отворила.

Видео је само како му прилази некаква висока, млада жена и тада је устао, стао мирно, војнички, смешећи се, чекао представљење.

— „Ах! Боже мој! — и Варлен се лупи по челу као да се присећа — „извините ме госпођице.... госпођица... Цицелија.... госпођица Цицелија!

— „Да госпођица Алсиа Грej... може му млада жена са осмехом у коме је било помало сете.

М. Л. Пилетић
С енглеског

Пијавица — живи барометар.

Кад неко нема у кући барометар са живом, — он га онда може направити сам, и, што је најглавније, на врло прост начин: Пијавица увек показује: Да ли ће бити лепо или ружно време. Узме се бела флашица са чистом водом, и у њу се спусти жива пијавица. Кад она лежи непомична на дну флашице, значи да ће бити лепо време. Напротив, што год се више пење, показује да ће бити рђаво време.

Ако је пијавица узнемирена и не престано се креће по флашици — предзнак је буре и олује.

Бесни вуци у околини Литве.

Како је у последње време завладала прилична хладноћа, — то су се гладни вуци спуштили са пустих, снегом покривених планина у низине, и отпочели са нападима на стоку и људе. Такође јављају и из Литве, да су се у соколском округу, у вилонском војводству, појавили велики чопори гладних вукова, које је хладноћа натерала да уђу чак и у оближња села. Последњих дана појавили су се у сред бела дана у селу Островск и напали на стада оваца, где су их растргли неколико комада. Како се прегладнели вуци нису задовољили само овцама, удавили су и три ждребета. Побеснели вуци напали су затим и на људе, којима притекоше у помоћ наоружани земљаци; иначе би их гладни вуци потпуно растргли. По селима су образоване хајке на вукове.

Ружнима и глупима је најбоље на овоме свету. Угодно седе и отвореним устима посматрају игру. Када већ не познају осећај победе, ни за пораз бар ништа незнају.

*

КАТАЛОГ ИЗДАЊА
Издавачке Књижарнице

НАПРЕДАН

БЕОГРАД - Кнез Михаилова улица бр. 26
Филијале: САРАЈЕВО, Краља Петра ул. 10

РОМАНИ, ПРИПОВЕТКЕ, ПЕСМЕ

	Динара
Антологија Енглеске лирике, одабрао и превео Др. С. Стефановић	15.—
Антологија Кинеске лирике, одабрао и превео М. Црњански	15.—
Беона Пијер: Атлантида	30.—
За Дон Карлоса	30.—
Бешевић Ст. На голготу, песме	10.—
Бојић М. Песме	10.—
Вагнер Шарл: Крај огњишта	30.—
Буди Човек	20.—
Доде Алфонс: Тартарен Тарасконац	20.—
Тартарен на Алпима	25.—
Тарасконска Лука	25.—
Приповетке	25.—
Достојевски Ф. М. Злочин и казна	60.—
Еверс Х. Х. Алрауна	40.—
Зола Е. Приче Нинони	15.—
Епиктет и М. Аурелије: Обрасци воље и среће	15.—
Иго Виктор: Богородичина црква у Паризу I/II	80.—
Илић Војислав: Целокупна дела I/II	80.—
Илић В. Млађи: Приповетке	15.—
Јаро: Глумице и балерине	40.—
Куприн: Јама	20.—
Лихтенберж А. Мали Трот	15.—
Лоти Пјер: Лотијева женидба	25.—
Мантегаца П. Један дан на Мадери	20.—
Мудрост Живота	30.—
Мишел Жил: Жена	50.—
Мопасан Гиј де: Један живот	30.—
Низ руских приповедака	15.—
Нушић Б. Рамазанске вечери	30.—
Петковић-Дис: Сакупљене песме	30.—
Петровић Милорад: Сељанчице, сељаци и разни мотиви, песме	20.—
Петрушевски И. Фрина	12.—
Прево Марсел: Пјер и Тереза	30.—
Предић Урош: Монографије уметника са 12 слика у боји	15.—
Рењије Х. Страх од љубави	30.—
Роланд Р. Жан Кристоф I/III	70.—
Сарсеј М. Пут ка срећи	25.—
Да сретно живиш	25.—
Серао Мат. Сентименталне новеле	15.—
Три љубави	10.—
Огњем и Мачем I/IV	120.—
Сјенкјевић Хенрик: Quo Vadis I/II	70.—
Смајлс С. Штедња	40.—
Самопомоћ	40.—
Српске Народне Песме I. Марко	5.—
Судерман Х. Брига	30.—
Талстов П. С. Нови Људи	30.—
Уајлд Оск. Картевијски дух и друге приче	15.—
Франс А. На белом камену	30.—
Црвени крин	35.—
Печењарница код краљице Педок	35.—
Мишљења г. Жерома Коњара	25.—
Жеље Жана Сервијана	25.—
Побуна Анђела	40.—
Мршава мачка	10.—
Хајкинг Ј. Писма која га нису достигла	20.—
Хјелан Н. Гарман и Ворзе	30.—
Чехов А. Црни монах и друге приче	30.—
Приче непознатог човека и друге приче	30.—
Хладна крв и друге приче	30.—
Шампсор Ф. Копрена	40.—

ПЕДАГОГИКА, ФИЛОЗОФИЈА, КРИТИКА, КЊИЖЕВНОСТ

Брауннинг: Историја педагогике	20.—
Вагнер Ш. Буди човек	20.—
Крај огњишта	30.—
Епиктет и М. Аурели: Обрасци воље и среће	15.—
Клозе. Е. Детиња душа	20.—
Искрљев Јов. Коедукација у светлости експерименталне педагогије	20.—
Лај Др. А. В. Експериментална педагогија	20.—
Мерден: Што год радиш ради како ваља	8.—
Мантегаца П. Мудрост живота	30.—
Мишел Ж. Жена	50.—
Пандуровић Сима: Огледи из естетике	10.—
Петронијевић Бранислав: Историја нове филозофије	60.—
Спиритизам	15.—
Чланци и Студије	25.—
Основи теорије сазнања	60.—
Поповић, гим. Др. Три предавања: Имануел Кант интелигенција код човека, О Савременој филозофији	20.—
Скерлић Јован: Омладина и њена књиженост	100.—
Српска књижевност у 18 веку	80.—
Светозар Марковић	50.—
Јаков Игњатовић	40.—
Паланг Ж. Основи Социологије	25.—
Станојевић Вл. Људило и култура	30.—
Марковић Др. М. Логика	15.—
Стојановић Коста: Расправе и чланци из Науке и Филозофије	60.—
Талетов П. Социологија и Литература	15.—
Толстој Лав: Јеванђеље	25.—
Фавр Л. Научни дух и научни метод	10.—
Фаге Е. Увођење у филозофију	25.—
Вештина читања	20.—
Увођење у књижевност	25.—

МЕДИЦИНСКА БИБЛИОТЕКА

Др. Антић и Др. Борић: Клиничко лабораторијски практикум са 90 слика	100.—
Вајнберг: Козинофилија	20.—
Воронов С. Калемљење семеника	20.—
Јовановић Борђе проф. Др. Рак и малигне неоплазме	20.—
Костић Др. А. Речник хистолошких израза	20.—
Основи хистолошке технике	60.—
Основи хистологије са 500 слика	400.—
Микро-фотографски Атлас нормалне хистологије	120.—
Костић-Јоксић: Седименти мокраће, са 45 слика	50.—
Клинички преглед прибора за дисање (лат.)	50.—
Пецић Др. Св. Хигијена и народ	50.—
Танасовић Др. Проф. Имунитет	20.—

СЕКСУАЛНА БИБЛИОТЕКА

Блох О. Слободна љубав	15.—
Проституција	15.—
Галтиер-Босиер: Како да се сачувамо од венеричних болести	15.—
Гурмон Реми де: Природа Љубави	40.—
Елис Хевелок: Љубавне вештине	14.—
Крафт-Ебинг: О полном прохтеву	15.—
Лероа Аланс: Материнство или како сам васпитала своје кћери	15.—
Мајер Риег: Жена као мајка	40.—
Окер Блом: Код ујка доктора на селу I/II	16.—
Роландер Херман: Сексуална Физиологија	15.—
Основи секс. педагогике	15.—
Сирбле Жорж: Живот у двоје	15.—
Живот Младића	15.
Живот Девојке	50.—
Стопс Мери: Мудро Родитељство	20.—
Љубав у браку	25.—
Форел Август: Полно Питање	100.—
Етички и правни сукоби у полном животу	15.—
Живот и Смрт	5.—
Полна Етика	8.—

ИСТОРИЈА, ПОЛИТИКА

Драг. Васић: Карактер и менталитет једног поколења	20.—
Вендел Х. О Југославији, Италији и Албанији	10.—
Јовановић Сл. Уставобранитељи и Њихова Влада	60.—
Марковић В. Православно монаштво и манастири у Средњевековној Србији	30.—
Недељковић М. Основи Политичке Економије	100.—
Петковић Вл. Манастир Студеница	100.—
Старине, записи и листине	100.—
Николајевић: Три Ненадовића	10.—
Станојевић Ст. Историја Срба, Хрвата и Словенаца	20.—
Историја Српског Народа III. издање	100.—
Убиство Аустријског Престолонаследника Фердинанда	10.—

ФИНАНСИЈА

Леви Жорж Рафаил: Увођење у финансије	25.—
Шеферов Сл. Наше финансије	40.—

РАЗНО

Белше В. Порекло човека	15.—
Цвијић Јов. Говори и чланци I. II. III. и IV свеска	200.—
Цибеви Ш. Шта је Електрицитет	15.—

Наполеонове љубави

Поред својих војничких освајања, Наполеон је познат и као велики освајач жена. На оба ова бојна поља велики војсковођа је имао завидан успех. Само треба имати на уму да је Наполеон постао велики освајач на љубавном пољу тек после својих историјских победа на ратним бојиштима. Према томе успех на једном бојном пољу зависио је од успеха на другом бојном пољу. Другим речима Наполеон је успевао код жена, не толико због своје лепоте, колико због своје недостигнуте ратничке славе, којој женска таштина радо све жртвује. Доказ за ово је факат, да Наполеон пре својих великих победа није имао толико успеха код жена.

Наполеон је још као официр два пута безуспешно покушавао да се ожени. Први пут је затражио руку *Десире Клари,* ћерке једног богатог фабриканта сапуна из Марсеља.

Али лепа фабрикантова ћерка је одбила руку будућег диктатора Европе. То је први Неполеонов већи пораз.

Друга љубав Непаолеонова је била г-ђа Периот, родом са Корсике, дакле Наполеонова земљакиња. Г-ђа Периот била је пореклом Гркиња, од византијске династије Комнен. Она се преселила у Париз, где јој је умро муж. Млади генерал Бонапарте се страствено заљубио и затражио је њену руку, иако је она била толико старија од њега, да му је могла бити мајка. Због те разлике у годинама, г-ђа Периот није хтела да постане супруга младог генерала.

Трећа љубав Наполеонова била је Јосефина Боарне. Када се Наполеон упознао са њом, њој је било 32 године, али апик је била примам љива. Њени пријатељи су јој саветовали да се не удаје за Наполеона који је тада био незнатан официр. Али 9. марта 1796. Неполеон се венчао са Јосефином, а 11. марта је кренуо за Италију, где је стекао ратничку славу, која му је обесмртила име. Поред велике запослености на бојном пољу, Наполеон је сваког дана налазио времена да пише љубавна писма својој супрузи.

Лакомислена Јосефина није одговарала на ватрена писма великог освајача. Он ју позивао у Италију, али она је више волела да живи у веселом Паризу. 15. јуна Наполеон је писао Јосефини ово писмо:

„Живот ми је као сан. Неко фатално осећање зауставља ми дисање. Не могу да живим, јер изгубих нешто веће од живота и среће. Више већ немам наде. Шаљем ти једног човека, који ће остати у Паризу само 4 сата. Пиши ми бар 10 редака да ме утешиш. Ти си болесна и волеш ме, а ја те узнемиравам. Љубав према теби лишила ме је разума, који ми се никако не враћа. Љубим те хиљаду пута у очи и уста".

Кад је Јосефина прочитала то писмо, рекла је онима око себе:

„Тај Бонапарте мора да је у исти ну полудео".

На послетку, после многих молба Јосефина је крајем јуна отишла у Милано, где је била дочекана као царица. Наполеон је провео код ње само један дан, па се вратио својој војсци, да настави рат.

На дан 13. новембра, он пише Јосефини у Милану:

„Надам се да ћу скоро моћи да те стиснем на груди, и да ти дам милион пољубаца, врелих као сунчеви зраци на екватору".

Међутим Јосефина је без његова знања са једним официром отишла у Ђенову. Када је Наполеон дошао у Милано и није је нашао, први пут се код њега појавила сумња да га ова вара. Јосефина је то у ствари и чинила, и то поглавито с младим официрима.

Наполеон је био меког срца и често јој је праштао неверство, чим би почела да плаче.

Јосефина је имала једно мало псе танце, које се звало Фортуна и које је она много волела и захтевала да спава са њом. То је чинила и после венчања са Наполеоном, тако да је он своју прву брачну ноћ провео у кревету са Јосефином и Фортуном. Једном га је Фортуна у кревету ујела за ногу. Сви напори Бонапартини да удаљи псетанце из кревета, остали су безуспешни.

По свршетку рата у Италији Наполеон се вратио у Париз, где је био треумфално дочекан. После тога отишао је у Египат, где је 1799. чуо да му жена у Паризу проводи неморалан живот. Наполеон се тада одлучио на развод брака. Кад се вратио у Париз, Јосефина је хтела да се види с њим, но он је то одбио. Она му тада пошаље обоје њихове деце, на које се он сажали и опрости јој. Јосефина се сада поправила, али је било доцкан, јер Наполеон је већ био за свагда изгубљен за њу. Он је био потпуно охладио према њој.

Око 1807. год. Наполеон је окупирао Пољску, где се упознао са младом пољском грофицом Валевском, која га је љубила до краја свога живота. Са њом је имао и једног сина. Наполеон се са Јосефином растао 15. децембра 1809 т.

Следеће године, као што је позната то, Наполеон се венчао са аустријском надвојвоткињом Маријом Луисом. Она та је преживела и касније се удала за грофа Ниперга.

ШАЛА

КАКО ТО!

— И ја живим од свога пера...

— Где пишете?...

— Моме оцу да ми сваког месеца пошаље новаца.

РАЗУМНОСТ

Један прича у неком друштву како је био добио шамар.

— А је си ли га вратио?...

— Нисам.

— А што?

Па ако му вратим он ће ми опалити други, ја ћу му га поново вратити па тако трећи и четврти, и како би се онда ствар могла довршити?...

ЖЕНСКА ПРЕТЕРАНОСТ

Жена: То је страшно, за петнаест дана си дошао четрнајест пута пијан!...

Муж: Та ваљда ниси отпочела да водиш статистику?...

ЛАК НАЧИН

Паланчанин: Молим Вас, где је главна полиција?...

Београђанин: Прђите преко пута, разбите онај излог, покушајте да покупите оне новчанице што су у излогу, па ће те се наћи у главној полицији за пет минута.

— Пазн, имате један чвор на марами ци? Зашто?

— То је направила моја жена како не бих заборавио да бацим њено писмо у сандуче.

— Па јесте ли га бацили?...

— Нисам: заборавила је да ми га да!...

НОВА ЛЕТИНА

Изашао господин ван варошн и виде сејача на њиви.

— Сеј, пријатељу, сеј. Те ће нам бити кова и јефтинија храна...

— Ја сејем детелину за волове прекиде га сељак.

ОДЛИЧАН УЧЕНИК

Професор историје: Која је била прва ствар коју је Наполеон учинио ненљући се на престо?

Ученик? — Сео је.

У ТРАМВАЈУ

Дете од шест година својој мајци, која тек што је платила карту кондуктеру:

— Мама, мама. Ура... чика је узео лажну посетницу!

Артур Берчик

КАКО ЈЕ УМРЛА ЉУБАВ

КАКО ЈЕ УМРЛА ЉУБАВ?

Ситан снег веје — већ недељама...

Сунце нема више снаге и земља се сталю хлади,,, хоће да се охлади...

Хладни, студени ветрови дувају над површином земље.

Смрзнуше се народи и животиње Аустралије. За навек заспаше разни народи Азије, Африке и Америке. Нема више живог бића ни у Европи.

Господ тужно погледа са висина на ову страшну пропаст. Анђели и блажени раја плакаху и тужно запевање одјекиваше небеским одајама...

Јер дошао је крај света.

Али тада се отворише дубине, а са најдубљег дна ада зачу се дрека, која је до небеских висина допирала.

— Милост, — милост!

А црна прилика ђавола појави се на стенама кратера једног изумрлог вулкана.

— За кога тражиш милост, гадни сотоно, који си покварио моје најлепше дело?

— За човека, Свемогући, Свезнајући! Величанствени Створитељу!

Господ набра обрве, а гњев његов севаше кроз васељену...

— Оног браниш, покровитељу зла, кога си омео да остане на путу који сам му ја одредио?... Створио сам га да буде сретан, — али постао је само велик. — Пламен ума његовог почео је небо лизати, али срце његово увенуло је — и све оно добро и величанствено, што сам у клици засадио у њему, постаде сух, увели шевар!... То је твоје дело, сотоно.

Али сотона настави:

— Творац љубави и милосрђа да не послуша молитву створа свога! Који хоће још да живи, да живи, да ужива плод победе своје!... Човече... ако је и једног од вас поштедела пропаст — нека клекне пред створитељем својим и нека тражи милост...

И тада проговори једини људски пар, који је на земљи још постојао.

Кога нису бацили у море ветрови!

Који се није смрзнуо од ледених струја...

Кога није однела бујица...

Који се није заплео међу стенама брегова.

Који је још био жив и мицао се.

Спашен чудним случајем у сред општег нестајања, када се брегови претворише у долине; а долине пропеше у огромне брегове — повучени на уској ивици једног брега, стиснути једно уз друго, пред немилосрдном смрћу...

— Дошао је крај! Дошао је крај! — тешко дишући, очајно изусти жена... док је ветар мрсио витице њезине плаве косе...

— Дошао је крај! — изусти суморно човек...

— Али ја нећу да умрем... Хоћу да живим...

Хоћу да љубим, да љубим! То је једина срећа — љубав.

На ово силан гњев обузе човека.

— Мука и патња беше љубав твоја... Дигла ме је била на врхунац блаженства — ди ме после у пакао стрмоглави... Таштина и ћуд беше љубав твоја... Себичност беше љубав твоја... Грех беше љубав твоја!... Изложила си ме пакленим мукама и смејала си се патњама мојим. Смејала си се мојим исколаченим очима. Муке моје ласкале су ти! Својом лепезом си потпиривала ватру, коју си испод мене палила! Свемогући! Уништи овај свет и створи нов, где неће постојати љубав!...

И тада загрмеше све четири-стране света, а земље нестаде у рушевинама...

Тако је умрла љубав!

К. А. Ц.

ЈЕДНА ИНТЕРЕСАНТНА СТАТИСТИКА

Енглески дописник једног америчког листа износи интересантну статистику за број биоскопских сала у Енглеској и Немачкој. По њему, Енглеска има: 3.896 биоскопа, а Немачка 3.878. Берлин има „само" 342, а Лондон 755. Енглеска — после престонице — највише биоскопа има Манчестар — 475, затим — Луд 465.

У Енглеској има 2.384 биоскопске сале од 500 до 1.000 места; 965 од 500 места; 450 од 1.500 места; 55 од 2.000 места; 12 од 3.000 места.

Статистика за Немачку је од 1925. године; за 1926. годину је знатно порасла, јер је број сала у 1926. години 4.293, и оне имају 1,546.815 фотеље.

МАЈКА

Највећа светиња то је мајчино срце.

—

Материна смрт то је прва туга коју оплакујемо без ње.

—

Онај који живи од наде умреће од глади.

„СИРАНО ОД БЕРЖЕРАКА" ПОНОВО НА БЕОГРАДСКОЈ ПОЗОРНИЦИ

После вишегодишње паузе, ускоро ћемо опет видети „Сирана од Бержерака", главно дело Едмонда Ростана.

Прошло је већ неких петнаест година од његовог првог приказивања у Београду, када је постигао урнебесан успех. Вероватно је да ће и сада имати великог успеха, јер прича „о ружном човеку с великим носом и великим срцем" још је увек интересантна и дирљива и за најмодерније снобове.

И овога пута играју Сирана оба његова некадања креатора г. г. Добрица Милутиновић и Витомир Богић.

Режија г. др. Гавела. Декор и костими од г. Загорадњука.

НАЈВЕЋИ, НАЈМАЊИ, НАЈТЕЖИ ЉУДИ

Људска радозналост је велика. Пита се сада који су људи били највећи, најмањи и најтежи?

Највећи човек био је један голијат, коме је Пидре Тере мерио скелет на дворцу краља Хенриха III. Тај голијат је умро 1559 године а био је висок 3 метра и 60 сантиметара. Ствар изгледа невероватна, али је нађена као историски податак.

ПЛАШЉИВ ПАЦИЈЕНТ

Једна госпођа, која страшно пати од зуба и плаши се ужасно зубних лекара, најпосле се реши да оде код једног дентисте. Она са оклевањем звони на његовим вратима. Појави се слуга и рече:

— Господин није код куће!

Госпођа, очевидно утешена уздахну:

— Ох хвала Богу!... Каква срећа!

ПРОРИЦАЊЕ СУДБИНЕ

(картама)

Париске пророчице

ЛЕНОРМАНД

Цена 10. дин. уназад мојим чеком.

Издавач **А. ШИНДЛЕХЕР** књижар и антиквар.

Цетињска ул. 14.

ВРТОВЕ

Уређујемо по скици са својим биљним материјалом. У свему гарантујемо.

руже, воћке, четинаре

разно украсно биље продајемо.

„ФЛОРА"

ШУМАТОВАЧКА 107.

Година IV. Број 5.

Недељне Илустрације

ГАБИ ДЕСЛИ

роман једне играчице

РОМАН РАЈНХАРДА РАНКА.

7

„Ја сам Вашу кривицу видела", наставила је краљица. „Она је лепа, као што је грег леп. Ја нећу о томе расправљати да ли сте из обзира на краља, кога волите, требали своју страст да савладате. Мој син је заслепљен и он је и овог часа уверен у верност те жене. Сада је на Вама Гонцало Оливедо да отворите очи краљеве. Из Ваших уста он мора чути да га је демон играчица варала. Тада он више неће оклевати, да несрећницу од себе гурне и још ноћас народ треба да дозна да је Францускиња протерана из земље".

Млади човек је био запрепашћен. Покривши очи рукама, рекао је: „Хоће ли Величанство тиме да каже да треба да умрем?"

„Ако би тиме спасла Португалију, Ваш живот не значи ништа. Зар хоћете хладно да гледате како пропада наша стара династија и срећа Ваше отаџбине?"

Оливедо је пао на колена и пољубио краљичину црну хаљину. Сузним очима је погледао и рекао: „ја ћу дати живот и част за Ваш душевни мир и Португалију".

Бледог лица, краљица је се сагла и пољубила га у чело. Кроз плач му је рекла: „устаните, Гонцало Оливедо, тек сада сте прави племић".

Блед као смрт устао је Гоцало и пошао ћутећи за краљицом у краљеве собе.

У предсобљу је стајало неколико слугу, који су се преплашени међусобом тихо разговарали слушајући с улице вику.

У соби за рад младога краља рекао је управник полиције Мануелу, да му стоје на расположењу два пута да избегне опасност: или да бега из земље или да потпише наредбу за протеривање Габи Десли, коју би управник с балкона саопштио народу.

„То би било трагично", рекао је Мануел. „Ја остајем на месту, на које ме је Бог, а не народ, поставио".

„Лисабон је пропао", рекао је управник полиције.

У истом тренутку чуо је се из предсобља краљичин глас: „Не бојте се ничега, господо, после пола часа ће Лисабон бити опет миран".

Врата краљеве собе су се отворила. Амалија је журно ушла, а за њом је се појавио Гонцало Оливедо.

Она је пришла сину, краљу, који је дрхтећи похитао к њој.

„Мајко, ти доносиш помоћ, видим на теби".

„Не вараш се, сине. Доносим ти доказ неверства жене, због које хоћеш да изгубиш власт и краљевску част. — Господине мајоре Оливедо, реците Његовом Величанству шта имате рећи и то кратко јер сваки тренутак нас приближује пропасти".

Краљ је упро очи у Оливедо, који је се лагано приближио. Тешко је било рећи ко је од оба човека био престрављенији.

Најпосле је проговорио краљ: „Оливедо шта ми доносите у овом судбоносном часу?"

„Признање једне кривице, Величанство", одговорио је мајор.

Управник полиције хтео је се уклонити, али га је краљица натерала да остане као сведок при тој сцени. Мануел је се повио, као под ударцем бича. Слутња га је гушила и као у одбрани подигао је десну руку. Затим је махнуо главом као знак да неће ништа да слуша.

„Говорите, мајоре Оливедо, мој син мора све знати, ако хоће да буде спашен", рекла је краљица.

„Све? Шта морам знати? Не тражим да ми се говори, не верујем".

„Само кукавице беже од истине, људи је траже, користе се њом да би поправили погрешке", рекла је краљева мајка.

Краљ је се полако спустио на столицу и метнуо руке на очи. Минутима је трајала тишина и нико није смео да је прекине. Знајући да је ћутање у овој прилици злочин, краљица је викнула: „истина, коју ће мајор Његовом Величанству рећи, тиче се играчице Габи Десли".

Као из сна је се тргао мајор и обазрео се по соби. Затим је изгледао као да не види троје њих, који су с њим у соби и проговорио је:

„Она је била моја љубавница, она је била моја".

То није рекао као човек који се плаши признања — већ као поносит победилац и то у часу, као да му краљ о врат ставља Христов орден својом руком.

И та рука је се сада пружила, претећи.

„Одлази — иди!" дрекнуо је Мануел. Никада нећу да те видим — ах, ипак, још једном — задовољење — рђо, ти или ја".

Краљица је одгурала Гонцало до врата, отворила их и бледа као смрт рекла: „хвала ти. Бежи преко мора. Овај ти је час опростио кривицу".

Када је Гонцало изишао у предсобље, краљица је за њим затворила врата. Окренула је се — весело

је било њено лице и први пут је се насмејала после убијства мужа и сина. Видела је да је у том тренутку краљ стављао своје име на један акт.

Прогонство Габи из Португалске је било потписано.

Дрхтући и јецајући краљ је опет сео на столицу. Амалија је дохватила акт, дала га управнику полиције. „Брзо на балкон! Објавите народу, да је краљ саслушао молбе својих верних поданика. Реците гласно да се у ноћи на све стране чује: португалском народу мрска жена је сада безопасна".

Управник полиције је управо поглед у краља, али Мануелова мајка му је показала пут врата: „Идите, ја, Краљева мајка то заповедам". Управник полиције је отишао у предсобље и подигао завесу — у истом тренутку је се разлегао потмуло тресак; изгледао је да је се затресао Краљев двор и да се руши. Затим за тренутак тишина, па опет тресак.

Било је доцкан. Револуција је била отпочела. Краљев двор је гађан из тешких топова са ратних лађа у пристаништу.

— — — — — — — — — — —

Жак је крчио себи пут кроз лисабенске улице, које су биле пуне побуњеника. Једва је ишао напред. Варош је била прави пакао људи, жене и деца су се тискала на све стране викали бесно. Псовке, упућене краљу и грдње падале су на Габи, францускињу, бештију.

Жак је дрхтао. Замишљао је како Габи комадају побуњеници и како лежи крвава на земљи. Он је хтео спасти, ако је се још могло то учинити.

— Одавно је он предвиђао несрећу и опоминьао Габи и молио је сваког дана да иду из земље. Она га није слушала, већ му је смешећи се одговарала: „Краљева власт је чврста и ја сам још чвршћа у његовој милости". И она је остала и Жак је знао зашто није хтела оставити Лисабон. Њу је задржавао на вулканском земљишту краљев пријатељ; да је Гонцало Оливедо с њом хтео ићи онда — али и он није познавао опасност. Жак је се о томе био постарао да се блага, која је Габи скупила у Португалији, на време пренесу изван земље, у тешке касе Енглеске Банке и Француске Народне Банке. Али за Жака су она мало значила, ако их њихова сопственица не би могла уживати. Пошао је у њен стан, да је својим телом брани. Очајно је тражио прилику да што пре оде до Габи; тражио је ауто, кола, коња. Ништа није добио. Шофери, кочијаши су размешљали када им је нудио велике суме, али су слагали раменима. Ко ће тамо? У пакао? Жак је пешке продужио пут. Преко његове главе су летеле гранате, управљене у краљев двор. За њега су били опаснији мрски погледи, који су га пратили. У њему су наслућивали странца. Питали су га ко је и куда ће, а он је на чисто португалском давао одговоре. Знање овог језика га је спасло.

После пола часа у страху. Жак је дахнуо душом. Изишао је из вароши и друмом се упутио вили, у којој је Габи становала. У том је иза себе чуо бректање мотора. Окренуо је се и видео отворен ауто у највећој брзини. Када је се приближио, видео је само шофера.

„Гонцало Оливедо", викнуо је и с раширеним рукама изишао пред ауто, као да га је хтео зауставити. И он је стао.

„Мајоре, Ви хоћете к њој — да је спасете"? Шофер је махнуо главом у знак одобравања.

„Узмите и мене. Да је спасемо. Брже, брже, сеньор Оливедо". Жак је ускочио у ауто и овај је опет јурио.

Стигли су пред вилу, у којој је становала Габи и чули гласове из хиљаду грла. Гонцоло је скренуо ауто у десно на пешачку стазу зауставио се у сенци високих платана.

Он је заобишао вилу и стао пред задњом капијом. Људи су оставили кола и пошто је капија била затворена, прешли су преко зида и похитали кроз башту у кућу. Још нису били стигли, а њима су пшле у сусрет, изишавши на мала врата, две жене; Габи Десли у простој путничкој хаљини, с покривеним лицем и Мадлена, која је се једва држала на ногама и у рукама носила путничку торбу, с најнужнијим стварима. Габи је скинула вео с лица; била је бледа, али је се насмејала. „Знала сам да ћете доћи, очекивала сам вас обоје. Хајдете да бегамо".

Жак јој је пружио руку, коју је она оклевајући примила. Надала је се да ће је Оливедо повести, али је он пошао за њима, оборене главе. Када је видео Габи, осећао је још већма своју кривицу, издајство које је учинио. Срећно су доспели до ауто. Овде још није било опасности. Руља, која је се била зарекла француску играчицу у комаде да растргне, у том времену је разбијала велику капију и бегунци су чули како је се срушила на земљу. Када је Габи с пратиоцима оданде побегла, руља је ушла у вилу и тражила омрзнуту жену, али и богату пљачку.

Једва је ауто ишао преко стаза парка, трупкао се и био у опасности да се разбије о какво дрво или преврне. Габи је нежно гледала у љубавника.

„Гонцало, шта ти је? Зашто не говориш? О како сам срећна што с тобом одлазим из ове страшне земље. Идемо у Француску? Тамо ћемо бити муж и жена, како смо једно другом дали реч".

Он је ћутао. Морао је пазити на пут.

Изгледало је као да је највећа опасност прошла. Ауто је био изишао из парка. Нигде човека. Жак је се подигао и погледао напред и назад, на један пут га је некаква огромна сила одбацила и он је пао на дно аута код Габине ноге. Један тресак и детонација су ауто подигли, али га нису оборили. Читава киша комадића гвожђа је пало. Ауто је стајао испод једног дрвета.

„То је бомба", рекао је Жак. „Ах Габи, да ниси рањена"?

„Не", рекла је Габи. „И Мадлена је здрава. И тебе, Жак, је Бог сачувао. Али где је Гонцало"?

Њен поглед га је узалуд тражио, мајора није било на његовом месту у ауто. Жак је скочио, слутећи на зло, из кога, пошао назад и жене су чуле када је викнуо. Габи је била бледа као смрт, изишла из ауто и једва се држала на ногама. Мадлена је морала придржавати.

„Он ми је погинуо", викнула је лепа жена и појурила месту, где је се Жак био нагнуо преко тела, које је лежало на трави.

„Габи, он умире".

Јаукнувши, пала је она поред љубавника. Из груди и врата једнако је текла крв и није било могуће помоћи несрећном човеку. Али је он био при свести и шапутајући је изговорио последње речи, које је Габи чула и оне су казивале страшно признање, због чега је се Габи усправила и окренула лице од умирућега.

„Габи, шта ти је"? запитао је Жак, који лице своје пријатељице никада токво није видео.

„Продужимо пут", рекла је она опорим гласом. „Ауто сигурно није оштећен".

Жака је уплашио такав глас. „А шта ћемо чинити с Гонцалом? Зар да га оставимо овде"?

„Ко је Гонцало"? она је подругљиво упитала. „Мене не интересује тај мртвац. Он је слатке часове у мом загрљају издао краљу. Бедник — хајдмо даље"!

Полако су се вратили ауту. На један пут је Габи скренула у страну. „Још једна мртва", рекла је игра-

чица. „Ово је жена; изгледа да је она хтела мене да убије".

Када је се Жак сагнуо над мртвом женом узвикнуо је:

„Етелка — моја жена".

Габи је збуњено у њу погледао. „На њу се не љутим. Она је имала с тобом да наплати један стари рачун. Мислила је да сам је ја преварила и да си је ти због мене напустио. Жак, ти знаш да сам ја у тој ствари невина".

Жак је махнуо главом у знак одобравања. „Она је мислила да има разлога да мрзи тебе, али без сумње она је овде у Лисабону имала и Анархистичке циљеве. Она је обарала једног Краља, а тебе, Габи, није могла. Тебе чувају богови, који своје љубимце не остављају. Дођи". Жак је брзо довео аутомобил у ред.

На срећу је умео он одлично да тера ауто. Кренули су даље.

Докле су се у Лисабону крваво између себе борили непријатељи и пријатељи краљевства, успео је ауто с бегунцима да побегне из вароши.

После пет дана су приспели на шпанску границу и срећно прешли преко ње. У хотелу у Бајадоцу бегунци су читали у шпанским новинама да је Мануел напустио борбу за круну и на лађи отишао из земље и да је у Португалији проглашена република. Габи је се презриво осмехнула и рекла Жаку: „ја сам ову пропаст одавно предвидела. Задржати жену и круну — за то су потребне три особине: мудрост, храброст и снага. Мали краљ није имао ни једне од тих особина.

7.
ИЗ ЊУЈОРКА У САН ФРАНЦИСКО

Прошло је више година и оне су оставиле на Габи траг. Од лепоте није била много изгубила, али је се њен карактер јако изменио. Није се више одупирала љубави. Од дана, када је изгубила човека од кога је очекивала да је избави луталачког живота и да ће моћи као жена у отменој кући живети, више се ни мало није уздржавала. Сада је волела, али њена душа није знала за осећаје. Још је се у њој појавила жеља да увећа своје богатство. Почела је да живи рачунски.

Авантурама с краљем Мануелом постала је била многоструки милијардер. Жак је непрестано руковао њеном касом и када је напустила Португалију имала је на педесет милијона франака. Та би сума њој била довољна да напусти уметност, која јој више није причињавала радости и да се повуче у страну и задовољава своје жеље; али Габи није за то помишљала. „Даље, увек напред", рекла је она, када јој је Жак напоменуо да ће за њу бити боље да се одмара на ловорикама. „Даље — ја још немам доста".

Дубоко жалећи, Жак је прозрео, да је та жеља, која је у младости била задовољна комадом хлеба, сада постала ненасита.

Али Габи није било стало само до тога да увећа своје богатство, већ и до путовања, до триумфа. И на жалост она је се сада продавала. Богаташима је се бацала на крило, онима, који су били готови за њу све да жртвују.

При томе је однос између Жака и Габи остао исти. После смрти његове жене он није желео да се ожени Габи. Тихо и повучено као увек, живео је поред ње, увек заузет мислима, да јој уравни пут и да њену вештину у највећем сјају покаже.

Године су пролазиле и скоро у свима варошима на Континенту је Габи Десли славила тријумфе. Била је у Пешти, Букурешту, Цариграду и Берлину. Са Жаком је овде играла у најотменијим варијетејима и доживела још један роман. Син једног великог индустријалца је због ње пропао.

За њу је то било обична ствар. Била је његова љубавница и он ју је пуне две године пратио на њеним путовањима. Када је новчано пропао, цинички је рекла Жаку: „он ми се више не свиђа, када нема злата".

Затим је била ангажована у Бечу. Габи је ушла у тадашњу поносну царску престоницу на Дунаву с необичним осећањима, скоро плашљива. Овде је почео низ њених тријумфа, мислила је на „Елдорадо" у предграђу, на оне који воле вино, на свој скромни стан у Леркенфелд-штрасе и на часове, када је седела на самртној постељи оне, којој је име украла. Она је помишљала и на Моштеницу. Али је Жак с којим је говорила о могућности, да јој овде којим несрећним случајем одузму име с којим је по свету путовала, умирио.

„Ко би опет могао познати Хедвинку Навратил у славној Габи Десли; не нико неће ни слутити да си из Моштенице, бедног моравског села отишла у свет, да тамо нађеш све, о чему си сањала. Хедвинка Навратил је мртва, Живи Габи Десли".

„Она живи", викнула је Габи жељна живота; „даље, само напред, пријатељу, води ме, отвори ми свет — он је велики! Има још безброј милијона, које Габи Десли још није видела. Кажи ми, Жак, која ће нам бити прва станица"?

„Још не могу ништа рећи, јер још преговарам", рекао је Жак. „Најпре ћемо овде у Бечу завршити наш ангажман у Аполо-позоришту. Мислим да се у Бечу може живети. Као у ретко којој другој варошн; овде има људи, који су готови да Венери жртвују своје срце и новац".

Она је са Жаком закупила више елегантних соба у хотелу „Бристолу" и била опкољена краљевским сјајем.

Успехе, које је Габи у Бечу пожњела, били су равни успесима у другим варошима. Ту је она имала прилике да задовољи своју душу, која је чезнула за благом.

Један врло отмен господин — сигурно какав из владалачког дома — приближио је се њој. Био је се баш тада вратио с пута по истоку. Причало је се да је тамо оргијао прек осваке мере. Арапкиње су га служиле и најлепше девојке су му довођене. Играчице из племена Улед Наил играле су пред њим, грлио је мађарске жене, и љубио најлепше Јеврејке.

И тај човек је се сада заљубио у Габа Десли и пуне четири недеље сладио је се њеном лепотом.

И херцог је плаћао краљевски. Он би и даље уживао и даље плаћао да се нису од једном лекари успротивили. Морао је се повући у један усамљен замак да се лечи.

Један од лекара је потражио Жака и нешто му рекао на уво. Жак је пребледео. Али што му је савесни лекар Карло, није саопштио Габи. Било је одвише доцкан. При крају другог месеца, одређеног за бављење у Бечу, једног дана је Жак дошао у »Бристол« и рекао Габи:

»Спреми се за дужи пут. Кроз осам дана путујемо у Хамбург а оданде у Америку.«

»У Америку?« запитала је Габи радосно. »О, драги, добри, слатки Жак, ти си погодио моје најскривеније жеље. У Америци има дрвета, на којима расту златне јабуке и ја ћу их брати за себе и тебе.«

»За мене?« упитао је Жак. »Ти знаш да ја немам учешће у твојим освајањима. Плен је твој.«

Она га је ђаволски погледала. »Доћи ће дан када ћемо га делити, побећи од бурног у миран живот. Сигурно напредује зидање »виле моде?«

(Наставиће се)

Чарли Чаплен у друштву.

„ДОЛЕ СА ШАБЛОНИМА"!

У дискусијама љубитеља и познавалаца филма све чешће се у последње време провлаче протести, против укалупљености и једноликости филмских сиже-а. Нарочито оштрим нападима изложени су они већ сваком познати и лишени сваке интересантности завршетци за облигатним пољупцем срећног пара, који је своју срећу извојевао кроз шест или осам чинова.

С тога се сада чине покушаји да се у нове филмске сиже-а уноси што мање шаблона, што мање познатих и неинтересантних ситуација. Осетила се потреба да садржина филмова и обрада детаља те садржине буде на висини једног литерарног дела. Да ли ће ова настојања имати успеха, — показаће нам филмови, који се сада припремају.

ЈЕДАН НОВИ ФИЛМ КОЈИ ЋЕ ПРЕПОРОДИТИ ФРАНЦУСКИ ФИЛМ

Иста филмска фирма, која је снимила »Наполеона« са Абел Гансом, сада довршава »Свету Јованку«, историјски догађај који ми знамо из Шоове »Свете Јованке« недавно дате у нашем позоришту.

Свету Јованку, коју је код нас играла гђа Ризнић, за овај филм спремила је позната париска глумица, дражесна Фалконета, позната нарочито из булеварских позоришта. И човек би се згрануо, колико је та лепа и млада уметница могла себе да местимице измени и да сцене очајне и ужасне реалности.

Видите ову њену слику, као Свете Јованке кад јој на ломачи нуде последњи пут да целива крст.

Овај ће филм доћи код нас тек на пролеће.

БРАТ АДОЛФА МАНЖУА НА ФИЛМУ

Хенрих Манжу, рођени брат славног филмског уметника Адолфа Манжу-а играће улогу детектива у филму *„плава или црна"*, у коме две насловне женске улоге играју Естер Ралстон и Клара Бов. Хенрик Манжу рођен је 2. јуна 1891. године. Он је начинио више путовања око

Шарло у филму.

света. Живео је нарочито дуго у Кини. Пуних седам година био је чиновник код Стандард Оил Компанија. Он се већ јавно на филму, поред свог брата, и то у филму *„јавно мишљење"* и *„за једну жену"*. Иначе, Хенри Манжу игра тенис, футбал и обожава моторни чамац.

ИЗ ХОЛИВУДА

По угледу на »Бо жест« чији је успех био огроман, Универзал спрема један филм под насловом »Легија странаца« са **Норманом Кери, Левис Стоном** и **Крафоре Кентом.**

*

Луиц Морат спрема нов филм под насловом: »Хладноћа и смрт (Lè froid et la mort).

*

Абел Ганс је свој проналазак тријлог екрана патентовао у скоро свим земљама.

*

Јунајтед Артист је ангажовао **Камилу Хорн** из »Фауста«.

*

Турјански је завршио у Холивуду »Буру« са **Џон Баримором.** У појединим улога се налазе Вера Веронина, Луј Вонхајм и син великог певача **Шаљапина.** Филм је продукција Јунајтед Артиста.

*

У Француској је један киносаматер снимио са »Sathe Baby« апаратом једну драму у пет чинова која ни мало не изостаје од професионалних филмова. Филм ће се ускоро у Пари зу приказивати пошто се буде прекопирао на нормал-филм.

Једна сцена из »Циркуса« најглавнијег Чаплиновог филма, који ће се ускоро приказивати у биоскопу »Корзо«.

АНЕГДОТЕ О ШМИНКАМА

Када су једаред Лорда Истерфилда упитали шта мисли о париским њима, одговорио је: «Ја се на жалост не разумем у сликарској уметности.«

Једна француска дама која је поручила свој портре код једног сликара, питала га је где ће купити боје за портре?

»Где и ви ваше купујете, милостива госпођо!« одговорио је сликар хладно.

Сачуване су неке црквене проповеди из осамнајестог века, у којима се види како су још онда свештеници грмели са предикаонице противу те »ђаволје моде«. »Жене када се једаред на дану будете нашли пред лицем вашега Господа Бога, казаће вам: »Ви нисте моја дела, јер ја сам вам направио бело лице а ви сте га нашарали. Како сте се усудили да поправљате дело руку мојих? Мислите ли ви да ја не умем да сликам па сте хтели ви да ме научите? Ако вам ја нисам довољно добар мајстор идите ми онда са очију, идите ономе ко вас је томе научио — ви сте деца ђавола?«

Врло је мудар одговор који је дао владар од Аљијена једној дами која га је приликом исповедања питала, да ли је дозвољено шминкати се? »Мадам« рекао јој је владика, «о томе су врло подељена мишљења, једни тврде да је то грех, а други да је врлина. Зато бих вам ја саветовао да се држите средине т. ј. »да шминкате само пола лица!«

ДОЛОРЕС ДЕЛ РИО

Као дете шпањолских досељеника, рођена је на Куби. Тамо је проживела своје детињство а онда се опет вратила у своју домовину. У Мадриду је била ученица балета краљевске опере где је побуђивала велику сензацију својим шармом и изванредном лепотом. После неколико година балетне каријере, поново се вратила на Кубу и ту је у многобројним натецањима за лепоту, била проглашена „краљицом лепоте". Тај назив донео јој је ускоро и ангажман за филм и сада снима за „Фокс" под режијом Раул Валша, филм „Кармен".

Уметнички свет

Жозефина Бекер у своме кабинету за рад, не као играчица, већ као жена од посла, која сабира цифре пазара од свога кабареа и издаје налоге персоналу за следећу ноћ.

Нема примера да је једна мулаткиња толико слављена у Европи, као Жозефина Бекер. Од како је допела у Париз свој јужноамерички чарлстон, престоница света отпочела је да ју слави и разноси име на све четири стране. Мјузик-хол је био њена кућа, њено царство и није било странца, дошао он из Бразилије, Цејлона или Београда у вечни Париз, да није отишао да види »Џозефине« или Фи-Фин, како је из милости зову и да се са њом поздрави у њеном ноћном кабареу. Упитајте наше људе, кад се врате из Париза, нису ли се сликали у кабареу Жозефине, пошто тамо свако вече фотограф изненађује госте неочекиваним сниманьем. Тако многе ухвати на плочу. Било је питање, кад се већ одлучила за филм, да ли је Жозефина фотогенична. Иначе ништа не би вредело, сва њена популарност и дивно, пипурасто тело, које се уз страну и похотљиву музику превија кроз неочекивану чулност у свима позама. Одшели су је пред објектив. Да, Жозефина је фотогеник. Може бити да буде. Филмска кућа Обер, у Паризу, дала се онда на посао и потражила је сценаристу, који ће за овако ретку, панеропску тицу написати достојни сценарио.

Избор је пао на Морис Декобра.

Тај, данас најпознатији француски романсијер, чија су дела највише читана и превођена на највећи број језика, космополитског духа, какав само омже бити човек који је десетак пута најмање прешао из Европе у Америку и обишао сем тога скоро цео глобус, био је овога пута најподеснији да за Жозефину напише »Тропску-сирену« филм, који ће се приказивати кроз који месец и у Београду, филм пун фантазије, чија се радња догађа час у подневљу Париза час под врелим сунцем Антила.

Сиже је овај:

Необично богати маркиз Северо има намеру да се разведе да би се могао наново оженити са својом штићеницом Делизом. Као што је маркиза била против тога плана, тако и Делиза није радо гледала намере маркижеве јер је била одана с нежношћу једном младом инжењеру, који се налазио у маркижевој служби.

Да би савладао те обостране препреке, маркиз се одлучи на лукавост. Привидно пристане на брак Денизин са инжињером Андре али под условом да инжењер проведе неко време у Антилима. Маркиз је мислио да га ту дуже времена задржи и отклони од Денизе. Тада се, у егзотичном крају Антила, појављује на платну Жозефина, као уроћеница Папито, који се лудо заљуби у инжињера, долази у Париз, најпре као гувернанта, игра за децу свога господара, после је примете и ангажују за мјузикхол, док није постала чувена и почела играти на монденским скуповима, као на »Тропском балу« у Маркижевој кући, где је најзад завршила своју игру, убивши маркиза, јер је сметао срећи њеног вољеног Андре, који за њу није марио.

Декобра је написао за Жозефину једну врло благотворну и симпатичну улогу.

Морис Декобра написао је нови филм »Латински Кварт«, чија је израда поверена Групи »Глориа-филм« и коштаће 6 милиона динара. Једна од врло лепих ведета француског филма, затим неколико врло лепих енглеских филмских глумица и један млад међународни филмски прваК, биће позвани на сарадњу од редитеља г. Феликса Баша.

Потписујући уговор г. Морис Декобра, примио је 30.000 долара за овај сценарио који ће бити, по његовим речима »БОЕМСКИ ЖИВОТ У 1928. ГОДИНИ«.....

У режији Љубича, са НОРМОМ ШИРЕР и РАМОНОМ НОВАРО спрема се »Стари Хајделберг«.

Марсел Ердије, врло познати француски режисер, одложио је за сада спремање новог филма НОВАЦ према Золином роману. Сад завршава »ЧЕДО ЉУБАВИ« према пијеси Анри Батаја. Главне улоге су подељене Еми Лин и Жак Кателену.

Емил Јанингс је обновио свој уговор са Парамунтом за 3 године. У току прве године добијаће 8.000 долара недељно, у току друге 9.000 долара а у току треће године по 10.000 долара недељно.

ИВАНОЕ се спремају за филм. Мери Филбин и Марион Никсон имаће главне улоге, поред Рејиналд Дења.

Сесил де Мил спрема филм о Риму за време Цезара.

ИСПРАВКА

А — Давно се нисмо видели.

Б — Година дана и нешто више управо од моје женидбе.

А — Управо тако је. А да ли си добио које дете?

Б — Ја ни једно, а моја жена близанце.

Морис Декобра потписује уговор са »Глориа филм« за израду новог филма »Латински кварт«, оног боемског и студентског краја Париза, где се некад највеселије живело.....

Једна исто толико лепа колико и богата удовица из београдског друштва.

Г. Моша Пијаде.

КРАЉ. ДВОР.

ОПТИЧАР

С. ШАЈНЕСОНОВ

БЕОГРАД — Теразије 32
Зграда „Анкер". Телефон 24-33

једина специјална оптичарска радња

ВЕЛИКИ ИЗБОР:

ЦВИКЕРА, НАОЧАРА, ЛОРЊОНА У НИКЛУ, ДУБЛЕ И РОГУ. САВЕСНА ИЗРАДА ПО ЛЕКАРСКОМ РЕЦЕПТУ. БАРОМЕТРА, ТЕРМОМЕТРА И АРЕОМЕТРА »*Zeiss-Punktal*« СТАКЛА, ФОТО-АПАРАТА И МАТЕРИЈАЛА.

— СОПСТВЕНА РАДИОНИЦА —

=Boncilla=

ОРИГИНАЛНА АМЕРИКАНСКА ПОМАДА ЗА ПРИРОДНО УЛЕПШАВАЊЕ И РАСТЕЗАЊЕ БОРА НА ЛИЦУ, ЈЕДИНО СРЕДСТВО ТАКВЕ ВРСТЕ ДО САДА ПРОИЗВЕДЕНО.
БЛАГОТВОРНО ДЕЈСТВО НА ЛИЦЕ, ЧИСТИ ПЕГЕ НА ЛИЦУ, И Т.Д. И Т.Д.
ТРАЖИТЕ ОД ВАШЕГ АПОТЕКАРА ИЛИ ДРОГЕРИСТЕ. ШАЉЕ УЗ ПОВУКУ.
ГЛАВНИ ЗАСТУПНИК ЗА ЦЕЛУ ЗЕМЉУ
—ПЕТАР МИЛИВОЈЕВИЋ— ЗАЈЕЧАР—

»ИНТИМНИ ЖИВОТ ЈЕЛЕНЕ ТРОЈАНСКЕ«, тако се зове нови филм који је ових дана завршен. Главну улогу лепе Јелене игра Марија Корда.

»ЈОВАНКА ОРЛЕАНКА« НА ФИЛМУ.

Недељне Илустрације

ГРУПА Г-ЂЕ КЛАУДИЈЕ ИСАЧЕНКО. Некада мале балерине из Београда, сад се враћају дому, после петогодишњег лутања по свету и великих успеха у иностранству.

За власништво листа и штампарију:
Драг. Вучићевић, Драгачевска 5.

Штампарија »Привредни Преглед«, Београд,
Дубљанска ул. 53. — Телефон бр. 46-88.

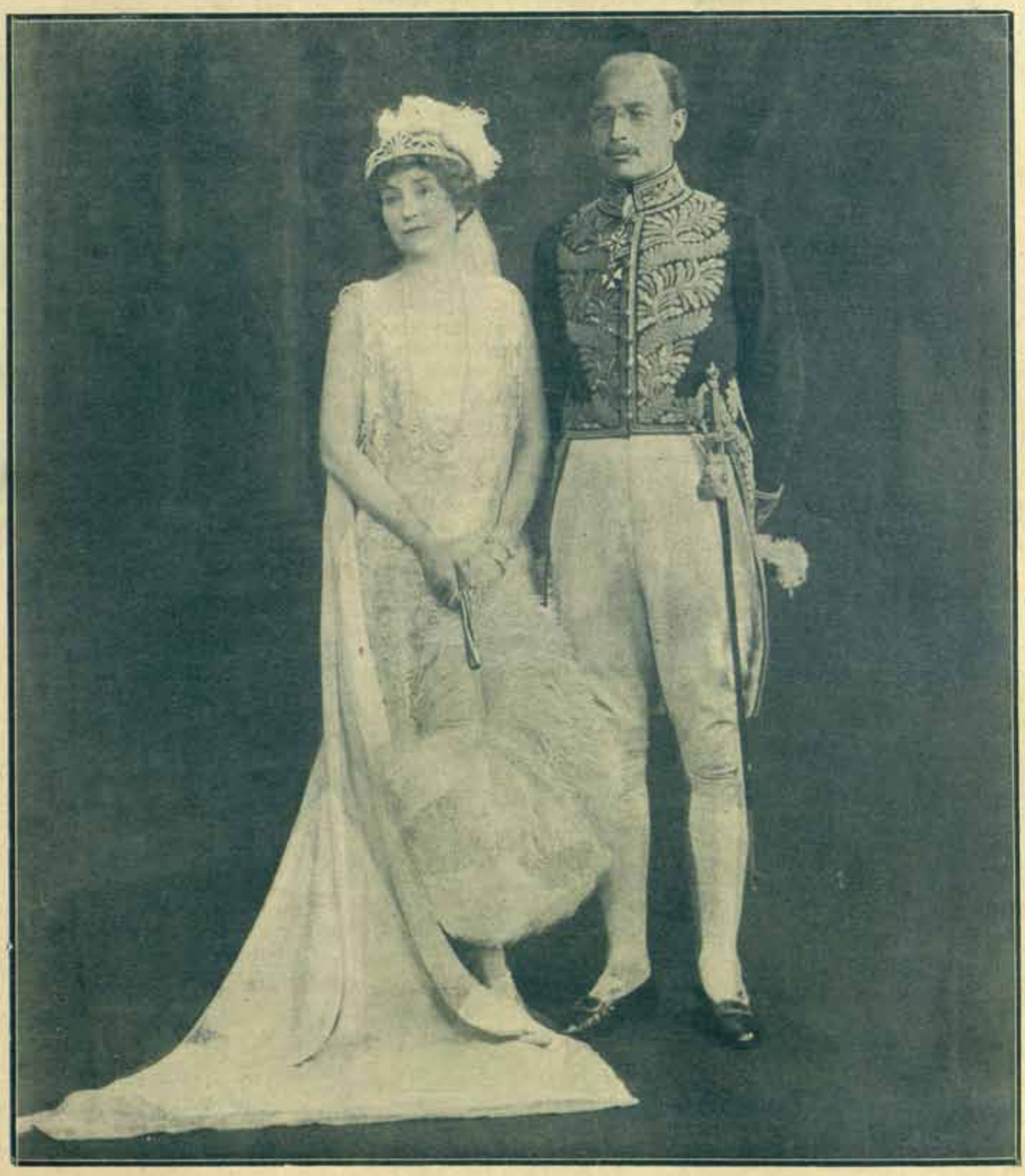
Поштарина плаћена у готову. Година IV. Број 6.

Недељне Илустрације

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ
Уредништво и Администрација Скопљанска 18 II спрат
Телефон број 26-91 — ПОЈЕДИНИ БРОЈ ДИН. 3.—

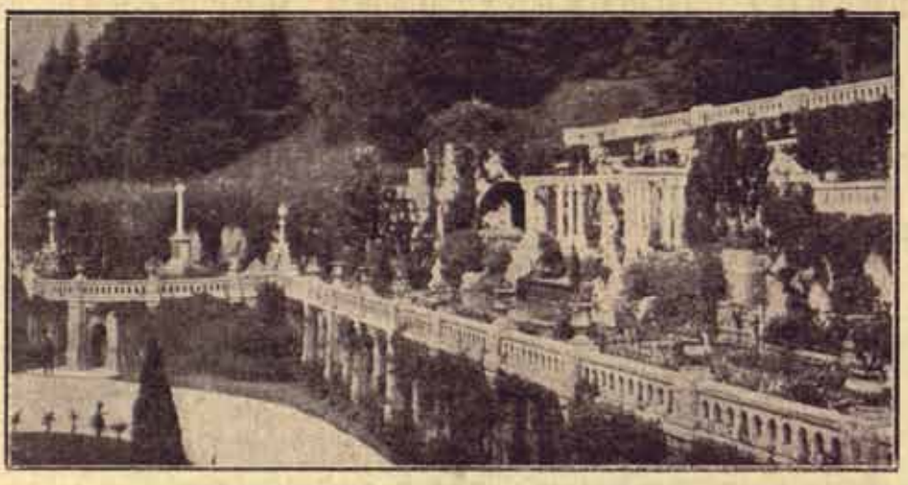
Уредник: М. СВЕТОВСКИ
Београд, 5. фебруар 1928. г.

ПРЕТПЛАТА:
За нашу државу годишње 150 д., полугодишње 75 д.
За иностранство годишње 200 д., полугодишње 100 д.

Г-ЂА И Г. КЕНАРД, ПОСЛАНИК ВЕЛИКЕ БРИТАНИЈЕ, ПОСЛЕ КРШТЕЊА КРАЉЕВИЋА ТОМИСЛАВА.

После радости у нашем двору

Замак румунске краљице у Пелешцима. Изглед терасе.

Са величанственим задовољством цела је земља поздравила новога Краљевића Томислава, другога сина нашег Краља. Сачекавши и ту интимну радост, краљица Румунска и принцеза Илеана, напустили су Београд, хитајући у Румунију, да тамо приреде шестомесечно задушје доброме Краљу и Оцу и утону у мир својег замка.

Мишљење енглеске Краљице Викторије о њезиним министрима.

Није нарочито трпела Гладстона. Ових дана објављена је задња свеска »Успомена Краљице Викторије«. Та свеска садржи национална открића о мржи краљице према Гладстону и Чемберлену. Из ових се успомена може видети, да је краљица много ценила свога министра Дизраелија, Лорда од Вакарсфелда.

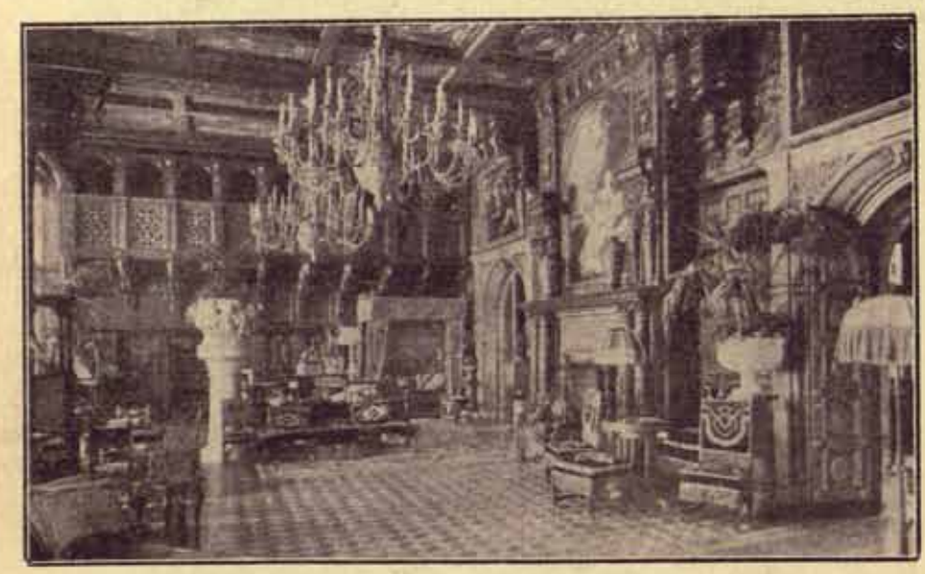
Када је на изборима 1880 год. пала влада Дизраелија, онда је дошао Гладстон, којег је краљица назвала: зли геније либерала.

Краљица је написала једно писмо Дизраелију и написала му: да је немогуће проценити његов губитак, као министра и да се нада да ће јој остати увек пријатељ.

Кад је Дизраел постао шеф опозиције, краљица му је писала и отворено напала Гладстона.

Кад је Гладстон говорио у кући лордова краљица му је писала да жали његове речи и да више вреди народна воља.

С обзиром на ова мишљења краљице о лорду Гладстону обратили су се новинари на његовог сина, да он о томе да своје мишљење. Он је одговорио да још није дошао час да се говори о своме оцу.

Унутрашњост једне музичке дворане у кр аљевском замку.

Нови посланици у Скупштини

Г. Милосав Цв. Ђорђевић.

После рата, г. Милосав Ц. Ђорђевић први је демократски посланик под Космајем, који је ушао у Скупштину. Све до последњих избора, Младеновац и његова нахија, били су под доминацијом г. Алексе Жујевића и радикала и демократи нису могли имати свог представника. Три пута се г. Ђорђевић кандидовао на листи г. Љубе Давидовића, као човек необичне политичке репутације и најјачи кандидат у београдском округу, али тек задњег пута, успех је био потпун. Нови посланик је унео у политички рад проницљивост, зрелост и смисао за реалност, која га је одликовала као трговца, извозника и члана трговачке коморе за округ београдски, а притом је унео и један солидан багаж организаторских способности.

ЈУГОСЛОВЕНСКО ДРУШТВО ВЕЛИКЕ БРИТАНИЈЕ

Последњи број енглеске смотре »The Slavonic Review« јавља да је у Лондону било основано The Jugoslav Society of Great Britain са овим циљем:

Да ради за тесне пријатељске односе између Југославије и Велике Британије.

Да у Великој Британији шири познавање прилика у Југославији — како на интелектуалном, тако и на политичком и економском пољу.

Да постиче у колико је могуће, Друштво на добре односе између Југославије и њезиних суседа.

Да окупља оне који се интересују за Југославију и тако одржава пријатељство које је за време рата настало између српског и британског народа.

Да сарађује са свим сродним друштвима унутарњим тако исто и која су ван Британске Заједнице, — нарочито онима који су у везама са другим словенским државама.

Покретачи су издали летак о раду што га ново друштво намерава извидити и тај се летак шаље свакоме, наравно ако се обрати на ову адресу: The Hon. Secretary, Jugoslav Society of Great Britian, 1 Buchinghom Street, London S. W. 1.

У посети г. Кенарду, заменику Кума Краљевог

Ако би имали прилике да прелиставате на тенане тешки албум с фотографијама г. Кенарда, где су скупљени и чврсто залепљени сви снимци из његовог живота, од како је ушао у дипломатску службу до недавног крштења Кнежевића Томислава, преживели би читав један филм, врло живописан.

Пред очима би се редала разна поднебља и пејсажи. Час облакодери њујоршки, где на једном спрату, у једном куту, прославише млади супрузи Кенард њихово венчање, у кругу врло веселом кад Америка није била сува; час врело поднебље миришљаве и бујне Хаване, па зажарени хоризонт мароканси, избоцкан белим минаретима, онда источњачки ленива Персија, па питома котлина Тибра ит.д. Шта пада уочи, при том прелиставању, то је склоност г. Кенарда да бега из дома, из улица, у пејсаж, у дивљу природу, ма где се десно под сунцем, у Америци, у Европи, Африци или Азији, свуда где је прошао... Свуда је оличен спортман и поклоник плен-ера. Час га видимо на чамцу како броди раздрагано, северним водама енглеским крај свога пољског добра, час као на овом снимку негде доле у Мароку, на коњу и са штитом, полазећи у лов на звериње.

И сад у Београду ретко сте га могли опазити на улици. Понекад, кад прави посету Жутој Кући или каквој књижари, где тражи нове књиге о нашој земљи.

Јер треба знати, да г. Кенард влада нашим језиком, да може прочитати добру књигу. Али чим нема потребе да се затвара у посланичку канцеларију, да подноси извештај Форећ Офису, да конферише са колегама, г. Кенард је сретан и у тој раздраганости даје пример целом свом посланству: Сви пола дана раде а у другој половини вежбају мишиће. Они су сви тако удесили у посланству своје радно време, према менама сунца, да често пута никога нећете наћи у канцеларијама посланства, док друга надлештва раде. Они су на неком јахању или клизању а лети на чамцу или занети голфом. Г. Кенард је највећи поборник за ХОКЕ. Он је и образовао мало друштванце хокиста. Онда страсно јаше и заволео је пусти терен око Раковице, где не налази живе душе, сем тичијих — чак ни љубавничке душе. Плива и весла такође: Онда тенис, разуме се. Собу не воли. Чак ни анимирани, љупки салон, где конверзације теку фриволно и враголасто, мада је у својим дипломатским путешествијама Рима до Персије, затим од Вашингтона до Хаване и Марока, па опет у Рим а одатле у Београд, имао прилике да позна занимљивости света. Па и кад се налази у салону, он воли да у једноме куту, сасвим повучено, ћаска са својим пријатељем адмиралом г. Прицом, о темама које су му драге, на пример о типовима бродова и о поморској стратегији. Разуме се у томе занату. Или о томе, да ли је боље бити болестан милионер или здрав сиромашак. Или нађе г. Анту Радојевића, такође доброг пријатеља, некад г. Ивана Крајача, који је пун археолошког знања. И тада се расплете уман разговор, достојан Академије. Једино тако годи салон представнику Велике Британије у Београду, г. Кенарду, противнику црначког плеса.

И. СВ.

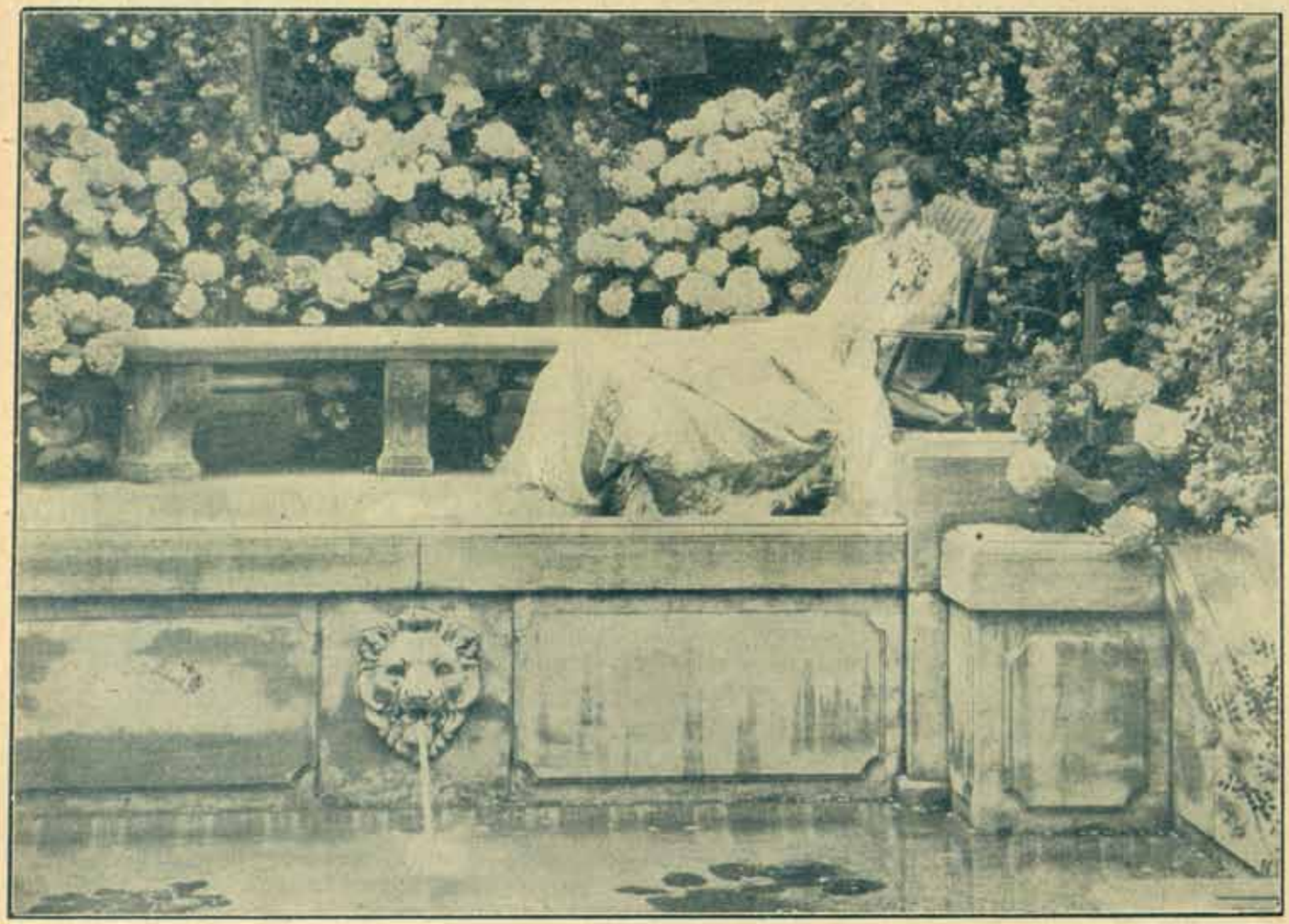
Полазак у лов на дивљач у Мароку. Господин с црним наочарима је г. Кенрад, садањи посланик Велике Британије у Београду, који је велики спортмен.

Фасада новог Енглеског Посланства. Изглед из Ресавске улице.

Код највеће „Госпође са Камелијама" Иде Рубинштајн

Ида Рубинштајн, у башти своје виле, у Паризу.

Међ цветним чашијама, мраморним басенима, сребрним водоскоцима и раскошним одајама живи велика Ида Рубинштајн у својој повученој палати (у Паси-у господском крају Париза) свој радни, недељама и недељама у напред већ на сате и минуте расподељени живот.

Њен правилни профил, са орловском косом као да је предодређен судбином да се слика у свим могућим ставовима, али има ипак зато има једну фобају од фотографског апарата. „Имам осећај да је на мене уперена пушчана цев — кад видим пред собом фотографски објектив" изјавила је славна трагеткиња једноме фотографу који је се месецима мучио да помоћу свих могућих средстава и канала дође до једног снимка уметнице. „Најрадије бих се прислонила уз зид, везала очи марамом и раздрљила груди па викнула — ето пуцајте сад, ту сам"!

Зато се немојте изненадити, пише тај сликар ако се једног дана у циркулацији појави један такав њен снимак. Као балерина у славној трупи Дијагиљева дошла је Госпођа Рубинштајн први пут у Париз, и онда ју је уочила око Саре Бернар. Од тада она напушта балет, постаје ученица и љубимица Сарина — а по некој слути и наследница свих оних улога које је „Божанска Сара" креирала и највише волела. Међу њих спадају Маргарита Готје у „Госпођо са камелијама" и мученик у „Светом Себастијану".

Гдумци који играју на сцени са Госпођом Рубинштајн кажу, да имају осећај као да су ситни делићи челичне прашине који морају да гледају у њу, да иду за њом, јер је она велики неодољиви магнет коме не могу да се отму.

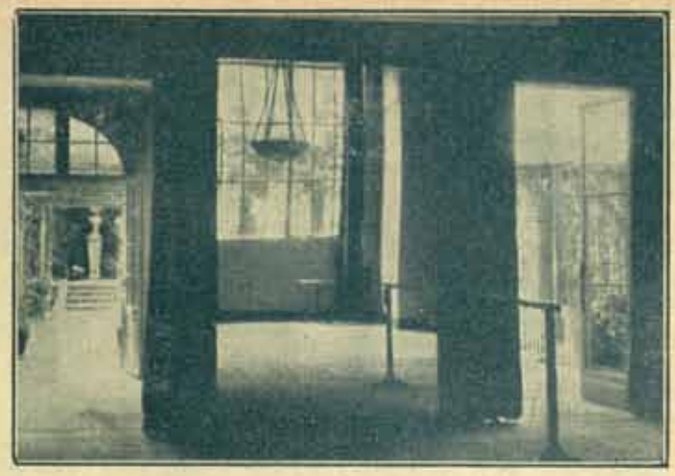
Ида Рубинштајн говори све могуће језике (а оне које не говори бар разуме) и поред тога је темељан познавалац литературе на свим тим језицима. Она за један дан одради један невероватан квантум послова благодарећи својој енергији и своме наполеоновском таленту организације и одабирања људи. У њеном дому иде све мирно и неосетно својим путем. Узалуд се ту не утроши ни један гест, ни једна реч, ни један тренутак. Јер Ида Рубиштајн уме да изабере људе са којима ради.

Часове одмора не познаје — јер не познаје ни умор.

Два сата дневно она у своме ателе-у (у коме има много од намештаја сем једне мотке за придржавање приликом вежба и једног гласовира) изводи телесне вежбе да би задржала линију и еластичност фигуре. Пијанист који за време њених вежба свира, када заврши свој посао најрадије би легао у кревет да прикупи снаге за сутра, али Госпођа Рубинштајн се после тих вежба осећа само освежена и иде право у њен незаморни базен за купање. После купања лежи петнајест минути — али ни то време не пропушта у залуд, већ учи санскрит.

Ида Рубинштајн као млада балерина у царском, петроградском балетском телу.

Један кут балеринине виле: виде се њене справе за гимнастику

На нашем снимку велика Ида, испружена на мермерној клупи поред свога басена у коме плива читав универзитет златних риба — студира улогу из последњег комада кога је за њу написао **d'Anunzio**.

Предсказана мода по небеским знацима

Силуета: само младалачка.

Нестаће једноликости: свака ће се жена облачити према своме типу, према своме начину живота.

Сукње ће се продужити: за јутро дуже за један минимум, за после подне мало више, за увече приметно дуже!

Линија сукања биће неправилна: и што ближе вечери, сукња ће бивати све неправилнија. На дневном спортском костиму неправилност ће се испољавати више у детаљу него у целини; а симетрија у хаљини за по подне биће у воланима и разним драперијама; код вечерње хаљине неправичност је у свима линијама.

Струк ће се попети више: да би се на тај начин добила што већа дужина доњег дела тела.

Рукавима ће се поклањати велики интерес: највеће фастастичности биће дозвољене између лакта и чланка на руци.

Деколте-и ће показивати најразноврсније облике: и ту је девиза асиметричност.

Драперије ће бити врло модерне: додаваће се хаљини посебне драперије или ће се исти ефекат постизавати већ самим кројем хаљине. Као украс — нарочито покупљени на предњи део хаљине — служиће годе-и и масивне француле. Драперијама линија даје могућности за најразноврснију примену.

Волани ће чинити мекшом силуету у јутру, по подне и у вече.

Носи ће се капути свих дужина и јасног облика: придржани на куковима, покриваће три четвртине, седам осмина или целу сукњу. Прави, обавијени око тела, проширени и кројени на струк у најмањој висини.

Енсембес-и ће се вићати још у већем броју: биће им за спорт, за то подне, али зато неће ипак давати утисак монотон, јер капут ће често са хаљином имати само један сличан детаљ.

Спортски костими ће се држати чисто спортске капе: прави спортски костим сачињаваће увек по своме облику једну засебну категорију у моди.

Хаљина »тротер« биће хаљина за обичне изласке у вароши: и имитирајући спортски костим, она има са гледишта практичности исто добре особине. За изласке пре подне, за пут оно ће имати потребне особине: једноставност, и по своме облику она неће спутавати кретање. Костим »тајер« одговараће истим потребама.

Хаљине за по подне ће бити у стилу декоративне елеганције: оне ће се тачно прилагођавати месту и околностима, којима су намењене. Главно је код њих компликциран крој који често даје утисак највеће једноставности.

Линија вечерњих хаљина биће врло испрекидана. Сукње позади скоро додирују под, по ивици су изсецкане у углове. Неправилности биће правило. Вечерња мода ће бити пенаста или крута, али увек сјајна.

Капути цели од лаког крзна конкурисаће капутима само украшеним крзном.

Победа импремираних свила биће већа но икад до сад: свиле са цветовима, геометриским фигурама, најразноврснијим мотивима биће велика мода.

Чипка ће се употребљавати сама или комбинована са неком лаком свилом за хаљине за по подне као и на вече.

Ешарпе, маларне и т. д. биће рађене тако да сачињавају делове хаљина.

Боје ће се носити дању: као месо, као бресква, роза-оранж, роза-сиво, роза-мов, роза-жуто, шампањ, жуто као мед, беж, беж-какао, боја песка, бисквита, плаво бледо, плаво-сиво, плаво као сафир, плаво маринско, зелено-плаво, зелено као пистација, мрко као бронза, црвено-мрко, црно и бело.

За вече: жуто, антилоп, карамел, беж-роза, живо плаво, бело, црно.

Нова тканина за дан: *réseaux tulle*, kaschanaum, frisca, tweeds le'geres, marocain de laine, jers-ey, angora, djersakashador, jersey cotell, jersey tantaisie, george-laine, maurelia, corduroy, vollondia, tussor, marocain imprimé, flamenga, crépe de Chine imprime, madaras de soie, Georget satin, ottoman, soies, cotelées.

У вече: satin mat, fleur de soie crepe marocain, moire, tulle, mousseline imprimée gase lamée, taffetas, soie et metal, crepe satin.

Живорад Настасијевић
сликар
чија је недавна изложба у Новинарском Дому прошла са великим успехом.

Ма како да одзив на овогодишњу сезону забава није у стању да одржи поређење са лањским и из ранијих година, ипак с крајем јануара и почетком фебруара, наступају велики балови.

Вечерас је ЦРНО-БЕЛИ МАСКЕН-БАЛ, уведен и одржаван у Ауто-Клубу по традицији и вазда са много укуса и успеха. 18. фебруара КОЛО ЈАХАЧА приређује у Официрском Дому, своју уобичајену игранку с маскама. За ова два елитна бала, учињене су велике припреме и одзив мора бити изванредан. Најлепши и најориги налнији кистими биће награђени а »НЕДЕЉНЕ ИЛУСТРАЦИЈЕ« приказаће их својим читаоцима.

Сем ових забава очекује се да ће пружити необичне забаве бал »ЦВИЈЕТЕ ЗУЗОРИЋ«, који је припреман уз пуну и свесрдну асистенцију београдских уметника, где ће се приказати игра и костими кроз векове. Бал се приређује код »Касине«.

Друштво »Пријатеља Француске« прави такође једну манифестацију у Официрском Дому и

Жена од прекјуче и жена од прексутра.

*

31. јануара приредили су у просторијама посланства опроштајни ЧАЈ Г-ЂА И Г. ЕМАНДИ, румунски посланик. После више од седам година, високе и срећне дипломатске службе, за време којих су се збили толико пријатни чинови по обе суседне и пријатељске земље, г-ђа и г. Емандн стекли су врло велики број оданих пријатеља и поштоваоца. Цео Београд одазвао се њиховом позиву и узео учешћа на опроштајном чају, молећи љубазне домаћине да понесу утисак искрене оданости, која се у Београду гаји према њима.

Београђанке одлазе у Ницу пред карневал.... Примећују се у монденским редовима извесне празнине, у колико се ближи велики карневал у Ници. После г-це МИЛИ МАРКОВИЋ, г-це ПЕЋИЋ, одлази и г-ца ЉУБИЦА ЈОВАНОВИЋ, виа Сен-Мориц. А тамо већ један велики број наших дама већ израније чекају долазак господина Карневала 1928.-ог.

Г-ЂА ПАВА ПАШИЋ-РАЧИЋ допутовала је из Цавтата у Београд. Њен долазак се доводи у везу са блиским и пријатним чином, који ће се још ове недеље обавити у кући г-це Даре Пашић, у Позоришној улици. Ипак је истина....

Тел. 52-80.

г-ђа Л. Христић, п.председница друштва, заложила је се да тај бал буде у што пријатнијем виду, са малим дивертисманом. Играће се менуети и лаке игре по музици Лилиа. Вече које ће изненадити забавношћу и елитном публиком.

*

ЏОКЕЈ-КЛУБ је пред свеобом као што смо јавили. На заједничкој седници управног одбора Кола Јахача и Џокеј-Клуба, одлучено је да се приступи куповини куће где се данас налази Енглеско Посланство. Тај лепи хотел пружиће врло погодни кров за отмени клуб. Сеоба се ипак неће извршити пре новембра. За сада, успеле чајанке обавиће се још увек у данашњим просторијама, у палати г. Савчића. Годишњи збор ове ове установе, који је сазван за 5. фебруар, донеће дефинитивно одобрење.

Г. ВЕЛИЗАР ЈАНКОВИЋ, б. министар и председник Џокеј-Клуба вратио се из иностранства, где је ишао по г-ђу Јанковић, која се опорављала у Лезену.

Једна сугестија за наступајући бал под маскама: Бокаро костим.

Још једна црно бела маска: Букварац.

ПРЕТЕЧА НАШЕ МОДЕРНЕ ДЕВОЈКЕ

Једнога дана, између осамдесете и деведесете године прошлог столећа, дошла је у Варварин једна необична млада девојка. Цео Варварин, а он се састоји само из једне улице, провирио је кроз прозор и из трговина да види ту девојку смелих гестова и ошишане косе.

То је била нова учитељица, Милица Јакшић, кћи Ђуре Јакшића.

Одмах су настала паланачка оговарања. Причало се о њеној коси, о цигарети, коју је пушила као мушкарац. А она се није обазирала на све то. Припадала је групи оних слободоумнијих жена осамдесетих година, које су почеле да схватају еманципацију. А одрасли у кући, поред оца боема и песника, и она

Милица, кћи Ђуре Јакшића.

је волела боемски живот, али је носила у себи и трагове очеве болести.

Можда је само и слободније живела, али слободан живот у оно доба имао је пуно ограничења и пред расуда. Ипак она пуши, шиша косу, воли стихове и одушевљава се поезијом свога зета Војислава Илића — старијег.

Једнога дана удала се. Свадба је била у Варварину а младожења учитељ. За време ручка запевао је Војислав Илић... А она је онда заплакала... Скривала је, можда, у себи неку другу љубав и оплакивала је тада, баш на дан свога венчања.

Умрла је млада, покошена истом болешћу којом и њен отац.

СКУПШТИНА ХАЗЕНЕ ПОДСАВЕЗА

Прошле недеље одржана је скупштина Београдске Хазене Подсавеза. Скупштина је прекорила рад старе управе, изабрала нову, и ставила јој у задатак, да испита рад старе управе, па ако нађе неправилност у раду да је доживотно дисквалификује. Нова управа је састављена од чланова свих клубова, са г. Д. Стојановићем председником и г. Чермановићем и др. Петејем потпредседницима.

И ако је неактивност старе управе Б.Х.П. у многоме кочила рад, ипак су клубови својом иницијативом урадили много на пољу хазене. Најинтересантнија је ипак била као и увек утакмица даме Југославије и Б.С.К. којом је тим црвених амазонки постао првак Б.Х.П.

Лепога су успеха имале и наше вредне хазенкиње из унутрашњости где су се истакле особито Шумадиске играчице из Крагујевца. Остала друштва по провинцији показале су такође нешто успеха, као оне н.пр. из Земуна, Пожаревца, Митровице и других места.

Чирић.

МУДРЕ РЕЧИ

Човек се може врло лако познати по жељама које има.

Када се учине многе глупости у лудости, долази се до искуства у љубави.

Љубав је по некад као веверица: довитљива је, дрска и стидљива.

Тешко је не бити неправедним према оном, што човек воли.

*

За непоштеног је тежи грам злата него товар правде.

Захвалност може најдубље да се осети и најлакше заборави.

Тим београдске хазене.

КРАЉ. ДВОР.

ОПТИЧАР

С. ШАЈНЕСОНОВ

БЕОГРАД — Теразије 32

Зграда „Анкер". Телефон 24-33

једина специјална оптичарска радња

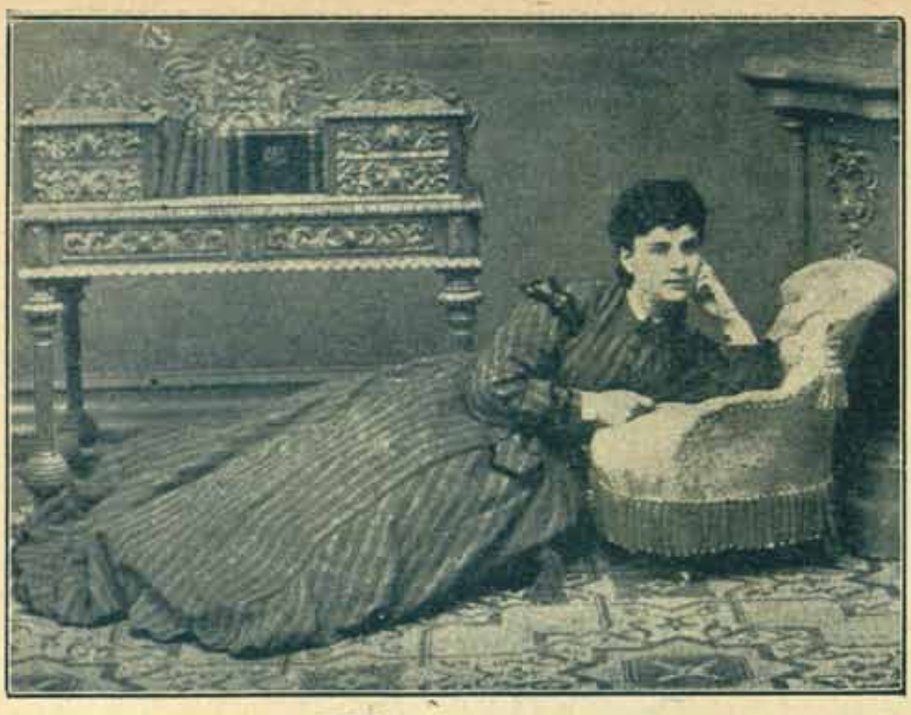

ВЕЛИКИ ИЗБОР:

ЦВИКЕРА, НАОЧАРА, ЛОРЊОНА У НИКЛУ, ДУБЛЕ И РОГУ. САВЕСНА ИЗРАДА ПО ЛЕКАРСКОМ РЕЦЕПТУ. БАРОМЕТРА, ТЕРМОМЕТРА И АРЕОМЕТРА »Zeiss-Punktal« СТАКЛА, ФОТО-АПАРАТА И МАТЕРИЈАЛА.

— СОПСТВЕНА РАДИОНИЦА —

Београд пред фо

Поза пре 50 година.

Зар се не сећате више кад смо ... ли мали, па мало већи, у нашем предратном Београду, фотографских атеље-а Милана Јовановића и Кенига, где су нас водили после врбице да се сликамо у новим хаљинама и пуштеним, као коњски реп фризираним косама?

Па после као девојке у првим балским хаљинама, утегнуте у струку и врату, са великим ореолом косе око главе и великим процентом сентименталности уочима?

Зар се не сећате више оне торту-ре, која се у нашем детињству звала сликати се у новој хаљини са књигом у руци „за одлично учење и примерно владање"? Данас нам то у сећању личи по мало на пломбирање зуба, сва та процедура, са свим њеним помоћним справама у које су нам главу укљештавали, и са свим оним немогућим ставовима руку и ногу, да би слика само испала што патетичнија!

Таман вам удесе леву ногу, а ви померите десну руку, или таман потрефите став главе („молим окрените главу мало лево, а гледајте ма ло више десно у апарат") а вама утрнула десна нога или вас почео да сврби нос!

Кћи Мише Анастасијевића, г-ђа Вуковић, са својом кћери.

Марија Јеленска, лепа глумица за којом је стари Београд лудовао, чији се живот тихо и тужно завршио у туђини.

А врхунац свега је, што онај го сподин, који непрестано завлач главу под онај црни чаршав и жми ка на једно око, поред све те тор туре тражи још да се љубазно сме шите!

Данас, са нашим исцепканим жи вцима и негованим укусом, данас ни ти би што слично више могли издр жати, нити би нас пак такав једа патетично усиљени снимак у позла ћеној фотељи са лажним пејсажо као позадином могао задовољити

Без икакве нарочите припрем ми се данас напрасно решимо на сликање. Лифт нас попне на трећи спрат палате Руски Цар и ми се на ђемо пред критички — испитивач ким погледом симпатичне сликарке уметничког атеље-а „Портре".

У неколико речи ви покушавате да објасните госпођици да желите бити на слици што лепши, што инте ресантнији и што млађи, и дотле вам она и не обраћајући пажњу на ваше жеље (јер из искуства већ зна да сви желе то исто) њеним уметнички изрутинираним оком премери све сразмере и неразмере ваше физијономије, трудећи се да сакри је од објектива оно што се да са крити, а да извуче преда њ оно што вреди извући из вашег типа.

Данашња модерна уметничка фотографија нема многе ни компли коване помоћне реквизите.

Најглавније јој је помоћно сред ство уметнички образовано и ис кусно око сликарево, онда још по неки шал, неколико метара лампе-а или броката, један диван, један параван као црна или бела позадина. У толик је теже задатак који ле жи на сликару, у овом нашем слу чају на сликарки пред чијим је из вежбаним оком и неумољивим об јективом продефиловао скоро сав уметнички, боемски и монденски Београд.

Ту су поред целе породице наше Краљице (која већ сама за себе чи ни једну колекцију лепотица) две сестре Пашић. Једна са очима јас ним и благим, очима њенога оца, друга са очима најлепшим, ка који ма приступ бране неки сиви велови. Бивши шпански посланик del Grado, отмен, витак, сед, као американац.

Генерал Бодреро у крутој гала униформи, претрпан орденьем и по

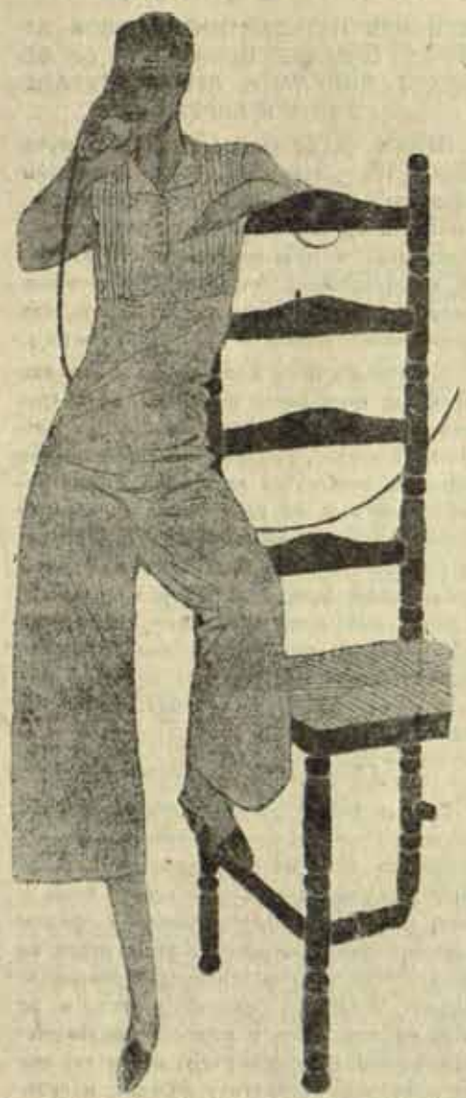
Мода на Београдском Корзо-у.

Кад се у излозима цвећарница заплаве прве љубичице, тада и модискиње износе пролећне шешире. Монотонија моде почиње да ишчезава. Данас је за жену друга сезона од три месеца са истим шеширом на глави. Макар ће преправити неки стари, само да би освежила своје лице новом бојом и формом.

Наша жена је успела да упозна вештину подмлађивања и обнављања. Она увек иде за париском модом у растојању од петнаест дана. У томе јој иду на руку београдски трговци, који прате и ишчекују све новине, почев од вунених тканина Ролла, па до свилених Банкоа.

Београдски излози су зато изложба париских новитета, а све то, што долази из Париза и мења се брзим темпом, учи Београђанку да трансформира и улепшава своју фигуру.

Њој није увек потребно да прелиставa журнал. Нека прошета само недељом од 10—12 и тада ће видети све што жели, и

ако покупи више детаља имаће своју фигу креацију.

Виђење плаве и сребрнасте материје у излогу Демајоровића. Ове сезоне на балу је врло уобичајена плава боја. Она има више нијанса, али све су нежне, лаке и пријатне. На плавој хаљини од крепа носе се плаве чипке. Некад су мало загаситијег тона. А на сребрном ламе-у носи се плава чипка и обратно, на плавоме сребрна чипка.

Вулетић је изложио читаву скалу нијанса окр боје и екри, која има у некој нијанси боју зрелог класја. За вечерњу светлост те нежне боје, сличне лицу мат тени, дају нарочиту лепоту дамама и оне личе на калемљење те-роз.

Покрај тих двеју боја, розе никад не излази из моде. Оно је симбол најсвежије прве младости и шнапарица увек сања о розе хаљини на првом балу, кад су и у њој све мисли ружичасте.

Карију излаже увек лепе вечерње материје, меки креп-сатен, који привлачи даме, и свилени ведур алатно-ружичаст.

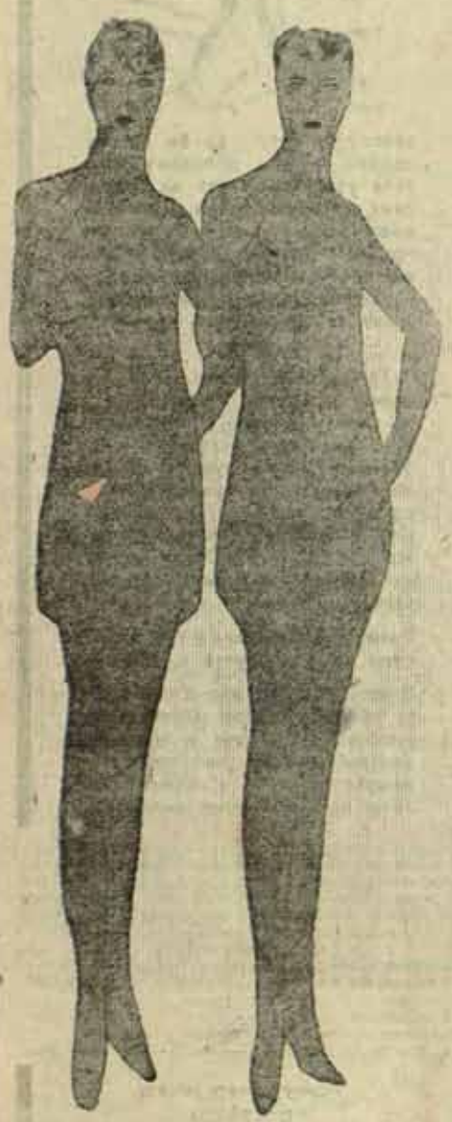
Конфекционе радње још налажу бално тоалете. И зимски мантлови од пелца нуде се дамама, да их обавију својим топлим крзном док се још спушта ова густа зимска магла.

Једну елегантну хаљину видела сам у излогу Косте Јовановића. Тегет креп-жоржет у комбинацији са бојом екри и перлиран бело. Као да је навучено лако болеро, и отшкринуто на грудима, а одоздо провирује нежна екри боја.

А сви су излози пуни цвећа, оних примамљивих свилених ружа, и од сомота са великим кадифастим листовима, или прозрачним, некад као змијице, или листићи растреситих хризантема, које се депрнају на рамену.

Вештачки цвет је осмејак на зимској тоалети. Он потсећа жене на пролеће, на љубав, и некад га напарфимишу и тај мирисни дах их опија, а опија и кавалере у махнитом чарлстону.

Некад је зима била суморна да загаси-

Модерно рубље у најновије доба показује опет тенденцију да се врати ка белој боји. Када се упореде ови комади тила, свиле и чипке са Евиним смоквиним листом, наилазимо на фрапантну сличност модерног веша са оним, што га је могла имати прва жена.

тим бојама. Сад је испуњена пожним сопштама сиву боју.

Иде госпођица Кнез Михајловом улицом и као да симболизира белу перуницу. Капут нешто зелен, а око врата бео пелц, и при дну бело крзно, и шешир зелен.

Београђанке се више одушевљавају што фаним мантловима него од крзна. Све нијансе теракоте, беж и суво лишће виде се на корзо-у. Испод тих мантлова осећи се витка силуета. И шешир даје лепоте лицу, кад је у истом тону. Можда је боље да се носе штофани капути, јер ће се мање таманити скупоцене животиње.

Свака дама, истина има по једну малу животињицу око врата. Мушкарац је човечнији. Његова тоалета не тражи толике жртве а женска мода је тиранин, и не пита колико треба да се жртвује животињица, да би се улепшала жена.

То је иронија на нежни и лепи пол, чије је једино оружје заводљиви осмејак.

А београдски корзо је пун таквих осмејака. На корзо се доноси младост и смех. Ту је изложба очију, усана, витких силуета. Очи на корзо-у већ постају карактеристичне и типичне. И сваки странац каже: Видео сам жене на корзо-у и све имају сомотске дугуљасте очи.

А неки се жале да се од бере-а не може проћи Кнез Михајловом улицом....

Бере, бере.... и само бере...

Али испод бере-а блистају најлепше очи.....

И корзо би био суморнији, кад у подне и увече не би се појавиле бере.

ЕЛЕГАНТНИ СЕРВИЗИ

су понос сваке добре куће, — домаћице, ако хоћете врло лепе и модерне разне сервизе да купите добро и јевтино, онда је за Вас корисно да посетите највеће стовариште стакла, порцулана и кина-сребра

Косте Малушевића

БЕОГРАД

Краља Милана ул. 53. (до Старог Двора) и Његушева ул. 27. (Цветни Трг).

Тајне лекова из средњег века

„Пиће љубави" од сувих - „акрепа"!

НЕКОЛИКО ИНТЕСАНТНИХ ЛЕКОВА ИЗ ТАМНОГ СРЕДЊЕГ ВЕКА, КАД СУ СЕ УМЕСТО ПИЛУЛА И ЛЕКОВА ГУТАЛЕ ЗМИЈЕ И АКРЕПИ.

Познато је, да је медицина као наука постала тек у току XIX. Века. У ранијим вековима медицина је била у врло блиском контакту са мистиком, са врачбинама, чаролијама, и празноверицама. АЛКИМИЈА и тајанствена, »чудотворне« источне травке играле су видну улогу, као што, код примитивних народа и дан - данас играју.

У Средњем Веку апотекар је важио као чаробњак; нису ретки случајеви, да је где-који бансузни фармацајт завршио на разбуктаној ломачи. Људима данашње научне медицине смешне су лекарије Средњег Века; с тога није на одмет по неки од њих извући из средњевековне таме и осмотрити на који начин јадни и невољни људи лечили своје болести, којих је и одда, као и данас, било врло много. Ако ништа друго, а оно бар видећемо и имаћемо једно задовољство више: свесност да смо ипак људи цивилизације и научних. утврђених истина.

СТРАХ ОД ТРОВАЊА

Средњи Век је ужасно патио од страха тровања. Против случајева тровања примењивана су често пута најчудноватија средства. Један од занимљивих лекова баше и камен званн »БЕЗОАР«; њиме би тражли отрованог, јер су веровали, да ће отров из његовог тела од »чудотворног и лековитог камена« побећи — изаћи из тела, и да ће се он повратити у живот. Има докумената, из којих се закључује, да су тај лек употребљавали и противу кужних и губавих, али нема нигде записано, да је когод од њих излечен. Средњевековни јеленн гутали су змије — отровнице, да би из својих црева истерали глисте, које су им биле досадне. То су опазила неколико средњевековних научника, који су куповали убијене јелене и у њиховим цревима налазили змије, ради чега су се бацили ја посматрање кретања јелена, и тако су утврдили, да они заиста гутају живе змије отровнице, да би на тај начин истерали глисте из својих црева, пошто све глисте не могу поднети друштву змије, које их трују, али јелену то ништа не шкоди.

Исто тако утврђено је, да јеленн, кад би осетили да су отровани, загњуре главу у воду све до врата, и остали би тако са главом у води све дотле, док не би осетили престанак деловања отрова. При томе непријатном лечењу они су колачили и бућили очи, све док оне не би постало велике као какво јаје; затим би јадни јелено трљали очи по дрвећу да се врате у своје шупљине све дотле, док им очи не би поискакале као каменчићи напоље, а народ је исколачене јеленске очи називао »БЕЗОАР-КАМЕЊЕ«, које је употребљавао за лечење отрованог!

Твоје тело

изискује негу, да би остало здраво. — За исправну негу тела успешан је већ од дедовских времена прави »Фелеров мномирсни Елсафлуид«. Он приводи ослабљено тело и новој снази и свежини, ожнвљује нерве, ојачава мишнце и жиле, те прије свим деловима тела.

Трљања и мазања Елсафлуидом поспешују оптон крем, те тако уздржавају тело увек отпорним и чврстим за рад. Умивања Елсафлуидом јачају уморене очи, те умирују нерве и утажују боли. У спољашњој и нутарњој употреби пружа поуздану заштиту проти кијавице, инфлуенце, грипу, заразних болести и назеба.

Развођен одличан је за испирање, за грло, уста и грлић.

Више од 30 година Елсафлуид је обљубљен због многостране његове спољашње и нутарње употребљивости, као поуздано домаће средство и козметикум. Јачи од француске винковице.

Захтевај у апотекама и подесним радњама и у најмањим местима изричито »Фелеров« прави Елсафлуид у покусним флашицама по 6 дин., у двоструким по 9 дин. или специјалним флашама по 26 дин. Ако немаш прави наручи директно поштом но тада долази јефтиније, што више поручиш одједном, јер се поштом и поштарином стоји:

9 покусних — или 6 двоструких — или 3 специјалне флаше	62 Дин.
18 покусних — или 12 двоструких — или 4 специјалне флаше	102 Дин.
54 покусних — или 36 двоструких — или 12 специјалне флаше	250 Дин.

Адресу назначи јасно:

Apotekaru

Eugen V. Feller u Stubici Donjoj

Elsa trg 37, Hrvatska.

РОМАНИ, ПРИПОВЕТКЕ, ПЕСМЕ

	Динара
Антологија Енглеске лирике, одабрао и превео Др. С. Стефановић	15.—
Антологија Кинеске лирике, одабрао и превео М. Црњански	15.—
Бвона Пијер: Атлантида	30.—
За Дон Кихота	30.—
Бешевић Ст. На голготу, песме	10.—
Бојић М. Песме	10.—
Вагнер Шарл: Крај огњишта	30.—
Буди Човек	20.—
Доде Алфонс: Тартарен Тарасконац	20.—
Тартарен на Алпима	35.—
Тарасконска Лука	25.—
Приповетке	25.—
Достојевски Ф. М. Злочин и казна	60.—
Еверс Х. Х. Алраун	40.—
Зола Е. Приче Нинони	15.—
Епиктет и М. Аурелије: Обрасци воље и среће	15.—
Иго Виктор: Богородичина црква у Паризу I/II	80.—
Илић Војислав: Целокупна дела I/II	80.—
Илић В. Мађи: Приповетке	15.—
Јаро: Гдумице и балерине	40.—
Куприн: Јама	20.—
Лихтенберг А. Мали Трот	15.—
Лоти Пјер: Лотијева женидба	25.—
Мантегаца П. Један дан на Мадери	20.—
Мудрост Живота	30.—
Мишел Жил: Жена	60.—
Мопасан Гиј де: Један живот	30.—
Ниа руских приповедака	15.—
Нушић Б. Рамазанске вечери	30.—
Петковић-Дис: Сакупљене песме	30.—
Петровић Милорад: Сељанчице, сељаци и разни мотиви, песме	20.—
Петрушевски И. Фрина	12.—
Прево Марсел: Пјер и Тереза	30.—
Предић Урош: Монографије уметника са 12 слика у боји	15.—
Рењије Х. Страх од љубави	30.—
Роланд Р. Жан Кристоф I/III	70.—
Сарсеј М. Пут ка срећи	25.—
Да срећно живиш	25.—
Серао Мат. Сентименталне новеле	15.—
Три љубави	10.—
Огњем и Мачем I/IV	120.—
Сјенкијевић Хенрик: Quo Vadis I/II	70.—
Смајлс С. Штедња	40.—
Самопомоћ	40.—
Српске Народне Песме I. Марко	5.—
Судерман Х. Бригa	30.—
Талстоа П. С. Нови Људи	30.—
Увјлд Оск. Кантервилски дух и друге приче	15.—
Франс А. На белом камену	30.—
Црвени крин	35.—
Печењарница код краљице Педок	35.—
Мишљења г. Жерома Коњара	25.—
Жеље Жана Сервијана	25.—
Побуна Анђела	40.—
Мршава мачка	10.—
Хајнинг Ј. Писма која га нису достигла	20.—
Хјелан Н. Гарман и Ворсе	30.—
Чехов А. Црни монах и друге приче	30.—
Приче непознатог човека и друге приче	30.—
Хладна крв и друге приче	30.—
Шемпсор Ф. Копрена	40.—

ПЕДАГОГИКА, ФИЛОЗОФИЈА, КРИТИКА, КЊИЖЕВНОСТ

Брауншиг: Историја педагогике	20.—
Вагнер Ш. Буди човек	20.—
Крај огњишта	30.—
Епиктет и М. Аурели: Обрасци воље и среће	15.—
Кловз. Е. Детиња душа	20.—
Искрљев Јов. Коедукација у светлости експерименталне педагогије	20.—
Леј Др. А. В. Експериментална педагогија	20.—
Мардон: Што год радиш ради како ваља	6.—
Мантегаца П. Мудрост живота	30.—
Мишел Ж. Жена	50.—
Пандуровић Сима: Огледи из естетике	10.—
Петронијевић Бранислав: Историја нове филозофије	60.—
Оптимизам	15.—
Чланци и Студије	25.—
Основи теорије сазнања	60.—
Поповић, Ник. Др. три предавања: Имануел Кант Интелигенција код човека, О Савременој Филозофији	20.—
Скерлић Јован: Омладина и њена књижевност	100.—
Српска књижевност у 18 веку	80.—
Светозар Марковић	50.—
Јаков Игњатовић	40.—
Паланг Ж. Основи Социологије	25.—
Станојевић Вл. Лудило и култура	30.—
Марковић Др. М. Логика	15.—
Стојановић Коста: Расправе и чланци из Науке и Филозофије	60.—
Талетов П. Социологија и Литературе	15.—
Толстој Лав: Јеванђеље	25.—
Фавр Л. Научни дух и научни метод	10.—
Фаге Е. Увођење у филозофију	25.—
Вештина читања	20.—
Увођење у књижевност	25.—

МЕДИЦИНСКА БИБЛИОТЕКА

Др. Антић и Др. Борић: Клиничко лабораторијски практикум са 90 слика	100.—
Вајнберг: Козинофилија	20.—
Воронов С. Калемљење семеника	20.—
Јовановић Ђорђе проф. Др. Рак и малигне неоплазме	20.—
Костић Др. А. Речник хистолошких израза	20.—
Основи хистолошке технике	60.—
Основи хистологије са 500 слика	400.—
Микро-фотографски Атлас нормалне хистологије	120.—
Костић-Јонсић: Седименти мокраће, са 45 слика	50.—
Клинички преглед прибора за дисање (дет.)	60.—
Пецић Др. Св. Хигијена з народ	50.—
Танасовић Др. Проф. Имунитет	20.—

СЕКСУАЛНА БИБЛИОТЕКА

Блох О. Слободна љубав	15.—
Проституција	15.—
Галтнер-Боснер: Како да се сачувамо од венеричних болести	15.—
Гурмон Реми де: Природа Љубави	40.—
Елис Хевелок: Љубавне вештине	14.—
Крафт-Ебинг: О полном прохтеву	15.—
Лерој Аланс: Материнство или како сам васпитала своје кћери	15.—
Мајер Рнег: Жена као мајка	40.—
Окер Блом: Код ујка доктора на селу I/II	16.—
Роленлер Херман: Сексуална Физиологија	15.—
Основи секс. педагогике	15.—
Сирбле Жорж: Живот у двоје	15.—
Живот Младића	15.
Живот Девојке	50.—
Стопс Мери: Мудро Родитељство	20.—
Љубав у браку	25.—
Форел Август: Полно Питање	100.—
Етички и правни сукоби у полном животу	15.—
Живот и Срмт	5.—
Полна Етика	8.—

ИСТОРИЈА, ПОЛИТИКА

Драг. Васић: Карактер и менталитет једног поколења	20.—
Вендел Х. О Југославији, Италији и Албанији	10.—
Јовановић Сл. Уставобранитељи и Њихова Влада	60.—
Марковић В. Православно монаштво и манастири у Средњевековној Србији	30.—
Недељковић М. Основи Политичке Економије	100.—
Петковић Вл. Манастир Студеница	100.—
Старине, записи и листине	100.—
Николајевић: Три Непадовића	10.—
Станојевић Ст. Историја Срба, Хрвата и Словенаца	20.—
Историја Српског Народа III. издање	100.—
Убиство Аустријског Престолонаследника Фердинанда	10.—

ФИНАНСИЈА

Леви Жорж Рафаил: Увођење у финансије	25.—
Шеферов Сл. Наше финансије	40.—

РАЗНО

Белше В. Порекло човека	15.—
Цвијић Јов. Говори и чланци I. II. III. и IV свеска	200.—
Цимбал Ш. Шта је Електрицитет	16.—

Дно мора дебелога

— Количина воде у морама и океанима. — „На неким местима, море уопште нема дна", тврдили су научници XVIII века. — Подморски вулкани. — Рекорд — дубина од 9636 метара. —

Да ли сте кадгод ставили себи овако питање:

— Колико има воде по морима и океанима наше опште мајке Земље?

Дозволите, да вам одмах ставим на расположење жељени одговор.

— Претпоставите да су корита и басени васколиких мора и океана земљиног шара празни и суви, и истовремено замислите да постоји једна огромна река, која у та празна корита доноси по *један кубни километар воде за један минут* — т. ј. количину, коју наш ум врло тешко представља, пошто она износи, изражена у литрима, округло *један билион литара* (1,000.000,000.000).

Узмимо, даље, да је та чудовишна река почела пунити празна океанска корита од тренутка, кад је на свет дошао Исус Христос, т. ј. од пре 1927 година, и даје од то доба у корита дотицало свакога минута по један кубни километар воде...

— А колико је протекло минута од доба Христовог рођења? — прекинуће ме, можда, каква радознала читатељка.

— Тридесет првог децембра ове године биће једна милијарда дванаест милиона осам стотина тридесет једна хиљада и две стотине минута, округло узевши. Него, молим вас, не прекидајте ме; Дакле, варате се, ако мислите да би поменута река успела да за горенаведени број минута испуни сва мора и океане до њихове данашње висне: то би се десило тек кроз 600 година, или, друкчије речено, лета Господњег 2528-ог.

Чак и кад вам никад у животу не би пало на памет да свој мозак замарате сличним питањима, ипак ће вам овај пример моћи добро послужити за потпуније разумевање оног школског:

— Једна четвртина земљине коре је копно, а три остале четвртине налазе се под водом.

Горњи пример, који је дао француски професор и океанограф Туле, није никаква измишљотина или фантазија, већ почива на озбиљној научној подлози, — на познавању морског дна.

Нарочите научне експедиције, на нарочито опремљеним бродовима, стално крстаре океанском пучином премеравајући јој дубину.

Занимљиво је нагласити да је још у XVIII веку човек имао врло неверну и непотпуну слику о рељефу морског дна и да је било људи од струке који су тврдили да на извесним местима *дна уопште и нема!*

Данас, међутим, ствар сасвим другачије стоји, и многе подморске области су врло добро испитане. Од океана је Атлански Океан најбоље испитан, а Тихи — и највећи — најмање. С обзиром на његову огромну површину, ствар није ни мало зачуђавајућа.

Дно Атланског Океана је врло не ло неправилно и неравно, а може се упоредити са једном огромном и искривљеном чинијом, која се пружа од Севера на Југ и која је од Северног Леденог Океана раздвојена једним огромним подморским планинским ланцем, познатим у нау ци под именом „Вајвил — Томсонов Праг"; највише тачке овога ланца налазе се на хиљаду метара испод водене површине. Осим тога, један венац, скоро паралелан са западним обалама Европе и Африке, дели Атлански Океан на два дугачка „шанца"; у висини Екватора, тај венац је пресечен, — те на тај начин добијамо у Атланском Океану четири засебне преграде, две на Северу, а две на Југу.

Највећа дубина, измерена у Атланском Океану износи 8513 метара, а налази се у Порто — Ришкој Провалији, код Антилских Острва.

Једна од најзанимљивијих одлика Атланског Океана јесу његова *вулканска острва*, која изгледа да улазе у састав оне огњене линије, која се пружа дуж Средоземног Мора, па иде преко Асора на Антиле. Један од најбољих познавалаца морскога дна, кнез Алберт од Монака пронашао је код Асорских Острва један *активан подморски вулкан*, чије ждрело има величину Женевског Језера.

*

Рекорд у дубини носи Тихи Океан: у Провалији Тонга измерена је фантастична дубина од 9184 метра! Кад се узме у обзир да је то место удаљено од извесних острваца свега за 60 километара, онда се добија пад од 15%. Али то још није све: најдубља тачка, до које је сонда за мерење доспела, налази се на више од девет и по километара испод океанског огледала, или, ако баш хоћете тачно да знате на 9636 метара! Та рекорд-дубина налази се код Каролинских Острва, на јужној полукугли земљиној. Сонда од челичне жице (пречник 2,5 милиметра), оптерећена претегом од 60 кгр., одвртала се брзином од 2 метра на секунду и на дно је стигла тек после 1 часа и 23 минута! Вративши се натраг на површину, сонда је собом донела и чврстог материјала са тога страховито дубоког дна, а донела је и воде, која се у тим дубинама налази, те су научници могли да у лабораторији испитају геолошки и хемијски састав и тих делова „мора дебелога", чију је силину, снагу и тајанственост и наш народ онако сликовито унео у своју народну песму:

„Или грми, ил' се земља тресе,
„Ил' удара море о брегове".

Р. Ј. МАКС.

КАКО МОЖЕ ЈЕДАН СТУДЕНТ СВОЈА УСТА ПРЕТВОРИТИ У — ДИМЊАК!?

Познати индијски национални радник и политичар, Махатма Ганди, повео је недавно најрадикалнију борбу противу — пушења. У једном свом говору, одржаном пред студентима у Мадрасу, рекао је да дуван не треба пушити, па био он домаћег или страног порекла.

»Пушење«, — рекао је Ганди, — »руши живце и постаје страст, од које човек не може да се отме. Како може један студент своја уста претворити у димњак!? — упитао је присутне студенте Ганди зачуђено: — То не доликује једном човеку, а најмање једном студенту.

Затим се Ганди обара и на пропаганду противу пијења кафе и чаја, — који, — по његовом мишљењу, — такође веома штетни по организам човечији. —

Краљ Музичких Инструмената
"АЈХЛЕР"
БЕОГРАД — Франкопанова ул. 35
НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ СВИХ ВРСТА
МУЗИЧКИХ ИНСТРУМЕНАТА И НОТА
ПРОДАЈА БЕЗ КОНКУРЕНЦИЈЕ.
ПРИМАМ ПОРУЏБИНЕ ПО ЗАХТЕВУ.
Оправке врши са гаранцијом.
Ценовник шаљем бесплатно.

МИСТИНГЕТА — ПАРИСКА КРАЉИЦА МУЗИК-ХОЛА

Кад је први пут запевала песму „Париз је лепа блодинка", сви су били залуђени за њом, и ни једна њена песма није тако одушевила. Певале су отмене даме, мидинете, цео Париз...

Да вам представимо Мистингету. Речи нису довољне да опишу то биће, које је цело покрет и ритам. А како би се описао њен осмејак, тај полутужни осмејак, који, ипак, увеселява све изложе и зидове Париза, гдегод се Мистингета смешки на афишима.

У њеним очима пуно је нианса. Час су меланхоличне, као да се нечега сећају... А коса јој је златна и понеки несташни промичак шири се на њеном челу.

А Мистингетине ноге?

Оне су исто толико чувене као и њен осмејак.

Савршенијих ногу нема ни свету. Најбаналнија музика постаје виртуозна кад њене ноге улепшавају музички такт.

Таква је Мистингета, шармантна, витка, лака. Са неисказаним укусом уме да носи најсиротију хаљину у најобичнијем скечу. Својом уметности она је заузела највише место.

Кад је публика види како се појављује насмејана на бини, или игра у групи гирл-а, нико не може да појми колико треба напора и рада, да се добије та еластичност њеног талента.

Живот једне звезде није никад оно што живот даме из отменог света. По цео дан уметница мора да се вежба, да ради гимнастику, одржава дијету, проучава тоалете.

Мистингета студира линије својих хаљина са Жесмаром, који има неисцрпну фантазију. А после долази њен обућар, модискиња, која добијаху од ње упутства, како да изведу креације, које ће она обући. Посећују је и добротворне даме, које увек имају да је за нешто замоле, а Мистингета не уме никад да их одбије.

Цео јој је живот послован.

А она проводи своје дане у својој елегантној вили у Паризу, а лети у Бужавилу, у једној дивној кући, где још олуди дух царице Жозефине.

У Буживалу проводи пријатне часове са својим сином, братом и мајком. И њена мама, г-ђа Буржоа, врло је срећна и поносита на уметничку славу своје ћерке.

Јер Мистингета се раније звала Жана Буржоа. Један комичар крстио је тим именом Мистингету, а у Паризу је скраћено зову „Мис", и многи мисле да је енглеског порекла.

Ако запитате Мистингету да вам прича нешто из својих успомена, она помиње с болним, осмејком.

„Имам их сувише много, али нису све веселе. Али кад се присећам, највише волим да оживим успомене кад сам била девојчица и с виолином у руци журим на час у Париз. Две моје другарице прате ме. Ја седим у купе-у. Тек ме нека удари лактом.

„Шта Жани, ти још сањаш о уметничкој слави".

Позориште је увек привлачило. И једног дана на представи, толико је плакала, да су они око ње хтели да је истерају.

Имала је да се бори са својом породицом због предрасуда, јер и у Француској сматрало се раније као изгубљена девојка, која ступа на бину.

Али она је имала снажну вољу и ступила је у музик-хол. Почетак је био скроман. Лагано она се пењала, и сад је у Паризу најславније име у музикхолу Мистингете.

КАКО СЕ ПРОФЕСОРИ ЖЕНЕ

Др. Хери Ц. Мак Кун, професор Универзитета у Питсбургу, пре извесног времена подигао се на једном авијону са госпођицом Рут И. Хорд, учитељицом из Маунт Плезант, Тен, да у ваздуху склопе брачну везу.

Венчаници су повели собом и два сведока, т. ј. авијатичара, који је управљао авијоном и г-цу Елизабет Ворнок из Питсбурга, њихову интимну пријатељицу. Када су се апаратом дигли на висину од 4.000 стопа над Централ Парком, свештеник је обавио обред.

После свршеног обреда, младенци су се провозали један сат над Централ Парком и околином, па су се затим спустили на аеродром, где им је била спремљена одлична закуска од њихових пријатеља.

•

Кажу да су професори јако расејани људи. Према овом догађају, ја бих те тврдње побио, јер да је и младожења професор био заборављан, он се уопште не би ни женио, али свако, он је приредио једно пријатно изненађење својим пријатељима и поштоваоцима, јер он је први професор, који се венчао у ваздуху.

РАБИНДРАНАТ ТАГОРЕ НА ПУТУ

Велики и широм света познати индијски песник Рабиндранат Тагоре, који је приликом свога великог пута по Европи, свраћао и у Београда, сада, после дужег одмора, путује по Азији. Његова популарност је свуда велика и свуда га дочекују велике масе света. Тагоре, и овом приликом путује само у пратњи своје секретарке. —

УСПОМЕНА НА МЛАДОСТ

Једна висока, отмена, старија жена стајала је недавно пред једним, савршено уметнички израђеном сликом, која је носила наслов:

»ГОСПОЂА У ЗЕЛЕНОЈ ХАЉИНИ« и била изложена у »МЕМОРИАЛ ХОЛУ« у Филаделфији, и посматрала портрет, тресући се од плача.

То је била Леди Милисент — Хауес, а портрет, који је тако тужно посматрала, била је уметнички израђена слика ње саме, пре двадесет година, када је била ВОЈВОТКИЊА ОД СУТЕРЛАНДА.

Чувар Уметничке Галерије посматрао је радознало ту жену, која је необично дуго посматрала у сузама тај портрет и приметио сличност између даме и портрета, по изразу госпођиних очију, које су још увек биле веома живе.

Упитана, она је одговорила чувару, да је то заиста она у својој младости, и слика је била њена својина али су је новчане неприлике нагнале да је прода, и ако је то учинила с тешким срцем.

Купио ју је један богати рентијер и предао Галерији Уметничких Творевина у Филаделфији. —

СИН ШВЕДСКОГ КРАЉА — НОВИНАР

Скандинавски владари сматрају се за једне од најслободоумнијих владара са широким - демократским - образовањем и погледима исто таквим. Принц Вилхелм, други син шведског краља Густава, налазио се до сада у Сједињеним Државама Америке, где је, као и прошле године, држао предавања о своме путовању по Африци.

Принц Вилхелм сада описује у неким шведским листовима своје утиске из и онако добро познате Америке.

Принц је редовни сарадник неколико ових листова и сматра се за једног од врло добрих новинара. —

Победница

У натјечају за најјефтинију цену јест Сутнеров

прави швајцарски будилник Бр. 105.

са поузданим анкеровим стројем, који уз трогодишње јемство стоји још само **64 Дин 20 п.**

Исто тако прави швајцарски џепни часовник Бр. 100 анкеров строј - Ремонтоар - Росконф само **40 Дин. 360 п.**

Анкер-Ремонтоар-Росконф Бр. 111 са трогодишњим јемством само **69 Дин. 20 п.**

Доплатом (повуком) или уз новац послат унапред.

Нема ризика!

Што Ти се не свиђа, то се замењује или Ти се враћа новац.

Велики цеповник са сликама о часовницима, ланчићима, сваковрсне златнине и сребрнине, као и цеповник о стотинама других корисних предмета дневне употребе добићеш бесплатно, ако пошаљеш тачну своју адресу

Светској Кући H. SUTTNER, Љубљана бр. 965

Недељне Илустрације

ГАБИ ДЕСЛИ

роман једне играчице

РОМАН РАЈНХАРДА РАНКА.

8

Скоро ће бити довршена и то ће бити двор, у коме би могла становати и поносна краљица. Тада ћеш уживати близину Париза.«

»Не ја сама, рекла је она. »Ти ћеш са мном заједно. »Никада нећеш имати брига, знај насигурно.«

Од тебе нећу ништа примити,« рекао је Жака скоро жалостиво Габи је се пружила за цигарету.

»Ми ћемо дакле у Њујорку играти?« упитала је она скоро равнодушно.

»Не само тамо«, одговорио је Жак. »Ићи ћемо као и све европске уметничке величине, које дођу у Америку — из Њујорка у Сан Франциско.«

Успут ћемо начинити пуно станица и ти ћеш Габи, играти. Велики финансијери њујоршки ће ти се клањати, као и квекери у Филаделфији, чикашки милијардери и велики пивари у Сан Лују, све тако до Сан Франциска, златне вароши на Тихом Океану.«

Габи је на један пут загрлила Жака и почела у салону играти. Она није пустила свог партнера, докле неко није изненада куцнуо на врата.

Један од хотелских чиновника ушао је унутра. Био је нешто збуњен. »Опростите«, рекао је он; »двоје, човек и жена, моле да говоре с госпођицом Габи Десли.«

»Видите, да нисам код куће«, одговорила је Габи смешкајући се.

»Обоје изгледају као просјаци — жена је сељачки одевена, човек, стари Јевреј ин с белом брадом.«

Жак је пребледео, Габи је махнула главом, изгледала је као да не може себи да објасни зашто ће њих обоје код ње.

»Господине«, журно је проговорно Жак гласоноши, »молим вас, уведите обоје у једну собу, у којој ћу ја насамо с њима говорити. Сигурно они траже милостињу од госпођице Десли.«

„Ви ћете људе наћи у мојој канцеларији", одговорио је чиновник хотела и изишао из собе.

„Ја сам их очекивао", рекао је Жак.

„Кога си очекивао, пријатељу?"

„Ја сам убеђен, да је та жена у сељачком оделу твоја тетка Навратил из Моштанице а Јевреј ин мој стриц Рајцкер".

Габи је клонула и пола застрашена, пола у шали опружила руке. „Колонску воду", викнула је, „ја осећам у носу свињац у Моштеници".

„Овде је само један излаз", рекао је Жак. „Ти си Габи Десли и нико други и никада ниси познавала Хедвинку Навратил. Они те не смеју видети; ја ћу све уредити. Могу ли им дати неколико хиљада круна"?

„Дај им сто хиљада, само нека су даље од мене".

„Та је сума одвише велика. Она ће им још више заголицати лакомост".

„Дај старици доста; молим те Жак".

Жак је отишао из собе.

У то време је управник хотела увео необични пар људи у кабинет и саопштио да ће одмах доћи секретар Габи Десли.

„Па, зар нисам ја рекао", отпочео је брадати старац из Моштенице, „да ће Вама, Навратил дати доста новца. Сетите се наше погодбе: пола од целе суме Вама, пола мени. Ја сам читао чланак у новинама, где је стајао црно на бело цео живот славне играчице, да је се звала Хедвинка Навратил, рођена у Моштеници и радила у шећерној фабрици и да је се с њом догодило чудо, да је постала велика и богата уметница. Сада ће Вам она дати толико новаца да можете купити један мајур и постати госпођа".

„Нећу да будем госпођа", одговорила је стара, али ћу купити краву, јер је моја крава оматорила и не даје доста млека, и још ћу купити неколико свиња".

„Ко сте ви и шта хоћете?" у том тренутку ушао у кабинет и запитао Жак; на први поглед је се уверно да су непознати људи заиста тетка Навратил и стриц Рајцкер из Моштенице.

„Јеси ли ти Јакове?" запитао је стари Јевреј ин. „Одмах сам те по гласу познао, драги синовче".

„Ја нисам Ваш синовац и не познајем Вас", рекао је Жак одсечно. „Ја сам секретар госпођице Габи Десли и реците ми шта хоћете од ње?"

„Опростите, господине", рекла је стара сељанка, „али је Рајцкер читао у новинама, да је госпођица Габи Десли моја сестричина Хедвинка Навратил и мислила сам на једну ситницу на једну краву и две свиње — јер је Хедвинка јела мој хлеб, пошто се њен отац, пијанац, о њој није старао —".

„Шта брбља ова стара", прекинуо је Јевреј ин, „она нема памети, она је овде дошла да тражи своје право. Хедвинка је стала њу доста новца и сада тражи да се наплати. — И ти нећеш да будеш мој синовац? Добро — буди странац, али плати".

„Пре свега чиним Вас на то пажљивим, да немате шта тражити. Госпођица Габи Десли није ро-

њена у Моштеници, већ у Марсељу и то увек може документима потврдити".

„Забога", викнула је стара. „Рајцкер, шта сте то урадили? То није моја сестричина; сада сте ме навукли да потрошим за пут сав свој новац".

„Габи Десли вас жали", рекао је Жак, и неће да идете кући без новца, али под условом да више никако не долазите овамо и да више не причате глупост, да је она из Моштенице. Ја ћу Вам — како се зовете, мислим Навратил — ових десет хиљада круна исплатити".

„Не узимај", рекао је Рајцкер на ухо Навратил; затим је окренуо Жаку. „Господине, мада сам убеђен да сте мој синовац Јаков — десет хиљада круна нису доста. Сто хиљада тражи Навратил".

„Ва сте безобразан Јеврејин и ја ћу наредити да Вас одмах избаце из хотела. У осталом, пошто тим тоном говорите, повлачим понуду".

Жак је познавао своје људе и знао да ће Јевреји сада друкчије судити. Али је тетка Навратил рекла: „неслушајте Јевреја, господине, њему никада није доста. Дајте ми десет хиљада, а ја ћу му половину дати".

„То не треба да чините", рекао је Жак, „Јевреју ћу за његов труд дати још три хиљаде, а Ви ћете примити свих десет хиљада, Навратил".

Спустио јој је у руку банкноту од десет хиљада круна, а Јевреју три хиљаде; затим отворио врата и рекао: „идите!"

„Рђав пазар", рекао је Јевреји.

„Хвала, господине", рекла је стара жена. Обоје су отишли из хотела.

Жак је се опет вратио Габи и рекао: „ствар сам уредио како треба. Говоримо сад о нашем предстојећем путу".

И Габи није питала како изгледа њена тетка и како живи. Умела је ћутати о ствари која њој није била пријатна.

— — — — — — — — — — —

На лађи „Император", оном пливајућем огромном хотелу, која својим путницима даје највећи луксуз и комфор, путовали су Габи и Жак за Америку.

Габи је одмах постала центар друштва, у коме је био и господин Слускин, назван краљ угља у Пенсилванији.

Слуски је био прави атлет и енергичних црта лица, које су се задржале и ако је имао шесет година. Он је био прави Американац, мало су га се тицале жене и остао је нежењен.

Сада је причао Габи, како је без интересовања прошао поред многихевропских знаменитости и да је рђавим зејтином куваним италијанским јелима покварио желудац због тога је морао четири недеље пити у Карсбату врућу воду.

Али пошто је се излечио од желуца, тек сада је озбиљно срчано оболео — био је се заљубио у Габи Десли.

„Зло ако ова лепа жена не пристане да буде госпођа Слускин, жена човека, који својим милијардама може да поплоча златом пут од Њу-Јорка до Филаделфије", рекао је у себи.

Али то није хтео да призна, јер није хтео да купи мачку у џаку. Најпре је хтео да се увери да ли је жена, коју воли, заиста леди, достојна њега. Сада је се уверио о томе да је Габи достојна да буде жена једног лорда.

Пред сам долазак у Њу-Јорк приређена је била на „Императору" свечаност. Састављен је био импозантан варијете програм; то није било тешко јер је ту био један италијански тенор, једна одлична пијанисткиња, један песник, који је читао свој спис и више других који су увели учешћа. Рачунало је се и на суделовање Габи и играчица је обећала.

Свечаност је текла тачно по програму. Најсјајнија је била игра, Габи и Жака.

Завеса је се дигла и видела се Габи у луксузној соби да лежи у свиленој постељи. Пробудила је се из сна, скочила и обукла се пред очима публике.

Затим је дошао Жак и обоје су играли, Габи је певала неколико од својих песама о дозвољеној и недозвољеној љубави. После су опет играли и Габи је очарала гледаоце, а највише Слускина, краља угља из Пенсилваније.

После представе био је свечан ручак и тада је Американац седео до Габи. Мало је говорио, посматрао је лукавим очима и попео се с њом на кров и седео с њом у крај, где их нико није могао видети.

Сада је запитао, би ли имала вољу да му буде жена. Рекао је да је толико богат, да би јој сваки дан могао дати чек од десет хиљада долара и да она никада неће моћи толико живети да потроши његово имање. На крају је запитао: „колико година могу у најбољем случају још живети? Рецимо још десет. Тада сте још млада жена и можете се удати за млађега. Ја желим тих десет година да будете моја".

Габи је се насмејала. „А ако живите још двадесет година, или дочекате сто година"?

„Онда је то Ваша несрећа, госпођице Десли. Сваки посао почива на претпоставци. Волите ли спекулације"?

„Не — ја не спекулишем са животом".

Слускин је ућутао. За тим проговорио: „мој предлог је био одличан и један добар трговац га не би одбио".

При искрцавању у Њу-Јорку, Габи је била дочекана од читаве чете репортера, који су дошли били нарочетом лађом. Жак их је одстранио од своје пријатељице, а сам им је дао толико обавештења, да је сутра дан у свима новинама било читавих чланака о Габи Десли и слика славне играчице.

У осталом ствари су текле онако, како је Жак био предвидео. Они су путовали из вароши до вароши, од једног триумфа до другог. Најбогатији Американци су јој се удварали, а пре свију господин Слускин, који ју је пратио до Сан Франциске.

Поклона је било као киша. Најпосле је њу и Жака позвао господин Слускин на ручак на једном свом пољском добру, које је било одлично уређено.

На богатом ручку, који су спремили Њујоршки кувари и гомила извежбаних слугу послуживали предао је господин Слускин Габи тапију од тог добра. Оно је припало играчици са свим оним што је било на њему, па и с луксузном вилом.

Затим доцкан у ноћ, вратили су се у Њу-Јорк, где су Жак и Габи наћмили најскупљи хотел.

У Чикагу је Габи доживела ретко изненађење. Једно вече је шетала са Жаком поред језера Мичигана и посматрала пристаниште с многим лађама и радинке, који су носили тешке предмете.

Догодило је се, да је један од радника пао под тешким теретом. Жак и Габи су пришли малој гомили људи, која је се за час створила око несрећног човека.

„Хеј, Јапо", рекао је један на чешком језику, „зар не можеш устати? Узми мало ракије, којом се ти увек лечиш".

„Боже мој", уздахнула је Габи Десли, „Јарослав Залески"!

Сада је Жак боље погледао у несрећног човека и у њему познао некадашњег часног племића.

„Мој брат", уздахнула је поново Габи.

Играчица је наредила да се онесвешћени човек дигне и пренесе у болницу, где је лепо негован. А када је отишао из болнице, позвао га је један адво-

кат, који му је саопштио да му је једна госпођа оставила сто хиљада долара, чију ће камату Залески доживотно као ренту уживати. Несрећник никако није дознао, која је то милостива госпођа била.

У Сан Франциску је господин Слускин рекао последњу реч: „Хоћете ли поћи за мене, Габи? Овде је тестаменат, моје имање је Ваше, ако будете моја жена".

„Жао ми је", одговорила му је она, „што не могу примити Вашу понуду. У Америци ће бити жена, које ће се моћи купити".

„Ни једну другу, због ом, госпођице Десли".

„Срдачно јој је пружио руку и убио се. Он је био последња жртва Габи Десли.

8.

ПОСЛЕДЊЕ ПУТОВАЊЕ

Габи је поболевала, када је отишла из Америке. Она је имала у телу отров и назвала је великог господина у Бечу, коме је била своју љубав поклонила убицом.

Жак је саветовао Габи, све ангажмане, који су већ били закључени, да напусти и да живи у својој ново озданој „Вили Моде" и да се лечи.

Прошле су још четири године. Габи је се надала оздрављењу, Габи је очајавала, плакала, смејала се и говорила да се осећа добро и да може опет наставити свој занат. Габи је се као црв савијала од бола. Мењала је се као што се мењају четири годишња времена.

Беснио је светски рат.

Немачки аероплани су гађали Париз. Габи је седела у подруму и мислила да ће скоро умрети и радовала се да цео Париз пропадне у рушевинама.

Зар је требао Париз да остане, када више не буде ње било? Не — до ђавола Париз!

При том је мрзела Немце. И само један једини пут је се дигла да би ту мржњу показала, још један пут је играла.

У Трокадеру је приређена свечаност у корист ратних жртава. Ту је играла Габи, али не са својим партнером.

Ослањајући се на Мадлену, изишла је из гардеробе позоришта.

„Капљице", викнула је Габи и собарица јој је пружила стаклење, чије лек ублажавао њене болове.

Огромно клицање је испунило зграду, када је се Габи појавила на позорници.

То је оздрављење, мислила је Габи, ја морам играти, неред ме је упропастио — јест, хоћу да играм, не само вечерас, сутра, прекосутра, увек.

На глас музике, у њене ноге је ишла ватра, страст је ритмички покретала њено лепо тело. И она је се смејала играјући: у њеним очима је се огледало одушевљење.

На један пут, за време шпанске игре, опет су наступили болови и то велики. Крупне капље су покриле њено чело и спрале белило с лица.

Габи је осетила да је издаје снага.

Врисак — Габи је поскочила, а затим онесвешћена пала на земљу.

Жак је појурио иза кулиса, а пришли су и лекари.

„Куће", рекли су лекари, „како је могла бити пуштена самртница да игра"?

Али су се лекари преварили. Габи још није била самртница. Њена огромна енергија још једном је отела играчицу од смрти.

Жак, који је дотле избегавао да станује у њеној вили, сада је се преселио к њој.

Дању и ноћу седео је поред постеље своје пријатељице. Неговао је с пуно пожртвовања, и јако је осећао њену патњу. Стално је се трудио да растера од ње црне мисли, које су је јако мучиле.

„Је ли истина", запитала га је једне ноћи, „да тело у гробу иструне и постане прашина"?

„Али душа живи вечно", рекао је Жак.

„Ах, шта је душа. Тело је лепо и само оно је живот", одговорила је Габи.

Затим је скочила и тражила да напише тестаменат. „Све има теби да припадне, пријатељу" рекла је Жаку.

„Никако нећу — ја сам био твој најбољи пријатељ".

Она је ухватила његове руке својим врелим прстима. „Мислим, Жак, да сам само тебе волела".

„Вараш се, Габи — иначе би се за мене чувала".

И они су се гледали као двоје, који су живели једно поред другог и нису се разумевали.

Идућег дана је Жак позвао адвоката. Све је оставила сиромасима, невољнима и болеснима и само незнатан део Жаку.

После неколико дана лекар је рекао Жаку:

„Све је узалуд. Чинио сам шта сам могао. Учинићу још један покушај; сутра ћу довести једног колегу, специјалисту за такве случаје.

„Доведите га, докторе, али мислим да је ту крај".

Лекар је махнуо главом. „Било би добро, да је крај. Болови госпођице Десли су ужасни, али се она јуначки бори са смрћу".

Нису прошли ни двадесет четири сата, па су се показали знаци смртни.

Габи је од бола јаукала, да је ес чуло изван виле.

Дошао је славни колега. Пришао је болесничкој постељи са страхом. Жаку је се учинило да тај лекар пати од исте болести као и Габи, која је у том тренутку молила за морфијум.

Страни лекар је се сагнуо и рекао: „ја ћу Ваше болове ублажити, Габи".

Она га је укочено погледала. Њене бледе усне су биле насмејане. „Гастон — Гастон", говорила је она, „пренеси ме".

Он је својом дрхтећом руком убрисао зној с њеног чела. Затим је молио Жака да изађе из собе.

Када је Жак опет ушао у собу Гастон Бернар му је рекао: „Знам Ви сте били њен најверији пријатељ, господине Рајцкер. Али њена, смрт ће и мене јако погодити, јер је она била љубав моје младости и од онда ни једну другу жену нисам волео. Остао сам сам".

„Гастон Бернар", викнуо је Жак пренеражен; „спасите Габи".

„Не могу јој вратити живот, већ само олакшати њену смрт. Остајем овде до њеног последњег часа".

Габи је лежала под утицајима морфијума дремајући. „Гастон, море, Жак — Како леп сан"!

Жака је она сањала идући у смрт, која је ову ослободила свих патња. Поред њене постеље стајали су Жак, пријатељ њене душе и Гастон, пријатељ њеног тела.

Равнодушно је Париз примио вест о смрти велике Габи Десли. Онда су биле друге бриге — рат.

А када су Габи пратили до гроба, на један пут су загрмели топови и Парижани су побегли у подруме. За мртвачким колима су остали идући само Жак и Гастон, као да њима није претила опасност.

Габи Десли је сахрањена без опела, без свештеника. Земља је покрила лепоту.

Жак и Гастон су се растали на изласку из гробља. Један је отишао десно, други лево, али оба заузети једнаким мислима: Живот није ништа друго већ корак у двоје са смрћу.

Куда — — ? — Крај —

графским објективом

изричној жељи изретуширан на четири деценије.

Госпођа бугарског посланика Ризова, наша црногорска лепотица, која се сликала из љубопитства — да види дали се и у Београду може направити један добар портре.

Фини, дугуљасти лик младе госпође Ђокић - Ђорђевић; монголска лепота госпође Вучо. Достојанствени господ. Фрањо Петриновић.

Госпођа Вука Гарашанин са својим дететом, као са слика старих мајстора.

Г-ђица Цаца Јанковић као козак, египћанка, у групи карата.

Изванредно укусни костими и позе Госпођа Шице и Маре рођ. Бајлони и њиховог брата.

Седа лепота Др. Славка Милетића, који је такође по изричној жељи подмлађен ретушом.

Аскетска, проповедничка глава Иве Андрића, који је се сликао преко воље, по наговору, „да макар један добар портре остане потомству".

Озарени портре конте Ива Војновића, кога је госпођица Ксенија довела пешке чак на трећи спрат — и који је искрено изјавио да ће још више жртвовати за лепоту ако је потребно.

„Већина господе која су позирала за портре у мом атељеу" каже симпатична сликарка „изазову пријатан израз очију тиме што се загледају у класично чисти лик бивше грчке краљице који виси на зиду, а конте Иво, тај велики естета ми је признао, да његов озарени израз води порекло од помисли на добар ручак".

Немогуће је одреда преписати целу листу тих лепих дама и изразите господе нашег друштва, али је исто тако немогуће заобићи бар још неколика имена.

Одмах уочите најновије снимке, после повратка из Барцелоне, наше балерине Госпођице Бошковић са малим змијастим косама, удовима и позама.

Ту је и у безброј снимака ухваћена Мис Београд, по мишљењу младе сликарке „најфотогеничније лице, које ме директно инспирише сваким својим ставом".

Мала чигра Рики тек пошто је видела своју слику, искрено изненађена је узвикнула: „Па ја сам мислила да сам ружна, а ја сам сасвим

Поза данашње жене.

допадљива"! Из опере је ту Г-ђа Лиза као „Грета", Јурењев, Каракаш и т. д.

Из Скадарлије: Крклец са дигнутим оковратником од горњег капута, као кад се ујутру враћа од Гинића. Растков лик Исуса са Дирерових дрвореза, стилизовани Вељко и Сузана, Винавер, Бранко Поповић, Сретен Стојановић и сви остали из тога кола. Два снимка интересантне главе Милоја Милојевића (на једном је сличан Кубелику, на другом помало реклами за калодонт због изванредно белих и једнаких зуба).

„Шта да Вам кажем о дамама? Видите да су јасне и да имају смисао за позу. Хоће по сваку цену да су лепе и младе! Па то хоће и господа, сва од реда, без обзира на занимање и године!

Г-ца Анка Барловац.

Г-ђа Полићевић, г-ца Х. Николић и г. Полићевић.

СВАДБЕНО ПУТОВАЊЕ

Ако је истина, да се само о оним стварима које су се преживеле може добро говорити, писац ових редова требао би да одустане од писања јер никада није био жењен нити ишао на свадбена путовања, само што он сматра да о тој слаткој теми баш може писати, јер можда у обратном лежи истина: да се само може о оним стварима лепо писати, које су врло далеке. Они који су то једном преживели, прешли су преко њих, док међутим један целибатер често мисли на та путовања. Девојке имају цркву у срцу а младићи вагоне за спавање и то оне, што ће их узети оног вечера, кад са изабраном женом пођу. Има ли човека који није на карти сликао у машти своја љубавна путовања, што ће их правити са неком незнанком?

Најпре у Италију, — то нам је остало од романтичне епохе Мисеа. Сунце и плаво њено поднебље привлаче као магнет

Они, који су се ослободили романтичне традиције, траже изразитијих оригиналности. Азурна обала, Италија, мимозе и ноћне серенаде, избачени су из маштања. Сад је на реду северна Африка, са њеним паласима, пустињама и џазом под палмама. Сад одмах по венчању путује један познати београдски млади пар у Каиро, да над гробницама Фараона у Луксору, кроз музику грамофона, одигра један „Валентино танго". Као што видите, карта младих парова измењена је после великих ратова и маршуте воде све више на Исток, што дубље у његове боје и његову мистику.

Кут једног врло познатог београдског салона.

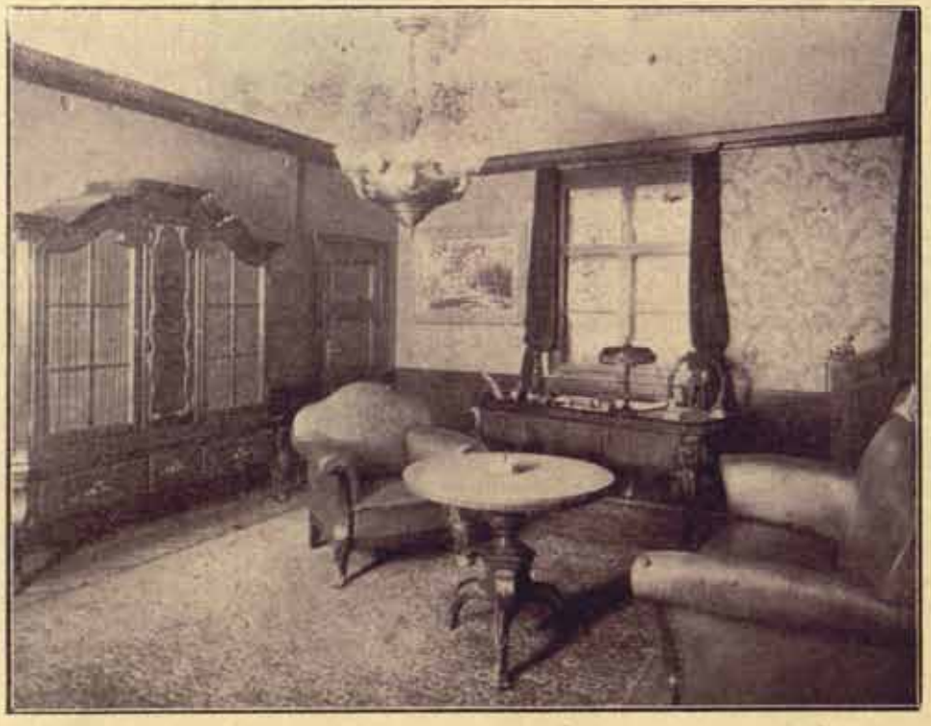

УСКОРО ЋЕ АЈФЕЛОВЕ КУЛЕ НЕСТАТИ

Јављају из Париза, да је француска влада одлучила, да сруши т.ј. да је демонтира и да уклони, ону огромну гвоздену конструкцију са обале Сене. Познато је да је Ајфелова кула привлачила огромни број путника, који би њеним прелази или пропутовао или се задржао у Паризу.

Време око демонтирања и уклањање исте куле сигурно би требало најмање три године.

Како јављају Ајфелову кулу морају демонтирати јер прети опасност да не дође до катастрофе, пошто конструкција почиње да попушта.

Кабинет за рад министра Н... (Израда Боте Ерман, Београд).

Једна српска соба Стевана Сремца

Један од најчешће и најрадије читаних писаца нашега времена, када се естетички укус публике потпуно изменио, да не речемо искварио, још и данас јесте Стева Сремац. Родом из Сенте (у првим својим приповеткама, док није изишао на глас, он се потписивао Сенћанин) по свршетку Вел. Школе, кад је ступио у службу као предавач, отишао је у Пирот, одакле је, после кратког времена премештен у Ниш. Ту је затекао и стекао круг добрих пријатеља, који су, као и он, већим делом данас покојници. То су Мих. Гавриловић, б. посланик у Лондону, К. Стојановић, б. министар финансија, Ж. Хаџић, б. нар. посланик, Божа Кнежевић, писац „Мисли" и „Принципа Историје", П. Љотић, б. упр. учит. шк. у Н. Саду — и писац ових редака. Стева је био нераздвојни друг ових људи, са којима је он дан и ноћ, више ноћ него дан проводио.

Кад је, после неколико година проведених у Нишу, где је почео писати своје приче „Из књига цароставних", „Ивкову Славу", „Божићњу Печеницу" и др. премештен у Београд, Сремац је, у прво време, становао код свога брата Јована, лимара у т. зв. Фишеклији, сада Кр. Александра ул. Затим га је позвао у стан ујак, Јов. Ђорђевић, тад. министар просвете и црквених послова. Но Стева се није могао привићи њиховом начину живљења. Живећи врло лепо још из Ниша са Павловићем, професором, овај му понуди једну собу у свом стану, што Стеван оберучке прихвати. Тако су њих двојица заједно станујући провели дуг низ година. Најпре су становали у 2 Бела Голуба, касније Светогорској, а данас Битољској ул. бр. 4. Доцније су се уселили у Г. Јевремову ул. бр. 44. Одатле је Стева јуна 1906 отпутовао у Соко бању, да се више никада не врати. Тамо га је смрт ургабила.

Неће бити без интереса описати собу у којој је Сремац становао и радио.

Најпре је упадала у очи богата библиотека, у којој се налазио велики број белетристичких писаца старијега времена и историјска, стручна, научна дела. Било је до 4000 свезака. Наследници су целу збирку књига поклонили нишкој библиотеци — а ову су, изгледа, Бугари упропастили.

На средини собе стајао је прост сто за писање, за који је касније рођака Десанка из Елемира израдила диван чаршав. Сто је био претрпан хартијама и ваздa у нереду; али се Стева у њему умео снаћи. Још прво га дана забранио је служавци да му сто за писање „доводи у ред".

— Носи је ђаво, викао је Стева љутито, кад му нова служавка сто уреди, од тог њеног реда мени се створи неред у глави и не могу ништа на нађем шта ми треба.

Иза писаћег стола је мален, масиван осмоугаони сто од ораховине са мермерним постољем. На њему је стално стајао прибор за кафу са шољицама и кафа се кувала по 6 и 8 пута дневно.

На једној страни, крај постеље, где нису штелажи са књигама зид је био покривен ћилимом, а поврх њега висиле су слике „Чочек" од Р. Вукановића и једна историјска слика од Кирила Кутлика. Напоредо су биле још четири дивне слике Ђоке Крстића, а и спод ових фотографија ујака Ј. Ђорђевића. Десно од стола за рад, била је столица за љуљање, на којој је Стева често по ручку дремао.

Сремац је волео чистоту и уредност и соба му је ваздa изгледала, како се каже, као кутија. Како је стално пушио, то је собу стално ветрио. Кад га је ко посетио, на пр. рођак Е. Дероко, брат Јоца, Ст. Рибарац, Риста Одавић, Милорад Гавриловић, Божа Кнежевић, Јанко Веселиновић, Матош — а долазили су многи — одмах је спремана кава.

Одређено време за рад Стева није имао — радио је кад је имао „штимунга". Свака његова прича у почетку нема више од 10. реди, а после је шири и разрађује. Тако је „Поп Ћира и поп Спира" од 15. реди у почетку као књига изнела 30 табака.

М. П.

ЈЕДАН КОРАК
Српско-Немачком зближењу.

Везе између Гете-а и Србије су старе и стогодишње. Гете се дивио нашим народним песмама пре једног века, а ми се дивимо њему читав век.

Ми смо имали први превод потпуног Фауста од Г. Савића још 1885. поновљен после Европског Рата. Г. Савић се, према томе, Фаустом бавио и сам пола века. Али се г. Савићевом преводу замера језик, српски језик, који је главна тешкоћа наших преводилаца, — јер нам је језик још сиромашан и необрађен.

Фауста занимљива ствар, први је на српски преводио архимандрит Сава Павишевић (1880); исто тако, Фаустом се бавио као преводилац и један Кнез Цркве, епископ новосадски Г. Иринеј.

Г. Одавић се »бацио« на Фауста 1903.

Г. Риста Одавић.

кад је као драматург Народног Позоришта хтео да га изнесе на нашу бину. Затим је радио на њему читаву деценију, пренео га 1915 кроз Албанију, вратио га опет у Србију и читао о Фаусту све могуће коментаре, (који су га окивали, спутавали, мучили), док није с јесени 1927. месеца септембра, видео сав превод пред собом и престао да се обазире на нова тумачења. На Бадње Вече исте године савесни је преводилац видео и прве штампане примерке.

Г. Одавић, који је дао сјајан превод **Оњегина,** превод пред којим су се поклонили и Срби и Руси, дао је тако, најзад, и превод Фауста, превод пред којим ће се поклонити и Срби и Немци. Његов превод је уз то диван акт пијетета поводом стогодишњице смрти Гетеове, која се ближи. У име нације, за понемчену **Хасанагиницу,** Г. Одавић уврштава Гетеу посрбљеног **Фауста** и доприноси узајамности српско-немачкој један велики, драгоцени дар, плаћајући један национални дуг.

филмски свет

ЧАНГ, филм из џунгле, пред приказивањем код »Касине«.

По цену живота, два неустрашива филмска оператера из атељеа Парамантових, пошла су и дубоко зашла у прашуму севернога Сијама, у непроходну Џунглу, која је за све смртне остала неприступачно царство дивљег звериња. Бели човек, ма како наоружан, није се усуђивао да туда крочи ногом.

Оператери, не плашећи се за свој живот, промицали су кроз ова чуда природе и снимали све што су видели: чудну вегетацију и страшне становнике џунгле. Час видимо чопоре дивљих слонова, час тигра у трку. Овај необично узбудљиви филм, делује на гледаоца и као документат и као уметничка творевина тако непосредно, да му се дах заустављa. Г. Мајер Мерион Купер и г. Ернест Шедсон, који су Чанг снимали, крили се ноћу у шупља стабла, показали толико хладнокрвности и витештва, дали су човечанству један филм без шаблона, непосредан у његовој дивљини, поучан и узбудљив. *Чанг* је заиста сензација сезоне.

Снимак из егзотичног филма »Чанг«.

ЈЕДНО БИОСКОПСКО ВЕЧЕ У СОВЈЕТСКОЈ РУСИЈИ

Посветили смо биоскопу наше прво вече у Љењинграду (Петрограду). Са Панаитом Истрати и Франсисом Журденом видели смо један филм који је направљен у целости од снимака актуелности и докумената и зове се:

Десет година после Октобра. Редитељ му је био Сефир Шуб, онај који је дао на исти начин филм *Крај Романова.* Било је главно стрпљиво тражити за овај филм у завојима филмова, оне сцене које се односе на револуционарни живот за време оних историјских дана Октобра и Новембра 1917 години у Петрограду. И зато смо у овом филму могли видети правог Љењина, како живи и у једном патетичном тренутку каже: „Сад ми прелазимо на конструкцију Социјализма". За човечанство је то било нова епоха. Сад нас ово вече у биоскопу то потресе. Плоча је сачувала Љењинов глас а филм његову плаву слику. Преживесмо неколико узбудљивих минута.

За тим се на платну нижу сцене из Совкино-Журнала. Указује се час Њујорк, час Лондон, Берлин, Париз. Догађаји од пре три недеље.

*

Посетили смо сутра-дан атеље Совјетске фабрике филма. Баш тог јутра показали су ми у једном петроградском листу, читаву страну посвећену полемичној дискусији између садање управе фабрике и комунистичке организације. Пример изванредне критике филма.

Совјетска фабрика филма у Петрограду има 20 редитеља и смештена је у просторима једног мјузикхола и ресторана, које су мало преуређене, тако да три главна атељеа располажу са 1700 квадратних метара простора и 18.000 ампера осветлења. У сали за пројецирани видео сам сасвим нов филм *С.В.Д.* од два млада филмска редитеља Козинцева и Трауберга (24 године). Према принципима совјетског филма, овај нови филм није реконструкција већ гледање кроз комунистичку призму једног аутентичног догађаја. Производња филма износи 10.000 метара на дан.

Леон Мусинак

„ИЗЛАЗ СУНЦА" БИЋЕ ЈЕДАН НЕОБИЧНО УСПЕЛИ ФИЛМ РЕДИТЕЉА МУРНАУ

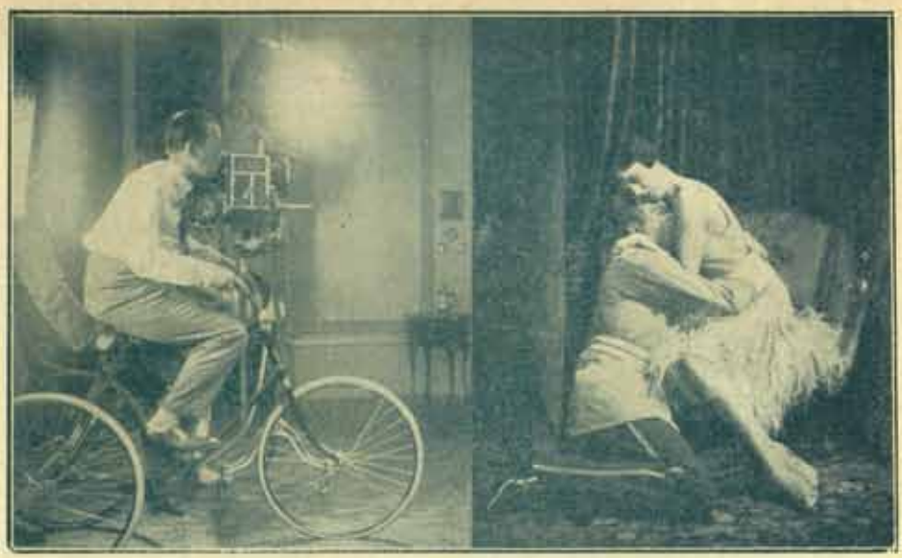
Имамо у рукама једну читаву књигу похвала, којима је сва европско-америчка штампа обасула редитеља Мурнау, после креације његовог најновијег филма „Излаз Сунца" са Жорж О'Бријеном у главној Улози и Џанетом Гајнор, његовом партнерком. Мурнау је направио тај филм у Холивуду, где је био позван да креира неколико филмова, пошто је у немачкој индустрији стекао има, давши „Фауста".

Њујорк-Дели-Њус пише, да овај нови филм генијалног немачког редитеља туче *Варијете,* филм који нам је остао у памети као један од најуспелијих творевина немачких редитеља. Таква искрена и општа признања која су потекла у Америци после премијере „Излаза Сунца" нагоне нас да очекујемо уновом филму један изванредни догађај сезоне.

Сцена из »Излаза сунца«, необично очекиваног филма, који је пред приказивањем код »Коларца«.

Шта се данас игра у познатим драмским позориштима.

ПОЉУПЦИ КОЈИ НИСУ ТАЈНИ. Режисер оператер мотре једним оком на страственост љубавника и снимају само оне пољупце, који им се учине довољно изражајни као овај из »Последњег валцера«.

При крају прошле позоришне сезоне, талентовани позоришни критичар Анри Биду, први је — ако се не варам — подвукао појаву осетног опадања драмске литературе у Француској. Пре неколико дана познати позоришни писац, бивши председник Удружења драмских аутора у Француској, Пјер Волф, у једном темпераментном и безобзирном чланку штампаном ту скоро у »Comoedia« трудио се да докаже, да је француски театр пошао низа страну и да му нема спаса. Наравно да је тај чланак изазвао још темпераментнију полемику. Неки су остали на страну П. Волфа, док су други, на челу са председником Удружења директора париских позоришта, Макс Морејом, не баш тврдили супротно, али тек у многоме ублажавали погледе Пјера Волфа.

Несумњив је факат да позориште преживљује велику кризу у целом свету. Биоскоп, радио и спорт су општи разлози кризе театра и његови врло опасни конкуренти. У томе ни Француска не чини изузетак. Од тридесет позоришта у Паризу, која ових дана играју драмске представе, нећете наћи више од седам која играју комаде ма и од просечне литерарне вредности. У свима осталим позориштима царује лака комедија. И од тих седам позоришта, ниједно нема на репертоару комад за који би ма који критичар (изузев Етјен Реја) тврдио да чини изузетак констатација где се француска драма налази у декаденцији. Социална драма, историска драма, драме у стиховима непостоје више у Француској. Кад Анри Бернстен не стави на репертоар свога Gymnase-театра драму карактера и страсти, онда ни она не постоји. Многи раније успели писци ћуте. Можда је то зато јер је у Паризу тешко пласирати свој комад ако нисте новчано заинтересовани у коме позоришту, било као власник, закупац, подзакупац или акционар. Жил Ромен је доста плодан, али нема увек подједнаку срећу код публике. После »Д-р Нока« публика се не одазива много његовим стварима. Ленорман исто тако. Његово последње дело »Mixture« по свему судећи неће се дуго одржати на репертоару Mathurins-театра. Кистемекер одавно не пише драму, већ се враћа комедији.

При појави »Леополда Љубљеног« од Жан Сармана на репертоару театра Comoedie des Champs-Elysees, подељено је мишљење о његовој вредности. Етјен Реј указује на тај комад као на доказ да француски театр не пропада, већ напротив. Несумњиво је да »Круна од карата« и »Рибар липана« доказују велики таленат младог аутора.

»L'Annonce faite á Marie« од Пол Клодела, поново стављена пре непуних десет дана на репертоар театра публику и поред свег мишљења једног Жак Копо-а да је највећи живи драмски песник света Пол Клодел.

У Gymnase-у се већ више времена држи на репертоару »Le Venin« од А. Бернстена, једног несумњиво најизразитијег позоришног аутора.

Француска Комедија одавно није ставила на репертоар значајну премиеру. »Les Affranchis« ће М. Ленери не остављају жељени утисак. Од реприза које даје ових дана треба нарочито истаћи успех »Lorenzaccio« од А. Мисе-а. Поред ове »Les Affaries sont les Affaires« и »Le Marquis de Priola« су најмање једанпут на репертоару сваке недеље.

Одеон такође тражи успехе у репризама. »Г-ђа с камелијама« (са Идом Рубенштајн) је често на репертоару поред »Леле Пустоловине« и »Арлезијанке« која је постала класична на репертоару другог француског позоришта.

Позориште Porte St. Martin исто тако репризира Ростанов »Chantecler« у новом декору, за који је био расписан конкурс и на њ имали право сви сценографи света, изгледа да ће у сезони одстуства сваке драме у стиховима имати већег успеха но на премијери.

Пјер Фронде, за кога се мислило да је напусто театр, написао је ових дана комад са доста претенциозним насловом, »Les Amants de Paris« и стављен је на репертоар театра Sarah Bernhardt.

Репертоар осталих позоришта су комади »За касу«. Довољно је прочитати наслов па се уверити да није друкчије: »Биће сама после поноћи«, »Кети боксер«, »Треба поправити Софију«, »Ева сасвим гола« и тако даље.

Сем Бернстена, који припада старој али доброј гарди драмских писаца, данас ни Француска нема више довољан број аутора, који би били толико снажни да поново завладају публиком и врате је правом театру. Међу њима многи су писци á la mode, који пишу за публику овакву каква је, допадају јој се, али чија слава, код те исте публике, пада у заборав оног истог дана када дирекција театра скине њихов комад са позоришних афиша. Због тога, после Пеште и Беча, оперета почиње да цвета и у Паризу, деградирајући до краја драмску уметност и стварајући перверзне прохтеве код публике за сваку акцију на сцени.

Па ипак, поредећи репертоар француског тетатра овакав какав је, са репертоаром данашњих немачких, италијанских па чак и енглеских позоришта, он још увек оставља далеко за собом све остале својом продуктивношћу, духовитошћу, савременошћу и сценском живошћу.

Б. В.

Бебе уживају рано пролеће на Калимегдану

Београдске мајке са колицима, изводе своје бебе на ваздух.

Кад се помоли први сунчани дан, београдске шипарице мисле на шетњу на Калемегдану и Топчидеру. А млада мама једва чека да изађе са својим колицима. Модернизирала се и она, и не допушта да јој дете носи бона. То је њена најлепша креација, и она ужива кад пролазници баце понеки осмејак оној лупкој главици, што се смеши на белом јастучету. И она некадашња шипарица, која је хватала погледе на улици, сад је постала нежна мама, и као да је ништа друго не занима на улици до она колица. Стрепи над њима на великим раскрсницама, опрезно их подиже и тражи сунчане стране.

И та модерна хигијенска нега већ се опажа на деци последњих година. Она имају више руменила на лицу, несташнији су, умеју да воде разговоре, и да постављају таква питања да се и одрасли зачуде.

Калемегдан је најлепша забава београдске деце. Она се ту освежавају још док су у колицима, а чим проходају играју се с гомилицама песка, терају бицикласте, а уназоколо маме уживају....

Млада мама сва је заљубљена у своје дете. Ако мисли неко да јој се удвара, треба да направи комплимент њеном детету. Она увек види лепоту на дечјем лицу. То је оно право осећање материнске љубави, која све улепшава. И та љубав увек јој даје осмејак лицу. Она се инстиктивно смеши, кад тера своја колица.

То није осмех кокетерије, већ материнске љубави. Лепши рај је тада и Калимегдан и улице, а сви људи бољи.

Срећна је мајка, која може да изнесе на сунце своје дете. А колико је матера, којима је то ускраћено. Радионица, канцеларија, чионица, затварају мајку с њеном великом и болном љубави. И колико има радости, исто толико и патње у материнству.

Карин Михаелис

Данска књижевница, писац »Женине опасне године« говори у Београду.

Карин Михаелис, чувена данска списатељица одржаће у среду 8. фебруара у великој сали Новог Универзитета једно врло интересантно предавање са темом: »Љубав, брак и развод брака.«

Карин Михаелис је без сумње најмаркантнија женска личност и као интелектуалка и као списатељица и као префињени познавалац женске душе.

Ова последња њена одлика и способност, пронела је светом њено име, јер само њеним делима имамо да захвалимо, што смо данас још приближно у стању, да научно расправимо проблем женске душе и уопште женско питање.

Са толиком прецизношћу, и са тако дубоким познавањем саме материје, описала је она најскривенија женска осећања, најинтимније и најзагонетније особине женине душе и морамо признати та њена суптилна опажања, изнесена на тапет без хипокритије, без женирања за нас су врло драгоцено откриће.

Врло обилат је њен књижевнички рад. Сем »Жене у опасним годинама«, и »Изван тела«, која су два дела и на нашем језику преведена, написала је она много романа и новела, увек са истом тенденцијом, да нам сервира ту и тамо по неко парче секциране женск душе, са прецизношћу која фрапира и која доказује њен висок интелекат и њену нарочиту психолошку надареност.

У свима већим варошима Европе била су са великим симпатијама дочекана њена четири предавања »Љубав, брак и развод брака«, »Кад ми жене болујемо,« »Како сам постала песникиња, — и »Деца, родитељи и морал«, не само због интересантности тема, које износи него јер је г-ђа Михаелис обдарена савршеном говорничком врлином, па се надамо, да ће и београдска публика обратити пажњу овој симпатичној књижевници.

Сутра: Дечије позориште у Клубу Пријатеља Француске

КЛУБ ПРИЈАТЕЉА ФРАНЦУСКЕ, давао је прошле недеље а поновиће и сутра, у недељу, у својим просторијама (Краљев Трг 5), један ванредно успели дечији матине, са програмом који је усхитио најнежнију франкофилску публику, децу и маме. Сва одељења клубска, тога дана била су као никада препуни и г-ђа ЛЕПОСАВА ХРИСТИЋ. п.председница друштва и аниматор мале позоришне дилетантске трупе г-ђа ВАСЕЛ., морали су бити необично задовољни одзивом родитеља и сродника, који су дошли да виде децу на бини.

Утисак што нам дају та мала деца, задивљује нас. Тако се слободно крећу, тако неспутано говоре француски, гледају у публику, мотре, пазе на гестове и траже лепе позе, да заиста можемо очекивати од нежног нараштаја, много дара и лепоте. Тек они ће бити наша права победа.

Г-ђа Висел спремила је за овај први већи наступ деце из престонице, неколико малих комада, од Долкроза, од Анатола Франса, Фистера. Међу малим артистима била је и мала кћи г. Мише Трифуновића, бив. министра, који је са госпођом, био присутан матинеу, док је у једној ферији кћерчица његова играла малог гарсона.

Свет је овога пута био врло одабран и врло фамилијаран. Како велики број лица није могао видети представу, то су приређивачи одлучили да је понове за недељу 5. фебруара.

Исповести ОТЕРАНЕ ЖЕНЕ СА Престола

Мој муж Фридрих Август Краљ Саксонске

Ја, у костиму Марије Антоанете

Моји синови

Моје кћери

Мој двор у Дрезди

У данашњем броју нашег листа, наши ће читаоци наћи прву свеску ИСПОВЕСТИ БИВ. САКСОНСКЕ ПРЕСТОЛОНАСЛЕДНИКОВИЦЕ ЛУЈЗЕ. — Ову прву свеску читаоци добијају бесплатно.

Још су у живој успомени они дани, пре двадесет година, који су изазвали велику сензацију у свету, када је бив. престолонаследниковица Лујза морала напустити свога мужа, децу, двор и отићи у туђину да се никада више не врати на престо. Догађај је дао повода да се, о томе догађају, у Европи дуго година писало, док се, најзад и сама бив. престолонаследниковица није јавила у својим ИСПОВЕСТИМА. У њима, ова праунука Марије Терезије и унука француске краљице Марије Антоанете, сјајно описује живот краљева у дворова са којима је долазила у додир: двор у Тоскани, где је њен отац био владалац, аустриски двор, цара Фрању Јосифа, смрт Рудолфа аустриског престолонаследника, бугарског краља Фердинанда, који је Лујзи нудио круну Бугарске, цара Виљема и његов двор, а нарочито дрезденски двор, где је она дошла из очеве куће, удавши се за саксонског престолонаследника.

ИСПОВЕСТИ су пробудиле највеће интересовање у целом свету, те су преведене на све језике.

Недељне Илустрације

НАЈМЛАЂИ НАРАШТАЈ ЛЕПИХ...

Г-ЦА ВЕРА УЗУНОВИЋ, СЕДАМНАЕСТОГОДИШЊА КЋИ Г. НИКОЛЕ УЗУНОВИЋА, БИВ. ПРЕДСЕДНИКА ВЛАДЕ, НАПРАВИЛА ЈЕ ВРЛО ЛЕП УТИСАК ПРИ ПРВИМ СВОЈИМ ИЗЛАСЦИМА НА БАЛОВЕ...
(Фото „Илустрација").

За власништво листа и штампарију:
Драг. Вучићевић, Драгачевска 5.

Штампарија »Привредни Прегледа, Београд.
Дубљанска ул. 58. — Телефон бр. 40-88.

Поштарина плаћена у готову. Година IV. Број 7.

Недељне Илустрације

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ
Уредништво и Администрација Скопљанска 18 II спрат
Телефон број 26-91 — ПОЈЕДИНИ БРОЈ ДИН. 3.—

Уредник: М. СВЕТОВСКИ
Београд, 12. фебруар 1928.

ПРЕТПЛАТА:
За нашу државу годишње 150 д., полугодишње 75 д.
За иностранство годишње 200 д., полугодишње 100 д.

На премијери »Циркуске Принцезе« у београдској Опереги. Г-ђа Микулић, у наслов ној улози, (Фото Бенчић).

Дипломација у размештају

Г. Оженски, вишегодишњи посланик Пољске у Београду.

Одлази нам стари и осведочени пријатељ, г. Оженски, посланик Пољске Републике на нашем Двору. Од дана када је наступио на дужност у Београду, а то је било већ одавно, 11. новембра 1921. године, — пре њега су били предали акредитиве само белгијски посланик г. ДЕЛКОАЊ (25. јануара 1920.) и румунски г. Еманди (26. септембра 1920.) — тако да су за ово неколико година зближења и сроднивања са нама г-ђа и г. Оженски, постали једни од најмилијих чланова дипломатског тела, вазда у нашем друштву. Дом њихов беше отворен пријатељски и најпосећенији. Много воље и иницијативе показао је пољски посланик, да зближи наша два сродна и братска народа и његовим утицајем, настала су честа обострана путовања, не би ли се боље упознали и више заволели. У томе су постигнути ванредни резултати. Пољско - југословенски Клуб у Београду, биће вечно захвалан своме иницијатору и оснивачу Г. Оженском и онда кад он оде у Токио, земљу далеку, где сад трешње цвате.

М. Св.

ЧИТАОЦИ »НЕДЕЉНИХ ИЛУСТРАЦИЈА«

који су добили наш поклон у књигама из београдске књижаре »Напредак«:

Г-ђица Регина Адања, Београд, Дубровачка 34;
Н. Н., Београд;
Г. Божидар Ћировић, трг. помоћник, Обреновац;
Г. Мил. С. Јовановић, вазд. поручн., Рајловац — Босна;
Г. Боба Тодоровић, Обилићев Венац 46, Београд;
Г. Лончарић, Битољска 70.-II., Београд;
Г-ца Коалцановић, Престолонаследника Петра ул. 35, Београд.

Споменик погинулим, на врху Кајмакчала на.

Кајмакчалан је ушао у политику. Последњих недеља непрекидно се вукло кроз јавност питање »фронтова« и долазило је до непријатних дискусија о заслугама за Кајмакчалан, док стварно та симболичка светиња наша, за то време дотрајава и пропада.. како јављају они, што имају прилике да се успењу на врх победничке планине и виде у каквом се стању налази. У место свих дискусија, требало би да Парламенат у овој јубиларној години, учини једно корпоративно поклоњење сенима погинулим, и да се успне до врха, где светилиште стоји са запаљеним кандилима, у славу палих за Отаџбину.

Г. Стојановић, досадањи вицеконзул на Ријеци.

Последњим указом, враћен је на рад у Министарство Иностраних Дела г. Сретен Стојаковић, досадашњи наш вицеконзул на Ријеци.

Сви који су посећивали тај кут, познали су његову спрему и схваћање националних интереса, испољену са пуно такта кроз три врло несрећене године. У такој деликатној дужности, стекао је велике симпатије међу нашом колонијом, тако да сушачки и загребачки листови, бележећи његов одлазак са Ријеке изјављују своје опште жаљење. Југословенска омладина на Ријеци приредила му је опроштајни банкет где су учествовали 30 Југословена са Ријеке, предавши му за спомен сребрну табакеру са својим потписима. Исто тако и конзуларно тело приредило му је код »Роjала« свечан банкет, на коме је наш генерални конзул г. др. Добречић — поред осталих наздрављача — изјавио жаљење за одласком свог вољеног сарадника.

Уметнички павиљон за изложбе, у Загребу, живи је подстрек београдском друштву »Пријатеља Уметности и Цвијета Зузорић«, да се подигне и у престоници макар много скупоценији дом за изложбе. Ради тога приређује се велики уметнички бал »КРОЗ ВЕКОВЕ«.

Београдски свет

Забавни фебруар, кад маске долазе, отпочео је са врло успелим балом »Јадранске Straže« у Официрском Дому, датом уочи Сретења. Никад није било више света. Посећенији но бал Џокеј-Клуба, — мада са мање блеска, — дао је врло пријатну атмосферу, која се тако пожелела после толиких неуспелих забава ове сезоне. Међу присутнима на балу, запажени су **г-ђа и г. адмирал Прица; г-ђа и г. Милан Стојадиновић, г-ца Стојадиновић, г-ђа и г. Петар Пешић, г-ђа г-ца и г. Јуришић**, генерал, инспектор коњице; г. **генерал М. Михаиловић**, помоћник Мин. Војног; **г. Бехмен, г. Срђан Будисављевић, г-ђа и г. Бабић, г-ђа Злата Марковац**, чланица Нар. Позоришта, **г-ђа и. Коста Јовановић**, пред. општине, г. **Славко Грујић**, б. мин. у Вашингтону и многи други.

Од госпођица су биле примећене **г-ца Рибар, г-ца Вуковић, г-ца Златановић.**

*

Друштво »Цвијета Зузорић« коме председава **г-ђа Станојевић**, показује необичну активност. Уводи своја матинеја. Прво, врло успело, дато је код **»Паласа«**, где је као договорно, запажен прави тон на свима тоалетама. **Г-ђа Бела Дивол**, по повратку из Париза, лансирала је новост: кристалне наките и сламни шешир. На чају је дат један скеч од Мориса Донеа, са веома пријатним француским, од младих аматера **г-це Душанке Бековић и г. Михаиловић. Г-ђа Радмила Бајлони**, унела је много редитељског духа, но за жаљење је, што на нашим матинејима ћутање не може да се наметне, чак ни за краткоћу једнога скеча.

*

Ауто-Клуб је сасвим увео свој црно-бели маскен-бал. Била је пуна дворана, мада мало маски. То је наша стара болест, да се још никако не можемо препустити чаролији маскираног бала. Вечито неко уздржавање и зебња. Кавалери наши, који долазе са стране, прилично су изненађени том резервом дама и неколико младих људи из Министарства Спољних Послова, зачуђени су зашто извесне даме, кад их замоле за игру, одбијају позив а после неколико минута играју са својим знанцима. Бал који је са позивницама, представља једно бирано друштво, једну клубску, одабрану средину, где се може бити ангажован за игру и ако лично не представљен.

Но вратимо се на маске у Ауто-Клубу. Жири који је имао пред очима један пријатан дефиле, доделио је награде: прву **г-ци Бранкици Недић**, у костиму »Калуђерице«, затим **г-ци Бинички и г-ци Јанушевић** (костим »Штајер«); трећа награда је додељена »групи девојчица« **г-це О. Поповић, Д. Симић, Прокић, Стефановић, Будовић).**

Мушка награда Ауто-Клуба припала је **г. Веси Марковићу**, адвокату за маску »Бер берин«. Међу лепим а ненагређеним маскама налазе се **г-ђа Гита Предић** (шпанска инфанта), **г-ца Олга Кузмановић** (Шпањолка), **г-ца Ксенија Удицки** (Андалускиња), **г-ца Маргарита Орсин** (шафовска краљица). **г-ца Гавански** (домино).

*

Тога вечера (4. фебруара) по Београду су се низале забаве. **Глумачко Удружење** давало је свој годишњи бал и то у Народном Позоришту. Било је тако пријатно уређено на бини, са малим салонима, са подијумом за игру на бини, са великим оркестром, али је позориште зврјало празно. Неколико љубитеља глумаца били су ту, у ложама, међу којима су се приметили **г-ђа и г. Влајко Коцић, г-ђа и г. Драгољуб Новаковић, г-ђа и г. Карамата.**

Али толико је још забава било: код Коларца, где су индустријске корпорације имале свој бал, у Официрском Дому где је **г-ца Стојадиновић**, кћи г. Љ. Стојадиновића - Сегединца, славила своје заруке.

Г. Божа Пурић, саветник посланства у Риму, који се 9. фебруара венчао са г-цом Даром Пашић.

4. фебруара, у кући Николе Пашића, у Позоришној улици, први пут је засвирала музика балалајчника, у част веридбе и венчања Г-це ДАРЕ ПАШИЋ са г. БОЖОМ ПУРИЋЕМ, саветником посланства у Риму и рафинираним песником »ЉУБАВНИХ СВЕЧАНОСТИ«, који је наслутио своју вокацију, још у оно време, кад је волео песме више но жене.

Соаре је било необично пријатно. Махом млад свет. Г-ђа ЂУРЂИНА ПАШИЋ, уживајући до поноћи у родитељској радости, повукла се иза поноћи, кад су почели балалајчници, да плене романсама, у полутами треперавих свећа у сребрним свећњацима. Онда су настале веселе игре до шест часова јутра. Томе изванредном пријатном бдењу били су примећени сем Г-ђе и Г. РАДЕ ПАШИЋА, Г-ђе ПАВЕ РАЧИЋ, још и ове личности из београдског света: г. ПОЛИХРОНИЈАДЕС, г-ђа ПЕТРУЧИ, г-ђа и г. ЂОРЂЕВИЋ, арх., г-ђа ЛУЧИЋ - Роко, г-ђа и г. САВИЋ, г-ђа ГРГИН, г-ца ЦАНА и г. МИЛАН ТАДИЋ, г-це НИКОЛАЈЕВИЋ, г-ђа и г. МИЛЕНКОВИЋ, г-ца ЕЛЗА РЕМЕР, г-ђа и г. Буковац, г-ђа и г. МАРИНКОВИЋ, г. ТИКА ПАНИЋ и г-ца МАРА ЂУКИЋ - Панић, г-це ПОПОВИЋ и г-це ДУЊИЋ, г. МИЛАН ГАВРИЛОВИЋ, директор »Политике«, г. ВАЊА СУБОТИЋ г. ЉУБА ТАДИЋ, Г. СОКОЛОВИЋ, г. ОБРАД СИМИЋ, г. ЦИНГАРЕЛИ.

Венчање се има обавити 9. фебруара у 10 часова у Саборној Цркви а истога дана младенци путују преко Атине, на дужи пут у Каиро, до Луксора, где г-цу Дару привлаче необична открића из гробница Фараонових. И на свадбеном путу она ће бити археолог и колекционар реткости.

М. Сп.

---

*

12. фебруара отвара се изложба **»Ладе«**. То је један преподневни монденски догађај.

*

Објављена је веридба **г-це Мирковић** и **г. Живковића**, сина генерала г. Живковића.

*

Г-ђа Олга Крсмановић налази се на одмору у Монте-Карлу.

*

Г. Др. Лаза Марковић одлази 15. фебруара у Штрасбург, на позив тамошњег Универзитета, да одржи конференцију о нашој земљи. На Штрасбурга г. др. Марковић одлази у Париз, а затим се задржава неко време у Швајцарској, тако да ће бити изгубљен за монденски Београд, кроз цео весели фебруар.

Тел. 52-80.

Како је Исидора Денкан схватала лепоту ноге?

Кад је дошла из Калифорније, своје постојбине, чедна, идеална, и свештеница ритмике и пластике, основала је своју школу у близини Берлина у Гринвалду. То је био прави клостер, и она гувернанта. Са својом сестром Јелисаветом била је проповедник ритмичких игара. Чудна је била њена уметност у оно доба, над Французи нису трпели у својој земљи наге играчице.

Берлин је био тада слободоумнији, али читавих десет година свога рада Исидора Денкан није се могла појавити на бини дворског позоришта. Још је њена уметност вређала стил својом наготом.

Једном је позивају госпође неког добротворног друштва, да одржи предавање о ритмици. И тада се први пут чула њена реч.

»Од мене се захтева да говорим о игри будућности, говораше Денкан. Али како ћу? То је сувише рано и не зна се још како ће се развијати те ствари. Можда ћу тек кроз педесет година имати нешто да вам кажем. Индискретно је да говорим о својој игри. Људи, који симпатишу моје дело, разумеју боље него ја шта хоћу, а они, који ме не симпатишу, исто тако знају, зашто ме не воле.

Једна дама ме је питала: Зашто играм босонога?« а ја сам одговорила: »Милостива госпођо, зато што осећам религиозно осећање према лепоти човечије ноге.« А дама је на то одговорила: »Ја немам такво осећање према нози.«

Ја јој опет кажем: »То се мора осећати, јер форма и способност изражаја човечије ноге значи један огромни тријумф у развитку човека.« Тада је рекла дама: »Али ја не верујем у развитак човека.«

Морала сам тада да јој кажем колико ја поштујем Дарвина и Хекла. »Да се човек није усправио на ноге, не би се никад могдано развио«. Дама је опет остала при томе: »Ја не верујем ни у Дарвина ни Хекла.«

Исидора Денкан била је велики противник балета. И на том предавању каже овако о балету: »Школа уметничке игре у будућности мора да ствара идеална женска тела, она мора да буде музеј живе лепоте. Кад дођу странци у неку земљу и виде националну играчицу, она представља за њих лепоту целе земље. А балерина никад не изражава највиши степен духа своје епохе. Балетски покрети нису у вези са формом, коју је природа створила.«

Али зато је ипак Исидора Денкан била велика пријатељица Ане Павловне. После руско-јапанског рата позивају петроградске даме Денкан да игра у Петрограду и одржи једно предавање. Тада је био њен први сусрет са Аном Павловном и то познанство имало је утицаја на велику балерину. Она уноси пластику у своју игру, и док јој ноге остају балетске, горњи део тела постаје пластичнији.

Трагична балерина: Исидора Денкан,

До тридесет пете године Исидора је живела аскетским животом. Њено лице је увек религиозно озбиљно у игри, јер је тим свежим изразом свештенице хтела да паралише код људи емоције, које је будила њена нагота. И док је балет и сада увек насмејан, пластична игра је озбиљна и свечана.

После тридесет пете године она одлази у Париз и тада добија два детета. Једно је било Ришпена, француског романсијера, а друго Мориса Метерлинка. Она је себе сматрала изузетном појавом нашег доба, и имала је права на изузетан живот.

Трагедија њене деце изазвала је у њој нервни преображај. Од тада настаје њен други живот. Она чедна и аскетска жена, која је себе окружавала најчистијим стилом, и уметничком простотом, воли сада раскош, ситнице у кући, луксузни намештај.

Тада је дошла и њена љубав са Јесенином.

Њена сестра Јелисавета и данас одржава школу у Дармитаалу, на једном великом имању, које јој је поклонио један немачки принц. Имале су и брата Виљема Дункана, који је исто тако био апостол новога живота и хтео је да реформише људску моду. Он иде улицом у античкој тоги заједно са својом девојчицом. Али није имао успеха онако као његова сестра.

Велики немачки естетичар, Макс Брандембург, писао је о Исидори: »Она је личност, која је нашем времену дала свој отисак.

Њена голотиња има у себи уметничког и педагошког и одговара културним тежњама наших дана. А њена дивна особина да таласа нешто је ненадмашно и тело јој је пуно израза.«

Исидора Денкан није развијала игру по музици, али је имала динамику. Она је у игри тражила законе кретања, а корак је могао да буде индивидуалан. Код балета није тако. Ако свира валцер, дванаест балерина играће истим кораком, а у школи Исидоре Денкан оне су играле са дванаест различитих корака, само по истом закону кретања. Тиме је желела да развије индивидуалну игру, јер сваки корак скамени и веже тело.

ПЛЕМЕНИТОСТ ЕНГЛЕСКОГ КРАЉА ЂОРЂА

У краљевском дворцу у Балморогу. у Енглеској, недавно приређена је једна »Добротворна Забава«, на којој је и сам енглески Краљ Ђорђе V., продавао цвеће. Разуме се, да је цвеће продавано по невероватно — високој цени.

ЖРТВА ЈЕДНЕ ЖЕНСКЕ ЛАЖИ

Три човека из Ростенберга, у Тирингији, ухапшени су, јер их је једна дванаестогодишња девојчица оптужила да су је дефлорисали. Један је убрзо полудео у затвору, други се обесио, а трећег су власти осудиле и обесиле. Међутим, — сада се утврдило да су искази тужиље били — лажни! —

ТОЛСТОЈЕВО МИШЉЕЊЕ О ШЕКСПИРУ И ЧЕХОВУ

Иван Бунин износи у својим мемоарима следећу анегдоту:

Чехов беше дошао у Јасну Пољану да посети старца. Толстој је лежао болестан.

Када се Чехов спремао да оде, Толстој му рече:

— Пољубите ме у знак опраштања!

Међутим, када се Чехов нагнуо над њега, Толстој му је брзо шапнуо на уво:

— Ваше комаде не могу да трпим! Шекспир је, истина, писао рђаве комаде, али ви носите рекорд у рђавом писању још горих комада! —

Школа ритма међу сплитским соколима.

Сплитска школа пластичних и ритмичких игара г-ђе Маге Магазиновић, у једном занимљивом вежбању.

После концерта ритмичке школе г-ђе Магазиновић у Београду, сплитски соколи позивају је да им одржи један курс. Г-ђа Магазиновић прихвата њихов позив, одлази у Сплит и успева за кратко време да тим снажним соколима и соколицама да еластике и меке ритмичке покрете. Сплитске госпођице и сплићани показивали су нарочити смисао за ритмичку игру и пластику. Музикални су, имају нерава у себи и топлине. На курсу је било занатлија, чиновника, студената, малих модискиња, отмених госпођица, заједно су играле и мајка и кћи, као оно код Његоша »по три паса у коло се хватаћ«.

По мишљењу г-ђе Магазиновић Јужна Србија и Далмација највише има смисла за игру. Сплићани су се одушевљавали ритмичким колом. И слика показује колико уносе темперамента у Шумадинку.

И ШПАНСКА КРАЉИЦА НЕ ВОЛИ КРАТКУ СУКЊУ...

Познато је већ, да је шпански двор врло строг, те се и дворске даме нису могле увек облачити како су желеле, већ су се морале покоравати строгим правилима двора Алфонза XIII.

Недавно је се и шпанска краљица изјаснила противу кратких сукања за које каже да су врло недостојне једне поштене жене.

Кад је једном шпанска краљица посетила Париз, њена хаљина била је дужа од хаљине свију парижанки, и мало је требало, па да сви париски салони почну подражавати шпанској краљици.

Кад су извесне церемоније на шпанском двору религиозне, онда се прописује костим за дворске даме. Тако је било и приликом великог поста. Даме су носиле дугачке хаљине од бледо - златне материје, попрскане шарама, које представљају лавове и замкове. Рукави су им били дугачки, а струк подигнут високо. На глави су носиле црне или беле мантиље.

Како је костим био врло живописан, шпанске дворске даме биле су врло достојанствене.

Г-ца Даринка Дебељакова.

ИЗРЕКЕ О СРЕЋИ

Срећан је онај, који може све што хоће, али је само онај велики и мудар који хоће оно што може.

Ко своју срећу дели са другима, заслужује да га срећа прати.

Срећа је као здравље, кад га опажаш, значи да постоји.

Срећан је онај ко се, легнувши увече да спава, радује шт оће се сутра у јутру опет пробудити.

Ако нисмо срећни, как оје лепо што смо заслужили да срећни будемо.

(Виланд).

Најмања је срећа увек садашња срећа; највећа је будућа; најлепша је — некадашња срећа.

Само несрећа која нас на један мах снађе, изискује од нас да покажемо колико смо мали.

(Х. Мартин.)

Тим подмлатка београдског Спорт Клуба ЈЕДИНСТВО, који је за ово кратко време одиграо тренинг утакмица и решио у своју корист. За сада је најигранији тим београдског подмлатка. Београдски Спорт Клуб СРБИЈА.

Зашто они нису сретни?

Филмски глумци имају све што могу да зажеле и што им се може дати. Они имају младост, лепоту, славу и новаца више него што су у стању да потроше. Па ипак они нису сретни.

Ма да развод брака није вечан ни за какву професију или сталеж, ипак је несумњиво да се филмски глумци највише разводе. Венчање филмских парова више личи на први корак ка бракоразводној парници него на ступање у брачни живот.

Шарлове брачне авантуре биле су тако несрећне, скоро трагичне, а његов последњи развод — са Литом Брej — коштa га читав капитал, поред душевних патњи, због којих је био у немогућности да ради неколико месеци. Сваки би помислио да ће Шарло, са својим новцем и способностима имати среће, бар на свом другом покушају, али његова веза са Литом Брej била је још гора од његовог првог брака са Милдред Харис.

Један филмски брак, који је сматран за идеалан, био је између Клер Виндзор и Берта Лајтела. Стварно, његов заједнички живот био је био је врло примеран и свуда се истицало да они најбоље доказују да и Холивудски бракови могу дуго да трају. Али и они су пошли попут многих других.

Многи бракови чувених филмских уметника, били су кратког века, с друге стране, и таквих бракова, који су одавно закључени и још трају. Али ни за њих се не може рећи да ће вечито трајати. Брак, који данас изгледа идеалан, сутра већ може да се поквари и раскине. Код њих то брзо иде и зато је тешко рећи имена једног сретног пара, који нема изгледа да се скоро растави. Свакако, најсигурнија опклада у овом погледу, била би веза између Мери Пикфорд и Дугласа Фербанкс, али обоје њих били су предходно у браку, пре него што су се узели.

Ова немогућност, заједничког живота на дуже време, изгледа да је нарочито карактеристичка код људи, који зависе од јавног мњења. Може се рећи да сваки уметник треба да буде оцењен по свом раду. Али сваки од њих има право на приватан живот. И све док уметник забавља публику за њен новац, она нема право да се меша у његове домаће ствари. На жалост, у Холивуду свака будућа филмска величина прави велику личну рекламу. Публика се занима за живот свога љубимца и жели да их ближе упозна, с тога и ова реклама није без накнаде за филмске уметнике. Али се они не могу жалити ни онда када им се прави реклама, коју они не желе. Када се један чувенији „стар" разводи, онда се он појављује у свима листовима. Та реклама онда не долази од његовог агента за штампу, већ од новинара.

Па услед чега онда долази да се у филмском царству бракови тако слабо одржавају?

Доктор Биш, лекар из Холивуда, који одлично познаје филмски свет, изјавио је у једном интервју-у:

„Ако сваки дан глумите љубав и претварате се стално да сте заљубљени, ви не можете да спречите да и даље глумите љубав, па макар то било и са једним пунокрвним живим створом у приватном животу, које је безнадлежно заљубљено. Ви тада налазите да сте у немогућности да се уозбиљите, јер сте у великој мери изгубили везу са реалношћу. Или што је још горе, ви можете збиља мислити да сте заљубљени, док у ствари ви само глумите".

Има доста истине у мишљењу др. Биша. И ко зна да ли су много пута венчавани и развођени филмски уметници за осуду или за жаљење. Они имају све што хоће само немају среће у љубави. Пре њихове славе они су имали своје жеље, снове за којима су уздисали, а сада је све то од једном нестало. Цео свет их обасипа пажњом и симпатијама. Сваки њихов гест се опширно коментарише и увеличава. Њихови агенти за рекламу их уздижу до неба. И није чудо што они, можда и несвесно, постају уображени и почињу да верују да су они збиља онакви какве их сопствена реклама представља, то јест генији. А такво душевно стање је фатално по брачни живот. Дакле, зато што вечито живе у једном нереалном свету, зато што постају уображени услед своје велике популарности, филмски уметници не могу уживати потпуну срећу. Многи ће им ипак позавидети и зажалити што нису на њиховом месту, али вреди ли збиља живот без љубави?

Д. М. С.

Крајем четрдесетих година продата су Гетеова писма једном вајмарском сапуницији као старе хартије за завијање.

Г. Веса Марковић адвокат, који је на маскен-балу црно-бело у Ауто-Клубу добио прву награду за маску »берберин«.

Са премијере »Циркуска Принцеза« у Београдској Оперети.

ЛОС АНГЕЛОС — НАЈВЕЋЕ ПРИСТАНИШТЕ ТИХОГ ОКЕАНА И ФИЛМСКА ПРЕСТОНИЦА

За цео свет Лос Анђелос је филмска престоница у коју долазе уметници са целе земљине кугле.

Али Лос Анђелос је нешто више од тога. То није само центар живота пројектованог на платну, већ највеће пристаниште америчко за цео свет. Двадесет година је једва прошло, од како је Лос Анђелос добио свој уважност и постао најважније пристаниште Сједињених Држава.

За свој развитак Лос Анђелос има да захвали клими, калифорниској, која се одликује својом топлотом. Никада нема зиме у Лос Анђелосу, а флора је необично бујна. Нигде нема тако дивног цвећа као у Калифорнији. Од јануара, па преко целе године цвета најразноврсније цвеће, и паркови су увек у зеленилу.

Године 1912 у Лос Анђелосу било је двеста хиљада становника. Али са просецањем Панамског Канала становништво нагло расте. Ту је сада подигнуто најмодерније пристаниште од бетона и нигде нису лађе заштићене од ветрова и бура као у Лос Анђелосу. Зато је то постало најважније трговачко пристаниште и сав извоз из Бразилије и Аргентине иде преко Лос Анђелоса.

Земљиште је врло плодно у Калифорнији и из околине се највише извози дуван, а откако су пронађени извори петролеума Лос Анђелос је добио још већу важност.

Али он није занимљив за остали свет по својој трговачкој важности већ као филмска престоница. Холивуд је далеко сат од Лос Анђелоса, и у околини се налазе свуда филмска ателје-а.

И кад допловe велики прекоокеански бродови, одмах странци седају у аутомобиле и журе да разгледају Холивуд.

Г-ца БОБИЋЕВА, чланица Народног Позоришта са својим љубимцима ТОКИ и ЛУЛУ, који с вежбају за премијеру. ТОКИ се већ једном без одобрења режисера појавио на бини.

ДА ЛИ ЈЕ ПОСТОЈАО НОЈЕВ КОВЧЕГ?

Енглески научник Балтимор пронашао је на рушевинама Ниниви једну камену плочу.

После дугог труда он је успео да разјасни јероглифе, и дошао је до интересантног открића, да је та плоча асирска спис о потопу.

Из тога списа види се, да је Ној био асирски мудрац, који се звао Уп Написхтим, и био је становник града Ширипека. Једног дана, бог Еа му се јави и саопшти му, да су божанства љута на човека, и да хоће да сруше његово дело. Зато га он посаветује, да сагради један велики брод, и сачува у њему по један пар животиња свију врста.

Пет година је требало Ноју да сагради ковчег.

ПРАЊЕ КОСЕ

Често прање и целе главе препоручује се као најбоље средство за одржавање чистоти и опадање косе. После купинице најбоља је речна вода, али то није све.

Треба узети једно жуманце од јајета и растворити га у колоњској води. Пошто је том смесом добро наквашена цела глава ваља је прати млаком водом.

Коса се брише меким платном и суши се покривена, док се сасвим не изгуби влага.

ЧИТАОЦИ »НЕДЕЉНИХ ИЛУСТРАЦИЈА«

који су добили наш поклон у књигама из београдске књижаре »Напредак«:

Госпођа Регина Адања Београд, Дубровачка 34.

Н. Н. Београд.

Божидар Чировић трг. пом. Обреновац.

Мил. С. Јовановић Ваз. поруч. Рајловац — Босна.

Боба Тодоровић Београд, Обилићев Венац 46.

Г. Лончаревић Београд, Битољска 70 II.

Г-ца Калцановић Београд, Престонасл. Петра 35.

ПРОРИЦАЊЕ СУДБИНЕ
(картама)
Париске пророчице
ЛЕНОРМАНД
Цена 10 дин. унапред мојим че ом.
Издавач А. ШИНДОЛЕХЕР књижар и антиквар.
Цетињска ул. 14

НОВ ТИП СТИЛИЗОВАНИХ ЖЕНА

Свака епоха имала је свој тип, кога је стварао начин живота, укус и навике. Францускиње осамнаестог века разликује се од данашње. Сад се не може наћи у Паризу госпођа Талијен или Рекамије. Очи су увек биле најкарактеристичније обележје женских и мушких типова. У осамнаестом веку жене су имале наивнији поглед, округле отворене очи, које су искреније гледале. Рафинирани живот двадесетог века затворио је упола женама око. Кибицовање, флерт, глумљење, којим се служи свака жена, дали су више израза њеном оку.

Београђанка, као жена која се по корава свима правилима модерне кокетерије у шминке, успела је да уметнички изради своје око, да га окружи нарочитим сенкама, које му дају дугуљасти облик, и да своје трепавице улепша црнилом, да би добиле тежину и спуштале се на око као неке свилене ресе. Испод тих свиластих трепавице Београђанкин поглед је мало заморен и увек полузатворен. Али очи имају нарочити кадифасти сјај. Плава боја очију све се више губи. Нагла промена у клими, од северне зиме до жарког лета, опржила је тен, и у тој температури ствара се јужњачки тип код нас. Природна светина брже се губи под топлим подневљем. Али косметичка средства, вешто употребљена, обнављају жене, и оне добијају неку вештачку и сладострасну драж, која се воли у двадесетом веку.

Жена је данас више апстракција жене. Она је стилизована. Она стилизује своје око, своја уста, истањује обрве помоћу нарочитих инструмената којима чупа длачице из обрва, да би остала само једна танка линија, која личи на конац вунице, кад је зацрни кредом.

Класична жена, па чак и сама Венера, не би се свидела данашњем друштву. Њена биста је сувише буј на, и бедра развијена. Данас жена не трпи рељеф масти на себи. Она је без рељефа, али то тражи естетика двадесетог века. Можда ће настати једна реакција. Зажељеће се мушки свет рељефних жена. Стилизована жена има и вештачку страст. У њој нема довољно топлине крви и она серебрално преживљује љубав. Узима и вештачка средства: кокаин, опиум, шампањ, хашиш. То је узбуђује, и њој се чини да воли.

Али после тог вештачког узбуђења она брзо малаксава. Зато добија овај уморни и сањиви изглед. И да би тој замрежености дала свежине прихвата косметику.

И опет постаје лепа и заводљива.

М —

Госпођица је забринута.

....Јер се већ осећа топли дах пролећа и треба мислити на пролетње тоалете. А и балови су још у јеку, и то стално питање вечерњих тоалета узнемирава исто тако госпођицу. Зато она воли да прегледа модне журнале и то је најомиљенија лектира свију жена. Пружите некој дами најлепши роман или фељтон, и у исто време један модни журнал, она ће прво прегледати све тоалете.... После се мало задуби у мисли, као да је читала неку интересантну књигу. А у њеној глави, у том тренутку, пуно је боја, разноврсних материја, сребрних чипака и т. д.

И она комбинује.... затим анализира све своје тоалете, врши у мислима на њима свакојаке операције... Без модних опе-

рација нема елеганције и оригиналности. Час комбинује тафту са чипком.....

»Ах, ону ћу стару тоалету преправити. Онда скаче, отвара шифоњер, вади хаљину и прегледа је брижљиво као лекар болесника.

»Овде ћу метнути три бандо-а од тила, и попрскаћу их штрасом или перлама«. Тил помаже женама да освежавају старе тоалете. И да скрију њиме избледели сјај. Неки волан, неколико годе-а, сребрна чипка, и стара заморена тоалета личи на осмех шипарице. Читав процес подмлађивања извршен је на њој.

*

Све даме воле бело и црно, али се мање виђа тегет и бело. Чудно је како се та комбинација одржала дуго. Сад се појављује и црн вез на белој тоалети. Боја шљиве носиће се пролетос. И плава боја биће модерна. Нешто, што се није скоро носило, то су пантљичице на хаљини, или како је уобичајено да се код нас каже »пије«. Неколико реди могу да се метну при дну сукње.

На поподневним хаљинама виђају се волани, по неколико ситних, а преко њих иде драпирана сукња и само се види један троугао волана.

Код пролетњих мантлова обележава се струк. Све више се губи она права линија. То захтева ширина и тоалете и мантлова, јер је при дну звонаст облик. Ешарпе се носе и на робмантловима и хаљини. Интересантна је ешарпа, која иде као ревер па се обавија око врата. А модерне ће бити и хаљине које су потпуно затворене и са

стране врата крагна се продужава и везује као машна.

У моди се осећа да хоће да потпуно сакрије наготу жене. Није ништа необично отићи чак на бал с другим рукавима. Још балске тоалете допуштају деколте. Али поподневна хаљина и позоришна већином је са рукавима. Жене се осећају сада неугодно с нагим рукама. Чудан парадокс. Сукња не збуњује кад је више колена, али нага рука доводи у нелагодни положај жену, као да је полуобчена. И Парижанка никад не воли да изађе на улицу у кратким рукавима.

*

У сезони свадба треба се сетити и млади. Сваке године мења се и венчана мода. Ова слика показује како се комбинују перле са велом.

То није тешко да се направи. Модел за низање перли може да послужи мрежица од косе. А врло леп је ефекат и вео личи на дијадему.

Код нас се још нису видели прави пролетњи шешири. Само смо видели комбинацију филца и сламе. А носиће се са цвећем и перјем, и са везом. Нису се скоро носили везени шешири. Код шешира се пази на потиљак. Неке париске модискиње спуштају шешир чак испод потиљка. Док су други краћи. За даму кратког врата не би био добар шешир, који би јој сакрио врат.

Зато се на све мисли при измишљању нових модела.

М.

Кроз наша Женска Друштва

Чланице »Књегиње Зорке« на Вису.

Г-ђа Милева Ивановић, председница пододбора »Књегиње Зорке« на острву Вису, у Далмацији.

Три сата далеко од Сплита, у питомини Далмације где сунце годи и преко зиме, лежи острво Вис. Чувено је по доброме нину, доброти људи, лепим женама и примерном православљу код становника. То је једно православно острво у мору католичком. Заслуге за то много је имао покојни прота Станко Ивановић, чију слику ниже доносимо. Недавно су многобројне младе девојке и жене са Виса, волећи своју земљу и династију, ступиле у друштво »Књегиње Зорке« и основале пододбор, коме је председница супруга пок. проте, г-ђа Милева Ивановић, једна умна и честита Српкиња. Оних 70 чланица »Књегиње Зорке«, почели су необично живу акцију на обрашавању женског света. Основали су своју **Занатску Школу** која врло лепе успехе показују. Отварају сада и **Домаћичку Школу,** која ће упутити многе девојке са Виса у паметно газдинство. Главни Одбор »Књегиње Зорке« у Београду води сада преговоре да купи једно имање на Вису, у тој благој клими, једну кућу поред мора, да је ресторира и отвори један Санаторијум. Можда ће то бити врло скоро. Госпођице из друштва »Књегиње Зорке«, којима почасно председава г-ђа Ђурђина Н. Пашић и доживотно активно председава г-ца Мица Јовановић, показује врло много живота и активности.

Смрт војводе Боже Петровића дала је повода, да се спреми једна дипломатска историја Црне Горе, где би се изнела делатност многих родољуба, који се преселише у вечност. Видно место у тој књизи заузеће и САВО МИЛОШЕВ ИВАНОВИЋ, родом Цетињанин, врло уман човек, добре душе, који по своме школовању у Трсту постаје секретар Сената и врло омиљена личност како на Двору кнеза Данила, тако и у народу.

И ако је имао повлашћен положај, ипак је као родољуб и витез узео учешћа у ратовима 1876. године и у једном јуришу пред Улцињем погинуо је светло и часно за свој род.

Син његов, СТАНКО С. ИВАНОВИЋ, васпитан у истом духу, по свршетку студија у Кишењеву, ондашњој Русији, посвети се националном делу и дође најпре у Јужну Србију у мисију. Умало што не погину од злочиначке бугарске руке, баш на дан смрти Краља Милана, само да убици не задржа руку супруга његова, г-ђа Милева, која ухвати разбојника и предаде властима. Поставши прота и ректор цетињске богословије, пок. Станко Ивановић је као необично учен човек (знао је сем руског, италијанског, француског још и латински, грчки и старојеврејски, настави свој рад и пред своју мистериозну смрт на острву Вису, преведе у православље један велики број Вишана, који му вазда чувају светли помен.

Саво Милошев Ивановић.

Прота Станко Ивановић.

ИСТОК и ЗАПАД

Испахан, на Истоку....

ЖЕНА

Жене инспиришу људе да стварају дела, али их спречавају да их заврше.

Једини је чар прошлости у томе што је прошла, али жене никад не разумеју да је се завеса спустила — оне увек чекају шести чин.

Свет љубави има толико Олимп-јунака, мученика и светаца, да заслужује рај и Пантеон свих народа.

Лепе су жене љубоморне на духовите жене, док су отмене жене често љубоморне на своје собарице.

Тешко жени која све жеље мушкарцу испуни у једној години, у једном месецу, у једном дану! Љубавници или брачни другови требали би да умру, пре но што искапе последњу кап из љубавног пехара!

Када је Хадрион угушио последњи устанак у Палестини, могло се на трговима с робљем по Оријенту купити четири Јевреjина за једну мерицу јечма.

Нови Исус на Истоку: Кришнамурта.

На крајњем Западу: један кут Чикага.

ИСПАХАН — ВЕРСАЈ ПЕРСИСКИ

Испахан, покрај Багдада, сачувао је лепоту из Хиљаду и једне ноћи. То је неградшња стара престоница персиска, сва утонула у руже, и кад се дође у тај град, осети се фини источњачки парфем.

Француски романсијер Лоти, који је обишао многе азиске земље, највише је волео Испахан, и у једном чланку пише: „У оно доба, кад су сви градови европски имали тесне и загушљиве улице, и тек је почео да се зида Версај, тај оријенталски град Испахан имао је величанствене палате, широке булеваре и дивне паркове.

Персиска архитектура комбинова на са природом улепшава цен град.

Зато ваљада, и наш Јованча Мицић спомиње у свом путу око света „Испахан".

СРЕЋАН РОБИЈАШ

Пре две године продао је Американац Ингам, са своја два брата три петролеумска извора. Ти се извори налазе у близини Елдорада.

Међутим, када је одпочео рад, показало се да нема нафте и да су браћа, извршила превару, продавши изворе, који нису давали ни најмању количину нафте. Због тога је Ингам, као главни кривац, осуђен због преваре на 2 године робије. Његова одбрана, да је у времену, када је изворе продао тужиоцима било нафте у изобиљу, није ништа помогло, и он је упућен на робију.

Али пре неколико месеца десило се право чудо, чак и за мериканце. Три извора, која су Ингама одвела на робију, почела су давати петролеума у изобиљу. Значи, да превара није извршена, већ да је Ингам невин осуђен.

Дошло је до новог претреса и друштво које је купило изворе, било је осуђено да плати два и по милиона долара на име накнаде за двогодишњу робију. Наравно, Ингаму, је одмах понуђена слобода.

Као практичан Американац, Ингам неће да напусти затвор. Хоће да остане до последњег дана по ранијој пресуди. Зашто?! Боји се да друштво не тражи новац натраг пошто је осуђено да плати накнаду за две године, а Ингам не би остао две године, ако сада изађе. Тако ће он остати пуне две године дана у затвору, а онда може без нове парнице примити два и по милиона долара и да после затворничке тврде постеље ужива на перју и свили.

ПРЕ СЕЗОНУ БЕРБЕ

— Чуо сам да вам је ове године виноград родио одлично?

— Више него икад.

— А хоћете ме звати у бербу?

— Не, срамота ме је да то чиним.

— Зашто?!

— Зашто?! Па ви сами знате да сам заборавио да Вас позовем кад је било време копања, сецања, прскања...

НОВИ ФИЛМОВИ

Обожаваоци филма знају врло добро, да се лепа уметница Марија Корда налази са својим мужем, редитељем филмским, у Сједињеним Државама и да тамо ствара нове филмове, као призната звезда. Лепота глумице из **Трагедије Хабсбурговаца, Госпођиног играча, Краљеве лутке, и Госпођа не жели деце,** направила је сензацију и у Америци и стога је Марији Корди понуђено да игра главну улогу у филму који ће се звати **Приватни живот Јелене из Троје.** Остварење овог филма захтева једну потпуну историјску реконструкцију, која ће за све љубитеље античког света бити од необичне важности и интереса. Марија Корда по својој лепоти може да игра улогу оне Лепе Јелене, због које изби рат међу Грцима и Тројанцима и трајаше толике године, док Троја не паде и седи Пријан погину са својим синовима.

Лепа Јелена је толике писце и музичаре инспирисала али до наших дана ни један филмски режисер није се био упустио да прикаже на платну ту лепу авантуру из дивних, херојских времена. У истини, чекала се уметница, која ће моћи инкарнирати славну херојину а да публику целога света задовољи појавом.

Американци су изабрали Марију Корду, чија силуета тако добро пристаје за Лепу Јелену — биоскопску. Филм ће оживети старе обале Јегејског Мора и приватне животе на дворовима ондашњих владара и сцене кад краљ Менерај спава а Лепа Јелена, супруга му, искрада се из ложнице и одлази на рандеву са лепим Парисом. У старању овог визионерског филма, Американци су са редитељем и главном глумицом, унели мало више пријатне маште, која не шкоди ни најмање стилу целог филма.

Није ово први пут да се Илијада преноси на платно. Још пре рата једна италијанска компанија дала је »Тројански рат«. Наравно да ће нови филм далеко надмашити онај првобитни, како по техничкој опреми и режији, тако и по самој игри глумаца. У студију Фирст Нешионела, већ су подигнути читави блокови кућа, улица са трговима и сваковрсним радњама, које ће представљати стару Шпарту. Већ се сада може рећи да овај филм неће изостајати иза »Бен-Хура« и »Биг параде«.

ШАРЛО ПОСТАЈЕ АКТИВНИЈИ

Како се сазнаје Шарло се решио да буде активнији у производњењу филмова. Он је за време од две године дао свега један филм »Циркус«, чија је светска премијера била половина прошлог месеца у Њујорку. Овај застој у раду био је услед Шарлових породичних неприлика, које су сада отклоњене, тако да се велики комичар може више посветити својој уметности. За ову годину он нам обећава три а евентуално и четири филма. Овим филмовима Шарло рачуна да поправи своје финансије, које су биле прилично уздрмане услед његовог нерада, породичних невоља и великих трошкова око израде »Циркуса«.

Наша филмска глумица г-ца Ида Кравања, у Љубљани, међу новинарима.

ЛИЛИЈАН ГИШ И УДРУЖЕНИ АРТИСТИ

Почетком ове године Лилијан Гиш је потписала уговор са чувеном компанијом Удружени Артисти. По овом уговору, који ће трајати две године, Лилијан Гиш је дуж на да изради најмање један а највише два филма годишње за ово друштво. Први њен филм већ се спрема и биће готов до септембра. Поред ове нове чланице у Удруженим Артистима налази се још и Норма и Констанса Талмаџ, Мери Пикфорд, Дуглас Фербанкс и Чарли Чаплин.

КОНРАД ФАЈТ У »ЂАВОЛУ«

Чим буде завршио последње сцене у Виктор Иговом »Човеку који се смеје«, Конрад Фајт ће приступити изради једног новог филма, који ће се звати »Ђаво«. Садржај овог филма извучен је из једног немачког романа од Алфреда Најмана. Радња се дешава на двору Луја XI. Главне улоге су Лујзе XI и једног слуге на двору, који има неку нарочиту мистичну моћ. Још није одлучено, коју ће од ове две улоге преузети Конрад Фајт, већ је то остављено њему самом на избор.

АДОЛФ МАНЖУ КОД КУЋЕ

Манжу-а, елегантног вивера са филма, не би познали код куће, са великим наочарима, које му се некад спусте на врх носа. Заборавити да се обрије, наша није необично код њега. А и машна му није онако коректно, као на филму, везана код куће.

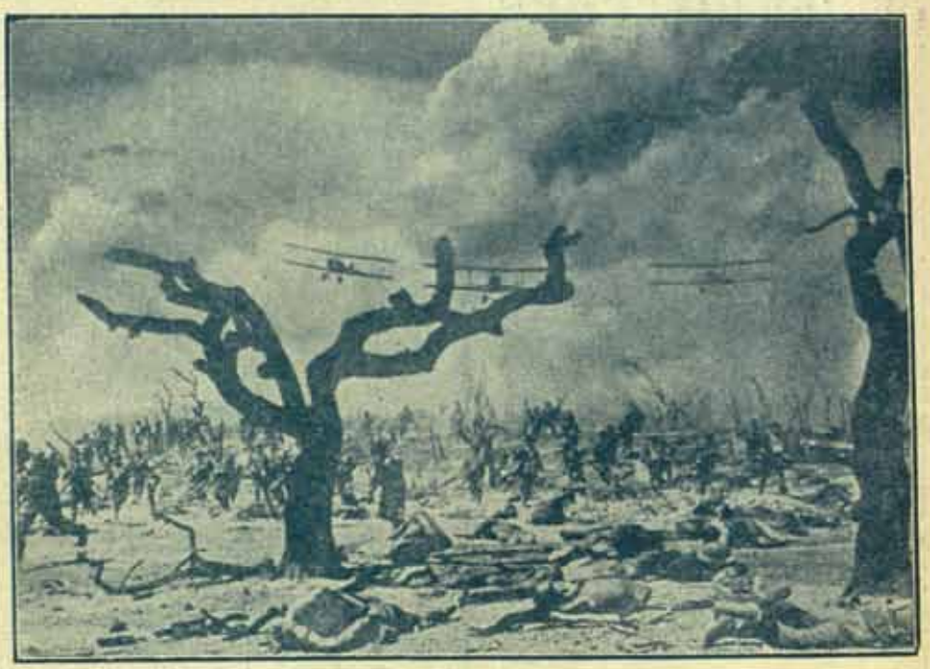
Егоиста је велики, али само у раду... Даје утисак нервозног човека кад прича о снимању. Иначе је врло благ, добродушан, искрен и дружељубив... Обожава своју мајку и сећа се с горчином усамљених дана у Њујорку. Од жене је ухватио велики страх, јер од првог дана брака није смео увече да изађе сам... А био је примеран муж, и није никад другу жену погледао, док се није развео са својом. „Ја сам човек без одбране, апсолутно без одбране", говори Манжу о себи. Ништа на свету не воли као мир и одмор. Али је неуморан у послу...

*

Да би човек био потпуно срећан, није довољно да има среће, него треба и да је заслужи.

*

Срећне породице све су налик једна на другу, а несрећне су несрећне свака на свој начин.

Један снимак из великог, новог, филма, кога Парамунт спрема, под називом »ЛЕГИЈА ОСУЂЕНИКА«. Овај филм приказује витешка дела из Лафајетове ескадре.

ЈЕДАН, КОЈИ ЈЕ НА КРОВОВИМА ПОЧЕО ПЕВАТИ ОПЕРЕ.

Г. Ђока Јовановић, лимарски радник и тенор, кога је г-ђа Бинички пронашла и музички васпитала, тако да је његов последњи концерат у Београду обећао врло солидног домаћег певача. Г. Јовановић се налази сад пред школовањем у иностранству.

КРАЉ. ДВОР.

ОПТИЧАР

С. ШАЈНЕСОНОВ

БЕОГРАД — Теразије 32
Зграда „Анкер". Телефон 24-33

једина специјална оптичарска радња

ВЕЛИКИ ИЗБОР:

ЦВИКЕРА, НАОЧАРА, ЛОРЊОНА У НИКЛУ, ДУБЛЕ И РОГУ. САВЕСНА ИЗРАДА ПО ЛЕКАРСКОМ РЕЦЕПТУ. БАРОМЕТРА, ТЕРМОМЕТРА И АРЕОМЕТРА »Zeiss-Punktal« СТАКЛА, ФОТО-АПАРАТА И МАТЕРИЈАЛА.

— СОПСТВЕНА РАДИОНИЦА —

Естетика руку код дама у Средњем Веку и данас.

Модерна жена поклања својим рукама исто толико пажње као и лицу. Неговање руку било је још у старом веку. Тада су краљице румениле своје нокте разним бојама. А чувене су биле руке Мона Ливе, исто толико као и њен осмех, и због њих је прослављена њена слика. А она је морала поклањати велику пажњу нези руку.

У рукама лежи освајачка моћ жена. Оне јој служе да допуни кокетерију свога осмеха. Њима она изводи различите позе, да би се видела лепота њених прстију, који су још лепши ,кад их украшава неки скупоцени бриљијант.

Према руци може се одредити карактер и професија жене, а оне су најлепши израз отмености.

У средњем веку жене нису ништа радиле, да не би искварише своје руке. Отмене даме су се бојале хладноће, да им се не би искварила рука. Нису смеле ништа ни да носе, чак ни књиге, већ су за њима ишли пажеви, који су носили њихове књиге и друге ствариице. Отмена дама средњег века није смела ни врата да отвори, да не би додиром браве искварила руку. Чак се причало о Маркизи Креки, која је имала толико храбрости, да сама отвара врата. Зато се на старим сликама увек могу видети дивне изнеговане и сачуване руке. Маркиза Соасое увек је држала опружене и раширене прсте, и никад их није савијала, да јој не би огрубела кожа.

Али жене су тада биле беспослене и могле су да чувају своје руке.

Међутим модерна жена служи се козметиком да би поправила своје руке, које квари разним пословима. Свака не уме да негује руку. Зато је потребно знати извесне методе.

Сувишна употреба сапуна суши и набира кожу. Најбоља је поморанџа или лимун кад треба скинути мрљу с руке.

Зрели патлиџани и јагоде, као и огрозде, скидају исто тако мрље с руку.

Жена, која послује по кујни, може да дотера своје руке са пире-ом од кромпира помешаним с млеком. То је исто као и бадемово брашно. Може се употребити за прање руку и кукурузно брашно помешано с водом.

Данас се у институтима лепоте лако поправљају прсти. Облик им се дотерује помоћу навлака од каучука или коже, које се држе на прстима ноћу.

Жене необично полажу на лепоту ноката. А једна легенда постоји, да је ђаво додао на врх прста жени нокат, кад је Бог створио од Адамовог ребра.

У некадањој пољској краљевини, сваки јеврејин који би се покрстио, постајао је племић.

Г. ДОХЊАНИ, КОНЦЕРТУЈЕ У БЕОГРАДУ 11. ФЕБРУАРА.

СКИДАЊЕ РЂЕ

Имамо око себе доста предмета који брзо зарђају, често је немогуће очистити их туршијом или шмирглом.

Онда је за сваку препоруку раствор од цинкхлорида.

У тај раствор треба умочити зарђале предмете и оставити их дуже. Само раствор не сме бити и сувише јак.

Киселина може да нагризе и гвожђе.

Кад се предмет извади, опере се прво чистом водом, затим водом од амонијака и брзо се исуши.

КАКО СЕ ПРАВЕ ЛУТКЕ У ИЗЛОЗИМА

У Америци постоји читава индустрија воштаних фигура. Неке се праве по моделима од гипса, али интересантне су лутке које се мулирају са живих модела. То је врло тешко и опасно, јер кад почне гипс да се стеже може да се угуши модел. Зато се узимају само оне личности које имају јако срце. Та процедура се ради некад у детаљима. Моделира се само рука, па затим нога, и редом сви делови, а некад се превуче гипсом цело тело, чак и глава. Да се не би коса улепила покрије се влажном крпом и онда се прелива гипсом. Кад се скине калуп, прелива се воском и тако се добијају те воштане лутке које се некад смеше осмехом својих модела.

СТРАНЦИ О НАМА

Колико се пута у нашем частољубивом срцу јавио непријатан осећај, гледајући нашу лепу али и прљаву и разграђену варош, жмурећи пред облацима прашине, кривећи чланке и набадајући табане по шиљцима наше античке калдрме? Колико се пута у нас родило питање: Шта ли Боже мисле странци о нама, које је прст провиђења случајно гурнуо у престоницу наше блажене Југославије, и какве ће утиске понети из ње, заједно са својим елегантним багажом, изжуљеним табанима и напрашеним очима?

Ево шта мисле и шта је недавно један Енглез глобтротер који је пропао кроз Београд написао о нама у једним енглеским новинама: »Филозофи кажу, да је појам лепоте релативан појам, али ако за норму лепога у погледу на »лепи пол« узмемо жену расне, изразите главе, пропорционално витког тела, са савршеном, малом ногом — а ако пак за норму шика узмемо париски начин облачења и начин ношења одела онда женски свет у престоници Југославије заузима свакако једно од првих места.« »Пролазећи улицама Београда, које са својим старинским чатрљама поред модерних петоспратница личе на крезуба уста, где изеден зуб стоји поред здравог, а то скоро и не примећујете, јер десно и лево тим улицама (са већином још сасвим примитивном калдрмом) промичу жене и девојке, које као да су из Париза залутале у ово велико село — не из Париза, јер оне имају један плус над Парискињама, а то су њине часне и лепе главице.«

»Када предсобом имате Парискињу«, продужава тај галантни естета Албиона »ви видите један пикантни ансамбл линија, одела, покрета и живота; када гледате Београђанку имате све то, и још к' томе једно лепо лице, у коме је срећно сједињена јужњачка маркантност и славенска мекота.«

Аутор поменутог чланка мора да је не само љубитељ лепих жена и естета у опште, већ мора да је и сликар, јер је детаљно интересиран за све, па чак и за начин шминкања помоћу кога Београђанке на један савршен начин поправљају и подвлаче природу. У осталом то је исто приметила и она француска књижевница, која је недавно у Београду, одржала једно предавање о »улепшавању«, додавши на крају сасвим искрено није зато морала чинити тај велики пут из Француске до Београда, јер су Београђанке мајсторски проникле у ту вештину.«

Поштовани Енглез мора да је посматрао Београђанку сасвим изблиза, онако од прилике као што се дете диви скупоценој лутки, јер је приметно чак и »онај блазирани потез »ружа« који је повучен од ока ка слепоочници, и који као да каже: Ја не желим да руменилом имитирам природу, ја хоћу да се стилизујем, ја хоћу да будем шик!«

Продужавајући у том тону, »оду« Београђанкама, Британац није баш много галантан према Немицама кад каже: »Замислите само Немицу — на макар и најправилнијих црта — која изгледа да је још приликом свога рођења на свет донела неизлечиву слабост за »моду« штофове, неподеримо плаве чешље и способност да се само на један једини начин чешља, плете, глади или извлачи косу кроз цео живот!«

»Посматрати Београђанку на улици, у кафани или у локалима где се игра право је задовољство за око, јер сав тај шик њен условљен је највећим делом њеним савршено лепим ногама.«

»Толики проценат лепих ногу као што сам га видео у главноме граду Југославије, није могуће наћи нигде, ни на новом ни на старом Континенту! Када би Менаџери европских ревија знали какав богати мајдан лежи скоро непознат, затрпан тамо на Балкану, сви би похитали тамо — јер данас је иза рампе најглевније лепа нога!« Лепа нога то је чиста раса, а код нас на корзо-у или на матине-у незнате који је пар ногу лепши — то сви примећују и странци и домородци!

Али исто тако као што је лепа нога дар природе, тако је и способност бити »шик« један таленат природе, као и сваки други таленат, који се може развијати или запустити, али који у великој већини случајева пробија себи пут и под неповољним околностима, али што је најважније — он се никада не може научити —, јер је од Бога!

А Београђанке су врло талентоване у том смислу: погледајте само један једини детаљ — како она елегантно преклапа и носи свој капут! Не односи се ово само на оно неколико правих »визона«, »астрагана« и »пти-гри-а«, који прошенирају Београдом, и многа имитација обавијена око витког тела дактилографкиње, продавачице или машамоде говори о истом таленту — можда и већем!

Питамо се увек где је се само кристалисао укус оних Београђанки, којима није могуће да бар једаред годишње иду у Париз, и које не виде ништа до Јаношевићев излог и оно неколико журнала, који нам дођу поштом са Запада? Ето видите, да јој је то од Бога!

Е-Ђаја

ОД КОЖЕ ЗМИЈЕ БОА ПРАВЕ СЕ ЧИЗМЕ

Можда ће их једног дана носити и наше даме, и неће се плашити при помисли на ту страховито велику змију, која може да достигне дужину 10—15 метара.

У Јужној Америци боа се сматра као чуварку куће и живи на тавану. Дању се уклупча и спава, а ноћу се чује њено шуштање, јер хвата пацове. Укућани јој оставе млека и она силази низ лествице и пије. После се опет пење на таван. Може да се припитоми као домаћа животиња. Она није отровна зато је се не плаше.

Шта мисле гимназисткиње о себи?

Нама је много стало до тога, да свет правилно суди о нама. Знамо да би после оног вашег чланка требало много речитости и вештине, да се јавност увери о противном, но ми ћемо бити задовољне, ако бар Ви и Ваш сарадник увидите да ми можемо бити и друкчије.

Када би Ви знали, како се забрину и сневеселе те љупке, можда мало и напудране главе, када једна од другарица објави да је »класна« дошла љута у школу!

Или када би видели како грозничаво и лепо блистају очи ученица, када се раздају писмени задатци из латинскога.

Ниједан заносан танго, ниједан лепи београдски младић не може да утиче на нас, да нам се тако зажаре образи, да нам се тако убрза дисање, као што то чини математика, мада је она женског рода.

Забораве се и матине-и и биоскопи пред интересантном аналитиком, а не може се мерити задовољство, које осећамо после успело решеног проблема из математике, са задовољством, које остаје после лепо проведеног по подне-а у интимном куту салона које пријатељице.

У Вашем чланку изнели сте, као да суштину нашег живота испуњава оно, што ми сматрамо само као додатак, или, боље рећи, као дуг, који морамо дати времену у коме живимо.

Онај господин, а можда и госпођа, који је писао чланак о нама, нека се ближе заинтересује за наш живот, нека пажљиво слуша наше разговоре на улици, па ће видети да се они не воде увек око »златних« гардиских потпоручника. Чуће он лепих ствари, које је сам можда давно заборавио. Чуће, и о Клистеновим реформама у Грчкој, о Душановом законику, чуће о латинским конструкцијама, о немачким сложеницама. Чуће и критику најмодернијем правцу у књижевности, критику о синоћњем предавању на Универзитету. Чуће он све то, само нека се мало потруди и нека одбаци оно површно мишљење које има о нама. Мада ће видети да нисмо ни мало површне, ни лакомислене, ни празне.

Немојте помислити да сам ја неканда бубалица или архаизам међу ученицама. Никако! Ја врло добро играм и танго и чарлстон, кад излазим, и ја по мало пудрујем нос, идем и на чајеве и на матине-а. Пре мога береа имала сам и ја на глави »Линдберг шешир«. Ипак ништа ми то не смета да будем врло добра ученица, јер школа — то нам је циљ. Не само циљ, већ наша љубав.

Опростите што сам Вам досадила овим дугим писмом. Али нисам могла да отрпим све оно што сте о нама пред читаоце изнели. Биће мо Вам необично захвалне ако дате ово писмо Вашем љубазном сараднику, да га и он прочита.

Једна београдска матурантки њица
(Ингрида).

Један актуелни проблем наше муслиманске жене:

ДА ИЛИ НЕ?

Зар није грехота скривати овако лепа лица и очи жељне сунца и природе. Жалосно је погледати кроз капију, решеткане прозоре, и скривати своје чежње. Зато Муслиманка има другојачији осмех и над се смеје са својим другарицама. Некако је сентименталан тај смех, и очи као да скривају неку дубоку сету. Није више густа и непровидна фереџа као што је била. Нису ни капци на прозорима онако тешки и увек затворени. Као плашљива птица излетала је Муслиманка из кавеза. Она посећује школу, и као ученица не мење фереџу на лице.У Београду већ има Муслиманки студенткиња. А симпатични Гајрет иде слободно улицом, као и све друге девојчице, и нико их није ружно и дрско погледао. Муслимани се боје за своју жену и кћер да је пусти откривена лица. Младе генерације мушкараца не могу да се помире ни с тим што њихове мајке носе фереџу. А већ ни једна њихова жена неће скривати своје лепо лице и они. Можда ће по каткад учинити по вољи старим родитељима, свекрви и свекру, који се још нису с тим помирили, али кад су њих двоје сами: сваки млади Муслиман допуштаће жени, да скине фереџу.

Патријархални Муслимани, иако попуштају у својој строгости, ипак сматрају да је то врло деликатно питање. Њима изгледа, као да им неко вређа веру и морал, кад проповеда, да жена скида покривало са главе.

Ми, жене, не можемо да се помиримо с фереџом њихових жена, јер осећамо како их она гуши, зато саветујемо Муслимане:

— Скините фереџе вашим женама.

А над вам то нажемо, ми мислимо: »Ви сте, Муслимани, интелигентни и културни људи, и схватате, да жена не може у данашњем добу да остане увек у сутону кућа и своје фереџе.

Један угледни београдски Муслиман говори овако о фереџи: »Коран није прописао фереџу, већ су је људи измислили. Босанска чаршије не допуштају да жена иде »откривена лица. Старим Муслиманима изгледа, да ће жена пропасти морално, ако се пусти у живот. Љуте ме такви појмови наших Муслимана. Зар смо ми у неној некултурној земљи, где се жена напада насред улице. Ко сме да дирне једну Муслиманку, ако иде откривена лица.«

Има нечега оријенталског у односу према жени код свију Срба. Колико је православних, који би радо ставили жени на лице фереџу.

Муслиманка осећа да и њу извлачи из куће социјална борба. Али фереџа је као један оков који је привезује за кућу. Међу муслиманским женама у Босни има врло интелигентних дама, које раде у многим установама. Та интелигентна жена не може да се помири с тим, што мора да иде улицом покривених очију. Она не може, ипак, да раскине са својим традицијама, али допушта својој кћери да јој сунце обасјава лице.

И ако су Муслиманке интелигентне, осећа се код старијих увек нека спутаност у гестовима и покрету. Иду, као да увек нешто траже по земљи. А оне су пуне темперамента, жеље живота, и чак враголасте. Како је Гајрет несталан, у оном симпатичном значењу речи, готов да запева, заигра, свира и шали се. Код старих су тињале чежње иза фереџа. Зато су, можда, онако мирисне баште, јер су кроз мирис цвећа слале преко својих високих зидова поздраве, осмех и своје чежње.

И старе Муслиманке, којима је некад загушљиво лето у фереџи, не би је могле скинути с лица. Збунили би их погледи, или јасни зраци сунца, а њихови мужеви, иако стари, били би љубоморни.

А како су лепе Муслиманке. Нећу да хвалим Гајрет, да не уобрази. Једном сам похвалила њихову лепоту, а један Муслиман ми каже: »Ви сте их похвалили, а оне сад непрестано стоје пред огледалом.«

Зато је тако тужно скривати ту лепоту, која је ипак отшкринута.

Ова дискусија око фереџе, потсећа ме на полемике око другог свештеничког брака. И ту се канони противе. Али је интересантно, како се није пронашло да се канони противе да свештеник држи домаћицу, према којој гаји нежнија осећања. То се допушта, а не допушта се да се по други пут ожени.

Тако исто и Муслимани. Они изналазе разне изреке у корану, који забрањују да жене иду откривена лица. А сваки муслимански отац врло добро зна, да ће његова кћи показати лице ономе кога воли, па ће му чак и допустити да је пољуби. Више се Муслиманке не удају, као што се удавало у доба хануме Ченгић. Причала ми је та отмена Муслиманка како су њу удали. Дошао вереник чак из Цариграда, никад му очи није видела, и први пут се нашла с њим у брачној соби.

Има једна песма Јелене Димитријевић »Баба Краса«, која критикује данашњи морал, игре, забаве, загрљене парове у валцеру, а прича како је и њу једном њен Мишко пољубио али додаје: »У мој земан што си бидну, кришећки си бидну баре. Ћерко, Васке, о комшике, с'га си је ашикаре.... (јавно).«

Тако и Муслимани допуштају да девојка воли, да флертује, али »кришећка« испод фереџе.

ВЕЋ ЈЕ ОСУЂЕН

Судија: Да ли сте били икад кажњени?

Оптужени: Да.

Судија: Како и због чега?

Оптужени: Оженили су ме пре две године.

АМЕРИКАНСКА БРЗИНА УДАЈЕ И РАЗВОДА

Жене су биле и до сада познате као рекордмани у склапању и растурању бракова, али је Госпођа Итл Бари, лепушкаста и симпатична Американка однела најновији рекорд у тој утамици ,јер је пре неколико недеља добила развод брака од свога мужа, са којим је живела у браку свега — два дана, а није прошло ни 1 сат од добивеног развода, а она се већ венчала са Г. Др. Хари-јем Куном, зубним лекаром! Први муж јој је био Хери Бари из Линколна, Небраска, а други је Хари Кун из Ок-Окланда, Калифорнија. И оба ова интересантна и експресна догађаја догодила су се у држави Илиној, која је прилично далеко од Небираска, а која је исто тако прилично далеко и од саме Калифорније.

Хвала Богу те код нас не важе ти амерички закони, јер би онда у Београду половина срећних бракова била расинута за један дан, пошто и наше Београђанке, као и Американке, воле »промене«, а исто тако и многобројне удаје, да би међу многима пронашле једнога, кога би искрено волеле.

Књижевне новости.

НАРОДНА ЕНЦИКЛОПЕДИЈА Г. Станоја Станојевића је дотерала до 24 свеске у којој су речи од РАТКОВИЋ до РИСОН. У њој су иначе веома важни чланци РАТОВИ СРБИЈЕ из пера ђенерала В. Белића. Они заузимају добар део ове свеске (од 674 до 718 стране).

Централни Секретаријат Радничких Комора је издао велико дело Г. Драгише Лапчевића ПОЛОЖАЈ РАДНИЧКЕ КЛАСЕ И СИНДИКАЛНИ ПОКРЕТ У СРБИЈИ. Дело има 400 страна.

Историја Србије се не може писати без консултовања овог дела; оно је врло важан прилог историји друштвеног развића у Србији.

Г. Геца Кон је издао Ћоровићевог ЗУЛУМЋАРА (драму у 3 чина за коју је музику написао Г. Петар Крстић). — ЗУЛУМЋАР се чита са задовољством јер Селим-бегово, »Зулумћарско« схватање жене има у себи нешто јединствено; то схватање у нашој књижевности није обрадио нико сем пок. С. Ћоровића.

Општина Смедеревска је издала ТЕСТАМЕНТЕ ДОБРОТВОРА ОПШТИНЕ ГРАДА СМЕДЕРЕВА. — Ова публикација може занимати правнике, социологе и комуналце и служи на част општини смедеревској.

Г. Геца Кон је издао ДОГОРЕЛИ КРОВ, »драму из минулог Београда«, која је давана и у Београд. Народ. Позоришту. У овој драматизованој породичној хроници Г. Божидара С. Николајевића је најјача прва промена у другоме чину и тај њен део заиста може читаоца да узбуди.

Драма је писана с »тезом«. У њој се отворено ступа ЗА ЦИНЦАРЕ, што је веома карактеристично, кад знамо како је Цинцаре третирао Г. Николајевићев рођени брат — Г. Душан у својој драми ПАРОЛИ, чије је приказивање изазвало толико живе интересе у Београду.

Књижара ВРЕМЕ је издала у преводу Г. Драгомира Марића, професора Богословије у Битољу, капитално дело о Исусу Христу, чији је писац Г. Артур Ц. Хедман, професор Универзитета (Оксфорд!) и владика Англиканске Цркве у Глостеру. Дело има око 200 страна.

У часу кад се тако живо ради на спајању Српске и Енглеске Цркве ,кад Патријарх Димитрије причешћује у Саборној Цркви Г. Принса и особље енглеског и америчког посланства, англиканско мишљење о Христу мора интересовати сва наше теологе. Али књига Глостерског Владике може да забави и лајика: она је писана с толико ерудиције, с толико научног и критичног смисла да ми о Христу немамо озбиљније и боље књиге на своме језику.

Г. Федор Никић, ванредни професор Универзитета и један од бољих и продуктивнијих ученика Г. Слободана Јовановића, издао је своју великиу књигу ЛОКАЛНА УПРАВА СРБИЈЕ у XIX. и XX. веку (област — округ — срез) и посветио је своме великом учитељу.

Ово замашно дело јесте нека врста допуне Г. Вукићевићевог КАРАЂОРЂА, Гавриловићевог МИЛОША ОБРЕНОВИЋА и уставне историје Г. С. Јовановића, коју је он обрадио од Кнеза Александра Карађорђевића до Александра Обреновића. С тога би се могло апеловати на младог и вредног научника да нам обради и ОПШТИНУ у Србији, чиме ће у многоме заокруглити своју прву књигу.

Дело је издао Г. Геца Кон. Има 396 страна.

Информативна Секција Лиге Народа је издала једну малу брошуру која се зове СЕДМОГОДИШЊИ РАТ ЛИГЕ НАРОДА, чији је српски текст редиговао Г. Ђура Д. Поповић, члан Лигиног Секретаријата. Ово је делце КЉУЧ за оне који се интересују радом Лиге, односно међународном поратном политиком. Г. Поповићев труд заслужује свако признање. — Лигина издања продаје у Србији Књижара »Време«).

Г. Душан С. Николајевић је после рата објавио неких дванаест већих и мањих књига, између којих и три драме. Ових дана, плодни есејист је издао (наклада »Народне Мисли«) једну занимљиву брошуру: КРАЉ МИЛАН И ТИМОЧКА БУНА. — Г. Николајевић полемише о њој са досадашњим историографима Краља Милана.

Лако је бити срећан, али тешко је у срећи остати.

*

Има среће, али ми је не познајемо; а кад је познамо, не умемо је ценити.

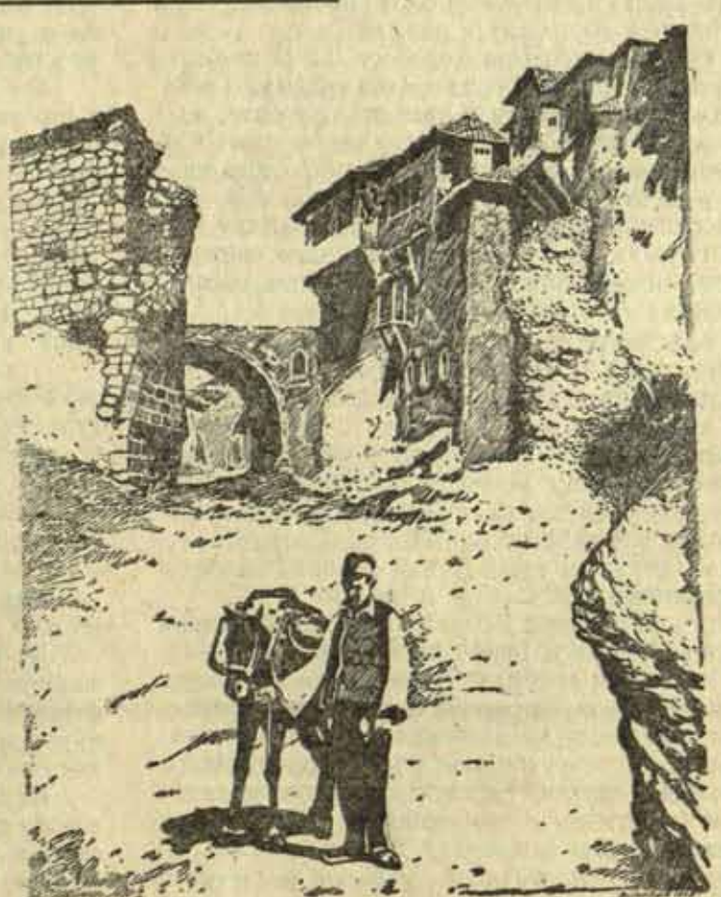
ПОСЛЕДЊА НЕДЕЉА
изложбе Б. Војновића - Пеликана.

Отворена пре десетак дана ова врло успела изложба слика ближи се своме крају. Интересантно је сад прегледати њен биланс, и по продаји слика видети кретање уметности у београд. круговима.

До сада су продата ови радови:

Кратово (цртеж) откупио г. Попс адв. **Кратово** (цртеж) откупио г. Симић инж. **Велес** (акварел) откупио г. М. Петровић инж. **Скопље** (акварел) откупио г. Фиц адв. **Штип** (акварел) откупљено за кабинет Мин. Агр. Реформе. **Пећ** (цртеж) откупљено за кабинет Мин. Агр. Реформе. **Пераст** (уље) откупио г. Попс адв. **Локрум** (уље) откупио г. Шуачки нов. **Вече под Лападом** (уље) откупио г. Адамовић шеф протокола Мин. Ин. Дела. **Под Сустјепаном** (уље) откупио г. Цвијановић књижар. **Ман. Савина** (уље) откупио г. Попс адв. **Манастир на Пољуду** откупио г. Цвијановић књижар. **Шибеник** (уље) откупио г. Цвијановић књижар. **Марјан над Стипом** (уље) откупио г. Др. Мојић. **Оток мртвих — Бока** откупио г. Ник. Бељански. И т. д

Утешна појава за наше сликаре остављене самима себи, јер се из овога јасно види да је београд. публика стекла свој критеријум о уметности, и није више потребно да јој неко са стране дошаптава правила о уметности.

Са изложбе г. Војновића—Пеликана. Један цртеж из *Ј. Србије.*

Година IV. Број 7.

Недељне Илустрације

МАРИЈА ВЕЧЕРА

Престолонаследника Рудолфа последња љубав

од Г. ШЕЦЛЕР - ПЕРАЗИНИ.

1

Бејаше освануо радостан дан за Беч и целу Аустро-угарску монархију. Наследник престола Рудолф, једини син цара Франца Јосифа, био се венчао с младом и лепом кћери белгијског Краља Леополда II., принцезом Стефанијом.

Надвојвода Рудолф, рођен 21. августа 1858. године у Лаксенбургу код Беча и ако млад, био је један од најомиљенијих кавалјера дворског друштва и царске куће. Обдарен најлепшим особинама духа и тела, умео је својом љубазношћу и веселошћу да освоји на јуриш сва срца. Ни једна грана науке није му била непозната, играјући се, савлађивао је све тешкоће учења и није било никакво чудо, што су њему и Аустрији, на чији ће престо временом он сести, прорицана најлепша будућност и најсрећнији дани.

Али је Рудолф имао једну слабост. Та је слабост била његово лако запаљиво срце и јако развијено осећања за све, што су му свест и природа пружали, нарочито пак према је лепе жене. Можда би строжије васпитање упутило још врло младог принца озбиљнијем схватању његових високих дужности, али ко би то могао извесно тврдити, пошто се у души сваког човека, нарочито када ни с које стране не чине сметње, дани његовог живота управљају по урођеним карактерним особинама, било на добро или на зло.

Његово васпитање је с обзиром на његову ванредну обдареност, било од првих дана детињства на то управљено, да се престолу временом обезбеди ваљан наследник. Ако је оно у почетку било врло строго, што је понешто покварило и у принцу, који је био врло живахан, изазвало жељу за већом слободом, то је на пречац наступила промена, када је његов први домаћи учитељ умро, те је млади надвојвода сада могао према владајућем дворском обичају сам да бира наследника бившем учитељу.

То је се догодило, када је Рудолфу било 18 година и када је примио у своје руке властиту дворску економију. Он је за себе изабрао грофа Марка Бомбелеса, једног нешто веселије природе и елегантног дворанина, који је од првог дана сматрао за дужност једино да испуњава све дуто сузбијане жеље надвојводине.

Гроф од Гондрекурта, умрли дворанин и учитељ био је својом пуританском строгошћу и хладним опхођењем много што шта искварио.

Од тренутка, када је Рудолф у његовом наследнику нашао човека вична свима вештинама љубавне дипломаније, с којим је чак стајао у присним пријатељским односима, изменила је се из основа по себи весела и дотле сузбијана надвојводина природа.

Рудолф је се слободно бацио у вртлог живота и подао се свима уживањима, које је као царски син лако постизавао. Ко год му је се приближио, био је сада његовом љубазношћу непосредно очаран.

Тек сада је се испољила његова права природа, што је наследио од своје лепе и врло несрећне мајке Јелисавете, која је такође имала у великој мери дар да очара сваког, који јој се приближио.

Он је се разликовао у толико више од већине других чланова своје породице, који су због своје лудости код народа мало симпатија имали. Рудолф је брзо раскрстио са застарелим породичним традицијама и јавно и слободно се показивао без устручавања, као љубитељ свију лепота у животу.

Он је био не само ваљан војник, најбољи јахач и стрелац, већ је добро познавао све науке и као писац стекао име. Као и његов отац био је страстан ловац и није се плашио никаквих опасности.

Последњих година, жељан живота, био је прешао границе и пошто је верно цару све достављао што није увек приличило будућем наследнику престола, помишљао је цар Франц Јосиф на то, да надвојводу ожени. Тако би морао бити крај пуном животу, коме је се Рудолф био лакомислено одао.

У почетку је цар, који и сам није имао одвише строге назоре у погледу разних љубавних авантура, затварао очи, мислећи да се младост мора истутњати, доцније када је ствар постала претерана, између њега и сина често пута су долазили оштри сукоби. Али су се они увек свршавали Рудолфовим обећањем, да ће у будуће све избегавати, што би цара, јако ваљаног оца, могло љутити.

Како је пак све остајало код тих обећања, то је морао бити употребљен један енергичан корак.

На разним владалачким дворовима тражена је за надвојводу девојка. Био је он у Шпанији и на другим католичким дворовима, али му се ниједна принцеза није допала; познавајући најлепше бечлике, он је себи био створио нарочити укус.

Најпосле цару је била скренута пажња на младу и врло лепу белгијску принцезу Стефанију, чија је најстарија сестра била жена принца Филипа Кобурга, који је живео на аустријском двору. Дипломате су тајно дошли у везу с белгијским краљем Леополдом II. и успели.

Принцеза Стефанија је у оно време имала тек 16 година. Била је умиљата, витка и имала је бујну плаву косу и плаве очи.

Само што у тим очима није било много израза и нешто одбијајуће црте око малих уста у неколико су смањивале њену лепоту. Стефанија је изгледала не само врло горда, већ и нешто хладна.

Али је се свежа девојачка младост овог пута допала Рудолфу; он је затражио од краља белгиског и овај му је радо изишао у сусрет.

У целом царству на Дунаву је та вест изазвала највећу радост, исто тако и у надвојводиној породици. Затим је све даље по програму урађено.

Веридба је најсвечаније у Бриселу обављена. После неког времена следовало је и венчање младог пара у Бечу.

Говорило је се да Рудолф и Стефанија ступају у брак из љубави. После веридбе у Бриселу, у Монархији је с највећом радошћу очекиван дан, када ће наследник престола довести своју младу и лепу заручницу Стефанију.

На дан 6. маја 1881. свечано је стигао млади, високи пар у Беч, а 8. маја је било велико народно весеље у Пратеру. Маја 10. Рудолф је се венчао са Стефанијом у присуству свију чланова своје породице и белгиске краљевске куће.

Чак и настарије бечлије нису запамтили да су икада видели толики сјај и толику лепоту. Пратер је се био претворио у огромну башту, у коме је с вечери сијало на хиљаде светлости и народ весело шетао. Где год је се млади брачни пар био појавио — а Рудолф је увек био са Стефанијом — чули су се најодушевљенији поздрави. Све је било до заноса одушевљено. Из свију делова монархије био је стигао огроман број честитака и сваки глас јавности изражао је жељу за срећу царских младенаца и уверење да ће везом с белгијском краљевском кућом бити за сва времена учвршћена будућност како Аустрије, тако и наследника престола Рудолфа.

Нико није могао слутити шта сакрива будућност наследника престола, кога су сви познаници, стари и млади, обожавали.

Велике свадбене свечаности су биле прошле, белгијски краљевски пар је отпутовао и настало је време да се свет опет смири.

За прво борављење младог брачног пара Рудолф је био изабрао лаксенбуршки замак код Беча.

Овде, у красној околини, хтео је да ужива љубавну срећу. Ништа није реметило унутрашњу слогу између њега и Стефаније; као два весела детета, у шали, смеху и несташлуку забављали су се у парку, који је опкољавао замак.

Изгледало је као да је Рудолф био потпуно заборавио на прошлост. Он је гледао само у своју младу жену, која га је такође волела.

Из оног срећног времена постоје и сада аутентична писма, која сведоче о чистој, непомућеној срећи њиховој.

У том времену изгледало је да и Стефанија није обраћала пажњу људима из њихове околине и живела само за свог Руда.

Тада је се догодило нешто, што никада није могло бити објашњено, па ипак се није могло сматрати као фантастична слика узбуђених чула.

Овде смо упућени на причања самог наследника престола, која је много доцније саслушгио својој рођаци, грофици Ларији.

О следећем догађају у замку Лаксенбургу наследник престола је ћутао, а такође забранио и свом личном слузи Лашеку, једном старијем човеку, који је био посвећен у све тајне свог високог господара, да икада и једну реч о томе говори.

Једног врло лепог летњег дана Рудолф је се био са својом младом женом извезао и сам терао коње. Само је један слуга седео у колима иза њих, крут и непокретан као каква дрвена фигура.

Вожња по најлепшем времену све даље је одвела владалачки пар у лепу као рај околину Лаксенбуршку. Рудолф није ни најмање обраћао пажњу на удаљеност или путеве, којим је се са Стефанијом возио. И она је се безбрижно предала уживању чаробно лепог дана и близини свог Руди.

Никаква сенка није дотле била пала на млади брак.

Наједанпут је наследник престола приметио да је пут, којим је ишао кроз шуму, бивао све ужи.

Најпосле је стигао до једне мале пећине која му је била потпуно непозната. Пошто се даље није могло ићи, зауставио је се Рудолф и наредио слузи, пошто је помогао Стефанији да се из лаких кола скине, да окрене кола натраг путем којим су дошли и тамо да их чека.

Сам он, смејући се, предложио је био својој младој жени да се с њим пешице мало прошета до непознате огромним шапратом и дивљим шибљем обрасле пећине. Шта је се могло догодити, када је цело земљиште наоколо припадало њима?

Најпосле наследник престола је требао, ако је била нужда, само да каже своје име, па би се сваки човек, био и најсуровији крадљивац дрва, понизно уклонио.

И Рудолф и Стефанија су били просто обучени и ништа није казивало њихов висок положај.

Смејући се, пошла је Стефанија под руком с Рудолфом кроз пећину и овде онде, играјући се, гицдала малом руком шапратово лишће и слушала цвркут тица.

Ни једне живе душе, осем њих двоје, који су се смејући забављали, није било у близини. Необична прекидана само гласовима малих шумских певачица, владала је у јарузи. То је било место потпуно издвојено од света.

Преко крупног и ситног камења пели су се обоје младих заборављајући на све своје сталешке предрасуде, срећни у сред сањалачке природе.

»Наредићу да ми се ускоро овде начини мали павиљон, Стефи«, рекао је наследник престола задовољно. »И када нам у замку буде време одвише дуго или нас људи с њиховим крутим лицима нађуте утешићемо се и седећемо у вилинској пећини заједно и исмејавати цео спољни свет. Налазиш ли и ти да је то лепо?«

»Млада жена обесила је се Рудолфу о врат и обоје су се љубили као двоје страсних љубавника.

Наједанпут је се Рудолф тргнуо и подигао главу.

»Шта је то?« учинило му се нешто необично. »Зар и ти не чујеш шуштање, које одаје глас подругљивог смеха?«

Тренутно нерасположење је се јавило на његовом, дотле веселом лицу. Ко је се то смео усудити, да поремети ову тишину чаробну?

Стефанија је махнула главом. Она је зачуђено погледала у младог мужа.

»Ја нисам ништа чула, Руди«, одговорила је она. »Ти си узбразно можда. Ти често машташ када ти нешто необично дође на памет. Ти чак помишљаш на вештице и шумске авети!«

Она је завршила говор једним осмејком.

Али је Рудолф остао озбиљан. Он је ухватио Стефанијину руку и рекао:

»Треба да видимо, да ли осем нас има још кога живога у близини.«

На њиховом путу била је једна каменита стена, сва обрасла у шапрат и дивљи тавит. Иза ове је морала јаруга имати још кратко продужење, па да настане брдоко земљиште.

Када је Рудолф са Стефанијом заобишао стену, обоје су нешто збуњено застали. О чему нису слутили, појавило је се пред њиховим очима: нешто налик на колибу, сасвим просто сапрађену и до пола сакривену испод камења. Наоколо је расло дивље џбуњен с црвеним цветовима; отровна биља одмах је Рудолф познао, ма да су његови цветови изгледали лепо.

У тренутку, када је млади пар само неколико корака био далеко од чудноватe колибе, прешао је један црн, сјајан мачак с уздигнутим репом преко греда, које су чиниле кров на колиби и затим одмах га је нестало у некој од тамних рупчага.

Сада је и Стефанија у неколико постала брижна. Све је овде изгледало фантастично, чак и страшно.

»Вратимо се, Руди,« молила је она тихим, збуњеним гласом.

»Изгубила сам вољу да и даље испитујем тајне ове јаруге.«

Али је наследник престола махнуо главом. Пркос, налик на одбијање, појавио је се око његових уста.

»Не, драга моја,« одговорио је он, »пре него се уклонимо, морамо безусловно знати, дали там у необичној кући неко станује или је само напуштено склониште људи, који су секли дрва. Само се не треба плашити, Стефи; шта би се могло догодити нама?«

Он је се гласно насмејао, али његов глас није био тако весео и безбрижан као обично. На један пут му се учинило, као да има нешто у ваздуху, што он није појмио, али што га је плашило. Сада је још већма хтео да буде на чисто. Мислио је на церекање, које је мало пре чуо, а које Стефанија није приметила.

Молио је младу жену да га причека док он прегледа колибу.

Баш кад је се био приближио отвореном тамном улазу, одакле се није ништа унутра могло видети, појавила је се женска прилика, налик на авет.

Нехотице је се наследник престола, који ништа није слутио, повукао натраг. Затим је његово лице опет добило израз, који је се јављао када му нешто није било по вољи.

»Хеј, ко сте Ви, стара?« запита оје оштро.

Стефанија је такође престрављено погледала у необичну врло стару жену око чијег мршавог лица су висили као снег бели праменови косе и чије су очи лежале дубоко у глави. Али су те очи имале необичан сјај, од кога је млада Стефанија нехотице задрхтала.

»Но, хоћете ли скоро одговорити?« подвикнуо је Рудолф старици, када није одговорила, већ је своје оштре погледе упрла у наследника престола, као да је хтела да продре у дно његове душе.

Тада пак, погођена оштрим тоном његових речи, појавио је се на упалом њеном лицу необичан дрхтај, као да је се пробудила из сна.

»Ја сам стара жена, господине,« шапутала је уклањајући мршавом руком с лица праменове косе. »Нећете се ваљда плашити?«

Овим речима је следовало церекање.

Да ли је такво церекање било и мало пре? Али је тада старица морала лежати на каквој стени, одакле је могла чути љубавне речи наследника престола.

»Ко сте Ви, хоћу да знам,« поновио је Рудолф, који није могао да одвоји поглед од њеног бледог лица, као да је морало овде бити какво тајанствено откровење.

»Ох јест!« прошапутала је стара, која је несигурно држала на ногама као болесна. »Мене зову »Лиза травара,« ако ме нису заборавили тамо, где остали људи на светлости живе. Ја сам некада била млада и лепа, господине! Одавно је то било! И ја сам много преживела, много издржала, докле сам доспела у стеновиту пећину. Зар нисте ништа чули о Лизи травари? Зар нисте из нашега краја?«

Опет продирући поглед.

Стефанија је се лагано приближавала. На њу, која није била навикла на такав поглед, старица је учинила дубок утисак.

Наследнику престола је се учинило, да стара вештица збија с њим шалу, мада није изгледала весела. Да ли није познала њега и Стефанију? На то се није могло мислити, јер су обоје носили просто, грађанско одело.

»Ја нисам никада чуо за Ваше име,« одговорио је Рудолф. »Али бих хтео знати, шта радите у тој пусто[illegible] шумској пећини? Од чега живите?«

»Ех, мој,« одговорила је старица ослањајући се на чворноват штап, пошто су јој ноге биле врло слабе; »раније докле сам могла трчати као ласица, брала сам траве и продавала у вароши, или горе у замку. Нисам одавно ишла, јер ме сада сматрају за вештицу!«

»Глупост!? насмејао је се наследник престола. У том је приметно да је Стефанија сва пребледела, а то га разљутило. »Хвала Богу, више нема вештица!«

Стара је се кришом осмехнула.

»Можеш веровати, лепи господине, људи мисле да стара Лиза травара може урећи не само стоку у кошари да она оболи, него да може и друго шта да учини, што глупи свет не разуме!«

»Шта од прилике?« запитао је и нехотице Рудолф.

И сам је се чудио што већ није са Стефанијом отишао даље. Шта је управо још хтео од старице? Изгледало је као да га задржава нека необјашњива сила!

Аустријанац је уопште склон празноверицама, што показује навала богатих и сиротих, великих и малих к лутрији. И нико не мење на број, о коме пре тога није сањао.

Наследник престола је био, ма да је се показивао у другим приликама као просвећен човек, исто тако склон празноверицама као и његови земљаци.

Стара је шкиљила очима у младу жену.

»Ако би ми лепи господин пружио неколико крајцара, могла би му нешто из руке предсказати,« рекла је церекајући се.

За тренутак је наследника престола спопала жеља да му у овој шумској самоћи прорекне будућност вештица. Ма како да је изгледало бесмислено да је пун наде наследник престола хоће да чује из уста једне крезубе старе жене своју будућност, њега је баш та необична прилика голицала.

»Јесте ли Ви сами у колиби?« запитао је.

Стара је потврдила својом дрхтећом главом.

»Ја и Петар, мој црни мачак, и нико други, лепи господине,« одговорила је стара.

»Дакле, добро! Да чујем шта ми судбина доноси!« викнуо је он.

У том тренутку му је пришла Стефанија и њен је глас звонио бојажљиво, молећи:

»Немој то чинити, Руди! Ја те молим! Ја се плашим старе, да не би из њених уста теби несрећу прорекла.«

Наследник престола је се опет онако осмехнуо, као што је у понекој мучној прилици чинио.

»Ништа није, Стефи!« рекао је. »Једна шала више и ништа. Жена ће прво мени, после теби из руке казати шта нам предстоји — и добиће десет крајцара,« додао је смејући се.

Да ли је стара чула његове последње, подругљиве речи, које је он сасвим тихо изговорио? Она је се окренула њему и у њеном је погледу било нечега оштрог, скоро свирепог.

»Похитајте,« козвао ју је Рудолф, да би и њему самом непријатан поглед отклонио.

Сео је на један камен одмах при улазу у пећину. Стефанија је ћутећи стала иза њега и метнула своју малу руку на његово раме. Лице у Белгијанке је мало

побледило; Стефанија би радије одатле утекла, али сада није приличило. Стара јој је била одвратна и било је довољно ако би Рудолф дао сиротој жени неколико круна.

Али је већ Лиза травара погурена, опирући се једном руком о штап, пришла наследнику престола и замолила да јој покаже леву руку.

Он је то учинио с кратким осмехом.

»Пазите да погодите моју судбину, па ће бити сребрне круне,« рекао јој је.

Стара је неколико тренутака посматрала црте на руци, коју јој је Рудолф пружио. Завладало је необично, мучно ћутање. Чак су и тице у шуми ућутале. Стефанија, на коју је то ћутање непријатно утицало, уздахнула је, Рудолф је осетио и преко воље како је његово срце успорило куцање.

У том тренутку је уздрхтала старица и кратак, промукао глас је из њених уста изишао. Она је, запрепашћена, погледала у свеже лице наследника престола, а затим за тренутак, као пред каквим изненадним блиставим зраком, затворила очи.

»Ја — нећу, идите којој другој, господине!« рекла је одмах стара, промуклим гласом.

Хтела је побећи у колибу, али је Рудолф брзо ставио руку на њено раме.

»Останите овде!« заповедио је. »Шта је то што Вас одавде тера, стара?«

У том га је старица дуго и значајно посматрала погледом, који Рудолф аустријски никада није заборавио и лагано му одговорила:

»Ваша судбина, господине!«

Рудолф је се намргодио.

»Моја судбина? Зар не изгледа лепа, стара?« запитао је љутито. »Сада тражим потпуну истину! Говори, стара! Шта ми прети, хоћу да знам! Ја нисам балавац, кога може стара вештица уплашити! Говори!

»Руди — !« бојажљиво је шапутала Стефанија младом мужу, пошто је се бојала да не учини нешто непријатно сиротој старици.

Стара је се још више наднела над Рудолфовом руком. Лице јој се више није могло видети од белих праменова косе, који су га покрили.

»Ви хоћете, господине и нека буде,« шапутала је она. »Али ја не одређујем судбину, она стоји одавно забележена у књизи провиђења. Шта ја видим из Ваше руке? Много среће и сјаја, много љубави, неописано много љубави, одвише за једног човека. И један кров од чистог злата с престолом озго, који орао чува. Ја чујем музику и хиљаду гласова, који Вам кличу. »Ељен!« вичу они тамо далеко у Угарској. Затим видим још више — видим —«

Старица је ућутала и махнула седом главом.

»Не тражите да говорим даље, господине!« јецала је она и опет уздрхтало њено мршаво тело.

Рудолф је с највећим чуђењем слушао њене речи. Обичном смртном човеку она није могла такво што прорећи, затим је размишљајући слегао раменима. Да ли је било могућно да старица њега и Стефанију један пут у замку или парку у Лаксенбургу видела? И сада, када је обоје њих познала, игра с пуно тајанства комедију!

Шта је значило ово поновно оклевање да даље говори?

»Будалаштине!« рекао је задовољан. »Ја хоћу да знам, шта ме још лепога чека, стара. Твоја досадашња мудрост не вреди много!«

»Немојте то тражити, господине« — преклињала је стара и дрхтала као у грозници.

Наследник престола јој је љутито рекао:

»Говори, стара, или ћу те на то наморати!«

»Ви то хоћете — хоћете да чујете и последње,« шапутала је гробећи се Лиза травара. »Онда нека је Бог у помоћи и мени и Вама!«

»Ја видим пуно лепих жена око Вас, господине — видим и пуно брига и пажња, што ће Вам други нанети. Један плав мали анђелак силази доле с неба и млада, лепа жена до Вас хвата га за руку. Али анђео није то, што Ви очекујете. И не долази више никакав наследник, пошто Ви сами ту наду уништавате. Чувајте се бесних коња и клоните се Пратера. Обоје Вам доносе несрећу!«

Шта је то? Рудолф је гледао у Стефанију, која је бледа и чутећи слушала необичне речи старице.

Ко је био плави анђелак, кога је мајка ухватила за руку? Можда ћеркица и ни један мушки наследник? Шта ли су то значиле необичне речи старице? И опомена да се чува коња и Пратера? Покушао је да се гласно насмеје. Хтео је да види тога, ко би му могао да узме страст за бесне коње и забрањено бечки Пратер?

»Је ли то све, што сте имали да ми кажете, стара?« упитао је он.

»Ви сте тражили да чујете последње, господине,« журно је одговорила старица. »Знајте да после времена пуног сјаја долази невоља, из које уништавајуће муње осваја.«

»Рат вала?» упао је Рудолф у реч.

Али је старица махала главом.

»Не, друго, нешто што ће Вас самог погодити! Негде стоји у зеленилу кућа, усамљена с много шуме и дивљачи. И тамо ће моћу бити пијанке, смеха и игре као да је наша цела лепа Аустрија постала једно игралиште. И тамо ће бити жена румених уста и ватрених очију — много жена — и међу њима једна — једна —!«

Она је опет ућутала и чуло је се њено тешко дисање.

»Шта је с том једном?« хтео је Рудолф знати.

Он је у бризини био чак за тренутак заборавно да је иза њега стајала Стефанија.

»Она ће имати лице бело као седеф, уста као шипков цвет и дивне зубе. Око њеног белог чела стоје пуне витице, лепота њених кружних чију се не да описати. Она ће доћи из далеке земље и сви ће се клањати њој и њеној лепоти. Али за једног ће она бити несрећа, која се неће моћи отклонити. И на један пут ће се све, што је мало пре било игра и радост, окренути у неоказану жалост за целу једну земљу и у једној великој великој цркви гледам једног старог и јако погуреног оца, видим младу, у црнини жену с плавом девојчицом, видим сјајно оружје чувара мртваца и чујем молитву свештеника. Изнад отвореног ковчега, око кога корачају многе хиљаде уплаканих људи, стоји једна друга жена белог лица, црних укочених очију!«

Сада је се стара учинила као да је заборавила све око себе. Њено мршаво тело је се у екстази усправило. И њен израз лица је се изменио. Изгледало је као да је сирота Лиза травара, имала боље дане, пре него што је побегла у ову самоћу.

»Аустријски Рудолф!« зачуле су се речи, на запрепашћење Стефаније, са отомбољених усана старице. »Чувај се оне жене белог лица и црних очију!«

Она је се повукла назад и пре него што је наследник престола од узбуђења дошао к себи, старица је нестала у мрачан улаз колибе.

Он је превукао руком преко чела, које је било влажно и ујео се за доњу усну.

Тих уздах уплашио га је из летаргије која га је за тренутак била освојила.

Стефанија је ухватила његову руку.

»Руди, за име божје, је ли то био какав страшан сан; шта значе грозне речи ове жене?« упитала је Стефанија дрхтећи.

Он је се тргнуо. Једва је се повратио к себи и обухватио њено витко тело.

»Нисам се требао упуштати у разговор с таквом вештицом,« покушао је да се шали. »Неће изићи на добро. Стара ме је познала и пошто сам је најпре мало нељутио, хтела је да ме уплаши. Али се Рудолф тако лако не плаши! Узми се на ум, стара вештице, да те не отерам из твоје пећине!«

Није једног тренутка дуже није хтела Стефанија остати на том, њој тако непријатном месту. Она је журно наваљивала да се врати. Њено нежно лице било је још блеђе него раније и немирно је с времена на време погледала у мужа, који је поред ње корачао и такође био замишљен.

Дан, који је тако лепо био започет, узео је ружан ток. Сва веселост је била престала. Као какав несносан терет лежао је на младом, дотле срећном пару.

Да ли их је зла коб одвела у далеку шумовиту нети! Један плав, мали анђелак силази доле с неба и долину?

Дошли су до лаких кола, код којих је слуга чекао и ћутећи Стефанија је се попела уњих. Рудолф је ухватио дивљин и лудо терао кроз шуму, такође ништа не говорећи.

Његове су очи биле управљене у непознату даљину.

Шта је могла знати старица о многим женама које су га волеле и које ће та у будуће волети? Зар он није прекинуо с раније љубавним авантурама и сада није веран муж лепе Стефаније? И она кућа у зеленилу —? Где је она била с веселим гостима, женама и пријатељима, који су уз музику играли.

Само једне једине жене треба се чувати, жене белог лица и црних очију! Зашто стара није казала одмах њено име? Хтео је се насмејати, ипак неко непријатно осећање му није то допустило.

Када је у мислима дошао на крају непријатног предсказања, на ону сцену у цркви с мртвацом у отвореном ковчегу, изнад кога је стајала жена белог лица и стари погурен човек и у црно завијена жена на коленима клечући се моле Богу — тада је се нехотице стегло његово срце.

Стари човек је могао бити његов отац, Франц Јосиф, а у црно обучена жена Стефанија с њеним дететом, на које оног тренутка нису помишљали ни он ни Стефанија. Само она друга изнад мртваца — која је то?

Рудолф је додирнуо бич ем леђа бесних коња и они су јурили у правцу Лаксенбуршког замка.

Поред њега је седела бледа, без капи крви у лицу, Стефанија. Она је осећала шта је се догађало у души њеног младог мужа, али није смела да га запита.

Њу је све више и више обузимала сумња.

Мртвац у цркви? Био је — Рудолф.

А она непозната, која му је његову судбину проузроковала?

Мрачну судбину је гледала пред собом. Као слана, пала на цветну ноћ, био је пао малопређашњи час на њу и њену лепу младу љубав.

Нерасположени су стигли у замак и повукли се у своје собе. Ћутећи су доцније вечерали и када је се Рудолф, пре него што ће се одвојити од Стефаније, која је се нелагодно осећала, хтео на силу да исмеје непријатан утисак оне посете у шуми, млада жена га је само ћутећи са страхом дуго гледала.

У том тренутку је он помишљао да Стефанија страхује да не изгуби мужа и боји се слике у цркви. Она је знала да тамо у гробници почивају сви чланови царске куће, последњи, који је тамо био сахрањен, био је несрећни мексикански цар, Максимилијан.

Са таквим мрачним мислима су се обоје супружника повукли у своје собе.

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

Још исте ноћи имао је Рудолф тајан разговор са својим повереником, дворанином Лашеком. Из доцнијих изјава, које је овај стари човек био дао професи Лариш, сазнала је ова и о необичном догађају код шумске пећине.

Рано у јутру отишао је Лошек, примивши од свог господара тачна упутства, из замка Лаксенбурге. Нико није могао дознати куда је отишао.

Он је тада извршио налог наследника престола, потражио старицу у пећини да је примора да му каже ко ју је подговарио да наследнику престола, кога је морала познавати, каже такве ствари и у којој намери у присуству Стефаније.

Поред тога Лошек је имао намеру да одмах старицу удаљи из околине. Она се није смела нигде срести са Рудолфом ни Стефанијом. Двеста круна, које је Лошек примио од свог господара, били су намењени старици као накнада за сеобу и ћутање тајне.

После дугог лутања и пошто је један дрвар Лошеку показао пут, овај је нашао усамљену пећину. Нико га у путу није срео и било му је све већма непријатно што је се више приближавао пећини.

На један пут је једна дугачка дрека прекинула шумску тишину. Лошек, који је био богобојажљив човек, нехотице је се прекрстио, Дрека та није био човечји глас.

Ипак је он храбро ишао напред. Није смео да се врати не извршивши наредбу.

Када је пришао каменитој стени, која је сакривала колибу од његових очију, видео је на горњој греди крова великог црног мачка. Сада је знао, ко је мало пре онако дрекнуо; животиња је поновила дреку и побегла иза греде.

Лошек је ушао у колибу и викнуо:

»Хеј, Лиза травара! Изиђи, имам нешто с тобом да говорим и неће ти бити рђаво!«

Али није следовао никакав одговор. Мртва тишина је владала у колиби. Око црвених отровних цветова зујали су крупни инсекти.

Лошек је ушао унутра. Очи је морао најпре навићи на полумрак. Али је с ужасом видео да је дошао мртвацу. — На бедној постељи, начињеној од старе сламњаче, лежала је стара Лиза травара непомична, очију јако исколачених и уста отворених, а око њих покривљен мртвачки осмејак.

Мора да је преко ноћи била умрла. Она је већ одавно тешко боловала. Било што је се била јако узбудила када је се појавила пред наследником престола, или што је се после уплашила од рђавих последица проницања, она је брзо подлегла.

Лошек је сада увидео, да више не може ништа учинити.

Прошапутао је кратку молитву за спасење душе покојнице, покрио је лице старице крпом, коју је у колиби нашао, и отишао. Он није могао добивени налог извршити. Смрт је била бржа од њега.

Иза слуге, који је одланде хитао, разлегао је се још једном дуги глас црног мачка.

Када је Лошек известио Рудолфа, овај је кратко рекао:

»Треба се постарати за пристојну сахрану старице. Учините, што треба!«

Лошек је се поклонио и удаљио.

Рудолф није о таквом обрту ствари ништа рекао Стефанији, као што није ни додиривао у разговору ону сцену код шумске пећине.

Наскоро затим Рудолф је се са својом младом женом преселио из Лаксенбурга у Праг, где је примио команду 18. пешадијске дивизије. Изгледало је као да је поступно заборављен необично догађај са старицом.

(Наставиће се)

ЗАШТО ЈЕВРЕЈИ НЕ ЈЕДУ СВИЊСКО МЕСО?

Познато је, да Јевреји не једу свињско месо, јер Мојсијеви закони оснивају се на хигијени, и пошто је свиње најпрљавија животиња, то је и Мојсије забранио да се једе његово месо. Наравно, ова се забрана односи само на његове верне, али не и на нас остале.

Јаја пантљичаре налазе се у свињском месу. Свиње једе све што нађе, и поједе клице пантљичаре, које се доцније развијају у свињском стомаку као заметак, а онда се преносе у човечији организам.

Те клице могу да стоје у човечјем организму по неколико година, док се не развије подесна топлота, која је потребна за њихово развијање. Та се клица претвори у пантљичару, која доцније производи патње у човечијем организму.

Кад човек има пантљичару у стомаку познаје се по овим симптомима:

Изгуби апетит, а некад је страшно прождрљив; осећа болове у леђима и ногама. Често пати од главобоље, сврабе и има колутове испод очију. У стомаку као да нешто гамиже и иде према грлу. Болесник добије жуту боју, има тежак задах из уста, често пљује и нема вољу ни зашта. Пантљичара у стомаку може да изазове код човека падавицу. —

Данас се не слушају ни савети Исуса Христа, а камо ли једнога Мојсија, па и ако му је ова забрана, коју је дао јеврејима да не једу свињско месо оправдана и тачна јер ми се први, да смо, не дај Боже, Жидови, не би помирили са то мзабраном да поједемо оно што је најслађе а то је све од свиње, као шунка, суво месо, кобасице и т. д. —

•

РАТ ЗБОГ РАКИЈЕ

Као што је познато, у Сједињеним Државама Америке само страна посланства имају права да увозе и слободно употребљавају алкохолна пића, која су пунокрвним Американцима »Забрањено Воће«.

Међутим, и поред ове привилегије страним дипломатама, они могу имати алкохолна пића само онолико, колико им је потребно за личну употребу. Али.... Забрањени алкохол је најдрагоценији артикал, који се у Америци може продати у неограниченој количини и по врло високу цену за доларе. До тога је открића дошла Полиција за борбу противу алкохола, јер је код Соколског, секретара пољског посланства у Њујорку нађено луае ракије у вредности четири милиона динара; природно, да посланству није потребна толика количина алкохола.....

Амерички Државни Секретар Њуз протестовао је одмах код пољског посланника и изјавио да толика количина луте ракије може да изазове читав дипломатски — РАТ између Америке и Пољске.

Секретар пољског посланства позват је одмах у Варшаву, а каква је судбина снашла ракију, која је остала у сувој, али и жедној жедној Америци — незна не се ништа. —

Блацорус Колсрада, који је морао носити свога брата у оваквом положају.

Најтежи човек из старог света г. Бригт, тежак 300 кила.

Жена са брадом, Елизабета Кнехтин.

МЛАДО ЛИЦЕ

може да се сачува до у касну старост, ако се о тому настоји јер пре но је лице почело да вене. Младеначку свежину ваља подржавати, док није минула. — Употребљавај за негу свог тела, свог лица, својих руку, своје косе:

I. ФЕЛЕРОВУ ПРАВУ КАВКАСКУ ПОМАДУ ЗА ЗАШТИТУ ЛИЦА И КОЖЕ, она углађује боре и бразготине, чини кожу гипком и нежном, уклања појаве старења, ствара младост и лепоту. Изненадиће Те, коликом брзином нестају сунчане пеге, напуклине коже, румењило носа, пришћи, масне бубуљице, и сваковрсне мане коже.

II. ФЕЛЕРОВУ ЈАКУ ПОМАДУ ЗА ПОРАСТ КОСЕ, која спречује испадање власи, преране седине, одстрањује перут, умекшава крту косу и чини ју гипком, бујном, те поспешује пораст власи.

За покус 2 лончића од једне или по 1 лончић од сваке Елса помаде већ са омотом и поштарином 38 дин.

III. »ЕЛСА«-САПУНЕ ЗДРАВЉА И ЛЕПОТЕ, што нису тек намирисани тоалетни сапуни, већ садрже медицинске опробане састојине доброг дејствовања, које продиру у Твоју кожу, те ју уздржавају здравом, лепом, младом, а Твоју спољашност младеначки свежом. »Фелерови« прави сапуни здравља и лепоте јесу:

ЕЛСА-љиљанов млечни сапун
ЕЛСА-од жуманька сапун
ЕЛСА-глицерински сапун
ЕЛСА-бораксов сапун
ЕЛСА-катранов (шампон) сапун
ЕЛСА сапун за бријање

Опробај их! Никада више нећеш хтети да се служиш другим сапуном.

За покус 5 комада Елса-сапуна 52 динара, већ са омотом и поштарином.

У Твојем је интересу да пошљеш новац унапред, јер ако поручиш поузећем (доплатом) поскупљују се горе наведене цене за 10.— дин. — Поруџбине адресирај јасно: Apotekaru
Eugen V. Feller u Stubici Donjoj Elsatrg 365, Hrvatska.

недељне Илустрације

Г-ца Љубинка Бобићева, чланица Народног Позоришта, у најновијем снимку, пред гостовањем у Загребу.

За власништво листа и штампарију:
Драг. Вучићевић, Драгачевска 5.

Штампарија »Привредни Прегледа, Београд.
Дубљанска ул. 53. — Телефон бр. 40-53.

Поштарина плаћена у готову. Година IV. Број 8.

Недељне Илустрације

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ
Уредништво и Администрација Скопљанска 18 II спрат
Телефон број 26-91 — ПОЈЕДИНИ БРОЈ ДИН. 5.—

Уредник: М. СВЕТОВСКИ
Београд, 19. фебруара 1928.

ПРЕТПЛАТА:
За нашу државу годишње 150 д., полугодишње 75 д.
За иностранство годишње 200 д., полугодишње 100 д.

МАРКИЗЕ ИЗ БЕОГРАДА, ТАКВЕ КАКВЕСУ БИЛЕ У МЕНУЕТУ НА БАЛУ »ПРИЈАТЕЉА ФРАНЦУСКЕ«.
(Видети извештај са бала)

Снимак »Недељне Илустрације«

Први Краљев излазак на бал, у овој сезони.

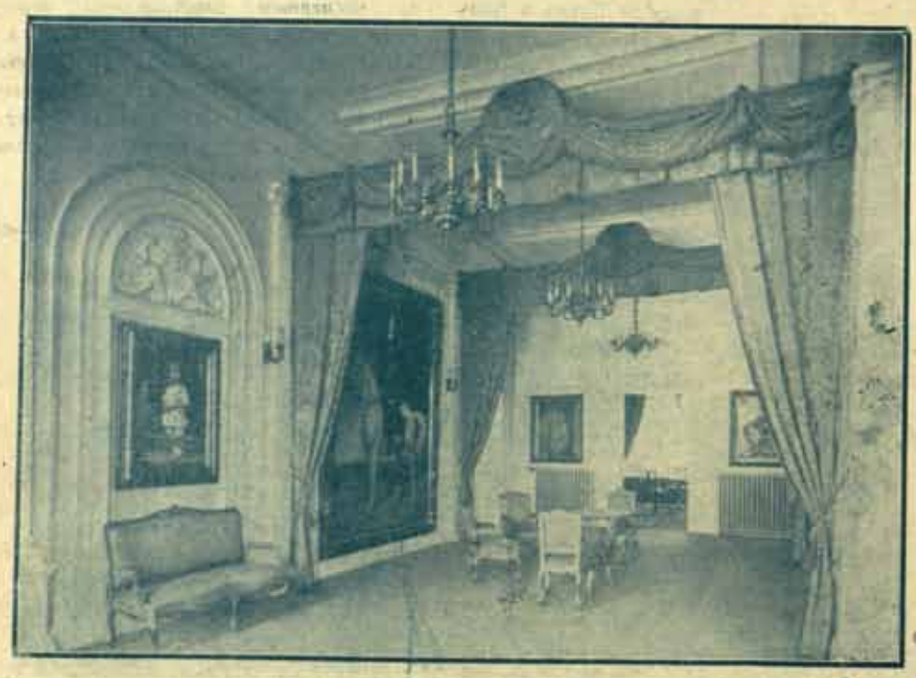
Дворана за игру у Гардијском Дому, у Топчидеру (Израда Боте Ерман).

Ове сезоне, Двор се није појављивао на забавама престоничким. Први Краљев изалазак на бал, био је у Дому Краљеве Гарде, дивном здању топчидерском, који је зидан брижљивошћу и укусом команданта генерала г. Пере Живковића.

У дворани, коју доносимо, готово цео наш Генералитет био је присутан у вече 9. фебруара, кад се је Краљ требао појавити, са принцезом Јелисаветом. Председник владе г. Вукићевић са члановима владе, многим посланицима, страним дипломатама и бивши министри — међу којима г. Божа Максимовић и г. Никола Никић — били су присутни да дочекају Краља и Принцезу.

Док је Краљ у своме салону правио серкл, у јеку оне нервозне, »концентрационе« недеље, Принцеза Јелисавета је играла у дворани, где је много дама такође било присутно.

Г-ца Наталија Бошковић и г. Макс Фроман имали су свој мали балетски дивертисман, који је врло успео.

Краљев салон у Гардијском Дому, где Краљ најрадије прави серкл. (Израда Боте Ерман — Београд).

И овога пута, »НЕДЕЉНЕ ИЛУСТРАЦИЈЕ« пуштају 5 (пет) бројева са потписима и печатима администрације, које ће донети онима, који их буду добили, по 100 (сто) динара књига из београдске књижаре »Напредак«, према слободном избору. Из каталога књижаре, који је штампан на страни 17, може се одмах учинити избор и књиге се могу наручити или лично подићи, уз предају листа.

Од раније изашлих бројева са наградама, јавили су се њих осам, од којих последњи јесте

Г-ца Мила Гесић
Цариградска 32.
Београд.

Према томе остале су још две награде, које нису пријављене.

БЕОГРАДСКИ СВЕТ

Још два-три топла плеса, још нека ноћ у блеску светлости, накита и наготе, па ће настати испоснички март, кад ваља помишљати на радости душе и одрицати се прохтева плоти. У колико се покладе ближе, у толико се забаве нижу тако-рећи једна за другом, и из ноћи у ноћ Београд игра, осваљива у ритму, у аноју и некој опијености. После свадбе г-це Даре Пашић, која је била једна монденска сензација, ванредни утисак направио је последње недеље бал »Пријатеља Француске« који ће, иза овако сјајног пријема, ући у традицију и добити видно место у ранг-листи елитних, престоничких забава. Труд **г-ђе Лепосаве Христић** и одбора дама из Француског Клуба, уродио је таквим несањаним плодом, да ће активност Француског Клуба бити приметна већ сада. Чак се ускоро имамо надати и подизању **Споменика Захвалности Француској** и то овде у Београду, на достојном месту, јер како нам **г. Ника Миљанић** рече, фонд за Споменик располаже са милион и по динара, тако да се нема шта више чекати.

Бал »Пријатеља Француске« дат је под патронатом **г. Дара**, француског посланика и **г. Воје Маринковића**, Мин. Спољних Послова. Оболели г. Маринковић није могао на своју велику жалост узети учешћа на овој спонтаној манифестацији пријатељства и одданости нашег народа за Француску, али је **г-ђа Ана Маринковић**, патронирала том успелом вечеру, у место свога супруга.

На балу су били примећени **г-ђа и г. Кумануди, г-ђа и г. Мијовић, г. Стеван Хаџић, г-ђа и г. Шуменковић, г-ђа и г. Стева Павловић, г. Милан Ракић**, наш посланик у Риму, **г. Јован Дучић**, — један са Парнаса — **г. Грга Анђелиновић, г. М. Трифуновић, г-ђа и г. Никић, г. Бехмен, г-ђа и г. др. Чеда Михаиловић.** За ову свечану прилику г. др. Михаиловић, — одани франкофил — и у неку руку кум друштва »Пријатеља Француске«, јер је он први предложио тај назив у место »Алијанце«

Неочекивано је наступила смрт знаменитог и даровитог човека, који се пре времена повукао из политичке и културне делатности, баш у фаталном времену, кад је био куцнуо његов час. Смрт Љубе Јовановића, народног посланика, бив. министра и председника Народне Скупштине, научника од расе, коснула је цео наш народ, од обала Јадранских, где је поникао до крајње тачке нашег Истока. На његовом погребу, био је окупљен цео мисаони Београд, искрено жалећи ишчезнуће оданог родољуба и уваженог државника.

Последње своје дане, пок. Љуба Јовановић провео је у својој вили у Топчидеру и у последње време у Милетиној улици 5, увек пратећи кроз новине и часописе, не само дневни живот, но и велике проблеме данашњице. Опажало се на њему у то задње време, чудно нагињање мистици. Читао је религиозне списе, Библију нарочито и реални живот није имао за њега више оне драži, као некада кад је у политици активно учествовао, стварајући са осталим друговима, ову велику државу.

Погреб великог државника ЉУБЕ ЈОВАНОВИЋА. Спровод креће из стана, Милетине ул. бр. 5, за Саборну Цркву.

— умолио је неколико својих пријатеља, народних посланика да посете овај елитни бал у сељачком оделу. Тако се у време бала сусретала пудрована версаљска маркиза и запажао шумадиски гуњ. Генералитет је био обилно заступљен. **Адмирал г. Прица**, неуморан у валсовима, **генерали г. Пешић са госпођом, г-ђа и г. Јуришић, г. Бошковић, г. Обрадовић и др.**

Дипломатски кор био је у потпуности. Са Универзитет били су приметни **г. Тома Живановић са госпођом, г. Ибровац са госпођом, г-ђа Бајa, г. Аранђеловић са г-ђом г. Буријан** и др.

Од познатих дама биле су одмах запажене г-ђе: **Стефановић, Рибар, Паљић, Катарина Пашић, Кузмановић, Дока Каподистри.**

Веома пријатан моменат на балу беше наступање дванаест маркиза са својим кавалерима, официрима из Гарде. Свирао се један менует, тако пријатан после пауза, да се могло уживати у доба Версаља, док су београдске маркизице двораном клањале својим лепим главама, које би могле и великога краља Луја, пријатно озарити. Ко зна шта би Краљ - Сунце шапнуо своме оданом маршалу, да их је могао само часак посматрати.

Парови који су играли били су: **г-ца Мара Матић и г. Вуко Булатовић; г-ца Вера Кнежевић и г. Андре Манојловић; г-ца Јоланда - Паулина Дероко и г. Јосип Акшин; г-ца Божана Рибар и г. Драг. Поповић; г-ца Кокица Марковић и г. Брана Ђорђевић; г-ца Ема Вујачић и г. Јован Марјан; г-ца Мара Влајковић и г. Јован Пфаф; г-ца Олга Јуришић и г. Фрањо Врабец, г-ца Јованка Распоповић и г. Душан Кнежевић; г-ца Мадлен Лаверњ и г. Милисав Зорић; г-ца Надица Тодоровић и г. Жарко Тодоровић; г-ца Радојка Пешић и г. Владимир Расулић.**

*

Свадбе су у изобиљу. Задњи четвртак задао је црквама велике навале монденског света. Г-ца Денић и г. Животић, венчали су се и одмах отпутовали за Париз и Лондон; г-ца Грујић и г. С. Кумануди после венчања остали су у Београду, г-ца Ида Мијовић и њен супружник, отпутовали су у Беч.

*

Осећа се, да Београду недостају две најзанимљивије личности: г. МИЈАТ МИЈАТОВИЋ који се са »извесним« друштвом изгубио у Ници, пред карневале и оставио кафану »Дрину« да зврји без његове севдалинке; и други г. ОБРАД СИМИЋ, који се иза свадбе г-це Пашић изгубио пут Лондона.

*

25. фебруара београдски знани сликари и скултори г. Бешевић, Станојевић и Палавичини, приређују у својим заједничким атељеима, Јевремова 27, забавно соаре у корист једног талентованог песника. Улазнице су у ограниченом броју. Чује се да ће пријатељ боемије, шпански посланик г. де Торихос, патронирати овом соареу.

*

Кад се закључи званична листа забава, са последњом свесловенском игранком Кола Српских Сестара, изгледа да ће најмлађи нараштај из Жуте Куће давати један црначки плес у мало егзотичним костимима. Велико интересовање влада за ову ноћ, чије се припреме врше у сасвим дипломатској дискрецији.

Тел. 52-80.

За време док је бал трајао, фотограф »Недељних Илустрација« снимао је неуморно две лепе групе и цео скуп маркиза.

Блистава свадба г-це Даре Пашић

Маса радозналог света очекује пред Саборном Црквом долазак младенаца на венчање. Примећено је велико интересовање београдског женског света за ову елитну свадбу.

Г-ца Дара Пашић, у венчаној хаљини улази у цркву, праћена заступником кума.

У један дан који је сав био пролећни, венчала се г-ца Дара Пашић са г. Божом Пурићем, саветником посланства у Риму. Тако се испунило оно мистериозно наговештавање, које је месецима давало потку разговорима у београдским салонима. Монденски догађај, капиталан, тако да се не памти одавно свадба, која је толико света извела на улицу. Жене су биле многобројне и гоњене љубопитством, дошле су пред Саборну Цркву и претрпеле такво тискање, само да би могле видети како изгледа г-ца Дара као млада и г. Пурић, лепи чикашки освајач.

Обучена у дивну, чипкасту венчаницу, модел Шанел, г-ца Дара Пашић је уз асистенцију кума, маршала двора, пуковника г. А. Димитријевића, који је замењивао Њ. В. Краља и старог свата г. Перића, пружила руку своме супругу, да је поведе даље кроз живот, ван Каиро.

Цео монденски Београд је после венчања био окупљен у кући г-ђе Пашић, где је била приређена мала закуска, пре поласка младенаца сим плонским возом у Атину. Цео дипломатски кор је био ту. Само је примећено било одсуство политичара — пашићеваца.

Сасвим расположена, разбивши симболичну папучу од чоколаде, млада госпођа је преобучена за пут, исказивала свима своју радост. У Атини, биће им приређен свечанији пријем, у Каиру остаће месец а можда и више а потом се враћају у Београд, одакле ће г-ђа и г. Пурић отићи право за Вашингтон, јер ће, по свима изгледима, г. Пурића тамо очекивати посланичка дужност.

М. СВ.

Г-ђа Дара Пурић - Пашић, по повратку из цркве, са синчићима г. Раде Пашића.

Сниман пред полазак на свадбени пут: г-ђа Дара Пурић - Пашић, са својим супругом, испраћена пријатељима, на вратима родитељског дома. Испред њих мали Никола г. Раде Пашића.

Г-ђа Ајлин Анђелковић, виолинистикиња, која је давала један веома успео концерат у Лондону.

Г-ђа Тавчар, Словенкиња, дворска дама, која је недавно прославила 60 година својег живота.

Један изврстан пропагандист наше музике у Енглеској: Г-ђа Ајлин Анђелковић

Госпођа Ајлин Анђелковић, супруга г. Видосава Анђелковића, чиновника Посланства у Лондону, по рођењу је Шкоткиња. Свршила је Консерваторијум у Лондону. Позната је као соло виолинискиња првога реда, о чијем су се свирању на виолини музички критичари највећих лондонских листова најпохвалније изразили, нарочито истичући да је она уметница на виолини са пуно темперамента и музичког осећаја; веома хвале њену савршену интонацију и нарочито истичу њену необичну технику са којом располаже.

Г-ђа Анђелковић је врло добро позната међу Шкотима у Лондону и у целој Шкотској као најбољи садањи експонент шкотске музике, која је у многоме слична нашој.

Осим тога Г-ђа Анђелковић врло често свира за радио и због тога је врло добро позната у Енглеској и Шкотској. Г-ђа Анђелковић свира и за грамофонске плоче једне познате компаније у Лондону.

Жеља је Г-ђе Анђелковић да представи енглеској публици музичке мотиве нашега народа. Због тога је почела да спрема нарочито одабрани програм наше музике за њене радио концерте, што ће без сумње много допринети ширењу наше музичке уметности међу народима англо саксонске расе који необично воли и цени словенску музику.

Г-ђа Анђелковић је до сада била четири пута у нашој Краљевини, обишла је целу Јужну Србију, Босну, Херцеговину, Хрватску и Словеначку; она је просто очарана нашом земљом и народом. Има намеру да што пре поново дође у нашу земљу и приреди низ концерата на виолини у добротворне сврхе.

Шкотска колонија у Лондону редовно сваке године приређује велики концерат посвећен успомени највећег народног песника, Роберта Бернса. На том концерту узимају учешћа највећи шкотски музички уметници ради извођења чисто шкотске музике. На овогодишњем таквом концерту, који је одржан 28. јануара 1928 год. у највећој сали у Лондону — »Алберт Холу« —, Г-ђа Анђелковић је била изабрана једина као највећа уметница на виолини за интерпретирање шкотске музике. На том концерту Г-ђа Јовановић је свирала веома одабран програм састављен искључиво од шкотских музичких мотива а који је она нарочито аранжирала за ту прилику. Концерту је присуствовало преко десет хиљада најодабраније публике. Био је присутан и већи број чланова наше колоније у Лондону.

РАФАЕЛО И КАРДИНАЛИ

Познатог италијанског сликара Рафаела прекорели су једном кардинали, зашто је апостолима Петру и Павлу, на једној од његових слика насликао лице мало више црвенијим.

— Господо — одговорио им је Рафаело, — ја сам их тако насликао како они изгледају на небу. Ово црвенило њиховог лица дошло је отуда, када су видели како се управља црквом.

Тајна необично интересантне садржине Тутанкаменове гробнице, види се овде у пуној лепоти свог спољњег изгледа. Овај балдахински ковчег представља најинтересантнији предмет код откривања гробнице. Горња слика приказује овај величанствени ковчег, са кога је скинут црни плашт, којим је ковчег био покривен преко 3000 година. Ковчег је био покривен позлаћеним балдахином, који се још види на овој слици на свом постољу у виду саоница. На ћошковима постоља виде се рупе где је био учвршћен поклопац. И само постоље балдахинског ковчега израђено је у облику саоница. Сам ковчег је изванредна израда од полупрозрачног алабастера, који се на доњем делу завршава златним оквиром. Као и саркофаг у гробници, тако и балдахински ковчег има своје фигуре богиња - чувара: Изис, Нефтис, Најт и Селекет. Овај масивни поклопац је био запечаћен са четири печата на златним пантљикама.

Горња слика приказује величанствени призор, после скидања масивног поклопца од алабастера и представља уједно завршни део радова на откривању Тутанкаменове Гробнице. Поред ковчега стоје четири велика суда са »затварачем« у облику краљевог лика, који садржи изванредну минијатуру златног ковчега и у којима се налази Тутанкаменова утроба, која се према египатским обичајима одвојено закопавала од тела. Овде се виде три до четири богиње, са раширеним рукама, које чувају тело краљево.

ШУБЕРТ И ЊЕГОВИ ИЗДАВАЧИ

Компонист Шуберт често је, — као и сви уметници, — био у новчаној оскудици, и с тога, природно, зависио од својих издавача. Међутим, — као и сви издавачи, — и његови су са њиме толико шпекулисали, да су чак сами давали називе његовим композицијама. Тако је један његов издавач једној његовој композицији дао наслов:

»Тужан Валцер«

Када је Шуберт чуо у једном друштву да се о томе говори, упитао је једног свог пријатеља:

— Реци ми молим те, који је то **магарац**, који је тај »Тужни Валцер« — компоновао?

Мушки се зато жене, што су уморни, а женске се зато удају, што су љубопитљиве. Обоје постају жртва самообмане.

Г-ђа Карин Михаелих, данска списатељица, која је у Београду одржала две конференције о психологији жене. Снимак је испред хотела »Палас«, у друштву са г-ђом Анком Гођевац.

»МОЖЕ БИТИ«

Једном је госпођа Враон шетала са Александром Димом-Сином, који је том приликом пушио неку врло јефтину цигару.

— Много пушите г. Дима — добацила му је госпођа Враон, да би му ставила до знања да она не трпи јефтин дуван.

— Моме је оцу 60 година па ипак пуши једну за другом — бранио се Дима - Син.

— Може бити — одговорила му је госпођа Враон, која је, — као и свака жена, — морала имати последњу реч, — али да је г. Дима - Отац непушач, данас би му било бар седамдесет година.

Живот је кратак мир и дуга борба, а смрт је кратка борба и дуг мир.

*

Плашљивци се уплаше пред опасношћу, кукавице у опасности, а храбри после опасности.

Ретка посета једног Србина, чувеном руском сликару Рјепину.

У финском селу »Куокала« неколико километара од руске границе, крај самога мора, живи већ неколико деценија стари славни руски сликар ИЉА ТЕФИМОВИЧ РЈЕПИН. Њему је сада 84 године и он је још бодар и још ради.....

Слика, коју доносимо, последња је слика Рјепинова и представља га у његовом обичном руху код куће: у шареној рекли од фланела и топлим папучама. Он не напушта своју на далеко чувену вилу »Пенати« — сви покушаји бољшевика да га преведу у Русију остали су без успеха. Велики старац не може мирно да чује име бољшевичко.

Финске власти, које се односе с великим уважењем према том словенском великану, дозволиле су му да после смрти буде сахрањен на сопственом земљишту. Сада старац најрадије погледа кроз прозоре на две лепе брезе, које као две беле сестре расту испред виле »Пенати« — ту ће бити његова »вечна кућа«..... Он је сад све уредио и мирно чека да куцне час — чека, али с кичицом у рукама!... Творац »Ивана Грозног«, »Бурлаха«, »Голготе« и многих других несравњених слика још је у стању да зачуди свет новим генијалним творевинама!

Чувени руски сликар Рјепин, снимљен недавно у своме атељеу, у Финској. Сниман младог Србина Г. Владимира И. Шајковића.

КРАЉ. ДВОР.

ОПТИЧАР

С. ШАЈКЕСОНОВ

БЕОГРАД — Теразије 32
Зграда „Анкер". Телефон 24-33

једина специјална оптичарска радња

ВЕЛИКИ ИЗБОР:

ЦВИКЕРА, НАОЧАРА, ЛОРЊОНА У НИКЛУ, ДУБЛЕ И РОГУ. САВЕСНА ИЗРАДА ПО ЛЕКАРСКОМ РЕЦЕПТУ. БАРОМЕТРА, ТЕРМОМЕТРА И АРЕОМЕТРА »Zeiss-Punktal« СТАКЛА, ФОТО-АПАРАТА И МАТЕРИЈАЛА.

— СОПСТВЕНА РАДИОНИЦА —

»БАШ ЗБОГ ТОГА«....

Алфонс Кар, француски писац, спази једног дана пред кафаном »Наполитан« једног човека, који је личио на паланчанина; приближи му се са шеширом у руци и рече му:

— Господине, да ли бисте били вољни да ми узајмите десет наполеондора, који су ми врло потребни?

— Али, господине, ја вас и не познајем!

— Баш због тога сам се и обратио вами, — одврати му Кар сасвим хладнокрвно, — они који ме познају, — не би ми позајмили ни један су.....

Улаз у повучену вилу Рјепинову.

Господине и Госпођо, какав укус имате?

Укус је особина која се истиче негом и искуством, и човек мора непрестано да се труди усавршити свој укус док не дође дотле да се сигурно пусти водити од њега.

Има неколико елиментарних правила, којих сваки мушкарац мора да се држи а то су: држати се увек једне умерене ноте, нарочито када је у питању одело за варош.

Треба увек при избору материјама комбинирати тако, да се боја и десен штофа слажу са што већим бројем кошуља и кравата. Одело чија боја и десен падају у очи слаже се само са извесном кошуљом и кравату, са осталима чини рђав утисак.

Никад не треба изгубити из вида да као максимум у очи падајућег у једном ансамблу дозвољен је само један једини детаљ. Ако је одело живље боје, кошуља и кравата морају бити што неприметнији по боји и десену. Уз један пак пруслук и кошуљу више неутрални иде живља кравата.

Обично мушкарци почине највеће погрешке у избору боје.

Јасне боје и јаки десени су једино допуштени за одела која се носе ван вароши, у пољу и за спорт.

За варош важи правило, да је елегантно само оно што по боји и десену остаје незапажено, што своју отменост једино одаје у крају и квалитету материје на слици I господин је обучен једноставно, али његов је капут добро скројен, његов је полуцилиндер коректног облика. Испод његовог горњег капута затворено плаве боје, он носи један компле плав или сив. Пошто је обучен за улицу, његове панталоне нису посавијене већ падају доста преко ципела. На слици број II. господин је обучен за пут, ауто или у опште за поље. Он би чак и у вароши чинио коректан утисак, јер су полу-спортска одела дозвољена. Али сн би одмах изгубио цео свој елегантни и коректни изглед ако би уз овај капут од хомеспука отворене боје обукао у нешто браон црне ципеле, у место меког шешира полу-цилиндер или бели крути оковратник, у место меког оковратника истог као и кошуља.

Изашла је у издању Рајковића и Ћуковића, збирка огледа: **Из Књижевности и Позоришта** од В. Живојиновића, уредника Мисли, бив. управника Народног Позоришта. Књига садржи низ студија, чланака и оцена из наше и стране књижевности и позоришног живота а обухвата следеће о: С. Пандуровићу, Б. Нушићу, Б. Ковачевићу, В. Стојадиновићу, Ж. Милићевићу, А. Р. Гоглићу, Гр. Божовићу, А. Л. Лазаревићевој, В. В. Јанковићу, Х. Хужу, Б. Ћосићу, Ст. Стефановићу, Петровићу - Пецији, Б. Станковићу, М. Предићу, Художественицима, Шепабиру, Шо-у, Голсворти-у, Порто Риш-у, Савоару, Немачкој драми, Ибзену, Ст. Христићу, Мусаргском. Књига има 200 страна осмине, а стаје 40.— динара.

Пролеће у моди

АКО ВОЛИТЕ ДА СТИЛИЗУЈЕТЕ СОБУ...

Увек можете са ручним радом... Јастучићи су нарочити украс и кокетерија. Они показују укус жене, љубав према бојама, па чак и темпераменат. Размажена и рафинирана жена воли да кружи себе напарфимисаним јастучићима, јер свако јастуче је као нека успомена, која чува отиске загрљаја.

Али јастучићи имају своју моду и стил. Кад немате много времена за компликоване јастучиће, можете их правити од старих пантљика.

Слика показује, како је лепо оно лепезасто јастуче од сомота или свиле, украшено старим пантљикама које су вам стајале давно у орману, и ви нисте знали како да их употребите.

А зар ова кокарда не личи на цвет. Један сат ручног рада и јастуче готово. Лишће зелено, цвет плав, и јастуче розе. — Мало је рококо.

А ово дугуљасто јастуче израђено је у ампир стилу. Ако имате златно ламе од неке хаљине, сашите јастуче и правите од црне сомотске пантљике листиће.

*

Сиротом човеку препоручити шта дњу и чудно је и уверљиво је.

То је, као када ономе који умире од глади, препоручују да мање једе.

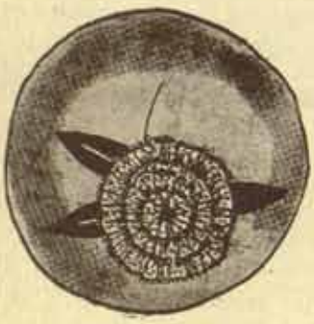
*

Савете давати увек је лудост, а добар савет дати, то је — просто фатално.

*

Омец не постоји. Судбина нам не шаље своје гласнике. У том погледу је исувише мудра или пак исувише свирепа.

*

ГОСПОЂИЦЕ,

ПРЕДСТАВЉАМ ВАМ НОВУ МОДУ

Иако се још увек надате снегу, Ви мислите на своју пролетњу тоалету. Изволите, сад ћу Вам приказати једну малу ревију.

Но. 1. — Г-ђица Беж. Хаљина је од крепдешина беж боје необично омиљене овог пролећа! Видите и дугмад су у моди.

Она су браон боје, јер се увек симпатише беж и браон, а и они штепови покрај дугмади и при дну сукње браон су. Појас је од јеленске кестењасте коже са златном копчом. Мантил је беж, а постава браон. Око врата пелц од зеца беж.

Но. 2. — Госпођица Гри. — Нисте до сада виђали црно и грао. Погледајте како је елегантан овај мантил. Постава је од црног крепдешина, а штоф грао. На крагни крзно од лумра.

Но. 3. — Кеп је поново у моди, и овог пролећа видећемо га на улици. Највише се прави од каше у две нијансе.

Но. 4. — Овај мантил необично ће Вам се свиђати. Црна чоја, постава црвена. Манжетне и крагна црвене и ишаране црним пантљикама.

Но. 5. Кратак жакетић је идеал и млађих и старијих. Има у њему нечега младалачког и спортског. Како би Вама лепо стајао овај тегет костим са тегет хаљином. Џемпер се укршта. Али је нарочито интересантна ова крагна. Немојте да заборавите да метнете челичну дугмад и челичну копчу на појасу.

Но. 6. Шкотски костим је у моди. Али пазите, каро штофови нису за сваког. Ако сте крупнији, не смете да носите. Ово је дивна комбинација, марон, беж и бело.

Но. 7. Али ако не волите цео костим каро, сашите само жакетић, а сукња може бити једноставна, али у једном од оних тонова који се налазе у жакетићу.

Размишљања младе девојке пред венчање 1885 г.

....»Страх ме је да помислим да се приближава моје венчање. Још га и не познајем добро. Кад ме је испросио, први пут сам га видела.... Сад долази нашој кући, али никада нисмо сами. Увек уђе у собу мама, или наша мала подсвојкиња, а некад и наша стара служавка. Ја седим и везем тада. Мама каже: »Увек узми ручни рад, јер није пристојно, да вереница гледа у очи вереника.« Он ме пита јуче: »За кога везете те папуче?«

Сва сам поцрвенила и кажем: »Не знам, то ће мама да одреди«. Како бих му смела рећи да везем за њега.

Једног дана ме пита:

— Шта читате? — А ја му покажем моје књиге, »Геновеву«, »Касију Царицу«, »То су лепе књиге« каже он. Али му нисам смела показати Лиру, коју волим, јер има лепих песмица. Мама не воли кад ја то читам.

*

По неки пут волим да се удам. Бар нећу морати свако вече да заливам цвеће. Како изађем пред капију, тата виче: »Ћери моја, хајде да заливамо цвеће«. А мама непрестано: »Боље узми плетиво, а не да стојиш на сокаку.«

Пре неколико дана мама ме је позвала и давала ми савете, како да се понашам према мужу, кад се удам.

»Мораш да будеш послушна, и никад да не одговараш мужу. Никад немој да га ти прва пољубиш, него буди увек стидљива. Кувај оно, што муж воли да једе, и увек њему метни у тањир лепше парче. Изјутра устани пре њега, скувај му кафу, и испрати га. Али на прозор немој да провирујеш за њим. У браку има тајни, али ти буди паметна и слушај мужа.....«

— А какве су то тајне? запитах маму.

— О томе не треба говорити сада, то ће ти објаснити муж.

*

Морам нешто да признам. Волим да имам у браку деце, сина и ћерку. Али не могу да појмим, како постају деца. Мама увек каже, како су се Богородици раствориле груди и она је родила Христа. Па сигурно свака жена добија тако бебу.

*

Јаој, шта се синоћ догодило. Ником то не би смела да кажем. Он ме је пољубио. Испраћала сам га кроз ходник и случајно смо били сами, а он ме наједаред загрли и пољуби. Гурнула сам га рукама, и побегла сам чак у шпајз. Све сам брисала уста да неко не позна. Било ме је ужасно стид. Осетила сам само то, како су ме његови бркови мало боцнули. Али нисам могла ништа да вечерам и целе ноћи нисам заспала.

*

Сутра је венчање. Моја венчана хаљина већ је готова. Али ја сам као у неком бунилу. Не умем да се смејем, руке су ми час хладне, час врућe, а све се плашим. Највише ме страх како ћу ја с њим сама да останем у соби и шта ће он тада да ми каже. Моја тетка ме јуче љуби па каже: »Не бој се ништа, видећеш ти како је лепо бити удата жена, па ћеш да волиш свога мужа.....« Али ја се бојим.... али морам признати и радознала сам. Он ме тако чудно гледа ова два дана, да ја сва претрнем. Није ме тако гледао у почетку... Стид ме је, и плашим га се, али не знам шта је то, волим да га видим, једва чекам да дође, а кад је он ту ја бих одмах побегла из собе.... И цео дан бих могла и да плачем и да се смејем.

КАКАВ ШЕШИР НАЈРАДИЈЕ НОСИ НАШ ЖЕНСКИ СВЕТ?

Филц увек осваја жене, а доводи некад до очајања и париске као и наше салоне. Један украшени, сомотски шешир може више да се наплати! Али како ће се дићи цена филцу, кад свака београђанка зна вредност једноставног филца.

У салону „Бланш" сад се појављује филц и слама, и филц и свила. Изненађује искреност господина „Бланш-а". Док у сваком другом салону,модискиња тврди, како су то прави париски модели, а ви се смејете у себи, јер знате да је то шивено позади салона, у радионици, дотле господин Бланш признаје: „Ја израђујем све шешире у мојој радионици по париским журналима, и сви београдски салони израђују сами шешире. Није потребно да се поручују из Париза, кад може да се изради код нас. Филц поручујемо из фабрика шешира у Љубљани, а материјал се добија са стране, свила, сомот, бортне, слама на метар и т. д.

Београђанка воли шешире да мења. Има госпођица које купе по осам шешира у једној сезони, а просечно свака промени по три, најмање два.

Господин „Бланш" има своју прогнозу о пролетњим шеширима. „Кратко време носиће се слама, па ће опет доћи филц". Филцани шешир је практичан зато га жене воле. А сада се највише носи црн, тегет и помало беж.

*

У сваком салону понеки шешир привлачи пажњу и издваја се од других.Најлепши шешир код госпође Оливере био је од граа росхара и свиле, са једном иглом и попрскан сребрним концем. Госпођа Оливера воли црно и граа, као што и Београђанке воле те две боје.

Госпођица великих црних очију дочекује вас а показује шешире. „Ви сте госпођица „Бланш".

— Не, није она, то сам ја „Бланш", одговара један господин.

Дакле, шешири се купују код господина „Бланш-а". Занимљиво је чути мишљење о шеширима, укусу и куповини у нашим салонима.

Господин „Бланш" није био задовољан ове године продајом сомотских шешира. Београђанке нису показивале симпатије према сомоту. А кад се поручи већи партија сомота, и на сваки метар плати царине по 30 дин. онда није пријатно за један салон.

Један врло шик шешир, који се појавио за ово пролеће.

КРАЉИЦА АВГАНИСТАНА У ФРАНЦУСКОЈ, у разговору са министром војним г. Пенлевеом.

Из брачне психологије

Дисциплина и нежност у браку.

Често се може чути како се говори о неком човеку: »Не сме он од ње да пише.« А та, што га је толико застршила, зове се његовом женом. Она се сматра победником у браку, кад је тако дисциплиновала мужа, да тачно долази кући, да не сме никуда да се макне без ње, да јој даје тачне рачуне о плати, и да чека од ње, да му да џепарац од те његове рођене плате.

Посматрачи имају различито мишљење о таквом браку. Нека жена хвали моћ дисциплине. »Видиш, како он њу слуша«. Мушкарци су увек противници и непријатељи таквих жена, и они смели и неустрашиви прете: »Да је она само моја жена«.

Али да не бих учинила на жао женама морам признати, да је некад дисциплина у рукама мужевљевим, и онда је она много тежа и несноснија, него кад жена влада човеком.

У браку се увек осећа борба двеју воља и двеју индивидуалности. Она воља, која победи, влада. Ако се у тој вољи осећа суров темперамент, онда друга страна пати. Женска дисциплина је заједљива, боцкаста, она досађује човеку као кад би га неко боцкао чиодама. Кад мушкарац дисциплинује жену његова је воља мач и тиранија.

Васпитавати жену, и употребити једну нежну дисциплину, да би се она прилагодила мужевљевим навикама и темпераменту, то је друга ствар, и то се може допустити.

Али у браку никад не сме једна страна апсолутно да влада. Воље супруга нису никад једнаке јачине. Ко је слабији, он потпада под власт. Он сноси власт, али се осећа потиштеним, а нема јачине да се ослободи. Кад се сукобе две подједнаке јаке воље онда су тешки сукоби у браку. Ту ни једна страна не може да влада, и онда муче једно друго.

Срећни су брачни где је на једној страни попустљивост, а најсрећнији су они, где и муж и жена носе у себи ту способност да једно другоме попуштају. У таквом браку нема дисциплине, јер узајамна воља узмиче и попушта пред захтевима и жељама друге стране. Тада се увек нађе лаком компромис да се задовоље.

Муж, који се хвали како дисциплинује жену, врло је антипатичан. Жена, која даје другим женама савете, да не попуштају мужевима, рђав је психолог.

Има жена, које сматрају, да не треба показивати сувише нежности своме мужу. Али жена треба да буде увек нежнија од свију осталих жена, које човек срета у животу. Пре брака, жена се увек труди да умиљатошћу освоји човека. Зашто онда да скрива ту умиљатост у браку? Чује се овакво размишљање: »Кад жени сувише угађа мужу, он је »изгустира«.

Али, кад би неко запитао тог човека, коме сувише угађа жена, да ли би је могао оставити, он би вам тврдио, како такву жену не би могао никад да нађе....

Муж се у браку највише осваја нежношћу. А та нежност састоји се из стотине ситних пажњи. Жена пажњом умекшава вољу мушкарцу, прави га рафинираним. Дочекајте три дана само узастопце човека с хладним погледом и без осмеха, одмах ћете осетити како и он почиње да хлади. А намештајте му свако јутро машну, скидајте трунчице с његовог одела, видећете како ће се он осећати блажен.

Нежност и осмех потребни су у браку. Што више осмеха и детињарије, чак и несташлука. Озбиљност ствара хладан однос. Лепота природе зближава мужа и жену. У лепој природи увек се осећа заљубљеност и нежнији стисак руку. Зато је потребно изаћи некад из собне атмосфере и уживати у пољу и шуми. Природа зближава укус и наједначује га. А где је сродан укус ту је и хармонија. Онда се муж и жена само допуњавају, а немају потребе да се дисциплинују.

Мир - Јам.

Жене уметника: Млада супруга г. Жике Томића, члана београдске опере.

У. Ј. Крузе: **»Вештина живети«.** Изашло је из штампе у преводу Јосифа И. Слави. Пронаћи нове изворе животних снага, начинити живот лепим и савршеним — томе нас учи Крузеова књига, која је у иностранству дочекала више издања. Цена 15 динара. Издавачка књижарница Рајковића и Ћуковића, Београд.

„ЈЕДАН СРПСКИ ПЕСНИК"

Нотица у америчком часопису »Ливинг Еџ« о Растку Петровићу.

Стари и одлично уређивани амерички часопис, »Ливинг Еџ« (Living Age) који излази и најстаријем књижевном центру Америке, Бостону, доноси између осталога, у својим књижевним белешкама из света и ову, о нашем младом књижевнику Растку Петровићу:

»Преко монпарнашког булевара балкански писци очевидно ступају на пут светске славе, јер нико није знао даровитог румунског писца Панаита Истратија, докле га свету није открио Ромен Ролан. Сада је у престоници Француске успео да створи себи име и српски песник Растко Петровић. Пошто је стекао признања, велики број познаника и обикао се између терасе Ротонде и учионице у Фонтенеблу, вратио се у Београд да изда прву књигу својих стихова **Откровења.**

»И ако је тек у двадесет деветој години, ипак је претурио преко главе много догађаја, какви су могући само на Балкану. Пошто је провео неколико година ране младости у Македонији, вратио се у Београд и посветио књижевности. Један његов пријатељ, Рус, који се опорављао од рана, задобивених у револуцији од 1906. године, читао му је Пушкина и његови први радови посе снажан отисак руског песника. Петровић је имао 14 година када су почели Балкански Ратови, али је ступио у војску као болничар. Две године доцније, оде први пут у свет и за мало не умре од сушице — али оздрави. За време Светскога Рата био је приморан да бежи крој Албанију, газећи снег три месеца и гледајући где умире од глади и умора тридесет хиљада његових ирпљака. Најзад је ухватио један брод за Француску, где је отишао у школу, у Фонтенебло, направио пријатељства међу млађим француским књижевницима и дошао под утицај, који му истисну ранији руски. Римбо, Ополинер и Пискако отворише му нове перспективе и одмах, пошто је објавио своју прву песму у **Action**, упознао се са Блез Сандаром, Макс Жаком, Андре Салмоном и групом Дадаиста.

»Бојећи се страног утицаја, побегао је у домовину, јер је желео да да израза своју примитивној снази свога народа простим и снажним језиком. Он не признаје системе и теорије и тражи једино чист и јасан израз својој мисли. То је и постигао својом првом књигом стихова. Раније је написао два романа: један — детињасто одлучан покушај да немеје руске класике; други — један интелектуалан рад, о проблему оцењивања вредности животне. Радови су му типично балкански а по интелектуалној вредности спадају у модерну светску књижевност.«

М. Ка.

Г. РИХАРД АЈХБЕРГ, знаменити немачки редитељ, чије смо филмове са задовољством гледали недавно у Београду, на пример: »Љубакање«, »Обесна Лола« и »Кмет ови.«

Г. ФРИЦ ЛАНГ, један од најбољих немачких редитеља, прослављен нарочито са »Нибелунгеном« и »Метрополисом«. Сад спрема нови филм »Шпијуни«.

HOLLYWOOD

Престоница филма Холивуд, огромна филмска варош, предграђе је Лос-Анђелоса, града који данас броји преко милион становника. Развија се невероватном брзином, шири се према Пацифику. Први резултат тога је шпекулација са земљиштем. Сви купују, продају и препродају, граде. Хипотека на све стране. Куће настају као да су изникле. Под великим и шареним сунцобранима, са цигаром у устима, стоје продавци хипотека, вечито опкољени многобројним клијентима.

Холивуд је огроман, вештачки направљен парк, препун вила, сав у палмама. У овом вечитом зеленилу живе филмске звезде и још око 70.000 становника запослених око стварања филма. Осим режисера, њихових многобројних помоћника, глумаца, ту су још оператери, електричари, сликари, столари и многи други стручни радници. Напослетку ваља поменути и легијоне филмских статиста скупљени са свих крајева света, уверени у своју будућу славу. Сви они сањају да ће постати »звезде«.

Пре 20 година амерички млади људи и девојке сањали су само о Њујорку са својим многобројним забавама. Данас је чар Њујорка прешао и данас се сања само о Холивуду том филмском граду.

Холивуд је идеал свих оних који сањају да ће постати велике филмске звезде. Младе су девојке — њих има највише међу кандидатима, — охрабрене извесним примерима како се случајем постало филмски стар, те само сањају о Холивуду. Све су оне уверене да им ради успеха треба велика гардероба. На онда, пошто су се са те стране довољно осигурале, одлазе у град својих нада, одлазе у Холивуд, тај дивни — Холивуд.

Наш земљак Г. СВЕТИСЛАВ ПЕТРОВИЋ у једном новом филму, са Истока, који ће бити пандан »Багдадском Лопову«. Филм ће до краја ове године бити довршен.

»ЉУБАВНИК« — НЕИЗДАТ ФИЛМ ВАЛЕНТИНОВ

Сад је пронађен један филм са Валентином, који се досада никако није приказивао, а то је био његов први филм. У Америци је било интересовање да виде још једном Валентина.

ЗАШТО СЕ УБИЛА КЛОД ФРАНС?

Још се нису биле сасушиле ни руже на гробу несрећне глумице, а у јавности се почело говорити, да је Клод Франс друга Мата-Хари. Француски филмски листови узимају у заштиту симпатичну глумицу, и објашњавају прави узрок њене смрти.

Њено самоубиство је последица интимне драме њеног живота. Већ одавно, Клод Франс је патила од меланхолије. Та лепа, интелигентна, и обожавана жена, носила је увек у себи мисао о самоубиству. Пак је и говорила својим интимним пријатељима, да ће се убити, јер јој је досадан живот. Напоминала је и начин смрти. »Један обичан гест руке, само док одврнем гас, и са мном је свршено.« Ако је и имала неку тајну у свом животу, она је однела у гроб. Али та глумица била је пажљива према сваком, и имала је увек утешних речи за оне, који су малаксавали под ударцима живота.

Хари Лангтон, један од најуспелијих подражаваоца Харолд Лојда.

ШТА МИСЛИ АЛИСА ТИСО О ПУБЛИЦИ

Свака филмска глумица има своје мишљење о филмској публици. Чују они о себи и похвале и грдње. Тако Алиса Тисо прича:

»Кад идем улицом, више пута чујем гласне критике о себи. Оне нису увек најласкавије. Једном су ме почастили комплиментом: »Ова је Алиса права крава.« Или: »Не могу да је гледам«. А други додаје: »Она се мени свиђа«.

Једном сам играла елегантну даму у једном филму. Читаву дискусију сам чула тада у биоскопу:

»Молим те, оно није Тисо, она никад не игра елегантне жене«. Други је тврдио: »То је она, али како се онако професионала«.

Тада један симпатични радник изјављује:

»Па што се чудите, није Тисо тако неграпна жена, као што ви мислите.«

И те речи врло су поласкале француској глумици.

ФИЛМСКЕ ЗВЕЗДЕ И СПОРТ

Свакоме је врло добро познато ствар да се у филмским школама придаје врло велика пажња спорту, да се од филмских ставова тражи предиспозиција за спорт, да свака филмска звезда уме пливати, јашити и шофирати. Филм и спорт су дакле повезани један са другим и може се слободно рећи да су скоро сви филмски глумци релативно добри спортисти. Али међу филмским старовима има и таких који су се баш видно истакли у појединим гранама спорта. Тако је на пример позната ствар да је Норма Ширер више пута изалазила као победник на разним пливачким утакмицама, да су Род ла Рок и Харолд Лојд одлични футбалери и т. д. Дакле као што се види филмски старови не баве се само „окретањем" већ верно и са пуно љубави гаје спорт.

ФИЛМ

Ускоро ће се у Београду приказивати филм у коме ће главну улогу играти Мери Пикфорд. Филм носи наслов: »Продавачица«.

НАЈБОЉИ ФИЛМОВИ У 1927. ГОДИНИ

На конкурсу у Паризу изабрани су за најбоље филмове у прошлој сезони ови:

Варијете
Биг Парад
Бродар са Волге
Џаз
Нага жена
Човек у Хиспану (фатална љубав)
Црни пират
и Ничево.

Најновији филм Глорије Свансон, зове се: »Муан«.

ФРАНЧЕСКА БЕРТИНИ ВРАЋА СЕ ФИЛМУ.

Позната талијанска глумица Франческа Бертини ступила је у филмске глумице.

Познато је да је она пре шест година напустила филм због несрећне љубави.

»Крај Монте Карла« биће њен први нови филм.

ЕВРОПСКИ ПРВАЦИ У ХОЛИВУДУ

Емил Јанингс је завршио свој други филм: »Последња заповест«. Филм је снимљен поред Њујорка, у Москви и Петрограду.

Олга Чехова је на позив Дипон-филма, одпутовала за Париз, где ће играти главну улогу у филму: »Мулен Руж«.

Један тип источњака, у филму где ће г. Светислав Петровић имати једну од главних улога.

Ж. Ф. Марсиал, труди се такође да личи на »Њега«.

ПОСЛЕ ВАЛЕНТИНА КОРТЕЗ ЈЕ ПОСТАО ЉУБИМАЦ ЖЕНА

Кад је лепи Руди умро, настало је питање, ко ће бити љубимац жена. Неки су тврдили Морено, други Новаро. Али сад је Кортез заузео његово место. За ово кратко време он је успео да постане најсимпатичнији љубавник на филму.

То је један леп дечко, правилна лица и дубоких очију. Врло је осетљив, рафиниран, нежан и љубазан. Сем тога сав је предан својим улогама, и кад добије нову ролу у стању је да седи у ателје-у до поноћи.

Сад је ожењен, и важи за примерног мужа. Чим сврши снимања жури кући, где га очекује његова лепа женица, Алма Губене. С њим је и његова мати, коју обожава. Код куће воли угодан живот, своју пицаму, пантуфле и цигарету. Не мари много за дансинг и ресторане. Али обожава јахање и спорт, као и сви филмски глумци.

Сад снима у Ници, где га с чежњом посматрају све жене. И кад су га запитали: »Како му се допадају Францускиње«, он је одговорио:

— Један ожењен човек, као ја, не сме да гледа друге жене.

Његова Алма Губене мора бити срећна, кад чује како је скроман њен Рик, како му она тепа.

ШИЛЕР КАО ХАРФИСТА

Док је познати немачки песник Шилер био још млад, научио је да свира у харфу. Један од његових суседа ословио га је једног дана:

— Господине Шилер, ви свирате као Давид, само не тако лепо.

— Насмејавши се презриво, Шилер му је одговорио:

— Ви говорите као Соломон, само не тако паметно!

Ми смо пред отварањем Ваздушног Саобраћаја Београд — Загреб и редовном аеропланском везом. За два сата ето нас са београдског аеродрома на загребачком. Верујемо, да ће то бити јак подстрек нашем промету и припомоћ железничком саобраћају, који поред свих настојања г.г. ресорних министара ипак не достиже ону рапидност, која је на Западу уобичајена.

Наше слике представљају два момента из историје авијације. Један, кад је први пут француски аероплан долетео у Кројдон преко Ламанша и други, кад се авијација толико усавршила да се авијоном транспортују и коњи, који имају учествовати у тркама. Дошло је време кад је авијон сасвим једно обично превозно средство, удобно као салон-вагон, где се може комотно попушити цигарета, испити ликер или црна кафа или чак добити и ручак, све док испод путника промичу пејсажи, у романтичној визији, каква се са земље и не наслућује.

Душа се рађа стара, али се помлади, то је комедија живота. Тело се рађа младо, али остари, то је трагедија живота.

КАРТА ЗА АВИЈОНСКУ ВОЖЊУ
Београд — Загреб
КОШТАЋЕ 600 ДИН.

Племенита гордост ће пре у ритама ићи и сув хлеб јести, него што ће живети од онога, што није њезино.

МОДЕРНИ УКРАСИ, МОДЕЛ КАРТИЈЕ. Низ дијаманата и један широк смарагд у форми правоугаоника сачињавају ову блиставу огрлицу. Смарагди оивичени дијамантом носе се као врло шик минђуше.

Редак је салон модерне жене без лутки, које јој праве друштво и буде разне утиске. Марија Васиљев, пансира сад овај »дерние кри«.

Баснословно благо турских султана биће ускоро продавано на јавној лицитацији

У време кад је Турска била моћно царство у једном куту Европе, турски Султани правили су колекцију драгог камења. Њих су добијали од својих подланика; друга су одузимали из ковчега својих побеђених. И како они нису чинили поклоне вољеним женама, као што је то обичај код нас, сиротих западњака, то су више сами себе украшавали драгоценим камењем. Опис њиховог блага, вредео би један специјални одељак у новом издању ХИЉАДУ И ЈЕДНЕ НОЋИ.

Векови су прошли па и рат. Турска, умањена и тешким бригама обхрвана, дошла је цела под руку Мустафа Кемала, Гази, (Победника), како га тамо зову. Трезори султана остали су само једно успавано благо, које ништа не доноси и говори се, да Кемал намерава да их изложи продаји, не би ли са њима поправио финансијску ситуацију земље. Додаје се, да ће у Паризу бити та лицитација.

Новост није ништа невероватна у толико пре, што државни експерт турске владе г. Розанес, позвао је био још два друга експерта г. Линдерела и г. Гојспера, да испитају трезоре.

По повратку из Ангоре, г. Гојспер је изјавио једном париском новинару:

— »Трезор је скопљен једним делом у Старом Серају, у Стамбулу а други се чува у подземљу Министарства Финансија у Ангори.

У Стамбулу треба проћи три зида и отворити троја тешка врата Сераја, и измолити милост петнаест евнуха чувара, док се дође до дворане, где су драгуљи. Што се најпре угледа, то су лутке са турбаном на глави, обучене у дуге хаљине златом вежене. Ти људи без живота представљају умрле султане. Што на њима вреди то су чалме јер свака има на себи један бриљијант, један рубин и један смарагд. Ови смарагди теже две стотине карата и велики су као јаје: рубини су величине крупнијег кестена.

То није све: сваки од ових лутки носи појас и за појасом један јатаган, чија је јабучица сва од смарагда. У орманима, дуж зидова, виде се кроз стакло оклопи, сабље, разно оружје, све рађено у фином злату и све украшено драгим камењем.

Па и то све није ништа према једном престолу, који се налази у сред дворане, просто толико широк, да се може у њему прилећи.

— Државни престо?

— Не, већ од сувога злата. Прекривен је са 22.000 округлих перли, међу којима су цветови од рубина и лишће од смарагда. Престо сам вреди 50 милиона динара најмање. Преко пута њега налази се и други престо, још ширих димензија, такође сав од злата, цео прекривен блиставим камењем. Затим се у колекцији налазе и ненакне корице корана, наравно све у злату, али оно што се може видети у подземљу Министарства Финансија у Ангори, међу колекцијама корица, надмашује стамболску колекцију.

Свака од њих украшена су смарагдом великим као стаклена чаша и свака су оивичене перлама и дијамантима великим као прст. Њима се може претпоставити још само ТЕСПИ од финих перла или колекција брошева, где се налазе лепи бриљијанти од по сто карата. Сва то превазилази познате вредности, да се мора рачунати на стотине милиона.«

Да ли ће Победник сметн то да изложи продаји, све то благо минулих Султана, који су гомилали у цариградском Серају од Косова до Куманова, све то неизмерно богатство? Да ли ће таква једна лицитација назвати велико неразположење у његовом народу? То је сад велико питање и »Гази« не сме тако лако да се одлучи на тај корак, ма колико имао вољу да поправи финансиско стање земље. Говори се да би ово благо могло још отићи у залогу каквом моћном кредитору, али је опет деликатни проблем, да ли таква један национални трезор, гордост турске историје и њихове освајачке прошлости, може отићи у залогу некоме, у ма коју кривоверну Заложну Банку Америке или Европе?

Гази је у дилеми.

Видећемо, шта ће одлучити.

АФОРИЗМИ

Најјаче њих нездравим и претераним алтруизмом упропашћују свој живот.

*

Смешно је делити људе на рђаве и добре. Људи или су пријатни или су досадни.

*

За филозофа жена значи победу материје над интелектом, као што човек значи победу интелекта над моралом.

Има поштених људи који су само зато поштени, што их је судбина поштедела од тога, да им поштење доведе у искушење.

*

Рађамо се да постанемо срећни, а умиремо без среће. Зашто је то тако? Јурећи за сенком среће, трчимо испред ње.

*

Љубав је она луда страст, која је у једном лицу и узрок и резултат, и оптужба и оправдање.

*

Нема незгоднијих лудака од оних, који су још и духовити.

*

Људи и књиге се више пута морају поправљати, да би се очистиле од грешака.

*

Човеку је увек лако да буде пријатан према онима, који му ни најмање не леже на срцу.

*

Умни рад је најнездравија ствар на свету, и човек од њега исто тако умире као и од сваке друге болести.

*

Људи су у стању да верују и немогуће, али у невероватно никад.

*

Жене сваки роман покваре, јер би хтеле да до века траје.

*

Према жени се човек само на један начин понаша: удвара јој ако је лепа и удвара једној другој, ако није лепа.

Јесу ли то зглавци?

чоји теби узрокују боли, или Ти цело тело задаје патње? Ако Те дражи у грлу, ако осећаш студен у ногама, тад је и Теби дана прилика, да се убедиш, коликом брзином ово зло одстрањује старо, обљубљено народно средство и козметикум, већ по нашим дедовима употребљаван прави, »помирисни Фелеров »Елсафлуид«. — Ако си често душевно или телесно заморен, назебо, промукао, имадеш кијавицу, ако Те чешће сналазе реуматичии болови, те осећаш чешће слабост, тад ћеш трљањем, мазањем и умивањем са Елсафлундом и Ти доскочити овом злу. Неколико капи и за нутарњу употребу. То спречава тегобе у стомаку, и прија ванредно.

У дротеками и подесним радњама житеља Фелерове праве Елсафлуид у покусним флашицама по 6 дин., у двоструким по 9 дин., или средњим флашама по 20 динара. Ако поручиш директно поштом, тад стоји са омотом и поштарином 2 покусних, или 6 двоструких, или 9 средњих флашица 62 дин., насупрот 27 покусних или 18 двоструких, или 6 средњих флашица само 120 динара.—

Адресу означи јасно: apotekaru

EUGEN V. FELLER u Stubici Donjoj Elsatrg 372 Hrvatska.

Пасторална симфонија

— Музичка фантазија —

Било је дивно пролетње јутро. Господин Лудвиг ван Бетовен, композитор из Беча, баш је отворио прозор од своје собице и дубоко удахнуо свежи, еластични ваздух. Пред његовим очима простирали су се свеже-зелени брежуљци идиличне околине, која је позната под именом Винервалда и која је најлепша баш овде у Хајлигенштату близу Беча, где је он обично проводио лето. И набрзо попив велику шољу кафе, господин ван Бетовен узе свој дебели штап са главицом од слонове кости и готово изјури из куће — напоље у дивну рајску природу!

Шешир је оставио код куће: шта ће му, када ветрић тихо харлија а пролетње сунце греје но не пече. Укућани су се добродушно смешкали, кад су видели како је опет појурио „чупави музикант" и решили су да га је опет спопао његов знаменити „раптус". Чудновати су то људи ти музиканти, а овај је баш сасвим, сасвим..... Нека га! Нека јури кад му се то баш тако допада, то је боље него кад седи код куће те или гуњча или лупа на свом старом клавиру.

»Güten Morgen, Her von Beethoven!«

А Бетовен је ишао брзо, са сложеним на леђима рукама и звиждукао расејано те ово, те оно, и тек покаткад испустио би дубоким басом: „хм!... хм! — а ветрић је играо са његовим дугачким власима, које су окружавале његово дивно чело, као што пламена корона окружује сунце.

И тај дан када је маестро Лудвиг тако рано побегао у слободну природу, био је велики дан!

А тамо горе, над његовом главом, догађало се нешто, што су могле видети само очи песникове: тамо је био скупљен сив Олимп и Парнас, да, невидимо за смртне очи, присуствује том великом догађају када ће из те божанствене материје, која се гове мозак Бетовена, блеснути прве генијалне мисли бесмртне ком позиције која нам је позната код именом: Simfonie pastorale!

И стаде Бетовен, задрма својом лавовском главом — и започеше чудеса!

А тамо горе настаде велики трепет.... трепет великих Богова и сенака великих људи.... Природа је замукнула.....

И гле! Све се од једном изменило. Место потока са леденом, прозрачном водом жуборио је поток топлих суза: суза људске радости и усхићења — тих ретких суза-радосница, које су биле проливене од самог почетка људског рода! На гранчицама певале су птице. Но то нису биле обичне птице — то су биле богиње које је послао сам велики Зевс! Славуј је лио своје руладе: горе-доле — доле-горе; препелица је певала: чик! чик! а кукавица-птица своје: ку! ку!.... ку! ку!

А маестро Бетовен је слушао и — гледао. Гледао и видео где мимо њега пролази прекрасна сељанка, која му се дубоко клања и која му љубазно жели добро јутро. Гледао, али ипак није запазио, да то није била обична сељанка, него сама дивна, прекрасна, графица Јулија Гвичарди, која му се дубоко поклонила, као што се клањају великом суверену! Да! То је била сенка оне Јулије, коју је он тако силно љубио и која га је ипак — оставила!....

Мила графица! Љубав великог Бетовена дала нам је оно, што је остало бесмртно после Ваше дивне, али ипак само земаљске красоте, а то је: »Sonata guasi una fantasia! — Mondscheinsonate! Хвала Вам — мир праху Вашем.....

А Бетовен слуша, гледа — и иде даље.

И види он, где под сенком храстова свирају и играју лепи и млади сељаци и сељанке.... Сељаци играју, птице певају — а музика свира. Музика свира лепо: сасвим по сељачки. Виолина и кларинет баш сасвим сложно свирају, само господин контрабас се задоцњава: управо на четврт такта!

Но то ништа не значи. Јер све то, што велики Бетовен слуша и чује, *мора* се претворити у хармонију па се зато доле, дубоку у недрима земље и чују неки тихи, потмули, тајанствени ударци — ритам бесмртне симфоније!

А тамо горе — на небесима — милијони серафима тихо, тихо држе дуги рајско-серафимски триглас: — то су горње ноте.

— — — — — — — — —

Но ево тамо над врхцима храстова показују се црни, злослутни облаци...

То се приближује бура.

И гле! Куда се одједном денуо наш „чупави" музикант?!

Тога више нема! То није више човек — то је Бог! Он је истргао из руку великог Зевса муње и громове и разјарено пушта их на нашу стару, сироту Мајку Земљу!

Грми! грми само велики Бетовене! Јер и то не шкоди, ако те кад чују не само људске него и магареће уши.... Грми!

— — — — — — — — —

Но грмљавина пролази: све се тише и даље разлежа — и престаје....

И опет је сунце!

А велики Бетовен распростире сво је руке над морем човечанства, а химна благодарности све се јаче уздиже до самих небеса!...

*

Ево, како се зародила Sinfonia pastorale! А ко ми не верује — тога ми је жао.

Озрен Суботић

ХОЋЕМО ЛИ УСКОРО ПОЧЕТИ ОДЛАЗИТИ НА СЕВЕРНИ ПОЛ, ДА ПРОВЕДЕМО ЗИМУ?

Чувени испитивач северних поларних крајева г. Вилхјамур Стефансон, дао је крајем јануара 1928. г. у Монтреалу сензационалне извештаја из земаља вечитог леда. Он је се највише потрудио, да разбије заблуде, које су географи раширили кроз уџбенике и наметнули их целом свету о приликама на далеком северу, и ако су их врло мало познавали.

Испитивач је изјавио:

— „Количина снега која напада у току једне године на Северном Полу, често пута је мања но у земљама које важе као земље благе температуре, — Вирџинија, на пример, — где снега има више у једноме маху више но на Северном Полу преко целе године.

Око северног појаса средња температура износи 29 степени. Ескимон не пију зејитин из морских животиња а колибе од снега, могле би их зачудити. У пределима крајњег севера Канаде постоје 850 врста биљака и цвећа и борови су често врло високи, имајући по 35 метара. Што се тиче Исланда, „земље леда" она има леда само у свом имену а у ствари температура није ништа нижа но она у Милану.

„Једном речју, завршио је г. Стефансон своје изјаве „географи пуне главе свим могућим празним информацијама, сасвим нетачним а за несрећу то све важи као настава".

Противу лука.

Црни и бели лук чести су зачини наших јела.

Али после тога остаје мирис, који се осећа при дисању.

Да би се отклонио тај непријатни мирис, треба попити кафу.

Али, то увек не помаже. Због тога се препоручује још сигурнији лек. Треба јести мало цвекле, која је печена у вреломе пепелу, или мало зеленог боба.

РОМАНИ, ПРИПОВЕТКЕ, ПЕСМЕ

	Динара
Антологија Енглеске лирике, одабрао и превео Др. С. Стефановић	15.—
Антологија Кинеске лирике, одабрао и превео М. Црњански	15.—
Беона Пјер: Атлантида	30.—
За Дон Карлоса	30.—
Бешевић Ст. На голготу, песме	10.—
Бојић М. Песме	10.—
Вагнер Шарл: Крај огњишта	30.—
Буди Човек	20.—
Доде Алфонс: Тартарен Тарасконац	20.—
Тартарен на Алпима	25.—
Тарасконска Лука	25.—
Приповетке	25.—
Достојевски Ф. М. Злочин и казна	60.—
Еверс Х. Х. Алрауна	40.—
Зола Е. Приче Нинони	15.—
Епиктет и М. Аурелије: Обрасци воље и среће	15.—
Иго Виктор: Богородичина црква у Паризу I/II	80.—
Илић Војислав: Целокупна дела I/II	80.—
Илић В. Млађи: Приповетке	15.—
Јаро: Глумице и балерине	40.—
Куприн: Јама	20.—
Лихтенберж А. Мали Трот	15.—
Лоти Пјер: Лотијева женидба	25.—
Мантегаца П. Један дан на Мадери	20.—
Мудрост Живота	30.—
Мишел Жил: Жена	50.—
Мопасан Гиј де: Један живот	30.—
Низ руских приповедака	15.—
Нушић Б. Рамазанске вечери	30.—
Петковић-Дис: Сакупљене песме	30.—
Петровић Милорад: Сељачице, сељаци и разни мотиви, песме	20.—
Петрушевски И. Фрина	12.—
Прево Марсел: Пјер и Тереза	30.—
Предић Урош: Монографије уметника са 12 слика у боји	15.—
Рењије Х. Страх од љубави	30.—
Ролланд Р. Жан Кристоф I/III	70.—
Сарсеј М. Пут ка срећи	25.—
Да срећно живиш	25.—
Серао Мат. Сентименталне новеле	15.—
Три љубави	10.—
Огњем и Мачем I/IV	120.—
Сјенкјевић Хенрик: Quo Vadis I/II	70.—
Смајлс С. Штедња	40.—
Самопомоћ	40.—
Српске Народне Песме I. Марко	5.—
Сударман Х. Бригa	30.—
Талетов П. С. Нови Људи	30.—
Уајлд Оск. Кантервилски дух и друге приче	15.—
Франс А. На белом камену	30.—
Црвени крин	35.—
Печењарница код краљице Педок	35.—
Мишљења г. Жерома Коањара	25.—
Жеље Жана Сервијана	25.—
Побуна Анђела	40.—
Мршава мачка	10.—
Хајнинг Ј. Писма која га нису достигла	20.—
Хјелан Н. Гарман и Ворсе	30.—
Чехов А. Црни монах и друге приче	30.—
Приче непознатог човека и друге приче	30.—
Хладна крв и друге приче	30.—
Шампсор Ф. Копрена	40.—

ПЕДАГОГИКА, ФИЛОЗОФИЈА, КРИТИКА, КЊИЖЕВНОСТ

Брауннинг: Историја педагогике	20.—
Вагнер Ш. Буди човек	20.—
Крај огњишта	30.—
Епиктет и М. Аурели: Обрасци воље и среће	15.—
Клозе. Е. Детиња душа	20.—
Искрљев Јов. Коедукација у светлости експерименталне педагогије	20.—
Лој Др. А. В. Експериментална педагогија	20.—
Мерден: Што год радиш ради како ваља	6.—
Мантегаца П. Мудрост живота	30.—
Мишел Ж. Жена	50.—
Пандуревић Сима: Огледи из естетике	10.—
Петронијевић Бранислав: Историја нове филозофије	60.—
Скриптизам	15.—
Чланци и Студије	25.—
Основи теорије сазнања	60.—
Поповић, Ник. Др. три предавања: Имануел Кант Интелигенција код човека, О Савременој Филозофији	20.—
Скерлић Јован: Омладина и њена књиженост	100.—
Српска књижевност у 18 веку	80.—
Светозар Марковић	50.—
Јаков Игњатовић	40.—
Палант Ж. Основи Социологије	25.—
Станојевић Вл. Лудило и култура	30.—
Марковић Др. М. Логика	15.—
Стојановић Коста: Расправе и чланци из Науке и Филозофије	60.—
Талетов П. Социологија и Литература	15.—
Толстој Лав: Јеванђеље	25.—
Фавр Л. Научни дух и научни метод	10.—
Фаге Е. Увођење у филозофију	25.—
Вештина читања	20.—
Увођење у књижевност	25.—

МЕДИЦИНСКА БИБЛИОТЕКА

Др. Антић и Др. Борић: Клиничко лабораторијски практикум са 90 слика	100.—
Вајнберг: Еозинофилија	20.—
Воронов С. Калемљење семеника	20.—
Јовановић Ђорђе проф. Др. Рак и малигне неоплазме	20.—
Костић Др. А. Речник хистолошких израза	20.—
Основи хистолошке технике	60.—
Основи хистологије са 500 слика	400.—
Микро-фотографски Атлас нормалне хистологије	120—
Костић-Јонсић: Седименти мокраће, са 45 слика	50.—
Клинички преглед прибора за дисање (лат.)	50.—
Пецић Др. Св. Хигијена з народ	50.—
Танасовић Др. Проф. Имунитет	20.—

СЕКСУАЛНА БИБЛИОТЕКА

Блох О. Слободна љубав	15.—
Проституција	15.—
Галтнер-Босиер: Како да се сачувамо од венеричних болести	15.—
Гурмон Реми де: Природа Љубави	40.—
Елис Хевелок: Љубавне вештине	14.—
Крафт-Ебинг: О полном прохтеву	15.—
Лероа Аланс: Материнство или како сам васпитала своје кћери	15.—
Мајер Рисг: Жена као мајка	40.—
Окер Блом: Код ујка доктора на селу I/II	16.—
Роландер Херман: Сексуална Физиологија	15.—
Основи секс. педагогике	15.—
Сирбле Жорж: Живот у двоје	15.—
Живот Младића	15.
Живот Девојке	50.—
Стопс Мери: Мудро Родитељство	20.—
Љубав у браку	25.—
Форел Август: Полно Питање	100.—
Етички и правни сукоби у полном животу	15.—
Живот и Смрт	5.—
Полна Етика	8.—

ИСТОРИЈА, ПОЛИТИКА

Драг. Васић: Карактер и менталитет једног поколења	20.—
Вендел Х. О Југославији, Италији и Албанији	10.—
Јовановић Сл. Уставобранитељи и њихова Влада	60.—
Марковић В. Православно монаштво и манастири у Средњевековној Србији	30.—
Недељковић М. Основи Политичке Економије	100.—
Петковић Вл. Манастир Студеница	100.—
Старине, записи и листине	100.—
Николајевић: Три Ненадовића	10.—
Станојевић Ст. Историја Срба, Хрвата и Словенаца	20.—
Историја Српског Народа III. издање	100.—
Убиство Аустријског Престолонаследника Фердинанда	10.—

ФИНАНСИЈА

Леви Жорж Рафаил: Увођење у финансије	25.—
Шеферов Сл. Наше финансије	40.—

РАЗНО

Балше В. Порекло човека	15.—
Цвијић Јов. Говори и чланци I. II. III. и IV. свеска	200.—
Џибсон Ш. Шта је Електрицитет	16.—

НЕВИНА

— Анри Барбис —

— Има људи, рече Жан Беро, који су у тешким околностима немирни, крећу се и трче тамо амо, као опкољена дивљач; док се други запрепасте клону и шћућуре се у први кут на који наиђу. У оно време ја сам био овакав. Једно сам се срушно, када ми је лепа Манон, сита моје благости и мога стрпљења, пооедоносно бацила у лице своје неверство.

И сад ми је још пред очима онај призор, када се лепа девојка осветила тако сурово моме поштењу и поверењу. Дршћући од главе до пете дошао сам у њен стан. — Госпођа није код куће; доћи ће мало доцније.

— Добро!

Ушао сам као вихор у будоар не скидајући ни шешир ни горњи капут, држећи у руци згужвано писмо, страшно писмо, које ју је оптуживало. Седео сам и чекао пуних пет и по часова. Манон се врати у један час после пола ноћи. Ушла је полако, умотана, руменних образа и светлих очију.

Видећи ме она отвори уста да каже неко оправдање. Не говорећи ни речи ја јој пружих писмо. Она га узе и прелете погледом преко њега. Морам да одем част душевној снаси, коју је та девојка показала у тој прилици. Једва да су јој трепавице мало задрхтале. Она остави у своју торбицу непобитни доказ свога неверства, испрси се, погледа ме оштро, рече ми да сам заборавио да скинем шешир и назва ме простаком.

— Је ли истина то што стоји у писму? промуцах ја пружајући ка писму своју дрхтаву руку.

— Јесте! дрекну она бесно.

Јесте истина је! И то још није све.

И она ми безочно поче рећати све своје лажи и издајства.

Затим ми рече да идем из њеног стана. Ја устадох и погурен, посрћући пођох вратима. Она ми спусти руку на раме и повуче ме натраг, као неку ствар. Па ми онда прекосно саопшти још једно своје скорашње неваљалство.

Најзад ме изгура из собе претећи ми да ће ме скупо стати што сам ово учинио и да ћу је добро запамтити.

И заиста сам је запамтио. Не можете замислити колико је оштроумности и вештине та девојка употребљавала да ми учини живот немогућим. Опадала ме је на све стране, али је то чинила тако обазриво, тако умерено, тако природно, да је сваки веровао.

Узалуд сам у свакој прилици био потпуно исправан, свет ме је почео сматрати сумњивим, подмуклим човеком, и окретао ми леђа. У први мах сам се презриво осмехивао, али сам се после почео љутити. Чак сам имао један двобој.

Тада сам не само престао волети Манону, већ сам је почео мрзети, у први мах мало, па онда све јаче, и најзад страховито.....

Изгубио сам своје место, нигде нисам могао да добијем друго, и једног лепог дана нашао сам се на броду за Америку, без и једне паре у џепу.

У Њу-Јорку сам почео нов живот радећи најгрубље послове. Тако су, у осталом, почели сви милијардери. И ја сам постао богат. Ако мислите да се моја мржња према Манони угасила, онда се варате. Она се, на против, устостручила. Неутољива жеђ за осветом мучила ме је, у толико више у колико сам имао више средстава да је задовољим. Моји послови принуђавали су ме да на њу причекам, али на њу никад нисам заборављао.

После 12 година дошао сам у Париз. Нико није био извештен о моме доласку. Хтео сам да се појавим изненада пред њом, да је запрепастим својим милионима, па онда јој мирно изрећам све своје планове за осветy, пре но што их почнем изводити.

Те вечери ускочио сам у ауто гневан, шкрипећи зубима, готов да заурлам.

Дојурио сам као муња пред једну велику кућу.

— Тражите госпођу Манон? Треће двориште, у дну..... пети спрат.

Прошао сам трком кроз двориште, ушао у лифт и нашао се пред једним малим вратима. Зазвонио сам..Врата се отворише.

— Госпођа Манон?

— Изволите, господине, рече служавка. Одахнувши, уђох за собарицом у једно узано предсобље.

— Где је госпођа Манон? Упитах је опет једва се савлађујући.

— То сам ја, одговори мирно жена, коју сам сматрао за собарицу.

Уста ми остадоше отворена, нема..

Гледао сам је... и она је мене гледала. То увело, уморно, отпуштено лице... Најзад се тргох не верујући, скоро љутито, и промуцах.

— Преварио сам се... Ја тражим... Она се тужно осмехну. Ја превукох руком преко очију, преко чела...

— Манон... Ти си то? Није могућно... Али јесте... јесте... ви сте.

— Ја вас познајем, Жане, рече она мирно. Више се не љутимо једно на друго?

Нисам јој ништа одговорио, гледао сам је, тражио сам је. Ето што је од ње остало!... Била је потпуно лишена своје лепоте, потпуно обезоружана. Очни капци су јој били мало отечени, образи отпуштени, лице наборано... Била је неморно одевена у скромну, скоро сиромашну хаљину. Глас јој је био тих, тужан, слаб.....

Ја промуцах:

— Дванајест година... То ипак ни је тако дуго, није тако много.

Она се опет на мене слабо осмехну. То је био одговор једини одговор.

Дванајест година је било много, било је суваше, јер је било довољно да од њеног лица начини утвару онога што је оно некад било, да је измени и очи и глас! Да, да је измени сву, целу.

Ја почех узмицати. Нисам био способан да прозборим и једну реч више... Силазио сам низ мрачне степенице пипајући, пружајући дрхтаве руке као просјак који незна шта проси.

Ето, видите како је било. Ја нисам нашао ону жену коју сам тражио. Ону жену, праву, коју сам мрзео, због које сам пао у једно тако ниско осећање, никада више нећу видети. Све је свршено. Освета ми је измакла. Нестало је за навек оне неодољиве мржње пред том страшном, пред том невином женом.

=Boncilla=

ОРИГИНАЛНА АМЕРИКАНСКА ПОМАДА ЗА ПРИРОДНО УЛЕПШАВАЊЕ И РАСТЕЈАЊЕ БОРА НА ЛИЦУ, ЈЕДИНО СРЕДСТВО ТАКВЕ ВРСТЕ ДО САДА ПРОИЗВЕДЕНО.

БЛАГОТВОРНО ДЕЈСТВО НА ЛИЦЕ, ЧИСТИ ПЕГЕ НА ЛИЦУ, И Т.Д. И Т.Д.

ТРАЖИТЕ ОД ВАШЕГ АПОТЕКАРА ИЛИ ДРОГЕРИСТЕ. ШАЉЕ УЗ ПОВУКУ.

ГЛАВНИ ЗАСТУПНИК ЗА ЦЕЛУ ЗЕМЉУ
—ПЕТАР МИЛИВОЈЕВИЋ ~ ЗАЈЕЧАР—

Година IV. Број 8.

Недељне Илустрације

МАРИЈА ВЕЧЕРА

Престолонаследника Рудолфа последња љубав

од Г. ШЕЦЛЕР - ПЕРАЗИНИ.

2

На својој војној дужности Рудолф је био тачан као ретко који командант, У маневрима је се одликовао, а већ 1883. вратио је се у Беч. Године 1888 био је главни инспектор пешадије.

И поред свог живахног и ватреног темперамента изгледало је да је наследник престола био узидео да му раније обесни живот неће моћи донети трајно задовољство и његов приватни живот са Стефанијом у оно време био је беспрекоран.

Онај необични догађај у Лаксенбургу је њему и Стефанији изгледао као аветаста комедија, коју је приредила стара, слаба жена.

Судбина је тек доцније хтела да опомене на оне тајанствене речи код шумске пећине и доказати да и поред свих одрицања има ствари између неба и земље, које никаква људска мудрост не може да растумачи.

2.

Рудолф и Стефанија су опет живели у Бечу и 2. септембра 1883. је објављена народу радосна вест, да је наследник престола добио кћер, која је на крштењу добила име Јелисавета, Марија, Хенриета, Стефанија, Гизела,

Цар Франц Јосиф и његова жена су се јако радовали јер су се уверили, да је се срећа у браку наследника престола учвростила.

Ипак је у радости, коју је Рудолф осетио када му је се дете родило, било горчине, коју нису могли запазити непосвећени.

Оних дана опет је се сетио необичних речи старице код шумске пећине.

Зар се у ствари није све догодило, што је она тада предсказала? Један мали, плав анђео сиђи ће с неба и расти на рукама младе мајке. Али неће бити наследника.

И још нешто друго је се догодило, што је знао само мали број људи, чак нису знали ни цар ни царица, пошто је Рудолф у споразуму са Стефанијом прећутао праву истину.

Стефанија је већ пре рођења надвојводкиње Јелисавете била трудна једним мушкарцем.

За то време је био учинио наследник престола са својом женом једну њему омиљену вожњу по Пратеру. При томе је сам терао коње.

Тада је се догодило нешто непредвиђено. Из једне побочне алеје скочио је био један поплашен коњ, који је био свог јахача збацио са себе. С највећом напрегнутошћу снаге је Рудолф окренуо своје коње, јер је постојао неминовни судар. До душе је судар био избегнут, али су се бесни Рудолфови коњи били поплашили и нису више хтели да се покоре господареној вољи. Они су покидали били дизгине и појурили као бесни с лаким колима. Стефанија је се још држала. Она је опазила опасност, али није могла да скочи из кола. Исто тако и Рудолф јој није могао помоћи. При једном наглом скретању у Пратеру догодило је се оно што се није могло избећи — лака кола су се нагнула у страну и Стефанија је била далеко одбачена.

Одмах затим бесни коњи су били задржани од људи, који су притрчали.

И наследник престола је био одбачен из кола, али је одмах неповређен стао на ноге и сву је бригу управио на Стефанију, која је онесвешћена лежала на трави.

Журно је метнута у једна кола и Рудолф је отпратио своју жену у замак. Када су тамо стигли, домаћи лекар, професор Остерит, и његов асистент су приступили лечењу Стефаније.

Исто тако Рудолф је брзо издао наредбу, да се о догађају, чије последице није могао знати, не говори.

Онесвешћена Стефанија је пренесена у њене собе и докле је лекар вршио преглед, Рудолф је нестрпљиво ходао горе доле у предсобљу. Он је себе кривио због брзе вожње, коју баш сада за време трудноће његове младе жене није требао да предузима.

После пола часа мучног чекања јављено му је да Стефанија није телесно повређена падом, али да је превремено побацила. Дете је било мртво, а најгоре је при томе било, што је то био мушкарац, будући наследник престола.

Рудолф је овом несрећом био као муњом погођен. Спустио се на столицу а за тим је једва устао и убрисао с чела зној. Његове су очи блудиле у даљину, као да су у магли виделе неку слику.

Да ли је помишљао на пророчанство код шумске пећине?

Како је оно гласило?

»Чувајте се бесних коња и — Пратера!«

Али Рудолф, онако млад и живе природе, није био човек који се подаје оваквим непријатним утисцима. Насмејао је се и махнуо главом.

»Глупо уображење!« рекао је у себи. »Слеп случај и ништа више! Као да ми људи зависимо од судбине!«

Ипак је од оног часа у његовој души остала једна мала рана.

Следећи дани као да су избрисали ово душевно нерасположење. Стефанија је се брзо опоравила. Она је била јако ожалошћена када је дознала шта је се догодило и са сузама у очима је се јадала Рудолфу, који ју је тешио и сву кривицу бацао на себе.

Обоје њих су били млади и здрави. Ништа не би изгубили, ако би морали неко време да чекају да се јави на свет наследник.

Својом веселом природом Рудолфу је пошло за руком да у почетку умири Стефанију. Заиста успело је се да се мучан догађај затаји од света и царске породице, бар у колико је се тицало последица!

Затим је Стефанија обдарила мужа и државу другим дететом. На жалост — женским.

Требало је да остане само на том другом детету, како је се брзо показало. Очекивани мушки наследник није се родио и поступно је, без да су били познати узроци, настало отуђивање Рудолфа од Стефаније.

Свет је тек много доцније сазнао о томе, када су се различни гласови почели у Бечу проносити. Говорило је се да је живахни Рудолф почео опет да тера по старом, да врло често приређује гозбе са својим пријатељима, Грофом Хојосом, принцем Кобургом и другим кавалерима, где је било и лепих жена.

Помињата су многа имена, али нико није знао да каже нешто одређено.

Ове више или мање тајне гозбе су приређиване у ловачком замку Мајерлингу код Бечa, у коме је наследник престола врло често боравио са својим пријатељима и пријатељицама.

Није могло изостати да и Стефанија, преко својих одани личности, о томе дознала, али, будући поносита, није особито о томе с мужем хтела да говори.

Ловачки замак Мајерлинг! Зар није то била »зелена кућа« у шуми, о којој је старица код пећине говорила?

Рудолф још ништа није знао о неповерењу, које је већ његова млада жена у себи имала. Он, који је био научио на весео и безбрижан живот, осећао је инстинктивно да се туђе једно од другог. Тражио је разлоге, али их није нашао, пошто је одвише доцкан помислио на себе и своју кривицу. Он није у опште био способан да измени свој лакомислени, чисто аустријски карактер.

Сасвим је нешто друго била Стефанија, »Белгијанка«, како су Стефанију у брзо у Бечу навикли звати. Она је била прилично строго васпитана, можда одвише строго. Она је била поносита и помисао, да ће временом бити аустријска царица, још је више допринела да буде хладна и чак охола.

Такав није био отворени, љубазни наследник престола. Он је врло често седео у друштву обичних људи, с њима певао бечке песме или је играо чак с којом лепотицом, ако му је се допала.

Када су такви гласови допирали Стефанији у уши — а она је имала пуно људи који су је извештавали шта ради Рудолф — она је своју срдбу све дубље крила у својој хладној души.

Заиста, било је и тренутака, када су њоме овладала топлија осећања и када је помишљала на прву, лепу срећу у љубави с Рудолфом, на пријатне дане у Лаксенбургу.

Само није хтела помишљати на ону посету код шумске пећине; међутим чинило јој се да почиње промена у Рудолфовој нарави од оног дана.

Како је Стефанија, као што је речено, била одвише поносита да се жали код Рудолфових родитеља, цар није ништа знао о све већем неслагању њеном с мужем. Ипак с времена на време су њему и царици Јелисавети допирали до ушију разни гласови, који нису били пријатни.

Царица је као забринута мајка једном озбиљно са сином говорила.

Рудолф је најпре покушао смејући се да се правда, али када је царица остала врло озбиљна и када му је пребацила за разне његове луде поступке, признао је, побеђен, да је мајка у праву. Рекао је да га вређа Стефанијино хладно држање и да због тога тражи разонођење код својих пријатеља и да он не може, при својој веселој нарави, друкчије радити.

Царица је се доброћудно насмејала, јер је она најбоље познавала свог сина, кога су због његове нарави бечлије скоро обожавали. Можда Стефанија, Белгијанка, и није била за њеног живог и веселог Руди.

Али како су ствари стајале, није било другог излаза и Рудолф је морао мајци обећати, да ће изменити свој начин живота и да неће давати повода да се Стефанија жали.

Цар пак није био о томе ништа знао. Он је био као ретко који владар савестан у дужности и радан, ма да је као старији човек имао мала увеселавања, при којима су као и код Рудолфа жене играле извесне улоге.

Такво је стање било када је се збио један догађај, који је био почетак доцнијих Рудолфових и Стефанијиних несрећних односа.

У Бечу је била једна царичина рођака, врло лепа и елегантна дама, која је имала велики успјех у дворским круговима.

То је била грофица Ларишъ, баронеса Валдерзе.

Војвода Лудвиг Баварски, отац грофичин, био је брат царице Јелисавете аустријске. Била је рођена 1858. године и кћи из његовог морганатског брака с Хенриетом Валдерзе.

Упозната са свима формама дворског живота, ретке драже и лепоте, вешта јахачица и духовита у разговору, брзо је била постала неопходна другарица своје тетке, која ју је у сваком погледу одликовала.

И Рудолф је стајао са својом рођаком у најбољем односу, долазио у лепу кућу грофичину, која је се била удала за грофа Ларишa, као у своју кућу и тамо је једног дана учинио познанство с једном младом девојком, која је постала судбина његовог живота.

Био је у кући грофице Ларишъ приређен костим бал, на који су били позвани најзнаменитији представници отменог друштва, племићи и официри. Прекрасан круг жена и девојака кретао је се по сјајно осветљеним и фиџиним укусом украшеним грофичиним собама.

Цар и царица су истина били даље од друштва. Рудолф је био у кругу својих присних пријатеља, као: грофа Хајос, принца Кобуршког, Румуна Луско, даље породице Балтаци, која је се пре кратког времена била доселила у Беч и брзо нашла приступ у највишим круговима.

Барон Балтаци као весео човек и сопственик тркачке коњушнице, добро познат у свима круговима, који лако живе, био је брат баронице Вечере, која је као удовица, са својим обема кћерима, Јеленом и Маријом била дошла у Беч, да се лепо проведе.

Бароница Вечера била је удовица једног аустријског дипломате, по имену барона Вечере, који је у Кајиру умро. Том удајом је и удовица добила везе с аустријским племићима.

Била је Гркиња, некада врло лепа и волела је буран живот; али јој је сада огледало казивало, да је њено време било прошло. Као и све источњачке жене, брзо је остарила.

У паметној глави ове некада много вољене и обожаване жене, матере Марије Вечере, створила је се мисао, да своје кћери, нарочито Марију, која је била вр-

ло лепа, што је могућно богатије уда, при чему су требале да јој помогну одличне везе, које је имала.

Можда је баш и лепота Марије Вечере створила била породици свуда приступ. Јелена, старија кћи бароничина, мање је се истицала.

Марија Вечера је тада једва имала осамнаест годи и била такве спољашности, да освоји свако мушко срце. Лица је била нешто округла, боје беле као сјајан бисер, румених уста и у њима два реда белих зуба. Црна, као свила мека бујна коса уоквиравала је чело, испод кога су светлила два тамно плава ока — нарочита реткост!

Напротив, њен ујак Балтици био је сува, спортска природа, увек нешто нерасположен. Он никако није одобравао, што се овде мора напоменути, да његова сестра, стара бароница Вечера своје кћери нарочито Марију, за чију је будућност страховао, на тако упадљив начин уводи у сјајно бечко друштво. Он је више волео малу повученост, али није хтео да се меша у бароничине ствари. Некада размажена бароница Вечера је јако волела весела друштва, која су јој, због њене лепе кћери Марије нуђена.

Било је пред сам костим бал графице Лариш, када је барон Балтаци дошао у стан своје сестре да колима одвезе даме. Докле су се бароница и њене кћери јако радовале, барону није ни тог дана било много стало до бала. Изгледао је нерасположен и због тога га је сестра одмах упитала за узрок.

Марија и њена сестра биле су се повукле у собу да би своје костиме обукле. Обе су биле као Полкиње, нарочито је чаробно изгледала Марија у својој белој, лабудовим перјем опточеној и иначе врло лепој хаљини, која је стала врло много новаца.

Бароница и њен брат су остали сами у соби.

Балтаци није хтео сакрити своје нерасположење.

»Нашта та нечувена спрема?« упитао је. Кажи ми сасвим отворено, шта управо намераваш када обе кћери у последње време водиш из једног друштва у друго, тако да сирота створења не могу више имати мира? Ја врло мало полажем на те тричарије. Имам доста посла са својом тркачком шталом и увек сам идућег дана сав изломљен од посла. Ипак ја не смем да одбијем позив, најмање када долази од Ларишових, који дају тон нашем Бечу.

»Ја бих ти саветовала, брате, да сматраш тај позив као нарочиту пажњу«, одговорила је мало прекорно баронница, која је се такође облачила као Шпањолка затворене боје свилену хаљину, која је била сва покривена чипкама. »Да ли знаш да ће и наследник престола бити вечерас?«

Балтаци је погледао зачуђено.

»Какве везе има Његово Царско Височанство са твојом посетом бала?« упитао је он.

Баронница је се тајанствено осмехнула.

»Видећеш, брате! Графица Лариш ми је рекла да је Његово Царско Височанство питало, која је то млада дама, која му је пала у очи при доласку у њену кућу.

»Па шта даље?« запитао је Балтаци.

»Зар не примећујеш да је наследник престола, који заиста разуме шта је женска лепота, бацио око на нашу Марију, да он можда ватрено жели да је боље позна?« наставила је баронница осмејкујући се.

Балтаци је се намргођено погледао.

»Ја ти могу, сестро, саветовати да не пуштам толико маштању на вољу«, одговорио је он хладно. »Зар ти долази луда мисао да начиниш Марију љубавницом наследника престола, који у погледу жена није баш исправан?«

Баронница је скоро срдито слегла раменима.

»Ти увек волиш, да гледаш ствари у најцрњој боји« упала му је она у реч. »Ако би се Његово Царско Височанство заиста Маријом интересовало, то не би ништа више било до одликовање, од кога бисмо ми, а нарочито Марија, имали велике користи у друштву. У томе нико не би могао нешто ружно гледати. Али ја знам толико, ако Наследник престола нађе да заслужује Марија његову пажњу, ми ћемо поправити наше финансијско стање, што може бити, ако се Марија богато уда. На Јелену не могу на жалост мислити«.

Балтаци је устао са столице. Он је се кратко и горко насмејао.

»Дакле, на то се иде! Ти хоћеш да будеш, као мајка, подводачица!« рекао је.

»Ти си простак! Дрекнула је баронница. »Да ниси мој брат — !«

»Ја сам само искрен и гледам на ствари какве јесу«, рекао је Балтаци. »Ја познајем наследника престола. Ти би боље урадила, по ономе што сада знам, да у одите не будеш на вечерашњој забави и да пошљеш Марију за неко време на моје добро у Мађарској!«

»Ти си луд!« рекла је баронница. »Ми треба да одбијемо позив грофице Лариш, баш сада, када све стоји сјајно! Што ти мислиш, неће бити. Чак и када би наследник престола Марији поклањао нарочиту пажњу, то би давало Маријиној лепоти само рељеф, који јој је за отмену удају потребан«.

»Тај такозвани рељеф њој није никако потребан, јер и без њега наша лепа Марија може наћи одличну партију.«

Баронница га је без воље слушала. Она је у његовом изразу лица видела некакво неповерење.

»Ми можемо говорити потпуно отворени, сестро,« рекао је он. »Твоје новчано стање више није најбоље, а и ја наскоро нећу моћи да те помажем позајмицама, које ти никада не можеш враћати. И ја мучим муку. Имао сам велике губитке у коњима и рђава жетва на мом мађарском добру примораваа ме да се јако у трошењу ограничим!«

»Ако се Марија богато уда, ти ћеш све и с великом каматом добити натраг«, одговорила је баронница.

»Ако —!« махнуо је главом Балтаци. »Али ја мислим, да ћеш боље урадити, да дотле Марију добро чуваш и да је никако не компромитујеш.«

»Ти нећеш рећи, да се она компромитује, ако вечерас посети забаву и ако је наследник престола одликује?«

»Отворено да кажем: јест, тога се ја бојим. Саслушај ме и даље мирно. Ми имамо још неколико минута времена, докле буду кола спремна. Да се не иде на забаву, ти нећеш пристати, а неће ни бити умесно. Али бар треба да знаш, да ће тамо у Ларишовој кући вечерас бити један други просилац Маријин, коме ја поклањам све поверење, јер смо се јуче као озбиљни људи разговарали о томе.«

Бароничине очи су заиграле.

»О коме говориш, брате? запитала је радознало.

»О војводи од Браганца, који од скоро у Бечу борави. Он ме је посетио, ми смо стари познаници. И ја се поносим његовим пријатељством.«

С великом пажњом је баронница саслушала све речи.

»Војвода од Браганца је богат, то ја знам,« потврдила је она. »И ја га познајем. С њим смо прошле године били заједно у Гмундену. Али шта ће с њим бити вечерас на забави?«

»Он је добио позив од Латишеве, која је такође с њим позната и ситурно ће доћи. Реци ми, шта мисли Марија о војводи?«

»Она је се радо с њим забављала, али не мислим да је на њу учинио дубљи утисак. Он је за њу остао личност, достојна поштовања.«

»Добро, војвода од Бретања ми је јуче у поверењу признао, да је се смртно у Марију заљубио и да у срцу стално носи њену слику. Даље ме је молио да обазриво сазнам да ли би Марија рало пошла за њега и како ти, као мајка, мислиш о том браку. Можеш ли ми одмах рећи своје мишљење.«

Бароница је била јако изненађена. Она је војводу познавала и веома цепила. Али на озбиљну женидбу с његове стране није никада мислила, ма да је војвода још у Гмундену давао знакове да му се Марија јако допала.

Затим је он отпутовао.

Бароница је из Маријиних уста више пута чула војводино име; али је то увек чинила без икаквог узбуђења, из чега је се могло закључити да војвода није за Марију учинио дубок утисак.

Ипак, партија је одлична и томе се може говорити. Бароница је пружила брату десну руку, на којој је сијало прстење. Била је весело расположена.

»Ми нећемо о ствари водити рачуна, брате,« рекла је смејући се. »Тек сада се како треба радујем забави. Војвода ће имати прилику да се разговара с Маријом и ако јој се он свиђа — ја ћу учинити са своје стране да буде срећан!«

»Да ће и Марија бити срећна, ја сам чврсто уверен,« додао је Балтаци мирним гласом. »Али, још једном ти напомињем, не допуштај, да се управо вечерас, када војвода неће скинути очију с ње, Марија сувише забавља с наследником престола. Хиљаду пута би ми било милије да он и не обрати на њу пажњу; иначе ће тамо бити тако много лепих жена да Царско Височанство лако не запази нашу скромну Марију. Мени је то пријатније него да она буде играчка ма*и ћуди једног царевог сина. Сада знаш моје гледиште.«

Пошто су се чули кораци обеју девојака то су брат и сестра прекинули важан разговор.

Одмах затим служитељ је јавио да су стигла кола.

Балтаци је сео у своја кола, а бароница је с кћерима узела елегантан фијакер.

Обоја кола су ушла на високу капију куће грофице Ларош и из њих су се јавила отмена лица у богатим, шареним хаљинама.

Одозго, где су биле простране собе за свечаност, већ је долазио глас музике, у знак почетка сјајне забаве.

Нити Балтаци, нити бароница Вечера, а најмање Марија Вечера могли су слутити да су овом посетом, којој је се Марија врло радовала, ишли у сусрет неминовној судбини.

Докле је Марија радосно маштала о лепом провођењу тог вечера, о чему јој је грофица Ларош причала, њена сестра Јелена је седела поред ње прилично равнодушна. Ова је знала да поред необично лепе сестре мало би се ко њоме интересовао.

Бароница је себе већ замишљала као ташта војводе од Браганца, који је био врло богат и на двору уживао велики углед.

И барон Балтаци је се путем у мислима бавио том женидбом. Али на његовом лицу се није огледала радост.

Он је помишљао на утисак, који би Марија учинила на ватреног наследника престола. Хтео је још исте вечера, у колико му је било могућно да отклони сваку авантуру Царског Височанства наспрам Марије.

Кола с породицом Балтаци — Вечера су стала и богато униформисана послуга је отворила врата на колима. Веселог лица, предосећајући пријатно провођење, хитали су сјајн одевени посетиоци у хиљадама свећа осветљену унутрашњост дворца.

—

3.

Грофица Ларош и поред тога што је била прилично запала у године, правила је пријатан утисак. Обучена у прекрасну шпанску хаљину, дочекивала је госте тог вечера, које је обећавало да буде једно од најсјајнијих у сезони. Сале су сијале у мору од светлости, с којом су се такмичили блистави као дијаманти и драго камење на дамама, тако и брилијантима опточени ордени на грудима мушкараца.

Мелодија валцера је започињавала шарене гомиле, која је се овде онде одвајала да би се по такту заталасала, јер је тог вечера требало да иде све неусиљено, далеко од сваке круте дворске етикете. Друкчије није било у обичају у Ларошовој кући.

Леготице су почеле између себе да шапућу: очекује се наследник престола с његовим пријатељима.

Грофица Ларош је била то наговестила, а сви су знали да је она била блиска свом царском наследнику, Рудолфу.

Разуме се да је тек ова вест дала забави право обележје. Није се требало бојати тога, да ће Рудолфовим присуством наступити крут тон; напротив, свуда где је се у таквим приликама он појављивао, владала је веселост, већа него иначе.

Марија и њена сестра су од грофице Ларош врло срдачно биле дочекане.

Лепа Марија Вечера је убрзо постала центар разних група и њена карта за игру била је већ препуњена, када јој је и војвода од Браганца, који је нешто доцније стигао у пратњи барона Балтаци, пришао.

Војвода је имао на себи одело шпанског племића из шеснаестог века, али је избегавао дречеће боје. Његов богати костим био је од црне свиле и чоје и био само богатим везом искићен. Тиме је војводина појава означавала некакву збиљу, што му је лепо пристајало.

Марија, која није ништа знала о разговору који је имао њен ујак Балтаци с мајком, љупко је отпоздравила војводу, који ју је погледао дивећи јој се. Она је се одмах сетила лепих дана у Гмундену, које је у војводином друштву била провела и отуда је брзо ступила у лак разговор.

Када је војвода замолио Марију за једну игру — он је играо само изузетно, када му је прописивао дворски церемонијал — Марија му је морала, смејући се, признати, да нема више ни једне игре слободне.

Мислила је да ће на симпатичном војводином лицу приметити мало нерасположење, те га је с неколико веселих речи, да ће се и без игре с њим доцније пријатељски забављати.

У том тренутку су се чули звуци фанфаре с подијума, на коме је стајала музичка капела. Одмах је наста'о комешање међу отменим гостима. Знало је се шта то значи.

Церемонијар је ударио својим златним штапом и викно у сали:

»Његово Царско Височанство, наследник престола Рудолф!«

Одмах су се гости уредили да дочекају Царевића, који је требао да увелича сјај забаве.

У друштву својих пријатеља, грофа Хојоса, Кобуршког и румунског принца, ступио је Рудолф у салу дочекан клицањем. Све је то било далеко од дворског церемонијала, већ излив искрених осећања, потпуно у Рудолфовом духу.

Наследник престола није дошао у костиму, већ је имао на себи просту, али њему врло згодну униформу хусарску.

Био је веома расположен и смејући се пољубио својој лепој рођаци, грофици Ларош, руку. Затим је се одмах окренуо појединој господи и дамама, које му је грофица представљала, а које он није познавао.

— Наставиће се —

ПСЕТО КОЈЕ ЧУВА — КОСТИ

Једном је Александар Дима - Отац са неким дамама разгледао изложбу радова неког чувеног сликара. Нашли су пред портре неке младе, лепе, — али ипак врло мршаве даме. На слици, поред жениних ногу, лежало је једно дивно псетанце.

— Шта мислите о овој слици, господине Дима? — упитала је чувеног романсијера једна од његових пратилица.

— Па ето, драге моје, и саме је: Псето, које чува кост — одговорио је флегматично Дима.

Г. ЖУАН БЕЛМОНТЕ, чији је профил типичан за шпањолског борца са биковима а који уједно има много сличности са нашим г. Мишом Црњанским,

БОЛЕСНИ ЧИТАЈТЕ!

Колико има у години дана, толико болних постаја мора да живчано болесни човјек мимоиђе, јер лоши малаксали живци огорчују живот и проузрочују веома много патња. Пробадајуће, стезајуће боли, вртоглавица, осјећај страха, главобоља, дјелимична или потпуна, тргање у ушима, титрање очију, поремећаји пробаве, бесаница, нападаји знојења, тргање у мишићу, неспособност за рад као и остале неугодне појаве посљедице су малаксалих и болесних живаца.

КАКО ДА СЕ РИЈЕШИМО ОВОГА ЗЛА?

С правим Kola-Lecithin-om, једним на хранивим састојинама, богатим витамином, који је постао за човјечанство прави извор добротворности. Он изванредно унапређује функцију тијела, јача хртењачу и мозак, јача мишиће и кости те даје снагу и вољу за живот.

У БОРБИ ЗА ЗДРАВЕ ЖИВЦЕ

чини прави Kola-Lecithin често чуда он води властите хранине твари до крајњих мјеста производње крви, оживљује, потиче и уздржаје младост и свјежину. Можете се сами освједочити, да Вам ја ништа неистинита не обећајем, јер ћу послати тијеком слиједећа два тједна свакоме, ко ми пише, потпуно бесплатно и франко једну малу кутијицу Kola-Lecithina и књигу једног лијечника с многостраним искуством, који се је и сам борио против болести. Пишите ми јасно Вашу адресу, те ћу Вам одмах послати обећано у цијелости и неодгодиво.

E. Pasternack, Berlin, S. O. Michaelkirchplatz 13. Abteilung 971.

Што год требате

за себе, за своју породицу, за свој дом, за поклоне, налазите у најбољој врсти и уз најјефтиније цене у великом красном илустрованом ценовнику са сликама, који можете да примите

потпуно бесплатно.

У том цјеннику налазите сатове, златнину и сребрнину, једала, џепне ножице, шкаре, алат, бријачке потребе, чешљеве, кефе, кухињске предмете, главчала, посуђе, и т. д. — Засебно одељење за одјевне предмете и рубље, чарапе, рукавице, ципеле за мушкарце, жене и дјецу. — Надаље сукна, тканине и одељење за тоалетне предмете. — Засебно одељење за глазбала. — Захтијевајте овај цјеник бесплатно од свјетске отпремне куће

H. SUTTNER u Ljubljani br. 965.

ЧИШЋЕЊЕ НАКИТА

Како данас све даме носе мање или више адиђаре, сматрамо да неће бити на одмет, ако на овом месту проговоримо коју реч и о чишћењу адиђара.

Најбољи начин за чишћење адиђара: прстена, минђуша, брошева, ногала и т. д., састоји се у **прању.** Раствори се сапун, стави се на ватру, када проври тај раствор, спуштају се адиђари, који у тој текућини остају само два до три минута.

После тога настаје **прање у обичној хладној води,** и пажљиво брисање каквом фином, меканом крпом — материјом, — да би се потпуно осушили. Када су суви, а да би добили, при прању изгубљени сјај, протрљају се камиљом или јеленском кожом.

То важи за златне адиђаре.

Сребрни накит, пак, истрља се најпре парчетом лимуна, по том се исперу у хладној води, насапуња се добро, и тек онда спушта се у топлу воду. Пошто се добро осуши, врши се брисање јеленском или камиљом кожом, као и код златних адиђара.

Недељне Илустрације

Г-ђа КСЕНИЈА РОГОВСКА, ВРЛО ПОЗНАТА ОПЕРСКА ПЕВАЧИЦА, КОЈА ЈЕ САД ДАЛЕКО ОД БЕОГРАДА НА ГОСТОВАЊУ У БУКУРЕШТУ И ЧЕХОСЛОВАЧКОЈ. (Фото »Портре«)

За заступништво листа и штампарију:
Драг Вучићевић, Драгачевска 5.

Штампарија »Привредни Преглед«, Београд,
Дубљанска ул. 33. — Телефон бр. 60-33.

Поштарина плаћена у готову. Година IV. Број 9.

Недељне Илустрације

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ
Уредништво и Администрација Скопљанска 18 II спрат
Телефон број 26-91 — ПОЈЕДИНИ БРОЈ ДИН. 3.—

Уредник: М. СВЕТОВСКИ
Београд, 26. фебруара 1928.

ПРЕТПЛАТА:
За нашу државу годишње 150 д., полугодишње 75 д.
За иностранство годишње 200 д., полугодишње 100 д.

НАГРАЂЕНЕ МАСКЕ НА ВЕОМА УСПЕЛОМ БАЛУ ПОД МАСКАМА »КОЛА ЈАХАЧА« у ОФИЦИРСКОМ ДОМУ. Г-ЂА РУЖА ТИКЕ ПАНИЋА У БОГАТОМ КОСТИМУ »ГРОЗД« ДОБИЛА ЈЕ ПРВУ НАГРАДУ ЗА ЛЕПУ МАСКУ, А Г-ЂА МАРИНОВИЋ, КАО ШПАЊОЛКА ДОБИЛА ЈЕ ДРУГУ. (Фото Месингер).

Дејством филма и позориште се упушта у тражњу нових изражаја. Сензацију је направила недавна режија »Хамлета« у фраку. Сад се и друга Шекспирова пијеса »Магбет« давала у Лондону, са модерним костимима.

ПОСЛЕ УБИСТВА ДУНКАНА КРАЉА ШКОТСКЕ. РОС ЈАВЉА ДА СУ МАГБЕТОВА ЖЕНА И ДЕЦА УБИЈЕНИ

Оне, које су ишчезле...

ЦОЦА ЂОРЂЕВИЋ

Као ово сада, што се за Мери Пик фор увек каже „слатка Мери", тако се некад, увек говорило „слатка је Цоца". И драмска глумица и певачица, Јелисавета у Дон Карлосу, а у исто време мала Гејша, која пева и очарава Београд.

Само двадесет седам година је имала, кад је дошла смрт. Изненада и подмукло прикрала се. Нико није веровао, да ће Цоца умрети. Сви су око њене постеље, а она је свесна, иако јој се види смрт у очима, и тихо говори: „Како ћу да оставим моју „Драгану" и Ајшу"? Скинула је тада бурму, пружила мужу: „Узми бурму, нећу да умрем с њом на руци.

Прелетела је брзо преко позорнице, као звезда, али и данас се сви сећају мале и слатке Цоце.

Цоца Ђорђевић, једна од незаборављених српских глумица, која је ишчезла са позорнице кад се г-ђа Таборска јављала. Сада, кроз који дан г-ђа Таборска, прославља 25-година свога уметничког рада.

Мој отац је најславнији музикант у нашој вароши, рече један војник својим друговима. Кад он дува у флауту, велика гомила света се окупи око наше куће.

»Није то ништа«, рече други војник, када мој отац дува, сви се људи развеселе и журно иду својим кућама. Како то бива? Запиташе га другови. Врло просто, одговори овај. Он у 12 сати пусти сирену у фабрици.

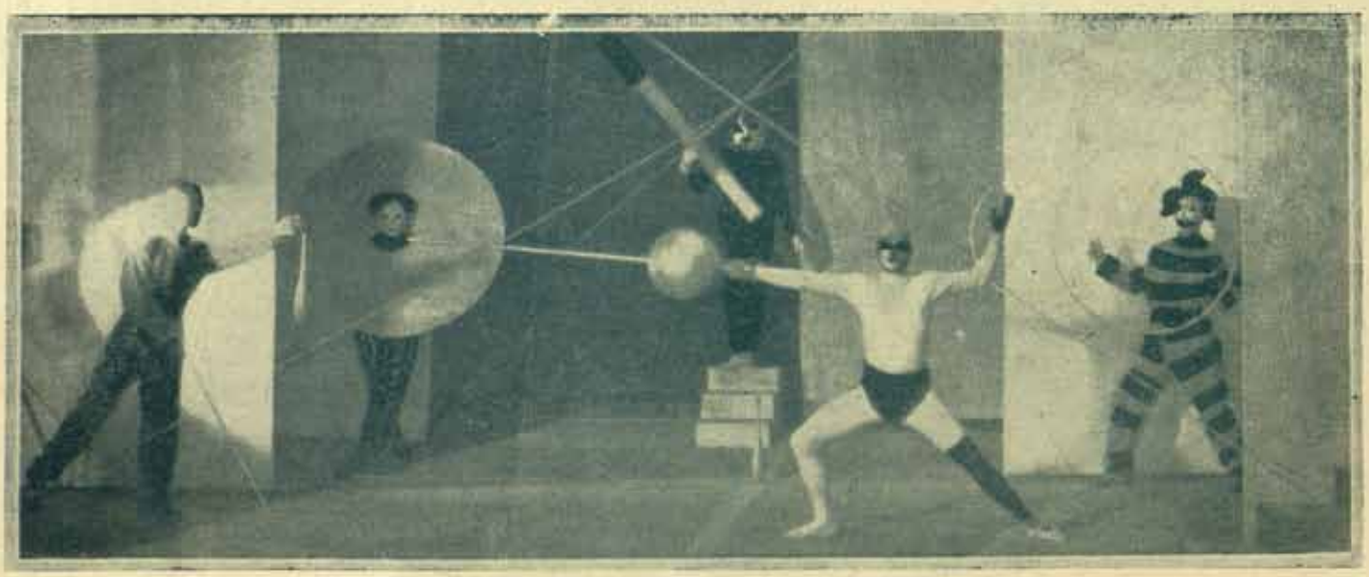
Најновија мода је ношење тигровог крзна око капута и први пут су га пронеле париске даме.

Али то није ништа ново, тигрови то носе већ толико година.

Знате ли шта је то фамилија?

»Не«.

То је скуп од више особа, које се не слажу.

Како се замишља и пројектује балет у блиској будућности? Ево једног момента.

БЕОГРАДСКИ СВЕТ

Лепе маске са игранке под маскама Кола Јахача: г-ца О. ЈУРИШИЋ (Севиљски берберин) Г-ЂА СУЗАН ЈОВАНОВИЋ (Шпањолка), награђена мушка маска Г. ТАНАСКОВИЋА (Шпанац) Г-ЂА КУЗМАНОВИЋ (Шпањолка)

Наши уметници предосетили су инстинктом, да тзв. »отмени балови« нису за ову сезону. Поред све њихове маљивости и талентованих декорација дворане »Касине« за елитну ноћ, која би припомогла довршењу уметничког пандмонијума, бал се завршио са материјалним губитком. Режија је била сувише скупа, за ову гладну годину, ма да је посета била заиста брилијантна. Вредело је изнети у таквом декору једну ноћ с маскама, као што су уметници били предлагали. Боље би прошли извесно. Овако онај низ слика кроз векове остао је привилегија само једног одабраног круга искрених пријатеља уметности, који су »Цвијети Зузорић« посветили своју пажњу, на агилни позив необично симпатичних чланица одбора **Ц .З.** Видели смо то вече г-ђу **Ану Маринковић,** сликарку од талента, **г-ђу и г. Стеву Павловића, г-ђу и г. Никића, г. Славка Грујића, г-на адмирала Прицу** у смокингу, са **г-ђом Прица,** генерала г. **Јуришића** са госпођом.. Дипломација је тог вечера имала своје изузеће, јер је г. Еманди давао опроштајни банкет код »Српског Краља«, тако да су свега неколицина дипломата нашли моменат да се појаве на балу, међу њима г. **Бодреро и г. Полихронијадес.**

Те вечери запажене су две веома лепе и елегантне загребачке даме **г-ђа др. Душана Поповића и г-ђа Александер.** Ма колико да им се свидео балски живот Београда задњих дана, могло се чути од г-ђе Поповић, да је балска сезона у Загребу тако жива, као у Београду пре две године, то ће рећи далеко занимљивије и раскошније, но што м сад уживамо у престоници, посред ове опште кризе. Тиме се објашњава и одсуство лепих загребачких дама **г-це Димовић,** на пример или **г-це Неде Павелић,** које би радо свокнуле до Београда, да Загреб није жив, живљи но икад.

Г-ца Мара Ђукић—Панић у костиму „Америкаске Лутке", која је упадала у очи својом раскоши.

*

Ипак, врхунац забавне сезоне, остаће бал под маскама Кола Јахача. Постојао је штимунг, Богу хвала. Посета није изостала. Спремао се Београд за једну мало слободнију и враголастију ноћ, кад се могу рећи оне пријатне и голицаве реченице и ословљавати са дрским »ти«, сваку лепу и тајанствену маску. Војска мушких била је у офанзиви. Нарочито један леп капетан и један бивши министар. Жене су тога вечера имале први пут слободу да мушкима прилазе, да их изазивају, драже, залуђују тајанственошћу, да им се смеју, да их вуку за уво, за прави, правцати нос а не умишљени једном речју да буду опакве један тренутак какве би желеле бити целога живота. Г. Јовичић, генерални секретар Џокеј - Клуба и главни аранжер вече-

Наставак на 7 страни

Па ипак, свет игра у целој земљи.

Награђене маске са врло успелог маскен-бала руских авијатичара, који се сваке године даје у »Колу Српских Сестара«. Највише успеха је имала г-ца Квинихидзе у козачком костиму.

У Суботици...

Г-ца ОЛГА ХОЛЕНДЕР

Као и у Београду што је Клуб »Пријатеља Француске« приредио веома успели бал, тако и у Суботици, активни француски клуб на нашем северу, окупио је елитни свет на својој забави. Примећена је г-ца Олга Холендер, у својој дискретној лепоти.

Лепе земунске даме.

Г-ђа др. Б. Прице, из Земуна, која је имала великог успеха у овој играчкој сезони. (Фото Самбуњак).

„HAARLEM OIL"

Тајна рецепта за прирећивање овог зејтина није никада била саопштена.

Није без интереса знати, на који се начин чува тајна прирећивања једног тако извроног лекарског средства, као што је »ХАРЛЕМ ОЈЛ«.

Ово средство, које је сада познато целом свету као извртан лек за болести бубрега, мокрачнице, цигерице и киселине у организму, пронађено је у Холандији пре око 200 година.

У колико је познато, до данас нико никада није видео написани рецепт за прављење овог зејтина, који је данас човечанству од тако велике важности и помоћи. Та вечита тајна прелазила је с колена на колено, усмено. Благодарећи само томе усменом тестаменталном завештању чувања тајне о справљању овог зејтина, тајна је у целости очувана и није до данас дозвољена имитација, премда се је више пута, то увек без успеха позитивног, покушавало да се произведе нешто слично овоме чудноатом лекарском средству.

Од године 1696. Харлем Ојл је званично најпризнатије домаће средство у Холандији, чију тајну прављења до сада није нико могао дознати, — а има изгледа, да се иста и за остало време неће сазнати.

Игра Алт-Виен (валцер) приказана са љупкошћу од г-це Хилде Радосављевић и г-це Цуце Корвацки на забави »Просветне и добротворне Задруге Српкиња« у Ст. Бечеју.

Међу лепим и веселим светом...

Прошле недеље, у хотелу »Петроград« пред препуном двораном посетилаца, одржана је забава и утакмица фризера, која је заинтересовала много престоничког света. Пред 24 огледала, седеле су даме и мајстори у фризирању који су требали да покажу своју вештину и хитрост!

Председник клуба женско-фризерских помоћника г. Јован Бубенхајмер објавио је, у атмосфери неописиво великог интересовања, да је прву награду добио, са 189 поена г. Тоша Трозданић. Младом г. Трозданићу додељено је: три хиљаде динара, диплома и златна медаља. Г. Трозданић, уз буран аплауз, попо са на столицу и узвикнуо, искрено ганут:

— Ово је најсрећнији дан у моме животу.

Друга награда, са 186 поена, припала је г. Мидутину Југовићу — две хиљаде динара, диплома и сребрна медаља. Трећу је добио (180) поена) г. Емил Петер — хиљаду динара, диплому и бронзану медаљу. Са 177 поена донели је четврту награду — пет стотина динара и диплому. 168 поена донели су награду г. Славку Чизмићу, — триста динара и диплому, а шеста награда — диплома дата је г. Михаилу Графу.

Награђени су фризери заблагодарили на наградама и играпка је настављена. Фризиране даме сликале су се у неколико група. Награђене су, према резултату, фризуре г-ђица Јелице Крстић и Милице Баић (прва награда); Лици Бонди и Секе Цветковић (друга); Милице Рајковић и Ирме Фистрић (трећа); Виде Грај (четврта), Олге Ђурић и Марине Ђурић (пета), Д. Јовановић (шеста).

Овом интересантном такмичењу присуствовала је г-ђа Љубица Кнежевић, инспектор Министарства Трговине и Индустрије.

После једне интересантне фризерске забаве у Београду, која је донела веома занимљиву утакмицу у вештини и брзини фризирања, лепотице из фризерских салона изашле су пред наш објектив, у оваквој симпатичној групи.

АСТА НИЛСЕН

Не само одушевљени љубитељи филма, него и сви они, који посећују биоскопе, знају за Асту Нилсен. Она је најславнија филмска звезда. Па ипак и поред све славе прохујало је више од годину дана од како је стајала пред објективом. Сви понуђачи, како јавних органа, тако и приватних понуда, нису је могли поколебати у њеној решености. Одлучно је одбијала сваки предлог да се врати на филм. Остала је упорна. Нико не зна, који су моменти утицали за такву једну одлуку. Мора да су били веома озбиљни разлози дубоког душевног. узбуђења. Прошло је. Отресла се окова нерасположења. Победила је љубав према уметности. Најављује да се враћа на стари посао. Играће главну улогу у »Порок човечанства«. Дело приређује Уфа-филм. Режисер Рудолф Мајнерт. У тој улози имаће прилике и опет да испољи свој увелику уметност. Њени партнери су Алфред Абел и Вернер Краус.

АУТОГРАФИ ФИЛМске ЛЕПОТИЦЕ

Позната филмска глумица Лиси Дорен да удовољи жељи својих многобројних поштоваоца приредила је аутографски дан. Један подхват скопчан напорним радом. Јер није маленкост исписати 200 пута своје име. Љубазно насмејаним лицем дочекала је једног за другим своје обожаватеље и ставила потпис на поднешени лист, карту, слику или цртеж. Сакупило се ту мало и велико, младо и старо да добави њен потпис и измени неколико речи са њом. Свима је испунила жељу, неколицини поред аутографа, дала је још и посвету. Сви су били задовољни и одлазећи клицали диви.

Не мање задовољство имала је и сама Лиси. Очигледно је могла констатовати да се број њених поштоваоца заиста повећао.

— У античкоме Риму мачка је била знак слободе.

*

— Печурка, која је тако крта, може појединн један овећи камен ако јој смета да изађе на ваздух и сунце.

*

— Кроз месец новембар прошле године, сунце је у Лондону сјало само четрдесет и један сат.

*

— У Трансвалу је нађен један црвени дијамант, што је велика реткост. Исти тежи 18 карата.

*

— »Беб«, један телгљећи коњ у Бруклину, неће отпочети свој дневни рад, ако му изјутра не даду пуну кофу црне, незашећере кафе!

Г-ца Нина Рахманова у маски »Авроплан«.

Наставак са 3-ће стране

ри, унео је у ред игара поред омиљеног чарлстона »Алилуја« још и новости као бостон »Хонолулу«, чарлстоне »Пољуби ме«, »Волим ноћ«, »Мртав пијан« и »Нека су ти опроштени греси твоји«. А притом унео је и игру светлости, први пут ове сезоне. Све је то стварало штимунг. Маске су биле живе, веселе и доста бројне. Нарочито даме.

Жири, кога су сачињавали г-ђа Ана Мариновић, г. Јован Дучић, г. Велизар Јанковић и г. др. Коста Јовановић, имао је тежак задатак, да пробере међу веома лепим маскама оне најлепше.

Прва награда за оригиналност додељена је двама слепим мишевима од црног сомота **г-ци О. Поповић** и **г-ци Зидверц.** Та је награда огрлица од бисера, поклон радње М. Стефановића. Прва награда за најлепшу женску маску припала је **г-ђи Ружи Панић,** за њен раскошни костим, веома укусан »Гроздс«. Г-ђа Панић је добила златну браслетну, бандероло, — дар јувелирске куће М. Стефановић. Другу награду за костим »Венецијанке« жири је доделио **г-ђи Стефановић,** поклон радње Ђура Јаношевић. Трећа награда — чинка од метала, поклон радње Михаила Вулетића и Гавриловића — додељен је **г-ци Пајић,** у костиму Венецијанке а и четврта награда припала је такође лепој Венецијанки **г-ђи Мариновић.** То је било заиста вече венецијанки и шпањолки.

Мушки су се утркивали такође. Прву награду је добио за костим »Шпанац« **г. Танасковић,** награду за оригиналност **г. В. Марковић** (клови) трећу награду **г.г. Линц и Мос** за маске »Кувари«. Награђен је као најоригиналнији **г. Милета Недић** за маску »Јеврејин с носом.«

Од костимираних особа нарочито су се истакли још три маске **Основаца првог разреда** (г-ђе Антонијевић, Соретић, Аљанчић) **г-ђа Драг. Новаковића** г. дир. Нар. Банке, (кринолин) **г-ђа Карамата** (бидермајер) **г-ца Мара Ђукић-Панић** (америчанска лутка); **г-ца О. Јуришић** (Севиљски берберин) **г-ца Пепа Борисављевић** (шпанска играчица) **г-ца Кумануди** (порт-бонер) **-ца Р. Поповић** (маркиз) **г-ђа Кузмановић** (шпањолка **г-ђа Илић** (Андалускиња) **г-ца М. Орсини** (циганчица с дукатима) **г-ца Ж. Летић** (фантазија у сребру). **С.**

*

25. фебруара Коло Српских Сестара приређује **Свесловенски костим - бал** у Официрском Дому. Тај бал стиче нарочиту пажњу јавности и увек је један од најпосећенијих балова и веома занимљивих. Прошлогодишњи је остао незабораван.

*

Званична листа балова наставља се и за време поклада. Нарочитом дозволом Патријарха г. Димитрија, **Аеро - Клуб** приређује 10. марта у Официрском Дому свој елитни бал. То је последња, велика игранка у овој сезони.

*

Г-ђа и г. Геда Дунђерски очекују се ове недеље у Новом Саду, после дужег боравка у Сен Морису о Паризу. **Тел. 52-80.**

Г-ца СОЊА СТАНИСАВЉЕВИЋ, млада и талентована балерина из групе г-ђе ИСАЧЕНКО, вративши се недавно у Београд спрма један свој концерат, који унапред изазива интересовање.

После рата, излози београдских радњи постали су читава свеучилишта моде. Кад прође једном преко корзоа и баци дискретан поглед тамо - амо у излоге, наша дама дозна савим лако за последње новости из улице Мира и васпитава свој укус на сасвим спонтан начин. Са колико префињеног укуса, београдски помодари данас наместају своје излоге и колико се брину да изнесено буде заиста »последња новост«, није потребно ни наглашавати. Један излог каже више но читав албум. Код МИХАИЛА ВУЛЕТИЋА И НИНКОВИЋА, опажа се за ово кратко време њиховог уносног рада, да су поклонили много пажње и артизма својим излозима, који су увек правцати журнали моде.

Београдске радње падају уочи и странцима својом необично укусном сложашношћу и уређењем излога. Предњачи у томе радња МИХАИЛА ВУЛЕТИЋА И НИНКОВИЋА у улици Кнеза Михаила.

МОГУ ЛИ СЕ ДАНАШЊЕ МОДЕРНЕ ДЕВОЈКЕ ЛАКО ОБМАНУТИ?

Једна пресуда бечког Врховног Суда недавно изречена, изазвала је читав друштвени скандал и побудила интересовање свих кругова у Бечу. Једни су сматрали да је ова пресуда изречена у складу с духом времена и назирања данашњег начина живота и све његове односе, док су други говорили да је она неправедна и противзакона.

Изреку суда прихватила је јавност; она је нашла одушевљених бранилаца ове пресуде, али исто тако и огорчених противника исте, као што то бива увек кад један проблем дубоко задире у живот и болна места било којег друштва и појединца.

Овога пута то су девојке и њихова част, која је овом пресудом »окаљана« — како оне кажу, јер је осуда, решавајући један конкретан случај, генерализирала добивени закључак и применила га прогласивши га САВРАМЕНИМ СХВАТАЊЕМ ЖИВОТНИХ ОДНОСА ДАНАШЊЕГ ДРУШТВА. Она је, на питање о односима међу младим човеком и девојком одговорила овако:

»АКО НЕУДАТА ЖЕНА, ДЕВОЈКА СТУПИ У ИНТИМНЕ ОДНОСЕ СА НЕОЖЕЊЕНИМ МУШКАРЦЕМ, НЕ МОЖЕ СЕ ДАНАС ТАЈ ОДНОС СМАТРАТИ НЕЧАСНИМ, НИТИ ПАК, КАЗНИТИ КАО ПОВРЕДА ЧАСТИ И ЈАВНОГ МОРАЛА, ЈЕР ЈЕ ПРИРОДА НАЈЈАЧА.«

Други суд је, опет, био противног мишљења и изрекао, да се ванбрачни односи између младића и девојке има у даном случају КАЗНИТИ као повреда части или још теже.

Догодило се, да је још један сличан процес наишао исто, а можда и још радикалније мишљење и пресуђење тог односа. Судија, који је имао израђен свој суд по овом предмету, категорички је тврдио:

»ДАНАШЊЕ ДЕВОЈКЕ, У ВЕЋИНИ СЛУЧАЈЕВА, НИЈЕ ТЕШКО ЗАВЕСТИ. ШТА ВИШЕ, НЕ ТРЕБА ИХ, У ОГРОМНОМ БРОЈУ СЛУЧАЈЕВА, УОПШТЕ ЗАВОДИТИ. ОНЕ ЗАВОДЕ САМЕ.«

Читав женски свет узбунио се је против оваквог генерализања, поготово, јер је ово гледиште судова наилазило на апсолутно одобравање једног дела друштва, док је други део одлучно устао против истог.

— Није могуће, веле жене, — овако рушити једну женску привилегију, која вековима постоји!«

Макар девојка имала најмодерније назоре, може се горње мишљење: ДА СЕ ОНА ДА ЛАКО ЗАВЕСТИ, сматрати ипак увредом за њену девојачку част, а шта више, може се чак и казнити. Ма да је завођење кажњиво ток по извесним претпоставкама и заведена девојка так у ретким случајевима добија накнаду штете због изгубљене могућности удаје, ипак је тврђење, да се нека девојка МОЖЕ ЛАКО ЗАВЕСТИ, може сматрати по њу дифамирајућем и недопуштеним. Али овакво схватање о девојкама увредљиво је, буне се жене, девојке, као и њихови родитељи, јер би они онда васпитавали према томе своје кћери тако, да се ДАДУ ЛАКО ЗАВЕСТИ или да их не треба никако завести, већ да оне то саме желе и чине са мушкарцем, кога мисле тиме присилити на брак.

Многобројне бечке жене и девојке спремају један збор, како би осујетиле, док је време, атак на своје једино право: МОЋИ СЕ СМАТРАТИ ЗАВЕДЕНОМ И ЖРТВОМ МУШКАРЦА, МАКАР БИЛО САСВИМ ОБРНУТО И МАКАР МУШКАРАЦ НЕ БИО НИШТА ВИШЕ КРИВ НЕГО ТАКО ЗВАНА ЗАВЕДЕНА ДЕВОЈКА...

Данас би се могло и те како говорити, наравно, избегавајући генерализовање, и доказивати да је појам завођења у приличном броју застарео и да с временом постаје све застарело. — Па ипак, жене, без разлике све, устадоше против вероватно и више него сигурно исправно донешене пресуде. Наравно, да се није хтело рећи да НЕМА ЗАВОЂЕЊА, али се хтело истаћи, ДА СВАКИ ВАНБРАЧНИ ОДНОС НИЈЕ ЗАВОЂЕЊЕ И НИЈЕ КАЖЊИВ, ЈЕР ОНОМЕ КОЈИ ЖЕЛИ, НЕ ЧИНИ СЕ НЕПРАВДА. —

Како се васпитава наше најмлађе женско поколење: група ученица II. р. Савиначке основне школе, на часу својих ритмичких вежбања.

Г-ђа М. Ружић, новосађанка, која је на маскен балу у Новом Саду добила прву награду.

Веома примећена и симпатична група ђака I. раз основне школе на маскен балу Коло Јахача: *г-ђе Соретић, Антонијевић и Аљанчић.*

Шта највише занима даме: пролећне тканине

Каша и трико највише ће се носити. То су практичне материје, за сваку употребу и за прање. Дезени су различити, а највише пруге и коцке.

Носиће се овог пролећа **вунени креп,** сличан жоржету. А **рипс свила** и **поплен** употребљаваће се за хаљине и костиме.

Муселин и тафти могу се употребити у комбинацији. А на црној свиленој хаљини носиће се боја окр и жута, што се досада није носило.

Поподневне хаљине

Оне се највише праве од **креп сатена,** али има дама које воле мат **креп жоржет** или **креп ромен.** Хаљина Но.. 1 је од грао крепромена са дијагоналним крајем. Сукња је плисирана. Но. 2 је од црног крепсатена, са широким воланом. Пантљика је црна, извезена зеленом свилом, и спушта се до дна сукње као пан.

Хаљине од тила

Ове сезоне могле у се видети на баловима хаљине од једноставног **тила** или са златним тачкицама. Хаљина (3) је од розе тила са воланом, набраним на бедрима. Појас, који се спушта. Но. 4 је од црног тила, са воланима, који се спуштају са стране. Но. 5 је исто тако црна.

Један леп жакетић

То је креација Марскала и Армана (Но. 6) сукња је од креп ромена грао боје, жакетић од црног сомота извезен златом и црвеном бојом.

Хаљина 7 — 8 — 9

Прва је у два тона. Плисирана сукња беж боје, а блуза плава. Друга је од свиле беж — боа де роз са ажуром. Трећа од тегет воала са тачкицама црвеним и жутим. Бордура је плава и опшивчена белим.

Квадратни штофови су у моди.

Ансамбл жакета и хаљине врло је елегантан. Квадратни су розе, бело и црвено. Жиле на хаљини розе и жакетић је једноставно розе.

Црвено, розе и плаво

Црвено као рубин сада је у моди. Жакетић је од жерсеја рубин. Сукња с фалтама, на џемперу је розе пластрон. Хаљина од розе муслина с тачкицама. Мантил од црног крепмарокена. Жакетић од плавог тоалена. Исте боје и сукња.

Модерне ципеле

Антилопа са сребром је у моди. Леопард и шеврo се комбинују. Вечерње ципеле су од перја, које се лепи. То је последња фантазија.

Ваш накит, госпођо

Врло су модерни ланчићи око врата. Платина са дијамантом употребљава се за пролеће. Дијамант је пљоснат. Сад су у моди пљоснати адиђари. Такви су и медаљони око врата, који се носе на ланчићу. Они имају разноврсне облике: Трапеза, паралелограми, ромбоиди, троуглови. Корал се поново враћа у моду. А **сафир** и смарагд највише се траже. Бисер, **као** инкрустација, није толико модеран. **Минђуше** имају облик росне капљице.

Ташне

Има три врсте ташни: поподневна, преподневна и вечерња. Пре подне се носе веће кожне ташне, као правоугаоник, или заокругљене. После подне, кад се иде у посету, најлепши је ташна од црне моаре свиле. Увече су фантастичне: од штраса, шљокица и дијамаанта. Али најновије је да ташна треба да буде као ципела, од леопарда, змијасте коже и т. д.

ДВА ПРИМЕРА СОВЈЕТСКОГ МОРАЛА

У Петрограду је на дан 24. фебруара прошле године било кажњено због рушења реда и мира по петроградским улицама само 1007 људи!

Само је у једном делу Петрограда — у Валодорском Реону — службено регистровано у 1926. години 4.000 побачаја! — према овоме, — јасно се види да »просвећеност« руског народа сваким даном напредује.

БЕЛИ ЦРНЦИ

У природи има чудноватих случајева албинизма. Албини су налазе међ животињама и људима. Један бели пацов или бели кос има да захвали својој белој боји недостатку пигмента.

То је једна абнормална појава и не може увек да се објасни.

Један енглески научник проналазио је међ афричким племенима потпуно бело црнче као Абина. Родитељи су му нормални и црне масти, али оно није имало у кожи тог црног пигмента.

Откуда код наших жена осећање за естетику и елеганцију

Кад анализирамо нашу моду, и враћамо се деценију у назад, онда ћемо пронаћи да је четврти или пети предак данашње најмодерније шипарице носио опанке. Носила их је и њена прабаба, али разлика у облачењу тако је велика, као да су између њих два столећа.

Ни код једног народа укус се није тако брзо развијао као код нас. Францускиња пре четири стотине година носила је високу потпетицу, знала је за мидер и пудерисање, бароке и лепезе.

Наша прабаба у то доба била је у ропству, и затворена у соби везла је фантастичне шаре својих хаљина и изводила орнаменте на разбоју.

Али, иако није знала за високе потпетице, она је познавала хармонију боја, умела је да слаже нијансе, и да исписује разноврсне љубавне и болне песме на својој хаљини.

У тој затвореној соби у ропству, над разбојем и везом, почео је да се развија укус нашег народа.

Наши народни костими имају такву уметничку лепоту, каква се не налази у другим народима. Црна и бела боја костима скопске Црне Горе, има нарочиту отменост. А оне цигласте боје и теракота причају о радости нашег народа, и о крвавим бојевима.

Везови датирају још из средњег века, а на крају костима осећа се црквено - византиски стил. Доламе и зубуни слични су онима, које су некад носиле и наше властелинке.

Прича се о краљици Симониди и њеном укусу. Она је умела да се облачи са префињеним укусом. Донела је моду са византиског двора. Волела је бисерне низе, сјајно црвене одежде, и црвене састијанске ципеле. Читаву сензацију направила је својим оделом, кад је долазила из Скопља у Београд народ, који се није китио толико драгим камењем, уносио је у вез шаре, црвене и смарагд - боје, што је показивало богатство властелинских одежда.

У тим костимима треба тражити укус нашег народа, који има врло много смисла за лепоту боја. И тај укус преносио се на поколења, развијао и модернизирао.

У земљама, где не постоје класе, увек су жене у маси елегантније. Београђанка је још и зато елегантна што може да види увек тоалету отмене даме. Онде, где је аристокрација одвојена, затворена у своје салоне, аутомобиле, и невидљиви, рафинирани укус се налази само код отменијих дама, а остале друштвене класе, одвојене од тога света, не могу да усавршавају свој укус угледајући се на даме, које имају могућности да улепшавају своју линију.

У Београду се свако може видети на улици, отмена дама у својој најлепшој хаљини, и мала чиновница. Зато оне могу да буду подједнако обучене и елегантне.

А последњих година страст за модерним играма дала је женама еластичност и усавршила им линије. А и та страст за игром лежи у темпераменту нашег народа.

МИР - JAM.

ЖАЛОСТ ДЕТЕТА ЗА ДЕТИЊСТВО

Инге Ландгут, мало чудо од детета, појавила се после Џеки Кугана, али ипак игра мале Ландгут освојила је моћно симпатије публике. Листови сада бележе да се мала Инге Ландгут пролепшала и да има изгледа да буде исто толико лепа, колико и уметница на филму. Само је веома чудно да ова мала девојчица, која је тако рано доказала изванредну обдареност за игру на платну, — већ сада говори са доста меланхолије о томе, да није истина да ће она бити икад лепа и да се њена фигура развија ван лепоте!?

— Када мислим о томе како нисам лепа, мени је јако жао што све више и више старим, и што мала Инге Ландгут постаје стара Ландгут, која неће имати оне драже које је имала мала Ландгут...

Новинари пишу о седмогодишњој симпатичној Ландгут, примећујући да она још увек изненађује својом интелигенцијом, која се најбоље да видети из изјаве дате новинарима о томе, како она »стари«. —

КРАЉ МИЛАН И ПИРОТСКИ ПОСЛАНИК

Обилазећи јужне крајеве Србије, Краљ Милан сврати и у Пирот, којом се приликом упозна са многим људима из народа. Том приликом општина приреди Краљу Милану банкет, на који беху звати многи виђенији људи, а и народни посланици из вароши и округа.

У разговору са једним послаником из округа, Краљ ће рећи:

— Изгледа ми, господине посланиче, да је ово добар и послушан народ и то ми је веома мило.

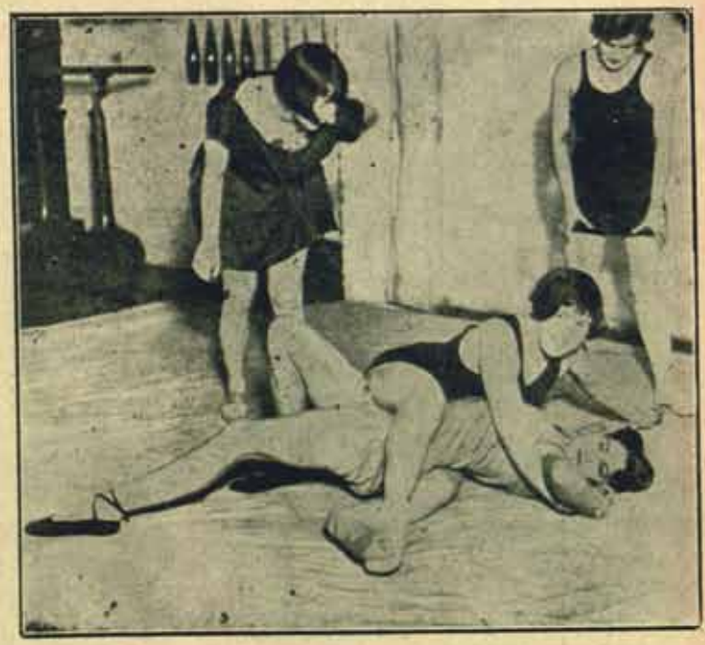
— Јесје, господару, наш Пирот је доста добар, само је доста превртљив, па га не можем ухватити ни за реп ни за главу, јер ако га стегнеш, све ће ти дава, а ако га пустиш, све ће ти иска.

Краљ Милан се на то насмејао и окренуо разговор на другу страну, смешећи се лукаво.

ЖЕНЕ НА ДЕЛУ

Ла Бела Рафаела: Ова снажна слика Тамаре Лемпидске из Варшаве, значајна је због комбинације пластичке форме и солидне конструкције, што са вештом употребом »К јарос Скуро« чини једну од најпривлачнијих у салону независних.

Гладиатори женскога века: У Воксхолму отворна је женска рвачка школа. Госпођица Дот Батлер рвачки шампион школе, која је недавно позвала на меч сваког човека њених година (22) и који је испод 140 фунти тежине. Показује један свој гриф.

Држава, са којом закључујемо први пут трговински уговор:

ЛЕТОНСКА

РИГА: пристаниште на реци Даугави.

РИГА: варош изванредно лепих паркова.

Име **»Летонска«** (на латинском језику: **»Латвија«**) вероватно је за највећи део наших читалаца реч без неког нарочитог смисла, и сигурно их нема много који знају штогод тачније о овој држави, која заједно са Финском, Естонијом и Литвом чини групу т. зв. **Балтичких држава.** Ипак постоје већ дуже времена између наше краљевине и Летонске Републике међународно - правни односи. Летонски почасни конзул у Београду је познати народни посланик Госп. **Драгиша Матејић.** Сада се баш воде преговори за закључење Југословенско - Летонског трговинског уговора.

Слабо познавање ове државе и њених суседа са наше стране у главном потиче отуда што су Балтичке Државе своју државну самосталност добиле тек после рата, мада је народна структура Летонаца, Естонаца и Фина врло стара. Као доказ тога могу послужити летонске народне песме, које су, слично као и у нашем народу, упркос дугог робовања и разних покушаја денационализације, остале очу-ване у неких 200.000 варијаната.

Летонска, чија је престоница леп варош Рига са 400.000 становника, може се са пуним правом назвати мостом између истока и запада, јер трговина између Русије и западне Европе иде великим делом преко летонских лука **Риге, Лиепаје** и **Вентспилса,** које имају непосредне железничке везе са руским централним пределима. Преко Риге иде саобраћај ка далеко мистоку (железничка пруга Париз — Владивосток).

Летонска заузима простор од прибл. 66.000 квадр. километара на коме станује 2 милиона становника, од којега се 60% бави пољопривредом. Што је врло интересантно, Летонци не живе по селима, већ расути, свака породица за себе на своме газдинству. То је јако утицало на развијање извесног партикуларизма, који је нажалост ухватио маха и у политичком животу — т. ј. у парламенту видимо један велики број малих странака.

На челу државе је Председник Републике, којега на три године бира парламенат, који се сам састоји из 100 посланика. Министри су одговорни парламенту. Ваља напоменути да, мада народне мањине чине свега 12% летонског становништва, ипак један њихов представник заузима положај Министра Правде у садашњем кабинету.

Награде из радње г. *Милана Стефановића,* јувелира, за најлепше маске Кола Јахача.

Г. Земгалс, председник Литванске државе.

Гертруд Бамбергер, млада берлинска пијанистика, која је лањске године на свом првом концерту у Београду доказала свој музички таленат, концертоваће и ове године у Београду и то 1. марта у сали »Станковић«, а 4. марта свираће као солискиња Бетовена на симфонијском концерту г. Христића.

Почетком фебруара, у Сарајевском Народном Позоришту, са успехом је приказана трагикомедија »Царске кохорте» од г. Боривоја Јевтића, драматурга Сарајевског Позоришта и познатог књижевника.

Раније члан МЛАДЕ БОСНЕ, оне групе босанско-херцеговачких омладинаца, који је дала Принципа, Гаћиновића и толике друге, и која је за откуп слободе дала најдраже, Јевтић, одмах по Ослобођењу, издаје књигу »Сарајевски Атентат«. Појава њена у доба када су плаћеници појединих држава покушавали да баце на Србију одговорност за Светски Рат, била је од значаја. Доцније, Јевтић се јавља као публициста, приповедач, есејиста и најзад као драмски писац, сарађујући у првим нашим књижевним часописима.

Издао је збирку приповедака: ЗАЛА СУН, још 1919 године, а сада спрема нову књигу. Од драма значајне су две, експресионистичке, »Полип« и »Царске кохорте« — обе штампане у часопису МИСАО.

Г. Бора Јевтић

Сиже за »Царске Кохорте« узет је из године 1940. из нашег друштва, које немилосрдно шиба оштром сатиром, а један од најјачих чинова (или слика, пошто је у сликама рађена) јесте ПЛАВА ГРОБНИЦА крај Вида, са неумрлим заточницима наше слободе.

Трагикомедија ће, свакако ускоро бити приказана и на којој од наших централних сцена.

Најбоље

ТАМБУРЕ

фаркашевог и сријемског система прави и уз јемство разашиље стара и позната творница тамбура

STJ. M. GILG

SISAK br. 3. (Hrvatska)

Цијеник тамбура шаљемо свакоме на захтјев бадава.

НОВОСТИ

МОДЕ

Прошло је доба безбрижног студентског живота. Борба, оскудица, тражење зараде, измуче студентски живот, и можда, више младу девојку него мушкарца.

Зато су студенткиње основале своје удружење, да би могле да помогну сиромашним. Први гест њихов било је енергично тражење дома студенткиња. Министарство Просвете уступило им је једну задужбинску зграду. Али Задужбински савет дао је оставку, и док се конституише други савет, оне морају да чекају, да се реши коначно питање о уступању те зграде.

У том другом задужбинском савету биће и ректор Универзитета, и студенткиње се надају, да ће то питање зграде решити повољно за њих.

Сад су оштампале сто хиљада опека, које ће разаслати свима гимназијама да им продају, и друштвима Народних Женских Савеза. Тај новац би имао да се употреби за намештај, јер студенткиње би желеле да унесу комфор и естетику у свој дом.

Наша студенткиња је врло симпатична девојка. Она се труди да задржи женскост, да увек буде примамљива као жена, што је ласкаво за њих, а редовно полаже испите, и много тачније него мушкарци. Међу њима има доста сиромашних, који се муче, дају кондиције, једна чак и послушава у једној кући, али уче, и посећују семинаре, на којима се може чути реч свију студенткиња, о разноврсним питањима интелектуалним, феминистичким и социјалним.

Удружење има и берзу рада, која упослава сиромашне студенткиње. Ове године број чланица у удружењу већи је него прошле, али су још доста мали према целокупном броју студенткиња. Удружене, студенткиње могу много више да ураде, да би поправило свој положај. Али није довољно бити само чланица, и дати улог, већ узети активно учешће у раду. Жене су увек много могле да ураде у свакој организацији, зато удружење студенткиња треба да буде бројно јаче ,јер ће се онда лакше доћи до остварења њихових захтева.

Једна од најлепших студенткиња београдских: Г-ца Гроздана Керечки.

Удружење жели да духовно зближи студенткиње. У том циљу оне гледају да дођу до једног свог клуба, само за студенткиње. Ректор им је обећао, да ће им узети једну собу у близини Универзитета. Такав клуб неопходна је потреба. Има студенткиња које морају по цео дан да проведу на Универзитету, од 8 сати изјутра до 6 увече. А чудно је, да у двема зградама Универзитета нема једне собе за одмор.

Студенти не осећају толику потребу за том собом, јер они могу да оду у кафану а студенткиње морају цео дан да проведу у учионици и ходнику.

У клубу би се могле одмарати између часова и после ручка, којима је далеко кућа. Свака девојка осети потребу да се умије преко дана, дотера своју фризуру, прочита новине и часопис. Клавир би доносио расположења, и студентски живот не би био тако сухопаран, какав је сада, кад студенткиња мора да се одмара у ходнику.

Студије не смеју да убију женскост у жени, зато је наша студенткиња симпатична, што прати моду, воли модерне игре, посећује и матине-а, али покрај забави полази на испит спремна и полаже редовно.

Један мањи број студенкиња припада партијским клубовима. Већина студенткиња противне су да се упусују у те клубове, јер су се увериле, да у кандидационим листама студенткиње су увек на петнаестом месту, а никако на петом, где би могле бити изабране да уђу у управу.

Воја Ђорђевић, први београђанин, филмски уметник

Сви они, који су прешли пут за Холивуд између Европе и Америке, носили су у себи пуно стрепњи, нада и носталгије.

Као да гледам тога младића, наслоњеног на палубу.... Можда види оне своје отмене претке, и своју господствену прабабу, ћерку хероја Стевана Синђелића, кокетну још 1838 г. са малим сунцобраном у руци, крупним низама дуката, у хаљини протканој златом... Тамо у Европи остају му све успомене, а најлепше у тој кући, где је одрастао, у парку са четинарима, у салону светло розе, у својој ђачкој соби, поред маме, која га обожава...

Једног дана нашао се у Лос Ангелосу. Имао је познаника, који су га дочекали, али је имао нешто више од познаника, имао је клавир, партитуре и песму. Али, ипак, пише отуда:

»Ми, Европљани, са својом млаком природом, разликујемо се много од Американаца. Американцу је принцип живота рад. Ако хоћеш да успеш мораш да се бориш, да идеш напред, да падаш, опет да се дижеш, и никад да не малакшеш.«

И он је имао својих часова туге. Али одмах седа за клавир, пева и свира.

Холивуд није далеко од Лос Ангелоса, а и слава филмска није била далеко од будућег Воје Џорџа.

»У Холивуду чека маса, пише опет. Колико је ту отменог, интелигентног, лепог света. Али сви чекају, али сви не могу да дођу до успеха.«

А Воја Џорџ после три године успева, да добије једну главну улогу у филму »ЛЕГИЈА ОСУЂЕНИХ«. То је један од оних потресних филмова, као што је »Бо Жест«. Док тамо три лица играју главну улогу, овде су пет. И између њих пет, улога Воје Џорџа је врло маркантна. У предигри се појављују пет људи, разних народности. Сваки је претрпео неко разочарење у животу. Воја Џорџ је Француз, и његов пораз у животу је — Монте - Карло. Разочаран, он ступа у авијатику, у ту легију вечито осуђених.

После премијере, која је била у Холивуду, један од најопаснијих холивудских критичара, који не штеди ни Глорију, ни Полу Негри, пише о нашем београдском уметнику.

»Воја Џорџ је сјајан....«

У марту месецу биће премијера у Њујорку, а после ћемо ускоро и ми гледати нашег првог београдског филмског глумца.

Као и сви у Холивуду, тако и Воја Џорџ, живи спортским животом. Станује у дивном хотлу, окруженим великим парком и игралиштем за тенис. Чим устане мора на тенис. После жури на купање, у велики базен.

»Преко целе године овде се купа, пише у једном писму. И увек је лето. Једанпут или двапут у години падне киша. Сви смо спортски обучени.«

Кад снима, онда мора рано да буде у студи-у. Шофира одлично, плива, а важи као један од најбољих играча тениса. А на сјајним соаре-има, које приређују филмске звезде, увек је запажена фина и отмена силуета нашег београђанина, и његова романтична лепота.

Њему је било лако кретати се у том холивудском свету, јер је донео перфектно знање енглеског, поред француског, који му је као матерњи језик. Зато је Арлета Маршал увек волела с њим да игра тенис, јер је с њим разговарала француски као са својим земљаком.

Три године је било потребно Воји Џорџу истрајног рада, учења, посећивања студи-а, па да једног дана добије улогу, као што је авијатичар у Легији осуђених. Али три године није много, и у филмском свету то се сматра брзи успех.

Али он увек сања да постане режисер. И можда замишља на филму његову лепу отаџбину са најлепшим сунчаним морем, плавим језерима, снежним врховима, и лепотама Јужне Србије.

Такав један интелигентан уметник, као што је Воја Ђорђевић, умеће да заинтересује Холивуд, за лепоту наше земље.

Ја га увек знам као сањалицу. Једном смо шетали, сеоским путем, изван тихе паланке, за време рата. Биле су Благовести и брескве у цвету. Застали смо на једном мосту. Онда ми је причао о Мадам Бетерфлај, једној Михаели и Кармени, о сликама и уметности. Сневао је да се посвети конзерваторијуму. А после рата отишао је у дипломатију.

Али уметност је као бацил који се шета у организму.

Зато је и он једног дана отпловио у Лос Ангелос.

МИР - ЈАМ.

Чарли Чаплин у гостима код Дугласа Фербанкса и његове жене Мери Пикфорд

У чему је комика?

Способност да се мењају представе не повлачи за собом жељу да се створи чудо. Грозница за оригиналношћу није такође покретач кинематографске вештине.

Поредите неколико најновијих дела кинематографије цењених као прве у погледу декоративних генијалности. Декори и многобројност услова за снимање су узимани »на сриљус«. Док међутим Чаплин не дозвољава да се обмане и заведе формом која је лажљива. Сваки пут кад га видимо да се појављује носи исто одело, употребљује исту шминку и исте гестове, али његова техника нам није приступачна у првом погледу толико је еволуција исте технике одмерена стидљива ако хоћете и добро расуђена.

Монотонија не долази од сличности »екстеријера« већ најчешће од мешавине збркаиих и техничких новости које у највише случајева прикривају сиромашну духовитост.

Никада нам Чаплин не изгледа монотон, докле филмови где техничке виртоузности помажу немоћ да се лако и смерно изражава идеја — умарају нас раније или доцније.

Признаћемо, ипак, да још ни један уметник који лично ствара своје филмове и тумачи своје креације, није успео као Чаплин да избегне монотонију, чувајући ипак свој једнолики тип.

Потребна је једна нарочита дужина мисли и савршено мучење. Чаплин се показао једини способан да увек са истом нотом оствари звук који све више вибрира и узбуђује.

Напротив, два комичара, сматрана као први после Чаплина, употребљују у сваком новом филму вештачке процедуре, које нас истина доводе да се смејемо али механички. Измишљавањем разних трикова они се истина спасавају од монотоније али њихова генијалност не може се чак ни назрети.

Харолд Лојд се непрестано мења. Његов тип се садржи из споредних делова: наочари и жирардо шешир, он еволуцира између сентименталне комедије и неслапих шаљивих комедија и неслапих шаљивих комада. Па ипак се добро сналази у тим улогама.

Бастер Кити, међутим увек је окружен саг-менима, који му пуне главу екстрагаланичним комичним сцепама.

Дуглас Ферербанкс, који има као и Чаплин пуно духа, зна нас увеселити истим типом у низу читавих година. Но пошто није дубок као Чарли, то је осетно да ће бити боље за њега ако обнови своју форму.

Зоров знак био је први покушај новог мајнира и показао је сву тачност његове одлуке. Од тада је се решио, да што већу разноврсност и да филмови његови буду у што разноликијим и што интересантнијим епохама.

Пола Негри, кад хоће да се забави, њој свирају као на овој слици, арије из њене родне земље.

Проналазак Дугласа Фербанкса и његовог брата: Дуглас Фербанкс разгледа један сат

БАСТЕР КИТОН ПРИЧА...

Ја сам био злостављано дете

Не мислим да вам изнесем овде своју биографију. Такође не мислим ни да вам испричам на који сам начин дошао на овај свет и то баш у фамилији Јозефа Китна и његове жене Мире. Хоћу само да вам кажем да је то било у малом месту Канзасу. Неколико дана по моме доласку на свет, јак ветар претвори Канзас у прерију. Затим вам могу рећи како сам четири године доцније постао глумац. Јавно сам био клован, док сам у ствари био само помоћник једног клова. Дружина три Китона постаде славна. Отац је изводио акробације док се је мајка трудила да насмеје публику на тај начин што ме је бацала преко позорнице. У кратко поступали су самном као да да сам био од гуме... Ох, ја сам умео славно да скачем. Многи су гледаоци били уплашени за моју судбину и писаху мајци груба писма. Друштво се узбунило те је мој отац морао три пута да излази пред суд да се правда, за време док су мене полициски лекари прегледавали да утврде да ли нисам био тучен... Увек су били разочарани када су ме видели свежег и водрог. За време од 17 година, који сам провео у циркусу, нисам могао наступити један једини пут, и то ради неких озледа по лицу. Када смо наступали у Лондонском Театр-Палас мораде ме отац због оскудице дати под своје. Сара Бернар је била та која је због тобожњих нечовечанских поступака хтеде затворити мога оца. Био сам горд што сам успео да обратим пажњу на себе и на сузе које су због мене биле проливане. Али ја сам у почетку рекао да не желим изнети своју биографију, те ако овде излијем своја осећања на младост, то чиним само ради тога да би показао колико ми је за мој садањи позив била корисна та сурова школа. Додуше ја нисам имао сувише занимљиву младост, ја сам био бесно дете коме је рад причињавао задовољство. Ту бесноћу поново налазим код моја два сина Јозефа и Роберта. Оба су стара по пет година. Кад је и моја жена треба да одпутујемо, деца оду својој тетки Норми Талмаџ. При повратку увек се надам да ћу Норму наћи у санаторијуму. Што се тиче мога позива, он ме потпуно задовољава. Он има своје важне проблеме, који треба да се промисле ако се хоће стећи успех. О филмској комици морам пре свега рећи да се несме црпети из сатире. Сатира је отров за филм. Моје је мишљење да свака комична литература која се употребљава у веселој игри мора бити логична, иначе ће публика бити незадовољна. Публика се мења. Немогуће сензације је више не узбуђују. Једну од највећих комика извео сам пре више го-

АБЕЛ ГАНС, знани француски филмски режисер. Творац »Наполеона«, у слици из своје младости.

дина. Требао сам да скачем са крова једне високе зграде у базен али га промаших и падох главачки на земљу направивши притом велику рупу. Комад се зваше: »Много година доцније.« Могло се видети тада како сам изашао из рупе, очистио одело, и из ње изнео кинескињу са двоје деце. Ова је сцена тукла све рекорде смеха, а када бих је данас поново извео она би при првој појави пропала.

Ја спремам само два филма годишње. То је довољно кад ствар успе. Много је теже извођење комедије него драме. Прво је тешкоћа изналажење концепције. Али то је тек почетак многих брига које извођење једног филма изазива. То је живот пун муке и рада, те по некад помислим како је лепо мило док сам био само »злостављено дете.«

Острво љубави

У прошлом броју »Недељне Илустрације« су изнеле трагичну смрт, познате младе француске глумице, Клод Франс. А ових дана ће се београдској публици приказивати њен најуспелији и последњи филм »Острво љубави«. Последње сцене истога филма снимане су на неколико дана пре њеног убиства. Жан Диран је преуредио за филм Острво љубави по роману Сен Сорнија. Овај филм је изнад осталих због својих луксузних сцена и интерпретације најбољих француских глумаца као што су: Пјер Бечеф, Виктор Вина и звезда париског вариетеа Музик Хола Мистингета.

У Берлину се спрема »СКАМПОЛО« познати комад Дарија Никодеми, који је нашој публици познат са позорнице. Главне улоге имају Кармен Бови (улогу коју код нас на позорници игра госпођица Љубинка Бобић, Ливијо Павенели, Ханс Јункерман, познат из »Чисте Сузане«, и Клара Бартел.

Режисер намерава, да већи део филма сними у самоме Риму.

Филмске новости

ЕМИЛ ЈАНИНГС, под режијом ненадмашивог Е. Љубича, снима у Америци, свој најновији филм »Патриста«.

Најновији филм Ф. В. МУРНАЈА биће: »Четири ђавола«. Једна од главних улога поверена је Џенити Гајнор. Нашој публици позната из филма »Излаз Сунца«.

*

»Одета«

Ево још једног примера који показује колико може да допринесе лепота филма — вештина техничара. —

Из дела Викторијана Сарду-а режисер је извукао сценарио, који би до душе могао бити и привлачнији и драматичнији, али за који су ипак довољно јемство имена талентованих уметника као Франческа Бертини, Варвик Вард, Симоно Вадри, Фред Сели, Ф. Кортнер и др. Савременог облика тела и кнежевског држања, велика талијанска уметница, величанствено је одиграла своју трагичну улогу. Вард, као њен муж, ненадмашан је. Захваљујући оператеру даје нам се могућност да уживамо у изванредним снимцима.

Дражесна Францускиња Симона Водри, која је у пркос свога младог доба стекла име доајена филма, креирала је шармантну, али на жалост врло кратку улогу.

Ако овај филм и није оно што би могао бити, ипак крајњи напор режисера да са највећим уметницима, техничарима и декоратерима има за филм велике вредности и лепоте, што је филм и учинио, заслужује велику похвалу. И ми ћемо ускоро имати прилике да уживамо у овом ремек-делу великог режисера Жан де Мерлија, који ће се ускоро приказивати у једном од наших биоскопа.

Ситне вести

Глигоријевић симпатични голман Б. С. К. опоравио се од своје болести и на првенственој утакмици против Б. У. С. К-а опет се појавио као чувар »провидне кућице«.

Митровић бек Б. С. К. такође је се опоравио од повреде задобивене на утакмици Београд — Загреб, те ће и он против Југославије« наступити.

Нови посланици у Скупштини:

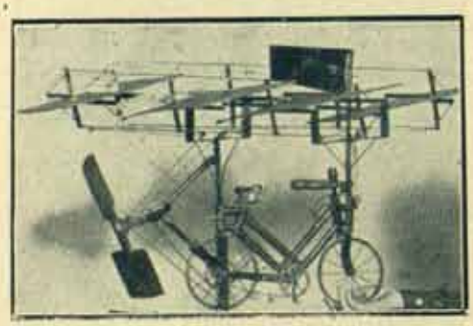

Г. Станко Никслић, народни посланик

Г. Николић увек је стајао на становишту да је политика сама по себи, ствар субјективног веровања, и зато је неуморан у подучавању неуког сељака својих изборних срезова да првенствено и поглавито чувамо и штитимо интересе и достојанство државе као целине, па тек после да се попуњујемо у нашим међусобним партијским погледима. Са том идеологијом стекао је неподељиве симпатије народа свог бирачког среза Зворничко - власеничког.

— —

Г. Станко Николић рођен је год. 1891. у Зворнику у Босни. Пре свога избора за народног посланика био је обласни посланик Тузланске Области, а на последњим изборима кандидован је и изабран за срезове Зворник-Власенице а на листи г. Др. Влад. Андрића. По својој фамилијарној традицији и личном убеђењу припада Народној Радикалној Странци.

Летећи бицикл

Нови проналазак у науци

УТИЦАЈ УЛТРА-ЉУБИЧАСТИХ ЗРАКОВА НА БИЉКЕ

Досада су се ултра-љубичасти зраци употребљавали само за лечење човечијег организма, али у последње врема вршени су научни опити ултра-љубичастих зракова на биљкама.

Дошло се до интересантних открића. Банане много боље роде, кад се изложе дејству тих зракова. Извесни жбунови ваниле давали су плод без мириса, и помоћу зракова успело се, да ванила постане миришљава.

Један јапански научник покушао је да шећерну трску гаји помоћу тих зракова. Успех је био ванредан.

Тај проналазак имаће великог значаја за повећање хемиске енергије.

— Кинези, који немају часовнике ни сатове, да знају које је доба дана, ухвате мачку и гледају јој у очи. Зеница мачјих очију у подне је сасвим сужена, а према вечери се проширује.

— Да би се снабделе Њујоршке новине хартијом, треба сваког дана 9.000 смрика, од којег дрвета се прави папирна каша.

ВРТОВЕ
по скицима према Вашем земљишту са својим првокласним биљним материјалом — уређујемо.
Лозе, воћке, јелке, руже
и друго продајемо.
ШУМАТОВАЧКА 107.
РАСАДНИК „ФЛОРА"

КРАЉ. ДВОР.
ОПТИЧАР
С. ШАЈНЕСОНОВ
БЕОГРАД — Теразије 32
Зграда „Анкер". Телефон 24-33
једина специјална оптичарска радња

ВЕЛИКИ ИЗБОР:
ЦВИКЕРА, НАОЧАРА, ЛОРЊОНА У НИКЛУ, ДУБЛЕ И РОГУ. САВЕСНА ИЗРАДА ПО ЛЕКАРСКОМ РЕЦЕПТУ. БАРОМЕТРА, ТЕРМОМЕТРА И АРЕОМЕТРА »Zeiss-Punktal« СТАКЛА, ФОТО-АПАРАТА И МАТЕРИЈАЛА.
— СОПСТВЕНА РАДИОНИЦА —

РОМАНСА

Фредерик Буте

Превео: Миле Вајс

Воз креће, довиђења, моја мала Лидијо. Путуј срећно; ти се мислиш вратити за недељу дана, зар не?

— Да, за осам или десет дана. За виси од времена. У осталом писаћу ти.

— И ја такође већ од сутра.

Жорж Дормис пољуби руку своје жене и додаде учтиво: „Жалим што не могу да те пратим, али послови"... и напусти вагон у који је час раније ушао да смести Лидију.

Он се удали веселим кораком са перона Орсејске станице. Лидија му није сметала више, као ни он њој: обоје су сложно били удесили свој брачни живот.

Препустили су се слободи коју једино монденска пристојност огра ничава. Жорж Дормис имађаше нову, младу пријатељицу, биоскопску звезду, те је сада, због Лидијине одсутности, могао да јој посвети све своје слободно време. Та перспектива га је очаравала.

Лидија се загњури у кут свога вагона прве класе, у коме је била сама, напудрова се, стави мало ружа на своје усне, њушну своје плаве, коврџаве локне и запали цигарету. Она не разви новине које је понела ради занимања, већ размиш љаше о овом згодном, срдачном и углађеном човеку, који је дошао да је испрати, а није ни слутила да јој је он неверан. Најзад је размишљала о Полу Варезу, коме је јутрос рекла: „до виђења". Он јој је већ две године љубавник: љубавна веза, коју нису помутили ни нагони страсти, ни мучења љубоморе.

Лидија мишљаше да ће осмодневна одсутност дати више сласти и њиховој радости, када се буде по вратила.

Затим је размишљала о циљу сво га путовања, т. ј. о скорашњој смр ти тетке Аурелије, коју је имала да наследи.

Лидија није могла присуствовати њеном погребу, јер је у то доба имала јаку грипу. Сада је воз но сио Лидију ка малој варошици запада, у којој је њена добра тетка провела свој век. Лидији се приказивала слика њене тетке, онакве каква је била пре пет година, када је била само мршава, мала, погрбљена и жута, са белом косом, али правилних црта, у пркос бора, које су се већ одавно појавиле. Очи су јој биле бледе, али се ипак могло видети да је из њих само доброта сијала. Тетка Аурелија се удала пре много година, за једну озбиљну и достојанствену особу. Као удова није напустила свој провинцијалски стан и проводила је миран и повучен живот, чинећи добра дела, са осталим женама које су биле исто тако цењене као и она. — Каква ли живота! узвикну Лидија, помишљајући на живот своје тетке.

Запали и другу цигарету и поче да чита новине. Она је ручала у вагон ресторану где је провела све до краја свога путовања. Ноћ је преспавала у једном хотелу, а сутра дан сама се сместила у кућу, која ће од сада њој припадати. Преко пута била је једна стара црква.

Мало место било је пусто, трава је расла између калдрме. Кола Лидијина стадоше пред једном зеленом капијом, у средини старих зидова. Једна слушкиња отвори, стара у белој капи. Кућа у центру једне велике баште рђаво уређивање, била је сива. Лидија је прегледа радујући се тихоме миру на који је наишла у великим собама са античним меблом. Она изабра на првом спрату сасвим удобне две собе, нареди девојци да јој наложи и да јој спреми ручак, укратко она се ту настани. Било јој је досадно што је била тако удаљена од уобичајеног начина живота а и послови које је требала да уреди расејаше је. Њој је било задовољство што је успела да проузрокује љубазност код старог бележника. Два дана иза свога доласка Лидија отвори испуцали писаћи сто, који се налазио у соби тетке Аурелије. Ту су се налазили сви важни папири покојне тетке. Лидија једног кишног поподнева направи списак покојничиних ствари. Како једна фијока није хтела да се отвори, она провуче испод своју руку да би је извукла, фијока се покрену, али у истом моменту се отвори једна споредна фијока, која се иначе није примећавала. Унутра се налазио један пакет писама. Лидија разви разви прво. Рукопис је био мушки, а писмо беше намењено тетки, оно је гласило.

»Моја врло драга, далеко од тебе, далеко од твојих очију, далеко од сваке драги обасјане лепотом. Ја не постојим. Ја сам тело без душе. Моја душа остаје поред твоје, Аурелије, моја Аурелијо, обожавана моја...«

Пратила је осам страна о страсној нежности, о романтичној изјави, о ватреним обећањима. Свако писмо било је слично првоме, такође дуго или још дуже, такође страсно, такође пуна заносне љубави. Ова писма су била из разних времена. Изгледало је да су се заљубљени налазили често одвојени неколико месеци. Изгледало је да им је највећа опрезност била потребна, пошто им је нека сигурна опасност претила и што су часови у којима су се могли налазити били и сувише кратки и несигурни. Потписани, који је обично становао у Паризу, чинио је увек алузије. Он је често именовао писце, сликаре, чија су имена била непозната Лидији. Он је подсећао своју драгану на посету коју су они заједно учинили „изложби". Којој? Датум писма показа Лидији: 78. Писма су се настављала још десет година. Доцнија су садржавана неколико речи исписане текином руком. На ономе које је спомињало посету изложби, тетка је попреко написала, ове речи: „Ја сам имала мој зелени огртач, кога је он много волео"..... На једном другом писму, које је изражавано мало љубоморне срџбе. „Не играм више окретне игре, јер га то једи"....

Најзад на последњем су биле написане ове речи: „Он је мртав, мој живот је скрхан". Лидија, у почетку запрепашћена, бејаше сада силно узбуђена. Она је седећи читала и поново читала та писма. Најбољи љубавни романи развијали су се пред њом. Она је гледала једну пожутелу фотографију која се налазила међу писмима, и која је представљала једног младог човека, лепог, енергичног и мало сањалачког лица, са обичном и таласастом косом и увијеним брковима. Лидија помисли како би он сада изгледао смешан са таквим брковима, и са таласастом косом.

Међутим он је у своје време био чаробан, пун поезије. Испод слике је било написано теткином руком име *Филип*. Лидија окрену главу ка зиду на коме је висио портрет Аурелијин. Врло млада жена, са густом косом, очешљаном у облику венца... Да, она је била лепа. Била је и сувише достојна љубави тако верне и тако страсне, у пркос свих препрека, мимо свих опасности. Ко може данас да љуби тако искрено? Данас, у доба актуелног, реалног и бурног живота, ко ли ће мене тако искрено волети помисли Лидија. Она помисли на писмо свога љубавника, које је тога јутра добила и које је гласило:

»Моја мала. Мени је добро; а теби? Баш сам мало пре пробао мој нови ауто, иде савршено. Кад ћеш доћи мачкице? Ускоро, Зар не? Волим те. Много пољубаца«.

Пол.

Лидија слегну презриво рамени ма. Међутим то јој је писмо изгледало дивно када га је јутрос примила. Она поново узе писма зане-

сена, прочита их изнова, читала их је сваког часа; сваког дана, све до свог одласка. У њој се расцвета једна нова, романтична душа. Она сурово прекину везе са Полом Варезом, а он никада не сазнаде, да је то било због патетичних и поетских писама, које је неки Филип, који је пре много година умро, писао једној вољеној жени, која је такође умрла. Та иста писма показаше Лидији једну нову форму љубави, коју би она волела да искуси.

СТОГОДИШЊИЦА ПЛУГА

Чехословачки земљорадници прослављће ових дана стогодишњицу проласка практичног плуга, који је, — као што нам је познато, — донео велики напредак земљорадњи у целом свету.

Проналазач овога плуга звао се Франтишек Воверка, родом из Рибитова — код Бахданче, у Чехословачкој.

Сезона лицитација крзна у Лондону

Код нас у Европи од извесног времена осећа се насташица бољих крзна, за којим и наше даме, по угледу на Американке, готово лудују, јер ћете данас, и на најотменијој, и на најпростијој, приметите једнообразно униформисање — *крзном*. Како америчке даме у последње време нарочито много воле крзна, — је због тога амерички трговци плаћају радо сваку затражену цену и онемогућавају Европљанима куповину бољих крзна, због тога се код нас и осећа, ако не *проста* криза крзнене трговине, а оно — неоспорно — криза за боља крзна, — која се, — као што рекосмо, — данас највише троше у Америци и због тога на европска тржишта крзном или долазе боља крзна у врло малим количинама, или, што је најчешће, првокласна крзна уопште и не долазе, већ се продају крзна лошијег квалитета под видом „прво класног", а такође и одличне имитације, које само вешти специјалисти могу да разликују од правог крзна, — док се почетници у своме занату не разумеју довољно, те су на тај начин приморани да се ослоне на препређеног продавца, — који, природно, — гледа само за свој џеп.

Сезона великих продаја крзна јавним надметањем — лицитацијама — у Лондону већ се завршила, јер траје најдаље до 15. јануара, сваке године. Та се трговина концентрише у лондонској Квин-Стрит, где се налазе велика стоваришта крзна. Недељама се по тим стоваришта тискају трговци крзна на велико из целог света. Из далека гледајући их, могли бисте мислити, да присуствују неком импровизираном збору *болничара*, пошто сви ти купци, — којих просечно има по 7—800 на окупу, — носе преко зимских капута или иберцигера дугачке беле мантлове, који служе за заштиту капута и одела од длаке непрерађеног крзна.

По стоваришта се гомила несразмерно, баснословно благо канадских, сибирских и других полар них и полуполарних ловишта племенитог крзна. Најчувенија су стоваришта „Хедзон — Бај Компаније", — друштва за трговину крзном, основаног 1635. године, које држи у сопственој концесији огромна ловишта у Канади и условљава хиљадама ловаца.

Не памти се толико огромни промет на овим лицитацијама крзна, какав је био ове године. То се у првом реду приписује најновијој моди њуди америчких дама, које у по следње време воле по мало крзнене поставе на свим врстама свилених хаљина. Кад се има на уму, да само једна велика њујоршка фирма годишње производи по 20.000 женских вечерњих капута са по десет хермелинских крзана, — то већ представља тражњу од 200.000 таквих крзна, — дакле више него у старо доба, кад су владари о свим свечаним приликама носили широке крагне од хермелина.

У опште, амерички купци на пијаци крзна делују као скакавци. Чим утврде да се америчка пијаца интересује за неку врсту крзна, — они више и не покушавају надметати се, — јер знају да Американац плаћа сваку цену, кад се „каприцира". Тако је ономад Уајгрин, — један од највећих америчких увозника крзна, — платио без речи 250.— фунти стерлинга за једну сребрну лисицу, која му се била допала. Једна фунта стерлигна кошта око 250 наших динара. Свега је ове године избачено на пијаци 1,280 крзна сребрне лисице, које су разграбљене за неколико дана и плаћене оноликo, — колико је то захтевао њихов продавац!

По неки пут пак „амерички купац" служи као спекулантски баук вештим агентима. Тако је прошле недеље код продаје вирцинских лисица дошло до једног комичног инцидента. Био се пронео глас, да се један „амерички увозник" интересује за ову врсту крзна. Европски лицитанти били су се решили да овог пута заинат одоле Американцу, — па су лудачки лицитирали. — Тек пошто је један лајпцишки увозник крзна по несразмерно скупу цену био дошао до тог крзна, — приметили су запрепашћени трговци да легендарни и фатални „Американац" и није учествовао на тој лицитацији!

Каже се за Енглезе да су врло *хладнокрвни* људи; збиља, јесу, али што су мајстори да другога, — а на рочито кога од купаца крзна, — *потпале и прописно угреју*, — е, то им нема равна на целој земљиној кугли!

Трик једног жандарма да добије натраг своја љубавна писма

У Монферанд-у, у Француској, слу жио је већ неколико година у жандармерији Маркус Грувелиер. Он се је у том месту упознао са собарицом Албертином Пепин, са којом је ступио у интимне односе и она му по сле девет месеци роди једно лепо мушко дете. Албертина је тражила од Маркуса да призна очинство детету, али он то није хтео учинити, изјавивши јој, да он са њом није имао интимних веза и да дете није његово док у ствари то није био разлог да он не призна дете, јер је Албертину заиста волео, него је то казао због тога, што је већ био заручен са једном девојком у истом месту.

Као свој одговор Албертина му је запретила да ће сва његова љубавна писма испоручити судији, па ће се утврдити д али је дете његово или не.

Да би се ослободио свих за њега не побитних доказа и сведока своје некадашње љубави, жандарм се договори са једним својим другом да овоме позајми своју униформу и да отиде као званично послат од судије у Албертинину кућу и да тражи да му се предаду писма Маркусова, која, тобоже, тражи судија, да би повео истрагу противу Маркуса. Решено, учињено. Друг је отишао Албертининој кући, али она није била тамо. Писма му је предала њена сестра, која је он однео и предао Маркусу.

Кад је Албертина дошла кући и чула шта се све десило за време њеног одсуства, одмах је посумњала да је т одело Маркуса и ствар је пријавила судији, који је одмах затворио и Маркуса и његовог друга и осудио их: Маркуса са шест месеци дана затвора а његовог друга са три месеца, ради преваре.

Несрећни жандарм! Он свакако да није знао ону нашу пословицу:

»За један часак радости, ето годину дана жалости!«

РОМАНИ, ПРИПОВЕТКЕ, ПЕСМЕ

	Динара
Антологија Енглеске лирике, одабрао и превео Др. С. Стефановић	15.—
Антологија Кинеске лирике, одабрао и превео М. Црњански	15.—
Бесна Пјер: Атлантида	30.—
За Дон Карлоса	30.—
Бешевић Ст. На гозготу, песме	10.—
Бојић М. Песме	10.—
Вагнер Шарл: Крај огњишта	30.—
Буди Човек	20.—
Доде Алфонс: Тартарен Тарасконац	20.—
Тартарен на Алпима	25.—
Тарасконска Лука	25.—
Приповетке	25.—
Достојевски Ф. М. Злочин и казна	60.—
Еверс Х. Х. Алрауна	40.—
Зола Е. Приче Нинони	15.—
Епиктет и М. Аурелије: Обрасци воље и среће	15.—
Иго Виктор: Богородичина црква у Паризу I/II	80.—
Илић Војислав: Целокупна дела I/II	80.—
Илић В. Млађи: Приповетке	15.—
Јаро: Гламиче и балерине	40.—
Куприн: Јама	20.—
Лихтенберж А. Мали Трот	15.—
Лоти Пјер: Лотијева женидба	25.—
Мантегаца П. Један дан на Мадери	20.—
Мудрост Живота	30.—
Мишел Жил: Жена	50.—
Мопасан Гиј де: Један живот	30.—
Низ руских приповедака	15.—
Нушић Б. Рамазанске вечери	30.—
Петковић-Дис: Сакупљене песме	30.—
Петровић Милорад: Сељанчице, сељаци и разни мотиви, песме	20.—
Петрушевски И. Фрина	12.—
Прево Марсел: Пјер и Тереза	30.—
Предић Урош: Монографије уметника са 12 слика у боји	15.—
Рењије Х. Страх од љубави	30.—
Роланд Р. Жан Кристоф I/III	70.—
Сарсеј М. Пут ка срећи	25.—
Да сретно живиш	25.—
Серао Мат. Сентименталне новеле	15.—
Три љубави	10.—
Огњем и Мачем I/IV	120.—
Сјенкјевић Хенрик: Quo Vadis I/II	70.—
Смајлс С. Штедња	40.—
Самопомоћ	40.—
Српске Народне Песме I. Марко	5.—
Судерман Х. Брига	30.—
Талетов П. С. Нови Људи	30.—
Уајлд Оск. Кантервилски дух и друге приче	15.—
Франс А. На белом камену	30.—
Црвени крин	35.—
Печеньарница код краљице Педок	35.—
Мишљења г. Жерома Коњара	25.—
Жеље Жана Сервијана	25.—
Побуна Анђела	40.—
Мршава мачка	10.—
Хајкинг Ј. Писма која га нису достигла	20.—
Хјелан Н. Гарман и Ворсе	30.—
Чехов А. Црни монах и друге приче	30.—
Приче непознатог човека и друге приче	30.—
Хладна крв и друге приче	30.—
Шампсор Ф. Копрена	40.—

ПЕДАГОГИКА, ФИЛОЗОФИЈА, КРИТИКА, КЊИЖЕВНОСТ

Браунинг: Историја педагогике	20.—
Вагнер Ш. Буди човек	20.—
Крај огњишта	30.—
Епиктет и М. Аурели: Обрасци воље и среће	15.—
Клозе. Е. Детиња душа	20.—
Искрљев Јов. Коедукација у светлости експерименталне педагогије	20.—
Лај Др. А. В. Експериментална педагогија	20.—
Марден: Што год радиш ради како ваља	6.—
Мантегаца П. Мудрост живота	30.—
Мишел Ж. Жена	50.—
Пандуровић Сима: Огледи из естетике	10.—
Петронијевић Бранислав: Историја нове филозофије	60.—
Скритинам	15.—
Чланци и Студије	25.—
Основи теорије сазнања	60.—
Поповић, Ник. Др. три предавања: Имануел Кант Интелигенција код човека, О Савременој Филозофији	20.—
Скерлић Јован: Омладина и њена књижевност	100.—
Српска књижевност у 18 веку	80.—
Светозар Марковић	50.—
Јаков Игњатовић	40.—
Палант Ж. Основи Социологије	25.—
Станојевић Вл. Лудило и култура	30.—
Марковић Др. М. Логика	15.—
Стојановић Коста: Расправе и чланци из Науке и Филозофије	60.—
Талетов П. Социологија и Литература	15.—
Толстој Лав: Јеванђеље	25.—
Фавр Л. Научни дух и научни метод	10.—
Фаге Е. Увођење у филозофију	25.—
Вештина читања	20.—
Увођење у књижевност	25.—

МЕДИЦИНСКА БИБЛИОТЕКА

Др. Антић и Др. Борић: Клиничко лабораторијски практикум са 90 слика	100.—
Вајнберг: Еозинофолија	20.—
Воронов С. Калемљење семеника	20.—
Јовановић Ђорђе проф. Др. Рак и малигне неоплазме	20.—
Костић Др. А. Речник хистолошких израза	20.—
Основи хистолошке технике	60.—
Основи хистологије са 500 слика	400.—
Микро-фотографски Атлас нормалне хистологије	120—
Костић-Јоксић: Седименти мокраће, са 45 слика	50.—
Клинички преглед прибора за дисање (лат.)	50.—
Пецић Др. Св. Хигијена з народ	50.—
Танасовић Др. Проф. Имунитет	20.—

СЕКСУАЛНА БИБЛИОТЕКА

Блох О. Слободна љубав	15.—
Проституција	15.—
Галтнер-Босиер: Како да се сачувамо од венеричних болести	15.—
Гурмон Реми де: Природа Љубави	40.—
Елис Хевелок: Љубавне вештине	14.—
Крафт-Ебинг: О полном прохтеву	15.—
Лерои Аланс: Материнство или како сам васпитала своје кћери	15.—
Мајер Риег: Жена као мајка	40.—
Окер Блом: Код ујка доктора на селу I/II	16.—
Роленде Херман: Сексуална Физиологија	15.—
Основи секс. педагогике	15.—
Сирбле Жорж: Живот у двоје	15.—
Живот Младића	15.
Живот Девојке	50.—
Стопс Мери: Мудро Родитељство	20.—
Љубав у браку	25.—
Форел Август: Полно Питање	100.—
Етички и правни сукоби у полном животу	15.—
Живот и Смрт	5.—
Полна Етика	8.—

ИСТОРИЈА, ПОЛИТИКА

Драг. Васић: Карактер и менталитет једног поколења	20.—
Вендел Х. О Југославији, Италији и Албанији	10.—
Јовановић Сл. Уставобранитељи и Њихова Влада	60.—
Марковић В. Православно монаштво и манастири у Средњевековној Србији	30.—
Недељковић М. Основи Политичке Економије	100.—
Петковић Вл. Манастир Студеница	100.—
Старине, записи и листине	100.—
Николајевић: Три Ненадовића	10.—
Станојевић Ст. Историја Срба, Хрвата и Словенаца	20.—
Историја Српског Народа III. издање	100.—
Убиство Аустријског Престолонаследника Фердинанда	10.—

ФИНАНСИЈА

Леви Жорж Рафаил: Увођење у финансије	25.—
Шеферов Сл. Наше финансије	40.—

РАЗНО

Балше В. Порекло човека	15.—
Цвијић Јов. Говори и чланци I. II. III. и IV свеска	200.—
Цимбал Ш. Шта је Електрицитет	15.—

Разорено гнездо љубави у манастиру

Млади Јонатан Л., студент књижевности на бечком Универзитету, констатовао је пре неког времена са жаљењем да више нема новаца за плаћање стана. Уверен да га чека лепа будућност, није хтео ни за један семестар прекинути студије, па послушао савет једног свог пријатеља —: Обратио се за бесплатно склониште миритонском манастиру. Срећом по о. о. минорите, доминиканце, капуцинце, и т. д. нису тако чести пријатељи, који дају тако практичне савете. Иначе би њихни манастири од јутра до мрака били опседнути студентима, који траже бесплатан стан и огрев у тихој манастирској челији. Тек Јонатан Л. је успео. Пречасни о. о. минорити лепо, врло лепо су га примили; дали су му ћелију лепу и дали му могућности да се сав ода својим студијама, тим више што је често добијао и кост у манастиру, кад год би му сасвим понестало блага. Међутим, Јонатан Л. умео је наћи кост и ван манастира и ту је основни извор његовог малера. Млади студент, нашавши уточишта у манастиру није се закалуђерио, јер му то нико није ни тражио. Срце му је било младо, а исто је тако било младо и срце једне куварице, с којом се миноритски штићеник упознао у неком јефтином ресторану. Убрзо су о. о. минорити — са ужасом — сазнали за обесвећење манастира, у чије просторије не сме ступити женска нога. Другим речима: млада је куварица често посећивала свога пријатеља у манастирској ћелији. Револтирани минорити су на основу те констатације одказали љубав, — и у буквалном и у пренесеном смислу, — своме штићенику Јонатану. Јонатан, који је био упућен не само у лепе колазевности, него и у дела аустријских законодаваца, — почео се очајнички позивати на Закон о Становима, — који у Аустрији носи назив „Закон о заштити кирајција", — надајући се да ће се тако извући „греха" и казне. О. о. минорити су на његову жалбу навели чињеницу грубе повреде основног манастирског реда. Јонатан је одговорио да је посете своје пријатељице — примао само *дању*. Али отац Гвардијан, упућен и у световне ствари, — оборио је ту одбрану чињеницом, да су у студентовој ћелији једном у пола пет у јутру видели женски шешир „и још неке предмете који спадају *искључиво* у женску тоалету". На то суд није имао куд, већ је морао стати на страну о. о. минорита и Јонатан Л. је морао напустити манастир. Сутрадан је опет њега напустила куварица, изјављујући да јој не треба пријатељ, — који нема људскога стана...

Тајна крви

Нови проналасци руског лекара Др. Манојлова.

Петроградски лекар др. Манојлов, који се прославио својим разним проналасцима у области крви, објавио је сада нов проналазак. Др. Манојлов је сада пронашао начин како се може одредити пол према саставу крви Експериментом др. Манојлова може се сагонетка пола разрешити скоро са апсолутном сигурношћу. Манојлов меша крв са својим реактивом. Услед ове реактиве постаје крв или безбојна или се не мења. У првом случају крв је мушког а у другом случају женског. Овако се може одредити пол са 98 процента сигурности.

На тај начин може се испитати крв жене у другом стању и тако одредити пол детета, ако крв даје мушку реакцију, биће мушкарац, у противном случају — девојка. Сигурност је 83 од сто.

Чиме објашњава овај проналаз др. Манојлов? Према његовом мишљењу потребно је наћи тако звани »хормон«, који је карактеристичан за пол човечји. Неки научењаци доводе реакцију Манојлова у везу са нарочитим хемијским особинама саме крви а никако са хормонима, који се налазе у крви према Манојловом тврђењу. Проналазак др. Манојлова узбунио је цео научни свет. Др. Манојлов није остао само код овога проналаска. Он сада ради на томе, да пронађе начин, како би се према крви могла определити људска раса. Др. Манојлов је предложио разним болницама и клиникама да му шаљу на испитивање крв без икаквих података којој раси човека иста припада У 187 случајева од 222 случаја пошло је за руком др. Манојлову да правилно одреди расу оних људи чију је крв добио на испитивање.

ВРЕДНОСТ ЕДИСОНОВИХ ПРОНАЛАЗАКА

Познати амерички писац *Џори Бриан* написао је и недавно издао једну књигу под насловом:

„ЕДИСОН КАО ЧОВЕК И ЊЕГОВИ ПРОНАЛАСЦИ", —

у којој је израчунао колику вредност представља мозак овога великог проналазача. Цену сваког Едисоновог проналаска утврдио је на тај начин, што је сабрао све капитале, који су уложени у тај проналазак. Тако је дошао до следећих резултата:

Кинематографи	1.250,000.000
Телефони	1.000,000.000
Електр. железница	6.500,000.000
Електрично осветљење и електр. енергија	5.000,000.000
Фонографи	105,000.000
Динамо машине и мотори	100,000.000
Телеграф	350,000.000
Безжични телеграф	15,000.000
Укупна сума износи само америчких долара	15.599,000.000

Изволите претворити у динаре!

ВИОЛИНА ЈЕ ПРОНАЂЕНА ПРЕ 5000 ГОДИНА

Виолина није скорашњег датума. Још пре пет хиљада година Индијанци су се служили једним инструментом од разапете змијске коже, на коме су се налазиле жице од трева, а преко тих жица превлачило се гудалом од бамбуса. Тај инструменат задржао се код Индијанаца из најстаријег времена, а по том моделу направљена је доцније виолина.

Грци нису знали за виолину, али Руси воле тај инструменат. У једанаестом веку у Европи се појављује прва виолина, која није била пот пуно као данашња.

Сад се највише фабрикују виолине у Немачкој и Француској.

Недељне Илустрације

МАРИЈА ВЕЧЕРА

Престолонаследника Рудолфа последња љубав

од Г. ШЕЦЛЕР - ПЕРАЗИНИ.

3

По Рудолфовој жељи гости нису требали да због његовог присуства прекидају своје уживање, на коме ће и он узети учешће. Опет су се начиниле групе; појединн парови су се шетали по побочним собама, које су биле цвећем окићене, разговарали, смејали се и уживали у лепој атмосфери, не устручавајући се.

Многобројни лакеји су на сребрним служавницима приносили француски сект, који је гостима веома пријао. Расположење је било изврсно.

Сам Рудолф, који је се понашао потпуно неусиљено, те вечери је једну по једну лепотицу антазовао у игри.

У тренутку, када је церемонијар објавио долазак наследника престола, војвода од Брегаица разговарао је с Маријом Вечером. Можда би он одмах младој девојци изјавио допадање, које је на њега учинила њена лепота, али је видео како је при помену имена наследника престола бело, седефасто лице Маријино поруменило и како су очи њене засијале.

Он је нехотице уздрхтао и погледао у правцу, куда су се Маријине очи биле управиле. Осетио је хладноћу око срца, када је се наследник престола појавио и смешећи се отпоздрављао на све стране.

Да ли није омиљени наследник аустријског престола и у срцу лепе Марије начинио несрећу? Као мућна прошла је ова мисао кроз војводину главу. Али је он знао да раније никад Рудолф с Маријом није ни речи проговорио. Детињско маштање дакле и код Марије, као и код стотине младих бечких девојака о царевом сину још и сада, када је већ био ожењен и имао родитељске дужности.

Марија је се брзо прибрала. Могла је осетити да војводи није пријатно када се и она одушевљава младим наследником престола када је погледала у војводино забрињено лице, обузела ју је мисао, која је нехотице снеиеселила. Познала је да за доброг војводу у њеном срцу не постоји наклоност, ма колико да га је ценила као исправног и часног човека. Као добар пријатељ је могао бити, али као љубавник — не.

Да ли је и војвода слутио ова осећања младог девојачког срца? Изгледало је да јесте, јер је се изненада, брзо од ње уклонио, пољубивши јој руку.

»У мени ћете увек имати најискренијег пријатеља, баронеса Марија«, рекао јој је.

Одмах после тога изгубио је се у гомили.

Барон Балтица је посматрао малу сцену, ма да није чуо њихове речи. Зловољно је махнуо главом: то није изгледало као задобијање љубави.

Балтаци је био наумио да потражи војводу и да проговори с њим неколико пријатељских речи. Девојачко срце се не може одмах, на јуриш освојити и стрпљењем ће војвода моћи победити Маријину малу отпорност. Само му је један могао бити опасан! И када је Балтаци дошао на ту мисао, нехотице је стегнуо песницу. Тога једног је се бојао.

На забави су гости били врло весели. У почетку наследник престола, због многине присутних, није запазио младу баронесу Вечеру. Затим је изгледало као да је се ње сетио, када је прошла поред њега у друштву са једним кавалиром.

Да ли нису њене очи за тренутак потражиле наследника престола и да ли није лепа девојка одмах оборила главу, када ју је он погледао?

На Рудолфа је она учинила пријатан утисак. Његово срце које је се лако затревало за женском лепотом, сада је пламтило. Мислио је да још никада није видео тако красно створење, каква је била Марија Вечера, кћи Гркиње. Била је нешто сасвим нова, другојачије, што су његове зналачке очи спазиле! Избледеле су све бечлике и друге лепотице, које су му се свиђале.

Он је замишљено гледао за младом девојком у лепом костиму Пољкиње, ухватио се за чело размишљајући о Стефанији, која је постајала све хладнија према њему.

У том је овладала њиме нека врста пркоса, да се бори противу ограничења, које му је ставило његово рођење и његов положај, све једно, ма шта из тога изашло! И у том судбоносном тренутку сигурно није мислио на пророчке речи оне старице у Лаксенбурга!

Није дуго трајало, па је он седео до своје рођаке, грофице Ларији у једној побочној малој соби и она, искусна светска дама, одмах је приметила да се у царевићевој глави нешто кува.

Она је се на његову молбу с њим била уклонила, да се мало одмори и да разговарају.

»Како се забављате, Рудолфе?« упитала га је она смејући се. »Је ли да је лепо код мене и да си видео доста красних жена и девојака?«

Рудолф је нервозно гладио своје мале бркове и осмехнуо се.

»Честитам Вам, лепа рођако«, одговорио је. »Ви имате вечерас опет пуно лепих гошћа и ја сам њима

очаран. Али мислим да сам видео и нових лепотица међу њима, које сам нарочито уочио.«

Аха! одобрила му је грофица погледом пуним значаја. »Разумем! Мој заљубљени господин рођак би хтео да се од мене обавести о тим новим дамама. — Питај!«

Наследник престола је галантно пољубио грофичину руку и смешкајући се рекао:

»Ја сам једном приликом за време посете коју сам вам учинио видео младу, врло лепу девојку, која је, на жалост, врло брзо поред мене прошла. Да ли се сећате, да сам вас онда о њој запитао?«

Грофица је се одмах сетила на коју је мислио, али је се начинила, као да је заборавила.

»Мој рођак пита врло често о лепим девојкама, које види«, одговорила му је.

»Ви нећете да ме разумете, драга моја,« рекао је Рудолф. »Реците ми отворено, зашто сте крили од мене ту лепотицу, која је често у вашој кући?? Зашто је нисам до вечерас никада видео?«

Грофица га је озбиљно погледала.

»Ти тражиш искрен одговор, драги Рудолфе«, рекла је она полако дању ти, ма те он и увредио: нисам те ближе хтела упознати с лепом баронесом Вечером, јер добро знам какву би несрећу причинио младој баронеси, ти, кога све младе девојке обожавају.«

»О, али то није било лепо од тебе! грохотом је се насмејао Рудолф.

»Може бити,« одобрила је грофица. »Још и због тога — што сам мислила на Стефанију!«

Наследник престола је се ујео за усну и узбуђено устао са столице. Неколико пута је крупним корацима ходао горе доле. Грофица га је пажљиво посматрала. Његово лице, које је одавало решеност и прекос, још и ватрене очи, пробудиле су у њој сумњу.

На један пут је по војнички стао пред њом мирно и с љубазним осмејком је молио:

»Упознајте ме с лепом баронесом, драга рођако«! Молим вас!«

Зар би се могао ко одупрети таквој молби? И грофица је била жена и јако волела љубимца цареве куће као и хиљаде других жена и девојака.

»Ти се не можеш поправити, Рудолфе«, смејући се она је устала. »Када заповедаш, ја морам једним оком зажмурити. Добро, када се вратим у салу ја ћу ти згодном приликом представити баронесу, што до сада нисам учинила.«

»Велика хвала, моја поштована«, рекао је Рудолф јако обрадован и још један пут јој пољубио руку.

Десет минута доцније заиста је се остварио састанак између Марије Вечере и наследника престола у сали. Изменьали су у присуству око стојећих гостију само неколико речи, али је пало у очи да је Рудолф ангажовао за први валцер баронесу, која је збуњена и поруменивши саслушала његове полугласне речи. Ма да је Марија била заузета за све игре, ипак када је наследник престола за једну игру молио, по себи је разумљиво, да би други играч морао одустати.

Лака, као каква Силфида, лебдила је Марија на Рудолфовој руци, који је био одличан играч. Штраусов валцер је се разлегао по соби. Младом, лепом пару су се дивиле и завиделе многе очи.

Марија Вечера је се осећала као у сну. Она је слушала топле, љубавне речи, које су за време игре допирале до њених ушију и као грозница прожимале њено витко и пуно дражи тело.

Једва је могла одговарати; срце јој је необично јако куцало и када ју је Рудолф по свршетку игре одвео у једну хладнију споредну собу, где јој је преко лакеја пружио освежавајуће пиће, није знала шта је се управо с њом догађало. Стварност, узвишен положај човека, коме је кратко време била у руци, цела сјајна забава све је ишчезло пред новим опијајућим осећањем, које ју је обузело. Она није мислила на то, да је тај човек, чије је црно око њу опчинило, био муж друге жене, да је тако високо стајао, да нико није било изгледа да га икада добије; она је просто била у необјашњивом сањању какве приче, што ју је успавала и чинила срећном.

Као на какву нему заповест, били су се лакеји удаљили. Марија је се нашла сама с наследником престола у малој чаробно опремљеној соби.

Као из какве даљине, тихо, заносно лено је долазио глас музике из велике сале; иначе је све било мирно и никакав глас није нарушавао тишину тог тренутка.

Наследник престола је био сео поред Марије на столицу и изгледао је јако узбуђен као никада пре. Догодило је се чудо: он, који је познавао жене и који је био освојио многа срца, који је био скоро засићен љубављу, сада је осећао да је у близини нечега новог, непојмљивог. Гледао је ово чисто, лепо лице с црним трепавицама преко плавих очију, ухватио ову белу, меку руку и принео својим уснама.

»Баронеса, шапутао је страсним гласом, »Ви сте ме врло срећним учинили за тих неколико тренутака, које сте ми поклонили. Мислим да их никада нећу заборавити!«

Марија је погледала у њега и њихови су се погледи сукобили. Обоје су ћутали, али је слатка тајанствена језа прожимала њихово тело.

Затим, изненада, изгледало је да је се Марија сетила шта шта је чинила, с ким је била. Њено лице је пребледило као у мртваца.

»Боже мој!« рекла је дрхтећим гласом, »пустите ме да се вратим мојима, Царско Височанство! Шта ће мислити гости када сам овде?«

Хтела је да скочи на ноге, поруменивши од стида, али је Рудолф нежно задржао.

»Поклоните ми још неколико тренутака, баронесо«, молио је меким гласом и с пуно љубазности. Нико неће запазити да нас нема у сали и нико неће смети да вас прекори што сте ме за четврт сата усрећили.«

При том је ухватио Маријину руку и обасуо је врелим пољупцима. Потпуно збуњена Марија није знала да му одговори и само је беспомоћно, молећиво у њега погледала. Али је он распаљен и сигуран својом новом победом, хтео да обухвати руком витко баронесино тело, када је се на вратима појавила једна жена.

За тренутак застала је непомично. На себи је имала загаситу шпофану хаљину, на лицу свилену полу маску, кроз чије две рупе је погледала наследника престола и баронесу.

Већина гостију на забави били су дошли немаскирани; грофица Лариш је била оставила свакоме на вољу да се маскира или не.

Погледавши црну појаву, Рудолф је устао и зловољно погледао у непознату.

»Ко сте ви? Како сте смели да ме узнемирите?« упитао је претећи.

Марија Вечера, скоро обезнажена, наслонила је се на један танак стуб, који је цветним гранама био искићен.

Самртни страх, који она није умела себи да објасни, био је обузео. Из очију ове прве прилике сијали су хладни поражавајући погледи.

Непозната, која је овде била дошла и коју нико није спречио, што је било доста необично, само је се хладно и кратко насмејала.

»Ко сам ја, Рудолфе и зашто сам се усудила твој нови љубавни састанак да кварим? одговорио је један глас који је Рудолф одмах познао. »Погледај!«

Једна бела, танка рука скинула је с лица маску.

Стефанија је стајала пред својим мужем и баронесом Вечером.

Наследник престола је се за пола корака повукао назад, затим је се намрштио и одговорио с пуно срџбе:

»Од када је мојој жени у вољи да игра комедију с маском, да би изненадила наследника престола?«

»Од како знам, да се част царске куће гази прљавим ногама блудница!« био је одговор.

Оштро као ударац ножем дејствовале су ове страшне речи.

Марија Вечера је хтела вриснути. Али је посрамљена клекнула на колена и оборила бледу главу.

»Милост, Царско Височанство! Ја сам невина!« шапутала су њена дрхтећа уста.

Стефанија је неколико тренутака гледала у девојку, која је пред њом клечала. Али на њеном хладном, гордом лицу није се показало никакво сажаљење.

Њени пријатељи, који су јој вешто служили, доставили су јој били тог вечера, да ће Рудолф посетити забаву своје рођаке.

Она сама је у почетку била одбила да иде, али је се после, када је добила нове вести, изненада предомислила. Лако јој је било да се обуче, привеже маску и одмах да оде у Ларишеву кућу.

Грофица јој је изишла у сусрет, хтела је задржати, али је тиме пробудила још већу љубомору и гњев Стефаније, која је се била решила да тог вечера свог несталног мужа изненади и жени, коју нађе код њега, очита лекцију.

Да је тог вечера била невина баронеса Вечера, није она још знала. Али јој је један знак њеног повереника у сали показао где је Рудолф могао бити. Она је строго била одбила како грофицу Ларин, тако и сваког другог и упутила се у мали кабинет.

Једним једини погледом оценила је ситуацију, али је видела и заносну лепоту те младе девојке, којој је се удварао лако запаљиви наследник престоса. Због тога је у гневу и љубоморн могла да каже оне погрдне речи.

Утучена, Марија је једнако клечала пред разљућеном женом.

У том јој је пришао Рудолф и дигао је.

»Ви нисте ништа скривили, баронеса, и нису умесне увредљиве речи моје жене«, рекао је он одлучним гласом. »Ја жалим овакав свиреп завршетак једног лепог часа чисте радости. Вратите се својима; ја ћу се доцније код њих извинити. Збогом!«

Марија Вечера је лагано отишла из собе, не знајући управо шта је се око ње догодило. Она је само осећала једну реч као ударац бичем: »блудница!«

Она би јаукнула од бола и на један пут је клонула. Један човек, који ју је тајно, сада је прискочио и прихватио је.

То је био војвода од Браганца.

Он је бацио гневан поглед ка уласку у мали Кабинет, затим стегао зубе и уклонио немоћно створење брзо одавде.

Барон Балтаци је запазио куда је се удаљио војвода и отишао за њим, али је задоцнио да заштити своју сестричину.

»Шта је се догодило, војводо?« упитао је престрашено, пришавши обојима.

На срећу није било других гостију.

Војвода је могао само да одговори:

»Наследник престола — у малом кабинету. Стефанија их је изненадила!«

Балтаци је шкрипнуо зубима, а затим отворио врата, која су водила напоље.

»Једна кола!« викнуо је у мраку.

Одмах је се одвезао с Маријом из Ларишове куће.

Војвода је хтео о томе да извести бароницу и њену кћер и да их саветује да што пре иду са забаве.

Оба човека су се растали рукујући се.

»Будите сутра пре подне код баронице«, рекао је Балтаци пре растанка војводи; Можда још није ништа за вас и за све нас изгубљено! Оштар, отрован ветар је дохватио Марију, али је она довољно јака, и од тога неће страдати. Дођите — сигурно дођите!«

И војвода од Браганца је одлучно одговорио:

»Доћи ћу!«

Скоро у исто време, али другим путем, напустио је наследник престола Рудолф са својом гневном женом забаву, не јављавши се гостима.

Грофица Ларин је била покушала Стефанији да објасни случај као без значаја, указујући при том на Рудолфово неусиљено опхођење и његову нарочиту вољу да се забавља с лепим женама; али овог пута јој то није пошло за руком. Хладним осмејком и с неколико речи, које нису ништа значиле, отишла је Стефанија од грофице.

Поред ње је ишао јако невесео, ћутећи њен муж.

У затвореним колима отишли су њих двоје у замак. Ни једне речи нису проговорили.

Дошавши кући, Стефанија је се одмах повукла у своје собе. То је исто учинио и Рудолф.

Али сутра дан је он напустио Беч, тобож да изврши једну војничку инспекцију. Посвећени у то, знали су боље. Провала између Рудолфа и Стефаније бивала је све већа.

Као што је војвода од Браганца обећао био Балтаци, отишао је идућег дана пре подне кући баронице Вечере, тврдо решен, да на сваки начин запроси баронесу Марију, коју је искрено волео.

Балтаци, који је био у сталној вези са сестром, и већ рано у јутру добио вест, да је се Марија од јучерашњег догађаја опет потпуно опоравила, не говорећи о појединостима које су с тим биле у вези, обавестио је сестру о предстојећој војводиној посети и молио да за исту припреми Марију.

И стара бароница је то учинила врло умешно. Поступила је према Марији врло нежно и знала да на тај начин утиче на своје дете, те је ова почела да осећа топлију наклоност према војводи.

Осим тога Марија је због случаја са Стефанијом била живчано потресена и душевно сломљена. Да ли је здиста волела лепог и од свег света обожаваног наследника престола? У таквом свом очајном стању и сама није била начисто о томе.

Она је била као у грозници само при помисли на кратак састанак у усамљеном грофичином кабинету, али је осећала и то, да би њена љубав била злочин не само према Стефанији, него и према царској кући.

Да ли није морала баш сада, када је била од стране Стефанијине тешко увређена, да прихвати ту понуду за спасење, да би опет своју част повратила? Ако би се удала за војводу, нестала би ружна сумња престолонаследникове жене и Марија би нашла душевни мир.

Код таквог њеног душевног стања, војвода је имао, као што је се и наметни барон Балтаци надао, добар изглед просидбе.

Када је се војвода појавио у луксузном дому отмене госпође баронице Вечере, нашао је госпођу спремну да га прими. Била је обучена у хаљину и ако проету ипак врло елегантну.

Војвода је био врло озбиљан. Пољубивши бароници руку, почео је говор о јучерашњој забави.

Како он, тако и бароница, знали су да је то био само увод за важнији разговор, који је имао да следује.

Баронница је умешно и с пуно љубазности разговарала, а када је војводи постала ситуација досадна, он је отворено прешао на циљ своје посете.

Баронница је се смејала и одобравала када је проговорио о данима, када је Марију у Гмундену познао. Описивао је дубок утисак, који је на њега она учинила својом чедношћу и лепотом и како од времена тих дана у себи гаји наду да се ожени Маријом.

Опрезно је прешао да говори на јучерашњу забаву и напоменуо да баронница као паметна жена уме правилно да цени случај с наследником престола.

»Ја сам случај, за који нисмо били криви ни ја ни Марија, јако ожалила,« рекла је уздишући баронница. »Али ви познајете Његово Царско Височанство исто тако добро, као га познаје и цео Беч.«

»Ја познајем Рудолфа врло добро«, одговорио је озбиљно војвода. »Ја сматрам да је и у овом случају он опет пустио на вољу својој ћуди и да је ствар свршена оштрим објашњењем између наследника престола и његове жене. Најпосле нису наше лепе жене и кћери слободна дивљач, за наследника аустријског престола.«

Опет је се баронница насмејала.

»И ја сам потпуно вашег мишљења, војводо, да случај неће имати даље последице како за Марију, тако и за наследника престола«, рекла је она.

Војвода више није одуговлачио разговор, већ је код Маријине мајке озбиљно и часно тражио да му да Марију и одмах изјавио да би се одмах с девојком, која ће постати војвоткиња од Брабанца, преселио на једно од својих добара недалеко од Беча, ако би и Марија пристала.

По себи се разуме да би могла и баронница са својом другом кћери, Јеленом, да буде код њих, ако би јој било пријатно. Ако пак не би хтела, онда би им он у Бечу купио нову лепу кућу.

Баронница је се овим обећањем веома обрадовала. Бољи начин да им се помогне, није могао бити.

»Јесте ли баронеси наговестили циљ моје посете, госпођо баронице?« запитао је узбуђено војвода. »Надате ли се успеху код Марије?«

Баронница је смешкајући се махнула главом.

»Марија је због јучерашњег догађаја врло потрешена, али се надам да ће баш због тога сада, када се налази у необичној душевној борби, испунити ваше очекивање. Ипак могу саветовати, да јој се остави време за размишљање и повратак к себи. Чудновата је ствар срце младе девојке. Моја Марија тако здраво размишља и увидеће колико се племенитога и љубазна налази у вашем предлогу, господине војводо. А сада допустите, да ја позовем Марију. Ви ћете с њом самом говорити, чути њене речи, без мог присуства. Тиме ћете боље познати њено душевно расположење.«

Баронница је устала и војводи пружила, с осмехом на лицу, руку.

Затим је отишла из собе, оставивши војводу у малој неизвесности. После неколико тренутака стајао је пред девојком, коју је волео и из њених уста чуо мишљење! Он, светски човек, скоро је дрхтао пред овим лепим створењем, које је до лудила волео.

Марија Вечера је била нешто бледа, али је то давало још већу драж њеном болу, који је опчинио војводу.

Она му је као добром пријатељу пружила руку осмејкујући се неусиљено и он ју је приближио својим уснама.

»Опростите ми, драга баронеса, што вас узнемиравам убрзо после напора и умора од јучерашње забаве«, рекао је он молећивим тоном. »Али ја мислим ускоро да напустим Беч, јер ме очекују на једном мом добру. Нисам хтео да одем без решења о мом будућем животу.«

Марија је тачно знала шта ће доћи. Њена мајка јој је била о томе кратко рекла. Војвода је очекивао да ће она пристати.

Марија је показала руком на једну столицу, а затим и на сама села наспрам војводе. Била је јако узбуђена, што ју је још лепшом чинило. Њене плаве очи су биле влажне, када је поглед управила војводи.

»Ви сте хтели да ми ставите питање, војводо«, рекла је она тихим гласом. »Моја мајка ми је већ наговестила. Али се ја осећам још толико изнемогла, да не знам, да ли сам у стању, Ваш предлог да саслушам с потребном присебношћу. А Ви очекујете слободан, одређен одговор као мој пријатељ.«

Војвода је ухватио Маријину руку и осетио топлину.

»Ваш пријатељ до смрти, баронеса!« шапутао је збуњено и уједно са страхом. »У свакој невољи, која би Вас у животу задесила, зовите ме као свог најбољег пријатеља у помоћ. Ја ћу сваку сметњу с Вашег пута уклонити и створити Вам срећу, коју заслужујете.

Код тих топлих речи, које су долазиле из верног срца, Марија је нехотице оборила очи.

Ако би је овај човек отворено запитао, би ли хтела бити његова жена? зар не би она без премишљања дала пристанак? Зар онда не би била заштићена од свију невгода у животу?

Унутрашњи глас јој је говорио: прихвати ту часну, добру руку! Пођи за њега јер те искрено воли, буди му верна жена!

Ипак, она је оклевала. Као у магли, пред њом су се појавиле тамне очи, које су је опомињући погледале, скоро пребацујући јој; она је чула глас, што јој је потресао душу.

Уздрхтала је. И за неколико тренутака у Маријиној души водила је се жестока борба. Још кад је улазила у собу, била је у неизвесности, шта да чини. Знала је, шта сви очекују од ње и шта ће је избавити из њене душевне борбе. Па опет — опет!

Затим је отпочео војвода даље да говори. Она је слушала његове речи као у сну.

»Баронеса, ја нисам човек који много и увијено говори. Али други нико не може с Вама часније говорити! Ја сам дуго размишљао и тек после с Вашим ујаком Балтази поверљиво говорио. Данас сам саопштио Вашој мајци. Обоје су били толико добри и дали ми наду. Сада стоји све до Вас, баронеса. Што Вам могу пружити, биће довољно, да Вас усрећи. Можда се још борите са својим срцем — опростићете што се и ја у ту борбу мешам! Али Ви ћете опростити да човек, који чини велику част и ја не знам другог човека, кога бих овде проси Ваш уруку, мисли часно. Реците ми, Марија, чему се могу надати?«

Код ових речи Марија Вечера је се опет изменила у лицу. Њене су се усне кретале, као да је хтела да прекине војводине речи, па опет је ућутала. Страшна је се борба водила у њеној души. Изгледало је као да ће клонути; неописани бол је мучио њено срце. Зашто не би био на месту војводе онај други човек! О, онда би знала како би одговорила! Од свег срца би му полетела у загрљај!

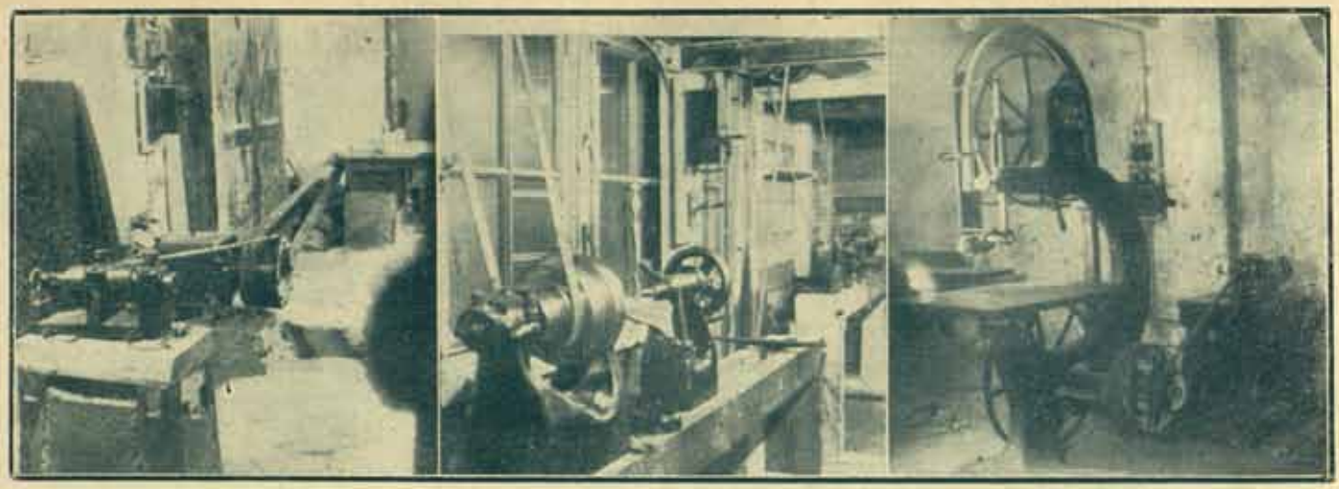
Марија је се уплашила. Да ли је то била љубав према човеку, који никада не би смео бити њен?

Осетила је да се мора решити, да војвода заслужује частан одговор.

Он је био са запрепашћењем приметио мењање боје на њеном лицу; знао је шта се у Маријином срцу збива. Али је хтео да буде спаситељ оне, коју је ватрено волео.

(Наставиће се)

НАШЕ ДРВО ПОЧИЊЕ СЕ СВЕ ВИШЕ ПРЕРАЂИВАТИ У ЗЕМЉИ.

ЈЕДНА НОВА МАШИНСКА РАДИОНИЦА ЗА ПРЕРАДУ ДРВА И ДРВЕНУ ИНДУСТРИЈУ Г. РАДЕ ЖЕГАРЦА.

Из дана у дан, оно што смо морали увозити, почињемо производити у нашој земљи и знатно смањивати увоз. Тај се бољитак осећа и у многим привредним гранама, а особито у прерађевинама дрвета. Било је готово несхватљиво, зашто смо ми морали, као првокласна земља дрвета, који тај артикал највише извози у иностранство, да будемо принуђени на увоз најобичнијих прерађевина. У тракслерским производима особито. Међутим, инсталирањем сасвим модерне аутоматске, тракслерске радионице у Коларчевој улици 7, увоз ситног тракслераја, на пример дечијих играчака, спашће на минимум, јер ће ова радионица у рукама предузимљивог занатлије г. Рада Жегарца, моћи и веома успешно конкурисати страним предузећима. Природно је, да би оваква једна радионица добила много већи замах и дубље истористила шумско благо, кад би новчани заводи у земљи обратили више пажње и давали подстрека за развиће, клицама ове домаће индустрије. Занатлијска Банка, једина установа која греди том циљу, није још у моћи да удовољи свима захтевима. Заложна Банка, међутим за овај почетак изашла је у сусрет у сваком погледу што заслужује похвалу управног одбора банчиног.

— У Градсдену, Алабама — Америка начелник, који има само једну руку, казнио је једног човека, који има само једну ногу ,са 10 дана затвора, због тога, што је ударио једног полицајца, који има само једно око!

Од

уста до уста иде говор, да си приштедите огроман новац и добијете робу најбоље каквоће, ако одмах пишете по велики .илустровани ценовник преко **маказа, косушишалица, бритава, бријаћих апарата, хармоника, грамофона, гусала, тамбура, фотографских апарата, сатова, парфема, различитог суђа, ножева, кашика, новчаница, напртњача, упаљача, кишобрана, марама, чарапа, одела и многих корисних предмета,** на велетговину

R. STERMECKI u Celju, br. 79.

Поруџбине преко Дин. 500.— поштарине се ослободе. Ценовник бадава!

Ако те нешто мори

ако осећаш болове, куши у којој апотеки или подесној радњи Фелеров прави мирисни „Елсафлуид". Трљај сваког јутра и вечери болна места, па ће Те изненадити и обрадовати брзина и благотворност, којом Елсафлуид утажује Твоје болн Ако си здрав употреби Елсафлуид за испирање грла за умивање тела. Бићеш благодаран и остаћеш веран Елсафлуиду.

Свакодневна нега тела са Елсафлуидом награђује Теби стром главом, јаким нервима и здравим сном. Заштићује Те од кијавице, од грипе, од болести, па Ти тако ствара радост живота. — А и у нутарњој употреби, заштићује неколико капи на шећеру или млеку од нелагодности, грчева и сл., те пријa стомаку. Већ наши родитељи и дедови обичавали су да употребљују Фелеров Елсафлуид споља и изнутра као поуздано домаће средство и козметикум за читаво тело. Јаче је и бољег дејствовања но француска виновица

Заштевај у апотеки или у каквој подесној радњи и у најмањим местима изреком „Фелеров" прави Елсафлуид, у покусним флашицама по 6 дин., у двоструким по 9 дин., или у специалним флашама по 26 дин. Ако прави не добијеш поручи директно, поштом, и тада је тим јефтиније што више поручиш одјелном, јер са'омотом и поштарином стоји:

9 покусних — или 6 двоструких — или 2 специалне флаше . . . . . 62. Дин.
27 покусних — или 18 двоструких — или 6 специалне флаше . . . . . 139. Дин.
54 покусних — или 36 двоструких — или 12 специалне флаше . . . . . 250. Дин.

Адресу означите јасно Apotekaru:

Eugen V. Feller u Stubici Donjoj

Elsatrg 372 Hrvatska.

Недељне Илустрације

Г. ВОЈА ЂОРЂЕВИЋ, НАШ ФИЛМСКИ УМЕТНИК У ХОЛИВУДУ, КОМЕ ЈЕ ПОВЕРЕНА ЈЕДНА ОД ГЛАВНИХ УЛОГА У НОВОМ РАТНОМ ФИЛМУ »ЛЕГИЈА ОСУЂЕНИХ«.

За власништво листа и штампарију:
Драг. Вучићевић, Драгачевска 1.

Штампарија »Привредни Преглед«, Београд.
Дубљанска ул. 38. — Телефон бр. 40-62.

Пештарима плаћена у готову. ГОДИНА IV. БРОЈ 10.

Недељне Илустрације

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ
Уредништво и Администрација Скопљанска 18 II спрат
Телефон број 26-91 — ПОЈЕДИНИ БРОЈ ДИН. 3—

Уредник: М. СВЕТОВСКИ
Београд, 4. марта 1928.

ПРЕТПЛАТА:
За нашу државу годишње 150 д., полугодишње 75 д.
За иностранство годишње 200 д., полугодишње 100 д.

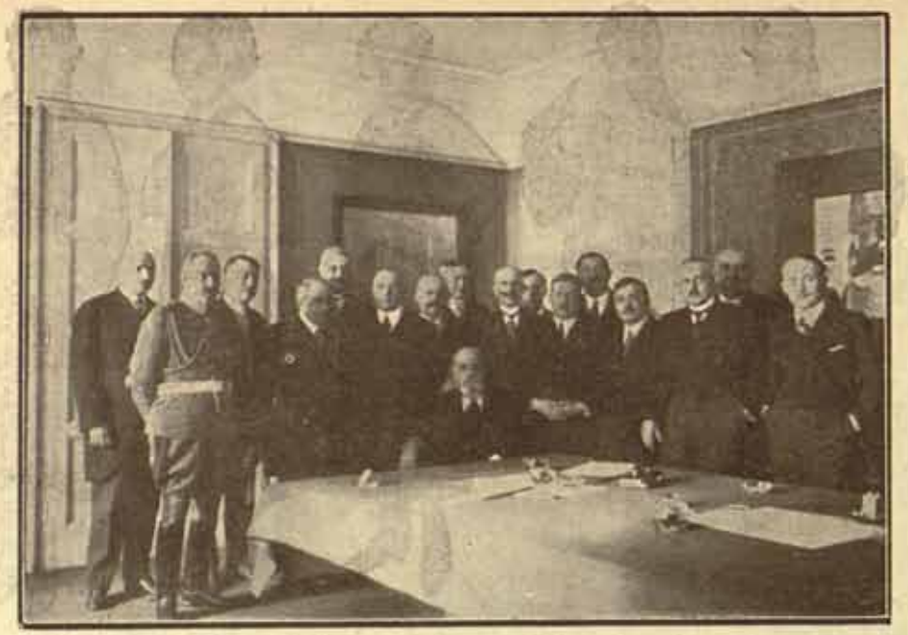

Сплићанке: Г-це ЧИЧИН ШАЈИН и ЗОРИЧИЋ

Американке: Г-ђа ФИШЕР и Г-ца ТИЛТОН.

СА КОСТИМ-БАЛА КОЛА СРПСКИХ СЕСТАРА — Две младе американке и две црнооке Сплићанке у нашим народним оделима.

(Видети извештај са бала)

Нова влада г. Веље Вукићевића, положивши заклетву у Председништву Владе, изашла је пред објектив, изузев г. др. Воју Маринковића, који је због оболења био одсутан.

ШУМАДИЈА И ШУМАДИНЦИ. — Анкета Књижевног Севера, Суботица, 120 страна, 25 динара.

Ово је једна од најзанимљивијих анкета приређених у Југославији, једна сјајна брошура која мора занимати сваког који хоће да систематише појмове ШУМАДИЈА, ШУМАДИНАЦ И ШУМАДИЈСКИ. Ипак, по снази коју собом представљају, у овој се књизи истичу два написа: написи Г. Г. Л. Ћурчића и М. Савковића, које би и један Шарл Сењобос могао прочитати с дубоким задовољством.... Кад се код нас буде писала једна политична географија Југославије (слична Сењобософој политичкој географији Француске) ова два рада ће се морати узети у обзир при дефинисању шумадијског човека.

У томе смислу, у овој анкети представља печиту вредност и низ анегдота о Шумадинцима које је дао Г. Х. З. Ти би записи моглиући у читанке.

ГЛАСНИК ЦРВЕНОГ КРСТА С. Х. С. улази са 1928. у VIII. годину излажења. — Штампа се у Државној Штампарији.

СВАДБА КРАЉЕВИЋА МАРКА заталасала је цео Београд. Лепа поворка, у старовременским костимима, позајмљеним из гардеробе Народног Позоришта, пошла је са Сењака у прошлу недељу, зором, »прије јарког сунца« и прошавши важнијим улицама престоничким, задржала се на Калимегдану где је било обављено венчање Марково. Идуће године, друштво »Бела Недеља« спрема још помпезнију »Душанову Женидбу.«

Београдски свет

Пре него што су оглашене покладе »Свадбом Краљевића Марка« — једним нашим националним карневалом, који ће се до године величанствено развити — и са поворком маски, последњег мрсног вечера, — какве до сада нисмо видели у престоници — **Коло Српских Сестара** давало је свој традиционални бал у народном руву. Можемо рећи, знајући за све досадање забаве **Кола Српских Сестара** да ово обиље костима и толико присуство елитног и лепог света, нисмо могли давно запазити. Неколики странци, који су се те вечери задесили у Официрском Дому, нарочито једна угледна америчанска породица из Њујорка, **г-ђа и г. Тилтон**, који је био члан Парламента — били су више но изненађени раскошју наше народне ношње. Падала им је уочи отменост боја и шара. Слика свих оних група, које је са толико преданости уређивао **г. Ненадић**, с једне и друге стране дворане, пре доласка **Кнеза Павла и Књегињице Јелисавете**, била је доиста зачаравајућа. Ношње из свих крајева наше Краљевине биле су заступљене. Делегаткиње из Сплита, из Словеначке и Загреба, затим једна група госпођа из Пећи и Призрена, донели су читав музеј ношњи. Колико је још љупких дама из унутрашњости било сабрано те ноћи!?

Бал заиста успео.

Г-ђа Продановић, председница К. С. С. и остале чланице управе, заиста су дале јак подстрек у љубави за нашу рођену ношњу. Пред том лепотом, каква се ни у Њујорку не може сагледати, ни у Паризу, једва тек некада што се видела у Петрограду кад су биле богојављенске светковине на Двору, - пред том лепотом се не може остати не марно, већ ће се настати да у разним свечаним приликама народни костим замени балску тоалету. Оно благо од свиле и злата, по један век старо, са шарама које су хиљаду година старе, вреде понекад више но једносезонска креација г-ђе Џени.

То би донекле била и морална тековина овога бала.

Двор је овога пута удостојио својом посетом **К. С. С. Кнез Павле и Књегињица Јелисавета** до иза поноћи остали су на балу, где је било готово целокупни дипломатски кор. Падало је уочи поразно одсуство чланова владе. Било је пожаљено на многим местима, што бар млађи чланови кабинета, мондењски настројени, нису нашли одазив овом елитном балу, на ком је и Двор узео учешћа.

Све су делегиране даме из унутрашњости биле представљене **Кнезу Павлу са књегињицом Јелисаветом.** Са нарочитим задовољством Њихова Величанства посматрала су и свесловенске игре, најпре руску, на пољски краковијак, којег су играле **г-ца Дероко и г-ца Ј. Анастасијевић**, затим чешку беседу где су **г-ђа и г. Шеба** играли,

Г-ђа Ц. КНЕЖЕВИЋ у богатој пећској ношњи, г-ца МАРА ПЕТРОВИЋ из Шапца, у костиму Мачванке с педесет ћесарских дуката; Г-ца ЖИВАНОВИЋ у призренском костиму; Г-ца НАДЕЖДА, генерала Ђуре Хаџића, у ванредно раскошном хрватском костиму; Г-ца ЈЕЛЕНА ЦВЕТИЋ, Г-ца ЦВЕТАНОВИЋ, у београдском костиму, и Г-ца БРАНКИЦА ВУКОВИЋ као Косовка.

као сваке године што чине, са пуно полета и заноса. Играла су се иза тога наша национална кола.

Многобројна наша патриотска друштва послала су такође своја изасланства. Друштво »Кнегиња Зорка« било је заступљено са председницом **г-цом Мицом Јовановић** и са управним чланицама: **г-цом Надеждом Ђ. Лазић**, у врло раскошном костиму из Хрватске који је био врло запажен, затим **г-цом Ружом Јовановић** и **г-ђом Филоменом Јовановић - Базина.**

Од костимираних дама, поред чланица К. С. С. примећене су **г-ђа Мара Стефановић, г-ђа Шеба, г-ђа др. Ч. Михаиловића, г-ђа Мите Димитријевића, г-ђа Харисијадес, г-ђа Мариновић, затим г-ђа Дока Капо-**

Г-ца О. Јуришић и г-ца Пајић.

дистри једина плава Македонка у оној маси црномањастих и препланулих; **г-ђа Адамовић**, у ванредно богатом костиму славонском, **г-ђа Стајић, г-ђа Ристе Јојића** (као црногорка); **г-ђа Фишер**, супруга секретара америчког посланства обукла је за то вече диван хрватски костим а госпође америчког посланика **г-ђа и г-ца Тилтон**, биле су такође костимиране: госпођа у црногорском руву а г-ца у личанској ношњи. Обе даме су биле представљене Кнезу Павлу.

Београдске госпођице јавиле су се у маси то вече као ванредно национално инспирисане.

Тел. 52-80.

Г-ђа ЛЕКО (смиљевска ношња — Јужна Србија), Г-ца ЈЕЛИЦА ДИМИТРИЈЕВИЋ (буњевачки костим), Г-ђа МАРИНОВИЋ костим руске бојарке и Г-ђа АДАМОВИЋ у врло живописном костиму Славонке код Сиска.

Пред покладе, Београд је видео један велики број отмених и луксузних свадби. Једна од тих свадби, била је и г-це Иде Мијовић, врло лепе београђанке. Млада госпођа напустила је Београд и отишла са својим супругом у Беч.

Историја браслетне

За тај накит знало се још у најстаријем добу. У библији се спомиње, да су Египћанке носиле на руци браслетне. Али међ старим народима највише су је волели персијанци, и носили су на свакој руци и свакој нози. Браслетна је у старом веку била обележје господства и богаства код азиских народа браслетне су у старом веку носили само мушкарци. Тек код Грка почињу да носе жене, али су њима китиле и ноге и руке. Исто тако и код Римљана то је био женски накит. Али за време римског царства носе браслетну и мушкарци.

У седамнаестом веку много се носио тај украс на руци у Европи, нарочито у Француској. Онда су се правиле од бисера и ћилибара. Али после њих улази у моду да се носи пантљика око руке.

Године 1848—1851 носила се на руци сомотска пантљика.

Сад су опет браслетне у моди, широке као неке манжетне.

Вереници у Шпанији

У једној шпанској вароши интересантан обичај за веренике. Кад се неко заручи оне недеље, кад је борба бикова, вереник узјаши дивно опремљеног коња, и метне испред себе вереницу. И онда прођу на коњу испред арене, где чека окупљена маса света. Публика је одушевљена, кад угледа неки леп пар, пљеска им и они морају дватрипута да прођу и да се поклоне.

Ако је више њих заручено, онда по неколико коњаника прођу испред арене.

Јубилеј уметничког рада
Г-ђе Маре Таборске

Нежан и сладак глас, умиљат поглед, елегантна силуета... Госпођа Таборска. Њену дикцију чујем на позорници, а очи јој гледам на слици. Тако је то обично, да одете уметнику пред јубилеј, испитујете га: »Како сте почели«, коју улогу највише волите«... и т. д. Њене колеге дају интервјуе о њој.

»Она је једна од најсимпатичнијих колегиница, пажљива, пуна такта, стидљива као девојчица. За час јој плану образи као у шипарице... Кроз цео живот носила је у себи идеалну чедност душе.«

Тако ће рећи о њој сваки колега.

И она ће сада сва поцрвенити, скромна, каква је увек била, права уметница, и осећајна природа..

Иста као Жермена у комаду »Кад бих хтела«.

Сећам се те вечери и те мале Францускиње на позорници, умиљате, заљубљене, идеалне, и наивне у кокетерији својој.

То је најлепши жанр уметничких креација г-ђе Таборске. У тој улози осећа се она, префињена, нежна, и чедна. Њена дикција, мека и топла, хармонизира са свима гестовима и нијансама душе.

И после те улоге сви су мислили, да ће она има читав један репертоар у француским комадима, где би њен таленат и даље стварао....

Али нисмо је гледали често.

На европским позорницама уметница између 40—50 године највише ствара. Чак и педесет година кад се маскирају, добија се млада жена тридесетих година.

Њене су сузе најлепше на нашој позорници. Како она воли, пати, уздише и плаче у »Живом Лешу«.

И као што уме Жанка да засмеје, тако г-ђа Таборска уме да расплаче.

Оне њене љубавне и заљубљене сузе дирају и разнежују.

Али су јој врло брзо ускратили да плаче и да воли на позорници, да воли љубављу младе жене.

Пред јубилеј треба говорити о триумфу и најлепшим данима.... Нека то други пише.

Ја бих хтела да завирим у душу г-ђе Таборске, и да изговорим оно, што она не може да каже, и што је боли....

Не чини увек задовољство играти стару даму, кад уметница воли, осећа препреке својих нарави, узбуђује се, плаче љубавничким болом....

Оне две савремене улоге, стара-мајка и мајка у »Лепој пустоловини« и »Роберу и Маријани« показују најбоље како је она могла имати репертоар за дубоку старост. Али она је још Жермена, и у животу и на позорници, и требало је да је још гледамо у тим улогама.

Јубилеј ће је потсетити на дане њене славе, али ја ћу тада видети и једну сузу у њеном оку.

Мир-Јам.

Жозефина Бекер на Семерингу

За време док је била у Бечу и поделила бечлије на два завађена табора, један противу њене нагости а други одушевљен њеном егзотиком, — црнпураста звезда ЈОЗЕФИНА БЕКЕР отишла је и до Семеринга и тамо је учинила овај снимак са једном љупком београђанком, младом госпођом Константином Лохерт, рођеном Бекић.

Да би нога госпођина очувала девичански облик, употребљава се електрична машина »Пенетратор«, чије дејство није остало незапажено.

Жозефина Бекер на филму

Позната звезда париског »Музик-хала«, због којих су се ових дана направила два табора у Бечу, Прагу и Братислави, јер јој није било дозвољено да ступи нага на позорницу, решила је да се ода филму.

Жозефини Бекер или тропској сирени, како је у Паризу називају, неће бити први пут што наступа у филм. Она је, како сама каже, до сада креирала неколико улога, али сасвим незнатних, док ће у овоме филму играти главну улогу.

Враголаста звезда ће пркосити светлости студија као што је до сада пркосила фењерима париских варијетеа.

Први пут је снимана за филм када је требзло да се интерпретира ревија »Фоли-Бержеа«.

Наравно, да у том филму Жозефина није могла да покаже све своје фотогзничке способности, јер се њена улога састојала само у том, да се појави као раскошна слика данашње безумности.

Тропска сирена нам дакле показује у овом филму једну Жозефину Бекер сасвим различиту од оне, коју смо навикли да гледамо.

Ми је видимо како се предаје ексцентричним играма, које много доприносе њеном реномеу.

У овом ће филму поред игара бити и један заплет, стваран и драматичан.

Без сумње је да Жозефина није стекла сва искуства свог новог, артистичког заната, јер филм и музик-хол су два потпуно различита појма уметности, али укупност сцена, које она интерпретира дају довољно сатисфакције њеним режисерима, јер ће црна сирена у томе филму открити сав свој таленат.

У кратко Жозефина треба да изведе дирфвиу авантуру сироте »Папиту« (тако ће се звати њен нови филм).

На питање, шта више воли филм или варијете, одговорила је Жозефина: »Волим све.... Све што је забавно... Све што може Жозефину да забави, а то је: »умузик-хол и филм.«

По свој прилици ћемо Жозефину још ове сезоне моћи гледати на београдском платну. Поред Жозефине играју још: Пиер Бачеф и Жорж Мелкиор. Главну четвороножну улогу има Кики, познати француски пас.

Нове игре: Кинкажу, ритмик степ, јал

Кинкажу је једна врста дивље мачке, која скаче као пантер. Одликује се необично дугачким репом и интересантним скоковима. Према ритму њених скокова, Американци су измислили једну модерну игру и назвали је именом мачке. Удружење учитеља играња у Паризу, које прати и проучава сваки нов корак и игру, компоновало је нарочиту музику за кинкажу. Учитељ играња Прадер изводио је у једној сали ту нову игру, која се допала због својих веселих скокова.

РИТМИК СТЕП имаће успеха у идућој сезони. То је једна врста полке, а ЈАЛ је мешавина фокстрота и бостона.

Јужно-србијански бал у Београду

Јужносрбијанци су имали своју веома успелу забаву у Официрском Дому, први пут од како постоји њихова организација у престоници. То вече је окупило врло много госпођа и госпођица, пореклом са нашег Југа. Падала је у очи она лепа група у националним костимима а од некостимираних дама била је примећена г-ђа Ташка Наумовића, рођена у Битољу, једна класична лепота коју Београд није имао прилике често да види.

Јубиларна година „Сирана од Бержерака“

Уновембру и децембру 1897. раширила се вест по Паризу, да ће Порт-Сен-Мартен ускоро давати драму у стиховима од једног младог двадесетогодишњег песника. Театр - Франсе је већ било давало једну дивну његову комедију у стиху »Романтичне душе«, а Ренесанс друге две, такође у стиху, у којима је Сара Бернар играла главне улоге. Младоме песнику су сви признавали таленат и прорицали сјајну будућност. Звао се Едмонд Ростан.

Његово ново дело носило је наслов »Сирано де Бержерак«, херојска комедија. Да ли ће он њиме задобити велики репоме? Људи обавештенији остали су скептици. Знало се да позориште Порт - Сен - Мартен није пристало да стави овај комад на репертоар, пре но што је добило знатну субвенцију од аутора.

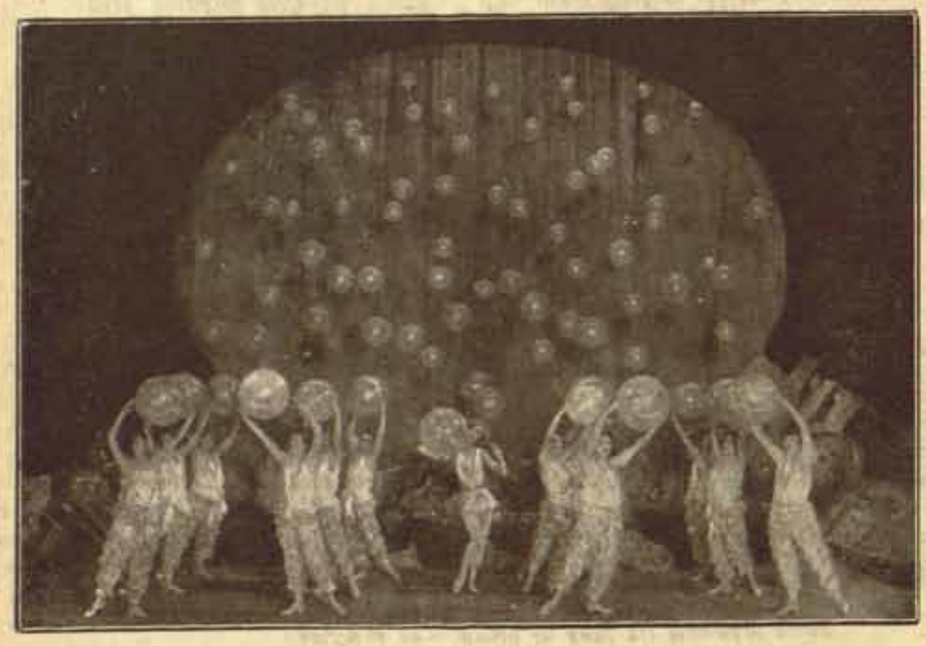
У својим »Мемоарима«, Андре Антоан каже да су крајем децембра кружили »најпесимистичкији« гласови о овоме делу. Уосталом, уочи представе и догодила се несрећа. Тога се дана г-ђа Марија Лего, која је играла Роксану, осећала рђаво, али је мислила да ће ипак моћи да игра. Сутрадан, 27. децембра, није изгледало да ће болови престати. Пред саму представу, глумица јавља, да, можда, неће присуствовати. Били су то тренутци страшног неспокојства, до лудила, готово. Шта да се ради.

»То је сасвим просто, изјави млада ауторова жена, која се већ беше јавила као песникиња изванредног дара, ја ћу бити Роксана«.

Г-ђа Ростан је имала изванредних глумачких способности, а притом је врло добро познавала улогу, те је сада одиграла једну сцену. Али г-ђа Лего, која је била добро позната са своје нетачности, стиже у Порт-Сен-Мартен. Изненађење је било огромно.

Г-ђа Драг. Новакосића, ген. директора Народне Банке, у врло успелом костиму »Кринолин«, на забави »Кола Јахача.«

Француски варијетеи враћају се романтичним инсценацијама. Најновије тачке су ове лепе »Лопте од сапуна«.

Ове вечери је присуствовало доста значајнијих личности, као Г. Жил Мелин, председник Савета, Г. Алфред Рамбо, министар просвете, Г. и Г-ђа Валдек - Русо, и др. Г. Мелин и Г. Рамбо упутише се облачионици Коклена, који је представљао Сирана од Бержерака, и нађоше га.... баш у тренутку када се преоблачио. Г. Рамбо, поверљиво, рече Едмон Ростану, да ће, идуће промоције од првог јануара, добити црвену траку (знак прве награде). Сваки од њих се дивио гигантском носу, који је сасвим изменио Кокленову физиономију.

Свечана реприза пожњела је невероватан успех. Уочи репризе, песник није био задовољан покретима и игром штатиста. Стога за то вече узе један диван костим дон Цезара од Базана и, обукавши га, помеша се у гомилу маркиза, грађана и комичара, гукајући и заговарајући час овог, час оног и уносећи свуда веселост, расположење и

Управне чланице Кола Српских Сестара, снимљене на своме великом Свесловенском Балу 25 фебруара.

ЈЕДНО ЧУДО ОД ЖЕНЕ

ЈЕДАН НАУЧНИ ФЕНОМЕН: Теа Алби у берлинској Скали множи са шест цифара одједном

живост, улазећи код штатискиња, које су у ложама представљале отмене даме. Нико од публике није могао да га препозна. Гледаоци су очарани. После сваког чина гумци су по три пута изазивани. Сви су сада били уврени да ће се комад моћи дуго одржати. Честитали су са свих страна и аутору и Коклену. Песме су певане у славу Ростана. Фаге и Сарсеј су писали одушевљене чланке о комаду. Свак је био одушевљен. За годину дана комад је играп три стотине и једанаест пута у Порт-Сен-Мартену.

»Сирано д Бержерак« био је проглашен за ремек дело.

Србољуб Митровић.

ФИЛМСКЕ НОВОСТИ

Ракел Мелер, позната из »Кармена«, креираће улогу Венелозе, по роману шпанског писца М. Коротера.

Парамунтова звезда, Бебе Дањелс, ће марта месеца посетити Европу. Она иде прво у Берлин, а затим у Париз.

Баримуров живот.

Он је сликар, драмски и филмски глумац. По народности Енглез и један од најбољих драмских глумаца у Енглеској. У младости је сањао о сликарству и обожавао је своју кичицу. Обилазио је галерије и проучавао старе слике. Веровао је да пут његове славе води сликарству. Али једног дана, не знајући како, постаје драмски глумац. Доцније добија ангажман у Холивуду. Сада више воли филм од позоришта, јер налази да филмска уметност има више нијанса. Публика у позоришту само слуша глумца а не може да види његова ситне мимике на лицу. У филму глумац више преживљује, јер мора гестом и мимиком га говори.

Баримор још није начисто, да ли је требао да се посвети сликарству, и да није учинио грех према тој уметности, што се посветио глуми. У слободним часовима увек мала. Не воли много интервју-е с новинарима. И често пута задоцни за интервју.

А ништа није чудно да закасни и у студио.

Бечка играчица Ла Јана из ревије »Све за љубав.«

Американка данас даје тон моди

Свеже американке, наметнуле су Европљанкама, чежњу за бодрим, крепким и еластичним телом, као што је сво у костиму за кукање једно Парамунтовог »стара«. За десет година неосетно је створен један нов тип Младе жене.

Мешавина европских народности у Америци, прилагођавајући се новом животу и клими, створила је један свеж тип Американца. Американка се развила у једну фину силуету, са ведрим и насмејаним плавим очима, у којима има више детињарије, него кокетерије, јер су се сви мушкарци у Америци трудили, да угоде том лепом идеалу, који се зове Американска жена.

Ритмичке игре, пренесене из Европе, нашле су много бољу средину за свој развитак у Америци. Дон их у Европи у почетку занемарују, дотле се пластичним вежбама поклања у Америци велика пажња, јер у тој земљи почиње да се гаји спорт, а за спорт је потребно имати лепо и здраво тело. И по свима већим центрима оснивају се ритмичке школе. Таквим физичким васпитањем, Американка добија фине линије, и она у том правцу развија и свој укус у моди, трудећи се увек, да истакне лепоту свога тела.

Данас се на филму најбоље види разлика између америкаиске и француске моде. То ће рећи између Холивуда и Париза. Та два града боре се за првенство елеганције, и у последње време Париз се боји, да Холивуд не постане арбитер елеганциарум. Америкаиске филмске глумице боље се облаче од париских. Лепота тоалете у вези је са естетском линијом тела, која је код Американки врло грациозна, да многе глумице имају витхост нимфе и свију оних лепих митолошких женских бића и богиња, које су освајале својим змијастим облицима. Американка неће никад да прикрива своје тело разним пановима и детаљима на хаљини. Зато је код америкаиске моде врло ефектна лепота линија, док се код париске опажа лепота детаља на хаљини. Американка највише воли на филму црну хаљину од сјајних крепсатена, који се преливају. Али та црнина се упија у њену линију, оцртава све облике, и њено тело се пресијава у тој сјајној тесној хаљини, као тело нимфе кад изађе из воде. Због тога Американка воли и сребрне и златне ламе, јер оно најлепше истиче њену линију.

Пола Негри је уметница у облачењу. Она стилизује хаљине, и таква тоалета је најсимпатичнија, нема сезону, нема промену, већ је нешто чисто индивидуално филмске звезде, и нешто што ће се гледати са усхићењем и после две године. У свакој хаљини Поле Негри осећа се психологија њене улоге. И опажа се да воли симфонију црног и белог, јер она је у хармонији са њеном црном косом и бледим лицем.

Ме Муреј воли ваздушасте беле боје, које је окружавају као Салому, и кроз те прозрачне материје осећа се њена силуета. Она је увек уметничка слика на филму, и даје утисак нежних Грезових девојака.

Американка се труди, да у спортском костиму буде витка и елегантна, у поподневној хаљини заводљива, а у вечерњо заносна и чаробница.

Француска глумица не уноси толику психологију у своју тоалету. Игет Дифло је елегантна, лепа жена, али тоалете јој нису уметничке. Лили Дамита, са својим грациозним телом, почиње да подражава америкаиској линији. И зато њени филмови имају успеха. Париска глумица приказује на филму моду париских салона и журнала, и моделе, кави се виђају и на улици, и који ће остарети чим прође једна сезона. А америкаиска глумица увек пружа једно изненађење са својом тоалетом, нешто оригинално, што се не може видети, и на тај начин она ствара спацијалну и оригиналну моду америкаиског филма, која се ишчекује, као неко уметничко дело.

Немачка глумица, уопште не уме да се обуче. Њена вечерња, перлирана хаљина увек је као неки правоугаоник на њој. И ни једна не може да замисли себе без неког украса од перја. Још је најелегантнија Марија Корда. А Немица не уме да се обуче зато, што није довољно спористкиња. Спорт израђује глумици линију, а свака жена, која има ритмичку силуету, труди се да не маскира те своје драги.

Мир-Јам.

Размишљања младе девојке пред венчање 1928. г.

Моје пријатељице пуцркаће од муке, кад чују да ме је он верио. Њихова прогноза је била, да да се ја никад нећу удати за за њега. Али сад побеђује женска стратегија. Изгледа да сам ја била највећи стратег.

У љубави имам успеха, можда зато што имам довољно и искуства. Не могу рећи да њега више волим од оних мојих ранијих флертова. Напротив, изгледа ми да сам све остале више волела. Али кад око једног маринца жене ломе копља, онда не постаје интересантнији, иако је некад, у суштини, прилично безначајан. Али и сви мушкарци немају подједнако »шанса« у љубави. Мој вереник је један од оних, који има шанса код жена, и зато сам хтела да га освојим.

Брак је законска удаја, а данас се већина девојака удају пре брака по неколико пута. Ја сам се удавала двапута. Прва удаја ми је донела највише среће и разочарења. Али то је потребно, јер ме сада ништа неће изненадити у овом законском браку. У верност мога будућег мужа не верујем. Нећу претерати, ако кажем, да деведесет и седам од сто мужева варају жене. И сигурна сам, да ја нисам извукла један згодитак од та три.

Не бих се могла заклети ни у своју верност. Жени су потребна освежавања. Па ја сам га преварила откако смо верени. То није било намерно, већ случајно. Испраћао ме је Н. до куће. То је један од мојих ранијих флертова. Он се необично радује мојој удаји. »Шта се ви толико радујете«? питам га сасвим наивно. »Ах, тек ћете онда бити привлачни, кад будете госпођа«. »Гле, а зар сада као госпођица, нисам привлачна«, кажем ја. »Догод носите ту мрежу, за хватање лептира, који се зове муж.... ви сте опасни. Удата њена је безопасна.«

И тада се догодило нешто..... Само шапатом... Изљубио ме је..... Најзад, пољубац је наиван догађај.

Вратила сам се кући са осмехом. Обешењак је тај Н. Ако будем флертовала у браку, он ће бити мој први флерт.

Јуче сам мом веренику казала: децу нећу у браку. Још би само она требала. Да искварим фигуру. Па после ја седим и чувам децу, а он скита. Хвала лепо. Овако ћемо обоје да скитамо.

Проучавам врлине мог вереника. Савршен је козер у друштву; фрак му сјајно стоји; елегантно игра танго, али ми се највише свиђа код њега — галантност.... Није циција сваког дана ми доноси понеки поклон. А ја увек показујем мојим пријатељицама.... Знам да су у стању тада да експлодирају. Само сам врло опрезна. Никад их не остављам у соби саме с мојим вереником. Ко зна шта би му дошапнуле о мени. Пријатељица је у стању да вас кроз комплимент оговара. А не би ме изненадило, ако би му нека пала у наручје. То ми користе савети једне моје другарице. Она каже: »Моју веридбу су покварили моје интимне пријатељице. Док ја спремам чај у трпезарији, дотле се оне љубе с мојим вереником у салону.

Само ме једно занима: Како ли ће оне примити то изненађење, кад дозна прве вечери да нисам — девица.....

О свему сам размишљала, и сад сам га ухватила у клопку. Мираз је тата метнуо на моје име. Ако почне да прска, ја ћу му рећи: »Изволите, тражити развод брака.«

А уверена сам, да он неће то учинити. Којешта, због једне маленкости, да изгуби мој мираз.

Идеални тип младе Американке нашег доба.

У сваком случају, ја сам у добитку. Ако буде културан човек, онда ћу се звати његовом госпођом. Ако се покаже неки простак — онда ћу бити распуштеница.

А мој флерт Н. каже: »Распуштеница је премија међ женама«.

У осталом, то су само моје претпоставке, а можда ће ми успети да се прошверцујем.... као потпуно исправан пакет.

То није немогуће.

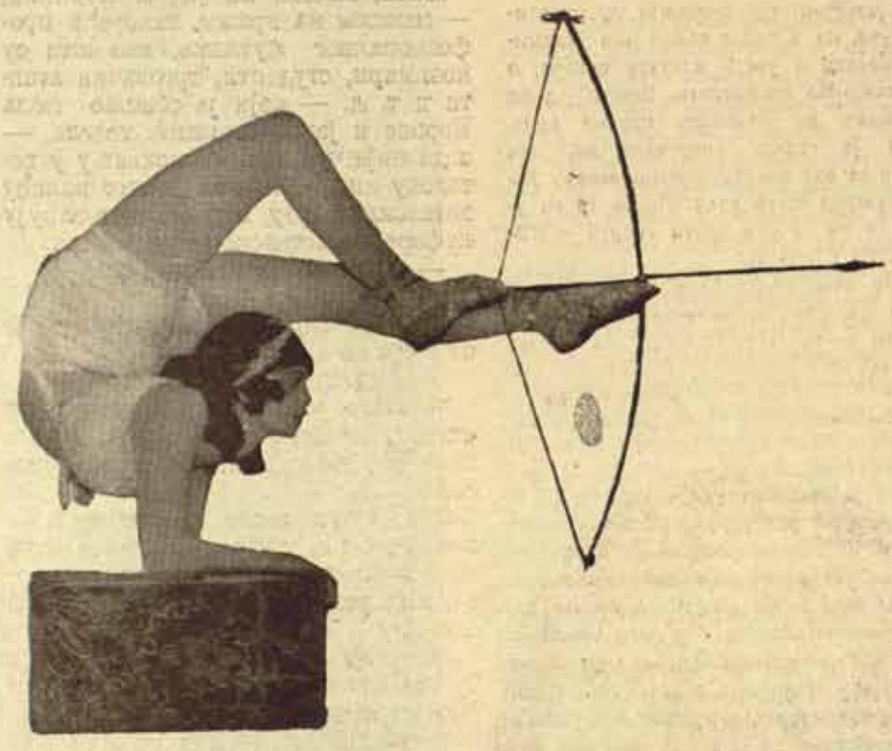
Мушкарци у двадесетом веку, и поврај све своје рафинираности, за понеке ствари глупљи су од мушкарца у осамнаестом веку.....

Срце женино није више романтично

Колико је људско тело постало еластично види се из ових покрета.

КАКВО ЈЕ СРЦЕ ДОБРОГ СПОРТИСТЕ?

У једном од прошлих бројева нашега листа ми смо донели чланчић:

»ДА ЛИ СПОРТИСТЕ УМИРУ РАНИЈЕ НО ОСТАЛИ ЉУДИ?« —

а сада доносимо овај чланчић под горњим насловом, — као допуну првог чланчића, — у коме се налазе неколико корисних излагања о спорту, спортистима и утицају спорта на организам, у првом реду НА СРЦЕ спортисте.

Тело и организам једног спортисте личе на локомотиву, која има задатак да воз стави у покрет; потребан је угаљ, који гори под високом температуром. Слични односи владају и у човечјем телу. Да би се кретао — човеку су потребне енергије, које добива храном и спавањем. Сваки мишић, који изводи један покрет, троши један део кисеоника, кога добива од крви. Сем тога, он троши и хранљиву материју, која је делимично сачувана у самим мишићима, где је унапред депонована. При једној акцији мишића потребан је кисеоник и, са порастом рада мишића, потребан је квантум крви. Кисеоник производе крвне ћелијице. При нормалном стању мишићног ткива, човечје срце производи у једнмо пулсу 60 кубних сантиметара крви, при чему у минуту има око 80 удара.

ТО ЈЕ СТАЊЕ И ЕНЕРГИЈА СРЦА КАД ТЕЛО МИРУЈЕ.

Али кад се један мишић напне, онда он, природно, захтева већи напор крви; срце њу даје на два начина: Или се оно чешће шири и према томе брже куца у минути, или појачану акцију мишића оно савлађује тиме, што се СНАЖЕЊЕ шири, те свака контракција даје више крви. Убрзани и повећани број удара последица је ове снажне акције срца. Али, то има и своје ШТЕТНЕ последице. Пошто на тај начин мождане вијуге могу да, у даном тренутку. остану без крви, те човеку позли или падне у несвест. Сем тога, међу спортистима има и таквих, чији крвни систем није без дефекта; пошто је њихов пулс увек убрзанији, они се не би смели препустити утакмицама, јер у том случају дејствује сујета и завист, —

УСЛЕД ЧЕГА СРЦЕ ДОЛАЗИ У НЕМОГУЋНОСТ ДА САВЛАДА УЗБУЂЕЊЕ.

Овим и оваквим спортистима треба препоручити ЧИСТО МЕХАНИЧКЕ ПОКРЕТЕ, да би навикли своје срце на правилно функционисање и при појачаној акцији мишића. Ту су, у првом реду: Гимнастичке вежбе и лака атлетика. Све док се не уклони СРЧАНА НЕРВОЗА, ти спортисти се не смеју припустити утакмицама.

Ево још једне погрешке, коју спортиста може да учини према свом срцу: Има у срцу понеки мишић, који није увек еластичан. Да би дало више рада, срце се рашири, узме више крви, и не може тако лако и брзо да се понова стегне. Наставили се тај рад, успркос тога дефекта, — јавља се оболење срчаних мишића или настају погрешке на ширењу и стезању срца. Прва последица тога је

ПРОШИРЕЊЕ СРЦА И СЛАБЉЕЊЕ ЊЕГОВЕ ЕНЕРГИЈЕ.

Код спортисте срце не сме бити веће од нормалног.

СКРОЗ ЈЕ ПРОГРЕШНО МИШЉЕЊЕ: ДА СПОРТИСТА МОЖЕ И МОРА ИМАТИ ВЕЋЕ СРЦЕ.

СРЦА СПОРТИСТА СУ ОБИЧНО СЛАБА СРЦА.

Спортиста често пута осећа непријат-

ност ради срца; чини му се као да има неко тешко клупче у прсима, тешко дише и т. д. Нажалост, лаику је тешко да одмах запази »Спортско Срце«. Такво срце треба гледати на Рентгену, провежбе му ухватити контуре, па и после вежбе или утакмице прегледати и узети контуре поново, а затим пажљиво посматрати. Пошто једино лекар може да правилно проучи срце, дужност је сваког спортисте да, пре него што се ода спорту, повери лекару детаљан преглед свога срца. Лекар ће га упутити да ли се сме одати спорту и КОЈОЈ ВРСТИ СПОРТА.

Једино тако спорт ће ојачати снагу и енергију срца, те оно неће бити слабо, као што је то веома често и, нажалост, превиђен случај. —

»МЕД. РЕВ.«

Најлепши кучићи који су добили награду за лепоту на скорашњој изложби у Берлину.

КАКО ХОТЕЛСКА ПОСЛУГА ДОСТАВЉА МЕЂУ СОБОМ УТИСКЕ О Г. ПУТНИЦИМА?

Нема, ваљда, ни једног путника, — мислим на правог, такорећи професионалног путника, као што су новинари, студенти, трговачки агенти и т. д. — који је обишао пола Европе и једно стотинак хотела, — а да није чуо, при записивању у хотелску књигу, овакав диалог између хотелских слугу, кад ови истоварују куфере из хотелског аутомобила:

— Ево опет једног циције!

— Где?

— Погледај само ова куфер: то је за госта из собе 49.

— Видим. Па шта?

— Како: »па шта«? Зар не видиш етикету из минхенског »Континентала«? Зар не примећујеш како је залепљена?

Онај други загледа етикету и — према земљи, у којој се диалог води — или слегне раменима, или отпљуне, или рекне »пфуј«! А буде, па и опсује!

Међутим, мало има путника који су тај диалог разумели. А ствар је сасвим проста: постоји један интернационални кодекс између свих портира и собара помоћу којег они један другог извештавају о надлежности или пикртости појединих клијената. По начину, на који портир једнога хотела залепи на клијентов куфер хотелску етикету, — портир другог хотела познаје да ли тај клијент даје велику или малу напојницу, — или је уопште и не даје!

— Па како се то може познати?

— Прво и прво, и на не знам! — добиће одговор од мене. — А друго и друго, чак и кад бих знао, не бих рекао, јер то је, у неку руку професионална тајна.

Г-ђа МАРИНОВИЋ са сестром и г-цом МАРОМ ЂУКИЋ у костиму косовке девојке.

Г-ђа Анка Гођевац, публициста, одржаће 9 марта на Универзитету, предавање о овогодишњој награђеној личности Нобеловом наградом, г-ђи Грацији Деледа, италијанској списатељици.

ЕЛЕГАНТНИ СЕРВИЗИ

су понос сваке добре куће, — домаћице, ако хоћете врло лепе и модерне разне сервизе да купите добро и јевтино, онда је за Вас корисно да посетите највеће стовариште стакла, порцулана и кина-сребра

Косте Малушевића

БЕОГРАД

Краља Милана ул. 53. (до Старог Двора) и Његушева ул. 27. (Цветни Трг).

КРАЉ. ДВОР.

ОПТИЧАР

С. ШАЈКЕСОНОВ

БЕОГРАД — Теразије 32

Зграда „Анкер". Телефон 24-33

једина специјална оптичарска радња

ВЕЛИКИ ИЗБОР:

ЦВИКЕРА, НАОЧАРА, ЛОРЊОНА У НИКЛУ, ДУБЛЕ И РОГУ. САВЕСНА ИЗРАДА ПО ЛЕКАРСКОМ РЕЦЕПТУ. БАРОМЕТРА, ТЕРМОМЕТРА И АРЕОМЕТРА »*Zeiss-Punktal*« СТАКЛА, ФОТО-АПАРАТА И МАТЕРИЈАЛА.

— СОПСТВЕНА РАДИОНИЦА —

СВИ ОДЛАЗЕ З АХОЛИВУД: Камила Хорн на холивуд. станици.

БЕЛА МАНТИЛА: Шпањолка Ракел Мелер у националном костиму свога завичаја.

Један забрањени филм

Филм зора *(Dawn)* изазвао је читаву дипломатску полемику између Немачке и Енглеске и на личну интервенцију г. Чемберлена, енглеског министра спољних послова, онемогућен је у приказивању. Филм је донео мученичку смрт Едит Кавел, енглескиње, коју су Немци затекли у Белгији, извели пред ратни суд и стрељали врло грубо. Госпођа Бодар, чију слику доносимо, била је другарица несрећне енглескиње и тог времена ропства и сада је сама играла у филму ону исту улогу, коју је у животу препатила. Филм је скинут са репертоара енергичном интервенцијом немачких власти

Шта се снима у Америци, Немачкој и Француској

Нови филм »Симба«, који је сниман у Африци, приказиван је у Њујорку.

Том Микс, чији је уговор са Фоксом при крају, отпутоваће у Аргентину у јулу, да закључи уговор са једним другим предузећем.

Најновији филм Глорије Свансон зове се »ЛА ПАКВА«. Режисер је Фред Нибло.

Ернест Љубић режираће један филм за Јунјтед Артист, где ће играти главну улогу Баримур.

Мерни Кенеди поново ће бити партнерка Чарлу у његовом филму, који сада спрема.

ШЕХЕРЕЗАДА, немачки филм, који режира Волков, приводи се крају. Ту игра Светислав Петровић, поврај Колина, Гастона Модо-а, Фернанде Албани.

Сад Немци спремају ТЕРЕЗУ РАКЕН од Емила Золе. Терезу игра Гина Манес.

Французи ће снимати СОНЕТУ ПАТЕТИК по музичком делу Чајковског.

Можухин се верио

Ових дана Можухин се верио са данском филмском глумицом Петерсон, која игра једну од главних улога у ШЕХЕРЕЗАДИ.

Најновији религиозни филм о распећу Исусовом.

Антонио Морено са својим фаворитом, кад напушта студио.

Воја Ђорђевић наш холивудски уметник, у новој улози »Брата Марка« у филму »Манастир.«

Антонио Морено изван студиа

Живот холивудских уметника је једна смеша илузија и реалности. Једног дана уметник је у студи-у бандит, а увече постаје савршени џентлмен, или игра као најбољи играч чарлстон и танго.

Антонио Морено обожава те контрасте филмског живота. Одличан је друг, и воли да организује са својим пријатељима излете или лов у велике калифорниске шуме. Велики је спортиста, и више пута однео је победу на пливачким утакмицама. У Санта - Моникo или Санта - Каталина.

Једног дана у студију имао је интересантан двобој бичем са Роj д' Арсијем, у филму са Гретом Гарбо. У колико је Морено имао симпатија за Грету Гарбо, исто толико антипатије за Гај д' Арсија. Дуго је морао Морено да се вежба бичем, док се спремио за двобој. А Гај д' Арси се трудио са своје стране да не изостане иза њега.

Двобој је био истинит као у животу. Јер кад се свршила та сцена, д. Арсија су морали да однесу у болницу, а Морено је имао завој на очима четири дана.

У приватном животу Морено је врло симпатичан. Говори толико и љубазно, а плаши се журналиста, кад дођу да га интервјуишу, и за време разговора очи му блистају необичним сјајем.

Увек сања о својој Севиљи, где је рођен. И покрај тога што је уметник на филму, он је и песник. Зато може да буде добар љубавник. Оженио се једном отменом дамом али ипак, добија масу писама од жена свију делова света.

»ЗЕЛЕНА ПЕРИКА«

По чувеном роману принцезе Бибеско, Ж. Касамбра је створио сценарио за »Зелену Пероку«. Главне улоге играју познати француски глумци: Пиер Бачефи, принцеза Л. Кочаки.

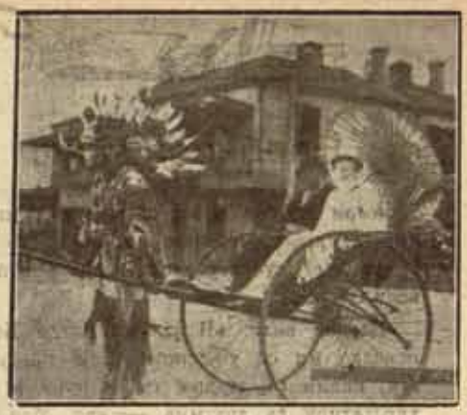

Колин Мур и Џен Микел у филму »Орхидеја и Хермелин.«

МОДА

Две лепе пролетње тоалете за по подне.

На далеком Истоку господе радије седаіу у ова колица него у аутомобиле.

Спортске вести

Београд је остао са још једним игралиштем мање. Игралиште »Јединство« већ се руши и на њему се више неће играти. Заиста штета.

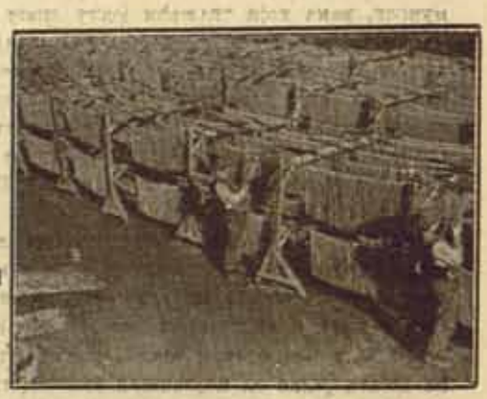
—

»Сокол« које поседује игралиште на најлепшем месту, у Кошутњаку, намерава да подигне покривене трибине како би публика била обезбеђена од непогода. Временом »Сокол« намерава да направи кружне покривене трибине — Стадион.

—

Радови на новом игралишту Б. С. К. напредују. Терен је већ готов, а ускоро ће се почети са дизањем трибина. У идућем броју наш ће лист донети неколико снимака са рада на терену и мало опширнији извештај о новом игралишту Б. С. К.

— Живе рибе трпе од морске болести кад се превозе у железничким вагонима. Стога се сада гради један засебан тенк-вагон, који искључује љуљање, за преношење разне рибе у нови Акваријум у Чикагу који кошта само 3,000.000 долара!

Макаронска поља. Огроман простор је испуњен извешеним макаронама које се суше и спремају за паковање.

ЉУБАВ

— Фред Бекелман —

Била се већ спустила ноћ кад у станицу уђе воз којим је допутовао Роберт Кларет у ловачком оделу. Та два дана проведена на чистом ваздуху у сјајној шуми која је била румена од октобарског сунца, раширила су му плућа. Први умор био је прошао; он се осећао лак и расположен.

У тренутку кад је хтео да се попне у кола приђе му једна стара продавачица новина.

— Изволите новина, добри мој господине.

Роберт јој даде нешто ситног новца што је имао у џепу, узе новине и несвесно их тури у џеп.

Сад је хитао кући.

— Моја писма! рече он улазећи своме слузи.

Било их је седам или осам. Он међу њима спази једно мало, које га једино занимаше, отвори га и прочита брзо сав срећан. Прочита та још једном па онда расејано прегледа осталу пошту.

Он хтеде да скине ловачки капут, и тада наиђе у џепу на згужване новине. Разви их и поглед му паде на крупно штампани натпис: „Крвава супружанска драма". Ма да га такви натписи нису много привлачили, он звиждукући прочита чланак. Нежни муж, који је био отишао на пут добио је анонимно писмо да га жена вара, изненадно се вратио, вребао је своју жену и видео ју је кад је ушла у кућу свога љубазника. Он сав револтиран, уђе за њом и у наступу гнева избацио је на грешницу два револверска метка, промашио ју је, али је трећим метком смртно ранио њеног љубазника. Трагични случај, али ни мало необичан.

* * *

Али Роберт одједном јаукну од бола. Једна белешка у рубрици „последњи час", давано је имена учесника ужасне драме. Муж убица звао се г. од Малеваса.

Роберт грозничаво дохвати новине које су му биле испале из руку, и прочита чланак поново, наглас. Није могао да верује својим очима; то је било очајно, ужасно, невероватно.

Писмо које је малочас прочитао било је од Берте од Малевас, од те исте жене о чијој су срамоти новине сад јавно писале.

Њега је силно заболело њено издајство, које је тако случајно дознао. Од пре године дана Роберт је живео ње ради. Он је мислио да и она њега воли колико он њу, а сад је видео да је љубав била најгадније претварање.

— Али зашто, зашто је то учинила? узвикивао је Роберт детињасто, као што чине други људи кад виде да су преварени. Чега јој је био мало? Какво би оправдање могло да наведе? Мисао му је ишла у свим правцима брзо као муња. Мужев поступак причињавао му је неко чудно задовољство, је се сад осећао мржњу према томе непознатом супарнику. Па онда му изиђе пред очи страшан призор. Берта очајна, запрепашћена пред срамотом која ће сад пући на све стране. И он се стресе и прошапута:

— Јадница!

Али је опет поче проклињати. У рукама му је било њено љубавно писмо! Она га је можда писала кад се спремала да дође на састанак са другим. Могла је да буде тако страховита ладнокрвна да му шаље лажни доказ своје љубави мислећи на другог љубазника коме ју је водила њена изопачена ћуд!

Ако како је за свој грех кажњена, и како је понижена!

Роберт је у томе горко уживао, а у исти мах му се чинило да је дошао крај његовој младости, јер више ни у што није могао веровати кад је таква љубав, као што је била његова, дошла до таквог разочарања.

* * *

Међутим, није могао да остане код куће. Осећао се изнемоглим; те новине су му пекле прсте... Он се диже и пође да се обавести, пун страха, као да се надао да оно што је прочитао у новинама неће бити тачно...

Почело га је обузимати силно сажаљење према јадној жени. Мислио је шта је све она морала препатити од онога тренутка... Тај муж, који је био жељан освете, који је покушао да убије своју жену, рећи ће без сумње, да би се оправдао, како ју је волео. И Роберту сад изиђе пред очи бесмисленост такве одбране.

Зар волети значи само мислити на увреду, бити саможив, и убити жену само зато што се човек у њој разочарао?

Зар истински волети не значи заборавити себе сама, бити готов на сва искушења, на сва пожртвовања? Без тога бескрајног сажаљења љубав би била само гадна жеља.

Берта га је без сумње срамно преварила. Али је свакако ипак достојна сажаљења. Има ли човек права да осуђује док не продре у тајне једне душе?

...Берта се била склонила код неке своје пријатељице. Кад виде Роберта она му приђе преклињајући.

— Кад бих могла да вам кажем, муцала је бедна жена, плачући горко... Кад бисте знали...

— Ја знам, одговори Роберт, да сте ви несрећни и да мој бол треба да ишчезне пред вашим. Стојим вам на услузи, располажите са мном како хоћете.

Најбоље

ТАМБУРЕ

фаркашевог и сријемског система прави и уз јемство равашиље стара и позната творница тамбура

STJ. M. GILG

SISAK br. 3. (Hrvatska)

Цијеник тамбура шаљемо свакоме на захтјев бадава.

А и како да буде друкчије, кад сат не ваља! Заштити себе од овакове судбине, па купи себи сат код ове стручне урарске тврtke, која посеђује у Швајцарској властиту творницу сатова, те је само зато у могућности, да продаје праве швајцарске сатове готово

уз изворне творничке цијене

Џепни сат Бр. 100 Анкер-Ремонтоар-Роскопф добијете за циглих 49 дин. 60 п., будилицу Бр. 105 са поуздаким швајцарским анкеровим стројем уз трогодишње јамство за циглих 64 дин. 20 п.

Suttnerovi сатови са заштићеним маркама IKO, OMIKO и AXO, који се могу добити у разним цијенама, од злата, сребра, никла, уживају свјетски глас.

Многе слике ових сатова, сатова-наруквица, ланчића, прстенова, наушница и сву осталу златнину и и сребрнину, као и корисне дарове, прикладне предмете дневне потребе, садржи велики красни луксузни цјеник, који се бесплатно разашиље свакому, тко га затражи од

Svjetske kuće satova H. SUTTNER u Ljubljani br. 965.

У ДУХУ ВРЕМЕНА:

Даме са псетанцетом

Сретох на улици моју драгу пријатељицу, иначе глумицу, госпођицу Андерсон. Пошто смо неколико минута ћаскали, позовем је на доручак, јер сам била слободна тога дана. Шетале смо извесно време главном улицом, док се поред нас пролетали трамваји, аутомобили и кола са једне стране, а гомиле света са друге. Моја пријатељица је била елегантна као и увек. Она је носила испод руке једног малог пса.

— Од кога сте добили то златно псетанце? питах је, гледајући га при том, знајући да она воли псе.

— Ах, добила сам га за рођен дан од брата. Није ли сладак?

Баш хтедох рећи: »дражесно псетанце!« али се предомислих и рекох: »Величанствено изгледате шетајући са једним малим псом испод руке.«

Ми смо стајали, чекајући да прође једна поворка аутомобила. Две даме прођоше поред нас, а једна рече: »Види како је мило псетанце!« »Да, сасвим лепо, одговори друга.

Врло је досадно шетати се са дамом, која води са собом пса, пас заустављa ход. Зато бејах захвална госпођици Андерсон што је она свога пса носила у место да га води.

У осталом цело је било ћутљиво. Изгледало је да је сасвим безвесно. Постепено смо се приближавале једном ресторану, у коме сам ја била позната. Љубазна гардероберка запита моју пријатељицу да ли хоће да преда пса на чување. Госпођица Андерсон се насмеја и рече: »Хвала, не!«

Андерсонова задржа пса испод руке и ми се упутисмо кроз узани ходник ка трпезарији. На сред ходника сретосмо гађу, који бесно упиљи очи у пса и заборави да нас поздрави. Кад смо га прешле, чух ја где он виче гардероберки: »Ова је особа унела једну псину у трпезарију! како сте смели то да дозволите.« Ми заузмемо један сто за четири особе, а госпођица Андерсон да би наљутила келнера, постави пса на једну столицу на којој он остаде сасвим миран. »Пустите га под астал«, рекох ја. »Не« рече она, можемо га случајно нагазити. Тада дође један одлучан келнер, шчепа пса за шију и изнесе га.

Остали су гости гледали и било би им највеће задовољство да су могли запљескати и викнути браво. Али госпођица Андерсон се понашаше сасвим чудновато. Диже се са свог места и повика уплаканим гласом: »Господин је украо мој новац! Задржите га.«

Ја ухватих госпођицу Андерсон за руку и посадих је на столицу. »За име божје, само никакве испаде овде у локалу«, рекох.

Ситуација је била врло неугодна, али се она одједном промени, када се келнер поврати носећи пса за реп и за уво, посади га на астал и рече: »Молим за извињење, мишљах, да је било право!« Госпођица Андерсон, која се у неколико умирила, погледа га презриво и ухвати псетанце за леђа. Она повуче једну малу алку, на што се леђа отворише. Она извади из њега марамицу, пудер, руж и огледалце. Она брижљиво дотера свољашност и нареди да нам се донесе доручак. Ми смо мало говорили о псу, али госпођица Андерсон рече, да она има једну таку исту мачку код куће, а да је једна њена пријатељица поручила таког зеца из Париза. Израда је гарантирано савршена и пореза на псе не треба да се плати. Види се да и животиње иду једној ренесанси у сусрет.

М. Вајс.

Енглези забрањују пудерисање...

Али не свакој дами, већ само дактилографкињама.

Неко је био беспослен у канцеларији, и хтео је да израчуна, колико пута се пудерише дактилографкиња. Дошао је до статистичких података, да се свака пудерише четири пута у једном сату. Најмање је потребно два минута. А некад и више. И кад се све сабере, излази, да се изгуби дневно један сат за пудерисање.

Зато је издата строга наредба у једном енглеском предузећу, да за време рада ни једна дама не сме да отвори кутију с пудером.

Да ли су на то уложиле протест дактилографкиње, још се не зна.

Интересантно би било израчунати колико се утроши сати на пудерисање на пример, у Министарству Финансија, где је највише чиновница.

Али нема ни једног шефа, који би се смео усудити да изда такву наредбу, као у оном енглеском предузећу. Јер онда ни једна чиновница не би погледала шефа.

Лекарева сплетка

Персијски Краљ Кир обратио се био једном приликом Мисирском Краљу Амазису с молбом, да му пошаље очног лекара из Египта, пошто се нешто неосећа добро у очима, а тада су египћански лекари били на гласу. Амазис му испуни жељу и пошаље му једног лекара, али лекар, који је морао да се растане са породицом и да крене на нову дужност, веома се наљути на Амазиса и одлучи да му се освети, како тако.

Кад је Краљ Кир умро и на престо дошао син му Камбиз, посаветује му лекар, да запроси кћер краља Амазиса, ма да је знао да се та просидба Краљу Амазису неће допасти; а знао је и то, да ће Камбиз, ако му се просидба одбије, заратити са Египћанима. Тако је и било.

Амазис је хтео да подметне кћер претходњег Краља египатског, Камбиз то дозна, наљути се, подигне врло велику војску, пође на Египат и — покори га.

И тако је Египат, који је много година био силан и моћан, изгубио своју самосталност, — благодарећи сплетки једног — лекара!

Џон Џилберт

Џон Џилберт је један од најбољих глумаца за типичне улоге. Џон би могао с правом рећи, да је за њега »цео свет« позорница, јер је заиста већ глумио на позорницама по свим крајевима света.

Рођен је као син глумца и глумице, па је према томе јасно, да су га родитељи хтели дати за ма штогод, само не за глумца. Тако је дакле мали Џон, чим је ступио у основну школу, показао велику вољу за глумом. Кад је свршио основну школу ступио је у Војну Академију у Калифорнији, у Сан Рафаелу. Али није дуго био у војсци. Већ 1915 године појавио се у граду филма у Лос Анђелосу, где његова каријера и почиње.

Испрва је био статиста. Неколико година доцније добио је прилике да наступа у већим филмовима са Мери Пикфорд, која онда није била тако чувена и славна као данас.

Поред игре на филму Џон Џилберт се одао и писању сценарија за поједине љубавне комаде, а доцније одао и режирању, док није до пре две године ангажован од Метро - Голдвин - Мајера.

У улогама које је добијао у овом друштву, биле су за њега од врло великог значаја, тако да је он данас један од најпопуларнијих и најсимпатичнијих љубавника филмског царства.

Незаборавне су његове улоге у »БИГ ПАРАДИ« са Рене Адоре и у »ЧЕРГАРИМА« са Лилијен Гиш.

ШТА МИСЛЕ ТЕЛЕФОНИСКИЊЕ

О београдској публици

По седам, осам сијалица, блесну у исти мах на апарату. Зоуни се мало и највештија телефонискиња, али она брзо даје везу зеленој и црвеној сијалици, јер су то званичне везе министарства и полиције.

Звоњење, лутње, трдње, читав џазбанд јечи у њеним ушима од тих разноврсних гласова који морају да додирну њену бубну опну.

И телефонискиња је већ навикла да распознаје карактере и професи је на телефону. Она има своје мишљење о телефонској публици и свима онима којима је телефон службена потреба, или трговачка, а некад атракција. Осети она по звоњењу да ли је нека катастрофа у кући.

Београдски домаћи телефони одмарају се ноћу. Али кад изненадно звоњење из неке куће тргне телефонискињу из најслађег сна, она зна да је у кући нека несрећа.. пожар или болест... или седељка...

Зато је и лекар нервозан на телефону.

У министарствима је страшна телефонска збрка, јер имају и според них веза, и телефонискиња не осети кад је прекину.

Госпође су нестрпљиве на телефону. Три минута чекања, то је за њих три сата. И тек се чује иронично питање: „Госпођице, јесте ли до ручковали?"

А госпођица телефонискиња одговара хладно: „Јесам, госпођо". А у себи мисли с горчином: „Како су бесне те даме. Кад би она заузела моје место на телефону не би издржала ни један сат у овом хаосу.

Заказивање рандеву-а позна се чим је тихи глас. О љубави никад се гласно не говори преко телефона, већ шапатом.

После дванаест сати разговарају највише келнери портири и собарице.

Шегрти су страшно дрски и грде телефонискиње. Али је у београдској централи озлоглашен и један београдски песник, који је имао срца да оплаче у песмама све хероје и рањенике, али нема ни мало срца за телефонискиње.

Новинаре и редакције хвале телефонискиње. „Они раде са нама, стрпљив су и разумеју наш посао. И ми се с њима слажемо као с друговима. Некад ми њих наљутимо, некад они нас, али ми се брзо измиримо, јер знамо да је њихов и наш посао испуњен нервозом".

Дању је лакше седети испред апарата, али ноћ је тешка. Она искида све нерве, а сваке шесте ноћи понавља се то нервозно бдење испред апарата. И за ноћно дежурство телефонискиња добија *шест* динара... А да ли је то довољно да плати у вече и изјутра кафу и вечеру, нико је не пита.

Продаја заоставштине Клод Франс

На вратима собе бр. 2, париског хотела Друо, стајала је жута плаката, одприлике, ове садржине:

»Посмртна продаја намештаја, накита и хаљина Г-ђе Клод Франс, велике филмске уметнице. Врло леп намештај и одело, кревetско и доње рубље, дивне бразлете, скупоцено прстење, вечерње тоалете са хермелинском и дабарском огрлицом. Бели, лаковани, кревет а ла Луј XV. Грамофон Г-ђа Делвинь, извршитељ«.

Ови кратки огласи лицитационих продаја врло често, у две-три речи, казују по какву страховиту свакодневну трагедију. На жутом летку собе бр. 2 има света, и помало наивног величања у уметничком имену звезде, и календар њеног сретног живота, у коме су дани и тријумфа обележавани поклоницу и мистерије, малог, белог кревета ове младе жене, и опасног сентиментализма грамофона, и, најзад, уништавања, продаја, после једне суве, али великог значења, речи, смрт. А Г-ђа Делвинь, последња сродница Клод Франс, стоји на остради са комадом доњег рубља у десној и својим штапићем у десној руци.

У првим редовима, осим редовних ловаца окаизона, била је и гомила људи који се, обично, не виђају у хотел Друо, људи са профилима као на медаљама, са окоратницима упадљивих боја, жена са лицем спрженим фаровима. Разговарали су тихо, двоје и двоје.

— Ову бунду је први пут обукла на својој свечаној представи.

— Овај мантил је имала спимајући »Андре Корнелије«.

— Овај прстенчић од четири гроша више је волела но све друго бисерје и никада се није растајала с њим.

Понекад, када служитељ изнесе какву обичну стварчицу, али значајну због интимности са сопственицом, зачује се тек цифра, бојажљиво изговорена од понеког пријатеља.

Где су оне баснословне цене са чувених распродаја! Г-ђа Делвинь је за ситније ствари добијала једва по сто франака, највише. Три луја за ону малу гравуру, нарезану руком Клод Франс, можда још као девојчице, и стављену у оквир под стакло! Још један каприциозан гест звезде и стакло би било разбијено. Три луја! ах, то није ништа.

За одело и рубље цене су као за обичан окаспон. Накит ће постати анонимаи у новим кутијама.

Клод Франс, која је рођена далеко иза Рајне, која је дуго веровала у лепоту и срећу, која је, лудо и наивно, узела име тешко за ношење и која је једнога дана осетила сву ништавност свега тога, имала је право.

АМАЗОНКЕ ПРИРЕЂУЈУ ЈАХАЧКУ УТАКМИЦУ НА СТАЗИ: ПАРИЗ — КАН

Успех конкурс за »најлепшу амазонку«, који сваке године приређује Арман Масар, директор **»Слободе«**, већ нам је доказао колико и као брижљиво елегантне жене и девојке негују јахачки спорт. И да сада су париске амазонке јахале у Боа, сваког јутра, али је то била, само, једна здрава и пријатна забава, ништа више.

Сада, међутим, то се сасвим изменило. Неколико амазонки претендују да направе изванредан успех на пољу јахачког спорта, успех, који би им признали и најбољи јахачи; наиме, оне хоће да приреде трку на стази дугој скоро 1000 километара, од Париза до Кана.

Приређивачки одбор утакмице, потпомогнут од великих париских листова »Журнал« и »Слобода«, ангажовао је већ три конкуренткиње, Г-ђу Мери Феро, Г-цу Еди Вед и славну укротитељицу зверима Марту ла Корс. Остале ће, изгледа, у најскоријем времену бити ангажоване.

Потпун списак јахачица, дан и услови утакмице ,чија оригиналност осигурава леп успех у свима пређеним местима од Париза до Кана, биће накнадно објављени.

Кнез Милош и Мујино страдање

За време владавине Кнеза Милоша, било је забрањено, без озбиљне невоље пуцати. Али, неки Турчин, Босанац, не вермајући ћаурске заповести, шенлучио је путем и настрадао као нико његов.

— Доћох ти ја у црни Шабац — причаше Мујо друговима — и шћеде ми да се мало прошенлучим, па потегнем зубуру: пљас, пљас.... Однекуд десно се Коца Милош у Шапцу, па ти ме они његови гавази за мишке, па хајд пред њега.

— Шта си то урадио, Мујо?

— Ја, вала, пуцао у царево здравље.

— Не мере се пуцати у мојој земљи — одсече Милош.

— Мере! — велим ја.

— Не мере!

— Мере!

— Лези!

— Мени се не лијежке!

— Лези! — викну он и намигну на оне његове и они ме обалише, па удри. Али не бију по нашем адету, по табанима, већ по ђотки....

Декоративна уметност у Хрватској

Г-ђа Делари-Мардри, француска списатељица, која је пре извесног времена држала конференције у Београду и Загребу о вештини улепшавања, написала је по повратку из наших крајева, за угледни париски лист „Индустриска уметност", један врло леп чланак о декоративној уметности. Ми га овде преносимо.

Декоративна уметност! Та реч тако одрешито модерна, побуђује нас на помисао, да се ради у једној сасвим новој идеји, и заиста, декоратери данашњице су врло близу помисли, да су они пронашли нешто ново.

Али, пролазећи кроз Загреб, главни град Хрватске, бива ми јасно да је већ вековима цео тај предео Југославије живи у бризи да декорише своје пребивалиште, ма нечим најмањим. И та особина не среће се само код уметничког света и богатих аматера већ и код сиротих сељака, оних који су стално уз своју земљу а ни читати не знају, но који осећају неку праочинску потребу да своју егзистенцију улепшају. Није једино Етнографски Музеј у Загребу пуна ризница уметничких рукотворина, већ и најскромнији ентеријери сељачки, у околини вароши, има у обиљу таквих лепих творевина, које би се могле посматрати у излозима помодних радњи. Кстими које носе сељаци недељом па и сваким даном, изгледају као да су цртани Бакстовом руком и чини вам се да их је требао обући какав Нижински или Карсанова, да би могао одмах заиграти какав балет, по музици Римског-Корзакова или Стравинског.

Етнографски Музеј у Загребу, основан од г. Бержера а под управом г. Монтањона и изврсног сликара Вонке, приказује нам у својим огромним дворанама, врло лепо распоређеним, потпуну колекцију хрватских ношња. Злато, сребро, чипка, свила, фурири иду једно уз друго и са тако смелим комбинацијама боја да би наши сликари могли дуго остати у размишљању и дивљењу. Ти костими, разноликн до у бес крај, изгледају вам бродирани и украшавани за велике сењере из виленских прича. Кад се помисли, да они што их носе често не знају читати, изгледа вам чудније но све остало.

Намештај који остаје једноставан због своје употребе, богат је инвенцијама, које леже у самом инстикту расе. Једна сасвим јадна кутија с палидрвцима, у Хрватској, постаје у овим рукама тежачким једна лепа мала стварчица, која се пожели да се има у торбици.

Кад су Сви Свеци, тада се на хрватским гробљима види читава изложба декоративне уметности. Начин на који су мртвачке круне смишљене у облику и украшене цвећем, што може да усхити наше очи, навикнуте на баналности погребне код нас.

Ускршње свечаности у овој земљи поново су прилика за читаву оргију у орнаменталној испирацији. Народ има обичај тог дана да међу собом нади кувана јаја и пошто су их измењали они их поједу. Само они не остављају та јаја онако како их кокошке дају, јер њихови стваралачки прсти не могу замислити живот без чуда. Стога се сваки труди да јаја обоји, ишара, искити свилом и златним кончићима. Вереница унесе сву своју љубав у ускршње јаје своме веренику.

Етнографски Музеј је окупио око стотину тих, шарених јаја. Укус, машта и може се рећи чак и геније, оставили су своје узбудљиве трагове. И кад наступи Ускрс, ови мали трезори се разбијају без милости, јер је обичај да се јајима туца. То показује до који је мере око Загреба сељак несвесан лепоте своје урођене уметности.

— — — — — — — — —

Пожуримо се да одемо у Загреб, док је још време да видимо један земљорадннички свет тако леп за гледање као што су пауни, лептири или лепо цвеће доброга Бога.

Рене Адоре

Рене Адоре је рођна у Лиму у Француској од оца де ла Фуанта, Шпанца, који је био клован у једном страном циркусу и мајке францускиње.

Рене де ла Фуант је још од детињства била навикнута да се савија са тешким вежбама, јер се била спремала да постане јахачица у циркусу, у ком је био и њен отац. За време највећег дела свога детињства, она је пропутовала скоро целу Европу и задивљавала гледаоце својом лакоћом и хитрином. Позориште ју је ипак привлачило и дуго је она сањала, да ступи на париске »дске«. При свем том начин живота јој није допуштао, да свој сан потпуно оствари и онда оде у Америку. Овде је примами филм и она је разумела, да је нашла најзад свој прави позив. Рене Адоре, како смо мало пре казали, много воли путовати. Она је живела у Енглеској, у Сједињеним Америчким Државама, исто као и у Аустралији, Канади, Њу-Зеланду.

Њен почетак на филму није примећен и дуго се она морала да задовољава, да игра доста ређе, споредне улоге, као и да чак буде обичан штатист.

Али она је имала особину, да буде истрајна. Она је волела филм, и увек је мислила, како ће једном да игра »главну улогу«.

И не плашећи се ни најмање тешкоћа свога потхвата она је и даље настављала, да чешће иде у студија. Мало по мало, и особине Рене Адоре буду откривене. Најзад она се попе на степен више, и више није играла само »споредне« улоге. Она је открила своју драж, веселост и лепоту у филмовима »Бандолеру« »Шасе-Круасе« нарочито у овом последњем у једној дивној комедији.

Играла је затим неколико филмова са Томас Мајганом и Ајлен Прингл, као и више комедија.

Ускоро ће играти главну улогу у филму »Шума у пламену« где ће играти једну француску Канађанку.

Али два филма — која су највише доказала њену велику уметничку способност су »Чергари« и »Велика парада«, где у последњем игра једну малу француску сељанку преварену од једног америчког војника (Џон Џилберта) који је напушта, али опет к њој долази после непријатељског напада.

У »Чергарима« она (са Џон Џилбертом) има улогу Минете.

КРЗНО ОД КРТИЦЕ

Ове зиме много се носило крзно кртичино, или како се каже топ крзно, загасито сиве боје и кадифасте длаке. Кртица је у моди тек од пре двадесет година. Једна кокетна Парижанка желела је да има мантил од крзна, који би имитовао кадифу, и пронашла је да је за то најзгоднија кртица.

Пре двадесет пет година нико није носио то крзно, а сада је скупоцено и много се тражи. Најбоље су шкотске кртице. Француска кртица је фина и има леп сјај, али доцније поцрвени длака на светлости и ваздуху. Употребљавају се много афричке кртице и из Северне Америке. Има земаља, где не може да живи кртица. Аустралија и Јужна Америка немају те животиње.

Да би се направио један леп мантил, потребно је сто кожица кртичиних.

Недељне Илустрације

МАРИЈА ВЕЧЕРА

Престолонаследника Рудолфа последња љубав

од Г. ШЕЦЛЕР - ПЕРАЗИНИ.

4

»Барнеса —« запитао је тихо.

У том је се она подигла и погледала војводу својим плавим очима молећи:

»Војводо« — рекла је дрхтећи, »Ваша ми понуда могла више ценити?«

Војвода ју је журно прекинуо у говору:

»Не тражим само Ваше пријатељство, Марија, већ гајим срећну наду, да ми и више дате, љубав! Могу чекати и дати Вам времена да упознате моју искреност боље, него што сте до сада могли. Дајте ми бар наду, да не напуштам Беч као одбијен просилац!«

Обе руке му је пружила. Он их је брзо ухватио и принео устима.

»Имајте још мало обзира према мени, војводо!« молила је. »Немојте још данас тражити мој одлучан пристанак. Као Ваша вереница би знала своју дужност. Ја сам збуњена и треба прво да дођем к себи. Ви то, драги пријатељу, разумете. Никада нећу заборавити Ваше топле, искрене речи. Само одређен пристанак још не могу дати.«

Војвода је био дубоко потрешен. Полако је устао и болним изразом погледао у лепу девојку, која му је у овом тренутку и нехотице испољила стање своје душе.

»Има цвећа, које опија, баронеса, али је отровно,« рекао је врло озбиљно. »Благо Вама, ако то на време увидите. Ја морам даклe ићи без Вашег пристанка. Ја то чиним с највећим болом, јер Вас неизмерно волим. То Вам, Марија, могу рећи јер је истина. Када одлазим, ипак носим мало наде са собом, да ћете ме, не баш после дугог времена позвати. Тада ћу бити најсретнији. Никако не заборављајте што сам Вам рекао: немате вернијег пријатеља, ко би за Вас погинуо, него што је то војвода од Брегаица. Сада збогом! Још данас идем из Беча.«

Још једном је пољубио руку бледе девојке, али није ни речи изустио. И Марија није могла ни узбуђења говорити. За тренутак је изгледало, као да ће га она задржати, али је нехотице оборила главу.

Војвода је био отишао. Марија је остала као прикована на столици. Њено лепо витко тело горело је као у грозници.

Када је војвода изишао у предсобље, лагано су се отворила побочна врата и баронеса је изишла пред њега. Била је јако радозната.

»Господине војводо?« рекла је она.

Погледала му је у лице и познала да није нашао, што је очекивао. Марија га је одбила! Као хладан зимски ветар запахнуо је жену, која је много очекивала од тога часа! Да ли је Марија била безумна? Како је могла одбити а да не прими ту сјајну партију, која је не само њој, већ и мајци и сестри најлепшу будућност обећавала?

»Милостива баронеса молила је да јој се остави време за размишљање,« рекао је војвода заставши за тренутак. »Тако ми не остаје друго — већ да чекам. Само једно остаје стално — љубав моја према Вашој кћери! Збогом, госпођо баронице!«

Она није ни речи проговорила. Када је се ослободила запрепашћења, које су његове речи на њу учиниле, војвода од Брегаица је био већ отишао.

Баронеса је похитала у собу, у којој је се надала наћи Марију, срдита због њеног понашања и решена да је најжешће прекори, али је нашла собу празну.

Љутина ју је упутила у Мајријину собу.

Да ли је девојка појмила шта је данас учинила? Зар није имала обзира наспрам мајке и сестре, чије стање би се од једном поправило да је дала пристанак? Зар није знала како је мајка с тешком муком од света крила њихово неизвесно материјално стање?

Гурала је на врата, звала Маријино име, али су врата била закључана.

Марија се није одазвала и тако је се баронеса хтела не хтела морала вратити, надајући се да ће после Марију наћи у бољем расположењу. Хвала Богу још није било све изгубљено!

У то време Марија Вечера је лежала у својој постељи и плакала.

Војвода од Брегаица је био од ње отишао и с њим можда најлепша нада њеног младог живота!

Ипак Марија није могла друкчије урадити. Неверно срце се није дало принудити!

5.

Баронеса Вечера је после оног судбоносног разговора између Марије и војводе од Брегаица и пошто је барон Балтаци био код сестре, с обема својим кћерима напустила Беч.

Куда су биле отишле, дуго је остало тајна. Одлазак је био после оштрог разговора, који је Балтаци имао са својом сестром и Маријом.

Војвода од Брагаица, који је такође отишао из Беча, био је претходно обавестио Балтаци о свом неуспеху приликом прошења Марије. Ипак није га напу-

штала надâ, да ће се Марија временом решити да пође за њега.

Истог мишљења је био и Балтаци и због тога је сматрао за потребно, да саветује баронци да одмах отпутује. Изван Беча и не у месту, где би се поново видели с наследником престола, који је био дубок и опасан утисак направио на младу, чедну баронесу, морали су се ти судбоносни утисци заборавити.

Сам он наоавио је био новац за своју прилично руинисану сестру и тако је једног дана баронца с обема кћерима нестала из Беча, не јавивши се својим многобројним пријатељима и пријатељицама.

Ни сама грофица Лариш није знала куда су оне отишле. Најпосле је од баронесе примила неколико топлих редова, у којима је молила за извињење што прилике нису допустиле да лично поздрави пријатељски наклоњену грофицу. Када ће се вратити у Беч, било је неизвесно.

Наскоро је наследник престола у Пратеру, приликом једног излета, упитао Балтаци о садашњем борављењу његове лепе сестричине. Овај је се уплашио када је увидео да Рудолф није заборавио Марију Вечеру с којом је провео у кабинету своје рођаке, грофице Лариш четврт сата.

Али је био одлучно решен, да чини све, да чува Марију од састанка, који можда намерава наследник престола и који је у себи крио највећу опасност.

Због тога је дао околишне одговоре и није хтео и поред рђавог расположења наследника престола да каже место где сада Марија борави.

Прошло је дуже време и већ је Балтаци мислио да је успео. У бечком друштву се говорило да је Рудолф нашао другу, врло лепу певачицу царске опере, и њу прима ноћу у свом ловачком замку, Мајерлингу и да при тим ноћним састанцима да бивају најлуђе пијанке.

Исто тако причало се да Рудолф за себе и за ту своју љубавницу не употребљава државна кола за одлазак у Мајерлинг, већ држи нарочитог кочијаша, који га и дању и ноћу спреман чека.

Тај, доцније у неку руку славан бечки фијакерист био је средњевекован човек, прави бечки тип, увек весео и спреман за шалу и уметник хармоникаш. Чак је се причало да је у ноћним теревенкама у Мајерлингу свирао у хармонику за трпезом и при игри.

Исти кочијаш није ништа хтео да прича. Био је нем као риба; само је жмиркао очима и пуцао бичем, место одговора на питање.

Међу пријатељима наследника престола, који је био сасвим напустио своју жену, убрајали су се поред раније споменутих лакомислена принцеза Луџиза, жена Кобуршког принца, коју је овај доводио у Мајерлинг, и где је она једне ноћи добро угрејана пићем скакала на сто и играла француски канкан.

Рудолф се није нимало бринуо о томе шта говоре његове драге бечлије, који су га стално обожавали, где год би се показао и прештали му све његове луде афере.

Све је то знао Балтаци, који се више није могао похвалити пријатељством грофа Хојоса и наспрам кога је и Рудолф био охладио. Балтаци је исто тако добро знао, шта је био томе узрок; али је мислио да је отклонио опасност, коју је опазио у Маријином борављењу у Бечу.

Када је наследник престола нашао ново друштво, свакојако је заборавио малу баронесу Вечеру.

Како је баронца, његова сестра, у последње време све више наваљивала да допусти да се с кћерима врати у Беч, јер би у малом мађарском месту, куда ју је Балтаци био послао, од досаде умрла, то је барон најпосле попустио.

Једног дана је се баронца с Маријом и њеном сестром Јеленом опет вратила у стари стан у Бечу.

Још истог дана је Балтаци имао дуг разговор са сестром. Хтео је знати шта ће Марија сада радити, да ли ће пристати да пође за војводу од Браганца.

Одговор, који је добио, није био задовољавајући. Марија се није много изменила за време, докле је боравила далеко од Беча. Изгледала је да више машта него икада пре. Плашила је се често и тражила самоћу. Истина, она није била изјављивала жељу да се врати у Беч, али је се мајци чинило да код ње још није настала душевна мирноћа. О војводи од Браганца више никако није говорила радо, и ако би мајка поменула његово име, она је прекидала разговор и одлазила из собе.

Балтаци је снуждено гледао пред собом, када му је сестра ово причала. Да ли има још која кап отрова у Маријиној души? Онда значи, бити увек у опасности.

Да је опет из Беча удаље, било би одвише доцкан. Грофица Лариш је већ знала за долазак њихов и Марија је била примила позив од грофице да је посети.

После неколико дана од доласка баронице и њених кћери, чудновато да је се у Бечу био појавио и војвода од Браганца. Био је добио дуже одсуство, које је хтео да проведе у Бечу.

Већ другог дана по доласку видео је се с Балтаци. Обојица су најпре разговарали о коњима, о последњим тркама, а за тим је војвода прешао на разговор о породици Вечера.

„Ваше време, на жалост, још није дошло, војводо", рекао је слежући раменима, Балтаци. „Ви знате како је мени врло много стало да се моја сестричина Марија одлучи. Али шта ја могу чинити? Ја бих вас молио да се још мало стрпите. Марија мора најпосле увидети, где јој је права срећа."

Војвода је врло озбиљно гледао пред собом. Могло се је приметити колико много још воли лепу девојку.

На један пут је дигао главу и погледао Балтаци.

„Баронеса је опет овде и никако се не одлучује," рекао је. Да су се моји изгледи поправили, ја бих био позван. Ја могу чекати, јер Марију волим више него што она мисли. Али шта ће бити, ако се случајно опет сретне с наследником престола?

Балтаци је се намргодио.

„И онда ћу ја њу пазити, војводо, и јамчим вам за то!" одговорио је. Знаћу шта треба да чиним с наспрам самог Царског Височанства. Али надајмо се обојица да до тога неће доћи!"

С тиме су се оба господина растали.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

После неког времена од доласка породице Вечере, отишао је наследник престола кући своје рођаке, грофице Лариш. Последњих недеља је био на њу заборавио, пошто је био јако заузет својим проводом у лову и другим стварима, које су га привлачиле Мајерлингу.

Данас када је се упутио узбуђен Ларишевом двору, мора бити да је постојао нарочити разлог, да оправда свој изостанак.

Грофица га је примила са значајним осмејком, на који је Рудолф одговорио пољупцем у руку и с неколико љубазних речи.

Обоје су седели у лепој соби за облачење. Служавка је наместила сто за чај и ћутећи се удаљила. Рудолф и Грофица су остали сами.

„Ти имаш нешто на срцу, драги Рудолфе", рекла је грофица Лариш, управивши дуг и испитујући поглед на њега. „Ја и сувише добро познајем твоје лице

и не варам се. Шта има ново и у чему ти могу опет помоћи?"

Рудолф је се мало осмехнуо. „Драга рођака, ја заиста долазим с једном молбом и надам се да ме нећете одбити," рекао је Рудолф.

„Да ниси опет учинио какву глупост, за коју треба да те оправдам код Њеног Величанства, царице мајке? Треба да будеш мало опрезнији, Рудолфе! Можеш настрадати!"

Ако бих морао бити опрезнији, драга рођако, онда не бих сигурно имао за шта да живим," одговорио је Рудолф.

„Дакле, реци ми, шта треба да учиним за тебе?"

Наследник престола је жмиркавим очима погледао своју рођаку.

„Приредите ми састанак с лепом баронесом Маријом Вечером," рекао је брзо.

Графица је за тренутак била забринута. Ове речи су непријатно на њу утицале.

Рудолф јој је пољубио руку и ако је се она бранила.

„Знам шта сте хтели рећи, драга моја". Ја знам све те примедбе! Ја не могу друкчије, јер сам до ушију заљубљен у баронесу!"

Графица Лариш је махнула главом и рекла:

„Ти си неповерљив", мислила је у себи. „То што тражиш од мене, не може никако бити. Ја морам одбити, јер то дугујем баронеси, која к мени с пуно поверења долази. Помисли на то — !"

Наследник престола је устао и узбуђено ходао по соби.

„Помисли — помисли!" викнуо је журно. Шта имам да мислим, када стојим пред свршеним чином. Сада је ствар озбиљнија него икада пре! Ви ћете и сами видети. Ако оклевате да ми створите састанак с баронесом, како свет који воли да оговара не би ништа о томе дознао, онда ја морам потражити други начин. Ја ћу га наћи, Ви то добро знате!"

„Али забога, Рудолфе, шта си на тој обичној баронеси Вечери нашао, што ти је завртело мозак?" упитала је Лариш.

„Обична, велите за ту прекрасну девојку," рекао је Рудолф. „Ви хоћете да ми је представите као обичну, али нећете у томе успети."

„Па ти имаш жену! Зар си заборавио Стефанију и своје родитеље, који доста муке имају с тобом?"

Рудолф се је ујео за усну.

„Ви бисте боље учинили да баш сада о Стефанији не говорите, рекао је. „Шта сам нашао код моје жене? Хладноћу, гордост, жену, која у мени види само царског сина и чека хабсбуршку круну. Још одавно постоји између нас дубока провалија и често пута сам помишљао да молим оца и папу у Риму да се разведе тај брак, који стварно не постоји. Ја сам друкчије природе него Стефанија и преварио сам се када сам се њоме оженио. Обоје нисмо томе криви и ја не могу своју врелу крв да поклоним дворској етикети. Ја хоћу да живим и да уживам!"

„Али се при томе служиш врло опасним средствима! упала му је у реч графица. Сада се опет причају свакојаке пикантне ствари, које се догађају у твом тајанственом Мајерлингу. Како стојиш сада са Солтарином из опере?"

Рудолф је пустио да се графица Лариш изговори. За тим је се насмејао и руком дао знак да је прекинуо с певачицом.

„Једна кратка будалаштина, коју сам брзо прекратио! Ја мрзим женску која хоће да ме пуче за нос, ма како била лепа. Дакле са Солтарином немам више ништа. Ја желим за створењем, које је не само лепо, већ које зна само за љубав — само за љубав!"

Очи су му засијале и срце почело јако да куца. Графица је се забринула.

„Мислиш ли да ће баронеса Вечера хтети да одговори љубављу?" запитала га је.

„Треба да ми она сама каже," рекао је Рудолф.

„Јер знаш моћ твоје личности," додала је графица. „Чак и ако бих те наљутила, одричем овог пута моју помоћ. Да је која друга дама, не би се у нашим круговима узело строго; али овде се тиче једне младе, чедне девојке из најбољег друштва, која долази, може се рећи, под материнску заштиту!"

Не, не, драги Рудолфе! Избиј из главе ту љубав! Нађи друго разоноћење и поштеди младу баронесу. Зар не знаш да војвода од Браганца озбиљно проси баронесу?"

Рудолф је брзо дигао главу.

„Је ли то уистини?" запитао је. „Чуо сам о томе, али нисам поверовао."

Ја знам из сигурног извора, потврдила је графица. „Била би сјајна партија, јер би војводино богаство опет поправило посрнуло материјално стање бароничино. На жалост Марија се још није решила."

Наследник престола је се опет осмехнуо.

„Она њега не воли! Нико се не може на силу натерати да воли. А ако је само стало до тога да се помогне Маријиној породици, ја сам толико богат, да могу колико и војвода учинити."

„Зар можеш помислити на то, да начиниш баронесу јавном љубавницом својом?" упитала је графица.

„Можда и нешто више, да се њоме оженим, ако друкчије не иде!" рекао је Рудолф, овог пута врло озбиљно.

„То би била права лудост!" викнула је графица. „Твоји царски родитељи не би никако допустили и брак са Стефанијом је освећен не само рођењем мале принцезе Јелисавете, већ он се не може раскинути без одобрења светог оца у Риму."

„Ја бих га молио!"

„А ако одбије? Али све су то ствари твоје загрејане маште. Ти ћеш урадити паметније!"

Наследник престола је се испрсио пред графицом и погледао је изазивачки.

„Дакле ви ми одричете ту помоћ?" запитао је.

„Морам то чинити и немој се љутити, Рудолфе," био је одговор.

„Добро, онда ћете видети, шта ћу сам учинити," рекао је наследник престола и не рекавши збогом отишао из собе.

Графица Лариш је помислила, да ли треба да га позове натраг, јер у садашњем његовом душевном стању, Рудолф је био способан да учини сваку глупост.

У том је чула слабе гласове, који су долазили из предсобља, у које је ушао наследних престола.

Графица је устала, јер је у једном гласу, који је бојажљиво звонио, познала глас — баронесе Марије Вечере.

Отворила је врата од предсобља и видела Рудолфа поред Марије, како јој руку љуби.

Случај, или зла коб, Марију је баш у том тренутку довела Ларишовој кући, када је хтела да учини графици прву посету од како је се вратила у Беч.

Изненада је наишла на наследника престола и полако вриснула. У лицу је сва била порумењела. Покушала је да побегне, али је Рудолф, радостан, ухватио њену руку и проговорио неколико љубазних речи.

„Не можете ми побећи, баронеса; нас је срећан час саставио," рекао је. „Од како сте из Беча отишли, ја сам непрестано о Вама распитивао и писам вас нашао. Зар сте заборавили и ону срећну четврт часа?"

штала надâ, да ће се Марија временом решити да пође за њега.

Истог мишљења је био и Балтаци и због тога је сматрао за потребно, да саветује бароници да одмах отпутује. Изван Беча и не у месту, где би се поново видели с наследником престола, који је био дубок и опасан утисак направио на младу, чедну баронесу, морали су се ти судбоносни утисци заборавити.

Сам он наоавио је био новац за своју прилично руинисану сестру и тако је једног дана бароница с обема кћерима ишчезла из Беча, не јавивши се својим многобројним пријатељима и пријатељицама.

Ни сама грофица Лариш није знала куда су оне отишле. Најпосле је од баронесе примила неколико топлих редова, у којима је молила за извињење што прилике нису допустиле да лично поздрави пријатељски наклоњену грофицу. Када ће се вратити у Беч, било је неизвесно.

Наскоро је наследник престола у Пратеру, приликом једног излета, упитао Балтаци о садашњем борављењу његове лепе сестричине. Овај је се уплашио када је увидео да Рудолф није заборавио Марију Вечеру с којом је провео у кабинету своје рођаке, грофице Лариш четврт сата.

Али је био одлучно решен, да чини све, да чува Марију од састанка, који можда намерава наследник престола и који је у себи крио највећу опасност.

Због тога је дао околишне одговоре и није хтео и поред рђавог расположења наследника престола да каже место где сада Марија борави.

Прошло је дуже време и већ је Балтаци мислио да је успео. У бечком друштву се говорило да је Рудолф нашао другу, врло лепу певачицу царске опере, и њу прима ноћу у свом ловачком замку, Мајерлингу и да при тим ноћним састанцима да бивају најлуђе пијанке.

Исто тако причало се да Рудолф за себе и за ту своју љубавницу не употребљава државна кола за одлазак у Мајерлинг, већ држи нарочитог кочијаша, који га и дању и ноћу спреман чека.

Тај, доцније у неку руку славан бечки фијакерист био је средњевекован човек, прави бечки тип, увек весео и спреман за шалу и уметник хармоникаш. Чак је се причало да је у ноћним теревенкама у Мајерлингу свирао у хармонику за трпезом и при игри.

Исти кочијаш није ништа хтео да прича. Био је нем као риба; само је жмиркао очима и пуцао бичем, место одговора на питање.

Међу пријатељима наследника престола, који је био сасвим напустио своју жену, убрајали су се поред раније споменутих лакомислена принцеза Луџиза, жена Кобуршког принца, коју је овај доводио у Мајерлинг, и где је она једне ноћи добро угрејана пићем скакала на сто и играла француски канкан.

Рудолф се није нимало бринуо о томе шта говоре његове драге бечлије, који су га стално обожавали, где год би се показао и прештали му све његове луде афере.

Све је то знао Балтаци, који се више није могао похвалити пријатељством грофа Хојоса и наспрам кога је и Рудолф био охладио. Балтаци је исто тако добро знао, шта је био томе узрок; али је мислио да је отклонио опасност, коју је опазио у Маријином борављењу у Бечу.

Када је наследник престола нашао ново друштво, свакојако је заборавио малу баронесу Вечеру.

Како је бароница, његова сестра, у последње време све више наваљивала да допусти да се с кћерима врати у Беч, јер би у малом мађарском месту, куда ју је Балтаци био послао, од досаде умрла, то је барон најпосле попустио.

Једног дана је се бароница с Маријом и њеном сестром Јеленом опет вратила у стари стан у Бечу.

Још истог дана је Балтаци имао дуг разговор са сестром. Хтео је знати шта ће Марија сада радити, да ли ће пристати да пође за војводу од Браганца.

Одговор, који је добио, није био задовољавајући. Марија се није много изменила за време, докле је боравила далеко од Беча. Изгледала је да више машта него икада пре. Плашила је се често и тражила самоћу. Истина, она није била изјављивала жељу да се врати у Беч, али је се мајци чинило да код ње још није настала душевна мирноћа. О војводи од Браганца више никако није говорила радо, и ако би мајка поменула његово име, она је прекидала разговор и одлазила из собе.

Балтаци је снуждено гледао пред собом, када му је сестра ово причала. Да ли има још која кап отрова у Маријиној души? Онда значи, бити увек у опасности.

Да је опет из Беча удаље, било би одвише доцкан. Грофица Лариш је већ знала за долазак њихов и Марија је била примила позив од грофице да је посети.

После неколико дана од доласка баронице и њених кћери, чудновато да је се у Бечу био појавио и војвода од Браганца. Био је добио дуже одсуство, које је хтео да проведе у Бечу.

Већ другог дана по доласку видео је се с Балтаци. Обојица су најпре разговарали о коњима, о последњим тркама, а за тим је војвода прешао на разговор о породици Вечера.

„Ваше време, на жалост, још није дошло, војводо", рекао је слежући раменима, Балтаци. „Ви знате како је мени врло много стало да се моја сестричина Марија одлучи. Али шта ја могу чинити? Ја бих вас молио да се још мало стрпите. Марија мора најпосле увидети, где јој је права срећа."

Војвода је врло озбиљно гледао пред собом. Могло се је приметити колико много још воли лепу девојку.

На један пут је дигао главу и погледао Балтаци.

„Баронеса је опет овде и никако се не одлучује," рекао је. Да су се моји изгледи поправили, ја бих био позван. Ја могу чекати, јер Марију волим више него што она мисли. Али шта ће бити, ако се случајно опет сретне с наследником престола?

Балтаци је се намргодио.

„И онда ћу ја њу пазити, војводо, и јамчим вам за то!" одговорио је. Знаћу шта треба да чиним с наспрам самог Царског Височанства. Али надајмо се обојица да до тога неће доћи!"

С тиме су се оба господина растали.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

После неког времена од доласка породице Вечере. отишао је наследник престола кући своје рођаке, грофице Лариш. Последњих недеља је био на њу заборавио, пошто је био јако заузет својим пређодом у лову и другим стварима, које су га привлачиле Мајерлингу.

Данас када је се упутио узбуђен Ларишевом двору, мора бити да је постојао нарочити разлог, да оправда свој изостанак.

Грофица га је примила са значајним осмејком, на који је Рудолф одговорио пољупцем у руку и с неколико љубазних речи.

Обоје су седели у лепој соби за облачење. Служавка је наместила сто за чај и ћутећи се удаљила. Рудолф и Грофица су остали сами.

„Ти имаш нешто на срцу, драги Рудолфе", рекла је грофица Лариш, управивши дуг и испитујући поглед на њега. „Ја и сувише добро познајем твоје лице

и не варам се. Шта има ново и у чему ти могу свет помоћи?"

Рудолф је се мало осмехнуо. „Драга рођака, ја заиста долазим с једном молбом и надам се да ме нећете одбити," рекао је Рудолф.

„Да ниси опет учинио какву глупост, за коју треба да те оправдам код Њеног Величанства, царице мајке? Треба да будеш мало опрезнији, Рудолфе! Можеш настрадати!"

Ако бих морао бити опрезнији, драга рођако, онда не бих сигурно имао за шта да живим," одговорио је Рудолф.

„Дакле, реци ми, шта треба да учиним за тебе?"

Наследник престола је жмиркавим очима погледао своју рођаку.

„Приредите ми састанак с лепом баронесом Маријом Вечером," рекао је брзо.

Графица је за тренутак била забринута. Ове речи су непријатно на њу утицале.

Рудолф јој је пољубно руку и ако је се она бранила.

„Знам шта сте хтели рећи, драга моја". Ја знам све те примедбе! Ја не могу друкчије, јер сам до ушију заљубљен у баронесу!"

Графица Лариш је махнула главом и рекла:

„Ти си неповерљив", мислила је у себи. „То што тражиш од мене, не може никако бити. Ја морам одбити, јер то дугујем баронеси, која к мени с пуно поверења долази. Помисли на то — !"

Наследник престола је устао и узбуђено ходао по соби.

„Помисли — помисли!" викнуо је журно. Шта имам да мислим, када стојим пред свршеним чином. Сада је ствар озбиљнија него икада пре! Ви ћете и сами видети. Ако оклевате да ми створите састанак с баронесом, како свет који воли да оговара не би ништа о томе дознао, онда ја морам потражити други начин. Ја ћу га наћи, Ви то добро знате!"

„Али забога, Рудолфе, шта си на тој обичној баронеси Вечери нашао, што ти је завртило мозак?" упитала је Лариш.

„Обична, велите за ту прекрасну девојку," рекао је Рудолф. „Ви хоћете да ми је представите као обичну, али нећете у томе успети."

„Па ти имаш жену! Зар си заборавио Стефанију и своје родитеље, који доста муке имају с тобом?"

Рудолф се је ујео за усну.

„Ви бисте боље учинили да баш сада о Стефанији не говорите, рекао је. „Шта сам нашао код моје жене? Хладноћу, гордост, жену, која у мени види само царског сина и чека хабсбуршку круну. Још одавно постоји између нас дубока провалија и често пута сам помишљао да молим оца и папу у Риму да се разведе тај брак, који стварно не постоји. Ја сам друкчије природе него Стефанија и преварио сам се када сам се њоме оженио. Обоје нисмо томе криви и ја не могу своју врелу крв да поклоним дворској етикети. Ја хоћу да живим и да уживам!"

„Али се при томе служиш врло опасним средствима! упала му је у реч графица. Сада се опет причају свакојаке пикантне ствари, које се догађају у твом тајанственом Мајерлингу. Како стојиш сада са Солтарином из опере?"

Рудолф је пустио да се графица Лариш изговори. За тим је се насмејао и руком дао знак да је прекинуо с певачицом.

„Једна кратка будалаштина, коју сам брзо прекратио! Ја мрзим женску која хоће да ме вуче за нос, ма како била лепа. Дакле са Солтарином немам више ништа. Ја желим за створењем, које је не само лепо, већ које зна само за љубав — само за љубав!"

Очи су му заискрале и срце почело јако да куца. Графица је се забринула.

„Мислиш ли да ће баронеса Вечера хтети да одговори љубављу?" запитала га је.

„Треба да ми она сама каже," рекао је Рудолф.

„Јер знаш моћ твоје личности," додала је графица. „Чак и ако бих те наљутила, одричем овог пута моју помоћ. Да је која друга дама, не би се у нашим круговима узело строго; али овде се тиче једне младе, чедне девојке из најбољег друштва, која долази, може се рећи, под материнску заштиту!"

Не, не, драги Рудолфе! Избиј из главе ту љубав! Нађи друго разоноћење и поштеди младу баронесу. Зар не знаш да војвода од Браганца озбиљно проси баронесу?"

Рудолф је брзо дигао главу.

„Је ли то унстини?" запитао је. „Чуо сам о томе, али нисам поверовао."

Ја знам из сигурног извора, потврдила је графица. „Била би сјајна партија, јер би војводино богатство опет поправило посрнуло материјално стање бароничино. На жалост Марија се још није решила."

Наследник престола је се опет осмехнуо.

„Она њега не воли! Нико се не може на силу натерати да воли. А ако је само стало до тога да се помогне Маријиној породици, ја сам толико богат, да могу колико и војвода учинити."

„Зар можеш помислити на то, да начиниш баронесу јавном љубавницом својом?" упитала је графица.

„Можда и нешто више, да се њоме оженим, ако друкчије не иде!" рекао је Рудолф, овог пута врло озбиљно.

„То би била права лудост!" викнула је графица. „Твоји царски родитељи не би никако допустили и брак са Стефанијом је освећен не само рођењем мале принцезе Јелисавете, већ он се не може раскинути без одобрења светог оца у Риму."

„Ја бих га молио!"

„А ако одбије? Али све су то ствари твоје загрејане маште. Ти ћеш урадити паметније!"

Наследник престола је се испрсио пред графицом и погледао је изазивачки.

„Дакле ви ми одричете ту помоћ?" запитао је.

„Морам то чинити и немој се љутити, Рудолфе," био је одговор.

„Добро, онда ћете видети, шта ћу сам учинити," рекао је наследник престола и не рекавши збогом отишао из собе.

Графица Лариш је помислила, да ли треба да га позове натраг, јер у садашњем његовом душевном стању, Рудолф је био способан да учини сваку глупост.

У том је чула слабе гласове, који су долазили из предсобља, у које је ушао наследних престола.

Графица је устала, јер је у једном гласу, који је бојажљиво звонио, познала глас — баронесе Марије Вечере.

Отворила је врата од предсобља и видела Рудолфа поред Марије, како јој руку љуби.

Случај, или зла коб, Марију је баш у том тренутку довела Ларишовој кући, када је хтела да учини графици прву посету од како је се вратила у Беч.

Изненада је наишла на наследника престола и полако врискула. У лицу је сва била порумењела. Покушала је да побегне, али је Рудолф, радостан, ухватио њену руку и проговорио неколико љубазних речи.

„Не можете ми побећи, баронеса; нас је срећан час саставио," рекао је. „Од како сте из Беча отишли, ја сам непрестано о Вама распитивао и писам вас нашао. Зар сте заборавили и ону срећну четврт часа?"

„Ја нисам оно веће заборавила, царско Височанство," одговорила је Марија и погледала у Рудолфа, „јер ми је донело најболнију увреду, која може једној девојци да се учини."

„Знам," рекао је Рудолф, „и ја ћу вам дати задовољење за то, то вам обећавам. Али ми поклоните који часак овде у кући моје рођаке, која је такође ваша заштитница.

„Ја вас не могу пустити, а да вам не кажем колико сам се вас ужелео„

Графица Лариш је као искусна жена имала право, кад је мало пре рекла да Рудолф рачуна на своју моћ хипнотисања младе девојке.

Чим је Марија опет видела да је наследник престола гледа својим црним очима и чула његов пријатан глас, спопала је некаква вртоглавица. Ипак је она молећиво, дрхтећи, погледала у отменог заводљивца.

Да јој хоће бар помоћи графица, којој је дошла у посету!

Али за чудо је она у намери да изиђе у предсобље, била неким случајем спречена.

Чула је долазак неких кола у двориште и, као да је слутила какав несрећан догађај, вратила је се на траг и погледала кроз прозор.

Видела је како је војвода од Браганца силазио и упутио се у кућу. Како је и он као и Рудолф имао увек код ње слободан приступ када је се у Бечу налазио, то његова појава није значила ништа необично. Али је се јако уплашила када је помислила да војвода, који је тражио Марију, баш долази у тренутку када је се Рудолф састао с девојком, коју воли.

Шта брже отишла је на задња врата у ходник, који је водио у салу за примање, да тамо задржи војводу да не би ушао у собу, у којој су били Рудолф и Марија Вечера.

Она је стигла на време да изиђе пред војводу, који је очигледно био узбуђен.

Војвода је се извинио због непријављеног доласка и при том чудновато разгледао око себе. Графица, која је се мучила да отпочне с њим разговор, смешкајући га је запитала, кога тражи код ње.

Овај је за тренутак оклевао, за тим је добро погледао графицу у очи. На нешто бледом лицу његовом огледала је се необична одлучност.

„Ја ћу бити отворен, графице", рекао је. „Можда сте чули да хоћу да се оженим баронесом Вечером, да ја девојку јако волим. Али ја знам да постоји други човек, који хоће да отме Марију. О томе имам поуздане доказе. И тај је човек сада овде, што такође знам. Осем њега овде је и баронеса. Она није ни слутила кога ће ту наћи. Ја сам чврсто одлучан да тај састанак спречим и свакојако ће ми поћи за руком да баронесу, која као шарен лептир лети око свеће, на време спасем. Где је баронеса ,графице"?

Никада дотле графица Лариш није видела војводу тако узбуђеног и одлучног.

„Ја Вас чиним на то пажљивим, господине војводо, ако би заиста онај други човек — кога споменусте — био овде да Вас он помоћу свог високог чина може одбити. То није добар начин да се уверите".

„Ја то знам, госпођо графице! У сваком другом случају бих Ваш савет са захвалношћу примио", рекао је војвода. Али сада ми је циљ да сачувам од пропасти створење, које волим".

„Ја не смем да Вас разумем, војводо", рекла је графица. „Оставите ме сада, молим Вас"!

„Ја ћу дотле остати, докле не видим човека, који хоће да упропасти једну чедну девојку"! викнуо је војвода.

Одмах затим је се стресао. Учинио је као да чује слаб врисак из суседне собе.

„Ви ми браните улаз у Ваше собе, графице", рекао је узбуђено. „Онда ћу ја сам себи начинити пут, па се после извинити"!

Хтео је брзо да отвори најближа врата, али је већ тамо стајала графица и подигла руку. Била је врло бледа.

„Чекајте, војводо! Ја ћу Вас пријавити", рекла је.

Докле је војвода нехотице узмакнуо, отишла је графица у собу.

У том времену је се између Рудолфа и баронесе била одиграла једна страсна сцена. Баронеса је узалуд била чекала на графичину помоћ.

Као какви врели таласи падале су полугласне љубавне речи наследника престола на збуњену, полусвесну девојку. Марија је била клонула на једну меку столицу и у екстази клечао је пред њом Рудолф, држећи њене руке, којима је се бранила, на својим устима.

„Ја Вас волим, баронеса"! рекао је он ватрено. „Ја сам за Вас бескрајно чезнуо! Све што сам до сада имао љубави, било је празно и блутаво и проклињем себе, што нисам остао чист као Ви, анђеле Вечерас, Немојте мислити да је овог пута само страст! До сада је тако и бивало — ја сам се као из некаквог дугог сна пробудио и видим само Вас, милу и обожавану! Шта значи у овом часу цело царство за мене, шта престо, који ме чека! Ја бих све дао за Ваш осмејак за једну реч пристанка из Ваших уста! Говори се да Вас тражи војвода од Браганца. Шта ће Вам тај прости, добри човек, који би Вас сакрио на коме од својих удаљених добара? Ви припадате свету весеља, пуном светлости. Ви треба да светлите својом лепотом, цео свет да очаравате, као што сте мене очарали Ви сте збуњени мојим речима! Опростите мени, јер никада нисам био у таквом стању, никада тако жарко нисам осећао као у овом тренутку! Реците коју кратку, утешну реч, Марија! Начините ме најсрећнијег човека"!

Баронеса није могла да прекине ову бурну изјаву љубави. Тражила је речи, дисала је тешко да се угуши и била скоро ван себе.

Хтела је устати али је, вриснувши, клонула у Рудолфово наручје, који је њено бледо лице обасуо пољупцима.

„Сада сй, Марија, моја за навек. О, ја у себи осећам лавовску снагу да се борим противу свих сметња, које се стављају нашој љубави", рекао је он чврсто је загрливши. „Твоје су ми очи рекле да си и ти на мене мислила и замном чезнула. Немој очајавати, драга моја. Твој Рудолф те брани од сваког"!

У том одлучном тренутку отворила су се врата и графица Лариш је журно ушла унутра. Одмах је видела шта је се догодило. Али није било времена да се због тога узбуђује. Напољу је стајао војвода од Браганца, кога је била дивља љубомора овамо довела. Састанак је морао бити безусловно спречен.

Срдито је се Рудолф осврнуо, када му је већ графица дошапнула:

„Војвода је дошао"!

Он ју је погледао у лице и познао је опасност.

Графица је брзо отворила једна тајна врата у зиду и рекла тихо:

„Овим путем можете неприметно одавде отићи".

Прва је ушла у узан отвор Марија, а наследник престола је се пркосно обазрео и остао стојећи.

При поласку војводиног имена баронеса је се за тренут осветила и прва њена мисао је била: бегство! Гегуцајући доспела је до узаног ходника, који је требао да је спасе од састанка с војводом, кога није била довела никаква добра намера.

(Свршиће се)

Барбисов Исус

Анри Барбис и Исус! Међутим ништа није лепше, занимљивије и могућније, јер је свакако Исус и у духу Лењиновом играо велику улогу.

Барбис вели: »И ја сам видео Исуса; показао ми се у лепоти своје прецизности; волим га, жрдим га на срцу и противстатићу га другима — ако дбде требало.....« И Барбис је сео и написао једну књигу — једно јеванђеље, као што су га писали Матеј, Марко, Лука и Јован. Прешао је савесно легенду и истину, узео библијски стил и изнео нам живот Исуса Христа.

Библијски стил! Библијски стил је за нас стил Вука Караџића и Даничића, који су израдили нашу **Вулгату.** Барбис је међутим подражавао стил неке француске вулгате и Г. Никола М. Поповић је то превео са француског једним новинарским српским језиком.

Г. Поповићева идеја је добра, труд заман и некористољубив (114 страна — 15 динара), али је његов превод обичан превод; тај превод није успео, он не потсећа на Библију, која има своју стилску лепоту, елеганцију и свој тон. Да се погоди тај тон, требало је студирати рад Караџића и Даничића.

Може се рећи да од Ренана нико није написао лепшу и занимљивију књигу о Христу од Барбиса. Барбис је схватио Христа сасвим модерно, у комунистичком смислу наравно. аБрбис је један велики писац и велики дух. Зато, превести његовог Исуса на српски значи **знати превести.** Знати превести на српски, значи пре свега знати тај српски и владати њиме књижевно, у овоме случају библијски-књижевно.

Превод Г. Поповићев је ипак читак; ево последњег стиха, последње главе Барбисог Еванђеља (које он, у виду неке аутобиографије подмеће самоме Богочовеку): Нека вам дође у помоћ, вама који сте измучени, вама који тражећи једну снагу у моралном закону и у сигурности, очајавајући од свемоћи људске, још лутате...; као и ви, који поређани у ред, данас кад су све пајпије света у рукама хипокрита. Ставите чисту идеју.... Социјално Право у велику религиозну душу човечанства? Нека тако буде! —

Барбис није у овој књизи само пропагатор бољшевизма — премда је и то у мери у којој се обраћа на »другове«, — што опет зависи и од тога на кога се обраћа, — он је у њој **велики писац.** Његов **Исус** ће остати једно од најлепших апокрифних Еванђеља и читаће се као Килингсова Књига Имитирање Христа са хришћанском наслађом и онда кад се можда његови романи неће читати више.

Од његове смрти, о Анатолу Француу је изишло двеста књига о њему. Међу тим књигама на нас је најбољи утисак учинила она коју је написао Марсел ЛТоф, затим она коју је написао Мишел Корде; међутим људи који су познавали Француа веле да је о њему најбоље писао Брусон (Jean-Jaques Brousson).

Брусон се тако рећи прочуо пре две године својим књигама о **»Анатолу Француу у папучама«.** Та књига је нашла на најбољи пријем и она га је охрабрила да изда још једну збирку сећања, анегдота и бележака о Анатолу Француу. Књига се зове *Itinéraire de Paris á Buenos-Ayres.*

Ко је читао **»Француа у папучама«,** он ће наћи и у овој збирци сличне каламбуре и досетке; Анатол Франс, извесно, није био мање духовит у својим књигама него у своме животу. Он је волео да прича најозбиљније ствари на најнеозбиљнији начин и да меша у својим речима најузвишеније и најфриволније ствари. Једна анегдота из Брусона је довољна да нам то покаже. Она се зове **пре Фројда** и гласи: Први жмарац похоте? Било ми је осам или девет година, био сам у лицеју, када ми је пала на дрво а звоно звони.... Пужем се уз платан итд. а кад сам се скинуо горео сам од сладоштрашће! Од тада, моји детињски снови су била дрвета која сам ја грлно са љубављу.

Више простоте и више искрености нема ни у **Исповестима** Жан-Жак Русоа! Али, што рекао Мишел Корде у својој књизи о Анатолу Француу, ни овакве забелешке нису на одмет, јер шта би дали да имамо све што су о себи признали Дидро, Болтер и Русо?

У ери кад се постављао захтев да Папа једном нашем бискупу да кардиналски шешир и кад се покреће проблем наших односа према Ватикану, — односа који чекају да буду тек одређени једним ваљаним конкордатом, — ни[је] излишно прочитати књижицу [под] горњим насловом [чији] је [ау]тор Др. Љуба Стојковић.

Стојковић је у тој својој брошури изнео читав један низ замршених чињеница, које су код нас мало познате, а које би требало знати. Читајући ту брошуру има изгледа најлогичније продати Св. Јеронима а за милионе, који би се за њ добили, створити један велики католички фонд у земљи и основати један чисто католички Универзитет са теолошким и филозофским факултетом.

—

ТАЈНЕ ЉУДСКИХ СТРАСТИ, написао амерички лекар Худсон, превео с енглеског С. П., (85 страна, 15 динара, издали Рајковић и Ћуковић). Поглавља су: Моћ полне страсти, Један ускрсли живот, Државник и балеткиња, Узвишена Проститутка.

Уоснову ово је једна морална књига с моралном тенденцијом.

—

Изишла је 36-та књига Друштва СВ. САВЕ БРАТСТВО XXII, које је уредио Г. Др. Јован Хаџи - Васиљевић.

Истичемо чланке: Др. В. Петковића о уметности у Србији за време Стевана Високог, Др. Васиљ Поповићев о Берлинском Конгресу (педесет-годишњица!) и уредников о Костуру и околини.

—

Илустрована ђачка Антологија за одраслије ђаке основних школа. Песме и приче српских, хрватских и словеначких писаца. Редакција и предговор Стевана П. Бешевића. — Цртеже и насловни лист израдила Милица Ст. Бешевић — Београд. Издање Књижарнице Рајковића и Ћуковића. 1928. — Величина 8°, стр. 320. — Цена 40.— динара.

Све оправке ЧАСОВНИКА израду и прераду Накита врши са ГАРАНЦИЈОМ.

СВЕ ВРСТЕ Сатова и Накита у Злату и Сребру

ЧАСОВНИЧАРСКА РАДЊА

„КРОНОС“

Београд, Скопљанска ул. 9 — до »Руске Круне«

Недељне Илустрације

Г-ЂА ТАБОРСКА, чланица Народног Позоришта, која данас прославља 25 година своје уметности.

За власништво листа и штампарију
Драг. Вучићевић, Драгачевска 5.

Штампарија »Привредни Преглед«, Београд
Дубљанска ул. 53. — Телефон 40-89.

БИБЛИОТЕКА
ГРАДА БЕОГРАДА

Пештарина плаћена у готовом.

ГОДИНА IV. БРОЈ 11

Недељне Илустрације

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ
Уредништво и Администрација Скопљанска 18 II спрат
Телефон број 36-91 — ПОЈЕДИНИ БРОЈ ДИН. 3.—

Уредник: М. СВЕТОФСКИ
Београд, 11. марта 1928

ПРЕТПЛАТА:
За нашу државу годишње 150 д., полугодишње 75 д.
За иностранство годишње 300 д., полугодишње 150 д.

ЕДМОНДА ГИЈ, ЈЕДНА ОД НАЈЛЕПШИХ ФРАНЦУСКИХ ИГРАЧИЦА.

Рускиње су најприметније и најлепше жене у Берлину. На једној од њихових отмених седељки, примећен је и наш посланик у Берлину г. Балугџић.

Како је Српкиња у средњем веку увезла историју косовског боја.

Из наше историје ми имамо два споменика: народне песме и народни вез. Песма је болна или весела, тугованка, пуна раскошног описивања. А вез је жалостан, господски, и сви они бодови и шаре кад се скупе, и почне да се чита из њих, онда се нижу стихови, и дознаје се читава повест о богатству и раскоши властелинској, о јаду и тузи народној после косовског боја...

Слушајте ту повест, коју је инсписала Српкиња у средњем веку, црвеним и златним бодовима, плавим, зеленим и жутим... Она није знала тада да чита, јер то је била привилегија свештеника и властеле. Али њена душа пати после Косовског боја... Топот бесних Турака разлеже се по градовима и царским друмовима... И жене се скривају, плачу, и траже утехе у везу.

У тој тузи оне се сећају срећних дана царства.

Властела су тада јездила на коњима, у богатом руху, а пред њима моћни цар Душан... И Српкиња плаче за царством... И везе Душанову круну... Прска по њој смарагде и рубине, који су се преливали и на одеждама његовим...

Али долази косовски бој...

Борба је настала... И тада жене везу шанчеве, линије цик-цак боје теракоте... Страшна је била борба, јунаци су попадали на Косову, и на њеном везу црвене се косовски божури, а покрај њих кондир — симбол косовке девојке која је напајала јунаке. Она плаче за Кнезом Лазаром и везе његову гробницу — црни правоугаоник.

Те ноћи, кад је пропало царство на Косову, падале су звезде. Тако је народ веровао. И она везе жуте тачкице — а свака тачка је један јунак.

Борба је свршена. Гласници иду од села до села, да јаве народу страшан глас, и та прва зора била је тако страшна, да се она увек сећа петлова, који су те злокобне зоре запевали први, и она везе њихове кресле, као симбол црних гласника...

Више нема радости у народу... Само се разлеже запевка и нарицаљке... Иду жене на гробље, да се моле за покој јунака, и те даће описује, везећи јабуке, које су жене остављале на гробовима...

Пропало је Душаново царство, и она покрај његове круне исписује бодовима оборена копља..

Пет стотина година народ плаче у ропству... Зато се на везу виде црвене тачке, подеране свуда, а то су крваве сузе народа, које је проливала у ропству... И од тих врелих суза избелели су чак и косовски божури, и једна жута тачка, као бледа мрља сузе, увезена је на косовском божуру...

Ту је завршена тужна историја народа...

Као што српски народ има своју поезију веза, исто тако има и хрватски... Њихова историја је весела, светлијих боја... а њу је тумачила г-ђа Злата Ковачевић и г-ђа Франгеш.

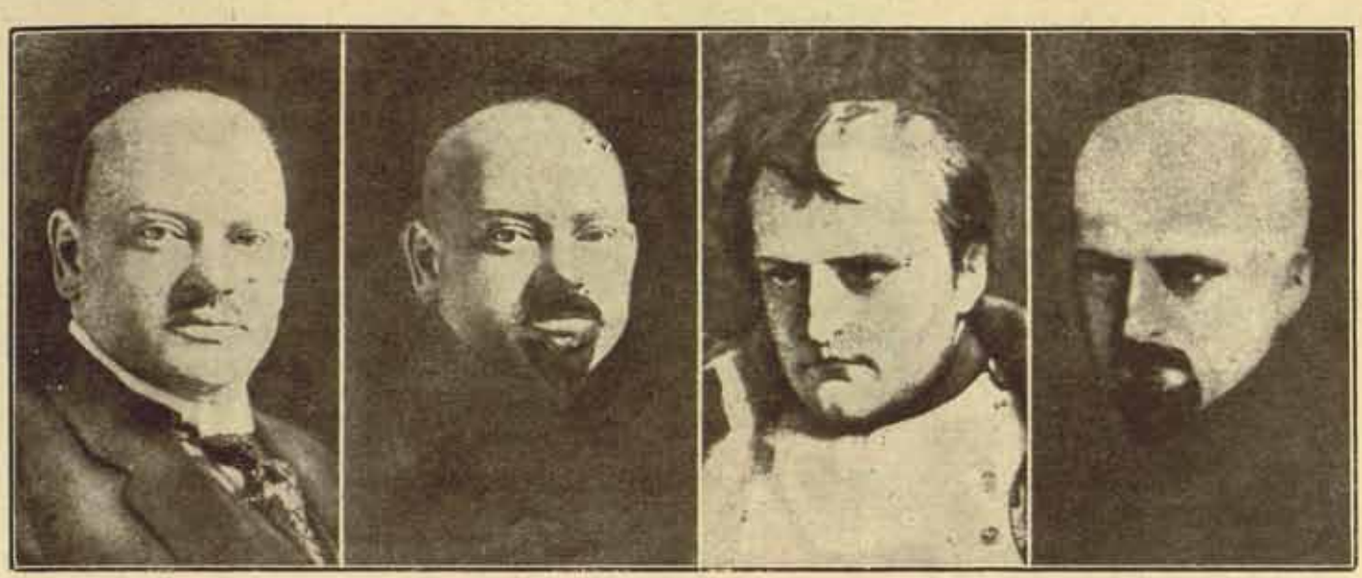
Мир-Јам.

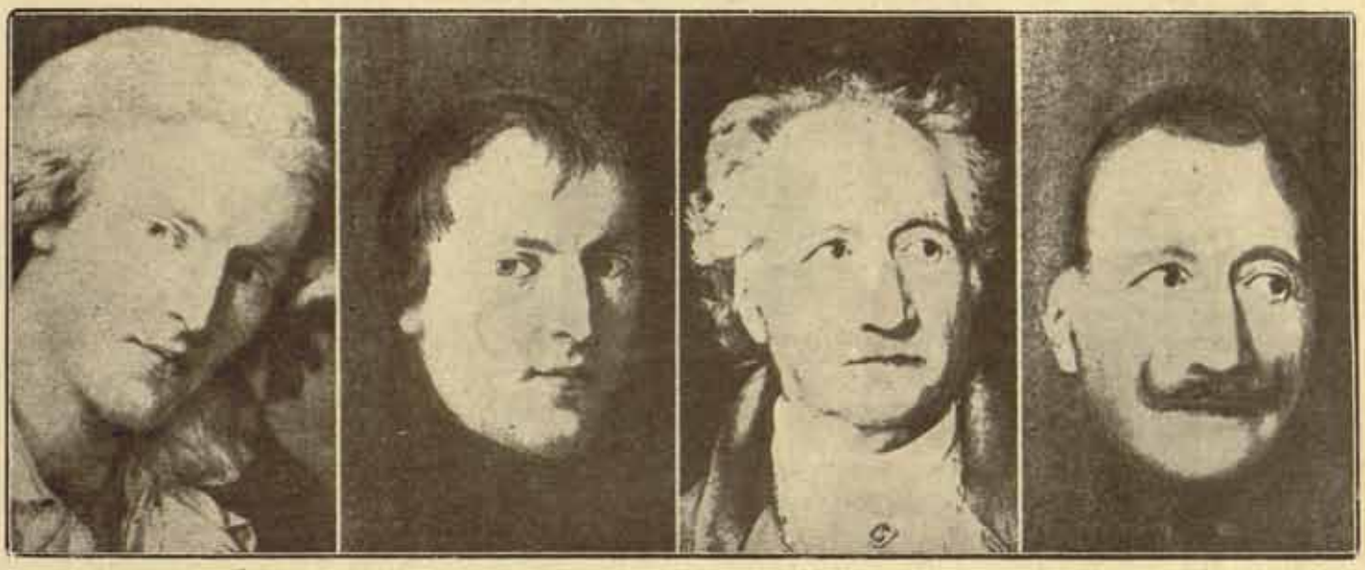
За прославу десетогодишњице женског права гласа у Енглеској, биле су окупљене најчувеније вође сифражеткиња, око врло познате гце Силвије Полкирст.

Кад би извесним људима изменили фризуре личили би...

Штреземан на Љењина. *Наполеон на чувеног диригента Билова*

Шилер на Бонапарту. *Гете на Виљема.*

ПУТОВАЊЕ ЈЕДНЕ ФЛАШЕ ИЗ АМЕРИКЕ У ФРАНЦУСКУ ГОЛФСКОМ СТРУЈОМ.

Сви званични кругови занимају се сада интересантним доживљајем једне боце, и америчка и француска штампа посвећују чланке томе.

Ево шта се догодило.

Једнога дана, пре кратког времена, купао се на плажи син доктора Брине-а из Бреста. Дан је био тих, и море мирно. Младић наједаред спази једну флашу заривену у песак. Он је узме, погледа, и види да је била запечаћена воском, али се восак скинуо. Кад је погледао у унутрашњост флаше, види један лист хартије прилепљен за стакло. Он разбије боцу, и на своје велико изненађење прочита на хартији: „Самон-Радио инспектор, Њујорк".

Доктор Брине одмах пошаље писмо инспектору у Њујорк, да би се известио, да ли је он ту флашу бацио у море. И одмах добија одговор, да је он флашу бацио у море, и да је њу морала донети голфска струја. Само је голфском струјом могла флаша да доплови. То је топла река у Атланском Океану, која регулисава и ублажује америчку и европску климу. У последње време говори се, да је она мало променила правац, зато је настала промена у клими у северној Европи.

ЗУБОБОЉА КОД СЛОНОВА И МАЈМУНА

Више пута се догађало, да слон наједаред побесни и нападне свог чувара. У почетку се мислило, да је то наступ беснила, али су се доцније уверили, да је то зубобоља. Слон може страховито да пати од зуба. Урођеници у афричким џунглама имају један лек, који мећу слону на зуб. Са својом интелигенцијом, слон се стрпљиво покорава лечењу. Исто тако пати и мајмун, и кад га обузме велики бол, он плаче. Тада морају да га воде зубном лекару. Дентисти су постојали у најстаријем веку, јер су пронађене вилице са поплаћеним зубима.

Хумор

— Немаш појма како је моја жена према мени пажљива. Свако вече скида ми сама ципеле.

— Кад се вратиш из кафане?

— Не, кад хоћу да идем у кафану!

*

Мати — Секице, буди добра према нашој новој госпођици и кад будеш ишла да спаваш пољуби је.

Секица — Па да добијем шамар, као што је тата јуче добио!

*

Марк Твен, амерички хумориста, враћао се из цркве са свештеником. — »Ваша је предика била врло лепа, рече Твен, али ја имам књигу у којој су све те речи исписане.« Свештеник се мало нађе увређен што Твен сумња у оригиналност његове предике и рече му: »Можете ли ми је послати?« »Врло радо«. И Твен му посла — речник.

*

»Најбољи доказ да женама треба више поверења поклонити но људима, факат је тај да један женски касир није никад побегао са касом.«

»Није то тачно, драги мој! Касирке у тим случајевима понесу обично и касу и — газду од касе.«

*

У једној шетњи били су заједно немачки песник Шилер и херцог од Вајмара, па су морали платити мостарину, прелазећи преко једног моста, како је онда био ред. Али нису имали ниједан новац. Шилер се сети, и упита чиновника на мосту на кочијаша да он за њих плати мостарину. Херцог се обрадова овоме излазу из ситуације и хтевши похвалити Шилера за ону идеју, рече чиновнику: »Да, да, професор није тако глуп, како изгледа.«

На овај комплименат Шилер одговори:

— »Висости, то је баш разлика између нас двојице.«

*

— »Који је оно господин са којим си се мало пре растала?«

— »Нешнам ни сама.«

— »Али ти си му рекла, »драги пријатељу«?

— »То ја кажем свакоме, чије име не знам.«

*

Црнкиње су исто тако добре мајке као и европљанке само што оне носе своју децу у овако незгодном положају, обешене на леђима.

ФИЛМСКА КАРИЈЕРА ПОЧИЊЕ КРОЗ ЈЕДНО ПРОЗОРЧЕ У ХОЛИВУДУ

Многи лаковерни младићи и девојке замишљају, да је довољно доћи у Холивуду, па ће одмах наћи зараду. Али, колико је тешко постати звезда, исто толико је мучно некима доћи до зараде. Многе, највеће ведете америчанске, имале су да пређу пут од штатискиње по звезде.

Студи-и у Холивуду су као храмови, где се ради у тишини, и врата се закључавају пред масом, која чека да уђе. Догоди се понеки пут, у Енглеској, Француској и Немачкој да неки младић или девојка умилостиве молбама вратара, да их пусти унутра. Али у Холивуду то се не може десити.

Први утисак странца, кад дође у Холивуду, и пође улицама, то је мноштво лепих девојака и младића, који се шетају или журе улицама. У први мах странац помисли, да су то филмске звезде. Међутим, то су они, који су дошли да потраже место у ателје-има, или штатисте, који се називају „екстра", јер немају права да уђу увек у студио.

У Холивуду се много снима, али сви филмови се не извозе у Европу. Зато је упослен велики број штатиста. Али и поврај великог рада, маса штатиста је у беспослици. Врло ретко се догађа, да један штатиста непрекидно снима.

У сваком студи-у налази се један директор, који има само ту дужност да одабира штатисте. Њему се например, каже изјутра, да је тог и тог дана потребан за снимање известан тип. Неки пут је потребно двадесет, тридесет или три стотине. Свако јутро штатисте долазе испред једног прозорчета, иза кога седи директор, и представљају му се. Он им забележи име, и узме слику. Ако је неко безначајан тип, он неће да му бележи име, и одмах му кратко каже, да он не може да рачуна на филм.

Интересантни типови дефилују тада. Разне наказе, грбавци, сакати, ћорави, јер и такви штатисти се употребљавају.

У великим албумима поређане су слике свију штатиста, и кад је потребан неки тип, директор преврће албум и изабере.

Тако су многе филмске звезде почеле своју каријеру кроз то прозорче.

Али многе штатискиње пропадају у Холивуду.

Од

уста до уста иде говор, да си приштедите огроман новац и добијете робу најбоље каквоће, ако одмах пишете по велики илустровани ценовник преко маказа, косушишалица, бритава, бријаћих апарата, хармоника, грамофона, гусала, тамбура, фотографских апарата, сатова, парфема, различитог суђа, ножева, кашика, новчаница, напртњача, упаљача, кишобрана, марама, чарапа, одела и многих корисних предмета, на велетрговину

R. STERMECKI u Celju, br. 79.

Поруџбине преко Дин. 500.— поштарине се ослободе. Ценовник бадава!

Рушевине грчког позоришта у Сиракузи.

Манастир ЖИЧА, где су наши краљеви крунисавани, онакав какав је био пре најновије реставрације пред крунисање Краља Александра.

СВАДБЕ КОД КОРЕЈАЦА

Корејци, чији број достиже седамнаест милиона, образују масу љупку, слатку, мирољубиву, наклоњену сањању а и доколици.

Како су свадбе код њих компликоване.. Вереница има да претрпи читаве муке. Она се понесе најпре на некој врсти столице на раменима почасних пратиоца, украшени малим необичним шеширима, који су у моди већ вековима.

У дворишту под ведрим небом, родитељи младе девојке распростреше су заклон од зеленила, који одваја људе од жена. Пред нечим, што би личило на олтар, излажу петла и кокошку живе рашчеречене, две флаше с вином, два таса напуњена колачима и покривена пластом; најзад једна мала шоља од белог порцулана привезана за олтар дугачким концем.

Једна чудовишна жена у Мексику, која је поред дивног гласа имала и браду мушкарчеву

Озго на ниже на једном малом столу постављена су парчад хладног меса на једном тањирићу и једна велика слика пловке израђена у парчету дрвета.

Вереник, обучен у свечано одело стоји на асури испред ових предмета. Веренница придржавана од двеју почасних девојака излази из куће под густим велом, обраћа се младом човеку дубоким поклоном. Овај последњи метаниште док се млада особа не дигне.

Затим младенци чуче сваки на својој асури. Први почасни момак налива вино у шољу привезану једним концем, коју он пружа новом младоженьи. Овај само због етикеције одбија да пије, и пехарник празни сам шољу. Он је пуни поново и пружа је (увек привезану) једној почасној девојци, која је нуди младој жени. Од тога часа венчање је закључено.

Младенце одводе у једну собу, где их привежу једно другом за ноге. Једна пријатељица младина долази, сече ове везе и одводи младу у другу собу, док пријатељи младоженьини понашају се као да га ослобађају. Он их награђује обилним понудама.

Младенци продужују да живе код својих родитеља неколико дана или неколико недеља. Најзад долази час **састављања.**

Да би се вратила у брачну кућу, млада узима место на малој столици за ношење, где смешта ковчеге, који садрже њену спрему. Мајка се опрашта од ње говорећи јој просто:

»Збогом! И живи добро«.

Свита се креће на пут праћена узвицима, плачем, ридањем, који се младој жени чини да чује од целога села, међутим она има да прође само једну улицу да би стигла до брачног стана.

Види се да и свадба Корејаца има оригиналности и да обилује симболичним детаљима.

V. Forbin.

Кад госпођа шофира, она се огрне читавим пантером.

Таласи љубави.

— Клод Жевел —

Дотле је ово био јединствен пар. За десет година брака преживели су и године љубави и године када су ризиковали да се омрзну. Ни њихов темперамент, ни прилике, ни радозналост, нису их потакли на неверност. Нису једно друго преварили, те нису имали разлога за мржњу.

Стога је кућа Лижерових била мирна и човек је могао код њих да сврати, без бојазни да ће икада бити умешан у једну од оних брачних свађа, у којима трећи игра врло незахвалну улогу.

Па ипак ове вечери, још одмах после супе, мирисало ми је на свађу. И то такву свађу, која лебди под плафоном као оно велики облаци, готови да загрме. Ја сам се, као шетач без шешира усиљавао да будем весео, али се видело да је веселост претворна. Само још један гест Г. Лижерона, па да настане олуја. Он извуче свој часовник.

— Ах, та погледајте га! погледајте! повика Албертина Лижерон, и нехотице узимајући ме за сведока. Он само на њу мисли, он дрхти од нестрпљења!.. Да знаш само како се смешни, пријане мој!

Одмах сам помислио да је то, као и у толиким другим браковима, љубомора на метресу, и да је у питању каква жена, каква кућна пријатељица, коју нестрпљиво ишчекује Раул Лижерон.

Он само слеже раменима; а и шта би, друго, у оваквој прилици. Мени се учини најбоље, да ватрено протествујем.

— Раул је неспособан..., почех ја.

Срећом, Албертина ме прекиде, те сам тако избегао да изгледам смешан.

— Он! Ви га не познајете. Шта мислите да он ради у овом тренутку?

Раул је правио коцку од путера на свом парчету хлеба и на његовом лицу није било ни трага од злобе...

— Он бесни! настављала је Албертина; он бесни у себи.... Неће нам дати ни да мирно промезетимо. Одлази!.. иди!.... не устежи се.... Остави нас... Иди опет код ње!

Раул није чекао да му се двапут каже. Мирно се диже и оде у салон. Ја сам ћутао, изненађен цинизмом, не смејући да машта упитам Албертину, која је гњевна љуштила крушку..

Кроз врата допре, наскоро, нешто као јецање, затим, јасно, женски глас праћен гласовиром. Разумедох. Албертина супарница бију је радио-апарат.

Уосталом, уз звуке »Тугованке«, г-ђа Лижерон наново прасну.

— Ово га је залудило! Верујте ми, ово више није живот, који је могуће сносити. То га је спопало као нека болест. Када ми је говорио о куповини радио-апарата, ја сам га још и наговарала на то... Уосталом, и ја сам у том моменту желела један огртач од сребрних лисица, коју ми ни у ком случају не би могао одбити кад је већ толико потрошио на сопствено задовољство...

Ја сам добила огртач, али, да сам знала! Радио је донео несрећу у ову кућу.. Сваке вечери тако! У означени час, Раул одјури до своје кутице и не враћа се... Ми више не излазимо.... За нас више не постоји ни биоскоп, ни позориште, ни разговор... Ништа осим ових дугмета, ових стубића, овог рама. У почетку сам попуштала његовој манији. Правила сам се да ме интересује, одушевљавала се, кад би он, управљајући овим регулаторима, »открио Рим« или »ставио руку на Петроград«.. Али нисам ни мислила да ће то потрајати.. Ах! нећу више да седим свако вече поред Раула, док он, пушећи у својој фотељи, блажено слуша »Травијату«, »Месечину« од Вертера или савојски џаз. Ако не желите да се завадите са њим, идите, па се заједно одушевљавајте... А ја идем да спавам... Лаконоћ!

И добра Албертина изађе залупивши вратима... Ја одо Раулу и почех да га прекоревам. Он ми даде знак да ћутим, стави ми цигару у зубе, привуче ми фотељу, даде ми чашицу ликера у руку, и, тако ми Бога, проведох, врло пријатно, један час слушајући програм састављен од »Салтимбанка«, руских песама, конференција на Того-у, све то помешано са звиждуком лађа и локомотива.

Али, кад сам стигао кући, заклех се да никад више нећу ићи Лижеронима.

Но, ах! морам признати да сам прекршио заклетву, као што то често бива. Из радозналости, поново сам отишао Лижеронима. Нашао сам се, по подне, на само са Раулом, кога нисам видео од оне вечери, када сам био жртва њихове слоге и неслоге. Бојажљиво упитах за његову жену, надајући се да ћу чути коју о скором разводу. Са изненађењем сам дознао да је и најмањи облачак са њиховог брачног неба ишчезао, јер је чак Г-ђа Лижерон постала ревностан слушалац радија. Раул, који је без сумње хтео да предамном тријумфује, позва ме на вечеру истога дана.

Опет је код њих владао мир, па и по мало веселости. По вечери, прешосмо у салон, у коме су две фотеље, подједнако удаљене од апарата, сведочиле о поново успостављеном миру. Овога је пута сама Албертина руковала апаратом. Сада је она загледала у часовник и пратила програм објављен у новинама. Чини ми се да сам на њој приметио узбуђеност, сањалачки изглед и неке знаке љубавне чежње.

Редом смо слушали Салтимбанке, монголске песме, конференцију о Белуџистану и ваздан других комада... Избијало десет часова. Албертина се подиже, промени правац игала и поново седе. Г. Лижерон, још увек блажена израза, лагано издува дим од цигаре према плафону. Наскоро репортер објави:

— Сада ћете чути песме Г. Макс Детампа.

Један мушки глас изрецитовао две песме, од којих се једна звала »Љубав«, а друга »Рандеву«.

Два стиха ове друге песме остадоше ми у памети. Ево их:

Чекаћу те сутра у сенци свибова,
Који, близу Трга Слоге заклањају алеје.

Албертина је слушала полу-затворених очију.

Репортер објави свршетак песама Макс Детампа.

Албертина устаде у уведе ме у трпезарију, под изговором да ме понуди оранжадом. Раул остаде да се наслађује »Месечином« од Вертера.

— Јесте ли разумели штогод? упита ме Албертина.

Ја је зачуђено погледах.

Тада ми она, сасвим природно рече: Макс Детамп је мој љубавник и он је пронашао ово средство, које га додуше доста кошта, да ми, вечером, у утврђени час говори. У брк Раулу, он ми рецитује стихове, које је само за мене саставио. Да знате како су топле ове речи које долазе кроз толики простор! Поред свега, ово је и врло згодно. Малочас сте чули како ми је заказао састанак у Јелисејским Пољима за сутра.

Пр. **Срб. Петровић.**

Елизабета Пинајев у хаљини од сребрног броката.

Тип Пољкиње за 1928 годину: једна племићка.

Бригита Хелм и Пол Вегенер у филму »Алрауне« по роману Еверсовом, који ће се играти код »Корзоа« у Београду.

Две главе од расе.

Фантастична визија Никотина.

Г-ђа Фриш, чланица париске Опере Комик, која је желела гостовати у Београду.

ШЕСТ ВРСТИ МУЖЕВА ПОД ПАПУЧОМ.

Неком је пало напамет да израчуна колико има мужева под папучом. Свакако да је и тај патио од женине папуче. И ево како је категорисао људе.

У прву врсту спадају они, који су под папучом из претеране љубави према домаћем миру и угодности. Они читају с чела својим женама сваку жељу. Код таквог мужа жена жари и пали, јер он јој све попушта.

У другу врсту спадају гурмани, и муж је због свог гурманлука увек под тиранством неког јела. И ту жена води прву реч. Прженi пилићи тако утичу на њега, да он сав омекша, иако је љут. Ћурка на подварку утиче на његову вољу. Празничан ручак прогута сву његову мушкост. Код таквог мужа жена се пита: „Шта ли бих могла данас да кувам, да бих дошла до лисице"?

У доба младе јагњетине и капаме, таква жена толико има успеха, да може мужа да одведе у јувелирску радњу. А пита с месом доноси јој балску тоалету.

У трећу врсту спадају мужеви, који су из глупости под папучом. Обично глупи људи побијају паметне жене, то жена зна и искоришћује. Њиме жена влада једним осмејком и погледом.

У четврту врсту долазе они, који нису свесни да су под папучом. И баш кад су највише под папучом, они се убију доказујући, како њима не може жена да суди.

У пету врсту долазе они, који су под папучом зато што имају „златну женицу"". Она изгледа та ко мила, мека, љубазна, да муж не може ништа да јој противуречи.

Тако „златна женица" почне: „Је ли драги мој, мени се чини, да ти јуче рече, да ћемо се данас извести аутомобилом"? Он, сиромах, није ништа рекао, али кад она тако слатко говори, он тврди да је рекао.

У шесту врсту спадају они, који су под папучом из претеране љубави. То је најопаснија врста.

Лепе главе из нашег позоришта. Г-ца Н...

У Америчкој Ници...

Један снимак на улици из кинеског кварта у Сан - Франциску.

Необично луксузни хотели за милијардере у Флориди, где богаташи амерички проводе зиму.

Најмлађи чланови балета...

КАКО СУ ИГРАЛИ ГРЦИ

Код старих Грка игра се приказивала највише као гестови за појење. Било је и светих игара. Например Грци су играли о свечаностима својих богова. Баханалије су оставиле једну симболистичку успомену. У дане свечаности, младе девојке и младићи, носећи венце од цвећа и палме, играли су у дугачким колонама, изводећи по такту музике, основне гестове живота.

Индија још увек има бајадере, нарочито за религиозне свечаности. У полумрачним, тајанственим пећинама, где играју пред свештеницима, и изводе неке чудне фигуре, као што су чудновати и њихови богови. Бајадере су обучене свечано, у тешку индијску свилу, са гривнама на рукама, ногама и у носу. Са лаганим покретима, дршћући целим телом, оне се крећу по ритму тихе оријенталске музике.

ГАЛСКИ ПРИНЦ ПОСЕЋУЈЕ БИОСКОП.

Једног дана, енглески престолонаследник хтео је после подне да оде инкогнито у биоскоп са једним пријатељем. Дошао је на касу, као сва остала публика, и затражио карту. Благајник га није познао, и казао је да нема места више. Он је после отишао у други биоскоп, па и трећи, четврти, и нигде није било места. На једном гише-у су му одговорили љутито: „Зашто нисте дошли одмах после ручка да узмете карту?"

У једном биоскопу било је места, али се морао чекати ред. И престолонаследник стао је у ред. Тад му прилази један просјак и затражи милостињу. Кад му је дао престолонаследник, он га погледа и каже: „Гле, како ви личите на престолонаследника".

Галски принц се на то насмеје и одговори: „Јесте, сви ми кажу да на њега личим".

*

Како се балеткиње одмарају, док траје пауза на главној проби.

СИЦИЛИЈА — РАСКРСНИЦА ЦИВИЛИЗАЦИЈЕ

Судбина Сицилије слична је Андалузији, јер су се о њу отимали из најстаријих времена Африка и Европа. За старе Јелине Сицилија је била оно, што данас Америка за Европљане. Она је била још тада напредна. Најлепше архитектонске грађевине и споменици дизали су се у градовима. И данас стоје рушевине. У Сиракузи се налазе рушевине позоришта грчког. Егеста је била у старо доба најнапреднија варош, и по Тедању њу су Тројанци подигли. А сада на томе месту само стоје развалине амфитеатра.

Картагињани и Грци борили су се око Сицилије и први су успели да победе Грке. Тада настаје борба између картагинске и јелинске културе. И та борба је трајала, док Римљани нису освојили Сицилију.

Али у сомом веку навале Сарацени из Африке и постану господари Сицилије. Зато се данас налази тамо и основне сараценске, а доцније и арабљанске културе.

КАКО ТРЕБА ДА ЈЕДЕ ДАМА

Више пута се догађа, да се једе механички, не мислећи ни на јело, ни нож ни виљушку. И тада се заборавља на манир. Једна дама увек мора да буде свесна кад једе, јер само тада пази на сваки свој гест.

Никада не сме да се наднесе лице над тањир. Биста треба да буде права при јелу, само мало нагнута столу. Боље је, да је тањир при крају стола.

Велики залогаји никад се не смеју метати у уста. Како је ружно видети елегантно обучену даму, како узима велики залогај и сатера га између зуба и образа, да све време док жваће залогај се оцртава на образу као орах. Избећи ће се испупчење на образу, ако се залогај држи само на зубима, и ближе нецима.

Брзо не сме да се једе. Кад се некад заборави, баца се залогај један за другим, и не чека се, да се један прогута. И онда дама даје утисак халапљиве жене. Увек треба сачекати, да се прогута оно што је у устима, па тек онда принети други залогај. Неко жваће, а држи залогај испред уста на виљушци. То није бонтон.

Симпатично је видети даму, која једе са апетитом, али при томе пази на сваки гест. А код наших шипарица, нарочито у кафани, осећате више пута како с мрзовољом једу, набадају на виљушку као од беде, или као да се гаде. И онај, који посматра, изгуби апетит и згади се.

Младост мора да има здрави апетит. И смешно је, правити се, као да ви мало једете или једва жваћете. И то је гест недовољног васпитања.

Модерна ципела је каприциозна али и практична.

»ДА ИЗЛИВАЈЕТ БЛАГОДАТ БОЖЈУ«

У манастиру Трешњеву, о посту спремише калуђери чорбу од рибе за ручак.

Пред сипа старешина — Игуман и како захвати главу, рече:

— Глава Главушча мја припадајушча.

Други отац Средоје захвати сву средину од рибе и рече:

— Среда за оца Средоја.

Трећи отац Марко захвати реп од рибе и рече:

— Варка за оца Марка.

Ђакон, који беше последњи, кад виде да за њега нема ништа од рибе, дохвати чорбалук па поли чорбом све калуђере и рече:

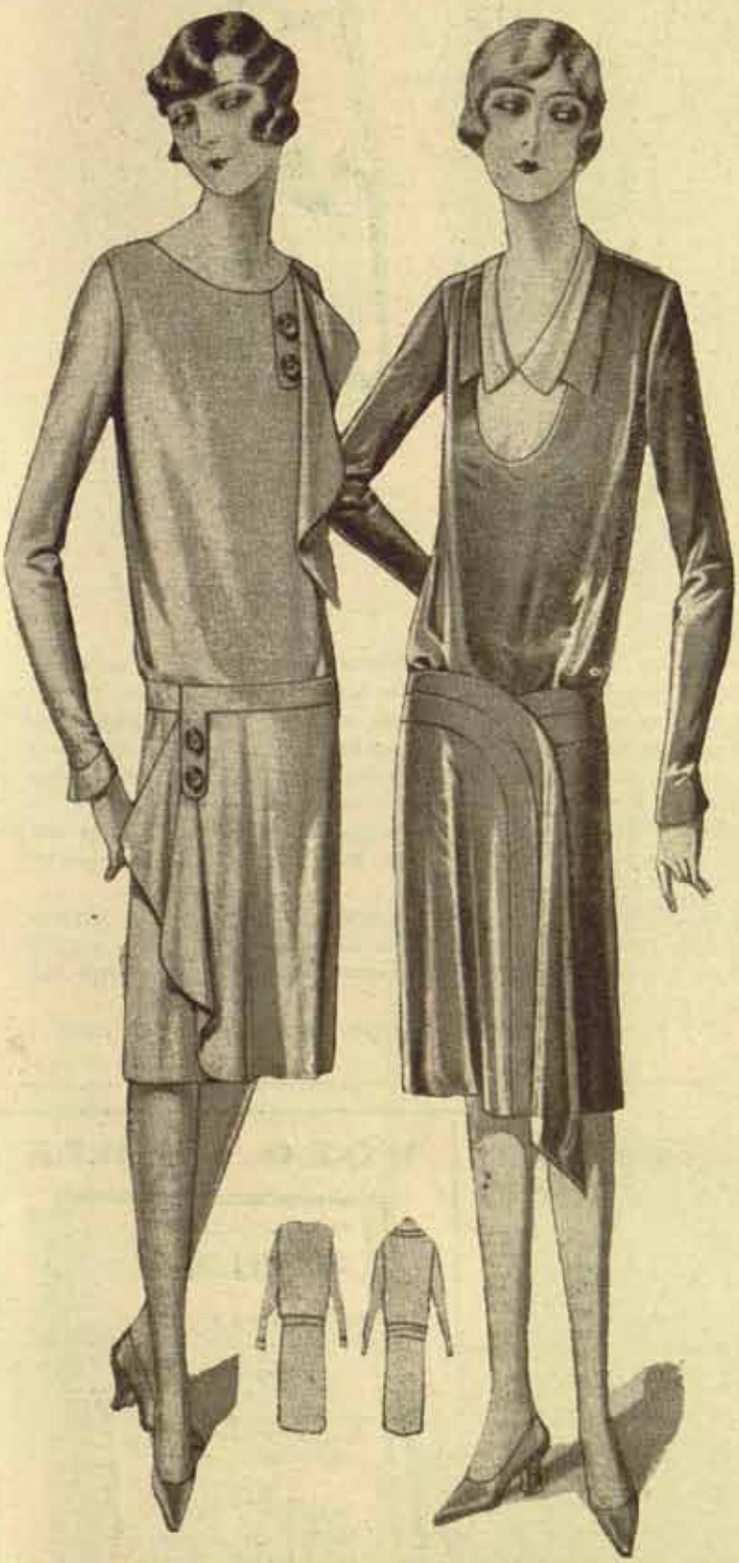
— Да изливајет благодет Божју на свјех вас! Амин. —

КИНЕСКЕ ПОСЛАСТИЦЕ

Нико не би смео замислити, да би се могла јести наша ластина гнезда. Али у Кини ластина гнезда су фина посластица. Има једна нарочита врста ласта, која прави та гнезда, од слузи своје, и она личи на желатин. Најслађа су гнезда што их ласте праве у јесен, јер у том желатину има и крви ластине.

У Кини је развијена читава трговина с тим гнездама, и с пролећа и јесени она се продају на трговима. Најчувенија су на неким острвима тихог океана. Кинези једу та гнезда уз шећер и сланину, а кувају од њих и чорбу. Кинески лекари тврде, да су та гнезда врло хранљива, и да због њих Кинези мало умиру од туберкулозе.

МОДА

Хаљина за после подне од кашмира и хаљина од мекане, црне свиле.

Господин је најмодерније обучен. Примећујете и кишобран у руци, чија је дршка знатно смањена, тако да личи на женски.

БЕБЕ ДАНИЕЛС НЕМА ТОАЛЕТА...

...И зато је морала да дође у Париз, да се у најлуксузнијим салонима снабде хаљинама. Кад су је запитали: Зашто сте највише дошли у Париз? Бебе је одговорила.

— Хоћу да се упишем на права, и да посећујем предавања на Сорбони.

Сасвим је разумљиво, што Бебе Даниелс учи права, јер филмски уметници морају да знају све параграфе, пошто се често пута суде и са редитељима и предузећима.

А други разлог?

— Замислите, казала је Бебе, потпуно сам остала без тоалета. Ја немам више него једанаест вечерњих тоалета, десет пододневних, седам спортских, двадесет пари чарапа, један кеп од хермелина, један мантил од визона, и још један од зибелина, и педесет пари свилених чарапа, и седамнаест шешира...

Али то није ништа за једну филмску глумицу.

Велика неизвесност што ће нам пролећна мода донети најзад је изашла из својих граница. Велике париске куће, које дају тон моди, већ су се појавиле са својим моделима, из којих можемо извући линије будуће моде. Чим март нагласи пролеће зимски пелцови и хаљине нису више *de rigueur*. Али како су први пролетњи дани кад кад кишовити, то за овакав случај постоји само једно: Трењконт земљасте боје, кројен ала Раглан, са великим џеповима и украшен с преда кожним дугметима на два реда. Према Круликовом модном плану, носиће се мантлови правог кроја са великим џеповима и широким кожним појасевима. Док Ворт доноси мантлове са уметнутим џеповима и кратким кепом а ла постиљон (сл. 5). Шанелови модели (сл. 9) такође указују предност мантловима са великим џеповима. Нарочито је допадљив следећи ансамбл (сл. 8). Беж џемпер од крепеле са косим деколтеом, беж плисирана сукња и мантл правог кроја без крагне са реверима; боје се носе према расположењу беж или зелено.

Толико за пре подне! За по подне омиљени су као на пр. 1): црни Саре са малом крагном од лисичине и машном која је такође на крајевима украшена истим крзном. Затим безброј дражесних импримираних хаљиница, јер је њима госпођа мода у овој сезони јако наклоњена. У њима ћете наћи по неку интересантну новост, као плисиран фиши, глокнасте ревере итд.

Црвено - бело ће се такође врло радо носити.

Вечерње хаљине су нарочито декоративне. На црном тафту посипају црвене руже. Хаљина је с преда кратка, глокн, а натраг дужа, често сасвим дугачка.

ПОРТРЕ МОДЕРНЕ ЖЕНЕ.

Она најрадије говори о свом бисеру, о својих 40 коњских снага, то јест о аутомобилу, и своје послове свршава пушећи цигарету.

Она употребљава слободнији језик у говору, јер ствари су овакве, што види и изражава тачно. Воли да путује посећује дансинг и позориште. Бави се спортовима, да би добила грациозност тела. Она никад не сањари, нити пада у сентименталност. Шпекулише са својим задовољствима и осећањима. Свој живот унапред удешава, не дозвољавајући, да је нешто изненади. Мисли на све.

Њен живот не зависи од срца. Она хладно рачуна са разумом. Осећајност много за њу не значи. Она пориче љубав.

Али понеки пут се деси и њој, да кад воли, колико зец мисли да може да воли, она пати, не због љубави, него због тога, што је таква, и што не може да буде другојчија.

Најновији фетиш за куће, постао је овај опасни звер дивље коже.

НОВА КЊИГА

ЦЕНА — ДИН. 40

Добија се код
ТИМЕ ВЛАДИСАВЉЕВИЋА
Београд, Кар Ђорђева 85. — Тел. 36-45

БИСЕР У СТАРОМ ВЕКУ.

Ни један народ старог века није ценио толико бисер као Римљани. Он је био скупоценији од дијаманта. Прича се о једном зрну бисера, које је Јулије Цезар поклонио мајци Брута, а платио га је милион сестерција. Плиније пише, како је на једној свечковини гледао накит Паулије жене Каја Кантуле, и тај накит представљао је читаво богаство опљачканих провинција. За доба царева била је мода да се носи бисер у ушима. И гривне су биле од бисера. Сенеки је устајао противу толиког луксуза.

Медејци и Персијанци више су ценили бисер него Грци злато. Вредност бисера ценила се и због тога, што је он био украс на царским и краљевским крунама.

И кроз средњи век тај накит је необично у моди. Стара немачка царска круна имала је натпис од бисера.

Али године 1300 Лепи Филип, француски краљ, забрањује бисер И у Немачкој су били исти такви закони, али ништа није вредело.

Нико није могао да промене тај накит. Зато је и данас у моди бисер, и после краљице можда најлепши бисер имају филмске диве.

Најлепши шешир за пролеће, украшен камелијом, какав би наше даме желеле да виде у београдском излогу.

ИЗ ЖИВОТА СВЕТИХ ОТАЦА КАЛУЂЕРА

У манастиру Кувеждину за време великог поста нареди Игуман Дометије да се скува чорба од рибе. (Молимо да се не мисли да калуђери никад не посте, — посте само кад имају рибе).

За ручком први сипа Игуман, и како узе чорбу у уста, јако се опече, да му и сузе на очи потекоше.

Отац Прокопије видећи сузе, упита Игумана:

— Оче Дометије, шта вам је?

— Данас је мученик Евтропије, па се сетих покојника и заплаках се — одговори игуман.

За овим узе чорбу отац Прокопије, па се и он испече и сузе му пођоше, нашто га упита отац Макарије:

— Шта је вама, оче Прокопије?

— Сутра је преподобни Герасим, па се и ја сетих покојника и заплаках се — одговори отац Прокопије.

Када и отац Макарије узе чорбу и испече се, те и њему сузе потекоше, игуман га упита:

— Ва истину оче Макарије, што ви плачете?

— Сетих се Св. Павла када у својој посланици на данашњи дан вели: »Када смо овакви, да Бог да, да и нас не буде — одговори отац Макарије, прекидајући опеченим језиком.

КРАЉ. ДВОР.

ОПТИЧАР

С. ШАЈНЕСОНОВ

БЕОГРАД — Теразије 32
Зграда „Анкер". Телефон 24-33

једина специјална оптичарска радња

ВЕЛИКИ ИЗБОР:

ЦВИКЕРА, НАОЧАРА, ЛОРЊОНА У НИКЛУ, ДУБЛЕ И РОГУ. САВЕСНА ИЗРАДА ПО ЛЕКАРСКОМ РЕЦЕПТУ. БАРОМЕТРА, ТЕРМОМЕТРА И АРЕОМЕТРА »Zeiss-Punktal« СТАКЛА, ФОТО-АПАРАТА И МАТЕРИЈАЛА.

— СОПСТВЕНА РАДИОНИЦА —

Модерни украси жене

НАЈЛЕПШИ ПОКЛОН ЗА МЛАДЕНЦЕ

ЕЛЕГАНТНИ СЕРВИЗИ

су понос сваке добре куће, — домаћице, ако хоћете врло лепе и модерне разне сервизе да купите добро и јевтино, онда је за Вас корисно да посетите највеће стовариште стакла, порцулана и кина-сребра

Косте Малушевића

БЕОГРАД

Краља Милана ул. 53. (до Старог Двора) и Његушева ул. 27. (Цветни Трг).

Оданост владарима Истока: мати и син, пред дворцем цара јапанског, њиховог вољеног Микада, моле се Богу за дуг царев живот.

Можете ли нам одговорити које су све ове чувене филмске личности Холивуда, које су овако свечано изашле пред Полу Негри? Најтачнији и најскорији одговор биће награђен бесплатним примањем »НЕДЕЉНИХ ИЛУСТРАЦИЈА« за пола године.

Лепоте и страхоте џунгле у којој је сниман Чанг.

Режисер „Чанга" овако описује Џунглу. „Она је пуна мистериозних загонетка и ванредне лепоте. Највећи уобразиља не може да замисли прашуму. Са њеном раскошном и бујном вегтацијом, кроз коју се прикрадају најразноврсније животиње.

Ту се меша европска и азијска флора, храстови поред четинара. ораси покрај кедра. Папрат расте покрај рододендрона, а између борова и багремова провлаче се маљалије, кокос, бамбус и најлепши гирландна расцветаних лиана, које беже с гране на грану, и као да покривају дрвета једним дивним плаштом различитих боја, које су у толико лепше, у колико је шума влажнија.

По земљи, као тепих, простире се маховина, а из ње расте папрат, клематите, скупоцене орхидеје, и све то личи на неку простирку из хиљаду и једне ноћи. Али испод тог величанственог тепиха, на сваком кораку, скрива се смрт, најопасније змије и инсекти, чији је уједа смртоносан.

Фауна је обилна и разноврсна као и Флора. Тигар је најкарактеристичнији звер и цар џунгле. Он се може наћи свуда. Безбројни ловови на тигрове организују се непрекидно по џунглама, али не могу да га утамане.

После њега ту господари и леопард, који се храни антилопама, дивља мачка, вук, који исто тако једе антилопе покрај оваца. У џунглама се налазе три врсте курјака; црвени, бели и црни. Може се наћи и лисица, мада је она ретка дивљач тих шума; дивљи пас, који увек живи у чопору, и сриа.

Има неколико врсти и медведа, од којих је највећи црни медвед, који једе мраве.

Али најопаснији становник џунгле после тигра, то је змија кобра. У ритовима, који се налазе по џунглама живи крокодил; а често се могу наћи у влази маховине најопаснији скорпиони.

А покрај тих видљивих животиња, гмижу тамо милијарде разноврсних инсеката.

Све расте и напредује у џунгли услед влаге. И животиње и биљке".

Ето, у таквој једној џунгли сниман је Чанг. И онда се могу замислити све опасности, којима су се излагали редитељи и оператери.

ЦАР НИКОЛА И ФРАЊА ЈОСИФ

Кад је Цар Фрања Јосиф долазио 1875. године у Котор, дошао је ту и Књаз Никола да га поздрави. Кад су се стари пријатељи састали, Цар Фрања ће рећи Књазу Николи:

— Драги пријатељу, ви станујете прилично високо.

— Јесте, Величанство — одговорио му је Књаз Никола — Турци ми одузеше земљу, Аустријанци море, и због тога ја са мојим орловима морам да станујем ближе небу. —

П. Андрејковић:

СТРАХ.

После обилне вечере гости пређоше у салон да уз шољу црне кафе проведу остатак дуге зимске вечери и проговоре о последњим догађајима у граду.

Као и обично разговор се је водио по групама. Крај великог камина поведе се реч о највећем претрпљеном страху у животу. У једној групи, завађен у меку наслоњачу највећу пажњу жена привлачио је млад човек пријатне спољашности. Замишљен, као да не чује разговор присутних, док му је поглед лутао преко гостију и зидова салона, изгледало је да преживљује неки догађај. Али, што је највише привлачило погледе младих дама на овом џентлмену, беше његова коса потпуно седа. А, ако би човек мало дубље загледао у његове очи, видео би у њима неку болну тугу, неку скривену тајну.

Већ неколико особа завршише причање о својим најјачим духовним потресима и ред је дошао на човека са седом косом.

— Сада је на вас ред господине да нам испричате ваш највећи страх у животу — рече једна млада жена.

На његовом лицу јасно се изразн незадовољство, али овај његов изглед не илмаче погледу једне лепе девојке и она додаде:

— Да. Сви ми мислимо да је у вашем животу морало бити нечег страшног.

Младић се замисли још дубље и рече

— Ви господо, имате разлога да тражите од мене неке страховите сцене мог живота. Сам мој изглед допушује у вашим мислима слику тајанствености.... но, ја бих вас молио да ме поштедите тога, пошто ми је тешко још једном преживети догађај кога у мислима избегавам и од чега је моја коса сада беле као у старца.

Али, молбе полетоше са свију страна Он лако климну главом у знак пристанка и у салону наста тајац.

Пуштајући густе колутове дима своје запаљене цигарете он отпоче:

— »Мој отац велепоседник у Н. округу имао је доста готовине а и земље за широк и безбедан живот, а његово материјално стање још више порасте богатом женидбом.

— Из овог брака имали су кћер коју је мајка на самрти оставила све своје имање, пошто је мој отац у то доба на брзи изгубио све своје имање.

— Натеран приликама отац се ожени по други пут, преселивши се на имање своје друге жене, које је лежало недалеко од вароши К. Ту сам се родио ја. Живели смо на имању моје мајке повучено и скромно. Отац би по читаве дане проводио у своме кабинету, не мешајући се у послове газдинства и држећи се скоро као гост ове куће. Тако је тихо без промена текао наш живот све до моје 14 година.

Једнога јутра ушао сам у собу моје сестре да јој покажем малог дивљег зеца кога ми је наш баштован донео још у ноћи. Сестра ми је била једина другарица са којом сам делио све детиње радости. Не нашавши је у соби одох мајци, али она ми је на моје велико запрепашћење одговорила да је сестра сасвим изненада отишла са неком рођаком своме оболелом ујаку у Ниши. Овај изненадан пут моје сестре врло ме је зачудио и бацно у велику жалост, јер знајући да необично волимо једно друго, било је у истини чудно да оде без опроштаја самном. —

Прошло је скоро месец дана од како је стигла сестра и сада ми је у игри био најбољи друг и пријатељ син старога баштована. Обично смо се забављали игром детектива. Једном тако у игри требао сам да пронађем предмет кога је сакрио мој друг. Лутајући по најскривенијим местима нашао сам на гвоздени поклопац у земљи. Хтео сам га подићи али је он био тежак и зарђао и, са напрегнутом својом детињом снагом једва сам га помакао и уз јаку шкрипу угледао пред собом тамну дубину са звозденим степеницама. Почех се спуштати али, када ме густа помрчина обухвати са свију страна обузе ме страх. Међутим љубопитство и понос детективски, чију сам улогу тада сасвим озбиљно схватио, натераше ме да се поново вратим и спустим са запаљеном свећом коју сам донео од куће.

Спуштајући се нашао сам на узан таман ходник којим прођох неколико корачаја. На једном од многобројних савијутака, на које сам наилазио ветар ми угаси свећу. У овој густој тами хладан подземни ветар помешан са мојим неописаним страхом ледио ми је срж у костима. Мојих полубосих ногу дотицаху се у трку пацови што ми само увећаше страх. Са испруженим рукама напред тражио сам излаза из ових језовитих подземних просторија, где ме је довела дечија радозналост. Моја уобразиља стварале најстрашније слике. Покушах да охрабрим себе. Али, само што сам пошао смелије неколико корачаја, моја нога испружена напред поче да пада у неку дубину и пре но што сам се могао прибрати, осетих како ми цело тело тоне од чега сам губио свест....

Дошавши к себи видео сам да лежим на трулој слами. Моје очи навикнуте на таму почеше да разликују поједине предмете око себе. Кроз неки једва видљиви отвор један зрачак слабе светлости падао је на супротан угао. Моје тело се опет најежи, а коса ми се дизаше на глави.... У том јасно сам видео људску прилику..... То више није стварао болестан мозак од страха, то није била утвара ни привиђење, него живо биће, или боље рећи сенка живота!..... Све више сам напрезао свој вид.... сада су се танке, као исушене руке, пружале ка мени.... а тај поглед, поглед те сени, која имаше облик жене, беше пун молбе и очајања...

Још неколико тренутака моје замагљене очи тупо су гледале како се једва приметно покрећу удови тога бића.... и, у те дуге тренутке чврсто сам стезао своје сопствено месо и немилостиво забадао нокте у њега као да сам се желео уверити није ли то можда само сан. Али, кад ми целу душу испуни тихо, болно јецање, из угла, да ли од страха који је достиго кулминацију, или од силне жалости, којом се испуни моје срце, у мени се појави нека надприродна снага. Не разумем да ли сам у овим тренутцима могао нешто и мислити. Осећао сам да моје хитре ноге јуре кроз ходнике који ми сада беху светли. Како сам нашао излаз и дошао до очевог кабинета, то ми је и сада нејасно. Једнога се само сећам: мој отац, на чијем се лицу никада није могло видети узбуђење; једном речју, човек до крајности равнодушан, био је толико узнемирен мојим изгледом, да је ако у лудилу чупао косе и цвокотао зубима. А ја сам, крочивши у његов кабинет, потпуно изгубио снагу и без и једне речи, са лаким муцањем и покретањем усана, пљав и изгубљен, са белом косом на глави, клечао крај његових ногу.....

Пошто су ме мало повратили успео сам да им укратко опишем подземне просторије задњег дела куће и страхоте које сам преживео. Отац и стари баштован са упаљеним фењерима изнели су после једнога сата моју јадну сестру. Да ли је потребно да вам описујем изглед сироте девојке и жалост очеву?.... То можете и сами замислити.

Доктор није могао тврдити да ће остати у животу али ако остане, рекао је, слепило је неизбежно.

— »Нисте је требали положити у соби крај отворених прозора. Светли зраци сунчане светлости одузели су јој вид.«

— Али докторе, рекао је јецајући отац — она још по мало види и тражи сунце, само сунце.....

— Онда је пустите нека га још једном, последњи пут види — рече он одлазећи.

По одласку доктора у кући наста нека ужурбаност. Отац, служавка и баштован са сином јурили су на све стране.

Сестра је морала бити у потпуном миру, а они су међутим јурили кроз целу кућу и двориште. Мене као да су заборавили, стајао сам на степеницама од свега овога ништа не разумевајући.

— Ево госпође... Ах!.... зачух писнави глас служавке и сетивши се да никако не видех мајку од како сам изашао из оних просторија, јурио сам колико год сам могао малој кућици, која нам је служила за живину, одакле је допирао глас служавке. А тамо, видео сам страшну слику... ствара служавка је тихо јецала, баштован се је крстио и склапао руке дижући очи небу, његов син је брисао сузе, а отац, мој отац, сигурно разумевајући све, стајо је немо, без речи и гледао широм говорених зеница... У живиранику модра без живота, са избаченим језиком, висила је, обешена о греду, моја мајка.... Још једном осетих цепање свога срца, бескрајан бол душе и мрак, само густи мрак... Пробудио сам се лежећи у кревету. И око мене доктор је имао доста посла. Прве речи су ми биле

интересовање и брига о сестрином здрављу. О мајци нисам ништа говорио, али сам је дубоко жалио и молио се богу да јој опрости.

— Сада, господо, моја сестра живи на Хајтима, на обалама Атланског океана. Њена је прекрасна вила препуна мирисног цвећа, чију јој боју описујем ја, а пуно братске љубави. Она неограничено воли море и дуго слуша шум и лупу таласа о слоњена на моју руку. Ја јој описујем боје, које море мења... Говорим јој о плавет нилу неба, у сунцу и звездама. Говорим јој о месечевом сјају кад се шетамо у тиху ноћ и она је срећна, врло срећна, како ми се чини.

Тешкоћа је бити глумац

Ако још мало потраје грип, публика ће се изненадити, кад прочита објаву пред позориштем ...»Због болести глумаца позориште затворено за извесно време.«

Али то се неће догодити, наши глумци могу и морају да играју, док сваки други чиновник са том температуром лежи у постељу, мења облоге, пије тајове.

Нико не зна како се скупо плаћају аплаузи и радости уметничког живота. То су осетили сви они, чији се живот креће на сцени и иза кулиса. И док се на позорници глумац смеје, весело говори, иза кулиса пада, доносе му чај, повраћају га.

Г-ђа Жанка се увек сећа своје ангине прошле године. Из постеље су је пренели у кола, а из кола у гардеробу. И она се слатко смејала на бини, а нико није осетио њене болове. Г. Драги Гошић имао је најтежи и најдирљивији моменат на позорници, кад му је лежало мртво дете у капели, а он је играо Јага на премијери Отела.

Једном се давала Ивкова Слава. Сику је играла у првом чину г-ђа Паранос, у трећем г-ђа Стојановић. И у публици нису слутили шта с догађа иза кулиса. Г-ђа Паранос је добила срчани напад и једва су је повратили.

Са температуром 39 степени играла је г-ђа Милошевић у »Ујка Вањи«, само да се не би одлагала премијера, али на њену штету, јер критичари нису знали, да је она болесна. После се један од њих много кајао и прекоревао себе: »Криво ми је што нисам знао, да је била болесна.

»Уснакати у тућу улогу«, то је већ познато свима глумцима, али то су врло непријатна изненађења, чак непријатна и Аци разносачу улога, коме увек пада та тешка дужност, да јавља ту вест. Тако се ових дана шетао Аца са једном улогом из Находа. И нико је није могао примити, јер су сви били болесни.

Г. Богић је једном морао да ускочи у Црногорца у »Путу око света«, кад је био болестан г. Раденковић. И кажу да се публика и њему смејала и аплаудирала.

Г. Драгутиновић често ускаче у оне комаде које он преводи, јер редитељ мисли да је њему лакше да научи, кад је преводио.

Г. Божа Николић је сад ускочио у улогу Бирела у »Рођаци из Варшаве«. Имао је за два дана да научи деветнаест табака писаних на писаћој машини, само са пола пробе, јер се није могла одржати ниједна цела проба. Учио је са грипом.

Г-ђа Жанка била је сва тремирана, кад је за једно после подне морала да научи улогу г-ђе Персе Павловић у Ташани. Још у пет сати била је гардероби.

Тај, који ускаче у тућу улогу, најраније долази у позориште, јер то су много веће треме него на премијерама. Шминка се пре свију осталих, и одмах отвара улогу, чита је, слишава се о реквизити, јер реквизита је страшна ствар тада. За текст глумац се ослања на шаптача, и од њега се очекује спасење!... Али у реквизити глумац сам мора да с помаже. Тад настају суфлирања на позорници.... Глумац или глумица шапућу том »Ускоку».... »Узми књигу«. »Дохвати цвет«... »Ухвати ме за руку«.... Загрли ме«... То публика не опажа, можда само чује мало гласније дошаптавање суфлера...

Али глумац се те вечери толико презној, као у парном купатилу. Једина му је сатисфакција што га те вечери необично мазе у позоришту, и управник, и директор драме, и редитељ. Сви се умиљавају око њега, брину се за његово здравље, пљескају га по рамену, јер знају да он те вечери — спасава позоришну касу, иначе би се морала отказати представа, или заменити, што није пријатно публици.

Догађају се глумцима и несретни случајеви, а он мора да игра. Највише тих несрећних случајева има г-ђа Жанка. Непрекидна је жалост у њеној кући... Пре кратког времена ауто јој је прегазио Станојку.

Плакала је она и очајавала, све колеге су је тешиле у гардероби, али нису је могли уцити. Станојка је чувала осам душа у кући г-ђе Жанке. На првом месту њу, па онда њену девојку Жужу, затим Секу и Пулета, и четири канаринке.

И свих тих осам душа храни г-ђа Жанка и Станојку деветту. Зато кроз плач говори г-ђа Жанка.

— Никада више нећу наћи тако добру керушу..... Ј.

Др. Марко Микијељ: Јустин философ и мученик, најзначајнији писац II века. Његова је вредност велика и као философа и као хришћанског апологета. Он је био великан идеја, дубоког ума и широких концепција. Многи писци средњег века га славе и величају. Његова дела су врло важна, јер сликовито представљају културно и социјално стање његовог доба. Цена 10 дин. Издавачка књижара Рајковића и Ћуковића — Београд.

Шта је било са Сеси Хајакавом?

Појава тога јапанског уметника направила је читаву сензацију у филмском свету. Његово симпатично лице, мешавина Јапанца и Европљанина, придобило је масу сбожавалаца, који су му писали многобројна љубавна писма. Најбољи његови филмови били су »Битка« и »Ја сам убица.« После је снимио два филма у Енглеској, и за то време посетио је Монте Карло.

И после тога ништа се више није чуло о њему. Разне приче су се проносиле. Како је прокоцкао велику суму новаца, и како многи очајници извршио самоубиство. Чак су причали да је управа Монте Карла сакрила његов леш, да би се заташкао скандал. И једно време ништа се више није чуло о Хајакови.

Али пре извесног времена Сеси Хајакова је васкрсао и појавио се у Америци послетри године боравка у Европи. Причао је да је за то време правио једну уметничку турнеју по Енглеској, са једним комадом Вилијама Аржела, и пожњео је велики успх.

Енглези га необично воле и у свима местима Сеси Хајакова ужива велику популарност.

Један новинар имао је прилике да га интервјуише по повратку из Европе. Желео је да чује његово мишљење о новим филмовима, Биг Параду, Бен - Хуру, Веселој удовици и т. д.

— Данашњи филмови имају много више вредности, и скупљи су, рекао је Хајакова. Али они нису донели ништа ново. После тога и сиже-и филмски и ситуације имају један ограничени број. У сваком филму наћи ће се једна херојина, један главни јунак и издајник. Свуда се осећа борба између зла и добра. Јунак не мора увек да буде личност, већ ситуација; издајник може бит рат, или издајство у неком другом облику, али увек мор да постоји конфликт.«

Сеси Хајакову интересује европски филм.

»Нико не може да конкурише америчанском филму, јер Америка има новаца, погодну климу, студна, талекат, лепоту у изобиљу, као и огромну пијацу. Али Америка би могла да научи многе ствари у европским атељеима, нарочиту ту атмосферу филмску, која је слична позоришној, и индивидуална, а мање је аутоматска.

Моје је мишљење, да једна варош не тражи да сними све филмове, јер многе нове идеје постају стереотипне. Жалим што не може свака држава да има свој Холивуд.

Али ја ипак волим Калифорнију. Она сугерира и потстиче човека на рад.«

Сеси Хајакова би волео да понова снима у Холивуду, али американци увек траже нове типове, и кад један довољно искористе, он им више није потребан.

Сеси Хајакова је био предузео једну уметничку турнеју у Америци. А сад се чује да је отпутовао у Токио.

Виктор Мак Лаглен прича...

Родио сам се у Енглеској, у предграђу Лондона, и имао сам много браће и сестара... У детињству мом знало се, да нећу никад постати милионар. Тешко је за једно дете, кад мора само о себи да се брине. Таква деца брзо постају убојице и кавгаџије.

Обожавам путовања, и тим путешествијама имам много да захвалим. Нисам још умео добро ни да мислим, а већ сам морао с мојим родитељима да се кренем у Јужну Африку. Ово прво путовање имало је пресудан утицај на мој живот. Да сам остао у Лондону, вероватно, да бих сада био чиновник у неком министарству или у неком трговачком предузећу.

Али у Африци навикао сам да живим на ваздуху, под ведрим небом, да пешачим и да се физички вежбам, што ми је очеличило тело. Ту сам се научио да волим природу, пољопривреду и коње.

Био сам у Трансвалу, кад је букнуо бурски рат. Одушевљавао сам се ратом, и само сам имао једну жељу да постанем војник. Та жеља ме је натерала, да се једног дана пријавим за добровољца. Удесно сам се, да изгледам старијим, али нисам могао да их преварим и они ме отераше.

Кад то нисам успео, намислим да отумарам у свет, и кренем у Канаду. Ту сам видео први пут бокс, и почео и сам да се вежбам.

Кад сам постао боксер, веровао сам да сам пронашао своју професију. Правећи турнеју као боксер, бавио сам се дресирањем коња, пољопривредом, и најзад ступам у циркус. Ту сам постао акробата и необично су ме ценили. Али неколико пута хтео сам да погинем. После сам био војник, и борио сам се у Кини. А за време светског рата одмах сам ступио у војску.

После рата вратио сам се у Енглеску и хтео сам да кушам срећу на филму.

Сад даље знате.....

Само неколико речи о мојој партнерки Долорес дел Рио и »Кармени«. Ви сте је видели, пљескали јој, и ја мислим да амерички филм није имао скоро такву глумицу. Не само што је лепа, већ уме да сживи своје лице.

Г. Цвијановић је издао МЕЂУЛУШКО БЛАТО, музичку драму од М. Настасијевића, рађену у стиховима овог нашег најтежег и најдубљег писца међу новима. — У књизи је занимљив ПОГОВОР, који објашњује стил пишчев и његову намеру. Мора се сложит ис објашњењем у датим да музика треба да допуни смисао појединих места, јер су нека места збиља слаба и нејасна.

СЛУЧАЈ Г-ђе ЧАЈКОВСКЕ

Госпођа Чајковска почиње опет да занима европску штампу, па чак и америчанску. Она има својих присталица, који тврде, аа је то велика кнегиња Анастасија. Најмеродавније је мишљење херцога Лајхтенберга, који пише о г-ђи Чајковској.

»Сигурно је, да се велика кнегиња Анастасија спасла. Сад је остало да се реши ко је г-ђа Чајковска. Неки су хтели да верују, да је то пољска сељанка. У почетку сам и ја то исто мислио, зато сам позвао г-ђу Чајковску у госте о мени, да би се уверио у њен идентитет. Ја сам је проматрао за то време, док је била под мојим кровом, и дошао сам до закључка да она није никако пољска сељанка.

А кад није то, ко је онда? То је сада узбудљиво и трагично питање.«

Једанаест месеци она је била у кући херцоговој и он је сваког дана проматрао, и тврди, да све оно што она знао дому руском и Русији није могуће да ју је неко научио да прича.

Све оно што је причала г-ђа Чајковска сачињава читав живот царске породице, на двору и у заточништву у Тоболску. Из тог причања да се закључити, да је она била очевидни сведок свију догађаја које је испричала, По томе она мора бити велика кнегиња Анастасија.

У почетку се веровало, да она говори само немачки. Али херцог Лахтенберг уверио се, да њен немачки језик није перфектан, затим она разуме руски и може да говори кад хоће, енглески разуме и чита врло добро, а пољски не зна.

Лекари су констатовали, да је њено памћење поремећено, и враћа се с времена на време.

Херцог Лајхтенберг има још неких података, који ће потврдити идентитет г-ђе Чајковске, али то ће изнети тек тада, кад она оде у Америку.

У сваком случају она је један проблем за психологе и психијаторе.

Ако желите

да се допаднете

ако желите да будете лепа, да уздржите своје лице младеначки свежим, своју кожу еластичну и баршунасто меку, своју косу лепу и бујну, тад употребљавајте за дневну негу лепоте:

1. „ЕЛСА"-САПУНЕ ЗДРАВЉА и ЛЕПОТЕ, што нису тек интересни тоалетни сапуни, већ садрже медицинске опробане састојине доброг дјеловања, које продиру у Вашу кожу, те ју уздржавају здравом, а Ваш изглед младеначки свежим. „Феллерови" прави сапуни здравља и лепоте јесу:

„ЕЛСА"-јаворов млечни сапун
„ЕЛСА"-жумањчетов сапун
„ЕЛСА"-глицерински сапун
„ЕЛСА"-боракс сапун
„ЕЛСА"-катранов (Shampoon) сапун
„ЕЛСА"- за бријање сапун

Пробајте их! Никада више не ћете хтети, да се служите другим сапуном.

За покус 5 комада Елса-сапуна 32 динара, већ са омотом и поштарином.

2. ФЕЛЛЕРОВУ ПРАВУ КАВКАСКУ ПОМАДУ ЗА ЗАШТИТУ ЛИЦА И КОЖЕ, она уклања боре и браздотине, чини кожу глатком и њежном, уклања појаве старења, ствара младост и лепоту.

Напенадит ће Вас, коликом брзином нестају сунчане пеге, пацрљане коже, румењило носа, пришчићи, масне бубуљице и сваковрсне мане коже.

3. ФЕЛЛЕРОВУ ЈАКУ ПОМАДУ ЗА ПОРАСТ КОСЕ, која спречава испадање власи, преране сједине, уклања перут, умекшује крупу косу и чини је глатком, бујном, те посвјешује порост власи.

За покус 2 зовчића једне, или по 1 зовчић од сваке Елса-помаде, већ са омотом и поштарином за 38 динара.

У Вашем је интересу да поштујете новац унапред, јер ако наручите пазушем, поскупљују се горе наведене цене за 10 динара.

Наруџбе наслоните јасно:

ЉЕКАРНИЦИ

Eugen V. Feller u Stubici Donjoj
Elsatrg 372 Hrvatska.

Све оправке **ЧАСОВНИКА** израду и прераду **Накита** врши са **ГАРАНЦИЈОМ.**

СВЕ ВРСТЕ **Сатова** и **Накита** у **Злату и Сребру**

ЧАСОВНИЧАРСКА РАДЊА

„КРОНОС"

Београд, Скопљанска ул. 9 — до »Руске Круне«

МАРИЈА ВЕЧЕРА

Престолонаследника Рудолфа последња љубав

од Г. ШЕЦЛЕР - ПЕРАЗИНИ.

5

„Иди и ти, Рудолфе — иди!" рекла је заповеднички графица.

Али наследник престола, свесан својег положаја и моћи, коју је имао и наспрам војводе, махнуо је главом.

„Пустите господина војводу нека уђе"! рекао је оштро. „Хоћу да чујем шта има да ми каже"!

Није био потребан графичин позив јер је војвода већ стајао на прагу, блед као смрт. Његове су очи спазиле још отворена тајна врата. Графица је у забуни била заборавила да их затвори.

Неколико тренутака су оба човека стајали непомично један наспрам другог и нетренимице се гледали.

Затим је се Рудолф окренуо графици и рекао хладно:

»Оставите нас насамо, драга рођако!«

Графица је се поклонила и затворила за собом врата.

Била је настала мучна тишина. Могло је се чути тешко дисање оба човека, који су као огорчени непријатељи стајали један наспрам другог — војвода од Браганца и наследник аустријског престола!

Али војвода није сада гледао пред собом царског сина, кога је мрзео, већ само ривала, који му је узео што му је било најмилије на свету.

»Шта ми имате рећи, господине пуковниче?« питао је оштро наследник престола. Намерно је поменуо ова војнички чин.

Војвода је ступио пола корака ближе и његов глас, страшан, био је поражавајући за Рудолфа:

»Не говорим с Царским Височанством, не с војничким претпостављеним, већ с човеком, пред којим стоји човек и као такав питам Вас: »шта мислите да чините с баронесом Маријом Вечером, коју хоћу да узмем за жену?«

Наследник престола је се променио у лицу, што је било рђав знак.

»Ја ћу Вас научити памети, пуковниче Браганца! рекао је хладно. »Идите!«

Али војвода није мрднуо.

»И ако бих изгубио главу, Рудолфе, нећу пре отићи, док ми не дате рачун што сте дирнули у част девојке, коју волим!«

»Господине војводо!« викнуо је Рудолф. »Зар не знате да је наследнику престола забрањено да се бије с потчињеним?«

»Знам, али има један неписан закон и силом тог закона треба да ми дате рачун. На она врата је побегла млада девојка, коју сте Ви у своје мреже уловили! Можете ли то порећи?«

»Немам да Вам дајем никакве речи!« одговорио је увредљиво наследник престола.

»Добро, ја чекам Ваше сведоке Височанство! Надам се да ћете ми дати тражено задовољење! Можда ћете наредити да ме пре тога ухапсе, што је Вама лако. Онда бар знам, да је царски завођник девојака кукавица!«

На Рудолфовом лицу није било ни капи крви. Одмах је дохватио једну столицу да је баци на главу војводи.

Али је и сада војвода стајао непомичан као стена. У том је клонула Рудолфова уздигнута рука и столица је пала на земљу.

»Ви ћете ме запамтити, војводо од Браганца,« прошапутао је наследник престола.

Војвода је се круто поклонио и ћутећи отишао за собе.

Не проговоривши ни једне речи с графицом Ларишћ, одмах за тим напустио је кућу и Рудолф и сео у кола, која су га чекала.

Први пут у његовом животу одважио је се један њему потчињени аустријски племић да га увреди и да му каже оно, што се одавно о њему тајно говорило.

Било би немогућно описати осећања, која су овладала Рудолфовом душом када је се у колима враћао у свој замак. Можда га је прекоревала савест и он је почео да мисли о томе шта је урадио.

Али је то било сувише доцкан, јер је се из све низине, у коју је се био спустио, само сада вирила је још слика, која га је била залудила — Марије Вечере. Да ли је овог пута била велика слепа љубав која је и њега освојила? Он је само знао једно: Марија Вечера мора бити његова у срећи и несрећи.

6.

Цар Фрања Јосиф седео је у свом приватном кабинету у Бургу и забринуто гледао у акта, која су му била као и свако пре подне донета на потпис.

Изгледало је као да су му мисли богзна где биле. Непрестано је тресао чело и махао главом.

С времена на време су му стизали свакојаки неопходни гласови о животу његовог јединог сина и наследника престола, кога је мати јако волела и гледала да га од оца оправда.

Франц Јосиф није био строг отац и често пута није хтео да обраћа пажњу на Рудолфове глупости.

Цара је јако болело што се Рудолф није слагао са својом женом. Због тога је са својом снахом, Стефанијом, више пута говорио, али успеха није било.

Рудолф и Стефанија нису били по карактеру једно за друго, али то се није могло изменити, није се смео свету испољити брачни скандал у кући царске породице.

Цар је знао да се у ловачком замку његовог сина ноћу одигравају оргијања и да у њима нису учествовали само његови словачки пријатељи, већ увек и велики број жена сумњивог поштења из свију кругова.

Сутра дан, пошто је Рудолф имао ону скандалозну сцену у кући трофице Ларији, цар је примио у посебној аудијенцији трофицу.

Овде ћемо одмах приметити да је трофица скоро тачно знала шта је се догодило између Рудолфа и војводе од Браганца. Јако узнемирена и забринута, она се није устручавала да прислушкује и на тај начин је дознала о захтеву, који је војвода ставио наследнику престола, као и увредљиве војводине речи.

Престрављена, хтела је Рудолфа да заустави пре него што он буде начинио какав непромишљен корак. Предстојећи двобој није смео бити ни по коју цену. То је била од војводине стране лудорија.

Трофица је задоцнила и није могла да задржи Рудолфа пре одласка из њене куће. После зрелог размишљања решила је се да самом цару све каже, да би могао ту опасну ствар отклонити.

При томе се није могло избећи а да се не каже име баронесе Марије Вечере.

Франц Јосиф је био јако потрешен када је из трофичиних уста чуо за нови скандал. Једва је задржао спољашњу мирноћу и замолио трофицу да о томе ништа не говори царици.

Затим је преко свог личног курира одмах позвао Рудолфа, а трофици рекао да никоме не прича о случају у њеној кући.

У кратком међувремену до Рудолфовог доласка цар је издао још једну наредбу. Војвода од Браганца, који је у војсци имао чин пуковнички, добио је строг домаћи затвор и ни у ком случају није смео излазити из стана без нарочите дозволе.

Још један пут је се цар надао да ће успети да свог сина одврати од садашњег његовог начина живота и да га потпуно измири са Стефанијом.

Ађутант је јавио да је наследник престола дошао.

Рудолф је ушао у очев кабинет. Био је у униформи и прописно, као и остали официри, поздравио цара.

Цар је неколико тренутака посматрао сина ћутећи. Рудолф је био нешто блед у лицу. Наслућивао је да ће опет бити какав непријатан савет, али је њиме овладала и пркос, да се успротиви сталном туторисању очевом.

»Јављам да сам дошао, Величанство« рекао је стојећи мирно. Није мислио да је цару достављен његов сукоб с војводом од Браганца. Шта више још исте ноћи је строго поверљиво разговарао с грофом Хајосом и кобуршким принцом, да му обојица буду секунданти у двобоју с војводом.

Шта је имао да значи овај царев позив да дође у његов кабинет на важан разговор?

Франц Јосиф је рекао сину да седне на столицу.

»Имам с тобом важно да разговарам, Рудолфе,« почео је цар да говори узбуђеним гласом. »Не седиш сада поред цара, већ поред забринутог оца!«

»Аха,« мислио је Рудолф, »сада ће опет доћи уобичајене опомене!«

Франц Јосиф је забринуто погледао у сина.

»Због чега се љутите на мене оче?»

Цар није био пријатељ дугих разговора и хтео је да буде што краћи.

»Ми смо овде сами, Рудолфе,« наставио је, нико не чује наше речи. Чуо сам за ствари, које су горе него све што сам слушао о твом понашању. Крајње је време да се смириш, да не би скандал који одавно трају досео у најширу јавност. На жалост он је у неколико познат, јер сам пре неколико дана добио од краља Леополда, твог таста, писмо, у коме се жали што си занемарио његову кћер. Крајње је време да своје држање измениш не само према Стефанији већ и према спољном свету. И ја сам био млад и ватрен као ти, али сам увек поред свих уживања мислио на дужност, коју ми налагаше мој високи положај. Ти тако не радиш, Рудолфе. Ти расипаш своју најбољу снагу и твоје напредне способности бацаш у блато. У теби не гледају само наследника престола, који се брине о својој породици, већ те јавно називају заводником жена, који своје најбоље време троши у пијанкама и љубавним аферама. То више несмем трпети као цар и отац. Размисли о томе и промени начин живота! Измири се са Стефанијом! Буди прави човек!

Цар је говорио озбиљно и гледао у Рудолфа, који је све више у лицу бледео.

»Тешко су ме опањкали, Величанство,« рекао је наследник престола.

»Ја сам очекивао другачији одговор,« поновио је цар.

»Зашто ме поново оптужују, оче?« Запитао је Рудолф. »Ја живим истина мало веселије, то признајем, и осећам се туђ наспрам Стефаније, али је она томе крива. Ми смо сасвим различитог темперамента. Она се увек жали свом оцу и ја отуда добијам редовно прекоре. Сада ти прекори долазе до цара. Али ништа не помаже. Ја сам млад и хоћу да живим!«

Рудолф је говорио јако узбуђен. Отац га је озбиљно гледао.

»Не треба да живиш као калуђер у манастиру, али мораш бити паметан и да не допушташ породични скандал у царској кући,« рекао је отац.

»Оче, зар не би хиљаду пута било боље, да се мој брак са Стефанијом раскине и да би мој живот био сношљив?«

Франц Јосиф му је хладно одговорио:

»Што си сада рекао- нећу више да чујем! Лудо је мислити на развод твог брака! Твоја је дужност да се са Стефанијом измириш. То ти ја као цар и глава породице заповедам!«

Рудолф је устао са столице и дрхтећи стајао пред љутитим оцем.

»А ако не бих могао овај хладни живот са Стефанијом још да подносим?« запитао је цара.

»Онда не би био члан хабзбуршког дома и будући цар аустријске монархије!« био је строг одговор Франца Јосифа. »Али се још надам да ћеш ме послушати. Помисли на своју мајку, која исто тако брине о теби! Прекини везе с лакомисленим створењима, па ћеш бити спашен, за нас, за твоје жену и отаџбину!«

Рудолф је се борио са собом. Мислио је на веселе ноћи у Мајерлингу, на баронесу Вечеру, али и на бол својих родитеља, ако би и даље лудовао.

»Поправићу се, оче,« изненада је рекао, изгубивши моћ испод сурових погледа очевих. »Али ако буде воља одвише слаба, ако ми узаври крв?«

»Савладаћеш је, ако вршиш савесно своју дужност. Сада иди и размисли о свему!«

Када је Рудолф, потрешен пришао да пољуби очеву руку, Франц Јосиф је додао:

»Јуче си у кући трофице Ларији имао жесток сукоб с војводом од Браганца. Ко ми је о томе рекао, споредно је. Нећу више да чујем име девојке, због које

је сукоб наступио. Али што си ти у тренутном узбуђењу мислио да учиниш, неће се догодити. Ја сам наредио да војвода од Браганца издржи строг домаћи затвор. Лудорију, да се баци из прозора, и сам ће увидети!«

Рудолф је поново пребледео. Његов двобој с војводом! Ко га је то могао издати? На грофицу Лариш није могао мислити; њој је одвише веровао.

Хтео је говорити, али цар му није допустио.

»Нећу никакав изговор. Ствар је свршена. Кукавичлук ту не постоји. Пречи је државни разлог. Не заборави шта си ми обећао — па ћу и ја опити веселији него до сада што сам био!«

Затим је Рудолф љутећи напустио царев кабинет.

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

Три дана доцније војвода од Браганца је био ослобођен затвора Али је сада знао да је пао у немилост двора. Предлагао му је да тражи отпуст из војске, на шта је и сам мислио. За прво време добио је на неодређено време одсуство.

На неки начин ипак је спречени двобој између наследника престола и војводе допро у јавност. Разуме се да нико није смео јавно говорити.

И Балтаци је о томе дознао. Опет је отишао сестри и навалио на њу да учини све да Марија пристане да пође за војводу. Још слаба веза између Марије и Рудолфа морала је бити безусловно прекинута, да не би наступила највећа несрећа.

Бароница је била јако потресена. Марија јој истина није ништа рекла о састанку у кући грофице Лариш, али је се девојка од оног дана јако изменила. Била је као у каквој грозници, очигледно под великом душевном потиштености. Балтаци је био мишљења, да је такво стање неиздржљиво и да би било спасење само брза удадба за војводу.

Заједно са сестром позвао је Марију и дотле јој говорио, докле није дала пристанак да прими понуду војводе од Браганца.

Како Балтаци, тако и бароница, били су пресрећни и Балтаци је одмах отишао у војводин стан, и с њиме водио дуг разговор. Војвода је одвише волео Марију и није се љутио због њеног састанка с наследником престола у кући грофице Лариш.

Пристао је да сутра дан иде у стан баронице Вечере да чује Маријину реч.

Када је војвода идућег дана пре подне дошао у стан баронице Вечере, као гром га је поразио глас да је преко ноћи Марија кришом побегла од куће. Нико није знао куда је отишла.

Балтаци је већ био отишао да је тражи.

Све је било као без главе због Маријиног нестанка.

Блед као смрт, без речи, војвода је отишао. Знао је да га је срећа напустила за навек.

7.

Нико осем баронице, па ни Балтаци, није знао праву истину о оном тајном бегству Маријином.

Потпуно изгубивши душевну равнотежу, девојка је у забуни и страшном узбуђењу стајала непосредно пред тренутком да да пристанак војводи од Браганца. Напустила је ноћу стан и бежећи ишла улицама.

Само једна мисао јој се врзмала у глави: к њему, која је једино волела, к Рудолфу, који је могао заштитити од одлуке, која јој је предстојала и која је довела до лудила!

По некаквом нагону ушла је у један фијакер, који јој је пошао у сусрет и мислила је да познаје кочијаша.

Зар то није био пређашњи кочијаш наследника престола?

Човек је такође њу познао.

»Куда треба да Вас возим?« запитао је он. Познао је да је била потпуно растројена.

Њене су се мисли биле замрсиле и могла је само рећи:

»К њему, Рудолфу, ма где он био!«

Кочијаш је помогао баронеси да се попне у кола, а затим јурио по ноћи, изишавши изван вароши, не дајући коњима мира.

Његов је циљ био ловачки замак Мајерлинг. Ту пред капијом је зауставио фијакер. Врата су се отворила и он је утерао кола у двориште.

Случај је хтео да је ба ште вечери Рудолф био у Мајерлингу у веселом друштву, где је се много секта пило, при чиме ни он није изостајао. Био је заборавио обећање, које је оцу дао.

Играо је с једном расном Мађарицом чардаш. Био је у најбољем расположењу, када му је његов лични служитељ Лошек нешто на уво рекао.

На Рудолфовом лицу је се за трен ока показала промена. Више није хтео да погледа играчицу, нити да слуша шта је свирао циганин. Устао је несигурно, пренукао шаком по челу и љутећи одјурио из собе.

У једној малој, слабо осветљеној соби затекао је Марију Вечеру пола онесвешћену, дрхтећу и стидом обузету, јер јој је тек сада постало јасно, шта је учинила.

Кочијаш је с бичем у руци стајао близу врата. Њему је се Рудолф обратио узбуђеним питањем, шта је ново.

Исти је могао рећи само оно што је знао.

Затим му је наследник престола дао знак да се удали и када је био насамо с Маријом, полетео јој је у сусрет, загрлио је обема рукама. Она је непрестано понављала:

»Помози ми, Руди! Помози твојој Марији: Хоће да ме даду војводи! Али ја ћу пре умрети! Да останем код тебе и ти ме убиј!«

У том је Рудолф скочио и пресрећан викнуо:

»Нећеш умрети, Марија! Ти, најлепша на свету мораш живети за мене, твог Руди!«

И пре него што је се освестила, он је обема рукама високо подигао и одвео у суседну собу.

Те ноћи Рудолф се није вратио у друштво. Судбина Марије Вечере и наследника престола је се испунила.

— — — — — — — — — — — — — — — — — —

Један дан доцније опет је Марија била код својих. Дошла је на истом фијакеру, на коме је била отишла у Мајерлинг. Мајку и сестру је затекла страшно узбуђене, а сама је се била потпуно изменила. Њено лепо лице је било бледо,али неописан сјај је био у њеним крупним очима, а око уста негдашњи очаравајући осмејак. Као какво чудо је изгледала мајци и сестри.

Кочијаш је бароници предао затворено писмо, које које је једновремено садржавало упутницу на велику суму новаца; осем тога важна саопштења и упуства.

Марија у опште није говорила о томе, што је се те ноћи догодило. Наследник престола је примио на себе да извести бароницу. Неко време је се ова колебала, јако ју је гризла савест и помишљала је да извести сво-ег брата Балтаци. Али је после победила жеља за новцем, као и помисао да ће тим новим обртом ствари за Марију и њих можда наступити срећно време.

У највећем поверењу Рудолф јој је јавио да је чврсто решен да тражи развод брака са Стефанијом, да се одрекне престола и да се ожени Маријом.

Ма како да је било за све то мало изгледа, баронеса је толико веровала, да је све чинила шта је Рудолф тражио. Своме брату, Балтаци, рекла је да је Марија у часу душевног узбуђења и у страху да се појави војвода, кога није волела, оставила кућу и отумарала у околину Беча и добила преноћиште у женском манастиру. Када је сутрадан дошла к себи, вратила је се кући.

Војвода од Браганца је био истог јутра отишао из Беча не јавивши се ни једним писаним словом бароници.

Од тог дана настао је у кући баронице Вечере сасвим нов живот. Бароница је се брзо свикла на нове прилике. Она је све више веровала ономе, шта јој је наследник престола обећавао и Марија је уживала у љубави.

Чешћи Рудолфови састанци с Маријом Вечером бивали су у Мајерлингу.

Наскоро је постало јавна тајна да постоје између наследника престола и лепе Марије Вечере љубавни односи. Ни цар није могао ништа да уради својим опоменама.

Да бисмо оправдали Маријине поступке, морамо овде још једном рећи да је заљубљена девојка потпуно веровала Рудолфовом обећању, да ће се њом оженити ношто се одрекне престола и од папе добије одобрење за ново ступање у брак.

Писмо с молбом је било послато у Рим.

Када је цар чуо за тај нови поступак свог сина, био је као муњом погођен. Непрестано није био губио наду да ће се Рудолф са Стефанијом измирити и напустити Марију која му је описивана као необично лепо створење. На један пут сада је дошла неочекивана вест да ће се Рудолф одрећи престола и развести се од Стефаније.

Балтаци је дуже време био изван Беча и није био посвећен тачно у све појединости, које су се односиле на Марију и њену породицу. А када је се вратио, слушао је свашта, али му нико није смео рећи шта се у Бечу тајно говорило. Његова сумња је бивала све већа, ма да није могао дознати за тајне Маријине састанке с наследником престола.

Најпосле — за време зиме — дошао је одговор светог оца на Рудолфову молбу, да разреши брак.

Папа га је одбио и Рудолфа оштро прекорио да се сећа дужности као син цркве.

Јануара 26. год. 1889. Франц Јосиф .бризнан, позвао је наследника престола к себи и у присуству великих војвода Карла Лудвига и Албрехта изјавио своје велико незадовољство и још један пут, последњи пут, опоменуо сина да се сети својих светих дужности и да се поправи.

Поглед и дрхтећи глас старог цара свог пута су на Рудолфа толико јако утицали да је и иначе узбуђењима јако душевно изнурени наследник престола пао на колена пред цара и сузним очима молио за опроштај.

Још једну кратку борбу са собом морао је да издржи када је цар од њега тражио часну реч, да одмах прекине однос с Маројом Вечером и да се измири са Стефанијом.

Рудолф је био ону дао часну реч и овај је дирнут заплакао нађеног изгубљеног сина. Јануар 28. био је магловит, али тамао зимски дан. Из неба је почео да пада снег. Наследник престола био је сам и пун мрачних мисли хитао у Мајерлинг. У памети му је била једнако слика Маријина.

Све више и више је осећао да је та љубав била његов живот, сасвим нешто друго него многе љубавне авантуре, које је имао.

Али је он био наследник престола, био везан часном речју. Он није смео више Марију заволити, морао је слушати строгу заповест очеву и трпети хладан брак са Стефанијом. Капије на Мајерлингу су у будуће биле затворене, није више било смеха и љубавних састанака с лепом Маријом! Зар је вредило у опште више живети? Али онда му је у уво долазио глас: ти си наследник престола! Морао земљи жртвовати своје сопе, ма те сажегла твоја врела крв! шта дугујем нашој части!«

Близу замка, на једној узвишици на један пут је застао, као да је био муњом погођен. Из сенке дрвета појавила је се женска прилика.

»Руди«! чуо је. Тај њему познати глас пробудио је све мучно савлађивана осећања.

Он је заборавио све, што је било научио да чини, видео је пред собом само девојку, коју је волео.

С пригушеним криком је загрлио Марију. Збуњено му је она рекла, да је опет кришом отишла од мајке и сестре и пошла к њему. Он треба да јој каже да ли је истина што је њен ујак Балтаци саопштио мајци, да је папа одласно Рудолфов брак као неразрешив, да је даље Рудолф дао реч да се врати жени и да прекине с њом односе?

Она више није могла да издржи. Опет је дошла у Мајерлинг да под дрвећем сачека Рудолфа.

Брзо је ово Марија изговорила, пришла Рудолфу и овај је загрлио и дуго није ни речи проговорио.

Најпосле је прибрао снагу и уздишући јој рекао:

»Све је страшна истина, Марија! Ми се морамо за навек растати!«

Марија је вриснула и пала поред њега.

»Онда ме убиј, Руди!« молила га је. »Шта ће ми живот без тебе?«

Потпешен, он ју је подигао и с њом се упутио у замак. Кроз споредна врата ушли су у кућу и обоје, непримећени, ушли у Рудолфове собе.

Када су тамо приспели Марија је опет пала у очајање. Уз.алуд је он покушавао да умири девојку, која га је као ван себе гледала.

Весели гласови допрли су до њихових ушију. Принцип је свирао у ловачкој сали гостима, који су били дошли.

Чудновата веселост је завладала наследником престола. Очи су му засијале, када је Марију поново загрлио и љубио.

»Хајде, Марија, последњи пут да уживамо ову ноћ«, рекао је Рудолф као опијен. »Хајдмо пријатељима, које морам у јутру као и тебе отерати из замка! Да се смејемо, да играмо!«

Да ли је био луд? Зар није био дао часну реч, да се више с Вечером не састаје?

Пре него што је Марија одговорила и хтела да се брани, он ју је ухватио и одвео у ловачку салу.

Појава наследника престола и Вечере била је радосно поздрављена. Чаше су напуњене сектом и пило се у њихово здравље.

Затим је настало кратко, бесно играње, бешње него обично, као да је у њему хтео Рудолф да заборави бол, који га је до лудила довољно.

Пошто је Марији више чаша секта пружио, и њу је обузела нека нетипијатна веселост, која обузима понекот пред саму смрт. Она није више знала шта чини: наслонила се на Рудолфа и гледала само у њега и његов гласан смех.

Тако је протекао један час. Поноћ је већ била превалила и расположење друштва било као ретко кад велико. Читаве батерије празних флаша секта стајале су у предсобљу; испражњене, испражњене Лошек их је уклањао.

У том је следовао нов догађај.

8.

Барон Балтаци је узбуђен те вечери отишао у сестрин стан. На његовом мрачном лицу огледала се је одлучност.

»Где је Марија?« одмах је запитао.

Баронина је знала само рећи да је пре кратког времена отишла у посету у варош.

»Ти лажеш!« викнуо је Балтаци. »Она је код наследника престола. Одавно ме ни вараге, али сада знам

Баронница је ћутала и није могла да спречи када је Балтаци ушао у Маријину собу и тамо одмах нашао мало писмо на столу.

Отворио га је и прочитао. Осмехнуо се и бацио га баронници.

Бледа као смрт, Баронница је читала:

»Рудолф ме је напустио! Ја сам изгубљена! Та љубав је била мој живот и без ње не могу друго урадити ,већ да умрем! Збогом, опростите ми!«

Поражена баронница је се спустила на столицу.

Балтаци је одмах сео у кола и појурио у замак Мајерлинг.

Доцкан је стигао у ловачки замак. Позвавши се на име наследника престола, пуштен је унутра. Блед, успео је се у предсобље, које је водило у осветљене сале, где је била пијанка.

Дивља одлучност огледала је се у његовим очима.

Слуга Лошек је ступио пред њега.

»Ја морам одмах говорити с царским височанством«, захтевао је Балтаци. »Ако га нећете дозвати, ући ћу непријављен!«

Лошек као стар човек, био је слаб да задржи барона.

Причекајте, господине бароне, молио је.

Затим је ушао у салу и приближио се Рудолфу, који је био пијан и загрлио Марију.

Неколико Лошекових речи су га отрезниле. Марија није ништа о томе разумела. Рудолф је устао, замолио Марију, да остане и отишао у предсобље, праћен Лошеком.

»Шта вас је довело овде, бароне Балтаци?« запитао је Рудолф жучно.

»Тражим моју сестричину, која је постала ваша жртва, Височанство!« рекао је бесан Балтаци. »Где је девојка?«

И Рудолф је био блед од љутине.

»Одмах идите одавде, бароне, ако не желите да вас на силу удаљим!« одговорио је наследник престола.

Балтаци више није пред собом наследника престола. Крв му је узаврела. Са стегнутом песницом пришао је Рудолфу и рекао му пуно увредљивих речи. Гласна препирка је изазвала више гостију из ловачке сале. Марија Вечера је била тамо задржана, пошто је један од господе познао глас њеног ујака.

У том тренутку је Балтаци посрнуо јер га је Рудолф ударио јахачким бичем преко лица!«

»Битанго!« викнуо је Балтаци. Дохватио је једну празну флашу и хтео је да је разбије о глави наследника престола.

Остраг је се чуо пуцањ. Један од гостију — није се дознало ко — у опасном тренутку је пуцао у Балтаци, пре него што је се овај могао бацити на Рудолфа.

»Уклоните га одавде!« викнуо је наследник престола.

За тренутак је погинули Балтаци одношен с места.

Рудолф је се посрћући вратио у салу. Марија није ништа приметила; али је Рудолф знао да је не само прекршио очу дату реч, већ је био крив и за убијство Маријиног ујака.

Лудачки расположен заповедио је да му цигани свира и загрлио Марију, која је полусвесна лежала на његовом крилу. Али затим, докле су неколицина гостију лежали испод стола, подигао је Марију и пренео је у једну од његових соба. За собом је закључао врата.

Ноћ је одмицала. На широкој, скупоценој постељи лежао је у дубоком сну Рудолф, а поред њега Марија Вечера, коју је истински волео, али се није могао њоме оженити.

На један шут Марија је се усправила и гледала збуњено око себе. Цео њен живот јој је изишао пред очи и њена љубав. Јутро је било прошло и њој није ништа друго остало до страшно сећање на ту последњу ноћ.

Затим је лагано устала као да је се плашила да не пробуди Рудолфа. Приближила је се столу, на коме је стајала торбица, коју је била из Беча понела. Да је Рудолф знао шта је било у њој! Она ју је отворила и из ње извадила стаклениче с бистром течношћу. Стаклениче је красила мртвачка глава, што је значило да је у њему био отров. На столу је стајала чаша с водом. У њу је сипала течност, погледала у Рудолфа и попила мирно отров.

Обузела је вртоглавица. Поново је легла поред Рудолфа и скрстила руке.

Бледа уста су шапутала, а њене очи, поставши неприродно велике, напуниле су се сузама.

»Руди — збогом!«

Грч је прешао преко њеног лепог лица. Затим, докле је Рудолф спавао, Марија Вечера је се борила са смрћу и њоме запечатила своју љубав.

Могло је проћи пола сата и Рудолф је се пробудио. Пружио је руку к Марији, поменуо њено име, а када се није одазвала, устао је. Био је збуњен. Необично је страховао. За тренут ока је дошао к себи.

»Марија!« викнуо је.

Подигао је њену главу и погледао у њено унакажено лице са стакластим очима.

Скочио је с постеље, ишао по соби као да су га фурије гониле, ухватио се за главу сазнавши да никаква земаљска сила не може пробудити Марију.

Пред њим је стајала огромно велика његова кривица! Погажена дата часна реч, смрт барона Балтаци и Марије Вечере, коју је хтео одгурнути од себе! Пришао је постељи, поред које је увек стајао његов пун револвер. Стао је изнад Марије, оружје окренуо у слепе очи. Разлегао је се пуцањ преко хладног тела његове последње љубавнице, срушио се мртав.

Око пола осам чекало је ловачко друштво наследника престола, који је се необично дуго задржао. Око девет сати отишли су гроф Хајос и Кобуршки принц у замак, где им је, блед као смрт, слуга Лошек јавио страшну вест да је мало пре овог господара и баронесу Вечеру, нашао у Рудолфовој спаваћој соби, обоје мртве.

Престрашени похитали су у собу и видели страшну слику. Принц Кобуршки је остао поред постеље свог шурака, а гроф Хајос је се одвезао у Беч, да јави тару страшну вест.

Истог дана по подне, 30. јануара 1889. телеграмом је објављено на све стране:

»Наследник престола Рудолф је овог часа у Мајерлингу код Бадена услед капље преминуо!«

Само неколицина боље посвећени у догађај знали су истину. Али су они морали ћутати.

Рудолфов леш је одмах пренет из Мајерлинга у Беч и 5. фебруара свечано сахрањен.

Марија Вечера је по мраку из замка уклоњена. Већ 31. јануара је у вече у 11 сати кришом сахрањена.

Простим словима на крстачи стоје исписане речи: »Никла је као цвет и увенула«.

Сваке године, на дан смрти, стоји на њеном гробу венац белих ружа. Говори се да је од војводе од Браганца.

Породица Вечере морала је отићи из Беча. Ње је потпуно нестало. Дуго ће памтити бечлије драму њиховог омиљеног Руди, царског сина и његове велике — последње љубави. Ко је без грехова, нека се баца каменом на њега и на сироту Марију Вечеру, која је знала само за безграничну оданост.

— Крај —

На црквеној слави у Сарајеву.

недељне
Илустрације

»Манон« на филму

За власништво листа и штампарију
Драг. Вучићевић, Драгачевска 5.

Штампарија »Привредни Преглед«, Београд
Дубљанска ул. 53. — Телефон 40-89.

Поштарина плаћена у готову

ГОДИНА IV. БРОЈ 12

недељне Илустрације

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ
Уредништво и Администрација Скопљанска 18 II спрат
Телефон број 26-91 — ПОЈЕДИНИ БРОЈ ДИН. 5.—

Уредник: М. СВЕТОВСКИ
Београд, 18. марта 1928.

ПРЕТПЛАТА:
За нашу државу годишње 150 д., полугодишње 75 д.
За иностранство годишње 200 д., полугодишње 100 д.

ТАМАРА КАРСАВИНА, НАЈПОЗНАТИЈА РУСКА БАЛЕРИНА, КОЈА ЈЕ У БЕОГРАДУ ПРИРЕДИЛА ДВА СВОЈА ВЕЧЕРА.

Да ли је смело доћи до сукоба у женској странци.

Г. Ксавери Глинка, пољски књижевник и новинар, постављен је за секретара штампе при посланству у Београду.

Кад је основана женска странка нашла је на симпатије код жена свију професија жена и свију друштвених слојева. Прва конференција у Касини сакупила је велики број жена, па чак и мушкараца, од којих су неки можда дошли да иронизирају ту женску партију, али пред убедљивим разлозима конференсијерки отишли су поколебани, верујући да жене треба да се боре за своја политичка права.

На тој првој конференцији могли смо да чујемо г-ђу Мајзнер, једну симпатичну даму, познату као просветну радницу, и жену младог духа, која је увек ишла заједно са млађим генерацијама, трудећи се, да не остане позади њих. Чули смо тада одушевљене интелектуалке г-ђу др. Нешковић и г-ђицу Видановић, од којих је прва, по свом позиву показивала шта пати организам жене и каква су последице на њеном нараштају и у њој, што подноси многе тегобе социјалне, које не би подносила, кад би се изједначила са човеком. А друга, као правник, износила је застареле, наводне пагарафе, преписане још онда, кад се жена третирала као дете или ненормални човек, а тим параграфима она се морала покоравати и данас, као једно свесно, интелектуално развијено биће, и социјално ослобођено.

Симпатично је било у том почетку рада женске странке, што су се старије генерације и млађе удружиле, јер је то давало више гарантије, да се верује у њихов успех.

Али после овога сукоба, који се осећао још пре два месеца, и који је морао изаћи најзад на јавност, а до кога није смело доћи, женска странка почиње да губи поверење жена. Какви су узроци, у то се нећу упуштати. Али кад се већ почело осећати незадовољство на једној и другој страни, онда је требало изнаћи један начин, да се обе стране задовоље. Иако су то били какви сукоби амбиција место женског карактера, или професија, жене су то требале да отклоне, зато што су све то интелигентне чланице.

Овај сукоб даће разлога људима, да сада још више иронизирају женску странку, а женама даје право да верују, да ће опет избијати у женској страници тако немиле појаве.

Женска странка је избегавала, да оснива одбор у коме би била председница, потпредседница и т. д., желећи да не истиче ни једну чланицу више од друге. А можда би боље било, да су се тако конституисале, јер овако се увек осећало то потајно незадовољство око супериорности, и једне су ту важност самовласно придавале себи, а друге нису трпеле, јер оне на то нису имале права. А да је постојало председничко место, онда би се угушивало незадовољство до нове управе, која би дала и другима сатисфакције.

Искључивање чланица није требало да буде ,то су жене могле да изгладе, а овим поступком многе чланице расхладиле су се да остану даље у женској странци.

Жене се оправдавају, да се и мушки странке и пецају партије. Али мушки имају политичку прошлост, а жене овим не дају гаранције за политичку будућност. Јер ако се кроз њихов рад буде провлачило оно женско »рекла-казала«, и женски каприци, онда је боље растурити женску страницу. Могу отворено рећи, свима госпођама у женској страници, да је овај њихов сукоб учинио, да женски покрет опет придобије симпатије и да се више верује у њихов рад.

Мир-Јам.

Збор народа брегалничке области против бугарских комита, одржан у овчепољском срезу у Св. Николи. На говорници г. др. Драг. С. Јевремовић, нар. посланик.

Демократска омладинска манифестација у Прокупљу. Дочек г. Бране Тодоровића, шефа каб. Министра Просвете, раније председника Ц. О. Д. О. и г. Драг. Стојановића, садањег председника Ц. О. Д. О.

Студија о оригиналности тоалете.

Израдити свој укусу и бити оригинална у облачењу, то је читава студија. Зато треба имати талента, уметничких особина, психолошко познавање боја, и извежбано око, које сваку новину запажа. Све даме не умеју да читају модни журнал. Она, која стално прати моду, може из оних модела да осети шта ће се носити идуће сезоне и она изабере баш то, што ће моћи да изгледа свеже кад се појаве нове линије.

Жена треба да се труди да буде оригинална у облачењу, да уноси нешто своје, да се не плаши тих својих инвенција, који могу представљати само неки детаљ на хаљини. Али кад је тај детаљ њен проналазак, она је срећна.

Кад се спрема да шије хаљину треба да пази, да њена хаљина не буде слична са тоалетама њених пријатељица. Чак не треба исту боју да узима. Она лако запажа тоалете својих пријатељица на матине-има, у дансингу, на чајанкама. Ако се појави на једном матине-у тридесет црних хаљина, са металним или стакластим украсом, или белом бојом, она не треба да буде тада тридесет прва у својој тоалети. Јер то више нису тридесет различитих хаљина, већ само једна једина, у којој су се слиле све линије, сви украси, и све жене су сличне једна другој.

У журналима пише сада: носи се на црноме жуто, окр, а само на једној хаљини прочитали смо да је украшена зеленим везом. А у Београду се није видело још ни жуто, ни црвено, (што је врло модерно) ни зелено. Зато што су још све даме под хипнотизмом црног и белог.

И та маса истоветних хаљина ствара униформу. Чим запазите униформу на матине-у, а и ви сте униформисани, изме ните украс на хаљини. Ваша ће хаљина одмах да падне у очи.

Али дама не воли да њена тоалета буде упадљива.

Упадљивост може бити уметничка и елегантна и ексцентрична. Чувајте се те ексцентричности, која изазива потсмех, али се трудите да уносите уметност у тоалети.

Вама се свиђа нека инкрустација на хаљини, неки потез као намалан кичицом а вашој кројачици се то не свиђа. Разумљиво је, њој то задаје мало више посла, а тоалета треба избацивати што више. И ви водите препирку с њом.

Ви — Ја хоћу ту инкрустацију на хаљини.

Она — Али ваша хаљина падаће у очи, сви ће вас гледати.

Ви — Значи да на мојој хаљини има нечега интересантног што привлачи пажњу...

И ви победите вашу кројачицу. Натерате је, да ради још једно три сата, али то време улепша вашу хаљину неким уметничким детаљем.

И наши су салони криви, што је мало оригиналности код жена. Њима је много лакше да израђују униформе.

А та униформа иста је и онда, кад дама изабира један модел из двадесет сличних.

Пола Негри, прекривена сафирима и крупним смарагдима, важи у Холивуду као најраскошнија филмска глумица.

У сваком журналу нађе се по један модел усамљен. Као случајно залутао. Ти усамљени модели некад су један само бачени потез моде која ће доћи. Али свака жена не уме да га пронађе.

Има, опет, неких модела, који ванредно стоје женама, али су они већ на измаку, и предстоји им скора смрт, а иза њих ће доћи друге линије, које се баш не свиђају жени.

Тешко је растати се са симпатијама у моди.

Онда дама може да изнађе компромис Нека сашије ту хаљину коју воли, али тада мора да узме најмодерниј боју, и да украси хаљину неким новим и интересантним, тако да ће боја и интересантност маскирати крој, и све ће опет имати своју складну лепоту.

Боја је врло важна ствар. Она значи половину лепоте жене. Ту се треба више опредељивати према своме лицу него према моди. Данас је увек велики избор боја, али опет једна црнпураста дама, кад обуче хаљину боје лешника, није тако лепа, као кад носи фрамбоаз. Боја мора да буде индивидуални укус, а треба познавати добро ефекат дневних и вечерњих нијанса.

У ЖИВОТУ ЈЕ КАО И НА ФОТОГРАФИЈИ....

Почиње снимак са — **фиксирањем.** То је зачетак сваке слике, па и љубавне. Никад ни један роман није почео без тог фиксираља, кад се очи загледају као у објектив и препусте се промицању. Настаје тада други моменат, као што се види на слици — **експонирање.** Кад се и то сврши настаје — **одмотавање.** То што са успехом ради Манжу на нашој слици. Иде затим интерни рад у мрачној собици и потребно — **испирање.** Да би се слика што више допала и више примерака била наручена, фотограф као и сваки вештак у љубави, приступа — **ретуширању.** Шесто је — **лепљење.**

Седмо је — **копирање.** Најзад, кад све фазе буду завршене долази — **крај.** Тад је слика готова, као што је готово и са малим љубавним романом.

ЗАШТО СЕ ЗВЕЗДЕ НЕ УДАЈУ ЗА СВОЈЕ ПАРТНЕРЕ?

Врло ретко се догађа, да се партнер венча са својом партнерком. Изузетан је случај Харол Лојд и Флоранс Видор. Вилма Банки, која је више пута играла са Колманом, удаје се за Род ла Рока. Пола Негри била је верена с Валентином, с којим није никад играла.

Беба Даниелс овако објашњава то избегавање партнера да се ожени партнерком.

»За време снимања сваки се показује у правој боји. Ако се у почетку савлађује и труди да увек одржи такт, на крају мора да се покаже са свима својим манама. И при снимању они упознају једни другима и мане и врлине. У студиу често долази до мржње, нервозе, плача, свађе. И много пута једна страна мисли: »Јао, да сам се удала (оженио) за њега (њоме) ала бих нагрдисао. Како се прави анђео, или светац, а каква је аспида.«

И кад се сврши филм они се разилазе. Можда за то време флертују, и флерт наставе и после, али до брака ретко долази.

УГОВОРИ ВЕНЧАЊА И РАЗВОДИ У ФИЛМСКОМ СВЕТУ

Чује се, да се брат Рудолфа Валентина, Алберт спрема да закључи уговор са једним филмским предузећем у Холивуду.

Говори се много о веридби Адолфа Манжу-а са младом и плавом глумицом Катарином Карве. И прва жена Манжуова звала се Катарина и била је плава и списатељица.

Дик Бартелмес венчаће се са Катарином Вилсон.

Изгледа, да ће Лилијан Гиш опет снимати са Грифичем.

Реџиналд Дени се раздвојио са женом. Она тражи развод брака и наводи као разлог да је једног дана био врло суров према њој, кад је отишла да га посети у студи-у.

Рута Марија Јанингс, ћерка жене Јанингсове из првог брака са Конрадом Фајтом, допутовала је из Немачке у Америку, где ће играти за једно филмско предузеће.

ЕНГЛЕСКИ СТУДЕНТ

Нигде студенти не живе угодно као у Енглеској. Сваки има удобан стан, а на расположењу му је богата библиотека и раскошни паркови. Постоје студентске трпезе, где за мали новац добијају врло добро храну. Ако хоће да се мало бави спортом, све му је на расположењу, и не мора да излази из свог дома. Студентски домови у Енглеској најмодерније су уређени.

И у Француској студенти добро живе. Ако нема за све места у дому, онда се узимају куће под закуп са пансионом, и ту студент за триста франака може све да има, и стан и храну.

На улицама великога града види се....

Сад у пролеће, кад се скидају тешки капути, настаје једно уживање улично, посматрајући младост у хору, лепу, обнажену младост, која јури, хвата аутобус у трку, са једном олимписком бестидношћу. Старцима, кад ово гледају, не мили се мрети.

. . . . . да, али само

Ципс
КРЕМ

. јер успешно одстрањује
Пеге
бубуљице
лишајеве
и даје лицу фини тен.
ДОБИЈА СЕ СВУДА.
Дрогерија ЈОВЧИЋ и МАЈДАНАЦ Београд.

НОВЕ НАУЧНЕ МЕТОДЕ ПРИ РЕЗАЊУ ДИЈАМАНТА

Резање дијаманта представља научни и уметнички посао. Некад су били чувени резачи, јер их је било мало, а у средњем веку резали су се најлепши дијаманти у Дрезди.

У последње време професор Крумбар труди се да научним методима усавршн резање. Познато је, да дијамант добија сјај од оних ситних фасета, или површина, које имају разне облике, правоугаонике, квадрате, троуглове. То се ради помоћу нарочитих инструмената, и то је најтежи посао на дијаманту. Са новим методима, дијамант ће добити још лепши сјаја.

Свака Канаринка лепо пева
само од добре хране.

НАЈБОЉА ЈЕ ХРАНА
ХАРЦЕРСКА СМЕСА
коју продаје
ТИМА ВЛАДИСАВЉЕВИЋ
производња и трговина семена.
БЕОГРАД — КАРАЂОРЂЕВА УЛИЦА 45
(до Савамалске школе). — Телефон 85-36

КАКО ОН

Конрад Фајт — Лиана Хајд; Паул Вегенер — Олга Чехова.

ЛИЛИЈАН ГИШ СТУПА У »*UNITED ARTISTS*«

Пре кратког времена Лилијан Гиш је потписала двогодишњи уговор са Џозефом Шенком, директором »*United Artists*«-а. Њени следећи програми биће снимљени за »*United Artists*«, за коју је раније снимала »Сломљени Крин«, »Две Сиротице« и »Кроз Буру, у режији Д. В. Грифита; као и друге филмове који су истакли њене изваредне способности. Лилијан Гиш ће у будуће снимати свега по један или два филма годишње. Могуће је да ће Д. В. Грифит, који је и открио Лилијан Гиш, режирати први филм ове звезде за »*United Artists*«.

НОВАРО ВОЛИ САМОЋУ

Кад су се пронели гласови, да ће се Новаро закалуђерити, он се јако љутио на новинара, који је протурио ту вест. Некада, док је био врло млад, Новаро је о томе мислио, али откако се посветио, филму никада му таква мисао није падала напамет.

Новаро живи врло повучено. Не воли никада свечаности, приређене њему у част, и увек се труди да их избегне. Најсрећнији је са својим родитељима. Живи у једној лепој, угодној кући али то није нека луксузна палата, какве имају друге звезде. Уопште, он је скроман младић. Воли много да чита, а одличан је пијаниста и певач.

ШТА МИСЛИ ШАРЛО О БРАКУ

После свога разочарења Шарло овако говори о браку: »Човек, који хоће да се жени, треба да спреми одело са пуно џепова. Али не треба никад жену да упознаје са садржином тих џепова. Или у крајњем случају, да се труди, да жена не дозна шта има у једном или два џепа.

Ако то успе, он ће за жену увек остати врло интересантан човек.«

Шарло се спрема да врло енергично снима. Да ли ће остати у Америци, још се не зна. Можда ће прећи у Енглеску или Ницу.

Хари Хари — Имоген Робертсон; Џон Џилбер — Елинор Гордман.

БРИЛИЈАНТИ ПЕРСИСКОГ ШАХА

Права вредност драгог камења персиских шахова никад није могла тачно да се процени. Један Енглез, који је још пре двадесет пет година видео ону ризницу, проценио је на седам милиона фунти стерлинга.

У тој ризници налазе се три највећа дијаманта: Велики Могул, Дарија и — Нур, и Таj-е-мах. Краљевска Круна је врло тешка, искована од злата и украшена дијамантима, рубином и смарагдима.

Огромни дијамант Дарија и-Нур, или „Језеро светлости" донесен је из Делхиа и друг је Кох и Нура, или „Брда светлости". Он је у облику правоугаоника и тежак је 186 карата.

Велики Могул је један од највећих дијаманата, који су досада пронађени. Он је резан у Венецији и тежак је 280 карата. Тај дијамант добио је шах Џаҳум од Емира Џумле.

Трећи дијамант „Таj-е-мах" има бледо ружичасту боју и тежак је 146 карата.

Шахов престо је од злата, а седиште од црвене коже. На наслону се налази сунце од дијаманата, а око њега су рубини.

РАЗНЕ ИЗЈАВЕ ЉУБАВИ

Један амерички часопис категорише изјаве љубави по професији, јер се у свакој изјави *осећа* и карактер и занимање човека. Тако, на пример, изјављује љубав:

Дипломата: „О, допустите да вежемо вечиту алијансу."

Војник: „Ти си мом срцу задала неизлечиву рану."

Баштован: „Само једна реч са твојих усана и наши путеви биће посути цвећем."

Зидар: „Хоћеш ли да заједно зидамо и кућимо кућу?"

Морнар: „Лепа девојко, код тебе налазим пристаниште за све буре мога живота."

Кочијаш: „Чуј ме само, ти ћеш увек држати узде у својим рукама."

Јувелир: „Наш живот ће бити бриљантан."

Научник: „Ах, допустите ми да проучим ваше срце и да читам своју срећу у вашим очима."

Ресторатер: „Ти ћеш до врха напунити пехар мога живота."

Вајар: „Ако твоје срце није од мрамора, онда ћеш ме волети."

Пекар: „Хоћеш ли да делимо хлеб и радости у животу."

Какав накит оне носе у животу? Погледајте Беба Даниелс, Флоријанс Видор, Телму Тод и Нељ Белами.

РУЧАК ФИЛМСКИХ ГЛУМИЦА

Кад се дође у студио изјутра у 8 сати, онда се ту остаје до 5 или 6 увече. Зато су удешени ресторани, где се руча, и пекад заједнички сви седају, а има глумица којима се доноси у њихову гардеробу, где се мало одморе после ручка.

Интиман је живот међ глумцима, јер заједнички доручкују, ручају, пију чај. — Шминка се не скида за време ручка, и онда се виде разни типови, разни костими, бандити, краљице, отмене даме у тоалетама од ламе-а, просјаци, господа с моноклом и т. д.

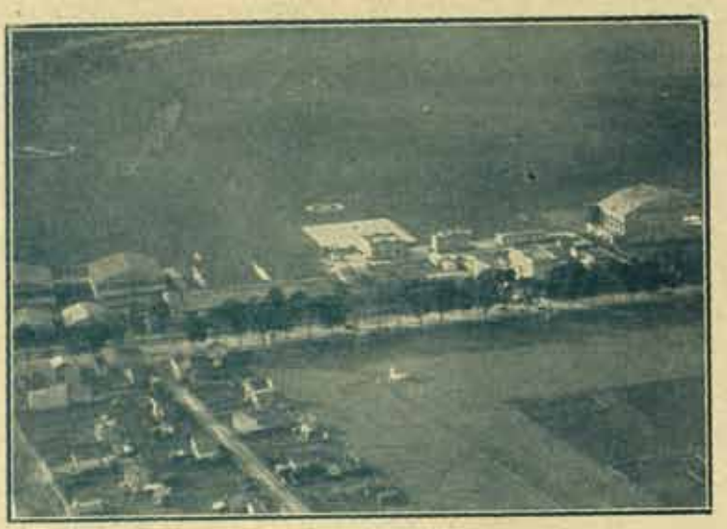
За тим истим столом Сандра Милованов често пута једе с највећим апетитом, да се чуде, где ће то све да јој стане. Ракел Мелер обожавала је салате.

Чича Виктор је фамилијаран са свима звездама, и познаје навике и укус свију глумица.

Руси имају у студи-у своје кујне и ту је увек врло весело.

АВИЈОН БЕОГРАД—ЗАГРЕБ УВЕК ЈЕ ПУН ПУТНИКА

Ваздушни саобраћај код нас, прихваћен је са врло великим одушевљењем. Прва уведена линија Београд — Загреб увек је пуна и Друштво за Ваздушни Саобраћај намерно је да у најскоријем времену уведе и друге линије, на првом месту Београд — Скопље — Солун. Како смо обавештени од председника друштва г. Драг. Новаковића, ген. директора Народне Банке, који је један од одушевљених аерофила — и од ген. директора друштва г. Тадије Сондермајера, аеропланског инжињера, фабрике авијона »Потез« чију радионицу доносимо у горњој слици завршила је четврти наш наручени авијон, који ће се са чувеног аеродрома Ле Бурже, код Париза, — снимљеног за нас, — кренути још овога месеца кренути за Београд.

ГУМА ЗА ЖВАКАЊЕ

На филмовима често видимо како жваћу гуму. То је Американцима прешло у страст. Они су народ, који непрекидно трчи и ради, па су им чак и уста упослена и непрестано жваћу гуму.

Странац добија утисак као да сви нешто једу. Жваћу на улици, у трамвају, у канцеларији, на променади. Од те гуме у устима се увек ствара пљувачка и мање се жедни.

За време рата гума је користила, јер је гасила жеђ војницима, а и туристи увек жваћу.

У Америци постоје фабрике где се израђују гуме. Фабрикант Вирглеј постао је вишеструки милионер. У његовим фабикама произведе се годишње девет милијарди килограма гума. Из Америке је прешло и у Енглеску, али леди увек исмејавају Американке због тог преживања. Сад су и у Француској почели да жваћу гуму.

ХРИСТОС У ФИЛМУ »КРАЉ КРАЉЕВА«

Кад је био готов сценарио за тај грандиозни филм, највећа тешкоћа, коју је имао Сесил де Мил, била је та ко ће играти Исуса Христа. Тад се сетио Сесил де Мил да би ту улогу могао да креира енглески глумац Варнеру који се сматра као данашњи највећи драмски глумац.

»Ја имам пуно поверења у Варнера, рекао је Сесил де Мил. Верујем да ће он дати таквог Христа на платну, да ће се дуго причати о тој креацији и спомињати име Варнера као највећег уметника.«

И Сесил де Мил није се преварио. Интерпретација Варнерова, у једном величанственом декору, дала је нешто савршено и божанствено.

Тај филм рађен је по Јеванђељу Марка, Јована, Луке и Матеје. И у њему је изражен живот Исуса Христа, његова страдања и васкрснуће.

Филм је стајао милион и по долара.

КРАЉ. ДВОР.

ОПТИЧАР

С. ШАЈНЕСОНОВ

БЕОГРАД — Теразије 32
Зграда „Анкер". Телефон 24-33

једина специјална оптичарска радња

ВЕЛИКИ ИЗБОР:

ЦВИКЕРА, НАОЧАРА, ЛОРЊОНА У НИКЛУ, ДУБЛЕ И РОГУ. САВЕСНА ИЗРАДА ПО ЛЕКАРСКОМ РЕЦЕПТУ. БАРОМЕТРА, ТЕРМОМЕТРА И АРЕОМЕТРА »Zeiss-Punktal« СТАНЛА, ФОТО-АПАРАТА И МАТЕРИЈАЛА.

— СОПСТВЕНА РАДИОНИЦА —

У ТУНЕЛУ

— Шарл Фољ —

— Мени се у животу само једном тако нешто десило — рекох ја, кад моји другови завршише своје приче о половима.

Једног зимског јутра отишао сам у Пови, да бих обишао кућу коју сам наследио од свог стрица, и тамо сам после ручка однео кључеве бележнику. Главни писар се користио мојим доласком и замолио ме да потпишем неколико аката. По својој уобичајеној немарности, ја нисам тражио никаква обавештења и потписао сам све што је хтео. Био сам већ пошао вратима, кад ми благајник довикну:

— Па, господине, ви имате да примите шест хиљада франака у готову!

То је било пријатно изненађење. Ја узех плаве новчанице и метнух их у новчаник и не бројећи, па онда хитах на станицу. Воз је, на срећу, имао задоцњење, и стигао баш у тренутку кад сам ја изашао на перон. Ја слазих један купе, који ми се учини празан, и попех се у њега.

Међутим у његовом десном углу до прозора налазила се једна госпођа. Ја седох у леви угао, што сам могао даље од ње, — не из неповерења, јер нисам више ни мислио на новац који сам примио, већ да би ми било угоднije и да бих могао да се предам сањаријама.

Та жена је била млада, лепа и савршено елегантна. На себи је имала ванредно лепо израђен плав путнички костим, који је био приљубљен уз њено витко, обло тело. Бледозлатна коса вирила јој је испод шешира са тракама и пером исте боје каква јој је била и хаљина. На ногама је имала малене лаковане ципеле, у ушима крупне брилијанте, а на прстима скупоцено прстење. Није имала ни путничке, ни ручне торбе. Она узе новине које су јој лежале на крилу и поче их равнодушно читати, не обраћајући пажњу на мене, тако да јој ни за тренутак нисам видео боју очију.

Мене ни мало није вређало то њено презриво понашање. Страховитом брзином, коју је воз био узео да би надокнадио закашњење, ми пројурисмо кроз Мезон-Лафит, и мени тада паде на памет да прочитам нека писма, која сам тога јутра само прелетео погледом. Завукох руку у џеп да их извадим и осетих под прстима свој новчаник.

Тада ми паде на ум да нисам избројао новчанице над сам их добио од бележникова благајника, па их извадих из новчаника и почех их бројати потпуно безбедан и без најмање сумње да ме ко гледа. Разуме се да је у новчанику било шест хиљадарки. Ја их опет вратих у преграду, и по својој урођеној немарности спустих новчаник на клупу са рпом писама која сам хтео да прегледам. Почех их узимати и читати једно по једно, па онда остављати несвесно поред себе.

Тргне ме силна лупа гвожђа. Били смо на Ајнерсном мосту.

Млада жена сави новине и не окрећући главу к мени, већ гледајући нетремице у гривну која јој је била на руци, поче полагано откопчавати десну рукавицу, па је онда скиде. Били смо пред Паризом, те она није имала разлога да скида рукавице. Али ми у онај мах то није пало на ум. Дивио сам се њеној дивној, дугој, белој руци са танким прстима и дугуљастим ноктима. Опазно сам такође да на десној руци нема прстена ни гривне. Али у тај мах паде на воз сенка батињолског зида, и ја видех да лампа у вагону није упаљена. Мало по мало у заглушујућој хуци точкова ми уђосмо у мрачни тунел. Ја одмах кроз хуку зачух шуштање мојих хартија. Расејан као што сам, ја томе не бих придао никаква значаја, да ми у том тренутку није пао на ум мој новчаник. Не размишљајући ништа, сасвим бесвесно опружих обе отворене шаке, спустих их на хартије и притисках. Срце ми силно закуца кад осетих да се под хартијом налази нешто што покушава да се извуче, да се измигоље, да се отме, нешто што се грчило и увијало. Ја притисках јаче, притисках свом својом тежином, свом снагом.

У том тренутку воз звизну, успори ход, па најзад застаде усред тунела, у густом мраку. У шуштању и гужвању хартија продужава се тиха и подмукла, али у исти мах дивљачка и очајна, борба. Пошто је узалуд покушавала све да се отме, рука коју сам ја притискивао својим длановима умири се и остаде непомичка, као премлаћена животиња. Ја нисам видео ништа, нисам чуо ништа, ни даха, али ми је било јасно да се она претвара, да прибира снагу и да ме у мраку вреба. Гушећи се од узбуђења, изнурен силним живчаним напором, ја сам очекивао светлост као спас.

После кратког времена воз продужи пут. Ја осетих такву пријатност да ми се цело тело опусти. Она је без сумње очекивала тај тренутак, јер рука у тај мах нагло покуша да се извуче. Јам сам осећао како се под хартијама мало померила. И тада учиних једну несмотреност, наиме, подигох длапове да бих је боље ухватио, али уместо руке ухватих свој новчаник.

Ни сам не знам како ми је рука умакла.

Ја грозничаво отворих прегради, додирнух прстима новчанице, па их онда гурнух у недра, закопчах капут и глупо притисках груди шакама.

Најзад у купе уђе сива светлост. То је било тако брзо, тако дивљачно, тако фантастично, да нисам могао да приберем мисли. Био сам изнурен и задихан као да сам се пробудио из неког тешког сна. Мој први поглед паде на младу жену. Она је била на истом месту, у истом, равнодушном положају. На њеном оделу није било никакве промене, изгледало је да јој се ни један набор на хаљини није померио. Савијене новине биле су јој на крилу, лаковане ципелице биле су пребачене једна преко друге, само ми се учинило да је мало побледила. Брзо је облачила рукавицу, без сумње да би сакрила нажуљену руку.

Изгледало је заиста као да сам сањао.

Шта да кажем? Какав доказ да дам?

Воз застаде. Моја сапутница устаде, узе свој кишобран и са дивном хладноћом прође поред мене рече учтиво

— Пардон господине.«

Ја се одједном себи учиних тако глуп да пружих руке да је задржим, да јој кажем нешто. Она се тада окрете и погледа ме девичанским, чистим, прозрачним очима, очима које су морале бити њено најјаче оружје у крађама и преступима, а које су мене гледале тако зачуђено и тако простодушно, да ја занемех и пустих је да прође....

Да није било мојих подеранних и изгужваних писама, ја бих заиста мислио да је све било чаролија.

Пр. Срб. Митровић.

Од

уста до уста иде говор, да си приштедите огроман новац и добијете робу најбоље каквоће, ако одмах пишете по велики илустровани ценовник преко **маказа, косушишалица, бритава, бријаћих апарата, хармоника, грамофона, гусала, тамбура, фотографских апарата, сатова, парфема, различитог суђа, ножева, кашика, новчаница, напртњача, упаљача, кишобрана, марама, чарапа, одела и многих корисних предмета,** на велетрговину

R. STERMECKI u Celju, br. 79.

Поруџбине преко Дин 500.— поштарине се ослободе. Ценовник бадава!

Париз у 1927-28

Утисци принцезе Жане Сан Фаустино

Моје путовање у Париз после четири године имало је два разлога: остриге и црнце.

Разуме се, да сам се наслађивала остригама и оне су ми изгледале слађе но икад, али ни једног црнца нисам могла видети за све време. Јер нисам више млада, па да могу да проводим по целе ноћи не спавајући, — а, како ми изгледа, Џозефину Бекер тек у зору обузме њена веселост и расположење.

Како сам се разочарала! Ја обожавам црначке звуке и никада нисам била срећнија него пре две године, када је Хучинс са својим џазом био на Лиду. Слушати песме ових уметника за време лепих летњих вечери, то је исто што и изазвати најмилије успомене заборављајући на оне тужне.

Чим сам дошла у Париз сваки је хтео да ме води у позориште и одатле ми је остала збркана успомена на раскошне боје и разголићене жене које би застиделе посетиоце Лида, у пркос наших купача којима је толико пребацивано.

После свега, питам се дали је мање забавно гледати жене у деколтираним трикоима и лепршавим сукњама, него ли сасвим без вела, потпуно голе. Али, времена се мењају и сваки ценн ствари према своме добу.

Оно што ме највише изненадило у француским позориштима, то је тенденција за исмевањем типа старе даме која се из петних жила упиње да изгледа као млада жена.

У Палассу, у једном сатиричном комаду, исмевана је стара дама и њен џиголо.

У Буф-Паризијан, Ковал је певао о истом предмету једну песму коју би требало задржати, јер је пуна такта и духа.

Нисам се много изненадила тој жељи када сам се сетила извесног броја мојих савременица.

У Паризу, жена четрдесетих година престаје да стари, и то за једно петнаест година. Она се због тога подвргава најстрожијем режиму. Храна се састоји готово искључиво из воћа и поврћа, часови гимнастике, душеви, то су све средства против гојења, која она употребљава. За повраћај виткости и лепота, за освежавање коже постоје многи институти, нарочито онај у Вашингтеновој улици. Још једном понављам, младој жени се никако не дозвољава да остари. Али зашто жена од шездесет година редо пристаје да их има толико? Извесно, има по који величанствени изузетак. Могла би навести један, али ћу се уздржати од тога, јер но их од нас не зна?

Лично мени, једна стара жена с одсеченом и обојеном косом, са сукњом до колена, даје врло жалостан утисак.

Шта оне мисле о себи? Имају ли илузију да још могу изазвати дивљење људи? Дали су задовољне када се погледају у о- гледало? Да не уображавају да су вршњаке својих кћери? Шта је њихов циљ?

Стара жена није увек лепа, али ипак може да буде достојанствена и да очува лепо држање.

Сетите се љупких портрета старих дама. Ни једног се не сећам у овом моменту, изузев портрета Вистлерове мајке, — чак нисам сигурна да сам и њега кадгод видела.

Сама природа, дајући лицу седе власи, чини га величанственим. Је ли због немогуће разумети ово у Паризу, граду у коме је наслаганост и мешавина боја фина уметност? Сетите се ових лепих француских кућа са дрвенаријом у природној боји, — браон позлаћеној и жутој највише, са повезима старих књига и са плавим и ружичастим Бушеовим тапетима.

Један љубазни пријатељ одвео ме у посету највећем модерном декоратеру. Трпезарија са жутим дуваровима без ијединог украса и са бледо - жутим намештајем даје утисак тишине. Ја сам се осећала као затворена. Ходник је био врло привлачан, са својим мраморним плочама и зидовима покривеним пергаментом. Уопште све даје изванредан утисак. Кабинет ми је изгледао мало необичнији у оној светлости која пролази кроз плафон од пергамента са стаклом озго. Али кад се затворе врата изгледа тако загушно као у тамници.

Извесно да би се много што - шта имало рећи о овој новој декоративној уметности и ако ја не опажам њену праву вредност, то је зато што и сама имам још доста да научим.

Ала бих желела да знам, шта раде са својим успоменама лица која станују у овим кућама. Где ли се налазе портрети њихових очева и мајки? Где су стотине других предмета који вас подсећају и на вас саме и на протекле дане?

То је младост, пријатељу, — они немају прошлости.

Ово ми је пало на ум када сам разгледала Жозефинине успомене у Музеју де ла Малмезон где је свака ствар, — чак и њене папуче, — марљиво сачуване, а исто тако прегледајући нову салу Жорж Санд, отворену тек од ове године, како ми рекоше, у Музеју Карнавалет. Како је дивна соба са хиљадама успомена! На једној кутици дијамантом написано стоји: »Пишите ми често«. Од свију ствари које сам видела у Паризу ову бих кутњу најпре понела.

Него, питам се ја, шта ће будуће генерације имати да покажу као успомене на наше доба. Најзад, можда ове данашње куће имају своје тајанствене собе.

Неуморни пријатељ одведе ме једном уметнику за прављење мозаика.

Мозаици подсећају на Равену, на свеце и анђеле, док слике на картону представљају љубави свете и непосвећене: Рад Починак су изражени сасвим супротно.

Рад је симболизиран једним младим трговцем, који се са празним котарицама бори. Починак је представљен двема голим женама које се играју са великом лутком обученом у Пијерот, — као у дванаестима.

Последња посета после подне учињена је једној великој модискињи, код које смо видели и њен сопствени портре. То је диван портре, са великим богаством у бојама, али бојим се да сам се више занимала за најновију колекцију жерсеја, изложену код те модискиње.

Посета једном животињском вајару који израђује хипове животиња, била ми је као одмор. Он уме да да драж и животињи која је најмање има, као на пример свињи. У овом моменту он ради на статуи славног пастува Шваникумара, кога му је послао за модел Сансахиб Новананџер. Овај ноћ дивне расе, пун снаге и поноса, био је доведен у студио баш кад смо ми ту биле; био је сјајан.

Ограбила сам прилику да запитам мога вођу зашто француски листови не умеју да хвале Ривијеру, а да не куде у исто време Лидо. То су, по мом мишљењу, сасвим различита места. Ако волите коцку и ауто пи хоте ићи у Монте - Карло. Ако предпостављате море и песак ићићете на Лидо.

Приметили сте, без сумње, да ја не умем да пишем о једној ствари; и још нешто, немогуће је дати исцрпну слику Париза од једномесечног бављења у њему, али ја сам толико срећна што сам још једном била у најлепшој вароши на свету, тако пуној свих могућих новости, да се нисам могла одупрети жељи да своје утиске ставим на хартију.

НАЈЛЕПШИ ПОКЛОН ЗА МЛАДЕНЦЕ

ЕЛЕГАНТНИ СЕРВИЗИ

су понос сваке добре куће, — домаћице, ако хоћете врло лепе и модерне разне сервизе да купите добро и јевтино, онда је за Вас корисно да посетите највеће стовариште стакла, порцулана и кина-сребра

Косте Малушевића

БЕОГРАД

Краља Милана ул. 53. (до Старог Двора) и Његушева ул. 27. (Цветни Трг).

НЕСРЕЋА

— Морис Леблан —

Дакле Павле, рече госпођа Де Реве своме сину, баш хоћеш да се извезеш на ауту?

— Хоћу мајко. До Сен-Жоржа је 12 километара. Бернар и ја смо одлучили да идемо на поноћну службу. Што да не?

— Али снег....

— Снег се скоро истопио. Бићемо обазриви. Зар не Бернаре?

Ја вам обећавам, тетице, одговорио је младић. Возићемо полако.

Видећи, да не може да им осујети намеру госпођа де Реве позва у помоћ своју сестру, госпођу Обен, која је плела крај камина.

— Зар ти, Мадлена, не налазиш да је то глупо? Ти знаш свога сина, а знаш и Павла. То су обешењаци. Пут је рђав. Права је лудост ићи по мраку. Шта ћеш, драга моја? Наши синови имају по 25 година. Ми смо их навикле да раде шта хоће, ја и не покушавам да им се опирем. Па нека раде како хоће. Павле, ја рачунам на тебе, дајдаље у 1 и по сат треба да будете овде.

— Десет минута доцније чуло се хуктање аутомобила. Сестре остадоше саме у замку. Личиле су једна на другу, обе су се исто чешљале. Само је Жана де Рев изгледала тужнија и имала заморније очи.

Већ неколико година она пати од костобоље и не може да се макне из наслоњаче.

Занста је тешко седети овако непомоћно, рече г-ђа Обен, која је од пре осам дана због убода била такође приморана, да се не макне из наслоњаче. Оне тада ударише у смех, јер их иста судбина прати већ целог живота. Венчале су се истога дана за два брата. Исте године постале су мајке. Исте године су постале и удовице. Судбина је до ситница подједнако према њима поступала, подједнако им је давала радости и болове. Волеле су се и нису могле да живе једна без друге. Живеле су само за синове, који су им били једина нада.

— Јеси ли неспокојна? — рече Жана.

— Ја сам увек неспокојна кад Бернар није поред мене, рече госпођа Обен.

— Ја сам данас неспокојнија. Мени се увек чини да је Божићна ноћ, ноћ када се догађају необичне ствари. Вечерас осећам неку зебњу.

Зидни сат откуца један.

— Још пола сата, рече Мадлена, па ћеш увидети, да је твоја зебња без разлога. Обећали су нам да ће доћи у 1½, али њина обећања никад нису тачна.

— Ето видиш да се и ти бринеш!

Та не бринем се; али... часовник откуца 1½ сат.

—Један и по, прошапта госпођа де Рев.

— Без сумње се нешто догодило, кад их још нема.

Да им пошаљемо неког у сусрет?

— Могле би.

— Али ко зна којим ће се путем вратити?

Оне заћуташе. Куцање часовника је било страховито. Гледале су како се спомиње велика сказаљка. Тада су први пут увиделе да се кретање сказаљке може голим оком запазити. Послуга је легла, зар не? рече госпођа Обен.

— Јесу; само је Катарина будна, а Антонија спава у трему. Више нису смеле да гледају у часовник. Изкуца два...

Госпођа де Рев заплака. Сестра је поче тешити, али ускоро и сама заједа. Одједном се са улаза зачуше гласови.

Чуше како Антоније журно истрча. Под прозором отпоче жив разговор. Антонија узвикну.

— Ах!....

— Догодила се несрећа промуца, госпођа де Рев.

— Боже мој! Не можемо ни устати. Чуше се кораци у трему.

Врата се нагло отворише и на њима се указа усплахирен Антоније.

— Говорите! Говорите шта је? — дрекну г-ђа де Рев.

— Несрећа.

— Аутомобил?

— Разбио се...

Сељак понови: разбио се о један зид.

— Али.... промуца госпођа де Рев, они су живи?

— Нису.... управо јесу.

— Један је жив само је рањен. Дошао је на моме коњу.

— А други?

— Други је мртав.

— Који је мртав?

— Не знам.... знам само да је један жив... и да ми је рекао: „Брзо... трчите у замак и кажите мојој мајци да сам жив.

— Глупаче! зар ниси умео да га упиташ како се зове, рече слуга љутито. Ајде да га доведемо.

Одоше журно.

Тада сестре остадоше саме једна према другој. То је било ужасно. И једну и другу обузимала је и нада и ужас.

— Бернар?.... Павле?...

— Који је жив?

— Која ће од њих видети обожаваног сина.

— Која ће остати вечито несрећна, неутешна мати? Павле је жив, мислила је г-ђа де Рев.

А њена је сестра мислила на Бернара. И оне осетише како се у њима јавља страховита — мржња као да су се од првог дана детињства мрзеле. Знале су да више ни дана не могу живети заједно, ма шта се догодило. Нису говориле ни речи. Оне помислише: ево га... то је мој син. Из трема се зачу гласан узвик: мама! мама! Нису могле да распознају глас. Дали је био Бернар или Павле? Ох! Страшна мука!

Кораци се приближише. Врата се отворише. Појави се Павле.

— Ти си! Ти си! Павле! — цикну победоносно госпођа де Рев..... жив си! — Павле мој.

— Њена сестра покри лице рукама. Младић потрча својој мајци. Она беше устала и пошла к њему. Неким чудом повратила јој се снага, али од једном принесе руку срцу, посрну, занесе се и без једне речи паде на под.

Павле притрча паде на колена.

— Мајка му беше мртва.

Поред њега, у наслоњачи, јецала је госпођа Обен.

ТАЈНА ПОЛАРНЕ СВЕТЛОСТИ

Дуго није могло да се разјасни откуда та поларна светлост, или бела ноћ. Неки научници доказивали су да је то гас, који се налази изнад наше ваздушне атмосфере, нека мешавина од водоника и хелијума. Овај гас се називао геокоранијум.

Професор Берард, са Кристијанског универзитета, почео је да испитује поларну светлост путем фотографисања. И дошао је до закључка, да плава и љубичаста боја долазе од интрогена, који пробијају електрични зраци од сунца. Само професор није могао да објасни ону јасно зелену боју дуга.

Почео је и даље да проучава и пронашао је, да се гас интроген у атмосфери поларној у чврстом стању, и кад пробијају зраци кроз неко чврсто тело онда се добија зелена боја.

Тако се може и објаснити поларна светлост, што сунце пробија кроз гасове у чврстом стању и од тих тела постаје одблесак — бела ноћ.

ЏЕКИ КУГАН ПРИЧА СВОЈЕ УТИСКЕ

из Европе

Иако је остришао косу, Џеки је остао онај исти симпатични дечко, дубоких очију, које умеју тако лепо да плачу. Последњи његов филм зове се »Џеки Џокеј« и он је ту већ прави дечко. Он уме сада да даје интервју-е и чак прича за један лист своје утиске с његовог последњег пута у Европу и на исток. Занимљиво је његово причање о Лондону:

»У Лондону су ми се много допали свечарења на улици са плавим капама и белим и плавим пругама на рукавима. Они не носе револвер и то ме је зачудило, па сам једног запитао, зар се не плаши да стоји без револвера. А он каже, да је публика врло послушна, и да је у Лондону мање апаша него у Њујорку.

Мама иде по цео дан по трговинама, као што раде све даме. Чак је посетила једну велику трговину, где може све да се купи, од игле до слона.

Из Лондона смо се кренули за Париз. Ја сам желео да идемо аеропланом, али мама није допустила. И тако смо се прво возали возом, па после лађом, па опет возом.

У Паризу сви говоре француски, чак и мала деца. То ми није било пријатно, јер нисам умео ништа друго да кажем до »Parlez - vous« и »merci«. Зато нисам могао ништа да разговарам. Али тада је умео да се споразуме са шоферима и келнерима.

Полиција није у Паризу као у Лондону. И Парижани измењавају стражара са палицом, који носи бакенбарде. Они су врло учтиви, али нису били у стању да спрече свет да нам не сломију ауто. Светина је била тако навалила на наш ауто, да ме је тата морао да носи на рамену, а стражари су крчили пут, те смо тако једва могли да уђемо у хотел.

У Риму сам се видео са његовом светлошћу папом, он се руковао са мном и дао ми благослов и један мали медаљон од сребра, који ћу чувати целог живота.. И г. Мусолини ми је стегао руку, и захвалио ми се, али ја нисам знао зашто ми захваљује. После сам помислио, можда ме је гледао у биоскопу, па сам га насмејао, и он ми зато захваљује.

Из Рима смо отишли у Бриндизи, па после у Атину. У Атини сам мислио, да ће нас свет растргнути, али они су били само задовољни што ме виде. У Акрополу сам држао говор, али је тако дувао ветар и била је прашина.

Пошт осам у Атини дао полконе сиромашној деци, кренули смо се преко Букурешта, Беча, Женеве у Париз. Што сам се тада лепо забављао у Паризу... И добио сам пуно поклона. Донео сам кући шест великих сандука са поклонима. У новембру смо се вратили у Америку.

У Њујорку је било пуно догађаја. Чекала су ме писма, опет поклони. Али замислите моје изненађење, кад нам рода једног дана донеса у кућу — бебу.

Јесте, бебу моје маме и мога тате. То је био мој брат.

Морам признати, нисам се много обрадовао, јер сам дотле у кући био беба само ја. И како се дерало то дете. А кад сам му пришао страшну је гримасу направило.

Сад опет настављам да радим за филм.

Једног дана био сам код Дуга и Мери. А Мери каже:

— Је ли, Џеки, мислиш ли да би ја могла да играм Јулију?

— А зашто хоћете да играте Јулију?

— Зато, што је она била славна, и што је то лепа и тешка улога.

— Ја знам ту причу о Јулији и Ромеу. Ромео је много волео Јулију. Али тешко ћете ви да нађете Ромеа, мис Мери.

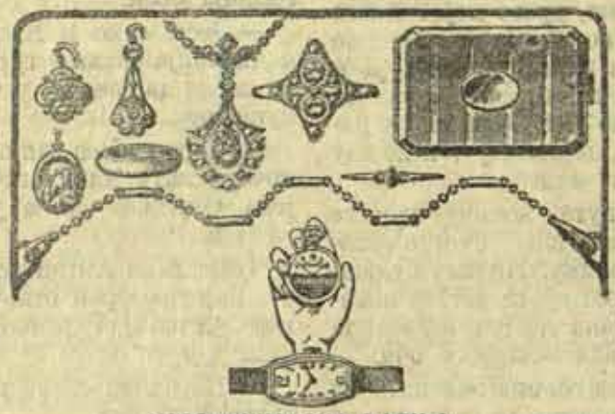
После сам се мало размислио, па кажем:

— Знате шта, мис Мери, ви ћете мене да чекате док порастем, па ћу ја да будем ваш Ромео. А ви знате, кад ја нешто обећам, одржим реч.

Ја сам и мом тати обећао, да ћу да га научим да буде филмски глумац. Али муку имам са њим. Он никако не може да научи да плаче, а боље уме да се смеје. Али ја не бих никако дао да мој тата игра улоге као Шарло, па да га ударају ногом и шамарају по лицу.

Али за мог малог брата држим, да ће бити филмски глумац. Само ако он настави да спава као сада што ради, ништа друго него — полицајац.

Све оправке ЧАСОВНИКА израду и прераду Накита врши са ГАРАНЦИЈОМ.

СВЕ ВРСТЕ Сатова и Накита у Злату и Сребру

ЧАСОВНИЧАРСКА РАДЊА

„КРОНОС“

Београд, Скопљанска ул. 9 — до »Руске Круне«

То је онај прави швајцарски џепни часовник

којега зато највише хвале, купују и другима препоручују, јер **најдуже траје без оправке,** јер показује време тачно на минуту, те спада међу најбоље швајцарске часовнике, **и ако је тако јефтин:**

Бр. 100 Џепни часовник, Анкеров строј Ремонтоар – Роскопф за само 49 Дин. 60 п.

Бр 111. Анкеров строј Ремонтоар Роскопф са трогодишњим јемством само 69 Дин. 20 п.

Бр. 105. Прави швајцарски будилник поуздан Анкеров строј, 3-год. јемство само 64 Дин. 20 п.

Доплатом (повуком) или уз новац послат унапред.

Нема ризика. Што Вам се не свиђа, то се замењује, или Ти се враћа новац.

На целом свету чувени ИКО-часовници у злату, сребру, никлу, најлепших облика, часовници у виду наруквице, ланчићи, прстење, богати избор прикладних дарова и потребних предмета налазите у великом ценовнику са сликама, који ћете на захтев примити бесплатно од

Светске куће часовника H. SUTTNER, Љубљана бр. 965.

НАРОДНО ПОЗОРИШТЕ

Осврт на овогодишњи репертоар

У садашње време маније за оригиналношћу (нарочито режије) ослабио је јако култ традиционалног репертоара. Неопходни, али тек стечени контакт публике са позориштем непрестано се кида, сецка, да би се створиле нове, сензационе импресије. Овај поступак је савремено психолошки. Зна се, на пример, да и штампа најбоље успева само онда, ако се ослања на живу, непрекинуту струку живота.

Овогодишњи репертоар нашег Народног Позоришта показује тенденцију стварања »репертоарске традиције«. То, на првом месту показује стављање **Хамлета** који треба да представља »наставак Шекспировске серије« а затим Софоклов **Краљ Едип.**

Управа нам обећава и **Мизантропа, Федру и Разбојнике.** Ако се овај програм оствари, учиниће се значајан корак у правцу осигурања предуслова за једну уметничку епоху. Треба да настане већ оно време наше драмске уметности у коме ће публика са узбуђењем моћи да прати спектакл јаких психолошких емоција; да види и да научи, јер само знање јача душу. У томе правцу искористиће се добро и **Сирано.** Добро ће доћи и низ Порто-Рижових комада.

Али се ја, лично, бојим користи од **Цезара и Клеопатре.** Бојим се да не промаши. Јер не верујем да ће се у нашем драмском ансамблу наћи **Клеопатра,** она Клеопатра што лебди између детета, краљице и будуће жене, између класике и реализма. Но, ипак треба покушати. Нека се тражи. Нека се учини све да се ова линија нађе. У противном, нека се са оваквим експериментима чека на време које ће их остварити.

На репертоару су и неки моденски комади. Они обично служе за стварање куражи код глумаца и за афирмацију првих покушаја режије. Сматрам да је управо и у овом погледу била срећне руке. Има комада који ће глумцима пружити богате могућности да у безбројним замкама заплетених драмских конструкција опробају и искористе свој таленат.

Треба да упамти управа, а треба да знају и глумци да такозвана велика менија играња задивљује, али не изазива и поштовање. То се постиже само детаљисањем, фино истакнутим нијансама у студији појединости. Преко тога ствара се и контакт с публиком.

Репертоар за ову сезону бескрајно је сиромашан само у домаћим новитетима. Можда ће домаће премијере доћи на ред на крају сезоне, кад буде летња врућина освојила и помогла да се докаже као су домаћи комади преслаби, јер се дају пред празном кућом?

Стављање Војновићеве »Трилогије« на репертоар заслужује похвалу. Но зашто се заборавља на »Екшиноције« кога публика много и више воли него управа. Зар да публика заборави на оно што јој је збиља толико драго колико и вреди?

»Шокица« је врло симпатична концесија онима, који ју сматрају за пандан популарне »Коштане«.

Но заиста у репертоару нема ни помена о другим домаћим драмама? Зашто је морао изостати Косоров »Пожар страсти«?

Зар је потребно, да домаће драме направе најпре пут око света, да би се могле допасти не само нашем свету већ и позоришној управи?

Занимљиво је, да је оперска управа за разлику од драмске имала срца, да у извештају о репертоару на првом месту говори о домаћим оперским новитетима.

И управа опере заслужује, нема сумње, велику захвалност публике што је показала воље да спреми домаће оперске премијере Крстића, Милојевића и Христића.

Др. Љ. Прохаска.

ЧОВЕК - АУТОМАТ КОНТРОЛИШЕ СТАЊЕ ВОДЕ У ВАШИНГТОНУ И ТЕЛЕФОНОМ ИЗВЕШТАВА О ТОМЕ

Један амерички инжењер, Г. Венсли, конструисао је пре кратког времена, човека - аутомата. Сви пословни људи, са живим интересовањем, пратили су рад овога електричног робa. Венслијев аутомат има сасвим одређену дужност, наиме, он има да контролише стање воде трију резервоара који снабдевају Вашингтон и да даје преко телефона извештаје о својим обсервацијама на позив централног бироа. Он је дакле способан да откачи слушалицу, да изврши покрете, потребне за испитивање нивоа, да испошље одговор и, најзад, да спусти слушалицу. Г. Венсли му је дао име „телевокс", пошто може да чује са велике даљине глас и да изврши наређење.

Објашњење је просто: треперење телефонског звонцета стављају у покрет електричну станицу, која апарату даје потребну снагу да откачи слушалицу. Разговор са аутоматом се врши помоћу музичких звукова, доста јако емитованих кроз цеви на емисионом апарату, а свака нота ставља у покрет по једно уже које производи различите радње аутомата. Један сасвим једноставан музички речник довољан је за општење са телевоксом. „Do" свира апарат централног бироа, а телевокс одговара низом звукова који значе да је спреман. „Ré, ré, ré, ré", вели централни биро, што значи: „Прегледајте казан". „Mi, mi, mi", одговара телевокс, т. ј. „Све је у реду. Температура је нормална. „Fa, fa, fa", каже централа: „која је висина воде?" Телевокс одлази, стално закачен за жицу, ка резервоарима, осматра ниво на повратку са своје експедиције шаље известан број звукова који значе висину воде. „Sol", свирне тада централа, што значи: „Хвала, оставите слушалицу." Телевокс је оставља.

Венслијев је апарат још прост, али даје да се замисли како ће изгледати аутомат у будућности. Очевидно је, да неће личити на оне који се приказују у биоскопима и позориштима, да неће имати ни мозга, ни мисли, ни осећања; моћи ће да ради само под човечијим надзором; али се слободно може предпоставити да ће имати очију, т. ј. апарата који ће бити осетљиви за светлост, ушију осетљивих за звук, чуло пипања и извесно чуло топлоте (или простије, промена отпора и температуре стављаће у покрет извесне његове органе). Моћи ће да се креће својим ногама и да рукама (којих ће, вероватно имати више од две) врши све врсте радова, будући човек - аутомат неће бити човек, него груб фалсификат човека.

С. М.

ПСИХОЛОГИЈА ОБРВА

По обрвама може да се проучи карактер људи. Ако су обрве потпуно хоризонталне, онда то одаје човека чврста карактера, активног духа и снажне воље.

Извијене обрве показују чврст карактер кога још краси и доброта срца.

Густе и чупаве обрве мало неуравнотежен, насртљив темперамент.

Ако су танке и слабо обележене, значе слабост карактера и свирепост. За такве се људе каже да су без срца. Правилне, равне и густе обрве одају човека здравог разума, сигурне логике и доброг психолога.

Ако су извијене, али неправилне, одају способност за учењем и науком.

Састављене показују човека неодлучна духа, али с добрим склоностима.

Јако растављене означују миран и добродушан карактер.

Обрве, мефистофелски извијене, показују да је то перфидан човек, злобан и пакостан.

Недељне Илустрације

ПОСЛАНИК

Весела актовка од Л. Д' Амбра

Особе:
Грегорио Силвестри
Лулу
Клотилда
Марциале, служитељ
Пасерини
Мустафа бег
Момак
Собарица

— — — — —

Елегантни салон у модерној кући.
Нема шта да се види.
Има мало да се седа.
Све је ломљиво.

(Док се завеса диже, шета се Гргур Силвестри у салону горе доле као да неког чека. Два, три пута заустави се код прозора и погледа напоље. Тад погледа на часовник, који је већ посматрао кад се завеза дизала. Али сад већ сумња да се је часовник зауставио. Он га приближи уву. Тако је, часовник заиста не иде. Љутито опет стави у џеп. Зазвони и шета се около. Послужитељ уђе.)

Гргур: Колико је сати? (Извуче сат напоље и предаде га послужитељу не чекајући одговор). Овај проклети часовник опет не ваља. Дајте га часовничару.

Послужитељ: Разумем. (Погледа часовник на својој руци). Подне је

Гргур: Јесте ли полудели?

Послужитељ: Или поноћ. Сказаљке помазују дванаест (руку на уво). И мој не иде.

Гргур: (погледа на његов сат): Разуме се, тако је мален да ни не може да иде. (Издалека се чује звиждук сирене).

Посл: Сссссс..... мир. Седам је сати. Зидари остављају рад. Јел чујете сигнал, тачно је седам сати.

Гргур: Добро. Идите. (Слуга отиде. Док се он упућује к вратима, господин га позове да се заустави, окрене и врати.) Стој Марциале! Јели госпођа већ код куће?

Посл: Да господару. Пре пола сата је дошла. (Гргур му одмакне да иде, али га опет примора да се окрене).

Гргур: Марциале! Јесте ли уверени да господин адвокат Кларета још није био овде?

Посл: Да је дошао био би овде.

Гргур: То је тачно. Идите. (Али и сада понова даде знак да се окрене) Марциале! (Погледа самилосно). Ја бих хтео да знам како се може неко звати Марцијале кад је тако ситно мален као што сте Ви. Ко вам је дао то име?

Посл: Мој отац. Али није његова кривња. Имао сам тада седам дана. Није знао да ћу се тако мало развити. Ја сам се родио посве нормално што се тиче величине и тежине. (Гргур даје опет знак растанка и онда да стане).

Гргур: Марциале!.... Знате ли Ви да је у Вашем случају веома смешно да се зовете Марциале?

Посл.: Знам господару. Кад сам се за време рада приказао на војном прегледу го као од мајке рођен, смејала се је комисија.

Гргур: Колико је сати?

Посл.: Седам и три минута.

Гргур: Три минута! А изгледа да су три века!

Посл.: Жао ми је што ми не иде од руке да господина забавим. (После једног покрета Гргуровог окрене се да оде. На вратима међутим кад се Гргур почео био већ да шета горе доле по соби, одједаред се окрете и врати).

Гргур: (Опазивши га пред собом) Шта је сад?

Посл.: Ништа. Опростите. Само из обичаја. Мислио сам да ме понова вратите.

Гргур: Кад сте већ ту, кажите ми јесте ли женьен?

Посл.: Јесам господару.

Гргур: Је ли Вам жена љубоморна?

Посл.: Страшно љубоморна.

Гргур: Више него моја? То није могуће.

Посл.: Ја себи не узимам слободу да судим о милостивој.

Гргур: А ову љубоморну жену не шаљете до стотину ђавола?

Посл.: Већ је тамо.

Гргур: Како то?

Посл.: Мртва је.

Гргур: Ви сретни човече!... (Скупи се и удари се по устима) О ту ми је нешто шашаво избегло... Какав је то начин говорити о Вашој жени?... А смем ли питати шта имате Ви овде да блебећете? По четврти пут кажем Вам да идете... (Посл. се окрете на петицама и брзо потрчи к вратима. Гргур иде горе доле и до прозора. Тад се заустави на средини салона са рукама у џеповима панталона). И тај гад Лулу да се не враћа. (Опет се шета горе доле. Собарица улази с лева).

Соб.: Извините господару.

Гргур: Шта је? Шта Ви још хоћете од мене?

Соб.: Ја ништа. Госпођа која хоће озбиљно нешто да сазна, наредила ми је да Вас упитам и ја слушам, да ли ће гост који је позван на вечеру, доћи или не. „Озбиљно". Јер према томе хоће ли односна особа доћи или не, госпођа ће да се обуче на овај или онај начин.

Г р г у р: Ви госпођу известите да ја увек „озбиљно" говорим. Ако сам ја дакле озбиљно казао да ће гост доћи, он ће озбиљно доћи. Госпођа дакле може озбиљно да обуче најбоље.

С о б а р и ц а: Разумем. (Отидне к вратима и окрене се). Али је ли то све озбиљно? Господин говори озбиљно?

Г р г у р: Ви сте безобразни....

С о б а р и ц а: Ја само слушам наређење господарице која ми је заповедила пре но што одем да још једаред упитам да ли је господин озбиљно говорио.

Г р г у р: Идите до ђавола, Ви и.... (Још се правовремно уздржи). У мал не рекох нешто лепо... Али приморан сам, приморан сам.... (Опет се шета наоколо. Звони. Слуги који улази). Одмах телефонирајте господину Лулу... да се извине на оволиком задоцњење, мора да је већ мртав.

П о с л.: Не господару, није мртав, управо се пење уз степенице.

Г р г у р: Најзад. Два сата је требао. Од пет па напред.... (Лулу долази лагано, мирно, равнодушно. Г р г у р са стиснутим песницама док се послужитељ удаљује). Да, још лаганије, лакше, лакше као корњача... Могао си и сутра да дођеш... За бога драги немој да се журиш?....

Л у л у: Знаш већ је почело топлије време. Јуни је. Ти мирно седиш и чиниш да други трче. (Мирно седа, ћути, хлади се марамицом).

Г р г у р: Да, и још увек ништа не говориш?.... Не видиш да сам као на иглама?... Дакле долази ли и он?

Л у л у: Не, не долази.

Г р г у р: (Утоне у столицу као покошен.) Не долази! Дакле ја сам уништен... (После паузе). Али је си ли му ти казао.... је си ли му објаснио.....

Л у л у: Ја сам два сата говорио. Ја сам изгубио дах. Потпуни неуспех.

Г р г у р: Је си ли га кумио у име Бога...

Л у л у: Будући да је Турчин молио сам га у име Алаха.... Ништа.... Непомичан. У почетку је рекао: „не" и на крају је опет рекао „не".

Г р г у р: Будала!

Л у л у: Ко, ја?

Г р г у р: Али не ти, не ти. Он! (Брзо трчи наоколо по салону и мрмље). Проклет овај Алах!... Проклет Мухамед и сви муслимани!... Ја бих волео да га имам овде да га убијем као што они убијају јадне Јермене. (Изненада стане пред Лулу.) У овој прилици, ја се надам, ти си за Јермене, кад већ имаш да бираш између Турака и Јермена?

Л у л у: Ја? Ја се з ато не узрујавам. Ја бих могао да будем и за Персијанце.

Г р г у р: Будала!

Л у л у: Он...

Г р г у р: Не драгане, овај пут ти. (Падне свом тежином на софу.) И тако сам уништен... Сувишно је правити себи илузије.... Пре пет минута послала је служавку да ме упита да ли „озбиљно" говорим.

Л у л у: А што си на то одговорио?

Г р г у р: Да он озбиљно долази. Та што би ђавола? Ја сам био потпуно убеђен.

Л у л у: Зло, мој драги, нешто обећати пре него што извесно знаш. Ти увек представљаш себи ствари и сувише просто.

Г р г у р: (устане да се наоколо прошета): А ти их увек компликујеш. (Очајно савија руке.) Сваки други, сваки други би разумео и дошао.... Јапанац, Кинез, Ескимез, Црвенокожац.... О Јерменима и да не говоримо: Јермени, ти драги људи били би дошли авионом. Али Турчин он не... Фес на лубањи, тврдоглав. Он не, Турчин не.... О, ја га мразим... Могао бих Цариград запалити, изгорети.

Л у л у: Бадава се узрујаваш јер не можеш да запалиш чак ни турски базар који је према твојој кући.

Г р г у р: Истина, тамо преко је турски базар. На то нисам ни мислио. Одлучено је. Ја ћу да променим кућу.

Л у л у: Али вила припада тебн....

Г р г у р: Не смета ништа, продаћу је...

Л у л у: Мораш знати да сада није тако лако продавати.

Г р г у р: Дакле, ја ћу је слабо продати.

Л у л у: Тако брзо продавати се такође не може...

Г р г у р: Не смета. Ја ћу вилу да поклоним некоме.

Л у л у: Мени? Хвала лепо. Ја пристајем. Дакле изађи.

Г р г у р: Теби не. Теби ни пребијене паре не бих дао. Ти си крив, само си ти крив, што се налазим у таквом положају.

Л у л у: Ја сам крив томе? Ја пре мислим да је томе крива Фани!

Г р г у р: Ћути, не вичи тако... Ти знаш да она увек слуша за вратима... Знаш ако си у нечему услужио мене и Фанику и ако смо о томе говорили да би она изненада отворила врата и казала би презриво: „Лепе ствари радите господине Лулу"....

Л у л у: А то је баш било ружно. Ја просто не ћу више да будем с тобом под једним гуњцем. Врло ми је непријатно што си ми се исповедио и што ме чиниш помоћником код ствари које мразим. То сам ти већ стопут казао. Али... као да говорим зидовима.

Г р г у р: Или с Турчином. Узгред кажи с ким си управо говорио?

Л у л у: Та с ким ћу да говорим? Ваљда с њиме.

Г р г у р: Је л заиста с њим? С њиме лично?

Л у л у: С ким хоћеш да говорим, ваљда си хтео са његовом сликом?

Г р г у р: Разуми ме... Питам те да ниси случајно говорио са неким његовим повереником, са његовим секретаром....

Л у л у: Та кажем ти човече, с њиме лично.

Г р г у р: Не узрујавај се драги.... јер — и ти мораш увидети — било би глупо задовољити се са једним посредником, са једним секретаром... Требамо њега, баш њега лично.

Л у л у: И баш сам с њим лично говорио. И пошто ти то никако не ћеш да разумеш ја ти понављам по трећи пут.

Г р г у р: Не узрујавај се, драги... буди стрпљив... Ти треба да ме схватиш. То нисам очекивао! Ја сам био уверен да су моја три писма већ спремила терен.

Л у л у: Она су га заиста спремила. Али на одрицање.

Г р г у р: Што да радимо сад? Како да се отплетемо одавде? Пронађи идеју ,средство. Учини чудо. Више ништа не разумем.

Л у л у: Као обично.

Г р г у р: А ову празну моју тикву лупио бих о зид.

Л у л у: Бесмислица. Разбио би зид. Јер, премда је глава празна, опет је тврда.

Г р г у р: Глава ми је празна, празна....

Л у л у: Као обично.

Г р г у р: (После кратког размишљања) На сваки начин хтео бих да учиним нешто, пре но што потражимо средство да спасемо ситуацију. Јер прете многе непријатности, хтео бих да Фанику склоним на сигурно. У десет сати полази један воз, ја бих хтео Фанику послати кући. Знаш вечиту претњу моје жене: „Ако нешто откријем, говорићу са том особом.... Али тад ћеш видети....." И сада кад би могла нешто да открије, било би боље уклонити је. Тако бисмо избегли

дијалог у којем жене немају да кажу једна другој ништа пријатно за мене.

Лулу: Та добро.... Имаш право.... Уклони је.

Гргур: Ја! Ти мораш да идеш к њој да јој кажеш, да је приправиш....

Лулу: Ја? Ја то не ћу мој драги. Већ сам ти неколико пута поновио да не ћу више да знам за твоја наређења. Ја сам пријатељ твојој жени и не могу да се упустим у такве ствари.... Телефонирај јој.

Гргур: Писмо не може да јој оно важно објасни... Она не познаје средину, или не мисли на опасност или је преувелича. Смеје се или пада у несвест.

Лулу: Дакле онда хајде.

Гргур: Знаш да немам изговора како да сад одем... Иди ти заклињем те...

Лулу: Рекао сам не и остајем код тога.

Гргур: (му запуши уста и тихо му говори): Не вичи тако.... чућете.... размисли мало.... ми смо школски другови. Ти си писао моје задатке. И ја сам те толико пута ударио да си којипут носио плаво по коју недељу дана. Ми смо се увек тако волели. Ти си добар... Ти си срдачан.... Ти си паметан....

Лулу: Тихо али одлучно): Рекао сам ти не, не, и не! Ја нећу да идем. Престаћеш напослетку да ми дајеш такве налоге! Ја сам пријатељ твоје жене, а она је увек била добра према мени, никад ме није ударила да сам носио плаве мрље.... И ја не ћу више да се плетем у један неуредан, грешни, бедни живот. Ја не ћу више и не ћу више.....

(Госпођа Клотилда нагло отвори врата).

Клотилда: Лепе ствари чините ту господине Лулу!.... Увек тиха заклетва са мојим мужем.

Лулу: Али ја.... али он...

Клотилда: Престаните..... све сам чула!

Гргур: Готови смо. Она је била за вратима. Па да говоримо не знам како тихо.... па да се и ништа не чује, она све чује... Добро дакле кажи о коме смо говорили?

Лулу (Једва чујно): О њој.

Гргур (брзо исправљајући ка Клотилди): Да. О њој. То јест о теби. Кунем ти се.

Клотилда: Не верујем.

Гргур: Дакле говори, кажи јој ти.....

Лулу: Што ћеш да јој кажем?.... Кунем се такође да смо о њој говорили.

Гргур (показујући прстом на своју жену): О њој, о њој....

Лулу (исто тако): Разуме се о њој, о њој....

Клотилда: Доста је. Ни речи више. Вама знате ли, верујем још мање него њему. О Вас познајем добро.... Али не мислите Лулу да ћете ме и даље исмејавати или ме сматрати за жену која се може њући за нос...

Гргур (Лулу на уво): Овај пут ћеш ти да добијеш што те следи....

Клотилда: А ти Грга, пошто ће гост којега очекујем „озбиљно" доћи, било би боље да се „озбиљно" преобучеш.

Гргур: Идем... Идем, идем. Немој да ме тако гледаш....

Клотилда: Ја те не посматрам. Ја чекам. Чекам да гост којега ти озбиљно чекаш озбиљно дође. И само у случају да он не дође знаћу како имам да те посматрам.

Гргур: Ти ме плашиш...

Клотилда: Чега се плашиш мој драги? Ако гост озбиљно дође тада ти који увек озбиљно говориш, немаш чега да се плашиш.

Гргур (окрене се на вратима): Али ја... ја те обожавам....

Клотилда: Али ја тебе не.

Гргур (бојажљиво): Треба ли да идем?

Клотилда (први испад): Иди!

Гргур: Лулу, увери је... Она ће те послушати, у дубини она те ипак воли....

Клотилда (други испад): Иди, кажем ти! (Дуж се брзо удаљи. Клотилда прекрсти руке и изазивље Лулу напоље, а он потиштен ћутећи и даље остаје седећи на столици): Ја која сам ипак довољно паметна,не могу да схватим пет ствари на овом свету и то: квадратуру круга, модерну комедију, вишу математику и моју куварицу која је пореклом из Рима али говори језиком који би могао да личи миланском дијалекту изговореном немачки или сицилијанском изговореном шпански.

Лулу (бојажљиво): Ту су четири тачке, а где је пета?

Клотилда: Пета сте Ви главом и најтежа за разумевање. Ви сте мој драги потпуно неразумљиви. И Ви не одговарате. Обично се завијете у ћутање. И не говорите ни речи.

Лулу: Али ја....

Клотилда: Чекајте! Ја питам а Ви не одговарате. Ви тихо говорите с мојим мужем. То... то... тајна наређења, деликатна, компликована... Али самном никада јасну, бар једну разговетну реч... никада, никада.

Лулу: Али ја....

Клотилда: Ћутите! Али то не смета. Та ја разумем добро оно што се да разумети. Ја чак разумем да сте Ви лутка на жицу и да лутке од жице не говоре. Са Вама збијају шалу. Ви се пуштате на комични начин дрмати од других, али не говорите...

Лулу: Али ја....

— Свршиће се —

ИМПРЕСИЈЕ ИЗ РУСИЈЕ од Сретена Стојановића (вајара), издао С. Б. Цвијановић, стр. 79, дин. 15, с много илустрација. — Г. Стојановић се крајем прошле године вратио из Русије и објавио читав један низ чињеница, које је тамо видео, у облику интервјуа, које је дао штампи. У овој књизи су ти занимљиви интервјуи, непретенциозни и свежи. У своме предговору Г. Стојановић вели да истина треба да служи »на добро нашем народу, који треба да има што јаснију слику.... о нама тако блиској Русији.«

Несумњиво, крајње је време. Зато се Стојановићева књига мора препоручити, нарочито с обзиром што оставља утисак добро уоченог, искрено реченог и апсолутно лишеног сваке политичке тенденције.

О ЦИНЦАРИМА — прилози питању постанка наше чаршије — написао доцент београд. Универс. Др. Д. Ј. Поповић, стр. 136, 8°, 30 динара.

Задовољство је погледати како се код нас у последње време лепо систематишу и кристалишу појмови а рад Дра Поповића је један доказ те систематизације и те кристализације.

Др. Поповић је први узео Цинцаре објективно, и то научно и он нам о њима говори ЕКС КАТЕДРА. Он нам приказује Цинцаре такве - какве и стара се да их нити награди нити полепша. У главном, и он констатује да су они вредни, лукави, штедљиви, побожни, »фондатори«, ни мало војници, необично самоуверени, несентиментални и формалисти кад су у питању ствари друштва, цркве, послова и ранга. Према томе, основно је питање: јесу ли Цинцари ГАДНИ и јесу ли опасни по средину у коју се стопе?... Др. Поповић закључује да нису, бар не претерано. Цинцари су по његовом уверењу, унели у наше друштво много КОРИСНИХ особина.

Од ове књиге Др. Поповић, цинцарско питање није више једно кафанско и уличко питање, него једно озбиљно питање. Да ли ће све поставке Др. Поповића остати, то није главно; главно је да се ради на кристализацији и систематизацији једног замашног питања у нашим свакодневним разговорима и политичним полемикама.

С тога се ова књига чита с корићу.

Забаве наше деце.

МУШКА МОДА

Човек, који не зна какав треба да буде крој мушког одела не може се надати, да ће добити задовољавајуће резултате и ако се зато обрати најспособнијем кројачу. Напротив, ако познаје битне делове који доприносе да изглед буде савршен, кројач ће моћи да да оно што најбоље уме.

Да размотримо најпре капут, који су дали најбољи кројачи. Он је у раменима шири, а у леђима је толико комотан колико је потребан за што слободније кретање. Струк мало сужен остаје најелегантнији, али удешен према струку, тако да никад не даје утисак тесноћа. Средња дужина линија мало сужена доле, а у леђима претерана ширина, јесу још два важна детаља. Ревери се завршавају код првог дугмета на струку које, једино, треба држати стално закопчано. Ако се капут сасвим закопчава, покажу се одмах боре на средњем делу.

Рукави су увек толико кратки, да се могу видети манжетне. Мало су уже доле, али не више него што захтевају манжетне, које треба да пролазе без тешкоће. У лакту не сме бити тесно, да не би било сметње при кретању руку.

Лепо стоји прслук кад је стегнут позади са две шпанглице, које треба да стоје откопчане, а при облачењу да се увек изнова закопчавају. Када се притегне треба да се укаже бора доле на прслуку, а последње доње дугме несме никако бити закопчано. Најзад, човек који више пази на своје одело, увек ће избегавати да ставља многе предмете у џепове, који од тога страдају, јер ништа тако не уресује линије као плајваз, налив-пера или дебљи бележник који праве испупчење на џепу. Дужину панталона треба брижљиво изабрати, јер се, изгледа смешан као дечко који је претерано израстао.

Стога је боље скројити и дуже 110 што је потребно, него сувише кратке. Ширина панталона треба да је толика, да се не праве боре ни при ходу ни при седењу.

Победница

У натјечају за најјефтинију цену јест Сутнеров

прави швајцарски будилник Бр. 105.

са поузданим анкеровим стројем, који уз трогодишње јемство стоји ипак само **64 Дин 20 п.**

Исто тако прави швајцарски џепни часовник Бр. 100 анкеров строј - Ремонтоар - Роскоф само **49 Дин 60 п.**

Анкер-Ремонтоар-Роскоф Бр. 111 са трогодишњим јемством само **69 Дин 20 п.**

Доплатом (поврат) или уз повац послат унапред.

Нема ризика!

Што Ти се не свиђа, то се замењује или Ти се враћа повац.

Велики ценовник са сликама о часовницима, ланчићима, сваковрсне златнине и сребрнине, као и ценовник о стотинама других корисних предмета дневне употребе добићеш бесплатно, ако пошаљеш тачну своју адресу

Светској Кући H. SUTTNER, Ljubljana бр. 965

Ако те нешто мори

ако осећаш болове, купи у којој ап отеци или подесној радњи Фелеров прави мирисни „Елсафлуид". Трљај сваког јутра и вечери болна места, па ће Те изненадити и обрадовати брзина и благотворност, којом Елсафлуид утажује Твоје болн. Ако си здрав употреби Елсафлуид за испирање грла за уништење тела. Бићеш благодаран и остаћеш веран Елсафлуиду.

Свакодневна нега тела са Елсафлуидом награђује Теби стром главом, јаким нервима и здравим сном. Заштићује Те од кишавице, од грипе, од болести, па Ти тако ствара радост живота. — А и у нутарњој употреби, заштићује неколико капи на шећеру или млеку од нелагодности, грчева и сл., те пријa стомаку. Већ наши родитељи и дедови обичавали су да употребљују Фелеров Елсафлуид споља и изнутра као поуздано домаће средство и козметикум за читаво тело. Јаче је и бољег дејствовања но француска виновица.

Захтевај у апотеци или у каквој подесној радњи а у најмањим местима изреком „Фелерова" прави Елсафлуид, у покусним флашицама по 6 дин., у двоструким по 9 дин., или у специјалним флашама по 26 дин. Ако прави не добијеш поручи директно поштом, а тада је тим јефтиније што више поручиш одједном, јер са омотом и поштарином стоји:

9 покусних — или 6 двоструких — или 2 специјалне флаше . . . . . 62. Дин.
27 покусних — или 18 двоструких — или 6 специјалне флаше . . . . . 139. Дин.
54 покусних — или 36 двоструких — или 12 специјалне флаше . . . . . 250. Дин.

Адресу означите јасно: Apotekaru:

Eugen V. Feller u Stubici Donjoj

Elsatrg 372 Hrvatska.

Највећи избор! **ЗА МЛАДЕНЦЕ!** Најјевтиније цене!

Разних предмета од „Кина" и „Алпака Сребра" као: гарнитуре за слатко, кафу, чај, ликер, коњак, пушење, јаја и т. д. Прибора за ручавање у атласној кутији за 6—12 особа. Разних корпица, бонбониера за бисквит, хлеб, визит-карте, воће и т. д., поред тога сточића са прибором за пушење као и разних стубова „Махагони" за палме бисте и т. д. Препоручује трговина:

Алексе Јовановића

Београд, Кнез Михајлова ул. бр. 21.

СЕСТРЕ СУ У МОДИ

Сестре Доли, увеле су посебни шик у моду. Кад две особе, рођене сестре или налик једна на другу излазе у варош, оне су потпуно истоветно обучене. Једва се дају разликовати. Па и кад скину тоалете, кад су на купању или интимности, оне до ситница подражавају једна другој. Тако је у свима великим светским варијетеима створен нов Шанр »систерс«. Прва слика приказује нам један такав љупки пар оперетских ведета на плажи Блекпул, у Америци, а друга слика, две варијетске играчице, Американке, Жорж Систерс, од 15 и 16 год.

Како се освајају жене.

Кокета је жена, која воли да голица људе својим дражима и да се игра с њима као мачка с мишем. Она воли да сви виде њену лепоту, и да је обасипају комплиментима. Свесна је да има у себи заводљиве способности, и штогод је више обожаваоца око ње, и други се труде да уђу у тај њен круг. Бити срећна, по њеном мишљењу не значи бити вољена од једног човека, већ распирити љубав код свију обожаваоца. Они морају за њом да уздишу, због ње да попреко гледају једни друге, и да увек прво прилазе њој, кад у сали има других жена, и да те жене то виде.

Кокета има известан степен слободе у љубави, до кога се пење. А увек воли да је изнад обожаваоца, као на неким степеницама, а њих да вуче за собом привезане свиленим тракама.

Њена тактика је у љубави да мушкарцу даје мало наде, али избегава да дође до остварења његових жеља. О удаји сања, али је одлаже, јер је и сувише задовољна, и зна да мора да ускрати сва та задовољства у браку а верује да се може у свако доба удати. Онда, кад највише кокетира, она то схвата само као пријатељство, и мисли да мушкарац треба да буде срећан, што му онда даје те пријатељске осмехе... Пољубац воли, али се чува заљубљености. Али и она се може освојити, као и свака друга жена. Њу осваја човек, с којим она не може да се поигра, а њој се допада. А мушкарац, који жели да је освоји, треба да се труди, да је понекад игнорише у друштву, и стави на друго место. То њу страховито једи, враћа се кући бесна, и целе вечери мисли на тога, који је у њеном присуству могао да поклања пажњу другој жени. Кокета се осваја хладним пркошењем и дрскошћу. Ватрене изјаве њу замарају, јер се идентификују са другима. Оригиналан човек њој се допада. А оригиналан је тај, који се својим понашањем издваја од других, и који може да остане индиферентан према њеним чарима. У извесном тренутку треба да је погледа значајније... Мало да је збуни, и да он њој да наде.... Чак може да јој каже неколико врло ласкавих речи, да она мисли да је он већ заљубљен у њу, али чим он спази триумф у њеним очима, које му говоре: »Знала сам, да се и ви морате заљубити у мене«, он треба да се повуче, да јој прилази коректно и хладно, а топле погледе да баца другој дами, а да хвали оне људе, који њу симпатишу. Кокета је тада бесна, и тада она постаје љубоморна.

Таква игра треба да се настави. И мушкарац, који жели да освоји кокету треба да буде као борац с мачем, који увек измиче, али је свестан да ће победити.

—На Наставиће се — МИР-ЈАМ.

Мис Венеција.

То није најлепша девојка у Венецији, већ тако се звала једна Енглескиња. У једној старој енглеској породици увек се одржавало име Венеција. У свакој генерацији по једно име се тако звало. То име се одржавало због успомене ни Леди Венеција, која је завршила трагично. Та Леди је била чувена лепотица у своје време. Удала се за једног научника, који је хтео све своје знање да стави у службу своје лепе жене. Хтео је да усаврши њену лепоту, јер је лудо волео. Имајући поверења у науку свога мужа, Леди му се потпуно поверила. Али при првом опиту она умре. Била се отровала, узимајући неки напитак, који је требао да је улепша.

Сулејман II. и Зрињски.

Кад је Сулејман II. јуришао на тврђаву Сигет, њу је бранио Никола Зрињски.

Сулејмана наговоре паше, да напише Зрињском писмо, у коме да му тражи да му пошаље своју сабљу, — а то је био знак да му преда град. Писмо је гласило:

»Пошљи ми своју сабљу, ако ти је живот мио.«

Зрињски му исто тако кратко одговори:

»Дођи по њу, ако ти је живот мрзак.«

ЉУБЕ....

Роналд Колман — Констанс Талмаџ; Владимир Гајдаров — Диана Казин.

БРЗИНА, БОЛЕСТ ОВОГА ВЕКА

— Леон Трајх —

Чарлс Дикенс никако није волео наш узбуркани данашњи живот. У уста једног од његових најсимпатичнијих личности из романа ставио је ову своју мисао, која се такође може наћи и на више места у његовој коресподенцији. Наиме, његов доктор Стронг, вртећи главом каже:

»Сатана увек има посла за беспослене руке.«

А врло мудри и весели доктор Викфилд на то одговара:

»Кад би боље познавали људе, ви би се тачније овако изразили: »Сатана увек има посла за запослене руке.«

◆

◆ ◆

Говорећи недавно о бурном животу који данас сваки проводи без сумње мање из уживања него ли из нужде, Г. Абел Херман, духовито је изјавио:

»Све се губи, па и племенито уживање у доколици. Стидимо се јаднога одмора, кога све мање и мање имамо, а када нисмо у послу, чини нам се као да занемарујемо дужност. То је већ један знак демократије.

— Ех, неће бити баш да је тако!

— Сасвим тако. Римски аристократе толико презираху »послове« да нису чак ни одређеног имена имали за њих, него су их називали »оно што је супротно доколици.«

◆

Два лекара филозофа и специјалиста за психолошке феномене, Г. Г. Г. Робен и А. Борел, пишу:

»Прсти више не милују снове, не купају се више у плавим водама атмосфере. Радити што брже, да се не би имало када размишљати, јесте данашња дефиниција среће. Рекло би се да човек бежи, да се брзином бори против вечности, да хоће да достигне ништа, да га прелети, да полети изнад његовог бездана. Одређују се награде за дела.«

Чудна болест! и сасвим супротна оној од које су патили млади романтичари читавих сто година.

Емил Јанингс — Лиа ди Пути.

Прослава стогодишњице Ибзена.

Клара Боа и Антонио Морено у дугоочекиваном филму »Оно«, који је објављен у једном београдском биоскопу да ускоро долази али је сад питање кад ће доћи. Биоскопи су сада затворени. Цела је земља без свога најслађег ужитка који је постао насушна потреба.

Цео свет прославиће стогодишњицу драмског писца Х. Ибзена, чија смо готово сва позоришна дела ми у Србији видели у току последњих пет деценија. Ипак се мора са жалошћу констатовати да на званичну прославу стогодишњице, наша држава неће слати делегата, као ни Албанија, док ће све државе имати своје представнике. Чак и »осиротела« Бугарска, чак и Јапан, где Ибзена играју врло радо, као што се види на тој слици.

ГРАВФОР ПРИЧА О ЛОН ШАНЕЈУ.....

.....»Снимала сам са Лон Шанејом »Незнанца« и мислим да га боље познајем него ма ко други.

Одмах, у почетку, задивио ме је озбиљношћу, коју је уносио у рад, и својим поштовањем људи и ствари. Сваку ситницу он проучава озбиљно. И дању и ноћу он само сања о филму. Зато до максимума даје свој таленат на платну. Ми, сви млађи глумци, можемо много да научимо од њега.

Он се труди да свима помогне и да улепша филм, а својом маском сугерира нас.

Једног дана говорио ми је:

»Не мора глумац да буде рођен. Сваки може да се направи глумцем и глумицом само ако хоће. Све се може научити истрајним и напорним радом. Врло-ботом неће трансформирати једну шипарицу у филмску звезду. За филм је потребно више учења, а мање гимнастике. Игра расејава мисли.«

Свака глумица, која снима са Лон Шанејом, постаје озбиљна. Кад ради он је строг, али изван студија пун је хумора.

За мене је најпријатнија успомена то доба, кад сам рдила са Лон Шанејом за Метро-Голдвин-Мајер. Тај човек је посветио цео живот филму.«

ГАЛАНТЕРИЈСКА ТРГОВИНА

Матејић

КРАЉА МИЛАНА 54 - ПРЕКО ПУТА СТАРОГ ДВОРА (У НОВОЈ ПАЛАТИ)

препоручује
у највећем избору
прво-класног квалитета
по солидним ценама
најмодернијих

кравата

мушког и женског рубља, чарапа и рукавица, марама, шалова, марамица,

ташна

и све остале помодне галантеријске артикле.

Обратите пажњу на наш идући роман!

НАЈИДЕАЛНИЈИ ЉУБАВНИК ИГЕТ ДИФЛО

Као и све жене тако је и Игет Дифло, била очарана Валентином. Француске глумице одушевљавале су се њиме, а Игет Дифло говори и данас:

»Ни један љубавник на платну није могао да изрази љубав као Валентино. У сваком филму очаравао ме је оним његовим начином како је изражавао свој љубавни бол. Сећам га се у »Мсје Бокеру«, кад је дао пољубац на тераси Дориси Кенион. У том тренутку, ја мислим, није било ни једне жене у сали, која није зажалила, да је он тако пољуби.... Да, Валентино је био једно чудо, персонификација љубави, најидеалнији љубавник.

Али да један уметник тако изражава љубав, морао је све то да преживи и да пати у животу. Не може сваки да плаче на позорници. Онај, који није плакао у животу, тешко ће заплакати пред објективом. Све велике грагеткиње имале су драме и у свом животу. И зато су умеле да плачу на позорници.«

ИНТЕРВЈУ СА НАЈНОВИЈОМ ФИЛМСКОМ ЗВЕЗДОМ

Новине су јој правиле рекламу. Стекла је велики број обожаваоца у своме граду. Све њене пријатељице почеле су оговарати њене ноге и жалити се на неправичност жирија, који врло пристрасно одређује прву награду. Али тек наша звезда је почела да стиче славу и новинари су настали молити за интервјуе.

Казала им је:

— **Мој отац руководи крупним пословима у мојој земљи** (слика прва)

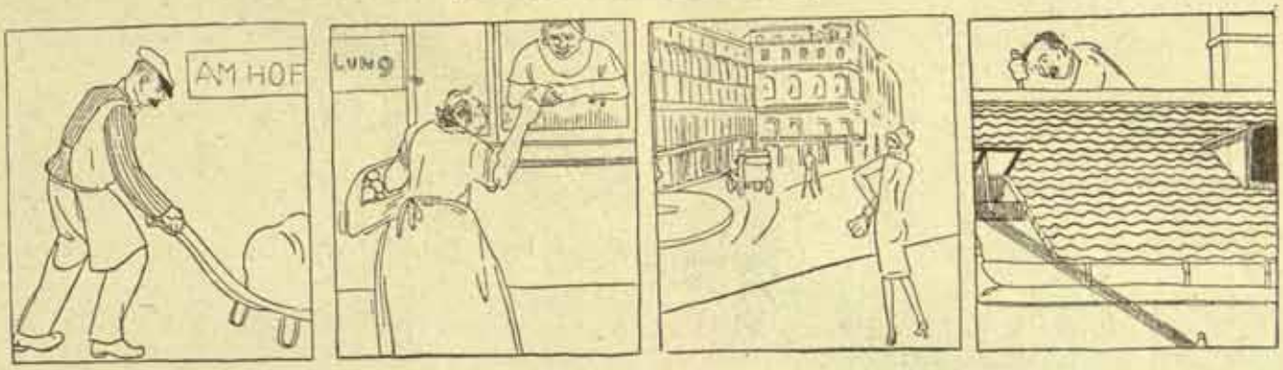
— **Моја мати је одлични говорник** (слика друга)

— **Моја сестра има радњу у једној од главних улица престоничких** (слика трећа)

Мој брат се креће у високим круговима....

(слика четврта и последња у овом илустрованом интервју-у најновије филмске звезде).

ЏАНЕТ ГАЈНОР ЈЕ БИЛА СТЕНОДАКТИЛОГРАФКИЊА

Кад се појавио филм »На седмом небу« сви су били изненађени игром Џанете Гајнор. Филмске звезде су говориле са чуђењем, да ту малу нису никад видели у студи-у. Један само од директора, који је набављао штатисте, говорио је да се сећа те глумице, јер је често долазила испред нише-а, и нудила се за штатирање.

Фокс - филм је пронашао ту уметницу, и сам редитељ био је очаран сценама веридбе са Чарлом Фарелом. Један њујоршки критичар, пишући о Џанети и »Седмом Небу«, говорио је, да она носи цео филм. Несравњена је психологија коју она уноси у живот сиромашне девојке.

И покрај великог успеха, који је имала у последња два филма, Џанет Гајнор је остала симпатична скромна девојчица, као у оно доба кад је прилазила да пита може ли да штатира. Друга глумица би се занела славом, али она увек говори скромно, нежним гласом, и сва се збуни кад јој приђе новинар. Скромност је једна од њених главних особина, јер јој је тек сада деветнаест година.

Рођена је у Филаделфији, али се не сећа те вароши, јер је рано прешла с мајком у Чикаго и Сан - Франциско. Биле су сиромашне, и она је морала да нађе неко место, зато је постала стено - дактилографкиња. Плата јој није била велика, и она се реши с мамом да дође у Холивуд, надајући се, да ће наћи место за дактилографкињу, и зарађивати двадесет долара недељно.

Кад је дошла у Холивуд, осетила је да је нешто привлачи филму. И она се понуди да штатира. Свуда су је записивали, али није добијала место. Једва је успела, да у једном филму штатира. Но штатирање јој није доносило велику зараду, јер штатискиње не раде стално. Тако се мучила с мајком, док је није запазио Хехан, директор Фокс - Филма, и напоменуо, да она има штофа за глумицу, и да би требало с њом радити. У почетку су јој дали мање улоге, али непрекидно је радила.

И тако је једног дана добила улогу у »Седмом Небу« и »Излазу Сунца«.

Шопен на филму, у једној сентименталној сцени са Жорж Санд.

КЛАРА БОВ И МОРЕНО У ФИЛМУ »ОНО«

Симпатична америкаиска глумица Клара Бов успела је за кратко време да постане филмска звезда. У последњем филму »Оно« имала је великог успеха покрај Морена. Интересантан је сиже филма.

»Сирис Ватам постаје директор највеће трговине у Њујорку после смрти свога оца. У друштву свог пријатеља Могети-а и још двојице шефова он обилази трговину. Монти, стари бонвиван, запази тада једну малу продавачицу Бети, која има у себи »оно« што привлачи мушкарце, неку освајачку моћ, да се сваки у њу заљуби од првог погледа. Монти позива продавачицу на вечеру, и они одлазе у Риц и седну баш до стола за којим седи Сирис Ватам (Морено) са својом вереницом. Он одмах опажа лепу девојку и његово је изненађење велико, кад сутра дан опази, да је она његова продавачица.....

И тако се развија љубав између њих двоје..... са интересантним заплетима и препрекама.

◆

◆ ◆

Можда би требало навести овде дубоку мисао једног од највећих духова после рата, Г. Гастон Риу-а, филозофа пуног вере и моралиста без сухопарности:

»Само је једна раскош немогућа за икакву претерану раскош, а то је: доколица.«

С. М.

ДАКТИЛОГРАФСКА ШКОЛА »РЕМИНГТОНА« (СКОПЉАНСКА УЛ. 15) ЗА ВРЕМЕ РАДА.

Писаћа машина.

— Историја и њено развиће до данас. —

Развићем технике и усавршавањем индустрије ,трговине и заната, писаћа машина је постала неопходном сваком лицу које дела појединим пословима, јер се ови не могу ни замислити без потребне предходне писмене конверзације и администрације срећивањем истих, а ови послови односе скупоцено време радном свету за извршење тих предходних послова писањем руком. С тога је писаћа машина дошла на површину да ускрати потрошак времена и да да пријатан и естетски изглед тако тешким рукописима — писаним саставима.

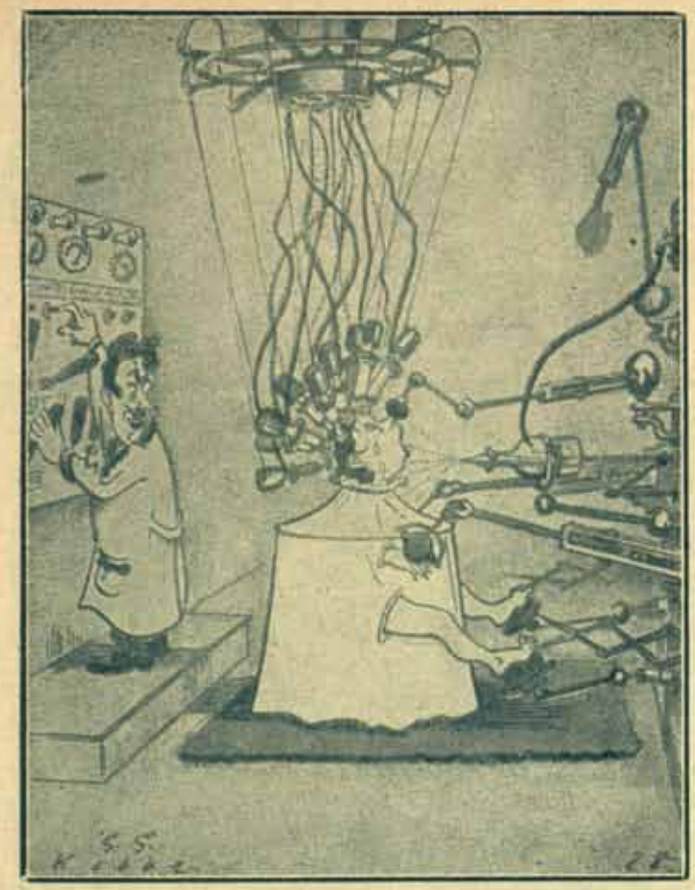

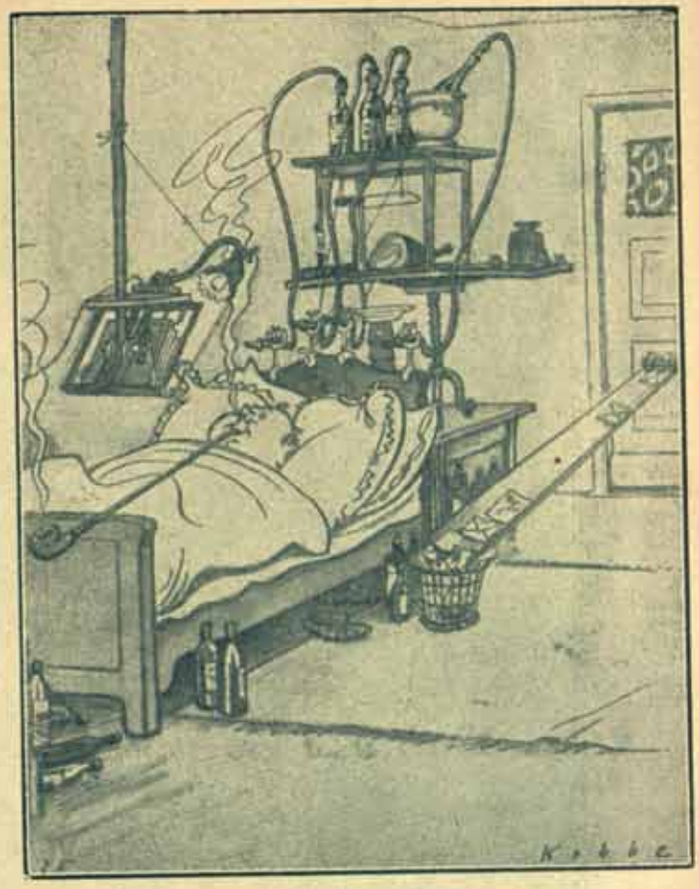
Једно одељење продавнице »РЕМИНГТОН« стручне радње за модерне канцеларијске, писаће машине. Скопљанска 15 — Београд.

У Америци XX столећа с правом се назива »Век великих послова и великих индустријских и занатских предузећа«. Заиста, ако бисмо упоредили чак и спољни изглед једног биро-а сада и пре 50 година, одмах би смо разумели какву величину је постигла савремена индустрија. Шта је томе узрок? Мислим да је механизација Биро-а, а у првом реду присуство писаће машине у канцеларијама. Ово тврђење на први поглед изгледа парадоксално, али ипак оно је истинито, јер је куцање на писаћој машини постало исто тако обично као и писање руком а брзина рада предсказивала је другу примену писаћој машини. Откуцани циркулари постали су предходници целог система директног писменог рекламирања, коју ми сада налазимо и чији је савршени помагач Дупликатор.

Под утицајем овог рекламирања; нагло су почела напредовати индустријска предузећа ,јер се створила могућност за шире пословне перспективе.

Писаћа машина је ушла као штедиша времена ,а постала је градитељ послова и цела индустрија којој је машина била од првих дана помагач, на крају је била трансформирана од те саме машине уз помоћ машине за умножавање и рачунање. Овој последњој машини дала је живот писаћа машина. Као доказ служи то, да машине за умножавање стоје у непосредној вези са писаћим машинама, а сада је израђена и нарочита машина за књиговодство, која уједно пише и рачуна.

Једнога скорог дана нежењама неће требати нико. Машина ће им кувати кафу, доносити писма, ладити пиће, извршивати све њихове жеље а да се они не помакну из постеље. Слатка ће им бити та постеља. И у берберницу кад оду стотину четки и мириса напајаће га и подмлађивати кожу. Заиста, и деалан век, кад неће бити кризе послуге.

Ова трансформација пословног живота постала је лагано, пословни свет поносно осећа ту трансформацију, али је готово заборавио на улогу писаће машине.

Што се тиче историје писаће машине, она почиње одмах после увођења штампања књига, јер од тада човечанство почиње осећати потребу у писаћој машини. Томе је доказ тај, да су у свима земљама многи људи сав свој живот били посветили томе, да пронађу писаћу машину, али су ти покушаји били без успеха, јер ни једна машина конструисана у том циљу, није била солидна и одмах се је кварила.

Прву напомену о писаћој машини налазимо у години 1714. 7. јануара. Те године енглеска Краљица Ана издала је неком Хенри Милу, патент који је био усвојен.

Прва практична применљива машина била је сграђена у току зиме 1866. до 1867. године, коју је сградио новинар Латам Шолес, са своја два друга механичара. Шолес је цео свој живот био посветио овом изуму, али како није имао стручне спреме то он није ни могао усавршити ову своју идеју.

Осим тога Шолес је био сиромах те није био у стању да фабрицира те своје машине на велико.

Изум Шолеса привукао је пажњу познатог фабриканта пушака и шиваћих машина »Фило Ремингтон-а«, који је одкупио идеју од Шолеса. Искусни инжињери фирме »Ремингтон«, дали су се на посао и од примитивне машине коју је био сградио Шолес, сградили су прву канцеларијску машину.

Прво летење на балону »Зенит« 1855. год.

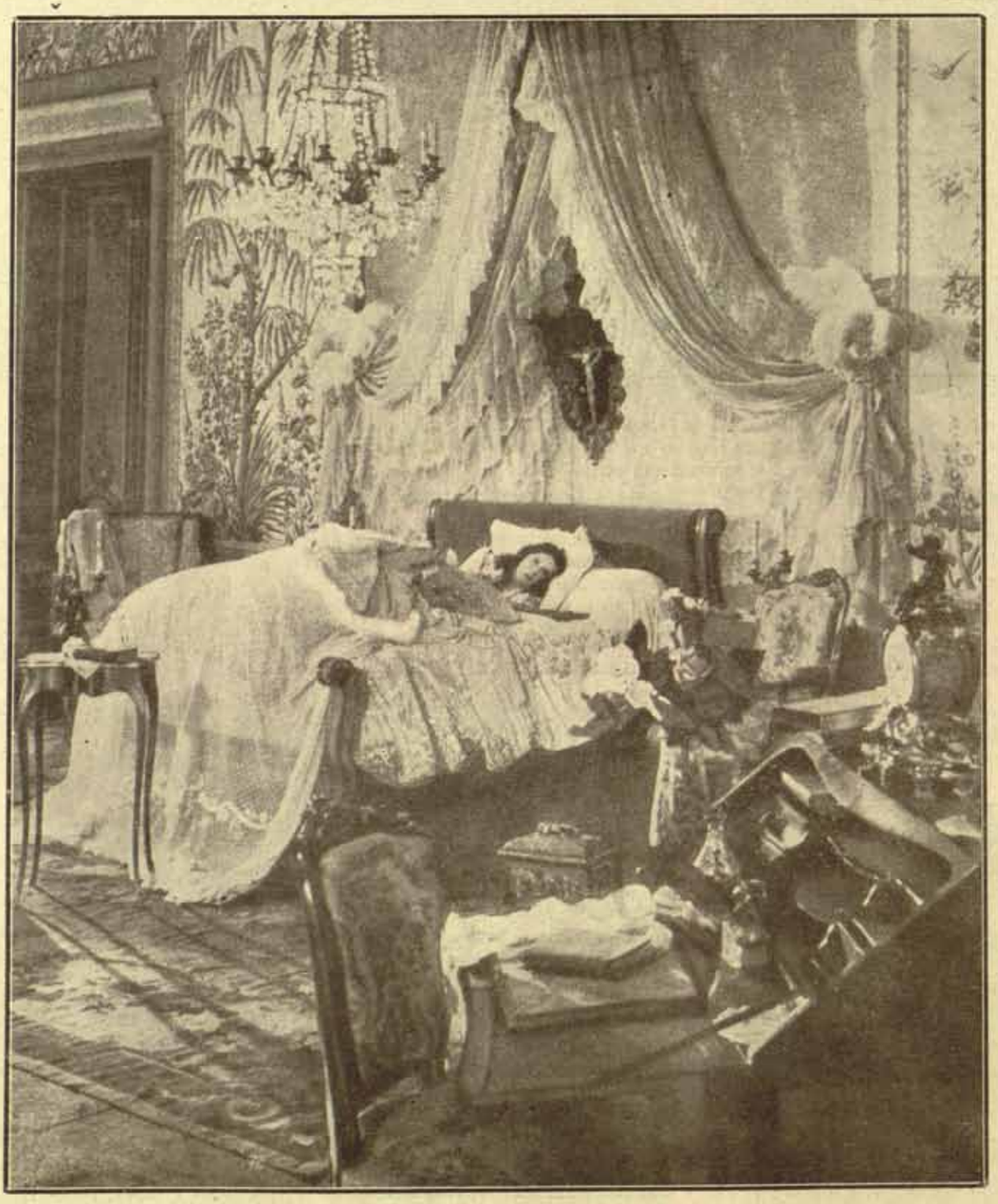

Женске руке се више неће кварити кад перу посуђе, јер електрични апарат замењује их потпуно.

Први аутомобил изгледао је овако

Недељне Илустрације

Филм »Шопен« приказаће нам оно романтично доба кад је велики музичар био обожаван од жена. По овом снимку се види у каквом се раскошном декору припрема приказ љубавног живота Шопеновог. Једна његова љубав, Марија Водзинска, сања о њему

За власништво листа и штампарију
Драг. Вучићевић, Драгачевска 5.

Штампарија »Привредни Преглед«, Београд
Дубљанска ул. 53. — Телефон 40-89.

Поштарина плаћена у готову. ГОДИНА IV. БРОЈ 13

Недељне Илустрације

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ
Уредништво и Администрација Скопљанска 18 II спрат
Телефон број 26-91 — ПОЈЕДИНИ БРОЈ ДИН. 3.—

Уредник: М. СВЕТОВСКИ
Београд, 25. марта 1928.

ПРЕТПЛАТА:
За нашу државу годишње 150 д., полугодишње 75 д.
За иностранство годишње 200 д., полугодишње 100 д.

Једна од најлепших звезда америчанског филма: КОНСТАНС ТАЛМАЏ

У пољском посланству

Г. М. Квапичевски

Од скора, на чело пољског посланства у Београду, постављен је г. М. Квапичевски, вишегодишњи саветник посланства у Вашингтону. То именовање није случајно. Док је још радио у Америци, за своју родну земљу, г. Квапичевски је одано бранио и југословенску тезу. Везан чврстим пријатељством са тадањим нашим послаником у Вашингтону г. Славком Грујићем и г-ђом Мабел Грујић, г. Квапичевски је вазда иступао као искрени пријатељ Југославије. И ето, само нека година доцније, па је он на месту, у земљи, коју је тако топло бранио у далеком свету, с оне стране Атлантика.

Он је сав предан идеји зближења наше две братске земље. Долазећи из Америке, он осећа извесну успаваност у односима и прегнуће свим силама, да што јаче Варшава осети живот Београда, Загреба и Љубљане и да наш народ осети пољску душу. Те везе се морају стварати. Ускоро наша деца провешће лето у пољским брдима, у бањи Закопане а пољска деца провешће на Јадрану. За њима ће поћи новинари. Онда привредне корпорације. Јаче мора да заструји живот. Г. Осендовски, чувени писац »Животиње, Људи и Богови«, као лични пријатељ г. Квапичевског, у чијој је кући и написао своју прву књигу кад се вратио из Монголске, — долази ускоро у Југославију, да на Јадрану удари темељ једном монументалном ПОЉСКОМ ДОМУ. Г. Квапичевски се радује што ће његов талентовани пријатељ учинити после те посете нашем мору, једну лепу пропаганду за Југославију. То су све мали путићи који воде једној чврстој словенској заједници. Г. Квапичевски је њен одан поборник. **М. С.**

Г-ђа Квапичевски

Наша вајарка гђа Вука Велимировић де ла Мартиниjер, удата и настањена у Паризу, непрекидно ствара и излаже своје нове скулптуре. »Недељне Илустрације« имају задовољство да поред портрета уметнице прикажу и њена два најновија рада, ову студију жене и портре ЈЕЛЕНЕ АНЖУЈСКЕ, српске краљице и супруге краља Уроша, која је закалуђерена при крају свога живота и оставила велики утицај на интелектуални живот тадање Србије. Њен портре је рађен по једној фресци.

Скулптура Г-ђе Вуке Велимировић Де Ла Мартинијер

Име наше симпатичне скулпторке познато је у Француској, Италији и Шпанији. Њена друга отаџбина је Француска, где она сада стално живи.

У њеној скулптури осећају се увек тежње ка великим стварима, по димензијама. Да има физичке снаге, она би волела да теше своју скулптуру у стенама.

Материјалне прилике не допуштају јој да може да оствари велику скулптуру, што је неколико махова урадила, и ти су јој радови остали у Италији.

Тешко је за уметнике да крче свој пут изван своје отаџбине, али је позната изрека, да се ни један пророк није прво прочуо у својој земљи.

У г-ђи Велимировић, ипак, трепери увек велика воља и таленат, и то мора да победи.

Како су јој пријатни часови у њеном ателје-у, у Паризу, они лепи разговори са њеним делима, које она инспирише и даје им живота. И тада она осети, како су та дела њена најузвишнија утеха, та њена стварења, којима она даје своју мисао, сав трепет своје душе, све своје радости, цео свој живот.

У њеној скулптури осећа се нека туга. Њена бића као да блуде са огромном тугом у непознату даљину. Али можда и она носи у себи болове читавог света, као и своје сопствене, уметничке....

У том страном свету г-ђа Велимировић је добила признање од људи, који су осетили њену уметност. У Шпанији је радила бисту Маркизе де Тара и чувеног д-р Гавазда, и у својим писмима они јој увек исказују симпатије као уметници и Српкињи.

Урадила је масу биста, расејаних у многим земљама. Последња јој је биста Јелена, анжујска принцеза. Жена Урошева и мајка краља Милутина и Драгутина. Ту бисту је радила по једној фрески. Јелена Анжујска је маркантна личност онога доба и утицала је на интелектуални развитак Срба.

Сад сања г-ђа Велимировић о Америци... И можда ће је једнога дана однети тамо прекоокеански брод...

У Паризу, у свима уметничким круговима, и српским и француским, г-ђа Велимировић ужива најлепше симпатије.

ЦИПЕЛЕ И ЧАРАПЕ

Појавила се интересантна новина — ципеле од крепдешина, оивичене златном или сребрном кожом. Уз вечерњу тоалету оне су врло елегантне.

Дневне ципеле су највише од антилопа и лака. Али и вечерње и поподневне врло су деколтоване.

Ажуриране чарапе сад су врло модерне за после подне.

Наши у Паризу.

Први југословенски мешовити хор у Паризу, који је саставио наш млади и талентовани композитор и хоровођа г. Младен Позаић.

Писмо из Париза

~ од Г-ђе З... ~

Светосавска прослава у Паризу, приређена 23 фебруара, сакупила је велики број Југословена и Француза, који увек имају љубави према нама и у свакој прилици манифестују своје симпатије и према нашим обичајима.

Први пут су тада видели наше обичаје о слави. Нарочито их је занимало сечење колача и преливање вином, и сви су хтели да стану напред да то виде.

Професор господин Оман, говорио је тада о ранијим генерацијама студената и о г. Спалајковићу и његовима После њега одржао је говор студентима г. Мирослав Спалајковић.

Г. Лалић, председник, захвалио се на лепом одзиву. А затим је настао концертни део.

Г-ђа Злата Новакова певала је хрватске народне песме топлим сопраном. Била је у хрватском костиму, што су Французи посматрали с пажњом. Њена песма изазвала је буран аплауз.

Г-ђица Лола Михел изводила је ритмички српска кола. Њена грациозна игра очарала је све присутне, и неколико пута морала је да понови српска кола.

Најинтересантнија тачка био је мешовити хор, први југословенски хор у Паризу.

Даме су излазиле редом једна по једна, и како се која покаже, у публици се зачује:

»A... trés chic!«

Напослетку је изашао хоровођа г. Позаић и у публици се осуо аплауз.

Хор је прво певао „Ој, таласи", затим „Лаку ноћ" и „Козара".

Занесени, Французи су слушали те чудне, источњачке мелодије, ону тугованку Козара за својом козицом, његов лелек, и дубока тишина била је у сали. А сви у хору били су срећни што су могли да запевају своју песму у том лепом, елегантном Паризу, пред народом, који нас увек воли.

У тим песмама осетила се душа нашег народа. Усхићени су били Французи, а ми смо били необично срећни.

Заслуга за први југословенски хор припада талентованом нашем музичару и композитору г. Позаићу. Он није жалио труда, и њему се има захвалити, што се у Паризу чула наша песма.

Хор се сада спрема да иде у Дижон, Лион и Лондон, где ће приредити концерат.

После концертног дела, настало је послужење, као о лепим светосавским прославама, и Французима се необично допало жито, које је скувала госпоја Јанковића конзула.

Код Тамаре

Тамара Карсавина, славна руска балерина, која је недавно гостовала у Београду, усхићена је што је у Београду затекла своје драге пријатељице из Русије. Гђа Јелена Пољакова је с њене леве стране а гђа Фроман је нежно приклонила главу к њој.

Врло вољени и симпатични тенор г. Хорјан, полазећи на дуже гостовање по иностранству дао је за »Недељне Илустрације« овај снимак из опере »Лакме« у којој је задњи пут певао на нашој позорници.

Пре четири године, бавећи се у Софији, странац је имао да на улици сретне две изразите величине: Стамболијског и Тамару Карсавину. Стамболијском судбина беше досудила, да још мало дана сагорева у својој земној мисији а Карсавина ту беше настањена, већ од дуже времена, далеко од позорнице, од Ђагиљева, далеко од пљеска галантне и усхићене Европе, потпуно утонула у мир једног градића, под сенком Балкана.

Тадањи наш посланик у Софији г. Милан Бркић, песник и обожаваоц балерине као Стендал, неговао је са господином супругом Тамаре Карсавине, енглеским дипломатским представником у Репарационој Комисији, више но куртоазне везе. Како је био ред да врата свога дома отвори добровољно сам домаћин, то је пут у замак успаване чаробнице, водио преко палате Репарационе Комисије, кроз стотину соба с писаћим машинама.

Кад смо ушли у његов кабинет за рад, био нам је у тај час појмљив цео Карсавинин роман и ово њено дуго повлачење са позорнице и удовство у слави. Пружио нам је руку један висок, витак, префињен господин изразите енглеске расне лепоте, какав је морао бити Шелеј или Бајрон, у годинама кад су лутали Италијом. Рођени џентлемен. Узе одмах телефон и затражи свој зачарани кут. Јави се на телефону једна њања, настојашчаја руска њања. Рече да ће госпођа кроз кратко време бити код куће, изашла је мало час да упише сина у руску основну школу.

Био је дошао моменат да се поздрави славна Карсавина, тако презрива на славу. Треба само још прећи булевар Шипка, чак на крај, скоро изван града, где је *hotel particulier* романтично заљубљеног пара. Кад смо ушли у њене салоне, у приземљу, домаћица још није била дошла али се очекивала сваког тренутка. Место ње, у витринама лево и десно биле су њене патице, лепезе, перле миле успомене на доба кад је Париз лудовао за њом, тамо око 1908 године, кад је у Боксту инспирисала боје, кад је Стравинског потстицала, кад је несрећни Нижински, још био срећан, главе уздигнуте и лак као перце. А сад је све то музеј, Нижински иде на четири ноге, помућеног ума и замишља се да је полип. Сва му је утроба померена. Славна трупа је растурена. Карсавина је зажелела мир и нашла га, сасвим ту под Витошем, одакле допире неки свеж ветар у салон, кроз отворене прозоре. Није прошло много времена и Карсавина, уђе неосетно као звезда. Причала је дуго о своме новом животу, о надама, о жељи да нас посети, али је тешкоћа наћи на једнога партнера њеног ранга.... Била је занета својим огњиштем. Растајући се, рече нам, да ће ипак једнога дана можда заиграти и у Београду.

— — — — — — — — — — — — — —

Жив човек доживи сва изненађења. — Тамара Карсавина је играла на београдској

Карсавине

позорници, играла превасходно, поздрављена бурно оба вечера. Миришући мартовско цвеће у буке̂ту, после пријатељског снимања са младим балетским телом београдским, после снимања са управником г. Предићем и директором Опере г. Христићем, док иза завесе занесена младеж пљеска још увек, гђа Карсавина наилази са гђом Јеленом Пољаковом, другарицом из младости. Пролазећи поред нас, она пружа руку задовољно.

— Као што видите, — рече нам — вратила сам Вам посету.

Пре него што ће воз кренути за Субо̀тицу где игра још једном у нашој држави и пре но што ће поћи преко Букурешта у онај простарни свет Европе који је свуд дочекује са усхићењем, попели смо се у задњем часу до собе Но. 33, у хотел »Москви«, где је Карсавина у Београду провела три ноћи. Затичемо је у костиму за пут, већ спремну. Она пали цигарету, и са гестом велике даме, указује на фотељу. Сећамо се Софије. Њој је жао што је отишла из једне словенске средине. Само Словени разумеју балет и овде код нас, ето, једнога дана ускрснуће чудо. Видела је она наш материјал и нада се да ће много доброга од тога бити. Врло могуће да ће и она ускоро — дан је тешко одредити као и годину — играти са балетским ансамблом, као што је некад играла код Ђагиљева. Обећала је г. Предићу ту појаву, можда у »Петрушки«. Сад има много да путује, највише по Пољској. Док јој је у Лондону, где живи онај фини, добри господин, који се зове њен муж и поодрасли синчић, коме је сад дванаеста година. Она још има да игра. Срећом да је наишла на свог младог и талентованог партнера г. Лестнера, од будућности

— Он је.?

— Енглез.

— Млад?

— Двадесет три године, одговори гђа Карсавина, кроз густ дим дувана.

Кажемо јој да се много свидео публици. Она се смеши и прича нам како га је пронашла. Сад ће вероватно креирати »Ромеа и Јулију« по музици једног младог Енглеза, г. Лембера, ако се не варамо. Већ је време да је оставимо. Педесет Руса чекају доле, да јој изразе усхићење.

М. СВЕТОВСКИ.

Чланови београдског балета, после последњег вечера гђе Карсавине, опколили су је и са одушевљењем за спомен узели овај снимак.

ГОСПОЂО, ЗНАТЕ ЛИ ШТА ЈЕДЕ ЛУТР, ОД КОГА ЈЕ ВАШ МАНТИЛ?

Та мала животињица, коју ви привијате уза свој витки стас, и парфимишете најскупоценијим мирисом, у природи је врло прождрљива. За њу су најлепше посластице жабе. Види се да има рафинирани укус, јер и људи у неким земљама, и то европским, врло једу жабе.

Лутр је дивљи и припитомљен. Жабама се хране дивљи. Женка хвата жабе и доноси својим младунцима, а често се може видети како плива по води и једе жабу или рибу. Зато се гњура у воду, да би ухватила ту животињицу, која је можда очарава својим гласом.

Прититомљени лутр има другојачији укус. Он једе ростбиф, пудинг, јаја, поврће, куване кромпире, хлеб у млеку, шуику. За лутра питомог највеће је задовољство, кад му дају да пије млеко. Он чак хоће да пије на цуцли, и заспи са цуцлом, и непрестано сиса, и кад нема више млека, и љути се кад му је узму.

Кад су били млади...

Г. Никола Гошић, прван београдске драме, симпатични »Јованча Мицић«, познат широм Југославије, прославиће двадесетпетогодишњицу свога уметничког рада 7. априла ове године. Доносимо његову слику из оног доба, кад је први пут напустио родитељски дом, занесен љубављу према позоришту.

ПОРЕЂЕЊЕ

Враћају се Срби из Нице. Свршен карневал, — свршена посла. Неки су још само мало омирисали Париз, тек да се нађу пред кафе де ла Пе, у подне, па су се и они вратили већ у драгу отаџбину. Раширених руку су дочекани од оба пола. Међу тим добродошавшим, налазио се и чувени наш певач г. Мијат Мијатовић. Нашли су за сходно сви његови пријатељи, да му за повратак и срећно спасење од ничанског комарца — и то још карневалског — приреде вечеру у Земуну.

И ту Мијат прича своје утиске...

Прича о лепом карневалу, о цветним колима сестара Доли, о богаташима који су по 40.000 франака платили орхидеје да с њима оките своја кола, о лудом заносу и о нечему што га је изненадило — званичном учешћу Француске Републике у том весељу. Прича како су све власти, представници државе, округа и месне, ишле на челу карневала, схватајући карневал као свечаност која се не сме неподаштавати.

У том Пера Бумс, који је био за столом упада у реч:

— А код нас, Мијате, знаш да би жену Краљевића Марка одвели на санитетски преглед.

Цело друштво прште у смеј пред тим упадљивим поређењем.

Обратите пажњу на следећи врло занимљив роман „Недељних Илустрација“.

Једна хетера: Балкис

Индијски факир Блака хипнотише зверове.

Грчке Хетере и љубав у старом веку

Хетере су биле познате и чувене у целој Грчкој, и имале су великог утицаја на цивилизацију, а највише на уметности. Перикле, Софокле, Еврипид и Аристофан, дружили су се са њима, али оне су штетно утицале на врлине и морал грађана. Оне су развраћале омладину и изопачавале морал. Али то су биле најлепше жене, и пред њиховим дражима сви су се клањали, и песници, и филозофи, војсковође и диктатори. Оне су потстицале људе на херојска дела. По повратку са олимпијских свечаности, Алкибијат се одмах бацио у наручје хетере Немсе.

Коринт је био постојбина Хетера и њихова школа. Готово сви велики људи у класичној грчкој имали су љубавнице — хетере.

Платон је живео са Хетером Археанисом, која га је волела до дубоке старости. Аристотел, са Херпилисом, имао је сина Никомака, и њу је тестаментом одредио за своју наследницу. Мудри Сократ, иако је имао две жене, чувену злу Ксантипу и Аристидову ћерку Мирту, ипак је радо посећивао Хетеру Теодоту, да би њену лепоту проучавао. Теодота је волела Сократа, иако је био стар, и то је изазивало страшну љубомору код Аристофана, који је био лудо заљубљен у Теодоту. Зато је Аристофан постао отворени непријатељ Сократа, јавно га је нападао, оптужујући га да развраћа друштво и уводи нова божанства. Сви ти напади нису успели да Теодота заволи Аристофана.

Поред Теодоте спомиње се и Хетера Диотима, која се дружила са Сократом. И. Сократ, учитељ беседништва, друг Филипа цара Македонског и такмац Демостена, подлегао је лепоти дивне Хетере Лалиене.

Чувена је била Хетера Манија због своје љупкости и умиљатости. Нарочито је очаравао њен глас и имала је масу обожаваоца. Једном је примила за једну ноћ два младића, који нису знали један за другога. „Била сам радознала, говорила је после, како ће се те ноћи забављати са мном два млада атлета, оба победиоци на олимпијским тркама".

Шта је најлепше у пролетњој моди и шта ће после доћи?

Хаљина треба да увесељава физиономију, и да јој даје младалачки изглед. Тежиште моде је у томе, да подмлади даме. Свака сезона доноси понеки детаљ, који има ту моћ да буде центар лепоте целог ансамбла. И понекад један једини детаљ тако улепша хаљину и личност, да се само на тој ситници задржава поглед.

Овог пролећа шик-крагна је та магнетска моћ хаљине. Најразноврсније идеје унесене су у шик-крагну. Она се час везује на рамену, а шпиц је на другој страни. Сад видите шпиц на грудима, а лептирасту машну на врху рамена. Слика 1. показује шта све може да се изводи са шик-крагном. Ту је остављено маштн дама да изводе разне линије. Свака стара тоалета може да се освежи једном таквом крагном.

Зар није занимљива она машна, онако необично и кокетно везана на слици 3. Крагна прави ансамбл са шеширом, што се досада није носило. Две шал-крагне и две пантљике, различите боје, могу један исти шешир да измене, и да се носе на двема хаљинама.

То зависи сада од укуса жене и њене вештине облачења.

На хаљинама се врло много носе волани сл. 2. Они су некад набрани, а други пуни звонасти. Могу се пришивати косо, полукружно, дијагонално или хоризонтално.

Али осећа се, да ће доћи опет туника. И та туника неће бити у вези са струком, већ ће бити само туника на сукњи, и појас на њој.

Ове сезоне неће се видети туника, али на једном моделу осећа се, да се та промена спрема. Сасвим је разумљиво. Била је права линија, глоки, сад су волани, а после ће доћи туника.

Летњи сунцобрани имају пругасте шаре, и нису онако кратки и мали, какви су били прошле године.

Црна ципела од лака и антилопе много се носи. А ташна треба да буде у тону са ципелама.

Пошто је џемпер увек у моди, поклања се нарочита пажња појасу, који је од коже, али у тону са жерсејом. Жерсеј је намолована тоалета са полукруговима, месецима, разним шарама, као нека кубистичка материја.

М—.

СТОМАТИН

ЛЕЧИ СВЕ БОЛЕСТИ СТОМАКА И ЦРЕВА, КАО: РЂАВО ВАРЕЊЕ, ЧИР У СТОМАКУ, БОЛОВЕ У СТОМАКУ И ЦРЕВИМА, ПОВРАЋАЊЕ, СУВИШНУ КИСЕЛИНУ, НЕУРЕДНУ СТОЛИЦУ, НЕСАНИЦУ и т. д. ДОБИЈА СЕ У АПОТЕКАМА, ДРОГЕРИЈАМА И У ЛАБОРАТОРИУМУ. — НАРУЏБИНЕ СЛАТИ НА ЛАБОРАТОРИУМ „САЛВАТОР" БЕОГРАД — ЛАУДАНОВА УЛ. 52. ЦЕНА ФЛАШИ ДИН. 75.—

Како је изгледало од 5-7 без биоскопа.

Осећа се, ипак, извесно нерасположење. Обузима *spleen*, нека досада и мрзовоља, баш у оно доба, кад се обично спремамо за биоскоп. Овога пута то спремање изостаје, и то за неизвесно време, да се филмофил већ почиње да прибојава и мисли шта ће сад да ради. Филмови су одузимали човеку бригу, како да направи распоред времена, које му остаје слободно после његове професије.

Дама, која је по цео дан беспослена, није осећала толико нервозу, јер је увек ишчекује оних 5—7 или 7—9 кад весело жури ослобађајући на тај начин свога мужа обавеза да је разоноћава и изводи.

Али тих дана, она је помало нервозна, и оно, што није досада примећивала, сада јој постаје јасно, да јој муж не поклања много пажње. И од 5—7 у њеној су глави свакојаке мисли, јер нема више њених симпатија са филма да је забаве.

Шипарица је овог пута морала више да учи,али књига је тако страшно досадна, јер јој је наметнута у оне сате, кад она не воли лектиру. И онда је морала да тражи неку нарочиту пикантну и забиберену литературу, која би јој унела мало атракција пре часова, кад она тугује што не види свога Новара, Гајдарова или Џилберта. Нерасположена, је као да је он напустио и изневерио. И оног дана, кад га буде поново видела, шапутаће му слатке речи, радосна, што јој се опет вратио.

Отац је мало дануо душом и у себи помишљао, али строго крије своје мисли од жене и кћери: »Кад би ти биоскопи једном престали«. Тек покаткад се осмели да каже жени: »Много трошите на биоскоп, ти и твоја ћерка«. Јер, кад је у питању биоскоп, онда је она само мамина ћерка, пошто се тата не заноси толико ни Глоријом, ни Вилмом Банки. И с таквим мужем жена не воли да разговара о филмским глумцима, јер онда осети, како он стоји испод ње, и колико је несавремен.

Једна љупка звезда: Марион Никсон.

Мушкарац и жена не гледају подједнако филмове. Жена тражи емоционално узбуђење, човек смех. Жена воли да се разнежава филмом, а мушкарац да се одушеви спортским подвизима или уметничким креацијама карактера. Има мушкараца који уживају у игри филмских глумаца, који нису лепи, али су добри глумци. Међутим, жена не може да опрости глумцу, ако није леп, а заљубљује се, и ма колико волео своју партнерку, она неће да га разуме, и чуди се како он може да воли.

Жена више воли лепоту на филму него човек.

Зато се могло чути после »Циркуса« како жене говоре: »Није ништа нарочито.«

А да је Шарло био леп као Валентино, и тако рашчлањавао све радове до најмањих ситница, жене би биле луде за њим.

Ипак, оно што највише воле на филму то је пољубац и очи.

И сад им је све то ускраћено.

Још да се то затварање биоскопа десило усред зиме, било би им много несносније. Овако их помало мами пролеће, које се приближава, и оне остају

Или има и других размишљања од 5—7. Многе даме почињу да увиђају, да биоскоп односи доста пара. Ако за све време почиње да оставља оних 12 дин., које даје по три пута, или четири, а некад и свих шест пута, онда може да се увери, да биоскоп ствара велике рупе у буџету. Ти издаци су неосетни, али велики, кад би се годишње сабрали.

Зато власници биоскопа не треба да праве тако дуге паузе, и да допуштају да та разна финансијска размишљања обузимају женски свет.

Јер се навикавамо да и ми правимо паузе, а то ће бити на штету биоскопа.

МИР - ЈАМ

Из Египта земље сунца и Тутанкамона. Три момента: један део парка у Каиру, једна источњачка лепотица и долазак младе Американке пред пирамиду, на камили. Сад ће се извадити грамофон и шампањац и читаво друштванце странаца из далеког света, играће чарлстон над гробовима краљева који су веровали пре три и четири хиљаде година да ће ту наћи вечити мир.

Чији пољубац на филму највише узбуђује?

Лепа, љупка филмска звезда ФЛОРАНС ВИДОР

Најлепше је умео да љуби Валентино. Његов пољубац био је и психолошки и технички израђен до најмањих ситница.

После Валентина највише узбуђује Џон Џилберт. Он пада у једну нежну љубавну екстазу, сав се занесе, и његови пољупци спуштају се од усана, па преко врата до груди.

Тако исто је љубио Гајдаров у Манони Леско, у колима, кад бежи са Лијом де Пути (Манон). Само су уста Џилбертова лепша од Гајдарова, зато су његови пољупци еротичнији.

Новаро не поклања велику пажњу пољупцу. И он нема тако узбудљивих љубавних сцена. Зато су код њега те сцене више поетичне него еротичне.

Кортез прво симпатише своју симпатију очима, па јој онда даје пољубац, и то брзим темпом. Та моментана, брза страст, некад не узбуди у толикој мери, колико се очекује.

Сладострасни и нежни су Колманови пољупци. Његова страст је дубока и нежна.

Вили Фрич љуби сентиментално или несташно.

Геста Екман има најлепше усне.

Бариморов пољубац има у себи хумора.

Дуглас не придаје важност велику пољупцу, али увек по један пољубац му се сними, више спортски, него љубавнички.

Хари Литке плаховито љуби. Он је сентименталише, већ шчепа даму и пољуби је, страсно.

Моренови су пољупци страсни и топли, слични Колмановим.

Бастер Китон тако пољуби, да се у први мах не зна, да ли хоће да удари или пољуби даму.

А Шарлове су ситуације увек такве, да никад не миже да дође до пољупца. Али изгледа, да би му се у том тренутку морао десити неки малер.

Катлен љуби трчећки, као млад коњ, кад се залети и прескочи препону. Његови пољупци су брзи и имају у себи темперамента још несазрелог младића.

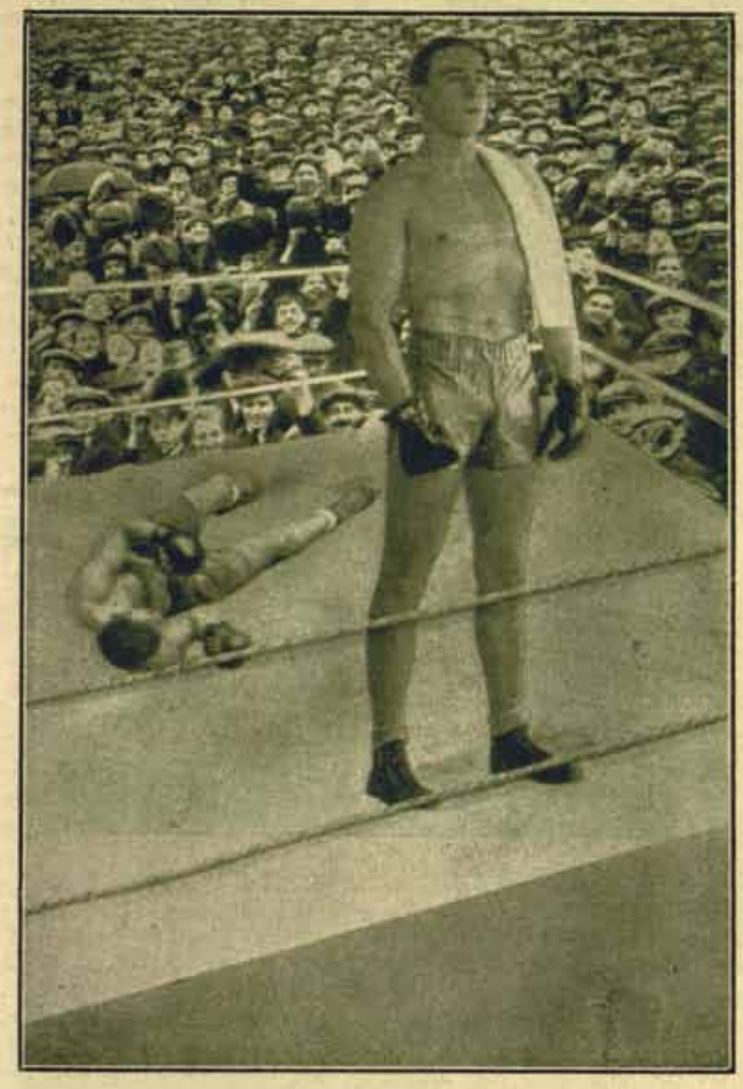

Мери и »Дуг« скоро је једини брачни пар у Холивуду који ужива срећан брак. Сад су за обедом. Нико не сме да им смета.

На плажи Санта Моника, Харолд Лојд, његова супруга и пријатељи не крију пред објективом своје држан.

Некад побеђују руке, некад..... ноге

Лилијан и Дороти Гиш

РИЧАРД БАРТЕЛЕМС
за време одмора, иза снимања једног филма са Истока

КАКО СЕ ОСВАЈАЈУ ЖЕНЕ?

Долорес дел Рио

Филмска глумица, Кинескиња, Фај - Вреј.

Дефиниција нашег мушкарца о интелектуалки није нимало похвална, нарочито кад је она прешла доба прве младости.

„Она је симпатична, док је млада, тек изашла из школе, и ко мисли да се жени интелектуалком, треба да пожури док је млада, и док још није добила тип жене која се бави књигом.

Та типична интелектуалка се познаје по пакосном погледу, стиснутим уснама, и мушкарац не може да је подноси, јер му сва личи на оскорушу. Кад дође у зрелије године, она и не представља више женско биће, и неподношљива је са својим идејама и теоријама, а ако по својој професији мора да буде у контакту с младим, лепим и свежим генерацијама, она не може да их гледа, и мрзи њихову младост.

И представите себи једну интелектуалку, која седи стиснутих усана и пакосна погледа цело јутро, и тим очима посматра несташну женску омладину. Она тај поглед задржава и кад се нађе у друштву мушкараца, и онда почиње високим стилом да говори...“

И тако даље... наставља своју дефиницију наш мушкарац...

Али се мора признати да је дрзак. А неко ће рећи да има истине у томе.

Занимљиво је, да колега, ма које професије, не трпи старију колегиницу, док се саломи око млађе.

Зато се удајте што пре, интелектуалке.

Наравно, удале би се оне.

Кад би ти мушкарци знали како је тим женама досадна понекад књига. Досада постане толико суврагна, као да то више није лектира, већ хартија и слова, која се једу, гутају и даве.

И можда више него ли и кокета, интелектуалка зажели љубав. Она се плаши да кокетира, и понекад јој дође да игра све модерне игре, и обесни чарлстон, и сањиви валцер, да се лудира, да јој се удварају, да флертује.

Књига често пута убије емоционални живот, исиса крв, измучи мозак, и сасуши биће.

Нема ни једне интелектуалке, која не зажели бар једном у животу, да се промени са најобичнијом женом, која ради у кући, кува ручак мужу, очекује децу из школе. Њој досади бита цео живот ђак, везан ланцом за неку дужност, и тај ланац пушта вас само на извесно одстојање, и опет вас трза на посао.

Волети, забављати се, спавати докле год хоћете, немати брига, то је идеал свију интелектуалки.

Воли она удварања, као и све жене, али човек се толико не труди да је освоји. Паметна жена, то је вечна инспекција човечијег мозга, која увек премерава на кантару њене мисли и мужевљеве.

Између најпаметнијих и најлепших жена, човек би увек изабрао најлепшу. А све интелектуалке имале би једну жељу, да буду најлепше.

И она воли комплименте њеној лепоти. Ако хоћете да је освојите, не правите комплименте њеној памети. Ах, како је то стереотипно правити комплименат мозгу и разуму. Пријатније је похвалити форму, у којој се скривају те мисли.

„Ви сте необично интелигентни“, не ласка толико, као кад се каже: „али имате дивну руку“.

Можда ће се интелектуалка направити да јој је криво, али то је притворство. Њој је, напротив врло пријатно.

Сутрадан наставите: „Какву помаду употребљавате, имате фино лице“.

Интелектуалка ће се код куће огледати мало више, и књига ће стајати затворена на столу...

Ах, каква књига... У том тренутку она ће збиља размишљати о козметичким средствима.

Почиње неки пут да вам прича, опет тако неке теорије, а ви јој

фиксирајте врат или ону свилену бретелу... Она се мало збуњује, и прави се као да то не види, а врло јој годи.

Јер она је жена, као и све друге, само фатирана науком, и наоружана разумом, који увек дирнгује инстиктима и емоцијама...

А кад ви неким дрским погледом, љубавном изјавом, пробијете ту фату теорија, можете осетити једно чулно биће, које уме да воли... Ако само наука, као хладан туш, није угасила жар срца.

Али ви сте врло дрски, настављате своју офанзиву, исмејавате њену девичност, или девичност, која већ вене над књигама, и причате јој овакве приче:

„Дошле су две жене пред светог Петра. Ту се десно и Бог, и пита Бог: — Која је та жена?

— Прељубница.

— Пусти је у рај, наређује Бог, она је многа добра људима учинила.

Наилази друга жена, скромна, сува, упалих очију, стиснутих усана. И пита Бог: Која је та жена?

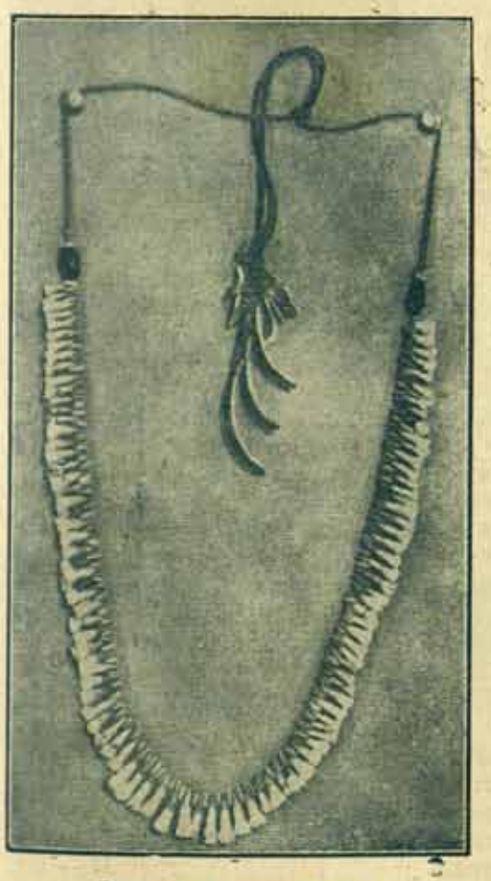
— Интелектуалка, девица...

— Марш, у пакао, викну Бог, ниси ни зашта била на земљи, па нећеш ни у рају...

И интелектуалка пови главу, уздахну, и изгуби се у вечитом огњу...“

И после те ваше приче интелектуалка размишља, сањари, и долази до закључка да ништа није лепше у животу од — љубави.

Мир-Јам.

Огрлица од људских уба.

Марсел Ербие, француски филмски режисер

НАЈЛЕПШИ ПОКЛОН ЗА МЛАДЕНЦЕ

ЕЛЕГАНТНИ СЕРВИЗИ

су понос сваке добре куће, — домаћице, ако хоћете врло лепе и модерне разне сервизе да купите добро и јевтино, онда је за Вас корисно да посетите највеће стовариште стакла, порцулана и кина-сребра

Косте Малушевића

БЕОГРАД

Краља Милана ул. 53. (до Старог Двора) и Његушева ул. 27. (Цветни Трг).

Абел Ганс, фрацуски филмски режисер.

ХАРТИЈА ОД СЛАМЕ

Један француски хемичар правио је опите са азотном киселином у коју је растворио сламу. Добио је неочекиване резултате, које је изнео на конгресу индустријалаца.

Тим опитом добија се целулоза од сламе. Она нема белу боју, али хемиским путем, кад се убели, постаје врло добра за хартију. За ту сврху најбоља је слама од пшенице и овса.

На тај начин допринело би се развитку индустрије, јер би се добијала знатно већа количина целулозе потребне за фабрикацију.

Јапан има највише целулозе, јер ту расте једна нарочита биљка од које се прави хартија. Зато је у Јапану најстарија фабрикација хартије. Само дуго времена у Јапану се израђивала хартија на врло примитиван начин. И данас по селима сељаци јапански растапају сламу и од ње рукама праве примитивну хартију.

ТРГОВАЧКЕ ШПЕКУЛАЦИЈЕ ФИЛМСКИХ ЗВЕЗДА

Пошто је филмска слава кратког века, свака звезда гледа да обезбеди себи старост. Зато све улажу новац у разна предузећа и трговине и тако умножавају свој капитал.

Мери Пикфорд пласирала је свој капитал у неколико индустриских предузећа, а она је уз то директорка једне познате банке.

Корина Грифит купује и продаје земљу.

Констанца Талмаџ има парфимериску трговину, где се израђује једна врло добра помада за лице.

Катлен Глифор је отворила цвећарску радњу, и често одлази тамо и надгледа посао.

Полина Гарон дирнгује једном трговином боја.

Виола Дана и Ширлеј Масон, које су сестре, имају фризерски салон.

. . . . . да, али само

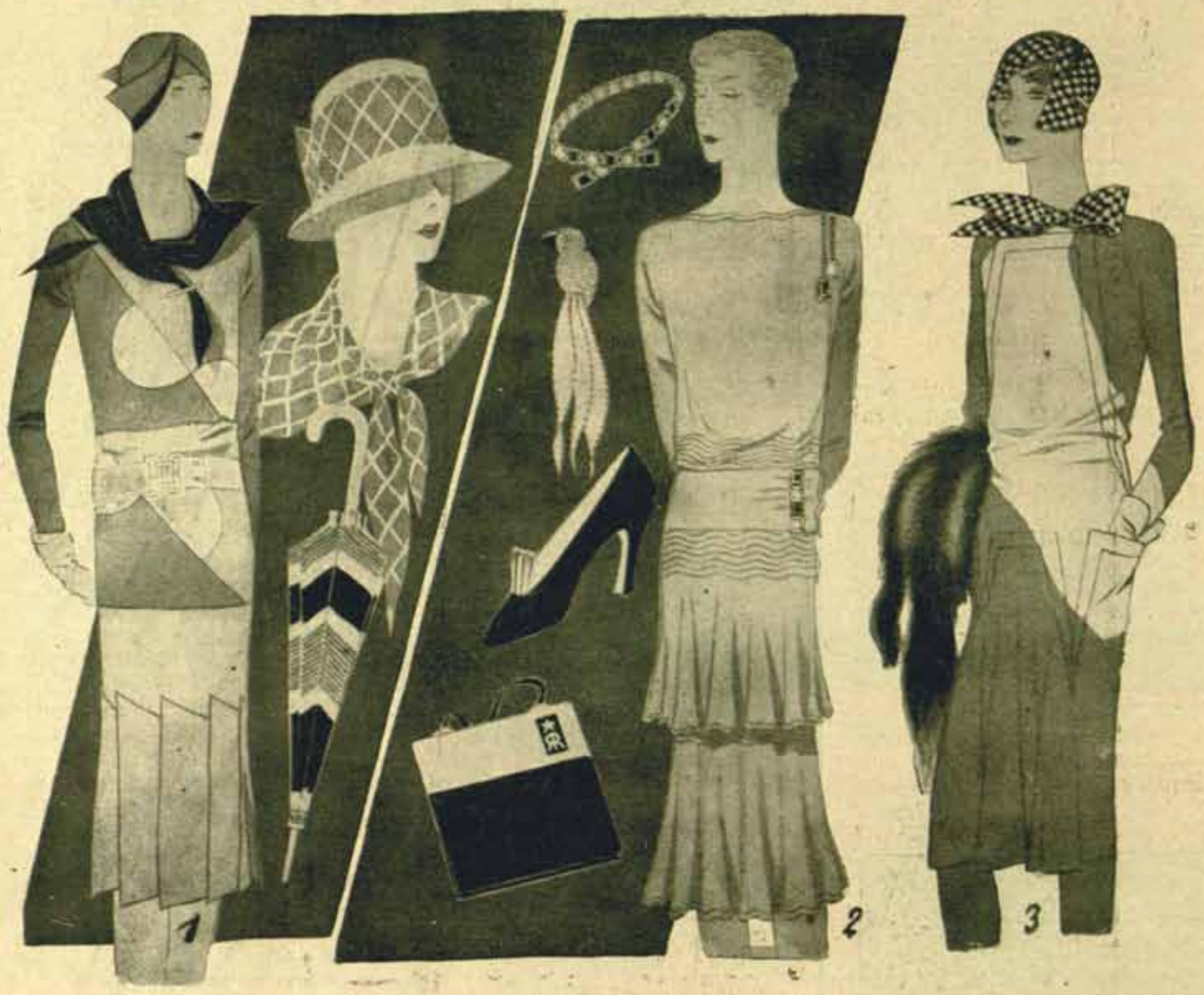

јер успешно одстрањује
Пеге
бубуљице
лишајеве
и даје лицу фини тен

ДОБИЈА СЕ СВУДА.

Дрогерија ЈОВЧИЋ и МАЈДАНАЦ Београд.

Пролеће нам доноси... боје мимозе, канаринке, шафрана, липе и бадема...

Линија и боје увек означавају промене у моди. Ове сезоне опажају се два правца.

Први тежи правој једноставној линији. Зато захтева плисе-а и фалте. То није новина, пре две године све се то носило, али сад је рано маркирано и обележено као један правац.

Неки париски салони уносе више идеја у тоалету, више полукругова, годе-а, ваздушастих набора, и воле силуету истањену у струку, чија је виткост још лепша кад сукња има своју ширину.

О дужини сукње сви су сагласни и спустили су је испод колена. Тако је дужина добила своју коренитост. И за лето може хаљина да буде дужа позади и са стране.

Рукави су дугачки. Можда тек у лето, кад настану жарки дани, појављиваће се с нагим рукама.

Појас увек тежи да дође на своје право место, али још увек је линија на врху кукова.

Кад се посматрају неке хаљине, припијене уз тело, осећа се да ће нам идућа сезона донети струк на своме месту. Нашим женама то би лепо стајало, јер су средњег стаса док би једна Енглескиња морала увек да носи нижи појас.

Једна чудновата хаљина појављује се. Прелаз између модерне и стилизоване тоалете. Струк у облику жиле-а, са шпицастим разрезом као на фраку, а сукња набрана, и као пре три године са стране мали бауш као на кринколину. Млада девојка смела би да обуче такву тоалету.

Овог пролећа боје ће бити необично интересантне и врло занимљиве комбинације. Например, бело и жад, бело и сериз. Али још ће вас више изненадити, бело и окр.

Па ће се онда појавити жута боја у разним нијансама: канаринка, липа, мимоза. Зелено, јасно као млада трава, улепшаваће младост, А париски фабрикант Родије спрема дивну башту и скупоцене цветове, које ће расути по хаљинама.

Нисмо још видели те пролетње новитете у нашим излозима, али, вероватно, наши трговци донеће нам после Ускрса.

Тако ћете летос носити тегет свилени воал са жутим и зеленим цветовима. Мало су чудне те две боје, жута и зелена, али као комплементарне боје у сликарству, сливају се и на тоалети.

Маргарете боје танго расуће се на црном крепжоржету. Плави и бели споменак на тегет боји. Анемоне на белој свили.

Лето је увек расцветано. А први дани пролетњи имаће нежну розе каму и боју бадема, покрај природних боја каше, затим увек омиљене тегет, црне, и свију нијанса лешника.

М.—

ТОАЛЕТЕ ОД ЖЕРСЕЈА

Жерсеј је увек у моди последњих годи-на, али ова сезона имаће најлепше дезене.

Слика 1 и 2 показује два лепа модела Талбоа, од жерсеја тегет, црвено и бело, оивичене тегет бордуром.

Сл. 3 представља хаљину од тегет сержа са крагном, манжетама и појасом од карираног штофа, тегет и бело.

Сл. 4 је од крепсатена беш са црним шарама, и кеп је од беш каше.

"МАЛА ОЛГА"
БЕОГРАД - Скопљанска 18.

ЗА ВРБИЦУ

спремила је велики избор

хаљиница, мантилића, шеширића, капица, чарапица, ципелица, веша и разних дечијих ствари, као и спреме за бебе и повојнице за крштење све у гарнитурама.

"МАЛА ОЛГА"
БЕОГРАД - Скопљанска 18.

„Царица Милица" у Вршцу

Г-ца Драга Станивуковић, наставница вежбаонице у Вршцу приредила је недавно ђачку представу »Царице Милице и Владете Војводе«.

Г. Црњански нам преводи јапанске песнике

Г. Црњански уноси у наш грозничави, напрени, балкански живот, једну по једну киту егзотичног цвећа, чији нас мирис пријатно тргне. После **Антологије Кинеске Лирике,** спремио нам је **Антологију Јапанске Лирике** у издању »Напредак«. Није ли то једна песничка реакција на нашу пасивност, наш чемер и јад? Песник »Лирике Итаке«, који сав сачињен од осмеха за све девојке, доживео је дане — или ноћи? — кад му је ваљало пребећи чак у Јапан или Кину, да тамо нађе цвет који мирише. Тамо је чак пронашао и његове фамозне трешње. То су све, ипак, драгоцености, док г. Црњански, вољени писац **Дневника о Чарнојевићу и Прича о мушком** не објави један београдски роман, — кога сад спрема, после подневних шетњи на корзоу и часова у четвртој гимназији.

Свака Канаринка лепо пева

само од добре хране.

НАЈБОЉА ЈЕ ХРАНА

ХАРЦЕРСКА СМЕСА

коју продаје

ТИМА ВЛАДИСАВЉЕВИЋ

производња и трговина семена.

БЕОГРАД — КАРАЂОРЂЕВА УЛИЦА 85
(до Саввамалске школе) — Телефон 36-45

ГАЛАНТЕРИЈСКА ТРГОВИНА

Матејић

КРАЉА МИЛАНА 54 - ПРЕКО ПУТА СТАРОГ ДВОРА (У НОВОЈ ПАЛАТИ)

препоручује
у највећем избору
првокласног квалитета
по солидним ценама
најмодернијих

КРАВАТА

МУШКОГ И ЖЕНСКОГ РУБЉА, ЧАРАПА И РУКАВИЦА, МАРАМА, ШАЛОВА, МАРАМИЦА.

ТАШНА

и све остале помодне галантеријске артикле.

ОВО - ПРОЛЕЋНА МОДА

нарочито у

женским шеширима

јесте једна важна чињеница, нарочито даме од укуса а које воле чешће промену моде, па још ако има и женске деце та се мора користити појединим већим избором а знатно

јефтиним ценама

као што је радња

г. Симе Лазаревића

Кр Милана 120.

идући „Славији", (у дворишту).

Радња једина у овој бранжи у властитој кући, и који новитете набавља за готово из првих извора; зато није ни чудо што је у положају да има огроман избор и што продаје тако јефтино све женске и дечје шешире и цео прибор за израду.

Тоалета, забављања и љубав Београдских младића од 18–40 год.

Младић од 18—25 год. највише прати новости у моди. На њему сте могли видети одмах Оксфордске панталоне, које је врло смело носио, иако су у прво време биле предмет потсмеха. Смелост и дрскост карактеристична је црта београдских младића у тим годинама. Они имају и фантазија у глави, и понеки пут су ексцентрични, исто онако као и шипарице, можда још и више. Док је шипарица ексцентрична у тону модерности, дотле је младић индивидуално ексцентричан и појавиће се на улици с дугом разбарушеном косом и великом лептир-машном. Песници дечаци одмах се познају, док се песникиња шипарица не познаје.

У том добу кад се сања о филму, девојчица неће подражавати у тоалети свом женском идеали, а видеће се мушкарац с бакенбардима као Валентино у Црном Орлу. И у тим годинама највише сањају о филму, тоалети, о женама и спорту. Зато су склони авантурама, траже журнале, и врло су насртљиве према девојчицама и девојкама.

Мушкарац од 25—30 год. облачи се коректније, и труди се да буде џентлмен и да се ослободи фићфиришког изгледа младића двадесете године. Он није ексцентричан, и увек тражи умереniју линију при своме оделу. Радо посећује балове, клубове и спортске утакмице. Воли да игра, јер осећа, да кад пређе тридесет, а не научи да игра, теже ће после научити. Он већ мисли на женидбу, заноси се браком, озбиљно се заљубљује. Од 25—30 године обузме неке право лудило да се жене. Чисто се разнеже за брачним и породичним животом. И у тим годинама највише се жене.

На улици су учтивији, мада воле кибицовање. Они ће одмерити даму од главе до пете, ако се затекну на неком ћошку, неће јој добацити, али ће потрчати за њом да направе познанство. Њихови флертови су шипарице и жене чак до 35 година. Кад би направили списак била би то интересантна скала девојчица, младих девојака, удатих жена, распуштеница...

Темпо живота им је убрзан и нервозан. Канцеларија, ресторан, жур, рандеву. Врло су пословни и у свом интелектуалном раду и на љубавном пољу. Кад се крећу у отменом свету изгладе своје манире. Нису извештачени, али каткад воле да позирају.

Уживају симпатије жена, јер умеју да ласкају и заводе, и сваку своју љубавну офанзиву изводе с планом. Господин између 30—40 г. идеал је шипарица. Он је за њу човек, који има много искуства, и она очекује да је многим стварима научи. То су господа, која већ пуштају један полукруг трбуха, али почињу да се улепшавају козметичким средствима. Необично врде матине-а, али пошто би били комични да играју, они су унаоко кибицери. И ако је матине у официрском дому, они једва чекају да престане музика, да би отели играчицу од играча и одвели доле у бифе. И после матине-а играч пољуби у руку своју даму, и растане се с њом, а пред домом чека господин између 30—40 г. да је отпрати кући, и док се шими-кавалер тужно враћа кући, дотле се господин од 30—40 лепо забавља кроз сутон, иако није уложио ни мало труда да игра с госпођицом.

Њихова тоалета није беспрекорна. Многи не умеју да изаберу машну и боју кошуље. Не пазе довољно ни на марку чарапа. То оправдавају својом умном запосленошћу. Кад се приближавају четрдесетој години налазе се пред дилемом: помало се плаше да не остану мушке уседелице, мада имају много више самопоуздања од жена њихових година, и увек верују у своју освајачку моћ.

Жене се на два начина, или из рачуна, или се заљубе, и то у неку шипарицу.

Мир-Јам.

»БЕЛИ ТЕРОР« НА МОРУ

Тако се називају оне огромне ледене планине, које пливају у поларним морима, и увек су највећа опасност за лађе. Од таквог »белог терора« настрадао је и »Титаник«.

После Титаника није се десила слична катастрофа, али најизвежбанији морнари стрепе кад плове кроз те опасне зоне.

После пропасти Титаника организована је једна интернационална приморска инспекција, са седиштем у Америци, која има само ту дужност, да мотри на кретање ледених вода, и извештава радиотелеграмима бродове, да би се чували опасности, кад плове кроз поларна зона.

Благодарећи тој инспекцији, отклоњена је катастрофа лађе Монтал, која би се сударила са једним леденим чудовиштем.

Трезвењаци

У мојој је фамилији, за коју би се могло рећи да је богата галерија чудноватих и разноликих типова, било свакад сцена. И у тој галерији надвија се као најкарактеристичнија мој ујак са својом женом. Још као мали слушао сам о ујаку Батисту и његовој жени. У целој се фамилији хвалила и уздизала породица Батиста. Ево шта је допринело да ујак ужива толико поверење код нас свију. У нашој фамилији, изузимајући ујака Батисту, био је обичај или тако рећи навика, да се о празницима попије по која чашица. То се чинило кадгод се имало шта гуцнути. Док се тако код нас пила сваковрсна пића, дотле се у кући ујке Батиста говорило о алкоходу као о највећем ђаволу. Све хвале о ујаку и његовој жени односиле су се на њихов рад за сузбијање алкохола. Говорило се, чак, да ујка и његова жена нису никада попили ни чаше, ни гутљаја вина; а уз то су многим саветима одвраћали људе од нашег непријатеља алкохола. Прошло је много времена од кад сам стекао најбоље уверење о ујаку Батисту. После првих испита настало је ферије. Завађен са својима, решио сам да слободно време проведем код ујака. Осећао сам се срећним што се налазим у кући где се не пије никакво алкохолно пиће, а и сам никад нисам окусио никакво алкохолно пиће. Кад год смо били сви троје саветовају ме да никад не пијем.

Било је то једног дана по подне када ме ујка Батиста, више шапатом дозва у своју собу. Збуњен што ме ујка тако тајанствено посматра, чудно сам се том поступку. Ујка ми рече да седнем. Затим отвори један орман и извади повећу боцу. Бленуо сам од изненађења. Ујка ми што је лакше могао рече: »Само мир, синовче, сад ће ти бити пријатније у нашој кући« и нали ми једну чашу, он попи две. Затим настави: »Ево шта је сине у ствари, ја сам од увек био љубитељ овога блага и показа на вино, али ради жене која никад није окусила алкохол, не пијем пред њом.« После неколико чаша ја сам био скоро пијан. Ујка да би сакрио ово наше расположење, нарочито своје, наговором оде неким послом. Ноге су ми клецале. Је ли то трезвеност ујке Батисте. Моја тетка, мислећи да ми није добро, дозва ме у кујну. Ујка није био код куће. Чудно сам се што се обива са мном. Моја тетка извади из недра 2 мање боце црног вина. »Видим ја шта је теби, рече ми тетка, ти си научио код куће да пијеш: ово што ћу ти рећи нека остане тајна. Ја сам као девојка увек радо пила, а ради мужа који је глуп и коме би шкодило пиће, не пијем пред њим. Пијмо у наше здравље«. Ми пописмо обе боце. Сад сам био сасвим пијан. Ево ме где седим за столом уз старо неготинско вино, и размишљам о прошлости: како сам, као трезвењак, а из породице где се много пило, постао у трезвењачкој породици љубитељ алкохола.

Алву Вајс.

ДАФНЕ

ЖИЛ ЛЕ МЕТР

Дафне, кћи Пенејева, бојала се љубави. Лов је био њено једино уживање. Многи су је младићи тражили за жену; али је она мислила само на јурење по шуми.

Отац јој је често говорио: „Кћери моја, ти треба да се удаш ја хоћу да имам унуке. Она је руменила слушајући те речи и, сматрајући брак као неки злочин, падала је у наручју своме оцу: „Допусти ми, оче, да останем девојком. Учини ми оно што је Јупитер учинио Диани. Пенеј одговори: Твоја лепота је велика сметња твојој жељи, кћери моја. А знаш ли ти управо шта захтеваш?

Али једне јесење вечери Аполон је сретне у пољу и зажеле да је узме у наручја. Он јој приђе и поче јој говорити љупке речи; Дафне се окрене и пође од њега. Он пође за њом говорећи:

„Стани, лепа Нимфо; не иде непријатељ за тобом".

Она поче трчати. Ах! пази да не паднеш. Бојим се да те трње не изгребе. Бојим се да ти камење не израњави ноге... Немој тако јако трчати. Погледај ме бар. Нисам ја сурови пастир, који гони своје стадо по планини. Ти незнаш кога си очарала. Кад би то знала можда не би бежала".

Али Дафне удвоји брзину и принуди га да прекине своје преклињање. Бежала је и у бежању је била још лепша са њеном расплетеном косом. Аполон јој је све ближе прилазио. Она је већ осећала на потиљку његов дах.

Изнурена најзад, она пребледе и викне свом оцу Пенеју: „Оче мој, дођи ми у помоћ, или ти, родна земљо, прогутај ме! Кад ме је снашла несрећа да се неком допаднем, уништите ту лепоту, која је за мене тако кобна.

У том трепутку, кад је Аполон дотаче, њене се руке укрутише; ноге које су до мало час биле тако лаке, причврстише се за земљу; тело јој се покри меком кором: косе јој постадоше лишће, а руке гране, које изгребаше лице бога насилника.

* * *

Постала је дивно дрво и задржала је нешто од свог девојачког облика. Пастири који сутра дан наиђоше на ту лаворику, дивљаху се кад под кором разпознаше две дражесне ноге, младих девојачких груди, и опружених руку. Женски облик живео је и даље у гранама и лишћу.

Кад дође пролеће Пенеј упути своју плодоносну воду ка жилама дрвета, у коме је била затворена његова кћи, да се нахрани тим соком и да сачува тако свој живот... А под глатком кором кроз тело девојачко струјиле су све жеље биљкиног живота и изливале се у лишћу и цвету.

Заљубљени парови долазили су и седели под густо лишће дивне лаворике. Једног дана се Коридону кад је држао у наручју Ликарису, учини да чује за собом нешто што је више личило на људски уздах, но на шуштање лишћа. Очевидно да Дафне у своме стаблу није била спокојна.

* * *

Међутим Аполон није заборављао Дафне. Али, да би се утешио што ју је изгубио, он је љубио пастирке које су му се мало опирале. Па ипак се једна од њих устезала. Једне летње вечери, кад је све дисало чежњом и разблудом, он је одведе у сенку лепога дрвета, коме до тада никако није смео да приђе.

Срце га је болело за Дафном и знао је како ће му бити тешко кад буде поред ње. Али је мислио да ће баш тиме задобити малу Ксанту, и да ће туга дати више сласти задовољству, које је очекивао од младе пастирке.

Држао ју је на крило и миловао је говорећи:

— Утеши ме, Ксанто. Ја сам волео једну нимфу, које нема више. Не треба да се бојиш супарнице. Али ћеш ми допустити, је ли? да мислим на њу и да замишљам да њу држим на своме крилу... Дафне! Дафне! Разочарана Ксанта дурила се.

Наједампут се стабло лаворикино јако затресе и поче прскати, и Аполон осети меку руку око свога врата. То није била рука Ксантина.

Он се окрете, и при плавој светлости месечевој виде Дафну, која је била разбила кору лаворикину.

— Ево ме, рече она Мала Ксанта, препаде се и побеже.

Х. Б.

УМЕТНИЦИ ПРЕИСТОРИЈСКОГ ДОБА

Најинтересантнија студија преисторијског доба то су гравуре на камену, што доказује да су још тада постојали уметници.

Пре педесет година настало је проучавање тих слика, које су нађене на камену у пећинама и гробницама.

Из тих споменика може се закључити, да је постојала преисторијска уметност. Уметници тога доба обично су сликали животиње. У томе су се толико извежбали, да су неке њихове слике права ремек дела. Они су гравирали фигуре на камену и кости. Служили су се примитивним алатом од кости и камена, који су се често морали оштрити. Те резане слике бојили су, црно или црвено, природним бојама, које су растварали у води, или мешали са животињском масти.

Помоћу преисторијске уметности решен је један велики проблем, који је дуго занимао научнике, а то је, да преисторијски човек није био дивљак, већ само примитиван. Он се служио разним алатима, само ти алати нису били усавршени, и многа дивљачка племена данас служе се истим примитивним справама.

Од

уста до уста иде говор, да си приштедите огроман новац и добијете робу најбоље каквоће, ако одмах пишете по велики илустровани ценовник преко маказа, косушишалица, бритава, бријаћих апарата, хармоника, грамофона, гусала, тамбура, фотографских апарата, сатова, парфема, различитог суђа, ножева, кашика, новчаница, напртњача, упаљача, кишобрана, мараме, чарапа, одела и многих корисних предмета, на велетрговину

R. STERMECKI u Celju, br. 79.

Поруџбине преко Дин 500.— поштарине се ослобоће. Ценовник бадава!

Једна зора код Тропске Сирене

Те ноћи је небо Париза плакало над Монмартром. Традиционални жути »*Citroen - Taxi*« извукао ме је на »Пупак Париза« и застао испод реда сијалица које су свим својим сјајем, кроз завесу кише, величале име »велике Жозефине«.

Као какав добар дух из кутије искочи пред кола један мали црни грум, и понуди ми заштиту огромног амрела:

Siou - plait, monsieu maquis!...«

Не, нисам американац.

Једна симпатична земљакиња Жозефине, понуди, осмехом који је мирисао на палме:

»*Vestiaire, monsieur?..«*

Кроз тешку велурску завесу допираху дивљи звуци џаза. Свуд около у предсобљу огледала која су ми безбројно пута враћала слику палми, устостручених и у бескрајном низу.

Црвена завеса се растворе као над каквом малом позорницом.

Светлост.

Дим.

Урлик.

Шарenило.

Смокинзи.

Houbigant.

Џаз.

Кристали.

Жамор.

И све се замрси...

Прође ми неки униформисани џин, величанствен као какав руски генерал у парадној униформи, и одведе ме за један сточић. Цвеће. Црвени »*abat - jour*« одбијао је светло лампи са белином застирача и преливе кристала.

А кад запени шампањ, просу се једна златна мрља на сто.

Плави дим дувана лелујао се у атмосфери интернационалне збрке. Свуда жене у шарenилу деколтованих тоалета и мушкарци крупни и конвенционални у смокингу.

Лица жена, у црвенкастој полутами, гледају мртвачким погледом из очних дупљи у којима су се очи изгубиле под свима могућим нијансама плавог. Грубо осветљена белина грла и груди, још блеђих крај вашарског шарenила тоалета.

Људи, сви могући типови интернационалне - хохштаплерског тржишта, које је могао да замисли само Декобра. Један дебео Немац, црвеног и задригло лица, са смокингом преко златног ланца и широког трбуха, с томпусом, рђаво везаном машном, и очима уоквиреним дебелим рамом наочара, искапљује шампањске купе као кригле минхенског пива. Даље неколико Енглеза, који се, ма да у смокинзима, понашају као да су у оделу за голф. Презревши пенушави »*Mumm*«, пили су »*whisky and soda*«. Затим отмени неки Талијани који изгледају као хохштаплери и неки пропали Шпањолски »*grand*«, са много имена и мало пара, с умором у очима и блазираним осмехом на танким уснама. Неколико Француза, навикнути на све то, озбиљно разговарају о женама, коњима и новцу, гледајући мало презриво »*Les tetques*«. Американци свесни моћи својих долара. Плави Руси, у посуђеним смокинзима пију и сањају...

Урлик џаза, писак саксофона и дрека црнаца надвисује жамор. Црне силуете, са двема белим геометријским мрљама — троуглом кошуље и сваком зуба — свирају целим телом, и без такта млатарају рукама, њишу главу, превртају очима....

Али то све није ОНО.

Чекају »ЊУ«.

Најзад се појави.

Жућкасто црна маст лица и нагих руку контрастира и чини утисак нарочито тражене боје за »*fond*« на којем ће пластично стајати свила њене тоалете. На дну леђа њојево перје, бело и пуно. Два реда блиставих зуба, белих као реклама за »*Pebecco*«. Коса раздељена с једне стране, улепљена неким зејтином и сјајна; био низ бисера око врата, безброј браслетни, шарених и звечећих, прстење на сваком прсту, мињуше »*à la Africaine*«. Мајмунски истакнут доњи део лица још јаче искаче под замазаном косом и повученом линијом и иначе ниског чела.

А доминирајући све, један осмех, бадар и весео, као дијадема над виткошћу тела.

Узбуни се све кад је ушла и заћута...

Само још плави дим, као вео са далеког истока...

А одједном урликну џаз.

И она пође насмејана, с љубазним речима, бакалним и учтивим и увек исти осмехом.

Затим пође салом у загрљај једног крупног Американца, и заниха телом дајући тако цивилизованој музици дивљака. Мрке варијектиње, дворске даме с црног величанства, расплинуше се међу столовима. Као да њена игра зансе, све полуди и заигра...

Те ноћи сам и ја осетио уз себе њено савитљиво тело... И њене речи су се уплеле у такт музике.

Причала је о својој игри, о Србима које је познавала, о »Тропској Сирени«, о атељеу и филму, о свом путу у Беч, и много чему...

Али чини ми се, као да сам сва чуо кроз тешку копрену неког плавог дана...

Крупни конобар с хладнокренним осмехом поднесе рачун.

Парадно униформисани руски ђенерал ми придржа капут.

Негде далеко, ван Бодлеровске атмосфере Париза, свитало је....

Париз, новембра 1927.

Bardelys.

Индијанци људождери у Јужној Америци.

У Јужној Америци живи племе Хитото, које је задржало најпримитивније особине људске. Наклоњени су људождерству и многи бели људи, који су тамо ишли као истраживачи, нашли су смрт у неком лонцу. Једног дана, неки мисионер, путујући кроз тај предео, уђе у једну колибу и затекне старицу, која је нешто кувала у лонцу. Кад је погледао ужаснуо се, јер се у лонцу кувала људска глава. А свуда по зидовима висиле су осушене људске ноге и руке.

Најлепши украс сматра се огрлица од људских зуба, и то носе само поглавице. У тој огрлици налазе се зуби индијанаца и белих. Сваки орган људског тела не цене подједнако. Обично једу главу и руке, јер мисле да ће на тај начин присвојити себи интелигенцију главе и храброст руку.

Хитото има више жена, али је љубоморан и убија често своју неверну жену. Старија жена мора да се брине и храни за млађе. Свака жена има много деце, али она негује једно док не роди друго, а после напушти старије дете и оно се брине само о себи као животињица.

За со Хитото не зна. Али деца једу земљу. Интересантан је обичај при рађању детета. Кад се приближава час рођења, жена се удали из колибе, оде у шуму, и ту се сама порађа на дрвету. После тога доноси дете оцу, који га узима у наручје и љушка као дадиља.

Под утицајем топле климе девојчице и мушкарци брзо сазревају, и тата од тринаест година, а мама од једанаест, обична су ствар. Кад се младићу допадне девојка, одлази њеним родитељима да је запроси. Али му је дају тек онда, ако налови доста риба или дивљачи, и тиме се покаже да је способан да издржава жену. Сваки пут он доноси добар лов, и као откупнину за девојку даје им пуну шаку кокосовог лишћа.

Грао -- плав шешир најмодернији је за господина.

Господин размишља често о свом шеширу. Београдски изложи га на то потстичу. И он се извежбао да одмах осети промену. Једно време све нијансе браон и бордо могле су се видети на београдском корзоу. Једном се видео господин са шеширом кори - блау.

Сад се појављују **грао - плави** шешири, који ће врло стајати на оделу боје сутона.

То је последњи новитет у мушкој моди.

недељне Илустрације

ПОСЛАНИК

Весела актовка од Л. Д' Амбра

Клотилда: Пст! Ућутите најзад. Нећу да чујем Ваш глас. Удара ми на нерве. Страшан је Ваш глас. Морате да га мало удесите. Вичете мој драги на немогућ начин. И да кажете шта? Што имате да кажете? Ви сте лутка од жице, лутка и ништа више. Има година од како ми та жичана лутка каже да ме воле и да ми хофира. Има месеци и година откако ја кажем: »Добро је господине, ја не одричем. Али најпре треба да мој муж почне. Кад будем имала доказа да ме мој муж вара, бацићу поглед на Вас и бацити се у Ваш загрљај.... И уместо да остави мог мужа у неприлици како бих ја пронашла истину да казним кривце и да овог ту направим сретног, тај се ту пренемаже да помогне моме мужу, све да поправи, уреди, притаји, да лаже и да увек даље продужи..... (У то устане Лулу и приближује јој се са склопљеним рукама). Натраг! Не додирујте ме! Даље стим рукама!..... Али не смета...· Знам да се не можемо поуздати у лутке. И зато ћу сама да радим. Немојте се бринути. У место да ми помогнете да све откријем, помажите само без бриге даље моме мужу да све скрије... Али ћу ја ипак све да откријем.... И цена мојег открића не ће пасти Вама у део него другом, иако мислите да немам интересената.·..

Лулу: За име Бога, не говорите тако... Не узбуђујте моју љубомору.... Не доведите ме у очајање... Знате да Вас обожавам.... Знате да бих све за Вас учинио...

Клотилда: Би учинио! Али Ви не чините ништа. Ми смо увек на истој тачки.

Лулу (поносно): Ништа учинио! Ипак сам нешто урадио.

Клотилда: Шта?

Лулу (тајанствено): Видећете.

Клотилда: Да. Као обично. Али ништа конкретно.

Лулу: Али овај пут јесте нешто конкретно. После ове вечери опет ћете ме поштовати и ја ћу бити срећан у Вашем наручју.

Клотилда: Врло невероватно.

Лулу: Да у мојем наручју. Код мене кући, код огњишта и Ви на којим коленима.

Клотилда: Код огњишта са овој врућином.....

Лулу: Ја сам се већ зимус био спремио, нисам крив што Ви долазите тек лети.

Клотилда: Ја нећу доћи мој драги, ни у лето, ни у јесен, ни у пролеће.

Лулу: А ја Вам кажем још вечерас.... Али сада доста. Ви ме не ћете приморати да говорим.... Ја не могу ништа више да радим. (Погледа на сат.) 7.25.·.. Трчим кући.... Да мојем, Вашем, нашем наслоњачу кажем: »Вечерас, вечерас ће најзад доћи....«

Клотилда: Браво! Кажите му, саветујте му такође на буде стрпљив. Мислим да ће имати дуго да чека.

Лулу: Ја ћу да му кажем: »Доћиће, доћи ће.....«

Клотилда: Она неће доћи....

(Гргур у фраку улази).

Гргур: Доћи... не доћи.... Ви још увек о томе говорите? Кад сам ја казао да ће доћи онда о томе нема никакве сумње. (Лулу) Ја те уверавам да ће доћи, драги, она ће особа доћи.·. Она ће доћи!

Лулу: И ти ми то причаш једним изразом лица као да ми казујеш нешто непријатно.... Ал да знаш како бих био срећан.... (Клотилди на вратима) Она ће доћи.... (одлази у позадину).

Клотилда: Не, не ће доћи. (Одлази лево).

Гргур: На жалост знадем и сувише добро да не ће доћи! И шта да радим сада?..·.

Послужитељ (улази): У колико сати да носим вечеру?

Гргур: У осам.... (Суморним гласом): Али мислим да ћемо за вечером бити сами: ја, госпођа и господин Лулу.

Пасеринни (улази): Онда ћу ја да будем четврти. Баш ме вечерас узнемирава мој вечни проблем: како да вечерам? Кад сам прошао поред твоје куће видео сам врата на капији отворена, и рекох сам себи: Видећу да ли ће ме мој добри Грга позвати на вечеру....

Гргур: Што се тебе тиче торњај се, јер данас није дан кад бих могао да трпим наметнике.

Пасеринни: Де, зашто? Ако ти не будеш говорио ја ћу да забављам твоју жену. Тако ће ми се пружити најзад прилика да је упознам, а срамота је да ја, твој стари пријатељ још немам ту част.

Гргур: Тачно је, имаш право:... Ми се познајемо већ десет година а никада ниси видео моју супругу.·.

Пасеринни: Ти си ми увек казивао да је приличније да упознам Фаницу него твоју супругу.....

Гргур: Што се Фанике тиче.... Ево ти 50 лира да себи купиш вечеру.... Али најпре отрчи Фаници и реци јој да је моја жена на путу да све открије, да јој саветујем да путује возом од једанаест код њезине мајке где ћу јој ја сутра брзојавити....

Пасеринни: Добро.·. Идем одмах.... Само ћу тренутак да скочим овде преко пута у туроки пазар.

Гргур: Ти немаш пара а већ идеш да нешто купујеш?

Пасеринни: Не идем тамо да издам новац, него да се представим.

Гргур: Себе да представиш?

Пасеринни: Дабоме. Данас је било у новинама. Турски пазар тражи интелигентнога чиновника који уме да води туроку кореспонденцију.

Гргур (задржи Пасеринија, који хоће да оде, чврсто за капут): Стани. Јел говориш богати турски.

Пасерини: Изврсно.

Гргур: Та како?

Пасерини: Ти си заборавио да сам одрастао у Цариграду и да је мој отац био писар у нашем посланству.

Гргур: То значи да те сам Бог шаље. Алах те шаље. Хвала Богу! Хвала Алаху!

Пасерини: Остави ме да одем. Задоцнићу код Фанике....

Гргур: Ништа ме није брига за Фанику... Уосталом она није више у опасности. Ја сам спашен.... Алах ме штити.....

Пасерини: Мени се чини да си ти изгубио памет.

Гргур: Седни и све ћу да ти објасним. (Пошто га је приморао да седне). Шта је живот? Нема ништа бескорисно на свету. Питамо се чему н. пр. служе муве и паразити као што си ти..... И једне лепе вечери увиђамо да је такав један штеточина драгоцен, да постаје мој спаситељ..... Је ли ти се свиђа 100 лира?

Пасерини: Не могу да се сетим дал ми се допадају... Тако је давно од како их нисам видео....

Гргур: Ево ти их.... Је ли да су лепе? И ето сад теби припадају... И ако нам све лепо успе, добијаш још једну банкноту баш исто такову... Тако ћеш имати леп пар....

Пасерини: Хваљен буди Алах!

Гргур: Али сад отрчи у турски пазар, исчеткај се, добро намести кравату, купи један лепи црвени фес и постави га на главу. Онда се мало прошетај, узми ауто и дођи амо. Мојем послужитељу имаш да кажеш: »Пријавите Мустафу Бега, турског посланика....«

Пасерини (устане): Грго, та ти си полудео!

Гргур: Седни, све ћеш да разумеш. Да се ослободим љубоморе моје жене, често пута сам јој причао да сам позван на вечеру. И увек сам проналазио врло велике личности код којих се моја жена не би усудила звати на телефон да се увери да ли сам ја заиста тамо или да ли сам ја завиђени блажени љубавник моје обожаване Фанике. Тако сам јој испричао да сам позван на вечеру код турског посланика којег сам прошле године упознао у Монтекатинију.... Све је пошло веома добро, кад ујутру после седмог позива на вечеру, моја жена могуће и без најмање сумње, изговори страшне речи: »Већ је седми пут што идеш код турског посланика... Било би пристојно и на месту да га барем једаред позовеш у нашу кућу.....«

Пасерини: Изврсно!

Гргур: То се збило пре три дана. И ја сам морао, не познавајући турског посланика, испред очију моје жене да му напишем писмо по њеном диктату и да га позовем на вечеру вечерас.

Пасерини: Нема сумње, он ће мислити да си полудео....

Гргур: Не. Јер сам му ја у другом писму све исповедио. У првом писму објасно сам му шта је се десило... У другом писму осмелио сам се да га молим нека дође и нек ме спасе.... А у трећем јутрос, рекао сам му да би његов недолазак био моја пропаст. Уверен да ће га самилост побудити да ми помогне, саопштио сам мојој жени, унезвереној што ја једаред бар говорим истину, да ми је посланик телефонски обећао. Још сам нешто учинио... Познајеш ли Лулу.... Лулу Клареta... Добар пријатељ... Мало шашав,..... ађкав. Али одан. Данас сам га послао посланику да му исприча моју брачну трагедију и да испроси његов долазак. Да ме спасе требао би да се претвара као да ме познаје....

Пасерини: Долази ли?

Гргур: Не. Одрекао је. Тај чувени мангуш са Босфора је одрекао и поред очајних молби мојих писама. И Лулу је дошао празних руку у седам сати. А моја жена очекује у осам турског посланика на вечеру, док ја ето....

Пасерини. Разумео сам. И сад требам да играм посланика....

Гргур: Тачно. Ти ћеш да будеш посланик а ја сам спашен.

Пасерини: Само не знам да ли моја спољашност одговара.

Гргур: Прекрасно. Никада још нисам видео посланика али ти си као створен за замену. Баш као ти: дебео, широк с великим трбухом, кратким ногама, дебелим рукама, голом ћелавом главом. И са твојим узаним брчићима изгледаш као да долазиш право из Стамбола. Не може човек да изгледа турскији него ти мој драги Пасерини.

Пасерини: Фес ми пристаје врло добро.

Гргур (удари га): Ајде, потрчи и дођи са оријенталском мађијом. Имаћеш моју вечиту благодарност.

Пасерини: Истина је, нисам знао како да себи набавим вечеру. Али да ће турски посланик још данас вечерати за мој рачун, то нисам очекивао. (Пасерини одлази, гуран од Гргура и у том моменту улази послужитељ. Долази до судара између Пасеринија и послужитеља).

Послужитељ: Која вина заповеда господин да се носе?

Гргур: Сва која су у подруму... И сект нека се лије као вода!... Као вода!

Послуж.: Разумем. (Одлази).

Гргур (Задржи га): Стани. Јесте ли видели господина који је баш сада изашао?

Послужит.: Како да га не познајем, та то је Пасерини.

Гргур: Што Вам пада на ум? Пасерини? Пасерини је мртав! То је турски посланик.

Послуж.: Шта кажете.... Наименовали су га за посланика?... Радујем се за њега.... Он није више знао како да се извуче из неприлике.... И један или два пута морао сам чак господину посланику да посудим десетак лира.....

Гргур: Манте с тим Вашим објашњавањем. Господина Пасеринија Ви уопште ни не познаје нити сте га икада познавали. И кад се господин Пасерини врати у њему ћете видети само турског посланика.... Разуме се можете да му кажете само »Господине министре«.

Послуж.: Ја ћу почети то одмах с њиме да вежбам већ у предсобљу и да му кажем: »Господине министре вратите ми мојих двадесет лира.«

Гргур: Ево Вам тих Ваших двадесет лира, а сада нестаните.

Послуж.: Разумем.

(Улази госпођа Клотилда).

Клотилда: Ту сам. Десет минута до осам. Али се твој посланик не да видети. И уверена сам да неће никако ни доћи.

Гргур (певајући): Он ће, он ће доћи.

Клотилда (подражавајући га): Он неће, он не ће доћи.

Гргур: Ја ти кажем, да ће доћи и доста.

Клотилда: Видећемо. Скрећем ти само пажњу да ја десет минута после осам не чекам никога више и да ћу просто да седнем за сто да вечерам.

Гргур: Твоје ме неповерење узрујава. Хтео бих скоро да одем.... (Код врата судари се са Лулу који управо улази у фраку). Гледај само.... Лулу је већ ту. Боље да ти останеш с њим док не дође посланик.

Лулу (Туњаво): Страх ме је да посланик не ће доћи.

Гргур: Доћи ће, он ће доћи.

Лулу: А ако не дође?

Гргур (више излазећи): Он ће доћи!

Лулу: Ваш супруг има нечувену смелост! Ја сам уверен, пазите добро, ја сам уверен да посланик не ће доћи. И премда би и он то морао знати исто тако добро, он тврди да ће доћи. И сад је само пет минута до осам. У мојој је кући већ све готово да Вас примим моја обожавана пријатељице. И ја са нестрпљењем бројим сате и минуте. Најзад! Најзад бићете моја. И вечерас ћу Вам такође казати што сам данас урадио да Вам помогнем, да све откријем и да зоацим маску с лица вашем мужу.

Клотилда: Безобразлук мог мужа заиста заслужује казну. И ја ћу му још вечерас показати....

Лулу (блажено): Са мном, са мном!....

Клотилда: Са Вама... са неким другим... са првим на кога наиђем.....

Лулу (гледа часовник): Хвала.... тачно је осам. (Гргур улази).

Клотилда (свом мужу док у суседној соби избија осам): Ја идем на вечеру. А твој посланик, твој чувени посланик још није ту.

Лулу: Мислим да не ће ни доћи.

Гргур: А ја ти кажем да ће ипак доћи.

Послужит. (пријављује): Господин Министар Мустафа Бег, турски посланик.

Лулу (пада на столицу): Мој Боже!

Клотилда (срећна): Он је дошао!

Пасерини (крајње посланички с осмејком на лицу: Мадам.... Мсје...., Шер Ами....

Гргур: Господине Министре, дозволите ми да вам заблагодарим на великој части.... и допустите да вам представим моју жену...

Пасерини (ступи напред са дипломатским кораком): Аншанте, мадам.... Имао сам част да чујем већ о ама све најлепше. Ваш вас је супруг хвалио на начин.....

Клотилда: Мој муж је и сувише добар....., а и ви господине министре.

Гргур: Дозволите ми господине министре, да вам представим мојега пријатеља Лулу, пардон мојег пријатеља Луја Кларета.

Пасерини: А да... Лулу! Он ми је такође и о вама већ говорио..... Он ми је увек казивао, то се добро сећам..... Лулу, мој добри Лулу.... Алкав, али одан.

Лулу: Алкав? Јел то рече алкав? О мени?

Гргур (у тону слатког приговора): Али господине министре.....

Пасерини: Шта је за Бога? Могуће да реч »алкав« на италијанском не значи нешто добро? Молим вас извините ме.... Ја још не умем добро италијански.....

Гргур (послужитељу којему је звонио): Шта значи да се још не послужује?

Послужитељ: Кувар каже да је вечера поручена за осам и по, а не за осам сати.

Гргур: Боже! Тачно је.... Каква немарности! Био сам позвао господина министра за осам и по, али после кад сам мислио да господин министар не ће доћи, рекао сам у осам. Онда реците кувару да се пожури.... (Пасерину). Молим вас за извињење господине министре.... Вечера је била поручена за пола девет као што сам вам био писао..... Али господин министар нас је почастио пола сата раније....

Пасерини: Немојте да брините мој драги пријатељу. Ви већ знате у посланству једемо у девет, десет, једанаест, у поноћ, којипут чак тек идућег дана... Ж суи телман сирмене.... Оиди мујезин енјоле како ми Турци говоримо.

Клотилда (у екстази): Енјоле! Како је то леп језик сај ваш турски!

Пасерини: Тако је. Али ја сам просто очаран италијанским и господин супруг ми је љубазно обећао да ће он ове зиме најмање три пут недељно да дође да ме подучи италијанском.

Гргур: Пардон господине министре, говорили смо само: два пута. Ја нећу да искоришћујем вашу гостољубивост.

Пасерини: Моју гостољубивост?

Гргур: И да моју жену не остављам тако често саму.....

Клотилда: Ја с моје стране сам пресрећна.... Пошто сад знам да си заиста код господина министра, можеш да се потпуно стављаш на његово расположење.

Пасерини: Дакле утврдимо четири пута недељно.

Клотилда: Господин Министар има жену?

Пасерини (бројећи): Двадесет и три.

Клотилд: Не разумем.

Пасерини: Двадесет и три жене. Мој скромни харем.

Клотилда: Ах, тачно, ја сам заборавила.....

Пасерини: .....да сам ја Турчин? А ипак имам једну ознаку..... (показује на фес).

Клотилда (учини покрет да га скине): Не ћете да се раскомотите?

Пасерини: О. Алах, госпођо..... Вера нам забрањује да скинемо фес са главе.... То је вера која нама (скида фес) ћелавима долази врло добро.

Клотилда: Тачно..... И то сам заборављала.... А ваше двадесет и три жене су све у Риму?

Пасерини: Не. Само сам две узео собом. Остале 21 остале су у Пери.

Клотилда: Како је то интересантно. Ја нисам имала част да вас раније познајем, али сам вас себи баш тако представљала.

Пасерини: Дабоме. Сви ми тако кажу. Ја сам прави Турчин и нарочито баш тип турског посланика.

Клотилда: Не замерите ми господине министре на питању, али имате ли овде и еунухе?

Пасерини: Не, не.... Те сам оставио у Турској. Овде у Риму могу своје две жене да сам чувам..... А ми у иностранству уосталом ниомо ни љубоморни..... Смем ли отворено да говорим? Могућност да се добију рогови плаши нас само на Златном Рогу. Уосште примећујем да сте Ви Италијани сви веома љубоморни.... Љубомора, шер мадам, јесте једна непотребна мука.... Она и тако проузрокује боли, где нема никакова повода а никада не помаже да се открије онде где је потреба да се нешто открије.

Клотилда: О не баш увек..... Често господине министре, може да се свачему врло лако уђе у траг. Ја на пример нисам веровала да мој супруг има заиста част да вас познаје.....

Пасерини: Ми смо се упознали прошле године у Салсомађоре.

Гргур (бајакливо): У Монтекатинију господине министре...

Пасерини: Пардон, погрешно сам шер ами..... Херим дакнар а мујезин сиди пер Алах! Како ми у Цариграду кажемо..... Ја сам богами врло растројен! У Салсомађоре сам такође упознао једног другог врло симпатичног Италијана: Конта Опадони!

Клотилда: Замислите, господине министре, ја сам мислила да вечере у посланству постоје само у уобразиљи мојег мужа..... И ја признајем, да нисам ни слутила да ћу ја вечерас заиста имати пријатност да вас упознам, премда смо вас позвали на вечеру.

Пасерини: Па ипак сам ту.... ваша је љубомора дакле побеђена.

Клотилда: Признајем. (Тихо ка Лулу). Мој драги ви сте савршени глупак. Мој ми је муж веран. И ја обожавам мојег мужа.

Пасеринни (приближује се Клотилди): Шер мадам.....

Лулу (Гргуру): Ја бих желео да знам одакле долази овај посланик:

Гргур: Ти си савршени глупан мој драги. Ја увек сам исправљам све моје грешке.

Лулу (посматра Пасеринија са свих страна): А ви сте заиста један прави Турчин?.....

Пасеринни: И ви се чудите. Ви бисте ваљда и поверовали да би Његово Височанство Председник турске републике послао у Рим једног неправог Турчина за посланика и поред свих правих Турака у земљи са којима често не зна шта да ради.....

Лулу: Ја нисам тако мислио господине министре..... Хтео сам само да приметим да је ваш физички тип заиста прави турски... Не може да се посумња да сте Турчин. И то је оно што ме заиста чуди.....

Пасеринни: Не разумем..... Ж и сези па.... материн ерим..... не капирам да је један Турчин заиста Турчин.

Гргур (да избегне горем злу): Извините господине министре.... Мој пријатељ је увек такав пре вечере..... Он поставља тако чудноватe проблеме.... (скочи са столице): а ето нас.... вечера је готова и проблеми ће се решити други пут.

Пасеринни: Мадам, смем ли да вам понудим да ме узмете под руку?

Клотилда (чежњиво га узме испод руке): Господине министре....

Лулу (тихо Гргуру): Ти ћеш доцније да ми објасниш.....

Гргур: Рог ћу ти објаснити!

Послужит.: (улази и пријављује): Господин Министар Мустафа Бег, посланик.

Пасеринни (на вратима): Ту сам. То сам ја.

Послужит.: Знам господине министре. Али у предсобљу јесте други господин у фесу који каже.....

Пасеринни (хтео би да се извуче из неприлике): Разумем. Мој секретар. Кажите му нека чека. Ја идем на ручак.... Вене, вене мадам.... Како ли се говори код Вас? »Хоћу да пркнем од глади«.

(Тек што се Пасеринни удаљио са Клотилдом).

Гргур: Тако ми Алаха, Овај други је прави посланик!

Послужит.: А ја, шта ћу ја с њим да радим? Морам ли га оставити у предсобљу?

Гргур: Кажите му да нема никога код куће. Да смо сви отпутовали, мртви, покопани.....

Послужит.: Ја сам м указао да сте управо сели за сто са другим послаником.

Гргур: А што је он на то?

Послуж.: А он је казао: Ко може да буде тај лопов?

Гргур (ка Лулу): Шта да радимо сада?

Лулу: Ја се прогласујем неутралним. Ти чиниш твоје грешке и ти их исправљаш. А сем тога ја сам алкав....

Гргур: Али одан. Ја сам рекао »одан«. И у твојој оданости помози ми да се спасем из ове неприлике... Два посланика..... Шта да радим ја сада са двојицом посланика?....

Мустафа Бег (улази): Није мој обичај да антишамбрирам. И ја налазим да је начин којим ме се прима у овој невероватној кући, где ме се је тако наметљиво звало, веома чудноват.

Гргур: Ту смо господине министре.....

Лулу: Господине министре ту смо.....

Мустафа Бег: Који је од вас двојице Контур Гргур?

Гргур (на по гласа): То сам ја.

Мустафа Бег: Ја сам имао да се определим између две хипотезе; кад сам од вас примио три писма: прва да сам се нашао умешан у један врло интересантан случај, друга да сам имао посла с једним лудаком. Видим да је друга хипотеза исправна. И ја се удаљујем.

Гргур (одахне): Тако је, изврсно. Удаљите се....

Мустафа Бег (приђе му): Али не пре но што вам кажем да ни лудак нема права да се наруга са једним послаником који представља једну велику моћ. Чим дођем у посланство, пријавићу полицији Контура Грегора због увреде представника једне стране државе. Један дипломатски случај прве класе!

Гргур: За Бога милога господине министре, Ви ме уништавате..... Ја лежим пред вашим ногама.... И не може ли један Турчин, један широкогруди Турчин да спасе једног бедног италијанског супруга.... Господине министре, ви сте сигурно човек с добрим срцем.

Мустафа Бег: Баш моје срце ме је довело у овај гадан положај. Кад сам примио ваша три писма, дуго сам оклевао... Ал сам тада сам себи рекао: бедни човек... Ко зна какве ће неприлике да има не будем ли пошао.... И у пола девет сам дошао немајући ни трунка појма на какав ћу недостојни пријем, као последицу те моје широкогрудости одлуке најпи.....

Гргур: Али господине министре, та ви сте казали мојем присутном пријатељу да не ћете никако доћи.

Мустафа Бег: Ништа нисам казао, ја и не познајем у опште тог господина.

Гргур (бесан): Ти дакле ниси ни био у посланству.....

Лулу (тихо): Нисам....

Гргур: Ја ћу да те убијем Лулу!

Мустафа Бег: Дакле да будем и сведок једног убиства? У какву ли сам ја то кућу само завршио?

Гргур: Послушајте ме господине министре. Ви сте дошли у кућу најнесрећнијега од свих мужева.... И морате да ми се смилујете... Ви Турци, којима је дозвољено имати и стотину жена, ни у сну појма немате како је Италијану тешко држати и само две: закониту и незакониту.... Ви дакле у вашем миру морате да имате милосрђа за моје олује..... Овај химбени пријатељ ме је издао..... Дао сам му наређење да вас данас посети и да вас куми и заклиње да дођете у моју кућу. А да уопште није говорио са вама, саопштио ми је да сте дефинитивно одрекли. И онда сам се у мојој неприлици помогао какао сам најбоље знао и могао. И учинио сам да један пријатељ, којега моја жена не познаје, игра улогу турског посланика. И док ето тај лажни посланик тамо седи за вечером, упада ми прави посланик у кућу....

Мустафа Бег (разведрен): Врло интересантно. Сад све разумем.

Гргур: Сад ме разумете и сажаљевате

Мустафа Бег: Тре паризиен.... Био сам десет година посланик у Паризу. Обожавам Париз. И не могу да се утешим што у Риму не могу да нађем нешто париског. Али то што се с вама сада дешава заиста је нешто тре паризиен. И ја вам се стављам на расположење да вас извучем и из ове нове компликације....

Пасеринни (чује се како се његов глас приближава): Може ли се знати шта се ту дешава?

Гргур: То је други посланик. Он долази са мојом женом. Ја сам пагубљен!

Мустафа Бег (брзо, тихо): Јели ваш пријатељ паметан?

Гргур: Ја, необично....

Мустафа Бег: Онда пустите ме да ја радим...

Пасеринни (улази са Клотилдом): Може ли се знати Алаха вам шта се ту дешава? (Опази фес другог посланика). О Боже!

Мустафа Бег (помажући га): Не бојте се драги колего. Нисам послан са стране републике да вас заменим. Настала је једна недужна замена. Контур Гр-

гур послао је два писма. Прво да повеже, друго да тај повез учврсти. Једно је писмо дошло на вас законитог садашњег посланика, а друго мени, вашем претходнику у старом режиму, посланику његовог величанства Султана. Но пошто смо обојица добили позиве, нек се домаћица снађе како ће да вечера између два посланика исте нације: оним старе и оним младе Турске.

Клотилда (два поклона): Врло ласкаво господине министре! (Тада тихо Лулу, штипајући га). Ви сте уистини глупан... Рекли сте да ми муж не ће уопште тог једног посланика довести, а међутим јадник, драги довео ми их је двојицу!

Лулу: Ја сам готов, упропаштен.... баш као Султан!

Мустафа Бег (пружи руку Пасеринију): Дозволите ми дакле, драги колега, да вам стиснем руку.... (тихо Пасеринију): Могао бих да вас дам сместа ухапсити драги господине....

Пасеринн (брзо му стисне руку): Шер ами.... Шер ами.....

Лулу (посматра другог Турчина): А ипак овај нема турски тип.....

Клотилда (већ близу врата): Нека ми дозволе оба господина министра приметити да је вечера већ ладна.....

Мустафа Бег (Пасеринију): Молим вас господине министре изволите ви напред.....

Пасеринн: Не, најпре ви господине министре....

Мустафа Бег: Царевина је прошлост, република садашњост.....

Пасеринн (иде за њим): А прошлост да нас опомене од грешака иде испред садашњости.

Гргур: А ти Алах, буди хваљен у прошлости, садашњости и будућности? (одлази).

Послужит. (види Лулу у столици): А ви не идете на вечеру.

Лулу (устане): Морам признати да бих волео јести у кухињи... (И пошто у том моменту прође собарица, узме је за руку): Бих ли могао с вама да супирам госпођице?

(Али послужитељ га брзо задржа и гурне девојку на страну).

Послужит.: Пардон господине..... Ја сам послужитељ, али нисам еунух.....

(Завеса пада).

УЛИЦЕ ОД КАУЧУКА

Иако се осећа криза у индустрији каучука због велике потрошње, и цене необично скачу ипак се мисли, да се каучуком покривају улице.

Улица од каучука скупља је много више него од асфалта, али дуготрајнија. Асфалт се показао као доста непрактичан, јер се лети загрева, док је каучук постојанији.

Данска је прва земља која је учинила покушај са улицама од каучука. И Копенхаген је усвојио ту новину и резултат је изванредан.

У тим улицама иде се тако лако као по неком тепиху. Не чује се ни зврјање кола, ни топот коња, нити кораци. А најлепше је што се на каучуку не купи прашина, и улица се врло лепо опере. Дуготрајност је загарантована за педесет година.

ТИБЕТСКО ЗЛАТО

Тибет, та чудна и странцима неприступачна земља врло је богата у златним рудама.

Најбољи рудници налазе се у пределу Лахаза, али Тибећани узимају само златан прах, а камење остављају. Кад су неки страни дипломати скренули пажњу тибетској влади на штетност неискоришћавања тога злата, влада је послала једног младића из Тибета, који је свршио рударску школу у Енглеској.

Млади инжињер се вратио и почео да врши ископавање злата. Огромно комаће заблистало је на сунцу. Ли тада су дошле ламе, тибетски свештеници, и почели су да протестују. Претили су да ће да дигну револуцију, и влада је морала да нареди, да се ископано злато врати натраг. Ламе тврде, да би то ископано злато донело несрећу тибетском народу.

Све оправке ЧАСОВНИКА израду и прераду Накита врши са ГАРАНЦИЈОМ.

СВЕ ВРСТЕ Сатова и Накита у Злату и Сребру

ЧАСОВНИЧАРСКА РАДЊА

„КРОНОС“

Београд, Скопљанска ул. 9 — до »Руске Круне«

Прекасно!

А и како да буде другчије, кад сат не ваља! Заштити себе од овакове судбине, па купи себи сат код ове стручне урарске твотке, која поседује у Швајцарској властиту творницу сатова, те је само зато у могућности, да продаје праве швајцарске сатове готово

уз изворне творничке цијене

Џепни сат Бр. 100 Анкер-Ремонтоар-Роскопф добијете за циглих 49 дин. 60 п., будилицу Бр. 105 са поузданим швајцарским анкеровим стројем уз трогодишње јамство за циглих 64 дин. 20 п.

Suttnerovi сатови са заштићеним марками ІКО, ОМІКО и АХО, који се могу добити у разним цијенама, од злата, сребра, никла, ужичају свјетски глас.

Многе слике ових сатова, сатова-наруквица, ланчића, прстенова, наушница и сву осталу златнину и сребрнину, као и корисне дарове: привлачне предмете дневне потребе, садржи велики красни луксузни цјеник, који се бесплатно разашиље сваком, тко га затражи од

Svjetske kuće satova H. SUTTNER u Ljubljani br. 965.

Госпођо, знате ли... како се прави филц?

Фабрикација филца сматра се као најстарија индустрија, јер су знали за филц још у преисторијском времену. Човек је прво научио да прави филц, па тек доцније да тка, јер за ткање биле су потребне машине, а длака од дивљачи одмах је могла да се употреби за шешире.

Филц се прво правио у Азији. Израиљци су усавршавали ту вештину и предали је Грцима и Латинима. Још у преисторијском добу показало се да је филцани шешир практичнији од свиленог.

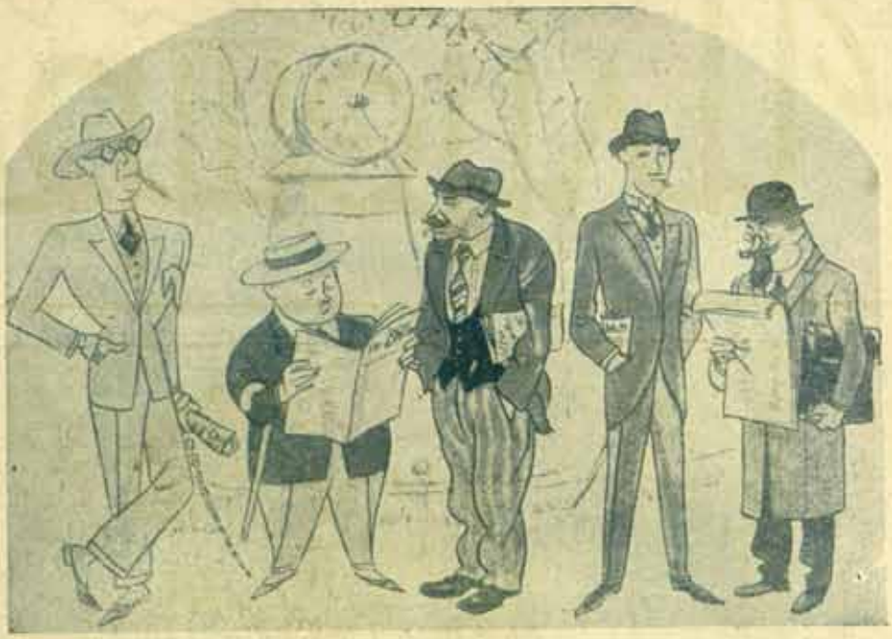
Фабрикација филцаних шешира данас је постала наука и уметност. Филц се прави од длаке зеца и кастора. Кад се кроз микроскоп посматра длака кастора, види се једно основно влакно, из кога излазе друга ситна, као паперје. Ове длачице су праве, али помоћу машина оне се уковрче. При ваљању длаке то паперје се хвата једно за друго коврчама и постаје као ткање. Најфинији филц добија се од лутра, кастора и зеца, а прави се и од вуне, али није тако скупоцен.

По десетину милиона кожица доноси се сваке године у фабрике филца. Први процес, који се врши на кожицама, то је коврчење длаке. По кожама се поспе жива, али пошто је она отровна, радници имају нарочите рукавице за тај посао. Кад је то свршено, сече се длака. Раније се то радило руком и маказама, а сад постоје ротационе машине. Длака се, затим, оставља у подруме, да се устоји, исто онако, као што се оставља вино да преври. Кад се тај процес изврши, носи се длака у нарочите машине за проветравање, где се помоћу струје испчисти сва нечистоћа и прашина. А онда се чибука, као вуна, да би се распрела длака и добило на њој паперје. Сад су се те длаке већ уплеле и постале једна материја, која се меће на калупе као глава од шећера, и лупа се, да би се слегнуо филц. Кад је калуп већ добио облик, спушта се у врелу воду, да се стегне ткане и очврсне.

Кад се скине с калупа, то је већ филцани шешир, али још доста груб, и мора да иде у друге радионице, да се ставља опет на калупе и у врелу воду. Једним ваљком превлачи се преко калупа, и добија се гладак филцани шешир.

На страни 4. данашњих »Недељних Илустрација« покрала се је у коректури словна грешка те стоји: наш посланик у Софији г. Бркић у место г. РАКИЋ.

Љубав преко новина

Лепа госпођица је објавила преко новина, да ће доћи на састанак код Сата тачно у 5 сати. Да би распознала своје обожаваоце казала им је да држе у руци вечерње новине. Колико је било њено изненађење, кад је у 5 сати затекла петорицу њих, који су је нестрпљиво чекали. Питање је, који је од њих први стигао? Расудите сами.

Како да сачувамо младост, свежину и лепоту?

Упоредо са ширењем слободне физичке љубави, која је већ један утврђени факта, шири се и тежња нашега света за сазнавањем оних неопходних ствари које су му при томе потребне, да би обезбедио већи квантум задовољства и сигурнији просперитет телесни. Да би удовољио тој потреби наш познати неуролог и психиатор г. др. Љубомир Думић, који је већ одржао своја запажена предавања на Народном Универзитету, одлучио је да одржи неколико својих предавања из те области.

Цео проблем одржања лепоте и свежине г. др. Думић поставља на базу физичког односа човека и жене. Предавач ће изнети да управо у том физичком односу и његовом правилном и неправилном вршењу лежи тајна наше лепоте и свежине. У том смислу слушаоци ће добити и потребне корисне савете.

Предавања су следећа:

1.) Услови да се у браку одржи свежина и лепота.

2.) Кад жена постаје неверна?

3.) Настрани физички односи и њихове последице.

Прво предавање одржаће се у суботу 24. о. м., друго у уторак 27. о. м., треће у четвртак 29. о. м. (за мушке), исто предавање за женске одржаће се у суботу 31. о. м.

Сва предавања одржаће се у великој сали ЛУКСОРА.

Почетак је у 6 и четврт увече. Улазнице стају 5, 10 и 15 дин.

Половина чистог прихода намењена је Црвеном Крсту и Хемијској Стражи.

Опробајте најбоље шведско сечиво за бријање

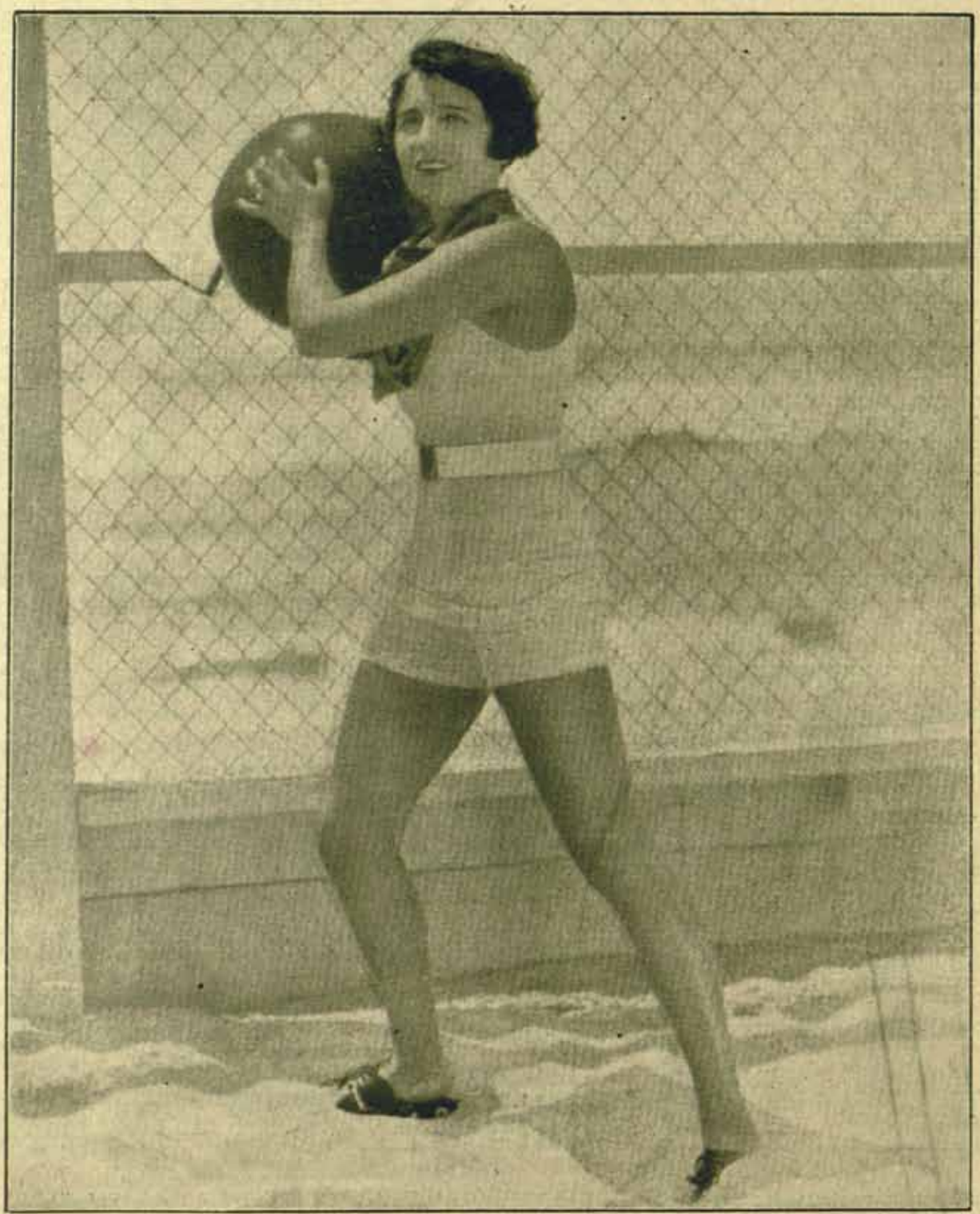
марке **VIKING**

марке **VIKING**

и кад га опробате, друго употребити нећете Тражите га у свим дрогеријама, апотекама и галантер. радњама. — Гросисти нарочити попуст.

Генерал. заступ. за Краљ. С.Х.С. Е. Е. ЛУТЕРОТИ, Београд, Драчка 9

Недељне Илустрације

Код Холивуда, у Санта Моника, филмске звезде вежбају своје тело на сунцу и песку. Сад је час кад БЕБЕ ДАНИЕЛ баца лопту.

За власништво листа и штампарију
Драг. Вучинић, Драгачевска 5.

Штампарија »Привредни Преглед« Београд
Дубљанска ул. 53. — Телефон 40-89.

Поштарина плаћена у готову. Година IV. БРОЈ 14.

Недељне Илустрације

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ
Уредништво и Администрација Скопљанска 18 II спрат
Телефон број 26-91 — ПОЈЕДИНИ БРОЈ ДИН. 3.—

Уредник: М. СВЕТОВСКИ
Београд, 1. априла 1928.

ПРЕТПЛАТА:
За нашу државу годишње 150 д., полугодишње 75 д.
За иностранство годишње 200 д., полугодишње 100 д.

Пред премијером једног знаменитог филма »Паклени Вир«. Чувени амерички филмски глумац РИЧАРД БАРТЕЛМЕС са новом звездом и младом глумицом Моли О'деј, у једној нежној сцени. Овај ће филм оставити јак утисак као »Биг Парад.«

Океанове жртве

И у нашем просвећеном веку можемо се запитати, какве су то мистичне силе над Атланским Океаном које бране прелет сваком смелом духу, који се усуди да се са Истока крене на Запад, од Париза или Лондона ка Њујорку. Сви који предузеше такав смели пут, сви они који се дуго припремаху и специјалне авијоне приготовише, све испробани витези ваздуха, почев од Ненжесера и Колна све до последње жртве авијатичара Хеглајфа и г-це Макај, сви они одоше у дубоко и вечно ћутање, без икаква трага на огромној површини узбурканог и тајанственог Атлантика. Они, који тај лет покушаше са Запада на Исток, боље среће беху и неколицина од њих стиже са тријумфом. Пример Линдберга, који је стигао готово са тачношћу брзога воза и спустио се онде где су га чекали, на аеродрому Париза.

Ендеавур, авијон Хеглејфов понео је бензина за четрдесет и пет сати лета и оно што је задавало бол његовим пријатељима било је чудновато прикривање правца којим ће летети.

Овај смели авијатичар увек је остављао у заблуди своје пријатеље. Онда, кад је ишао у Америку да набави моноплан за свој прекоокеански лет, говорио им је да одлази у Амстердам, код једног болесног рођака. Ономад још, кад су новине почеле доносити о пројекту његовог лета, он је дао категорички демант, изјављујући да ни по коју цену неће поћи пре маја месеца. Његова сапутница, г-ца Макеј, кћи је лорда Инчепа и по своме темпераменту сличи познатој г-ци Рут Елдер, која је из Њујорка пошла авијоном за Европу, доживела драму на Океану па ипак, срећом њеном, стигла до Париза, до фотографа и до славе. И г-ца Макеј је имала, пре своје трагедије, готово биоскопски живот и ако

Две најновије жртве Атланског Океана: капетан Хенчлеф и његова сапутница, кћи лорда енглеског, гца Макеј.

је припадала једној од врло поштованих кућа Енглеске. Она је играла у неколико филмова под именом Поли Виндхајм. Затим је се појављивала на позорници. Кад је се развела са мужем, после пет година брака, заволела је авијацију и учила је пилотирање, тако да је 1922. године добила диплому о сјајно положеним испитима. Неко је од новинара лондонских био дознао за њен лет и објавио у своме листу, да ће г-ца Макеј, са капетаном Хенчлајфом поћи преко Океана за Њујорк. Она је ту вест тако строго демантовала да је претила листу тужбом. Било јој је стало да отац њен, строги лорд Инчеп, који се тих дана бавио у Египту у припреми дочека принцезе Мери, не сазна за њену авантуру и онемогући њен план. Јер њега, једино на свету, бојала се ова необична енглеска девојка из добре куће. Зато је кришом од куће побегла, аутом, рекавши да иде у излет и да ће се сутра вратити. Одвезла се одмах на аеродром Кранвал, где је са капетаном извршила неколико пробних летова. Ноћ је провела тог дана у истом хотелу, где је и авијатичар одсео. Сутра дан се појавила у групи пријатеља капетанових. Била је огрнута тешком фуриром, испод које је портир хотелски приметио авијатички костим. Тад је ишчезла. Једни вele, да је једном пријатељу капетановом дала фуриру да се огрне и да у њеном аутомобилу пође натраг за Лондон, не би ли дао повод веровању да се вратила. Други вele, да су је чак фотографисали у авијону, на неколико минута пре него што ће се кренути преко Океана За Њујорк. У сваком случају, остала је једна тајна, као што су у дубини Атлантика, међу алгама и чудноватим растињем, остале покопане толике још друге драгоцене тајне морепловаца и зракопловаца.

М. С.

Зграда у којој ће се одржати земаљска текстилна изложба у Скопљу. Изложба ће се отворити на Ђурђев-дан 6. маја и на њој ће учествовати све домаће текстилне фабрике. У медаљону: г. Чед. М. Јоксимовић комесар земаљске изложбе у Скопљу.

Љубав је најлепша козметика

Живот без љубави, то је тамновање Очи постају оштре, без сјаја, преко лица разлива се сета, усне су затворене. А кад она воли, како се преображава. Увек је око ње пролеће. И кад је студена зима, она увек осећа његове погледе топле као ултраљубичасте зраке. Без бола је живот, простор око ње цео испуњен. Соба пуна светлости, срце топло, а рефрени песме на уснама.

Она воли своју тоалету, облачи је, и мисли на онога, који ће је видети у њој.

У сали тражи погледом њега. Види ли га, осети како су сви људи добри, и све је лепо око ње.

Љубав чини жену добром нежном. Одузима јој сваку пакосну мисао сваку жаоку, реч, којима би можда неког убола. Нешто нежно је на њеном лицу. И то осећање пријатности не грчи јој ни један мишић, и не допушта јој ни један опаки поглед.

Она је увек у некој млакој, пролетњој атмосфери, кад су образи рожњикави, као превучени пастелом. А ту боју даје јој крв, која мало брже струји, и даје топлоту целом њеном организму.

Љубав даје светлосну инјекцију очима Како оне тада чудно блистају. Као да сафир или црни дијамант плива на сјајном извору, а над њима се рефлектује сунце.

Осмејак среће увек је на лицу. А кад се смеше усне, оне су увек полуотворене, као да су жедне, да се напију неког животворног нектара. Жена, која се смеши, расипа свуда један талас среће.

И други се смеши њеним уснама у дијамантским очима, у којима увек има неких снова као из царства бајки.

Самоћа није тешка жену која воли. Она је слатка, пуна, слика шумова и тонова, и као из хиљаду огледала рефлектује се увек једна слика, она коју она воли, и на шта год помисли види исте очи, иста уста...

Разговора, прича, смеје се, и сањари, увек са том сликом.

Не може тада да се наљути. Грдите је она ће бити опет срећна, љутите се на њу, она неће знати зашто се љуте.

Ви је гледате, чудите се, и патите: Зашто је она сада тако лепа?

Није се напудровала више, није накарминисала, очи она је лепша сада, него кад је стајала испред огледала са неколико разних кутијица и туба.

Љубав је пролепшала.

Сви су јој говорили да ће бити лепша, кад буде волела. И њена јој се љубав буде враћала.

Љубав без реванша оцртава бол на лицу и у очима.

Бежати треба онда од себе, својих осећања, одбацити их, и сачувати срце да се не згрчи. Јер онда ће се згрчити и лице, направиће се боре, очи ће усахнути.

Вољена жена познаје се у друштву. Њу воли и свет да види. Она личи тада на неки негован, рафиниран цвет стаклене баште, коме баштован поклања нарочиту пажњу, и ко је посматра зажели, да се напаја мирисом исто онако, као и баштован.

Жене осете завист према тој лепоти, коју улепшава љубав. Мушкарци осете чежњу.

Јер козметиком љубави не улепшава се свака жена. Она, чија је душа чиста као пролетњи извор, добија тај свежи сјај лица. А кад је душа замућена, и у њој пуно трња, онда увек има неких мрачних сенки на лицу, које су фотографија психичких и нервних болести.

МИР—JAM

Р. Ертл, познати оперски певач.

У недељу 1. априла у 20.30 часова одржаће се у сали Станковића **Шубертово вече,** приликом стогодишњице смрти овог великог бечког мајстора који је задужио цео свет неизмерном благом својих песама. Том ће приликом г. **Славко Пајтони,** књижевник, одржати уводну реч о Шуберту као естетском фактору у човечанству са најмаркантнијим потезима из уметникова живота. **Г. Ертл,** наш познати оперски певач, отпеваће циклус најодабранијих и најпопуларнијих Шубертових песама, које је он лично са разумевањем и финоћом превео да српски језик. На клавиру прати познати оперски диригент г. **Ловро Матачић.**

Париска списатељица, КОЛЕТ са својом мачком.

Књижевница СЕЛМА ЛАГЕЛРЕФ у библиотеци свога дома.

Писмо из Париза

— Од г-ђе З... —

У великим просторијама Аркада, у Јелисејским пољима, отворена је, у присуству француског министра г. Луја Марена, изложба уметничких рукотворина Југословена, Чеха и Лужичких Срба.

У тој изложби осетила се егзотична и раскошна лепота Словена, а југословенски павиљон је предмет нарочите пажње и усхићења.

Кокетне и елегантне Францускиње по читаве сате стоје пред луткама у богатом призренском, босанском, косовском и хрватском костиму. Сви крајеви су заступљени. Гамо манекени Косовка, у своме богатом, господском костиму, а даље Шумадинка, насмејаних боја, у лепом, тесном јелеку, оперваженом срмом. Хрватски костими причају о цветним пољима, а опанак српски, тај традиционални опанак, познат је и Французима, јер на споменику, који ће се издизати на српском гробљу, Француз придржава српског војника у опанку.

Застајкују Енглескиње задивљене пред тим декоративним радовима, тананим батистаним марамицама са мотивима Јужне Србије, и журе да купе ткане ручне торбице, шарених боја, које ће показивати у својој магловитој домовини као нарочиту интересантност са истока. Манекена Босанка сва трепери у златном везу, шалварама од жуте свиле и антерији црвеној као скерлет. Блистају дукати на њеним грудима и прозрачној кошуљи од танког босанског платна.

Госпође из београдског Кола Српских Сестара, Женског Друштва и Загребачких удруга послале су најлепше што су имале у својим музејима. Госпођа Лепосава Христић, тако симпатична Французими, спомиње се и на овој изложби, јер је све то испратила, да би се што лепше репрезентовао рад југословенске жене.

Францускињама се допадају и хаљине на ланеном платну са косовским мотивима, и хрватски зубунчићи и њихове хаљине Ова изложба упознаће и париске салоне са лепотом нашег веза, који се тако лепо примењује на модерним тоалетама.

Наши пиротски ћилимови украшаваће и париске домове. А нека Американка, која воли егзотичности, показиваће чак тамо преко океана наше назувице, сељачке чарапе и опанке.

Црногорац, у дугој белој долами, сав наоружан, достојанствен је и као манекена. Далматинске шаре врло су отмене, а словеначке чипке, тако фине и танке, изгледају као да их је машина радила, и чуде се странци да је то могла рука да изведе.

Сав приход од изложбе употребиће се као годишња стипендија у Паризу за једног студента — Лужичког Србина.

Симпатична г-ђа Спалајковић неуморно је радила са одбором да изложба буде што лепша. До пола ноћи остала је у павиљону, намештајући и украшавајући сваки кут, да би се наша нација што лепше репрезентовала својим уметничким рукотворинама.

Г-ЂА СПАЛАЈКОВИЋ, супруга нашег посланика у Паризу, са одбором комитета, на отварању нове наше изложбе у Паризу.

АФОРИЗМИ

Плакање је уточиште ружних жена, али је пропаст лепих.

*

Жена је све у стању учинити, само јој је одговарајућа позадина потребна.

*

Површна туга и површна љубав дуго живе. Велику тугу и велику љубав убија сопствена снага.

*

Срећа ожењеног човека зависи од оних, које није узео.

*

Београдске соколице, чланице »Матице«, у народним костимима, после успелог матинеа у Народном Позоришту.

Јесте ли имали вантура?

Г-ђа Злата Марковац прича...

Разговарали смо у лепом стилизованом салону г-ђе Марковац Велики лустер бљешти и расипа млазове светлости по фотељама од црног броката са плавим и розе венчићима... Пенушава бела завеса нија се при сваком кораку. А по зидовима слике, уметнички пејзажи, насмејани портрети, вијутави актови...

Г-ђа Марковац у црној свиленој тоалети слива се са црним наслоном канабета...

Она је увек насмејана... ведра, и њене фразе мелодичне и пуне садржаја...

— Да вам испричам авантуру? Али ја их немам у животу... Увек сам волела мир, тишину, домаћи живот, и своју уметност. Али, ипак, имам три авантуре....

Замисли се... насмеши...

— Носила сам витице низ леђа и накривљену капу.

Ја већ замишљам једно лепо девојче светло плаве косе и црних очију... Тек четрнаеста година.

— Не питајући ни тату ни маму, који ми никад не би то допустили, одлазим смело директору глазбеног завода у Загребу и почнем да га молим: »Ја имам гласа и темперамента, и највећа ми је жеља у животу, да учим певање.«

Директор је био Клајић. Он поче да ме посматра дуго, испитивачки; онда седе за клавир и рече ми да нешто отпевам.

После те песме ја сам само чула како говори: »Примљени сте, и не само што нећете ништа плаћати, већ ћете добити и стипендију...«

То је била прва авантура.

А с њом у вези дошла је и друга. Сањала сам о конзерваторијуму у Бечу. Нисам имала новаца, и решим се да позајмим од свију мојих пријатеља. Сваком сам казала: »Вратићу кад будем имала.« Тамо се већ оградила, и нисам их слагала, што им нисам вратила.

Једног дана умакнем од куће, не говорећи ништа ни оцу ни мајци, и већ сутрадан по доласку у Беч пријавим се директору конзерваторијума.

Увек почињем: »Ја имам темперамента и гласа.« Они ми пробају глас, и примљена сам.

Сад је само требало наћи учитеља, који ће са мном да ради главни предмет певања. Чула сам да споменуше неко француско име. Дознам његову адресу и одјурим сва срећна... Молила сам га убедљиво, да ме прими за ученицу, и сузе, које је видео у мојим очима, разнежиле су га, и он ме замоли да седнем за клавир и отсвирам нешто.

— Али ја не знам да свирам на клавиру, одговорих сва несрећна...

Г-ђа Злата Марковац, чланица Народног Позоришта у Београду

— Па ја сам учитељ клавира, а не певања...

У секунди ја сам већ била на улици, још сва зајапурена од узбуђења с којим сам га молила и са сузама.

Али чекало ме је једно још веће изненађење. Мој отац дошао је да ме води кући.

Пошли смо из Беча. Али кад се воз заустави на првој станици, ја избацим кофер кроз прозор, скочим из воза, и вратим се колима у Беч.

Можете замислити изненађење мога оца, кад је видео да ме нема... Али се после тога помирио, и ја сам две године остала на бечком конзерваторијуму.

Трећа моја авантура била је у Прагу. Наставила сам да учим певање код једног професора певања....

Сад сањам о опери.

У Прагу је била немачка опера и њен директор чувени Анџело Најман. страх и трепет свију певача, и најчувенији директор оног доба, који је пронео Вагнера у Чешкој и Немачкој.

Решила сам се к њему да одем и да га молим, да ме ангажује...

Мој професор ме је одвраћао, тим више што је био с њим у завади, и знао је да његову ученицу неће да прими.

Нису ме пустили, али ме нису могли ни отерати.

— Ја сам Хрватица и желела бих да разговарам с г. Анџелом.

Моја народност дејствовала је на Немце, јер су у нама Словенима гледали нешто егзотично...

Пустите г. Анџелу ово хрватско дете, нареди један...

Заиста, била сам још дете, иако сам имала двадесет година... Дуге витице низ леђа, и опет црвена капа на глави.

Два дубока кникеа направила сам пред Анџелом, и застала као прикована уз врата пред тим снажним, крупним човеком, великих очију, орловска носа и дугих белих бркова...

— Шта желите? запита ме он...

— Ја имам талента, темперамента и глас, и желела бих да ме ангажујете.

— Имате талента, темперамента и глас, понови он и загледа ми се у лице и очи, као да је хтео да све то осети на мом лицу.

Притисну једно звонце. Појави се његов диригент, са плавом гргуравом косом, као неки херувим...

— Пробајте са госпођицом.

Ја извукох из рукава ноте, Ана од Фрајшица, и почех да певам и да играм....

Кад сам свршила, Анџело ми рече: Идите у другу собу, мом секретару, да потпишете уговор...

На те речи ја обиснух о врат Анџелу и бризнух у плач...

Кад су биле мајске свечаности, он ми је дао да певам Барбарину у Дон Жуану, и тада сам певала поред највећих уметника из целог света, а дириговао је чувени Лео Блех.

То су биле три авантуре, али свете авантуре у мом животу...

Кад ми се десио један дефект у гласу, морала сам да напустим каријеру оперске певачице...

Прешла сам у Карловац, и била сам несрећна... Једне вечери читала сам Хајне-а... И, наједанпут, дође ми мисао. да ступим у драму... Одмах сам отишла Трешчецу у Загреб, и после првих проба он ме је ангажовао.

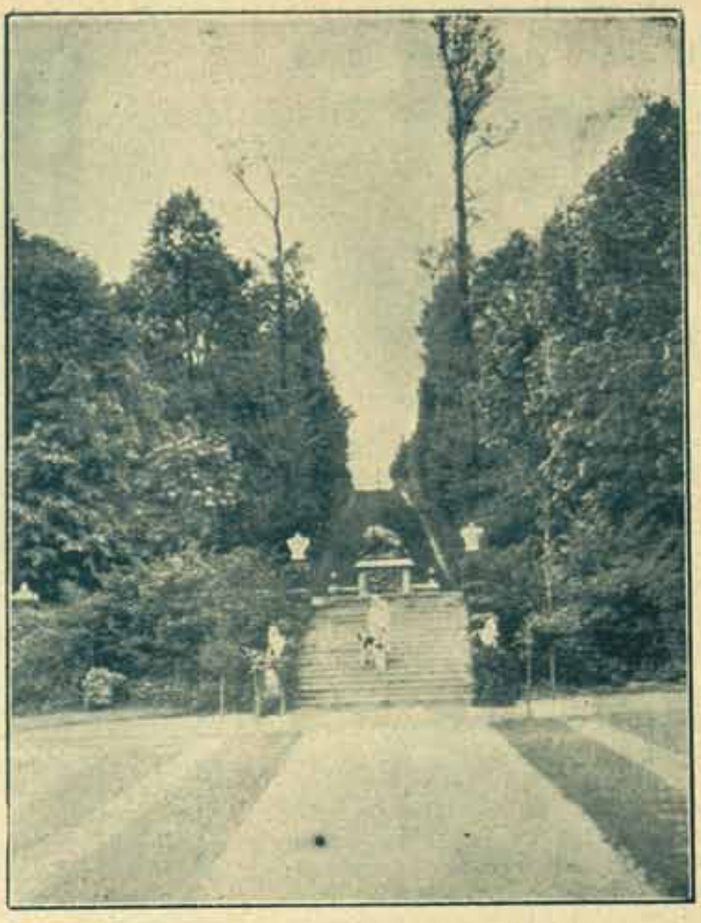

Две елегантне даме у Бечу 1909. г.

Мир-Јам.

Замак Серанкур, у Француској, који припада Поли Негри.

Пола Негри у огромном замку свога парка у Француској.

Такси плесачице

Професионални играчи у европским локалима нису више никаква новост. У време, када су данашње игре ушле у моду и када европска господа нису довољно брзо схватила прелаз од наших игара оним америчким биле су то наше даме, које су изнеле захтев професионално образованим играма. Томе је дошло још и то, да у Европи има за извесни проценат више дама, него ли господе и да се та разлика у игралишној сали опажа, још више него ли другде. Но шта ради дама у игралишној сали, ако је дошла да игра, а не налази играча. Она се досађује и ускоро одлази кући, а пословање локала свакако штетује. Услед тога су велики луксузни хотели први дошли на идеју, да ангажују професионалне играче. Били су то мање или више згодни млади људи, који су морали да се брину, да ниједна дама не седи и који су сами од себе морали одлазити по даме, које нису имале познанства. Велики број дама често нема ни појма о томе, да игра с професионалним играчем.

Но у Америци су прилике обратне. Тамо су даме у мањини, а господа у већини. Услед тога се не треба чудити, што у већини америчких локала има професионалних играчица, које носе донекле необично име »такси-дансерс«. То је за то, јер оне играју по извесној такси. Пословна страна ствари у Америци нашим одвија много више прозаички, него ли код нас: господин, који нема играчице одлази на благајну и тамо купује један или више купона. За сваки такав купон може да одигра једну игру са којом год од ангажованих играчица. Играчица купон узима к себи и предаје после на благајни за контролу.

У Европи локала са оваковим играчицама још нема и не ће бити неинтересантно видети у филму, како изгледа живот оваковe играчице. Ту интересантну улогу глуми Аан Кравфорд, једна од најмлађих глумица Метро Голдвин Мајера, а филм носи наслов »О, само играчица«.

У почетку била је комедија.

Написао Јани Хинес.

Увек сам то говорио и увек наново понављам: најбоља вежба за филмског глумца и најбољи почетак јесте рад у филмској комедији. Већина филмских старова почела је у комедијама и хоћу да споменем неколико имена, да докажем истинитост мојих речи. Узмимо на пример Глорију Свансон. Дошла је у МакСенет - Студио и играла је најпре у комедијама.

Видео сам мале заплашене девојчице, које су дошле у наш атеље и играле су само у комедијама, училе су и које су за кратко време пред мојим очима постале филмске звезде. Када не бих имао мали нузгредни посао, наиме играње у филмовима, постао бих манаџер ових малих девојчица и уверен сам, да бих набављајући им уговоре зарадио силесију новаца.

Али вратимо се на ствар. Обећао сам вам имена. Дороти Макеј почела је такође у комедијама и то у оним најмањим гротескама. А данас? Свако је познаје. Били Дове почела је у једној од мојих гротеска, а нешто затим глумила је већ са Дугласом Фербанксом. Норма Ширер је такође почела у комедијама и била је врло мирна едвојчица, када смо се упознали с њом иако је већ онда имала прилично поверења у себе. А Дорис Кенјон? Глумила је само у гротескама. док није добила једну понуду Рудолфа Валентина, да му постане партнерицом. Данас је један од старова Фирс Националa.

Могао бих да набројим још неколико имена на пример: Клару Бов, Жобину Ралстон и друге, али мислим да сам довољно рекао. У својим новим филмовима глумим са својим новим партнерицама, које још немају великог имена. Али ја проричем: оне су звезде будућности!

Како је сниман Чанг?

Чанг се назива слон, који живи у прашуми. Он воли друштво и избегава самоћу. Увек се нађе чопор по десет, дванаест, двадесет, а некад иде заједно стотину, разних фамилија и узраста.

Слон је велики гурман, зато се стално сели, јер кад један тако велики чопор дође у један крај брзо потамани храну и сели се даље. Дивљи слон је плашљив, неповерљив, и боји се човека, кад га сретне. Увек му је начуљено уво и ослушкује сваки шум, и како му се нешто учини опасно. да се у бегство. Кад бежи ништа не види, нити се склања, већ обара дрвета, колибе, стоку.

При снимању Чанга апаратери су хтели да ухвате једно такво бегство слонова, над све руше наштa наиђу.

Дознали су где се налази један чопор од стотину слонова. Али они нису могли да снимају на дрвету, или у аутомобилу, јер би један тако снажан чопор све те оборио и уништио. Морали су да ископају једну рупу и да се ту завуку са апаратом, а преко те рупе наслагали су стабла од дрвета, и дуго су испитивали да ли су та стабла јака, да се не поломе, кад на њих наиђу слонови, јер су слонови требали да пређу преко главе оператера скривених у тој рупи. Тумач, сијамац Кру, стотину пута је прешао са једним великим слоном преко тих стабала, и кад су се уверили да су у безопасности, оператери су сишли у рупу.

Уроћеници су тада отишли да гоне слонове, и да их натерају да пређу преко те рупе. Читавих пола дана апаратери су седели у рупи. Спустила се ноћ, и ништа се није чуло. Тек у зору дојурио је један уроћеник и саопштио, да су слонови побегли на другу страну, и они су чекали зору, да их врате натраг.

Сунце се рађало.... Наједаред чуо се неки страшни топот, и чопор је јурио. Као неки стубови ударале су њихове ноге по стаблима, која су прикривала рупу. Оператери су осетили страх и почели су се бојати да не попусте дрвета. Они су непрестано снимали кроз оне мале отворе између стабала.

И кад је пројурио чопор, и они изашли, били су врло срећни кад су видели своје снимке.

РУКЕ СИМОНЕ ВОДРИ.

Недавно је један немачки журналиста написао дитирамбски чланак о ногама Лили Дамите.

Овога пута један талијански новинар пише одушевљен чланак о »Симони, чије су руке савршене« и овако правда своје мишљење: »Руке Симоне Водри су најекспресивније, најинтересантније, највећег дивљења достојне од свију филмских звезда француских«.

Једно заслужено одликовање

Наш почасни генерални конзул у Бечу, г. Ђ. ЈОСИМОВИЋ одликован је Св. Савом III ст., за многобројне услуге учињене нашој колонији која броји око 20.000 душа и његовом заузимању да наше манифестације наиђу увек најлепши пријем у бечком грађанству.

МАЛЕ НОВОСТИ ИЗ ФИЛМСКИХ РЕВИЈА

— У Италији се ових дана снима »Скам поло« са Кармен Бони.

— Чарли Чаплин ће ове године снимати за Британски Интернационални Филм.

— Џанет Гајнор је потписала недавно нов уговор са Фокс-ом на пет година.

— У снегу и на залеђеним језерима у Пољској Кармин Галон снима један део екстеријера новога филма »Пакао љубави« са Олгом Чеховом и Анри Боденом у главним улогама.

— Пакс - Филм снима филм »Опасне Године« према истоименом роману данске списатељице Карин Михаелис. Главну улогу игра Аста Нилзен.

Кинескиње се буде. Једна кинеска феминискиња, са говорнице, тражи право гласа за жене.

Холивуд, град лепоте

Кад се уђе у један студио, засени лепота жена. Свака је нарочити тип, свака има неке специјалне чари, а све те лепе жене изазивају у човеку култ према лепоти.

Дороти Макеј очарава својим енглеским типом, најлепше лепоте, са дражесним осмехом и неописаном грациозношћу. Мери Астор личи на слике са старих таблоа, са другим витицама кестењаве косе, и класичним цртама, које јој дају неку анђелску чар. Марија Корда, плава Европљанка, има у себи неке егзотичне лепоте. Наталија Кингстон, са очима пуним чежње, потсећа на Шпањолке које обасјава врело сунце. Моли о'Деј, весело дете, пуно смеха и несташлука. Виржинија Леј Корбен, љупка, модерна, слатка као мидинета. Алис Вајт, смела, заводљива, са златастим преливањем косе и безбрижним очима. Лорета Јунг, дивно дете, са очима дубоким као рибњак обасјан месечевом светлошћу.

Филмски глумац о репортеру

»Често он долази у студио да накупи материјал« за своје чланке. А мислите ли да сваки нешто напише?..... Има их који долазе да се забављају, разоноде, флертују, и због многих других ствари, које немају никакве везе са њиховим репортерским послом.

Наоружан карикатуристом, он иде од једне групе до друге. Сваки час тек покаже прстом на неког глумца или глумицу том витезу оловке, који одмах заузима борбени став.

Репортера увек лепо примају у студи-у. Не с неким нарочитим поштовањем, већ са учтивом досадом, која се маскира неком привидном симпатијом према њему.

Можете ли замислити како бисте се осећали, кад би видели да вам се приближава неки господин, који држи под мишицом један пакетић са динамитом. Ви бисте желели да се што пре чисти одатле. Али тај опасни човек неће да се макне. Онда ви пазите да он не жонглира са оним пакетом.... Испусти ли га, несрећа је готова.

И ви му указујете пуно пажње.

Не репортеру.....

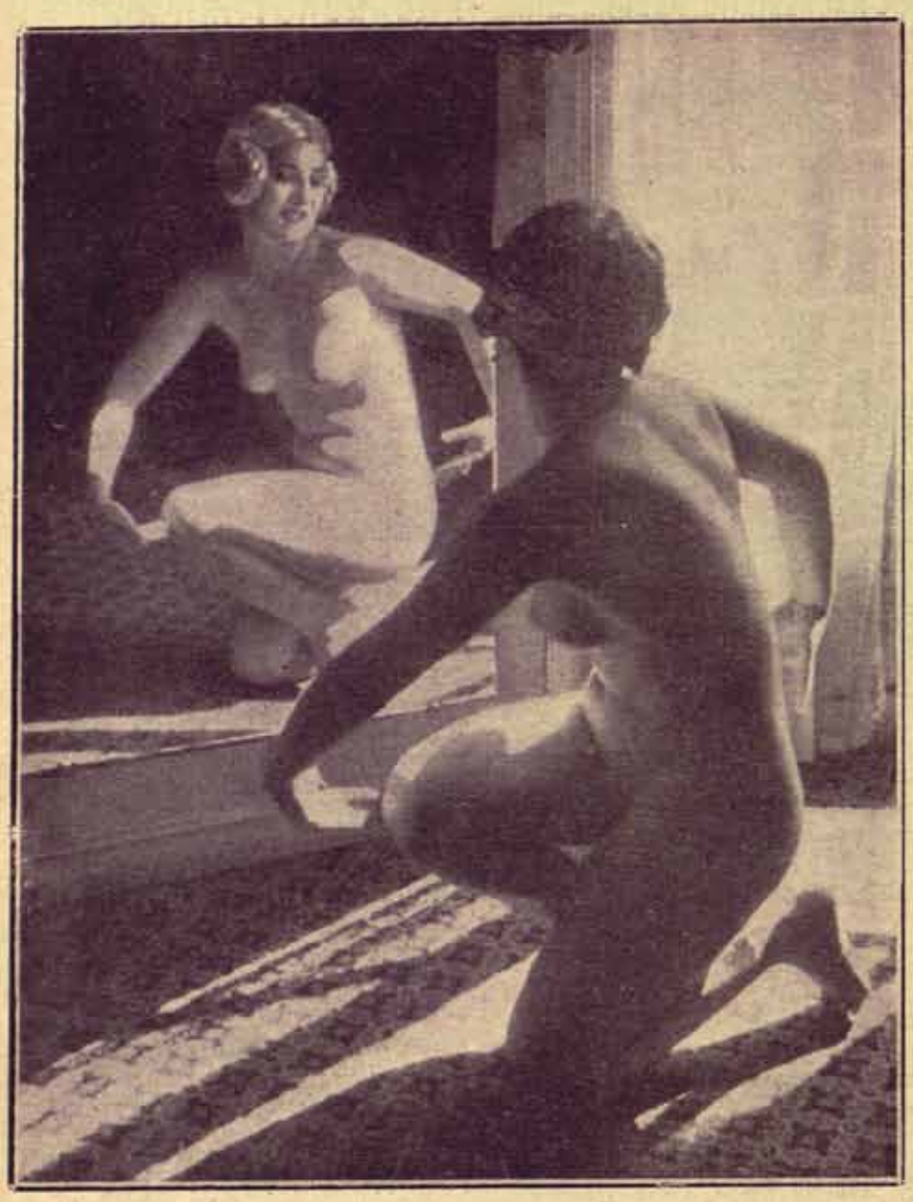
Већ — динамиту.

Док не опазите да је барут влажан. И тада је и режисеру јасно, да ви не указујете пажњу његовом таленту, већ том динамиту. Усне репортера се стежу. Ви говорите:

— Немам никаквих докумената при себи, дођите сутра.

Али новинар се снабдева другом количином сувог барута, и ако ви нисте пажљиви, експлозија је готова.....«

Како се осва-

Играчица, задивљена пред огледалом.

Победнице са јахачке стазе Париз — Кан (дужина 1100 километара, 15 дана на коњу) гца Галатри. Свега јој је 16 година.

Гца Деса Ј. Младеновић изабрана је за краљицу бала у Лесковцу на костим - балу »Кнегиње Љубице.«

Млада удовица... Прва три месеца дубока црнина, оборен поглед, образи ненакарминисани, усне без ружа....

Друга три месеца очи се подижу, гледају унаоколо, и удовица види кад и како пролазе људи, жене, свет живи... Лице је убледело од суза, и треба га мало освежити. И она превлачи један танак слој руменила. Сад се већ усуђује да сама иде улицом, кад треба нешто да купи у трговини, јер дотле је увек понеко пратио... Она прва тоалета жалости врло је једноставна и проста, и она већ преврће модне журнале... Јер, иако је жена у жалости, ипак, треба да има извесне елеганције...

Трећа три месеца... Она већ обнавља свој жур, али само за најинтимније пријатељице... О покојнику се тада већ не говори, чак и сваки чува да ма шта говори о њему, већ се сви труде да развеселе удовицу. Причају јој о позоришту, о баловима, она их чак распитује како су се провеле, али је још увек изван живота, само као проматрач.... Ипак се може опазити, да се мало еманциповала туге, јер се пред њом сме и нашалити, и насмејати, чак се и она насмеје.

Четврта три месеца... Удовица се нешто пролепшала, и родбина јој прави комплименат. Саветују јој да скине црнину, кад прође година... »Ти си млада, не треба да чамиш....« Спомену јој и удају, нашта се удовица не љути, како би се љутила прва три месеца. Њена мати је још оног дана, кад је зет лежао на столу, тешила себе, да ће се кћи удати... Само није одмах саопштавала кћери своје мисли.... А удовица се сећа како је видела на пратњи једног господина.... и чисто јој дође мило, сада, што је он тада био на пратњи...

Већ се појављује на журевима својих пријатељица, и мушкарци је нарочито посматрају, и воле с њом да разговарају...

После годину дана она је прво вре-

јају жене ?

Нова црна звезда: мис Рут Бајтон, која се појављује у »фоли Ваграну« новом париском мјузикхолу, у околини Етоала.

Елизабет Пинајев, у вечерњој хаљини.

Најновија КРАЉИЦА ЛЕПОТЕ у Паризу, гца Полет Каје (18 година).

ме у полужалости, док се не појави једног дана у тегет хаљини или неке друге боје...

Рођаци су јој сугерирали мисао удаје и она о томе сања... Како је сада удовици досадна самоћа... досадније него и девојци.... Она идеалише о браку, о мужу..... о љубави, авантурама...

И мушкарци почињу да јој се удварају...

Она не воли свако удварање...

Пред њом треба хвалити брачни живот и никад не тврдити како нећете да се жените...

Удовица није велики пробирач, а некад се лакше удаје него девојка... Она осваја човека, јер сваки мушкарац више воли да се забавља удовицом, пошто није њој ништа одговоран... Али баш зато лако ухвати у клопку, јер као искусна жена, удовица има више начина, да освоји човека...

Младић најлакше упадне у замку удовице... јер и она сама више воли да се уда за младића него ожењеног човека.

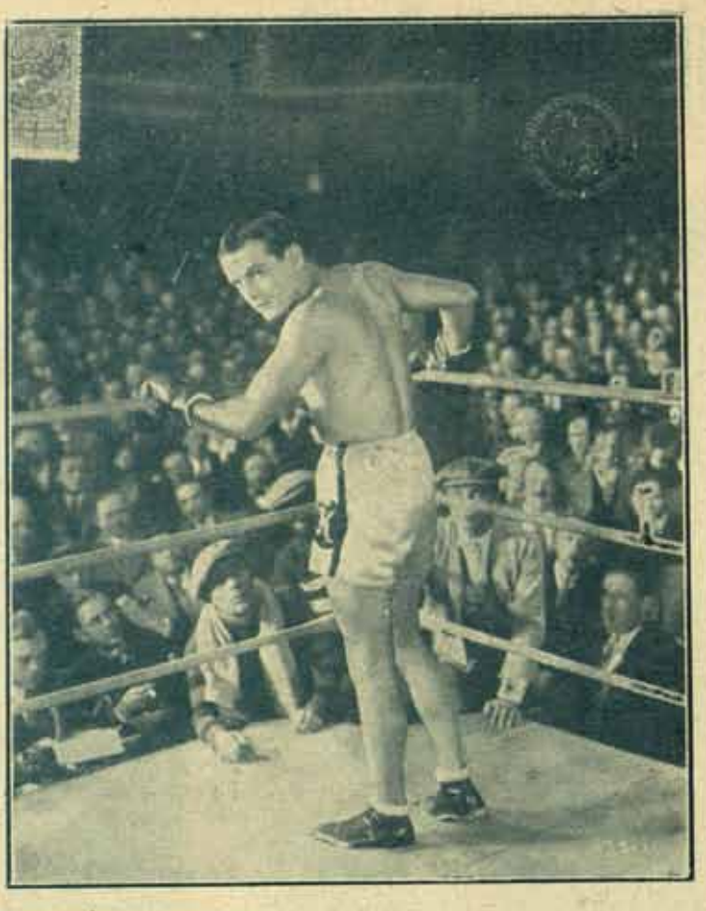
Удовица доноси искуство у други брак, и некад је други муж срећнији, јер је већи психолог. А има људи, које удовица боље усрећи него млада девојка.

Само други муж не воли код ње, што она може да прави поређења. И увек је помало љубоморан на тог њеног првог мужа, али та љубомора чини да је више воли, и труди се да буде бољи...

Удовицу није тешко освојити... После жалости она је у стању да направи разне авантуре, али увек се труди, да се бар једна авантура заврши браком.

Млада филмска звезда Моли О'дej, која се појављује у филму »Пакleни Вир«.

Њен партнер, већ на гласу и код нас много вољен Ричард Бартелмес, који отпочиње филм као боксер.

Моли О' Дај

Појавила се нова глумица за главне улоге — зове се Моли О' Дај. Она је тако дражесна, да заслужује, да Вам је представимо још пре, него што је видите на платну, што ће у осталом бити прилично скоро — наиме чим дође нови филм Ричарда Бартелмеса »Пакleни Вир«, код »Корзоа«.

Моли О' Дај потиче из Ирске обитељи и то из обичне. Мати јој бејаше певачица, која је за вољу човека кога је љубила одбила уговор с Метрополитан-Опером у Њујорку, да томе човеку после у браку роди десеторо деце: 6 синова и 4 кћери. Од девојака посветиле су се две глуми: једна је Сали О' Нел, коју већ познајете, а друга Моли О' Дај, коју Вам сада представљамо. Чудићете се, што им презимена нису једнака — ту можемо да Вам одамо, да ниједно од тих презимена није право. И једно и друго је псеудоним.

Моли О' Дај дошла је сасвим случајно к филму. Старији ју је брат одвео продуценту комедије Хал Роаху, добром пријатељу Харолда Лојда, и тај ју је запослио у својим комедијама. Одиграла је тамо много улога, али како данас прича није била задовољна, јер оне задаће нису стављале никакве захтеве на њену глумачку уметност. Била је дакле веома сретна, када су је позвали у атеље Фирст Националa, да је сниме за покус. Није остало код првог пробног снимања, и Моли је неколико дана морала да долази у атеље на све нове и нове покусе, који су текли уз велико узрујавање. Прича да је био најсрећнији дан њеног живота, када су јој саопштили, да су пробни снимци испали на задовољство оних, који у студију грме и облаче и да јој је додељена главна улога уз Ричарда Бартелмеса.

У приватном се животу Моли О' Дај силно занима за све врсте спорта. Најсимпатичније јој је трчање и пливање — и данако — играње. О својим амбицијама рекла је Моли О' Дај ово:

»Волела бих да путујем. Нисам још никада била у Европи и нисам још видела ни Ирску, земљу својих предака. Чим уштедим коју хиљаду долара и чим јој Фирст Насионал да одсуство, одпутоваћу преко Океана и надам се само, да међутим више не ћу бити непозната у оним земљама, које мислим да посетим.

АМЕРИКАНКА ОБОЖАВА ВОЋЕ

Покрај љубави према спорту, Американка је велики љубитељ воћа. Она сматра да воће и спорт дају свежине и еластичност њеном телу. Ананас је њена велика симпатија, затим авокадо, једна необична воћка, која се једе и са шећером, и сољу, и бибером. Некад је као салата, други пут као посластица. Плод је велики, али се брзо квари и не може да се експедује у **друге земље.**

У последње време у Америци се много гаји индијанска смоква. Тај сочни плод врло је укусан и фини, само задаје доста муке због својих бодљикавих мања на површини, које се увлаче у кожу, зато се врло опрезно скида кора. Плод има укус мармеладе.

Индијанска смоква је једна врста кактуса, широког месната са листа са бодљама, и расте на пољани дивља, а култивира се и по баштама.

Биљка се множи из семења, и није нимало пробирач земље, само тражи топлију климу. У пролеће, кад се засади, већ у лето израсте читаво дрвце. Али плод сазрева пете године, и отада непрестано зри.

Арабљани у Африци врло воле то воће. А у Мексику протежу се читава поља индијанских смокава, и за путника је то права благодете, јер може увек да бере.

У Мароку, Алжиру и Тунису индијанска смоква доноси велики приход. од плода се прави алкохол, а лишће, које је врло месната, даје се као храна стоци.

На свима америкaнским фармама могу се наћи читаве баште засађене тим кактусом, и Американка гаји то воће због пријатног плода.

Елегантна жена.

Написала Естер Ралстон.

Свака би жена хтела да буде обучена елегантно и по најновијем стилу. Није тешко дефинисати тај најновији стил. Весела једноставност за дан, а сјај и светлост за вече. За улицу кратка сукња и мали шешир, а за вечерњу тоалету облик стилске хаљине и неједнаке доње линије.

То су дакако само главне тачке, којих се жена може држати, али да буде стилски обучена није довољно да себи купи хаљину и ципеле, које су у моди, него треба да има и осећај, за јединственост своје појаве и тај је осећај држим први услов модерне елеганције.

Боје морају бити у складу, а исто тако и свака маленкост мора да буде у складу с целокупном појавом. Кажу да мода униформише жену. То је можда истина, али само у ограниченом смислу, јер закон моде је тако лако уочити, да данас ниједној жени не може бити тешко држати се моде. Заиста елегантна жена не сме да упадне у очи. Мора да је коректно обучена, тако коректно, да гледалац не може да каже шта му се на хаљини те жене допада, него да осећа само потпуно хармонични утисак.

Да се човек облачи екстравагантно, треба да има врло велику способност просуђивања самога себе и силну културу укуса — иначе то не сме ни да покуша. Мода долази из Париза. Али у Холивуду где станује велики број лепих жена у много случајева више неће да се покоре парисном диктату. Ја држим, да то није добро. Признајем да је Холивуд у неким стварима постао вођом, јер елегантне филмске глумице помоћу филма што се приказује свуда у свету имају силан уплив на масу. Али за то ипак не можемо без Париза. Холивуд је још млад, а Париз има традицију и стару културу укуса, која се не може пренети нити створити од данас до сутра. Холивуд има свој стил и Париз има свој стил — Париз учи од Америке и Америка учи од Париза. Али данас уопште није више могуће говорити строго о париско-америчкој, бечкој или не знам каквој моди. Мода је интернационална и заиста елегантна жена облачи се тако, да свуда, било то у Бечу, Паризу или Њујорку упадне у очи — ненападношћу своје елеганције.

Сцена из »Пакленн Вир«

ВИШЕ СЕ НЕЋЕТЕ ПЛАШИТИ КУРШУМА

Један проналазач у Чикагу, Луј Висброд, пронашао је оклоп од челика, који не може да пробије револверски метак. То је једна кошуљица од челика, танког један милиметар. Тежи три килограма, али је еластична, и не чини притисак на тело. Проналазач је на самом себи направио опит. Обукао је ту челичну кошуљу, и пуцао је на себе из бровнинга. Метак није могао да пробије челик, само је пробио одело и испрљао га је.

Тај проналазак моћи ће да се примени у рату, и то би био спас, јер би војници били заштићени од куршума.

НАСТАВАК »ИЗГУБЉЕНОГ СВЕТА«

После великог успеха који је имао »Изгубљени свет« у Америци и целом свету, филмско предузеће »Ферст Нешионал« ангажовало је Конана Дојла да напише наставак свом првобитном делу. Садржај новог филма биће сличан оном првом и у њему ће главне улоге играти диносауроси и друге огромне животиње из преисторијског доба. »Изгубљени свет« био је у 1927. години други филм по продаји, одмах иза »Бен Хура« те с тога нас ни мало не изненађује да је »Ферст Нешионел« одлучио да изради још један такав филм.

НАЈЛЕПШИ ПОКЛОН ЗА МЛАДЕНЦЕ

ЕЛЕГАНТНИ СЕРВИЗИ

су понос сваке добре куће, — домаћице, ако хоћете врло лепе и модерне разне сервизе да купите добро и јевтино, онда је за Вас корисно да посетите највеће стовариште стакла, порцулана и кина-сребра

Косте Малушевића

БЕОГРАД

Краља Милана ул. 53. (до Старог Двора) и Његушева ул. 27. (Цветни Трг).

Мој живот.

Написала Марион Давис.

Моји се родитељи нису звали Давис, него Даурас и ја сам се сама према томе на почетку свога живота звала Марион Даурас. Марион Давис је мој уметнички псеудоним.

Рођена сам Броклину на дан 3. јануара 1900. Да сам рођена само неколико дана раније потицала бих сада из прошлога столећа. Но како су моји назори и осећаји посвема модерни, то ми је веома драго, што могу да се назовем дететом овога столећа иако је разлика свега 3—4 дана.

Неко сам време ишла у школу у Броклину, а онда сам у Њујорку на вишој школи особито марљиво учила француски, литературу, музику и историју уметности. Иако сам већ од ране младости показивала необичан интерес за позорницу, допустише ми родитељи, да већ као млада девојка оставим школу и да се посветим казалишту. Најпре сам наступала у зборовима, онда сам добивала веће улоге, а после ме је Зигфелд ангажовао за своје славно позориште Зигфелд-Фолиес.

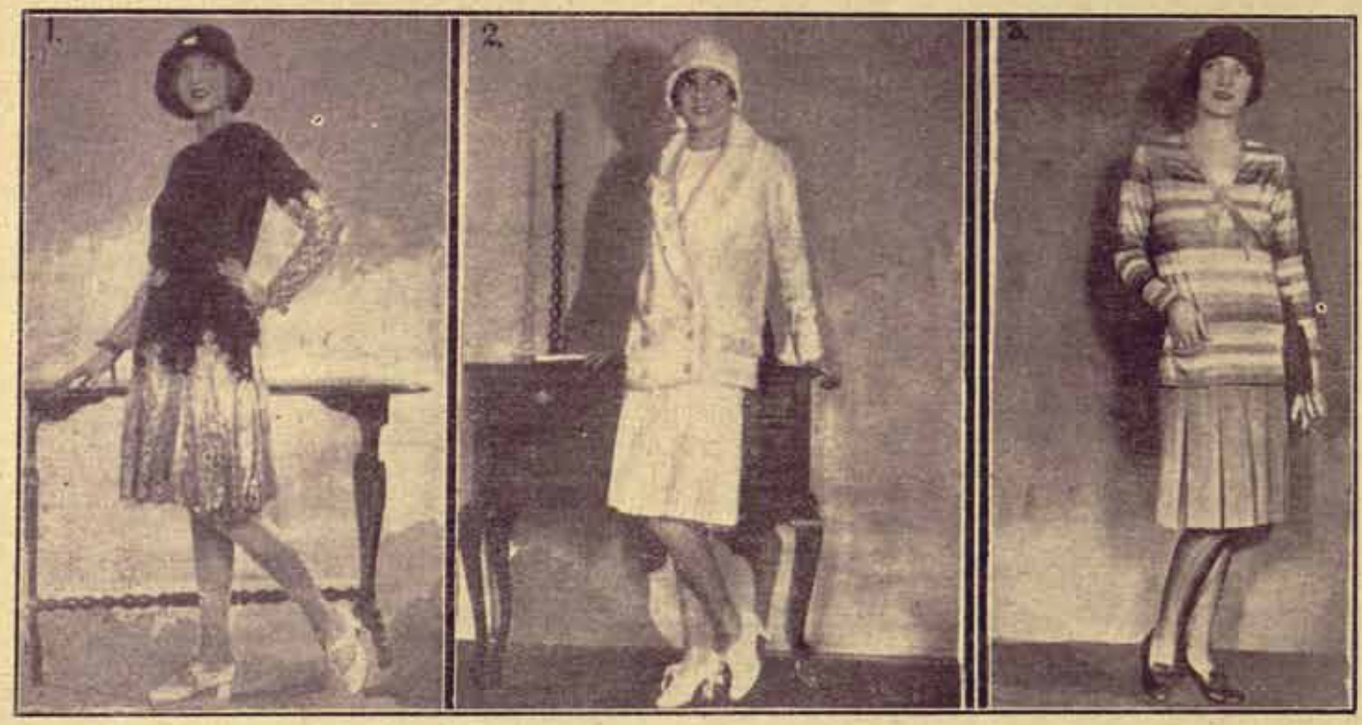
1920. дошла сам к филму. Тај прелаз има да захвалим случају. Била сам наиме на феријама са неколицином колегиница на Флориди, а неки нас је оператер заједно са осталим купачицама снимао за некакав неважни филмски журнал. Не дуго затим видео ме је у кину један од моћника филмске продукције, а како ме је познавао већ и са позорнице није се дуго скањивао, него ми је понудио филмски ангажман. Ни ја се нисам дуго одлучивала, него сам потписала и од онда сам одиграла, што мање што веће, но већином главне улоге у веома многим филмовима. Један од мојих највећих успеха био је филм »Принцеза Киночка«, а мој најновији филм зове се »Весела Тилиле«.

Веома се радо бавим спортом и уверена сам, да спорт у многоме уздржава младост и свежину. Такође волим пливање, јахање, тенис и аутомобилизам, само немам увек онолико времена за све то, колико би хтела. Имам амбицију да глумим улоге, које имају нешто посебнога. Хоћу да дођем тако далеко, да за публику значим посебан тип. Са мало речи: хоћу да дадем добре уметничке креације од трајне вредности.

Сцена из »Пакленн Вир«

Модели за наше читатељке

Хаљина треба да буде узана у горњем делу, док се доле проширује у глокн. Износимо три ванредна модела: — Сл. 1. Шешир и хаљина од црног сомота са чипканим уметцима на рукавима и на доњем делу хаљине. — Сл. 2. Жакет, сукња и блуза од креп - де шина. Једна бела спорт - хаљина од три дела. Сукња и жакет од фланела. Блуза од креп - де - шина. Дугмета на жакету су два реда а шал крагна од хермелина. — Сл. 3. — Хаљина за спорт и шетњу састоји се из свитера и сукње. Свитер је у штрафтама бело - плаве боје. Срцасти изрез око врата опшивен је свиленом пантљиком, која се продужава у мали висуљак.

ДОБРЕ И ЗЛЕ ЖЕНЕ

Зла жена је осињак и тешко ономе, који у њега дирне. Морска прина је, у коју се највештији морнар утапа. Гуча, која све убија, тамница слободе. Борба у коју улазим да будеш побеђен. Варава светлост, која је обмањује и сени ону. Извор отровне воде, коју је човечанство осуђено да пије. Зла жена је превртљивија од ветра, невернија од мора, празнија од сламе, крхија од стакла, лакша од пера, лукавија од лисице, надувенија од ћурке, љућа од змије, варавија од наде, горкија од смрти. Такова жена, кад је вољена, безуздана је, кад је уздајана, без срца је; кад је љубоморна, дивља је. Кад жели нестрпљива је, кад пита незаситљива, кад говори лаже. Кад се смеје, у себи плаче, кад плаче у себи се смеје. У кући је покорна, напољу је сумњива. Душа такове жене, бездана, тамна пећина, у коју није никада нико довољно дубоко завирио. Била је и остаће велика нерешена — загонетка... ако воле заробљује и опет те вара; ако љубав не узвраћа, немилосрдна је. Моли ли те, сигурно мисли на первару; јуриш ли за њом, од тебе бега, бегаш ли од ње, јури за тобом!... Она је свршетак, терет, опасност, туга, страст, несрећа! Она није љубоморна зато, што је она теби верна, него зато, јер повремено њено »ја«. Оправдана љубомора врећа само њен понос. Упиташ ли доброг познаватеља жена, шта раде такове жене у шетњи, биоскопу, позоришту, баловима, бањама и тако даље одговориће ти: »Натјечу се, која ће бити примамљивија и која ће пре и више несрећних жртава да ухвати!«... Свак зна, да такова жена, кад је притешњена леђима о зид, почиње да плаче, а да се прикаже невином. Не питај никад злу жену, зашто плаче; пре свега ни сама не зна зашто, а када би и знала, не би казала истину. Питај април зашто се смеје и одева, мај зашто цвета, лето зашто је топло, зиму зашто је хладна, али такову жену не питај зашто плаче....

Добра жена. Јесу ли све жене једнаке? Нису! Праве и добре жене су такове као да је Бог хтео да ублажи тежину живота својим љубимцима, те им их одредно. Оне су човеку помоћ и утеха, мелем ранама, извор питке воде и оаза плома у жаркој Сахари људског живота... Светлост у тами, огрев у зими, мирисно цвеће, анђели среће, душа и ослон људског живота!....

Г. Др. СТЕВАН ЋИРКОВИЋ, Писар Министаарства Иностраних Дела одржао је, ових дана, у Удружењу Факултетски Образованих Жена у Женском Клубу интересантно предавање О ЖЕНИ И ДИПЛОМАЦИЈИ и бранио гледиште да и жене могу ступати у дипломацију.

Кажу, да је млади дипломата држао то предавање да би се популарисао код београдског женског света. Он се је, до душе, од тога оградио. Ипак му је његово успело предавање задобило многе женске симпатије али, у исто време, и негодовање многих од његових колега из Министарства, који не деле његово мишљење — да и жене треба примати као дипломатске чиновнике од каријере.

Врло је непријатно, када човека обажавају. Жене исто онако поступају са нама као човечанство са боговима. Обажавају нас и стално нас гоне, да учинимо нешто за њих.

*

ЦРНИ СНЕГ

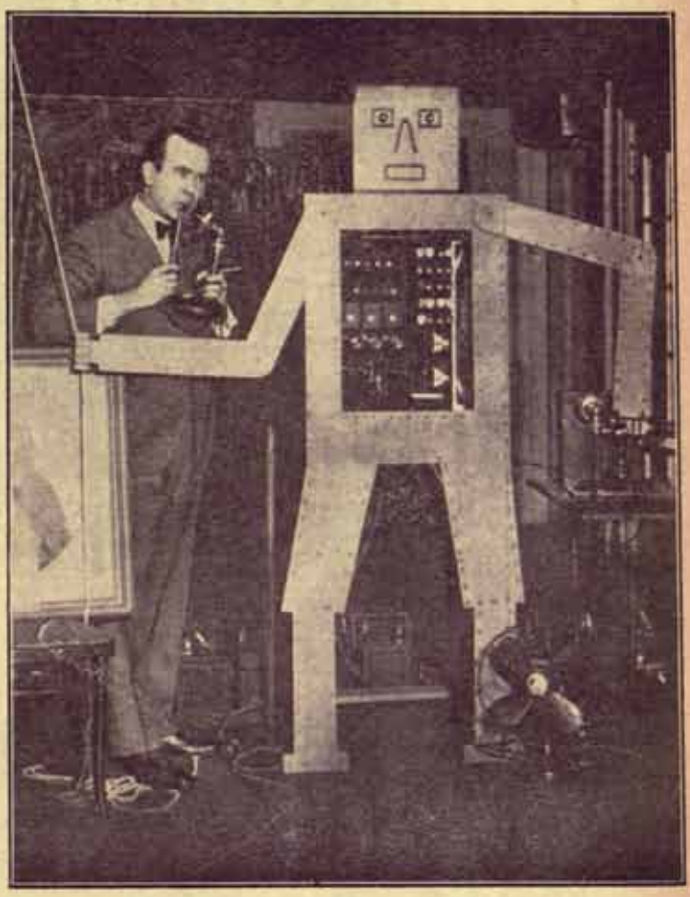
Један природни феномен на Аљасци.

Поједине групе америчких туриста у последње године примећивали су у Аљасци местимичне промене боје снега. Констатовали су, да снег — симбол чисте белине, — местимично и повремено прима интензивну црну боју. У почетку се није туристима веровало када су причали о црном снегу. Многи су држали да је то некаква оптичка варка. Познато је, да код човека, који по целе дане гледа око себе снег и само снег, с времена на време отупи око према белој боји, те у таковим моментима слепила према бојама види црно у место бело. Напокон је организована једна специјална експедиција, која је кренула за Кирк-Сити у планине у којима су туристи констатовали то чудо природе и утврдила тачност њихових исказа... У научним круговима побудило је ово констатовање живо интересовање. **Метереолошки Завод** у Лос Анђелосу дао је најтачније обавештење поводом те природне појаве и између осталог вели: ».... Појава тобожњег »црног снега« није тако нова. Први пут је она запажена пре неколико деценија, а да се до данас није нашло дефинитивно објашњење. Наша испитивања су доказала, да та привидна промена боје снега потиче од неких микроскопских црних црвића, који се у неким крајевима Аљаске у милијардама налазе по снегу. Међутим није задаћа Метереолошког Завода да испитује поближе зоолошко порекло тих црвића, али се до сада толико знаде, да они не живе више од 24 сата. Под уливом првих ретких сунчаних зрака поларног сунца ови црвићи се испате тако да у часу, када кроз маглу засија бледо сунце, снег по брдима поцрни.. Чим понова мало јачи захлади, црвићи се повлаче дубље у снег који потом опет добија своју природну белу боју....

Најновије чудо технике

Један амерички инжењер H. J. Wensily изумео је један аутомат и назвао га »Телевок«, јер тај аутомат има особину да се на даљини одазива звоцима или гласу. Вибрације гласа покрену у аутомату електрични мотор и он делује према датим упутствима. Тако је овај аутомат употребљен за контролу три резервоара воде из којих се снабдева Вашингтон.

Права основа брака је узајамно неразумевање.

*

Када је човек заљубљен, прво превари самога себе, а после друге. И то је оно, што свет назива романом.

*

У брачном животу у троје бити, значи бити у друштву, у двоје бити: значи не бити у друштву.

*

Питати увек је вредно, али одговорити није.

Колико глупости причају о срећним браковима! Човек са сваком женом може бити сретан — док је не љуби.

*

Човек би требао увек да је заљубљен. Из тога разлога никада не би требао да се жени.

*

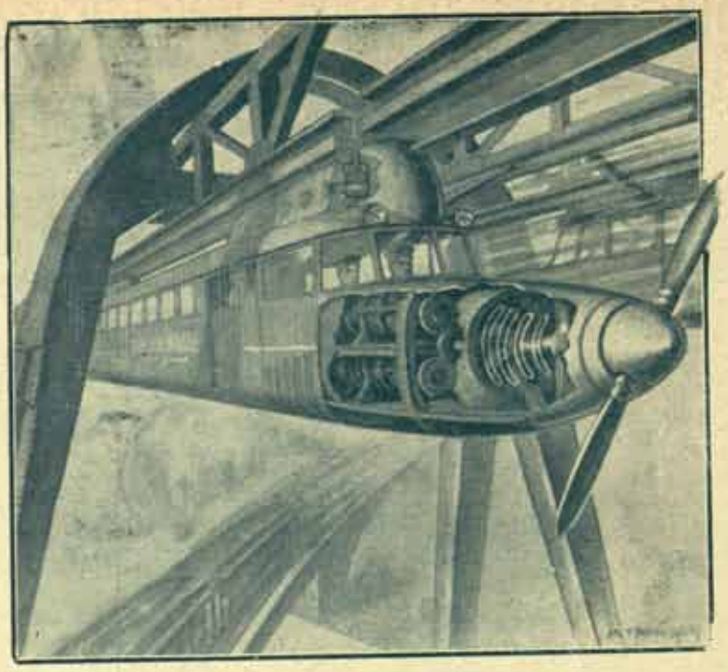
Ружне жене су увек љубоморне на своје мужеве, док лепе никад нису. Оне немају времена, толико су обузете љубомором на туђе мужеве.

Подофицири Краљеве Гарде први пут су од како постоји њихова школа, приредили свој матине у јавности — (Официрском Дому) са концертним делом.

Један кут отменог Сен - Морица, у коме су проведене зимске, беле олимпијаде.

Ваздушни експресни воз

Будући дирижабл

Наше доба тражи своје име

Ову занимљиву анкету поставио је Гастон Пикар и одговоре на исту објавио у „Реви Мондиал":

„У моменту када се прославља стогодишњица Романтизма, ви без сумње примећујете да ова наша интелектуална епоха, која је почела одмах после рата, нема још свог имена.

Ако се каже Романтизам, као што се каже Парнас, Симболизам, која ли ће се реч употребити да се означи периода, која садржи овакве елементе: авантуристичке романе, збирке пловки, психоанализу, стил у сликама и у метафорама, величање црнца, европски дух, збрку полова, џаз, егзотичне игре, нове покрете, развитак филма, сликарства, архитектуре, анкета, интервју-а, и т. д., и т. д., толике елементе, извесно, врло различите, али који ће, ма колико изгледали различити у нашим очима, ипак једнога дана бити синтетизирани у једну једину реч.

Хоћете-ли да нам помогнете да је пронађемо"?

Они којима је постављена анкета нису се дали молити и овако су гласали: Пред Одија за „дилетантизам", Жак Бенвил за „информацију", Морис Бедел за „недовршеност", Жан Катил. — Мандес за „мондиализам", Жозе Делтеј за „глобализам", Пјер Доминик за „футуризам" или „филмска епоха", Андре Ламанде за „џазизам", Г-ђа де Ноај за „модернизам", Леон Пјер-Кен за „надреализам", Ноел Сабора за „конфузионизам", Вентура Гарчиа Калдерон даје више разних имена...

Као што се види, ови одговори се ни најмање не слажу и ни један се не може узети у обзир. Још су најбољи они у којима се изражава немогућност да се именује наше доба. Тако, на пример, Албер Тибоде пише:

„Романтизам, Парнас, Симболизам, означавају књижевне секторе који су доста ограничени, скоро чисто песнички. Реализам и натурализам, пак, означавају романске секторе. Ипак, ја мислим да никада није било израза, који би обухватио целокупну једну епоху, а нарочито овакве супротности какве сте ви набројали.

Време од 1830.—1835., историчар Базен, који је написао две књиге о своме добу, назива „Безимена епоха".

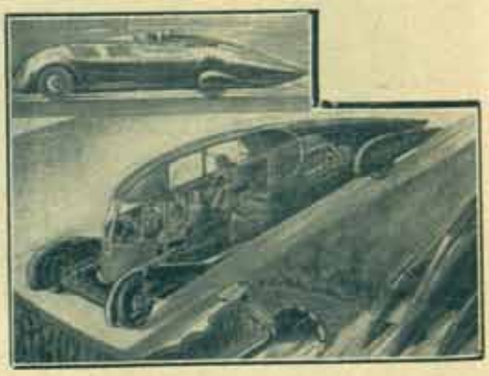
Ово се није много изменило. Могло би се за XX век рећи исто што и за XIX, па и XVIII и XVII и XVI. Али саме ове цифре довољно јасно обележавају различите периоде".

Будући хидропалн

ФИЛМСКИ ГЛУМЦИ И ТРГОВИНА

Бити славан филмски уметник врло је уносан посао, нарочито у Холивуду, па ипак, или ваљда баш због тога, они се не баве искључиво филмом већ и другим прозаичнијим пословима. Тако на пример симпатична наивка Мери Пикфорд врло вешто манипулише акцијама, Џон Џилберт тргује машинама, Лју Коди и Рене Адоре заинтересовали су у једном великом заводу за улепшавање, Монта Бел да купује петролејска поља, а Мончани, заједно са својим сином управља једним великим предузећем за инсталације парног грејања.

Будући путнички аутомобил

Црна звезда, Џозефина Бекер, објављује своје успомене

„Црно Срце Париза" како је из милоште зове цео свет, Џозефин Бекер, више но славна плесачица, издала је своје мемоаре, које мц почињемо доносити са десетог француског издања. Књижевник, Марсел Соваж, дајпре преко тумача, онда и непосредно, из дана у дан, кад је Џозефин по мало научила француски, прикупљао је њена сећања, свежа и необично забавна, док није прибрао толико да може издати једну књигу, која се управо разграбила. Џозефин сама по себи интересује свет. Сад нарочито, кад је у Бечу дигла против себе и парламент и цркву, кад су проповедници црквени због ње морали признати, да у Бечу нема непоквареног детета, чим је навршило четрнаест година.

Љ. С.

МОЈЕ ДЕТИЊСТВО

Сен - Луј је велики град, у ком је врло хладно и где живе око 800.000.... које људи, које жена, радника и много црнаца. То је варош са 100.000 црнаца. Мисисипа, вукући вазда у изобиљу жуто блато, протиче средином града, покривена бродовима и густим димом лађица, што спуштају памук ка Океану. Сена је детенце према Мисисипи. Преко ње има и један огроман мост са неколико спратова. Сен - Луј је препун железница, препун фабрика које се пуше преко свих кућа а у њима је тако хладно. Ту се продаје све и дрво и жито и брашно, машине, памук, кукуруз... Знате свакако да су Сен - Луј Французи основали, то можете у књигама наћи. У том граду сам се родила, Бенарева улица, 3. јула 1906, у државици Мисури, лепој и врло занимљивој, у сједињеним државама.

Ево моје породице: једна прабаба, једна баба, моја мати, мој брат и две сестре. Отац није био са нама. Далеко од нас био је запослен. Отац мој и мати, беху се још у школи упознали али им се није дозвољавало да се узму. Па ипак су се они венли и стога су били сиромашни јер их нису хтели помагати. Били су препуштени сами себи. Морали су се раздвојити ради посла и сваки радити и живети за себе. Мати ми је становала са бабом, која такође беше сирота и сећам се тога свега из мог далеког детињства: живели смо у ужасној беди.

Не личим ни на мајку ни на оца. Отац беше Шпанац.

Прабаба и баба умреше. Отац и моје две сестре раде још увек но ја им сваког месеца шаљем по један чек. Разумете, драги, да сам ја сад у породици старешина.

У петој години, пошла сам у школу. Дуго нисам могла остати јер сам се тукла са мојим учитељицама и свима другарицама. Нисам волела да ме неко сили на ово, на оно. Увек сам волела слободу. А потом, забрањивали су ми да правим гримасе. А зар је лице направљено да спава? Зашто да се не направи гримаса? Из страха? Па гримаса је спорт, интересантан и потребан као и сви други спортови.

Међутим после много тучњава, нешто због казни а и због истеривања из школе, постала сам најзад добар ђак јер ме је интересовало да нешто научим. Смирила сам се и учила.

Историју сам са љубављу учила, она ме је одушевила. Хтела сам знати шта су све људи, свих боја, начинили од како свет постоји. Видело се из историје, како су од стране до стране мењали своју одећу. Највише ме је то и занимало у књигама.

У томе добу, више свега обожавала сам краљеве и краљице. Сваке ноћи сам их сањала. Хтела сам видети живе краљеве и краљице. Неки пут сам плакала јер сам и сама чезнула да будем краљица. Краљевићи су промицали са ципелицама високих штикли посред мојих снова. Огрнути су били огртачима, дугим као улице, све у злату, а краљице су биле плаве и силазиле су низ високе степенице. Ишли су увек и никад нису стигли до мене.

*

Зашто сам постала играчица?

Зато што сам рођена у вароши где је врло хладно и што ми је целог мог детињства било зима а и што сам увек желела да играм у позоришту.

У Сен - Лују, у маминој кући, направила сам мало позориште у подруму. Имала сам тад свега десет година. Завеса је била од закрпа. Свеће су биле у кутијама конзерви. Било је и публике мога узраста, која је поседала где је стигла. Ја сам играла. Украла сам била од мајке ципеле са високим штиклама и хаљину која је била тако широка да ме је у њој нестајало. За улазак у моје позориште плаћало се... једна шпендла. Сваке вечери биле су представе док једном свеће нису упалиле моју хаљину. Публика се уплашила. Сама остадох у подруму, са ватром и имала сам толико времена, да све збацим са себе...

*

Увек сам волела животиње: мачке, псе, мајмуне, папагаје, говечад, козе. Све животиње, чак и змије. Све што сам наилазила на путу, од животиња, доносила сам кући. И моја мати их је волела само је било толико много, да више није дозвољавала. Терала их је од куће. Онда сам и ја излазила. Пошто мати није хтела трпети у соби псе и мачке, то сам често са њима спавала у подруму, после заједничког залогаја. Само не волим пацове, хипокрити су. Ја их знам; знам како миле по стомаку, ослушкују, беже па се враћају.

У десетој години направила сам пут у Филаделфију са мојом бабом.....

*

Сада имам седам паса, три мачка, једно свињче, папагаја, две козе, црвену рибу и једну змију која на земљи личи на неки потпис. Животиње ме интересују и волем их јер су прости а и компликовани као деца. Не налазите ли да су њихови гестови лепши од наших? Прасенце ми се зове Алберт, као и мој домаћин, коме је име Алберт Тартаља, неки вредни човек, сав у послу. Истина да он доста и зарађује код мене. Купио је чак и ауто, ког сам пробала да возим, мада не знам још увек добро да терам.

Мачке волу зној људи и жена, зној их дражи — нисте ли то видели? Они просто рашчупају рубље које скинемо.

*

Сваке недеље сам ишла у позориште за 15 цента да гледам игру. Биле су ту свега две ложе и сасвим мала позорница. Посматрала сам све врсте плеса али никад нисам волела балет. Стога никад нисам волела балерине које играју на врховима прстију. Личе ми на глупе, мале тице. Просто лудост! Ану Павловну, знате ли, нисам могла да подносим...

*

Ето тако је било моје детињство да нисам имала чарапа. Било ми је хладно и играла сам да се угрејем. Заборавила сам вам рећи да сам од увек ималаману да се преобличим и слушам шта људи причају. На све начине се прерушавам и само ми се догађа. Лутала сам без циља, звонила ма на чијим вратима, питала сам ма шта било и кад сам видела да ми одговарају, бегала сам сва срећна. Моја баба је била крупна дама и китила се великим цвећем. Хаљина јој се вукла, широки набрани свилени рукави, велики шешир са једном рупом у средини где се налазио перчин. Тај шешир је био најлепша ствар што сам видела. Тако је било весело гледати. Наравно, да сам се једнога дана преобукла у моју »бабу« са лажном русом косом. Хаљина ми се вукла, рукави а шешир,.... пустите ме да се смејем.

*

Док сам још ишла у школу, играла сам или управо штатнрала сам у позоришту сваког понедеоника и петка, под надзором моје тетке, једне крупне и ни мало пријатне цркиње. Није било кад за пробе али сам се трудила колико сам могла. Музика ме је носила. Говорила сам увек да сам ста-

рија но што је било у ствари и тако сам зарађивала по 9 долара недељно. Често пута пак ништа нисам добила јер је Ревија слабо била посећена.

Најзад, шеснаеста ми је година. Одједном сам се развила. Била сам у тој години исто толико велика и јака као и сад само са мањим грудима. Увек доброг здравља.

У 16 години, размишљајући дуго и колебајући се учинила сам:

1) Ошишала сам косу,

2) Напустила сам породицу.

Ништа се не може направити са породицом на леђима. Од тога времена нисам никако видела ни моју тетку, ни мајку. Ако се вратим у Америку, то ће бити да њих видим, сироте, старе жене. До тог ми је много стало.

*

Волим боје ради њих самих, црвену боју крви, жуту, жућкасту.... Боје имају на мене чудно физичко дејство: оне ме опијају, усхићују. Тако сам сваког дана присуствовала радовима на преправци и инсталирању у »Акасије« уџионице код Етола, где сада играм. И ту, играла сам са ћуповима боја и на крају глава ми се тако замутила, као да сам сувише пила.

Боје су препуне алкохола.

Златни прах је чудо и гладила сам га рукама, трљала се њиме по лицу, свуда, и прохтело ми се читав један душ: душ од златног праха...

(Наставиће се)

Жене сваки роман покваре, јер би хтеле да до века траје.

*

Само једно је горе од онога када говоре о човеку, а то је: када не говоре о њему.

*

*

У туђој трагедији увек има нечег свакидашњег.

*

Више вреди, када човек има добар, сталан приход, него када је шармантан.

*

Када се човек ватром игра, има ту предност, да се никад и не опече. Изгори само онај, који незна како се треба играти њоме.

*

Чудновато је како је увиђавна увиђавна јавност, све опрашта — осим генијалности.

*

Човека називају циником, када ствари види онакве какве су, а не онакве, какве би требале да буду.

*

Када човек хоће да поврати своју младост, само лудости њене треба да понови.

*

Свака је уметност неморална.

*

Полна жлезда и подмлађивање

У последње време много се пише о помлађивању, па стога неће бити на одмет ни овакав чланак, који ће свакако интересовати читатеље.

Човечиј организам представља један комплицирани механизам, који може да делује само као целина. Он садржи органе са становитом функцијом. Има међу њима таквих органа, који — и ако нису у директној вези један с другим, — ипак делују један на другога, те су од битне важности за развој уопште целог организма. Ти органи названи су *жлезде с унутарњом секрецијом*. Ове жлезде стварају неке твари, зване *хормони*, које путем крви доспевају у цело тело. Међу такове жлезде убраја се и штитњача на врату, која код гуше натече и код жена пре порођаја, „thymus" испред и изнад срца, која нормално постоји само до часа полне зрелости (пубертет), као „надбубрежна жлезда" и друге. Али једна од најважнијих је управо „мушка и *женска полна жлезда*", која поред што ствара семе односно јаја за оплођење, — од нарочите је важности за развој организма уопште, а специјално за развој секундарних полних особина, којима су карактеризирани мушки и женски пол... Ако су одстрањене полне жлезде, то се не развијају управо оне карактеристике, које су сопствене само мушком односно женском полу. Тај процес одстрањивања полних жлезда назива се *кастрирање*, а оне су животиње, код којих су полне жлезде, кастари. То кастрирање се обавља код неких домаћих животиња на пример код коња и говеда. Познат је човечији кастрат, — зван *евнух* — то су дакле мушкарци, код којих су одстрањене полне жлезде, па су томе неспособни за оплођење. Они су у већини код оријенталних народа, где су као „неопасни" служили као чувари харема. Затим су познати кастари, који су папама певали у Сикстонској капели. Ту су деци, која су имала леп анђеоски глас, уклањане полне жлезде, па им је поради тога и глас сачуван детињи то јест код даљњег развијања не претвара се у чврсти мужевни глас. Дакле код човечијих мушких кастара опажа се, да глас не мутира, кости се продуже, недостаје цела психичка конституција, што карактеристише мушкарца: виша интелигенција, енергија, срчаност (евнуси су необично плашљиви). Код женских кастара живчани састав отупи те губи сву ону гипкост женске психике. Најјачи је ипак утицај ако се кастрација проведе за млада.

Код разних животиња се развијају нарочите секундарне полне особине, којима се оне служе у међусобној борби за женку. Тако на пример код мужјака је јаче развијено тело него код женке, те се одликују срчаношћу (што им је све нужно у борби за женку). Затим телесна *орнаментика* на пример шарене боје код многих животиња; код птица се мужјаци одликују од женка лепо бојадисаним перјем. Даљне секундарне полне особине су инструменталани органи (на пример певање код птица), — жљезда за продуцирање мирисавих супстанца... Све те творевине имају сврху, да подраже женку, која онда бира између мужјака онога, који има лепше шарено перје, који се одликује лепшим певањем или бољим мирисом... Све то опет служи за непрестано усавршавање и напредак, те врсте живих бића, јер на тај начин само најјачи и они, који се највише одликују у становитим особинама, долазе до потомства и даље усавршавају, тако се на тај начин дешава природна селекција (избор), те у борби за живот најсавршенији успевају.

Интересантна су истраживања *Штајнаха* са полним жљездама. Штајнах је на основу многих испитивања дошао до закључка, да је управо пропадање полне жлезде узрок старењу. Он је био мишљења да би одстрањењем старе пропале — жлезде (имплантација), успело наново оживети полне функције старог организма и уопште цео организам помладити. Штајнах је даље установио, да се то исто може постићи, ако се на неко време подвеже изводни канал полне жлезде. За то време док је изводни канал подвезан множе се у жлезда друге станице (не полне станице) за које Штајнах држи да стварају хормоне, а ови пак делују на помлађивање организма. Много старих људи дало се на тај начин помладити код Штајнаха, пак им је заиста успело за кратко време, да обављају поновно полне функције, те се и цео организам помладио, али за кратко време, јер је доскора још брже него иначе пропао.

У новије време обавља се помлађивање успешније имплантацијом то јест преношењем младе полне жлезде са другог организма на место старе (Др. Воронов), па се и данас налази доста старих кавалјера, који су спремни да жртвују велики део свога имања, само да дођу до младе полне жлезде...

O, tempora, o mores!

ГОДИНА IV. БРОЈ 14.

Недељне Илустрације

Кобни часовничар

Устајући када се роди сунце и лежући кад падне мрак, једући када су гладни и пијући када су жедни, радећи када нису знали шта ће друго, становници Св. Гудината живели су срећни и спокојни у заклону планине која их је штитила од страшног северног ветра.

И шта им је требало за живот? Брашна да би могли месити хлеб, по неколико лоза, да би имали вина, њивица репе, да би могли да угоје свињу, и врт, да би имали зеља. То је имање до кога свако може доћи. Према томе у селу није било богаташа, али није било ни сиромаха.

Св. Годунат заклоњен својом великом планином није имао железнице; најближа станица била је удаљена више од 10 миља. Никакав друм није туда пролазио, и то није ни мало сметало његовим становницима који нису имали потребе да путују, јер су се код куће осећали потпуно добро.

А како у Св. Годунату није било ни историских споменика, ни живописних изгледа, ни једном странцу није падало на памет да дође ту, те према томе није у њему било ни хотела, ни гостионице, ни крчме. Људи су гасили жеђ вином које су сами цедили. Ја сам уверен да на целом Божјем свету није било срећнијег места од овог.

Али, авај! све је пролазно на овом свету!

Једнога јутра у Св. Гудунат дође један мали кобни часовничар са батином у руци и торбом на плећима.

Од куда је дошао? То нико није знао... Ради чега је дошао? То су наскоро сви дознали.

Био је то веома ружан и одвратан човек. Имао је ниско чело, велики нос који му је падао на чупаве бркове; није имао браде; укратко личио је на гадну тицу грабљивицу.

Звао се — Мајер Брук. Онога дана кад стиже у село он разгледа цркву, општинску кућу и школу, па пошто виде да ни једна од тих зграда нема часовника он се осмехну и протрља своје мршаве руке.

Наишавши на једног пролазника, који је био главом подпредседник општине он га упита колико је часова. Човек уместо да извуче из џепа часовник као што се то свуда ради, погледа у сунце и спокојно одговори да је време ручку.

Јер у Св. Гудунату нико није имао часовник. А и пашто им је требао часовник? У селу није било железнице те није било опасности да ће ко задоцнити за воз; а недељом када је свештеник хтео да служи службу звоно је са звоника звонило и свет је долазио у цркву.

Како у Св. Гудунату није било ни хотела, ни гостионице, ни крчме, Мајер Брук затражи гостопримство у једног честитог сељака који га радо прими и не помишљајући да је увео у кућу демона који ће за навек разрушити спокојство и срећу Св. Гудуната. Јер се Мајер Брук одмах даде на посао. Он најпре оде председнику општине и рече му да општинска кућа која на улазу нема часовника личи на лице без очију. Часовник није тако скуп да се не би могао набавити из општинског буџета.

Мајер Брук се обавезао да ће по ту и ту цену набавити општини нов и леп часовник са великим казаљкама, округао и сјајан као пун месец, који ће јасно и весело избијати часове, половине и четврти... Он још додаде да ће име кмета који буде општину украсио таким часовником, бити слављено и од најдаљег потомства.

Тај врашки човек био је тако вешт да је убедио кмета, те овај и не питајући општински одбор нареди Мајеру Бруку да намести часовник изнад улаза у општинску кућу. Али то није било довољно сатанском човечуљку, јер он од председника општине оде сеоском свештенику, те тамо поче исти разговор. — Часовник је потребан свакој цркви, уверавао је Мајер Брук, јер он показује парохијанима како време пролази и пропада онима који га не употребљавају на обожавање Господа и на извршење његових заповести. Тај Мајер Брук био је врашки речит човек и лако је убедио свештеника да је постављање часовника побожно дело за које ће добити награду на другом свету. Од свештеника неуморни Мајер Брук оде учитељу и за пола часа наговори учитеља да у школи постави часовник, који ће откуцавати часове рада и одмора.

Па онда поче одлазити и становницима Св. Гудуната и убеђивати их да је човек, који нема часовника и који незна колико је часова, гори од сваке животиње; да човек који хоће да добро прође кроз живот треба да буде тачан; да је време драгоценије од пшенице и зоби, па када се оне мере, како да се не мери време, кога имамо врло мало на располагању. Укратко Мајер Брук успе да сваки становник Св. Гудуната купи код њега часовник, неко сребрни, неко никлени а неко челичан — и то је сваком дао гаранцију за годину дана.

И тада када се у селу на цркви, школи и општини а исто тако и код сваког становника, појави часовник, у селу настаде несрећан преокрет.

Разуме се да је кобни часовничар отишао даље да усрећава људе.

Али у Св. Гудунату живот постаде немогућ.

Како се часовници нису слагали, како је један избијао целе часове, а други половине, како је сваки џепни часовник ишао по својој чуди, у дотле срећном селу настаде прави лом.

Не управљајући се више по сунцу, људи су легали час сувише рано час сувише доцкан. Ако је била свадба председник општине је по читаве часове очекивао младенце, и одлазио гњеван, кад су се они појављивали на другом крају улице. Ако је био погреб покојник је без пратње ношен на гробље, а пријатељи су стизали тек на дању.

Становниц Св. Гудуната познаше шта знаћи поранити, задоцнити и очекивати. Њихови ненавикнути живци почеше попуштати, почеше се љутити, свађати па и тући.

Настадоше разводи бракова, раскиди веридаба, и најзад то дотле срећно село постаде пакао.

Не видећи од куда им је зло дошло сељаци из Св. Гудуната затражише најзад да се начини железнички крак до њиховог села... То их је потпуно дотукло.

Земља без бубикопфа

Шпанија је земља лепих очију и густих коса, нарочито код жена. — Премда Шпањолци имају све особине своје расе, а ипак не важе као лепи, зато је Шпањолка у правом смислу речи л е п о т а, која ће безусловно на европској конкуренцији лепоте однети прву награду. Награду за лепе очи и косу. Тако велике, дивне и паметне очи, какве има Шпањолка, ретко се може где да нађе у Европи. У тим очима види се жарко сунце Африке. Једнако се у ниједној европској држави не могу видети тако лепе и уметничке женске фризуре као у Шпанији. Шпанија је једина земља у Европи у којој **модерни бубикопф** не налази присташа, јер ниједна лепа Шпањолка неће своје дивне косе да »жртвује на олтар моде«. Шпањолка, која би се усудила да носи бубикопф, била би презирана од својих сународњака. Али не само очи и коса, већ њезин бледи тен, уска уста, елегантна фигура и племенита линија њихова тела постављају Шпањолку изнад европске жене. У пркос њеног тешког хода. Нажалост и лепота Шпањолке је кратког века, она брзо увене, као и све јужњачке жене. Две до три године после брака претвара се Шпањолка у досадну жену са лепим и лаганим кретњама; шта више и њен глас се мења, постаје крештав... Од некадашње лепоте остају само — очи.... После венчања жена не гледа више на своју спољашност, не облачи се више по моди; јури по цео дан по кући у каквој прљавој кућној хаљини, неочешљана и неумивена... Циљ је постигнут, зашто би се допадала још којем човеку? Сад она има само један циљ — да роди што више деце!... Док је у Француској и Немачкој у моди систем једног или два детета, дотле је у Шпанији на дневном реду систем једног туцета деце!... Жена, која има двоје или троје деце сматра се презреном и фактично на њу гледају са презиром...

После венчања ограничује се живот шпањолске жене само на спаваћу собу и дечију собу, те кухињу, док муж борави цело време у канцеларији, кафани или се бави политиком. Жена мора да седи код куће. Никада у Шпанији нећете једну поштену жену видети у кафани. Једино задовољство и забава њезина је обилажење дућана и посећивање извесних посластичарница у које имају приступ само — жене!.... Када упитате Шпањолца, зашто не води жену у клуб, кафану, позориште, он вам у оштром тону одговара: »Жена спада у кућу!«.... Афрички обичај — држати жену иза браве, — подсећа донекле на харем и ухватио је дубока корена у Шпанији и то тако чврсто, да га није могла искоренити ни европска цивилизација. Тамо су жене далеко од политике и јавног живота, па само у балету и у позоришту налази се жена, које јавно иступају. Уопште данашња шпањолска жена је врло слабо развијена душевно, неинтересантна и разговор с њом постаје брзо досадан.

Девојка из тако званог »бољег друштва« пажена је све до њеног венчања силно строго од њених тетака и васпитачица. у кући у којој има таква одрасла девојка, сме младић да дође истом онда ако има »озбиљне намере« и када испуни строго традиционалне случајеве до којих се много дана држи у Шпанији. Младић, који се намерава да жени, мора најпре зато имати дозволу родитеља вереница и до веридбе не сме да остане на само са вереницом. Али он може дневно, из извесне удаљености, да разговара са својом будућом женом. Он долази дневно, у одређено време, под прозор своје обожаване одабранице и дозива је са уговореним знаком. Девојка долази на прозор, који је обично са решетком и разговара... Ако вереница станује на трећем кату или можда чак и четвртом, онда јој вереник шаље руком пољубац горе.... То удварање траје дотле, док вереник нема осигуране приходе да се може женити. До веридбе не сме вереник ниједном девојку да пољуби.... А код нас?....

Како се види положај жене у Шпанији још је увек много гори него код нас, где су до скора постојали прави хареми. Положај је шта више гори него ли и у Турској, где су жене сад од Кемал паше добиле потпуну слободу. Али о томе другом приликом.

. . . . . да, али само

јер успешно одстрањује
Пеге
бубуљице
лишајеве
и даје лицу фини тен.

ДОБИЈА СЕ СВУДА.

Дрогерија ЈОВЧИЋ и МАЈДАНАЦ, Београд.

ИЗБЕГАВАЈТЕ RENDEZ - VOUS НА ВЕТРУ

Кад дама иде улицом шибана ветром, осећа се као да је снажно ударају хладни тушеви. Она је толико упослена у тој борби са ветром, да често не види пролазнике. Мушкарац има само да придржава свој шешир, а жена има да одбија те индискретне нападе кошаве, који праве од њеног мантила један клобук око ње.

Жена се осећа врло немоћна на ветру, озлојеђена и нервозна. Очи су јој црвене, тен лица бледо - плавкаст, сву лепоту пудреа и ружа брише кошава са лица.

Није ни њена фигура тако лепа и усправљена, јер свака жури, држећи крагну свога мантила, повијена напред, као да хоће да пробије главом ту атмосферску снагу која се окомила на њу.

Дама, која не мора да излази, избегава, јер осећа да није тако лепа. Ветар страховито сасушн лице, одузме му сваки сјај, испуца усне, а очима умањи лепоту.

Тада треба носити вео на лицу, врло густ, да би се умањило дејство прашине.

Увече се треба мазати масним кремима, а и дању, кад мора да се иде по ветру, треба метнути на лице танак слој дневног крема.

На ветру и коса изгуби своју лепоту. Коврче се исправе, и прамење као сува трава, лепрша се око лица.

Зато је најлепше чувати собу, и возати се трамвајем, кад сте приморани да изађете.

Рандеву-е никад не заказујте на ветру, јер тај непријатељ вашег лица тако вас демаскира и наружи, да ви горе изгледате него изјутра, док још нисте завирили у своје козметичке кутијице.

ГАЛАНТЕРИЈСКА ТРГОВИНА

Матејић

КРАЉА МИЛАНА 54 - ПРЕКО ПУТА СТАРОГ ДВОРА (У НОВОЈ ПАЛАТИ)

препоручује
у највећем избору
првокласног квалитета
по солидним ценама
најмодернијих

КРАВАТА

МУШКОГ И ЖЕНСКОГ РУБЉА,
ЧАРАПА И РУКАВИЦА,
МАРАМА, ШАЛОВА, МАРАМИЦА.

ТАШНА

и све остале помодно-галантеријске артикле.

УПУСТВА
kako се праве брачне сцене

Свима нам је познато да у животу има згода и случајева у којима се људи апсолутно не сналазе, јер немају ни праксе ни искуства, те се према томе осећа потреба лектире, којом би се користили у оваковим приликама. Истина је, да се у нашој литератури, а специјално у локалној, — опазили неки покушаји, да се томе неискусном и непрактичном свету изађе у сусрет и да му се пружи низ популарних упутства из свих области социјалног живота. Ми имамо на пример »Упутства како се хвата и уништују инсекти«, а затим разне врсте »Сановника« и сличних ствари. Али то је све врло слабо или непрактично; нема вредности ни практичне ни литерарне. Међутим осећа се према потреба, да се почне са издавањем књига, које би постигле своју сврху, требало би чим пре издати књижицу, која би носила наслов »Упутства како се праве брачне сцене«.... Главне мисли биле би, по прилици, ове:

Свака госпођица, која се вољом судбине једнога дана претворила у младу госпођу, треба да усвоји главна правила упутства као се праве брачне сцене. Брачне сцене од преке потребе. Као што олуја у природи тако и оне у браку, — освежују брак. Недовољна пракса у извађању брачних сцена, води који пут врло хрђавим последицама и брачна сцена место да младој жени донесе користи, она јој наноси штету... Наравски, да је у овом кратком упутству немогуће навести све начине извађања брачних сцена. Велику улогу у том правцу игра пракса и живи примери других жена, које већ имају искуства (праксе) и извесну рутину..... Готово није ни могуће поставити каково опште правило о прављењу тих сцена, јер то у главном зависи од карактера мужа. Ипак би свака жена морала да у главном знаде следеће:

Ако је муж тврда и стална карактера, онда се сцене морају да праве чешће, све дотле, док се његов карактер не промени, док сасвим не омекша. У сваком случају је оправдано, да се у години дана изведе 6 брачних сцена и то: у свакој од четири сезоне по једна, једна пред Ускрс и једна пред Божић. Зашто, то ће свака па и најнаивнија жена да знаде. Сцене могу да буду разног карактера и да се деле у разне категорије:

Обичне сузе; појачане пребацивањем пријашње и недавне прошлости и разним уједљивим речима (те се речи морају унапред смислити).

Мали хистерични напад.

Велики хистерични напад и Несвест.

За случај примењивања ове последње категорије — падања у несвест — обично се употребљавају дивани (канабе) и љуљашке. Пасти у несвест и срушити се управо на ћилим сматра се врхунцем уметности на томе пољу. Тај је начин силно опасан и човек може да разбије главу, што свакако није у стилу прављења тих сцена. Дамама, које мисле да се послуже овим начином препоручује се најпре добро вежбање... Брачне сцене праве се обично у јутро, да човек не поквари стомак. После суза, а нарочито хистеричних нападаја треба на сваки начин поправити фризуру и освежити лице било са чиме. Када се опет у мидеру (стезнику) немојте падати у несвест; јер то може да доведе до фаталних последица...». Знајте и то: када желите да паднете у несвест, онда не смете стењати.... Држим, да ће ова упутства многим дамама добро доћи....

Дакле, покушајте!.....

ФРЗИУРА ЈАПАНСКИХ УДОВИЦА И УДАВАЧА

Чудновати обичаји постоје у јапанском народу за удовице. Кад некој Јапанки умре муж, ако не мисли да се удаје више, отсече косу, и сву сакупи и привеже је на врху главе, тако да то личи на неки бусен траве. Таква фризура не даје нимало лепоте Јапанки, и она тиме доказује, да не жели да буде лепа, јер не мисли да се допада људима.

Има Јапанки, које мисле да се удаду ипо други пут, и ту своју жељу изражавају на тај начин, што обавију косу око једне кошчане укосинице.

Удавача јапанска познаје се по томе, што носи косу на врху главе у облику лептира или полуотворене лепезе. Она кити главу златним и сребрним чешљевима и куглицама.

Фризура је врло карактеристична код јапанских жена. Док у Европи и девојчица, и шипарица, и баба, носе исту фризуру, у Јапану свако доба има своју специјалну фризуру, која означава некад и социјални положај.

Фемкнизирање спортске моде

»Францускиња двадесетог века има свега две тоалете: свитер за пре подне, и свитер за после подне. У бару, у вариете-у, у позоришту, до поноћи, свуда се појављује у тоалети, која се некад облачила само за спорт.«

Тако јадикују париски салони.

Тежња садашње моде је да феминизира спортску моду. Још зимус су се трудили париски салони да сузбију свитере, а летња и пролетња мода усавршила је линије, које су се појавиле зимус.

Нису велике промене у линијама зимске и летње моде, само је све још више улепшано, и свака тоалета добија женскост. Тоалета данашње жене личиће на тоалету ранијег доба, само краћу и са естетским линијама, које даје фигура жене.

Летња мода биће компликована.

Замислите једну драпирану хаљину од тафта, а са стране један велики пуф. Ваша мати носила је тај пуф позади, на појасу, а ви са стране. То је велика машина, некад као огромна ружа, која не даје ширине стасу, али привлачи погледе лепотом боје.

Шанел тражи необичне симпатије према пановима. Његове хаљине су из самих панова, који се нијају као таласићи. Он воли неједнаку сукњу са разним шпицевима, од којих ни један није једнак с другим.

Ворт је дао својим хаљинама једну малу пелерину, која се лепрша, разносећи парфим, као што је било пре три године. А за предвече, кад пирне хладнији ветар, дама се увија у дуги кеп.

Кеп и свитер тако се разликују. У кепу нема ничега спортског. То је кокетан огртач, помоћу кога жена може да изводи различите позе, нарочито на улици.

И то, што се сада појављује тек, најбоље доказује, како је поподневна и вечерња спортска мода досадила.

Мантил има своју карактеристику. Он нема јаке, али има шал - крагну. Поподневни и јутарњи мантил шије се од креп делена, а вечерњи од свиле.

Носи се и кратак жакет од свиле, уместо сомота, што је било у моди прошле године.

Да би жена имала што више женскости украшава се накитом. Имитација се носи дању, а увече дијамант, аметист, топаз, розе кварц.

И пуно игала и брошева. На шеширу, на реверу, на крагни.

А онда браслетне. Оне имају сада свој јек и велику моду.

Тако окићена жена личи као да је из оног доба, кад су се правили реверанси. Пуф... годе... пан... коврче.

А кад дође лето, жена ће утонути у таласе муселина...

Окренути појмови

Multatuli

I.

Мој један пријатељ рече ми:

— Вечерас дођите самном на једно интересантно предавање. Један **пекар** говориће **»О Бесмртности«!** Он је прави геније! —

— А где му је пекарија?

Пријатељ ме упути и одмах куших од тога човека хлеб. Беше сувише мекан. У вече дођох на предавање. Не знам како је било, јер се слабо разумем у бесмртности и предавањима. Али мој пријатељ рече, да је предавање било дивно.

— Веруј ми, то је прави геније!

— Али хлеб му не ваља; ево имам једно парче. Погледајте, како је мекан.

— Могуће! Али предавање му је било одлично. Веруј ми, он је геније!

— Али хлеб му није добар. —

— Али он је геније! Можда не уме да замеси тесто, али уме да говори о бесмртности. Управо треба да знаш, да је он без воље да меси и пече хлеб, а говори са највећим задовољством.. Оно прво његов је позив, а за ово друго се осећа позван! Прво нам је потребно, али непријатно напрезање од четири по подне, па све до осам у јутро, а ово друго његово сопствено уживање у часовима надахнућа. Силан је то човек! Требали би да му помогнемо, јер он није на своме месту.

Па пусти га да иде на своме месту!...

Веруј да је тај човек...

И мој пријатељ одржа ми цело предавање о несрећном генију, који то и није и трудио се, да ме увери, да је жалосно што за тог запостављеног човека...

Размишљао сам о томе и дошао до овога закључка:

— Нека тај човек у часовима надахнућа меси и пече хлеб, а о бесмртности нека размишља до 4 по подне па до 8 у јутро!

ЕНГЛЕСКА УЧТИВОСТ

За једне велике олује потоне брод. Двојица се само спасоше. На несрећу били су Енглези. Валови их избаце на један оточић. У то још једна незгода: један на једној, а други на другој страни оточића. За нас је то, на пример врло смешно, а за Енглезе опет сасвим природно. По енглеској корњача и школјака, а њих обојица гладоваше... То је опет игра природе... на једној половини оточића саме корњаче, а на другој школке; али узалуд мука, кад је први Енглез волео школке, а други корњаче. Али најкомичније је то, да су они познавали то јело шећући се до границе видео је један корњаче а други школке...

II.

Кад су управо били на граници зачује први, како онај други шапуће:

Мр. Бровн, Бог зна шта је с њим?

— Пардон, ви споменусте Мр. Бровна, а он је мој пријатељ! Прекиде га сусед.

—А мој стари друг! — весело одговори други.

И непрступачни Мр. Бровн упозна двојицу очајника.

III.

Кад су једног дана шетали по обали — као обично, — приметише брод. Махали су и брод им се приближи. Кад они на брод, а на броду и Мр. Бровн.. али свезан.. Објаснише им, да је Мр. Бровн учинио неки преступ на броду, па је кажњен. Оба Енглеза љутита, изјавише, да са тако невредним другом неће да путују, раће остају на оточићу... Они се и искрцаше, брод заплови својим путем...

IV.

Од тада не проговорише суседи Енглези ни речи, иначе у глави увек сваки је гризао усне, што их је могао упознати тако невредан другу односно пријатељ...

И настаде опет стари ред... Сваки остаде понова на својој страни оточића, да гази по омраженим корњачама, односно школькама.... Само њима није онако добро, као што обично каже наша народна »И ако су живи и сад им је добро!«... коначно такова учтивост то и не заслужује....

учтивости упознаје две особе једино трећа, обојици позната. То опет значи: два непозната где било и у каквој год ситуацији остају непознати, док случај не пошаље трећег. Ту непрактичну учтивост осетиће ова два практична Енглеза; сваки је остао на својој страни оточића који беше пун

ЏАНЕТ ГАЈНОР.

Џанет Гајнер прича о себи: »Рођена сам у Филаделфији, али сам сачувала врло мало успомена на тај град, јер сам га врло рано напустила. Детињство сам провела у Чикагу и Сан-Франциску, где сам учила подиплиничку школу. Моја мајка није била много срећна, јер ми нисмо били богати, него смо, чак, доста оскудевали. Требало је да нађем службу. Изучила сам стено-дактилографију и потражила место.

Брзо сам приметила да, и ако су места многобројна, није лако наћи добро место. 1924. године ми се настанисмо у Холивуду. Нашла сам службу као стенограф и добијала двадесет долара недељно плате, што је, истина, мала сума, али је нама била дуго времена довољна за живот.

Студији су ме јако привлачили. Мама ми ту није противречила, само ми је помињала колико је девојака, исто као и ја, желело на филм ,на крај ретко која да је врло тешко постати звезда. Ја и нисам много тражила, била бих срећна у то доба да сам и за штатисткињу добила. Дуго сам обигравала око разних студија док најзад нисам добила малу улогу штатисткиње и ту нисам била задовољна својом игром.

Одмах сам опазила да се ту не ради редовно и да се, просечно, не добија више од двадесет долара недељно. Моја се мајка није усуђивала да ми предложи да се вратим својој старој служби. Разумела је да сам желела постати артисткиња. Штатирала сам у многим филмовима док се није за мене заинтересовао вице-председник и артистички директор Фокс-филма, Г. Шихен. Посматрао је моју игру при снимању и рекао да сам способна за много веће улоге но што ми се дају. Најпре су ми поверене мање улоге, за почетак, али како сам показала извесне веће способности, би ми додељена главна улога у филму »На Седмом Небу«. Тако је, најзад, срећа походила и наше скромно огњиште. Од тада нисам престајала са снимањем.

Са Џорџ О' Брајен-ом играла сам у филмовима »Смртно Јахање«, »Плави Орао« и на послетку у »Излаз Сунца« у режији Мурнау-а. Са тим филмом остварен је мој давнашњи сан, наиме, да креирам једну улогу од велике вредности. Недавно сам завршила једну врло веселу комедију »Траже се две девојке«. Најзад ћу опет снимати са својим старим режисером из филма »На Седмом Небу«, Франк Борзаж-ом, један филм под насловом »Леди Кристалинда«, у коме ћу имати задовољство да играм са својим ранијим партнером, Чарлс Фарелом, који је врло симпатичан дечко.

СТОМАТИН

ЛЕЧИ СВЕ БОЛЕСТИ СТОМАКА И ЦРЕВА, КАО: РЂАВО ВАРЕЊЕ, ЧИР У СТОМАКУ, БОЛОВЕ У СТОМАКУ И ЦРЕВИМА, ПОВРАЋАЊЕ, СУВИШНУ КИСЕЛИНУ, НЕУРЕДНУ СТОЛИЦУ, НЕСАНИЦУ и т. д. ДОБИЈА СЕ У АПОТЕКАМА, ДРОГЕРИЈАМА И У ЛАБОРАТОРИЈУМУ. — МАРУЏБИНЕ СЛАТИ НА ЛАБОРАТОРИЈУМ „САЛВАТОР" БЕОГРАД — ЛАУДАНОВА УЛ. 52. ЦЕНА ФЛАШИ ДИН. 75.—

Новаро има тринаесторо браће и сестара

Повучени и усамљени живот Новара може се објаснити и тиме, што он има многобројну породицу, јер са њиме његова мати има четрнаесторо деце.

Он припада мексиканској породици Саманиего, која води порекло од шпанских племића. Честе револуције у Мексику натерале су његове родитеље да са децом пређу у Америку. У његовој породици увек се гајила уметност и наука. Његов отац често се шалио: »У нашој породици прва генерација ради, друга позива у друштво, а трећа просн.«

Тако је и њихова судбина била, да дођу у Америку без ичега.

Услед многобројних револуција Рамон није могао ништа да студира, али је знао да пева талијанске песме, и да свира на гитару. Он је показивао много више воље за спорт, него за школу. Али је лако учио језике, и брзо је научио талијански, француски и енглески, поврај шпањолског који му је матерњи језик.

У осамнаестој години желео је да постане глумац, али родитељи нису за то хтели да чују. Не обзирући се на савете родитеља, побегне једног дана од куће. Био је тада трговачки помоћник, давао је часове из језика, свирао и певао.

Једног дана, лутајући гладан по Сан-Франциску, уђе у један биоскоп, баш над је играла Перл Вајт.

И тада му падне напамет мисао, да би и он могао да буде филмски глумац. Имао је срећу, да се сретне с једним мексиканцем у Сан-Франциску, који је већ био глумац. Он му посаветује, да оде директору једне трупе, Мариозну Моргану, који је тражио чланове балета, а звезда је била Мо Мурај.

Моргану се допадне тај црномањасти младић сјајних очију и црнпураста лица, и прими га у трупу, где је певао талијанске песме и почео да игра мање улоге.

Тако је почела његова позоришна каријера, која га је направила чувеним филмским старом.

ПАМЕТНО ИЗРАВНАЊЕ

Сатирик и хумориста *Сафир* уврели једном приликом неког грофа ради чега беше позван на двобој, који је требао да буде у Бечу. Оба противника беху на место у уговорено време. Пошто се прописно поздравише, гроф рече:

„Ви ћете ми сигурно допустити, господине Сафиру, да се обзиром на моју болесну ногу поставим према овоме каменом ступцу за километражу"?

„Немам апсолутно ништа против тога, само морате и Ви мени допустити једну молбу" — рече му Сафир.

„Врло радо. А која је то"?

„Да се и ја поставим поред следећег ступца за километражу", мирно му одговори хумориста.

На то се гроф срдачно насмеје и противници се измире..

ДАМА СА МУЗИКАЛНИМ СРЦЕМ

Пре кратког времена, бечки професор, доктор Гајер, представио је лекарском друштву једну чудновату жену. Она је имала музикално срце, и четири године како пати од лупања срца.

Једног дана она је чула један мелодичан звук, који као да је долазио из њених грудн.... Неке особе, које су биле код ње, ослушнуле су, и могле су да чују тај исти звук. Доцније се све више појачавао тај звук и то је постала читава песма, мало монотона, али није било оно обично ударање срца, већ мелодија.

Пошто су звуци постајали све јачи, она је осећала тегобу, и дошла је на клинику бечком професору да је лечи. Сви су се лекари заинтересовали за тај необични случај, који досада није познат у медицини.

"МАЛА ОЛГА"
БЕОГРАД - Скопљанска 18.

ЗА ВРБИЦУ

спремила је велики избор:

хаљиница, мантилића, шеширића, капица, чарапица, ципелица, веша и разних дечијих ствари, као и спреме за бебе и повојнице за крштење све у гарнитурама.

"МАЛА ОЛГА"
БЕОГРАД - Скопљанска 18.

АКРОБАТ.

Траже легенде. — Циркус и свештеник. — Исповед. — Акробат.

Мак Гашен и његов друг тражили су старе келтске легенде у Корнаонапле. Тамошњи свештеник позове их својој кући на ручак. Када је стара служавка донела кафу, Мак рече: »Надам се, да господи неће бити непријатно, ако им испричам један занимљив догађај у цркви и ако сте ви, пречасни оче, с тиме споразумни? Морам се насмејати, када чујем да се говори о нашим старим Бретањцима, који су силно заостали у култури. Кад би дошли к нама у Ирску, десило би вам се горе. Наши сељаци су још некултурнији. У многим селима свештеници су силно сиромашни, али им није потребно много знања, да проповедају својим парохијанима. Ви знадете за провинцију Улстер? То је такав један крај, у којем се ништа не догађа. И новине тамо не долазе... Једног дана појави се циркус са три коња и једном шепавом мечком. Случајно се догоди, да се овде разболи клови циркуса и мораде остати да се лечи после одласка циркуса. Беше то управо пред Ускрс; кад се клови опорави од болести и из захвалности, што је остао жив, поче у њему да се буди већ одавно заспала религија. Одлучи, да се исповеди. Свештеник није био никакав наученьак или интелегенат, никуда није ишао из свога села. Када клови рече своје грехе, свештеник га упита:

— Ви сте странац, зар не, пријатељу?

— Да, часни оче!

— А које је ваше занимање?

— Ја сам акробата!

— Акробата? Ох! Шта је то?

— Ја радим у циркусу, збијам шале, превртем се, правим »салто мортале«, ходам на рукама и тако даље... даље и.....

Свештеник га није разумео, јер тако нешто није још видео.

Причекајте мало, часни оче, ја ћу вам то одмах показати — и одмах клови преврну се неколико пута, затим поче ходати на рукама, стајати на глави.... Међутим, морате знати, да је у дну цркве са својом кћерком седела једна жена, чекајући да дође на ред, да се и она исповеди. И кад виде клоуна, где је ноге окренуо к небу, рече ће својој кћерки:

Бежи брзо кући и донеси за мене и за тебе очеве гаће, јер како видиш, пречасни отац данас подељује другачије опроштење греха него ли обично!....

И сви се слатко насмејаше овој причи.....

Необични двобоји

Жена повод двобоја. — Амерички двобоји. — На вулканском кратеру. — Под гвозденим утезима. — Двобој гладовањем. — Двобој под водом.

Премда су двобоји средњовечно средство борбе двојице супарника, ипак још и данас у веку културе и опште цивилизације човечанства, нађе се загрејаних душа, које препуштају оружју да реши спор. Док су се стари витезови задовољавали са обичним оружјем, где је готово увек одлучивала спретност; — данашњи витезови одбацују овакову борбу и прихваћају се најмахнитијих средстава борбе, тако званих »америчанских двобоја«... Ту не одлучује јунаштво, него, — могло би се рећи, — склоност судбине! Од памтивека била је жена повод двобојима, па је тако још и данас. Њен први грех је, њен ће бити и последњи. Ево неколико оригиналних примера овакових »модерних двобоја.....«

Два Талијана Тета и Сорато такмичила се за склоност једне девојке. Коначно је то натецање прешло и у мржњу и они одлуче да двобојем реше ствар. Поставиће се обалвојица на најопасније место, којим се лавина спушта и којега несрећа снађе, — ономе нека буде девојка, тако одлучише.... Ово излагање трајало је четири дана, док власти нису сазнале и обојици запретише апсом. Тада се одлуче за коцку и Сорато добије девојку...

Два Парижана одабрали су опет 2 утега од једне центе и два ужета као средство за решење супарничког питања. Утези су били тако везани на танко уже и обешени о греде, а сваки се од њих постави под један од тих утега и чекао да се уже откине и убије га.... Четири сата није уже хтело да изрече свој немилосрдни суд, док коначно ипак није попустило и пало на једнога.. Несрећом није му утег пао на главу, него му само сломио раме.

Два Енглеза имали су такође двобој, који је трајао нешто дуже у једној морској бањи. Одлучише, да ће онај од њих добити девојку, који први пропусти окупати се свако јутро у мору. Пуних девет месеци скакала су обојица изјутра у море, док коначно деветог месеца није једног дана била јака олуја, ради које један од њих није могао да се купа. Други се храбро бацио у морске таласе и вратио се, истина силно уморен, али зато као — победник.....

Четврти луди двобој одиграли су Зелнер и Ленсар у Швајцарској. Онај, који дуже остане под водом сме да запроси руку ћерке једног богаташа. Супарници заронише.... после два часа приметила је се Зелнерова глава на површини воде, док Леноару не беше трага. После су га извукли онесвешћеног, затим га освестише, а он срећан запроси руку жељене девојке....

Два млада Енглеза у Лондону нагодише се, да ће девојку добити онај, који буде могао дуже да — гладује... После четири дана гладовања клонуо је први и препустио другом изабраницу. Али, када је к њој дошао победник, она је изјавила: да неће за њега да пође, јер не жели свој живот везати са таковом — будалом..... — Свашта на свету!

Белешке пакосна човека

Љубав је много опасна трговина, која увек завршава банкроством. И личности, које доведемо до банкроства, остају обешчашћене.

Не тражим, да човек има обзира према свима женама, али с друге стране тврдим, да због једне не смемо остале напуштати, јер ретко да наклоност једне једине може стајати непријатељство друге.

Људи стварају неуморно, али њих воде жене.

Жене су екстреми, оне су или боље или горе од људи.

Удовице наличе на свеће, које су већ једном гореле; пре се запале, него остале ненагорене свеће.

У сваком браку имаде једна „потајна рана", као и црв у јабуци. Често је брак две капи зејтина, што на води пливају и никада се не стопе.

Врлина код младих девојака састоји се у томе, да о „извесним стварима" немају појма, а о којима су већ давно слутиле.

Људи погињу да траже врлине својих жена, кад их њихове слабости престану дражити.

Жене, које тргују са љубави, деца, која се играју ножем, увек се — осакате.

Већина жена оплакују губитак тога, што су их истински волеле, него поради тога, да изгледају достојније да и од других и нових буду вољене.

Жене праштају по који пут онима, који се користе приликом, али никада не праштају онима, који је пропусте.

Опробајте најбоље шведско сечиво за бријање

марке **VIKING** марке **VIKING**

и кад га опробате, друго употребити нећете Тражите га у свим дрогеријама, апотекама и галантер. радњама. — Гросисти нарочити попуст.

Генерал. заступ. за Краљ. С.Х.С. Е. Е. ЛУТЕРОТИ, Београд, Драчка 9

Како се фризира и пудерише Црнкиња

Меланези су једно црначко племе, које живи на острвима Тихог океана. Они су заостали иза других племена и физички и умно. У младости имају витке форме, али им је лице грубо. Сви нису типични црнци, јер неки међу њима имају правилнији нос, више сличан Европљанима. Покрај гргураве косе има их и са правом.

Тетовирање је права уметност у томе племену, а сви су окићени минђушама. То се врши убодима игле, и у те рупе, које направи игла, сипају се разне боје од биљака. Тако се могу видети тетовиране разне животиње, биљке, оружје, и по том тетовирању познаје се и власт и положај.

Жене поклањају велику пажњу својој фразури. То су права ремек дела, као што су носиле Францускиње за време Луја шеснаестог. Читаве лађе могу се видети на глави, разне корпе, цилиндери, стубови.

Кокетна црнкиња проведе по цео дан у чешљању. И та фризура не расплеће се дуго, тако да се залегу многе животиње.

Уместо пудера употребљавају иловачу и њоме мажу лице. Иловача се стврдне и лице добије изглед маске. Има црначких племена, где жене знају за прави пудер, који је браон, што одговара њиховој кожи.

Тоалета им није компликована. Прво време сви су ишли голи, само су имали појас. сад се жене више облаче и драпирају око себе штофане материје са Жутим и плавим пругама.

Поглавице носе на глави круну од перла, а око врата огрлицу од сламе. Тај костим облаче за време игре кокомо, која се изводи на светковинама. Раније су се на тим свечаностима частили Људским месом. Свака поглавица имао је по неколико робова, које је хранио, као стоку, да би их заклао једног дана. Сад не постоји више тај обичај.

Обратите пажњу на Ускршњи број „Недељних Илустрација".

ПОРЦЕЛАНСКИ ХРАМ У ПЕКИНГУ

Познато је да се први пут почео да прави порцелан у Кини. Зато се и данас сматра најфиније посуђе порцеланско из те далеке земље. Кинези се нису задовољили да имају само посуђе од порцелана, већ су правили и зграде. Таквих зграда било је врло много у Кини у осамнаестом и деветнаестом веку, и странци су долазили из целог света да се диве тим величанственим палатама.

Тако је и данас чувена порцеланска кула у Нанкину на девет спратова, висока 100 метара а сваки спрат је другојачије обојен.

У Пекингу се диве странци Конфучијевом храму од порцелана.

Та зграда је врло стара, можда чак из доб Римљана. Порцеланске зграде нису постојане, зато их Кинези често оправљају. У последње време не зидају се зграде од чистог порцелана, већ се само лепе порцеланске плоче.

Све оправке **ЧАСОВНИКА** израду и прераду **Накита** врши са **ГАРАНЦИЈОМ.**

СВЕ ВРСТЕ **Сатова** и **Накита** у Злату и Сребру

ЧАСОВНИЧАРСКА РАДЊА

„КРОНОС"

Београд, Скопљанска ул. 9 — до »Руске Круне«

Од

уста до уста иде говор, да си приштедите огроман новац и добијете робу најбоље каквоће, ако одмах пишете по велики илустровани ценовник преко **маказа, ко сушишалица, бритава, бријаћих апарата, хармоника, грамофона, гусала, тамбура, фотографских апарата, сатова, парфема различитог суђа, ножева, кашика, новчаница, напртњача упаљача, кишобрана, марама, чарапа, одела и многих корисних предмета,** на велетрговину

R. STERMECKI u Celju, br. 79.

Поруџбине преко Дин. 500.— поштарине се ослободе. Ценовник бадава !

недељне Илустрације

Џозефина Бекер у лаком пањоару, како се облачила на филму ТРОПСКА СИРЕНА. Она је овај пењоар усвојила као своју домаћу хаљину.

»НЕДЕЉНЕ ИЛУСТРАЦИЈЕ« ПОЧИЊУ ОД ОВОГА БРОЈА ДОНОСИТИ НЕОБИЧНО ИНТЕРЕСАНТНЕ МЕМОАРЕ, КОЈЕ ЈЕ ОВА МЛАДА И СЛАВНА ЗВЕЗДА ЦРНЕ БОЈЕ, ИЗДАЛА НА ФРАНЦУСКОМ, ЗА ВОЉЕНУ ПУБЛИКУ ПАРИСКУ. МЕМОАРИ ВРЕДЕ ДА БУДУ ПРОЧИТАНИ ОД СВИХ, КОЈИ СЕ ОСЕЋАЈУ МОДЕРНИ.

За власништво листа и штампарију
Драг. Вучићевић, Драгачевска 5.

Штампарија »Привредни Преглед«, Београд
Дубљанска ул. 53. — Телефон 40-89.

Поштарина плаћена у готову. Година IV. Број 15.

Недељне Илустрације

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ
Уредништво и Администрација Скопљанска 18 II спрат
Телефон број 26-91 — ПОЈЕДИНИ БРОЈ ДИН. 3.—

Уредник: М. СВЕТОВСКИ
Београд, 8. априла 1928.

ПРЕТПЛАТА:
За нашу државу годишње 150 д., полугодишње 75 д.
За иностранство годишње 300 д., полугодишње 150 д.

ШТЕФИЦА ВИДАЧИЋ У НАЈНОВИЈЕМ СВОМ ФИЛМУ, »ТРИ ЕВИНЕ КЋЕРИ« КОЈИ ДОЛАЗИ У БЕОГРАД КОД »КОЛАРЦА«.

ДОН - ЖУАНСКИ ДОЖИВЉАЈИ Г. БОГИЋА.

Сирану је још само остало да залепи нос, и да би добио инспирација за своје љубавне изјаве, он се трансформира у један час у г. Богића и сећа се својих предратних идиличних успомена и послератних вратоломних....

— Све су се моје авантуре љубавне лепо свршавале. Можда зато, што ја знам вештину раскидања. Раскидати треба нежно и осећајно, тако да жена никад не добије утисак о мушкарцу, како он нема срца. И зато се никад нисам разочарао у жене.... а ни оне у мени. И после се дописујемо, пријатељски поздрављамо, и оне увек долазе да ме гледају, кад играм....

Прва моја авантура је из оног доба, кад сам служио војску.... Тада сам писао љубавна писма..... и био идеално заљубљен. Моја љубав учила је школу у једном београдском пансиону.

Војник нема увек времена да пише, и ја сам то искоришћавао као дежурни прве замене. Све сам молио другове, да их замењујем, да бих могао да пишем љубавна писма и песме. И сваки час, ето га неко к мени....

— Молим те, Циле, ти волиш да дежураш, хајде замени ме.

Важио сам зато као најбољи и најпослушнији војник. Увек сам носио ташну, јер сам тада морао да пређем поред Маринковићкиног пансиона, и могао сам да спустим писамце у једну кутију. А ноћу се понекад искрадем преко плота касарнског, само да бих могао да прошетам поред завода.

Али једне вечери....

Искрао сам се и идем поред Лондона, кад преда ме стаде.....

Командант....

— Куда ћеш ти?

Збуних се у први мах, али се брзо досетих.....

— Мајка ми на самрти, па журим кући...

— А јеси ли се јавио дежурном?

— Није био тамо дежурни.

— Како је то могуће, викну командант. Хајде, да видимо....

Г-ца Олга Андрић, љупка и симпатична лепотица, добила је прву награду приликом последњег костимбала у Нишу.

И мене стрпаше у ћелију.

Тад сам се написао љубавних писама, и није ми била страшна ћелија, јер сам у њој лежао — због љубави.... И та идеална моја љубав завршила се браком.

*

У Новом Саду, као директор драме, био сам заљубљен. Али то ми није сметало да и друге даме погледам и направим им комплимент, што је изазивало велику љубомору у дами која ме је волела.....

— Прави се глумац, исти онакав као у »Новој кожи«, лажеш све жене.... прекоревала ме је она.

Била је нека добротворна забава, а ја домаћин, и дочекујући даме морао сам свакој да кажем по неколико лепих речи.

Сутрадан сам због тога имао велико објашњење на мосту са мојом љубави.

Био је мај, два сата после подне. Ми пошли у Петроварадин и препиремо се на мосту.

— Ти ме не волиш, никад ме ниси ни волео, упорно је она тврдила.

— Па како да ти докажем да те волим, викнух и ја сав нервиран, хоћеш ли да скачем у Дунав?...

— Хајде, скочи, викну она.

— А јесте ли знали, г. Богићу, да пливате, кад сте тако казали? запитах Сирана.

— Знао сам, али пливати у оделу, па онда можете да ударите на неки стуб.....

Кад она рече »Хајде, скочи....« сину ми у један мах: »Шта ми би да говорим да скачем у Дунав.«

Али нисам имао куд..... Измакох се од ограде, дођох до средине моста, а онда се залетех, па стрмоглавце у Дунав...

Само чух на мосту један врисак.....

Уши ми заглунуше у води, осећао сам како роним, повратих се, и испливах на обалу, где сам се осушио.

На мосту није било никога.....

Али сад ме је интересовало да дознам како је она примила тај мој доказ љубави, и послах јој по позоришном момку листу »Љубав бди«, желећи да је тиме потсетим, да је љубав нада мном бдила, и чувала ме да се не удавим, и запитах је, хоће ли да дође у своју абонман ложу, или уступа да је продамо.

Момак дође и саопшти ми:

— Госпођа не може да дође, лежи, не осећа се добро, и неће три дана да излази...

Мој јуначки подвиг имао је дејства. Али она је била таква жена, да је због ње човек могао да скочи у Дунав.

— Али само да се окупа, а не да се удави..... насмејах се ја.

— Лепо сам се и с њом растао.

А имао сам и један двобој због љубави, али, као што видите, остао сам жив....

МИР-ЈАМ.

Не може се оспорити нашим женама њихо ва активност на стварању бољих услова за живот и васпитање женског подмлатка: госпође у Лесковцу подигле су овај лепи д ом за »Женску Занатску Школу«, где овај нараштај, који се на слици види, има да добије своју самосталност у животу.

ЈУГОСЛОВЕНСКИ ХОРОВИ У ПАРИЗУ

Опште је позната ствар свима, који су били у Паризу за време као и по рату, да је се Св. Савска прослава одржавала сваке године, редовно у току од десет година и да је увек била обилно посећена од стране Француза и других пријатеља нашега народа и да су увек гости присуствовали сечењу колача и другим нашим обичајима, који се обављај уу таквим приликама. Чак је, тога се врло добро сећам, г. професор Оман, један од најбољих и најискренијих пријатеља нашега народа, увек својим духовитим говором поздрављао присутне.

Што се тиче хорова, г. Позаић није први, који је основао југословенски хор.

Од 1916. год. па до 1923. год., тврдим, да је увек било боље или лошије организованих студентских хорова у Паризу, а 1922. организована је »Југославија«, хор српских студената у Паризу, под управом г. Павела Дедечка - Достала, бившег диригента Прашке филхармоније и оперског оркестра у Брну. Тај је хор две године са успехом радио на пропаганди српске песме без икакве материјалне помоћи од стране надлежних.

Даћу један кратак преглед рада тога хора, а на основу података из архиве, која се и сада налази код мене, пошто сам био члан и секретар поменутога хора:

»Југославија је двадесет пута излазила пред ширу париску публику, и то на следећим местима:

1. Лиц-Рус	2-II-1922.	год.
2. Пале д'Орсеј	5-II »	»
3. Лицеј Луј Л Гран Св. Савска прослава.		
4. Сала Географије	20-II-1922	год.
5. Сала демократије	23-II »	»
6. Сала теозофије	28-II »	»
7. Хотел ди Фоаје	12-III »	»
8. Сал д.Анкуражман де л индустри насионал	18-III »	»
9. Сал де агрикултер	3-IV »	»
10. Синема Рекамије	8-IV »	»
11. Чехословачка црква	16-IV »	»
12. Сала Далеког Истока	16-IV »	»
13. Сала »Журнал«	23-IV »	»
14. Сала »Лисеумаа«	25-IV »	»
15. Сала »Плајел«	27-IV »	»
16. Сала хотел »Континентала«	28-IV »	»
17. Сала Научног Друштва	8-V »	»
18. Сала »Журнала«	31-V »	»
19. Сала »Рекамије«	21-VI »	»
20. »Нови Циркус«	23-VI »	»

Мислим да после овога немам шта више д акажем, сем да одам и ја признање г. Позаићу хоровођи, пошто су ми врло добро познате све тешкоће око организовања хора.

А што се тиче Г-ђе З...., чуди ме да она тако мало познаје менталитет и музикалност нашега народа; и ја јој велим, да где год има Срба мора се чути песма, јер она је одржала нашу националну свест у петтековном ропству.

Милан Ст. Марковић,
адвокатски приправник

Лепота у Београду

Г-ца Божена РИБАР, кћи г. др. Ивана Рибара, нар. посланика, једна од необично лепих дама из београдског света. (Фото »Портре«.

Наша авијатичка резерва после првог састанка делегата у Београду, 1. априла 1928 г. У средини (х) иницијатор сазива и формирања у једно удружење свих резервних авијатичара, бивши капетан - пилот г. Миодраг Милетић, изабран за председника удружења.

Да би били витки морате знати:

Спавање на прстима колико је дуже могуће.

Дејствовање пнеуматичног апарата који даје телу форму.

МОДЕРНА ДАМА ОДРЖАВА ЛЕПОТУ ХИГИЈЕНОМ

Жена свију векова прибегавала је разним сретствима да би увећала своју заводљивост. То је њено право, и Бодлер каже: „Дужност је жене да буде лепа". Али док у ранијим вековима жена није полагала на лепоту, која се добија хигијеном, модерна жена двадесетог века поклања пажњу пластици и хигијенски негује своје тело. У средњем веку даме су биле напудроване, напарфимисане, али се нису купале.

Данас је купатило први услов и најважнија потреба живота.

Модерна жена схвата, да лепота није онај слој пудера и ружа на лицу, већ душевно расположење, које даје организам, где сваки орган правилно функционише.

У Француској има врло много института лепоте, и они се труде да умање дебљину жене. Гојазност не представља никада здравље. Кад се жена приближава четрдесетој години гојазност се јавља као неправилно функционисање у организму.

Нагомилавање шећера изазива поремећај у телу, зато се мора умањити шећер, кад се приближава четрдесетој години.

Звезда Оперете

Г-ђица Радомска

Лепоту лица и тела нарушава и неправилно дисање. Да ли се икада запитала жена, како треба дисати. А правилно дисање утиче на еластичност појединих органа.

У последње време врши се освежавање са апаратом испуњеним озоном. Треба лећи на диван или шез-лонг и читати лакшу лектиру. Апарат распростире озон по соби, и кад се један сат удише тај ваздух, има исто дејство на лицу, као да сте читав дан провели на планинском ваздуху. Образи постану свежи и румени, а очи сјајније.

Лепота и младост може се одржати у старијем организму само великим хигијенским животом и храном. У младости може све да се једе, а штогод се залази дубље у године треба да се изабира јеловник.

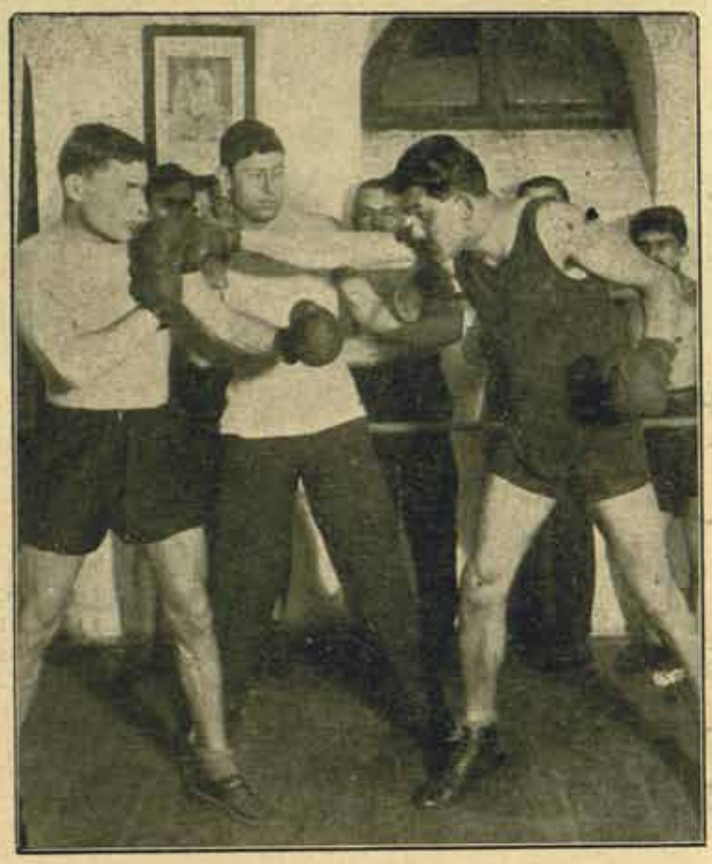
Дама, а исто тако и господин, који желе да остану млади, морају да сматрају себе као болесника, и тако да одређују храну.

Мора тада да се студира јеловник.

Направите покушај са храном само петнаест дана, и видећете дејство на лицу.

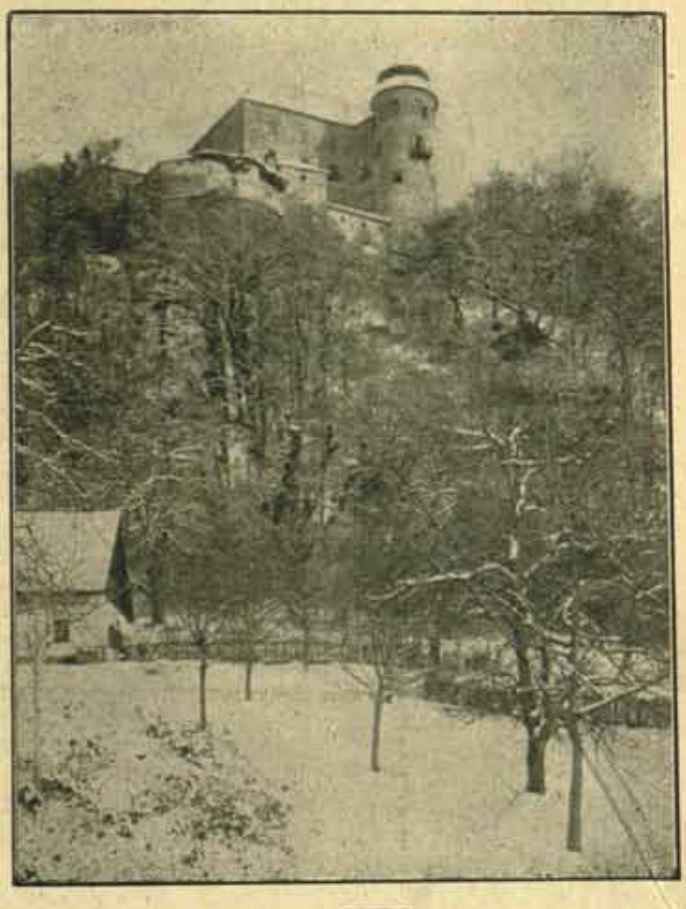
ЈЕСТЕ ЛИ ЗНАЛИ ЗА:

Школу физичке културе у Београду?

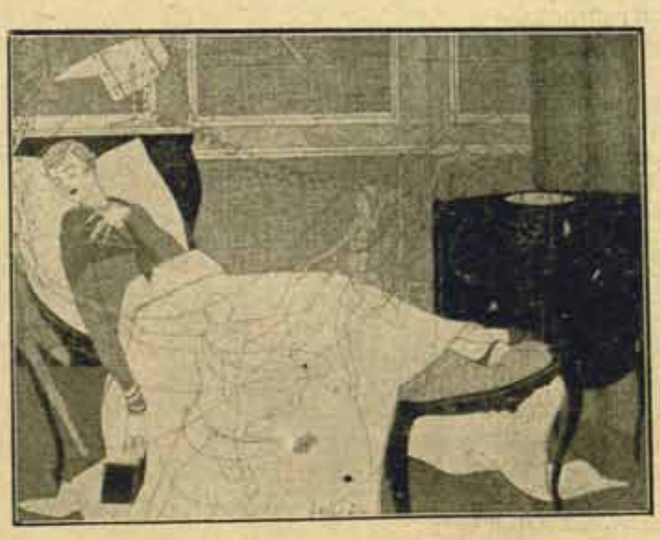

У Краљице Наталије улици, 33, постоји од извесног времена Школа физичке културе (основали су је Руси, наравно) како за мушке тако и за женске. Од како су мечеви бокса у престоници, истакли жене за победнике, од тада је и код женског сеета порастао интерес за овај спорт. Ево једне сцене у мушком одељењу.

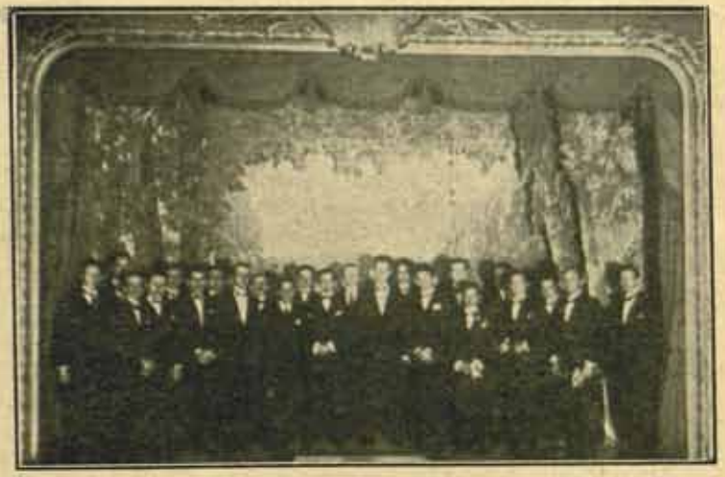
Роматични Санаторијум наше Швајцарске?

Словенија, наша Швајцарска, обилује заводима за оронуле здрављем. Руси, дошавши к нама као емигранти, пронашли су међу многим интересантностима и овај дивни замак у Вурбергу и претворили га у Санаторијум. Пишу нам одатле, да је у том средњевековном дворцу грофова Хербенштајна, недавно прослављена петогодишњица од како је Руски Црвени Крст преузео замак за благотворну циљ. Шеф је сада г. др. Околокулак, један поштовани стручњак и отац болних.

Ако желите да Вам је лице увек свеже, имате данас апарат са озоном, који освежава, док се одмарате.

Први југословенски хор у Паризу »Југославија« снимљен после концерта у дворани париског листа »Журнал«, на каталанској народној прослави Св. Ђорђе«.

Са гуслама око света

Г. Танасије Вучић, гуслар од никшићевих страна, постао је већ чувен у свету. Обишао је Чехословачку и Немачку, био гост најугледнијих личности, нарочито у словенском Прагу, као што се може видети из наше слике. На првој се види у друштву старог књижевника и нашег пријатеља Г. ХОЛЕЧЕКА, а на другој је поред председника републике Г. МАСАРИКА и министра спољних послова г. Бенеша. За који дан прослављени гуслар одлази у Америку.

ЧУДНОВАТА ПРВА БРАЧНА НОЋ

— Алберто Коста —

Драги муже — рече млада — пре но што са мном легнеш у овај брачни кревет, где ти закон даје право да лежиш, али одакле би те паметно поштовање твојих интереса морало за увек да удаљи, осећам дужност, да ти којешта кажем, што неће бити без утицаја на нарав наших интимних догађаја. — Како? Шта? — упита младожења и сав зачуђен, рукама у ваздуху, оним рукама, које је био пружио, пун заноса и страсти, на први брачни пољубац, погледа је и зину од чуда... Жена продужи, бела и ружичаста, спуштеном косом док су испод чипака дрско вириле беле груди...

„Кад би ти рекла, Вјекославе, да за твоју личност осећам нешто различито од дубоке, апсолутне одвратности имао би права, да ми речеш, да сам лицемерна... Али нећу тај приговор! Сигурно је, да ми никада нисн био драг, и да је одвратност, коју сам осећала према теби, нарасла и то дан по дан, све до данашњег нашег — *венчања!*... Али ова одвратност је оправдана! И које год мишљење имаш о самом себи, не можеш затајити, да је твоја глава ћелава и да ти је насађена на тело као глава од шећера; да су твоје очи ситне, жуте, увек плачне и са пругама од старе крви, да косната и црна длака вири из твојих ноздрва, па сам поглед исте убија сваку помисао на пољубац!... Ја, напротив, у 20 години живота, пуна сам племените крви, која топло кола. И сјајни цветићу, цватући грозд мога младеначкога грожђа, мужу драги, замишљала сам себи другачијега, а не као ти...

— Ах, ах! — промрмља младожења, спусти се у наслоњачу, мртвим рукама, зачуђен... Али је млада разгалививши мало више груди, продужила смејући се својим здравим, младим смехом...

— О твојим моралним врлинама имала би врло мало да речем, јер се никада и нисам могла уверити, да их имадеш. Мислим, да је најбољи начин, да се споразумемо овај, да говоримо о твојој савести. Ти, мужу, мужу мој, очито имаш нетачно мишљење о узвишеној сјајности, коју заједно представљају крепост љубав, јунаштво и побожност. Једнога дана видех са прозора, како дајеш динар једној просјакињи и како на киши чекаш, да ти она поврати 75 пара. Вјекославе, истина је, мој си муж, али си гадан. И глуп си! Сигурно се не може тражити од свих људи, да буду геније или способни, да разумеју друге геније. Јер ако речемо Стентерелу „буди Данте" он ће то са правом одбити као што ће лакрдијаш без икаква стида уствардити, да не може доћи у присподобу са Шекспиром. Али и у незнању има разних ступања и глупост има разних ступања, а ти спадаш преко оне последње. Једне недеље — били смо верени, сећаш ли се? — седео си у позоришту близу мене и слушао симфонију Лоеринга са таковим простодушним чуђењем на лицу, да су ми сузе ударile на очи, тако сам трпела у своме презирном милосђу...

— Кад сам такав: ружан, прост и глуп — реагирао је љутито муж — зашто си одна пошла за ме?

— Зато јер си *богат!* — одговори му жена прирођеним миром, а затим мало помакне чипке своје свилене кошуље, кроз коју су се виделе набрекле груди, и продужи: Да, јер си богат. Видиш, новац је лепа ствар, најлепша ствар, која постоји. Ти, мужу, имаш много новаца, а ја те зато, хвалим. Каквом простом скртошћу, којим имфамијама си се послужио, на коју децу несрећних родитеља, на коју бабу, која је присиљена да живи од кукуруза, а без парчета хлеба си се ослонио да створиш, повећаш, нагомилаш и још више наслажеш гомилу банкнота и злата, које поседујеш? Не питам те... Примам резултат какав је и уживам не бринући се за средства. Новац не подржава смрад блата из којега ниче, него мирише оним зашто га употребљаваш. Новац садржава у себи услишење свих жеља; новац је Бог оживотворитељ! Орфеј, св. Анте, Буда, сви фанатични обожаватељи идеала, морају поштовати снагу злата, свемогућег преобразитеља, који пружа дијаманте и лепоту женама, без којега ништа не постоји и нико не може да живи... Мени, сиромашној и лепој девојци требало је много злата, да имадем елегантне и модерне тоалете, покућство; драгоцена огледала, која увеличавају лепоту, коње или ауто, који ће ме возити. На два начина сам могла то постићи: или да будем *проститутка*, или да се *венчам*... Одабрах удају, да не паднем у блато...

— Госпођо! — повика сав сметен младожења...

— Разумем, да ти ове, за тебе нове идеје, могу изгледати мало чудноватe. Међутим, мужу мој, буди тако услужан, па помакни мало завесу са прозора и погледај доле, да ли се когод шета пред нашом кућом, гледајући управо у ову нашу осветљену собу?

Муж зачуђен, али бесан није се ни макао...

— Дакле? — упита га млада.

Он се подиже, помаче и завесу, погледа и рече:

— Да, заиста је неко доле, један човек.

— Младић, мужу, а не човек!... Младић тако леп, као што си ти груб,

СА ПРВИХ БЕОГРАДСКИХ ТРКА

племенит колико си ти простак, паметан колико си ти опет глуп, сиромашан колико си ти богат. Он је мој љубавник!...

Дрскост беше превелика, истина је. Младожења бесан, полети на жену, да је удара, гризе... задави...

— Ах, Вјекославе, ако ме убијеш, мој ће крик бити другачији, него што би морала да крикне невеста!...

Муж је, пред таковим миром и иронијом жене, сагнуо главу па дигавши се са кревета, дуго гледао своју жену, замишљеним, расколаченим очима идиота... Жена продужи:

— Свршавам!... Удала сам се за тебе, јер си богат; али не би хтела да будем твоја жена, јер си физички и морално неподношљив. Напротив, врућа жеља ме вуче према младићу, који сада шета под нашим прозорима. Ситуација је дакле јасна: ти омражен, он обожаван. Ах, разумем предобро, да си ти господар јер си загосподарио самном, па морам рачунати на твоја права. Ти можеш одмах без оклевања доћи у овај кревет, у који ме легоше и са којега ти говорим са толиком мржњом... Али промисли... да не бих могла сакрити своју мржњу и да је неби хтела сакрити: јеси ли ти можда од оних људи који падају у екстазу пред фином и деликатном лепотом девице, пред златном косом, која пада на леђа и пред белим грудима?... Твоје године имају других прохтева... Вјекославе, наш брачни живот био би мука за мене: приштеди ми ту муку, молим те, тим више, што би сутрадан био страшан... Кунем ти се, да ако и за сат времена будеш спавао у овоме кревету, да ћу сутра изаћи, да се подам првоме човеку, кога сусретнем; у предсобљу, на стубама, на улици... Промисли се добро, ако од мене учиниш своју *жену*, бићу љубазница свих, јавно, показујући се свуда, казујући целом свету моје љубави... На душу моју, то би била освета!... Али ако ми ти дозволиш, да волем човека, којега сам изабрала, онда се све мења... Увреде на твоје поштење, ко да неби било, јер би остала вечно тајна. Бићеш сигурно јарац, али на начин не баш тежак за твоје самољубље и ти ћеш сам моћи себе уверавати да ниси... Промисли дакле, мужу мој, хоћеш ли да имам само једног *тајног* или двадесет *јавних* љубавника?... Као добра пријатељица, саветујем те, да се одлучиш за прво, оно ће ти гарантовати уосталом и моје признање и обећајем ти шта више, сутра у јутро, на обитељском ручку, да ћу имати, гледајући те, оне мале дрхтаје... оно лепо црвенило... које служи толико на част мужу... То је по прилици био садржај говора младе. Шта је учинио младожења; је ли могуће задавио бесрамну девицу, као што је мало час имао намеру?... Или је на месту умро, јер му је крв ударила у мозак од изненађења и беса?... Незнам!...

Бр.

. . . . . да, али само

јер успешно одстрањује
Пеге
бубуљице
лишајеве
и даје лицу фини тен.

ДОБИЈА СЕ СВУДА.

Дрогерија ЈОВЧИЋ и МАЈДАНАЦ, Београд.

ФИЛМСКИМ ЗВЕЗДАМА ХИРУРЗИ УЛЕПШАВАЈУ ЛИЦЕ

Пластична хирургија примењује се врло много у филму, нарочито америчанском.

Она је тако усавршена да исправља лице и даје му сасвим нов профил.

Демпсеј је морао да поправља свој нос после меча са Тинејом, јер му је нос био прилично спљоштен. Амерички глумац Лоне Волхајм, који је доста ружан, хтео је да има профил као Баримор, и подвргао се једној естетској операцији.

За те операције чувен је амерички хирург Балсингер. Он отклони боре на слепим очима, затегнуту кожу операцијом; даје лепши облик ушима, а већ нос је најлакше оперисати.

Филмске глумице имају разна средства да се улепшају, Помоћу тенова, који су као тесто, они замажу боре, да лице изгледа потпуно гладко. Зато и могу да играју старије глумице, као Лија Мара, Кованко, Марија Корда.

А има много мушкараца, који су потпуно ћелави, а на филму имају перику на глави. Те перике тако су лепо израђене, као да је њихова коса.

Такву једну перику носи и Гајдаров.

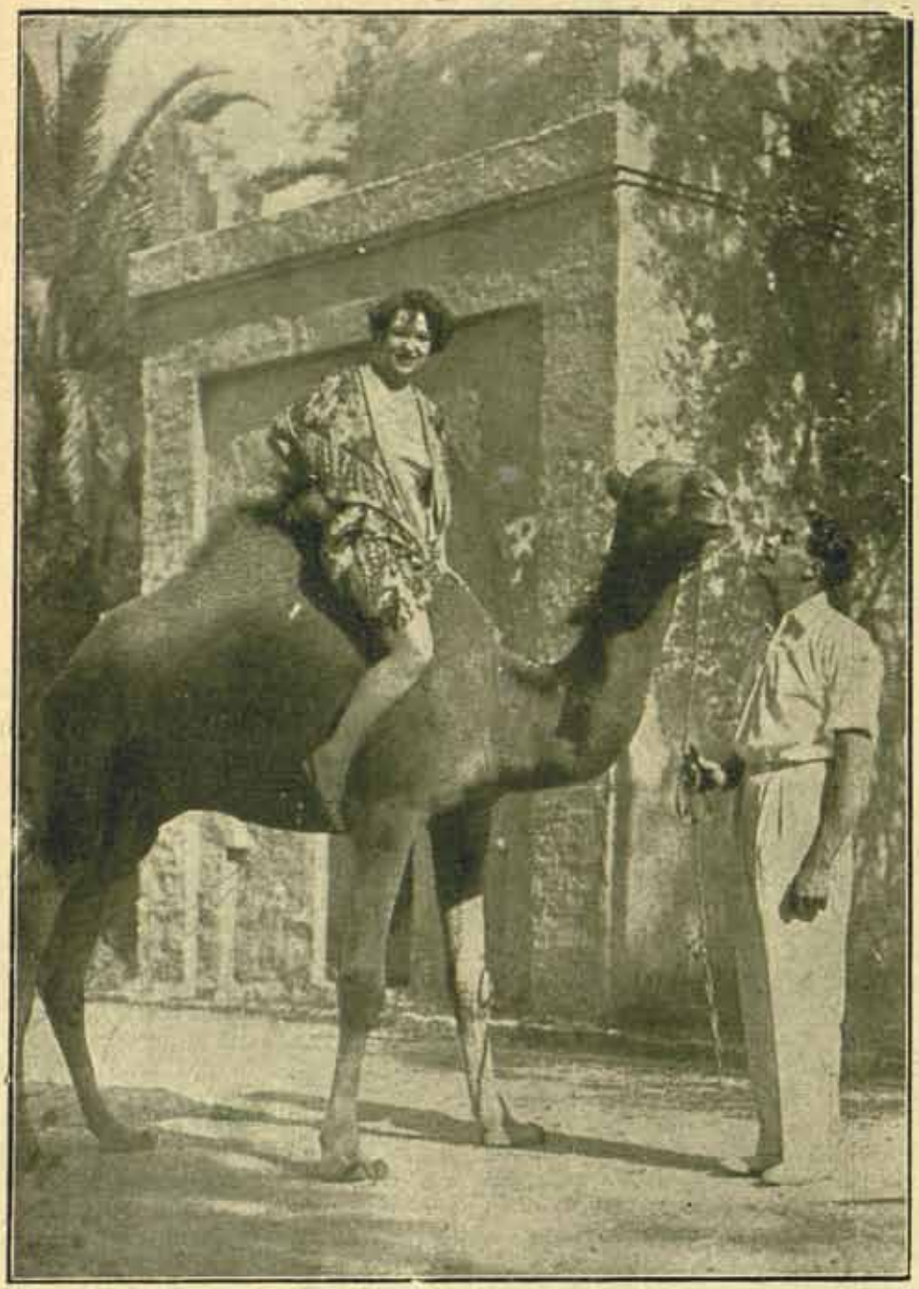
Има пуно тајни на филму, и кад би се видео филмски стар у својој соби, публика би била разочарана.

Женске и дечје шешире

све новитете и прибор невероватно јефтино продајем. Поручбине поштом.

Сима М. Лазаревић.

Кр. Милана 120. (у дворишту)

Најновији дамски костим
ЗА ТЕНИС

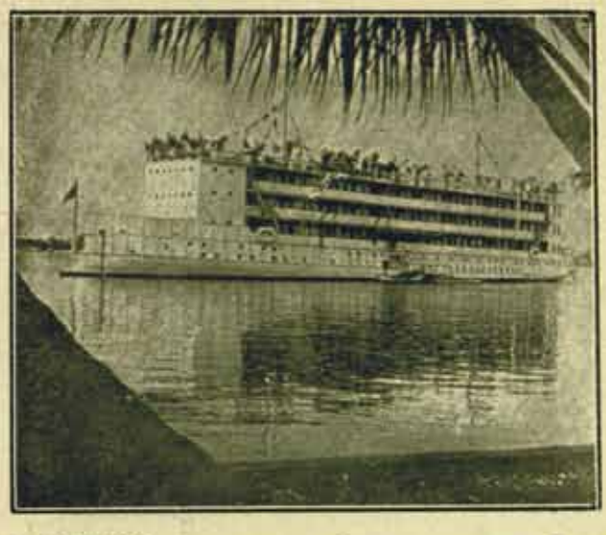

У СИРИЈИ, излети се праве на камили, пешчаним друмовима и велики број западњака, сит Запада, заљубљен у сунце и пејсаж Истока, проводи веселе недеље на друмовима старога света. Г-ђа и г. Пурић, пре Каира и Луксора, прошли су туда задивљени.

У НИЦИ су отпочеле трке. Уводи се нова мода. Елегантне даме долазе у костимима за купање. Можда ће то бити ускоро последњи шик у целом свету?

Пролеће се свуда јавило....

У **АМЕРИЦИ** плове луксузни бродови — хотели. То су, као што видите, елегантне грађевине на више спратова, где је сва удобност великих хотела. Погледајте овај други снимак, један кут брода, где се руча. Промичете кроз необично лепе пејсаже, поред далеких обала, као у сну.

Живот и смрт

Свадбени пут једног позоришног сликара, у пролеће, води у разуздану игру по пољу, са својом младом женицом, обоје разголићени и боси.

Филмски свет

Најновији сниман Џеки Кугана, који није више дете већ се развија у Ромеа.

Кад Шарло упадне у клопку филмских репортера.

ЏЕКИ КУГАН ПРИЧА КАКО СУ МУ ОТСЕКЛИ КОСУ

„Ви знате, драги читаоци, да кадет не може да носи дугачку косу. И мене су морали зато да ошишају. Ја сам био због тога необично срећан, и радовао сам се што ћу играти у Филму Џеки Џокеј без моје дугачке косе.

Верујете ли. не лажем, кад вам ово кажем: три хиљаде фризера из Америке јавили су се да ме шишају. По цео дан зврјао нам је телефон у кући. То су звали фризери маму, и сваки је молио да ме он шиша.

Кад је мами већ досадило, она је изјавила.

— Њега ће шишати мој фризер.

А мамин фризер зове се Џон Мак Деват и дошао је из Сан-Франциска. Он је утврдио уговор за филм који ће се звати „Шишање Џеки Кугана".

Осам апарата било је управљено на нас, кад је он почео да ме шиша. Ту је била и моја мама и мој тата.

Јаој, да сте видели у том тренутку лице моје маме. Она је тако изгледала као да ми не секу косу него главу. Тата је већ био мирнији, али је ужасно стрепио да ли ће ми уши бити фотогеничне.

Снимили су сто метара. И тих сто метара продали су Француској за шест милиона франака.

Три месеца сам после морао да чекам, да ми коса мало порасте, да бих

Клара Боу је врло кокетна у својој јутарњој тоалети.

имао фризуру и онда сам почео да снимам филм „Џеки Џокеј".

26. октобра 1926. год., баш кад сам напунио дванаест година, опростио сам се са Холивудом, и ступио у кадетску школу у Лос Анђелосу.

Тада сам био висок метар и тридесет девет сантиметара, тежак 32 кг., а имао сам нову косу. Обукао сам униформу, закопчао појас, и морам вам признати био сам врло срећан. Ако не верујете, ви бисте се лако уверили. Ја умем да се боксујем, да видите само како ја дајем ударце.

Кад сам се опраштао са Холивудом највише ме било жао мојих паса, и заплакао сам. А г. Фланинган, мој мали братић, није био ништа ожалошћен што ја одлазим. А ја сам казао:

— Кад теби није жао неће ни мени.

ТРКА МАЧАКА

Енглези су велики љубитељи трка и у последње време трка паса најзанимљивији је спорт, који привлачи масу света.

Али најновији спорт то је трка мачака. Увек се веровало, да мачка не може да се дресира. Она је ретко филмски стар, који игра, већ само служи као играчка.

Сад су покушали да дресирају мачке за трку помоћу једног аутоматског миша. И слика показује два енергична тркача на препони, од којих ни један не уступа другоме, док је трећи мало заостао.

СТОМАТИН

ЛЕЧИ СВЕ БОЛЕСТИ СТОМАКА И ЦРЕВА, КАО: РЂАВО ВАРЕЊЕ, ЧИР У СТОМАКУ, БОЛОВЕ У СТОМАКУ И ЦРЕВИМА, ПОВРАЋАЊЕ, СУВИШНУ КИСЕЛИНУ, НЕУРЕДНУ СТОЛИЦУ, НЕСАНИЦУ и т. д. ДОБИЈА СЕ У АПОТЕКАМА, ДРОГЕРИЈАМА И У ЛАБОРАТОРИЈУМУ. — НАРУЏБИНЕ СЛАТИ НА ЛАБОРАТОРИЈУМ „САЛВАТОР" БЕОГРАД — ЛАУДАНОВА УЛ. 52. ЦЕНА ФЛАШИ ДИН. 75.—

Ибзенова соба за рад у Ослу, где су недавно изведене прославе стогодишњице његовог рођења.

Два гигерла из оних предратних времена, са кризантемом у рупици. Г. Никола Гошић, вечерашњи слављеник - у »Коштани« и г. Божа Николић, његов стари друг из младости, оба понесени достојанством глуме, а својим ваљаним позивом.

Данас:

Г. Никола Гошић, првак драме, прославља 25 година уметничког рада

Само кад се појави он са својим глобусом и празним букетом, у оној ниској црној шубари, Јованче Мицића, која потсећа на ћепенке, мале дућанчиће и паланачки живот.... публици се разведри лице и осмех се не скида за сво време са усана.

Тај осмех пратио је сваку његову улогу, сваки гест, и фразу.

И осећало се у његовој игри како га ни једна улога не мучи, јер све је тако спонтано код њега, тако природно, никакве уисљености, ничега што ви не бисте могли да гледате.

Г. Гошић је сваке вечери, у низу свих тих двадесет година, прикупљао симпатије публике, и да су се те симпатије могле претворити у неку конкретну ствар, она би била висока као нека пирамида.

Њему су морале суђаје још над колевком прорећи:

— Ти ћеш бити уметник.

Јер баш цео његов живот доказује, како га је неки унутрашњи инстикт гонио да жури позорници, да гладује, и да од најмањих улога и најмањих позорница дође једног дана до највеће позорнице, и да на њој постане љубимац публике и првак драме.

Читаву галерију типова дао је г. Гошић. И у тој галерији није било ни једног који се не би свидео, више или мање.

Он је дао наивног Максима, кога волите кад се смеје, а не жалите кад га туку, глупог у својој заљубљености, и комичног у своском удварању....

Па оне ситнопаланачке и чаршиске типове, са локалним позама и изразима, уображене у простоти, и патријархално препредене.

У гротеским комедијама он има свој репертоар, који оживљава својом комином, верном, лаком и смешно импозантном. Дуго су му пљескали у »Кафаници«, а у »Кики« он је предмет пажње, и у првом чину централна личност, која допуњава игру мале Кики.

Он не зна да ефектира у улози, јер и његова рука не зна за афектацију, нижи његов глас, ни поглед.

У класичним комедијама он је дар своје креације исто тако савршено као и у националним комадима. Молијер би морао бити задовољан њиме, да га је гледао у »Силом Ленар«-у или Скапену. А у »Укроћеној горопади« он увек потстиче публику на смех, и она воли сваки његов гест и комичну позу.

У енглеским комедијама он се сналази у веселим ситуацијама, и уме да их заоштри својом комиком.

Никада није он прошао позорницом неопажен. Поставите га ма на који план, публика ће да га осети и потражи очима, и у најмањој улози он ће доћи у контакт са публиком.

То су прави комедијени, чија је сва игра задахнута талентом, неком унутрашњом силом, која даје живота најмањој роли.

Г. Гошић је један искрен и чисти таленат, пун свежине, из кога је избијала веселост као искре.

Његовим јубилејом завршавају се прославе једне целе генерације, који су заједнички ишли кроз борбу, а таленти су им биле буктиње и осветљавале пут великој позорници.

МИР-ЈАМ.

Цела Америка познаје безруког уметника сликара *William Jones.*

Човек-мајмун пронађен је у Африци

У централној Африци живи једно племе, које је једна врста између мајмуна и човека. Оно има све инстикте мајмуна, а нема интелигенцију човека. Научници држе да је то племе троглодита, које је спомињао још Херодот.

То је последњи степен људске расе, и више личе на мајмуне него на људе. Не носе никакво одело, и не потчињавају се никаквом закону.

Мисионери, који су испитивали. Ово племе, нису могли да дознаду од каквих болести болују... Немају говор, већ неку дреку, као животиње, а не знају ни за какав лек.

Госпођа Мусолини

Под псеудонимом, „Бенедето", позната је у талијанској књижевности Мусолинијева жена. Она припада крајњој левици у литератури, такозваним футуристима.

Њена књига „Људске снаге" изазвала је интересовање у литерарним круговима. О чему се говори у књизи није јасно, али много геометриске фигуре, уместо речи, објашњавају текст.

Цела књига је нека врста јероглифа, где се говори о дроњцима мозга, о руменим спиралама, и ево тако неким неразумљивим језиком, да су талијанске футуристе изјавиле, да је госпођа Мусолини одлично положила испит из футуризма.

Један спортиста без ноге *Pitchen Garver* у Вашингтону.

У Колумбији (Америка) *Clarence Charest* је прав тениса и ако нема руке.

Острво Јава - Постој-бина модерних игара

Острва тропских мора одликују се нарочитим мирисом. Бујна вегетација, пуна влаге, испарава, и неки заносни мирис таласа се кроз атмосферу.

Острво Јава има најфинији парфем. Гдегод се крочи, осети се како нешто опија. Многи, који су описивали то острво, називају га „Баштом Оријента".

У тој миришљавој природи развила се лепота жене. Оне имају нарочити тип, умиљате очи и витко тело сепија тона. Све су играчице, и неке европске модерне игре само су усавршене игре са острва Јаве.

За време рамазана велике су свечаности на двору принца Цоца. Његова два сина и један рођак играју јаванске игре. Играчи су лепи као богови. Игра им је двобој између два непријатеља. Двадесет свирача седе на земљи. Њихова музика личи на неку симфонију звона. А да би играчи разумели игру, један певач у песми описује двобој.

Принц Цоца има врло интелигентно лице. Говори холандски, француски и енглески, иако се никад није удаљавао са Јаве. Његова жена носи дугу доламу од плаве свиле и украшена је дијамантима.

Салон, у коме прима јаванский принц Цоца, сав је у стилу Луја петнаестог. А служи се оранжада у златним чашама са поклопцем.

На Јави су најпривлачније жене. Оне воле да свирају и имају своје инструменте од бамбусове трске. Седећи покрај потока, оне свирају, и ти чудни источњачки звуци дају мистериозности тој егзотичној природи.

Јаванка је врло несрећна кад нема деце. Она сматра да је једини циљ жене у животу да одржи потомство.

Најинтересантнији на Јави то су вулкани. Странци одлазе да се диве изгледу са кратера. Било је и смртних случајева, кад су странци били радознали и сувише се приближавали кратеру. Али је најлепше посматрати залазак сунца из кратера, кад је дим обојен црвеним зрацима. То су величанствени призори, какви се могу видети само у вулканским пределима.

Гимназисткиња која је гладовала 21 дан прича...

Висока, витка девојчица, седела је испод плавичастог абажура.... У салону весео разговор. И тек једна фраза:

— Ви сте гладовали?

— Да, гладовала сам 21 дан.

Сви се насмејаше, не верујући, да је гладовала та витка девојчица, румених образа. А њој је тако мило да о томе прича, и одушевљава се методом Суворина.

— Имала сам хронично запаљење слепог црева. Сваке године, у исто доба, између Божића и Нове Године, добијем страховите нападе.

— А зашто се нисте оперисали? запита неко.

— Бојала сам се, и нико није смео да ми спомене операцију. Било ме је страх, да после операције не наступе компликације. Зато сам се решила да гладујем.

Три дана сам одржавала дијету, као припрему за гладовање. И после 21 дан само вода заслађена медом или чај.

Ах, како је то фино гладовати, одушевљава се гимназисткиња. Заборавите потпуно и на ручак и вечеру. Осетите малу неугодност у стомаку, а ви три гутљаја чаја или воде. А колика је процедура око јела. А јела тако омрзну, да не може човек очима да их види, нити мирис да осети.

Како би то било лепо, кад би се организам сам хранио, и човек не би морао да једе.

И за време гладовања осећала сам такву енергију у себи за учење. Много сам боље учила, и да сам наставила гладовање, имала бих сигурно све петице. Ученицама, које су рђави ђаци, препоручила бих гладовање.

И у току гладовања осетила сам све што ме боли у организму. То изгледа, као кад човек издржава топлу бању, и услед топлоте и минералне воде — настане реакција у телу, јер вода пронађе свако болесно место.

Шта све тада изађе на уста, сви бацили, ваљада, који гмижу у човеку. Ја верујем, кад би сасвим здрав човек почео да гладује, осетио би да има болесних места у организму.

Спавала сам врло лепо за све време, и једва се пробудим ујутро за школу.

Моје гладовање почело је у другој половини септембра. Кад је прошао 21 дан, прво што сам попила, била је бела кафа. После сам још тринаест дана одржавала дијету. Са страхом сам ишчекивала оно фатално време између Божића и Нове Године; и овог пута, после гладовања, била сам потпуно здрава.

Како ми је жао сада г. Суворина. Он на мене многима помогао, и ко год је слушао његове савете, није могло ништа да му се деси. Онај Рус, што је умро у Панчеву, појео је шест кила хране, одмах после гладовања, и сам је себи напакостио.

Вероватно, да би се и мени то исто десило, али ја сам се строго држала савета. Сад сам необично срећна, и ако ме шта заболи, опет ћу да гладујем.

Моја мама је гладовала, и јуче је први пут почела да једе. А за све време радила је, кувала ручак и никаквих рђавих последица није било ни код ње ни мени, још сам се сала угојила за осам кила.

Једна изгладнела гимназисткиња седмог разреда, г-ца Јанковић, која је пошла саветима г. Суворина.

НАЈСКУПЉЕ БИСЕРНЕ ОГРЛИЦЕ

У Паризу се пре четири године много говорило о бисерној огрлици госпође Тјери, која је продата за 12 милиона франака.

Бисер је био увек врло цењен накит. Тако је познато, да је у старом веку краљица Клеопатра имала најлепшу и најдужу огрлицу, коју је трипут обмотавала око врата.

У Француској, пре 200 година, најскупоценију огрлицу имао је војвода од Бухингама. Али он је увек губио накит, и често пута није могао да га нађе, или ако би му донели, недостајало је доста зрна.

Султан Сулејман имао је огрлицу која је вредела двеста хиљада златних пекина.

Мати немачког цара Виљема врло је волела бисер, и једна њена огрлица била је купљена за пет стотина хиљада марака.

Цена бисеру више се одређује по чистоћи боје него по величини. Цејлонски бисер је млечне боје, персиски руменкасте.

Око бисера нема толико посла као око дијаманта, али је тешко налазити га и изабрати исте боје.

У последње време вештачки бисер се много појављује, и тешко га је разликовати од правог.

У парку

Топла летња ноћ. Цвеће југа мирише јако и опојно — „Лидио, твоје су очи звезде мога живота, твоја уста бојна и слатка, опијају као лотосово цвеће, чујеш Лидио ја те љубим, љубим твоје тело бајно и младо, ах то твоје тело", шапутао је мушки глас.

— „О Марио, ја те љубим... никад нећу заборавити ове часове".

Седили су на једној клупи, и он ју је држао у наручју. Притисла је грчевито своја уста на његова. Онда му се извила из наручја. „Касно је други, због ом". „Он је придржи за руку". Чекај, кад ћемо се опет видети? Али Лида је само махала главом и шетала у мрачној окји.

— — — — — — — —

Топла летња ноћ. Цвеће југа мирише јако и опојно. Лидна се приближила оној клупи где пре 24 часа била толико срећна. Али наједном застаде.

„Нели, твоје су очи звезде мога живота, твоја уста бојна и слатка, опијају као лотосово цвеће, чујеш Нели ја те љубим, љубим твоје тело младо и бајно... ох твоје тело".

Лидиа је пребледела и потрчаја незнајући. Куда. Срце јој је куцало, осетила је како јој крв бије у жилама... Пред њом се ства морска пучина, тамна и мирна са оним вечитим шаптом ситних таласића, а над њом блага месечева светлост. Прошла је тамо где се стена стрмо руши у ту тамну течност, посуту небројеним кристалићима. Поглед те мирне природе је утиша. Успорила је корак.

„Куда ћете овде госпођице, пут не води даље" рекао је тамни мушки глас иза њених леђа. Окренула се уплашено. Угледала је лепо лице на које је месец бацао своје мирно светло.

„Куда ћете поновио је. Она је дрхтала. Њени груди су се надимали њени очи су се сјали. Он јој се приближио, и она је осетила у потиљку његов дах, врео дах живота помаман и несталан а тамо доле вечност, тамна и мирна.... смрт.

И она је ступила један корак... натраг.

„Знам" рекла је пришушено и гледала је у његове сјајне очи.

Он је опојио њено узбуђење. „Умирите се госпођице" рекао је тихо. Она је издахнула и пружила му руку. Он ју је повукао са тог опасног места.

„Ништа, само једна вртоглавица рекла је она.

Госпођице, драго ми је да са мучинио ваше познанство, додуше под чудним околностима али тим ми је милије".

Поклонио се „моје је име Ђузепо Б." рече.

Пошли су заједно... ускоро их је опет заклањало густо грмље парка.

„О Ђузепо, ја те љубим... никад нећу заборавити ове часове.

Шта спремају за лето велике Париске куће?

ШАНЕЛ... уме са рафинираношћу и естетиком да осети жеље наше епохе, и на свакој њеној креацији види се прогрес.

Овог пролећа она уметнички опериште са жерсејом, трико-ам, импримираним крепом, а показује највише наклоности према шкотском карираном штофу, или пругастом бајадера.

Ешарне се обмотавају око врата у њеним креацијама. Оне су некад одвојене од хаљине, а понекипут као продужење крагне.

Волани се паразу и проширују при дну силуету. Они могу бити различите ширине, и у разним правцима.

Црно, тегет и беж, преовлађује у некој кући, а покрај њега јасно плаво, загасито и светло црвено, загасито и бледо зелено. За вечерње тоалете црно, бело, грао, црвено, розе, цитрон.

ШАНТАЛ... воли тоалете које истакују фигуру и дају женама младаличку чар. За спорт они лансири три дела, свитер, кратку сукњу с плисе-ом, и кратак жакетић.

И њене уличне тоалете увек су на принципу два дела. Струк је дужи и припијен, а сукња плисирана или са „фалтама". Појас улази у комбинацију.

Интересантна је комбинација боја госпођице Шантал. Црвено и црно, црвено и бело, грао и плаво, плаво и зелено. Јесењи фини нијанси, коју они зове „печен хлеб", врло је омиљени.

ДЕЈЕ... лансира интересантну хаљину са карнеријама, који полазе од леђа па се спуштају преко сукње. Тафта црни са великим пуфом са стране последња је новост куће Деје. На сукњама се налази годе, или вертикалне пантљике, пришивене једна преко друге.

Мантила има свију дужина. Неки имају појас свуда унаоколо, други само спреда. Ширина мантлова је карактеристична на раменима.

ГУПИ... заступа боје беж и браон. Жерсеји су врло занимљиви из те куће, грао и зелено, беж и розе, црно и зелено. Шантунг, са нијансом бакарне боје, упадљив је изузетак.

Мајеров лаки вунени штоф, Лилиа, највише се употребљава беж и грао.

Моаре свила је за вечерње тоалете.

ЖЕНИ... није изменила много реновну линију, али је усавршила детаље. Хиљаду детаља мењају поткуно изглед тоалете. Опажа се код ње ширина сукње, која се изводи помоћу волана или годе-а. Вечерња хаљина украшава се перјем, француама и пуфовима.

Мантлови су у стилу раглана, широки још од рамена, и без појаса.

ЖАНА ЛАНВЕН... показује карактеристични појас, широк десет до дванаест сантиметара, од лака или шврo-а, у тону са хаљином. На појасу може бити метална инкруетација, или штепови. Њен свилени костим врло је брижљиво израђен. Тафта и моаре имају првенство, а укрштају се напред, у стилу класичном. Мантил је спреда краћи, а позади заокругљен, и дуг три четвртине.

Један нарочити тип хаљине од тафте створила је Жана Ланвен. То је принцес-хаљина, која се давно носила и сада оживљује романтично доба. Али она је елеганције савршено модерне, иако има деколте ампир.

Шал-крагна је од органдина или муслина. Њен шпиц спушта се чак до половине леђа.

Боје имају фине нијансе, али међ њима црно увек има своју надмоћност. Затим плаво, виолет, орхидеја и шартрез.

ЛЕЛОН... је одушевљен жутом бојом. Читава скала се налази у његовој колекцији... Жуто као цитрон, бутер, карамела. Па онда читава скала грао боја... грао-плаве, грао-браон, грао-зелено, као и све нијансе чудних зелених боја, и све варијације златно-браон, бакар, рђа, шљива... Он воли годе на хаљини, али воли и жабо — годе на струку, које даје више компликованости хаљини.

МАРЦИАЛ И АРМАН... имају много дужу сукњу, него у другим салонима. Доподневна хаљина је дужа, а поподневна и вечерња краћа.

ЖАН ПАТУ... има своје омиљене јутарње боје, црно са црвеним, бело и плаво, неколико тонова црвеног, и необично „руж англе", и неколико нијанса беж за костиме. Он је унео и једну нову боју, „бело као љуска јајета", јапанско зелено, шампањ и карамела.

Тел. 30-23

Црна звезда, Џозефина Бекер, објављује своје успомене

ПОЧЕТАК КАРИЈЕРЕ

Отпочела сам у Филаделфији, вароши књижара и издавача, у малом позоришту **Standart Theatre**, у некој личној ревији. Зарађивала сам десет долара недељно. У ствари ништа нисам добијала јер нам готово никад не плаћише и морала сам увек гладовати. Била сам сува, сува као трска. Зуби су ми искакали из уста. Помишљала сам на Њујорк, на огромни новац, на живот у крзну које вреди пара. Једног лепог дана, отпутовала сам у Њујорк. Имала сам само моју карту, стојала сам на платформи последњег вагона и шине су се у мом погледу спајале у једну тачку.

Њујорк — поприште људи и жена.

Одмах сам директно отишла у један мјузик-хол на Бродвају.

*

Ту ми директор рече „дођите сутра". Говорио ми је тако читаву недељу из дана у дан а ја нисам имала од чега јести. Нисам знала где да спавам. По три дана ништа нисам окусила а спавала сам у парку. Земља се ноћу презнојава и има хладну грозницу. Тад сам устајала и трчала. Сенке су ме пратиле трчећи за мном и тако играјући, како ја никад нећу успети да играм. Ипак сам заспала преморена, негде у трави, на лишћу, под грањем.

Онда сам се поново вратила директору мјузикхола на Бродвају.

— А, не, не, викао је он, ви сте сувише млади, једно дериште, — не могу да вас примим. Затим, ружни сте. Ружно вам је и тело и лице, због.

Али ја сам хтела посла, хтела сам да играм. Поново сам дошла директору мјузик-хола на Бродвају. Више од сат сам чекала пред вратима и хтела сам плакати. Најзад сам закуцала, ушла сам. Директор ме је примио.

— Е па добро, рече, пошто ви навалујете, ви можете ступити у другу групу ове куће и путовати на турнеју.

За време од шест месеца ишли смо од вароши до вароши. Дечаци су флертовали али ме девојке нису трпеле.

— Ви играте као мајмун, рутале су ми се пред носом.

— Ја играм како знам и тако ћу играти а доцније од мене ћете тражити посла. То сам им одговарала.

Оне су биле зле али је манаџер био још грубљи. Кад је тражио собе наилазио је за све друге само за мене није било и то за све време наше турнеје. Ни име ми није стављао на програм. Најзад смо се вратили на Броклајн. Једно вече директор мјузинхола на Бродвају, виде ме како играм у ревији. Пошто ме је дуго посматрао са својим крупним очима, дошао је к мени рекавши.

— Сутра дођите код мене, потребно је.

Може се мислити, да сам сутра била тамо.

— Дајем вам двадесет долара недељно да код нас играте. Сад идите. Показа ми иза кулиса једно ћоше за свлачење, за макијаж. Био је то прави неки бућак и морала сам сести на земљу, са кутијом за макијаж. И ту је било хладно. Капљице воде капале су ми једна за другом на рамена. Природно да сам се разболела. У кревету сам остала читаву једну недељу затим сам се морала вратити у позориште, јер је ваљало живети. Телефонирала сам мајци.

— Мамице, имам мали успех.

У то време и мати ми је била болесна. Од тога је оздравила.

Chuffle Along била је у Њујорку прва велика црначка манифестација, једна музичка комедија у три чина. Играла је се пуне две године у нашем позоришту, 63 Бродвај.

Ту сам се појавила.

Били су тада врло добри уметници који су играли. Ја сам од другостепене плесачице прешла у први ред, јер сам умела да надиграм музику и бацакам руке и ноге више главе присутне публике. Радила сам за мајку и брата који су у Вашингтону становали. Једнога дана све новине и магацини почеше о мени говорити. Помислила сам „ту смо".

*

Чим се нека ревија престане давати, ја заборавим улогу као што сам све улоге редом поборавила. Појављивала сам се у Жоколад данди са песницима на бедрима и припијеним коленима а и то сам после мењала. Променила сам и позориште. Ево ме у 42,Бродвај. Бољи је цаз: има звонцад и пиштаљке. Док је свирао у банџо отварајући своју велику црну њушку са дугим црвеним језиком унутра. Па ипак ме Дик није појео, као ни други.

Пре но што сам сусрела г-ђу Реџон, желела сам да дођем у Европу. Госпођа ме је видела и мало у једној улози, у оној другој трупи мјузикхола са Бродваја, па ме је после изгубила из вида док случајно није дошла у моје ново позориште и ту ме поново опазила. Имала сам среће. Тада баш и главна звезда варијетеа оболи и ја успем да је заменим. Публика ме дочека са већим пљеском но ведету. Кад се ведета вратила, љутила се на мене и хтела ме је изгурати али се ја добро одржах и остадох.

Зарађивала сам 125 долара недељно.

— Пођите самном, рече ми дата г-ђа Рацон, ја ћу Вам дати 150 долара недељно. Ја сам најпре прихватила понуду, па сам је ипак одбила.

— Даћу вам 200 долара недељно.

— Видећу.

— Дајем вам 250 долара?

Тад сам пристала.

На путу за Европу

15. септембра 1925. године, при сунчевом заласку, *Беренгарија* се отисну полако од њујоршког кеја. Шетала сам се оном страном крај отвореног мора. Море је било мирно.

До виђења. До виђења Америка. До виђења Сен-Луг. До виђења Филаделфија. До виђења мала девојчице са љубичастим рукама. До виђења пацови из моје улице Бернар... До виђења...

Кад ишчезе статуа Слободе у пучини воде ја се умирих. Почех певушити за свој рачун једну милу песму, лепшу од песме слане воде на гвозденим зидовима Беренгарије.

Видела сам раскошну месечину
У Хонолулском заливу
Нечег има токо дирљивог
На месечини хонолулског залива.

*

Путујемо као на зејитину.

Наравно да сам узела учешће на концерту, организованом на лађи. Видите програм:

од г-це Бекер, глумице, 16. септембра.

18. септембра. Цео свет је на мосту. Узбуна. Опасују се са појасевима за спасавање, спуштају се барке, жене крче. Морнари мирно врше своју дужност. Вриска деце се чује. Океан је, међутим мирнији но икад. Зелени се, пресијава се.

Онда шта је?

Приметила се једна залутала ратна мина, како се шета. Срећом, нисмо је сусрели.

*

Много сам слушала о рату. Чудноватe историје. Признајем да се у томе слабо разумем и одвратно ми је. Тако ме је страх кад видим човека само са једном руком, једном ногом или оком. Сажаљевам их од свег срца али осећам физичку нетрпељивост према свему што је непотпуно. Мрзим све оне што чине зло, несрећници су вазда моја деца, хтела бих да то буду, као што су домаћин од моје куће, мој кувар и келнер моја браћа а моја бона моја сестра.

Шербрун. Хладио је. У Њујорку је било много топлије. На себи имам само кратки мантил и ништа више, па ми је

ужасна зима. Назебла сам. У пристаништу наш огромни брод и много малих лађа. У вароши сићушни трамваји али тако мили мали трамваји. Нема времена за губљење. Трчимо после царине на специјални воз који нас чека, под паром, на станици. Немам француског новца и дајем носачу двадесет долара.

— Не госпођо, каже он, није добар, то нећу.

Дајем му тридесет долара и он прима.

Истога дана, 22. септембра, после четири сата вожње: *Париз.*

Каква срећа! Пада киша а то је добар знак. Киша у некој вароши, где се први пут искрцате доноси срећу. О како је занимљиво. Мале куће, мале улице, мали тротоари. Помишљам да ту не могу никад играти: све је тако мало. Где ли су оне праве дуге линије Њујорка?

Ни речи нисам знала француски. Па још имала сам свега нешто мало смешних хаљина какве носе девојчице у Америци, са ниским, равним штиклама.

У Француској, куће су ниске али су женске штикле високе.

Ево како сам изгледала обучена кад сам се први пут прошетала кроз Париз. Тај мој костим је насмејао све пролазнике и сви су се окретали за мном. Сад ми је јасно због чега су се смејали.

Имала сам хаљину са каро, са џеповима, са каро бретелама, који су прекривали моју блузу каро. Имала сам шешир са перјем на врх главе. Поврх тога сам носила један фотографски апарат на левом бедру а доглед на десном. Не знам због чега али кад год се неки Американац шета у иностранству он на стражњицама вуче непрестано доглед и фотографски апарат.

Имала сам дугачке ципеле са равном штиклом.

Ах, била сам лепа да посетим Славолук и Наполеонов гроб.

(Наставиће се)

ШТРАЈК БИОСКОПА У ЧИКАГУ

Није једини случај у Југославији, да власници затварају биоскопе. Исто се десило у једној вароши у северној Француској.

Али највећи штрајк је био пре кратког времена у Чикагу. Због великих такса власници су били незадовољни и решили су да штрајкују. Публика, нарочито америчанска која лудује за филмом, била је очајна. Сваког дана држале су се седнице и у Чикагу се само говорило о биоскопима. Разумљиво је, јер у Чикагу има безброј много биоскопа, и такав штрајк изменио је навике свакидашње становницима.

По цео дан свет се скупљао пред биоскопима, али публика није хтела да протестује, већ су сви били уз власнике и сагласни с њиховим захтевима.

Највећи биоскоп у Чикагу је „Астор Театр". Пред вратима је стајала велика табла:

„Биоскопи су затворени до даље наредбе".

ГОВОР НОГУ

Прамативни филмови су представљали једино лице и Грифит их је први рационално употребио. Максимум савршенства изражаја је постигао у „Сломљеном Крину". У томе га до данас још нико није престигао. Доцније су узимани и сви други објекти, који су на тај начин добијали извесно драматично, или симболично, или психолошко значење. У серији својих филмова са брачним тезама: „ЗАШТО МЕЊАТИ СВОЈУ ЖЕНУ", „НЕ НАПУШТАЈ СУПРУГА", „ЗАБРАЊЕНО ВОЂЕ", и т. д. Сесил де Мил је то много употребљавао. Ко се не би сећао оних најефектнијих помоћних средстава, као: папуче поред пећи, крагна и машна на чивилуку, још неугашена цигара Теодор Робертса на пепељари, и т. д., који нам много више казују и више нам се допадају него ли игра глумаца у таквом моменту. Каква мисао, какво осећање или душевно стање, може се на тај начин изразити исто тако као и мимиком, погледом, осмејком или мицањем усана. У „Јавном Мишљењу", Чаплин, да би на пристојан начин показао да су милионар и Парижанка љубазници, ставља на сцену једну крагну која испада из ормана младе жене када њена собарица хоће одатле да извади марамицу.

Да ли је збиља лице најизражајнији део човечјег тела?... То није позитивно доказано. Пре ће бити да ми не умемо да запазимо. Руке, на пример, могу све да кажу. Грозничавост, претња и благослов, заповедање и проклињање, господарење и молење, превртљивост и несаломљивост, миловање и злонамерност, незасићеност, садизам и толике друге ствари, чиме се могу боље исказати него рукама?

Ја мислим да и ноге могу да дају толико исто разноврсних изражаја. Шта изражава, јаче, једно душевностање него ли корак?... Посматрајте неког човека на улици када иде, па ћете по његовом кораку моћи да погодите све његове мисли. Када је жалостан, уморан, он једва вуче ноге. Када је весео, пун снаге, здрав, он весело хода. Кад иде у цикцак, кад се колеба, враћа, па опет иде напред, значи да је неодлучан и слаб карактер. Правим и сигурним кораком иде човек одлучан и чврста карактера, и т. д. А посматрајте пажљиво Шарлов, Јанингсов и Дугласов корак. Посматрајте и упоредите!...

Кад се две ноге саставе под столом, то значи флирт. У „Варијете"-у, Бос (Јанингс) држи у загрљају Берт-Маријине (Лија де Пути) ноге десет секунада: то је страст.

У „Торњу Лажи", Виктор Сјестрем узима гро-план (јако увећана слика која захвата цело филмско платно) ногу глумица у гломазним радничким ципелама, како тупкају по блату. Тако и код Норме Ширер. Објектив се лагано подиже дуж њених ногу, затим према телу и најзад открива њено лице, окренуто излогу пуном ципела, које, авај! нису начињене за њу.

У „Веселој Удовици" играчицу Сали посматрају три обожаваоца, чији је менталитет, природно, различит. Да би разумели тај менталитет, показују нам се три слике Салиних ногу, на разне начине представљене објективом.

У „Чистој Сузани" са Лилијан Харвеј, вереника, услед једне невероватне збрке, изненађује вереница, када је он у друштву са њеном другарицом. Млада жена се нагло завуче под кревет, али јој ноге остају напољу. Наступа ванредно духовита комична сцена. На задњој слици вереник објашњава вереници како је сам, док, напред, ноге Чисте Сузане непрестано мрдају, демантујући гледаоцима ово тврђење.

У „Париској Швали" са Детрис Џој, млада жена има пикантну навику, да у моментима неодлучности трља лист леве ноге стопалом десне. На крају филма се препиру супружници око тога, на кога личи њихово прво дете. У то, беба диже леву ножицу и стопалом се почеша по листу десне ноге баш као мамица. Тако је проблем моментално решен.

На тај начин, ноге могу да кажу све што год се хоће гледаоцу. Почело се снимањем главе у гро-плану, затим руку и, најзад, ногу. Све оно што доприноси разноликости „живога језика" треба да се искористи чим се укаже прилика за то. Но, то се не сме злоупотребити, нити узети као правило.

РАТ ГАСОВА

Мисли се увек, да је гас у рату најстрашније Оружје. Два америчанска хемичара проучавали су дејство гаса, и доказују, да је то најнезгодније средство него металну оружје, јер лакше се може сачувати и бранити од гаса.

Они су предлагали да учине опит са једном вароши од десет хиљада становника. Тај опит би се извршио на тај начин, што би сваком становнику дали маску за лице, и онда би пустили гас на варош.

И тада би се уверили како се становници са маском могу да сачувају.

недељне Илустрације

УБИСТВО МАЕДЕ

ЈАПАНСКА ОСВЕТА

Када посматрате са залива „Златни Рог" панораму Владивостока, који се пространо и амфитеатрално шири по висинама, које га окружавају — а обливају га још и друга два залива! — то вам, већ у дну тог залива, пада у очи један мрачни грађевински масив: зграда славног Источног Института. Кад се пак попнете, по стрмини, и приђете тој згради са стране улице, то вам се показује улаз у њу, који са обе стране, украшавају два велика камена лава у егзотичном кинеском стилу.

Лавови као да вам напомињу да улазите у храм наука, у коме се неофити (новајлије) обучавају свестраном познавању, још сасвим тајанственог за њих Далеког Истока. У „аули" ви одмах опажате, свуда на зидовима, велике разнобојне, понајвише плаве, узане и дугачке даске, уоквирене позлаћеним кинеским резбаријама, и са којих блистају, опет позлаћени, велики кинески и јапански хијероглифи.

За време одмора пада вам у очи још и велики број униформи, јер осим студената — који су у Русији униформисани — има и много официра, који се са свију страна Русије консидирају на студије у том Институту. Затим видите тамо и Кинезе, Јапанце, Монголе и Корејце: то су „сјан-шени", по нашему „раније-рођени", што је кинески назив за учитеље, у овом случају лекторе, који су додељени европским професорима на том Институту, који има ранг Универзитета.

Институт има четири факултета: кинеско - манџурски, кинеско - монголски, кинеско-јапански и кинеско-корејски. Кинески језик је обавезан за сва четири факултета, јер он тамо игра улогу „класичног" језика. Осим тога тамо предају и државно-правне науке, међународно право, политичку економију, географију, историју, етнологију и трговачке науке, разуме се све то у првом реду с обзиром на прилике и потребе које владају на Далеком Истоку.

Такав један „сјан-шен" био је и Кинзиро Маеда, који је био додељен професору јапанског језика, као лектор. Иако рођен Јапанац, он је већ давно живео у Владивостоку и то сасвим на европски начин. То се могло приметити већ и на његовој спољашности. Пре свега боја лица била му је сасвим бела, или боље рећи матово-бледа. Јапанци који се дуже времена хране искључиво европском храном губе, понекад, своју урођену боју лица, особито ако нису били одвећ жути, јер сам чуо и сам од Јапанаца да жута боја разних народа Далеког Истока долази поглавито од њихове специјалне хране, а на првом месту од сталног и прекомерног употребљавања пиринца. Нисам био, додуше, у стању да то проверим, али биће да је томе ипак тако, судећи већ по примеру Маеде. Имао је и иначе више европски облик лица, што се чешће примећује код Јапанаца са севера, а он је био родом из Хакодате-а, главног центра на Јасо-у, северном главном острву јапанског архипелага.

Иако сам ја био на кинеско-манџурском факултету — тако рећи на специјално кинеском одељењу — ипак сам чешће бивао код њега у стану, те смо се на крају крајева сасвим спријатељили, иако је Маеда био по природи веома резервисан.

Становао је у самој згради Института са својом женом, Рускињом, — плавушом. (Чудновата је та предилекција „бојадисаних" (coloure ed!) раса према европским плавушама! У великим центрима света видећете већином Црнце у друштву својих „пријатељица", изразитих плавуша). Стан му је имао две собе, предсобље и кухињу, све потпуно европски намештено. Да није било две-три јапанске слике овде онде, не би непосвећени човек никада могао помислити да је у стану правог Јапанца. Госте је примао обично у свом великом и светлом радном кабинету. Тоје била уједно и библиотека са великим бројем књига, које су биле размештене по високим полицама, које су заузимале цела три зида кабинета. Било је ту много руских, мање француских и енглеских, а понајвише — немачких књига. Одмах се видело да је Маеда био један од оних многобројних Јапанаца који су се клањали култу немачке културе. Апартно је било слушати овог Јапанца како течно и напамет рецитује читаве странице из — Гетеовог „Фауста"! . . .

Међутим то прононсирано идејно „германофилство" није му ни најмање сметало, да се на првом месту осећа као русификирани Јапанац. Толстој му је био идеал и човека и писца. Чудновато како су се у души тога Јапанца могли, један поред другог, уживети два таква контраста као што је пантеизам Гетеа и хришћанска мистика и моралистика великог Лава Николајевића! Па ипак упркос свега тога осећало се, да су у тој, у великој мери европеизованој души, остали још увек кутићи оне праставе јапанске психе, или, боље рећи, оне опште психе целе жуте расе, који ће кутићи остати увек „књига са седам печата" и за најпосвећенијег у тим стварима Европљанина, исто као што би то био случај и са Јапанцима по односу ка нашој опште-европској психи: расни атавизам је, на крају крајева, ипак неискорењив.

Једна од главних особина јапанског карактера је неискреност и неповерење: узајамна шпијунажа је кроз векове цветала у Јапану и била уведена чак у систем владавине, а на првом месту са стране самих „сиогуна", тих бивших владара пред-реформног Јапана, када је Микадо био само номинални владар! Један од главних разлога зашто су Јапанци тако неомиљени код Европљана, који живе на Далеком Истоку, је њихова непоузданост у трговачким и финансијским пословима: где год само може Јапанац ће вас преварити, и то на један скроз циничан начин. Каква разлика у томе између Јапанаца и Кинеза, који су прави трговачки џентлмени. Реч ма којег кинеског трговца (разуме се тамо, где их Европљани, опет са своје стране, нису покварили!) важи исто толико као и најзваничнији писани документат. Фриволност у коју лако падају Јапанци, је управо провербијална на Далеком Исто-

ку. Као што видимо поред позитивних и великих особина и врлина, Јапанац има много и специфичну јапанских мана.

* * *

У канцеларији једног веома важног војног надлештва, у Токију тој „источној престоници" Јапана, (Киото је некадашња „западна" престоница) седи за својим писаћим столом и прелистава неке хартије јапански мајор, Накамура: мали, кравоноги, са кратко ошишаном чекињастом косом, са дубоким борама на монголском лицу, али са лежерно-отменим држањем важног ђенералштабног официра. За његовим леђима стоји, у пози пуној поштовања, млади поручник, Фукушилоа. На приличном одстојању од њих, код врата, стоји у ставу „мирно" стари, свирепог изгледа, наредник Јамогући.

— Фукушима, — обраћа се мајор поручнику — а одакле је родом тај Маеда?

Поручник увлачи кроз стиснута уста ваздух, те се добија нежни звук „сссс...", што је код Јапанаца знак поштовања према старијем и претпостављеном лицу, те одговара:

— Из Хомодате-а, г. мајоре! Он је земљак Јамагућијев, који га добро познаје.

Стари наредник ништа не одговара, али му лице постаје још мрачније и свирепије.

— Јамагући! — вели мајор са ироничним нагласком — ти имаш заиста красног земљака . . .

На лицу Јамагућија севају муње, али он из страхопоштовања ћути као заливен.

Мајор тихо и злобно продужи:

— Наш агент из Владивостока јавља да се у стану тога одметника стално виђају руски официри, а из министарства полиције извештавају нас да он подржава сталне везе и са тамошњим Корејцима. Ми смо засада потпуно немоћни. Али сада долази најлепше: тај измећар има дрскост па намерава да дође и у Јапан! Он треба да стигне прекосутра са лађом „Кобе-Мару" у Кобе, а одатле ће железницом у Хакодате у посету својој родбини . . . Та зар нема код нас људи, да тог никоговића добро науче памети?!... Шта ти мислиш о томе, Јамагући? . . .

— Ја мислим, г. мајоре, — одговори Јамагући мрачно, али одлучно — да има још таквих људи. Јамчим својом чашћу, да заслужена казна неће миловати овог мог „земљака", како се г. мајор изволео изразити . . .

— И ја то мислим — рече мајор тихо и озбиљно — али пошто немамо у рукама позитивних доказа његове подлости, то не би требало да због тога дође до конфликта са руском владом, нарочито пак не би требало да у ту ствар буде умешано војничко лице . . .

— Разумем, г. мајоре — рече Јамагући — али ја сам, као прекорочни наредник, војник само дотле док носим униформу . . . Молим да изволите примити моју оставку на службу . . .

Мајор се некако задовољно и тајанствено осмехну:

— Ти си, видим, прави правцати и честити самурај (племић), сине мој Јамагући! . . . Благослов нашег узвишеног Владара (при речи „владар" мајор се подиже и сва тројица се дубоко поклоније) пратиће те свуда и свагде, па и на онај свет. Но, држим, да не треба да ти кажем, да је све то чисто приватна твоја ствар? . . .

— Разумем, г. мајоре! — одговори Јамагући одсечно . . .

* * *

Седели смо на великој тераси отменог енглеског хотела „Астор-Хаузе" у великом кинеском граду Тјенцзину. Сваке године студенти — и официри — Источног Института иду на четир месеца, преко лета, на „праксу" у Кину, Јапан, Монголију и Кореју — већ према факултету на којем студирају. Нас неколицина „Кинеза" (студената са манџурско-кинеског факултета) развалили смо се по удобним фотељама од трске и лењо сркасмо ледени „виски са содом" да би бар донекле ублажили страшну запару, која нас је морила . . .

Одједном стаде пред нама, на улици, један „рикша" (мала колица на два точка, која вуче у касу, — Кинез!) и из њега искочи „Јапанац", наш колега поручник М. Био је, разуме се, у цивилу, са великим, белим тропским шлемом на глави. Он је баш стигао из Јапана, где је био на „пракси" и враћао се сада пред крајем „ферија" кући у Владивосток, и то преко Тјенцзина.

И не свративши у хотел, он потрча нашем столу, и, после поздрава, узбуђено узвикну:

— А знате ли шта је најновије? . . . Страшно! . . .

? ? ?

— Јуче, после подне, убијен је у Осаки — Маеда! . . .

! ! ! ? ? ?

— Да, да, — убио га је један фанатик Јапанац, по имену — Штами, и то усред белог дана на улици. Убица је после злочина сам себи пререзао грклјан и одмах издахнуо! . . . То је неки трговац из Кобе-а, тако тврде сведоци, који га добро познају . . . Истрага је у пуном јеку . . . То је све што вам могу рећи, пошто сам већ синоћ испушио кагасаки . . .

* * *

О „самурају" — Јамагућиу није ни у истрази, ни на суду, ни у штампи никада било ни речи! Али један наш „Јапанац", причао је после, већ у Владивостоку, да су „Штами, трговац из Кобе-а" и наредник „Јамагући из Хомодате-а" једно те исто лице. Он је случајно у хотелу у Нагасаки подслушао неопажено, разговор двојице Јапанаца, који су то као свету истину тврдили.

Наш добри, племенити и учени пријатељ Кинзиро Маеда, лектор славног Источног Института у Владивостоку пао је, као потпуно невина жртва, страшна јапанске освете и јапанског атавизма, који су били јачи и од Толстоја и од Гетеа — у лепо повезаном издању Коте. Реклама из Лајпцига . . .

Нека му је лака рођена груда оне земље, у којој се сунце рађа, трешње цветају а бујне хризантеме украшују уметничко-лепе, црне као гавраново крило, фризуре малих јапанских гејша . . .

Озрен Суботић.

Твоје тело

изискује негу, да би остало здраво. — За исправну негу тела успешан је већ од дедовских времена прави »Фелеров миомирисни Елсафлуид«. Он приводи ослабљено тело к новој снази и свежини, оживљује нерве, ојачава мишице и жиле, те прија свим деловима тела.

Трљања и мазања Елсафлуидом поспешују опток крви, те тако уздржавају тело вазда отпорним и чврстим за рад. Умивања Елсафлуидом јачају уморене очи, те умирују нерве и утажују боли. У спољашњој и нутарњој употреби пружа поуздану заштиту проти кијавице, инфлуенце, грипу, заразних болести и назеба.

Развођен одличан је за испирање, за грло, уста и грклјан.

Више од 30 година Елсафлуид је обљубљен због многостране његове спољашње и нутарње употребљивости, као поуздано домаће средство и козметикум. Јачи од француске виновице.

Захтевај у апотекама и подесним радњама и у најмањим местима изричито „Фелеров" прави Елсафлуид у покусним флашицама по 6 дин., у двоструким по 9 дин. или специјалним флашама по 26 дин. Ако не најеш прави наруча директно поштом но тада долази јефтиније, што више поручиш одједном, јер са омотом и поштарином стоји:

9 покусних — или 6 двоструких — или 2 специјалне флаше - - - - 62 Дин.
18 покусних — или 12 двоструких — или 4 специјалне флаше - - - - 102 Дин.
54 покусних — или 36 двоструких — или 12 специјалне флаше - - - - 250 Дин.

Адресу назначи јасно:
Apotekaru
Eugen V. Feller u Stubici Donjoj
Elsa trg 372, Hrvatska.

Треба све предвидети

— Анри Бирабо —

Господине, будите љубазни па немојте још звати келнера. Видим да вас нешто гони да одете кући. Погледали сте у часовник видели сте да је дванаест и по, али се нисте пренули као човек који налази да се задржао више но што треба. Зашто онда не бисте остали пола часа дуже у кафани? А и мени бисте учинили услугу.

Да, господине, јер ако ви одете ја остајем као последњи гост. Последњи гост, господине! Непријатељ. Погледајте, газда већ зове, а келнер је сео према нама, изазивачки, као да хоће да нам да на знање да је од јутрос на ногама, и да би у ово доба већ био у постељи да ми нисмо овде. Они не смеју ништа да кажу, пошто смо нас двојица. Два госта значе нормални живот, рад се продужава, посао још није завршен. Али један гост је на досади, он је уљез, непријатељ. Ах! Кад останем сам ја могу поручивати најскупље пиће, ипак ћу им бити на досади. Тада почиње мучење, гомилање столица, поливање пода остацима воде из сифона поред самих мојих ногу, безобзирно чишћење, љутито затварање капака на прозорима. Разуме се да се ја претварам што дуже могу да све то не видим, али дође тренутак кад ме то раздражи, па се дигнем и идем. Али тада морам да лутам по опасним улицама Вожирара. Не могу да се вратим кући пре два сата ујутру.

Зашто? Ох! то вам могу казати из захвалности што сте остали са мном. Господине, ја имам једну великуману, или велику врлину, — свеједно, — да све предвиђам. Вероватно да је то стога што сам неодлучан. Кад бих морао да се одлучим на нешто за пет минута, ја бих се уплашио, не бих смео то да учиним. Међутим, кад се одлучим неколико година раније, ја на то мислим као да се не тиче мене, или као да је у питању нешто што се можда и неће догодити. И ви ме видите данас, у један час у јутру, у овој бедној кафаници тужног Вожирера зато... Господине, ево једне бележнице. Она се увек налази у овом мом џепу. У њој се, чини ми се, налази записано све оно на што ћу имати да се одлучим у животу. Ову страну, коју сам сад отворио, исписао сам пре три године. Сећам се да је то било на плажи, док сам очекивао вереницу. Био сам се верио и мислио сам на све проблеме, који се намећу човеку који улази у брак. А тих је проблема толико много, господине, да увиђаван човек треба да буде и сувише храбар, па да се ожени, или да се заљуби. Ја сам био заљубљен.

Погледајте, господине, ево проблема којих сам се дотакао тог дана. Непосредни: наручити закуску, — пробати одело и т. д. Доцнији: како се треба држати у случају болести, — наследити чика Емила, — имати деце (ово има два подраздела: а) ако буде мушкарац, б) ако буде девојчица; могао би се узети у обзир и трећи, изузетан, али могућан случај в) ако буду близанци... Сасвим природно дошао сам и на претпоставку да ћу преварити своју жену.

Зашто правите тако зачуђено лице? То је најобичнија обазривост, уверавам вас. Па, то се мора догодити једног дана! Али људи о томе не мисле унапред. А кад се то догоди онда дођу револверски пуцњи и разводи бракова! Кад би сви људи за време веридбе мислили на своја будућа издајства, прељуба би била најпростија и најпријатнија ствар.

Ја сам, господине, за време своје веридбе непрестано о том мислио. А имајте на уму да сам обожавао своју вереницу. Ја сам о том мислио кад сам јој давао ките цвећа, кад сам јој метао на прст веренички прстен, понекад чак и кад сам је љубио.

Мислио сам, ја нисам преко мере страстан човек, и кад будем узео љубазницу требаће ми понекад неколико часова и једно слободно вече у недељи, кад ћу се вратити кући у један и по или у два сата у јутру. Као дан изласка изабрао сам суботу, да бих се у недељу у јутру могао лепо одморити.

Пошто сам све то утврдио, ствар је била лака. Известио сам своју вереницу да ћу сваке суботе у вече ићи своме старом професору Бушерелу, да му помажем у изради једног великог геолошког дела, на коме он ради већ двадесет година, — ја се бавим науком, господине, — и да ћу код њега остајати увек до један и по сат у јутру.

Моја вереница је поверовала у то, у толико пре, што сам се ја суботом у вече увек растајао са сузама у очима, — а лудо сам је волео!... Али је најтеже било после венчања. На два дана после наше свадбе била је субота. Падала је киша. Замислите само, господине, на два дана после венчања лежала је у топлој постељи лепа, млада жена, коју сам волео, а напољу је пљуштала киша... Да ли ћете веровати, господине, да сам те суботе ипак отишао од куће?

И од тада сам одлазио сваке суботе. Лутао сам по удаљеним крајевима где ме нико није могао видети, сваки час сам нестрпљиво загледао у часовник и очекивао сам један и по.

И тако је то трајало три године. Једне вечери сам опазио да волим своју жену више но кад смо се узели... Нисам никад преварио своју жену, јер сам је волео. Ма да има људи који воле своје жене и варају их.

То сам опазио једне вечери око десет часова у некој крчми. Брзо сам се вратио кући... али у кући нисам затекао никога, драги мој господине... Моја жена је дошла кући у четврт пре један... Коса јој је била разбарушена, а одело у нереду... Дајући себи једно слободно вече у недељи, ја сам га дао и својој жени. Само, она се њим користила пре но ја...

Не знам шта ми је то вече причала. Ја јој нисам ништа рекао, јер сам је волео. Волим је и сад. А она... Изгледа ми да она нема намеру да оставља своју кућу, и на јој живот поред мене није непријатан. Њој је само потребно, с времена на време, мало слободе... И ја сам продужио да излазим сваке суботе...

Хвала вам, господине, што сте остали са мном. Сад могу да пођем. Већ је један и четврт, она се досад, без сумње, вратила.

Све оправке ЧАСОВНИКА израду и прераду Накита врши са ГАРАНЦИЈОМ.

СВЕ ВРСТЕ Сатова и Накита у Злату и Сребру

ЧАСОВНИЧАРСКА РАДЊА

„КРОНОС“

Београд, Скопљанска ул. 9 — до »Руске Круне«

Књижевни Свет

Када је наш књижевни хроничар констатовао да ће прича **Деца** чинити епоху у своме жанру, Уредништво се питало ко је Драга С. Јанковић, писац те књиге.?

Сазнали смо да је то једна удата жена, сестра Г. Др. Тихомира Ђорђевића, која се никад до сад није бавила писањем, све док је њена сопствена деца нису натерала да **почне.** Кад је прича била готова, деца Г-ђе Јанковић су је предали Уметничком Одељењу. Кад је Уметничко Одељење на своме конкурсу за најлепшу приповетку причу Г-ђе Јанковић наградило, њена деца су онда (против мајчине воље) нашли издавача. И сад, кад је књига изишла и од критике добро дочекана, то су опет деца Г-ђе Јанковић која дају њене фотографије и интервјуе, ер Г-ђа Јанковић то све сматра за излишно.

МАКСИМ ГОРКИ ВЕЛИКИ РУСКИ КЊИЖЕВНИК ПРОСЛАВИО ЈЕ СВОЈ ШЕСДЕСЕТИ РОЂЕНДАН

Крајем деветнаестога века појавила се нова звезда на руском књижевном небу. То је био Максим Горки. Његово је право име Алексеј Максимовић Пјешков, родио се у Нижњем Новгороду 1862. Још из рана изгубио је родитеље и као сироче и без икаквих средстава потуцао се од немила до недрага тражећи себи сталног рада. Изучио је шустерски, затим пекарски занат; али се непрестано налази у беди. Убрзо се јавља његов таленат који га извлачи из материјалне кризе у којој се налазио, и Горки се дао на књижевни рад. То је био таленат који му је овековечио славу за вечита времена. Врхунац његовог књижевног рада достиже 1903. год. Годину дана доцније књижевна секција петроградске Академије Наука изабрала је Горког за почасног члана. За време руских покрета из 1904-5 у којима је Максим Горки имао учешћа и где се показао као социјалдемократ, буде протеран из Русије, и Академија Наука избрише га из листе својих почасних чланова. После прогонства настањује се на острву Капри. Одласком из Русије почиње да пада његов књижевни рад. Недавно је написао једну студију о Љењину, из које смо извадили ове редове: „Није на мени да говорим о Љењину као политичару, Љењин Човек је онај који је мени драг и близак". Сада Горки припрема један роман о Љењину. Садашња совјетска влада признаје Горком његову уметност и одобрава му повратак у отаџбину. У Москви је отворена изложба његових уметничких радова. У Русији ће се назвати читава једна област „Горки", како би се указала што већа част овом великом књижевнику.

Г. С. Б. Цвијановић је издао књигу стихова г. Светислава Стефановића, која се зове *Границе*.

Пријатељи мисаоне поезије наћиће у овој књизи г. Стефановића озбиљну лектиру.

Франц Јосиф, I Владавина Личног Апсолутизма, то је наслов најновије, замашне књиге г. Пере Талетова, публицисте. (Стр. 270, штампано у Држ. Штампарији).

Г. П. С. Талетов је дао овим делом једну од најбољих књига о Аустро-Угарској које ми имамо на своме језику. Он се удубио у режим који је владао у Аустрији од 1848 и дао је једну студију која доприноси разумевању пречанске историје а и дипломатске историје Србије.

Оно што је такође занимљиво у овој књизи, то је стил г. Талетова, један style parlé, којим код нас до сад није писано.

Развитак Административног Судства у Србији од Д-ра Данила Данића, првог секретара Држ. Савета. Београд, Геца Кон, 8°, 170 страна.

Поред ове, књига садржи још четири студије из јавнога права, од којих се нарочито истиче Буџетско Право Народне Скупштине — предмет који данас занима сав наш свет.

Г. Геца Кон је издао ових дана *Робове* „комедију једне тајне" од г. Вл. Велмар-Јанковића. Комедија се догађа на земљи а личности су људи; време није календарски одређено.

Писац је своје дело датирао Београд —Париз 1924.

Штампао Грегорић.

Г. С. Б. Цвијановић је издао приповетку *Деца*, која је награђена на конкурсу уметничког Одељења Министарства Просвете прошле године. Писац је ове приче једна госпођа чије је име Драга С. Јанковић. Сиже приче је браколомство на селу, у Србији. Али жена не вара из обести, из материјалне беде или неморала, него под моралним притиском: зато што је муж, свекар и свекрва нападају да је нероткиња.

Овом причом, може се одмах рећи, г-ђа Драга Јанковић не само да стаје у висок ранг оних наших писаца, који обрађују *сеоски живот*, него чак она њом мења и правац којим се до сад код нас у књижевности о селу писало. У томе погледу, она потсећа на великог пољског писца Рејмонта и зато је желети да не напушта свој домен.

У књижари г. Геце Кона су се јавили у другом издању чувени *Огледи* г. Богдана Поповића. Прва књига садржи 7 есеја, написаних од 1887 до 1911. Друга се књига очекује ових дана.

Књижара Рајковић и Ћуковић је дала друго издање г. Мих. Т. Голубовићевих познатих *Калчиних Прича*, које се читају са задовољством.

Г. Геца Кон је издао брошуру *Извољски и Ерентал*, — дипломатске успомене из анексионе кризе, — из пера г. Димитрија Поповића, посланика Србије у Петрограду. — Са живим се интересом овде чита о односу Пашића и Извољског; према г. Поповићу, Извољски је веровао да је Пашић, кад је дошао 1908 у Петроград, хтео да га обори преко Думе, штампе и славенофила.

Обратите пажњу на Ускршњи број „Недељних Илустрација".

ЛУТКА МЕРИ ПИКФОРД И ОСТАЛИХ...

Лутка је фетиш филмске диве. Мери Фалбин има једну велику лутку и она увек носи исту онакву хаљину, какву има и Мери у филму. Зато је њена лутка врло кокетна.

Мери Пикфорд чува једну лутку још из оног доба, кад је била дете. Само је показује својим интимним пријатељима. Лонс Моран исто тако обожава њену лутку из детињства.

Колин Мур има читаву колекцију разних Арлезијанки, Коломбина и Шпањолки, и њима украшава кућу.

Мери Прево изненађује познанике својом лутком. Они седе и разговарају, и наједаред ММери извуче из груди госпођице потпуно модерне једну цигарету, или бонбону. Њене лутке су практичне и служе јој као бонбонијера или портсигарет.

Али нећете веровати, да највише лутака има Биско. Он их није куповао, већ добијао од пријатеља о рођендану, и тако их је накупио читав музеј. И ако се може веровати, да фетиши доносе срећу, то су Бискоту донеле успех све те његове лутке.

ЛУКУЛОВЕ ГОЗБЕ

(По старим белешкама)

I. *БОГАТСТВО СТАРОГА РИМА*

Данас се врло често чује „Лукулова гозба" кад хоће да се каже, да је ручак био раскошан и обилан. Према опису једног Лукуловог госта илустрираћу опис једне гозбе у његовом дворцу.

На обали срећне Кампање постојао је градић Баје, где су богати Римљани долазили лети, да се уклоне од прашине и врућине и да се освеже у ондашњим сумпорним и морским бањама. Луције Лициније Лукул, угледни војвода свога времена, имао је близу Баје свој „Тускуланут" где је лети приређивао гозбе за одличне госте. Било је лети 74. г. пре Христа. Римске чете већином гласова изабраше Лукула за војсковођу. Требало је, да их поведе против краља Митридата, непријатеља римског. Помпеј је био противан томе и под његовим утицајем сенат није потврдио избор. Лукул није могао кренути из Италије, затворене су луке за његове бродове, а Помпеј је тајно сакупљао војску и спремао галије. Да би добио што већи број својих присталица и измирио противнике, — Лукул одлучи, да приреди сјајну гозбу.

II. *ПРИПРЕМЕ*

Већ неколико дана ври и јури робље по тремовима и ходницима Лукулове виле. Носе се столови, седишта, кревети, свећњаци, бокали (пехари), чаше и други украси. Неки бришу зидове и ступове, други чисте и залевају уметнички израђен патос; застиру га густим и дугачким ћилимима, да нога не би стала на го камен. Цео двор сија од чистоће и раскоши. Данас ће се јести у „Аполовој", сутра у „Златној", прекосутра у „Египатској" дворани. Свакога дана промеда, нов раскош; такав је ред. Свуда позлате, дути сарски ћилими, а зидови обложени црним углачаним каменьем из Етиопије, које блиста као огледало у којем се јасно види цело лице. Таванице се могу отворити, а са њих виси о позлаћеним ланцима низ светиљака, које су уметнички израђене од челика. Са тремова допире мирис бујног биља и цвећа, у кавезима певају птице... Да могу неми ступови проговорити, — приповедали би о последњим данима последњег римског краља; да је ту живела Корнелија, славна удовица Л. Гракха, која је овде пролевала сузе за својим погубљеним синовима... На средини је дугачак сто од скупоценог дрвета, чије су ноге од слонове кости. Око стола су постеље за госте, све у сјајној и лепој опреми. Коморник уређује сто. За сваког госта ставља убрус са златним ресама, златну жлицу (кашику) за остриге и сламке од оникса. Окренута чаша од глачањега кристала стоји спремљена. На сточићима са стране стоји цела гомила скупоценог посуђа; зделе, врчеви, и друго. Коморник поправља и извежбаним оком гледа, да ли је све на своме — месту...

Из кухиње допире мирис печења, масти, воћа. Ту надзире и заповеда старешина кувара. Из лонаца малих и великих диже се пара; у тавама се нешто пржи. На ражњевима пеку се зечеви, голубови и пилићи. Пекар меси тесто и често га залева врелим крављим млеком. Из судова вири дивљач, зелен, воће. У коритима гмижу раци и пљакају се рибе... Један кувар примиче чорбу к ватри, други лева врелу маст и меће исечен лук, трећи припрема остриге...

III. *ГОСТИ*

Кота и Глабрио, два угледна госта, већ су дошла. Устали су рано и пошли колима. У подножју брега, на којем је Лукулова вила, дочекали су их слуге и у носилима пренели. Лагано и опрезно пренели су их кроз редове ружа, кроз врт, воћњак, кроз ходнике винове лозе све до улаза у вилу. Вртови и вила све се више пуне... Свеже купатило окрепило је госте, берберин их је обријао, вешта рука им направила косу и намазала мирисним уљем... Сви су одевени у кратке, шарене хаљине; поздрављају се, разговарају, смеју... Неки се пењу на врх брежуљка и уживају у лепом видику, неке опет носе слуге кроз густе алеје и застају поред водоскока са којега пада роса... Иза сјајних решетака певају шарени и бели паунови са Самоса, морске кокоши из Нумидије, фазани из Кохлиде; ту су и препелице, шљуке и голубови, — друге птице из целога света...

Трубач јавља да је 9 сати или 2 сата после подне, како ми ручамо. Сваки се до тада окупао и окрепио...

Лукул је такође готов; коса му намирисана у увојцима, прстење са бисером и драгим каменьем блиста на његовим рукама, на ногама му меке сандале. Још једном погледа у огледало, обрати се управнику двора.

— Дођоше ли гости?

— Сви, господару, осим Цицерона, који је морао отићи у Помпеје, где се бира нови едил!

— Добро је! Нека вино потече рекама... кухиња и забава нека се надмећу... Нека ме моји пријатељи сачекају у атрију!...

После ових речи оживе цела кућа и настаде нови живот. Сваки је похитао на своје место: кувари, пехарници, баклољоше, свирачи, декламатори, грбави глумци, будале, играчице... Гости се грле са Лукулом и љубе по старом обичају. Два по два улазе у „Аполову Дворану", док свирање из рогова громко одјекује... У дворани се вију венци, прозори су обложени шареним застирачима, кроз које продире чаробна светлост... Весели и ведри гости седају по господареву примеру. Једни робови деле гостима обућу, други им стављају венце од љубичица на главу, трећи додају у сребрном посуђу воду за прање руку... Један од старешина гозбе додаје јеловник, гости га читају, одобравају, неки прави по какву примедбу. Сада треба да почне увод у велику гозбу....

IV. *ГОЗБА*

Десет јаких слугу угиба се под теретом велике даске на којој је гомила плитких, дубоких, трбушастих и облих зделa са јелом поређаном у облику пирамиде. На врху уметнички постављени паун и фазан. Из далека би човек рекао, да су живи, јер су украшени многим зачинима у боји. Пужеви, раци и шкољке красе ивице од зделa. У плитким тањирићима су различите рибе; у облим зделама вимена од крмача, гушчије џигерице, а у другим разне зелени спремљене као салата... Неуморне слуге додају зделе, музика одјекује, медовина баца искре у кристалним чашама... Велики пехари вире из свежег снега, а поред њих стоје робови са справом да загреју пиће, ако се којем госту учини, да је сувише хладно... Међу гостима настаје разговор... све оживе... Свршена је прва битка... Рогови одјекују... гости кличу... настаје први део главне гозбе....

Уносе се фазани из Кохлиде, морске кокоши из Картаге, патке из Јоније, петлови са Родоса, кокоши из Кападокије... гуске из Галије, а око њих су препелице, јаребице и шљуке... Ево једног изненађења: женка од фазана, вешто намештена, као да бежи од непријатеља, а за њом њени млади. Перје јој је накострешено, крила раширена да заштите младе... Сви се диве вештом кувару. Али чудо не траје дуго. Лака рука са великим ножем скида перје, тело њено се отвара... а из њега испадају печенке, зелени грашак и друга зелен... Гости се смеју, а затим се уноси већ друго чудо... На јајима седе кокоши, а око њих дремају петлови. Цели кокошињак стоји на столу. Живина је печена, лежи у масном и фином сосу, а мирисни зачини нису се штедели... Медовина је већ досадила гостима. Громка музика са горњиг трема објав-

љује да почиње „Бахова влада". Подрумар са брижљаном око главе отвара амфоре, старо вино лева у сребрни лехар, хлади га снегом и разблажује водом. Вино се лева у чаше златним купама жедних гостију, који бацивши венце од љубичица, узимају венце од зеленог лишћа ...

— У твоје здравље! — кличу гости са свих страна.

Лукул се диже ... настаде мир ... и он говори:

— Цицерон ми посла на поклон из Капуе два гладијатора, желе ли, драги гости, да уживају у вештини ових бораца?

Сви климају главом. Два на пола гола човека излазе. Тело пуно бразда, намазано је машћу и сјаји се; на глави им стоји челични шлем, који је затворен са свију страна. Преко лица је маска без отвора за очи. То су чудни борци, који се боре мачем и своју главу стављају на коцку слепом случају. Везани једним ланцем, да се не би могли уклонити, они се туку не видећи један другога. Руке и ноге обавијене су шареном врпцом, а у рукама су кратки, тупи мачеви, који при добром ударцу могу пробости тело. Борци се нападају ... превијају ... ударају ... и примају ударце ... тело крвави ... већ је избодено ... крв прска ... на све стране ...

Гости једу шкољке и пију фалернско вино, подсмевају се јауцима већ малаксалих бораца ... Сви су раздрагани ... танки застори се спуштају преко свећњака и у дворани настаје жута светлост ... Гладијатори се уклањају ... слуге уносе мекана узглавља, да се гости наслоне ... Главни надзорник даје знак и сто се мења ... Настаје други део гозбе ... Паштете од пилића и дивљих голубова, језици од чапље и фламика, мозак од препелица, морски раци, шкољке и ситне рибе, дивљач са воћем, јарад из Арицији ... Препелице, морски пауци, рачићи, пужеви, јегуље пливају у укусним умоцима ... Кипарско вино тече потоком ... Зец са набијеним крилима представља — пегаза ... Гости се спуштају на наслоне ... зноје се ... неки скида пас ... Девет играчица из Кадиса, са кратким набораним сукњама, расплетене косе — излазе ... У рукама су им штапови са којима ударају, док им ноге бесомучно играју ... Заносно шире руке према гостима ... час прилазе ... час беже ... витка тела се превијају и окрећу на великом прсту ноге ... Сви им се диве ... Најлепша од њих узима златну чашу са стола, диже је у вис и испија у здравље гостију ... У томе се жута светлост гаси и јавља се плава ... нежна музика прати падање ружа и другог цвећа ...

Ту је трећи део гозбе ...

Срна са грашком, галски бут, ситне свиње, куне и мишеви ... Шумар у зеленом оделу и са дугачким копљем корача поносно пред носилима од грана, које се савијају под теретом вепра ... Дивљи вепар лежи у ставу, како је оборен копљем. У слабини му је оружје, из ране тече црвена, уметно начињена крв од меда и вина; из главе сијају два стаклена ока, из уста вире велики зуби ... Оштрим ножем раствара се то чудоваште и виде му се место црева ... низ кобасица ... Око вепра лежи осам одојака од мирисавог и укусног теста ... Све се брзо дели и гости тим завршавају трећи део гозбе ....

V. *ЗАБАВА*

Сада настаје права забава ... Од једном се појављују две 10-годишње девојчице из Фригије. Лепе су, са фригским капама на глави, са кратким пасом око бедара и уским трикоом око ногу... то су „сублигатее" веште играчице на рукама. Брзо су метнути ножеви са врховима о кренутим горе. Најмања грешка доноси смрт, јер ако руке попусте, тело пада на врхове од ножева ... Гости пажљиво гледају опасну игру, кладећи се у велике суме, која ће девојчица да однесе победу. Све живље, све дивље одскачу девојачке руке од пода, а тела се њишу изнад ножева ... Крв је девојкама слила се у главу, чело скоро додирује врхове ножева, а мале руке играју пажљиво и чувају тело ... Гости заборавише на вепра, посластице и вино... сви се претворише у око, које са страхом прати сваки девојачки покрет ... На једанпут ... врисак ... једна играчица пребледи ... рука јој клону ... младо тело се сруши на ножеве ... потече крв несрећне играчице ... Друга играчица скочи на ноге и поче сакупљати дарове од гостију, који су јој аплаудирали са громким пљеском ... Слуге напунише један велики суд са свежим снегом, спустише у њега амфору са новим вином ...

.... Робови послужују мед, свеже и кувано воће, колаче, смокве, бадеме и стотине других посластица ... Затим... улазе жене и настају баханалије, које трају до зоре ...

— *Б.* —

КАКВЕ СУ ЖЕНЕ ВОЛЕЛИ ШПАРТАНЦИ?

Шпартанци су били познати у старом веку као народ који воли спорт и хигијену, зато су и код жена више волели здраво тело него лепо. Они су ценили мајку жену по броју деце, коју роди, а не по њеној лепоти.

Лакедемољанке биле су најснажније и најлепше жене у Грчкој. Као неки дечаци, вежбале су се у мушким играма, трчању, скакању, рвању, и бацању копља.

Кад су се женили сваки је тражио крупну жену. Зато су казнили краља Архидама, који је имао малу жену. Жену, која не рађа, муж је имао права да отера.

Код Лакедемњана просидба се вршила на овај начин. Све девојке затворе се у једну мрачну собу. Онда пуштају у собу једног по једног младића, и коју девојку ухвати у мраку, она се удаје за њега.

Лисандру, војсковођу, оштро су нападали сви, што је замењо девојку коју је ухватио у мраку једном лепшом, јер му се прва није допала.

Кад је Леонидиној жени Горги једна странкиња казала: „Ви, Шпартанке, једине сте жене, које владате мужевима, она јој је на то духовито одговорила: „Али ми смо и једине, које рађамо људе".

Једнога Шпартанца запитао је неки из друге земље: „Пријатељу, код вас нема браколомства"?, Шпартанац му је одговорио:

„Како тога може бити у Шпарти, где се богатство, раскош и сјај презире, а строго цени стидљивост, моралност и послушност према старијим.

Прељуба се строго кажњавала у Шпарти. Тако је Архол Хипоменес зазидао заједно с коњем своју заблуделу кћер, па кад је коњ огладнео, он је почео да јој гризе месо. И дуго се показивало то место, где је била узидана та грешница.

Од

уста до уста иде говор, да си приштедите огроман новац и добијете робу најбоље каквоће, ако одмах пишете по велики илустровани ценовник преко маказа, косушишалица, бритава, бријаћих апарата, хармоника, грамофона, гусала, тамбура, фотографских апарата, сатова, парфема, различитог суђа, ножева, кашика, новчаница, напртњача, упаљача, кишобрана, марама, чарапа, одела и многих корисних предмета, на велетрговину

R. STERMECKI u Celju, br. 79.

Поруџбине преко Дин. 500.— поштарине се ослободе. Ценовник бадава!

Г-ЂИЦА СОЈКА НОВАКОВИЋ — ЧЕТВРТА КОШТАНА

Коштане су се рађале на нашој позорници и свака је имала свој тријумф. То је улога која одушевљава, потсећа на старе дане севдаха, на то поетично Врање, где се некад разлегала песма по виноградима.

Како ли ће отпевати ту песму севдаха четврта Коштана? питају се неки.

Не треба строго критиковати једну младу глумицу. То је већи покушај, који ће јој дати воље за даљи рад, и отворити пут њеној каријери.

Младе глумице на нашој позорници никад не добијају велике улоге. И ово је сада први пут, да видимо у већој и тежој улози једну из најмлађе генерације.

Г-ђица Сојка Новаковић је дебитирала у Сарајеву. После смо је видели два три пута на позорници, у „Протекцији", „Господској улици", и чули смо једном њену харемску песму у „Путу око света".

Нежан је и топао њен глас. Али је, можда, пуно стрепњи сада у њеној души.

Треба разумети и осетити једну младу почетницу.

Ми не можемо да оценимо ни једну нашу младу глумицу... Оних неколико речи, неколико корака на позорници, не могу да покажу њихов таленат, нити им дају прилике да се развијају глумачки.

Позоришна управа требало би сваке године да преведе један комад, где би играле најмлађе. Мушких улога увек има више у сваком комаду, зато се они чешће виђају, али има младих глумица, које ове године нису ништа играле.

А тако се не развија таленат.

И прођу по пет, шест година, некад и више, а глумица још није оцењена има ли талента, и онда се наједаред долази до закључка, да она не вреди и... редуцира се.

Ако се не редуцира, онда не игра никад, штатира тек покоји пут, и свака носи велику пажњу, и увек иста молба: Зашто ми не дате неку улогу?

Међ младим глумицама видели смо г-ђице Урбанову, Димићеву, Текићеву, г-ђу Петровић...

Гледали смо их, али их нисмо могли још добро да оценимо, јер су све то биле мање улоге.

Први пут ће се г-ђица Новаковић појавити у већој роли.

Редитељ је већ задовољан са њом.

А мала и лепа Коштана стрепи и премире њено срце...

Прослављена г-ђа Т. Арсеновић, као трећа „Коштана"

Жил Вернова библиотека.

— Ало, ало...

— Ало, госпођице

— Јесте ли чули какав сензационални роман спремају „Недељне Илустрације" за Ускрс?

— Дознали смо да је то

ШТА ЧИНИ МУШКАРЦА ЕЛЕГАНТНИМ?

Господин, који жели да је модеран, мора да усавршава свој укус, и увек да буде у уверењу, како он није довољно елегантан. Има мушкараца, који одмах осете сваку промену и умеју да унесу у своју тоалету неки оригинални детаљ, који их чини елегантним. Господин, који не зна да примењује те детаље, не треба да прави експерименте с њима. Он треба да се држи основних линија и умерених, јер ако оне у неку екстремност може да буде врло комичан.

Најважнија је у мушкој тоалети — боја. Она мора да има загасити тон, нарочито кад је одело за улицу. Кад неко нема много одела, мора да бира постојану боју, и такву с којом ће се слагати све машне.

Машна је најмаркантнији детаљ мушке моде, и она мора да буде фини ансамбл са оделом.

Ако је одело карирано, или са фантастичним дезеном, машна му не сме да буде шарена, већ једноставна. Шарена машна и карирани штоф не дају елеганције.

Карактеристично је у мушкој моди, да сви детаљи не смеју да буду светли. Ако је светлије одело, машна и кошуља морају да неутралишу тај ефекат. Ако је загасито одело, машна и кошуља могу бити отвореније боје.

Мушкарац прави највеће грешке у избору боја.

Светли штофови у дезену само се допуштају за плаже, бање, и поља спортове, на улици господинова тоалета не сме да пада у очи. Ту може да се показује само савршенство краја и квалитет штофа.

Полуспортско одело допушта се у граду.

НИНОН ЛАНКЛО
ТАЈНА ВЕЧИТЕ МЛАДОСТИ
Роман Ј. Бауермајстера

Недељне Илустрације

ЧЕТВРТА НАША „КОШТАНА“ У БЕОГРАДУ

Г-ца СОЈКА НОВАКОВИЋ певаће први пут »Коштану« на прослави г. Николе Гошића.

За власништво листа и штампарију
Драг. Вучићевић, Драгачевска 5.

Штампарија »Привредни Преглед«, Београд
Дубљанска ул. 53. — Телефон 40-89.

Поштарина плаћена у готову. ГОДИНА IV. БРОЈ 17.

Недељне Илустрације

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ
Уредништво и Администрација Скопљанска 18 II спрат
Телефон број 24-91 — ПОЈЕДИНИ БРОЈ ДИН. 5.—

Уредник: М. СВЕТОВСКИ
БЕОГРАД, 22. априла 1928.

ПРЕТПЛАТА:
За нашу државу годишње 150 д., полугодишње 75 д.
За иностранство годишње 300 д., полугодишње 150 д.

АМЕРИКАНСКА ЛЕПОТИЦА ВИРЏИНИЈА ЛИ КОРДЕН.

Време је већ помишљати на далеке, лепе плаже јадранске, које нас жељно чекају. Један снимак са Атлантика, приказује нам сву живост једног америчког купалишта, поред ког крстаре приватне јахте милијардера. Тога богатства и облакодера ми немамо на нашем песковитом жалу Јадрана али имамо дивно сунце и ретко романтичну обалу.

Од Америке до Европе четири дана прекоокеанским паробродом

Раније се пловило од Америке до Европе петнаест дана. После се скратило путовање на шест. Сад Американци покушавају да сагради лађу, која би могла да преплива Атлантски Океан за четири дана.

То би била лађа од 20.000 тона, способна да пређе Океан од Њујорка до Енглеске за четири дана, а од Њујорка до Хавра за 101 час. Тај пароброд био би дуг 244 метара, а широк 24 метра.

Један велики немачки пароброд »Вашингтон«, који је Америка добила од Немачке на име репарације, преправиће се у први мах за ту пловидбу од четири дана.

А.: „Пошто продајете јаја"?

Трговац: „Цело 2 динара, разбијено 1.50 дин.

А.: Добро, разбите ми онда 10 ком.

Док мушкарце подмлађују мајмуни -- жене морске свиње и зечеви

Успех Воронова и Штајнаха заинтересовао је све медицинске кругове и подмлађивање постаје један одсек медицине.

Штајнах је доказао, да полне жлезде имају огроман утицај на човечији огранизам и док оне правилно функционишу, човек је млад и телесно и душевно. Штајнах је нашао да се не морају увек пресађивати жлезде мајмуна, већ од једног човека на другог.

Воронов је први показао успех у науци подмлађивања, и поставио је на практичну основу, јер теорија Штајнаха није се могла применити упракси. Али жлезде шимпанза имају тај недостатак, што губе своју силу после три године.

Нови методи подмлађивања, који се примењују у последње време, представљају простије операције.

Полне жлезде имају двојаку функцију. Једне дају својим секрецијама спољашњу свежину човеку, а друге инкрецијама снагу унутрашњем организму. Ако се жлездама одузме способност за спољни изглед човека, оне ће своје секреције уносити у крв, и у том случају крв постаје дупло јача.

Такве операције извршене су на многим мушкарцима. Завезани су канали жлезда, које дају своје сокове спољашњем изгледу, и тада сви сокови остају у крви. Операција се врши без наркозе и пацијент не изгуби ни једну кап крви. Један само мали пресек коже, затим се веже канал свиленим концем, и за 24 сата болесник се пушта са клинике.

После такве операције човек осећа много већу снагу у целом организму, више има енергије за рад, и сви органи боље функционишу.

Разни организми различито реагирају на те операције. Један се осећа здравији, други губи само на трбуху: трећи има више енергије. Ни једна операција није била без успеха. У Америци и Совјетској Русији извршени су многи опити са тим операцијама и број пацијената све је већи.

Подмлађивање жена врши се на други начин. Њима се уштрцавају извесни серуми, који се добијају из жљезди морских свиња и питомих зечева.

Сем тога подмлађивање код жена врши се на кожи. Најбоља су за то купања у парафину. Кад се врућим парафином прелива кожа, она постаје свежа и луби се дебљина. Никаква слабост не осети, напротив пацијенткиња је свежија.

Примењују се и алатне маске за лице, а већ косметичке операције се увелико врше на женама.

Г-н Н. пацијент од 52 г. пре подмлађивања.

Г-н Н. после операције.

Различита схватања лепоте

Скоро сваки народ има своја посебна схватања о — лепоти. Како је то било код старих народа, тако је и код данашњих. Највеће разлике су у схватању код појединих раса. Док бели силно цене белу и фину кожу, дотле те особине за Црнце не значе ништа. Узмимо само један пример. Кинеско - јапанско схватање лепоте и енглеско широко лице, очи мале и прикривене, нос пљоснат и широк, ноге врло мале, а трбух велик, — то су идеали о лепоти код Кинеза и Јапанаца. За Енглеза и Јапанца. За Енглеза лепа жена треба да има белу кожу, обло лице, више јајасто него округло, нос антички, уста мала, став прав; очи живе и крупне, подужи врат, равна рамена, грло које привлачи. То су два сасвим различита схватања, а има их још доста карактеристичних.

Турчин високо цени дебљину код жене, док Шпањолац то презире.

У Персији су густе, криве и састављене обрве знак напорите лепоте, а у неким индијским пределима лепи су само црни зуби и бела коса. Отуда на неким острвима жене проведу по трећину живота, да би неком травом одржале зубе да су вечно црни и измивају се, да би им коса постала бела.

Има азијских и америчких племена, која међу дечију главу између нарочитих дашчица, те јој тако створе облик који желе. Познато је кинеско облачење врло уске обуће, да би нога остала што мања.

Стари Римљани волели су највише лепо лице и лепе руке.

Шпањолци црне, ватрене очи; на југу су жене црномањасте, на северу плаве и према природном дару и клими развија се укус и условљава лепота.....

Један стари писац овако разлаже своје мишљење о лепоти:

»Савремена лепота се састоји из боје, сразмера црта, израза и природне драži. Складна мешавина беле и црне боје изгледа ми најлепша боја на жениној кожи, стид и невиност дају јој прави тон. Боја мора имати своје нијансе и потпуности. Руменило образа треба да се истисне према белини доњег дела лица, док белина са чела мора прелазити лагано преко слепих очију у руменило јагодица.«...

»Лепе усне имају боју сочне исцветале руже, а околина усана је бела као алабастер. Ту боје могу бити оштре, јаке, без поступних прелаза.

»Живост боје појачавају љупки осмех, свежина младости и природна нежност коже.

»Лепа је округла глава, али јој не смета нешто јајаст облик. Њу увек краси велико, широко, заокругљено чело. Савршену лепоте главе дочаравају дуга, густа, немарно спуштена коса, чија боја је споредна. Крупне, примамљиве, интелигентне очи, благо повијене и танке — обрве; малене румене уши. Правилан, мали, нешто шиљаст нос; усне средње влажне и црвене. Бели, симетрични и једнаки зуби и округла — брада. Уз лепу главу иде и лепо тело. Врат треба да је прав, подужи, округао. Рамена обла и врло мало ужа од бокова. Руке правилне, подуже и фине. Прсти обли и на врху мали. Стас витак, покретљив, гибак. Ноге правилне, праве, у доњем делу тање. Стопало мало..... Коначно код савршене лепоте важну улогу чине и душевне особине, које се могу неговати и усавршавати као и физичке.....«

Масажа тела.

СТАТИСТИКА ИЗЈАВА ЉУБАВИ

Један енглески лист доноси врло занимљиву статистику о изјавама љубави, што је данас свакако актуелно. Према тој статистици: 26 младића од 100 загрли девојку, кад јој изјављује љубав, ако она то допусти. Затим 67 од 100 пољубе девојку у руку у уста и у образ, највише у руку и метну је на срце. Осим тога 14 од 100 не могу ни реч да проговоре, а 9 од 100 уздахне и каже »Хвала Богу, када се и то већ једном сврши«... Само 7 од 100 остану хладни и изјављују »Сад сам најсрећније биће на овом свету!«....

Што се тиче девојака и жена (удовице не спомиње) — статистика бележи 81 од 100 баци се одмах младићу на груди, 68 од 100 крије лице од стида и наслања главу на раме љубљеног; 50 од 100 склапа руке младићу око врата, 6 од 100 усуде се да врате пољубац, а 44 од 100 почне плакати не знајући зашто.... Само 4 од 100 девојака буде сасвим изненађено од изјаве, а 80 од 100 знају унапред о изјавама и очекују их....

Наравно, ово важи само за прве изјаве, кад се пак дође до искуства, онда статистика ништа не може да утврди као правило...

Авијатичарске свечаности у Загребу

Надбискуп Бауер врши обред крштења аероплана »Загреб«. Лево је г-ђа Хајнцла, градоначелника, која кумује авиону.

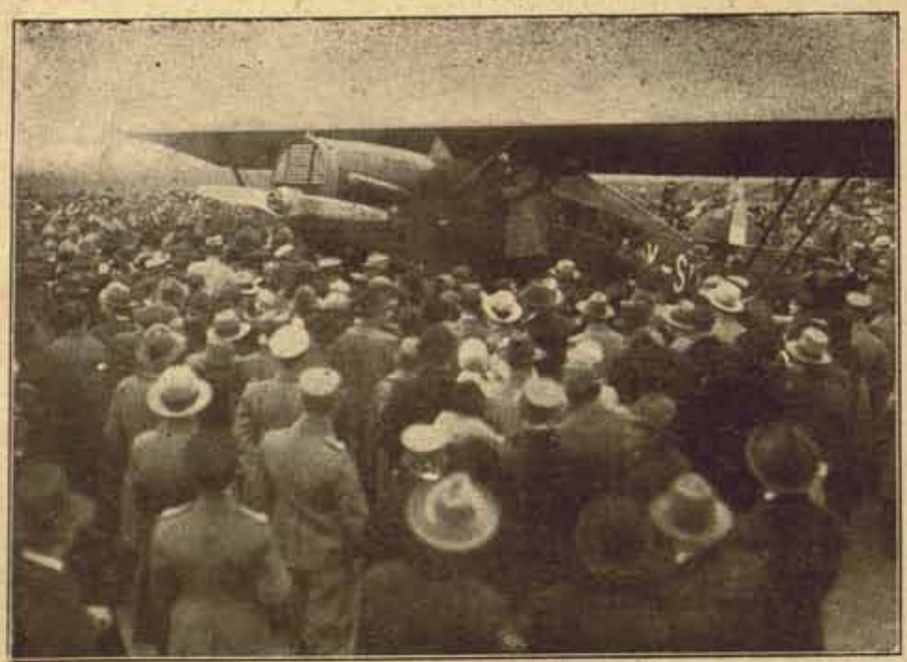

Елиса се окреће: Пред први лет поред авиона стоји кума г-ђа Хајнцла, ген. директор г. Сондермајер и загребачки новинар

О ОДВАЖНОМ МУШКАРЦУ

Када видимо војника окићена одликовањима за храброст, одмах знамо, да је тај човек учинио једно смело дело, које прелази деловање обичног човека. Ми ћемо тога човека сматрати храбрим, одважним, нарочито ако има више одликовања. Наше мишљење ипак неће увек бити оправдано, великим делом шта више сасвим погрешно, односно криво. Најпре треба знати под каковим је условима дело изведено, да ли оно свој узрок у самом одликовању или је његово јунаштво било очајан чин човека који се налази у опасности а могуће је опет то чин кукавице, која је од силног страха изгубила у лудо главу и без мисли јурнуо напред и извео дело не знајући ни сам како. Ми уопште радо радо називамо сваког човека храбрим, одважним, смелим, без обзир ана то, да ли је смелост, храброст свесна или луда. Ми смо шта више приправни сваког разбијача сматрати таковим, премда се такови, када дођу у сукоб са јачом силом, покажу кукавице. Има разних појмова охрабрости, али ипак би се могло устврдити, да је најлепша храброст она, која је свесна и постојана. Нема ту кукавице, која неби у своме животу показала часове храбрости, али њезина храброст је часовита, плане и угаси се. Само онај човек, који је у својој храбрости устрајан, тај је прави јунак. Није храбар само онај који без страха срће у опасност, ни онај, који презире страх, јер има још једна лепша храброст, а то је постојаност и уздржљивост модерног човека. Много храбрији и јачи је онај, који пркоси великој опасности. Наполеон је био храбар, али Колумбо је био још храбрији. Обични занатлија, који са малим предузећем продре кроз све запреке, храбрији је од каквог војсковође. Овај се поуздаје само у своју снагу, они у снагу милијона који им стоје на расположењу.

Мушкарци су храбрији од жена премда жена може поднети више и веће болове од мушкарца. Стрпљиво подносити велике муке, такође је храброст, али никада тако велика, као она, која добровољно преузима те муке, јер храброст, права храброст је делотворна, активна. Храбар може бити сваки човек у сваком авању, а не само у војсци. Ми се обичајемо да поуздајемо само у храбра и истрајна човека, док за моментану храброст много не дајемо. Није ли дакле истрајност права храброст?

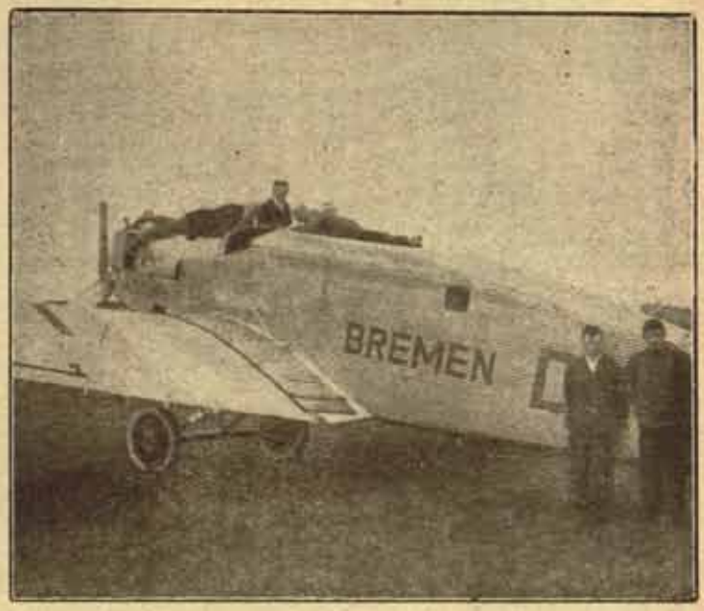
Одушевљени свет на загребачком аеродрому, после извршеног крштења авиона Загреб.

СТОМАТИН
ЛЕЧИ СВЕ БОЛЕСТИ СТОМАКА И ЦРЕВА, КАО: РЂАВО ВАРЕЊЕ, ЧИР У СТОМАКУ, БОЛОВЕ У СТОМАКУ И ЦРЕВИМА, ПОВРАЋАЊЕ, СУВИШНУ КИСЕЛИНУ, НЕУРЕДНУ СТОЛИЦУ, НЕСАНИЦУ и т. д. ДОБИЈА СЕ У АПОТЕКАМА, ДРОГЕРИЈАМА И У ЛАБОРАТОРИЈУМУ. — НАРУЏБИНЕ СЛАТИ НА ЛАБОРАТОРИЈУМ „САЛВАТОР" БЕОГРАД — ЛАУДАНОВА УЛ. 52. ЦЕНА ФЛАШИ ДИН. 75.—

Нови победник Атлантског Океана

Авион »Бремен« који је први прелетео са европске на америчку обалу, преко Атлантика.

Авијатичар Кел и његов механичар, снимљени неколико часова пред полазак на лет преко Океана.

БЕЛЕШКЕ ПАКОСНА ЧОВЕКА

Ништа кокетније од ружне жене, која још није озбиљно — адбицирала.

Жена увек тражи погрешке своме мужу, само да га може непрестано држати на узди.

Прва седа влас, доноси собом последњи бол, најјачи, јер он мора да даде себи израза између пролазне силе и наступајуће слабости.

Име анђела, дајемо женама док нас воле; а кад им крила нарасту, престају бити анђели.

Има два питања, која се женама никада не задају, јер не знају на њих одговорити: зашто воле и докле ће волети?

Брак не треба да буде тако чврсто везан, да се не може развести.

Брак је, тако рећи, непотребан; сиромах не може да се жени, а богатом то није потребно.

Брачна верност личи на кваран зуб, осети се тек кад почне да се буши.

У рају нема брака, ни у браку раја.

Љубав се лечи поседовањем, као болест смрћу; љубав коју одуговлачимо као и путовање, које одлажемо, напослетку не буде ништа.

Банкар има потребна средства, да ублажи своје јаде, да жену пошаље у бању.

НОРМА ТАЛМАЏ И ЏИЛБЕРТ РОЛАНД...

...Снимају нов филм, који се зове »Коломба«.

Коломба је надимак лепе играчице Долорес, која играју једном кабаре-у. Џани, келнер из кабаре-а, воли Долорес, али има супарника, дон Жозе-а Сандовила, богатог и развратног. Има интересантних сцена борбе, отмица, гоњења. И заљубљени се на крају узимају.

У том филму игра и Нов Бери, а Норма Талмаџ је опет са оним, због кога је напустила мужа.

Ви, који путујете лађама а не пливате, не бојте се воде: У Америци, капетан Тејлор је приготовио себи такво одело од гуме, у коме се не може потонути.

ИЗА КУЛИСА....

Чехословачки студенти у Јагодини са својим професором г. Вокачом.

Вечна

Нема човека, који није зажелео, да буде вечно млад, то је свакако о томе размишљао и маштао. У речи младост садржан је појам свежине, снаге, лепоте и вечне ведрине... Ко дакле не жели, да такова својства задржи за увек.... У овоме чланку хтели би да мало размишљамо о томе: шта је младост, како би изгледала **вечна младост** и како ће човек заиста вечно да остане млад...

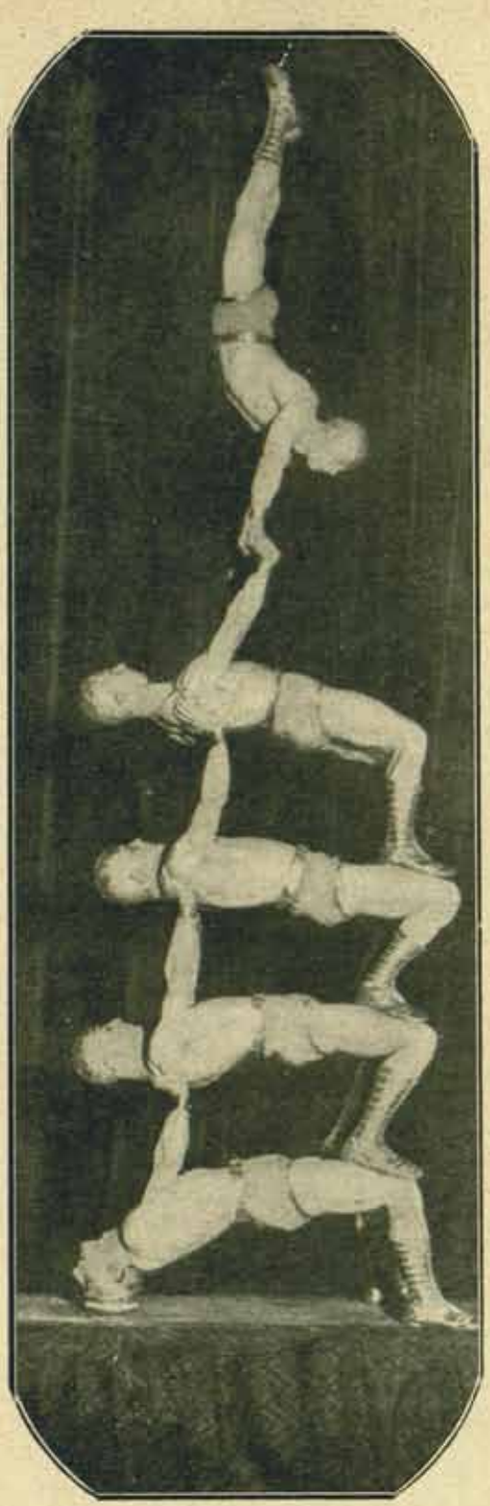
О самом појму младост, казали смо одмах на почетку, те држимо, да је донекле јасно значење речи младост. Сасвим је нешто друго **вечна људска жеља,** да би та младост увек трајала. Људске жеље и маштања за вечном младости најразличитије су. Док би једни хтели, да су вечно остали деца, други желе, да им се младост устали у 20. години, док је за треће идеал младости 30 година. Они, који би желели, да су остали — вечна деца, то су понајвише жене, затим сви они слаби карактери, који никако не могу да стану на сопствене своје ноге. Људи, који желе, да им се старење не помиче над 20. годину, то су већином млади људи безбрижна живота, девојке од 14 година и девице од 35 година. Вечно доба од 30 година жели сваки старији човек, осим људи филозофске природе....

Појам вечне људске младости на први поглед силно је замаман, али ако ствар проучимо из ближега, приметићемо, да би та вечна младост као испуњена жеља, могла за овога да буде највећи терет... Ми знадемо, да човек, када жели да буде вечно млад, да буде он једини, који ће остати вечно млад, док ће цео свет око њега старити. Другачија та вечна младост неби имала великог значења. Представимо себи једног човека, који је са својом 30. годином престао да стари и пратимо његов живот после тога... Знајући, да ће остати вечно млад, свакако да би своју младост расипао пуним прегршћима... Он се неби требао да брине за будућност, јер помисао на старост неби га чинила озбиљним у његовој младости. У колико би радио, радио би само за дана и живео само за данас! Ми знамо да нема веће лакомислености, него када се човек размеће са својим здрављем. Такови људи су обично силеџије, хрђави и бестидни развратници. После кратког времена постао би јогуница, пустолов и мангуп без примера. Он неби поштовао старости, јер те старости неби предосећао, а младост би презирао као нешто нестално и невредно, јер само вечна младост имала би за њега смисла. Код жена и ширих маса на-

младост...

рода уживао би неограничене симпатије; то би га учинило највећим разватником и несавладивим тираном..... Он би неко време »пашовао«, урио би са једнога краја земље на други тако, да би га цео свет упознао, ситио и замрзео.... Једни би били за њега, други противу њега, те би он могао да изведе највеће сваће и смутње међу људима. Последица свега тога била би, да би тај човек, за неко време, своју вечну младост наставио да живи у каковој дубокој тамници, болници или вешалима... Узмимо могућност, да се тај наш човек вечне младости не повампири, како горе рекосмо, већ да у миру и свесно ужива своју вечну младост. Шта би се догодило? Неколико година тај човек био би заиста — срећан. Али онда би опазио, како и поред све своје младости не спада у друштво младих људи. Он би се тога друштва клонио и дружио би се само са својим некадашњим друговима, сада старцима. Када би ти старци помрли, а он би остао међу сасвим новим нараштајем, те са својим великим животним искуством, њему би се млади људи његове младеначке доби, али у истину много млађи од њега, чинили силно досадним, неозбиљним, дочим би га старци одбијали ради његовог филозофског младеначког мудровања. Такав човек вечне младости доскора би осетио силан терет своје вечне младости и желео би што скорију смрт, да га спасе те вечне младости.. Једини спас те вечне младости био би још те у томе, да изнад 30. године тога вечно младог човека искуство и његово мишљење не напредује, већ да остане за сва времена онако младеначко. Срећа тога човека ипак неби дуго трајала, јер би људи почели да сматрају будалом, укоченим мозгом, који нити може да се развија, нити може да направи каково дело трајне младости.... И тако би тај гласовити човек вечне младости постао чувена светска — будала!... Такав живот, поред све своје вечне младости, сигурно неби био нимало пријатан, него управо обратно. Узели ми још стотине случајева, да изградимо човека вечне младости, нама никада неће успети, да направимо уједно и — **срећна** човека. Па све и да му дадемо осећај вечне среће и задовољства, то би он био несрећа и искушење за цео остали свет. Дакле како видимо, **идеал вечне младости није никакав небески, него управо паклени дар!..**

Поред свега тога не треба мислити, да је тежња за вечном младости бесмислено. Обрнуто, тежња уз уздржањем младости, то јест душевне и телесне свежине је једно врло природно и врло племенито настојање. Ради се само о томе како ина који ће се начин та душевна и телесна свежина очувати? Људи, који желе, да буду и у старости сразмерно чила тела и ведра духа, морају се на то спремати већ од свога најранијег детињства. Како дете нема разумности, дакле не може себи ни да представи живот и његове промене, то ће разумни и мудри родитељи настојати, да детету дају честито васпитање. Ништа толико не упливише на свежину духа колико

Мушка грациозност

илост и свежина тела. Зато ваља у првом реду настојати, да се тело јача у свим у ту сврху подесним средствима. Има много људи. нарочито у нашим заосталим и запуштеним јадним приликама, који доста доцкан у своме животу опазе, како је њихово душевно и телесно васпитање било сасвим погрешно. Тим људима ваља казати, да још није прекасно, да се последице хрђавог васпитања могу барем донекле поправити и уклонити. Пре свега ваља се сетити, како је само благотворно деловало оно вежбање у војсци и то код људи изнад 30 година. Који су боловали од стомака, слабости живаца и на многим другим унутарњим болестима, које беху проузроковане прекомерним седењем у затвореним зросторијама, — тамо су се излечили брзо и темељито. То би био дакле једини пут, који би нас водио до жуђене вечне младости. Много кретања у свежем ваздуху, уз то умерен начин живота, главни су услови здравља,а према томе и вечне младости и свежине. Ми никога не одвраћамо од уживања, шта више нисмо ни против алкохола, шта више ми певамо песме вину и женама, — али са та уживања нека су умерена и свесна. Када уживаш, онда уживај ретко али дубоко и свесно, то те неће убијати, али многи и бурни ужитци страшан су отров како за тело тако и за дух. Таково уживање није заправо никаково уживање, него нека смешна вртоглавица....

Ми не узимамо вечном младошћу ону појаву код стараца, који су и поред своје дубоке старости често склони којекаквим, шта више и љубавним авантурама. Ова њихова нагнућа не значе никакову свежину и отпорност, него напротив болест и изнемоглост. То је само последица хрђавог васпитања или последица какове наследне болести дедова.... Што год је неприродно није лепо, зато и јесу старци са младеначким и младићи са старачким навикама — смешни.... Имаде много младића, специјално оних »учених« који се сматрају за неку врсту »филозофа« и који су у друштву познати као аскете и абстиненти, то јест људи, који беже од жена и вина... Овакови људи не само, што нам нимало не импонирају, него су нам управо неприродни и смешни. Они су смешни као младићи, јер су аскети и абстиненти, а касније су смешни као старци, јер су били развратници или лудаци.... Ради тога нека буде све у своје време и у својој мери. Природа нам је дивном тачношћу одмерила нашу енергију то јест нашу снагу и нашу способност за сваку нашу радњу; било то телесну, душевну или уживање... Ко је нашао праву меру за све ово троје; тај је пронашао златан кључ **тајне вечне младости!..**

КАКО СЕ ОСВАЈАЈУ ЖЕНЕ

Удата жена... улази некад у једну фазу, кад постаје романтична и идеална. То је онда, кад се сувише засити и замори брачним животом, и зажели да један тренутак замишља себе као да је девојка, кад је извиривала кроз прозор, шетала корзо-ом, и писала љубавна писма.

Кад постану брачне обавезе навике, као што је свакидашња навика да се устаје, једе, спава, онда се у жени појаве те жеље, и она би хтела неку промену, али поетичну, само са пољупцима, уздасима и кибицовањем.

Удата се жена увек лако не осваја, нарочито онда кад је романтична, а ако некад учини погрешку у животу, њу много пута наведу на грех платонске побуде.

Неверство удате жене има два узрока — хистеричност или сентименталност.

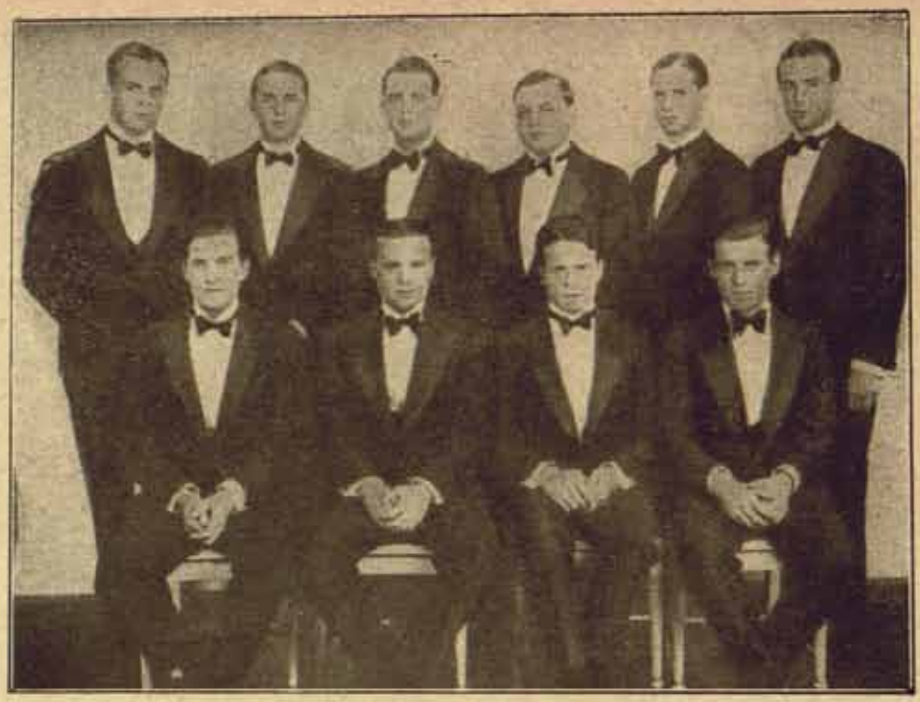
Разлика је између те две природе, што прва иде свесно да превари мужа, и хоће да то учини, а друга се заноси, идеалише, и некад остане само на томе, а ако се случајно заљуби, онда пређе границу допуштеног.

Кад би били мужеви већи психолози, они би могли увек да осете опасност, која им прети. Свакој жени у браку потребне су ситне нежности. Она на то више полаже, него на све друго. Те ситне пажње су једна мрежа, коју плете човек око жене, и што-год је гушћа та мрежа, она не може из ње да се извуче, и увек је под сугестијом мужа.

Лако се осваја жена која хоће да се свети. Свети се она жена, коју муж занемарује и удаљује се од ње. Ако је жена романтична, она уноси поезију и у ту своју освету, или жели каткад да се свети на другом мушкарцу за патње, које јој је задао муж. Ако направи више покушаја осврете такве врсте, она постаје бездушна кокета, али њена сујета је задовољена.

Увредити сујету у жени врло је опасно. Ни код једне жене није сујета тако рафинирана, као код удате. Кад се осети понижењом, она говори: »Чекај, и мене ће освојити, као што ти друге осваја«. Она не каже »освајаћу«, јер њој није потребно да ступа у офанзиву, већ да само потстакне друге, да њу освајају. У друштву тако и постоји. Девојка осваја, удату жену освајају.

Брак развија темпераменат у жени. Не-

Идеал мушке лепоте код америчанске младежи. Ових десет младића су изабрани на 36 великих универзитета, међу 15.000 студената, као репрезанти америчке мушке лепоте.

ка је нервозна, друга колерична или хистерична, срећна жена је весела; она која сумња — меланхолична, а која је свесна да јој је муж неверан увек је несрећна. Има жена, којој се чини у браку као да има крила, јер се тек тада осети слободна. Заљубљена жена не трпи удварања. Кад лудо воли мужа, сваки јој је други мушкарац индиферентан, иако би покушао да јој се удвара, постаје јој досадан.

Кад прође први период заљубљености и страсти, настаје пријатељство, које може да буде јача веза. Жена је тада скрупулозна, и поштује брачну верност. Ако ослаби пријатељство, и то јој доноси лаку патњу, онда њу почиње да интересује свет... Али некад се задржава само на интересовању. А долази и тај тренутак, кад она тражи емоције у том друштву.

Кад брак почне са пожаром страсти, без пријатељства, онда је фаталан крај.

Кад је човек дегенерик, његову жену сваки лако осваја.

Нормални и здрави бракови најјача су тврђава.

СА НОВОСАДСКИХ ТРКА

Г-ђа Георгијевић

Г. Геда Дунђерски

НЕТРАЖЕНЕ ДЕВИЦЕ

Рат је довео до банкротства девојака на пољу женидбе! — пише Клаудие Ривиер у »Л Евру«. — Младић је изгубио жељу за младим девојкама, он се сада занима само за зрелије жене. Видите ли ову девојку са густом копреном, која се са својим родитељима гура кроз публику? Срце је вуче несавладиво у М. где се данас венчава капетан С. са тридесет пет годишњом госпођом Т. Она жели да упозна своју супарницу. Она је била верена годину дана са капетаном, којега њених 19 пролећа није могло да привеже уз њу. И таквих као што је она имаде данас на стотине, које виде, како њихова нада умире, како их напуштају, док им је већ прешло 30 година, али су још увек замамљиве и заводљиве. Оне имају елефантне тоалете, које са великом елеганцијом носе, имају меке и витке кретње; усне црвене попут трешања, тен који треба дашак црвенила да изгледа свежа, — а пре свега оне имају нарочито нешто у погледу, оно топло, што заноси, што одаје праву жену, те обећавају скоро материнску нежност. То има за тешко скушаног мужа нешто необичног, умирујућег и привлачивог. Тај поглед више одлучује код отимања веренika девојкама, него ли окретност у салонима лепоте.

Данас се не хватају више мушкарци за нешто традиционалнијег свирања у клавир, чезнутљивим погледима; безазленим флертом на тенису или позоришту, шта више и модерне ватрене игре остају без дејства. Али сва та млада девичанска срца хоће само да пробуде љубав, само љубав да приме. Оне само траже, а ништа не дају. Оне хоће само да се око њих окрећу и удварају им. Али данас су се улоге измениле. Данас мушкарац, који је сувише трпео у рату нема више снаге, која је потребна, да се осваја, он хоће да буде освојен. Не из поноса или гордости, јер је свестан реткости и јер зна да се траже мушкарц иза женидбу, већ једноставно зато, јер је много горко проживео и поради тога брзо — остарио.... Он се њутањем прилагођује приликама, те само још прелази у напад, где је сигуран за отпор, који ће лако да свлада. Он једном речи воле убрати симпатију, која му се поклања, те неће брижном руком да убире љубав, која се у срцу младе девојке само лагано развија. Он пре свега неће запрека, неће да игра чезнутљивог Селадона, он ради себе што хоће да буде брзо и без одлагања вољен, јер сутрашњи дан није његов; јер га окружује смрт. Он чезне за миром, за веселом срећом, која му без напора пада у крило, коју не треба истом да сакује; — он чезне за искусном љубави жене, која се сама борила и која је спремна пажљиво га штитити од животних борба.....

Данашњи мушкарац, који је борбом уморен, воли у многим случајевима зрелу жену но младе девице, чије срце се мора стрпљиво клесати; чије осећање мора да пробуђује. Он воле зрелију жену, чије срце није више ошкољено и која је већ научила, како се опрезно мора поступати са мушком љубави и како је треба чувати... Како ћемо наше девојке учити — пита француски књижевник, — да њена љубав мора имати нешто љубави матера, да требају сву своју љубав и сву своју снагу, да често и душевно од рата пострадале мушкарце својом симпатијом теше и могну подизати?.....

Када тако очајно стоје ствари са француским девицама, које осим флерта и кокетерије девојачке имају и духа и смисла за болове и радости мушкарца, који ратује и за оно, за што ратује, како ће истом бити са нашим девицама, које осим флерта, моде и самодопадања не знају више ништа и немају данас никаквих других идеала? — — — — — — — —

Данас, када нашег интелегента мучи садашњица и када горе од бојазни и нестрпљивости поради своје будућности, када се све његове мисли врте око онога, шта ће бити, — јер о томе овиси будућност нас и свакога појединца, у исто време не знају наше девице ко са киме ратује, зашто ко ратује, не знају к оје њихов пријатељ, а ко непријатељ и хиљаде других разних ситница..... Молим вас, може ли таква девица, која познаје свет од шешира па до полуципела данашњег озбиљног мушкарца забавити, а како ли освојити?.... Радосна је констатација, да је овај рат нагло учинио мушкарца зрелијим, паметнијим, док је наша девица остала управо глупља него што је била пре рата. Када се наш човек врати, рецимо из Прага, из прашког женског друштва, у друштво наших младих и старих девица, мора да се силно љути.

Не тражи се од наших девица дипломатска ученост, али срца, срца тражимо, али га нигде скоро не налазимо. Нигде одушевљења, нигде запламтелих образа ни сјајних очију, већ на блазирана и на безначајна, глуп осмех, који одаје истом самодопадање и празнину душе затегнутих уста.....

Наше девице у последње време много читају и то не само стране писце него и најодабранија дела. Имамо ту разне библиотеке и листове, али наше девице као да од тога нису много научиле. Она је ту украла по који бисер, који цветак и крадомице и њиме окитила своју спољашност, док је њена душа остала празна као и пре.... Тешко се најбоље и најздравије семе прима у никако не обрађену земљу, у никако неваспитаним душама наших девица..... Које онда чудо, ако мушкарац, не могавши наћи у жени достојна друга, жену са пуном душом тражи жену са пуном кесом.... Он врло добро зна, да је лепота кратка века без душе, те ако нема у жени још и примерне васпитаности, разумевања, срца и топлине, замењује мушкарац та својства новцем.... Тешко је стару мечку научити на игра, тешко је девицу, која се већ одбила од школе и која нема кућне васпитаности, научити да мисли другачије, него што мисли; — да се влада другојачије, тешко је из средњег века преко ноћи створити — модеран и здрав наранштај.... Наше девице мораће да трпе поради назора својих родитеља, ради наше свеопште заосталости. Могуће ће за њихову децу осванути лепши, светлији дани. Могуће!.... Јер оно што наше девице данас сматрају срећом, а то је глуп и богат муж, — такови су данас све рећи, — није више идеал девице и жене која долази.....

ГЛУВОЋА БЕТОВЕНОВА УТИЦАЛА ЈЕ НА РАЗВИТАК ЊЕГОВОГ МУЗИЧКОГ ГЕНИЈА

Из преписке великог музичара могли су лекари да изведу закључак, какве је врсте била његова глувоћа.

Он је осећао зујање и пуштање у ушима, јер му је био повређен ушни канал. Они, код којих је тај канал повређен, могу да чују различите спољне звуке, например певање тица.

Зато је разумљива његова »симфонија пасторал«. Он је могао да чује певање тица, и као луд некад је шетао по пољу и шуми. У тој симфонији чује се песма славуја, и глас кукавице и препелице. Онда, кад је почео његов гениј да ствара, он је имао глувоћу шесет од сто. Највећа дела створио је као потпуно глув. Тада је написао девету симфонију. Да је имао нормално уво, он не би могао да осети лепоту у свему ономе што чује, као што је осетио Бетовен те психичке гласове своје душе и гениј.

Стеван Лазар:

Сан Исусов

У великој цркви држао је говор. Велика беседа уморила га је. Слепоочница му је силно куцала од изнемоглости, када је прелазио преко пијаце, где су масни рибари виком нудили на продају дебелу рибу из реке Јордана.

Скренуо беше у једну споредну улицу и сањивим очима пође у правцу маслинових шума Бетфага, да се у хладу једног огромног дрвета, на своме омиљеном месту, одмори.

Нико га није пратио. Његови ученици били су се разишли по граду, да одушевљеним говорима задобију присталице за нову истину. И Исус је одахнуо, када се је на један тренутак сам нашао, јер, ох, популарност је највећи и најмучнији терет.

Суморно је корачао по каменју стена. По некад је остао и дуго, заносећи се, посматрао Јерусалим, који је, у његовој пламтећи, тужно обасјавало сунце.

Овде је град, где псалме певају греху! Тамо је велики храм, где се тргује врлином.... А тамо је гувернерова палата, својом суровом масивношћу, тамо станује Пилат, тамо станује Рим, оданде потиче тиранска сила, која је учинила земљом жалости и беде, некада моћну и срећну земљу Израиља!

Тамо су и ситне колибе, у којима станује напаћени народ... Ох, Боже Мојсијев! Дубоко је уздахнуо Човек и окренуо се, да не би гледао град, јер осећао је, да се мора заплакати, ако га и даље посматрао буде...

Изишао је у маслинову шуму. Сео је испод дрвета и гледао у сунце, које је чудноватим сјајем обасјавало шуму. Дуго је гледао у сунце, а после је легао на сомотасту траву и почео да размишља.

О чему је размишљао? О чему нико не размишља. О онима, који пате и очи му се напунише сузама. Није их обрисао ни онда, када су почеле да му се котрљају низ његову тргураву, златну браду. Очи његове нагледале су као две звезде, које су почеле у море да тону, а крај суза гледале су нетремице у бескрајно небо.

Неки болан, пријатан осећај затресао му је срце, од чега му утрну цело тело. Своје сузне очи затворио је, а када их је поново отворио, тако му се је чинило, да је бескрајно небо почело полако да се спушта над њиме, а у средн раздвоја, као неки завеса, иза које се нека црна, грозно искежена глава цери на њега....

Страшна беше та црна глава! И Исус се ни макнути није могао. Та страшна црна глава се је све ниже спуштала, док се је њезино магловито тело бескрајно и безоблично продужило у бесконачност.

— Ко си? — питаше Исус, слабим, летаргичним, тупим гласом, а очи његове престрашено посматраху привиђење.

— Дух греха! — Зачу се одговор, који беше дубок, као када једна грдна шума уздахне.

— Шта хоћеш? — проговори страх из душе Човека. — Шта хоћеш од мене? Одлази!...

— Морам говорити с тобом. Саслушај ме...

— Нећу да те слушам! — шапутао је Исус и хтеде да окрене главу, али није могао ни да се макне, јер из очију чудовишта струјала је сила, која је невидљиве окове ставила на њега.

Чудовиште се је суморно смејало. Глас му је лично на звеку дуката. Још ниже се је било спустило. А Исус, када је чуо глас црне душе, тако је осећао као, да се налази испод бескрајног мора, а бучни и вратоломни таласи као да му хује у ушима.

— Зашто ме гониш? — зачу се глас.

— Моја сила је вечна, од свега јача, јер ја сам онај Бог, који милијун пута умире и милијун пута устаје из мртвих и из прашине.... Ја сам Грех!

— Ти си Грех, а ја сам Правда. Зато те гоним! — зачу се, слабо и безбојно, глас Исусов.

— Међутим, мене никад нећеш победити, Јозуа... само ми сметње правиш. Јер ја прелазим преко свих запрека, јер моје оружје, којим се против тебе борим, смех је, који срца осваја, ужитак, који цео свет преди, мука, која је и рошцу слатка. Твоје оружје је одрицање, патња и беда...

— Моје оружје је душа Божја... зачу се тихо. Моје оружје је одрицање, патња и беда, коју си ти донео на свет... Али беда је она снага, која ће одвести свет на она сунчана поља, на којима ће твоју моћ поразити морал...

— Морал? Шта је то морал? Худа лаж... Морала нема! То је само безбојан поглед на свет, само опсена, само спољни облик. Ха, ха, ха!... Морал је плашт, који узимам, када се увлачим у светиње палата и колиба... Морала нема... Али ја постојим и постојаћу до века!...

— Морал, о, Астароте, није худа лаж. Морал живи у души сваког. Морал је душа Бога Створитеља, која обухвата све светове.

— Морал су људи стварали. Они су га пронашли, који имају чега ради да се боје. Бестаташ, на пример, гласно проповеда да не крадеш, јер се боји за своје добро, али зато и он радо украде по нешто од туђе својине. Дакле, шта је морал? Плашт интереса. Зато ти кажем, не бори се против мене, јер ћеш пропасти; пропашћеш свуда и у свако доба и веруј, твоја ће пропаст увек болна бити.

— Ја ћу победити....

— Пропашћеш, Јозуа, јер и ти си само човек, слаб човек...

— Ја сам Правда...

— Сам себе обарам у прашину...

— Умрети је дивно, када се за велике циљеве боримо...

— Али циљ је увек само — сан. Моје царство је стварност. Твој свет је само шарена химера. Као зора која руди. Али немој заборавити, Јозуа, да је жалосна ноћ крај сваке зоре.

— Шта хоћеш од мене?

— Прекини борбу, и тако ћеш пропасти... Не јуришај на мене, јер хиљаду пута ћу те убити. И не само тело ћу ти убити, него и душу.

— Никад... — муцао је Исус, а очи му у лице злослутог привиђења беху упрте.

— Да ти покажем будућност — зачу се глас.

— Шта видиш?

А Исус одговори:

— Видим Голготу. Три крста има на њој...

— Ко је распет на средње мироту?

— Ја... — шапутао је Исус.

— А шта видиш сад?

Голгота је као нека чаролија нестала у тами, а на њезином месту, пред намученим очима Исуса, појави се нека сјајна палата, а пред капијом њезином стасити римски најамници.

— Шта видиш? — зачу се гласно питање, у ком затрепери осећаји радости.

— Шта видиш?

— Палату намесника... Међу редовима најамника улази један човек, кога војници поздрављају. Човек ступа у једну осветљену дворану... Велика гозба... Тамо седи Пилат са много званица и сви поздрављају човека...

— Даље!

— Пилат двапут људи... и... и... слике нестаде... али... ах!

Дубок, топао уздисај оте се са усана Исусових ,а лице његово озари одблесак неке наслућене среће. Црна душа је, тихо смејући се, шапућући, питала:

— Шта видиш?

— Једну дивну жену... Човек улази у ваџат те дивне жене, а она му полази у сусрет... пада му у загрљај... грли га... љуби га... Ох, каква дивна жена! Ко је та жена?

— Жена је супруга Пилатова. Зове се Парцина.

— Зове се Парцина... — шапутао је Исус. Црна душа проговори:

— Али ко је тај човек, кога тако грли и љуби та дивна жена? Ко је тај човек?

— Тај човек сам ја... муцао је Исус и дубоко је уздахнуо, јер слике за тренутак нестаде и видео је само још мрачну главу црне душе, која се је церила на њега...

— Твоја будућност је једна од ових слика... Ако се против мене будеш борио, чека те распеће... А ако ме послушаш и само за себе будеш живео, а не за човечанство, твоја ће бити та дивна, пожудна жена, твоја ће бити моћ, слава, новац!... Твој ће бити живот, са свима његовим чарима, или пак смрт, са свима њезиним грозотама и боловима. Које хоћеш?

— Које хоћу? — муцао је Назарећанин, а душа његова горела је од среће и муке. Шта хоћеш? Та тако је тешко бирати...

— Та изгладнела, отрдана, губава, плачућа, изнемогла гомила ти треба?

И Исус је тада видео гладну, полунагу, запомажућу, изнемоглу гомилу.

— Или ова дивна Римљанка, снежног тела, пламене крви, за љубав створена.

И Исус виде и дивну Римљанку, снежног тела и пламен екрви, са љубав створену.

— Које хоћеш, — одјекивао је звонко глас црне душе.

А Исус се заплака и тешким болом одговори:

— Гомила!

То рече и пружи руке према народу, којег за тренутак нестаде у магли. Привиђења нестаде. Тама се беше спустила, а после тога настаде светлост, док се из средине једног сјајног облака зачу глас, који беше дубок као глас оргуља, који у срце продире:

— Слава нека је Земљи, из праха које си се родио, Јозуа! Благосиљам ти душу и бићу с тобом, догод буде остављених, убогих, угњетаваних и заборављених паће, ника...

Величанствена мелодија још је трепериле у етеру, као неки умирући псалам, када се Исус освести, јер лишће маслина зашушгало беше, а један листак му паде на чело.

Подигао се је и сузним очима, смешећи се, посматрао је Голготу, док је маслинов листак, немо превијајући се, дрхтао у његовој руци...

...А догодило се је, да Назарећанина трећи дан распеше...

К. А. Ц.

КАКО СЕ ШВЕРЦУЈЕ „КОКО"

У свету кокаиниста тај бели отров зове се „коко". Тај назив дали су му на Монмарту, јер је ту било много таквих, који су се одушевљавали тим отровом.

Опиум се разликује од кокаина што се први пуши, и потребна је лула, а кокаин се удише као бурмут.... И после се кокаинисти чини, да је на седмом небу. Све му је смешно, радостан је и расположан.

Кокаин је специјалитет Немачки, и у тој земљи постоји читава шверцерска банда, која преноси у све земље. Из немачке некад се аеропланом преноси и то преко Шпаније.

Читави апашки трикови употребљавају се при шверцовању. Стављају га у браслетне, у сатове, медаљоне, кутије од пудера, букете вештачког цвећа.

Јапанци имају најбољи метод за сузбијање опиума и кокаина. Они не кажњавају само шверцере, већ сваког кокаиниету, кога ухвате.

КЊИЖЕВНИ СВЕТ

Др. Душан Недељковић — НЕМОРАЛНОСТ БЕСМРТНОСТИ И ЕТИЧКА ФУНКЦИЈА СМРТИ. Београд 1928. Издање Геце Кона.

Веома млади професор филозофије на Скопском Универзитету г. др. Душан Недељковић, представио се још давно нашој јавности са »Есејом о димензијама времена«, затим »Оријентацијама сазнања«, »Скицом филозофске, стваралачке делатности Блеза Паскала« и најзад »Хераклитом«. Престоницу је више махова привукао у масама на своја занимљива предавања на Народном Универзитету. Са ових предавања поникао је оригинални поглед на бесмртност као неморалну са етичке стране живота. Књига од неких сто страница, богате ерудиције, даје подстрека за улажење у један основни проблем нашег живота. Писац је посвећује »великој успомени ЈОВАНА ЦВИЈИЋА и сећању на наше етичке разговоре.«

*

Младен Ст. Ђуричић — НА ТАЛАСИМА. (Приповетке). Издање С. Б. Цвијановића. 1928.

Одавно г. Ђуричић обрађује код нас мотиве са наших вода. Дунав и Сава су његови инспиратори и читав један низ ликова оживљен је са успехом. НА ТАЛАСИМА је његова најбоља књига, писана попут Твена и Џек Лондона. Врло је пријатно читати проживљене моменте да малих и великих бродова, што пловише рекама, са чудним људима што су на њима живели. По некад су то дирљиве повести... .

*

Др. Краф Ебинг — САДИЗАМ (Превео с немачког др. Александар Телебаковић. Издање књижаре »Напредак«. Београд—Сарајево 1928. г.

У библиотеци за сексуално питање, коју уређује са пуно смисла г. др. Александар Костић изашла је једна књижица од 274 стране, која је већ изазвала заинтересованост и полемику. Издавачима се пребацује да су у већ једно поремећено доба убацили књигу, која ће од свих узраста бити похлепно читана, — на штету. Јер таква књига голицајући подстиче оне потенције које су још успаване у младом свету, па и старом. Књига је илустрована.

*

Клеман Вотел — НАШ ПОПА КОД БОГАТАША. (Роман). Издање француско-српске књижаре А. М. Поповића, Београд 1928.

Један веома духовити француски писац, Клеман Вотел, дао је у два разграбљена романа »Наш попа код богаташа« и »Наш попа код сиротих« једну слику савремене Француске, без поштеде класа. Личности, врло типично, обрађене су са верон и јасношћу, која је одлика француског духа. Први роман излази сад у нашем преводу и наићиће на врло велики интерес.

НОВЕ КЊИГЕ

Душан С. Николајевић — Антифауст Издање француско-српске књижаре А. М. Поповића Београд 1928.

Др. Мита Лукић и др. Драгољуб Обрадовић — Речник страних речи. Издање књижаре Геца Кон. Београд 1928.

Мићун М. Павићевић — Црногорци у причама и анегдотама. Предговор написао Т. Ђукић. Издање С. Б. Цвијановића. Београд 1928.

Др. Васић Поповић — Источно питање. (Историјски преглед борбе око опстанка османлијске царевине у Леванту и на Балкану). Београд 1928. Издање Геце Кона.

БОКСЕР ТИНЕЈ И ЊЕГОВА ХАРФА

Тинеј није само шампион бокса. Он има у себи поезије, и врло је музикалан. У часовима одмора највише воли да свира, и његов омиљени инструменат је — харфа.

У своме дому, кад приређује жур, друштво воли да слуша његову харфу, а кад је сам по читаве сате може да свира.

Највећа отпр. тврткa глазбених инструмената у држави!

ТВОРНИЧКО СКЛАДИШТЕ

МЕЈНЕЛ и ХЕРОЛД

Творница глазбених инструмената, грамофона и Харисеника

МАРИБОР Бр. 145.

Виолине од Дин. 95.— нав.		Грамофони	од Дин. 545.— нав
Тамбуре . . 65.— „		Трубе . .	505.— нав
Клавир-цитре . 192.— „		Ручне хармонике .	85.— нав.

Најмодернији џез-инструменти по најнижим ценама!

Признато најбољи квалитетни производи!

Гаранција. Враћање инструмената дозвољено, ако не одговара!

Затражите наш велики каталог бесплатно!

Српско-Руски брак

Седели смо за столом.... Врло пријатно прошао је један сат. Жена — Српкиња, муж Рус. Она му нежно сипа у тањир, а Рус, навикао да додаје увек жени, прима ту пажњу од Српкиња, и полако се навикава да и њему неко угађа.

Ручак је завршен. Устајемо од стола. Рус прилази жени, захваљује се за ручак, и љуби јој руку.

Један се Србин насмеја. А све жене биле су дирнуте том пажњом, коју је указивао домаћем послу жене.

Та српско - руска веза даје фини и осећајни брак, кад је жена Српкиња, а муж Рус. Утицајем руске душе ублажава се бујност српског темперамента. Ми смо »врући људи«, кажу Руси. Али међ Русима има два темперамента, и два екстрема. Рус може да буде најбољи, најосетљивији човек, питом и миран, а неки иде у другу крајност, која води до ненормалности, што је код многих дошло услед избегличког живота.

Српкиње у браку са Русима врло су срећне. Ти бракови сугестивно утичу на многе наше жене, и може се чути, да више њих зажеле, да се удаду само за Руса.

Рус уноси у брак поштовање према жени. Он цени сваки посао женин у кући, и онде, где је потребна његова снага, он помогне жени. Док у српским породицама, мушкарац се тако васпитава, да сматра, да би га сваки посао понижавао у кући, ако би помогао жени. Код Руса је симпатично, што сматрају, да је недостојно једног човека, да допушта, да жена ради оно, зашто нема довољно физичке снаге.

Интересантних сцена има у српско-руском браку.

Три лица.

Жена, муж, и шурак — Србин.

Шурак Србин сав се распламти поред зета — Руса. Они се необично лепо слажу. Брат је већ научио да му сестра угађа, а сад долази и пажња зета, који му угађа, из оног руског урођеног такта куртоазије, а и зато што је то брат његове жене.

Само брат сада осећа како је сестра сувише разнежена пажњом њеног мужа, који је заштићава многих ситних послова, и онда и он мора да јој указује пажњу, чиме не може да се помири....

Тако је у кући велики посао — истресање.

Србин је, у опште, мученик у кући, кад се кућа истреса, иако се он ни зашта не прихвати. Али он је муж тога дана, јер се боји, да ће се пореметити нека његова навика.

Свака жена тада жури, да бар један угао буде растребљен, где ће муж или брат моћи да се одморе после ручка. И црна кафа мора да буде готова.

У српско - руском браку жена жури, да соба братовљева буде готова.

Шурак се одмара, легао је, чита новине, кафа на сточићу.

Муж — Рус седи.

— Зашто ти не легнеш? пита шурак зета.

— Нема смисла да ја легнем, и да се одмарам, кад моја жена ради. Кад она сврши посао, и легне да се одмори, и ја ћу тада лећи, одговара Рус.

— Море, легни ти, немој чекати њу, то је њен женски посао, па нека ради...

Али муж — Рус седи и даље.

И шурак не може да му се начуди.

Српкиња постаје много нежнијег темперамента поред таквог мужа, и прима руске навике.

Симпатичан је тај руски живот око стола. Има у томе поезије. Чај се пуши, разни конфитири, бисквити, желе.

Чају се придаје нарочита важност, и сви послови око спремања, иду лагано. Рус на специјални начин спрема чај, све полако, па нарочиту пажњу поклања сечењу лимуна, као да хоће свако оно парче да наслика.

Најпријатнији су им ти тренутци око стола. Ту се сконцентрисава породични руски живот.

И жена — Српкиња почиње то да воли. Заборавља помало кафану и жури у њено кућни, да спреми чај. Муж воли тај посао. Код нас су ређи мушкарци који кувају кафу, мада је то лакша процедура.

И онда она гостољубивост. Ми смо гостољубиви, али Руси још више. Компликованије је то њихово осећање, и има врло срдачних пријатељских односа између неких српских и руских породица у Београду.

Мада Руси увек живе својим животом и код нас, некад сами за себе, да би тиме сачували све своје навике ипак траже и српске породице, и хоће да се зближе са њима.

Можда ће се доцније у нашем животу осетити тај узајамни утицај културе и темперамента.

У браковима српско-руским осећа се тај утицај. И помало у целој породици влада руска атмосфера.

Нарађује се код свију осећање за ситне пажње.

Српкиња се чува да не плаче, јер муж говори полако. Он чак неће да прими да се жена на њега љути.

Она говори мало вишим тоном.

— Видиш, наљутила се на тебе, каже шурак.

— Она се не љути, већ само ставља примедбе, брани је муж.

И жена се стишава.

Педал на клавиру мало шкрипи, а клавир је нов, тек купљен.

— Тај клавир није добар, говори оштро и ситно Српкиња.

Рус тихо:

— Само има једна кожица на се измени.

А брату Србину узаври српска крв:

— Да мени моја жена тако каже, што бих ја њој одговорио...

— Па није она ништа казала,... одмах се ставља у заштиту муж.

И тако из године у годину...

СЛЕП ПРОГЛЕДАО УСЛЕД ГРОМА

Познато је да често пута велико узбуђење поврати говор немом. Али десио се један интересантан случај, да је слеп прогледао кад је сенула мућа и пукао гром.

Тај случај се десио у Француској. У једној болници лежао је слепи болесник. Била је напољу олујина, мућа је сенула и страшан прасак грома разлегнуо се.

Наједаред болесник је врисnuo:

— Ја видим на лево око.

Лекари су притрчали и, заиста, констатовали, да он види. Само није могао да прогледа на оба ока, али то је била за слепог неописана срећа.

Сад лекари испитују тај чудновати случај.

ШТА ЖРТВУЈУ ЗВЕЗДЕ ЗА ФИЛМ

У Француској се снима велики историски филм, Јованка Орлеанка, и главну улогу игра Симона Женевоа из Француске Комедије. Кад на филму Јованку Орлеанку шишају до главе, то није барока, коју сену, већ коса г.-ђице Женево-а, коју је она великодушно жртвовала.

Од

уста до уста иде говор, да си уштедите огроман новац и добијете робу најбоље каквоће, ако одмах пишете по велики илустровани ценовник преко маказа, косушишалица, бритава, бријаћих апарата, хармоника, грамофона, гусала, тамбура, фотографских апарата, сатова, парфема, различитог суђа, ножева, кашика, новчаница, напртњача, упаљача, кишобрана, марама, чарапа, одела и многих корисних предмета, на велетрговину

R. STERMECKI u Celju, br. 79.

Поруџбине преко Дин. 500.— поштарине се ослободе. Ценовник бадава!

недељне Илустрације

НИНОН ЛАНКЛО

ТАЈНА ВЕЧИТЕ МЛАДОСТИ

РОМАН Ј. БАУЕРМАЈСТЕРА

2

Али на жалост није могао дуго уживати ту срећу. Само годину дана је командовао својим пуком. О њему је се причало да је био један од најбољех команданата Француске, кога су војници обожавали. После годину дана господин Ланкло је навукао био на себе тешку болест, од које је умро и оставио своју Нинон саму у свету.

Нинон је живела под заштитом кардинала Ришељеа и била његова љубавница. Овај се бринуо о томе да она има леп живот, какав би пожелела најраскошнија жена. Нинон Ланкло била је на најбољем путу да постане жена од највећег уплива у Француској.

3.

У најискреније пријатеље кардинала Ришељеа убрајао је се млади маркиз Андре Жерсеј.

Што је више кардинал залазио у године, када се није могао сматрати као млад човек, у толико је више полагао на то, да око себе гледа младе, духовите и веселе људе.

Младост, коју човек више нема, говорио је он обично, мора потражити код других.

Маркиз Андре Жерсеј био је из врло отмене француске породице, био је богат, ванредно леп и умиљат.

У оно време је имао 24 године и своју црну, коврчасту косу никако није покривао бароком.

Кардинал Ришеље га је био већ неколико пута употребио у политичкој мисији, у којој је било стало више до личности извршиоца мисије, него до дипломатских способности.

Биле су прошле три године, од како је Нинон постала кардиналова „пријатељица". Сада је била у својој осамнаестој години и све што су песници певали о младим девојкама у том добу узраста, све што су о дражима и врлинама говорили, у истини је код ње било. Њена лепота је очаравала.

Стас је имала и поред кардиналове љубави потпуно девојачки — доказ, да је та љубав можда била, како су увек тврдили кардиналови пријатељи, само платонска, више очинска наклоност, него каквог ватреног љубавника.

О томе се ништа поуздано не може рећи.

Како се строго држимо истине, то овде морамо признати да о томе не постоје никакви стварни докази.

Нема никаквих писмених забележака од кардинала Ришељеа у којима би овај хладни рачунски државник своја осећања сентименталним речима изразио.

И у мемоарима Нинон Ланкло, које је написала у својој дубокој старости, не налази се ни једна реч о њеним интимним односима према кардиналу Ришељеу.

Ипак се може претпоставити да се кардинал Ришеље никако не би задовољио улогом родитеља, да није био само добар пријатељ ове дражесне младе девојке. Јер је доказано да је Нинон Ланкло, седамнаестогодишњу девојку, био таквим луксузом опколио, који превазилази родитељско старање и да је пре свега био у највећој мери љубоморан на оне, који су се њој праблажавали, тако да је Нинон Ланклу за време од три године била више као заробљеница у златном кавезу.

И ако је кардинал Ришеље био иначе врло мудар човек, и у оно време господарио скоро целом Европом, ипак је био толико будаласт и мало увиђаван у погледу опхођења према младој, лепој жени, која трајно није могла бити задовољна да у скупоценим хаљинама само шета испред огледала.

Такво створење хоће још и да буде виђено, да му се диве, и за њега није било никако довољно што му је кардинал био ставио на расположење своју велику књижницу, која је поред научних списа на свима језицима садржавала и лепу књижевност с многобројним врло еротичким књигама.

На ове последње књиге је кардинал Ришеље био нарочито скренуо пажњу Нинон Ланклу и те су јој се књиге нарочито свиђале и нехотице су распалиле њену машту и испуниле јој груди чежњом.

То је била чежња за златном слободом, за љубављу, за створењем истог доба узраста, за човеком, коме не би морала непрестано захвалну стезати руку, већ коме би смешкајући се дала уста, дала, што само жена може дати и примити, што млада жена радо прима.

Дакле кардинал није баш мудро поступао што је Нинон Ланкло био у сјајно опремљеном двору затворио од целог света.

Та је кућа била у близини сан-данијске капије и то дивна вила, тако богато опремљена, како можда ни једна париска кућа.

Овде је управљала Нинон Ланкло како је желела. Имала је на расположењу пуно слугу, али, на жалост, стално је била праћена од једне уходе, коју јој је већ стари кардинал био оставио на расположење под изговором да јој буде дворкиња.

Та се жена звала госпођа Ориел и имала је око четрдесет година.

Њена ванредна побожност ју је довела у близину кардинала Ришељеа, који је знао да се на тако моралну жену у сваком погледу може ослонити и после кратког размишљања одредио је да стално прати Нинон Ланкло.

Госпођа Ориел је управљала не само кућном и наређивала шта ће се радити у кујни и подруму, преузела на себе не само да води рачуне, за које је Нинон Ланкло била и сувише млада, већ је и седела уз Нинон Ланкло када је се ова, по чистом ваздуху возила у Булоњску Шуму или била у позоришту.

У почетку је Нинон Ланкло примала госпођу Ориел с највећим поштовањем.

У себи је се радовала да има неку жену, која би јој

била поверљива и с којом би разговарала о свакодневним стварима и у којој би имала добру пријатељицу. Заиста, и Ориел је се трудила да задобије најпотпуније поверење Нинон.

Али када га је задобила, злоупотребљавала га је на сраман начин, обавештавајући кардинала о сваком кораку, који је чинила Нинон Ланкло и врло уредно га и писмено о томе извештавала.

Нинон Ланкло је била довољно мудра да не допусти да госпођа Ориел примети како је сада у себи презире.

Тиме би и кардинала тешко увредила а њој је било стало до тога, да увек кардинала одржи у добром расположењу. И благодарност, коју му је дуговала, није јој допуштала да нешто уради, што не би било по вољи великог државника.

Али је с госпођом Ориел била у души начисто и због тога је се решила да јој никако не поверава ни једну своју тајну.

Тада је лепа, млада девојка у свом срцу као тајну носила жељу да једном изиђе из тог златног кавеза и да упозна оне радости, о којима јој је сама госпођа Ориел причала и којих је пуно било у париском галантном свету .

Али је сада кардинал примећавао, правећи кратке посете у малој вили пред сан-данијском капијом, врло често како су у Нинон Ланкло очи плачне и његовом оштром погледу није остало незапажено да је нестало веселости код његове лепе девојке, коју је волео.

„Шта ти је, драга кћери?" запитао је он једног дана нежним гласом, мењући је себи на крило. „Реци ми, мала, шта још желиш на свету?"

„О, не питајте ме, Еминенцијо," одговорила је Нинон Ланкло. „Ва бисте ме сматрали за најнеблагодарније створење, ако бих Вам признала праву истину, а Ви сте у то тврдо уверени, да сам Вам увек истину говорила."

„Јест, драга Нинон. Твоје су речи као бистар извор, у који се може чак до дна видети, а на томе дну лежи најскупоценије драго камење.

Али када говоримо о адиђарима, јувелир Жид, ми је пре неколико дана понудио један накит, какав по лепоти још никада нисам видео.

Тиме је много речено, моја Нинон, јер сам најлепше наките видео о врату и на грудима наших најотменијих госпођа.

То је крст са скупоценим бриљантима окићен, о златном ланцу, који је такође украшен најлепшим и најскупљим драгим камењем.

Ја водим преговоре са Жидом и мислим да купим тај красни накит за моју малу Нинон."

„Не, немојте то чинити, Еминенцијо," рекла је Нинон Ланклю и скочила као уплашена с његовог крила. „Ви сте ме формално засули накитом, ја Вас стајем већ толико новаца да се управо бојим када на то помислим. Тај накит ја нећу никада носити, јер је одвише скуп за мене!"

„Дакле не", рекао је кардинал после кратког размишљања и то више себи него Нинон Ланклю, „ја сам до сада увек мислио, када стоје у лепим женским очима сузе, значи да оне траже бриљанте; али изгледа да младо срце чезне за нечим другим. Дакле, кажи ми отворено и искрено, моја слатка кћери, шта ти недостаје, шта те тишти?"

У том тренутку је се Нинон Ланкло осмелила и одговорила:

„Мени недостаје слободе, Еминенцијо."

„Ах, слобода, о каквој слободи говориш, драга кћери?"

„Ја сам само и једино на ову кућу ограничена и на малу башту уз кућу. Излете, које правим у друштву госпође Ориел, не искоришћујем богзна колико, јер се нигде не заустављају наша кола и нигде не могу да правим познанства."

„Познанства?"

„Јест, има како су ми причали, у Паризу друштвених кругова, у које долазе врло духовити и отмени људи. Тамо се може много чути и много научити.

Зашто ме никако не водите у таква друштва?"

„Јер сам те хтео сачувати од разочарења, моја кћери," одговорио је одмах кардинал. Та друштва у ствари нису ништа друго до велике и мале комедије, у којима се људи увек тако појављују, као да стоје на бини, као да су прерушени, набељени и нарумењени и носе лажну косу. Тамо није место мојој Нинон и она то треба да себи избије из главе."

„Ја никако не мислим да посећујем та друштва, али ја не познајем у опште Париз! Када сам још мала девојчица била, једнако сам шврљала у Натрдом Кварту, али изван њега никада нисам коракнула. Сада пак, када сам срећна да будем пријатељица великог кардинала, не знам управо како изгледа отмени Париз; ја не познајем Париз сјаја, богатства, весеља, на његова лепа пољска добра, његову околину, која је сигурно ванредно лепа; на кратко ја у Паризу живим у овој кући као на усамљеном острву, на које ме је олуја бацила и између мене и спољњег света стоји море преко кога ме не носи ни један чамац".

„Ти си у праву, Нижон", одговорио је Кардинал озбиљно и ухватио њену лепу руку да је метне на своје груди; „заиста сам за ове три године врло сурово наспрам тебе поступао.

У овој лепој, малој кућици сам те заробио, али то у будуће неће бити.

Сада ћу размислити ког каваљера да ти дам за чичерона.

Кардинал Ришеље је затим загрлио Нинон Ланкло и када је после једног часа отишао из мале виле, био је тврдо решен, да јој учини живот пријатнијим него што га је дотле имала. Истог дана позвао је к себи младог марскиза Андре Жерсеја.

„Мој драги Андре", рекао му је, „ја Вас сматрам као свог најбољег пријатеља. Истина, Ви сте врло млад човек и у тим годинама није још јако осећање пријатељства, али ја Вас сматрам за потпуно часног човека, који неће ништа чинити, што би у мојим очима било нечасно".

Место сваког одговора Андре Жерсеј је са страхопоштовањем пољубио Кардиналову руку.

„Ја ћу Вам опет поверити једну мисију", наставио је велики државник после кратког ћутања, седећи на фотељи пред писаћим столом и играјући се шпанским ножем, који му је служио за сечење хартије; „ја се и најмање не варам када велим да је та мисија тежа од свију, које сте за мене извршивали, најтежа за младог човека".

„Ако би ме Еминенција", рекао је Андре Жерсеј, послала у бој, радо бих потргао нож из корица и не бих ни тренутка оклевао да пролијем своју крв за Вас".

„Ах, када би то само бој био", узвикнуо је Кардинал, „за младог човека као што сте Ви било би ситница; али ја Вас хоћу овог пута да изложим још већој опасности, мој драги Андре, него што су топови и пушке; Ви треба да будете пријатељ једне лепе и младе жене".

Андре Жерсеј је разрогачио своје црне очи и погледао Кардинала с изненађењем.

„Јест, као што сам Вам мало пре рекао, Ви треба да будете пријатељ једне младе жене, чијој лепоти нема равне у Паризу.

Ви треба ту младу жену да пратите у шетњи, да се с њом возите у колима или да јашите поред кола; Ви треба да је упознате с лепим грађевинама париским; треба с њом да разоварате, да се шалите, смејете, али да ми дате реч да јој никада ни речи нећете проговорити о љубави, нити је друкчије додирнути, осем овлаш се рукујући."

„Ја већ наслућујем," проговорио је Андре Жерсеј, „да се то односи на госпођицу Нинон Ланклю."

„Погодили сте, пријатељу; у осталом то није било тешко погодити. Јест, тиче се те младе девојке, коју ја јако волим.

Она је једина радост мојих година, али ја сам се већ приближио педесетој години и Ви можете појмити, мој драги маркиже, да се у тим годинама не може конкурисати младићима.

Али Вас сматрам за толико часног човека, да сам тврдо

убеђен у то, да нећете злоупотребити моје поверење, које Вам поклањам."

„Еминенцијо," рекао је Андре Жерсеј молећивим гласом, „изберите ког другог за задатак, који мислите мени поверити."

„Не, никог другог," одвратио је кардинал одлучно и одбијајући. „Само сте ви једини мени сигуран, да неће бити опасности"; за тим је смешећи се додао: „и за Нинон Ланкло неће бити опасности.

Идите одмах у малу вилу пред сан-дениском капијом, посетите Нинон Ланкло и ставите јој се потпуно на услугу.

Госпођу Ориел, њену дружбеницу, о свему сам потанко обавестио; она Вам неће ни најмање сметати у Вашем опхођењу с госпођицом Ланкло.

Али Вас најпре молим да ми као племић маркиже Жерсеј дате часну реч, да ћете се наспрам Нинон држати увек у оним границама, које ја желим."

„Молим за опроштај, Еминенцијо, али ту часну реч ја не могу никако дати."

„Како, зар себе сматрате за тако слабог, маркиже, да се бојите, да нећете моћи владати собом?"

„Не то, Еминенцијо, већ што би се можда после неког времена у Вама пробудило осећање, које би било природно у оваквим односима.

Допустите ми да кажем отворено: мислим осећање љубоморе. Љубомора је болесна фантазија и ако бисте Ви у себи створили мишљење да се између госпођице Ланкло и мене догађа нешто, што би било противно нашем договору, онда би то болесно уображење убрзо постало чврсто убеђење и Ви бисте ме онда презирали.

Молим да ми поверите тај задатак, не тражећи од мене часну реч."

„Сада сте говорили врло паметно и сасвим логично, мој млади пријатељу," рекла је кардинал; ја Вас, дакле, разрешавам од давања часне речи, маркиже!"

Дубоко је се поклонио маркиз Андре Жерсеј и отишао од Еминенције потрешен мишљу да је стављен пред најозбиљнију пробу у животу. Јер је он већ од дужег времена јако волео Нинон Ланкло свим својим младалачким жаром и сви његови ноћни снови и све слике његове дневне маште су припадале њој, само њој!

4.

Сада је почела Нинон Ланкло да упознаје своје рођено место, Париз. У друштву младог маркиза Жерсеја прошла је скоро цео Париз и заиста кардинал није могао за њу наћи бољег чичерона од тог младог човека, који јој је све најљубазније објашњавао.

Често пута су ишли пешке париским улицама и он ју је водио не само у квартове где живе богаташи и отмени, већ и где је било највеће сиротиње и где је Нинон Ланкло радо давала од новца, који јој је Ришиље обилато стављао на расположење.

Често пута су се обоје младих заједно возили, обично у Булоњску Шуму, где је Жерсеј наређивао кочијашу да стане.

Тада би се с Нинон удаљио од кола и с њом шетао по хладовитим стазама и ливадама.

Осећање слободе опијало је Нинон Ланкло и она је се обично као дете мазила.

Често се пута ваљала по цветним ливадама. А када је доцније маркиз Жерсеј био одвео даље у село, она је се пуно дивила сеоским кућама, кравама, које су по пространим ливадама пасле, гускама и паткама, које су њој прилазиле и из њених руку добијале храну.

Тако је дуго трајало. Али је се брзо показало да се не треба ватром играти јер се може опећи.

И када је између ово двоје младих најпосле пала саблажњива реч, онда заиста нису томе били криви они, већ кардинал, који их је ставио на пробу, коју нису могли издржати.

Одлука је некако од самог неба дошла и то на овај начин.

Дотле је се маркиз Жерсеј са својом лепом младом штићеницом пре мрака вратио у вилу пред сан-дениском капијом, што је и госпођа Ориел у својим извештајима кардиналу с великим задовољством јављала.

Али једног дана је се био млади маркиз решио да с Нинон Ланкло учини излет до Фонтенебла, докле је се у ондашње време само вожњом у колима од неколико сати путовало.

У Фонтенеблу се је налазио краљевски дворац, који су хтели видети.

Када су обоје младих тамо стигли, кочијаш је добио наређење да испрегне коње у дворишту гостионице код „Поштанског рога" и дозволу да сам попије коју чашу вина и да руча.

Пошто су пажљиво разгледали краљевски дворац, прошетали су Жерсеј и Нинон кроз леп парк, који је био до дворца.

Наоколо је владала дубока тишина и ходајући упустили су се били у опасан разговор — говорили су о љубави.

А када млади људи говоре о љубави, онда више није далеко остварење тог разговора.

Млади маркиз је ухватио за руку лепу Нинон Ланкло и тако су продужили ходање. Затим су сели на једну клупу испод једног великог дрвета у хладу и ту остали до мрака. Разговор је текао доста усиљено, јер су обоје осећали у себи, да се не може изговорити оно што су осећали.

У том су изнад себе чули грмљавину и севанье муња је показивало почетак непогоде.

„Пожуримо што пре у гостионицу код „Поштанског рога", рекао је маркиз Жерсеј, а у себи се љутно на небо што је баш сада пустило олују, када је хтео да каже Нинон Ланкло што је дотле с муком у себи тајио.

Али како је почела да пада јака киша, није имало више времена за то.

Огрнуо је Нинон у огртач, обухватио је руком око паса и пожурио с њом.

У том су залутали у великом парку и било је већ девет сати у вече када су у даљини угледали светлост и приближавајући се познали да су код гостионице, где су били оставили кочијаша и коње.

„Мој ће кочијаш одмах упрегнути коње," рекао је маркиз Жерсеј гостионичару, који је отмене госте дочекао дубоко се клањајући.

„Молим за извињење, господине," рекао је гостионичар, „али није моја кривица, што Ваш кочијаш лежи пијан у штали, а да ја нисам намирио коње, сироте животиње би остале гладне."

„Неваљалац," рекао је маркиз, „он ће за то искусити. Али зар је толико пијан да не може упрегнути коње и возити?"

„Не може!"

„Онда морамо наћи замену том несавесном кочијашу. Да ли имате ког слугу, који би га могао заменити?"

„До јуче сам имао једног, али ме је тај оставио. Ах, слуге су данас врло рђаве?"

„А Ви сами, гостионичару?"

„Ја не могу ићи од куће. Моја је жена болесна; иначе бих Вам радо учинио ту услугу да Вас одвезем у Париз."

„Јест, па шта да радимо?" запитао је маркиз очајно. „Саветујте ме!"

„Господине, не могу Вам дати другог савета већ да ноћас преноћите у мојој кући. До душе ја имам само једну собу, у којој могу гости заноћити, али је у њој две постеље, довољно за двоје.

Ви ћете тамо с Вашом госпођом врло добро спавати, а у јутру ћемо гледати начин да се вратите у Париз. Дотле ће се, мислим, и Ваш кочијаш отрезнити."

Жерсеј је питајући погледао Нинон Ланкло, која је оборених очију стајала до њега. Нешто руменила је било на њеном лицу и њеним уснама.

„Одобравате ли, Нинон?" запитао је уздржљивим гласом.

„Ако већ мора бити. Ви и сами видите да се друкчије не може."

„Хвала Вам на тим речима, Нинон. Водите нас, гостионичару у нашу собу!"

Дебели гостионичар није чекао да му се два пута каже. Одмах је упалио свећу и светлио је идући испред отмених гостију.

Соба, у коју их је одвео, имала је три прозора, који су гледали у малу башту и била је лепо намештена.

Две велике, широке постеље су ту стајале напоредо једна до друге за један брачни пар.

„Да ли господа желе да вечерају?" запитао је гостионичар, дубоко се поклонивши.

„Хвала", рекла је Нинон Ланклю, „ја не могу ништа окусити."

„И ја нисам ни мало гладан," додао је млади маркиз.

„Онда Вам желим лаку ноћ," рекао је гостионичар, опет се дубоко клањајући.

Сада су обоје стајали једно наспрам другог и гледали се при трепереној светлости свеће, која је била толико мала, да је већ догоревала.

„Нинон!" рекао је дрхтећи Жерсеј.

„Андре!"

На један пут су се обоје загрлили и страсно пољубили, као да су годинама чекали на тренутак да једно другом изјаве своју превелику љубав.

Мала свећа је се угасила као да је у њу ветар духнуо Месец је грејао кроз три прозора у собу и видео како је срећом опијени човек понео најлепше створење на свету и лагано га спустио у постељу.

Шта је још месец видео, ми не знамо, јер никако није хтео рећи. Ипак је се то после неколико месеци показало.

— — — — — — — — — — — —

Више се није могло крити — Нинон Ланкло је очекивала после неколико месеци свој порођај.

Госпођа Ориел, која је најпосле сазнала за велику тајну, коју је Нинон дотле врло добро умела крити, одмах је обавестила кардинала Ришељеа.

Тог дана је био кардинал потписао три смртне пресуде, ма да је се био решио сироте кривце да помилује и да им опрости живот.

Затим је се затворио у своје собе и два дана никог није примао и ни с ким говорио

А када је се опет појавио, изгледао је за десет година старији.

Одмах је позвао свог првог секретара и диктирао му једну наредбу за министра полиције.

У тој наредби је млади маркиз Андре Жерсеј окривљен за политичку заверу противу краља и саме државе и био осуђен на прогонство из Француске.

Министру полицији је било наређено, да се стара о томе да млади племић буде у року од 24 сата с оне стране границе.

Његова добра нису заплењена. Чак му је било допуштено да одреди заступника, који ће њима управљати за време његовог изгнанства и редовно му слати приходе.

Министар полиције, стајало је још у тој наредби, има да се стара о томе да буде одлучно и хладно одбивена молба маркиза, да изађе пред Кардинала.

Тиме је с несрећним маркизом Андре Жерсеј један пут за свагда било свршено.

Он је још истог вечера напустио Париз чим је добио наредбу свемоћног државника и био под војничком стражом пребачен на шпанско земљиште.

Сутра дан је Кардинал позвао богатог Јосифа Опенхајмера, банкара, који је се нарочито бавио куповином и продајом кућа.

Јосиф Опенхајмер је био веома срећан када је изашао пред свемоћног Кардинала.

„Ја имам једну кућу", рекао је Кардинал Ришеље „коју бих рало продао. То је мала вила код санданске капије.

Она има осам великих соба и врло је богато опремљена. Шта ми дајете за исту без да је видите, господине Опенхајмер"?

„Опростите, Еминенцијо, то значи куповати мачку у џаку"!

„Учините једну понуду и то што нижу, јер имам још један услов да ставим".

Опенхајмер је казао једну суму, која је представљала вредност виле код санденискe капије с елегантном опремом.

Она је била врло ниска, али Кардинал није оклевао ни за тренутак са продајом за ту заиста смешну цену.

„А сада још једно, господине Опенхајмер", проговорио је кардинал после краћег ћутања, „у вили станује једна млада жена. Ви имате дужност да исту на основу куповног уговора, одмах отерате из куће. Она може, разуме се, све што њој лично припада, њене хаљине и накит узети са собом, иначе ништа друго".

„Да ли има та жена други стан"?

„То се не тиче ни Вас ни мене, господине Опенхајмер, разумете ли! Ви имате само то да урадите, што сам ја рекао, иначе продаја не важи"!

Господин Јосиф Опенхајмер је био врло савестан трговац и одмах, пошто је вилу видео и јако се обрадовао добром послу, који је с Кардиналом тајно закључио и који му је доносио велику зараду, решио је се да са што већом суровошћу приступи извршењу жеље свемоћног државника.

Имајући у рукама потписан уговор о куповини, одмах сутра дан је отишао Нинон Ланкло.

„Шта желите, господине, ја Вас не познајем"? рекла је Нинон Ланкло, када јој је он приступио.

„Ја сам банкар Јосиф Опенхајмер и од данас сам сопственик ове куће".

„Варате се, господине, та је кућа моја, односно Кардинала Ришељеа".

„Не, кућа је моја, јер ми је исту његова Еминенција јуче продала".

„То Кардинал није могао учинити. Његова Еминенција сигурно ништа незна о продаји".

„Онда, господине, будите добри да се о томе уверите да је његова Еминенција ставила свој потпис испод овог уговора о продаји. Мислим да је с тим ствар у реду и свршена — у времену од три сата имате моју кућу напустити"!

„Али куда ћу"? запитала је Нинон Ланкло препаражена, јер је сада видела, да је то дело Кардиналове освете, који је хтео да јој стан узме. „Ја ћу сада бити без крова над главом"!

„Ко је леп као Ви, госпођице, наћи ће увек отворена врата свуда".

„Одлазите, бедниче, ја не желим да имам више посла с Вама. Кроз три сата ће Ваша кућа бити испражњена".

И после три сата је заиста Нинон Ланкло отишла из мале, лепе виле пред санданијском капијом и ништа са собом није понела осим својих хаљина и скупоценог накита.

Она би заиста још истог дана била на улици, да је није један сопственик на добром гласу гостионице одмах примио и тек када је несрећна Нинон Ланкло била сама у својој соби, бризнула је у плач. Кратко време пред одласка из дотадашње куће била је примила писмо ове жалосне садржине:

„Моја верна Нинон!

(Наставиће се)

Норма Талмаџ у своме најновијем филму »Сунце Југа«.

ШТА ТРЕБА ДА ЗНА ГОСПОЂИЦА КАД СТУПА У БРАК

Ако сте ви госпођица из отменог света, у коме се увек спава дуже, морате се трудити, да мало скратите ту своју слатку навику. Мама се није љутила што ви дуго спавате, чак су некада сви пролазили на прстима поред ваше собе. Али ваша мама је устајала раније, испраћала вашег тату, и у оно доба, кад се ви дижете, њене су наредбе у кући већ биле издате, и неке упола извршене.

А ко ће испратити изјутра вашег мужа, ако ви будете одржавали ту навику.

Међ многим брачним паровима долази до сцена због тога, што муж увек одлази сам и устаје на два и три сата раније — пре жене. Неко време он то стрпљиво сноси, али једног дана се пита: »Зашто сам се оженио? Да ми жена цело јутро лежи.«

Ви губите од вредности жене и домаћице.

Јер, знајте, ма како били ви отмени, богати, размажени, ви морате имати обавеза према мужу, а једна нежна обавеза је, да га изјутра испратите, с њим заједно доручкујете, окренете га са своју страна да видите да ли излази из куће коректно очеткан.

Тиме доказујете да поштујете његов рад, и кад ускраћујете задовољство спавања, ви хоћете да покажете да и ви нешто вредите.

Најпростији човек, као најинтелигентнији и најотменији, воли ту јутарњу патњу жене.

Ако је ваш муж одрастао поред патријархалне маме, ви ћете га потсећати његовог детињског и младићског доба, а кад он налази у вама да сте према њему исто онако пажљиви, као што је била његова мама, он вас још више воли, ближи сте му, и увек вас уздиже.

Ако је то неки бећар, чији је живот прошао у борби са газдарицама у момачким становима, за њега су ваше патње нешто ново, лепо, чак и поетично, и породични живот му доноси радости.

Тим дугим јутарњим спавањем, које премаша време потребно нормалном човеку, показујете да вас интересује кућа. А као млада жена ви морате имати много интереса за кућу, и у њој треба да будете ви домаћица, а не ваша служавка или куварица.

Не смете допустити, да вам смисао брака буде само — кревет. Брачни живот је срећан, кад жена уноси љубав у сваки кут своје куће, и замишља да је сваки кут саставни део њиховог живота.

И после тога, кад ви јутро продужавате у ноћ, ви желите да ноћ продужите у дан. Нисте цео дан ништа радили, одморни сте, и хоћете увек да вас муж изводи. Не питате је ли он уморан, и са егоизмом тражите да вас разоноди.

Због тога настају сцене у браку.

Онда их избегавајте.

Устаните рано, послујте мало по кући, неће вам ништа шкодити ако и мали умор осетите, јер онда нећете наваљивати свако вече на мужа, да вас изводи.

Некад је пријатно провести вече у кући, са лектиром, покрај клавира, или у лепом разговору.

Ми сувише волимо кафански и ноћни живот, али од жене зависи, да се човек прилагоди кући.

Треба да будете психолог, да осетите да ли је човек расположен да вас изведе. Провод није никад пријатан, ако једна страна гуња. А у више случајева гуња човек, кад је уморан по цео дан, а жена без професије, седи, лежи, одмара се, и једва чека да се смркне да изиђе с мужем.

Кад осетите, да вас обузима та жеља за ноћним изласцима, устајте рано изјутра, нађите себи посла у кући, и будите уверени, да сцена неће бити више.

Зато се навикавајте да устајете раније док сте још код ваше маме и тате.

МИР - JAM.

Једна нова мушка лепота на филму: Вернер Фуетерер.

. . . . . да, али само

Ирис КРЕМ

јер успешно одстрањује
Пеге
бубуљице
лишајеве
и даје лицу фини тен.

ДОБИЈА СЕ СВУДА.

Дрогерија ЈОВЧИЋ и МАЈДАНАЦ, Београд.

БЕОГРАДСКИ ПОРТРЕТИ

Кроз београдске атеље: Гца Б... (Фото »Портре«).

Пјер Олеј, нови љубимац жена. На последњем филмском конкурсу у Француској, за љубавника изабран је он и већ сниман са успехом. Прориче му се се лепа будућност.

ХАРЕМ И САЛОН

На истоку је жена **робиња,** а на западу **госпођа.** Ту истину сте чули давно, а уверити се можете најбоље, ако упоредите источњачки **харем** са европским **салоном.** У харему господари **човек,** у салону царује **жена.** Кад успоредимо положај човеков у харему са оним у салону видећемо. Улазећи у харем, човек без икакове церемоније скида своје папуче или ципеле и оставља их пред вратима собе у коју улази, да тиме покаже, да се он налази код **своје** жене и да му не сме нико да приступи. Напротив, човек улазећи у салон своје жене не само да не скида папуче, него драговољно сагиба врат да падне пред папучу своје жене... У харем иде човек раскомоћен у спаваћој хаљини, у салон у фраку и цео закопчан. У салону су људи дужни бити кавалјери, забављати даме, приповедати им разне ствarчице, брбљати до глупости; док у харему дама забавља човека, чешља му косу, глади га и мази... Уопште, једном речи ко је где роб и где Вам се више свиђа?....

Џон Џилберт у козачкој ношњи, у најновијем филму »Козаци«.

ПАКОСНЕ РЕЧЕНИЦЕ

Тајна. Брак је пакао у који долазимо невођени смртним грехом, него светом — тајном.

Залог. Најдрагоценије залоге, веле људи, јесу залоге љубави; ипак је право чудо, да на такове залоге ни лихвари не позајмљују ни пребијене паре.

Ривалство. Ако два човека говоре, па један од њих нешто прича, а други оговара нечију супарницу, права жена ће се првоме насмејати, а другога ће да слуша.

Двомислено. Нема ништа горе, него кад се за ожењеног човека каже: Он се решио својих патња. Не зна човек је ли он или она цифра.

Женске и дечје шешире
све новитете и прибор невероватно јефтино продајем. Поручбине поштом.
Сима М. Лазаревић.
Кр. Милана 120. (у дворишту)

СВАКИ БЕОГРАЂАНИН НЕ УМЕ ДА СЕ ОБУЧЕ

Ту примедбу морају да вам ставе даме, јер, иако се интересујете за све новости у моди, често пута имате много више боја на себи него жене.

Ето, тај шешир грао-плав. Он код неких долази у комичну супротност са тоновима одела и других детаља.

Грао-плав шешир.

Браон капут.

Беж панталоне.

Ни једна жена не би тако сложила боје као ви.

А требало је да се овако обучете.

Грао-плав шешир.

Тегет одело, или боје сутона.

А са оним горњим ансамблом можете да носите шешир беж-боје.

Ви имате сада два шешира: грао-плав и беж. Тиме вам је дата могућност, да их комбинујете са оделом, а ако не можете да купите два шешира, узмите један и подесите према њему одело.

Шешир губи од своје лепоте кад није целина са оделом, ма како био модеран.

А ви можете да правите лепа комбинације. Сад је модерно:

Тегет капут и грао панталоне.

Хавана капут и беж панталоне.

Виолин-боја и — препелица.

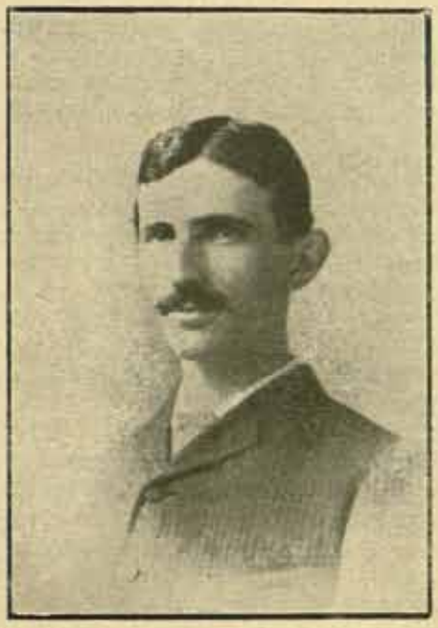
Звонаст шешир, чији је обод опуштен свуда, последња је новост.

Јутарње ципеле су од бокса, боје кестена или црне, са много рупица и фасониране. Ђонови дебели, потпетице масивне.

Појавиле су се високе ципеле са седефским дугмадима. Али само за жакет.

Панталоне су широке 24, 25, 26 сантиметара. У Паризу је основан »клуб од 27«, и где су се сви чланови заклели, да ће носити увек панталоне у пречнику 27 сантиметара.

Ето, ту ширину можете да усвојите и ви.

Никола Тесла према једној слици из младости која се чува у Државном Архиву.

ДЕМОКРАТИЗАМ ЕНГЛЕСКЕ АРИСТОКРАЦИЈЕ

Галски принц је познат као велики демократа и спортиста. Он учествује у разним утакмицама, а последњи је Трка на бициклету. Велики је љубитељ бицикла, и сви су у Енглеској заинтересовани за ту утакмицу у којој ће узети учешћа и галски принц.

Демократизам је карактеристика енглеске аристократије. Ништа није необично видети у Енглеској маринске официре како играју футбал са морнарима. А отмене леди приређују сваке године соаре својој послузи, и онда куварица и собарица седе, пију чај, а младе девојке служе. А после настане игранка.

БЕЋАР ОД 111 ГОДИНА

Најстарији човек налази се у Норвешкој. Он има сада 149 година.

Интересантно је да се он први пут оженио кад му је било 111 година, а за све то време био је бећар.

Остао је удовац после девет година, и у 132 години решио је да се жени.

Не кажу колико је година имала његова млада.

Господин у жакету са каранфилом

Некад је господин поклањао много више пажње на тоалету у церемонијалним приликама. Данас пази на елеганцију и носи жакет онде, где је некада носио фрак. Жакет се сада носи на свечаном ручку, при венчању, кад је примање после подне, и неке званичне или полузваничне посете.

Жакет је од шевиота, и увек се закопчава на једно дугме. Штоф мора да буде тежак, да би право падали крајеви и оцртавала се силуета.

Некада је на панталонама за жакет преовлађивал црна боја, а грао пруга је била врло танка. Сад преовлађује грао боја, тако да издалека изгледа, као да су грао панталоне.

За маренго могу да буду пругасте панталоне са доминирајућом црном бојом, али више није шик носити их са жакетом.

Детаљи, који допуњавају жакет, јесу: цилиндер, пластрон машна, или мала везана као лептир, црне оксфордске ципеле, црне свилене чарапе, на којима може бити једна извезена грао стрелица, грао шведске рукавице, грао прслук. Ако се носе камашне, оне морају бити истог тона као и прслук. А на венчању у рупици од жакета ставља се бео каранфил или камелија.

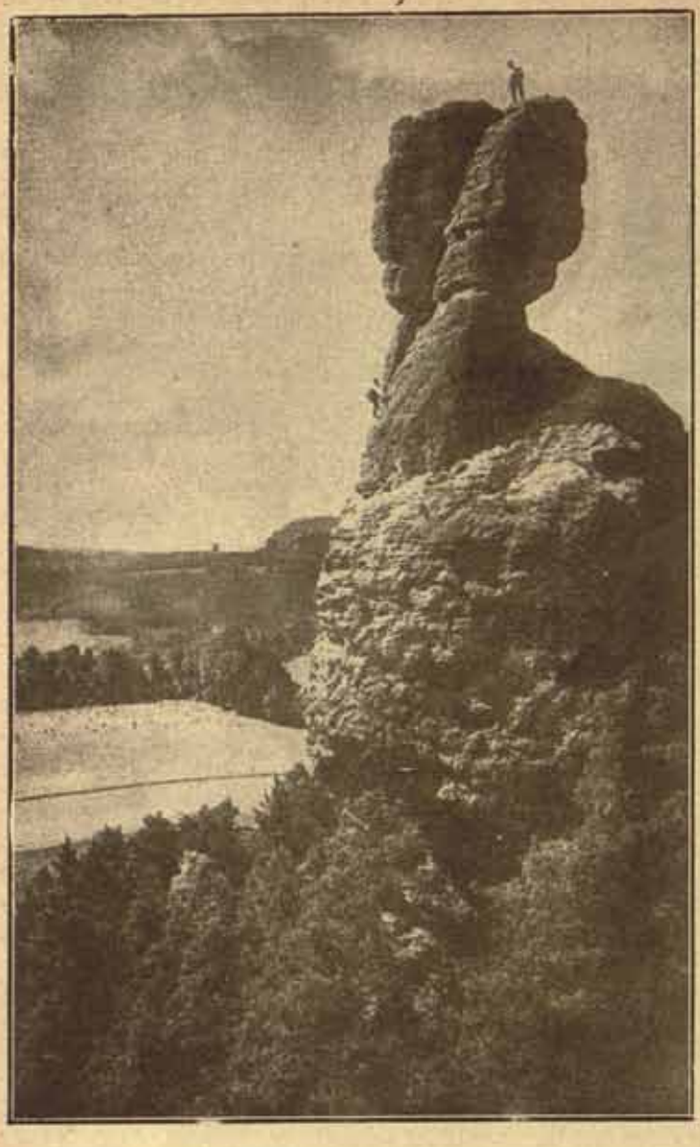
Прслук за жакет има ревере и укрштава се. Он је право исечен на струку, да би се виделе испеглане пруге на панталонама.

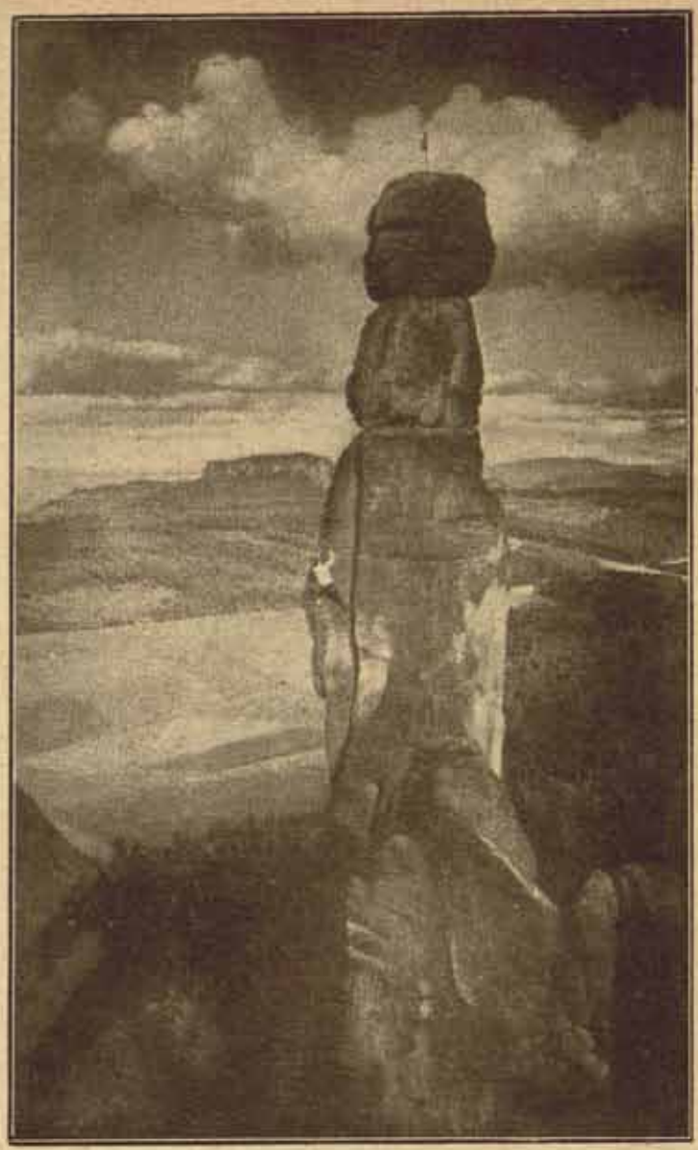
Машна је грао боје као бисер, и у њу се забоде игла с бисером.

Такву машну носи увек галски принц. А његова крагна има оштро пресавијене врхове и широк отвор на врату.

Михаило Пупин, фотографија порт реа од једног нашег уметника.

Снегови су се отопили туристи почињу по свету вратоломна пентрања на чудне гребене и шиљке планинске.

Међупланетне комуникације

— Научне новости —

Француски астроном Араго рекао је средином прошлога века, да сваки онај ко изговори реч „немогуће", изван чисте математике, нема довољно памети. Ово мишљење све више и више потврђују невероватна открића на свим пољима науке, нарочито за последњих двадесет година.

Да ће макаква веза бити успостављена између суседних светова и Земље, а нарочито са Месецом, све више постаје вероватно, готово извесно.

Каква ће бити та веза?

До данас је једина „видљива" спона између Неба и Земље била светлост. Њојзвезде поверавају своје најинтимније поруке, које су у опасности да буду примећене од индискретних погледа. Да би их дешифровали, астрономи читају, помоћу спектроскопа, њихове особине у светлосним таласима.

Друге везе постоје између сунца, планета, сателита, комета и т. д. То су природне везе, од којих је можда најјача она општа привлачност, она тајанствена сила која чини да се небеска тела окрећу једна око других и која управља њиховим кретањима. Топлота, магнетизам, разни физички и хемиски процеси, електрицитет, нарочито, јесу комуникативна средства светова. Кроз простор пролазе у свима правцима таласи који се укрштају не мешајући се, познати и непознати зраци који утичу на живот звезда, многобројне вибрације које чине од Васионе непрекидну и узвишену симфонију.

Можемо ли се и даље надати?

Можемо, јер ово што познајемо још није ништа, очевидно, у сравњењу са оним што не познајемо. На сваком новом кораку науке, ми све више увиђамо да живимо у потпуно непознатој околини и да смо окружени тајанственошћу.

Са друге стране, човек је у највећем ступњу интуитивно биће. Ако не проналази ништа, као што је већ речено, он открива. У најстаријем доба, напреднији духови имали су интуиције за научна открића која нас данас изненађују. Нарочито, облик и кретања земље били су наслућени од старих. Било је такође, много пре Коперника, појма о правом систему света; идеје о бескрајности простора; идеје о јединству материје; о микрокозму атома; о мноштву насељених светова и о другим истинама, али је извесно да се до тога дошло дугим радом читавог низа научничких генерација, које су кроз векове наслеђивале једна другу. Најзад, готово од постанка човечанства, човек тежи за тим да досне до бес-

крајног звезданог поља и покушава да лети. Али су та романтична путовања само плод маште...

Ипак је важно то, да је већина великих научних открића, за дуже или краће време била само сан, који је постепено продирао у свет стварности.

То је случај и ваздухопловства, будуће науке, која је тек постала.

У чему се она управо састоји?

У систематском и прецизном научном истраживању и проучавању средстава, помоћу којих ћемо моћи да посетимо друге светове и да видимо шта се збива на њима. Природно да ћемо прво посетити нашег најближег суседа и савезника, Месец.

Г. Робер Енол-Пелтри, познат са својих научних истраживања, нарочито у авијацији, проучавао је то питање у сваком погледу. Он је теориски преставио машину која ће моћи да преноси жива бића кроз међупланетни простор. Ма како добро да је теориски изведена ова замисао, далеко је још од практичне примене.

* * *

Постављени проблем је до крајности замршен.

Пре но што се отиснемо у празан међупланетни простор, треба да пређемо нашу атмосферу у целој њеној дебљини. Међутим, ми готово ни мало не познајемо ваздушни океан, на чијем дну ми живимо прикивани за земљу. Крила авиона су и при најсмелијим летовима једва допрла до најнижих слојева: 12.000 метара највише. Балони за мерење достигли су и нешто мало прешли тридесет километара висине. Дакле треба пробити атмосферски вео у дебљини од неколико стотина километара, а, међутим, незнамо ништа о његовим вишим слојевима, осим, да се ваздух са висином све више проређује и да, после извесне висине, које ни приближан овоме који удишемо. Азота постепено нестаје, док је водоника све више, тако да на крају преовлађује водоник.

Стога, пре него што изађемо из наше земље, имамо још много и много да проучавамо и истражујемо.

Црвени поглавица у Тибету на своме престолу.

АНТИЛОПА ИМА НАЈЛЕПШЕ КАДИФАСТЕ ОЧИ

Данас су у моди женске ципеле од антилопе, зато ће вас занимати да дознате нешто о тој животињи.

Она је једна врста између козе и срне. Има врло витко тело, високе танке ноге, и скокови су јој дуги по три метра.

Нема ни једне животиње тако грациозне и са тако лепим и умиљатим очима које личе на кадифу. Врло је питомна, и нема ни једне рђаве особине у њеном карактеру. Зато је припитомљавају по великим парковима, и она се слободно шета и умиљато гледа пролазнике.

Тешко је њу припитомити, јер она воли ширину, велике степе и пустиње, као што је Сахара, где се нигде не види крај хоризонту.

Оно, што је камила у планини, то је антилопа у равници. Њих две имају сличности у природи, само камила је покорнија. Антилопа има врло оштар слух и види на великој даљини. Зато тражи равне пределе, где нема ни једног дрвета, иза кога би се могао сакрити њен непријатељ.

Тибет, где су манастири центар вароши, а калуђери — краљеви

Дуго времена Тибет је био земља скривена од целог света. Ограђена високим планинама, као што су Хималаји, затим Конен Лин и Астин Таг, три пута вишим од Алпа, он је био неприступачан за странце.

Због великих висова зима је у Тибету права поларна хладноћа, јер се топлометар спушта на 45 степени испод нуле. Флоре нема у овој земљи, и свако дрвце скупље је од злата. Због те голе природе и хладноће није могао да се развија један цивилизовани народ.

Тибећани се појављују у историји у средњем веку. У осмом веку оснива се једна краљевина у тибетској долини. Она има везе са Индијом, која јој шаље свој будизам. Поглавице и краљеви одушевљено примају ту веру и она постаје национална религија. Многобројни манастири дижу се у Тибету и у њима живе свештеници и научници. Из тих манастира изашле су читаве легије мисионера, који су вршили проповед по суседним земљама.

Манастири постају средишта културе, која се распростире на великом делу света. Тибетски доктори постају најважније личности на дворовима азијских владара.

Тибетска цивилизација постаје искључиво религиозна.

Целокупни живот у Тибету оснива се на религиозним догмама.

Манастири постају праве тврђаве. Уздигнути на високим стенама, они личе на утврђења, а око њих се групишу вароши и села. А са тих висова спуштају се степенице уметнички израђене. Манастири су на феудалном систему, имају огромна имања, и у њима станују и племићи тибетски.

Вароши имају свој стил, високе четвртасте зграде, које дају леп утисак, кад се издалека гледају. Али кад се приближи види се, да су то страћаре, а улице пуне, са пуно лешева мртвих паса и разним отпатцима.

У средини је пијац, и ту је врло живо. Продаје се суво воће, мандарине, порцуланско посуђе, и бакарно, тиркиз, лонци, разне коже.

Највећа је варош Шигаце. По моделу тога града сви остали су сазидали У средини манастир са музејом оружја, стату-ама, сликама, и разним уметничким предметима. Зидови су исписани фрескама. У манастиру живи по хиљаду свештеника. Они имају огромну библиотеку, коју су почели да испитују европски научници, и пронашли су многе важне податке о историји Тибета и његовој поезији. Тибећани су били први који су написали ен-

Опробајте најбоље шведско сечиво за бријање

марке VIKING

марке VIKING

и кад га опробате, друго употребити нећете. Тражите га у свим дрогеријама, алотекама и галантер. радњама. — Гросисти нарочити попуст.

Генерал. заступ. за Крал. С.Х.С. Е. Е. ЛУТЕРОТИ, Београд, Драчка 9

Ваша тоалета пре и после подне

Шешир за лето 1928. г., — шешир од панаме. Увек сањамо о сунцу, кад угледамо овако велики шешир од природне панаме. Они су опет у моди а украшавају се цветовима о дбелог жоржета или зеленог или и жутог.

Мало је дама, које могу да имају толико тоалета, да их мењају по три четири пута дневно. Али, ипак, сваку жену интересује шта да обуче пре подне, а шта после подне. Чиновница, која проводи у канцеларији, зна да ће да изиђе после шест, и да ће да сврати у кафану и воли да буде лепша.

Сад с пролећа, пре подне, носе се костими од жерсеја, чоје и енглеских штофова.

Жакетићи су кратки, са појасом, и мало припијени уза стас. Закопчавају се на четири или шест дугмади.

Блуза се може носити преко сукње, или је сукња преко блузе. Некад се испод жакета облачи хаљина, али тако, да сукња буде од истог штофа, као жакет, а струк је од једноставне свиле или импримиране.

Пре подне може да се облачи костим и од моаре-а, тафте, креп марокена, свиле и шантунга.

Поподневна хаљина има принцип умерености и у стилу и у боји. Оно, што је ексцентрично, не сме да се носи на улици. Међ многобројним тканинама, са различитим дезенима, треба бирати оне, који су дискретни. А кад се шије хаљина за после подне не смеју се натрпавати многобројни детаљи, као пре рата.

Највише су у моди хаљине са краћим струком а дужа сукња. Наравно потсечена. Кукови се одржавају а појас је драпиран. Волани се спуштају у свима правцима. Може силујета да буде узана и тек при дну да се проширује једним воланом. Карнери иду као спирале, а годе-и се могу пришивати на све стране.

Дугмад играју велику улогу у декорацији хаљине, а појас се закопчава врло финим »шналама«.

Мало краћи су рукави. Само три четвртине, а деколте је овално, дугуљасто, шпицасто, четвртасто.

Поподневна хаљина шије се од креп-де-шина, марокена, жоржета, муслина, шантунга, свиле, алпала, моаре-а, тафте.

У моди су сада вунени штофови Велондик, Лилиа, Муслидна-каликаша, Тициа, Ђиолана, Велиа, Тоалина.

Поподневне боје најсимпатичније су: беж, грао, црно, црно и бело, тегет, плаво - тиркиз, сафир, црвенкасто - жуто, зелено и бело.

МИНЂУШЕ КАКВЕ СЕ САД НОСЕ.

Шта је најновије на шеширу: шлајер са цртежима.

КЕМИЧАР О ЖЕНАМА

Заиста је чудо, да један кемичар постаје модни префект, али кад је већ ту, неће бити на одмет, да се чује. Премда »нестручњак« у послу, наше даме ће признати, да Шеврел, кемичар и проналазач стеаринских свећа има и укуса и дара за тачну опсервацију. Ево шта вели:

Црни шешир са белим или ружичастим цветом или перима стоји **плавушама.** Такав шешир би могле носити црномањасте даме, али не препоручује им се, пошто за њих има ефективнијих боја. Ако би се управо каприцирале онда би као украс могле ставити наранчасто или жуто (танго) — цвеће. Међутим бео шешир оде са белим теном и плавуша и црномањастх. Дакле шешир те боје, али од газе, крепа или тила, пристају добро и ружичастој боји лица. За плавуше бео шешир мора имати ружичасто или плаво (нарочито) цвеће. Црномањасте морају избегавати плаво, а тражити црвено, роза наранчасто. Отворено плави шешир лепо стоји блондинкама, он треба да буде за жутим или наранчастим цветом, али никако роза или са виолет украсима. Зелени шешир истиче белу или ружичасту кожу. Што се тиче ружичастог шешира, он мора од лица бити раздвојен белом или зеленом гарнитуром. Црвени шешир лепо стоји само црвеној боји лица, треба избегавати жуте или наранчасте шешире. Ни виолет није погодан осим ако се између шешира и лица не налази коса или жута гарнитура.

Једна од најлепших жена из филма: Клара Бов.

Преливање са врућим парафином употребљава се као нов метод за подмлађивање жена.

Плаве чарапе

Госпођица Л. својим лепим обликом тела и лепотом лица залуђивала је младе људе. Она је била свакад весела и увек готова на шалу. Десили се какав бал, жур или соаре госпођици Л. би била прва позвана. У вароши В. у којој је живела Госпођица Л. било је свакад занимљивих догађаја, један од тих десно се због А. Госпођица Л. имала је навику да често заборавља ствари. Кишобран који понесе, ретко да врати. Код прије или касније рођаке заборави увек по неку ствар коју је са собом донела. Ево једне њене заборавности, која ће и окарактерисати нашу причу. Враћајући се кући Госпођица Л. заборави у трамвају своје плаве чарапе које је тог часа купила. Она се закуне да исте чарапе мора добити натраг.

У наредном броју једних дневних новина могао се читати овакав оглас:

»Јуче по подне у 4 часа заборавила сам у трамвају бр. 3. плаве чарапе. Ко их буде нашао нека их донесе Госпођици Л. у улици К. П. 48. Као награду добиће пољубац.« Овај оглас побуди код свих мушкараца: старих и младих, жељу да добије пољубац најлепше девојке. Одмах после тога огласа почели су разни фићфирићи, донжуани, удовци и многи други, стизати кући Госпођице Л. и сваки се од њих пријављивао готово са истим речима: »Молим, пријавите ме Госпођици Л. ја сам јуче нашао плаве чарапе у трамвају«. Тако је Госпођица Л. могла отворити фабрику плавих чарапа.

А.: „Знате ли шта је то фамилија"?
В.: „Не".
А.: „То је скуп лица, који се не слажу".

—

Г-ђа Злата Ковачић, из Загреба у лепој српској ношњи, која се сад сасвим губи.

Недељне Илустрације

Лепа грчка уметница г-ца Каравиа, чије је име на концертима МАРИЈА КОРНЕЛИ, чланица опере у Каиру, приређује 22. априла у дворани »Кола Српских Сестара«, свој први концерат, уз суделовање г. Пере Стојановића, уметника на виолини. Концерат је у корист пасивних крајева.

За власништво листа и штампарију
Драг. Вучковић, Драгачевска 1.

Штампарија »Привредни Преглед«, Београд
Дубљанска ул. 53. — Телефон 40-89

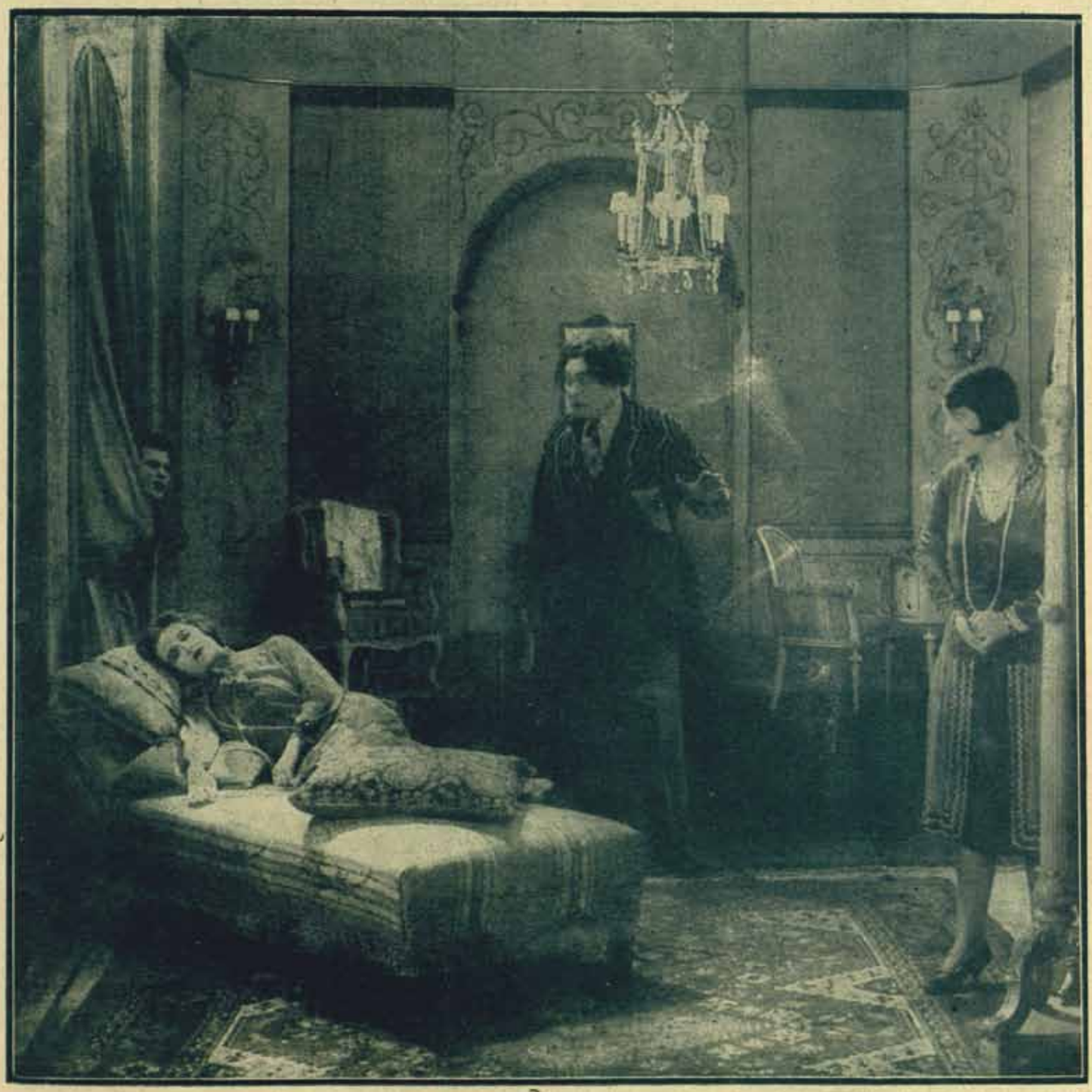
Поштарина плаћена у готову. ГОДИНА IV. БРОЈ 18.

Недељне Илустрације

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ
Уредништво и Администрација Скопљанска 18 II спрат
Телефон број 26-91 — ПОЈЕДИНИ БРОЈ ДИН. 3.—

Уредник: М. СВЕТОВСКИ
БЕОГРАД, 29. априла 1928.

ПРЕТПЛАТА:
За нашу државу годишње 150 д., полугодишње 75 д.
За иностранство годишње 200 д., полугодишње 100 д.

НАЈУСПЕЛИЈА КРЕАЦИЈА ВЕЛИКОГ ФИЛМСКОГ ГЛУМЦА ПАУЛА ВЕГЕНЕРА, КОЈИ 1. и 2. МАЈА ГОСТУЈЕ У БЕОГР. НАРОД. ПОЗОРИШТУ — СЦЕНА ЈЕ ИЗ ФИЛМА »ТРИЛБИ«, А ДАВАЋЕ СЕ ОВИХ ДАНА У БЕОГРАДУ.

Свечана дворана новог чехословачког посланства.

Кут једног салона у необично луксузном посланству.

Долазак Прашких општинара у Београд, да врате посету представницима београдске општинске управе, дао је повода необичном, братском слављу. Гости из Чехословачке, били су примљени у престоници више но братски срдачно. Низ манифестација, спонтаних и званичних, дао је подстрека при овом кратком боравку изврсних представника Прага, читавом једном програму рада, који се има прихватити и једна и друга братска општина. Г-ђа и г. Бакса, приматор Прага, били су особити повод манифестација. Било је пријатно за нашу јавност, да је супруга приматора Прага једна фина госпођа са Сушака, Хрватица родом, која говори нашим језиком.

Г-ђа и г. Шеба, за овај свечани моменат отворили су просторије вељелепног чехословачког посланства и први пут 800 званица из најугледнијег београдског света било се слегло преко мермерних степеништа од мермера са Брача, у изванредне свечане дворане и Салоне пространог посланства. Међу присутнима, сем гостију примећени су били председник владе г. Вукићевић са госпођом, г. и г-ђа Хацић, г. и г-ђа Шуменковић, г. и г-ђа Мијовић, г. Корошец, цео дипломатски кор и сав елитни Београд.

45-годишњица Универзитета у Упсали.

Стари и славни Универзитет у Упсали прославио је ових дана 45-годишњицу свога постојања. Како је већ далека и славна прошлост овог Универзитета, који је везан за историју Шведске, као мало који други Универзитет.

Универзитет се налази на прекрасном положају, са дивном катедралом. То је један од последњих Средње-Вековних Универзитета, који су отворени са папином булу 1477. године. Ту су се водиле религиозне борбе за реформације; 1588. године је зато Универзитет био и затворен. Густав Адолф га је опет отворио и основао Књижницу. Кроз дуго година се је ту чувало знаменито Свето Писмо бискупа Улфиле-а које је купио за огромно велику суму новаца и даровао га Краљици Кристини њезин књижар Исак Фос.

Главни студиј на овоме Универзитету била је Филологија и Теологија. Сетимо се само имена славног ботаничара Линеа, видовитог Сведенберга, Стриндберга, — па ће нам бити јасно, шта Универзитет у Упсали значи за сведски народ.

Фасада чехословачког посланства у Александровој улици. Свечано отварање посланства било је на дан пријема Општинара из Прага, 20. априла.

ШАЛА

Никако човек да вас види сама, без госпође!

То је лепо од вас.

Да, али није лепо од ње.

ФРАЊА ЈОСИФ И ПОЧЕТАК РАТА

У једном од последњих бројева „Најес Винер Таблата" пише један официр аустријске обавештајне службе о томе, како је Фрања Јосиф био преварен да потпише рат против Србије. Према тврђењу овога официра, јавили су били сви шпијуни и агенти, да Антанта неће мирно гледати рат са Србијом, а ипак су сви цару јавили, да ће рат бити локализован.

Упркос тога, цар није хтео ни да говори о објави рата и одбијао је све молбе што се тога тиче. Али тада су му показали један извештај, према којем је било убијено *четири стотине* аустријских жандарма на српској граници. Само због тога цар је потписао објаву рата Србији.

Управо, то је све било измишљено. То је био само мали погранични сукоб, у којем су била рањена свега *четири жандарма*, и то лакше.

Још се ни данас не зна: ко је послао тај лажан извештај, који је за Аустрију био судбоносан?..." — каже тај официр.

— Ви у љубави нисте имали среће?

— Срећан нисам.

Напасти велике вароши

На који би се начин дао изражавати живот и бука модерног велеграда? Његове тајне, раскош и беда? Можда музиком, кад би један генијалан композитор саставио дело, у коме ће се огледати сат тај хаос и сав тај живот. Ту би крај сталних, непрекидних звукова из дубине оркестра звукова неуморног грозничавог рада, било сјајних акорда, летећих, играјућих песама, који ће причати о сјају и богатству раскошних ноћи прострујане реком светлошћу електричних сијалица. То би ваљда било величанствено дело, — или дело које ће нас пренеразити својом дисхармонијом и хаосом.

Напасти великих вароши многобројне су, опасност по онога који још нема искуства неизмерна. Нећу ни да говорим о оним варалицама у беспрекорном оделу и са љубазним џентлменским смешком на уснама, што се свуда налазе, већ на станици дочекају неупућеног странца, има их на улици, у хотелу, по забавама. Често ту играју и велику улогу и дражесне жене које маме своју жртву да би је после опљачкале.

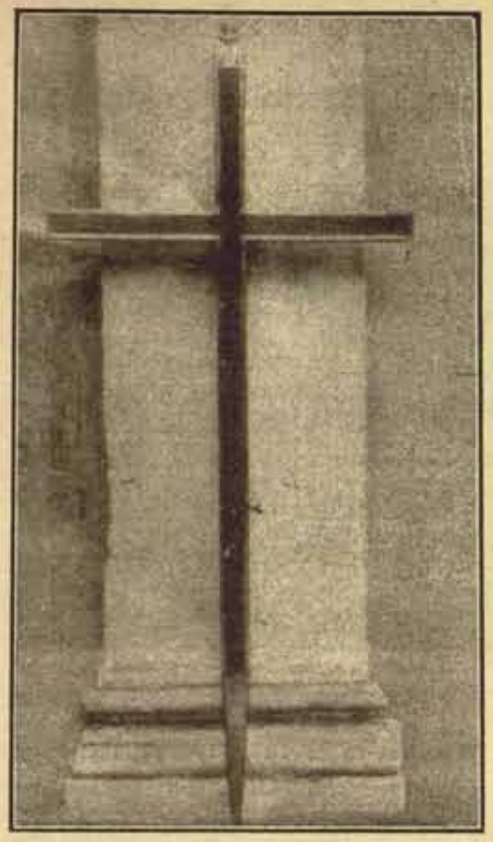
Много таквих и сличних случајева читамо у дневним новинама.

Али кад је већ реч о лепом полу хоћу и да споменем оне зликовце, који маме сиромашне девојке, предочивши им сјај и раскош у шареним сликама и обећавајући им безбрижан живот без борбе за свакодневни хлеб, да би их онда отпремили у далеке крајеве, одакле се више не враћају. Трговина белим робљем највише је развијена на југу Европе и то нарочито на Балкану. Она спада међ најтеже задатке криминалистике али ретко кад успе да заведену жртву још истргне из панџа, и већина тих лаковерних несрећница доспе у мрачни циљ.

Али наићи ћемо још на горе и страшније ствари, скитајући по мрачним кутовима метрополе. Има ту напасти из којих нема излаза за оне, који нису имали доста

Г-ђа и г. Форд, по доласку у Европу на одмор.

Крст који је папа дао команданту Нобилу, да га пободе на северни пол ако стигне са дирижаблом.

јаку вољу да им се одупру. То су слатки снови, ослобођење свакодневних брига и земаљске теже, предочивши рај, снови проузрочени творевинама истока, опиума, морфиума, кокаина. У литератури Кине и Индије често су споменути ови отрови, али то што под тамошњим сунцем и околностима једва шкоди организму, у хладној и прозаичној Европи значи пропаст. Закон додуше забрањује улаз и кажњава продавце тих отрова, ко би их једанпут окусио наће увек начина да их добави не питајући ни за закон ни за цену. Мален је само број напасти што сам их набројала, и дало би се још штошта причати о тајним играчкицама, сакривеним пред будним оком полиције о антиалкохолизму у Америци, о лепим женама високог друштва, који гаје грех, и тако даље.

Али ово мало нека служи за опомену оном, који занесен и опијен морем светлости, не види тамни понор испод те сјајне површине.

ЛИЛИ ВОЛФ.

Леди Хитс, прва жена која је прелетела авионом целу Африку са југа на север, од Капштата до Каира.

ПАРИЗ И ЛОНДОН

Кокашка и ја скитасмо ноћу мокрим улицама Париза. Ја се поново заљубих у сваку кућу те мени тако миле вароши. Кокашка је дошао из Лондона. Ми упоредисмо. Тада он рече:

»Видите, Париз је лист једне жене, Лондон државни акт.

При игри на једном гату, пао је неки мали шкотски дечак у море. Неки морнар скочи за њим и спас ега, излагајући се сам опасности по живот. Изморен и без свести би опасноц извучен из воде. Кад се након пола сата лагано повратио, и отворио очи куцао му је отац спашеног дечака на раме.

»Јесте ли ви тај што је извукао мог Хари-а?

»Јесте«, рече морнар и хтеде одбијати захвалу оца.

»Лепо«, рече Шкот, а где је његова капа?«

ЦИПЕЛЕ И НЕРВОЗА

Врло често је, нарочито код одраслијих девојака, уска ципела узрок — нервози. Сталан притисак на ногу дражи мишиће, па се то преноси путем живаца, који оду кроз колено и воде к срцу — до главних живаца и проузрокују тамо сметање. Ако тај притисак траје дуже времена, онда такови узнемирени живци остављају у мозгу теже утиске, злу вољу и раздраженост. Зато на страну са таштином! Многи мушкарац воле ведру девојку него ли ону са „малом" ногом. Дакле ипак нешто, што многи нису до сада знали! . . .

Енглескиња г-ца Блеце, која је прва преплivала гибралтарски мореуз за 12 сати и 50 минута.

Један моменат при првом пролећном осмеху, из околине београдске....

ВИШЕ СЕ НЕЋЕТЕ ПЛАШИТИ МОРСКЕ БОЛЕСТИ

Проблем стабилизације лађе занима многе научнике вековима. Дуго се мислило да је немогуће борити се са таласима. Али данас се зна начин, како да се отклони љуљање лађе.

Помоћу гироскопа лађа не може да се љуља. Гироскоп је једна врста ротационе машине, која се окреће око свога ваљка. Кад се таква машинерија утврди на лађи, она својим окретањем даје противударе таласима, и они губе дејство, те не могу лађу да заљуљају.

Американац Кадвидагир саградио је јахту и инсталирао не на њој тироскоп. За време једне буре отиснули су јахту на пучину, и нико није добио морску болест. Тај апарат помаже да лађа убрза своју пловидбу. Али је највећа корист што ће морски пут бити пријатнији, кад више нема оне досадне морске болести.

АУТО ЈЕДНОГ РАЏЕ

Један богати индијски раџа поручио је да му се изради специјални ауто, какав досада није имао нико.

Предњи део тог аута треба да представља тигрову главу, а цео ауто да личи на тигра. Фењери ће се сместити у очима, и кад се раџа буде возио тим аутом, он ће личити на неког бесног бенгалског тигра који јури разјапљених чељусти и сјајних очију.

ДОБРИ САВЕТИ

Старом глумцу и комичару Фоту жалио се неки коцкар, кога су поразі непоштене игре бацили са другог спрата кроз прозор у двориште. Молио га за савет, шта да подузме, па да спасе своју „повређену част". Фот му рече:

„Не знам ништа друго да вам кажем, него у будуће играјте карте само у локалима, који леже приземно"!...

*

Војвода од Кумберланда хтео је комичару Фтоу, да направи комитенат, па му рече:

„Ја ваше досетке просто гутам"!

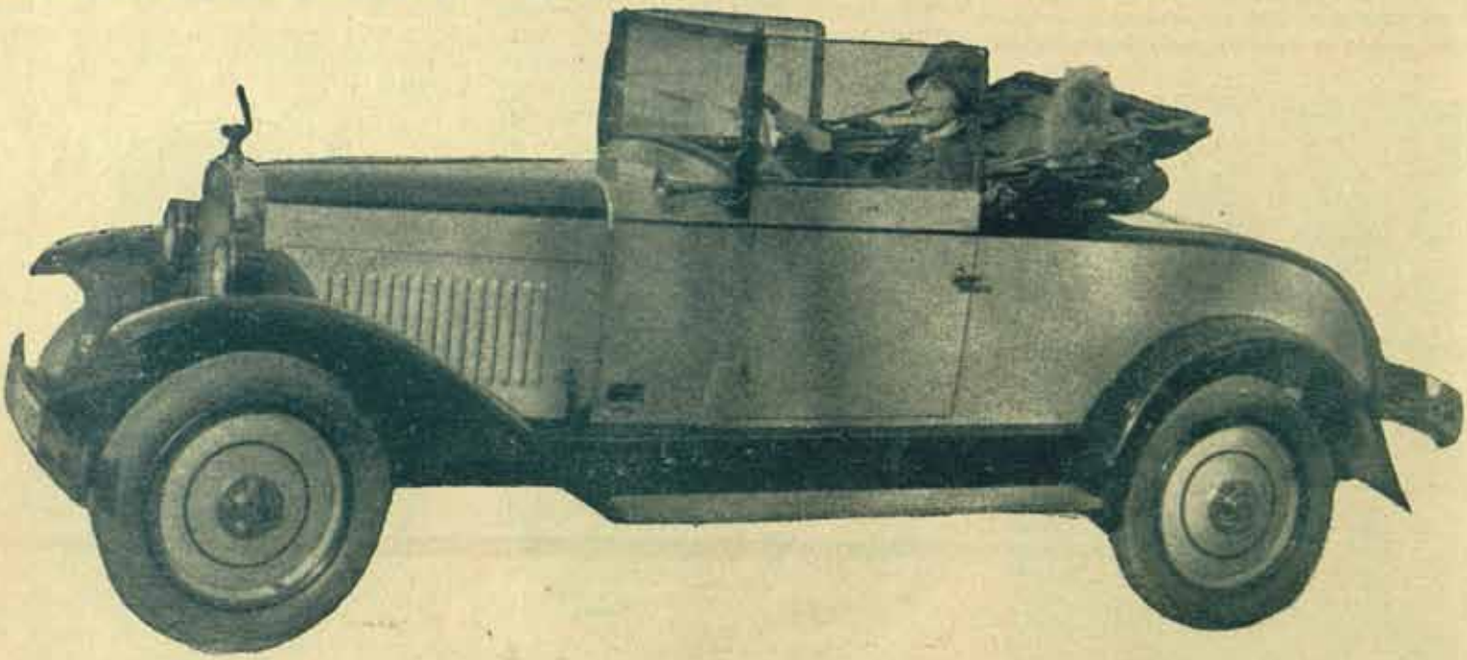
„Није могуће! Мени се чини, Ваша Висости да би сте морали позвати одличног лекара. Ваша пробава није баш најбоља, јер ниједну од мојих досетака добро не повраћате"! — одговори му комичар.

О МЕТЕОРСКИМ ЕКСПЛОЗИЈАМА

Они, који су имали прилике да виде распрскавање метеора, изјављују да је то распрскавање обично праћено страховитом детонацијом, која се чује на огромној даљини.

Потпуно је разумљиво да метеорска маса, када, јурећи огромном, тако званом »Муњевитом Брзином«, кроз васиону, дође у додир са атмосфером земље, где услед атмосферског трења добиј високу температуру. Као последица тога, настаје неједнако ширење, што проузрокује деленье или распрскавањ масе на мање делове. Али зашто је то деленье масе праћено тако страховитом детонацијом?!

Г. Х. Мираур, познати француски научник, који већ дуже времена проучава ово питање, тврди: Да распрскавање метеора проузрокује доста слаб шум. А силна детонација, која се чује, проузрокована је ударним таласом, кога је у атмосфери створио метеор, који јури куд и камо већом брзином од звука.

Улазимо у лето, кад жене добијају некад неслућене слободе. Седајући за волан, оне јуре друмовима по својој вољи, пустоловно и смело, зграбавајући људе старог нова и формирајући један нов тип слободне жене, која ужива у својој слободи, маневришући сама аутом, улазећи сама у лепоту природе. Поред ње је само пудлица. Човек јој не треба а кад га зажели, лако ће га узети.

НЕСПОРАЗУМ

Морис Летарбок био је сам у кући. Осећао се врло тужним и желео би или да шамара каквог господина или да љуби какву даму. Осећао је такву празнину живота, да се није решавао да дирне пошту, која је лежала на столу, јер је био убеђен да му таква писма неће донети ничега новога.

— Ало 37-34.

— Не госпођо 19-15.

— Ох то је страшно!

— Нисам томе ја крив.

И Морис окачи слушалицу разочарано; он се решавао: или да чита роман или да се одмори мало, кад телефон поче опет зврјати, али сада одлучније.

— Ало! продужи женски глас, 37-34.

Морис Лешарбо раздражено одговори:

— Овде.

— Јесте ли ви Шарле?

— Да.

— Овде је Бланша. Је ли Естела код куће?

— Није.

— Хтела би да јој кажем једну реч. Кад ће се вратити?

— Ускоро.

— Зваћу је поново. Јесте ли добро, Шарле?

— Врло добро, а Ви?

— Ја... Ја сам у једном ужасном стању... Тако би желела да проговорим коју реч са Естелом... да је упитам за савет... знате ли, да он продужава да ме обасипа ударцима?

— Не!

— То је страшно... како је ваш ујак Жил?

— Као и обично.

— Разговараћемо о свему. Дођите обоје. Врло радо...

— Лаку ноћ, Шарле, ви сте тако добри.

— Лаку ноћ Бланша, имај храбрости! И Морис Лешарбо оста замишљен. Пријатан глас, нежан и скрхан... Знате ли да он продужава да ме обасипа ударцима!...« Морис је осећао грижу савести. Он је узео туђу везу, дознао је једну тајну. То није било лепо. Једна сирота жена, Морист постави себи један циљ: Пронаћи жртву и џелата, спасити прву и казнити другога. Он се даде на истраживање. Број 43 био је неког Кацика, сликара.

Лешарбо је истога дана посетио тројицу сликара, своје пријатеље, и трећи од њих познавао је Кацику.

— Можете ли ме одвести Кацики?

— Каква је то идеја.

— Учинићете ми велику услугу.

*

Месец дана доцније Морис беше позват на игранку у сликарев атеље. Дошао је рано. Неколико интимнијих пријатеља и пријатељица беху већ тамо, међу њима једна млада жена по имену Бланша. То је она! Морис се поклони тако дубоко да се она зачуди.

— Играте ли, госпођо? упита је Морис.

— Ах! не, господине, — одговори она.

Муж јој сигурно забрањује да игра, помисли Морис.

— Ја сам врло невешта, и никада ми неће ући у главу оне нове игре, рече Бланша.

— Глава не игра никакву улогу, одговори Морис, све стоји до ногу. Хоћете ли да пробамо!

— Хвала лепо, господине, ја се бојим

Г-ца Дона Лучић из Крагујевца, која је би ла краљица последње, врло успеле забаве.

. — Не треба се никада бојати! У том тренутку умеша се једна личност. На усправном телу личност је носила лепу главу, ружичасте јагодице, бујне косе и крупне очи.

— Мој муж, престави Бланша. Стиснуше се руке, што Морису би врло мучно.

— Господин има право, потврђиваше муж. Не буди тако стидљива, драга моја! Ми смо овде да се забављамо. Забављај се лепо Играј!

— Пријатељу, изгледаћу смешна.

— Нећеш бити смешна. Ја те молим да играш!

На ове речи, изговорене заповеднички, Морис добаци:

— Не наваљујмо, господине! Муж се одмах умири.

— Ово што сам говорио то је било ради ње. Ја играм брица. Она седи сама као да јој је 30 година. То је глупо... господине, радује ме што сам вас познао. И он окрете леђа.

— Госпођо! Отпоче Морис свечано, али га Бланша прекиде.

— Никада га нисам видела тако наљућеног! То је тако благ човек! Ах! нека ми подари Бог да мој мали дечко личи на њега. Он је толико јак да нисам у стању да га савладам.

— Тек му је трећа година, а он ме обасипа ударцима. Мој мали и добри синчић.

А. Ливерноа.

Женске и дечје шешире

све новитете и прибор невероватно јефтино продајем. Поручбине поштом.

Сима М. Лазарев·ић.

Кр. Милана 120. (у дворишту)

У Севиљи, где се сваке године ускршњи празници бучно прослављају снимљене су ове оригиналне Кармен, док у гардероби чекају звоно за свој ред...

Муж прокоцкао своју жену

Позната је ствар да коцкари не штеде ни себе ни друге ако је у питању задовољење њихове страсти. У историји разних коцкара, као што је познато, забележене су многе интересантности. Али је ипак најинтересантнији, од свих, овај случај, — који се недавно десио у једној мађарској варошици, недалеко од наше границе. Ствар је у овоме:

Жена богатог поседника поднела је суду тужбу противу свога мужа и једног његовог пријатеља, општинског бележника. Она је приметила да се њезин муж од неког времена јако изменио и да страховито много пије. Једнога дана, — каже тужиља, — повео ме је са собом у једну сеоску крчму, где ме је натерао да пијем тако много врло јако алкохолно пиће, да сам пала у дубок сан. Кад је се сутрадан пробудила, имала је шта и видети: налазила је се у кревету господина бележника?! Њезин муж је био исчезао незнано где.

— Где се налазим ја!? — упитала је несрећна жена служавку, која је седела у њеној соби.

— У кући господина бележника — одговорила јој је мирно девојка.

— Где је мој муж, зашто сам ја у бележниковој кући?! — питала је даље зачуђено „прокоцкана" жена.

— Ваш муж је побегао Бог зна где; на картама је изгубио све своје имање па чак и вас. Све што је ваш муж изгубио на картама, — добио је господин бележник: и имање и вас, госпођо! — одговорила јој је девојка, чудећи се и сама овоме.

Кад је госпођа покушала да изађе напоље, девојка јој је саопштила:

— Госпођо, добила сам налог да вас несмем пустити из ове собе док год не дође господин бележник, који ће од одлучити шта ће бити са вама, јер он је отишао да тражи своје право.

Шта је друго остајало несрећној жени, већ да чека г. бележника, који је дошао у подне и, после малог споразума, одобрио госпођи да може ићи да противу свога мужа поднесе тужбу, тражечи развод брака. Бележник је био врло пажљив према госпођи и испричао јој такође како је текла ствар.

— Муж ваш је, госпођо, оне вечери довео у крчму, наморао вас да пијете и кад сте се ви опили и заспали, он вас је предао мени, као добит од прошле вечери на картама, пошто смо се ми картали у вас, јер је све друго што је имао изгубио на картама. Наравно, да ја данас полажем пуно права на вас. Одмах сам вас довео кући и оставио да спавате. Данас можете отићи суду и поднети противу свога мужа тужбу за развод брака, а затим, изволити се вратити мени да отпочнемо сватаран брачни живот, пошто на то имам права. Ако пак, не желите пристати драговољно, онда идите гди хоћете, али суд ће вас ипак досудити мени. — рекао јој је срећни коцкар, док је она, сва уплакана, и пренеражена оваквим исходом ствари после пријатног сна, који је провела у меканом кревету, младог и лепог господина бележника.

Госпођа је поднела тужбу противу мужа, али се није хтела вратити г. бележнику, премда би јој ласкало да буде госпођа бележниковица.

Резултат спора очекује се са разумљиво великим интересовањем...

Ево господи мужевима добар рецепт да се ослободе својих досадних половина.

Лепота треће младости

Г-ђа Нака Спасић и г-ђа Линка Крсмановић — велике добротворке

Г-ђа Нака Спасић.
Велика добротворка

Кад их видите у екипажима, отмене и беле свилене косе, замишљате да су такве биле маркизе, кад су их луксузни екипажи возили кроз капије Тиљерија.

И свака млада дама помисли, гледајући те две отмене госпође: кад бих ја могла да будем тако лепа у њиховим годинама.

Нека романтична поезија осећа се у њиховој конверзацији, меким гестовима, лаганом ходу. Рафинираној етикецији могла би женска омладина да се учи од тих двеју дама. А освежавају вас кад са њима разговарате.

Политика, као уметност. Социјална питања, сви проблеми нашег живота. У многим установама оне су најактивније чланице. И покрај дубоког разумевања, оне уносе љубав у свако питање, које обухвата женску омладину и културно-хумане инстанције.

Г-ђа Нака Спасић је поставила темељ Фонду Светога Ђорђа, а г-ђа Крсмановић Дому Ученица Средњих Школа.

Покрај огромних завештања- држави, њихова добротворна дела, која чине свакодневно, нису јавна.

Г-ђа Л. Крсмановић.
Велика добротворка

ЖЕНЕ И УСПЕХ

Данас је делокруг жена неограничен. Није више потребно, да се тешком борбом домогне прилике, да може учити све оне науке, односно да се посвети којем звању.

Жена се данас диже сопственом снагом. Није ретка појава, да се жена из најнижих слојева дигне високо, шта више врло високо, само је разлика у начину, како се она подигла. Пре се већим делом истицала својим ТЕЛЕСНИМ чарима. БРАК и ЉУБАВ биле су њене степенице, док се данас жена диже РАДОМ и БОРБОМ. Она се бори корак по корак, а све потешкоће, које јој се стављају, теже су него самим мушкарцима, јер она успут мора доказати, да је за то способна и да на то има права. Мушкарцу много пута у његовом напредовању помаже одличан брак или наклоност које жене; док жена, која озбиљно ради, не може никад рачунати на потпору мужа. Жена много пута, породици за вољу, узима мање вредна мужа, док стотине девојака — за које се вели, да им „ниједан није доста добар" — остају раље неовисне и сопственом снагом и радом дижу се. Услед рата добила је та странка велик број присталица. Небројене девојке поставио је рат на властите ноге, па увидивши сада истом своју способност, ретко која би хтела да се поврати скромном кућанству . . . То је савремена појава. Такове жене треба освестити, оне треба да знају, да ће их можда истом пуки случај подићи, упркос њиховим способностима . . . Овде су искључене девојке, које не воде високи циљеви, него се задовољавају и скромнијим успехом. Њих води иста жеља за знањем и напретком као и мушкарца. Сад се више не догађа тако често, да девојка мора да седи и да чека краљевића, који не долази. Она сад развија своју властиту подузетност и у највише случајева није јој напрезање узалудно. Имаде данас већ леп број жена, које су се, без обзира на своје одлично порекло, домогле лепих намештења.

Истом ови успеси имаду своју врло жалосну страну. Када су мушкарац и жена у своме раду и настојању на циљу, онда избије она жалосна, велика разлика. Муж, који је сву своју снагу уложио у своја настојања, дошавши до циља сме да мисли и на своје властито добро. Па може основати породицу, његова способност, његова дела дижу његову особу и пред њим је слободан избор међу најлепшим, најмлађим и најбогатијим девојкама. Њему и његовој деци предстоји сјајна будућност . . .

Код жена је обрнуто. Она не може брже да ради од мушкарца, она је обично истом између 30 и 40 година способна за већа дела. Ако ћемо, у најбољем случају праведно судити њен рад, увек ће њена способност остати у позадини. Године униште у њој жену, па макар она била незнам како добро сачувана. Мушкарци је сусрећу неповерљиво јер мисле, да ће је увредити, ако поступају са њом као са женом. За њу нема времена за разоноду и уживање, јер сваки мисли, да мора пред њом целим својим духом да блиста, а то не издржи нико други и тако овакова жена представља неки неодређени трећи спол . . . То није њена воља. Жена, ако и није потпуно равна осталима, она ипак чезне за властитом децом. Неће ли, да се сједини с мужем, који се задовољава тиме, да буде само муж своје жене, остаће сама, а такова осамљеност свакако је жалосна судбина за жену богате душе и срца . . .

Мисли о женама.

Жена је као добар ручак, пријатно се уживa, али скупо се наплаћује.

—

Женска срца су као фијакери за изнајмљивање: кад је фијакер празан, лако је заузети женско срце; када пак има неког у женском срцу, тешко је изгубити муштерију из фијакера.

—

Глуп је човек који лепој жени говори о паметним стварима.

—

Шума је позорница живота, на којој треба жене да играју улогу дивљачи, а мушкарци ловаца, али то скоро увек бива обратно.

Н. Д-ски.

Амор иза

Пластични балет узима све јачи изражај: једна ноћна симболика.

Једна дилетантска група новосадских трезвењака, после приказа г. Предићеве »Голготе«. У средини г-ца Смиљка Крстоношић.

Чудновата је та младалачка свежина глумаца. Шминка, разни тенови, ноћни живот на позорници, — а лице тако глатко, и старост долази лагано као да успорава и сате и месеце . . .

Још кад не би било иза кулиса суза, разног незадовољства, онда би све било насмејано на оним степеницама, које воде на позорницу.

Али ту се, ипак, увек смеши младост, и Амор се шетка са својим раширеним крилима, час је у ходнику, час на степеницама, час у малом бифе-у.

Читав један свет живи иза кулиса, пуне емоција, које трепере у очима, на уснама, и из другарства прелази се у чежњиву једну атмосферу, која даје мало меланхолије и сјаја очима. Али ту све брзо пролази, брзо се мења, и сваке године дочека се са осмехом она најмлађа генерација, која унесе лепоту и пролеће у изакулисни живот.

Као да је све заљубљено иза кулиса. Ту се не свађа, као што се некад свађало. Не интригира се. Интриге се разбију у оном управничком ходнику, а доле, у бифе-у, ћаска се као на журу.

Брбљају мале шипарице. Некад им је много слађе то брбљање ту, него на позорници, кад излазе напуђених усана, готових за срџбу, што им дају да се тако мало задрже на позорници. А како би оне волеле да су дуго, дуго на позорници, и да се не мичу са оних дасака сва три чина, и да имају улогу од четрдесет табака, на коју некад гунђају старији.

И да није тих степеница, и тог четвороугластог кута, који зову бифе, оне би биле несрећне.

Ту се сусретну са старијим љубавником са позорнице, још увек романтичним, који их зове „душо". Увек очинским тоном и заштитничким, али увек charmeur.

Редитеља оне воле да погледају и да му се насмеше. А они, свесни своје моћи, замишљају да је сваки осмејак искрен... О, како су враголасте те мале. А кад не види редитељ, насмеше се директору драме . . . или управнику. Мала глумица мора да буде умиљата . . . а њима је опет свима некако мило.

Иза кулиса господари младост. Паж је некад моћнији од краља, и како би краљ клекнуо пред лепим пажом. Али паж уздахне на позорници и зажели да буде краљица.

Па тек колико се јутрос удешавао пред огледалом уметник у новом оделу, и пудерисао са својим „окр" да би направио што лепши утисак иза кулиса међ ројем тих несташних лептира.

Како годи комплименат, а нарочито праћен осмехом са свежих усана.

Иза кулиса нема ни једног женомрсца. А ко би и могао бити такав, кад се у сваком куту осећа парфем и младост.

кулиса....

Један мали детаљ, свилена чарапа, и она се прелива као месечев сјај. А кад заблиста двадесет месечевих зракова, памет се занесе.

Па ко би био равнодушан?

Уз степенице узлеће мала балерина. Као да је из античког доба. Трико се упија и ишчезава, а хаљиница мала туника, расечена са стране. И као лептирак лети степен по степен.

У пролазу је тек ухвати за руку уметник. Или застану и разговарају. Некад обично и другарски, док би страног посматрача подишли врући и хладни жмарци.

Драма је више одушевљена балетом иза кулиса. Као оно код филма. Између партнера увек је другарски однос. А са балтом драмски глумац не игра.

И те мале прави су изакулисни bijou. Као цветићи или велике златокриле бубице спуштају се и лете... Свуда оне носе свежину своје младости. Њихов осмејак подмлађује и оне старе и најстарије...

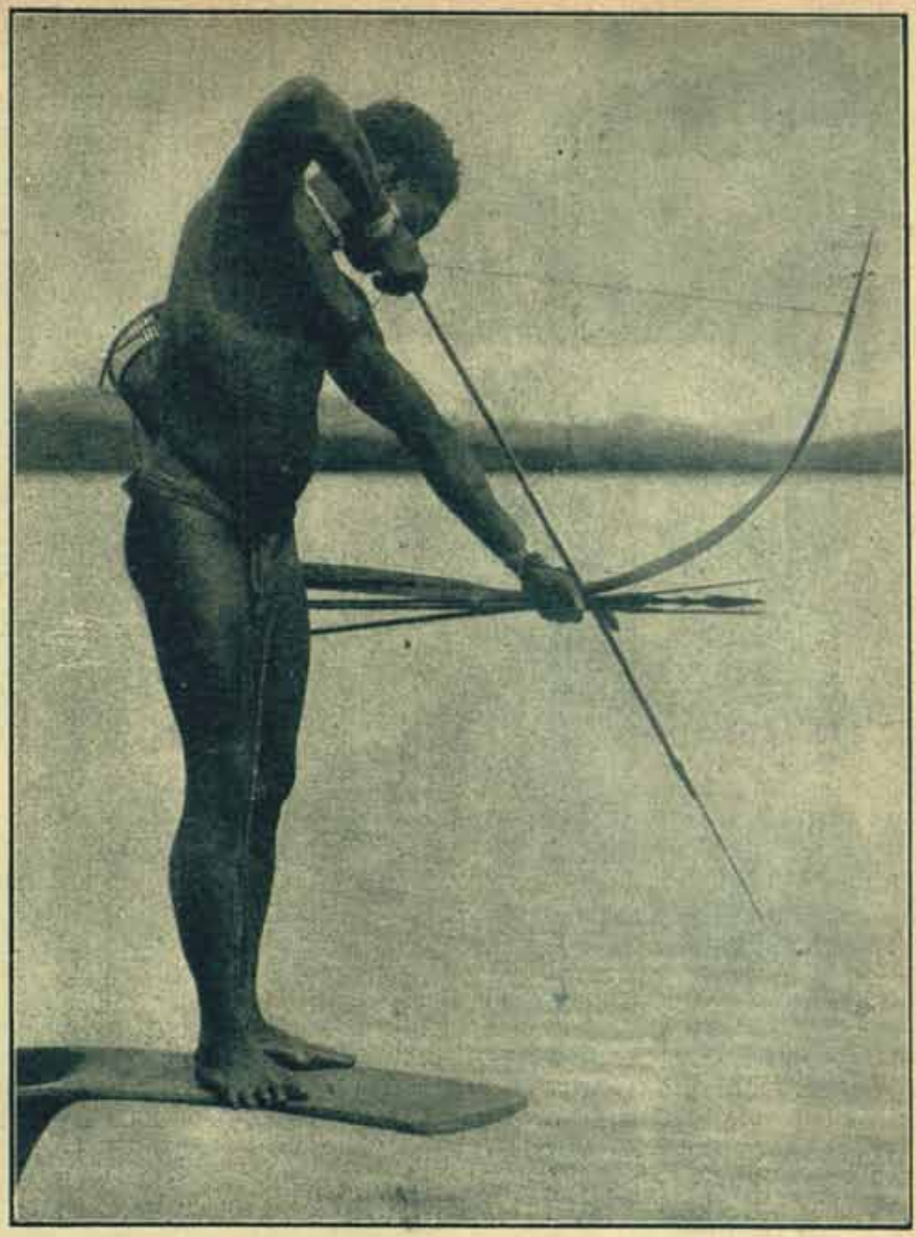
И увек је иза кулиса један чежњиви штимунг. Двоје су заљубљени... Онда седе и ћуте. Само сањају.

Сањари се иза кулиса, и уздише... пролеће однесе осећања, али друго донесе нова...

Без тога не би могао нико да буде уметник. Уметник је иза кулиса више разнежен, него на бини... Тамо се заноси својом игром, пази на технику загрљаја и пољупца, а иза кулиса осећа свој живот.

И те промене, свежа лица, витке фигуре, кристални и кокетни смех, сјајне очице, аплаузи публике, не допуштају да остаре, и увек им је млад и дух и лице.

МИР—ЈАМ.

Жива бронза: на полинезијском сунцу. Наг и срчан без кошуље, примитивни ловац устрељује океанска блага.

МУШКАРАЦ СА ВИШЕ ЉУБАВИ

Две жене у исти мах немогу волети! — Тврди већина мушкараца. Та тврдња ипак није тачна. Мушкарац је по природи својој многоженац. Ту своју за данашње време хрђаву особину има да захвали својим прадедовима у прашуми, који су такође били вишеженци. Између мушкарчевих љубави и љубави жене велика је разлика. Мушкарац је бруталан егоиста, који ако није веран својој жени, онда није ни својој љубавници. Он може да буде добар муж, добар отац поред све своје слабости према женама. Код жене је то сасвим другчије. Она се подаје мушкарцу сасвим, свим срцем и свом душом. Она запушта мужа, кућу и децу за љубав другога куд и камо пре него мушкарац. Зато се ретко кад нађе жена са више љубавника, а и то су већином хистеричне, болесне жене. Мушкарац тражи да га љубазница што мање стоји, жена напротив ужива више, што се више за љубавника може да жртвује...

ФАНТАСТИЧНА ПОСТЕЉА ФИЛМСКЕ ГЛУМИЦЕ.

Филмови из Совјетске Русије

Сцене из филма »Новембрасна револуција« приказиван приликом прославе десетогодишњице.

Седма уметност.

Уметност, о којој говори цела светска штампа веома похвално и коју критика назива »Уметношћу Новога Доба«, данас је освојила чак и оне, који су у њеном брзом стварању и напредовању гледали пропадање омладине, која ју је прва заволела. — Ко јој се данас не диви?

Да видимо њен постанак, њено развијање и главније њене етапе.

Још много пре Браће Лимијер, чињени су покушаји, да се на платно пренесе жива слика. Овде треба да знамо, да је микроскоп у XII. веку пронашао холанђанин Јонлен, а усавршили га у XIII. веку Италијан Голин и у XVIII. веку најзад Енглез Долон. Најзад у почетку XIX. века знамо, да су Французи Непре и Догер пронашли фотографију.

Од свих чињених покушала (па и 1882. када се дошло до нечег стварног) није се дошло до нечег потпуног и све су били то само »покушаји«, да би се 1895. јавио апарат браће Лимијер, база данашњег филма.

Та предисторија филма изгледала би овако:

1861. Кинематоскоп Колеманн-Селерса.

1862. Мајерови покушаји. —

1891. Фоноскоп Деменисов. —

1892. Едисонови покушаји са кинематоскопом.

1893. Гремови експерименти.

1895. Апарат Браће Лимијер.

И пошло се и успевало све даље и даље, све више и више. 27. октобра 1911. год. на једној сасвим пустој и онда ни за шта неупотребљивој пустари, појавише се неки чудни људ иса некаквим апаратима. И ови људи почеше предано да раде, да створе после толиких напора место, које ће искоришћавати многе таленте и да од њих створи оно, што од њих »Нема Уметност« тражи. Основан је Холивуд. Рад ове неколицине, међу којима је и Сесил Б. де Мил уродио је плодом. Холивуд је данас »Катедрала Седме Уметности.«

Сви важнији догађаји, везани напредовањем филма, изгледаће ће овако:

1895. Први филм, који носи назив »Излазак из творнице Лимијер.«

1896. Г. Мелијасов филм »Пут на месец«. —

1902. Повров филм »Живот једног ватрогасца.«

1911. Оснивање Холивуда.

1912. Филм »Габирија« (сценарио од Д'Анунција.

1915. »Форфетир« Сесила де Мила.

1915. »За спас своје расе« (режија Х. Јнсеа, са Вилијамом С. Хартом).

1917. Сјостромови »Проскери бирани«.

1918. Чаплинов »Војник« и »Сеоска идила«.

1919. Д. В. Грифич-ов »Сломљени Крин« са Лилијан Гиш и Ришард Бартелмесом; Љубићева »Мадам Дибари« са Јанингсом и Полом Негри.

1921. »Кабинет Д-р Калигарија«, реж. Р. Вилнеа.

1922. »Уморна смт« — Фриц Ланг.

1924. Фриц Лангов »Нибелунген«.

1925. »Бела Сестра« Џорџ Фицморица са Лилијан Киш и Роналд Колманом.

1926. »Варијете« — Лиа де Пути.

1927. »Биг Парад.«

1928. ....?

Данас је филм већ постигао велике резултате и полако иде ка усавршавању. Уводи се у школу, да послужи као најбољи учитељ, у цркву, да буде најбољи свештеник.

ДАНАС ЈЕ ФИЛМ, А И ТРЕБА ДА БУДЕ УМЕТНОСТ!

Филмска глумица Герда Маурце, у улози Соње, у филму »Шпијуни«.

РУСКИ ВОЈНИ ФИЛМОВИ

Кампања за милитаризацију С. С. С. Р. подстрекла је нека филмска предузећа да аранжирају нове војне филмове. Тако ће ускоро бити приказани — први пут — „Црвена Армија", у коме се одигравају епизоде из живота црвеноармејаца; — „Развједка", у коме се приказује шпијунажа за време рата; — „Војни пас у служби црвене армије"; — а у најскорије време завршиће се снимање филма „Танк", који тумачи уређење танка, његову употребу у рату и у борби против танкова.

„Госвојенкино", односно „Државни Војни Кино" спрема даље своје филмове, тако — на пример: „Пренашање војних одељења"; — „Артиљерија"; — „Коњица"; њезино наоружање и улога у борби". Друга два филма биће такође из војничког живота: „Шта нам је дала интервенција године 1918-1920" и „Наоружани Народи".

УЛТРАВИОЛЕТНИ ЗРАЦИ

На Конгресу за Педиатриу, који је недавно одржан у Напуљу, професор Сполверини изазвао је живо интересовање својим извештајем о ултравиолетним зрацима. Сполверини изложио је резултате својих опита, на основу којих је он стекао убеђење, да се акција ултравиолетних зрака, супротно досадашњим хипотезама, врши у главном преко органа за дисање. Он из тога изводи закључак, да се хронична оболења деце, нарочито рахити могу лечити удисањем ваздуха у одају, у којој функционише какав снажан извор ултравиолетних зракова.

— Господар слузи: — Зашто, Јоване, хоће шда напустиш нашу кућу?

Јован: — Због служавке.

Господар: — Па ми је и немамо!

Јован: — Па баш због тога и одлазим.

Мориц је положио матуру и као награду од оца добио је штап, који је много вишљи од њега.

Шета се так Мориц по улици, док га не срете један пријатељ и запита: »Што не скратиш штап, кад ти је сувише висок?

»Нећу«, одговори Мориц, јер има тако лепу дршку.

»Скрати га онда даље«, рече друг.

»Да, али ми даље није висок«, рече паметни Мориц и продужи да се шета.

ГАВРАН И ЛИСИЦА

Опази лисица гаврана како једе сир на једном дрвету и науми да му га преваром узме, зато приђе под дрво и поче да говори: »Ти имаш тако дивно перје, па и тело ти је тако савршено ,само још глас незнам какав ти је.

Гавран, који је то пажљиво слушао, прогута сир па рече: »Читао сам ја Лафонтенсве басне.«

БИЛИ ДОВЕ таква какву ће изгледати у новом филму »Герле из Фолиа«.

На улици Пат и Паташон нису више два дрипца већ два елегантно обучена господина.

ХОЋЕ ЛИ ЉУДИ ПУТОВАТИ НА МЕСЕЦ?

Последњи покушаји са ракетама управљеним на месец опет покрећу научне кругове, да размишљају о методама, којима би се установила веза између земље и месеца.

Пре неколико месеца биле су о томе дискусије на астрономској конференцији у Француској. Још у најстаријим временима фантазирало се о путовању на месец. Чак и у митологији спомиње се тај пут.

Међ класичним писцима најлепше је описивао путовање на месец Луције Самостат. Из једне велике трубе избачени су људи, и они су се нашли на месецу, одакле су посматрали земљу и звезде.

Проналазак великих телеоскопа дао је могућности астрономима да проучавају планете. Сад је атмосфера на месецу доста проучена. Тамо дан траје 15 дана, а ноћ исто толико. Ваздух мора бити врло редак на тој планети, зато на месецу нема ни зоре ни сутона, нити оне светлости које су најчаробније на земљи, већ дан прелази нагло у ноћ, и дани су врло вреле, а ноћи ледене. Температура жарких дана мора достизати на месецу 125 степена ,а хладноћа 60 степена испод нуле, а можда и више.

Досада се тврдило, да је месец мртва планета. Али научници почињу и то да сумњају. Уверили би се тек онда, кад би се попели на месец.

Можда ће се у будућности то постићи.

У ПОЗОРИШТУ

Прилази једном господину у партеру управник позоришта и вели му:

— За вас би, господине, било врло добро да одете из позоришта.

— Зашто? — упита изненађено господин.

— Јер много личите на писца комада, који се вечерас игра.

Општи поглед на Први вински сајам у Београду, приређен од Српског Пољопривредног Друштва, руковођен начелником Мин. Пољопривреде, г. Стојановићем. Учествовало је 2000 излагача из целе земље. Резултати су били изванредни.

Три покрета из париског »Фоли Бержера«.

Невоље Шарлове са женама

Искрено пријатељство везује Шарла са Дугласом и Мери Пикфорд, јер је њихов брак за њега нешто идеално, и цео живот он је сневао о таквој жени као што је Мери.

Зато је двапута окушао срећу у браку, и двапута се разочарао.

А ко зна, да ли се неће и трећи пут разочарати?

Шарло је сувише индивидуалан и независан и не трпи туторство жене. Он се буни, чим жена хоће да му наметне своју вољу. И обично тако добар и благ, у таквим моментима, кад осети да жена хоће њиме да влада, постаје неприступачан. По природи је врло љубазан и осетљив, чак покоји пут романтичан, али његов дух, испуњен фантазијама, не трпи правила у животу. Тај човек, који ствара ремек-дела, занесе се својим маштањем и идејама, и није способан да у свако доба указује пажњу жени. Он се страшно ужасава друштва, монденског света, излазака, и увек чезне за интимном домаћом срећом.

Али за његове две жене он је био незгодан муж, нарочито за Литу Грej, једну рафинирану жену, која је обожавала монденски живот.

Обадва брака донела су Шарлу горка разочарења. Он је врло волео Милдред Харис, и данас су добри пријатељи, јер није било неког великог разлога за њихово разилажење. Милдред Харис најлепше говори и сад о Шарлу.

— Смрт нашег детета била је узрок разводу. Ја сам била силно утучена том смрћу и нисам могла да наставим живот са Шарлом, јер сам и ја њему била досадна и он мени. Али никада се више нећу удати. Шарло је за мене најинтелигентнији човек који постоји на свету. Ја сам се развила интелектуално поред њега, и могу слободно рећи, да је то муж о каквом само може да сања једна жена.

Кад се оженио са Милдред Харис, Шарло је мислио, да ће то бити брак срећан као Дугласов. Али после две године разишли су се.

После се упознао са Литом Грej. Чим је упознао, он је био смртно заљубљен у њу. Венчали су се у једном пустом мексиканском селу. Он је био очаран дивном романтиком тог краја, и надао се да ће и Лита Грej поделити његово усхићење. Али одмах у почетку осетио је да та жена није за њега. Њој је била досадна та пуста и дивљачна природа, и одмах је изјавила да она воли да живи у великом свету.

Ту је већ настао неспоразум.

После су дошле њене љубоморе. Пребацивала му је за Едни Пурвианс, његову партнерку, с којом је он радио десет година, и осећао према њој само једно чисто пријатељство као и она према њему.

У гостима код Гејша

— Успомена из Нагасаки-а— —

Чудноват је то осећај када се човек први пут приближује Јапану. Све што смо о њему читали и чули васкрсава у нашој души и човек са нестрпљењем очекује да ли ће стварност одговорити његовим силно напетим очекивањима. Пјер Лотијева »Мадам Кризантема«; слике из разних путописа; јапански пејсажи, са снегом овенчаним светим брдом Фузијамом у позадини, — које слике смо небројено пута гледали на разним параванима, порцуланским шољама, лакираним кутијама, лепезама и т. д., све се то врти у глави као у некој магли, која треба да се растопи у јарким зрацима сунца »које се у Јапану рађа«, те да нам пружи јасну и опипљиву слику реалности.

И ево, улазимо у Нагасакски залив. Сунце са чистог тамно - плавог неба сија на ову јединствено лепу слику на ту чаробну декорацију коју тај јапански »Фјорд« пружа опијеном оку посматрача. При сваком покрету парода та се декорација мења и постаје све лепша и егзотичнија. Хармоничне и необичне контуре брда окружавају са свију страна плаве воде залива. Овде - онде показују се на вршинама тих гора читави сепаратски »букети« егзотичног дрвећа са капричиозно извијеним гранама, а испод њих провирују кокетне јапанске куће — док одједном не пуче пред нашим очима дивна панорама великог Нагасаки-а, који се амфитеатрално уздиже над морским плаветнилом. Највећи део града тоне у сочном зеленилу те пријатно одскаче од оног прозаичног »европског« дела, који опеpважује пристаниште. Безбројни сампани (барке) режу тај залив у свима правцима, те помоћу квадратних једара, те са веслом које, на крми барке, »окреће« полунаги Јапанац, — отприлике онако ,као што риба врти репом: то је јапански начин веслања! Виде се и дугачки »јаче« (чамци) са матрозима ратне морнарице, који опет ритмички дижу и спуштају цео низ весала, те лете као стрела! Тромо и гломазно стоје у пристаништу огромни пароброди под флагима свију држава на свету, и велики број мањих парода и једрењача.

Наш пароброд »Емпрес оф Индиа« клизи тихо као величанствени бели лабуд по плавој површини залива и — пристаје. Са свију страна окружава нас читава флотила »сампана«, а на обали јуришају на нас »рикше«. То су колица на два точка (за једну особу), која вуче у касу голоноги Јапанац, са великим сламним шеширом на глави (попут печурке) и који је цео загорео од сунца као бронза.....

* * *

— Would you like to see the geischas?« (Желите ли да видите гејше?)

То ме пита у отменом »холу« хотела »Нагасики« наш тумач Јапанац. Ја радосно пристајем и ми седомо на рикше: лежерно и отмено завалјени. Предамном, укљештен у двоструку »руду« рикше, каска Јапанац који је већ био скинуо свој плави капут од платна. Чоколадне боје леђа сва су му мокра од зноја те се цакле као стакло. Пут је дугачак, јер су гејше тамо горе, већ на самој периферији града. Одједном оба наша »парита« стадоше као по команди, спуштају руду на земљу, дахћу од умора, и помажу нам да се скинемо са нашег екипажа: стигли смо!

На улазу у »чајни дом« дочекују нас сама домаћица, једна подебља старија Јапанка, поздравивши нас на јапански начин: дубоким метанисањем, док наш тумач отпоздравља »чучнув«, са рукама положеним на предњи део бутина. Ја отпоздравио скинув шешир. Тај чајни дом био је окружен баштицом у минијатури: у великим шареним лонцима били су читави храстови, јеле и друго дрвеће са свима гранама (често пута капричиозно извијеним) и лишћем, али тако ниски да највећи нису били већи од два аршина. Мала, као играчке брда и шпиље са минијатурним водопадима, допуњавали су егзотичну слику чајног дома, који се, иако осредње величине, уздизао као прави горостас усред ове баштице. Све је то продукат јапанске баштованске уметности.

Домаћица нас уведе у једну повећу одају у којој, осим чистих и белих као снег асура на поду, није било ни трага од каквог намештаја. Мој тумач седе на под са скрштеним ногама а домаћица, видећи моје збуњено лице, донесе, смешећи се, неколико округлих кожних јастучића, положи их један на други и понуди ме, гестом, да седнем.

— Т оје за европске госте, рече мој тумач.

Седох.

Јапанка проводи цео свој живот седећи на поду. Седење на столици је за ненавикнутог Јапанца право мучење — исто тако као што би за нас било на пример »чучање«, у којем положају се Кинези и Јапанци слатко и дуго »одмарају«!

Одједном се пред нама отвори цео један »зид« од бамбуса и хартије, и то клизећи по »шинама« на поду, и пред нама се показаше — гејше! Било их је осам. Најстарија је могла имати 20 година, а најмлађа једва — 9 година.

Гејше су створене да забављају Јапанца. То су уједно и свирачице, и играчице, и певачице, и кантомимке, а врло често и праве службенице богиње Венере. Права гејша учи се свом занату још у раном детињству, те многи сиромашни родитељи продају своје мале кћери у чајне домове, који су уједно и школа за тешку, разноврсну али и лукративну уметност гејша. Разуме се по себи да гејша мора бити и лепа, и љупка, и весела: то од ње захтева њен госа Јапанац, посетилац чајних домова, ради разоноде његове а и ради — љубави! Међу гејшама има правих »звезда« које су надалеко чувене, те привлаче богате љубитеље њихове уметности и лепоте из разних крајева Јапана, за које се често пута и удају.

Као букет живог цвећа стајала је пред нама ова група млађаних гејша. После неизбежног »метанисања« оне се живописно расположише на поду те почеше да штимују своје инструменте од којих је најглавнији дугачки јапански струни инструменат »самисенг«. Раскошни свилени »кимоно-и« беx уопојасани широким шареним појасом »оби, који саставља најлепши и најраскошнији део јапанског женског одела. Све бејаху управо уметнички очешљане, са великим златним иглама и чешљевима у коси, која је бујна и црна као гавраново крило. Она најмања девојчица од девет година била је право минијатурно издање одрасле женске: дражесна луткица, просто да је човек метне у џеп! Све су биле прекомерно намазане белилом те им лица изгледаху као сасвим необичне, егзотичне образине.

Представите себи само ову сасвим празну одају, са помичним зидовима од дрвета и хартије, а у дну те одаје, (која се може проширити тако, да цео дом саставља само једну једину собу!) Ова шарена група јапанских лепотица. Изгледале су као какав раскошни шарени букет цвећа у једноставној вази од белога порцулана...

»Србине, брате, — запитах зачуђено самога себе — а ђе си то ти?!.... Ђе се то налазиш?!... Да те сада некако могу да виде твоји Новосађани! Алај би ту било »дивана« за недељу дана!....«

Мој тумач је такође задовољно шмркао те ми тихо шапну:

— First class girls! (Девојке прве класе!)... Те вреде оних четрдесет јена, које смо за представу платили!....

Тумач је заиста био и сувише »колентиван«, јер платио сам ја, а не он!....

Започе концертни део. Први музички утисак на мене био је тај, да је то прави »мачји концерат«! Певало се већином кроз нос, преливајући се мауком, али мало по мало моје ухо ипак улови смисао те — час монотоно туробне, час раскалашно веселе музике. Мала »луткица« није певала него је седела мирно, као да нешто очекује. И, заиста, када су започеле игре, тада се испољило да је та капљица од женске већ сада права уметница — будућа »звезда« на небу јапанске гејшанске уметности! Све нијансе љубави, почев од првог нежног буђења њеног, па све до јарког пламена страсти и љубоморе приказала је у савршенству и то са најдискретнијим и нај-

нужнијим покретима тела, руку и ногу, и игром очију и уста! Велика кутија слаткиша и шоља финог чаја била је награда за ту њену сјајну пантомиму. После тога започе, у солу и хору, и оно знаменито »Џонкина!... Џонкина!«, праћено постепеним скидањем разних делова тоалета. (У детаље се не упуштамо!)...

Цео програм је трајао мање од једног часа а завршио се са флашом шампањца, коју су наше гејше у сласт попиле...

Тумач се био тако распалио, да је силом хтео, да посету и »ван програма« продужи, али ја му категорички довикнух: »go on!« — и ми остависмо дражесне гејше, мање дражесну домаћицу, и, после општег »метанисања«, седосмо у наше рикше, те кроз дражесни и живописни Нагасаки стигосмо у наш сасвим недражесни »Нагасаки-хотел«.....

ОЗРЕН СУБОТИЋ.

ПАС

— Жана Леба —

— Доћи ћеш у уторак, Жорже, је ли?

— Мислим...

— Мислиш? Зар не знаш поуздано?

Мршави младић са оштрим профилом одмахну руком неодлучно. Он је седео погнуте главе, држећи на крилу псетанце, које као да је заузимало сву његову пажњу.

Стојећи пред огледалом, јер је намештала укосницу, млада жена погледа нервозно ка дивану.

— Немој бар да ми приредиш оно што си ми приредио прошли пут. Ја појмим да ти волиш Кету, али не могу да представим да је волиш толико, више но мене!

Младић подиже главу и погледа своју љубазницу очима из којих у тренутку нестаде нежног сјајног погледа, који је без сумње био намењен псетанцету.

— Немој бити луда! Како жене одмах претерују! Ја сам тим објаснио да се Кети изненада разболела. Морао сам да је водим марвеном лекару, и надао сам се да ћу моћи после да стигнем и теби. Нисам стигао: било је доцкан. Казао сам ти то једном.

— Да, али ја нисам ништа знала. Чекала сам те. Нисам ни помишљала на псето. Мислила сам на тебе. Бојала сам се да ти се није догодила нека несрећа, и пуно којекаквих лудости, као жена која воли. Нисам ни вечерала, ни спавала. Због твоје Кети!

Он спусти псетанце на јастук, устаде смејући се и узевши рукама њене мале округле лактове, наднесе се над свеже напудровано лице.

— Љубоморна!... Љубоморна на пса!...

Разгаљена што је сву пажњу поклонио њој, она се весело насмеја и окрете главу да би избегла пољубац који ју је мамио.

На танким и руменим уснама те необичне људске маске није било ничега што би изражавало жудњу.

— Заиста сам љубоморна... Све ми причињава бол. Ја те тако волим! Та животиња заузима читаво место у твоме животу!

Он је већ беше пустио из руку.

— Пре свега Кети није животиња. То је Кети моја мала другарица која не воли никога до мене, која само мене слуша. Је ли Кети?

На пуцањ његових прстију, чушаво псетанце крену се, скочи са дивана и уплете се у ноге своме господару.

Млада жена се тужно окрете и угризе за усну. Добра половина отменог париског друштва знала је Кету и болесну љубав Жоржа Калдера према њој. Због тога су на његов рачун непрестано прављене шале, па се говорило и о његовој наклоности лудилу. Ради Кете он се тукао. Ради Кете је проводио ноћи у бесаници. Ради Кете је мучио и ту јадну Силвију Фланслеиову, која га је лудо волела и из љубави према њему стављала је безумно храбро све на коцку. Узалуд је било што га је она чекала и плакала. Узалуд је стајала пред њим и ширила руке: ако је ма што на Кети привукло његову пажњу, његова драгана није ни постојала. Она из његових очију никад није добила онај поглед пун милоште, који је Кети увек добијала.

Једне вечери у сумрак седели су на дивану. Силвија је, клонула од миља, била наслоњена на његово раме. Жорж је миловао Кету. Он одједном подиже псетанце па га погледа право у зенице. Никада млада жена није могла да заборави речи које је он тада изговорио, јер су јој се урезале у срце пакленим словима:

— Погледај, Силвија. Кад ме ти будеш преварила и оставила, кад ме десет других као што си ти, буду преварile и оставиле, ово ће ме псето исто тако силно волети. Оно ће ме волети увек, до свога последњег даха...

Те вечери она је отишла јецајући.

Изгледало је да ће и данас тако отићи.

Очајна, мучена тешким болом, она се спремала за полазак. Хтела је да метне шешир кад звонце на вратима зазвони.

Љубавници се загледаше. Кети диже уши.

— Пст!... рече Жорж тихо. Звоњење се понови али сад много дуготрајније. Жорж стеже псу њушку. — То је мој муж.... прошапута Силвија. Они тада чуше како се брава с врата скида.

Кад Франслен уђе у собу они се не макоше. Заблиста се револверска цев. У трен ока Силвија се нађе пред својим драганом и рашири руке. Да је Франслен брзо окинуо она би погинула, али он као да се није журио. Гледао је подсмешљиво Жоржа, који је стајао иза Силвије, савлађујући страх од смрти.

Око његових ногу обигравало је ужасно псетанце.

Жорж се одвоји од Силвије и пређе на друго место. Франслен подиже револвер. Жена му прискочи, ухвати се обема рукама за руку у којој је био револвер и клону на под. Одјекну пуцањ. Нешто као да се одкрља по поду и паде поред Силвије. Жорж јекну од бола. Она скочи на ноге. Калдер паде на колена и подиже главу Кетину, која је била размрскана и из које је текла крв. Дивљак! убио је моју Кету!

Он устаде и узе у наручје мртво псетанце, уплакана лица обузет лудим очајањем, и не помишљајући у какој се опасности сам налази. Франслену није ни на ум падало да још једном пуца. Он је гледао час Калдера, час Силвију, очајну и бледу. Франслен је био задовољан својом осветом. Страшније се није могао осветити. Осећао је да после овога смрт не би била казна за Калдера.

И он оде из собе смејући се.

М. В.

ЗМИЈА СА ДВЕ ГЛАВЕ

Ти необични феномени догађају се често у природи. У овом случају змија се леже из два јаја, али ембриони се слепе на трупу и остане један.

Обе главе су живе и крећу се, само једна глава једе, а друга само фигурира. Она представља као неки паразит, који је ту прирастао, и не ради ништа. Зато више смета.

Кад се змија креће, нормална глава је на своме месту, а она друга искривљена, и готово се вуче по земљи. Али изгледа, да змија не осећа услед тога никакав бол.

ГАЛАНТЕРИЈСКА ТРГОВИНА

Матејић

КРАЉА МИЛАНА 54 - ПРЕКО ПУТА СТАРОГ ДВОРА (У НОВОЈ ПАЛАТИ)

препоручује
у највећем избору
првокласног квалитета
по солидним ценама
најмодернијих

КРАВАТА

МУШКОГ И ЖЕНСКОГ РУБЉА, ЧАРАПА И РУКАВИЦА, МАРАМА, ШАЛОВА, МАРАМИЦА.

ТАШНА

и све остале помодно-галантеријске артикле.

Књижевни Свет

Изашла је из штампе књига Г. Саве М. Ђорђевића **»Самоуправни проблем и његов социјално - педагошки циљ«** (Штампарија Грегорић).

—

Г. С. Б. Цвијановић је издао ових дана књигу **Црногорци** (у причама и анегдотама, које је покупио стар ни ревни књижевни трудбеник Мићун М. Павићевић).

Са задовољством се читају многе и многе од ових анегдота и може се рећи да су забавне а неке и духовите. Оне су згодна лектира за оне који воле кратку малу и лаку лектиру а неке од њих могу занимати и историчаре, етнографе и социологе. У главном, оне све доприносе познавању Црне Горе и црногорских Срба... Међутим да се у наредним свескама не би поновило да уђу и интернационални вицеви у ову збирку, било би добро да њихов писац критичније обрати пажњу јесу ли баш све те приче црногорске и о Црногорцима?!? Прелиставајући прву књигу, ми смо на стр. 83. нашли на једну анегдоту о фамозној лености црногорској а та анегдота није оригинална, **није црногорска.** Она се налази на стр. 29 у другом издању књиге *A Batons Rompus,* збирци анегдота коју је по други пут издала лозаиска књижара *Payot* 1917. (У ранијем издању је била на стр. 26., под истим насловом: *Le plus paresseux de tous).*

Ипак зато се могу учинити сви комплименти и скупљачу и Г. С. Б. Цвијановићу.

—

Анри Бергсон: **Материја и Меморија** (оглед о односу тела и духа). Издао Г. Кон.

—

Clement Vautel: **Наш попа код богаташа.** Превео с француског М. Ђорђевић, издала француско - српска књижара А. М. Поповића, Београд. (Стр. 120., Дин. 25).

Ово је један од најзанимљивијих романа преведених у последње време с француског језика. Он се чита лако и пријатно, јер је пун занимљивих појединости и веселих сцена. Једна од оних књига које, не дирајући у цркву, исмевају владике и, не дирајући у државу, исмевају политичаре, овај роман долази као поручен да нам предскаже шта има код нас још да дође (после свега онога што је већ дошло а чега пре 1918. није било).

—

Др. Борисав Лоренц, проф. Београ. Универзитета: Преглед **Историје Филозофије** од најстаријег до најновијег времена. (185 страна, цена динара 30, издање Рајковић и Ћуковић).

Ваљана и збиља прегледна књига, писана јасно и с добрим намерама; књига без које не може ни један озбиљан модеран човек да прати развој савремених филозофских питања, нарочито у нашој земљи, где се до сад служило преводима сличних ручника страних писаца.

—

С. К. Академија је издала пре неколико дана (338 страна, дин. 60) велику расправу Др. Владана Ђорђевића **Србија и Турска 1894—1897.**

Још једном, може се честитати староме премијеру не само на продуктивности и трудбољубивости, него и на стилској вештини и историчарској окретности.... Његово дело је у ствари један исцрпни рачун дат потомству о оним судбоносним годинама кад је писац — Др. Владан — био посланик Србије код Абдул Хамида.

Занимљиво доба, занимљиви људи, занимљива средина, занимљив мемоарски стил Др. Владана, то су врлине ове књиге. У колико пак оптужба против радикала, ова књига заслужује одговор са те стране, и ако ће тај одговор мучно доћи, јер су изумрли скоро сви они који су **полемисали** са оним великим старцем који има то преимућство што је надживео своје Господаре и сараднике, пријатеље и непријатеље, своје вршњаке и парњаке и **свој век.**

Ово удваја занимљивост његових живахних, пропичних и јаких напомена и даје нам лепу наузију о томе колико су били јачи од нас наши људи с краја XIX. века, а међу тим историјским фигурама, Др. Владан није био најмања и најслабија, на против, он је био једна личност обдарена нечим силним и изазивачким, што је и створило утисак (и реч) **владановштина.** Ова **владановштина** има и данас своју драж и своју снагу и она избија и из **Србије и Турске.**

—

Др. Борисав Лоренц: **Психологија.** Издање Рајковића и Ћуковића, страна 380, цена Дин. 60.—Књига је намењена филозофима, теолозима, медицинарима и правницима, али је писана на један тако јасан начин да ће је корисно читати и лајици, који се интересују психологијом. **М. С.**

Од

уста до уста иде говор, да си приштедите огроман новац и добијете робу најбоље каквоће, ако одмах пишете по велики илустровани ценовник преко маказа, косушишалица, бритава, бријаћих апарата, хармоника, грамофона, гусала, тамбура, фотографских апарата, сатова, парфема, различитог суђа, ножева, кашика, новчаница, напртњача, упаљача, кишобрана, марама, чарапа, одела и многих корисних предмета, на велетрговину

R. STERMECKI u Celju, br. 79.

Поруџбине преко Дин. 500.— поштарине се ослобађе. Ценовник бадава!

А и како да буде друкчије, кад сат не ваља! Заштити себе од овакове судбине, па купи себи сат код ове стручне часовничарске фирме, која поседује у Швајцарској властиту творницу сатова, те је само зато у могућности, да продаје праве швајцарске сатове готово

уз изворне творничке цијене

Џепни сат Бр. 100 Анкер-Ремонтоар-Роскопф добијете за циглих 49 дин. 60 п., будилицу Бр. 105 са поузданим швајцарским анкеровим стројем уз трогодишње јамство за циглих 64 дин. 20 п.

Suttnerovi сатови са заштићеним марками IKO, OMIKO и AXO, који се могу добити у разним цијенама, од злата, сребра, никла, уживају сјетски глас.

Многе слике ових сатова, сатова-наруквица, ланчића, прстенова, наушница и сву осталу златнину и и сребрнину, као и корисне дарове; прикладне предмете дневне потребе, садржи велики красни луксузни цјеник, који се бесплатно разашиље свакому, ко га затражи од

Svjetske kuće satova H. SUTTNER u Ljubljani br. 965.

СЛУТЊЕ

— *Мишел Корде* —

Суморне слутње испуњавале су ме за будућност, мрачне сенке почивале су на мојој души. Знам, да моја бојазан изгледа неоснована, па ипак не могу да се отмем бојажљивом осећању за које треба да захвалим једино хрђавом случају. Осећао сам се заклоњен у садашњици, као у каквој тамној затвореној соби, али је један удар ветра разрушио прозоре... Изнећу догађај тога дана онако како је он текао из минута у минут . . .

Изјутра сам се одвезао у Бриној. Како је изгледало хладно и пусто под оним децембарским небом. То је било оно место на коме смо се срели ми, — Марта и ја, — познали и заволели. Овде смо проводили сваке године у нашем 6 годишњем браку месец јули. Овде је њен отац пре неколико недеља умро. Пошто је судски печат отворен, одлучио сам, да сам уредим хартије покојника, како би Марту поштедео од туге што би јој такав посао допринео . . . Сам се налазим у кући свога таста, којега сам необично волео . . . Осећао сам бескрајну захвалност према њему, зато што ми је поверио своју Марту . . . Узео сам велики удео у његовој жалосној судбини; једној скандалозној историји са разводом. Жену је завео њен љубавник, да би напослетку почели да воде галантан живот у иностранству. Када сам познао Марту, било је неколико година од тада протекло, из листова дознао сам за то, а чуо сам још потање о томе из успомена из младости моје жене, које су је некад обузимале, из огорчених речи што их је несрећни човек изговарао. Тако смо га окруживали са удвојеном нежношћу, да би испунили безнадежну празнину у његовој души . . .

Са тихим корацима ушао сам у библиотеку, место, на коме се он обично задржавао. Већ је танак слој прашине покривао намештај као да се магла што ју је зимски ваздух носио спустила у ове мирне просторије . . . Отворих фијоку писаћег стола . . . Морам признати да је у мојим очима и мојим прстима горело безбожно љубопитство . . . А, овај сто, у стилу Лудвика шеснаестог! Део намештаја, у који сваки човек оставља радо и стрпљиво стара акта и хартије, своја тајна љубавна писма и хиљаде стварчица које имају вредности само за онога чије су, а које он жели да сакрије од профаних погледа . . . Мада је мој улазак био потребан и оправдан, — ипак сам дрхтао као лопов, који је још почетник у својој струци . . . Сваки прасак намештаја у великој соби која је сва одјекивала улевао ми је страх . . . Брзо, само брзо! — Овде један велики завежљај рачуна, који датирају из 15 година брачног живота . . . Десет година после ужасног скандала био је несрећни човек изгубио вољу да настави своју навику. Овде, званична документа, уговори, пресуде на дебелој, прекомерно тајној хартији, у једној тајној прегради полумљени украси, часовници без сказаљки, прстенови без каменова? захрђали кључеви, стари ордени, налумљиве ствари, које живот мало по мало у овом куту троши, као какву обалу. Напослетку најзох писма . . . И одмах познадох, премда су слова била мање исписана него данас, рукопис Маргитин... Њен отац је бражљиво чувао све, што је био добио од ње. У овом дечјем рукопису најзох њену драгоцену веселост, њену бескрајну доброту и нежност што ми је код Марте за ових 6 година постајало све драгоценије . . . Ах, добра, мила писма! . . . Нема ничег дирљивијег од прошлости нама драгог створења, од прошлости, која се не познаје и која се може наћи само у успоменама . . . Ја би их сва од срца прочитао, писма мале Мирте, али је време јурило . . . Па тада најзох на писма сродника и пријатеља сређена у једном пакетићу. И изненада најзох још једном Мартина писма, али овога пута са исписаним рукописом, онаквим какав има данас . . . Раздреших брзо плаву пантљичицу, са којом је пакетић био везан . . . Нежне речи садржали су ти редови, страсне мисли прожимала су ова писма . . . Дивна писма, речи, реченице, сама слова, све су то иста писма, која ми Марта пише када нисмо једно поред другога . . . Када погледах потпис ових редака обузе ме дивље осећање беса . . . Ова љубавна писма писала је Мартина мати своме мужу . . . Она му их је писала као што се могло видети из датума, после петогодишњег брака . . . И она, која је свога мужа доцније тако срамно напустила, она је налазила за мужа исте нежне речи, што их данас налази за мене и њезина кћер . . . Узалуд сам се трудио да нађем какову разлику. Исти изрази од напса „Мој драги, једини муже!" . . . са чиме почиње писмо, па до „твоја, која те воли изнад свега!" . . . Кроз редове провиривала је иста чежња за повратком, иста грозница напрегнута очекивања и иста дивља и чедна обећања . . . О, када би међу мајчиним писмима могао наћи барем један тон, који лажно звучи, који наслућује превару . . . Али не! . . . Мартина су била потпуно слична овима! Где ли ће та сличност престати? . . .

Ноћ је узимала под свој скут ову пусту кућу . . . И мене обузе ужасна, грешна, па ипак разумљива бојазан: *докле ће бити сличне мати и кћер?* . . . Па ипак какова грешна мисао! Марта је у својим писмима слична својој матери. Али ја?. . . Зар ја нисам боље наоружан у борби од дотичног човека, кога сам познавао и толико поштовао? . . . Он је био вољен као што ја верујем да сам вољен; он је волео, као што ја волем! . . . Јер је он до смрти патио због неверства... па ипак . . .

Зашто сам нашао ова писма? Она неће моћи изменити моју судбину и у то сам уверен . . . Али је у мени умрло нешто данас: *једна илузија* . . . Једно разочарење било би уштеђено и бескрајно свирепа помисао, да може почети као Марта а завршити као њена мати! . . .

ПРАВА ЖАЛОСТ

О баварском краљу Лудвику I., који је иначе био оригинал — на своју руку имао врло много анекдота, међу које припада и ова згодна мала причица:

Убрзо после смрти краљице Каролине сусрете краљ — још пун жалости — у Минхену пенсионисаног хеског резидента Кехера у шетњи. Када краљ опази, да су Кехерове панталоне отворено светле боје, што не одговара пропису дворске жалости, одмах му приступи и показујући прстом викне патетичним тоном: „Панталоне! Панталоне!" Тада стари дипломата Кехер оштро трже свој капут и показа свој црни пруслук, а одговори исто онако патетично: „Какве панталоне, височанство?! Овде жалим ја, у грудима, а не у — панталонама"!

*

Отац (сину): „Када је Линколи био твојих година, већ је сам зарађивао своје издржавање".

Син (оцу): „Да, али када је био стар као ти био је председник"!

*

Професор географије кандидату на испиту: „Шта замишљате какав је то број 149 милиона километара у односу земље према сунцу"?

Кандидат (професору): „То је безграничан број, господине професоре"!...

*

Приликом последње сезонске распродаје у једној великој радњи питала је једна дама (муштерија), после врло дугог изабирања у огромном стоваришту, дали је штоф, што се њој допада заиста модеран.

„Гослођо" одговори запослени, ужурбани, а са таковом муштеријом — пробирачицом, незадовољни помоћник „ако се ускоро још не одлучите за штоф, тада вам ја не могу гарантовати да ће бити модеран"!

. . . . . да, али само

Ирис КРЕМ

јер успешно одстрањује
Пеге
бубуљице
лишајеве
и даје лицу фини тен.
ДОБИЈА СЕ СВУДА.
Дрогерија ЈОВЧИЋ и МАЈДАНАЦ, Београд.

ГОДИНА IV. БРОЈ 18.

Недељне Илустрације

НИНОН ЛАНКЛО

ТАЈНА ВЕЧИТЕ МЛАДОСТИ

РОМАН Ј. БАУЕРМАЈСТЕРА

3

Ја сам прогнат из Француске и можда се никада нећу вратити у мој мили завичај. Предај дете, које ћеш родити, наше дете, господину и госпођи Рабилеј.

Они су моји најбољи пријатељи и послаће га чим буде могло путовати, онамо куда будем ја означио.

Збогом, Нинон, наша је срећа трајала кратко; била је одвећ велика да би могла бити трајна.

Ми обоје нисмо мислили да наша срећа има непријатеља, који је моћан да је у клици уништи, а тај је непријатељ Кардинал Ришеље.

Збогом, можда за навек; сећај се мене, ја ћу те волети до смрти".

Андре Жерсеј".

Три месеца доцније је Нинон Ланкло родила сина у једној малој кући, коју је узела под кирију и лепо наместила.

Када је дете било од шест недеља, Нинон Ланкло је позвала господина и госпођу Рабилеј к себи и по жељи Жерсејевој им предала дете.

Обоје је заклела, да се увек родитељски старају о детету и доцније да га предаду оцу у руке.

И материнска срећа Нинон Ланкло је била кратког века.

5.

Прошло је више година.

Нинон Ланкло је била једна од највише обожаваних париских жена. Она је била у оним круговима, где се славила љубав, где је посматрана као савршенство лепоте.

Велика њена лепота ју је била учинила средином једног круга, који ју је окруживао као што звезде окружавају сунце.

Најотменији и најбогатији Парижани отимали су се о њено пријатељство и њену љубав.

Али је Нинон Ланкло била довољно паметна, врло штедљива у давању љубави.

Није било много људи, који су се могли похвалити да су је придобили за себе. А они, који су то могли, били су људи великог имена.

Да поменемо само славног Колињија, Вилекроа, маркиза Савињија. Али ма како да су ти људи били отмени опет је Нинон Ланкло врло добро умела да се попне још неколико степеница више на својој сјајној каријери.

Њу су обожавали принц Конде, херцог Ларошфуко, маркиз Жакре и његов колега, славни маршал Детре.

Они су просто засипали Нинон Ланкло златом, најскупоценијим поклонима, сви су се старали о томе, да се што пре усели у какву прекрасну палату у Паризу и да јој живот буде не само без брига, већ да је окружен највећим сјајем и луксузом. Она је се у почетку бојала да јој Кардинал Ришеље не чини разне сметње, да се не свети, као што је већ једном био учинио и заиста требало је тада тај моћни човек само једну реч да каже и Нинон Ланкло се не би могла ни један дан у Паризу задржати.

Али се такво што није догодило. Кардинал, који је на свом ванредно сјајном положају био све моћнији и који је у правом смислу речи господарио целом Француском по својој вољи, није јој од тада нимало сметао, чак је бојажљиво избегавао да јој се бар један пут приближи.

Свако сећање на њу изгледа да је у његовим грудима било нестало.

И заиста, тај је човек долазио у оне људе, који једном преварени у једну личност, више нису на њу помишљали.

Али је Нинон Ланкло искоришћавала своје у истини сјајне везе, и у најбољем париском друштву била сталан члан.

Различни серкловн, које је у својој кући приређивала, наскоро су изишли на глас. Јер су се на њима виђали не само најотменији Парижани, већ је Нинон Ланкло умела најодабраније људе Француске да привуче у своју непосредну близину.

Славни песник Скарон, дотле једна од најутицајнијих париских личности, никако није изостављао да посећује њене журеве.

Један млад глумац и песник је читао своје рукописе у кући Нинон Ланкло први пут скупљеним гостима. Његово име, које је потомство наградило бесмртношћу, било је Молијер.

И Нинон Ланкло је увек била готова да чини све за песнике и уметнике, који су били њени пријатељи и да их помаже.

Она је искоришћавала добре везе у циљу да им обезбеди каријеру.

Умела је одлично да Молијеру уравна пут у краљевско позориште.

И најчувеније парижанке, ма да су добро знале да немогу издржати утакмицу с Нинон Ланкло, веома су желеле њено пријатељство.

Нинон Ланкло је постала у Паризу, у целој Француској, мода и било је штета бити далеко од њене куће и не присуствовати на њеном омиљеном и сјајном журу.

Њен сјајно опремљен дом потсећао је духом, који је у њему владао, на ону хетеру Аспазију, пред којом је некада Сократ клекао на колена. И Нинон Ланкло је била хетера.

То се није могло порицати, али треба имати на уму неморал оног времена, па да се разуме, да је и поред тога најбоље друштво њену кућу походило и да се ни једна отмена жена није налазила увређена ако би се пред њом поменуло име славне хетере.

На двору Француског краља, младог Луја XIV. била је Лавалијера, коју је наскоро заменила Монтеспан.

Краљ је своје метресе пред целим светом одликовао, ма да је био ожењен а није било ни једног јединог човека на великом положају у Француској, који није њима кланьао.

Тада су лепотице имале право потпуно да искористе драži своје лепоте.

А мора се признати Нинон Ланкло је то чинила с пуно умешности и то на начин, који никада није био саблажљив и никога није вређао.

Она је пристајала да је пријатељи само толико обасипају поклонима, колико јој је било потребно за отмен живот. Она никада није покушавала да пљачка човека, који јој је се приближио.

Али није имала једну врлину, која јој је била врло потребна.

Она није умела штедити, чак је у себи мрзела људе штедљиве и звала их глупацима.

Живот треба потпуно уживати, говорила је она и ко га не ужива како треба, тек ће се на самрти за то кајати.

Она је бацала и шаком и капом злато, које је добијала; прибављала је себи свако задовољство, али је увек радо била готова да и другима помогне.

Тако су пролазиле године.

Нинон Ланкло је прослављала свој тридесети рођен дан и стајала на зениту своје лепоте.

Она је дочекала и четрдесети рођен дан, дакле дан, у који жена врло добро ради када се окрене другом занимању и напусти љубав, али Нинон Ланкло за то није имала потребе.

Напротив, као год што лептири најрадије облећу само око потпуно расцветане руже, тако су људи управо сада јуришали у кућу Нинон Ланкло.

У четрдесетој години је она била још толико лепа, да се с њом није могла упоредити ни једна од седамнаест година.

Али је њено срце нагризала потајна туга ма да је иначе била врло веселе нарави и одбијала од себе све оне бриге, које су могле бити опасне по њену лепоту.

Када је Нинон Ланкло помишљала на своје дете, које је родила с маркизом Андре Жерсеј и после неколико недеља материнске среће исто морала дати у туђе руке, тада је се, по некада, јављала у њеном оку тајна суза.

О Жерсеју никако није ништа дознала. Ниједног писма, ни једног редића није добила од његове руке.

До душе она је знала да је живео у Шпанији, али је била одвише поносита да му и какву вест о себи пошаље.

Сада више не би било сметње да се обоје састану. Кардинал Ришеље је био умро и његов наследник, славни Кардинал Мазарен није имо никаквог разлога да спречава повратак у Француску Андру Жерсеју.

Напротив, он је врло радо био укинуо све оне декрете, које је био издао његов предходник, у колико су се односили на приватне, ствари; а политичке Ришељеве уредбе је јако ценио, јер је знао да их је надавао велики човек.

У осталом он је био и мртвом Ришељеу дуговао највећу захвалност, јер је овај Француском краљу био најтоплије препоручио Мазарена за свог наследника.

Али Нинон Ланкло сада није ни најмање мислила на састанак с маркизом Андре Жерсеј.

Она је у великој мери уживала љубаве других људи, који су Жерсеја надмашивали не само духовно, већ су били и страснији. Знала је да више не би могла бити срећна с маркизом, оцем њеног детета и из тог узрока није тражила више да се приближи љубавнику из свога младог доба.

Потајно је покушала да се увери, да ли њен син живи код маркиза Жерсеја, али су супружници Рабилије, који су јој могли дати поуздан одговор, били већ умрли; пошто није имала везе са Жерсејем, то није могла ништа дознати о судбини свог сина.

И то је била једина туга која је се с времена на време јављала на необичном лицу Нинон Ланкло.

Али је весела нарав брзо отклањала тугу и Нинон Ланкло је дошла на филозофску мисао да човек управо треба да живи само за себе и да нема никакве обавезе према другом створењу, чак и да је живот дао том створењу.

Разуме се да је то филозофија, која се увек може оспорити, али она је била у духу оног саможивног времена.

6.

Када је Нинон Ланкло прослављала четрдесети рођен дан, догодио је се у њеном животу случај, који је могао имати разне последице, случај, који јој је могао донети не само највећу срећу, већ и највећу несрећу.

О томе је врло много писано, али нико није могао решити ту загонетку у њеном животу. И самој Нинон је остала за навек загонетка.

На четрдесети рођен дан добила је поклон вечите младости.

Ово је се на следећи начин догодило:

Лепа Куртизана била је на прославу свог четрдесетог рођен дана позвала све своје пријатеље и пријатељице.

Још рано у јутру јој је била приређена серенада, која ју је из постеље дигла.

Брзо је она пребацила преко рамена јутарњи огртач, који није потпуно покрио њено још увек младалачко тело и изишла на балкон.

Четриаест свирача су је свирањем поздравили. Сви су имали сребрне трубе и сви били одевени у једнаке хаљине, јасно плаве, сребром опточене и имали дугачке бело напудроване бароке.

Доцније је се дознало да јој је ту част приредно био војвода Марсилак.

Тек што је Нинон Ланкло доручковала, њена је се већ кућа била напунила посетиоцима. Било их је много на броју и сваки је донео по какав поклон лепој жени.

Нинон је била пресрећна видећи како јој цео Париз долази на честитање.

Чак је и Кардинал Мазарен написао писмо и краљица мајка послала два бела голуба у кавезу од чистог злата.

Било је и других врло скупоцених поклона.

Њени поштоваоци су се утркивали и париски јувелири од оног дана за четири недеље нису ништа друго радили, већ су правили накит за најлепшу жену Француске.

И кьакави песник Скарон био је дошао и држао

говор, пун досетака. Био је довео и своју жену, која је тада први пут ступила у кућу Нинон Ланкло.

Тој је жени било доцније суђено да као маркиза Ментанон буде метреса краља Луја XIV.

Она није била одвише лепа, јер су велике богиње, које је у детињству прележала, биле јако оштетиле њено лице. Али је имала диван стас и била би можда врло духовита жена да није било њеног мужа с његовим досеткама, које су је стално у засенак бацале.

Безбројне здравице су напијане тог дана у част Нинон Ланкло.

У том је Нинон упознала и једног писца; кога је војвода Ларошфурко к њој довео. Он је се звао Ст. Еврмон и тада имао двадесет три године.

То је био млад човек и толико леп, да је очаравао све парижанке.

И чим је се пред Нином појавио, рекао јој је да му је највећа жеља да се с њом упозна и да би јој био врло благодаран ако му допусти да јој пољуби руку.

Нинон је љубазно погледала у лепог младића, а када јој је он пружио једну свеску песама, њој посвећених, она ей одушевљено рекла:

„За сваку песму, која ми се у овој књизи буде допала, добићете по један пољубац, господине Еврмоно Али чекајте, да најпре прочитам песме".

„Оне су све добре", одговорио је млади човек, „и пошто ова књига садржи четрдесет седам пољубаца, то —".

„То Ви очекујете", допунила је Нинон, и да Вас четрдесет седам пута пољубим. Он, како сте непрактични. У том случају се скупљају уједно четрдесет седам пољубаца, али би један накнадно све.

Он јој је пољубио руку и мало је требало да у присуству целог друштва падне на колена пред њом.

Тај четрдесети рођен дан је био пун напора за Нинон Ланкло и радовала је се када је дошло вече и друштво отишло из њене куће, да је се могла повући у своју спаваћу собу.

Спаваћа соба њена је била луксузно намештена.

На средини је стајала велика постеља с небом, изнад јастука је пурпурна завеса од свиле висила.

До спаваће собе је било купатило, у које је се одмах могло ући на врата.

Уза зидове спаваће собе стајала су огледала.

Нинон је се спремала да спава. Скинула је хаљине и огледала своје тело са свију страна у огледалима.

Не, и у четрдесетим годинама живота није се било то лепо, необично размерно тело састарило; Нинон је задржала била сву свежину своје младости.

Али је тог вечера легла с необичним осећањима.

Зар није била већ претурила прву половину свога живота? Зар сад не иде на ниже? Зар није прошло време освајања и триумфа?

Нинон је утонула у прилично меланхоличне мисли, када је изненада чула у купатилу шум.

Шта је то могло бити? Да није која од њених служавки тако позно у ноћ ушла у купатило, да ли је бестидница мислила на то да се купа у госпођином купатилу?

Или — да није у близини Еврмон, да прими обећану награду?

За сваки случај Нинон је поново обукла кошуљу и била је на време готова, када су се врата отворила и — један човек ушао у собу.

Али то није био млади Еврмон.

То је била људска прилика од које је се Нинон препала, необична прилика, какву она раније никада није била видела.

Био је висок и широких плећа човек, који је сада пред Нинон стао, одвратног лица и црне као угљен косе.

Цело његово тело покривао је огртач дугачак до земље, што му је давало још страшнији изглед.

Нинон није могла пустити гласа од себе, иначе би звала за помоћ.

Али је непознати човек пришао корак ближе и спустио кожну торбу, коју је у руци носио, на једну столицу.

Ви сте мало изненађени мојим доласком, Нинон Ланкло", рекао је он, „али када дознате циљ моје посете, нећете се на моју необичну посету срдити."

„Јест — али ко сте Ви и шта тражите од мене, господине?" запитала је уплашена Нинон.

„Ја сам дошао да Вам честитам," гласно је одговор необичног човека.

„Ја сам, госпођо, дошао да Вам срдачно честитам рођен дан и да Вас обрадујем скупоценим поклоном.

Поклоном, који више вреди од свију, које сте данас примили, од свег злата и драгог камења, које имате."

Лудак, помислила је Нинон и рекла, трудећи се да га не наљути:

„Ја се заиста врло радујем, господине, што сте дошли к мени да ми честитате овај радосни дан.

А радујем се у толико више, што сте толико љубазни да ми понудите поклон и ако се не познајемо.

Не могу а да не помислим да се у неколико варате када велите да ми доносите поклон, који више вреди од свег што имам.

Јер Нинон Ланкло има толико злата и драгог камења колико нико други".

„Ипак ја се не варам", рекао је непознати човек одлучно.

„Јер мој поклон се не састоји у злату и драгом камењу, не у материјалном добру, већ на чему ће Вам све жене завидети, Нинон Ланкло. Мој поклон се састоји у — вечитој младости."

Ове речи непознатог човека су у њој створиле мишљење да има посла с лудаком и осетила је, ради своје сигурности, да треба да испита лудило тог човека.

„А зашто", запитала је иста жена, баш мени доносите тај скупоцени поклон, господине?

Ви нисте из Париза, ја Вас никада овде нисам видела; изгледа да долазите из далека.

Зашто се баш обраћате мени с тим красним поклоном"?

„Јест, долазим из далека, госпођо", продужио је непознати.

„Ја сам живео у Индији; у ту чудноватој земљу сам био отишао пре сто година и све до сада у њој остао.

Изненада сам дознао, живећи мирно, да у Француској има једна жена, која је лепша од свију жена у свету.

Мене је голицало да видим ту најлепшу жену и ако нађем да је таква, да јој пружим необичну средство за вечиту младост. То средство само ја знам"!

„Ви га дакле заиста имате, господине?

Али — зашто га нисте на себи применили?

Ви сте стар човек, на Вашем лицу је пуно бора и само Ваша бујна коса казује да сте млађи него што изгледате. Али се коса може обојити".

„Ко Вам каже да би хтео бити млад, госпођо? Запита је непознати човек.

„Младост је лудост, али ја хоћу да живим мудро, а мудрости има само у старости.

Дакле, себи нисам хтео створити вечиту младост већ вечити живот, јер бих у другом случају већ одавно боравио под земљом.

Ја сам Вам већ рекао, да сам пуних сто година провео у Индији. Пре него што сам пак у Индију дошао, живео сам један човечији век у Европи .

Сада сам Вас, Нинон, видео и знам да је мишљење које постоји у целом свету о Вама, потпуно оправдано.

Ви сте заиста најлепша жена и таква лепота заслужује

да остане вечита.

Због тога сам готов да Вам дам средство вечите младости а зато постављам само један једини услов"!

„А какав услов"?

„Да једну целу ноћ будете моја, Нинон".

Нинон Ланкло је слегла раменима и није одговорила ништа.

Не што би јој тешко пало да испуни услов, већ што је сматрала да је тај, који је ово изговорио, био лудак.

У томе је он извадио из кожне торбе, коју је био са собом донео, четири велике црним печатима затворене флаше и метнуо их пред Нинон на сто.

„То је чудновати еликсир вечите младости", рекао је, „свака је флаша довољна за десет година. Ви треба дневно само по две капље из флаше да сипате у каду у којој се купате и Ви ћете се не само телесно, већ и душевно осећати поново ојачани. Нова младост ће се појавити у Вама и за све време живота неће се на Вашем лицу показати ни једна бора.

То је прави поклон вечите младости и срећна је жена, која га има.

Је ли дакле Нинон Ланкло вољна да ступи у погодбу"?

У глави Нинон Ланкло је настала збрка мисли. Што јој је овај непознати човек сада рекао, била је њена највећа жеља. Ма ко он био и ма каква превара била, она је морала опробати.

И она је се целу ноћ била предала непознатом човеку, од кога је се плашила, чији су пољупци били хладни као лед, али кроз чије жиле је струјила младићска крв.

Непознати је отишао од ње не проговоривши ни речи.

Нико у кући није видео човека.

Сунце је било већ високо на небу, када је се сутра дан Нинон Ланкло пробудила.

Збуњено је протрљала очи и дуго није могла да дође к себи.

Те је ноћи сањала чуноват сан.

Некакав стар, чудноватог изгледа човек је се био јавио код њене постеље и тражио њену Љубав. Она му је љубав дала, а за исту је добила као поклон вечиту младост.

Ах, да је то било и на јави, а не само сан!

Нинон Ланкло је устала, пришла своом сточићу и — повукла се један корак назад.

На њему су стајале четири црним печатом запечаћене флаше — исте, које јој је непознати човек предао.

Дакле то није био сан? Непознати је заиста био код ње и за то јој оставио флаше, које су представљале поклон вечите младости?

Млада жена је поруменила од радости и ништа јој није остајало да уради већ да опроба чудновати еликсир.

Она је се јасно осећала да јој је непознати човек рекао да треба свакодневно само по две капљице тог еликсира да сипа у каду за купање, па ће се телесно и душевно осећати препорођена.

Она је то учинила — дејство је заиста било изненађујуће.

Тако младалачки свежа, лака и весела као тог јутра после купања одавно се није осећала.

На један пут је се осетила као да је девојчица, када је први пољубац добила од Кардинала Ришељеа.

Сада је, дакле, знала да је необични странац није преварио; сама она је веровала у чудновату моћ еликсира и оног дана је била најсрећнија жена на свету.

Човек, који је требао њену нову младост да ужива, био је млади Ст. Еврмон.

Он је сваки дан био у кући лепе жене, и наскоро је знао цео Париз, да Нинон има новог љубавника, младог Ст. Еврмона.

7.

Однос Нинон ка Ст. Еврмону је наљутио најпре неколицину њених ранијих пријатеља, који су се тиме видели оштећени у својим правима противу лепе жене.

Али Нинон Ланкло је све опет умирила.

„Ја Вам нећу Ваша права крњити", рекла је она, а Ст. Еврмон ме је својим пољупцима и загрљајима начинио још ватренијом за Ваша уживања.

У љубави је у опште стало до тога, да ми жене будемо на њу потстакнуте; а ви људи сте у том погледу незналице.

Ви мислите да у љубави морате жену бруталношћу за себе привезати.

Када Ви имате само жену, вама је то доста, али да ли вас жена воли или не, то се вас не тиче.

С друге стране пак ви не познајете праву љубав онде, где вам се она заиста даје.

У осталом завршавао је се роман са Ст. Еврмоном. Нинон је се о томе постарала да Еврмон постане познат као песник.

Он је био љубавник Нинон Ланклу, због тога га је сваки парижанин читао, зато је постао славан.

То млади човек није могао поднети.

Слава му је била завртела мозак и једног дана му је пало на ум да објави свеску песама, у којима је исмевао Кардинала Мазареа.

Било је глупо упустити се у борбу с човеком, какав је био Кардинал Мазарек!

Кардинал је имао уплива код краљеве мајке, ова код краља и тако је, као некада Кардинал Ришеље, Кардинал Мазарен био господар Француске.

Једног дана је Ст. Еврмон дошао блед и расејан к Нинон и саопштио јој, да се од ње за навек мора растати.

Кардинал Мазарен му је дао на знање, да ће још истог дана отићи у Бастиљу, ако не би хтео сам напустити Француску.

Нинон је била ван себе од бола. Она је најпре помишљала на то, Еврмона да прати у изгнанству; била је готова све што је у Паризу имала да прода, да би могла ићи с љубавником, куда би је водио.

Али Ст. Еврмон јој то није допустио.

Није волео да га Нинон прати.

У том му је лепа жена обећала да за њега замоли свемоћног Кардинала да би му опростио али то није могао поднети поносити Еврмон.

„Дакле ипак ћу ја с тобом ићи, драги мој", одлучила је се Нинон.

„А ако бих ја у туђој земљи умро"? запитао је Еврмон.

„Онда ћу и ја с тобом умрети".

„А шта би, Нинон урадила ако бих ја тамо узео другу жену"?

„Доста, пријатељу", рекла је Нинон. „Ако ствари тако стоје, наш је разговор свршен. У сваком случају ја ти захваљујем на искрености.

Али — имаш ли новаца? Ја ћу мој накит продати да бих ти помогла".

„Хвала, не треба ми помоћи"!

Тако су се растали и Ст. Еврмон је обећао Нинон да је никада неће заборавити, већ да ће је се увек сећати и да ће писати.

Али је Еврмон ово обећање врло доцкан испунио, јер је прошло много времена, док је његово прво писмо приспело.

Најпосле Нинон Ланкло му је дала своје мемоаре да их објави.

Дакле опет је један из живота Нинон исчезао, кога је она истински волела, ма да јој љубав није сметала да припада још многима.

Она је продужила да живи на свој начин и остала највише вољена и цењена жена у Паризу, и догађало је се да јој се удварају синови оних људи, који су јој се пре много година удварали.

Нинон Ланкло је напунила педесет година. Истог дана је се опет огледала у огледалу и уверила се да последњих десет година нису никакав траг на њој оставиле.

Тада је отворила другу флашу чудноватог еликсира.

— Наставиће се —

СТОМАТИН

ЛЕЧИ СВЕ БОЛЕСТИ СТОМАКА И ЦРЕВА, КАО: РЂАВО ВАРЕЊЕ, ЧИР У СТОМАКУ, БОЛОВЕ У СТОМАКУ И ЦРЕВИМА, ПОВРАЋАЊЕ, СУВИШНУ КИСЕЛИНУ, НЕУРЕДНУ СТОЛИЦУ, НЕСАНИЦУ и т. д. ДОБИЈА СЕ У АПОТЕКАМА, ДРОГЕРИЈАМА И У ЛАБОРАТОРИУМУ. — НАРУЏБИНЕ СЛАТИ НА ЛАБОРАТОРИУМ „САЛВАТОР" БЕОГРАД — ЛАУДАНОВА УЛ. 52. ЦЕНА ФЛАШИ ДИН. 75.—

Те своје љубоморне оптужбе изнела је и на суду, и, користећи се законима америчким, направила је од тога развода врло добар пазар.

Шарлю није имао среће у љубави.

Једно време заносио се Полом Негри. Али тиранска природа Поле и независна Шарлова никако се не би сложиле. Као интелигентни уметници, они су то осетили, и удалили су се.

ВРАТИО СЕ ИЗ РОПСТВА ПОСЛЕ 12 ГОДИНА

Према вестима из Трента, тамо се ових дана вратио из Сибирије некадашњи аустријски војник, Лудвик Лангес. Дванаест година није било гласа о њему, и сви су га сматрали већ за покојног. Заробљен је био од Руса приликом освојења Пшемисла, 22. марта 1915. године. — Одведен је доцније у један заробљенички логор у Сибирији, где се најзад и оженио. Међутим, и ако је тамо лепо живео, ипак никако није могао подносити тај живот и свакодневно је тражио везу са својима. После дугих и узалудних покушаја, дошао је у везу са италијанским конзулатом у Москви, који му је омогућио повратак кући.

Ђ. СТАНКОВИЋ
ТАПЕТАР
БЕОГРАД
Краља Милана 77 тел. 48-46
НАЈБОЉА ИЗРАДА СВИХ ТАПЕТАРСКИХ РАДОВА

Деколте на леђима уводи се поново.

БЕРЛИНСКИ МОДЕЛИ УЛИЧНЕ ХАЉИНЕ.

Овога лета мода се инспирише геометријом...

Елегантни поподневни костими од вол-жоржета, опшивен лисицом.

Превлађује све више геометријски костим.

Жена и гимнастика

Да се когод у доба кринолине усудио једној дами да препоручи гимнастику, тај би се сматрао простаком, кога треба избацити из поштеног друштва. У оно време боже ослободи, да би дама смела да начини дужи корак, него је то законом моде било прописано. Скочити преко јендека, пењати се на брда, то су биле ствари допуштене само пастирицама.

Данас се, напротив, воле да иде у крајност и прекомерно гимнастицирање. У Америци је терање спорта код жена у многом погледу прешло границе сврсисходне учтивости. Може се делити и највећа еманципација жене, али тешко да ће се лов и ногомет икада моћи сматрати спортом, који пристоји жени, односно који одговара њеној нарави и позиву у друштву. Сви они спортови, који доносе собом несразмеран развитак појединих мишића тела, никада нису за жену. Спорт сам п осеби имао би у главном служити јачању тела, односно здравља. Дама, која има склоности за јачање тела, мора се у првом реду држати тога правила. Зачати поједине удове нема смисла нити за мушкарца, док је мишичаву (мускулозну) жену управо ружно видети, предпостављајући, да ће се коме као такова показати. Дама ваља, да у првом реду бира оне спортове. ону гимнастику, која сили на деловање један од најглавнијих органа тела, а то су плућа. Готово сваки човек дише погрешно. Правилно дисање јесте једна нарочита уметност, која се постиже само здравим спортом. Правилно и крепко дисање, правилно обнавља крв, одстрањује слабост живаца, малокрвност, главобољу и многе друге женске болести. Није исправно мишљење, да се домаћица, која цео дан ради у кући, већ тим радом прави гимнастику. Кућни послови јесу удодуше одлично средство гимнастике, али како се овде изводе једноличне и увек исте кретње, не може се ради тога кућни посао да сматра узором гимнастике.... Једна дама, која се никада није бавила спортом и гимнастиком, тешко ће се на то од-

лучити. Али то не сме бити разлогом, да брани гимнастику својој кћери. Са оваквим стварима ваља почети управо у дечијим годинама.

Девојка, пошто није удата, по готову она, која седи у канцеларији, безусловно би морала бавити се — гимнастиком. Ако већ није могуће да се упише у које гимнастичко друштво, довољно је, да ако дневно посвети гимнастици барем пола сата, — па и пет минута гимнастике, после што се устане из кревета боље је, но уопште никакво кретање. Свако јутро направити 20 до 30 енергичних, то јест женских и напетих кретња тела и удова, више користи него и једна друга дужа шетња. Други један начин неговања здравља, који би по могућности морао бити спојен са гимнастиком јесте масажа (трљање) тела. Масажа се препоручује нарочито пре него што се леже у кревет. Масирати ваља не само ноге и руке, него и цело тело и то чврсто и доста дуго. У колико се човек не може сам да дохвати, мора се масирати од другога. Масажа је одлично средство за чување здравља и јачање тела, — али користи само онда, ако се проводи стално, сваки дан, а не само од времена до времена....

Гимнастика и масажа не само да користе здрављу, него делују и на спољашње обличје човека повољно. За рана подузимана масажа лица и тела одстрањују наборе коже, уништавају их. Ми на пример, често читамо у новинским огласима, где се препоручује ова и она маст против набора на лицу. У упуству за употребу свагде ћете наћи, како се препоручује крепко масирање неком врстом крема. Лукави фабриканти знају, да се сва чудотворност његове, као и сваке масти, налази управо у масирању коже. Дакле маст сама по себи не делује ништа или врло слабо, док је масажа све...

Девојка, која тера какав спорт или гимнастику, не само, да ће се осећати здравијом и отпорнијом од других, него ћ есе то видети и на њеној спољашности, на њеним природним, отменим и слободним кретњама. А која дама за такову спољашност тако шта данас не жели?

Да се покуша, добро би било и тиме се неби ништа изгубило....

ЕЛЕГАНТАН *TEA - GOWN.*

Елегантну домаћу хаљину ће жалост много је потиснула луксузна пижама, јер она боље пристаје дечачкој виткости модерне женске силуете. Али како се мода на разним својим пољима благонаклоно у последње време окреће већој »женскости« и »облини« то се и то, за конкретну дефицију немогуће нешто названо »*Teagown*« опет помаља на хоризонту. Код ове врсте одеће допуштене су све комбинације и све ексцентричности, али највећи шик, а уједно највећа тешкоћа код овог луксузног парчета гардеробе лежи у ношењу хаљине. Велика је вештина (и нажалост многим дамама — урођена вештина) умети грациозно савладати све те њошкове крајеве и драперије — и зато ко се за то не осећа дораслим, пробитачније је да остане код једноставније пижаме.

СРЕДСТВО ЗА УБЛАЖАВАЊЕ БОЛОВА

Организам има своје отпорне снаге противу болова. Али, ако ти болови ојачају и одузимају сан, узнемирују живце, или ако је потребна какова са болом скопчана промена, коју треба извести на организму, онда је у интересу болесника потребно да се послужимо са средствима која болове умирују. Обична су средства **морфиум** или **кодеин,** обадва се добијају из млечних сокова оријенталног мака; на свима деловима тела делују и ублажују болове, док у малим дозама проузрокују — спавање. Кодеин се употребљава нарочито код болове у доњем телу.

Хлороформ, етер и **брометил,** та средства удисањем доводе до успављивања (наркозе) и служе поглавито у хируршке сврхе.

Средства, која само на појединим деловима тела делују, у та спада **Кокаин,** који се добија из листова јужно - америчке биљке — **кока.** Он делује на врхове осетних живаца и чини их неосетљивима. Као растопина употребљава се за мазање носа, грла за шприцање у очи, за шприцање у околини ране и тако даље. Уштрцавање кокаина под кожу омогућује низ ових средстава, која се редовно по лекарима одређују стоје тако звана природна средства. Код ублажујућих и умирујућих средстава код спољних упала иде у првом реду метање леда и хладних облога на упаљени део; од неких других упала делује само противно топла средства, угрејано лишће. Спретно масирање од онога, који то разуме, делује такође као умирујуће средство....

ЦИГЕРИЦА ПРОТИВ МАЛОКРВНОСТИ

Овај медицински покушај учинио је већ раније познати немачки медицински научник, професор Сејфарт. Он је људима, који пате од малокрвности, а није им ниједан лек помогао, преписао интересантну дијету: Да једу што више цигерице. Његов експеримент показао се успешним, јер су пацијенти, после одржане дијете, заиста показивали напредак у здрављу и могли да врше своје послове. Пошто је до недавно малокрвност важила као неизлечива болест, — то су лек и дијета др. Сејфарта примљени као мала сензација у медицини, — која ће многима спасти живот.

недељне Илустрације

ОЛИВ БОРДЕН, ЛЕПА ФИЛМСКА ГЛУМИЦА НАИШЛА ЈЕ НА ИЗВАНРЕДАН УСПЕХ У БЕОГРАДУ, ПОСЛЕ ЊЕНОГ ФИЛМА »ЧАР МИЛИОНА«, ДАВАН ОВЕ НЕДЕЉЕ.

За власништво листа и штампарију
Драг. Вучићевић, Дрегачевина 4.

Штампарија »Привредни Преглед«, Београд
Дубљанска ул. 53. — Телефон 40-89.

Поштарина плаћена у готову. ГОДИНА IV. БРОЈ 19.

Недељне Илустрације

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ
Уредништво и Администрација Скопљанска 18 II спрат
Телефон број 24-91 — ПОЈЕДИНИ БРОЈ ДИН. 3.—

Уредник: М. СВЕТОВСКИ
Београд, 5. маја 1928.

ПРЕТПЛАТА:
За нашу државу годишње 150 д., полугодишње 75 д.
За иностранство годишње 300 д., полугодишње 150 д.

МИС ФРАНЦУСКА 1928. г., ПАРИЖАНКА РАЈМОНДА АЛЕН, (18) г.) ОДЛАЗИ У АМЕРИКУ НА КОНКУРС ЛЕПОТЕ.

Два краљевска рођака у игри, покрај замка Котрочени: Шестогодишњи краљ Румуније, Михаел I. и наш Престолонаследник Петар, две године млађи од њега.

О љубомори

У једној мањој приповетци познатог руског писца Арцибашева, — која је више написана као једна студија, „О љубомори" имају и ови интересантни пасажи, који се односе на љубомору човека уопште. Да ли је Отело љубоморан? Занимљива полемика Арцибашева са Шекспиром . . .

Отело није љубоморан; он је лаковеран, — рекао је Пушкин, — стотине хиљада прочитале су Пушкина и тек један Достојевски споменуо је и подвукао ову примедбу. Хиљаде су читале Достојевског, стотине ће прочитати мене, а Отелу је остао и остаће као прототип свих љубоморних . . . А Отело збиља није љубоморан; он је лаковеран . . . Бедном Јагу ваљало је потрошити не мало снаге, да разгњеви његову голубињу кроткост . . . За људе сличне Отелу, љубомора је у пуном смислу немогућна. Отело верује својој Дездемони, он је обожава; клања се њеној лепоти, пун је страхопоштовања пред њом. Дездемона је његова светиња и божанство. А зар је могућно бити љубоморан своме божанству, Богу своме? Отело је убио Дездемону, пре свега, што су се тако стекле прилике и докази били сувише поражавајући. Он није постао љубоморан, он је поверовао доказима, и Бога, који га је преварио, оборио је и изгазио. Није могао да не убије, јер Дездемонин пад, у који је он, иако погрешно, поверовао био је рушење целе његове вере, рушење светиње и према томе, свега смисла његовог живота . . . Ако је Дездемона пала, онда значи, све је пало! . . . Нема истине, љубави и Бога; све је — свршено . . . Какав је то љубоморни! . . .

Љубоморни пре свега не обожава жену; он у њој не гледа ни чистоту ни светлост. Напротив, жена је за њега нешто толико грешно, подло, разврат но, лажљиво, похотљиво, прљаво, да јој се ни за минут не може поверовати, не сме се ни за секунду испуштати из очију, јер иначе — преварiће, наругаће се, пашће у блато као последњи створ . . . У томе је управо ужас за љубоморног, што ни једног минута не може бити спокојан. Њему жена изгледа као нешто слично голом нерву похоте, као биће толико прљаво и разврат но, да је готова да се пода свима и свакоме кога сретне . . . Подати се првом, који је пожели, па макар то био и њен слуга . . . Љубомором не треба Јагo, не требају докази; он је сам себи Јагo, сам у ноћној тами дошаптава себи страшне ствари, сам са грозом и наслађом рије по гнусности, сам црта чудне слике . . . Он устаје ноћу, прати, прислушкује, посматра, узнемирено вребајући сваки њен осмех, поглед случајно бачен неком другом . . . На што ће му докази? Он их сам ствара, измишља, не Дездемонина марамица, не скривени пољубац руке; њему је довољно да је она данас више жива, расположена, да јој пружа задовољство да ћерета с ким било, да се гдегод задржи пет минута, да је према њему хладна, да му сувише ласка . . . У сваком покрету, у руменилу, у несхватљивом осмеху, у сваком делу њеног тела — он види доказе против њеног, подлог бића, готовог на сваку гадост! . . . Јер за љубоморног човека жена није храм, него јавна кућа, није светиња, него грозна женска . . .

МАЛЕ ПАРИСКЕ БАЛЕРИНЕ

...Прегледају своје писмене задатке

У Француском балету постоји правило, да ни једна мала балерина не може да се прими у балетску школу, док не донесе сведоџбу из основне школе.

Али за време учења балетске школе, она посећује једну специјалну школу за балерине, где учи историју, литературу, аритметику и друге предмете.

Мала париска балерина, која тек има десет година, врло много ради и учи. Она је као нека вредна гимназискиња.

Часови почињу у девет сати, кад она одлази у школу. У улици Вил д'Евек. Ту предају две наставнице, и прво су часови из Француског језика, писања и аритметике.

Многе од њих остају у школи за време ручка и ту обедују, пошто седе на четири краја Париза.

У два сата после подне одлазе у Опер у, где настану часови балета и трају до пет сати. После балетских часова тај мали свет враћа се кући.

Али радно време није још свршено за све. Најстарије остају у позоришту, јер учествују у балету, и то им се догађа по три четири пута недељно.

У том случају напуштају опер у тек у поноћ, и ако седе далеко стижу кући тек у један сат. Зато их извињавају, кад задоцне за школу.

Има девојчица које имају у себи балетске крви, јер су им матере биле балерине.

Али већина их припада чиновничким, радничким и трговачким породицама.

Сентиментални брачни барона Енерта

Мој рођак, необично леп и сентименталан барон Витолд Енерт, вратио се са пута по Норвешкој, са женом три пута старијом од њега. Његов ексцентричан брак изазвао је велику сензацију и покварио његов добар глас, који је уживао у земљи.

И стварно, све је изгледало, да је заиста заслужио надимак »ловац мираза«, пошто је његова жена имала тачно седамдесет две године, слабо срце и многобројна имања и шуме у Норвешкој, у околини Осла, Телемаркена и Хамара.

Ја сам ипак, познавајући добро природу мог рођака, предосећала у томе необичном браку, неку сентименталну и интересантну авантуру.

Но тешко је било нешто позитивније сазнати, јер се Енерт затворио на своме имању са женом и никог, без изузетка, није примао.

На његов се рачун причало хиљаду заједљивих и неукусних прича, које код мене нису имале успеха, пошто сам била сигурна ,да је једини разлог његовог избегавања био тај, што је хтео, познавајући зле језике својих тобожних пријатеља, поштедити од непотребних потреса слабо срце своје жене.

Представљајући себи њену болест, нисам ни слутила, да је толико озбиљна и непријатно ме је дирнула вест о њеној напрасној смрти.

Тек трећег месеца после тог жалосног догађаја, указала ми се прилика, да га посетим и да сазнам разлога, које су га руководиле, да склопи тај необичан брак.

Дочекао ме ј у великој дворани свог белог дворца, увек леп, свеж и безпрекорно одевен. Пажљиво сам га посматрала, трагајући за неким променама на његовом лицу, које би ми могле послужити; као кључ оне загонетке. Али, сем још веће нежности у погледима и снажније урезане енергије у нацрту његових усана, што је чинило код њега необично привлачив контраст — ништа друго ми није упадало у очи.

За време ручка, луксузно сервираног у трпезарији, пуној портрета његових предака, који су водили порекло још од Крсташких ратова, говорили смо о стварима, далеким од истинског разлога моје посете. Тек при црној кафи рескирала сам питање, које ми толико месеца није давало мира: зашто се је он, толико млад, леп и богат, оженио се болесном и старом женом.

Није био ни мало изненађен мојим питањем. Изгледало је, да га већ одавно очекивао. Погледао ме је само некако тужно и казао је озбиљно:

— Историју мог брака испричаћу ти у детаљима. Само пре тога мораш ми рећи, да ли си поверовала оним фантастичним верзијама, које гласе, да сам се оженио, рачунајући, на брзу смрт грофице од Вергеланда и на сва њена богатства, која би у том случају мени припала?

Осећала сам се увређена том сумњом и по мало збуњена његовом искреношћу. Пребацивање у моме погледу, послужило му, као одговор.

— Извини, казао је тихо. Заборавио сам, да ме боље познајеш, него ико. Па онда слушај:

Прошле године, у пролеће, добио сам позив од једног мог друга из колежа у Оксфорду, норвежанина ,да проведем код њега лето, да би се упознао са свим лепотама његове интересантне отаџбине. Наравно, позив сам примио са одушевљењем, пошто ми је млади Соренсен био неизмерно симпатичан и што ме је увек Норвешка привлачила, као земља, већ по самим појавама природе — необична.

И тако, кроз неколико дана, нашао сам се међу фјордовима, толико различним у својим лепотама и пуним контраста — као жене. Заволео сам их. И Хардангерфјорд, и Ромдалсфјорд, и Глопенфјорд, сав обрасао модрим шумама — и све друге. Али ми је ипак био најмилији Согнефјорд, који са својим поцпаним раменима, далеко забаченим у азурно море, са водопадима белим и прозрачним од пене, пејсажима, пуним романтике и вечите носталгије и са својим врховима, покривеним чипкама снега и узетим у оквир плаво - сивог леда — окружавао ме је тајанственом атмосфером земље из бајке.

Прошао је април и мај — фаза фантастичних, белих ноћи. Долазио је јуни, а ја нисам ни сањао о повратку. Ловио сам са рибарима на њиховим баркама хомаре и макреле, посећивао сам галерије слика у Ослу и старинске цркве и капеле, са зидовима, пуним арабеска, орнамита и витража, са којих су гледали тужни ликови светих. Играо сам танго са плавим, благим норвежанкама у павиљону Јахтклуба, грађеног на модрим таласима мора у заливу Осла. Правио сам излете до Нордкапа, да би у поноћ видео црвену куглу северног сунца — све више и више очаран мистичном лепотом земље ,која ме је гостила.

Једном, кад смо на малој јахти отишли ловити рибе баш око Сонгефјорда, у баченој у море мрежи, извукао сам са неколико макрела и харинга — једну прилично велику флашу, херметички запечаћену оловом. Пошто је флаша на изглед била празна, хтео сам је бацити поново у море. Али мој се пријатељ томе противио и разбио је металном дршком рибарског ножа. Пред ноге му је испало једно мало, пожутело писамце. Развио је и прочитао:

Замак Вергеланд, Хамар.

Сва огледала мог замка и очи оних, који ме воле, — кажу, да сам лепа. А они, који ме никад нису видели — кажу, да сам богата, пошто сам једина наследница Вергеландове породице. Мој отац жели, да ме што пре уда. Али ја сам се заклела у капели нашег замка пред сликом Богородице, да ће онај бити мој муж, који ће наћи ово писмо, бачено у море и који ће ми га донети.

Сигфрид, грофица од Вергеланда

Разумљиво је, да смо оставили макреле, вратили се у Ослю и одатле аутомобилом кренули у Хамор. Поред романтичних рушевина једне цркве, зауставили смо се, тражећи пут. Једна млада, плава сељанка у народној ношњи, богато ишараној везом, показала нам је замак Вергеланд, подигнут на сенчаној пећини изнад језера. Кад смо стигли пред гвоздену капију високог зида, Соренсен се прекрстио и нервозно ми је стегнуо руку. Врата нам је отворио стари слуга, са седим бакенбардима и повео нас је мрачном, дугом галеријом, у којој је мирисало на влагу и плес, као у вечито затвореним, старим црквама. Обузети неким нелагодним осећајем, хтео сам већ посаветовати моме пријатељу, да се повучемо одавде, кад међу сивим стубовима аркада у, гледао сам белу девојачку прилику, са златним, дугим коврчама на раменима и очима, плавим, као море у заливу. Пошто сам за време бављења у Норвешкој научио добро тамошњи језик, упитао сам старог слугу, која је била ова девојка.

— Госпођица Сигрид — гласио је кратак, лаконичан одговор. Погледасмо се задовољно. Нарочито за њега је то било од великог значаја, јер је он био претендент за руку грофице од Вергенланда.

Девојка је изчезла, а на сусрет нама изашао је стари свештеник, добродушног и пријатног изгледа. Увео нас је у велику, полумрачну дворану, са зидовима, украшеним резбаријама, које су представљале глава дивљих зверова. На камину, као контраст са зеленим обалама језера, горела је ватра. Љубазно нам је понудио дубоке, кожом навучене фотеље и упитао за разлог посете.

Са неколико речи објашњења, Соренсен му је пружио нађено у флаши писамце. Са искреног лица старог свештеника — није било тешко погодити осећаје, које су га испуњавали. Нека врста радости и наде, мешала се са неповерењем и немиром. Подигнуо је на Соренсена своје избледеле, добре очи, гледао га је неколико тренутака испитивачки, и најзад рекао је несигурним гласом:

Да ли сте се озбиљно одлучили на тај корак, младићу? Да ли нећете одустати од ваше намере, кад сазнате године госпођице Вергеланд?

Сећајући се детињастог изгледа девојке, коју смо срели под аркадама, мој пријатељ сигурно је помислио на њену малолетност, кад је одлучно одговорио:

— Године госпођице Вергеланд познате су ми од прилике и оне не могу, да буду разлог, да одступим од моје намере. Чврсто сам се решио, да је узмем за жену, пошто је и сама судбина то зажелела, предајући ми у руке њено писмо. —

— Ваша ме одлука дубоко радује, госпо-

дине Соренсен. Сирота Сигрид баш је заслужила мало среће за време тих кратких дана свога живота, који њој још остају. Како су вама познате њене године, мора, да сте и обавештени о стању њеног слабог срца. Један већи потрес може је убити. Због тога морам је полако и обазриво спремити, да не би вест о вашем доласку постала по њу пресудна. —

Погледасмо се зачуђено и збуњено. Соренсен је почео, да објашњава свештенику, да ове мере обазривости нису овога пута потрбне, пошто Сигрид нас је лично видела, али старац није чуо његове речи, јер је журно напустио одају. Нашли смо се у великом чуду. Сигрид, која као срна јури по парку — она лепа, сладка девојчица — смртно болесна од срца?

Соренсен нервозно је шетао по дворани.

— То су само приче, које је старац измислио, да би ми осујетио намеру. Али нисам ја толико наиван. Најзад, ако је и доиста болесна, ја ћу је својом љубављу излечити. Која се млада девојка неби разболела од срца кад би је затворили у овагде ће у сенци палма и мимоза заборавити овај манастир! —

Ја сам ипак ћутао, уверен, да добре и поштене очи старог свештеника нису биле у стању да лажу ако су лагале његове речи. И нисам се преварио.

Кад смо после пола сата били уведени у другу, светлију и краљевски намештену дворану ,застали смо, као скамењени поред улаза. На сусрет нама ишла је једна сува, бледа и увела жена, подржавана с једне стране раменом свештеника, а са друге рукама сусретнуте већ једном девојке. Црте њеног лица показивале су трагове необичне лепоте. Пружала је обе руке према Соренсену, који је, страховито блед, стојао непомично поред врата. Као кроз сан чуо сам њен мелодичан, сладак глас:

— Дошао си... Богородица те је послала Онда нисам узалуд толико година чекала! Нисам узалуд пролила толико суза! Мили мој!..

И у њеним великим очима, боје избледеле зеленика, било је толико надземаљске среће, да ме је прошла језа, јер сам слутио трагедију, која је имала, да наступи. Соренсен, са капима зноја на челу, расколачених очију већ је једном ногом био иза прага дворане. Погледао сам смртним бледилом покривено лице старог свештеника и срце ми се стегнуло. А кад сам још срео пренеражен, очајан поглед плаве девојчице, која је била узрок целе заблуде — одлучио сам се, да учиним то, што би на моме месту сваки други човек са мало осећаја и срца учинио. Приближио сам се грофици од Вергеланда и пољубивши њену белу и суву руку, казао сам, трудећи се, да ми глас не дрхти:

— Сигрид, ја сам тај, који је нашао ваше писмо, а оно је мој пријатељ Соренсен! Кажите ми, да ли желите постати жена једног странца, који ће се потрудити, да ваш живот учини срећним? —

У место одговора — осетио сам тежину њеног слабог тела у своме наручју. Полако брисао сам суве, које су текле низ њене слабе образе, превучене танком и белом, као алабастер кожом.

Кад сам подигнуо главу — нисам више у дворани нашао мога пријатеља. Срео сам само поглед младе девојке, пун захвалности и обожавања.

А исто вече у оној капели, у којој пре педесет и шесет година шеснаестогодишња, дивна графица Сигрид Вергеланд заклела се Богородици да ће примити мужа из руку судбине — венчао је нас стари отац Петер, благосиљајући ме претходно, и у име Божије и целе фамилије Вергеланд захваљујући на уштеди смртоносног разочарења последњој из њиховог рода. У његовој канцеларији примио сам план свих имања, које сам одмах у име своје жене записао на добротворне циљи.

Провео сам поред ње седам месеци, за које време ни једном нисам зажалио свој поступак. Тиха, слатка и слаба, била је оличење нежности, финоће и доброте. Њена душа била је толико лепа, да није дала запазити трагове немилосрдног времена на њеној спољашности. Кад се ње сећам — видим њене пресладке очи, боје избледеле зелене и чујем њен мелодичан глас. Све друго изчезава као у магли. Знајући, да неће дуго живети, дао сам њој потпуну илузију среће. Умрла је у моме наручју, баш у тренутку, кад сам је изнео на терасу, да види крваво-љубичасти запад сунца. Под рукама, на којима сам је држао, чуо сам треперење њеног слабог срца, које је дрхтало, као цвет, под миловањем лептира.

— Нисам ни знала, да постоји толика велика срећа.... — То су биле њене последње речи.

Ућутао се. Запалио је цигарету и посматрао је кроз велики, венецијански прозор, једва видљиве на хоризонту линије модросивих шума. Прва сам прекинула тишину.

— А она друга Сигрид, плава девојка са златним коврчама? Која је она била и шта се са њом десило? —

Кроз лице Енерта прошло је доста приметљиво руменило.

— Та друга Сигрид, била је дете, нађено за време снежне олује под капијом замка. Графица је усвојила и дала јој своје име. После мог одласка из Норвешке, њу је запросио Соренсен, али га је одбила, шта га је довело до очајања. Сад се налази овде. Довео ми је отац Петер, заједно са новим планом Вергеландових имања и пуномоћијем норвешких власти, које дозвољава мужу последње лозе Вергеланда носити поред свога и име њене породице. Мала Сигрид поверила му је тајну свог срца — а стари, искусни саветодавац Вергеландове фамилије, обазриво је изгорио мој легат, надајући се, да ће у кратком времену видети у врту замка малог, плавог наследника. Правдајући се, казао ми је, да га је руководила једино жеља, да не пропадне чувена породица Вергеланд.

— — — — — — — — — — —

У пролеће била сам сведок другог, необичног венчања мог малог лепог сентименталног рођака, који је, сав занесен својом слатком женом, заборавио да ме позове на летњу сезону у Вергеланд....

Бранислава Михел.

ХУМОР

— »Поклонио сам својој жени једну нову књигу: »вештина штедити.«

— »Па какав је резултат?«

— »Па ја више не пушим.«

*

— »Какве идеје имате ви о вашем свадбеном путу?«

— »Ми путујемо за Италију и Египат. У Италији све ће лепо ићи. У Египту ја ћу га преварити, али и он мене. Из Египта враћамо се одвојено, у Београду ћемо се раставити.«

Од

уста до уста иде говор, да си приштедите огроман новац и добијете робу најбоље каквоће, ако одмах пишете по велики илустровани ценовник преко маказа, косушишалица, бритава, бријаћих апарата, хармоника, грамофона, гусала, тамбура, фотографских апарата, сатова, парфема, различитог суђа, ножева, кашика, новчаница, напртњача, упаљача, кишобрана, марама, чарапа, одела и многих корисних предмета, на велетрговину

R. STERMECKI u Celju, br. 79.

Поруџбине преко Дин. 500.— поштарине се ослободе. Ценовник бадава!

Срце говори

— ЖАКЛИНА —

На пискави звук неке сирене Г-ђа де Вигур задрхта, а Лина отрча на прозор. Тачно пред замком, Корина, сва у кожном оделу и са шоферском капом, зауставила је једна дивна сасвим нова никловања кола. Два минута доцније, ова несташна лепојка баци пред своје забезекнуте родитеље прекрасне рукавице са манџетнама, знак свију аутомобилиста свежег датума....

»Погледајте ме! признајте да је изненађење успело. Богме, мање бисте се изненадили, како ми изгледа, да ме видите у калуђерској мантији, него ли сада. Моја нова кола су ипак мање жалосна. Шта велиш на то, Лина?

— Ја сам... ја... не разумем.

— Боже мој, то је тако просто. Одлучила сам се да будем модерна и према томе добра спортискиња. Ишла сам редовно на часове, али, бојећи се зашег исмевања, брижљиво сам крила дан свога испита. Него, за мало нисам заглавила. Ипак, испитивач се показао врло учтив и љубазан, најпре ме питао нешто о деловима аутомобила, о чему ја ни појма нисам имала, затим о саобраћајном закону, што ме ме је спасло.

— Чудновато....!

— Зашто? Замислите, мој професор је био мало индискретнији, те су се сви могући фотографи скупили у нашем месту. Са свих страна су били уперени у мене разни фотографски и кино апарати!

Шум трчања уз басамаке предходио је за моменат уласку Коко-а.

— Мамице, Лина, Корина и сви ви! Учинио сам сензационално откриће! Врло је занимљиво! Да пукнеш од смеха!.... Знате ли шта о Филипу? Не питајте!.... Он прави стихове!

— Ти си луд! Повика Лина гњевно. Каква је то будалаштина!

— Ја мислим да је тачно ово што сам рекао! Ја сам их видео! Ушао сам у Филипину собу да потражим ону његову нову књигу о телесној култури, која препоручује да се десет минута дневно иде на рукама и шест пута преврне на главу при устајању из постеље. Узео сам торбу.

— Да нађеш гимнастичку књигу?..

— Не.. не... него да видим нешто ...И видео сам!!! Било је ту брисотина, прецртавања, заграда и љубави! На жалост, чуо сам некога где иде, па сам побегао.

— Ти си страшно индискретан!

*

Г-ђа де Вигур мораде да прекине говор, јер Филип улете у собу без много љубазности.

»Јесте ли ви, Корина, довукли из града ову руљу фотографа? Честитам вам! Учинили сте силан успех!

— Ја сам добила дозволу да управљам... и нисам могла да спречим ове људе да дођу овамо.

— Све боље од бољег! Сва та господа имаће ваш портрет у својим албумима, а и сви листови ће га донети, и сви биоскопи приказати! Пре красно!

— Врло занимљиво, рече Лина, али ја не знам шта се то тебе тиче.

— Ја налазим да си ти врло дрзак, настави г-ђа де Вигур С каквим правом се усуђујеш да и најмању примедбу учиниш твојој тетки?

Први пут од свог уласка, Филип се насмеја.

— Ох! тетка која је у ствари млађа од мене за три године, није тако узвишена особа.

— То је нечувено! повика Корина. Доста је било исмевања! Подсмевате ми се и кад вас послушам и кад се угледам на вас и....

Она се заустави... две суанце се заблисташе у њеним дивним кестењастим очима, а Филип клече пред њу.

— Опростите ми, ја сам грубијан! рече он љубећи јој руку Ови људи су ме изазвали више него што могу да вам кажем! А затим, толико ме изненадило да вас видим као шофера!

— То је тек почетак твојих изненађења! Од оног месеца који сте провели код ваше рођаке, ја уопште нисам видела салу.

— Ужас!

— Сасвим тако! И за почетак позивам те на један чарлстон на матинеу Сен-Естефових.... Само часак да променим хаљину и ево ме код вас! Узећемо затворена кола, је ли?

У суседном замку, Корина је дочекана са дивљењем и брзо заузета од једног играча.

— Гле! она нам преузима наше флиртове, — рече Лина запрепашћена. — Погледај ово одушевљење! Отимају се. Али где је Филип?

— Он је пас, — мирно изјави млада сестра. — Погледај га! ено га где сам иде по парку, погнуте главе, као да тражи одпадке цигарета.....

После једног часа, Филип се вратио, још увек замишљен. Потражи погледом некога међу разиграним паровима на тераси, уђе у салу за играње са све већим узбуђењем, затим се одједном заустави на вратима једног малог салона, у коме, у једном крају, беше начињен бар, према савременој манији која је толиког маха узела. На једном табурету седела је Корина, сисајући на сламку у друштву два младића.

— Хура! За лепог нећака! — повика Ибер де Зед опазивши Филипа... — У добри час стижеш, драги мој. Даћемо ти да пробаш коктел лепе Корине. То ново пиће је направила твоја тетка, и оно чини да све видимо у ружичастим бојама. Рећи ћеш ми како је после трећег издања.

— Хвала, у овом моменту немам воље за то. Дошао сам само да позовем Корину, ако хоће да се врати.

На то сви повикаше:

— Већ! ах! то је срамота! Узимаш нам је као љубоморан муж.

— Морам да вратим кола Лини, а имам и састанак с предузимачем.

— Уосталом, децо, опет ћемо се вечерас видети, рече Корина.

— Где?

Филип баш није био радостан.

— Код куће. Ја сам позвала неке од све господе и дама да славимо крштење коктела уз звуке Ковентаријевог оркестра.

Тек што су изашли из парка, Филип прошапта:

— А ако сам вратио кола и ако морамо ићи пешке? једва да има пола часа хода кроз шуму.

— Ти си тако журио да одеш...

— Журио сам да оставим ове идиоте и да будем са вама. Одавно нисмо ћаскали, Корина; овај мали романтични повратак кроз опало лишће биће вам много досадан?

— Молим те, не изговарај више ту реч »романтичан«, она ме ужасава«.

Обоје ходаху, ћутећи, великом алејом. С времена на време би се зачуло цвркање неког коса.

— То ли ти зовеш ћаскањем?

— Не...

Ћутање опет завлада, а затим Филип учини један напор: »Јесте ли се лепо забављали данас?

— Много. Ибер де Зед је заиста занимљив.

— То је глупак.

— Ах! та ти знаш да за играње чарлстона и прављење коктела није ни најмање потребно бити члан Института.

— Свиђа ли вам се Ибер?

— Као и остали. Свиђају ли се теби, мала Сизи, лепа Трезор и друге?.....

— Оне ми се допадају тако мало да ћу их све сад заборавити. Корина, нуде ми да идем у Америку.

— Ах!«

— Она застаде, сва узбуђена, уснице јој лагано подрхтаваху.

»Да, ићи ћу пут Мешасебеа као ваш пријатељ Шатобријан.

— Зашто одлазиш?

— Е, то постаје сасвим прозаично, драга. Идем да зарадим новаца. А затим...«

Једно оборено дрво заграђивало је пут, он седе, са главом у рукама.

»...А затим ја имам црне мисли као и незаборавни Рене. Ах! ми смо

путовали читав један месец! Док сте се ви одавали спорту и коктелу, ја сам пратио кроз стакленe ваше мрачне некадашње пријатеље. Гледајте, ја седим на стаблу.... сада личим на Г. де Ламартина.

— Ово дрво још није исечено на даске, упркос мојих заповести, рече Корина лагано. Ова стабла су много занемарена, ма да дају цену шуми.

— Ах! какав ужас! Овде говорите о новцу! А носите под мантилом хаљину од свиленог муселина боје бакра, који чини да личите на вилу Артура Рекама. Ја тражим иза вас печурку под којом је заклоњен кепец са зеленом капицом. Корина, седите поред мене; десило ми се нешто страшно: ја сам заљубљен, а то није исто. Ах! Збиља, ја то не умем да кажем као Мисе. Али »црне мисли« су тако жалосне као и »болест овог века«. Корина, утешите ме.«

Она се наже к њему.

»Ја не тражим лепше, мали мој Филипе. Испричај ми твоје јаде, као доброј пријатељици.

— Те страшне речи оставите за Ибер де Зеда. Ви за мене нисте пријатељица; ви сте и бићете увек мала дражесна Корина, Лепотица која се пробудила у тренутку када сам јој ја, нагнувши се над њом, рекао да је дивна, драга мала изненађена Корина која је тражила своје успомене у промењеном свету, у хуци и буци Довилској. Сећате ли се наше баладе у Нормандији?

— Сасвим! И нашег повратка у тражењу неке крчме.

— И нашег заустављања?

— То не изгледа да те сада интересује.

— Заиста? Ви сте седели на километарском стубу као девојчица која се хтела загубити у шуми. Корина! Корина! волео бих опет бити на оном путу. Брзо бих пошао и однео вас далеко, далеко, на крај света, у земљу где не би било коктела, где нико не би познавао Ибер де Зеда, где би се венчавало у црквици пред којом не би било ни једног фотографа. Ах! Корина ,ја сам постао глуп, љубоморан, смешан, романтичан; ви добро видите да сам заљубљен!

— И ја, која сам толико желела да будем модерна да би ти се допала!

— Драга! колико изгубљеног времена! Али ја мислим.... учинићете нешто да ми се допаднете?«

Она устаде. »Некада се није одговарало на то питање".

Насмеја се и додаде:

„.....Било је много формалности фамилијарних, административних.....«

— Да, док данас....

— Данас се венчање брзо обави као и све друго.

— Учинимо тако, како је модерно.

И они весело наставише пут кроз шуму.

СТРАНПУТИЦЕ

Не, остави ме! Морам ићи Бобину у канцеларију, и онако се синоћ тужно да га сад више никад не посећујем у канцеларији. Помисли само ако би нешто посумњао престала би наша идила< Г-ђа Дифур се коначно ослободила загрљаја Лавалова. Огрнула је топао капут и брзим кораком сишла низ степенице.

У трамвају размишља шта ће да каже, т. ј. шта ће да слаже ако би Бобину, њеном мужу, пало на памет да пита за њен боравак овог послеподнева. Размишљала је о томе и кад је села у лифт и кад је ушла у предсобље његове канцеларије, па зато и није спазила уплашен поглед старог слуге при њеном уласку, није чула његов поздрав, ни кад јој је понудио да седне, да би он јавио господину њен долазак. Ишла је равно према вратима, али она су била закључана. Она куцне. Врата се отворе и на прагу се појави господин Дефур разбарушене косе и у похабаном оделу. Он се тргне. »О Адице, зар и ти једном да се сетиш где ми је канцелтрија< рече пруживши јој једну руку и затворивши другом врата иза себе. »Закључао сам се јер сам писао важно трговачко писмо, па нисам хтео да ми ико смета. Али сад сам готов, чекај само овде док се ја обучем.« Но она није села. Можда зато јер јој је било хладно да сачека у претсобљу док њен муж доврши тоалету или по некој слутњи ушла је у његову елегантно намештену канцеларију затворивши врата за собом. Г-дин Дефир је стао пред огледало и нервозно повукао кравату, затим је дрхтавом руком погладио панталоне. Међутим се у канцеларији дигла вика, грдња, врата се широм отворише а кроз њих је излетела један млада девојка са расчупаном косом, а за њом г-ђа Дефур појави се на прагу као богиња освете машући кишобраном у ваздуху. »Тако ти драги мој пишеш трговачка писма< насмеја се она гласно, окренувши се своме мужу. Овај је згрануто погледао најпре у своју жену, затим у слугу, који је опет са своје стране са истим аграњањем посматрао девојку, разрогачених очију и немоћну од страха. Владала је тишина мртва и страшна, као што влада у природи пре него што нанђе олуја. и прва се отрезнила она млада девојка — погнуто се дошуњала вратима и нестала у мрачном ходнику.

»Ха, ха, ха она ме се боји< смејала се г-ђа Дефур још гласније.

»Молим те не прави овде галаму<, преклињао је Боби, који је коначно уз помоћ слуге обукао капут.

У таксну, што их је одвезао кући нагнуо се г. Дефур преко своје жене, која је плакала: »Адице то је била моја дактилографкиња, којој сам диктирао онај лист<. Али г-ђа Дефур је махала главом: »Лажеш, зашто се она несретница онда сакрила иза завесе?« Он је поцрвено: »Млада је, тек недавно ступила у службу и прилично глупа мисли сигурно да је грех ако се налази сама са мном у соби<.

»Али то је глупост Боби<, гледала га сузним очима.

Он је настојао да ухвати њену малу руку у кожној рукавици. »Адице«, рече тихим и понешто дрхтавим гласом, »опрости ми, то су страпутице, које сваки бар један пут учини, али ја зато ипак волим само тебе, само тебе<.

Ауто је стао. Она му је пружила руку при излазу, и наслонила се на његово раме попевши се уз степенице. И већ при уласку у стан они се измире. А кад је нестала последња сенка с Адиног лица, Боби је запита да би скренуо разговор на друго, како је провела после подне. Сместа се сенка на њеном деликатном лицу опет појави: »С каквим правом ме испитујеш? Буди задовољан ако ја тебе не питам«. Тај спорни топ је изненадио Бобина. Он је врло добро спазио црвенило што се појавило кроз пудер г-ђе Дефур. И он настави. »Питам те зато, лутајице моја, што је твој кројач био код мене и замолио ме да те упитам који си ово модел за костим изабрала. Кући ми рекоше да си код г-ђице Манон, но ни тамо се ниси налазила.<

»Налазила сам се вероватно на путу, јер сам ишла пешке к њој а то траје доста дуго.»

»Један читав сат се сигурно ниси задржала на путу јер сам ти након једног сата опет онамо телефонирао.<

Она се збунила и да би сакрила црвенило што је обли, она брзо извади мараницу из торбице — и сад се десила несрећа: заједно са мараницом испала је и трамвајска карта. Боби се сагну: »Пруга бр. 7 рече, »и... зар није то та што води у онај котеж где Лавал има своју вилу, збиља прекрасна вила зар не?«

»Али... незнам, тамо станује и госпођа И. коју сам данас... не јучер посетила.<

»Јучер, а овде је данашњи датум«, зачуди се Боби.

Тад се г-ђа Дефур решила на последњи корак, села је у крило свом мужу, загрлила га шапћући: »Боби опрости ми то су страпутице које свако бар једанпут учини, али ја зато ипак волим само тебе, само тебе!«

Л.

. . . . . да, али само

јер успешно одстрањује
Пеге
бубуљице
лишајеве
и даје лицу фини тен.
ДОБИЈА СЕ СВУДА.
Дрогерија ЈОВЧИЋ и МАЈДАНАЦ, Београд.

О одевању жена

Одело заузима важно место у историји човечанства, па кад је пронија изрекла пословицу »мантија не чини калуђера!« — онда може и оптроумност рећи: »Одело чини човека«, јер је ово ближе истини.... У свим земљама овог света носе жене различита одела од мушкарца и тиме истиче, наглашава свој спол.

У **Бондосу** носе девојке око врата црну шкољку у којој је затворена аждаја. Ово је опомена мушкарцима, да је не дирају. Усуди ли се који да је повреди, — ако је богат узимају му цео иметак, ако је сиромашан узима му се живот. А код нас? Странци и путници мисле, да се то ради са намером да се девојке држе у чистоћи, намећући им овај обичај као верско правило.

Најједноставнија врста одевања је никаково одело. Овакове костиме по узору матере ево налазимо још и данас код разних племена Африке и Аустралије.

Кравица од Балонда дошла је пред Ливингстола потпуно гола, без сенке стида, па ипак није била гола; била је цела црвено офарбана и носила је украсе око врата. Кад је Ливингстол упитао остале уроћенице зашто иду посве голе, оне су рекле: »да их је Бог тако створио.«

У Асхирасу, у Африци, одевају се жене истом после удаје.

У многим земљама одевају се девојчице истом од 14 године, али у Парагвају може се видети како дечаци и девојчице сиромашнијег света иду голи улицама. Пре 60 година видело се у Напуљу много таковних костима. Разумљиво је, да само у топлим крајевима жене иду голе. У северним земљама принуђује зима жене да се одевају. У многим земљама људи су толико опрезни, да одевају само старе жене. Има земаља у којима само дечаци иду голи, док код других опет међу одраслим само жене носе одела. Из свега овога види се важан закључак, да се од жене тражи већа стидљивост, коју и она јаче осећа од мушкарца.

Код свих дивљих народа — колико год они имали скромно одело — увек је одело (разуме се хаљина) жене замашније. Онде, где се мушко одело састоји само од смоковог листа, жена носи сукњу, где мушкарац носи панталоне, жена носи кошуљу и сукњу.....

Динкаси зову **Нубијанце** женама, јер се облаче (односно одевају). Па ипак одевање не изражава стид појединих племена.

Арауканке су мање обучене него **Јапанке**, па су ипак силно стидљиве, док Јапанке не знају шта је то стид...

Ако странац изненади Египћанку, она ће подићи сукњу и покрити лице, а жене Муско у Африци покривају само задњу страну тела.

Какову дакле сврху има одевање (облачење)? Могло би се навести 7 разлога и то:

1.) Заштита против климе,
2.) Заштита против озледа,
3.) Украшавање,
4.) Стид,
5.) Намерно истицање спола,
6.) Разлика сталежа, положаја и занимања и
7.) Казна или понижење.

Крзно штити најбоље против хладноће, зиме. Треба само погледати костим једне Самоједкиње, да се види како човек огули једну животињу, да сам себе заштити.

Уроћеници Бразилије носе кожна одела јер их оно штити од трња по прашумама.

Најважнија сврха одевања код жена јест улепшавање, изазивање, истицање. Сенека вели:

»Видите ли ова прозирна одела, ако се то уопште може назвати оделом (хаљином)? Видите ли на њима нешто, што би могло да сакрије тело или стид? Може ли она, која га носи, присећи да није гола? Поручују ли оне ова одела из далеких земаља, да могу јавно показати оно, што љубавницима показују потајно?«

Овим је све речено. Гола жена у Африци може бити стидљивија, него Европљанка замотана од пете до главе у крзно или у најелегантнијој балској тоалети....

КОЛЕТА — КРАЉИЦА ФРАНЦУСКЕ КЊИЖЕВНОСТИ

Затећи ћете Колету за писаћим столом испред разних свезака, које личе на ђачке вежбанке, а то су рукописи напирфимисани њеном душом.

Ако није за столом, онда је са својим малим Американкама, лепим мачкицама, које је гледају својим, паметним и лукавим очицама, као да разумеју сваку њену реч, и које су је инспирисале за делом »Дијалог Животиња«.

На светлости абажура прелива се несташна коса Колете, боје махагонија, сва прозрачна и блистава, а дуге трепавице скривају њене дугуљасте очи.

Пуно је цвећа у соби, у вазнама и на тапетама. Колета обожава цвеће и тице, и свака слика као да распростире мирне цветове или цвркут тица. Она окружава себе финим, нежним стварима, и не трпи ни једну ружну и досадну слику, која би је мучила, кад пише.

Њујоршки хотели су читаве вароши са 2200 соба

Елегантан пар улази у луксузан хотел, седа за сто и поручује чај. И док је у сали жагор, и звекет кашичица, нико не помишља колико је послуге упослено, да би публика имала тај конфор.

Велики њујоршки хотел Трансилванија има 2.200 соба и свака соба има своје купатило. Амерички хотели су читаве вароши. Ту су смештене разне трговине, почев од конфекционих па до банкарских.

У приземљу је кујна. Сваки је ту специјалиста за свој посао. Један кувар спрема печење, други теста, трећи пржи котлете и бифтеке. Затим кобасичар, један који спрема рибе, други поврћа, салате, за сладолед, црну кафу, белу кафу. И сваки тај специјалиста има своје помоћнике, а разна одељења везана су телефоном.

У тим џиновским хотелима електрицитет игра најважнију улогу. Једна машина гњечи кромпир и зелен за потаж; друга мути јаја и масло. На електричној машини баре се јаја, и ту се налази један сат са минутима и секундима, који одређује тврдоћу јајета.

Тањири, у којима се носи јело гостима, никад нису хладни, већ се прво загреју на пари. Хладна јела чувају се у собама где се електрицитетом одржава промаја, а у базенима чувају се рибе, и кад се поруче оне се хватају живе.

Посуђе се пере хигијенски у три каде и тај посао се врши аутоматски помоћу једног ваљка. У првој и другој кади вода је топла, у трећој врела, 95 степени, тако да нема опасности да остане на посуђу неки бацил.

ГАЛАНТЕРИЈСКА ТРГОВИНА

Матејић

КРАЉА МИЛАНА 54 - ПРЕКО ПУТА СТАРОГ ДВОРА (У НОВОЈ ПАЛАТИ)

препоручује
у највећем избору
првокласног квалитета
по солидним ценама
најмодернијих

КРАВАТА
МУШКОГ и ЖЕНСКОГ РУБЉА,
ЧАРАПА И РУКАВИЦА,
МАРАМА, ШАЛОВА, МАРАМИЦА.
ТАШНА
и све остале помодно-галантеријске артикле.

недељне Илустрације

НИНОН ЛАНКЛО

ТАЈНА ВЕЧИТЕ МЛАДОСТИ

РОМАН Ј. БАУЕРМАЈСТЕРА

4

И садржина те флаше је учинила своје.

Нинон Ланкло је била и у шесетој години непрестано једна од најлепших жена у Француској.

Сада су са свију страна на њу навалили да каже тајну вечите љубави.

Примала је посете из највиших кругова и најотменије жене су је преклињале да им каже на који је начин тако дуго сачувала своју младост.

Јер је цео свет био убеђен у то, да Нинон Ланкло мора имати чудновато средство, помоћу кога се одржава тако младалачки свежа.

Али Нинон Ланкло је се чувала да ода своју тајну.

„Моје је средство сасвим просто", рекла је када је Марија Манцини, рођака Кардиналова преклињала да јој каже своју тајну.

„Видите, драга моја, ја се свакодневно купам у хладној води, ма да сам данас напунила шесет година".

— — — — — — — — — — —

Песник Скарон је у том времену био умро и његова удовица је постала метреса Луја XIV.

Остарели Луј је видео Скаронову удовицу и заљубио се у њу.

Као маркиза Ментанон живела је с краљем и имала највећи утицај на њега.

Једног дан је се сетила лепе Нинон Ланклу, чија је пријатељица раније била и о којој је чула да је остала млада као што је некада била.

Сада је хтела да се својим очима увери о тој загонетној младости.

Краљева кола су једног дана стала пред кућом Нинон и после дуго година су се опет пријатељице нашле заједно.

Ментанон, која поред све вештине улепшавања није могла сакрити своје године, била је изненађена када је видела Нинон Ланклу.

„Јест, како је то могућно, Нинон"? Запитала је зачуђено. „Ви сте очарани"!

„Када бих то било", одговорила је Нинон смејући се, „ја бих се чувала да признам, јер би тада морала ићи на Грев-трг и тамо бити спаљена".

„Та немојте се изговарати, драга моја", наставила је Ментанон. „Ви морате имати неко тајно средство, које Вас чини вечито младом. Кажите ми, Нинон, ја ћу Вас царски наградити, ако бисте ми пружили само могућност да останем тако млада, као што сам сада".

„Све се оснива на природи; ко се духовно држи млад, тај ће и телесно бити млад".

Уздишући, села је Ментанон на столицу.

„Ах, било је лепо време, Нинон", рекла је она, „када сам са Скароном долазила у Вашу кућу.

Ма да мој муж није био леп, опет је био духовит и шаљивчина, никада он није био рђаво расположен, и ја сам га врло волела?

„Али сада је најлепши човек Француске Ваш", одговорила је Нинон. „С краљем Лујем XIV нико се не може мерити".

„Моја пријатељица, Ви говорите о стварима, које су некада биле.

Краљ се одавно није појављивао, он је одвише сујетан, то да чини.

Докле је стварно био најлепши човек у Француској, излазио је пред народ, али сад. — —

О често пута ми није лако, да поднесем његове ћуди и — да ми поред њега буде страшно досадно. Разуме се, да Вам то говорим у четири ока, али ја знам да Нинон Ланкло уме ћутати.

Краљу сада не иде најбоље.

Јер — његове су касе празне и не зна одакле да набави новац који неопходно потребује за одржање двора.

То мора, разуме се, да поднесе народ и новим порезима да напуни краљеве џепове. Али то ствара злу крв и немир.

Ја заиста не знам, како ће ићи ствари у будуће.

Али није моја кривица, што је се дотле дотерало.

Ја сам чак научила штедити краљу, али — греси су из много ранијег времена и не могу се лако поправити.

Монтеспан и Лавалијер су биле и сувише као љубавнице коштале краља и он је дуго времена био и сам одвише издашан, када је с којом женом имао какав љубавни састанак.

Време обрачунавања ће доћи и онда благо ономе, који има чисту савест и часно може погледати у небо.

На ову побожност жене, која је у младим годинама била брутална грешница, згадила је се Нинон и била је радосна када је она од ње отишла.

Ова посета је поново ојачала њихово раније пријатељство, и то је било добро, мислила је Нинон, јер је Ментанон била сада жена од највећег утицаја у Француској. Дакле може се у многим приликама добро искористити њено пријатељство.

Замишљена је Нинон посматрала краљева кола.

И ја сам била грешница, рекла је она у себи, и сада сам још, али мислим, и надам се, када станемо пред престо највишег судије, благи ће Бог правити разлику између те грешнице и мене.

Не, не бих хтела никада да се упоређујем с таквом женом.

Јер сам ја од стотине њих примала љубав, али само од таквих, којима ме је вукло срце; никада се нисам продала човеку, као та Ментанон — једном остарелом краљу.

О, како презирем жену, која се мора претварати да воли човека, која нема моћи да се отме од онога, кога презире и који јој је досадан.

Несрећница је се варала. Докле је те речи говорила, спремала је се већ кобна судбина, која ће је ускоро постићи.

Њој је било суђено, да страда због једног човека, како ни једна жена пре ње није страдала.

8.

Глас о Нинон Ланкло био је допро далеко изван граница Француске и у Европи више није било ни једне земље, где се није знало за њу.

Причало се о великој лепоти Нинон Ланклу, која је и поред њене дубоке старости била сачувала своју пуну лепоту из младости. Из свију земаља су долазили отмени људи, који су хтели да виде ту лепоту.

Али сваки није могао добити дозволу да уђе у кућу лепе Нинон Ланкло .

Она је имала шесет седам година, када је једног дана примила посету једног Енглеза.

Он је најпре послао лепој жени своју карту, посетницу, на којој је стајало име:

„Шарлес Аршер"

Дакле обично грађанско име без икакве титуле — име, које није ништа казивало и није било ни енглеског порекла.

„Ти знаш, Бабета", рекла је Нинон својој собарици, „да ја странце примам само о мом журу. Јави томе господину, да дође о мом журу".

Али ускоро је се Бабета вратила Нинон и јавила јој: „Ја сам младом господину саопштила поруку Вашу; затим ми је он ћутећи предао ово писмо. Он вели да је писано од његовог деде за Вас."

„Нека господин причека, докле прочитам писмо", рекла је Нинон.

Када је остала сама, посматрала је рукопис адресе и учинило јој се, као да су јој познати потези слова.

Негде и некада је тај рукопис виђала, она је, без сумње од тог човека, који је писмо написао, и друга писма примала, али се никако није могла сетити који је то човек могао бити.

Али зашто се мучити загонетком, када се она може одмах решити.

Брзо је исекла коверат,развила писмо, потражила потпис и прочитала: „Андре Жерсеј".

Учинило јој се, као да је с њених душевних очију скинуто стотина копрена. Као магла је прошла поред ње, дигла се и — она је видела време, које је било одавно прошло.

То је била њена младост, која јој је се опет јавила у сећању.

Пред собом је угледала кардинала Ришељеа, који је погледао час љутито час жалостиво.

И чула је где кардинал говори:

Што си то урадила, Нинон?

Јест, она се није могла одбранити од једне велике погрешке.

Она је била преварила великог човека, који је њу подигао из прашине, васпитао је, снабдео свим што јој је срце желело и показао се њен најбољи и највернији пријатељ.

Преварила с тим Андре Жерсејем, коме је страсно била наклоњена, као што то може само маладалачко срце чинити.

Сетила је се и тога, да је Андре Жерсеј кратку љубав, коју је у њеном загрљају уживао, морао платити прогонством из Француске.

Кардинал је њега протерао, њу пак, која му је била љубавница, хладнокрвно избацио на улицу.

И после неколико месеци родила је Андре Жерсеју дете, сина.

У споразуму с љубавником, предала га је породици Рабилије.

Од тога времена о сину није чула ништа и поред свих распитивања није дознала, куда је Андре Жерсеј дете послао.

Сада, после педесет година, дошла јој је вест о том детету и никада пре тога у животу Нинон Ланкло није се налазила у толиком узбуђењу.

Нешто непознато, нешто што је кратко време као живо биће постојало, па затим педесет година било успавано, на један пут постало је у њој живо: материнско осећање.

Она је се једва осмелила да прочита писмо, које је у рукама држала.

Какав јој глас доноси о њеном детету? Ах, на један пут је сувише много на њу навалило, што је педесет година било од ње далеко и што јој се одједном открило сада.

Оклевајући је подигла писмо и читала:

Моја драга Нинон!

Да ли ти смем још тако рећи, када је прошло пола столећа од када се нисмо видели?

Али и ако сам био од тебе далеко, и био сам немоћан према сметњи, која ме је далеко од тебе у туђини држала, опет те у свом животу нисам заборавио, драга Нинон.

Јер си ти била једина жеда, коју сам стварно волео и која би ме могла усрећити и учинити живот пријатним, да смо остали заједно.

Али то није могло бити, ми смо се морали растати и свако од нас сам се кроз живот пробијати.

Ја пишем ове редове на самртној постељи и само ћу ти једно на срце ставити: бригу о младићу, који ти ово писмо предаје.

Прими ту бригу на себе, моја Нинон и ја ћу мирно умрети.

Нико у свету као ти не може то чинити, јер се тиче једног створења, које осем мене само још једног сродника има на свету: тебе, моја Нинон.

Да ти укратко кажем, шта је било од нашег детета.

Ја сам га узео к себи у Енглеску и пошто више нисам био богат, морао сам сину, који је имао моје име, Андре, дати практично васпитање.

Он је постао инжињер и смем с правом да кажем да је био човек, који ми је највећу радост чинио.

Али као обичан инжињер није сматрао за добро да се хвалише племићским именом, на које је имао право, већ је се звао просто грађански Андре Аршер.

Разуме се да му због тога нисам замерао јер сам знао да овде у Енглеској, имају своје нарочите погледе и људе с француским именом нерадо гледају.

Андре је отишао у Америку и тражио службу код Уједињених Држава.

Према свему што сам о њему био чуо, он је се као инжињер показао ваљан и америчкој влади учинио најбоље услуге.

На Хавани је се био оженио лепом Креолком, која му је родила сина — нашег унука — коме ја никада нисам причао да је унук славне Нинон Ланкло. Мислим да је у његовом интересу да он то никада не дозна. Он је доносилац овог писма.

Али на жалост Шарлесу је било суђено да остане рано сироче.

Јер је се наш син, Нинон, са својом женом, приликом једне несреће на мору удавио.

Тако сам ја, као стар човек, узео на себе бригу о васпитању унука.

До данашњег дана он ми је чинио радост, јер је у свиму био као и отац — најбољи младић, какав се може замислити.

Али сада је дошао крај моме животу и Шарлес ће остати сам у свету. Мислим да ми је дужност да га упутим теби, Нинон, коју сам у себи педесет година волео и која ме такође ниси заборавила.

Буди му путовођ кроз живот и помишљај да тиме чиниш љубавну услугу човеку, који те је искрено волео и ту своју љубав платио доживотним прогонством из земље.

Андре маркиз Жерсеј."

Никакво перо не би могло описати осећања, која су обузела Нинон када је прочитала ово писмо.

Хоћу да га видим, рекла је у себи радосна, сина мог сина — о, горим од нестрпљења, али не смем му казати праву истину.

За њега би то значило стид да је унук Нинон Ланкло.

Затим је устала и лагано се упутила у кинески салон, где ју је чекао унук.

На прагу је застала и посматрала витког младића, голобрадог и црне коврчасте косе, чије су граорасте очи у њу с нестрпљењем погледале.

„Госпођо", рекао је, дубоко поклонивши се, „ја морам молити за опроштење, што Вам одузимам Ваше скупоцено време и захваљујем Вам срдачно што сте ми допустили да Вас поздравим, иако примате странце само на дан Вашег жура."

„Јест, ја сам према Вама начинила изузетак", одговорила је Нинон.

„Ви сте сада донели врло добру препоруку. Али да ли знате шта је написано у писму које сте ми предали?

„Не знам. Такође ми није познато шта се било мом деди, госпођо!

Тек на самртној постељи он ми је казао Ваше име и рекао ми да је имао част и да Вас лично познаје; он Вас је чак назвао и својом пријатељицом и мислио да ћете бити добри да ми овде у Паризу; где сам потпуно непознат, будете на руци."

„Ваш је дед заиста био мој врло добар пријатељ", одговорила је Нинон и рекла младићу да седне. „Ваш дед је умро?"

„Јест, госпођо, на неколико дана пошто је ово писмо написао."

„Ваш дед ми пише", продужила је Нинон, „да је Ваш отац био инжињер.

А Ви, господине — реците ми, какве планове имате у француској престоници?"

Она је једва знала шта је говорила, рекла је оно што јој је у тренутку пало на памет, јер је у себи дрхтала и једва се могла уздржати да не рашири руке и да му рекне: ходи да те загрлим, ти си крв моје крви, ја сам мати твога оца.

„И ја сам на оксфордском универзитету студирао математику", рекао је млади човек. „Сада сам инжињер и хтео бих да ступим у службу француске државе?

Али ће то тешко ићи, јер овде из начела не примају странце."

„У том погледу за мене не постоје начела", рекла је лепа жена. „Ја имам у Паризу толико веза и у целој Француској, да ја успевам и остварујем све што желим. Ако Вам је жеља да ступите у службу француске државе, то ћете постићи помоћу мене."

Нинон је већ била многим људима од помоћи, ма да су то били све туђинци. Сада је се тицало њеног унука и она је била решена да искористи свапознанства да му помогне.

„Ви ћете добити врло лепо место у Француској, господине", наставила је она, и још врло добро плаћено. Ја ћу већ ових дана говорити с маркизом Ментанон и ова ће молити краља да добијете државну службу".

„О, госпођо", рекао је млади човек, изненађен великом љубазношћу и предусретљивошћу, „као год што је лепа Ваша појава, тако исто обећавају леп успех и Ваше речи. Допустите да Вам из дубоке захвалности пољубим руку."

Нинон Ланкло је допустила и наставила говорити:

„Реците ми само, господине, зашто не носите име, на које имате право, зашто се не зовете маркиз Жерсеј?"

„У Енглеској нисам чинио, јер сам био сиромах и мој отац такође те није хтео, а овде у Француској — мислим да не би било добро да ме овде зову Жерсеј, пошто је мој дед био из Француске прогнат".

„Али је то било за време Ришељеа", рекла је Нинон. „Давно је заборављено, мој млади пријатељу. Сада је на влади Мазарен и непријатељи Ришељеви нису непријатељи и Мазаренови.

У осталом онда је се тицало само личне ствари између Вашег деда и Ришељеа.

Не, мој пријатељу, Ви се данас немате чега више бојати. У осталом ја Вас потсећам на то да су тада, када је Ваш дед напустио Француску, многа његова добра од стране државе заплењена.

Сада пак, када сте овде, Ви ћете разуме се та добра опет тражити и данас је управо за то најбоља прилика. Ја ћу Вам у томе помоћи; обратићу се Ментенони и Мазарену".

Млади је човек био потпуно убезекнут. Толико доброте и пажње није очекивао.

Али — био је и у највећој мери изненађен лепотом жене, којој је био од свог деда упућен.

Нинон је питала за његову адресу и позвала га да што чешће дође у њену кућу.

„Ви сте сами у непознатој вароши, пријатељу", рекла је Нинон. „Вама је потребан неко који ће Вас овде упућивати и саветовати; дакле долазите свакодневно к мени, долазите на ручак или вечеру, или и на једно и друго".

И Шарлес Аршер или маркиз Жерсеј, како је се називао, заиста је долазио два пута дневно к најлепшој жени у Паризу.

Тако је се наскоро пронео глас да је Нинон Ланкло нашла новог љубавника, сасвим младог Енглеза, кога јако воли као никога раније.

Заиста Нинон Ланкло је поклонила сву пажњу свом унуку, а цео остали свет је за њу био изумро.

При томе је обновила своја стара познанства све у интересу младог човека, који је изненада унео светлост у њен живот.

Али није дуго потрајало и Нинон Ланклу није измакло из вида како је њен унук необично посматра, погледима, које је велика куртизана умела врло добро да протумачи.

Када су седели једно поред другога и разговарали Нинон је приметила да је се у срцу тог младића распламтила страст, која је за њега била судбоносна.

Нинон није знала шта да чини, али је много брже него што је она могла помислити, дошао је несрећни час, када је унук клекнуо пред њом и изјавио јој своју љубав.

„Несрећниче", рекла је она, „шта сте учинили, што сте обоје нас унесрећили"?

Млади човек то није појмио и после дугог, скоро неснос-ног ћутања рекао јој:

„Када Вашу љубав не бих добио —".

„Ти је имаш више него што мислиш" прекинула га је Нинон, „јест то ти могу рећи, да те волим, више него икога што сам волела; ти си зрачак среће мог живота, али — не можемо ми друкчије припадати једно другом, већ у лепом пријатељству, у коме смо до сада живели".

„Али зашто не можемо, Нинон"? зашто је младић. „Ти ме волиш, Нинон, сама ми признајеш — зашто дакле не бисмо могли бити срећни"?

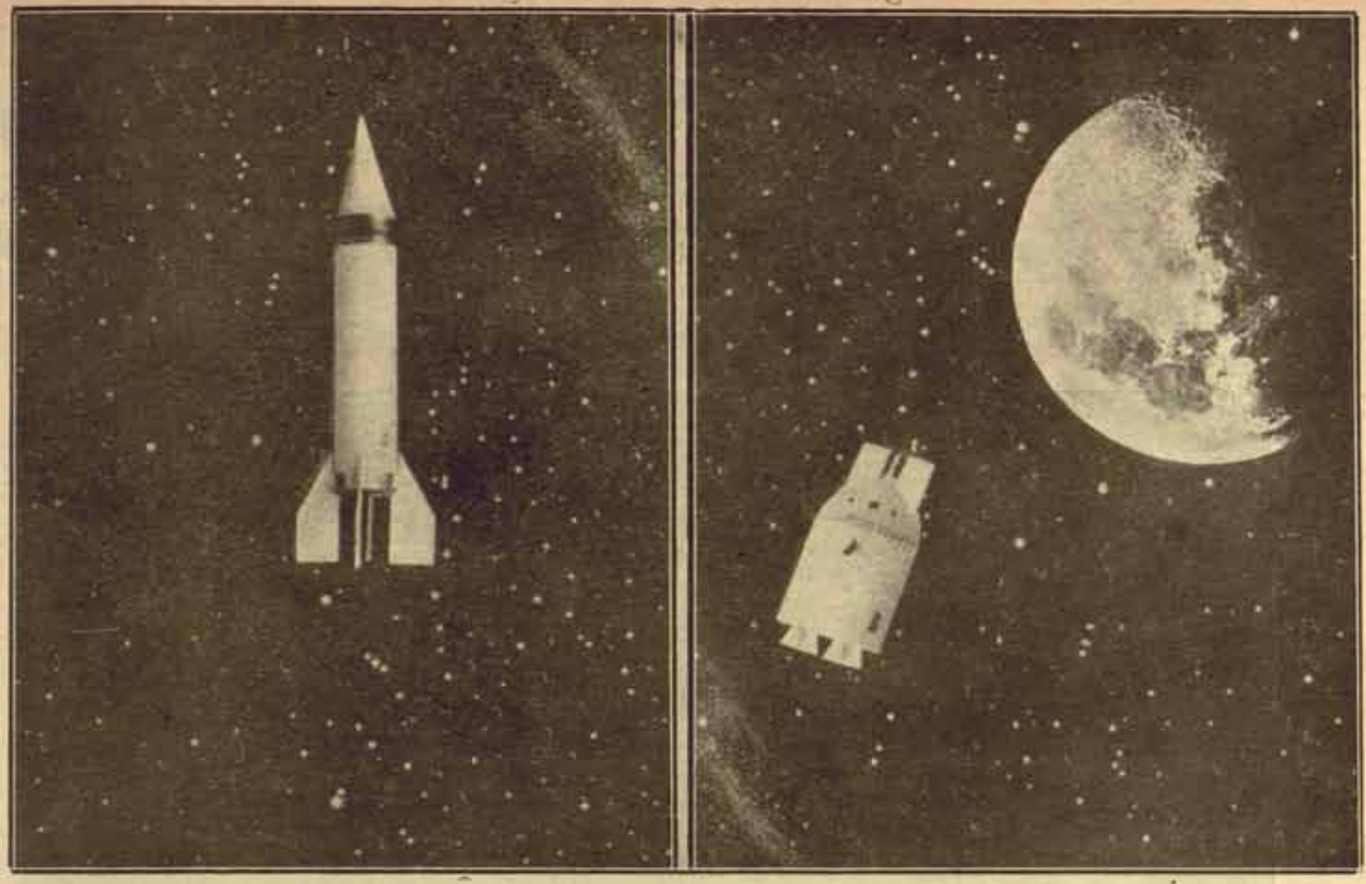
„Јер —" рекла је Нинон. „О — ја не могу рећи, о, ти несрећниче, зашто си то урадио, зашто ме приморава ш да откријем тајну; за тебе је боље да ти за навек она остане непозната"!

„О, ја слутим нешто страшно", викнуо је младић. „Али реци је, Нинон — ја ћу то моћи поднети".

Али Шарлес Жерсеј заиста не би остао при својој молби, да је могао наслућивати страшну истину, која га је сада очекивала.

„Дакле", отпочела је Нинон говорити: „нас двоје не можемо водити љубав, јер — јер сам мајка твог оца, Шарлес".

(Свршиће се)

Напретком технике, све се више отклања немогуће. Оно што је изгледало нашим блиским претцима као пусти сан човечанства, данас је обична стварност и плодови технике брзо су постали приступачни свима слојевима друштвеним. Човечији ум сад све грозничавије помишља на експедицију далеко од наше планете, што могуће више, до Марса макар или до Месеца. Неколико пројеката постоји за такву експедицију кроз свемир и у научничким круговима врше се озбиљне припреме, испитујући помоћу оваквих ракета атмосферску густину.

Белешке пакосна човека

Прва година брака је последња година женског васпитања. Не успе ли ту, неће од ње ништа бити.

Ни једне љубави се девојка не дочепа тако брзо, чак ни прве, ни пете, као друге.

Вечита љубав је поетичан израз љубавника; са женског гледишта то је и истина. Код њих један љубавник замењује другог, а вечности зависе само од промене предмета.

Кад нам девојке прст показују, онда је зацело прст за прстен.

Човек је мање несрећан, кад га жена превари, — него кад га разочара.

Жене хоће, да су освојене, а не испрошене

Смелост је опасна само према смелима.

Човек, који занемари свој добар глас, није га био ни достојан.

Само ружне жене данас теже за еманципацијом, а баш њима то најмање користи.

Бити срећан није ништа; сматрати се за срећног, то је све.

—

Ако је жена ружна, она се не допада, ако је лепа, допашће се другом. Ако је богата, муж јој је сиромах, ако је сирота, тешко је издржавати; ако је паметна, хоће да управља, ако је глупа, не уме да слуша.

И ако се сви људи боје брака ипак се — жене. Ко би могао порицати, да су девојке лукаве!

Човек није пријатељ жени, ако би јој могао бити — љубавник.

Уз све одлике младости један младић је само онда пред женама савршен, кад га направе лудим.

Два човека су сасвим паметни људи; дође — жена, одмах имадемо две луде више.

Двоје заљубљених нађи ће себи у највећој пустињи изгубљени — рај...

Жене нас освоје, па онда кажу, да су због нас — пропале.

Више се треба бојати љубави једне жене, него ли мржње једног човека.

Брак је веза у којој се мушко и женско обвезују целог живота жалити једно на друго.

Глупани очекују разуман мир у браку, — а жене траже само страсти.

•

Љубавна писма су једине ствари, које се не смеју остављати свуда; жене имају обичај, да их на све стране остављају. Зато чете и чути да више их читају у судској дворани, него на литерарним предавањима.

Незнам зашто данас толико свет виче на љубав.

Она је једини проналазак, да се човечији живот — продужује.

Жене обажавају наше највеће смешности, само ако поверују, да смо их поништили поради љубави према њима.

Да би нас данас жене волеле, мора их човек уверити, да их не познајемо. Оне не могу да верују, да их човек може у једно познавати и волети.

Излагана љубав изгледа савременија него истинска љубав, зато се женске тако често и варају у њој.

Човек се силно вара, ако мисли, да се жене могу хватати само очима. Треба се допасти и њиховим устима.

У љубавним стварима су све жене солидарне, те неће једна другу оставити на цедилу.

Некад су се девојке жалиле на удовице, што се момци не жене, а данас се удовице жале на девојке, што се удовци и распуштеници не жене. Дух времена!..

Недељне Илустрације

ЈЕДАН ВЕСЕЛИ ПАНСИОНАТ, КАКАВ ЈОШ НЕ ПОСТОЈИ У БЕОГРАДУ.

За власништво листа и штампарију
Драг. Вучићевић, Војводјанска 53.

Штампарија »Привредни Преглед«, Београд
Дубљанска ул. 53. — Телефон 40-89.

Поштарина плаћена у готову. ГОДИНА IV. БРОЈ 20.

Недељне Илустрације

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ
Уредништво и Администрација Скопљанска 18 II спрат
Телефон број 24-91 — ПОЈЕДИНИ БРОЈ ДИН. 1.—

Уредник: М. СВЕТОВСКИ
Београд, 13. маја 1928.

ПРЕТПЛАТА:
За нашу државу годишње 150 д., полугодишње 75 д.
За иностранство годишње 300 д., полугодишње 150 д.

ЕВЕЛИН ХОЛТ, БЕРЛИНСКА ЗВЕЗДА, ОСВОЈИЛА ЈЕ БЕОГРАД СВОЈОМ ЉУПКОШЋУ.

Београдске госпођице на тркама

Б. С. К. пред Јупитеровим храмом у Атини, са својим председником г др. Живковићем и његовом госпођом.

Симпатична шумадинка г-ца Рада Радовановић, најбољи женски стрелац у Југославији, која је однела победу на последњој крагујевачкој утакмици приликом годишњег отварања. (Фото Драг. С. Миловановић).

Два сата поподне... У то доба госпођица из монденског света не воли да излази. У њеној соби је полутама и она преврће листове. Чита новине или неки француски журнал.... Али тога дана је Дерби, и она мора да иде.

Спорт је привлачи? А, никако... Још се најмање она одушевљава тим спортом. Али ревија тоалета, козерије... кибицовање.... па онда опкладе.

Кроз све векове жена је волела да се приказује на таквим утакмицама. У средњем веку ишла је у лов. И онда је била много боља јахачица, јер није имала ауто, већ свој кабриолет или коња.

Тада је показивала грациозост свога стаса у дугој амазонки. После је нашла да је амазонка сувише женска тоалета за један мушки спорт. И она сада воли јахаћи костим, панталоне, филцани шешир, чизмице и бич.

Само је у Београду врло мали број жена које уживају у том спорту.

Доказ је што досада никада није приређена једна трка дама. А то би била сензација.

Београђанке се плаше коња. Опростите, али јахати. И она воли да гледа издалека, у својој најновијој хаљини, која је ту на пуној светлости дана.

Али светлост је и опасна. Жене више воле вечерње скупове, над се разлива по лицу рефлекс електрике. На пољани све бљешти. Руж је још црвенији, пудер још бељи, и стоји као прах на лицу. Зато дама води рачуна о сенкама, које ће јој направити на лицу шешир. А без помоћних кутијица не полази она да присуствује Дерби-у.

Кад има свој тријумфални долазак у сјајном лимузину, осети неко ванредно задовољство... а тада је сва њена тоалета еле-

После скупштине Трговачке Омладине у Београду.

Стрељачка нада у Крагујевцу; чувари стрељачке заставе, на дан отварања овогодишњег гађања. (Фото Драг. С. Миловановић).

гантнија. Долазак трамвајем квари утисак хаљини.

Трке су за београдске госпођице једна врста променаде. Оне би чак желеле да одврате пажњу од тркача и да скрену на себе. Зато многе и не гледају трку. Погледају, тек као да изгледа да су заинтересоване, али ту су врло пријатни разговори.

Госпођица шета с цигаретом, као да је у свом будоару. Неко одозго с трибине гледа и критикује.

Једном господину никако се не свиђа, кад дама пуши на пољани. Није елегантно, и док у соби цигарета даје каткад привлачности жени, на пољани јој одузима женску чар и она личи на мушкарца.

Зато избегавајте пушење.

Кладионица је увек занимала даме. Свуда, где се на срећу игра жена воли да направи покушај. Опасно је кад се жена коцка, она уноси већу страст у азардну игру. А кладионица јој даје наде, да ће добити џепарац. Тај џепарац увек једи госпођицу. Онако фина тоалета а у њој некада сав истањен новчаник.

И кад добије она триумфује... Сутра ће одмах купити свилене чарапе... или пудер... парфем... или Дифранко. (Биоскоп не посећује сада).

Она има своје симпатије према тркачима, док мушкарац према коњима. Како она воли да победи најлепши џокеј.

Официрске трке су најинтересантније... И онда, кад појури једна група младих официра, госпођица заборави мало на своју тоалету. У сјајној униформи утегнут, на коњу који се прелива и нервозно лупка ногом, млади потпоручник личи на филмског глумца. И зато трке имају интересантности за жене, кад оне осете у њима филмску лепоту. Потпоручник и поручник увек имају у себи нечега филмског. Потсећају на филмове. А један лп коњаник је као витез са филма.

И још кад се тај витез после скине с коња, приђе госпођици, пољуби јој руку, њој ласка, ако је он победник. Жена воли кад један део славе победникове озари и њу... Онда изгледа као занесена тркама. У ствари и јесте, јер учествује емоцијама. Ако је за њу не везују никакве емоције, онда она воли, да она буде емоција за друге.

И ту је тако светло... Сви се виде. Фотографи су ту, новинари, и њу фотографишу, и тада јој све изгледа као филм.

Само новинари не пишу много о њиховим тоалетама, а треба о томе много више писати, јер и у Паризу, у Лоншану, често многи и не виде ковбоје, али виде пуно лепих тоалета.

Тркама су највише одушевљени дечаци, они на последњим местима, који су галерија у позоришту.

Спортска омладина заноси се као филмовима ковбојским... Она пљеска, виче... али ужива једним здравим задовољством... Зато трке имају значаја за физичко васпитање омладине.

МИР-ЈАМ

Величанствени скок у двоје, пун животног полета и заноса

Вредни председник Крагујевачке стрељачке дружине г. Милисав Антонијевић, бригадни генерал, приликом отварања стрелишта држи говор сакупљеним стрелцима

Прва велика модерна улога Лилиане Гиш

До сада је славна филмска звезда Лилиан Гиш увек живела у прошлости, бар колико се тиче њезиних филмова. Говорило се и веровало, да њезина лепота и начин игре долазе највише до изражаја у филмовима из доба, када свет још није био тако ужурбан и безобзиран као данас.

Али у филму „Непријатељ" одрекла се Лилиан Гиш свих старих костима и и обукла се у хаљине наших дана. И као модерна жена делује она још јаче, него што је деловала као Мими или Естхера у филму „Црвено слово А". За време рата глумила је она једном у неком филму, у којем је носила модерне хаљине, али то је до данас био једини случај. Филм „Непријатељ" почиње године 1914. и развија се све до данашњих дана.

Радња се одиграва у Аустрији. А ради о опасностима рата и страшним последицама, које је рат изазвао. Сигурно је да ће овај филм много допринети међусобном разумевању народа, а да ће историја панице жене, коју приказује Лилиан Гиш ганути тисуће о том нема сумње.

Лилиан Гиш игра улогу мале Пауле чија породица посве страда у поратним временима. Њезин партнер је Ралпх Форбес, кога смо први пут видели у филму „Мр. Ву", и који је од онда стекао велики глас као партнер Долорес дел Рио и других знаменитих глумица. Посебну важност добива овај најбољи филм Лилиане Гиш по свом режисеру. То наиме није нитко други, већ знаменити Фред Нибло, који је створио филм „Бен Хур".

Боравећи у Београду, Кнез Павле је често посећивао трке. Ево га на овој осматрачници, окруженог публици. Поред њега је г. Јовичић, ген. секретар Џокеј Клуба.

ШТА ЈЕ ОРИГИНАЛНОСТ?

Под оригиналношћу не подразумева се ексцентричност, ни нешто изузетно и необично, већ индивидуалност особе, њен лични укус, који је разликује од осталих.

Оригиналан је онај, који увек припада самом себи, а није копија других, или неки егземплар какав се види на сваком кораку.

Оригинални може да буде и човек и жена, и ако желите да будете *неко*, а не нико и ништа, или свашта, онда не треба подражавати ни своме пријатељу или пријатељици, ни Енглескињи, ни Францускињи, ни великој дами, ни глумици, па чак ни вашој сестри.

Како је то глупо, видите две сестре се подједнако обукле, као слика и прилика, да кад човек хоће да им се удвара, не зна којој ће, јер су обе једнаке.

Имитирање је антипатично. Немојте да се трудите да говорите као ваша пријатељица, да употребљавате неке њене термине, јер одмах се осети шта је лажно у вама, пошто није више, већ сте усвојили од других.

Трудите се увек, да реформишете себе, затим избегавајте сваки покрет, који није у складу с вишом фигуром. Немојте никад да се стапате и љубите у маси, већ се издвајајте, али својом отменошћу и грациозности. Треба да имате своју боју, а не ону исту, коју гоне хиљаде њих.

Природа не трпи ни два једнака листа на дрвету, а ви се трудите да на њих хиљаде личите.

Нажалост, човек је роб јутане и интелектуално лењ и мрзи га да израђује самог себе.

КАКО СЕ ПОЗДРАВЉАЛО У 18-ТОМ ВЕКУ?

Осамнаести и деветнаести век имао је нарочити церемонијал поздрављања. Кад се клањало пред краљицом или царицом морао је сваки да остане повијен три четвртине секунде, а кад диже главу да гледа право у десну руку, и да је пољуби, али да не гледа никако лице. Етикеција је ишла тако далеко, да је захтевала, да се лицу не даје никакав израз узбуђености, већ да остане за све време церемонијала хладно и непомично.

Осамнаести век много је полагао на лепе манире. Француска контеса Егмон задивљавала је сву аристократију својим елегантним покретима и реверансима.

Марија Антоанета слављена је због својих лепих манира, а иза ње није заостајала глумица госпођица Клерон.

Какав је живот у Холивуду?

Раскош и беда две су крајности, које се сусрећу у филмској престоници. Ту је вечна борба, завист, интриге, љубомора. Нигде нема тежег разочарења него у Холивуду, и мало је глумаца, који се могу похвалити да су срећни.

Није тамо ни то огромно богаство како се замишља. Много је потребно новаца да се дође до славе. Треба имати лепих тоалета, правити себи рекламу, а све се то скупо плаћа.

И колико је њих који чекају да заузму једно место. По хиљаду њих отима се само око једног места. И ништа није лакше него се срушити са пиједестала. Данас је био славан и омиљен глумац, а сутра је шофер или келнер у неком кинеском кабаре-у. И у том филмском холивудском свету нема дружељубља. Сваки се боји другога, мрзи га, и труди се да му отме место.

Ту је много званих али мало изабраних.

Њих очекујемо у Београду

Јављено је за њихов пут по Европи, који ће ускоро бити. После њиховог ванредног пута око света, два хероја ваздуха Кост и Ле Бри, цела Европа имаће прилике да се са њима упозна изближе па и Београд. (Фото Моурис).

СТИЛ НАШЕГ ДОМА

Сада за рад је „студио" у минијатури. Ту имамо два решења у модерној декоративној уметности. Или је сада за рад велика, у жанру „студио-а". — То је већином за званичне собе за рад, за канцеларије, или је мала, истима и топла, соба за рад, књижевника, уметника и човека који ради за себе и за своје задовољство. Али у једном и у другом случају принцип је исти.

Осто је једноставан, ма да велики и удобан. Клуб гарнитура, са згодним и дубоким фотељама, „фумоиз" у једном углу, библиотека у зиду, али не више монументална и тешта библиотека прошлих времена, већ иска, мала, једна библиотека у минијатури, са лепим повезима, кожним обично. Неколико уметничких биста, и врло мало слика. Геометријски правилна врата, прозори једноставни, без много завеса и драперија, у већини случајева велики и високи, као у „студио-у".

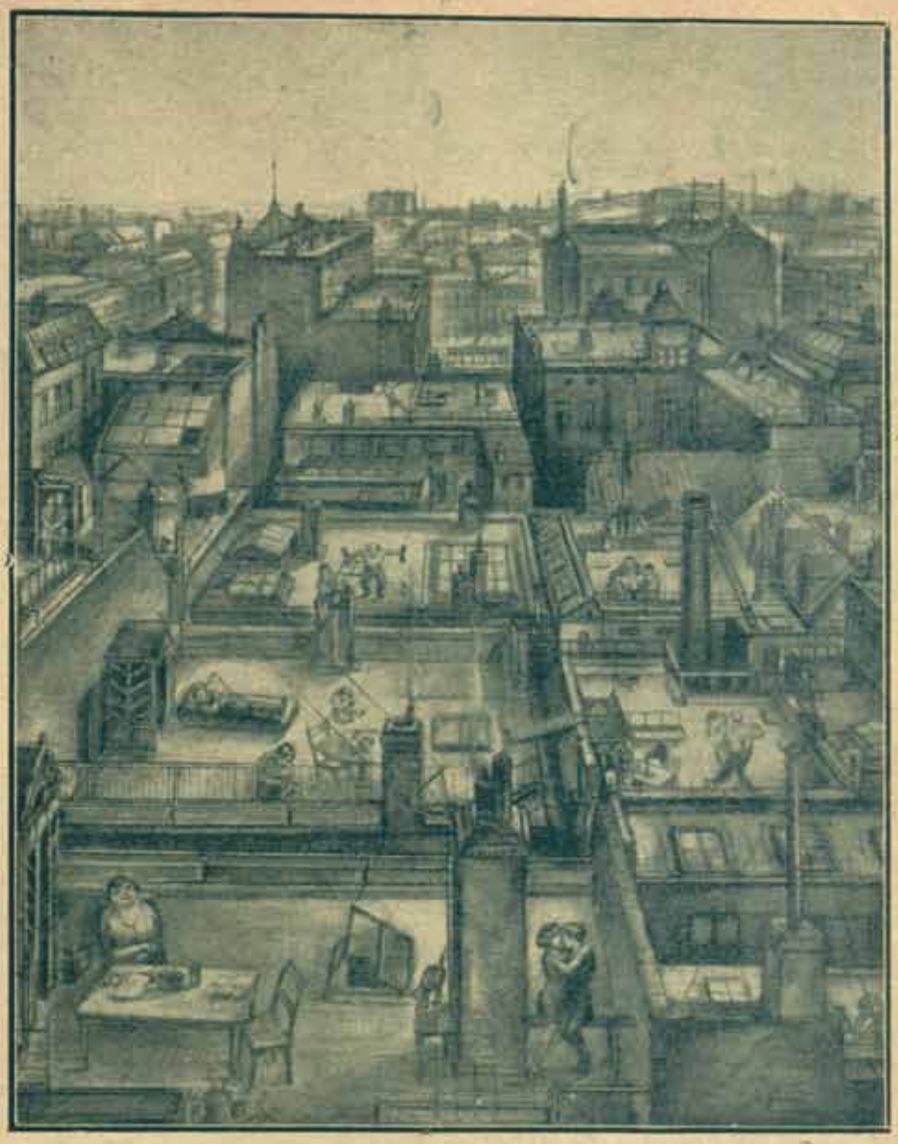
Салон, или соба за примање је већином оригинална. Можете направити „босанску собу", или собу у стилу „јапанске чајџинице", „америкапског дара", или монументални салон чији ћете намештај извући из слика старих готских дворапа, са камином над којим ће се преливати рефлекси огромног венецијанског огледала или гледати крупне очи Димиших јунака са старог Годлена.

Век спорта, заја, џаза, аутомобила, век светлости и поља није обраћао пажње салонима у којима су седели наши дедови и прадедови. Тада је цео живот био салон, данас је цео живот варош...

Неколико речи о сликама, ћилимовима, лустерима, кваками, „бибелот" — има.

Слике Огонзак, Пикаса, Дифрезка, Матиса и многих њих најбоље ће одговарати захтевима модерне уметности. Треба избацити из једне собе намештене онако како то захтева модерна декоративна уметност, слике од пре педесет година монументалне табло-е и бркате јунаке из устанака. Рамови нису више ни масивна ни позлаћена, ни штедни. Сва лепота њихова је у дубини, у линији и у једноставности. Слике се не међу високо, и чине се од њих галерије и колекције. Јер је слика украс тек кад станови нису претрпани њима.

Код лустера се највише употребљавају плоче од мртвог стаклета. Комбинацијом се стварају правилне геометријске фигуре, које врло добро разливају светлост. Стоне лампе су начињене од дрвета, кованог гвожђа, бронзе, или керамике, све са комбинацијом мутног стаклета. Тиме се постижу лепи ефекти у светлости и често оригиналност линије. Свилени „абат. јоур-у" су избачени из комбинације.

Кад освоји лето у великом граду, кровови постају идилични. Погледајте...

Ковано гвожђе заузима данас лепо место у модерној декоративној уметности. Та грана декоративне уметности обновљена је у Француској, а одатле је прешла у Италију и Француску. Данас се од кованог гвожђа раде највише заклони за цеви парног грејања, кваке за врата, лустери, мали украси, ограде и капије и вратанца у самој кући. Примена кованог гвожђа је многобројна и различита. Потребно би било посветити му читаве чланке, јер су му уметници као Сцхенк, Кис, Десвалиерес, Петраси, Цинели и многи други осигурали завидно место у модерној декоративној уметности.

Кожа је чисто употребљена за јастучиће, ћилимове, оквире и рамове. Њена финоћа, разноврсност дезена дала јој је могућности да се срећно пласира у кући. Једна је сметња за боље распростирање коже њена скупоћа.

Керамика заузима такође видно место у модерној кући. Употребљена је код израде пећи, купатила, ситних бадло-а и уопште у декорацији. И ту је све у знаку геометрије, простоте и једноставности линија.

Ово је само недовршена слика и у главном потезима скица модерног стана. У идућим чланцима бавићу се сваким парчетом појединo. Недостатак простора није ми дозволио да се позабавим и самим намештајем. Рекао сам само неколико речи о **намештању,** што не значи исто што и о **намештају.**

Улепшавање и Намештање наших **„интервеур-а"** мора да их поправи и улепша и да предвиди оно што ће нам у будућности учити живот удобнијим и лепшим. Политике и економске прилике су, ево неколико година већ, измениле наш начин живота и сам наш живот, и ми се морамо прилагодити тој промени, заједно са материјалном средином у којој живимо.

Марта 1928. **БАЗДЕЛУС**
Београд

У земљи госпоће хризантеме

ПОЗОРИШТЕ У ТОКИУ. — ПРИНЦЕЗА КУНИ-НО-МИА СА СВОЈИМ КЋЕРИМА, НА ЛЕТОВАЛИШТУ.

Јапански цар у старом добу, када су звали „Небеска врата", живео је као Фараони у Египту и персијски краљеви, мистериозним животом, и ни један смртни није имао права да види свог микада.

Нови цар Хиро — Ито раскинуо је потпуно са тим застарелим традицијама и живи као сви модерни европски владари.

Он носи беле панталоне и тенис блузу и вежба се у свима спортовима, а нарочито је одушевљен туризмом и пење се на највише планине. На свима изложбама и народним свезаностима појављује се као модеран владар. Али, не само што је изашао из своје палате, већ је учио нешто, што није досада ни један владар, прелази чак и границе своје државе, да би видео и друге земље.

Највише се моћни микадо популарисао у народу својим љубавним романом. По правилима дворским, он је могао да се ожени само принцезом, чији су претци припадали небеском царству. Али он је волео једну лепу принцезу, чија је лоза била земаљска. Настала је велика борба, и млади цар је победио, и оженио се својом љубави...

ТОКИО — АМЕРИКАНСКА ВАРОШ

Мале, дрвене кућице Јапана ишчезавају, а појављују се облакодери, и странцу се учини да није у Јапану, већ у некој америчкој вароши. Токио има два милиона становника, Осака — индустриска метропола, превазишла је, Токио становништвом, а то је најнасељенија јапанска варош. Кота, Нагоа и Киото прелазе пола милиона.

Године 1923. страховити земљотрес упропастио је Јапан. Један велики део Токиа и Јокохаме био је порушен, а више десетина хиљада погинуло је. У самом Токау било је порушено двеста хиљада кућа, а седамдесет и пет хиљада лешева. И после те ужасне несреће требало је подизати те градове. Са невероватном енергијом, која би задивила цео свет, дали су се Јапанци на посао.

И као што се после пожара Рима, за време Нерона дигао нов град на том згаришту, тако се и на рушевинама Токиа и Јокохаме подигла нова варош.

Јокохами и Токио, које су у близини, везане су сада једним булеваром, дугим тридесет километара. Поред булевара спроведен је канал. Затим су подигнути дивни паркови, и Токио се шири на много већем простору. Године 1925 варош се простирала на тридесет квадратних миља. Узане улице замењене су широким америчанским. Око стотину улица има у Токиу широких по 22 метра. Због великог простора на коме се шири град, има у њему много више ваздуха.

Токио има сада потпуно европски изглед. Уметници су се дали на посао, да улепшају град споменицима у стилу Ренесанса или најмодернијим.

Као најлепша грађевина у Токиу сматра се један модни магазен — Милсакоски, где је упослено четири хиљаде чиновника.

Јапанско позориште је зграда велике архитектолске вредности. Сграђена је од армираног бетона, али фасада је у Јапанском стилу.

У новом и препорођеном Јапану поклања се велика пажња физичком васпитању. Спорт је развио Јапанца, и они су добили два сантиметра у висини. Јапанкиње су одушевљене за пливање и пешачке трке. На интернационалној пешачкој утакмици у Гетенбургу 1926. год. прву награду добила је Јапанка.

У спорту предњачи принц Чичиху, који је царске крви. Он је страсни турист, као и Микадо.

Уметност се развија у Јапану. Има врло много књижевника, који су дошли са студија из Европе, и заступају модерни правац у литератури. Јапанкиње су врло добре песникиње, а и критика је развијена у Јапану и доста строга.

Као у целом свету, тако се и у Јапану обожава филм. Јапанци имају у својој земљи шест хиљада биоскопа.

. . . . . да, али само

Ирис КРЕМ

јер успешно одстрањује
Пеге
бубуљице
лишајеве
и даје лицу фини тен.
ДОБИЈА СЕ СВУДА.
Дрогерија ЈОВЧИЋ и МАЈДАНАЦ, Београд.

ГАЛАНТЕРИЈСКА ТРГОВИНА
Матејић
КРАЉА МИЛАНА 54 - ПРЕКО ПУТА СТАРОГ ДВОРА (У НОВОЈ ПАЛАТИ)

препоручује
у највећем избору
првокласног квалитета
по солидним ценама
најмодернијих
кравата
МУШКОГ и ЖЕНСКОГ РУБЉА,
ЧАРАПА И РУКАВИЦА,
МАРАМА, ШАЛОВА, МАРАМИЦА.
ташна
и све остале помодно-галантеријске артикле.

Девојке новог доба

Радио - грамофон је потпуно убио клавир. Нове жене и девојке пасиониране су сада за све проналаске радиотелефоније, помоћу које осећају музику, савршеније често пута, но кад би седале за клавир.

Г-ца Мари фон Лунген, Холанђанка родом, истакла се на великим дамским тркама у Немачкој, својим талентом и елеганцијом. Добила је прву награду за најлепши став и важи као најлепша јахачица. У Берлину се веома спријатељила са нашом београђанком г-цом Анком Барловац, која се посветила спорту јахања.

НОВИ ТОН — БУБИКОПФА

Једно од најкапиталнијих питања данашње моде свакако је *„шта има да буде са бубикопфом?“* Треба и њему безусловно дати *„НОВИ ТОН“*. *Фризура* је од најкада морала да се прилагоди и да хармонира са целокупношћу. Како сада хаљине престају бити строго спортске и све се више увлачи тенденција на стилску хаљину и фризура према томе треба да нешто друго изражава. Али то је већ једно компромисно питање.

Јутарња тоалета је још увек строго спортска и фризура је у том случају најлепша глатка коса и посве кратка. За после подне захтева се већ други тон, према томе и друга фризура, а вечерња тоалета је раскошна и деколтирана, те фризура мора да и њој одговара.

Шта дакле да радимо с тим нашим бубикопфом?

Избор фризуре за вечерњу тоалету скоро бисмо рекли да је слободан. Све овиси о анатомској формацији главе и затиљка, зато се коса данас више не подрезује ни сувише кратко ни дуго, па се и према томе може прилагодити свима врстама формација.

На пример: ако је врат пун и широк, добро је, да је коса позади подрезана у шиљак, али овај шиљак није ништа за оне, које су танка и дуга врата. Ово потшишавање косе мора се знати удесити и према разним формама деколтеа, према накиту којега носимо око врата, као и према томе какву носимо огрлицу . . .

Г-ца Мери вон Лунген са својим омиљеним коњем Мохомедом.

Данас се за веома раскошне вечерње тоалете најчешће носе перике од праве косе фино комбиноване и прилагођене природној коси, те на тај начин може свака дама својој физономији дати оно, што од ње тражи стил њене хаљине. Те перике могу бити и неупомешане са природном косом, него једноставно једне, које се хоће боје, — према боји хаљине, боји тена и тако даље, јер је тенденција фризуре да употпуни хармонију целе појаве . . .

Силно су ефектни накити од свиле у форми турбана урешени редом металним плочицама, перлама. Такво украшавање главе свиленим турбанима, мора да је бирано нарочито рафинираним и мора одговарати индивидуалитету даме и стилу хаљине. Веома су апартни високи чешљеви.

НЕКАД...

Носиле су дубоке ципеле на дугмета, волеле да миришу цвеће, да пишу писма, да воде дугу љубав по парковима а кад се врате кући да живе од сећања врло дуго, док....

Француска Бертини понова је нашла своју публику, после филма »Одвт«.

Како се снима револуција....

»АНА КАРЕЊИНА« НОВИ ФИЛМ ГРЕТЕ ГАРБО

Позната је ствар да је успех Грете Гарбо изненадио и стручне кругове. Та млада глумица, коју је публика прихватила управо неописивим одушевљењем, била је ангажована с посве минималном платом и без праве вере од стране оних, који су је ангажовали — данас је она звезда са преко три хиљаде долара недељне плате и вести о њеним филмовима исчекују се свуда у свету са великим интересовањем. После Судерманове драме »Под јармом страсти«, трајало је доста дуго, док су одлучни људи у Метро Голдвин Мајер компанији нашли прави сиже за нордијску лепоту и особити таленат Гребе Гарбо. На крају је Толстојева »Ана Карењина« имала да дожини реинкарнацију у особи Грете Гарбо. Један од најближих рођака грофа Лава Толстоја добио је задаћу да обради роман за филм — било је ту много потешкоћа о којима је доста тога дошло и у јавност, и говорило се, да је филм посве промењен и да не одговара роману. Но да то није тако зато јамчи баш то да је један Толстој навео обрадбу. Партнер Гребе Гарбо била је друга велика брига, која је морила дирекцију М-Г-М-а. Послије многих покушаја одредише Рикарда Кортеза, он он није уживао нарочите симпатије госпођице Гарбо и она је једног дана напросто оставила атеље изјавивши, да се не ће вратити, док јој не нађу партнера по њезином укусу. Њезин је режисер знао што то значи. Но директори се увредиш због оваквог поступка и трајало је неко време док су пристали, да се већ снимљени филм уништи и све почне изнова са Џоном Џилбертом у улози Гретиног партнера. Публика са овом променом може да буде и те како задовољна — опет ће гледати филм с паром, који је толико одушевио свијет и драму »Под јармом страсти«. Љубавне сцене између Грете Гарбо и Џона Џилберта биће у овом филму пута више још ватреније и страственије, а режисер Едмунд Голдинг, код нас је познат као особит стручњак на пољу филмскога руског живота.

Бастер Китон у свом најновијем филму игра у великом неглижеу.

НЕМА УМЕТНОСТ

Написала Паулина Фредерик

Данас смо хвала Богу тако далеко, да и филм важи као уметност. И они круговн, који су пре кратког времена још презирали филм и нису посећивали кинематографе морали су напокон променити своје мишљење, јер су велика филмска дела, која су изашла у последњим годинама обратила и најљеће непријатеље. Могућност изражавања у немој мимици, које у филму долазе много више до изражаја, него ли на позорници учиниле су своје, тако да је и филм добио нов низ вредних поклоника. У казалишту влада реч и мора а влада. Геста и покрети долазе тек у другом реду. Ја љубим реч и казалиште и неверујем да ће филм убити позорницу. Али у истој мери волим и филм и држим да је посве равноправан позоришту.

Најјачи драматски израз не треба речи. Што је јаче човек потресен од неког догађаја то мање може да говори. Када данас читамо или слушамо класичне драме, често нас управо зачуђује, како се много речи употребљава приликом смртних случајева и трагичних открића и других кобних случајева. У великим моментима реч ћути и само лице говори.

Зато је филм идеално средство за приказивање истинских душевних покрета, који могу да гану гледаоца. То не смета сувише речи — претпостављивши да је филм добар и да нема непотребних наслова

Према томе позоришни комад, који постизава јаке драматске ефекте, може да буде добар и као филм. Такав је комад и »Госпођа X«, чију сам главну улогу играла особито радо. Та жена повлачи читав ланац мука и због љубави према сину постаје чак и убицом. У филму усред својих унутарњих мука не може да каже речима, већ може само да пројецира на лице и држање тела, зато делује можда још потресније, него ли на позорници.

Наравно, не трба никад генерализирати. Ужас је нем, страст је говорљива. Бес говори, жалост ћути. За једно је осећај најбоља реч, за други мимика. Казалиште и филм су сродне уметности и то ентузијазист казалишта обожавалац речи не би смео никада да заборави. Али ни љубитељ филма коме је мимичко изражавање више од речи, не би смео то да заборави, јер када то чини, често запада у погрешку да утврди да је казалиште преживело. Али то опет није истина, јер реч је вечна и зато ће казалиште и даље да постоји.

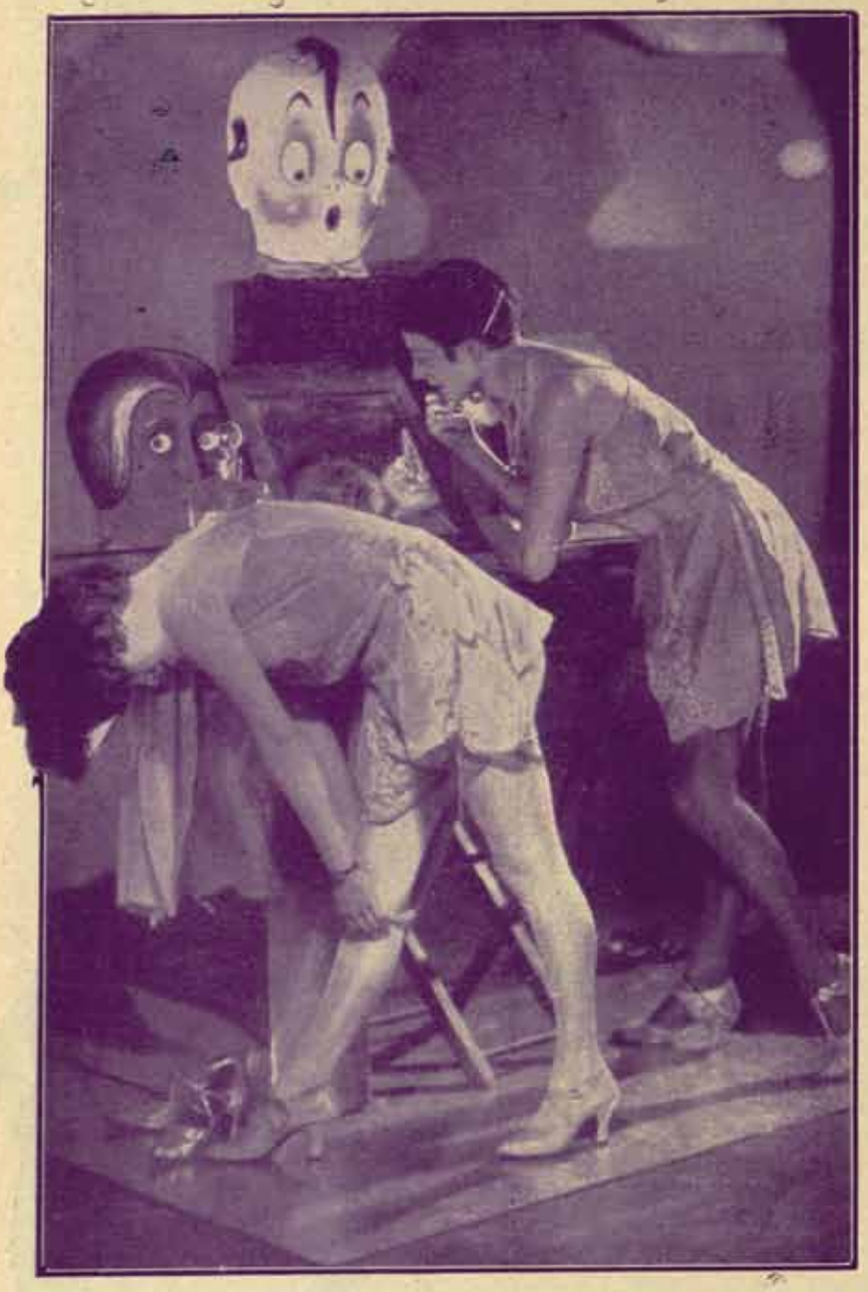
САДА...

Нема више оних дугих сукњи, ни дубоких ципела, ни сентименталности с цвећем, ни стидљивости на алејама, већ обнаженост ногу на све стране, с монограмом на Трикоу, с осмехом на уснама и ногама у вис, чекају своју нову авантуру.

Вили Фрич у једној сцени филма »Шпијуни«.

Који смртни није зажелео завирити у гардеробу лепих играчица .Ево шта се ту може спазити кроз полуотшкринута врата.

Један пирочанац у Шангају: г. Алекса Поповић, из добровољачке дивизије, сачувао је овај снимак када га један кули вози кроз улице Шангаја.

НЕШТО О „ЧИСТОЈ ПРОШЛОСТИ"

(На размишљање нашим удавачама).

Једна наивна госпођица штампала је скоро у једним новинама овај оглас: „Сиромашна девојка, која не може у брак унети другога блага, него „кристално чисту *прошлост*", која је јамство за будућу срећу у браку, тражи у недостатку друштвеног саобраћаја овим путем *мужа!*" Озбиљни рефлектанти нека пишу на управу овог листа под ознаком „Чиста прошлост". На ово се насмејах! али зато не мислите, да ја тој девојци не верујем! Ја се шта више и поуздајем у њу; премда је не познајем. Девојка, која је данас још тако наивна, да мисли, да се неком чистом прошлости може у свету штогод постићи, тако је наивна, да јој морам веровати, да је доиста чисте или боље речено — светле прошлости . . . Она је сигурно из унутрашњости и провела је своју младост онако у луло; остала без мужа и мираза, те сада мора да се уда и у недостатку новца испољава своју чисту прошлост. Али, то је рђава мека, луда девојко! Па ко још данас даје на „чисту прошлост?" То би се свакако данас дало платити са незнатном сумом од 5.000 динара, а можда и са мање. Такав је данашњи свет, чиста прошлости! . . . Али има овде једна недаћа! Мислите ли, да ће јој који год поверовати да заиста има чисту прошлост, ако не просуђује њен оглас с психолошких гледишта, као ја? Данас су напротив редовито најразорнији и најсумњивији управо они, који наметљиво испољавају своју „чисту прошлост!" Ово истицање већ значи, да их неко напада, или јавност или њихови знанци или сопствена савест. Човек је већ тако слабашно биће, да најволи говорити и испољавати (мислим истицати) све оно што није никад имао и што нема. Јесте ли чули када за Рокфелера, Ротшилда и друге, да се истичу, да су богати? То зна данас цео свет? Али зато сте тим чешће чули „сумњиве џентлмене" како се данас размећу својим џентелменством, беспрекорнем „од дедова наслеђеним поштењем"; затим наше политичаре, како се разбацују својим „непоколебивм политичким моралом", карактером и сличним смицалицама . . . Како се само огорчено, увређено и жалосно перу, кад ко у њих дирне и посумња у њима о ономе, чега заиста немају, а шта би желели управо да имају... Али, што се више изговарају (перу), то им се све мање верује. Свет је данас већ тако загрезао у стазе неверног Томе, да се само иронично осмејкује, гледајући како се појединци упињу, да докажу „своје врлине" . . .

Али, куд сам зашао, а ред је да пишем о чистој прошлости! Бацимо, дакле, поглед на прилике у којима данас живимо. Ни милионери не могу смаћи довољно новца за заклоништа за напуштену децу, незакониту децу; они нису довољно богати да задовољавају захтеве опште пљачке (лихварења), која се сада тера у све безобзирнијој форми. Ни највећи присташа владајућих политичких прилика не може устврдити, да су одговорни политичари „на месту", да су увек радили у интересу државе, да се нису користили и . . . да су били човечни, праведни и поштени. Исто је на свима другим пољима. Па где је онда ту чиста прошлост девојака, трговаца, политичара? . . . Уз чисту прошлост људи, морао би данас цео свет друкчије да изгледа.

Зато данас више нико и не верује у чисту прошлост! . . .

Према горе изложеном наше данашње удаваче неће бити срећне руке, ако се послуже са огласом о својој „чистој и светлој прошлости", па им стоји до воље, да се послуже којом другом, згоднијом, засењавајућом варком. Али женска лукавост свему је данас доскочила, па ће свакако и овом.

УТЕШИТЕЉИЦА

— *Алфонс Але* —

Како је човек луд у младости!

Истина, што старији . . . Али, нећу ништа даље да говорим, јер то нема везе са причом која следује.

Давно, врло давно је то било — колико је то далеко! — кад сам ја имао љубавне јаде.

Не смејте се, не будите бездушни, јер то су збиља били јади, помешани са гњевом. Да не рачунамо и колико сам био насамарен као прави магарац.

Једна моја мала пријатељица по имену Јелена (сигуран сам да се звала Јелена), оставила ме да би се закачила за једног кобног и мрачног Румуна, који је студирао медецину — увек сам се питао у колико сати то чињаше.

Не сећам се да сам икада, у целом свом жалосном животу, био толико несрећан као тада.

Дању се још мука и могла поднети. Ишао сам, враћао се, пио мало више, у кратко, могао сам, колико-толико, да угушим свој јад.

Али нећу!

Ах! жалосног ли враћања у празну собу! Фотографије, које изгледају као да су живе! Писма која се по милионити пут читају! Ох несреће! Ох ужаса!

Све је ишло тако тачно и утврђено као по нотама.

Чим се вратим, чим запалим лампу, свалим се на кревет као крава, и плачем, плачем, покушавајући да угушим у ушима глас свог грчевитог јецања.

После неколико минута, мало умирен, обришем очи и почнем са дугим посматрањем њених слика.

Волео сам њене мале, веселе очи, кадкада пуне нежности, њен лукави носић, њена страсна уста, каква никад више нисам нашао.

Тада сам говорио у себи да је све то благо за мене изгубљено: очајање је обузело моје јадно срце и . . . напред! да се опет то исто понови.

•

Једне вечери, када сам понављао оно исто што и сваке вечери, зачух на својим вратима »ratatap«.

(Енглески приповедачи, кад хоће да кажу да се куца на неким вратима, не употребљавају ономатопеју „куц-куц" него кажу »ratatap« и ја не налазим да је то тако смешно).

Задрхтао сам целим телом.

Кад би то била она!

— Ко је то тамо?

— Ја, господине, проговори благ и танак детињи глас.

— Ко сте ви?

— Девојчица гослође што станује до вас.

Ја отворих врата.

Указа се главица дивне плавојке од седам — осам година.

— Јесте ли болесни, господине?

— Ја? Ни најмање. А зашто?

— Зато што чујем да плачете већ читав сат.

— Не, нисам болестан. Плачем што сам у невољи.

— Ах!

— Али, уђи, озепшћеш у том ходнику. Је ли те твоја мама послала?

— А, не, мама није тамо. Она се вечерас неће вратити.

Чудна девојчица, интелигентна, осетљива — а није већа од миша!

Натера ме да јој испричам моју историју, много се интересујући за њу.

— Да, рече она, познавала сам вашу даму, са кравеним капутом од куне, зар не? и сивим шеширом са тицом. Више пута сам је срела на степеницама.

— Да, то је она.

— Она, ипак, не изгледа рђава.

— Не кажем да је рђава, али ме, ипак, оставила.

— Ах! вратиће се, видећете!

Тада ми мала исприча своју, ни мало веселу, историју.

Њена мати, служавка у пивници, дала је да је одгегују у селу, па, кад је мало поодрасла, сељаци је пошаљу натраг и од тада је живела у овој кући, у соби до моје.

Ове вечери се њена мати, која ми није изгледала тако много материнска нежна, није требала да врати.

Било је доцкан. Понудио сам мојој малој пријатељици да оде да спава.

— О! . . . не спава ми се много.

— Ништа зато, иди да легнеш; у толико пре, што кад би те видели тако доцкан код мене . . .

— Е, лаконоћ!

Затим, после малог ћутања, рече:

— Штета, ипак, што нисам већа!

— Зашто?

— Зато што . . . би вас ја дивно утешила!

Јадница! Тако је љупка била говорећи то! Ни мало покварена, него по природи тако љубазна!

Она изађе, оставивши ме у сањарењу.

•

Сутрадан, осетивши се неспособним да станујем и даље у овој соби у којој је још мирисало на одсутну — о, проклетница! — ја се одселих.

Али, као што неко рече, не умире се од љубави.

Време је, наскоро, ставило мелем заборава на моје рањено срце.

•

Задње недеље био сам у Хавру.

Једна се јахта враћала у луку. Та мала јахта звала се „Hareng-Saur" и ја сам одмах препознао власника, тог глупог Пижитеа.

Пижите ме престави својој метреси, једној дивној, омаленој, плавојки.

И док је Пижите издавао заповести свом особљу, плавојка ме упита:

— А, јесте ли се сада утешили?

— Утешио? Због чега?

Она ме опомену свега.

— Како, ви сте, зар, она девојчица?

И ја поново као да осетих исту жалост, због које ме она тешила, сада зато, што је она девојчица већ велика.

Г. Милорад Милић.

симпатични млади адвокат из Крагујевца

Прича како је једном био избачен из дворског воза

Кратак портре. — Година? Преко тридесет. Способан адвокат, јер му увек канцеларија пуна клијената. — Прва пасија — (разуме се, жене). Друга — академско позориште. И још се није расхладио, као неки јер је активан члан. Трећа пасија — ауто. Кад му планови допусте, за три сата ето га у Београду. Увече представа у позоришту, сутрадан у 8 сати опет у својој канцеларији. А ожењен? На срећу још није. И са аутом представља плус вредности једног кандидата за женидбу.

О спољашности говори фотографија, Београдске госпођице већ су се замислиле... Али неће га дати Крагујевчанке, јер и ту има лепих дама.

Али шта он мисли, не може се знати, јер се непрестано шетко између Београда и Крагујевца.

Као кандидат за женидбу неће да прича о љубавним авантурама. Тиме би пао у немилост мама, надочито крагујевачких, које су строго моралне.

Зато се сећа других доживљаја...

— Пошао сам да тражим оца 1915. год., да бих с њим ишао даље... И тада, умало што нисам погинуо, и то у дворском возу.

— Дворском возу? Па ви сте били нека значајна личност, кад сте путовали тим возом.

— Обичан студент, полувојнички и полуцивилно обучен, који је ускочио у дворски воз, да би само могао да се вози, макар и у — клозету.

Било је на станици у Крушевцу. Кад воз кренуо са станице изашао сам из клозета, надајући се да ме сад неће нико моћи да избаци. Стајао сам у ходнику, који иде ширином. Наједаред ходником уздуж чујем тешке кораке џокеја.

„Стражар", помислих.

Он се шета. Дође до краја ходника, па се врати натраг, и ја само видим крај шињела и врх бајонета. Шћућурио сам се у крај, па не дишем.

Док он зави на ову страну и угледа ме . . .

— Шта ћеш ти ту? викну и напери пушку на мене . . .

Почех да га молим, да ми допусти да се возим, јер тражим оца, па ако не идем возом изгубићу га.

— Скидај се! дрекну стражар, иначе ћу да пуцам.

Стадох да га преклињем, али он ни да чује, и ја само чекам, кад ће пушка да плане.

Познадох да је Ужичанин, и хтедох да га умилостивим . . .

— Молим те, остави ме као свог земљака, и ја сам Ужичанин . . . Али ни то не поможе.

Онда ја окретох друго питање.

— Је ли у возу краљ?

— Где, хоћеш да ти кажем је ли ту краљ?

И постадох му сумњивији, и он се још више нарогуши.

— Па пусти ти мене пред краља, ја ћу њега да замолим, он је добар и допустиће ми да останем у возу.

— Шта, да те пустим пред краља. Па ја бих те пре убио, него да те пустим пред краља.

И корак по корак, са напереном пушком, дотера ме до врата.

— Скидај се, или ћу сад да пуцам.

— Али како да скачем кад воз јури. Па зар ти немаш ни мало срца, зар не видиш да ћу да погинем?

Стражар остаде хладан и неумољив на својој дужности.

Отворих врата. Погледах. Насип уздигнут, и ако скочим сигурно ћу погинути.

Стојим на вратима, и све се надам, да ће стражар попустити, али он не скида прст са окидача и цев ме готово додирује.

Хладни жмарци пројоше ми кроз тело.

Ако скочим погинућу, ако останем исто тако.

И помислих: „Па зар да погинем у својој земљи и Србин да ме убије? . . .

Воз јури, ја се спустих на једне степенице, па онда на друге . . . Али држим се руком за шипку, и мислим, да ће ме војник пустити да останем макар на степеницама.

И, збиља, он спусти пушку, и као да му се мало разведри лице у осмех.

— Опет има срца, помислих ја.

Окретох главу од њега и таман хтедох да седнем нас тепенице . . .

Кад ме он удари ногом и ја се најох у ваздуху.

Не знам колико сам лежао, али кад отворих очи, видех да лежим у једном риту.

Прво сам помислио, да ли сам читав. Сав сам се био увалио у рит, очи, уши, уста, све ми је било пуно блата. Једва сам се извукао из рита, и дошао до једне сељачке куће, где сам се два сата умивао.

Тако нисам имао среће, да се возим дворским возом.

МИР—ЈАМ.

Пријатељ

Било је одлучено. Требало је да Лидија и ја пођемо из замка Бажандр одмах по ручку, да седнемо у воз у Клерију, да одемо у Кан, па затим на море. Тај пут био би сасвим обичан да је био у питању какав излет. Али за мене није био обичан, јер будући да сам био заљубљен, ја сам хтео да украдем младу кћер наше домаћице, госпође Бенов, која ме је била позвала да проведем неко време на њеном имању у Нормандији.

Треба одмах да поменем да је мени било осамнајест година, а оној коју сам волео шеснајест. Обоје смо били романтичне душе. Сентименталне књиге биле су нас потпуно залуделе. Обоје смо били сагласни да »треба живети својим животом« или »умрети својом смрћу«.

* * *

Онога дана када смо требали побећи ја сам био као у грозници. Лидија је била мирна, а Мишел Бланш, мој друг и пријатељ, такође гост госпође Бенов, непрестано је био уз нас, као да је нешто сумњао. Ја му још нисам био поменуо ни речи о нашој намери, ма да сам био одлучио да му је поверим: најпре зато што сам га волео, затим што сам хтео да се похвалим својом смелошћу и најзад зато, што нам је он могао бити од користи, тим што би одвратио пажњу госпође Бенов на другу страну, кад ми будемо пошли, и што би је упутио на погрешан пут.

— Да ли да известим Мишела? питао сам Лидију.

Она учини један гест који није значио одобравање додавши притом да се таква тајна не прича једном младићу кога она није ценила.

— Али баш ако ви мислите да нам може бити од користи...

Ја одмах отрчах моме пријатељу. Он ме саслуша, па ме онда пријатељски узе за руку.

— Мали мој Вие, рече ми он, ти знаш да можеш рачунати на мене, али то што чиниш, веома је озбиљно. Јеси ли ти поуздан у себе? Волите ли се ви још непрестано? Шта ће казати госпођа Бенов? Па твоја мајка? Лидија је лепа, али она је лакомислена. Је ли она достојна твога пожртвовања?

Ја му одговорих да ме ништа не може одвратити од моје намере и да он не познаје достојност душе Лидијине.

— Најзад, можда имаш право, рече он. Али... јесте ли набавили карте за пут?

— Јесмо.

— Врло добро, само ако хоћеш да послушаш мој савет немој их држати код себе... Дај их мени: ја ћу их оставити у своју фиоку, па ћу ти их дати по ручку....

Ја му предадох карте, забелешку куда је требало да пођемо, кључ своје путничке торбе и све своје љубавне илузије...

Провео сам цело по подне шетајући по парку са Бланшом, који ме је храбрио и давао упутства. Кад седосмо за сто ја осетих како ми се грло стеже. Госпођа Бенов ми рече да сам врло блед. Лидија је на против била врло мирна. Ја сам се дивио њеном женском лукавству појимајући тек тада шта је љубав кадра да учини. Али сам се још више дивио оданости свога пријатеља који је био живахан и весео као никад дотле.

После ручка ми изађемо из трпезарије. Ја пријђох Лидији те се споразумесмо да се у два сата нађемо пред малим вратима која су из врта водила на друм. Имали смо још тридесет минута времена. Ја уђох у своју собу и у себи замолих за опроштај све оне који ће бити уцвељени.

Кад сам изашао из собе сретох се са Мишелом. Он ми снажно стеже руку.

— Само храбро! рече ми он. Наћи ће мо се на мала врата где ћу ти донети путничке карте!

— Заиста, ја сам на то већ био заборавио.

Тачно у заказано време био сам пред малим вратима. Прође читав сат а не дође ни Лидија ни Мишел. Шта ли се то догодило?

Мора бити да се дознало за бегство? Нисам смео да се вратим у замак. Бојао сам се да изађем на очи госпођи Бенов

Хтео сад да дознам у чему је ствар. Брзо сам дознао. Полазећи замку ја опазих г-ђу Бенов, која чим ме виде викну:

— Ах! ту сте дакле! Вие!

— Ту сам госпођо.

— Ви сте дакле све знали, а ништа ми нисте говорили!

— Али..... госпођо.

— Немојте се претварати... ево... читајте...

Ја прочитах на комадић хартије:

»Драга мама, Мишел и ја одлучили смо да живимо својим животом. Опрости нам што смо вам причинили бол. У осталом Ви је у све посвећен и објасниће вам све.

Ваша Лидија.

— Дакле... упита ме госпођа Бенов, воли ли она њега? Одговорите ми. Воли ли га?

— Госпођо ја мислим да она воли само да путује па ма ким то било... одговорих ја....

То ми је била још једина утеха којом сам хтео себе да заварам.

М. В.

УСПЕХ Г. ЈОВАНОВИЋА ОПЕРСКОГ ПЕВАЧА У БРИСЕЛУ.

Већ дуже времена гостује са великим успехом у Бриселској Опери наш омиљени певач г. Јовановић. Цела Белгија симпатично се изражава о његовом таленту. Последња му је партија »Ђаво«, у опери »Беатриса« по Метерлинковој драми, која је главна мушка улога, и ту креацију одушевљено је поздравила сва критика.

Господин Остје

— Морис Левел —

— Тетка, да ли сте познавали неког Г. Остјеа? Г-ца Клара је јако поцрвенела, скинула наочари и рекла:

— Зашто ме то питаш?

— Зато што сам јутрос пред кафаном чула да је неко питао да ли породица Семтреј још станује у овом крају. Распитала сам се, рекли су ми да је то неки г. Остје који је јуче стигао.

— Је си разговарала с њим?

— Нисам; имала сам нека друга посла.

— Тако рекла је г-ца Клара Семдреј.

Затим је додала малу узнемиреним гласом.

— Заиста сам познавала једног човека који се тако звао, али то је било тако давно!

Какав изгледа тај госпођин? Млад? Стар?

— Шездесет до шездесет и пет има изглед каквог старог коњичког официра. Г-ђа Клара је прошапутала.

— Тачно је тако. А не знаш зашто је дошао овамо?

— Кажу да хоће нешто да купи у овом крају, ако вас интересује могу се подробније известити.

— Да заиста, то интересује.. Али мене. Видим, кад неко остари, онда је боље да не мисли на прошлост.

Она је говорила са извесном горком резигнацијом и њени су прсти дрхтали над њерђевом. Али, без сумње, да се прошлост сама наметала њеним мислима, јер је уздахнула о Благи Сунчани Зраци, талент погодни за старе људе, таман довољно толики да их мало загреју, обасјавали су башту, и г-ца Клара је рекла полугласно.

— Четрдесет година. Боже мој! како је то далеко, цео њен живот је протекао на том пољском добру. Године и године су се низале. Она је гледала увек исто дрвеће како листа, и како губи своје лишће, исто цвеће како цвета и како вене. Гледајући сада све то што је окружавало њен живот и што је обично посматрала равнодушно, она је осећала да је обузима нека чудна меланхолија.

— Како сте од једном снуждени? рекао је њен нећак.

— Снуждена?.. не обузела ме нека сањарија... Помишљам, сад кад је све тако близу крају, да сам и ја могла као и друге, да проживим свој живот... Тетки Марти двадесет и две а твоме ујаку Анрију четрдесет. Пошто нисмо били богати а оно мало имање што смо имали требало је да припадне нашем брату, последње носиоцу имена, сви смо седели овде. Марта је имала ту срећу да се уда без мираза: ја сам имала да останем осим ако би и мене нека особита срећа послужила, оно што сам и остала, то јест девојка. Тада је дошао г. Остје, чији је отац био пријатељ нашег оца.

„Родитељи су неопрезни; деца се владају по закону који тражи да младост привлачи младост, он се заљубио у мене, ја сам се заљубила у њега, али знајући да сиромаштво онемогућава сваку брачну везу, ми нисмо ништа једно другом рекли и говорили смо о љубави као да се тиче неких замишљених лица. То је била једна велика невоља... Али шта смо могли да радимо! Још се сећам како смо у вече ишли да се шетамо по парку и били тако жалосни да нисмо ни разговарали. Он је намеравао да остане неколико дана; остао је два месеца: два најлепша и најмучнија месеца у мом животу.

„Десет пута сам осетила да хоће да говори, али увек сам окренула главу: и сувише би ми било тешко да сам му морала одговорити: „немогуће" једне недеље најзад, рекао ми је држећи ме за руке:

— Г-це Кларо, ја морам да отпутујем. Хтела сам да кажем: „Зашто"? Али сам се сетила речи које је мој тата често говорио: „Све за сина" одговорила сам:

— Морате.

„Ето дете моје, то је историја мога простог живота, могу чак рећи нашег, јер сам имала ту утеху да сазнам да се није оженио ни са којом другом.

Ако опет видиш тог госпођина, ако он сазна, — а свакако ће сазнати да сте још овде... шта треба да му кажем?

— Кажи му да сам одузета.

— О Тетко!

— Да то је боље.

Она се осмехивала, али су јој две сузе кануле из очију.

Сутра дан јој је нећак рекао:

— оно што сам очекивала догодило се, срео сам се са г. Остјеом: рекао сам му оно што сте ми казали...

— Па шта је било?

— Одговорио ми је: „Сирота г-ца Клара" затим је додао: „Ипак би ми било мило да видим кућу".

Нисам могао ни да примим ни да одбијем.

Треба да га доведеш дете моје. Доведи га. Ја ћу остати у мојој соба, видећу га... можда ћу га чути, то ће ми бити мило. Ето на пример у четвртак, око три часа. Показаћеш му башту, салон, собу за примање, све је то исто онако како је било оног дана кад је он отишао.

У четвртак, још изјутра, госпођа Клара је обукла своју најлепшу хаљину. И ако није хтела да се показује, није могла, а да тог дана не буде у свечаној хаљини. Око три часа г. Остје је дошао. Г-ца Клара је посматрала иза завесе. Он је прошао кроз башту наслањајући се на руку њеног нећака. Показивао појединe џбунове, по неко дрво, клупу на којој су радо седели, и она је по томе разумевала његове речи. Године су једва биле погнуле његова леђа; она је помишљала колико би јој лакша старост била поред оваквог друга.

Ушли су у кућу и његов глас је потпуно оживео прошлост. Она је прво чула као неко шапутање; затим су јој речи постале јасне, речи у којима се осећало узбуђење. Ето, говорио је нећак, то је велики салон исти онакав какав је био кад сте ви отишли; ово је соба за примање.

Г. Остје је наставио:

Овде је било једно канабе... иза ових врата једна мрачна собица; мало даље соба у којој је ваша тетка Клара држала кавезе за птичице. Боже мој, како је све то исто онако како је било! Исти чак ваздух — исти парфим од лаванџле!... Ја бих седео овде; тамо смо пили кафу.

— А тамо на крај ходника, тамо је била соба најлепше, најдостојније и најмилије жене једине коју сам икад волео.

Он је застао.

— Нисте ли чули?... Рекао бих неко је јаукнуо!

— Сигурно у парку, госпођине, неки дeран.

Али то се није десило у парку. Г-ца Клара је била пала у несвест. Соба на крај ходника, у којој је живела једина жена коју је г. Остје икад волео, била је соба Марте старије сестре г-це Кларе.

СЛАДАК САН УЛЕПШАВА ЖЕНУ

Једне ноћи седите дуго и сутрадан сте зловољни, и мрзи вас да себе погледате у огледало.

Један енглески песник каже: „Сан је отац свежих мисли и веселог здравља".

О серваитес каже: „Нека је благословен онај, који је први пронашао сан, који покрива као плашт човечије тело и мисли. То је као оброк гладноме, вода жедноме, топлота ономе који се мрзне, свежи поветарац за онога који умире на тези".

Потребно је да човек увек спава у нормалне сате.

Некад се држало да је довољно да човек спава седам сати, па чак и шест. Али у данашњем добу, кад је човек нервно измучен, потребно је спавати осам сати. У десет да се легне, у шест да се устане.

Несаница је највећи непријатељ нерава и лепоте. Зато треба одмах потражити лек. Купање у топлој води пре спавања умирује нерве и човек заспи.

Несаница долази и услед рђавог варења, и један лекар препоручује, да се после вечере попије чаша врућe воде.

На некоји темпераменат утиче да засни један бисквит умочен у вино.

Никада не треба лећи у постељу оптерећен неким мучним мислима. Увек је боље да се трудите да нешто лепо мислите, и недопуштајте да вам мозак ради ноћу.

Стогодишњица снобизма

Има особина и мана, које изгледа да су припадале од вајкада човечанству. Њу баш је савременица хаоса и његове кћери, кокетерије, која се, као што знамо, родила истовремено са првом женом.

На супрот томе, има извесних веровања и извесних болести, које су, рекло би се, резултат једне епохе, и извесних „душевних стања", која су, изгледа, плод развића једне цивилизације и која су пронађена, откривена и крштена тек одскора, мада постоје, скривена, већ дуже или краће време. Једно од тих је и снобизам.

Тек је сто година, заиста, одкако је снобизам постао, а у то време он још није био сасвим оно, што је сад за нас. Као и дендизам, он је постао у Енглеској и енглески писац, Текерej, га је, после дужег проучавања, описао, исмејао и „лансирао".

Снобизам, данас, у целом свету заузима врло важно место. Кратка његова дефиниција је ово: „Чинити због моде оно што вам није по вољи", али је то, ипак, само приближно.

Снобизам се јавља у свим облицима. Снобови су безбројни. Чист сноб је онај — или она — кога води једино жеља за одржавањем своје репутације у очима других, — и који би чак том личном интересу жртвовао, не само свој укус, него и своје материјалне интересе. Он нема више ничега личног. Међутим, он мора сачувати доста интелигенције да би се подвргао непосредно актуелности снобизма и да би разумео оно што она захтева, чему се, разуме се, мора слепо покоравати.

Прави сноб не сме, ни у којој прилици, ни да покуша да предњачи. Ако се не покори том закону, он престаје бити сноб. Радити по својој вољи, створити неку засебну врсту, род, укус, моду — јесте негација снобизма. Сноб не предводи, него предводе њега самог. И што је сасвим настрано, чудно, он мора имитовати.

Постоје богати и постоје сиромашни снобови. Снобова има у свим друштвеним класама, али се прави снобизам, у пуној слободи, развија једино код лењих, док сноб без новаца, упркос своје добре воље и своје духовитости, не доспе увек до победе. Тај сиромашни сноб може да доспе до правог херојства у борби коју издржава, с једне стране, против тешког свакидашњег живота, а с друге, са спољним изгледом који мора да маскира. Нема тога кога не би дарнула у срце ова његова борба, чији резултати не варају никога, изузев њега самог.

Мора ли прави сноб бити искрен у своме снобизму?... Да, у том смислу, што га ту не гони никаква жеља за амбицијом, нити новцем. Очевидно је да није увек тако, јер се често било какав интерес крије иза снобизма, али се тада сјај снобизма замрачи, као оно љубавтод сенке продајности.

Да ли прави сноб пати? Да, он мора да пати. Он мора да трпи досаду неког позоришног комада, да слуша неку досадну конференцију, да чита књигу коју не разуме, мада има престава које би га забављале, певача који би га одушевљавале; он мора да има код своје куће слике које је скупо платио, мада му оне буду очи, мада га збуњују; он мора да посећа ресторане који му се не свиђају; он мора да напусти велики град у одређене дане, мада би радо у њему остао уживајући спокојство када су други снобови отишли.

Помислите само, сноб нема право на свој укус. Он се мора гнушати неког платна, неке музике, песме, романа, и ако им се у себи диви. Интересантно је да их, поред гнушања, он ипак сноси из снобизма. Уосталом, снобизам није једноставан, понављамо; он има више облика. У једној средини, у једном друштву, потребно је дивити се једном музичару, једном сликару, једном писцу. У другој средини сасвим је супротно; презиру се они уметници који су у првој цењени, а диви се другим, који припадају другим школама. Замислите да један сноб, који припада првој средини и приморан је да се диви, да се досађује, да трпи, замислите да један такав сноб има ту срећу да дође у ову другу средину... Ту би се искрено дивио и забављао, а не би патио... Да, али тада, чинећи нормално по свом личном укусу, он више не би био сноб.

Јесу ли и деца снобови? Уопште узевши, будући да се више покоравају својим природним нагонима и да се теже мире с тим да их неко приморава, она су то у много мањој мери него ли одрасли. Они налазе да је доста и оно што се морају покоравати родитељима и учитељима. Па ипак, има и код њих снобизма, кадкада у породици, а чешће међу друговима, јер на децу имају много већег утицаја другови него ли родитељи. Што они полажу много на мишљење друге деце о њима, то је зато што је то њихова генерација и што ће са њима заједно ићи кроз живот. Једна врста снобизма у раној младости је и цинизам, али је то уопште снобизам поглавито вербални, без последица...

Да ли је снобизам скуп свега лажног, погрешног и смешног? Ни најмање. Снобизам може кадкада да послужи, силом и не „искреном жељом", само из „привидне жеље", добром циљу, да учини дело од вредности. Снобизам може да буде брана против нискости и вулгарности. Више вреди, неки пут, вештачко него ли природно.

ЈОАН ГРАВФОРД О ПЛЕСАЊУ КАО ЖИВОТНОЈ ПОТРЕБИ

Млада америчка глумица Јоан Гравфорд изјавила је недавно о плесу и његовим поклоницима ове ретке:

Ко не плеше радо нема у себи правог животног весеља. А и за мене плесање није само веселе, разонода и забава, није само страст, која ме је посве обузела, него је и животна потреба и у потпуној мери израз елементарног животног весеља.

Годинама се већ говори о „плесној епидемији", која да је заузела свет, а то звучи као да хоће да се каже, да је плесање болест, која је случајно сада напала човечанство. Ја сам посве другога мишљења. У овим нашим данима материјализма, свет као да је заборавио, да су већ народи старога века својим боговима посвећивали толике плесне свечаности и тиме доказали, да је плес човеку прирођен израз његових осећаја и готово свети начин за изражавање расположења.

За мене је плес животна потреба и сматрам да је знак доброга здравља — тела и душе — да су се људи и опет сетили да плес значи обнову. Без обзира на то, да је плесање сјајно средство, да се тело одржи витко и младо, нема ништа боље од плеса, када се радио свладавању душевних криза. Штогод се у животу догодило даде се поднети или бар ублажити, ако мелодије оркестра или ритам џаз-банда обузима тело.

Плес доскора даје човеку потребну равнотежу душе, а и линију. Зато саветујем свим младим женама и девојкама, да се посвете студију плеса и у случају, да немају намеру да плес икада учине свој јим звањем. Плесање је универзални лек за тело и душу, а осим тога одржава витку линију. На тај начин могу се дакле уштедити силна гладовања, који често значе превелики испит за карактерну снагу и енергију наших дама.

Опробајте најбоље шведско сечиво за бријање

марке VIKING

марке VIKING

и кад га опробате, друго употребити нећете. Тражите га у свим дрогеријама, апотекама и галантер. радњама. — Гросисти нарочити попуст.

Генерал. заступ. за Крал. С.Х.С. Е. Е. ЛУТЕРОТИ, Београд, Драчка 9

Недељне Илустрације

НИНОН ЛАНКЛО

ТАЈНА ВЕЧИТЕ МЛАДОСТИ

РОМАН Ј. БАУЕРМАЈСТЕРА

5

У том је млади човек скочио. Рукама је покрио своје бледо као смрт лице, а у његовом погледу је се изражавало лудило.

„Ја — твој унук?" рекао је и пре него што је она чула те речи појурио је на поље из куће.

А она је се спустила на диван и почела да се гуши у сузама.

9.

Шарлес Жерсеј је јурио у вечерњем мраку по Паризу. И сам није знао зашто је непрестано журио напред, јер више није имао циља у животу, у младости, у жељама.

А за човека, који нема циља, има само једно место за почивање — гроб. То је осећао Шарлес Жерсеј и он је имао само једну жељу, да легне и спава, да би све заборавио, што му је живот у том последњем страшном часу донео.

Тако је без циља лутао улицама поред веселих и послених људи, који су сви имали један циљ и пут, док је он, залутали, као у сну између њих корачао.

Шта је требао сада да ради?

Докле ће то трајати и у брбљивом Паризу ће и врапци с крова цвркутати да је се Шарлес Жерсеј у Нинон Ланкло заљубио и да га је она одбила — јер је била његова баба!

Ах, било би смешно, да није било страшно и жалосно. Све му је личило као сцена, коју ни Молијер не би могао боље да смисли.

Унук, који воли своју бабу — то је било најсмешније, што је се могло замислити. Шарлес Жерсеј је се начинио смешним у очима друштва и он не би у њега могао више ући.

Тако је и сам, не знајући како, доспео у један мали парк који је, прилично одвојен од живих улица, био врло миран.

Савладан умором, сео је на једну клупу и утонуо у маштање. Више пута је се машио за револвер, који је носио у џепу, али у том тренутку није имао смелости и моћи да учини оно, што му је помисао налагала као једино умесно.

И из свију његових збуњених мисли оцртала је се слика јасна, слика Нинон, коју је волео до лудила и која је — ах, он није могао појмити да је та лепа жена говорила истину.

Како је само могло бити да је она, која је имала све драже младе жене, мајка његовог оца?

Да ли је овде природа чудо створила, да ли је божанствена Нинон имала средство да остане вечито млада?

И ако је природа заиста била чудо створила, зашто је баш на њој то учинила, баш на једној, Нинон Ланкло?

Затим су му опет дошле на ум речи, које му је Нинон рекла: нас двоје не можемо водити љубав, јер сам мајка твог оца.

Дакле његова баба! И Шарлес је се обема рукама ухватио за чело, јер није могао да разуме да му је Нинон баба, као што није могао да замисли дивну жену: с борама на лицу и са седом косом, погурену, слабу и с једном ногом у гробу старицу!

И докле је он тако седео и пуно гледао пред собом, покаткад гласно уздишући, нешто иза њега је се покренуло и упутило к њему.

То је био висок, мршав и у црном оделу човек, чије је године тешко било одредити.

Он је у главном правио утисак отменог, али и врло тајанственог човека.

Сада је пришао Шарлесу Жерсеју и ословио га:

„Добро вече, господине! Јели слободно ту да седнем"?

Млади човек је покретом главе дао знак одобравања.

Непознати је сео.

„Опростите, господине", рекао је, „Ви сте болесни? Ја сам мало пре идући иза Ваше клупе чуо како уздишете".

„Здрав сам, хвала Богу", одговорио је Шарлес. „У осталом било би ми врло пријатно, ако не бисте се у толикој мери о мени бринули"!

„То је знак одбијања", наставио је непознати. „Али нисам могао да се о Вама не бринем, Шарлес Жерсеју!

Ако Ваш уздах није био узрок болести, онда је он ипак нека душевна патња".

„И ако би то било, Ви бисте ми мало могли помоћи".

Не, Ви не можете знати, да ли и за Вас имам лек у мојој апотеци".

„Ви сте апотекар"?

„Јест, имам апотеку, али у њој има еликсира и капљица само за душевне болове.

Мислим, да имам и за Вас".

Ви се чудите томе што знам Ваше име? Али мој драги, млади пријатељу, ја знам и нешто више. Ја знам узрок Вашег дубоког душевног бола и знам где сте и како провели последње часове".

„Али то никако није могућно", рекао је Шарлес Жерсеј. „Само једна једина зна од чега ја болујем".

„Али осем те једне, Нинон Ланкло, знам и ја, мој пријатељу. Ја Вам могу рећи, да сте ту скоро клекнули пред лепом Нином и изјавили јој љубав и да је Нинон Вама одговорила да не може с Вама водити љубав, јер је Ваша баба"!

Млади човек је уздахнуо.

„Ко сте Ви"? Запитао је; „одакле знате? Ја знам сигурно да сем Нинон и мене нико није видео сцену, која је се између нас обоје одиграла"?

„А ако је то био невидљив човек, који се може свуда где му је воља појавити, а да га нико од присутних не види"?

„Заиста је се морало такво што догодити", рекао је Шарлес. „Сигурно има ствари између неба и земље, о којима наука ништа не зна.

Али сада ми објасните зашто сте пришли мени и зашто се о мени интересујете, када сам Вам сасвим непознат"?

„Непознат"? поновио је необични човек, то није тачно, драги мој!

Али саслушајте шта ћу Вам испричати, то је за Вас од нарочитог интереса и што ће можда Вас одлучити да мислите друкчије о себи и својој будућности. Ви још имате времена!"

„Ја немам времена, то ће рећи за мене не постоји појам о времену. Јер ја не видим никакву будућност пред собом и за мене је потпуно свеједно, да ли ћу неколико часова, неколико дана или недеља овде на овој клупи поред Вас седети и слушати Вашу причу.

Ја Вас молим, причајте и ја не сумњам да ћете ми што интересантно казати, Ви једини, јер што би ми други причали, мене не интересује!"

„Видећете да ли ћете онда, када саслушате моју причу, опет тако говорити.

Дакле — да почнем! —Моја се прича односи на Нинон Ланкло и почиње од од дана, када је била девојчица од петнаест година."

„Јесте ли Нинон познавали као младу девојку?" упао му је у реч Шарлес.

„Познавао сам је као седамнаестогодишњу девојку!"

„Па како је то могло бити? Онда бисте и Ви морали имати као снег белу косу, међутим Ваша је коса црна и изгледа да једва имате четрдесет година?"

„Тако само изгледа", одговорио је чудновати човек. „Ја сам само по спољашности млад; али ако бисте могли погледати у моју душу, изненадили бисте се. Ипак — када се једној Нинон Ланкло поклони вечита младост, зашто се то средство не би и на себи применило? Али да се не удаљавамо, слушајте моју причу!

Када је Нинон имала петнаест година за њу је се интересовао један од највећих људи у Француској, коме је она дала први цвет своје љубави, своју невиност. Тај човек је био кардинал Ришеље!"

„Ришеље?" упитао је Шарлес зачуђено.

„Јест, он", наставио је непознати, „Нинон Ланкло је у својој најранијој младости била метреса великог крадинала.

Он јој је створио такав луксуз и богатство, које је могао дати само кардинал Ришеље својој љубавници; купио јој је био мали, богато опремљен замак и проводио је све своје слободно време, које су му допуштали државни послови, код своје пуне дражи Нинон.

А када је морао да буде далеко од ње, тада јој је писао свакодневно дугачка и нежна љубавна писма, које је слао само по свом секретару, једном младом свештенику.

Тај кардиналов повереник — назовимо га Антоније — свој високи положај је био добио својим високим душевним способностима, а међутим је био млад човек од двадесет четири године.

Можете замислити, драги пријатељу, да и тај млади свештеник није могао бити равнодушан наспрам лепоте једне Нинон Ланкло.

Најпосле је први љубавни однос најлепше жене у Француској постао неприродан.

Јер је Нинон била млада, тек расцветан цвет; кардинал доста стар човек.

Појмљиво је да је кардинал горео не само од велике љубави, већ и од бескрајне љубоморе, која је можда била већа него љубав његова наспрам Нинон.

Млади свештеник пак, који је лепој жени кардиналова писма доносио и у тој прилици често био с њом у најсаблажњивијем положају, брзо је се заљубио и — тада је знао да игра врло опасну игру, али је он отпочео да игра.

У толико више, што му је и лепа Нинон дала јасно на знање да је на њу начинио најбољи утисак и да она чезне за љубављу младог човека.

И тако је Антоније врло брзо био с њом у загрљају и њен љубавник.

Помоћу једног ужета он је се спуштао свако вече у собу лепе жене и у јутру на исти начин одлазио.

Недељама су обоје младих уживали срећу своје љубави.

Најпосле је кардинал дочуо да га обмањује његов повереник, млади секретар.

Не знам, ко му је тајну доставио. Али је могућно да је то био Ваш дед, драги пријатељу, маркиз Андре Жерсеј.

Тај човек је се тада удварао лепој Нинон, али је имао мало среће; њему је сметао млади свештеник и он је гледао да га одстрани.

Једног јутра, када је се Антоније као обично спуштао с прозора ка Нинон у башту по ужету, дохватиле су га у тренутку, када је једном ногом стао на земљу, две грубе руке.

Уплашен, осврнуо је се и видео човека с црном маском на лицу пред собом.

„Ухватите га и одедите у затвор!" чуо је се глас тог човека.

Антоније је познао глас свог господара, кардинала Ришељеа и видео да је пропао.

Зграбиле су га кардиналове слуге и одвеле у затвор.

Антоније није пет година видео белог дана и сигурно је кардинал имао намеру да га у тамници умори.

На тај начин је био уравњен пут маркизу Андре Жерсеју и Нинон је варала свог високог добротвора новим љубавником.

На жалост, намера кардиналова се није остварила, јер је млади Антоније имао челично здравље и издржао пет страшних година у тамници.

После пет година је умро кардинал Ришеље; краљица мајка је узела власт у руке и помиловала све политичке кривце, које је био кардинал бацио у тамницу.

Као политички кривац је био ухапшен и млади Антоније, те је и он пуштен у слободу.

Али млади свештеник више није имао воље да се врати цркви, већ је отишао на далеки пут у свет.

Тако је био дошао и у земљу чуда, Индију и тамо се упознао с индијским факирима.

Ступио је био у један индијски манастир и у њему провео десет година.

И за тих десет година је много што шта научио и то ствари, о којима европски научници нису ништа знали.

А не само да је био научио, већ је и на најразличнијим гранама науке радио и дошао до резултата, којима бисте се, мој млади пријатељу, и ви чудили.

Али је најважније и од највеће вредности било што је Антоније нашао у Индији средство вечите младости.

Имајући то средство, опет је се вратио у Француску, јер је чезнуо за својом домовином и даљу и ноћу.

И тако је се нашао у Паризу и — седи сада поред Вас, на овој клупи, драги пријатељу.

Јест, ја сам Антоније, свештеник, који је Нинон Ланкло био други љубавник.

Немојте мислити да сам чаробник, ја нисам ништа друго до искусан и вешт хемичар, разуме се један од оних, који је ишао у школу индијских факира.

Али тек што сам био дошао у Париз, одмах сам чуо за једно мени добро познато име, и свуда, где сам се појављивао, слушао сам с пуно хвале о жени, која је то име носила.

То је име било Нинон Ланкло.

Сада сам се сетио среће, коју ми је некада Нинон била пружила, сетио сам се ње саме и рекао у себи да су они били у праву који су говорили да је Нинон Ланкло најлепша жена у Француској.

Ја сам помислио: Нинон мора сада имати већ четрдесет година и више није онако млада; мора бити да је од нека-

дање лепотице сада постала старија жена, која је само задржала црте раније лепоте.

И рекао сам у себи, да та лепота не сме пропасти, већ мора остати како за добро Нинон, тако и за све оне, који су је уживали.

Дотле сам био сресшво вечите младости само на себи применио и тврдо сам се решио да га ником не казујем.

Али је Нинон Ланкло њега заслуживала и ја бих се за некадању у младости мени указану љубав њој одужио на начин, како се у свету није ни један љубавник одужио.

И тако сам се једне ноћи изненада њој јавио. Затекао сам је у највећем нерасположењу.

Сигурно је тог дана била о томе размишљала, како њена лепота неће вечно трајати; можда је нашла баш тада прву белу длаку на својој лепој глави.

Ја сам јој понудио мој поклон, она ми није хтела веровати, али ми је најпосле пошло за руком да је убедим.

Као цену за необични поклон, који сам јој пружио, тражио сам срећу једне ноћи.

Нинон Ланклу ми је ту срећу дала, затим сам отишао од ње и више је нисам видео, т. ј. нисам се показао као видљив човек.

Можда је се тада Нинон учинило као да сања, и да у јутру, када се пробудила, није на столу видела моје сресшво, свакако би мислила да је необичан сан уснила.

Али је моје сресшво било ту и она, пресрећна, опробала га је и — оно је имало утицај. Дакле Нинон има мени да захвали, што је сада у дубокој старости младалачки свежа као што је тада била, када је младог Антонија својом љубављу усрећила.

И ја знам да ће Нинон Ланкло и у будуће остати млада и лепа."

„А зашто сте ми испричали то, господине?" запитао је Шарлес Жерсеј, који је с највећом пажњом и чуђењем слушао речи необичног човека.

„Јер хоћу да Вас избавим, пријатељу", одговорио је црни човек. „Ја знам врло добро, да сам дошао када треба да спречим велику катастрофу.

Ви сте очајни пријатељу, и помишљате да одузмете себи живот, пошто Вам једина жеља у животу није испуњена, пошто би била лудост, да се и даље трудите да добијете љубав Ваше бабе.

Ја сам Вам рекао коме има Нинон да захвали за њену вечиту младост и сада ћете моћи вољда друкчије да мислите о лепоти те жене.

У осталом било би лудост ако би се један млад човек, који је тек настао да живи, убио због жене, која је по спољашности млада и лепа, а у души већ завршава с овим светом.

Ви ћете рећи да више не можете живети и да се нећете моћи снаћи у свету, пошто се Нинон и у материјалном погледу о Вама стара и уводи Вас у париска друштва.

Ја признајем и то, да се сада налазите у фаталном положају. Али, пазите, мој пријатељу, ја Вам пружам руку у циљу спасења.

Пријте мени, пођите са мном у далеки свет, ја сам богат и моћан и не у чему нећете оскудевати, докле год будете са мном.

Верујте ми, млади пријатељу, Вама предстоји велика будућност и Ви ћете постићи оно, на чему ће Вам многи другови завидети!"

„Ја Вам верујем", одговорио је Шарлес Жерсеј, „јер знам да сте нешто више него ми други људи и да све, што почињете радити, мора успети.

Знам да ми Ви у свету можете помоћи, за чим срце младог човека жуди.

Али једно ми не можете прибавити — љубав Нинон Ланкло!

А управо то јесте једино, што мом животу даје снаге.

Јер и ако је она моја баба — ја волим Нинон Ланкло, волим је страсно како никада нисам никог волео.

Ја осећам јасно да нећу никада на свету имати друге љубави.

Због тога имам пред собом само један пут и ја ћу њиме ићи: пут ка гробу.

Али да ли смем питати, господине, зашто баш мени указујете толику пажњу и пријатељство, да ме узмете са собом куда Ви будете ишли?"

„Јер, мени није јасно", одговорио је непознати човек, „да сте унук Андре Жерсеја.

Јер Ваш отац, син Нинон Ланкло, могао је исто тако бити и мој син као и син маркиза Жерсеја.

Ко Вам јамчи за то да је маркиз био тај, који је Нинон Ланкло начинио мајком?

Зар нисам то могао и ја бити?

Сматрајте себе као мог унука, Шарлес, Ви свакојако нећете погрешити!"

У Шарлесовој глави је се начинила збрка мисли, налазио је се у стању највећег узбуђења и није знао шта да одговори на речи овог необичног човека.

Он је знао само једно, да је за навек изгубио Нинон Ланклу и да ова за њега значи срећу, живот.

„Ја Вам захваљујем, племенити човече", рекао је „Ви о мени мислите добро, хоћете да ме спасете, али — то је немогућно, јер више не могу живети, ја морам до краја ићи путем, који ми је судбина одредила.

Ја хоћу ићи њој — пустите ме — хоћу да умрем код ње!"

„Човече! " викнуо је црни човек, „зар сте заиста очајни? Зар хоћете умрети?"

Размислите ипак о томе, што Вам нудим, које ником не дајем, осем божанственој Нинон Ланкло!

Ја Вам нудим поклон вечите младости, Ви ћете постати богат и моћан, какав сам ја и место једне, коју не можете добити, можете стотине и хиљаде других волети и бити срећан!

Опаметите се, Шарлес Жерсеј, размислите мирно о свом положају! Он није толико рђав, како изгледа!

Тек пре кратког времена сте дошли у Париз. Раније нисте познавали Нинон Ланклу и живели сте добро.

А шта сте тражили код Нинон Ланкло? Пријатељицу, заштитницу, којој Вас је упутио Ваш дед.

Нинон Вам је обећала своју заштиту и учинила све што је могла.

Сада сте Нинон самој одузели могућност да о Вама брине. Ваше несрећно признање раскинуло је све везе, које су Вас за њу везивале и ма како да је Нинон падало тешко, њој није остало ништа друго, већ да Вас од себе одгурне.

Ви сте је оставили — Ви сте у истом положају, у ком сте били пре него што сте ступили у њену кућу.

Сада налазите на улици једног пријатеља који о Вама исто тако добро мисли као Нинон и који Вам исто толико нуди као и она!

Будите дакле паметни, Шарлес Жерсеј, прихватите руку, коју Вам пружам, пођите за мном. Још има живот за Вас дражи и радости као и срећу, коју Ви у овом тренутку не можете појмити!"

Шарлес Жерсеј био је жртва грозничавог узбуђења.

Али ма колико да је размишљао о речима овог непознатог пријатеља и ма колико да је се трудио да му све буде јасно и ма колико да је овом очинском пријатељу давао за право — није могао прећи преко једнога, преко Нинон Ланкло и преко чињенице, да је она једина срећа и циљ његовог будућег живота.

На један пут је скочио с клупе и рекао црном човеку:

„Оставите ме — ја морам к њој — морам код ње умрети!"

И пре него што га је човек могао у томе спречити, он је ишчезао.

За њим није отишао.

„Појимам тог младог човека", говорио је у себи. „Можда бих тада и ја то исто радио, да ме је одбила, јер њена љубав доноси смрт.

Само глупаци су могли један пут загрлати Нинон Ланкло и даље живети без те среће!"

И црни човек је се као сенка изгубио у ноћи.

— — — — — — — — — — —

Нинон је те ноћи лежала у постељи потпуно предавши се свом болу. У том је наједанпут чула потмуо пуцањ.

И Нинон Ланкло је знала шта је се догодило с њеним унуком.

Она је узбунила целу кућу. Послуга је похитала у башту и после кратког тражења нашла је леш Шарлеса Жерсеја.

Нинон је пала преко мртвог тела и покрила га врелим пољупцима и сузама. Погледала је у ноћно небо и рекла:

„Тако Бог кажњава оне, који хоће да изиграју његове вечите законе. О, проклета да је тајна вечите младости. О, да сам остала стара жена, моја би лепота одавно прошла, али не би потекла ова млад крв. Узмите мртво тело и унесите унутра, ја —."

У том тренутку је се срушила на земљу онесвешћена.

Али када је Нинон Ланкло опет дошла к себи, ушла је у своју собу и извадила из ормана флаше, црним воском запечаћене.

„Проклете флаше", викнула је она. „Ни ја, ни други не треба никада да доводимо у искушење богове — разбићу вас, а тиме уништити и моју лепоту".

У истом тренутку флаше су се претвориле у парчад. Нинон их је својом руком разбила.

После смрти унука, Нинон је тешко оболела, али је опет, оздравила и као за казну судбина јој је досудила још двадесет пет година живота.

Сада је изгледала стара, лепоте је нестало; ипак до последњег часа живота била је увек пријатна и имала пуно пријатеља.

Причало се да је за тих двадесет пет година, као старица водила љубав с једним младим свештеником.

Тај млади човек је био страсно у њу заљубљен, и она му је такође љубављу одговарала све до дана, када је напунила осамдесету годину.

У години 1706. бивала је Нинон Ланкло све слабија, осетила је да се приближује смрт.

Када су је пријатељи, жалећи је, опомињали на скори крај њеног живота, она им је рекла:

„Зашто ме жалите? — Зар није лепо умрети, када ћемо на небу наћи опет све оне, које смо волели — ја ћу онда око себе имати велики број пријатеља."

Наскоро је умрла. Нестало је једне од најзнаменитијих жена седамнаестог и осамнаестог столећа.

— Крај —

ФИЗИОЛОШКИ ИСПИТ ЈЕДНОГ АВИЈАТИЧАРА

У Француској је врло строг лекарски преглед кандидата, који хоће да буду пилоти за ваздухопловни саобраћај.

Сваки авијатичар мора да прође кроз један конкурс физиолошки и анатомски. Јер кад се једном пилоту поверава људски живот, он мора да буде способан, да вас одведе здравог до места које желите. Има људи који по спољашности изгледају сасвим здрави и нормални, а неспособни су за пилоте.

Француски лекари Гарсо, Биаг, Руже, Фомбер и Трибу врше преглед над кандидатима.

Пилот за путнички саобраћај мора да буде подвргнут прегледу свију лекара.

Доктор Гарео врши анатомски преглед срца и плућа.

Затим долази доктор Биаг који испитује нервни систем.

Кад се положи испит код те двојице, иде се доктору Руже-у, који прегледа нос, уши и грло.

Доктор Фомбер проучава вид.

И последњи лекар Трибу притиче својим колегама у помоћ са рентгеновим зрацима.

Од

уста до уста иде говор, да си приштедите огроман новац и добијете робу најбоље каквоће, ако одмах пишете по велики илустровани ценовник преко маказа, косушишалица, бритава, бријаћих апарата, хармоника, грамофона, гусала, тамбура, фотографских апарата, сатова, парфема, различитог суђа, ножева, кашика, новчаница, напртњача, упаљача, кишобрана, марама, чарапа, одела и многих корисних предмета, на велетрговину

R. STERMECKI u Celju, br. 79.

Поруџбине преко Дин. 500.— поштарине се ослободе. Ценовник бадава!

То је онај прави

швајцарски џепни часовник

којега зато највише хвале, купују и другима препоручују, јер **најдуже траје без оправке,** јер показује време тачно на минуту, те спада међу најбоље швајцарске часовнике, **и ако је тако јефтин:**

Бр. 100 Џепни часовник, Анкеров строј Ремонтоар — Роскопф за	само 49·	**Дин. 60 п.**
Бр. 111. Анкеров строј Ремонтоар Роскопф са трогодишњим јемством	само 69·	**Дин. 20 п.**
Бр. 105. Прави швајцарски будилник поуздан Анкеров строј, 3-год. јемство	само 64·	**Дин. 20 п.**

Доплатом (повуком) или уз новац послат унапред.

Нема ризика. Што Вам се не свиђа, то се замењује, или Ти се враћа новац.

На целом свету чувени ИКО-часовници у злату, сребру, никлу, најлепших облика, часовници у виду наруквице, ланчићи, прстење, богати избор прикладних дарова и потребних предмета налазите у великом ценовнику са сликама, који ћете на захтев примити бесплатно од

Светске куће часовника H. SUTTNER, Љубљана бр. 965.

Г. Милорад Милић, адвокат из Крагујевца, прича нам своју авантуру. (Фото Роглић, Крагујевац).

Женска логика

Код жена нема логике! — рекао је једном приликом неки немачки учењак, али да је био логичан изразио би се другачије он, муж логике, јер без логике и жене су ништа. Оне осећају логично када мушкарац логично мисли и бране релативно право, док је мушкарцу стало до апсолутног права. У томе је сва разлика, коју треба упознати, па је онда обојем полу довољно учињено. Жена мисли, она је логична као и мушкарац, а када мушкарац осећа, онда је нелогичан као жена. Жене не могу никад ништа објективно да кажу, — веле мушкарци и зато је сигурно нека ретка смелост, што управо једна жена жели да расправља о логици и изрећи своје мишљење.

Жене имају заиста добро својство: оне познају своје релативне слабости или своје релативне јакости и на основу тога стварају закључке у чему лежи трун целе логике. Јер, док је свака норма један посве субјективан проналазак, у животу је још све релативно, а потпуно праведна је само — природа.

Дакле: жене су свесне својих својстава и према њима се управљају и раде посве успешно. Нелогичне би истом биле, кад би са својим грешкама затајиле своје женство. На тај начин би биле без стила, а то је исто што и нелогичност. Како видите, тај круг се све више затвара. Управо онда, када се ради о сопственом „ја", постаје разлика између женске и мушке логике потпуно јасна, јер све што се са кривњом, савешћу и неправдом осећа, те оно што је са грехом везано, не оно промишљено, него оно осећајно, а логично осећати зна само — жена. Она ће за своје погрешке бити пре узета у одбрану, него мушкарац, који увек тражи свемогуће разлоге за оправдање својих грешних лудорија. Она има увек храброст уверења (осведочења) које мушкарцу често недостаје. А одакле то долази и зашто то бива? То је зато, што њено срце, а не разум тражи узроке и према томе ће она много лакше признати, себе саму оптужити. Код мушкарца је и тај случај редак или бар у другој форми.

Г-ђа К..., Вирџинија Брад Форд (2) Мери Бриан (3) и Меџ Евлами (4).

Можда имаде жена, које знају посве логично мислити, управо тако логично као и мушкарац, али оне то неискоришћују, јер опреке у разлици спола, па и љубав сама им то ускраћује. У много случајева је таква, на око нелогична жена у очима мушкараца највећа драж. Са једном логичном женом се мушкарац радо забавља, може да јој се диви, али ретко када може да је онако силно воли, као ону нелогичну. У теорији треба да буде женски инстинкт неподређени фактор, који потиче на размишљање, на стварање и на рад, а у пракси је вреднији од сваког мушког разума...

Такође и код: *хтети, моћи* и *морати* у велико се разликује мушка и женска логика. Мушкарац се размеће: „Ја хоћу". Жена је скромнија и логичнија када уздишући каже: „Ја морам хтети"!

Она осећа врло добро, да је *морати* један степен пред хтети или је морати први, а *хтети* други стадиум. Такође и то је просечна логика, која са логиком мишљења нема ништа заједничког... А морал свега тога? У животу је све релативно!....

Тип мушке лепоте: Антонио Морено.

Норма Ширер са својим мужем Ирвиг Толбергом.

„БИОСКОПИ ЋЕ НАС НАПРАВИТИ НОВИМ ЉУДИМА"

Тако мисли Анри Жувенел, француски сенатор и бивши министар просвете.

Префињена духа и велики филозоф, сенатор Жувенел има свој интересантни суд о филму.

„Немојте мислити да је осредња радозналост за ту нову уметност нашег доба.

Неки тврде да не воле биоскоп. Али они варају сами себе, јер сваког од њих можете видети како кришом долази и посматра са задовољством, које крије пред другима. И многи се од њих заплакао и насмејао пред платном.

Ја не кријем, и могу слободно да кажем, да волим и да сам заљубљен у ту дивну и мађиску уметност, и кадгод имам слободног времена посећујем биоскопе.

Гледао сам многе филмове, и могу вам рећи своје мишљење о биоскопу.

Биоскопи имају велику вредност. Појава на платну једног Виљема другог или руског цара више вам говори и има више смисла, него кад би прочитали многе стране њихових мемоара или видели безбројне њихове портрете. Филм оживљава историју. И кроз педесет година они ће бити тумач и сведок наше епохе. Тада ће се кроз филм видети какви су били људи у нашем добу, јер неће улепшавати догађаје.

Филм је исто тако учитељ литературе, јер има великог утицаја на њу. Кад сам писао живот Мирабо-а, ја сам га исецао као на филму. Филм је и унео у моду илустрирање живота славних људи. Тако смо у сликама видели живот Талме, Луја четрнаестог, Ронсара, Шопена и других. Филм нам развија фантазију, и ми осећамо потребу за извесном реалности.

Литература нема бољег интерпрета од биоскопа. Преводити романе на страни језик није потребно, јер филмови га преводе. У Америци нису знали за Игове „Јаднике" док нису видели филм. И на тај начин народи се међусобно образују.

Сећате ли се само Чанга? После тога филма ми познајемо сву флору а фауну прашуме, као што познајемо Луксенбуршки парк. Преко филмова гледамо цео свет као на огледалу. Биоскоп и радио исто су тако моћни проналасци као и штампа.

У Француској је филм дао све што може. Ми немамо само генија једног Шарла. Недостаје нам један велики глумац и режисер. А Шарло је и једно и друго. Он је песник, и кроз слику изражава нам своја најфинија осећања. Нећу да идем тако далеко, да кажем да немамо добрих редитеља. За мене је највећи Марсел Л' Ербије. Ја волим и Волкова и ценим његовог Казанову. Карневал у Венецији је пун поезије и боја.

Ако поредимо филмове свију земаља, видимо, да ни један нема монопол свију вредности. Склони смо увек да осуђујемо француски филм. Али ја вам кажем да Бен Хур, који се толико хвали, има пуно наивности. Бенхур је исто тако наиван као и Наполеон. Наполеон Абел Ганса, а не онај из историје. Абел Гансов филм ме није нимало озарио. Он је страшно досадан. Сувише му је наивна наполеоновска историја. Ганс има талента, али она његова битка код Тудона никад нема краја, и уморан. Па тек оне три пројекције. Он је требао целу ствар да упрости.

Али и Американци често пута направе исту погрешку."

Г. Михаило Ковачевић.

ГЛУМАЦ МИХАЈЛО КОВАЧЕВИЋ

Опроштајна представа код „Кларица" 12. тек. мес.

Утркују се капи плахе пролетње кише, а кроз отворени прозор бледи маестро слика акварел искривљене улице, преко чијих плочника тетура старица са поцепаним кишобраном. У једном подруму сакупљена дечурлија импровизирала „буну", са које један малишан интерпретира Ђуру Јакшића:

„Немојте трошит' руже убаве,
Китећи њима мој вечит дом.
Реците само достаје славе:
Веран је био народу свом!"

Михајло Ковачевић као дечак имао је наклоности према глумачкој уметности, јер је још тада носио пупољак који ће временом расцветати и својом раскоши очарати многе. Врло рано отишао је у Русију где је свршио глумачку школу Художественог Театра у Москви.

Његов Фрања Мор у Шилеровим „Разбојницима" на београдској сцени 1914. године освежио је интерпретацију немачког романтичара, писца „Фијескове Завере" и „Сплетке и љубави".

Са незаборављеном армадом младића идеалиста прешао је суморну и трагичну Албанију . . . У Паризу је једно време у друштву са духовитим козером и критичаром В. С. Заровавељом радио као обичан радник у једној фабрици. Када је примљен за ђака Државне Глумачке Школе, завршио је са првом наградом, и у исто време је један од првих страноца који је постигао сличан успех.

Његове мање улоге у „Француској Комедији", као и Шајлок у „Млетачком трговцу" у Одеону „Хамлет", у „Трокодеру" запажене су и повољно пропраћене од париске штампе.

После Копенхагена, Лондона дошао је Праг где је доживео завидна успеха. Хамлет, Шајлок, Отело, Освалд („Авети") оставили су успомене код прашког грађанства.

Када се вратио у Београд играо је врло кратко време у Народном Позоришту, и отишао је у пензију онда када је имао да ствара . . .

РОНАЛД КОЛМАН У СВОЈИМ УЛОГАМА

Скадарлијска бохемијама везана је за име Михајла Ковачевића, и његова опроштајна представа 12. т. м. под протекторатом „Цвијете Зузорић" окупиће код „Клерица" старе пријатеље глумца и друга Михајла Ковачевића, пре него ли отпутује у метрополу уметности, у Париз!

С. В. Ц.

СТОМАТИН
ЛЕЧИ СВЕ БОЛЕСТИ СТОМАКА И ЦРЕВА, КАО: РЂАВО ВАРЕЊЕ, ЧИР У СТОМАКУ, БОЛОВЕ У СТОМАКУ И ЦРЕВИМА, ПОВРАЋАЊЕ, СУВИШНУ КИСЕЛИНУ, НЕУРЕДНУ СТОЛИЦУ, НЕСАНИЦУ и т. д. ДОБИЈА СЕ У АПОТЕКАМА, ДРОГЕРИЈАМА И У ЛАБОРАТОРИУМУ. — НАРУЏБИНЕ СЛАТИ НА ЛАБОРАТОРИУМ „САЛВАТОР" БЕОГРАД — ЛАУДАНОВА УЛ. 52. ЦЕНА ФЛАШИ ДИН. 75.—

Шта спремају за лето велике париске куће

ДРЕКОЛ . . . пази да струк не буде ни сувише висок ни низак. И код њега се може наћи и једна и друга хаљина. Зато није правило, да свака дама мора да носи висок струк. То се оставља да она одреди према њеној фигури.

Његове хаљине су драпиране или са кружним воланима. Деколте је интересантно. Некад је хаљина затворена, а мантил без јаке. На неким хаљинама вију се жабо, који је на десној страни, а не на левој као досада.

Он прави комбинације двеју боја истог тона. Доминантна боја ове куће је црно, и црно и бело, беж, тегет с пецкама белим; тегет са белим и плавим. Затим беж-зеленкасто, беж-розе, беж-крем и розе.

ШЕРИ . . . увек задржава на својим тоалетама индивидуалност, фантазију и један тон пикантности. Та кућа увек воли панове, и њих има свију облика: глоки, троугластих, правих, као волани. Мантлови добијају ширину помоћу ситних „фалти". Други имају један мали кеп, који покрива само рукаве и губи се на леђима. На неким хаљинама нема појаса, а где је појас, врло је високо подигнут, јер су и панови високо пришивени.

Карактеристично је, да је њихова вечерња тоалета задржана до колена.

Дневне боје су: црно, плаво, беж, розе, пепељасто, тегет и бело. Вечерње: светло розе, бледо зелено, смарагд, азурно плаво, сребрни ламе, црно . . .

ПОЛ КАРЕ . . . уноси један достојанствен тон у своје тоалете, нарочито вечерње. Оне су од црних чипака беж или природне боје. Струк на хаљинама дугачак је, а један волан дијалогални долази позади и спушта се као шлеп. Младалачки модели имају ситне волане.

Зоб-мантлови су од грао фланела, други од плаве моаре свиле или тегет.

СЕСТРЕ КАЛО . . . Милина је погледати њихове тоалете, просто вас очаравају. Оне умеју да комбинују боје, и свака хаљина изненади нечим новим.
Тоалета, која се зове „Тип Кало", има у себи нечега симболистичког. Њихова сукња спушта се позади у једном шпицу, а струк је расечен да би могла да провири друга боја. Линија струка је на врховима кукова и маркирана једним узаним појасом. Сукње су комбиноване из ситних набраних карнерића, а ти карнери су опшивени органдином крем боје.

Мантлови од црног марокена, или тегет, носе се на хаљинама истог тона.

Вечерња тоалета од тила има велики успех.

Њих има две врсте: једне су за младу девојку, друге за младу жену. Тоалете за најмлађе имају шер-боју, бело, крем,

бледо жуто са ш..., ким појасем. Друга категорија за младе жене има живе боје и сукњу на којој се налазе кружни волани.

НИКОЛ ГРУЛ . . . воли хаљине на којима се осећа женскост. Његове сукње су широке и доста дугачке. Ширина сукње добија се помоћу фалти, које иду од кукова . . . Интересантан је један везени мотив, који ова кућа ставља на своје тоалете. Јесење боје употребљавају они за пролетње костиме.

ПОАРЕ . . . Треба видети прво сваку хаљину па да се може писати, јер је свака другојачија. Поаре смело лансира ЖИП-КИЛОТ, али не за улицу, већ само за спорт. Понекад је то само широка сукња која је прихваћена на средини, и онда се добијају панталоне. Две стилске хаљине „Зуав" и „Туркиња" врло су интересантне и нагињу мало жип-килоту. Он воли драпирану хаљину, и тако вешто обавија материју око тела, да је цела фигура као извајана.

Сукње су врло широке и врло набране, али набор је само спреда. Висина струка није утврђена. Некад се пење до кукова, а на другој хаљини спушта врло ниско.

ДУСЕ . . . воли нежне и јасне боје за дан, као и вече. Ту се може наћи читава дугина боја тоалета: бресква, бледо зелено, грао-розе, беж-наранџасто, шафрин. Црно је заступљено и дању и ноћу. Затим виолет, бело, Нил-боја, црно и бело, крем . . . само за вече.

Важност леве стране у моди

На тоалети сви украси сконцентрисавају се на левој страни. Ту је годе, ту опет фалте или шлајфна. Док је десни кук затегнут, на ливом се скупља набор и силуета добија једну фину и елегантну линију.

Има оригиналности у томе, и овај високи струк, који је сада на правом месту, даје женама младалачки изглед. Шипарица личи на неког малог гамена, и сва је у спортском тону. Дужи струк даје грациозности, али озбиљнију фигуру.

Последња мода је врло симпатична, и нема ничега у њој, што не би жене усвојиле. Она је јако наклоњена природној линији, и фигура се пластично оцртава. Са хаљином од два дела увек може јаче да се истакне линија, јер једна целина је увек права. Струк и сукња сад су идеал жена, само спојени у један ансамбл. И онда драпиран појас, висок и стешњен.

Да би се добила танка силуета потребно је и рубље, које истањује фигуру. Зато је све сада од жерсеја. Жерсеј кошуљице, жерсеј комбинезон и т. д.

Београђанке се још нису показале у хаљинама. Променљиво време не допушта, да изађу лакше обучене. Осећа се да симпатишу зелено - жуту боју. Много је мантлова тога тона продефиловало на корзо-у.

Плаво се много мање вија. Док су мушкарци све више у светлим бојама, чак са шеширима боа-де-роз, покрај плавог и виолин боја.

Једна Рускиња, коју свакако познајете: г-ца Шматхова, талентована балерина Народног Позоришта.

Шта треба да зна младић кад се жени?

Београдски бракови нису срећни и сваки час чујете како се двоје не слажу, за које сте мислили, да ће најсрећније да живе, или се раздвајају.

У унутрашњости је мање развода. И боља хармонија у браку.

Зашто је то?

Један велики узрок лежи у томе, што се у Београд стичу из свију крајева наше домовине. Ту је Ужичанин, ту Шумадинац, из Јужне Србије, Пирота....

Неки остане да живи у Београду, јер се пресели сам или са својом породицом. Али сви ти људи доносе своје навике, и сваки у свом животу задржи понешто локално.

Староседеоца Београђана нема много. Више је дошљака, и они се сви држе и претапају једни у друге. Тако бар изгледа, али навике стечене у детињству не могу да се претопе, као што сваки пироћанац има свој акценат, као што увек познате Ужичанина, и чим проговори ви сваком одредите одакле је родом...

Кад већ живе у Београду, ти мушкарци се и жене ту.... Неки из унутрашњости, коме су родитељи сељаци, и он носио опанке до матуре, жени се госпођицом из београдског монденског света.

Њему не пада напамет да размисли, да породична средина госпођице потпуно се разликује од његове средине у којој је одрастао. Госпођичина мати је дама, а његова паланчанка или сељанка, можда по срцу и души много боља од те даме, али неуглађених манира, који ће вређати размажену госпођицу.

Они то не мисле у почетку и венчају се.

И долази породица из унутрашњости у госте. Мати са шамијом, сестра обично обучена, тако туђи младој и отменој госпођи, да их она први пут прима љубазно, из пажње према своме мужу. А они из унутрашњости, наивни, мисле да их снаја воли, па их ето опет у Београд...

Снаја већ кући добија други мирис кад су они ту.... И, наједаред, муж почиње да јој се јавља у другој боји. Дотле јој је он изгледао фини, елегантан господин, а наједаред, сада, посматрајући његове, она види како и он има све њихове манире, и под том сугестијом он јој почиње невероватно да личи на његову фамилију.

А мужевљева фамилија са своје стране почиње да критикује снају. Гледа њене разне парфеме, пудере, руменила, свилени веш, па се чуди и смеје, и снаја им изгледа сумњива жена.

Породица се мужевљева вратила у унутрашњост, али међ мужем и женом нађи ће се неки хладни однос, и жена почиње да гледа у мужу паланчанина и сељака.

Сад је на другој страни породица госпођице, којој је криво што ти сељаци вршљају по кући њихове кћери, и она мора да их двори и служи, она, једна отмена госпођица, која се само кретала у салону...

И ако породица почне опет да долази, настану приговори, и реч по реч, дође до свађе.... Муж осети, да она није за њега, јер она и њена фамилија увек чине фронт према њему. Иако се умеша таштa, они се разилазе.

А кад с проучи и муж и жена, не може да се баци стварна кривица ни на кога. Али одрасли су у различитим условима живота, и сваки хоће да задржи своје навике, и жели да наметне супериорност своје породице.

Дође до развода, а они никад не грде једно друго.

Ту је већу грешку учинио младић. Ако је он везан навикама за своју породицу, никад не треба да се жени госпођицом, чија породица далеко стоји изнад његове.

Увек треба да помисли, да ли би та фина госпођица могла да пољуби руку његовој наивној и простој мајци.

Ако сумња, та девојка није за њега. Јер онда је бојазан, да она у њему не буде видела особине његове породице.

Недељне Илустрације

Г-ЦА ЉУБИЦА СТОЈАКОВИЋ, ИЗАБРАНА ЈЕ НЕДАВНО НА КОНКУРСУ У ВРШЦУ, ЗА МИС ВРШАЦ.

За власништво листа и штампарију
Драг. Вучићевић, Војводјанска 53.

Штампарија »Привредни Преглед«, Београд
Дубљанска ул. 53. — Телефон 40-89.

Поштарина плаћена у готову. ГОДИНА IV. БРОЈ 21.

Недељне Илустрације

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ
Уредништво и Администрација Скопљанска 18 II спрат
Телефон број 26-91 — ПОЈЕДИНИ БРОЈ ДИН. 3.—

Уредник: М. СВЕТОВСКИ
Београд, 20. маја 1928.

ПРЕТПЛАТА:
За нашу државу годишње 150 д., полугодишње 75 д.
За иностранство годишње 200 д., полугодишње 100 д.

ПРЕД ГОСТОВАЊЕМ ПАРИСКЕ »ОПЕРЕ КОМИК« у БЕОГРАДУ: Г-ЦА НИНОН ВАЛЕН, ПРВАКИЊА ОПЕРЕ.

ПОБЕДНИЦИ...

Г. Поенкаре.

У француској штампи видели смо скоро једнодушно признање вођама данашње политичке ситуације, пријатељима наше земље од старог датума, г. г. Поенкареу и Бријану. Неки листови, приказали су их у овој незаједљивој и тако голоаској слици, крунисане ловором, што више свих доиста и заслужује један финансијски гениј, г. Поенкаре каквим се показао задњих дана по признању финансијера г. Кајоа а такође и пропагатор мира и локарнског духа, г. Бријан. Последњи избори од 22. априла ставили су их у новом парламенту опет на чело једне плодне и срећне епохе француске историје.

Г. Бријан.

Документи из архиве бечког двора.

ПОСЛЕДЊИ ДАНИ ОРЛИЋА

Године 1811., 20. марта, специјални курир донео је писмо аустриском цару Фрањи другом, у коме му Наполеон јавља, да је његова кћи, Марија Луџа, родила сина.

И „Краљ Рима", како је проглашен чим се родио, имао је да умре 22. јула 1832. г. у дворцу Шенбруну.

Само три године провео је краљ Рима у Француској, а сву осталу младост до смрти, у Бечу.

Зато је сам говорио: „Цела историја мога живота, то је рођење и смрт".

Да ли је Наполеонов син умро природном смрћу, или био отрован, то је остала загонетка. Најразличније верзије кружиле су о његовој смрти. Познато је, да су се сви бојали Орлића, као претедента на француски престо. А с друге стране, ту беркулоза, од које је умро, како су тврдили, није никад констатована, и секција рање његовог леша извршили су лекари, који су били врло поверљиве дворске личности.

Зато се никад неће тачно знати од какве је болести умро принц Рајштатски.

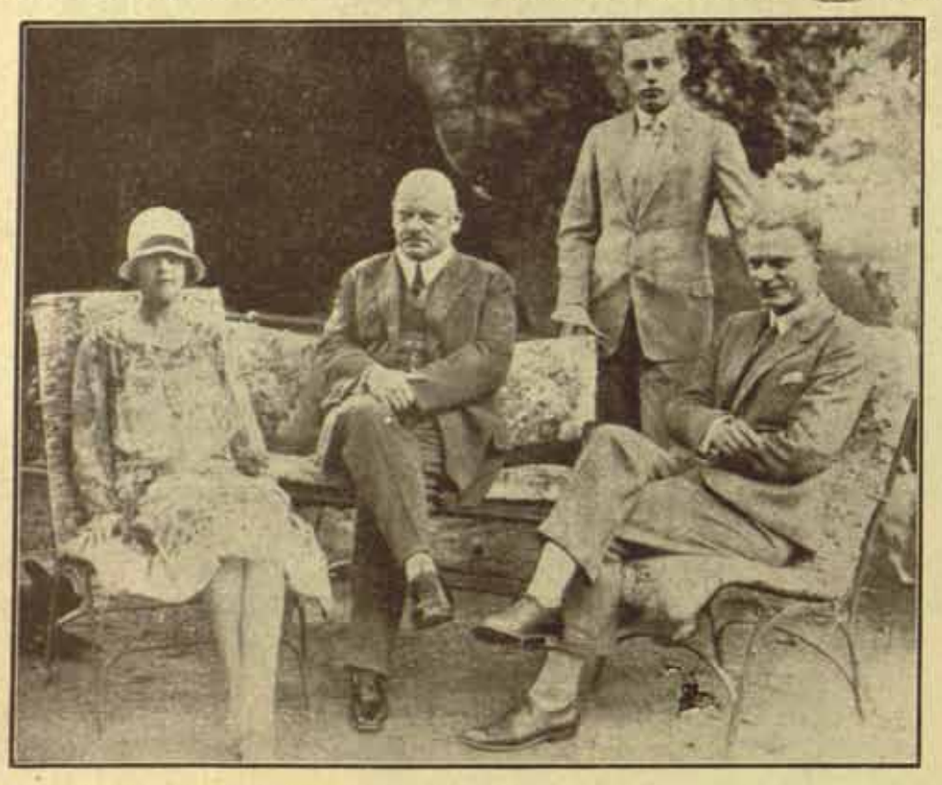
Његов најбољи пријатељ, Прокеш Остен, говорио је, да он више умире од душевних патњи него од физичких. Неколико лекара у почетку су констатовали да он болује од јетре, али по наредби доктора Малфашиа пронео се глас да је принц туберкулозан.

Године 1831. принц Рајштатски бавио се војничким студијама. Он је био пуковник у регименти принцаВаза.

У квалификацијама прицВаза писао је о Орлићу: Темпераментан и ватрен. Врло добар војник. Симпатичан карактер. Строг, али правичан према својим потчињеним. Пун доброте и ревносан официр, који се труди да напредује. Командује својим балаљоном врло правилно. Првокласан је коњаник. Одличног је здравља и може да поднесе све војничке маршеве."

Те квалификације добио је принц Рајштатски на шест месеци пред своју смрт, и тада је био одличног здравља.

Међутим, у августу, морао је да се повуче у Шенбрун, због једног назеба. Кад се опоравио, опет се вратио на дужност, и нико није могао да слути његов блиски крај. Кашљао је помало и имао је неки

Г. Стреземан, немачки министар спољних послова, са госпођом и синовима, снимљен на дан своје педесетогодишњице.

пут температуру. Доктор Малфаши и још два лекара прегледали су га, и после тог конзилиума д-р Малфаши писао је Марији Луизи, да не треба ништа да се брине о здрављу свога сина.

У пролеће године 1832. његова болест се погорша. Био је сам и напуштен у бечком двору. Његова мајка мирно је седела и владала у Парми, а деда је путовао по својим провинцијама. Једино добра супруга Франье другог, Каролина Августа, и ерцхерцогиња Софија мати будућег цара Франье Јосифа, налазиле су се крај његова узглавља. Нико није могао да му се приближи. Чак су удаљили и његовог јединог пријатеља Остена и послали га у неку мисију у Рим.

Гроф Хартман слао је с времена на време Франьи другом билтен о принчевој болести.

28. маја принца су пренели у Шенбрун где је ваздух чистији.

Ерцхерцогиња Софија уступа му неколико својих апратмана. Лекари му препоручују да пије м леко од магарице. Принце се осећа мало боље, али за кратко време. Не може да спава ноћу, а дању је сав малаксао.

У јуну се поново сакупља конзилијум, који састављају лекари Малфаши, Вивено, Фиркхајм и Вирер. После конзилиума сви су изгубили наду.

Марија Луиза је у Трсту, то значи на половини пута до Беча, али тек крајем јуна долази да види свог сина.

Дошла је тек тада, кад су му дали последњи причест.

Принц је страшно ослабио, да га човек не може да позна, а ноге су му отекле. Већ осам дана како говори о смрти. Удови су му се охладили и морају непрестано да их загрејавају помоћу топлих облога. Није могао ништа да једе, и 15 јула тако је клонуо и изгубио свест, да су мислили то је почетак агоније.

Лекари су хтели да га пошаљу на југ, али томе се енергично успротивио Метерник.

21. јула у 10 часова у вече, принц Рајштетски изненада пита барона Мола: „Јесу ли моја кола готова?" Једва је изговорио те речи, а барон је осетио да се приближава катастрофа.

Тога дана, као и осталих, Марија Луиза посетила је свог сина. Она је сваког дана долазила по двапут, брзо га је поздравила, погледала мало, и одмах би се удалила, да би се могла забављати.

У поноћи барон Мол се повуче у једну собу, остављајући крај принца лекара Ламберта.

У 4 сата изјутра, 22. јула, лекар отрча да пробуди барона, који се брзо обуче и прије постељи самртника. С њим је био и лекар Никер. Самртник је тешко дисао и с муком је тражио: „Облоге."

То је била последња реч Орлића. Затим се умири. Али на погледу се видело да познаје особе око њега. Чак једва приметно климну главом мајци, која је улазила.

Ускоро дотрчаше гроф Хартман, капетан Стандески, ерцхерцог Франьа-Карло, и један свештеник из дворске капеле.

У 5 сати изјутра, болесник који се није никако мицао, покрену двапута главом. Доктор Малфаши се приближи и констатова смрт.

Принц Рајштатски умро је у истој соби, у којој је становао његов отац пре двадесет три године, кад је био на врхунцу своје славе.

По једној старој традицији хабсбуршког двора сви чланови царске породице сарањивали су се на три места. Срце се стављало у вазну и остављало у капели цркве Светог Августина, утроба у катедрали Светог Стефана, а балсамирано тело у породичну гробницу. Исте церемоније извршиле су се и са телом рајштатског принца.

24. јула публика је дефиловала поред његовог катафалка који је био положен у царској капели.

У 5 сати увече ковчег је спуштен у гробницу.

Марија Луиза није присуствовала опелу, јер је тога дана отишла из Шенбруна у Парсенберг.

И двор је био у жалости само — шест недеља.

Вереница диктатора Шпаније, Примо де Ривера, г-ца Нини Кастеланос.

ЛУЈЗ БРУКС — ОЛИВ ТИЛ — МОД ХАВЛЕЈ.

Дечији дани приређују се свуда. Ево резултата једног конкурса у Њујорку по коме су награде додељене најнапреднијој деци, беле и црне расе.

ЖЕНА

— О. Дилак —

Жене се јако варају што мисле да ми обраћамо пажњу на ситнице њиховог одела. Јел'те, господо?

Ми осећамо чар целине; нас осваја или нас оставља равнодушним цела појава једне жене. Ето тако је у ствари.

— Оставите се тога! То говоре мужеви да би одвратили своје жене од куповине украса, трака и чипака, али ми смо свесне драži коју дају те ситнице, на које сте се ви толико окомили.

Тако су се препирали једне вечери господин и госпођа Луртисова пред својим гостима, да би се заподео разговор у коме би цело друштво могло учествовати.

Користећи се жагором који настаде после тих речи, један гост приђе госпођи Луртисовој и рече јој полугласно:

— Човек који воли, запажа увек и ужива у најмањој стварчици коју носи изабраница његовог срца. Ја сам, на пример, вечерас запазио вашу црвену траку провезену са златом и њу никад нећу заборавити.

Они се жудно погледаше очи у очи, и како нико није обрачао пажњу на њих

У Француској је приспела г-ца Хелен Вилс, амерички шампион тениса, да узме учешћа на предстојећим утакмицама.

она му одговори:

— А кад бих вас ставила на искушење?

— Био бих срећан кад би то било што пре.

— Онда . . . у среду.

Пошто су на тај начин утврдили састанак, они се растадоше.

По поноћи Луртис је спавао тврдим сном, док је његова жена распличући своју кестењаву косу размишљала:

„Вили је стварно отмен човек, али да који начин да га ставим на искушење?

Он тврди да ће и најмањи предмет који носи љубљена жена познати у хиљаду других . . . Говорећи ми то стално је гледао г-ђу Тенарову . . . Ах, којешта! Опет постајем љубоморна! То је глупо! . . . Какву замку да му спремим? Могла би да му турим какав црни вео у џеп, па да га доведем у незгодан, смешан положај. Али то не би било часно... Узећу свој модри вео, онај који ми је тако добро скрио прво супружанско неверство, онај вео, који ми је он својом руком спустио на усне после другог пољупца на растанку и рекао:

„Нека га покрије овај вео среће."

Затим ме је још једном пољубио пре-

Дошавши у Париз, Дуглас Фербанкс је нашао најпријатнију позу за француске филмске репортере.

ко вела, и ја сам изашла на улицу светлих очију и уморних покрета.

Сад сам се осмелила, те излазим с провиднијим велом, али он без сумње није заборавио онај, који је био сведок наших првих уживања".

Кажу да човек предлаже а, Бог располаже. То је могућно. Само кад жена предлаже онда мора бити да ђаво располаже. Јер кад г-ђа Луртисова уђе у предсобље Вилијево, она не нађе никакав капут. Било јој је немогуће да изведе своју намеру. Али се млада и лепа жена наскоро утеши. Под буџицом нежних речи и миловања она несвесно спусти свој модри вео на камин и седе у наслоњачу, слушајући пријатне речи свога драгана. Он је клечећи поред ње замоли да скине зимски капут, што она учини. Вили јој узе шешир и потражи згодно место, где би га могао спустити. Поглед му паде на камин, али се ужасну кад на њему спази женски вео. Наста тајац.

— Шта ти је? упита г-ђа Луртисова бојажљиво.

— Ништа, мила моја, није ништа!

Затим дође вечито питање, којим свака жена мисли да испита постојаност своје среће:

— Је ли да волиш само мене?

— Само тебе једину! Увек само тебе! Ходи!

Догод је она била у соби, младић је непрестано час бледео час руменео и сваки час се трзао. Био је на мукама. Г-ђа Луртисова најзад уђе у другу собу. У место да уђе за њом, Вили прискочи камину, шчепа модри вео, згужва га и гурну у једну фијоку.

— Да несмотрене жене!

Кад се г-ђа Луртисова врати у собу, на зидном сату искуца седам часова. У њеном понашању и говору било је сад нечег хладног и страног. Пошто су још мало разговарали, г-ђа Луртисова му пружи своју руку.

— Треба да идем, рече она.

Вили је привуче себи, загрли је, притиште страстан пољубац на усне своје драгане — и спусти јој вео на лице. Г-ђа Луртисова се трже, окрете се камину, па не видећи више на њему свој модри вео, ушита:

— А где је мој вео?

— Какав вео?

— Вео среће! Зар се не сећате онога вела што сам га носила кад сам долазила на наше прве састанке? . . . Спустила сам га на камин кад сам ушла у собу . . . Хтела сам да вам га метнем у џеп, да бих вас искушала . . . Али она не доврши реченицу.

Не говорећи ни речи, Вили отвори фијоку и извади вео, јер другог излаза није било.

— Зар сте га тако згужвали? Зар га нисте познали. Дакле, мислили сте да је то вео неке друге жене, која је к вама долазила?

Очи г-ђе Луртисове налише се сузама. Али она не хтеде да плаче, и да би сакрила свој бол и своје унижење, она згрчи усне, насмеши се јетко и рече:

„Ја сам имала право . . . Ви сте исти као мој муж! . . . Дакле, човек који воли не осећа . . .

— Молим вас немојте говорити. Признајем, изгубио сам . . .

Она пође вратима и на прагу осети утеху, видећи како се грчи лице невернико во, па је затим нестаде на полумрачним степеницама.

— Сви су једнаки! прошапта очајна жена клонувши на седиште кола, која су је чекала на углу улице. Па онда поче горко јецати.

Вили је бесно рушио и разбијао по соби све што му је дошло до руке, па се онда сруши у наслоњачу гунђајући:

— Ах! Жене! Све су једнаке! Све!

Дани материнства у Београду

Срећне тројке, које су се виделе на дану ***МАТЕРИНСТВА.***

4. маја отворена је изложба мачака, у Паризу, авени Ваграм, са многобројним примерцима свих фела мачијег царства. Награду је однео Никола Динки, представник мачака сијамских, чији аутентични портре сада објављујемо.

Д-р Никола Вучетић: *Душица.* (Штампано за пријатеље; није пуштено у продају).

У основу, *једна фина збирка* стихова, (бележака и писама), које је за собом оставила г-ђица Душица, рано преминула кћи г. Д-ра Вучетића и које је несрећни отац средио, додао неке своје успомене, илустрације и један некролог (из Архива за Правне Науке) и објавио.

Душица Вучетић, рођена 1907, умрла је 1927, у двадесет и првој години, у Швајцарској, где је њено тело предато огњу.

Душица је збиља била Душица. Њена писма су живахна, топла, сјајна; њен дневник је пун „места", која задржавају пуну пажњу; њени стихови су искрени, лепи, ведри, страсни, мисаони; у њој смо заиста изгубили једну велику песникињу од расе и од срца.

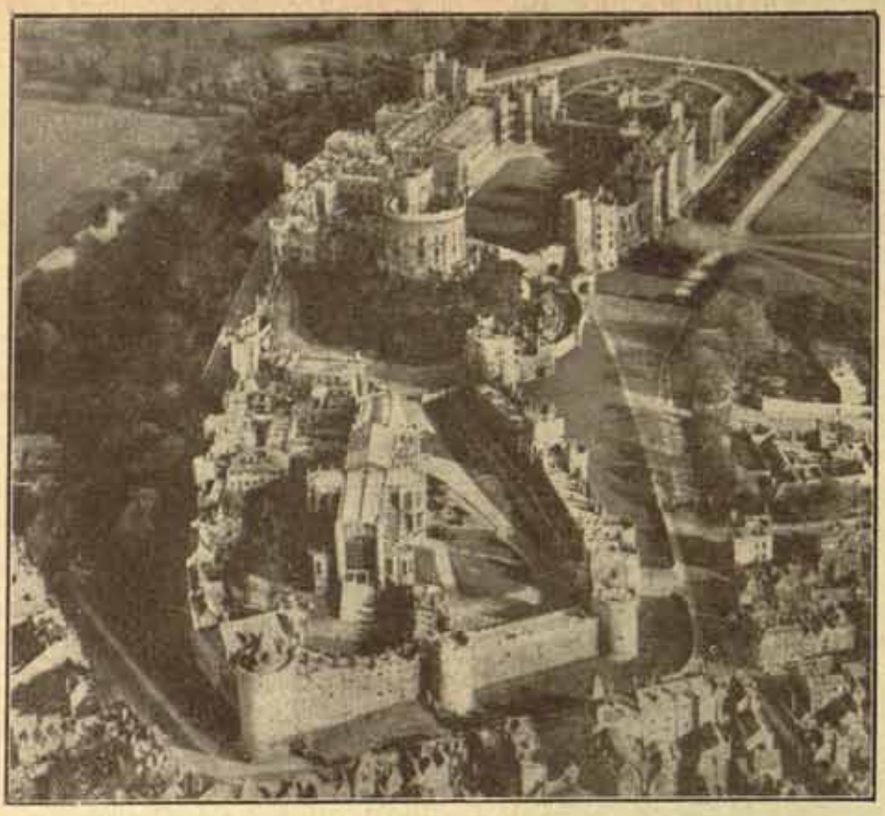
Њен суптилни отац је посветио књигу „онима, који су Душицу познавали па је заволели, и онима који ће је у овој књизи познати па је заволети" ми смо прочитали књигу и заволели Душицу и ми верујемо да би издање свих њених стихова и писама служило на част нашој новијој књижевности. Апсолутно, рад Душице Вучетић треба учинити приступачним најширој читалачкој публици.

М. С. Јов.

. . . . . да, али само

Ушис
КРЕМ

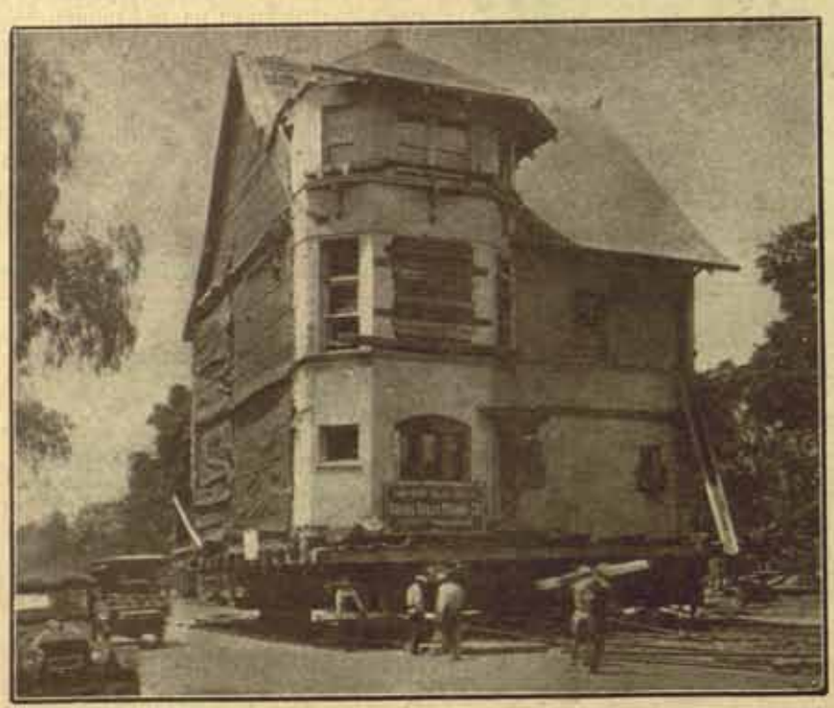
јер успешно одстрањује
Пеге
бубуљице
лишајеве
и даје лицу фини тен.
ДОБИЈА СЕ СВУДА.
Дрогерија ЈОВЧИЋ и МАЈДАНАЦ, Београд.

Апионом више старинских замкова: поглед на чувену својину енглеских краљева — Windsor Castle.

Љубљански књижевници у Београду

Крајње је време да књижевност Југословена буде једна; да књига из Београда пређе границу код Винковаца, да књижевност Загреба и Љубљане одзвони Шумадијом. Под г. Гролом и г. Корошецом, отпочела су упознавања. Словенци су дошли, били представљени, били слушали и читани. То неће бити зрно без плода. ПЕН-КЛУБ који је преузео иницијативу, нек даље настави, јер дуг пут предстоји....

Амерички фармери досетили су да себи граде покретне куће, тако да могу мењати лако своје место становања. Кад се већ село, они су вољни да све понесу собом и некад крене читава варош. Биће као у бајци....

ГОСТИ

Г. **Отон Жупанчић,** чију посету са толико интимне радости прима наша престоница, данас је најбољи представник словеначке поезије. Један наш критичар са пуним правом приказује га као песника »самородна, везана духовно за завичај, за земљу која га је родила«. У г. Жупанчићевим песмама огледа се топла љубав према природи. Његове су песме зреле и заокругљене и имају све одлике поезије високог стила, поезије, која није ни најмање угрожена временом.

Свака песма његова има сву вредност једног дефинитивног уметничког дела, дела, коме се не могу учинити никакви приговори. Савршена по форми, дубоко артистична, Жупанчићева поезија је потпуно избегла веома честе одлике књижевног артизма: хладноћу и усиљеност. Оне су, напротив, искрене и везане за спонтана песникова преживљавања до краја.

Г. М. Вујић вели: »Жупанчићеви стихови су природни и јасни, заносни и свежи, богати и хучни, као што је хучна, свежа и заносна сама природа и њене појаве.

Оно што је словеначкој књижевности дао у приповетци Цанкар, дао јој је у поезији г. Отон Жупанчић. Његове су збирке поезије: »Самоговор«, (1908.) »Б зарје видове«, (1920.), »Чаша опојности«, »Рисалице« и „Чез план.«

Г. **Фран Финшгар** је талентован приповедач и романсијер. Он је у својим делима дао лепе и верне слике из живота словеначке вароши, села и фабрике. Они су му свежи и сликовити, стил је пријатан и течан. Он се огледао са одличним успехом и у историјском роману. У овој области дао је дело, које му се сматра за најбоље и које је критика са пуним правом истакла. То је роман »Под слободним сунцем«, у коме се описују борбе Словена против Византије. Г. Финшгар је написао и неколико драма.

Г. **Антон Новачан** почео је свој књижевни рад као гимназијалац у Загребу, сарађујући на ђачком листу »Наша Слобода«. Сарађивао је затим на листу »Хрватски Ђак« а мало доцније почео да се афирмира у словеначкој литератури. Г. Новачан има у прошлости четврт века.

Ушао је дубоко и са много снаге у сеоски живот, сликајући га са пуно изразитости. 1921. године објавио је драму »Велеја«, а после две године збирку приповедака »Самосилник«. Он је сарађивао, сем »Љубљанског Звона«, на београдским и загребачким часописима и стога је познат у сним књижевним круговима наше земље.

Г. **Фран Албрехт** ради на књижевности пуне две деценије. 1908. године он је почео да публикује песме, белетристичке скице, уметничке приказе. 1922. године постаје уредник одличног часописа »Љубљански Звон«. Издао је до сад две збирке песама, (»Мистерија долороза« и »Песме живљења«) које остављају видног трага у словеначкој лирици. Познат је и као веома добар преводилац. Албрехт је рефлексиван песник, чији су стихови веома снажни и изразити.

Г. **Антон Водник** спада такође међу најугледније и најчитаније представнике данашње словеначке књижевности.

МЕСЕЦ МАЈ ЈЕ КАПРИЦИОЗАН КАО ЖЕНЕ

Тај месец о коме песници највише пишу, а љубавници уздишу, има својих изненадних ћуди и лепота, Ал се о њему увек говори и добро и зло, као о некој жени. Иако су сви славили буђење пролећа у њему, други га сматрају за фаталан месец, који доноси разочарења. Не можете никада да му верујете. Данас је диван дан, сутра киша и ветар. А неће вас изненадити ни цигањчићи.

Стари народи увек су били неповерљиви према мају. И нису га волели. Они су га звали злокобним месецом и ништа нису започињали тих дана. Чак су избегавали бракове тада. Хорације је у стиховима описао сујеверје о месецу мају. „Буктиње славе које упалите у мају, ускоро ћеш заменити са посмртним бакљама".

Данас је то сујеверје о мају ишчезло. Али Руси увек верују. Ипак је мај остао месец буђења и метаморфозе.

Астролози тврде да су најлепше жене рођене у мају. Оне су обдарене љупкошћу, осетљивошћу и духовитошћу. А мушкарци, рођени у том месецу, весели су и карактерни. Судбина им је врло наклоњена.

ГОСПОЂО, САД МОЖЕТЕ ДА УМЕСИТЕ ТЕСТО ЗА МИНУТ

Једног дана маса света стајала је пред колонијалном трговином младог београдског трговца г. Боже Живковића. Нешто ново одигравало се трговини. Гости су се служили кремовима од ваниле и чоколаде и кугловом преливеним соком од малина. Малишани пред вратима хватали су зазубице, али ту су имале највише права да уђу муштерије, међ којима је било много лепих госпођица. А трговац, млади г. Живковић, неуморан у услуживању, овог пута умео је да услужује даме, а један господин објашњавао је, да се све то справља помоћу — Еткеровог прашка.

Тај прашак је смеса брашна, јаја, ваниле и квасца, или чоколаде, како је потребно за које тесто, и само се размути у води, у место да се пече. Цео процес справљања теста састоји се у томе, да се прашак размути. Тај прашак справља на врло хигијенски начин једна фабрика у Моравији и рецепти су доктора Еткера.

За даме је било врло занимљиво то поподне и све су се интересовале да пробају теста, која ће им олакшати посао. Дођу гости у подне, и нема ништа слатко за ручак, а ту је прашак па се за минут све спреми.

Трговина г. Живковића увек се одликује новинама, које се осећају и у радњи и намештању излога. Почео од најфинијих посластица, па до најнужнијих потреба кућинске вештине, све се налази у тој радњи, намештено с једним рафинираним укусом, какав уносе у своје трговине школовани трговци као што је г. Живковић.

Мај на филму

НАМЕШТАЈ У АМЕРИЧКИМ КУЋАМА

Становници америкаиских облакодера не воде рачуна о естетици намештаја, већ о хигијени и практичности. Зато се ту неће наћи неки луксуз и излишне ствари, већ само оно што је најпотребније.

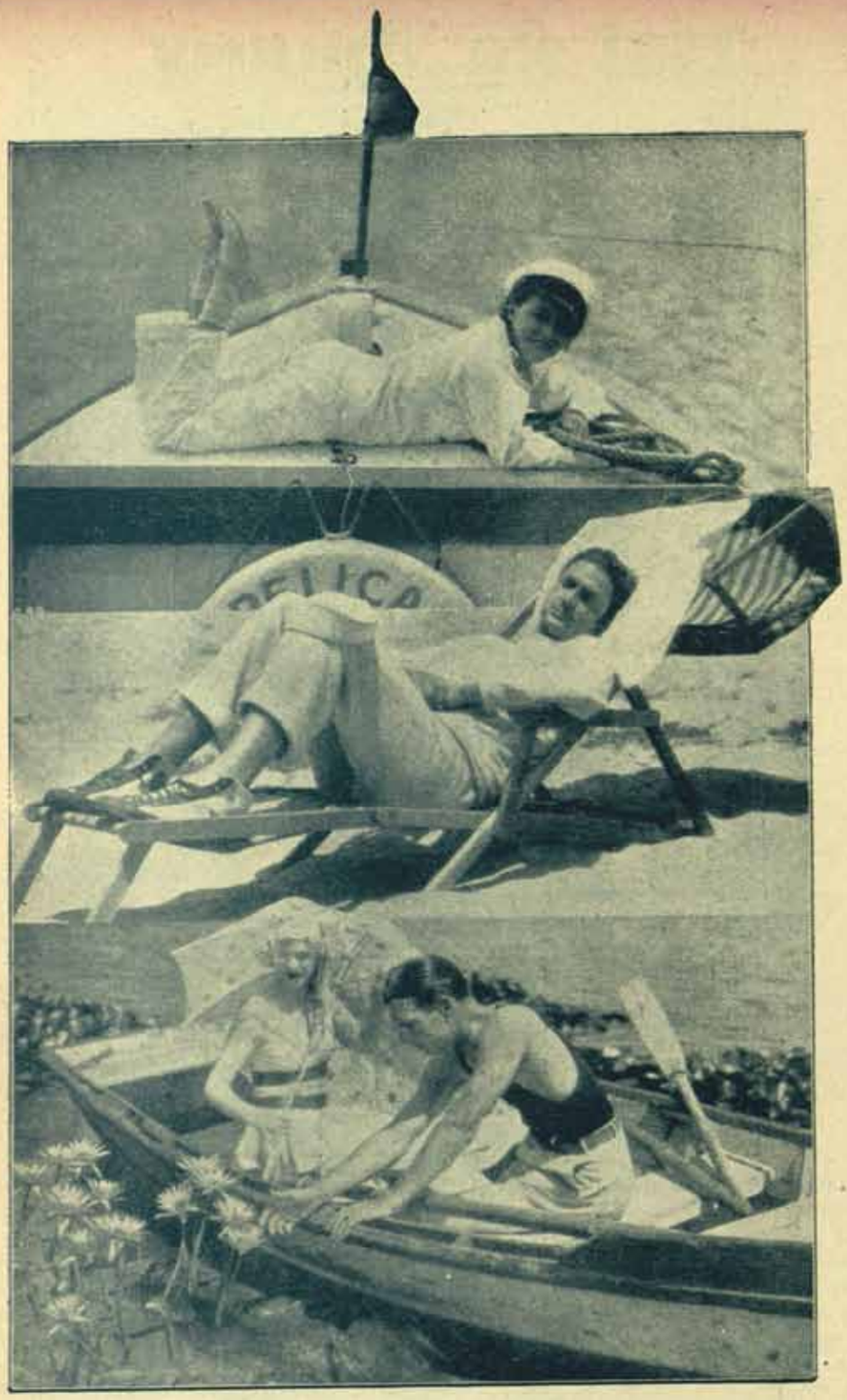
Њихов је принцип да намештај заузме што мање места. Зато не стоје кревети као код нас, већ то су све постеље за савијање, које су дању фотеље или столови.

Последњи проналазак то су кревети — врата. Они су утврђени за зид помоћу федера, и у зиду је удубљење, и постеља и само дигне, и маскира као врата. Кад хоће да се легне спушта се.

Једном лекару у Лос Анђелосу десио се непријатан случај, јер се постеља дигла на неки волшебан начин, и он се нашао притешњен уза зид. На његово запомагање дотрчали су и спустили кревет.

Њујорк у блеску светлости, кад падне ноћ.

Када ће једном зажарити сунце, да се опет све лањско понови...

Диригент париске »Опере Комик« г. Жорж Разигад, који ће се појавити на предстојећим гостовањима.

ТАЈНЕ Хабсбуршког двора

У Јужној Америци пронађен је гроб аустриског принца Јована Салватора, који је био узео име Јована Орта.

Он је био син тосканског принца и нећак цара Франје Јосифа. Једног дана, уморан и засићен дворским животом, напустио је двор, и решио се да живи као обичан грађанин. Најпре је отишао у Бугарску, где је купио имање и радио земљу. Али није успео и отпутује у Лондон, где положи испит за маринског капетана. Године 1890 као капетан лађе „Света Маргарета" отпутује у Буенос-Аерос. Да би уништио траг свога царског порекла назове се Јован Орт.

После се није ништа знало о њему, јер је носио друго име, и аустриски двор, иза дугог тражења, објави, да је принц Јован Салватор умро.

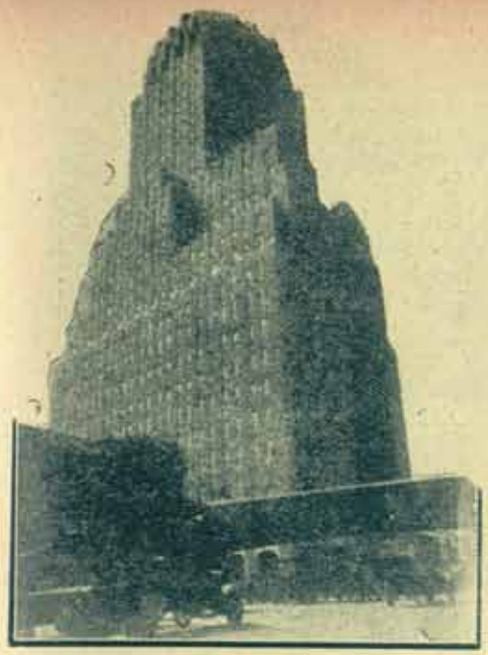
Али историја се није зауставила ту... У Аустрији су кружиле читаве легенде о принцу Јовану. Причало се, да Јован Орт живи у Чили где се бави агрикултуром. Године 1924 говорили су да у Њујорку живи један лекар, који је врло сличан Јовану Салватору, и веровало се да је он. Чак су причали да је он ступио у јапанску војску, и да славни маршал Јамигата није нико други него аустриски принц.

И сад се дознаје, да је Јован Орт сарањен у Пунта Аренису, у Јужној Америци, и да се у његовом сандуку налазе многа драгоцена документа о царској породици.

У нашим новинама објављена је једна куриозна историја руског пилота Џјуке Шилера, који је 1917. године као кадет нестао из Русије док му је отац дошао у Југославију и после једанаест година случајно дознао за њега преко америчких листова, који су донели вести да ће руски пилот Џјук Шилер поћи авионом у помоћ немачким авијатичарима на авиону »Бремен«, после њиховог прелета Атлантика.

Телефонска централа у Њујорку.

ДА ЛИ ЋЕ МИС ФРАНЦУСКА ПОБЕДИТИ У АМЕРИЦИ?

Прошле године најлепша жена француске била је госпођица Роберта Газеј. И она је учествовала у конкурсу у Америци, али није добила палму.

Нова мис Француске је г-ђица Ален, пореклом из Бретање. Французи се не надају да ће победити, јер су уверени да Американци имају много слабости за своје лепотице и увек су њима више наклоњени.

Али, и ако не буде изабрана у Америци, ипак ће уживати у Француској све бенефиције и почасти најлепше жене.

ПРИНЦЕЗА МЕРИ И КРИЈУМЧАРИ ОПИУМА

За време путовања кроз Египат, принцези Мери, кћери енглеског краља, десио се врло непријатан случај са криумчарима опиума.

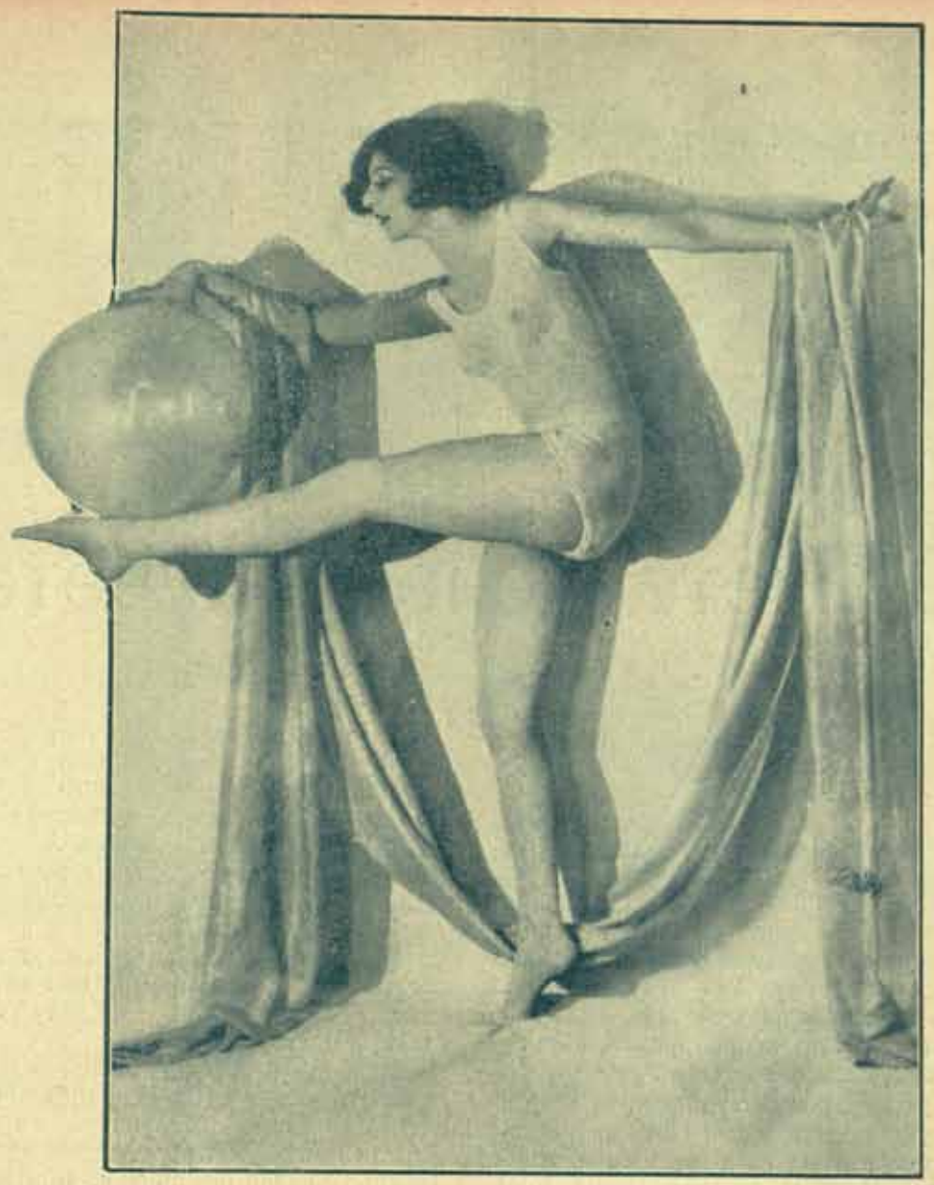
Принцеза Мери после удаје постала је виконтеса Ласел и отпутовала је на Оријент. Прошле недеље, путујући из Каира њен дворски салон био је прикачен за један путнички воз.

Кад је воз стигао у Јерусалем скинули су се путници, и он је продужио даље. На граници цариници су ушли у воз да прегледају путнике. Цариници на истоку немају обзира према дворском возу и ушли су у дворска кола, која су прегледали.

И како је било њихово изненађење, кад су испод канабета, на коме је спавала краљевска кћи, пронашли велику количину опиума.

Док су још цариници били у возу, све особље воза се разбегло, да су морали послати телеграм у Каиро, да пошаљу други возни персонал.

Принцеза Мери била је страховито изненађена толиком дрскошћу у земљи Фараона.

БАЛАНСИРАЊЕ.

ДА ЛИ СУ РИМЉАНИ НОСИЛИ КОШУЉУ?

Стари народи гајили су лан и конопљу и употребљавали га на разне начине. Најбољи лан је био у долини Елиса и из списа се види да су Аонци ткали платно.

У прво време лан се употребљавао за одело, али има података да су Римљани носили кошуље.

Варон и Нонније спомињу да су Римљани носили две тунике, горњу и доњу ,а тек преко њих тогу. Једна туника била је до саме коже, и морала се шити од тање материје. То је била кошуља.

Плинније каже да римске жене из куће Серана нису имале обичај да носе платно до коже, као друге Римљанке.

Аполоније пишући о животу Филострата, говори, како је он волео да легне у постељу на застирач од платна.

Поликс чак напомиње да су Римљани имали душек и јастук и покриваче.

Џозефина Бекер и у купатилу може бити узнемиравана од својих пословних људи.

Корикт после земљотреса добио је сасвим други изглед: Свуда чадори и намирнице се до носе у поље трамвајима.....

Силуета жене од бурета до времена

Силуета жене претрпела је многобројне варијације кроз све векове. Каприци моде наметали су најразноврсније форме. Час се жена могла упоредити са звоном или печурком, са буретом или вретеном. Некад је давала утисак огромног товара, други пут је била лака као перце.

Корпа и кринолин дали су женама интересантан изглед. Корпе су само гарнирале кукове, а нису имале око стаса свуда круг као код кринолина. Та узвишица на куковима изводила се помоћу нарочитих турнира, који су се привезивали око стаса.

После је дошао кринолин са својим обручима од жице, и обим круга износио је некад по десет метара. Кринолин је личио на куполу, на којој су жене могле да наслоне руке.

Епоха кринолина изазвала је протесте код мушкараца, нарочито код свештеника, јер су жене запремале толико места у цркви, да су свештеници хтели да наплаћују седишта. У то доба у салама само су се видели кринолини и нико није могао од њих да прође.

Са котарицама и кринолинима господарили су и високи шешири који имали у висини некад и читав метар. Шта се све није метало на шешир: лутке, цвеће, воће. Зидали су се замкови, подизали паркови, пловиле лађе, неговале биљке. Госпођица Фреден, модискиња у осамнаестом веку, чији се салон звао »код златне ешарпе«, изложила је једном шешир, на коме је била намештена мала ратна лађа са топовима.

Такав један шешир није могла дама сама да метне, већ су јој увек помагали, и кад је требало нешто поправити на шеширу, док је на њеној глави, служавка је морала да се попне на столицу или лествице.

Са таквим спомеником на глави даме нису могле да седе у својим колима, већ су морале да извуку главу кроз врата, или да клече.

Било је и комичних сцена на улици, јер је публика исмејавала жене и трчала за њима. Штампа је оштро нападала жене, које су се појављивале у позоришту с таквим колосима. А сатиричари су писали песме на рачун тих шешира и њихових сопственица.

Четрнаести век прославио се и ципелама, чија је потпетица била висока шесет сантиметара, и морало се готово пети у такву обућу. А на врху су били прапорци.

Женска мода у средњем веку, и до деветнаестог, заузимала је врло много димензија, тако да се фризура није могла да осети.

После је дошао феминизам, који је трансформирао тоалету жене. У Француској већ године 1850 настаје покрет код жена да упросте своје одело. Жене су ишле толико из једне крајности у другу, да су тражиле и за жене панталоне.

Американка, Амалија Блумер, отвори у Њујорку један женски салон специјално за »еманципацију женске тоалете«. Она је лансирала панталоне, редингот, прслук, мушки шешир, машне и крагне. Али тај њен покушај није имао успеха, јер се жене у то доба нису одушевиле за панталоне.

Бити модерна, то је кроз све векове био идеал жена. Зато су жене много више волеле моду увек, него људи, јер њој имају да захвале за свој успех. Уметници деветанестог века ,нарочито сликари, искоришћавали су комичну страну моде и исмејавали је у карикатурама. Тако је Домије сликао жену у кринолину како пада с висине као с парашитом. Прича се и једна смешна анегдота из тог доба. Господин је пришао дами: »Госпођо, мени је част да се упознам с вама«. — »Господине, одговорила је дама, молим вас заобиђите ме и станите преда ме...« јер њен кринолин је био тако широк, да је господин био далеко и није могла да му пружи руку.

У родном месту Шекспира, почиње подизање старинског Шекспировског театра, према овој макети.

МЕТАМОРФОЗА ЛЕПОТЕ

Најстарија жена на свету то је Кинескиња Чин - Јен - Сен, која је сада прославила 136 рођендан. Она је била некад најлепша жена у Кини. Од ње је старији Турчин Ахмед Јогу, коме је сада 154 г.

ПРВА ЖЕНА АДВОКАТ У ТУРСКОЈ

Неколико година било је довољно, да турска жена стекне сва права као Европљанка. Туркиње су сада на свима факултетима и у друштвеном животу осећа се прогрес што је жена добила пуну еманципацију.

Ових дана положила је адвокатски испит у Цариграду ханума Сиреј и добила је право да може да отвори адвокатску канцеларију.

Још кроз неколико година Туркиње ће се смејати кад буду читале Лотијеве »Разочаране«. Али има још старих ханума, које тугују за тим господским леньствањем по харемима.

Адолф Манжу и његова супруга Катерин Кервер,, намеравају обићи Европу, пре свога повратка у Холивуд. Европске љубитеље, велики холивудски циник разочарао је једино својим — ријим брковима. Мислило се, да су његови фамозни брчићи црни.

Шта сам видела у Америци?

Прича француска филмска глумица Полета Дивал

Пошла сам у Америку с том жељом, да зарадим новаца. И зато сам имала храбрости да оставим Париз и пођем у Њујорк. Позвали су ме из Америке телеграмом, и врло сте сигурни, кад путујете с телеграмом у џепу.

Али била сам сама, и тако је ужасно осећати усамљеност и у тој огромној аутоматској машини, која се зове Америка...

Целог пута осећала сам тај страх, али најтачније је било кад сам се искрцала у Њујоршком пристаништу. О, боже благи, каква хука и метеж!

»Шта ли ће са мном бити у овом хаосу од света«? помислила сам очајно.

На моју велику срећу, импресарио ме је чекао. Није био неки пријатан човек, и ја сам осетила више, него икад, да сам у туђинској земљи.

И још нисам знала речи енглески.

То је била права катастрофа. Долазила сам мутава у земљу глувих.

По сто пута бих благословила родитеље, који науче децу још у детињству стране језике. Треба сваки да преживи оно, што сам ја преживела, па да ме разуме.

Можда зато, што нисам знала енглески, осетила сам страшну депресију, и сво ми је изгледало црно.

После неког времена нађох неколико Француза и славног играча Роберта Канола, који је био ангажован у ис тој трупи.

Мистингета и Делизна биле су у то доба у Њујорку.

И чим сам нашла своје земљаке, није ми Америка била тако страшна, чак је почела да ми се допада.

Њујорк је збиља леп град са својим облакодерима, који нам буде машину, и увече, осветљен са милионима светлости, он засењује. Увек вам изгледа као да нешто светкује. Хотели имају изванредан конфор. Тако су огромни, и толико је у њима света, да можете да залутате. Ту не можете ни с ким да ступите у интимности, али је живот луксузан и величанствен.

Хтела не хтела ја почех да се прилагођавам животу америкаском и моме изгнанству.

И тако сачеках септембар да се појавим у ревији.

Трупа, директори, режисери, сви су били Американци, и ја непрестано нисам знала енглески, сем толико да не останем гладна и жедна.

Било ми је тешко због тога.

Имала сам врло елегантну гардеробу, какве имају амерички уметници. Играла сам шпањолске и циганске игре.

Успех у тој ревији донео ми је ангажман за филм »Господин Бокер«, где сам играла са Валентином.

Увек сам ручавала с једном пријатељицом Францускињом, и она ме натера да обиђем цео Бродвај. И тек у Бродвају упознала сам америкаску душу.

Најмлађи путник авионом: дванаестогодишњи Милан Пауновић. Видите га како се сродио са кризима авионским, покрај пилотовог седишта.

Симона Женевоа жртвује своју косу као Јованка Орлеанка.

ХУМОР

БУБИКОПФ

Код једног фризера за даме, уђе г-ђа Перса из Паланке, али се изненада трже и рече:
— Молим вас господо да ми покажете одељење за даме.

— Види ово лепо огледало, које сам купио мојој жени за рођендан!
— Зар није сувише мало?
— Глупост, за оно мало што моја жена облачи оно је чак шта више велико!

КОЛО СРПСКИХ СЕСТАРА, једно наше необично признато и заслужно друштво, које је будило свест Јужне Србије давно већ, кад тамо бејаше аскер господар и судија, — сада је прославило 25 година својег патриотског рада. За столом председништва управе поред г-це МИРКЕ ГРУЈИЋ, председнице друштва, виде се председнице г-ђе ДЕЛФА ИВАНИЋ (у моменту читања свог извештаја) и г-ђа ПЕРСА ПРОДАНОВИЋ.

КАДА УСЛЕД СТАРОСТИ

наступи малаксалост, главобоља, мана срца и када се моћ рада смањи, пречистите Вашу крв употребом **RADIOSCLERINA** у таблетама, које су годинама лекарски препоручене, побољшавају крвоток у венама и спречавају закречавање. Најглавнија дејства **РАДИОСКЛЕРИНА**, је пречишћавање и разблаживање крви, да се достигне еластичност закречених вена и одржавање моћи за рад. Количина радијума је званично испитнаша. **RADIOSCLERIN** добија се у свима апотекама и дрогеријама.

Нови сензационални
РОМАН
Принцеза Катја Долгоруки
Жена Цара Александра II.
почиње од данас излазити у
НЕДЕЉНИМ ИЛУСТРАЦИЈАМА

Пријатељи од расе

ГОСТОВАЊЕ ПАРИСКЕ ОПЕРЕ
29. 30. и 31. маја

Од када се већ припрема ова пријатељска манифестација париске уметности, ваљда већ пет година. Најзад Париз шаље своју другу Оперу, врло феномирану у свету и ово гостовање блиставих снага, биће први поратни контакт Париза с Београдом, у овим замашним размерама. Три вечери, узастопце, Београд ће славити пробране певаче из Париза, који проносе француску музику с талентом и одушевљењем. „Недељне Илустрације" посветиће им особиту пажњу и овога пута доноси на првој страни слику г-це НИНОН ВАЛЕН а на својој задњој страни г. РОЧЕВСКОГ, пропагонисте ове Опе-

Г-ЦА НИНОН ВАЛЕН

Крајем марта, у Паризу, у своме омиљеном театру, г-ца Нинон Вален имала је необичног успеха у опери „Кратки Живот" са музиком прослављеног шпанског композитора Мануела де Фала. Том приликом за њу је париска штампа казала да је она „најчистији украс вокалне уметности Француске" и да је редак пример певачице у којој су здружени природна лепота гласа, сјајна школа и одлична глума.

Опера „Кратки Живот" најновији је успех Нинон Вален, која се недавно вратила са једног дужег, вишегодишњег одсуства из „Опере-Комик". За то време она је певала у Јужној Америци, где је била у пропаганди француске вокалне уметности. Тамо је певала све своје раније успеле партије из „Опере-Комик", као што су Луиза у истоименој опери, Елза у „Лоенгрину", Шарлота у „Вертеру", Кармен, Миньон, Маргерита у „Фаусту" и толике друге.

И чим се вратила из Америке, где је постигла огроман успех и морални и материјални, она одмах поново триумфује на позорници „Опере-Комик" којој је и после дуже паузе остала верна. И тога пута париска штампа не само да ју је обилно хвалила, већ толико истакла да је назива „не једна од наших две три најбоље певачице" већ „најбоља и највећа", и упоређује је са славном Калве или још славнијом Мелба, певачице које су ушле у историју француске оперске и вокалне музике.

На недавном турнеју у Ници, за време карневала, прокламовали су је „ПРИНЦЕЗОМ ПЕВАЊА".

Снимак после јубиларне скупштине Кола Српских Сестара: владика нишки г. Доситеј; г-ца Грујић, председница К. С. С.; г-ђа Ела Хаџић, патријарх г. Димитрије, владика шабачки г. Михаило, г. Грол, мин. просвете и г. Љ. Давидовић, г. председник владе.

Цвеће, перје и пантљике

Љупкост романтичне поезије осећа се у савременој моди, и као наше старамајке ми уживамо у цвећу, пантљикама и перју.

Има ли ништа лепше на шеширу него цвет. Или цвет на рамену, разних боја, тако лепршавих листића, и толико природан, да ви осетите чисто парфем.

Свуда се може видети цвеће. На шеширу, хаљини, ципелама, сунцобрану, на рукавицама. Токе од цвећа, или оне дијадеме цветне на шеширима, дају неку необичну свежину лицу. Пролеће има неку вилмску лепоту са украсом цвећа.

Па те пантљике, које сада триумфују на широким појасима. Зар не потсећају ни каприце помпадуре, на дуге шлепове и свилене локне на врату. Загледате се у неку лепу хаљину са шлајфном и осетите како се одмарате на њеној лепоти.

А вратила су се перја, као облаци, најпре бојажљиво, а сад раскошно, дуга и коврчава као свилене ресе око врата. То краљевско Нојево перо сад господари. Може се видети на шеширу, на хаљини, и као лепеза.

Чудновата је хармонија перја са хаљином. Све је као један ансамбл, у истој боји. Све нијасе боја налазе се на плерезама.

Летње крзно није у моди, али Нојево перо га замењује, оно дуго и велики боа, као што су се некад носила.

Даме, које су мањег раста, не смеју да носе те велике ешарпе од нојевог перја, већ мање, само око врата, које истичу елеганцију њихове хаљине.

МОГУ ЛИ СЕ УДАТИ

београдске учитељице, кад је само један учитељ неожењен?

»Учитељице се морају удавати само за учитеље« гласи сада пројекат новога закона. Добро. Али реците где су ти толики учитељи за које би се могле оне удати. Сам Београд, где је највише учитеља, има само **једног јединог** неожењеног. И тај не може никако да се ожени пред толиким изборомдевојака, а у сваком месту већи је број учитељица. И кад се спрема такав закон, где учитељица према учитељу стоји у сразмери 5:1, онда треба донети и други закон, изузетан за ту професију, да учитељ може као Муслиман да има више жена.

Ма како се разумео и тумачио пројекат, овакав какав се сада спрема, онемогућава учитељицама брак.

Удаја је много тежа него женидба. И док се у целом свету државе труде да има што више бракова, да би се оснивале породице, код нас се учитељице осуђују на целибат.

Досада држава није била никад у улози проводаџије ,јер проводадисање излази из моде ,пошто девојка бира по свом срцу. Тај закон потсећа на старинско доба, кад се девојка присиљавала да се уда за онога кога не воли. Не може се рећи да се учитељице и учитељи не воле, али има случајева где учитељица воли другог, и та љубав је још из школе. Или је у некој мањој вароши, где је само један и два младића учитељи, а много више младића друге професије за које би она могла да се уда. И то значи, кад не може учитељица да се уда за учитеља, не сме ни за кога другог.

Учитељима може то ласка. И они уживају све бенефиције закона. Пун додатак, женидба по својој вољи, и још та колегиница мора да чека да је он запроси. А њему се баш допала нека у другом селу и ова, која има прече право, мора да чека другог.

У закону се није предвидело, да ли сме учитељица из другог села да воли учитеља.

Учитељице не смеју да допусте да се спроведе такав закон.

Зар једна млада девојка, која има амбиција и жеља за лепшим животом, нема права да се уда за другог.

Човек са две душе

— УСПОМЕНА СА ДАЛЕКОГ ИСТОКА —

Баш сам био стигао у Врховну Команду руске армије за време руско-јапанског рата (1904—1905 г.) где сам био додељен извидничком одељењу. Штаб се налазио у мандурском селу Сандијази, нешто севернije од Мукдена, код кога су биле оне страшне битке, које су трајале 14 дана, а завршиле се повлачењем руске армије на север.

Штаб је био размештен по »фандзама« — кинеским домовима. Карактеристично за те мандурске фандзе је т. зв. »кан«. То је дугачка и ниска пећ од глине или набоја, или пак зидана, која попут каквог миндерлука служи уједно и за седење (осим столица) и за лежање. Она се обично пружа испод широког прозора, који је састављен од дрвених летвица и промасљене хартије. У богатијим домовима те су летвице расположене у цифрастим узорима, а прозор, осим хартије, има и мале, квадратне или округле, делове од стакла. На ту пећ међу танке матраце од вате, који се стављају попреко »кана«, тако да се главачева глава налази под прозором, а ноге на ивици кана: на тај начин Мандури леже један поред другог као у каквом полеглом строју! Зими се та пећ греје, те се зато на њој топло спава, иако врло често дими. Ложи се она понајвише дугачким стабљикама »гаољана«, чије »просо« замењује Мандуру кинески пиринач. У то доба су Мандури били владајућа раса у Кини, јер је и сам царски дом био мандурског порекла. Иначе је разлика између Мандура и Кинеза сасвим незнатна, тако на пр. Мандуркиње нису унаказивале своје ноге, као што то чине Кинескиње, које од раног детињства стажу ноге све док не постану сасвим мајушне, попут — коњског копита!

Самном у соби био је смештен и један наш војни чиновник, тумач јапанског језика. Његова појава ме је одмах фрапирала. Било је у њој нешто неопредељеног, нешто средње између Европљанина и Азијата са Далеког Истока, али боја лица му није била сасвим бела, него више бледо-жута, а онај ситни набор на горњем капку очију, са спољне стране, био је сасвим источно-азијатски: тај набор и придаје управо очима Кинеза, Јапанаца, Анамите и т. д. онај коси изглед. За Јапанца је био и сувише високог раста, а није личио ни на Кинеза. И, заиста, како ми је он одмах и сам рекао, покојни отац његов био је Рус, а мајка права Јапанкиња. Иако високог раста био је ипак мршав и слабуњав, са уским, упалим грудима: по свему тип човека који нагиње туберкулози. Носио је официрску униформу са узаним, чиновничким еполетушкама. У целом свом држању испољавао је неку скромну повученост, али без оне подмуклости или притајене насртљиве ароганције, која је својствена многим његовим земљацима са материне стране. Предусретљивост и услужност били су му такође својствени, о чему сам се могао ускоро и често уверити.

Прва његова услужност била је да ме упути да моју походну постељу (за склапање) ставим на »кан« и то »уздуж« — као што је и он са својом урадио, и да пробушим прстом хартију на прозору да бих могао видети шта се напољу догађа, мада је напољу била цича зима. Урадих. Затим извади из свог сандучета један велики, добро ватирани, »кимоно« (јапанско одело) и понуди ми га да ми замењује наш »шлафрок«. Примих са захвалношћу. Затим нам скува добар ароматични кинески чај и понуди ме одличним манилским цигарама којих је имао леп број. Примих и то, и т. д., и т. д.

Ја сам онда био још потпуни новајлија и на Далеком Истоку, и на бојишту, те су ме ти знаци пажње јако дирнули. Ја му се одужих паклицом добрих руских папироса (цигарета) и флашом финог коњака, коју сам био донео из Харбина. »Мали поклони одржавају пријатељство« — вели једна немачка пословица, и они су ударили темељ нашем потоњем великом пријатељству.

Дмитриј Јаковљевић Тихај — тако се звао мој нови пријатељ — јако ми се свиђао и занимао ме већ као редак пример руско-јапанске мешавине. Он је подједнако савршено говорио и руски и јапански, и то онај лепи јапански језик којим говоре у Токију, одакле је био и родом. Његов покојни отац био је црквењак и кантор у храму руске мисије у Токију, а мати права Токиоткиња. Треба знати да прави Токијота (становник јапанске престонице) гледа високо на све остале Јапанце: он се поноси својом ужом домаћом, својим класично чистим језиком, својом дискретном отменошћу у оделу (без и трага шаренила код женских!) и кретању, и својим савршеним знањем правила етикеције, које знање се примећује и код Токијота из најнижих сталежа!

Солидну школску спрему добио је у школи и лицеуму руске мисије у Токију, а од оца је наследио један редак муз. дар у европском смислу те речи. Имао је са собом и мали грамофон са двадесет плоча. Заједно смо уживали и у арији »Рекондита армонија« из Пучинијеве »Тоске«, и у маршу из Вагнеровог »Танхајзера« и т. д., а отпевао ми је, пријатним тенором, и ону дивну серенаду Шуберта и т. д., и т. д. — а све то у нашој мандурској сељачкој фандзи!!

Био сам необично задовољан што ме је судбина довела у свакодневни додир са човеком који је познавао Јапан и његове обичаје боље но ма који други у целом нашем штабу: то ми је било корисно већ и као официру »извиднички« одељења.

Једном речи Дмитриј Јаковљевић Тихај био је прави - правцати човек са Далеког Истока, који је од руских градова познавао само Владивосток и Хабаровск — места опет на Далеком Истоку!

И тако смо нас двоје лепо заједнички живели и у Сандијази, а после и у Годзјадану, све док нисам добио налог да се кренем на пут, у једној дуготрајној, а, богме, и довољно опасној тајној мисији, која ме је водила преко пустиње Гоби, Кине и још даље.....

*

У Харбину за време евакуације руске армије.

Да су Руси, имајући своје неисцрпиве резерве на располагању, још само мало јаче били притиснули, то би Јапанци, чије резерве су већ биле сасвим исцрпљене, морали скакати у море. Хја, али у Петрограду је већ мирисало на револуцију, те се они меродавни баш озбиљно препадоше, а и сам овај рат је био веома непопуларан код широких руских маса....

Тај Харбин што је сада тако опустео био је онда центар свега живота на Далеком Истоку: тамо је живот управо врио. Цела маса војске, која је месецима седела у рововима и по разрушеним селима, у блату, снегу, и жези; сви ти измучени, озлојеђени људи, вративши се опет у Харбин, у ту бучну »престоницу« осетили су потребу да се мало разоноде и забораве, ма на тренутак, све ужасе рата. Уштеђеног новца било је у изобиљу, а разоноде такође: и опера, и оперета, и драма, и цирк, и маса ресторана, и сијасет кафе-шантана. Бирај само!

Штаб армије ,који се за време евакуације био претворио у »Штаб војске Далеког Истока« био је смештен у великој и модерној згради »Железничке Гостионе«. Случај је хтео, да је самном у истој соби опет становао — Тихај, и то после осам месеци мога одсуства. Разлика је била у томе, што су сада прозори били сви од стакла ,место »кана« било је централно грејање, под је био паркетиран, а Тихај је сада имао велики грамофон са преко стотину плоча. Живело се весело и ми смо готово »пливали« у музици.

Поред осталог посла, вршио сам и дешифрацију тајних депеша, те сам зато имао — разуме се закључан — и »кључ« за дешифрацију. Једног дана бану, у нашу собу наш непосредни шеф, ђенералштабни пуковник В. и затече ме баш код дешифрације, док је Тихај седео код прозора и читао неке јапанске новине. Нешто намргођен позва ме пуковник у своју собу.

— Како то, поручниче, (иначе ме је називао фамилијарно »Озрен Ивановић«) да ви дешифрујете у присуству г. Тихаја?

Одговорих му да у томе не видим ништа рђавог, пошто је Тихај »наш човек« и потпуно поуздан. Осим тога ја му никад нисам показивао »кључ«, нити је он то икад од мене захтевао, нити се тиме ма и најмање интересовао.

—Не разумем како сте само могли држати тај важни кључ и радити један тако ванредно поверљиви посао у истој соби са тим — полујапанцем! Молим (реч »молим« је звучала као »заповедам«!) да се још данас преселите у собу бр. 19. где ћете моћи сасвим несметано радити.

Затим, напустив начелнички тон, продужи блаже:

— Та ви бар треба да знате како је вешта

и организована јапанска шпијунажа. И ја верујем, драги Озрене Ивановићу, да је Дмитриј Јаковљевић добар човек. Али, ко ће га знати! Он је ипак одрастао у Јапану, а садашње јапанске победе могле су да пробуде у њему ону јапанску душу. Будите, молим Вас (ово »молим« је сада звучало као »очекујем од вас«!) опрезни и идите лепо у број 19 разуме се вешто... До виђења!....

Иако сам то врло »вешто« испоручио, Тихај, човек од природе врло бистар, осмехнуо се некако и тужно, и иронично:

— Драги Озрене, — рече ми — иди само када ти је тако наређено, немој да се због мене устручаваш!..... Ти си ми увек и у свако доба добро дошао. Али, молим те, немој ми, замерити, ја у твоју собу не могу више долазити! Мислим да ме разумеш?.....

Разумео сам га! Разумео сам и то, да је у њему дубоко била увређена она његова — РУСКА душа!....

*

У Токију за време земаљске изложбе 1907. г.

На станици ме је дочекао мој драги пријатељ Дмитриј Јаковљевић Тихај. Било је лето и он је носио лаки јапански »кимоно« са белим кругом на леђима и са хијероглифима (то је знак да је био — по матери — »самурај« т. ј. племић). Био сам његов гост прва два дана. Становао је са својом мајком у чисто јапанском дому ,тамо већ на периферији града. Ту сам први пут видео чисто јапански домаћи живот: спавање и седење на поду, јапанска јела, јапанску чистоћу и зештину прилагођавања ка условима лепоте окружавајуће природе, што се најбоље изражавало у врло укусним и лепим вртићима и уметничком искоришћавању терена.

Тихај је био већ у оставци и живео је код матере помоћу мале ренте и њене пензије. Илан сам приметио да је био јако снуждон и некако чудновато узнемирен. Баш пре неколико дана био је убијен у Осаки лектор јапанског језика на Источном Институту наш заједнички пријатељ — Јапанац — Кинзиро Маеда и то од руке једног јапанског фанатика. Тихај ми је после, кад смо били на само, признао да је узнемирен зато, јер је у последњем времену добио писма са претњама да ће и њега убити, ако одмах не напусти Токио и Јапан. У тим писмима су га директно називали — руским шпијуном!

Разумео сам га. Овај пут је у њему била дубоко увређена она његова — ЈАПАНСКА душа.....

*

И напустио је сиромах Тихај и Јапан, и своју мајку. После сам дознао да је умро у Ташкенту у руском Туркестану од сушице. Тамо је некако добио скромно место у слагачници Државне Штампарије и отровна испарења штампарског олова су га брзо докончала...

Сиромах, сиромах мој драги и добри Дмитриј Јаковљевић!..... Није пробитачно имати на овом нашем свету две душе, па макар то биле и две »расне« душе. Довољно је имати и једну једину душу па да се човек мучи и страда. Можда је ипак најбоље не имати сасвим душе, јер на сваком кораку видимо да људи без душе још понајбоље пролазе у животу.....

Озрен Суботић.

ЦАРИГРАД

Целе те ноћи беснела је бура на Црном Мору. Ноћ је била тако мрачна, ветар тако јако дувао, да смо ја и колега Милан, седећи горе на палуби очекивали да што пре сване. Тек са освитком зоре, бура се стишала, брод је за кратко време оживео. Око 10 сати приметим да смо ушли у Босфор. Упитам морнара да ли смо далеко од луке, рече ми да ћемо најдаље за сат бити у Цариграду. Заиста, за неколико тренутака појавише се на десној обали виногради са раскошним вилама. Што смо дубље улазили изглед је постајао све лепши. Сирена брода објави да улазимо у цариградску луку. Панорама која нам се указа била је величанствена. Палате израђене у византиском стилу. Потсећале су ме на прошлост источне римске империје, велики океански бродови из свих крајева света стајаху укотвљени један иза другог уза саму обалу; многобројне превозне лађице, барке и чамци пловљаху по Босфору. Наш брод који није могао да пристане уз шпек, укотвио се на сред Босфора: тако да смо морали узети чамац да нас превезе на обалу. Незгодна ствар, незнате језик па вам наплате 3 лире (60 дин.) за 5 минута, док нас превезе. Несмете никоме да кажете: кажу: то је такса, и тиме се сврши све.

Исток, Исток, шта видите ви тамо песници?
Ка западу управите ваш дух и ваше очи!
»Азиј узвикнуше њини гласи неми за другог.
Ми видимо тамо један тајанствени дан«,
Можда је то вече које сматрате за зору.

Виктор Иго.

Кад сам дошао у Цариград сетно сам се ових стихова који се с правом могу применити на узбудљив оријенат.

Цариград се дели на пет великих општина: Стамбол, Перу, Бебек, Сиркицин и Мачек. Те се општине деле на мање квартове. Пера је велики и модеран европски крај. За Европљане свакад је шетница — Велика улица Пере — (Grande rue de Pera); већ дивна проводља како за странце тако и за становнике Цариграда, то је — вожња Босфором. У Пери су све важније државне установе, Кемал Пашин двор, сва посланства, амбасаде и т. д. Ту се води у правом смислу европски живот.

Други важнији део Цариграда је Стамбол. Цео Стамбол је испрекрштан многобројним мошејама која сливају своја кубета и своја минарета у дивну слику. Десно од Стамбола је Златни рог избраздан хиљадама позлаћених чамаца. Старе дрвене кућице у турском стилу мењаху разне боје. Уличии продавци свакојаким оријенталским гурманлуцима, тискајући се кроз масу, деру се на сав глас. Туркиње у жутим папучицама њаху по сувој калдрми. Младе Туркиње су врло љубопитљиве према младим Европљанима, и ови би могли но који пут да се користе, кад би умели, кад би смели или боље рећи кад би били у мало повољнијим приликама. У вече по турским кафанама, па и најсиромашнијим, купе се подједнако и богати и сиромашни: паше и људи из најнижих сталежа. Слика се помрачавала у колико се улази у стари Стамбол и што се више залази, наилази се на све-то ђубрски кварт и велико гробље. Највећи утисак што ми је оставио Стамбол јесте џамија Аја-Софија. Кад Европљанин дође у Цариград одмах пита: »Где је Аја Софија«. Својом спољашношћу света Софија не чини велики утисак. Није утврђено као несумњив историјски факат, али се прича и верује, да је Султан Мехмед II. ушав 29-ог маја 1453 године први пут у Св. Софију, уставио вандалску бесомучност својих јаничара рекав срдито: »Не ломите, не рушите, не кварите ништа на згради овој! Алах је ето пустио нас да га у њој славимо, али може он пустити и други који народ и другу веру да га после нас слави«. Ширина цркве, без десног и левог крила, износи 33,54 м., и дужина јо је 60,67 м. Симетричност свих појединих делова цркве, сјај од мрамора, све то даје изванредан утисак. На све стране зидови блистају од утапчаног разнобојног мрамора. Ширина јој је урамљена колонадама од мраморних стубова, који носе широке галерије дуж три стране средоредне дворане. Црква има нарочито доста историјских значаја. О Св. Софији могла би се написати читава књига.

За мене лично после Свете Софије нема у Цариграду ништа што би се могло упоредити са његовим старим утврђењима, зидинама и кулама које су стари грчки цареви подигли, да своју престоницу осигурају да непријатељу у руке не падне. Да споменем неколико важних историјских зидина. Зидине дуж Златнога Рога саграднo је неуморни фортификатор цар Теофило у првој половини IX. века. Интересантна је кула Багче-Кануса, а под Грцима звала се Неорион. Зидине дуж обале Мраморнога Мора гледане с каквог брода на мору, изгледају врло живописно. Све те ствари причају вам о свирепој прошлости старе Турске, а око њених античких зидина влада она иста тишина као на каквом гробу.

Како брзо пролазе дани у том живописном Цариграду. Још више има чари цариградски живот у ноћи. Сви локали пуни; саобраћај до поноћи у највећем јеку. Што је интересантно опазити то је велика проституција која влада у Цариграду. Европљани траже нарочито оне локале где се певају уз дахире оријенталске песме.

Оријент има још чари, он је сада више оријенталан него што се мисли.

М. Ал.

Из живота наших људи

Ових дана изашла је из штампе једна врло интересантна књига — О нашим људима, великим и малим, од г. Милана Шевића. То је књига анегдота наших људи из најближе прошлости, врло интересантна и забавна, те се нашој публици најтоплије препоручује. Доносимо неколико анегдота из ове ретке књиге:

—

ГИГИН СПАНАЋ НА КРАЉЕВСКОЈ ТРПЕЗИ

Краљ Александар Обреновић позове једном к себи Глигорија Гершића, да га замоли за неко објашњење из државног права.

У разговору се задржаше, и ађутант краљев је неколико пута долазио и јављао да је све спремно за ручак.

Гига се није обазирао на то (код њега се уопште није знало ни када се руча ни када се вечера, ни када се леже ни кад се устаје) и непрестано је причао даље.

Када је краљ видео да томе краја нема, рече Гиги:

„Изволите, господине Гершићу, да ручамо заједно, па ћемо за ручком продужити разговор".

„Захваљујем на позиву, Величанство, али данас не могу", одговори Гига.

„А зашто не"?

„Здраге воље други пут, када год то Ваше Величанство зажели, али данас ми је моја Марина спремила спанаћ".

„Па то је најлакше, може вам се и овде спремити спанаћ".

„Е, неће то бити тако, као што моја Марина готови, не могу, не могу".

„Ал' не може бити ни много горе. Ја вас молим да останете", рече краљ, коме је почело бивати криво што га Гига одбија.

„Знате ли шта, Ваше Величанство, када је већ тако, молим вас, изволите наредити да ми се донесе мој спанаћ, па ћу остати".

Краљ се насмеја и учини Гиги по вољи.

Тако је Гигин спанаћ дошао на краљевску трпезу.

ЈА ПРОБАО, ПА МОЖЕ

У једном забаченом селу у брдском Банату, више румунском него српском, причешћивао поп ракијом.

Чује то патријарх Јосиф Рајачић, па позове попа **ad audiendum verbum**.

Дође поп у Карловце, сав запуштен, зарастао у коси и броди.

„Ја чујем, попе", рече патријарх, „да ти причешћујеш људе ракијом".

„Село сиромашно, Ваша Светости, вина немамо, а није га лако ни добавити, па морам ракијом".

„Али то не може да буде!"

„Ја пробао, Ваша Светости, па може".

ДВА ТЕЛЕГРАМА

Данило Медаковић имао је кћер Љубицу, која се одликовала необичном лепотом. Млади су је људи обожавали, највише Михаило Полит Десанчић и Лаза Костић.

Али Миша и Лаза нису имали среће у љубави, и Љубица изабра Ђиру Милекића, потоњега градоначелника митровачког.

Венчање је било у Пешти.

У Пешти је тада био Змај управник Текелијанума и — медицинар.

Змај, за кога се говорило да је био не само заједљив него помало и пакостан, отпремио је на дан Љубичина венчања телеграм Миши:

„Данас се Љубица венчала. Мишо, теши Лазу!"

а Лази:

„Данас се Љубица венчала. Лазо, теши Мишу!"

НЕ КВАРИТЕ НАМ ВИНО

Један архимандрит (ако је добро запамћено, Кипријан Станојевић, ковиљски) никако није трпео да му гости за столом сипају воду у вино.

Једном, када је имао једног високог госта, и овај суноу воде у вино, узвикну му:

„Ама, господине, не кварите нам вино"!

„Опростите, али тако сам свикао: никако не пијем чисто вино", одговори гост.

„А ви нам бар поправљајте воду", рече архимандрит.

Другу је чашу гост попио усувши најпре воде у њу.

КРАЉ МИЛАН И СРЕМАЦ

У Нишу изиђе једном професорска колегија, у којој је био и Сремац, пред краља Милана, да му се поклони.

Сремац му приђе, када дође ред на њега, и каза своје име и положај.

„Ви сте из Срема"? запита га краљ.

„Ја сам из Бачке, Величанство", одговори Сремац.

„А предавач сте у Нишу?" запита краљ даље.

„Јесам, Величанство".

„Сремац из Бачке, предавач у Нишу, — не разумем", рече краљ и с тим речима отпусти Сремца.

Сремцу је увек било криво, када га је ко касније подсетио на тај догађај.

И ДВЕ, И ДВЕ, ВАШЕ ВИСОКОПРЕОСВЕШТЕНСТВО

Платон Атанцковић, владика прво будимски, па после новосадски, велик добротвор и плодан књижевник, волео је да прича и слуша анегдоте, а понекада и да се невино нашали са својим пријатељима и походницима, или и да их благо пецне.

Празником, а нарочито после архијерејске службе, долазили су грађани новосадски владици Платону, да му честитају празник. Били су послужени чашицом манастирске шљивовице и парченцетом млечна хлеба.

Том приликом долазила је с њима и госпођа Соса, стара богомољка, за коју се говорило да ће све имање оставити Саборној цркви. Она је била већ до близу седамдесетих и врло је нерадо говорила о годинама.

Када се једном повела реч о томе, рече владика:

„Богме пролазе године, ко би рекао да је и нашој госпођи Соси већ педесет".

„И две, и две, Ваше Високопреосвештенство", рече госпођа Соса успијајући уснама, што је у свих присутних изазвало пригушен осмејак.

—

КО ЈЕ ГЛУВ

Дође једном претподне к Натошевићу један учитељ, да сврши неки свој посао. Када је ступио у трем, чује госпођу Нану, где нешто вичe на млађе. Помисли: ова је жена глува, па узе и он викати, када јој се приказа. Али то исто она помисли сада о њему, и када оде Натошевићу, да га пријави, рече му:

„Само мораш викати, учитељ је глув".

Као што је био обичај у тој „најгосто љубивијој кући у најгостољубивијем крају српском", задржаше учитеља на ручак. Сви су укућани били обавештени да је учитељ глув, и за све време ручка сложно се викало. Нарочито то није тешко падало Натошевићу, који је иначе волео да виче.

По ручку дође рођака, Милева Симић, учитељица и позната књижевница, и седе до домаћице, своје тетке. Ова је баш нешто причала учитељу вичући из петних жила.

„А што вичете тако, тетка?" запита је Милева.

„Па г. учитељ је глув", одговори јој тетка тише.

„Извините", нато ће учитељ, „ја нисам нимало глув. Мени се било учинило да сте ви глуви".

Уз општи смех разбистри се ситуација и разговор се продужи обичном јачином гласа.

КРАЉ МИЛАН

Краљ Милан делио је радикале на „дворске" и на „горске", т.ј. на оне, с којима се, по његову мишљењу, још могло радити како-тако, и на оне, с којима се никако није могло.

Каза му је Милован Миловановић, као начелник, поднео један указ на потпис, краљ Милан (за кога се вели, да је познавао „све" људе), погледа на име, па ће рећи:

„Опет „горски"!"

„Али за тога „горског", Величанство, ми „дворски" јамчимо," одговори Миловановић.

„Зато не верујем ја ни вама", рече краљ, али је ипак потписао указ.

КОМПОТ ОД ШЉИВА

Познато је да је Гига Гершић био најразмаженији син нашега народа. О то ме сведочи и ово казивање Митрофана Шевића, владике новосадскога:

„Једне вечери чујем где се заустави кола пред двором. Погледам кроз прозор и видим како Гига излази из фијакера. Одмах зазвоним и наредим момцима да га дочекају.

Уђе Гига к мени, па одмах с врата:

— Сада било вама право или не, Ваше Високопреосвештенство, ево мене к вама у госте. Већ је крајње време да завршим своју студију о Милетићу Јостала је и после тога недовршена!, па сам морао доћи овамо ради извора. А у хотелу не могу, па не могу. Ту се непрестано трчи, зврј овај, зврј онај, да човеку главу пробију. Примите ме дакле на десетак дана.

— Здраге воље, господине Гиго, и упутим момке, да га одведу у гостинске собе.

За вечером смо имали телеће печење са салатом. Када га поднесоше Гиги, Гига погледа у салату, па одби јело.

— Зашто се не послужите, г. Гиго? запитах га.

— Ја телеће печење једем само с компотом, одговори Гига.

Одмах наредих да се донесе компот. Гига га погледа, па поново одби јело.

— Изволите с компотом, понудих ја опет.

— Али ја телеће печење једем само с компотом од шљива, нато ће Гига, а читаво га друштво погледа с чуђењем.

Наредим да се и тај компот донесе.

Момак се врати и рече да нема више компота од шљива у успреми.

— Опростите, обратих се Гиги, али, за невољу, моћи ће послужити ваљада и који други компот, рекох с усиљеним смешењем.

— А зар у чувеним посластичарницама новосадским да не буде нигде компота од шљива? запита Гига не одступајући од заузета става.

Растрчаше се момци по Новом Саду и вратише се; нема: већ је било увелике лето, стари потрошен, новога још нема; а неки га никако и не спремају, јер се ретко тражи.

— Merkwürdig, рећи ће Гига тада, томе се заиста нисам надао. Али зар да се ни код у свему Србству славних домаћица новосадских не могне наћи нигде компота од шљива? Не бисте ли га можебити могли потражити у којој пријатељској кући?

Није ме остављало стрпљење, ако је и било већ при крају, и пошаљем момке некима пријатељским кућама.

За све то време служење је око стола застало, и само се чекало на Гигин компот од шљива.

Опет се враћише момци: нема опет, где га је било, већ је потрошено; или тај компот није ни спреман.

— А јесу ли били код Данчикинице? запита Гига, који се баш укопистио на компот од шљива.

Пошаљем и код госпође Катице (удовице Данчике Манојловића), сада већ из радозналости, да видим докле ће то да траје. На срећу Гигину, и нашу, ту се нађе једна боца."

Тако је Гига могао вечерати телеће печење код владике новосадскога.

ГАЛАНТЕРИЈСКА ТРГОВИНА

Матејић

КРАЉА МИЛАНА 54 - ПРЕКО ПУТА СТАРОГ ДВОРА (У НОВОЈ ПАЛАТИ)

препоручује
у најбољем избору
првокласног квалитета
по солидним ценама
најмодернијих

КРАВАТА
МУШКОГ и ЖЕНСКОГ РУБЉА,
ЧАРАПА И РУКАВИЦА,
МАРАМА, ШАЛОВА, МАРАМИЦА.
ТАШНА
и све остале помодно-галантеријске артикле.

Једно ново средство за лечење

Повишење појаве артерије склерозе и њене редовне појаве неоспорне су све веће опасности и жалосни пратиоци нашег модерног и културног живота. Може се рећи: артерија склероза је културна болест, јер са великим напретцима које је човек учинио у последњем столећу у свима гранама културног живота, човечији организам није могао ићи упоредо. Човечанство живи данас брже, интензивније али с тога стари брже. Под овим околностима јавља се, код некога пре а код некога доцније, артерија склероза и захвата своје жртве већ у најбољем добу, јер прекида рад и одузима многим породицама храниteље. Најзад је озбиљним испитивањем успело да се пронађе одбрана против артерије склерозе која је, после више годишњег опита, предата јавности под називом **»Radiosclerin«.** Постаје множина исказа одличних лекара који једногласно потврђују велике успехе код људи обољелих од тешке артерије склерозе. Радиосклерин, као што је показано од хемичара, не садржи никакве штетне споредне утицаје, не садржи јод, стрихнин ни арсен. Употреба Радиосклерина омогућава се без икаквих сметњи у раду услед своје једноставности узимања — који се дели на тридесетодневну употребу — и услед лаких и пријатних дијеталних прописа. Радиосклерин садржи, то чудно и волшебно средство природе, које изазива подмлађујућа дејства чувених извора у Гастајну, Јоахимсталу и Висбадену и т. д. Преимућства Радиосклерина могу се исказати у ових неколико реди: Радиосклерин изазива после 14-дневне употребе раније непознато побољшање и пријатније осећање .После једно до двомесечне употребе даје способност за рад и спречава даље ширење артерије склерозе; а при више месечној употреби потпуно је нешкодљив и спречава добијање артерије склерозе. Који у 40 годинама примети појаву артерије склерозе дужност му је према себи и породици, да предузме кораке за одржавање свога здравља. Човек са задовољством и поверењем прилази извору радијума, који премаша садржину радијума светских извора Јоахимстала, Висбадена и т. д. Тај извор је **Radiosclerin** који је у таблетама лако употребљив код куће као и на путу. **Др. Шнајдер.**

Од

уста до уста иде говор, да си приштедите огроман новац и добијете робу најбоље каквоће, ако одмах пишете по велики илустровани ценовник преко **маказа, косушишалица, бритава, бријаћих апарата, хармоника, грамофона, гусала, тамбура, фотографских апарата, сатова, парфема, различитог суђа, ножева, кашика, новчаница, напртњача, упаљача, кишобрана, марама, чарапа, одела и многих корисних предмета, на велетрговину**

R. STERMECKI u Celju, br. 79.

Поруџбине преко Дин. 500.— поштарине се ослободе. Ценовник бадава!

Принцеза Катја Долгоруки

ЖЕНА АЛЕКСАНДРА II.

ОД А. ХОТНЕР—ГРЕФЕ

1. ГЛАВА

ТАЈАНСТВЕНИ СТРАНАЦ

Далеко од вреве велике руске престонице Петрограда налазили су се у огромном парку прастари замак и добро кнеза Михаила Долгоруког. Ту је живео као особењак познати кнез и ту је волео и да умре.

У половини деветнаестог века још је он играо велику улогу у руској престоници и све је изненадило, када је се изненада повукао из двора и племићских кругова да би се сасвим посветио управљању својих огромних добара и васпитању своје кћери, лепе и плаве принцезе Јекатерине. Његова је жена била пре много година умрла. И мала Катја, како су у опште звали врло милу шипарицу, била је својом младалачки свежом лепотом и љупкошћу свог бића као сунчани зрак, који је светлио у огромним просторијама старога замка.

У већини тих просторија је владала дубока тишина, јер у њима нико није обитавао. Кнез Михаило и његова кћи, као и васпитачица и послуга, становали су у једном једином крилу простране зграде, из кога су водили многи ходници и многе степенице у остале делове куће. И мала Катја у монотонији свог живота није знала за већу радост него да тумара по богато намештеним собама, које су обично биле затворене и замрачене завесама на прозорима. Ту је било стотине ствари, којима је се младо срце радовало. Много интересантнога из свију земаља било је ту прикупљено. На зидовима у ходницима висила је чувена кнежева збирка оружја; тамне слике предака гледале су из позлаћених оквира у лепу, младу праунуку. Безброј књига стајале су, одавно заборављене, у великој књижници.

Сатима је често ходала млада девојка сама у мирној кући. Познавала је сваки ходник и сваки улаз у старој згради и у тој самоћи и тишини сањала је најшареније и најромантичније снове.

Мис Мабел Патернинон, енглеска гувернанта, никако није волела да је Катја често сатима изван њеног строгог надзора и о томе је понекад водила разговор с оцем своје питомице. Али сав њен труд је био узалуд.

„Никако није згодно за девојчицу Катјиног ранга, да се тако често задржава у собама замка, у којима нико не обитава", рекла је срдито.

Али је се кнез Михаилу само насмејао.

Није згодно? Шта би било незгодно за младу кнегињу Долгоруки, која, као Катја, расте далеко од све сулуде петроградске вреве?

Не! Он није хтео да чује ту досадну реч? Његова млада кћи треба да се развија слободно. Она треба да је весела као тица у ваздуху, као срна у шуми.

Разуме се да је требала све да научи, што отмена, млада дама треба да зна. Али она треба да има и своје радости. Кнез је био сав срећан, када је она на свом малом, руском белом коњићу по пола дана јурила по зеленој степи. И шта има у томе када она радо њушка у собама, у којима нико не станује?

„Ништа то не значи, мис Мабе, ништа", рекао је он равнодушно, „Катја може радити што хоће. Ко зна како ће јој бити доцније у животу".

Преко његовог лепог, паметног лица је прешла сенка.

Мис Мабел је дуго гледала у лепог домаћина. У том њеном погледу је се огледао сав тајанствени жар једне споља хладне, старије и лепо васпитане девојке. Од више година је кнез Михаило био обожавани идеал Енглескиње. Понекад је и она у дубокој самоћи овог замка чудновато маштала о кнезу и све маштање је се завршавало тиме, како она, сирота васпитачица, силази с њим заједно као његова тајно венчана жена низ широке степенице до кола, која у дворишту чекају, да јој кнез помаже да уђе у њих и сам да улази, да се врата затварају и да кола јуре к лепој, романтичној срећи.

Мис Мабел је после сваког таквог разговора с дубоким уздахом одлазила из кнежеве собе. Господар није показивао и најмању намеру да је задржи; он није слутио како је за њега топло куцало њено страсно срце.

Кнез Михаило никако није помишљао на бледу, плавооку девојку. Одавно је он избацио из свог живота реч „љубав. Њега је сасвим друго интересовало. Он је био, и ако је изгледао да живи потпуно повучено, глава једне завере, која је се почела поступно ширити по целој Русији. Хтело је се да се сломи брутално насиље царизма. Требало је дати слободу и право народу, који није нигде као овде живео у потпуној зависности.

Млада, лепа принцеза о томе није ништа знала, а и не би могла ништа разумети. Она је јако волела оца. Све, што је он радио и говорио, њој је изгледало као савршено. Он је био једини човек, који је имао учешће у њеном животу.

Био је суморан, руски јесењи дан по подне. У оном делу замка, који је служио за обитавање, у собама су већ гореле лампе и у каминима светлуцала ватра. У осталим редним зградама већ је била магловита сутон. Изнад простране степе лебдили су беличасти праменови магле необичног облика. Изгледало је као да су правили круг око младе, нежне девојке, која је полако и замишљено прилазила замку.

Али за чудо овога пута Катја Долгоруки није била сама. Она је у пољу, у сред степе наишла на једног странца. То је био необично леп, још млад човек. И он је лагано јахао кроз испрекидане таласе мора о д магле. Али када је на њега наишла, изгледао је као да је био изгубио правац, јер када је чуо топот њеног коњића, зауставио је свог коња и чекао.

Испред Катје је стајао човек отмене спољашности, витког струка и одважних црта лица.

Она је успорила јахање. Изглед странца ју је изненадио. Где је она видела сличног човека? Његово високо чело, дубоке очи, мала уста, све јој је изгледало необично познато.

Странац је спустио свој јахачки бич у знак поздрава и појахао близу ње.

„Ја се зовем др. Петар Орлов", рекао је. „Послат сам из Москве и носим једну поруку господару замка, кнезу Михаилу Долгоруком. У овој магли сам залутао".

Катја је се насмејала и своје лепе очи управила непознатом човеку.

„Хајдете за мном!" рекла му је некако поносито. „Ја ћу Вам показати пут".

Њен мали коњић је касао.

И он је мамузама ударио коња.

„Напред!"

Брзо је стигао јахачицу. Наскоро су се указале између оголелог дрвећа зграде замка и високи зидови, који су ограђивали парк.

Зауставио је се пред великом гвозденом капијом, која је била широм отворена и кроз коју је се улазило позади у парк замка. Као какав камени кип седео је он на црном коњу; његове дубоке очи биле су окренуте младој девојци, која му се приближавала.

Катја је била сва задувана и румена у лицу.

„Ви сте однели победу!" рекла је меким гласом. „Ви сте као и мој тата одличан јахач, господине докторе."

На један пут је се сетила да тај доктор Орлов потпуно личи на једну слику из младости њеног оца.

Јашући једно поред другога кроз парк, млади је човек ћутећи гледао пред собом. Затим је управио свој озбиљан поглед у младу девојку.

„Ја јашем брже него кнез", рекао је он као из најдубљих мисли отргнут. У том тренутку је осетила млада Катја његово присуство као нешто, што јој је задавало страх. Њу је обузела слутња да ће тај човек пореметити њен мирни живот. Ипак се није могла отети необичној чари његове необичне појаве. Нешто је вукло к њему и осећала се чудновато зависном од њега.

Ћутећи су јахали даље. Наоколо је владала мртва тишина у дубокој усамљености. Из једнолико сивог неба спуштала се ситна киша.

„Шта желите од мог оца?" запитала је најпосле Катја и прекинула ћутање. „Одакле долазите?"

Он је погледао у њу.

„Шта ја желим од кнеза Михаила?" поновио је лагано. „Много, што Ви још не можете разумети, принцезо, јер сте одвише млада и не познајете живот. И одакле долазим?" насмејао се додајући: „ја долазим из огромног царства прошлости".

Она га није разумела.

Али је њено срце обузела хладна језа.

Када су се зауставили пред капијом оног дела замка за обитавање, доктор Орлов је као прави витез скинуо младу девојку с коња.

Неколико тренутака ју је држао у својим рукама. У томе су се сусрели њихови погледи.

На лицу младог човека показало је се још јаче бледило када је, не говорећи, испустио из руку. Затим су обоје избегавали да још једном погледају једно у друго.

Ћутећи је она ишла испред њега широким тремом. Затим је позвала једног слугу и рекла да отпрати доктора Орлова кнезу. Али је стари човек сажаљевајући слегао раменима.

„Милостива принцезо, пре пола сата је дошао телеграм, којим се Његова Светлост одмах позива у Петроград. Кнез је већ отпутовао. Мис Мабел зна боље о свему."

Млада девојка је се јако збунила.

„Докле ће се тата бавити?" запитала је она.

„Мислим само до сутра у вече".

Мис Мабел је се појавила. Њене очи су испитујући погледале у страног господина.

„Његова Светлост ми је рекао, да је у телеграму споменут доктор Орлов, који ће овде у библиотеци тражити податке о историји Долгоруких."

Мис Мабел је говорила тихо и при том врло пажљиво гледала у младог човека. Он је показао своје документе и неколико писама као препоруке. Дошао је из Москве с намером да напише научну књигу о старом племству тог краја.

Све је било у реду и мис Мабел је имала најтачнија упуства шта треба да се уради. Кнез је био одредио једну собу за странца, за госта који се очекује. Тог дана је овај требао вечерати с васпитачицом и Катјом.

Било је необично вече. Младој принцези је се чинило да никада није тако што доживела.

Страни доктор је говорио много и добро. Ал су све његове речи изгледале необично загонетне.

Млада девјка је била потпуно у забуни.

Мис Мабел је задремала држећи вез у рукама. Киша је крупним капљама клизила с прозорских окана.

Када су се даме хтеле уклонити, Орлов је држао дуже малу руку младе Катје, него што је било у обичају.

Васпитачица је већ корачала напред кроз дугачак ходник к собама, у којма су она и Катја становале.

„Немојте ме сасвим заборавити, принцезо, када будем отишао," рекао је тихо доктор Орлов, „и немојте се на мене љутити ако бих Вас можда увредио. Судбина је често пута јача од нас."

Њене бистре очи, у којима је се борило право детињство с будећим се девојаштвом, погледале су га плашљиво. Шта је хтео рећи тиме? Као ледени дах је осетила. Али и сада није ништа питала.

Лагано је отишла за Енглескињом у своју собу.

На један пут је осетила у срцу велики бол. Учинило јој се да је се јавио први знак блиске несреће.

Ипак последња мисао, која јој је прошла кроз главу пре него што ће заспати, односила је се на необичног, страног човека, који је се тог дана први пут умешао у њен живот.

---

2. ГЛАВА

ДОЖИВЉАЈ ЈЕДНЕ НОЋИ

Катја Долгоруки је немирно спавала те ноћи и непрестано се трзала из страшних снова. За то време је чула некакав шум.

Да ли то нису били опрезни кораци у дугачком ходнику и мртвој тишини?

С торња мале црквице избијао је часовник Катја је избројала четири сата.

Седела је у својој постељи и напрегнуто ослушкивала.

Опет јој се учинило, као да су лагано шкрипнула врата. Чак је мислила да познаје глас малих врата, који воде из ходника зграде за обитавање у празан део и стару библиотеку.

Сада се Катја била потпуно расанила и размишљала је шта то може бити? Врата су била затворена. Ко је могао бити тај који у то време излази и улази, када све спава у кући? Чувар замка је био одавно опробани и у служби остарео кнежев слуга. Он је стално чувао кључеве у свом стану. Да ли је од сам овде тумарао? Али зашто? То никада није чинио!

Сигурно је стари човек приметио нешто сумњиво?

Неизвесност је голицала младу девојку. Не размишљајући шта чини, скинула се с постеље, натакла на ноге меку,

свилену домаћу обућу, обукла хаљину и на прсте лагано отишла до врата и опрезно их отворила.

Мис Мабел је спавала у суседњој соби.

Катја је погледала тамо, али с те стране се није имала чега бојати. Мис Мабел није се лако будила.

Ходник је слабо осветљавала мала лампа. У Катје је срце јако куцало. затворила је лагано иза себе врата своје спаваће собе и пажљиво погледала у десно и лево.

Није видела никаквог човека, нити чула и најмањи шум.

У целој кући је владала мртва тишина.

Ипак је млада девојка осећала: ту је још неко био будан и шуња се у кући.

Шум, који ју је био пробудио, дошао је био с леве стране, одакле је се кроз гвоздена врата долазило у ходник, који је везивао оба крила куће.

Као каква сенка, упутила је се млада девојка тим вратима. Ухватила је за кваку и тешка врата су се, не шкрипећи, отворила. Одмах затим је Катја ушла у мрачан део ходника.

Ишла је врло лагано и опрезно. Пошто је познавала сваки кутић, избегавала је све што је могло проузроковати шум. Пажљиво је пред собом отворила и друга врата.

Млада принцеза сада није имала времена за размишљање. Обузела је грозница и једна једина мисао: њен отац није био код куће и у његовом одсуству је се догађало нешто тајанствено, можда нешто недопуштено. Она је морала чувати његово право и место њега радити.

На један пут је застала. Налазила ће се у једној соби до велике библиотеке. Дотле није била чула ни најмањи шум, али је сада у библиотеци чула кораке, а затим јој се учинило, да је неко отворио поклопац једног сандучића.

Чула је и глас, који је од скора познала и од кога је се јако престравила.

„Овде је пакет", рекао је неко у библиотеци. „Ваши су подаци дакле тачни."

Она је стајала одмах до полуотворених врата и дрхтећи повукла је се у мрачан угао. Осећала је се веома слаба.

Ипак је слушала с напрегнутошћу свију живаца шта је унутра даље разговарано.

За тренутак је била завладала тишина. Затим је се чуо глас.

„А моја награда?"

Катја је и овај глас као и глас необичног странца одмах познала. То је био глас Ивана, сина старог чувара замка. Иван је живео у вароши, али је све своје слободно време проводио овде, код старог оца. У последње време је био понекад наметљив и непослушан и Катја је избегавала некадашњег свог друга у игри. Често пута јој је изгледао скоро страшан, нарочито онда, када је у њу погледао пожудно.

Катја још није разумевала тај немушти говор, али је осећала велики страх.

Сада је се Иван погађао унутра са странцем. Тражио је од овога награду. Зашто, забога?

Али је се Петар Орлов начинио да не чује и није одговорио. Само је се чуло шуштање хартија, а затим опет Иванов глас:

„Ја питам за моју награду, господине?"

Катја је видела на зиду сенку Петра Орлова када је подигао главу и исправио се.

„Вама ће награду исплатити људи, које Ви морате известити да сам ја нашао овде што сам тражио. Ја немам с Вама ништа".

Иван је подигао песницу. Али га је Петар Орлов погледао и заповеднички рекао:

„Идите, не требате ми више".

Катја се је још више прибила уза зид, јер је после једног тренутка поред ње прошао млади син чувара замка.

На вратима се још један пут окренуо и рекао:

„Кључеве ћу после узети од Вас."

Опет није добио одговор.

Затим је се Иван ћутећи вратио путем, којим је мало пре Катја била дошла.

Добро је чула како је он опрезно отварао једна врата за другима и затварао.

Сада је нестало и тог шума и више се ништа није чуло осем јаког дисања човека, који је тамо унутра сам седео и претурао један свежањ хартија.

Млада принцеза је се сагнула. Више није осећала страх, већ скоро болну жељу да дозна истину, која је се у том часу крила.

Шта је тражио тај странац овде?

Видела га је како седи за тешким столом погнуте главе и како непрекидно разгледа хартије, које су стајале на столу.

Најпосле је исте покупио, устао и окренуо се да иде.

Али је се на један пут тргнуо. Иза високог наслона столице, на којој је седео, осветљена свећом, коју је он био утулио, стајала је млада Катја.

Обе руке је испружио, кад је хтео да се одбрани од ње.

„Забога", рекао је. „Зашто баш Ви долазите овамо, принцезо? Нисам волео никада више да Вас видим!"

Меки тон његовог гласа ју је опет победио. Она је прибрала сву своју снагу.

„Ја сам овде у овом замку код куће", рекла је она одлучно. „Ја могу овде улазити по својој вољи. И баш због тога смем да Вас питам, по ком праву Ви овде претурате по хартијама мог оца. Преклињем Вас да ми кажете праву истину!"

Он је чврсто притиснуо свежањ хартија. Непрестано је гледао витак стас младе девојке, која је поред слабе светлости стаја пред њим. Гледао је лепо лице, светле очи, румене усне и бујну косу, као злато сјајну.

Никада Катја није била лепша него сада. А што она још ништа о својој лепоти није знала, давало јо је још већу драж.

„Ваш ће Вам отац све објаснити, принцезо", рекао је збуњено Петар Орлов. „Када буде дошао, објасниће се можда још нешто."

Она га је погледала жалостивим очима.

„Шта ће се објаснити?" поновила је она. „Ја све ово не разумем. Зашто сте дошли и зашто нас узнемиравате? Зашто тражите некакве тајне у нашој мирној, старој кући? Све ме то боли и буни. Ја сам Вам била од првог тренутка потпуно искрена".

Ућутала је. Обема рукама је покрила лице и плакала.

Он је њу погледао ватреним очима. Само сада не бити слаботиња! помислио је.

Ни једно од њих није проговорило ни речи, само је се чуло јецање у тихој ноћи.

„Реците само једну реч и објасните ми", проговорила је Катја, „па ћу се умирити и све Вам веровати."

У тим речима је било нешто што дубоко потреса.

Као да је нека огромна сила привлачила младог човека к малој Катји; сила, којој се није могао дуже одупирати.

Пришао јој је и лагано јој одвојио руке од очију.

„Принцезо", рекао је он изван себе. „Погледајте ме у очи! Ја нисам злочинац, лопов, разбојник. Што сам принуђен овде да радим, радим по заповести мог претпостављеног. Ја нисам ништа друго до оруђе. Да ли ми то верујете?"

„Јест", рекла је она из дубине душе.

То је било веровање једне неискусне душе и кроз то нешто велике, одане женске љубави.

Доктор Петар Орлов је разумео шта је се у њој догађало и то га је освојило. За неколико брзих тренутака заборавио је био све. Заборавио, зашто је овде дошао, заборавио да ће због њега бити за увек уништен мир и срећа ове куће. Он је осећао само тајни чар овога часа.

И видео је још једно: ову лепу милу девојку, чији поглед га је од првог тренутка био већ дубоко у срце дирнуо.

Петар Орлов је био човек озбиљног живота. Човек борбен. Био је много преживео и препатио.

За сласт љубави није му претицало ни мало времена.

Сада је пак осетио први пут силу једне страсти, која га је освојила на јуриш.

Она је на један пут порасла огромно и бацила у заборав сва његова начела.

Катја га је сузним очима, смешећи се, погледала.

„Ја сма знала," рекла је убеђена, „да ме од Вас никакво зло неће снаћи. "

У том тренутку он је загрлио њено нежно тело обема рукама. Срце му је јако куцало и осетио како њено куца. Био је као опијен.

Његове усне су тражиле њене усне и нису чули да је у даљини певао петао, нису приметили да је јутро свањивало.

Доле, у дворишту је залајао пас. Из даљине је долазило клопарање кола све ближе.

Они су се одвојили једно од другога тек када су се отворила врата.

Слаба светлост јутра мешала је се са трепереном светлошћу свеће.

Оштар вихор прошао је кроз широку собу и бацио са стола хартије на под.

На прагу је стајала висока, снажна фигура кнеза Михаила Долгорукога.

---

3. ГЛАВА

У ПРОГОНСТВО

С вриском је се Катја отргла од Орлова и потрчала оцу. Она је била толико потрешена оним, што је у последњим тренутцима доживела, да није могла ни једне речи рећи. Била је потпуно збуњена, неспособна да мисли.

Као слабо дете загрлила је снажног човека.

Он ју је чврсто прихватио, као да ју је хтео одбранити од сваке опасности. Срдити и уништавајући поглед његових поноситих очију био је управљен у човека, странца, који је непомично стајао код стола.

Али пре него што је могао изустити једну реч, његов поглед је отишао хартијама, које је вихор бацио на под. У том тренутку је се непознати човек сагнуо за њих.

Кнез је узвикнуо:

„Издајник".

Петар Орлов је дохватио хартије. Збуњено је Катја погледала у једног и другог. Али њена детињска памет је схватила да се овде нешто страшно догађа.

Кнез је полако одвојио од ње руке. Његов поглед је био управљен изнад ње као да је више не гледа.

„Шта то значи?" запитао је. „То је нарушавање домаћег мира!"

Петар Орлов је откопчао капут. На постави је била мала медаља, легитимација руске тајне полиције.

„Дакле издаја", рекао је он љутито. „Ја сам на све припрован. Али Катја? Шта ће чинити моја кћи?"

Млада девојка је зачуђено гледала у странца, чији су пољупци још горели на њеним уснама. Она никако није поимала, шта је се овде догађало.

Ипак је у том тренутку знала, да је ову кућу задесила велика несрећа.

Петар Орлов јој је пришао.

„Принцезо", рекао је, „преклињем Вас, заборавите овај последњи час. Ја сам се за један тренутак завео. Али ћу све учинити да поправим, што се у ствари не може назвати кривицом. Али Вас сада молим, идите одавде. Што имам да говорим с кнезом Михаилом Долгоруким, нико не сме чути."

Катја је стајала као скамењена, њене очи су, питајући и тражећи помоћ, гледале у оца. Али и он јој је дао руком знак да иде.

Оборене главе, лагано као сенка изишла је напоље.

Петар Орлов гледао је за њом докле није ишчезла, а затим је закључао врата.

„Што ћемо, Светлости, разговарати, не треба нико да чује. Али морамо журити. Кроз два сата могу доћи овде чиновници, да траже хартије од мене. Та два сата треба ми да искористимо. Сада не говорим кнезу Долгоруком, већ оцу младе принцезе Катје. Кунем се да ћу само истину говорити. Ја сам је јуче први пут видео и верујте ми ништа ружнога се није догодило. Али љупкост и невиност овог младог бића су ме очарале. Пољубац, који сам јој дао, било је једино, што нас је везало. Ја не знам како је она овамо дошла."

Кнез је пришао ближе и метнуо свој часовник на сто.

„Дакле још два сата", рекао је необично мирно. „Ја сам, господине, у Вашој руци".

„Доктор Петар Орлов", рекао је онај други.

Кнез је запитао: „Орлов?"

„Јест, Светлости!"

„Како се звала Ваша мајка као девојка?" запитао је кнез.

Тајни полицајац није одмах одговорио, већ је извадио из џепа једно запечаћено писмо.

„Моја мајка је се некада звала Вера Воронска."

Кнез је био запрепашћен и сео на столицу.

„Вера Воронска!"

Неколико пута је ово име поновио у себи.

Петар Орлов га је погледао питајући, али је приметио да у том тренутку не може добити одговора од потрешеног човека. Због тога је он продужио говор.

„Ја не знам, Светлости, од куда је долазила страшна мржња, коју је моја мајка имала наспрам Вас. Она је живела у Петрограду као жена мајора Орлова. Била је врло лепа, а мој отац је био за тридесет година од ње старији. Ја сам га познавао само као болешљивог човека, кога је она с пожртвовањем неговала.

Докле год је мој отац живио, никада нисам из њених уста чуо за Ваше име. Када је умро, оставио нас је у сиротињи. Једном је моја мајка на кратко време била отпутовала."

Кнез је стењао, као рањена звер.

Петар Орлов је још брже наставио:

„Када је се вратила, била је сломљена, болесна жена. Тешка болест је била оборила у постељу. У грозници је непрестано спомињала име кнеза Михаила Долгоруког и увек га проклињала."

Застао је за тренутак.

Кнез се није покренуо с места.

„На самртном часу ми је предала ово писмо за Вас. Ја не знам његову садржину. Али у истом тренутку ме је заклела да сазнам тајне радње, којима стоји на челу кнез Долгоруки. Ја сам био сиромашан млад човек и случајно добио службу код тајне полиције. Судбина ме је ставила на место, с кога сам могао да испуним заклетву. Али ме је некаква црна слутња увек задржавала да се известим о Вашем животу. Сада пак дошла је петроградској полицији достава, да се овде у овој библиотеци налазе сакривени списи некаквог разгранатог тајног удружења. Проказивач је се понудио да покаже где су списи. Лажним телеграмом је Ваша Светлост позвата у Престоницу. А ја сам био одређен да предузмем истраживање тих списа. Видите, Светлости, то није била моја воља."

Ућутао је.

Мали часовник је гласно и опоминући куцао.

На столу пред кнезом стајало је писмо, које му је предао Петар Орлов.

„Хтео сам Вам га дати тек онда, када Вам изнесем своје намере", додао је он.

Затим је се повукао корак назад.

Ћутећи је стајао крај прозора и посматрао суморно јесење јутро кроз прозор.

— Наставиће се —

и да улепша свој живот Брак је остварење среће и нико нема права да ускраћује учитељици да заснива своју срећу онако, како она мисли да је најбоље. Има учитељица, које су се удале за људе од положаја, за професоре ,адвокате, инжењере и биле су и даље у служби. Мужевљев положај давао им је могућности да држе служавку, која ће да им кува, чува децу, и њима је на тај начин била олакшана дужност у школи.

Живот учитељице, која је удата за учитеља, доста је тежак. Школа, деца, кућа, кујна и још мужевљев распоред ,јер муж је час на збору у селу, час у среском месту, агитује. Учитељима је у рачуну да имају жену учитељицу, јер увек имају замену у школи.

И кад се тај закон спрема ,зашто се није додало: »Учитељ мора да се жени само учитељицом«. Али то не би допустили мушкарци, и доносећи тај пројекат, они су се трудили да не повреде нимало интересе учитеља. А мора сваког да зачуди, како могу мушкарци сами да стварају законе, не узимајући у тај одбор ни једну жену Јер, да је била само једна жена, она би устала противу тога. Код нас је увек традиција да мушки састављају законе ,као у оно доба, кад су жене седеле код куће ,а људи радили. Нису ту по среди никакви државни интереси. Зато што учитељица добија станарину држава се неће оштетити. Овде је повреда личне слободе, коју учитељица као еманципована жена и самостални радник не сме да допусти. Она одлази као млада девојка у најзабаченија села, у гудуре, некад је сама самцита у четири школска зида, и бори се са школским одбором, општином, да би набавила све што треба школи. Држави даје цуну слободу тој младој девојци и цени је као мушкарца, чим је поставља у таква села, а кад треба да решава питање своје личне среће, онда јој се ставља као тутор закона.

Или јој кажу: »Ако се удате за другог добићете мираз, па напустите службу. Ту може врло лепо да се изигра закон. Једном младићу добро ће доћи девојка с миразом од 60 хиљада. На тај начин учитељице постају миражџике, и тако једна млада генерација уда се, и школе остану затворене.

Из тога излази, да би држава издржавала учитељске школе, да би васпитала девојке и удала их после неколико година.

То је омаловажавање просвете и професије у жени.

Само је у Аустрији било да удате учитељице нису могле остати у служби .А код нас желе да оду тако далеко, да жртвују једну наставничку снагу због брака, јер удата за другог, значи изгубљена за школу.

А има ли смисла жртвовати учитељицу зато што се за другог удаје? Као да она и даље неће радити у школи.

Кад се о свему размисли долази се до закључка, да државни интереси не инспиришу такав пројекат, већ само егоизам мушкарца.

Мир - Јам.

ЧИТАЈТЕ

ХОЛИВУД

ФИЛМСКИ НЕДЕЉНИ ЛИСТ, КОЈИ ОД ОВЕ

НЕДЕЉЕ ИЗЛАЗИ У НОВОЈ ТЕХНИЧКОЈ

ОПРЕМИ, СА ОДАБРАНОМ САДРЖИНОМ

И СТАЈЕ САМО 1 ДИНАР.

ДОБИЈЕ СЕ КОД СВИХ ПРОДАВАЦА

Лилијан Гиш о филмској уметности

Повучени живот Лилијан Гиш, и ограђен од света, не допушта радозналим журналистима да могу да пишу о њему. Али као што су њене улоге топло и нежне, тако се и она разнежи понеки пут. И са својом добром душом хоће понешто да исприча.

Ретко ко може да тражи у тајни врт њених мисли зато се о њеном животу и не пише много, нити се она труди да рекламира себе као што раде многе филмске глумице, причајући фантастично приче о свом укусу, животу, навикама, тоалетама. Њене хаљине су скромне у сваком филму, па је и њен живот скроман.

За жељом чари, једног дана, она се замисли и рече:

Питате ме о будућности филма? Та будућност је тако далеко и високо, да би ми требало много дана о томе да мислим. Нема уметност је још у детињству, она је тек рођена, и ми не можемо још да знамо шта ће од ње постати.

Филм је интернационална уметност, коју разумеју сви народи, јер они говори језиком целог света. И покрај свију баријера, које подижу цивилизација. Интереси, обичаји, природа људска у суштини једна је иста од пола до екватора.

Рађање, живот, смрт, истоветни су у палати као и колиби.

Љубав, мржња, амбиција, грижа савести, нада, сажаљење, свирепости, нежност, понос зар нису заједнички код свију људи. Само обичаји и васпитање стварају разлику, и то је разлика у форми, а суштина је увек иста.

Религија одговара у свима земљама на исте аспирације душе.

Од постанка Вавилонске куле људи говоре на разним језицима, и они су не разумеју. Чим је човек рођен, иза једне или друге границе, његов пут иде на другу страну.

И да ли можемо рећи да је са филмском уметношћу пронађен један универзални језик.

Дошло је време, кад сви народи желе мир и рад. Религиозни и војнички ратови нису ништа друго него варварске игре, које су нам оставили у наслеђе примитивни народи, чији се апетит увек задовољавао на рачун слабих.

Са прогресом мора да дође и правда. И филмска уметност допринеће моћно триумфу правичности.

О, треба много, много времена, да се то постигне, али то ће доћи. За ово кратко време од свога постанка, за ових двадесет година, нема уметност је већ постала израз интернационалног начина. И приближила је народе. То је само почетак. А зашто да се не продужи тај пут до краја.

Нема никаквих разлога да се верује, да филм неће успети.

Недељне Илустрације

Чувени тенор Г. РОГАЧЕВСКИ, у улози „Милиа“ **(Roi d'Ys)**. *Приликом гостовања париске Опере Комик, у Београду, имаћемо задовољство да чујемо г. Рогачевског као Витеза де Грије, у „Манону“.*

За власништво листа и штампарију
Драг. Вучићевић, Војводанска 52.

Штампарија »Привредни Преглед«, Београд
Дубљанска ул. 53. — Телефон 40-89.

Поштарина плаћена у готову. **ГОДИНА IV.** **БРОЈ 23.**

Недељне Илустрације

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ
Уредништво и Администрација Скопљанска 18 II спрат
Телефон број 26-91 — ПОЈЕДИНИ БРОЈ ДИН. 5.—

Уредник: М. СВЕТОВОКИ
Београд, 3. јуна 1928.

ПРЕТПЛАТА:
За нашу државу годишње 150 д., полугодишње 75 д.
За иностранство годишње 250 д., полугодишње 100 д.

Да ли ће Европљанка или Американка бити најлепша жена на свету?

НАЈЛЕПШЕ ДЕВОЈКЕ У ЕВРОПИ НА БРОДУ „КУБА", КОЈИ ЋЕ ИХ ОДВЕСТИ У АМЕРИКУ НА СВЕТСКУ УТАКМИЦУ НАЈЛЕПШЕ ЖЕНЕ НА СВЕТУ. С ЛЕВА НА ДЕСНО: ФРАНЦУСКИЊА, ЕНГЛЕСКИЊА, БЕЛГИЈАНКА, ШПАЊОЛКА, ИТАЛИЈАНКА, ЛУКСЕНБУРЖАНКА, НЕМИЦА.

Да ли ће Европљанка или Американка бити најлепша жена на свету?

У Паризу су се сакупиле све лепотице европских земаља, из Немачке, Белгије, Италије, Шпаније и Луксенбурга.

Мис Француска, госпођица Рајмонда Ален, дочекала је своје лепе супарнице и приређен им је у Паризу један сјајан банкет. На том скупу лепотица свију земаља био је махараца од Капуртала, Мистигнета, краљица музиккхола, Пепа Бонифе, краљица елеганције, и још неколико звезда.

Мис Енглеска има фину лепоту. Мис Немачка је најстарија од свију, јер има двадесет две године, плава је, са дивним осмехом, који јој увек прави јамице на образима. Мис Шпанији је осамнаеста година. Она је из Севиље, има страстан и замишљен поглед и једну коврчу на челу као знак питања. Мис Италији је двадесетпрва година. Висока је и има класичну лепоту. Мес Белгија је енергичног лица, али засењује њен нежни прозрачни тен лица. Мис Луксенбург, црномањаста лепотица, са меланхоличним очима.

Све су се оне сакупиле око мис Француске, високе и правилно развијене шеснаестогодишње девојчице, озбиљне лепоте и фина профила.

За кратко време свога боравка у Паризу обишле су Париз, који није дотле ни једна видела.

У пристаништу је чекао велики прекоокеански пароброд „Куба", да их понесе у Америку.

Као краљице, марински официри су дочекали европске лепотице.

Успут ће брод пристати у Хавани и Вери-Крузу, где ће укрцати мексиканске и кубанске лепотице.

Конскурс ће бити у Галвестону између 2 и 5 јуна. Конкуренткиње ће се приказивати у вечерњој тоалети и трико-у за купање.

Свака од ових младих девојака, до јуче непозната, носи тајну жељу, да постане најлепша жена на свету. У Америци ће им приредити читав низ свечаности, а после тога многе ће бити ангажоване за филмске звезде, јер су предузећа увек жељна нових лепотица.

Једна од њих понеће тешку дијадему лепоте.

Али сада још је тајна која ли ће то бити.

„Мис Германија", путује у Америку на конкурс лепоте, а која овде мало лепше изгледа но на слици на првој страни.

КИНЕСКИЊА — ДИПЛОМАТА Г-ЂИЦА СУМЕ-ЧЕНГ

Кина, у којој су жене биле кроз толике векове запостављене и робиње својих мужева, сад им је дала велика права, и отишла тако далеко, да поверава женама и дипломатске мисије.

Влада у Нанкингу послала је у Париз дипломату г-ђицу Суме-Ченг, која има да изврши једну врло деликатну мисију.

Госпођица Ченг је доказала да је жена способна да буде дипломата. Она није обична жена. Њен живот је читав роман.

Године 1911-12 госпођица Ченг је припадала револуционарној партији и преносила је бомбе, којима је требало убити председника Јан-Чи-Каја. Била је ученица Хун-Јанг-Сена, и кад је положила докторат права отворила је адвокатску канцеларију у Шангају.

То је врло симпатична и лепа Кинескиња, меких црта, финих гестова, али врло енергична. Она је као створена за дипломатску улогу, а сад је дошла у Париз, да основи пријатељство између Кине и Француске.

Њена мисија задржава је у Паризу шест недеља.

ЛИЛИЈАН ГИШ О ПОЗОРИШТУ И СКАНДАЛИМА У ХОЛИВУДУ

„Позориште није оно исто, што и студио. У позоришту се понавља једна реченица док се не научи напамет, па онда сваки глумац чује музику својих речи, а пред њим је публика и он осећа утисак његове игре. Затим имају идеју писца, која је најважнија, и њихова игра је секундарна, мисли су пишчеве, и карактере је он створио.

Глумац може да мења и да усавршава своју игру у сваком комаду према упуствима директора и својим личним искуством. После тога они имају аплауз публике, који их одушевљава, а филмски глумац тога нема.

Наша судбина је другојачија. Ми зависимо од фотографског апарата, који треба да сними нашу душу. А апарат је понеки пут страшан, и најсуровији критичар.

У недостатку речи, ми морамо сами да изнађемо начине, како да искажемо своје мисли. Не може то да покаже увек режисер. Сам глумац мора да се мири и изналази. А сва та сретства су недовољна, јер платно неће да вас прикаже онаквим, какви бисте ви желели да будете, већ онаквим какви сте у природи. Прикривате се неко време, па се у једном тренутку прикажете онакви, какви сте. Зато живот филмског глумца мора да буде у складу са осећањима, која изражава на платну.

„Скандали у Холивуду, настави Лилијан Гиш, најинтересантнији су тема разговора у целом свету.

Ја мислим, да ми томе плаћамо нашу славу. Јер све то, што се догађа у Холивуду, догађа се у целом свету. Ништа није наш живот необичнији од осталих људи, већ новинари то истичу рељефније, као неку првокласну интересантност, коју свет воли да чита.

Филм је показао целом свету наша лица, зато публика жели да дозна, шта се крије иза тих лица, која се смеју или плачу. И ако се мало накити њихов живот, много је интересантније за живот.

Филмски глумци су занимљиви и због тога, што поред лепоте имају и богатство. Цео свет сабира њихове доларе, зато сваки гори од жеље да види какви ми изгледамо од крви и меса.

Ако хоћете, свуда ћете наћи скандала: у финансиском свету, политичком, монденском, спортском.

Пред тим скандалима остаје публика равнодушна, али кад се раздваја Шарло, то је првокласна сензација. Сироти Шарло, не може на миру, да се разведе са женом. А он није једини на свету, који се раставља, нити је ишта гора од осталих, већ обичан човек као и сви други.

„Јека са Јадрана" у Београду

Чланови певачког друштва „Јека са Јадрана"

Познато певачко друштво на Сушаку — „Јека са Јадрана" посетило је прошле недеље Београд, где је свечано дочекано. На Универзитету „Јека" је у суботу приредила Концерат, а у недељу певала у Саборној Цркви.

Г. Др. Божо Франчић председник „Јеке"

АФОРИЗМИ

Ко у најбоље друштво хоће да уђе, тај у данашње доба мора или да храни, или да увеселява, или да скандализује дама.

ФИЛМСКИ ГЛУМЦИ КАО ТРГОВЦИ

Кратка је и каприциозна слава филмских глумаца, зато се сваки труди, да осигура себи старост у то доба, кад га публика највише воли, а предузећа најбоље плаћају.

Мери Пикфор, Дуглас Фербаикс, сестре Талмаџ и Шарло, најбоље су зарадили у трговачким шпекулацијама. Они су куповали огромна земљишта на граници Мексика, и после су то скупо продали и врло добро зарадили.

Лон Шанеј исто тако бави се куповином и продајом земље и кућа. Недалеко од Холивуда, у једној калифорнијској долини, подигао је воћњаке, који му доносе врло добар приход.

Лилијан Гиш игра на берзи и ту је доста зарадила. Она има врло лепо имање.

Адолф Манжу стално зида куће за ренту и вуче велике кирије.

Џон Џиаберт у почетку није био срећан, и доста се злопатио. Али откако је постао љубимац публике доста зарађује, и он се у слободним часовима посвећује механици. Има читаво атеље.

Жорж Артур, онај мали симпатични глумац, отворио је бакалницу, у којој му други седи и продаје, али он често сврака тамо. И ево муштерије, нарочито даме, врло га воле, и зову га „Слатки

Г. Анте Петровић хоровођа „Јеке"

Они који су верни, ти само тривијалну страну љубави познају; неверници су они, којима су и трагедије љубави познате.

*

Оне људе, које мрзимо, трудимо

Зашто је у унутрашњости мање развода бракова?

Један београђанин јадикује једног дана:

— Како да останем веран мојој жени, кад на сваком кораку сретнем сукњице више колена, па се свака шипарица загледа у мушкарца и окрене за њим. Кад се она окрене ја сам готов да потрчим.

А удата жена говори: „Не можете проћи улицом од комплимената, доцивања свакојаких реча, које лете на вас као рој."

Цео Београд је у једном заводничком штимунгу. Врлина и чедност нигде није у заштити, ни на корзо-у, ни у ресторану, ни Калимегдану.

Увече седи дама на клупи на Калимегдану. Сваки застане, погледа је, или се приближи да седне, и хоће да отпочне разговор.

Београђанину увек изгледа сумњива жена, кад после девет сати иде сама улицом. И он је готов да јој се понуди за пратиоца.

У унутрашњости је више чедности и морала. Живот свуда протиче са свима својим појавама, али не захвата сваког, и не испољава се свуда инстикт.

Паланачки корзо је учтивији, мада и он има своје кибицерске позиције.

Другим се речником приближава дами у унутрашњости. Београд има свој специјални жаргон, своје нарочите изразе допадања и комплиментирања, нешто ново, створено послератном хуком, нервозом, џазом и модерним играма.

Паланачки речник је у допуштеним изразима, чак и романтично поетичним.

Та мирна и спокојна улица унутрашњости, тако успавана лежи, са одјецима корака, који се чују с времена на време иза сваког пролазника, све види, све зна и загледа сваког. У њој нема масе, која се стапа, приближава и гура, и загледа у очи, и чак осећа топлину тела и парфем пролазника.

Кад се пола сата чека да нешто интересантно прође, онда се прво оцрта изненађење, па се затим извирује, а кад се удали настане коментарисање.

Београђанин је импресиониста. Он у моменту све види, све осети, и одмах реагира осмехом, погледом, речи или гестом.

И жена и човек живе од тих импресија. То чини интересантним великоварошки живот, али и распарчава индивиду-у, сецка јој осећање, одузима топлину душе и природност. Живот се намешта и дотерује, улепшава лажно.

Једна жена која је двадесет њих погледала и насмешила им се, ствара читаву скалу осмејака, од којих ни један није истинит.

Један човек, који се окренуо за многим женама, лажно се љубазан прави пред својом женом, а кришом хвата погледе других.

У унутрашњости нема тога лажног и извештаченог.

У београдском браку један је живот у кући а други изван куће, и та два спољна живота потпуно се разликују и непозната су, као што су непознате све уличице, сви осенчени ћошкови, и алеје под густим гранама.

Госпођа у мањој вароши још с прозора види свог мужа, одатле га испраћа а ту га и дочекује.

Код њих је спољни живот мање компликован, брак је срећнији. Улица уноси замршеност у односе брачне.

Све измамљује из куће, и биоскопи, позоришта, разноврсне атракције, почаљале кафанице, и сваки дан доноси понешто ново.

По једној теорији мисли се, да је досадан живот у двоје, кад нема разоноћења изван куће. И човеку је увек жеља да прибави себи неко задовољство. Али кад живот пружа сувише задовољстава, онда она заносе, опијају, и човек осети да су она јача од природе, брака, и постаје немоћан да им се одупре.

У унутрашњости се увек чека недеља за провод. И госпођа очекује радосно тај дан. Тада долази промена, кафана, биоскоп, шетња . . . Муж зна да му је дужност да изведе тада жену, а она зна, да преко недеље неће излазити, јер у унутрашњости ретко се виђају жене у кафани радног дана.

Њен живот у току целе недеље је тих, нормалан, она је посвећена својим дужностима и ту питање провода не изазива никакав сукоб.

У Београду је сваког дана провод, и то одвлачи неосетно од куће и жену и човека, ствара им спољне навике, и кад те њихове навике дођу у сукоб, онда је и брачни живот у питању.

Брак у унутрашњости много је симпатичнији, као и оне њихове беле куће, и баште, пуне неког свежег мириса и зеленила, где поетично стоји плетена столица, сточић, и тек видите госпођу у лепој домаћој тоалети, како мирно седи и везе, иако се сутон спушта . . .

А у то доба Београђанка је већ на улици, жури кроз хуку и јурњаву аутомобила, и вијуга преко раскрсница, где је стотину опасности, и све јој трза и кида нерве. Такав је сваки њен дан. Зато је нервоза и у њеном животу, и браку.

МИР—ЈАМ.

Раднички есперантски курс у Београду са гостима из Енглеске г-ђом Терезом Јеланд и г. Ернестом Јеланд.

Бивши румунски престолонаследник принц Карол пред својом вилом у Енглеској, коју је морао напустити.

АНКЕТА ГИМНАЗИСТКИЊАМА И ГИМНАЗИСТИМА

Шта вас највише занима у животу?

Десет најбољих одговора добијају награде.

Једна мала, љупка гимназисткиња казала је једном:

„О нама нико не води рачуна, нити нам листови поклањају много пажње; мада ми имамо о свему свој критеријум".

Зато редакција „Недељних Илустрација" поставља анкету само гимназисткињама и гимназистима, јер то је симпатична и идеална читалачка публика.

У тој анкети можете износити све што волите и што вас занима. А ви се интересујете за многе ствари. Неко за филм и спорт, други за позориште и лектиру. Немојте скривати ни свој емоционални живот, ни породични, ни њички.

Гимназисти и гимназисткиње су омладина новог доба, и морају имати нове појмове о животу.

Занимљиво ће бити да одрасли осете шта се све скрива у вама, и шта ви све знате. Можда ће се многи зачудити и рећи:

„Гле, деца новог доба како лепо мисле, осећају и пишу".

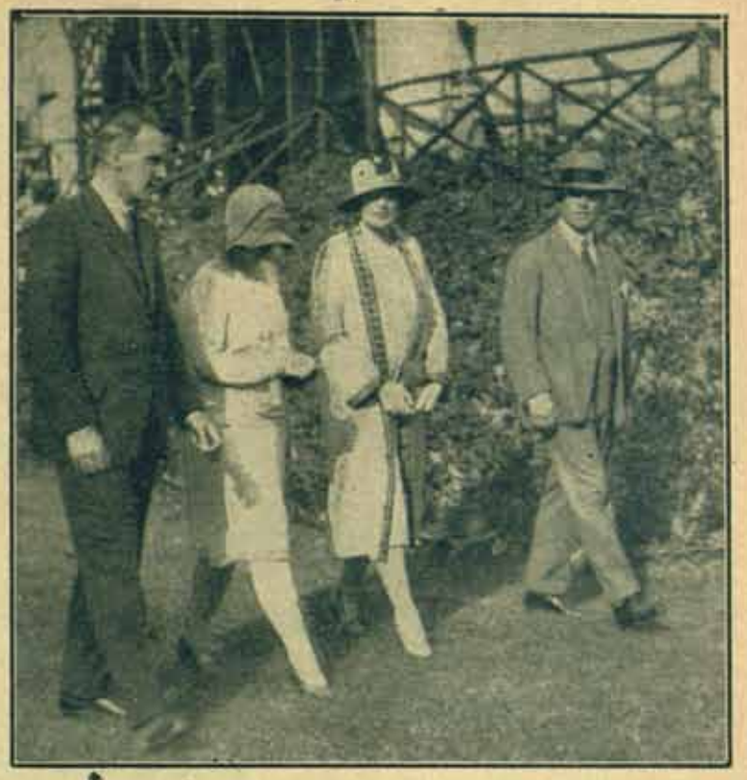
Ви увек пишете писмене задатке, и има много лепих задатака, али то прочита само ваш наставник или наставница, а шира јавност никад не може да завири у ваш психички живот.

Зато вам сад пружамо анкету, на коју ћете јавно одговорити, и уживаћете у вашим одговорима и ви, и одрасли.

Само одговори не треба да буду дуги.

Краткоћа и духовитост обележје су нашег века.

Одговоре треба слати на адресу: Редакција „Недељних Илустрација" — Скопљанска ул. 18.

Бив. грчки краљ Ђорђе, шпанска краљица, бив. грчка краљица, и Инфант Алфонз од Орлеана у парку летњег шпанског двора

Шта се у Америци све осигурава: Мис Кингслеј, лепотица њујоршке ревије, осигурала је своја лепа рамена и руке на суму од 100.000 долара (око 11 милиона динара).

ЧУДНИ ФЕНОМЕНИ ЉУБАВИ

Интересантан случај заљубљивања десио се једном истакнутом и познатом Французу.

Као студент, још у осамнаестој години, кад је живео у Латинском кварту, заљубио се страсно у једну девојчицу од шеснаест година, која је била кћи пријатеља његовог оца. Љубав је била тако велика, да су они претили самоубиством ако их не венчају.

Родитељи нису се могли противити и венчају их, иако су били обоје врло млади.

Али, као што бива увек у браковима закљученим из страсне љубави, да се једно брзо расхлади, тако се и овде младић расхладио, почео да занемарује своју младу жену и лумповао је са својим друштвом. Млада није хтела да га трпи, поднесе жалбу за развод брака, и ускоро се разведу.

После кратког времена она се уда, роди једну девојчицу, али муж јој убрзо умре, и она остане удовица.

Прошло је више година. Једног дана први муж сретне се својом разведеном женом, и како је она била врло лепа, он се поново заљуби у њу, и запроси је. Али она га одбије, наводећи као разлог да хоће да се посвети васпитању своје девојчице.

Прошло је још неколико година. Жена је умрла, а остала је кћи, сада девојчица од шеснаест година.

Случај је хтео да се први муж њене мајке сретне с њом. Она је била сушта слика своје матере, кад је он волео, као студент, и он се поново заљуби до лудила у ту девојчицу и затражи њену руку.

Девојчица га није одбила, и сад су се венчали. Њему је четрдесет година, али он се осећа заљубљен као у осамнаестој години.

Г-ђа Марија Рита, прва жена у Бечу која је положила испит за грађевинара.

ЂАЧКЕ ВРАГОЛИЈЕ

од Торонтал-а

Веома је тешко судити у конфликту учитеља и ученика. Ванредно нелагодна тема. Најзад, није сваки наставник уједно и вичан васпитач. Многих разлога има томе; не у задњем реду и живчано стање.

Може се рећи, да у сваком позиву има донекле теоријског и практичног дела. Налазе се удружена та два својства, онда је успех сигуран.

Очевидна је потреба равнотеже теоричног и практичног рада на наставничком пољу. Да су сви радници тога позива на жељеној висини умног образовања, нема сумње. Али само теорија није досташна да савлада све оне тешкоће, које се трајом школовања указују. Истина, може се временом у практичном раду доста искуства набавити, али практика је толико многострана и зависи од многих других фактора. Може се правом тврдити да у првом раду зависи од урођених врлина индивидиа.

Случаји, који се дешавали, и који ће вазда појављивати у погледу несугласица међу учитеља и ученика, могу се свести на релацију практичне умешности васпитача. Па и поред све усавршености ипак ће се истицати инциденти мањег — већег сразмера, а који се увек врсте на ону скалу, која се оличава у период школовања.

Установе за васпитање не воде статистику оних сталних, повторних иступа, шала па и повреда школске дисциплине. Те враголије добро познају и сами наставници из доба сопственог школовања и гледају на њих мање зазорно, трудећи се да их сведу у границе дозвољености.

Дакле од личности, ауторитета и практичне умешности васпитача зависиће, да његовом влашћу подређени учесници не прекораче брану дозвољености. Сви ми, који смо низ година провели у скамији, добро се сећамо на поједине догађаје.

По својственој природи ђак је неблагодарно, свирепо, себично створење и мисли да учитељ неможе никад имати доста добронамере, стрпљења и разумевања за њега. Замислимо једног таког неукроћеног тиквана, коме је школска дисциплина терет, стога и сматра учитеља за тирана.

Наше небројне обести, детињарије, иступи, рушење реда и мира, спутавање тачног предавања, хонорисали су они неизмерним стрпљењем, добронамерном поуком и срдачношћу, утирући нам стазу ка будућности, када ће мо имати заузети одговаран положај у друштвеном животу.

За постизавање пуног успеха потребан је практичан потез. Велика је мана, ако учитељ у датом моменту не сиђе са своје висине у нижи круг ђачког разума.

Поред све тога ипак настаје питање, зашто смо имали од којег учитеља безусловног респекта, за другог се одушевљавали, а опет код трећег одржавали примеран ред. можда тога ради, што су они кад-тад силазили са висине свога положаја у коло тежњи младежи, па и разговарали са нами и ван круга школе. Могли су зато строги бити, јер ми ту строгост нисмо осећали као терет. По некад пала је и која шала и ми смо је пристојно прихватили и слатко се насмејали, без да злоупотребимо тај акт за какав изглед.

Није било тако на сваком часу. Пало је и ту шала, али оне врсте које дотични наставник од године до го-

Дуглас и Мери Пикфорд у Паризу

дине понавља и у ђачкој збирци већ познати. Немари. Добро дошле, да се приреди каква сцена. Хори се соба. Ускачу као да је бог зна каква смешна ствар. У истини насилни смеј. То је свакако на штету угледа учитеља. Он треба знати да су недорасли жгепци као компас. И најмањи покрет осете. Сваку слабост искористе. Изгубљен је, чим пропусти у датом моменту подесним начином распоставити свој углед.

Тако се десило са једним мало неспретним, бојажљивим, а кратковидним наставником. Искористили смо његову кратковидност, да бесрамно читамо задаћу из књиге. Терали смо ту нескромност до крајности. Једном ипак примети.

Преступнику једитo рече:

— Изиђи, клечи. —

Настане урнебесни смеј. Тако што још нисе десили на том часу. Схватили смо за шалу. Па нека буде мало шале. Дотични изиђе и клекне. Чинио је сваковрсне лудорије, те изазивао стално кикотање.

Добродушни наставник ништа не рече.

Тек сутра дан изјави дотичном:

— Остајеш овде у затвор. —

Он је имао последњи час. Сви се обукли и одлазе. И онај излази, као израчунато у исти мах са учитељем. Опет не рече ништа. Наредног дана имао је опет последњи час у том разреду. При излазу рече:

— Хајде самном, у мом стану ћеш одржати казну. Оданде нећеш побећи. —

Стигли су у његов самачки стан. Завали се у наслоњачу, извади цигарету и запали.

Ђак је стојао.

Као да се враг играо њиме. Обузе га дрска обест. И он извади цигарету. Машајући се за жигице, преухитри га учитељ, запали жигицу и пружи му рекавши:

— Заповедај ми! —

Шта се потом десило, остало му је у трајној успомени. Цигарета му паде из руку. Облије га неописан стид и горке сузе му грунуше из очију.

Наклоњен на стол гласно је јецао.

Уз њега стајао је учитељ, тешио га и миловао.

— Умири се, не плачи! —

— Видиш, ти ниси покварен дечко, само мало више напуштен и охол. А ја сам много попустљив. Осим тог волим децу. Дед, седи. —

Сео је, али на земљу и тако му љубио руку.

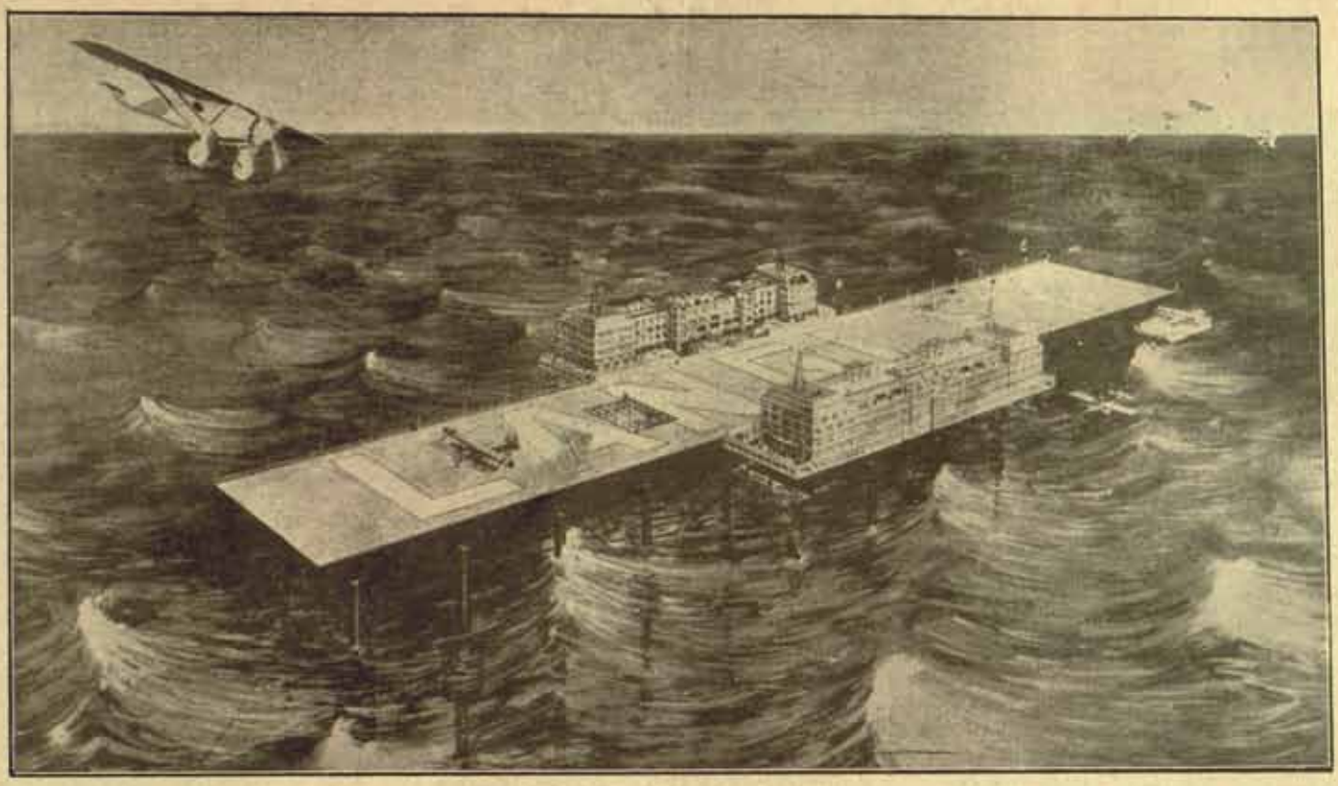
И доцније, још више пута љубио је руку том човеку. Није заборавио, какво му је доброчинство учинио за цео живот.

Више га тиштио душевни бол, него да га је добро ишибао.

О самом догађају није причао својим друговима.

Назирали су само, да се морало што догодити. Од тога дана био је као измењен. Устајао је вазда у одбрану мира и реда.

Стога запамтите млади другови: И онда немате право, кад нисте...

Будући саобраћај преко океана. Модел пројектованог острва на Атланском Океану, који су, разуме се, израдили амерички инжињери, а које ће служити за пристајање аероплана и имати модерне хотеле и све удобности.

ПРВИ ПРИКАЗ ФИЛМА

од Х. Рапорта

По филмској терминомогији разуму се под именом „Интересенти" власници биоскопа, који се скупљају да виде нов филм, да би га, ако им се свиди, осигурали за свој кинематограф.

Заправо као интересенте требало би пре сматрати оне, који су омогућили извод филма. Све оне, чија се имена рећају на платну и многе друге, који нису означени поименице, али њино друго „ја" њиха се на платну.

Занимљиво је да је приказ новог филма рано у јутру.

Танане скупљају се интересенти. Недолазе уживања ради, него у извршењу дужности. У заказано време је почетак. Тачно. Та тачност разуме се са пола часа доцније, но што је заказано. То је уобичајен закон. И сви се тога придржавају и долазе тачно са пола сата доцније.

У прошлости када су први такви прикази одржавани у примитивним дворанама, било је врло згодно за ђаке забушанте. Каква је била то драж: Биоскоп, Бесплатно и преподне у место школске наставе.

У данашници изменуле су се прилике. Незвани немају приступа. Они се приказују слично генералној проби у позоришту.

Власник на улазу предусретљиво дочекује посетиоце, потпомогнут од стране помоћног редитеља. Главни редитељ не појављује се још. Сваки седи где му је воља. Само није саветно сести поред или иза једног глумца. Тај се њиха немирно тамо-амо и спречава слободан изглед.

Кабацање ногу и аплаус, то је знак почетку. Махом замрачи се дворана. На платну заблиста наслов и имена сарадника, попређени узвицима, похвалама, примедбама, критиком, како је који од гледаоца заинтересован.

Промиче пантлика филма. Сарадници могу угледати сада себе на платну. Могу видити и оценити, како су играли, односно како су требали боље играти. Редитељ не види само, он и ослушкује, да је могло другојаче бити.

Негде, седи безбрижно фотограф и смеши се. Он зна добро да је његов труд био вредан једне боље ствари. Није нимало изненађен да је некоја слика и сувише тамна, недовољно орамљена. Једном хладнокрвношћу шапута; — Видите тај ефект, тешко је било, док сам га извео. — И сви одобравају.

Неблагодарна је то једна публика, ти интересенти.

Непомично седе и чуте. Документују да нису дошли ради забаве. Нису обавезни да испоље своја осећања. Хоће посадник да дозна како је упалио нов филм, мора се потрудити до биро-а или причекати на критику публике.

Кад заблиста опет светлост у сали и маса интересента жури ка излазу, може се ослушати оцена: Добар и рђав је филм, глумци су одлични и крпароши, редитељ ненадмашив и фушер, фотографије праве слике, односно олош. Одушевљење и разочарење.

Упркос оваког размажења у критици, зато ипак сузним очима честитају власнику, — незна се дали од радости или сажаљења, — који стоји на вратима излаза, на успеху и грле редитеља.

Дворана је празна и тамна. У вечер ће се напунити радозналом публиком. У једном углу још седи један младић и чека. Неверује да је филм докончан. Он тачно зна да је суделовао. Дванајест пуни сати стајао је у ателје. И, одевен као келнер, и чекао да једном стане пред објектив, тањиром у руци.

Стрпљиво чека сад да дође та сцена и да се оствари његов давњашњи сан: — Био сам на платну. —

Они који нас

Снимање новог монументалног филма „Ширац", у Индији, у коме главне улоге играју Индуси.

Како сам остварио моје идеале

ПРИЧА НОВАРО

Моји родитељи су имали сасвим другојачије снове о мојој будућности. Мајка је желела да постанем пијанист, отац зубни лекар, а ја сам желео да будем глумац.

Неколико година трудио сам се да постанем оно, што је желела моја мати. Али кад сам видео, да то никако не иде, решим се да дођем у Холивуд, и да у неком филмском предузећу заузмем видније место. По цео дан трчао сам од једног студиа до другог. Но све је било узалуд.

Увен сам одлазио очајан, кад би ми кроз прозор неки директор казао: »Ништа за данас« .Био сам очајан, али ипак нисам губио наду, јер сам тврдо веровао, да ће успех једног дана крунисати мој труд. И та вера давала ми је снаге да останем у Холивуду, где сам давао часове из певања и свирања да бих могао да живим. Био сам срећан, те сам имао доста ученика, да бих могао себе материјално да осигурам, и да наставим моје обилажење око студиа.

Увече сам посећивао Народно Позориште у Холивуду, у коме играју неки филмски глумци. Једног дана понудим се директору, да ме прими у трупу. И тако сам почео са једном шпањолском пантомином. Увек се сећам те моје прве улоге, јер она ми је определила филмску каријеру.

Међ публиком једне вечери налазио се и Рекс Играм. Ја нисам то знао, и био сам изненађен, кад ме је он сутрадан позвао, да одем к њему.

Кад сам ушао у Метро Студио био сам у први мах разочаран, и стрепио сам, шта ли ће се десити. Рекс Инграм почео је да ме детаљно испитује, и после тог испитивања ја сам отишао кући бескрајно срећан.

Ускоро сам дозано, да су ми дали да играм једну улогу у филму »Заробљеник града Сенде«. Осетио сам одмах, да почиње моја филмска каријера. Рекс Инграм показивао је најискреније интересовање за мене. И после те прве улоге, одредио ми је друге према мојој способности.

После су се ређали моји филмови: »Црвени Крин«, Скарамуш, Арабљанин, Бен-Хур, Стари Хајделберг. Сад сам завршио Дон Жуана у »Романси«.

И сада, када ми је филм пружио сва задовољства, које може дати један глумац да пожели поново се враћати музици. Она није моја каријера, већ једно уживање у слободним часовима.

Валтер Слезак и Херта фон Фалтер.

Филмска звезда Лиана Хајд. Десно: Лили Шенбергер.

Ани Ондрак у

Пољаци у Београду и сви пријатељи Пол... ник пољски. Снимак после благодарења ... и г-ђом ...

забављају

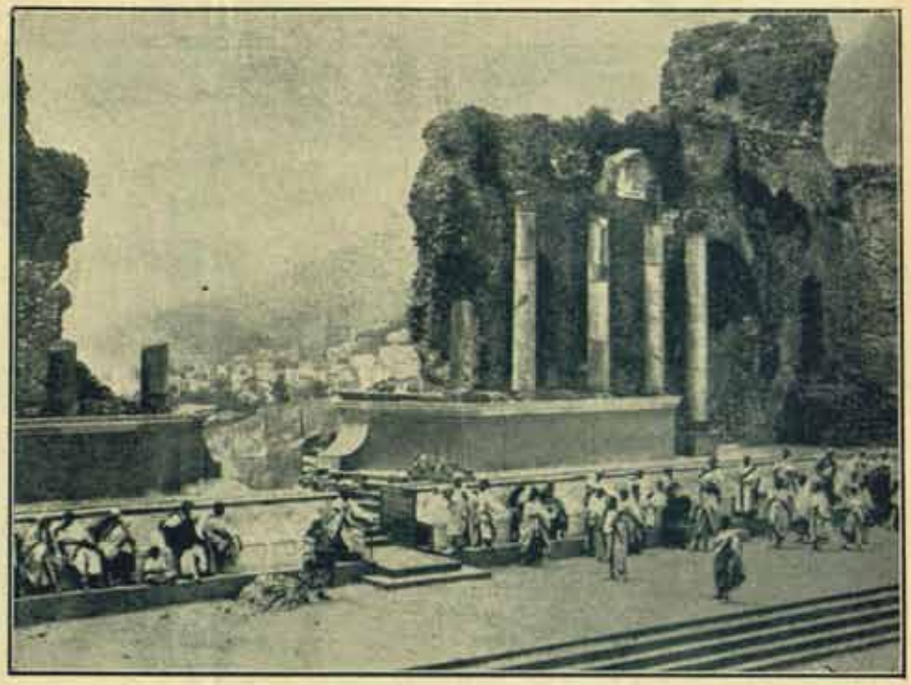

„Евине кћери".

Прославили су 3. маја велики државни праз-
ником послова г. Квапичевским (×)
ски (××).

Представа „Јулија Цезара" приређена, ових дана, у старом грчком позоришту у Тоармини (на Сицилији), које је основано 350 год. пре Христа.

Пола Негри.

ДОРОТИ МАКЕЈ

Дороти Макеј спада сада у оне ретке звезде, које су се изненада, без штатирања, појавиле на филмском небу.

Била је, као и многе друге, плесачица у ревији и то у славном „Цигфилдовом позоришту" у Њу-Јорку. Покушавала је много пута, да добије какав антажман за филм, путовала је чак и у Холивуд, али све без успеха. Али једном, када се најмање надала, видео ју је млади режисер Ал Саител и одмах је ангажовао. После је играла код разних компанија, између осталих и код „Фокса" и „Фирст Националa". Код последње је још и данас, а из Америке долазе вести, да за њу иста компанија прави велику рекламу. Излазе „Дороти Макеј-халјине", Дороти Макеј-шешири", „Дороти Макеј-сретства за мршављење" и т. д. Глумица, за коју се чини оволика реклама, мора увек имати довољно квалитета, да оправда ту рекламу. Дороти га свакако има, а то је доказала у многим својим филмовима, у којима игра плесаније.

Дороти Макеј је плавојка, тамних очију и ванредно лепог и витког тела. Пре споменута реклама са „Дороти Макеј-сретством за мршављење" је заиста на свом месту, јер треба да знамо, да она има само 51. кгр., и тој својој незнатној тежини има у многоме да захвали своју каријеру. Фирст Национал има право, да одмах разреши уговор, ако ли би она у тежини прешла 56 кгр.

Нога и професија жене

Нога једне певачице у хору

Нога спортискиње.

Нога девојке која седи кући и спрема се за удају.

Нога једне девојке из полусвета.

CAPTAIN ITAMI

— УСПОМЕНА СА ДАЛЕКОГ ИСТОКА —

Руско-јапански рат био је завршен, мир у Портсмуту потписан, евакуација руске армије у пуном јеку. У Харбину, где се налазио штаб армије Далеког Истока, текао је живот весело и бурно.

У то време стигла је у Харбин и јапанска војна делегација ради утврђивања демаркационе линије између северне и јужне Манџурије. Та делегација се састојала из два официра и једног тумача. Шеф делегације био је ђенералштабни капетан М. Итами, а имена поручника и тумача сам заборавио (давно је то било!)

Потпуковник барон фон дер Х., и ја, имали смо да водимо бригу о тој делегацији. Она је одсела у »Железничкој Гостиони«, где је био смештен и један део нашег штаба.

Капетан Итами и поручник били су у униформи, а тумач у цивилу. На походном мундиру, жућкасте »хаки« боје, капетана Итами-а блистала се мала округла значка официра генералног штаба. Био је то прототип јапанског племића »самураја«: средњег (за Јапанца високог) раста, са отмено - лежерним, али ипак правим војничким држањем. Лице му је имало доста правилне црте, а образи су му били пуни иако жуте боје. Имао је мале црне брчиће, нешто зафитиљене. Од страних језика говорио је само енглески, исто као и његов пратилац поручник, док је тумач говорио савршено руски. Поручник је изгледао сасвим обично, али тумач је био живи пример до чега може да буде ружан човек монголске расе: прави: »антропопитекус«!

Били су доченани са учтивом одмереношћу иако са пуно пажње. Остали су у Харбину свега неколико дана: пре подне су били службено заузети, али по подне сасвим слободни.

Већ први дан нашег познанства поклонио ми је капетан Итами једну врло лепу сребрну јапан. табакеру, а ја њему своју златну писаљку »на успомену«.

Други дан, увече, догодио се са нашим Јапанцима један сасвим неочекивани инцидент. Они су били ишчезли, незнано куда, из гостионе. Поплаших се да се не би штогод непријатно са њима десило, јер је у Харбину било много Руса, који нису баш најпријатељскије били расположени према Јапанцима, а ноћу се то могло и на један веома непријатан начин испољити. Одмах се разбегоше детективи по граду. Кроз пола часа јавише ми да се наши јапански гости налазе на једном веома веселом месту, у друштву деколтованих »међународних« певачица. Кренух одмах онамо. Завирих опрезно кроз врата салона и опазих наше Јапанце за једним столом. На крилу капетана Итами-а седела је једна полугола певачица и појила га шампањцем из њене чаше; поручник се блажено смешкао и све нешто под столом тражио, док је тумач, са отвореним устима, слатко дремао! Одмах код улаза у салу, седело је једно руско друштво, прилично напито, и одјанде су се чули мало ласкави узвици на адресу наших Јапанаца, а чуо сам како је један из тог друштва довољно гласно узвикивао: »А шта ће ове »макаке« (мајмуни!) овде?!« Треба знати да су за време рата Руси, из ровова, довикивали подругљиво Јапанцима: »Ej, ви »макаке!« а ови опет Русима: »Ej, ви одрпанци!«

Било је крајње време за интервенцију. Ућох у салу, као бајаги »случајно« и пријох Јапанцима са веселим поздравом. Видећи руског официра у том јапанском друштву, они горопадни руски гости се одмах умирише и постадоше, штавише, веома љубазни — а могло је, богме, доћи и до сукоба! Једва сам одвео своје Јапанце кући. Сва тројица се одједном, као по некој команди, ссавим отрезнише, те су службени преговори текли сасвим несметано!

У то време гостовала је у Харбину и једна врло добра драмска дружина, која баш беше стигла из Москве. Члан те трупе, неки г. Смољенски (покрштени Јеврејин), који је играо карактерне улоге, замолио ме је да га упознам са Јапанцима: он је требао ускоро да игра улогу Јапанца у једном новом комаду (чије име сам заборавио) па је хтео да посматра јапанске манире. Учиних му по жељи и позвах Јапанце на интимну вечеру, коју су чланови те трупе приредили у хотелу »Портсмут«.

На тој вечери су наши Јапанци, разуме се, били предмет опште пажње. Женскињу се јако допао елегантни и доста миловидни капетан Итами. Лепа првакиња те трупе замоли ме да му, на енглеском језику, саопштим — да јој се врло свиђа! Учиних. Капетан Итами устаде, напуни своју чашу и куцну се са лепом примадоном, поклонив се пред њоме готово до земљице црне и замоли ме да јој кажем, на руском језику, — да се и она њему ванредно свиђа!

Све је било лепо и у реду, тако да се наши Јапанци и овај пут честито изопијаше. За чудо је, како Јапанци, који су познати као људи ванредно трезвени, умеју и могу добро да повуку, особито пак онда, када то могу да учине — мукте! То није покушај опијањивања, него једна опште позната појава на Далеком Истоку.

Споменути г. Смољенски (алиас »Фишбајн«) је тако добро посматрао Јапанце и имитовао их, да се и он тотално опио! Разлика је била само у томе, што су Јапанци сутрадан били потпуно свежи и чили, док је наш »имитатор« два дана лежао због вражјег мамурлука. Видело се да није био »самурајске« фајте!..... Међутим, ако је иоле пажљиво био посматрао капетана Итами-а, то је морао запазити да се је овај цело време потпуно кавалерски понашао. Морао је запазити и то, да, ако се који од двојице његових пратиоца мало више забрбљао, него што је, по његовом мишљењу, требало, то је било довољно једног једног брзог погледа његовог, па да се дотични одмах тргне. Морао је запазити и то, да су се Кинези »бојке« који су око стола послуживали, према њему понашали са неким особитим страхопоштовањем. Када се један од тих »бојка« био нагнуо и шапнуо нешто капетану Итами-у, то се овај мало намргодио. Кинез се тако препао да је сав задрхтао — и за час га нестаде! Капетан ме је одмах после тога некако брзо погледао, али ја сам успео да учиним као да нисам ништа приметио. Сва трагања за тим Кинезом, која сам — разуме се неприметно за Јапанце — одмах био наредио, остала су без сваког резултата: тај човек као да је у земљу пропао! Шта ли се то десило међу њима, незнам ни данданас, али ми је јасно да то нису могла бити баш сасвим »чиста посла«....

Али сада долази најзанимљивије. Имали смо у нашем штабу једног војног чиновника, тумача јапанског језика Т. Његов отац био је Рус а мајка Јапанкиња, што се могло видети и на његовој спољашности. Пошто су Јапанци били довели са собом свога тумача, то смо сматрали за неделикатно да их упознамо и са г. Т., особито сада после склопљеног већ мира. Тај наш тумач — иначе мој добар пријатељ — саопштио ми је, већ после одласка Јапанаца, да је баш био срео једног свог познаника Корејца, трговца из Владивостока, који је случајно видео капетана Итами-а у нашем друштву, и који сасвим одлучно тврди, да је у њему одмах препознао — берберског помоћника, који га је — још пре рата — целу годину дана бријао у једној берберници у Владивостоку, и то, разуме се, под туђим именом и пасошем! Класичан пример јапанске шпијунаже!.....

Чудноватн су ти људи жуте расе, па били они Јапанци, Кинези или Корејци: за нас ће они увек остати »књига са седам печата«.....

* * *

Два месеца после одласка Јапанаца примих преко поште један велики пакет из Токија, адресован на мене. У њему је био један диван јапански »гоблен« тако велик, да је могао покрити цео зид моје собе. Био је окружен широким јапанским златним везивом, а представљао је романтични пејзаж чувене Мацушиме. Доле у средини стајало је златним словима »*Captain M. Itami*« а горе је, исто златним словима, стајало: »*Ancient View of Matsushima*«..... Заиста лепа пажња са стране отменог »самураја«, ђенералштабног капетана, »берберског помоћника« у Владивостоку и страшила за кинеске »бојке« у Харбину!.....

Шта је после било са капетаном Итами-јем није ми, на жалост, познато. Али уверен сам, да, ако је још у животу, то мора да је сада већ велика звер у земљи дајмноса, самурајева, гејша и хризантема....

Озрен Суботић.

Добро дете

Отац: — Попио бих још једну чашу пива, али не бих хтео да мама дозна...

Син: — Знаш шта, ја ћу дотле да се прошетам. *М.*

Чинчила-Мантил

— ОД С. ВЕБЕРА —

„Боже мој! Дивота! Погледај, молим те!" прошапутала је Лиза узбуђено.

Некаква висока плава госпођа у чинчила-мантлу ушла је у ресторан, у коме је Лиза са својим мужем вечеравала.

Господин Рихтер је управио поглед у врата.

„Јест, лепа жена".

Лиза је слегла раменима:

„Та ко говори о жени! Она је као и све друге. Али мантил! Ох, мантил!"

Из екстазе се је испољавала завист.

„Увек твоје старе мушице!" одговорио је господин Рихтер.

Лиза Рихтер је имала само једну жељу: чинчила мантил. Овај мантил је за њу значио врхунац елеганције и највећи луксуз. На жалост она је била од свију крзна најскупља, а Рихтерови нису били толико богати. Лиза је имала истина мантил од сибирске веверице, али шта је он?

Ви ћете рећи да између сибирске веверице и чинчиле има читав ред животиња. Јест, али које се крзно може мерити са сјајем чинчиле? Зар има што мекше? С толико кадифастих тонова? Које је крзно тако нежно?

И још — врло ретко се виђају чинчила-мантили. Јест, виђају се чинчилајаке, наруквице, первази, али врло скупоцени мантили из стогине кожица ове ретке, мале животињице, могу се на прсте избројати.

„Ко би рекао да је то лепа жена?" срдито је одговорила Лиза. „Не! Она има врло танке усне, одвише дебео нос и никакве кукове! Само се не примећују њени недостатци; све се друго заборавља код њеног дивног крзна. Може жена бити врло ружна, али у чинчила-мантлу изгледа лепа".

Госпођа без кукова, врло танких усана и одвише дебелог носа села је за један сто. Немарно је допустила да се сјајни мантил с њених рамена скине и да га келнер са страхопоштовањем прихвати.

•

Господин Рихтер је осетио скору буру и чувао се да изговори и само једну реч. Али Лиза није хтела неискоришћено да пропусти тако лепу прилику за напад.

„Зар не видиш, како у њу сви гледају?" упитала је. „Када се има такав мантил, није потребан никакав накит, шити хаљина из којег великог салона."

„Ако би хтела да ми докажеш да је куповина чинчила-мантила велика уштеда, онда се не труди даље о томе", објаснио је господин Рихтер.

„Заиста је немогућно с тобом озбиљно говорити", одговорила је Лиза.

„Не мислим да се шалим", рекао је њен муж. „Већ две године како ми пробијаш уши тим проклетим мантилом и ако добро знаш, да ми не можемо себи допустити тај луксуз".

„Оставимо ауто, рекла сам ти одавно. Ја могу најпосле продати и мој бисер."

Али сада је се збиља наљутио господин Рихтер:

„Ја никако не мислим на то, да се због твојих лепих рамена одречем мога аута. Немој мислити ни на то, да продаш твој бисер. У опште нећу више ништа да чујем о тој ствари."

Господин муж је се стварно узбудио само због тога, што је могао испунити ову жељу своје жене да се не руинише. Од њихових медених месеци је било прошло пуних десет година и господин Рихтер није био расположен на велике жртве. Под изговором на разум, код овог мужа је се, као и код многих других, крио само егоизам.

Лиза је тренутно савладала своју срџбу, али није одустала од своје намере. Одмах идућег дана још у јутру пошла је од једног ћурчије до другог. Велике фирме је избегавала, а тумарала, поред све њене несносне мигрене, од једне мале радње до друге. Свуда су јој показивалли мале и похабане кожице, или нудили старомодне, изношене мантиле. Разочарана и љута, свратила је око шест сати, преморена, код једне пријатељице.

•

Неки мислилац је једанпут био написао: „ако се нешто страсно жели, остварује се". Могао је томе додати: — „и то када му се најмање човек нада".

Лизина жеља је остала једнако врућа, али је њена нада почела да се губи. Једног дана је добила овакво писмо:

Макса Брауна
крзна.

Милостива госпођо!

Част нам је јавити Вам, да је Ваш чинчила-мантил готов. Пошто је потребна још једна проба, молимо Вас, да нас, када Вам буде згодно, изволите посетити.

С одличним поштовањем
Макс Браун.

Лизина прва мисио је, разуме се, била:

„Глупа шала!"

Али хартија фирме? Озбиљан тон писма? — Затим као шала би било одвише грубо. Чак и међу њеним пријатељицама није било ни једне, од које би се могла надати, таквој глупости.

Њена друга мисао је била:

„То је пометња".

Али је на коверту стајало сасвим јасно: Госпођа Лиза Рихтер. и број улице исти. Узбуђено је Лиза тражила у телефонској књизи број радње Макса Брауна, за коју је знала само по имену, а никада у њој није била.

„Хало! Је ли тамо фирма Браун? — Ја бих желела да говорим са господином Максом. — Госпођа Рихтер — Хало! — Господин Браун? — Ја Вас зовем да Вам кажем, да сам од Вас данас примила писмо због чинчила-мантила. Писмо није моје."

„Зар Ви нисте госпођа Лиза Рихтер, милостива?"

„Јест, ја сам, али — "

„Онда је мантил Ваш, милостива."

„Али, господине — ја — "

„Због ом, милостива!"

„Хало! Хало! — Нико се не јавља! Шта ће то да значи? Буди Бог с нама!" викнула је Лиза љутито.

Још истог дана по подне отишла је она Брауну. Заиста, да није било изнад врата бакарне таблице с натписом: „Макса Брауна крзна", могла је помислити да је на спрату залутала и место једне крзнарске радње да је звонила код приватног стана.

Кроз једна неприметна врата првог салона улазиле су у кратким размацима времена госпође у хермелину или чинчили: застајале су за тренутак у средини другог салона, погледале у огледало, чиниле неколико корака у назад, као да би се уверile да ли их ко прати и најпосле се губиле врло поносито и свечано иза врата трећег салона. Могла је мислити да се налази у просторијама каквог елегантног хотела за време вечерње забаве каквих самица.

Када је колекција продефиловала и манекене се много мање китњасте — биле су на поју скинуле мантиле — али опет поносне и горде вратиле, казала је Лиза своје име и један од директора, можда Макс, је се појавио. Тромим кораком је ишао по дебелим ћилимима своје радње. Имао је лепе, плаве очи, нежну боју лица, а кратак и узан прслук је још већма истицао његову почетну гојазност.

„Госпођа Рихтер? — Допустите".

Он је притиснуо на дугме и једна од помоћница је дошла.

„Молим, госпођице Клара, донесите овамо чинчила-мантил госпође Рихтер!"

Загонетка је пошла својим током. Лиза је се њој потпуно предала, ма

да је знала да сваког тренутка може наступити жалосна стварност. Решена да верује све што се око ње збива, пристала је да јој се покаже чинчила-мантил и да га проба: стајао јој је изврсно и господин Браун је изјавио: „само једна незнатна ситница, па је све у реду. Сутра ујутру га можете имати."

Али када је мантил био однешен, Лиза је одмах озбиљно запитала:

„Хоћете ли ми најпосле објаснити ствар — ?"

И господин Макс Браун је изјавио:

„Могу да појмим Ваше чуђење, милостива, јер ја исто тако добро знам као и Ви, да Ви ништа нисте наручили. Од прилике пре четрдесет дана био је код мене један господин и потражио да види чинчила-мантил. Ниједан од модела, који сам му изнео, није му се допао. Био је велики пробирач. Ја сам му морао показати кожице и он је одабирао комад по комад. То је био дангубан посао, јер не знам да ли Вам је познато, милостива, да ја за један мантил од малих животињица, које се зову чинчиле, потребујем око 250 кожица. Затим ми је дао тачан опис госпође, за коју мантил наручује и Ви, милостива, видите, да је одлично погодио, јер ми немамо на њему скоро ништа да мењамо. Господин је био прекјуче опет овде, изјаснио се похвално о нашој изради и на поласку ме молио да Вам напишем писмо које сте јутрос примили".

„А како се зове тај господин?" запитала је Лиза узбуђено.

„То је једино, што Вам не смем казати. Ја сам му морао дати часну реч да не казујем његово име.

*

Наваљивала је на њега да каже, али је била љубазно одбивена. Најпосле је изгубила стрпљење, устала и хитно отишла.

Код врата је крзнару још рекла:

„Врло ми је жао, али молим Вас, реците господину да нисам навикла да носим анониман мантил".

Те исте вечери је стајала у њеној соби огромна кутија из радње Браун. Као год што се при отварању кутије бонбона очекује дародавчева карта, надала је се Лиза да ће, када подигне капак, на крзну наћи посетницу тајанственог господина.

Али је мантил био и остао безимени. А при томе тако леп?

„Ја ћу га одмах сутра вратити", уздахнула је.

Идућег дана обукла је ново крзно и изишла. Ноћ је рђав саветодавац. Зашто га не би један, два дана задржала пре него што би се од њега растала? То није ништа. Задржала га је један дан, па два, па четири дана. И после недељу дана знала је да га никада неће вратити.

„Од куда овај мантил?" запитао је господин Рихтер, када је први пут видео своју жену у чинчила-мантилу.

„Ах! Разуме се да није мој," одговорила је Лиза, „један крзнар ми га је позајмио за неколико дана, ради рекламе".

„Ти си дакле отишла у манекене?" прекорно је упитао муж слежући раменима.

„Томе си само ти крив, драги мој; мантил ће за тебе бити трајан прекор".

Господин Рихтер је поново само слегао раменима и ћутао.

Лизине пријатељице су се гласно смејале.

„Како се и ја с тобом радујем, срце моје!"

„Дивна ствар!"

„Сигурно ти иде добро!"

„Није могућно! Ти си примила наслеђе?"

И по величини своје срџбе Лиза је ценила вредност мантила. Али у колико су јој се дивили и завидели, у толико је више горела да дозна име великодушног дародавца.

„Ко је то могао бити?" непрестано је се питала.

У почетку је била посумњала у свог мужа. Али је та симпатична сумња пред равнодушним изразом лица његовог брзо ишчезла. Затим је све људе, које је познавала, у памети изређала:

„Густав Фукс? Нема ни пребивене паре. Адолф Мајер? Од пре два месеца је у Америци. Карло Грос? Обожава Сесил. Лудвиг Клајн? Тај може бити. Не, није ни он. Тај би одмах тражио од мене за то награду?"

Лиза није могла ову неизвесност дуже да издржи и решила се да осмог дана још једном оде крзнару.

Када је завршено дефиловање модела, одређених за Америку и неколико присутних Европљанка се удалило, Лиза је у кинеском салону замолила Макса:

„Ви морати већ својим позивом бити добар познавалац жена, господине Браун и можете себи представити, како ме занима историја овог мантила. Од тренутка, када сам попустила жељи да задржим крзно, мучи ме мисао ко је тај господин, који ми је дивни поклон учинио. Страшно ме мучи да вечно лутам по мраку. И да сте десет пута дали своју часну реч — ружно је од Вас да ме држите у неизвесности".

„Милостива", одговорио је Макс Браун, „сажаљевам и јако ми је жао, али је то тајна позива и не смем да издам мог муштерију".

„Ко Вам каже да ће му та издаја бити непријатна? Можда чак он с њом и рачуна!"

Макс Браун је махнуо главом.

„Ви сте заиста свирепи", рекла је Лиза жалостиво. „Реците ми бар, да ли је он млад."

„Јест, милостива, млад је."

„Леп?" упитала је она бојажљиво.

„Није ружан".

„Богат, разуме се — иначе не би могао жене, које једва што познаје, царски обдарити. Мантил вреди 200 хиљада франака".

„Ја не мислим да је врло богат".

„У толико боље", прошапутала је Лиза — „Али шта он хоће од мене?"

Крзнар је се насмејао.

„Ох, милостива, то можете себи представити!"

Лиза је најпре ћутала, затим рекла:

„Када ме он воли, како сте наговестили, зашто ми то не каже?"

„Сигурно нема смелости. Али Вас уверавам да Вас воли, а о томе сведочи, што је сваку кожицу за Ваш мантил сам одабирао".

„Преклињем Вас, господине Браун", рекла је она и ухватила га за руку, „немојте ме мучити. Ваша дискреција прелази све границе свирепости и ја сам сигурна, када би дотични господин знао да ме толико мучите, он би Вас разрешио Ваше речи".

„Не, милостива", рекао је Макс Браун, „нећу Вас мучити. Никако нећу!"

„Па онда кажите!" молила га је Лиза и још чвршће стегла за руку, осетивши да ће попустити.

Он је се колебао.

„Ко је тај?" молила је најљубазније.

Оборио је главу.

„Ја сам тај," прошапутао је.

*

Сигурно крзнар је човек као и сваки други, а у овом случају је овај овде и поред његовог слободнијег позива био бољи од понеког другог. Има један значајан израз, који радо употребљавају људи, који врло много брину о мишљењу „света". То је израз: „изгледа добро". Макс Браун је изгледао добро.

Али Лиза још никада није преварила свог мужа. Не због тога, што јој никада то није дошло на ум; већ што никада није било згодне прилике.

После признања, које је младом човеку била измамила, пожурила је оданде. Докле је узбуђена хитала улицама, у глави јој је бучало:

„Ова дрскост! — Допустити себи такво што! Имати смелости, једног — — Ох!"

Али после неколико тренутака негодовања није могла госпођа Рихтер од себе да сакрије да је само због тога била толико бесна, што је добро знала да се свом крзнару неће моћи успротивити. И поред све срџбе и свих својих принципа.

И докле је више „за" него „против" мислила, рекла је у себи:

„Он има лепе очи — нежну кожу, коју врло негује. Елегантан је и учтив. И још, може рећи ко што хоће,

али мантил од 200.000 франака је увек доказ љубави."

После дугог размишљања решила је се да свом стидљивом обожаваоцу просто не излази на очи.

Али још исте вечери послао јој је стидљиви обожавалац поштом писмо, које је било предато у присуству господина Рихтера.

„Шта је то?" запитао је он.

Лиза је мирно одговорила:

„Ништа. Пише ми један крзнар да га посетим."

„Дакле ти никако не мирујеш? гунђао је господин Рихтер.

И докле је он опет разгледао новине, она је прочитала:

„Драга и милостива госпођо! Ја не знам шта ће од мене бити, ако Вас опет ускоро не видим. Ја Вас молим за опроштај. Када Вас преклињем да сутра дођете у Престолонаследникову улицу 13б, то чиним због тога, да чујем Ваше мишљење и да се с пуно респекта покорим Вашим жељама.

Ваш Макс".

У Лизе је срце куцало тако, као да ће је угушити. Она је мислила:

„Не, такво што! — Та дрскост. Још само недостаје да испод тога напише: увек Вам стојим на расположењу. — Сада може чекати."

И већ је размишљала које доње рубље треба сутра дан да обуче.

*

„Па ко Вам је казао да сам јако желела чинчила-мантил?"

То су биле њене прве речи које је Максу управила. То је свакојако боље него: „шта ћете о мени мислити?" Али Макс Браун није био толико мудар да се на таква питања много мисли, он је се веома поносио својим великим гестом и радовао се када је о томе била реч.

„Ко ми је казао. Ви сами, драга моја."

„Ја? Та ја Вас никада раније нисам видела."

„Ипак, ипак. На једном чају код госпође Кениг. Тамо сте гласно рекли: „Не знам шта бих дала да имам чинчила-мантил!" Најлепша девојка на свету би дала што има — дакле ја сам мислио, да Ви — "

„Ви имате лепо мишљење о мени! То је заиста красно!"

„И доцније једном у позоришту седео сам у ложи до Ваше и Ви сте опет говорили о мантилу. Ја Вас волим и хтео сам да Вам причиним радост. То је све".

„Врло лепо", прошапутала је.

„И нешто обично", мислила је у себи.

„Не говорите више о томе", рекао је Макс.

Али је се осећало да је непрестано он на то мислио. Још неколико пута, као противу воље, дошла је реч о крзну.

Шта више правило је утисак као да Браун гори од нестрпљења да јој каже цену. Било је потребно врло мало и она је дознала:

Двеста десет хиљада.

Али је то била продајна цена. Она је дознала и цену коштања.

„Ја те волим".

Ху! мислила је Лиза. То „ти" за њу је било страшније него све друго.

Када је хтела ићи он је учинио шаљиву примедбу:

„Немојте заборавити Ваш мантил".

Незадовољна њиме и још више собом, дошла је кући. То није био стид, а не и кајање. Просто љутња и нешто одвратност.

Једном речи, ја сам му се поклонила за један мантил, управо — продала сам се, а то је још горе.

Она је се с њим састајала још три пута. Први пут јој је био незначајан, други пут глупак, трећи пут је дошло до прекида кратког односа.

Она му је била обећала да му једно вече после позоришта дође. Пошто је пријатељицу испратила кући, мало је одоцнила.

„Али Ви долазите врло доцкан рекао је он непријатним тоном.

„Ја сам морала кући отпратити једну пријатељицу", објаснила је она, веома изненађена његовом примедбом.

Он је показао иронично лице:

„Јест и пред опером се још лепо полако окренула да би показали чинчила — мантил".

Што је био безначајан и глуп, она је поднела, али његова нетактичност није могла.

„Ох, то је одвише!

И једним покретом скинула је са себе мантил и бацила њему у лице. Као бесна одјурила је голих рамена оданде у хладну ноћ.

„Како? Ти више немаш лепи мантил?" питао је господин Рихтер идућег јутра.

„Не, ја сам га Крзнару вратила", она је истину казала.

*

Тек после неког времена је дошла к себи, какву је ћушку добила.

Он је био вештији, мислила је огорчено. Мантил је био мамац; за тим је се мене заситио и својом нетактичношћу ме толико умео изазвати да му поклон вратим. То је све било одавно удешено. Чинчила-Крзно је било само мамац, за који је она заслепљено зинула. Једном добро ухваћена, није се могла без бола откачити.

„Један бољи господин!" рекла је у себи. Али извесно не тако глуп, као што је он изгледао.

Рањена сујета полако је зарасла Лиза Рихтер имала је друге доживљаје, који су доста допринели њеном оздрављењу.

Она је чак била дотле дотерала, да се Максу кога је на једном балу срела, није уклонила, у толико више, пошто њена радозналост још није била начисто о последњој тачци.

„Ја Вам честитам господине Браун, рекла му је; нешто доцкан, али Вам честитам. Ви сте ме „имали", сигурно то како се каже у Вашим круговима и како сте сигурно свуда причали..."

„Милостива, ја..."

„Не, немојте се бранити, то је заборављено... Али цела је ствар била врло опасна за Вас. Ви сте при томе врло много рескирали".

„Рескирао"?

„Јест, ја сам мантил могла да упропастим".

„Ја сам се већ био обавестио, милостива. Знао сам да сте врло уредна и савесна жена".

„Добро! Али још једна могућност. Узмимо случај, да Вам нисам хтела вратити мантил"?

„Ох, милостива", рекао је Макс Браун и растао се поклонивши се: „ја увек имам у виду само пристојне жене"!

Андра Гавриловић: *Оглед историјско-трговинске читанке.* Издали Рајковић и Ћуковић. — У овој Читанци, г. Гавриловић је описао стару трговину и стара саобраћајна средства у нашој средњевековној држави. Изванредно је занимљива глава *о осигурањима код Срба старих времена.* (Н. пр. Хиландар је добијао уложе племића под условом да их прими на издржавање у случају да осироте).

*

Милан Шевић: *О нашим људима* (великим, малим). Г. Шевић је у овој књижици, написаној топло и књижевно, изнео неке анегдоте, мемоарске белешке и лична опажања. — Две анегдоте о пок. Гиги Гершићу толико су добре да би већ само због њих вредило купити ову књигу, али она садржи драгоцене податке и о другим нашим величинама, нарочито књижевним.

Труд г. Шевића се мора поздравити, јер он унапређује читав један књижевни род, који је код нас занемарен а који би требало оживети.

Издање је изванредно солидно.

*

† Прота Станко Ивановић, ректор Богословије на Цетињу: *Споменица Пашићу.*

Историја Народне Радикалне Странке, и то стихована! Оно што чини нарочиту драж њених стихова, ма да не савршених, то је — десетерац народних песама.

(Занимљиво је како Пашић лагано прелази у мит и у легенду).

*

Д-р Тома Живановић: *Приступна академска беседа.* Издање Рајковића и Ћуковића. Цена 15 динара.

М. Јокај:

ЉУБАВ ПЕСНИКА

Бензераде био је омиљени песник XVII. века.

Песме његове ширале су око себе неку источњачку опојност и недостиживу драж. Таква је нека сласт излазила из њих као што излази из воћа неког јужњачког острва, са којим се прозаичне јабуке северних крајева ни упоредити не могу.

Много је обилазио двор, јер слабо су га разумевали у оно време на другим местима. Од милостиње Решељеа и Мазарена одржавао је душу. Касније постао је члан Академије, али то не беше онда, када се ово десило с њиме. Онда је још исувише млад био за то, да се маторе музе заљубе у њега. Управо толико млад, да је веровао, да је у стању да скрене на себе пажњу једне високе цареве даме.

А та дворска дама била је, у историји добро позната лепотица, принцеза Ла Валијер.

Бензераде писао је дивне шансоне о њој, који пуни беху жарке љубави, каква се рађа само у жарким крајевима палма и сунцокрета.

Његово ремек-дело носило је наслов Јоб, и то беше најлепша изјава љубави која је икада потекла из срца песника и коју је икада перо написало.

Песник, опијен и охрабрен полетом својих осећаја, имао је смелости да песму краљици срца свога пошаље. Ако је имала душу та лепа жена, разумела га је.

Бензераде је три дана чекао резултат. За та три дана нити је узимао храну, нити је спавао. Шта ће одговорити принцеза на ову смелу изјаву? Да ли ће га уопште удостојити одговором?

Трећи дан посетио је песника дворјанин принцезе.

Саопштио му је, да принцеза, ради неке ствари, тајно жели с њиме да се састане.

Да верује својим чулима? Принцеза тајно хоће да говори с њиме. Своје позлаћене кочије је послала по њега, у њима га однеше к њој, на стражњи улаз га пустише унутра, на улаз тајних љубавника. Кроз тајна врата га пуштају у дивну собу, у којој никог нема осим њега и принцезе.

Каква лепа беше принцеза Ла Валијер? то је већ много пута речено. Нама то исто тако ништа не вреди као што није вредело ни песнику. Није могао да дође к себи од толике среће, усред толиког сјаја и раскоши.

Ох, сироти научењаци, који по мансардама станују, брзо се збуне када у какав сјајан салон упадну.

Ла Валијер га понуди да седне поред ње. Песник није смео сасвим близу ње да седне, већ је на ивици козера заузео место. Онда је принцеза сама села ближе до њега и својом раскошном хаљином од моара упола покрила сиротог, заљубљеног песника.

Принцеза, својом фином белом руком, извади из недара једно, златним рубом украшено, писамце: извукавши га из мора финих чипака. Ох, сретне чипке! Ох, сретни папириће!

Бензераде је свој сонет препознао у истом. Од среће је потпуно онемео био.

— Драги Бензераде, — рече принцеза Ла Валијер, звонким гласом, који песници са песмом серафима упоређују, ја сам прочитала вашу песму. Врло је лепа, дивна је.

Има ли песника, којег оваква критика не би усхитила? Лепа, дивна песма! и када то то још она каже, којој је упућена.

— Радујем се, да сам вас упознала, — наставила је лепотица, тако близу надневши се над песником, да је овај осетио њен свежи дах на своме лицу и почео да премишља, неби ли био најкраћи пут у рај, да зграби и загрли ту дивну главу и да је обаспе пољупцима.

Још је чекао.

— Ох, од када тражим такву једну заиста жарку душу као што је ваша, која тако дубоко уме да осећа и своје осећаје у тако дивном облику да изрази. Сваки ваш редак је низ бисера, драги Бензераде; ох, како се радујем, што сам се упознала са вама. Ви се нећете срдити што сам вас овамо звала.

Бензераде је био близу па да падне на ноге принцези, што је пером већ одавно учинио, речима да јој изјави љубав. Само што су му речи теже долазиле на уста, него под перо.

— За једну велику услугу ћу да вас молим, — наставила је принцеза Ла Валијер.

— Мој живот! — прекиде је песник.

— О то не, — рече, смешећи се, принцеза. Погледајте у каквој сам забуни! Његово Величанство, краљ Луј упутио ми је ово писмо, пуно осећаја. Прочитајте га, ја вам дозвољавам.

То беше љубавно писмо краља, упућено принцези Ла Валијер.

Ја бих на ово требала сада да одговорим, али тако сам невешта у конципирању. Радо бих написала нешто духовито. Нешто песнички састављено да могу да пошаљем као одговор краљу, да се и сам диви. Држим, драги Бензераде, да ћете ми учинити, да ћете ми саставити један одговор пун осећаја са моје стране. Богато ћу вас наградити.

Песнику се смрче пред очима, скочи и побеже, тек на улици је опазио, да је без шешира истрчао из куће принцезе. Више шансона није писао о њој.

Сиромах Бензераде!

К. А. Ц.

Валас Бири

Можда се један глумац, па ма био позоришни или филмски, највише прикаже уметником у тако званим „карактерним улогама. Зато се најпре треба сетити Јаннингса из његових првих улога, Вернер Крауса, који је сигурно исто толико јак колико и Јаннингс и најзад Валас Бири-а, о коме ће овде бити говора.

Сећамо се, без сумње, сви *„Робин Худа"*, у коме нас је Дуглас раздрагао својом ведрином, али исто тако на нас је оставио јак утисак Валас Бири својом беспрекорном игром Ричарда Лавово Срце. После тога сусрећемо га у маси филмова неједнаке вредности, где већином игра епизодне улоге, али са толиком природношћу и снажним замахом, да нам се његове сцене неизгладиво урезују у памћење. Његов таленат, сиров и оригиналан, истина са једним малим недостатком, који лежи највише у томе, што Бири често прелази у карикирање или у сувише јако истицање извесних особина. Такав таленат нарочито је погодан за интересовање интриганата, похотљиваца, хохштаплера или ексцентричних и виолетних типова. Таквог га увек и гледамо.

Нарочито је важно напоменути, да *добар* глумац није исто што и *уметник* глумац. Добар глумац може само да беспрекорно *одглуми* своју улогу, али уметник — глумац се не ограничава само на то; он уноси још и читаву психолошку анализу моћности, коју нам приказује, другим речима; он преживљује а не подражава. Валас Бири спада у ову другу групу, у сваком свом потезу ми видимо извесну прорачунатост, смисао за целину, добру дикцију покрета, а нарочито врло добре и логичне изразе лица у гро-плану. Потсетићу још само на његово интерпретирање мелеза у *„Вулкану"*, где игра с Кортецом и Бебе Даниелсовом. Филм не претставља ништа нарочито, једва ако је просечан, али сцене са Бирнем, нарочито у серенади и пред ерупцију, изведене су скоро класично. Бири је ту спојио темпераменат беле и црне расе, на моменте је истицао једне, онда друге особине и пружио нам целу скалу прелаза нимало неприродних и увек вешто и лепо нађених.

Било би и сувише дуго ређати читаву галерију његових улога, од којих су неке много јаче од ових поменутих, али ја верујем, да ће Бири и са овим кратким улогама оставити свима убеђење, да је уметник, а што ће тек бити, кад постане протагониста.

Дакле, један нов Јаннингс на помолу.

недељне Илустрације

Принцеза Катја Долгоруки

ЖЕНА АЛЕКСАНДРА II.

ОД А. ХОТНЕР—ГРЕФЕ

3

У последње време, у самоћи, често пута је морала помишљати на њега. Али и на речи:

Он је мој брат!

У њеном срцу је једнако стајала рана.

А данас су исте речи биле умирење, утеха.

Он је био њен брат!

За њу је он био уточиште, код њега је могла наћи мир, спокојства.

И он јој је рекао да се чува цара?

Шта је с тим мислио?

Кнегиња Вулкано је такође поздравила Орлова. Сада је тек Катја видела како је велика личност био тај човек. Њега су звали само: „сенка царева".

„Дођите вечерас на малу свечаност, коју приређујем у мојој палати у част најмлађе почасне госпођице њеног Величанства, моје нећаке Катје", рекла је љубазно кнегиња. „Знам да познајете Катју из раније", затим је тихо проговорила. „Знам колику сте услугу учинили њеном оцу, када сте му саветовали својевољно прогонство. Катја се још сада сели из завода, који напушта, у мој замак. Дакле, дођите"!

Орлов је се поклонио.

„Ја не знам, да ли сам слободан", рекао је погледавши у цара.

Већ су други људи стали између њега и обеју дама.

Величанства су била сишла с постоља. Свечаност је била завршена.

У истом тренутку није било ни Орлова.

Збуњено је Катја погледала у место, где је мало пре стајао он.

При том је се већ близу врата подигла једна рука, поздрављајући, изнад глава осталих људи. Она је познала ту руку по необичном прстену, који је Орлов увек носио.

Коме је био намењен поздрав? Њој?

Али у истом тренутку је се и цар осврнуо.

Александар II је био толико велики, да је све надвишавао. Његове поносите, сјајне очи тражиле су и нашле Катју Долгоруку.

И он ју је поздравио.

Затим је се спустила за њим од црвене свиле завеса.

После неколико сати Катја је се у великој дворани завода опраштала с калуђерицама наставницама и младим другарицам, с којима је неко време живела. Она није ни с једном била у великом пријатељству. Само једна од калуђерица, сестра Евдоксија јој је била нарочито одана. Али ње баш данас није било, она је лежала болесна у једној соби у заводу. Нису је хтели узнемиравати и Катји је било забрањено да је посети.

Али у тренутку када је хтела да пређе преко прага завода и да уђе у кола кнегиње Вулкано, која су је чекала, дотрчала је једна служавка.

Сестра Евдоксија је зове.

Млада девојка је питајући погледала управитељку: „смем ли"?

Ова је одобрила и Катја је хитала дугачким, мрачним ходником.

Далеко иза ње разлегао је се говор и смех њених другарица.

Катја је за тренутак застала и обазрела се.

Мало пређашња служавка није ишла за њом.

Принцеза лагано је отишла даље. Тишина јој је пријала. Само као из велике даљине чуо је се слаб одјек уличне вреве.

Застала је и слушала. На пољу је био живот, који ју је мамио, звао.

Тамо је свет! Тамо је и он, цар!

Већ је била код врата од собе, у којој је лежала сестра Евдоксија.

Сагнула је главу и ослушкула, пре него их је отворила.

Неко говори унутра?

Чула је непознат глас и неколико речи.

„Плава трака —".

Катја Долгоруки је притиснула кваку. Уплашила је се и узмакнула.

Поред постеље болесне сестре стајала је мршава, крупна жена.

Дугачак, од грубе материје огртач, допирао јој је до пета. Капуљача тог огртача покривала је главу до очију, које су демонски севале.

Зар то није била смрт, која је стражарила код постеље болесне сестре?

Млада девојка је била ван себе од страха. Хтела је побећи, викати, али није могла. Задржале су је светле очи те жене.

Да ли је познавала те очи?

Да ли цело њено лице није било сећање из прошлих времена? Некада га је она познавала, али је сада било измењено, грубље.

Стотину мисли прошло је Катји кроз главу, али се није могла сетити.

Несигурним корацима, као да је терала каква виша

сила, приближила је се принцеза. Одмах је приметила да је сестра Евдоксија у јакој грозници. Ипак је изгледало као да је познала девојку.

„Дођи Катја", рекла је слабим гласом болесница. „Овде је жена, која те тражи, она хоће да говори с тобом. Ја сам је раније познавала. Дошла је к мени. Некада је била овде у заводу, сирота учитељица. Али сада долази из далека"!

„Из велике даљине", додала је непозната. „Ја долазим из пустог Сибира и доносим Вам, Катја Долгорука, вест од човека, који је тамо жив сахрањен".

„Отац!" викнула је Катја.

Али је непозната жена подигла у вис руку. „Ћутите, не сме се никакво име поменути! Више ме нико не познаје и то је добро. Ја ћу увек наћи начина да дођем к Вама, принцезо, када је то потребно. Сада ћу Вам само нешто дати, данас, када први пут носите „плаву траку".

Жена је се насмејала.

Тај осмех је био страшан, смех мртвачке главе.

Дала је Катји парче хартије, на којој је било написано:

„Катја До лгоруки! Чини све, што ти каже ова жена, коју ти шаљем. Ништа не питај, већ јој помози, где год можеш, јер помажеш велику, праведну ствар! Ако ти је могућно да се приближиш цару, учини то. Жена ће ти на време све казати, што се од тебе тражи. Није ништа велико и за тебе нема опасности. Буди верна, ја увек мислим на тебе!"

Да ли је то заиста био написао њен отац? Личило је на јако измењен очев рукопис. Али Катја је ипак мислила да га познаје.

Помисао, да има у рукама вест од оца, јако је потресла.

Од како је нестало Михаило Долгоруког, никако јој се није јављао.

Њена чежња за њим, страх и брига били су бескрајно велики. Она није могла помислити, да је учинио злочин, он, који је према њој био увек добар и пун љубави.

Петар Орлов јој је, штедећи је врло мало, говорио о кнежевој кривици. А и она је била одвише дете да појми значај онога, чиме је терећен њен отац.

У мирним годинама у заводу она је много размишљала о тим необичним догађајима и створила у себи убеђење да је њеном оцу учињена страшна неправда.

Али шта су требале да значе речи: ако ти је могућно да се приближиш цару, учини то?

Шта је се тражило од ње?

Неописан страх није јој дао да говори. Непрестано је гледала у хартију.

Затим је се пружила једна мршава рука за писмо.

„Вратите ми натраг писмо, принцезо", рекла је тихо непозната жена. „Ви га не смете код себе задржати! Запамтите добро његову садржину и немојте никоме о томе говорити!"

Висока женска прилика у црном огртачу брзо је пришла пећи, у којој је горела ватра и бацила писмо унутра.

„Тако", рекла је она равнодушно. „Сада чините онако, као што сам Вам рекла. Увек помишљајте на то, да и најмања услуга скида по један беочуг с ланца, којим су окована многе хиљаде људи. Свака таква услуга може Вашем оцу вратити слободу. Он се нада у Вас, принцезо, он и сви други. Мислите на то!"

„Идите! Идите!" прошапутала је болесна сестра. „Бојим се!"

„Бојиш?" Непозната жена ју је презриво погледала. „Зар ниси и ти у завери, Евдоксија? Ти знаш добро, какве би последице имала и најмања издаја, за тебе. На то мисли и ни на шта друго! Вама пак, принцезо, кажем још ово:

„Ако бисте и једну реч ма коме рекли о томе, што сте сада овде доживели, онда сте сами криви, ако Вашег оца пошаљу у руднике најсевернијег Сибира, где безброј људи у најтежим приликама проводе живот. Сећајте се увек мојих речи! Доћи ћу увек када треба или ћу послати другога, јер ми све знамо. Ја имам свуда пријатеља и приступа".

То је запрепастило Катју. Пламтеће очи непознате жене су је непрекидно гледале.

„Закуните се да ћете ћутати, принцезо?" рекла јој је строгим гласом. „Мислите на Вашег сиротог оца!"

Катја је се заплакала као дете.

„Заклињем се", прошапутала је с пуно страха.

Опет је се непозната чудновато осмехнула.

На један пут Катја је се сетила, која је ова жена.

То је била мис Мабел Патерион, њена некадања васпитачица. Али како је овде дошла? Како је се страшно била изменила! Шта је хтела?

Млада девојка је још била у простој, белој свиленој хаљини, коју је носила на великој школској свечаности.

На грудима је имала плаву траку.

„Ова трака Вам отвара пут, принцезо", поново је проговорила непозната, „да послужите једној великој ствари и Вашем оцу".

Болесница је стењала у постељи.

„Идите!" викнула је узбуђено. „Поред тебе стоји смрт, Катја Долгоруки! Смрт!"

Млада девојка је пребледила и збуњено гледала.

Једва је се држала на ногама.

Као у сну, видела је како је из собе изишла висока, тамна женска прилика и чула речи:

„Мисли на то!"

Затим је чула како су се затворила врата.

Завладала је дубока тишина, у којој су неразумљиве речи болеснице као камење падале.

Плашљиво је погледала млада девојка око себе. Била је сама с болесницом у пустој соби. Спуштала је се ноћ.

Само светла, плава трака, која је стајала на Катјиним грудима, осветљавала је тамнину.

Та трака је, како је изгледало, већ сада спајала ово невино, мило створење са свима онима, које је њено младо, неискусно срце волело: с њеним оцем, Петром Орловом и —

Катја није смела да мисли даље.

Своје мале, девојачке руке ставила је на срце.

Ова плава трака спајала је њу и с њим, јединим, који је иначе био недостижан:: с царем.

Тихо, скоро побожно сагла је Катја Долгоруки главу и својим бледим, дрхтавим уснама пољубила тешку, свилену траку.

---

6. ГЛАВА

Ц А Р И Ц А.

Било је неколико часова после мало пре описаних догађаја.

У огромној царевој палати, која је са свима споредним зградама сама чинила читаву малу варош, већ је владала тишина позног вечера.

Нарочито онај део двора, у коме су биле приватне собе царске породице, изгледао је са својим слабо осветљеним ходницима скоро као изумро.

Сам цар је на још једној важној седници присуствовао и хтео после ове да учини кратку посету кнегињи Вулкано.

Петар Орлов, који је био сталан царев пратилац, такође је морао бити тамо уз цара.

Царица је са свијх шест синова и двема кћерима и њиховим васпитачима и гувернантама провела још један час у малом музичком салону.

Млади велики кнежеви су показали своје задатке и радове драгој „мајчици", како су царицу од милоште звали, а затим свирали у клавир, да би показали своје напретке у племенитој вештини музици.

Царица нигде није изгледала толико пријатна као у најужем кругу своје деце. Тек ту је се видело како је могла бити весела та иначе озбиљна жена.

Ови ретки часови су били скоро једини, када је Марија Александровна могла говорити немачки, својим матерњим језиком. И та нежна тиха жена тада је мислила на лепи, весели замак у Хесену, на своју некадању колевку.

Као мала „принцеза Виљема" била је сва срца освојила. Затим је пошла за наследника руске круне у његов хладан завичај.

Сада је била већ више година царица тог огромног царства, где су је опет широке народне масе звале „мајчицом", по старом, руском обичају.

Многи су је волели, јер је ова жена имала топло срце за све сироте и бедне, а таквих је било одвише у старој, светој Русији.

Млада немачка принцеза је морала понети судбину понеке своје другарице; удала је се за наследника престола моћне царевине, јер је то налагала рачунски хладна политика. Морала је се одрећи своје вере, променити своје крштено име и назвати се Марија Александровна, царица.

Она се није жалила.

Њен је муж био наспрам ње пун пажње. Ценио ју је високо и у заједничкој бризи за своју земљу и своју децу су обоје били сложни.

Али и поред свега тога за ову немачку принцезу, која је отишла у Русију, остало је потпуно непознато шта је права мужевља љубав.

Ко може рећи да ли је она и тражила? Нико. Јер у целом двору она није имала ни једне искрене жене и ни једног пријатеља.

Ипак је знао један једини најдубље тајне овог поноситог човека. То је био прости руски свештеник, отац Иван.

Он је био свештеник, утешитељ и повереник царског пара. Његов необични, редак дар помогао му је да докучи и најскровитије тајне срца.

Отац Иван је годинама као калуђер живео у једном од великих манастира какви се налазе у неприступачним местима огромног руског царства.

Тамо, у самоћи, развиле су се његове необичне способности. Он је често падао у сањарије и екстазе и тада је видеу у души догађаје из прошлости или будућности као да се сада пред њим догађају.

Још царев отац је калуђеру указао милост, пошто му је овај у једној прилици предсказао опасност, која му је претила. Тада је Иван добио допуст од свог старешине, да замени пустињачки манастир цирским двором у Петрограду.

Од онда је он становао у једној скромној соби, најближој собама царскога пара.

— Наставиће се —

Хареми у Мароку

Мароканске хареме сачували су своје тајне, иако врло радо примају Европљанке у посете, нарочито францускиње.

Отмена и богата пашина кућа, а у њој седи на дивану пашиница. Већ две године како болује, али обичај је такав у харему, да се лекари не позивају.

Њена кћи је већ модернизирана. Говори француски и има пратилицу једну малу Алжарку. Сад је верена, али девојка никад не сме да се пита за вереника.

Кроз недељу дана венчаће се, али нико јој не спомиње удају.

Вереница, слатка Мароканка, врло је дражесна. Она има грамофон и сва је срећна да га покаже Европљанки. На столу јој стоје француски журнали.

По цео дан шета по кући, заповеда робињама, које сад дочекују госте и везе. Тако тако пролази девојаштво мароканској госпођици.

Она не свира, јер песма и свирка само су за играчице, и то би понизило једну отмену ханумицу.

Али она највише воли терасу. Узаним степеницама пење се до сунчаних тераса. Оне су тако удешене да са улице нико не може да види ништа на тераси, а Мароканке имају диван изглед. Увече се сви из куће попну на терасу, и кадуне и робиње, и настаје жагор, смех и брбљање. Сусетке се скупљају на својим терасама и разговарају једне с другима.

Одатле се виде развалине палате султана Мулеј Исмајила, који је владао за време Луја четрнаестог. У пространој башти његовог дворца налази се сада кућа, у којој станује један савремени Арабљански песник, који долази у аудијенцију и на разговор султану Мулеј Јусуфу потпуно бос.

Песник је велика сањалица. Понеки пут се удаљи од куће неколико дана, и његова жена аминује.

Она увек сањари у башти, на душецима, покрај шедрвана, у хладу нераnци и мирише.

Робиње иду тамо, амо, журе да донесу чај и бисквите, и све се то справља фино, на француски начин.

Песникова жена је блиска рођака султану. То је лепа Мароканка, достојанствена, али доста набељена.

Куће су простране и у свакој се налази амам, у који се силази као у сутерен. А кујне им личе на огњишта врачара. Ту раде црнкиње и извежбане куварице, које месе разноврсна оријенталска теста и пилиће у разним сосовима, јагњетину, и неке посластице из којих се цеди сок шећера.

Трговачке куће у Мароку врло су богате. У већини само је једна жена, и на њој, као у целој кући, осећа се мешавина источњачког и западног живота.

Мароканка увек прима госте седећи на дивану, као идол, и сва блешти од накита, бисер, лажни дијамант, сафири смарагди, све се слива на рукама и око врата.

Кад проговори она изговара сваку реченицу као Францускиња, али њен костим потсећа на далеки исток.

Али има у Мароку потпуно модерних дама, правих Парижанка, које имају своје журеве на које долазе и мушкарци и на њиховом лицу нема вела. Њихови мужеви су срећни, што су прескочили два века традиција и створили нову жену.

Има жена на истоку, које воле тај харемски живот, и не желе да имају слободу. Често се може чути овакав разговор:

— Наш је живот леп.

— Па зар ти не желиш, да идеш у биоскоп или позориште.

— Ја сам слободна, а могла бих да идем, али највише уживам у мојој башти поред шедрвина.

Исток је још увек везан за традиције, и жене не виде друге мушкарце до своје мужеве, браћу, и евнухе.

Велики канцелар султанов, Тори Абабу, иако је васпитан на страни, увек говори: „Метнути жену поред човека, то значи саставити барут и ватру" .Зато је боље избећи ту опасност.

Ипак поклањају пажњу васпитању, и осећа се велика разлика између матера и кћери. Док мајка чита увек коран и арабљанске писце, кћи се одушевљава модерном француском литературом.

Мароканцима се не допада еманципација турских жена. И велики везир каже: „Еманципација је створила у турској неуравнотежено жене. Сувише брзо дата је женама слобода. Харем треба још да остане светиња"...

Ваша мода госпође!

2. Хаљина од креп-жоржета са бордирама. 3. Елегантна хаљина од етамина. 4. Хаљина за вече од роза креп сатина.

Овог лета носиће се: клош-шешири, драпирани, „Џеки Куган" и од флорентинске сламе

Шешири и сунцобрани ове сезоне имају љупкости у себи. Сунцобран је право уметничко дело. Он хармонизира с тоалетом и врло је декоративан.

Треба напоменути да је перје васкрсло на шеширу.

Модеран живот, пун журбе и нервозе, не допушта нам да носимо вештени обод, који осенчава уморно лице и даје му пријатан хлад.

Некако су насмејани ти клош-шелико нојево перо. Како би изгледала дама у аутомобилу на ветру с таквим пером. Али шешир постаје одмах кокетан, кад је прљубљено перо као пантљика. То га феминизира.

Нешто, што је увек волео женски свет, то је КЛОШ-ШЕШИР. После „Бен-хура", који није добро стајао свакој дами, долази овај мали, опуширић, и свакоме лепо стоје. Није потребна ни ондулирана фризура. Зачешљате се дватри пута, натучете шеширић, извућете косу покрај ушију, и тако сте кокетни.

Слама за клош је „Баку", „Банкок", „Балилик", „Паразисол".

На тим шеширима најлепши је украс лакована пантљика, или букет цвећа од тафте и крепжоржета. Последња новост су драпирани сламни шешири с неједнаким ободом, а носи се и форма „Џеки Куган", која има облик качкете.

Шешир од драпиране сламе.

За јутарње и спортске тоалете најлепши је шешир велика обода, канотије, који је опуштен на једној страни позади. Он се украшава тробојком, плаво и црвено. То је модерно и најлепше за лето.

Париске модискиње почињу да лансирају за летње трке велике шешире од флорентинске сламе, са опуштеним свиленим пантљикама, које ће се везивати испод врата.

Сваке године модискиње се труде да оживе тај романтични шешир, само немају увек успеха.

Ти велики шешири изгледају нешто анахронично. Немогуће је носити их у аутомобилу. Мали шешир одговара модерном животу, и са њиме се праве многобројне комбинације. Најпре оне дражесне пролетње токе од цвећа, па после токе од перја, које дају женама изглед препелица. А затим сви они турбани и клош-шеширићи.

Да не заборавимо још нешто, врло важно. Комбинација филца и сламе све више улази у моду. Некад је само обод од сламе, а може да буде цео шешир од филца, па украшен пантљичицама од сламе.

Јутарња, поподневна и вечерња фризура

Модерна фризура је практична, али има свој стил. Бубикопф се показао као опасност женске шармантности. Обријани потиљак могао је да буде интересантан извесно време, али ако би жене наставиле да брију врат, кожа би им огрубела, и оно, што је најлепше код жене, линија и нежност врата, изгубило би своју лепоту.

Како се жена све више посвећује спорту и професији, њена фризура мора да буде на првом месту практична. Зато се неће вратити дугачка коса. Јутарња фризура је заглађена и права.

После подне, кад се излази у шетњу, и ставља на главу други шешир, фризура мора да буде компликованија, и да јој се посвети више пажња.

Ондулација је тако усавршена, да се на фризури изводе најразноврсинија таласања.

Вечерња фризура даје жени највише љупкости са оним ситним локнама, које се скупљају позади и милују потиљак боје слонове кости. Ако је коса краћа, може цела глава да буде у коврчама, само не сме више коса да се заглади, као код мушке фризуре, и забаци назад.

Чело мора да буде осенчено неком коврчом, а раздељак је с десне стране.

Последњих година се увек осећало, да жене теже да се маскилинизирају. Али ти покушаји пропадну брзо, као што не може никад да продре жипкилот.

Жена мора увек да остане жена, умиљато биће, и сва она својства, што јој дају драж, не смеју се одузимати. Коса је била најлепша персонификација женкости. У историји фризуре постојале су две крајности. Монументалне фризуре седамнаестог и осамнаестог века, и будикопф двадесетог. Између та два екстрема најлепша је била фризура Ниноне Ланко и Жорж Сандове. То су биле оне безбројне ситне локне које су се спуштале над врат.

Коса Нинон Ланкло највише је опевана, јер је она имала прва ту смелост да је ошиша, и умни крај огромним фризурама.

Бубикопф није ружно стајао шипарицама, јер он захтева малу главу и тањи врат. Али у нашем позоришту могле су се видети Београђанке дебела врата, велике главе и замазане косе.

И садашња фризура мора да има своју меру, и да одговара облику и величини главе. Фризура регулисава лепоту и неправилности, зато је треба добро проучити.

Има жена, које су дивне са класичном фризуром, али оне је жртвују због моде.

А таква жена би била оригиналност, баш зато што није модерна.

Иако кажемо да је практична и модерна кратка коса, ми сви волимо да видимо девојчицу са лепом витицом, или дугим локнама.

Београд поново добија шипаричку фризуру, као некад, оне дуге локне, које се спуштају с једне и с друге стране преко рамена.

То је дивно, и увек има неке наивности у тој детињској фризури.

Бањски паркови

Неминовна и нераздвојна потреба сваке бање јесте парк, у којем ће се пацинент прошетати и одморити, после купања и пијења воде, јер се цео дан не може седати у соби, или кавани. То су захтеви не само удобности, него и здравствености, јер је више но извесно да на лечење болести и поправку здравља у бањама имају великог утицаја опште погодности за живот.

У Србији је мало смисла за паркове уопште, па и за паркове бањске. Једна од најбољих минералних вода и бања, Врњци, немају никаквог парка, да већ о мањим бањама и не говоримо. Међутим наши претци имали су европско схватање о значају парка у бањи. Пример парк у Аранђеловачкој Киселој Води, који су још пре 70 година подигли Кнез Милош и Михаило Обреновић. А чим пређемо Саву и Дунав сретамо се с веома лепим парковима поред бања. Често, каогод и у Аранђеловцу, читава једна шума, која је од давнина опкољавала минералну воду, претворена је у парк. Такве примере имамо у Илиџама код Сарајева и Рогашкој Слатини и Римским Топлицама у Словенији и Липику У Славонији.

Ипак *Липик* има један од најлепших паркова у нашој земљи. Читава једна столетна шума, која покрива земљишни простор од 25 јутара, претворена је у један дивни парк. Снажни храстови, високе јеле и борови, кестенови, витке букве и брестови измешали су се некако фамилијарно, стремећи својим крунама небу, у овоме складном гају. Просечене су дугачке и у разним правцима шетнице кроз ову бујну шуму, чије су ивице с обеју страна засађене моћним дрветима: једне храстовима, друге кестеновима, треће брестовима и буквама, чије се круне састављају, правећи густи хлад на сунчању, а непробојан кров на кишном дану.

Али најлепше што је у *липичком парку* то су оне многобројне дрвене и земљане саксије са бујним палмама, леандерима, лимуновима и најразноврснијим домаћим цвећем, које се зими чува и негује у загрејаним стакленим баштама, а с пролећа разместе поред моћних дрвета, у ронделама и лејама, које се змијасто вијугају по дискретним ливадицама. Тако се неосетно прелази из романтичног перивоја, засађеног пре стотинак година за време грофова Јанковића, у партере, цветне сагове, међу патуљасте храстиће и грабиће, ремек дела француске уметности. А круну свему чини шенбрунска алеја, једина своје врсте у нашој земљи.

Како да спречите опадање косе

Коса опада кад се намножи у глави перут. Перут је први стадиум ћелавости, јер та епидејмина прашина исисава маст, длака се испости и угине.

Зато се мора најпре лечити перут.

За то је најбоља помада са катраном. Њоме се маже кожа,пошто се дели коса, и истрља се добро.

Али сама та помада није довољна.

Сумпор је исто тако добар лек употребљен као помада. Код неких ни та сумпорова помада нема дејства. Онда треба прибећи физиотераписком лечењу, а нарочито масажи косе. У последње време примењују се ултраљубичасти зраци као средство противу ћелавости.

Покрај ових сретстава долази и чешље мивење косе. Али не треба сувише злоупотребити прање, јер се онда ломе власи.

Пазите на ове „ситнице“

Ако се возите на аероплану, прикачите на груди једног „заштитника“, па вам се неће ништа десити.

Ако вам испадну маказе при раду, имаћете непријатну посету.

Ако играте на лутрији, остављајте лоз на какво скровито место. Само ћете тако добити.

Пазите да не устанете „на леву ногу“, јер ће вас цео дан терати баксузлук.

Пазите кад се куцате чашом са вереником, да вам се чаша не разбије. Ако вам се то деси веридба ће се покварити.

Ако учествујете на каквим утакмицама, не дајте да вас, пре утакмице, новинарски репортер сними, јер ћете утакмицу изгубити.

ОНДУЛИРАЊЕ ТРЕПАВИЦА

То је пронађено у Америци. Трепавицама се поклања исто толико пажње колико и коси. Разни црни тенови употребљавају се за појачавање лепоте трепавица. Филмске глумице лепе трепавице. Нису све оне свиласте и дуге власи природне.

Лепота трепавица састоји се у оној повијеној линији. Зато је сада пронађен електрични апарата који их ондулира и даје оку врло леп оквир и сенку.

НОВ ГАС У СЛУЧАЈУ РАТА

Немци су пронашли сада гас, који ће бити много страшнији него у светском рату. Од тога гаса човек мора одмах да полуди. И док једни гасови буду убијали, други ће онеспособљавати војнике изазивајући им умни поремећај.

АФОРИЗМИ

Позориште показује живот других у коме ми заборављамо свој живот.

—

Жена мења гледиште о љубави према удварачу.

—

Жену је у почетку тешко волети, после је тешко не волети је.

—

Лилијан Гиш у своме салону

Кад жена говори некад је интересантније посматрати њену физиономију.

Лилијан Гиш је увек тиха, без поза. Она седи мирно и ви видите једну малу, витку силуету, утонулу у јастучиће. Само су чудновато сјајне њене плаве очи и све гледају са патњом.

Њена фина и чедна природа разликује се од других жена. Осећа се у њој, како је ова посвећена својој уметности. Она је навикла да кроз филм разговара с целим светом.

У студиу, у салону, у приватном животу, увек је тиха, и никад код ње нема нестрпљивости и нервозе. Та мирноћа није израз хладне душе. Напротив, она је умела да дисциплинује све оно што ври у њеном срцу и да прикрије маском флегматичности.

Кад говори, седећи у фотељи, само се њене усне мичу. Али мисли јој теку као бујица и раширене очи труде се да даду топлине ономе што говори.

Тако наставља: „Нису хтели да ми даду да реализирам Белу Сестру и Црвено слово, изговарајући се, да та два филма садрже један религиозни проблем. Међутим, ја сам осетила да ништа није ближе љубави људске душе као религија.

Требало је спојити филму љубав и религију.

Дуго сам се борила да то играм, и признајем вам, да су ти филмови мој триумф, јер сам добила многобројна писма од епископа католичких и протестантских, и ни у једном писму није било неког протеста.

То ми даје разлога да верујем, да ће филм створити универзалну религију. Зато ценим филмску уметност као један од три велика проналаска.

Први проналазак је писање, почев од јероглифа нађених на старим зидинама.

Други проналазак је новац.

Трећи и најважнији је филм. Али само што је најважнији, он је најтежи, и најкомпликованији, јер вредност његова зависи од моралне јачине оних, који га стварају.

Мени се некад чини, да ево ово, што сам досада стварала, само је један период студија и припреме, који ће ми помоћи да остварим дела значајније вредности.

Ви, који посматрате филм један или два сата, не можете ни да замислите колико та обична тактика захтева рада. И колико се месеци провело у стварању.

Једна сцена траје само четрдесет секунада, а ми смо морали сто пута да је понављамо.

Неко пита: „Како то, не можете да успете, да одмах снимите добро"? На то могу да одговорим, једном мистериозном речи: Техника.

Техника је све. То је једини могући фактор да створи сцену од вредности. А треба радити годинама, да се добије техника. Ма како био талентован уметник, не може да је стекне без великог труда. А нико не би могао да вам каже: шта је то техника.

Има школа које о техници држе предавања десетину часова. Али нико не може да вас научи како да учините један гест, како да гледате, да се смејете, да узмете израз лица.

Техника се не може дефинисати, нити изразити речима.

Утицај пролећа.

УСЛУГА

Улази воз у железничку станицу. Један путник отвара прозор и обраћа се дечку, који стоји у близини.

— Могу ли се овде купити јабуке?

— Могу, господине.

— Ево ти десет динара, купићеш за мене за пет динара, а за других пет купи за себе.

Дечко прими новац и потрча да учини услугу. Воз само што не пође, дечка нема. Путник нервозан поче да гунђа. Најзад ево дечка, путниково се лице разведри. Дечко једе јабуку и враћа путнику пет динара.

— Шта је то?

— Нестале јабуке. Последње сам купио за себе и појео. Купио сам их за оних других пет динара.

— Ти си неваљалац!

Воз се креће, дечко равнодушно добацује:

— Не љутите се, за ових пет динара купићу вам јабуке, а добићете их када се вратите.

Валентино као друг

Још он живи у сећању својих партнерки, које говоре о њему с похвалом, не само, што треба о мртвима увек лепо говорити, већ због тога што им је оставио пријатне успомене.

Францускиња, Полета Дивал, сећа се, кад је снимала с њим „Господина Бокера".

„Никада нисам видела у животу бољег друга од Валентина. Он је могао да буде горд на своју славу, али у њему није било ни трунке егоизма. Ја га се увек сећам, како се трудио, да буде тумач између мене и режисера, јер ја нисам говорила енглески. И да није било њега, не знам како би се споразумела са режисером.

У то доба он је био муж Наташе Рамбове. Она га није ни за тренутак остављала. То је била врло интелигентна и талентована жена. У Холивуду су имали дивну кућу, а у Њујорку су становали у Рицу, где су често приређивали соаре-а. Више пута била сам код њих, и увек сам се пријатно осећала.

У почетку снимања *Господина Бокера* све је ишло добро. Није била лака ствар за једног америчанског режисера, кад снима догађај из француске историје. Сећам се једне комичне сцене с Бебом Даниел. Дошли су репортери да снимају. Бебе се разлетела па ходницима и виче: „Где је моја круна?". Ја се изненадих и запитах је:

— Ама, шта ће вам круна?

— Па зар ви не знате да сам ја принцеза Хенриета и да треба да имам круну на глави.

Једва сам је разуверила да се принцеза не шета по дворцу с круном на глави.

Америчанска штампа има велике важности у студију. Од ње зависи успех филма. Репортер једног великог листа врло је значајна личност, на чији знак почиње да се снима.

У прво време, оно пријатно расположење, које нас је све обузело, поче да се мења.

Наташа Рамбова узела је на себе техничку страну филма, она је проучавала с ваку ситницу те епохе, и трудила се да филм буде истинит. Али, директор, који се само бринуо о режији, долазио је често у сукоб са Валентином и његовом женом.

Ипак је филм лепо завршен, и сви смо били задовољни.

ВОЛГА, ВОЛГА...

Велики руски режисер, Турјански, спрема сценарио за нов филм, који ће звати »Волга, Волга...«

Сиже ће бити историја Стјенке Рјазина.

Главну улогу играће Можухин.

ПОВОДОМ ФИЛМА „ШПИЈУНИ“ КОЈИ СЕ ИГРА ОВИХ ДАНА У БИОСКОПУ „КОРЗО“ ДОНОСИМО РАЗГОВОР БЕРЛИНСКОГ НОВИНАРА СА РЕЖИСЕРОМ ФРИТЦ ЛАНГОМ

„Дакле и ви сте зашли међу режисере ратних филмова“?

Он се готово престрашено брани. Ратни филм? Како?

„Наравно“ наставља затим, „наслов „Шпијуни“ побудиће у многима утисак, као да се ради о ратном филму — али мој филм нема никакве везе са радом. Шпијунажа није само у рату. Она је постојала у свако доба, од како постоји међу људима непријатељство. Дипломатска политичка, војничка као и сопствена шпијунажа играла је у животу европских нација и пре рата невероватну улогу. Треба да вас потсетим само на аферу Редл из које сам поједине мотиве за свој филм употребио, на енглеском мајстора шпијунаже Баден Повел-а, на аферу Дреифија као и на небројене шпијунске претресе које су се последњих мирно-добских година одигравали пред окружним судом у Лајпцигу.

У осталом — управо Берлинер Тагеблат спада међу оне листове, коме захваљујем за идеју у том филму. Упао ми је у очи, презрив писани чланак о интернационалној шпијунажи у Темпс-у.

Слвар Аркоса, у Лондону откривене Руско-бољшевичке централе привукла је нарочито моју пажњу, те ствар Аркоса сачињава великим делом темељне мотиве тога филма, и који узима своје личности и ток радње из пустоловног живота интернационалне шпијунаже. Како сам већ споменуо, употребио сам и некоје мотиве из афере „Редл“, па сам и код треће једне сцене сазнао из штампе негде сам читао да је један злочинац у часу кад је осетио, побегао у концертну дворану, у којој су се налазили пријемни апарати месне радиостанице, где је скочио на под, трудећи се да обавести своје пријатеље и помоћнике што је улискрофон саопштио своје хапшење начином, којима Јаз-Банд обичава такве вести издавати.

Мој филм је дакле сензационалан. Напетост, Темпо. На тим сам елементима градио тај филм. Нити желим да поучим нити дајем публици на какве проблеме. Жеља ми је дакле да забавим публику. Да је забавим у том смислу, како то чине они романописци који у борби да би стекли наклоност читаоца, употребљују фантазију, која пркосећи свакодневним литерарним мишљењима, ипак била и остаће најјача. Мој је филм такве фантазије. Он хоће само да заинтересује и да за 2 сата изведе из свакодневног живота у коме су свакодневне борбе и трзавице, наизменично низање љубави и дужности, наде и разочарења изненађења и страха. — Укратко у свет пустоловине. Ко се у том свету лако сналази, мој му филм неће бити сигурно досадан...“ *М.*

Из једне школе за цртање модела.

ШАЛА

Љубав према књизи. Хвали се један ратни богаташ своме пријатељу:

— Набавио сам један стари рукопис од велике вредности, само му фале две стране.

— А ја сам купио збирку књига, али сасвим нових, ни листови нису исечени.

Срећан човек

А: — Ви у љубави нисте имали среће?

В: — Срећан нисам.

МИС ФРАНЦУСКА

Госпођица Ален тек је сада напунила шеснаесту годину, али за њено доба она је доста висока и врло лепо развијена.

Погрешно су новине објавиле, да је она бретонка и да јој је отац адвокат. Она је рођена у Паризу, а њен отац је глумац великог талента, који је имао успеха у Оделну, и често се о њему писало у „Комедији“.

Госпођица Ален већ је чланица Одеона, јер се дватри пута појавила на позорници, а у „Плавој птици“ од Метерлинка, била је врло симпатична, и већ се навикла на бину.

Интересантно је да Мис Француска и Мис Флорида имају дугачку косу. Жири су састављала старија господа, и изгледа да су били наклоњени лепотицама с дугом косом, а и Американци су сити бубикопфа.

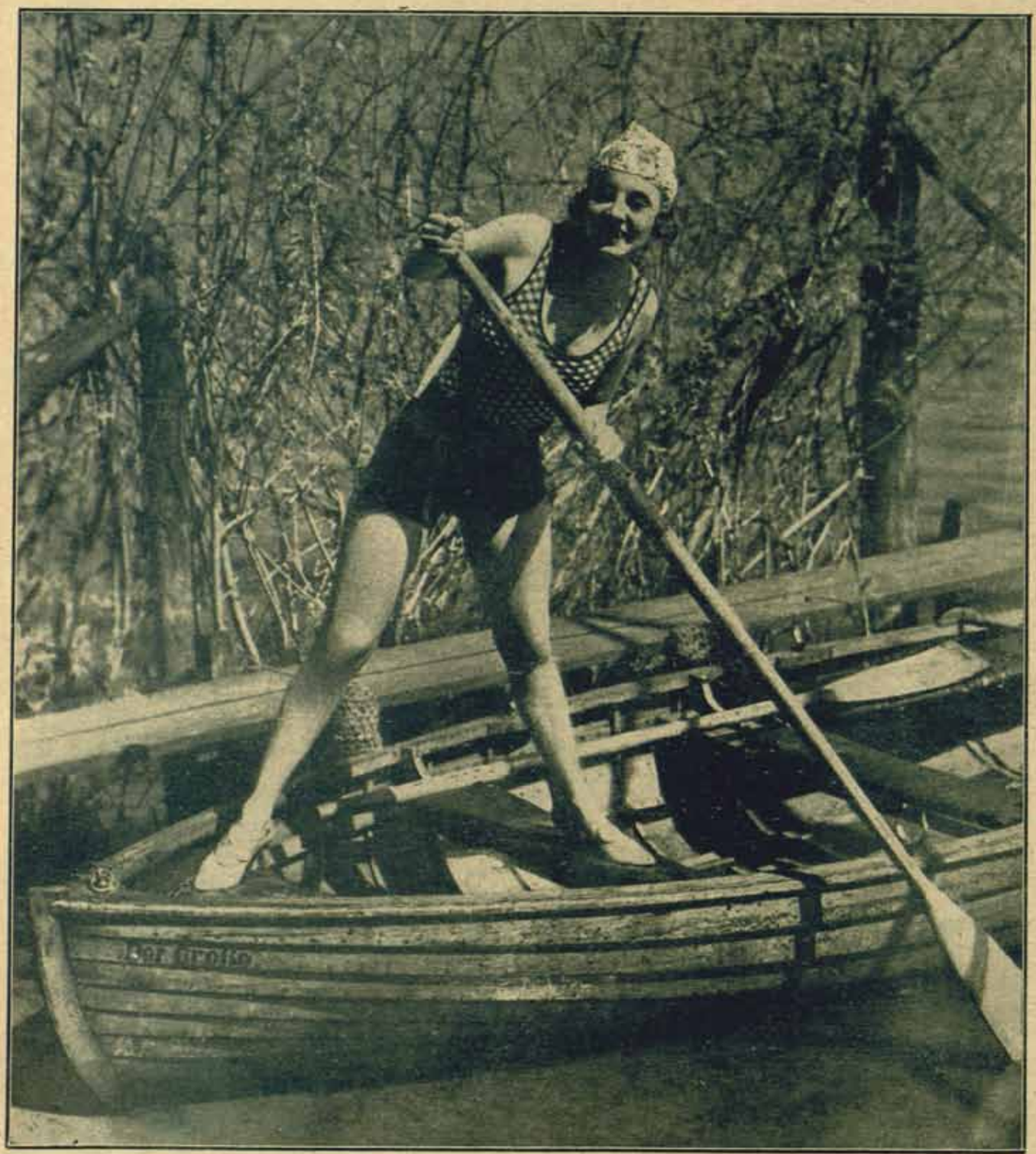
Која корист од тога

Творнички Жиг.

ако се дате завести да покушате други који додатак кави? Мислите ли збиља, да би „Прави Франкк“ — са млинцем био тако омиљен, кад не би био без премца окусом, теком па и издашношћу, а зато баш и тако јефтин.

Недељне Илустрације

ФИЛМСКА ЗВЕЗДА ОСИ ОСВАЛДА РАДО ВЕСЛА.

За власништво листа и штампарију
Драг. Вучићевић, Војводанска 53.

Штампарија »Привредни Преглед«, Београд
Дубљанска ул. 53. — Телефон 40-99.

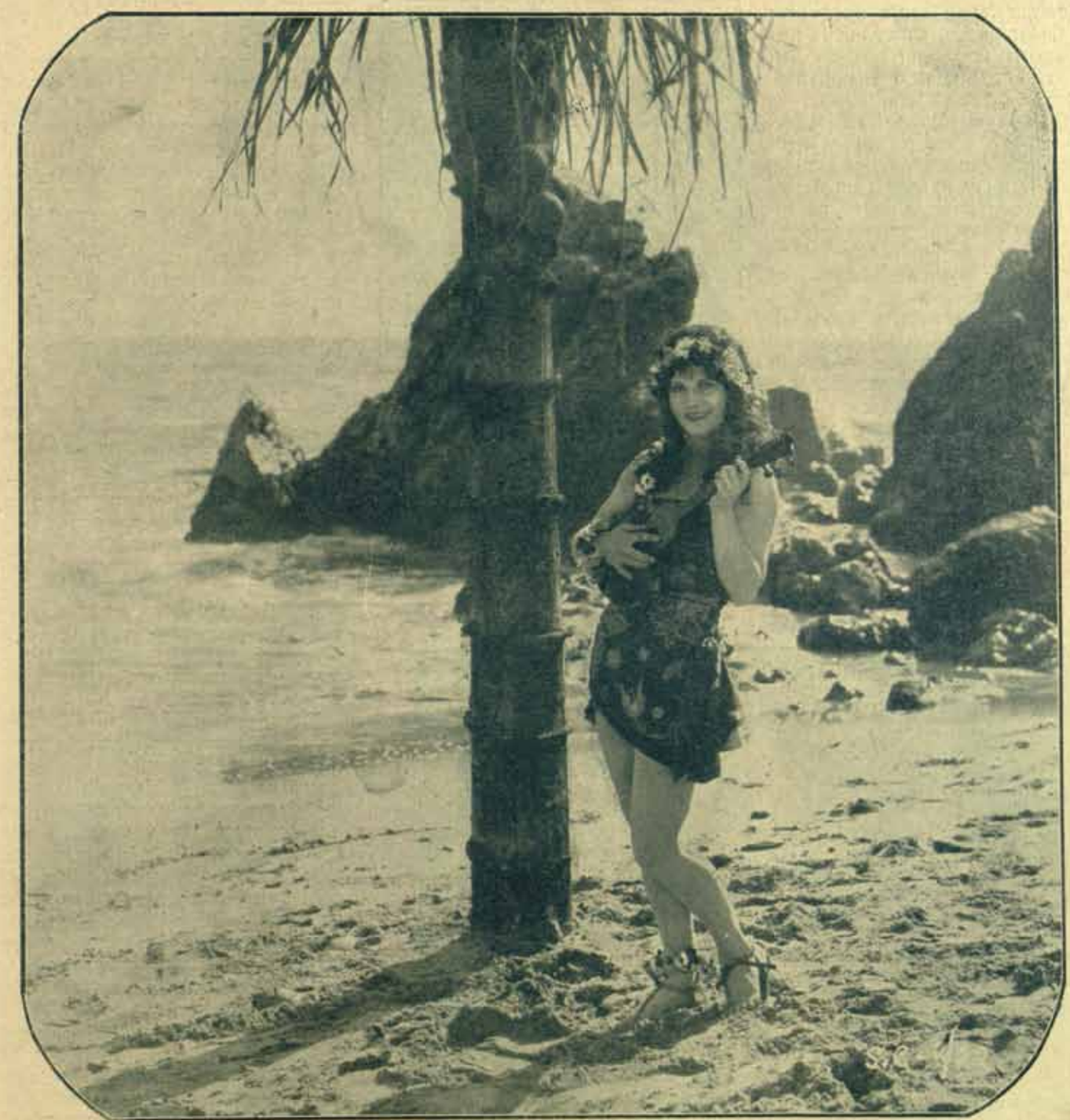
Поштарина плаћена у готову. *ГОДИНА IV* *БРОЈ 24.*

Недељне Илустрације

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ
Уредништво и Администрација Скопљанска 18 II спрат
Телефон број 26-91 — ПОЈЕДИНИ БРОЈ ДИН. 2.—

Уредник: М. СВЕТОВОКИ
Београд, 10. јуна 1928.

ПРЕТПЛАТА:
За нашу државу годишње 150 д., полугодишње 75 д.
За иностранство годишње 200 д., полугодишње 100 д.

Модерна нимфа. Филмска звезда Ана Корнвал на калифорнискоj обали

ДА САРО

Педесетак људи стоје пред шалтером билетарнице, чиновник је нервозан, пошто житарски трговац Херкулес сасвим нејасно формулира своје жеље, те га ужасно нападе.

После Херкулеса долази на ред један човек који жели да иде у брда. Он носи на леђима туристичку торбу на чијем је врху причвршћен бурак.

Кад је човек хтео да плати, испаде му новац из руку. Он се саже да покупи новац и при том удари чиновника, који је извирио кроз шалтер, бураком по глави.

Неколико тренутака све је немо од узбуђења.

Затим трговац Херкулес извади из џепа новац и баци га пажљиво пред туристом и рече:

„Господине, овде лежи још један грош"!

Група скопских матуранткиња.

*

Љупкости Југа.

*

Скопске балерине, три сестре Липо штак.

Кроз ново

Крајем маја

Затекли смо сасвим узаврели град: хотеле препуне, затутњале улице, неколико министара у аутомобилима, заузете телефоне, читаво рађање једног новог живота на Југу.

У то време, у Скопљу се из дана у дан очекивала посета Владарева; отворена је била прва привредна изложба целе земље, заседавали су конгреси, навирали путници и странци. Таман су завршили своју годишњу скупштину наши агрономи, у присуству крупних личности Министарства Пољопривреде а оно у Скопље нанесоше возови мноштво плавих блуза авијатичара и делегате Аеро-Клуба С.Х.С. Њихов је Конгрес падао истовремено кад и крштење трећег авиона друштва за Ваздушни Саобраћај, коме је дато име „Скопље". Све то је чинило од царствујушче престонице један метежни али привлачни град. Хероји неба сусретали су се са величинама земаљским, по улицама скопљанским, левом и десном обалом опеваног Вардара.

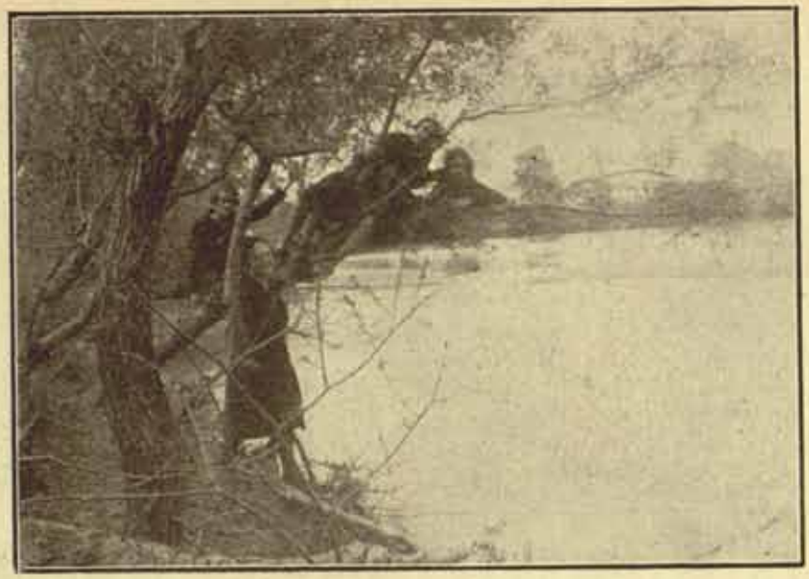
Било је занимљиво проћи кроз ту вреву, док продавци новина јужњачким наречјем трчећи продају београдске новине и чистаћи обућа, специјалитети своје врсте, лупкају четкама о њихово сандуче, да сврну пажњу на прашину ваших ципела. Доиста прашине има много као у сваком граду који расте, који ниче органски из земље, за ноћ. Кад смо са прозора наше собе, на трећем спрату хотела, бацили поглед лево и десно, видели смо на стотине и стотине црвених кровова. Све нове куће. Јуче је био коров ,сутра изникао кућерак, доста кокетан. Са таквом брзином Скопље расте, на гробљу оног старовремског, музејског али за нас болног Скопља из доба Абдул Хамида, кога пожар и будак бришу из успомена људи.

Таква једна геометријска прогресија у урбанистичком задатку Скопља и привредни полет, наводи странце да га насељавају. Јевреји, Грци, све нације од рада и профита, које имају нос да осете ћар и посао, нагрћу у стожер Јужне Србије и улицама се чује страна реч, сусреће се поглед странкиње, која одомаћено излази на корзо, улицом Краља Петра, свако вече. У подне не, јер тамо доле сунце жари. Колико становника може данас имати Скопље: рачунају у званичним круговима на 120—150 хиљада. У сваком случају биће да има преко сто хиљада.. Они који нису прошли њиме већ дуги низ година, изненадили би се преображајем који је настао. После општинског зајма, тек онда има слика да се доврши, кад Скопље добије један европски хотел:

Скопље

прву своју потребу. Богаства што их чува утроба Јужне Србије, већ мами странце и пред „Бристолом" једно по подне, приметили смо г. Раду Пашића, са неким америкаиским инжењерима, који су обилазили ископине руда. Колико још других! Такав један хотел имао би да послужи за базу излета, по манастирима Јужне Србије.

На нашим сликама може се у хинтергрунду лепих девојака скопљанских, опазити то ново Скопље: Официрски Дом који ће на јесен бити свечано отворен и ново позориште које је недавно отворено. Пре неко вече, вршилац дужности управника г. др. Душан Недељковић, проф скопљанског универзитета, давао је у њему први пут драматизованог „Поп Ћиру и поп Спиру". Сремчев хумор напунио је кућу неколико вечери и то може бити подстрек врло јак, да се мало више поклони пажња драматизацији успелих књижевних творевина и допуни на тај начин оскудни домаћи репертоар. Пример Скопља мора бити похвалан и та хвала иде добрим делом и редитељу г. Срдановићу, који поред г. Верешчагина, одржава скопско позориште на завидном ниову. Г. Брана Војновић, који долази на управничко место, даће несум њиво царскоме граду, царску мрвицу културе.

ЛАСТА — ПИСМОНОША

Прошле јесени, један радник у Француској, завезао је једно писамце за ногу ласти у коме је написао: „Године 1927 у лето имала сам гнездо код господина М. А. у Мозелу у Француској, и морам да му донесем при повратку вести из земље у којој сам била за време мога осуства.

Ласта се вратила ових дана и донела је тражени одговор:

„Провела сам на имању .г Жордониера, на острву Мартинику, који ме је замолио, да изручим најискреније поздраве моме старом газди.

МАСКА ЗА УСТА

Пољубац је често пута био узрок разних инфекција, зато се један енглески новинар решио, да пронађе начин, како да се спречи та опасност.

Прво је сретство, да се уста увек истрљају јодом после љубљења.

Друго сретство је маска за усне, која би мала облик усана, и навлачила се на уста кад се љуби. То би била једна врста прозрачних пантљичица, које би се везивале позади главе.

Тако мисли журналиста, али је сад питање шта мисле о томе заљубљени.

ОПАСНО ЈЕ ПИТИ ВОДУ С ЛЕДОМ

Често се догађа, лети, да спустимо парче леда у воду да бисмо је расхладили. Вода, расхлађена у леду безопасија је, али је врло шкодљиво да се пије с ледом; јер може да изазове опасан поремећај у стомаку.

Уопште, јако ледена пића нису добра за стомак, нарочито кад је човек загрејан.

ДИРЉИВ ОБИЧАЈ У КОРЕЈИ

Кад се један Корејац спрема на далеки пут морем, жена га увек испрати до обале. Да би јој оставио какву успомену, он укваси ноге, онда стане у песак и лагано извади ноге из песка. Сав тај песак с његових ногу Корејка скупи, увије у мараму и чува као неку реликвију.

Идила на грани крај Вардара.

*

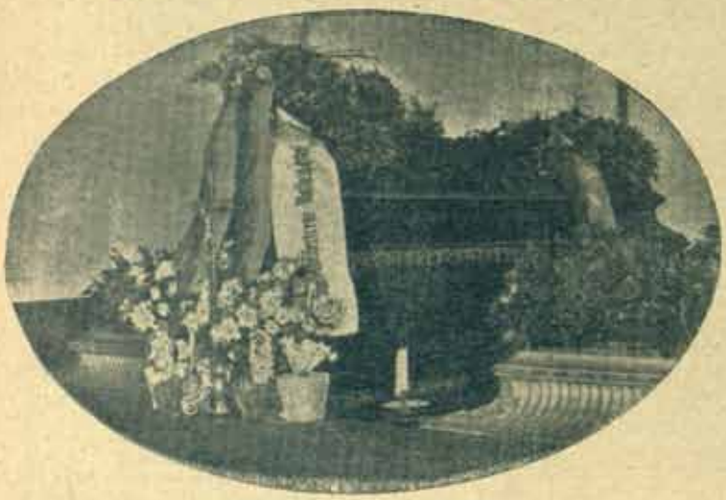
Два нова Скопља

*

Сцена из скопског балета.

Гробље Хабсбурговаца

Горња слика: Саркофази Фрање Јосифа I, његовог сина Рудолфа и његове жене Јелисавете.

Лева: Дупли величанствени саркофаг Марије Терезије и њеног мужа Франца I, доле скроман саркофаг њиховог сина Јосифа II.

Лева: Сводови гробнице са саркофазима аустриских царева и краљева.

Оно лежи у бечкој капуцинерској цркви, само неколико стотине корака удаљено од бучног трга Стефановог, а исто толико удаљено је и од Опере. Аутомобили тутње, точкови шкрипе, чује се оштар звук пролазећег трамваја, док свуда у наоколо живот бучи у свом темпу.

Светлост, ларма и смех — заиста чудна околина за једно гробље, још кад у њему почивају цареви, царице, војводе и црквени кнежеви.

Црквица капуцинерског ордена је прилично ниска, сива, узидана између високих зграда. Њена унутрашњост је пуритански једноставна и очајно празна. Два старца шапућу молитве.

Десно и лево стоје жене са корпама воћа. Њихове црвене мараме чудно дрече у пријатном пролећњем сунцу. Њихова груба и угојена тела одишу животом и ситошћу. Ту има, јабука, крушака, банана и наранџа. „Господине, ваљда ћете понети коју наранџу", довикује ми једна од њих са материнском забринутошћу.

Нико не може тврдити да ове жене не осећају страхопоштовање пред ликом хладне смрти. Оне су побожне и брижљиво надгледају гробове својих драгих. Па ипак оне брбљају и шале се, јер њихову свест ни за тренутак не помућује мисао, да се налазе пред гробљем. Десно и лево уздижу се велике зграде за становање, и са разним радњама, као: посластичарница, јувелир, оптичар, и једна папирница и др. Живот прелази преко мртвих, па и преко 137 хабсбурговаца.

Спустите се преко два три степеника и већ се налазите у средини безброј редова сандука. Један млади капуцинер са поштовањем дорирује својим мршавим прстима сандуке, објашњавајући.

Зидови су махом бели и украшени каларским мрамором. Светлост електричне сијалице обасјава редом сандука. Чудно, овде гори електрична светлост, овде, где лежи прошлост, мртва, али ипак прошлост бивших аустријских монарха. Више њихових узглавља требало би да стоје свеће, док би факља требала да осветљава хладну гробницу, а не електрична светлост.

Монах говори: 12 царева нашли су мир код капуцинера, 17 царица и 106 хабсбуршких књежева. Сандуци су од бронзе, цинка или бакра. Многи су од њих богато украшени. На високом мраморном узвишењу стоји дупли саркофаг Марије Терезије и Франца I., Анђелчићи са трубама и крунама чувају стражу, уметнички рељефи украшавају зидове саркофага.

Поред родитељских ногу лежи Јосиф II. Његов сандук је једноставан и без украса, као што је и његов живот био.

Први који је сахрањен у овој гробници је: Матијас II. и његова супруга Ана, 1637. год., а последњи је цар Фрања Јосиф I., 1916. године. Размак од скоро 300 година. И док полазите сандуцима редом, написи објашњавају, а прошлост се јавља: три-

десетогодишњи рат, реформаторске борбе, турски ратови, крваве битке са шпањолцима, французима, прусима и италијанима. Сваки корак је читав човечији век, а сваки ред по једна историјска епоха. Овде лежи Карло VI., моћни господар половине земаљске кугле, тамо надвојвода Карл, „победилац код Асперна", поред њега Алберхт, јунак својих дана. Са Францом II. оживљујемо слику бечког конгреса, са младим краљем од Рима и његовим великим оцем који је усамљен умро.

Окрет у десно, и ми стојимо пред саркофаком Максмилијана од Мексика, инстиктивно, чујете један плутон и пад тела на песку. Поред њега лежи Фердинанд I., и пред вама се створи слика из 1848 године, чујете запај за слободом, уличне борбе, револуцију!

Идући од саркофага до саркофага пролазите кроз столећа и све сте ближи садашњости. У засебној гробници налазе се четири саркофага: У средини стоји цвећем украшен саркофаг Фрање Јосифа I., десно од њега је царица Јелисавета, која је пала од злочиначких руку, лево, престолонаследник Рудолф, жртва мајерлиншке афере, а у једном углу стоји једноставни саркофаг рано преминуле кћери Софије.

Узалуд тражите последњег аустриског цара Карла I. Он је сахрањен на Мадери испод палма.

Поред саркофага последњег монарха, побожни калуђер вас позива на молитву.

ХУМОР

Пријатељица: „Зар те Фред више не занима, Меладија?"

Меланија: „Не, сенка заборава ступила је између нас".

Пријатељица: „Шта? Зар дебелог банкара називаш сенком заборава?"

Госпођа слави свој педесети рођендан.

„За сутрашњу прославу спремићете једну торту са натписом „тридесет", рече госпођа куварици. „Нећете ваљда заборавити?"

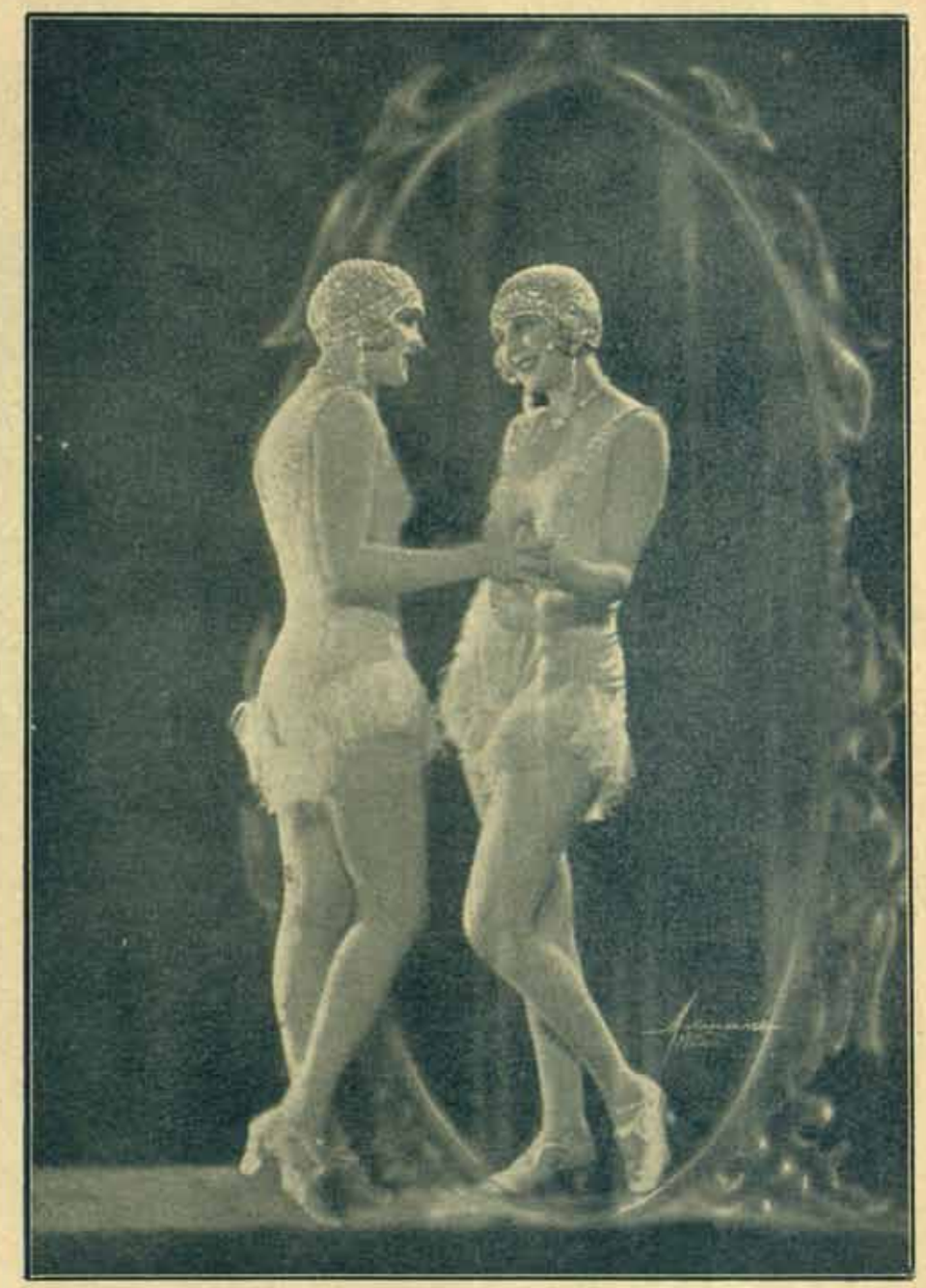
„Али за бога госпођо, како ћу заборавити, кад је ове године већ осми пут како исто чиним.

„Зашто сте колевку попели на сто?"

„Ба боље чујем кад беба падне".

Око самртничке постеље великог сатирика Рабелеа држали су лекари, кратко пред његову смрт конзилиум. Рабеле који је био при честој свести, слушајући их, како се шапћући саветују, а не разумевајући смисао разговора, рече преклињући: „Ах, господо, пустите да умрем природном смрћу!"

ПРЕД ОГЛЕДАЛОМ

Београдски књижевници путују...

Београдски млади књижевници постају много покретљивији и активнији. Већ толико пута појављивали су се са читањем својих најновијих сочињенија, не само у престоници но и у унутрашњости. Видимо их час у Ваљеву, час у Шапцу, па и у Нишу. Њихов домен уплива почиње бивати све већи и шефови ове симпатичне боемске школе, г. Тин Ујевић и г. Рада Драинац, дају подстрека нашој најновијој књижевности.

Слика представља целу групу.

Ричард Дикс.

Ричардови родитељи су живели у Лос Анђелосу све до два месеца пред његово рођење, а онда су отишли у Сен Пол у Минесоту, где им се родио 1894. год. Ту је Ричард Дикс учио гимназију и највише се бавио спортом и то футбалом. И ако изгледа врло чудновато, та је особеност и одлучила цео његов живот.

Један позоришни импресарио, пролазећи кроз Сент Пол, ангажова цео тим футбалиста - гимназиста, да играју у једном спортском комаду. Ричард се много допаде директору и тако је добро одиграо своју улогу, да му понудише достојан ангажман у њиховој трупи. Он је радо хтео пристати, али се његов отац успротиви. И Ричард се врати у гимназију...

По свршеном школовању постаде банкарски чиновник, а свако вече је ишао у једну позоришну школу. После извесног времена, видећи његов успех и очевидне диспозиције за глумца, један нови импресарио му понуди други ангажман. Поново се Диксов отац противио намерама свога сина и натера га да студира медецину.

После кратког времена, решен на све, хтео се посветити ономе, према чему је осећао склоност; он остави очинску кућу и оде са једном другом трупом, која је пролазила кроз варош. Ту је остао доста дуго и пошто је ангажман био завршен, он оде у Њу-Јорк са великом надом и врло мало новаца, јер је био превише горд, да моли милост или опроштај од свога неумолног оца. —

Дани су пролазили. Сву своју уштеду био је потрошио и спремао се, да се лати ма каквог посла, да би живео, кад наново нађе један ангажман у некој путујућој трупи, са којом је путовао и која га доведе у Лос Анђелос. Успех је био, за време тих бурних месеци, осредњи, а врло често врло слаб, али увек, ма каква била његов аневоља, није хтео играти за екран.

У Лос Анђелосу се упозна са сценаристкињом Сесил де Мила — Жаном Мак Ферсон, која су са толико настојања предложи, да проба играти за филм, да је најзад пристао.

Сесил де Мил је био усхићен и хтео га је ангажовати, али се он врати позоришту, јер је нашао, да је рђаво одиграо.

Мало доцније он нађе један проналазак, због којега је размишљао: он примети да су његови пријатељи Давид Битлер и Дуглас Мак Лин, глумци другог реда на даскама, били сматрани као »старови« на екрану и да су врло добро успевали у тој новој уметности. Фред Битлер, отац Давидов, филмски режисер, наговори га да учини још један покушај.

Он напослетку пристаде, али после неколико секунди он нађе, да је опет врло рђаво играо и поче е смејати... И гле чуда! Смех је био тако искрен и природан да је режисер био усхићен. Није се више дао молити, пристао је да игра и постигао са првим филмом огроман успех, потписао са Парамунтом уговор и напослетку остварио своју праву судбину.

Б. Д.

Из скопског позоришта

Г-ђа Лескова, б. чланици скопског позоришта.

ЈЕДАН КОЈИ СЕ НЕ ВИДИ:

суфлер београдског позоришта, вољени Баћа.

Тврдица

Ради неког поклона скупљани су прилози међу члановима Француске Академије. кад је новац пребројан нашло се да фали 6 франака. Посумњали су на једног „бесмртника", за кога се знало да је тврдица. Осумњичени се бранио.

Тада рече скупљач:

— Нисам видео, али верујем.

Фонтекел додаде:

— Ја сам видео, али не верујем.

*

Кад жена воли, изгуби срце; кад човек воли, изгуби памет.

*

Лепо лагати уметност је, истину говорити значи: верно придржавати се природе.

Лили Дамита пошла је за Америку.

Мада има шпањолско име Лили Дамита је рођена пре двадесет година у Бордоу, у Француској. Као глумица и играчица гостовала је у свима европским престоницама. Снимала је много у Бечу и Берлину. Код нас је највише позната по филму »Страсна играчица«, или како су је загребчани назвали »Антонија«. Њен најновији филм даван са великим успехом зове се »Лутка са Монмартра«.

Пре извесног времена Лили Дамита се вратила из Берлина у Париз. На неколико дана пре њеног повратка, један амерички новинар дошао је у атеље париског сликара Ван Донжана. Његову пажњу су одмах привукле две величанствене ноге обешене на зиду у једном сребрном раму. Париз не оскудева у лепим ногама. Али ове су имале у себи толико аристократске бестидности и отворене гордости, да Американац одмах одлучи да се упозна са сопственицом тих чаробних ногу.

Сликар му, на жалост, није могао изаћи на сусрет, јер Лили Дамита — разуме се, то су биле њене ноге — налазила се тих дана у Берлину, где је снимала филм »Лутка са Монмартра«.

Музик Хал има ноге славне Мистенгет; позориште има ноге исто тако славне Спинели; једино филм још није имао своје ноге. Та празнина је попуњена долаком Лили Дамите.

На неколико дана после Американчеве посете Ван Донжану, те фамозне ноге вратиле су се у Берлин. Тако је Американац могао да их види из близа.

— Када сам се појавио пред том чаробном девојком, прича он, дочекао ме је један блитав осмех од тридесет и два карата (алузија на њене зубе, а карат је јединица за мерење тежине дијаманата).

Испричах јој моју посету код сликара.

— Опет моје ноге. Ја сам рекла у Берлину: нећу више да снимам улоге играчице!

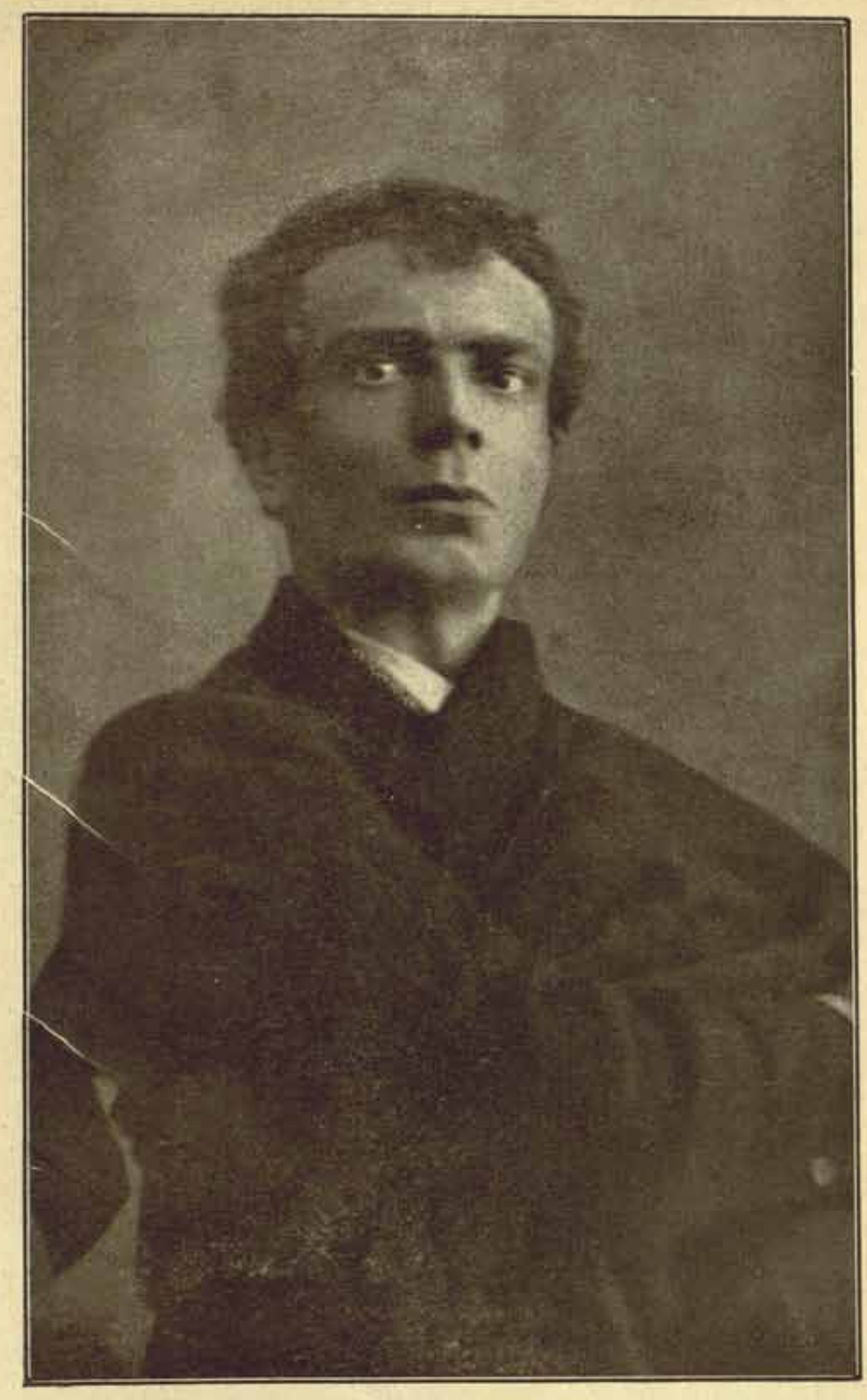
Разумео сам је.

Под стрепњом да ће једног дана наступити опадање, једна уметница се мора трудити да се обнавља. Завиривши у своје срце, Лили Дамита је приметила да је оно на своме месту, да куца племенито и да је способно да љуби и пати, као и свако друго. Ма како биле савршене њене ноге, оне су је могле довести само до на крај света. Лили Дамита је то схватила и зато је сада наступила у неким филмовима у сасвим другојачијој улози.

— Шпанија! какво дивно поднебље! Каква чаробна светлост! Жудим да опет одем тамо. Ја сам шпањолског порекла. Сви су ме тамо услужно дочекали, највећи као и најмањи. Упознала сам Меритоа, Виану, Алфараса. Сви су они краљеви пријатељи. Баш на добру маркиза од Алфараса, нимљена је она сцена баштенског лабиринта у »Антонији«.

— А Немачка?

— Тек сам се вратила отуда. Мој директор Фелнер снимио је тамо самном »Лептир на путу«. Много волим да снимам у Немачкој. Тамо има много Француза, пуно их је у

Главни редитељ г. Верешчагин.

хотелима. Волим немачке студиое. Каква дисциплина! Све се ту ради у тишини. Режисери, машинисте, електричари ходају и раде са необичном прецизношћу и сви су необично учтиви и љубазни. Што се тиче режисера, ја Фриц Ланга и Дипона сматрам за најбоље.

На послетку је упитах:

— А Америка?

— Америка... Америка. Фелнер ме најзад води да снимам један филм. Али уверавам, ја немам намеру да се дуго тамо задржавам.

Дакле, Холивуд, тај љупки кут света и филмски рај, о коме сневају не само филмске звезде, не привлачи много Лили Дамиту...

Људи се не стиде својих прљавих мисли, међутим тим више се стиде, када мисле, да је те прљаве мисли неко претпоставио о њима.

Ниче

*

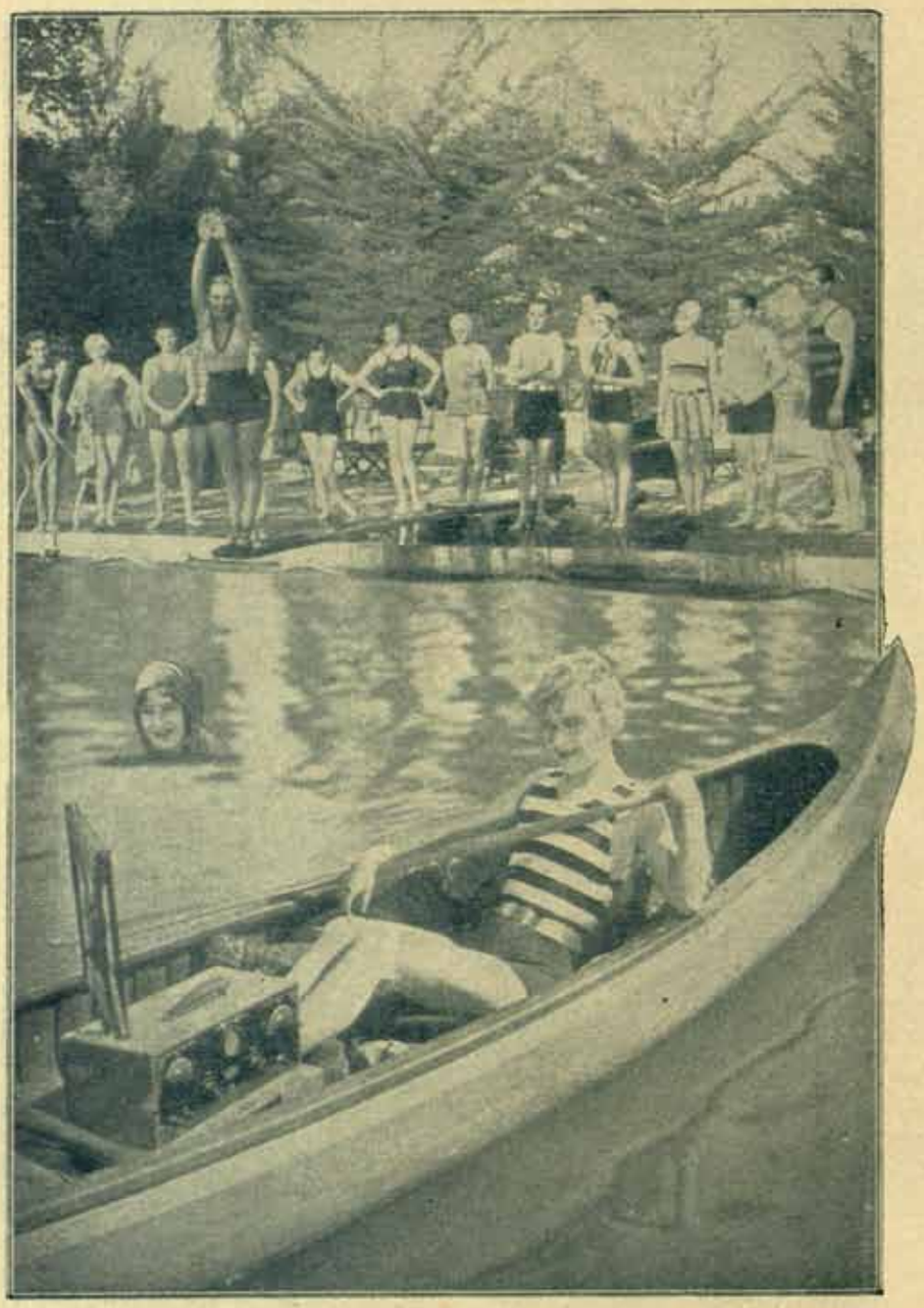
Живот је страшан, он господари над нама, а не ми над њима.

*

Незадовољство је први корак ка напретку, како појединаца, тако и целе нације.

Јајлд

Јутарње уживање

У Америци се уводи у моду радио у чамцу. Док госпођица вежба своје мишиће пливањем и веслањем, радио - концерат увеселава читаву обалу....

ШТА СЕ ЈЕДЕ У ХОЛИВУДУ

Кад Европљанин прича о Американцу, он додаје са потсмехом: „у Америци се само једу конзерве".

Истина је, да Американац увек има готову кутију, јер је он послован човек и брзо спрема себи ручак. Али по кућама се спремају најразноврснија јела и за Холивуд се може рећи да има добру кујну.

Треба само прошетати пијацом у Холивуду, па да се човек задиви. То је, најживописнија пијаца, и све могуће боје могу се ту видети, и одмах се добија утисак о богаству филмске престонице. Сваки кварт има своју пијацу. Кад се шета између оних огромних купа егзотичног воћа, и пирамида од поврћа, пролазник мора да се запита: да ли је могуће да се све то поједе у тој вароши. А све то врло брзо ишчезне, и одмах се замењује новим.

Американац обожава поврће и воће. Чим устане изјутра једе воће, и преко целог дана жваће га.

Покрај поврћа шарени се и цвеће. Ох, то је права лепота... Каквих ту нема цветова. Цвеће се види на сваком кораку у Холивуду. Кад се уђе у студио прво се наилази на павиљоне, ронделе и баште.

Али покрај све те лепоте и раскоши у Холивуду је много сиротиње, која се страховито мучи. Све је то свет који долази да нађе среће у студиу.

Манекени једне помодне куће за продају

ЈЕДНА ОДЛАЗИ....

Лили Дамита, звезда европског филма, пошла је у Америку да само види Холивуд.

При светлу лампиона

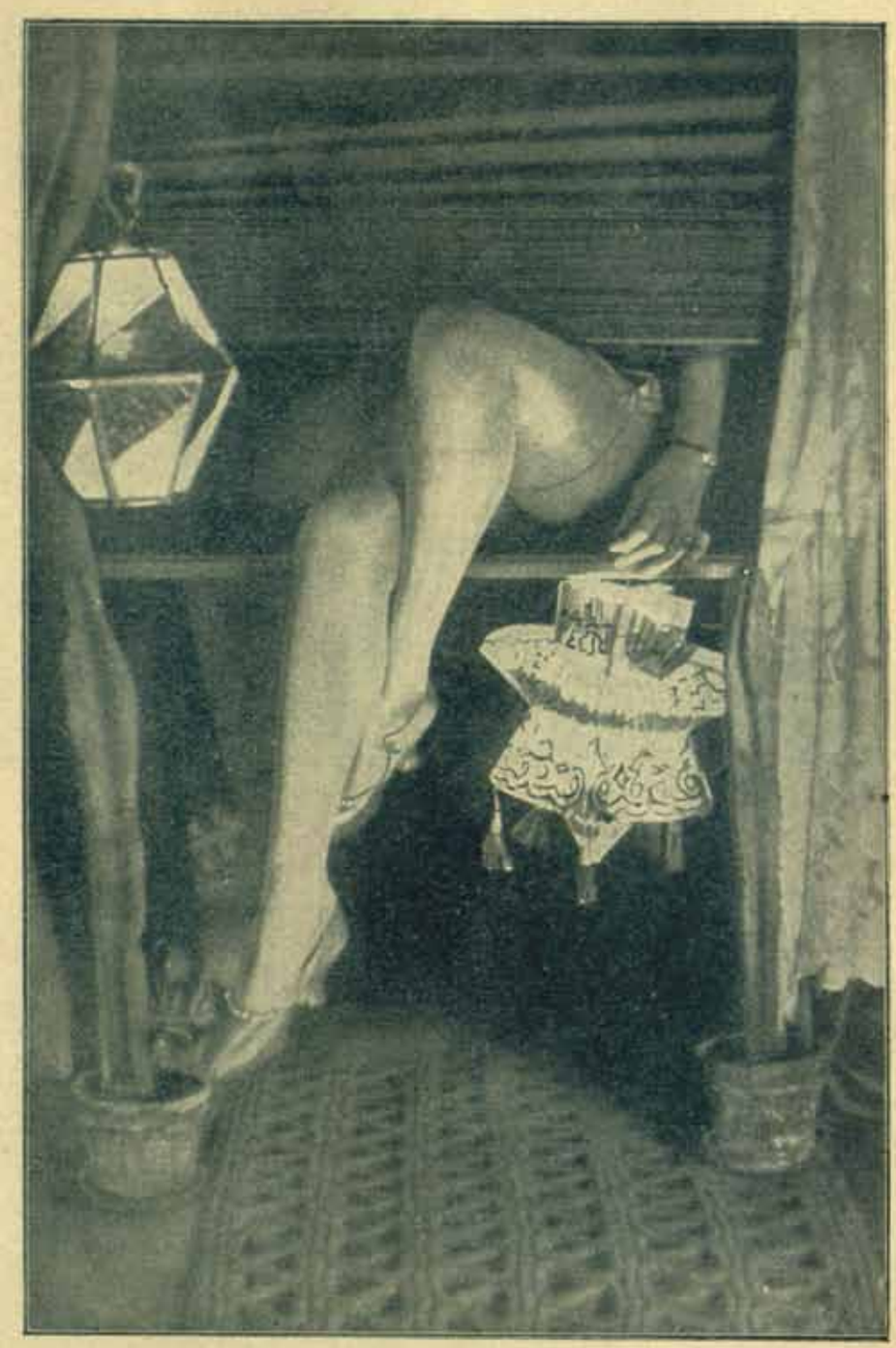

...за купање у Миами.

....ДРУГА ДОЛАЗИ

Камила Хорн, чију лепоту толико пута осетисмо, долази нам из Америке.

ДУГЛАС И МЕРИ ПИКФОР У ПАРИЗУ

Појављује се, увек у грао оделу, увек витак, млад, сав покретљив...

Прича о свом путовању, у исецканим фразама, о радости што је опет у Паризу, и све меша: Лос Анђелос, лађу, Ницу, Олимписке свечаности.

И кад нешто прича, попрати своју фразу једном ћушком у леђа ономе, коме говори... Онај се мало поведе од ударца, али се насмеје, сугериран веселошћу тог великог сретства, какав ће увек остати Дуглас.

Он и његова мала Мери имају велики програм. Ница, где сунце тако милује, затим преко Средоземног мора у Египат и Цариград, па преко Аустрије и Немачке опет повратак у Париз, где ће се одморити неколико дада и обићи све велике модне куће. Али неће пропустити ни Олимписке свечаности у Амстердаму, којима се одушевљава Дуглас.

Он прича непрестано, а Мери се никако не појављује.

Новинари су радознали, и неће да иду.

— Она спава, врло је уморна, оправдава је муж.

И да би их уверио, лагано отвара врата....

И они видеше слатку Мери Пикфор како спава у великој плетеми, насмејана као анђео, та жена-дете.

И покрај све жеље да разговарају с њом, они се лагано повукоше.

Жене

Људи

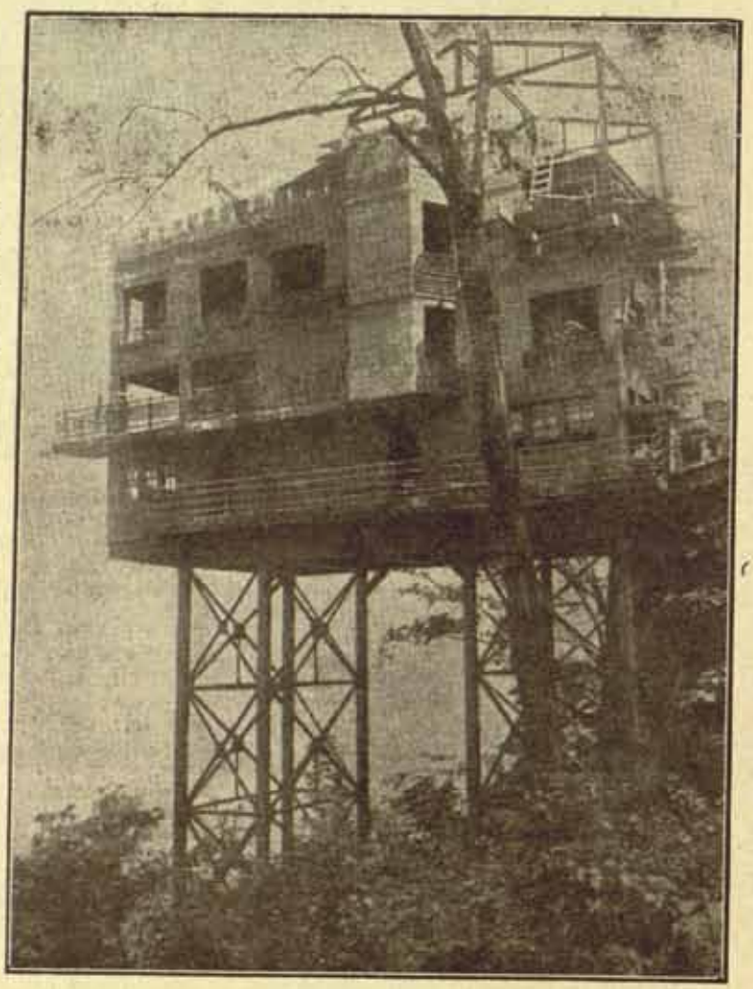

Чардак ни на небу ни на земљи

мама становници подижу куће на стубовима, да би се заштитили од разних зверова. У Америци је један Американац подигао такву зграду, да би могао да ужива у лепоти природе.

На једној чврстој бетонској подлози подигао је гвоздену конструкцију високу дванаест метара, и на тим стубовима назидао је вилу на три спрата са балконима, са којих има ванредан изглед на реку Хидсон.

Стубови су тако солидни, да их не може да однесе ни поплава.

ШТА ПИШУ ФРАНЦУЗИ О ЈУГОСЛОВЕНСКОЈ ЖЕНИ?

Француски лист „Минерва" пише о Српкињама:

„Ми нисмо знали много о српским женама, сем то да су лепе. У последње време оне имају велике важности, не само за прогрес своје земље, већ и у политичком животу.

Мала Србија је постала после 1918. год. велика Југославија, састављена од три племена, некад растављена, Срба, Хрвата и Словенаца. Те три покрајине разликују се по религији, политчкој организацији, администрацији и законима. И, покрај уједињења, увек постоји разлика, и у парламенту се осећају три групе.

Али оно, што људи нису успели да учине, извршиле су жене, и у женским организацијама не осећа се племенска разлика. У Народном Женском Савезу налази се 320 друштава са 42.000 чланица.

Постоји само разлика у законима за словеначке жене, за које још важи закон аустријски, а у Војводини мађарски, а у предратној Србији жене се морају покоравати старом закону још од 1840, по коме не могу слободно да располажу својом имовином, нит да уживају све бенефиције свога рада, и да имају права на наслеђе као мушкарци.

Па и покрај таквих закона увек се

Још једна Францускиња, одомаћена код нас: г-ца Лаверња, кћи професора крагујевачке гимназије г. Ж. Лаверња.

Чувена Енглеска Кафана у Паризу продавала је на лицитацији свој цењени подрум са вином од пре 100 година.

осећа прогрес. Закон не забрањује жени ни једну професију, и у Југославији има жена лекара, адвоката, судских секретара, архитекта, инжињера, хемичара. Југословенске жене траже сада право, да могу да ступају у дипломатију.

Народни Женски Савез посвећује се хуманом раду и васпитању омладине, отвара занатске школе. Коло Сестара у Београду има један врло лепо уређени завод. Сем тога Женски Савез је поставио себи циљ задобијање политичких права жена, и успео је да жене уђу у Саветодавни одбор општине. Госпођа Лепосава Петковић изабрана је за потпредседницу саветодавног одбора."

Опет ћемо их срести, кроз који дан, на Јадрану.....

Бела Кун, некадањи господар црвене Мађарске, пред своје хапшење у Бечу.

---

*

У друштву бити прави је терет, али не бити у њему, то је просто трагедија.

*

Само једно је горе од онога када говоре о човеку, а то је: када не говоре о њему.

Бечке студенткиње уче кување

Нови живот којим живимо после рата изменио је донекле и наставу на универзитетима — бар у Бечу, ако не код нас. Беч, весела варош која је за време и иза рата познала страхоте глади, сада уводи на својем универзитету практичну наставу кувања за младе, учене бечлинке. Видите их на слици у белим кецељама и за шпоретом.

Недовршене каријере женских професија

Мушкарци су галантно допустили женама да се упишу на све факултете, али су поставили границу њиховој каријери. Они као да кажу: „Можете све да учите, али не допуштамо да будете све оно што смо ми."

Тај камен спотицања осећају све жене у својим професијама. Жена правник не може да буде — судија; наставница — директор гимназије, учитељица — школски надзорник, па чак и управитељица; докторка — шеф болнице и. т. д.

Људи, са својом мушком психологијом, изналазе да постоје извесни сентиментални и емоционални разлози, и неке „физиолошке функције" жена, због којих оне не могу да се изједначе с њима. Али не налазе те „физиолошке функције" док жена студира.

Ако расправљамо случај жена правника, не можемо да се сложимо с мишљењем људи. жена, која свршава права, ради и учи својим интелектом и на дужности код сваке жене разум је јачи од срца. Осетљивост жене не значи увек попустљивост, већ једну способност да се дубље и више психолошки унесе у сваку ствар. Зар један судија мора да буде окорела срца као у средњем веку? Наш друштвени живот изазвао је врло компликовани криминалитет, где је потребна дубља психологија, а не само параграфи. Чести криминални случајеви омладине, и њихови разноврсни преступи, захтевају да један судија има у себи и емоција и разума. Зато би у колегијуму мушкараца увек била подесна једна жена, која би ублаживала оштрину мушких закључака.

Па кад се судије противе да жене правници постану њихове колегинице, јер су осетљиве, шта треба да кажу доктори својим колегиницама. По тој мушкој логици женама би требало забранити медицину, јер много више утиче на нерве жена медицина и ту је њихова осећајност у већој опасности, него кад жена седи за судским столом. Али медицина се допушта, јер у природи жене је да негује и лечи, а да она суди, то се не допушта, јер то је било увек право мушкарца.

То је сада једна борба са конзервативношћу људи. Жене ће постати судије, то је сигурно, али правничка струка је најмлађа за жене, и треба увек саломити сујету људа, који не могу да се помире с фактом, да жена за тако кратко време дође до свију положаја, за које су се људи борили толико година.

Еволуција жена иде много брже него људи, јер баш та осетљивост потстиче жене на рад и борбу. Ако се не уноси осећање у неки посао, не може да се развије ни воља. Само конзервативност људи увек успорава прогрес жена. Добија се увек утисак да жене морају да преклињају, или да отимају да дођу до својих права.

Оне не могу да се зауставе на половини својих каријера. Амбиција им то не допушта, и енергија, која се све више нагомилава у нашој жени. Та снага жена је као планински поток, који кад се једном отисне и пође својим путем, ништа га не може да заустави.

У свима, апсолутно свима професијама, жену потцењује човек. Али то потцењивање има позитивних резултата, јер жена се труди, да својим радом докаже, да је достојна положаја, који заузима. И док човек зна, да у његовој каријери све иде нормалним током, жена мора много више труда да положи, да се истакне над човеком, и таквим радом она утврђује свој положај и тако осигурана она се спрема за даљу борбу.

Жена је као бубица, која се пење уза зид. Нађе нека сметња и она се спусти ниже, али опет наставља свој пут навише.

Тако су учитељице имале надзорницу, па су је изгубиле, али оне нису напустиле ту мисао, да морају доћи опет до тога положаја.

Оно, што постоји у свима напредним земљама мора доћи и код нас. Прогрес жена мора да иде напред. Само су код нас увек у сукобу традиционална конзерватиност људи и прогрес жена.

МИР—ЈАМ.

✓ До двадесете године жена пита: „Ко је он".

До тридесет пита: „Шта је он"; А преко тридесете: „Где је он".

Линије љубави

Амерички филмски режисер Фицморис нашао се једног лепог дана у двоумици, којој би двеју кандидаткиња, истог квалитета поверио насловну улогу свога новог филма. Једна од њих две именом мис Роза Галагер била је плавуша, док је њена ривалка Мис Патси О'Дај била бринета. Због тога се обратио Колумбијском Универзитету са молбом, да установи која од обеју дама поседује више темперамента за велике љубавне сцене које су неопходне његовом филму. Ово је објавио преко једног недељног листа.

Помоћу Ефигмонометра познати психолог професор др. Марстон са колумбијског универзитета, испитао је јачину темперамента обеју дама, које су и саме на овај предлог врло радо пристале. У присуству многобројних сведока, испитано је ривалкама дисање као и притисак крви. Одмах затим изведена је једна реална љубавна сцена, док је на завршетку приказана друга на филму. Линије обеју дама показале су без приговора да је бринета Мис Патси, у узбудљивим сценама много темпераментнија од своје плаве ривалке, која јој је морала на основу овог интересантног експеримента оставити слободно поље.

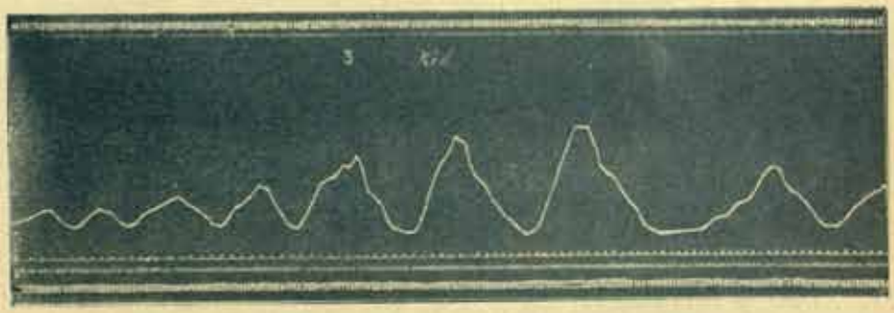
Исти експеримент је покушани и са немачким филмским глумицама: прва је била блондина Мари Кид и бринета Мадам Етуал. Резултат је био изненађујући. Јер су линије блондине Мари Кид показале јачи темперамент.

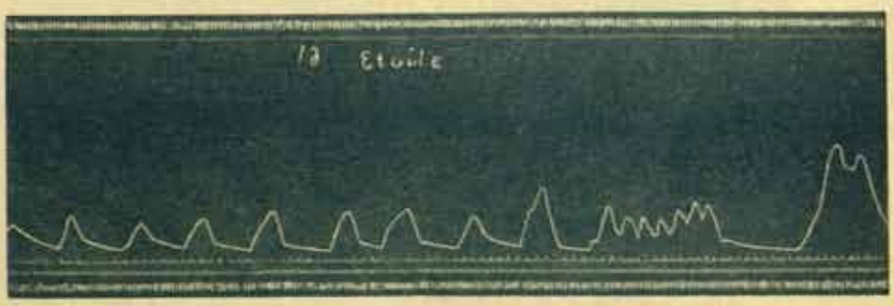
Ова нова проба темперамената добро ће доћи режисерима филмских предузећа и директорима позоришта, за ангажовање младих снага.

Ова ће новина добро доћи и кандидатима за женидбу. Сваки ће од њих ставити по неколико дама, наравно сваку по наособ пред овакав апарат и изненада за време снимања, пољубиће је. Тамо где линија буде вишља, ту ће прихватити — јер ће та дама бити права и једина.

Прва слика: У присуству режисера и заинтересовање публике, оператер врши опите код г-ђе Етоал.

Друга слика: (с лева на десно): Рута Везер, Ксенија Десни, Ангес Естерхази, Хани Вајс, Лиси Арна и Евгенија Николајевија такође су учествовале на испитивању „Линија љубави".

Трећа слика: Какве је линије показао апарат код филмске звезде Мери Кид.

Четврта слика: Какве су линије љубави код г-ђе Етоал.

Црвена артиљерија парадира на Московском Црвеном Тргу.

Чудна запрега енглеског гувернера у Лахори.

Покушајте

кувати Вашу каву са нешто „Правог Франкка", па ћете се брзо уверити о његовој великој издашности и добром укусу, као и о финој аромн каве.

Творнички Жиг.

Наш Филмски часопис "Холивуд" расписује нов конкурс за мис Београд

Избор краљице лепота у Загребу извршен је пре неколико дана.

»Холивуд« сматра да је потребно и у Београду извршити ревију лепотица, те је Уредништво »Холивуда« преузело на себе спровођење избора краљица лепоте за 1928. годину, тражећи у редовима многобројних симпатичних Београђанки праву »Мис Београд«.

Избор ће бити обављен на следећи начин: кандидаткиње ће улућивати уредништву »Холивуда« своје фотографије од којих ће нарочити жири, састављен од представника уметности, филма, позоришта, спорта, као и од представника биоскопа и представника женског света, извршили ужи избор. Затим, пошто све ове кандидаткиње буду филмски снимљене, филм »Мис Београд« биће приказан жири-у и публици у једном или више београдских биоскопа. Према броју гласова, најлепша од ових кандидаткиња добија почасан назив »Мис Београд 1928«, а осим тога и диван поклон једне познате трговине из Београда.

Уредништво »Холивуда« повериће израду филма »Мис Београд« домаћем филмском предузећу г. Косте Д. Новаковића, Курсулина ул. бр. 16.

Један део приспелих фотографија биће објављен у »Холивуду« али ако поједине кандидаткиње не желе да им се фотографије објаве пре коначног избора, нека то назначе, и у том случају њихово учествовање одржаће се у дискрецији.

За жири, који ће вршити ужи избор, кандидовани су ови представници савременог Београда: г-ца М. Јаковљевић, Мир-Јам, журналисткиња, г-ђа Д. Дугалић, чланица Нар. Позоришта, г-ђа Анђа Бунушевац, журналисткиња, г-ђа М. Ризнић, чл. Нар. Позоришта, г-ца Зора Станојевић, журналисткиња, затим г.г.: Коста Д. Новаковић, власник филмског студија, Сретен Стојановић, вајар, Добрица Милутиновић, члан Нар. Позор., Станислав Краков, уредник »Времена«, Никола Трајковић, књижевник, Предраг Милојевић, сарадник »Политике«, М. Световски, уредник »Недељних Илустрација«, Влад. Кустудић, сарадник »Правде«, Бошко Токин, уредник спортског »Холивуда«, Ж. Вукадиновић, сарадник „Политике«, Драган Алексић, врадник »Времена«, Б. Коњевод, сликар, Ј. Кронштајн, власник »Колосеума«, М. Ешкенази, члан биоско па»Корзо и Мил. Игњачевић, уредник »Холивуда«.

Позивају се Београђанке да у што већем броју узму учешћа како би почасан назив »МИС БЕОГРАД 1928.« био што правилније додељен.

Дан закључења избора биће накнадно објављен. — Фотографије слати на адресу: УРЕДНИШТВО »ХОЛИВУДА«, — БЕОГРАД СКОПЉАНСКА УЛ. БР. 18/II., а на коверту у доњем левом углу означити »Мис Београд«.

Један епизод у пустињи Гоби

— Успомена из Монголије. —

Већ смо се приближавали граду Калгану, граници између пустиње Гоби и унутрашње Кине. Пред вечер заустависмо се на монголском уртону Улан Хада. Таквих „уртона" има од Кјахте, на руској граници, па до Калгана око шездесет. То су насеобине монголских номада, који живе у источном делу пустиње Гоби. Оне броје од десетак до тридесетак „јурта" т. ј. великих колиба, састављених од прутића, који су покривени јагњећим кожама, и са округлим отвором на врху, кроз који излази дим из мале пећи у средини јурте. Ти се уртони преносе према потреби, т. ј. према појављивању или ишчезавању ретких извора, око којих се налазе мршави пашњаци, на којима пасу монголски коњићи, камиле и овце.

Оставих своје „терге". То су дугачка и узана кола, на два точка, која су покривена платном попут „тунела". Вуку их живахни монголски коњићи или камиле, а у њима се може путовати само лежећи на дебелом матрацу, јер су без федера те ужасно труцкају. Пошто ме је седење на тврдом монголском коњском седлу и на камилама јако замарало, то сам већи део свога пута кроз Гоби провео лежећи у тим колима, у којима сам и спавао јер су монголске јурте и сувише нечисте. Пратило ме је осам оружаних Монгола, које ми је био доделио руски погранични комесар у Кјахти, на случај да нас нападну „хунхузи" т. ј. кинески разбојници. Међутим ја сам више рачунао на своју присебност и на мој „браунинг" и „маузер" него на ову моју храбру пратњу, која би сигурно, при првом метку, ухватила маглу.

Одмах сам опазио да су нас — иначе весели и безбрижни! — Монголи дочекали на овом уртону некако збуњено и са забринутим изразом лица. То ми је постало разумљиво, када ми је наш тумач, Монгол, саопштио, да му је старешина тог уртона рекао, да се у близини налазе хунхузи (управо „хун-ху-дза" т. ј. „црвена брада", тако су их називали Кинези — не знам само због чега, јер су обично били без браде!). Ти су хунхузи узимали видно учешће у великом боксерском устанку (1900 г.), који је био поглавито уперен против Европљана у Кини и — Јапанаца. Сусрет са тим фанатицима могао је бити кобан по нас, те је разумљиво да сам се и ја прилично забринуо — да и не спомињем моје монголске „чуваре", чија зечија срца су већ сада дрхтала!

Седео сам пред једном јуртом те мирно вечерао конзерве, од којих сам довољан број био понео са собом још из Кјахте, док је наш вођа кувао чај у јурти. Рекао сам му, да саопшти својим људима да ће првом од њих који нагне у бегство ако би наишли хунхузи, размрскати главу својим „маузером". Једино што од њих захтевам је да се држе мирно и не мичу са свог места: све остало је већ моја ствар.

И, ево, зачу се топот коњских копита по тврдом тлу пустиње, и убрзо стиже на наш уртон један одред хунхуза, од десетка до зуба наоружаних људи. Извадих свој „маузер" и учиних као да га прегледам, бацив при том оштар поглед на своју „стражу": били су сви бледи као крпа, али су ипак остали сваки на своме месту!..

Хунхузи су изгледали сасвим дивљачки, гледајући нас закрвављеним очима. Двојица од њих имали су главе повезане крвавим крпама: очевидно било је окршаја! После сам дознао да су их, на једном удаљенијем уртону, атаковала три наша козака и — натерали у бегство. Успомена на тај пораз учинила је, ваљда, да су се према нама прилично резервисано понашали.

Седосмо тако, ћутећки, и посматрасмо се узајамно онако „по вучји"...

Видећи држање хунхуза и моју хладнокрвност и присебност (шта ме је све то стајало — то ја најбоље знам!) моји чувари се осоколише, те заузеше чак и неки „храбар" став!

Ово је био већ други случај опасности тог истог дана. Први случај десио се на последњем уртону пре Улан Хаде, на којем смо се кратко време били задржали ради промене коња. Видео сам тамо како једна група Монгола баца камење — са приличног одстојања — на једну малу змију, која се све на истом месту превијала. Пријох јој и ударих је дебелим, оловом наливеним, крајем свога корбача и то тако сретно да сам јој размрскао главу. Један Монгол одруби јој, смејући се, крајичак репа. После тек сам дознао да је та мала змија била велика отровница. Бадава, незнана опасност чини човека веома храбрим!

Али овај други случај, сусрет са хунхузима, био је кудикамо опаснији. Не само да су нас могли убити, него пре тога ударити и на такве муке, како то умеју само ове кинеске звери!

Седећи тако опазих како одједном сви људи, који су ме окружавали, подигоше своје главе и пажљиво посматраху нешто на небу. Тамо је кружила нека птичурина, која се све ниже и ниже спуштала. Већ сам могао распознати да је то био крагуј, који је у кљуну држао неки танки и дугачки предмет. Одакле ли је само тај стрвождер могао забасати у овај крај пустиње? Да ли са Нањкоуских брда или чак са безбројних врлети огромног Алтаја?!

Као да ми је неки унутрашњи глас шапнуо: „уби ову птичурину!"

Брзо причврстих кундак ка своме „маузеру" и, када се птица довољно спустила, нанишаних и опалих. И овај пут је сретно испало: крагуј се мртав стропоштао на земљу! Онај предмет, што га је био држао у кљуну, била је мала змија, са размрсканом главом и одрубљеним репом. Није могло бити ни најмање сумње: то је била она иста змија, коју сам још пре неколико часова убио на последњем уртону!

Можда ће се неким мојим читаоцима учинити да је све ово некако онако приповедалачки „намештено", или измишљено, или чак да мирише на „реномажу". Међутим то је сушта истина, истина која уме понекад да изгледа врло фантастична.

Утисак овог случаја на моје Монголе био је управо поразан. Они су у томе видели нешто натприродно, а у мени неко више биће! Хунхузи, који су „чучали" („одмарајући" се у том за нас Европљане, неиздржљивом положају!), узврпољише се и зачуше се њихови одобравајући узвици: „Хао! хао!... хењ хао!" (добро, добро!... врло добро!).

Лед је био пробијен! Напасти на таковог чаробника „бељца" и на такове „јуначине" каковима су им се морали показати моји Монголи, изгледало им је сигурно, као један веома рискантан потхват: они, на знак свога вође, устадоше, поскакаше на своје коњиће и одјахаше, брзо као ветар, у северном правцу!

После простражарене ноћи (због евентуалног повратка хунхуза) кренусмо рано изјутра на југ, те сутрадан сретно стигосмо у Калган, на другом крају велике пустиње Гоби....

Озрен Суботић

Галантна Европа

I.

Ми се повукосмо у један мали салон, подаљеко од бала и вечеринке. Намештао сам карте лепезасто. Дивна и непомична као црква, Перл седе наспрам мене и изабра тринаест карата, потом седам. Ништа о њој нисам знао, али она је била тако задовољна, да јој измислим како знам њену судбину. Не дајући ми много да говорим, олакшавала ми је такав задатак и на завршетку похвали моју видовитост у читању карата.

— Седмица треф, са ова два црна пратиоца: значи да вредите но што сте....

— Ја сам дете из добре куће, одговори Перл. Моји су родитељи били пуритенски индустријалци у Ланкширу и одневали су ме без огледала, уверивши ме да сам ружна. Кад ми је било шеснаест година, подала сам се једном шоферу, мислећи да му не поклањам бог зна шта. Морала сам се за њега и удати. Али он је страшно пио и долазио ми је у кревет само да повраћа. Развела сам се од њега и одала позорници.

— Тад сте ваљда познали тешке часове?

— Управо 1921. Има од тада четири године. Становала сам у улици Мартир, у једном малом хотелу где обично долазе сви штатисти и чаћоничари околних мјузикхолова. Више моја собе вежбали су се и падали неки вештаци са трапеза. (Колико је требало пута пасти, да се постане пак!) Обучени пси лајали су своје лекције. Чак су по клозетима биле оне чисте голубице, које излећу из рукава. Често на прозору ми се појављивала једна жута глава: то је била најмлађа кћи једног јапанског акробатског племена, које је правило вежбе у дворишту; она је била вршак породичне пирамиде. Кад је њена пљосната фигура достигла други спрат, она ми се тад смешила.

— Убрзо се ваша ситуација поправила...

— У октобру. Благодарећи томе што сам се појавила са тачком ТРИО у ревији Казина. Сећате ли се?... Она чувена хаљина (од тула јагодасте боје), обнаженог стаса, само са перлама и двема дојкама, са цилиндром натученим преко ушију, одакле су извиривала два чуперка плаве косе, тако бела... Не да жалим тиме што сам сад црнкаста. Цео је Париз говорио о томе.

— У том времену један се човек увлачи у ваш живот.

— Откуд знате Ви? Он још постоји.

— То сам хтео и да кажем

— Волим га, јелте?

— Јесте ли сасвим убеђени?

— Да, он је увек био према мени коректан што никад нисам очекивала од једног странца, једног Француза.

— Јели Вам одан?

— На свој начин. Мој је другчији. Пре свега, он сувише мисли.

— Догађа се обично да се лако навикне на интелектуалце.

— На Вас, можда, али он је горе него обичан интелектуалац. Он је геније. Једна над природа. Нико не може пратити његово софистично излагање. Као сви генији и он је увек задовољан, ђаво је обучен, ђаво обријан а чим легне у кревет зову га на телефон. Ништа му није немогуће. Прави Аладон. Све нас претрпава поклонима. Тад ми се чини, као да ми ништа није учинио. Неким незнаним путевима шаље ми цвеће које крај мене напада — као бомбе. Он је »уметник«.

— Осмица каро. Он је миран и благ

— Зна он бити насилан и грозан. Говори ми да сам изашла из моде као и моје име. Направи ме љубоморном. Сваки пут кад му поменем какву жену, он мисли да ће ме утешити кад ми каже (СВРШЕНО ЈЕ. ЗНАМ РАЗДАЉИНУ«) (Он употребљава ове спортске изразе мада није бог зна како славан витез.) Објашњава ми, да због свог здравља и моралне уравнотежености мора имати неколико жена. Никога он не воли а свима се допада.

— Поврај Вас — краља срца — он осећа све што један човек чак и онај који баца карте, мора да осети.

— Његови су физички прохтеви невероватни. Да ли су збиља сви Французи такви? Кад је беспослен, бива толико пута да ме зграби без обзира које је доба дана, и место где се налазимо и то у неким немогућим позама, урличући. Просто не знам где проналази оно што измисли. Пред слушкињама за столом стално прави алузије на полне органе. Назива ме својом *descente de lit*. А чим се згади, он повиче

— Доста ми је Ето већ двадесет година живим у сенци те вољке и да гледам сат на овом сунчаном часовнику. Простачина је. Мислим да је доста бедног порекла.

— Карте пик са овим понављањем предоче неке тешкоће међу вама.

— Наравно. Онда кад сви мисле да сам без контроле ја се тад баш одричем сваке слободе. Не иде ми у главу да вам човек може плаћати васпитање, водити вас по катедралама, понудити вам Хиспано - *mauresque* па ипак вам учинити живот несносним. Мене, као и све Енглескиње, сматрају да све радим из рачуна; а он живи о мом трошку, на рачун мога здравља, моје резигнације. Његов цинизам се опире свима лепим осећањима.

— Да није љубоморан? Ове две карте треф...

— Он каже да је љубомора у ствари страх. Уверен је да се за њега сваки везује с неким рачуном. Кад му ја кажем »волим те« он ме пита »шта желиш«? Ако ме неки човек или жена почну гледати на каквом јавном месту, он онда шаље по ШАСЕРУ једну реч оваквог укуса »Ако Вам се Перл допада Ваша је« а на својој посетници додаје »ДОБАР«. ДОБАР ЗА СЕАНСУ.... (КАКО КАД) СА ПЕРЛОМ«. Тирански ме повуче за нос штипаљком за шећер, води ме у повучену одају и сместа присуствује извршењу наруџбине. Ја се подајем кроз суза а он се смеје. Признаћете, да се дуго не може волети тако што.

— Његово ме име интересује.

Неки пут, одговори Перл, човек има да прода некоме запечаћено писмо: онај што носи зна само име адресанта а садржина му остаје тајна. Ја сам Вам поверила оно што је унутра; нек Вам коверат остане непознат.

— Да ли познајем тог човека?

Перл се насмеши.

— Питајте карте.

II.

»Суботници Г-це Аталије Рубиновић, вајарке

»Тајанствено и свом душом вајар. Уметница која се искрада пред гомилом, одриче се буке критике, избегава гужву Салона. Таквог особеног вештака ваља пронаћи у његовој усамљености у Пасиу. Г-ца Рубиновић, као и сви велики класици, ради у скривености. Ваља нам је заслужити.

»Она ваја мушки, ако смем рећи. Ничег паучинастог у њеним масама, у тим загрљеним плановима, који нешто ужасно напомињу. Поред ње, доба пелазијачко је само рококо. Своје суботњике, Венерине дане, своју женскост, Аталија Рубиновић их чува за своје пријатеље. Деликатни пријем и колико редак декор у ком се узима САКЕ — дражесна у кимону — на сточићу црвено лакираном, при светлости свећа од седмограног свећњака. Ниске столице. — Цигарете? Почиње разговор. — Уметници које волите? — Ђото, Енгр, Пикабиа. — Шта истражујете? — Сферичност, путем спирале — Изложба кад? — У пролећа — Где то? Розенберг — Браво, сви ћемо ићи, узвикују са свих страна, уобичајени посетиоци овог дома: леди Дејч, војвода д'Армор, принцеса Мезоњи - Етрадер, Г-ђа Вити де Плермел, контеса Пиерето, Господин Анри Жан де ла Фонтен, Г-ца Маркита Камил - Демулен, барон Брос и други, и други...

Потпис *Pencil*.

Овако интересантан »екпресни интервју« једног монденског дневника, не би био довољан да ме примами на г-ци Рубиновић, да ме случај није навео на сусрет са њом. Открио сам тада у њој личност која је аутентичнија од њених скулптура, која вреди више но цео њен атеље.

Аталија се зачела од јадних родитеља. Оца њеног нико није схватио док је био жив и умро је у лудници. А мати, која станује са њом, права је зализана вештица, са устима као нездраве баруштине, очију грешних, мада руку склопљених као за молитву. Такве старице се много виђају у Берлину, у чекаоницама четврте класе на станици за Шлеску увек иза врата. Оне вам отварају, са сумњом, гледајући вас од главе до пете, па онда с лева на десно, онако, што би се рекло на Истоку, за тај двоструки јеврејски поглед: правећи очима крст.

Оне су пошле из Станмелау пре две године, пешке. У Француску су приспеле са Истока, приближњујући се Паризу корак по корак. Преко дана шетале су се Авенијом Гобелина у свиленим хаљинама а ноћу завлачиле су се у њихове собичке, као кутијице сапуна, да преспавају. Аталија се брзо навикавала на разне квартове. На Монружу продавала је празне флаше, на Данфер - Рошро продавала се и сама; на Пасиу продаваше скулптуре које је научила правити док је пролазила Монпарнасом. Иза ње, сасвим блиско, протежу се друмовима Европе, њена браћа, сестре, ујаци, цела породица бандита, скривена по подрумима гри - рума.

Али Аталија није одговорна за своју породицу, као ни за воје лудости.

Први пут кад сам отишао код ње, затекао сам је уплакану. Смирена сузама, лишена намере да изврши самоубиство у купатилу, са отровним цвећем, несаницама или екстравагантним путешествијима, у њој је остала жена, која је заслуживала да се саслуша и можда да се пожали.

— Све је свршено, рече. Добро сте дошли. Прекинула сам са мојим пријатељем по десети пут. Толике велике љубави тако почињу. Иза сваког искуства пада нов разлог да се поштедимо и ми се зграбимо још голишавији. Па ипак смо заљубљени једно у друго. Сваког дана добијам од њега по неку страсну реч, која ми прониче до дна душе. Испливаћу ја, он више не може. Он је уосталом доста слабачак. Љубав га брзо замара. Нека врста страшљивог дечка. »Кад је мрак мене је више страх у твоме кревету но у шуми«, говорио ми је. Пошто је пролећ то читаве дане овде проведе, да не говоримо о мојој гостољубивости преко ноћи. Њему никад време није дуго, ма колико мени било досадно. Лично ја не бих могла живети у друштву виших људи. Ориенталка сам: мени годе паразити, сиротог порекла, који су нижи од мене, у чијим очима уживам сву важност која ми припада. Мени много треба. Њему требам само ја.

— То је онда много желети.

— Притом интелигентан. Образован, — о, брижљиво образован. Малко језуитске школе. Њему су тако драге његове навике. (Данас је то скупо). Све што му кажем, верује ми. Не сумњам у његову верност.

— Никако не разумем зашто га ви тако волите?

— Зато што је моја противност, све што бих ја хтела бити.

Ми смо тако различити једно од другог, као гримаса од осмеха. У свему што се може стећи, виша сам од њега али у осталоме? Добар је он, осетљив, сентименталан као какав Парижанин. Миран је, господари собом, горд на своје »рефлексе«, — то је његова реч — безбрижан о своме наслеђу, подржаван својом кастом. Верујем у његово племенито порекло. Није богата колко богат али је леп и елегантан. Сјајан кавалјер. Не може се постидети својом народношћу. У моју скулптуру се ништа не разуме. Нико у његовој породици није био луд. Успехе постиже без расцветавања антипатија око њега. У њему може бити скучено све сем савести. Осећам како му праштам.

— Говорите ми још о њему.

Она склопи очи.

— Шта је важно кад га не познајете и пошто ћу можда бити ваша....

(Наставиће се)

Светска научна конференција у Паризу против — пацова.

Знате ли колику огромну штету наносе пацови сваке године

На Сорбони, великом париском Универзитету, био је посвећен пре неколико дана читав низ конференција врло познатих научника европских о једноме питању које је сматрано као врло акутно — борби против пацова. Та мала, гадна животињица на путу је да економски исцрпљује читаве државе и научници као г. Албер Калмет, доктор Т. Мадсен, — председник хигијенског одсека у Друштву Народа — професор г. Габријел Пти, доказали су, да је најцрњи бич наше епохе у ствари онај ситни пацов, који нас економски подглодава а затим десеткује, разносећи клице смрти као какав њен вредни путујући агент.

Пацов! Да ли би било потребно описати овог глодара ког цео свет познаје и који је постао тако рећи домаћа жовотињица. Видимо га често и преко дана како претрчава двориште или улицу, не страхујући баш нарочито од људи, сматрајући их више за своје набављаче намирница но за непријатеље.

Али оно што би могло изненадити многе, то је, да постоји девет стотина врста разних пацова. Баснописац Ла Фонтен, учитељ нашег Доситеја Обрадовића, знао је само за две врсте: варошког и сеоског пацова. У његово време доиста варошки пацов био је црне боје, данас готово потпуно ишчезао пред навалом азијатских пацова: црнпурасти индијски пацов заузе његово место, пошто је 1727 године емигрирао у Европу, иза једне страховите године глади, која је опустила Индију и Персију. У то време, пре нека два века, на хиљаде пацова препливаше Волгу у збијеним редовима, преплавише затим Јужну Русију, затим Источну Пруску и све земље редом, док не дођоше и до нас.

1731 године, бродови који су долазили из Индије, пренеше их у Енглеску; 1753 године њихово присуство беше запажено у Паризу. 1790 године раширише се по Шведској и Данској а 1809 по Швајцарској и Италији.

Пацови ове врсте већи су од свих других. Њихово тело достиже до 25 см. дужине и они се множе фантастичном брзином. Женка, која има дванаест сиса може у добу од три месеца да роди десет до дванаест малих и како њено оплођење траје само пет недеља то само један пар пацова може да изроди на стотину а колико се њих множе у другој и трећој линији, може се замислити! Али као што је обилан у плодности, тако је пацов и прождрљив. Све што дохвати прождере; месо исто тако као и жито или воће. Храни се лешевима свих животиња и на тај начин несумњиво разноси најужасније болештине, као што су азијска куга, коју је неколико пута пренео у Европу. Изгледа да у томе преношењу заразе главну улогу игра ваш окуженог пацова, која са њега пређе на човека. Али није само куга коју он шири. Он има болести за говечад, за свиње и толике још друге за људе. И због тога се намеће од свих једна од енергичних борби против таквог утамањитеља. А замислите колико он при том оштети разне амбаре: према статистици та штета износи *само у Француској* на пет милијарди.

---

*

Знаш ли ти шта је дужност? — То је оно што ми од другог тражимо.

*

Бања Липик

Ванредна лековитост, модерни уређаји светске бање, умерене цене. Диван парк. Спорт и излети. У Курссалону: реуниони, томбола, балови, концерти, позоришне представе, данцинзи, друштвене просторије, радио. Главна сезона од 15 јуна до 31. августа. — Тражите проспект од Управе Бање Липик.

Три љубавника Бабете

Ричард О' Монрој

Први чин

Пространа, богато намештена соба. Свуда удобност и благостање. На канапету, дубоко заваљена у гомили јастука навучених блиставим рубљем од веза, лежи Бабета. Чедна је и врло лепа жена. Коса јој мало разбарушена. Крај ње једно асталче, на коме се пуши чоколада. Ваздух је проткан свежим мирисом и благом топлином. Удубила се у читање новина. Пуши и баца велике колутове дима, који хитају једна за другим да се најзад расплину у разне облике по ваздуху одаје.

Наједном као вихор улети у собу Исидор Бреван. Он је младић од својих18 година. Још је ђак лицеја Кондорсе. Бабета га неизмерно, воли и зове га „Сини".

Бабета: — Је си ми ти Сини! Зашто тако рано? — (грле се и љубе).

Сини: Донео сам ти пријатну вест. Сутра је вариетебал у Елизе палати. Набавио сам 2 карте. Рекао сам мом старом да идем на игранку у Сен-Сир, која ће се такође сутра одржати. Тамо одлазе велики људи. Нас двоје идемо у Елизе, с тога се лепо опреми.

Бабета: Ах, како си златан. Чуј, драгане мој. Моја хаљина од либерти поднеће, али немам накита. Ни једног прстена немам, нити минђуше.

Сини, (очајан): Од оних тричавих 100 франака, што ми их даје мој стари не могу ти купити бисер... Држим да можеш ићи и без тога.

Бабета: Не разумеш се ти у те ствари, мој драги. Таке забаве су савршено отмене. Све ће артисткиње Париза доћи у гала тоалетима. А ја...

Сини: Твојим малим ушима не треба бисер. А што ће ти прстен, кад ћеш навући и тако рукавице?

Бабета: Можда би имао право, кад их не бих скидала при вечери.

Сини: Заиста... вечера... Ах, како сам се унапред радовао. Слатка моја мала Бабето! Дођи ти само, макар и без прстена. (Умало, па да се заплаче).

Бабета: Позивницу можеш овде оставити, а у осталом немој на мене рачунати.

Сини: А сад се морам пожурити да не одоцним на обед. Могли би ми моји замерити. Дакле обећај ми...

Бабета: Пожури ти само. Дотле ћу ја промислити о тој ствари. Због ом мој мали Сини! Пољуби ме! Тако, још једанпут! Ах, како те волим! Пролетњи дах осећам на тебе! А сад иди мој драгане!

(Сини одлази. Бабета узбуђена удешава јастуке и наставља читање).

Други чин

Француина (собарица, улази):

Госпођо, ђенерал Пакард од Монетес је овде.

Бабета: Нека дође.

Ђенерал, (улази, у руци држи киту мирисавих љубичица): Добро јутро, моја мила. Како сте спавали? Ах, како сте данас дражесни. (Меће цвеће на столче и примети позивницу). Шта је ово?

Бабета: Добила сам ју је од једног пријатеља, Барона Бертили.

Ђенерал: Ама, ваљда нећете отићи у то комедианско друштво?!

Бабета: Зашто да не? Биће једно весело вече. Уз то нећу бити сама. Бертили ми се понудио да ме прати.

Ђенерал: Тим горе. Ваљда ћете у његовом друштву и вечерати?

Бабета: Свакако.

Ђенерал: Мала моја Бабето... да ли хоћете да ми укажете једну велику — али једну нарочито велику радост? Одустаните од те намере да идете на тај бал.

Бабета: А ја сам се њему тако силно радовала...

Ђенерал: Доприносите ту жртву мени... не идите... а још мање са Бертилем... не...

Бабета: И шта би ми била награда?

Ђенерал (хитно): Шта будете желели.

Бабета: Очевидно: је да кад се већ одричем једне такве забаве, да онда заиста заслужујем једну оштету.

Ђенерал: Разуме се.

Бабета: Дакле — ја бих желела један прстен. Један велики, плочаст рубин, окружен брилијантима.

Ђенерал: Имаће те га још данас.

Бабета: Ви сте златан!

(пољуби га).

Ђенерал: Мали враголану! Знаш ти врло добро да можеш самном радити шта ти је воља. Због ом мала, довиђења!

Трећи чин

(Бабета се насмеје. Опружи удобно и настави читање. Након кратког времена):

Француина: Госпођо! Барон Бертили.

Бабета: Чини ми се да данас нећу имати времена да устанем. Може уђи.

Бертили (улази достојанствено): Моја драга, случајно пролазим поред Саркиса, па сам вам донео од оних бонбона, које тако радо једете.

Бабета: Хвала вам, драги пријатељу. Метите их тамо на оно асталче.

Бертили: Каква је то позивница?

Бабета: Ах!... Послао ми ју је ђенерал Пикард од Монетес.

Бертили: Матора луда!

Бабета (насмејано): Не, не, није он баш ни тако стар!

Бертили: Вероватно да ће вас пратити!

Бабета: Разуме се.

Бертили: Нечувено! и ви би ишли са њиме?

Бабета: Ах, сјајно ћу се провести. Ђенерал познаје све артисте и изванредно уме да удеси одличну вечеру.

Бертили: У то се и ја разумевам! — Чујте ме, драга. Немојте ићи на тај бал. Удовољите тој жељи вашег старог Бертила, који вас толико воли.

Бабета: Ваљда нећете од мене желети ту огромну жртву?

Бертили: Огромну... огромну! Без сваке шале да ја то од вас очекујем.

Бабета: А шта би била оштета?

Бертили: Можете желети што вам је драго. Знам већ — ауто...

Бабета: Не то имам већ.

Милије би ми биле минђуше. — 2 бисера — лепа бисера — потом откажу ђенералу.

Бертили (загрли је): Још данас ћете их имати.

Бабета: А сад губите се, крајње је већ време да узтанем. Због ом!

Четврти чин

Бабета (сама): Ах, како ме је све то заморило!... Француине, додај ми писаћу мапу. (Пише): — Мој слатки Сини, уредила сам ствар. Дођи сутра у поноћ по мене. Идемо на бал у Елизе палату. Видићеш како ћу бити лепа. Твоја уста... мали!... Бабета. —

. . . . . да, али само

јер успешно одстрањује
Пеге
бубуљице
лишајеве
и даје лицу фини тен.
ДОБИЈА СЕ СВУДА.
Дрогерија ЈОВЧИЋ и МАЈДАНАЦ, Београд.

Принцеза Катја Долгоруки

ЖЕНА АЛЕКСАНДРА II.

ОД А. ХОТНЕР—ГРЕФЕ

4

Пореклом је био од мајке Немице из Литваније и немачки је говорио тако течно као и руски.

Можда је и то доприносило да се Марија Александровна потпуно поведе за њим. Она је од увек била романтичне природе.

Све што је било тајанствено и необјашњиво, привлачило ју је и у душевној усамљености прибегла је већ човеку, који је имао необичне способности.

И тог вечера је хтела још с калуђером Иваном да говори.

На срцу јој је било врло тешко и била је брижна. Непрестано јој је била у памети лепа, млада принцеза Катја Долгоруки и још снажна, очаравајућа појава њеног мужа.

С највећом горчином је помишљала на то, како је он изгледао још млад и леп, а како је сама од дужег времена болешљива и старолика.

Да ли је то била љубомора, што ју је данас толико мучила? Мислећи на то, њено мршаве лице је облила румен.

Већ је била отишла од своје деце и од дама; које је похвалила.

Желела је собну тишину и утешан глас свештеника. Била је јако узбуђена. И опет је обузела љубомора.

Ушла је у свој мали, лепо опремљени салон.

Љубомора се јавља само када се воли. У глави јој је била збрка од мисли. Некада је поклањала пуно поверење мужу и он је био први и једини човек, кога је ближе упознала.

Био је леп, отмен и духовит. Она је у почетку веровала да ће се из његове наклоности поступно јавити и јача љубав према њој .

Царица је дубоко уздахнула. Била је одавно веру изгубила.

Бојажљиво је погледала око себе. Нико није видео да царица плаче.

Била је сама. У собн, у којој је највећи део живота проводила када је била код куће, горела је у углу лампа. Заклон од жуте свиле одавао је пријатну светлост у соби.

Ту је стајао фини стари намештај, који је некада у родитељској кући имала и која је за њом отуда послат.

На зидовима су биле слике њених родитеља и свију осталих, њој милих. У соби су стајали и ситни дечји радови, поред лепих минијатура, које су представљале мале главе.

На лепим сликарским ногарима стајала је у природној величини царева слика и пред њу је стала усамљена царица и дуго гледала.

На један пут је пружила руке к слици.

Зашто ме не волиш? Одјекнуле су речи у соби. Крупне сузе су потекле преко бледог лица ове жене.

Врата су се отворила. Царица је се обазрела. Стасита, мршави човек у црној мантији стајао је на прагу. Оштро је се оцртавало његово коштуњаво лице према чојаној завеси на вратима.

Отац Иван је ушао не јављајући се. Осем цара он је био једини човек, који је не пријављујући се могао ући у ове собе. Али он то скоро никада није чинио, већ је увек чекао да га позову.

Поклонио је се дубоко.

„Ваше Величанство ме је звало", рекао је.

Царица је се већ била умирила.

Љубазно му је изишла у сусрет. Али је он оштро погледа у лице.

На лицу његовом је се огледала потпуно мирноћа, само су дубоке очи севале као муња.

Да ли ју је разумео, сажаљевао — или је то била тешко савлађивана страст?

Марија Александровна није обратила пажњу на тај поглед. Хтела је понудити свештеника да седне, али је он одбио.

„Ја имам једну молбу, Величанство".

„Онда говорите," рекла је царица љубазно.

„Једна од ваших некадашњих другарица у игри, коју је доцније велики војвода хесенски дао спремити за учитељицу и која је дошла у Русију, моли за допуштење да још данас овог часа говори са Вашим Величанством."

„Ко је то?" запитала је царица мислећи се. „Да ли је то Мабел Патернион?"

„Она је, Величанство", рекао је отац Иван. „Више од године дана је била учитељица у заводу племићских девојака, а за тим отишла на добро кнеза Долгоруки."

„Како?"

Царица је погледала радознало и запитала:

„Била је васпитачица моје најмлађе почасне госпођице, лепе принцезе Катје?"

Отац Иван је за тренутак ћутао. Изгледало је као да се премишља.

Затим је брзо проговорио:

„Јест, Величанство, Мабел Петернион је три године живела на добру кнеза Михаила Долгоруког. Сада долази да Вам саопшти једну молбу и једну опомену."

Царица је руком дала знак да уђе.

Али је калуђер још оклевао.

„Мабел Петернион чека у соби до мале домаће капеле на Вашу одлуку", рекао је обазриво. „Ја бих саветовао да је овде не примите, него тамо. Овде би њена посета у ово доба пала у очи. Она каже, да има да саопшти Вашем Величанству важне ствари," — затим је тихо додао: „тиче се цареве безбедности".

Марија Александровна је се уплашила јер је добро знала да се њен муж увек налази у опасности од нихилистичких завера и планова.

У огромном царству је на све стране врило и никоме се није могло и смело веровати.

Али је Мабел Петринион дуговала захвалност царичином оцу и самој царици. Некада је мало енглеско сироче с пуно пажње примљено на хесенском двору и она је уживала хиљаде доброчинстава.

„Дакле, хајдемо у малу домаћу капелу," рекла је царица одлучно.

Огрнула је свилен огртач и отворила мала врата, кроз која је се одлазило засебним ходником и уским степеницама непосредно у предсобље капеле.

Када је царица тамо стигла, устала је једна дама у врло елегантној, ипак простој хаљини.

Нико не би познао у овој жени, која је припадала најбољим круговима, ону личност у црном, грубом огртачу, од које се је пре неколико сати страшно поплашила била Катја Долгоруки.

Мабел Петернион је била своје мршаво, бледо лице улепшала с мало прашка и покрила црним чипканим велом.

Она је се дубоко поклонила. Измењено је неколико речи с обеју страна.

Затим је царица рекла:

„Говорите отворено, Шта Вас је довело к мени?"

Опет је се Мабел Петернион поклонила и проговорила:

„Пошто сам отишла из замка Долгоруких, била сам код једне грофовске породице која има огромно добро на северу државе, у Сибиру. У лето редовно путујемо на неколико недеља тамо. Гроф је морао да прегледа рачуне својих чиновника, а његова породица га је пратила."

Зачуђено је царица погледала: шта је се то ње тицало?

Али је Мабел Петернион продужила. Говорила је о страшним утисцима које је добила у Сибиру и како је много слушала о Михаилу Долгоруком, чије је добро лежало севернije; како он тамо живи потпуно усамљен и како је болестан и немоћан.

„Величанство", рекла је Мабел Петернион узбуђено, „тај човек није једини, који тако живи. Хиљаде је њих, који тамо лагано, у највећим мукама, умиру. За те хиљаде молим, Величанство!"

Царица је подигла руку.

„Ја немам никаквог утицаја," рекла је она јако потрешена оним, што је чула. „Цар не трпи никакво мешање у његово управљање државом, а и ја се у томе ништа не разумем".

Али је Мабел Петернион клекла на колена пред царицом. Дивља одлучност огледала је се на њеном мршавом и бледом лицу.

„Преклињем Вас, Величанство, имајте сажаљења с царем", рекла је. „Ја сам овамо дошла да Вас опоменем и да Вам кажем пут к Вашем спокојству и миру."

Марија Александровна је узмакнула. Нехотице је се обазрела и погледала у калуђера. Била је се уплашила од ових речи.

„Оче Иване!" проговорила је. „Реците ми шта треба да чиним да би умирила мис Петернион?"

Калуђер је стајао иза ње. Његове фанатичне очи пратиле су сваки покрет љупке жене.

Сада су се сукобили погледи обојих.

Царица је се тргла. Шта је севало из црних дубоко упалих калуђерових очију? Дали је била мржња или љубав? Да ли је била пригушена страст једног стврднутог срца?

Марија Александровна није га разумела, није могла доћи к себи.

Мабел Петернион је устала. Затим је сасвим лагано пришла, стала поред оца Ивана и метнула мршаву руку на раме његово.

Овај се стресао, као да је хтео да се измакне од руке. Али је опет остао у месту, као непомичан.

Затим је пребледио у лицу; изгледао је као да му је цело тело обамирало, а да су живеле само очи његове.

Царица је се спустила на столицу, која је била до зида у предсобљу капеле.

Две свеће су гореле у високим свећњацима у олтару пред иконом Распећа и бацале светлост.

Друге светлости није било.

Марија Александровна није могла да се прибере у том необичном тренутку.

На један пут је калуђер подигао руке. Мршава рука с опруженим прстом је указивала на Спаситеља на крсту.

Нехотице је царица погледала у правцу тог прста и видела нешто страшно.

Учинило јој се да је распети Христос оживео, да светле његове очи и да цури крв из рана измученог тела.

„Бог ми је сведок", рекао је калуђер тихо, „да говорим истину. Да кажем тачно онако, како видим."

Мабел Петернион је клечала. Владала је мртва тишина.

Царица је тешко дисала. Она се одавно осећала рђаво и била раздражена. Једва је издржала ову грозну сцену.

„Ја видим људе," наставио је отац Иван лагано, „многе људе, жене и децу. Сви су они рођени у светој руској земљи, али их нико не познаје и не гледа. То су сироти, потиштени и они пролазе поред мене као бескрајан ланац. Долазе из беде и иду у беду. Чувајте се, ви силни од масе непознатих! Чувајте се!"

Ућутао је.

Опет је за неколико минута владала несносна тишина.

Али не, то није била тишина.

Царица је се тргла. Учинило јој се као да чује кораке многих људи, који пролазе поред ње, који су невидљиви, али ипак да осећа јасно њихово присуство.

„Ја видим сада још само појединце", наставио је калуђер. „Ти појединци су само главе, срца велике масе. Видим подигнуте руке с оружјем. Видим и човека на кога оне циљају."

Мабел Петернион је вриснула.

„Кога видиш, оче Иване? Реци, кога?"

Али је се овај превијао, као да осећа највећи бол.

„Све оне циљају на једног," викнуо је гласно"; „на великог, који стоји изнад свију.Мржња хиљада њих хоће њега да погоди. Звижде зрна, лете бомбе."

Стајао је опружених руку и гледао у икону Спаситељеву.

„Из стотина његових рана ће тећи крв", говорио је као ван себе; „свршиће као животиња, ако не буде уз њега једна. Та једна је његов штит и она мора бити поред њега. Њу је Бог послао њему."

Царица је се усправила клецајући.

„Ко је то?" запитала је. „И које човек на кога сви циљају?"

Непомично је стајао калуђер и гледао у даљину. Затим је јаким гласом рекао:

„То је цар! А анђео, поред њега јесте дете оног човека, који је некада противу цара дигао руку. То је Катја Долгоруки, коју сам Бог шаље."

Марија Александровна је рукама покрила лице.

Дуго је тако стајала.

Катја Долгоруки! Она је била спаситељ.

Та невина, млада девојка, која је тек настала да живи.

„Да ли ће цар волети Катју Долгоруки и да ли ће она њега волети?" запитала је Марија Александровна.

„Њих двоје су створени једно за друго и њихове душе ће вечно бити заједно."

Царица је дубоко уздахнула и клонула.

Када је дошла к себи седела је сама у дубокој наслоњачи, која је стајала поред камина у њеном плавом салону.

Царева слика је са сликарских ногара заповедничким очима у њу гледала.

Усамљена царица је раширила руке. Волим те! шапутале су њене б леде усне. Зар ти то не знаш? Ја сам била твоја, па ипак твоје срце није осећало за мене, већ је тражило другу! Јесили ту другу нашао? Да ли се морам уклонити испред Катје Долгорукове, или је све то само сан?

Мучно је се усправила. У оквиру цареве слике приметила је једну хартијицу.

Несигурним прстима ју је узела. Непознатом руком било је на њој написано:

„Мисли на то!"

Више ништа.

Али је сада Марија Александровна знала, да доживљај те ноћи није био сан, већ страшна стварност.

---

7. ГЛАВА

У ПАЛАТИ ВУЛКАНО.

Велике сале прекрасне палате кнегиње Вулкано биле су у мору од светлости.

Светлост полеleја осветљавала је и одбијала се од широких златних оквира слика, до тавана високих огледала, тешких сјајних свилених завеса и глатких мраморних стубова.

Палата кнегиње Вулкано била је ризница, пуна лепота и чари, које је могло дати велико богаство у рукама човека, пуног уметничког смисла.

У средњој сали је стајала кнегиња. На себи је имала хаљину од дивнога броката, опточену широким златним чипкама и на далеко чувени накит од најскупоценијих дијаманата.

На њеном узаном лицу огледала је се велика радост.

Њене црне очи су поносно гледале у младу принцезу Долгоруки, која је сада први пут била представљена гостима тог славног салона.

Нико није могао у сјајној појави, која је управо испод великог кристалног полеleја стајала, познати просту, младу девојку, која је тек пре неколико сати примила из царевих руку „плаву траку".

Катју Долгорки је пуна два часа послуживала и намештала вешта дворкиња кнегиња Вулкано.

Када је се сама видела у огледалу, изненадила је се. Да ли је у истини била она, Катја Долгоруки, дивни цвет из степе, а затим ученица племићског девојачког завода?

Њен стас изгледао је виткији и виши у дугачкој, сребром протканој свиленој хаљини. Бујна коса у дугим витицама око лепе главе била је повезана сребрнасто белом пантљиком.

Лепота ове девојке привлачила је свачију пажњу; највећ пак драж била је њена чедност у опхођењу.

Баш када је Катја била готова, неко је куцнуо на вратима. Служитељ јој је предао пуно цвећа с два пакетића.

„То је за Вас, Светлости."

Катја је зачуђено погледала ту мирнишљаву лепоту.

Ко јој је послао, ко је био толико љубазан?

Још се није била ослободила од страха при необичном сусрету код болесне калуђерице. Одвише је велика била разлика између оне страшне сцене и свега што ју је овде као луксуз и елеганција опкољавало.

Није могла да буде равнодушна.

Дворкиња је се у себи насмејала.

„Пакетић код румених ружа показивао је царски грб."

Катја је у лицу поруменила.

Бојажљиво је пружила руку к белој свиленој хартији, у коју је био предмет увијен.

Указала је се кутија од зелене кадифе; а када је отворила, видела је три низе скупоценог бисера. Није било никаквог писма, али је на углу кутије био такође мали царски грб.

Катја је се замислила, гледајући ову необичну лепоту.

Да ли је тај скупи поклон дошао непосредно из цареве руке.

Иначе ко га је други могао послати?

Лепа, бледа уста младе девојке су се насмејала.

Цар!

Уздрхтала је мислећи на њега. Он је био тако строг, ипак тако љубазан, леп.

Катја је помислила на страшне речи жене у мирној болесничкој соби у заводу.

Да ли се у тим речима није крила опасност за цара?

И она сама је имала да тражи пут к њему. Зашто? Сигурно ће од ње тражити нешто, што би му нашкодило.

Катја је поносито подигла лепу главу.

Била је готова на сваку жртву за тог човека.

Ако би сазнала мрачне намере оних људи, онда би можда могла бранити цара.

Мислила је и на свог оца.

Њему је требала да помогне и његовим пријатељима. Њега је она увек обожавала, срце је болело при помисли на њега. Али он и његови пријатељи били су цареви непријатељи.

Из собе за примање чули су се звуци музике.

Брзо је узела скупоцене низе бисера и обесила о свој танак врат.

Бисер значи сузе, мислила је Катја.

Стиснула је руке. Радије ће због њега пустити хиљаду суза, него се смејати с другима.

Стара дворкиња ју је опоменула.

„Принцезо, други пакетић?"

У једној простој корпи било је цвеће споменак. И ту је била мала кутија.

Када је отворила, изненадила је се.

Златан прстен је био унутра. Један једини, велики сјајан смарагд је био на њему.

То је био чувени судбоносни смарагд Долгоруких.

На њега су биле надовезане многе приче и доживљаји те породице. У свима судбоносним животним епохама Долгоруких тај је смарагд играо улогу.

И њен отац га је носио у прстењу, увек на десној руци. Она је мислила да га је он понео са собом у прогонство.

А сада је тај камен био овде. Био је на другом прстену.

Мала цедуља је стајала до њега само с неколико написаних речи.

Катја је прочитала:

„Када ми је кнез Долгоруки последњи пут код капије пружио руку, пре него што ће побећи, дао ми је ради успомене свој прстен с овим каменом. Рекао ми је да је он прастара породична својина Долгруких, символ судбине тог старог колена.

Дао ми га је из благодарности и љубави. Ја га враћам његовој кћери у овај знаменити дан. Молим је још једном да помисли, да пут Катје Долгоруки води далеко од пута, на који хоће да је заведу".

И та цедуља није била потписана, али је Катја тачно знала о д кога је. Њу је послао Петар Орлов. Да ли да прими овај поклон, који носи опомену, која јој је била непријатна?

Брзо је се одлучила и метнула прстен на руку.

Брани ме! помислила је. Брани ме од свију мрачних сила!

Ипак није могла друкчије: узела је две црвене руже и метнула себи за појас.

Сада је стајала поред кнегиње и с њом очекивала отмене госте.

На један пут је ућутала музика. Настала је тишина. Изгледало је да се очекује неко.

Отворила су се велика врата и седи кнегињин дворанин је ушао унутра.

„Његово Величанство, цар!" викнуо је он.

Цар је већ био ту. Појавио је се његов крупни стас у свечаној униформи. Сјајне очи су прелете по сали и најпре поздравиле лепе очи девојке, која је цара гледала.

Цар је видео бисер о Катјином врату и црвене руже за њеним појасом.

Неприметно је се осмехнуо.

Поздравио је кнегињу, а затим стао до девојке. Гости су се повукли у страну и разговарали и смејали се лагано. Музика је мало свирала; велики круг око цара и девојке остао је празан.

Али је цар дао знак музикантима:

„Свирајте јаче!"

Свирали су. На знак кнегиње капела је почела да свира дирљиво лепу „Песму руског народа", царску химну.

Сви су гости устали и певали.

Цар је ухватио Катјину руку, јер је одмах требало играти полку. Млада принцеза је стајала до њега и изгледало је да је и њој била химна намењена.

Необично складно су њих двоје, једно поред другог изгледали: стасити и лепи човек и нежна љупка девојка. Као да су били једно за друго створени.

Све је било одушевљено, сви су их разумели.

За тренутак је у свима устима било име Катја Долгоруки.

Иза једног од високих зимзелених лаворових дрвета, која су била свуда намештена, стајао је један блед човек, озбиљног лица.

Ватреним очима гледао је Петар Орлов у њих двоје.

Срце му је се цепало од бола.

Сестра! мислио је.

О сестро! Сва осећања свог срца излио је у ову једну реч.

Али већ после једног минута је била његова увек будна пажња скренута на нешто друго.

Видео је да су се врата отворила. Некакав господин, беспрекорно одевен, ушао је у салу.

— Наставиће се —

Шта је факир?

Пре више векова, путници, које су долизили из Индије, причали су о чудима фикари Индуса и Муслимана. Сви су веровали, да они имају неку мађијску и натприродну моћ.

Доцније су се појавили факири у Европи и научњаци су се заинтересовали за њихове мистерије и почели да их проучавају.

Може се поставити питање: Шта је факир? И шта је факирство?

Какви су феномени, које остварује факир?

Феномени, или како их називају чуда факирства, могу се поделити у три групе.

У прву групу долазе феномени, у којима се факир показује способан, да врши акцију над самим собом, као што су стање каталепсије, укочености, неосетљивости и умртвљавање чула, да би се закопао у земљу.

У другу групу долазе они феномени, кад факир врши акцију над другим живим бићима. Ту је она његова способност да може да утиче на биљке да расту, или да се излежу рибице из икре. Такве опите вршили су факири. У један суд с водом спусти се икра и покрије се платном. Факир прави неке мистичне покрете, и кад се дигне платно у суду се налазе ситне рибице. Факири су у стању да утичу на рашћење биљке. Једно зрно метну у гомилу земље, и онда почну да праве неке гримасе, и после неколико тренутака биљка се помоли из земље.

У трећу групу долазе они феномени, кад факир врши акцију над материјама, то јест мртвим стварима, и успева да их покрене, например суво лишће игра око факира, конопац, који баци остане у ваздуху, као да га држи неко невидљиво биће, и факир се пужа уз тај конопац као дете. Ту долази и она моћ факира којом утиче на ствари да ишчезну.

Шта је сад истинито у тој акцији факира?

Што се тиче друге и треће групе то је сасвим просто.

Данас нико не верује у чуда, и немогуће је, да за четврт сата изникне једна биљка, или да се уже баци и да остане висећи у ваздуху. Сви ти, који су то видели, жртве су халуцинација, које је изводио факир. У томе лежи моћ факира што хипнотише и врши сугестију и онда намеће људима, да верују у чуда.

Трећа група феномена највероватнија је, јер су многи присуствовали закопавању факира. Али познато је, да један човек може да живи без ваздуха по четрдесет минути и више. Неки, који нису факири, правили су покушај, да се затворе у сандук. Први пут су остали пола сата, затим један сат, сат и четврт, и сат и двадесет минута. Ту је потребно вежбање, а један факир се довољно вежба, да може што дуже да издржи без ваздуха.

Према томе може се извести закључак, да се факирство оснива на илузијама и халуцинацији.

ХУМОР

Они, који су нам поклонили своје пуно поверење, мисле, да су тиме стекли право и на наше поверење према њима. То је заблуда: поклонима се не стичу права.

*

Најбољи друг ће добити, вероватно, најбољу жену, јер и добром браку је добро пријатељство основа.

*

Ко је циник? Циник је онај, који свачему зна цену, али ничему незна вредност.

*

Многи људи до краја свога живота чекају прилику, да би на свој начин могли бити добри.

*

Више волим људе, него начела и више волим људе без начела, него цео свет.

*

Нема лепшега, него када човек заборавља, изузев можда када човека забораве.

*

Велике глупости људи увек из најплеменитијих побуда чине.

*

Жене љубе ушима, рекао је неко, а људи љубе очима: уколико уопште љубе.

*

О људској природи само једно знамо позитивно: да се мења.

Јајлд

ВАЖНОСТ „МАЊЕЖА" ЗА БЕОГРАДСКУ ПУБЛИКУ

Мањеж је увек био симпатија Београђана, где се најслађе смејало, баш и оних ледених зимских дана, кад су сви морали да седе у капутима. Зато је онако искрено оплакан, кад је изгорео, и тако срдачно поздрављено ново подизање те зграде, која има и своју историјску прошлост.

Улепшан, насмејан и помало декоративан подизао се Мањеж. Кад је метнут кров, сви су ишчекивали да ће ускоро бити готова зграда. После су се помирили и сви сада чекају нову сезону. Фасада је већ добила свој изражај, са стату-ама, које потсећају на све моменте и емоције, које преживљује публика у тој згради.

Али код публике је увек стрепња, да ли ће се то скоро завршити.

Нова сезона, са обновљеним Мањежом, представљаће и нов позоришни живот публике, умртвљен мало ове године. Један велики део Београда био је лишен позоришта. Губитак Мањежа ове године осетно се на умањеном интересовању према великој згради.

Две зграде увек потстичу и драже интерес под публике за позоришну уметност. Штогод се више иде у позориште, осећа се већа жеђ за тим уметничким уживањем. Навикава се публика да је непрестано у контакту са позорницом, и кад чешће иде у зграду која је ближа, она се лакше одважи да иде тамо што је даље.

Ове године публика је била мало успавана, јер јој је био ускраћен Мањеж и створила се навика, да не посећује позориште.

А Мањеж је центар Београда, који привлачи публику са најудаљенијих периферија. Целе сезоне замрла је она вечерња живост пред том старом зградом.

Сад су сви у ишчекивању новог позоришног живота, који ће пружити радости и расположења.

Зато се сви растуже, кад чују, да застане рад на Мањежу.

Али опет ће се наставити, и наш лепи Мањеж отвориће се да прими насмејану, задовољну публику, која ће увек чувати о њему најлепше успомене. чак из оних дана, кад се цвокотало у Мањежу, али смејало до суза Скамполу и Узорном мужу.

М—

На царинарници, наша помодарка говори:

— Немојте мислити, господине, да је то за продају. Ципеле су моје сопствене.

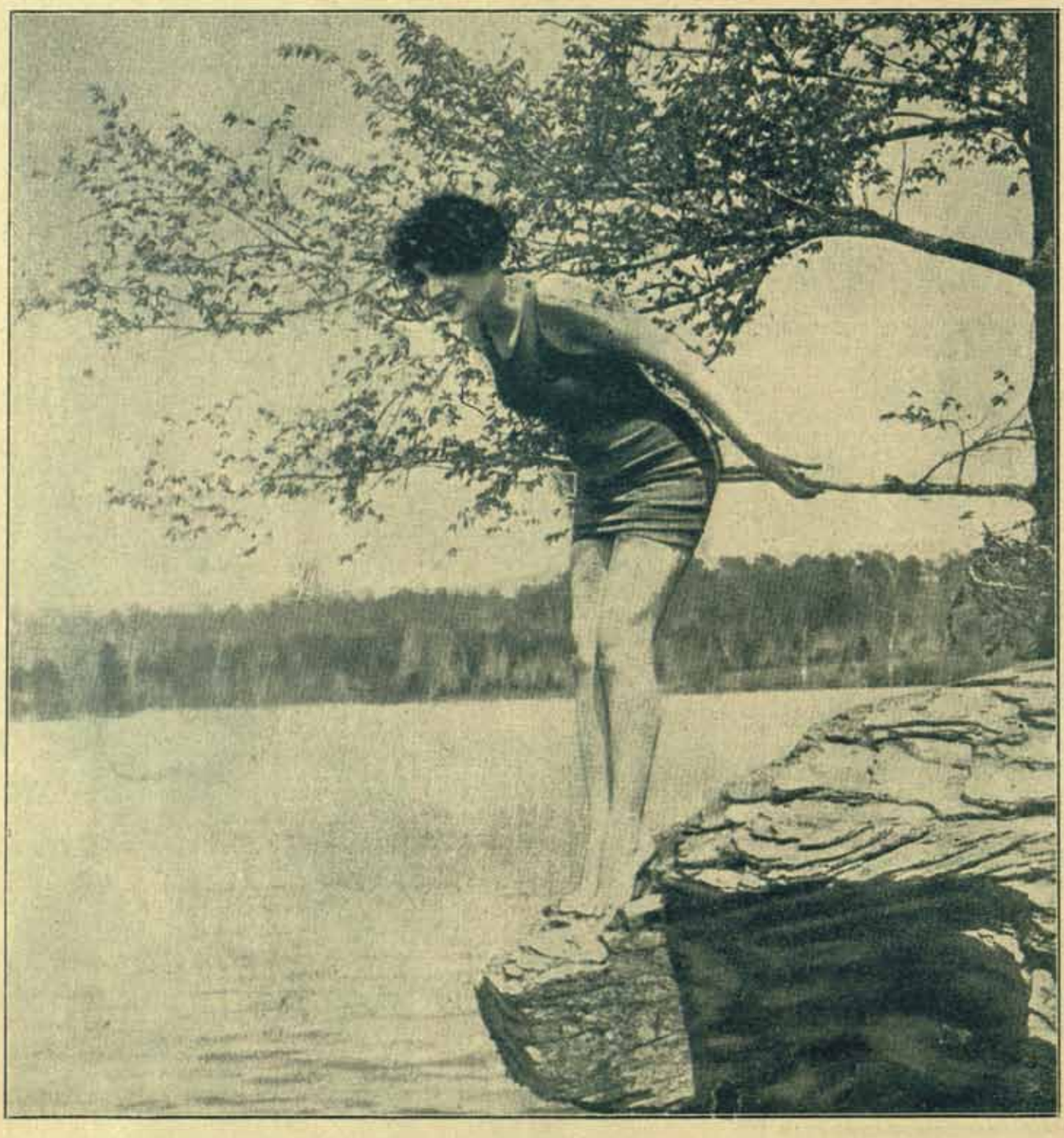

Даме!

које се нису још снабделе
модерним шеширима
могу добити најјефтиније у
фабричном стоваришту
Симе М. Лазаревића
Кр. Милана 120. (у дворишту)

Недељне Илустрације

На Јадрану

За власништво листа и штампарију
Драг. Вучићевић, Војводанска 53.

Штампарија »Привредни Преглед«, Београд
Дубљанска ул. 53. — Телефон 40-89.

Поштарина плаћена у готову. *ГОДИНА IV* *БРОЈ 25.*

Недељне Илустрације

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ
Уредништво и Администрација Скопљанска 18 II спрат
Телефон број 26-91 — ПОЈЕДИНИ БРОЈ ДИН. 3.—

Уредник: М. СВЕТОВСКИ
Београд, 17. јуна 1928.

ПРЕТПЛАТА:
За нашу државу годишње 150 д., полугодишње 75 д.
За иностранство годишње 200 д., полугодишње 100 д.

ПОЧЕТАК КУПАЛИШНЕ СЕЗОНЕ

Патент улепшавања

Кад госпођица достигне двадесет пету годину, која већ доноси прву бору, онда је интересује лице сваке жене, и загледа се, да би видела да ли је штогод утиснуто на епидерми других жена.

Њу нарочито интересују даме старије од ње, и ако имају свежину занима је да дозна каквој се процедури оне потчињавају, да би је одржало.

Жене увек испитују једна другу, и чувају своје тајне улепшавања, јер као неки патент, који се не пружа јавности, већ само чува за себе.

Прва бора је најтежа госпођици, и најболнија, али она мора да се појави, јер њених двадесет пет година представљају седам година премијера, седам година трка, седам година живота по дансинзима и ресторанима. Кад би се све то сабрало, госпођица од двадесет пет година носи у себи двадесет година провода, и њен живот се брзо одмотава ка филмска пантљика, али као филмска пантљика брзо и искрза.

Зато су многе госпођице у двадесетпетој години већ искрзане.

И кад угледају неку даму, старију од њих, али свежу и не поабану, оне је с радозналошћу питају. „Како сте ви тако увек свежи"?

Јесте, дама је свежа, али она нема у својим нервима двадесет година провода. Њен патент улепшавања и освеживања не налази се у разним кутијицама, већ је врло једноставна: свеж ваздух, одмор, избегавање ноћњег живота.

Имати свежину и младост значи имати уредан живот. Ништа не сме да буде ненормално у животу, никаквих раздражења, прекомерног ходања. Лепота тражи живот уређен као сат.

Госпођица мисли да се одмара ако спава изутра до десет и једанаест сати.

Лепота се увек нагриза кад се леже после дванаест. Ноћни живот је највећи непријатељ свежини лица. Легните једно вече у десет, а устаните у пола шест, па ћете видети како сте много свежији, него кад сте легли у два, а устали у десет, иако сте у овом другом случају дуже спавали.

Београђанка нехигијенски хода. Не мисли на корак, већ на шетњу. У два сата или три после подне видећете је на улици, како је дошла кући у дванаест. После подне мора увек имати свој одмор. Још ако се одморите у некој љуљашци, у башти или на тераси, лице добија нарочиту свежину.

МОДЕРНИ ТИПОВИ ЉУДИ

Програм забава и посета морате свести на мању меру, ако желите да вам се лепота не искрза. Али ако ви нанижете прво посета од 3—4, па после прво рандеву од 6—7, друго од 7—8, увече опет нека излазак, а пре подне већ сте имали пуно обавеза, тако да непрестано журите, идете, као да сте нека пословна жена, и кад дођете увече кући ви баците ципеле с ногу и јаукнете од умора, онда ћете изгубити брзо вашу светињу.

Лепота мора да се штеди и чува.

Београд има своју опасну прашину и ветар. Никада немојте излазити по ветру.

Шетња увек треба да буде хигијенска, и да не ствара страшан умор. Кад се преморите услед хода, исто је као кад се преједете, заморите све црте лица, или искварите стомак.

Великоварошки живот замара жену и извлачи је из куће. Али она мора да има свој одмор у кући, а да зна сате кад треба да изађе, и да тражи што више ваздуха и сунца.

Све оно што се прича о масажи лица, вештачком дотеривању, нема толико вредности, као нормалан и хигијенски живот.. Шминка је маска испод које се види заморено лице а јесте ли опазили, кад после ручка отспавате један сат, како су вам образи румени, као да сте их накарминисали.

Чим ваш организам осети умор, морате му прибавити одмора. И кад имате неки вечерњи излазак, ви морате уочи тога дана раније да легнете, а после ручка да се одморате. Две узастопне ноћи забављања дају вам уморан изглед. А после подне, пред вечерњим изласком или забавом, мора да вам прође у миру и тишини.

МИР—ЈАМ.

СРЕЋНИ БРАКОВИ ФИЛМСКИХ ЗВЕЗДА

И ПОЛА НЕГРИ ЈОШ ЈЕ СРЕЋНА СА СВОЈИМ КНЕЗОМ МДИВАНИ.

ХАРОЛД ЛОЈД СА СВОЈОМ СУПРУГОМ МИЛДРЕД И ЋЕРЧИЦОМ.

БЕБЕ ДАНИЕЛ И СПОРТСМЕН ЧАРЛ ПЕДОК ПРИЛИКОМ ЈЕДНЕ ЗАЈЕДНИЧКЕ СПОРТСКЕ ВЕЖБЕ

АДОЛФ МАНЖУ И КАТАРИНА КАРВЕР, ЗА САДА СУ СРЕЋНИ.

ДОЛОРЕС ДЕЛ РИО И ЊЕН МУЖ, ЈЕДАН МЕКСИКАНСКИ ВЕЛИКО-ПОСЕДНИК, КОЈИ СЕ САДА ОДАО ФИЛМУ.

Живот почиње у башти

Тоалете на Калимегдану

Кад се спушта сутон размиле се шетачи по розаријуму, и изгледа као да се шетају по некој ливади, испред старог дворца у коме су сањале генерације неколико векова. Никада није био Калимегдан тако леп као сада. Свеж, зелен, испуњен влажним мирисом траве, са бокорима цвећа, као случајно изниклим ту, у том оквиру зеленила. Чак и једна усамљена ниска ружа са црвеним кадифастим цветом смеши се на зеленој пелузи, и изгледа као да је неко откинуо и ту бацио.

И цео свет изгледа лепши. Даме као да су засуте цветовима, и њихове танке хаљине обавијају их, а сунце се игра на импримираним цветићима. Кашу је заменио муселин, а оне меке беж боје зелено-жуто и плаво, и разноврсни фулари са прстеновима и великим белим пегама.

Београђанка је заљубљена у своје шалче око врата. Она га кокетно везује, и испод клош шеширића, који баца дискретну сенку на њене накарминисане образе, машна на рамену стоји као неки уметнички детаљ.

Карактеристика и лепота београдских тоалета је у томе што је све у току. Обична радница иде улицом, на глави јој шешир исти као и ципеле, а такве су јој и чарапе. Дисхармоничних боја никад нема на Београђанки. Она је свесна да је њена линија лепа и израђена, зато и тоалета треба да буде таква.

Старије даме пролазе и мањина је видети их како се кокетно облаче и са укусом. Млађе генерације израђују укус и старијим, и то стално проучавање излога и превртање базара усавршава укус. Али свака жена нема прилике да прелистава модне журнале, а није јој ни потребно, јер Београд је један велика ревија тоалета, а петнаест дана је довољно да стигне модна вест из Париза до Београда.

Нешто, што је врло симпатично сада на Београђанкама, то је коса. Више нема обријаних потиљака. Испод клош шешира спуштају се дуге коврче, као два жбуна, и глава Београђанке потсећа сада испод звонастог шеширића вео Мими из Боема. Само су Београђанкине очи много веселије и увек осмех на уснама.

Афганистански краљ и краљица у Ангори. У средини Кемал Паша.

ПРИЗНАЈУ ЛИ ЖЕНЕ ДА СУ РУЖНЕ?

Док се врши конкурс лепоте у Америци, да би се изабрала најлепша жена, дотле се један шпањолски драмски писац решио да пише о ружним женама и људима. У позоришту Аполо, у Мадриду, давана је ових дана једна комедија „Ко тебе воли?“ у којој се износи живот једне ружне жене, која је заљубљена и узалуд преклиње и тражи љубав.

Комад је имао великог успеха и директор позоришта реши, да приреди једну представу у корист ружних жена и људи у Мадриду. У плакату је објављено, да сви они, који мисле да су ружни, нека се пријаве на благајни, где ће добити бесплатно карту.

Маса мушкараца је дошла, али, како се који пријавио на каси, благајник га је погледао и изјавио „Шта ви ружни? Напротив, ви имате симпатично лице“. Он би морао да плати карту, али је сваки био срећан због тога комплимента.

Један члан балета у Београду

Лепа госпођица К. А. из Осека

Живот се понавља.

Џон Џилберт и Левис Стон као другови

Џон Џилберт, који је омиљен у целом свету, исто тако је вољен и у Холивуду. То је симпатичан и весео друг, сада још веселији откако се раставио. Није његова филмска каријера била лака, јер је осетио много горчина. Тај, сада израђени глумац, дуго је лутао око студиа и свуда су га одбијали, јер нису веровали, да он може да буде добар на филму. Благодарећи својој оптимистичкој природи, он је успео да постане ово што је данас. Имао је јаку вољу, и покрај свију првих неуспеха, није губио веру да ће једног дана он победити. Сад је врло задовољан и његова кућа увек је весела. Врло често приређује соаре-а у свом бећарском стану и осећа се много срећнији, него кад је био ожењен, а не мисли скоро да ступа у брак, јер филмски глумац припада свима женама.

Два најбоље васпитана филмска глумца у Холивуду то је Левис Стон и Рамон Новаро. Левис Стон је исти онакав у животу као на филму, највећи џентлмен. Он је био официр и напустио је доцније војску, да би се посветио филму, зато је увек задржао оно отмено и војничко држање на филму. То је једна тиха природа, која се никад не смеје, али је необично учтив и љубазан према свима друговима. Такав је и Новаро. То је младић савршено васпитан.

Конрад Нагел је хладан и повучен и припада Хришћанској заједници, као много млади људи у Холивуду. Он има великог утицаја на младиће у тој заједници.

ЧУДНИ ПОЈМОВИ АМЕРИКАНСКЕ МОДЕ

Кад француска филмска глумица дође у Холивуд, мора да издржи велику борбу са кројачем и цртачем, јер њени појмови о моди не слажу се са америкаиским.

Свака глумица мора да има свој индивидуални укус, али ако се њен укус потпуно разликује од укуса салона у студију, често пута то може да доведе до сукоба иза кога долази отказ.

Сваки студио има свој салон моде и ту раде првокласни кројачи и уметници моде из Њујорка и Чикага. Али ако тај арбитер моде дође у сукоб са глумицом и саопшти режисеру: „Немогуће је њој шити хаљине", онда се она сматра као врло незгодна личност за рад. Зато глумице морају да се покоравају моди студи-а, који заступају америкаиске појмове. Ти појмови допуштају у Холивуду, да леђа буду потпуно деколтована, чак до појаса, али не сме се видети ни један крајичак груди, сем оног малог удубљења Венерине долине.

У студи-у Метро налази се у салону чувени кројач из Чикага Клерк. Он, као и студио Метро, много полажу на богаство тоалете и украсе скупоцене. Једна отмена дама, која не би имала богата крзна и тоалету покривену богатим везом, не би била за њих отмена.

Једна сцена из успелог филма »Шпијуни«

ВЕШТИНА ИГРЕ СА ОБРУЧЕМ.

ГРИП 1414 ГОДИНЕ

Кад се појавио грип у својој страхоти 1918. год„ многи су мислили да је то нека нова болест.

Међутим, о грипу се знало још 1414 год. и у Паризу је беснела та епиремија, да су се морале распустити школе и судове. У једној судској архиви нађен је један документат о грипу из петнаестог века. Ту се каже:

„У понедељак, 5. марта није било суђења, јер су судови распуштени, пошто су и адвокати и судије били болесни од једне озбиљне болести, која се раширила у целом Паризу. Симптоми те болести, показује се на тај начин што се осећају болови у рукама, ногама и сваки има кијавицу, не може да спава целе ноћи, а боле га и крста, и сав се осећа изломљен".

СУЗЕ ПЕРСИЈАНКИЊЕ ЗА МУЖЕМ

Персија је одувек била земља интересантна са својих обичаја. И данас су се одржале неке ретке традиције, нарочито кад је жалост у кући.

Кад Персијанки умре муж, њена жалост се цени по сузама, које пролије за њим. Док она плаче једна жена врши тај посао, брише јој сузе са ватом и после их цеди у стакленце. Кад се накупи доста суза измери се, да би се оценила удовичина жалост.

Догађају се и неки трикови, јер жене су се извежбале, да сакрију у џепу неко стакленце слане воде и укваше том водом лице.

Те сузе су врло скупоцене и лековите, и читава индустрија суза постоји у персиском народу.

Какве филмове гледају сада београђани?

Пре две године, у ово доба, кад настану врућине, заборавимо на биоскоп и журимо у шетњу. Али, кад угледамо неку грандиозну премијеру, морамо да дођемо,хтели не хтели.

Све што је било од највеће вредности власници биоскопа остављали су за пролеће и извлачили су публику из природе. Зимска сезона и пролетња имале су увек најбоље филмове.

Али ове године узалуд смо ишчекивали те грандиозне премијере. Кажу, да понекад у филмској индустрији промаши нека сезона. Ми можемо рећи, да је код нас промашила ова сезона, али не зато, што је у Холивуду, Берлину или Паризу промашила, већ што није било веће конкуренције међ биоскопима, као прошлих година.

Одувек су Коларац и Колосеум давали најуспелије премијере, које се нису могле истиснути из сећања. Та два биоскопа су се такмичила око првенства, и догађало се, да увек, у исто време, имамо по две велике, чак највеће премијере.

Ове године један је власник та два биоскопа и конкуренције нема, али нема ни монументалних филмова. Коларац и Колосеум попустили су ове године, а кад међ њима нема такмичења, и други биоскопи нису морали да се боје конкуренције. И кад размишљате и сећате се филмова у свима биоскопима, не можете више да категоришете биоскопе. Не може се рећи да су ове године Колосеум и Коларац били првокласни биоскопи као прошле године, јер је Корзо имао неколико премијера од најбољих, Луксор је пружао извесне атракције, а Наркипо је чекао да пружи репризу филмова, које је куповао од других биоскопа, и које хтео да причека имао је све оно, што гледа публика код Коларца и Корзо-а.

Ове године америкаиске премијере жељно смо ишчекивали, а немачких смо имали у изобиљу. Не може се рећи, да немачки филм нема вредности. Али ми подразумевамо немачке филмове са звездама интернационалне славе, а не са свима могућим икс и ипсилон глумцима, који немају ни хумора, ни топлине. По свима биоскопима највише смо гледали немачке филмове, и то оне, које неће ни Немци да гледају, већ их експортују за Балкан и Азију, а од америкаиских филмова једино је Наркипо често давао фокс-премијере.

Публика није имала никаквог попуста што гледа те другокласне и трећекласне премијере, јер су цене биле увек исте.

Али власници треба да знају да смо се заситили немачких филмова и реприза.

Једва чекате да прочитате програм биоскопа, да видите има ли штогод ново, а оно свуда репризе, репризе... И кад би то били филмови, који су давани недељу дана, већ све смо то гледали по двапут, и то се шетало месец дана од Коларца до Колосеума или Касине.

Један филмофил по десет и петнаест дана не може да оде у биоскоп. Корзо даје по три недеље један филм, а у осталим све старо.

Никада није било више реприза него ове године. А идуће сезона биће још монотонија, јер је сада један власник код Коларца, Колосеума и Касине. Онда ћемо у сва три биоскопа имате једну премијеру, и морамо да гледамо све што нам пруже.

Биоскоп је постао једна потреба и пријатно разоноћење, и публика с правом тражи да јој се пруже занимљивији филмови.

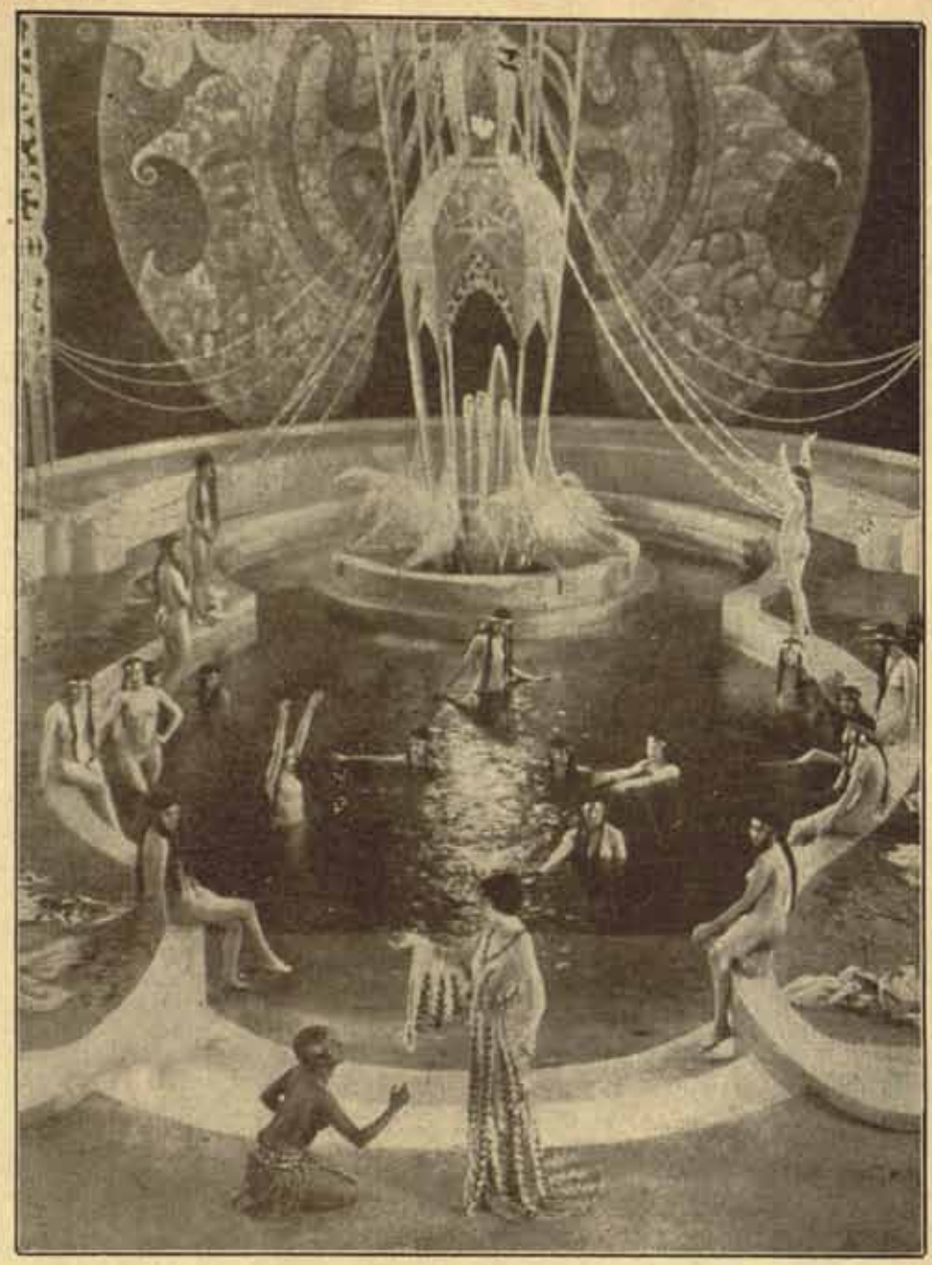
Јер, ако се то тако настави, онда држава има потпуно право да тражи од власника, да подигну хигијенске зграде за биоскоп, као позоришта, са прописним улазима у случају несреће, као што постоји у целом свету, а не као што је под нас, да гледамо биоскопе у кафанским салама, уз звекет виљушака и у дуванском диму. Зато је и лако власницима, да држе по три кафанске сале, а кад се захтева модерна биоскопска зграда онда нико не би могао држати три биоскопа, али би филмови били много бољи.

Ове године публика није била задовољна, а ове последње репризе и немачки филмови биш су дојадили. И сад се код нас увело у праксу, да се годину дана рекламира један филм.

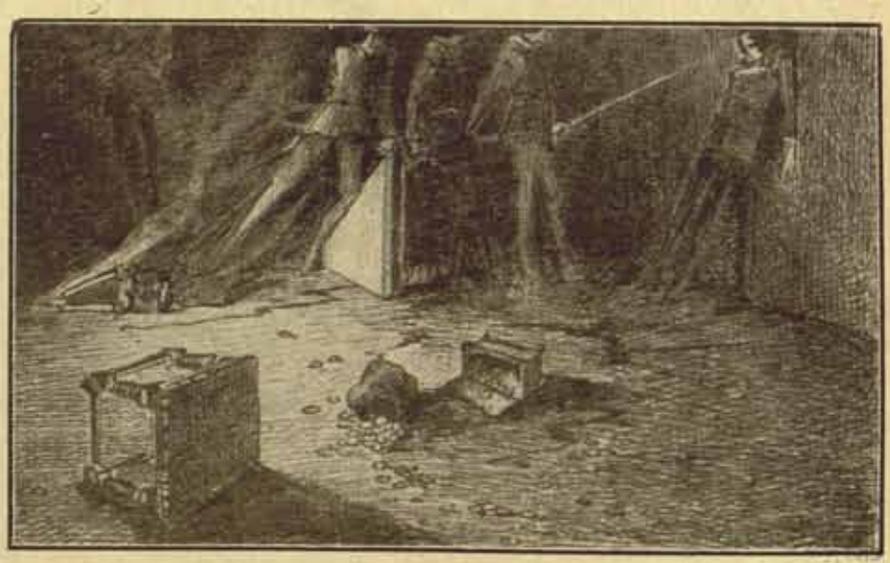
Целе године смо читали: „Долази Краљ Краљева", али он никако да дође, јер власницима је много више у рачуну да пуштају јевтине немачке филмове.

Филм се данас у целом свету сматра као седма уметност, али ми нисмо осетили уметност у већини бесмислених филмова. Зато је потребно, да се биоскопи подвргну строгој критици, као позориште, које улаже много труда и новаца, да би постигло успех, док власници биоскопа не жртвују ништа, а зарађују много. Зато држава има право што им не смањује таксе. Публика не сме да се уцењује, а то је уцењивање, кад један власник заузме све биоскопе и онда пружа публици филмове без икакве вредности, које публика мора да гледа.

Наша биоскопска публика је симпатична, али с правом тражи да јој се даје само оно што је најбоље у немачком филму, најбоље у француском и америчанском.

СЦЕНА ИЗ ХАРЕМА (ФИЛМСКА РЕЖИЈА).

Г. Рада Пашић, у доколици, илустрира књиге.

Чудновата свечаност у Енглеској. У присуству енглеског краља, чланови краљевих копљаника приредили су свечаност у костимима »Смрт и слава«. Ова се свечаност приређује од 1600 године.

Десна: Последњи ра Вилјема, њен не кри.

Пева: Једна Махараџа од са индиском Милер (Амер прешла у

Доња: У Ка нија) приређ на. На улазу је један огро су, практични рађали

КОЈИ ПАРФЕМ ВОЛИТЕ?

Парфими су из најстаријег доба, јер су класични народи у изобиљу употребљавали миришљава уља. Мириси из тог доба нису били есенције алкохолне, већ уља и имали су мало отужнији мирис. Чак су у гробници Фараоновој пронађене теглице и флашице, које су садржавале неке помаде и мирисе. За Нерона се прича да је волео мирис врбене, а хетере грчке увек су се купале у миришљавој води. Краљица Клеопатра, о чијем се накиту много говорило у старом веку, увек је волела да јој је постеља попрскана миришљавим уљем.

У осамнаестом веку, кад су почели да се фабрикују парфеми у Француској, Марија Антоанета их је обожавала и имала је највећу колекцију. И бонбане су у та доба биле миришљаве и Луј шеснаести особито је волео бонбоне, које су мирисале на љубичице.

Али тада се није сваки мирисао. То је било право привилегованих класа и у оно доба, кад су аристократе носиле увек фину марамицу у руци, она је била увек напарфимисана.

Сад се сваки парфимише, почев од радница па до отмених дама. Парфем показује укус жене, чак и њену душу и васпитање. Перверзне жене увек употребљавају чудноватe и необичне мирисе, направљене од смола и минерала, који никад немају одређен мирис. Чедна жена воли парфиме цвећа. Рафинирана дама воли мирис егзотичног цвећа, паланчанка онај парфем, чији мирис осећа и у својој башти.

Парфеми имају своју моду, као и пудер, али мирис цвета увек је најсимпатичнији. Има дама, које увек воле само један исти мирис. Али то је погрешка, јер кад увек осетите један исти мирис на једној особи, тај парфем вам постане досадан. Боље је мењати парфеме. То уноси неку свежину и изненађује.

Врло важно је како се дама парфимише. Као што је антипатично видети сувише нашминкану жену, исто тако је досадно, кад је толико намирисана да вам се чини као да је изишла из фризерског салона. Парфимисање има дражи кад је дискретно, и зато треба свака дама да пази како се мирише.

Хени Портен још увек изазива пољупце.

снимак бив. ца-
ва жене и њe-
ри.

ска сензација
ере, венчао се
мпом, са Ми
ком), која ј
станску веру

ну (Калифор
изложба кра
жбе намешт
зец, око ког
мериканци, по
е дама.

Нови проналазак на пољу радио - технике! Помоћу једног новог помоћног апарата, моћиће се ускоро примати слике. Бечка ради - станица уводи идуће јесени ову новину.

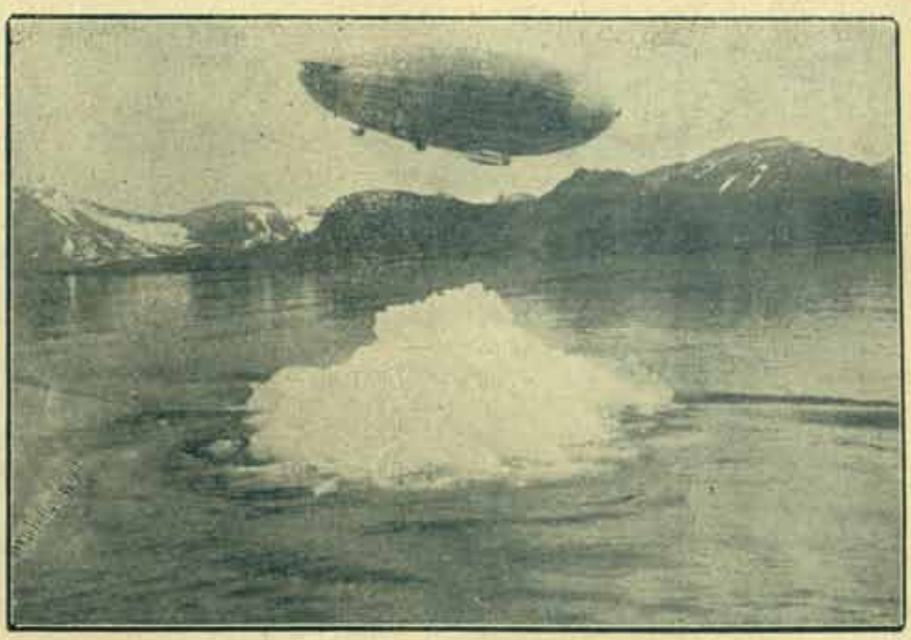

МУСОЛИНИ ПИШЕ О СЕБИ.

На молбе многих својих пријатеља, који су желели да се чује широм света и животу његовом у приватном животу, Мусолини се решио да напише своју аутобиографију.

У једном француском часопису изаћи ће његов живот, а после ће се штампати књига.

Лет »Италије« ка Северни Пол. Ова ваздушна лађа била се изгубила, и так се ових дана чуло о њој.

ГРЕХ

Кроз витраже цркве, упадали су шарени зраци на мозајик каменог пода, разливајући се бојама дуге по чипканој плаштаници олтара. Мирис тамјана и рузмарина — мешао се са димом лојаница. Пред исповедаоницом, сакривеном у сенци стубова, чекала је једна жена у црнини, погнуте главе и скрштених руку. Свештеник, сув, блед, са ореолом плаве косе око аскетичког лица, журно је ушао у исповедаоницу и с треском затворио је врата. Жена, као да се колебала. Суровo лице и оштар поглед тог човека, пред којим је имала, да отвори своју душу, обесхрабрила је и напунила страхом. Окренула је главу према излазу, као да је хтела тражити спас у бегству. Али лако куцање у дрвене решетке дало јој је до знања, да је свештеник чека. Онда резигнирано прекрстила се, клекла и прекиданим, сузним гласом почела је своју исповест:

— Удала сам се за човека, кога сам волела и са којим сам била необично срећна. Миран, нежан и добар — трудио се, да ми створи удобан живот и да ми пружи све, на што су његова скромна средства, као новинару, допуштала. И тако, пошто није имао довољно новаца, да лето проведемо заједно у некој бањи — слао ме је сваке године код своје тетке, која је имала мали летњиковац у Ојцову, да би се за време врућина, одмарала у мирисној хладовини борова.

Једног лета, пре четири године, за време мог бављења у Ојцову, тетка се разболела од уједа неке отровне муве. Рука јој се надула до рамена и уплашена, да не добије тровање крви, хитно је отпутовала у Краков, да потражи лекарску помоћ. Том приликом имала је, да наговори мог мужа, да узме одсуство од свих својих послова и да дође код нас на недељни одмор.

Пошто је наш летњиковац био удаљен од центрума, где су се налазили хотели и пансиони и пошто мој муж није желео, да правим познанства, да се не би случајно нашла у друштву проблематичних жена, којих је по бањама пуно, живели смо са свим усамљено, задовољавајући се нашим друштвом и брањем јагода и цвећа. Оставши сама, брзо сам осетила досаду и да би скратила време, које ме је делило од теткиног повратка, правила сам дуге излете у брда, обрасла шумама.

Једно предвече затекла ме је у планинама страховита олуја. Небо се смркло, крваве муње продирале су облаке, а тутањ громова понављао се одјеком без краја. Сетила сам се неке пећине, коју смо једним у пратњи старог планинског вође, посетили. С муком нашла сам њен улаз, сакривен у убуњу. Дрхтећи од страха и хладноће, упала сам унутра и да би била што даље од бесноће олује, ишла сам све дубље и дубље. Тек, кад ме је опколио потпун мрак и кад су ме ударице у лице ладна крила слепог миша, сетила сам се, да су све пећине у Ојцову препуне тих животиња. Обузео ме је ужас, помешан са одвратношћу. Вратила сам се, али у забуни и потпуном мраку, погрешила сам пут и отишла сам у супротном правцу. Осећала сам непријатан задах, а тихи шум крила око моје главе доводио ме је до лудила. Моја очајна запомагања одјекивала су међу високим, влажним зидовима и још више су плашила одвратна створења. Изнурена страхом — изгубила сам свест.

Кад сам дошла к себи — нисам била више сама. Нека висока сенка, са малим карбитским фењером, какве употребљавају рудари, сагињала се надамном. Био је то неки млад свештеник из Пескове Скале, који је из аматерства испитивао сталактите и порекло пећинских стена. Чуо је моја запомагања и притрчао ми је у помоћ. Клекнуо је око мене и трљао је моје хладне руке. При слабој светлости фењера видела сам његово бледо, овално лице, са великим, грозничаво блештећим очима и са болно спуштеним кутовима усана. Подигнуо ме је и подржавајући одвео до излаза. Али није могло бити ни помисли о напуштању пећине. Олуја је беснела, као да су се земља и небо заверили противу нас. Хладна, планинска ноћ била је све више и више неподношљивија и повукли смо се натраг.

У међувремену његов се мали фењерић угасио. Пошто сам цвокотала од хладноће, предложио ми је, да седнем на његову мантију и да главу наслоним на његово раме, јер су зидови били влажни. Изцрпљена и промрзла до костију — примила сам његов предлог врло радо. И полако топлина почела је, да обузима моје тело. Покушавала сам, да заспим. Али његов топао дах клизао ми се по врату и слаб мирис измирне, којим је било пресићено његово одело, дражио ми је ноздрве. Не знам, за што, сетила сам се одједном његовог бледог, дивног лица, као из старих, византиских слика. Виђено при слабој светлости фењера, урезало ми се у памет контрастом грозничавих очију и болном линијом усана. Имала сам је пред собом — суровo — а ипак заносно, као код анђела, изгнаног из раја... Са топлином ишао је од њега неки немир, који ме је целу обузимао и будио језу. Чула сам његово брзо дисање и ударце његовог и мога срца. Његово лице се све више и више приближавало моме. Кутови усана су се већ додиривали. Хтела сам мислити на мог добрг мужа, којег сам толико волела, али лик тог ванземаљског лица заклонио ми је све. Хтела сам нешто казати, да би прекинула ту натегнуту тишину — али у место речи — отео ми се пригушен јаук. Хтела сам најзад устати и побећи макар и усред олује — али су ме две снажне руке задржале. И онда — су се наша уста срела. Нисам се бранила. Не. Још сам му сама обвила врат раменима, као нагнана на то неком необјашњивом силом. —

Пред зором вратила сам се кући, заносећи се ,као пијана. Добила сам грозницу. Провела сам у кревету неколико дана. Дошао је мој муж. Морала сам се присилити, да га дочекам срдачно, као увек. Кајала сам се због тога, шта се десило, ох, још како сам се кајала! — Али је у мени била празнина, као, да је све изгорело у ону ноћ, под пламеним додиром тог човека.

Време је пролазило. Мој је муж добио место уредника једног великог листа у Варшави, где смо се преселили. Постала сам мајком. Долазак на свет детета испунио ми је мој донекле празан живот. Надала сам се, да ће се најзад све дати заборавити. И можда би се моје наде испуниле, да не би лице малога све више и више подсећало на слику човека, који ми је одузео мир. Најзад није могло бити никакве сумње. Велике, дивне, зелене очи мог сина и његове правилне црте — биле су верна копија лица, виђеног само једном, при слабој светлости фењера.

И онда је настало за мене време неописаних мука. Сваки поглед мог мужа, свака његова реч — чиниле ми се двосмислене. Кад се, уморан послом, враћао кући и заборављао, да пољуби дете — уображавала сам, да то чини из мржње према њему. Кад га је кажњавао због његове тврдоглавости — казна је узимала у мојим очима лик инквизиције. Једном, за време вечере, повео је разговор о необичној боји очију детета. Сипала сам му вино у чашу, која ми је испала из руке. Подигнуо је на мене узнемирен поглед и нагло променио тему. Тек ноћу — пробудио ме је, донео ми успавано дете и благим, молећим гласом, рекао ми: — Да би ме умирила.... само да би ме умирила — закунн се, на дете, да је оно моје... —

И ја сам се заклела, заносећи се од плача. Мислио је, да плачем, увређена његовом сумњом и молио ме још за опроштај...

А данас се дете разболело. Очајна — дошла сам овде, да потражим Божију помоћ и ваш савет. Ако кажем истину — мој ће се муж убити — јер ме више воли, него свој живот. Ако ћу даље ћутати и живети у лажи — да ли ће ми Бог сачувати моје обожавано дете?..., —

Непомичан — са лицем скривеним у руке — остао је свештеник неколико тренутака ћутећи. Најзад је проговорио тихим, суровим гласом:

— Правда није за то, да би убијала. У осталом — је си ли ти сигурна, да твој муж није отац детета? Нисн се сетила честих случајева, да слика, која учини силан утисак на мајку — преноси се непосредно на њено дете? Нисн ли помишљала, да се дете могло разболети од тога, што га је твој муж узео из топле колевке и донео непокривеног теби?

Иди с миром. Твојим патњама искупила си грех. А за твоје дете — ја ћу се молити Богу.

Преко ограде исповедаонице пружио јој је крај љубичасте епитрахиље, по којој је притисла грозничава уста. Над погнутом главом учинио је знак крста. У знак завршења исповести три пута закуцао је у решетке.

Жена се подигла, бришући сузе и журним кораком напустила је цркву.

Дуго је гледао светлу мрљу излаза, из којег се изгубила. Најзад, спустивши се на колена, подигнуо је своје бледо, изнурено лице према телу Христовом, разапетом на крсту и болно је прошаптао:

— Превелики, пун милосрђа и свемоћни Господару! Шибањем, постом и својом младошћу платио сам Ти ону ноћ греха. Остао ми само још мој живот, који држиш у својим рукама. Узми га! Али поштеди моје невино дете и поврати мир његовој мајци!.... —

Бранислава МИХЕЛ

Два награђена типа младости

МЛАДА ЈЕРМЕНКА

НАЈЛЕПШИ ПАР У АМЕРИЦИ. МЕРИ АСТОР — ЛОЈД ХЈУС ПРОГЛАШЕНИ СУ ЗА ПРЕТСТАВНИКЕ АМЕРИЧКЕ МЛАДОСТИ.

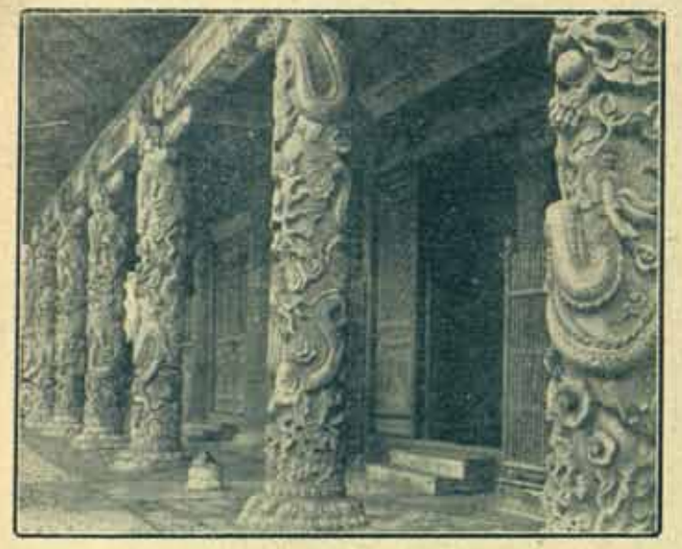

Кад је најврелије сунце, црнци су највише шик!

МОДЕРНИ ЛЕТЊИ ЖИВОТ У ПОЉУ.

Китњаста источњачка архитектура изумире.

Ни лети забаве не престају...

О МОДЕРНОМ НАМЕШТАЈУ

У сваком погледу модеран и напредан, Београд је ипак у нечем заостао. Декоративна уметност која је узела толико маха у другим земљама, нарочито у Француској и Немачкој, остала је непозната код нас. И данас, ма да имамо и лепих и модерних, и богатих кућа, ми немамо ни једну модерно намештену кућу.

Истина, данас је врло тешко наместити модерно једну кућу, нарочито код нас. Ми немамо људи способних и са довољно искуства да то учине задовољавајући све захтеве естетике. Ако се случајно и нађе ко способан да са довољно укуса и смисла намести један модеран стан, наићи ћемо на материјалне тешкоће. Ту је прво оскудица у намештају, модерном намештају. Упућени смо на то да тај намештај набављамо са стране, или да поверимо његову израду, — по нацртима уметника — некој домаћој фирми, чиме рескирамо да не добијемо оно што смо желели. Ако га набављамо са стране, тешко да ћемо избећи шаблон, а тиме и монотоност по нашим становима. Сем свих тих сметњи, једна још постоји, највећа можда. Наше куће зидане су давно. Њихов технички склоп, разноврсност њихових станова, скученост соба, оскудица у просторијама све су то озбиљне препреке за увођење модерне декоративне уметности. Нарочита једна архитектура, нова једна „школа" у том погледу потребна би била и код нас, као и у осталим земљама, архитектура која ће створити „loud" у коме би модеран депласиран. Јер замислите једну собу Djo Bourjois-a, стилизовану, чисто француску, модерну у некој кући Београда из 1914. или чак и 1928. године.

Поред свега тог, код нас, као и свуда, уосталом, реч „модеран" је толико профанисана, да је се ми мање више плашимо. Али под том фирмом не треба видети само људе и радове који су хтели да изненаде и запање свет обликом и бојом, већ и уметнике и дела који су озбиљним радом створили нешто што не може проћи и што се неће лако заборавити. На пољу модерне декоративне уметности уметници као што су **Sue** и **Bourjois**, нису ни кубисти, ни футуристи, ни фовисти . . . Сав је њихов модернизам стварно класичан.

Ма да ми није циљ да говорим о модерној архитектури, морају се дотаћи и тог питања, нарочито у једном од идућих чланака, и то говорећи о унутрашњости куће. Јер модерна декоративна уметност захтева да буде целина све, и намештај мора да припада кући у којој је. Линије куће и намештаја морају се прилагодити и сачињавати једну чврсту целину у којој ништа неће бити страно.

Са мало воље, београдске куће и београдски станови, нарочито куће и станови имућнијих би брзо могли да се претворе у укусне „interieur-е". Намера ми је за сад да дам неколико савета о томе како треба наместити модеран стан, а у идућим чланцима биће говора искључиво о модерном намештају.

ЖЕНЕВА.

Лепо космополитско место, Женева, где се редовно одржавају седнице Друштва Народа, привлачи и многе странце, који у њему налазе тихо уточиште. !

МОДЕРНЕ ТУРКИЊЕ

Како је сада то сасвим обично у Турској, да шипарице изјутра журе с књигом у руци. Кратке сукње, витица низ леђа, или бубикопф: У новој Турској појавила се гимназисткиња откривена лица. Час је музике у лицеју а Туркиње свирају на виолини и челу, и спремају се за свој концерат.

Али изјутра жури маса жена улицом. Нове реформе извукле су Туркиње из куће. У турској није постојала жена радница, сад су упослене у свима фабрикама.

Једна професорка у Лицеју у Анкори, говорећи о турској жени, додаје:

„Ја сумњам, да је икад постојала туркиња, какви је опасно Пјер Лоти у његовом роману „Разочаране". Те личности измислила је његова машта, а у то доба, кад је писао Пјер Лоти, Туркиња је већ била емпиципована.

Препорођај жена није изазвала реформи Кемал Паше. Туркиња је већ била препорођена док није имала слободе, и кад јој је законом дата слобода. она је изашла на улици потпуно спремна за живот и борбу.

Туркиња је пре свега ватрена патриоткиња. Револуција је женама пружала рад, и турска жена умела је да прихвати посао.

Раније је радила само сељанка, данас постоји жена радница и интелектуалка, а све туркиње учествују сада у економском животу своје државе. Оне су ревносне и скромне сарадници људи, и труде се с њима да препороде турску. Вихор револуције захватио је турску жену, и она је постала прво патриоткиња, затим грађанка у најширем смислу те речи.

Сем радница и интелектуалки у Турској има уметница. Једна од најбољих драмских глумица то је Ханума Миди, ванредна лепотица, којој аплаудирају и обожавају је као таленат.

КАКО ПУТУЈУ АМЕРИКАНЦИ?

Американац не воли да путује док нема комфора. Многима су познати оне велики амерички прекоокеански пароброди, који су као неки огромни хотели, где се налази свака угодност, да је путовање прави провод и забава. Ту су раскошне кабине, које не личе на узане футроле, какве су по другим лађама, већ на праве апартмане из неколико соба, спаваћег будоара, салона за пушење, купатила.

У тим луксузним кабинама не осећа се љуљање лађе, нити лупање машинерија, већ је све тихо и мирно, и путнику се чини, да није на пучини, већ у хотелу.

Исти тај конфор налази се на америчанским железницама. Прелазити огромне просторије новог света, од Нијагарског водопада до Мексика, и од раскошне Флориде до Калифорније, било би страховито тешко и досадно, кад би возови били неугодни као наши, и путници затворени све време у купе-у.

Вагони су сасвим другојачији. Прва класа је један велики салон, са широким и угодним фотељама намештеним једна уз другу, као у некој сали.

Спаваћи вагони имају изглед собе, са лепом постељом и диваном, тоалет-огледалом и купатилом. Американац не би могао да замисли да проведе пет дана у експресу и да се не окупа.

Вагон-кафе има један простор одређен за шетњу, а ту су опет фотеље, где се седи и пријатно разговара.

Да би путници имали сваку угодност уређен је салон за пушење, где се карта и игра бриц, а за даме има фризерски салон, где оне ондулирају и мију косу.

На филмовима смо видели терасу на крају вагона. То су нарочити терасавагони с којих је диван изглед на цео предео.

У Америци не постоје класе у вагонима, већ је једна класа за све, али има више врсти возова, од обичног путничког до луксузног.

Авијатичар, спуштајући се изненада на падобрану, усред градског парка, узвикује: — Гле, па то је моја жена.

Младо лице

може да се сачува до у касну старост, ако се о том настоји још прије но је лице почело да вене. Младеначку свежину ваља подржавати, док није минула. — Употребљавајте за негу свога тела, свог лица, својих руку, своје косе:

I. ФЕЛЕРОВУ ПРАВУ КАВКАСКУ ПОМАДУ ЗА ЗАШТИТУ ЛИЦА И КОЖЕ, она углађује боре и бразготине, чини кожу гипком и нежном, уклања појаве старења, ствара младост и лепоту. Изненадит ће Вас, коликом брзином нестају сукчане пеге, напуклине коже, румењило носа, пришћи, масне бубуљице, и сваковрсне мане коже.

II. ФЕЛЕРОВУ ЈАКУ ПОМАДУ ЗА ПОРАСТ КОСЕ, која спречава испадање власи, прерано седине, уклања перут, умекшава крту косу и чини ју гипком, бујном, те поспешује пораст власи.

За покус 2 лончића једне или 1 лончић од сваке Елса - помаде, већ са омотом и поштарином за 38 динара.

III. »ЕЛСА«-САПУНЕ ЗДРАВЉА И ЛЕПОТЕ, што нису тек намирисани тоалетни сапуни, већ садрже медицинске опробане састојине доброг деловања, које продиру у Вашу кожу, те ју уздржавају здравом, лепом и младом, а Ваш изглед младеначки свежим.

»Феферови« прави сапуни здравља и лепоте ови су:

ЕЛСА-љиљанов млечни сапун
ЕЛСА од жумањка сапун
ЕЛСА-глицерински сапун
ЕЛСА-бораксов сапун
ЕЛСА-катранов (шампон) сапун
ЕЛСА за бријање сапун

Опробајте их! Никада више не ћете хтети, да се служите другим сапуном.

За покус 5 комада Елса-сапуна 52 динара већ са омотом и поштарином.

У Вашем је интересу да пошаљете новац унапријед, јер ако наручите поузећем, поскупљују се горе наведене цене за 10 дин. ради веће поштарине.

Наруџбе наслови јасно: Ljekarniku

Eugen V. Feller u Stubici Donjoj Elsatrg 372 Hrvatska

То је онај прави
швајцарски џепни часовник

којега зато највише хвале, купују и другима препоручују, јер **најдуже траје без оправке,** јер показује време тачно на минуту, те спада међу најбоље швајцарске часовнике, **и ако је тако јефтин:**

Бр. 100. Џепни часовник, Анкеров строј Ремонтоар — Роскопф за	**само 49·**	**Дин. 60 п.**
Бр. 111. Анкеров строј Ремонтоар Роскопф са трогодишњим јемством	**само 69·**	**Дин. 20 п.**
Бр. 105. Прави швајцарски будилник поуздан Анкеров строј, 3-год. јемство	**само 64·**	**Дин. 20 п.**

Доплатом (повуком) или уз новац послат унапред.

Нема ризика. Што Вам се не свиђа, то се замењује, или Ти се враћа новац.

На целом свету чувени ИКО-часовници у злату, сребру, никлу, најлепших облика, часовници у виду наруквице, ланчићи, прстење, богати избор прикладних дарова и потребних предмета налазите у великом ценовнику са сликама, који ћете на захтев примити бесплатно од

Светске куће часовника H. SUTTNER, Љубљана бр. 965.

МОДЕРНИ КОСТИМИ ЗА КУПАЊЕ

Мислите ли збиља

Творнички Жиг.

да је свеједно, ако додајете кави „Прави Франк“ или који други додатак? О, ви се варате . . . Питајте само друге госпође, како оне мисле о том . . . Будите уверени, да се не даје узалуд предност „Правом Франкку“ — са млинцем.

РАСЦВЕТАНЕ ТОАЛЕТЕ

Кад дођу топли летњи дани све даме занемаре једноставне боје и осете жељу да буду накићене цветовима, који су тако дивно уткани, као природни, и свију боја, почев од ружа и маргарета, па до љубичица, перуника и лала.

Као да све хаљине светкују лето. Те цветне материје воли обична сељанка, а воли их дама, и увек ћете их видети на улици, пре подне, после подне, увече, у позоришту.

Цвет игра велику улогу у моди, чак из доба Марије Антоанете, кад се носила танка свила, попрскана ситним букетићима.

Ка о и прошле године, тако и овог лета, носиће се хаљине од крепона. Тако обична материја, као уштиркана, а на њој измалани јорговани, виолет и бели, и велики божури, каранфили и анемоне.

А на корзо-у појавиће се разноврсни воали са букетима љубичастим а розе, који имају у себи веселости, и као да се смеше, а некад су меланхолични. То су јевтиније хаљине, јер воал није скуп.

За свечаније прилике облачи се хаљина од свиленог фулара и крепдешина, опет са цвећем, и она може да се носи у великом граду, на плажи, и по бањама.

За после подне цветићи треба да буду ситнији, као мале беле раде или висибаба, на зеленој, црној или хавана основи.

Те су хаљине са мало дужим струком и са два волана плисирана, рукави дугачки, шал крагна. која се везује напред или на рамену.

Увече, кад захладни, облачи се мантил од крепдешина, али кад је постава иста као и хаљина, онда се добија утисак необичне елеганције.

Фабриканти су желели да ове године буде ситно цвеће на фулару, али нису се могли одупрети лепоти оних великих цветова, који се лепезасто пружају и као лоза покривају хаљину. Кад су крупни цветови, хаљина треба да буде без рукава, само са шал-крагном, која треба да се лепрша и надима као крзана.

Тек у вече појављује се једноставна тафта. Још кад би она имала букете тоалета би потсећала на осамнаести и деветнаести век. Стилска хаљина од црне тафте с букетом на појасу има своју велику моду ове сезоне.

У вече се носи и хаљина од ламе-а, која се упија у витки стас, и тражи фине линије.

Конкурси лепотица на нашим водама

Са наступањем сезоне купања, „Недељне Илустрације" уводе свој месечни конкурс лепотица на свима чувеним плажама у земљи. Тако ће сваког месеца, београдска купатила бирати најлепшу „мис", — свако купатило за себе, на Сави и на Дунаву, а затим купалишта у Земуну, Новом Саду, Палићу и другим местима крај наших великих река.

Јадранске плаве обале, такође ће видети утакмице у лепоти расе. Свуда, од Сушака на Горњем Јадрану, па све до задњег купалишта у Боки Которској и све до Улциња, задње плаже на нашем Јадрану, свуда ће „Недељне Илустрације" организовати своје конкурсе и објављивати фотографије најлепших купачица. Та богата збирка снимака служиће за откривање филмских и фотогеничних лепота, на основу којих се може помишљати стварање националног филма.

„Недељне Илустрације" моле стога све своје пријатеље и читаоце, широм краљевине, на свима обалама река и свуда дуж Јадрана, да их по-могну у овој замисли.

Примљене фотографије пуштаће се редом којим буду стизале.

ФЕЉТОН

ОСУЈЕЋЕНИ ФЛЕРТ

— А госпођица Маргарета?

— Ако сретнеш г-ђицу Маргарету избегавај да је поздравиш.

Госпођа Шенво изговори те речи стежући пакосно своје наборане усне.

Жак није смео да тражи објашњења.

Кад неко има деветнаест година, а мора да иде преко лета некој досадној рођаци, само зато што се нада да буде њен наследник, мора да пази да је не увреди. А родитељи су га тешко молили да буде коректан према њој.

Тај боравак код тетке није био пријатан за Жака. Он се једино радовао сусретству госпођице Маргарете Обије, која је била његових година и врло симпатична.

А сад ова тетка забрањује да јој се чак јавља. А њега је једино то привлачило, док су његови родитељи само мислили на наслеђе.

Ове године он се спремао да се мало интимније упозна с госпођицом и већ је помишљао на флерт.

Још првог дана, чим је дошао, шетао је поред њене куће. Али тетка му рече оштро.

— Ја сам се завадила с том породицом због неких сплетака, а ја не волим речи. Чула сам како су ме оговарали, да сам настрана и старинска, и имам појмове још од пре сто година, и да се облачим по моди која је била пре педесет година. Ваљда ми се оне боље облаче, што носе тоалете као глумице. Због тога смо се свадили и не говоримо више.

Сутра дан Жак изађе да прошета, и прва личност коју је видео била је г-ђица Обије.

Он опази још издалека њену златну косу и несташне коврче испод бе-лог бере-а. Дивио се њеном витком стасу и финим обинама ммоо испод кратке сукњице.

Маргарета је ишла испред њега а он је могао да посматра.

После два дана Жак је морао да изађе у шетњу до плаже са својом тетком. Чим је ова спазила Обијеве, склонила се да их не поздрави.

За Жака је било несносно друштво тетке. Једног дана прошао је покрај Маргарете и није смео да јој се јави. А никад му није та млада девојка изгледала лепша. Он је осећао у своме младом срцу, да почиње да се заљубљује. Чинило му се да не може да живи без ње и изналазио је начина да је сретне кад је сам.

Али како да је освоји.

Маргарета га је избегавала због тетке. Већ неколико дана није је видео, иако је непрестано обилазио плажу, и пролазио покрај њене виле двадесет пута дневно.

Једне вечери, немогући више да одоли жељи да се распита од некога о њој, поче разговор с тетком о Маргарети.

Као немарно, проговори:

— Ви сте тетка сада задовољни што не виђамо више Обијеве.

— Ја их никад и не опажам да су ту, одговори тетка лукаво. Сигурно им се више не свиђа наша плажа, јер немају с ким да се забављају. А после тога госпођица Маргарета занима се својим диспансером.

— Диспансером?

Да, она је на курсу болничком. И учи да негује рањенике у будућем рату.... Ја се надам, да их више нећемо видети.

Жак је сада још више ценио г-ђицу Обије.

И у његовој наивној, младићској глави, појави се једна мисао. Вила Маргаретина налазила се на једној стени, а он се реши да скочи са стене. Ништа неће бити страшно, ако мало огребе ногу, али он ће се направити да је неки тежак рањеник и пренеће га можда у диспансер, да га лечи Маргарета.

Сав срећан због таквих херојских мисли, он поче да се пентра по стенама, према прозору њене виле. Једна глава се помоли на прозору. Жак је сад бирао згодну стену, и док је гледао у прозор, он се оклизну, пре но што је имао намеру да то учини, и тресну с висне на камење. Осетио је страшан бол у нози и на рукама. И покрај болова, он покуша да се дигне, али кад је хтео да устане јаукнуо је од бола у нози и онесвестио се.

Кад је отворио очи, лежао је на песку, а једна женска прилика нагињала се над њим.

Али то није била маргарета, већ њена мајка, која га је видела с прозора кад је пао.

— Ох, колико сте ме уплашили, говорила је она. Али није ништа опасно. Неколико дана одмора, и ви ћете стати на ногу.

— А шта каже госпођица Маргарета, она добро зна, кад је болничарка.

Г-ђа Обије се насмеја.

— Не бојте се, ја се боље разумем у тим пословима од Маргарете, јер имам диплому болничарке, а Маргарета је још није добила.

Кад су га пренели кући његове тетке, ова стара и пакосна госпођа попусти мало и оде да се захвали госпођи Обије, што му је пружила прву помоћ.

Лежећи у постељи, Жак се надао да ће бар сада доћи да га види Маргарета.

Али само се појави г-ђа Обије. У разговору тетка запита за Маргарету.

— Маргарета је у Анжују, одговори њена мати. И ја идем тамо кроз неколико дана, јер ће се моја кћи венчати с асином моје пријатељице. Она је већ заручена.

Жак осети као да га нешто убоде у срце. И како је био смешан са увијеном ногом и његовим херојством.

Галантна Европа

III.

Има жена које ништа од себе не дају. Оне осећају своју плот тако церемонијално, присилно, носа трагичног и уста малацких као рибан Легије Части.

Лиси је пуначка, страсна, дружевна, сочна на очи је тако мека, да се сваког тренутка добија утисак општења са њом. Кад вам одговара она кречи ногама. Па ипак је немогуће ма шта извући од ње. Затворенија је од какве девојке, од каквог свештеника. Професионална тајна. Њени су снови под кључем. Нико још није против ње изнео какве доказе или макар зачетак доказа. Кад треба уме и да слаже. Ни пошта, ни телефон, ни отерана слушкиња ни драга пријатељица, нико је није никад изневерио. Не уступа она ни пред сузама, ни на месечини, ни у потреби. Жива усамљено и сиромашко у предграђу, у салончићу од ораховине, по фасону Луја XV. а на зиду кутијица од шкољака у виду папучица. Њена су плућа оболела и од њих ће умрети. То је мала француска радница, проста, скромна и строга. Кад ужина, она ломи бисквит више шоље, пије са дигнутим малим прстом у вис. Раставаља се од Вас са: »пријатно ће ми бити«, а чита романе мислећи »како је ово добро речено«

Ја, који скупљам исповести — и ако ми зато служе само велике уши — временом поставши нека врста музе признања, не измамих од Лиси ни један звук. Само таква отворена лица, оваква тела створена су зато да се никад не подају. Жене, то је тријумф мекости. Једнога дана, ипак, држећи је близу себе она ми, да би се ослободила, призаде сладост коју осећа да остане верна.

— Коме? Зашто ми нисте никад говорили о њему?

— Зато што о њему не знам ништа. Случајно сам га срела на улици. Од тада господари са мном. Чекам га увек. Кошуље су му целе свиленe (не само прса). Кад љуби скине свој шешир. Рукавице му се могу прати. У кревету не пуши. Следујући је, као богаташ. Сваки пут кад дође тражи чист убрус. Каже ми да нисам сирота и у то бих поверовала, да нисам била тако дуго и тако несносно, да ћу морати несумњиво увек остати сирота: кад оболим, морам у болницу и ако не желим. Прођу месеци а да он не дође. Нека буде његова воља, његова страшна воља.

— Зашто сте пред њим пали?

— Зашто? Па он ме је пожелео тако силно, да ме је то умарало за сваки отпор.

— И још?

— Ништа више. Понекад певушим: КАД ЈЕ НЕКО ЗАЉУБЉЕН, УВЕК ЈЕ СРЕЋАН. Ми смо се заклели да будемо једно за друго. Ја само нешто знам а то је да у његовом животу није имао, нити ће имати, до мене једино. Да, срећна сам. Инстикт ме није преварио. Мој јадни....

IV. ЕПИЛОГ

Био ми је пријатељ. Годинама се нисмо видели.

Затекох га, овог децембарског јутра, лежећег крај пута за Карант — Су. Једна грабљивица ниско полете и лупи га, као каменом. Са сто тридесет километара на сат, терајући, изгубио је свест и испустио волан. Сад је издисао. Обилно крв упијала се у јесењу поорану земљу, јер му је стакло било исекло грло. Пре но што ће испустити душу, умоли ме да објавим новост трима именима што ми их даде, Перл, Аталији и Лиси.

Тако у један мах сазнадох да искази трију жена, односише се у ствари на једног човека и тај је човек био он. На ове три арије певане на празно, један је тенор отпевао, тужбалице тако разнолике, да би их требало боље замислити, као упућене разним љубавницима, најразноликијим, а не једном, самом.

Још и данас, у сећању на ове приче, помишљам да сам имао три пријатеља и да им је своју тројици нанела смрт једна ласта.

МУЗЕЈ РОГАТКИН

Као што је „Хотел Савоја“ у Москви скоро једини дом задржан искључиво за странце, тако су и у Петрограду странци имали „Хотел Европу“. Некад у Русији, све су странце звали Немцима; данас би било довољно рећи: Европљани. Ми сви смо се тамо осећали — и ако смо били из разних земаља — као у каквој породици: капиталистичкој породици, којој можда није више сувише достојанствено припадати али је, крај свега, доста пожељно; могли су нас разликовтаи по нашем особеном схватању живота, по гласном говору, смеху, са нешто мање будућности у очима, али више предузимљивога духа у рукама. Ако би борба попустила и оба режима остала један крај другог, може се замислити, — толик осу они непомирљиви — да ће једнога дана странци имати у руским варошима своје квартове, своје концесије, своје трговце око својих посланстава.

У Хотелу Европи, Послуга је била сачувала своју некадању белу униформу, само што више није онако бела као пређе, нити има више живог лепог свиленог појаса вишњеве боје, — као гондолијери снежни. У бару је пусто и ако неким случајем служе какав фини обед, служе га по собама, крију̀ћи од очију полиције и финансијске контроле: једино га можете приметити по суду за лед, у ходнику. Такав какав је, хотел нам беше прибежиште. Нисмо се хтели удаљавати од залњег подрума у целој вароши, која је имала негда највеће резерве вина из целог света. Лондонска „краљевска кафана“ и „њујоршка „Кафана Лафајет“, долазили су на друго и треће место.

Булар — коме је економска анкета у Русији дозвољавала јутрос мало више слободе — уђе у моју собу да ми јави, како је пронашао јуче један стари „медок“, који би пријао за ручак. Коштаће само сто франака боца. Ваљало се користити приликом.

Изађосмо. Под упливом балтичког ветра, лед се кравио, вода је капљала дуж зидова, падала са кровова. Земљиште се било натопило а пораз је зачињавао огромну напуштеност вароши, ваљда најлепше у Европи.

Осим старог Невског Проспекта, у ком је очувано било, бар у извесним сатима, нешто од прећашње живости, друге авеније Љењинграда, оивичене каналима, рећале су се иза трговa, а тргови после улица без радњи или са радњама, у којима није било ничег другог до пропагандистичких књига и брошура. На све стране хармоничност, паралеле подвучене снегом, продужетци палате Ампир, боје смарагда, „украшени, говораше Стендал, са дражесном љупкошћу“, па храмовници боје злата, поларни Партенони, подигнути на бледом подножју, по леденом укусу Торвалдзена, па високе архитектуре у стилу Јелисавете Петровне, италијански брежуљци за церемоније, па јагодасте Академије из доба Катарине, замрзнуте љупкости шведских Бернинса, министарства за увек напуштена од царистичке бирократије и од нове комунистичке администрације, још государственије, данас настањене у Москви.

Ишли смо до старих квартова с друге стране Неве, — која је сама са проломљеним ледом, личила на рушевине — тамо где Љењинград изгледа као враош усред пресушене воде. На томе „прозору Европе“ нико више није брисао стакла. Полако се осећало, како се уцрвљава ова варош мукама сграђена, на сто хиљада пилотиса, и тоне у блатњави гроб делте као што су се уцрвљали сто хиљада радника које је Петар велики ту жртвовао.

— То више није Венеција, рече Булар, већ Равена.

„Боље реците као Векс „Пестум“.

Тешили смо се. Где су данас зидови Бабилона, огромнијега града но данашњи Париз?

Пол Моран.

(Наставиће се)

Српски и Кинески

— Успомене са Далеког Истока. —

Било је то пре двадесет година (једнаркна цифра:) када сам као млад руски официр био командиран у славни Источни Институт у Владивостоку ради изучавања кинеског језика, опћа географије, историје, трговине и т. д. једном речи целе »синологије «науке о Кини.

На том институту предавао је кинески језик чувени руски синолог професор Петар Петровић Шмит. То је био, упркос свог немачког презимена, прави Лотиш из Лотишке, која је данас независна република, а тада још руска покрајина.

На првом часу тумачио нам је проф. Шмит она четири основна тона кинеског језика, који су за њега карактеристични. Као што је познато кинески је језик једносложан т. ј. сваки је слог засебан појам, а пошто има много идентичних слогова то се они поглавито разликују само по »тону« којим се изговарају. Објаснив нам значај тих тонова професор Шмит обрати се мени, као Србину, са речима:

— Осим кинеског језика, има међу европским језицима само српски језик ова четири основна тона... Зар није тако?

И натера ме ђаво те му онако непромишљено бубнух у одговор:

— Не, г. професоре, ми тога немамо.

Проф. Шмит погледа ме сасвим зачуђено ,затим се одмах онако мало иронички насмеши и сасвим мирно рече:

— Има, имате их и ви у вашем језику. Ја ћу вам то одмах доказати.

Са тим речима узе креду и написа на табли, ћирилицом, ове четири речи: »горе, горе, горе, горе«. Затим ме опет запита:

— Реч »гора« је српска реч. — Јел,те?

— Да, г. професоре, одговорих му ја прилично покуњено, слутећи неко »изненађење«....

Проф. Шмит изговори, после тога, сваку ову реч полагано и разговетно. Самогласник »о«, у речи »горе«, изговарао је то отегнуто, то мање отегнуто, то кратко, то сасвим кратко а »тон« је или дизао, или спуштао, или га држао равним, или одрезивао га — већ према значају речи. И, ево, шта се тиме постигло: прво »горе« означавало је нешто што се налази горе (на висини); друго »горе« означивало је горе (брда, планине); треће — нешто што постаје све горе и горе (рђавије, лошије, страшније), а четврто — нешто што гори (пламти). Коначни смисао ових четири речи, као реченице, био би овај: »Тамо горе, оне планине ,све горе и више — пламте!« Бламажа!

»Лотиш« проф. Шмит посрамио је Србина, свог ученика, и то на примеру из — српског језика! Професор Шмит није, додуше, знао српски, али је зато знао »компаративну филологију«, коју опет његов ученик, Србин, није знао — а незна је ни данданас.

Тако то бива када је човек брзоплет, особито пак када има посла са чувеним синолозима! На ипак ми је успомена на ово моје страдање пријатна, јер ме сећа на мог доброг професора Петра Петровића Шмита и на оно красно доба, које сам проживео у дивном и великом Владивостоку, изучавајући на славном Источном Институту »кинеску премудрост«, која се сада, после толико година, из моје главе готово сасвим испарила....

Бележим ову моју летимичну успомену са Далеког Истока, понајвише зато, што се надам да ће читаоце интересовати ова заиста чудновата сличност нашег језика са — кинеским!....

Озрен Суботић.

КУЋА НА ПОКРЕТНОЈ ОСОВИНИ

У низу проаналазака што их је свет забележио од почетка овог века, видео се на изложби архитекта у Паризу, пре неки дан, пројект једне куће која се окреће.

То је вила названа „Сунцокрет" која може, као и цвет чије име носи, да се од свитања до сумрака управља према сунцу.

Кућа је сграђена на једноа округлој платформи коју покреће динамо машина. Водоводне цеви, електричне жицежице и инсталација гасна, груписани су у средини, у некој врсти централног огњишта. Можете замислити једну такву кућу, која почива на покретним плочама. Срећан ли је њен сопственик! Он има сунце на расположењу колико год хоће: довољно је да притисне дугме, које се налази у свакој соби, па да се вила покрене на својој основи и сунчани зрак, који је дотле озаравао библиотеку или трпезарију, падне на онај део куће, где треба сунца.

То је читаво чудо архитектуре, које ће постат идоступно многима. Сунце није заустављено у своме кретању али је ипак ухваћено и много више заробљено пошто се може по вољи узимати сунца онолико колико се жели. Још мало па ће газдарице говорити својој собарици:

— Марија, дајте ми мало сунца. Пазите, сувише сте дали. Склоните тај зрак што ми пада у очи.

И један мали покрет куће, у лепо или у десно, и све ће бити у реду. Наравно да ће исто тако сунце моћи бити истерано из собе где га не трпе, а да се завесе не помакну.

Сијамска Краљевина

Сијам није као Јапан састављен из многобројних острва, која су олакшавала везу са иностранством. То је држава велика као Француска и континентална земља, која нема везе са морем. Одвојена је од Голфског залива Бирманијом, енглеском колонијом, а од Кинеског мора француском Индо-Кином. Према томе она одржава везу с морем само преко великих река, које се уливају у сијамски залив.

По клими Сијам се разликује од Јапана. Док у Јапану има терена који су планински као Алпи, и вечитих глечера, у Сијаму је тропска клима, јер се он налази у близини екватора. Али ту падају обилне тропске кише и вегетација је бујна.

Велики простор Сијама покривају прашуме. То су читава морâ од шума, са егзотичном флором и фауном. Реке Менам и Меконг плаве велике просторије и њихове долине су врло плодне. Богатство Сијама лежи у шуми, одакле се извози грађа. Кад с пролећа почне да се сече дрво спушта се низ велике реке и цела површина воде покривена је стаблима.

У тим шумама станују врло примитивна сијамска племена, готово полудивљаци, али више беличастог лица. Они живе од лова и врло су вешти стрелци.

У прашуми има врло много зверова. Ту је господар тигар и леопард, а има најразноврснијих фела мајмуна.

Али може се рећи да је Сијам царство слонова. Нигде их нема тако много као у њеним џунглама. Они живе у великим чопорима и увек имају једног најстаријег, који их предводи. Код слонова се осећа смисао за организацију, они не воле усамљен живот, и увек се покоравају највећем и најстаријем.

Међ слоновима највише се цени и тражи бели слон, који је велика реткост. На сијамском двору увек има белих слонова. Иако има аутомобиле, сијамски краљ увек обилази своју земљу на слоновима. Зато их има у двору више од стотину.

Бели слон је велики луксуз, и он се никад не узима за неки тежак посао, већ само за параде. Због тога је он најсрећнији међ слоновима, јер живи у раскоши као неки краљ и нарочито га негују.

Велике долине обрађене су, и из Сијама се извози пиринач и шећерна трска. За време суше пиринчана поља се наводњавају вештачки.

Сијамац је врло гостољубив, и много приступачнији него остали азијски народи. А сијамски краљ је врло културан и модеран владар, који путује по Европи са својом лепом женом, европски образованом и у европским тоалетама.

Недељне Илустрације

Принцеза Катја Долгоруки

ЖЕНА АЛЕКСАНДРА II.

ОД А. ХОТНЕР—ГРЕФЕ

5

Нико није обратио пажњу на њега, јер су врата била сакривена зеленилом.

Али је Петар Орлов познавао свакога, који је био овде позван. Он је се увек извештавао раније о гостима него што ће цар посетити коју забаву. Познавао је цео Петроград и имао необично памћење људски лица.

Тог младог болешљивог човека, бледог и збуњеног лица, он није познавао.

Шта је он хтео овде?

Петар Орлов више није ни о чему другом мислио већ о томе само: можда је у опасности цар.

Да би избегао сваку забуну, неприметно је пришао непознатоме.

Али још није био дошао до њега, а млади човек је изненада подигао руку. Орлов је притрчао цару и стао пред њега.

У том је одјекнуо један пуцањ.

Петар Орлов с раширеним рукама се је бацио пред цара и склонио га у страну.

Чуо је се врисак.

Катја Долгоруки је се повела назад. Цар је прихватио њено нежно тело.

У сали је настала забуна. Нико није знао шта је се догодило.

Катја се одмах усправила. Била је бледа као мртвац, али су јој очи сијале.

„Није ништа", рекла је. „Само мало у рамену ме је зрно окрзнуло. Богу хвала, Његово Величанство је неповређено".

Сасвим танак млаз румене крви био је обојио њену хаљину.

Непознатог човека су ухватили и врло брзо се уверили да је био луд. Одмах је упућен у завод, из кога је на потпуно необјашњив начин био утекао.

Цар је дахнуо душом.

Хвала Богу, дакле није био атентат.

Стајао је, опкољен гостима. И он је, поред све хладнокрвности и владања собом, био блед.

Петар Орлов је стајао уза самог цара.

„Мој добри дух", рекао је цар, смејући се и на њега указујући.

Али је се одмах окренуо кнегињи, која је баш у том тренутку ушла у салу. Била је одвела своју нећаку и вратила се натраг.

„Како се осећа принцеза?" запитао је цар узбуђено. „Зрно је било мени намењено! Доктор Орлов је видео када је човек био подигао руку и стао пред мене. Тиме је принцеза била кренута у страну и примила зрно. Њој и доктору Орлову имам да захвалим за живот".

Кнегиња је била од узбуђења ван себе због страшног догађаја у њеној кући. Али је утешно било, што је Катја само лако рањена.

„Она не мора лежати у постељи", рекла је даље кнегиња. „Само јој је потребно мало мира".

Цар је поново био весео. Заповедио је да се нико не узнемирава. Гости су се повукли у други салон.

За трен ока су слуге опет салу довеле у ред.

Али нико није имао воље да игра. Домаћица, савладавши своје велико узбуђење, позвала је на закуску. Друштво је прешло у трпезарију.

Цар је кнегињу задржао и опростио се од ње. Она га је испратила до степеница, али јој је он дао знак да се врати својим гостима.

Петар Орлов је већ чекао; сада је похитао низа степенице, да би дозвао царева кола.

Али када је се вратио, цара није било.

Један од старих поверљивих слугу куће пришао је Орлову и рекао му шапућући: „Његово Величанство је наредило да царска кола иду кући, а да се узму обична кола, која ће на углу чекати".

Петар Орлов је се изненадио.

„Где је цар?" запитао је гласно.

Био је јако уплашен.

Каква лудорија, не бити обазрив овде, где је на загонетан начин ушао непознат човек, где је неко од слугу непоуздан.

Шта је могло бити?

Цар је често био неопрезан.

Стари слуга је продужио: „Његово Величанство је хтео да се лично увери о стању здравља наше младе принцезе."

Говорио је као какав аутомат. Да ли заиста ништа није мислио при томе?

Петар Орлов није знао како је сишао низа степенице.

Био је пренераžен од страха. Увек је веровао да је својим оштим умом и исправношћу свог држања управљао судбином.

Али сада су биле јаче мрачне силе од њега.

Осећао је да им је подлегао.

* * *

Катја Долгоруки је седела у својој широкој хаљини од плавог сомота, у топлој соби.

Лекар је, смејући се, превио њену малу рану.

„Једна огреботина, ништа више", рекао је. „Ваша Светлост је млада и здрава и мала огреботина ће за не-

колико дана оздравити. Препоручио бих само мир, јер су нерви узбуђени".

Мир?

Катја је се необично осмехнула. Како је могла бити мирна код толиких доживљаја тог дана?

Она је желела принети жртву за њега, великог, моћног, чије су очи њу мило погледале.

О, да је била погођена у срце, да је умрла за њега!

Можда је судбина њу одредила као жртву за њега.

Катја Долгоруки је била као у грозници; чело јој је горело.

Собарици је рекла да иде, јер је желела да буде сама.

Али после неколико минута ушла је поново стара жена. Била је јако узбуђена.

„Принцезо", прошапутала је, „јављам Вам да Његово Величанство цар, хоће да се лично увери о Вашем здрављу".

Цар је пошао к њој.

Катја је пружила обе руке, хтела је да се брани.

Собарица је била изишла напоље.

Лагано, једва се принцеза подигла. Хтела је прописно да се поклони када је као у сну видела да је цар прескочио праг и ушао у собу.

Нејасно је мислила; то је он, судбина долази!

Али није могла мрднути нити и једну реч проговорити, јер су је две снажне руке загрлиле.

Њена глава је била уз његове широке груди. Сагнуо је се и проговорио јој ласкаве речи, речи захвалности, чежње, љубави.

„Моја си!" рекао јој је на уво. „Зар ти не осећаш? Ја сам то осетио од првог тренутка, када сам те видео. Немој се бојати од мене! Велики, моћни цар је восак у твојој малој руци. Никада нећу заборавити шта си за мене учинила? Ти си ми живот спасла и то нас веже за навек. Спасла си ми живот и ја ти поклањам тај живот!"

Катја није разумела те речи.

Била је обузета осећањем превелике среће. Њено срце је тежило том човеку. Била му је се сва предала.

Он ју је обасуо пољупцима. Она пак само један пут је пољубила човека, Петра Орлова!

Чудновато, да је се сада, у овом тренутку највеће среће, сетила оног пољупца!

Брат! мислила је.

О, брат! Он ју је опоменуо пута, на чијем је се почетку сада налазила.

Учинило јој се као да сада слуша оне искрене речи.

Прстен Долгоруких је био тежак, она га је осећала на својој руци.

И зар није пре неколико сати у мирној болесничкој соби дала заклетву?

Учинило јој се, као да су све могуће силе на њу навалиле.

Али је ипак моћ њене велике чисте љубави била јача.

„Имајте сажаљења", молила је полако цара скрштених руку.

Страх, девојачки стид, најјаче узбуђење огледало се на њеном лицу.

„Сажаљење!" поновио је и он, скоро потрешен. „Дете, дете! Ја те волим!"

Ова ју је реч савладала, победила.

Више се није бранила од своје судбине. Из далека, из трпезарије чули су се звуци музике.

Малу, раскошно опремљену собу осветљавала је чаробна светлост, која је пролазила кроз плаве, свилене заклоне лампе.

У високим од малахита вазнама стајале су црвене руже, које је био цар послао и пријатним мирисом опијале њихове душе.

Катја Долгоруки је лежала у загрљају човека, који је ра јуриш био освојио њено младо, неискусно срце.

Била је се потпуно предала њему. Тек од тог тренутка је осећала да живи, да има сву моћ жене, али и сву њену слабост.

На пољу је била хладна јесења ноћ, која је кроз чипкане завесе гледала унутра својим црним очима.

У камину је горела ватра, а руже су јаче мирисале.

Далеко, далеко је био живот.

Докле је Катја Долгоруки сањала свој сан љубави у наручју најмоћнијег европског владара, корачала је доле пред палатом, месечином осветљеном улицом, једна женска прилика као црна сенка, огрнута шалом.

Долазила је правцем, који води из царске палате.

У једном тренутку била је подигла црне, пламтеће очи горе у слабо осветљене прозоре.

По мршавом лицу Мабел Патернион разлио се осмејак. Затим је отишла даље. Из мрака је изишла, у мрак је ишчезла.

Недалеко од палате кнегиње Вулкано стајала су врло проста затворена кола. У њима је седео Петар Орлов и пажљиво мотрио на врата замка.

Само покаткад је и он погледао горе у прозоре из којих је долазила слаба плавичаста светлост. Из његових груди је отео болан уздах.

Али је се и он изгубио нечујно у дубокој тишини те ноћи.

---

8. ГЛАВА

МРАЧНЕ СИЛЕ

Сутрадан по целом Петрограду је се говорило о царевој посети код кнегиње Вулкано и њене лепе нећаке, младе царичине почасне госпођице.

За једну ноћ је од питомице завода племићских кћери постала чувена, најинтересантнија жена руске престонице.

Сви гости су били приметили велику владаочеву пажњу и удварање младој девојци.

Кнегињин вратар је врло добро видео да је Петар Орлов наредио да иду царева кола. Њему је се ствар учинила необична и заузео је једно згодно место за посматрање, одакле је, непримећен, могао контролисати, који су долазили и одлазили.

Видео је проста кола, која су у мраку чекала.

Разумео је, зашто је стари дворанин, пошто је и последњи од позваних отишао, сам к њему дошао и рекао му да иде да спава, јер у палати више ни једног од гостију није било.

Вратар је се понизно уклонио.

Али он није легао да спава, већ је јасно чуо како је по најгушћем мраку силазио дворанин низа споредне степенице.

Стари човек је носио сребрн свећњак, који је треперећи осветљавао околину и стаситог човека са златним ширитима на његовој униформи.

Тихо је у браву метнут кључ. Затим је се чуо разговор.

Дворанин је најпосле закључао врата и тешким кораком се вратио натраг. Изгледало је као да је стари, верни слуга ове куће носио терет.

Напољу су се кренула оданде кола.

Вратар је се насмејао. Помислио је да је великој господи много што шта допуштено да чине што другима није.

Затим је ушао у задњу собицу свог стана и написао невештом руком писмо, које је одмах у јутру сам однео.

У палати кнегиње Вулкано те ноћи никако није било мира.

Кнегиња је била скинула скупоцену хаљину и исту

заменила обичном домаћом хаљином. Од великог узбуђења ходала је из једне собе у другу.

Цар је био код њене младе нећаке! Дворанин јој је то саопштио. Али и остале слуге и дворкиња су знали за ту ноћну посету.

Шта је требала, шта је могла чинити?

Било је немогућно цара наљутити.

Кнегиња је била очајна.

Зар је Катја Долгоруки морала да дели судбину по неке цареве љубавнице?

Докле је која цару у вољи, дотле је у вољи и друштва. Када цар своју љубавницу одгурне од себе, онда она није могла ићи у петроградска отмена друштва.

И кнегиња је била чула опрезне кораке свог дворанина на степеницама.

Чула је и када су закључана врата.

Прошла је кроз тамни ходник и пришла соби своје нећаке. Видела је да унутра још гори лампа и чула пригушен плач.

За тренутак је стајала, а затим лагано куцнула на врата.

Нико није отворио, само је чула слаб глас.

„Шта хоћете још од мене?"

Кнегиња је проговорила:

„Пусти ме унутра, драго моје дете!"

Али је млада девојка мирно и одлучно одговорила:

„Сад идем у постељу и не могу да говорим".

Светлост је се угасила, а кнегиња је се жалосно вратила у своје собе.

Али је кроз танак зид још дуго слушала кораке своје нећаке, која је немирно ходала по соби, као да су је демони гонили.

Приближавао је се суморан дан. Лагано су се отворила врата од принцезине собе.

У ходник је изишла нежна девојка. Катја Долгоруки је била обучена у просту хаљину, а преко ове имала топал огртач. Златно жуту косу је покривала мала капица од крзна.

Као сенка силазила је по ћилимом застртим степеницама, јер је у том тренутку чула да су се отворила врата и да је вратар разговарао с девојком, која је доносила млеко и с њом је ушао у свој стан.

Тај је тренутак искористила Катја.

Несигурно је сишла низа степенице и после једног минута изишла на улицу, у полумрак.

За тренутак је стајала. Време је се било променило. Хладан ветар је дотерао кишу.

Дрхтећи од зиме млада девојка је подагла јаку, да се једва видело њено бледо лице.

Натукла је капицу на чело и ушла у густу јутарњу маглу.

Петар Орлов је становао у малој кући недалеко од цареве палате.

Био је особењак и није волео да га туђе очи гледају. Живео је сам самцит.

Такав живот му је био потребан, јер је морао да пази да се његови планови за цареву безбедност не примете.

Некаква стара, глува жена надгледала му је у његовом одсуству стан.

Већином је се хранио изван куће. Доручак је сам себи спремао.

Тог хладног, магловитог јутра је Петар Орлов стајао код мале пећи и грејао воду. Био је у лицу блед и сањив. Никада му раније служба није била тако тешка.

Бојажљиво, лагано куцање на врата, тргло га је из мисли.

Зачуђено је ослушкивао.

Петар Орлов је пришао вратима и откључао их. На прагу је погружено седела Катја Долгорука.

Он ју је подигао и брзо увео унутра.

Одмах је закључао врата, а затим је увео у собу.

Ту је већ било топло. На столу је стајао самовар, затим корпица с хлебом, маслац и разни слаткиши.

Није проговорио ни једне речи.

Младу девојку, која је дрхтала, спустио је на диван и покрио је меким, од камиље длаке ћебетом. У пећ је метнуо неколико већих цепаница.

Затим је изишао из собе и одмах се вратио носећи врелу воду.

Наскоро је сребрни самовар почео да струји. Јак пријатан мирис чаја испунио је сву собу.

Петар Орлов је стајао дубоко замишљен и гледао у девојку. Био је јако узбуђен.

Како је лепа, мила и свежа изгледала јуче! А како сада?

Шкрипнуо је зубима. Немоћан је гњев њиме овладао. На један пут је проговорио:

„Катја! Сестро моја!"

Убрисао јој је вреле сузе с образа, метнуо руке на њена рамена, а главу приближио својим грудима.

„Катја! Чујеш ли ме, сестро? Ја сам код тебе".

Она је се чврсто приљубила уз њега.

Његова нежност јој је годила. Осећала је се потпуно као његова и у том осећању је све заборавила.

Запињући, непотпуним реченицама, почела је Катја да говори, али је он разумео и оно што није рекла. Од гнева, био је сав румен.

Она је то приметила и подигла руке, молећи.

„На њега не треба да се љутиш!" рекла је, „јер га волим. Али сада морам због тога страдати. Хоћу да се од њега склањам, да би ме заборавио и да не би због мене патила царица. Дошла сам к теби, јер си ти мој брат; то никада нисам тако јасно осећала као данас. Ти ћеш ми помоћи, сакрићеш ме. Ја хоћу да идем далеко одавде."

Она је пијући чај говорила врло узбуђено и није приметила да он није ни залогаја хлеба појео.

Кад је највише врућина .зс,сЖл- кусио.:д умІх дновхх

На један пут је Орлов устао. Избио је часовник и он је морао ићи.

Цар је требао да посети један велики скуп и он је морао бити уз њега.

Колико је од мрзео човека, који је овај чисти цвет уништио!

Ипак није оклевао ни за тренутак, да врши своју дужност, да чува цара.

„Остани овде, Катја," рекао је брзо. „Ником не отварај врата. Кроз четири сата ћу опет бити код тебе. У пролазу ћу рећи мојој домаћици да не долази данас, јер те, Катја, нико не сме видети код мене. Нико не зна да сам твој брат. Још данас морамо решити шта ћемо даље чинити. Још морамо известити твоју тетку да си на сигурном месту".

„Ја сам тетки написала неколико речи", рекла је Катја, „да идем једном човеку код кога ћу бити обезбеђена и да ћу побећи".

Опет је се заплакала. Али је се брзо прибрала и дала знак да ће послушати његове речи, које је код врата поновио. Чула је његове брзе кораке и када је закључао врата од куће. Други пар кључева стајао је поред ње. Закључао је и врата на огради око куће.

Катја је остала сама.

Неко време је лежала мирно, а затим је устала и протегла се. Осећала је топлину, сигурност.

Пришла је камину у коме је горела ватра и њено пуцкарање је било једини жагор.

„Како сам сада сама. Тако сама ћу увек бити", рекла је Катја у себи.

У том тренутку од некуда је чула жагор.

Тргла је се. Да ли није било још кога у овој празној кући?

Пас, који је напољу, у башти, чувао кућу, почео је на један пут да лаје. Мора бити да је и он нешто опазио.

Али жагор није долазио с поља. Изгледало је да долази од позадњег зида собе.

Брзо је дограбила своје горње хаљине и бацила их у мрачан крај собе. И сама није знала зашто је то учинила.

Изгледало јој је да стоји иза ње нешто непојмљиво, и да је гони напред.

Опет је се чуо слаб жагор у истом правцу. Затим је чула како се неко опрезно приближује. Она је то сасвим добро чула.

Шта је то могло бити? И куда треба да бега, да се сакрије?

Пас је на један пут престао да лаје. Настала је опет тишина.

И у тој тишини у кући чудо је се сасвим јасно, да има некога иза зида.

Сада је Катја потпуно била присебна. Приметила је један узак орман у мрачном углу.

Опрезно је се повукла иза ормана и њене оштре, младе очи мотриле су у полумрачној соби, и спазиле још једна врата. Свакојако је сада неко иза тих врата и хоће унутра да уђе.

У истом тренутку су врата шкрипнула и мало се отшкринула.

Указале су се две људске прилике.

Обе су имале на себи дугачке мантије руских калуђера. Дубоке капуљаче су покривале главу до очију.

Катја је се још јаче прибила уза зид. Али није из очију испуштала ни један покрет непознатих људи.

Стајали су скоро на сред собе. Напрегнуто су ослушкивали.

„Не, он је одавно отишао од куће", рекао је један од калуђера.

„Наши су поуздани људи. Они су дали знак да је све у реду. И пса су одмах уђуткали. Али ми морамо журити. Ево писаћег стола. Мислим да ће кључ моћи ући у браву. Петар Орлов би се изненадио, када би видео у нашим рукама овај кључ, који је јуче био у његовом орману. Његова домаћица није баш тако глува и глупа као што он мисли. Сада напред!"

Онај други калуђер је ћутао.

Обојица су пришли писаћем столу, без сметње отворили средњу фијоку и почели по њој нешто да траже.

Али нису нашли оно, што им је требало.

Опет је проговорио један од калуђера.

„Орлов је изменио цео план за царев повратак са данашњег свечаног скупа. Тиме су наше намере потпуно осујећене, ако не бисмо нашли забелешку о путу, којим ће цар проћи. Домаћица је рекла, да је он још јуче начинио такву забелешку. Ако је нађемо, онда ће бити изгледа да ће данас атентат успети, пошто ће бити мање опрезни када царска кола ударе сасвим другим правцем него оним што је био раније одређен. Онда ће мислити, да у новоизабраним улицама нема никакве опасности".

Калуђер се дивљачки насмејао и подигао у вис песницу.

„Како ја мрзим тог сјајног господина!" рекао је. „Њега, чија је жена Марија Александровна а који нема појма о лепоти ове жене! Она га још воли. Али када он погине, када се као удовица повуче у миран живот, тада ће познати верног човека, који је одавно поред ње и који јој је верно служио. Она у мени никада није човека гледала, већ само калуђера —"

Необично крупни човек је се усправио. Капуљача је се мало подигла.

Катја је видела, преображена, два дубока ока, из којих је севала нечувена страст.

„Боље ми помозите да тражим даље, оче Иване", рекао је други калуђер, који је непрестано претурао по хартијама.

Катја у мало што није вриснула.

То је био глас Мабел Патернион. Њу би међу хиљадом људи познала.

Обоје су отворили другу фијоку и тражили даље.

На један пут је отац Иван узвикнуо.

„Ово, ово мора бити! Ево забелешке! Тачно, како је рекла домаћица".

Развио је хартију, радујући се.

„Сада нам је он сигуран!" викнуо је ван себе. „Јучерашњи покушај с лудаком није успео. На такав посао треба ићи потпуно присебно и цела ствар је сада у сигурним рукама. Ми смо ноћас то решили. Ти си спремна да се жртвујеш за ову ствар? Помисли на човека, који труне у Сибирији и твоја рука онда неће дрхтати!"

Мабел Патернион му је одговорила:

„Знам да ћу то извршити, јер морам, јер хоћу да се осветим за хиљаде њих и за једнога. Малој Катји не верујем. Не верујем ни њеној заклетви. Она је дете, несвесна. А цар је леп човек и он може сваку жену залудити, па и њу".

Отац Иван је савио хартију и метнуо у џеп.

„Хајдемо одавде", рекао је журно. „Сада имамо у рукама што смо тражили. Кроз један сат ти ћеш стајати на одређеном месту. Дотле се може све спремити. Морамо обавестити другове да би ти омогућили бегство када будеш бацила бомбу".

Мабел Патернион није проговорила ни речи. Али је Катја видела како у њеним очима сија фанатизам, коме се никако није надала.

Лагано су затворили фијоке и оба калуђера се упутила вратима, која су се отворила.

Катја је зауставила дисање.

Чула је када се кључ окренуо у брави, а затим је настала тишина.

Неко време се није смела усудити да се крене с места. Око ње је владала велика тишина, али јој се чинило, као да осећа да је се у тим зидовима задржало нешто страшно.

Најпосле је се обазрела и видела да је остало све као и раније. Нико не би могао приметити да су се ту мало пре чуле онако страшне речи.

Катја је уздрхтала.

Тек сада је потпуно разумела шта је чула.

Како је рекао отац Иван:

Кроз један сат —

Зграбила је своје горње хаљине, које је била сакрила, обукла се и појурила на врата.

Хвала Богу, имала је кључеве. Никако јој није пало на памет да може неко пазити на ту кућу. Само је на једно мислила:

Крајње је време! Још га може спасти!

Јурила је кроз башту и отворила врата. Код прага је лежао велики пас, најбољи пријатељ Петра Орлова.

Да ли је био мртав?

Али он је се сада није тицао! Прескочила га је. Само брзо к царевој палати! Тамо ће знати, где је цар.

Мора се тамо хитати, да се јави Петру Орлову.

Није знала на коју страну да иде, па је насумце пошла десно улицом. Да ли је на време дошла? Да ли ће успети?

Киша је непрестано лила.

Да ли је није неко пратио? Чули су се кораци иза ње.

Али се она није обазрела. Морала је журити.

Стигла је до једног зида, торњеви и кубета су се дизали у вис, у маглу. Једна споредна врата стајала су отворена.

Да ли је то царева палата? И ако није знала ушла је унутра.

Два војника су јој пришла. Официра, који је такође изишао пред њу, погледала је она молећиво:

„К цару!" рекла је она; „морам к цару! Морам известити Петра Орлова".

„Ова сирота мала је шенула памећу" рекао је официр и ухватио младу девојку за браду. „Бога ми, лепо дете!"

Она је се бранила.

„Ја морам говорити с Петром Орловом", рекла је она. „Пустите ме!"

Из унутрашњости двора појавила су се кола, у којима је седела једна отмена госпођа, праћена двема дамама.

У том тренутку официр је с голом сабљом стао мирно, а стража изишла под-оружјем.

„Њено Величанство, царица!" прошапутао је официр.

С дивљим вриском истргла је се девојка из руку, које су је хтеле задржати и клекнула пред царицом.

Марија Александровна је необично памтила лица. Прво је се уплашила, али је одма познала испод мале капице бело и умиљато лице, велике, плаве очи Катје Долгоруки, своју најмлађу почасну госпођицу.

Млада девојка је подигла руке у вис.

„Спасите га, Величанство, спасите га! Инаће ће бити доцкан. Пожурите! Ви знате, Величанство, где је цар. Он не сме проћи путем, који је одредио Петар Орлов. Мора непримећен ударити другим улицама! Тамо га чека смрт. За име божје, крајњи је час!"

Царица је била пренеражена. Једној од дворских дама је рекла:

„Брзо, одведите кнегињо, младу девојку у двор, а ја одмах идем цару".

Затим је нешто наредила кочијашу и кола су појурила.

После једног минута дворска дама је с Катјом Долгоруки већ била у царској палати.

Официр је све ово гледао збуњено и ништа није разумео. Али му се учинило да су речи непознате девојке значиле опасност.

С војницима је ушао у стражарску собу.

Дворска дама, госпођица Трубецкој, је посадила Катју у једну фотељу.

На питање, да дозна што од девојке, која је од узбуђења дрхтала, није добила никаквог одговора.

Бледа као смрт, седела је Катја. Сваки шум је плашио и она је се трзала. Затим је почела да се моли Богу.

Кнегиња Трубецкој је се бојала и веома се обрадовала када је ушао у собу отац Иван.

Калуђер је тог дана изгледао блеђи него обично; његове очи су биле још светлије.

Питао је да ли ће царица доћи после поноћи у капелу на богослужење.

Кнегиња није одмах одговорила. Нехотице је погледала у столицу, на којој је Катја седела.

Отац Иван није био приметио да има у соби страно лице. Када је спазио младу девојку, уплашио је се.

„Ко је то?"

Кнегиња је слегла раменима.

„Не знам. Она је клекла пред царицом и нешто јој рекла, што нисам разумела. Због тога је царица одустала да посети сиротни дом официрске деце и одвезла се онамо, где је био цар. Мислим, да ће се с њим вратити натраг".

Отац Иван је на један пут подигао руке у вис и повикао: „С царем се вратити?"

Царица, коју је волео лудо и страсно!

Она, за коју би сваки злочин, шалећи се, вршио.

Она ће с царем отићи у смрт!

Кнегиња је зачуђено гледала овог џина човека.

„Оче Иване, шта Вам је?"

Он је промрмљао неколико нејасних речи.

Чудновато, његов је ход био несигуран када је отишао у своју собу, а одатле доле у дворску капелу.

Ту је био потпуно сам. Стајао је пред распећем Спаситељевим.

Часовник је избио.

Сада су морала кола проћи оним местом, где је Мабел Патернион стајала! Она је у руци држала један мали, неприметан пакетић.

Тај ће пакетић бацити у царева кола и онда —

Калуђер је очајно подигао мршаве руке у вис. Онда ће се десити нешто страшно, незамишљено!

Јер је у малом пакетићу стајала смрт, страшна смрт, која ће покосити и Марију Александровну.

Мабел Патернион имала је сигурну руку и гвоздене живце. Она нема сажаљења и добро ће погодити.

Грчевито је дохватио дрвени крст и као махнит га дрмао. Помози! Помози! викао је као ван себе Ти мораш помоћи! Чуј ме! Помози!

Хрвао је се с Богом.

На један пут нешто се сломило и тешки дрвени крст нагнуо је се напред.

Отац Иван је дрекнуо, али се његов глас није чуо због треска тешког предмета.

Крст је пао на земљу, а испод његовог тешког терета лежао је калуђер непомично. На челу је зјапила крвава рана.

Разрогачене, крупне очи биле су управљене у Спаситељево лице, изрезано у дрвету, које је преко њега лежало.

У истом часу ушла су на споредна врата у двориште палате проста кола и цар, царица и Петар Орлов су из њих изишли. Сви троје су изгледали јако узнемирени.

Похитали су у собу Марије Александровне.

Катја је кликнула, радујући се.

Цар се изненадио, а Петар Орлов стао као окамењен.

Убрзо је ствар била објашњена.

Петар Орлов више није могао ћутати. Цару је казао све, па и то, да му је Катја Долгоруки сестра по оцу.

И Катја је најпре устежући се, а после потанко испричала шта је преживела.

Орлов није могао све разумети. Он је имао поверење у своју стару домаћицу.

Први пут је се преварио у оцени људи.

„А ко су били ти калуђери?" запитао је цар као без душе.

Катја је помислила на заклетву коју је дала Мабел Патерниони.

Ћутала је.

Царица је се сагла и пољубила у чело бледу девојку.

„Ми Вам много захваљујемо, принцезо", рекла је царица узбуђено. „Ви сте спаситељ, кога је Бог послао цару. Хвала Вам по хиљаду пута и молим Вас, немојте ићи од цара!"

Доцкан у вече истога дана у чекаоници северне железничке станице петроградске око једне високе жене стајало је неколико људи.

Они су се држали по страни од осталог света и нешто шапутали.

„Путујте с Богом," рекао је један од људи. „Отац Иван је мртав; крст га је пригњечио! Ко зна, да ли се у његовој заоставштини не налазе каква компромитујућа писма? Данашњи план је некаквим непојмљивим случајем предухитрен; можда је било какве издаје. Ми сада морамо бити обазриви, инаће је све изгубљено. Поздравите браћу, који пропадају тамо далеко!"

Воз је био приспео и жена је се попела у њега. Људи, с којима је разговарала, већ су се у помрчини ноћи били изгубили.

После неколико недеља једног тамног и хладног вечера корачала је некаква жена снежним и леденим сибирским друмом. Није могла добити кола и хтела је да у малој крчми сачека ноћ. Али су тамо рекли Мабел Патернион да је кнез Михаило Долгоруки тешко оболео и да лежи на самрти.

— Наставиће се —

Госпођо, шта треба да знате . . .

О неговању лица

Једног јутра ви се огледате и, наједаред, угледате на лицу ону црну тачкицу, коју зовемо „митфресер". Обузме вас право очајање што се та црна тачка угнездила покрај ноздрва или на образу. Нисте је досада ни видели, јер је скрива пудер и крем, али једног дана она вам направи читаво удубљење на кадифастом образу.

Нежна и бела епидерма плавих жена највише се квари тим тачкицама. У проширене поре нагомилава се једна масна материја, а преко ње се слаже прашина, и пора тада добија црну боју.

У старо доба веровало се, да су ти митфресери црвићи, који нагризају кожу. Како би то било страшно, кад би се такве животиње намножиле у кожи.

Сад се зна шта је „митфресер" и лако се лечи. У вече треба фротирати лице каквим алкохолним лосионом, да би се стегле поре и кожа добила своју чврстину. Само то не сме да се ради сваке вечери, већ сваке треће. пре спавања, и да се остави ненапудерисано лице, да би кожа могла да дише. Глицерин не треба да се меће на лице, јер омекшава ткања, нити оне кремове у којима има глицерина.

Ако се нагомилају митфресери на лицу, онда их треба вадити. То је она мучна процедура, која изазива бол. У институтима лепоте постоје специјалисти за вађење тих црних тачкица, које то врше помоћу нарочитих игала. Само то је доста опасан начин, јер игла, макако била дезинфикована, може да нанесе инфекцију и да увећа црне поре. Неко истискује масну материју помоћу прстију, али то оставља црвенило на кожи.

У таквим случајевима кад је лице прошарано митфресерима, мора се одржавати нарочита хигијена коже. Са хигјеном мора да буде у вези и дијета, јер пљаво варење и болесна јетра кваре тен лица.

Фротирање са топлом ружином водом најбоље отклања црне тачке и стеже поре, али ако се претера, може да се искварн кожа.

Сунце и ваздух најбоља су средства за поправљање тена. Ко има много митфресера не треба лети, док је сунце, да се много пудерише, већ да се што више сунча, и да остави да преплане лице.

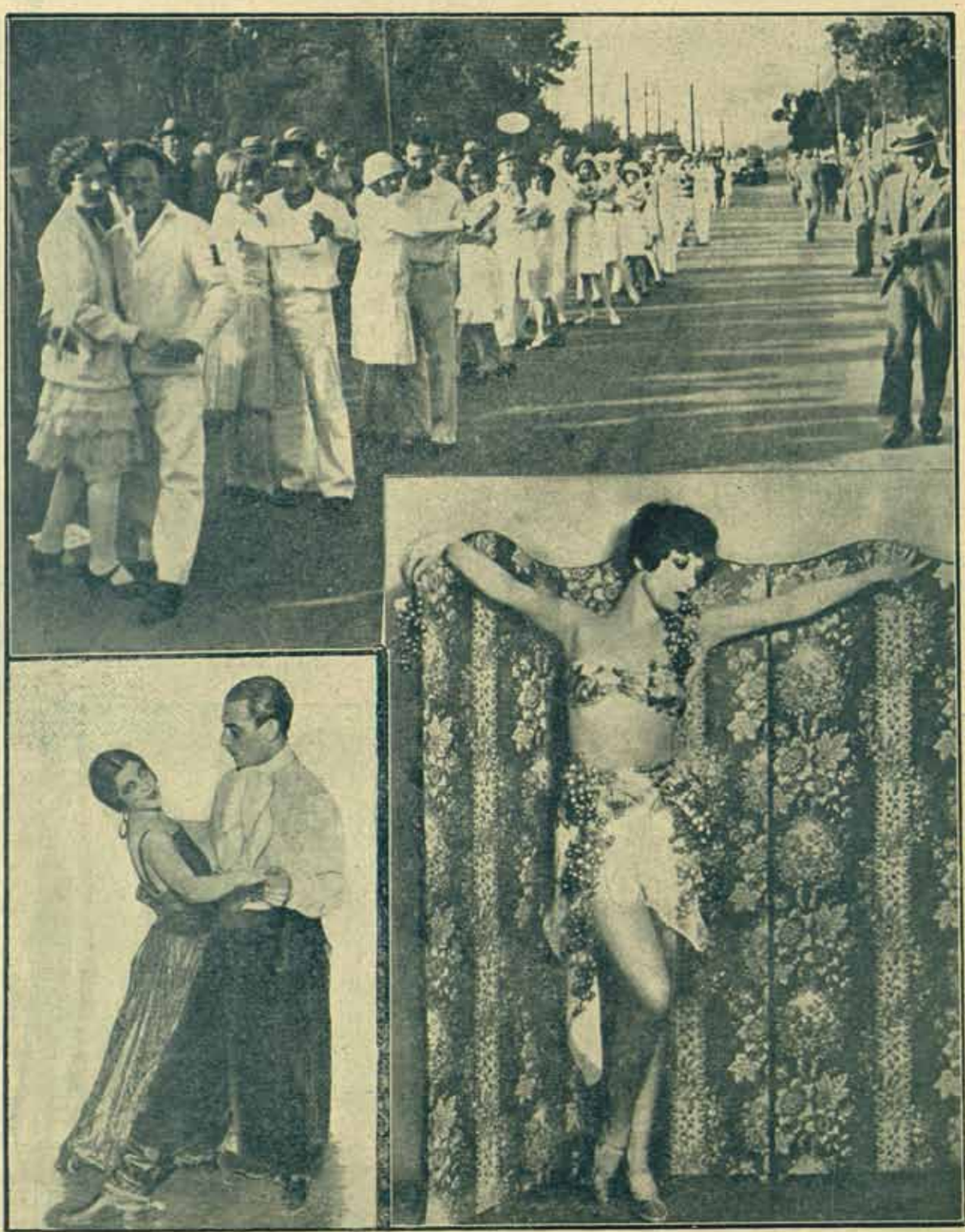
Претерана употреба разних лосиона, кремова и пудера, толико упропасти кожу, да некад видимо даму са тридесет година, чије је лице тако огрубело, као да јој је четрдесет пет година.

МОДЕРНЕ ЛЕТЊЕ ТОАЛЕТЕ. С ЛЕВА НА ДЕСНО: 1. ХАЉИНА БЕЛО - ОРАНЖАСТЕ СВИЛЕ ЗА ПРАЊЕ, СА КАРО - МУСТРАМА. 2. ХАЉИНА ОД БЕЛОГ ВОАЛА, СА ПЛАВИМ УМЕТЦИМА. 3. ХАЉИНА ОД ЖУТО - БЕЛЕ СВИЛЕ.

недељне Илустрације

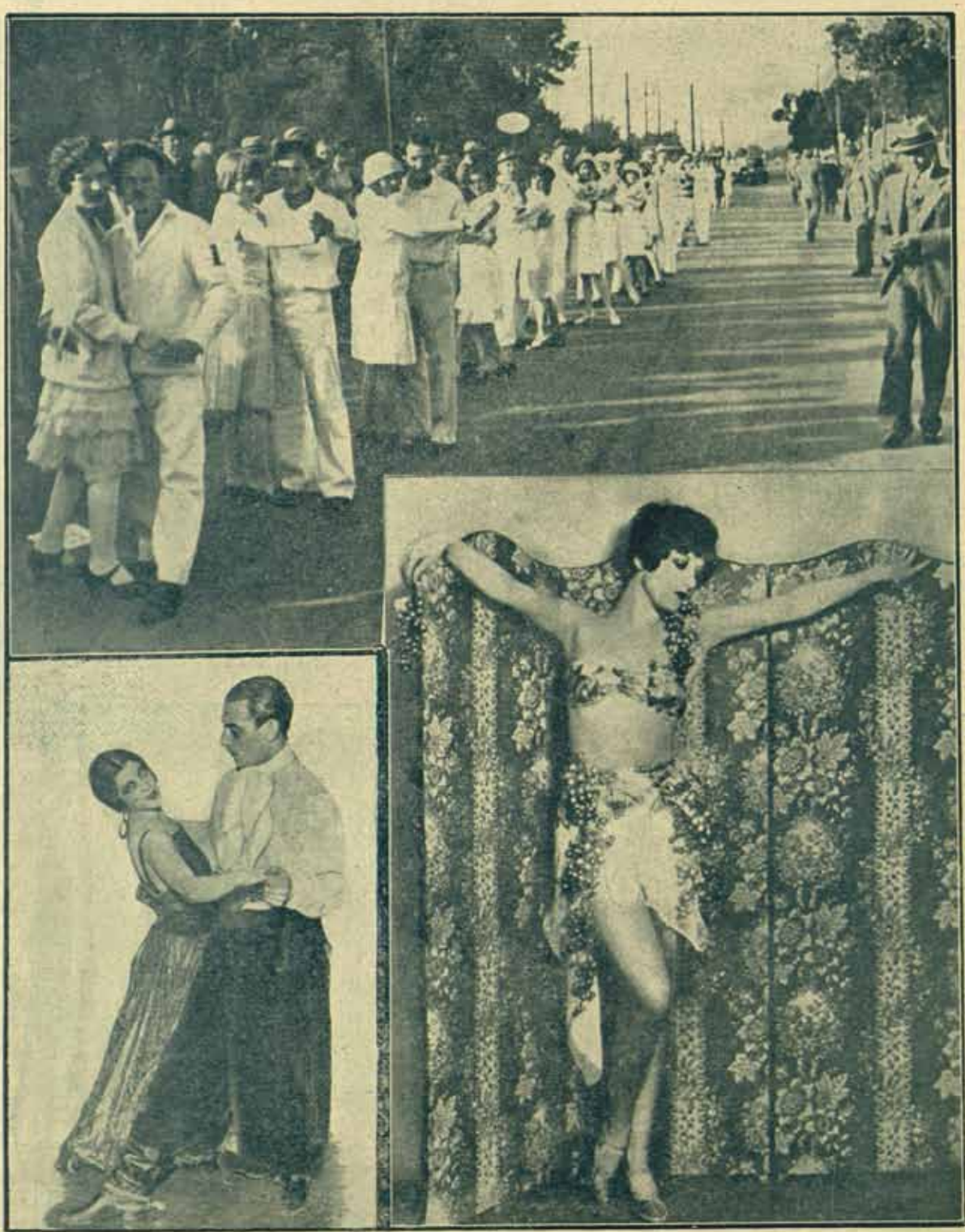

Горња слика: Нова мода играња на великом одстојању. На одстојању од 10 километара у Кулвер Ситу (Калифорнија) велики број играча приредили су утакмице издржљивости у игрању на великом одстојању. Доња лева: Лепа шпанска играчица Марија Монтеро, са својим партнером, коју је пре кратког времена у Њујорку убио њен љубавник. Десна: Филмска звезда Крауфорд оглашена је да има све димензије тела као што је има статуа Венера Мило.

За власништво листа и штампарију
Драг. Вучићевић, Војводанска 53.

Штампарија »Привредни Преглед«, Београд
Дубљанска ул. 53. — Телефон 40-89.

недељне Илустрације

Горња слика: Нова мода играња на великом одстојању. На одстојању од 10 километара у Кулвер Ситу (Калифорнија) велики број играча приредили су утакмице издржљивости у игрању на великом одстојању. Доња лева: Лепа шпанска играчица Марија Монтеро, са својим партнером, коју је пре кратког времена у Њујорку убио њен љубавник. Десна: Филмска звезда Крауфорд оглашена је да има све димензије тела као што је има статуа Венера Мило.

За власништво листа и штампарију
Драг. Вучићевић, Војводанска 53.

Штампарија »Привредни Преглед«, Београд
Дубљанска ул. 53. — Телефон 40-89.

Конкурси лепотица на нашим водама

Са наступањем сезоне купања, „Недељне Илустрације" уводе свој месечни конкурс лепотица на свима чувеним плажама у земљи. Тако ће свакога месеца, београдска купатила бирати најлепшу „мис", — свако купатило за себе, на Сави и на Дунаву, а затим купалишта у Земуну, Новом Саду, Палићу и другим местима крај наших великих река.

Јадранске плаве обале, такође ће видети утакмице у лепоти расе. Свуда, од Сушака на Горњем Јадрану, па све до задњег купалишта у Боки Которској и све до Улциња, задње плаже на нашем Јадрану, свуда ће „Недељне Илустрације" организовати своје конкурсе и објављивати фотографије најлепших купачица. Та богата збирка снимака служиће за откривање филмских и фотогеничних лепота, на основу којих се може помишљати стварање националног филма.

„Недељне Илустрације" моле стога све своје пријатеље и читаоце, широм краљевине, на свима обалама река и свуда дуж Јадрана, да их по-моглну у овој замисли.

Примљене фотографије пуштаће се редом којим буду стизале.

Ритмичке вежбе чланица Ћупријског Соколског Друштва.

Беч не успева увек да разједињује, већ понекад се у њему сједињују Словени. На недавним свечаностима једна Српкиња из Нове Кањиже, г-ца Веселинка М. Станковић (лево) и Бугарка, г-ца Паша Антонова, из Софије, кћи једног директора банке, заверили су се на дуго пријатељство.

10. ов. мес. Ћупријско Соколско Друштво приредило је у Ћуприји свој јавни соколски час. Учествовали су чланови сокола из Параћина и питомци артилеријско подофицирске школе. Доносимо неколико фотографија са тог јавног часа, које је израдио г. Јосиф Пејха, чиновник фабрике Шећера из Ћуприје. Час је испао на опште задовољство публике и чланова, захваљујући начелнику г. Драгославу Јанковићу, благајнику Фабрике Шећера и осталим члановима.

Б.

Пријатељска утакмица »Спарте« (Земун и »Момчила« (Лесковац). Моменат кад Тасић хвата опасну лопту.

Вежбања ћупријских соколица.

Француска новинарка, г-ца Титајна, међу аустралијанским дивљим племенима

После једне екскурзије по Бугарској, г-ца Титајна, писац неколико књига међу којима »Пут око мог љубавника«, и врло читана новинарка, која је по свету правила анкете за »Ентрасижан« и »Журнал«, зауставила се кратко време у Београду. За столчићем, у хотел »Паласу« причала нам је једне вечери, док се помамно вртело свуд око нас, кроз ћаз, како је правила своју каријеру, на великим друмовима света. Дед њен, француски генерал, Тисер, који је поставио границе Француске код Тонкина, отворио јој је вољу за далеким и егзотичним Истоком. Отуда и њена прва авантура, експлозија у луксузном аутомобилу царског принца Јапана, где настрада цела породица, али г-ца Титајна остаде у животу. Та јој несрећа није нимало убила вољу за авантурама и она свим срцем се посвећује дугим летовима на авијонима. Доручкује у Африци, вечера у Паризу. Над Карпатима, једном приликом хтела је изгубити живот, услед експлозије у авиону, али се и одатле срећно извукла. »Са каквим тек уживањем, каже нам она, могу после такве авантуре пуне опасности, да обучем своју балску хаљину и да посетим дансинг првокласних хотела, у првом граду где се зауставим.«

Такво појимање живота, дало јој је опојности необичне и она је све више се упуштала у егзотична путовања. Пре неки дан изашла је њена најновија књига «Мој пут око света« (Mon tour du monde) у издању Књижаре Керел, у Паризу, у којој описује своја путовања по најудаљенијим племенима див љег Истока, на разним острвима и острвцима, која су била за странце затворена. Не устрашива, — прототип једне модерне девојке коју никаква предрасуда не може омести у њеноме лепоме циљу — г-ца Титајна је успела да проникне у душу многих племена, да око себе окупи шефове, да се са њима слика, купа, сунча, да гестикулирајући успева повести разговор, какав је негда Херодот, отац новинарства, морао водити са племенима која су била далеко од домашаја јелинске и египћанске културе.

У Паризу, по редакцијама, колеге су почеле уважавати ту неустрашиму репортерку од духа и талента, која се није задовољавала да вечера са Примо де Ривером или маршал Лојотеом, ни тиме што се шетала са Мусолинијем или другом каквом величином момента Европе, већ је желела других сензација и боја, које нису обичне. Њена путовања нису само документа ретких путника, већ и одабрана литература, која се тако брижљиво негује после Пијер Лотиа.

Ускоро ћемо г-цу Титајну вероватно видети поново у Београду, јер она овде има старих познаника, међу којима и г. др. Н. Миљанић. Вазда је изражавала жељу да се код нас дуже задржи и напише једну књигу, која би се радо читала у већ широком свету њених чи талаца. М. С.

СТОМАТИН
ЛЕЧИ СВЕ БОЛЕСТИ СТОМАКА И ЦРЕВА, КАО: РЂАВО ВАРЕЊЕ. ЧИР У СТОМАКУ, БОЛОВЕ У СТОМАКУ И ЦРЕВИМА, ПОВРАЋАЊЕ, СУВИШНУ КИСЕЛИНУ, НЕУРЕДНУ СТОЛИЦУ, НЕСАНИЦУ и т. д. ДОБИЈА СЕ У АПОТЕКАМА, ДРОГЕРИЈАМА И У ЛАБОРАТОРИЈУМУ. — НАРУЏБИНЕ СЛАТИ НА ЛАБОРАТОРИЈУМ „САЉВАТОР" БЕОГРАД — ЛАУДАНОВА УЛ. 52. ЦЕНА ФЛАШИ ДИН. 75.—

Плавкаста спортска хаљина са белим пругама за Лили Дамиту (Модел Џени).

Хаљина браон, беж од креп марокена са оригиналним цртежима (Модел Бернар).

Модерно лечење душевних болести

У старо време лечили су болести душе свештеници и то **снагом веровања.** Пре 2000 година ходогастили су Грци у храм Ескулапа, данас се возе возовима у Лурд. Деловање је исто. О успесима се не може да сумња. И француски краљеви могли су полагањем руку лечити скрофулозне, узете и друге болести. Говорило се: »Које краљ додирује, те Бог лечи«. Ова чудесна снага човечије душе, која верује у чудо, била би у данашње време за лекара изгубљена, да је није надокнадила нова наука, наиме — **хипноза** (хипнотизирати некога значи сопственом вољом подврћи вољу другога себи).

Из Нанси-а (у Француској) где је деловао чувени Др. Бернхајм, синуло је светом ново светло, пошто је лечење тако званим **магнетизмом** исмејано као једна неозбиљност, готово превара. Бернхајм је пронашао деловање сугестије. Данас се одздрављујућа снага сугестије већ и прецењује. Болесне на живцима, који болују од страха и привиђења, врло је тешко хипнотизирати, док се управо здрави људи за хипнозу способни. Јавно мишљење, да је нервозна особа добар медиј, неисправно је, те се односи на један облик душевног узбуђења односно раздражености, а то није ништа друго, него утварање или самообмана. Сада то није сасвим погрешно мишљење, да је хипноза »уметнички произведена хистерија«. Хистерија је болесна раздраженост живаца, где дотична особа без спољашњег узрока пада сад у безразложан плач или грчевито смејање или у слична супротна расположења. Живчане болести су заправо душевне болести. У појединим случајевима може ради тога хипноза да чини врло добре услуге. Иначе заостаје за другим начинима лечења душевних болести.

У Француској је познат већ дуже времена Др. Леви, који лечи душевно оболеле **сугестијом**. Сугестија је способност једног човека да становитим начином натури било каково мишљење другој особи. Имаде тамо више лекара ,који лече душевно оболеле сугестијом и хипнозом. Код таковог хипнотизирања није довољно, да се рачуна само на разум оболелог, него и на срце ,то јест на осећање. Сваки намне нервозни (живчано болесни) трпи на било »каквом душевном слому, који га строваљује у стање душевне болести. Истом у новије време, када су се неки знаменити лекари почели занимати за узроке душевних болести, истом онда је и лечење тога стања коракнуло много напред. Лечење душевних болести на тај начин врло је дугачак и тежак посао, те таково лечење могу себи да допусте само богати људи. Сва срећа, што се те душевне болести не хватају толико сиромашна света, колико управо богата, те је велика добит за оне прве...

Роналд Колман свинкс Холивуда

Роналд Колман је сфинкс. Тај ватрени љубавник с филма у животу је непроницљив, и најћутљивији уметник Холивуда, кога мало њих познају. Нема он много пријатеља, а ни једну љубавницу. Често га виђају како сам шета по пољима, а у очима му се крије нека туга.

О том романтичном јунаку с филма сањају штатисткиње, а лудују за њим лепотице, које имају прилике да му се приближе.

С њим је немогуће разговарати. Поставите му неко питање, он вам одговара само с једном речи, а између усана отргне му се један иронични смех.

Његове љубави су непознате. Сећају се неки да је био ожењен и раставио се, али нико не зна зашто се раздвојио.

Тако страстан на филму, а тако хладан и непроницљив у животу. Он буди радозналост жена и журналиста.

Али ко може њега да интервјуише.

Новинар га запита нешто он пружи шољу чаја, дигне мало десну обрву, накашље се.

Ћутање.

Онда пију чај. Журналиста не наваљује. Роналд се мало насмеши. Показује своје фотографије и псе. Онда он нешто запита и сад испада, да Роналд интервјуише.

И о животу Роналдовом зна се по ателеима толико, да је много путовао, али да је имао у животу и срећних и несрећних дана.

Једна филмска глумица, Рут Ватербари каже за Колмана:

„Кад му се приближите, он вас погледа, и у том његовом погледу огледа се учтивост. Али осетите, како вас посматра помало с чуђењем. После неколико тренутака ви осетите како је то најшармантнији човек на свету, најсимпатичнији друг, најватренији љубавник. То се види у дубини његових очију, само површно ироничних, у тој ласкавој пажњи коју указује вашим речима, и топлом гласу лепо васпитаног Енглеза. Али увек се осећа да он хоће да сакрије један део самога себе. Он ће остати мистериозан и непознат чак и жени, коју воли".

И једног дана Роналд проговори.

„Увек сам мислио на позориште, мада није било ни једног глумца у мојој породици. Мој отац је хтео да ме уведе у трговачке послове, али ја за то нисам имао воље. Постао сам после рата драмски глумац, а онда су ме ангажовали за Холивуд. Даље знате..."

Интересантно је да Колман не воли да се шминка. Он мење врло мало тена на лице и само кад мора, а у неким филмовима игра потпуно без шминке, онако какав је у природи.

У њему се осећа поетична природа. Једном, слушајући Шопенову музику, говори:

„Волим Калифорнију, њена сунчана поља... Какве боје ... каква тишина!... Какав мир... Кад изађем из студија, одлазим с књигом у руци у поља, најрадије крај мора... Лутам неки пут усамљеним стазама, кроз густу траву... и волим да заспим уз ритам таласа, Али највише волим дане буре, кад се таласи дижу као планине, гране се савијају, а ветар урличе.

Али нигде не могу да идем без књиге и мог пса. Они су моји највернији пријатељи".

Он станује у једној лепој и усамљеној кући. Велика ограђена башта са цвећем и дрветима. Сва кућа се губи у витким лијанама... Никаквог шума. Само иврикут тица и лавеж паса.

Модерне ципеле

Модерне су ципеле од црног лана, зеленкасто оперважене.

Крокодилска кожа беж са црним лаком.
...Или са позлатом.

Модерно сервирање столова

Стил намештаја непрестано се мења, и исто тако и сервирање стола има своју моду.

Сад је најлепше стилизовати јапанску башту на столу. На четвртастом столу то не може да се наведе, већ на елипсастом.

На средини се уметне огледало, на коме се рефлектују саксије са цвећем.

Сто је политиран.

Унаоколо се поређају саксије са вештачким цветовима. Саксије се праве од картона, округле и четвртасте. Може се употребити и природно цвеће, али зими кад не може да се набави, боље је имати вештачко, јер оно увек остаје.

Чаршав није модеран, већ пред сваким гостом једном миље.

Ако немате сто са огледалом, ипак можете да направите на средини башту, и онда ставите пред сваког госта једно миље.

„Какве филмове гледају сада београђани"

На основу закона о штампи чл. 29. поводом чланка под горњим насловом, који је изашао у Вашем листу „Недељне Илустрације" од 17. јуна ове године, умољавамо Вас да у Вашем наредном броју изволите донети следећу исправку на истом месту, истим словима, пошто сам тангиран тим чланком.

Најпре да констатујем да писац пом. чланка није имао куражи, да се потпише, јер је и сам добро знао да је изнео неистините ствари, ма да је код праве критике уобичајено, да писац стави своје име. Поред тих неистина, сваки који је упућен у филмске ствари видеће да писац чланка апсолутно нема појма о стварима о којима пише, јер да их зна онда до овога чланка не би ни дошло.

Свакоме је добро познато, да „Коларац" и „Колосеум" нису једини биоскопи у Београду, већ их има још пет такође добрих, те то такмичење око првенства и даље постоји. Главни разлог за преузимањем трећег биоскопа лежи баш у тој жељи, да се побољшају филмске прилике у Београду, а не за злоупотребљавање и доношења што горих филмова. Три биоскопа у сваком случају представљају један моћан фактор о коме власници филмских завода морају водити строго рачуна, јер неће бити више у могућности да уз један добар филм натуре још по неколико рђавих као што је до сада био случај. Писцу чланка требало би ово да је познато: да биоскопи не купују филмове из Иностранства, већ да их узимају под кирију од посредника т. ј. филмских предузећа, који независно од биоскопа купују филмове из Иностранства. На тај начин не би му се ни десила омашка да тврди, да „Наркипо" купује филмове од других Београдских биоскопа.

За доказ да је Немачка филмска продукција и ове године дала низ филмова од велике вредности, наводимо само неколико и то са познатим глумцима: „Љубакање", „Орлов", „Чека", „Бела робиња", „Љубав", „Gola Lady", „Свадбена ноћ", „Шпијуни", „Кметови" и т. д., и т. д. а у овим филмовима играли су већином најбоље немачке и европске снаге (Светислав Петровић, Владимир Гајдаров, Лили Дамита, Геста Екман и т. д. и т. д.) а не као што писац чланка каже „са свима могућим X и Y глумцима. Из свега овога излази, да писац чланка познаје веома мали број добрих немачких филмова и немачких добрих глумаца.

Такође није тачно да су Београдски биоскопи приказивали ове сезоне већим делом немачке филмове, јер писцу изгледа није познато, да је биоскоп „Касина" играла ове године искључиво Америчке филмове и то од највећих Америчких предузећа (Парамунт, Метро-Голдвин, Ферст-Нејшонел, Универзал) а такође и други Београдски биоскопи давали су већином филмове Америчке продукције, што је нарочито у вези са укусом и захтевима београдске публике. И сами биоскопи „Колосеум" и „Коларац" приказали су велики број Америчких филмова, од предузећа: Фокс и Сесил де Миле и то „Излаз сунца", „У седмом небу", „Кад ја љубим чувај се". „Европа у пламену", „Дон Жуан" и т. д.

Не одговара за тим истини да Немци експортирају за Балкан и Азију филмове које ни у својој земљи не гледају, јер Немачка продукција може једино да постоји, ако се филму најпре осигура одиграње у Немачкој и тек као плус долази приход од пласирања филмова у централној Европи и Америку, док не само Југославија већ и цео Балкан уопште не долазе у обзир при калкулацији за израду филмова због малог прихода који они доносе. Прилике у Југославији такве су, да се од светске продукције може да одабере само оно, што је најбоље, јер је укус наше публике необично развијен и не може јој се протурити ни један слаб филм а камо ли читава серија. И најзад сопственицима биоскопа само користи ако играју велике филмове, јер је ту због обилне посете једина прилика, где се нешто може зарадити, док се на малим и просечним филмовима редовно губи.

Писац чланка обара се нарочито на то што се већ једном не приказује велики филм „Краљ Краљева", већ се само рекламира. Међутим да се информисао на надлежном месту добио би следеће објашњење: „Краљ Краљева" стигао је из New-Yorka у Београду 5. марта ове године. Како је ово највећи филм који је до данас израђен, морало се и приказивање његово довести у склад са величином филма, како би и наша публика могла да га гледа као што се давао у Америци; 1.) Колор самога филма израђен је накнадно по најновијем техничком процесу; 2.) Музика која је одговарала Америчком менталитету морала се преудесити специјално нашем духу; 3.) Сцена из филма „Краљ Краљева" „где Христос пише по песку, поручена је да се изради накнадно тако, да ће сада наша биоскопска публика видети Христа, где српски пише" по песку.

Све ово чињено је као што се види, у интересу саме публике, а не ради злоупотребе њеног стрпљења.

Најзад писац се жали, да се сада, летњи, већином дају репризе. Међутим познато је да је много боље давати репризе добрих филмова, него рђаве премијере, јер је овим публика потпуно задовољна.

У сваком случају одобравамо да нам је објективна критика веома потребна, те би она много допринела правилном развитку филмских прилика код нас, али став који писац пом. чланка заузима, доказује да му није стало до објективног посматрања ствари, већ до изношења чисто субјективних утисака који немају никакве везе са стварношћу, јер писац објективног чланка апсолутно не би смео да употреби реч „уцењивање" пошто се узимањем три биоскопа тежи напротив побољшању квалитета и одабирању филмова, који ће се приказивати идуће сезоне.

Сматрали смо за дужност да изнесемо све ове чињенице, а публика ће сама имати прилике да се увери о користи коју доноси оваква групација биоскопа, која у осталом почиње да се спроводи у целом свету баш у тој тежњи да се побољша квалитет филмова.

Захваљујући Вам г. уредниче на гостопримству и примите израз мог особитог поштовања.

Сопственик биоскопа

Чарлстон није тако скорашњи ни оригиналан. Америчанске игре у Лондону, које су се вијале 1912. године, играле су се овако....

Детињство Лилијан Гиш

Године 1893., за време светске изложбе у Чикагу, један младић, по имену Џим Леј Гиш, дође да се настани у Спрангфелду у Охију, где нађе место за књиговођу у једној радњи.

После неколико година ожени се једном младом девојком од осамнаест година, неком Мери Робинсон, која је становала у једном оближњем селу, где је Џим одлазио често због наплате дугова.

Живели су годину дана у једној малој кућици у Спрингфилду, а онда најмање један већи стан.

Џим Гиш је био нежан, са плавим очима и фином физиономијом, коју је наследила Лилијан.

Кад су добили прво дете желели су да зараде више новаца и преселили су се у Дејтол и ту су отворили посластичарницу.

После две године добили су друго дете. То је била Дороти.

Из Дејтона преселили су се у Балтимор, где умре Гиш од запаљења плућа, остављајући у великој беди жену и двоје деце.

Госпођа Гиш је и даље држала посластичарницу, док није скупила толико новаца да дође у Њујорк. Кад су се ту преселили покушала је да нађе неко место, и ускоро су је примили као глумицу у једној мањој позоришној трупи.

Ту је играла мање улоге, и како су тешко живели, питала је управника да ли зна неку породицу, где би могла јевтино да добије пансион. Он јој рече, да ту у близини станује нека госпођа Смит, која издаје стан. Г-ђа Смит је имала троје деце: Гледис, Лоти и Џека, који су, иако су били мали, играли на позорници, и правили турнеју са трупом.

Госпођа Гиш и госпођа Смит. Одмах су склопиле пријатељство, а и деца су се спријатељила и волела. Преко дана г-ђа Гиш је била продавачица у једној посластичарници, а увече је играла на позорници.

Ипак су тешко живели. Госпођа Смит их је помагала и давала деци хаљине. Прво је хаљину носила Гледис, па кад њој окраћа добијала је Лилијан, па после Лилијан носила је Лоти, а она је подавила Дороти, а исцепао би је Џек.

И та Гледис, чију су хаљину носили, постала је доцније — Мери Пикфор.

Кад је Лилијан напунила седам година, мати је мислила да већ може да заради нешто и она је почела да игра на позорници.

Али детињство им није било срећно, ни Лилијани ни Дороти. Сви су се мучили, а Лилијан је била врло нежна и слаба. Кад би остала код куће сама са Гледис — будућом Мери Пикфор, ова се страшно бојала да Лилијан не умре.

И за време тих тешких дана склопило се између њих пријатељство, које и данас постоји.

Тако су Лилијан и Дороти још и раном детињству постале глумице.

Летње фантазије које извесне ноге допуштају.

Свиђа ли вам се овако?

Трошни зуби као извор заразе

Дешава се често пута да се људи изненадно разболе од неке болести; добију запаљење зглавака или општу фурункулозу — ћиреве по телу, и, обично, не знају виновника болести. Може човек цео свој организам подвргнути најсавеснијем лекарском прегледу, па опет да узрок болести остане непознат.

Пре неколико година поставили су неки амерички лекари и професори медицине нову теорију, према којој све болести — којима се не знају виновници и не може утврдити дијагноза, — долазе **од инфекције у рђавим зубима.** Доследно својој теорији, они су створили и радикалан лек: **сваки болесни или трошни зуб треба одстранити из вилице.**

Ова теорија о трошним зубима као извору инфекције, нашла је одјека и у Европи; нашла је на присталиц као и на противнике. Пошто је та вест продрла и у најшире слојеве публике, чији зуби нису били у реду, — она је почела озбиљно да се прибојава болести и њених последица. И, што је најинтересантније, раширила се вериња да нису опасни само трошни зуби, него чак и бломбирани зуби, из којих је одстрањен живац.

Међу многим покушајима да се провери сва теорија америчких лекара, нарочито се истиче покушај хамбуршког професора медицине Др. Шотмилера, зато што је он темељит и строго савестан, те је као такав и познат у целом научном свету. Он је пронашао да је америчка теорија о отровним зубима као извору инфекције — у најмању руку **претерана,** због чега људи са слабим зубима немају разлога да се много узнемиравају. Покушај професора Др. Шотмилера доказао је, да у ниједном случају инфекција, којима се у почетку није знао узрок, није виновник неки **трошан зуб,** него **нешто сасвим друго.** Једино тежи случајеви гнојења десни могу да дођу у контакт са крвотоком и да изазову нека, не тако тешка, оболења. Међутим, мртав зуб или мала отеклина на зубу или његову месу, — ни у ком случај уопше опасна.

Па ипак, остаје поуздано: Да рђави зуби, трошни и шупљи, остају стално отворена капија за све могуће инфекције; и америчка теорија важи у толико, што нечувани зуби могу бити виновници разних болести у вилици, док, међутим, бомбирани зуби, са умртвљеним или одстрањеним живцима, — никад не представљају ону опасност, коју виде Американци.

Што дуже гледамо све више волимо осмех Рут Тајлор.

Сад је модерно венчати се на селу

Тај обичај уводи се у моду у Француској. То је било пре педесет година, па се после занемарило, и претпоставили су се луксузни апартмани париских палата и паласа.

Сад свака породица у Паризу, која има неко имање у селу, обавља свадбену церемонију у тој вили или пољској кућици.

Уочи венчања долазе гости. Фијакери и аутомобили излазе на станицу. На коњима се налазе тробојке, а и коричари има тробојку на шеширу, а седишта у колима покривена су цветним кретонима.

Кућа мора да се удеси за тај дан. Све собе се малају светлим бојама, плаво, зелено, розе. На прозорима беле муслинске завесе, везане пантљикама у току молераја.

Свадбена поворка иде пешице у цркву. Како је то леп обичај, као у старинско доба. Млада је у лакој белој хаљини, али без шлепа. Младожења у жакету и грао панталонама.

Ручак је пољски, са специјалитетима сеоским, и поставља се у башти. Од једног дрвета до другог опружили су се венци од цвећа које у то доба цвета. То су обично свадбе у пролеће и у јесен. Јуни и Јули избегава се због врућине.

Зар то није романтично?

Спорт на води.

ПРОНАЂЕНА ЈЕ ПОМПЕЈА У АЗИЈИ

Азија је још увек земља тајни, где садашњост и прошлост увек приређују нека изненађења и открића.

Кина, која заузима цео запад и центар Азије, још је неиспитана, и у њој има покрајина као што је Тибет, Авганистан или Туркестан.

Крајем деветнаестог века руски истраживачи и научници покушали су да продру у тајне Кине, и да унесу светлост у ту тајанствену земљу. Научници других земаља, Амерички, Немачки и Француски, пошли су примером Руса, али ови последњи осећају се у Кини као у својој земљи, и они су први продрли у Тибет и Монголску.

Велике напоре чине Руси да проуче ту земљу. Научне експедиције ређају се једна за другом. Најлепше резултате имала је експедиција између 1924—1926 г.

Ту експедицију предводио је научник Козлов, и он је пронашао у Мозегалској нову Помпеју у пустињи Гоби. Тада је сакупио драгоцени материјал антрополошки и етнографски. За то време прешао је велики део пустиње, 150.000 квадратних километара, што чини једну четвртину француске.

Открио је тада један друм, који је грађен још у тринаестом веку, али тај пут је био покривен песком и немогућ за комуникацију између пустиње Гоби и Пекинга.

Најинтересантније откриће била је варош Кара - Кото, која показује да је некада у Монголској у тринаестом веку цветала цивилизација.

Она је неколико векова била затрпана песком, као Помпеја пепелом. Кад су почела да се врше ископавања наишли су на будистичке храмове и мошеје, рушевине царских палата, разне споменике, златне пехаре и разноврсно посуђе, неке списе, који се још нису могли да разјасне, али изгледа да су то поеме.

Бугарска жена

Видети у нашој средини бугарску жену ретко се догађа, као да нисмо у сусетству, већ сваки на неком другом континенту.

Зато ме је занимало да разговарам с малом и симпатичном Бугарком, супругом оперског певача г. Господинова.

Кад бисте видели г-ђу Вању Господинову у групи наших жена, не би је разликовали од Српкиње. То је једна исти тип. Бадемасте и егзотизне али, фина силуета, умиљат осмејак.

— Бугарке личе на Српкиње, каже и она. И мода је иста. Софија подражава парискоj моди, само је у Београду већи луксуз. И клима нам је иста. Зима друга и хладна, па наједаред дође врело и несносно лето.

Говори и меша по неку словеначку и бугарску реч.

— Словеначке жене познајем, сад би желела да упознам и Српкиње.

А ми бисмо волели да нам причате о бугарској жени.

— Еманципација је захватила Бугарке, поче она. Оне се лагано ослобађају и боре са конзервативизмом људи. Бугарин је конзервативан кад је у питању феминизам.

— Исти као и Србин, додадох ја.

— Женама су отворена сва врата универзитета, оне уче све факултете, али не могу да буду све оно, што су људи. Има у Бугарској жена адвоката, али ни једна се не појављује на суду. Исти је случај са судијским положајем жена и у Бугарској. Због тога се осећа бојажљивост код жена да се појаве као публицисте или књижевници. Мушкарци су сувише строги критичари, кад су у питању жене.

Једна од врло истакнутих јавних радница у Бугарској то је г-ђа Малинова. Она је основала још пре двадесет пет година женски часопис „Женски глас" и ради врло много у хуманим организацијама.

Право гласа Бугарске неће скоро добити. Једино што су успеле то је да добију једног члана у главном одбору Земљорадничког Савеза. Сем тога имају права да бирају школски одбор и учитеље.

Још једно право имају Бугарке, које немају жене у другим земљама. Оне гласају заједно са мушкарцима, да ли треба у неком селу да се отвори или затвори кафана. И како су жене увек противне, да им мужеви иду у кафану, то увек гласају за затварање.

И наше жене би волеле да добију то право гласања.

Бугарка води књижевност, језике и уметност. У Софији се доста говори француски, затим енглески, руски сви знају, а у Јужној Тракији говори се турски и грчки.

Г-ђа Вања Господинов, супруга бугарског оперског певача, који је гостовао у Београду са успехом.

Док је причала ова симпатична Бугарка, кокетних очију, сетих се моје мале пријатељке Бугарке, с којом сам се упознала као девојчица пре рата у Софији.

Повела ме њеној кући у посету. Али сви су били отишли од куће и однели кључ. Прозор је био отворен, а кућа једноспратна и велика башта. Ја је придржах, а она прескочи преко прозора, и онда изнесе слатко и воду. Седеле смо у башти, сутон се спуштао, а слатко је било као наше. Она је имала раздељену косу, спуштену преко ушију и сву таласаву. Била је лепа као слика. Али сам заборавила њено име. Писале смо једна другој два три пута и после је дошао рат, који нас је раставио.

И онда је Софија оставила леп утисак на мене. Велика „Борисова градина" а на језеру два бела лабуда.

Па смо правили излет и био је банкет, а на банкету ћувеч, специјалитет бугарски, зготовљен у једном огромном ћувечу, који је имао метар у пречнику... Сељанке су играле орао. Све у белим хаљинама, од платна сеоског са ажуром.

И све је прошло. Како смо два блиска народа, а тако смо се удаљили.

Али време је да жене приђу једне другима. Кад жена одпочне неко дело, она га остварује. А југословенска жена и бугарка носе у себи исту енергију своје нације и треба да отпочну то велико дело пријатељства та два братска народа. *Мир—Јам*

ХУМОР

Мориц доби шамар од неког човека па оде да се пожали своом другу Максиму. Овај наљућен оде са Морицом код тога човека па га запита:

— Јесте ли Ви лупили шамар Морицу.

— Јесам.

— Чик још једанпут.

Овај лупи Морица још једном.

— Шта! Ви сте се усудили. Ја Вас чикам да то још једном поновите. Овај и опет лупи јадном Морицу шамар.

— Море остави га, Мориц, видиш да је луд, рече Максим.

Лили Дамита носи врло фантастичан накит око руке.

КИНЕСКИ СТУДЕНТИ И СТУДЕНТКИЊЕ

Кина увек забрињава дипломате старог света, не само америчанске и јапанске, који су највише заинтересовани догађајима у тој земљи.

Али, кад се говори о Кини, не може се рећи да је то један народ, већ један континенат. У току многобројних векова Кина је сакупила разне народе и земље. У њен састав ушао је Туркестан, Монголија, Манџурија, Тибет, и и права Кина, опет састављена из више покрајина, које немају ничега заједничког у себи.

Те разлике осећају се у свима европским земљама, а у Кини може се рећи да је та разлика поделила континенат на северни и јужни. Север и југ то су две различите нације. На југу је комунистичка република, на северу буржоаска. И између те две републике стални је сукоб и борба.

Последњих неколико месеци јужна Кина је победник, и у њој је створен младо-кинески покрет.

Младокинези су студенти и средњешколска омладина.

Нешто, што је врло интересантно у Кини, то је студентска омладина и митинзи, који се сваки час сазивају на улицама Пекинга, Шангаја, Нинкина и Кантона. Манифестанти се зачас сакупе, на хиљаде, и одмах иду улицом, певају, вичу, као да то нису Кинези, већ Американци.

Манифестанти су мирни, док их нико не дирне. Али тада се претварају у једну раздражену руљу спремну на сваки напад.

Међ демонстрантима налази се већином омладина оба пола. Студенти, гимназисти, ученице, радници.

Манифестације у Кини почињу штрајком. Штрајкују студенти, средње-школска омладина, и то није штрајк два три дана, већ две три недеље и више, а некад по неколико месеци.

Ослобођени предавања и школе, ђаци се скупљају и слободно дискутују школски програм и све неправилности у школи и на универзитету, а често пута бојкотују наставнике. Ако се од стране универзитета реагира на студентске нападе, онда се омладина толико разјари да се демонстрације претварају у читаву побуну.

Кинеска штампа посведневно износи понеки штрајк у гимназији, где су се ђаци побунили противу професора и школске администрације.

Сваки кинески студент и ђак носи у себи осећање свога достојанства и интерес за науком, и захтева да се поштује његово достојанство и права, и да их сматрају као грађане, који имају важности у стварању Младо-Кине. Још и више, кинески студент сматра да је морално обавезан, да интервенише владу, кад ова често пута заборави да сачува независност Кине у односу према другим нацијама.

Кинеска студенткиња иде упоредо са својим другом. Тек што је скинула ону малу унакажену ципелу, и проходала слободно, она се већ истакла и постала једна важна чињеница у др-

Летња хаљина од црвеног креп де шина. (Модел Жан Пату).

Модел шешира из Париза, код Аљес.

жави. Најбољи представник еманциповане кинеске жене то г-ђица Суме Ченг, дипломата, која се налази сада у Паризу у дипломатској мисији успостављања пријатељства између Кине и Француске. Она је из отмене кинеске породице, и као револуционарка била је протерана из земље, онда је дошла у Париз где се уписала на правнички факултет, положила докторат и после се вратила у Кину, где је отворила адвокатску канцеларију.

Сва та кинеска омладина има девизу: „Кина Кинезима" и њихов идеал је уједињење Кине.

НИКА НА БРЗОМ ВОЗУ

На железничкој станици у Монци — Италија, — дошао је 23. прошлог месеца, у последњем моменту, на воз један господин и хтео је да отвори врата на вагону прве класе. Али врата се нису хтела отворити и воз је кренуо.

Путник је тада хтео да уђе кроз прозор, али је тамо протурио само главу, а ноге су му остале у ваздуху. Један километар иза Монце, опазио је један путник ову неспретну ситуацију и зауставио воз.

Али због тога се је покварила машина и воз је морао прећи на други колосек, док се не поправи.

И све то због једног задоцњења!

ЖРТВА

Џон и Алберт била су два најбоља пријатеља. Још у детињству заклели су се да ће се увек један другоме наћи у помоћи. Утицајем прилика ова се два верна пријатеља одвоје. Дуго времена један о другом нису ништа знали. Судбина је учинила своје. Џона послужи срећа. Он се прогласи за највећег научника и његови проналасци учинише га милијардером.

Алберт је сасвим заостао, он није свршио ништа и запао је у такву беду да му је и живот досадио.

*

У једним дневним америчким листовима крупним словима стајало је: „Данас познати научењак и милијардер Џон... прославља двадесетогодишњицу свога просветног рада..." То дође и до Албертових очију, који дотле ништа није знао о Џону. Алберт скочи од изненађења, њему као да сину сунце и већ створи себи будућу слику: ослобођење свих патња и бољи живот. Истога дана у најсвечанијем оделу које је имао, Алберт оде да види свога некадашњег пријатеља и да му честита прославу. Као што се све у природи мења и људи су променљиви. Џон је још раније дознао о беди Албертовој и кад су му тога дана пријавили његов долазак, наредио је да се одмах удаљи из куће. Алберт се закле да ће се најгоре осветити Џону. Исте ноћи на најтајанственији начин дошуња се у кућу где је становао Џон. У суседној соби великога милијардера спавао је тврдим сном његов највернији послужитељ. У тој соби Алберт је припремио убрзо план за што вештији напад и из исте собе узео је велики нож.

Ујутру ванредно издање је јављало како је синоћ на непознати начин убијен познати милијардер и научењак који је још имао свечаност.

Цела послуга није имала појма о извршеном злочину. Полиција је утврдила да је злочин извршио највернији Џонов послужитељ који је спавао у суседној соби. Полиција је до тога решења дошла што је један од најбољих полициских паса означио собу послужитељеву. Послужитељ је био осуђен на смрт. Стављен је на електричну столицу, и сиљме би свршено.

Дознавши о свему томе Алберт, коме живот није био ништа, пријави се полицији и призна свој злочин. Алберт би осуђен на доживотну робију. Полицији би јасно зашто пас није показивао послужитеља, већ само је означио собу.

И тако је верни послужитељ био жртва полициске заблуде.

МЕ МУРЕЈ

Ме Мурej је рођена у Портсмуту, Венкувер, 10 маја 1893 године. У четрнаестој години отишла је у Њујорк где је почела позоришну каријеру као хористкиња у музичкој Комедији. После тога постала је чувена играчица у Цигфилдовој ревији. Тако је дошла и у филм. Ме Мурej је висока 160 см. има плаву косу и плаве очи. Раније је била удата за режисера Роберта Леонарда.

КАО ГОСПОЂА С КАМЕЛИЈАМА ТАКО ЈЕ ПОСТОЈАЛА И Г-ЂА БОВАРИ

Кад се Флобер вратио с путовања по Оријенту хтео је да напише један роман. Размишљао је какав сиже да узме, тада му његов друг Максим ди Кам рече: „Зашто не испричаш историју Деламара"?

Флобер прихвати његову идеју и поче да пише.

Ежен Деламир био је лекар и Флобер га је упознао године 1840 у Руену у болници као асистента његовог оца доктора Флобера. Био је рођен 1811. год., и као у роману двапута се женио. Први пут са госпођицом Луизом Мител, која је умрла 1837. год. После две године оженио се госпођицом Делфином Кутирије, која је послужила Флоберу за тип г-ђе Бовари.

Делфина Кутирије била је кћи Фермера у Бленвилу Греволу. Кад се удала за Деламира била је ванредно лепа девојка од осамнаест година. Они, који су је познавали, причају да је имала дивне велике очи, са дугачким трепавицама, и на лицу изглед чедности. Врат јој је био нежан и овалан, а коса глатка и сјајна, раздељена на средини, а позади увијена у велику пуњу. Јагодице су јој биле румене.

Ежен Деламир није могао да разуме своју жену и њихов брак није био срећан. Она је била више сентиментална природа него сензуелка, зато је сањала о некој идеалној љубави.

Из сентименталности учинила је први грех, а после су се низали други. Њен муж је увек био меланхоличан, и две године после њихова живота пао је несрећно у башти и умро је услед тога пада. После његове смрти Делфини се одала неуредном животу и разочарана и засићена кришом је узела арсеник од једног апотекара и отровала се. Док је била у самртним мукама, доктор Флобер, отац његов био је покрај њене самртничке постеље.

Умрла је 7. марта 1848. год. Њен гроб је стајао у Ри-у све до године 1887.

„Пријатељ здравих" „утјеха болесних"

тако називаху већ родитељи и дједови прави, миомирисни »Фелеров«

„ELSA-FLUID"

који утажује боли — тако називаіу већ више од 30 година вјерни потрошачи, ово омиљубљено народно средство и козметикум, те у многим захвалницама вазда наново благодаре правом »Фелеровом« Елсафлуиду, што не нагињу лако прехладама, хуњавици, инфлуенци, грипи, кашљу, промуклости, што их не мучи бесаница, нервоза слабост.

Јер, што је узрок таковим тегобама? У већини случајева узрок је недовољна њега тијела и лош опток крви!

А чиме ли се најбоље његује тијело, а чиме ли се поспјешује крвоток на најнешкодљивији и најугоднији начин? Трљањем, прањем и мазањем помоћу Фелеровог Елсафлуида, који је пријређен од сокова (есенција) многих љековитих биљака, те код ваљске као и код нутарње употребе прија желудцу, као и читавом тијелу.

Опробајте! Доскора ћете постићи весело расположење, добар тек за јело, вољу за рад, осјетит ћете се свјежим и као помлађен.

А гдје да набавите јефтино прави Фелеров Елсафлуид? У љекарнама и свим подесним дућанима, гдје год га тражите.

Свуда плаћате за једну покусну бочицу 6 дин., једну двоструку бочицу 9 дин., једну специјалну бочицу 26 дин., или ако наручите поштом, тад Вас стоји са поштарином 9 покусних, или 6 двоструких или 2 специјалне бочице 62 дин., насупрот 27 покусних, или 18 двоструких, или 6 специјалних бочица само 139 динара.

Наслов означите јасно: Љекарнику ЕУГЕН В. ФЕЛЕР у Стубици Доњој Елсатрг 372. Хрватска.

Доцкан

А и како да не буде тако, кад часоаник не вреди! Заштити себе од овакове судбине, па купи себи часовник код ове стручне часовничарске фирме, која посједује властиту фабрику часовника у Швајцарској, па само зато може да продаје праве швајцарске часовнике готово

уз изворне фабричне цене.

Џепни часовник Бр. 100 Анкер-Ремонтоар-Роскопф добивате за циглих 49 дин. 60 п., будилник Бр. 105 са поузданим швајцарским анкеровим стројем уз трогодишње јамство за циглих 64 дин. 20 п.

Сутиерови часовници са заштићеним марками ИКО, ОМИКО и Ахо, који се могу добити у разним ценама, од злата, сребра, никла, уживају свјетски глас.

Многе слике оних часовника, часовника у виду гривне, ланчића, прстенова, минђуша, и сву осталу златнину и сребрнину, као и корисне дарове; прикладне предмете дневне потребе, садржи велики красни луксузни цјеновник који се бесплатно разашиље сваком, тко га затражи од

Светске куће часовника H. SUTTNER u Ljubljani br. 965.

Победници на смотри лепоте у Америци

Ово је друга година, како Сједињене Америчке Државе организују у Тексасу смотру европско - америчке лепоте. Овога пута прва награда, као што је познато припада Мис Чикаго, коју видите на нашој слици, како се успентрала уз бандеру да објави свој тријумф. Да је лепотица била прокламована, према појави у вечерњим хаљинама, вероватно би шеснаесто - годишња Францускиња, г-ца Ален, добила прву награду, јер је носила изванредну хаљину од куће Џени, у Паризу. Али како је оцена пала према појави у купаћим костимима, то је ипак добила другу награду. Талијанка (у средини) добила је трећу награду.

Шта не ваља београђанки?

Сваки странац, кад дође у нашу земљу, већ је обавештен о лепоти Београђанки. То може да ласка женама, јер се чак у Европи зна о њиховој лепоти.

Београђанкине очи прво задивљују. Оне су више јужњачке бадемасте и пуно ватре, чежње или меланхолије.

После се допада силуета, еластична и танка и свака генерација постаје све виткија.

Код Београђанки има природне лепоте и вештачке. Наша жена не подвргава себе свима оним процедурама у институту лепоте. Нема за то ни новаца довољна. Она је срећна, што припада младој раси, која није дегенерисана, и има свету лепоту тела.

Шминка је помоћно средство београдског женског света. За улепшавање.

У последње време и пинсете јој служе као козметичко средство. Маказама се врше операције. На коси, а пинсетом чупају длачице из обрва да би оне постале танке као два кончића вунице. И сад се враћа оно, што се певало у народним песмама „обрвице двије пијавице".

Само те модерне пијавице, сувише истањене, искариле су израз наивности.

Та модерна обрва никако не улепшава жену, већ јој даје израз кокоте Шминка не даје жени израз извештачености као та очупана обрва, која одузима лепоту оку, и жена личи на фигуру од воска, или харемкињу извијених и намазаних обрва, које немају ничег природног, већ изгледа као да су прилепљене.

Чудновато је, да Београђанка то не опажа, она, која има у себи много смисла за лепоту.

Те танке обрве прво су се појавиле на филму. Али филм је фотографија и на њој се губи оно што је лажно, али понеки пут и на слици издвајају се саме обрве као накалемљене.

Код ових модерних обрва осећа се накалемљеност, као да то нису сопствене, већ залепљено од црне хартије. Из далека оне још дају илузију природности, али кад се приђе ближе види се кожа обријана и посута црним тачкицама.

Жена мора да води увек рачуна о томе, да ли ће имати неких модерних новина.

Кад имате само један мали младеж са две три длачице, не смете да их чупате, јер расту још веће. А бријање обрва мора да буде стално, ако се отпочне, јер ће оне постати много веће. Али, кад дође тренутак, да то не буде више модерно, онда ће настати незгода, што ће обрве да расту као чешља.

И кад погледате неку гледођицу очупаних обрва. „Са танком црном пругом" сви се најежите, јер испод

У прошлом броју поменули смо да у Бечу не желе више студенткињама дати само теоријско образовање, већ и практично. Уче их кувању. За време лета, то може бити идилично. Студенткиње у купаћим костимима, уче своју домаћичку вештину. Признајемо, у такве кујне би ми радо навраћали.....

Какве ли све подвезице не измишљају Американци за своје даме? Треба да се око дивне ноге, прошверцује неколико бочица виски, у »суву« Америку.

те нагарављене линије видите црвену кожу, и као да осетите бол, који је она претрпела при том чупању. Тако изгледају те жене дегенерисане кад могу да поднесе те ненормале процедуре. То је једна врста тортуре, и нема разлике између тесне кинеске ципеле и чупања обрва.

Не треба никад мајмунисати у моди и подражавати, ономе, што је, можда, увела у моду нека кокота.

Кад би било модерно, да жене ишчупају један зуб, оне би сигурно пристале.

Па то чупање обрва исто је што и тетовирање, процедура, која ствара физички бол.

Ето, те обрве — кончићи наружали су Београђанку. Она је искварила своје лепе, извијене обрве, и после ће жалити за њима. А та мода не може дуго да траје, као на обријани потиљак. *Мир—Јам*

РАТНИ БОГАТАШ

Застао један пар ратних богаташа пред Ламартиновом бистом, испод које стоји урезано 1790—1868.

— Шта ли значе ове цифре доле? упита госпођа.

— Зар не видиш, будало, да је то број његовог телефона, одговори господин.

Оазе, где расту урме

Јужни Тунис одликује се лепотом својих оаза, где у изобиљу расту палме — урме, чији је плод најсочније воће у Африци.

Најбоље урме налазе се у Цериду. Има добрих и у Габесу, али ту није довољна температура, која је неопходно потребна урмама. Једна арабљанска пословица каже: Урма тражи да јој ноге буду у води а глава у ватри". Та воћка не трпи поветарац, већ тражи увек да сунце букће над њом. Туниске оазе чувене су због својих лепота и извора. Има их око педесет, а температура у њима достиже 20 до 30 степени. Извори ублажавају врелину и наводњавају земљиште. Кроз издубљена стабла палминг спроводи се вода у баште и сва флора је бујна. Два пута недељно врши се велико заливање. Нарочито се негују урме и постоје баштовани за њих, и сваки добија једну петину плода.

Урма тражи већу негу. Сваке године морају да се крешу гране, да се покривају жиле, да се не би осушиле, и да се спроводе канали, који ће да натапају корен.

Према статистичком подацима у туниским оазама има 2.600.000 урми. Међ палмама има женки, које рађају, и мужјака као што је код дудова, који не роде.

Урма се множи из изданака. На корену расту изданци и они се расађују. Ти изданци почињу да доносе род тек пете године.

Берба урми је живописна. На врх палме, која је висока по 25—30 метара, пење се Арабљанин и са српом сече гране накићене плодом и спушта их лагано другом човеку, који се налази испод њега на стаблу, а овај трећем. Грана не сме да се баца, да се не би згњечио плод.

Тај посао је доста тежак, јер једна таква грана са урмама некад је тешка по десет кила.

Урме се спуштају у корпе, које носе магарци и мазге. У Тунису има око сто педесет врсти урми. Оне најбоље одабирају се за извоз. Најбоље су урме, провидне, златне боје, које Арабљани називају „Златни прсти". Урме, које опадну с дрвета, дају се као храна козама, и њихово млеко добија један врло фини мирис.

Тешко атлетска (рвачка) секција

БЕОГРАДСКОГ РАДНИЧКОГ СПОРТ-КЛУБА, која ће се борити за првенство државе 30. јуна и 1.јула т. год. у Београду. — (×) Г. ЧЕДА КУЗМИЋ, председник Б.Р.С.К. и подпредседник Тешко-атлетског Савеза. — (××) Г. НИКОЛА ГРБИЋ, више годишњи првак државе и најбољи рвач у Југославији. На парискоj Олимпијади 1924. год заузео је четврто место.

РАЗНИ ГРИФОВИ

У идућем броју почиње излазити нов интересантан роман ЗОБЕИДА

КИНЕЗ „ВИЛХЕЛМ“

— УСПОМЕНА ИЗ КИНЕ —

Прошли смо источни део велике пустиње Гоби и то од севера до југа његовог. Ова пустиња лежи веома високо (преко 1000 метара) те се према југу неприметно спушта. Пред самим Калганом она се одједном стрмо пренида, те изгледа као да је пала у неку провалију. Са менце те провалије пуца пред очима путника панорама огромне равнице северне Кине, која је окружена хармоничним линијама далеких, плавичастих брда. Свуда се виде брижљиво обрађена поља, са овде-онде разбацаним шумама и гајевима. Доле, као у неком кланцу, лежи кинеска варош Калган са својим пагодама и домовима, чији кровови су већином капризозно изогнути: живописна слика праве кинеске вароши.

Непосредан прелаз из величанствене, али мртве пустиње у врево и жагор ове вароши (Калган има преко 80.000 становника) је управо поразан: само мало одстојања као да дели два сасвим различита света, у овом случају монголски и кинески.

Баш поред Калгана протеже се и велики кинески зид. То је највећа грађевина на свету. Кинези је називају »ван - ли - чен - чан« т. ј. зид од 10 хиљада »ли«-а (у ствари нешто преко 3.000 километара дужине). Један писац вели, да, када би какав посматрач, са брзином пушчаног танета, кружио око земље, то би тај зид био једина грађевина коју би успео да примети! Тај зид је висок 6—8 метара, а тако је широк да шест коњаника могу лакко упоредо да пројашу на њему. Сваких 300—400 метара подиже се по једна висока кула-стражара, а има и безброј капија, које су, некада, чувале страже. Подигнут је био против најезде Монголских и Манџурских коњаничких хорда, још два и по века пре рођења Христова. Страшни ли су били ти претци данашњих питомих Монгола! Тај зид се, већим делом, диже и спушта по гребенима брда, те изгледа као некаква огромна, препотопна змија: величанствено, мрачно и управо сасвим архаично, иако је сада већим делом у рушевинама.

Пошто у Калгану није било европске гостионе, то сам одсео у једној врло доброј и чистој кинеској. Ту су први пут затражили од мене моје путне исправе(после, за време целог мог пута око света, нигде их нису тражили) и то по наредби тамошњег шефа кинеске полиције. Чиновник, коме сам их предао и који ми их је убрзо вратио визиране, био је један стари Кинез, чиновник те полиције, Сун-лао-је т. ј. г. Сун. Тај г. Сун је одлично владао руским језиком, пошто је дуго времена био проживео у Иркутску и Владивостоку. Брзо смо се спријатељили. Он је волео да игра, према мени, улогу помало »протектора«, а помало и мог »комисионера« — разуме се уз бакшиш. Био је велики русофил, а како је у то време баш био руско-јапански рат, то је, разуме се, веома симпатисао Русима. Био је то висок, сувоњав човек, са малим црним брчићима и дугачким проседим перчином.

Осим мене одсео је у истом хотелу само још један Европљанин, Немац, трговац из Магдебурга, неки хер Феликс Годехард. Он се враћао из Цин-Дао *(Tsingtau)*, немачке колоније у Кини, кући у свој Магдебург, а пут га је водио из Калгана преко пустиње Гоби и сибирске пруге. То је био још млад човек, омален али чврст, са плавом брадицом. Пошто је за три године свог боравка у Цин-Дао (»цин-дао« значи »зелено острво«) био стекао приличан капитал, враћао се сада у своју отаџбину да тамо ради »на велико«. Волео је да, са ауторитативним тоном, критикује све и сва (осим Немачке) па и Русе, и Јапанце, и Кинезе и т. д. Али је иначе био сасвим честит човек. Био је страшно огорчен на ону неколицину чиновника филијале »Руско - Кинеске Банке« у Калгану, јер га, приликом његове посете, нису били баш ничим угостили. По његовом мишљењу ред би био да су то учинили, јер је он био једини, у то време, Европљанин у Калгану, а Немци би, у сличном случају сигурно много пажљивије били поступили према суграђанину — Европљанину. Заиста широк појам о »достојанству беле расе у Кини«!

На моме путу кроз пустињу Гоби, пратило ме је осам оружаних Монгола, које ми је, још у Кјахти, био доделио тамошњи руски погранични комесар да ме чувају од евентуалног нападаја кинеских разбојника »хунхуза«, што ми је једном приликом било баш од користи. Пошто ми више нису били потребни, то сам их отпустио да се врате својим кућама. Самном је остао само њихов вођа, који је требао да прати моја монголска кола чак до Пекинга, јер у том крају није било железница.

Г. Годехард се томе јако обрадовао те је понудио мојим бившим пратиоцима добар бакшиш да и њега прате кроз пустињу Гоби, на што ови радо пристадоше. У замену уступио ми је свог кинеског слугу, кога је био повео са собом још из Цин - Дао-а да га прати до Калгана.

Тај слуга или »бојка«, како тамошњи Европљани називају слуге - Кинезе, био је млад дечко од својих 18 или 20 година. Звао се Ван, али га је г. Годехард био прекрстио у »Вилхелма«, због чега се овај није ни најмање ђрдио, особито пак, када је дознао да је то било име и — немачког цара!

Г. Годехард и г. Сун — по свему се видело нису могли да трпе један другог. Кад год би мој пријатељ Немац говорио о г. Суну то би га неизбежно називао »der alte Hallunke!« (стара битанга!); а мој пријатељ Кинез, говорећи о г. Годехарду, шапнуо би ми са тајанственим видом: »Чувајте се тог немачког шпијуна!«

За мене је било јасно да је та њихова узајамна антипатија почивала само на уверењу сујети. Г. Годехард је био према г. Суну и сувише набусит јер му се све чинило, да овај није довољно прожет страхопоштовањем према њему, као »представнику беле расе« уопће, а као сину велике и непобедиве Германије, напосе. Г. Сун је, са своје стране, опет мрзео све Европљане (изузев једино Русе) уопће, а »Швабе«, напосе. Осим тога г. Годехард није био ни најмање галантан у погледу »бакшиша« — нешто што г. Сун »начелно« није никако могао да трпи!

Али је зато младић — бивши Ван, а сада »Вилхелм« — био живи пример покорности и страхопоштовања према представницима беле расе уопће, а према Немцима и своме госи г. Годехарду, напосе. Тог младог, лапушкастог, бистрог и симпатичног Кинеза су Немци у Циндао уопће, а г. Годехард, напосе, у право сјајно »дресировали«, и учинили од њега ватреног обожаваоца немачке културе, и немачког рада и реда. Објективно говорећи, то није никакво чудо, када се зна како су Немци, за каквих десетак година, створили из пустоши Цин - Дао једну од најлепших и најнапреднијих европских насеобина у Кини! Да су могли знати да ће им Јапанци, у светском рату, отети ову њихову цветајућу колонију — сигурно са не би били тако трудили око њеног напретка!

Сви су Кинези рођени кувари, а »Вилхелм« је био прави куварски таленат. Како нам је само фино спремио **Schweinsbraten mit Sauerkraut**« свињско печење са — у овом случају конзервираним — киселим купусом), и **»Backhendel«** (пржено пиле) — ни у самом Магдебургу не би их боље спремили! Овом приликом ћу споменути да Кинези једу само свињско месо и живину, док телеће и говеђину не познају, а исто тако не пију ни млека, а сир је за њих нешто најгаднije! Краве, ако их случајно имају, употребљавају за домаће и — пољске радове!

После одмора од три дана кренух даље према Пекингу, пошто сам дан пре тога био мало отпратио г. Годехарда у »пустињу«. Када и како је тамо прошао и дошао у Магдебург — незнам. После губитка Цин - Дао сигурно је то, да га срце више никако онамо не вуче. Радо га се сећам јер је у главном био честит, дружевван и срдачан човек.

На путу до Пекинга пратио ме је мој драги »бојка« Ван (после одласка г. Годехарда нисам га више називао »Вилхелмом«). И као слугао и као човек био је право злато, те се морао свакоме свиђати. Говорио је сасвим лепо немачки па чак и слово »р« је чисто изговарао (Кинези у своме језику немају тог слова, те зато на пр. изговарају реч »риба« као »либа«): они радо и брзо уче стране језике, јер су у свему врло способни и темељни. Они врло цене учтиво понашање и извесну озбиљност у опхођењу иако немају пуно смисла и за шалу. Када задобијеш за себе Кинеза, то можеш на њега рачунати као на самог себе: биће ти и веран и поштен до крајности. Али несмеш га никако довести у такав положај, да, како Кинези вели »изгуби своје лице« — особито пак јавно или пред његовим сплеменицима. То је за њега највећа увреда, за коју ће се, кад - тад, страшно осветити и тиме »повратити изгубљено лице«. Тајне увреде ће много лакше опростити и заборавити!

Изгледа да сам успео да задобијем симпатије милог, младог Вана. После његовог бившег госа и Немаца ранжирао сам у томе на правом месту! Много и радо причао ми је и о себи, и о животу у лепом Циндао, особито пак о своме »фу-цин« (оцу) и својој »Му-

цин« (мајци). Он се поносио тиме што је био најстарији син у породици, који ће, после, као глава породице свечано приносити жртву сенима својих предака. Говорио ми је и то, да га је г. Годехард силом хтео да поведе са собом у Магдебург, али он никако није могао да остави свог старог Фу-цина и Му-цин! Синовљи пијетет је дубоко укорењен у душама синова »Средишњег Царства« (Кине) који својим претцима приносе жртву на домаћем олтару!

Све моје жеље читао ми је управо из очију. Гдегод је само могао набављао ми је укусне »бин-цза« т. ј. слатке кинеске бисквите, који се готово топе у устима. Неколико пута се готово побио са неким трговцима, који су његовог »новог« госу хтели ма и маленкост да преваре! Код кланца у Ханко-у дунуо је једне ноћи хладан поветарац, који сам онако кроз сан био осетио. Одједном осетих по телу некакву пријатну топлину: »Вилхелм« ме је опрезно покрио својим сопственим покривачем од вате!

Већ близу Пекинга приметих да ми је нестао буњелар са повећом свотом новаца, а нестало је и »Вилхелма«! Био сам страшно озлојеђен и огорчен! Кад, ево, запазих на друму Вилхелма како трчи сав задуван. Причекасмо га. Шантао је на једну ногу. Рекао ми је, да је био приметно на последњој станици, неку сумњиву индивидуу која се вртела око мојих кола и мене. Не говорећи ни речи, он се врати, оставив нас саме, који смо испрва мислили, да се је само на часак био удаљио, достигао тог одрпанца, и, после силне туче, отео му украђени буњелар! Том приликом га је та индивидуа (неки матори Кинез) тако јако ударила по цеванници, да је једва дошантао овамо. Да се нисмо били мало задржали, не би нас био стигао до самог Пекинга! Имао сам пуно воље да му и буњелар и новце поклоним (чекове сам чувао на грудима!), али познавајући Кинезе бојао сам се да га тиме не увредим. После, при растанку у Пекингу, нашао сам пута и начина да га и наградим и обрадујем....

* * *

Данас, после више од двадесет година, је »Вилхелм« — ако је још у животу — зрео муж од четрдесет година. »Фу-цин« и »Му-цин« његовом су се сигурно већ придружили својим претцима и он им сада, као шеф породице, приноси свечане жртве на домаћем олтару. Незнам само да ли га још увек називају »Вилхелмом« или су га Јапанци на свој начин прозвали.... ОЗРЕН СУБОТИЋ.

ГАЛАНТНА ЕВРОПА

(Наставак)

МУЗЕЈ РОГАТКИН

Поред Медока има још нешто, рече Булар. Пронашао сам један чудни музеј, тамо на Василијевом Острву, дуж кеја. У Русији је сад читава гомила нових музеја, да се једва могу сви упознати. Замислите приземље, са натрпаним источњачким диванима, позлаћеним застучићами, са ћилимима из сераја, лампама из џамија. Све оно наказно из доба похе Фроментан и Верешчагин. Доће вам да утекнете док чувар навађује да разгледате даље, док одједном, у дну сале, ванредна збирка старинских и скупоцених метала, грчких накита и грчко-скитских, погребних украса, прозирних емаља, оружја ко зна из каквих завојевања.

Пустио сам овог старог славенофила да се расприча.

— Нико не зна одакле потиче та примитивна уметност ни где се сачинила. А каже се, да су нам је Готи донели и да сва наша средњевековна уметност одатле потиче, зар нема ту нечег чудног, признајте?

Па још, што је најузбудљивије, то је помисао да је од скитске уметности, врло префињене и примитивне руске уметности, протекло осам векова, о којима нико ништа не зна, ни од којих не остаде ни један текст, ни спомен. Изузев идола, неке чудне бабе у камену. Али шта је осам векова за Русију?

Вратисмо се поново да говоримо о пагализму извесних крајева Совјетске Русије, после укидања религиозног осећања.

— Да ли ће процветати онда златна гранчица?

Булар извуче из џепа две забелешке, осмејкујући се.

— Ево ко ће вам дати одговор.

„Читам у „Правди" од 10. јуна 1924, извештај једног радника, дописника провинциског листа, под насловом: Совјетска степа. Он прича како је поступила једна вештица према сину неког сељака, по имену Аншина. Син се био разболео и родитељи се обрате једној жени, која је у том крају врачала. Пошто је прегледала малог, изјавила је да има само један лек а то је ставити га у врелу пећ. Вративши се кући, мати угреја пећ, стави дете унутра и затвори га као хлебац. На вриску јадне жртве дотрчи његова сестра али док она отвори фуруну, већ је било доцкан, дете Васка издахнуло је. Тада дотрча и мати и виде да је Васка сав печен".

— То није све, додаде Булар. Ево исечка из „Извјестије" од 17. августа 1924.

„Једна екеспедиција, боље речено колонизација организована од совјетске владе, открила је источно од Љењинграда, у правцу Волоће, од прилике сто педесет врста далеко од бивше руске престонице, присталице неке незнабожачке исповести. У шумским пределима тиквинског округа, становници приносе на жртву њиховом идолу, крв заклане стоке. Песме које су биле уз пратњу ових жртви, прикупљене су марљиво од етнографа географског друштва у Љењинграду". Треба их послати Сир Џемсу Фрезеру.

Ово ме све наводи директно на музеј Рогаткин, рече Булар. Заинтересован поменутом невероватном збрком, упитао сам једнога од мојих пријатеља, запосленог у *Наркомпросу* то јест у просветном Комесаријату, коме је припадало ово благо и како је то било могуће, да га није пренео кришом у Америку.

— Аполинер Рогаткин, одговори ми он, сад је у Сибиру, осуђен на тешке радове, у близини Омска.

Распитујући се поближе дознао сам још и то:

Аполинер Рогаткин, беше стари особењак од својих шесет година, образован, богат, велика тврдица, повучен у своју дрвену кућицу, у кварту на Василијевом Острву — једну од ретких, која је остала недирнута. Мало нешто знало се за његова истраживања на Криму и Черкескоj, али нико није слутио да он има читаву ризницу. Никад никакве неприлике нису му прављене од стране његовог кућног Комитета и како је носио стално качкет, сивкасте боје и ничим није испољавао спољашњи луксуз или имућност, то га нико није ни дирао. Држали су га за манијака. Живео је сам, окружен својом збирком и свега једном старом слушкињом, сељанком из Волоће, за коју се говорило да живи са њим. Она је била пореклом из Финске, ружна, здепаста, са испупченим јабучицама, ружним очима, личећи на старог продавца у Шангају. Дошла је са руско-финске границе где пет векова хришћанства једва да су мало пробудили становништво. Излазила је само ноћу, да купује и враћала се са пуном корпом, крадући се поред зидова и заплашујући дечурлију, која су се у то касно доба враћала из својих политичких клубова. Обадвоје тако живљаху у том гњезду, патећи од реуматизма, јер им је Нева протицала испод темеља, непокретних као корали.

Једна их покућарка издаде Јавној Безбедности — Гепеу — за флашу пива. Она је радила на дан код Рогаткина, једном недељно, перући веш. Задоцнивши једно вече, осети мирис изгорелог меса: из радозналости уђе у најзабаченије просторије куће и провири кроз кључаоницу на кабинету г. Рогаткина, ма да јој је он био забрањивао приступ.

Пол Моран.

Недељне Илустрације

Принцеза Катја Долгоруки

ЖЕНА АЛЕКСАНДРА II.

ОД А. ХОТНЕР—ГРЕФЕ

6

Није се задржала у тој крчми, већ је изишла на поље у мрак зимског вечера.

Ледени ветар ју је терао пред собом по бескрајном пољу. Почео је да пада густ снег.

Али је она морала напред!

Требало је ићи само још четврт часа, она је овде познавала сваку стопу. Учинило јој се да је зове глас оног човека, кога је увек волела, а који њу није разумео. Ништа га није везивало за њу осем њена фанатична привржености његовој превратничкој идеји.

Сигурно је чекао да му донесе вест, али она није могла ништа јавити. Свуда су мотриле уходе.

Дошла је сама. Још само четврт сата!

Она је пут добро познавала, јер је годинама долазила овде кнезу, једина, која му је била одана. Она је остала и издржала код њега.

Али му је она увек била туђа, он је у мислима био од ње далеко.

Можда га је сада придобила за себе, можда ће га отети од смрти?

Пошла је брже. Ноге су јој упадале у дубок снег. Дисала је тешко. Скоро није могла ићи даље.

Али је изнад ње ветар фијукао и терао је напред. Био је јачи од ње.

Необично брзо је се спустио мрак.

Мабел више није видела ни за корак пред собом. Све јаче је дувао ветар и сви гушће сипао снег.

Видела је нешто црно пред собом. Да ли је то било дрво?

Обема рукама је се уватила за њега. Само за минут се одморити.

Али прсти су јој се укочили и она их је спустила доле.

У том је из даљине нешто чула. Глас. Да ли није поменуо њено име?

Њу је звао! Он.

Још једном је погледала у мрак, хтела је похитати напред, али је пала.

Није више имала снаге да устане. Само лежати за тренутак . . .

Ветар је фијукао све јаче. Безброј снежних пахуљица бацао је из тешких, сивих облака на тело жене, која је непомично лежала.

После неколико минута оно се више није видело.

9. ГЛАВА

МАЈКА !

Кнегиња Вулкано је тог јутра била очајна.

Она је нашла Катјино писманце и помислила да је млада девојка тек у јутро појмила, шта је се у ноћи догодоло и да хоће себи да одузме живот.

Шта да ради?

Пре свега је требало да је што мање обавештена јавност о свему. Али како би она сазнала где је њена нећака?

Кнегиња није смела да погледа своје старе, верне слуге у очи.

Нико није ни речи говорио о Катјином одласку, ма да су сви знали шта је се догодило.

Дворанин је се усудио, незван, да проговори.

„Светлости, ја имам једног пријатеља код полиције. Он може дискретним путем дознати".

Кнегиња је се замислила.

„Чекаћемо до мрака. Можда ћемо дотле што сазнати —".

Ућутала је.

Доле су прошла кола. Чуло је се када је се капија отворила и када су кола ушла у двориште.

Кнегиња је хтела устати да види.

Ноге су је једва држале. Ослањајући се о раме верног слуге, отетурала је на трем.

Заиста, у дворишту су стајала кола. У том тренутку је из њих изишао стасит човек.

Цар!

То је он био. Ма да је био у обичном грађанском оделу, одмах га је кнегиња познала.

Помогао је да се скине једна нежна дама, и ова је одмах окренула главу у правцу кнегиње.

Кнегиња је се збунила. Једна једина мисао јој је прошла кроз главу: За име божје, шта је могло натерати цара и царицу да јој учине тако необичну посету?

Да ли значи добро или зло?

Сигурно је се тицало Катје.

Несигурним корацима пошла је кнегиња напред. Али је у том тренутку видела нешто што ју је престравило.

Цар је подигао нешто из кола. Испод дугачке златне косе вирило је као алабастер бело узано лице. Трепавице су биле покриле очи.

„Катја"! викнула је кнегиња. „Она је мртва"!

Катја је као мртва лежала на царевим рукама. Он је пажљиво ушао с њом у кућу уза степенице.

Дворанин је хтео да помогне, али га је цар одбио.

Дворкиња је отворила врата од Катјине собе и цар је спустио Катју у постељу.

Тек после је се окренуо кнегињи, која је за царицом ушла.

„Кнегињо, принцеза није мртва, већ је у несвести. Била је у салону моје жене, када је се онесвестила. Ми смо сматрали за дужност, после свега што је предходило, да донесемо принцезу овде у Вашу кућу. Царица је одмах известила дворског лекара и он ће одмах овамо доћи. Моја жена и ја јако бринемо о принцезином здрављу. Поред тога желимо с Вама, кнегињо, насамо да говоримо".

Катја је остављена бризи њене дворкиње, а цар и царица с кнегињом су ушли у побочну собу.

Нико није чуо, шта су тамо говорили.

Када је лекар дошао, затекао је младу девојку у дубокој несвестици.

Брижљивим прегледом је нашао да је почетак тешке болести врућице.

У салону су цар, царица и кнегиња чули лекарев извештај, који није могао да каже да ли постоји опасност по живот; али да му се чини, да је врло озбиљно оболење.

„Принцеза је јако изнурена и изгледа да је душевно јако исцрпљена.

Њој је потребан највећи мир и најбрижљивија нега. Треба да избегава свако узбуђење".

Цар је био врло блед и забринут. Његова љубав према Катји била је порасла у страст. Он је осећао: ма да је многе жене волео и после заборављао, ова једна била је за њега последња, једина љубав.

То није била никаква луда, чулна страст, никаква пролазна љубав, већ је волео свим срцем.

Када је кнегиња остала сама, пришла је постељи младе девојке, која је у несвести лежала.

„Дете, несрећно дете", непрестано је кнегиња говорила.

Катја је се покренула.

Неколико тренутака су биле отворене њене плаве очи.

„Ја га волим",говорила су бледа усна. „Ја га волим сада и довека".

Одсјај исте љубави видела је кнегиња и на царевом лицу.

Немоћна је стајала наспрам једне огромне силе. Та је сила изгледала несавладљива. Мучни дани и недеље су долазили и пролазили.

Катја Долгоруки је се борила свом неистрошеном младом снагом противу свемоћне смрти.

Изгледало је често пута да ће та свемоћ победити.

Кнегиња је чинила све да одржи овај млади живот.

Позивани су најславнији лекари. Сам цар их је свакодневно из свију земаља позивао.

Али сви они нису могли ништа друго дати осем наде, да ће здрава природа младе девојке издржати страшну болест.

Било је једног сунчаног дана. Бели снег је блистао у хиљадама кристала с кровова, торњева и кубета великог Петрограда.

Домаћи кнегињин лекар је био сам код Катје. Тек је био прегледао младу принцезу. На лицу му се појавио чудноват, изненађујући израз.

Оздо је долазио звук звонцета на саоницама.

Катја је отворила очи. Збуњено је погледала око себе. На један пут је се нечега сетила.

Покрила је мршавим рукама бледо лице и почела да плаче.

Потрешен, лекар ју је гледао. Он је осећао да овде може помоћи само насилно средство, иначе би ова млада душа утонула у мрак.

„Ви морате живети, принцезо", рекао је стари лекар тихо и одлучно, „јер сте Ви мајка".

Катја је вриснута. Плакала је непрестано. Наступила је страшна криза.

Затим је мирно лежала на свом узглављу.

Стари лекар је дахнуо душом.

Можда је тим огромним узбуђењем била побеђена смрт.

У вече истог дана седела је кнегиња Вулкано за својим писаћим столом. Мало пре је имала дуг разговор с лекаром.

Руке су јој дрхтале толико, да је једва могла писати.

Писала је цару.

Било је у подне сутра дан.

Катја је непрестано лежала непомично, отвореним очима гледајући пред собом. Али је била потпуно присебна. То је се видело у погледу њених великих плавих очију.

Лагано су се отворила врата.

Катја је окренула главу к зиду. Није хтела видети никога.

Као у сну је чула кораке. Затим је неко клечао поред њене постеље.

Дрхтећи прсти су тражили њене мале руке и пољубиле их.

Све је то било сан, ништа друго.

„Катја" прошапутао је неко.

Његов глас.

О, сан је био сладак, она је се осмехнула.

„Катја, чуј ме," рекао је тај мили глас. „Ти ћеш бити моја за навек. Сама те је царица молила да останеш код мене. Ти ћеш имати све, за чим ти срце жуди!"

„Ја не волим никог другог осем тебе!" рекла је Катја.

Непрестано је држала затворене очи, али су сада сузе квасиле њене дугачке, свилене трепавице.

„Зашто не допустиш да умрем за тебе?" запитала је она.

Стасити човек који је клечао поред њене постеље, загрлио је њено детиње нежно тело својим снажним рукама:

„Не да умреш, већ треба да живиш за мене, мала Катја!" рекао је цар. „Да живиш за мене и —" и прекинуо говор — „и за наше дете!"

Ћутећи, лежала је она у његовом загрљају.

Лагано је привукао њену главу на своје груди и с бескрајном нежношћу је држао.

Лагано је се заруменило њено лице. Опет су потекле сузе низ образе.

Цар је се сагнуо и пољупцима осушио сузе.

Катја је се осмехнула.

Живот је победио.

---

10. ГЛАВА

ПРИНЦЕЗА И МЛАДИ СТУДЕНТ

На енглеском кеју у Петрограду у непосредној близини цареве палате купио је Александар II. врло леп, мали замак за принцезу Долгоруки. Она је се појављивала на свима дворским свечаностима и увек бивала одликована од стране царице.

Катја је била најлепша, најмилија жена на целом двору.

Када је родила дете, њена девојачка лепота је се претворила у дивну, необичну лепоту жене.

Цео Петроград је знао да је принцеза Долгоруки царева љубавница. Али су узалуд чињени покушаји да је заинтересују за политичке ствари.

Катја је дахнула душом када је чула, да су умрли отац Иван и Мабел Патернион. Мислила је да је разрешена дате заклетве и надала се да је њима обојима умрла и душа оне страшне и тајанствене партије која је радила цару о глави.

Вест о смрти тих мрачних људи Катја је добила на необјашњив начин. Једне вечери нашла је поред своје постеље исписан комадић хартије с именима Иван и Мабел. Испод тога ове речи:

„Они су умрли, али још живе".

Катја није добро разумела ове чудне речи.

Шта значи, они још живе?

Није могла дознати и то, како је дошла та хартија у њену собу.

Бојажљиво је се осврнула.

Цар је ову просторију дао опремити најбрижљивије. Зидови су потпуно били отворено плавом свилом покривени. Завесе од исте материје су интимну просторију потпуно затварале од спољног света.

Намештај је био од глатког трешњевог дрвета, а све посуђе од тешког сребра.

Висока огледала су одавала слику лепе, младе жене.

И поред свега тога Катји је било хладно око срца. Успомене из прошлости нису биле сасвим ишчезле. Негде, на пољу, у кућама ове сјајне вароши, на улицама, у мрачним угловима, у најживљој вреви је се нешто крило.

Она је слутила нешто сасвим непојмљиво.

Мислила је на Петра Орлова. Он је био једини близак двору, а никако није долазио у њену лепу кућу.

Његово паметно лице изгледало је као да је постарело, на челу су биле дубоке боре. Избегавао је њен поглед.

Видело се да у срцу носи дубоку рану. Да је се он једини држао далеко од ње, од како је постала царева љубавница, њу је болело. Али срећа у љубави учинила је да све друго заборави.

Надала је се да ће јој време опет приближити брата.

Али је оно пролазило, а Петар Орлов се није њој приближио.

Катја је родила и друго дете. Њена звезда је све јаче сијала, цар је све више волео.

Царица је од дужег времена озбиљно боловала и Катја је често к њој позивана.

Марија Александровна је из дана у дан била све слабија. Али њена љупкост је се тек сада испољила. Нечега анђелског било је у томе.

Цар јој је указивао највећу пажњу и посвећивао врло много времена.

Када је Катја седела поред царичине постеље, изгледало је као да поред белог крина цвета миришљава ружа.

Смрт и живот су се погледали очи у очи. Али се нису једно од другог плашили, већ се узајамно поздрављали. И данас је Катја била позвана код царице. Та је посета јако потресла; изгледало је као да је већ ту растанак за навек.

Цар данас неће доћи. И Катја га није очекивала. Деца су већ спавала.

У дугачкој домаћој хаљини отворено црвене боје седела је поред камина.

Ватра је светлуцала у соби.

На мраморном сточићу поред ње стајала је корпа румених ружа. Цар је сваког дана слао цвеће. И у сред зиме је њена соба била пуна овог опијајућег мириса.

Катја је узела једну ружу и метнула на груди.

Чула је у предсобљу лагане кораке.

На један пут ју је обузео страх.

Погледала је у врата.

Неко је полако, бојажљиво куцао.

Није могла звати, необично осећање јој није дало да говори. Сада је подигла руку вис и звонила.

Одмах затим врата су се отворила и нови, млад слуга је ушао унутра. Изгледао је јако уплашен.

„Ваша Светлости", рекао је, „ја сам куцао на врата. Ту је један млад човек, који тражи да га пријавим. Чека на пољу. Он носи вест — ", служитељев глас је на један пут постао тих, „вест од кнеза Михаила Долгоруког".

Катја је осетила као да је кроз собу прошла хладна струја ваздуха, једна опомена.

Али сада није имала времена да размишља. Слуги се учинило као да је она одобрила да може ући посетилац и отворио је врата.

У истом тренутку је се сам повукао у предсобље и ако му је принцеза дала знак да остане у соби.

Неспретно клањајући, ушао је унутра врло млад човек.

Катја га је испитујућим погледом погледала и ослободила се. То мршаво, бледо, скоро детињско лице, она је одавно већ познавала. Када је се она извозила колима, млади је човек негде на путу већ стајао и поздрављао. У позоришту стајао је редовно на степеници, докле она није дошла.

Када је одлазила с какве свечаности, он је стајао поред врата на колима и иста место кочијаша отварао.

Цело дворско друштво је се смејало овом удварању принцези.

„Будаласти студент", рекло је се када је о њему било говора.

Сада је ту стајао у свом брижљиво чисто држаном, али сиромашном оделу и непрестано се клањао.

На његовом лицу је било руменила грудоболног човека.

Када је управио поглед у Катју, у његовим очима је засијала необична варница.

Пожудно је удисао мирис ружа. Збунио га је цео префињени луксуз ове собе.

Пружио је принцези једно писмо.

Она је писмо брзо отворила. Од исте руке, која је некада написала цедуљу, коју је Катја нашла у својој соби, стајале су и ове речи:

„Кнез Михаило Долгоруки је мртав. Али ће његов наследник добро управљати. Кћи не треба да га заборави!"

Катја је испустила хартију.

Дакле њен је отац умро. Али зар он није одавно за њу био мртав? Од више година се није јављао.

Куда је водио његов пут а куда њен? Светови су их раздвајали.

Ипак ју је вест јако потресла. Осећања, одавно успавана, опет су се пробудила.

Снови детињства, дани младости су оживели.

Заплакала је. Једном руком бришући сузе, изненада је пружила студенту другу руку.

Као електрична струја је прошла кроз његово тело, када је се дотакао њених прстију.

На један пут је млади човек клечао пред лепом женом, обузет лудом страшћу.

Он је обухватио њено витко тело и поменуо њено име.

Био је потпуно ван себе. Као дивља бујица навалило је из његове душе нешто, што је вечито било задржавано.

„Хтео сама да Вам донесем вест", рекао је он узбуђено. „И ја имам оца у Сибирији, који жив тамо у рудницима. На жалост још живи. О, принцезо, ја хиљадоструко осећам оно што ви осећате. Само Вама то није јасно. Ви не видите цара какав је он у ствари. Смилујте се, принцезо, молите га за оне несрећнике, можда ће Ваше речи помоћи! Ви сте свемоћни код цара".

Грохотом је се насмејао.

Узалуд је Катја покушавала да се отме из његових мршавих руку. Држао ју је као гвозденим клештима. Његово лице с чежњивим погледом било је сасвим близу њеном лицу.

Да ли је хтео да је пољуби?

Је ли био луд?

Њено витко тело је се опирало и она га је снажно одгурнула од себе.

Посрћући је пао на дебели кожни застирач, који је покривао цео под собе.

Катја је звонила.

Одмах је ушао слуга.

Она је указала руком на младог човека, који је се дизао с тешком муком.

„Избаците га напоље!" рекла је хладно. „Он је луд!"

Дрхтала је од љутине, од узбуђења.

Млади човек је стајао пред њом клецајући. Његове очи су молиле за опроштај.

Али је она окренула главу.

„Напоље!"

У истом тренутку у ваздуху је се чуо потмуо звук. Сва петроградска звона су звонила.

Млади човек је стајао већ код врата. Слуга је се још један пут осврнуо. Његово обријано лице било је потпуно мирно. Стајао је прописно и рекао:

„Њено Величанство, царица, је умрла!"

При том се је необично, подругљиво осмехнуо.

Студент је бацио последњи поглед, али млада жена га није хтела погледати.

Она је стајала на истом месту још и тада, када су оба човека већ давно била на пољу.

Царица је умрла!

Катја је о томе извештена у исти час, када је дознала и за смрт свог оца. Сада је била потпуно слободна. Отпала је и последња спона, која ју је везивала за прошлост.

И Александар?

И њега више није ништа везивало.

Куда ће их сада одвести судбина?

Стала је пред цареву слику. К теби! рекла је гласно. Увек к теби, јер је твој пут и мој пут!

II. ГЛАВА

ВЕНЧАЊЕ

У палати принцезе Долгоруки завладала је тишина.

Цар је отишао на пут. Као и раније тако га је и сада принцеза чешће пратила под именом „госпођа Риљејев".

Обоје је постајало све ближе једно другом. Катја Долгоруки је била не само пратилац царев на његовим путовањима, већ и његов најпоузданији секретар, његов саветодавац, његова пријатељица у најбољем смислу речи.

Сада цар више није гледао друге лепе жене.

Његова деца су била скоро порасла и сва су знала за блиски однос између Александра и принцезе.

Једног жарког летњег дана дошла су затворена кола пред палату Катје Долгоруки. Вратар је пришао и отворио врата на колима.

На највеће изненађење, спазио је принцезу да се враћа.

Изгледала је преморена и узбуђена, њено лепо лице је било врло бледо, а очи уплакане.

Проговоривши неколико речи, ушла је у кућу.

Сва послуга је била с децом у раскошној вили на мору, коју је цар био поклонио својој пријатељици на рођен дан. Само стара дворкиња је била остала код куће.

Она је најбрже отворила принцезине собе. Загушљив ваздух је запахнуо младу жену. Месецима нису отварани прозори.

За време док су собе уређиване, Катја је узнемирено ходала горе доле у својој спаваћој соби.

Ма да је осећала да је мучи врућина, одбила је да прими друго што осем једног гутљаја расхлађене воде.

То је било први пут да се сама врати у Петроград. Цар је увек пратио.

Овог пута је он у Кијеву, где је она последњи пут била, добио писмо, које га је веома узнемирило, али чију садржину она није дознала.

Два дана после пријема тог писма, цар је љубазно али одлучно замолио, да се одмах и то сама, врати у Петроград.

Нико није требао да зна за њен одлазак.

Праћена само једним поузданим слугом, пошла је она на далеки пут по летњој врућини.

При растанку цар је био расејан и само је бринуо за њу да уђе у воз.

Није јој ништа хтео да објашњава, али га је она врло добро разумела.

Знала је да је био душено јако потрешен.

Први пут, од како је везала своју судбину за цара, страдала је страшно од љубоморе.

У Кијеву је била лепа, чувена, шеснаестогодишња играчица у тамошњем позоришту.

Била је нешто мања од принцезе, али божанске лепоте. Тело њено је било савршено дело природе и уметности.

Њено ситно лице било је као изрезан драги камен, црне очи су севале као врели пламенови, а усне горе као црвени мак. Густа коса је покривала цео горњи део тела.

Катја је ломила руке и очајавала.

Млада играчица је скренула на себе цареву пажњу и јако му се допала. Био је позвао у своју ложу и дуже време с њом разговарао.

Друго се ништа није догодило. Али Катју сада, на један пут, Александар саму шаље у Петроград!

Зашто?

Да ли је хтео да има одрешене руке?

Дубоко уздахнувши, Катја је клекла пред чудотворном иконом мајке божје, која је стајала изнад њене постеље.

Тек сада је увидела колико је јако Александра волела; не цара, већ човека. Без њега није могла живети.

Душа јој је дрхтала, а срце га је тражило. Била је сама.

Три дана живела је Катја у затвореној палати, чији су прозори гледали у велику башту. Нико није видео лепу бледу жену, која је у топлим мирним ноћима по неколико сати стајала на прозору и гледала у звездано небо.

Од цара није било никакве вести, нити поздрава.

Катја није могла више плакати. Била је се сва предала очајању. Учинило јој се да не може неизвесност поднети.

То је био час великог очекивања, ноћ је тунула, а јављао се дан из вечног мора времена.

Катја је била принела столицу до прозора и осећала се потпуно клонула. Седела је непомично.

Од умора више није могла мислити. Лагано су се очи затвориле.

Чула је тихо цвркутање тица на дрвећу и једноставно пљускање водоскока.

На један пут у том жагору је осетила непознат шум.

То су били кораци човека.

Катја је у полусну мислила:

Не, није могућно, у ово доба овде нема никога.

Али су се ипак кораци приближавали.

Јасно је распознавала како су ноге уклањале с пута ситно камење.

Једва је отворила очи.

У собу је пала сенка. Сада је видела како је се човек усправио. Мора бити да је погнуто ишао сакривен у џбуњу, докле се није приближио.

Близу прозора је се подигао. Катја је скочила и очи у очи стајала с непознатим, чије је лице било само од костију с два немирна ока.

У истом тренутку га је познала.

Није проговорила ни речи, али је њена рука потражила мали револвер, који је стајао поред ње.

Подигла је оружје.

„Идите одатле, иначе ћу пуцати", рекла је. Пуцаћу и узбунити целу кућу. Ви по други пут долазите к мени".

„И по трећи пут ћу морати доћи", рекао је непознати мирно, „ако ме сада нећете послушати принцезо. Што ја овде стојим, значи гажење заклетве, разумете ли то? Ја сам дао реч, али је не одржавам када сам овде. Али не могу друкчије, морам Вам казати. Чувајте се, принцезо! Немојте никако више путовати с царем! Где је он, ту и Вама прети страшна опасност. Ви не треба да умрете, Ви треба да живите! Ја тако хоћу, чујте ме! Ја хоћу да живите, да сте срећни!"

За тренутак је ћутао.

Катја је се нечега сетила. Сетила је се часа, пре неколико година, када је овај исти човек, као студент стајао пред њом.

Тада јој је било лако да га најури, али сада није имала речи.

Што је он рекао, поразило ју је. Било јој је јасно, да је говорио да се чува од нечега што се не сме изговорити.

„Допустите да Вас нешто запитам", рекла је она. „Шта ја могу чинити да отклоним од цара опасност о којој Ви говорите? Ја ћу све дати, све жртвовати за њега, па и мој живот, ако треба".

Непознати човек је зачуђено проговорио:

„Зар га тако јако волите?"

Катја је уздигнуте главе одговорила:

»Ја никада другог нисам волела осем њега«.

Разлегао је се кикот. Затим је непознати човек скочио ка џбуњу и изгубио се. Гране су зашушгале и неколико тица је излетело.

Затим је опет завладала тишина.

Катја је затворила прозор.

И ако је била врућина, она је дрхтала од зиме.

Да ли је то сан?

Не. Она је била потпуно будна и чула сваку реч.

Опет је села на столицу јер се више није могла држати на ногама.

Седела је дуго, када је сунце већ слало своје вреле златне зраке. Цвеће је мирисало, а свет је био леп као каква башта.

У памети Катје Долгоруки је непрестано било студентово бледо лице и ништа друго није чула осем његове претеће речи.

У вече истог дана дошао је поуздан човек од цара и предао јој букет црвених миришљавих ружа.

О златном концу на букету висило је писманце.

„Мила моја! Ја сам овде и имам за тебе једно изненађење. Обуци се што лепше, узми свилену хаљину. Окити се бисером, који сам ти дао, када сам те први пут видео и ружама. Затим дођи у моју палату! У малом суседном двору ће те сачекати познати официр. Молим те, буди у девет сати овде! Дођи мила моја!"

Катја Долгоруки је била савладана овим писмом. Шта је мислила само пре једног сата? Била је слаботиња, неповерљива, љубоморна.

Али ове цареве речи биле су накнада за муке оних часова. Све је заборавила. Једнако је љубила мали лист хартије, на којој је стајала у позлати руска круна.

Драги мој! Драги мој!

Као млада девојка, тако је хитро отишла у своју собу за облачење, звонила за дворкињу, изабрала хаљину.

Овде, ову дивну хаљину од броката, покривену скупоценим чипкама. Њу још никако није носила. Она ће изненадити цара, јер је он много полагао на њено одело.

„А који накит да изнесем?" запитала је дворкиња.

Катја је се осмехнула и с тим осмејком је изгледала врло млада, скоро као девојчица.

„Не друго", рекла је, „само мој бисер".

Дворкиња је махнула седом главом.

„Светлости, ја сам ноћас, пред зору, сањала чудан сан. Непознат човек је држао тај бисер у руци. Искидао је низу и неколико зрна су пала између његових прстију на земљу".

„Како је изгледао тај човек?" упала јој је у реч Катја.

Нехотице је се сетила слике оног студента.

„О!" дворкиња је бојажљиво погледала у принцезу, „нисам га никада раније виђала. Био је још млад, мршав, сиромашан и изгладнео. Промукло је рекао:

„Бисер су сузе, али ће принцеза пролити више суза него што је у хиљаду низа зрна бисера."

„Ја сам се јако уплашила, Светлости. Хтела сам да му ставим једно питање и погледала сам га.

Али сам приметила да то није био човек, већ смрт".

Катја је побледила. Пришла је отвореном прозору и погледала у башту.

Да ли ће јој што судбина казати?

Приближавало је се вече и свет је се поступно смиривао.

Преко неба су прелазили румени облаци, на западу је оно било златном бојом обојено, тамо, где је се огромна степа простирала у недоглед.

Лак поветарац је миловао бело чело лепе жене.

У џбуну је певала тица велику, вечну песму чежње, песму љубави.

Катја је мислила на цара, моћног човека, који ју је био потпуно потчинио себи. Шта могу снови? Он је зове, он!

Ипак ћу узети бисер, помислила је она.

„Похитајте, Марија! Ја морам данас бити лепа, лепша него икада!"

Када је избило девет сати, дошла су кола пред капију цареве палате. Срце у лепе жене је јако куцало. Лице јој је било услед узнемирене крви румено, а у светлим плавим очима је се огледао небески сјај ноћних звезда.

Дежурни је се официр поклонио. Сваки је у палати познавао принцезу Долгоруки и њен положај у двору. У великим друштвеним круговима понекада су јој дали да осети да је она „само" царева љубавница, али сви потчињени су је обожавали и били за њу готови на велике жртве, јер је Катја Долгоруки била увек љубазна и врло скромна.

Широк, црвен ћилим, је био разастрт од места где су стајала кола до уласка у двор.

Лепа жена је скоро бојажљиво ишла по њему.

К теби! мислила је она. К теби!

Отворила су се врата. Она је ушла у цареву собу за примање, која је била празна.

Зачуђена, осврнула је се.

Море од светлости је сијало из многих лампи и та светлост је се одбијала од високих огледала и свилених материја, којима су били зидови покривени.

У корпама и вазнама су стајале миришљаве црвене руже, као велике капље крви.

Млада жена је стајала непомично усред собне тишине. Њена бела дугачка хаљина падала је по шареном ћилиму. По старом руском обичају, што је цару било јако у вољи, она је своју сјајну, златну косу била оплетала у две дебеле вите и носила је као круну на глави. О та-

нак врат метнула је скупоцен бисер, који је падао на груди.

Катја Долгорукн никада није била лепша као у том часу.

У тренутку су се отворила врата, која су водила у унутрашњост царевих соба, одакле је долазила светлост и у тој светлости стајао је Александар с раширеним рукама. Брзо је ушла унутра. Загрлили су се као да су били годинама растављени.

Одвојивши руке, рекао је:

„Пођи, сада ћеш се изненадити".

Пружио јој је руку.

Збуњена, радосна прошла је с њиме кроз празно предсобље.

Куда ју је водио?

И у дугачком ходнику није било никога.

Опет је цар отворио врата и одвео је у непознати део палате.

Затим су сишли низ узане дрвене степенице и ушли у једну малу собу. С тешког дрвеног крста гледао је у њих умирући Спаситељ.

То је био исти крст, који је царица загрлила оне необичне ноћи, када су овде отац Иван и Мабел Патернион били с њом.

Био је исти крст, који је убио калуђера.

Чудновато, крст је био потпуно читав, само најлонњи део је морао бити обновљен пошто је био труо.

Катја је погледала у Спаситеља жалостиво.

Шта је све то значило?

Али Спаситељеве очи су је благо посматрале.

„Дођи, драга моја!" рекао је цар.

Отворила су се мала гвоздена врата, која су водила у цркву. Свеће су гореле, цвеће мирисало. На сред цркве стајао је свештених у одежди. Присутна су била два виша официра и они су се дубоко поклонили.

Цар је погледао младу жену.

„Хоћеш ли, Катја, да будеш моја жена и пред Богом?" запитао је цар нежним гласом.

Она је била толико изненађена, да није могла ништа проговорити. Његова жена, каква срећа!

Обоје су клечали.

Проговорио је свештеник. Говорио је о великој љубави, која је обоје њих спајала, о трновитом и пуном опасности путу, којим су често морали ићи; говорио је о љубави, која све спаја, све подноси и трпи и која се тек смрћу свршава.

Катја Долгоруки је била царева жена и имала пуно право на њега.

Када је обред свршен, уклонили су се свештеник и сведоци. Лаганим кораком они су отишли оданде

Дубока, свечана тишина је опкољавала цара и његову жену. У том је цар пред божјим лицем пољубио своју жену, која је од узбуђења дрхтала.

---

12. ГЛАВА

КРАЈ

Од принцезе Долгоруки је, царевом милошћу постала кнегиња Јурјевска. То име и ту титулу су носила и њена деца од цара.

Као сан је Катји изгледало да је она, некадања кћи револуционара Михаила Долгоруког носила „плаву траку" почасне царичине госпођице.

Као авети су јој изгледали аскетски калуђер отац Иван и фанатична Мабел Патернион.

Али све то, као и сам њен отац, припадало је давној, сахрањеној прошлости.

Ништа друго је није подсећало на ту прошлост осем Петар Орлов, који је све више напредовао у служби и уживао све веће царево поверење и који је избегавао своју сестру

Њен је пут био сјајан, обасјан љубављу. Његов је пролазио кроз дубоку усамљеност. Ипак је он као анђео хранитељ бдио над њом. Када је цар пред венчање саму послао из Кијева у Петроград, било је по савету Орлова, који је се бојао новог атентата на цара, па је хтео да буде бар Катја на сигурном месту.

Али тај припремани атентат није извршен и цар је се жив и здрав вратио кући.

Од тада је прошло више година. Цар и Катја су били на врхунцу сјаја, љубави и среће.

Понекада је се она осмехнула, мислећи на сан своје дворкиње и гледајући бисер, који јој је био Александар поклонио.

Ипак је се страшно уплашила, када је једне ноћи исти сан уснила. Јасно је видела оног студента како држи бисер у руци, али је низа била искидана и зрна бисера су падала као тешке капље на земљу.

Када је добро загледала, видела је да то није био студент, већ смрт.

„Остани само данас код куће", преклињала је Катја, када јој је цар у јутру рекао да мора ићи. „Или допусти да идем и ја с тобом, преклињем те!"

Али је он, смешећи се, одбио.

„Дете, ко верује у снове? Овог пута ти не можеш ићи са мном, није згодно. Али нетреба ништа да брнеш! Бог ће ме чувати"!

Она никада није смела два пута молити. Овога пута је то учинила. Али све је било узалуд.

Цар је и сада тачно знао, зашто ју је одбио. Петар Орлов га је био опоменуо. Истина, он ништа није поуздано знао, али је осећао опасност. Сам је седео поред цара, када је пошао.

Кнегиња је још једном загрлила цара, молећи:

„Остани! Ох, остани!"

У том тренутку потрешен, цар је се сагнуо и ватрено је пољубио у уста.

„Ја ћу увек на тебе мислити, мој анђеле", рекао је узбуђено.

Она је дуго гледала за колима. На један пут је обузела непојмљива жалост...

После једног сата донето је унакажено, искидано тело цара Александра II. на носилима у двор.

Страшан атентат бомбом је учинио крај његовом животу.

Кнегиња није имала суза, када су је увели у собу, где су стајала носила.

Била је као окамењена.

Тек када је нови цар, Александар III. најстарији син погинулог цара, дубоко погружен њој пришао и рекао:

„Мој је отац, умирући, поменуо Ваше име, кнегињо; његова последња мисао је се на Вас односила", — Катја је се срушила на под.

Шеф тајне полиције, Петар Орлов, био је приликом атентата тешко рањен у обе ноге.

Око старог замка Долгоруких, који је цар био откупио, за Катју дувао је хладни зимски ветар када су двоје с малом пратњом ушли у замак, бегајући од света.

Петар Орлов и удовица Александра II. су ту живели животом, посвећеним успомени на прошлост.

Дошло је пролеће и степу покрило зеленилом; дошло је и лето, а за тим јесен, која је обојила руменилом дрвеће. Зима је све застрла леденим покривачем.

Али се ништа није изменило у животу обоје усамљених, који су се све више, као брат и сестра, једно другом били приближили.

Та љубав је бацала последњу благу светлост у њихов живот и помагала им да исти даље подносе.

— Крај —

Поремећаји у утроби земље

Колико је дебела земљина кора? — Температура у унутрашњости наше планете. — Брзина сеизмолошких таласа. — Опасне зоне. — Који су крајеви поштеђени земљотреса.

Наша земља је једна звезда, као што је Марс и Венера, и земљотреси су најважнија питања у њеном геолошком животу.

Ти потреси долазе услед слегања и хлађења земљине коре. Кора земљина врло је танка у односу према њеној утроби. Јер та усијана маса, која се налази у њој, има гигантску снагу и пробија стене да би искуљала. Наша земља, према испитивању геолога и астронома, налази се у истом стању, у коме и планета Јупитер.

Услед честих потреса и вулкана земљина кора је избушена, али то се опет крпи и саставља, и она сва личи на неки мозаик, који нема велике отпорности према снази њене утробе.

Услед сталног хлађења земљина кора личи на неку врло широку одећу, која се набира и плисира, а још боље се може испоредити са јабуком која вене и кора се скупља. Земљина кора има дебљину око сто километара, а до центра њеног пречника има 12.742 километара. Према томе може се видети како је танка та кора.

Испод те коре, налази се један житак слој, где се стварају вулкани. Тај слој има огромну температуру, 3000 до 4000 степени. Цела земља личи на један орах, у коме би кључало усијано гвожђе. И та усијана маса са огромним напором ствара ране на земљиној кори. Зато је земља увек један чир, који гноји и цури, и на њој се налази безброј живих рана. Услед вулкана и хлађења стварају се подземни сутерени, и на тим местима кора земљина је врло осетљива на сваки унутрашњи потрес и изгуби равнотежу.

У унутрашњости земљиној стално се врши процес хлађења, а услед тога земља се слеже, на једном месту се стварају пукотине, на другом попуњавају, и то се врши непрестано, а цео тај унутрашњи процес осећа се на земљиној кори. Нема ни једног дана, ни једног часа, ни једне секунде да се земља не затресе. Цифре потреса, које забележе сеизмолошки апарати у целом свету, фантастичне су. А сваке године догоде се по стотину јачих потресних таласа, који пројуре целом земљином кором. Ти сеизмолошки таласи јуре невероватном брзином, по петнаест километара у секунди, дођу до краја, па се опет враћају натраг. Они су опасни онда, кад уздрмају насељене крајеве. А у пустињама могу да цепају кору, да је набирају, и то се ништа не осети. Једини су апарати који их забележе. Ти драгоцени апарати дознају за велике катастрофе које се догађају испод океана, али то нико не зна. Јер континенти и острва нису монополисали земљотресе.

У дубини, испод мора, догађају се земљотреси, а на површини је само бура и море се подиже и почне да кључа.

Сви ти потреси последица су еволуције наше земље и ништа их не може зауставити. Опасне зоне познате су у геолошком свету. Зна се, да нашу планету опасује један танак и слабо отпоран појас земљине коре, који иде Јужном Европом, па прелази преко Јужне Азије до Јапана, а затим иде западном обалом до Америке. Дуж целог тога појаса равнотежа је несигурна и најмањи поремећаји у утроби стварају катастрофе.

Алпи, Пиринеји и Француска поштеђени су земљотреса. Париз је највише обезбеђен од земљотреса, јер се налази на чврстом земљишту и ту може да се осети само по неки врло слаб рефлекс потреса.

Једна новосадска рускиња: кћи козачког генерала Павличенка.

УЧЕЊЕ СТРАНИХ ЈЕЗИКА

Немачки археолог Шиман знао је доста страних језика, које је научио лако и без нарочите методе. Био је прво трговачки помочник а затим трговац. Ради своје трговине научио је прво француски и енглески, затим шпански, португалски и руски, најзад старо грчки и латински.

У једном свом писму Шиман је објаснио како је учио стране језике.

— Бавим се сада, рече он, учењем грчке књижевности, а за две године прочитао сам скоро све класичне писце.

Из грчке граматике учио сам и само деклинације и правилне и неправилне глаголе, а учењу граматике нисам посветио ни један сат свога драгоценог времена.

По моме схватању, добро знање грчке граматике може се стећи само практичним радом, т. ј. пажљивим читањем, и учењем напамет неке ствари из грчке поезије. Држећи се ове методе ја сам научио старо грчки као неки живи језик. Сада, ипак, знам сва граматичка правила, и ако незнам да ли су по граматикама забележено или нису.

Тако је овај зналац рекао како је учио те језике. Он је тиме потврдио још једном да се страни језици могу сасвим научити и без специјалног изучавања граматике са неким досадним и многобројним правилима.

Од идућег броја почеће излазити
нов роман
ЗОБЕИДА

Милиони

Творничка Жит.

потрошача посведочавају сваким даном, да кава добије тек онда лепу, златножућкасту боју и пријатан укус, кад јој се дода „Прави Франк" — са млинцем.

недељне Илустрације

НАША ФИЛМСКА ГАЛЕРИЈА

ЛИЈА МАРА

За власништво листа и штампарију
Драг. Вучићевић, Војводина 53.

Штампарија »Привредни Преглед«, Београд
Дубљанска ул. 53. — Телефон 40-80.

Поштарина плаћена у готову. ГОДИНА IV БРОЈ 27.

недељне Илустрације

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ
Уредништво и Администрација Скопљанска 13 II спрат
Телефон број 24-91 — ПОЈЕДИНИ БРОЈ ДИН. 2.—

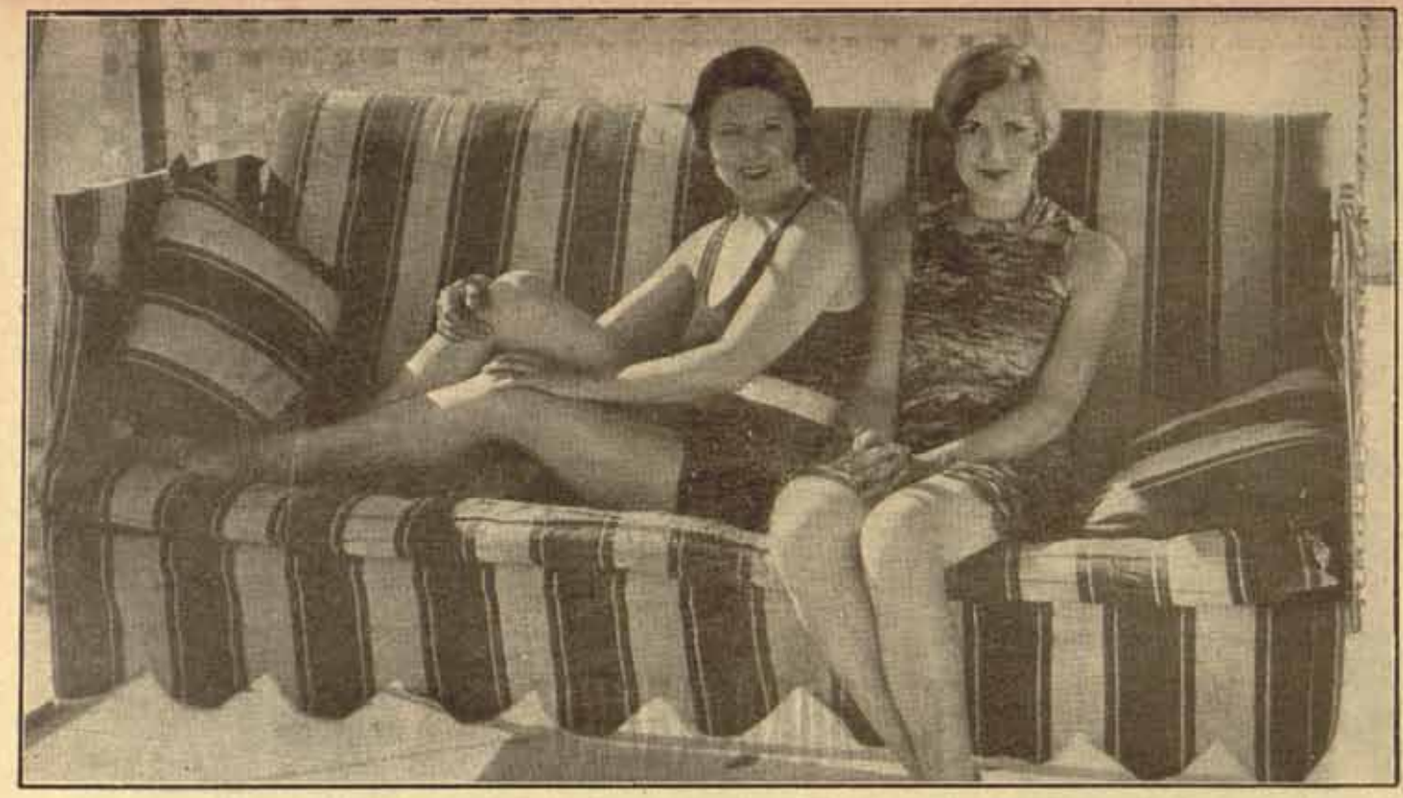
Уредник: М. СВЕТОВОКИ
Београд, 1. јула 1928.

ПРЕТПЛАТА:
За нашу државу годишње 120 д., полугодишње 75 д.
За иностранство годишње 200 д., полугодишње 150 д.

СА НОВОСАДСКОГ ШТРАНДА

КРАЈ ДУНАВА. НЕКОЛИКО ЛЕПОТИЦА, КОЈЕ ЈЕ УХВАТИО ОБЈЕКТИВ ФОТОГРАФА.

НОРМА И КОНСТАНЦА ТАЛМАЏ, ПОСЛЕ ПЛИВАЊА ОД НЕКОЛИКО ЧАСОВА, ОДМАРАЈУ СЕ.

„ДАСЕ" и „ДАСИНИЦЕ" са БЕОГРАДСКОГ КОРЗО-А

„Даса..."

Чули сте већ ту реч, а и видели сте га.

То је онај господичић са корзо-а, још пуноглавац, вретенаста струка, неразвијених рамена, али увек на ћошковима, у групи, насртљив и смео, и јунак наших дана.

Он се познаје по ходу, по гесту, оделу, и речнику. Има свој нарочити ход, више лежеран и немаран, и осећа се да не стаје стабилно на земљу. Пре годину дана, кад су почеле да се носе оне фордске панталоне, њему су се лепршале око ногу као сукњица, тако да се цео он могао завући у једну ногавицу. И сад он увек воли мало шире и дуже панталоне.

Познајете га и по рукама, јер увек маше њима и избацује их напред, као да нешто сеје, и сав се клати кад иде.

„Даса" се необично интересује за моду, јер све што сачињава спољни живот њега више интересује него унутрашњи. Сад су сви униформисани, у оним мантловима беж боје, као од шаторског платна, са утегнутим струком. Тај исти мантил вића се и на „дасаници". Она тако стеже појас око струка да личи на осицу, и ко је гледа мисли сад ће стручић да јој се прекине. Тај појас показује карактеристику модерне фигуре. Док се код класичне фигуре нису бедра много отскакала, већ се постепено извијала линија, модерна девојчица, још у седамнаестој години, има развијена бедра а струк много тањи. Осећа се ма. За њега је свако женско биће лепо. Нађе он макар шта лепо, одмери је од главе до пете и добаци за њом неку реч из речника београдских арго-а.

Он необично воли улицу, а највише корзо. Они подражавају једни другима, тако да се на корзо-у може видети читава легија униформисаних даса, и тако једноликих у гесту и тоалети, да их само разликујете по лицу. Он уноси и једну новину, — мале бакенбарбе са стране образа, краће него Валентинове, али то је филмска мода, коју је он прихватио.

Сваке године њихова униформа добија нову боју. Прошле године били су циметасти и виолин боје. Ове године су плави и грао и беж.

Некада се догађало да мушки подражавају мушкарцима, а жене своме полу. Сад „дасинице" подражавају „дасама" и у тоалети и у гесту. Али због тога они се издвајају и можете да их анализирате и критикујете. Они имају и мана и врлина.

Само о врлинама се у новом добу не говори, јер то је сувише старомодно.

Врлина би била скромност на улици. Али зар би то биле генерације нашег доба. Улица захтева гласан критеријум, а најбољи представници таквог критеријума то су „дасе" и „дасинице".

И док је деветнаести век имао свог „лафа" и „лафицу" двадесети је створио „дасу" и „дасиницу", али је између предратног „лафа" и послератног „дасе" велика разлика. Мир-Јам.

И утицај модерних игара, које истањују струк а развијају кукове.

„Дасе" и „дасенице" личе једни на друге. Имају свој речник, у који улазе нови изрази, створени послератним животом. Одликују се лепим очима, дугуљастим и кадифастим, а уносе у поглед смелост и дрскост.

„Даса" је дечко са великом фантазијом, али без идеала. Он се разочарава, некад је меланхоличан и несрећан, а ако је гимназист он увек критикује своје наставнике, а кад наређа у књижици по две три јединице, ипак тврди како „наставници ништа не знају" и зато он добија рђаве оцене.

Он има неких нарочитих склоности. Некад пише песме, а воли и прозу, а верује сваки да има склоности за филмског глумца. Неких нарочитих планова у животу нема, већ све нешто велико: филмски стар, авијатичар као Линдберг, или морепловац.

Ако расте и васпитава се у интелигентној породици, он може да постане духовит дечко. Та духовитост осети се у добацивању на улици. Шта све он уме да добаци то је невероватно. У томе се такмичи с њим и „дасиница". Она не може да прође улицом док гласно не искаже свој критеријум о мушкарцу или дами. Даму исмејава, старијем мушкарцу добацује комплименат и осмејак, а свога вршњака грди много горим изразима него он њу.

„Даса" се увек одушевљава жена-

Реткост од мемоара

Мемоари, који се састоје од великих свезака, нису данас никаква реткост, док су мемоари, које је написао **гроф Федор Ростопшин,** некадашњи гувернер Москве, заиста једна велика реткост ради своје необичне краткоће. Писац је требао могуће 10 минута, да их напише, а упркос томе су карактеристични....

I. Моје рођење. —

Оставио сам таму на дан 23 марта 1763 године да угледам светло. Мерили су ме, прегледали и крстили. Био сам рођен а да не знам зашто, док су моји родитељи захваљивали Богу, без да су знали зашто.

II. Моје васпитање.

Учили су ме разне науке и многе језике. Једни су ме држали за ученика, а други за будалу. Моја глава беше несређена библиотека, за коју више пута ни сам нисам имао кључа..

III. Моји болови. —

У првим годинама мучили су ме моји учитељи, а доцније обућари, јер су ми правили тесну обућу. Поред тога мучиле су ме жене, славољубиве, реуматизам и успомене.

IV. Одрицање.

Три велике склоности људске природе нисам никада познавао: крађу, охолост и сладокусност, за њих сам само чуо....

V. Необични одјеци у моме животу.

У тридесетој години одрекао сам се играња, у четрдесетој љубави, у педесетој јавног мишљења; у шестдесетој престао сам мислити, те сам постао прави филозоф (мудрац) или себичњак, јер то двоје значи исто.

V. Мој морал. —

Био сам тврдоглав као магарац, хировит као кокета, ведар као дете, лен као мува, вредан као Бонапарта, а то све по својој вољи.

VII. Шта сам био а шта сам могао да будем? —

Био сам приступачан за пријатељства и поверљивост, а да сам се родио у бољем веку, можда би постао добар човек.

VIII. Одлична начела. —

Никад нисам имао својих прста код склапања каквих бракова, нити сам коме препоручивао лекаре или куваре, а нисам се такође ни бринуо за живот других...

IX. Шта сам волео? —

Волео сам мала друштва и шетње по шуми. Обожавао сам сунце и сваку вече при његову заласку падао сам у сентименталности. Од боја највише сам плаву, од јела говеђину, од пића свежу воду, а у позоришту веселе и пркосне игре. Код мушкараца и жена волео сам отворене и изразите природе. Нада све ово волео сам грбавце (гуравце) од оба пола, премда не зам томе знао узрока...

КОСА ЈЕ, ИЗ ГОДИНЕ У ГОДИНУ, СВЕ КРАЋА.

ЖЕНЕ ЏОКЕЈИ: НА ПОСЛЕДЊИМ КОЊСКИМ ТРКАМА У ЧИКАГУ УЧЕСТВОВАЛО ЈЕ СЕДАМ ЖЕНА КАО ЏОКЕЈИ.

X. Одвратности. —

Одвратни су ми лудаци, беспослени и жене које оговарају и завађају; затим све што је афектирано. Сажаљевам нашминкане жене и мушкарце, гаде ми се штакори (пацови), ликер, метафизика и побешњели правници...

Последње: Моја очекивања. —

Своју смрт чекам без страха и без нестрпљивости. Мој живот је сличан мелодрами у којој сам наизменце играо улогу јунака, тирана, љубавника, нежна оца, али никада интригента....

* * *

Гроф Ростопшин умро је 30. јануара 1826.

— **Бран. Миланов.** —

Како живе данас младе туркиње?

ОСЛОБОДИЛАЦ ТУРСКЕ, КЕМАЛ - ПАША, ОСЛОБОДИО ЈЕ И ТУРСКУ ЖЕНУ, ДАВШИ ЈОЈ СЛОБОДУ ЕВРОПЉАНКИ. У БЕРЛИНУ ОНЕ САД ИМАЈУ СВОЈ СТУДИО ЗА РИТМИЧКУ ГИМНАСТИКУ.

ХОЋУ ДА БУДЕМ — КИНОГЛУМИЦА!....

Данас нема међу нашим девојкама — може се рећи — ниједне, која досад барем једном није зажелела, да буде — филмска глумица... Ако се баш свака не би за тај позив одлучила, али је сигурно, да свака осећа у себи способност да буде филмска звезда!... А ипак је тако мален број оних, који би могле да се уврсте у ред филмских звезда, а управо би свака хтела да то буде....

Заиста је замашно изгледа играти истакнутију улогу у филму, а многе наше девојке мисле, да нема ништа лакше, него правити оне кретње, те разноврсан израз лица, што би оне умеле још много боље да изведу... Нарочито у својој фантазији куражне оне, које су лепе и којима је каваљер поласкао на њиховим глумачким способностима...

А ипак је занат филмске глумице много тежи, него што се данас мисли. Свакако за праву глумицу је најтежа игра уживање, али поред свега тога и то уживање троши телесну снагу више него што се мисли. Поред тога још долази и то, да у глумачкој способности играју улогу на први поглед сасвим споредне нарави. Становити осмех или дрхтање, све то може да буде судбоносно, када се ради о томе, да се публици допадне. Ту не одлучује ни школа, ни познавање филма и слично — све се то постизава вежбањем; потребно је оно нешто што се не да изразити речима, нешто, што привлачи публику великом снагом...

Пут до филмске звезде силно је

Кћери Селим - беја за време њихове гимнастичке вежбе. Отац њихов стоји крај њих (десно) и са задовољством посматра препород младог женског нараштаја у Турској.

трновит и опасан, што нам сведоче данашње највеће филмске звезде... Док се нађе једна такова, требало је дотле да пропане њих хиљаде. Нигде се можда не дешавају веће малверзације и злоупотребе са невиношћу и неискуством младих девојака, као управо у тим »Филмским Школама« великих градова....

Први услов, да једна девојке може да похађа такову школу јест школарина, коју она пре (обично) или касније имаде да плати својом невиношћу. То је данас постало правилом, то се зна и цео свет се више не буни против тога. Нарочито се не буни такова »ученица«, јер се безузетно нада, да је чека филм, успех, новац, свет.... Ту страст младих девојака знају многи спекуланти, те оснивају разне »Филмске Школе« у сасвим друге сврхе, него је то жеља младих девојака... Када једно таково створење прилети, онда је већ доцкан и јер јој се још најбољим чини пут, који води напред па макар то била и њена пропаст!....

Ради тога ће данас свака девојка, пре него што рече: »Хоћу да будем киноглумица!« — прочитати биографију (и то једну искрену и озбиљну) које славне кино - звезде. Нека чита, шта се највише данас тражи од филмске глумице, нека сама проучава филм, омиљену своју филмску диву, а и публику.... Нека не гледа само на светлу страну филма, него и на сенку...

Филм је лутрија само с том разликом, што се лутријом губи новац, док филм гута новац, здравље и морал!...

Бр.

ЛЕТО НЕКАД И САД

МОДЕРНИ ШАЛОВИ НА КУПАЊУ.

КАКО ЈЕ ИЗГЛЕДАЛО ЛЕТО У 1800. ГОД. ОНО ЈЕ ТУ СКОРО ПРЕДСТАВЉЕНО У БЕРЛИНУ НА ЈЕДНОЈ СВЕТКОВИНИ, НА КОЈОЈ СУ СЕ УЧЕСНИЦИ ПОЈАВИЛИ У ТОАЛЕТАМА ИЗ 1800. ГОД.

АМАЗОНКЕ

Када чујемо реч »Амазонка« онда замишљамо ратоборну жену на коњу, оборужану од главе до пете, неку врсту фурије и осветнице. Па ипак Амазонке нису оно, што многи замишљају под тим именом.

Године 1868. нађена је у Риму стара резбарија, која приказује Амазонку Поликлета. Та слика приказује женско биће са кратким штитом од крзна, наслоњено о стуб, држећи десну руку високо над главом. Ниједна њена црта не одаје ратоборност.

Стара грчка прича каже, да су Амазонке биле самосталан »женски пук«, који није трпио поред себе муш карце. Оне су биле нека врста поборница за женска права и бориле су се врло оригиналним начином за своју идеју. Мушкарце суседних племена пуштале су у своје таборе само онда, да постану — мајке. Све синове што су родиле, повратиле су оцевима, а женску децу задржале и васпитале их по својим начелима.... Њихово одело састојало се од кратке сукње, штита и каците.....

Данас називамо сваку јахачицу Амазонком или »модерном амазонком«, па и уметници кад приказују жену на коњу, најрађе »зову своје дело »Амазонка на коњу«. Амазонка има дакле по модерном схватању бити све оно, што је грацизно, па баш у томе лежи велика противност, јер некадашња Амазонка са двоструком секиром за појасом није могла бити ниипошто грациозна... То може бити само данашња јахачица у елегантном дугом костиму, глатком шеширићу са којега лепрша копрена и са финим штапићем у руци закопчаној високом кожном рукавицом..... Чудновато је то, што су све жене на коњу грациозне и примамљиве..... Како то и зашто? Па ко би знао!.....

Ето једне старе слике из 1865. године, која показује да је и онда јахачица била исто тако лепа појава као и данашња; исто грациозно држање, иста елеганција и иста хармонија управо као и данас...

Жена, која у шуми на коњу очекује свога љубавника зар није чаробнија и замамнија од оне, која га чека на прозору. Седи са великом сигурношћу на своме коњу и није је брига, што је он узрујан и опрезан, јер из далека примећује топот и хрзање познатог му друга, који носи љубавника његове господарице.... То све она не чује; она као да полаже рачун своје савести. Сетна је и забринута. То што се дешава у њеној души није сигурно ниједна од грчких Амазонака проживела.

Дакако, да се увек нађе по какав обешењак (шаљивчина), који најграциознију појаву жене извргне руглу. Тако је и Француз Вернет приказао поред осталих Амазонака једну, која јури према ветру, а ветар се нашалио њеном устрајношћу, којом она јури к циљу... Обешењак, тај ветар!.... У шали распирује њену сукњу, однесе јој шешир ,а на концу замрси косе и поквари фризуру.... Она у очају заборавља циљ и вриска за шеширом.... Ова је заиста пре свега само не модерна Амоэонка..... .

ПАЖЊА ЧИТАОЦИМА И ЧИТАТЕЉКАМА.

Са данашњим бројем почели смо доносити наше оригиналне и најновије снимке са плажа. Први број смо посветили најлепшој плажи крај Дунава, новосадском штранду, где се у ове вреле дане могу свачије очи насладити најлепшим изражајима расне лепоте...

ЧУВЕНА БЕЧКА ОПЕРСКА ПЕВАЧИЦА МАРИЈА ЈЕРИЦА И КОМПОЗИТОР РИХАРД ШТРАУС.

ВАРОШ ГДЕ СЕ ГОВОРИ 51 ЈЕЗИК

Најнасељенија варош на свету то је Калкута у Индији. Ту се говори 51 језик: хиндуски, азијатски и европски.

Језик којим говори трговачки свет, то је бенгалски. Њиме се највише говори у Калкути.

Та цифра није велика, кад се зна да у Индији има 100 дијалеката, и сви се ти дијалекти разликују, да често једни не разумеју друге.

Чак се у Индији говори и цигански у неколико жаргона.

ЗАВЕСА ОД... ВОДЕ

Изгледа невероватно, али се остварило у Филаделфији. У једном позоришту направљен је водоскок наместо завесе, и помоћу једног апарата водоскок почне да избацује млазеве и потпуно заклони бину. Вода пада у један невидљиви базен до рампе. Кад се водена завеса осветли рефлектором изгледа чаробно.

ОДГОВОР „СОПСТВЕНИКУ БИОСКОПА"

У прошлом броју нашег листа пустили смо исправку „сопственика биоскопа", мада по закону о штампи нисмо морали да је пустимо. Али како је наш лист објективан, допуштамо да сваки искаже своје мишљење.

На првом месту, имам да одговорим, да је мој потпис сасвим случајно изостао у слогу, а чланак је био потписан, и да се ни мало не бојим да се потпишем, јер јер биоскопе доста добро познајем, да бих могла о њима отворено и са потписом да пишем.

„Сопственик биоскопа" мотивише групацију биоскопа тиме, што желе да се „побољшају" филмске „прилике". Али сва публика се уверила, да је ова прошла сезона била слабија од од ранијих, баш због те групације, и ређи су били првокласни филмови. Ми смо увек имали једну велику премијеру у два биоскопа, а пређе смо имали две. И стално су се шетали једни исти филмови између Коларца и Колосеума. Зато имамо права да верујемо, да ћемо догодине имати у три биоскопа једну премијеру.

Ми смо публика, и захтевамо да нас власници задовоље у уметничком погледу. И више биоскопи не могу да буду без контроле, зато изјављујемо, да, ако буде идућа филмска сезона као ова, ми ћемо отворити анкету, у којој ће публика износити своје мишљење после сваког филма и о сваком биоскопу.

То ће бити у интересу и самих власника, јер кад буду куповали филмове, имаће да покажу критику публике, и неће им предузећа моћи да наметну сваки филм.

„Сопственик биоскопа" набраја неколико добрих немачких филмова, које смо гледали у току целе сезоне, али у три биоскопа. А ми бисмо сад требали да набројимо све оне, који нису били добри, а њих је много више.

Али боље је да прокритикујем те добре филмове.

ЧЕКА је добар филм само зато што су играли добри глумци, али свршетак је бесмислен и наиван, као што се свршавају измишљене приче Шерлока Холмса, које деца читају.

ОРЛОВ је био посећен само зато, што ту игра Светислав Петровић, ма да сам жалила тог нашег уметника у тој улози. И тај филм никако се не може назвати првокласним.

БЕЛА РОБИЊА је имитација америчанског филма, али врло лоша.

ГОЛА ЛЕДИ је успела зато, што је ту играо велики шведски глумац Геста Екман. Али свима тим филмовима недостаје понешто и не могу потпуно да задовоље.

ШПИЈУНИ и КМЕТОВИ били су од тих набројаних филмова најбољи, али они нису давани у биоскопима, које сам ја критиковала, већ у другом.

А узмимо сада овај скорашњи филм код Колосеума „Златни понор". Може ли се рећи да је то добар филм? Ја молим г. сопственика, да ми објасни, зашто се појављује онај доктор, и зашто води оне младиће на острво?

И откуда он зна за оно благо, и зашто се они досељеници плаше оног пустињака?

То је тако једно „замешатељство", да не можете никако да ухватите једну линију.

Ето, такве филмове ми нећемо да гледамо. То је стара филмска школа, да се догађаји замрсе и немају смисла.

Признајем да су нам Коларац и Колосеум дали неколико добрих филмова, али то је сувише мали број у поређењу са оним осталим слабим филмовима. И многобројним репризама.

Ви се оправдавате за репризе речима: „Боље је давати репризе добрих филмова, него рђаве премијере".

А зашто наш не набавите увек добре филмове? Јер од добрих реприза још су боље првокласне премијере, а београдска публика, која је врло издашна за биоскоп, с правом то очекује од вас.

Зашто ми морамо да гледамо зими и лети један исти програм, кад се отварају баште и увек је обилна посета. Можда власници мисле: „Публика иначе посећује башту и хоће да се освети, па јој можемо дати репразу". Али публика ће да гледа једно извесно време, па ће онда с правом да тражи нешто ново, а држава ће рећи: Зашто да им смањујемо таксу, кад дају старе филмове, који су се већ давно исплатили и сад их не коштају ништа?

Ја сам све те велике филмове гледала двапут, трећи пут не могу, јер треба знати, да је сасвим друго позоришна представа а друго филм.

У позоришту можете да гледате један комад десет пута, а филм само двапута, јер већ други пут осетите технику и шаблон.

Зато „Корзо" греши што даје „дане Кларе Бов, Роналда Колмана", по два филма истог глумца. Увек је боље два различита филма, јер кад су исти глумци, први филм умањује интересе за други, јер се онда хватају трикови и техника глумца, и игра губи од своје истинитости.

Све ово што пишем, то је у интересу самих власника, и онај чланак „какве филмове гледају београђани" израз је целокупног мишљења, наше публике Баш једном у Колосеуму изрази реклама „Краљ Краљева". Иза мене три даме, и све три узвикнуше: „Ах, ова реклама дојади... откад је пуштају, филм не дају".

Један власник мора да познаје психологију публике и не сме да је замори рекламама. Оно стално понављање искиданих слика у реклами, убија интерес код публике. Ја нисам могла да гледам на премијери Казанову само због рекламе, и тек сам гледала репризу.. То власници не знају, али потребно је да познају све те психолошке појаве код публике.

На крају могу рећи, да бисмо се ми радовали, ако би идућа филмска сезона била боља... Ако буде иста оваква, онда ћемо заузети оштрији критички став и писаћемо објективно о свима биоскопима без разлике.

А у идућем броју наставићу о нашим биоскопима и свима њиховим потребама, да би били у правом смислу престонички биоскопи.

Мир—Јам

ФИЛМСКА ЗВЕЗДА АНИ ОНДРА У СВОМЕ ДОМУ.

Да ли је мис француска требала да буде прва?

Французи нису потпуно задовољни избором, јер им је мало чудновато, да сваке године побеђује Американка. Ипак се осећа извесна наклоност Американаца према француској лепоти, јер прошле године Францускиња је на интернационалном конкурсу лепоте била седма, а ове године друга. И Французи се надају, да ће идуће бити прва.

Француска штампа критикује, што је жири састављен само од Американаца, јер је разумљиво, да они морају да буду више пристрасни. Требало је да у жири уђе по један члан и других народности, да би могао да се донесе непристрастан избор. Можда ће догодине тако бити, и онда ће вероватно победити нека Европљанка.

Лето је

ХАРФА.

ЕЛЕН ХИЛ У СВ

Тамо стоје моји родитељи Питај маму смем ићи у воду.
Које је твоја мама?

МАХАРАЦИА ОД АНДОРЕ И ЊЕГОВА СУПРУГА

Европсак штампа и америкаиска писале су много последње време о махарацни од Андоре, који се оженио Американком. Да ли је махарацу привукла лепота или долари, то се не зна. Једна је само истина, да су краљеви престали да се жене пастиркама, али махараце узимају за жене доларске принцезе.

Пре кратког времена често се могао видети у Паризу у монденском свету махараца са својом супругом, која се до пре неколико месеци звала мис Нанси Милер, и која је одбила буржоаску просидбу неког милионера из Бостона или Сан-Франциска, да би се удала за махарацу.

Мис Нанси је далеко тражила изабраника свога срца, чак у Индији. Можда ће неко рећи, да се преварила у рачуну, јер није села за престо покрај мацараце. Махараца је изгубио престо због једног случаја, што је наредио да се отсече нос једној његовој фавориткињи. Тако причају. Али то није заплашило Американку, и она се куражно решила, да се назове махарацинцом. Сад је врло срећна у браку, и свуда говори да има најбољег мужа. Он задовољава све њене каприце, и париски јувелири добро су зарадили од махараце.

Махараца мисли да се настани у Америци, а и његова супруга то жели. Она једва чека да га прикаже у Америци као једну знаменитост.

свуда...

ОМЕ ВРТУ.

КОСТИМ ЈЕДНЕ БЕЧКЕ МОДНЕ УМЕТНИЦЕ.

Наши уметници -- боеми

У недостатку београдских и балканских романа, г. С. Б. Цвијановић издаје збирку песама за збирком. Међу њима једна се истиче и намеће, »Бандит или песник« од Раде Драинца. Лепо опремљена, са насловним листом од Петрова, књига ће се допасти не једноме од проносираних, из редова Анти - Модерне. Кад се страна по страна преврне, остане се под утиском бујице ишчупаних признања, смелих неконвенционалних, који понесу читаоца, фантастичношћу својих асоцијација и једним грчом бежања далеко, на Океанију. Тема је наглашена: отпутовати што даље, у Рио де Жанеиро, у Батавију, где чека лепа Отеро; — ма где било на југ или север Атлантика. Само нека је лађа Аквитанија или Мајестик, што су се песнику тако дубоко урезале у срце, кад их је разгледао у проспектима агенција. Ипак та лирика трансокеанска, одише једном траженом и вистреном искреношћу, која зачуђава али се даје саосетити.

Г. Боривоје Стојковић, врло млади поклоник муза, јавља се са првом својом »натуралистичком трагедијом у 4 чина са променама и епилогом... »ЈУДА« у издању Омладинске Матице, коју уређује г. Урош Станковић. Предговор књизи је написао г. Душан С. Николајевић, у коме истиче оштрину пишчевих психолошких анализа и тежњу да настави традиције нашег реализма. По мишљењу г. Николајевића, г. Стојковић је на најбољем путу, ако временом успе, да буде што сажетији, што долази са зрелошћу година и мисли.

Г. Раде Драинац.

Погубљење једне тровачице

Друмом ка Мецијеру бесно су јурила једна кола. Наоружани коњаници галопирали су са обе стране кола — наоружани војници седели су на боку кола. А у колима — везаних руку — стражарно праћена од комесара париске полиције седела је једна млада жена. Њено лице, окружено црним локнама косе, пуно је благости и лепоте. Њене сањалачке плаве очи гледаху брижљиво у даљину.

Дуго се Лудвик 14 устезао да одобри затварање једне жене из високих племићских кругова — дуго се устезао да прими за истините вести, које се кришом проносиле кроз двор о тајанственим уморствима у која је била умешана та племићка.

Тек смрћу једног алхемисте и открићем једне касете са писмима која су компромитовала и када се умешала париска полиција — тек се тада почело јавно говорити о уморствима отровом, која је чинила лепа маркиза од Бринвилдеа.

Али се, ипак, краљ није био одлучио да изда заповест за затварање маркизе. Њему се чинило немогућим да је ова нежна — скоро детињаста жена — била способна за таква дела. Али наступише догађаји који то његово уверење поколебаше. Херцогиња од Орлеана, краљева сестра, умре под знацима тровања. Као тровач би назначено једно лице, које је стајало у тесним везама са маркизом Бринвилде. Краљ, тада, нареди строгу истрагу.

Маркиза, која је имала добрих веза на двору, дознаде за наређење и утече у иностранство. Гоњена од стране једног одличног полицајца — комесара Дегреа, потуцала се она, дуго времена, по Енглеској, где је једнога дана агенти Дегреа пронађоше у Лондону. Помоћу својих тајних пријатеља, с тешком муком, могла је побећи из Лондона. Побегла је у Белгију и ту ступила у један манастир. Али ни ту није имала мира. Једна опомена неког пријатеља опомену је на опасност и она побеже у Лијеж. Али ту је стиже њена судбина. Један агент париске полиције познаде је на улици и ухапси. Њена једина својина састојаше се из једне касете, слична оној која је раније нађена у Паризу код Де ла Кроа њеног пријатеља. Она је комесару признала своја дела — уморство свога брата и оца, помоћу колача са арсеником. Дегре је био страховито изненађен и нареди, да се маркиза, под најстрожијом пратњом, одведе за Мецидер.

МАРКИЗА ОД БРИНВИЛЈЕА ПРЕД ПОГУБЉЕЊЕ.

Ту је маркизу чекао судија Палиан, који је први дошао из Париза ради саслушања. Било је то у месецу марту 1676 године. Она се није плашила смрти. Њу је само пекло то што су је ухватили. Иследни судија пришао јој је и рекао: „Госпођо, овде ћете ми потврдити ваше саслушање код полиције!"

„Чините вашу дужност!"

Судија је превртао по касети, у којој су били компромитујући документи.

„Госпођо, документи су такве природе да немате ништа више рећи до да признате".

„Немам ништа да признам", одговори маркиза чврстим гласом. „Ова сам писма, која сте нашли у касети, писала кад сам била у лудилу. Не знам ни сама како су се она ту нашла".

И заиста, маркиза је до краја издржала у порицању. Изводили су је сваки дан пред истражног судију и сваки дан је све упорније одрицала.

Најзад су одлучили да је пошаљу у Париз. У Паризу маса је веровала да је она невина. Многи су покушавали да је ослободе из затвора. Сама је свакодневно писала својим пријатељима, али њена писма, под цензуром полиције, не доспеше до жељеног циља. Отпоче чувени процес који је дуго времена трајао и занимао париску публику. Маса сведока било је изведено пред суд. Многи су је теретили. Чак и њен последњи љубавник учиње је изјаве које су је доста теретиле. Али се она није дала збунити. За свога љубавника рекла је да је пијаница, да је био код ње у служби, да га је из службе избацила.

Али све јој то није помогло. Смрт ју је чекала. Судије су, истина, биле у великој недоумици. Оклевали су, одлагали претресе, тражили нове доказе. У том их пресече краљева заповест да маркизу осуде.

Дрхтавим гласом, председник суда прочита пресуду да се маркиза због уморства свога оца, брата, сестре осуђује да погине од мача и да јој се тело спали. Да пре погубљења, пред црквом, везана конопцем за врат и босонога, са свећом у руци, пред народом призна свој грех.

Ово последње највише је мучило маркизу.

Уочи дана погубљења провела је она са свештеником молећи се Богу.

Када је свануло, унеше маркизу у кола, пред којима је корачао џелат. Губилиште је било намештено пред општинском кућом. Цео Париз био је изашао да види погубљење маркизе, за коју је веровао да је невина.

Маркиза се куражно попела на губилиште. Последње њене речи свештенику и управнику париске полиције биле су: „због господо!"

Сунце је залазило. На свима црквама звонила су звона. Џелат завеза очи маркизи и када је свештеник читао своју последњу молитву, заблиста мач. Глава лепе маркизе одлете на земљу...

ПОГУБЉЕЊЕ МАРКИЗЕ БРИНВИЛЈЕА.

МОДЕРНЕ ЛЕТЊЕ ХАЉИНЕ (С ЛЕВА НА ДЕСНО) 1. ЛЕТЊА ХАЉИНА ОД МУСЕЛИНА. 2. ЕЛЕГАНТНА ХАЉИНА ЗА ПОСЛЕ ПОДНЕ ОД ЗЕЛЕНОГ КРЕП - ЖОРЖЕТА. 3. ЛЕТЊА ХАЉИНА ОД ЖОРЖЕТА. 4. ЛЕТЊА ХАЉИНА ОД МУСЕЛИНА.

РАЗНЕ ЗАНИМЉИВОСТИ О МОДИ

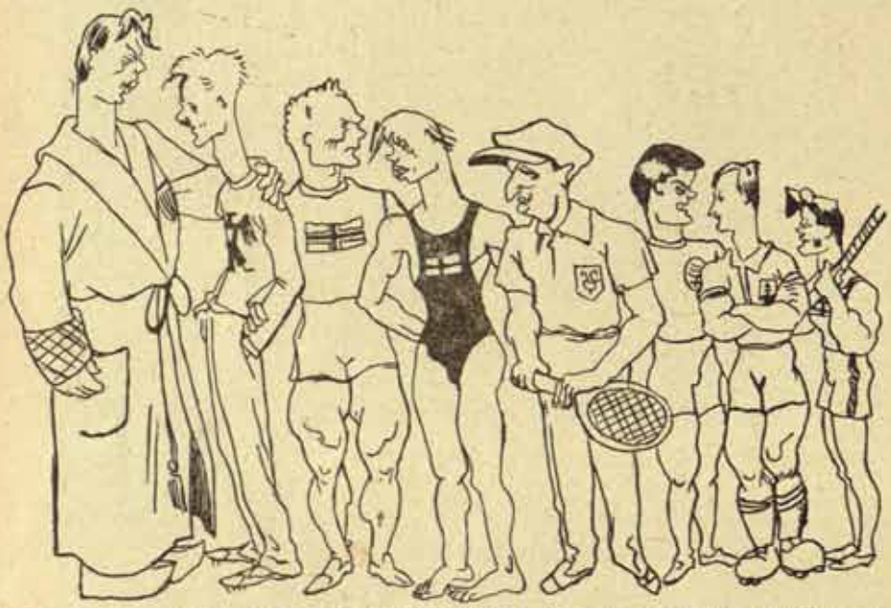
Џемпер и плисирана сукња налазе се у шифоњеру сваке жене. То је дивна тоалета за пре подне и врло лака. Џемпер може да буде и од свиле и са једном сукњом да се комбинују две тоалете.

Пиџама постаје врло рафинирана тоалета. Досада је била у два дела, сад има три: панталоне, затим казак без рукава и мантил три четвртине. Пижама се прави од тисора, шантунга, тоал-де-соа, креп дешина, и импримираних свила.

Постоји зимско и летње рубље. Зими се носи жерсеј, лети батист и фино платно. Практична Парижанка избегава сада на рубљу оне сувише танке чипке, које се одмах искидају после првог прања. Филе чипке најбоље су за рубље.

НАЈЛЕПША ЖЕНА НА СВЕТУ. МИС ЕЛА ВАН ХЈЕЗОН ИЗ ЧИКАГА.

КАКАВ ЋЕ БИТИ РЕЗУЛТАТ У АМСТЕРДАМУ ЈОШ СЕ НЕ ЗНА. А ЕВО КАКО ЈЕ ИЗГЛЕДАО РЕЗУЛТАТ СА ОЛИМПИЈАДА У ПАРИЗУ 1924. ГОД.: АМЕРИКА 392 ПОЕНА, ФИНСКА 123, ШВЕДСКА 89, ФРАНЦУСКА 36, ЕНГЛЕСКА 32, МАЂАРСКА 21, НОРВЕШКА 21. КЛАСИРАЊЕ ЈЕ ИЗВРШЕНО ПРЕМА УКУПНОМ БРОЈУ ПОЕНА, КОЈЕ СУ ДОБИЛИ ПРЕДСТАВНИЦИ РАЗНИХ НАЦИЈА.

НАЈСКУПЉА ЉУБАВНА ПИСМА

У Лондону је скоро умро неки Алберт Кок, оставивши својим наследницима луксузну вилу и суму од 150.000 фунти стерлинга. Кок је своју каријеру отпочео као скроман чиновник, којем је увек била потребна споредна зарада и за веома скромну награду писао је својим пријатељима љубавна писма. Ова писма су имала великог успеха и многи несрећни љубавници постали су ради њих срећни, стекавши срце својих изабраница. Ускоро се Кок толико био прославио својим љубавним писмима, да је стекао огромну клијентелу. Нове муштерије ширале су ту славу са великим одушевљењем. Једнога дана пало на памет Коку, да отвори киоск у којем би он примао »наруџбе«. У Кокон киоско долазили су војници, морнари, служавке, тражећи да им он напише писмо у којем би изражавале своје љубавне јаде. После је киоск претворен у — канцеларију. Кок поласкан толиким успехом издао је књигу »Како треба писати љубавна писма?« Књига је имала огромног успеха не само у Енглеској, него и у Америци. Кок се пре неколико година повукао из овог предузећа, које је продао за 150.000 фунти стерлинга!....

Младо лице

може да се сачува до у касну старост, ако се о том настоји још прије но је лице почело да вене. Младеначку свежину ваља подржавати, док није минула. — Употребљавајте за негу свога тела, свог лица, својих руку, своје косе:

I. ФЕЛЕРОВУ ПРАВУ КАВКАСКУ ПОМАДУ ЗА ЗАШТИТУ ЛИЦА И КОЖЕ, она углађује боре и бразготине, чини кожу гипком и нежном, уклања појаве старења, ствара младост и лепоту. Изненадит ће Вас, коликом брзином нестају сунчане пеге, напуклине коже, румењило носа, пришћи, масне бубуљице, и сваковрсне мане коже.

II. ФЕЛЕРОВУ ЈАКУ ПОМАДУ ЗА ПОРАСТ КОСЕ, која спречава испадање власи, прерану седину, уклања перут, умекшава крту косу и чини ју гипком, бујном, те поспешује пораст власи.

За покус 2 лончића једне или 1 лончић од сваке Елса - помаде, већ са омотом и поштарином за 38 динара.

III. »ЕЛСА«-САПУНЕ ЗДРАВЉА И ЛЕПОТЕ, што нису тек намирисани тоалетни сапуни, већ садрже медицинске опробане састојине доброг деловања, које продиру у Вашу кожу, те ју уздржавају здравом, лепом и младом, а Ваш изглед младеначки свежим.

»Фелерови« прави сапуни здравља и лепоте ови су:

ЕЛСА-љиљанов млечни сапун
ЕЛСА од жумањка сапун
ЕЛСА-глицерински сапун
ЕЛСА-бораксов сапун
ЕЛСА-катранов (шампон) сапун
ЕЛСА за бријање сапун

Опробајте их! Никада више не ћете хтети, да се служите другим сапуном.

За покус 5 комада Елса-сапуна 52 динара већ са омотом и поштарином.

У Вашем је интересу да пошаљете новац унапријед, јер ако наручите поузећем, поскупљују се горе наведене цене за 10 дин. ради веће поштарине.

Наруџбе насловити јасно: Ljekarniku *Eugen V. Feller u Stubici Donjoj Elsatrg 372 Hrvatska*

УСПОМЕНА

Пошто су се свршиле јутарње вежбе, Џон Деве, у место да пође улицама које су водиле од тврђаве његовом стану, упути се ка пристаништу.

Топло сунце је сијало тога октобарског јутра. Мада је тек било прошло седам часова, цео тај трговачки крај био је потпуно оживео: велика и мала кола су носила робу са пристаништа у магацине; црнци натоварени врећама, у којима је био какао, кафа и памук, хитали су ка пристаништу; Кинези су каскали ситним корацима; индијске жене су ишле лагано са лулом у устима. Сва та шарена маса стајала је у служби нове цивилизације. Кроз отворена врата на магацинима виделе су се гомиле врећа са шећером, од кога је допирао мирис трске и читави низови буради са румом.

Деве је ходајући мислио на једну малу варош у Девонширу, где је у то доба без сумње још све спавало, сем уличних стражара и паса. Тамо су улице још пусте, а дућани затворени. Поручнику изађе пред очи мала кућа са прозорима, на којима су поређане саксије са цвећем, па онда Мабел, његова драга Мабел, са свежим лицем, сјајним плавим очима, враголастим осмејком и златном, густом косом....

Поручник Деве био је од пре дванаест месеци у Гујани, далеко од свог драгог Девоншира. Ишао је на пристаниште да види да ли ће се на обзорју појавити брод који је два пута месечно доносио пошту из Портсмута. Дошавши на кеј, он жудно погледа на бескрајну пучину. Нигде није било брода на догледу. Пошто пође обалом стотину метара од одједном застаде пренеражен, јер виде мало даље, уз обалу, укотвљен велики прекоокеански брод са два жуто обојена димњака. Несумњиво да је то био поштански брод из Енглеске.

— Јесте ли одавно стигли?

Морнар коме је било упућено питање, окрете се Девеу и одговори весело: — Пре два часа, господине поручниче. Дивно смо путовали....

Али је Деве већ био далеко. Два часа! Значи да је пошта већ однесена у тврђаву. Писмо Мабелино већ је стигло, а он се безбрижно шетао улицама! Али му тада нека туга стеже срце. Ако за њега не буде писма? То није могућно! Никада још ниједан брод није дошао без писма његове веренице... Његова вера у Мабелу била је непоколебива. Он ју је већ пет година волео, а пре три године јој је то казао. Кад је последњи пут пошао из Енглеске — пре дванаест месеци — они су смишљали да би боље било да се одмах венчају. Али Џон је имао да одслужи још две године, па да постане капетан, две године је требало да живи у томе изгнанству у колонијама. Они се сагласише да треба сачекати још те две године. Затим ће се венчати и настанити у некој ближој земљи.

Џон је живео мирно у својој кућици у Демерари, као и Мабел на много хиљада миља у Бумуту. Волели су се, писали су једно другом и били су стрпљиви.

Када је завио за угао улице, поручник спази поштанска кола.

— Стој! викну он.

Кола застадоше и поштански службеник окрете к њему своје румено, преплануло лице.

— Имате ли шта за мене?

— Не верујем, господине поручниче.

У исти мах поче претурати по торбама и загледати натписе на завојима.

— Ништа, г. поручниче.

— Добро.

Поштар поздрави и продужи пут. Деве се замисли. Нема писма! Дакле његова се сумња обистинила! Заиста чудновато! и тада му дође на памет хиљаду предпоставаka...

Да није болесна? Није. Њена мајка или сестра известиле би га. Да се није десило нешто изненада пред сам полазак брода? Да није дала служавци писмо да га однесе на пошту?... Писмо је морало отићи на другу страну, изгубило се... ето у томе је ствар. Џон је био јако узбуђен. Ни за тренутак није му пало на ум да је љубав Мабелина охладнила, или да је на њу неко други утицао. Они су били вереници, дали су једно другоме реч, и за њега је то било довољно јемство.

И не опазивши био је дошао до врата своје куће. Уђе у собу и спусти се у мекану, кожну фотељу. Прозори су гледали у мали врт, који је блештао од свежег, тропског зеленила. Пред очима му је било дугуљасто румено лице, сјајне, плаве очи и златна коса. Све се то на њега смешило.

Деве најзад устаде, приђе писаћем столу, седе и поче полако писати:

»Госпођице, данашњим бродом ништа није стигло. Ја држим да је ваше писмо морало отићи на другу страну и да сте ви здрави. Да знате како ми је непријатно што немам гласа од вас! Увек кад читам ваша писма чини ми се да чујем ваше речи, да слушам дивни звук вашег гласа. Како једва чекам да га у истини чујем! Ах! како ми је драг тај љупки, искрени глас!... Данас сам лишен радости... Како бих био несрећан да нисам понео ваш драгоцен поклон, у коме је затворен један листић ваше душе! Како сте били добри онога дана! Да, шта бих чинио данас, да нисам понео живу успомену на вас?.... Ви сте се тога сетили....«

Он спусти перо, приђе зеленом орману и извуче из њега четвртасту кутију са трубом од никла. Па онда из друге кутије извуче округлу, црну плочу, намести је пажљиво и стави инструменат у покрет. И опет седе у наслоњачу, погледа у сјајно - зелени врт и поче слушати.

Одједном се са дна никлене грамофонске трубе зачу дрхтави, тајанствени глас, глас из даљине и прошлости, глас Мабелин....

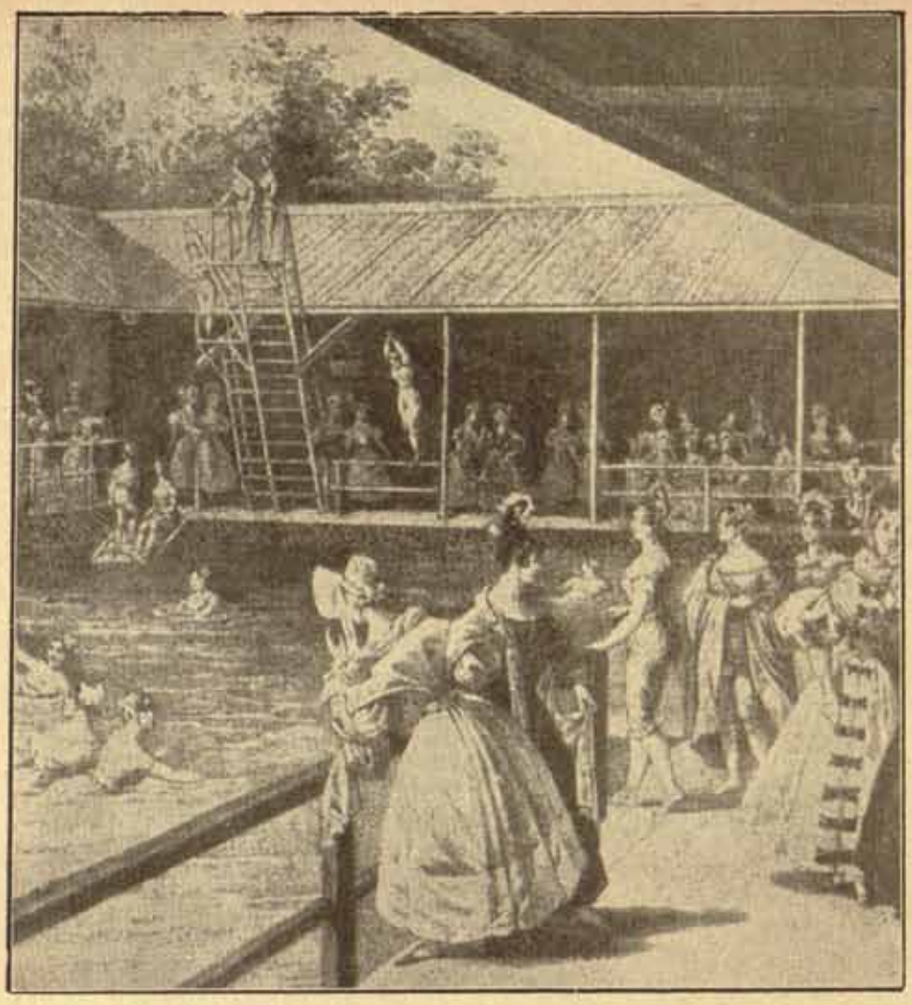
»Ходи к мени, мили мој....«

Девеа обузе неко тужно - пријатно осећање: изнађу му пред очи мали салон у Бумуту осветљен лампама, задовољно лице њене мајке и њених пријатељица, и клавира витка и висока Мабел у белој хаљини, како пева веселим гласом.

Дванаест месеца је прошло од тада! Њему се чинило да је то било јуче, данас.... Глас из грамофона непрестано се чуо. Деве ни за тренутак не помисли: »Овај мртви глас је само одјек прошлости.... Ко зна шта сад говоре њена уста, какав је сада њен прави глас?... Јер пун снажне вере, Џон Деве је сачувао младо срце, и ону, чисто енглеску, одвратност према сумњи, која је једна од највећих врлина његове расе.

Љубимац жена

ЖЕНСКО КУПАТИЛО ПРЕ СТО ГОДИНА У БЕЧУ.

Тајне студи-а у Холивуду

У филмској престоници налази се око педесет студиа, неки су већи а други мањи. Светлост никада не улази у сутди-о, јер су прозори превучени црном бојом. Велика предузећа, као што је Фокс-Филм или Фирст-Национал, имају по неколико студија груписаних на једном великом земљишту. На том земљишту снимају се и екстеријери, зато се ту подижу планине, стене, паркови, имају рибњаке, спроводе реке, подижу се палате, колибе.

Један режисер има на хиљаде помоћних средстава, који су му потребни, кад хоће да нешто снима. Оно огромно платно, дуго тридесет мекреће тамо и ако по студи-у. Помоћу на једном раму, представља небо, и пред тим миниатурним небом снима се нешто у природи, на пример борба авиона.

Тамо, на другом месту, насликана је на једном платну природа. И помоћу једног апарата то платно се креће, и изгледа као да пролећу предели испред вагона. А вагон мирно стоји.

Десно од те панораме налази се воз, а лево трамвај. Али точкови на трамвају удешени су тако, да се само окрећу у месту, и трамвај се не покреће, а кад се гледа на филму изгледа као да иде.

Али не треба мислити, да су на филму све трикови. Америчанска предузећа, која располажу великим капиталима, не жале новаца да пошаљу целу трупу у пустињу, кад треба да се снима неки егзотични филм. Акробације Дугласове, и ковбојске авантуре Тома Микса нису трикови, и пре кратког времена један филмски глумац погинуо је са аеропланом, док је изводио за снимање неке вратоломије.

Оно, што највише изненађује кад се уђе у један амерички студио, то је она огромна множина апарата, који производе светлост. Ти рефлектори дају живота глумцима, који се крећу тамои амо по студи-у. Помоћу апарата пејзажи добијају живота, а филмски глумци оне мистеричне сенке на лицу, које им дају ванредну лепоту. По свима угловима студиа стоје електрични каблови, који дају струју.

Кад блесну сви ти апарати студио добија неки чаробан изглед, нарочито кад се попне на једну од оних галерија, које служе за електричаре.

Кад су оператери заузели места и све је готово, онда режисер викне: „Светлост!" Неки пут дода: „Музика". И музичари, намештени у једном углу, почињу да свирају неку мелодију, која отвара сцену.

„Добро, прекините!" наређује режисер. И наједаред светлост се гаси и музика престаје.

Често се догађа да се по двадесет сцена снима у једном великом америчанском студи-у, а понекад учествује у филму по 5—6.000 штатиста.

Специјални аутобуси доводе у студи-о штатисте. Ту се непрекидно ради. Старови морају да буду готови за снимање некад у седам сати изјутра. У подне добијају само један сат одмора за ручак, па се одмах наставља рад, који траје до шест сати увече. А неки пут се ради до поноћи.

У Холивуду има доста старова, који добијају недељно по 5000 долара. Али има их много, који се задовољавају са 500. Штатисти, они који служе као маса и руља, добијају дневно по 5 долара. а има и сталних штатиста, који имају по 7.50 долара дневно.

Кад се прекорачи капија једног великог студија, који је читав град, наиђе се прво на разне биро-е. Ту је биро директора, режисера, сценариста, инжињера, архитекта. Затим разне радионице, столарска, механичарска, електрична, сликарски атеље, декоративни. Даље разне гараже за аутомобиле студи-а и старова.

Пођите још стотину метара, наићићете на чудновати декор, колосалне конструкције или села у минијатури. Тамо се уздиже египатски храм, овамо мост преко бујице. Иза студи-а подижу се бунгалови уметника, који се повлаче у своје кућице кад не снимају. Она огромна зграда, с десне стране, то је магацин декорација. А лево, у дну оне велике алеје подиже се ресторан.

У подне се не једе много. Најважнијеје доручак пре рада. Често пута штатисти једу на улици. Велики аутобуси застану испред студи-а и из ресторана се њима доноси печење и разна хладна јела.

Пет сати после подне. Врућина је несносна, иако производе промају огромни вентилатори. Наједаред кроз студио одјекне: „Сладолед!" Сви појуре да купе, чак и старови. Режисер опомиње љубавника, да има да сврши сцену, а он брзо даје машинисти, да му чува сладолед, враћа се да доврши сцену, а онда жури да се расхлади сладоледом.

Жена и љубав у Јапану

I.

Јапанцима нико неће порећи велику културу и цивилизацију, али многа ће Европљанка, када дозна за друштвени положај жене у Јапану с презиром ускликнути: »Примитиван народ!« Али наша лепа и темпераментна Европљанка не сме тако нагло планути бранећи женска права и осудити цивилизацију Јапана, већ мора промислити, да управо нарочито васпитање, што га добива Јапанка, даје њој нарочите чари, какве нема Европљанка.

Друштвени положај жена у Јапану је много инфериорнији ономе мушкарцу. То схватање, да је жена нешто ниже од — мушкарца налазимо додуше код примитивних народа, нарочито код оријенталних. Мухамеданци шта више верују, да жена нема душу. Па и у нашем народу се гдекад наилази на случајеве, где се жена сматра неким предметом, којега се човек мора шта више и да стиди. Познат је пример где страни човек дође у кућу таковог сељака, те ако у соби затече његову жену, овај ће га нато извинути: »Опростите, то је моја жена!«

У Јапану женско новорођенче није ни најмање лепо дочекано, него као неки терет. Кћерка је само »привремени гост« у породици својих родитеља, која се удајом потпуно напушта своје родитеље, док су синови они, који се брину да не изумре племе (породица), те који ће наставити да негују култ традиција и да одају дужну почаст својим прећима....

Девојке из »боље куће« у Јапану несме да помишља нити сања о — љубави, она нема права избора свога мужа, него јој га родитељи одреде, а она се том избору са таковим самопрегором покори, као да је управо тај мушкарац њен давни сан... Таково васпитање она прима већ од детињства; њој је дакле на неки начин забрањена љубав....

Интересантно је како се у Јапану склапају бракови.

Кад је девојка за удају онда се њени родитељи обрате једном своме пријатељу, који треба да јој нађе мужа. Ту дакле суделује по нашем схватању женидбени посредник. Он се споразуме са родитељима младића и девојке; затим удеси први састанак — обично у својој кући. Ту девојка — дошавши у пратњи своје породице — обично први пут види и упозна свог будућег мужа. На то изменично даривају разноврсним даровима (поклонима) и од тога часа сматрају их — **вереницима.** На дан венчања млада невеста обучена је у белу халину у знак жалости (пошто је у Јапану бела боја знак жалости), јер она с тим даном престаје да постоји за своју породицу и она се од сада сматра као кћерка родитеља свога мужа, којима се мора да покорава исто као и своме мужу.... Пред веће она напушта своју кућу и креће у пратњи свога женидбеног посредника у свој нови дом, где је чека вереник и његова породица. Ту истом почиње свадбена церемонија: величанствени ручак. Верениди онда изменично 3 пута пију вино из исте чаше и то пре девојка, а онда младић, јер је она још његов гост. На то она промени своју жалосну тоалету и обуче ону, коју јој је даровао вереник. Сада полазе у свадбену дворану, где пију 9 пута изменично, али сада муж пре, јер је постао њен — господар. Са тиме је завршена свадбена церемонија (наравно да природни наставак следи)...

II.

Те девојке су тако васпитане, да главне особине (врлине) једне девојке сачињава **послушност, схватање дужности, самопрегорење и нежност.** Из ње одише весела безбрижност и једина жеља, да угоди своме мужу, који је уједно и њен **господар.** Она не сме никада да искаже своју бол, љутњу или љубомору. Она га понизно служи. Њена дужност је да слуша, а никада да се не противи или не изврши његова наређења. За њу је њен муж неко божанство. Кад он излази на шетњу она му се понизно и дубоко клања. Јапанац по нашем схватању није кавалер. Ако његова жена нешто носи, он јој неће помоћи (односно сам понети), него ће је пустити да носи сама. Падне ли му што год из руке, његова жена ће се пожурити да му дигне. Ако којој дами што год падне, Јапанац се неће пожурити, да јој то подигне, јер је то за њега — понижење. Ако жена изађе са мужем напоље (што се врло ретко догађа), — онда она иде нешто иза њега.

III.

Интересантно је и то, да је до недавна муж имао права — у случају, да му жена нема деце, — да држи у кући и конкубину, која ће му рађати потомство. Осим тога изван куће сме да имаде више метреса. Муж има право на развод, ако му жена не може да рађа децу. Тај закон се темељи на развијеном култу предака. Сваки Јапанац да добије барем једног сина настоји, који ће продужити да одаје почаст прецима. Даље муж има право на развод, ако му жена није довољно послушна према његовим родитељима, затим ради њене претеране љубоморе или брбљивости.

Кад би овај закон имао вредности и за Европу, какав би настао хаос!..... Већ и тако има и сувише развода (растава), а онда би скоро сваки муж могао да тражи — развод. После развода муж има право на децу. Стога ће Јапанка радије да подноси и веће неправде, само да се не мора делити од своје деце....

Али ипак у Јапану дешавају се — премда врло ретко — бракови из љубави!.... Такове жене, које имају привилегије да љубав јесу тако зване **»гејше«.** То су уметнице у певању и игању, које су одабране између најлепших девојака, те већ за рана примају на сасвим нарочит начин васпитање од девојака. Оне морају својом уметношћу да зарађују новац, како би могле да издржавају своје родитеље и васпитатељице. Међу њима се налазе и кћери одличних породица чији су родитељи сиромашни. Оне уживају велику слободу, те их каткад издржавају богаташи или се удају из — љубави.... Поред тога у Јапану имаде много **куртизана,** — већим делом из нижих слојева народа, које се налазе по — јавним кућама. Ту их оставе њихови родитељи, да на тај начин зарађују хљеб за себе и за њих.....

IV.

По свему се види да је положај жене у Јапану заиста један, али у новије време се и тамо појавио феминизам, који се успешно бори противу апсолутизму мушкарцу. Од нарочитог утицаја су на феминистичку струју жене Јапанаца, које су неко време живеле у Европи скупа са својим мужевима, а тих имаде данас велики број..... .

После светског рата долазе многи Јапанци у веће европске центруме, специјално немачке, где похађају универзитете, те желе да се упознају са модерним научним тековинама. Том приликом многи од њих доводи собом и своју жену. Утицај Европе опажа се на овом примеру: Јапанац ће уласећи у какову кућу проћи испред Јапанке, дочим ће исту Јапанку обучену по европском начину пустити да прва уђе.....

О-Мен-Сан и њено неверство

Ж. Рани Старији

Три године живео је већ Марсјал Виванс у царству Сунца, па ипак му је нипонска душа била још непозната.

Лоти се није преварио, а и Нода има право — говорио је једног лепог вечера своме пријатељу Неплину. — Узалудно је и да се познаду Јапанци. Ни три живота не би зато била довољна.

— То није никакво чудо! — рече Наплин. сам се шест година бавио у Енглеској па ипак ја не познајем те Енглезе. Међутим, колико су нам блиски у сравњењу са овима? Зато мени изгледа сасвим природно да после седам година борављења овде човек ништа, или скоро ништа, не зна о јапанској свести!

— Кад бих се оженио Гејшом — рече Марсјал.

У којој намери? Ви би свакако обогатили своје знање о слаткој учтивости, о ритмичној нежности и јединственом стрпљењу нипонске жене, а то већ нешто значи. Само, треба да знате, ма шта да се деси Гејша ће вас варати.

— Што се тога тиче ја и не сумњам.

— Да, да, али не заборавите да то себи сваког дана поновите, да не бисте, у датом случају, изгледали глупи. У осталом, бићете варани на најуљуднији начин, а то је већ нешто.

*

* *

Марсјал је нашао једну дивну гејшу, са малим отворенијим очима но што су обично код гејша, са устанцама као ружа и најлепшим детињастим ручицама, какве бих могао сањати љубитељ лепих руку. Пошто је платио разне уобичајене откупе, он се повукао са тим нежним створењем у једну кућицу за лутке, у којој је звиждало, кад напољу дува ветар, а јечало, кад је олујина. Петоро млађих бринуло се за млади пар и Марсјал се из дана у дан осећао све задовољнији. Јер је извесно време потребно да се човек навикне у строгу учтивост, у бољу услужност добро васпитаних гејша.

Ова није заборављала ни најситнију дужност. Она је увек била на расположењу свога господара. Са вечитим осмехом. То само не би било довољно, јер услужност може постати најзад и досадна. Али је О. Мен-Сан била и необично дискретна. Она је поштовала као светињу Марсајлово сањарење, његово ћутање, његову одсутност.... Кад би хтео да се осами, изгледало је да О-Мен Сан и не постоји; било да се склони у другу собу, било да остане непомична крај њега.

И тако му из дана у дан била све дражија он је најзад морао да призна сам себи да је воли.

*

Међутим, он се није обмањивао. Он је био потпуно уверен да му О-Мен - Сан није верна, он је имао пуну главу прича, које је чуо од Европљана, који су живели мање више у браку са Нитонкама.

— Она ме наравно вара, мислио је.... било са'каквим глумцем, рвачем или ма ским, то је несумњиво.

Узалуд се унапред тако ређи пелцовао против љубоморе, она је ипак успела да му убризга, мало по мало, свој ужасан отров.

Он је уходио О-Мен-Сан одлазио и враћао се изненада, скривао се, да би је ухватио. Узалуд. Нигде ни трага од лопова, који је, без сваке сумње, газио око његове куће.

— Е, збиља! говорио је у себи љутито..... Сувише је лукава.... уме да вара с ретким савршенством. То је гадно.....

У два или три маха, да би показао О-Мен-Сан да није обманут, рекао јој је:

— Ја знам да ме ти вараш. Знам да ти волиш некога своје расе!

Она би одговорила осмехом, кроз који је провиривала лака туга, истинска или извештачена:

— Господар нема право што тако мисли о својој ништавној служавци! Превелика благост О-Мен-Сан зауставила је ружне речи на уснама Марсјаловим, било је савршено немогућно са њом се објашњавати.

*

Елем, деси се да се О-Мен-Сан озбиљно разболи од некакве болести, која је Марсјаду остала потпуно непозната сем њеног јапанског имена читавих шест недеља провела је у некој врсти бунила које је потсећало на болест спавања.

Није више говорила, није ништа јела, изгледало је да ништа не види на очи, нити чује на уши. Нипонски лекар давао јој је некакве тајанствене лекове. Омршала је толико да је изгледала сама кожа и кости, а њене узане очи дошле су зачудо крупне.

Марсјал ју је жалио, али се ипак у себи питао:

— Где ли је сада тај нитков, с којим ме је варала.

Једног дана, када се тако питао идући по кући, он случајно одгурну једно одело болеснице, а из одела испаде писмо. Писмо није било затворено. Није било ни адресовано.

Марсјал се најпре устезао, па онда рече у себи да је најзад О-Мен-Сам само једна гејша и да је довољно знати шта је писано.

Он дакле прочита.... О-Мен-Сан је била школована као што су често гејше; писмо није било ни мало глупо. али се Марсјал заинтересова тек кад је дошао ло следећег места у њему:

»Он је висок, али није тако страшан као многи дивови из његове отаџбине..... Он је нежан и ја волим да сам крај њега. а и он воли да је крај мене.

»Сви су ми рекли, да ми дужност налаже, да га варам са неким од нашег племена и ја сам мислила да треба тако да радим — али он је већ уверен да га ја варам. Према томе, кад бих га ваарла, он у ствари не би био преварен?.... Да бих га доиста варала, треба да не припадам ником другоме. Чекаћу док не буде уверен да сам му верна.

— Чудна логика! промрмља Марсјан, који је зачудо био задовољан због начина на који га је гејша варала.

Што год требате

за себе, за своју породицу, за свој дом, за поклоне, налазите у најбољој врсти и уз најјефтиније цене у великом красном илустрованом ценовнику са сликама, који можете да примите

потпуно бесплатно.

У том цјеннику налазите сатове, златнину и сребрнину, јеђала, перорезе, маказе, алат, бријачке потребе, чешљеве, кефе, кухињске предмете, глачала, посуђе, и т. д. — Засебно одељење за одјевне предмете и рубље, чарапе, рукавице, ципеле за мушкарце, жене и децу. — Надаље сукна, тканине и одељење за тоалетне предмете. — Засебно одељење за глазбала. — Захтјевајте овај цјеник бесплатно од свјетске отпремне куће

H. SUTTNER u Ljubljani br. 965.

ГОДИНА V. БРОЈ 27.

Недељне Илустрације

ЗОБЕИДА

НАЈМИЛИЈА ЖЕНА ХАРУН АЛ РАШИДА

ОД М. Е. ЛАРЗЕНА.

1

Зобеида, сестра отменог и богатог Персијанца Селима Мирзе, шетала је у башти по месечини. Ноћ је била блага. Звезде су светлуцале као ретко кад јасно. Од мраморног бесена код бунара долазило је једнолико и тајанствено пљускање воде. Из џбунова ружа, чији је се мирис по својој башти јако осећао, разлегао је се славујев глас. Све је то стварало згодно расположење за маштање.

И лепа девојка је сањала с отвореним очима и механички корачала малим ногама у папучама сребром извезеним. Она није обраћала пажњу слатком извијању гласа мале, неугледне тице, нити осећала мирис ружа. Њене су мисли биле далеко и облетале око лепе куће, најлепше у персијској вароши Меџеду, око палате намесника Абу Хамеда.

Од куда то? Каква је то била моћ, која је у души лепе Зобеиде очаравала слику тог човека? Јесу ли имали право песници, који су певали о љубави, створеној на први поглед, о љубави, која дубоко у људско срце једном усађена, влада свемоћно свима мислима?

Зобеида није била још ни једну реч с Абу Хамедом измењала. Само су се њихови погледи дубоко урезали у њихова срца када ју је поносити коњаник, праћен сјајном свитом сусрео у базару највеће меџедске трговачке улице. Изгледало је као да су варнице прелетале из ока у око и из срца у срце и да је варница, која је пала у војачко срце, распламтила ватру. Она то није могла од себе сакрити. Једновремено страхујући и радујући се, дошла је до сазнања да је волела калифиног намесника.

Готово је се била уплашила од тог сазнања. Оборила је главу, као да је себе ухватила у греху.

А од куда то? Зар није био грех, зар није било издајство, учињено свом народу, што је своје срце окренула непријатељу персијске земље. Јер су Персијанци називали онда непријатељима калифе њихове намеснике, који су некада са силном војском упали у земљу и слободну Персију потчинили под своју власт. Зобеидини претци су раније убрајани у најмоћније људе. Војсковође, велики државници су из те породице били произашли. Последњи мушки потомак, Селим Мирза, Зобеидин брат, сада је живео као приватан човек, огорчен што није имао никаквог утицаја.

Истина да је он имао на расположењу велико богатство, могао да допусти себи сваки луксуз и испуни сваку своју жељу. Али је морао у себи да угуши баш ону жељу, која је у њему била најјача. Ослобођење своје земље од тираније је била Мирзина жеља. Он је хтео као што су његови ближи и даљи претци били, нешто да вреди у држави, да се убраја у људе, управљаче земљом. Али је то остало само скромна жеља. Власт је чврсто држао у рукама калифа, односно његов намесник. Селим Мирза је био поданик као и сви други, ништа више.

Зобеида је уздисала.

Ах, срце девојке, која воли ништа није марило за власт, утицај, почасти у држави. Оно је имало само једну жељу, један сан, једно осећање — волела је лепог, поносног Абу Хамеда.

Зобеида је била обишла водоскоком, приближила се кући и села на клупу испод дрвета. Непрестано је маштала; али овог пута њене уши нису биле глуве за жагор, који је до њих допирао. То није више било пљуштање воде из бунара и славујева песма; Зобеида је чула људске гласове, који су се узбуђено препирали међусобом. Јасно је била чула братов глас. Чији су били остали гласови? И то је она знала. Његови поуздани пријатељи, који су свакодневно к њему долазили, људи истих мисли и жеља, као и Селима Мирзе; незадовољни, потиштени, бесправни, срчани Персијанци, који су јарам калифине власти само опирући се подносили и сваког дана чекали час, који би им донео прилику да приступе делу ослобођења.

Девојка је са страхом слушала. Што је тада чула, допринело је да у Зобеиде срце јаче закуца и крв брже заструји.

„Ја кажем још један пут", срдито је рекао Селим Мирза, „није стало до имања и живота. Када је у питању ослобођење отаџбине из ропства, ја сам припрaван на сваку жртву. Ви једнако размишљате и оклевате и пропуштате послу, прилике су повољне. Намесник калифов, тај Абу Хамед, мора умрети"!

За тренутак је завладала тишина после ових речи. Затим је други од присутних противно.

„Твоја је крв врела и мисли су твоје брзе, Селима Мирза. Томе је крива твоја младост. Чуј глас старости и савет искуства"!

„Зар ја нисам доста о томе слушао? Мислиш ли, да ћемо ми на тај начин икада моћи послужити отаџбини"?

„Ти јој још мање служиш, ако убијеш Абу Хамеда„! умешао је се трећи.

„То ја не бих рекао. Селим Мирза има право. Прилике су повољне. Огорчење у народу је достигло врхунац и сви чекају на миг да скоче на оружје. Само недостаје човек, који би их храбро повео. Ако би пао Абу Хамед, устанак би букнуо у целој земљи".

„И за кратко време устанак би био крваво угушен. Пљачке, убијства и паљевине би опустошиле нашу лепу земљу. Али ланце нећемо стрести. Још је калифина моћ одвише велика. Млади Харун, коме је народ већ дао надимак ал Рашид, праведни, влада од Црног мора до великих пустиња на афричкој обали и на западу до високих планина, које још није пришла људска нога. (Мислио је на Хималаје). Тај калифа може толику војску дићи, и нас би својом силом уништио".

Али је Селим Мирза махнуо главом. Опет је он противно рекао.

„Ти не знаш шта сам ја дознао. Ја имам шпијуна у близини Абу Хамеда. Од њега сам дознао да су рђави гласови дошли из Багдада у палату намесникову. Афричке провинције су се побуниле. Говори се да калифа спрема војску да савлада устанике. Он сада нема времена да брине о нама. Наша провинција Хорасан би се ослободила ако би смо сада искористили повољну прилику".

Ова вест није промашила циљ. Узбудљиви говори су продужени и даље, али отпор, на који је Селим Мирза био у почетку наишао, био је све слабији. Већина завереника, који су били у кући на окупу прешли су на његову страну.

Дрхтећи од страха морала је Зобеида слушати када су се ови људи зарекли да убију намесника Абу Хамеда.

До њеног уха је допрео братов глас:

„Смрт непријатељима отаџбине! Ко је као ја спреман да приступи делу"?

„Ја — ја — ја"!

Јавили су се један по један, редом сви. Сада више није хтео ни један да изостане. Изгледало је да је била решена Абу Хамедова судбина.

Зобеида је осетила како јој срце као у грозници бије. Изгледало је као да ће препући. У самртном страху хтела је викнути, али је се уздржала.

Није хтела да се одаје. Још није била довољно чула. Све је морала до краја дознати, морала је знати на који ће начин завереници напасти намесника. Дан и час атентата је требало знати.

Само је тако могла приступити спасењу.

Она је се поново уплашила.

Да ли је у опште смела помоћи? Да ли је смела споменути човека, према коме је осећала љубав? Зар то не би било издајство отаџбине и сопственог брата?

У души девојке је настала читава бура. Дужност и жеља бориле су се противу дужности и жеље. Заљубљено женско срце је осећало да је у овом сукобу њено место на страни љубавника. Сестра је увидела да би морала бити уз брата и да јој никада није указивао љубав и наклоност, и да је увек био хладан и туђ.

Али сада није било времена за решавање душевне борбе. Она је морала да напрегне сва чула да не би пропустила да чује све значајне речи које су вођене.

Разни су планови предлагани. Код једних су они нашли одобравање, други су их одбацили. Само су у томе били сви једног мишљења, да се мора с највећом обазривошћу прићи послу. Абу Хамед није био безазлен детић, већ потпун човек, који је био дорастао положаја, на који га је био калифа наместио. Он је познавао земљу, њему поверену, знао је да су потчињени Персијанци и ако им је било врло добро под управом Харун ал Рашида, незадовољни и јогунасти. Знали су да се он не даје лако изненадити.

И један неуспели покушај би био не само за завереике, већ и за целу земљу од најтежих последица. Тек би се тада — знало се поуздано — калифини људи показали као прави угњетачи.

Због тога је се морало приступити једном плану, у чији се успех не би могло сумњати. Свакоме предлогу, који је изношен, приговарало се, да може, поред све опрезности, план бити откривен и од стране намесника и његових повереника осујећен.

Поново је се Селим Мирза умешао да би бесплодном говору учинио крај.

„Пријатељи", рекао је он наглашујући, тако нећемо ништа учинити. Свакоме плану, који ми скујемо, може се нешто замерити. На један предлог ма какав био, не јамчи с потпуном извесношћу за успех. Због тога ја саветујем да ми оставите, да ја сам радим. Ви имате у мене поверења да неће ништа превидети и да ће у тренутку одлучивања тако поступати, како да би нашу ствар привео жељеном циљу.

Општи жагор је одобрио његов предлог. Он је наставио говор:

„Ви знате да се моја породица убраја у најотменије у целој провинцији Хорасану, а нарочито у нашој вароши Мецеду. Због тога би било сасвим умесно да првом приликом приредим свечаност и да на исту позовем калифиног намесника, нашег регента. Абу Хамед неће одбити мој позив. Ја ћу се тако држати да би изгледало као да хоћу старо неповерење да отклоним и да васпоставим добре односе између моје куће и намесника. Абу Хамед је паметан човек и неће пропустити да не искористи прилику да би задобио симпатије за себе и за ствар калифа. Али ће бити по њега кобно јер ће тог дана погинути од моје руке".

С одушевљењем су примљене његове речи. похваљен је јуначки младић и већ унапред је слављен као ослободилац отаџбине, само један је био противан. Зобеида га је познала по гласу. То је био чермак, млад отмен човек, богат и угледан. Он је био редован гост ове куће и Забеида је мислила да зна шта га је стално у њу привлачило — да је то била њена лепота. Он је се њој удварао али она није њему обраћала пажњу, јер ју је његова сурова нарав одбијала.

Тај је Чермак узео сада реч.

„Твој би предлог, Селиме Мирза, био добар и могао би успети, али ниси на једно помислио и управо то једно је пресудно. Зар хоћеш свете законе гостопримства да погазиш"?

Сви су ћутали као заливени. Што је Чермак био приметио, био је оправдан приговор. Према гледишту ових људи гост је по божјим законима светиња и неприкосновен и да нема већег греха него кад ко учини зло човеку, кога прими у своју кућу. У оно време је то био смртни грех.

Изгледало је да је Чермакова примедба потпуно онемогућила предлог Селима Мирзе.

Али је овај запитао: „Зар немаш бољег савета?"

И Чермак му је одговорио:

„Имам. Абу Хамед ће бити твој гост и треба да нађе смрт у твојој кући, али не од твоје руке. Место да га убијеш ти, ја ћу га убити".

„Онда бих ја по праву био принуђен тебе да казним, јер би ти у мом госту мене увредио".

„Тако је! Али има изузетак. Ти мораш поштедити члана твоје породице".

„Па ти ниси члан моје породице".

„Узми ме за члана. Дај ми твоју сестру Зобеиду за жену".

Дакле то је био циљ Чермаковог предлога. Хтео је да учини јуначки подвиг, да убије омрзнутог намесника за награду, коју није могао на други начин добити.

Као у грозници уздрхтала је девојка, која је кришом слушала овај разговор. Тек сада јој је Чермак изгледао мрзак. Зар је било племенито и мушки да се добије жена нечасним путем? У њој је се све узбунило при помисли, да буде жена тога човека.

Сада је се чврсто решила на једно, ма шта иза тога дошло. Она неће трпети да издајников мач погоди Абу Хамеда. Сама ће се умети бранити противу насилног брака с Чермаком.

Прекора или казне свог брата Селима Мирзе се није бојала. У опште није помишљала напослетку од свог поступка. Шта је могло бити? У најгорем случају и да она погине, само да остане жив онај, кога је волела.

Боља је и смрт, него да буде везана за човека, кога није волела!

Саветовање у кући, кроз чије је отворене прозоре свака реч у башту допирала, било је при крају. Селим Мирза није био нимало противан да жртвовањем сестре откупи смрт Абу Хамеда. Он није за њу марио. Шта вреди жена? Она има да слуша.

Ако би се удала за Чермака, била би поносна као жена човека, кога би ускоро славили као избавитеља отаџбине.

На свршетку су донете потребне одлуке и скуп је се разишао.

Мало пре тога Зобеида је побегла у кућу. На срећу, није срела никога. Завереници су били толико безазлени, нису били поставили никакву стражу. Селим Мирза је био сигуран у своју ствар; међу његовом послугом није било ниједног издајице, сви су били Персијанци и из дна душе мрзели Калифу и његовог намесника. Само тако је Зобеида могла да чује заверу.

Немирно је ходала по својим собама. Како је могла те ноћи спавати?

Као у грозници је њен мозак радио. Шта је имало да буде? Она је морала опоменути Абу Хамеда. Најбоље би било, ако он не би посетио свечаност, која би била кобна за њега.

Али на који би му начин јавила да се чува? Није могла слободно отићи к њему и све му јавити. То би било противно обичајима. А отићи тајно у намесникову патату? И то је било немогућно.

Поузданог човека она није имала. И у жилама њелама слушкиња је текла персијска крв. У овој ствари није се смела ни у једну поуздати, ма да су иначе биле све њој верне.

Дуго је Зобеида премишљала. Не могући заспати, дуго је се превртала у постељи. А када је зора зарудила и ућутао славуј у џбуновима ружа; када је роса засијала у милионима цветних листића, њена је одлука била готова. Знала је шта треба да ради, да би спасла онога, кога је волела.

— — — — — — — — — — — — —

У базару је било све оживело. У дућанима су седели трговци на земљи и око себе поређали своје драгоцености. Ту је било златних ланчева, гривна и прстења с драгим камењем. Сабља и ножеви из Дамаска, чије су се оштрице могле као трска савијати. Скупоцене материје од свиле привлачиле су женске очи. Сочни плодови су мамили купце. Занатлије су нудили производе својих руку. А између свију ових примамљивих ствари ходали су тамо амо лепо одевени људи.

Опсенари су седели у једном крају и показивали своје вештине. На другом крају чучао је приповедач и око себе искупио добродушан свет, који је слушао његове приче. Жене су туда пролазиле јашећи на магарцима. За њима су ишли каравани; камиле су биле с товарима. Носачи су, под теретом, брисали зној с чела. Бербери су на сред улице трљали сапуном главе својих муштерија, бријали их и остављали им само перчине.

Продавци млека и лубеница; девојчице, које су носиле корпе са смоквама и урмама, дречећи су сви хвалили своју робу.

Ћутећи, сваког дана, ишла је Зобеида кроз ову светину. Намерно је остављала код куће своје служавке и ишла пешке. Није волела да је ко узнемирава. Њена је рука грчевито испод набора широке хаљине држала таблицу, на којој је била дрхтећом руком исписала речи које је Абу Хамед требао да дозна.

Више дана је узалуд чекала. Намесника у базару није видела. Најпосле је њено стрпљење било ипак награђено.

Полицајци су журили и штаповима уклањали пролазнике да би начинили пут високом господину и његовој свити. Плашљиво је се светина уклањала и поздрављала понизно клањајући. На поносном коњу је се приближавао Абу Хамед. Узда у његовој руци, искићена златом и сребром, сијала је на сунцу. Очи су му севале. Заиста господска појава, достојан представник власти.

Зобеида је савладала своје узбуђење. Само није могла заповедити куцању свог срца.

Али је свој глас уздржала, изненада је притрчала и близу коњских копита се спустила на колена подигла десну руку, у којој је држала таблицу и понизно је придржила Абу Хамеду.

„Господару, опрости твојој недостојној робињи када се усуђује да ти спречи пут. Буди милостив и прими ову таблицу, која садржи молбу за најсиротније међу сиротнима. Прочитај што сам написала и чувај је добро. Ја знам да си праведан и великодушан и да ми нећеш замерити за мој поступак".

Зачуђено је Абу Хамед погледао у лепу девојку. Он је могао да види црте њеног лица, јер је ишла без вела. Као Персијанка обожавала је сунце и само су Мухамеданке биле дужне да крију лице.

Затим је пружио руку за малу таблицу и очима брзо прелетео преко написаних речи. Ни један мишић на његовом мушком, лепом лицу није задрхтао. Само тренутно су сенуле његове очи када је прочитао о подлој завери која је била скована противу његовог живота.

Цела је се свита зауставила и изненадила.

Уплашено су погледали на необичну гомилу пролазници.

Зар то није била Зобеида, сестра Селима Мирзе, која је се усудила да на тако нечувен начин приђе хоросанском господару? Како је смела?

Сигурно је то била молба за сиромахе.

Јест, Зобеида је имала срца наспрам беде и била велика добротворка. Али да је се толико могла усудити да моли за страдалнике, нико није могао мислити.

Што је Зобеида очекивала, наступило је. Сведоци овог догађаја у опште мислили су да је то било уручивање једне обичне молбе.

Селим Мирза ће чути о том догађају и биће о њему у вароши говора.

Због тога је се Зобеида постарала у напред да се код њеног брата не јави неповерење према њој и њеном поступку.

Њено лукавство и њен план су успели.

Абе Хамед је опомену прочитао и сагнуо се преко главе свог коња ка Зобеиди.

„Устани, лепа девојко! Не треба да клечиш преда мном. Знај да ће твоја молба бити испуњена! Штета је што о томе не могу с тобом говорити. Имало би се још о нечему размислити и разговорити. Али за то овде није место ни време. Ти си Персијанка. Реци, да ли ти брани обичај да ме потражиш у мојој палати?"

„Сама не бих смела иначе доћи. Допуштено ми је само у овом случају, пошто је то званична ствар. Ако би ме позвао судија, морала бих следовати његовој наредби".

„Онда допусти да ти пошљем мог везира. Он те може с пуно пажње повести, измоливши најпре код твога брата допуштење".

Затим је Зобеиди, када је устала, дао знак руком да може ићи.

Узбуђена, уклонила је се и уздигнутом главом корачала кроз гомилу људи који су је значајно погледали и о њој шапутали.

Абу Хамед је важну таблицу метнуо у џеп и продужио пут као да се није ништа догодило.

Идућег дана је Зобеида већ ступила у намесникову палату.

Селим Мирза је се најпре био зачудио и с мало неповерења у њу погледао кад му је своју необичну молбу казала. Али када му је рекла да се односи на помоћ сиромасима и да због тога мора опширније говорити с Абу Хамедом и његовим благајником, Селим Мирза је попустио.

„Твој је поступак необичан и сви људи ће испирати уста тобом", рекао је он. „Те што! Ти се залажеш за добру ствар и не може бити ништа рђаво ако би страни завојевачи нешто пружили сиротињи из својих џепова. Новац који јој дају, узели су од нас као порез и џарину. Само немој бити скромна у свом тражењу. Абу Хамед је богат и може дати".

Зобеида је се радовала када је ову сметњу савладала. Лако је могло бити све ометено да је се брат био успротивио. Она је горела од нестрпљења да говори с Абу Хамедом. Овај је већ све знао. Опомене ја се на њега односила. Он треба да се добро чува и да избегне замку, коју су му завереници били спремили. Тиме би био излишан сваки даљи разговор о овој ствари.

Она није знала шта је од ње хтео намесник; али шта је она мислила њему рећи, знала је. Хтела је молити за Селима Мирзу, да не буде кажњен. То јој је била света дужност, а за то на базару није било прилике. Истина, она је уз опомену била ставила и молбу, али није било извесно шта је о томе Абу Хамед мислио.

И изговореном речи се може овде сигурно више постићи него написаном. Због тога је Зобеида желела да разговара.

Везир је дошао са свитом. У носиљци, удешеној нарочито за жене, она је однешена. На прагу намесникове палате лично ју је примио Абу Хамед.

„Сунце је огрејало мој дом, када му је указана тако велика част", рекао је он лепој девојци. „Пређи преко прага и освети својим присуством мој дом!"

Такав говор је био дотле нечувен.

Туђинац господар скромно је се поклонио пред једном поданицом, Персијанком. То у Мецеду још није нико био доживео.

Озбиљних лица стајали су пратиоци и радознали свет, скупљен у оном тренутку пред палатом. Абу Хамед је ухватио десну руку девојке и увео је унутра.

Затим су сели једно наспрам другог на меку постељу.

Нико није био присутан. Зато је Абу Хамед имао разлога. Знао је да Зобеида хтела код њега да измоли милост за заверенике и био готов да јој изиђе у сусрет до крајње могућности.

Због тога није смео ни један од његових људи да присуствује разговору. Може бити да овима то не би било право и да би од намесника тражили да се не обзире ни на кога и да се поступи строго по правди.

Абу Хамеде је отпочео први да говори.

„Захваљујем ти, девојко, на твом поступку. Никада ти нећу заборавити. Ако бих знао на који начин да те наградим, ништа не бих жалио дати".

Зобеида је погледала испред себе.

„Не тражим никакве награде. Учинила сам, што сам мислила да сам била дужна чинити. Али имам једну молбу. Ти знаш која је. Поштеди брата! А за њега да молим, била ми је дужност".

Намесник је махнуо главом у знак одобравања.

„Ја те разумем и обећавам ти, да твој брат неће искусити казне за свој рђав план. Али ми сада реци отворено, зашто си Селима Мирзу ставила у опасност од моје освете?"

„Ја сам већ рекла".

Абу Хамед је се насмејао.

„Ти рече дужност. Да ли треба заиста ја да верујем да ти друкчије мислиш него сви твоји земљаци?"

„Ја не мрзим калифу и његовог намесника. Ја сам жена и шта ме се тичу распре између људи?"

„Ипак. Брат ти је морао бити ближи него ја. Буди искрена, Зобеида! Зашто си то за мене учинила?"

Девојка је сва поруменила, што је издало њене најскривеније мисли.

„Ја — не знам", прошапутала је.

Он је ухватио њену руку.

„Зобеида, ми смо се већ једном срели у базару. Ја сам те одмах познао, када си ми писмо пружила. Још тада, код нашег првог сусрета, прочитао сам у твојим очима. И што је се у твојим очима огледало, одмах је се као слатко сазнање дотакло мога срца. Зобеида, ја те волим! Реци ми да и ти исто осећаш за мене!"

Што је Зобеида у својим најтајнијим сновима само у страху могла себи да замисли, сада је било од једном постало јаво.

Абу Хамед је држао њену руку, погледао јој дубоко у очи говорно о љубави и очекивао љубав као одговор.

Зар је срце могло заиста да осети толику срећу?

Она више није познала себе. Поруменивши, оборила је главу.

У том је јаче осетила како ју је стегла његова рука и чула његов глас:

„Зобеида!"

Уздрхтала је.

На њеним трепавицама је засијала суза и пала на њене витке прсте.

Абу Хамед је с пуно осећања привукао те прсте својим устима и пољубио их.

„Мила девојко, буди моја!"

Није се могла савладати; наслонила је главу на његове груди и трпела његове пољупце. Пуна среће, подигла је очи к њему и прошапутала признање, да га воли.

„Ја сам твоја. Ја те волим од првог тренутка, када сам те видела".

И он ју је уверавао о својој љубави.

— — — — — — — — — — — — — —

Селим Мирза је примио једног од својих повереника, једног простог човека, који је као трговац заслуживао свој хлеб.

Али је он припадао људима, који нису никако мировали и смишљали завереничке планове противу калифине владе.

Човек је се поклонио и остао код врата.

Селим Мирза га је позвао к себи.

„Пријди ближе, пријатељу! Седни до мене и буди ми гост! Мој слуга ће ти донети лулу и дуван — "

Пришавши ближе, човек је журно одбио:

„Не, господару! Твоји људи не треба да знају да ме на овај начин примаш! Боље је да наша ствар остане тајна".

Домаћин га је погледао зачуђено.

„Зар је ствар толико важна? Мислим да доносиш повољне гласове".

У томе је човек сео на душек до Селима Мирзе.

На његово питање, показао је се забринут.

„Није добро, господару. Ја бих волео да ти јавим пријатније вести. Ти знаш, да је мом брату пре неког времена пошло за руком да добије место за служитеља у кући намесника Абу Хамеда. Мој брат није теби непознат".

Код ових речи га је Селим Мирза прекинуо.

„Познајем га и знам да се у њега можемо поуздати. Он је слободан Персијанац, а не ропска душа. Крв у њему узаври када гледа своју отаџбину у ланцима. Он мисли као и ми сви и дању и ноћу помишља на ослобођење њено.

Гост је махнуо главом у знак одобравања.

„Тако је. Мој брат ми је баш сада пружио доказ да је поуздан. Он ме шаље с важним вестима".

„Које су?"

„Ти си, господару, са својим пријатељима сковао план да убијете Абу Хамеда".

Даље није могао говорити.

Селим Мирза је се тронуо.

„Ко ти је то казао, ко зна за то?"

„Абу Хамед".

„То није истина. То би било страшно. Све је изгубљено, велиш? Не може бити .То би за мене значило највећа опасност. Моји пријатељи и ја не бисмо ни једног минута више били са животом сигурни".

„Тако рђаво не стоји ствар. Ви имате код намесника моћног браниоца".

„Ко је тај?"

„Твоја сестра Зобеида".

„Зобеида? Да ли ја погађам? Она ме је молила да сме да посети намесника. Истина она ми је рекла да њен посета има други циљ. Како је она могла знати за нашу тајну?"

„То ти не могу казати. Али нешто друго ја знам. Зобеида је сама Абу Хамеда опоменула".

„То она није учинила. Она ми је сестра".

„Помисли, да она воли намесника".

„Јеси ли ти при себи?" викнуо је гневно Селим Мирза.

Умирујући га метнуо је гост руку на његово раме.

„Не говори, господару, толико гласно. Знај да и зидови имају уши. Ја сам ти већ напоменуо да нико не треба да зна што смо међу собом разговарали. Саслушај мирно што ћу ти испричати".

Селим Мирза је се једва уздржао. Ујео је се за усне.

Његов је поглед био укочен. Предсказивајући несрећу, очи су му севале.

Ћутећи је салушао вест. Дакле неко је прислушкивао све што су Абу Хамед и Зобеида међу собом говорили. Сада је Селиму Мирзи то верно, од речи до речи, јављено. Он је не само сазнао да је намесник опомену и да је завера проказана, већ је чуо и то, да су Зобеида и Абу Хамед једно другом изјавили у загрљају љубав.

Од љутине чело му је се набрало. Стегао је песнице. Изгледало је да је хтео несрећног гласоношу стегнути за гушу.

Стењао је као да је ваљао велики терет уз стрмењи брег.

Најпосле је гласоноша ућутао. За њим је проговорио Селим Мирза:

„Искајаће девојка. Неће ме се тицати што ми је сестра. Ја у опште више немам сестре. Она је издала слободу земље. Срам је било!"

Опет га је онај други опоменуо да се смири.

„Размисли, господару, пре него урадиш!"

„Овде се нема шта размишљати".

„Тако ћеш начинити велику несрећу. Абу Хамед ће се за све што будеш урадно Зобеиди, страховито теби и твојим пријатељима осветити. Сада је он склон да буде благ, и то због тебе. Али онда неће никога штедити".

„Онда ће наступити између нас борба", пркосно је рекао Селим Мирза.

Гласоноша је махнуо главом.

„Ти и твоји, ми сви ћемо онда пропасти. Сада је намесник опомену и држи своје војнике у приправности. Зар ти то не видиш?"

Шкргутајући зубима, морао је Селим Мирза пристати. Срџба је у њему кипила, али је се морао савладати. Његов лепи план био је унапред покварен, али није био напуштен.

Селим Мирза је једнако помишљао на то, да уклони тиранина, како је називао Абу Хамеда.

2.

Идућих дана је се по вароши пронео глас да је намесник Абу Хамед за неко време напустио Мецеду, ради путовања по провинцији Хорасану. У ком циљу је заступник калифин путовао, било је непознато. Нико није знао ништа сигурно, осем Селима Мирзе.

Сигурно је намесниково путовање било у вези с открићем завере. Абу Хамед можда је слутио да су завереници растурени не само по Мецеду, већ по целој земљи. Сада је ваљда хтео да сазна за расположење народа.

Стање ствари је терало Селима Мирзу на размишљање.

По његовом мишљењу од Абу Хамеда било је неразмишљено да напушта варош, у којој је, као што му је било познато, гнездо завере. Како би се лако могле у његовом одсуству догодити непријатне ствари! Ако би био у месту, можда би могао још и да поправи положај. Овако пак његовим вернима је у часу опасности недостајало руке, која ће управљати.

Селим Мирза је много размишљао.

Да ли треба да искористи прилику и у намесниковом одсуству да дигне буну?

Потпуно сигуран у своју ствар није био. Скорашњи неуспех, који је створило Зобеидино издаајство, начино га је неодлучним. И он је мислио да треба најпре да се увери о расположењу, које је код мецедских грађана владало.

За то није боље прилике од борављења код берберa и у гостионицама. Тамо су људи обично по неколико сати у групама седели и разговарали о свима стварима, које су их занимале. Оних дана људи су имали много времена. Од њих је било далеко доба машине, време вечите журбе и немира.

Селим Мирза отишао је од куће. По пола дана се није вићао. Тамо се више није осећао добро, од како је између њега и Зобеиде наступио раздор. У њему је тињала мржња наспрам сестре, која је проводила време у миру, повучена у себе. Ипак, он је мислио да мора ту мржњу тајити; размишљајући, створио је у себи закључак, да није умесно да се појави као њен непријатељ. Тиме би само изазвао освету код Абу Хамеда.

На све стране је ослушкивао. Ништа важно није могао да дозна; људи су већином били равнодушни. Истина је да су они на језику желели слободу отаџбине, и стењали под туђим господарем, али мало је њих било који су хтели да нешто ураде.

Селим Мирза је дошао да убеђења да би завереници, ако би још сада дигли буну, мало присталица имали, или у најбољем случају ако би их било у већем броју, на исте се не би смели у опасности ослонити.

Једног дана је седео у кафани, пушио на скупоценој наргили и пио из мале шоље кафу. У том тренутку је унутра ушао стран човек.

Одело и обућа су били пуни прашине. По изгледу је био хаџија, који путује из далека. Био је крупног стаса; дуга брада падала му је на груди. Турбан му је покривао чело до очију, а доњи део лица је био покривен платном што носе Арапи и данас на устима идући преко пустиње да би се бранили од ситне прашине.

Странац је изгледао отменог порекла, што је потврђивало његово сигурно држање. Понашао је се потпуно као човек, који је навикао да заповеда и знао да се његова жеља мора испуњавати.

Кратко поздравивши присутне, сео је одмах до Селима Мирзе и наредио кафецији, који је одмах пришао. Затим је озбиљно пред собом погледао.

Непознати човек је пробудио пажњу младог Персијанца, који би се радо с њим упустио у разговор, али није знао за расположење његово.

Ипак је покушао. Није се бојао да ће га он не-

људно одбити. Странац није изгледао такав; највише, ако би избегавао разговор кратким одговорима.

То се није догодило Селиму Мирзи; странац је био љубазан.

„Јест, долазим из далека. Али не путујем као хаџија. Моје очи одавно нису виделе света места и свакојако их скоро неће видети. Идем да што научим. Ја сам по занимању научник, лекар".

Селим Мирза му је стављао разна питања и то, да ли је био у главној вароши земље.

Овај је одговорио да јесте.

„Видео сам чудо, које је створио био калифа Алманзур на обали Тигра и које је млади Харун ал Рашид украсио дивним зградама. Тамо сам с људима од науке и уметности разговарао, које је Харун око себе прикупио. Лепо је живети у Багдаду".

Полако је Селим Мирза дошао до циља.

„Онда изгледа да је садашњи калифа ваљан владалац и добротвор своје земље".

„Јест. Његови поданици не знају на који начин да му заблагодаре".

„Онда нису му забадава дали назив Ал Рашид".

„Тиме је мало речено. Он је не само правичан, већ је и мудар, учеван и има уметничког смисла. Мислим да људи овде у Мецеду не могу имати правилан појам о том ретком човеку. Иначе не би овде онде у Хорасану било незадовољника, који сањају о томе да стресу са себе јарам калифине власти и његове благотворне управе".

Селим Мирза је мислио да је боље да се уздржи исказивања својих мисли о спорном питању, које је странац додирнуо.

Махнуо је главом.

„Јест има много незадовољника у земљи".

„Ја чујем чак о некаквој завери противу намесниковог живота".

„И ја сам чуо. Али могу потврдити да је то све празан разговор. И ја сам припадаму људима, које су осумњичили у тој завери, а у ствари сам веран калифин поданик".

Странац га је погледао као питајући и због тога је Селим Мирза наставио:

„Ти си стран у овој вароши, господине. Ја ћу ти казати своје име. Можда си већ за мене чуо. Ја се зовем Селим Мирза".

„Јесам ли добро обавештен? Зар се твоја породица не убраја у најстарије ове земље?"

„Тако је".

„Онда захваљујем судбини, што ме је упутила на таквог човека. Ја сам Омар; будимо пријатељи!"

Обојица су још дуго међу собом разговарали. На крају је Селим Мирза понудио странцу гостопримство, које је са захвалношћу примљено. Селим Мирза је одвео Омара, лекара, својој кући и понудио му да остане у њој докле год жели.

Што би у кући једног мухамеданца било немогућно, допуштао је обичај Персијанцу. Зобеида је била странцу представљена; она је пред њега изишла откривена. Она му је чак и руку пружила.

Затим је дуже време с њим говорила и слушала о његовим путовањима, нарочито о лепотама Багдада. Он је умео занимљиво да приповеда и девојка га је пажљиво слушала. У његовом гласу је било нешто, што ју је привлачило и сатима је волела код њега остати. Као да није био странац, тако је се осећала пријатно у његовој близини; али о том осећању није могла себи дати рачуна.

Док јој веће није открило тајну, која ју је уплашила.

Била је топла ноћ. У кући Селима Мирзе су давно била погашена кандила. Зобеида је опет, по навици, шетала по башти.

Од једном је нешто шушнуло у њеној близини у џбуну. Поплашена уклонила је се у страну. Познала је људску прилику и хтела је викнути.

У том је чула лагану опомену:

„Не вичи, Зобеида! Не бој се. Ја сам Абу Хамед".

Пред њом је стајао странац, Омар, лекар. Пренераженога је погледала и није знала да ли да се боји или да се радује.

Дохватио је њену руку и с њом се повукао у мрак.

„Не би било добро да нас виде", шапутао је он. „Седнимо на ову клупу. Имам с тобом да говорим. Ако би се ко нама приближио ја бих побегао у џбун. Замерило би се странцу што је у ово време с дамоћиновом сестром сам у башти".

Седели су једно да другог. Она га је погледала.

„Драги мој, јеси ли ти?

Он је уклонио с уста платно. Други га не би могао познати, али у љубави су очи оштре.

„Абу Хамед!"

Зобеида је наслонила главу на његове груди. Он ју је загрлио.

„Зашто идеш по Мецеду тако прерушен?" запитала је она страшљиво. „У вароши људи причају да си на путу по Харасану".

„Овај је глас намерно пуштен. Ја радим по примеру мог господара, калифе Харун Ал Рашида. Зар ниси слушала да он, прерушен, путује по држави да би тачно проучио земљу и људе, бриге својих поданика, како се дели правда и много шта друго. Од њега сам то научио. Пази, ти си ме из љубави опоменула да се чувам завереника. Али је могло лако бити да твоје невешто око није све видело, шта су завереници хтели да ураде. Због тога сам хтео ја сам да бдим. Намерно сам се приближио твом брату да бих добио дозволу да уђему ову кућу. Ја се морам чувати. Мислим да се нећеш наљутити, када ти се даје прилика да будеш неколико дана у мојој близини".

Она је се насмејала и пријубила се уз њега.

„Колико сам срећна што си код мене. Често ме хвата страх. Осећам, као да ме Селим Мирза гледа с неповерењем. Да ли не слути моју издају? Једнако на то мислим и бојим се њега. А када си код мене ти, ничега се не плашим".

Као да је хтео заштитити, привукао ју је к себи.

„Теби се неће ништа догодити. О томе ћу се ја бринути. Када се од твог брата о свему обавестим, што морам знати, да бих био сигуран од свију намера завереника, опет ћу отићи из ове куће и ове вароши. Наскоро ће се Абу Хамед опет вратити у Мецед и код Селима Мирзе запросити твоју руку. Колику год суму буде као откуп тражити, даћу; јер ја сам богат и за тебе ми није ни једна цена велика. Он ме несме одбити, јер би то била увреда, која се казни смрћу".

Они су говорили о својој љубави и сањали о будућој срећи. Заборавили су били на време. Били су срећни, као што су срећни љубавници.

Каткад је Зобеиду обузимала брига.

„Али ако се ти издаш! Ако те ко позна?"

Он је махнуо главом.

„Помисли, да сам чак и тебе преварио?"

Једна случајност би, можда, била по тебе кобна".

„Опет тиме не би било ништа изгубљено".

„Селим Мирза би одмах знао да су његови планови издани".

Он треба да зна. Баш тиме бих се у будуће чувао од његовог непријатељства. И када се не би ништа догодило, када би све ишло по нашој жељи, ја бих у тренутку, када будем тебе запросио говорио са Селимом Мирзо озбиљно.

„Ти би му казао да —?"

— Наставиће се. —

Белешке пакосна човека

Жалост је код извесних жена само једна објава, која гласи: »Траже се утешитељи!« —

Љубав жене, убија мудрост.

Добре књиге могу се три пут узастопце читати. Само је питање, ко ће их на тако дуго време дати у зајам.

Да сам краљ, — ја бих за бирократе установио одличје, које би се носило на стражњици. —

Кад човек има брадавицу но носу, несме себи уобразити, да је — носорог.

Држим, да кокошка највише кокоће, која снесе — мућак!

Нема озбиљније игре, него кад се капауни, евнух и во почну да хвале својом — невиношћу.

Човек неби мислио, како данас море мршава да буде једна дебела књига.

Удовица не сме од свог другог брака правити љубавни догађај. Зар се може миш по други пут ухватити истом мишоловком?

Ко од љубави умре, тој смрти је у највише случајева жена невина.

Удовице наличе светиљкама, које су већ једном гореле, пре се запале него остале.

Што се више људи из љубави — убија, тим више жена ради ње — умире!

Нестрпљење је оно, што се женама код њихових љубавника највише свиђа; те које им највише пребацују.

Жене стичу врлине вежбајући се у њима; отпоре према мушкима, које оне воле, даје им снаге према оном, кога ће једном волети.

Отпор код жена је често само ствар навике!

Да би нас жене волеле, мора их човек уверити да их не познајемо. Оне не могу да верују, да их човек може уједно познавати и волети.

Већина жена оплакује губитак својих љубавника не толико ради тога, што су га можда истински волеле, као ради тога да изгледају достојније од других бити вољене.

Ожењени, који траже да им следимо примером изгледају ми као оне особе што у хладној води цвокоћу зубима и говоре »Како је само вода пријатна!«

Људи, које жене начине питомим јагањцима, даду се од истих жена наговорити, постају лавови и добијају челичан карактер.

Жене непрестано узнемирује жеља, да упознају, што тврдоглави тврде, да неће да знају.

Ако поглед каже »да«, а уста »не« — слушај поглед!

Неочекивано изненађује жене само у првом тренутку, у другом оне већ знају, шта да с њим почну; људи се напротив у првом тренутку збуне, а у другом тек изненаде.

Људи почињу да траже врлине својих жена, кад их њихове слабости престану дражити.

Врлина, коју увек треба чувати, није достојна чувања!

Женске не умеју ценити паметна човека, док се не удају за будалу.

Са врлином је исто што и са лепотом: никад се не зна где почиње и где свршава.

У сваком браку има једна потајна рана, као грв у јабуци.

Неке жене терају зеленаштво са својом — љубави. —

РЕКА КОЈА НЕМА УШЋА

Чудновата једна река налази се у Кини. То је Тарим. Она извире на планини и као поток прима многе утоке и постаје велика река. У свом току она долази до пустиње, и ту не понире у земљу, већ почиње да се разлива по песку и испари на сунцу.

За жене

За спорт је врло практичан кеп. А он се носи и на путовању. Париска помодарка тражи исту боју кепа као што је и њен ауто.

•

Плисирање сукње врши се на разне начине. Најмодерније је дати при дну сукње једну бордуру од троугластог плисе-а, које даје врло лепу ширину.

•

Досада се увек носио накит у истом тону са хаљином. Сад не мора. Једна дама може да носи и бисер и смарагд, сафир, разних боја, и све то даје јој велики сјај.

•

Женска марамица је била бела. Сад је модерно носити марамицу у боји на соаре-у. Само боја мора да буде у складу са тоалетом.

•

Ангорски жерсеј врло је модеран. Џемпер се ивичи са бордуром од креп дешина.

•

Хаљина од платна све мање се носи из године у годину. Лаке свиле и муслини потиснули су је. Али у Француској се труде да оживе ту практичну хаљину и везу по њој разне класичне фигуре и цветове. Наше хаљине са косовским мотивима биле би врло упадљиве у Паризу.

•

Жена и змија све више се спријатељују. Тако се вијају ташне од змијске коже, ципеле, па чак се змије носе и као боа око врата.

Познато је

да је оно, што је заиста добро, увек и најјефтиније. Па зар то да не вреди и за кавин додатак? О да! Баш одавно познати „Прави Франк“ — са млинцем пружа најбољи доказ зато: он је најјефтинији, јер је најиздашнији.

МУЗЕЈ РОГАТКИН

— Свршетак. —

Према њеној изјави, у соби је горело више свећа. Газда и његова домаћица били су унутра обоје голи. Старац је око своје главе био ставио трнов венац. Пред запаљеним огњиштем угледа како на гвозденој жици висе дванаест црних мачака, убијених и преливених гасом, почињући да се пеку од доле. Свака од њих носила је на врату написано крупним словима, име појединог народног комесара. Била је мачка Чичерин. Имала је и мачка Љењин. Г. Рогаткин подстицао је ватру са једним старинским мачем. Његова сапутница у животу, играла је на лицу места неку дивљу игру, декламујући напеве против совјетских управљача.

Покућарка признаде да она сама не би смела оптужити своје газде, тако се плашила врачбина, али како те недеље Љењин умре, то је њен муж наговори да да ту изјаву.

Г. Рогаткин и његова домаћица беху затворени. Кућа постаде народна својина и музеј у томе крају. Што се тиче покућарке, њу сви изгрдише, да је могла веровати у такве дечје приче о духовима. Комесаријат за просвету натера је да посећује течај, где је могла научити, да демон не постоји и да је надприродно само у ствари природно, али још недовољно објашњено.

БЕЧ СВАКЕ ГОДИНЕ БИРА КРАЉИЦУ РУЖА. ОВЕ ГОДИНЕ ИЗАБРАНА ЈЕ Г-ЂА БРАНДЛ.

СЕНЗАЦИОНАЛАН ПРОЦЕС У ПАРИЗУ

Кћи Распућинова, која сада живи у Паризу, као чиновница, тужила је код париског суда, убицу свога оца, кнеза Јусупова.

*

Кнез Феликс Јусупов, један од чувених руских племића који је убио Распућина после једне гозбе, сада држи у Паризу, са својом госпођом, помодну радњу. Против њега је кћи Распућина повела парницу, тужећи га као убицу.

НАШИ УМЕТНИЦИ У ПАРИЗУ

Међ Србима, уметницима у Паризу, за врло кратко време истакао се наш млади вајар г. Ђорђе Ораовац. По свршетку уметничке школе у Београду, где је већ био запажен његов таленат, он је, као питомац фонда Светог Ђорђа, наставио уметничке студије у Паризу, у школи најславнијег француског скулптора Бурдела.

Велики француски уметник одмах је опазио таленат нашег Србина и снажне потезе његовог длета, и под његовим утицајем, за непуних шест месеци, г. Ораовац је успео, да излаже у Париском Салону покрај француских уметника.

Пре кратког времена отворен је у просторијама Портика, у Јелисејским пољима, први Салон, где су изложили радове уметници осакаћени и рањени у рату. Од страних уметника једини је изложио наш Србин г. Ораовац. Он је изложио три скулптуре: портре Анри Барби-а, аутопортре, и композицију „Напуштена".

Његова снажна скулптура привукла је пажњу многих посетилаца, па се чак заинтересовао и г. Поенкаре, коме је био представљен наш млади уметник. Француска штампа врло похвално се изразила о нашем Србину.

У Паризу је врло тешко једном страницу уметнику да се истакне, али Французи су одмах осетили уметничке способности нашег Србина, а најбољи је доказ, што му је у ателе-у позирао г. Анри Барби

У ЂЕНЦАНУ, КОД РИМА, ПРИЛИКОМ ЦРКВЕНИХ ПРОЦЕСИЈА УЛИЦЕ СЕ ДЕКОРИШУ ЦВЕЋЕМ. ФИГУРЕ ЦВЕЋА ПРЕДСТАВЉАЈУ РАЗНЕ РЕЛИГИОЗНЕ СИМБОЛЕ.

За издаваштво листа и штампарију Душ. Пурићевић, Војводина 58.

Штампарија »Привредни Преглед«, Београд Дубља...

Поштарина плаћена у готову. *ГОДИНА IV* *БРОЈ 28.*

Недељне Илустрације

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ
Уредништво и Администрација Скопљанска 18 II спрат
Телефон број 29-91 — ПОЈЕДИНИ БРОЈ ДИН. 3.—

Уредник: М. СВЕТОВОКИ
Београд, 8. јула 1928.

ПРЕТПЛАТА:
За нашу државу годишње 150 д., полугодишње 75 д.
За иностранство годишње 200 д., полугодишње 100 д.

Прослава на Церу

Њ. В. Краљ у разговору са изасланицима.

Њ. В. Краљ држи говор.

Споменик борцима прве победе у светском рату.

АЛЕКСАНДРА ЛЕСКОВА - ВЕРЕШЧАГИН, ПРВАКИЊА НАРОДНОГ ПОЗОРИШТА У СКОПЉУ.

КЛУБ РАЗОЧАРАНИХ ЖЕНА

— Сигурно у Америци основале су жене тај клуб.

— Преварили сте се. Није у Америци, него баш у Београду. Само још није основан, већ једна идеја, до које су дошле многе Београђанке, разочаране у својим мужевима.

Разочарати се, данас је најлакше. Али кад дође опасност, да разочараност пређе у очај, жена би постала чланица клуба, који би се трудио, да унесе веселости, расположења и забаве у њен живот.

Чланице клуба биле би прво оне жене, које су се већ увериле у неверство својих мужева.

Затим оне, чији су мужеви на путу да их преваре, и код жена се јавља сумња. А сумња је један најтежи симптом у браку, кад жена не зна да ли да се свети или не.

Оне жене, које мужеви малтретирају на разне начине, примиле би се у чланство.

Жене, које болују од самоће, и живе у браку као уседелице, иако имају мужа, имају права да се упишу у клуб.

Београђанке имају врло лепе идеје о клубу. Оне неће да допусте, да жена пати у браку. А пати увек она жена, која нема смисла и куражи да се баци у вртлог живота и створи себи задовољства изван своје куће. У клуб се неће примати жене, које немају добру репутацију, већ само оне, које су немоћне да ступе у борбу са човеком, и воде један жалостан и очајан живот у четири зида. Први непријатељ таквој жени постаје самоћа. А у самоћи у њој се јављају различите мисли: неверство, освета, самоубиство, или се жена резигнирано преда својим патњама, које се оцртавају у њеним очима и на лицу.

Као чланица клуба, она не би западала у те тешке мисли у самоћи. Чим осети патњу, дошла би у клуб. Ту би се држала разна предавања о свима несрећним симптомима у браку, и жени би се давала упутства, какав став да заузме према мужу. Не би то увек морао да буде неки борбени став, већ једна фина тактика, која би некад повратила мужа на прави пут, или би научила жену да индиферентно на све гледа.

Клуб би мао задатак да отклони самоћу жене. Она би увек имала друштва с киме да изађе. Један велики број жена пати од те самоће и многе осете потребу да имају каткад пријатељицу с којом би изашле у биоскоп, на корзо, у позориште.

Па онда би приређивале излете, оних дана, кад муж има нека „пословна путовања", што се врло често догађа мужевима.

Приређивале би се разне седељке у клубу, где би жене провеле по два три сата у пријатном разговору.

Брачни проблем би био најважније питање у клубу, о коме би се често расправљало. Сви случајеви у браку морали би се износити, у колико је то могуће, и расправљало би се о њима. Ако би било могуће да се умањи разочараност, клуб би се трудио да то учини, у противном случају женама би се давале инструкције, да ли да се определе за неку професију.

Јер, доказано је, да је најтежи живот оних жена, које немају професије и у материјалној су зависности од мужева, и они их због тога малтретирају и потцењују на разне начине.

Клуб би можда мало заплашио мужеве, и многи би устао противу те женске установе, али би се морале показати корисне последице.

Жени је тешко, кад се осећа усамљена, и носи у себи свој јад, а не може ником да повери. У једном таквом клубу била би заштићена од човека. Не би значио клуб комплот противу људи, већ би имао психолошку тенденцију, да анализира многе случајеве, који нису много пута катастрофални, и да унесе расположења у живот жена, које нису срећне.

Муж живи у другим околностима. Он има и кафану, и слободу на улици, у ноћи, у сваком вариете-у. Жена, нарочито она која је удата, осећа се врло нелагодно, да се показује сама, и свет је другојачије гледа, дрскије насрће на њу, и она је више незаштићена и изложена нападању мушкараца него да је девојка.

Зато ће оснивање оваквог клуба дати жени једну моралну потпору, кад већ муж није био у стању да то буде жени. И можда ће се многа жена спасти тада и неће се довести у тај положај, да мора да се свети човеку.

Јер једина је освета, која ублажи жени самоћу у браку. *МИР—ЈАМ.*

ЈЕДАН МЛАД ЛЕКАР О МЕТОДИ Г. СУВОРИНА.

Мислим да сам ти одговорио шта ја мислим у Суворинову начину лечења. Као и обично у сличним случајевима има у њему и доброг и новог, али како је Лесинг рекао: »што је добро, није ново, а што је ново није добро«. На име, гладовање као начин лечења примењујемо сви ми — ја сам га применио у више случајева са више или мање успеха — али оно не прелази никад 4 дана узастопце и по том један дан недељно, а за тим ми приписујемо дијету према болеснику и болести.

Па ипак ја га не бих судски гонио. Постоје примери у историји медицине који позивају нас лекаре да будемо скромнији и не верујемо да смо прикупили сво знање о човековој природи. Она је толико компликована да се истина често налази тамо где смо је најмање тражили. Не треба заборавити да смо сви ми заслепљени теоријама којих је медецина препуна. Навешћу ти један пример. Проналазач једне операције на оку — канлафакт, слепило које се види код стараца обично — био је један ковач. Он је то вршио на један врло примитиван начин. Кад су му објаснили колико је опасно оперисати под таквим условима, тај добри човек почео је да дрхти целим телом; али је његова метода прихваћена, усавршена и чини и дан данји највеће користи болесницима. Други пример: проналазач једне нове методе испитивања грла и његових болести био је један радознао оперски певач. Хтео је да види откуда му долази та моћ да осваја публику па је ради тога начинио једно мало огледалце, које још и данас чини огромне услуге лекарима.

Ето због чега да сам на месту београдских болничких лекара ја бих тражио публикацију методе — то је дужност сваког проналазача; само се у Средњем Веку крило — па бих је затим под контролом компетентног лекара и проналазача применио. Лекар би био ту, да прекине благовремено методу ако постане ма и најмање опасна по болесника. Видели би шта она може да да.

Др. Исак Алфандари.

НАРОД СА НАОЧАРИМА

У Јапану сваки десети носи наочари. То је мало чудновато Европљанину, који не може да верује, да су сви ти Јапанци кратковиди. По статистичким подацима утврђено је, да Јапанци немају слабе очи. То је једна њихова тајна о наочарима. Почев од јапанског цара Хирохита многи су са наочарима. Хирохито је први микадо, који излази на улицу са тим стакленим очима, уоквиреним златом.

Кад се запитају Јапанци, зашто носе наочари, они одговарају:

— Ми смо жута раса, па нам доликују златне наочари.

Кад су запитали једног дипломату у Друштву Народа о јапанским наочарима, он је одговорио:

— Носимо их, да би могли боље да читамо у души Европљана.

РАЗВОДИ БРАКОВА У ПАРИЗУ

Као у целом свету, тако и у Паризу, много се разводе. Али у већини случајева жене се жале на мужеве и оне траже развод. По статистичким подацима, у Паризу, од сто развода бракова, седамдесет траже жене.

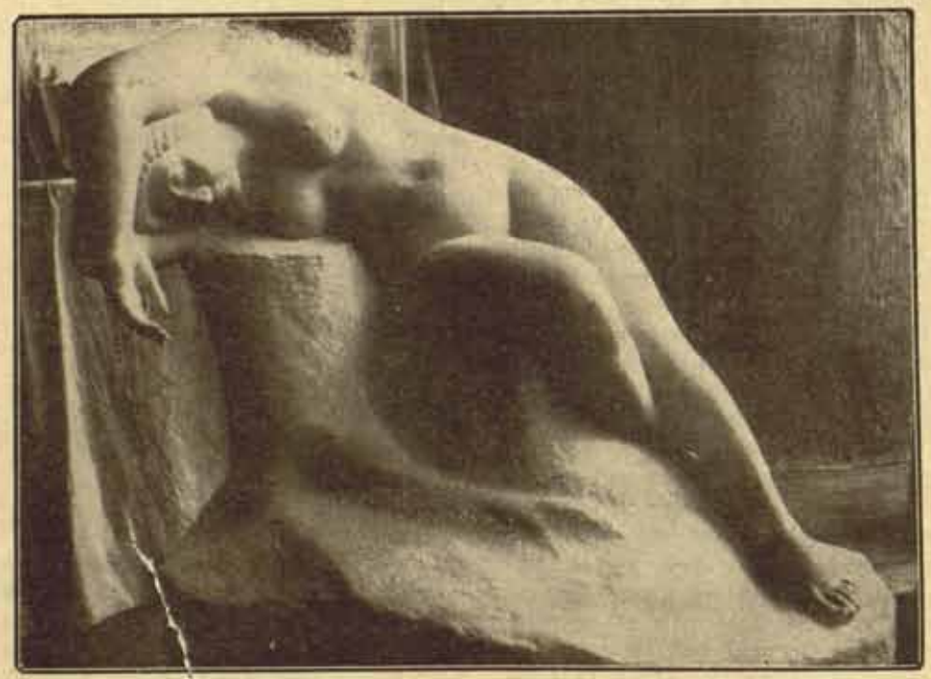
У двадесетом веку брак није срећан, јер сваки хоће да има свој засебни живот. Човек, који се ожени млад оном коју је волео, брзо се заморио својом супругом, која му је већ старија за неколико година, а он би желео неку млађу промену, хтео би нових осмејака и разговора. Последица је неверство и развод брака.

ВАЈАР ВИТИГ.

НАЈНОВИЈИ СНИМАК КАМИЛЕ ХОРН.

»ЕВА«, ВАЈАРСКИ РАД ПОЉСКОГ СКУЛПТОРА ВИТИГА, КОГА ЈЕ ОТКУПИЛА ПАРИСКА ОПШТИНА И СМЕСТИЛА ГА У ЈЕДНОМ ПАРКУ.

СПОРТ

ПРЕИМУЋСТВО ПЛИВАЊА НАД ОСТАЛИМ ГРАНАМА ВОДЕНИХ И ОСТАЛИХ СПОРТОВА

Користи и задовољства које за време пасјих врућина имамо од водених, односно од пливачких спортова, а специјално од краула, исто толико су неоспорне колико и разноврсне. Када се ужарено јулско или августовско сунце високо уздигне и припече са чистог неба, када тешка и неподношљива јара као сатанин дах дрхтећи почне да дави и пуши, када и најнеосетљивији и најотпорнији организми почну да попуштају и малаксавају, и када се лишће по дрвећу спаруши и клоне, а и најјандрљивији врапци уђуте и опуштених крила и отворена кљуна под усијаним крововима потраже хладовину, свежина воде једини је спас и извор сваког животног стварања. Зар тада човек, био то опробани мајстор краула, трудона, ватер-пола, са трамбулине, прсног или леђног пливања — или најобичнији штрокави купач, не улази у воду потпуно неспособан за сваки телесан и душевни рад, мрзовољан, немоћан чак и да мисли а камо ли тек да мисли ставља у пера и претвара у дела, туп и утучен, као крто гвожђе, да ватру у души и ватру у телу ублажи, да се ослободи паклених мука — и да мало затим изађе свеж и чио, препорођен и јак, као прекаљен челик, и душом и телом. И то све с мало труда, а још мање пара. И још нешто више! Зар се тада човек не предаје чудљивој води и њеним необуздалимм талазима и једином жадом, вером и предосећањем да у њој потражи и нађе оно што тада нигде, ни под земљом, ни на земљи, ни у ваздуху не може да нађе, оно што сам живот чини лепим и привлачним — оно што се само у њеној хладној али дубоној утроби може да нађе: чудотворну моћ и енергију пријатности. Тада, када се ужарено сунце високо уздигне и припече са чистог неба и када спаран ваздух устрепари, силом околности, или још тачније речено: силом врућине, и највећи непријатељи воде и врбана капитулирају, мире се са судбином и — комарцима, проклињу час свога рођења, и немајући куд: предомишљају се, купују и одмах навлаче купачке гаћице или костиме, скачу у воду, и постају, на свеопшту радост и задовољство, најватренији и најодушевљенији поборници — водоземства. Да, када сунце припече, и они чија су срца тврђа од најтврђег речног шљунка а хладнија од алпијских глечера истински се загреју за воду и водене спортове. Тада и најгломазнији двоножни теткови са београдске калдрме постају весели водени лептирићи. А посматрати такве створове како се неспретни бацакају вољство. И лепо је, и занимљиво је, и доста је смешно, зар не? И само та једна једина чињеница била би довољна па да нам се представи мађијска, исто толико колико и магнетска моћ, тог силног, увек покретног и узбурканог елемента — горко слане или слатке мокрине или слатке текућине. Само та једна једина чињеница довољна је па да се водени спортови издвоје и ставе на чалу свих осталих грана и врста спортова. И баш ти спортови — који имају тако моћно, себи својствено и очигледно своје обележје и извесну предност, али не сезонску, како се то ,на жалост, обично данас код нас мисли и третира — као најјевтинија и најлепша народна уживања, приступачни су подједнако како младима тако и старима, како лепшим тако и снажнијем полу, како онима којима буџетић не дозвољава да жарку сезону проведу на сунчаној Ривијери, у Остенди или Бијарицу, тако о онима који у раскошним мермерним кадама благим тушевима и шприцевима шашомећи негују гојазна тела и скидају конгломерат зноја и дебеле београдске прашине. Мада спорту није циљ уживање и угодност — нама, као младим аматерима, спорт је само средство за физичку културу, а професионалцима: живот — односно мада се овде појам спорта и појам уживања, та два крајња, потпуно различита и сасвим супротна начела и становишта мешају и чврсто стапају у једну нераздвојну целину — идеју спорта — ипак нека ми се дозволи да кажем: то двоје — освежавајућа пријатност и општа приступо мутној и прљавој води, у шареноликој гомили најразноврснијег света, право је задопачност — нека буде прва добра страна и главна одлика спорта на води од спорта у ваздуху и спорта на земљи, а и преимућство пливања над осталим гранама водених и осталих спортова.

Али то није све. Главно и велико све је у нечем другом. Пливајући човек или жена, или још тачније речено пливач или пливачица, принуђава све телесне па и најзапостављеније мишиће на рад. Зато се у разговору и

Сад су дошли на ред мушкарци. Утакмица за избор најлепшег човека. Разуме се и ово се догађа у Америци и у Калифорнији, где на једној плажи даме бирају најлепшег човека. И као што су људи, кад су бирали најлепшу жену, мерили је са свих страна, тако сада и даме завиру у сваки кутак човечијег тела и прецизно га мере.

каже, када се поведе реч о доброти и племенитости које имамо од спортова, да су пливачки спортови и најздравији, и универзални, и најкомплетнији спортови. Да ли има идеалнијег спорта који би једновремено постигао толико губитака у калоријама, као и у неком потпуно излишним па чак и штетним физиолошким састојцима, а добитка у хармоничном телесном развићу, поред многих других позитивних физичних резултата? Јасно је да не. Напротив. Код свих осталих спортова увек су извесни делови тела, више или мање, како који, и како код којих, запостављени на рачун оних, који су принуђени на веома напоран и интензиван рад — једни су запостављени на рачун других који су зато и сувише преоптерећени, и сувише напрегнути — отуда с једне стране несразмеран развитак а с друге крајња закржљалост појединих делова тела.

Пример са најпопуларнијом граном спорта, са ногометом, зар није најлепши и најочитији доказ? Тело данашњег нашег лоптача нема ни трага од каквих фиших и правих природних линија и симетрија. Одмах и на први поглед пада у очи да је доњи део тела несразмерно развијенији и страховито деформисан на рачун горњег дела тела, нарочито руку. Међутим код водених спортова та делатност је дивно изведена на тај начин што је рад свих мишића подједнако и најтачнијом равнотежом распоређен. Сви делови тела, сви мишићи и зглобови, по извесном реду, као точкићи и покретне полуге какве компликоване машине, било појединачно или скупно, истодобно или наизменично, раде: шаке, руке, рамена, слабине, ноге и стопала. Исто тако и с хигијенске тачке доказано је да водени спортови ништа мање нису корисни.

Све то скупа то је оно велико и главно све оно је час пре била реч. А у томе све је и сво преимућство водених, односно пливачких спортова над свима гранама и врстама спорта.

Отуда излази, ако се буквално тумачи, да немају потпуно права они, и ако у њих овој игри речи има доста тачности, који тврде да једино у води и пред Богом влада освештена равноправност у погледу једнакости, и да је једино вода то место ,где са оделом падају и многе друштвене конвенционалности. Истина је међутим да су пливачи — које одмах издвајам из гомиле голишавих купача, и од које јасно мирнођом тела сами одскачу, отприлике као што се злато, као племенит метал у груди земљиној својим сјајем разликује од обичних метала — истина је да су пливачи у већини случајева потпуно здрави и најправилније развијени људи људи изразитих и експресивних физиономија.

Београд, 29. VI. 1928. г. Војиновић.

ЛОГИКА

— Шта видимо изнад себе када је сунчано време?
— Небо.
— А када киша пада?
— Облаке.
— Не!
— Него шта?
— Кишобран...

ПОРЕКЛО ВЕЛИКИХ ЉУДИ

О пореклу генијалних људи писало се и говорило доста, али се и поред свију напора, није дошло до никаквих необичних закључака. Геније се рађа свуда: и у царској палати и у бедној колиби, јавља се у најнемирније доба ратова, револуција, глади, болести, као и у врло редовним приликама, када култура цвета и благостање подиже не само један народ већ цело човечанство.

Георију наслеђа обарају многи примери и доказују да се и од обичних родитеља јављају деца генијалних способности, велике акције и моћног утицаја. Има писаца који тврде научним статистикама и несумњивим подацима да се велики рађају у најсиромашнијој колиби, у највећој беди, од родитеља чак ни осредњих умних способности. За доказ наводе се неколико добрих примера.

Колумбо је био је син једног бедног ткача, Коперник сељачко дете, Кетлер син сиромашног крчмара. Шекспиров отац био је рукавичар, Галилејев свирач, Русовљев часовничар, Спинозин отац продавао је ракију, Кантов је био сарач, Волтеров бележник, Беранжеов баштован, Лутеров рудар, Франклинов сапунција и т. д.

Д' Аламбер је био ванбрачно дете, Хусови родитељи били су обични сељаци, Мурилови сироти раденици, Дарвин је био унук једног лончара.

Наша прошлост даје много сличних примера. И Доситеј и Вук и Његош и Карађорђе, и Милош Обреновић, и многи други, рођени су на селу од простих и неписмених сељака.

НЕЖНИ ОДНОСИ

Кнез Линьи био је строг и честит човек, његов син је имао младићске слабости. Због тога односи између оца и сина нису били ни мало нежни. Када је млади кнез постао пуковник и када је упућен у армију свога оца, он је сматрао да треба да га извести о томе и написао му је следеће писмо:

— Господине, част ми је известити вашу светлост, да сам постављен за пуковника у вашем пуку. Остајем са одличним поштовањем.

Старом кнезу није било мило што ће имати сина у својој војсци и одговори:

— Господине, после несреће, што сте ви мој син, ништа за мене не може бити горе него да вас видим као пуковника у својој војсци. Примите, господине пуковниче, моје одлично поштовање.

Тако је некада било, а данас су најгори мангупи за родитеље најбоља деца под сунцем.

НАЈВЕЋИ ЗЛИКОВЦИ

Зликоваца има и данас, као што их је било и раније. У полицијским аналима сматрају се највећим зликовцима два шпанска разбојника, који су стрељани у Толеду.

Један од њих, Ел-Рајо дела Фиенте, убио је више од сто људи. Његов друг пуцао је 27 пута на људе а није ни један пут промашио.

КЕТИ НАЂ.

НОВИНЕ ОД ЧОКОЛАДЕ

Има свакојаких новина великих и малих са много страна и са мало, озбиљних и неозбиљних, хумористичких, политичких, новина са научним задатком, тако је у Будимпешти покренут један лист „Самоубица" али по облику чудноватости два америчанска листа у овоме туку рекорд.

Једне од тих новина издају се у Балтимору. Оне се штампају на слатком тесту, словима од чоколаде а цена им се одређује према утрошеној чоколади и тесту, ако има више чоколаде и њима је цена већа, али имају оне и ту вредност што кад се прочитају не бацају их као што то обично раде него их поједу.

Обично се ове новине издају после ручка, на тај начин човек се мало одмори од јела пролешкари и док прочита новине он добије апетит за јело, он онда просто поједе новине које је узео.

МАГАРАЦ КАО ШПИЈУН

О Америци се у последње време причају врло чудноватe приче које су пуне фантазије, по својој садржини. Тако у Америци један амерички лист доноси једну врло занимљиву причу о једном магарцу. То се десило у близини једне куће на периферији Атлантик Ситија, око које је била врло велика и лепа трава. У тој истој кући била је скривена производња ракије, и како им је било пукло једно буре и просуло се по трави коју је магарац пасао, тако да се био опио од просуте ракије.

Он је тада почео да посрће и да прави неке чудноватe покрете. То су приметили жандарми-полицајци. Они кад су се приближили магарцу осетили су задах ракије, затим су ушли у ту кућу и пронашли скровиште где се производи ракија.

Они су после изјавили: Захваљујући магарцу имали смо данас врло доброг успеха.

Биро наде и разочарења у Холивуду

РАЗНЕ КАТЕГОРИЈЕ ШТАТИСТА

У сваком студиу у Холивуду налази се спреда један огромни биро, везан ходником за улицу. То је биро где се ангажују штатисти и ту увек дежура један стражар џиновска раста. Читава плима младића, девојака, жена средовечних, и наказа, долази свако јутро пред тај биро, који се назива „биро наде и разочарења".

Стражар их уређује све по пет и пушта пред директора, јер да их тако не упаради они би сви јурнули и гушали се.

Мешавина свију класа налази се у тој гомили. Једне поред других виђате, отменог господина, фину и елегантну даму, лепу девојчицу, боксера са вашара, Шпањолца, бледог и меланхоличног, бронзаста лица, затим црнце, кинезе, све расе и све народности.

Сву ту шарену гомилу привлачи нада да ће постати штатисти. За многе та капија је пролаз да дођу до филмске славе. А неки долазе да би нашли зараде од које би могли да живе.

Неки пут, али то је ређе, штатиста и штатисткиња постају звезде. Такву срећу имала је Бети Бронсон, Адолф Манжу и Валентино.

Врло ретко се дешава да одмах ангажују штатисту. Режисер га увек прво проучава, да би се уверио, да ли може на њега да рачуна, и да ли он озбиљно жели да снима. Зато обично одговара: „За данас ништа нема за вас, дођите сутра".

Ако младић не мисли озбиљно на филм, и осигуран је, да не мора да чека ту зараду, дође још једном, и више се не појављује. Ако он настави да долази сваки дан, онда редитељ већ увиђа, да на овог може да рачуна.

Има неколико категорија штатиста. На дну филмске каријере стоји маса, затим долазе штатисти, који имају неки одређен посао. То су „екстра".

Ако један „екстра" представља специјални тип, он престаје бити „екстра" и постаје „атмосфера". Као „атмосфера" он добија 10 долара дневно, чак и онда, кад ништа не снима. Али ако „атмосфера" нешто ради, он онда постаје рекорд и његова дневна плата је 15 долара.

Например, ако један портир у хотелу само стоји пред вратима, то је „атмосфера" од 10 долара дневно. Али, ако он помаже дами да сиђе са аута, придржава јој капут у предсољу, или тера неког просјака, који хоће да приђе дами, онда је он „рекорд" од 15 долара.

Чистач улице је „атмосфера", кад само стоји. Ако чисти онда је рекорд и има 15 долара.

Акробата, који учини један скок, плаћа се 20 долара.

Да би неко постао „атмосфера" и „рекорд" мора да има гардеробу. Филмска предузећа не дају штатистима одело, сем кад су историјски филмови. Једна млада девојка, која нема тоалете, не може да успе. Исто тако и младић.

Гардероба једне „атмосфере" и „рекорд", по речима једног режисера, мора да се састоји из две вечерње тоалете, и неколико елегантних хаљина за свако доба дана, једног јахаћег костима, и спортског одела. Младићу је потребно вечерње одело, једно поподневно, и три пара одела за свако доба дана, и неколико спортских.

И режисери се увек труде да изаберу штатисте с којима не морају да се море и да их ваздан обучавају и дресирају.

Младе девојке увек су збуњене и уплашене, кад дођу пред режисера. То су већином ученице и раднице — мидинети. Суботом после подне не раде фабрике и радионице, и онда долази у Холивуд маса девојака. Кад прати мајка девојчицу, онда режисер зна да је са одобрењем родитеља и већу пажњу обрати на штатисткињу.

Често пута догађају се трагичне сцене у биро-у. Један младић дуго је долазио пред биро, увек са истом фразом: „Има ли данас за мене штогод?" Увек су га одбијали. Али директору падне у очи, после извесног времена, како је младић блед као мртвац. Он се реши да га ангажује за штатисту. Кад су га запитали за име, младић није могао ништа да одговори, већ се онесвестио од радости. После се дознало да је гладовао неколико дана, и кад је дознао за срећу, да га ангажују, пао је у несвест.

Половина америчанских родитеља гаје наду, да ће њихово дете постати Џеки Куган. И за режисере су страх и трепет те мајке, које се појављују са децом. А оне долазе сваког дана пред биро.

ОСИ ОСВАЛДА, КОЈА ЈЕ ОВИХ ДАНА БОРАВИЛА У ЗАГРЕБУ, ПРИЛИКОМ ЈЕДНОГ ОПАСНОГ КУПАЊА.

Какви треба да буду београдски биоскопи

Кад је биоскоп постао потреба данашњег друштва, онда мора да одговара свима хигијенским и уметничким захтевима. По два сата, а некад и три, проводите у затвореној сали и запари, убиствено је за организам, и нико до данас није водио рачуна о томе колико недостаје хигијене биоскопима.

У Америци се нарочито зидају те велике сале за публику, да помоћу вентилатора може да се направи зима усред лета, и увек се осећа задовољство да се гледа филм, и зими и лети, јер је увек иста температура.

Код нас је страховита запара лети, каква није ни у једној кафани београдској, и штогод гледате на платну изгледа вам да се снима у Сахари.

Биоскопи би имали једну исту сезону и зими и лети, кад би спровели вентилацију кроз сале, и публика би журила да се расхлади у биоскопу. Та запара почиње од пролећа у нашем биоскопу.

У СЛУЧАЈУ ПОЖАРА...

Сачувај нас, Боже, да се деси пожар у неком београдском биоскопу. Свет би изгинуо. Ни један биоскоп нема довољан број врата, што се увек осећа и при гушању за време великих премијера, кад се сви заглаве на једна врата.

И зашто није уведено, да у биоскопу увек дежура један или два ватрогасца као у позоришту. То би требало да се уведе и надлежни би требало о томе строго да воде рачуна.

КАКО СЕ ПРЕВОДЕ ФИЛМОВИ И ТЕКСТ

Често пута не можете да разумете шта значи неки филм. Дуго се свет питао, шта је то „Биг парад" а афиши су били тако велики, и баш тим насловом као да су хтели власници да направе неку загонетку. А кад су Французи дали тај филм, они су га превели, и казали су **»la grande parade«**.

Да ли би се ма у ком позоришту смео да прикаже комад који би носио енглески или француски наслов? А то, што важи за позориште, мора да важи и за биоскоп. Сећам се оног филма „Брачни трокут". У нашој геометрији нигде се не каже трокут, него троугао. И ако се некад добије такав наслов, овде се штампају афиши, и на њима не би смело тако да пише, да се не разуме шта је.

Једном је било у новинама покренуто питање, да се скине свака фирма која би била неправилно написана. А Министарство Просвете требало би да поведе рачуна о преводној литератури у биоскопима. То је врло штетно за децу и омладину, која стално чита у биоскопима језик, који није увек правилан. Нама је свеједно била то ћирилица или латиница,

и не би правили питање од тога, али нешто нам је дало повода, да морамо да покренемо то питање ћирилице. Једном је у једном београдском биоскопу, пре кратког времена, даван један филм, и одмах у почетку упућена је на платну једна молба публици, „да извини, што ће натписи бити на мађарском, јер су случајно добили филм, који је спремљен за Суботицу . . .“

Дакле, то само треба да знамо.

За Суботицу се спрема филм на мађарском, а Београду се никад не да ћирилица. А треба претпоставити, да сви не знају латиницу, и да је већ крајње време, да се добију једном коректни преводи писани ћирилицом.

После тога, опажа се, да се преводи произвољно, нарочито наслови филмова, ради већег ефекта. То је допуштено, али много пута, изгуби се ефекат. Ето, онај филм „У сенци гробова“. Коме је само пало на памет, да тако преведе, и то једним тешким насловом, који одбија, а тај филм имао је диван наслов „Весталка из Ганга“, што је много привлачније.

Било је врло много филмова погрешно преведених, али не могу да се сетим сада.

ЗАШТО БЕОГРАД НЕМА МОДЕРНЕ БИОСКОПЕ?

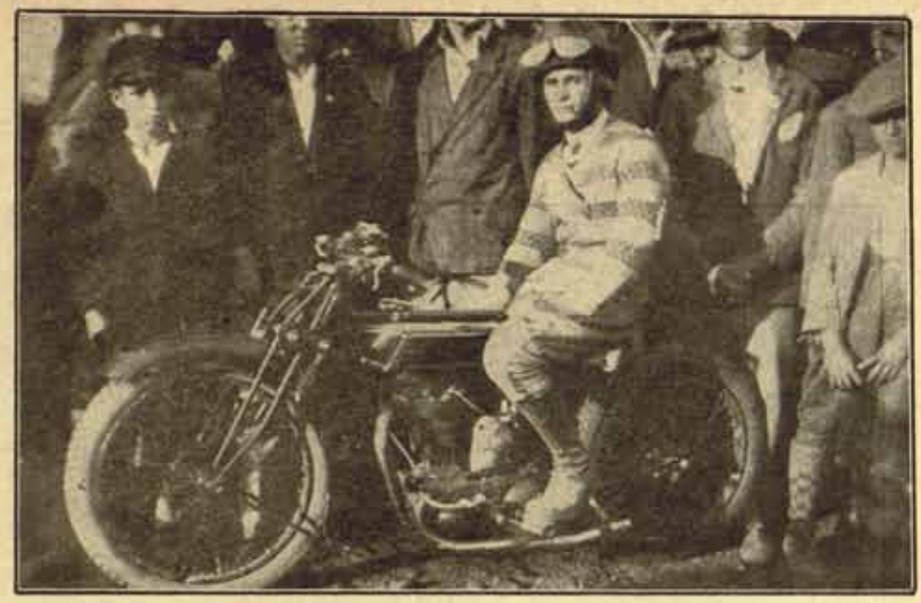
. Најлепша сала биоскопска, то је код Луксора, али и то није прави биоскоп, какви се налазе на западу. Корзо је доста симпатичан, чак и Наркипо има прилично вентилације и излазака.

По кафанама би требало забранити биоскопе. Биоскоп треба да буде позоришна сала са ложама и свима удобностима. А каква је то угодност, кад келнер носи пиће, кад се приказује филм, и стане испред платна и заклони целу слику. А кад вам заклони само једну слику прекида везу.

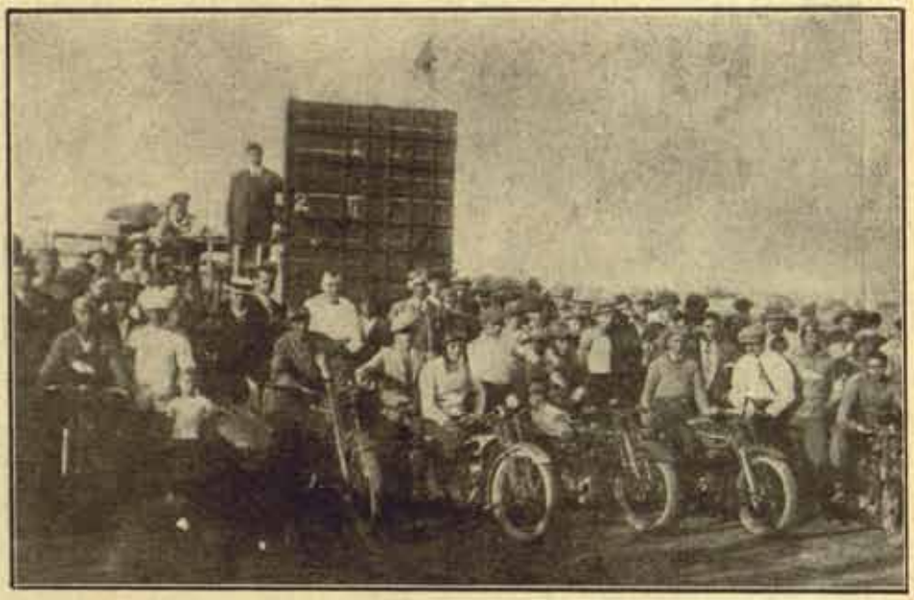
То треба да се забрани.

А у току лета треба сви биоскопи да се потруде, да спроведу вентилацију, и да се не гуши свет у запари.

МИР—ЈАМ.

НА ВЕЛИКИМ МОТОРЦИКЛИСТИЧКИМ ТРКАМА, ОДРЖАНЕ 24. ов. м. НА БАЊИЧКОМ ТРКАЛИШТУ СТИГАО ЈЕ ПРВИ Г. МОМЧИЛО СТАЈИЋ, НА МОТОРУ МАРКА »Sanbeau« ЗАПРЕМИНА 500 СМ., 15 КРУГОВА 31.500 КМ.

ПОБЕДНИЦИ СВИХ КАТЕГОРИЈА, НА ВЕЛИКИМ МОТОРЦИКЛИСТИЧКИМ ТРКАМА.

ПИСМО ИЗ КОСОВСКЕ МИТРОВИЦЕ

Ми, доле, имамо своје радости и жалости. Али се с југа увек више говори о нашој тузи. По неколико дана новине о томе пишу, па се опет све ућути, а наш живот се наставља, један дан као други, док не дође нови догађај.

И дошао је... Пре кратког времена овде је несрећним случајем погинуо пешадијски капетан Миодраг Савић. Новине су објавиле да је самоубиство, али он је био пун живота, да није могао то да изврши, већ се десио несрећан случај.

У неколико реди објављена је његова смрт. Али тај млади официр заслужио је да се о њему напише песма или прича. И он сам био је поезија и хероизам. Одрастао у срцу Шумадије, он је носио неке велике идеале, сањао је о јунаштву, и ступио је у војну академију. Био је ђак наредник кад је дошла 1914 г. И пун заноса ступа у бојне редове, не плашећи се смрти. Добар друг, храбар официр, благ према својим војницима, он је био свуда омиљен. За време повлачења био је рањен код Качаника, и његови војници га на рукама носе до Пећи, да би га спасли.

Кад је дошло пробијање Солунског Фронта, он је јуришао напред као сваки редов, и кад су његово одело и обућа попустили од јуриша, он жури напред у платненим ципелама, а враћа нове, које му дају, са речима: »Дајте то војницима!«...

Дошао је као победник у своје родно место, да загрли мајку, са два бела орла с мачевима, поцрнео, измучен, са ожиљцима рана, исцепане обуће, али увек одушевљен и са пуно идеала.

После рата он се враћа у Јужну Србију. Косовска Митровица га воли, јер његова песничка душа за сваког има лепу реч и осмејак. У тој самоћи он пише песме, приповетке, своје успомене из рата, и увек сања о нечему.

Али самоћа је ипак тешка.

И дошао је тај несрећни случај, који је угасио један млад живот пун идеала и самопожртвовања.

Тужна је Косовска Митровица још увек. Нема више на њеним улицама оног лепог официра, класична профила и отворених насмејаних очију. И његови другови су растужени. И у спомен на свога друга основали су фонд »Миодраг Савић«, који ће сваке године наградити о Светом Сави онога ђака„ који најлепше изданкламује »Нетко беше Страхинићу Бане«....

То је била песма Савића.

УМЕТНОСТ

ИГРАЧИЦА МИС ВАЛЕРИ (ПАРИЗ).

КАКО СЕ АМЕРИКАНк

ЛЕПОТА НОГУ ЈЕ ДАНАС КУЛТ

Исто као што негује своје лице, модерна дама полаже и на лепоту ноге. Мода захтева да показујемо ногу, зато и она тражи физичку културу. Према принципима физичке естетике, чланак ноге треба да буде фини, али не сувише танак, већ да се осети стабилност ноге и чврстина. Истањени чланак, који увек даје утисак као да ће се сад сломити, личи на стаклену ножицу чаша столовача. Лист треба да буде висок и заокругљених мишића, а колено округло. Бутина, на коју се наставља лист и колено, мора бити чврста и округла. Кожа глатка, бела и сјајна.

Помоћу масаже поправља се нога. Масажа умањује маст, и дотерује форму. Пешачење, игре, гимнастика, спортови, исправљају неправилности ноге.

Ако нека дама жели да има сјајну и белу кожу, мора да је масира алкохолним лосионом, бадемовим уљем и кремовима.

Ништа није ружније него видети мљаву ногу кроз танку чарапу. И чарапа добија неке пруге као мермер. Такве ноге треба фротирати оксиген-водом, која утиче да длаке отпадну.

Има и бубуљичавих ногу као коко-шија кожа. То се добија услед дугог стајања, кад се крв нагомилава у ногама. Чим се опазе бубуљице треба прибећи масажи. Чарапе од каучука врло су добре за сузбијање бубуљица.

Топлу воду, а нарочито врелу, треба избегавати кад неко има бубуљице на ногама. постоје нарочити Велпови завоји, којим се ноге обавијају после дугог хода, да се не би стварале бубуљице.

Подвезе и тесне чарапе морају се тада избегавати, и не сме дуго да се стоји.

И СПОРТ

ЗАБАВЉАЈУ НА ПЛАЖИ.

ШПАНСКА ИГРА.

МОРСКИ ТАЛАСИ

Величанствен је призор посматрати узбуркано море. Док бура бесни и док се вода подиже, спушта и колеба из дубина, изгледа да ту нема никакве правилности и да се ништа не може рећи о таласима.

Наука која је прозрела многе морске тајне, успела је да измери и морске таласе. Дужина таласа на отвореном мору износи о д 60—140 метара, брзина простирања је између 11 и 15 метара у секунди, а највећа висина износи око 12 метара.

ПЛАГИЈАТ

О плагијату се пишу читаве расправе, доносе многе дефиниције, али изгледа да је плагијат најбоље окарактерисао један енглески журналиста. Он је рекао ово:

Књижевни плагијат је проблем кога је врло лако решити. Узимамо на пример да на у лици сретнете неког човека који је обукао Ваш капут, Ви му одмах прићете и кажете:

— Господине, тај је капут мој!

— Господине, Ви се варате! Тај је капут може бити био некад Ваш, али сам га ја превртуо!

ЈАК РАЗЛОГ ЗА РАЗВОД — БИТИ РАЗРОК

Као што је познато Ш. Шаплин се је раставио са својом другом женом.

Међу осталим разлозима које је навела против свога мужа, Чаплинова жена, налази се и овај:

„Оптужујем мога мужа што је једном у мом присуству погледао једну жену".

И амерички суд је уважио и тај разлог јер као што је познато у Америци се разводе због ситница.

Јадни Шарлю требао је да буде разрок па да задовољи и своју и туђе жене гледањем.

Кокетерија и улепшавање код животиња

Животиње имају инстинкт за чистоћом. Природа је многе обдарила средствима довољним за хигијену. Она им је дала пуно пинсета и справица за улепшавање. Мачка је најчистија животиња, почев од оне питоме и размажене, па до игтра. Њихов језик је права четка, а шапице као неки меки сунђер од длаке, којим се бришу. Нокти чешаљ и чачкалице, а слуз у устима као сапуњавица.

Пас воли воду. Он се купа и суши на сунцу. Миш, пацов и сви глодари врло су кокетне животињице, код њих инстинкт чистоће служи за одбрану противу разних инсеката. Те животиње воле воду као пас.

Слепи миш се лиже и чешља.

Од великих животиња медвед је највећи љубитељ воде. Он чак воли кад га туширају. Мечка увек купа мечиће и баца их у воду. Зато су мечићи увек чисти и лепи.

Слон се тушира са сурлом. Узме воду и штрца на себе. Прича се, кад слон иде на неки пут, он увек носи резерву воде у сурли, да би се шприцао од прашине.

Мајмун је претерано кокетан. Он се умива а умива и своју децу, чачка зубе, чисти нокте, брише уста, чешља браду, чачка уши, кад га сврбе, и смеје се у огледалу.

Шта су витамини?

При исхрањивању најважнију улогу играју витамини. Физиолошким експериментима доказано је, да вредност хране не може да се одређује према калоријама, већ према витамину. Ако се једној животињи да довољна количина хране, која у себи садржи масти,амидона и албумима, животиња ће се разболети, ако у тој храни нема витамина.

Још у најстаријем времену знало се за болест скорбут, која је долазила у тим случајевима ,кад човек није уносио у организам витамине. Скорбут је отварање рана на кожи, и на Солунском фронту наши војници почели су да добијају ту болест зато, што су јели сувише конзервираног меса, а нису имали поврћа и салата. Због тога су иза положаја морали да обрађују градине, где су садили поврће. У поврћу, салати и воћу има највише витамина.

И код деце се појављује скорбут, а то је онда, кад се хране стерилизованим млеком, куваним на великој температури. А познато је, кад се млеко дуго кува, и пожути, изгуби витамине. Јака топлота има то дејство да уништава ту хранљиву супстанцу.

Витамини су једна хранљива супстанца, која се ствара у биљкама, али њима није потребна за одржавање већ само човечијем организму.

Витамини се налазе у зрнима, лишћу, стабљикама, и у појединим деловима животиња.

Код зрна витамини се налазе у обмотачима. Тако код пиринча витамин је у оној опни, и кад би се скинула та опна, пиринач би изгубио своју хранљивост.

Витамини су неопходно потребни организму, и они не могу да се производе хемиским путем.

Разликују се три врсте витамина: А, В, С. Сва три витамина не налазе се увек заједно у једној супстанци. Тако витамин А, који се раствара у масти, налази се у масним материјама: маслу, уљу, или масти.

Да би се могли унети витамини у организам мора се знати и начин, како да се чувају.

Витамин А, који се налази у бутеру, изгуби се ако се бутер изложи ваздуху, јер га оксиген уништава. Због тога бутер, који није свеж, није добар. И онда, кад се бутер растопи на ватри, губе се витамини.

Код зрневља треба увек јести и опну, а поврће и салата морају бити свежи.

ТЕНОР Г. ЉУБИША ИЛИЧИЋ ГОСТУЈЕ ОВОГА ЛЕТА У БЕОГРАДСКОЈ ОПЕРЕТИ.

Удовица: Сцена са париског булевара.

СИМФОНИЈА ЦРНОГ И ЖУТОГ

Сунчаних летњих дана на париским улицама највише се запажа зелена боја, светла као вода. Она стоји лепо и црномањастој дами, златној, риђокоси, и само је потребан један леп тен, иако је бледо лице треба додати мало кармина на образима.

У зеленој тоалети дама личи на нимфу.

На београдском корзо-у већ се вија зелена боја, а у једном београдском излогу изложени су ванредни импримирани фулари бледо зелене боје.

Симфонија жутог и црног, која се до данас није вијала на улици, блеснула је веселим сјајем као звук фанфаре. Те две боје одговарају нијансама лета. Таква тоалета тражи блиставу светлост и она се облачи само оних дана, кад је небо ведро и сунце обавија златним зрацима.

Црвена боја појављује се у Паризу у свом блеску. Она је нарочито за плаже и планине, и кад се помеша са белом бојом ублажи се мало њена бруталност.

На сукњама се много носе волани. Материје, које имају бордуру, не рубе се.

И свуда на улици цветне хаљине.

Зато су и шешири с цвећем. Цела глава је покривена сомотским цветовима. На црним шеширима вија се огромни жути цвет, некад бео или црн. Шешири имају комбинацију: жуто и црно, црно и бело или црвено, црно и виолин.

Покрај шешира и сунцобран је врло рафиниран. Чак постаје ексцентричан. Има их четвртастих, овалних, са перјем, француламa, воланима, и неки су мали, сасвим мали, као дечји. Сунцобран више не заклања од сунца, јер сад је модерно да дама поцрни. Он је више играчка у њеној руци.

Велови на лицу су дугачки и падају чак до рамена. Нису више мали, само за очи, већ се стављају на шешир као један глокн-волан и падају свуда унаоколо. Ти велови су обично оивичени неком фантастичном бордуром или са једним низом штраса који блиста на сунцу.

Све се измишља ново и ново.

А кеп улази све више у моду и постаје неопходан за летњи сутон и лаке хаљине.

МОДЕРНЕ ТОАЛЕТЕ ЗА ЛЕТО.

МУСОЛИНИ У ДОМАЋЕМ ЖИВОТУ

Нема ни једног Талијана, који би смео да се усуди, да се успротиви диктатору Мусолинију. Само једна мала Талијанка сме то да учини. То је његова кћи сењорина Еда. Та мала и смела Талијанка потпуно је наследила темпераменат свога оца. Неустрашива је јахачица, али не воли школу. И кад је отац силом натера да иде, она одбегне, онда узјаше свог коња и натера оца да јој прави друштво. Она је једина која се не боји Мусолинија, и чак тај диктатор мора да се покорава њеним заповестима.

Мусолини је врло нежан отац. Воли спортове, нарочито јахање, мачевање и ауто. За време лета, док се бави на имању, он излази на њиве и жње са сељацима. А кад је сам, воли да узме виолину и свира.

Обожава животиње, али то нису домаће, већ има и зверова. Пре је држао једну курјачицу, а сад има мало лавче, које је умиљато, и он га често милује. Али неће смети то да ради кад одрасте.

Он већином живи у Риму, сам, а његова жена на имању у Романји. На тај начин има више слободна времена, да се посвети послу.

ПЛАВИ ДИЈАМАНТ

— Х. Ж. Жакоби —

Читајте ово писмо госпођо, прочитајте га пажљиво од прве до последње речи. Затим га слободно поцепајте у хиљаду парчади и баците га у ватру, уништите тако са пепелом такође и успомену на мене. Сећате ли се, Ивет, вечери код Балтазара? Морао сам да Вас видим после осам дана растанка, осам дутих дана тескобе, љубоморе и чежње. Ипак сам знао, да Вас од пре извесног времена строго и будно надзирава Ваш муж, али сам поред свега тога веровао, да ћу улучити згодну прилику да са Вама изменим неколико речи или пак, у најгорем случају, да Вам предам једном писмо, у ком бих написао неку нежну љубавну реч, пуну молитве и чезнућа.

Но Ваш Вас муж ни за час не беше напустио саму, за време целе оне туробне вечери, а ми, ипак близу једно другог, бејасмо присиљени да говоримо о стварима неодређеним, равнодушним, глупим.

Сећате ли се, госпођо, малене, црвене дворане, у којој смо нас троје били дочекали свршетак бала. Меланхолични тихи валцер, као да је пратио тужну комедију, коју за то време изиграваемо. Ваш се муж одједаред окрете, да би запалио цигарету. За тил час плава цедуљица паде на Ваша колена и Ви је журно сакристе у маленој зеленој ташни. Међутим Ваш муж грубо беше узео свој пређашњи став. Да ли је видео Ваш покрет? Његово жуто лице са мртвим очима, његово лице берзанског и покерског коцкара беше сачувало своју окамењену равнодушност.

Пушио је полако, неколико секунди затим поче да прави јетке примедбе за копије, које играху у салону и нас се двоје смејасмо.

Чудне ли туге! Она цедуљица! Он је могао да види, беше је сигурно видео и могао је да Вам је лукаво одузме, или да у потреби силу у интимности Ваше собе. Јаох! Грубе речи, које би сасуо у лице! . . . А наша би љубав за вазда умрла.

По том, сећате се добро, Ивет, Ви изненадно завикасте гледајући запрепашћено прстен од платине који имађасте на прсту. Рупица без дугоља зјапила је као право оно глас Вашега мужа ледено одејкнуо:

— Не вичи, наћи ће се!

Сећате ли се свога расрђеног усклика: „И сувише сте мирни, драги мој, то је дијамант, који кошта тридесет хиљада франака!"

Али у дурновитом покрету нестрпљења, кад Ви устадосте, нешто као небеска и морска кап блисташе на Вашој хаљини и одмах паде на тепих.

ПОЉСКИ АВИЈАТИЧАРИ У БЕОГРАДУ.

Ја се журно нагнух и пружих Вам плави дијамант.

„Видиш ли да сам имао право!" примети Ваш муж једнако мирно пушећи.

Шта сте тада учинили? Отворили сте ташну и ставили унутра дијамант. То је био природни и спонтан покрет, зар не? Али било би много боље да га нисте никад учинили.

Неколико минута после тога устадосте, са својим мужем а да ја нисам могао да Вам покажем свој страх за цедуљицу, чак ни очима. Остадох узбуђен и тужан у маленој сали, смишљајући хиљаду планова, који су требали да Вас спасу. Кад одједаред узвикнух радосно.

Ваша ташна беше на столици. Помислих да сте је можда нарочито оставили. За тили час узех је, отворих и извукох цедуљицу. Али шум корака подиже ми главу.

Ваш муж стајаше у том моменту заустављен на средини дворане. Нас двојица погледасмо се право у очи за неколико секунда.

— Дошли сте да тражите госпођину ташну? Ево је.

Али мој глас извештачено одекиваше. Цедуљица коју сам још увек држао у руци, као да је горела.

Можда је запазио мој покрет и сад ће, ето, да тражи цедуљицу заједно са ташном?

Не. Узе ташну, коју му ја предадох: полагано, спокојно је отвори, потражи нешто унутра, и извуче дијамант, који он по том држаше у руци, гледајући ме сотонским потсмехом.

И вео се спусти на моје очи: трзај срца беше шибнуо мојом крви, која ми поплави лице.

Онај бедник мишљаше да сам ја хтео украсти дијамант!

Пођох корак напред . . . Али шта сам могао рећи у часу, кад ме он не оптужаваше, а беше ми забрањено признати му целу истину? Помислих на Вас, Ивет, и морадох се упети из петних жила да обуздам гнев и срџбу, која у мени букташе.

Имао сам само једну жељу: побећи од тог човека са вечно хладним равнодушним лицем које у том часу изражаваше неку интимну и демонску радост.

Прођох поред Вашег мужа и не поздравивши га.

Учини ми се, на пролазу, да хладан дах милује моје лице.

Треперење звезда одблискаваше се светлуцаво по глатком асфалту светлуцаве улице . . . Пођох за том браздом дрхтавих светлости, а мој је ход трајао неколико сати . . . Можда само неколико минута . . . не знам.

Ваш муж не беше видео ни цедуљицу ни мој покрет да је извучем. За њега се све сводила на баналан и различит факат: „један од оних свесних људи, које он презираше из дубине своје душе, са мржњом обогаћеног грађанина, хтео је да се дочепа тридесет хиљада франака што му у осталом не беше пошло за руком".

Ја сам представио себи подсмех, којим је он требао да Вам објави новост: „Знате ли, драга моја, да сам затекао онога, који Вам се удвара, са руком у Вашој ташни?" И он би се од срца насмејао. Јесте, смејао би се.

А Ви, бедна моја Ивет, били би сте присиљени да поднесете сву његову пакост у свим степенима ужаса, понижења и презрења, само да се не би издали.

А наша љубав? Шта ће бити од наше љубави, без које ће за мене владати вечита тама?

Ваш ће Вам муж сигурно забранити да примите једнога лопова.

Зар мислиш да он неће разгласити догађај? Но, сигурно причаће. Он са иронијом, пуном сажаљења према оном несрећном младићу, јесте, причаће о сцени у маленој црвеној дворани! А ја ћу видети, како се постепено сва врата преда

мном затварају. Како се свет клони мојих погледа и како ми пријатељи сметено пружају руку.

А Ви, Ивет, смилујте ми се, опростите ми ту реч, али сам убеђен да нећете имати куражи да се успротивитее јавном мишљењу и да држите као љубавника озлоглашеног човека.

У овим часовима мучних и тешких мисли први пут сам осетио, Ивет, велику беду ноћи.

Једино несрећници, прогнаници, гладни, болесни, мучени грозницом, осуђени, слушају како у бескрајној ћутљивој ноћи звоне минути, који их раздвајају од светлости, једино они, који имају у себи и пред собом последње очајање, могу схватит ужас ноћи у овом бескрајном граду, ноћи које све дршћу од неких крикова, ноћи без мира, без сна, без покоја.

Одједаред, као да се будим из дугачког сна, приметих да сам се наслонио на ограду једног моста. Доле, у бездану, блистаху малена светла. Свемир више не постојаше, више ничег не беше између мене и смрти. И због тога нешто ме још беше привезало за живот . . .

Слушајте, Ивет, оно што ме беше привезало за живот: била је моја вера у Вас.

Јесте, веровао сам у нашу љубав, у наше пољупце, у нашу интимност. Веровао сам, да Ваше срце једнако куца и једнако пати као и моје.

Читајте, читајте, Ивет, ове речи, читајте мила моја, и не скривајте своје лице сво црвено међу руке.

Прекјуче видео сам Вас у Вашој кући Је л те, одважио сам се да Вас посетим. . . . Бејасте окружени безбројним и добрим пријатељицама; било је ту и људи између којих се је налазио и Ваш муж. Он је причао, кад одједаред беше присиљен да престане, јер ме беху пријавили . . . Сви се беху окренули према мени и ја прочитах на њиховим лицима чуђење љубопитљивост и презрење. Али ја сам хтео једино да видим Ваше лице, а Ваше лице беше бледо . . . А очи? . . . Јаох! . . . У Вашим очима прочитах сопствену осуду. Ивет, у Вашим очима прочитах немир, стид, чуђење и сва она ситна осећања која сачињавају женску душу. Био сам већ умро због Вас: и беше један васкрсну који улазаше у Ваш салон и који носаше са собом задах гроба.

Тада застадох на вратима, сећате ли се? Гледах Вас дуго у очи нетремице?

Ваше очи поникнуше. Затим изиђох, праћен општим ћутањем.

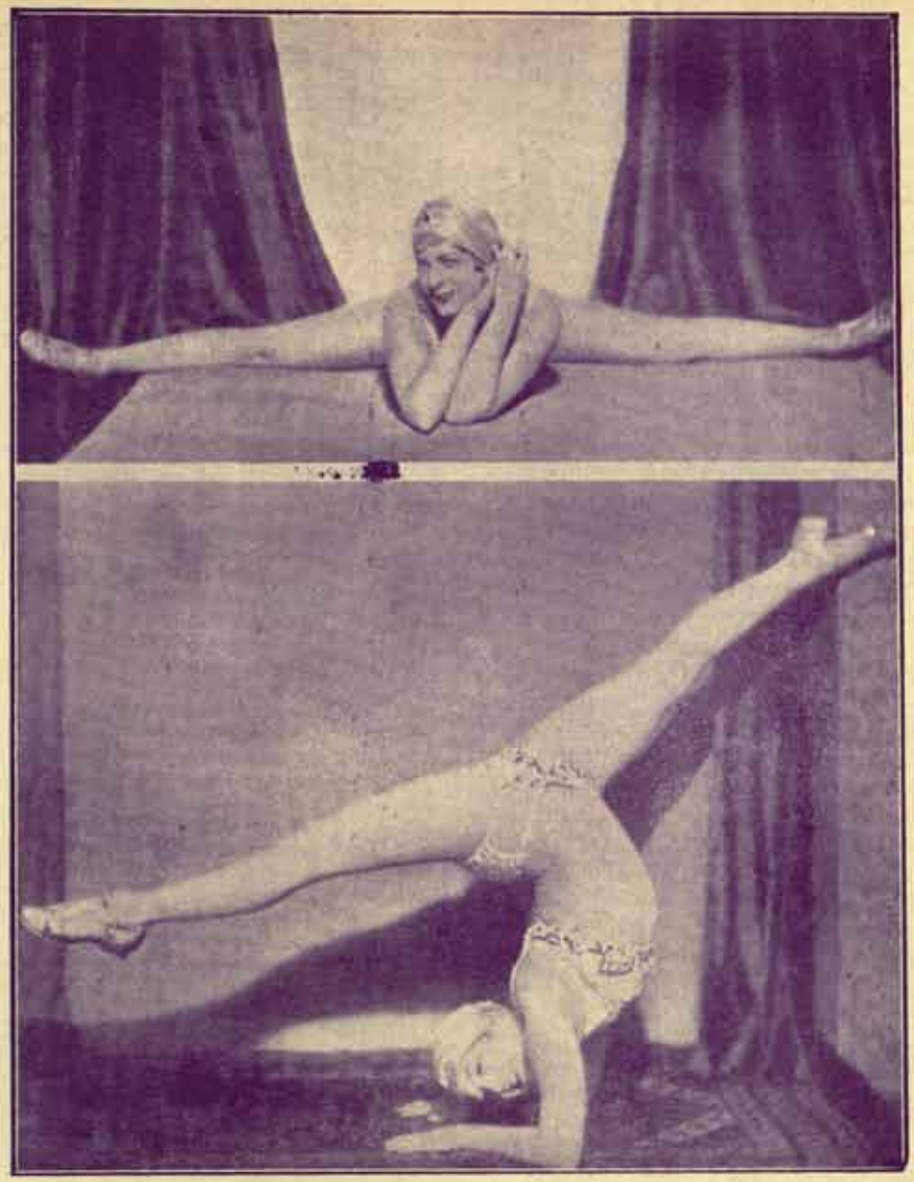
Свршио сам.

Јесте ли прочитали до краја моје писмо, као што сам Вас замолио?

Сад можете да га спалите.

А наша љубав и наша прошлост нестаће са њиме. И све ће се завршити. Остаће једино мало пепела, које ће разнети ветар заједно са успоменом на мене.

Будите срећни, Ивет; мртви се не враћају.

КАКО СЕ ЈЕДНА ДОБРА ИГРАЧИЦА МОРА ДА ТРЕНИРА. ЛЕПА ИГРАЧИЦА АЛИСА ЛИ ВРШИ АКРОБАТСКЕ ВЕЖБЕ.

То је онај прави

швајцарски џепни часовник

којега зато највише хвале, купују и другима препоручују, јер **најдуже траје без оправке,** јер показује време тачно на минуту, те спада међу најбоље швајцарске часовнике, **и ако је тако јефтин:**

Бр. 100. Џепни часовник, Анкеров строј Ремонтоар — Роскопф за само 49 Дин. 60 п.

Бр. 111. Анкеров строј Ремонтоар Роскопф са трогодишњим јемством само 69 Дин. 20 п.

Бр. 105. Прави швајцарски будилник поуздан Анкеров строј, 3-год. јемство само 64 Дин. 20 п.

Доплатом (повуком) или уз новац послат унапред.

Нема ризика. Што Вам се не свиђа, то се замењује, или Ти се враћа новац.

На целом свету чувени ИКО-часовници у злату, сребру, никлу, најлепших облика, часовници у виду наруквице, ланчићи, прстење, богати избор прикладних дарова и потребних предмета налазите у великом ценовнику са сликама, који ћете на захтев примити бесплатно од

Светске куће часовника H. SUTTNER, Љубљана бр. 965.

Белгијска принцеза Марија - Жозе

Пре неколико месеци европска штампа је објавила, да ће се кћи белгијског краља, принцеза Марија Жозе, верити са талијанским престолонаследником.

Принцеза има двадесет и једну годину, и није рођена као њена браћа, принц Леополд и Шарло, у Брислу, већ у Остенду.

То је врло интелигентна принцеза, која необично воли литературу. Још у детињству волела је бајке. Прича се о њој, да често пута, за време ручка, кад има и неких страних гостију, мала принцеза прође гостима и пита их својим дечјим гласом: „Хоћете ли да вам испричам једну причу?" И вече је пролазило весело у черетању с малом краљевском девојчицом.

Сад је она лепа девојка, али још увек се сећа тешких дана светског рата, који су замрачили њено детињство. Сећа се увек са тугом оног дана, кад је морала да се евакуише из Анверса и отишла у Остенде. Њен старији брат Леополд, узалуд је молио оца да га поведе са собом. Краљ белгијски није желео да се деца излажу ратној опасности, и он их је поверио лорду Курзону, негдашњем вице-краљу Индије и његовом пријатељу. И принцеза се с браћом настанила у замку у Басжинстоку, који је окруживао један велики парк. И тако је принцеза још у детињству осетила тешке дане изгнанства. Али је учење наставила у једном клостеру, а у слободним часовима терала је бициклет. Њена гувернанта је била Енглескиња мис Хамерслеј. С њом је увек радила своје предмете.

За време распуста ишла је у госте енглеској краљици и принцези Алиси Тек, која је имала ћерку њених година. Две младе пријатељице измислиле су једну игру — игру речи. Такмичиле су се која ће брже да говори. Сем тих занимања волела је да фотографише и сваке недеље слала је својим родитељима по један снимак. Тако је протицало њено тужно детињство за време рата, и сваки пут, кад би дошле у Енглеску нове избеглице из Белгије, она је ишла да их дочека.

Принцеза је добила право енглеско васпитање. Њена мати је увек навикавала да се сама облачи, и да сама намести своју собу. Краљица Елизабета се чувала, да не размази децу, већ да их створи за живот.

Принцеза је извесна музичарка као и њена мати, која јој је давала прва часове из клавира. Сем клавира свира и на виолини. А као млада модерна девојка она воли спортове, нарочито зимске. Ове зиме, за време свога боравка у Сен-Морицу, уживала је у спорту ски-а.

ШЕЋЕР У СТАРОМ И СРЕДЊЕМ ВЕКУ

За шећерну трску знали су народи у старом веку, али нису умели да исцеде шећер. Хиндуси су називали „Шаркара" трске које су имале у себи слатког сока. Римљани су називали „Индијска со" кристализовани шећер, оцеђен из биљака, које су се налазиле у Сицилији.

Латини су називали меденом трском шећерну трску. Они су само цедили сок, али нису умели да га кувају и називали су га још и сољу.

Плиније, у својим списима, спомиње бели шећер, али можда то није био сок шећерне трске. И бамбусове стаблике, док су младе, имају сок у унутрашњости, који је сладак и лепи се. Али по свима тим подацима, може се веровати, да се за шећер знало још пре Христа

Вештина кристализовања шећера почела је тек у десетом веку, и то су радили Арабљани. Неки причају, да је то пронашао један Венецијанац 1471. г.

У четрнаестом веку већ се трошио кристални шећер у Француској. А године 1420 у Паризу су биле познате бонбоне као најфинија посластица. Те бонбоне продавали су само апотекари и оне су се употребљавале и као посластице и лек противу стомачних болести, астме, запаљења плућа и плућне марамице.

Више пута, адвокати парески, добијали су уместо хонорара бонбоне.

У петнаестом веку почиње производња шећерне трске у Јужној Европи. Шпањолци су пренели шећерну трску на Канарска острва и Мадеру. Верује се, да је одатле пренесена трска и у Америку, а неки историчари тврде, да је она сама расла на тим острвима и у новом свету.

Кад је пронађена Америка нашла су се огромна поља са шећерном трском. У европским пристаништима одмах су се подигле радионице, где се довозила трска и и ту се прерађивао шећер.

Године 1811 почео је да се прави шећер од репе. Тада је Наполеону донесен тај шећер и Наполеон је проналазача, Бенжамена Делесера, одликовао медаљом, јер је схватио како ће имати велике важности тај проналазак у индустрији шећера.

Шећер је од велике важности за организам. Он је хранљив и даје топлоту. Прекомерна употреба квари стомак и изазива гађење. Ако се много употребљава ствара се маст. Умерена количина помаже варењу и ствара једну пријатну топлоту у стомаку и олакшава лучење жучи.

Шећер сам за себе није храна, већ корисна и потребна допуна хране. Он је потребан сваком добу и у сваком поднебљу.

Једно време се мислило, да шећер може да лечи туберкулозу, кад се уштрицава у крв.

МОДЕРНИ СВАДБЕНИ ПУТ. АМЕРИКАНСКИ СПИСАТЕЉ СИНКЛЕР ЛЕВИС, КОЈИ СЕ У ЛОНДОНУ ВЕНЧАО СА Г-ЦОМ ТОМСОН, САГРАДИО ЈЕ СЕБИ СТАН У ВИДУ ВАГОНА, КОГА ВОЗИ ПО ЕНГЛЕСКОЈ ПОМОЋУ СВОГА АУТОМОБИЛА.

Откривање споменика
ПАЛАМ ЈУНАЦИМА НА ЦЕРУ

Удружење Резервних Официра и Ратника (пододбор у Шапцу) преузео је иницијативу дау десето лето иза славне битке на Церу, — где је нанесен најјачи удар аустро-угарском царству, — подигне камен - темељац палим јунацима у знак сећања и вечне благодарности свих поколења Срба.

Био је то тренутак врло дирљив за све учеснике, кад су е у дугој поворци аутомобила и сеоских тарница, прашњивим друмом кроз Поцерину, кроз славолуке, испели на један пропланак, посред чувене шуме, где је монументалан Споменик Херојима, чекао на откривање руком Његовог Величанства Краља Александра. Кад су погледали лево и десно, на висове, оголеле коте, њивике без једног дрвцета, где је некада све збрисала тешка артиљерија једне и друге војске, они учесници што туда некада прођоше са пушком, осетише сад сви редом сву дирљивост епоса. Народ, девојчице са цвећем, народна коњица у гуњевима као у доба Карађорђево, војска у ратној спреми, осамнаест авиона, плотуни, соколи, делегације са свих страна сем из Хрватске и Словеначке, представник чешке војске генерал г. Сирови, представници Скупштине, готово цела Влада, сви су се били окупили око Споменика, чекајући Краља. Услед болести, није се могао појавити некадањи командант трупа на Церу, војвода Степа Степановић.

Средишна управа У. Р. О. са представником г. Миланом Радосављевићем и генералним секретаром г. Б. Богићем, у сарадњи са председником месног одбора У. Р. О. у Шапцу г. Петром Гроздићем, извела је ову свечаност са достојанственом помпом.

После Цера, у изванредном нашем климатском месту под Гучевом, бањом Ковиљачи, био је приређен банкет код хотел »Подриња«, свима учесницима прославе. У јеку бањске сезоне, по алејама парка и стазама на Гучеву, измешаше се са гостима униформе ратника и резервних официра, на стотине њих који су дошли да се спомену оних великих тренутака пре десет година, кад се свака стопа земље бранила грчевито и за вечити углед поколењима.

Тражи жену

У једној великој помодној трговини нервозно се мува кроз свет неки господин. Загледа сваког и иде из одељења у одељење. Један од помоћника у трговини примети то и обрати се нервозном господину:

— Кога тражите, господине?

— Изгубио сам жену, одговори овај.

— Разумем! одговори помоћник. Сада је сезона балова. Извопите, господине, на први спрат лево, тамо су балске тоалете.

НЕУСПЕХ

У малом бару на „Монмартру" разговарало је неколико девојака из полусвета о „слабој заради".

Било им је хладно, јер лагане хаљине, које су оне носиле, нису их довољно заштићавале од хладноће. За боље нису имале пара.

— Бедна је овогодишња сезона! — рече једна од њих.

— Нема странаца, нема домаћих клијената, па човек не зна шта да ради?

— Страшна беда!

Из дана у дан су оне понављале те речи, климајући главама, док им је из уста излазио дим врло јевтиних цигара.

Одједном све подигоше главе. У бар је ступила једна дама у лепој тоалети и скупоценом крзненом огртачу. Окренула се столу наших девојака, које беху изненађене њеном сличношћу са некадашњом њиховом пријатељицом Лолом.

Сумњале су да би то могла да буде она.

Мислиле су сигурно да је Лола у „иноземству" што у ствари значи у болници.

Али та сличност?!

У том моменту се непозната дама насмеши и рече: „Зар ме не познајете?"

— Нисте се ни надале да ћу вас тако изненадити?

— Шта, зар си ти то Лоло?

— Шта радиш?

— Кога си опет залудила?

— Или си можда кога наследила?

— А ми смо мислиле да ти живиш у беди . . .

Лала је села за астал, позвала све пријатељице и поручила доста јела и вина. Затим је почела да прича:

— Чудите се, зар не? Али чујте.

Нема ни два месеца од кад сам напустила »Rigollo«. Немам љубавника нити сам кога наследила, већ путујем. У кратко живим без муке и страдања, као какво мало дете.

— Како је то могуће? запиташеје пријатељице.

— То је баш оно што хоћу да вам објасним.

— Путујем и . . .

— Дакле путујеш за неку трговачку кућу?

— Не, за свој рачун! Досетила сам се згодној превари. Али тако је згодна, да ћете се зачудити. Наиме корисна је, јер доноси лепу своту новаца.

Слушајте дакле ствар је у овоме:

„Ја уђем у воз и то у прву класу, у купе где се налази какав мушкарац. Наравно, мора по изгледу да буде богат, да би ми посао био што уноснији. Узмем место ви-за-ви, и владам се врло пристојно, као најпоштенија девојка. Нарочито пазим на кондуктера. Кад се воз налази између две станице, скочим к бремзи и повучем је из свих сила, на велико чудо свога сапутника, који ми прискочи и пита шта то радим. Некада се нађе и таких, који се труде да ме у том спрече. Кад воз стане, имам доста времена, да се рашчупам, поцепам хаљине, што више могу, тако да сваком изгледа да сам била нападана.

Затим дође кондуктер и запита ме: „— Шта вам се десило?"

Сакривајући голо тело, увек одговарам, да ме је мој сапутник хтео силовати. Узалуд сапутник доказује да је то лаж. Свако ће пре веровати лепо одевеној дами.

Сада се тек ја упустим у саму ствар, па му обећам, да ако ми да пред сведоцима неколико банкнота и то са већим бројевима, да га нећу предати полицији.

Тај ми је трик ве ћнеколико пута упалио.

Мењам често пруге, да се не би десио неки неспоразум.

Ето, као што видите на мени, посао доноси велику зараду.

*

Брзи воз је управо напустио Лион. У једном углу купе-а прве класе седа Лола и чита новине. На другој страни седи туђинац. Судећи по пстену, богат је.

Сад' или никад! помисли Лола и повуче помоћну кочницу.

Странац је тај призор посматрао сасвим хладнокрвно и није се ни помакао с места.

— Помоћ! Помоћ! — виче Лола.

Отворе се врата и у купе ступи кондуктер са неколико путника.

— Ах, господине кондуктеру! — говори Лола измученим гласом. — Овај ме је господин хтео напаствовати .

Кондуктер упита странца, одмеривши га, шта то треба да значи?

Али странац, који је и даље остао миран, рече: „Ова дама глуми комедију, која јој неће успети! Ни на крај памети ми није било да се с њом забављам.

— Он лаже! — повика Лола.

— Дакле, чиме доказујете да нисте криви? упита кондуктер странца.

Странац са ироничним смехом одговори:

— Неће то дуго потрајати! Ова дама лаже! и лагано извуче легитимацију, коју кондуктер прочита, затим се обрати Лоли:

— Господин говори истину. Није могуће да вас је хтео напасти. На идућој станици ћу вас предати полицији.

Зашто јој овог пута није успео трик?

Легитимација је гласила: Мухамед бен Мухамед, евнух Његовог Величанства султана у Мароку. М. В.

О уснама и карактеру

Шекспир назива усне „врата дисања". Али та лепа врата нису само важна као допуна лепоте, него и у погледу физиологије играју једну важну улогу, јер усне као и очи говоре и кад ћуте.

Јоханес, стари физиономичар, извео је извесне закључке из облика и покрета усана. Он пише:

„Познато је, да све особе, које имају *танке* усне, да су много говорљиве, жустре и оштроумне; док су особе са доњом *дебелом* и *опуштеном* усном, — да им се чак виде и зуби, — обично од природе глупаве".

Не упуштајући се у оцену ове и сувише оштре дефиниције, напоменућу доцније мишљење Лазаретово, које је вероватније и дубље и детаљније износи значај усана. Он пише:

„Радост повлачи средину усана на ниже и оба краја у вис. Жалост подиже средину усана, а крајеве спушта на ниже. Кад је *горња* уснa напрћена изражава дрскост, претњу и простоту.

Доња истурена уснa, представља хвалисање и глупавост.

Плосната *горња* уснa одаје тупоглавост, а такова доња знак су смотрености у говору.

У колико су *мање* усне, у толико су дражесније и чвршће; *веће* и *повијене* усне су снажније и слаткоречивије.

Какве усне такав и карактер.

Мекана и врло покретна уста — мекан и несталан карактер.

Велике, али сразмерне усне, које склопљене дају нежну и на обе стране подједнако повијену линију, не могу се никад видети код хрђавих и безобразних особа, већ увек на искреним и расположеним карактерима.

Стиснута уста са тако стиснутим уснама, да готово личе на линију, тачан су знак хладноће, вредноће, уредности, тачности и чистоте; а ако им се крајеви продужују на више значе афектацију, хвалисање и сујету.

Јако *месната* усне имају увек да се носе са ћудљивошћу, леношћу и раскошности.

Сочне, мало напрћене горње усне знак су доброте, али има веома много знакова доброте у *доњој* отпуштеној усни.

Оштро урезане усне изражавају плашљу и тврдичулк. Ако је *доња* уснa у средини мало урезана одаје весео карактер.

Затворена уста, ако нису намерно из афектације стиснута, представљају увек одважност и чврст карактер, чак и *отромбољене* усне, кад је неизбежно присуство духа, затворе се и стисну . . . "

Тако пишу научници, а ми би могли још много што-шта рећи о уснама, али не желимо да против нас покренемо велики број усана наших читатељки. Онда би морали стиснути што јаче своје усне, да би показали што већу куражу . . .

Спортски преглед

Ова је недеља у спортским круговима била врло жива и испуњена је, врло интересантним утакмицама. Од нарочите је важности поменути гостовање прашке **»Славије«** са секцијом хазене која је одиграла две утакмице, и обе решила у своју корист.

Прву своју утакмицу играла је против С. К. »Југославије« и исту добила са резултатом 11:4. Другу је играла са репрезентацијом Б. Х. П. и исту решила у своју корист са резултатом 10:4.

»Славија« је играла технички и тактички врло добро, даме »Славије« показале су се врло издржљиве, и да располажу са добром атлетском кондацијом што би требало да служи за пример нашим дамама — хазенашицама, ако мисле да не губе утакмице са овако поражавајућим резултатима. Оне су имале добру лекцију и од хазенашица из Загреба, али изгледа да су то оне заборавиле, ко вели давно је то било.

Репрезентација Београда и Суботице

Пред приличним бројем гледалаца одиграна је ова утакмица која није задовољила ма да је Београд победио са резултатом 2:0. Играло се са врло мало рачуна и промишљености. А и тим није баш представљао праву снагу Београда, па зато није ни испало како смо то ми очекивали. Овде се како ми изгледа запостављају играчи који представљају фудбалске величине, а чине се неки опити са неким тако званим Тиркетом, и не технички дотераним Крчевинцем. Вероватно то подсавезни капитен чини неке комбинације а ла Пандаковић, а после се баца кривица на играче што је мршав резултат.

Треба господа да имају на уму, која су компентентна за састав градског тима да Суботица није неки слаби провинциски представник фудбала, него озбиљан противник, нарочито кад се зна да у њиховој постави заузимају места Белесин и Шифлиш који су екстра класа.

ДУХОВИТОСТ У ОГЛАСИМА НЕКОЛИКО ПРИМЕРА

Један доктор у Монтјеолу у Канади овако се препоручио својим болесницима у једном градском листу: „Не очајавајте док нисте послали по мене!" А један амерички лист овако је сам себи чино рекламу: „Циљ нашега листа је да се употребљава на домаћем огњишту!"

Трговац са сувим месом инсценирао је овако: „Услед родбинских веза у стању сам да набављам најбоље делове свиња".

Једна верска секта позивала је верне на своје обреде: „Служба божја почиње у недељу у 9 час. Предмет проповеди: Идите проклети у огањ вечни. Улаз слободан".

Захвалница у новинама приликом једнога пожара такође је интересантна: „За помоћ у пожару моје куће свакоме најлепше благодарим".

Једна маскарата је овако објављена: „У недељу у 8 сати велика маскарата. Господа без носова немају приступа.

У НЕЗГОДИ

Чувар: — Шта ти ту радиш на дрвету са туђим јабукама?

Дечко: — Ништа! Само им мерим тежину па ћу их овет обесити о грану.

Ако желите

да се допаднете

ако желите да будете лепи, да уздржите своје лице младеначки свежим, своју кожу еластичну и баршунасто меку, своју косу лепу и бујну, тад употребљавајте за дневну негу лепоте:

1. „ЕЛСА"-САПУНЕ ЗДРАВЉА и ЛЕПОТЕ, што нису тек намирисани тоалетни сапуни, већ садрже медицинске опробане састојине доброг дејствовања, које продиру у Вашу кожу, те ју уздржавају здрављем, а Ваш изглед младеначки свежим. „Фелерови" прави сапуни здравља и лепоте јесу:
   - „ЕЛСА"-љиљанов млечни сапун
   - „ЕЛСА"-жуманцетов сапун
   - „ЕЛСА"-глицерински сапун
   - „ЕЛСА"-бораксов сапун
   - „ЕЛСА"-катранов (Shampoon) сапун
   - „ЕЛСА"- за бријање сапун

Пробајте их! Никада више не хоће хтети, да се служите другим сапуном.

За покус 5 комада Елса-сапуна 52 динара, већ са омотом и поштарином.

2. ФЕЛЛЕРОВУ ПРАВУ КАВКАСКУ ПОМАДУ ЗА ЗАШТИТУ ЛИЦА И КОЖЕ, она углађује боре и бразготине, чини кожу гипком и нежном, уклања појаве старења, ствара младост и лепоту.

Изненадит ће Вас, коликом брзином нестају сунчане пеге, напухлине коже, руменило носа, пришт'ћи, масне бубуљице и сваковрсне мане коже.

3. ФЕЛЛЕРОВУ ЈАКУ ПОМАДУ ЗА ПОРАСТ КОСЕ, која спречава испадање власи, прерано сједење, уклања перут, умекшује круту косу и чини је гипком, бујном, те поспешује пораст власи.

За покус 2 лончића јелше, или по 1 лончић од сваке Елса-помаде, већ са омотом и поштарином за 38 динара.

У Вашем је интересу да пошаљете новац унапред, јер ако наручите пузећем, поскупљују се горе наведене цене за 10 динара.

Наруџбе наслоните јасно:

АПОТЕКАРУ

Eugen V. Feller u Stubici Donjoj
Elsatrg 372 Hrvatska.

ГОДИНА V. БРОЈ 28.

Недељне Илустрације

ЗОБЕИДА

НАЈМИЛИЈА ЖЕНА ХАРУН АЛ РАШИДА

ОД М. Е. ЛАРЗЕНА.

2

„Све! Само да си ти заверу проказала, неће он никада знати. И то бих му рекао, да се одричем казне. Тиме бих га придобио за себе. Ако је паметан и увиђаван, он ће онда бити мој пријатељ".

Зобеида више није оспоравала; уздисала је и ћутала. Како је брата познавала, није делила мишљење свог љубавника. У карактеру Селима Мирзе није била ништа ритерско и само такав би се човек одрекао сваког даљег непријатељства према намеснику.

— — — — — — — — — — — — —

Чермак је био на неколико дана отишао из Мецеда. У погледу извршења дела, што је био примио на себе, сматрао је да су му потребне извесне припреме. Због тога је био отишао.

Ако би својом руком убио намесника, онда би било потребно, да бежи. Код пријатеља је обезбедио себи склониште.

Сада је се опет појавио у Мецеду. Његова прва посета била је намењена Селиму Мирзе.

„Како стоји ствар? Јеси ли што припремио за свечаност? Јеси ли послао Абу Хамеду позивницу? Је ли он исту примио? Зашто ћутиш и гледаш ме необично? Шта је се догодило"?

„Много шта, од како ти ниси овде био", рекао је Селим Мирза мрзовољно. „Свечаности неће бити".

Чермак је се одмах намрштио.

„Зашто не? Да ти нису опет у бесплодном саветовању покварили план? Да ли је опет мишљење слаботиња победило"?

Селим Мирза је махнуо руком у знак одбијања.

Немој се жестити, Чермане! Ствари стоје друкчије План је насео. Он је проказан".

„Како је то могло бити"?

„Можда нас је неко прислушкивао".

„Ко"?

„Моја сестра Зобеида".

„И девојка је —"?

„Јест и она је Абу Хамеда опоменула, јер га воли Хоће да му буде жена".

Чермак је опсовао. Прилично дуго је потрајало, док је Селиму Мирзи пошло за руком побеснелог човека мало да смири. Чермак је заиста био бесан. Био је готов све ствари, које су му у домашају да поломи.

План проказан! Ослобођење опет ометено! Уз то још и вест, да Зобеида другог воли! И тај други је био омрзнути Абу Хамед?

То је било сувише за Чермака, који је се с пуно нада вратио у Мецед. Његова врела крв је ускипила и попела се у главу и залудила га. Љубав је се одмах претворила у презирање.

„И ти си пустио ствари на вољу?" викнуо је. „Зобеиду ниси најстрожије казнио"?

Селим Мирза је слегао раменима.

„Нисам могао. Умири се и саслушај ме, па ћеш све дознати".

Он је Чермеку објаснио, какве би рђаве последице за њега и цело друштво завереника донео непромишљен поступак. Ма да му није пошло за руком да убеди Чермака, опет је на тај начин угушио његов отпор. Гласно негодовање је се поступно стишало у тихо мрштење.

Зловољан, Чермак је само слегао раменима.

„Радио ти добро или не, више се ствар не може изменити. Ми морамо мислити на друге начине да помогнемо отаџбини. Или си можда сасвим напустио мисао да радиш на ослобођењу Персије"?

„Не, али мислим да није време повољно. Био сам свуда по вароши, истина, незадовољство је велико, али је исто тако велика неодлучност и нећемо имати довољно помагача".

Чермак је одмахнуо главом.

„Ти рачунаш само на Мецед и његове грађане. То је погрешно. Ту има њих много, у чијим џеповима има намесниковог новца и они зависе од њега. Али иди у провинцију и тамо ћеш наћи друго расположење".

Али је Чермак одмах наишао на отпор.

„Неверујем у то", рекао је одлучно Селим Мирза. „Ја сада имам једног госта у кући, лекара, по имену Омара. Изгледа ми човек, пун искуства, који је прошао већи део провинције Хајасана и познаје политичке прилике земље".

„Њега си ти питао? Сигурно је то с твоје стране опрезност. Зар и он дели наше мишљење"?

„Не, он је велики поштовалац Калифе Харун ал Рашида. Он хвали Багдад и живот на двору".

„Нека га носи ђаво. Такви нам људи не требају и он сигурно не признаје да цео народ вапије за ослобођењем".

Селим Мирза је још више причао о свом госту. Чермак га је неко време слушао; па један пут је подигао у вис главу.

„Знаш ли, да ми тај Омар изгледа сумњив".

„Зачуђено га је Селим Мирза погледао.

„Сумњив? Зашто"?

„Како ми га ти описујеш, он ми изгледа да је Калифов ухода".

„Будалаштина"!

„Не говори будалаштина! У нашем положају се не може бити довољно обазривим".

„А ја те увек могу уверити да мом госту поклањам пуно поверење".

„Ја ћу се упознати с тим Омером и добро га проверити. Тешко њему, ако приметим да је сумњив"!

У кући Селима Мирзе састали су се Чермак и Абу Хамед, који је се представио као стран лекар. Обојица су мерили један другог очима. Али ни један се није хтео да испољи.

Ипак Абу Хамед је осетио да треба добро да се чува од Чермака, а овај је опет видео да му страни лекар није пријатељски изишао у сусрет.

Када је се у заштити мрака Абу Хамед опет састао са Зобеидом у башти, одмах је повео разговор о Чермаку.

„Је ли то човек, који је изјавио да ме убије"?

„Јест", рекла је она. „А као награду тражио је од Селима Мирзе моју руку. Чувај га се, драги мој! Његови претци су из курдијских планина. Он је дивљак и готов да пролије крв. Њега треба да се највише чуваш".

У тим је се намесник гордо испрсио.

„Ако је он најгори, онда је цела завера једна шала, о којој је и сувише речи просуто. Или заиста мислиш, да се тог Чермак морам чувати"? Нека дође; једном ћу га руком сможднти".

У том је Зобеида обавила руке око његовог врата.

„Ти си поносит и јак; ја то знам. Али је Чермак лукав као шакал, који се по пустињи шуња. Од његовог лукавства треба да се чуваш. Како га ја познајем, он ти неће отворено изићи на мегдан".

Ватреним пољупцем је Абу Хамед захвалио девојци на њеној бризи.

„Нека дође; наћи ће ме спремног".

Зобеида је својим речима постигла једно. Абу Хамед је гледао Чермака, који је сада чешће навраћао у кућу Селима Мирзе, с два пута већим подозрењем. А то је опет имало за последицу, да је Чермак све више вребао страног лекара.

Осећало је се као да мора доћи до окршаја, који би донео несрећу.

Лукаво је Чермак наместио замке.

Кад год би се сусрео с Абу Хамедом, пажљиво би започео разговор о Калифи, о политици и путовању Абу Хамеда, о завери, о којој је свуда говорено, али о којој нико ништа подробније није знао сем оних, који су непосредно у њој били учествовали.

Странац је у својим одговорима био отворен и јасан када је се тицало да похвали младог Калифу, Харун ал Решида.

И ма како да је мислио да је био обазрив, ипак је се понешто изрекао.

Чермак није дао да се примети да је то добро запазио; у себи је ликовао.

Његово неповерење према страном лекару је из дана у дан расло.

— — — — — — — — — — — — — —

Зобеида је финим инстинктом једне жене која воли осетила да је Абу Хамед опкољен прикривеном опасношћу. Више није имала ни тренутка мира, докле год је живео у кући њеног брата.

Стално му је говорила да треба да иде и да се онда у Мецеду појави као намесник.

Али он ју је сваког дана умиривао, извињавајући се да још није похватао све конце завере.

Девојка је горела од нестрпљења и страха за живот и безбедност свог љубавника.

Најпосле је дошло вече, које је требало да донесе одлуку и даде одушку затегнутости. Разуме се на начин, како Зобеида није ни слутила нити држала за могућним.

У вече су седели заједно Селим Мирза, Чермак и Абу Хамед.

Чермак је опет говорио о намеснику и узгред напоменуо да је Селим Мирза имао намеру да приреди велику свечаност и на исту да позове Абу Хамеда. Овај начин измирења, рекао је, требао је најбоље да помогне да се стара неповерење за увек уништи.

Странац је спокојно слушао.

А када је Чермак ућутао, погледао га је питајући:

„А зашто није Селим Мирза ову замисао, коју држим за одличну, извео"?

Селим Мирза је одговорио потпуно у Чермаковом смислу.

„Можда би намесник одбио".

На то је Омер слегао раменима.

Ја то не могу рећи. Абу Хамед је по мишљењу оних, који га познају, паметан човек; а било би непаметно такво одбијање".

За време тог говора Чермак није одвајао очи од странца.

И овог пута је било све, што је рекао, само замка, у коју је требао да се заплете; али је се он опет измигољно.

Чермак је се ујео за усне.

Тако је текао разговор, докле није Селим Мирза учинио непријатном стању крај, давши знак да се иде на спавање.

Растали су се.

Селим Мирза је се повукао у своју собу.

Абу Хамед је се правио као да ће и он отићи да спава.

У ствари пак, чекао је кратко време, а за тим се искрао у башту, где је мислио да ће наћи Зобеиду.

Ноћ је била мрачнија него иначе.

Облаци су били покрили небо, месец и звезде. Ваздух је био тежак.

Мучно је ишао Абу Хамед по мраку.

Приближио је се џбуну, где га је Зобеида свако вече чекала. Она је опет била тамо.

„Једва једном да дођеш! Ја сам много бринула о теби".

Она је дахнула душом. Он ју је нежно загрлио.

„Зашто си забринула? Ми смо мирно седели с твојим братом и говорили о стварима, о којима смо свакодневно водили разговор".

Она је стала уз њега.

„Сама не знам шта ми је. Нешто се бојим; нека слутња ме је обузела; слутим на несрећу".

Он ју је пољубио топлије него икада пре.

„Ти ћеш већ ићи из куће"? упитала га је.

„Јест, сутра".

„О како се радујем! Ма како да ми пада тешко растанак од тебе, ипак се радујем да те опет видим сигурног".

„Нећеш дуго бити сама. Прекосутра ће опет Абу Хамед ући у Мецед и доћи ће да те проси од Селима Мирзе".

Она је се радовала.

„Дакле, дакле тако је близу час наше среће"? „Јест. Ја хоћу да ти поверим једну тајну. Сваког часа очекујем јаку војску од Калифе да приспе у Мецед. Ја сам онда када си ме известила о опасности, послао у Багдад човека и молио га да ми пошаље трупе. Морам бити обезбеђен. Сада ће војска доћи".

И то је Зобеида радосно саслушала, је је се радило о Абу Хамедовој безбедности.

„И ти нећеш ништа предузимати противу Селима Мирзе"?

Надам се да ћемо се измирити и поштедићу га.

„А остале"?

„Бојим се да Чермак неће мировати. Он је опасан и ако се неће добровољно умирити и одрећи свог опаког плана, мораће искусити казну".

У том тренутку је се догодило нешто страшно.

Као утвара, из мрака је се појавио човек. Један глас, од кога је Зобеида уздрхтала, пресекао је ноћну тишину.

„Друкчије ће бити, ти сдуго тиранина. За слободу отаџбине ти мораш погинути"?

Сенуо је нож.

Чермак, који је био сакривен у џбуну и вребао странца, скочио је с ножем у руци.

Пре него што је Абу Хамед могао помислити на одбрану и пре него што је Зобеида могла да се прибере, забо је се оштри нож у намесникове груди.

Самртнички крик је одјекнуо.

Крвав је пао Абу Хамед на земљу.

Чуо је се и други крик.

То је била Зобеида, која је се вољно била изложила слутном ударцу ножа.

Али њу је нож поштедно.

Њу је груба рука Чермакова дохватила.

Он је био као луд. Због крвавог злочина није знао више шта ради и говори.

„Девојко", рекао је Зобеиди, „сада си моја. Љубићу те докле ми срце жели, а затим ћеш умрети као твој љубавник. То си као издајица отаџбине то заслужила".

Зобеида је мислила да већ осећа грозоту смрти. За живот није морала и волела је да издахне на мртвом телу љубавника.

Али је се бојала Чермака. Одвратност и гнев су се у њој јавили.

Мислила је на Семила Мирзу.

Брат ју је морао бранити од бесног звера, ушта је се Чермак био претворио.

Гласно је викнула за помоћ.

Чула је одзив. Журни кораци су се приближавали.

Селим Мирза је у постељи чуо смртни крик Абу Хамедов, и похитао да види шта је се догодило.

Из баште је дошао и други крик.

Селим Мирза, који је, према обичају земље, у оделу легао да спава, појурио је напоље.

Зобеидин глас за помоћ показао му је пут и он је одговорио.

Поново је чуо сестрино запомагање за помоћ.

Сада је доспео до њих, у часу гушања.

Са очајничком снагом бранила је се Зобеида од Чермака.

Али њено опирање није могло бити дуго.

Престављено Селим Мирза је погледао у обоје и познао их.

На земљи је видео таман предмет.

Обузела га је слутња.

Дохватио је Чермака за руку и уклонио га у страну.

„Лудаче, шта радиш"?

Чермак је стењао.

„Абу Хамед је мртав. Отаџбина је слободна"!

„Несрећниче! Сада ће нас погодити освета. Ја и моја кућа смо пропали".

Лудачки је се Чермак смејао.

„Нека сви пропаднемо. Пусти ме! Хоћу да добијем што ми као награда за учињено дело припада"?

Хтео је опет да дохвати Зобеиду. Ова је побегла.

Чермак је скочио и полетео за њом.

Али Селим Мирза га је спречио.

„Стој"!

То је била његова последња реч.

Као помаман од беса Чермак је опет кидисао.

И опет је добро погодио.

И друга жртва је пала код његових ногу.

Девојка је у бежању чула шта се иза ње догађа. Изгледало је да су је ноге издале.

Али је она прибрала сву своју снагу. Само сада не бити слаба!

Били су у питању живот, слобода и девојачка част.

Није се осећала сигурна у кући. Пројурила је кроз ходнике, где су се биле поплашене слуге скупиле и са страхом погледале у девојку. Она је побегла на улицу.

Њен је циљ био намесникова палата. Тамо је хтела да јави за страховит догађај.

На један пут је застала. Пред њу је стао један коњаник. Иза њега су били војници с буктињама.

Међу њима је био један, који је растом и сјајем све друге надмашивао.

Његов поглед је познао девојку. Заповеднички је звонио његов глас.

„Шта хоће девојка овде у ноћи"? Ко је она? Задржите је"!

Заповест је одмах извршена.

Минут доцније Зобеида је стајала задихана, бледа, дрхтећи пред Калифом Харун ал Рашидолу који је у том часу на челу својих војника ушао у Мецед.

3.

Варош Мецед је се из дубоког сна једне необично тамне ноћи на један пут пробудила у живот пун страхоте.

Плашљива лица свуда су се јављала и посматрала бојажљиво светлост буктиња, свекет оружја и топот коњских копита.

Стављана су питања шапућући и журно се опет улазило у куће.

У собама застрвеним скупоценим ћилимима погледали су се бледог људи лица.

Дрхтаве усне плашљиво су изговарале сумњу.

Жене су се сакривале у тамне кутове.

Људи, намрштена чела, уздисали су и ћутали.

Толико пак било је свима јасно да је појава Калифе Харун ал Рашида била у вези с вестима, које су кружиле по вароши и односиле се на заверу противу намесника Абу Хамеда. Мора бити да је била она откривена.

О кажњавању криваца дотле још ништа није било познато, али нико је знао какви зли дани чекају Мецед и његове становнике.

Дотле је се знало за младог Калифу, који је у 21 години као на престо Абасида, да је правичан и благ.

Али је се говорило да може бити и љут и да је онда страшан.

Зобеида је била прва, која је упознала Калифу и његову нарав.

Носиоци буктиња су је опколили, када је пред њега изведена.

Поносито, али не нељубазно погледао је он њу.

„Ко си ти"?

„Зовем се Зобеида, сестра Селима Мирзе".

„Шта радиш овде у мраку"?

„Господару, тражим заштиту. У нашој кући је се страхота догодила".

„Онда говори! Ако ме не познајеш, знај, ја сам Калифа, прави наследник пророков. Име ми је Харун, а народ ме зове ал Рашид, праведни. Дакле можеш имати у мене поверење, ако је твоја ствар заиста праведна. Шта је се у твојој кући догодило"?

Она је се борила са собом. Надало јој је тешко, да одмах каже истину. Бојала је се да се Калифа одмах не наљути и на њој не искали гнев, ма да она није била крива. Харун ал Рашид није могао знати, какав је био њен однос према погинулом Абу Хамеду.

Тако је она за неко време покретала усне, не могући пустити гласа, докле је нестрпљиви Калифа није приморао.

Она је дрхтећи изјавила:

„Намесник Абу Хамед је погинуо".

Настао је жагор у Калифиној пратњи.

Јако уплашен, подигао је руку; за тим се сагнуо питајући:

„Ко је убица? Тешко њему"!

Окренувши се пратиоцима, журно им је издао неколико кратких наредаба.

„Појачајте страже на капијама! Јавите свуда шта је се догодило! Сваког сумњивог зауставите! И зидове треба чувати и нико не сме из вароши изићи"!

Војници су се уклонили да одмах изврше владаочеве наредбе.

Он сам опет је се обратио Зобеиди.

„Још једном, девојко, ко је убица"?

„Убица се зове Чермак".

„Како је се догодило убијство"?

„Господару, ја ти сада не могу опширно причати. Знај да је Абу Хамед боравио прерушен у кући мог брата. Ноћу је био са мном у башти; на један пут је убица скочио из џбуна и зарио му нож у груди. Ја нисам могла да га спречим. Хтео је и мене да убије. У том дође —".

„Стани"! прекинуо јој је Калифа реч. „Прво одговарај на моја питања! Зашто си Абу Хамеда ноћу намамила у башту"?

Зобеида је поруменила.

„Ја га нисам намамила. Он је својевољно дошао. Он ме је волео".

Лице Калифино је се намрштило.

„Знам. Жене су као змије. Не, оне су још горе, јер их је Алах лепотом обдарио. Тај дар оне употребљавају да намаме људе. Тешко човеку који падне у женске мреже! Абу Хамед је своју неопрезност платио животом.

Изненађена и уплашена, слушала је Зобеида ове речи.

Чисто није веровала својим ушима. Зар је могућно? Калифа је сумњива. Он мисли да је с убицом била у договору и привела му жртву.

Упркос све забуне, која ју је обузела, отпочела је да се брани:

„Господару, ти погрешно мислиш о мени. Ја сам Абу Хамеда волела и хтела сам да му будем жена и свој живот да посветим њему".

На Калифином лицу није се видела никаква промена. Као да није слушао Зобеидине речи.

Он је одмах ставио ново питање:

„Абу Хамед је био гост ваше куће"?

„Тако је".

„А ко је старешина куће"?

„Мој брат Селим Мирза".

„Онда ће ми он одговарати за живот Абу Хамедов".

Забеида је дубоко уздахнула.

„Да је он у могућности да ти да одговор, господару, он би то учинио. Ја се бојим да је и он погинуо, Када сам из куће бегала, он је се сваћао с убицом, а за тим сам чула братово запомагање. Мисли да сам онога тренутка изгубила једину заштиту, која ми је била остала".

Харун ал Рашид је за часак ћутао. Затим је подигао руку и мирним, одлучним гласом рекао:

Да не би побегла, ти ћеш остати код мене докле убицу не нађу. Ја ћу га саслушати и тада ће бити решена судбина вас обоје. Тешко теби ако нађем да си крива"!

Зобеида је понета на коња, кога су Калифини војници водили са собом. Она је људима морала показати пут к братовој кући.

Кућа је опкољена, али Чермака у њој није било.

Гониоци су похитали његовој кући. И тамо га нису нашли.

Изгледало је као да је злочинац побегао од казне.

У том је се прогурао између њих човек.

Два војника су га шчепала и задржала.

То је био Чермак. Желела је да говори с Калифом.

Харун ал Рашид је се изненадио.

Зар то није био човек, кога је Зобеида тешко оптужила? Зар није побегао, већ хоће добровољно да изиђе пред Калифу? Оба његова пратиоца су рекли да је по улици лутао и да тић је казао да тражи Калифу; чуо је да је дошао у Мецед и хоће нешто важно да му јави. –

Харун ал Рашид је, о свему судећи мудро, најпре наредио да се Зобеида уклони.

Она није требала да присуствује исказу Чермаковом.

Затим је оптужени изведен пред њега.

„Ти стојиш пред оним, кога тражиш. Шта хоћеш од мене"?

Чермак је метнуо скрштене руке на груди, поклонио се дубоко и понизно одговорио:

„Господару, једва се усуђујем да ти дам одговор. Бојим се да ћеш свој гнев на мене излити. Буди милостив, господару, и мирно ме саслушај"!

Калифино лице је постајало све строжије и он је осорљиво рекао:

„Шта тртљаш? Зар не знаш да ја носим надимак правични? Од мене се немаш чега бојати, ако су твоја рука и савест чисти. Немој ме задржавати, већ говори што имаш рећи".

Зобеида је рекла да је Чермак дрзак.

Његова снага је у лукавству.

Сада је се видело, како га је она правилно оценила; само и она није познавала све његово неваљалство.

С изразом невиности отпочео је говор.

„Господару, срећа је што си баш сада дошао у Мецед. Нечувено је се у тој вароши догодило. Абу Хамеда, твог намесника су примамили у заседу и кукавички убили".

Калифа је махнуо главом у знак одобравања.

„Ти ми не казујеш ништа ново; већ то знам".

Чермак је се мало збунио и плашљиво погледао Харун ал Рашида. Али је се брзо прибрао.

„Да ли знаш, где и како је се несрећа догодила"?

„Причај шта знаш"!

Чермак је хркнуо пре него је почео да износи лаж.

„Ја сам често пута боравио у последње време као гост у кући некога Селима Мирзе с нарочитом намером. Био сам приметио, да се у тој кући неколико завереника скупљају и договарају да дигну буну противу твоје власти. О, господару, немој мислити да сам и ја члан њихов! Ја сам хтео да дознам њихове планове да би на време опоменуо намесника, јер ја сам увек био твој веран поданик, силни господару"!

За тим је ућутао. Сигурно хтео је да испита утисак, који је његов говор на калифу учинио. Али је се преварио. Харун ал Рашид га није пријатно гледао.

Он га је презриво посматрао.

Дакле ти си штитјун, од кога се треба добро чувати. Је ли Персија твоја отаџбина"?

„Моји су родитељи били Курди".

„И ти издајеш Персијанце намеснику туђе државе? Или хоћеш мене да превариш, или си човек, кога не треба ценити. Говори даље"!

Чермак је био смућен.

Бојажљиво је продужио даље:

„Твоје су речи строге, о, велики Калифа. Ја сам друкчију реч од тебе очекивао. Али нека! Можда ћеш тек познати, како у мени бије верно срце. У кући Селима Мирзе, завереника, кога је Абу Хамед с неповерењем гледао, наишао сам на човека, који је рекао да се зове Омар и да је лекар. Издавао је се као да путује. Тај човек је привукао моју пажњу. Ја сам мислио да је прерушен и да је Абу Хамедова, ухода који је хтео да испита завереникову кућу. Познато је, господару да и ти понекад путујеш прерушен по држави да би сазнао право стање.

Ја сам са странцем чешће пута ступао у разговор, али нисам ништа подробније могао дознати. Најпосле последњег вечера је се потврдила моја сумња и ја сам

увидео да је странац у некаквој вези са Зобеидом, сестром Селима Мирзе. Страшна мисао је се у мени јавила. Да ли је девојка радила у споразуму са злочиначким братом? Да ли је странца примамила к себи да би му створила какву несрећу?

Ја сам сматрао за своју дужност да мотрим на обоје. Ја сам ишао кришом за странцем, када је тајно ноћу ушао у башту да би се тамо састао са Зобеидом. Успео сам да чујем говор њих обоје и при том сам увидео да је тобожњи лекар у ствари сам Абу Хамед.

Докле сам био заузет мислима бринући о намеснику и желећи да му скренем пажњу на опасност, на један пут скочи из џбуна Селим Мирза, на Абу Хамеда. Похитао сам намеснику у помоћ. Али Зобеида је се успротивила мени и омела моју помоћ. Абу Хамед је погинуо од руке Селима Мирзе. Ја нисам могао ништа друго чинити, већ да ладно убиство одмах осветим. Мој нож је погодио издајника. Ти ћеш наћи његов леш и видети да сам истину говорио.

Докле сам ја био заузет са Селимом Мирзом побегла је Зобеидза. Ја је више нисам могао зауставити и потражити од ње рачун. Постарај се ти, господару, да се она не извуче из заслужене казне. То сам ти имао да јавим и реци сам, да ли сам твоје опоре речи заслужио".

Хаун ал Решид је опет за часак ћутао и мислио.

Затим је строго погледао Чермака.

„Ја ћу твој исказ испитати. Сада још не могу донети суд. Знај да сам већ друкчији извештај о убиству Абу Хамеда чуо. Ти си оптужен за убиство. Шта кажеш на то"?

Севајући очима, Чермак је наставио:

„То је могла рећи само Зобеида. Погана девојка ме је оклеветала да би себе спасла".

„Можеш ли то доказати?"

„Зар није већ околност, што сам Селима Мирзу убио доказ да су истините моје речи? Какав би разлог иначе имао да га убијем? Када би Зобеида имала право, онда бих морао бити њен и њеног брата пријатељ".

„Сада изгледа да си ти у праву".

Чермак је триумфовао.

Хтео је гвожђе ковати док је вруће, те је наставио:

„Размисли и о другоме, господару! Зашто је Зобеида побегла? Зар није у својој кући имала довољно заштите? Зашто је похитала к теби? Бојала се твоје освете и хтела је да ме предухитри својом тужбом".

„И те речи изгледају истините", рекао је Харун Ал Рашид. „Остаје при томе, што сам рекао. Ја ћу испитати ствар".

Он је наредио обојици војника, који су му привели Чермака да припазе на човека. Исто је већ био урадио и са Зобеидом.

Њих обоје су били одведени у палату намесникову и држани под строгом стражом.

Пре свега Харун ал Рашид је отишао кући Селима Мирзе, где је у башти заиста нашао оба леша.

Дуго је калифа ћутећи и размишљајући стајао пред лешевима.

Буктиње његових пратилаца су сијале у тамној ноћи и своју необичну светлост раширале по мраку.

Из бунара је пљуштала и жуборила вода.

Харун ал Рашид је се био ухватио за чело и размишљао.

Да ли ће му и у овом случају поћи за руком да буде правичан — ал Рашид? Да ли ће наћи истину и стварног кривца казнити, а невиног ослободити?

Господар је уздахнуо.

Теже него икада, у овом часу је осетио терет одговорности на својим плећима.

Био је незадовољан собом.

Како му је било?

Ма колико да је се отимао, пред његовим очима је непрестано стајала слика лепе девојке, светлошћу буктиња обасјана, витког стаса, плавих очију и невиног погледа.

Зобеида!

Зар би какво притворно створење и издајица могла таква изгледати?

Зар није њен глас тако мило звучао као музика?

Зар није у гласу било осећања као да мора ову девојку да узме у своју заштиту?

Харун ал Рашид је се тргнуо и исправио.

Даље с таквим мислима! Оне су као мамац, који путника води у смрт и понор.

Хтео је да буде присебан. Ништа га није смело обманути.

Требало је и у далекој прошлости да се прича да је и овде био Харун ал Рашид правичан судија.

— — — — — — — — — — —

Зобенда је провела остатак ноћи и један део сутрашњег дана у дубоком маштању.

Као тица, чија су крила сломљена, седела је оборене главе и уморна.

Само каткад је се тргла.

Страшне слике прошле ноћи јављале су се као сенке пред њом.

Она је опет чула Абу Хамедов глас, осећала додир његове руке и вреле пољупце његових усана. Затим га је опет видела у крви. Осетила је бол у срцу.

Непрестано је плакала.

Ах, колико нису били у праву песници, који су певали о срећи и страдању у љубави. Та је срећа била већа, него што је у песмама опевана. Њу је Зобеида окушала, знала је за њу и она је снивала у њеним сновима као далеки рај.

Али страдања у љубави! Песници су назвали бол љубавне душе слатким. Али она није осећала ту сласт. Горчина, пуна бескрајног бола било је то, што јој је парало болне груди.

Умрети! на један пут је то осетила.

Када бих могла умрети! Онда би овај бескрајни бол престао.

Јавили су јој за смрт њеног брата, Селима Мирзе. Готово није осетила бол. Њени су живци били као опивени.

Она је без израза гледала пред собом.

Сузе су јој опет пресушиле . . . Она је водила борбу са собом и са судбином.

Затим јој је пало на ум, да је у заточењу код калифе.

Сигурно да јој Харун ал Рашид није веровао. Он ју је чак сматрао као кривца за крвав намесников свршетак.

Још није знала за клевету, коју је Чермак изнео, није слутила опасност, у којој се је налазила.

Могли су с њом чинити што су хтели. Њу није могло ништа горе погодити.

Њено је срце било мртво.

Такву ју је затекао калифа, који је у пратњи једног од својих војника пред њу ступио.

Оштро ју је погледао.

Она је издржала његов поглед. На један пут је њом овладало осећање, о коме није могла дати себи рачуна. Учинило јој се да је стекла код њега поверење.

Али су његове речи одмах уништиле утисак, који је његова спољашност на њу учинила.

„Ти си издајица, Зобеида!"

Она је одмахнула главом.

„Вечити Бог, о коме Зороастра учи, мој је сведок. Ја сам Абу Хамеда волела свом својом душом. Ја сам најмање крива за његову смрт. Када је прерушен у нашој кући боравио, ја сам га преклињала да иде и да се не излаже опасности; јер сам знала да му мој брат не мисли добро, а још више сам се бојала Чермаковог гнева. Моја опомена је дошла сувише доцкан".

„Гле, ти признајеш да је твој брат био непријатељ намесников".

„Како бих то могла крити? Сама сам слушала разговор заверених. Они су решили да убију Абу Хамеда".

„А шта си ти по томе чинила"?

„Не мислећи на брата, ја сам Абу Хамеда опоменула".

Да је то истина! Заиста намесник ме је известио да му што пре пошаљем трупе у помоћ. Спремао је се устанак, о коме је био обавештен".

„И то обавештење сам ја дала".

„Када бих ти могао веровати".

Зобеида је била од дугог говора уморна и оборила је главу.

„Веруј ми или не веруј. Чини са мном што хоћеш".

Калифин поглед је био строг и озбиљан.

„То ћу ја и чинити. Ево човека, који ће ти сабљом отсећи главу".

Што је се сада догодило, Харун ал Рашид није очекивао.

Зобеида је на један пут клекла пред џелатом, који је код последњих господаревих речи извадио сабљу.

Скромно је она погнула главу као да је хтела да пружи врат смртном ударцу.

„Сеци! Учини крај мом животу"!

Калифа је прискочио.

„Девојко, јеси ли луда"? рекао је он. „Зар ти живот тако мало цениш, или мислиш да се ја само шалим с тобом"?

Једнако клечећи одговорила је:

„Ја знам да је то крвава збиља. Зашто ме још мучиш молим те, учини крај"!

„Тиче се твог живота".

Не марим за њега. Ја сам Абу Хамеда више волела него мој живот. Сада је он мртав и ја сам готова да умрем?

Зобеида није знала да је се на тај начин најбоље бранила противу Калифиног неповерења.

Харун ал Рашид је пружио руку.

„Устани"!

Она је послушала.

У том је он ставио руку на њено раме.

„Сада си ми отворила очи и ја видим јасно. Ти си истину говорила, када си Чермака оптужила. Он је убица и не може друкчије бити. Твоје држање показује да си Абу Хамеда заиста волела. Ако би само могла доказати да је опомена о завери од тебе дошла".

Она се није обрадовала том преокрету ствари. Била је одвише отупила. Али је се опет одазвала речима Калифе.

„Упитај намесниковог везира; он ће знати. Он ме је у своје време увео у намесникову палату, када је хтео са мном говорити".

Брзо је Калифа издао наредбу свом пратиоцу.

„Доведи везира"?

Обоје, Калифа и девојка, чекали су ћутећи.

Била је необична ситуација.

Изгледало је да се Зобенде није тицало Калифино присуство.

Али је Харун ал Рашид скрштених руку гледао у даљину.

Само је с времена на време погледао у девојку и онда је се на његовом лицу огледала благост.

Дошао је везир.

Калифа му је ставио питања. Чиновник је објашњавао.

„Ја само знам, да је ова девојка намесника зауставила у базару и предала му једну таблицу.

Тада је сама рекла да се односи на молбу за сиромахе. Абу Хамед је примио таблицу и наредио ми да Зобеиду идућег дана доведем к њему, што сам и учинио. Шта је Абу Хамед с девојком говорио, не знам. Сведока није било".

На лицу Калифе јасно је се видело разочарење. Опет је се окренуо Зобеиди.

„Твој сведок одриче. Остаје само твоја реч".

„Онда ће за мене сведочити таблица", рекла је она. „Сигурно Абу Хамед је њу сачувао и може се наћи".

Харун ал Рашид је поново упоређивао у мислима обе личности, Чермака и Зобеиду.

Опет је се трудио да се придржава истине и храбро се борио противу природних осећања, која су му представљала симпатичнијом лепу девојку него младог Курда.

И заиста му је пошло за руком да донесе праведну одлуку.

„Треба тражити таблицу, а дотле ћеш остати у затвору, Зобеида. Ја ћу се бринути о томе да се према теби поступа како приличи твом високом роду".

Она је се, у знак захвалности, дубоко поклонила.

Нехотице је осетила неку топлину. У њеном очајном стању учинило јој се, да је сада милује опет нека мека рука.

Она је помислила на Абу Хамеда и разумела зашто га је волела. Она је била мајку рано изгубила, а отац је имао мало времена за њу и никада није био нежан. И он је рано умро.

Била је упућена само на Селима Мирзу, који је се бавио сасвим другим стварима и о Забенди није бринуо.

Она је познавала сав терет самоће и непријатне часове, када је мека женска душа чезнула за бићем, које ће је тешити.

Није било никакво чудо што је се одмах и срцем и душом предала Абу Хамеду, који јој је први указао пажњу.

Она је се осећала као нежна биљка, којој треба наслона.

Због тога је сенула у њеној душевној тами блага светлост, као што топли сунчани зрак улази у тамничку ћелију, када је Харун ал Рашид тако човечно с њом говорио. Захвалност је се огледала у њеним очима. Речи није имала.

А оне нису биле ни потребне.

Калифа је знао како она прима његове речи, али је по спољашности изгледао као и раније.

Ни један пријатељски поглед, ни једне речи више. Још није била потпуно доказана њена невиност.

А на његовом грбу стајала је пре свега реч правда. И ни за какву цену на свету не би он жртвовао глас своје неподмитљивости.

— — — — — — — — — — —

Везир убивеног намесника, Абу Хамеда, примио је био наредбу да потражи у намесниковој палати таблицу.

Њему је био придодат један од најодличнијих људи из Калифове свите, по имену Фадил, Харун ал Рашидов повереник.

Везир и Фадил су тражили и није дуго потрајало и они су нашли таблицу. Да би се уверили да ли је иста коју су тражили, прочитали су садржину и одмах се зачуђено погледали.

„Није иста", рекао је Фрадил, „овде не стоји да моли за сиротне, већ опомена о завери".

Везир се је насмејао.

„Види потпис! Ту стоји име Зобеида. Невиност девојке је доказана. Селим Мирза није убио Абу Хамеда. Чермак ће платити главом. Ми имамо у рукама доказ о томе да је Зобеида, под изговором да је хтела поднети намеснику молбу, опоменула Абу Хамеда да се чува њеног брата и његових пријатеља. Заиста нико не би могао искреније радити. Девојка заслужује да је Харун праведни награди".

— Наставиће се —

БРАТ — ЛОПОВ...

Неким послом отишао сам био једном мом пријатељу, који ми рече да станује у улици Н.

Пењући се по степеницама, спазим на једним вратима цедуљу на којој беше крупним словима исписано: »Лопов«!

Од изненађења застадох и још једном погледах у ону цедуљу.

— »Какво ли је ово чашћење« — помислих, и већ после једног минута пријатељ ми исприча следеће:

— »Ово ти је ако хоћеш обична историја. Послератна, такорећи. Једна од оних историја поникліх од прекомерног и ужурбаног егоизма, који у свом слепилу баца под ноге све, па и најсветије осећаје. Али да пређем на ствар.

— »Овде, доле, где си видео ону цедуљу, станује један господин, а одмах преко пута у другом стану, живи његова рођена сестра. Мрзе се да се неда описати. Управо њега мрзи сестра, јер и тако бива у обичном животу, да сестра мрзи брата. Испочетка, док су становали заједно, свађали су се, да се на њих као на неко чудо окупљао свет. Али после се раздвојише. Па ипак не престаде са скандалима. Чега ти није било? Каквих комедија? Крици, дозивање у помоћ, полиција, брука једна. Најзад дође и до суда, где сам ти и ја био некакви сведок. Она је тужила брата за крађу! Ово је учинила из велике пакости. Није могла ничим другим да му доскочи, па је измислила да јој је он украо неки скупоцени прстен!.....

— »Тужила га је, дакле, за опасну крађу »преставивши у тужби да је у њеном одсуству отворио калаузом њена врата, и, прстен јој украо из ормана. Позвала се на сведоке, па је и мене означила за сведока, ма да ја појма ниочему нисам имао — то нисам ни могао ма шта рећи по овој ствари. На саслушању код иследне власти ниједан од сведока није утврдио њене тужбене наводе, него напротив, сваки је од сведока изразио сумњу, да је ову крађу могао да изврши обвињени, јер сви су га познавали као по све исправног човека, а није се ни могло сумњати, да би он по своме социјалном положају, могао бити извршилац оваквога дела. Сви сведоци као и ја изјавили смо отворено, да је овде по среди нешто друго, али никако крађа. Испричали смо шта смо знали о њиховим односима и њиховој мржњи.

Ту сам дознао, да је тужиља навела код суда да сам њеног брата видео када је излазио из њеног стана. Како су били у свађи, он није могао имати никаквог посла у њеном стану, те је он, а нико други извршилац ове крађе. Био сам бесан због овакве њене дрскости, јер у ствари тога није било, да сам га видео да је изишао из њеног стана. Грдне сам муке имао код власти док сам објаснио да ово не стоји у истини. Иследник ми није поверовао и више пута по истој ствари, звао ме је на саслушања, па су ме позвали и на суочење са њоме. Безобразница ми је у лице рекла да сам ја причао да сам њеног брата затекао излазећи из њеног стана! Хтедох да пукнем од муке! Ту ме иследници окупише да не тајим истину, да ми грађанска дужност налаже да кривца не штедим и т. д., да сам се нашао у чуду. Вршен је био и претрес његовог стана, али прстен тамо није могао бити пронађен.....

Кад једног дана ето ти ње.

— »Признао је, признао је! викала је и онда ми каза да је најзад признао крађу и велећи да је украдени прстен некоме продао. Бејах изненађен, али ипак нисам јој могао поверовати одмах, а као сам био љут због њене измишљотине код суда, замолио сам је да се удаљи, а она се најбестидније стаде извињавати рекавши да како јој је неко причао да сам јој брата видео да је излазио из њеног стана.....

Али дође и дан претреса.

Пуно света, адвоката, судског особља. Он беше нешто блеђи него обично. По прочитању акта, председник суда обрати му се са питањем:

— »На саслушању код иследне власти, изјавили сте да сте ви украли прстен о коме је реч у тужби..... Признајете ли ви то и овде, код овога суда? — ....И на наше највеће изненађење и запрепашћење он сасвим мирно рече:

— »Јесте, ја сам га украо!« Он је и даље остао миран, само је упорно гледао на тужиљу, која је стајала сва црвена са погледом оборењим земљи. Није га смела погледати у очи, и ко зна да ли се тада она кајала!

И кад ју је председник упитао да ли и даље остаје при тужби, кад је она одговорила да и даље остаје при тужби и тражи да се брат казни за крађу, — тада се деси нешто сасвим неочекивано. На сред сале се појави једна старија жена, и обраћајући се њој повика:

— »Срам да те буде! Зато ли си ти склонила твој прстен код мене, да би рођеног брата могла оптужити за крађу! Ево ти прстена, неваљалице једна! И код ових речи баци јој прстен у лице..... Сад тек би право изненађење за све нас!..... Погледах у њега. Био је миран као и раније, само му се доња усна нешто развлачила у осмех који се дао разумети.....

Она жена приђе иследнику и исприча му: да је тужиље тетка, да јој је тужиља била донела овај прстен да га причува, а она све до сада није знала да је она овакву тужбу подигла противу свога брата. На ово не би дознала, да од комшика није начула нешто о овој ствари, те је тако распитујући се дознала најзад какву је страшну оптужбу подигла противу брата.....

Председник је тада упитао обвињеног како је могао да призна дело које није извршио, а он му је одговорио: да ово дело заиста није извршио, али је својој сестри хтео да учини задовољство, да га види кажњеног и осрамоћеног — хтејући да је самим тиме казни, јер је веровао да јој савест не би мировала. Наврећала га је вели доста, па што јој не бих учинио и ово задовољство. — »Хтео сам, вели да видим какви ће јој бити образи када ми се буде читала пресуда..... Хтео сам да видим, какав изгледа Каин, јер поступак је њен каински..... Ето, то сам хтео....« И окренувши се њој, која још није смела подићи очи, добаци јој:

— »Ето, жалим што ти нисам могао учинити по вољи, али видиш то није зависило од мене!«

Зар је потребно говорити колико је била посрамљена? Он је одмах био пуштен као невин и дошавши кући прикачио је сву цедуљу на своја врата да би своју добру сестру стално потсећао на овај скандал који му је она тако бездушно била приредила. Они се нису измирили Односно, она није разумела сву тежину бола који је причинила своме брату. Алк је ова цедуља необично једи, те је стално цепа, а он је опет стално намешта.

И докле ће овако трајати? — Бог ће га свети знати!....

Враћајући се од пријатеља не нађох оне цедуље на вратима. Али у томе моменту отвориште се врата, помоли се једна мушка, која брзо прилепи на вратима цедуљу са натписом: **»Лопов«.**

М. Л. Пилета.

ГАЛАНТЕРИЈСКА ТРГОВИНА

Матејић

КРАЉА МИЛАНА 54 - ПРЕКО ПУТА СТАРОГ ДВОРА (У НОВОЈ ПАЛАТИ)

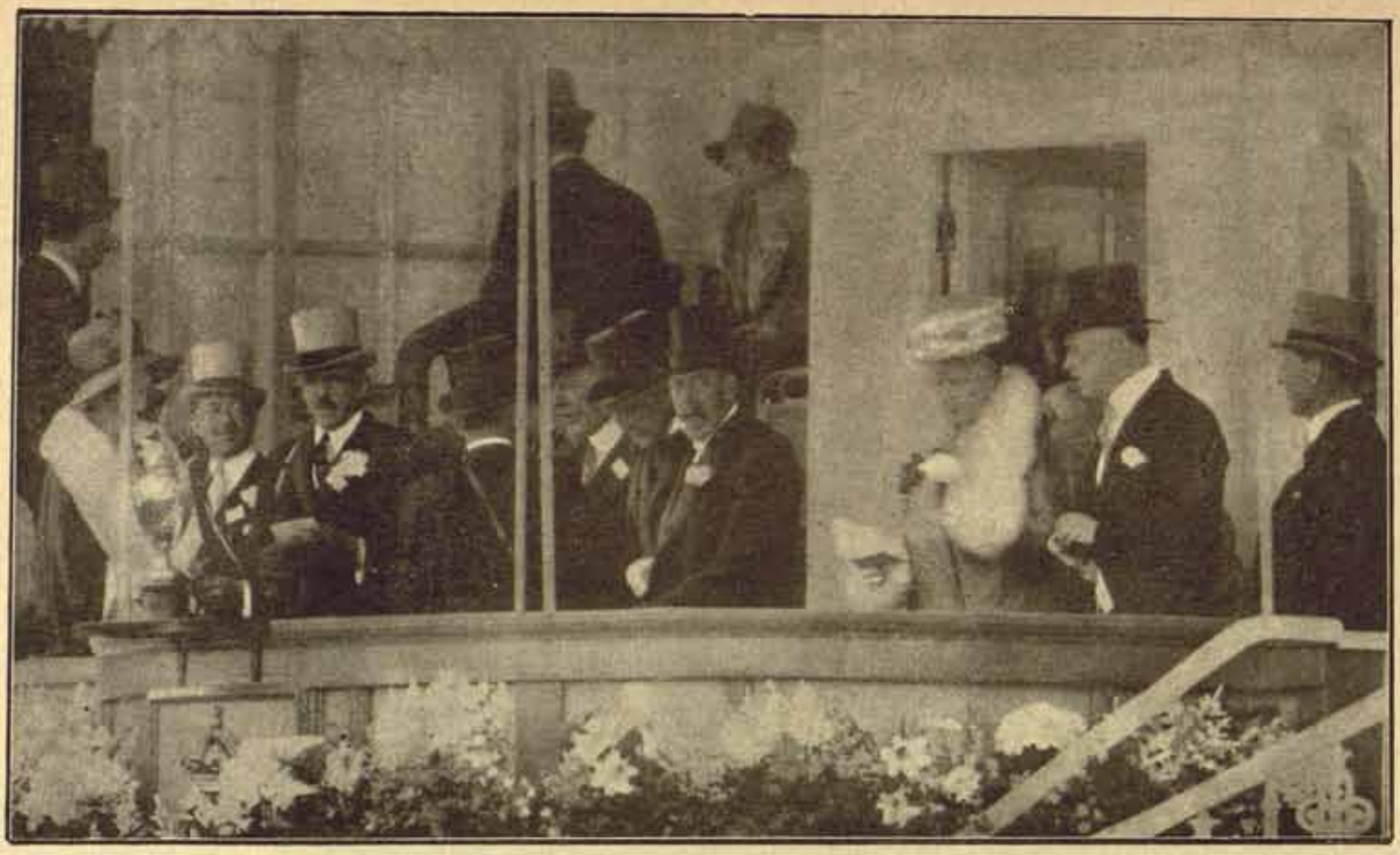
препоручује
у највећем избору
првокласног квалитета
по солидним ценама
најмодернијих

КРАВАТА

МУШКОГ и ЖЕНСКОГ РУБЉА, ЧАРАПА И РУКАВИЦА, МАРАМА, ШАЛОВА, МАРАМИЦА.

ТАШНА

и све остале помодно-галантеријске артикле.

НА ТРЦИ У АСКОТУ, У ЕНГЛЕСКОЈ, УЧЕСТВУЈЕ ЦЕЛА ЕНГЛЕСКА. ОВДЕ ВИДИМО ЕНГЛЕСКИ КРАЉЕВСКИ ПАР, КОЈИ, ТАКОЂЕ, НЕ ПРОПУШТА ДА ТРКЕ НЕ ПОСЕТИ.

ЖЕНСКИ СВЕТ

Допис са мора

Нова мода се појавила последњих сезона а то је мода опаљености од сунца. На јесен ћемо да видимо љупке плаве или смеђе мулаткиње, које је позлатило сунце на нашем Јадрану, на плажи или по бањама. Често је пута опасно желети бити лепа како то захтева садашња мода и ми ћемо овде изнети мишљење чувених специјалиста.

Фантастичност моде је мобилизовала сунце. Она од њега захтева да покрије угасито златном бојом руке и ноге. да потамни боју финих лица, где оно добије привлачну провидност рена.

И пошто, госпође, желите да урадитзе што и остали свет и пошто желите да се, при повратку из бање или са мора, ваши пријатељи изненађују са вашом сличношћу са Шозефином Бекер, или вашим пикантним изгледом црнкињу плавушу, ми смо потражили савате код специјалиста женске лепоте.

Треба полако поцрнити.

»Будите опрезни, саветује Г-ђа **Лина Ковелијери**, сунчајте се само тада ако сте се намазаали зејтином од слатког бадема или још боље стерелизованог, под овим условима спорије се поцрни али је оно после тога дуготрајније.

Само ваља имати на уму да је потребно тај мастан слој на телу променити чим се загреје т. ј. после десетину минута. Тиме се избегавају пеге, љуштење и пуцање коже.

Сунце је одличан лек

Каже доктор **Аквавива**, специјалиста за ултра-љубичасте зраке. Код деце лечи розеитис, код малокрвних, нервозних појачава нервну отпорност. На жалост непотпуно познајемо реакције које произилазе од сунчаног купања, зато ваља бити обазрив. Коже које имају мало пигмената — већином беле, теже па чак и никако не поцрне а неки пут се оспу пегама. За препоруку је овако сунчање: првог дана десет минута, три дана по пола сата и три дана по цео сат. Тако ће се тело научити на ултра-љубичасте зраке. Јако сунце шкоди очима зато је корисно, да би се избегло запаљење очију узети обојене наочаре.

У колико је кожа хладнија у толико лакше поцрни.

Мокра кожа осетљивија је на сунчаним зрацима од суве. Зато разуме се, увек се треба чувати сунчанице. Добро је такође намазати кожу парафинским зејтином, који је за ту сврху најбољи, јер је хемиски чист. Исто тако добро је употребити обичан крем за лице.

Један страни институт за лепоту пронашао је неки северно-амерички лосион, који ће вам обојити кожу, као да сте се целога века сунчали. Необично мислите? Не... то је модерно и не треба се бунити. Све ово показује нагињање ка животу у слободној природи, здрављу, снази и атлетизму. Зар то није лепше него некада, господо?

Далматинка.

ВЕРАН СЛУГА

— Је ли, Мојсило, ти си синоћ био у кавани?

— Јесам, газда.

— И тамо су мене грдили?

— То јест, пала је нека реч.

— И назвали су ме магарцем?

— Јесте и то су рекли.

— А шта су још говорили?

— Казали су ми: ако хоћеш да ти дамо и написмено. да је твој газда прави магарац.

— А шта си ти на то рекао?

— Рекао сам: »Море поштени сте људи, шта ће мени ваше писмено. Верујем ја вами и без тога писмена.

Избор најлепше жене на свету

ИЗБОР НАЈЛЕПШЕ ЖЕНЕ НА СВЕТУ У ГАЛВЕСТОНУ ИЗВРШЕН ЈЕ У ГРАДСКОМ ПОЗОРИШТУ. ГРУПА КОНКУРЕНТКИЊА. У СРЕДИНИ НАЈЛЕПША ЖЕНА НА СВЕТУ ЗА 1928 ГОД., А ДЕСНО ОД ЊЕ МИС ИЗ 1927. ГОД. С ЛЕВА НА ДЕСНО: МИС КОЛОРАДО, МИС САН АНТОНИО, МИС ЛУКСМЕБУРГ, МИС ВИРГИНИЈА, МИС ФРАНЦУСКА МИС КАНАДА, МИС ТУИЗА.

ЦРНАЧКИ КОНКУРС НАЈЛЕПШЕ ЖЕНЕ.

РЕКЛАМА НА ЦРКВИ

У Америци је већ одавно уведена та новост, да у цркви уместо оргуља свира џас-банд, наравно да су сада увек пуне Америчке цркве. Сада је на једној берлинској цркви намештена на торњу електрична реклама као што се налази на великим дућанима. Док ову цркву није тако рећи нико посећивао, а сада она је добила толико верника да није у стању да их све прими унутра.

Кад сам собом човек улицом говори, значи да се о њему више нико ни не интересује.

*

У највећим и најбољим врлинама, налази се по нешто неваљало.

Ево вам модерних костима

ДАЈТЕ МИ, БРЗО, ЈЕДАН КОСТИМ ЗА КУПАЊЕ!

Туце мана енглеских мужева

Ко би могао помислити, да тај Енглез, тако коректан, пун такта, може имати каквуману. Ми замишљамо, да само српски мужеви имају недостатака, а, ево, сад ћете чути шта једна Енглескиња пише о енглеским мужевима.

Она им је пронашла читаво туце мана.

На првом месту Енглескиња прекорева британске мужеве, што су у браку сувише брбљиви, да жена никад не може од мужа да добије реч у друштву. И она, сиротица, мора да ћути, а Енглез само прича. И та Енглескиња тврди, да некад женама заглуну уши од брбљивости мужева.

А док је вереник, Енглез је врло уздржљив у говору, и увек допушта да вереница више прича. У браку се све преиначи.

Друга мана енглеских мужева је та, што он пред својом рођеном женом хвали туђу жену. То је нечувена смелост, која доводи до многих сцена.

После се енглеске супруге жале, да су им мужеви врло љубоморни. Али и Енглескиње су љубоморне, и то је једна врста епидемичне болести.

Али оно, што највише једи Енглескињу, то је индиферентност мужа према њеним тоалетама. Може она да обуче најлепшу хаљину, најинтересантнији шешир, он то ништа не види,као да је она у старој тоалети.

Па после тога сваки мисли, кад се ожени, да не треба више да буде кавалер према жени. И тиме доказују, да не познају нимало женску психу.

Енглескиња се љути и говори: „Он мисли сада, кад сам његова жена, да сам нека његова ствар, његова робиња, да ћу му остати вечито верна, и да сад не треба да се труди да ме задржи.

У свима земљама, готово на целој земљиној кугли, мужеви имају једну истуману. Чим свештеник прочита и окрене их трипута, онда престаје свака пажња према жени. Зато настаје баналан и прозаичан живот брачни, који вређа осетљиво и сентиментално женско срце.

Најсрећнији су они бракови, где се муж увек удвара жени, и према њој се тако понаша као да је она вереница његова. А такав би могао да буде сваки муж, само кад би се мало потрудио.

МОДЕРНИ ШОФЕР

Мис Француска о својој удаји

Најлепша жена Француске сигурно ће имати и много обожаваоца, и можда се они појављују.

Она већ говори о браку:

»Ја нисам још срела мушкарца о коме бих могла сневати и за кога бих се удала. Али ако се решим да се удајем, никад нећу поћи за младића од двадесет пет година. Не бих пошла ни за неког старца. Максимум година он био четрдесет.

Али ја још не мислим на удају, јер знам, да кад се удам, увек ћу желети да све буде по мојој вољи. Морам признати, да бих више волела да се удам за неког спортисту него интелектуалца или рафинираног господина.«

Мис Француска је живела једно време у Америци, кад је њен отац био тамо послат у неку мисију од стране француске владе. По традицији у њеној породици су сви адвокати. И отац јој је тада био адвокат, али, занесен љубављу према уметности, напустио је адвокатуру и постао глумац.

У Америци она је посећивала један пансион, и кад су се вратили у Париз опет је била у пансиону.

Мис Француска изјављује, да има да захвали само скулптору Јурјевићу што је изабрана.

Није се ни надала да ће бити најлепша жена, и тога дана била је врло спокојна.

Тек пред избор отсекла је њену дугу косу, и почела да носи локне, а дотле је имала пунђу.

Она и сада воли дугу косу, јер налази да је жена тада лепша.

ЖРТВА СОВЈЕТСКОГ МОРАЛА

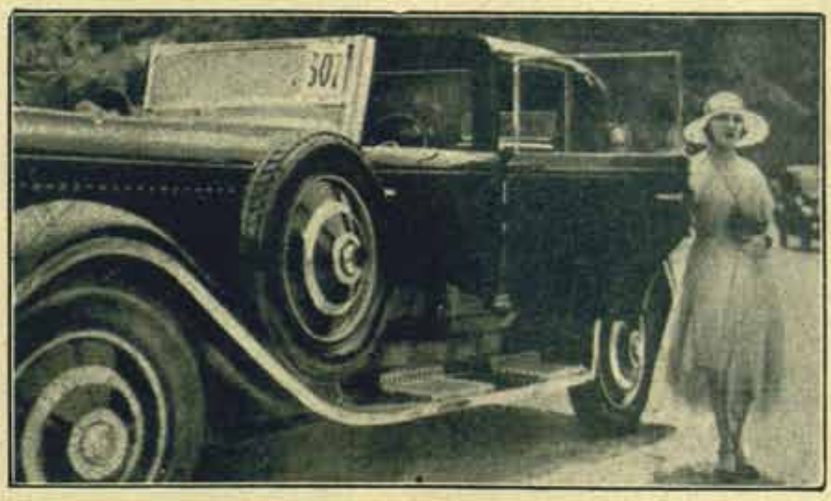
Цела европска штампа писала је о сензационом процесу у Русији, поводом самоубиства симпатичне студенткиње Исмаилове.

Три књижевника, Аврушченко, Анахин и Аалтшулер, позвали су на вечеру Исмаилову, ту су је опили и извршили сви тројица насиље над њом. После те ноћи студенткиња се убила.

Суд их је осудио на робију, а они су поднели жалбу Касацији.

БРАТ — ЛОПОВ

У прошлом броју нашег листа изашла је приповетка (на страни 23) под горњим насловом. Ова је приповетка од г. Адама Младеновића, а не како је понписана (Пилета). Г. Младеновић је познат наш приповедач и дао је велики број успелих приповедака.

РАКЕЛ МЕЛЕР НА КОНКУРСУ ЕЛЕГАНЦИЈЕ АУТОМОБИЛА У БУЛОЊОЈ ШУМИ, У ПАРИЗУ.

На часну реч Милорде

Гроф Семила и лорд Сесил Хобен седели су у салону за пушење у Палас хотелу играли партију карата. На оближњем столу стајала је боца вина. Кад год би који од њих двојице добио краља, напунио би чаше.

Гроф Семила и његова дражесна жена допутовали су седмог јуна у О-ле-Бену. Деветог у десет сати пре подне гроф се упознао са лордом Сесин Хобеном. У једанајест сусрели су се у бару, и већ су с пуном чашом један другом наздрављали, како то пристоји, када се састане преставник енглеске високе аристократије са потомком највећих француских племића.

Десетога, у 1 сат лорд Сесил позвао је Семилове на пунч, Једанајестога у 8 сати угостили су Семилови енглеског племића у свечаној сали „Виле Цвећа". Дванајестога у 5 сати овај је француско-енглески терценг склопио свечани пакт пријатељства уз шољицу чаја и пријатељски разговор.

Оне вечери дакле играли су граф Семилах и лорд Хабен карте и сасвим су ...боравили на време. Свршили су већ ... партију. Семилах је — на своју поштену реч — изгубио већ 280.000 франака. Лордово лице било је сасвим црвено и сваки пут, када је мешао карте, говорио би грофу:

— Имате проклету смолу, драги грофе!

Гроф пређе руком преко чека, механички уточи још једну чашу и рече осорно:

— Скоро ћу Вам показати, драги лорде?

Само се стрпите још мало?

Лорд је прихватио шаљиви тон грофа и одговори.

— Знам, да ћете још и гаће искартати?

Пола сата доцније, гроф је био изгубио око 350.000 франака. А лорд га је дражио.

— Зар још нећете престати?

Самилак је с тешком муком покушавао да се прибере. Само му је једно било јасно: да је био упропашћен. Никада неће моћи платити ту своту. За 24 сата стићи ће га страшна срамота. Оставио је карте на сто, завали се у наслоњачу и рече:

Драги пријатељу, нажалост био сам толико луд, па нисам могао напасти, да играм за већу своту, но што је уопште могу положити. Али као центлмен ја ћу Вам нешто предложити: играјмо још једну партију!

— Quitte ili double?

— Не тако, јер шта би они имали кад би ја понова изгубио... Него: ако ви добијете, нудим вам своју жену, и ја вам тада ништа не дугујем ја вам тада ништа више не дугујем... Јесте ли ме разумели? Да ли прихваћате мој предлог?

Г. БОГИЋ СА СВОЈИМ ЋЕРКАМА.

ШТА РАДЕ НАШЕ ГЛУМИЦЕ: Г-ђа ЗЛАТА МАРКОВАЦ РЕДОВНО ПРАВИ ШЕТЊЕ НА СВОМЕ КОЊУ.

— У реду! 350.000 франака, или грофица... Добро!... Дајте ми руку, на вама је ред изволте делите!

Граф је делио и избаци краља. Ова игра за част једне жене трајала је 2 минута и 40 секунди. Семилах је изгубио. Устаде с тешком муком; био је сасвим утучен; процеди кроз зубе.

— Сада сам за увек изгубљен човек?

И лорд Сесил устао је. Али је он био много мирнији и сталоженији од грофа.

— Не знам, зашто би били изгубљени? Ни најмање! Бићете само рогоња; рече он важно. — Хоћете ли још бити тако добар, да ми на парче хартије потврдите наш уговор.

— Зар је то неопходно потребно?

—Није баш потребно, али... то изискује ваша част. Аргуменат енглеског племића био је тачан. Гроф на то није могао ништа одговорити. Сео је поново за сто и на парчету хартије написао је механички оно што му је лорд Сесил, нагнувши се преко његових рамена, диктирао:

„Ја, подписати Амеде Морије Луи Филип, граф од Семилаха опуномоћујем овим лорда Хабена, члана Горње куће и Витеза Ордена Подвезице, да 24 сата проведе у друштву грофице Емилисен Дениз Семилах. Ово важи три недеље, почевши од 15 јуна".

Семилах

Лорд Сесил прочита летимично ове речи, затим стави хартију на сто и рече.

— А сада додајте још и ово:

„Као услугу за горе наведену Лорд Сесил Хобен брише мој дуг од 350.000 франака. О-ле-Бен, јуна 1926. год.

— А затим је лорд Сесил Хобен.

— — — — — — —

— — — — — — —

19. јуна, око 11 сати пре подне грофица Семилах лежала је замишљено у постељи у неком хотелу у близини О-ле-Бена. Сама је лежала у великој постељи. Али кроз полу отворена врата купатила, могло се видети, како лорд Сесил под тушем гимнастичи. — Изгледало је, да грофица о нечему дубоко размишља.

Прекрстила је руке, мрштећи обрве. Размишљала је о томе, како би сада, на згодан начин обратила разговор на оно, што је управо хтела да дозна.

Грофица Семилах имала је у ствари љубавника. Већ има шест месеци како је варала свога мужа са неким елегантним фићфирићем, господином Раулом Карложантом, који је отишао за њом у О-ле-Бену, а сваке вечери у касини играо бакараиб. Већ неколико недеља имао је много среће. Али онда је почео на један пут губити. Позајмио је 300 хиљада франака од неког насловног пријатеља свога оца, а данас ће истећи рок плаћања.

У свом очајању он је све признао својој љубавници, а она је, приправна да помогне, као свака жена која љуби, рекла је:

— Остави то само мени, драги мој! Дај ми 48 сати времена и ја се поуздано надам, да ћу ти моћи набавити тај новац...

Раул је благосиљао своју љубавницу ради те њене заузимљивости, и не размишљајући више о томе, како и на који ће начин ова лепа жена, плава жена набавити тај новац, мирно је чекао резултат те интервенције...

Сада се није више чуо шум туша. Лорд Сесил је ушао у собу, заогрнут жуто модрим платном. Пошто је водом за косу истрљао своје власи, галантно се наже над Дезином и прошапута:

— Дражесна плава вило, страшно сам у Вас заљубљен...

И сада је Дениса мислила, да је до-

шао прави час, да му рече што јој је на души. Обори очи и рече тихо:

Драги Сесиле, знате ли ви, да имам мушкараца, који би радо жртвовали читаво имање, да сте ону наклоност жене као што сам ја?

— Дарлинг, о том сам ја дубоко уверен!

— Дакле добро Сесиле, — хтела бих да вас искушам... нажалост то је врло озбиљна ствар. Слушајте: морам вам нешто страшно саопштити... Ја сам у осуству мога мужа, играла, и изгубила сам већу суму новаца, но што могу да платим... Укратко, учинила сам страшну глупост... Ох! Драги Сесиле, не гледајте ме таквим очима, јер вам онда нећу моћи све признати...

— А како је велика та глупост, драга моја?

— Ах, велика је, страшно велика... Треба ми нужно 300.000 франака... Сесиле, драги мој! Морате ми помоћи да се извучем из тог шкрипца...

Преклињем Вас!

Преко Сесиловог глатко обријаног лица прелете подругљив осмејак.

— Чудно је то! То је од прилике иста свота коју сам ја платио за угодност, да кроз прозоре овог хотела могу посматрати излазак сунца у вашем шармантном друштву.

Дениса се нагло усправи у постељи па ће љутито:

— Шта има то да значи?

— Истина је злато моје. Лорд Сесил јој показа онај уговор, потписат од њеног мужа. Она је сва пренеражена по неколико пута читала ово писмо.

А лорд Сесил је међутим запалио цигарету и удобно се завалио у наслоњачу што је стајала крај прозора. И полако али одлучно рече:

— Сувишно је, драга пријатељице, и ја мислим, да ћемо се у томе сложити, да се жена не сме бацити у дугове ради свог љубавника. Довољно је да откупи дуг свога м ужа.

Морис Декобра.

ДОЧЕК АВИЈАТИЧАРА У БЕРЛИНУ СА »БРЕМЕНА«, КОЈИ СУ, СЕ ПОСЛЕ ПРЕЛЕТАЊА АТЛАНТСКОГ ОКЕАНА, ВРАТИЛИ У НЕМАЧКУ.

Туђе мисли и размишљања

Сада је већ утврђена ствар да савола нема, до у човеку.

*

Форма није живот, него увођење у живот.

*

Заповести морају бити увек у складу са приликама које постоје.

*

Онај није никакав човек, који само погрешке у другога човека види, а своје не.

*

Спаситељи човечанства нису они људи који друге осуђују за њихове погрешке; требали би да опраштају.

*

У сваком човеку налази се по мало безбоштво, али мора ипак бити граница.

РОДИО СЕ ЧОВЕК У ЗАДОЦЊЕЊЕ

Жика: Баш сам ти ја Љубо несретан човек.

Љуба зашто бре Жико?

Жика: Ето и ове године нећу добити од оца 1000 дин.

Љуба: Како, зашто?

Жика: Па ја добијем за сваки рођен-дан од оца по 1000 дин. А ове године нећу да добијем.

Љуба: Зашто? Сигурно ниси заслужио?...

Жика: Ма није то, него сам се родио 29 фебруара, јели ме сад разумеш?

Љуба: А, а, а, дакле ти се родио у задоцњење...

СВИЊА У БРАКУ

Један извршитељ запленио је једној сељанци, која се по други пут удала, и једну свињу. Извршитељ је у свој акт уписао:

»Запленио једну свињу из првог брака«.

МАГНЕТ

Мила: Ја се страшно бојим муње и грмљавине! —

Стева: Сасвим природно, јер Вам је срце од гвожђа!

Проф. Шта се тиме хоће симболично да изради, када се каже да је Минерва из Јупитерове главе излетела?

Бак: Тиме се хоће рећи да су Јупитеру жене главу напуниле.

»МОКРИ« ПИКНИК У СУВОЈ АМЕРИЦИ.

ТИПОВИ ЖЕНА

Густав Пети, краљ Шведске, са својим синовима, приликом прославе своје седамдесетогодишњице.

ТАЛИЈАНКА

Стендал је био једини, који нам је дао праву слику Талијанке. Од његове смрти па до данас она је нашем литерарном свету остала непозната. Читајући Матилду Серао, Д' Анунциа и Монтегаца, ми наилазимо на описе Талијанке, али на Талијанке какве они виђају у свакодневном животу, а не на прави тип, који би могао да представља расу. Овде доносимо опис Талијанке, какву је Француз запажа.

Ако би угледали, кадгод, једну Талијанку, која долази из Флоренције или Рима, Венеције или Милана, ми би увек имали једно скривено осећање према њој, па била она дама или обична девојка. То се осећање често претвара у страст. Можда на њу утиче благо поднебље, или је врело сунце салило своје зраке у њено тело, те је зато њена лепота безпримерна лепа. Њено бледо и овалну лице привлачи нас, и тера да пред њом падамо на колена, исто као што и она пада на колена пред својом покровитељицом, Мадоном.

Италијо! Италијо! Земљо пуна љубави и страсти, пуна си балзамираних дана и свежих ноћи по којима свестрано одјекују серенаде.

Добро је рекао један књижевник, када те је назвао „рајем сладостраственика".

Таква је земља само способна да створи Талијанку. Те жене имају за нас сву драж чулности и осећања. Оне су савршено лепе, њихове су руке изванредне антике, а тело, тело мадоне, пуно гипкости једне трске. Уста су јој сласт оног безименог воћа, који успева једино у тропској зони. Она је жена „par exellence", али не као и мајка. Безприкорна и горда љубавница, за коју је сваки приправан да умре. Дали је она осетила неверство људи, као и остале жене? Не! Јер њихови људи умеју да цене ту лепоту. У њој су сједињене аристократија и љубав. Срце јој је исто тако музикално као и глас. Њене груди имају опојан мирис јасмина, који она дарује са свога балкона ономе, који јој прави серенаду. Она вам неће рећи: „Ја те волим", већ: „хоћу да будеш мој". Смех јој жртва, који она полаже на олтар љубави. Њена браћа, муж и свеколика родбина бде над њом, али дали је то потребно, кад се зна да над њом бди Мадона. Зато је њу тешко преварити или изневерити. Њена је љубав света. Њено је срце покретно дејство једног лабиринта, у који може да залута сваки онај, који није пропатио због страсти. Љубав јој једина брига, једина потреба. Већ стотинама година по разни редутама, венецијанским каналима или у хладу кипариса Умбрије проучава она вечиту тајну љубави и младости. Пред њеним класично-лепим лицем налази се једна маска, која скрива од нашег погледа компликоване покрете њене душе. Њена чар буди у нама чулност.

Наша неспретност да волимо обавила је један вео око очију наших жена и зато су оне у том погледу неупоредиве са Талијанком. А ми? Ми смо бедници, који нису достојни љубави једне Талијанке.

Миле Вајс.

ВАЛЕНТИНО ЈЕ ПРИЧАО О СЕБИ...

Једном филмском глумцу ништа није теже, него кад мора да позира пред фотографским апаратом неког аматера.

— Па што је то вама тешко, да се фотографишете, кад сваког дана стојите пред апаратом.

— Зато, што пред апаратом филмским ја играм једну сцену, а заборављам апарат.

Кад неки туриста дође у Холивуд, он се увек разочара. Он замишља, да је то неко вилинско царство, а то је један мали град, где сви журе на посао, а у место замкова, филмски глумци имају мале куће са лепим баштама и цвећем".

*

Снимци са београдске плаже: Отмене београђанке на купању.

Са београдске плаже: Весео живот у затвореном женском купатилу.

Чим се бави Њујоршка полиција. Поводом најновијег наређења о дужини костима за купање, овај полицајац има врло непријатну дужност.

ИДЕАЛ МУШКЕ ЛЕПОТЕ У ДЕВЕТНАЕСТОМ И ДВАДЕСЕТОМ ВЕКУ

Класична лепота мушкарца нема никакве везе са савременим појмом.

У историји су били познати лепи мушкарци, који су уз то били и врло интелигентнији људи, чак генијални.

Почетком деветнаестог века лорд Бајрон је био идеал мушке лепоте. Све жене биле су заљубљене у њега, зато је и био несталан и често их је мењао. Лепи људи никад нису били верни женама.

Лудвик, краљ баварски, сматрао се у своје доба као врло леп човек, бујне црне косе и ватрених очију.

У двадесетом веку идеал мушке лепоте био је Валентино.

Данашњи леп мушкарац много је изгубио од литерарно-романтичних чари. Тај лепи мушкарац појављује се на спортским утакмицама, на плажама. Жена данас не оцењује лепоту мушкарца према глави. Она мора да га види од главе до пете, да би донела суд о лепоти његовој. Тело, мускулатура и пропорција много су важнији услови него лепе очи и коса. По данашњим схватањима Бајрон се не би свиђао женама са својом сакатом ногом, иако је имао најлепшу главу.

Цела фигура мушкараца двадесетог века мора да представља енергију и силу, а та енергичност треба да се оцртава на свакој црти лица.

У деветнаестом веку леп мушкарац морао је да блиста духовном лепотом, у двадесетом треба да се одликује телесним савршенством.

Поетичне форме не одушевљавају више жену. То је било само у сентименталном веку. Она не тражи више душевну заједницу, већ узајамни рад у тој области, која тако одушевљава омладину, — у спорту.

Муж, друг претворио се сада у мужа — партнера у спортским играма.

У КЛУБУ ЈЕДНОГ ЖЕНСКОГ СПОРТСКОГ ДРУШТВА У САНТ МОНИКИ.

ПОЛИЦИЈА УРЕЂУЈЕ САОБРАЋАЈ. ОПЕТ, РАЗУМЕ СЕ У АМЕРИЦИ, И ТО ЗА ВРЕМЕ ИЗБОРА НАЈЛЕПШЕГ МУШАКРЦА.

ОТРОВАН ЦВЕТ

Ко би још могао помислити да мирисави, нежни, бели *ђурђевак* може бити за некога отрован?

Међутим лепи ђурђевак којим жене украшавају прса и радо чувају по ваznама, значи отров за пернату живину.

Јулије Арнул беше први, који је запазио да је цвет од ђурђевка отрован за пилеж. Једна домаћица бацила је у двориште букет ђурђевка, који је стајао у води, те почео да вене. Гушчићи су јели то цвеће и сви угинули. Доцније су чињени огледи са кокошима и другом живином. Према томе ђурђевке не треба бацати тамо где га живина може наћи. Нарочито то важи за дворишта где нема никако траве и где живина једва чека да нађе мало зелени . . .

ДИКТАТОР БОЛУЈЕ ОД ШЕЋЕРНЕ БОЛЕСТИ — МЕСТО ВЕНЧАЊА — БОЛЕСНИЧКИ КРЕВЕТ.

Шпански диктатор Приме де Риверо, како јављају стране новине, озбиљно је оболео и то задаје много бриге шпанској влади.

Истина, о његовој болести не издају се комунике-и, али се зна да је диктатор доста озбиљно оболео.

Примо де Риверо болује од диабетиса, т. ј. шећерне болести, — баш као и наш г. Радић. Лекари се боје да не постоје компликације.

Као што је познато Примо де Риверо је пре кратког времена верио једну врло младу девојку, али сада када је требало доћи до венчања диктатор је изненада тешко оболео.

АНЕГДОТЕ

Један клијент д-ра Воронова, када су све материјалне ситнице биле регулисане, рече доктору ово:

— Добро, али ја хоћу једнога мајмуна који је дао доказа о својој мушкој способности!

Један велики хирург, срео је једног од својих бивших пацијената у једном салону. Руковали су се пријатељски:

— Ех, докторе кољете ли још једнога?

— То зависи од оних које оперишем, драги господине!

Херцеговац дотерао дрва на мостарску пијацу на магарцу и магарици и чека купца. Прилази му један католик, па желећи да му окалиш веру, пита га показујући на магарца:

— Пошто овај товар на владици?

Овај се чуди оваквом питању и ћути, али католик понови питање јачим гласом.

— Двије круне, одговори сељак.

— А онај мањи, пита опет католик, показујући на магарицу.

— Три круне.

— Како ће бит' кад је мањи товар?

— Е, па она је родила бискупа!

У једној хотелској соби спавају два путника који се не познају. Један од њих, који је нервозан и не може да спава, пали жигице и пошто је потрошио целу кутију, једну по једну, други путник се пробуди и запита:

— Што палите жигице?

— Хоћу да видим да ли сам угасио лампу!

Бошњак дотерао на магарцу товар дрва на пијацу, а пита га један берберин Муја, познати велики шалџија у Сарајеву.

— Пошто, Влаше, сва дрва?

— Двијеста динара.

— Ћерај у авлију.

Када је Бошњак стоварио дрва пође излазу, али га задржа Муја рекавши му: ја сам се погодио да ми даш и самар.

Сутра дан исти сељак сврати код Мује да се обрије, па запита:

— Пошто ћеш мене обријат и једног мојег другара?

— Пет динара, одговори Муја.

Бошњак изађе напоље одвеза свог магрца, што га је био привезао пред радњом, па се упути у радњу.

Када то види Муја, упита га:

— Шта ћеш са магарцем.

— Па да га бријеш, то је мој другар.

— Иди у авлију, Влаше па носи онај самар.

МОДА ЗА ЖАРКЕ ДАНЕ

1. Хаљина за после подне од свиленог мусе-муселина.
2. Две дивне хаљине од »шпицен« материје.

3. Дивна летња хаљина од муселина.

4. Хаљина од тафта и црног муселина.

5. Хаљина од зеленкастог муселина.

Мужеви на плажи

Најсретнији муж лети сматра се онај, који има могућности да испрати жену на неку страну плажу, и да је између њих растојање бар шест стотина километара.

Тада се он осећа препорођен и подмлађен.

Друга категорија мужева је она, кад је жена на мањем одстојању и може за неколико сати да се врати.

Трећа категорија је кад муж иде сам на плажу.

А о онима, које жене прате на плажу, не треба ни говорити. То су јадници, који морају да седе за све време покрај жене, да буду љубазни њој, иако би се можда код куће изгрдили, и тим грешницима плажа не доноси никаквих душевних уживања, сем купања.

Београдски мужеви очекују сезону плаже као неко ослобођење.

Сад су сцене у многим кућама, јер жену везују деца, а муж хоће да иде на Саву.

Греше жене што их не пуштају.

Опаснија је сутон и ноћ по београдским улицама, него песковита обала обасјана дневном светлости.

И потребно је бити растављен неколико сати.

И браку се опажа, да је код жене већа склоност да буде у друштву мужа, него код човека. Човеку тешко пада та обавеза да стално изводи жену.

У браку мора да се поради један програм, како да се испуњава живот, да се не осети досада, а да ничија слобода није стешњена. Због тога и долазе неспоразуми, што се не уноси психологија у тај живот.

Питање слободе у браку треба да се анализира као однос брата и сестре. Сестра о брату не води рачуна, а треба да буде момената у браку, кад и о мужу не води рачун.

То је тешко женама, али то је услов за спокојан живот.

Човек и жена имају један бесконачно дуги низ година испред себе. Како ће она сваког дана ићи заједно, водити исте разводе, посећивати исте ресторане. Тај једноставни живот ствара апатију. Кад су мало удаљени, увек мисле једно на друго. Ако не мисле, они су захвални једно другом, што умеју да изнађу могућност, да им живот не буде досадан.

Само једно не ваља код наших мушкараца. Они нису за равноправну слободу у браку, ту слободу, која не прелази границе недопуштеног.

Овакав пример.

Муж се враћа кући у два и три сата ноћу. Жена га чак и не пита где је био. И он је врло срећан, што је она тактична.

А жена је дошла кући у десет и једанаест сати, јер се задржала код родбине.

Муж прави сцену брачном животу.

Једну тактичну жену човек мора да поштује. У Београду има доста таквих жена.

Модерни појмови о животу васпитавају жену да проширује појам слободе.

Само тако мужеви могу да иду сами на плажу.

Неке жене огорчено говоре:

„Не пуштајте нигде мужа самог".

А зар жена може да га сачува у Београду?

Нити може човек жену да сачува.

Само у браку је мање неверни жена него мужеви.

Сексуално задовољење жена може да буде романтична.

Муж, као полигамска природа, долази у опасније ситуације.

Али зар је жена у стању, да отклони све те ситуације.

Онда треба да има поштовање човека.

Један културан човек мора да поштује жену, која му даје слободу. Та слобода некад га заштићава и чува разних искушења.

Више пада у искушења муж, кога жена води води на ланчићу као кинеза.

Код жена је увек страшља. Бојазан треба да утрне и да жена развија у себи осећање о својој вредности.

Па, шта, ако човек и погледа другу жену?

А зар ви, госпођо, нисте никад никога погледали?

То су ситнице.

Зато пустите мужа на плажу.

А знате где?

„Смиљево" код Шест Топола.

Ту су све мужеви.

Али немојте му ви правити сцену, ако прелази на другу страну.

Напариће мало очи па ће опет доћи к вама.

Разголићеност на плажи умањује чар жене.

И кад гледате с леђа, не разликујете да ли је девојка или младић.

И кад се тако посматра сваког дана постаје све обично. *Мир—Јам.*

Хелена Хентшел добила је прву награду на утакмицама моторним чамцима.

Победница

у натечају за најјефтиниију цену јест Сутнеров ПРАВИ ШВАЈЦАРСКИ БУДИЛНИК Бр. 105

са поузданим анкеровим стројем, који уз тродишње јемство стоји ипак само **64** Дин. 20 п.

Исто тако прави швајцарски џепни часовник Бр. 100 анкеров строј - Ремонтоар - Роскопф само **49** Дин. 60 п

Анкер - Ремонтоар - Роскопф Бр. 111 са тродишњим јемством само **69** Дин. 20 п.

Доплатом (повуком) или уз новац послат унапред.

Нема ризика! Што Ти се не свиђа, то се замењује или Ти се враћа новац!

Велики ценовник са сликама о часовницима, ланчићима, сваковрсне златнине и сребрнине, као и ценовник о стотинама других корисних предмета добићеш бесплатно, ако пошаљеш тачну своју адресу

Светској Кући H. Suttner, Ljubljana Br. 965.

Како постаје тоалета

Гледате је и дивите јој се... Фина, прозрачна, као од пене, та летња тоалета од разних муслина и фулара, и кад је узмете у руку није тежа него негдашњи фишек бонбона од марјаша.

А колико она насекира њену госпођицу.

Читава је то историја, и колико ситних и крупних мисли обухвата свака тоалета.

Она је некад алгебарски задатак. То је у оним случајевима, кад муж или отац с тешком муком отварају свој буџелар.

Други пут је поезија, кад се учествује у неким емоционалним догађајима живота њене сопственице.

А колико она ствара туге, пажњи, пакости и брига.

Брига је први симптом, кад хоће да се појави тоалета. Понекад је прати и главобоља. Жену непрестано боли глава, јер се припрема тај дан, кад има да саопшти новост да хоће да шије хаљину. Кад госпођица из свог сопственог џепа купује хаљину она претходно рачуна, рачуна...

Прво се пође од већих цифара, па се спушта на мање. А онда настаје обилажење излога. И то је симптом бриге.

Излог, лепши један од другога, па како да се решите. Таман сте видели неку материју у једној ражњи и већ се зарачете, да ћете прво купити, а онда у другом излогу нешто ново.

Ти излози поремете и збркају некад цео план о тоалети, да прва идеја и готова креација немају по који пут никакве везе.

Росајде се претвори у муслин.

Муслин у фулар.

Муж мора да учествује у свима тим бригама. Он одговара и несвесно оцењује све, кад га жена вуче испред излога.

Тако се чује...

— Видиш онај плави фулар, како ти се допада?

— Лепо, одговара, механички муж.

— А како ти се допада оно зелено?

— Лепо, опет одговара муж као господин Овчица.

— Ух, па ти ништа не знаш, љути се жена.

И т. д.

Испред једног излога мора да продефилује и сестра једна, и друга, и мајка, и тетка, док се не реши питање каква материја да се купи.

Јер то је најважније.

Некад се уђе у десет трговина, док се купи за једну тоалету.

Сироти трговци и помоћници морају да имају много стрпљења, љубазно скидају са рафова и опет се љубазно клањају кад дама ништа не купи.

Та тактичност је лепа особина наших трговаца и њихових помоћника.

Кад се решило то тешко питање боје и материје, онда настаје избор модела.

Моја пријатељица шије пењоар и већ недељу дана само се о томе мора да води разговор.

— Шта мислиш, да ли да узмем пруге црно и жуто, или каро, или са цветовима.

Једва смо решили црно и жуто, јер је то модерно.

Али сад имамо да разговарамо о моделу.

— Да ли онако, као на позорници, да се веже позади, и т. д.

А то је тек пењоар, и свршиће се за десет дана, а колико треба конференција кад се шије улична тоалета.

То ипак испуњава један део живота жени.

Тоалета доноси расположење.

А каква је тек љутња и бес, кад не испадне добро.

Па све нервира. Колико је детаља на хаљини толико нервних потреса.

Сви салони могу да наједе. Почев они од 400 и 500 дин., па до 150.

Јер цифра се задржава на 150.

За сто динара шију Рускиње, да би сиротице, прибавиле посла, иако многе раде врло лепо, и раднице мањих салона, и мале кројачице на периферији.

Из неког малог салона изађе каткад права уметничка креација.

Кад је већ хаљина у току рада налазе друга изненађења.

Кројачица тек саопшти:

— Морате још да докупите.

А то се обично догађа у великим салонима. Ту се не штеди, нити наставља, свако парче мора да има своју целину.

А, госпођица, кад то чује, дође јој да падне у несвест.

А кад добије рачун из великог салона добије вољу да исцепа хаљину.

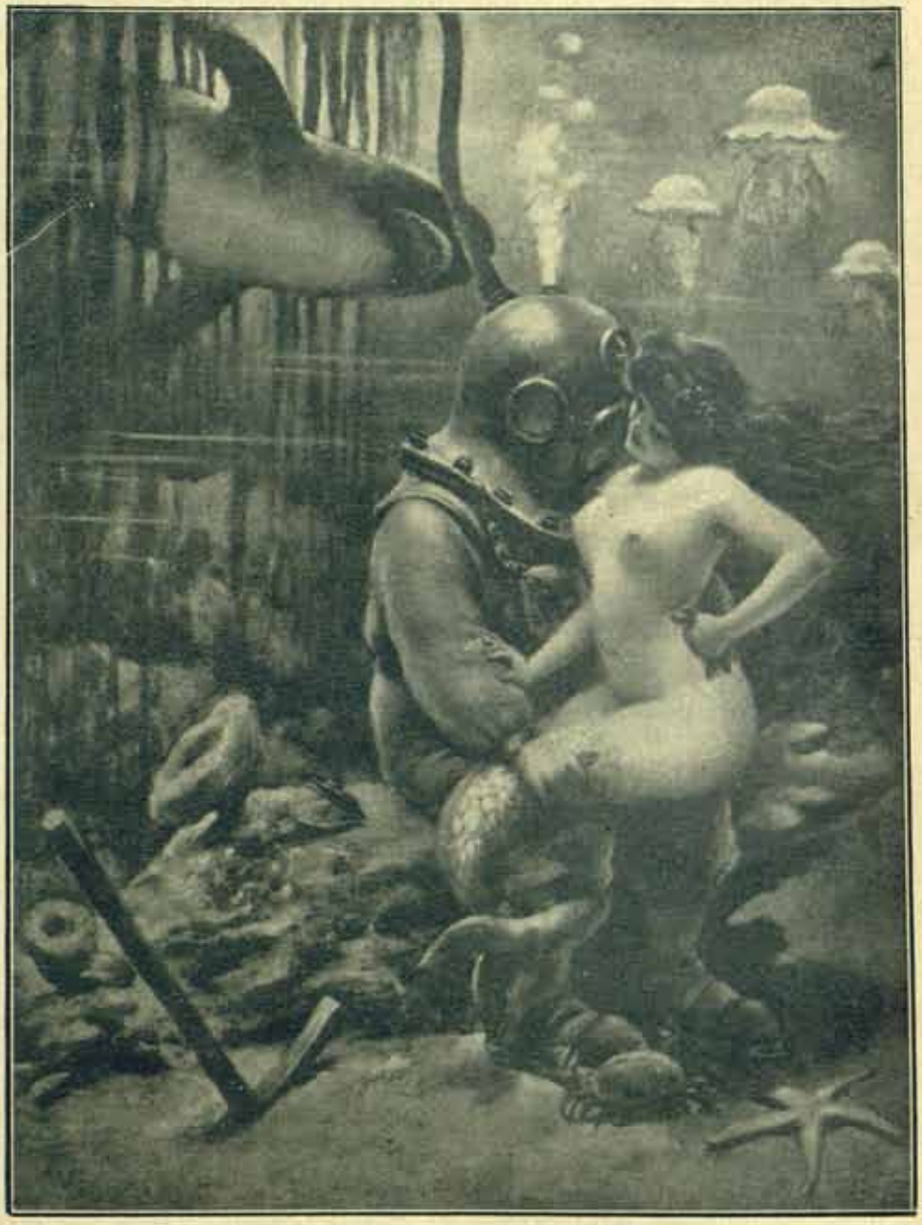
Шта се ту надовезе рачуна.

Једна дама је дала да јој се сашије сукња у једном великом салону и погодила је за 80 дин.

Кад је донесена сукња рачун је износио двеста четрдесет динара.

Све Београђанке се жале на те велике салоне и њихове трикове.

Јер то су трикови... МИР—ЈАМ

ГЊУРАЧЕВА АВАНТУРА

НЕМА ВИШЕ СКРИВЕНИХ ПРОСТОРА.

МЕДИЦИИНА ПРЕ 300 ГОДИНА

Тристагодишњица Вилијама Харвеја, који је први пронашао циркулацију крви.

Енглеска је свечано прославила проналазак славног лекара Харвеја, који је први експериментима доказао, да крв циркулише кроз тело кроз артерије, вене и срце.

Тај велики проналазак узбудио је све лекаре оног доба, и настале су оштре полемике око тога. Сви лекари поделили су се на „циркулаторе" и „антициркулаторе".

Пре Харвеја, медицина је доказивала, да је јетра најважнији орган у телу, и да она производи крв, и одатле се разлива по организму. То је тврдио још Хипократ, и тако се дотле предавало по школама, и нико од лекара није мислио да обори то мишљење.

Сваки проналазак у медицини наилазио је на противнике. И Харвеј је имао непријатеља, и ови су тражили од њега, да докаже експериментима тај свој проналазак. Харвеј је успео да потврди, и то је био читав његов триумф.

•

Вилијам Харвеј се родио 1578 год. у Енглеској, у Фолкестору, и студирао је филозофију у Кембрицу. Године 1598 оде у Падову, која се тада сматрала као медицински центар, и упише се на медицину. Године 1602 постао је лекар, и већ године 1615 предавао је анатомију и хирургију на краљевском колежу у Лондону. Све време своје праксе он је проучавао циркулацију крви.

Да би вршио опите, он је употребљавао разне рептилије и рибе. Тако је пронашао цео ток крви, која је ишла у круг, отуда је и дошла реч „циркулација".

Тај проналазак срушио је све теорије, које су постојале о крви још из старог века. Стари енглески лекари, присталице Хипократових доктрина, устали су противу Харвеја. Једино је Харвеј нашао ватреног присталицу у француском лекару Жану Пекену.

Харвеј је умро у осмадесетој години, али је доживео славу да његов проналазак буде признат у медицинском савету.

МАЛО ШАЛЕ

МИКЕЛ АНЂЕЛО

Славни Анђело био је пун духа. Једном приликом разговарао је са царем Карлом V. и овај га упита шта он мисли о уметнику Алберту Диреру. Анђело му одговори: »Ја га тако поштујем и ценим да када би ја био Алберт Дирер, пре би био Микел Анђело него Карло V.«

»ТАТИЦЕ СМЕЈ СЕ«..

Отац посматра како маломе Воји, који је навршио тек трећу годину, навлаче панталонице, па ће рећи:

»Што би се смејао, када би нам Воја за време шетње сада приредио изненађење«.

Пођоше у шетњу и после пола сата, стане Воја, окренувши се своме оцу говорећи: »Татице смеј се«.

ЧИСТ ГУБИТАК

Доктор (неторном алкохоличару, који се опоравља од једне тешке болести):

— Да, са вама је било врло рђаво. Три недеље дана смо вас одржавали у животу са виски јем и шампањцем...

Пацијент: До врага! И баш онда нисам био при свести.

КОМПЛИМЕНТ

Мати (посетиоцу): Не налазите ли да моја кћи јако личи на мене?

Посетилац: Ах, ништа, то ће се после већ изгубити.

ИЗ ДЕЧЈИХ УСТА

Мати: Ајде Милице сад лепо пољуби чика доктора.

Милица: Ја се бојим мама. Ајде, пољуби га прво ти.

САКСОНСКИ КРАЉ И ЧУВЕНИ ХИРУРГ ТИРШ

Још пре рата у Лајпцигу је био на гласу хирург др. Тирш.

Операције је вршио тако уметнички да су му увек повољно испадале за руком. Једног дана саксонски краљ зажели да присуствује када Тирш врши какву операцију. Чувеном хирургу није било пријатно што се краљ меша у његове пословне ствари, али посету није могао одбити.

Он сасвим пристојно прими краља у своју клинику, нареди да се донесе болесник и с једним уметничким мајсторлуком, извади оболели гњат болеснику.

— Ја сам усхићен! рече саксонски краљ. Ви сте заиста велики мајстор, драги мој Тирш. Просто невероватно.

— Ако Ваше Величанство заповеда могу извадити и други гњат! рече хладно професор.

Мртвачев напитак

— Гуид Пасала —

Рђаво време, које је још увек беснело, натерало нас је, да прекинемо лов и да се склонимо, мокри до коже, у крчму »Каменолому« у Капаливери, која се налазила у дивљем крају отока Елбе, на супротној страни сликовитог лонпанског залива, настањеног већим делом рударима. Тај залив, на врху кршевите увале посут је хрпом малих кућица.

— На ноге мајчице! Треба да закољеш два становника из твојег кокошињака и да отвориш неколико боца доброг! — рекох крчмарици, која нас је одмах понудила столицама намештајући и чистећи сто који је био закрчен литрењацима и празним чашама пуњавим од вина.

На храпавом столу, а под рђавом светлошћу од петролејске лампе, мезетили смо одличним пилећим месом, пијући уз то без обзира. Стара нас је понудила са две врсте вина, белим и црним. Оба су вина била врло добра. Ја сам пио бело а мој пријатељ црно.

— Сјајно је! — узвикне пошто испије чашу до дна, у том се окрену крчмарици и упита је:

— Одакле набављаш бабо ово вино? Хтео бих за кућу узети једно десетак литара.

— Шаље ми га један сиромашни газда из Ланране — рече крчмарица — али мислим да и он више нема овог вина, а мени су остала само два бутеља.

И ја сам пробао то вино. Заиста, било је врло лепо питко вино. Кроз стаклену чашу преливали су се црвени млазеви који су се са врха чаше сливали ка дну. Било је густо као ликер, мирисало је као сукамптос и на дивље траве. Али сам ја ипак волео више да пијем бело вино. После неколико испитих чаша, самном је завладао осећај неке мирне ведрине. Мој друг, Лујо, испијао је чашу за чашом оног црног вина, мљаскајући са неком детињом помамношћу. После кратког времена, њиме је овладала нека туга и меланхолија. Ова мрачна и тужна изба, ова самоћа око нас, савлађивала нас је све више. Крчмарица је била нека седамдесетогодишња старица: са испијеним рукама као борова кора, лица смежураног и на томе се лицу није могла закључити људска физиономија него је личила на неку врсту маске. Уснице танке и суве као оштрица ножа, једва су скривале чељуст без зуба, перила се неким опасним и подругљивим осмехом који је био пун цинизама, а из очних дупљи гледала су два ситна ока, на веома лукав начин.

У крчми смо остали само ја, Лујо и та старица. Ћутали смо. Чуо сам само шум кише. Била је то једна од оних ноћи, ка се чини да свуда продире туга, па да у души ствара осећај страха и тајни. Свака је сен једно привиђење и свака особа крије у себи загонетку, која ће се с муком одгонетнути. А она стара крчмарица, са својим горким и подругљивим осмејком, давала је утисак неког одвратног створења, које шири неку мрачну сугестију, неку необичну кроничну ноћ.

Сат на зиду који је био колико стар толико и прашљив, откуцао је дванаест сати, то нас је пренуло из замишљености. Дигосмо се. Пријатељ мој једва је ишао. Ноге су му с времена на време у коленима клецале. Није могао да се одржи него се придржавао о ивице столова да не би пао, био је немоћан да пође даље. И ја сам испио доста вина али су моје ноге функционисале у реду. Узео сам Луја испод руке и пошто смо праћени крчмарицом, која је носила у обе руке по једну свећу превалили неколико степеница, ушосмо у нашу собу.

Два су кревета била размакнута, једва пола метра један од другог.

Уска сељачка соба изгледала је празна са зидовима чађаве боје, као зграда железничких станица. Лујо се свукао у врло великом нереду тако да је изгледао да ће цело одело поцепати. Лујо се свукао и онда се баци на тешки кревет, завуче се под јоргован. Неколико секунди за тим он је хркао, и одмах је тако јако заспао да га није човек могао пробудити. Киша је и даље падала, ситна, и лупкајући непрестано и монотоно о стакло. Оно бело вино упалило је моју машту, што се вртила око неких бизарних мисли и од неких необичних непротумачених визија. Покушао сам бројати греде на тавану. Мислио сам да ће ме та монотона разбибрига успавати. Покушај није успео. Будно стање је потрајало. Чинило ми се да ложим већ читаво столеће. На торњу суседне цркве откуцало је три сата. Нисам могао више да издржим. Угасих свећу. Инстинктивно баших поглед на Лујин кревет. Протрнуо сам од страха. Сањам ли? Не, био сам будан!.. Даље, даље!... Длановима сам протрљао очи, да одагнам, како сам мислио, халуцинацију. Ужаљуд! Оно, што сам имао пред собом била је пука реалност. Пријатељ је мој сасвим промењио физиономију. Јест, изобличио се. Лице му помодрело, а иначе увек насмејана уста, перила су се као од смртног страха, чело се осуло капљама зноја, а цело му је тело дрхтало од неког смртног трзаја. А очи, ах оне очи! Неће их никада заборавити! Отворене као да гледају у нешто ужасно, као да се пред њима шири страшна нека визија. Руке извучене испод покривача отварале су се и затварале у ритмичким кретањима као да хватају нешто што им измиче. Стао сам избезумљен, немоћан да се макнем и да викнем. Нечувеном снагом воље, од које сам претрпио готово физички бол, скочих са кревета и гласом испрекиданим од узбуђења, викнух:

— Луло! Лујо!... Шта ти је?... Пробуди се, тако ти Бога!... Продрмах га што сам јаче могао, поливши му лице млазом воде. Несретник се укочио и након неколико секунди стао да се буди. Промрмљао је неколико неразумљивих речи, на које ја нисам окренуо пажњу. Причинило ми се да чујем: »Убиће ме!... Ту је, на глави ужасан ударац..... Али душа, душа је жива, и жива види све види и гледа моје убојице«.....

— Ти сањаш, ти ружно сањаш — рекох — на ноге дижи се! Гледај ја сам ту!....

Лујо се тад ненадно усправи на кревет.

— Одвуци ме одавде!... стао да ме моли гласом, који није личио на његов.

Настао сам да га умирим, помогао сам му да се обуче; пружио сам му чашу воде и дао сам, да помрише боцицу неке киселине коју сам носио увек уза се. Он се нешто као умирио, али, што је заиста чудно и необично, његове црте биле су се промениле. Физиономија није била у ствари иста. Ја сам то тумачио притиском сна, али сам се ипак преварио.

— Какви те то снови спопали? — упитах да га растресем и да дође к себи. Али су сви моји живци били напрегнути од страха, али сам ипак успео да их савладам.

— Тај страшни сан чини ми се тако стваран, — одговори Лујо промуклим гласом, — да сад, видиш, сад кад сам будан и кад говорим с тобом нисам још на чисто, да нисам ја главно лице у овоме догађају, који ми се десио у сну.

— Ти си још увек под утиском који имао у сну. Одморн се, па ћеш да причаш нео развој тог пакленог привиђења.

— Знаш и сам да ми је место Лонгане сасвим непознато. Чуо сам свега два три пута о њему. Но, а сад, разумеш ли? Сад могу да ти тачно сваку

кућу, сваку улицу овог проклетог места....

— Вероватно, видио си ваљда какав положај заузима са својом панорамом! — добацих му да бих разговор окренуо на шалу.

— Никад! Знао сам за Лонгане само по имену, као и по томе, да се ту налази чувена гостионица. Па и нисам никад ни фотографије ове тужне зграде.

На моје велико запрепашћење Луjo је почео описивати топографију овога краја необичном тачношћу.

Сетио сам се, да сам у некој расправи наишао на чудноватe феномене, произишле из сна.

— А најчудноватије је, заиста, то — наставио је Луjo гласом који никако није био његов, што нећу никада успети да протумачим — како у сну можеш постати другом особом. Јест управо другом особом са свим манама, страстима, осећајима оног другог. Проживети, укратко преджитвот неке особе, коју ниси никад познавао.

— А јеси ли ти сигуран, да је та особа чији си ти живот преживео у сну заиста постојала?

— Уверићеш те о том мој сан. Приснило ми се, да сам богат поседник из Лонгана. Као расшкуња и нежења живио сам без скрупула у једној леној пространој вили, удаљеној два километра одавде, са лицем окренутим путу, што води до заветованишта. Кућа моја, састојала се од приземља и једног спрата, била је окружена широком оградом, а у авлији се простирао дражесни врт, снабдевен сваковрсним воћем. Осим мене била је у кући стара једна слушкиња и вртар. Пространи мој посед, који ми је доносио богату годишњу ренту, ширио се свуда у наоколо. Рекох да сам био чувени женскар у овоме крају, а моје су пустоловине изазивале читаве скандале и невероватну мржњу свих суседа. Одевао сам се беспрекорно, и мојих је педесет година изражавало младалачки изглед. Могу да опишем и изглед какав сам у сну изгледао. Бронзаног лица, средњи стас, нешто ћелав, сасвим обријан, црне и дубоке очи са подочњацима, крупне и сочне усне... У кратко симпатичан тип који се свиђа женама.

И како је Луjo описивао своjу личност из сна, тако је и моје запрепашћење расло у огромној мери. По појединостима из његовог причања, по моралном и физичком опису овог Дон Жуана, по згодама из његовог живота ускрсло је преда мном лик Марија Д'Арагона, званог у Лонгане »Кокотом«. У својој сам га младости лично познавао. Једне су га ноћи удавили. Истрагом се није могло утврдити ко је извршио тај злочин.

Али се мислило да је то убиство извршено од стране неког љубоморног мужа чију је жену завео. Сада ме је Луjина прича преneразила. Мени је било познато, само оно што је истрагом било утврђено, о том убиству. Мене је јако интересовало како и у колико ће се Луjино причање подударити са истрагом која је вођена поводом овог убиства.

— Сад долази оно најстрашније — наставно је полагано мој пријатељ, после подуже паузе, лаганим дрхтањем у гласу. — Тешко је врло тешко протумачити узбуђење после мојег уморства, и док ти ово говорим, осећам се сасвим другим, другим, разумеш ли?

— Ах! како си могао сањати, да су те умориди!...

— Уморен! Уморен!... и то из бусије, разумеш ме? На најдрскији начин. Била је септембарска ноћ. На прозирном али мрачном небу није било звезда. Задржао сам се код билијара у кафани. Постоји ли таква кафана у Лонгани?

— Да, да — одговорих — али настави..

— Тек што је на црквеном торњу откуцало једанаест сати, одлучих да пођем кући, поздравих се с друговима и пођох кући. У дванаест сати имао сам састанак са једном необично лепом женом, удатом пре кратког времена. Није то било први пут, али, не знам зашто, ишао сам на овај љубавни састанак необично весео и радостан као никад до тада. Крв ми је била појурила у лице, а жиле на слепочницама биле су се напрегле, да сам мислио да ће попуцати. Дошао сам до окуке на путу, где се налазила једна од оних пољских костелија, какве се виде у околним пољима. Изненада бануше преда ме три особе, и једна ме од њих удари тако јако да сам одмах пао у несвест. Ударац је по глави био смртоносан. Моје је тело било коначно мртво, али је у мени било живо још нешто: Душа, јест, душа, која је моћна, присуствовала агонији тела... Читаву ноћ на ивици јарка, пред сеоском капелицом и пред Мадоном, обасјаном уљаним свећњаком, душа је била над мојом лешином. Међу убојицама упознао сам мужа моје љубавнице. Један је од њих испретурао све моје џепове. Из јутра у зору, неколико рудара који су туда пролазили, узели су моју лешину и однели је у вилу. Могу ти описати све оно, што се десило после моје смрти. И како су ме спустили у раку... У тај сам моменат осетно ледени трак земље на мом телу и тад си ме ти пробудио.

Ја сам се задубио у то причање, а истоветност сна са збиљом, мени познатом дубоко ме узнемирила. Био сам узбуђен и нисам знао како да умирим себе и Луjа.

— Изађимо, рекох му, јутарњи ће те поветарац освежити. Кренули смо према Лонгане. Први су сунчани зраци падали на брежуљак, а у заливу узалуд се мучила једна мала барка да пристане у луку.

— Ја ћу те водити, крикну Луjo готово очаран — биће пут и краћи и бољи.

И заиста: друг мој, сигурно прећи преко путева и улица, пошут неког аутомата, крену право вили Марија Д'Арагоне. Ја сам га слепо пратио зачуђен овим необичним случајем. Пре него стигнемо, Луjo је довршио свој опис, зачињен неким сугестивним богаством, код неке кућице, поред које се дизала сеоска капела и где се у бледим бојама оцртавало Мадонино лице, изненада, он се заустави.

— Видиш ли?... Управо овде су ме уморили. — рече пригушеним гласом као под тежином страшног злочина. Погледао сам га. Очи су му биле укочене, уснице дрхтале, а по лицу му се осуло мртвачко бледило. Тело му се трзало неким језивим грчевима.

— Даље, даље! — повикао сам, чврсто га држећи. Не осврћући се на мене Луjo је пошао даље великим корацима, станувши пред вилу умореног. Ништа се није променило. Све је одговарало, страшном опису што ми га је Луjo дао. Он је хтео да уђе. Зауставио сам га. Сав изобличен, он се загледао у прочеље виле са земним прозорима и у широки насмејани врт. Нема тишина овог затишја није се ни уколико подударала са узбуђеним нашим стањем. Како да га умирим? Он се очевидно још увек налазио под утиском хипнотичног сна. Не знам Не знам, какав ми је то глас дошаптао једну мисао, необичну једну мисао.

Божје су тајне — рекох — не протумачиве. Ми смо само бедна бића у огледалу његове моћи. Бог нека зна, кроз који си ти то једини Луjo, непробојни свемирски закон, примио лик Марија Д'Аргана.

Треба да му га вратиш. Одлучи.

— Како, како? — рече ми очајни пријатељ.

— Слушај пођимо до гробља, да се помолимо на гробу умореног. Милосрђе ће божје услишити наше молитве.

Луjo се најпре одупирао овом предлогу, али се ипак одлучно да пође са мном, као да је и њега постакла нека непозната моћ Без речи пошли смо даље. Гробље је било затворено. Кушнух. После неколико секунада створила су се врата пикрипећи зарђалим оковима. Дошао нам је у сусрет гробар, крупна и првенкаста људина, сав насмејан и пун церемонија.

— Где се налази гроб Марија Д'Арагона? — упитао сам таквим тоном, који не трпи противречења. Гробар се запрепастио, али је ипак пошао с нама.

— Знам ја, — упаде Луjо, те се нагло, мирно и сигурно упути према ограђеном забу, по коме се пењала богата винова лоза, са крупним црним гроздовима, чија су зрна одржавала урну и крваву сјаност. Камени натпис, једва читав и изглодан, уверио нас је, да се налазимо пред гробом »Кокота«. Погледасмо се утучени, као пред неким ненадним открићем. Бледо пријатељево лице необично ме је потресло. Он је хтео да се баци на гробара, који се је глупаво загледао у нас, не схватајући наше узбуђење.

— Ова је лоза препуна гроздовима, рекох ја. — Берба Вам сигурно доноси доста вина.

— Шта то говорите господине! Нико га не бере и сваке године пропада ово грожђе, и изложено је трулењу. На његовом сам лицу прочитао да лаже.

— Ви лажете! — узвикнуо сам ја енергично, да је гробар узмакнуо за неколико корака, не схватајући наравски мој поступак.

— То вино продајете ви крчмарици »Каменолома« у Каполивери.

Несретник је промрмљао неколико речи не разумљивих. Сигурно није часно продавати вино из тог грожђа, што расте на гробовима.

Кукавче! Јадниче!.... криво, да сам ја примио лик уморенога Марија Д' Арагоне-а!.... — урлао је Луjо са лицем унакаженим од беса и стиснутих песница.

Гробару је замрла реч у грлу пред њом не надмашном провалом срџбе. Луjо је стао главињати цик-цак, назадујући, како то чине рањене птице, па замакне за зид једне капеле, која се тек градила. Ова ме његова изненадна појава часком запањила, као да му је та мистериозна пустоловина парализирала сву вољу и сву физичку снагу. Кад сам сустигао Луја, он је био сав блед, воштане боје, али тако тек, као да му је тешки камен пао с прсију. Његово лице, упркос бледоће, повратило је прејашњи стари његов лик и неки га је благи мир био обузео, опет се на његовим уснама појави онај осмејак који је пун веселости и темперамента, очи му засијаше од радости. Нисам имао времена, да га запитам шта се то десило.

— Спасен сам, разумеш ли? — рече ми узбуђеним гласом. — Повратио сам земљи онај зао дух уморенога »Кокота«.

Зачуђени гробар, који није схваћао ништа од свега, остао је укочен као кип, док смо се ми удаљавали, насмејани до суза.

Размишљајући непрестано о овом необичном феномену, којем смо присуствовали један протогониста, а други као сведок, стигли смо у село Нутљиви и замишљени.

У ЊУЈОРКУ СВАКИ СТАНОВНИК ПРОГУТА ДНЕВНО ЈЕДНУ КАШИЧИЦУ ПРАШИНЕ

А колико ли кашичица прогутају Београђани?

Међу многобројним проблемима хигијене градова најважнији је тај, како да се пречисти атмосфера испуњена димом, разним отровним гасовима и прашином.

У великим градовима, где гмиже улицом стотине хиљада, стешњени на једном малом простору, нарочито у часовима рада, кад се жури у канцеларије, фабрике и трговине, а разне врсте аутомобила и превозних средстава јуре улицом, ваздух је увек пун прашине, који удишу становници.

И тај страховито искварени ваздух удишу стално, јер кише нису честе, да могу да га прочисте.

На горњим спратовима становници увек имају чистији ваздух, јер ту се пење само она најфинија прашина.

У Њујорку има многе више прашине него у Паризу.

Прашина се најбоље види на дрвећу и оно врло жалосно изгледа.

Американци су израчунали, да у Њујорку сваки становник прогута једну кафену кашичицу прашине.

А има места где се прогута и кашика од супе.

Зато је потребно, да се у великим градовима никад не дише на уста, већ само кроз нос.

КО ВИШЕ ЈЕДЕ ЧОВЕК ИЛИ ЖЕНА?

Човек је много већи гурман од жене. Можда то захтева његова полигамска природа. Али жена воли рафинирану кујну, мада не показује такав апетит као човек.

Она је по свом физиолошком саставу слабија од човека, и због тога мора да пази на дијету. И много пута њој је ускраћено да буде гурман, и да једе све што хоће, нарочито у доба трудноће и кад доји дете.

Човек заборавља меру при јелу. Зато је много више трбушатих људи него жена. Жена је дужна да човека умери у јелу.

Укус у јелу има много бољи жена, јер она то справља, али за јело, које је баш она зготовила, нема такав апетит као човек.

жена се засити кад кува, и много пута најукусније јело не може да једе, јер је за све време удисала његов мирис и пару, а човек заседне и слади.

Модерна кујна много се разликује од патријархалне. Данас жена нема толико времена да се посвећује шпархерду, и увек гледа да нешто брже зготови.

Само је неопходно потребно да свака жена зна да кува. Гастрономска вештина, то јест кување, треба да уђе у програм њеног васпитања.

Зато се сада у свима стручним школама на страни уводе курсеви кувања.

То би требало да буде и код нас.

Валентино је причао о себи...

...„Иако сам био доста рекламиран у Њујорку као играч, у Холивуду сам био потпуно непознат, кад сам дошао први пут... Био сам почетник, као хиљаде других, и нико није обраћао пажњу на мене, иако ме је представио у студиу Норман Кери. Директор и режисери сваког дана виде масу младића, који замишљају да имају штофа за филмског глумца.

Ипак сам био упоран и говорио сам себи: „Само да могу да зарадим што-год".

У индивидуалном животу, као и у животу народа, главно је искористити моменте. Ја сам се трудио, да увек лепо изгледам физички.

Неко каже, да је потребно имати храбрости, па да се дође до нечега. Али човек је неки пут победник, иако није дигао руку на побеђеног.

Али да би човек био храбар, мора прво да добро познаје самог себе.

*

Читајући многобројна писма, која добијам од својих обожавателькн, опажам, да ми један велики број завиди, и мисли да се у филмском занату не ради ништа.

Једна жена, између осталога, пише ми поетично: „Благо вама, ви имате и сувише времена да се одмарате и разговарате са својом душом".

Збиља је дивно, кад може човек да разговара са својом душом једно петнаест дана. Лепо је сањарити. Али филмски глумац тек онда може да сања, пошто се сатре од рада.

По моме мишљењу срећа се састоји у томе, кад човек оствари оне снове, који су се тек зачели у њему.

Па шта је у ствари идеал човека? Није љубав, није слава нити новац, већ срећа. Било да раде за остварење среће наше руке или памет, све једно је, само да се она постигне.

Реч „распуст" доноси радости, чак и срећу. То не значи беспосличење, већ једна промена рада или физичког или интелектуалног посла.

ГОДИНА IV. БРОЈ 29.

Недељне Илустрације

ЗОБЕИДА

НАЈМИЛИЈА ЖЕНА ХАРУН АЛ РАШИДА

ОД М. Е. ЛАРЗЕНА.

3

Они су похитали господару и предали му малу таблицу.

„Нађена је“? триумфовао је везир.

А Фадил је уз то додао:

„Девојка није крива. Чермак је не само убијца, већ и лажов“.

Покретом руке Калифа је дао знак да ћуте.

„Увек добро испитати! Увек избегавати све што би у јарости дало повода за неправедан суд“.

Али је брзо увидео да овде није имао потребе да своје срце више присиљава на ћутање.

Само један поглед на таблицу, површно испитивање њене садржине, па је се све знало.

Зобеида је од почетка до краја говорила само истину. Она је све чинила што је могла да би избавила Абу Хамеда.

А Чермак? И Калифа је нехотице стегао песницу — заслужио је више него смрт.

Не само да је његова рука извршила потајно убиство, не, он се није стидео да своју кривицу свали са себе и натовари на невину девојку.

У том тренутку је изрекао своју пресуду.

Вечити судија нека буде према њему милостив, а земаљски не може имати милости.

Калифа је похитао Зобеиди. Пружио јој је обе руке.

„Опрости ми, што ти нисам одмах поверовао“.

Она је се дигла и махала главом.

„Немам шта праштати. Твоја дужност је била да испиташ ствар и право да судиш и ја видим да си своју дужност верно извршио“.

„А да ли се љутиш на мене“?

„И то не“.

„А да ли ћеш ми допустити да ти дам накнаду за горке часове, које сам ти причинио“?

„Она је ухватила његову руку, али одмах је и пустила. Сада га је погледала питајући.

„Каква би то била накнада“?

„Да ти створим нов завичај да ти дам сестру, да те отргнем из самоће, да те одведем људима, који ће с тобом живети и који ће ти своја срца отворити, да би код њих лакше преболела тешке губитке, које ти је донела једна несрећна ноћ“.

Сада је Зобеида задовољно рекла:

„Господару, хвала ти! Како ти тачно видиш срца људска! Ти са мном осећаш“.

Опет је он ухватио њену руку и тако је чврсто држао, да је она уплашено узмакла.

У истом тренутку он је се покајао за своју пренагљеност. Болно осећање је њиме завладало. Сада је јасно познао да је ту девојку волео. Истовремено је увидео једну прегради између себе и ње.

Јест, онда су владали у тој земљи други обичаји и прилике него данас код нас. За „женина права“ се није знало. Зобеида се не би могла противити, ако би Калифа обзирно покушао да је за себе придобије.

Она би морала слушати.

Али на то није мислио Харун ал Рашид. Он је чезнуо за љубављу и драговољним пристанком. Насиље није волео.

Видео је како је се Зобеида уплашила његовог додира. Знао је да у њеној души још живи Абу Хамедова слика.

То га је ожалостило. Ипак није помишљао да тргне своје речи.

С истом љубазношћу као пре, продужио је разговор.

„Ја имам сестру по имену Абазу, коју јако волим. О њој немам више ништа да рекнем, што значи све: она је добра душа. К њој ћу те одвести. Она ће ти бити пријатељица, ако јој будеш отворила своје срце. Ти ћеш с нама у Багдаду живети и свака жеља ће ти бити испуњена. Бићеш опкољена лепотом. Тако ћеш, надам се, моћи заборавити твоје жалосне успомене. Реци, Зобеида, би ли хтела поћи са мном“?

„Хоћу“.

Тиме је била Зобеидина судбина решена. За њу је почео нов живот. Учинила је први корак на путу, који јој је судбина била одредила ка највећој висини, срећи и моћи, шта је онда жена могла достићи.

— — — — — — — — — — —

Зачуђено је гледала Калифина свита, како је се Харун ал Рашид с највећом пажњом опходио према Зобеиди. Не само да јој је ишао на руку код распродаје њеног покућанства и осталог имања и ставио јој на расположење своје товарне камиле да би се преселила у Багдад, већ је и у другим стварима његова околина осетила, да је од тада Калифа лепу девојку сматрао као члана своје куће.

Требало је убијци Чермаку изрећи пресуду у Зобеидином присуству.

Она је требала да му се освети.

Она је пристала, јер она није била створење слабих живаца, већ слободна Персијанка, дете ратничкога рода.

Осветy над убијцом њеног љубавника и брата сма-

стала је као право, које јој је припадало по божјем и људском закону.

Калифа, намесников везир, Фадол и Зобеида очекивали су у раскошној сали намесникове палате кривца.

Он је изведен везан.

Прво што је рекао, био је протест пред Калифом за овакво понашање према њему.

„Тебе зову правичним и трпиш да се према мени као према робу поступа. Ја сам син слободног курда. Суди ми по твом закону. Ја се нећу противити. Убијте, али ме пусти да изађем пред судију одрешен. То могу тражити".

Ове речи нису остале без дејства.

Харун ал Рашид је дао знак војницима, који су пратили Чермака:

„Одрешите га"?

Војници су извадили сабље; то је био обичај када је Калифа судио.

Харун ал Рашид је проговорио:

„Ја сам заповедио, Чермаке, да те овде доведу да ти саопштим пресуду. Ти си Абу Хамеда мучки убио. Убио си и Селима Мирзу, када је хтео да те задржи од освете над његовом сестром. Покушао си мене да превариш и да дигнеш буну противу мојих власти. Ти си заслужио смрт и то не као слободан војник да умреш од мача, већ на вешалима".

Веће казне није могло бити. Смрт на вешалима била је најстрашнија казна за једног слободног Курда или Персијанца.

Чермак је слушао речи и кришом погледао присутне.

Калифа је наставио:

„Али ја ћу ти дати прилику да те не снађе оно што је најгоре. Знај, да ти тиме поклањам милост, коју ниси заслужио. Ипак ти ћеш од мача умрети, ако пред Зобеидом сада клекнеш и замолиш да ти опрости за сва зла, која си јој учинио".

То је опет био нечувен доказ пажње према Зобеиди.

Није се могло друго очекивати, већ да ће Чермак бити скрушен и молити да не заврши живот на вешалима.

Али је се догодио друкчије.

Злочинац је уздрхтао и дивља мржња је се огледала у његовим очима.

На један пут је се осмехнуо, скочио напред, оте изненада од Фадила сабљу и полетео на Зобеиду.

Замахнувши десном руком на девојку, дрекнуо је као помаман.

„Ја не тражим милости, већ освету".

Оштра сабља је сенула.

Зобеида је јаукнула.

Она је узмакнула ка везиру, који је хтео да јој прискочи у помоћ. Изгледало је да је изгубљена.

Али је у последњем тренутку спречила Калифина сабља оружје, које је убица држао у руци. Јачина ударца је била смањена.

Али је девојка рањена у раме и из ране је потекао млаз крви. Ипак оно што је имало да буде најгоре, било је отклоњено.

Од Чермака је одузето оружје и опет су му руке везане.

„Водите га и одмах обесите"? наредио је Калифа.

Затим је клекнуо поред Зобеиде, која је била пала на под и лежала затворених очију. Дрхтећи су је дотакле његове руке.

Брижљиво су пришли његови прсти преко њеног бледог лица.

У том је она отворила очи. Видела је шта су његове очи јављале и чула његове речи и насмејала се.

„Није рђаво, господару. Нека дође лекар"?

Калифа је скочио.

У забуни није ни помишљао на потребну помоћ.

Позван је Калифин лекар.

Он је одмах дошао.

Зобеида је спуштена на меку постељу. Рана је била прегледана. Она је јако болела, али није била опасна по живот.

Крв је лако заустављена и рана везана.

Лекар је се окренуо Калифи и рекао:

„Девојци је потребан само мир.

Харун ал Рашид је поверио девојку његовој бризи. „Када буде оздравила, богато ћу те наградити", рекао је Калифа.

У том тренутку дошао је Фадил.

„Твоја заповест је господару извршена. Чермак је мртав".

Харун ал Рашид га је мирно саслушао. „Тако ће умрети све издајице, који се дигну противу правичног пророковог наследника".

Пошто је се кратко поздравио са Зобеидом, отишао је с Фадилом из собе.

Ћутећи су неко време ишли један поред другога, за тим је Калифа проговорио:

„Абу Хамед је сада покојни. Потребан ми је за Хорасан намесник. Хоћеш ли да примиш ти тај терет на себе, Фадиле"?

„Господару, велика је твоја милост".

„Старај се да вршиш своју тешку дужност потпуно, јер је ово опасна земља".

„Стараћу се свим силама", уверавао је Фадил. „Али мирно у Багдад? Чврсто ћу држати власт у рукама".

4.

У оним давним временима, о чијим се догађајима овде говори, Багдад је био највећа и најлепша варош не само Истока, већ целог тадашњег познатог света.

Прекрасне грађевине су красиле Калифину престоницу, међу којима је прво место заузимала владаочева палата.

Двор Харун ал Рашидов је био необично сјајан и ни једно перо не може тај сјај описати.

Зобеида, која је, по оздрављењу; пратила Калифу у Багдад, мислила је да сања, када је видела ово чудо.

Она није била из просте куће и била је научила на луксуз, али што је у Багдаду видела, превазилазило је сва очекивања.

Заиста, она је мислила да сања, када је ступила у Калифину престону салу. Ту је стајао Харун ал Рашидов престо, начињен од сувог злата и постављен пурпурним јастуком, а изнад њега се савијало, као балдахин, дрво које је уметничка рука од злата била начинила.

Рад, који је на гранама тог дрвета висио, било је сјајно драго камење, дијаманти, смарагди, рубини, сафири и бисер.

Само је овај пример довољан за доказ необичног сјаја, који је у будуће Зобеиду окружавао.

Абаза, Харун ал Рашидова сестра је примила непознату јој девојку раширеним рукама.

Убрзо су се оне заволеле и постале пријатељице у најбољем смислу речи.

Харун је се такође опходио према Зобеиди као према сестри.

Али она није могла а да не запази, да је он при томе показивао извесну уздржљивост, противну његовом бићу.

Када су били насамо, у његовом оку је се огледала чежња.

Кад год је с њом говорио, из његових речи је се јављала необична топлина.

Сваку њену жељу читао јој је из очију и тешко томе је било, на кога је се Зобеида пожалила!

Али никада није из његових уста изишла реч, која

би казивала љубав или притајено улагивање. Бојажљиво је се уздржавао.

Изгледало је као да је Зобенду сматрао за више биће, које је чак и њему свемоћном било недостижно високо.

С почетка је Зобенда осећала сажаљење наспрам њега. Знала је да он очекује одговор на његова осећања и није могла да испољи праву женску наклоност. У њеној души је непрестано живела Абу Хамедова слика.

Али није дуго трајало и она је сама једног дана познала, како су у њој много избледиле боје те слике.

Погинули љубавник ускоро је био само сенка, успомена, којој је у часовима размишљања на једном малом олтару приносила жртву сећања. Не више!

Напротив из дана у дан све је јача и већа бивала у њеном животу, њеним мислима и њеном срцу појава Харун ал Рашида.

Сваког дана је упознавала у њему нове и сјајне мушке врлине.

Доброта његовог бића је све чврше везивала Зобенду за себе.

И више није био далеко час, када је опазила да му одговара на љубав.

Шта је се у њиховим душама збивало, није могло остати сакривено и онима, који су стално с њима у заједници живели.

Нарочито Абаза, Харун ал Рашидова мила сестра имала је оштро око. Она је приметила да су се срца њеног брата и пријатељице из дана у дан све више зближавала.

У почетку је се чувала да каже коју реч о томе, шта је приметила.

Ипак једног дана је се изрекла.

Обе девојке су седеле, као обично, заједно у Абазиној соби.

Време су проводили у томе, што су наизменце себи стављале у косу скупоцене чешљеве, разгледале гривне с дијамантима, метале о врат тешке златне огрлице, огледале се у огледалима и давале о себи оцене.

Абаза је своју пријатељицу била нарочито богато окитила, погледала и радосно тапшала рукама.

„Како си лепа, Зобенда! Треба такву да те види мој брат. Твој изглед би га толико одушевио, да више не би могао крити своју тајну".

Зобенда је јако поруменила.

Збуњено је окренула главу у страну.

„Твоје су речи будалаштина. Шта сам ја према моћном господару свих верних"?

Али Абаза је одговорила:

„Немој говорити противу свог личног убеђења. Ти добро знаш да те Харун воли. А и ти њега волиш. Зар можеш то порећи"?

Зобенда је ухватила руку своје пријатељице.

„Ћути о томе"!

„Опрости, ја те нисам хтела вређати"!

„Ипак ме мучиш, Калифа тражи себи жене између кћери великаша своје земље".

„Зар ниси и ти племићског рода"?

„Јест, али је мој народ потчињен. Дакле немој даље о томе говорити! Радије говорим о теби и твојој љубави према Џафару".

Сада је Абаза поруменила. Али на њеном лицу се није огледала срећа, када је Зобенда поменула Бармекида, који је сматран као најповерљивији пријатељ Калифин, који је, ма да није био Крамевског рода, требао само да пружи руку, па да добије Абазу, Калифину сестру.

Она је уздахнула.

„Џафар од неког времена није више онај стари. Ја то јасно видим, његова љубав наспрам мене је охладнела".

Зачуђено је погледала Зобенда пријатељицу.

„Како може то рећи? Зар не зна сваки овде у двору, да се Џафар теби удвара и да те воли душом и срцем. Сваки зна за пријатељство између њега и твог брата и сваки чека час, када ће Џафар код Калифе запросити твоју руку„.

Жалостиво је Абаза одмахнула главом.

„И ја сам о том часу сањала. Сада пак морам гледати, како се мој најлепши сан губи".

Зобенда је се уплашила.

Те су речи изражавале тако дубоку жалост, да је одмах у срцу осетила најјаче саучешће.

„Како је могла наступити у Џафаровом срцу та промена"?

Опет дубок уздах.

„Немојмо о томе говорити. Сада сам ја та, којој твоје речи изазивају бол. Све бива по Алаховој вољи.

Ове су речи оставиле дубок траг у Зобеидиној души. У часовима самоће размишљала је о пријатељичиној љубавној патњи. Толико јој је било јасно, да је Абаза знала, шта је у Џафаровом срцу изазвало промену. Али она није хтела о томе говорити.

Из ког разлога?

Безазлена девојка није на то питање нашла одговор. Јер је имала очи и мисли само за Харун ал Рашида и због тога није гледала на друге људе и није видела да је она сама невин узрок туге своје пријатељице.

Она није приметила како је Џафар окренуо главу од Абазе и само у Зобеиду чешњиво гледао.

Његово понашање је у извесном смислу било разумљиво.

Пред Зобеидином лепотом су се губиле драже Калифине сестре.

Абаза је била умиљата, али је Зобеида била лепотица. То је скренуло погледе Бармакида с једне на другу.

Једног дана су се Зобеидине очи изненада отвориле.

Она је се још била задржала у раскошно опремљеним собама, које јој је био Калифа у својој палати дао на располагање када јој је једна робиња пријавила високу посету.

Џафар је се био пријавио.

Напред је био послао више слугу, који су носили скупоцене поклоне, редак накит, златне шоље и материје, фино изаткане.

Изненађено је погледала Зобенда у тај поклон, метнула га пред себе и очекивала с нестрпљењем издашног дародавца.

Он је дошао у парадном оделу и са свима знацима његовог високог чина.

У његовом турбану блистала је дијамантска челенка. На балчаку сабље такође је треперило драго камење. Свилено одело на њему је шуштало.

Пошто је прекрстио руке на груди, дубоко је се поклонио и понизно као роб је код врата стао.

Таквом ставу сличан је био и његов говор, којим је отпочео своју посету код Зобеиде.

„Допусти, госпођице, свом најпонизнијем слуги да ти принесе скроман дар, на коме ћеш оценити његову оданост и видети да је готов да ти да све што има".

Изгледало је да је се с очију девојке дигла магла; сада је познала шта жели тај човек.

Поклони и речи његове су јој све казивали.

Она је мислила на Абазу.

У памети јој се јавио Харун ал Рашидов лик.

Она ни за тренутак није оклевала с одговором.

„Твој дар ми чини част, Џафаре, и јако ме боли што га не могу примити".

„Да ли није довољно велики"?

„Одвише је велики".

„О, који би поклон био одвише велики у Зобеидину част"!

„Ти ме не разумеш. Ја мислим друкчије. Ако долазиш као пријатељ к мени, онда ћу ти за твој поклон захвалити и одговорити на начин, који ће ти причинити радост. Али овако ти не могу дати, што би одговарало твом поклону".

Џафар је мислио да га она није разумела. Брзо је опет отпочео да говори!

„Не, ти можеш, најлепша девојко. Мој захтев се не састоји у злату и драгом камењу. Таквим благом су ме Алах и милост мог Калифе доста обдарили. Ја желим благо, које се не мери златом. Себе саму, Зобеида, треба, да ми поклониш".

Она га је озбиљно погледала.

„Ја сам те већ раније разумела, пријатељу. Сада ме приморараваш да ти учиним на жао. Ја ти не могу дати моју љубав".

„Зобеида"!

Она је се бранила, пруживши руку.

„Немој тражити од мене ништа. Свака би реч била узалудна. Пустио ме да не говорим о разлозима, који одређују мој поступак. Само толико треба да знаш: ја познајем једно људско срце, које ми је великом љубављу одано. То срце чезне за тобом. Зар мислиш да ћу пријатељици узети што њој припада? За њу је твоја љубав највеће благо. Ја те могу поштовати, али не и волети. Опрости и дај ми руку! Ми треба да останемо пријатељи. Нико не треба да зна, шта је се у овај час међу нама догодило. То ће другој бити на жао"!

С уздахом је примио човек пружену руку. Затим је учинио корак назад.

Ћутећи је се хтео окренути да иде. У том га је Зобеида још једном зауставила.

„Џафаре"!

Он је се окренуо к њој.

„Шта заповедаш, госпођице"?

Она је махнула главом.

„Ја ти немам шта заповедати. Пријатељи се могу само за нешто молити".

Усне су му заиграле. У његовој души је била бура. Он није примио одбијање тако лако, како је по спољашности изгледао.

„Онда моли!" рекао је он несигурним гласом. „Знам, да Зобеиди нећу одбити ни једне жеље".

Она му је пришла ближе. Њена рука је додирнула његову.

„Буди опет онај, који си био пре него што сам ја у Багдад дошла"!

Он је уздахнуо.

„Ко може срцу заповедати"?

„Воља и разум. Не потцењуј вредност једног верног срца, које за тебе куца. Оно се не може златом мерити. Ја ти никада не бих могла бити оно, што ти је друга. Немој је одбијати због мене! Прими је на своје срце и недај никада да мисли да за њу не мариш".

За тренутак је Џафар гледао пред собом. Затим је се изненада тргнуо:

„Твоја је молба испуњена. Учинићу за што си ме молила".

Он је позвао свог пратиоца, који га је на пољу чекао.

Узели су поклоне и изишли.

Џафар је се одмах упутио Калифиним собама.

Знао је да је тамо у свако доба имао приступа.

— — — — — — — — — — — — — —

Када је Зобеида истог дана своју пријатељицу Абазу повратила, полетела је ова пуна радости у загрљај. Тако одушевљену је никада дотле није видела.

Забринута девојка у последње време, одједном је се била потпуно изменила.

Зобеида је наслућивала ову радост, а што је слутила, потврдиле су речи њене пријатељице.

Ах ти, скоро нисам могла сачекати данас да дођеш. Ти не знаш шта је се догодило".

Зобеида смешећи је се истргла из загрљаја.

„Зар мислиш да се твоја новост тако тешко може погодити"?

„Погоди"!

„Џафар те је просио".

„Одакле знаш"?

Опет је се Зобеида насмејала.

„Зар сам могла твоју радост друкчије разумети? Ти не би била тако весела када си хтела да ме изненадиш".

Абаза је одвела пријатељицу на диван.

„Заиста бих била љута на тебе да си ми радост покварила. Али ми веруј, данас не бих могла чак и мом највећем душманину замерити. Ја сам врло срећна. Била сам сву наду изгубила. А знаш ли и то, да сам била толико глупа и мислила да је твоја лепота залудила мог драгана"?

Зобеида је мислила на свој доживљај истог дана пре подне.

Само није требало Абаза ништа да дозна о неуспелој Џафаровој посети код ње. И она је се решила да уштеди пријатељици то разочарење.

Радосно је слушала њено причање.

„Шта је имао Џафар са мном да ради? Сада видиш, да само тебе воли".

„Јест, он је то Харуну признао и Калифа је испунио његову молбу. Кроз кратко време ћу бити његова жена".

„Нека буде ваш брак срећан", рекла је Зобеида озбиљно. „Ја то желим од свег срца".

Абаза је се наслонила на њено раме.

„Добра душо"! рекла је, љубазно је гледајући. „Нека би и ти била тако срећна".

„Ја ћу наћи оно што ми је суђено".

Тиме је Зобеида скренула разговор, који јој није био пријатан. Зацело није завидела пријатељици на срећи.

Она сама је највише допринела да Абаза види остварену своју жељу; али је ипак осећала мали бол — од једном је се осетила осамљена.

Наскоро, па ће Абаза отпочети, уз мужа, сасвим други живот.

Нове ће дужности и нови интереси доћи и Зобеида ће осетити празнину.

Пријатељичино срце тада неће бити и њено и биће пуно дана када ће бити остављена самој себи и из дугог времена бројити часове, који неће бити испуњени лепотом.

Разговор обеју девојака био је прекинут, када је у собу ушао Харун ал Рашид.

Он је у сваком погледу био слободоуман човек, што је показивао цео његов живот.

Ниједан други правоверни мухамеданац не би тако радио.

Закон ислама био је прописао извесна ограничења чак и између брата и сестре.

Али Харун ал Рашид је био довољно широкогруд и није прописе Корана буквално узимао.

Он је волео да проводи вечери у друштву с Абазом и Зобеидом уз музику, игру и вино, што нису чинили остали следбеници пророкови.

А што је било још необичније и Џафар, његов пријатељ, од кога се није одвајао, био је у том друштву.

Калифа је се радовао сестриној срећи. Неко време учествовао је у разговору. Затим је рекао Абази да се спреми за то вече.

Час заједничке вечере, која је трајала обично дуго у ноћ, приближавао је се.

Обичај је био да су жене за софром у свечаној хаљини;

Уплашено је Абаза устала и журно из собе изишла. Опет је створен за муслимана необичан положај.

Харун ал Рашид био је у сестрином харему сам са Зобеидом.

Девојка је се мучила да измисли разлог да се одатле уклони. Да није била у свечаној хаљини, могла би бар рећи да иде да се обуче. Оклевајући, устала је.

У том тренутку Калифа је се њој приближио.

„Зобеида, зар хоћеш да избегнеш моје присуство"?

Она је стидљиво оборила главу.

„Не, господару! Ја сам само мислила —".

„Одбаци те ситнице! Ја имам с тобом да говорим".

Она је се збунила.

„Говори, господару"!

„Јеси ли видела како је Абаза срећна?"

„Јесам".

„Би ли и ти волела такву срећу?"

Одговора није добио.

Зобеида је дрхтала.

Знала је да је одлука близу и то ју је толико узбудило, да није могла да се прибере.

Уз то је калифа ухватио за руку.

„Зобеида, ја те волим!"

Она је од страха дрхтала.

„Господару, не заборави да си калифа!"

Али је он није пустио.

„Ја сам смртни човек као и сви други. Заиста, Алах ми је дао велику моћ, али та моћ значи за мене мало и ја бих желео да је употребим у једном циљу, да добијем жену, коју једино моје срце жели. И та жена си ти, Зобеида. Реци, да ли ме волиш?"

Она је опет ћутала.

Борила је се са собом.

„Ти си наследник пророков".

„Овде си се дотакла једине сумње, која и мене мучи. Реци, да ли ће ти бити немогуће да се заједно са мном молиш Алаху?"

„Бог је Бог, може га сваки звати како хоће. Он је отац свих људи. Тако учи моја вера".

„Ти га од сада зови Алах и зови га преко пророка. Онда нашој срећи не стоји ништа на путу. Или ме можда не волиш?"

Она му је одговорила само једним погледом, али је у том погледу било толико наклоности и верности, да је он, пресрећан, њој пружио руке.

Она је пала на његове груди и осетила топлоту његових пољубаца.

У загрљају човека, кога је волела, уживала је срећу за којом је чезнула.

Тог вечера био је цео Багдад изненађен.

Калифини телали су то објавили по свима улицама:

„Устаните, верни! Скупите се на молитву! Нека је хвала Алаху и пророку! Хвалите свемоћ Свемоћнога! Калиф је изабрао себи жену. Она је туђег рода, али је у руке дервиша и свештеника дала обећање, да ће у будуће говорити: „Алах је велики и Мухамед је његов пророк! А ви, верни, славите дан и пожелите калифи и његовој жени Зобеиди да им Алах подари хиљаду година живота!"

У Харунову палату су дошли државници и војсковође.

Донели су поклоне и честитали Харуну и Зобеиди.

Глас музике на далеко се је разлегао.

Робови су доносили у златном посуђу најодабранија јела.

Просторије калифине палате су као чаром претворене у цветне алеје.

Међу свима веселим гостима најсрећнији су били Харун и Зобеида.

Када је се дубоко у ноћ и последња буктиња угасила, обоје су загрљени уживали срећу своје велике љубави.

Одмах сутра дан калифа је послао веснике по држави.

С великом свитом Харун ал Рашид је одвео Зобеиду у свету варош Меку.

Тамо је хтео с њом заједно да се моли у старој исламској светињи.

Верско путовање њихово било је пуно сјаја, какво тадашњи свет није видео.

Од Багдада до Мекe пут је био застрт најскупоценијим ћилимима.

И свуда је стајала огромна множина људи, клицала калифи и падала на земљу пред њим и Зобеидом.

Очи радозналог света биле су засењене сјајем. Цео поход је блистао у злату, сребру и драгом камењу.

Никада више није ни један калифа показао такву слику свог богатства, своје моћи и среће.

Зобеиди је се учинило да је принцеза, о којима су старе бајке причале најчудноватије приче.

Све је пред њом клечало и све чекало њене заповести.

Њу је обожавао и човек, који је био највећи, најпоноснији, пред ким је цео свет падао у прашину.

Зобеида је била најсрећнија жена на свету.

— — — — — — — — — — —

Годинама је срећно живела Зобеида с калифом.

Његова владавина је била обдарена благословом Свемоћнога.

Свуда су цветали трговина и занати.

Наука је достигла висок ступањ. Лепе вештине су уживале велики углед.

Калифина срећа је била и Зобеидина срећа, његова несрећа и њена.

У лепој слози су им пролазиле године.

Зобеида је Харуну родила три сина, по имену Мохамед ал Амун, Ал Машун и Казим.

И брак Џафара и Абазе био је срећан.

На багдадском двору могла су се оних значајних година видети само весела лица.

Ипак!

Судбина је већ из потаје вребала, да би се једног дана, два пута теже, неумољиво, умешала у живот ових људи. Тако је у овом несавршеном свету, после сунца пада киша, а после кише опет греје сунце.

Потпуну срећу није уживао ни један смртни човек. И који су целог века били радосни, свршавају често живот у жалости.

Први облак, који је се на срећном небу калифе Харун ал Рашида и његових јавио, била је болест.

Абаза се била разболела од опасне грознице.

Нити лични калифин лекар, нити други велики учењаци, који су били одмах позвани, нису знали лек противу подмукле болести.

Дању и ноћу борила је се Харун ал Рашидова сестра са смрћу. Забринуто је Џафар бдио над њеном постељом.

Није се ником јадао; био је као стена. Нико није знао шта се у његовој души догађало.

Противно калифи, који је у срећном животу био постао весео човек, Џафар је био познат од дана женидбе само као повучен и замишљен.

Пошто је наспрам Абазе био добар, а ова му никако није давала повода за жалбу, нико није умео да протумачи понашање овог човека.

Само је Зобеида познавала његову душу. Она је слутила да је томе узрок велика страст, с којом се он борио да би је угушио.

Можда је Џафар непрестано чезнуо за лепом калифином женом. Отуда и његово необично понашање.

(Наставиће се)

КРАЉ ОФОРИТА, СУВЕРЕН ОД ЗАПАДНЕ АФРИКЕ, ДОПУТОВАО ЈЕ У ЛОНДОН. ЕНГЛЕСКИ КРАЉ ПОДАРИО МУ ЈЕ ТИТУЛУ ЕНГЛЕСКОГ ПЛЕМИЋА.

ЖЕНА У МОНГОЛИЈИ

Хаљина Монголкиње разликује се много од одела њеног мужа: она носи исти галат у облику широке и дугачке кошуље. Халат се веже на десном рамену и отворен је са сваке стране до колена. У главном се женска хаљина разликује од мушког одела по компликованом накиту горњег дела.

Глава је пуна укосница и сребрних копчи са кореньем и тирнијечи. Да фризура остане трајна и сјајна Монголкиња маже своју косу једном нарочитом машћу.

Отмене Монголкиње украшују своју косу и перлама. Монголкиње воле као као и Кинескиње белу и црвену шминку и молују лице.

Што се тиче моде то за Монголкињу Пекинг игра исту улогу као код нас Париз. Свила, штикераји и козметика одавно се троше у Монголију.

Последњих година почињу Монголкиње и Монголи под утицајем совјетске пропаганде, да се носе по европски.

Монголска кућна правила далеко су либералнија од кинеских, и дају жени озбиљније и одговорније место у дамији.

Одвајање жена од света и њена подложност према мужу непознати су у Монголији.

Монголска мајка има већи ауторитет у фамилији и главни је њен стуб.

Она негује децу, чува стадо, музе краве, справља кашу, т. ј. кисели коњско млеко, сакупља ђубре, преде вуну, уопште брине се за домаћинство много

МАРИАН ЧАНГСОЛИН, СА СВОЈА ДВА УНУКА. ОВАЈ МОНГОЛСКИ ВОЂА УМРО ЈЕ СКОРО У МУГДЕНУ, ОДМАХ ПОСЛЕ ЊЕГОВЕ СМРТИ ЈУЖНЕ ТРУПЕ УМАРШИРАЛЕ СУ У ПЕКИНГ.

више од свога мужа.

Монголкиња има и јавне дужности као на пр. да се брине за опремање п-о ште.

Због тешког рада под неиздржљивим околностима Монголкиња брзо стари и губи способности плодности. Ту њену неспособност за рађање своди се на то што она од ране младости јаше у седлу.

Исто тако је смртност деце је велика.

ЈЕДНО НОВО СРЕДСТВО ЗА РАЗОНОЂЕЊЕ

У Немачкој у једној палати, у којој се сваког дана приређује дансинг, а где се састаје само млађи свет, уведена је једна новина која је имала толиког успеха да се сада та новина уводи у свим већим хотелима где се приређују дансинзи.

Та новина се састоји из овога: наиме за сваким столом стоји по један телефонски анарат. Зашта? Да гости могу несметано и преко столова да разговарају, јер није само довољно кибицовати се, већ треба да се та симпатија (ако је истинита?) искористи речима, јер кажу да то има већег успеха од само »голог« гледања.

Младић који изабере своју симпатију, види који је њен број, тражи од централе (хотелске) изабрани број телефона. Наравно да после »Ало« следује »симпатични сте«, »јако ми се допадате« и т. д.

После познанства се за неко време занемарује телефон. А када познанство постане не интересантно онда се заборавља. Па наравно почне се опет исто, само са другом »симпатијом«.

Кћи седи за столом и плаче, држећи у руци мајкину фотографију из младости.

Мајка: (улазећи у собу) што плачеш срце моје? ко ми те је расплакао кажи твојој мајци??

Кћи: Јао мајко, гледам твоју фотографију из младости каква си била па зар ћу и ја мајко у твојим годинама бити гадна као ти?

У Сједињеним Државама има сада преко 5.000.000 радиоапарата у употреби.

*

Један лондонски трговац има једног челавог папагаја који је силно брбљив и може да дуго говори. Како је доказано овај је папагај ухваћен од једног енглеског војника у Индију године 1801. те је према том исти папагај стар 126 година, што без сумње реткост и за папагаја.

*

Сваки је себи најближи, али треба некад погледати и на другога.

*

Наука је основа на доказаним чињеницама, вера је део човечјег перзоналитета.

*

Када би већ били сви на свету једнаки, ипак би се у нашим способностима разликовали један од другога.

недељне Илустрације

ГОСПОЂА РЕКАМИЈЕ

Најлепша и највише вољена жена.

Та жена, савршене лепоте и несравњеног шарма, остала је у историји због љубави коју је инспирисала у срцима многих великих људи.

Тек што је напунила петнаесту годину, удаје се за време терора, за човека који је имао више од четрдесет година. То је био Рекамије.

Затим настаје директоријум и за Жилијету Рекамије доба раскоши и светковина.

И једне вечери догодила се прва њена авантура. У парку њеног замка, у Клиши-у, испод дрвета, она слуша страсну изјаву љубави једног младића. Он јој говори о лепоти и њеним чарима, и она почиње да разумева да је лепа и да може да осваја, и у њој се јавља жеља да се допада.

И од те вечери настаје читав низ њених победа.

Масени и Жано налазе се међ бројем њених ватрених обожавалаца. Затим Лисјен Бонапарта, који не очајава као она прва двојица, кад га оставља.

Најзад и први конзул подлеже њеној лепоти.

У то доба њен муж умешан је у једну роајалистичку заверу и ухапшен је.

Својом лепотом Жилијета утиче на Бонапарту и он наређује да га пусте. Али будући цар брзо се отрезни и искаљује своју освету на њеној пријатељици, г-ђи Стаел, која је у својим списима вређала ауторитет првог конзула.

Кад је постао цар, он жели да г-ђа Рекамије буде дворска дама Жозефине, али ова одбија, као пријатељица госпође Стаел.

Због тога пада у немилост код цара, и, остављена од многих пријатеља, повлачи се у замак Копе код своје пријатељице госпође Стаел.

Али њене љубави нису завршене.

Нови обожавалац уздише за њом, Принц Август Пруски, и једно време она је тако заљубљена у њега, да тражи развод брака, али га не добија.

Шпанска краљица Викторија, приликом једне светковине у Енглеској, која је приређена у њену част, игра са војводом од Лесера.

И настаје за њу једна лепа идила у том замку, где је дошао принц да посети велику списатељицу.

Та љубав је била последњи пламен у њеном срцу. Очајна, кад је он отишао, осети наједаред празнину живота, и хоће да се убије.

Срећом, наилази њен муж и отргне јој из руку смртоносно стакленце.

Остаје јој ипак једна утеха, побожно пријатељство великог Шатобријана.

И Жилијета Рекамије могла је да постане госпођа Шатобријан.

Али она није хтела. Говорила је: »Ипак ћу остати госпођа Рекамије«.

У Француској је сада завршен филм о г-ђи Рекамије, и то ће бити један од врло занимљивих филмова. Г-ђу Рекамије игра Мари Бел.

За власништво живота и штампарију
Драг. Јучићевић, Војводићева 58.

Штампарија »Привредни Преглед«, Београд
Дубљанска ул. 58. — Телефон 49-60.

Поштарина плаћена у готову. ГОДИНА IV. БРОЈ 30.

Недељне Илустрације

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ
Уредништво и Администрација Скопљанска 18, II. спрат.
Телефон број 26-91. — ПОЈЕДИНИ БРОЈ ДИНАРА 3·—

Уредник М. СВЕТОВСКИ
Београд, 22. јула 1928.

ПРЕТПЛАТА
За нашу државу годишње 150 дин., полугодишње 75 дин
За иностранство го ишње 200 дин., полугодишње 100 дин.

МЕРИ ПИКФОРД ПОЗВАЛА ЈЕ У ГОСТЕ ТРИДЕСЕТ ДЕВОЈАКА ИЗ РАЗНИХ ГРАДОВА АМЕРИКЕ. — МЕРИ ПРЕДСТАВЉА СВОГА МУЖА ДУГЛАСА ФЕРБАНКСА ДЕВОЈКАМА.

ПОЛИЦИСКЕ СВЕТКОВИНЕ У БЕЧУ: ОДЕЉЕЊЕ ЗА СПАСАВАЊЕ СА СВОЈИМ ПСИМА.

Стогодишњица прелаза преко Сахаре

Ове године навршава се равно сто година откако је први пут француски истраживач Рене Келије прешао преко Сахаре.

Данас је та пустиња проходна. Кроз њу јуре аутомобили и мотоцикли, али онда је тешко било проћи Сахаром и са караванима.

Маја 1828 год., Келије се кренуо из Томбукте за Сахару.

После четири дана путовања кроз предео засађен мимозама и палмама он је наишао на пешчано море.

Путовали су ноћу. Караван су водили Арабљани и увек су се управљали према поларној звезди. Имали су инстикт да осете пут. Довољан је био један жбун да им да правац.

Чим би грануло сунце, разапели би шаторе и склонили се од жеге.

Помало су пили врућу воду, да би је имали увек и полегали би на врући песак. Чим би се смркло, они би најпре вечерали, воде, хлеба и мало дивљачи, и кренули би се на пут.

Звезде су блистале, а они су ишли лагано, корак по корак. Ваздух је још увек врућ. Келије је увек био на опрези и од вођа каравана, јер су у то доба сви они били дивљачни.

После десет дана стигли су у град Ел' Аруан, и у тој вароши без воде морали су дуже да се задрже.

Онда су све вароши у Сахари патиле без воде. Није било ни палми нити каквог прорашћа, већ све жут песак и камен.

Једне вечери караван са четрнаест камила крену се даље. Арабљани клекнуше, дигоше руке у вис, и почеше се молити пророку, да помогне караванима да пређу пустињу.

Наиђоше на један предео где је све било усијано. Арабљани су суморно ћутали, камиле су тромо ишле издужена врата, и тек с времена на време зарикале би тужно.

Страховита жеђ их је мучила, а песак се дизао и улазио у очи. Као Арабљани, и Келије је метнуо један завој преко очију, носа и уста. Али жега је још више мучила. Жеђ је толико измучила Келија, да је легао на врући песак. Још је теже било. Само је сањао о потоцима, изворима, рекама, и очекивао тај тренутак, кад ће дати мало воде.

Он тражи воде и његов слуга стари Али, даје му. Али жеђ још није угашена, и Келије поново тражи, али му слуга не да, је треба вода да се распореди.

Воде је све више нестајало и у очима свију читало се: Вода, вода! Сви су постали сурови и зверског изгледа. Изјутра разапињу шаторе, а Келије иде од једног до другог и преклиње да му даду кап воде. Мавараци Алија грди га, што тражи воде, јер то није пристојно, кад су сви жедни.

Увече се крећу даље, али цела атмосфера је као растопљено олово. Мали робови умираху од жеђи, и падоше на песак плачући и јечећи за водом.

Мавараци притрчаше робовима, удараху их, и они се поново дигоше.

Једног дана, тек што су подигли шаторе, диже се пешчана бура.

Сунце је било сакривено иза облака, и страшан вихор се диже. Ветар је беснео, носећи таласе песка и обарао шаторе и људе. На десет метара пред собом није се видело. Врео песак се увлачио у ноздрве, уста, поре на кожи, и све их је полио и пекао.

Свуда унаоколо помрчина и кроз ту тамнину чуо се врисак робова, молитве Мавара, рикање камила. Измучени жеђу, људи клонуше на земљу, и ништа друго нису желели него смрт.

Бура се стиша, они остадоше у животу, и опет су морали да се крену даље, према северу, где су се налазили извори.

Само су имали још литар и по воде на једанаест душа.

Али другог јутра спазише људе, ка-

ПРИЛИКОМ ПОЛИЦИСКИХ СВЕЧАНОСТИ, ПРИРЕЂЕНЕ СУ РАЗНЕ АТРАКЦИЈЕ. СЛИКА ПОКАЗУЈЕ ЈЕДНУ »НЕПТУНОВУ ЛАЂУ«.

ко иду и као да осетише свежину оазе.

Али колико разочарења, кад опазише да је то караван изгинуо на бури. Келије је био тада приморан, да убију једну камилу, и да се напију врућe воде из њеног стомака, помешане с крвљу.

Сад им је остала само једна нада, извори и бунари у Телигу.

Једва једном довукоше се до Телига и ту нађоше један бунар са црном водом, као бара, помешаном с песком и блатом.

Али сви су гасили њоме жеђ.

Крете се караван даље, а сунце је било бело, бео песак, и све усијано. Измучени жеђу Маври и робови постадоше као зверови, и сав њихов бес окрете се противу Келија, који их је повео кроз овај пакао од песка.

Грдили су га, боли га трњем, метали му алку на нос као камили.

И те његове муке трајале су до јула, кад су изашли из пустиње Сахаре.

ПОДОРДБОР »КЊЕГИЊЕ ЗОРКЕ« У ВЕЛЕСУ.

Како се треба понашати на путовању

Једна Арабљанска пословица каже: „Ако хоћеш неког да познаш добро најбоље ћеш то постићи кад путујеш с њим".

На путу се осети одмах такт и васпитање једног човека. Како вас неко муне лактом, или се гура у купе, разговара, или се свађа, одмах се позна колико је васпитан.

У једном купе-у, где су сви непознати, не треба бити ни намрштен, нити разговоран. Једна средина између тога треба да се нађе.

Дама не треба никад да се упушта у дугачак разговор. Млада девојка не сме да отпочиње разговор прва с непознатим господином, али према старијим дамама у купе-у треба да буде љубазна, и на услузи некој мами, која је с децом. Забављати бебу, отворити врата старијој госпођи, насмешити се на малу девојчицу, то врло лепо стоји младој девојчици.

Ако су у купе-у особе истог пола и година, могу увек љубазно да се насмеше једна на другу и отпочну разговор.

У возу никад не треба носити накит. Довољан је један прстен и бурма на руци. Чак и обичне огрлице се скидају.

Накит се не носи ни у хотелу, где дама отседа. Само оно, што је најпотребније.

ЈЕДНА СВАДБА У СЛОВЕНИЈИ У СЕЛУ БИЈЕЛА СРЕЗ ДАРУВАР.

СВЕТСКИ РАТ У ЦИФРАМА

Велики светски рат је бројем људских жртава превазишао све раније ратове. Погинуло је и умрло за време рата 10,000.000, рањено је преко 20,000.000. Мртвачким ковчезима палих (када би све једног до другог ставили) могао би се пут од 10.000 км. поставити — можда од Берлина до Владивостока.

На светски је рат потрошено 700 милијарди алатних марака, није лако представити стварно значење овога броја. Али, довољно је приметити да вредност светске жељезничке мреже износи половину ове суме, светска трговачка флота четвртину.

Вредност злата у целом свету од краја XV века не износи више од 10—11 трошкова светског рата.

---

*

Ко сам себе хвали, тиме доказује да не може са сигурношћу рачунати на похвалу других.

*

По неко се сети да му је ближњи у опасности, тек кад чује трубу пожарника.

*

Мали прст, може да се свети гордој и надменој браћи само на жици виолине.

*

Ако се претвориш у машину за јеђење пући ће ти тело; ако се претвориш у машину за читање, пући ће ти дух.

У »сувој« Америци свакако би се нашло доста људи, који би пристали попити буре воде, ако им се обећа, да ће после тога добити флашу коњака. Ако би им пак изручили ту флашу коњака у буре воде тешко би се нашао ко да га попије.

РАТНА БОЈИШТА У ФРАНЦУСКОЈ ВЕЋ ДЕСЕТ ГОДИНА ПОСЕЋУЈУ МАСЕ СВЕТА ИЗ СВИХ ПЕТ КОНТИНЕНАТА. ФРАНЦУСКА ЈЕ ОД ОВОГА НАЧИНИЛА ДОБРУ ИНДУСТРИЈУ. ГОРЊА СЛИКА ПОКАЗУЈЕ ЧУВЕН ФОРТ ДУОМОН.

Типови данашњих жена

Францускиња, онаква какву је видимо па париским булеварима, или осталим великим центрима француским, личи нам на једно ђаволасто биће, обдарено свим дражима похотљивости.

Иноземке, почев од Чикага, Бостона, Лондона, Берлина па све до Београда и још даље на Исток, осуђују је немилосрдно, ма да се труде да је копирају у сваком погледу колико је то парадоксално.

Францускиња је елегантна, али ако је човек проматра изблиза, видеће да се она ни приближно не облачи тако лепо као што се у почетку мислило, нити да јој је одело скупоцено, већ је то само хармоничан склад укуса. Укус је, дакле, главна одлика Францускиње.

Све је европљанке копирају, а све јој стављају примедбе.

Ако би запитали једну Шпањолку: »Шта не достаје Францускињи«? — она би вам одговорила: »не уме да изабере ципеле; Американка би ставила примедбу на одело, нека друга на шешир и т. д. и т. д.

Францускиња је фриволна, она има куртизанску душу, без срца је поћудна и пуна гигантске кокетерије.

Францускиња би жртвовала све, изузев задовољства, њој је цео живот један једини празник, а свака ноћ једна оргија. Њено лице показује самовољу, а то с тога, што је свесна своје лепоте и своје драži. Њена бестидност је позната целом свету, а исто тако и похлепа за новцем. Зато се она и продаје. Она запушта кућу, а исто тако и свога мужа, само да би одржавала љубавнике, које држи из сујете. Дете? То је за Францускињу ретког.

Францускиња

Францускиње имају ту превласт над осталим женама што и по тридесетој години остају младолике. Дали то чини модерна козметика или је по природи лепа, не може се рећи, пошто има и једног и другог. Тело јој у пркос година остаје витко. Сигурно то она чува због својих пријатеља....

Ако који странац, са великим стомаком и дебелом кесом залута некако, па ма и да нема ту посла, дође у Париз, он ће сажаљиво посматрати своју лепшу половину и сањаће о том да бар једном буде љубљен од Парижанке. И мада има жену и децу, он неће сматрати за грех што је провео једно кратко време у друштву Парижанке, јер, тешиће се он, да моја жена уме овако да се обуче и дотерује, ја је не бих варао.

Док је странцу једина жеља да буде љубљен од Парижанке, дотле Парижанки једина је мисао, како би могла да га превари.

Странац кад дође у Париз он одмах обиђе све ноћне локале, варијете-а и купатила, мислећи да ће ту пронаћи праву Францускињу, међутим, он се вара, она је увек код куће.

Лепе ли су те Францускиње, када се све остале жене труде да је имитирају, ма да је се јавно гнушају; а мушкарци?.... они је се сигурно не гнушају.

АФОРИЗМИ

Ко лако оптужује друге, тим оптужује и сам себе.

*

За по неког је усамљеност лековитв извор, а за понеког извор отрова.

*

Ко одвећ пренагли, тај као слепац протрчи поред своје среће

*

Ко вечно јури за проводом и разонодом, тај у себи носи досаду.

Модерни шешири

КОЈИ ВАМ СЕ ДОПАДА?

УЗРОК ЋЕЛАВОСТИ

До сада се говорило:: Угојени, не жалостите се! Од сада ће се моћи додати: Ћелави не поносите се!

У Енглеској је била основана једна школа, која је себи ставила за циљ да докаже да ћелавост долази од супериорности интелигенције.

У колико се мозак више развија, у толико коса опада квалитативно и квантитативно.

Али један велики научник устаје против тога тврђења. Он се зове Лорд Клифорд од Чедлајха, а ево шта он изјављује: »Ја сам познавао крајње интелигентне људе, који су били обдарени сјајном косом и идиоте којима се лобања сијала као билијарска кугла«.

Сигурно је да ментални капацитет и калорна фаталност немају без сумње ничега заједничког. Ипак поставља се једно просто питање: Да ли је Лорд Клифорд сачувао своју косу.

МИНИСТАР И ШОФЕР

Министар: Са свима сам начисто, само незнам којој партији припада мој шофер.

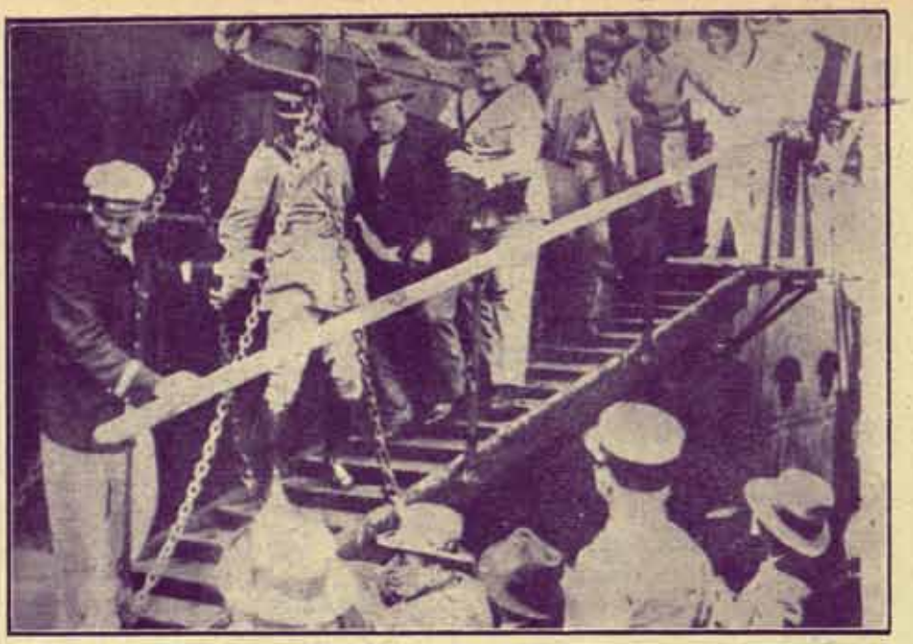
Звони....

Улази слуга.

Министар: Сретене иди ми зови шофера.

Министар: Јелте, овај знаш шта!... Хтео сам да те питам... Знаш којој ти партији припадаш?

Шофер: Како ми наредите г. министре.

НОВИ ЛАНДРИ. У АЛЖИРУ УХАПШЕНИ 64-ГОДИШЊИ ПЈЕР РЕЈИ СПРОВОДИ СЕ У МАРСЕЉ.

ЛЕТЊА ХРОНИКА

Београдско летовање

И ако смо зашли дубоко у месец јули, запали у највеће жеге, београдске улице не дају утисак опустелога града. Корзо је жив у сутон, као у најживљим вечерима маја, готово препун препланулог света. Чини вам се, да готово нико још није напустио свој горди град, нити је потражио хлада у дубоким шумама, киселим водама или на ветровима с мора.

Београд се забавља на овај начин. Две велике реке, које га вековима запљускују и које су биле извор наслада, можда једна дистракција у време старинског Сингидунума, за римске легионаре, који су имали своју тврђаву у њему и у летњим месецима лечили носталгију за веселим и распуштеним Римом у расхлађеној води Саве и Дунава, те су исте реке за ноше становнике новог Сингидунума, ванредни рандеву свако пре и по подне.

За последњих две три године, и са једне и друге стране плавих река, подигнуте су читаве плаже, о којима некадањи господари београдских тврђава нису могли ни сањати, гладећи ноге сатима и пецајући рибу. Нови век и поратни нараштај претворили су обале широких река у изванредно забавне кутове престонице, најпривлачније у овим данима несносних жега. Низ купатила, лепих свлачионица са помпезним именима, хладни напитци, спортска вежбања, мирис печених ћевапа, што се на ражњу обрћу крај воде, посред гомиле голога народа, све то колорише обале Саве и Дунава, на један ванредно примамљив начин. Некада је плажа са оне стране Саве, дуга више од километра, била реномирана због забавности и лепога света а сада је купалиште, или боље рећи ђердан од купатила код »Шест Тополa«, зборно место елегантног и монденског Београда. »Боб Клуб« и купатило »Трнинић« предњаче у томе сабирању око себе, најлепше примерке расне лепоте, што их престоница није још изаслала на иностране плаже или наша јадранска жала, већ их је љубоморно очувала за насладу ужагрених очију упаљених београђана. Плажа с оне стране Саве губи од своје некадашње репутације присуством извесног непожељног света, док у толико расте уверење, да обала Саве, код оних лиснатих и хладовитих »Шест Тополa«, почиње бивати рандеву отменог Београда. Истина још много чега недостаје у уредности, да би се могла равнати са реномираним купалиштa али ипак плажа у томе крају, са пет-шест великих купатила, куда хиљадама грађана долази да цео дан проведе. Где се руча и вечера уз музике грамофона, остаје запажена са лепим светом, који верно долазе у одређене сате, тражећи не само водене радости, но и много узбудљивије чари. Читав тај голишави народ, бели и препланули, са здравим осмехом на лицу, шета се дугом обалом са оно мало вунене и памучне тоалете, — прозирне ипак за веште очи — лутајући несвесно и подсвесно за неком чежнутљивом авантуром. Колико ту пак лепих узбуђења?! Колико дискретних пољубаца утискују у обнажени епидерм, сва оне емоције, што пробија телом, излежаваном у врелом песку или у каквом скривеном куту, у лутајућој барци са једром или неком снажном, моторном чамцу, који попут срца, плови Савом као гусар, вребајући плен. Пустимо те тренутке нека промакну неопажено испред наше критике, нека изроде лепе успомене без последица, као цвет што ода лепи мирис. Обрнимо поглед само на присутне, који су редовни гости ових зачараних обала, међу којима има и врло упослених људи, као г. Др. Шећеров, који налази ипак један тренутак да у добу ових криза, проведе у песку и води свој мали одмор. Ту је свакодневно и страсно и г. Никола Никић, дебатујући са политичарима. Наврати г. др. Велизар Јанковић. Свакодневни је млади посланик г. др. Јевремовић, са испитивачким оком коме ништа не промиче. На купалишту »Смиљеву« које окупља гурмане, доста редован је министар г. Симоновић. И толико још других од носиоца унутарње и одговорне политике. Министарство оних иностраних има своје изванредне представнике са г. Ваном Суботићем. Листа оних безбрижних, коју је од првог дана отворио г Рада Пашић са својим пријатељима, и г. Мијат Мијатовић, са својима, много је дужа. Господа Илкић су вазда крај воде. И сви они остали београдски, реномирани лафови. Што се тиче дама, једна ужа анкета, што ће заседавати у току ове недеље, наименоваће све оне лепе представнице женскости, које су се наметнуле својом превасходном линијом и својом елеганцијом у купаћем костиму. О томе други пут.

М. С.

СТУДЕНТКИЊА ИСМАИЛОВА.

ЧУДО МОДЕ

Пелцеви усред лета. -- Цена лисичине.

И ако је ово лето почело са великим врућинама, мода има ипак својих ћуди. Како јављају из Париза овога лета биће модерни пелцеви од лисичине. И у ту сврху већ се лисичине траже на све стране. Канадске лисице плаћају се у Паризу 500 франака. Тако звана »плава« и 1000 франака, а тако звана »сребрнаста« плаћа се три хиљаде франака. И док ће људи под овим жарким таласима бацати са себе одела, дотле даме које су жртве моде морају сносити врућину под лиличинама од 60 степени Целзијусових.

ПУСТОЛОВИНЕ ЈЕДНЕ НЕМАЧКЕ ЛЕПОТИЦЕ ЖЕНА, ЗБОГ КОЈЕ СУ СЕ СВИ УБИЈАЛИ ИЗ ЉУБАВИ

Немица Иранган Брех, о којој пишу сада сви немачки листови поводом једног процеса, има тако авантуристички живот, као неки роман.

Тек јој је било седамнаест година, кад је отац удао за једног богатог индустријалца, који је убрзо умро у Фландрији. Причалу се, да се убио, кад се уверио у неверство своје жене.

Она се брзо утешила за њим и верила са једним официром, који се убио оног дана, кад га је оставила као вереника и нашла новог пријатеља. И тог новог брзо је напустила, па се верила с другим официром, који је као онај први извршио самоубиство.

После тих догађаја она дође у Берлин и упозна се с једним адвокатом. Њена ванредна лепота очара адвоката, и он је затражи, али у то се објави светски рат, он оде на фронт и тамо погине.

Из Берлина она оде у Варшаву и ту се сретне с мајором Беном. Он је имао кћери њених година, али се смртно заљуби у њу и ожени се њоме 1917. год.

У Варшави је имала тек пуних двадесет година, али како су почели да сумњају на њу да је шпијунка, морала је да се врати у Немачку. Мајор Бен одмах је дошао за њом у Немачку. После неких скандала у једном хотелу њих обоје ухапсе, али их брзо пусте из затвора.

Ти догађаји тако су утицали на мајора да је полудео.

Године 1919. Немица је имала 22 године, и чим је добила развод од свога полуделог мужа, венчала се с једним романсијером, али на дан венчања побегла је од њега због једног младића у кога се била заљубила.

Кад се заситила њега, спријатељила се с једним пуковником, доста старијим човеком, и овај се једне вечери убије због ње.

Тиме нису биле завршене њене пустоловине.

Једног дана у њу се заљуби један студент, који је био из боље породице, и они се упусте у опасне авантуре, она га толико упропасти да је почео да краде. Ухапсили су их обоје.

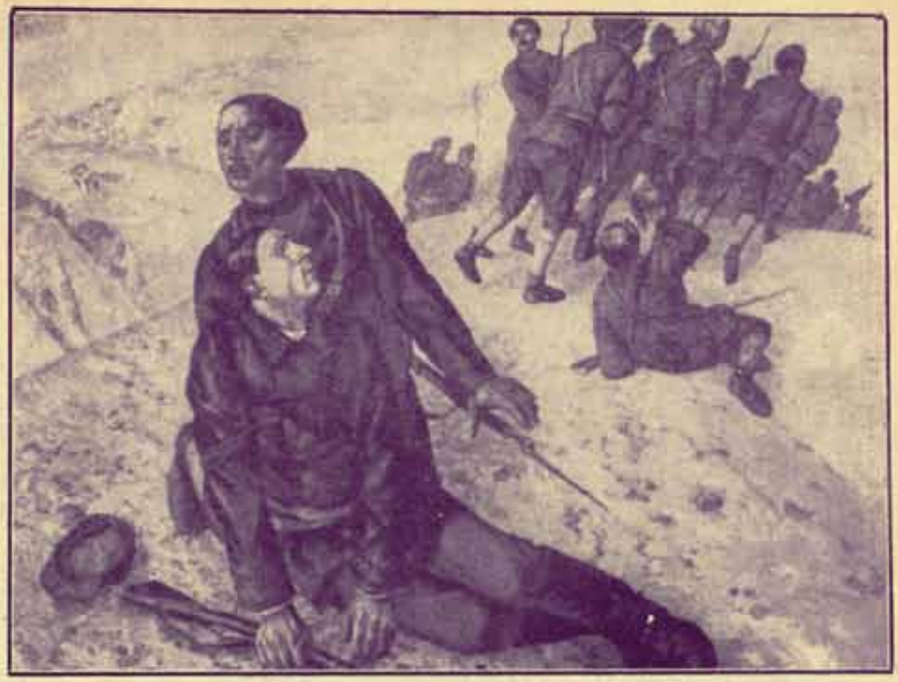
У затвору она почне да кокетира са апсанцијом и он се толико заљуби у њу, да она успе да побегне из затвора. Апсанцију због тога осуде на две године затвора.

Ових дана поново су је ухапсили, а сад одговара због многобројних крађа, почињених у друштву једног фармера, које је био некад поштен човек, али га је она упропастила као и све остале.

Фармера су осудили девет месеци, а њу седам.

Мати. — Забрањујем ти да излазиш са тим младићем. Постарај се да вас више не видим заједно.

Кћи. — Постараћемо се, мама.

МОДЕРНА РУСКА СЛИКАРСКА УМЕТНОСТ: »КОМЕСАР РАТА«.

Кавалјер: Ајдемо на купање.

Дама: Не могу да нађем костим.

Кавалјер: Где си га то оставила, те не можеш да га нађеш.

Дама: Оставила сам га још прошле године у шифоњер .

Кавалјер: Сигурно су га мољци појели!

МОДЕРНА ЦРКВА. У ПАРИЗУ ЈЕ ОВИХ ДАНА ОСВЕЋЕНА ЈЕДНА НОВА ЦРКВА, САГРАЂЕНА СВА ОД БЕТОНИРАНОГ ГВОЖЂА.

ИЗ ЖИВОТА

Почетнику све изгледа лако, само му не изгледа лако да престане.

———

Песма над песмама љубави, данас се претворила у уметнички неуспех.

———

Најтеже је уверити самог себе.

———

»Опште признате и неоспорне чињенице« обично импонирају људима више него нове идеје.

———

Свака жена има талента за љубав. Али нађе се и по неко геније.

———

Жене не воле спиритисте, јер се боје да ће им погодити најтајније мисли.

———

Данашње лаворике начињене су од намештене хартије; због тога и сувише рано вену.

———

Нађи ти само леп комплименат па ћеш лако наћи жену, која ће у њ поверовати.

———

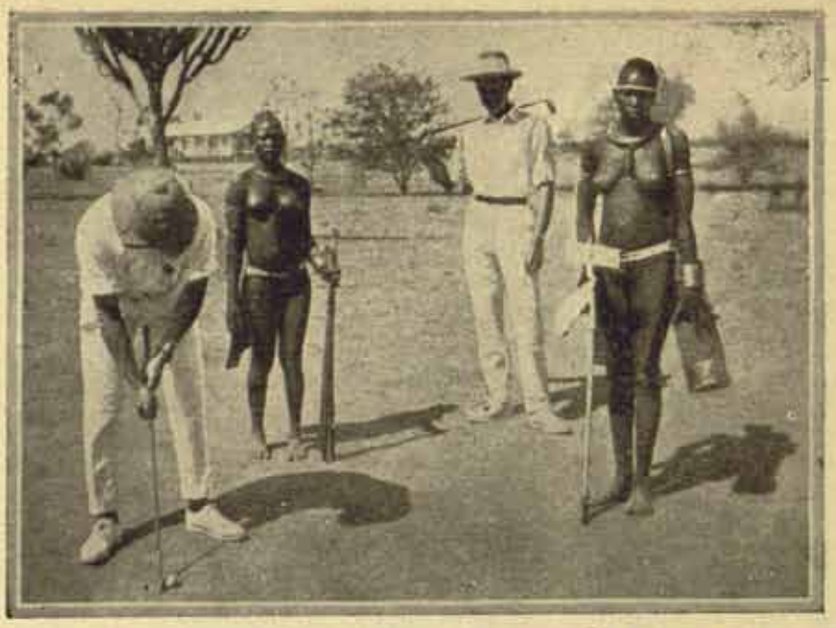
Свака клеветничка кампања почиње обично модерном оградом: »Молим Вас нека остане међу нама то што ћу Вам рећи«!

САТ

Г. Н. се и сувише доцкан вратио кући. У моменту кад хоће да легне у кревет, пробуди се Г-ђа Н. и пита колико је сати.

—Један сат, вели г. Н. У тај мах, као за пакост сат из суседне собе, избија три. Г. Н., који је мало »повукао«, љутито довикује у правцу сата:

— Знам и ја сам да је један сат, не мораш ми ти трипут довикнути.

ЖИВОТ У КОЛОНИЈАМА. ДОК СЕ ЕНГЛЕСКИ ИСЕЉЕНИЦИ У СУДАНУ ЗАБАВЉАЈУ ГОЛФОМ, ЊИХОВА ПОСЛУГА, УРОЂЕНИЧКЕ ДЕВОЈКЕ, ДРЖЕ ИМ ПРИБОР ЗА ГОЛФ

Шта не ваља београђанки?

Свака жена је свесна, да није без мана. Ти сви недостаци, који представљају моралне дефекте, нису увек урођени, већ жена, сасвим несвесно, подражавајући навикама друштва, уноси у свој живот понешто, што је никако не улепшава.

Међ модерним навикама има таквих, које одузимају женама чедну лепоту и сувише их маскулинизирају.

Ла погледајте само.

Три младе девојке седе у кафани за столом. Свака држи цигарету, и пуши, и ту цигарету не одмиче од углова усана, а очи су јој полузатворене, и она кроз онај дувански дим кибицује некога, и посматра га кроз колутове.

С том цигаретом кокетира, баца пољупце, а некад само пуши, не мисли ништа, али се прави као да је дубоко замишљена, и да јој је потребан тај дувански дим, да се обмота њиме, и повуче у саму себе. А то су све афектације, јер та млада дама не мисли ништа у том тренутку, већ само то, да што лепше држи цигарету, како би је сви видели.

Жена је уобразила да је лепа са цигаретом. Нека јој само један то каже, она ће у то бити тврдо убеђена.

А ту нема никакве лепоте, сем кафешантанске.

Ето, то је оно што не ваља код жена, тај кафешантански изглед, који даје цигарета.

Људи не уносе кокетерију у пушење. Они пуше природно, као што једу, или пију кафу. Жена оперише са цигаретом, изводећи разне заводљиве гестове, и то се увек осети, зато је њено пушење вештачко и несимпатично.

Пушење је узело великог маха код жена. Све је било у вези: смокинг, бубикопф, цигарета. И жина чак добија задах никотина у устима, пожутеле прсте, и један блазирани изглед.

Она почиње да пуши још у осамнаестој години. Тек онако, као из моде, ствара себи ту навику. Једном повуче с гађењем, други пут с мрштењем, трећи пут с пљуцкањем, док не навикне да пушта дим кроз нос, да прави колутове, све као мушкарац.

АУТОПОРТРЕ Г. ЂОРЂА ОРАОВЦА ВАЈАРА, КОЈИ ЈЕ ИМАО ВЕЛИКОГ УСПЕХА НА ИЗЛОЖБИ У ПАРИЗУ.

Оно устручавање, и као нека врста стида, који је уносила раније жена у пушење, сад је ишчезло. Запалити у ресторану после ручка, то је потреба, као попити кафу. Пушити на улици, док се шета са двојицом кавалера, то је сасвим у духу времена, шетати с цигаретом на тркама, дама као да показује веће интересовање за спорт.

Још само не пуше у трамвају. Али и то ће доћи.

Нека уображава жена што год хоће, али цигарета јој одузима лепоту.

Цигарета има противу себе естетитку, морал и економију.

Зашто кварити дах уста дуванским димом?

Зашто улепшавати себе гестовима који се виђају по кабаре-има?

Па та два појма никако се не слажу. Мати и цигарета.

Она љуби дете са устима из којих се још осећа никотин.

Она дражи свог четрнаестогодишњег синчића да пуши, и он гледа да украде из мамине табакере.

Колики је издатак у кући, кад муж и жена пуше. Па ако већ мора једно да пуши, онда је боље да то буде муж, јер тако смо навикли, да цигарету гледамо у устима људи.

Економна жена треба да заводи у кући принцип штедње, и ако пуши прво треба да се одрекне дувана.

То захтева њена улога мајке.

Још се може опростити дискретно пушење. Али жене, нарочито младе девојке, врло су несимпатичне с цигаретом у кафани или на улици.

А Београђанке све више пуше.

Ако бисте их запитали зашто, не би умеле да одговоре. Зато што ју је неко натерао, да попуши прву цигарету, или је у таквом друштву где се пуши, и она се све више навикава, и дуван постаје њен месечни издатак.

А ако муж да месечно 300 динара за дуван, а жена, рецимо, пола од тога, онда онда се сваког месеца изгори 450 динара.

А то је сума довољна за одело.

Ако жена пуши, муж ће још више, због тога млада девојка треба да се чува те навике.

Цигарета је непријатељ жени.

То ће рећи сваки доктор.

МИР—ЈАМ.

ПРОФЕСОР И ЂАК

Професор: Како се звао брат Карла малог.

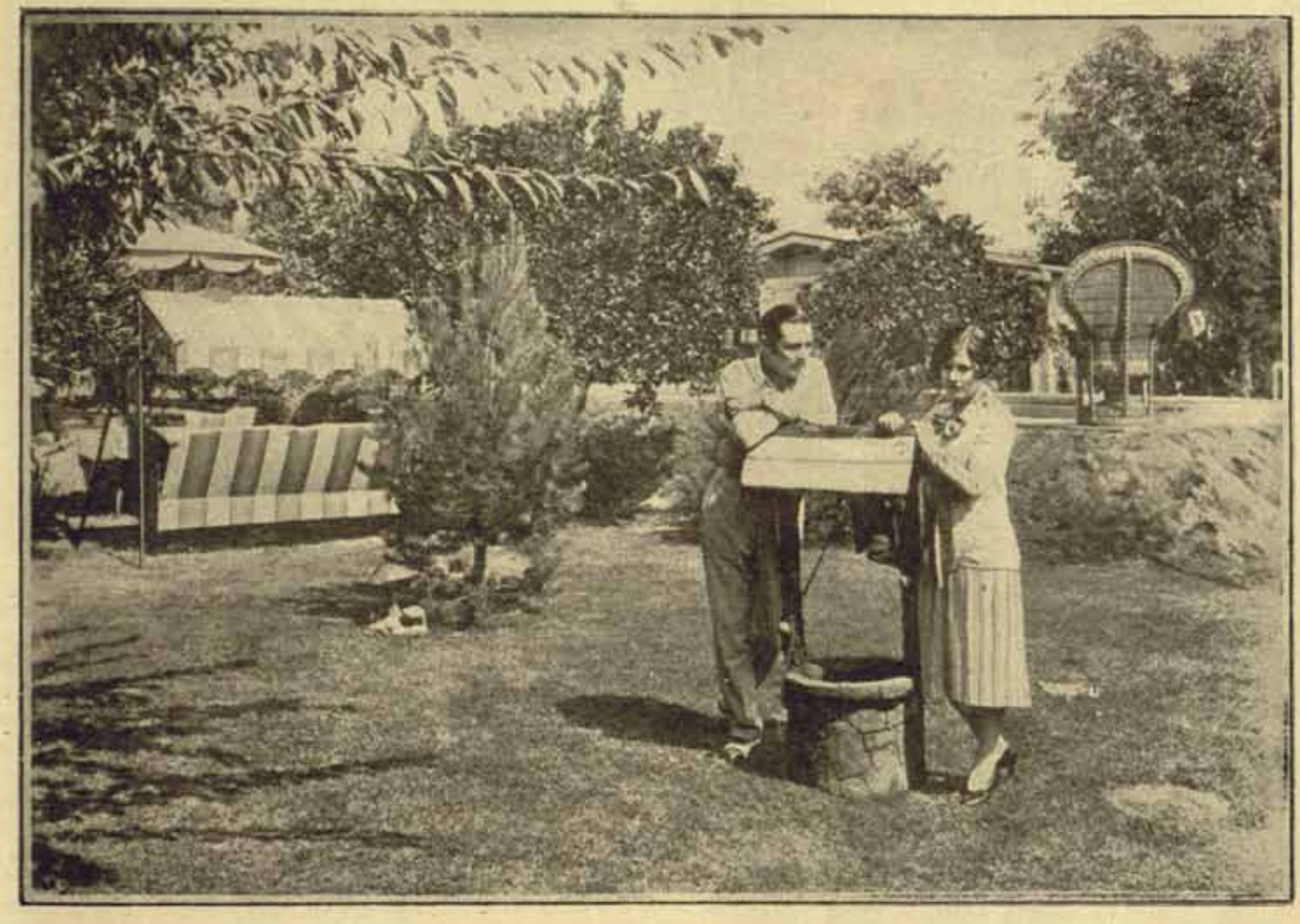
Ђак: Звао се, господин професоре. Карло... Карло...

Професор да би га извукао из забуњености и да би га подсетио тапка се по својој ћелавој глави.

Ђак: А звао се Карло глупи!...

Професор љутито: Иди на место.

Из царства филма

ФИЛМСКА ЗВЕЗДА ПРЕВО И ЊЕН МУЖ КЕНЕТ ХАРЛАН У СВОМЕ ВРТУ. ДОЛЕ ПРЕВО СА СВОЈИМ ЉУБИМЦИМА. ДЕСНО: ПРЕД СВОЈОМ ВИЛОМ.

БОГАСТВО И ПАЖЊЕ СТАРОВА У ХОЛИВУДУ

Кад се један филмски глумац прогласи старом, онда сви мисле да он много зарађује, јер такву рекламу праве агенције из Холивуда. А и звезде воле да причају о баснословним цифрама, јер то публика воли, и штогод неко има већу плату, већи је и глумац.

Највећи филмски старови зарађују недељно по десет хиљада долара. Неки добија само кад сними, а има их који имају сталну плату од филмских предузећа, чак и онда кад не снимају.

Глорија је закључила са Унајтед Артистом један уговор за 400.000 долара, што износи 22 милиона динара.

Пола Негри зарађује баснословно и сад је дошла у Француску са једном касетом од три милиона долара, које ће дати неком Француском филмском предузећу.

Има старова, који вуку и проценат од својих филмова, али они су ређи.

После „старова" долазе „ведете", који зарађују по 3 до 4.000 долара недељно. Један првокласни комичар зарађује недељно 5.000 долара.

*

Филмске звезде некад се много разликују у животу од својих улога на платну.

Шарлю Чаплен, који је насмејао цео свет, и даје изглед задовољног човека, у приватном животу изгледа као онај, коме се никад није срећа насмешила.

Рој д' Ареи, из Метро — Голдвин-Мајер, онај лукави издајник, подмукао и ироничар, у животу је исти као Рамон Новаро и Џон Џилберт, и поврај велике његове жеље никад није успео да игра неки добар карактер. Предузеће не води рачуна о томе, да ли глумац жели да се допадне публици.

У Америци су старови тако популарни да сваког дана добијају писма с молбом за слику и аутограм.

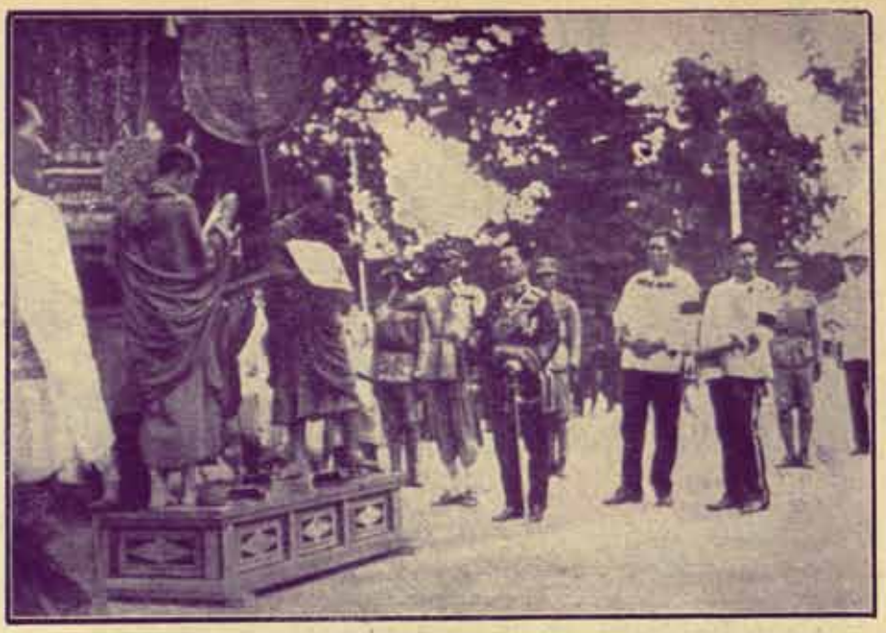
Холивуд је пун паразита и неваљалаца, поврај оних, који неуморно раде. Ти имају врло веште трикове да се увуку у студио. Или ће скочити у ауто неке звезде, или се увући у студио као штатист да измами новац од стара. Најопаснији су стихоклепци и надри-сатиричари, који увек држе да ће наносити скандалозне куплете о животу глумаца, а ови, да би то избегли, морају стално да им дају новац.

Нико се не плаши скандала као Грета Гарбо. И кад је једна жена дошла да је уцени, претећи, да ће изнети неке скандалозне афере из њене прошлости, ако јој не да новаца, Грета се одмах обратила полицији. После извесног тражења, ухваћена је та личност. Али многи филмски старови неће то да достављају полицији, већ ућуткају те неваљалце новцем.

Старови су жртве и астролога и хиромансијера, а већ да се не говори о разним удруженима, нарочито хуманим, која се увек њима обраћају за помоћ.

При закључењу уговора увек се одређује колика мора бити тежина. Такав уговор имала је Дороти Мак-Кеј, и ту је додато да ће играти само оне улоге, у којима ће се допасти публици. Али ако се повиси само једно или два кила, предузећа кваре уговор.

За филмског стара је најстрашније, кад му неки фиаско потамни и уништи славу и каријеру. Само прави уметници увек стоје на истој висини.

САРАНА КРАЉИЦЕ УДОВЕ У СИЈАМУ. СА ВЕЛИКОМ ПОМПОМ, КОЈОЈ ЈЕ ПРИСУСТВОВАО КРАЉ СИЈАМСКИ СПАЉЕНО ЈЕ МРТВО ТЕЛО.

ШЕРЛОК ХОЛМС НАСАМАРЕН

Једног дана дошла је нека млада жена, елегантно обучена дама и замолила да је пусте код славног детектива. Њој је одмах учињено по жељи, чим је ступила пред Холмсом, одмах је почела да му се јада на свог мужа који је вара на бестидан начин, али она ни уз најбољу вољу не може да му да правац у ком би требао да поведе истрагу, како би нашао њену супарницу.

Он јој је обећао да ће пронаћи ту безочну жентурину, која се толико понизила да заводи поштене људе. А при изласку рекао јој је, да му се јави после 14 дана. Она је отишла радосна кући јер се надала да ће видети ту безочницу. Пошто је прошао рок који јој је оставно Шерлок, она је дошла к њему, он јој је рекао да му није успело да је пронађе и поред његове најбоље воље. Она му је тада рекла, да је она пронашла ту жену, и да је то жена његова која вара њеног мужа.

БЕОГРАДСКЕ НОЋИ

Народно Позориште је одавно затворило све улазе и још једино г. Предић се бори на врућини са невангажованима а г. Трајковић пише »Годишњак«, да подвуче оно што се омашило, у минулој сезони. Кад падне ноћ, остаје надо први театр београдска Оперета, у хладу баште »Клерића« а затим, преко пута, у башти »Париза« весело позориште г. Бране. Оперета је у Београду већ одомаћена. Није више то забављање над силу, да се тек проведе ноћ, већ заиста нас изненаде истинске и лепе креације, које је постигла са марљивим радом, трупа г. Раде Весниħа. Узмимо последњу премијеру »Слепи Миш«, чији је текст савршено обрадио г Димовић, она сведочи о напору уметника, да пруже Београду једно уметнично уживање у летњим вечерима. Уживања је допунио наш неоспорни уметник г. Љубиша Иличић, вољени тенор на толиким оперским и оперетским позорницама Минхена, Прага и Берлина. Он је са показао прво вече у »Бајадери«, затим у »Пољачкој крви« и певаће у »Лепој Јелени« и његово гостовање у три чувене оперете, неће бити завршно. Г. Весниħ је добро урадио што је г. Иличиħа привукао поново у родни крај а било би пожељно, да га што дуже задржи и да већ лепом ансамблу, омогући још неколико изврсних гостовања из београдске опере и загребачких позоришта. Још увек остаје ишчекиван г. Мајхениħ. Тиме ће Оперета, којом администрира са толико умешности г. Весниħ, дати још више израза од себе и постати неопходна престоници. Верујемо, да се на томе ради и да вести о зидању Оперете у Краља Александра улици, за нову сезону, нису неосноване већ на против утврђују, да Београд воли овај лаки жанр, који забавља без умарања.

Сем ова два театра, Београд у овим летњим вечерима пружа један низ забава, у свима улицама. Од варијетеа, добар програм има »Национал«, код савског пристаништа.

ПРЕДАЈА ОДЛИКОВАЊА НАШЕМ СВЕШТЕНО-ЧУВАРУ Г. Др. ЦРВЧАНИНУ У ЧЕХОСЛОВАЧКОЈ.

СПОМЕНИК ПРОТИВ РАТА. У ЛЕВАЛОУ, ПРЕДГРАЂУ ПАРИЗА, ПОДИГНУТ ЈЕ, ОВИХ ДАНА, ОВАЈ СПОМЕНИК.

МОДЕРНЕ ИГРЕ И ЛУДИЛО

Европљани су усвојили од Американаца модерне црначке игре, али нису примили онај њихов махнити и бесни темпо, како се игра у свима америчким градовима.

У новом свету сви играју до лудила и сваки час се приређују утакмице за рекорд, и тада се кладе на поједине парове, као што се на коњским тркама кладе на коње.

Један амерички играч однео је рекорд, јер је играо 262 часа, са паузом од 15 минута после сваког сата.

На тим утакмицама за рекорд догађају се ужасне ствари, и многи парови су полудели. Једна дама, која је играла 230 часова, наједаред је почела да урличе.

Мис Дела Мони, у коју су сви полагали велике наде и кладили се на њу, за време игре добила је нервни поремећај, и изгубила је појам где се налази. Мислила је да је у некој башти и правила је гестове као да бере цвеће и њиме хоће да закити свога партнера.

То је било неко благо лудило, али код неких настају јачи потреси.

Американци се не ужасавају таквих појава, већ непрестано приређују утакмице.

Модерне игре имају дивљачку кореографију и некадашње фине и ритмичке европске игре, као што је био валцер, имале су много више лепоте.

Могло се опазити у историји, да увек после неких великих историјских догађаја и потреса, старе игре су изумирале и настајао је нов живот са новим ритмом.

После револуције француске играле су се тихе игре, и сви играчи имали су тужан, хладан, чак и суморан изглед. Затим је дошао слатки валцер и сва су се лица насмешила.

И после светског рата није се играло са осмехом на лицу. Тај осмех се не види ни код чарлстона, већ увек једна бора на челу.

Можда ће тек доцније доћи нове игре, које ће дати осмеха лицу, као што је давао осмеха некадашњи бечки валцер, за којим увек тугују старе Бечлије.

ШАЛА

АНЕГДОТЕ ЈЕДНОГ МУЗИЧАРА

Познати берлински челиста Хајнрих Гринфелд објављује у једном немачком листу анегдоте из свога живота, од којих бележимо следеће:

Пре неколико година дошао ми је неки млад човек, тражећи да код мене узима часове. Испитао сам га и уверио се да нема ни трага о неком дару. Зато сам му рекао:

— Ви бисте морали узети месеце часова. за Вас нису недеље.

КОСТИМИ НА ПЛАЖУ

Костим за купање је све више фантастичан. Линија жене одређује увек какав костим да обуче. За крупније особе најбољи је костим од два дела, гаћице и један казак.

Трико костими имају сада две боје. Најмодерније је црно и бело. Гаћице црне, а горњи део бео, са једним монограмом. Прави се комбинација и бело и зелено, бело и плаво. Око појаса кајшић од каучука.

Једноставно црни трико ишчезава. Увек се ставља нека инбрустација, или апликација од жереселја, која представља неки маринski мотив.

За јахту облачи се пижама од белог фланела и тегет. Уз тај ансамбл иде и бео качкет.

Пењоари на плажи могу бити дугачки и кратки. Затим се носи кеп од епонжа или шал.

Чак се носи и цвеће на плажи. Прошле године било је од каучука. Ове године од емаљира или метално.

Тоалета за плажу најлепша је беле боје. Она се лепо пере и Парижанка је увек сва у белом на речној или морској плажи.

Муж године 1830. и 1928.

Муж из године 1830 умео је да поштује своју жену. Он је био сањалица, волео је литературу, и љубав је његова увек имала литерарну увертиру.

Наровно, то је био француски, руски или енглески муж, јер српски муж у том добу био је у ропству.

Тај француски муж из прве половине деветнаестог века пазио је на моду, и тада се полагало на енглеску елеганцију. све је било а л' англез, и обућа, и ципеле, и сервирање стола, чак се морало џентлменски и мислити.

Ромнтизам је био тада у моди, и мушкарци су романтично волели. Сваки њихов гест и поглед имао је неку романтичну чар. Жене су тада биле више вољене, јер је њихова љубав била скупља, и један младић је увек добијао мале дозе, од којих се није могао много да напије или постане блазиран. Он је био као нека врста пажа или витеза, који би погинуо за своју лепотицу. (Жене би и данас волеле кад би људи хтели да погину за њих).

Убити се из љубави 1830 године, то се сматрао као херојски или џентлменски гест. Кад се мушкарац убије из љубави 1928 године сви му се насмеју и кажу: „Будала! Толике жене, може да бира коју хоће, а он направио такву глупост".

За мужа 1830 г. жена је била један фини цветић или скупоцена вазна, а године 1928 тај цветић се претвара у багаж, и човек одахне кад га спусти из руку и може да се вине сам улицом.

Данашњи човек живи у једном вихору живота, сав је искиданих нерава, зато су му потребне промене, нова и нова пића, уживања, насладе.

У деветнаестом веку владао је у друштву мир и поезија, и чули су се весели менует и валцер, који нису дражили као џаз.

Зато су сада џаз-мужеви, као што су онда били романтичари.

Тај џаз-темпо живота тако је све захватио да једна млада девојка не би, можда, волела сентименталног мужа кад је у питању провод. Било би јој досадно, да је он затвори у неку расцветану башту и ту јој сваке вечери шапуће љубавне речи. Али кад је модерни муж изневери, она тада зажели сентименталног човека. Човек не чезне за сентименталношћу, он је више прозаичан од жене, али жена зажели, да се у брачном животу врати понекад у неку епоху још пре сто година, и да покрај себе види сентименталног љубавника, као Валентина у црном оделу, који ће лако да је милује по образима, не смејући чак ни пољубац да јој спусти.

Муж из 1928. год. не воли увек своју жену. Они се узајамно трпе, и њихова љубав је као они цветови што се само ноћу расцветају, а изјутра увену. И неки парови увече постају савезници, а изјутра непријатељи.

Модерни муж уноси брзину у свој живот. Брзо се заљубљује, брзо расхлађује, брзо изневерава и опет заљубљује.

Љубав мужа из године 1830. била је као пиће у термосу. Његово срце није пропуштано топлоту љубави и она је некад до гроба имала исту температуру.

И његове су дужности биле огромне према жени. Данас човек нема обавеза нити дужности у браку. Ако је жена као добра газдарица, која угађа самцу, а он, муж, увек се осећа као самац у браку, то је најсрећнији пар.

Онда је муж био увек кавалјер и пратиоц своје жене, управо њен паж, данас је паж жене њено кученце, а муж се мири са улогом пажа само покрај туђе жене. Али и то за кратко време.

Принцип брака 1830. године био је: Најслађе је оно што је своје. У двадесетом веку човек се увек пита: „Зашто је увек слађе оно што је туђе"?

Данас муж није сигуран за своју приватну ствар у браку, зато се никад не може рећи: „То је моје", већ „То може да буде свачије".

Онда је човек учио мачевање, да би се утремирао због жене, сад би се посекао пероресом само да се не дуелира, ако би морао на несрећу. Али сви су мушкарци срећни што нема више двобоја.

А и жене су срећне, јер скандалозне сфере немају више важности. Оно. што се називало скандалом, сад је пикантерија, која је један од шарма жена.

МИР—ЈАМ

Избори у Америци. Једна млада Американка из Њујорка пропагира за председника Ол Смита.

ЗАБРАНА ПРОДАЈЕ АЛКОХОЛА У АМЕРИЦИ СТВОРИЛА ЈЕ РЕНТАБИЛНО КРИЈУМЧАРЕЊЕ. СЛИКА ПОКАЗУЈЕ ЈЕДНУ ДОВИТЉИВУ КРИЈУМЧАРКУ, ЧИЈЕ КОРИЦЕ КЊИГА И ФЛАШЕ ОД МИРИСА КРИЈУ ЧИСТ АЛКОХОЛ.

Господин с високом крагном на 39° у хладу

Ко може рећи да је жена роб моде, кад она збаци са себе лети све оно, што јој је повећавало топлоту. Њена хаљина се лепрша и хлади је као вентилатор. Наге руке, кратка сукња, све од прозрачних материја.

А господин се мора осећати лети као у Дантеовом паклу.

Кажете некоме:

— За бога, зашто не скинете капут и ту тврду крагну, па не обучете кошуљу Робеспијер?

А господин уплашено одговара:

— Нико то не носи сада, смејали би ми се.

Због тога се мушкарац лети презнојава, и уштиркана крагна сва се опусти, само због те бојазни.

Жене се никад не смеју мушкарцима, који иду лети у кошуљи.

То је младалачки и лепо изгледа.

Мушкарци се боје свога пола. И та плашња их увек униформише и нагони да подносе тортуру моде.

Дечак је најсмелији у моди. Осредњи господин сав укалупљен и уштиркан.

А даме им се смеју, и да би их охрабриле добацују им:

Обуците сви Робеспијер кошуљу и баците те дрвене јаке, које вас даве на жези.

Покажите да живите у спортском веку.

Али ви не смете.

Мушкарац, нарочито наш, који је био херој у рату, у питању моде страшна је кукавица.

Зато се у Паризу Морис Валеф толико бори за мушку моду.

А мадам Жени, Ворт, Поаре и други, никад нису ратоборни у питању новина, јер жене једва чекају да прихвате неку промену.

Вероватно, да су и у Паризу сви мушкарци уштиркани.

А Београђанин, сав поцрнео на плажи, али јадник сав уштиркан.

Зато им жене добацују опет:

Доле са уштирканим крагнама!

Ви ћете се, господине, обрадовати, кад ово прочитате, али нећете смети да изиђете у кошуљи на улицу.

Етикеција.

Али треба одвојити зимску од летње етикеције.

Лети нема етикеције кад се сви заносе спортом.

И погледајте само жену и човека кад изађу из воде.

У води имају један исти костим, и мушкарац се ни мало не стиди свога наног врата.

Кад изађе из воде, господин је сав закопчан до грла са два и три слоја одела и док се обуче, закопча јаку и завеже машну, он издржи парно купатило.

Проклиње све оне јаке и дугмад, али мора да се покори закону моде.

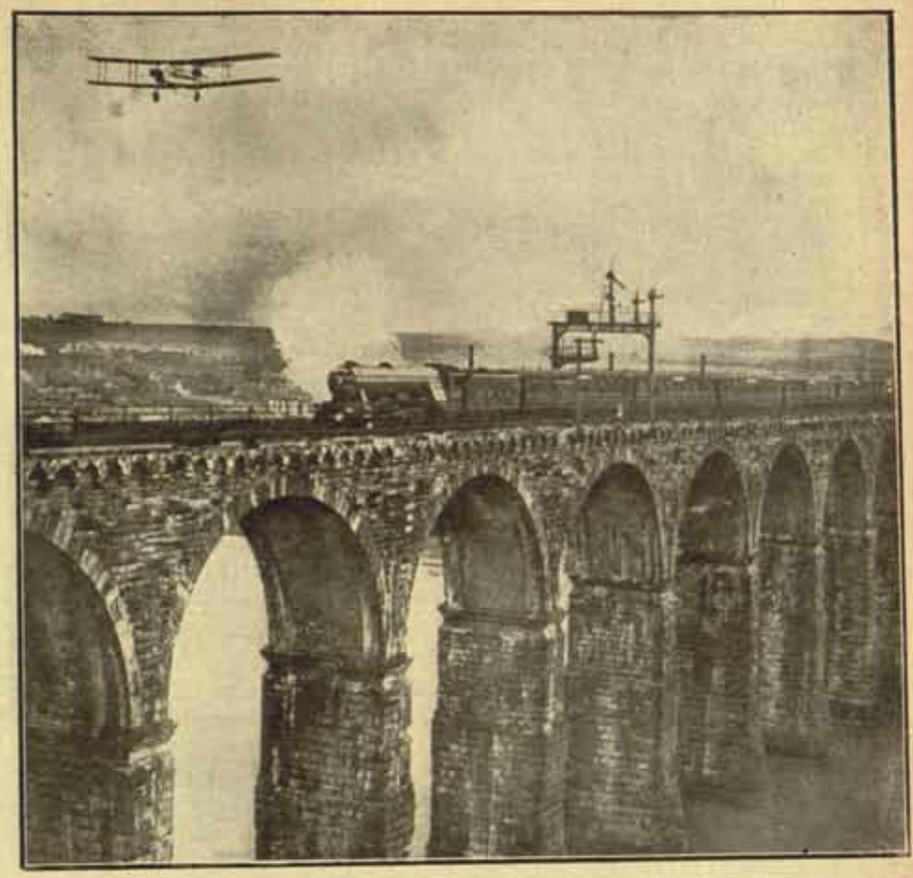
А госпођица је изашла из воде.

Нити рукава, ни крагне, ни чарапа, ни шешира.

Ужива . . .

Господин, помирен са судбином, вади из сваког џепа по једну марамицу, брише се и хлади и проклиње жегу.

М. —

ТРКА АЕРОПЛАНА И НАЈБРЖЕГ ВОЗА У ЕНГЛЕСКОЈ. РАЗУМЕ СЕ ДА ЈЕ АЕРОПЛАН ПОБЕДИО.

Што год требате

за себе, за своју породицу, за свој дом, за поклоне, налазите у најбољој врсти и уз најјефтиније цене у великом красном илустрованом ценовнику са сликама, који можете да примите

потпуно бесплатно.

У том цјеннику налазите сатове, златнину и сребрнину, једала, перорезе, маказе, влат, бријачке потребе, чешљеве, кефе, кухињске предмете, глачала, посуђе, и т. д. — Засебно одељење за одјевне предмете и рубље, чарапе, рукавице, ципеле за мушкарце, жене и децу. — Надаље сукна, тканине и одељење за тоалетне предмете. — Засебно одељење за глазбала. — Захтијевајте овај цјеник бесплатно од свјетске отпремне куће

H. SUTTNER u Ljubljani br. 965.

ДРАГОВОЉНО У СМРТ

Барон Руазе у Милану, предложио је својој жени да изврше обоје самоубиство. По том предлогу имали су истога дана да одузму животе себи. Млада и лепа жена била је врло добра балерина, а како им је у последње време посао ишао врло рђаво, она се сложила са предлогом свога мужа. По њиховом договору она је требала да скочи кроз прозор, а он да се убије револвером. Ова лепа балерина одузела је себи живот на врло романтичан начин. Она је пре чина села уз клавир и одсвирала Бетовенов посмртни марш. Када је завршила њу је муж замолио да понови још једаред исту партију на клавиру. Пошто је завршила и другу партију она је рекла: ово је посмртни марш за тебе! Једва је успела да заврши последњу реченицу и скочила је кроз прозор једне четворокатнице и остала на месту мртва.

Али ова обавеза није била испуњена, јер кад је видео муж како му је жена трагично завршила није имао храбрости да себи одузме живот. Пролио је сузе за изгубљеном женом и остао и даље у животу.

БОРБА У ИТАЛИЈУ ЗА ДУГАЧКУ СУКЊУ

Талијански свештеници увек воде рачуна о женској моди, и још мало они ће поћи с маказама кроз улице, да врше операције подужавања на женским тоалетама.

Они су успели, да не примају у цркву жене нагих руку.

У Верони, граду Ромеа и Јулије, власти се упорно боре да поврате моду дугих сукања.

То се талијанкама не свиђа, јер свака жена је свесна, да је привлачнија у краткој сукњи.

Ако није увек у питању привлачност, онда је економија и спорт, јер су кратке хаљине јевтиније.

Вероха је град најдужих сукања. Али мале раднице, у једној фабрици, доскочиле су властима.

Оне су направиле такве хаљине, које су еластичне и могу да се скривају и продужују.

Кад дођу у фабрику све су у дутачкој сукњи.

Кад изађу на улицу све у краткој.

Али кад једног дана Мусолини узме сантиметар и одреди дужину, онда се све жене морају да покоре диктатору.

ЗЕЛЕНА БОЈА ЈЕ НАЈМОДЕРНИЈА

Толико је нијанса зелених боја, и ове године оне имају највећи успех. Виђају се хаљине зелене као незрела банана, и боја жад, где се кроз зелено провлачи и плавичасто. Онда боја апсента, и шартреса са златним преливањем. Млада трава, оно јасно зелено, само је за младост и розе образе.

ВОДЕНИ ЛЕПТИР.

СЕЧИВО КОЈЕ ЈЕ ДУГОТРАЈНО

које даје више и боља бријања ма од ког другог сечива јесте

ВИКИНГ СЕЧИВО

Опробајте га и уверит ћете се.

Ген. заст. Е. Е. Лутероти, Београд, Дрвчки ул. 9.

БИБЛИОТЕКА ГРАДА БЕОГРАДА

Млади девер

Јожеф Пакотш

Кад је Ладислав Кенде поседник хиљаду ланаца бачке земље довео први пут своју нежну младу женицу својој кући, и први пут извео љубопитљиву жену, на стару сиву веранду и са извесном гордом церемонијом, показао јој добар део земље, на ком је сад она била господарица.

Истина одавде се једва могло више видети него што је покојни отац Ладислава Кенде у оно добро старо време, знао одједаред изгубити на коцки, за кратко пола часа, али овој пештанској госпођици т. ј. жени и ово је изгледало бескрајно много.

Чудећи се, склопила је своје меке, мале провидне руке, и питала са детињском радошћу:

— Па, кажите ми само Ладиславе, јели то све сад и моје?

— Јесте, твоје, сасвим твоје, мало моје — одговори Кенде, са његовим уобичајеним тикањем, од кога није поштедио ни своју малу женицу, којој пак ни родитељи нису говорили ти, јер је толико фина и нежна била јадница.

Затим је продужио да се хвали:

— Видиш ли драга моја, ону тамну тачку, десно одавде, као да је неко направио мрву од мастила, то је кобачка шума, која граничи наше имање. Треба то поштовати, јер то је овде реткост. Тамо ћемо да ловимо! Она сребрна линија то је Тиса. Хеј, онога пута је ова земља била потопљена одкад се ја сећам.

Јели је Тиса плавила?

— Па и она а и мој покојни отац ју је мало по мало преплавио дугом на карти.

Стари је био страстан коцкар, није могао да живи без тога. Кад већ није имао шта да прокоцка, онда је од туге за тим умро.

— Али сад је опет све Ваше?

— Па јесте. Стари ми је оставио неколико стотина ланаца, и то само зато, да и ја то утучем. Али ја сам друкче мислио. Срце ме је болело за толиким лепим имањем, и зарекао сам се у себи, да се лотле нећу женити, док све не повратим натраг. Боагми, требало је доста радити, али сад је све скупа опет ту.

Жена је са чуђењем гледала у мужа, осећала се као неки патуљак, поред овог, високог снажног човека који је био у стању да то херкулство дело изврши.

Муж је то опазио и смешећи се гладио је њену меку плаву косу.

Ладислав Кенде, није више био млад човек, четрдесетих година, и с лица му се могло читати да се много морао намучити, док није његова гвоздена воља победила. Чело му је брига избраздила, ала густа коса и брада му још није почела да седи. Била је црна као угаљ да је чисто тешко било погледати.

Са својом женом се упознао на једном журу у Пешти. Истина он није ту тражио жену за себе, али је Кориат Гиза била прва жена с' којом се дуже разговарао и после кратког времена је запросио њену руку.

Могуће да је Гиза заволела у њему искреног једноставног човека који јој није одмах ласкао као остали удварачи но могуће је и то било, — бар тако се говорило у извесним круговима — да је она по жељи њеногa оца, старог рачунског саветника, морала дати руку богатом велепоседнику. У том причању у мало те није било великим делом зависти, јер какав је човек био Ладислав Кенде, сигурно не би од срца радо пошла за њега. У ствари је било ово, да је он кроз пола године одвео својој кући младу жену, без да је ишао с њом на свадбени пут, шта је по његовом мишљењу био један од најглупљих обичаја. Ако би хтели да путују, могу то и доцније да ураде, нека жена упозна прво своју кућу.

На неизмерно великом имању, усеви су дивно стојали. Нова млада је имала времена да ужива у том, јер цело лето се није никуд ни макла. Муж јој је био врло заузет. Хја, велико је имање, па онда и на те многе раднике, је требало пазити, један савестан газда не поверава то другом.

Жена је тужно одобравала главом, кад јој је муж вечером долазио са таквим изговорима, знојаван и прашњав од посла. Љутила се на саму себе, што се није умела с њим заједно радовати доброј жетви, успом роду; али зато су јој сузе лиле на очи, кад се сетила лањског лета, кад се у бањи онако весело проводила. Падале су јој на памет дугачке вожње на чамац, по Балатоњу, затим вечерње шетње, и други многи несташлуци . . .

Још није ни три месеца прошло, а жени се досадила грдно велико имање, којем се с' почетка толико радовала. Ни мужу се није више дивила, одлучила се да је силан и снажан и прилагодила се томе, да је она поред њега тако мајушна и незнатна.

Муж јој је радио без престанка, али поред тога је врло пазио на то , да му жена буде највећом угодношћу окружена; није смела ништа радити, и тако је била нежна и праведна, било је ко ће за њу да ради.

Тако млада жена није није никад имала своју вољу, а која жена није имала воље? Осећала се страном и усамљеном на великом имању на ком је једина господарица она била.

Већ је била почела да очајава да ће ово овако вечито бити, кад је из Берлина стигао мужевљев млађи брат.

— Мали Стева, — тако га је звао старији брат, био је већ седам година правник. Сад је трећу годину студирао у Берлину, јер му је брат мислио да ће међу озбиљним немцима, и он постати озбиљнији.

Брату је већ пре недељу дана писао да ће доћи к њему, јер су му Немци већ досадили; дакле нека пошље паре, ако не жели да направи какав скандал, услед кога би се заратила Мађарска са Немачком. Кенде је испунио жељу будинског младића који га је већ доста новаца коштао, али жени није казао ништа, да ће им доћи гост.

Стеван Кенде, кад је скочио с' кола, која су га са станице довезла, прво је сваког, ко му је у сусрет изишао, у великом дворишту, загрлио, почевши од куварице, па до снајке, коју је још два три пут и пољубио, јер је нашао да је врло златна.

Мислио је, да је то нека нова собарица његовог брата, од оних финих из Пеште.

Снаја га је сва црвена од гњева одгурнула од себе, и од узбуђења дрхтавим гласом рекла:

— Даље одавде! Ко сте Ви, шта тражите овде? Стева јој се смешећи приближавао, и направио такав покрет као да би хтео да је загрли.

— Но, но, драга моја, не треба се љутити, ја сам Стеван Кенде

У том моменту уђе му брат, који је баш сад стигао кући, и пожурио горе да види како изгледа тај мангуп.

— Дакле, досадио ти се немачки ваздух, младићу? — рече му шалећи се, и у мало што му не сломи кости, кад га је обгрлио својим снажним мишицама.

Жена је пак дрхтећи стајала неразумевајући ништа.

Муж се смејући окрете њој.

— Но, како ти се свиђа мој млађи брат, мала женице?

Стеван у чуду подиже главу на ове речи:

Шта? Твоја жена? Па.... Није могао да продужи. Кенде Ладислав почео је да се смеје, да су му све сузе ишле на очи. Мада је то код њега био редак обичај.

— Дабоме, дабоме, ви ништа не знате једно за друго. Па да дете моје, ово је моја женица, но шта блејиш? Загрли ју. Ово представљање Стевана снаји, побудило је код младе неку хладноћу и отуђеност. Пекли су је његови пољупци, као да је на снежну белоћу њене душе пала нека црна мрља која се ничим неможе збрисати. Стевана је растужила снајина хладноћа, и брат му није могао доста да се начуди, где му се деде његова чувена добра воља. Изгледа да су они луди Немци заиста искварили душу овом детету.

Жена је трпељиво слушала, ове мужевљеве испаде, али се није могла уздржати, да крадом не посматра девера, који је међутим замишљено гледао кроз прозор.

Млада жена је осећала да је само она узрок овом нерасположењу; њеној су-

јети је мало и ласкало да младић мисли о њој, Јер на сваки начин је изгледало да мисли о њој, иначе га се не би, тицала њена хладноћа и не би му се лице смркло кад год је на њу погледао. И тако је полако, ни сама није знала зашто, почела блаже да поступа са девером. Већ се смешила кад је он рекао неку духовиту шалу, шта више, вечером, после вечере, кад јој се и муж мало одкравио, смејала се у глас његовим лудоријама. Кенде је то све држао за природно. Види се да младић почиње да забораваља Немце и да је опет весео. Бар ће бити кога да забавља његову жену јер он сам нема зато времена, јер на пољу треба још много да се уради, да се увезе храна, и др. јер би штета била да све што је тако дивно понело упропасти можда неко кишовито време. Стеван се радо одазвао братовљевој жељи. Млада жена се више није љутила, а млади човек није никад прекорачио границе пристојности и поштовања што је код ње изазвало поверење.

Једног дана дошло је у разговор да Стеван мора ићи у Пешту да заврши своје студије. Уписивање је већ почело, требало је журити.

Стева је ћутке примио ове братовљеве речи, а млада жена је побледела.

Остала је још једна недеља до поласка. Ова недеља је била врло мирна. Млади човек је изгубио вољу за шалу, женин весео смех се није више чуо. Седили су једно поред другога без речи, и тужно гледали кроз прозор, како у парку опада лишће са дрва. Кад је ветрић уздрмао суво лишће, они се нервозно тргоше. Избегавали су да се погледе, али су знали да обоје једно те исто желе.

Дан пре поласка, Стева се није могао уздржати да не сњомене, скори растанак. Млада жена се стресла изгледа да се бојала од овог тренутка, затим јој сузе овлажише очи.

Стева је то приметио пришао јој је, и узео њене мале меке руке у своје. Хтео је нешто да каже, али му је глас угушило узбуђење. Сагнуо се и пољубио је у чело.

Младу жену обузе неко неописано блаженство, које баш никад досад није осетила. Крв јој удари у лице, и она му заборављајући на саму себе, пружи усне на пољубац.

На вратима се указа један човек, руке су му се нервозно покренуле, као да би хтеле, да ударе по онима што се грле.

То је био Ладислав Кенде.

Сачекао је док се жена извије из младићевог загрљаја, затим ступи пред Стеву, и ухвати га за руку.

— Данас у вече ћеш да путујеш, разумеш? У Берлин. Глас му је претећи звонио, прозори су се затресли од њега.

Стари рачунски саветник био је ужасно љут, кад му је ћерка изненада стигла кући, без мужа. Претио је овим, оним, али на сузе отеране жене ипак се смирио.

Развод брака је жена поднела на мужевљеву изричну жељу. Муж је био крив, јер је рђаво поступао са овом сиротом женом, која је била као лака снежна пахуљица.

Млада жена је једва могла да изговори своју оптужбу, али ипак је морало тако чинити, јер је тако захтевао уврећен човек.

Кад су добили развод брака, Кенде је укупно у једној своти, послао новац жени за издржавање а почетак своје слободе осветио је тиме, што је потражио једну коцкарску компанију, и на прву карту метуо хиљаду ланаца земље, које је срећно и изгубио.

Изврстан бранилац

У држави Охио у Америци у вароши Рое, догодио се недавно овај случај, који доказује, да кад један бранноц, из истинског уверења брани, онда је и промисао Божији на његовој страни. На осуђеничкој клупи седела је госпоја Вилијамс удовица једног врло богатог фабриканта гума, оптужена за убиство њеног мужа. Она се по други пут удала. Први муж јој је био трговац са коњима и умро је после једногодишњег брака напрасно, под сумњивим околностима. Жена се удала по други пут још пре него што се навршила година жалости, опет за богатог човека Вилијамса. Он је био већ у годинама човек. тврдица, непријатан. После брака од године и по, он је напрасно умро. Недељу дана после направљеног тестамента. Оставио је цело своје имање својој жени, пошто нису имали деце. У вароши се почело шапутати, да је жена убила старог господина. Полиција је повела истрагу, секцирали су мртво тело, и нашли трагове отрове. Госпођу Вилијамс су ухапсили. И у стану њеном су нашли знаке злочинства. У једном орману за бело рубље нашли су једно мало зелено стакоце, на којем је био знак »отров«. Било је још до половине пуно са смртоносном течношћу, а другу половину је вероватно дала мужу да попије.

Бранноц лепе госпоје Вилијамс био је један млад врло симпатичан адвокат Едмонд Грej.

Преслушани сведоци, сви су се исказали против жене. И ако нису могли ништа сигурно казати ипак су сви до једног казали, да се жена врло често свађала са мужем. због његовог тврдичлука и више пута га је госпоја Вилијамс терала да напише тестамент. И сама г-ђа Вилијамс врло се слабо бранила против учињене оптужбе, тако да се на лицима судија видело, да ће пресуда бити врло тешка.

Председник: Шта кажете госпоју на причање сведока?

Оптужена: Истина је што су рекли... Много пута сам псовала мужа, јер је био велика тврдица.

Председник: Како је доспео отров у Ваш орман?

Оптужена: Лекар је наредио лек, двадесет капљица сам требала да му дам...

Председник: А Ви сте му више дали, хм?

Оптужена: он је сам узимао лек.

Председник: Одкуд је лек доспео у Ваш орман? Ако сте Ви невини, зашто сте сакрили стакоце?

Оптужена: Нисам га сакрила... само сам га затурила... К нама су често долазила деца брата мога мужа и ја сам стакоце из обазривости склонила да не би деца дошла до њега.

Државни тужилац у свом говору упозорио је на многе подозриве околности, које доказују женин злочин.

Судије су одобравале. Свако је у судници био уверен да ће жена бити на смрт осуђена.

Браниочева улога била је изванредно тешка. То је осећао и бранноц сам Едмунд Грej и врло је узбуђено почео свој говор.

Бранноц: Господо судије! И ако све говори против госпоје Вилијамс, ипак нема доказа за њену привицу. Је ли то доказ, што је лекар нашао трагове отрова у телу умрлога? Ми се можемо осведочити да је лекар наредио да узима исти такав лек који садржи отрова. Само једна једина чињеница потпомаже кривицу госпоје Вилијамс. А то је оно, што је госпоја дала одједаред мужу половину лека и тиме га убила. Ту стоји пред Вама стакоце са леком. Половина отрова је у њему. Питање је да ли је половина таквог отрова довољна да убије једног снажног човека као што је био Вилијамс, или као што сам ја...

Едмунд Грej, млади и амбициозни адвокат у том тренутку, пре него што га је неко могао задржати, скочио је до судијског стола, зграбио стакоце са отровом и испио његову садржину до последње капи.

У судници се зачуло запрепашћено мрмљање.

Адвокат је отишао на своје место и још је пола часа говорио убедљиво лепо и паметно.

Но судије нису ни слушале његов говор, него су са напрегнутим живцима пазили, да ли ће отров дејствовати.

Отров није дејствовао. Госпођу Вилијамс су једногласно прогласили невином.

Сјајни бранилац се ускоро оженио са својом лепом и богатом рођенткињом, коју је са једним изврсним гестом спасао од електричне столице.

ПОСЛЕДЊА ИГРА

Сунце је ужасно пекло стеновито песковиту земљу пустиње Мос ел Бар. Тб се водила очајна битка између алжирских Арапа и Француза. Према француској граници пузила је читава војска индивидуа у белим бурнусима.

У француским редовима владао је страх од забуна. сам командант пуковник Дримон — најмлађи, али и један од најзаслужнијих официра француске војске — соколио је и бодрио своје збуњене војнике. Још неколико тренутака и бели бурнуси почеће свој последњи напад. У том одједном одјекну урлик изненађења и страха у француском логору. Та пузећа војска није била састављена од војника, него су то били обучени пси од оних афричанских паса, дивљег соја, који су немо нападали своје жртве, прегризавши им једним уједом грло. Француски војници чули су већ ту легенду о овој псећој чети, а и о њеном вођи једној вештици у вилинском облику, лепој Хиеми. Први сусрет са њоме био је страховит, и сам пуковник Дримон стајао је као окамењен међу својим војницима. док су пси дахћући, али без лајања нападали на војнике. Од четвороножне нападајуће чете само се један створ издвајао; вођа им лепа Хиела. Као неким нагоном вођена јурила је између стена лаким скоком и за трен ока створила се пред младим пуковником, пламена погледа, распуштеном као угаљ црном косом, која јој је вирила из беле пустињске одеће. Пуковник пак кога дотле ништа није могло запрепастити, сад је са избуљеним очима бленуо у овога демона вештичке лепоте. Још и десница којом је стегао бајонет млитаво му је висила доле, и као да му се у души неко привиђење јавило усне су му непрестано једно име шапутале — Жиневра. Жиневра...

Идућег момента реч му је изумрла на уснама. јер је лепи демон налетео на њега, и догодило се нешто невероватно, које само они разуму, који су осетили силу у крви врућег афричанског неба: вештица је дивље ујела пуковника за гушу као да би и сама била један од паса из њене чете. Бајонет се нехотице исправио у пуковниковој руци, затим се стропошташе на земљу заједно и нападач и жртва. Жути песак постаде црвен од пуковникове крви, али је и крв лепе вештице помогла да се црвено обоји земља Мос ел Бара.

Пуковников бајонет при паду зарио се у тело лепе Хиеле. Око крвавих вођа скупила се дивља чета. Нападу бело-бурнуских паса следовао је напад мрких арапских војника са белим бурнусима. Песак су покривали брегови лешина, док нису помоћне чете одбиле непријатеља. Кад су младог пуковника Дримона подигли са земље он је већ издисао. куд се део његов нападач, никад се није дознало, можда су га земљаци однели. Болничка постеља на коју су га положили значила је крај једне сјајне каријере. Док се борио са грозницом једно име су му шапутале усне: Жиневра... Жиневра... у врућици у ноћној тами устајао је из постеље да га је болничар једва могао умирити.

Жиневра — уздисао је — мени си обећала последњу игру, хајде да играмо.

Затим — док је болничарева глава све ниже падала од сна, — учинило му се, да његов болесник звиждајући устаје. Кад је дошао к себи постеља је била празна. Изјури напоље, на месечини нашао је пуковник лаким кораком као да игра, на путу је лежао грдан камен, а на њему је седела Хиела арапска вештица, само сада није било на њој крвљу обојено бело пустињско одело. Лака чипкана хаљина покривала јој је тело у нагој руци држала је лепезу од перја. Устала је кад је пуковник до ње стигао, и чудновати пар — не обзирући се на вику болничареву. и на ларму узбуњене страже — удаљавао се играјући.

До зоре су тражили траг пуковников, али га никад више нису нашли; тог најмлађег и велике будућности вишег официра француске војске.

*

— Жиневра... колико је пута изговорио ово име потпоручник Дримон када се још није ни надао да ће тако одједаред сјајну каријеру постићи.

Да Жиневрине плаве очи нису биле тако примамљиво дубоке, да јој мрка коса није била таква, да се памет губи, застала би и каријера младог Дримона још у почетку. Само што је сјај плавих очију занео и грофа Куртоа, и од тог доба почевши изгледало је то мало незгодно, да сиромашни млади Дримон буде у вези са животним током лепе Жиневре. Гроф Куртоа није био нека величина у обичном животу. али његово неизмерно богатство уздизало га је међу оне тајанствене силе, које невидљиво управљају државом.

Од кад је гроф обожавао плаве очи лепе Жиневре, почела је судбина п.поручника Дримона да се окреће; од п.поручника је изненада постао капетан. Гроф је само мало развукао усне, кад је новопечени капетан заједно са лепом Жиневром дошао да се захвали на милостивом заузимању и уједно позвао високог заштитника на њихово венчање. Гроф је са потпуном савладаношћу отменог господина примио ту немилу вест, али је обећао да ће доћи. Његов долазак објавили су дивни поклони а затим је и он сам дошао. Истина да му се ауто међувремено неколико минута задржао пред Министарством Војске, али то никоме није пало у очи. Али баш та посета је изменила судбину младог капетана Дримона.

При радосној веселој венчичкој гозби баш је своју вереницу молио за једну игру, кад је стигао брзојав за њега. Само је то стајало у депеши да мајор Дримон — дакле више није ни капетан — на челу свога пука има одмах да се крене за Алжир. Радосни због новог унапређења а и тужни због растанка, плачући се опростише двоје заљубљених.

— Ох, да нисам могла последњу игру одиграти с тобом — јецала је Жиневра.

— Кад се вратим — одговори нови мајор — са том новом игром почећемо наш живот.

— Дотле ме нико више неће видети да играм — обећавала је Жиневра.

— Хвала ти на том обећању, доћи ћу по ту игру још и у смрти.

Гроф Куртоа слушао је испривљеним осмехом заклетве двоје младих. Затим је глас трубе објавио одлазак. Жиневра је остала сама. Милостиви заштитник гроф Куртоа био је поред ње.

Писма су летела у пустињу; писма су стизала из пустиње у Париз; да је ласта носила вести ваљда би и стигле ономе. коме су биле намењене, овако је било добро, ако је тек по неко стигло. У тим случајно приспелим писмима није друго ни било само прекор због ћутања. Од мајора Дримона постао је пуковник Дримон, који би од срца радо узео свој првобитни ранг кад би могао бити поред Жиневре. Али место да се приближавао остављеној вереници, он се све дубље удаљавао у пустињу, као да га је нека тајна рука све даље и даље гонила од места његове среће. Само је још једна успомена на стару љубав светлила у души пуковника Дримона. Нада на последњу игру. Заклетва га је везивала за ово, и он је осећао, да би и из гроба устао кад би требао да буде поред његове Жиневре. Кад је чопор паса вештице Хиеле напао француску војску, то јутро је добио

пуковник Дримон позив на бал код грофа Куртоа где ће лепа Жиневра позванима приказивати своје уметничко играње. Хартија испаде из пуковникове руке, док је засењеним очима читао позив. Затим подиже главу: — И ја ћу бити тамо на тој игранци! Шта се дешавало у души пуковниковој, док му је машта изградила тај јаз, што га је одвајао од вереннице. Видео је пред собом Жинерву како јој се на шапутање грофа Куртоа окренуло срце и подговорена од богатог заштитника учи играти. И он ће тамо бити при игрању!

Пуковник Дримон лежао је на постељи, кад је Жиневра улетела у дворану за играње. Уједа алжирске вештице лепе Хиеле као да је отрова улио у војника. Колико је личила Хиела на Жиневру. Мора још једну игру играти са Жиневром или Хиелом, то се мутило у грозничавом мозгу пуковниковом, док није обе личности помешао. Затим је обузет неком неодољивом жудњом изјурио у ноћ, да изчезне за навек.

У исто доба седела је Жиневра у балској дворани. Лака чипкана хаљина покривала јој је тело, у пагој руци држала је лепезу од перја. Музика је у том моменту почела да свира. Жиневра је осећала, да јој се ноге дижу по такту музике. Гроф Куртоа приближио јој се.

— Само једну игру – молио је велики господин.

Али тада као да је нека снажна рука одгурнула грофа и Жиневра је са избуљеним стакластим очима видела, како пуковник Дримон стоји пред њом. У крвавом оделу са прегриженом гушом смртно бледим лицем стајао је и рекао:

— Ову игру си мени обећала Жинерва. Овде сам ево, да те поведем за игру.

Балска публика изненађена видела је како је слављена лепотица скочила с места и лудачки севајућим очима одгурнула од себе грофа Куртоа и играјући прешла преко дворане. Кад су се освестили, већ је била напољу, затим је одјурила на улицу. Узалуд су узрујани гости и послуга јурили за њом. Жиневре је нестало за навек са последњом игром.

Послуга грофа Куртоа дуго је после тога причала, да у велику балску салу при месечини долази лепа Жиневра, и игра са својим крвавим витезом у крвавом оделу. Далеко у Алжиру пак, под арапским шаторима ширила се легенда о неописаној лепотици Хиели, која са француским официром прегриженога грла игра по ноћи у пустињи.

Причало се и о лудом грофу Куртоа који вечито тргује и гони две сенке, да их спречи у игрању последње игре.

АНА

— Морис Декобра —

Сви моји претци држали су се једног веома, бар за мене, чудног правила. Наиме, они су се женили само са девојкама које су се звале Марија или Ана. То је ушло у повест наше куће и то се никако није хтело пригодити.

Пошто је мој отац узео за жену Марију, а мој деда имао жену Ану, то сам се ја, према породичним правилима, морао оженити са — Аном.

Јест; лако је то рећи, али је то тешко и извести, јер онај, који би погазио овај закон, а он је важио само за најстаријег мушкарца, тај би био лишен једног лепог имања, које је власнику доносило око 60.000 франака годишње ренте. Замислите: 60.000 франака! Па тај се новац не налази на улици.

Испрва било ми је неправо када ми је мој отац саопштио ту жељу предака, јер где ћу ја сада наћи Ану. Девојку која се мени допада и која се зове — Ана!

Сео сам за свој писаћи сто, отворио сам све фиоке у којима су се налазиле слике мојих „љубави", преметао сам пола дана, али Ане ни од корова. Ту су биле све неке балерине, певачице, продавачице и шта ти ја све ту знам. Све нека имена Адела, Јефилија, Ида, Штефка, Јула, Маришка и шта ти ту ја све знам, али ни једно слично на Ану.

Био сам просто очајан. Ако за месец дана не нађем себи жену, која се зове Ана, не ћу добити у посед оно лепо имање, које доноси тако леп приход.

Шта да радим?

Обишао сам скоро све своје пријатељице, па опет не беше ништа: ни једна се није знала Ана.

Код неких сам чак и нарочитим триковима покушао да измамим нешто о њиховој пријатељици, која се зове Ана.

— Ова наша пријатељица, почео бих ја, баш је неко срећно створење. Замисли те само: Добила је на лозу милијон франака.

— Милијон франака! зачудила би се она, али би после сасвим равнодушно питала: А која Ана, молићу?

Мени је тада већ било доста, јер сам напросто био убеђен да она не познаје никакву Ану.

Догађало ми се често пута да у женском друштву скоро стално изговарам име Ана, замењујући га за име неке друге лепе даме. То је већ било свима пало у очи, па су сви помислили да сам заљубљен у неку Ану.

Ах, да! Па ја вам нисам ни споменуо, да сам до лудила заљубљен у једну нежну плавојку, која такође и мене много воли, али, помислите само, она се зове Марица. За мене је то име пре било најлепше на свету и макар колико да сам га волео, сада сам то име мрзео из дна своје душе.

Истина, особу, која је носила то ружно име, била ми је веома драга, али са њом се тек нисам могао оженити кад се она зове Марица.

Опет један проблем. Овде сам хтео да седим на две столице. Укратко, ја сам хтео имати оно лепо имање и Марицу за жену.

Толико сам далеко ишао да сам лукавством хтео доказати да се једина жена звала Марија и да је, према томе, мој отац погрешио што је узео за жену Марију, јер је он требао да се ожени са Аном, па би ја сада требао да узмем за жену Марију, односно Марицу. Али све то није помогло, јер је он добро знао како се звала његова мати. Морао сам се задовољити очевим одговором, јер је он, разуме се, имао потпуно право, а ја сам то све намерно инсценирао, не би ли га некако довео у забуну.

Морао сам целу ствар објаснити Марици. Пажљиво ме је саслушала и није се нимало збунила. Дубоко се замислила и ћутала, док сам ја очекивао шта ће она рећи, као озебао сунце.

— Знаш, драги мој, ја мислим да би било најбоље када би ти нашао жену Ану, а ја теби и надаље остала добра пријатељица, јер, ипак, не могу ја допустити да се ти због мене убијеш. Све којешта!

Од радости загрлио сам ову дивну жену и дуго сам је љубио, али сам се брзо опет снуждио. Марица се уплашила и питала ме за узрок моје невеселости.

— Замисли, то се све да остварити што ми ти ту предлажеш, али цела се ствар ипак не може извести.

— Али зашто?

— Па ја негде не могу да пронађем себи жену која се зове Ана.

— Ха ха ха! Па што ми то ниси одмах казао, лако је за Ану.

И тада ми Марица, ах моја дивна Марица изложи свој план. Рекла ми је да она познаје једну девојку, која се зове Ана, али да је та сувише настрана: увек само моли Богу; изгледа да ће отићи и у калуђерице.

— Хм, одговорио сам јој ја, то није прилика на одмет. Истина, та њена побожност мало ће ми бити неугодна, али све једно: Женићу се са том Аном.

Убрзо после наше женидбе ја ступим у посед оног лепог имања, које буде пренесено на мене. Моја жена Ана, била је баш неко настрано стварање реши да оде у манастир пошто је предходно изјавила, да се не осећа довољно способна за брачни живот. Ја је, разуме се, нисам много задржавао и она је отишла.

Шта је на крају било можете и сами замислити.

ГОДИНА IV. БРОЈ 30.

Недељне Илустрације

ЗОБЕИДА

НАЈМИЛИЈА ЖЕНА ХАРУН АЛ РАШИДА

ОД М. Е. ЛАРЗЕНА.

4

Калифа је био ван себе.

Преклињао је лекаре да помогну. Обећао је био велике суме ономе, ко би му избавио сестру од смрти.

Ово је обећање било потстакло лекаре, али је мало изгледа било на успех.

Абазино стање је остало какво је и било. Није било горе, али ни боље.

Зобеида, која је непрекидно била у најбољем пријатељству са сестром свог мужа, много је туговала.

Често је седела поред ње и надгледала је.

Да није Џафар непресатно био присутан, било би јој време код Абазине постеље сношљивије.

Најпосле, она није помишљала на себе. Тицало је се живота и здравља њене пријатељице, сестре Харунове и она је била готова на сваку жртву.

Једне ноћи — у вече Абази је погоршало — Зобеида се није смирила.

Без сна је седела поред њене постеље и гледала пред собом. Најпосле је, од великог умора, задремала.

У том је уснила страшан сан. Вриснула је и тргла се.

Збуњено је гледала око себе. Срце јој је у грудима јако куцало.

С тешком муком јој је пошло за руком да се освести.

Сетила је се шта је у сну као на јави преживела.

Видела је крв. Потоцима је с брега текла крв у равницу, испунила долине и претила да потопи људе, стоку и вароши. Уз то је на све стране буктала ватра.

Изгледало је да пламен упире у небо. Облаци дима с хоризонта су долазили и помрачили сунце и претворили страшан дан у још страшнију ноћ.

Осем тога ваздух је био испуњен звекетом оружја и бојном вревом.

Људи су стењали у смртном ропцу.

Да ли је то била пропаст света, коју јој је сан прорекао?

Да није значио нешто добро, било јој је јасно.

Зобеида се више није могла смирити. Позвала је мужа.

Збуњено је он њу погледао.

Њене су очи сијале као у грозници.

Његова прва мисао је била, да је страшна болест, која је Абазу оборила у постељу, прешла и на Зобеиду.

„Шта ти је? Да ли да зовем лекара?"

Она је одбила.

„Не, не!"

„Али изгледаш болесна".

„Нисам болесна. Само сам сањала страшан сан. Ах, страх ме хвата! Помози ми!"

Он ју је ухватио за руку и покушао да је умири утешним речима. У неколико му је и пошло за руком.

Отпочела је да прича о страхотама сна.

Он ју је мирно слушао. Затим је опет проговорио:

„То је само сан и ништа више".

Али она није тако мислила.

„Снови нешто значе. Питај мудраце, свештенике и учевне људе".

Он је озбиљно махнуо главом.

„Када би снови били заиста весници из неког другог света, онда смртни никада не би пожелели да дигну вео са ствари, које је Алах премудри намерно тамом покрио".

Ма колико да је Зобеида била склона да се потчини надмоћности свог вољеног мужа, овог пута су њена осећања и мисли били одвише узбуђени.

Она није напустила веровање, да јој је Алах овим сном послао опомену.

„Ја само могу мислити, да ће Абаза рђаво проћи", шапутала је она. „Допусти, да похитам к њој".

„Помисли, да непрестано неко код њене постеље бди. Ако би било потребно наше присуство, они ће по нас послати".

„Можда има каквих сметња. Ја мислим да ме је баш због тога сан мучио".

Калифа је уклонио руку с њеног рамена.

„Чини шта хоћеш! Али помисли на једно: постоји вечна судбина, коју ни један смртни не може избећи. Ако је Абази суђено овог тренутка да умре, а ми да се не нађемо код њене постеље, то ће бити и када би ти сада као крилата пожурила".

„Мислиш, да бих онда стигла доцкан?"

У сваком случају судбина ће неумољиво учинити своје".

„Харуне, ти још повећаваш у мени страх".

„О томе не можеш говорити. Ја ти само напоминьем да ће све бити како је суђено и судбини се нико не може противити. Јест, ја идем чак тако далеко да тврдим, да може несрећа, коју ти је сан наговестио, све нас снаћи".

Зобеида више није могла да прати ток мисли свог мужа. Није могла да се прибере; нешто је гонило из собе.

Устала је. Он се због тога није љутио.

„Иди, иди!"

Када је калифа остао сам, оборио је главу. Било му је тешко на срцу.

Прошапутао је:

„Ко зна какав ће ток узети судбина с овим Зобеидиним одласком. Неиспитана је Алахова воља".

У том времену Зобеида је журила ака пријатељичиној постељи. Нашла је Абазу у дубоком сну.

Мала лампа је слабо осветљавала собу. Џафар је седео.

Када је Зобеида ушла, устао је и ћутећи је поздравио.

Она је била стално узбуђена.

„Како је сада? Је ли болесници рђаво?"

Он је махнуо главом.

„На против! Тако мирно одавно није спавала. Због тога су лекари отишли и ја служавку уклонио".

Зобеида је почела слободније дисати.

Тек сада је могла да прибере мисли. Тежак терет јој је пао са срца.

„Дакле мој сан је био лаж".

„Какав сан?" упитао је он.

Зобеида га је поновила.

Само сада је причала мирније, него што је раније Харуну. Страх је био оставио, ма да су се слике страхоте јасно јављале. Али у том описивању опет је обузео страх и дрхтање.

„Само када бих знала, шта сан значи. Слутим да идемо у сусрет рђавим временима".

Докле је она говорила, Џафар ју је ватреним погледом посматрао. Сва чежња, која је годинама пригушено у њему пламтила, опет је се пробудила два пута јача; може бити да је Зобеида у свом узбуђењу била још лепша.

Видео је како су јој се груди надимале, посматрао сјај њених очију. Сада га је побудила њена усамљеност.

Осећање је у њега било јаче од разума и воље. Он више није владао собом, када јој је се приближио.

„Немој се бојати, Зобеида", шапутао јој је на уво. „Када би се цео свет као непријатељ противу тебе дигао, ја бих те бранио. Дао бих живот за тебе. Љубав ме мори и пара ми срце у грудима. Ах, да ми је да само један пут пољубим твоја уста, да осетим како је слатка и пуна чари твоја љубав".

Страх јој је одузео снагу. Неколико тренутака стајала је укочено. И то је он искористио да је загрли.

Он ју је привукао снажно к себи.

Она је осетила дрхтање његовог тела и дах његов пред својим устима.

Вриснула је.

Очајно је се бранила од његове дивље страсти.

У истом тренутку собу је испунио један глас, од кога је се у Зобеиде заледила крв у жилама.

„Издајице!"

Харун ал Рашид је стајао пред њима обојима. Било је страшно погледати га љутог. Из очију је севало као муња. Подигао је био руку са стегнутом песницом.

Да ли ће полетети на Џафара?

Рука му је дрхтала. Брзо је се умирио његов глас. Али је био пун срџбе и прекора.

„Џафаре, ти си био мој пријатељ. Ја сам ти веровао као никоме другом. Сада видим да покушаваш да осрамотиш моју жену. Ти знаш, како Харун правични казни такав поступак. Ти си мој заточеник; хајде за мном к стражи!"

Зобеида је се испречила пред њега.

„Милост за њега! Он није знао шта је радио".

Али калифа одбио жену.

«Твоје је место код Абазине постеље. Допусти да људи расправе сами своје послове".

Она се није уклонила.

„О, ти, немој се на мене љутити! Немој мислити, да сам те хтела варати! Ја томе нисам крива. Само из сажаљења сам молила. Помисли на Абазу! Он је њен муж, кога она више свега воли".

Калифа је остао непопустљив.

„Изнад свега стоји правда и од ње ме и ти не можеш одвратити. Немој мислити да се на тебе љутим. У твоју верност ни тренутка нисам сумњао. Сети се шта сам ти мало пре говорио. Од судбине нико не може побећи. Сада знам зашто те је твој сан уплашио. Требала си да дођеш овде да би се испунила Бармакида судбина. И ја се грозим када помислим на потоке крви, који ће потећи. Сада јасно видим будућност".

„И зар ипак нећеш бити милостив?"

Он је се необично насмејао.

„Као да бих могао тиме изменити ток судбине. Судбина ове земље и њених људи ће ићи својим непромењеним путем. Ја сам пак нисам више оруђе Свемоћнога, да извршим његову одлуку. Према томе ми бар не сметај, да идем путем дужности. Ти пази на болесницу! Џафаре, хајде са мном!"

Ћутећи су обојица изишли.

Зобеида је се плачући спустила до Абазине постеље.

Сада је завидела болесници, која је лежала у несвести, поред које је страхота последњег часа прошла, не додирујући је.

5.

Као год што тежак ваздух притискује поља, људе и животиње када се црни облаци на небу појаве и замраче сунце, тако су тежак притисак осећали Багдад и његови људи.

Нешто се на само шапутало и са страхом су се суседи погледали. Нико није знао ништа одређено.

Ипак су сви били сложни у томе да се приближује несрећа.

У сећању свију још је живео час, када је Џафар, Бармакид, човек из најотменије породице, највернији калифин пријатељ, једнога дана теран као тежак злочинац на губилиште.

Поносно и усправно ишао је он путем.

Испред страшног похода корачао је калифа у црном оделу, лица као од камена истесаног.

Необични гласови су кружили по вароши.

Џафар је био неверан својој жени Абази и у љубави се приближио лепој Зобеиди.

Истина велика кривица, прекршај поверења. Али казна, која га је снашла, била је скоро свирепа.

Џелат му је сабљом отсекао главу.

Његова је крв текла у земљу и нагнојила је. Изгледало је као да ће из натопљене крвљу земље изникнути крвав усев.

У држави је се ускомешало; комешања је било и у престоници. Калифа је употребио строге мере.

Зобеида, чији живот му се био учинио да је у опасности, добила је телесну стражу од сто наоружаних војника.

Само под заштитом тих људи могла је она изићи из палате, а када је била код куће, оружани људи су стајали пред њеним вратима.

И сам Харун ал Рашид је се сада био обезбедио јаким трупама.

Сабљу није више скидао са себе. Стално су наоружани људи крстарили по вароши, а са свију страна долазили тајни весници с важним извештајима.

Шта је то могло да значи? Да није спреман грађански рат?

У ствари су била мишљења калифиних поданика и они сами подељени у два противничка табора.

Једни су одобравали владаочеву правичност, који и свог зета и пријатеља није пошетдио, када га је затекао на прљавом делу.

Други су гунђали и били незадовољни.

Од правичног, благог владаоца, Харун је постао крвожедан тиранин, говорили су они.

Од њега се нема ништа добро више очекивати. У

будуће ће строго и свирепо владати земљом, проливати крв, испунити тамнице несрећним жртвама.

Харун ал Рашид није марио за те говоре и ишао својим путем. Он је чинио само, шта је налагала опрезност.

Он је обезбеђивао своју владавину и наређивао да се строго мотри на сумњиве.

У те сумњиве убрајана је на првом месту цела породица Џафарова, цело племе Бармакида.

Харун ал Рашид је знао да више не може сматрати племе погинулог Џафара за свог пријатеља. Ма да је везира Јашју и Фадила, хорасанског намесника у почетку на миру оставио на њиховим положајима, ипак је се старао, да никакву штету не направе. Стално их је уходио, јер је рачунао с њиховим плановима за освету.

Зобеида је тих дана јако патила.

Она је се потпуно била изменила.

Њена увек весела пријатељица Абаза, чији је живот с муком отргнут од смрти, више се никако није насмејала.

Она је венула тужећи се час на неверу, час жалећи мужевљеву смрт. Непрестано је плакала и узалуд је се Зобеида трудила да је утеши.

Њен муж је већином био суморан.

Њега су притискивале тешке бриге. Ма да је с времена на време прибегавао наручју своје жене, да би код ње заборавио што му је срце и душу притискивало, опет је она осећала добро, да му више не може повратити некадању срећу.

И њу је издала снага и она је се тужила.

„О, да сам оне ноћи, када сам се тргла из страшног сна, тебе послушала! Колико би нам било бриге уштеђено!"

Он је бленуо у даљину. Затим махнуо главом.

„Не, што је човеку суђено, не може никако избећи. Сети се речи, које сам ти онда рекао! Све је се догодило онако, како је морало бити".

Она је се са страхом прибила уз њега.

„А будућност? Шта ће она донети?"

„Што си у сну унапред видела".

Она је се стресла.

„Зар ће заиста потећи реке крви? Зар се не може несрећа избећи? Мислиш ли да ће заиста избити побуна и настати борба?"

„Ја се борим противу тога колико могу. Али шта је човекова моћ? Ништа, пред свемоћу вечне судбине".

„Ти се бојиш, Бармакиди мисле на освету?"

„Ја мислим".

„А шта ћеш чинити?"

„Побуну угушити а побуњенике казнити, у колико ми је могућно. Ја сам законити пророков наследник. Ја морам његову власт на земљи да учврстим. То је моја дужност и ја ћу је вршити без питања да ли се коме свиђа или не".

Још истог дана примо је Харун ал Рашид тачну потврду своје ружне слутње. Један од његових поверених, коме је наложио да тајно уходи везира Јашју, дошао је с важним вестима.

„Господару, ти си имао право што си сумњао. У везировој кући је скована завера. Већ идуће ноћи ће се завереници састати на договор».

Калифа се није ни мало узнемирио.

„Јеси ли се добро обавестио?" упитао га је.

„Један везиров слуга, мој пријатељ и твој верни поданик, све је дознао и јавио мени".

„Шта знаш још?"

„Састанак ће се одржати на старом гробљу, код источне капије на крају пустиње. Завереници мисле да ће тамо у мраку бити сигурни".

„Имаш ли још шта да јавиш?"

„Ништа више".

„Сачувај тајну, ако ти је живот мио. У осталом буди спреман! Ти ћеш ноћас са мном и мојим верним људима ићи на гробље да ухватимо завереника".

Када је о томе Зобеида чула, опет је се јако уплашила. Она је се ухватила за мужа.

„Чувај се, због мене! Нека твоји војници иду сами! Зар мораш да изложиш свој живот опасности?"

Он ју је нежно пољубио.

„Ти то не знаш. Ја морам мојим људима бити пример. Како би могли бити мени верни, ако ја не бих смело ишао напред? За мене ту нема опасности. Ми ћемо завереника изненадити и ухватити, пре него они дознају шта се догађа".

У вече је као обично владала мртва тишина у иначе живој вароши.

У тим немирним временима нико није смео изићи ноћу на улицу.

И у владаочевој палати је изгледало мирно. Ништа није одавало да се спремају нарочити догађаји.

Калифа је се био постарао о томе да своје људе још у току дана тамо амо растури. Они су се имали појединачно на једном уговореном месту састати.

С већим бројем није хтео ноћу да пође, да не би пало у очи.

Када је већ био мрак, растао је се калифа од Зобенде.

„Спавај и не брини о мени! Неће дуго трајати и ја ћу се здрав и читав вратити".

Она је махнула главом.

Она га је пољубила.

Затим је он отишао.

Напољу на уговореном месту нашао је своје људе између зидина великог водовода сакривене.

Брзо је се трупа кренула.

Наскоро су се растурили по равници.

Гробље је издалека опкољено.

Када је се круг саставио, пошли су напред.

Све више су се калифини људи старом гробљу приближавали.

На један пут је се у ноћи разлегло звиждање.

Један стражар је приметио опасност.

Тамне прилике су појурише иза камења. Други су покушали да побегну преко поља.

У том је се часу јавио калифа са својим људима.

Почела је кратка, огорчена борба.

Завереници са Јашјом на челу, везир, Џафаров отац, бранили су се очајно.

Али су сви били савладани.

И сувише је био надмоћан противник, кога су имали противу себе. При томе није било без губитака. На обема странама остали су мртви на бојишту.

Борба је била огорчена.

Сада су савладани стајали пред судијом. Калифа им је проговорио само неколико речи:

„Лудаци, зашто се буните проитву мене? О томе ћете у тамници размишљати како је бесмислен био ваш поступак. Тешко Бармакидима, када су ми неверни! Тешко свима незадовољницима, свима непријатељима отаџбине!"

Затим је се окренуо од њих.

Са уласка у гробље, где је било неколико наоружаних људи као стража, долазио је глас.

Шта је то? Да ли је неки од завереника био умакнуо и сада је ухваћен?

Сам калифа је похитао к месту. Војници су пошли за њим.

Код страже је била велика забуна. Између људи је била некаква умотана жена.

Она је одмах пришла калифи.

Харун ал Рашид није веровао својим очима.

„Зобеида, како си дошла овамо?"

(Свршиће се)

Љубомора

— Пјер Незелоф —

Кад би је неко запитао, да ли је она љубоморна. Рикета би прснула у смех:

— Љубоморна? Ја? Онда ме ви нимало не познајете.

Рикета доказује, да она не зна какво је то осећање љубоморе, она има пуно поверења према свом мужу, и не зна за сва та мучења сумње. Осталом, она и нема разлога да буде љубоморна.

Њен муж је просто узор од човека, благ, тактичан, нежан, енергичан, тачан. То још није довољно речено о њему, јер би му се могло пронаћи пуно врлина.

С друге стране Рикета је слободоумна жена, интелигентна, а сем тога убеђена је да нема чега да се боји.

— Ја не тражим од тебе да само у мене гледаш, говори она мужу. Али бих желела да увек сачуваш твоје срце за мене.

Дакле, Рикета није љубоморна.

Али, ипак, с времена на време, претресе све џепове свога мужа, само онда, кад хоће да му пошаље одело на чишћење, и завири у писмо, кад јој се учини сумњиво.

Занима се необично кад се у друштву прича о љубавним драмама проузрокованим љубомором и егоизмом мушкараца. Али она само воли да слуша те разговоре и онда може да оцени колико је она срећна.

Пријатно је играти се ватром, кад знате да вас она неће опећи.

О браку Рикета има узвишено мишљење и рече једног дана своме мужу:

— Кад би ти мене преварио, ја бих то одмах дознала.

Муж се смеје:

— Како би ти то дознала.

— Познала бих, јер би се променио, ти не би био онај исти. Муж, који вара жену, задаје јој бол, и њен је живот несносан.

Муж, који је пушио, завали се у фотељу и насмеја.

— Шта, ти мислиш да се на мужевима мора познати кад варају жене, и да им они задају јад. Али има и другојачијих људи, који...

— Шта хоћеш тиме да кажеш? прекиде га Рикета, начуљених ушију.

И муж се изрече о ономе што није требао да каже.

— Па има и таквих људи, који су најпажљивији према својим женама баш онда кад их варају.

— То није истина... Ти хоћеш да ме убедиш, да муж може да буде нежан према жени и онда, кад је вара.

Муж се опет насмеја таквим смехом, који није познавала његова жена.

— Још колико има таквих мужева... Па, ето ти пример твоје пријатељице Ивоне. Она је врло срећна с мужем, а он је вара.

— То није истина!

— А ја те уверавам да је истина. Ни један муж није онолико пажљив према жени као Естибо-а према жени.

Рикета побледе.

— Па онда је њен муж један неваљалац.

Рикета осети, како се нешто прекиде у њој. Кроз полузатворене трепавице загледа се у свог мужа, а и он је њу посматрао кроз дувански дим задовољан дејством својих речи.

•

Видиш, како сам мислио на тебе, рече муж кад се врати у подне, и пружи јој букет љубичица.

Рикета узе цвеће и захвали му. Али док је мирисала, осети као неку празнину у грудима.

„Да није ово она иста пажња, коју указује Ивони њен муж... Сад зна шта значи одвећ љубазни муж«.

Истина. Он је њој доносио с времена на време букет љубичица, али никад нису биле овако велике.

Сутра дан муж јој донесе кесицу бонбона. По обичају, Рикета би брзо отворила кесицу, и одмах загризла једну бонбону. Овог пута само отвори кесицу, погледа бонбоне и остаде замишљена. Мислила је:

— Сад ми донео бонбоне. Ко зна зашто је донео? Можда хоће да искупи своје неверство.

Загризе мало једну бонбону, али је баци, јер јој се учини страховито горка.

Од тада Рикету поче да мучи сумња. Живела је у неспокојству и грозници. Подозревала је на сваки гест свога мужа, сумњала у његове поклоне и најситније пажње.

И са очајањем поче да верује, да је и њена судбина слична Ивониној. Штогод јој је муж указивао већу пажњу, она је била све несрећнија.

Мирисала му је косу, одело, а била је очајна, кад би он телефоном јавио, да због послова не може да дође на ручак.

— Он воли неку другу жену... Ах, да ми је само видети ту бедницу, говорила је успламтелих очију. У самоћи патила је, не смејући ником да призна свој јад.

Јер није имала доказа о неверству свога мужа, а све је употребила, да би се уверила. Пратила га је, сачекивала на ћошковима, ослушкивала кад спава, прегледала му портфеј, чак је испитивала и поставу на капутима, да нема неки тајни џеп. И после узалудног трагања, извела је закључак:

— Како је препреден и уме да се крије.

Била је толико измучена сумњом, да се решила, да учини томе крај.

•

Био је Рикетин рођендан. Муж је дошао кући с великим букетом ружа и једном велнком кутијом.

— Погледај, мила моја, шта сам ти донео, рече јој, пошто јој је честитао рођендан и пољубио.

Рикета отвори брзо кутију и извади мантил од визона.

— Тај мантил за мене? Ох, како је диван!

Али наједаред, сва побледе и сину јој у глави:

— Бедник један, тај је учинио велики грех, кад хоће да га искупи са овако скупоценим мантлом. А колико је она раније желела овакав мантил, сањала о њему. И сад је он лежао пред њом, свилен, сјајан, луксузан. Муж, сав срећан, очекивао је експлозију радости, али она је стајала хладна, стиснутих усана.

— Шта? Не допада ти се? запита он уплашено.

— Ох, како да ми се не допада... И бризну у грчевити плач и кроз јецање поче да говори:

— Не... Нећу, нећу тај мантил, носи га оној другој... ти ме вараш, ја већ давно то видим... Знам да си ме се заситио... Али ја више волим да ме тучеш, да будем несрећна, него што ме овако подло лажеш... Лажеш ме, ја то знам...

ЧУДОТВОРАН ДАР

Госпођа Шодије отварала је сасвим хладнокрвно омот са кутије што је служавка донела.

По њеној хладнокрвности могло се погодити од кога је дар. Кутију, коју модискиња шаље отвара је сасвим другојаче, него ли поклон који шаље муж или љубавник. Тако сада није могло бити ни најмање сумње, да јој је пакет послао њен муж. Па шта би се у том пакету могло наћи? Ако не ташна коју је она одавна желела, али на њено највеће изненађење место једне ташне биле су две! У обе је ташне била визит-карта њеног мужа. На једној ташни било је слово »К« израђено од сребра. Госпођа Шодије звала се Клара, док су на другој ташни скупоценијој, лепшој и од финије коже, биле утиснуте златне иницијале »А Г«, украшене брилијантима.

Госпођа Шодије била је на чисто да јој муж више пута залута страпутицом, али ово откриће, ова два иста поклона, од којих је био лепши намењен пријатељици, пробудили су у њој жељу за осветом. Јер овај ружни гест свога мужа сматрала је за ужасну увреду. Она се упутила ка телефону и звала је радњу у којој су купљене обе ташне, и упитала је где треба однети ташну са монограмом »А. Г.« Добила је одговор. Улица Тејард број 2. за госпођицу Албер Гијар. Госпођа Шодије, је оставила нервозно слушалицу, и мало се замислила.

Пошто се мало прибрала, решила је да сама однесе овај дар где треба.

Истог дана по подне зазвонила је Госпођа Шодије на вратима Госпођице Албере Гијар.

Госпођица није била код куће.

И тако госпођи Шодије није било суђено, да она лично уручи госпођици дар који јој је био намењен. Собарица која је служила госпођицу изгледа да је била врло лукава и зато се госпођа Шодије и усудила да јој се повери. Са неколико лепих речи и обећања, пошто јој је разуме се предходно дала неколико банкнота као награду, пошло јој је за руком да је придобије за свој план.

Жорж Шодије био је врло задовољан, што му је савршено успело да игра дволичну улогу, и да себи створи пријатно занимање, и угодан живот који је делио са женом и са својом пријатељицом. Жена му је пружала угодан домаћи живот, а пријатељица му је пружала разних других лепих и пријатних разоноћења.

Он је мислио да му је жена слепа, па да ништа не види шта он ради, а да је његова пријатељица до ушију заљубљена у њега. И тако је он безбрижно живео двоструким животом.

Највише би га радовало, када је нешто преко дана чуо, причао својој жени и својој пријатељици, па би онда упоређивао утиске које је на њих оставио, у таквим би се часовима топио од радости што је савршен џентлмен. Увек би га веселило кад би код куће наишао на она јела што их је по ресторанима са својом пријатељицом јео.

Разне су га ситнице натеривале на добра расположења, тако кад би у своме салону наишао на какву вазну коју има његова пријатељица и то би га јако расположило.

— То сам већ одавно желела, говорила је госпођа Шадије свом мужу; и данас си ми и то прибавио.

— Старам се ја за тебе рече поносно Жорж.

— Верујем, одговори госпођа Шодије без икаквог узрујавања, сасвим мирно.

Неколико дана доцније увек му је било мило видети своју жену у истој зеленој хаљини, као што је носила његова пријатељица, која јој је особито апартно стајала.

Али га је то веселье убрзо прошло и прешло је у чуђење, када су ти случајеви постали све чешћи.

Ако је по подне однео својој пријатељици неколико црвених ружа, увече је нашао код своје куће читав букет црвених ружа на свом столу.

У стаклу за штапове нашао је исти онакав штап као што га је био заборавио код своје пријатељице. Ако би његова пријатељица пронашла какав нови парфим, већ идућег дана осетно би исти тај мирис у своме стану.

Жена га је често молила да је води ресторану на вечеру, где је дан раније ручавао са Госпођицом Албер.

Једне вечери приметио је ону исту ружичасту пижаму, искићену малим дугметима, под којом су се тако дивно истицале фине линије његове пријатељице.

Једнога дана, када је почео да прича својој жени неку досетку, она га је нестрпљиво прекинула, рекавши му да је то она чула, а треба напоменути да је на доручку код своје пријатељице истом причицом постигао ванредан успех.

Воше се господин Шодије није чудио, него га је редовно у оваквим приликама спопадао страшан бес.

Он ни у сну није сањао, да му се жена руга и да је она ушла у траг његовој пријатељици.

На против мислио је да је постао жртва неких не протумачених тајни.

У почетку он је о свему обавештавао своју пријатељицу и питао је за њено мишљење, али му се она увек смејала у лице. Од тог времена, он се уплашио и није ником ништа говорио, јер се плашио да не постане смешан.

Зато више није ни рекао, да његова жена има исту вечерњу тоалету као она: зелен капут са хермелином... или што је било чудноватије, и исте папуче.

Господин Шодије постао је нервозан и није више био добре воље као пре, и то не толико у друштву своје жене, која га је увек гледала хладнокрвно, и када би се он почео чудити и љутити, као у друштву своје пријатељице, која је почела због тога да му прекоси.

У стану у улици Тејард, где је некад владао мир и слога, у последње време орило се од непрестане свађе и вике између Шодие-а и његове пријатељице.

Господин Шодије налазио би увек чарочитих разлога за свађу и препирке и на крају је изјавио да му је доста таквог пријатељства, због кога је целу имовину потрошио, и да се његова пријатељица облачи неукусно као каква паланчанка, и има неки немогући карактер. А то је значило слом.

Послао је Алберти Гијар брилјантну наруквицу, коју је она себи у последње време увек желела, предвиђајући да ће ускоро бити свему крај...

Господин Шодије неколико дана живео је у непрестаном страху, да се и код његове жене не појави иста огрлица. Али то на није учинила.

И ова се историја завршила као права идила.

Пошто је господин Шодије дошао у године, када мушкарцу не остане ништа друго, него да се врати својој жени буде веран муж.

Клод Гавел.

ЈЕЗИВА СЦЕНА

Опасна врста змије.

Ових дана се десио један језовит случају Трансвалу.

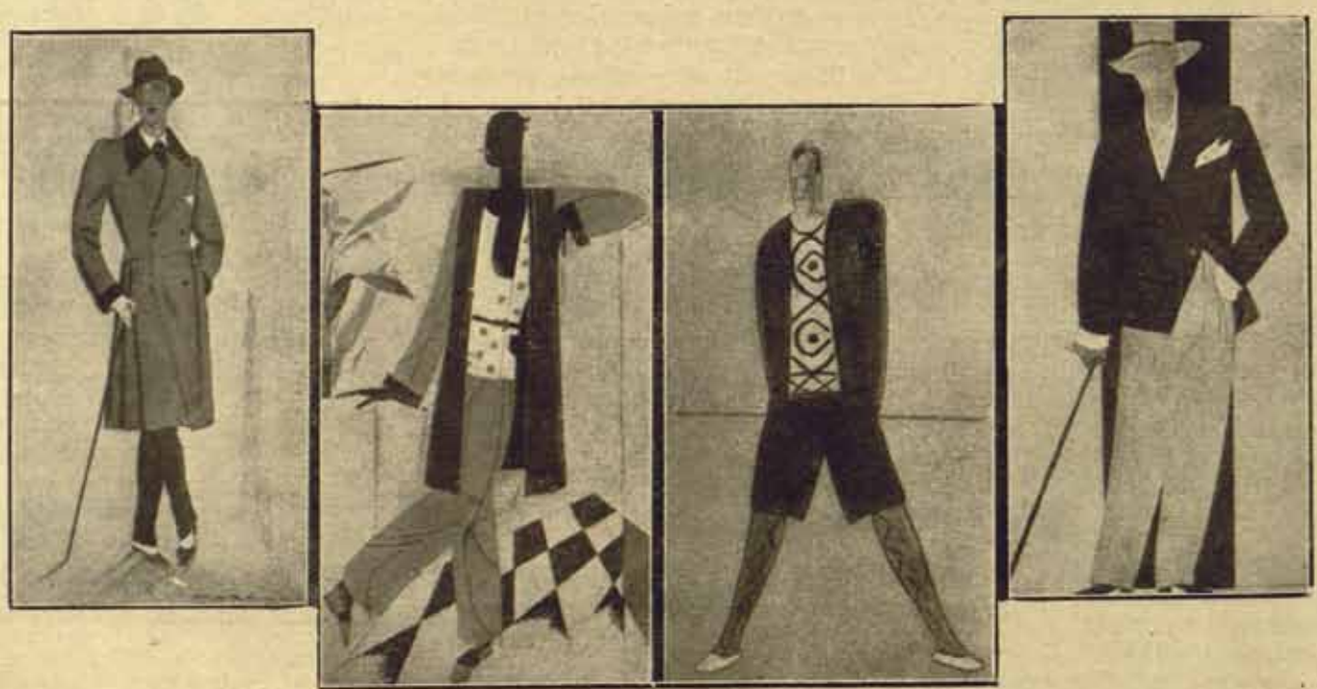
Једна сељанка пође да види зашто тако дуго лаје њено псето. Имала је шта видети. Њен мали синчић седео је као прикован на земљу, јер га је била хипнотисала једна врста змије, која се тамо сматра ка најопаснија, а зове се »мамбо«.

На лавеж пса змија остави дете и устреми се на пса. Избезумљена мати дограби малишана и однесе га у кућу. Змија и пас су се очајно борили и када се сељанка вратила, затекла је како њен верни пас умире од задобивених отровних уједа. Змија свршивши са својом жртвом — устреми се на своју нову жртву. Сељанка је била толико присебна, зграбивши један велики камен и убила на месту змију отровницу звану »Мамбо«.

недељне Илустрације

ИЗЛОЖБА САВРЕМЕНЕ КУЛТУРЕ У БРНУ

У ПАРИЗУ СУ ИЗЛОЖЕНИ НОВИ МОДЕЛИ МУШКИХ КОСТИМА

За власништво листа и штампарију
Драг. Вучићевић, Војводинска 53.

Штампарија »Привредни Преглед«, Београд
Дубљанска ул. 53. — Телефон 40-90.

Поштарина плаћена у готову. ГОДИНА IV. БРОЈ 31.

Недељне Илустрације

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ
Уредништво и Администрација Скопљанска 18, II. спрат.
Телефон број 26-91. — ПОЈЕДИНИ БРОЈ ДИНАРА 5 —

Уредник М. СВЕТОВСКИ
Београд, 29. јула 1928.

ПРЕТПЛАТА
За нашу државу годишње 150 дин., полугодишње 75 дин.
За иностранство го ишње 200 дин., полугодишње 100 дин.

КАМИЛА ХОРН, ЛИЛИАН ХАРВЕЈ, ЈЕНИ ЈУГО И ВИЛИ ФРИЧ ВЕСЕЛО СЕ ЗАБАВЉАЈУ НА ЈЕДНОМ СЕВЕРНОМ КУПАТИЛУ

ГЦА ЈЕЛА ПАЈИЋ

Г-ЦА НАДА БРОЗИЧЕВИЋ.

Елеганција обнажених

Сад није више питање уметности облачења већ шика у обнажености: Умети са нешто мало тканине дати лепе линије својих облика и изазвати пожељне погледе, исто свечане као на каквом отменом бару. На савској плажи, која из дана у дан привлачи све више елегантних дама из београдског друштва, вијају се готово све оне грациозе, које су нам зимус зачаравале дуге ноћи својим париским појавама. Дуга би листа била свих оних елегантних дама, које се готово свакодневно, било пре, било по подне, дају видети, у укусним костимима, опружене у песку или пливајући Савом. Ипак, у једноме ужем кругу господе, који са крупним очима посматрају свакодневно нове притоке и запажају све што се на плажи дешава, забележене су ове г-ђе и г-це, као врло запажене лепотом својих линија и шиком свога костима:

Г-ца Керечки, г-це Шуменковић, г-ца Мара Николајевић, г-ца Ружа Николајевић, г-ца Кека Миливојевић, г-ца Ксенија Удицки, г-ђа Н. Ђокић, г-ђа Јулкица Вучо, г-ђа Кузмановић, г-ђа Краков, г-ца Буба Вуловић, г-ца Вера Павловић, г-ца Барловац, г-ца Мери Ђурић, г-ца Љубица Јовановић, г-ца Јела Пајић, г-ца Шиц, г-ца Нада Брозичевић, г-ца Станка Павловић, г-ца Јанковић.

Поред њих, дискретно у песку примећују се доста често г-ђа Бебека Р. Пашић, г-ђа Рајна Паљић и још неколико врло лепих и отмених госпођа из Београда.

Ни право Лидо, не би могао понети на себи толико приметне лепоте...

ФРАНЦУЗ И КОМУНИСТА ДВА МИШЉЕЊА

У једном ресторану у Лондону пијући шампањ чувени Х., лидер комунистички исмејавао је Французе и њихову љубав за кинђурење и декорацију завршио је овом познатом дефиницијом:

— Један Француз то је декорисани господин који тражи хлеба.

Велики енглески драматски аутор Сомерсид Шолан, један искрен пријатељ Француске који је вечерао при суседним столом, приметио је врло гласно.

— Један комунист то је један не декорисани господин који тражи шампања.

ОСАМ КОЛОСА

—Америка туче рекорд. — Највеће зграде на свету. —

Према кубатури ево које су осам највећих зграда у свету:

Фурнитир Март зграда у Чикаго са 25,370.000 кубних стопа, друга је Екзитебел Булдинг у Њу-Јорку са 24,000.000; трећа Моторс Булдинг у Детриоту са 20,411.000; затим Унион Труст Булдинг у Клевеланду са 20.000.000; Релвеј Експленц у Сен Луису са 17.850.000 а исто тако Илиан Банка у Чикагу.

Затим Континентал Банка у Чикагу са 13.000.000 и Моловорт Булдинг у Њу-Јорку са 13.200.000 кубних метара.

ВОЛТЕР.

— Његове прославе. — Говор В. Ига. —

Прослава 150-годишњице од смрти Волтерове није бучно као некада у Паризу прослављена.

Дакле, 1878. год. Стогодишњица Волтерове смрти изведена је на врло свечан начин.

Одржани су многи говори од којих су нарочито падали у очи Шпулерови, Дешанелови и Виктора Ига.

Виктор Иго је свој говор почео овако:

— Пре сто година умро је један човек. Но тај човек умро је као неумрли.

Исто тако био је леп говор и Пола Дешенела који је доцније постао председник Француске републике.

Г-ЂА ПЕТРОВИЋ.

Г-ЦЕ БРОЗИЧЕВИЋ И ПАЈИЋ СА СЕКРЕТАРИМА ПОЉСКОГ ПОСЛАНСТВА

КО ЈЕ БИО ПРВИ ПАЈАЦ

— Енглез или Италијан? —

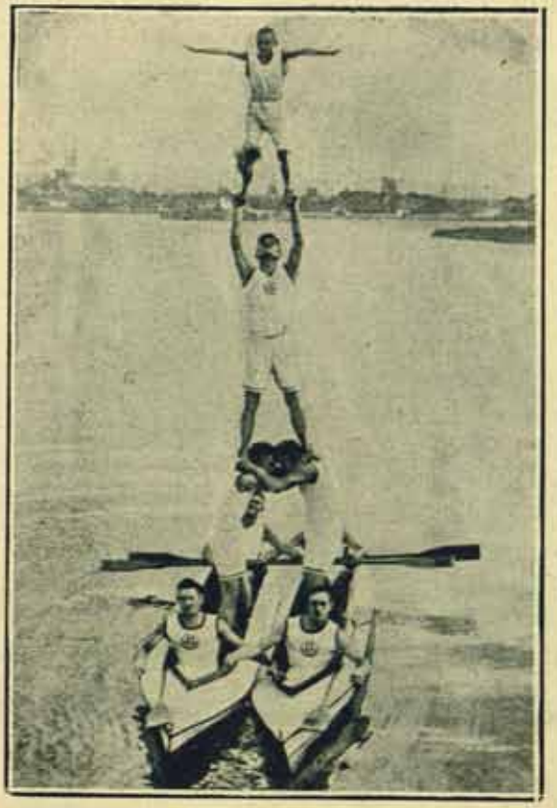
Чувени три брата пајаци Фратели-ни, који већ годинама забављају париску публику у циркусу, сада су пошли на гостовање у Белгију.

У Бриселу је славне пајаце дочекала група новинара и један од браће Фрателини изјавио им је:

— Нас називају кловновима. Клови је енглеска реч, а ми нисмо кловнови. Латинска веселост у великој мери се разликује од сувог и усиљеног хумора Германа. Они изазивају смех код публике гримасама и разним не духовитим мудростима. Кловнови се никада не смеју. На пример Бастер Китон. Ми се увек смејемо. И зато смо ми пајаци, а они — кловнови...

На примедбу једног новинара, да су се први пајаци појавили ипак у Енглеској; један од Фрателинија је рекао:

— Није тачно. Први пајац био је Италијан. Звао се Гримолди, а живео је у доба »Комедије дел орте«. Он је обишао и Енглеску и тек под његовим утицајем постали су енглески кловнови. Сам Чарлс Дикенс се дивио Гримолдиу и у својим романима често га спомињао.

ГИМНАСТИКА У ВОДИ

ГДЕ ЈЕ НАЈДУЖИ ЧОВЕЧИЈИ ЖИВОТ.

Савремени становници Европе често жуде за животом на југу, где сунце и топлота тако благо милује човека. Некада се чак веровало, да људи на југу живе најдуже. Али то није тачно. Један енглески научник бавио се подробно овим питањем и дошао до констатације, да у том погледу створи са свим друкчије стаје.

У Бугарској, на пример, има пет пута више стогодишњака, него у топлој Грчкој. У Немачкој људи много дуже живе него у Италији. Швајцарска која важи као Санаториум Европе, има данас свега шест стогодишњака. У Скандинавији и Шпанији има веома много људи, који су старији од 100 година. У том погледу Шпанија има примућство: Она има данас 400 људи, који су старији од 100 година. Шпанска варошица Кобена има 19 стогодишњака, а већ осам година у тој варошици није нико умро.

Изгледа да најдуже људи живе на малом острву Тимторин, у Тихом Океану где скоро сви људи доживе старост од деведесет и сто година; на том острву никад се није појавио случај туберкулозе нити рака. Тако неки позивају ово острво рај на земљи. И стварно је да оно то име и заслужује.

Маркиза Помпадура

КРАЈ ТОПЛЕ САВЕ.

Симпатична, пуна драži, маркиза Помпадур је случајно срела на путу за Фонтенебло краља Луја петнаестог. Била је обучена сва у розе, са плавом косом, и Луј петнаести засијао је сав очаран пред том шумском вилом.

Тај сусрет имао је историјски значај, јер од тога дана маркиза Помпадур улази у историју.

Она није била обична метреса краљева, већ она која је имала политички и уметнички значај у историји Француске. Била је заштитница уметности, и као што је госпођа Ментенол основала Завод Сен - Сир, она је утицала на Луја петнаестог да оснује краљевску војничку школу.

Било је у месецу јануару 1751 године. Маркиза Помпадур голицала је Луја петнаестог једном хартијом. Смејали су се и љубили, и он је узео хартију и потписао. То је био декрет којим се отварала војничка школа.

Јавност у оно доба окривљавала је Маркизу Помадур за многе догађаје политичке, чак су тврдили да је она била узрок седмогодишњем рату. Али она није била за све одговорна, мада је била врло оштроумна и проницљива жена, која умела да оцени сваку ситуацију и да искористи моменте. Може се рећи да је она била одличан министар спољних послова и финансија.

Она није била од оних краљевских метреса, које би се задовољиле раскоши и задовољствима. Њу је увек мучила мисао о бесмртности, и она је желела да остане славна у историји као владарка. Али, мислећи на себе, она се трудила да увелича славу и Луја петнаестог. Сећање на госпођу Ментенон давало јој је потстрека и будило амбицију да подражава тој жени. Једно њено писмо које је остало, доказује, да је она желела да следује примеру метресе Луја четнаестог.

Писала је:

»Посетили смо јуче Сен Сир, и ја вам не могу рећи колико сам била узбуђена, кад сам видела тај завод. Сви су ми тада казали, да би требало основати један такав завод и за младиће. Насмејала сам се тада и помислила, ако успем да оснујем тај завод, они ће мислити да су ми они дали идеју«.

После извесног времена писала је друго писмо:

»Усхићена сам, што видим да се краљ интересује за све појединости. Горим од жеље да то изађе на јавност«.

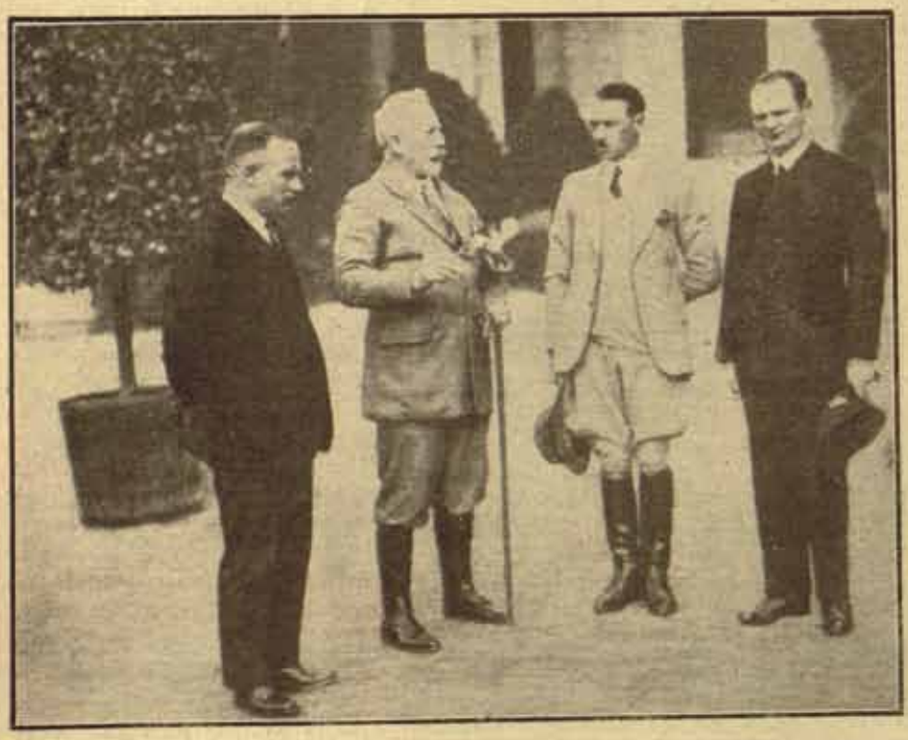
Кад је краљ потписао декрет о оснивању те школе, она је сама нашла архитекту. Под њеним надзором он је радио и цртао план.

Кад је школа била подигнута Маркиза је писала:

»Та установа ће обесмртити име краљево. Ја сам журила да се доврши, и чак сам плаћала раднике од мојих прихода. Срећна сам, што ћу доказати потомству, колико сам била одана краљу и држави. Жртвовала сам својих сто хиљада али не жалим, јер знам да је за срећу поданика његовог величанства.

Кад је умрла Маркиза Помпадур сви су је хвалили и говорили како је она била добра. Волтер је писао о Помпадури:

»Она је волела краља искреном душом, и носила је у свом срцу правичност. Таква жена се не срета увек у животу.«

НЕМАЧКИ АВИЈАТИЧАРИ, КОЈИ СУ ПРЕЛЕТЕЛИ ОКЕАН, У ПОСЕТИ КОД БИВ. ЦАРА ВИЉЕМА. ОВА ЈЕ ПОСЕТА ИЗАЗВАЛА ВЕЛИКУ СЕНЗАЦИЈУ И МНОГО КРИТИКОВАЊА У САМОЈ НЕМАЧКОЈ.

ОТКРИВАЊЕ СПОМЕНИКА ВИЛЗОНУ У ПРАГУ.

Кћи сиромашног кловна постаје филмска звезда са 600.000 динара недељне плате

Живот Рене Адоре је права романтична прича, јер од мале Рене, кћери једног кловна, она постаје славна глумица у Холивуду.

»Рођена сам у Лилу, прича она о себи, и сећам се свога детињства у једном путујућем циркусу, где ми је отац био час касир, час клован, а мати акробаткиња и јахачица. Живели смо као прави чергари, скитајући се из места у место. Кад би била лепа ноћ, спавали смо под отвореним небом. Али ја нисам имала детињства као друга деца, већ сам морала одмах да учим да јашим коња и да помажем мајци да спреми ручак. Кола су нам служила и за трпезарију, и кујну, и часове учења и вежбе.

У десетој години Рене Адоре већ је имала малу љубавну идилу. Циркус се налазио у Петрограду. Једног дана мати је одведе у биоскоп, и она је седела покрај једног малог Руса. Док је мати њена била занесена представом Рус је ухватио Рене за руку и стезао је, а њој је срце тако куцало, као да ће да искочи из груди. Није ни чудо, што јој је тако куцало, јер је била кћи отца Шпањолца и мајке Францускиње.

Кад је букнуо светски рат циркус је био у Бриселу. Из Белгије су морали да беже у Француску и ту су животарили и мучили се.

Једног дана директор неке мале ревије спази Рене и њену сестру и понуди им да раде код њега. Плаћао им је врло мало, али оне су, ипак, биле срећне.

Из ревије прешле су опет у циркус, али Рене је одмах напустила арену, да би се посветила даскама.

Ступила је као играчица у другу ревију, где је била запажена и ускоро отпутује у Енглеску, где је била ангажована за један музикхол.

Увек је за њу била привлачна Америка са својим доларима, и она се реши да оде тамо. Купи карту, укрца се на једна брод, и са пет долара у џепу стигне у Њујорк.

Није се уплашила што нема пара. Једно јаје, обарено на електричној пегли, било јој је довољно за ручак.

Било јој је двадесет две године, кад је решила да компонује песмице. Играјући у једном америчком музикхолу, певала је песме, које је сама састављала и имала је успеха. Једна од тих песмица, »Кад си ме оставио....«, и данас је популарна у Америци.

У то доба направила је познанство с Томом Муром. Он је играо у филму, где му је партнерка била његова сестра, али она у последњем тренутку напусти ту улогу. Том Мур предложи Рени Адоре да замени његову сестру и она прими. Филм јој се одмах допао а још више њен партнер, и после годину дана она постане госпођа Тома Мура.

Први њен већи успех био је у филму »Вечна борба«. Снимања су вршена у Канади, и двапута умало што Рене није страдала на ски-ама.

Године 1920 добила је главну улогу у филму »Најјачи«, и ускоро је ангажује Метро-Голдвин.

У »Биг Параду« био је њен уметнички триумф, који је ставио у ред првих звезда.

Једном су запитали Рене Адоре: У чему је њен успех?

Она је ћутала, онда је ставила прст на чело и срце.

— Ту је уметност, одговорила је, али ја најважније оно што имамо у срцу, а мозак је само асистент његов. Њене велике плаве очи најлепше изражавају сва њена осећања, оне су најречитије и кад пати и воли.

Шаљиво објашњење

Отац: — Ако будеш добар, ја ћу ти купити једну ћурку, па ћемо је чувати до Божића.

Синчић: — А хоће ли да порасте?

Отац: — Хоће.

УЧЕНИЦИ И УЧЕНИЦЕ СРЕДЊЕ ТЕХНИЧКЕ ШКОЛЕ У БЕОГРАДУ НА ПРАКТИЧНИМ РАДОЗИМА.

Јутарњи крик београђанки: „НЕМА ВОДЕ!“...

Четири сата изјутра... Небо је као превучено чистом плавим велом, а тек се изнад кровова помаља румен.

Београђанин још спава. Али, наједаред, нешто почиње да га стеже у грлу и чује се неко гребање на улици... Он скаче, наљућен, као и свако јутро, и полети прозору.

Чистач гребе метлом по улици, сав пепељаст од прашине, и помера гомиле прашине с једног места на друго. Београђанин би хтео да му викне, јер кроз улицу ковитла се облак прашине као циклон, али га види онако бедног, заћути, а његов бес се окрене противу општине.

И док се на све стране чује лупа прозора, које затварају полусањиви мушкарци и жене, да им прашина не би тако мучки улазила изјутра, у оно доба, кад они једино имају чиста ваздуха, сви у себи проклињу општину. И тек се чује с неког прозора:

— Зашто не заливају улицу, него нам и ноћу не дају мира.

И прво буђење било је испуњено љутњом.

Шест сати изјутра.

Госпођа жури да устане, јер чује неко чудно циликање и уздахе у чесми.

Окрене славину... Воде нема. А чесма пишти, уздише, као да и она умире без воде.

Сад Београђанка оспе пальбу на општину.

„Све обећавају, биће боље, а сваког лета једно исто. За ових последњих шест година ништа се није изменило. Вода дође у поноћи с једним танким млазом, и у шест сати изјутра изгуби се без трага.

Сироти јадници, тамо на периферији, нема летњег сна. Вратила се синоћ уморна с посла, и не сме да заспи. Јер ако легне и ухвати је сан, она неће имати сутра дан воде. И она седи покрај чесме а покрај ње читава поворка жена. и целе ноћи тај сиромашни свет не спава, јер чека воду.

Та оскудица у води, од које пати читав један крај Београда, увек даје утисак становницима да живе у некој вароши у Сахари.

Тропска жега и становништво без воде.

То потсети на доба из окупације, у унутрашњости, кад су Аустријанци затварали чесме, и само их откључавали изјутра. И, увече, кад се прође покрај чесама, види се једна дуга поворка разноврсних старих судова, изломљених канти, окрњених тестија и ћупова, свакојаких цименти и т. д. То је сваки капарисао своје место, и сваки суд морао је имати неки маркантан дефект. Онда понеко промени суд, метне свој напред, а тући позади. И сутра дан настаје свађа, некад и туча.

И сад има свађа и туче у Београду на периферији због воде.

Први уздах, који се отргне изјутра Београђанки, то је због воде.

Са спратова се тек чује довикивање и дозивање, и кад само један глас објави у партеру „Нема воде“, све обузме очајање.

Вода је свакодневна патња, а онај дан, кад се водоводу деси нека катастрофа, а београдском се водоводу то често догађа лети, права трагедија је у свима кућама.

У тим крајевима, где влада оскудица, вода се просто мери на литар и чува на грамове. Госпођа штеди кад кува, штеди кад пере посуђе, кад умива децу, а купатило је увек суво. Она напуни казан, али као на неки волшебни начин вода ишчезне.

Још да није плаже...

Благо општини што Београд има плажу. Бар ако мора да води бригу о жељи, не мора о купању.

„Ено им Саве и Дунава па нека се купају“, сигурно кажу господа у општини.

Општина заслужује похвалу за улепшавање Београда. Калимегдан је тако диван, као парк у Ролашкој Слатини, и ту се, заиста, сваки освети.

Али кад хвалимо, ми имамо права и да протестујемо, и да изнесемо своје захтеве.

Ми знамо, да је питање водовода један велики проблем општине, и можда је још немогуће, да сви крајеви имају по цео дан воде. Али, кад нам се даје вода на сате, вода треба изабрати згодније часове. Вода не сме да се пушта у 12 сати ноћу, већ је треба пустити најдаље до 10 сати, тако да сви могу да се снабду водом и да отспавају, а изјутра сваки треба да има воде до девет сати.

То би општина могла да учини грађанству.

Тражимо још и то, да се залива улица и онда да се чисти.

Опет ћу похвалити општину. Она уводи сада да увече залива улицу, некад у 9 сати. Онда би требало и у 6 сати изјутра, па тек тада да дођу чистачи.

Јер овакво чишћење улица страховито је нехигијенско.

*

Кажу, да су најсрећније оне улице, где станују господа из општине. Ту се трипута дневно залива.

Али и моја улица имала је велику срећу. То је једна од оних попречних улица између Макензијеве и Његошеве.

Једног дана прошао је туда Краљ у аутомобилу. Дотле је она била страшно прашњива, читав тепих прашине имали смо. Али откако је прошао Краљ, сваког дана нам заливају после подне и ми смо сви необично срећни.

Тако је једно лепо пополдне донело свима срећу.

И ми се сви молимо Богу, да још једанпут прође Краљ нашом улицом, јер ће нам онда заливати три пута дневно.

МИР—ЈАМ

Г. Божа Николић, Члан Народ. Позоришта, који је овде остао да проведе лето, са својим пријатељима г. г. Радом Поповићем и Србом Тодоровићем, новинарима, извлачи из Саве свој нови чамац.

ЈОЛАНДА ЛАФОН НАЈЕЛЕГАНТНИЈА ЖЕНА У ПАРИЗУ ЗА 1928 Г.

У Јелисејским пољима опет су тријумфовали салони госпође Жени. Кроз елегантне просторије дефиловале су лепе жене у блиставим тоалетама, какве само ствара Париз, а свуда се смешило цвеће и младост, док су рефлектори бацали светлост истичући чари жена.

Сви су се тискали да виде Мис Француску, која је била присутна са својим лепим локнама и класичном лепотом. Ту је био и Морис Валеф, поборник за еманципацију мушке моде, у кратким панталонама, за које се увек бори. Велики арбитер француске моде, Андре де Фукијер био је присутан, да својим зналачким оком оцени која је најелегантнија жена у Паризу.

И тада се појавила Јоланда Лафон, најелегантнија жена, сва плава, златна и розе, у хаљини од плавог тила преувченој златним чипкама. Личила је на принцезу из бајки, и сви су је задовољно гледали. Цела њена појава била је хармонија младости, лепоте, љупкости и елеганције.

Пол Шаба, председник салона, предао је госпођици Лафон златни пехар, а Леонар Розентал један чек од 100.000 франака који је она поклонила салону, где је израђена хаљина, мидинетама госпође Жени, које су биле ту, срећне, посматрајући своју креацију.

Французи сматрају своје салоне моде као уметничка атељеа, и тим конкурсом и наградама подстичу се мале раднице да уносе што више љубави у свој посао.

Аплауз се осуо и сви су клицали госпођи Жени.

Другу награду добила је госпођица Жана Обер, у хаљини од слонове кости. И она је добила један чек од пет хиљада франака, који је поклонила за распуст мидинетама.

Госпођица Јоланда Лафон, најелегантнија жена у Паризу за 1928 г. у тоалети од плавог тила са златним чипкама, који је израђен у салону г-ђе Жени.

ДРЖАВНО ПРВЕНСТВО У ЛАКОЈ АТЛЕТИЦИ

15. јуна ове године одржано је првенство лаке-атлетике у Љубљани. На коме су узели учешћа готово сви наши спортски клубови који гаје ову грану спорта.

Резултати који су постигнути на овом првенству нису нарочито задовољили, али кад се узме у обзир да је ова грана спорта код нас врло мало негована, морамо бити задовољни, бар у неколико. Опет нам је ово првенство донело четири нова Југословенска рекорда и то на 800 мм. У троскоку, трчању на препоне и у копљу, то нас опет весели јер се ипак види да се по мало ради.

Овај спорт је основа свим другим гранама спорта. Јер се не може замислити ни једна грана спорта која не налази ослонца на лакој-атлетици; ма коју грану спорта ако хоћемо да вежбамо морамо предходно да се вежбамо у издржљивости а то можемо постићи само на тај начин ако вежбамо лако-атлетику. Јер вежбањем лаке-атлетике ми добијамо издржљивост и еластицитет мишића.

А за сваку грану спорта потребна нам је издржљивост и еластичност мишића. Лака-атлетика то је грана спорта којој су поклањали врло велике пажње стари Грци и Римљани, а то је доказ да је она корисна.

А. Н. С.

ЈЕДИТЕ ПИРИНАЧ

У Француској је велика пропаганда да се једе што више пиринча. По своме саставу пиринач је врло хранљив, јер има у себи доста витамина, а није скуп и за то га треба што више искоришћавати у исхрањивању.

У Италији је основан »дан пиринча«. То је учињено у циљу пропаганде, да би се народ што више хранио њиме. Тога дана раздаван је пиринач деци, сиромашним породицама, војницима, болесницима у болници, и у свима ресторанима била су направљена разноврсна јела од пиринча. Чак и у талијанском двору и на трпези Мусолинија јео се тога дана пиринач.

Са наших плажа

Г-ЂА ЛОЛА ДРАГЊЕВАЦ, ПОПУЛАРНА БЕОГРАДСКА БАЛЕРИНА ВЕЖБА СЕ ЗА НОВУ СЕЗОНУ, ТАКОЂЕ НА »ШТРАНДУ«.

ТРИ ГРАЦИЈЕ СА НОВОСАДСКОГ »ШТРАНДА«. Г-ЦЕ: ЕДИТ КОЛМОШ, ИЛУШКА ГРИНФЕЛД И ЕДИТА БОШАН.

ГДЕ ПРОВОДЕ ЛЕТО МУШКАРЦИ

Око шест сати после подне, оне најстарије виђењете код КОЛАРЦА. Лагано прелази улицу г. Сава Тодоровић, а тамо већ седи стари Господин како називају г. Гавриловића. Чика Илија се негде изгубио, али није код „Три Шешира". Кажу да гостује и развеселява публику у Ковиљачи. Кад се смркне, онда, се чика Сава враћа кући, а други, верни увек боемском животу „Три Шешира" завире мало тамо.

У Ковиљачи је г-ђа Стокић са једном групом млађих глумаца, који тамо дају представе.

Г-ђа Бековић је у Абацији.

Г-ђа Арсеновић у Дарувару.

На Дунаву у „Мон плезир-у" може се видети г. Добрица Милутиновић. Он се не удаљује јако из Београда.

Али ове године многи су остали верни плажи.

Код Шест Топола сваког дана се гњура кроз таласе Божа Николић. Он неће престати да се купа док не постане црн као Отело.

С њим се такмичи у боји г. Душановић. Сад им се придружио и г. Плаовић.

Ове године г. Никола Гошић није отишао на селтере. Хоће и он да опроба своје пливачке способности у Сави.

Г. Драги Гошић ужива у својој вили као прави кућевласник. Сунча се и посматра лепи видик из своје баште.

Из позоришне управе само је г. Га

»СИЛОМ« НА СЛИКАЊЕ. Г-ЦА БОБИЋЕВА, НАЛАЗИ СЕ САДА НА БЛЕДУ. НАШ ФОТОГРАФ МОРАО ЈЕ ДА УПОТРЕБИ »СИЛУ« ДА ЈЕ СНИМИ.

Г-ЂА АНКИЦА МОМАШЕВИЋ.

Идила са Бледа

Г-ЦА ХОЕНБЕРГЕР ИЗ БЕЧА, У ДРУШТВУ ЈЕДНОГ БЕОГРАДСКОГ СТУДЕНТА.

вела прнуо даље, до Црквенице, где је и г-ђа Ђурђинац.

Г. Предић још увек упослен је у канцеларији.

По Немачкој путује г. Исајловић и г. Богић. А г. Ракитин је у Малинској, на острву Крку, где посматра и заљубљује се у „њивне" даме.

Није га брига за живот

У једноме авијону пилот запалио лулу. Један путник му рече:

»Чини ми се опасно је пушити на авијону!«

»Шта ме се тиче опасност?... Од како је умрла моја сирота Ернестина, ја више не полажем на живот«.

Разумљиво

— Шта вичете толико, господине? Па ја Вам нисам још ни дирнуо Ваш зуб. —

— Не, господине докторе, али Ви стојите на мојим жуљевима.

Г. ЖИКА ТОМИЋ, ОПЕРСКИ ПЕВАЧ, СА ГОСПОЂОМ, ПОСЛЕ НЕУСПЕЛОГ АТЕНТАТА У БЕОГРАДУ, ОДМАРА СЕ НА »ШТРАНДУ«.

ЈЕДНА ГРУПА НОВИНАРА (Г. Г. ЈЕВЂЕВИЋ, ВЛАЈКО ЛАЗИЋ) СА Г-ЂОМ ЛОЛОМ ДРАГЊЕВАЦ НА ПЛАЖИ.

МОДЕРНИ БИОСКОПИ У АМЕРИЦИ ЧИТАВ СУ ПРОБЛЕМ АРХИТЕКТУРЕ И МЕХАНИКЕ

Примитивних биоскопских сала све је мање у европским центрима, а Париз се труди, као Америка, да створи најмодерније сале, које ће бити савршене у техничком и хигијенском погледу.

Најважнији проблем биоскопа то је вентилација. У једној великој сали, где стане 2000 душа, и представа почиње у два сата после подне, па се непрекидно наставља до поноћи, ваздух би био страховито искварен, да се не спроводи модерна вентилација. Помоћу нарочитих вентилатора, ваздух је увек свеж. Зими се загрејава, лети расхлађује, кад је потреба суши се или влажи.

Непрекидна промаја, која проноси 100.000 кубних метара ваздуха, струји кроз салу, тако да на сваког гледаоца дође по 50 кубних метара ваздуха.

На модерним америчким биоскопима налази се дупли кров, и кроз један велики центрифугални вентилатор, са два метра у пречнику, улази ваздух. Сем тога на дуплом крову налазе се многобројне цеви, које спроводе чист ваздух.

Нечист ваздух излази кроз врата, али како она нису довољна да одиђе сав ваздух, испод седишта налазе се мали отвори, који врше то одвођење.

Главни вентилатор аутоматски се покреће. Кад се спусти испред платна гвоздена завеса, а чим се дигне завеса престаје ра ради.

Ваздух за вентилатор доводи се споља, кроз један оџак, висок 40 метара. Али тај ваздух не пушта се како дође споља у салу, већ се најпре филтрира, затим пролази кроз батерије за грејање, кад је зима, и ту достиже температуру 20 степени, и онда се спушта кроз цеви у вентилатор.

Ваздух се у сали пречишћава дневно осам пута, тако да ни један гледаоц не осећа лети запару и гушење, а зими хладноћу.

Осветлење је изведено најсавршеније. Америчке биоскопе осветљава око 20.000 сијалица, и према потреби осветљава се рампа, оркестар, плафон и т. д.

Оркестар је удешен за све инструменте и оргуље, и може да се спушта и диже. То је као једна платформа 14 метара дуга и 5 м. широка. Кад почне филм оркестар се спушта, а за време одмора диже се и онда свира поједине концертне тачке.

Кабина за пројекције читав је електрични лабораторијум. Два пројектила уперена су на платно, два стоје у резерви. Чак се налази један пројектил који баца колорисану светлост на слике. Та кабина је од армираног бетона и потпуно изолована од сале, да нема никакве опаспости ако се деси пожар. Једне узане степенице служе апаратеру да изађе из кабине ако се деси нека несрећа, а метална врата затварају улаз за степенице.

Предострожност противу пожара је савршена. Најоригиналнији су покретљиви трапови, који се налазе на платформи сале, они се отварају аутоматски да би излазио дим напоље. Јер, познато је да је код пожара најопаснији дим, он гуши и ствара панику. Ти трапови су затворени и изгледају као неки лустери.

ЈЕДАН МОМЕНАТ У РИБАРСКОЈ БАЊИ.

АЖДАЈЕ.

— Огромни гуштери. — На острву Комоду. —

Енглески научник Вилијам Бурден пронашо је на острву Комодо источно од Јаве, једну врсту гуштера који су дуги преко 3 метра.

Бурден их описује као врло прождрљиве животиње и они имају ванредну снагу да могу скакати на коње. Онда им зубима кидају комаде меса.

Један од тих аждаја — гуштера био је толико снажан да је појео дивљег вепра не одвајајући кости од меса.

Само да и ти аждаје-гуштери не потичу из људске неуморне маште.

СЛЕПЦИ ЋЕ ПОДИГНУТИ СПОМЕНИК „ПСИМА"

Не треба се изненадити када чујемо да се подижу споменици разним животињама, међу којима је највише споменика подигнуто псима.

Берлинска лига слепаца ових је дана решила да својим прилозима подигну један врло леп споменик, на чијем ће врху бити уметнички израђен Слепац са псом који га води и показује му пут. Они су између осталог изјавили да највише дугују псима, зато што могу да се прошетају.

НАЈУСПЕЛИЈЕ ОПЕРАЦИЈЕ ОЧИЈУ

У Трсту је очни лекар др. Аполонио извршио три сензационалне операције над једним осамнаестогодишњим дечком, једном седамнаестогодишњом девојчицом и једним тринаестогодишњим дететом, који су били од рођења слепи. Операција је тако успела да су слепи прогледали.

Интересантно је како су се пацијенти после тога понашали. они нису познавали предмете који су им до тада били добро познати. Ако су хтели да ходају морали су да затворе очи. Нису ни познавали предмете који су им до тада били добро познати. Тако нису познали пса који им је био најбољи пријатељ до тада, познали су га тек кад је почео да лаје.

Од идућег броја почеће излазити и Недељним Илустрацијама" нов сензационални роман

МИНА ПЛАНЕР

сапутница у животу једног великог мајстора.

НАЈМЛАЂА ЉУБИТЕЉКА ВОДЕ И СУНЦА. СОЊА. УНУКА ВИЂЕ ГРУЈИЋА ТРГОВЦА ИЗ РУМЕ.

СПЕЦИЈАЛНИ ЛЕКАРИ ЗА АВИЈАТИЧАРЕ

Услед све већег ширења авијације у Сједињеним Државама америчке војне власти су одлучиле, да заведу сасвим ново хигијенско одељење за авијатичаре.

Сасвим је природно да летење у великој мери замара и слаби авијатичаре, не узимајући у обзир многе несрећне случајеве, који су још увек веома чести. Стога се морало приступити увођењу специјалних лекара за авијатичаре који морају бити не само специјалисте за очне и срчане него и за нервне болести. Сем тога данас су већ познате и неке специјалне болести, кад авијатички лекар мора проћи и кроз неопходну авијатичку школу, јер често се указује потреба, да лекар буде присутан, кад се авијатичар, уздиже у висине.

НАСТРАДАЛО 26 ВАТРОГАСАЦА

У једној фабрици сатова у Швенингену избио је ових дана пожар, који се ужасном брзином проширио и починио огромну штету. За време гашења, настрадало је од пожара 26 ватрогасаца Некима су сломљене руке и ноге. Други су опет задобили опасне опекотине, а остали су пак пострадали од дима.

АУТОМАТ КОЈИ БЕЛЕЖИ ТАЧНО СМЕР И БРЗИНУ СВЕТА.

На контролном торњу на аеродрому у Кројдону, у Енглеској, биће постављен један аутомат, који тачно показује смерове света. Овај ће аутомат бити спојен са многобројним сказаљкама, које ће бележити смер света. Диограме, који ће се на тај начин добити студираће пилоти пре одласка на пут и то ће им свакако много користити при лету.

ПОНУДЕ ЖЕНИДБЕ.

У свету постоје новине, има и женидбених понуда. У последње време постале су те понуде много трезније, као и наше мишљење и као у опште модеран брак На далеком истоку још увек знају, да су љубав и брак романтичне и поетичне ствари, тако да се траже и кроз новине.

Доказ је томе ова брачна понуда у једним новинама које излазе у Токију:

„Ја сам врло лепа жена са густом косом, која ми обавија главу као морски валови. Лице ми има свилени сјај трешњевог цвећа, а тело ми је витко као прут, обрве су ми заокружене као млади месец. Имање ми је доста велико, да могу угодно живети, поред мојега изабраника, кад преко дана посматрамо цвеће, а ноћу месец.

Где се налази један пристојан и отмен човек, који је уједно и образован, разборит и леп, а који осим тога воли добро јело? Ако такав постоји, хтела би мој живот здружити сњиме, делити с њим све радости а доцније с њим заједно почивати под гробним каменом од белог мрамора.

ЛЕОПАРД И ЊЕГОВА ЖЕНКА.

Леопард је познат као врло насртљива и прождрљива животиња. А његова женка је још опаснија, она је толико прождрљива да кад добије младунце она их прождере.

Ових дана у једној менажерији, једна леопардица добила је два младунца она их је у срџби оба прогутала. Овај је случај забринуо надзорника менажерије. И другом приликом кад се породила нека друга леопардица из исте менажерије, они су одвојили младунце од мајке и њих су потурили под једном кучком која их је дојила. Али они кад су одрасли из захвалности према кучки, појели су је.

ТАЈНЕ О ЈУПИТЕРУ

Јупитер је највећа планета сунчаног система, која улепшава нашу ноћ дивном светлошћу, али која је увек једна загонетка за нашу земљу.

Та планета је, 1.300 пута већа од земље, окружена је са девет пратиоца, и увек се налази у густој и непроницљивој атмосфери облака.

Јупитер увек мења свој облак и сматра се као једна врло променљива и не постојана планета. Његово окретање око осовине много је брже, кад се налази над екватором, него када се приближава половима.

Та густа атмосфера, која опкољава Јупитера, даје разлоге астрономима да верују, да кора те планете није сасвим очврсла. Јупитер се расхлађује много спорије од земље и мисли се, да је то планета млађа од земље, и оног дана, кад се сасвим расхлади, можда наша планета неће ни постојати.

Још у седамнајестом веку, астрономини су приметили на једном делу Јупитера једну тачку. Како је та тачка била црвена, тим именом су је и називали. Од тога доба, тачка је побледела али је задржала исту површину. Она мора бити неки континенат на Јупитеру, али интересантно је да тачка не стоји на истом месту, него се приближава екватору према брзини. Можда је на том месту охладнила и очврсла кода Јупитера. Ове године астрономи су видели неке промене на Јупитеру. Та тачка је постала црвенија и јасније се види.

Светле и тамне пруге, које су се налазиле на екватору, промениле су свој положај, а једна од пруга, која је ишла средином, постала је шира и добила је црвенију боју.

Године 1901. опажена је једна флуидна ружичаста боја, са нејасним контурама. Та флуидна боја по веровању астронома, океан је на јупитеру, која запљускује црвену тачку континенат.

Покрај свих проучавања, није се могло много да дозна о Јупитеру. Астрономским проучавањем долази се до закључка, да страшни циклони бесне на Јупитеру, и да су Амерички играчка према њима. Зато је та дивна планета добила немоћног олимписког Бога.

МУЗИКАЛНИ КРЕВЕТ.

Сви они који пате од несанице, морају се обрадовати.

Наиме, један Швајцарац пронашао је неку врсту музикалног кревета, који је у стању да успављује своје госте.

Сама множина спавача већ стави механизам кревета у покрет, као кад рецимо динар падне на механички клавир одмах свира.

Музика је врло блага, толико пријатна да успављује човека, и она тако тихо брује поред ушију, да је неминовно а да човека не увати сан. Наравно онда настоји друга музика хркање. А кревет има један часовник кад се навије звони пакленом ларом.

На Сави код „Шест Топола“

Лечење... сунчање... позирање...

Старији господин се лечи. Обишао је све бање и налази да се у Саву уливају минералне воде свију топлих бања. Ултра-љубичасти зраци сунца лече реуматичне, али их још више поткрепљују плаво-црни зраци очију.

Сирене су опасније кад изађу на копно него у води.

Као Фрине шетају обалом.

Ух, Како је страшна та обала. У потпуној супротности. Прашина штипа очи, ауто трза сваки мишић. Сирена не може да позира.

Жене на плажи највише воле позу, са кепом или без кепа, суво позирање или мокро. Кад госпођица само обуче костим, и не улази у воду, већ шета по два сата изложена пројектилима очију, онда је то суво позирање. Кад изађе из воде, сва у блеску ситних капљица, које се сливају низ њене фине линије, онда је она бронзана стату-а поквашена водом.

Све линије нису лепе.

Жена је богиња до двадесет прве године.

Кад се појаве на њој брежуљци, јастучићи, лебчићи, онда је комична. Чим би могла послужити за модел Рубенсу не сме да се појави у костиму.

Плажа је изложба младости.

Зато унуче вуче деду и говори плачним гласом:

Ајдмо, деда, кући!

А деди остадоше очи на сиренама...

По игри пâса рони кроз таласе, све ка' да су једногодишњаци...

Код „Шест топола“ се сконцентрисао породични и монденски живот.

Плачу деца, љуте се мајке, седе жене покрај мужева.

Амам мушки, амам женски.

Ту су политичари, бивши министри, виши чиновници, уметници, даме. А над паством бди православни попа — бивши министар.

А обала најпримитивнија.

Као у неком пристаништу, или друм покрај реке, а растрган као у палан-кама. Кржљава и прашљива дрвета. Снобови хоће да прикажу ауто, и чак морају да стану испред купатила. Као да је далеко отићи до пруге.

И уместо да се свуда низ обалу до Саве спуштају степенице, на којима би седели и сунчали се, набацано је неко камење, ужета, ланци.

Отмена госпођица, која са својих степеница стаје на асфалт, а са асфалта у ауто, овде гази и прескаче камење као на сеоским крчевинама.

Само је Сава лепа, зеленкаста али плава, као да још носи у себи одјек Триглава и словеначких гора.

И леп је осмех на миру, и веселост у очима.

Сви су се подетињили. Играју и скачу као деца. Старија господа прскају се водом са дасама.

Даса је јунак на плажи. Дасиница богиња.

Тај живот на води, који све више одушевљава. Београђане, створио је и нарочита правила. То је закон за летњи живот Београђана.

1. члан гласи: Муж да иде сам на плажу.

2. члан. У друштву, где се не зна ко је ожењен, а ко није, јер нико не носи бурму, никад не треба питати мужа. „А где је ваша жена“?

То је увреда, која подлеже кривичном закону.

3. Госпођица да долази са „дасом“.

4. Госпођица, која доводи оца или брата на плажу, не може да рачуна на неки провод. Кад муж води жену, значи као кад би неко ушао у Пилзен, и носио са собом Вајфертово пиво, или путовао у Париз и водио са собом пријатељицу из Београда.

5. Најсимпатичнија је госпођица, која долази сама.

6. Смешно је огртати се кепом, кад се долази да се расхлади.

7. Мушкарац мора да буде обазрив кад прави познанство, јер кад су жене у костиму, оне су све једнаке, пошто одело даје индивидуалност, и он онда не зна ко је та дама.

8. Опасност мушкарцу прети од пратиоца даме, кога он не види увек у води.

9. Забрањује се, да се дечаци гњурају кроз воду и хватају жене за ноге. Мушкарци, који се затекну у води, имају права да узму даму у заштиту.

10. Допуштено је да се праве познанства на плажи, јер је доказано да су мушкарци учтивији у води него на улици.

11. Дама која има преко 65 кгр. не сме да носи трико.

12. Мушкарци ће одређивати године једној дами према прегибу колена. Глатка и права линија позади колена показује свежу младост. Чим се појаве иза колена мишићи и неке гуке, дама много памти.

13. Сви они, који се купају радних дана, недељом не треба да долазе, већ да уступе место онима који су само у могућности празником да дођу.

14. Сваки нека понесе ужину и што-год за јело, јер кад је маља навала гостију у ресторанима, ресторатери снизе цену.

15. Строго се забрањује да мушкарци оговарају жене, како оне више кибицују мушкарце, него они њих. Узајамно кибицовање се допушта.

16. Најстрожије се забрањује да жена цело време на плажи чува мужа, а муж жену. То су најкомичније ситуације. Она ће бити кажњена тиме, што се свима допушта да их оговарају.

17. Власници купатила и ресторатери, који само гледају да ћаре на гостима, а не труде се да улепшавају плажу, биће кажњени бојкотом од стране купача и купачица.

Правила су прегледана и потврђена и од данас ступају у живот. Ко их се не буде придржавао, биће строго кажњен.

МИР—ЈАМ

ЛАКО-АТЛЕТИЧАРИ С. К. »ЈУГОСЛАВИЈЕ« И П. С. К-А НА ДРЖАВНОМ ПРВЕНСТВУ У ЉУБЉАНИ СА ПРЕДАНИЋЕМ (СЛОВО »А« НА ГРУДИ) ДРЖАВНИМ РЕКОРДЕРОМ НА 1500 М.

ВИЛИАМ

— Жан Фромон —

— Вилиам?

— Шта је?

— Можеш да ућеш... Што не улазиш, глупаче?

— Мислио сам да је Роберт још у соби.

— Како? Роберт? Девет је сати. Отишао је у Кан аутомобилом. Треба тамо да буде у десет сати. Хтео је и мене да поведе, али ја сам му казала да сам уморна.

— Хоће ли да да се врати за ручак?

— Да. Кроз два дана иде у Бијариц да види своју жену. Биће мирни, Пољуби ме. Што си тужан? Шта се десило?

— Ништа. Врло ми је тешко да будем без новаца. Никако да нађем место које ми припада према мојим способностима, и у очекивању ја примам помоћ од Роберта, кога варам с тобом. Какав живот! Синоћ сам се вратио из Казино са четрдесет су-а у џепу, које сам сачувао да бих јутрос могао да купим новине.

— Коко, говоримо отворено. То није моја грешка. Јуче сам ти ја позајмила сто франака. Зашто си их изгубио на тркама?

— Нисам их изгубио на тркама, него сам купио нужне ствари...

— Зар ти је потребно да идеш да вечераш у ресторану, кад си иначе позван овде у госте?

— Врло добро. Ја знам да ме овде хране. Хвала ти што си ме на то подсетила.

— Како си рђав. Ако ти то кажем, то је из жеље да те имам што више крај себе.

— Врло ми је досадно да будем без новаца. Затим принуђен сам непрестано да тражим. Дугујем преко пет хиљада франака. Дакле, као што видиш у врло сам непријатном положају.

— Ја бих ти помогла да имам са чим. Још нисам платила тепих са оних пет хиљада франака које ми је Роберт био дао.

— Не мучи се зато. Ја ћу да ти вратим то ускоро, можда кроз осам дана исплатићеш тепих. Дај ми за сад осам луја.

— Осам луја. Коко! Где да их нађем? Ја немам чак ни један да ти дам.

— Онда идем своме стрицу пешице да ручам код њега.

— Слушај, Коко. Куварица ће се вратити са пијаце. Остаће јој тридесет франака. То је све што имам у кући. Даћу ти их кад дођеш на ручак. Тако ћу бити сигурна да ћеш са мном ручати.

— То се зове држати људе на узди.

— Ох, како је рђав!...

— — — — — — — — — — — —

— Дакле, дошао си Коко. Врло си љубазан мој Вили. Ниси вадоцнио за ручак. Замисли да Роберт још није дошао. Али шта се опет десило?

— Није то ништа. Не мучи се због тога. Да сам данас имао пет луја био бих богат. То је све... У осталом знам да се ти због тога много не секираш. Ти ме чак и не слушаш.

— Али, Коко, ја те слушам.

— Ох, ја не знам зашто ти причаш све то. Мало пре, на плажи срео сам једног господина врло богатог, који тражи да пласира своје капитале у индустријска предузећа. Он се бави овде свега неколико сати. Кад би он био крај мене, ја бих могао да успем. Али требало је да му кажем: »дођите да ручамо заједно«. Али шта да чиним кад немам ни пребијена марјаша?

— Ти си ми тражио тридесет франака, Коко, ево их...

— Та шта ја могу да учиним са тридесет франака? Треба да му платим богат ручак и да не мислим на рачун који ће ми келнер поднети. Ја нисам толико познат да би могао да кажем келнеру како ћу навратити сутра да му платим. Чувај твојих тридесет франака. Биће ти потребнији него мени. Шта да радим кад сам зле среће да пропустим једну тако сјајну прилику. Видим да ћу умрети у кожи једнога бедника.

— Али зашто не затражиш што од Роберта? Ти знаш да те он воли.

— Чути! Ја више волим о томе да говорим с тобом. Низашта на свету не бих се усудио да што позајмим од Роберта. Ако не разумеш такво осећање, у толико горе за тебе.

— Да ти си поносит са њим. Са мном ти ниси. Ја ти то не пребацујем. То је доказ да ме волиш.

— Да ја те волим. И ти ме волиш. Теби је главно да сам ја овде. Да ли сам ја срећан или несрећан, теби је све једно.

— Неваљалче! Шта би хтео да радим?

— Ништа. Шта ти можеш да ми чиниш. Остаје ми да се вратим сутра у Париз.

— Ти ми то кажеш да ме уплашиш.

— А дакле да те уплашим! Е видећеш! Не идем сутра него вечерас. Знаш ли одкуда долазим? Ишао сам у канцеларију за омнибусе да наредим да узму моје ствари кад ти не будеш код куће.

— О, Вили, не говори ми тако! То ме боли! Пипни моје руке. Зар не осећаш како су ладне!

— Што се узбуђујеш? Сад је на мени ред да те упитам шта могу да радим?

— Слушај, Коко. Собарица ми је јуче дала стодвадесет франака да јој чувам. Она те новце неће да пошље својим родитељима. Ти видиш да је то новац у који не треба да дирам. Можда ће их затражити кроз два дана.

— Кроз два дана! Али ја ћу ти их вратити сутра ујутру. Вратићу ти их чак и вечерас ако желиш. На случај потребе ја треба само да одем до свога стрица и да их донесем.

— Пре два дана када сам ти позајмила сто франака ти си ми рекао да твој стриц не жели ни да чује за тебе.

— У озбиљним случајевима, ако му ја будем тражио на озбиљан начин, он неће моћи да ме одбије.

— Дакле ја ћу ти дати седамдесет франака. То ће чинити пет луја ако урачунамо тридесет франака што ми је вратила куварица.

— Не, ти тридесет франака не улазе у рачун.

— Како, не улазе у рачун?

— Да треба да их пошаљем у Париз, телеграфски, иначе ће ми меница отићи на протест. У овом тренутку, када предузимам велике послове, не треба да ми меница иде на протест. Дај ми дакле тих тридесет франака и оних сто двадесет. Тако ће све то укупно чинити безмало осам луја. Кад већ све то чини зајам који ти ја морам вратити што пре, свеједно је коју ми суму позајмљујеш!

— Али, онда мени неће ништа остати?....

— Пошто си ти добра девојка и знам да није требало да дираш у те служавкине новце, узми ову петофранку. Погледај је како је лепа. Ти си тако добра девојка да си ми изазвала сузе у очима. Како је то свирепо од мене да ти досађујем са својим бригама. Али шта да радим. Кад ме нешто мучи, ја то не могу да сакријем од тебе. Ти знаш, треба да имам у тебе бескрајно поверење па да примам новаца од тебе, јер кад би се то знало, врло рђаво би било протумачено од целога света. Али, ја сам поштен човек. Ти нећеш бити љута када једнога дана нађеш испод свога јастука неколико новчаница од по хиљаду франака. Ах, један мање десет! Морам да идем. Довиђења моја Кокето!

— Довиђења, Коко! Желим ти успеха.

— Успеха?...

— Па да, за тај посао што желиш да предузмеш!

— Ах, да...

— — — — — — — — — — — —

Изишавши на улицу, Вили рече разнежено:

— Ах, добра глупа девојко!....

Руке у вис!

И њега је вукло Америчко злато!

И он је сањао како ће на лак начин отићи у Калифорнију, постати богат, па ће се затим вратити у своје родно место, где би представљао великог богаташа. Ко зна шта ће све дочекати! Постаће прво ван чињеница у својој општини затим у целој околини; можда ће бити биран и за посланика! Пиха, где ће му бити крај!

Све му је ово изгледало вероватно, могуће, сан малог земаљског бога који је достижан. Уосталом — зашто не? То није била нека реткост и то се врло често догађало.

Он не сецује на чуда, него иде сасвим обичним путем. Има здравља, млад је, као горштак што кажу кршан младић, чврст и висок као јаблан, спољашности уопште наочите. Али све то на страну. Код њега су биле чврста воља и снажне руке, а то су два важна елемента, ако се иде у Америку и тамо тражи срећа. Не устати и радити — две су одлучне чињенице на оном дугом или кратком путу — јер и то зависи од случаја — за циљ ради којега се прелази Атлански Океан и пред Њу-Јорком сагледа колос бронзане статуе, која представља слободу, али не перверзну и анархистичку слободу као у Европи или дивљу као у Азији, него хладну и строгу као да је изашла из школе где су се предавала правила најстрожијег владања. Америчка слобода хоће да ви схвати ње, а не као код нас обратно: да она схвати нас.

Главно да је наш јунак Жан успео дочепати се обала отаџбине Вашингтона и Линколна. Тад је било време кад се тамо лакше ишло него данас. Па ипак Жан увиде врло брзо дошавши тамо да је и тај његов сан доста далеко од остварења и да Америка није капија рача. На против почео је осећати у оном кршу и окомљају сву горчину и тежину борбу за опстанак. Видео је да му огњиште на његову дому пружа више топлине, него сви парни казани Ункла Сема и да кандиоце, које гори пред иконом његово Крсна Имена јаче светли показујући му тајновите путеве среће и задовољства, него све сијалице Едисонове и Томсона Устона.

Ну сад се није имало где. Морао је напред.

Као тица која зађе у туђе јато, тако је било и са Жаном. Настали су дани очајања и искушења, али ко се помеша с курјацима мора урлати. Дошавши из крајева примитивног живота, са навикама који одударају од обичаја једне плутократске земље где нема милосрђа, осетио је грубост људи, њихов незајажљив апетит да ради свог себичног циља гутају један другог. Осетио је хипокризију човека и човечанства, његову деградацију кад су се слаби понижавали до скотског положаја, само ако је то желео Мамон....

Не успевши ништа на пољу где се злато истраживало, да ли није умео или није га срећа служила, те се као несретник нашао у једном крају поред саме границе Мексика. Аргатовао је и радио као роб не знајући језика гуркан је тамо и амо. Мада за њега беше стидно постати говедар — Ков-бој — јер је он „јуначког рода и кољена", прихватио се и тога посла. И ту није имао среће. Неспретан, тешко је пролазио. Они, који су долазили из Фар-Вест-а, као да су с расли с коњем и били су прави мајстори. Често су правили с њиме и комедије, плашили га пуцањем из револвера. Жан није научио на овакве шале и показивао нервозе, али је стегао срце јуначко. Једном га је ударио неки Американац песницом у лице тако снажно, да се претурио и носио масницу две недеље. Ударио њега? И то ко? Неки никоговић! Сам се чудио како се то догодило, јер му је чисто било невероватно. Он — Жан — снажан, да би у стању храст ишчупати из корена, а тај Американац најобичнији човек! Ну они су сви били разметљиви, а он њихових навика није имао. Осетио се усамљен, па је морао трпети.

Једнога дана налазио се у „салону", где се пио алкохол, док је био слободан и флиртовао са женама разних фила и прошлости, док нису стигле да за десет центи пољубе жвалавог арџију са фарма. Жан је гледао скромно овај шарени свет, док се врата не отворише нагло, па незна ни сам како улети једна група Мексиканаца са шиљастим шеширима, великим ободима, као да су на главу метнули читаве кошаре, препланула циганска лица, с испуцаним модро црвеним уснама, снажне корпуленције.

— Хендс еп! (руке у вис) викнуше храпавим, али заповедничким гласом, држећи у обема рукама наперене револвере.

Жан није разумео добро овај препад, па није ни уочио да је све друштво у „салону", сви они подругљивци и разметљивци, који му просто нису дали живети од малтретирања, дигли руке у вис. Он није разумео ни оне речи. Чуо је само „хендс еп"! и то је било све. А што то значи, разумео је тек кад се разлеже један снажан револверски пуцањ и кад куршум пређе преко његове главе. Он скочи и као да га Бог научи схвати у магновењу ситуацију.

И он подиже руке.

Сад је пратио све шта се догађа. Настаде једна стратегијска операција. Двојица су била на вратима, четворица сатераше у групу цело ово друштво, које је четири пута веће било него нападачи, један приђе, па поче сваког претресати. Мексиканци су држали револвере „на готове", који треба само да плану. Тешко ономе ко би први учинио неки сумњив покрет. Онај који их је претресао прво их је разоружао, а затим им поче вадити новац и ствари од вредности. Женске нису дирали. Кад дође до Жана, не нашавши код њега ништа — ни оружја ни новца сем двадесет пет цента — нешто му Мексиканац осорно рече.

— Вала побратиме, узми... Немам ни ја од тога никакве хасне...

Мексиканац му нешто, држећи оних 25 центи, рече, а неки се насмејаше.

— Ништа ти не знам! — говори простодушно Жан.

Мексиканац га гледа оштро, проговори опет нешто, па хитнувши бесно оних 25 центи муну Жана, да се овај преви.

Кратко је трајала ова процедура. Свршивши је с највећом брзином Мексиканци нешто рекоше и Жан је сад пратио шта раде остали. Сви се окретоше једним правцем. Врата су им остала иза леђа.

Мексиканци се повукоше затворише врата.

Сви су стајали с подигнутим рукама, и нико се не усуди да погледа натраг.

Једини Жан окрете главу. Сви су стајали као свећа. Ниједног више небеше Мексиканца унутра. Жан спусти руке и пође к вратима. На лицима свију видело се изненађење шта он ради и очима су га пратили спуштајући сами руке низ тело. Они пркосни и разметљиви људи сад су постали прави јагањци. Нису се мицали ипак с места, ваљда да буду у приправности поново дићи руке. Жан приђе к вратима и с највећом мирноћом отвори их. Погледа напоље Мексиканци су на коњима, остављајући са собом облак прашине, већ далеко узмицали.

Он с прага погледа унутра ону целу групу, крја га ја упитно посматрала.

— Ej, моји бабји јунаци!.... Одоше... Одоше....

Они нису разумели шта им Жан говори. Један га само мимиком упита, јесу ли измакли.

Жан даде знак руком да су далеко.

Сви излетеше напоље. Наступи жагор и међусобно објашњавање.

Мексиканци су однели револвере од којих су неки најбољи доцније разбацани путем.

Жан је сада разумео разумео Американски дух и одједном нешто му сину кроз главу.

Видео је да му беше потребно научити добро изговорити »Хендс еп«.

Толико му је потребно знање из Енглеског језика.

Нашао је један прекрасан, згодан револвер, који су Мексиканци бацили. С њиме је Жан пшчезао. Прву практичну примену »хендс еп« срећно је извршио над једним момком, кога је напао на путу. Претресао га, узео му револвер, тринаест долара. Сат му није хтео дирати.

Жан му даде знак да се окрене. Уседе на његовог коња, ободе и умаче.

— Тринаест долара! — вели Жан у себи. Кажу да је несрећан број.

Кад је прилично умакао и нашао се на домаку једне железничке станице скиде се с коња, кога ошину да утекне, а он се сам упути на станицу.

Тако је са »хендс еп« обилазио срећно вароши, али се нигде није дуго задржавао. Његов је циљ био дочепати се Сан-Франциска.

То је изгледало да ће бити његов Ханаан.

И није се преварио.

Како кад је пролазио некад боље, некад лошије, тек је имало за хлеб. Није правио велике послове. Седи у вече рецимо у каквом бару, па одмери неког згодног за свој рачун. Кад овај изађе из бара Жан га прати и ако зађе у какву пусту улицу — готова ствар:

— Хендс еп!

Овај дигне руке, Жан га претресе узме — само новац — окрене га, нареди да пође напред и да се не осврће.

Жан улучи прилику, сукне противним правцем, умакне или кроз улице или се склони негде док „олуја" не прође. Уосталом то се брзо свршавало, док се удари длан о длан.

И ако је он то изводио врло успешно, никада није имао прилике да упеца неку масну рибу. Ловио је све неке ситне „дан и комад".

Па ипак Немеза се смиловала на њега. Само и она има своје ћуди, па ако неће бити свирепа, оно се некад сврши с иронијом.

Бацивши око на једног средовечног фармера, који се појавио у граду с великим шеширом, доброћудним изразом лица, реденготом давнашњег стила, с прсником од пругастог штофа, с дебелим златним ланцем преко гојазног трбуха, са широким пепељавим чакширама и чизмама. Малог и здепастог раста, простог држања, у руци је држао амрел и ручну торбицу. Био је задовољан, а то се видело по сваком покрету, само вероватно није био скоро у вароши и није имао довољно искуства. Никада срећа није била више наклоњена Жану него кад се упути овај дошљак са фарма једним крајем где је и дању мртво, а камо ли ноћу.

Чича је певушио неку песмицу, коју му Жан пресече:

— Хендс еп!

Чича испусти и амрел и торбу. Извесно је добро схватио смисао ових речи, које је можда још неки пут чуо, кад му се поднесе под нос цев пуног револвера, као што је то урадио Жан.

Жан опипа чичу. Није имао оружја. Завуче му руку у унутарњи џеп од капута.

Какво изненађење!

Један дебео савијутак од самих долара.

Сам Жан уздрхта.

Погледа у блистави ланац од сата. Просто Жан не умеде себи да објасни разлог, али га нешто гонило да то узме, што уосталом никад није чинио. Конфисковао је само новац, а не ствари, које треба продавати — никако! Ту се даде најлакше ухватити.

Ну све једно — за успомену нека буде.

Жан се саже узе ручну торбу и амрел па их далеко завитла пред собом. Нареди фармеру да се окрене у истом правцу и да пође, а сам супротно сукну као муња и изгуби се у мраку.

Осетивши да је већ далеко, пошао је мирно да не би изазвао какву сумњу противу себе. Био је пресрећан успехом.

— Е, Жане, сад више не треба да радиш... Остави Америку, па иди својој кући. Доста је за тебе, више ти не треба...

Опијен је био лепим плановима шта ће све урадити.

Излазио је већ из пустог краја и само још неки минут, па је у мору света.

— Хендс еп!

Неко викну, оштро, страшно, да се Жан тргне.

Према њему стајао је џин од човека с револвером, који је држао према Жану.

Прописно овај човек из мрака одузе револвер од Жана, извуче му његових прво, сопствених неколико — десетину — долара, па му чак не остави ситнину. Узе онај ланац и онај завијутак од долара, што је Жан мало пре конфисковао од фармера.

Узе му све.

— Окрени се!

Ну тек се окренуо спази нешто пред собом необично.

Спрам даље светлости виде фармера са два полицајца. Он, пошто му је Жан свршио операцију, брзо се прибра и како наиђе на полицију, појурише сви за Жаном.

Жан сам пође напред и није учинио два корака, створише се фармер и полицајци.

Само пружи прст у томе правцу, представљајући мутавца, показа полицајцима како је пробљен.

Сви јурнуше тим правцем а Жан — другим.

Онај је био ухваћен. То је био чувени Давид Бек, апаш, кога је полиција гонила.

Он је оптужен за многа дела разбојништва, а између осталих извршеним »над неким непознатим мутавцем, који је нестао, и над овим фармером«.

Жан је био приликом суђења, и кад је изречена пресуда да се Давид Бек осуђује на двадесет година заточења у Синг-Сингу, онда је и Жан аплаудирао с публиком заједно

— Живео суд... Живела правда!...

Узвикнуо је Жан.

АЛИ-РИЗА.

ГЛУМАЦ И ДАМА

Француски глумац Жорж Куртелин имао је два сата да чека на воз на једној станици, малој и забаченој. Тамо је спазио једно дискретно место на коме је великим словима исписано »за Даме«. Ушао је наместио се у углу отворио и читао »Ревн де Франс« и почео је читати од првог до последњег табака. Одједном је видео како се квака на вратима окреће, али се он није помакао. Часак је прошао. И поново пробано је да се врата отворе па трећи, четврти и десети пут первозна нека рука држала је врата. После једног и по сата Куртелин се полако диже отвори врата, и нађе се пред једном младом женом, када га је спазила узвикнула је:

— И то је био човек! Ах то је и сувише.

— Један човек? рече Куртелин... Нисам обраћао пажњу али је могуће. Хоћу да видим.

То рече, па учини левокруг и нестаде га иза врата које бриљиво закључа за собом.

ПЛАВУШЕ СУ СЛАЂЕ

Нова мода црномањасте лепоте бацила је мало сенку на плавуше које су толико времена биле врло срећне жене.

Али један енглески лекар устао је у одбрану плавих жена и са поучним фактима тврди.

Плавуше имају слађу крв.

Тај опит правио је с комарцима. У једну собу метнуо је плаву и црномањасту жену, и пустио рој комараца. Црномањасту жену нису хтели комарци ни да погледају а плава је била сва изуједана. То је најбољи доказ да плава жена има слађу крв, јер у њеној крви има више шећера. А пошто је и човек једна врста комарца разуме се да се и он мора ухватити за шећер плавих жена.

Црномањасте жене су пак толико љуте на тог енглеског лекара, а он да би им ублажио ту љутњу, препоручио им је ово »Са медом се највише хватају муве и комарци, будите и ви медене, па ћете врло лако да ухватите комарца — човека«.

Мудар Брак.

Она: — Ја ћу се удати само за онога човека код кога би се осећала сигурном.

Он: — Па ја сам чиновник осигуравајућег друштва, а мој је отац жандарм.

О, жене, ко ће вам угодити!...

— Жорж Деламар —

— Драги мој, рече Игета Елијану, никад нисам била у већој недоумици. Ти знаш да ми се Робер де Рувр неуморно удвара?...

— Знам и да Максим Лајир облеће око тебе, одговори Елијан.

— То је тачно, и ја просто не знам кога да изаберем од њих двојице. И један и други просе ме, обојица ми се допадају, а сваки има леп положај и будућност.

— И ти сад оклеваш, па си због тога несрећна?

— Па, молим те, како да се решим? Робер де Рувр је мелнахоличан, Максим Лајир лудо весео. Ако се удам за првог, бојим се да ће ми живот бити суморан, покрај мужа, који се никад не смеје. Ако се решим за оног другог, страх ме је да се не удам за неког неозбиљног човека, који би ме на крају крајева заморио својим шалама.

Била је искрена та сирота жена, кад је то говорила. Као у неком водвиљу срела је два човека, једног тужног, другог веселог, два потпуно супротна карактера. Максим је био велики шаљивчина, духовит, неисцрпне фантазије, умео је да организује забаве и провод, и да развесељава цело друштво својим темпераментом.

»Сувише је весео, мислила је Игета, и мора бити да нема у себи дубоких осећања.«

А Робер де Рувр изгледао је увек као човек, који може сваки час да се расплаче. Један џентлмен из унутрашњости, савршене коректности, са замишљеном физиономијом на коју се никад није појављивао осмех. Његова пажња према Игети била је дубока. Доносио јој је поклоне, као што верни приносе својим идолима. Клечао је пред њом, али у његовим очима није било неког страсног пламена, већ немо обожавање.

Игета је морала да призна себи, да покрај тога човека осећа спокојство и неки душевни мир, што није осећала у друштву Максима Лајира, увек готовог за смех и шалу. Веровала је, да једна жена има много више достојанства покрај озбиљног мужа. Не мислећи да такав муж може да буде и досадан, она поче да показује већу пажњу Роберу.

И после неколико дана она саопшти своме меланхоличном обожаваоцу, да се размислила, и да ће поћи за њега.... Како је волела чисте ситуације у животу, позва и Максима и љубазним речима саопшти му, да више нема ничему да се нада.

Али тада се деси нешто што запрепасти Игету.

Опијен срећом и љубављу Игетом, кад је већ био сигуран да има Игетино срце, и да ће његова бити та љупка парижанка монденског света, Робер хтеде да покаже ту своју срећу и радост. Он, који је дотле био нутљив и меланхоличан, хтеде да се покаже достојан те жене, духовит и весео.

И то је била његова фаталност.

Сироти Робер није ни слутио шта ће се десити. Трудио се у друштву да његова конверзација буде весела, измишљао је и он шале, вицеве, разне причице, али које нису биле нимало оригиналне ни духовите, и Игета у почетку је слушала пажљиво, а после се ужасну.

Максим Лајир се на други начин преобрази. Онај весели, насмејани младић, није имао више осмеха на лицу, био је увек блед, утучен, меланхоличан, и на њему се одмах могло видети колико душевно пати.

Игета је била изненађена кад га је видела, и он јој одговори тужно, кад га запита шта му је.

— Много сам патио, и сада патим... Никад нисам осећао тежи бол у животу.

Она га је гледала ,не смејући да га пита.

Он настави:

— Ви знате, шта хоћу да кажем.

После краћег ћутања, Игета изусти:

— Зар ви умете да патите, онај весели младић?

— Госпођице, одговори Максим, моја веселост не значи, да ја нисам имао у себи душе, да могу да осетим бол... Ја нисам до сада знао за болове срца, мислио сам да треба да будем весео да бих вас освојио... А једна реч ваша одузела ми је сву радост живота. Ја вас увек волим, Игета, под мојом маском хумора скривала се у мени велика љубав и велики бол... Али ја се не љутим на вас, што ме нисте разумели.

Она прошапута:

— Ви ме изненађујете... Ја вас никад нисам чула да тако говорите... И право да вам кажем, бојала сам се ваше веселе природе, јер сте ми изгледали површни и признајем вам....

— Немојте даље да ми говорите, јер ћете ми задати још тежи бол...

Од тога дана нису више разговарали, али тај разговор је силно узбудио Игету. Она је осећала да Максим Лајир уме лепше да воли, јер зна да пати. Он је сада био тако леп са својим бледим и тужним лицем, док јој је Робер де Рувр изгледао врло комичан са својом веселошћу.

Дуго је Игета размишљала, и после извесног времена раскиде веридбу са Робером, да би се удала за Максима.

НЕСРЕЋНИ БРАК ЛАВА ТОЛСТОЈА

Пре осамнаест година умро је Лав Толстој, а пре девет његова жена Софија Андрејевна Толстој. Свима је познато, да је тај брак склопљен из љубави, доцније је постао толико несносан и несрећан, да је Толстој неколико пута морао бежати, а пред крај свога живота побегао је од своје жене на своје добро где би могао у миру да умре. Толстој је написао много писама и бележака о својој жени у свом несрећном браку — па ипак није познато никоме ни данас ко је крив тој несрећи у браку.

Толстој који је својој жени могао бити отац, бацао је често сву кривицу на себе. Међутим многи су говорили, да је он то из каваљерства чинио и да то није тачно.

Недавно су преведени мемоари жене Толстојеве:

»Мој брак са Лавом Толстојем«

Ови мемоари бацају на овај несрећни брак мало светлости. Из тих мемоара се види, да је Софија Андрејевна била анђео — жена — али анђео са којим ни један смртни не би могао — живети. Њене врлине биле су и сувише надчовечанске. Изврсна жена, мајка и домаћица, нагонила је она великог књижевника у бегство — јер развод брака у оно време био је немогућ

Софија Адрејевна говори прво о своме родословљу. Она представља све своје аристократске рођаке, грбове, гувернанте и лекторе, укратко, она је била једна одлична партија.

Толстој се заљубио у њу. После свечаног венчања отпутовали су младенци у »Јасноје Поље«. Неколико година владала је код нас срећа — каже Софија Толстој.

Толстој је радио — Софија је рађала децу.

Она је преписивала његова дела, и држала у реду кућу која је била преплављена њеним теткама и рођакама.

Њој је било досадно, чим би Толстој завршио своје књижевне радове. Она га је молила и досађивала му, да јој да материјала за преписивање.

Кућа им је била увек пуна гостију који су били рођаци његове жене, а пред порођај који је она имала сваке године онда им једино није било никога код њих у госте јер није могла то да сноси.

Овакав живот трајао је пуних двадесет година, и то је Толстоју било врло досадно те је морао чешће да се изгуби без трага.

ГОДИНА IV. БРОЈ 31.

Недељне Илустрације

ЗОБЕИДА

НАЈМИЛИЈА ЖЕНА ХАРУН АЛ РАШИДА

ОД М. Е. ЛАРЗЕНА.

5

„Брига ме је терала за тобом. Хтела сам да те у опасности браним".

„Драга моја, шта можеш помоћи својом слабом снагом?"

Она је извукла из хаљине нож.

„Овим оружјем бих те бранила".

Он је ухватио за руку и уклонио са крвавог места. Био је јако узбуђен.

Тек тада је могао оценити потпуну љубав ове верне жене.

За тренутак је био сав срећан. у њеној љубави је видео благо, какво ретко ко у животу може имати.

Али затим га је опет спопала туга.

Ако би и даље тако ишло, ако би се Зобеидин сан и даље остваривао, какав би тада био крај?

Колико би верна жена морала још страдати због своје љубави?

Ћутећи је корачао поред ње кроз варошки мрак ка својој палати.

— — — — — — — — — —

Као муња брзо је се пронео глас по вароши и целој земљи о хапшењу везира.

Скоро није се могло веровати да ће свемоћни Бармакид завршити живот у тамници.

Када је о томе глас допро у провинцију Харасан и у њену главну варош Меџед, дигла је се буна.

Фадил, вазда верни калифин намесник, стегао је песницу, када је чуо шта је постигло његовог оца.

Најпре брат, а после отац, мислио је у себи. Трећи ћу насигурно бити ја. Али дотле ваљда неће доћи. Знам какво је расположење у земљи. Ја ћу се калифи осветити и сломиће се његова сила, његова охолост.

Он је ступио у везу с најотменијим персијским породицама.

Опет је се у Меџеду одржао скуп завереника.

Осем Чермака и Селима Мирзе, који су одавно већ били међу мртвима, опет су се састали исти људи, чије је тајне разговоре ноћу Зобеида чула у башти када су руже цветале и славуј певао.

Али овог пута је се скуп одржао у намесниковој палати.

Сам Фадил је њиме руководио. Он је био највише огорчен.

Он их је наговарао да пређу на дело. Пламеним речима је позвао људе да развију устанички барјак да би стресли калифин јарам и поврате Персији слободу.

Његов говор је изазвао одушевљење.

На све стране су се латили оружја.

У местима, где је калифа био поставио малу посаду, савладали су његове људе и протерали их.

У Меџеду су биле настале необичне прилике. На челу побуњеника био је намесник Фадил, човек који је калифину ствар требао да брани до последње капи крви.

Око њега је се био искупио персијски народ. Напротив сви правоверни мухамеданци, а међу њима на првом месту намесников везир, држали су се уз Харун ал Рашида, у коме су гледали пророковог наследника. Велики део трупа такође је остао калифи веран.

Тако је одједном у вароши отпочео грађански рат.

Настале су крваве борбе и ратна срећи је била колебљива.

Час је изгледало да ће побуњеници победити, час су били јачи калифини привржсници.

О томе је једног дана дошла страшна вест у Багдад.

Цела Персија је се побунила, говорило се.

Харун ал Рашид је се уплашио, када је то чуо. Тако се није био уплашио када су се у своје време биле афричке колоније побуниле.

Он је познавао ратнички дух Персијанаца. Стаће много крви да се умире.

Зобеида је плакала.

„То је крај", говорила је. „Мој сан! Сада ће реке крви поплавити земљу, као што сам оне ноћи видела. Драги мој, заклињем те, остани овде. Дај трупама, које шаљеш у Хорасан доброг и поузданог војсковођу. Али себе не излажи опасности. Знам да ћеш тамо пропасти".

Опет је он остао неумољив као тада, када је требало похватати заверенике на гробљу.

Он јој је рекао:

„Ти замишљаш ствари сувише црно. Тада си опет страховала за мој живот, а ништа ми се није рђаво догодило".

„Али сада знам шта те чека".

Он је био неумољив.

„Била смрт, ја је се не бојим. Ја сам калифа и знам своју дужност. Мој живот не припада мени и теби, већ служби, коју ми је Алах дао".

„Заиста хоћеш сам да идеш на Хорасан?"

„На челу мојих верних војника".

„Узми и мене!"

„Куда мислиш? Како ће жена живети међу грубим војницима?"

„Све ћу ради тебе поднети".

„Али нећеш ме моћи одбранити од смрти, ако би ова пружила у борби руку на мене".

„Ја бих онда бар могла с тобом умрети. Зар хоћеш

сада да ме од себе одвојиш када треба љубав и верност делом да покажем?"

Молила га је, преклињала да је не оставља. Најпосле је он попустио.

„Онда да идемо заједно путем судбине! Имаш право. Били смо заједно у животу, да будемо заједно и у смрти".

Она му је пала на груди и плакала, да ли од бола или радости, није ни сама знала.

— — — — — — — — — —

Било је одмах по подне када је сјајан поход изишао на источну капију Багдада.

Напред је јахала група дервиша са зеленим турбанима и зеленом пророковом заставом.

Опрема и оружје војника је блистало.

Није изгледало да иду неизвесној судбини, у крваву борбу.

За дервишима је на коњу јахао калифа и поред њега Зобеида.

Красан пар људи! Лица озбиљна, али не и снуждена. Калифа је предњачио добрим примером и није хтео да види забринуте људе. Поуздање је за њега значило пола победе.

Сунце је немилосрдно слало своје вреле зраке на људе и животиње.

Када је војска приспела у пустињу, застала је.

»На молитву, верни! Посведочите да нема другог Бога осем Алаха!" чуо се глас.

Сви су се скинули с коња.

У правцу Мека, свете вароши, окренути, сви су се спустили на колена.

Харун ал Рашид и Зобеида су следовали њиховом примеру.

Дигнувши руке к небу, калифа је гласно рекао:

На молитву! Ел азр је ту, време молитве, три сата по подне".

Калифа је изговорио речи из фате, прве суре корана. Остали су с њим заједно молили.

„У име премилостивог Бога! Хвала и слава теби, господару света. Теби ћемо служити и молимо те, да нас водиш правим путем".

Када је према прописима мухамеданске вере молитва свршена, војска је устала и појахала коње.

Милост је од Алаха измољена и могло је се надати да ће свемогући заштитити започето дело.

Отпутовали су на исток. Када су прилично од Багдада измакли, Зобеида се још један пут окренула и погледала варош, која јој је била постала други завичај и у којој је провела најсрећније часове живота поред Харуна.

У сунчевој светлости сијала је вода Тигра. Високо су се издизали торњеви безбројних минарета.

Заиста прекрасна слика! Прича се да је тада Багдад имао више од милиона становника.

Осећање страха је обузело Зобенду када је њен поглед био управљен месту, пуном пријатних сећања.

Тешко јој је пао растанак; очинило јој се да одлази за навек.

Харун ал Рашид је наслућивао шта је се у души његове жене догађало. Тешећи јој је рекао:

„Добро је што још једном кажеш збогом твом Багдаду. Али не треба да жалиш. Опет ћеш га видети, када се будеш са мном вратила по свршетку рата. Тада ће издајице снаћи заслужена казна. Тада ћемо као победници ући у престоницу, слављени од наших верних поданика.

И Зобеида је се усиљено осмехнула.

Знала је да Харун друкчије говори, него што је осећао.

И он је као и она помишља она судбину и страдао од утиска, који је њен сан начинио.

Када је се и поред тога показивао истрајан, онда је то био знак јачине његове душе.

Пут је непрестано водио кроз пустињу. Каткад су војници наилазили на осушену траву. Затим су се коњи мучно пробијали кроз голо камење.

Већином је свуда био сам песак. Суморан је утисак чинила ова пустош на људске живце.

Зобеида је одахнула тек када су доспели до планине.

Одатле је почињала персијска земља.

Коњици су ушли у шумовите долине. Све више су се приближавали покрајини, у којој је владала побуна.

Сада је напред јахала извидница, да би главну трупу осигурала од изненађења.

Калифа у опште није располагао одвише јаком војском. Томе је била узрок журба с којом је пошао у рат. По његовом мишљењу он није смео ни Багдад оставити без довољне заштите.

Једном од својих најбољих војсковођа био је наредио да у Багдаду скупи војску и пође за њим.

Када је се војска приближила персијској вароши Тусу, једном од највећих места у Хорасану, прошла је поред оног огромног кедра, који је под именом »Зароастрово дрво" био на далеко познат.

То дрво је имало необичну судбину.

Намесник један био је наредио, иоред свих молба персијских свештеника, да се дрво посече и да се употреби за грађу његове нове палате.

Дрво је пренето до Тигра управо у тренутку када је Калифа са својим Намесником био од турске личне стране убивен.

Сада је стајало дрво чија је старост била невероватно велика, још зелено и лишћем обрасло.

У његовој сенци је седео старац, беле браде до појаса.

Седео је замишљен и чинио се да није ни приметио војску, која је поред њега прошла.

Калифа је протерао коња поред старца и ословио га:

»Јеси ли ти свештеник Бога сунца?«

Старац је потврдио.

»Знаш ли ко је пред тобом?«

Старац је махнуо главом.

»Ја сам Харун ал Рашид, пророков наследник«.

Старац је се тргао.

Своје очи је упро у отменог јахача.

»Да ли долазиш из Багдада да оружјем угушиш побуну у Хорастану?«

»Погодио си«.

»Онда знај, да те чека смрт«.

Калифа је се намрштио.

»Зар ми претиш?« упитао га је опорим гласом«.

Стари се због тога није збунио.

»Мене се не тичу међусобне људске размирице. Ма да ми је тело везано за земљу, дух мој већ живи на другом свету. Ја не учествујем у стварима, због којих проливате крв. Али моје очи могу да виде будућност. Због тога знам да ти жив нећеш отићи из ове земље.«

Зобеиду, која је све то чула, ухватио је страх.

Пружила је се да ухвати руку свог мужа, да би га одванде одвојила.

»Дођи! Нека стари прича! Он је лудак. Ја не могу његове бесмислене речи даље да слушам.«

Сада је старац и њу погледао.

»Која је ова жена која ме грди и не може да слуша истину?«

Калифа је се наљутио.

»Клекни пред њом и укажи јој част, која јој припада! То је моја жена Зобеида!«

Што је се сада догодило нико није очекивао.

Стари је с презирањем пружио обе руке ка Зобенди.

»Даље од мене! Ти си отпадница! Ти си проклета! Ти си издала веру својих отаца ради земаљске љубави! Твој ће крај бити страшан. Одлази од мене!«

Харунова рука је се нехотице машила сабље.

Од љутине му је била набрекла на челу жила.

Зар он сме тако да грди Зобенду, коју он највише на свету воли.

Заиста, она је променила веру, када је се за њега удала. Али зар је то грех? Зар зато заслужује поругу?

За њега је баш та промена вере био велики доказ љубави?

И сва је свита негодовала.

Живот старчев је висио о концу.

У том је Зобенда проговорила:

»Остави га, он је свештеник своје вере и са свог гледишта у праву. Немој умрљати своје сабље његовом крвљу, већ га остави на миру? Помисли, Харуне, да те зову правичним!«

Харун је вратио сабљу у корице. Његови војници су следовали његовом примеру.

Ћутећи су продужили пут.

Сви су били забринути. Била је нестала ведро поуздање.

И Калифа и Зобенда су били суморни. Сви су били заузети у мислима страшним пророчањем старчевим.

Да ли ће он имати право, или ће догађај скорашњих дана показати да је лагао? Ко би то могао знати?

Шта је имало доћи, било је тамом покривено.

— — — — — — — — — — — — — — — — — — — —

Први судари с побуњеницима су отпочели.

Калифи је увек било лако да односи у тим борбама победу. Само је губио време.

Споро су ишли напред и због тога је одмах пред варош Туса приспео из Багдада гласоноша.

Војсковођа, који је имао да дође с главном силом у помоћ Харунал Рашиду, јављао је свој долазак. Био је иза Калифе далеко само дан хода.

Зобенди је лакнуло.

»Хвала Алаху! Сада ми је у срцу лакше. Хоћеш ли да чекаш док стигне војсковођа?«

Харун је оклевао с одговором.

Ја сам испослао уходе. Ако нађу да је варош Тус мирна и отворене капије, онда ја не увиђам, зашто би морао дуго чекати. У том случају је довољна моја војска да још данас поседнем варош.«

Зобенда није хтела о томе да чује.

»Не журн!« молила га је. »Чекај овде!«

Али њена молба је била узалудна.

Уходе су се вратиле и донеле врло повољне вести: Да је варош мирна, као у сну, да нису ништа сумњивога приметили. Грађанство иде мирно као обично за својим пословима.

Тада је Калифина војска навалила на њега да уђу у Тус и Харун ал Рашид је био вољан да изиђе њиховој молби у сусрет. Узалуд је се Зобенда противила.

Смејући се Харун је одбио.

»Ти си жена и као све друге плашљива. У таквим стварима остави да ми људи решавамо. Ти знаш да сам ти сваку жељу испуњавао. Овде је опет стало до интереса моје владавине. Ако се ти бојиш остани овде под заштитом. Ја ћу о томе издати заповест — «

Она му је журно упала у реч.

»Не! моје је место код тебе и ништа нас не може одвојити. Нека нас и смрт заједно нађе. Баш због тога што бринем, нећу се мањи од тебе. Ти ме мораш водити.«

Приближавало је се вече када су улазили у Тус. Народ је владаоца поздрављао.

Нарочиту радост он није ни очекивао, али није приметио на непријатељско држање.

Најугледније варошке личности похитали су пред њега и уверавали да Тус није устанак ухватио. Због тога су га позвали да се повери њиховој заштити.

Калифа је наредио да се поседну одмах капије.

Стража је распоређена по целој вароши.

Понуђен му је био раскошан стан. Требао је да вечера са првацима вароши Туса.

Пре него што је пошао трпези, растао је се од Зобенде.

Она је се приљубила уз њега. Срце јој је јако куцало. Очи јој се напуниле сузама. Безброј пољубаца је покрило његова уста.

»Ох, да се баш сада морам од тебе одвојити!«

Он је се насмејао.

»Зар се ти бојиш?«

Она је само махнула главом. Сузе су је загушиле.

»Како си чудновата!« рекао је он.

»Моја је брига умесна. Нису ти гостољубље нарочито понудили. То је сумњиво.«

»Сигурно су превидели.«

»То је намерно учињено. Чувај се! Не пуштај сабљу из руке! »У колико могу, ја ћу за тебе бринути.«

»Драга моја! Цео твој живот је само мени служио.«

»Ја сам била срећна чинећи тебе срећним.«

Још једном су се топло загрлили. Од срца к срцу, из уста у уста изговарана је љубав бескрајна. Затим је он похитао оданде. У Зобенде је срце хтело да препукне.

На један пут је врисnула.

Учинила је неколико корака к вратима у намери да пође за њим.

Позвала га је.

Он је није чуо.

Спустила је руке и вратила се ћутећи у собу.

Била је непрестано будна. Мрак је се одавно био спустио на варош: тишина је владала свуда, као да је Тус спавао.

Али је то била тишина пред олујом. У заштити мрака спремала се страхота.

Људи су се ћутећи мицали улицама. Кришом су носили оружје. Заповести су шапутане.

И на један пут је настао окршај.

Стража, коју је Калифа био поставио, била је изненада опкољена непријатељем.

Сабље су звечале. Крвава ноћ је одјекивала вика.

Мирна варош је се пробудила. Потекла је крв и попрскала хладни камен.

У свечаној сали, у којој је Харун ал Рашид седео за богатом трпезом с најотменијим грађанима Туса, настала је веселост.

Људи су се погледали и ту је настао звекет оружја и потекла крв.

Неколико њих верних окупили су се око Харун ал Рашида да га бране.

Али један за другим падали су на земљу, оборени сабљама.

Најпосле је остао да се Калифа сам брани. Блед, крвав наслоњио је се леђима на зид.

Бранио је се сабљом.

Али је дошао крај и њему.

Са више ударца погођен, пао је Харун ал Рашид на земљу.

Последња реч његова била је:

»Зобенда!«

Затим су се склопиле његове поносите очи.

А она, којој су те речи биле намењене, чула је фиким слухом овај звекет оружја.

Хтела је поћи љубљеном мужу у помоћ. Али је видела да је било одвише доцкан. Ходници су били пуни

наоружаних људи. Остао јој је само пролаз крој башту.

Бегала је као уплашена дивљач.

Када би успела да изиђе на капију!

Она је познавала правац, којим је се војсковођа приближавао с главном војском.

Требало је до њега доћи. Мора бити да је већ био близу. Ако би похитао, можда би могао спасти Калифу.

Нашла је се у мрачној улици. Лутала је журно даље.

Дошла је до капије. Ухватили су је.

»Ко си ти?« било је питање на персијском језику. То је био њен матерњи језик.

Она је одговорила, али неистину. Мора бити да носи важну вест из вароши?

Нико је није познао.

Зобеида је пожурила оданде.

Слаба светлост звезда обасјавала јој је пут.

Она је побегла у голу пустињу.

Пред њу су изашли људи. Коњаници!

Она је чула звекет оружја. Оживела је у њој нада.

Да ли је то било избављење?

Сада су је коњаници стигли.

Она је стала престрављена.

То нису биле трупе из Багдада.

Љубав, брига за Харуном ју је рђаво била упутила, одвела је правцу побуњеника.

Поред све несреће дошла је и та, ти су људи били из Мецеда.

Један од њих је познао.

»То је Зобеида, издајица, Калифина жена! Убијте је!«

Она је затворила очи. Пред њеним духом стајала је мужевљева слика. Осмехнула је се.

Тако ћемо бар бити у смрти заједно! мислила је.

У том тренутку је погинула. Пала је на земљу.

Преко њеног мртвог тела газили су коњи убилаца.

— Крај —

ПО СВЕТУ

ЧЕТВОРОСТРУКО УБИСТВО ЗБОГ 1.000 ДОЛАРА

У једном селу недалеко од Лоуа имала је да се уда најстарија кћи једног 69-годишњег старца — сељака Каима. Мираз који је она имала да добије износио је 1.000 долара и отац га је био припремио и држао га је код куће. Зато су сазнали сиромашнији сељаци из истог села, па су једне ноћи одлучили да нападну и опљачкају старог Клима. При ликом напада старац се очајно брани, али у пркос његовом очајном адутирању, њега су нападачи са женом и његовим обема ћеркама убили и опљачкали.

ИСТРАЖНИ СУДИЈА КОЈИ ЈЕ САМОГ СЕБЕ ТРЕБАО ДА ОПТУЖИ

Пре кратког времена прегазио је ауто у Монтпељеру у Француској неког старца. Одмах после задобијених повреда старац је умро. Његови рођаци поднели су против шофера, који је несрећу проузроковао, пријаву истражном судији, али доцнијом истрагом утврдило се да је сам истражни судија шофирао аутом и да је он ово гажење проузроковао.

НАДМЕТАЊЕ ЕНГЛЕСКЕ И АМЕРИКЕ У НАОРУЖАЊУ.

Лорд Сесил изјавио је приликом једног предавања о теми „Сарадња Народа", да се наоружања постављају и да се у где којем погледу чак и повећавају.

У упоређењу према бројевима од године 1913. Француска је смањила своје издатке за 50 од сто, Италија за 40 од сто, а Немачка чак за 65 од сто, док Велика Британија троши чак толико колико је трошила 1913. године, а сједињене америчке државе троше на наоружању и уређењу своје војске више 25 од сто, него што троши Велика Британија данас.

КАРМЕН.

— Како је Мерине писао. — Најватреније жене. —

У књижевности још постоји питање да ли је Кармен стварно живела. Као што је познато француски књижевник Мериме дао је чувену причу „Кармен", а музичар Бизе познату оперу.

Још 1830. године Мериме је путовао по Шпанији, где је нарочито проучавао шпанске циганке. Њега је по циганском крају Севиље проводио шпански песник Калдерон, где је имао да види разне драматичне сцене. Нека тврде да му је историју о „Кармену", испричала грофица Мантижо, мати Француске Царице Евгеније.

Сам Мериме у једном писму поводом приче о „Кармени" рекао је ово:

„Затворио сам се осам дана да бих написао једну причу, коју сам чуо пре 15 година. Тиче се неког Жака од Малаге, који је сам убио своју љубазницу. И тако сам нарочито студирао страст код циганки, па сам моју главну јунакињу претворио у циганку".

Као што се види Мериме је своју причу „Кармен" више радио по својим студијама да су циганке најватреније то је и „Кармен" подведена под категорију циганки.

НИЗОЗЕМСКИ ПАРЛАМЕНАТ ТРАЖИ ПОНОВНО УВОЂЕЊЕ СМРТНЕ КАЗНЕ.

Јављају из Амстердама. Да у другом делу хашког парламента затражила је група актуалиста поновно увођење смртне казне. Овај захтев оправдава споменута група тиме, да се у Низоземској повећао број злочинаца, за које је раније била предвиђена смртна казна, која се дакле показала као корисно застрожавајуће средство. Овај предлог нашао је на двојак пријем.

88 СЛЕТИШТА ЗА ЧЕХОСЛОВАЧКЕ АВИЈАТИЧАРЕ.

У најкраћем времену биће у Чехословачкој уређено 80 слетишта за авијоне.

Ова ће се слетишта сместити уздуж авијатичких пруга, а циљ им је да олакшају авијатичарима евентуална спуштања у случају дефекта. Слетишта за принуђено спуштање не ће имати хангара, него само неке врсте радионица за поправку авијона који се деце дефекти.

РАЗБОЈНИЦИ НАПАЛИ ХОДОЧАСНИКЕ.

Португалске ходочаснике напала је не давно група маскираних бандита на сајту близу Балбека у Сирији, те их је подпуно опљачкало, 150 француских војника одмах је упућено у потеру за бандитима, али су све потере остале без безуспешне, а сироти ходочасници отишли су у своја склоништа без лепог и и богатог пртљага који су са собом носили.

АНЕГДОТЕ

Клемансова духовитост

Кад су Клемансоу причали да је Дешанел са главом напред пао из воза. Клемансо се насмејао скептички:

— Каква лакрдија! Ја нећу никада веровати да је код њега глава тежа од тела. Па онда додаде:

— Па у осталом он је може бити тражио свој пут....

Катастрофа

Један несрећан случај на железници. Много мртвих. Неки сељак спасао се од катастрофе изгубио је кишобран и дошао је сутра дан да га потражи.

— Ви имате среће рече му железнички чиновник.

— То ви зовете срећа? Па две су шипке у амрелу сломљене. Несрећа, господине....

СВЕТКОВИНЕ ПОВОДОМ ПРОСЛАВЕ ШУБЕРТА У БЕЧУ. У БЕЧУ СЕ ОВИХ ДАНА СЛЕГЛО 150.000 ПЕВАЧА, КОЈИ СУ ПРОСЛАВЉАЛИ ШУБЕРТА. ЛЕВО ШУБЕРТОВ СПОМЕНИК, ДЕСНО ЊЕГОВ ГРОБ, ГДЕ ЈЕ ПРВИ ПУТ САХРАЊЕН.

ЕСТЕТИЧНА ХИРУРГИЈА

Мало позната пре рата, естетична хирургија постала је сада једна нарочита специјалност о којој се много говори. Још пре десет година она је показала изванредне резултате, и поједини хирурзи светског гласа специјализирали су се за тај одсек медицине. Најбољи специјалисти били су тада у Немачкој, а сада су чувени естетичари - хирурзи у Паризу. Хирургија постаје из дана у дан све смелија и савршенија, благодарећи прогресу асепсије. Естетична хирургија развила се на ратној хирургији, јер за време рата осетила се потреба да се поправе унакажена лица и руке.

Многи нису веровали у успех те специјалности хирургије, и још сада се чује сарказам и неки увек верују да естетична хирургија само има циљ да отклони боре на лицу. То су заблуде.

Поље естетичне хирургије врло је пространо. Она се труди на првом месту да поправи некоректности лица, да отклони боре, да исправи неправилне носеве, сувише кукасте или спљоштене, да отклони дупли подвољак, или да фину облину ушној шкољки.

После тога она се спушта грудима, и својим операцијама подиже опуштене груди, и да је им чврстину. Код груди не треба да се чека потпуна деформација, већ за времена треба их попављати.

Сем тога естетична хирургија поправља ожиљке рана. Она се забавља сваким делом врата, браде, образа, уопште целим телом, да би га усавршила.

Још за време светског рата, француски Хирург Жерар Морел успео је да отклони страховите ожиљке са лица једне младе девојке.

За те операције даје једна локална анестезија, и пацијент не осећа никакв ни страх, ни бол. Он не може ни да гледа операцију, јер не види своје лице.

ДАНАШЊИ ШУБЕРТОВ ГРОБ У БЕЧУ.

ИСКРЕНО

Посланик: — Ви бар знате како ме скупо коштају моји бирачи!

Бирач: — А Ви њих коштате још скупље, господине посланиче!

УТИЦАЈ ЧЕШЉАЊА НА КАРАКТЕР

Ово питање личи на оно о кокошки и јајету. Ви га знате добро! Да ли је прво јаје створило прву кокошку, или је прва кокошка снела прво јаје?

Овде је реч о начину чешљања коса. И ми питамо: »Да ли чешљање косе мења лице јунакиње, или, пак, лице утиче на то како да се носи сјајни украс који чини ореол око главе?«

Дороти Макај, стар Фершт Нешионела кад је запитана о овоме предмету није ни тренутак оклевала: »Личност чини све што се тиче промене чешљања и према начину како се чешља биће она кокета или наивка!«

Ово мишљење ће многима изгледати мало фантастично. Уметница је хтела свакако да говори о улогама на филму и да потврди да јој је било потребно да мења начин чешљања косе према приликама. И у томе ми јој дајемо за право.

Дороти Макај је то своје тврђење доказала улогама на филму. У »Myghty Lak a Rose« који је био један од њених првих филмова за ову сезону — она се недавно вратила из Енглеске — Мис Макај носи дивну злаћану косу и усталом њена прва појава у »Зигфилд Фоли«, где је играла у мјузик холу пре но што је ступила на филм, изазвала је сензацију не само код публике већ и код самих уметника. Потом дођоше други филмови. Појави се »Шики« (Chickie) у коме је Макај била једна мала стенографкиња, која је сањала о џазу, хај-лајфу и шампањцу. »Шики« се никако није могла замислити са косом невине девице! И она је одсекла косу.

— Ја сам се одиста осећала као нека друга девојка, рекла нам је уметница. И када год се огледам у огледалу са овом новом фризуром осећам у себи наклоност према разузданом животу.

Најзад у њеној последњој креацији »Subway Saddie« уметница је прва продавачица у неког великог кућни за продају крзна. И ту се појављује као један од оних типова »Дон Жуана« о којима је говорила Марсел Прево. То је нека млада независна жена која је способна да стекне своју кору хлеба без ичије помоћи, која чини да јој јсе диве... и баца око на оног који јој се допадне.

И потребно јој је било у овом филму још више одсећи косу но што је код ове стенографкиње, зар не? Она је и у томе успела!

Неки злобни шаљивчина је лукаво запитао уметницу:

— А какву личност мислите да инкарнирате са ћелавом главом?

М. Ар. Поповић.

АУТОМОБИЛИ

— Прилике у Фрацуској — На милијарде —

Према статистичким податцима порез на туомобиле дао је у 1926 год. Француској преко две милијарде франака.

За прошлу 1927 годину мисли се да ће порез изнети сигурних 3 милијарде франака.

Као што се види и државне касе имају добре користи од аутомобила.

ОБАЗРИВИ ПРИЈАТЕЉИ

Често се тврди да филмски старови а нарочито много запослени млади филмски љубавници не треба да се жене. Но они се не држе много тих савета. Тако се исто и лепи Џон Џилберт први пут оженио својом бившом партнерком и колегиницом Леатрис Џој.

Кратко након свадбе морао је лепи Џон послом у Сан Франциско, дакле на свакн начин неколико стотина миља од њихове дивне уметничке виле у Холивуду.

По себи се разуме да за ту сврху није употребио воз него свој нови ауто од 100 P. S.

»У среду по подне бићу натраг« — рекао је приликом дирљивог растанка, — »најдаље у 6 часова«.

И среда дође. Часови пролажаху, 6 прође, 7, пола 8, — 8 часова.

Леатрис беше сва узнемирена и престрављена. Да му се није што десило...?! Или да није можда у Сан Франциску.... ...Не, то не! Девет сати изби. Леатрис беше ван себе. У узбуђењу написа брже боље пет телеграма на пријатеље Џонове у Сан Франциску. Сви телеграми беху исте садржине: Џона нема натраг. Јако сам забринута. Одговорите телеграмом«. Десет прође па и једанаест. На спавање ни помислити. пола 12, и одједном се зачу сигнал аута. Леатрис од среће за мало што није пала у несвест. Након неколико тренутака Џон је већ држаше у наручју, здрав, насмејан, само мало прљав и измазан зејтином. И најбољим колима може се десити дефект и поред тога што је човек потпуно поуздан у њих. 3 часа морао је на другу поправљати ауто. Но сада је срећом све заборављено.

Следећег јутра већ у рану зору пробудише их пет телеграма, сви једнаке садржине: »Будите без бриге, Џон ће провести ноћ код нас«.

Ж. В.

СПОРТ НА ВОДИ

ЉУБИТЕ ШТО ВИШЕ МОЖЕТЕ

АДОЛФ МАНЖУ О ПОЉУПЦУ НЕКАДА И ДАНАС

Пре но што је Адолф Манжу откривен као глумац, бавио се много чиме, незнајући ни сам шта ће на крају крајева постати. Велики део свога времена трошио је забављајући се на онај исти начин како што и данас чини као јунак својих филмова, — помало је учио за будући инжењерски позив, а све остало слободно време жртвовао је својим песничким амбицијама. Из тога времена потичу и његове мисли о пољупцу, које овде доносимо:

»Већ стари Германи су се много љубили, а савршено популаран пољубац беше и код старих оријенталаца. То су били људи, који су знали уживати: кадгод би имали да склопе какав уговор том приликом није зарађивао адвокат већ је уговор посвећен једино пољупцем. Услед тога многи младић, правећи ма и лош уговор с каквом лепотицом увек је зарађивао, а било је случајева када су и многи иначе добри послови пропадали, јер је једна страна изјављивала: жалим, али сувише сте ружни.

Ми данас нисмо стари оријенталци и код нас пољубац игра своју улогу наместо у пословном само у приватном животу, и то већином увече. Површни људи ће можда мислити, да је за младића или девојку важније имати лепу душу, добар карактер, јаке лактове или пак много новаца, него ли знати добро љубити. Овој површности има да захвалимо, да до данас још нигде није одржан конкурс љубљења и ниједан универзитет још није одлучио да некоме за ту уметност додели и докторат.

Зна се ко је најлепша жена у држави. Зна се ко је краљица моде, зна се ко је најбољи пливач, зна се ко може да попије највише пива или вина или воде или млека, али нико се до сада није бринуо за то, ко најбоље љуби и када и где треба да се врши ова врста службе божје.

Немате појма колико су неки људи оштроумни. Има их који код куће немају никакве прилике и који кавану, трамвај и биоскоп сматрају довољно погодним местима за пољупце. Овакви мудраци су дошли на идеју, коју треба да сазна и сав остали свет. Они одлазе на железничку станицу, узимају тамо две карте за перон, па се онда љубе до бесконачности, а против овога се не буне ни старци од седамдесет година, нити сматрају да је то неморално. То је доиста мудрост!

Пољубац је привилегија за људе од 16—35 година, сезона је у пролеће.

Од старијих се човек опрашта рукољубом, то је знак поштовања.

Код младих опроштај рукољубом значи увреду.

И још нешто: што човек постаје старији, то све више воли црначке пољупце«.

Као што се види Адолф Манжу није само злобан када игра у филмовима уз Грету Нисен или Луџзу Брукс, већ и у чланцима, које пише.

И НА НАШОЈ ПЛАЖИ ОДОМАЋЕН ЈЕ АМЕРИКАНСКИ СПОРТ НА ВОДИ. ТРЕБА ВИДЕТИ ВЕШТИНУ ЈЕДНОГ Г. ЛАЗЕ ЈОВАНОВИЋА, КАКО СТОЈИ ВЕЛИЧАНСТВЕНО НА МАЛОЈ ДАСЦИ, ДОК МОТОР ЈУРИ САВОМ.

БРЗИНА ЛАСТЕ

Да би се уверио о брзини ластиног летења један талијански природњак, пренесе из Павије у Милано две ласте.

Оне су имале мале каричице око ногу, да би их на тај начин упознао. Кад их је пустио у Милану, оне су после тридесет минута биле у Павији. Значи:

Леста су прешле 140 км. за пола сата, за секунду су прелазиле без мало 38 м.

НАЈСТАРИЈИ ПАПАГАЈ

Покрај гаврана, који живи врло дуго, познато је да и папагај може да дочека дубоку старост.

Најстарији папагај у свету то је Триби, интересантан и врло паметан. Он живи у Аустралији и још је увек свежи и разборит. Његова га господарица показује као феномен онима који хоће да га виде.

Триби ужива да стоји на прозору, и ако није више леп. Његово сјајно перје већ је тавно, врат му је го али радо погледа на улицу. Сваког дана деца се скупе око прозора и поздраве га, а он њима добацује на енглеском »добар дан, како сте пријатељи моји« и т. д. Њему је сад 140 година и замислите кад би он могао да потпуно говори, замислите какве би могао све догађаје да исприча.

ВОЉА

Х. Б. Вернер који је играо улогу Христа у »Краљу Краљева« причао је ту скоро једном америчком новинару да пре но што је интерпретирао улогу Назареанина изгледало му је да се налази у неком абормалном стању; толико се у њему била развила моћ аутосугестије играјући улогу Христа!...

Лионел Салем који је играо тако патетичку улогу Христа у »Агонији Јерусалима« имао је исто такво осећање и толико патио да је морао да напусти Париз за неко време да би стишао и заборавио бол. Није чудо да овакве улоге као што је улога Христа изазвају исте реакције на осетљиве темпераменте. Лионел Салем играјући улогу Христа имао је тако чврсту вољу да је то изазивало дивљење целог студија. Када је морао да понесе свој крст приметио је да је он и сувише тежак. Али он не клону и помисли да је Христос морао да прими са радошћу то страдање. Он прикупи сву своју снагу и пође. Режисери Вандал и Дибивје се покајаше што су наредили да се изради тако тежак крст, али Лионел Салем се није жалио ни један тренут јер га је његова воља подржавала да не клоне.

ОБРАТИТЕ ПАЖЊУ НА ЛЕПЕ СНИМКЕ СА СВИХ НАШИХ ПЛАЖА.

»НЕДЕЉНЕ ИЛУСТРАЦИЈЕ ПОЧЕЋЕ ДОНОСИТИ СНИМКЕ НАШИХ ПЛАЖА ДУЖ ЈАДРАНА.

За издаваштво листа и штампарију
Драг. Вучићевић, Војводина 54.

Штампарија »Привредни Преглед«, Београд
Дубљанска ул. 53. — Телефон 40-98.

недељне Илустрације

КОНГРЕС ЖЕНА У ИНДИЈИ. У ДЕЛФИЈУ ЈЕ ОДРЖАН КОНГРЕС ЖЕНА ЗА РЕФОРМУ ВАСПИТАЊА ЖЕНСКЕ ДЕЦЕ. НА СЛИЦИ СУ ПОЗНАТЕ ИНДИСКЕ СПИСАТЕЉКЕ И ПРЕДСТАВНИЦЕ ЖЕНСКИХ ДРУШТАВА ЗА ПРАВО ЖЕНЕ.

ГРКИЊЕ НА ПЛАЖИ

Све се враћа, и сама одећа, тако танана и лака, потсећа на тунику Фрине. Све што је везивало и спутавало тело одбачено је. Зато је сваки гест еластичан, и настало је краљевство спорта.

Плажа сада као у старом веку.

Како Омер лепо описује купање принцезе Наузике.

Она је млада, витка, и лепша од свију другарица. Настали су жарки дани и она јури с другарицама на морску обалу. Полази рано изјутра. Раскошне двоколице, блистајући на сунцу, чекају лепу принцезу. Отегла се читава поворка. Једна кола су пуна одеће, дугих и танких туника. Мати опомиње Наузику да не заборави да понесе

Г-ЂА ВЕРА ДИМОВИЋ НА »ШТРАНДУ«.

У СТАРОМ ВЕКУ

уље, да њиме истрља тело кад изађе из воде.

Девојке су веселе, пеју се у двоколице, и златна прашина диже се и јури за њиховом младости и песмом.

Тунике су збачене и леже по песку на обали. У води цика, смеј и прскање. Дуге косе пливају по води као алге.

Али је тренутак да већ изађу на обалу. Наужику трљају уљем. Прелива се њено тело као бронза. Но игра није још свршена. Сад се гађају лоптом на обали. И никад да престане игра.

Сутон се спушта, још је само Пурпур на западу. Девојке брзо навлаче тунике, и блистава двоколице опет појуришу златним друмовима.

Поштарина плаћена у готову. ГОДИНА IV. БРОЈ 32.

Недељне Илустрације

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ
Уредништво и Администрација Скопљанска 18, II. спрат.
Телефон број 26-91. — ПОЈЕДИНИ БРОЈ ДИНАРА 3 —

Уредник М. СВЕТОВСКИ
Београд, 5. августа 1928.

ПРЕТПЛАТА
За нашу државу годишње 150 дин., полугодишње 75 дин.
За иностранство го ишње 200 дин., полугидишње 100 дин.

Као венчани препоручују се Бригита Хелм и Рихард Вајсбах.

ДА ЛИ АЈФЕЛОВОЈ КУЛИ ПРЕТИ ОПАСНОСТ?

Шта су јој претсказивали пре 40 година.

У Паризу су се били пронели гласови, да темељ Ајфелове куле попушта, зато је једна специјална комисија инжињера испитивала Ајфелову кулу, и дошла је до закључка, да јој никаква опасност не прети.

Ајфелова кула подигнута је пре 39 година, и била је предмет жестоких дискусија и напада свију уметничких кругова, који су осуђивали што се усред Париза подиже таква вавилонска кула. Међ онима, који су нападали ту замисао о подизању такве једне куле, били су Дима, Сили Придом, Леконт де Лил, Франсоа Копе, Ги де Мопасан, и многи други, сликари, архитекте, њих 46 на броју. Они су то осуђивали, сматрајући тај претензиозни монструм као ругло уметности, и у име чисте уметности и француске историје борили су се да не дође до остварења.

Доказујући да је Париз нешто несравњено, и његове улице краси најлепша архитектура и споменици, претпоставили су, што би тај Париз, кога су стварали генији, био сад наружен таквим чудовиштем. И Париз Жани Гужона, Жермена. Пало-а, постаће сада Париз господина Ајфела.

Један познати инжињер у то доба изјављивао је, да кула не може дуго да издржи. Једна њена страна била је стално изложена сунцу, и услед топлоте попустиће конструкција, а темељ је био у близини Сене, и испод земље вода ће га подривати.

Али та пророчанства нису се испунила, и до данас кула је увек предмет највеће пажње.

ТАЈНЕ ИНСТИТУТА ЛЕПОТЕ Г-ЂЕ РУБИНШТАЈН У ПАРИЗУ

Наша епоха, у којој се дешавају свака чуда и проналасци, највише изненађује дуготрајношћу женске лепоте.

Данас се нико не чуди успеху Нинон Ланкло. Онај термин »ефемерна лепота«, тако драг романтичарима, сад може да се примени на многе жене. Рационална физичка култура продужава младост и тој култури посветили су се многи да би продужили човечију лепоту.

У Паризу је чувен институт лепоте г-ђе Рубинштајн, окја свакодневно врши права чуда подмлађивања на женској епидерми. Она је упозната са свима вештинама и тајнама улепшавања.

Она се није задовољила да примени своје знање стечено у току њених медицинских студија, већ је пропутовала многобројне земље на Истоку, чувене са својих процедура улепшавања.

Бавила се неко време у Индији, где је чепркала по библиотекама, да би пронашла старе књиге и пергаменте, који говоре о лепоти. Ишла је у Кину, да би научила како треба стављати на лице шминку, и како се она прави.

Из Египта је донела један нарочити систем завоја, који се стављају на лице да би очврсла омекшала кожа.

У Леванту, који је надалеко чувен са својих парфима и лосиона, научила је како се праве и примењују у козметици мириси.

Она има врло много пацијенткиња које непрекидно долазе к њој да би им она применила на лице своје методе.

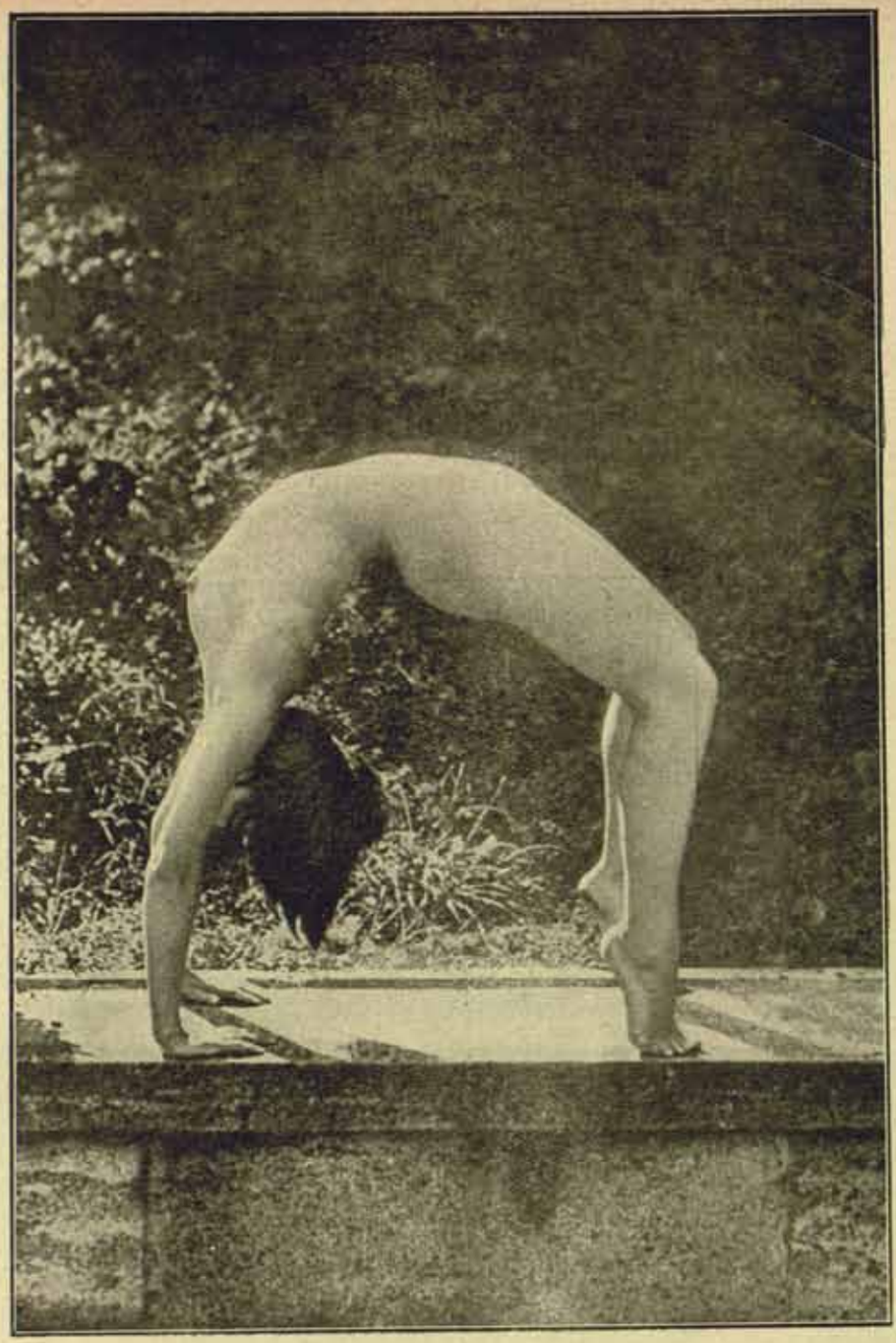
По мишљењу госпође Рубинштајн улепшавање је читав проблем, јер се не могу наћи ни две сличне епидерме.

Зато је потребна сваком лицу друга нега. Свако лечење коже је индивидуална креација, којој диктује епидерма, а на коју утичу многобројне чињенице, као клима, раса, услови живота.

У њеном институту поклања подједнаку пажњу нези лица као и неговању тела. Под надзором једне докторке примењују се естетички методи на тело. Ту се подвргава дијетама мршављења, општег или локалног, поправљање дефеката коже, као што су бубуљице, митфресери, длаке, флеке.

Затим долазе салони шминкања, где се физиолошки проучава свака физиономија, да би се могла улепшати онако како то захтева њен карактер.

У њеном хемиском лабораторијуму раде хемичари, пазећи на примену топлих маски, а ту су и сеансе ултраљубичастих зракова.

Нова уметност на пољу лепоте и снаге.

КИНЕСКИЊА ХЕ - ЛЕН ХУАНГ ДОБИЛА НАГРАДУ НА КОНКУРСУ ЕЛЕГАНЦИЈЕ У ПАРИЗУ.

Хе - лен на кинеском значи »волим Орхидеју«. А то име тако доликује симпатичној госпођици Хуанг, која се ових дана бавила у Паризу.

То је једна дражесна Кинескиња, ћерка кинеског амбасадора у Шпанији. Она се васпитавала у Пекингу, где је свршила виши девојачки завод у коме се васпитавају отмене кинескиње. Говори седам језика и преводи стално чланке са француског и енглеског за један кинески лист. Сад спрема да преводи неке француске књиге на шпањолски, а шпањолске на енглески.

Пре месец дана први пут је дошла у Париз и била је очарана.

У то доба у Паризу је био конкурс елеганције, и неки њени пријатељи и пријатељице хтели су да је поведу. Она је одбијала, говорећи, да за такав конкурс треба имати нарочиту тоалету.

Ипак, на њихово навалјивање она се одлучи. и обуче своју хаљину од плавог кинеског броката са сребрним цветовима, коју је шио један кинески кројач

Пошла је да буде само посматрач, али како се појавила на вратима, њена појава и хаљина направили су толики утисак, да су одмах распитивали ко је та симпатична госпођица.

И она добија награду, један дивни извезени шал.

— То је било интересантно, причала је после Хе - Лен Хуана. Презивају мене, а ја сам мислила да је то нека друга особа.

Лепа Кинескиња је много путовала, али јој се ни један град не допада као Париз.

Она се одушевљава литературом, спортом и авијатиком.

Једна њена сестра је пилот. и она има намеру да се томе посвети. Чак се одушевљава за парашит.

О својој будућности говори са одушевљењем:

— Волела бих да живим у Паризу као обична продавачица, или да будем журналиста, или да сам у Женеви у Друштву Народа. Али, разуме се, једног дана удаћу се и имаћу мужа и децу.

ЈЕР НЕ ЗНАЈУ ШТА ЧИНЕ...

У једној цркви у унутрашњости. налази се стара слика коју увек с обзиром на то што се свет недељом венчава, покривају белом завесом. То јест на слици иначе стоји написано:

»Господе, опрости им јер не знају шта чине!«

ПОЈМЉИВА СТВАР

Она: Опет долазиш из кафане.

Он: Наравно — па не могу ваљда тамо једнако седети.

Какву себи послугу замишља модерни младић.

Лит. Тора, једна млада римљанка, која је добила на Фокс-утакмици за лепоту прву награду.

Елегантне даме у Довилу.

Како да се створи београдска мода?

Београдски модни салони дају савршене копије париске моде. Али зато се ни једна сопственица великог београдског салона не може назвати уметницом, јер то није њен сопствени изум. Један сликар, који би само копирао велике уметнике, не би могао себе да назива и великим уметником.

Копирана хаљина је једна врста доброг превода, али зато преводиоц није књижевник, нити је наша кројачица уметница.

Мода, са својим савршенством линија, хармонијом боја, и стилом, сматра се као уметност. Код нас је још увек у стадијуму вештог подражавања, а већ је дошао моменат, да се сви велики београдски салони удруже, да створе нашу моду.

Ми имамо своје сликарство, своју литературу, вајарство, зашто не бисмо имали и своју моду. Јер на стварању моде раде сликари, декоратери, критичари, чак и историчари.

Требало би да се учини један покушај.

Код нас не постоји јавно такмичење међ салонима, које би имало тај резултат да се сваке године прогласи најелегантнија жена у Београду, коју би обукао један од београдских салона.

То се ради сваке године у Паризу. Тај конкурс нема једини циљ да истакне најелегантнију жену, већ да потстакну салоне да усавршавају своје креације.

Ми нисмо досада бирали најелегантнију жену у Београду. Али та најелегантнија требало да буде представник београдске моде.

Сами салони нису у могућности да створе нашу моду. Они би морали да имају сарадњу уметника који би проучавали византинску моду, затим нашу сеоску, све линије и све стилове, наш начин живота и обичаје, и онда да се створи нешто оригинално.

Београдски салони показују немарност према идеји стварања наше моде. Они су увек у уверењу, да свака дама више воли париску моду. Али у Београду има доста жена, које имају свој оригинални укус, и не облаче се ни по каквом модном шаблону. То доказује, да те жене не имају у себи нечег стваралачког за моду, и неће увек копију. Оригиналност у облачењу показује већ смисао за неко стварање, које одговара нашем укусу у животу.

Ако би се салони удружили они би могли то да створе.

Но, ипак, је боље, да иницијативу предузму појединa београдска друштва. То би могла да предузме „Цвијета Зузорић". Пошто је она заштитница уметности, а и мода је уметност, она би требала да ангажује уметнике који би проучили стилове и линије, после оставити и њиховој фантазији, да нешто измисле.

И онда би требало приредити један конкурс елеганције на коме би узеле учешће најотменије београдске даме, као што се ради у Паризу, а не само Манекене.

Како „Цвијета Зузорић" приређује сваке године оригиналне своје балове, она би могла да приреди „Бал београдске моде", где би се приказивале креације београдских салона, израђене по нацртима наших уметника. Наравно, све би се морало проучити, и боје, и везови, линије".

Београдска мода потстакла би разви-

так наше текстилне индустрије јер у вези са њом израђивали би се и код нас штофови по нацртима уметника.

Ми имамо смисла за то.

Свака држава се труди да развије индустрију.

Код нас се израђују ципеле, савршене и лаке као париске.

Ми имамо фабрике шешира.

Зашто не бисмо имали своју моду.

Сви београдски листови покланьају своје ступце моди.

Само треба почети.

Опет понављам: „Цвијета Зузорић" би требала да предузме на себе иницијативу за стварање београдске моде.

Елеганција и раскош на плажи у Довилу

Сваке године лепотице и монденски свет са свију страна света посећује елегантну плажу у Довилу. Ту се могу видети Американци, Махараџе, Краљеви петролеума, милијардери који плаћају златом апартмане по Паласима, и где им се диве како их виде. Читаво богатство се расипа сваког дана на тај нормандиској обали, на рулету, тркама, бакара-у.

Конкурси елеганције организују се од јутра до мрака, и од вечери до јутра. По цео дан се ту свлачи и облачи. У 11 часова носи се костим, у 13 стилска хаљина, затим тоалета за голф и поло, најтад вечерња, и опет другојачија за казино.

И свака тоалета треба само једанпут да се обуче.

Елегантна дама, која хоће да одржи свој ранг, мора да донесе толико тоалета, колико се дана бави у Довилу. И тај број дана треба помножити са бројем тоалета које пресвлачи дневно.

Прави је рај у Довилу. Околина је божанствена, ресторани и хотели првокласни, комфор такав да се ништа не може више да зажели. Цео отмени Париски свет долази да ту проведе лето. Доларске принцезе журе да у Довилу прикажу своје богаство.

Разна уживања и забаве организују се посведневно.

На првом месту купање. Цео свет се не купа, али нема ни једне даме, која се не прошета у свом трико-у. Костим се носи на плажи, чак и за време коктела и ракова, и у бару. А тај костим је права дивота од боја. То је понекипут читава тоалета, прекривена пењоаром који се лепрша на ветру. Рафинирана дама носи са собом један цветни тепих, који простире по песку, да би се опружила и уживала у сунчаним зрацима. Разноврсни Акватинжи или маринске цртежи налазе се понеки пут на тепиху. Мали, пљоснати сунцобран штити јој главу и потиљак.

Приближава се време ручку. Сад треба ићи да се обуче једна лака тоалета, без упадљивих претензија, али ипак доста кокетна.

После Лунга иде се на трке, и одмах се брзо облачи тоалета, која одговара том спорту. Импримирани муселин највише се види, или чипке... Најексцентричније линије и стилови допуштају се на тркама... Велики флорентински шешири с дугим пантљикама или токе украшавају главу.

Разуме се, да је ту и бисер. Толико је много бисера у Довилу, као да ниче из земље. И лажни и прави, све се носи.

После опклада и трка тако је слатко ићи у ресторан или млекару и јести кремове или бутер с хлебом. Млечни производи су изврсни у Довилу, а јаја тако свежа, да је то најпријатније за ужину.

У вече се иде на гала вечере у казино. Тада се облачи луксузна тоалета украшена перлама и дијамантима. Елегантна дама увек размишља коју хаљину да обуче. Јер лепа је и она од тила, и она друга од чипака, и ова са штрасом, да она не зна коју да изабере. На раме ставља једног лептирка чија су крила златна, и он се прелива и изгледа сад ће да полети.

Почиње да се свањује кад даме излазе из казина... Ваздух је свежији а оне се огрћу кеповима од чипке или свиле. Нису ти кепови толико топли, али необично елегантни, а то је најважније у моди, и најпотребније једној кокети да би се допала мушкарцу.

Једна стилска хаљина, која се могла видети у Довилу.

ДАН ЛЕПЕ ЖЕНЕ

ШТА ОНА РАДИ, МИСЛИ, КАЖЕ И — ШТА НЕ КАЖЕ

Написала *Фрида Валентин*

Зврр — пискаво и оштро звони телефон, тај мали апарат поред постеље лепе жене. — Она преплашено погледа на сат. Десет часова је прошло! — Пошто се протегне и зевне, рука жене испружи се до слушалице: „Ало, ало! Ах, ти си то Лола? Да ли још спавам? Смешно! Па већ је десет часова, шта ја све већ посвршавам!« рече мислећи при том: зар ме је морала та овца пробудити из најлепшег сна? И она наставља кроз телефон: »Јест, биħу тачна код обућара, морам затим још код кројача, у радњу за чишћење одела и тако даље. — Добро, доручковаħемо у вароши. До виђења, до виђења!« И она остави слушалицу. Сада је сасвим живахна, затресе своју плаву гриву, одбаци свилени покривач украшен по ивици везом, обуче брзо свилени кимоно преко везене ноћне кошуље од креп-де-шина, увуче се поново у постељу, зазвони и док девојка сервира доручак на постељски чаршав, почиње час телефонских разговора милостиве госпође.

»Госпођице, молим вас колико још треба да чекам на везу, имам ја и других послова... Брзо, брзо«, довикује девојци која се удаљује, »купатило!« И док узима велику шољу са сребрног послужавника и пије малим гутљајима чај и грицка бисквит, без икаквих више деликатеса, »ради чувања модерне линије« почиње да размишља о дану. — Какав се само налази пред њом програм који ваља свршити! Почевши од кошуље, чарапа и ципела све мора бити промишљено, јер је данас опет потребно — показати се и у кошуљи приликом пробе, па и чарапе су важне приликом куповања ципела.

»Шта да обучем? Нешто што Лола још није видела и чиме ħу је пецнути!« — »Фридо, зовну служавку која је ушла у собу, »спремите ми светлу каша-хаљину, чарапе из жутог ормана, жуте ципеле од змијске коже, кошуљу од креп-де-шина коралне боје а са жутим везом, та ви већ знате да морам код шнајдера«. И већ је отрчала у купатило да се ускоро затим њена тоалета заврши пред огледалом за фризирање. Данас изгледам уморна, мисли она при том, али није ни чудо! Вечери проведене у биоскопу, затим у бару, играње сваког дана; али са великом уметношћу, у томе је права уметница, успева да се поново врати »у форму« помоћу помаде и масти, пудера, шминке, ружа за уснице и креде за очи. Осмехује се пријатно на своју слику у огледалу, задовољна је. Може дозволити да је виде!

Са једним: »Неħу доћи на ручак« напушта журно — као свака великоварошанка — кућу. Страшно, мисли она, човек никада не полази на време. Тај ужасан телефон, и уз то сам опет заборавила најважније да телефонирам!....

Ауто који је управо изашао из гараже стоји пред вратима. Седи већ за воланом, рука на анласеру, мотор зазује и почне да ради — сада се даје пуна брзина да се надокнаде изгубљени минути. А, зелена светлост, брзо преко раскрснице док не буде затворена, јер је то чекање, да се пропусте пешаци, ужасно. Главна улица требала би да буде забрањена за пешаке, то су најгоре препреке саобраћају.

Гордо лети мали, светли ауто, плав као и његова господарица — а већ се зауставља пред кућом модискиње. Са малим уздахом ступа у елегантан моде-салон, као да се налази пред тешким послом, а при том мисли: Најлепше је занимање на свету проба шешира. Свечани час, час уживања у овом »уметничком салону моде« почиње. Срећни тренутци када се може огледати у огледалу, са интересантним очекивањем новог »лепог ше-

Филмска звезда Мери Астор.

ширића«. Одушевљена је свима моделима које јој љубазна модискиња доноси, налази да је у њима дражесна, савршена, али гласно говори: »Не стоји ми добро — није леп — није за мој тип — не одговара мојој боји — јер пре но што испроба цео лагер није задовољна. Као сладак мирис сиште узвике одушевљења продавачице и ако зна да она више мисли на своју трговину но на туђу лепоту, па ипак јој годе ови спонтани узвици одушевљења. Јест, задовољна је собом! Један шеширић за пре подне, један за по подне, један за вече, један за рђаво време — ах, не, данас ништа више — и ма да ужива кредит, ипак уме, уверава се гордо, да се одржи у границама. »Штета, што нисам довела и своју пријатељицу«, говори она док је услужна модискиња испраћа до врата, »али ја ħу јој препоручити ваш салон!«

Али још док је улазила у ауто помислила је: Боже сачувај, зашто би требала Лола да зна где ја купујем своје шешире...

Сада мали, жути путујући салон са својом плавом сопственицом јури даље на рандеву са Лолом, којој је заказала састанак у трговини обуће; јер зна да у трговини обуће, својим лепим ногама, својим нежним стопалама, туче сваку конкуренцију. Дакле, ту почиње њен триумф. — Људи који показивали интересовање само за куповину ципела или и за продавачице, постају узнемирени и док елегантну, плаву жену са светлим крзненим ивицама на мантлу окружавају погледи; она открива чудо својих дивних ногу, у свиленим чарапама.

»Одмах Лола, чим доручкујемо, причаћу ти о... ах, ја сам смртоносно гладна«, прекиде она паузу и озарена, весела, задовољна самом собом напушта трговину праћена задивљеним погледима.

Угодан кут у једном мањем ресторану пружа им пријатан прекид »заморног рада од пре подне, где при укусном и са разумевањем састављеном доручку са црном кафом и цигаретом на крају две пријатељице измењују новости и доживљаје. Прича се, а ипак прећуткује оно што се не жели рећи, жалећи затим што се прећутало или што је речено оно што се требало прећутати. Али то је пријатељство међу женама!

После се одлази код кројача где се понавља дражесна игра дивљења и ласкања и где све од шефа па до девојчице изражава одушевљење када се проба пред огледалом вечерње хаљине, поподневне или пижаме.

»Хоћеш ли к мени на чај, Лола, или желиш да те одвезем кући? — Јест, и ја сам мало уморна те ħемо се видети довече у позоришту«.

Повратак кући. Срећни часови одмора, ретки часови када се нема ништа »у плану«. Опружена у пижами на дивану од крзна игра се са Бобијем који је нежно ославио виђење са својом госпођом, заваљена потпуно у свилене јастуке мисли: Најлепше је бити код куће! Али већ опет притисне дугме од звонца јер се у полусну погледавши на телефон сетила да је време кратко и да у шест часова има нов рандеву и добаци девојци која је ушла: »Спремите моју плаву хаљину од жоржета са златним везом, идем на чај, и мантил од хермелина јер ħу после тога у позориште.«

»Ах, тешко је то«, уздахну и већ се мешају модискиња и кројач, ципеле и крзно, пријатељица и пријатељ, позориште и супе у њеним сновима: »Из живота једне елегантне жене«.

Група Београђана на пашњацима златиборским.

НА КОНЦЕРТУ

Мистер Рот показује на диригента: »Зашто јој тако прети?«

Мистер Бровн: »Та он јој не прети већ само даје такт.«

Мистер Рот: »Па када јој не прети — зашто се онда она толико дере?«

ПОГРЕШКА У ЗАКОНУ

»Закон дозвољава мужу да отвара писма своје жене — само га нигде на то не кураже.«

ТЕШКА СИТУАЦИЈА

»Зашто толико плачеш мали«, пита стари господин дечака који је залутао. »Ја ћу те лепо одвести кући. Кажи ми како се зовеш?«

»Не знам.«

»Како, ти не знаш?!«

»Не. мама ми се преудала«.

Са Златибора. Нови кружни друм од Ужица за Златибор.

Са чаробног Златибора. Вила на Краљевим Водама

СУВИШНА ЉУТЊА

Нека стара дама посетила је уметнички салон и врло оштро критиковала неколико модерних слика.

»Ево опет једног од оних ужасних портрета које ви називате уметничким творевинама«, говорила је стара дама заустављајући се у једном углу дворане.

»Опростите милостива госпођо.« одговори учтиво трговац слика, »али то што је пред вама то је огледало.«

ОНО ШТО СЕ НЕ ЗАБОРАВЉА

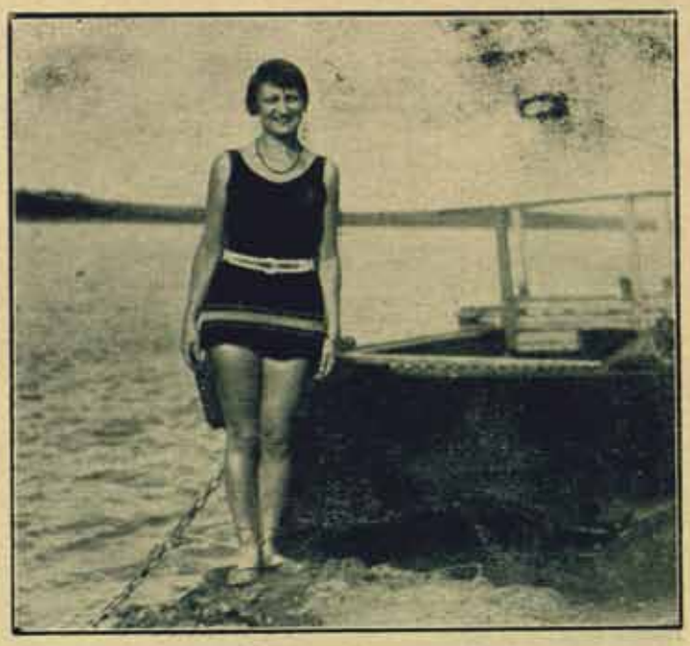
»Кад сретнеш неко лепо девојче, зар не заборављаш на то да си женљен?«

»Напротив — онда увек на то ми-

СА БЕОГРАДСКЕ

Збогом Београде! Идемо на другу обалу...

Г-ђа Вера Бешевић.

Г-ђа Љубица Јовановић (Снимак Боре Симоновића).

Моменат кад се излази из воде. Г-ђе Кузмановић и Зарић.

На песку код „Шест Топола".

ХУМОР

»Ако ме и даље будеш малтретирао«, јадиковаше млада жена, »спаковаћу своје куфере и вратићу се мами«!

»Остави се молим те!« рече муж, »и она се вратила својој баби, а како сам јуче чуо, обе су отишле прабаби«.

ПЛАЖЕ

Успео снимак две веома љупке даме. Снимци г. Бране Симоновића).

Са плаже у Вел. Бечкереку.

Једна од врло лепих београдских дама: г-ца Радмила Тодоровић (X).

Г-ђа Нађа Матић.

НАЈДУЖИ ПОДМОРСКИ ТЕЛЕГРАФ

Сада ће се поставити бришански кабл подводни кабл који ће бити најдужи на свету, између Ванкфур и острва Фининг у сред Тихог Океана. Тај кабл имаће 7.000 километара дужине а тежиће 8.500 тона. Он ће бити натоварен на нарочито сагрђену лађу, цела операција ће трајати 18 дана.

И ако је тако проширена Т. С. Ф. констатује се да велике нације неће да заоставе а да не вежу жицом и подморским каблом велике континенте. Број речи што може да пренесе један модерни кабл телеграфски је огроман.

ПРИЗИРАЊЕ

Првог дана на саслушању једног кесароша.

Чиновник: Свакако познајеш овај сат, јер смо га нашли у твом стану.

Кесарош: Не познајем га.

Чиновник: Шта, не познајеш га? У хапсу то ћемо видети.

Другог дана опет на саслушању.

Чиновник: Познајеш ли овај сат?

Кесарош: Познајем.

Чиновник; Дакле познајеш. У хапс.

Кесарош: Пардон, па морам га познавати, кад сте ми га јуче показали.

Фантастични сунцобрани у Довиљу.

КАПРИС ВОЈВОТКИЊЕ ДАФНЕ

Новела **Мориса Декобре**

Војвоткиња од Бејвестера узе телефонску слушалицу и одговори уморним гласом:

»Ало! То сте ви, Мортимере?... Не, не. данас нисам расположена и ни по коју цену не могу са вама код »Орхидеје« вечерати. Космополитанска светина тамо нервира ме. Не могу више да поднесем ту менажерију.... Не, не! Ни вама за љубав... И ви сте исто тако сноб као и други. Човек је непрестано готов да мисли да идете на гиљагама, нарочито када желите да сте духовит и оштроуман... Вечерас ћу се посветити примитивнијим уживањима... До виђења сутра у Шуми!«

Дафне, војвоткиња од Бејсветера остави немарно апарат на сточић од лимуновог дрвета и поправи своју подвезицу пред огледалом док је домаћи келнер, изгледа без журбе, распремао празне чаше. Међутим појави се служавка са црном вечерњом хаљином преко руке и сребрним ципелама, прошараним љубичастим перлама, у руци. Војвоткиња се обрати домаћем келнеру.

»Кажите, молим, шоферу да ми кола неће више данас требати....«

»Разумем, госпођо војвоткињо.«

Затим даде знак својој девојци и промени хаљину са племенитом бестидношћу велике даме, за коју је послуга само ваздух, док је домаћи келнер стајао поред њих заузевши став беспрекорног, пажљивог службеника.

»И још нешто«, додаде она, »реците портиру да за осам сати има у приправности један добар такси«.

»По заповести, госпођо војвоткињо«.

Келнер се повуче. Девојка предаде својој госпођи рукавице, једну ташну перлама украшену, мали омот банкнота од по хиљаду франака, један сат од платине за руку и малу књижицу која је носила наслов »Боја кроз Париз ноћу.«

»Хоће ли се госпођа војвоткиња доцкан вратити кући?«

»Можда у опште не, Леонија. Ноћас ћу поћи путем авантура. Ако у јутру у десет часова не будем код куће, позовите молим, префектуру полиције.«

»Врло радо, госпођо војвоткињо«.

Дафне се лифтом спусти у дворану, не запажајући немо дивљење које су два господина у смокинзима упутили њеној плавој лепоти, и пође ка излазу. Портир услужно похита окретним вратима.

»Такси за милостиву је приправан,« рече он. »Госпођа војвоткиња свакако жели да се одвезе у позориште?«

»Не, ја хоћу у Ботаничку башту. Реците то шоферу.«

Дафне се попе у кола. За време док је шофер терао ауто великим булеварима препуних превозних средстава свих врста, она га је посматрала из једног угла. Видела је потиљак лепе форме, пажљиво ишчетканом косом покривен, широка рамена и уз то облигатну шоферску капу. Нагла се мало напред да би боље могла видети. Човек је имао леп профил и беше глатко избријан.

На завијутку булевара Себастопол куцну на прозорче и даде знак шоферу да заустави. Затим отвори прозор и рече:

»Променила сам план, нећемо у Ботаничку башту.«

»По заповести, милостива госпођо.«

»Знате ли можда гдегод на ком спољашњем булевару какав мали ресторан? Желела бих да вечерам.«

»Овде доле нема ни један фини ресторан.«

»То је врло добро, ја и не желим ништа фино.«

»Онда ћу вам предложити »Ујака Леополда. Ту се може изврсно јести за дванаест франака.«

»Лепо! Ми ћемо заједно вечерати код »Ујака Леополда».

»Шофер се нагло окрете. Она схвати његове мисли и пожури се да допуни:

»Јест, нас двоје заједно, осим наравно, ако вам се ја не свиђам!«

»Али, мадам!«

»Дакле напред!«

Ускоро се ауто заустави пред рестораном »Ујак Леополд.«

Дафне сиђе и даде знак шоферу да пође с њом. Шофер се диже лагано.

»Мисли ли мадам то озбиљно? — Ја доиста не знам—«

»Јест, позвала сам вас да вечерате самном. Бојите ли се да ћете се тиме компромитовати?«

»Ништа, мадам, стојим вам на служби. Али дозволите ми да најпре поставим ауто у споредну улицу. Јер ако наиђе полицајац записаће ме.«

*

Дафне и њен гост заузеше места за једним малим столом. Десно од њих управо су два млада човека, вероватно два чиновника из околине, довршавала своју вечеру; лево седеле су две хористкиње из неког вариетеа и баш плаћале свој рачун.

За време маслина и кобасица разговор је запео. Обе особе за столом већином нису нарушавале ћутање. Шофер је питао самог себе ко је та лепотица, та Енглескиња одевена са савршеном елеганцијом, која се није

устручавала да позове за свој сто једног пролетера који седи за воланом; а и Дафне је посматрала свог госта. Тај шофер, лепог изгледа, са плавограорастим очима и фино извијеним уснама, који је јео са извесном коректношћу свиђаше јој се. У његовом погледу беше нечег снажног, готово страшног што је обећавало да ће зачинити њену авантуру.

Тај лепи младић је несумњиво имао своју прошлост. Шта ли је само раније био? Можда трговац белим робљем који је после другог пута насео у Монтевидеу, или робијаш који је настојавао да се као шофер на поштен начин провуче кроз живот.

Налазила је да су ћутање и уздржљивост њенога госта интересантни. Није говорио о себи и умео је вешто да избегне њена питања у овом правцу. Сасвим приметно сматрао је он свој живот за затворену књигу чије је стране нерадо отварао пред туђим очима. »У толико боље,« мишљаше Дафне, «ја и хоћу вечерас да једем са једним плебејцем који има нечисту савест и мрачну прошлост. Тешко да бих могла боље наћи. Бог авантура био ми је наклоњен.«

И док су обоје поручивали једно врло неаристократско јело од овчетине »по узору на пилетину« Дафни се учини да осећа како шоферово колено додирује њено и тада га лагано пружи напред и најзад чврсто прислони на његово колено. Слатка језа пређе Дафни преко коже. Како диван осећај беше ово миловање лепог шофера у малом ресторану у предграђу! Мејферске лепотице које у парку Лане сањају о смелим излетима у непознате пределе дале би без сваке сумње хиљаду фунти за то да узму учешћа у једном оваквом дражесном осећају.

При дезеру пошто је Дафне, са њој непознатом срчаношћу, појела и већ прилично ужежен ементалер који је био сервиран на једном малом прашњивом виновом листу, она уздрхта. Шоферова рука се кришом положи на њен наг доњи део руке.

Рука овог организованог радника, човека са мрачном прошлошћу и нечистом савешћу, горела је на њеној кожи као ватра. Она се брзо усправи и промрмља са обореним очима, у готово грозничавој екстази:

»А знате ли, драги мој чију сте руку управо додирнули?«

»Не.«

»Војвоткиње од Бејсветера.«

После овога вребала је да прочита у страшним очима пролетера утисак својих речи, али шофер се само осмехиваше иронично и одговори:

»Искреност за искреност, драга моја. Рука која вас је додирнула то је рука великог кнеза Димитрија. сродника другог реда његовог покојног величанства последњег цара Русије. У случају да сумњате у мој исказ: изволите моју возну дозволу и моју легитимацију које ће вам то потврдити.«

После тога она је мењала своју тоалету без икаквог стида.

Војвоткиња од Бајсветера и не погледа на хартије које је он раширио на столу. Она се подиже и са поцрвенелим лицем, потпуно изван себе, баци келнерици банкноту од сто франака и рече:

»Како је то од вас глупо што сте ми казали! Сва је поезија ове вечери пропала. Ви — ви проклета будало!«

Затим са високо подигнутом главом изађе из локала. Мала келнерица погледа са готово нежним саучешћем шофера. После тога док је распремала остатке швајцарског сира примети:

»Ваша мала пријатељица није баш приступачна, зар не?

МАХАРАЦА КОЈИ НЕМА НОВАЦА

Ових дана бавио се у Енглеској махараџа Гвалиор. Пошто је учинио званичну посету Лондону, изјавио је жељу, да хоће инкогнито да прошета лондонским улицама.

Једно јутро изашао је из хотела као сваки смртни и пошао да разгледа енглеску престоницу.

Лутао је дуго улицама. затим је ушао у један аутобус, да би могао да разгледа светину са платформе. Кад је хтео да плати кондуктеру спази да нема новаца при себи. Јер, као сваки владар, није имао потребе да носи новчаник, пошто је његов секретар све плаћао.

Кондуктер је чекао да му плати, а махараџа је узалуд претурао по свима џеповима.

Публика у аутобусу гледала је с презирањем тог господина. који није имао новаца да плати карту.

Срећом, ту је био један радник, који се сажалио на тог »сиромашног господина« и платио му карту.

Махараџа му се љубазно захвали и запита га за његово име и адресу.

— Ја ћу вам се одужити за ову пажњу, рече му махараџа.

— Није потребно. одговори кратко радник.

Али махараџа навaљиваше:

— Ја бих желео да ми кажете ваше име и адресу, ја сам махараџа Гвалиор.

Радник га погледа раширених очију, устаде лагано, поклони му се, и иронично додаде:

— А ја сам белгијски краљ Леополд.

Публика се насмеја, јер нико није могао да верује. да је тај господин, који нема да плати карту, један Махараџа.

ДУГО СЕ ЗАДРЖАО

»Могу ли говорити са вашим шефом?«

»Не, отишао је у суд«

»Па то сте ми казали још пре месец дана«.

»Е па он се ни до сада није вратио«.

Вода је допутовала...

Сасвим изненада, једног врелог дана, кад се нико није надао, она је дошла, као неки најмилији гост у кући, и сви су се окупили да гледају како тече кристални млаз.

Госпођа гледа првог дана на сат.

— Осам сати, шта је ово, да вода још тече.

Али пролази 8, 9, 10, 11, 12, чак долази три сата.

У кући одушевљење, али и стрепња.

— Можда је то само данас, као нека част...

Јер може се рећи, да је лети лепша част имати у кући увек воде, него читав сандук пива или разних воћних напитака.

И, чудновато, кад има воде не осећа се жеђ. Али је слатко пустити да цури један танак млаз, као нека танка луша и да подметнете прсте да их милује вода.

О, нико не зна колико су Београђани били жељни воде.

Увек су имали осећање као да купују воду. Мора се признати да су је скупо плаћали кад су је имали само по два три сата.

Вода је била идеал.

Госпођа увек распитује другу даму.

— Ви имате воде?

Доље изјутра млекаџија, а она се њему опет обраћа:

— Је ли, ви имате изворе у селу?

А млекаџија развезе да хвали, како је вода ладна као лед.

Носач воде у Цариграду.

Госпођа уздахне, замишља, велике букве и храстови, а у трави извор, па тече танак млаз, бистар, и спушта се низ планину.

Ах, Словеначка је благословена земља са својих кристалних извора.

Како су слатке те њене дијамантске воде. Час су као дијамант, час смарагд, некад се преливају сафирним сјајем, и свуда мирис.

Тако је миришљава Словеначка. На папрат мирише, на четинаре, на цикламе...

Тамо се лети не осећа никад жеђ. Не мора ни трава да се залива, јер је пуна сока, и увене са жарким цветовима, алеје беле, друмови као развијена трубаплатна.

И вода, вода...

Ми бисмо Београђани могли писати читаве аде води.

Она нам је увек изазивала визије фатаморгана, све неке потоке шумске, врбе, планинске изворе.

Сад нас је општина задовољила...

И ми јој срдачно захваљујемо.

Кажу да је било питање да ли је добра вода.

Хемиски је нисмо испитивали, али оваква, каква је, она се не разликује од оне старе.

Хладнија је мало, али зато што стално тече, и цеви се не загреју кроз зид.

Госпођа је сва срећна, и радница сада слатко спава. Ако не захвати увече, има времена и изјутра.

Београђани су били као осуђеници, кажњени тиме, што им се давала мала количина воде. И та осуда трајала је толико година.

Сад је вода допутовала да улепша све оно, што се подиже у Београду. Јер вода је увек била на уснама Београђана, као један протест и јад. Радовали су се асфалту, али су гунђали због воде; уживали су у розаријуму Калимегдана, али су уздисали, и као с неком завишћу гледали оне танке млазове воде, који су заливали цвеће. Обожавали су Београд, и мрзели га некад због воде, јер су били лишени најважнијег услова живота.

Сад свима изгледа као да су били болесници, јер оскудица воде мучила је као болест. Оздравили су, јер нам је општина дала најлепшу понуду и лек — воду.

Исток је уопште познат због оскудице воде. Свуда у Азији нарочита је професија носачи воде. У Турској се увек осећа оскудица воде, а лета су жарка. И у Цариграду се могао увек видети носач воде, како је доноси са извора у околини. Та чежња за водом учинила је, да је Мухамед увек представљао рај као диван предео са изворима.

У Палестини пати се због воде, ако се модерно уређује. Вода се скупља у античким цистернама и разноси по граду. Има цистерна, које датирају још из Соломоновог доба. Врло је живописна слика у Палестини видети младу Јеврејку, која носи на рамену суд с водом, и потсећа својим гестовима на библијску Ребеку.

Исте живописне слике виђају се у Месопотанији. У својој белој одећи Бедуинка је врло лепа, и једним грациозним покретом пружа крчаг путнику.

Један део Персије добија воду из Цистерни, али западна Персија, обилата рекама, има довољну количину. Та вода није увек чиста, али становници не гледају кад су жедни.

У Мексику постоје носачи воде, али у свима мексиканским градовима налазе се чесме на улици, које избацују велике млазове воде. На све стране чују се носачи „Свежа вода"! „Свежа вода"!, као што су некад викали код нас „Боза ладна" !

Да није дошло ових шест милиона воде, још мало чули би се и код нас исти узвици као у Мексику. А Београђанка би морала метнути амфору на раме и поћи на воду.

То би била живописна слика.

Али сад нема више бојазни.

Ено, гледам како слатко тече млаз воде, чисто жубори, пустила сам нека цури, и као да пева чесма, а ја замишљам шумски извор у велике храстове...

МИР—ЈАМ

Мексикански носач воде.

НЕ БРИНИТЕ СЕ

Један господин и једна госпођа ушли су у један празан купе, метнули свој пртљаг преко пута од својих седишта горе у мрежу, помиловали су дивну црну ангорску мачку која је била у корпи и која се меланхолично осећала на трескавом путу.

Купе се напунио. Воз је пошао после једног сата. На шешир једне госпође, која је баш седела испод корпе, капале су неке чудне капљице. Госпођа одигне главу и с очима испитиваше своје сапутнике. Тад се са највећом равнодушношћу сопственица мачке обрати своме мужу:

—Пријатељу, ви сте ђавоо запушили флашу. Пазите због света!

Онда се обрати жртва госпођи:

— Не мари госпођо, то није флека, то је било вино са много воде помешано.

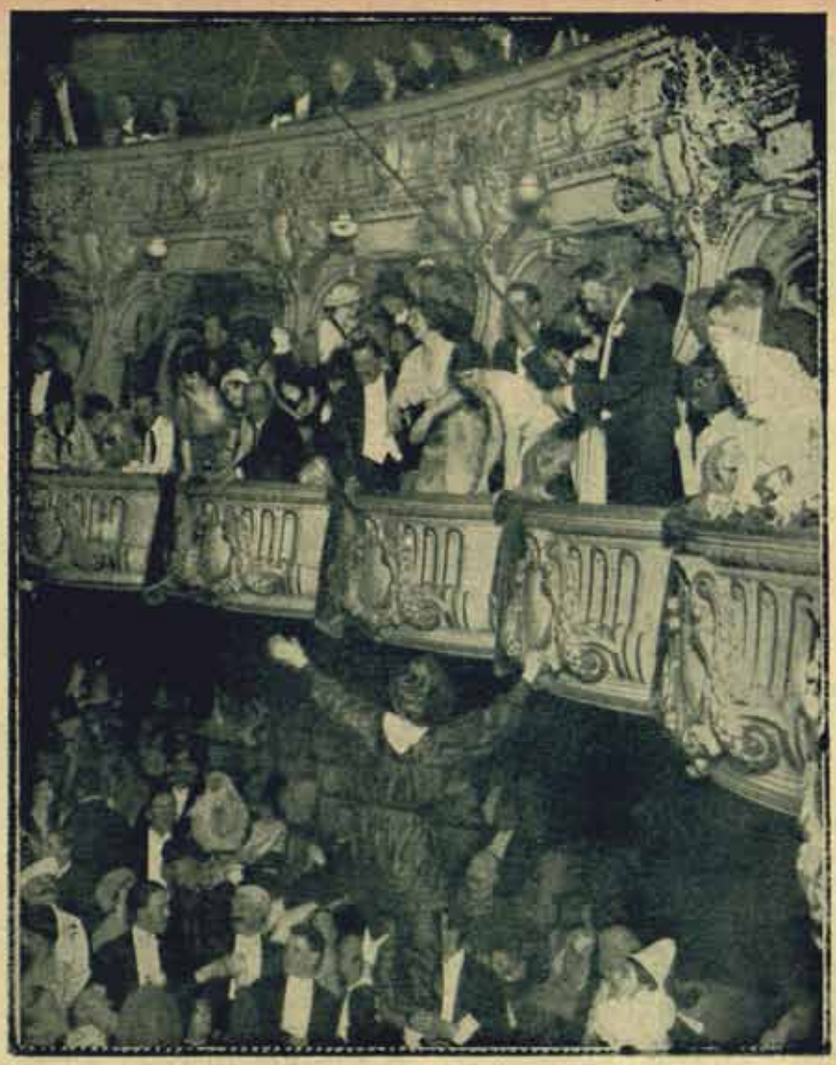
КАКО СЕ ТРЕБА КУПАТИ У РЕЦИ ИЛИ МОРУ

Плажа је привукла све Београђане и сваке године све више је посетилаца на мору. Пливање постаје омиљени спорт, и шуме и планине нису толико примамљиве.

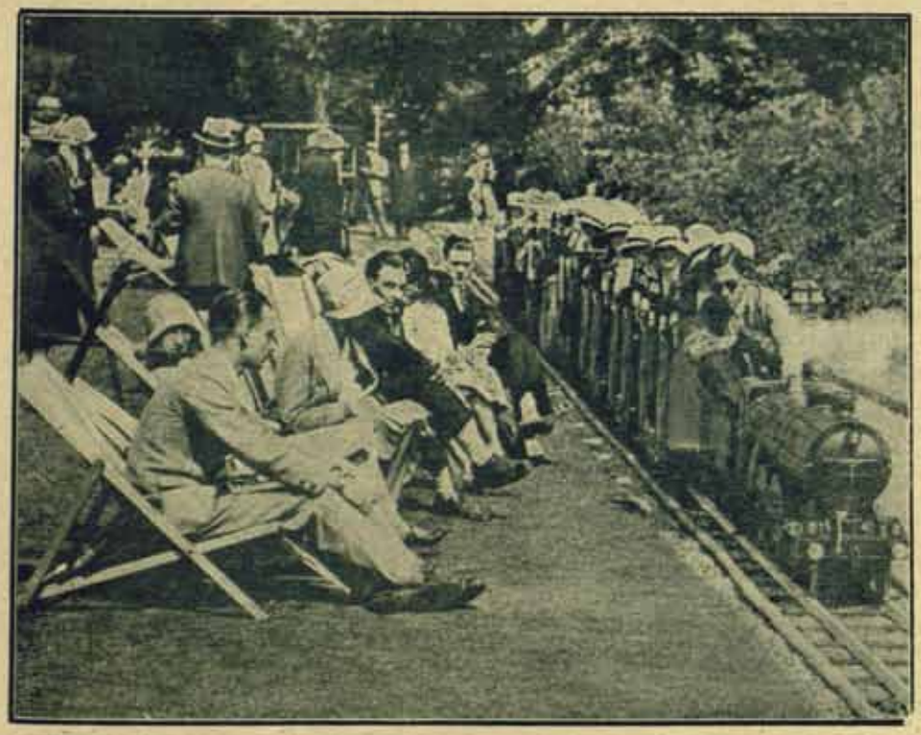
Али да би купање имало дејство треба знати како се треба купати.

Ви сте запливали Савом, али можда не познајете сву технику пливања. Најпре морате причекати, да вам се стомак мало испразни. Ако сте ручали у 12 сати не смете да скачете у воду у 2 сата, већ тек у три. Ви можете раније да ручате, да би сте ушли у воду у 2 сата.

Никад немојте да окренете лице таласима, већ леђа. Леђа боље издрже ударце таласа, и ако сте нервозни не сме те да окрећете лице.

Кад енглески лорд приређује забаву. Лорд Лондсал (са удицом), у почаст своје златне свадбе приредио је забаву у лондонској опери.

Како се Енглези забављају. Да би својим гостима приредио задовољство, Сер Едвард Рекел, у својој башти саградио је малу пругу са железничким вагонима.

У хладној води ваш организам губи своје калорије. Зато не смете да стојите непомични у води, већ пливајте, играјте се лоптом, прскајте се. Кретање мишића вратиће вам топлоту, коју вам одузима вода.

Често се може видети, како купачи леже у води на леђима. То није добро, јер је тело непомично.

Врло је важно питање, колико треба да останете у води. Купање ствара једну фазичку радост, и многи се забораве, па не мисле на сат, већ остану врло дуго у води.

Немојте остати никад дуже од двадесет минута, највише пола сата. Знајте, штогод краће времена остајете у води, добијате максимум дејства воде.

Дуго купање ствара умор.

Ако волите да пливате, купајте се двапута дневно. Први пут изјутра, други други пут увече. Јутарње купање је корисније.

Кад изађете из воде немојте одмах да трчите у кабину и да се облачите. Ходајте и трчите по плажи. Физичко вежбање је неопходно потребно.

Даме треба да знају, да пре купања ставе неки крем на лице, јер то штити кожу од ветра и сунца.

Колен Мур у својој улози „Сузанина прва пустоловина".

Како да постанете милионер?

Шта прича Рокфелер, Форд, Едисон, Нобел

Џон Рокфелер, који се покрај Форда сматра за најбогатијег човека на свету, једном је одговорио кад су га запитали: Како да постане човек милионер?

— Да би неко постао милионер, говорио је Рокфелер, потребно је да има три услова: Срећу, Срећу, и опет Срећу... А уз то треба умети искористити ту срећу.

А таленат, геније?

Човек, коме нико не може да одрекне генијалност, Едисон, изјавио је, да је човеку потребно за материјални успех у животу, да марљиво и истрајно ради. Један од сто људи може да се похвали да је дошао до богаства надахнућем, а 99 од сто својим знојем.

Потребно је, говорио је даље Едисон, да се сва пажња, сав напор, сконцентришу на једну област знања, или специјалну грану индустрије, све једно је да која била.

Форд, у својој аутобиографији, тврди, да случај и срећа играју исто тако важну улогу, као геније и интелект. А уз то савестан рад, посматрање, размишљање о појединим дужностима и задацима, истрајност, помогли су, да сан једнога обичног фермера постане милијардер.

Ти оригинални афоризми људи, који су постали милионери, не могу, ипак, да послуже као рецепт свакоме. Јер сваки је имао друге услове, који су му дали могућности да напредује материјално кроз живот.

У животу свију тих људи налази се по један моменат, који је учинио преокрет у њиховој егзистенцији, и неуспех претворио у успех, или се нека талентована идеја сједињавала са срећом.

Такав је случај био хемичара Алфреда Нобела, који је неколико година седео у своме лабораторијуму у Штокхолму и трудио се да пронађе динамит. Најзад је успео да створи тај страшни експлозив. Али није могао никако да успе да распространи тај свој проналазак, ни у својој земљи, нити Швајцарској.

Ускоро се догоди неколико катастрофа.

Лили Даговер у своме дому.

У једном малом хотелу, у Њујорку, отсео је путнички агент Нобела, и донео је са собом један кофер са 10 кгр. нитроглицерина и оставио га код портира. Затим је агент отпутовао.

У отсуству путника, портир је хтео да искористи тај куфер, и стављао је на њега очишћене ципеле гостију. Једно јутро спази он, како кулја дим из тога куфера. Дотрча и други портир и они га избаце кроз прозор. У који час су га избацили, разлегне се страховита експлозија, и наједаред сруши се десетину кућа.

Таква иста катастрофа са Нобеловим проналаском десила се у Аустралији, а најстрашнија је била на једном пароброду на мору. На пароброду је било сто сандука експлозива, који експлодирају, и цела лађа оде у ваздух, а том приликом погине 74 морнара и официра.

Све новине су у то доба писале о страшном проналаску Нобеловом и ни једна лађа није смела да прими експлозив, нити је ма који магацин смео то да држи.

Али страх је брзо ишчезао, а те катастрофе биле су најбоља реклама Нобелу. Неколико индустриских предузећа видела су, да се тај проналазак може успешно да искористи у техници. Примене у војничким сврхама. Ускоро су настале полемике око Нобеловог патента.

Сличне катастрофе подигле су и Крупа, оснивача чувених фабрика оружја.

У Паризу педесетих година прошлога столећа отворена је прва светска изложба. Круп је хтео да искористи тај моменат и да изложи оружје, које није имало успеха у Немачкој.

Кад су пролазили Париским улицама та кола, натоварена тешким гвожђем, углавила су се насред улице, и нису могла да се макну. Свет се скупљао и радознало гледао то чудовиште. Кад су поставили топове на изложби, сруши се конструкција на којој су били. То је био доказ, како је израда солидна. Француско министарство војно, по наређењу Наполеона трећег, одмах је утврдило погодбу са Крупом. Ускоро је Круп наоружао многе европске државе, и тек се тада Немачка решила да утврди погодбу с Крупом.

У биографији свију милионера било је таквих одлучујућих момената.

Енглески краљ сапуна Леверхолм, опазио је, док је као дечко радио у трговини свога оца, да домаћице најрадије купују сапун увијен у лепу хартију. Зато се доцније, као фабрикант, трудио, да сапун увек буде брижљиво увијен.

Телеграфист Едисон, проналазач фонографа, опазио је, да телеграф нема исти звук на харимун, и да увек даје другојачији звук, кад наиђе игла на неко удубљење. То су, вероватно, опазили и други телеграфисти, али нико из тога није могао да изведе закључак као Едисон.

Као што се види случај и срећа играли су важну улогу.

ЧУДО ДАНАШЊИЦЕ

Плутарх у својој биографији о Марцелу, прича о бику који говори људским језиком. Сви су се томе необично чудили!«

Данас многи говоре као волови а нико се томе не чуди.

ОДГОВОРИ УРЕДНИШТВА

(ПЛАВОЈ ЖЕНИ)

I.

Захваљујем Вам се на указаном ми поверењу, иако држим да сте се на рђаво место обратили. Наиме у ствари љубави већ нисам толико компетентан, јер сам већ прекорачио праг свога четрдесетог пролећа, — а лета и да не рачунам. Сада већ хладно посматрам пламен љубави Ромеа и не могу више да разумем пламен страсти Отела, а ноћи, пуне месечине, не проводим више испод балкона, већ у кревету међу јастуцима.

Али, да прећем на ствар.

Ви ми пишете, да имате обичај да се прошетате главном улицом. Пред Опером редовно искрсне један младић, који Вас одande у стопу прати, све до језера у градској башти. Сад је питање: Како да се понашате према томе младићу?

Одговор је врло прост. Пошто младић својим понашањем ништа непристојно није учинио, јер нити Вас је фиксирао, а нити Вас је ословио, не можете ни Ви ништа чинити. Продужите своје шетње и не обраћајте пажњу на њега.

А како сте, према Вашем тврђењу, поштена жена, па Вам и ово обожавање и удварање на одстојање смета, велите, да бисте радо хтели да га се отарасите. И за ту ствар постоји јединствен начин: не шетајте се главном улицом.

II.

Пишете ми, да за љубав једног насртљивог младића нисте вољни одрећи се шетње главном улицом, а осим тога, то већ и зато нисте у стању учинити, јер сте сада већ и сами љубопитни, докле ће отићи тај младић у својој дрскости?

Пазите, госпођо! Вас опасно почиње да интересује, или пустоловина, или младић, а обе ствари су тугаљиве. У Вашем писму до крајњих ситница описана је спољашност младића, велите, да бих из тога могао да оценим његов друштвени положај. Ej, ej, Госпођо, и то рђаво значи. Мора бити да сте добро одмерили дељиу, када знате и то како му изгледају дугмад на прслуку. Па онда још од мене хоћете да дознате какав друштвени положај заузима? Другим речима, хтели сте да знате да ли сте изложени да се евентуално бламирате, ако се упознате с њиме. Како видим, почео је да Вас интересује Ваш пратилац, услед чега моја улога постаје излишна. Уосталом и смешно је, да једна поштена госпођа од једног господина тражи савет, како да поступи у оваквом случају? То Ваша савест треба да Вам каже шта имате да чините, а ако Вам она ништа не казује, онда Вам ја узалуд причам . . .

III.

Ви плачете, кунете се и извињавате се, да не могу примити за зло, да понекад имате рђаве мисли, јер Ви сте једна несретна жена, коју муж не љуби и према којој је индиферентан. Видите, видите, прост случај почиње да се развија у драму. Зашто нисте одмах признали Ваш однос са мужем? Онда бих одмах био схватио, да је цео тај случај у главној улици само нервоза или једна њезина јача врста, хистерија. Дакле, Ваш муж је потпуно индиферентан према Вама и то Вам је скренуло пажњу на непознатог наметљивца. Дозволите, Госпођо, да Вам у овом случају никакав савет не дајем. Дрска лакоумност би била да се мешам у Ваше породичне ствари. Не познајем ни Вас, а ни Вашег мужа. Не знам од када живите у браку и да ли имате деце? Па какав добар савет бих могао да Вам дам, тако необавештен?

Пишете ми, да је Ваш брак био брак из љубави. То ништа не чини, уз то још можете бити срећни, само неке ствари не смете побркати. На пример, љубав је необуздани Везув, док је брачни живот тиха ватра, коју особито нежење веома вешто искоришћавају. Хистерична жена је пак у стању, да разлику између Везува и брачног огњишта схвати као неку индиферентност, међутим о томе ни из далека не може бити говора! Како би и могао необуздани Везув да се претвори у светињу тихог породичног огњишта? Љубав је гром, који небо пролама, док је брак електрична струја, т. ј. ватра с неба, употребљена у корисне сврхе друштва. Несрећан брак сличан је прекиду струје. Коме брак успе, тај има користи од припитомљене небеске силе. Тера му кола, осветљава му стан, греје га, кува му, коме пак не успе, тога убија сила, која струји из прекинутог спроводника. Видите, дакле, да је и брак врло озбиљна ствар, која осигурава трајност љубавног електрицитета и његовог дејства.

Али ово је само млаћење празне сламе, а не озбиљан савет, зато хоћу да завршим своју поруку. Само за једно бих Вас молио, без доказа не кривите свога мужа. Ваш муж можда и није индиферентан према Вама, само његово понашање, његов темпераменат је такав. У своме огорчењу, пазите, да не учините какву непромишљеност, јер код једне жене се то тешко даје исправити.

IV.

Но, видите, добри Бог све је окренуо на добро. Сјајно је доказано, да Ваша подозрења немају основе. Ваше последње писмо ме је нарочито забављало. Пишете, да је младић донде отишао у својој дрскости, да Вас је поздравио и ословио. Шта је рекао, тога се ни не сећате. Ви сте га на то оштрим речима напали, нашто Вам је он збуњено приступио, муцајући:

— Молим, милостива госпођо, не правите јаван скандал, нећу ја ништа зло да Вам учиним. Нисам Вас ради љубави пратио.

— Него?

— Ја сам приватан детектив и по налогу Вашег мужа имам да Вас пратим...

— Госпођо, овај сјајан новелистички преокрет. Као што видите, цела породична трагедија, коју сте тако брижно почели да градите, нестала је у рушевинама. Пропала је легенда о индиферентности Вашег мужа, јер један господин, који детективима прати своју жену, не само да није индиферентан, већ је до ушију заљубљен у своју жену. А сад, да Вам послужим још једним добрим саветом: у будуће изволите боље обуздати своју фантазију.

Дозволите, на концу, да ону фину алузију, која се односи на хотел, не схватим. Пре три године зарекао сам се, да нова познанства са женама нећу правити. Доста кубуре имам и са онима, са којима сам се до сада упознао. Помислите само на мојих четрдесет пролећа, а лета и да не рачунам.

К. Ц.

Хумор

»Изгледа да ме сматраш за савршеног идиота!« узвикну муж бесно.

Жена се анђеоски насмеши: »Драги мој, ништа на овоме свету није савршено!«

Један дечак играјући се футбала на улици разбије једно окно на прозору. Власници куће истрче напољу и ухвате дечака. »Молим вас, рече дечко, немојте се љутити, мој отац је стаклорезац, идем по њега, и он ће вам стакло на прозору наместити.

Госпођа га пусти, и он отрча. Заиста после неколико тренутака дође стаклорезац и оправи прозор. Када је био готов, рече: »Дугујете ми четрдесет динара«.

»Али ја сам држала да сте ви отац оног дечка који ми је разбио прозор?«

„Ја га и не познајем. Рекао ми је: идите мојој мами и оправите прозор«.

»Зар Ви одмах после ручка идете на купање?«

»Зашто да не?«

»Зато што ћете се удавити.«

»Ох будите без бриге.... само сам јео рибе...«

ТРИ ХАЈДУКА

— Превод с турског —

Била су три хајдука. Дуго време проводили сложно хајдуковање и живели од туђе плаће и сиротињске муке, док једноме од њих не досади тај пустоловни живот. Једне вечери поделе с друговима благо, опросте се с њима те — добро или не добро — оде у једно село, где га људи нису познавали. Како је био добро закопитио, можда, па му није било тешко стећи и кућу и кућиште и друго, што правом човеку треба. За кратко време он се ожени са једном девојком из тога села.

Чули то његови другови, па ће једнога дана њему у походе, да му погледају огњиште. Случајно њега не затекну код куће, него саму жену.

Сели, попили по једну, па се распитивају за друга. Један од њих погледа на таван, а то таван окићен и то: ту крметина, пастрма, пршута, суџука, што ти год душа хоће.

— О, брате, што се је наоблачило, — вели један од њих.

— И разведрит ће се. Дуга је ноћ — одговори му други.

Тако њих двојица још мало седну, а онда отиду. Кад се човек кући врати, каже му жена, да су га тражила двојица људи.

— Одакле су?

— Нити сам их то баш питала, а нити су ми казали.

— Па шта су дошли?

— Да те виде и обиђу.

— Шта веле?

— Шта веле? Сели, попили по једну, мало те чекали, па одоше. Устављала сам их на конаку, па кажу: да не могу ноћити, јер хите кући.

— Зар ништа друго нису говорили?

— Један од њих погледа на таван кроз бацу, па вели: »Наоблачило се«, а други му каже. »Ако се наоблачило и разведрит ће се«.

— Аја!

— Што »аја«?

— То су хајдуци. Покраст ће нам месо, дајем ти поштену реч да ће то бити,већ, хајде, да га одмах скинемо, а ћемо у хамбар под кључ.

Тако и буде. Скинули месо, стрпали у врећу, одели у хамбар, закључали, а кад пошли спавати, метне он кључ под свој јастук.

Збиља у ноћи дошли хајдуци, попели се лагано у кућу — хајдучка посла —, а кад је један кроз бацу пронирио, рече тихо свом другу:

— Знаш шта? Разведрило се је пре нас!

— Та није. Бога ти?

— Јест, вера ми и Бог.

— А шта ћемо сад?

— Знаш шта ћемо: Ти чекај мене пред кућним вратима, а ја ћу нешто да урадим.

На то уђе кроз бачу у таван, па с тавана у кућу, па из куће у собу, где су њих двоје спавали. Тихо се примакне к жени, пробуди је, па ће јој полугласно:

— Чујеш, све ми се чини, као да је нешто по тавану тапало. Бојим се да нису дошли хајдуци, па ће нам однети месо.

— Како ће однети, кад је у хамбару закључано?

— Е, не знаш ти хајдучког посла. Дај ми кључ да видим.

— Па Бог те помогао, зар још спаваш! Јеси ли га метнуо себи под главу!

— А, право! — рече хајдук, па полако извуче кључ испод јастука свог бившег друга — хајдука, а да се овај ни окренуо није. Хајдук отвори кућу, па са својим другом у хамбар, па врећу на се и пут од ноге. Домало се пробуди и газда, па му паде месо на памет. Да се умири погледат ће, јели му кључ под јастуком, а кад га не нађе, гурну жену у леђа:

— Камо кључ испод јастука, триста ти неједнаких?

— Бог с тобом, шта је теби пошло? Јеси ли га сад узимао и ишао си гледати месо у хамбару?

Газда се брзо досети јаду, па скочи у кућу, а кућа отворена; скочи у хамбар, кад и он јазом одјажен; гледа врећу с месом, кад јој ни трага. Полете брже боље за хајдуцима, па, како је добро знао путеве и примете, није му тешко било њих стићи. Један је од њих отишао подалеко напред, да пази и стражи, да не би била каква сметња, а други је ишао по лакше и носио месо на леђима у врећи. Он је странцутицом ударио и пре њих обојице изашао на пут, па се сакрио иза грма. Кад види да један прође празан, одмах се досети хајдучкој школи, па, кад први измаче, он изиђе иза грма и седне крај пута. Кад је наишао онај, што је месо носио, он му се приближи, па ће под глас:

— Хајд, ти сад напред, а дај мени врећу. Уморио се се узбрдо.

— Тешко је. Слатко ћемо вечерати, — рече хајдук предајући му врећу, па се изгуби у мраку. Идући тако стигне свога друга, који је отишао напред. А кад га овај угледа где иде празан, упита га:

— А камо ти врећа с месом?

— Па, зар је ниси ти преузео од мене?

— Какав ја?

Хајдуци се упропашћени загледали и одмах се досетили да их је њихов бивши друг надмудрио. Особито је оног било стид, што му је с леђа било месо узето, па, како му још и лепог залогаја било жао, одлучи пошто пото опет доћи до меса. Рече дакле другу да га чека, а сам одлети преким путем до газдине куће. На плоту се ред кућом сушиле хаљине, што их је јуче газдиница прала. Хајдук брзо обуче женске хаљине, покрије се бошчом, умота се и седе на праг. У то, ето ти газда с врећом. Хајдук се причини као да му је жена, приближи му се па ће тихо:

— Стиже ли их, по Богу? Да знаш како сам се бојала за тебе! Е, баш си јунак кад се твојице не бојиш!

— Стигао сам их, те сам под лукавством опет натраг месо од њих узео. Мислили су моје месо вечерас појести, али Бога ми неће. Ако су они мудри, нисам ја будала!

— Бежи у кућу, па се одмори, а дај мени месо, да га однесем у хамбар! Хајде легни, па ето и мене!

Газда збиља преда месо и оде мирно у кућу. Он седе поред ватре, и чека док му се жена врати. Па помисли, приповедаћу јој, како сам ја хајдуке преварио...

Чека он жену и једнако чека, а од ње ни корова. Кад чује како неко на душеку хрче, окрену се и виде под јорган где спава — своју жену. Газда забезекнут стаде, и виде да је опет превареп, па се у њему пробуди права хајдучка крв, која му није дала да попусти. Ни месо толико није жалио, колико је хтео да се освети. Знао је да силом противу двојице не може, па се опет одлучи на лукавштину, тим више што му је повређени понос подарио вољу на пустоловине. Одреди дакле равно ноћи ка хајдучкој пећини, где је знао, да ће хајдуке наћи. Збиља их затече баш пред зору, кад су хајдуци баш тада спремали појести његово месо у добро здрављу бившега њиховог друга - хајдука.

Он се у мраку брзо сакри, па пође четвороношке и унатраг према пећини, а све рокће као прасе.

Кад га хајдуци опазише, силно се уплашу и један ће:

— Који је оно враг, буди Бог с нама?!

— Куга! — вели други, — бежимо!

— Каква куга, ако Бога знаш?

— Јест, Бога ми. Куга! Мени је отац још у малим годинама приповедао, да пред зору куга хода гола и натрашке и да рокће као крме. Већ брзо, хајд бежимо!

Тако они куд - који, а мој то газда своје месо и које - шта од хајдучких ствари које су биле вредне, па све у једну велику врећу, те лепо право својој кући као поштен човек. И тако ти то бива ноћни доживљај нашег газде, који пошто - пото није хтео попустити, да му хајдуци месо поједу.

Ја сам од других чуо, а вама приповедао писмено, а и ви другоме приповедајте ову приповетку!

АЛИ - РИЗА.

КРАЉ И КРАЉИЦА У ХОЛИВУДУ... ДУГ И МЕРИ...

Једног априлског јутра, године 1903, дође у бродарску радионицу газда Марија на Сени један дечко, енергична изгледа, са качкетом натуреним до очичју. Газда Марије погледа га насмејано, а и дечко се насмеја, и на велико његово изненађење, дечко лупи по рамену чичу и пружи му једно сведочанство.

Дечко се звао Дуглас Фербанкс и дошао је да нађе посла у радионици, јер му је посао био познат. Газда Марије се погоди за три франка дневно. Дуглас је радио неко време, али једног дана изјави, да хоће да се врати у своју земљу.

Случај је хтео да се сретне с једним позоришним импресаријом, Вилијамом Бреди, коме се допадне весео и бујни темпераменат младог Дугласа и ангажује га за позориште.

Али он није окушао срећу само као драмски глумац, већ и као оперски певач. После краћег времена добије једну улогу баритона у јапанској опери »Фантана«. Пробе су глатко ишле и Дуглас је чувао глас за премијеру. Али на премијери он се толико дерао, да су остали певачи почели да му се смеју и нису могли да му одговоре. Публика је почела бурно да протестује да се диже са седишта, и захтевала је да јој се врати новац.

Ипак није Дуглас пао у очајање, и од оперског певача постаје акробата, а као такав прелази у студио посредништвом Грифича.

Дуглас је говорио о себи:

— Нисам се журио, јер сам знао да онај који скаче последњи најбоље скочи.

И он је заиста, скочио врло високо, јер је постао један од краљева филма.

У то исто доба, кад је Дуглас дошао газди Марију да тражи посла, једна девојчица од једанаест година дошла је чувеном манажеру Давиду Белиско, који је био у Њујорку.

Портир је казао девојчици, да је Белиско заузет на сцени пробом, али девојчица лукаво промакне покрај портира и упадне на бину. Кад је угледала Беласка поклонила му се љубазно и слободно отпочела:

— Ја вас познајем по фотографијама, које сам видела у новинама.

Беласко се насмеја:

— А шта ти, мала, хоћеш?

— Једну улогу, и хоћу да ме узмете за глумицу.

— Како, ти хоћеш улогу?... Па јеси ли ти кадгод играла?

— На зар не знате, ја сам Мери Пикфор...

— Не познајем те...

— Како да ме не познајете, па ја сам од пете године глумица.

— А колико сада имаш година.

— Петнаест, слага мала Мери.

— Не знам имаш ли талента али ја ћу ти дати једну улогу, па да пробамо.

И он јој одмах даде улогу једне глумице, с којом је имао муке, и кад је Мери почела да чита, он је пажљиво слушао, и одмах је осетио да се у тој девојчици крије таленат.

Из позоришта прешла је у студио, и почев од прве улоге па до последње »Мале Продавачице« она је имала непрекидни триумф.

Мери Пикфорд је данас краљица филма, али исто толико је скромна, колико има талента.

*

Марта месеца 1920 г. венчао се Дуглас Фербанкс венчао се са малом Мери Пикфор.

Они као да су били створени једно за друго. Шарло Шаплин гледао је увек оптимистички тај брак, и говорио је:

— Мери личи на вечну Мадону, а Дуг је вечна младост. Његово срце никад неће остарити, као што се ни с лица Мерина целог живота неће скидати онај детињасти анђелски осмејак.

Шарло је имао право.

Осам година је прошло од њихова брака и они су два најбоља примера једне савршене везе.

Једнога дана Дуглас и Мери дошли су да проведу распуст у Енглеској. Били су позвани на један аристократски бал, на коме је био галски принц, и принц Ђорђе, и многобројни енглеска аристократија.

Мери је посматрала даме које су играле.

Наједаред појави се пред њом висока фигура принца Ђорђа, који је дошао да је замоли да с њим игра.

Мери сва поцрвене и одговори:

— Височанство, извините, али ја не играм.

Принц је био зачуђен.

— Ви не играте?

Једна леди, која је била ту у близини, каже да ништа није видела шармантније као Мерино збуњено лице.

— Како да кажем, одговори Мери, ја и играм... и не играм...

— Ви играте и не играте? понови принц.

Мери га опет огледа, и проговори достојанствено:

— Играм само са мојим мужем.

Принц је био очаран, поклонио јој је дубоко и сео је покрај Мери, да разговара с том дражесном женом, која је само играла са својим мужем.

МУЧЕНИК

»Жали ми се још ваш муж да је непрестано жедан?«

Госпођа: У почетку се жалио, али када сам му донела и другу чашу воде — престао је.«

ОТКУДА ЗНАЈУ...

»Тата, откуда научници знају када ће бити помрачење сунца?«

»Глупаче једна, па зар мислиш да они не читају новине?«

НЕВЕРОВАТНО

»Јеси ли био јуче на премијери?«

»Јесам. — Али чуј, то је нека глупост. Између другог и трећег чина прође година дана а министри једни те исти.«

ГОСТ ИЗ КРАЈА ГДЕ ЈЕ СВЕ ЈЕВТИНО

»Хоћете ли ми продати робу на вересију ако вам овде оставим залогу?«

»Јест, учинићу тако; а шта желите?«

»Два пилета. Једно ћу почети са собом, а друго ћу вам оставити у залогу.«

ДЕЧИЈА ЛОГИКА

Мали Теди задоцнио у школу.

»Имаћемо малог дечка,« узвикнуо је победоносно.

»Малог дечка?» чуди се учитељ. »Како можеш знати још данас да ћеш добити малог брата?«

»Зато што пре годину дана када је мама била болесна добили смо малу девојчицу — а сад опет болестан је тата.

УЛИЦА У КОЈОЈ СТАНУЈУ МИЛИОНЕРИ

Може се смело тврдити да је најбогатија улица на свету парк Авени у Њу-Јорку. Скорашњија по постанку од Фифт Авени. — чувене пете — она још није достигла свој реноме али се већ спремила за луксуз. Тај златни пут обитован је од породица 4000 милионара који укупно броје 16.000 лица, која заједно од прилике потроше 280 милиона долара годишње.

То је оцена парк Авени Асоцијације, јер већ привилегисани тог богатства створили су се у једно друштво. Али мисли се више но сигурно да у ствари је цифра мања много од стварности и да се без увеличавања може повисити са тридесет од сто.

ГОДИНА IV. БРОЈ 32.

Недељне Илустрације

МИНА ПЛАНЕР

САПУТНИЦА У ЖИВОТУ ЈЕДНОГ ВЕЛИКОГ МАЈСТОРА

ОД ОТОМАРА ЕЛБА

1

Ускрс 1826.

Леп пролећни дан!

У ваздуху се разлегао звук звона с поздравом: Христос васкрсе!

Срцима људским завладало је било ретко свечано расположење. Груди се надимале као да у њима некакво тајно осећање раскида ланце, којима га је природа била оковала.

Негде у башти певао је први кос, сакривено цветало прво цвеће. И сунце је већ грејало топло и пријатно.

Ох, да лепог времена!

Као створено за младеж, пуну вере у срећу, да заборави сву сумњу и да се преда буџици примамљивог живота, говорећи: носи моју лађицу куда хоћеш! Носи је далеко крајевима! Нећу да знам за циљ; затворићу очи и вероваћу да ме на крају вожње чека велика срећа.

Била је свршена ускршња служба у старој Богородичној цркви у Дрезди, чије се кубе у облику звона високо дизало изнад кровова.

Разлегали су се звуци оргуља и звона, а посетиоци цркве су у групама излазили у широко двориште и губили се овде онде у многим улицама, које су се завршавале на новом тргу.

Господа племићи и људи од положаја пели су се у елегантна кола, која су на њих чекала. Служитељи у фраковима су отварали широм врата на колима и дубоко се клањали. Обични грађани су у групама одлазили; сваки од њих је брижљиво држао у руци свој молитвеник.

И саветник посланства, господин Хајниген, је био међу побожним људима. Сада је у друштву господина Ајнзидела, који је од неког времена у Дрезди у посети, пришао својим колима.

У том тренутку је приметио да је се овај зауставио и пажљиво посматрао једну групу грађана, који су одлазили кућама.

Хајниген је погледао у истом правцу и помислио да је дознао шта је Ајнзиделову пажњу привукло. И да није дознао, одмах му је било објашњено тихим и журним питањем:

„Да ли случајно познајете обе девојке онамо"?

Морао је још ближе означити предмет свог интересовања.

У дворишту пред црквом било је толико много људи, да саветник посланства није могао одмах пронаћи девојке, на које је господин Ајнзидел мислио.

Затим је слегао раменима.

„Веома ми је жао, драги мој! Моје познавање личности у овој вароши с много лепих жена и девојака ограничено је само на племићске крутове. Те грађанске девојчуре су ми непознате".

Ајнзиделу није било право, њега је наљутила реч девојчуре, ма да је у другим приликама и сам исту реч употребљавао. Сада је се она односила на две врло угледне девојке.

Нарочито млађа девојка је имала леп и витак стас, мило лице, и очајавајуће очи, те је било потпуно појмљиво, што је господин Ајнзидел већ заборавио мало пре изговорене непријатне речи и био сасвим под утицајем ове младалачке лепоте.

Она је била још млада, врло млада. Једва да је претурила била шеснаест. На њеном лицу је се још огледало право детињство. Само њен ход и стас су већ имали нечега девојачког.

Да красне девојке! Ајнзидел је био потпуно заборавио где се налази.

И на саветника посланства више није мислио, те је се овај морао сам јавити.

Ухватио је пријатељеву руку.

„Хеј, Ајнзиделе, Ви сањате отвореним очима! Зар нећете у кола"?

Изгледало је као да се господин Ајнзидел будио из сна.

„Како рекосте? — Ах јест, да се попнем у кола! Али молим да ми опростите, ако Вас сада не пратим; радије бих ишао пешице".

Пријатељ га је значајно погледао.

„Молим, како Вам је у вољи! Али Вас очекујем да дођете на ручак".

„Хоћу, драги мој! Ја умем да ценим Вашу кујну и Ваш подрум. Само за који часак"!

Брзо су се растали, без великих формалности.

Саветник посланства је ушао у своја кола и ова су брзо отишла. Погледао је кроз прозор и видео господина Ајнзидела, да би могао пратити обе непознате лепотице.

Хајниген је се у себи осмехнуо.

Баш непоправљив женкарош!

Затим је се подао свакојаким пријатним мислима, које су се односиле на његову сопствену личност и предстојећи ручак. Био је љубитељ укусних јела и доброг вина. А њих неће недостајати у његовој кући — нарочито на први дан Ускрса.

Обе девојке, за којима је неприметно ишао господин Ајнзидел, скренуле су ка степеницама, које су водиле великој тераси поред Елбе. Та је тераса била прави украс Дрезде, вароши препуне лепих грађевина; с ње је био диван поглед на Елбу и стари мост с његовим гломазним сводовима.

О лепим празничним данима по њој је шетала маса света, разговарајући, смејући и поздрављајући се међусобно.

Тераса је била зборно место бољег света, грађана и

племића и ни један странац, посећујући варош, није пропуштао да не оде тамо и с такозваног „балкана Европе" да не ужива гледајући.

Шта су девојке изабрале баш то место, дошло је згодно искусном госпођину Ајнзиделу.

Оне су се придружиле гомили, која је шетала у правцу дворске цркве.

Ајнзидел је изабрао супротни правац, неколико пута је обе девојке сретао и имао довољно прилике да посматра млађу девојку. Када је то учинио, пошто је корак даље.

Опет су се обе њему приближиле.

Био је управио поглед доле у реку. У том тренутку је као случајно подигао главу. Умео је да буде вешт глумац.

Учинио је се као да се радује што их је познао и скинуо шешир.

Девојке су биле изненађене.

Старија је се држала хладно и одбијајући, гледала је пред собом не отпоздрављајући елегантног господина.

Али је млађа девојка била пријатно збуњена.

Ах, дивно је изгледалу њено лице, које је се у мах заруменило! Била је као уплашена тичица, која окреће главицу, спремна да полети на ову или ону страну. При том је сагнула главу, отпоздрављајући:

Све је се то одиграло у тренутку. Затим су обе девојке већ прешле поред господина Ајнзидела.

Овај је сада показао да је добар познавалац жена и њиховог начина држања.

Знао је да ће оне сада терасту напустити и да се неће још једном с њим срести, да им то сада никако неће допустити девојачки стид.

Скренуо је и пошао иза њих у гомилу шетача.

На тај начин није из вида губио девојке и могао је ићи за њима да би дознао где станују.

После би већ сазнао све друго.

Изненадни поздрав непознатог, елегантног господина одмах је изазвао кратко објашњавање код обеју девојака.

„Зар се, Мина, не стидиш", отпочела је старија, „да одговориш на поздрав непознатог човека? Или га можда познајеш"?

С оправданом срдбом млађа је махнула главом.

„Али молим те, Амалија, како сам могла начинити такво познанство? Зар ниси видела господина? Његов огртач је био по најновијем крају и изнутра сав свилом постављен. Његов цилиндер је неоспорно набављен код првих шеширција и још уз то".

„Мина"! била је прекинута у речи.

Више ништа није речено, стало је се код тог узвика. Али је он садржао тако строг прекор, да је млађа девојка одмах затворила уста и није смела ни једне речи казати.

Потпуно увиђајући свој грех, корачала је она поред сестре.

Тако су степеницама сишле с терасе. Ћутање је мучно деловало.

Старија је осећала сажаљење наспрам прекорене сестре. Поново је отпочела, али овог пута у материнском тону.

„Ти не треба да се љутиш што сам те прекорила, ти си још страшно неискусна. Овај је господин сигурно племић. Шта хоће с тим, што нас наздравља? Нема часне намере. Ти кавалјери иду само са лакомисленим авантурама, чији жртве треба да будемо ми сироте грађанске девојке. Ја те озбиљно опомињем, Мина! Ти си лепа девојчица. Чувај се од такве господе"!

Млада девојка је уздахнула.

„Јест, право говориш"!

Рекла је тако, као да ће овом признању следовати још једно „али". Али је пређутано.

Заиста, лепа Мина није толико страховала од опасних кавалјера и можда би се врло радо упустила у једну од означених авантура.

Што је она од строге сестре затајила, било је и сувише разумљиво.

Тако су обе наставиле пут, прошле многе улице не гледајући ни лево ни десно.

Али је Мина имала сигурно осећање да их непознат господин прати.

Од куда је то осећање долазило, није могла себи да објасни. Оно је било ту и испољило је се тако јако, да је се она на једном углу, пре него што ће скренути у другу улицу, осврнула.

Обузео ју је радостан страх. Заиста, непознати их је пратио.

Сада је била паметнија.

Она је од сестре пређутала што је видела. Када су стигле кући, брзо је Мина за Амалијом ушла унутра.

Само један поглед је управила у човека, који је на неколико корака иза њих ишао.

Ајнзидел је разгледао кућу, запамтио улицу и број куће.

У непосредној близини имао је обућар радњу, а то је било врло згодно. Одмах после празника требао је честити занатлија да добије отменог муштерију. Ајнзидел је био тврдо решен да га посети.

Прошао је целу улицу, вратио се и још једном прошао поред куће у којој је Мина становала.

Неприметно је гледао у прозоре и од једном се насмејао.

Заиста на горњем спрату — кућа није била висока — вирила је иза завеса лепа главица. То је била она. Примила је његов поздрав. Добио је прву победу.

Опет је скинуо шешир, гледајући право у прозор.

Али није дошао отпоздрав. Брзо као привиђење, нестало је главице иза завесе и више се није видела.

*

* *

Мајстор Фогел седео је као прикован на ниској столици у јутру одмах после празника, када су се отворила дућанска врата и пришао му један елегантно одевен господин.

Добри обућар је у првом страху сасвим заборавио шта треба да чини.

Није било никакво чудо. Тако отмен муштерија још никада није залутао у његову радњу.

„Добар дан, мајсторе"!

Стари човек је дошао к себи. Брзо је устао, журно је обема рукама превукао преко кожне кецеље да би је очистио.

„Бог Вам помогао, милостиви господине! Чиме бих Вас услужио"?

Непознати господин је био необично љубазан. Његов осмејак је повратио уплашеном занатлији слободу.

„Ви сте мајстор Фогел"?

„Јест, ја сам".

„Чуо сам да сте добар мајстор. Речено ми је да разумете свој занат као ретко који и да је Ваша роба веома издржљива и ваљана. Ја сам овде странац требају ми чизме за јахање и лов. Хоћете ли да ми их направите"?

Мајстор Фогел је одмах одговорио:

„Врло радо, милостиви господине. Молим, седните! Одмах ћу вам узети меру и уверавам Вас да ћете са мном бити задовољни.

Понудио је странцу столицу и клекнуо поред њега. Узимајући меру, као случајно је се између њих повео разговор.

„Ви овде живите у врло лепој вароши, мајсторе".

Слушајући да се хвали његова Дрезда, Фогел је био радостан.

„Ej, тако је. Нашој вароши нема на далеко равне. У младим годинама сам путовао по свету и задржао се у понеком месту. Али морам признати, Дрезда па Дрезда"!

Странац је се насмејао.

„Јест, јест, овде је све лепо, предео, околина, зграде, збирке, уметност и — још, то сам запазио, жене и девојке".

Мајстор је се церекао и за часак заборавио да узме меру.

„Јесте ли, милостиви господине, и то запазили? Тако је. Треба видети дрезданске девојке".

„И Ви имате ћеркицу доста лепу. Видео сам је када сам шетао улицом да је ушла у кућу".

Мајстор је махнуо главом.

„Не, ја немам деце и целог века жалим што немам кћер или сина. Милостиви господин је се преварио. Или — ах, сад знам, то је била Мина, која горе станује. Јест, то је златно дете. Лепа је као лутка, доброг срца, мила, љупка. Желео бих да је моје дете"!

Странац, разуме се, није био нико други, већ господин Ајнзидел, који је на тај начин ушао у траг непознатој му девојци. Потанко је описао девојку и хаљине, које је имала на ускрс и ону другу, мало старију, која је с њом била. Само није поменуо да ју је видео код цркве. Говорио је као да је тек тада видео када су обе ушле у кућу.

Одмах је познао да је ушао у траг. Мајстор је потврдио махнувши главом.

„Тако је. То је Мина Планер".

Сада је Ајнзидел дознао бар име непознате девојке. Лако му је било сазнати и све друго.

Мајстор је радо причао због високе посете и неочекиваног муштерије био је веома расположен.

„Јест, она се зове Мина Планер. Има старију сестру Амалију. Сада је напунила седамнаест година, рођена 1809. године у једном малом месту саксонске Рудне Планине.

Мина је дете сиротних родитеља. Отац је у младим годинама као трубач учествовао у рату противу Француза и Аустријанаца. Затим је се настанио горе у планини, а одатле прешао у Дрезду, где је као добар механичар запослен у фабрици клавира".

То је све тачно и опширно, испричао мајстор Фогел. Господину Ајнзиделу није било досадно и пажљиво је слушао.

Радо је саслушао и што се односило лично на Мину.

„Ма да је мала још млада, ипак је врло лепа. Милостиви господин је и сам на први поглед запазио и неће веровати колико је замакла људима за очи. Многи су се већ до ушију у њу заљубили.

Али мала ни у кога не гледа. Она је добро, честито створење. А и родитељи на њу пазе и чувају је као зеницу у оку. О, отац је врло строг. Ако би се заборавила, стари би је отерао од куће".

Мајстор Фогел је још дуго причао. Најпосле није имао шта више да говори о Мини Планер. Страни господин је био потпуно обавештен.

„Због ога мајсторе, ја немам више времена! Израдите ми чизме, а ја ћу послати за њих новац по служитељу, коме ћете их дати. Надам се да ће бити оне таман за ноге, иначе бих дошао још једном".

Фогел је се опет поклонио.

Врло добро, милостиви господине, чизме ће бити добре. Али смем ли знати за кога их радим? То је реда ради и ја их не смем свакоме дати у руке".

„Ах, јест, то сам заборавио. Ја се зовем Ајнзидел. Ја сам, као што рекох, сада овде у посети. На Лошвицу сам узео под кирију малу вилу и јако ми се допада".

На тај начин је мајстор тачно дознао стан непознатог господина и наскоро је од тога учинио употребу.

Тек што су се за господином Ајнзиделом затворила дућанска врата, дојурила је кроз задња врата Мина старом Фогелу, очевом пријатељу.

„Добро јутро мајсторе! Није потребно то ни да кажем, јер Вама иде добро. Данас изгледате врло задовољни, а то је ваљда због малопређашње посете. Ја сам случајно видела господина. Ај, ај, мајсторе, тако отменог муштерију не може сваки имати. Господин је сигурно дошао из двора?"

Враголаста девојка је врло вешто отпочела да распитује о отменом господину, који је поздравом на тераси и шетњом поред куће освојио срце седамнаестогодишње девојке.

Мајстору је ласкање било пријатно.

„Ај, побогу, госпођице Мина, што имате добро око!"

Али она му је одмах упала у реч, правећи се љутита.

„Не треба да ми говорите госпођице Мина! Ја још нисам госпођица, још сам за то одвише млада".

Стари је се почешао иза увета.

„Добро, ја знам, Мина, да ме поштујеш као оца и томе се ја јако радујем. Али прошло је време да те ословљавам са „ти". Ти више ниси дете. Скоро ће доћи неко, коме је мала Мина срце освојила и од девојке ће постати жена. Желим ти од срца, веруј ми, доброг младожењу".

Девојка је поруменила и окренула лице у страну.

„То немојте говорити, мајсторе! До заљубљивања и удаје има доста времена. Ако тако говорите, више нећу к Вама долазити. Боље ми испричајте, који је непознати господин и шта је код Вас наручио. Такав муштерија служи на част".

„Тако је", одобрио је Фогел. „Нисам могао својим очима веровати, када је отмени господин овамо ушао. Наручио је код мене јахаће чизме. Ја ћу га тако услужити, да ће опет доћи и препоручити ме код својих пријатеља. Зове се господин Ајнзидел".

„Сигурно дворски човек?"

„Не, он је овде само у посети. На лошвичком брегу је узео под кирију вилу".

Мајстор је опширно поновио изглед места и виле, како му је Ајнзидел описао. При томе није опазио снуждено лице младе девојке. Она је се била толико уживела у своју машту, те је се осећала преварена када је чула да је непознати господин само привремено у Дрезди.

Мајстор, као што рекосмо, није опазио. Говорио је и даље и то поносито.

„Ја бих хтео само знати ко ме је господину препоручио. Рекао је да му је моја радња препоручена".

Сада је се Мина изменила у лицу. Једва је се уздржала да се не насмеје.

Немој се толико поносити! мислила је у себи. Ја знам одакле је дошла препорука. Отмени господин није дошао због твоје обуће у ову кућу. Чудило би ме да није о мени распитивао.

Она је опрезно ставила питање и мајстор Фогел је признао да је господин Ајнзидел питао о лепој девојци, која мора бити да станује овде у кући.

Разуме се да јесе Мина држала као да је се све то није тицало.

Само је рекла:

„Тако, тако!"

Затим је се на један пут сетила да треба нешто за оца да спреми. Брзо је изишла на врата.

У дворишту је кратко време застала и дубоко дишући метнула руку на срце, које је јако куцало.

Он је већ о мени питао! Он се зове госпдин Ајнзидел. О Боже, шта ће од тога бити!

Полако, само полако, будаласта девојко! Не заборављај шта си ти, а ко је он! Не може ништа бити!

Затим је жалостиво оборила главу.

Узалуд, узалуд! помислила је. Али би опет тако лепо било!

2.

Породица Планер је била члан једног друштва, чија младеж је се старала да с времена на време обрадује пријатеље и познанике давањем каквог малог позоришног комада.

Ма да представе нису могле издржати строгу критику, ипак су простим грађанима чиниле велико задовољство. Једни су се радовали да виде своје рођаке с маском комедијаша, а други што су улоге проучавали, облачили се и показивали своје вештине пред малом публиком.

Ово дилетанско позориште је највише волела Мина Планер.

У различним улогама, већином суморног и болног карактера, она је већ била пожњела знатне триумфе и није било никакво чудо, што је и душом и телом била у друштву.

Случај је хтео да друштво кратко време после оног за Мину значајног Ускршњег празника учини излет на лешвицки брег.

Требало је ићи из вароши донде омнибусима, а између винограда и ливада, код шуме се одмарати и забављати.

Како су дани већ били топли и сунчани, нарочито је се младеж радовала што ће провести који весео час и журно је се спремала.

Мина је страховала да је нешто не спречи да учествује у излету.

Тада се мајка није осећала добро, те је морала Амалија да остане код куће. И отац Планер није хтео да се весели без своје добре жене.

У последњем минуту дошла је срећа у лицу једне материне пријатељице, која је такође имала одраслу децу и молила да поведе Мину. Обећала је да ће о њој водити бригу. Излет јој је био обезбеђен и она је пожурила да опере своју летњу хаљину, коју је за време излета облачила.

С нестрпљењем су чекали дан излета. Најпосле је дошао час поласка.

Смејући се и шалећи се, друштво је се попело у кола.

Коњи су кренули, тешки омнибуси су прешли преко моста и упутили се порел главног парка.

Мина, иначе увек мирна и тиха, сада је сасвим изменила држање.

Она је се највише смејала и није ућутала.

Да ли је томе био узрок само овај излет?

Не, зацело

У срцу ове девојке сакривала је се друга мисао — циљ њожње је био лошвицки брег.

Она је познавала ливаду, на њој ће се одмарати и према опису мајстора Фогела морала је бити у близини вила, у којој је тада становао господин Ајнзидел.

У тој мисли је боравила сакривена нада.

Када су стигли на место, остали су се и даље шалили, а она, ако је нису питали, седела је мирно и замишљено погледала час у пространу долину Елбе и далеке брегове, час у најближу околину, посматрајући кровове мазог броја кућа, које су у наоколо око места где су се одмарали биле распоређене и извиривале између лиснатих грана високих дрвета.

Тамо где је стрми кров покривен црвеним црепом, тамо мора бити његов стан

Донде је било само неколико корака. Да ли да покуша да се за који минут искраде од друштва? Ником неће то пасти у очи. Једна од девојчица је била већ отишла до шуме да бере цвеће, а остале се, певајући, упутиле у другом правцу.

Она је већ била устала.

Грех?

Не, сигурно није било никакав грех. Она је само хтела видети где он станује, ништа више!

Та мисао ју је гонила даље.

Била је као месечар, који сања и иде. Подлегла је надмоћној сили

Наскоро је застала пред једном високом гвозденом капијом и погледала у лепу башту, у чијем је зеленилу стајала мала вила.

На прозорима су биле као цвет беле завесе. Неколико прозора су стајали отворени. Ни једна жива душа се није видела.

Мина је осећала као да овде стоји пред каквим чаробним замком, чији становници спавају дубоким сном.

Али је се убрзо из тог сна пробудила.

Изненада је иза себе чула шуштање. Уплашена, осврнула је се. Пред њом је стајао огроман енглески пас.

Животиња је неповерљиво посматрала.

Мина је уплашено пошла корак назад и приближала се капији. Пас није разумео шта она хоће и као веран чувар капије, почео је да режи.

Мина је се још више приљубила уз капију и из страха се ухватила за кваку. Пас је сада скочио, предње ноге ставио јој на груди и још јаче почео да режи. Била је у озбиљној опасности.

Вриснула је.

У том је се чуо човечји глас.

„Натраг, Плуто! Овамо"!

Животиња је одмах послушала. Оставио је Мину и окренуо се назад. У том тренутку је већ његов господар био пред девојком.

То је био господин Ајнзидел.

У његовом оку је сијала радост. Овога пута није био по моди обучен као на дан Ускрса, већ више као ловац. Само што није носио пушку. Сада је брзо скинуо с главе мали шешир и приближио се девојци.

„Да ли се не варам? Моја лепа пријатељица с терасе покрај Елбе! Да ли је могућно? Како Вас је срећан случај баш овамо довео"?

Мина је сва поруменила.

Сада је била свесна своје смелости. У овом случају није могло бити речи о случају. Она је намерно дошла до његове куће.

Разуме се да она није ни једном речи то хтела да призна. Али је он био добар познавалац жена и из њених очију увидео истину. Што је се ипак правио не слути, то је било последица његове умешности као светског човека.

Пошто је она непрестано пред њим немоћно стајала, он је покушао да је охрабри.

„Зар немате ни једне речи да ме поздравите? Да ли се љутите на мене, што Вас је мој пас хтео напасти"?

Најпосле је и она проговорила.

„О не — пас — није крив! Он је вршио само своју дужност. Али сам се ја јако уплашила".

„Онда по хиљаду пута молим за опроштење! Реците како да поправим неправду, која Вам је учињена"!

Разуме се да о томе није хтела да чује.

„Ја сам томе сама крива, јер сам хтела бити радозналица. Погледала сам кроз капију. Леје с лепим цвећем су ме намамиле".

То је био једини изговор, који јој је пао на памет.

Али је он брзо наставио:

„Ах, такле због цвећа, онда смем да Вас замолим, да примите из моје руке један цвет као поклон. Можете да изберете, који хоћете. Хоћете ли за тренутак са мном заједно да уђете у башту"?

Већ је био отворио капију и учтиво поклонивши се пошао с њом.

Опет је се Мина јако уплашила.

„О не. Не смем, то не приличи"!

Он је се насмејао.

„Само за један тренутак. Ја ћу Вам само увеће дати. Или не желите да га примите"?

Она је стајала неодлучна.

Један цвет из његове руке! Није имала снаге да одбије овај дар.

Требало је с његове стране само неколико речи и она је испред њега ишла по башти.

При том јој је срце куцало јако; дрхтала је од узбуђења. Није смела погледати човека.

Али ју је он кришом посматрао.

Ишла је лако као срна. Зацело би било највећа срећа загрлити ово младо створење и љубити њена свежа уста!

Тако је мислио и савлађивао се. Знао је да мора обазриво приступати делу и да не треба од једном, погрешним кораком, све да поквари.

Разговарајући, корачали су између леја. Представио јој се, ма да је помишљао да је већ његово име од мајстора Фогела дознала.

Брзо је се ослободила она и почела да прича о себи и својима. При томе је изабрала цвеће, које јој се највише свиђа.

Он је откинуо, које је она желела и начинио вештом руком киту. Пас их је непрестано пратио.

Једном је се Мина осврнула.

„Како Вам је овде лепо. Овде се живи као у рају".

Он је махнуо главом.

„Заиста лепо место; сада два пута лепше када сте Ви овде".

„О, Ви ласкате"!

Стао је уз њу, погледао јој дубоко у очи, а она је уздрхтала.

„Када бисте знали да то није ласкање, већ права истина. Ја сам пресрећан, да је у моју башту ушао тако мио анђео. У будуће ће ми бити светиња стаза, којом корача Ваша нога. Само један бол прати ову срећу! Успомена ће у мени увек распаљивати жељу, да то не буде само један пут. Али ја не смем молити да ме чешће посећујете".

Његове речи су на њу утицале као дах, који опија и она је нехотице затворила очи.

О, када би он знао, како и ја желим да се понови овај час! мислила је она. Затим је махнула главом.

„То не може бити. Може неко дознати".

„Нико неће дознати. Ја умем ћутати".

„Не, не, никако! Људи ће прстом на мене указивати. Ни једна добра девојка не сме се усудити да прави такве посете".

„Ви не треба сама да долазите. Поведите своју сестру"!

„За име Божје! Амалија ме је прва прекорела".

„Зар немате какве пријатељице"?

„Пријатељицу? Јест, Ана Шнајдер — она би могла. Али не! Родитељи ће приметити. Одвише је далек пут од вароши довде и натраг".

„Ако уговоримо дан и час, моја кола ће Вас чекати на ливаду у варош и опет вратити натраг".

Девојци је се вртело у глави.

Једва је се могла одбранити од искушења. И сама вожња у елегантним колима овог отменог човека за њу је била нешто необично пријатно, а сада још помисао њега опет видети, уђи у његов стан и једном представљати велику даму, коју обожава прави кавалер.

До душе, она је се неколико тренутака бранила, али је напослетку поднела искушењу.

„Добро, онда идућег четвртка нека чекају кола на крају вароши на друму".

Затим је журно унела киту из његове руке и побегла.

Могао јој рећи само једно весело „до виђења"!

Када је се опет вратила у друштво на ливади, сви су се дивили лепој китн пролећног цвећа.

„Један стар човек, који тамо у башти ради, пружио ми је цвеће кроз ограду, јер сам се ја радовала цвећу", отпгала је Мина. То је у путу била смислила.

Нико није могао помислити, да јој је стари човек био толико близак, јер је она на киту толико пазила и као какву светињу однела кући.

Тамо ју је брижљиво метнула у чашу и дубоко уздахнула.

Догађаји тог дана су јој изгледали као леп сан.

Мислила је на обећање, у четвртак да му опет иде и било јој је тешко на срцу.

Тог пута је у молитву унела сасвим нове речи:

Добри оче на небу, хвала ти на срећи! Нека буде на добро и нему ми приписати у грех, ако следујем гласу мог срца!

*

* *

Дошао је четвртак.

Ана Шнајдер, Минина најбоља пријатељица, била је у све посвећена. Она је била кћи једног занатлије, који је у своје време такође био у тесном пријатељству с оцем Планер.

Због тога су обе породице стајале у блиским односима.

Обема девојкама је било допуштено, једно после подне преко недеље саме да прошетају до краја вароши.

Даље нису смеле ићи, а родитељи су мислили, да се могу ослонити на своје добро васпитање кћери. Нико није ни слутио да ће обе ово допуштење сада на то злоупотребити, да се упусте у једну опасну авантуру.

Јер је опасна била вожња у колима у вилу једног племића лошвицком брегу — опасна бар за Мину.

Господин Аjнзидел је био веома искусан светски човек у љубавним стварима, а нарочито када је био до ушију заљубљен у лепу девојку. Како је долазио у оне људе, који су били у срећном положају да испуне сваку своју жељу, то заиста није могло предвидети, какав ће свршетак имати ова авантура наивне девојке.

С почетка је све ишло безазлено.

Кола су била на месту. На уговорени знак слуга, који је чекао, отворио је врата од кола и брзо се вратио с девојком.

Обе девојке су замишљале себе као принцезе.

Биле су руменог лица и ватрених очију од узбуђења.

Шапућући су се разговарале и њихов разговор је се састајао поглавито у тврђењу, да такво што лепо никако нису доживеле.

Када су се приближиле циљу, Мину је обузео страх.

Ухватила је руку своје пријатељице.

„Ми морамо непрестано бити заједно, разумеш ли ме"?

Друга је само махнула главом у знак пристајања. Срце јој је јако куцало.

Господин Аjнзидел је обе дочекао веома љубазно. Већ је знао како да почне. Прво је хтео да им улије поверење. Није их одмах увео у кућу, већ је најпре ходао с њима по башти, затим су ме оне вољно следовале. У елегантној трпезарији је изнета укусна чоколада и разни колачи. Обе су с почетка бојажљиво окушале и поступно се ослободиле.

Овај господин Аjнзидел је био заиста златан човек, сасвим друкчији од младића из занатлијских кругова, с којима су се оне дотле дружиле. Како је се отмено понашао, и колико је био пажљив! Девојкама је изгледало као да су у рају.

У суседној соби је стајао клавир, управо стинета из доброг старог времена. Домаћин је знао обе лепе госпође да одушеви свирањем. Затим им је показао збирку слика и причао о својим путовањима и доживљајима... Време је брзо пролазило.

На зиду је избио сат и Мина је се уплашила.

„О Боже, већ толико доцкан! Крајње је време да се вратимо кући"!

Напољу су већ чекала кола.

Господин Аjнзидел је лично обе испратио до кога.

„До виђења у идући четвртак"!

Обе је пољубио у руку Ану Шнајдер само површно; Мину врло ватрено.

И после вечерње молитве замишљено је посматрала исту руку и лагано је принела својим устима. Ово место су његове усне додирнуле.

Тако су ове посете биле сваког четвртка пријатна навика.

У вили на лошвицком брегу је све ишло тако пристојно, да се девојке нису имале чега стидети. Ни отац, мајка и тетке не би имали чему замерити.

(Наставиће се)

Како се раније ратовало

Како прича Арнолд из св. Блажеје године 1078 присталице Рудолфа од Рајнфелда против краља Хенрика IV, косле битке код Некара наредили су да се мноштву швапских сељака одузме мушкост у циљу блаже казне.

*

Пред Тортоном поставио је Фридрих Барбароса вешала да цела варош види да ће сваки заробљеник одмах бити обешен. Како Ото Морена даље прича двема стотинама становника из Вероне били су одсечени носеви и усне. Исто тако је и две стотине њих обешено.

*

Према хроници дуча од Нормандије енглески краљ Елдред наредио је да се заробљене данске жене — наге до груди — закопају у земљу да их пси и грабљивице поједу.

*

Пред Кремом наређује Барбароса да се заробљеници вешају, таоци погубљавају, шта више и дечка кога је један таоц водио вешају на опсадне справе тако да су га Кремонци морали убити. Грозно! прича Рахевин. Не мисли на цара већ на опседнуте који су имали одважности и родољубља да се и даље бране. Резултат је ових и других грозота тај да је Барбароса у очима савременика био хуман и нежан.

*

Ратни обичај био је да се варошки пале, становништво убија или одводи у ропство. Жене су биле силоване. Нарочито су даме из виших кругова предаване најпростијим најамницима. То је био обичај и за време ратова у сопственој земљи као и за време битака између Хришћана. Дакле не само у борби са неверницима, који су се у том погледу понашали много боље, но ширитељи јеванђеља.

*

Шкотланђани су године 1138 у Енглеској секли и трудне жене па и свештенике убијали код олтара.

*

Године 1198 у једној битци било је заробљено петнаест француских витезова. Ричард Лавово Срце наредио је да се четрнаесторици ископају оба ока. Петнаестом је ископано само једно и морао је водити своје другове у француски логор. Филип Огист осветио се на тај начин што је наредио да се такође петнаест заробљеника ослепи.

---

† *ИЛИЈА Ј. МИЛОЈКОВИЋ*

23. п. м. преминуо је Илија П. Милојковић дугогодишњи ревизор новина у Вел. Градишту. Покојник је био честит и узоран ревизор. Преминуо је у својој 77 години живота. Бог да му душу прости!

Црначки оркестар у Африци.

АФРИЧКА МУЗИКА ИЗ КОЈЕ СЕ РАЗВИО ЏАЗ - БАНД

Афричка музика постала је подражавањем гласовима животињских и певању тица. Песма се инстиктивно развија код сваког народа. Нема ни једне мајке, која не певуши своме детету кад га успављује, нити једног ратника који не би песмом славио своју победу.

Афрички народи увек ударају такт рукама, или у дрво, а некад им за то служи разапета кожа као бубањ.

Први инструменти, које је човек измишљао, били су: бубањ, гоч, кастањета, свирале. Код црнаца служили су издубљени предмети за инструменте, на пример тикве. На тиквама су разапињали влажну кожу, која би се после сасушила и затегла.

У Африци се налазе најразноврснији добоши и бубњеви. Ратнички добоши су огромни и морају по двојица да их носе. Затим има мањих, који се називају „тамтам" и носи га један на рамену. Нема ни једног црначког оркестра, који не би имао бубањ. Зато се он употребљава у џазу.

Али то ударање у бубањ није произвољно, већ увек одговара откуцајима срца. Црнац у оркестру удара 60—80 пута у минути у бубањ.

Покрај бубња бамбусова флаута је врло омиљени инструменат у Африци. У флауту свирају и мушкарци и жене. У место бамбуса употребљава се и животињска кост, којој се извуче срж, и кад се у њу свира добија се звук.

Инструменат са струнама постао је код афричких племена на луку. Неки ратник је затезао струне на луку и оне су пуштале звук. Зато је харфа старија од виолине. Црначка виолина је примитивна, и затегнута је на луку.

Имају један инструменат сличан ксилофону са дашчицама, које су покретљиве, и кад се удара добијају се разноврсни звуци.

Свака раса има своју скалу, помоћу које изводи мелодије. Цивилизовани народи имају највећу скалу, код примитивних је мање звукова. Африканци имају само три звука do, mi, sol. Али та примитивност скале не искључује хармонију. У почетку се мислило, да нема никакве хармоније у афричкој музици, али кад су помоћу грамофона ухваћене неке мелодије, онда се могло доћи до уверења да има у њима лепоте.

Африканци имају и своје хорове, и њихове песме потсећају на религиозне хорове у средњем веку... Осећа се нека туга у црначкој песми.

На основи црначких оркестара развио се модерни џаз-банд.

СМАЊИТЕ СВОЈ РАЧУН ЗА БРИЈАЊЕ

Употребљавајте сечиво чија је сечица оштрија и дуготрајнија ма од ког другог сечива.

ВИКИНГ сечиво продаје се свуда.

Генер. заступ. Е. Е. Лутероти,

Београд, Драчка ул. 9.

недељне Илустрације

ГОСПОЂИЦЕ, ВОЛИТЕ ЛИ ВИШЕ ПЛАВОГ НЛИ ЦРНОМАЊАСТОГ МУШКАРЦА?

Такву анкету поставили су Парижанкама, и сви мушкарци, црномањасти и плави, нестрпљиво очекују да чују коме ће бити жене више наклоњене.

Тако једна францускиња одговара:

„Све једно је, био он плав или црномањаст, или човек кога жене увек највише воле, то је онај који има за собом прошлост.

Американац се сматра као најбољи муж на свету. Он потпуно под папучом жене, даје јој сву слободу и новаца колико год хоће. Али нека се само појави један европски супарник, руски кнез, или шпањолски играч, Американка ће се одмах заљубити у њега.

Популарност Валентинова лежи у томе, што је креирао разноврсне улоге. Али у приватном животу није имао много шанса.

На жене више утиче карактер него боја косе и очију. Атлете освајају жене, и Исидора Денкан је тврдила, да су они нежни љубавници.

Има жена које осваја пријатељство људи, јер је то једина сласт без горчина. Пријатељство све даје, а ништа не тражи.

Лепота не игра увек улогу, јер има људи ћелавих, које жене до лудила воле".

Друга францускиња одговара:

„Боја косе игра у љубави врло важну улогу, јер су боје у природи у тесној вези са осећањима. Постоје бледе и загасите руже, једне имају рафиниран мирис, друге страстан и чежљив да се од њихова парфема добија несвестица.

Кестењави људи имају највише шанса да се допадну женама.

Не може ни једна жена да каже: заљубићу се у плавог или црномањастог. То зависи од случаја. Жени се највише допада онај човек, кога она воли".

Трећа францускиња каже: „Плав или црномањаст", не могу да изаберем. У Мадагастару, где су људи црномањасти од главе до пете, допадали су ми се плави. На 60 степени северне ширине туговала сам за црномањастима.

Жена не може да фабрикује човека по њеној вољи, већ воли онога с којим се сретне у животу, па био он плав или црномањаст.

Џиновско подизање једнога града. Нова улица Чикага.

За власништво листа и штампарију
Драг. Вучићевић, Војводанска 53.

Штампарија „Привредни Преглед", Београд
Дубљанска ул. 53. — Телефон 40-89.

Поштарина плаћена у готову. ГОДИНА IV. БРОЈ 34.

Недељне Илустрације

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ
Уредништво и Администрација Скопљанска 18, II. спрат.
Телефон број 26-91. — ПОЈЕДИНИ БРОЈ ДИНАРА 3·—

Уредник М. СВЕТОВСКИ
Београд, 19. августа 1928.

ПРЕТПЛАТА
За нашу државу годишње 150 дин., полугодишње 75 дин.
За иностранство го шње 200 дин., полугодишње 100 дин.

НОВА БЕРЛИНСКА КРАЉИЦА ЛЕТА

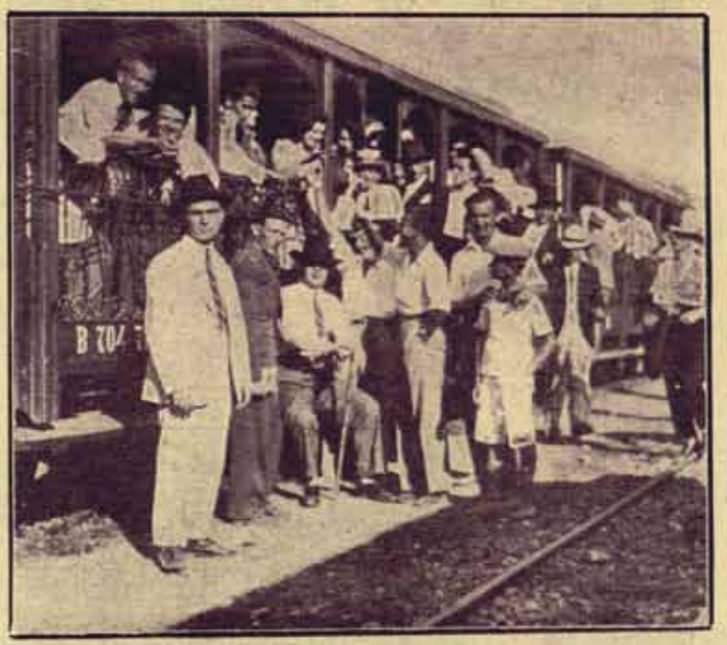

ГЕРТРУД ЛАНГЕР СА КРАЉИЦОМ ПРОШЛОГ ЛЕТА МАГИТОМ КРЕМЕР.

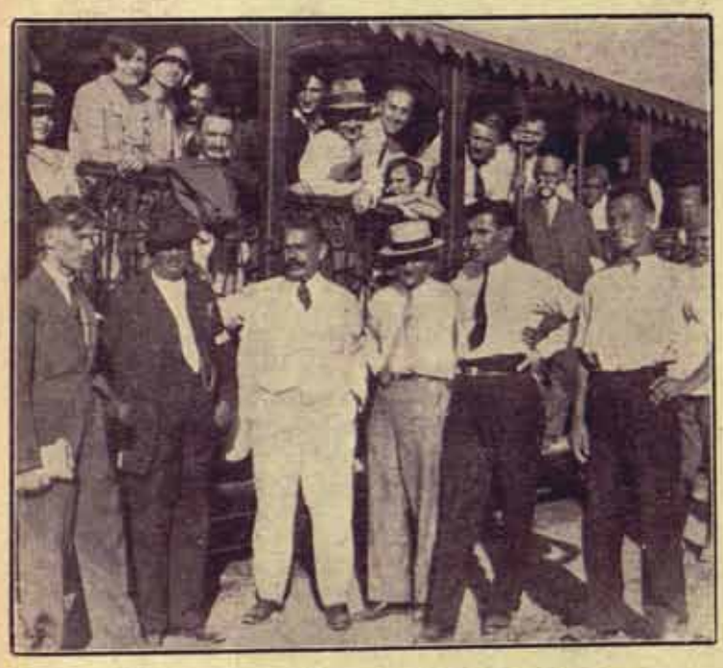
Са новинарског кермеса у Бањи Ковиљачи

Војна музика, са групом новинара, на путу за Ковиљачу.

Једна група Шапчана, у специјалним летњим вагонима Подринске Железнице, на путу за Ковиљачу.

Група новинара у возу из Шапца за Ковиљачу. Лево, у вагону види се г. Нушић.

Шабачки епископ са учесницима на конференцији Подриња.

БАРОНИЧИНА ТАЈНА

— Спремите све за пут, Жане, — рече г-ђа Ла Дивал баронеса од Тиринжана своме шоферу.

Она је била жена барона од Тиринжана већ четири године, али је успела да сачува своју младалачку лепоту и бледило овалног лица. због чега је барон имао дугу и опасну борбу са својим ривалима, док је она још била љубимица дома виконта од Лавиније. Барон је после дуге дебате са виконтом свршио ту борбу у корист своју, а на штету ривала, међу којима је био и лорд Браунингхам, краљев рођак по крви. Жан је био шофер код барона још од оног доба, када је барон скупљао слике примадона европских варијетеа, с којима га је везивала нека успомена. Он је такав живот проводио и после женидбе. Баронеса је то знала, али је била и сувише охола да га у том спречи. С тога је она све слободно време проводила у путовању.

Тако је било и ове вечери. Барон је рекао да мора на пут, пољубио јој је руку и отишао у своје одаје да се спреми Баронеса је успела да прикрије осећање задовољство, те је стога и сама решила да путује. Она је наиме волела Жана али се није усуђивала да му то призна. Жан је био један од оних ретких шофера, који су својом лепотом, лажном срамежљивошћу и елеганцијом успевали да освајају срца.

Са кермеса у Бањи Ковиљачи: Г-ца С. Севдић у црногорској ношњи.

Још једна београђанка у црногорској ношњи

— Све је спремно госпођо, заузео сам купе до Довиља.

— Добро, Жане, спремите ауто, за пола сата полазим, а ви сутра дођите аутом.

Прошло је већ три дана од како је г-ђа Ла Дивал баронеса од Тиринжана стигла у Довиљ и заузела апартман на првом спрату луксузног хотела »Белевуе«. Жан је дошао сутрадан по њеном доласку.

Тога дана су се извезли аутом ка оближњој шуми. Жан је мирно управљао аутом. Она је нервозно окретала стране »Редалге« Делари Мадрисеве. Наједном затвори књигу.

— Жане! зауставите.

Жан, кога нимало није збунио бароничин прохтев, заустави ауто.

— Хоћу да седнем до вас.

— Изволите госпођо.

Ауто је продужио свој пут ка шуми.

Баронеса, изненада, ухвати обема рукама Жанову леву руку.

— Жане ја вас волим.

— Зар мене? — преблага госпођо.

— Да, вас. Жана Боатијеа, шофера у служби барона од Тиринжена.

— Госпођо, као што је и Христова вера удаљена од некрста, тако је и моја ниска крв удаљена од ваше плаве крви.

— Препрека је Жане у љубави исто толико мала као што је и човек мали према Богу.

— Љубав је продукт времена, а ми смо тек три дана у близини.

— Ја сам вас заволела још од оног дана, када сте уневши пијаног барона, донели ми прстен што сам му га даровала, а који је он хтео да да својој пријатељици.

— Ја сам вас госпођо љубио љубављу роба, те сада не умем да искористим то што ми пружате.

— Понављам вам, ја вас во....

Жан није ни дочекао крај речи, већ је привукао баронесу на своје груди и тако је држао неколико минута.

Ауто је и даље јурио ка шумици. Свеж поподневни поветарац је њихао гранчице по дрвећу, а сунце је полако почело да залази остављајући за собом траг од пурпура.

Баронеса се прибила уз Жана, који је своју сексуалну жеђ гасио на њеним устима и купио латентну драж расцветалог пупољка.

— Драга баронице, живот је сладак у неким тренутцима.

— Да, Жане, али су ти тренутци ретки.

Жан привуче бароничину главу и пољуби је, али се у том тренутку догоди нешто неочекивано. Ауто, који је наишао на завијутак, лупио је својом снагом у дрво, затим се одбио и са треском пао у провалију.

* * *

Када је барон сазнао за несрећни случај, сео је у први воз и дошао да види унакажени леш баронице од Тиринжана, рођену виконтесу од Лавиније, чију лепоту и љубав он није умео да цени.

Бароница и Жан су остали на месту мртви, одневши тако своју тајну са собом у утробу мајке земље.

РЕТКО ЈЕЛО

Гост: Дајте ми јеловник!

Гостионичар: Изволите.

Гост: Донесите ми порцију ортографских грешака.

Гостионичар: Одмах, молим. — Затим вративши се из кујне: Молим, то нема.

Гост: Па зашто их онда имате на јеловнику?

Вашар и егзотика на улицама у Пекúнгу

Кинеска престоница Пекинг простире се на једном квадрату, који заузима простор као и Париз. Он се дели на три вароши: на југу је кинески град, на северу татарски, а у средини татарског Пекинга царски град.

Кад путник дође у Пекинг и пође улицама добија одмах утисак неке величине. Чим се скине са станице, а постоји само једна станица, западносибирска, одмах му се укаже пред очима сва егзотика тога града...

Могу се видети и европска кола, али он одмах спази тешке двоколице, са гвозденим точковима, који страшну ларму праве на улици, а седиште је без федера, и упрегнуте су мазге. Али унутрашњост двоколица је врло елегантна,све су од порцулана постављене крзном. Та старинска кинеска кола ишчезавају, а замењују их све више аутомобили, које набављају себи богати Кинези.

На улицама је прави вашар од светине. Прашина, блато, велика кола, мала ,носиљке с балдахином, тешка товарна кола која преносе робу, колица са сладоледом, затим двоколице које вуку кули, задувани и озношени, коњаници на малим коњима и магарцима. Кинески крај Пекинга не личи на варош већ на неко позориште. Куће су мале и ниске, улице сокачићи, узане као канали.

Раније, на раскрсници код »Моста Суза«, увек је седео џелат с великом секиром и секао главе, које је бацао у један сандук, а после их излагао народу.

Татарски крај је модернији и правилније регулисан. Улице су шире него у кинеском кварту, а има и булевара и мостова од мермера. Он је припадао потомцима освајача Манџура и ту није било крчми и кафана. Зато је и данас тај крај мирнији. На улици пролазе Манџурци, људи и жене, много више и стаситији од Кинеза, и светлије боје лица. Они се заустављају пред трговинама на колицима, где све може да се купи: печење, пиринач, врући колачи, сапуни и т. д. У татарском крају смештена су сва посланства. Тај крај је као један квадрат, који опасује царски град.

У средини царског града налази се једно језеро, а у средини језера пагода.

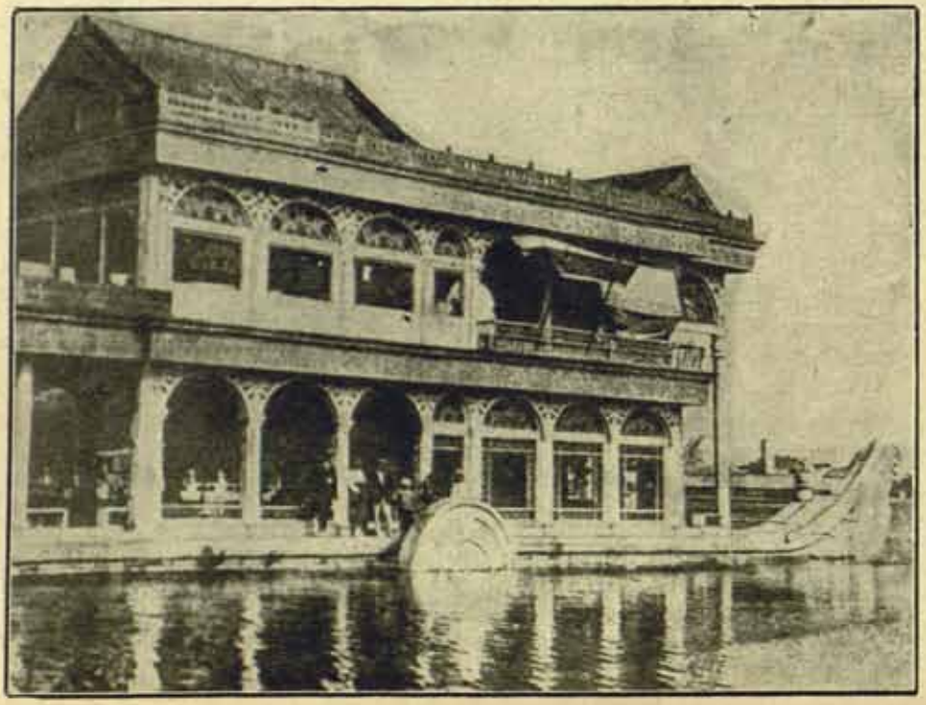
Некад је у царској палати врило као у кошници. Ту је становало по пет до шест хиљада људи, разних лакеја, чиновника, дворских дама.

Кад је године 1911 извршен преврат, царски град је опустео. Сад је тамо тишина и као у мртвом граду. Можда ће се једног дана царска палата претворити у казино, и јечаће звуци џазбанда у просторијама где су некада сви дрхтали пред моћним кинеским царевима.

У околини Пекинга налази се летња палата царева, где су владари проводили за време великих жега.

Та палата је окружена дивним парком и уметничким балустрадама. Али она није само у јапанском стилу, већ једна мешавина талијанских стилова, које су донели мисионари и зидали за цара Конг Хи-а.

Најскупоценији предмети могли су се видети у унутрашњости дворца: бронзане вазне, затим златне и сребрне, грчки и етрурски судови. Огромни тигрови од бронзе, змајеви од мермера и порцелана, и најразноврснији кинески порцелан, розе, плав, млечно бео, тиркиз; царске круне, мачеви и сабље; стреле и лукови од скупоценог дрвета; статуе од порцелана саксонског, донесене од француских путника; многобројне слике. Маркизи из доба Луја петнаестог, са напудрованим перикама и кратким панталонама и кринолинима.

Летња палата кинеских царева.

Дива олимписких игара. Канађанка Цитвуд учествује на Олимпијади у Амстердаму и најлепша је девојка на Олимпијади. Како новинари наводе, биће проглашена за краљицу Олимпијаде.

КАКО ПРОВОДЕ ЖАРКА ЛЕТА ЕВРОПЉАНИ И АМЕРИКАНЦИ

»Шест дана ради, а седмог се одмарај«, говори библија. Зато је у целом свету једно питање: како да се проведе и искористи тај седми дан, Кад организам треба да се одмори и прикупи снагу.

Енглези су праве специјалисте за недељни провод. Сваки радник у Енглеској мора да изађе са породицом изван града. Још у суботу увече масе радничких породица журе на станицу да ухвате воз. Енглез се најпријатније осећа на води, јер је ту најчистији ваздух. Недељом је Темза прекривена баркама, лађицама, моторним чамцима и једрилицама, у којима седе радничке породице. Имућније породице сагради на скелама читаву кућу, која плови по води. Ту је соба за спавање, и кујна, и на свима већим рекама у Енглеској налазе се виле и кућице на води. То је врло живописно и један дан одмора на води освежи довољно.

У последње време Немци се угледају на Енглезе и архитекте су сградиле те пловеће виле и кућице на свима већим рекама. Чак се могу ви-

Где летују наши академци. Пред полазак у пуној ратној спреми.

Одлазак на практичне вежбе.

Мали Бољурци посматрају вежбе академаца

Логор академаца у селу Бонурњи код Прокупља.

дети на води двоспратне виле, конструисане на многобројним чамцима. Немац воли недељу да проведе изван града, а околина великих градова пуна је света који долази са корпама јела, да се одмори у хладовини.

Американци више воле провод у шуми, и читави логори су подигнути по свима шумама у околини градова. То су некад врло елегантне бараке, са луксузним намештајем и разноврсним комфором. Механизација домаћег живота, која се налази у свакој кући, уведена је и у овај пољски живот, да би се прибавила свака угоност. Ту се налазе гараже, радио - апарати, грамофони, библиотеке и све остало.

Американац воли и један други начин путовања и провода. Богатији људи имају своје огромне аутомобиле конструисане као кућа. По неки направи вагон и прикачи га за обичан ауто. У томе ауту спавају, готове јела, одмарају се и шетају из места у место.

У последње време у Немачкој општине су узеле на себе да подигну у околини великих градове читава насеља за излетнике и радничке породице. То је низ кућа, снабдевен електриком, водоводом, разним баракама за намирнице, купатилом.

У Америци, где су лети страховите жеге, важну улогу играју купатила. Кад настану у Њујорку жеге, које достижу 40 степена у хладу, сви беже на обалу мора у Коној - Арлену, удаљеном пола часа од Њујорка. То је популарна и јевтина плажа, где се сакупи по неколико стотина хиљада људи, који цео дан и ноћ проведе у костиму за купање..... Купају се, хране се, справљају и сами јела из разноврсних конзерви меса, рибе, воћа и кафе.

Ко не може да иде на плажу, он спава на улици. Постеље се изнесу на улицу, или кровове.

У центру Америке огромне реке као што су Мисипа, Мисура, Огајно, замењују мора и на обалама њиховим и дању и ноћу летују Американци.

Покрај тих јевтиних плажа имају Американци и луксузне плаже, као што је чувена Атлантик - Сити, где долазе милијардери, и безброј места у Флориди, где је најнижа температура преко године 20 степена Целзијусових.

Американци средњег сталежа проводе лето у Европи. За своје доларе они уживају најлепши комфор у европским хотелима, који не могу да добију на плажи, где проводе лето милијардери. За једног америчког чиновника много је јевтиније да дође да се проведе у Европи ,него да остане лети у Америци.

Американци долазе у Европу и да мало оквасе грло од сувог режима Сједињених Држава.

Енглези, познати као традиционални путници, а и Немци, од кад имају златну марку, у масама иду изван својих граница у стрина купатила

ДРСКОСТ

Добродушна госпођа: Па човече, прошле недеље сам вам дала пет динара. Шта сте урадили с њима?

Просјак: Опростите госпођо! Најпре сам отишао да се окупам, затим да се обријем и ошишам, па онда сам купио фрак и дијамантску иглу за машну, а сада сам опет остао без новаца!«

ЈЕСЕЊА МОДА

Јесења мода: елегантна жакет - хаљина са узаним хермелин пелцом.

Леп јесењи мантл из сивог твида, са плавим гиртлом.

Улични мантл са пелцем, по крају нове моде.

КАКО ЛЕЧИ СУНЦЕ

Сунце, тај сјајни мађионичар, који свакој ствари даје светлости и живота, има огромно дејство на човечији организам, дајући му виталну снагу. Хелиотерапија, или сунчано лечење, постаје једно моћно сретство тераписко, и сваки треба да се труди да искористи дејство сунца за време распуста.

Сунчев зрак има дејство хемиско, светлосно и калорифиско Ако се кроз једну кристалну призму пусти бео зрак добиће се различита преламања: виолет, индиго, плаво, зелено, нарацасто, црвено. Али сем ових светлосних зракова постоје и невидљиви зраци, инфра-црвени и ултра-љубичасти. Наука је успела да вештачки производи те зраке и да у медицини искористи њихово снажно дејство.

Кад се наго тело изложи сунцу, огранизам прикупља снагу и мало по мало кожа се колорише браон. Тај пигмент преображава организам и прикупља му снагу, а важи као одличан агент у одбрани противу инфекције.

Сунце дејствује на све функције. Бела и црвена крвна зрнца нагло се увећавају и анемија ишчезава. Функције стомачних жљезди много су активније, што се опажа у апетиту, ми-

Са годишњег парастоса бив. румунског краља. Краљица Марија, Принцеза Илеана и Принц Никола на путу за дворску цркву, где је парастос одржан.

шићи очвршћавају, а тако исто и кости.

Најблаготворније дејство врши се на нервном систему, јер се он умирује.

Сунчано лечење, чије је дејство тако моћно, корисно је за сваки организам, за дете као и за старца и болесника.

Само никад не сме да се претера, јер онда може да има озбиљне реакције, нарочито код деце. По правилу глава и потиљак треба увек да буду заклоњени шеширом са великим ободом.

У почетку се не сме да сунча више од пет минута. Прво се почиње са сунчањем ногу, па затим руку, и сваког дана повишава се по пет минута. и постепено излаже се сунцу сваки део тела.

Сунчати се може на плажи, у пољу, на тераси, чак и у соби, кад има сунца, али прозори да буду отворени и тело опружено.

Тако се пење по пет минута док се не достигне један сат. и онда се треба сунчати један сат пре подне, после доручка, и један сат између 5—7 после подне.

ПУТ ОКО СВЕТА

Све више је њих, који се решавају да уживају лепоте целог света.

Свака земља има своју интересантност. То је читав калеjдоскоп, који развеселава и убија апатију живота.

Хајдете по Америци. Како се тамо осећате? Америка није створена за уживања и радости која воли Европљанин. Принцип је тамо сваког зарадити што више новаца, само новаца и опет новаца. Значи треба радити, много радити, а рад није забава.... Али после заморног рада треба доћи у Европу и ту потрошити много новаца. Зато Американац ради у својој земљи, да би зараду потрошио у Европи.

Шетајте по острвима Тихог Океана. Ту је све живописно, али дивљачно и бронзасте боје коже. Само је свуда много цвећа и воћа, и много игара и дречећих и пискавих инструмената.

Оставите Америку и пођите у Аустралију. Чудна је та земља, још нова, и свеже младости. Видећете велике градове покрај тропских шума, бандите са дечјим очима, и децу са лицем бандита. А сви су очајно национални.

Из Аустралије пођите у Јапан, ако се не плашите да ћете тамо умрети од глади. Страховито су дугачки јеловници у Јапану, по тридесет јела, али ви не можете ни једно да изаберете. И сви се труде да опљачкају и преваре странца у Јапану... Прошла су сентиментална времена мадам Бетерфлај... Она је давно умрла... Сад, купите најмању кутијицу у Јапану, морате добро да је прегледате и испитате садржину, да вас не би преварили.

Нова Гвинеја не задржава странца. То је накао, земља зверства, а не очаравају ни Филипинска острва, чувена са својих ластиних гнезда, која нису од сламки, већ од слузи, као да је желатин. Ту се пентрају по дрвећу, купе гнезна и носе на пијацу. И за Јапанца је најфинија посластица бујон од ластиних гнезда.

Слушали сте још у лађи о европској цивилизацији Шангаја, и заинтересовани сте да га видите. Ах, како вас замори та варош кинеска. Аутомобили треште улицама и праве толику буку, да не чујете онога, који говори поред вас. И свакојаки гласови на улицама, а уличице узане, да се једва провлачите. На другој страни луксуз, европске забаве, коцка.

Бежите одатле и журите у Кантон... А у Кантону крв, свуда крв... Свирепост налази се у жилама сваког. А Пекинг је сав у знаку снобизма.

И ви сте уморни, па бежите даље, даље, према Европи. Дивна је Европа са својом кујном, лепим вином и темпераментом, архитектуром и забавама.

Зато цео свет жури у Европу.

Спровод посмртних остатака пок. Аванумовића до желез. станице у Рог. Слатини.

Смрт бив. председника владе Аванумовића. Испраћај посмртних остатака из Рогашке Слатине.

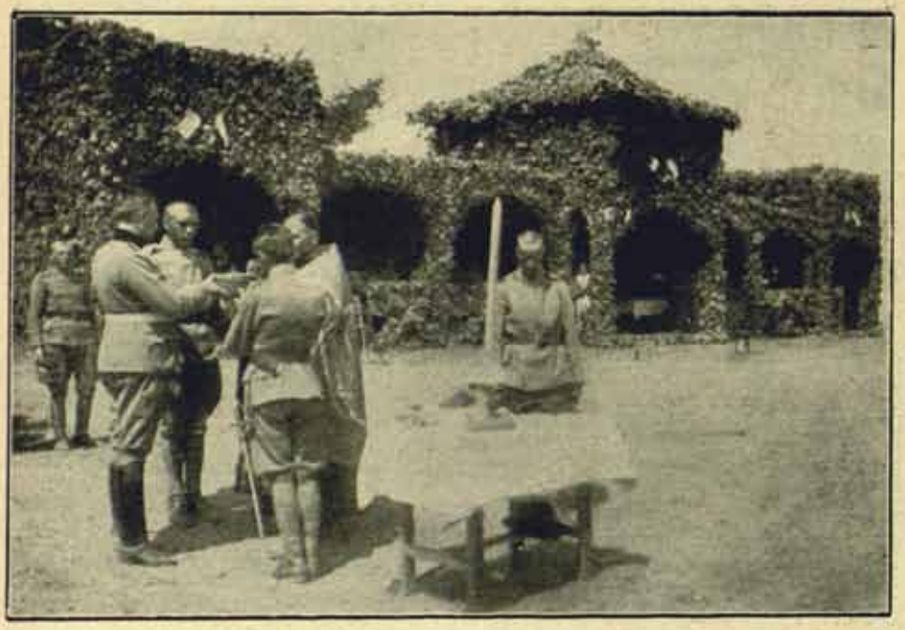
ЖЕНИДБА МИКАДОВОГ БРАТА

Некадањи су се цареви увек женили онако, како то налажу државни интереси. Садањи Микадо није се др, жао тог обичаја, и оженио се принцезом, која није припадала царској породици, али он је био заљубљен у њу.

Његов брат, принц Чичику жени се сада обичном грађанком, истина отменом и интелигентном девојком, али она не припада племићској лози. То је лепа Јапанка Сети Мацудера, ћерка јапанског посланика у Вашингтону. Она је врло образована девојка, американски васпитана, и принц Чичику лудо се заљубио у њу. Како јапански двор раскида са патријархалним предрасудама, Микадо се није противио веридби свога брата.

ФИЛМОВИ НА ПОЗОРНИЦИ

Један познати амерички писац позоришних комада, Бојд, има намеру да покуша један интересантан експеримент. Већина филмских магната неће да чита рукописе, али хоће да види један комад, зато Бојд, са неколико сарадника намерава да закупи једно позориште у Холивуду и да приказује комаде једино у циљу да заинтересује филмске директоре за њих, који ће тада имати да плате велике суме за право филмовања таквог комада. Холивудска и Лос Анђелоска публика ће такође имати приступ на те представе — али главна идеја је да се новим комадима да прилика за платно.

Са славе ауто команде.

Вежбе војника.

БЕОГРАДСКИ ФЕЉТОНИ

Траги-комичан рандеву у аероплану над савском плажом

Сваки београђанин има у себи нечега ромеовског и донжуанског. Он почиње познанство на балкону неке вишеспратне зграде. Прва фаза — кибицовање.

Београђанка Јулија не скрива се иза завеса. Она заузима фину позу у шезлонгу, и ако пуши пушта колутове дима, који одлазе господину као уздаси.

Прескакати преко балкона није више у моди, иако смо у спортском веку. Зашто би Ромео прелазио толике препоне, кад се данас воли без препрека.

У Београду сва кибицовања, која су почела у пролеће, настављају познанство на плажи, а кад се заврши сезона, једни се растају на коректан начин, други настављају идилу по биоскопима, а у пролеће, кад се природа заодева новим лишћем, сваки освежава себе новом љубављу.

Од пролећа до јесени догађају се разни доживљаји, сентиментални и трагикомични.

*

Господин Икс је првокласни Дон-Жуан по начину освајања жена, а најсимпатичнији Ромео по броју обожавателькн, које га воле. Јер Дон-Жуан осваја, а Ромео воле. Бити вољен и освојити није једно исто. Мушкарац мора некад да употреби сва своја својства, да освоји жену, али за сваког је пријатније кад њега освајају жене.

У сезони купања господин Икс је имао по једну атракцију на сваком купатилу. Али, ипак, највише га је занимала Јулија са балкона, са пикантним америчанским носићем, која је, истина, имала једног дасу, који је допраћао сваке вечери, али и за њу је имало романтичну чар кибцовање у оквиру прозора, осветљених нарацастом бојом абажура.

Београђанка није срећна кад има само једног обожаваоца. Тројица уносе више занимљивости и заплета у њен живот. И они треба да знају један за другога, јер услед тих сукоба различитих осећања искачу варнице љубави, које обасјавају живот младој девојци.

Јулија пикантна носића имала је једног дасу, једног искреног обожаваоца, и господина Икса са балкона, који је имао највише шанса, јер га прати репутација освајача и освајаног.

Београђанин увек уноси у своја забављања нарочити програм. С једном госпођицом — Мали Калимегдан; с другом — „Ница"; с трећом — биоскоп.

И забављања имају своју моду. Ауто је увек у моди, моторни чамац само у сезони.

Једна нова атракција у љубави то је аероплан. Четврта брзина на копну не може да задовољи као лет кроз васиону.

А има ли ичега лепшег?

Сад се праве свадбена путовања аеропланом. Љубавни парови праве излете кроз ваздух. И онда добијају утисак да су на седмом небу.

Не, сувише је ниско седмо небо. То мора бити неко четрдесето небо.

Господин Икс са својим духовитим измишљањем и фантазијом у маневру освајања, замислио је један излет аеропланом са плавом Јулијом, пикантна носића.

Случај је хтео да је баш његов друг био искрени обожаваоц, и прилично љубоморан на његове донжуанске особине.

Али су обојица сели заједно у аероплан.

Прво осећање узлетања је божанствено. Док иде ареоплан по земљи изгледа као да воза ауто по неравном друму. Тако неколико секунада... А онда се лагано диже, као кад ауто јури глатким асфалтом, али се наједаред укаже сенка аероплана, и онда се опази да се лети у висину.

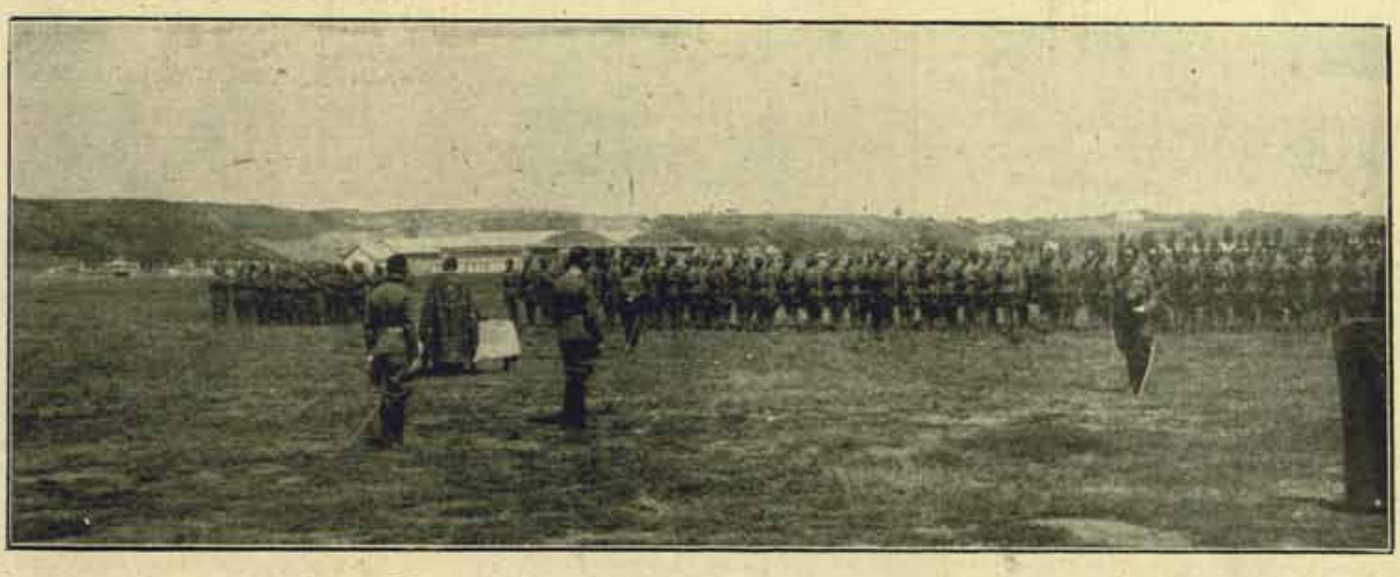
Осећање нечега узвишеног обузима онога што лети. А ту је покрај господина Икса Јулија, и он јој дискретно стеже руку. Сад су над крововима, па све више и више, и одозго посматрају разноврсне кривине и углове кровова, и овалне лукове Скупштине, која је највеличанственија зграда гледана са четрдесетог неба.

Клизи аероплан, зврји мотор... Господин Икс седи срећан поред Јулије... Он мисли у себи: „Зар ово није дивна авантура... С једном лепом девојком летети кроз ваздух. И како ја њој изгледам одважан. Не плашим се ничега. А чега да се плашим, кад се возам као у ауту? И како је куражна ова мала. Не мисли на опасности. Модерно девојче, које воли живот и не преза ни од чега.

И он је сав разнежен.

СЛАВА АЕРО КОМАНДЕ (Снимци Атељеа Бајнер)

Сад су над савском плажом . . . Господин пружа руку, стисну нежне прстиће, и поче да шапуће:

„Мало мо . . .“ — (не стиже да доврши „моје“) јер аероплан пропаде кроз један безваздушан простор, господин отскочи са седишта, стомак му се попе чак у грло, изгуби тле под ногама, и наједаред му суну кроз гласудбина Ненжесер-а и Коли-а, и Сава му се представи Атлантски Океан . . .

Све се збн за неколико секунада, и док они трепнуше мотор поче да звриј и они ућоше у ваздушни простор.

Господин Икс одахну, опет се насмеши на Јулију, хоће да је охрабри: „Ништа то није“, али му је лице слатко-кисело, и обли га хладан зној, а у себи помисли:

„Куд ме ђаво натера, да се качим у аероплан?“

Брише хладан зној с чела и мало се повраћа . . .

Али тај врашки пилот . . .

Пилоти су велики обешењаци. Они уживају да возе новајлије и да изводе са њима разноврсне вратоломије.

Аероплан полете и наједном направи обрт на лево крило . . . Са левог крила окрену се на десно . . . И господин доби утисак, да се налази на узбрканој пучини, да бесни таласи преврћу лађу десно и лево, и изгуби оријентацију неба и земље.

А ко је путовао лађом, зна добро, да је најгоре кад се лађа љуља десно и лево.

Пилоти су страшно немилосрдни људи, шта се њих тиче што један заљубљени Ромео почиње да бледи . . .

А господину се учини да ће сад да умре . . . Изађоше му светлаци пред очи. Нешто му клештима поче да чупа стомак, све му се пред очима замути, и он виде како се нија пред њим и губи у магли оно лепо лице с пикантним носићем . . .

Настаде у њему борба, јер ту седи и онај „искрени обожаваоц“, који све посматра, и по његовом челу не избијају грашке зноја. Он спази подругљив поглед у његовим очима, и напреже сву снагу да очува своје мушко достојанство . . .

Окрете се Јулији, насмеши се на њу, и прошапута: „Ја вас во . . .“

Али не доврши „волим“, јер из његовог стомака прсну читав водоскок, који попрска и аероплан и Јулију . . .

Све заборави господин и само јаукну:

„Спуштај ако бога знаш . . .“

А пилот се превија од смеха, и причека још неколико тренутака, да до краја дође трагикомична идила . . .

Господин заборави у том тренутку и Јулију, и искреног обожаваоца, а кад стаде на земљу поведе се десно и лево, очи му чисто упале у дупљу, а он се брише по челу.

Јулија се удали са искреним обожаваоцем, који је тријумфовао, а пилот је био сав одушевљен . . . Само јадни господин Икс остаде покисао на плажи.

И од тога дана Јулија више не стоји на балкону.

МИР—ЈАМ.

КИНЕСКИЊА СУМЕ - ЧЕНГ, ДОКТОР ПРАВА И ДИПЛОМАТА

Колико је напредовао феминизам у Кини најбоље доказује феминисткиња Суме - Ченг. Њена појава у Паризу, због једне дипломатске мисије, дошла је баш у оно доба, кад су Французи допустили женама, да могу да буду аташе-и у посланствима.

Мисија госпођице Суме - Ченг састоји се у томе, да учврсти везе пријатељства између Француске и Кладе у Нанкингу. У париским круговима свуда је симпатично примљена та мала Кинескиња, црних очију, насмејана и нежна, са глатким бубикопфом и грациозним покретима.

Она стоји на челу кинеских жена као једна од најкултурнијих и први доктор права. Париз јој није непознат, јер је ту положила докторат.

А по свршетку студија одлази у своју домовину, и постаје ватрена револуционарка. Године 1912 преносила је бомбе, које су биле одређене да убију председника Јан - Чикаја. Затим постаје одушевљена ученица Сун - Јат - Цена и општински одборник у Шангају, затим председник суда, и најзад члан владе Кианг - Су - а.

Мисија Кинескиње Суме - Ченг у Паризу трајаће шест месеци.

На ситуацију у Кини Суме - Ченг гледа оптимистички: »У војнички успех националиста нема сумње. Чанг - Цо - Лин биће потиснут у Манџурију и мораће да слуша наредбе из Пекинга. Пекинг ће бити националистички. Ми имамо у рукама седамнаест кинеских провинција и међ њима врло богатих. Кад би ми имали према себи само Кинезе, грађански рат би био брзо свршен...

Кад нас називају националистима, смеје се Суме - Ченг, претерују, јер ми смо и сувише демократи. Ја сам дошла да учврстим везе пријатељства између Француске и Кине, и да им изразим наше национално буђење. Кинези се диве Французима, и усвајају њихове идеје.«

Затим прелази на феминистички покрет своје земље и говори:

»Мушкарци и жене, ми смо сви једно исто. Национална свест и код људи и код жена пробудила се у исто време. Зато ми радимо заједнички с њима. Код нас у Кини нема борбе између полова«.

Националистичка Кина жели да буде не само република, већ и велика сила на истоку. Зато је у Париз и дошла једна интелигентна Кинескиња, да брани ту идеју и да легализује у Европи нову Кину.

ДОБАР ИЗГОВОР

Домаћица својој посети: Не усуђујем се да вас задржим на вечеру. Имамо печурке, а новине управо пишу да су се догодила нека тровања од печурака.

Кад се људи изговарају....

— Свеже љубичице, изволите!
— Хвала — ми се познајемо одавно.

— Сажаљевам, код куће нема никога.

...Не драга моја. сад се не могу наћи с тобом — страховито сам запослен.

— Тата, зашто наша куварица нема деце?
— Иди питај маму!

Какав изгледа северни пол?

Северни пол, где се одиграла последња драма увек је интересовао цео свет. У овом тренутку он је обасјан и ноћу и дању светлошћу... Вечити дан је на северном полу, и он траје недељама и месецима.

Божанствена је та светлост, која обасјава несрећне истраживаче. А све је страховито тихо, и има неког дубоког очаја у тој северној светлости. Никаад златни зраци сунца не могу да развеселе ту суморну ледену пучину.

До 21 јуна непрестано је дан, а после почиње да тамни сунце постепено, па све више и више, тама лагано покрива северни пол, и 21 децембра ноћ достигне свој максимум. Кад је на јужном полу лето, онда је на северном зима, и обратно, и на сваком полу дан траје шест месеци и ноћ исто толико.

Кад изчезне сунце настане ноћ онда је још страховитија хладноћа на северном полу. Ноћи су осветљене месечевим сјајем и фатаморагном звезда.

Најлепша је Поларна Звезда. Кроз све векове њу су испитивали астрономи. У правцу те звезде налази се оса земљина.

Поларна звезда је сунце. Њен зрак путује по 46 и по година до земље. И вечерас, кад будемо видели тај зрак, знаћемо, да се неки нису ни родили, кад се он кренуо на пут према земљи.

Хемичари поларну звезду зову и Белом Звездом, јер на њој доминира хидроген.

За северни пол то је краљица међ звездама. Али можда она неће то увек остати. Ко зна, да ли ће се једног дана изгубити са небеског свода.

Астрономи, проучавајући звезде, пронашли су, да се врши извесна метаморфоза на небу. Неке звезде се појављују, а друге се губе. То долази услед тога што се и земља помера при своме окретању.

По прорачунима астролошким поларна звезда стајаће на истом месту до 2015 године. Онда ће се северни пол удаљити од ње, а после исто толико векова вратиће се на исто место.

Једнога дана ишчезнуће и сјајни Сиријус.

Куварице, собарице, служавке, боне, касирке и разно женско особље најбрже добије место ако се обрати биро-у
"ЕКОНОМИЈА"
БЕОГРАД — ВАСИНА 11.
тел. инт. 51-00.

КРСТАШКИ РАТОВИ И ЧИПКЕ

Хаљине ,ешарпе, шалови, украси, чак и шешири од чипака сад су у моди.

У чипканој хаљини жена увек личи на уметничку слику, зато се та прозрачна и фина материја увек волела кроз све векове.

Порекло своје воде чипке са далеког Истока. Први су их са истока донели Крсташи. и госпође племића научиле су од својих мужева, како да њима украшавају своје тоалете.

Од тог доба појављују се и чипке и везови. Катарина Медичи, кад се удала за Хенрика другог, донела је најлепшу колекцију чипака.

Талијан Винциало цртао је моделе за чипке и оне су се радиле у Венецији.

Венецијанске чипке направиле су читаву сензацију у Паризу и биле су врло скупоцене. Сви производи бриселски и енглески само су доцније копија венецијанске чипке.

Катарина Медичи прва је донела моду чипака на француски двор и сви јој подражавају, мушкарци као и дворске даме. У шеснаестом веку чипке су биле толико омиљене, да су се могле видети као каше на глави најпростије жене.

Та мода је трајала до Луја тринаестог. Племићи су били толико накићени тим украсом, да су носили чипке чак и на чизмама, на рукавицама. украшавали су чипкама седишта у фијкеру. седла, коње, а жене су изгубиле главу за чипкама, и већ нису знале где да их још пришију.

Ришеље, а доцније Мазарен, били су приморани, да издају наредбу да се свет не украшава толико чипкама. Али та наредба је упропастила читаве провинције у Француској, нарочито Оверњ и Лангедок, где је била развијена та домаћа индустрија.

Кад је дошао на владу Луј четрнаести ви у га наговарали да укине ту наредбу, јер је индустрија чипака доносила велико богаство Француској.... Он је послушао своју околину и одмах су позване веште раднице из Венеције. које су показивале како се раде венецијанске чипке. И тај фини декор на хаљини опет улази у моду.

Револуција им је нанела удар. Али године 1826 основа се чипкарска школа у Диепу, где су се израђивали бодови као код валенсиских чипака.

И двадесети век их је заволео и већ две године носе се хаљине од самих чипака.

Играчица Марион Скални.

КОНТРОЛА НА МАНЕВРУ

Каплар: Господине наредниче, јављам вам да су три регрута побегла.

Наредник: Како то?

Каплар: Па, у чинији је преостало још три парчета меса.

СЕЧИВО КОЈЕ ЈЕ ДУГОТРАЈНО

Које даје више и боља бријања ма од ког другог сечива јесте

ВИКИНГ сечиво.

Опробајте га и уверит ћете се.

Генер. заступ. Е. Е. Лутероти,
Београд, Драчка ул. 9.

Лепе чиновнице жале се на своје шефове

Симпатична и љупка чиновница враћа се кући после вишечасовног рада у канцеларији... Дошла је још у седам, и сада, у два сата, изгледа јој тако бесконачно дуго то време, као да је два јутра преседела у седам сати изгубила се у некој даљини.

Неко јој се насмеши, неко добаци комплименат, јер она носи са собом младост, и све је на њој свеже, а очи, и њено лице, светла хаљина. Она иде улицом и не смеши се, и нико не може да помисли да се иза тог оквира најлепше младости скривају тужне мисли.

Тако је нешто горко стеже у грлу, и цело јутро та горчина, док је писала над актама, док их је носила у канцеларију свом шефу.

— Одвратан старкеља, мисли у себи, док иде по усијаном асфалту, и осећа како јој упадају потпетице у меки асфалт. Онда пође још брже и дође јој да лупи потпетицом, као да је тај асфалт онај одвратни њен шеф.

— Ви ћете доћи после подне, јер имамо прековремени рад.

„Зашто да идем, кад друге неће доћи?" Зна, да ће је он сачекати у канцеларији, да је ухвати за руку, да је загледа оним својим водњикавим очима.

„Нећу ићи..." помисли у себи. А онда јој се наметне друга мисао: „А ако не одем, он ће ме отпустити".

И онда опет нешто горко у грлу:

„Зашто да ме отпусти, зар не долазим тачно, не радим као и друге?"

Неко прође покрај ње, добаци јој: „Луткице..."

Њој дође мрзак тај комплименат. И сета се увуче у њену душу, дође јој да заплаче. Врелина избија из асфалта, пали, њој је тешко, заплакала би насред улице.

Пројури ауто, труба засвира, она отскочи у страну и виде у ауту даму заваљену на меком седишту, а покрај ње малог кинеза.

„И оно псето је срећније од мене", помисли и пође даље.

„Нећу ићи, нећу, нека ме отпусти, боље је да изађем, и оставку да поднесем, него да се покорим каприцу свог шефа... А мајка, и мале сестрице, шта ће оне радити, како ћемо живети?" намеће се друга мисао.

И тада помисли како би било лепо да се уда за онога кога воли, да напусти службу, да очекује мужа у подне и да буде срећна.

Како би то био диван живот.

А овако шта је чека. Да буде каприц једног шефа, а у немилости код другог који дође, да је попреко гледају колегинице, и та одвратност према самој себи...

Тако размишљају многе лепе чиновнице, и често се чују жалбе и протести противу многих шефова...

Једна лепа девојчица жали се, сва тужна: „Ја не могу више да издржим у тој канцеларији од насртања својих шефова".

То је жалосна појава, и за осуду. Ја сам много пута чула жалбе на поједине личности у државним надлештвима, као и приватним предузећима. Лепа чиновница увек рђаво пролази, ако има поноса и достојанства и мисли на своју каријеру. Има девојака које рачунају на своју лепоту кад стварају каријеру. То су, ипак, ређи случајеви. Јер свака чиновница помишља, да неће бити у милости код сваког шефа, и да ће јој баш фаворизирање једнога донети немилост друго-

Борба за светски боксерски шампионат. Тенеј победник над Хинејом 26. јула о. г.

га. Пред бојазни редуцирања једна свесна чиновница увек се труди да се истакне радом. Али понеки пут за шефа више има вредности лепота него рад, и он гледа да уцени ту лепу чиновницу.

Један шеф убија свој ауторитет, кад указује пажњу само једној чиновници, која је лепа, и награђује је више од оних осталих, које се сатру над актима.

А најодвратније је, кад се старији шефови окоме на неку младу и лепу девојку, иако су ожењени људи.

Дошле су ми жалбе на неке шефове, али нећу изнети њихова имена. Само им скрећем пажњу, да воде рачуна како се понашају према младим чиновницама, а треба и претпостављене шефови увек да обрате пажњу на њихово понашање.

Јер, ако се и даље наставе жалбе, изнећу имена, не обзирући се да ли су то ожењени људи.

Највише пате чиновнице које немају факултет, девојке са матуром или неколико разреда гимназије. Шефови имају век један адут за њих — редуцирање, и помоћу тога искоришћују своју власт. Јер данас не постоји више параграф 76, али страшнија је од тога редукција, која избаци на улицу масу девојака, и тада тек настаје хајка на те сиротице.

Знам један овакав случај. Млада и лепа чиновница налазила се пред опасности редукције. Обратила се једном од својих претпостављених за протекцију. На њену молбу, он јој је одговорио: „Ја ћу вам израдити да добијете препоруку од мог пријатеља (једног бившег министра), али ви морате отићи сами у његов стан, да узмете то писмо". Сиротица је отишла сва индигнирана.

Ту је г. шеф хтео да учини једну пријатељску услугу бившем министру, да би можда из тога извукао за себе неку протекцију.

Један старији шеф треба да зна, да никад не може да га воли лепа и млада девојка, која, вероватно, има своју симпатију, неког младог човека.

И тај стари господин треба да помисли, да ће можда једног дана и његова ћерка, ако је има, бити у истом положају.

Лепу чиновницу сви гледају и као да јој говоре:

— Што ви радите, кад сте тако лепи?

А то значи: ваша лепота је капитал, искористите је...

Али једна паметна девојка зна врло добро како се тај капитал најбрже утроши, кад се много расипа...

Зато млада и лепа чиновница размишља улицом са горчином... Ником нема да се пожали, и никога нема да је заштити.

А господин шеф седи у фотељу, гледа на сат и мисли: „Дали ће доћи?" Намршти се и гунђа: „Ако не дође, отпустићу је..."

А неко иза господина шефа шапуће:

„Ако се ви не узмете упамет, господине шефе, чуће за то јавност... а што је најстрашније чуће и — ваша жена".

МИР—ЈАМ.

Добар дипломата

При пролазу кроз Цариград, срела сам у холу хотела Пера - Палас своју другарицу из пансиона, плавокосу, ексцентричну Лили Гаштофт, у пратњи једног отменог, црномањастог господина.

— Шта радиш ти овде? — запитала сам искрено, знајући, да је њен отац већ пре годину дана постављен за посланика у Лондону. — Где ти је папа? А шта је са тетка Агатом? —

Лили ме је обасула пољупцима.

— Одмах папа! Зар морам бити увек у пратњи мога оца или целе гарде тетака? Зар ми мој муж није довољан?

— Удала си се? —

— Пре петнаест месеци!

— Енглез? —

— Каки Енглез? Турчин! Чекај, одмах ћу ти га представити! —

Отворила сам широко очи. Та екстравагантна и самовољна, као америкаика, Лили — жена једног Турчина! Исти ефекат, као, да би се закалуђерила или отишла као бона за десеторо деце!

Гледала сам стојећег предамном човека са тако привидним запрепашћењем, да је било немогуће, да он то није приметио. Но његова спољашност, нити понашање нису показивале, да имам пред собом сина Орнента, са навикама, прописаним заповестима Корана. Његово резервисано и отмено држање подсећало је пре на аристократе са Севера, А речи, изговорене на чистом француском језику, имале су париски нагласак.

Стрпљиво је чекао, док не дођем к себи од запрепашћења и онда, пола озбиљно — пола прекорно, казао ми је:

— Потпуно могу да појмим ваше чуђење, госпођо. И премда смо ми, дипломате, навикли, да скривамо наше осећаје, — богами, мислим, да бих ја изгледао исто тако, као и ви, кад би ми један од мојих другова представио своју жену, тетовирану црнкињу.

Нисам имала времена, да му одговорим, јер су се све стране новине, које сам пре њиховог доласка прелиставала, исклизнуле из мојих руку и пале на дебео тепих хола. И док их је он сабирао — Лили ми је на брзу руку лошанула:

— Дођи код мене кроз један сат. Мој муж неће бити кући. Улица Ахмед - беј 31, Конак Риза - Паша Имам свашта, да ти причам! — а гласно добацила је: — Вечераћеш данас с нама — зар не? Доћићемо по тебе нашим аутомобилом! —

Тачно у пет сати притиснула сам звонце при улазу у бели конак са дивним мозајицима и вајарским украсима на зиду. Кроз прозрачну, као венецијанска чипка, капију, видела се унутрашњост баште. Око мраморног басена, обраслог љубичастим и жутим јрисима, достојанствено шетале су се роде и ибисе.

Капију је отворио мали црнац у црвеној са златом ливреји. Сладко дериште можда од десет, или дванаест година, са лицем, као од чоколаде и великим очима, боје маслина. Тај лакеј у минијатури био је потпуно у Лилином жанру... Са вештачком озбиљношћу краљевских камердинера, одузео ми је мој шарен сунцобран и церемонијално ставно га је у ћошак предсобља. А после, проговоривши неколико неразумљивих речи, увео ме је у салон — где ми се иза магле мирисног дима, указао један доста чудан призор. На гомили ишараних везом јастука, седела је, скрштених ногу, Лили у богатој, оријенталској ношњи, са фередом на лицу — и пушила је наргиле.

Прекрстила сам се три пута. Лили — да тера авион чак на Северни Пол, Лили — да препливава Ла Манш, Лили на ковбојском коњу, најзад — Лили као учесницу у боксерском мечу — била сам у стању, да замислим. Али Лили одевена, као становница харема, у широким, свиленим шалварама, с фередом на лицу — тај призор, за сваког, ко је њу познавао — био је потпуно непојмљив.

Стојала сам непомично, док се она заносила од смеха.

— Никад нисам ни сањала, да ћу моћи тебе, толико уравнотежену и навикнуту на сва чуда света, довести у стање, у каквом се налазиш! Зар ниси још видела жуте шалваре? —

— Да... Али не тебе у њима... — промрљала сам, гурнута на гомилу јастука, који су ме затрпали.

— Пре годину дана и ја не би обукла тај костим — продужила је Лили, бацивши ми на колена неколико егзем плара ангорских мачака. — Али од како је Кемал - Паша издао своја наређења, турска ношња постигла је једну неодољиву чар. —

— Као и све, што је забрањено, шапавице моја! Све је то добро, али одкуд си ти овде, кад сам те пре годину и по дана сретала у Ници са тетка Агатом! Онда си се заклињала, да се уопште нећеш удати, што је твоју тетицу доводило до очајања, а мога мужа до уверења, да ћеш једном свршити у неком Музик - Холу, а у најбољем случају — у Холивуду. А сад — тај примерак брак, то лице припитомљеног пантера, те једва накарминисане усне, ненашминкане трепавице и фереџа до очију.... —

— Фереџе! Ја је никад и не носим! Данас сам је ставила због тебе, јер си толико смешна, кад се чудиш! А што се тиче тетка Агате — појма немам, где се сад налази, пошто смо се растале не најбоље. После једног мог ноћног излета у Кан, са неким Белгијанцем, тетка ме је, као неки стари мебел, послала са својом служавком кући, на њено имање. Можеш замислити како сам се осећала! Сем глувог администратора и глупавих момака — није било ниједног мушкарца кући. А све оне старе фрајле, којих је било око мене пуно, нису знале ништа друго, само, да се грозе мојих поступака. Кад сам у мушким чакширама јашила — било је »ох«!... Кад сам, правећи вежбе гимнастичке, дубила на глави и ходала на рукама — било је »ах«!... А кад сам њима, пошто су ме гледале, као неко чудо, показивала сву дужину језика — било је и »ах«, и »ох«!... Наравно, да сам после недеље дана мога заточења побегла код папе у Цариград. Предпостављала сам, да у посланству мора, да има неких секретара, који би ми рало правили друштво — и нисам се преварила. Само — на несрећу, сви су били ожењени, а њихове жене гледале су ме исто онаквим очима, као фрајле тетка Агате. Али за дипломатски кор ,који у мојим златним ковртама и два сантиметра дугим трепавицама није видео никакву опасност — била сам, као од Бога послана. Одмах ме је опколило једно тупе младих секретарчића и аташеа, међу којима се нарочито истицао аргентински вицеконсул, Викторијо Вогеза. Његов систем освајања, који се састојао у страсном превртању очима и дрхтању танких ноздрва, имао би много успеха код жена северних крајева, где тај начин љубавних изјава још није био познат у вишим, друштвеним слојевима. При игри, стежући ми руку, ломно ми прсте — што је донекле успевало, да оживи моју плаву — или боље рећи, атавистичку избледелу крв. Нисам крила, да ме је занимао, као што ме је неко време занимао мали тигар, кога сам у Ници добила од авганистанског принца, а који је из руку моје драге тетине (не принц — само тигар!) јео млечни тањир млека са шећеником.

Гласови о нашој скорој веридби, (а ти знаш колико сам онда мрзела и самоу помисао о браку) нису ми ипак сметали, да правим излете по романтичном и живописном Стамболу, где се тај живахан Аргентинац знао боље снаћи, него ја. Све чешће посећивали смо заједно, смирени

и очарани топтама тих јединствених светиња. На Скутари хранили смо просјаке и безкућне псе слаткишима. А на Сладким Водама Азије, завађена на јастучима конака слушала сам радо ватрене изјаве Викторија, као, што се радо слуша при месечини крекетање жаба или цвркутање славуја....

Папа — испочетка врло узнемирен мојим присуством, полако је дошао к себи кад је видео, да су његове дужности родитељске смањене само до питања портфеља. А и жене секретара нашег поштованог посланства, осветиле се после претеће им опасности и са ентузијазмом одобравале мој избор, певајући похвалне химне врлинама Виткорија Вогезе. Тетка Агата само с времена на време изводила је папу из такта својим писмима, у којима је тврдила упорно, да ћу на крају крајева направити неки велики скандал и да би се то избегло, треба ме затворити у један њој познат пансион у Немачкој. После сваког таквог писма папа ме је за време ручка пажљиво посматрао кроз свој монокл, а ја сам — слутећи опасност, трудила се, да изгледам што мирнија и што озбиљнија. Али после сваке пробе издржљивости — тим ватреније и неуморније играла сам чарлстон и блек - ботом у наручју Вогезе.

И све би ишло добро на опште задовољство, да се једног дана није придружио нама један непозван гост, један на свој начин леп, али дрзак Турчин. Хума Риза - Паша, секретар Министарства Иностраних Дела у Цариграду. Безобзирно на то, а нам је кварио уживање у слободи — правио нам је с времена на време друштво. А приметивши, да га видљиво избегавамо, — као за инат јављао се свуда, где је затреперило шаренило моје хаљине. Нису помогле наше двосмислене примедбе и незадовољна лица — напротив, изгледало је, да га то све невероватно занима и да се он у нашем намргођеном друштву сјајно забавља.

Вогеза био је бесан. А ја, правећи кисело лице, била сам ипак љубопитљива, каткад циљу ове ја та права игра, пошто тај необразан Турчин за цело време нашег познанства ни једном речју, нити погледом — није ми дао запазити, да му се свиђам. Напротив, његово понашање за сваку другу жену било би увредљиво, или би њу довело бар до беснила, као, што је био случај самном. Пратећи упорно једну жену, мушкарац или је мора волети — или мрзети. А хладан, индиферентан, некад само мало подсмешљив или сажаљив израз лица Риза - Паше говорио је нешто сасвим супротно.

Дипломатски кор пратио је са великим интересовањем ток наше борбе, називајући Риза - Пашу »женском гувернантом«. Ипак тај надимак без ефекта обијао се о његову индиферентност, која ми је почела да иде на нерве. Желећи свакако, да на макар који начин откријем тајну његове упорности, почела сам му давати прилике, да се изјасни. Чак сам му чинила компромитујуће за мене авансе. Али све без успеха. Хума Риза - Паша остао је хладан и миран посматрач. Нека врста научника - испитивача, који вивесекцира женску психу, њене осећаје и њене амбиције.

Убеђена, да сам само предмет анализе — изгубила сам одједном сву своју сигурност. Била сам утучена и незадовољна, да се то дало приметити. Често сам ноћу плакала без разлога што ми се никад није дешавало. Жељна освете прикупила сам сву своју присебност, која ме је напуштала, кад сам угледала приближавајућу се силуету Риза - Паша. Тек онда сам приметила његову упадљиву лепоту. Тек онда сам запазила, да су његове очи кадифасте и слатке, кад гледа друге жене. И да његов осећај може да буде благ и добар.... И разумевајући већ своје осећаје — горко сам плакала, затворена у својој соби....

Једном, намерно обратила сам се Вогези с питањем какву би жену могао, да воли сигурна — да ће дати тачан опис моје личности.

— Зашто питате, кад знате? — одговорио ми је са пребацивањем у погледу.

Онда, изигравајући немарност и цинизам, мало дрхтавим гласом — упитала сам турског секретара:

— А ви, господине »паше«?... Ви наравно можете, да волите само те жене које скривају лице испод фереџе и које су робиње свог мужа — зар не?....

— Не, госпођице, — одговорио је са учтивом индиферентношћу, гледајући ужарен крај своје цигарете. — Не бих могао, да волим робињу, нити жену, васпитану у чисто оријенталском духу, пошто васпитање у иностранству убија донекле код мушкарца атавистичко поштовење према традицији.. Остало врши време, које нам показује, колико су бесмислени хареми и фереџе. Али морам ипак, да признам, да исто тако не бих могао волети жену, која у јавним локалима показује се у друштву мушкараца, од којих ниједан није њен брат, отац, муж, или вереник. Која носи толико прозрачне хаљине, да би јој могле позавидети богиња са Олимпа. Која се претерано шминка и уделава своје лице према моделу лутке из фризерских излога. Која по кафанама пуши цигарете и понаша се, као демимондкиња, премда је жена са највишег друштва...

После његових речи настао је тајац. Безуспешно борила сам се са сузама, мислећи на своје прно обојене трепавице и расплакала сам се на глас. Вогеза скочио је на Риза-Пашу, као тигар.

— Како смете вређате госпођицу Гаштофт? Тражим од вас изјашњење или.....

Очекивала сам одјек ударца, који би на амерички начин заменили изашао из моде дуел. Али зачуо се само миран глас Риза-Паше.

— Ви се варате, драги колега. Мој суд о женама никако неможе, да дотиче госпођицу Гаштофт ,која је моја вереница и која, о моме мишљењу, може посећивати локале, које њен будући муж изабере, као њој достојне.

Опет настао је тајац. Чула сам убрзано дисање Вогезе, који као, да није хтео поверовати својим ушима. Најзад — некако чудно одјекнуо је његов промењен глас:

— То није истина! То не може, да буде истина!

— Упитајте госпођицу Гаштофт, — мирно је одвратио Риза-Паша.

— Лили! Зар је то могуће? Зар тај човек говори истину? — чула сам грозничав глас. Викторија, који је узалудно чекао на мој одговор ,пошто сам, са лицем покривеним длановима, ћутала, обузета слатком вртоглавицом.

Онда је једним бруталним ударцем песнице о сто позвао келнера, платио рачун и без и једне речи — напустио је салу дансинга.

Тек тада сазнала сам, да у неизмерној срећи нема места другим осећајима, пошто ми је бол Вогезе био са свим индиферентан. И сазнала сам још, како једна, најнезависнија жена постаје робиња љубави — јер сам, кад ме Хума у свом аутомобилу пратио кући — љубила његове руке и његова колена....

— А твој отац?

— Папа? Папа је био сав срећан кад је сазнао за нашу веридбу. Трљао је нервозно монокл и гледао је Риза-Пашу са толиким дивљењем, као, да је имао пред собом укротитеља дивљих зверова, а не вереника своје кћери. А тетка Агати, која је изразито сумњала у трајност нашег брака, приликом годишњице наше свадбе упутио је једно писмо, следећега садржаја:

— Драга моја сестрице!

Невероватно ме жалости уверење, да твоја пророчања овога пута, неће да се испуне. Година дана је прошла од Лилине свадбе, а њен дуг за цело време ниједном није посетио нашег адвоката. Најзад, један добар дипломата — не само у политици успева....

Бранислава Михел.

УСПЕХ

»Дакле, Милане, твоја сестра учи певање?«

»О, јест!«

»Па како напредује?«

»Одлично! Јуче смо већ могли да извадимо памук из ушију.«

АКТ БР. 3279/28.

— Новела Едмунда Саса —

I.

Иследни судија узе акт Маргарете Кадер са собом кући и задуби се у његово проучавање. Завалио се у наслоњачу и у његовој души обновише се наједном узбуђујуће успомене. Ни једног случаја није се сећао тако јасно као овог који је у своје време изазвао толико узбуђење. Др. Гере Корпонеј, доцент универзитета, један од најпознатијих младих лекара престонице, зет богатог фабриканта коже Халера, био је убијен од једне девојке, од девојке код које је провео неколико љубавних тренутака. Иследни судија видео је пред собом будоар, угодно намештено гнездо за слатке идиле, на чијем су прагу званични органи осетил опојни мирис.

У соби је било све у реду само што је на столу лежала оборена велика вазна за цвеће; Жртва је њу оборила при паду на под. Јер на поду лежаше обливен крвљу убијен човек; отмен човек од прилике од тридесет пет до четрдесет година, добро исхрањен, са брижљиво негованом спољашношћу, на чијем је лицу смрт урезала страх. Смртоносно оруђе које је његовом животу учинило крај, дуг и оштар нож за хартију нађен је у углу међу палмама; сигурно га је девојка у страху тамо одбацила пошто га најпре беше зарила у тело своје жртве. И тамо поред живописног јапанског паравана стајала је јунакиња овог грозног дела, а њено лице било је можда блеђе и од лица убијеног.

Зашто је убила професора?

Какав је наступ страсти, каква јој је заслепљујућа жеља за осветом ставила нож у руку?

На ово питање одговорила је сама, дала је јасно и тачно објашњење свог дела када је изашла пред иследног судију. Није имала толико снаге да би могла стајати пред судијом; морала је сести; али глас јој беше довољно јак када је свесно, течно почела причати . . .

Иследни судија испи пола шоље чаја и поче читати протокол првог саслушања који је узет на месту злочина.

„Зовем се Маргарета Кадер, рођена сам у Вајсенбургу и имала двадесетосам година", одговорила је девојка на општа питања. „Мој отац је био чиновник економије на имању бар. Самбути; он ме је васпитавао, или боље речено, његова домаћица, пошто је моја мајка умрла ускоро после мог рођења. И мој отац ме ускоро остави као сироче те ме моји сродници, Корпонејеви, узеше к себи. Стари Корпонеј био је адвокат; али његова несрећна страст упропасти га. Одао се био пијанству и пропијао новац својих клијената. Крај свега био је да су му одузели право адвокатске праксе. Дошли смо у Пешту и завучени на трећи спрат једне куће за издавање цела породица вегетираше од тога што је стари господин у тренутцима трезвености зарађивао као помоћник у појединим адвокатским канцеларијама. То није трајало дуго. Сиромах био је једном са улице одвезен у болницу и одатле на гробље".

„И онда је његов син почео издржавати породицу? Он те је и васпитавао?" питао је у срце продирући поглед истражног судије, који је тиме хтео да утврди незахвалност девојке.

„Напротив, господине судијо", одговори суво оптужена. „Морам признати истину да је породица још и онда док је стари Корпонеј живео, била упућена већим делом на моју зараду. Господине судијо, молим вас да ме не разумете рђаво, реч је о мојој часној заради! Дању сам ишла да шијем, а када је глава породице умро, радила сам и ноћу код куће разне ручне радове. Моја сирота помајка — Бог да јој душу прости! — била је и сама болесна. Домаће радове свршавала је помоћу своје мале кћери. Мој рад прибављао је за све нас издржавање и још к томе и новац за школовање младог господина који се припремаше за лекарски позив. Тај син беше љубимац, идол и нада добре жене. Кад само буде свршио ригорозум! Кад само постане доктор! Он ће нас све ослободити беде, не треба само дотле подлећи тегобама рада. И сваке вечери када бејах изморена радом обгрлила би старица моју главу и обасипала љубављу и причала ми о пепељуги, чије је муке наградило небо; један краљевић доћи ће на крилатом коњу и повешће је у свој сјајан замак. Није говорила то али смо обе врло добро знале да ће тај принц бити њен син који је у суседној соби студирао.«

Девојка начини малу паузу па затим настави:

„Убога старица често би дохватила моју руку и љубила је и чудила се како могу толико радити, како могу толико да зарађујем. Говорила је, показујући на моје прсте, да су то вилински прсти. Говорила је да сам као оно јагње из бајке које треба само да се затресе па да из његовог руна почне падати много новаца. Јер за све што је било неопходно ја сам већ тада увек имала новаца! Осмехивала сам се над чуђењем старице, и како је хвалила моје послодавце који мој рад тако лепо плаћају, а најчешће сам се осмехивала када је о томе говорила како ће богато наградити њен син Гере — када ускоро буде имао у џепу диплому — моје пожртвовање! Јер Гере је био близу да заврши и последњи ригорозум; а мајка је споменула у шали да већ треба да се шије венчана хаљина и да се припрема венац! Смејала сам је толико томе да сам мислила да ће ми срце пући . . ."

Истражни судија сећао се да је око усана девојкиних при овим речима и тада заиграо блед и опор осмејак. Ове речи нису ушле у протокол — званична форма је непријатељ сентименталности. Али истражном судији звоне ове речи још и данас у ушима . . .

„А најзад дошао је и тај радостан дан када се Гере вратио кући са универзитета као свршени доктор. Обично је иначе стављао руку на кваку тако бојажљиво и неодлучно, а сада је отворио врата победоносно и са уздигнутом главом! Мала Гиза није знала од радости шта да ради, па и старица која се иначе једва кретала обишла је по подне суседе да им саопшти велику новост. Остала сам сама са Герем. Млади човек пришао ми је и дохватио свечано моју руку.

„Маргарета", рече ми и узбуђеност дрхташе у његовим речима и ја мишљах готово: љубав —. »Већ одавно сам чекао на овај тренутак када ћу дохватити вашу руку да је више не пустим.«

Оборих главу и одговорих:

„Ја не могу бити ваша жена Гере . . ."

„Зашто?" упита он изненађен.

Дуго сам се решавала, борила са собом, али осећах да му морам рећи истину па ма и пропала услед тог признања.

„Јер ви треба да доведете у кућу невину жену".

Уступио је наглу корак у назад као да га је неко одгурнуо од мене.

„Шта кажеш?"

„Истину!"

Видела сам у његовим очима да он то неће и не може да верује. Затим подиже обе руке као да је хтео да се одбрани од неке сабласти. И узвикну жучно:

„Бестиднице!"

Ова реч ми нагони крв у лице. Скочих и довикнух му горко: „Јест, ја сам бестидница! Али знаш ли зашто сам таква? Ваш хлеб, ваше одело, твоја диплома, јест твоја диплома је цена моје части!"

Тада му испричах испрекидано и очајна све. Време искушења, када су ме наједном мали, невини дугови почели притискивати, када се нисам могла више одупрети искушењу које ми је обећавало ослобођење свих брига. Трговац у чију сам радњу односила везове, чију је доброту тетка толико хвалила, тај добар човек, тај нитков . . . И тада ми навреше сузе на очи и јецајући замолих Гера за опроштај што сам му нанела бол . . . Млади лекар ишао је горе доле по соби. Тада се заустави предамном:

„Страшно је шта си учинила, страшно! Ти то ниси смела учинити, не, ни

зашта на свету. Ни онда не када бисмо сви умрли од глади; ни онда када бих морао као надничар да идем — по ту цену нисам ми смела пружити жељену диплому.....«

Ја се стресох и скочих са столице. Пођох вратима. Он пожури за мном.

„Куда идеш?"

»Куда? То још не знам. Даље овде не могу остати".

Он ме ухвати за руку:

„Ти мораш остати!" Он ме полако привуче к себи. „Ти си остала без части, али ја бих био још нечаснији када бих те сада одбацио од себе. Сада је већ моја дужност да се оженим тобом.....«

Он ме пољуби у чело. После тог пољупца осетих за тренутак рај. Али затим се освестих. Тај пољубац био је, ах, тако хладан! Овај загрљај грешнице! Његова је „дужност" да се ожени са мном! У овим речима лежала је сва несрећа нашег будућег живота . . . Хтедох то одмах да му кажем али у томе се тренутку врати тетка кући. Гиза је вукла за њом корпу — она је за свечану вечеру накуповала многе ствари. Али ја узех свој мантил и стрчах низ степенице. И ишла сам даље тим путем којим сам управо пошла да идем и са кога је немогућ повратак . . ."

II.

Судија је кувао још један чај. И док су плавичасти пламенови са шумом играли под бакарним судом, он настави читање протокола.

„Морам такође признати да сам имала луде илузије када сам напустила кућу моје помајке. Мислила сам да ће он потрчати за мном. Да ће ме избавити од проклетства и блата. И да ћу бити достојна овог избављења. У једној малој собици где сам живела од поштеног рада као и раније чекала сам на свог Месију. Али мој спасилац није хтео да дође и ја у очајању и огорчењу одбацих поштен рад и бацих се у наручја првом који ми је дошао у сусрет . . . Па и зашто је требао да дође за мном? Свакако је мислио да сам сасвим паметно учинила што сам пошла својим сопственим путем. Можда се и радовао због оваквог решења? Бар није морао да се ожени сиротом швалъом; он, свршени, дипломирани лекар могао је сада већ много већу срећу наћи! Као што је и нашао јер он се оженио њерком једног врло богатог човека. Срела сам их на улици. Једне вечери долазили су ми у сусрет, ишли су испод руке. Видела сам како је побледео, уплашио се, да га можда не ословим, да га не нападнем или да му могу на улици направити скандал. Окренух главу у страну и прођох ћутећи. Јер ја сам могла и то да му опростим, још и то! Али ово што ми је сада учинио то нисам могла да му опростим!"

Истражни судија читао је даље признање девојке:

„Данас пре подне дошао је к мени један слуга. Он ми рече тајанствено да један високи господин жели да ме посети. У вече када може неопажен да дође. Ја слегох раменима. Радоваће ме. У одређен час доиста неко лагано закуца на мојим вратима. Врата се отворише и на прагу се појави он . . .

Лежала сам тамо на дивану. Ослоних се на лакат и погледах га разрогаченим очима. Мислила сам да је то нека страшна опсена. Скочих са дивана и притрчах му.

Али тешко сам успела да проговорим.

»Дакле то си доиста ти? Долазиш к мени на тренутак љубави? На тренутак љубави који ћеш добро платити и затим отићи? Ти си послао слугу, ти, твојој ранијој невести?«

Човек је поцрвенео до ушију и почео замуцкивати збуњено. И за то време прождирао ме је очима.

„Чуј ме, Маргарета", говорио је задувано. „Ја те волим, ја сам те увек волео. Недавно те видех на улици. Спазих да си лепша но раније. Нисам могао да се одупрем чежњи. Хоћу да те загрлим!"

Као ударци бича погодише ме његове речи. И од огорчења, од јарости, од ужаса раздражена довикнух му:

„Волиш ме? То је твоја љубав? Таква увек беше твоја љубав? Моје те је тело задржало. Ти мислиш: мора бити да је дивно када сам ти помоћу њега прибавила диплому? Моју душу нисам хтео, као жена небих ти била доста добра, али као љубазница могу да поднесем. Због тебе сам постала нечасна и сада ти хоћеш да искористиш моју нечасност? Мислиш ли да сам заборавила на прошлост и да само на то мислим да ли ће се тај господин показати кавалјер? Мислиш ли да сам и ја тако неваљала као ти?«

Нисам могла да се уздржим. Јапански нож за хартију дође ми под руку. Подигох га на ударац. Човек ме ухвати за руку са оружјем. Хтео је да вичe у помоћ, али од ужаса није могао да пусти ни гласа. Отргох руку и зарих му нож у срце . . ."

Њен поглед паде несвесно на убијеног који је лежао са укоченим погледом и затим тресући се целим телом покри своје лице. После ога додаде:

„Жалим само његову жену, сиротицу".

III.

Судија запали цигару и после кратке паузе прелиставаше остала акта истраге, чији су подаци потврђивали истинитост признања. Затим умочи перо у мастилo. Случај је био јасан, у питању је било извршење злочина у узбуђењу. Можда ће га суд квалификовати као тешку телесну повреду која је проузроковала смрт, јер има доста олакшавајућих околности. То је већ ствар бранилаца. У сваком случају он ће акт припремити за државног тужиоца.

„На основу параграфа 278 и 281 Грађанског Закона . . ."

ФИЗИЧКА КУЛТУРА И СТОМАК

Стомак је једна кеса од мишића и зато захтева физичку културу, јер од његових правилних функција зависи здравље. Он има задатак да прими храну, да је изгњечи и пошаље даље у црева. Стомачни сокови потстичу га на акцију, али он вреди само онда, кад има чврсте мишиће. Ако је та кеса од мишића снажна, онда ће самлети сву храну, и неће допустити да се у њој задржава као неки терет и да је истеже. Стомачне жљезде, кад се налазе у снажним мишићима, много боље луче сокове.

Варење у стомаку почиње утицајем стомачних сокова, али се тај процес довршава у цревима. посао стомака је један посао мукула, и то мешање хране и натапање сокovима, да би се боље сварило, врши се помоћу мишића.

Ако су стомачни мишићи врло слаби, шта се догађа? Они не могу да врше своју задаћу. Варење хране је недовољно, сокови стомачни не могу да натопе храну. И кад имамо неки обилан ручак, ми се добро наједемо, и храна падне као камен у стомак. Та тежина јела сувише је велика за стомачну кесу, и мишићи, још ако су слаби, попусте, и истегле се. Кад се мишићи истегну не могу да луче сокове, и један део хране увек се згрудва на дну стомака, и још више отеже мишиће. Како се то догађа свакодневно, мишићи све више слабе и настаје све веће проширење стомака. Храна, задржана у стомачној кеси, почиње да прави и штетно утиче на мишић.

Они, који имају проширени стомак, често носе утеге. Али то је горе. Проширени стомак само се поправља у лежећем ставу.

У том случају помаже физичка култура ,помоћу које се добија чврстина стомачних мишића. У Паризу, у институтима лепоте. налазе се одељења, где се практикује физичка култура стомака, ради очвршћивања мишића због којих се добило проширење.

Стомак је врло важан одганизам, и у тесној вези са мозгом. Кад је здрав стомак, не може човек да падне у неврастенију.

Један удар у стомак може да усмрти човека. Зато се боксери увек чувају тих опасних удараца.

Зато је неопходно потребна физичка култура тог важног органа.

Људи, који пате од стомачка, увек су и нервозни. Нешто тешко и несварљиво кад се једе, одмах и промени расположење и човек не може интелектуално да ради. Кад се то зна, треба да се посвети велика пажња очвршћивању стомачних мускула.

Примитиван човек имао је здрав стомак. Цивилизација га је искварила, али физичка култура треба да га поправи. Само гимнастика очвршћује тај мишић.

Живот револуционарке Александре Колонтај

Револуционарка Александра Михаиловска - Колонтај биће сада послата у Париз за посланика совјетске владе. Њен живот је био заиста сасвим необичан. Како саопштава Исак Абејгна у листу »Хералдо де Мадрид« Александра Колонтај је кћи генерала и сестра Моравине, најлепше глумице руског царског позоришта. Удала се за пуковника који је имао велика имања у Черњигову и палату у Петрограду. Мислило се да ће због свога порекла, као и због брака, лепоте и духовитости играти значајну улогу међу руским племством. Али место тога пришла је ускоро револуционарном покрету. У тридесетој години управљала је штрајком у Паризу. Када је избио светски рат покушала је да у Варшави изазове револуцију против царизма. За три године од тог доба путовала је по Белгији, Данској, Шведској и Норвешкој и свуда тајно говорила о превратту. По доласку Љењинов у Русију била је већ и Александра тамо; али када је покушај Љењинов да дође на власт пропао Александра се скрије да не буде затворена због шпијунаже, као и остале вође, Љењин, Парвус и Зиновјев. Пребацивали су јој да је од немачког престолонаследника добила милион марака да подигне револуцију у Русији. Пошто се Љењин дефинитивно учврстио на власти именовао је Колонтајеву за народног комесара. Ускоро затим се развела од свог мужа и преудала за морнара Фердинанда Дибенка. Када је син из првог брака, коме је тада било двадесетчетири године, у иронији запита зашто се управо венчала са Дибенком када бољшевизам одобрава и потпомаже слободну љубав, одговорила му је да се не може знати колико ће потрајати влада бољшевизма.

»Ако бољшевизам падне хоћу да имам право да пратим свог мужа у Сибир а то право могу имати једино ако сам с њим легитимно венчана«.

То је био разлог што се одлучила да се са Дибенком венча по православном обреду, са благословом попа у цркви Св. Александра, а против свог слободног уверења. После свадбених обреда испразнила је помоћу црвене армије цркву и уселила тамо свој комесаријат.

Према Дибенку осећала је свакако праву наклоност јер када је доцније због шпијунаже пао у немилост код главних вођа бранила га је целим својим говорничким жаром код својих пријатеља. Успело јој је да буде ослобођен али је морао напустити своје место. Пошто се иселио његова жена га је пратила у изгнанство.

Доцније било јој је понуђено место посланика у Осло-у ако се врати натраг, те није могла одбити позив и примила је понуђени јој положај. У Осло-у је учинила велике услуге совјетског влади али је ускоро опозвана са свог положаја јер су њене елегантне париске тоалете изазивале завист осталих жена из дипломатских кругова као и антипатије моћног Берџинског. Пошто није било могуће одрећи се њених дипломатских услуга послали су је за посланика у Мексико. Ту је нашла земљиште за бољшевичку пропаганду јер је мексикански председник Калес познати пријатељ социјалиста. Колонтај је у поздравном говору славила мексиканску револуцију која је помогла Калесу да дође на власт и изабрала га за председника; председник је затим позравно руски народ који је успео да збаци царизам. Калес, који је раније био учитељ, додао је још да народ мора тражити срећу на оним путевима које призна као најпогодније за себе. Смисао ових речи изгледа да Колонтај није разумела и ако је врло интелигентна, јер је одмах отпочела велику бољшевичку пропаганду. Но Калесов социјализам није ишао тако далеко и зато је тражио да се посланикиња опозове што је совјетска влада и учинила.

После тога Колонтај је провела кратко време опет у Осло-у а сада као посланик одлази за Париз. Никоме није полазило за руком да тако дуго остане у служби Русије као њој!

ШТА ЈЕ ТО »АНДРОИДА?«

Андроида је један аутомат, који представља човека, подражавајући свима његовим гестовима. Кроз све векове човек је имао амбицију, да створи вештачки једно биће, које ће одговарати њему, и коме ће он моћи да удахне живот. Тако су постале андроиде.... Индија, Грчка, Рим имали су своје славне научнике, који су цело век на томе радили.

Прича се, да је Декарт конструисао једну машину, којој је дао обличје жене, и називао је својом ћерком Франсиком. Цео свет зна играча шаха Волфанга, који је био савршен аутомат, и с њим је играла снаха Катарина друга и Наполеон први.

Сад су Американци изумели једног електричног човека, који има покрете живог бића. Такви електрични људи употребљени су као вратари по фабрикама, и они отварају врата као живи вратар, а неки служе око стола. Ти електрични људи играју и бриц, и кад неко нема партнера може с њим да игра.

НЕОБИЧНА ЖЕЉА ЈЕДНОГ МЛАДОГ ЧОВЕКА: ДА БУДЕ — УХАПШЕН.

То да осуђеници чезну за слободом није ништа необично, али је необично то да је Хари Тајлор, двадесетогодишњи син богатог њујоршког трговца, чезнуо да буде затворен. Тајлор је ставио себи у задатак да мора упознати живот осуђеника личним искуством. Пошто му добро владање и друштвени положај нису помагали да буде затворен одлучио се да сам дође у затвор. Помоћу лествица од конопца увукао се Хари у магацин једног њујоршког затвора где су се налазила одела за осуђенике. Није трајало дуго и млади милионар се претвори у апсеника обукавши једно одело. Пошто је ноћ провео у магацину Хари се изјутра неопажено увуче у ред осуђеника који су шетали по дворишту. Какво изненађење за надзорника када је пребројавајући осуђенике нашао да има један више! Да понекад буде један мање то се догађа. Али више? — Одмах је приступљено истраживању и један од апсеника схвативши ситуацију објасни надзорнику да се придружио осуђеницима забаве ради. Надзорник поверова овој причи и пусти осуђеника који у ствари доиста беше осуђен на дванаест година робије због убиства поштанског чиновника. Одбегли злочинац није дуго уживао у слободи, јер је Хари Тајлор признао управнику да је он тај који није осуђен; дошао је у затвор да лично упозна живот осуђеника. Тајлор беше због овог преступа осуђен на десет дана затвора, и пошто је управник схватио ствар хумористички одредио га је да ради у затворској радионици. Тајлор је био пресудом задовољан. Спријатељио се са осталим »колегама«, који су му затим причали многе своје пустоловине. Искрена радозналост Харијева за исповест осуђеника постаде му судбоносна. Једнога дана запита Харија један злочинац херкулеске снаге кога сматра за најјачег и најодважнијег момка у затвору. Тајлор тренутак размишљање па онда показа на једног боксера који је у свађи убио своју љубазницу и после тога постао разбојник и нападао на возове. Тајлор је вероватно зато споменуо боксера јер се бојао његове песнице. Похвала Тајлорова толико је увердила овог горостаса да се бацио на Тајлора а резултат свега био је тај што је »добровољни колега« добио такве батине да су га морали пренети у болницу. Од тога времена Тајлор не осећа тежњу да упозна живот робијаша.

СИГУРНА ВОЖЊА

Путник шоферу:

»Не вози тако брзо... бојим се.....«

Шофер: Ако се бојиш онда учини то као и ја што чиним: затвори очи.

МИНА ПЛАНЕР

САПУТНИЦА У ЖИВОТУ ЈЕДНОГ ВЕЛИКОГ МАЈСТОРА

ОД ОТОМАРА ЕЛБА

3

И у тој тежњи почео је да мучи девојку каткад тако јако, да је се између њих појавило нерасположење, које је учинило да најмањи узроци често изазову дубоке противности.

То га је погађало као казна за неправду, коју он није разумевао, али која је се неумољиво светила. Он је девојку прецењивао у љубави.

Чудновато је, да се човеку и тиме може учинити неправда, ако се прецењује. Онда се очекују ствари, које он не може дати. Тада се открива његова слабост и долази по себи обмана.

Да је Мина Планер била потпуно оно, какву је Рихард Вагнер замишљао и обожавао, он би из бескрајног богатства једне прегу недуше могао дати пуно драгоценога, зашто не би био довољан један живот да се обдари љубавница. У ономе, што би му она враћала, његова душа би добијала замаха, нове изворе, из којих би он могао црпсти!

Онда он не би морао мислити на то, да изравна и измири свет свакидашњице са светом чежње, пуним бајке. На светлим висинама би, идући заједно, са себи равном другарицом, ступао сигурним кораком пут сунца.

Али овако је се догодило да је по каткад осећао отмање своје снаге и морао нешто заморен у путу да застаје.

Због тога су ствари ишле само природним ходом, докле једног дана између њих није пала прва ружна реч.

Као какво ослобођење она је се појавила из њихових мучених душа и дрекнула као одрешена звер.

И у стрепећој тишини, која је овој дреци следовала, као да је пред њима стајало неко ново, страно биће, које их је великим, уплашеним очима гледало, очекујући одговор.

Обоје су постиђено оборили поглед.

Мина Планер је дрхтећи тргла руку, као да су њени прсти додирнули нешто прљаво. Поглед Рихарда Вагнера је био укочен и туп. Као да је испрљао храм, стајао је он пред обесвећеном светињом.

Али је онда у њима победило осећање за заједницом. Изнад зјапеће провалије, која је се пред њима отворила, нашли су они своје руке и своје усне. Никада се раније нису тако страсно загрлили као у овом трепутку. У њима је се јавила сладост, за коју дотле нису знали и то, пошто су се душевно растављали.

Зли дани су и поред љубави настали за обоје.

Узајамно мучење постало је средство ка циљу. Обоје су при томе једно заборављали, да је свака реч, коју су једно другом говорили, у њиховим душама остављала отров, да је свака свађа убијала поступно њихову срећу.

* * *

Одавно је се позоришна дружина вратила у Магденбург.

Тек сада је настао редован живот за Мину Планер и њеног заљубљеног, страсног капелника.

Девојка је често себе питала и испитивала, да ли не би био одвише смео корак ако би се с тим човеком за навек везала.

Он је био сасвим друкчији него она. И када је она на клупи код шумског извора под утицајем јаког осећања рекла: »ми приличимо једно за друго«, то је било прерано речено.

Једног дана је се она поверила својој пријатељици и колегиници Мадали Хас, која је такође била ангажована код магденбуршког позоришта.

Седеле су у Минином стану у вече при чаши теја и очекивале посету капелникову.

Мина је уздахнула и замишљено гледала пред собом.

Друга је пак нагађала о узроку тог уздаха.

Обазриво је хтела дознати, осмехнувши се.

»Јест, јест љубав!«

Мина је погледала зачуђено.

»Зашто сте то рекли?«

Хас је се бранила.

»Немојте се претварати! Знам, коме је уздах био намењен. Господин капелник Вагнер је мало задоцнио.«

Сада је Мина отворено проговорила.

»Јест, имате право. Мислила сам на њега. Али нисам уздахнула што је задоцнио. Можда би било боље — не знам — да у опште и не дође.«

»Охо!«

»Јест, тако је. Ја иначе немам никога, коме би се могла пожалити, бар усмено не, те ћу то вама казати. Ја сада имам да одлучим, да ли да пођем за капелника. И не знам шта да чиним —«

Хас је се у истини изненадила.

»Ја мислим да га волите.«

»Заиста га волим. Али је увек у питању да ли би наш брак био добар.«

»Тако не смете говорити! Истинска љубав не треба да оклева и сумња. Овде има само или — или.«

Даље није рекла ништа.

Звонце је зазвонило. Рихард Вагнер је се јавио.

Чим је ступио у собу, Мина Планер је се пренеразила. Како је изгледао!

Он је иначе много пазио на своју спољашност. Овог пута је био своје хаљине занемарио, коса му је разбарушено падала на чело. У лицу је био јако румен, а ход му несигуран.

Кала је почео да говори и језик га није слушао.

»Моје даме, имам част!«

Али је то рекао тако, да је Мина одмах познала у чему је ствар. Господин Капелник је био пијан.

Она је стегла уста и ћутала.

Мадам Хас је се опет гласно насмејала.

Шта видим, господине Капелниче! Партија виста, о којој сте говорили, изгледа да је постала пре мала пијанка. Ви бисте боље учинили да идете да спавате.«

Заиста Рихарду Вагнеру је се догодило да је при висту, нехотице, пио више него што треба. Мадам Хас је имала право, али управо за то, што је имала право, он је се осетио увређен њеним речима.

»Ако моје присуство вама није по вољи — ја вас нисам посетио, већ госпођицу Планер.«

Она је одмах устала.

»Добро, ја идем«, шта је још рекла, није се могло добро разумети. Али је капелник мислио да је добро чуо како је она казала да су јој пијани људи одвратни.

Сада је плануо.

Пун темперамента, какав је он био, није се могао умирити. Био је заиста суров.

И Мина Планер је имала муку да се умеша, да ублажи и отклони сукоб.

Најпосле је мадам Хас срећно изишла из собе.

Рихард Вагнер је седео на столици и гневно гледао пред собом.

Мина му је метнула руку на раме.

»Ти си заиста требао да идеш да спаваш.«

Он је тешко уздахнуо.

»Ја сам не знам, како ми се то десило.«

»То није толико рђаво. Сутра ће Хас све заборавити, она је доброг срца, али шта ћеш ти радити?«

»Ја ћу ићи кући.«

Хтео је да устане. Али је тако посрнуо, да је опет пао на столицу.

Сада је се Мина опет показала одлучна.

»Не! Од тога неће бити ништа! Ти не смеш служити за потсмех људи. Дођи, ја ћу ти уступити моју постељу.«

Он је се насмејао збуњено.

Пиће га је јаче хватало. Хтео је се противити, али више није имао снаге.

Најпосле пристао је да га Мина одведе у спаваћу собу, како тако да му скине хаљине и метне у постељу. Затим је он затворио очи и заспао.

Она је неко време још стајала поред његове постеље и посматрала га замишљено.

На један пут је прекрстила руке.

Сада је лакле судбина решена. За мене више нема натраг. Људи ће чути да је једну ноћ провео у мом стану. Божја је воља да се одлучим!

И њена љубав према њему морала је бити велика, сагнула је се и пољубила га у чело. Затим је угасила свећу и лагано изишла напоље да би у другој соби на дивану спремила себи постељу.

*

* *

Био је 23. новембар 1836. године. Дан је био мутан, хладан, кишан. У варошци Кенигсбергу је било досадно.

С мора је дувао несносан ветар.

Мина Планер, која је у Кенигсбергу нашла место код позоришта, корачали су поред капелника Рихарда Вагнера у правцу парохијског дома у предграђу Трагхајму.

Обоје младих људи били су врло забринути, ма да им је пут, којим су пошли имао да донесе срећу и радост — требали су свештенику да јаве да ће се идућег дана венчати.

Али ко би се радовао таквом дану, када разне бриге и сметње опречавају наду у будућност!

Већ набавка покућанства, потребног намештаја, обоје је бацила у бригу. Све је морало бити узето на отплату. Новаца нису имали; уз то су Вагнера мучили дугови још из Магдебурга. Зима је била на прагу. Није било новаца за огрев.

Обоје су корачали ћутећи и нерасположено.

У парохијској кући су морали у хладном дворишту дуго да чекају на свештеника.

Рихард Вагнер је дрхтећи метнуо руке у џепове и ходао нестрпљиво тамо амо.

»Бедна сиротињо!«

С клупе, на којој је Мина такође цвокотала, дошла је опомена:

»Ћути!«

»Мислиш ли да је јадиковање моја навика?«

»Понекада тако изгледа.«

»То је врло љубазно од тебе!«

»Да ли си ти, можда, љубазнија наспрам мене?«

Једна реч је изазивала другу реч. Обоје су се почели препирати и били су готови на свађу, када су се врата отворила.

Свештеник је стајао на прагу.

»Шта желе господа?«

Одмах је познао расположење. Разуме се да му је сцена била непријатна, јер је препирка допирала до његове канцеларије. Али је се он показао као да ништа није знао.

Руком им је дао знак и обоје су ћутећи ушли за њим у топлу собу.

Сада им је постало бар тело топло. Душевно су обоје непрестано дрхтали.

Шта је могло из тога бити? Од таквог почетка није се могла дошити срећа.

4.

Госпођа Мина је седела крај прозора и плакала, мислећи о почетку и даљем животу у несрећном браку.

Свадбено веселье је провела у позоришту; дата је представа у корист младог капелника и његове будуће супруге. Приход тог вечера није био рђав. Али када су се после дубоко у ноћ прикупили да се провеселе, сви су били уморни, малаксали и невесели. Један пријатељ и заштитник кенигсбершког позоришта, стари Аврам Мелер, узалуд се трудио да развесели друштво разним шалама.

Дошао је дан венчања, знаменити 24. новембар.

Мина је опет била у цркви у Трагхајму. Пред олтаром, а поред ње човек, с којим је требала да живи целог века.

Свештеник је почео свој опширан говор, који је Мини био толико јасан, као да све сада још једном преживљује.

»Ја знам добро«, говорио је он »да се ви борите с многим телесним и душевним невољама. Мислите ли, да није до вас кривица, ако те невоље буду преко мере тешке? Зашто не помишљате на јединог пријатеља, којег вам је судбина одредила?«

При томе је Рихард Вагнер подигао главу и зачуђено погледао свештеника.

Зар је он баш у том часу и из тих уста очекивао да чује име човека, који би га ослободио од свих његових новчаних неприлика?

Али је разочарење одмах дошло.

»Тај пријатељ и помагач је једино наш господ и спаситељ Исус Христос«, завршио је свештеник.

На лицу младожење је се показао такав потсмех, да је се Мина уплашила.

Заиста, господ и спаситељ му није могао помоћи у томе да се ослободи тешких дугова; али је морао појмити, да је се у том тренутку мислило на друге ствари.

Али је он био такав, слободњак, волео је да се потсмева. Није никакво чудо, што га је и судбина за то казнила и све оне, који су били с њим у вези.

А затим долазак у нов стан, хладан, неугодан. Дрхтећи су легли у постеље.

И још никакав изглед на идући дан, који би донео собом више радости и веселости. Н апротив, идућег дана је Рихард Вагнер рано устао да би на време био у суду, јер су биле из Магдебурга приспеле тужбе од људи, којима је новац дуговао.

При томе му је Аврам Мелер дао савет да треба одлучно да изјави, да је према пруском закону он још малолетан и да не може бити осуђен. И тај исти Рихард Вагнер је се на дан раније позвао на саксонски закон и рекао да је пунолетан, да би се могао оженити.

Судија га је зачуђено погледао; он је био увиђаван и претходно закључио акта по том тугаљивом предмету.

Усамљену жену је од једном обузела јака туга за кућом. Пред њом је се указала јасна слика њеног завичаја. Дрезда са својим старим мостовима, торњевима и улицама. Родитељска кућа, ма како да је била сиромашна, на један пут јој је изгледала као рај.

Ах, да могу тамо побећи!

Заиста, она нејомишљала да бега и сада је се уплашила од саме себе. Али није дуго о томе мислила. Јављена јој је изненадна посета.

Јавио јој се трговац Дитрих.

Дитрих јебио један од најбогатијих људи у Кенигсбергу. Сматрао је за част да живи на енглески начин и да буде добротвор свију уметника, нарочито позоришних. О великим свечаностима позивао је све, који су били у вези с уметношћу, у своју кућу, а и сам је слободно одлазио у станове уметника.

И Мина и њен млади муж уживали су његову нарочиту наклоност. И сада је судбина хтела, да овај човек у тако тешком часу потражи стан Рихарда Вагнера.

Госпођа Мина није могла сакрити да је била нешто збуњена и здовољна.

Дитрих је као познавалац људи, одмах дознао у чему је ствар.

Насмејао је се.

»Можда сам вас изненада узнемирио када сте заузети непријатним мислима. Онда је мој долазак био потребан, да их растера. Разуме се да нећу бити нетактичан, али — «

Госпођа Мина је изгубила присуство духа и није могла собом да влада. Почела је да плаче.

Дитрих јој је пришао.

»Драга моја, шта вам је? Могу ли вам помоћи?«

Она је само махала главом. Али се он није хтео маћи с места. Гонило га је нешто да јој каже шта је мислио и осећао. Од дужег времена је он јако волео ову жену, али је собом владао и није испољавао.

Сада је спустио дрхтећу руку на њено раме. И као да је преклињао, звонио је његов глас.

»Кажите ми, шта вас мучи! Ја бих вам, као пријатељ, радо помогао!«

»Ви ми не можете помоћи.«

Он је се њој приближио још више.

»Реците ми од чега патите!«

»Ја — тугујем за кућом!«

»За кућом?«

У том је се она изјадала.

»Ах, када бисте знали, шта ми је! Овде је све тако хладно и мртво. Овде ми се по каткад чини као да ће цео живот изумрети. И тада мислим на моју милу Дрезду и дала бих живот да идем тамо и поздравим сва места мојих успомена, да говорим са својима и да се осетим опет да сам жива!«

Ове су речи јако потресле човека. Ипак он је се уздржао да падне пред њом на колена и да јој каже да може по слободној вољи располагати њиме и свим његовим богаством.

Смотрено је уздржао свој глас. Чак је се насмејао.

»Али, драга пријатељице, све то није тако страшно. Ваш муж ће вас разумети и пустити да одете једном кући!«

Она је махнула главом.

»Не, он то неће допустити.«

»Онда ви побегните. Боже мој, кала то урадите, он се мора с тим измирити.«

»Али — ја немам —«

Одмах је затворила уста да не би јој измакла фатална реч.

Човек је се уозбиљио.

»Видим да морам отворено говорити с вама. Ја вам стојим на расположењу. Никако не мислим да се мешам у ваш брак. Али ако ви све своје приходе морате дати ради одржања куће, то можда смем себи допустити да вам се ставим на услугу.

»Не!«

Рекла је одбијајући. И он јој није одговорио, бар не речима.

Почео је да говори о сасвим другим стварима. Али у његовим речима је се огледао необично ублажавајући тон.

Госпођа Мина је осећала као да опет седи с мајком и да је ова милује по коси. Постала је потпуно мирна.

А када је господин Дитрих отишао, видела је неколико већих банкнота, које је на столу оставио.

Затворила је врата. Обузео је стид, али је нешто вукло к новцу, који је био куповна цена за улазак у срећу.

С поља је долазио шум. То је био њен муж, али он није смео видети новац. Брзо га је метнула у џеп. Шта би он и о њој мислио!

Тада је она имала још једну ноћ без сна, ноћ пуну борбе са собом. И то је издржала.

Решила је се, да прими помоћ пријатеља и иде у завичај.

Само после неколико сати бити опет слободна, тахнути душом и знати да није несрећна на свету.

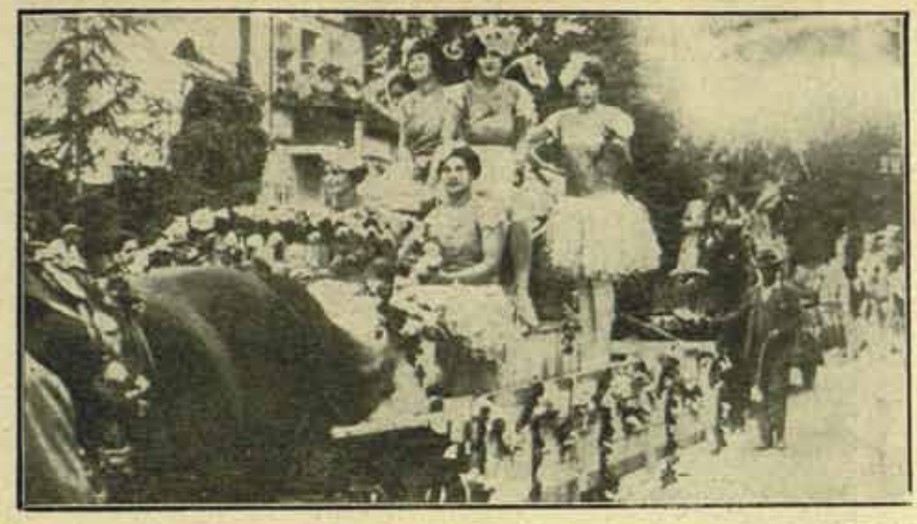
* * *

Путачак је био пут у поштанским колима од Кенигсберга до Дрездe. Уз то у души напаћене жене помисло да чини неправду човеку, коме је пред Богом и људима припадала.

Шта ће он о њеном бегству рећи? Од њега је отишла не јавивши се. Да ли ће јој он икада опростити. Да ли ће је у опште и разумети?

Најпосле је стигла у Дрезду. Старе улице су је опет примиле. Хиљаду познатих места изазвала су хиљаду старих успомена у њој. Како је се осећала, када је се појавио нови трг с Богородичином црквом.

— Наставиће се. —

И ове године одржан је у Бадену код Беча чувени цветни козро, кроз који су дефиловала многобројна кола окићена цвећем.

Имају ли укуса београдске модискиње

Раније, кад београђанка оде у унутрашњост и завири у модистерске излоге, насмеје се... Ту јој је све изгледало старомодно и без икаквог шика.

Сад се не може насмејати на излоге унутрашњости, јер шешир, који госпођица купује у Паланци, исти је као и онај из београдских излога.

Београд је увек предњачио са елеганцијом шешира, а ових последњих година шешир је постао врло шаблонски.

Шта видите сада у београдским излозима?

Пођите од Макензијеве улице, па до Теразија, све једни исти шешири, и та истоветност оставља вас индиферентном, и ако сте решили да сада купите шешир, ви се предомислите и кажете:

— Боље да поправим онај стари.

Осећа се да се застало у измишљању модела. Признаћемо, да и у самом Паризу заморе се сви они који стварају моду шешира, јер та мода мора да има по три четири издања у току сваке сезоне. Али код детаља и украса на шеширима фантазија још може да измишља.

Ти декори су на нашим шеширима, не неукусни, већ врло прости.

Загледајте сваки излог, и видећете један хрестов лист од филца друге боје прилепљен на сваки шешир. И све неки листићи, најобичније форме, као да деца цртају, или у унутрашњости по радњама где се продају капе за сеоску децу, вијају се такве шаре.

А зар се не би могло извести нешто сецесион, чак футуристички, фини неки декоративни украс, који би својом оригиналношћу привукао укус.

У Београду се може рећи да се осећа укус само у једно три модистерске радње.

Један од најбољих салона био је госпођице Радосављевић али изненађује, да више у њиховим излозима нема оних шик и необичних шеширића, какви су се вијали раније. Можда нема ни тај салон рачуна да доноси моделе, кад је велика конкуренција, и београђанка жури да купи у малом салону. За нижу цену.

Фабрика шешира сувише униформише Београд, и постају страшно досадни они истоветни украси на тридесет једнаких шешира.

У Кнез Михајловој улици може се видети понеки сецесион-шешир.

Само за Београд је сувише мало, да се у три, четири салона могу купити елегантни шешири.

Мањи салони треба да се труде да буду оригинални, да не копирају један друге... То копирање одстрањује муштерије. Довољно је, да се сваког дана појави у излогу један оригиналан шеширић. Није довољно узети маказе и скројити један лист, већ треба размишљати, чак запитати за савет неког уметника, који би могао нешто интересантно да нацрта.

У нашим салонима шешира осећа се отсуство уметничког смисла.

М —

ВЕШТИНА ОЖИВЉАВАТИ МРТВЕ

Камил Фламарион највећи француски астроном и један од најзначајнијих бораца окултизма спадао је још за живота међу најпопуларније личности Француске. Да популарност има често и своје неугодне стране доказује ова епизода коју удова чувеног астронома објављује у париском астрномском листу. Једног дана посетио је Фламариона неки странац који му је објашњавао своје назоре о времену, простору, животу и смрти, не осврћући се на то што га тиме задржава. На крају своје приче саопштио му је пронашао методу помоћу које је могуће мртве опет повратити у живот.

»Сада хоћу да вам докажем« — настављао је непознати, — »да су моје теорије оправдане. Могу вас сада убити — не бојте се — али вас затим и васкрснути! Учинићете науци велику услугу ако пристанете на мој предлог«.

При овим речима странац је извукао револвер и махнуо њиме пред Фламарионовим очима. Научник који је видео да има пред собом лудака, одговори: »Уверен сам да је ваша теорија потпуно тачна и немам ништа против тога да ме одмах убијете, али још данас имам врло важну конференцију коју морам пре своје смрти посетити и зато вас позивам да свој експеримент одложите за сутра. Тада вам стојим на расположењу.«

Непознати је примио овај предлог и обећао да ће идућег дана у одређени час доћи. Када је пак следећег дана у одређено време доиста дошао, два полицајца одвела су га у лудницу.

УТИЦАЈ ПЛИВАЊА НА РАШЋЕЊЕ ОРГАНИЗМА ИЗМЕЂУ 12 И 17 ГОДИНЕ

Рашћење организма нема своју границу година. Има особа које расту до 20 године, а код неких се заврши у шеснаестој години. Кад пређе тај период, онда не може да се добије ни један сантиметар више. Узраст се наслеђује. Од малих родитеља и деца су мала, кад су родитељи високи таква су им и деца. Родитељи малог раста увек желе да им деца буду виши од њих. За то је потребно знати како да се добије неки сантиметар више.

Најбољи су пример Јапанци. Статистиком је доказано, да су они порасли за два сантиметра, благодарећи спорту.

Дакле спорт у довољној мери утиче на висину. Али је доказано да пешачење помаже, да се добије висина. У периоду рашћења, између 12 и 17 године треба доста да се пешачи, јер то истеже мишиће. Треба пазити на храну и на здравље. После веће болести организам закржљави и застане рашћење.

Један од врло добрих спортова за узраст, то је пливање! Колико се препоручује пливање одраслима, исто толико и деци, нарочито од 12 године, кад настаје најважније доба рашћења.

Само увек треба пливати под надзором старијих, јер деца претерују увек кад су у води.

Клима опредељује висину. Северни народи су већи растом него јужњаци. Планинци су високи само што се много више пењу и спуштају због брдовитог терена, а то је једна врста гимнастике.

ЕВРОПЉАНИ И ФИЛМ

Европљани имају друкчије схватање филма.

Већина европских држава у којима се производе филмови последњих година су издали законе за »заштиту« своје филмске индустрије и у њима се налази маса прописа и ограничења који су сасвим супротни америчанском ставу према филму.

На пример у Енглеској према њиховом новом закону британски филм мора бити израђен од британског поданика или британске компаније.

За британску компанију сматра се она у коју су већина директора британски поданици.

Исто тако писац сценарија мора бити британски поданик.

Дакле не као што Фербанкс каже: Ми ангажујемо најбоље на свету не водећи рачуна о народности.

Две лепе даме, које су овога лета морале код куће остати.

Самуел Толдвин о филму

Самуел Голдвин чувени амерички режисер бавио се у Енглеској ових дана, и у свом чланку о садашњем стању филмске производње, поред осталога акже:

»Ја се радујем напретку европске продукције. То је уметност која се ствара, а стварање се само користи такмичењем. Људи смишљају нове ствари много боље кад су под бичем супарништва.

»Али то такмичење може да да боље филмове само кад је здраво. Ја мислим да је апсурдно стављати националне бране око филма. Филмови су интернационални. Добри филмови не могу се правити само за једну земљу. Зато треба одбацивати све разговоре о Енглеским филмовима, Америчанским филмовима, Немачким, Француским и трудити се да се створи светска индустрија. Доћи ће време кад ће се глумци и режисери измењивати између Америчанских и Европских студија, као што се измењују универзитетски професори«.

Говорећи даље о америчанском петнаестогодишњем искуству на филму он каже:

»Филмови стају доста новаца и ако нису добри они не могу да покрију трошкове. У Америци су милиони просути по разним компанијама које су ницале као печурке, али су само њих неколико остале, док су остале пропале. Компаније које су се одржале, као Парамунт на пример, постигле су то, јер су радиле на здравој бази. Они су схватили да треба да забављају публику и скупили су људе и сиже-а који су то постизали.

»Многе друге компаније су имале капитале које је имао и Парамунт, али су оне заборављале да се не рачуна оно што се утроши у филм већ оно што публика добије од тога«.

На завршетку каже: »Холивуд се држи на свом положају јер у њему живе 40.000 ирзађених глумаца, глумица, оператора, директора, писаца сценарија, електричара и техничара«.

БЕСКОНАЧНА ПЕСМА

Тристану Бернару беше страшно досадно на једном матинеу. Нарочито га је неки певач, који је погрешно певао, толико нервирао да је Бернар био принуђен да се обрати свом суседу:

»То је ужасно како тај човек погрешно пева!«

»Јест, он сиромах не чује шта пева; глув је.«

»Па зар онда не би могло да му се каже да је песма већ завршена?«

Једна будућа филмска звезда. Г-ца Фај Врај, ново откривени филмски таленат, ангажована је од Парамунта.

Филмске новости: Чарли Мурај и Жорж Сиднеј висе у једном фризерском салону. Сцена из филма »Високи летачи«

ЧОВЕК СА ХИЉАДУ ЛИЦА

Лон Шанеј се прославио на филму својом савршеном шминком, помоћу које је давао себи разноврсна лица. Ни један филмски уметник нема у себи те вештине да тако преображава своје лице, да оно буде потпуно непознато.

Једног дана направио је Лон Шанеј шалу са својим режисером. Имали су да снимају један екстеријер, и режисер је заказао глумцима да се састану у једном популарном кварту. Сви су били дошли, само нема Лон Шанеја, који је играо улогу пивара.

Режисер је већ постојао нервозан, кад га ослови један дрипац на улици. Он се наљути и окрете му леђа. А то је био Лон Шанеј, који је читавих пола сата стајао ту и нико га није познао.

Лон Шанеј има најчудноватију кутију за шминку, тако звани «шминкас« у глумачком свету. Понеки пут је отвори својим познаницима и онда се укажу различити зуби и вилице, наочари, тубе са теновима, восак, перике, туткало, огледала за увеличавање, пуно мистериозних кутијица, фластера.

— Више од стотину антипатичних лица ја сам изводио ал не љутим се, јер ми се чини, да имам способности за такву врсту улога. Задовољан сам кад могу да креирам једну улогу која улива ужас. Ја верујем, да је доста тешко такво лице дати себи, јер какве бих ја муке имао, да играм неког доброг човека мојим лицем. А тешкоћа се већ ствара, кад ја морам да унакажим сваку црту свога лица.

Кад је играо Мистер Ву-а прво је наместио себи вилице, као што имају Кинези, који пуше опиум. Код пушача опиума зуби су дуги, црни и деформисани.

— Пре но што сам се нашминкао, говори Лон Шанеј, морао сам да дам својим очима бадемасти облик. То није тешко. Покрај очију прилепио сам фластер и продужио сам га на слепе очи. На тај начин, кад је фластер био прорезан као бадем, и моје очи су добиле тај облик. Преко фластера превукао сам шминку и он се није видело. Сад сам имао да метнем перику, обрве, ретку браду, и Кинез је био готов.

У једном филму Лон Шанеј је требао да креира ћоравог на лево око. Да би изгледао слеп, сваког дана је сипао у око један хемиски раствор, од кога је око добијало плавкасти изглед и давало утисак као да је исцурело. То је било опасно за његов вид, и више од сата није смео тај раствор да му остаје у оку, и само се, моралe те сцене, где се види око, врло брзо да се снимају. Али сви су били усхићени у студиу, кад су видели фотографије, које су представљале верно човека са исцурелим оком.

У »Незнанцу« Лон Шанеј нема руке. Пошто није могао њима да се служи, дуго се вежбао да се служи ногама при писању, читању и јелу. Морао је имати надчовечанску силу да све то постигне, и ни један глумац у Холивуду није могао тако нешто да креира. Он се толико усавршио да рукује ногама, да је и копље бацао њима.

Лон Шанеј се ретко фотографише са својим природним лицем. Једном је ручао са Полином Штарк у студи-у. Један репортер га спази и управи на њега свој апарат. Али за трен ока Шанеј преобрази своје лице и репортер остаде разочаран.

У НОВОМ ХОТЕЛУ

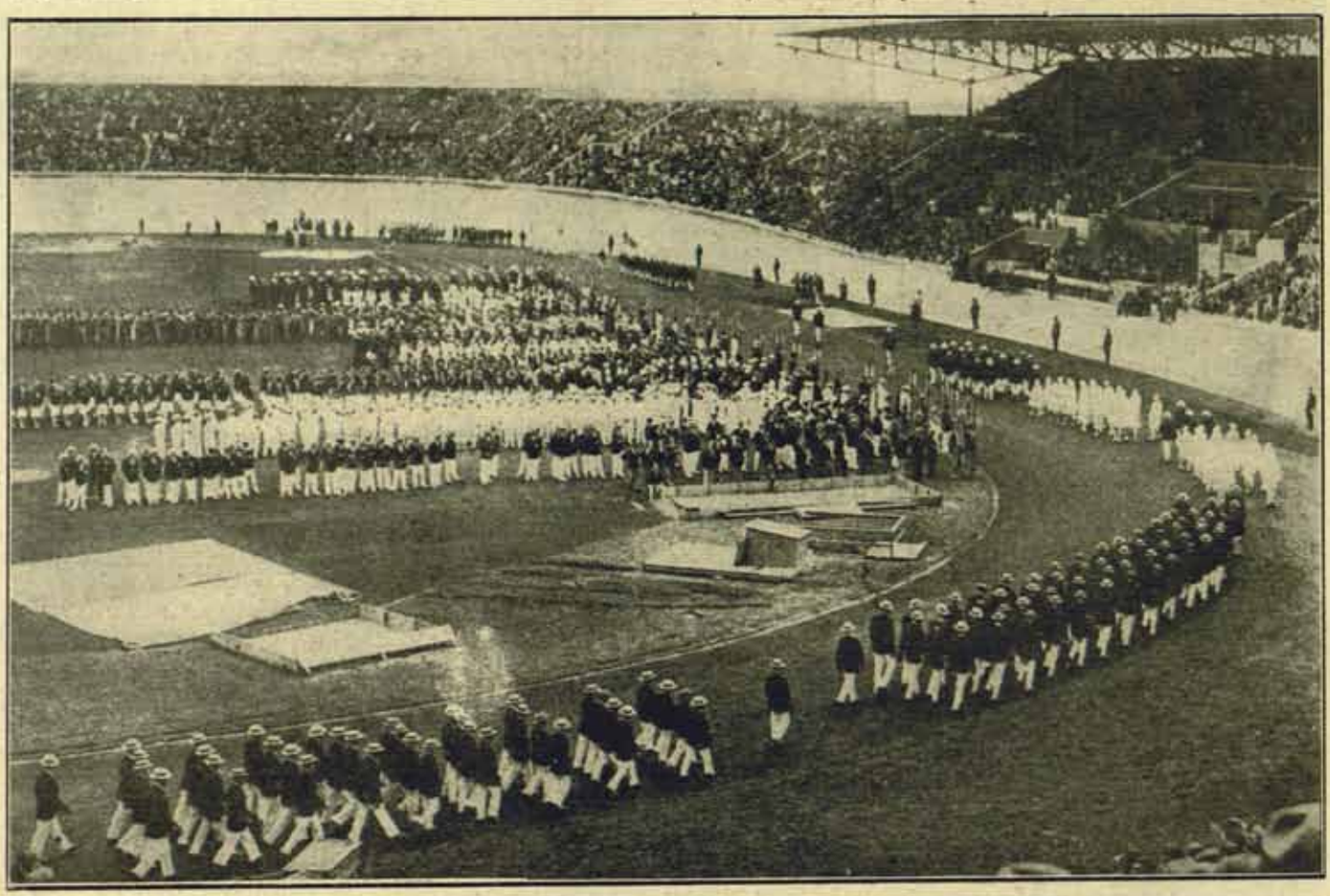

Када су већ умиваоник обесили тако високо онда су бар требали и лествице поставити како би се могао до њега успети, да се умијем.

За власништво листа и штампарију
Драг. Вучићевић, Војводанска 53.

Штампарија „Привредни Преглед“,
Дубљанска ул. 53. — Телефон 40-89.

недељне Илустрације

СА ОЛИМПИЈАДЕ У АМСТЕРДАМУ Дефиловање учесника приликом отварања девете Олимпијаде.

Повратак несрећне експедиције генерала Нобиле са Сев. Пола. Генерал Нобиле трећи с десна.

Чехословачки професор Бехунек, из Нобилове експедиције, са својом вереницом на

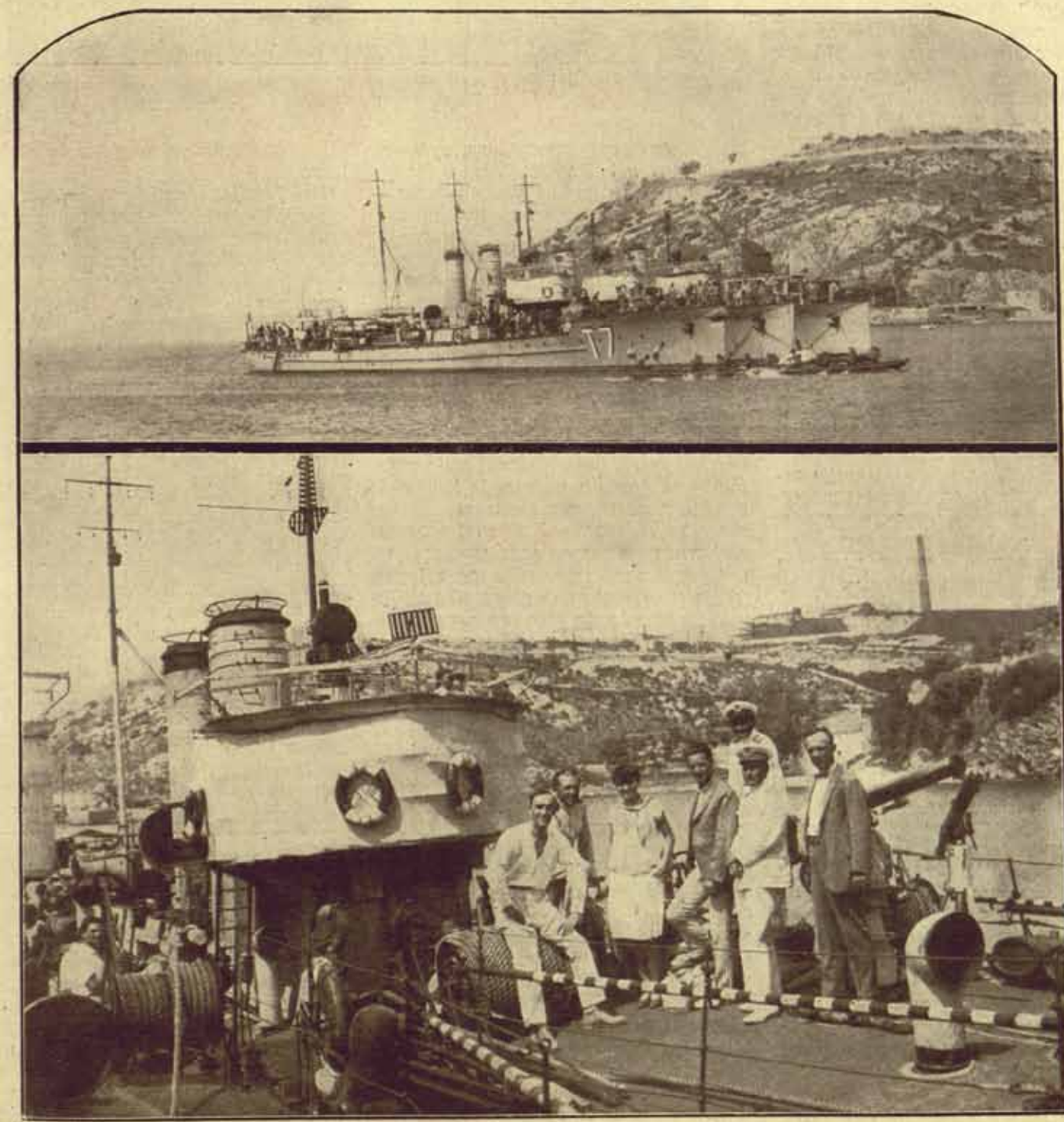
Поштарина плаћена у готову. *ГОДИНА IV.* *БРОЈ 35.*

Недељне Илустрације

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ
Уредништво и Администрација Скопљанска 18, II. спрат.
Телефон број 26-91. — ПОЈЕДИНИ БРОЈ ДИНАРА 3·—

Уредник М. СВЕТОВСКИ
Београд, 26. августа 1928.

ПРЕТПЛАТА
За нашу државу годишње 150 дин., полугодишње 75 дин.
За иностранство годишње 200 дин., полугодишње 100 дин.

Маневри наше ратне флоте на Јадрану.

Шта прича шумадиски учитељ о шумадиском селу

Из Матарушке бање.

За време учитељске скупштине срела сам једног интелигентног младог учитеља из Шумадије. Учитељске школе у унутрашњости још дају идеалне учитеље, који осећају љубав према свом позиву. И тај млади учитељ тако је лепо причао о селу, износио све што је лепо и ружно, без илузија. Али се у њему осећала жеља, да отклони оно, што не ваља, и да улепша сељаку живот.

„У новинама се претерало у хвалама о жетви, прича тај млади шумадиски учитељ. Први плод пшенице био је добар, а она, која је доцније посејана, доста се спржила. И шумадиског сељака неће спасти овогодишња жетва. Јад сељака је презадуженост и борба са природом због испошћене земље. Сељак увек мисли да није сабрао доста летине зато што је доцкан посејао. Он не увиђа да је земља посна и више не може да донесе род, какав је раније давала. Шумадија на примитиван начин ђубри земљу сточним ђубретом. Стоке нема много, зато нема ни ђубрета, а хемиски наш сељак не сме да употреби, јер он је неповерљив и хоће све да види. Зато треба давати учитељима по један део земљишта, на коме би изводили вештачко ђубравање, да би тиме сељаке поучили.

У вези са испошћеном земљом долази и рђава исхрана сељака. Они немају ко да им кува јести, јер сва чељад иду на њиву, а радне снаге је мало. У Шумадији је из године у годину све већа борба са природом, и ако се овако настави, земља ће се страховито испостити, и шумадиски сељак постаће сиромах.

Друго зло сељака је презадуженост. Он је морао да купује пролетос кукуруз по 300—400 динара товар, и треба му много више да прода пшенице, да би се одужио. Зеленаш неће да чека, да му плати доцније, кад буде већа цена житу, него гледа свој профит, да узме жито кад је најјевтиније, и да после ту исту пшеницу, око које се знојио и мучио земљорадник продаје том истом сељаку много скупље. И кад сељак прода пшеницу, њему неће остати за исхрану, и поново ће падати у дуг.

— А какав је живот у кући? запитах младог шумадиског учитеља.

— Шумадиски сељак не живи више примитивним животом у кући. Много је сељака, који су били у Француској за време рата, и на њима се осећа утицај западне културе. Свака кућа има лепе дрвене кревете, чак и душеке, могу се видети и шифоњери, велика огледала, а баште су негде као паркови, алеје, ронделе, разноврсне калемљене руже, и све чисто и уређено.

— А мода?

— Ако дођете на сабор, онда ћете само пет од сто видети у народној ношњи. Сељанке су у крепдешину, муслину, свили, чак и бубикопф. Ми, учитељи, боримо се да одржимо народну ношњу. Сваки пут ја говорим сељаку: „Па зар није јевтиније да твоја жена сама тка?" А он ми на то одговарата: „Не могу ја да допустим да ми жена цео дан седи за разбојем, кад треба да копа на њиви".

За села су потребне домаћичке школе, које ће будити љубав према народној ношњи. Ја сам се решио, да о Светом Сави не примим у школу ни једну сеоску девојку, која буде дошла у варошком оделу. У једном шумадиском селу био је овакав случај. Била је довршена зграда Народног Дома, и учитељ је приредио свечаност, на коју су дошли сељани из тог села и околних. Учитељ је сазвао двајестину младих сеоских девојака, да послужују тога дана. Оне су изјутра дошле све у варошком оделу. Кад их је учитељ видео тако варошки накинђурене, био је бесан, све их је маршировао, и наредио, да свака мора да иде кући, да обуче сеоско одело. И оне су морале да се пресвуку.

А морал?

— Морал је двојак. Једном ћете видети ону патријархалну чедност, кад девојка обори очи и образи јој запламте од стида. А други пут помислите да је то неко варошко девојче, које сваког дана шета по корзо-у. У Крагујевцу се могу видети на корзо-у сеоске девојке из оближњих села. И само по говору може да се позна да је сељанка. Али нема више онога, да кад неко запита сељанку: Како се зовете?, а она одговара „Ми" се зовемо . . . " Зна она сада и за „перту" и за „перси". Једном сам срео једну сељанчицу од шеснаест година. Девојче. Ослових је на „ти" . . . Она ми одговори са две три речи, али некако љутито, и удали се. Кад после ја чујем како ме грдила: „Како сме учитељ мени да говори „ти"? Морао сам се на то насмејати.

Има још једно треће зло које сатире сељака — сифилис. Села пате без лекара и никада не треба рећи да се нагомилало лекара. Лекар је потребан селу као и учитељ. Сад се ради на оснивању здравствених задруга. Та задруга обухватиће два три села, и она ће имати једног лекара. Фикс-плата лекару биће 1.500 дин. То је најмања плата; чланови ће се лечити бесплатно, а остали сељаци по визити. Здравствене задруге имале би своју апотеку, и сељак не би морао да иде чак у среско место. Санитетске среске власти морале би више да воде рачуна о сеоским механама, јер оне су легло свих зараза, и у већини случајева страховито нехигијенске зграде, које упропашћују сељака. Зато је потребно да сваки учитељ буде трезвењак, и оснива у селу трезвењачка кола, која ће се борити противу крчме.

Ја сам завео у мојој школи седељке недељом после подне зими. Сви чланови читаонице сакупе се, и онда пијемо чај, кафу или шербет, а никако алкохол.

Тако је причао тај млади шумадиски учитељ, а верујем да таквих учитеља има доста по селима, који уносе љубав у свој позив. *МИР—ЈАМ.*

ШКОЛА ЗА УЛИЧНИ САОБРАЋАЈ

У Немачкој је основана школа за саобраћај, где се не држе само предавања о колском и аутомобилског саобраћаја, већ се поучавају пешаци како да иде улицом и прелазе преко раскрсница.

Та су предавања практична. Од дрвета су израђене улице и куће, а пешаци су као фигуре од шаха. Онда се те фигуре покрећу и онај, који учи, показује, како би прешао пут, и којим би улицама ишао.

Излети гостију по мирисним златиборским шумама.

ЗЛАТИБОР

— Јула - 1928. —

За непуних дванаест часова вожње преко Младеновца и Чачка стигли смо у Ужице. Од Младеновца за Ужице све су лепши и романтичнији пределн. Бела стада оваца расута по пространим пашњацима, брежуљци, пропланци све то даје живописну слику. Тек што је стао воз у Ужице, опколе Вас шофери: »Ауто за Златибор!« Несносна варошка жега ствара Вас нестрпљивим и без погађања седате, само да вас што пре повезе у планинску свежину.

За један час лагане вожње поред Качкета, затим кроз златиборско сеоско место Чајетину, долазимо на Палисад. На два километра од Палисада налазе се Краљеве Воде, а на дванаестом километру у самим јаругама лежи Рибница. То су три летовалишта на Златибору.

Палисад сав у младој боровини и буковој шуми заузима величанствен положај. А свуда око њега таласасти брегови преливајући се кадифасто шире се у бескрајност.

Поред великог броја приватних колиба за издавање, налази се и пансион који држи познати ужичанин Војин Пауновић. За скромну суму добијете стан и одличну храну. На Палисаду нема зиданих кућа, ни раскошних вила; ту су саме колибе.

У облику пирамиде, сграђена колиба од суве боровине има само једну одају. Једне ногаре са сламњачом, напуњена свежом сламом, покривена белим покривачем, јастук и ћебе, затим мали дрвени сто, све то сачињава намештај ове здраве и свеже собице. На Палисаду има и једна кафаница т. зв. Хотел »Промаја«, где старији мезетишу уз печено јагње и ужичку шљивовицу, а младеж уз игру карата весело ћаска.

Хоћете ли излет или провод? И тога ћете имати на мирисном Златибору. За два сата хода, још за ранога јутра, носећи са собом младо испржено пиле и врућу погачу пели смо се на врх Чигота, одакле се при ведром времену види Авала и Сава.

Симпатичне Београђанке и Земункиње ошишане »ала гарсон«, добро нашминкане ,увек свеже, готове су на шалу и за модерну игру. Свирају се најбоље грамофонске плоче, а чарлстон се изводи по још непокошеној трави.

За двадесет минута хода од Палисада долази се до Краљеве Воде. Ту је велики и угодан хотел, окружен великим и старим боровима. Ту се дижу раскошне виле генерала, министара и многих других угледних личности. Преко пута хотела истиче ледена вода. Чесму је дао сградити Александар Обреновић 1898. год. На Краљевим Водама налази се нарочита вила т. зв. »кућери«. То су од дасака излупане обичне кућице за овчарског пса. У њој је свежа слама, а човек се не може ни дићи, ни седети. Предњи отвор једва је довољан да се човек провуче. У том кућеру преноћите за банку, под звезданим небом, у друштву ројева скакаваца и других инсеката. Сваки од тих кућера има свој назив, као: Вила »Чудо«, Вила »Подвала«, Вила »Смех«, Вила »Лаф«, Вила »Ката без врата«, Вила »Зора без прозора«.

На девет километара од Краљевих Вода лежи у самим јаругама Рибница. Ту су разапети шатори скаута, сокола и т. д.

Златибор, висок преко 1400 метара сматра се са својим дејством као најбоља ваздушна бања у Србији. Ујутру када свиће, када са Истока сунчани зраци падну по плодним пашњацима, чују се звуци прапорца, а једнолика чобанска песма праћена потмулим звекетом чактара, слива се из дугих стада.

Зими овде нема људи. Снегови уништавају младу боровину, а чопори курјака крстаре по врховима Златибора.

Сада крстаре људи. Време тече безбрижно, не сећајући се на варошку жегу, прашину и свакидашње незгоде. Оштар планински ваздух, дебело козје и кравље млеко, млад кајмак, топла ужичка погача отвара вам све већи апетит.

А када падне ноћ, кад месец баци своје сребрнасте зраке на ове таласасте брегове, кад мирис младе боровине испуни ове крајеве, док старији уживају у мирисном ваздуху, дотле весела младеж искупљена око каквог дебелог бора пева омиљену златиборску песму:

»Наша љубав почиње са мириснога Златибора.....«

М. Алву.

Београђани пред планинском колибом на Златибору.

Како треба водити конверзацију у друштву

Господин се спреми за причање, заузе угоднију позу на столици, јер ће прича дуго да траје, и прво изговори: ‚Е, слушајте . . .“

А вас подиђоше жмарци, онда очајно подижете очи у вис, и помислите у себи: „Јаој, овај ће ме угњавити“.

А господин нема појма о такту и мери.

Модерни људи воде и разговоре у модерном духу. Више се не сме нагваждати у друштву. Данас не трпимо дугачке романе, већ све фељтонски.

У друштву, где је више особа, сваки треба да има свој ред причања. Један може причати најзанимљивије, али ако он све време говори убије интерес за своју тему. Има људи који су увек у друштву у улози говорника. Како виде двојицу, мисле да могу да држе говор. И не могу да га се спасу. То је малтретирање. Ако нећете да вас малтретира, не мислите на његово причање. Пустите га нека се наговори: А ви само тек понеку речицу: „Да“, „јест“ „тако је“. Али пазите да сте помало у контакту са његовим садржајем, да не би то ваше „да“ дошло уместо „не“.

Тако се десило једном господину. Био је страховито измучен дугим разговором свога пријатеља. Његов сабеседник није умео да дође до краја. А господин на све одговара: „Наравно“. И тако се дуго наставило:

— . . .

— Наравно.

— . . .

— Наравно.

— Замислите, он каже мени, да сам ја непоштен човек.

— Наравно.

— Шта, и ви се слажете с њим, викну сабеседник и скочи да ухвати господина за гушу . . .

И господин се једва испетљао и некако успео да објасни то своје „наравно“.

Има и жена беседника. То су обично жене јавни радници, које су научиле да држе говоре на конференцијама, и друштво за њих има само онда интересантности, кад њих слуша.

Постоји вештина говора и вештина слушања. Ништа није симпатичније него разговарати с неким који уме да вас слуша, али ви се онда трудите да и њега слушате, и тако наизменично разговарате. Кад говорите некој младој дами, а она вас пажљиво слуша, ви је онда цените, јер осећате како она уме да се унесе у ваш говор и све акцептира. Несимпатично је видети човека и жену, који не слушају ни онда, кад се нешто занимљиво прича.

На неком лицу јасно се опажа, како није у вези са говором другога, већ смишља шта ће он да каже.

Па оно непрекидно упадање. Неко најлепше прича, и то његово причање изазива нешто слично у свести онога који слуша, и он га прекине и настави оно своје, па кад заврши он и не мисли да потсети оног првог, да доврши свој разговор. Ако мора неко да се прекине у разговору, увек треба рећи „пардон“, и кад се изговори нешто, што је било потребно да се каже, вратити се господину и рећи: „Молим вас, наставите ви сада“.

Најдосаднији су они који уносе детаље у приче. Увек треба ићи за главним чињеницама. А неко мисли, да треба да гарнира говор разним ситницама, тако да се у томе изгуби и оно што треба да занима изгуби свој интерес. То је старински начин конверзације.

Жене могу да буду досадне и у друштву и на улици. Нарочито на улици. Ви журите, а нека дама вас ухвати . . . Ви се извињавате и полазите, она опет задржи: „Само још две три речи“. И тако све по „две три речи“ задржи вас читавих пола сата.

Или били сте у посети, па сте пошли. Али никад да престане разговор на вратима. Сви стоје по пола сата, и у том стојећем ставу наставља се разговор из салона . . . Заболе ноге, али гост не одлази, мора да се чека, да он први пружи руку . . . И кад се он једва сети да оде, ви затворите врата и грдите: „Нек иде бестрага!“ Морате тако да кажете, јер

Васпитање за џентлемена: На своје традиционалне вртске свечаности, које енглески лордови приређују, редовно позивају младе ђаке и студенте да се уче џентлеменству. Слика показује једног ђака који има дужност да две даме забавља.

сте се смрзли у предсобљу (кад је зима), а гост стоји у бунди, па му лако.

Код љубавних парова увек више говори жена. Гледајте их само на улици. Мушкарац ћути, а жена прича, прича, па не престаје... Кад је ново познанство господина занима... Кад су давнашњи пар, замара га... Више пута видите, како господин сваку даму испрати погледом, док се његова дама сатре од разговора.

Слушајте, госпођице, немојте на улици ви да амизирате мушкарца, већ он вас. Кад ви тако непрестано причате, а он ћути, изгледа као да он вама чини част што иде поред вас и зато се ви трудите да га забављате својим разговором, да би му било пријатно ваше друштво... Оставите га, нека он прича, и нека се он труди да вас забавља. То је и његова кавалјерска дужност. Има мушкараца, који уживају да им жене причају. Кад шета господин од 40 година и дама од 20, онда дама више говори, јер господин се подмлађује. Звонком и младалачком интонацијом госпођице. А београдски дасе често седи поред дасинице и не проговори ни једну реч.

Пазите, госпођице, шта сам вам казала, немојте га забављати. Немојте допустити, да неко добије утисак, како ви њега више волите. А кад се ви убијете од причања, да би он процедио само две три речи, онда се мора веровати да више вама ласка његово друштво.

Можда то није тако, али тако изгледа.

Још је нешто досадно. Има људи и жена који не могу да се ослободе теоретисања у разговору. Све нека крупна питања, проблеми, научни термини... Ви окрећете на нешто лакше, али ваш сабеседник одваљује сваку реч као каменицу и убије вас.

Па онда оно, кад неко само о себи прича: Ја... ја... ја... а у тим причама увек има лажи. Постоји уверење, да сви они, који много причају о себи, много и лажу о себи. То је психолошки оправдано. Чим човек истиче само себе, он жели да себе представи у лепшој боји, а чим он молује свој живот то нису природне боје, већ вештачке.

Та црта самохвалисања у већој мери развијена је код људи него код жена.

Шипарице су најслађе кад причају, јер оне су срећне да могу да разговарају, нарочито с кавалјером, и у њима нема тешких разочарења зато су им и мисли лаке и ваздушасте, као и њихове тоалете.

МИР—ЈАМ.

Чувена филмска звезда Лилијан Гиш у посети код проф. Макса Рајнхарда у Салцбургу

ДВАНАЕСТ ЗАПОВЕСТИ ЗА ДУГ ЖИВОТ

Један бањски лекар саставно је ове здравствене прописе за столетни живот:

1. Задржавај се што дуже на здравом, чистом ваздуху, пре свега. ако није велика врућина, на сунцу. Посвети се при том кретању и чини сваког дана већу шетњу.

2. Једи месо једанпут дневно и то не у великој количини. Храна нека се састоји у главном из млека од здравих крава или коза, јаја, поврћа, путера, сира, воћа. Сваког трећег месеца избегавај у опште месо. Јело добро сажвакај.

3. Умивај се добро свакодневно, једанпут недељно се окупај у топлој води а ако је циркулација крви добра онда се и зноја.

4. Пази да сваког дана имаш редовну столицу. Осим тога испчисти црева једанпут недељно благим средством за чишћење.

5. Носи одело од памука, а зими евентуално и вунено рубље. Оковратници на кошуљи нека буду слободни. Боја шешира и одела: црна. Носи увек плитке ципеле.

6. Рано лежи и рано устај.

7. Ако ти лекар дозволи спавај крај отвореног прозора али у сваком случају у тамној и мирној соби. Спавање нека не буде краће од шест и по часова а за људе не дуже но седам и по часова, за жене пак осам до осам и по часова.

8. Одмарај се недељом потпуно. Задржавај се ако је могуће од суботе до понедеоника на селу или у планини.

9. Избегавај узрујавање свих врста. Не брини се ни о томе што се не да изменити нити пак о томе шта ће доћи. Не говори о непријатним стварима.

10. Буди умерен у сексуалном животу. Ожени се, а ако останеш удовац ожени се поново.

11. Избегавај сувише топле просторије, а нарочито просторије са парним грејањем или рђавом вентилацијом.

12. Буди умерен при употреби алкохола, дувана, кафе и чаја.

НАЈРАСПРОСТРАЊЕНИЈА КЊИГА НА СВЕТУ

Није то, као што се мисли, библија већ спис америчког књижевника Е. Хубарда »Посланица Гарцијева«, која је била штампана, још док је аутор био жив, у више од 40 милиона примерака. Хубард је погинуо приликом експлозије на броду Луситанији 1915. године. Овај спис био је раздаван за време светског рата војницима антанте. Будио је својим примером смисао за одговорност, самопомоћ, самосталност и ширио проналазачки дух.

МОДЕРНИ ЖИВОТ

Група купачица и купача на Дунаву код Беча, која после купања игра уз музику једног великог оркестра, чије звуке преноси радио.

СЕНЗАЦИЈА У МРТВОЈ СЕЗОНИ

— Нужда закон мења—

Изворна сензационална вест листа »Напред груди« од 15 јула ове године:

Страховита несрећа у Палацковој улици на Нуслами.

Из до сада нама непознатог разлога појавио се јуче пожар у Палацковој улици на Нуслама, бр. 483560, те је ускоро захватио целу петоспратницу и уништио је до темеља. Од становника поменуте куће није се спасао ни један једини јер кућна капија — из непознатих узрока — била затворена кључем. Кључ је имао код себе настојник куће, али како је изненада полудео то је са таванског прозора скочио на улицу зарио се тако дубоко у земљу па док су га ископали и извадили му кључ из џепа, катастрофа већ беше свршена. Према закључку у поменутој кући изгорело је 54 мушких и 52 жене, као и 85 деце. Подробнијих вести донећемо у сутрашњем броју.

*

Извештај листа »Груди напред« од 16 јула:

Као што нам јављају прексиноћни пожар, о коме смо писали у јучерашњем броју, био је много мањих размера но што нам је било у првом тренутку саопштено. Али — у толико боље. Није изгорела кућа број 483560 у Палацковој улици већ кућа број 653840 у Легеровој улици, и то не петоспратница већ једноспратна кућа и не до темеља већ само делимично. Такође и број трагично погинулих је много мањи — хвала Богу. Јављају нам да има само 2—4 мртвих и неколико рањених. Даљи извештај сутра.

*

Извештај листа »Груди напред« од 17 јула:

Срећни смо што можемо саопштити нашим читаоцима о ономадашњем пожару на Нуслама веома утешну вест и тако исправити обе наше раније вести: захваљујући пажљивом надгледању градских чувара до пожара у опште није ни дошло, и ако, као што нам саопштавају, није било далеко па да се пожар догоди. Трогодишњи дечак трговца Кацафирка, који има радњу у Рајзовој улици бр. 603, затечено је где седи крај гомиле шушака држећи у руци жижицу. Истина је — није то била запаљива жижица, већ изгорена, али — ако Бог хоће — онда се и од сагорене жижице може догодити пожар. Појединости о поменутом случају сутра.

*

Лист »Груди напред« од 18 јула:

У вези са нашим јучерашњим извештајем о пожару на Нуслама саопштава нам трговац господин Кацафирек из Рајзове улице бр. 603 да у ствари нема ни једног малог дечка, али да има на стоваришту кисео купус и колонијалну робу свих врста по најјевтинијим ценама. Веома радо штампамо ову његову изјаву и тиме завршавамо публиковање вести о огромном пожару на Нуслама. Чим се опет догоди нешто интересантно нећемо пропустити а да одмах не обавестимо своје читаоце. Купујте наш лист, претплаћујте се и препоручујте га у круговима својих познаника. Шаљите нам извештаје о свим несрећама, незгодама и непријатностима које се догађају у вашој околини. Не потцењујте ни најситније догађаје, — некада и најнезнатнија ситница заслужује да се спомене!

ЉУБАВНИ РОМАН ДОЛАРСКЕ ПРИНЦЕЗЕ

Маркен Стевенсонова, ћерка једног од најбогатијих фабриканата из Њујорка, пошто је завршила студије била је уведена у друштво да упозна живот високог света. Том приликом девојка се упозна са неким Џемсом Корбетом, који је — бар што се тиче фрака — изгледао као прави џентлмен. Корбет се беше увукао у високо друштво на неки сумњиви начин тражећи своју жртву. И нађе је у врло неискусној доларској принцези Маркени. Пошто јој се Корбет удварао неко време, запроси најзад и њену руку. Девојчин отац није никако симпатисао овог младог човека и одбије његову просидбу. Али ћерка и против воље свог оца венча се тајно са Корбетом. Разљућен отац забранио је младом пару приступ у своју кућу одбио је да исплати мираз својој кћери. У место тога потражио је помоћ детектива који су имали за задатак да испитају како је живео пре свадбе његов нежељени зет. Обелодањено је да је Корбет већ једном претога ожењен и да његова пуноправна жена још живи. Неслутећи ништа о томе друга Кобетова жена становала је у прворазредном њујоршком хотелу, где су били предавани и драгоцени поклони. које је Маркен добијала од својих пријатељица. Али млада жена није дуго уживала у овим даровима. Осам дана после свадбе млади је супруг нестао, а с њим и драгоцени свадбени поклони и већа сума новца која је припадала Маркени. Господин Стевенсон је пожурио к својој несрећној кћери, венчање је оглашено као неважеће а екс-супруг доларске принцезе налази се сада у затвору у Синг-Сингу, где мора да одлежи пуних тринаест година.

А како налазе утехе младе разочаране Американке? Пођу на пут у Европу. Тако и Маркен, сада опет госпођица Стевенсонова, пошла је у Стари свет и тамо нашла лепог грофа Соранзиа са којим се ускоро венчала. Срећа нових супружника беше брзо помућена. Права госпођа Корбетова пребацивала је младој грофици своју несрећу — то јест што јој муж лежи у Синг-Сингу — и тражила је општету од 250.000 долара; јер бити бела удовица — без своје кривице — није баш тако лака ствар. Грофовски супрузи вратили су се у Њујорк, а у вишим круговима мисле да ће се адвокати потрудити да поменуту општету за личност господина Корбета сниже на минимум. И ако је господин Корбет питомац Синг-Синга, ипак има вредност као сваки потпуни човек. Зато можете разумети госпођу Корбетову, која тражи тако велику накнаду за свог изгубљеног мужа.

Најмлађа звезда Холивуда, мала мис Курт неј са четири разне мимике.

Једна енглеска дама, која се и за време венчања није хтела раставити са својом мачком.

ШТА НАМ ЛАСКА

Дођемо ли у неки мали хотел а портир нас одведе у најскупљу собу.

Становати поред куће у којој се догодило убиство.

Знати напамет адресу због које многи лупају главу.

Видети на међународном банкету говорника који је окренут нама а који говори неразумљивим језиком и сматра нас за сведока својих речи.

ХТЕО БИ ДА НАУЧИ

»Господине полицијски инспекторе, желео бих да говорим са фасадским радеником који је извршио провалу у мој стан.«

»Шта желите од њега«?

»Мој момак је прошао кроз собу моје жене и она се није пробудила. Желео бих да знам како је то учинио«.

ЧИНОВНИЧКА РЕВНОСТ

»До ђавола, Марија, зашто си ме пустила да тако дуго спавам после ручка. сада у канцеларији нећу моћи ни ока склопити!«

Америкаиске дактилографкиње често постају милионерке

У Чикагу је познат милионер Винтер, који има само јединца, Самуила, једног романтичног младића. Милионерев син је доказао своју романтичност што се заљубио у плаву дактилографкињу свога оца, драшесну Бети.

Кад је изјавио свом оцу, да ће се само њом оженити, отац му запрети, да ће га искључити из наслеђа. Младић је био врло несрећан, и саопшти својој вереници одлуку очеву. Она му тада одговори: „Како твој отац не допушта, ја те разрешавам речи".

Али младић није хтео да чује.

Онда се лепа дактилографкиња упути старом милионеру. И почне одважно.

— Пошто не допуштате, да се удам за вашег сина, ја сам дошла да се договоримо, да ви мени дате једну суму новаца, па да се ја одрекнем вашег сина.

— О, па како видим ви сте врло паметна девојка, и с вама се може разговарати, узвикне весело стари милионер. Добро, ја пристајем, дајем вам десет хиљада долара.

— За десет хиљада не пристајем. Па ви вредите двадесет пет милиона, а не можете рећи, да ваш син вреди само десет хиљада, кад је ваш наследник. Без сто хиљада долара не пристајем.

Милионер је морао да се одлучи, и одмах је дао девојци чек, а она је весело одјурила да га наплати.

Старац је гледао за њом, вртео главом и мислио: „Ово девојче има практичног смисла за живот".

После два дана долази му син и саопштава: „Оче, ја се женим девојком, која има сто хиљада долара мираза, и ти сад можеш да ме избришеш из наслеђа.

— Па шта је то сто хиљада... Најзад, представи ми довече твоју вереницу.

Кад се романтични младић појавио са малом дактилографкињом Бети, Винтер је застао један тренутак, и у први мах хтео је да викне. Наједаред се предомислио, загрлио снају и проговорио весело:

— Слушајте мала моја, од данас ћемо ја и ви водити све трговачке планове, јер сте ви у томе вештији од мога сина.

На плажи у Француској за време другог царства.

Са Сомборске плаже.

На плажи у деветнаестом веку

О нашој плажи не треба ни да говоримо, кад се у то доба у Француској нису купали заједно мушкарци и жене. Трувил и Довил тек су се рађали и први је био Александар Дима, који је почео да пише о лепоти мора и користи купања. Он се трудио да привуче свет.

Штампа је устала противу те луде идеје, сматрајући да је најлепше купати се у кади.

На крају другог царства појавише се у Довилу неколико купача. Принц Морни први је дошао, и штампа га је исмејала, називајући га „принцом џокејом", зато што је носио џокејску капицу за купање.

Ипак је почело да се буди интересовање за живот на мору. Парижанке су се усудиле да се појаве на обали, али нису смеле да уђу у воду.

У писмима госпође де Севиње налази се одломак једног писма њене пријатељице, која јој описује море, и изненађена је при тим купањима морским: „Замисли, драга моја, зар то није чудно и смешно скочити го у море и купати се..."

Живописна је била обала за време другог царства. Даме у кринолину, тесних струкова, с малим шеширићем на глави.

Сматрало се тада за велику одважност, да уђе дама у море. Нису знали какав костим да обуку. Неке су улазиле са шеширићем на глави, који је вирио над водом као корпица цвећа или воћа.

Најстрожија је била наредба за костим: „Ни једна дама не сме да обуче у води такав костим, који би се припио и показао макар мало њене форме". Зато су се купале у реклама и сукњама, са везом или „шујташем". Али оне су замишљале да су врло грациозне.

У деветнаестом веку купање се сматрало као лечење и највише се искоришћавали часови плиме. Као што би неко попио чашу минералне воде, тако би журио да се окупа.

Данас светске плаже нису за лечење, већ за провод, и више се проведе у костиму на обали, у шетњи, него у води.

Код нас су се купали пре рата, али мушки за себе, а жене одвојено. Било је чувено Димитријевићево купатило на Сави. Жене су се купале до девет сати изјутра, па онда иду да кувају ручак. А која би остала доцније, чекала би да се смркне, па би се сакрила у неки шипраг, свукла и окупала. У деветнаестом веку у Београду свака кућа је имала своју стазу до Саве, кроз разне баште,

Три »грације« деветнаестог века.

Пола Негри и принц Мдивани на плажи у Довилу.

и онда се чека мрак сиђе се и окупа.

Боже, да се само смео да усуди мушкарац да се приближи женама. То би био највећи скандал.

У деветнаестом веку мушкарац је прижељкивао да види лист женске ноге. Данас мушкарци познају сваки детаљ на жени и гласно је критикују: „Јеси ли видео само њене кукове . . .“ „Ноге јој ништа не ваљају, колена саме кости . . .“ „И она сме са оваквим жуљевима и унакаженим прстима да иде боса по песку . . .“ „Ух, кад видим мађаве ноге код жена, ја изгубим вољу на њих“ . . .

А жене опет са своје стране оговарају мушкарце: „Кад је у оделу нешто и изгледа, али на плажи прави жгеба“... „Јаој, да сам знала да је онако чупав по грудима, никад га не бих пољубила“... „Ноге му као свирале„... „Молим те, јеси ли видела како је пустио трбух, а прави се млад, и прича како му је тек двадесет осма година“...

И т. д... и т. д. непрекидно иде узајамно оговарање...

Чарлстон - костим за плажу с кокетном капом америкаиских матроза.

Београђани на Хвару.

Са плавог Јадрана. Група купача у Макарској.

БЕРНАРД ШО И ФАБРИКАНТИ САПУНА

Славни драматичар Бернард Шо изгубио је наједном симпатије једног дела својих суграђана, и то фабриканата сапуна у Енглеској. И ако је Шо прешао седамдесету годину, осећа се необично снажан и пада у очи својом свежином и здравим црвеним теном. Један лондонски трговац сапуна дошао је на идеју да би свежи тен Бернарда Шоа била дивна реклама за сапунску робу. Како само удесити све то? Обратити се Шоу беше немогуће, јер је познато да књижевник сваког грубо одбија; биће боље ако неки његов пријатељ све то сврши. И тако доиста један пријатељ запита Шоа, шта ради те му је лице увек тако свеже и да ли је то услед тога што не пуши и не пије алкохол. Шо, који је изгледа осетио пријатељеву намеру, одговори: »То је зато тако што већ педесет година не употребљавам сапун.« — »Та човече«, — узвикну уплашено пријатељ, — »ти се дакле не умиваш?« — »Па да«, — одговори Шо, — »с времена на време покваснм лице водом —!«

Сада енглески фабриканти сапуна муче грдну муку. Шо је славан човек и круг његових пријатеља је врло велики. А као што је познато има много људи који чине све то што чине и славни људи. Шта би било када би се пример Бернарда Шоа примио и затим сапун престао да се троши у толикој мери? Шта онда када би »прање тела« изашло из моде? Чује се да се сада врло марљиво тражи човек, који ће се моћи заклети да је Шо ипак за последњих десет година купио бар парче сапуна.

Они који очекују престо

Рат и револуција срушили су читав низ престола и створили нечувен број претендената на свемогуће престоле. Највише је претендената у Европи, где их има око тридесет, а од тога броја има само двадесет и два немачка принца.

Своје право сви ти принчеви оснивају на легатимизму, који је свечано признат на бечком конгресу 1815 год.

Међу европским претендентима на првом месту, по старешинству, долазе кандинати на француски престо, Херцег Орлеански и принц Виктор Напо-

Принц Виктор Наполеон.

леон. У оно доба, кад су роајалисти признали Орлеанску династију о Бонапартистима није се чуло ништа, и само је један лист напоменуо да постоји један потомак Наполеонов у Белгији... за време светског рата, кад је Француска војска у почетку морала да се повлачи, неки бонапартисти су предлагали принцу Виктору Наполеону, да ис-

Ото хабсбуршки.

користи за себе тај тренутак, али принц то није хтео.

После њега долази по реду принц Михуел Бриганцки, кандидат на португалски престо, и принц Буран Един син Абдул Хамида, претендент на турски престо.

На аустроугарски престо два принца полажу своје право. Први је тринаестогодишњи ерцхерцог Ото Хабсбуршки, син бившег аустроугарског екс-цара Карла и царице Зите. Тај кандидат већ се сматра као мађарски краљ.

Други кандидат је ерцхерцег Албрехт, чији су изгледи на успех у последње време потпуно пропали, благодарећи томе што се компромитовао у фалсификаторској афери Виндишгреца.

Сви ти немачки принчеви официјелно не признају Немачку републику. Међ њима је и баварски принц Рупрехт, који се користи симпатијама баварских републиканаца, али не признаје републику.

У Азији има неколико председната, међ њима млади „цар царева" екс-шах персијски, не говорећи о многобројним кинеским принчевима, почевши од наследника манџурске династије, па до

Буран Един, син Абдул Хамида.

многобројних војсковођа — генерала, који сањају да постану кинески цареви.

Чак и на нови египатски престо, на коме сада седи краљ Фуад, полаже право Абас други, екскедив египатски.

Серију тих многобројних кандидата завршава врло оригинални претендент на црначки престо Либерије, који се сада налази у Америци.

ЈОШ ГОРЕ

Трговац љутити жали се свом колеги:

»Невероватно како је данашња младеж дрска. Моји чиновници **увек** звижде у канцеларији при раду«.

»Ма то је још добро! Моји чиновници у опште само звижде.«

Шта је лепо а шта не ваља у Београду

Београђани живе ноћу, и све баште пуне су света. Свака новина привлачи, и чим се појави нови локал не може да се добије место. Код „Руске Круне" на самом улазу окреће се ћевап. И како ко седне одмах зове келнера: „Један ћевап". А кад се добро наједе, неко се напије вина, други пива, а онај који је трезвењак тражи воде. Али воду никако не дају. Објашњава келнер: „Воде немамо, ако што имамо чувамо за судове".

—Па како немате, кад је пуштено шест милиона, буни се гост.

— Ено, видите, чесма је сува.

И то није нимало похвално ако нема воде, а срамота је за ресторан, ако имају, да не дају гостима воду. То раде многе београдске кафеције, и увек исто: „Нема воде".

За општину није нимало реклама.

*

Комарцима се завршава сезона и розариум на Калимегдану оживео. Нигде столице. А пумпа баца лепезасте млазеве, и кроз ваздух се осети поветарац. Трава као у Словеначкој, и кане високе, какве никад нису биле код нас. Пролазник увек мисли: Ето, како сад није спржена трава. Ми смо увек мислили, да не може бити лети зеленила код нас.

*

А Топчидер право пасторче. Прашљав, окрзан, јадан, сав издрњан. Онај проклети друм угуши прашином. Један господин каже: Друмови изван града морају да буду асфалтирани. Кад се неколико километара спроведе асфалтирани пут, Топчидер ће оживети. Овако свет не иде у Топчидер, јер је страшна прашина.

*

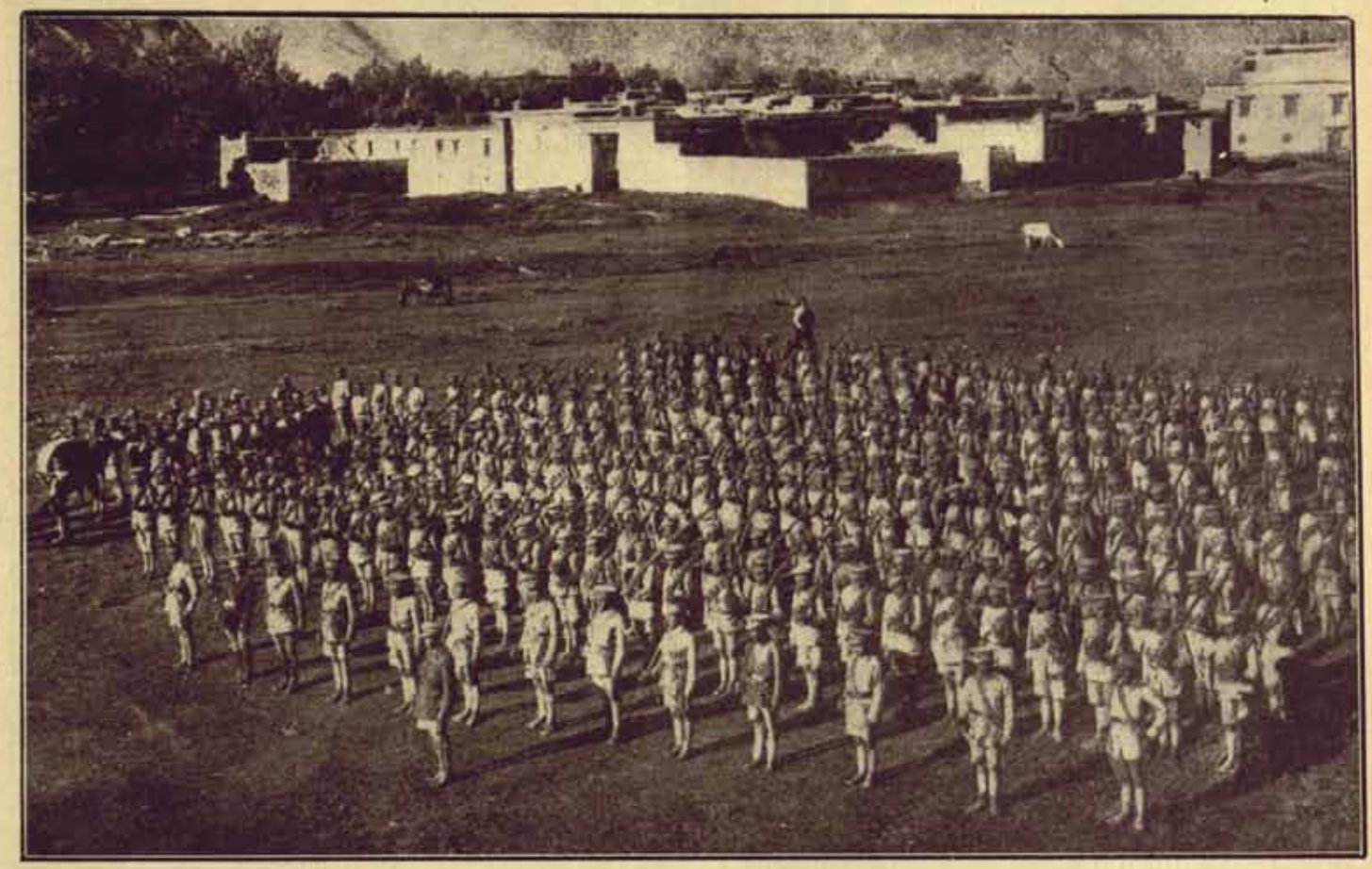
О канделабрима код споменика сви причају: А како би било, кад би се метнуле лампе у боји. Зашто мора свуда да буде жута светлост. Те разнобојне светлости дале би чаробан изглед Београду.

У СИЈАМУ НЕМА УСЕДЕЛИЦА

После рата у целоме свету више је жена од мушкараца. Зато је тако снажан феминистички покрет, јер жене осећају, да не могу да се удаду, па се труде да створе себи угоднији социјални положај, и да извојују већа права.

Сијам је једина земља, где ни једна девојка не сме да остане неудата. О томе води бригу сам краљ и краљица. Постоји у тој земљи овакав закон. Кад је неко осуђен на робију, може да буде помилован, ако хоће да се ожени и настави поштен породични живот. Многи пристају на то, јер мисле да од две казне, робије и женидбе, ипак је сношљивија женидба.

БУЂЕЊЕ АЗИЈЕ

По угледу на Европу ново створена тибет ска држава, која је пре била у саставу Ки не, створила је своју војску.

СМРТ ШАРЛОТЕ МЕКСИКАНСКЕ ЦАРИЦЕ

Трагичан живот жене, царице Шарлоте мексиканске, био је завршен тиме што је у 87 години умрла на замку Буш-у као удова цара Максимилијана мексиканског. Родила се 7 јуна 1840 године као ћерка краља Леополда белгијског а у 17 години верила се са Фердинандом Максимилијаном Јозефом, надвојводом аустријским, братом цара Франје Јосифа. Надвојвода Максимилијан био је тада генерални гувернер краљевства ломбардијског - млетачког. По наговору свог несрећно прослављеног брата Франје Јосифа и француског цара Наполеона III преузео је Максимилијан мексиканску круну. Крајем маја 1864 године стигао је у Веракруц а 12 јуна је са помпом ушао у главни мексикански град. Није прошло много времена а Максимилијан паде у руке вође републиканских побуњеника, генерала Ескобеда. Преким војним судом био је осуђен на смрт. И тако је Максимилијан заједно са генералом Мирамоном и Мехиом стрељан у Квфетару 19 јуна 1867 године. Царица Шарлота вратила се марта месеца 1867 године у Европу да овде моли за помоћ њеном супругу. Али њене молбе остадоше неуслишене и сирота Шарлота претрпе тежак нервни удар. Доцније је полудела. Увек је тврдила да је њен муж био жртва цара Франје Јосифа који га је послао у сигурну смрт.

Буђење Азије. Нова влада Тибета.

ПАД ЉУДСКОГ ДРУШТВА

»Све злочине и преступе које сте признали, да ли сте извршили сами или са ортацима?«

»Ах, какви ортаци, славни суде! У данашњем покваренном свету не може се човек ни на кога ослонити!«

ВЕСЕЛИ ЖИВОТ ГЕЈША

Група гејша на излета код Киота.

КАД ДВЕ ЖЕНЕ ВОЛЕ ЈЕДНОГ МУШКАРЦА

Има проблема који не могу да се реше. Например бесмртност душе, затим живот на Марсу, хемиско прављење злата. Али има још један проблем, који није у стању да реши ни један математичар. Тај проблем гласи: **Ако вас воле две жене у исти мах, шта ћете ви радити ?**

Они, који се баве алгебром, овако би написали: Једна плавуша + једна гаравуша = X.

Психолошки се може тај случај да објасни на три начина.

Први случај. Човек, кога воле две жене, мора да буде дипломата. Или као онај балансер на ужету, мора да балансира између двеју жена, и свакој да се насмеши, али ни једна од њих не сме да зна за присуство друге. Такав човек мора да има у себи једно изванредно љубавничко знање и увек будно присуство духа. Он мора добро да проучи све склоности и укус и Леле и Бебе, да зна који мирис свака од њих воли, да ли претпоставља лимунаду оранжади, крем-питу шампиту Дифранка Москви, Мали Калемегдан Кошутњаку.

Други случај. Човек, кога воле две жене, може да буде нека романтична природа, сањалица љубавник, какви су били у осамнаестом веку. Он воли атмосферу драма, опасне рандеву-е, анонимна писма, шамаре у позоришним ложама. Он ужива да дражи љубомору Леле, говорећи јој о Беби, и да једи Бебу, распростирући својом мирамицом парфем Леле. И ништа га неће изненадити, ако једног дана у тој наелектрисаној атмосфери проговори револвер.

Трећи случај. То је неки добрачина, весео и расположен младић, кога морају жене да воле, а он није у стању ни мрава да увреди, а камо ли да зада бол некој жени. Он се ужасава сваке сцене и скандала, и пристао би да га жене поделе, само да се не свађају, и драговољно би им оставио да бацају коцку, па која га извуче њој би припао.

Његова девиза је у љубави: »Само се вас две сложите, па је мени свеједно, која ме хоће.«

Бити вољен од две жене у исти мах за многе људе је то највеће зло, које је могла природа да измисли. Марк Твен саркастички је писао о томе: »Љубав једне жене не мора да буде увек велики терет, али љубав две жене то је чистилиште на земљи.«

Јер у таквој ситуацији увек је једна жртва. Некипут Лела, други пут Беба. Али у девет случајева од десет увек страда грешни мушкарац.

Даса се на све то смеје и говори: »А зар се не могу обе у исти мах да лажу, и опет мир да буде.«

Претпоставља се, да се помоћу лажи слади љубав, као што се слади лимунада кроз сламчицу.

А треба ли да лаже мушкарац кога воле искрено две жене. Свака љубав мора да се поштује.

СМАЊИТЕ СВОЈ РАЧУН ЗА БРИЈАЊЕ

Употребљавајте сечиво чија је сечица оштрија и дуготрајнија ма од ког другог сечива.

ВИКИНГ сечиво продаје се свуда.

Генер. заступ. Е. Е. Лутероти,
Београд, Драчка ул. 9.

Штампарија „Привредни Преглед", Дубљанска ул. 53. — Телефон 40-89.

За власништво листа и штампарију Драг. Вучићевић, Војводанска 53.

Кад жена љуби...

ОТЕТЕ ЖЕНЕ

— Карл Марија Гримс. —

Калуђерице у Санта Маргерити беху веома узбуђене. Глас манастира био је на коцки. Цела Италија и Чосимо де Медичи смејаће се као што су се и онда смејали, када је тај Фра Филипо Липи, пошто је био затворен у Конвенту, побегао кроз прозор да би одјурио за неком лепотицом или за неком авантуром.

Шта се догодило? Фра Филипо Липи, кармелитски монах са страсним уснама, пријатељ богатих трпеза и веселих људи, одвео из женског манастира из Прато-а, дивну калуђерицу Лукрецију Бути, која му је стајала као модел за олтарску слику, коју је радио по наруџбини калуђерица. Док су изашле да виде једну реликвију, појас богородице, беше Лукреција са Фра Филипом изчезла. Истина калуђерице су учиниле све да доведу натраг Лукрецију, њен отац који је становао близу Флоренције, потпомагао их је у томе, али ипак Лукреција остаде код Фра Филипа. Шпинета, млађа сестра одбегле калуђерице, придружила се такође младом пару, који је умео срдачно да ужива у својој љубавној срећи.

Лукреција је доцније имала сина, Филипина, који је као сликар био исто тако чувен као и његов отац. Али и сам Филипо имао је да захвали сликарству што је могао да учествује у овој срећи и што није цео живот провео у ропству. Када је једном у младости предузео са својим пријатељима пут по мору, био је ухваћен од маурских гусара и бачен у тамницу. Једног дана цртао је на зиду своје ћелије слику свог господара, те тада обратише на њега пажњу и после осамнаест месеца ослободише га окова. Затим је радио читав низ слика, које су се његовом господару толико свиделе да га је најзад потпуно ослободио и пустио да се врати у Италију.

Пошто је Фра Филипо Липи умро 1469. године, оставио је за собом живот пун авантура, страсти а исто тако и успеха.

Но не само ренесанса и галантни осамнаести век имао је отмица. Фридрих Лудвиг, кнез од Хоенлое — Ингелфингена, који је као пруски генерал 1794. године код Кајзерлаутнерна извојевао победу, но зато у толико јаче био потучен од Наполеона код Нене 1806. гдине, оженио се био осамдесетих година осамнаестог столећа богатом грофицом Амалијом Хојм. Тај брак је био благословен од Фридриха Великог да би извукло кнеза и тешке финансијске ситуације. Наступише златни дани, кнегиња богатством свог духа умела је да учини свој дом централом најотменијег, али и најлуксузнијег друштва.

Уз то Кнегиња се није осећала угодно поред свог мужа. И ако је њено васпитање било врло строго, ипак је раније имала своју љубавну пустоловину. Њеној страсној природи изгледаше брак као тамница и једног дана побеже од свог мужа са поручником Фридрихом од Сакена, не старајући се даље за своје шесторо деце. Први циљ бегства беше Дрезден, одакле послаше једну собарицу да распростре вест, да је кнегиња убијена, а љубавници се за то време склонише у Макленбург, где су се затим и венчали. У овом другом браку, бивша кнегиња имала је кћер. Доживевши дубоку старост умрла је 1840. године. Њен други муж беше је преживео, али је изгубио цело своје имање као и макленбуршка добра.

Још једна отмица одиграла се такође крајем осамнаестог столећа. Кнез Вилхелм I. од Хесена, који је живео од 1743. до 1821. био је законски ожењен и имао читав низ легитимних наследника. Осим тога имао је од од својих метреса и из других љубавних веза још седамдесетчетворо деце. Тај кнез кога хроничари називају »власуљарски кнез«, постао је чувен услед тога што је после битке код Лајпцига увео опет власуље у армади и наредио да се коса пудрује. Не само Немачка, већ и цела Европа смејаше се томе. Лаком и суј етан господар пружио је разлог да се о њему говори на Бечком конгресу, када су га почаствовали називом »Краљ перчина« који он није примио. Тако је као једини немачки кнез задржао безначајну титулу изборног кнеза. Управо пред своју смрт почео је са грађењем Катенбурга.

Дакле овај се Кнез — то је било још пре Француске Револуције — заљубио у госпођицу Каролину од Шлотхајма. Но она није хтела ни да чује за њега пошто јој се он није свиђао. Ускоро затим била је насилно одведена. Живот крај њега био јој је и доцније као и пре тога мало привлачан; зато је побегла. Али то јој ништа не поможе, јер су је њени рођаци опет предали кнезу. Вилхелм I. од Хасена произведе је за грофицу од Хесенштајна и за своју најофицијелнију незваничну везу. Али грофица Хесенштајн, која је кнезу родила четворо деце, постигла је, за добро своје земље, да има трајан моћан утицај на тиранина и да га одстрани од многих неразумних намера.

У новије доба два случаја отмице изазваху велико узбуђење. Оба случаја догодила су се крајем прошлог столећа и у оба случаја радило се о женама из царских кућа, које су напуштале своје сјајне положаје поред мужева, да би започеле нов живот крај обичних грађана или припадника нижег племства.

Случај принцезе Луизе од Кобурга, кћерке по разврату познатог белгијског краља Леополда II., интересантан је због прогањања којима је био изложен одбегли пар. Када је принцеза одбегла са коњичким поручником Гезом, племенитим Матачић - Кеглевићем од свог супруга, богатог и лакомог маршала Филипа од Кобурга, кога је од увек мрзела, Матачић је био безразложно осумњичен да је фалсификовао меницу на име принцезе Луизе и њене сестре, а коју је прин Кобург исплатио. Када му беху омогућили бегство под условом да остави принцезу, Матачић је то одбио и због тога затворише у Загребу и њега и Луизу од Кобурга. Поручнику је створен процес после кога је био осуђен на шест година тешке тамнице. Жалба беше узалудна и Матачић је провео преко четири године у војном затвору у Мелерсдорфу. Тек на основу интерпелације у парламенту, од социјалдемократске странке, која је у целој Европи изазвала велико узбуђење, био је ослобођен. Али и принцеза је за то време имала много што шта да претрпи. Под видом слабоумности одвели су је у један санаторијум у Делбинг, затим као странкињу, која је на терету, прогнали из Аустро-Угарске а најзад интернирали у линденхофску лудницу, крај Дрездена.

По ослобођењу Матачића била је и она ослобођена и затим су обоје путовали, задржавајући се на ривијери, у Паризу и у белгијским морским купатилима. За време рата вратили су се у Пешту и доцније у Беч. Пошто је међутим имање принцезино било конфисковано од стране Антанте, а њени сродници беху обећали помоћ само у случају да раскине однос

са Матачићем, принцеза се у шесетчетвртој години растала од њега. Матачић је затим у сиромашним приликама умро у Паризу. Али ни она није прошла много боље. После сразмерно кратког боравка код сестре, кнегиње Ловај, задржала се принцеза у Висбадену оскудно таворећи дане, док најзад није умрла 1924. године. Погребена је у сиротињску раку.

Од прилике у исто време догодио се још један не мање сензационалан случај. Надвојвоткиња Луиза, принцеза од Тоскане — нећака ишчезлог Јохана Орта и сестра Леополда Велфлинга, бившег надвојводе Леополда Фердинанда, — удала се у својој двадесетдругој години за принца Фридриха Августа од Саксоније, пошто је низ виђених просиоца одбила, као и доцнијег бугарског краља Фердинанда. Брак у почетку није био несрећан. принцеза је са великом љубављу настојавала око своје деце. Али ипак није се осећала угодно у новој средини. Њен слободан дух није подносио круту етикецију и биготерију саксонског двора, те је долазило до сталног трвења, које је непрестано појачавано због њеног општења са грађанским круговима и њених пасија.

Катастрофа је наступила једног дана када је њена дворска дама затече у незгодној ситуацији са младим учитељем њене деце, Андре Жироном. Ипак би се помирила са својим добродушним мужем да овај покушај мирења није пропао услед држања њеног мрачног и неумољивог свекра, тадашњег саксонског краља Георга, који је према опробаној методи намеравао да лепу грешницу затвори у лудницу или у неки манастир. Принцеза тада побеже из престонице и у Салцбургу се нађе са Жироном, па затим отпутоваше за Женеву, а доцније за Мантону. За престоницу је ово био велики ударац. и сама позоришта одказаше представе. Покушаји за измирење који су чињени од стране сродника принцезиних, пропадоше, јер је Жирон хтео да се ожени њом. Али Жирон, који је у почетку немилице расипао новац своје драгане, почео се понашати све безобразније док се средства не измакоше и он тада једног дана остави принцезу на цедилу, пошто је за случај прекида односа са принцезом требао да прими новчану накнаду.

Тиме је завршена епизода са Жироном, због кога је темпераментна жена презрела и краљевски престо. Разведена од свог супруга и са титулом обичне грофице Монтињосо, пошто јој и цар Франц Јосип одузе све привилегије аустријске надвојвоткиње, удала се доцније за талијанског диригента и композитора Енрика Тозели-а, али од кога је 1912. године тајно да ради као дактилографкиња и васпитачица. Данас она живи у повољнијим приликама у малој кућици крај Брисела, потпомагана повремено од своје деце. Жалосно предвечерје живота једне исто тако дивне као и страсне жене, која је умела да сија својим умом, духом и духовитошћу и која беше позвана да на високом друштвеном положају проводи живот у богатству, елеганцији и луксузу о чему све жене сањају, и затим испијањем до краја свих горчина живота, — тај свршетак тако груписаних судбина ствара мисао: да се старо правило обистињује, да после сваког авантуристичког пењања долази у толико дубљи пад.

НЕДОСТИЖНЕ ПЛАНИНЕ

Већ неколико година како неке експедиције покушавају да достигну врхунац Маунт Евереста, али до сада још нико није имао успеха, јер је пењање на ову планину опежано неповољним поднебљем и атмосферским приликама. Али није само Маунт Еверест планина на коју се није испела људска нога. У Северној Америци на Аљаски налази се планина Маунт Логан, коју човек још није освојио и ако је за три хиљаде метара нижа од Маунт Евереста. А тек нешто више од године дана је прошло како је први човек достигао врх Аконкагу-а, највише планине Јужне Америке.

Посилни

Ги де Мопасан —

Гробље пуно официра личило је на цветно поље. Црвене капе и чакшире, златне еполете и дугмета, сабље и гајтани генералног штаба, перјанице ловаца и гардиста све се то таласало међу хумкама, на којима су бели или црни крстови ширили своја гвоздена, мраморна или дрвена рамена над ишчезлим поколењем мртвих.

Управо су сахранили жену пуковника де Лимузена. Удавила се пре два дана при купању.

Обред је био завршен, свештенство отишло, али пуковник, кога су придржавали два официра, стајао је и даље над раком на чијем је дну још видео дрвени сандук у коме је лежало и трунуло тело његове младе жене.

Био је то већ готово старац белих бркова, мршав, висок човек који се пре три године оженио ћерком свог пријатеља пуковника Сертиа, пошто је остала сироче после смрти очеве. Капетан и поручник о које се ослањао њихов претпостављени, покушавали су да га одведу. Одупирао се томе и немајући очи пуне суза, којима није дозвољавао да се излију правећи се јунак, шапутао је сасвим тихо: »Не, не, још тренутак«, и није хтео отуда да се макне и ако су му клецале ноге, није хтео од те раке која му је изгледала без дна, понор где су за увек запали и његов живот и његово срце, све што му је преостајало на земљи.

Тада се приближи генерал Ормоа, узе пуковника под руку и одводећи га отуда готово силом говорио му је: »Доста, доста, стари друже, не смеш више остати овде«. Пуковник је најзад послушао и вратио се кући.

Ту га је чекао један посилни, који је зевши га у руку за мало што није пао од изненађења и узбуђења, јер је познао рукопис своје жене. А на писму је био поштански жиг управо од тог дана. Поцепао је коверат и прочитао:

»Оче!

Дозволите да Вас и сада називам оцем као некада. Када добијете ово писмо, ја ћу бити мртва и под земљом. Тада ћете ми можда моћи опростити.

Нећу да утичем на Ваш осећај, нити да умањујем своју кривицу. Хоћу само да кажем сасвим искрено као жена која ће кроз један сат одузети себи живот, потпуну и праву истину.

Када сте ме узели и на тај начин испољили своју великодушност, предала сам Вам се са захвалношћу и заволела сам Вас целим својим девојачким срцем. Волела сам Вас као што сам волела свог оца — исто тако жарко; а једном када сте ме држали на крилу и љубили ословила сам Вас и нехотице: »Оче«. То је био природни, својевољни узвик срца. Доиста били сте ми отац, ништа друго до отац. Насмејали сте се и казали: »Говори ми увек тако, дете, то ми причињава радост.«

Дошли смо у ово место и — опростите ми, оче, ја сам се заљубила. Ах, бранила сам се дуго, скоро две године — не варам се, скоро две године и — затим сам попустила, погрешила сам, постала сам изгубљена жена.

А он? — Нећете погодити ко је то био. Зато се не бринем, јер је једнако око мене и у мом друштву било дванаест официра, које сте називали мојом звезданом групом.

Оче, не трудите се да дознате за

месту учинио, а затим уверена сам да ме је целим срцем волео.

Али чујте — једног дана имали смо састанак на Шљукином острву, знате то острвце ниже млина. Ја сам тамо требала да допловим чамцем а он је на мене имао да чека у жбуњу и затим остати до вечери да га не би видели како отуда одлази. Тек што смо се нашли, када се гране раширише и ми спазисмо Вашег посилног Филипа, који нас је изненадио. Видела сам да смо изгубљени и узвикнух гласно; тада ми рече мој пријатељ: »Отисловите одавде мирно, драга моја, и оставите мене овде са овим човеком.«

Удаљила сам се толико узрујана да за мало што се не удавих и вратих се к Вама, очекујући да ће се догодити нешто страшно.

После једног сата рече ми Филип тихо у ходнику испред салона, где сам га срела: »Стојим вам на служби, госпођо, ако имате за мене какво писмо«. Схватила сам да се дао потплатити и да га је мој пријатељ купио.

Давала сам му доиста писма — сва своја писма. — Односио му је и доносио ми одговоре.

То је тако трајало два месеца. Веровали смо му као што сте му и Ви веровали.

Но, чујте, оче, шта се догодило. Једанпут на истом острву куда сам отисловила овог пута сама, затекла сам Вашег посилног. Чекао ме је и рече ми да ће нас издати Вама и да ће Вам предати писма која је задржао ако му се не подам.

Ах, оче, драги оче, захватио ме је страх, кукавички, подли страх, нарочито страх од Вас који сте били тако добри и кога сам преварила а затим, страх и за њега — убили бисте га — а можда и за мене, зар ја знам?

Страх ме је обнезнанио и залудео, мислила сам да ћу још једном потплатити тог бедника, који ме је такође волео — о, какве срамоте!

Ми жене смо толико слабе да брже изгубимо главу но ви. И затим када је човек једном пао, пада непрестано све ниже и ниже. Зар ја знам шта сам чинила? Схватила сам само да ће један од вас двојице и ја умрети — и предала сам се том насилнику.

Видите, оче, ја не правдам себе.

А затим, затим — затим се догодило то што сам могла предвидети — застрашујући ме имао ме је поново и увек кадгод му се захтело. Био је такође мој сталан љубазник као и онај други. Зар није то одвратно? И колика је то за мене била казна, оче!

Тада сам казала самој себи: »Мораш умрети!« Да сам остала у животу не бих Вам могла исповедити свој злочин. После смрти имам храбрости за све. Нисам могла учинити ништа друго већ умрети, ништа друго не би опрало мој грех. била сам сувише упрљана. Нисам могла више волети ни-ти бити вољена; чинило ми се да и сваким стиском руке оскрнављујем сваког.

Кроз који тренутак поћи ћу да се купам и нећу се више вратити.

Ово писмо намењено Вама биће послато мом драгану. Добиће га после моје смрти и незнајући у чему је ствар послаће Вам га испуњавајући тако моју последњу жељу. И Ви — Ви ћете га читати по повратку са гробља.

Због ом, оче, немам већ више шта да Вам кажем. Чините што год најбоље за сходно, и опростите ми.«

Пуковник обриса чело покривено знојем. Наједном му се поврати хладно расуђивање којим се одликовао у борбама.

Зазвонно је.

Слуга је дошао.

»Пошаљите ми овамо Филипа,« рече.

Затим је отворио фијоку од стола. Филип се појавио готово истог тренутка. Био је то висок војник риђих бркова, обешењачког лица и подмукло г погледа.

Пуковник га погледа право у очи.

»Кажи ми како се зове љубавник моје жене.«

»Али, господине пуковниче.....«

Официр извади из отворене фијоке револвер.

»Говори брзо, видиш да се не шалим.«

»Дакле.... господине пуковниче.... то је капетан Сен-Албер.«

Једва је изговорио то име, у очи му *удари пламен и он паде на земљу, јер* му куршум беше просвирао кроз чело.

ПОСТАНАК БИЛИЈАРА

Постојбина билијара је Француска. Истина не зна се тачно година његовог проналаска. Карло IX, краљ француски био је у опште сматран за најбољег играча свог времена. Вероватно због тога што није ништа радио до играо билијара. Лудвиг Четрнаести учио је од свог министра Шамилара да игра билијар. Играо је врло радо, али рђаво. Но зато је пак Шамилар играо сјајно и о њему је кружила анегдота да је на билијару »јунак«, али међутим у политици »нула«. Билијар Лудвига Четрнаестог био је истесан од мрамора а мантиле беху од дрвета. Био је огроман. Играло се са таговима који тада нису имали кожицу на врху. Године 1740. било је у Паризу само 20 билијара, године 1793. већ 200, а године 1815. преко 1800. Данас има на свету стотине хиљада билијара. У Паризу, Лондону и Њујорку постоје локали у којима се налази и по 50 билијара. У Енглеској се не може замислити вила богате породице без билијарске сале.

ГРОЗОТЕ ЏУНГЛЕ

Према извештају месне полиције у енглеском колонијалном министарству за Индију, утврђено је да је 1926. године изгубило тамо 1974 људи своје животе од дивљих звери, а ту се не рачуна 19.308 жртава од уједа змија. 974 људи растргнуто је од тигрова, 265 од курјака. 191 од леопарда, 98 од крокодила, 82 од медведа и 6 од хијена. Према години 1924. значи то опадање за 613 жртава, нарочито пак у сразмери са 1923. годином, када је број мртвих достигао 3605 људи. Али када би звери џунгле могле да се споразумеју са човеком, виделе би да се и са њима не поступа ништа боље, јер је 1926. године пало као жртва човекове ловачке страсти 1609 тигрова, 4660 леопарда, 2485 медведа, 2360 курјака, 47.166 змија, то јест укупно 58.280 дивљих зверова.

ЉУДСКО МЕСО

Како су велике суме новаца плаћане у Америци за црне робове за време постојања ропства, види се из »извештаја са лицитације« из једних њујоршких берзанских новина од године 1841. Тамо се налази следеће:

»Томас Рнан и син довели су на трг 15 Црнаца и примили за њих 10.365 долара, или просечно 691 долар по »комаду«. 3 Црнца у добу од 17 година продати су по 1011 до 1065 долара. Фирма Каперс и Хајвард продавала је 109 Црнаца у породичним групама и достигла просечну цену 550 долара по комаду. Две скоро беле робиње излицитиране су: једна за 1000 а друга за 1350 долара.

УЗАЛУДАН СИГНАЛ

»Купио сам својој жени дивне кухињске судове. Печење неће више бити загорено, млеко неће покипети — донео сам поклопце са звоницима које ће увек зазвонити када млеко буде врило или када месо већ буде печено.«

»Мојој жени то не би помогло« — рече други пријатељ — »она је била телефонисткиња и од како је жива не реагира на то када се звони«.

РЕЗИГНИРАНА МАЈКА

»Због ом, мајко, идем да се пошетам.«

»Добро, Ивон, а када се будеш враћала немој заборавити да купиш дутарје новине.«

Куварице, собарице, служавке, боне, касирке и разно женско особље најбрже добије место ако се обрати биро-у
"ЕКОНОМИЈА"
БЕОГРАД — ВАСИНА 11.
тел. инт. 51-00.

Вечера смрти

— Браћа Чапек —

На тој вечери, импровизованој од принца Ама - Хахабе у тренутку нагле убиствене досаде која га је захватила као црни инспирација, били смо нас деветорица; како није налазио начина да се утеши тужни принц је одлучио да се преда својим тешким мислима и зато смо сва деветорица седели при туробној вечери: Гур, тотализатор из клуба, Гињар, играч из клуба, Чепел, пустолов, Бернард Хадра, нађен у крчми, и Вамеш, нађен испод стола, барон Ралф, домаћин и ми.

И већ око пола ноћи: Гур је псовао, Гињар певао, Хадра је говорио за себе. Вамеш мучно ћутао а барон Ралф и Чепел грдили су удружени; тужни домаћин гледајући очајним и мутним погледом у таваницу радовао се потајно, налазећи овако богату потпору за своје жалосно расположење.

»Све радости живота то су туга и жалост и болно мучење. Девојка сања о љубави а момак само обешчашћење. Срце сања о срећи а налази само похотљивост. Ах, срећа! реците ми шта је то срећа«.

»Не родити се«, рече Хадра.

»Родити се мртав«, додаде Вамеш.

Очајни принц кршио је руке.

»А ја сам мислио да је срећа близу; да срећа није на домаћу руке већ на домаћу ноге; на домаћу ногу које сви газе и о све се спотичу. О, Гуре, драги пријатељу, учините нам ту љубазност и псујте«.

И Гур је псовао на пет језика и стилом шатроваца из оба света; са живим узвицима талијанских лађара спајао је оштре грдње Ираца и чисте подсмешке псовке; и надовезујући изразе Новгорске завршавао снажним грубостима каубоја из Фриска, пропраћајући изливе речи пуцњевима из револвера.

»Филозофија је гробни камен«, проговорио је замишљено Хадра. »а гробни камен је црн. Горгиас говораше: Не постоји ништа, али то је сувише весело. Постоји све и то је трагично. Чујте, не верујем у богове; кад би било богова они не би створили свет и не би дозволили његово стварање.

»Ах, јест«, уздахну принц.

»И чујте,« довршавао је Хадра, »човек се рађа са проливањем крви; затим живи, то јест има дане, грчеве и мигрену; а на крају умире од рака или камена у жучу. Мој мозак је тежак и црн као шкриљац; не пљујем на човека«.

»Небеса, живим због трбуха«, проговорио је дебели барон Ралф. »Дајте ми чврсту тачку у мојој глави и ја ћу подићи свој живот из његових мрских снова. Мој живот није ништа друго до теглећа животиња која се замара по четрдесет година носећи мој трбух. Ах, како је тежак!«

»Господо«, јави се туробно Гињар, »рађало се из љубави и због љубави умиремо; а слабина жене то је и наша колевка и наша рака. Човек има једно једино место где се може ранити: срце и илузију. Жена има једино место које се може ранити: девичанство. Некада, да не би били рањени чували су и скривали обоје; данас да не буду рањени ослобађају се обојег. Увлаче се у себе као рудар у стрм рудник, и бојим се, опажају да је црн«.

»Тешко теби, свете!« проговори мрачни Чепел. »Када би се све твоје грешке требале подвући црвено не би била довољна крв народа. Све човечанско је трагедија без поенте и драма без расплета.«

»Мир«, јави се Вамеш шкрипећи зубима, »зар нисмо смртни? Смрт доноси расплет«, говорио је Вамеш па устао и угасио светлост. Модри пламен горућег пунча осветљавао је у мраку лица мртвачким плаветнилом.

»Доћи ће час« говорио је из таме глас Гуров, » и црна утроба људи биће почаствована тихом посетом белих дрва. Човек је затворена кутија а смрт је Пандора; радозналa девојка отвара кутију и из ње излази задах«.

»Човек је краљ«, говораше Хадра, »носи свој пурпур у жилама; када се будем заситио тога сешћу на буре барута и избацићу се у лице божије. Хохо, црвена мрља на мирном лицу божијем и крвава узбуна у божијој тишини, то ће бити моја смрт.«

»У Масачусету« причао је Гур, »умро је један фармер и крути грчеви његове смртне гримасе скупили су се у осмех толико заразан да се у дворишта са сиротањима ваљала од смеха око покојника — храниоца«.

»Мој стриц«, саопштавао је Чепел, »имао је пригњечену килу и ужас од помисли на смрт. Подлегао је на операцији ,доје му лекар и рече: Спасени сте, остаћете у животу. А стриц на пречац умре од превелике радости због повраћеног живота. Где и живот је смртна опасност животу«.

»Инжињер Пјетак из Бремена пронашао је машину за самоубиство, нешто као приватна гилотина са електричним спуштањем; машина је била дивна, али кадгод је хтео да је опроба на себи машина је изневерила. Пуцао је тада у своје срце али није погодио јер је имао необичном аномалијом срце на десној страни груди. Почео се опорављати и одлучио је да од тада живи реконвалесцентском љубављу према животу; лежао је у почетку замишљајући живот по Толстоју и Милеру, али у том се кућа сруши на њега и заврши његове планове«.

»Знам за смрт«, причао је туробни Гур, које личе на пародије, ексцентричне свршетке сличне шалама кловна који иде из манежа; знам за чудноватe закључке који су упола досетка а упола гроза.«

»Један мој пријатељ ставио је у цигарети куглицу екразита; попушио је и био растргнут. Грофица Љуткофова била је удављена од мачке; али то је била мачка Lors concurs са лондонске изложбе«.

»Мој брат Карел убио се пројектилом на коме у били изгравирани иницијали имена његове пријатељице у емаљираној изради Јозефа Пронцка, ђувелира«.

»Филозоф Свалмиус пробо је своје срце дрвеним ексером. Раларо... али то се не може рећи. Има људи који су својим свршетком осрамотили мајестет живота и оскрнавили мајестет смрти. Има смрти —«

»Знам једну смрт«, јави се наједном ћутљиви Вамеш, »једну смрт разузданy, грозну, каква још није била. Знам једну смрт — страшну и тајанствену — која би притисла ваше мисли и стегла ваша грла — једну смрт, која се једном догодила и која ме — плаши кад — не могу — да заспим —«

»Дакле?« упита домаћин веома радознао.

»Чекајте, није ми добро«. прошапута Вамеш, «други пут. **Други пут** —« И гледајући испред себе злим, одвратним очима, климао је полако својом великом, грозном главом. Нагло глава јако удари о дрвени сто и тело Вамешово склизну са столице; кратка поплашена ужурбаност и келнери износе непомично тело у ходник.

Тренутак доцније: »Господин је мртав!« јавља келнер.

Принц пребледе.

Бернард Хадра одлазио је утучен лешу свог пријатеља.

•

Било је нас десет на тој вечери којом је принц светковао своју досаду: Гур, Хадра, Гањар, Вамеш, Чепел. Ама - Хахабе. Ралф, смрт и ми; машући главом причали смо за себе: Говори са женом о љубави и изазваћеш љубав. Говори са човеком о жељи и изазваћеш је. Говори о смрти и она ће доћи. Али цело човечанство говори о срећи и не може је дозвати, она неће никада доћи. Штета је за Вамеша.

»Штета«, промрмљао је и тужни принц, »није нам довршио своју анегдоту«.

С чешког **М. И.**

Ало! Јесте ли ви Грета? Овде Џон Џилберт

Телефон, тај корисни проналазак, некад је права тортура за филмске глумце. Како мора бити досадно њима, кад сваки час телефон зврји и нека дама или господин најљубазнијим тоном пита: „Коју улогу највише волите"?

Кад је умро Валентино, Полу Негри сваки час су позивали на телефон, да су морали рећи у Њујорку да није ту.

Колин Мур је велика обешењица. Понеки пут одговара својим обожаваоцима, али кад јој то досади, она промени глас, представи се на телефону као служавка Колин Мир, и почне да је грди: „Јаој, да знате ви каква је то вештица, никад је не би позвали да разговарате". Онај, који слуша, просто је скандалозиран и разочаран и брзо оставља слушалицу.

Кад је Шарло расположен воли да се нашали са онима, који мисле да су га ухватили на телефону. Неки пут им закаже рандеву, али никад не оде.

Откако је Грета Габро постала славна. И њој не дају мира. Филмофали знају разне трикове. Они прате интимни живот глумице, и знају ко је њена симпатија. И тек неко проговори на телефону; „Ало! Овде Џон Џилберт"! Наравно, да ће Грета одговорити кад је зове Џилберт, али одмах после неколико тренутака позна да то није његов глас. О Џилберту и Грети увек се говори и држи да они имају неодољивих симпатија једно према другом, и сви су уверени да ће се они једног дана венчати. Досада се нису венчали, иако се проносе ти гласови.

За време свога боравка у Паризу Адолфа Манжуа су сваки час позивали. Кад му је досадило, наредио је да сваком одговоре, да није ту. Али телефон зазвр ја и проговори Арлет Маршал: „Ало! Овде Арлет Маршал. Драги пријатељу желела бих с вама да изменьам неколико речи". Манжу је почео да говори, јер није могао да одбије своју партнерку, али се уверио да је то било лукавство непознате даме.

Дуглас и Мери Пакфор никад не одговарају. За њих одговара њихов секретар. У Америци у телефонским књигама ретко се налази број телефона филмских звезда. Ако се нађе број, онда је увек под другим именом, које је познато само блиским пријатељима. Ни једна глумица није имала толико просиоца на телефону као Мери Пакфор. Понекад се забављала да их слуша и храбрила их. Али то је све била шала.

Од француских филмских глумаца нико није толико позиван на телефон као Биско. Његове обожаватељке знале су тачно, кад се враћа кући, и чим отвори врата зазвр ји телефон. И мада његов број није био забележен у телефонској књизи, ипак су обожаватељке умеле да дознаду.

Кад не могу да их нађу код куће, обожаватељке јуришају на телефоне студиа. То су за филмске глумце најнепријатнији тренутци, и да би се спасли ни једни не одговарају, већ је ту један секретар, који даје обавештења.

НОВЕ ИГРЕ

»Напротив, модерне игре могу се играти врло чедно и пристојно«.

»Зашто да не, па имамо и вина без алкохола и цигарете без никотина«.

У АМБУЛАНТИ

»Шта вас боли?«

»Све. Не могу да подигнем руке ни до главе, а исто тако ни ноге«.

Писмо америкаиске филмске звезде

Драга моја,

Била сам веома задовољна кад сам добила ваше писмо и позвала сам на чај неколико мојих пријатељица, које су у исто време и ваше. Читала сам вам ваше писмо са свима новостима, које нам ви шаљете.

Надам се да се сада боље осећате, и да ће те ускоро снимити. Пишите све до ситнице шта се догађа у вашем студи-у. Ваши су мушкарци необично љубазни и допадљиви. Надам се да су исти такви и на послу.

Нита Налди, коју ви знате, она вам је жена, тако лепа и црномањаста, сјајних очију, причала је да се ништа не може сравнити са Французима и Француском. Она се вратила у Холивуд са најлепшом колекцијом тоалета, коју је радио Пол Поаре. Треба имати егзотични укус Нитe, па да се може све оно да обуче. Али ја знам Ниту. То је отворена и весела жена, која сме да каже све што мисли, и не мисли на последице. Она уме да брани своја права као мачка. Један галантни Парижлија рекао је: „Нита држи Европу својим очима и листовима ногу". А Нита је на то одговорила: „Моји листови су ексери мога успеха".

Она је уметница велике димензије.

И не личи нимало на Ирену Риси, која је највећа буржоаскиња међ филмским уметницима. Замислите само овај случај. Дошла је да посети Њујорк и за час су дојурили новинари да је интервјуишу. А она ништа друго није умела да исприча новинарима, већ то, како њене две кћери необично напредују у колежу. Затим је напустила и хотел, репортере, и отишла своме мужу, који је звао телефоном да дође на плажу.

Па зар неко може да каже, да у Америци нема верних супрута.

Још колико их има.

Истина Мај д'Арси тражи развод од свога мужа. Лепи д' Арси је дебаторао у „Веселој удовици". Сећате ли се, како сте казали за њега, да је то човек с најлепшим зубима.

Видела сам и Бети Бронсон, нашег слатког Петра Пана. Она не може да се наигра. А пре неколико година, њена мама је била очајна, што то девојче неће да се макне из куће, нити мари да изађе гдегод у друштво. Сад је мама опет незадовољна, јер Бети, да би је задовољила, толико воли журеве, соаре-а, те-данс, да никад није код куће, и мама очајава сама. Увек је потребно довести у равнотежу своје дужности са задовољствима. Само свака више воли да претегну задовољство.

Носите ли још кратку косу, или напудровану као Констанца Талмаџ што је пудровала пре неколико месеца. Кад се вратила из Париза њена коса је постала пурпурна као диван залазак сунца. Ја мислим да се нигде не метаморфозира уметник као у Паризу. Уверена сам, кад би Париз објавио, да лепота није више у моди, све жене би пожурile да се направе ружним. Тада би се сви салони трудили да улепшају те ружне жене, и писало би се о „шармантним ругобама"

Воли вас ваша пријатељица.

ШТЕТА

Она: Погледај само ону Мицу. Вози се на моторциклу и седи тако да човек види и оно што не би требало да види!

Он: Јест, само штета што се они возе и сувише брзо да би је човек могао лепо и мирно посматрати.

ЉУБАВ ПРИНЦЕЗЕ ЖАНЕ

Жана, ћерка Изабеле Кастиљанске и Фердинанда Арагонског, жена лепог Филипа, сина цара Максимилијана I. Хабсбуршког, провела је више од половине столећа у лудилу. Полудела је услед губитка љубљеног мужа. Када је 1506. године њен супруг прерано умро Жана је наредила да га ноћу пренесу из Бургоза у Гранаду. Заустављали су се само у мушким манастирима за време преноса, јер је љубомора Жанина живела и после смрти њеног супруга! Да би га васкрсла отворила је ковчег Филипов и љубила га у уста. Пошто је леш био балсамиран, стављала га је у своју постељу и шта више узимала га собом и приликом путовања.

Недељне Илустрације

МИНА ПЛАНЕР

САПУТНИЦА У ЖИВОТУ ЈЕДНОГ ВЕЛИКОГ МАЈСТОРА

ОД ОТОМАРА ЕЛБА

4

Учинило јој се као да чује потмули звук ускршњих звона, да иде заједно са сестром ка тераси и да их прати човек, заљубљен у неискусну девојку.

Ах, колико је проживела од оних дана младости до суморне садашњости?

Сада је скренула опет у стару улицу, у којо је била очева кућа. Познала је опет дућан доброг обућара.

Улетела је на капију, а одатле уза степенице.

Зазвонило је зарђало звонце, а затим је лежала у материном загрљају. Измучена жена је се осећала срећном. Све прошло је заборавила, па и дужности код позоришта. Тамо је рекла да је болесна. Заборавила је на сопствену кућу, на мужа. Чак и на човека више није мислила који јој је пружио средства за та тајни пут.

Али је само неколико дана могла тако о животу да сања. Затим је за њу опет наступила сурова, неумољива стварност.

Једног јутра стала су путничка кола у малој улици. Из њих је изишао човек; изгледао је нервозан и ужурбаног кретања. Испитујући је посматрао кућу, а затим брзо и одлучно ушао унутра. Горе код Планерових је звонио.

Минут доцније стајао је пред уплашеном женом. То је био капелник Рихард Вагнер.

Сарого, неумољиво је поновио .

»Мина, шта то значи?«

Она је оборила очи и ћутала.

»Знаш ли шта значи, кућу и мужа кришом оставити?«

Није добио одговора. Само крупне сузе, као зрна бисера, испуниле су њене очи.

Он је испољио дуго уздржавану срџбу.

»А шта сам дознао! То је срам и руга. Чуо сам да те је пратио трговац Дитрих, да ти је он пружио средства за овај пут и —»

Најпосле је и она проговорила на неправедан прекор.

»То није истина«.

Распламтелих очију и са стегнутим песницама примакао је се он жени.

»Шта није истина?«

»Што ти кажеш«.

»Дакле Дитрих није новац дао?«

Страшна претња је звонила из његовог питања. Она је узмакла испред њега.

»Јест, дао је он, али —«

»Није те он пратио?«

»Само до Берлина је са мном путовао«.

Гадан осмех је се отео и мужевљевих уста.

»Само до Берлина: Ха ха ха! Само неколико дана путовања и само неколико преноћишта!«

»Рихарде!«

У очима је се огледала молба, која га је умирила. Он је се пружио за њену руку.

»Мина, можеш ли ми се заклети — ?«

»Што хоћеш да знаш, могу се заклети с мирном савешћу, Господин Дитрих је частан човек; није ме ни прстом додирнуо Он ми је само у нужди помогао« .

Била је јако потрешена. Из очију су јој само сузе текле

»Рихарде, зар ме не можеш разумети? Зар не можеш појмити шта се у мојој души збива? Ја више нисам могла тај живот подносити. Непрестано оскудица, брига и борба. Мене је мамила слика завичаја, сећала сам се мира у родитељској кући и ја сам томе најпосле подлега. Ако то сматраш за грех, а ти ме осуди!«

Код ових пламених речи морао је Рихард Вагнер ћутати.

Мирно је се окренуо и пришао прозору. Мрачним погледом посматрао је кровове оближњих кућа.

Убрзо му је пришла жена.

»Рихарде?«

»Шта је?« с

Погледала га је молећиво.

»Зар ме никако ниси разумео?«

Он је дубоко уздахнуо.

»Покушаћу«.

И заиста је покушао.

И он је био у Кенингсбергу од позоришта добио одсуство и обоје су имали времена. Допустио је Мини боравак у омиљеном јој месту рођења. Само је није могао оставити у очевој кући.

У њој је владала атмосфера, коју капелник Рихард Вагнер није могао издржати.

Није био охол, али је волео, што је било за њега чак животна потреба, да се налази у извесном луксузу. У собама, у којима је требао да се добро осећа, те просторије су морале красити на зидовима слике правих мајстора. Ништа он више није мрзео као јефтине и просте ствари.

Не, у таквом стану није могао издржати Рихард Вагнер.

Не питајући за цену, нашао је и узео под кирију мали стан изван Дрезде у Блезевиду. Тамо је се уселио с Миной; изгледало је да је све било заборављено.

»Почнимо овде новим животом!«

Она му је радосно пала на груди. Она му је опет поверовала да ће бити срећна — али како је и то брзо прошло.

Трајало је само неколико дана, па је млади пар снашло све ружно што је обоје у последње време стално мучило. То су били: повчана оскудица, насртљиви повериоци, неисплаћени рачуни; уз то издаци, који су далеко надмашивали приходе. А штедити Рихард Вагнер никада није могао научити. Сада је била отпала и Минина зарада. Стање је било све несносније.

Ускоро је опет дошла прва сцена; она није била жестока, али је била предигра за будуће свађе.

Падале су опоре речи.

»Зашто си и овамо дошао замном? Зашто си ми нарушио мир?«

Увређен, пребацио јој је:

»Тако! Дакле и то би хтела да те овде за читаву годину оставим саму с твојим красним пратиоцем!«

»Ти знаш да он није био овде.«

»А када случајно кажем да сам га јуче у Дрезди видео?«

»Кога?«

»Господина Дитриха из Кенингберга.«

»Где?«

»Зар да ти кажем и његову адресу? Добро, можеш ићи к њему!«

Узбуђен, казао јој је име једне велике гостионице. Затим је се окренуо, изишао на поље и затворио врата за собом.

Пошто је се пун сат борила са собом, пала је у дивље очајање.

Више није знала шта чини. Скочила је, обукла се, узела последњи новац и наручила кола.

Затим је се одвезла у варош.

Наскоро је била у хотету, у који је био одсео господин Дитрих из Кенигсберга. Он је дочекао жену доста зачуђено.

»Ах, мадам Вагнер!«

»Помозите ми!«

»Одвео је очајну жену у собу и замолио је да седне. Она му је отворила своје срце.

Саслушао је мирно, бар тако је изгледало. Када је довршила, он јој је пришао.

»Ми морамо на крају знати, шта треба да радите. На Вашем месту бих ја учинио крај тој беди. Тражите нову службу! Хајдете са мном! Ја сам намеран одмах да идем у Хамбург.«

Мина је била толико очајна, да би у том тренутку пристала да иде чак и на Северни Пол. Слепо је се поверила да је води стран човек. Још једну ноћ је провела у хотелу, а затим отпутовала с господином Дитрихом у Хамбург.

Рихард Вагнер је у вече нашао стан празан. Чекао је, страхујући целу ноћ, али се Мина није вратила.

Када је сутра дан свануло, пожурио је у варош и код њених родитеља је потражио. Они нису о њој ништа знали.

Сетио се, где да је тражи; отишао је у хотел, у који је господин Дитрих био одсео.

»Јест ,милостиви господине, та је дама овде преноћила и од јутрос рано отпутовала с господином Дитрихом у Хамбург«, одговорио му је на његово питање.

»Добро је; хвала!«

Изишао је на улицу и дубоко уздахнуо.

О, неверниче!

О, издајице!

* * *

Прошло је више месеца. Двоје младих људи, који су пред Богом и људима припадали једно другом, живели су раздвојени и ни једно није чуло о другоме.

Да ли су опште и ако огорчени и завађени, помишљали једно на друго?

И у Мининој кући није дошла никаква вест о кћери, чију су несрећу овде дубоко осећали.

Али једне вечери је зазвонило домаће звонце као раније, када је Мина после кратког времена у браку већ душевно сломљена дошла из Кенигсберга у Дрезду, да би у очевој кући нашла прибежиште.

Али не, није било као тада. Било је много жалосније.

Родитељи, отац и мајка, нису били код куће.

Амалија, која је се била спремала за певачицу, чувала је сама кућу. Стојећи на полумрачном трему пред млађом сестром, која је се изнемогла, дрхтећи била наслонила на врата и ћутала, старија сестра је одмах познала сву беду младе жене.

»Мина, шта је с тобом?«

Прво уздах, а за тим неколико речи.

»Ја — не могу — више!«

»Одакле долазиш?«

»Из Хамбурга.«

Амалија је већ била доста чула и није смела одмах да је више пита. У близини су лупила врата. Можда је неко ралознао и хоће да прислушкује.

Амалија је ухватила сестру за руку.

»Хајдемо горе, овде не можемо остати.«

»Родитељи!« уздахнула је. »Шта ће отац рећи?«

»Родитељи нису код куће и хајде са мном.«

Ово је Амалија рекла заповеднички и Мина је послушала и пошла за сестром у стари дом Планерових.

Ћутећи је се Мина спустила на канабе.

»Ти си гладна и треба најпре да једеш, па ћемо се доцније разговарати. Пре свега треба да си мирна и паметна. То знаш да си овде сигурно склоњена« рекла је сестра.

Ово је рекла енергичним тоном, који је њој био својствен и који никада није био нежан и љубазан. Ова одлучна девојка и поред спољашње грубости у души је била племенита.

Јело, које је изнела, Мина није ни дотакла. Само је испила чашу лимунаде. Затим је се, изнурена наслонила.

»Јест, сада ти се морам исповедити,« рекла је она замишљено.

Амалија је одобравајући махнула главом.

»Причај!«

Што је сада Мина причала била је жалосна историја.

»Само очајање и неиздрживо наше стање нагнало ме је да се још једном предам кенигсбершком трговцу. Њега сам раније познавала с добре стране.«

Застала је. Амалија је се умешала у говор.

»Јест, по твом причању је се он тада, када те је пратио само до Берлина, показао као кавалер. То је ваљда била само маска?«

С торња старе Богородичине цркве избио је сат.

Мина је се згрозила.

»Да знаш шта сам претрпила! У Хамбургу сам била само на мог заштитника упућена. Одвео ме је у исти хотел, у коме је и сам становао. По себи се разуме, да ме је често посећивао, јер је због мене ишао на више места да ми нађе службу. Нисам могла да га одбијем: у њему је се била појавила дивља страст а ја сам као пред провалијом дрхтала.«

Ухватила је се за главу и очајно гледала у даљину.

»Ах, да знаш шта сам у том времену преживела! То не може ни један песник описати. Ја сам се иначе осећала увек као Вагнерова жена као и сада. Другоме се сам се подала, јер нисам имала ни мало новаца. Страшну борбу сам морала да издржим и —« оборила је главу. »Не могу рећи да сам из ње изашла као победница.«

Затим су обе ућутале. Мина је почела да плаче, Амалија дуго није проговорила.

Најпосле је устала са столице и рекла:

»Сада се све то не може поправити. Главно је шта ће сада бити.«

»Јест. шта ће бити?«

»Јеси ли већ смислила шта да радиш?«

»Морам опет тражити друго место.«

»Ја ти не бих саветовала. Ти немаш среће кол позоришта.«

»Али ја не могу гладовати и пасти оцу на терет.«

»Допусти да ја о теби и твојој кћери Наталији бринем.«

Мина је жалостиво махнула главом.

»Како бих примила од тебе такву жртву? Зар већ имаш службу?«

»Само изглед на исту.«

»Овде у Дрезди?«

»Не, у Риги. Доцније ћемо о томе говорити. Сада тези да спаваш јер си уморна. Уступићу ти моју постељу, ја ћу лећи на канабе.«

»А када се врате родитељи?«

»То остави мени? Не треба много да причаш ни оцу, ни мајци. Ја ћу о теби с њима говорити.«

Ћутећи је Мина постељу распремила, свукла одело и као уплашено дете легла испод топлог покривача.

Амалија је се сагнула и пољубила је у чело.

»Спавај мирно прву ноћ у родитељској кући!«

Затим је закључала врата и докле је Мина, уморна, дубоко спавала, сестра је поред слабе светлости написала писмо господину капелнику Рихарду Вагнеру у Риги.

Она је раније била распитала, где је се Минин муж задржао. Последњи пут је био дошао у Ригу и добио место капелника у тамошњем позоришту. Којим је управљао директор Холтај. Сада се њему обратила кратком молбом.

Молила га је да јој код позоришта нађе место певачици. Затим је дирљивим речима описала Минин повратак, беду своје сестре и Вагнера озбиљно опоменула да размисли, да ли и до њега нема у неколико кривице за све, што је се догодило.

Писмо је завршила напоменом да не треба грешници која се каје, онемогућити повратак.

Докле је писмо затварала, чула је кораке родитеља на степеницама.

Брзо је сакрила писмо, уздахнула дубоко и припремала се за исто тако тежак разговор о уморној, сломљеној сестри, која је спавала, мучена немирним сновима.

5.

Дошао је крај лета. Сунчани зраци су слабије грејали, али су шуме бивале шареније. Ветар је дувао изнад стрњика и јесен наступала.

Жељно очекивани одговор из Риге је стигао. Млади капелник Рихард Вагнер је најучтивије одговорио на Амалијино писмо.

Прилике су биле врло повољне. Болешљу једне певачице упражњено место није било попуњено и он је говорио с директором Холтајем. Ангажману није ништа стајало на уту. Дакле. он је позивао Амалију Планер да дође у Ригу.

Али о поновном примању Минином није хтео ништа да зна. У њему је се јавио уврежен мужевљев понос.

Жена та је срамно напустила и не треба му говорити о њој.

У место разочарења, Амалија је била успехом своје мисије потпуно задовољна. Она је спадала у здраве природе, које умеју истрајно да иду к остварењу својих циљева, знала је да се дрво не обара једним ударцем.

Уз то је била жена и женско лукавство увек побеђује мудрост.

»Радуј се, оствариће се моје постављење у Риги! Већ сам добила обећање.«

»Честитам!«

Ма да је тихо рекла, како је Мина онда говорила, рекла је искрено.

»Ти ћеш са мном ићи! У Риги ћеш наћи човека. коме си дужна повратак!«

»Дужна повратак? Ја? Амалија. шта хоћеш тиме рећи?«

»Рихард Вагнер је тамо капелник. Ја ћу под његовим руководством певати.«

»Никако, све друго, само то не!«

Амалија је постала озбиљна. »Мина. сада немаш право. Ти си погрешила и ти треба да молиш, а не он.«

Грешница је стајала дубоко постиђена.

Ја — ја знам, да ће ме он одбити«, прошапутала је она.

»То ћемо видети. Ако те одбије, онда можеш себи рећи. да си своју дужност испунила.«

У Мининим очима је се одједном појавило мало наде. Она је волела искрено човека. коме је припадала њена прва наклоност. Све друго и оно што је се догодило с господином Ајнзиделом, било је само лутање.

Опет је нестало наде у њеним очима. Жалостиво је махнула главом.

»Не, Амалија, иди сама и остави ме мојој судбини!«

»Зашто?«

»Не може бити ништа.«

»Будало! Пиши му! Разуме се, мораш му све признати. Он је племенитог срца. опростиће ти и најпосле наћи ћете пут к срећи.«

Искрено је мислила и утицала на сестру. Дрхтећим прстима Мина је писала и испод њеног пера је изишло горко признање. И то признање је ишло другим путем и доспело у руке човека. којега је дубоко потресло.

Лагано је спустио на сто хартију, коју је неколико пута прочитао и сео за писаћи сто у својој сиромашној соби.

Гвозденом вољом је уклонио све грозне мисли. које су му се наметале и узео перо.

Дао је молећи опроштај. Одговор је био позив:

»Дођи с Амалијом к мени! Све ће бити опет као што је било. Или не! Најпосле ће све бити онако, како је с почетка требало да буде међу нама.«

О првом. одбијајућем. писму Рихарда Вагнера, Мина никада ништа није дознала — није знала шта је за њу Амалија учинила.

Када је добила мужевљево писмо. којим је зове натраг, загрлила је сестру и заплакала се. Није могла ништа проговорити.

— Наставиће се —

Симфонијски концерти у Гардиском дому

Потпуковник г. Драгутин Покорни, референт музике при Министарству Војске и Морнарице и капелник музике Краљеве Гарде.

Није то давно било.....

Некада су се недељом и празником по луговима и четинарима Топчидерског парка разлегали усамљени звуци флауте или песме неког заљубљеног пара, или заосталог излетника .А сада се разлежу хармонични гласови класичне и модерне музике из музичког павиљона Гардиског Дома.

Како у рату, на бојном пољу, тако и сада у миру, на културном пољу, наша војска такмичи се за првенство.

У послератном животу војска је очувала своју чистоту и потпуну индивидуалност. Сваки је њен подухват симпатично примљен и извођен је на опште задовољство.

Зато је за похвалу умешна иницијатива Команде Краљеве Гарде, која је за врло кратко време, и са сразмерно малим материјалним издацима, створила Београђанима ретка уметничка уживања путем симфонијских концерата.

Један пун отмености и кавалирски гест.

И када увече, на симфонијским концертима, засветле хиљаде сијалица, Гардиски Дом изгледа чаробан као у бајци. Модеран парк, терасе.... водоскок, чије капљице разнобојно светлуцају.... Па онда музички павиљон окружен шумом..... Велики је број Београђана, који су сада први пут видели зграду овакве врсте. А она је сагрђена у стилском и акустичном погледу по стручно - музичким упуствима капелника музике Краљеве Гарде г. потпуковника Драгутина Покорног. И, заиста, овај павиљон представља ремек дело и права је реткост међу осталим музичким павиљонима у свету. И одатле Београђани слушају симфонијске концерте, окружени шумом, далеко од градске вреве.

Симфонијски оркестар Краљеве Гарде, састављен од младих али вештих музичара свршених питомаца војно - музичке школе, вођен сигурном руком г. Покорног, стекао је велике симпатије Београђана. Он је испунио дубоку празнину у нашем културном животу, јер са великим уметничким успехом изводи симфонијска дела највећих композитора старијег и новијег времена.

Хвала Краљевој Гарди.

Један од тих уметничких успелих концерата приредио нам је г .Покорни 12. ов. мес. Оркестар, вођен много опробаном руком г. Покорнога, пружио је музички образованој публици ретко уживање. После сваког комада, разноврсног програма (Бетовен, Цезар, Франк, Рахманинов и. т. д.) слушалац је имао утисак једног пријатног доживљаја.

У те дане Гардиски Дом гостољубиво отвара широм своја врата престничкој публици.

А она је жељна оваквих музичких уживања, која јој престоница ретко пружа, толико ретко, да се може рећи као да не постоје.

Овим се још ствара ближи однос грађанства са нашом војском, и Гардиски Дом тих дана постаје наш НАРОДНИ КУЛТУРНИ ДОМ.

За ову умешну иницијативу наша је публика благодарна Команди Краљеве Гарде, а посебно г. потпуковнику Драгутину Покорном, који оваквим својим честим симфонијским концертима испуњава једну велику празнину у културном животу наше престонице.

ДИЛЕТАНТКИЊА

»Драги мужићу. сада ћу у овом комаду са дилетантима играти вилу. Шта ли ће људи рећи када ме виде на позорници огнуту само велом?«

»Па сигурно ће казати да сам те узео само ради новаца.«

УЗАЈАМНО ДОПУЊАВАЊЕ

»Мило ми је пријатељу што те опет видим. Како се осећаш у браку? Да ли је твоја женица и паметна исто толико колико и лепа?«

»Доиста! Она има памети за двоје.«

»Значи онда да се одлично **допуњавате!**

Патријархална лепота и отменост. Г-ђа Савка Аћимовић, супруга г. Николе Аћимовића, уваженог трговца у Чачку, једна од врло истакнутих чланица у хуманим установама и узорита мати.

ПЕСНИКИЊА ОД 15 ГОДИНА

У Француској је умрла најмлађа песникиња, Сабана Сико, чији је таленат био запажен још у дванаестој години.

То је била необична девојчица, надахнута песничким талентом, врло интелигентна и осетљива. Још у најранијем детињству умела је да осети лепоту природе, залазак сунца, да разговара са цвећем, и да осећа његову душу. У дванаестој години, кад су се појавиле прве њене песме, сви велики француски песници заинтересовали су се за тај оригинални таленат.

Кад је у петнаестој години издала прву књигу песама, »Дечје поеме«, сви су веровали да ће то бити наследница песникиње контесе Ноај.

Чудне визије створиле су се у њеним песмама, један модернизам инспирација, а фини ритам, изненађивао је код тог девојчета.

Она је живела у једној варошици француској Лоте - е - Гарону и никад није напуштала своје родно место.

Али та осетљива девојчица финог песничког талента брзо је ишчезла. Њене песме су као тужна лабудова песма.

НАЈВЕРОВАТНИЈЕ

Учитељ: Стевице можеш ли ми рећи зашто су само три краља дошла да се поклоне Исусу Христу, када се он беше родио?

Стевица: Зато.... што су оне друге земље биле републике.

Шта се у Берлину на улици може видети. Група Џенсон герла пред берлинском Ска лом.

АМЕРИЧКИ ХУМОР

Средином прошлог столећа налазио је у Сједињеним Државама лист који се звао »Arizona Kicker«; уредници тог листа били су каубоји који беху вичнији бацању ласа и револверима но перу. Највише беху објављивани дневни догађаји, на пример: »Јуче је апотекар Џонсон хтео да на камину осуши мокар прашак, али му није пошло за руком.« Или одмах испод те вести: »Његово одело нарочито добро стоји другом човеку који је узео удовицу Џонсонову.« Или: »Самуел је пролазио на коњу поред фарме породице Гринове. Пред вратима стајаше млада Мери и њен брат Вилијам. Самуел беше врло жедан те замоли Мери да му донесе воде. При том је са осмехом на лицу потапша по рамену. Када се дим беше разишао седам куршума нађоше се у трбуху Самуеловом«.

Сарадници листа »Arizona Kicker« сматрају се за творце америчког хумора. Код њих је учио и највећи амерички хумориста Марк Твен. Јер техника америчких хумориста је таква да се узрок и резултат даних догађаја свесно репродукују а да се публици и њеној интелигенцији препушта слободно стварање веза.

Данас је најпопуларнији амерички хумориста Вил Роџерс, који је поникао као и Марк Твен из школе »Arizona Kicker«. Роџерс је раније био говедар на једној фарми у Небрасци. Затим је одлучио да оде у циркус и тамо се продуцира у бацању ласа. Стао би у средину циркуса и размахнувши ласом ухватио би њиме дивну плавушу која је стајала у последњем реду и била нарочито за ово ангажована. Публика се необично забављала овом атракцијом. Али Роџерс уз то после сваке продукције почињао је да прича или да држи предавање о ситним догађајима дана. Својим сувим хумором толико је засмејавао гледаоце да су почели давати предност његовом причању.

Није прошло много времена а »Сатордеј Ивнинг Пост«, најраспрострањенији лист у Америци, позва духовитог Вил Роџерса да пише своје »глупости«. Од тада је Вил Роџерс најпопуларнији амерички хумориста. Његов типичан виц је кратак и сув. Његови коментари у три реда имају више сатире од најснажније критике. Тако на пример Роџерс пише: »Мусолини каже да се његов заменик још није родио! Врло добро, јер то звучи сасвим умирујуће.« Или: »Луксузни предмет је ствар чија фабричка цена износи седам долара а који се продаје за двадесет.«

Амерички хумор може се најбоље упоредити са енглеским хумором. Само што је још сувљи и флегматичнији те тако и оштрији. Американин је вечито велико дете. Смеју се необуздано када два човека готово без разлога измажу један другом лице скорупом или када филмски комичари пуцају један другом у — леђа. Амерички је виц увек кратак. Хумористичне приповетке дугачке су највише тридесет редова. Бернард Шо највише цени О. Хенрија који је аутор многих таквих кратких прича.

Његова најбоља прича је ова:

»Момак воли девојку. Момак је сиромашан као црквени миш а ни девојка нема много више од њега; има само дивну дугу плаву косу. Младић има само златан сат који је наследио од свог оца. Стиже Божић. Младић хоће да обрадује девојку а девојка хоће да обрадује момка. Обоје се кришом одлуче да учине поклон једно другом. Он однесе сат старинару и за примљени новац купи девојци чешаљ за њену велику плаву косу. Али девојка је дала да јој одсеку косу и за новац који је добила за витицу купила је ланац за сат свог драгана.«

На хиљаде сличних прича растурено је по америчанским листовима и читаоци их највише воле. Американин у вече одлази у биоскоп и најрадије гледа филмове Чаплина, Харолда Лојда и Бастер Китона. А када леже у постељу узима да чита још збирку Фордових досетака. Закон америчког народа гласи: Смеј се, буди весео, јер без хумора нећеш достићи далеко«.

СИТНИЦЕ КОЈЕ СУ НАМ НЕПРИЈАТНЕ

Кад нас за време јела посматрају.

Наћи кишобран који је и сувише леп да бисмо могли бити толико неучтиви да га задржимо.

Бити у најотменијем друштву и приметити поглед свог суседа који нас посматра у каквој смо забуни јер не знамо који се нож употребљава аз сир а који за воће.

Допустити да нам отмени слуга придржава капут чија је постава на рукавима исцепана.

Доћи у салон где влада потпуна тишина.

НОВ ТЕРМИН

»Мајко, тетка Олга има лице које отвара апетит!«

»Како то?«

»Због многих пега; ја увек морам да помислим на колаче који се посипају бадемом«.

Јесења МОДА

Крзнени мантил од персијанера украшен сиб. веверицом. Висока крагна и посавршене манжете.

Крзнени мантил од браутшванца украшен пепељавом лисицом, без крагне.

Крзнени мантил израђен у лакозованстој принцес форми, украшен монголском лисицом.

Крзнени мантлови за наступајућу сезону

Према употреби, крзнени мантили се међусобно јако разликују. Мантили светлих боја омиљени су за спорт и дневну употребу, јер се верује да они спортски делују. Нарочито се носе чврсти и кратко стрижени квалитети који су јако издржљиви.

За после подне преовлађују црни мантили. Црно, црно и опет црно. Наравно да се персијанеру поклања нарочита пажња. Велике и мале коврчице по њему, то сасвим зависи од укуса даме која га носи. Па онда брајтшванц (крзно од тек ојагњених бухарских оваца по мустри слично моаре свили, а по квалитету најфинијем персијанеру), необично много тражено крзно. Крзно је веома фино, као најскупоценија свила, сасвим лако са карактеристично лепим свиластим преливима. Носи се у свима квалитетима.

Интересантно је, да се сама форма мантила мало, скоро ништа није променила, јер се најзад дошло до убеђења, да се крзнени мантили, осим крагне и манжети у форми не смеју мењати. Крагна је висока, нарочито висока, мека и скоро покрива главу позади. Манжете су велике, скоро џиновске, или се рукави израђују на веома интересантан и нов начин. Рукав је у почетку широк и све се више шири према лакту, да се при крају у наборима сасвим сузи, или се са додатком украсног крзна завршава сасвим широк. Ови рукави подсећају на средњи век, али у сасвим ослабљеној форми.

Најомиљенији украсни додатак је лисичина из свих делова источне Европе и Северне Америке. Овај украсни додатак израђује се на нов и веома оригиналан начин. Мантил се израђује без крагне и лисица се огрне као сасвим засебан део мантила. Ивице мантила такође се оперважују лисичином.

недељне Илустрације

Ненси Карол креирала је нову игру.

Поштарина плаћена у готову. ГОДИНА IV. БРОЈ 37.

Недељне Илустрације

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ
Уредништво и Администрација Скопљанска 18. II. спрат. Телефон број 26-91. — ПОЈЕДИНИ БРОЈ ДИНАРА 3 —

Уредник М. СВЕТОВСКИ
Београд, 9. септембра 1928.

ПРЕТПЛАТА
За нашу државу годишње 150 дин., полугодишње 75 дин.
За иностранство годишње 200 дин., полугодишње 100 дин.

Долорес дел Рио у филму »Дивља ружа из џунгле.«

У ДАНАШЊЕМ БРОЈУ НАШЕГ ЛИСТА ПОЧИЊЕ ИЗЛАЗИТИ ЧУВЕНИ РОМАН Маркиза Монтеспан, демон Француске
ОД А. ХОТНЕР - ГРЕФЕА.

Камила Хорн о Холивуду

Камила Хорн.

Једнога дана скинула се с воза у Холивуду плава и насмејана госпођица. То је била Грета из Фауста, симпатична Камила Хорн. Читави филмски штаб Немица, које је довео Мурнау, дочекао је лепу земљакињу, и њена туга за отаџбином ублажена је била.

Сад она весело прича о Холивуду:

— Клима је овде дивна, да сам просто одушевљена.

Чини ми се као да живим у неком граду. Немојте мислити, да не осетим с времена на време тугу за својом домовином. Сви они, који су оставили своју земљу осете чежњу за њом, да вам неки пут дође, да све оставите, ухватите пароброд и вратите се натраг. Срећом, ти наступи носталгије ретки су.

Ја сам се брзо аклиматизовала у Америци, тим пре, што сам непрестано упослена од првог дана. У Америчанском студију нема времена за одмор. Ту није исти метод рада као у Немачкој. Овде је прорачунат свима минут, и сваки зна шта има да ради

Очарана сам мојим малим бунгаловом. Имам сунца исто толико колико и хлада. Вегетација је божанствена и сва ми је кућица у цвету. А ја обожавам цвеће.

Последњи филм, који сам свршила, зове се „Бура". Била сам срећна да имам за партнера Џона Баримора, коме сам се увек дивила на филму у Европи. Ја сам усхићена што сам с њим играла, јер то је највећи филмски глумац у Америци. Ускоро почињем да снимам један нови филм „Крај госпође Чени" где ћу имати лепу улогу.

ЗЕМЉА У КОЈУ ЈЕ ЗАКОПАНО СИЛНО БЛАГО

Од прилике 600 миља од републике Еквадор налази се група острва Галапагос где се налазе прави мајдани блага. Ова група острва служила је у раније доба као уточиште морским гусарима који су овде закопавали свој плен. Многи од ових морских пирата беху заробљени и погубљени а благо је остајало у земљи све док га није пронашао неко коме је срећа била наклоњена. Проналасци ове врсте нису ретки. Истина, благо на које се при копању наилази не представља увек вредност милиона.

ГОСТОВАЊЕ Г. РИЈАВЕЦА.

Г. Ријавец у Риголету после операције носа

Београдска публика имаће ускоро задовољство да чује г. Ријавца у његовим омиљеним операма: Риголето Лакме и Хофманове приче, 11, 13 и 1[5] септембра.

Интересантно је, да ће се г. Ријавец појавити са новим носем. Један немачки критичар га је натерао да то учини, после критике: „Г. Ријавец има изванредан и велики глас, али морам признати још већи нос". Дуго се решавао г. Ријавец да се оперише, али кад је видео, да му то смета каријери, отишао је одмах једном немачком хирургу естетичару.

Г. Ријавец је познат као светски тенор, јер можда у целој Европи нема десет тенора, као што је он. За годину 1929—30 ангажован је да пева у опери у Чикагу, са ангажманом од представе — хиљаду долара.

Џанет Гајнор код Корзо-а

Та мала, нежна и топла глумица, коју виђамо тек трећи пут, представља већ једну драгоцену ректост међ америчанским стварима. Она је за себе један жанр, нешто изузетно, са карактеристичном природности у сваком гесту и необичним очима.

Те очи Џанете као да су натопљене сузама, и оне падају низ лице, котрљају се у шољу чаја, и кроз сузе она се смеје, чедно и детињски, као што може да се смеје расплакано дете.

Таква је била у филму „Анђео улице".

Двапута смо је видели као Американку а сад је била мала Талијанка, једна врста напуштених Скампола, са јабуком у устима, само чедна, заплашена, која се крије кроз кривудаве улице, прескаче преко трошних степеница, и опет остаје чиста, светле душе као неапољско сунце.

Такву је срета један млади сликар (Чарлс Фарел) и они почињу да се воле, несвесно, кришом, као да се њине душе прикрадају једна другој, још увек у царству дечјих сањарија. Кад чула тек почињу да се буде.

Та два заљубљена велика детета као да носе у себи неку библијску љубав, над којом увек блиста божанствени ореол.

Никада ни један филм није испевао такву песму љубави.

Све сцене су прожете поезијом, сваки детаљ има неку лепоту. Кад се тих двоје први пут упознају, и гледају кришом једно друго, кад је слика, кад му скида ципеле с ногу . . .

И за све време посматрач гледа и плаче, плаче сузама Џанетиним, и воли њеном душом.

Неколико нових нијанса унела је у своју игру . . . Видели смо је расрђену, ону малу Џанету, заплашену тичицу у Изласку сунца. А у овом филму, у костиму циркускиње, она је веселија и несташна.

Похвално је што је биоскоп *Корзо* отпочео сезону тим филмом. Београдска публика имаће пријатно уживање ове године у биоскопу Корзо.

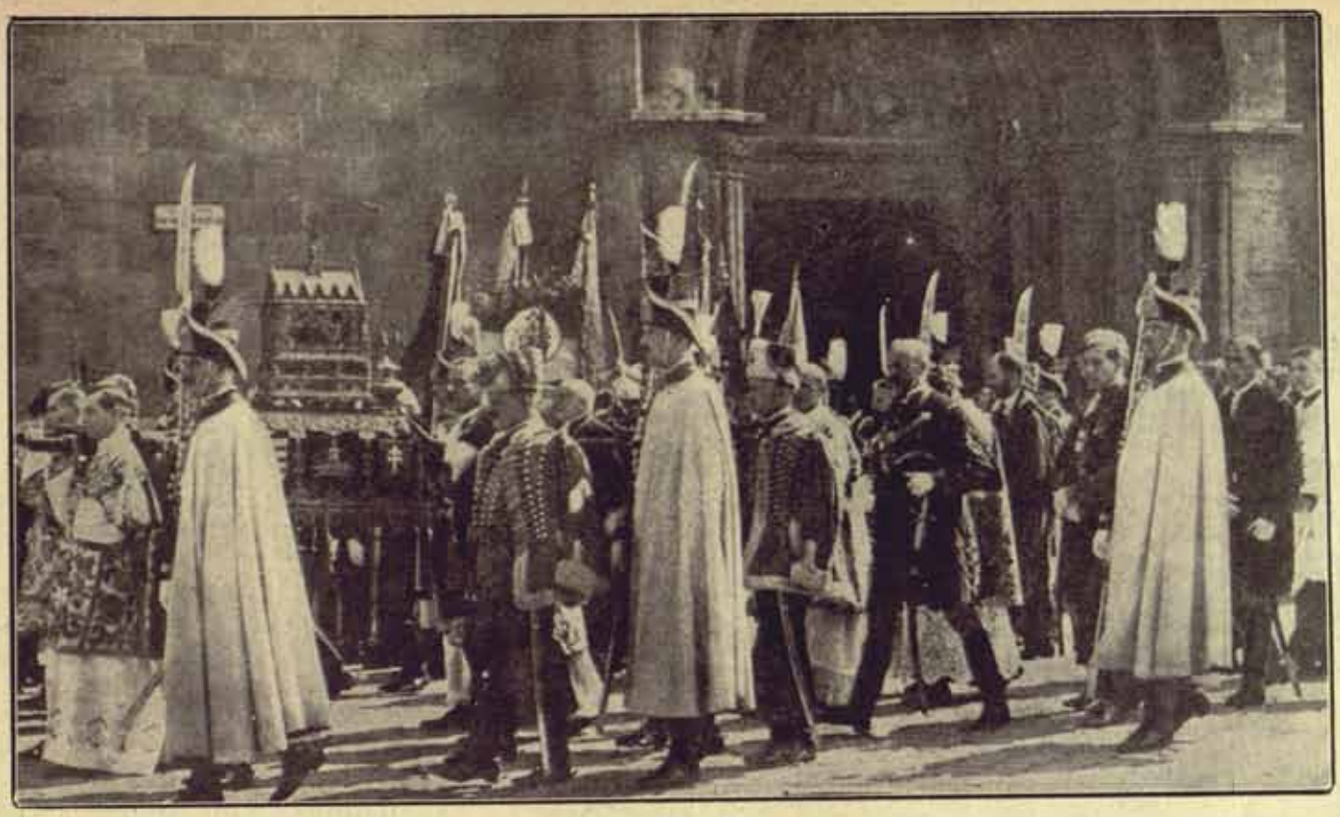
Гледаће страсну Долорес дел Рио у филму *„Дивља ружа из џунгле"*.

Опет ће се заносити пољупцима Џилбертовим у лепом *„Козаку"* поред Рене Адоре.

„Тајне Оријента" донеће јој једну нову креацију Светислава Петровића у филму, који је један од најбољих Уфиних и т. д.

Прошле године у Корзо-у је била најбоља сезона, а изгледа да ће ове године бити још боља.

М —

Прослава Св. Стефана у Б. Пешти.

АМЕРИКАНСКА ПОРОДИЦА У БУДУЋНОСТИ

У Америци постоји једно друштво које има циљ да реформише васпитање. Американац будућности мора да буде другојачији него онај у прошлости и садашњости. Прописаће се нарочита правила о васпитању.

На првом месту забрањује се материнска љубав, јер нежност је једна заблуда и егоистично задовољство, које самтра децу као играчке. Идеал васпитања треба да се састоји у томе, да мајка уноси више педагошког смисла у васпитање, него материнске љубави.

Муж и жена будућности, чим се венчају, морају да узму писаљку и хартију, и да испишу све своје психичке и физичке мане и врлине, које ће њихова деца наследити. Ако има више врлина онда имају права да рађају децу.

Кад се дете роди, и дође у то доба, да може да разуме све, онда ће му се одредити посао. Из најранијег детињства дете треба да се навикава на рад.

Кад одрасту, с времена на време, родитељи ће им уступати да они управљају кућом. Они ће се старати и набавци намирница, о исплаћивању и другим домаћим потребама.

Љубав и нежност нема места у тој модерној породици.

Кад кћери и синови постану зрели, онда ће ступити у борбу за своју каријеру, и ићи ће кроз живот са девизом: »освајај и побеђуј«.

Пола Негри са својим мужем, принцом Мдивани (десно) на плажи у Довиљу.

Развод брака на новој Гвинеји

У густим прашумама на Новој Гвинеји један енглески путник пронашао је нов народ чији се становници до сада нису сусрели са Европљанима. Поданици овог племена су мали људи али обдарени одличним здрављем. Достижу дубоку старост а хране се искључиво биљном храном. Обичаји који овде владају потпуно су различити од обичаја европских и других цивилизованих народа. Ако неки млади човек хоће да се ожени, онда само пусти да на њега окину две стреле а његово тело постављено је као циљ. Од стрела се може бранити само покретима и скоковима. Ако пак жена хоће да напусти мужа, то јест да се разведе од њега, онда оде без икаквих формалности. Супруг има само право да жени која се разводи одсече последњи чланак средњег прста!

Американске студенткиње у Вашингтону, у студентској униформи, одлазе да приме диплому.

Мис Француска на плажи у јужној Француској.

Госпођице, које беже у свет

Између 17—20 године госпођици се укаже у машти изванредна фатаморгана будућности.

Она види најпре пут, као оно у шољици од црне кафе, и тај пут се заустављa на огромном перону великога града... Сишла је са станице и прва мисао: студио.

О том студи-у она је фантазирала већ две године. Консултовала је своје огледало свако јутро, а имала је читаву серију интимних пријатеља, у виду фотографских карата старова. Редом је била заљубљена у све, али једну симпатију је нарочито издвајала, и он је био центар свију њених жеља. У последње време она осећа јаку наклоност према немачким љубавницима са филма, јер има више могућности, да једног дана дође с њима у контакт.

Нарочито јој уноси у психу узбуђење историја разних глумица, које су избачене на платну, као главни згодитак из бубња. Ти главни згодитци са филма интересовао је и живот, јер он почиње у контоару, на бини музикхола, на трошним даскама путујућих позоришта, или циркусној арени.

Те филмске диве нису ни нарочито лепе, а госпођица има дивну спољашност, која јој даје права да смишља разне планове...

Са одважношћу модерне девојке позајмљује новац, или добија од оца, за тоалете и свој пансион, и једног дана креће се у правцу те фатаморгане, која се назива уметничка будућност.

Осети прву трему, кад пређе грани-

Читајте! Маркиза Монтеспан, демон француске

цу, али новац у џепу даје јој одважности да иде даље.

У том тренутку она не види ништа за собом. Сва осећања љубави према родитељима утрну у њој. Радост о срећи, која ће тек доћи, тако је обузма, да она неосети никакву грижу савести.

То отсуство љубави према родитељима врло је карактеристично код данашњих модерних девојака. Ова два последња бегства младих госпођица, у Берлину и Париз, најбоље показује, како је слаба веза нежности између родитеља и кћери.

Све бледи, ишчезава и губи пред перспективом сјајног живота. И очај родитеља, и тешки дани агоније у породичној кући, кад се не зна да ли је ова у животу или изгубљена. Цела европска јавност узбуђује се, све новине пишу, а госпођица седи мирно у својој соби, равнодушна на патњу родитеља.

У свима поступцима и погрешкама младости може све да се опрости, али се не опраштају они дани патње, где је сваки дан година, који прохује у родитељском животу, мучећи их инквизиторски очајем, док крше руке у болу за заблуделим дететом.

Ова два последња случаја треба да послуже као пример многим младим девојкама, које су на ивици да се отисну у тај понор, који се назива свет.

Ретке су те случајне среће, које су истакле поједине звезде. Ти случајеви се не намећу режисеру, већ их он сам тражи. Велика је опасност отиснути се на такав пут, које вребају многи паразити друштвени, чија се професија састоји у томе, да траже такве младе девојке, које су лакоумно пошле да траже славу.

И у Београду је створена једна таква професија, чије су представнице жене солидно, чак и елегантно обучене. То је једна нова врста жена, која проучава на улици младе девојке и шипарице, тражи прилике да се с њима упозна, и да их „утеши". Девојка, нарочито шипарица, која смишља план о бегству, пада у неку дубоку сету, незадовољна је животом, и обузима је неко апатично стање. Те „госпође" траже такве случајеве, прилазе младим девојкама, питају их зашто су тужне, и представе се као најбоље жене, које би утешиле ту малу која је несрећна. Шипарица, наивна и лакоумна, поверује њеним речима, и осети како је та жена добра, и већи јој пријатељ од њених родитеља, који је не разумеју...

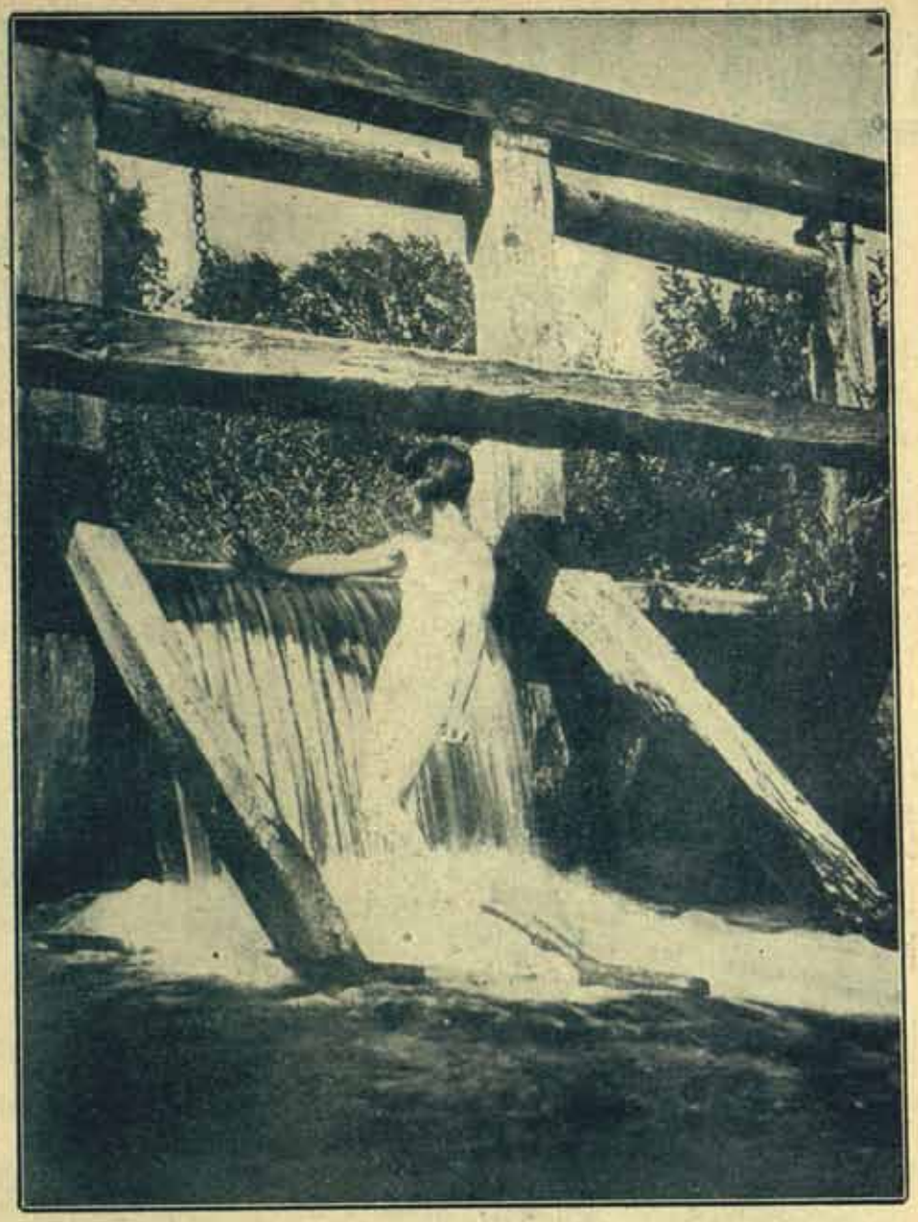
Шипарица је срећна што је нашла тако добру госпођу... Ова, пак, са своје стране, спрема вешту замку, и једног дана. Неискусна девојчица упадне у њу...

Ви, мала госпођице, чувајте се таквих жена. Ако вам се деси, да вам непозната дама приђе на улици, немојте да ступате с њом ни у какво познанство, и ако вас она буде опет срела, одмах реците, вашим родитељима. Те су жене паразити модерног друштва, а ви сте њихов лов. И пут, којим вас оне буду повеле, нема повратка. Ако вам такав један тип обећава да ће вам дати новаца, да остварите створите ваше идеје више одела о филмској каријери, бежите од ње...

У животу су највећи пријатељи родитељи. Ако се некад сукобе ваши идеали са њиховим појмовима о животу, знајте, да они боље оцењују и боље виде вашу будућност, него ви сами...

Немојте их никад жалостити нити им задавати јад вашим бегством у свет, јер има извесних рана, које се никад не залече у животу, а у вашој младој души остану вечити ожиљци луде пустоловине ваших неразумних година.

МИР—JAM.

Чаробно лето

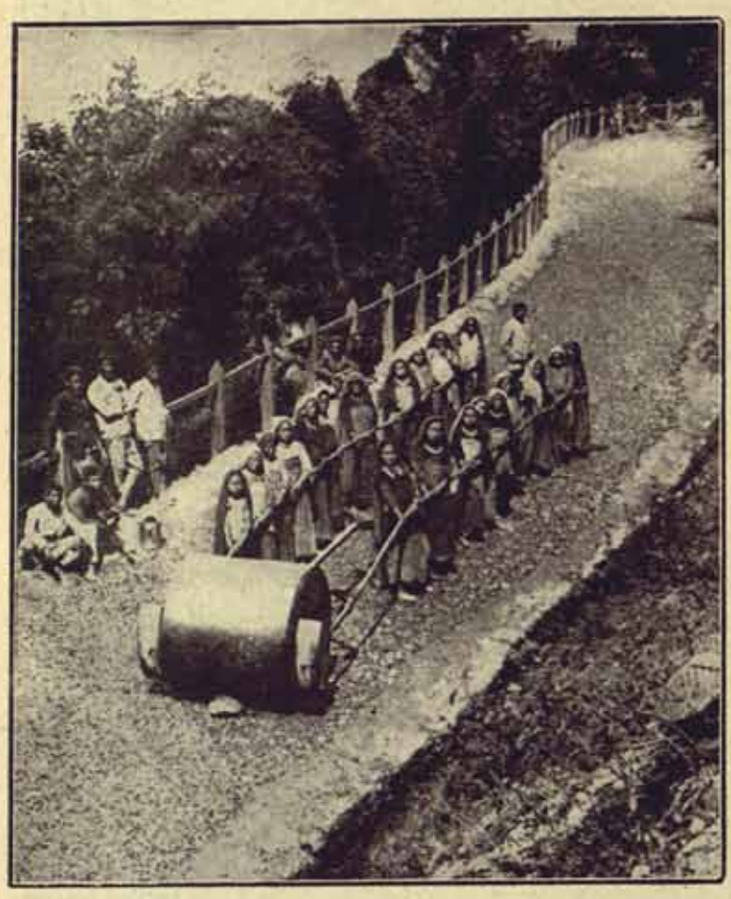
КАДА СЕ ЉУДИ НАЈВИШЕ ЖЕНЕ И КАДА СЕ ЖЕНЕ НАЈВИШЕ УДАЈУ?

На ово питање даје нам статистика врло тачан одговор. Девојке нека не рачунају са удајом пре своје 21 г. До тог доба удаје се врло мали број. Али зато су удадбе најплодније између 21 и 25 године, јер се у тим годинама удаје 7 од 10 жена. После 25 године изглед на брак је мањи а у тридесетој још мањи. Од 35 до 40 година удаје се од прилике 1 од 20 жена.

Код удовица ствар стоји друкчије. Тридесетогодишња удовица има много више наде на удају но девојка истих година. Удовице од 40 година чешће се удају но девојке од 28 година.

Људи се до 20 година мало жене. До 25 година жени се један од петорице. Између 20 и 25 године жени се просечно сваки трећи човек. Најзад, људи се жене све до дубоке старости и нису ретки изузетци бракови људи од 60 година.

КРОЗ ИНДИЈУ

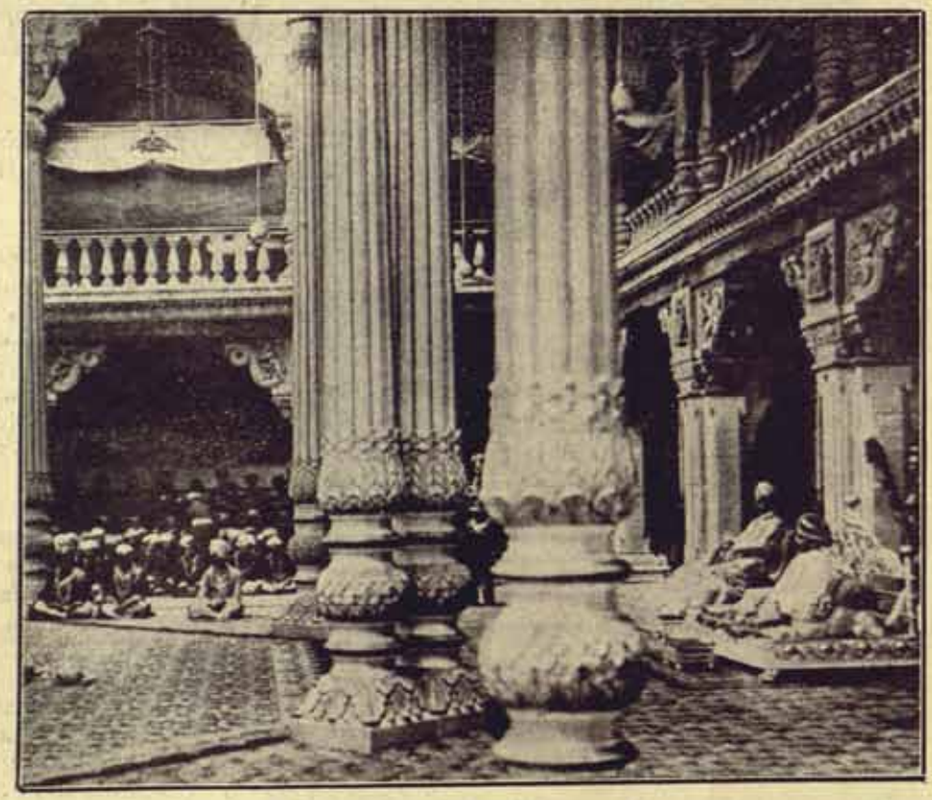
Индиске жене на раду.

Света крава индиска, коју нико не сме гонити, пред холом једног хотела.

Гајери на шинама железничке пруге траже отпатке.

Крунски савет једнога махараџе.

ДА ЛИ ЈЕ ПОЉУБАЦ ЈАВНО НАСИЉЕ?

Неколико километара иза Модене, посред дивних поља, зашкрипаше бремзе брзог воза Милано—Болоња и воз се заустави. Путнике узнемири страх и истрчаше напоље. Шта се догодило? Зашто је воз стао? Ко је повукао за заштитну бремзу? Убиство? Несрећа? Сигнално уређење показа да је заштитна бремза повучена у једном купе-у треће класе. Железничари појурише одмах тамо и спазише младу даму очевидно узбуђену и окружену тројицом морнара, то јест тројицом ђака торпедске школе из Венеције. Дама која је одмах признала да је она направила узбуну, поче причати:

„У Модени се растадох од свог вереника и чим смо прошли станицу ова господа почеше бивати интимнија. Један од њих ме је затим наједном пољубио. Узрујана његовом дрскошћу повукох за брензу".

И гле шта се догодило! Девојка је била кажњена јер пољубац није никакво насиље, а нарочито не од овако лепог морнара. Шта ви о томе мислите, поштоване даме?

КАКО СЕ ЗАБАВЉАЈУ СТАРОВИ У ХОЛИВУДУ

Кад једна глумица постане ведета са хиљаду долара недељне плате, она одмах може да допушта себи неке фантазије, и да истражује начин како да се забави после заморног рада у студи-у. Сваки филмски уметник има наклоности за известан спорт. Или неку врсту забаве.

Глорија воли лектиру, уметност и лов. Она страсно чита и има најлепшу библиотеку у Холивуду.

Грета Нисен је страсна играчица. Све би напустила и одјурила да игра са својим партнером, који јој одговара.

Пола Негри воле да има елегантну кућу и увек пуно гостију. Чувен је салон у њеној кући и једна сала за биоскоп, где се налази једно минијатурно платно, које се спусти на камин са плафона. Кадгод има неко соаре, Пола приређује по једну биоскопску представу, где се некад на филму приказује она у кући и њене тоалете.

Шармантни Били Дов бави се литературом и сад пише један роман из живота филмских глумица. Она је написала неколико новела из свога њачког живота.

Већина филмских глумица имају пасију за лектиром, али увек немају времена да задовоље ту своју жељу, јер њихово радно време почиње рано, а завршава се доцкан, некад ноћу.

Џон Џилберт има више од 1500 књига, међ којима има врло скупоцених и ретких издања. Он највише воли француске и талијанске писце, Ги де Мопасана, Балзака, Данунција и Де Веролу. Балзаковог „Чича Горија" у стању је сваки дан да чита.

Рамон Новаро има 1200 књига. Иако је Мексиканац,он је космополит у свом литерарном укусу. Лирски песници заузимају прво место у његовим књижевним симпатијама. Новаро је необично симпатичан младић на филму, али још је симпатичнији у животу... Како су пријатне те вечери у великом салону његове угодне куће, крај отворених прозора, док се разлежу фини звуци његове гитаре... Уз цигарете и изврсни чај разговара се и слуша музика. Новаро увек дочекује госте са осмејком, и тај осмех уступа место сањаријама, кад он откачи са зида своју гитару. Ништа није ближе души као ти звуци... Он свира као песник и сања, и сви сањају око њега. А у тим мелодијама осећа се душа Шпањолца... Затим запева својим слатким гласом, и ноћ пролази, а вама се не одлази, већ би га дуго слушали.

Естер Ралстон је позната у Холивуду као звезда која највише чита.

Норма Ширер воли Дикенса и модерну америчанску литературу. Конрад Нагел воли историске романе.

Летња идила.

Антонио Морено сања некад уз звуке гитаре. Гитара је краљица у Холивуду.

Сем ових литерарних и музичких забава, филмски старови имају и друге послове.

Корина Грифич бави се продајом плаћева. Констанца Талмаџ фабрикује кремове. Мери Пикфорд је директорка једне банке. Катлен Глифор има цвећарску радњу. Виола Дана и Шарлеј Масон држе фризерски салон. Наталија Кангстон студира права. Адолф Манжу има диван розариум са најлепшим ружама. Валис Бери проводи све слободно време у пецању. Милтон Силс најбољи је шахиста у Холивуду. Флоранс Видор и Лоис Вилсон одличне играчице тениса. Рене Адоре воли пецање. Том Микс има неколико аутомобила, као и Џон Џилберт и то им је пасија. Долорес дел Рио баца карте.

ЈЕДИНИ СИН НА СВЕТУ КОЈИ — МАЛО ТРОШИ

Војвода француски од Ришеље-а имао је сина на студијама у Паризу. Када га је једном приликом посетио, био је непријатно изненађен видевши да син има још новаца од прошлог месеца. Затим је позвао синовљевог слугу и рекао му: »Ево млади граф вам даје ову малу суму да је потрошите у његово здравље«. Међутим, сину је рекао ово тај редак отац: »Имај у виду да си син војводе од Ришеље-а и да мораш трошити више новаца но што си до сада трошио. Упамти то!«

Градачка тврђава

Капија на тврђави коју су 1356 г. подигли Градашчвићи.

Када су Хуни упали у Босну, у почетку дванаестог века, прва им је дужност била да је осигурају низом тврђава по стратегиским местима. Један део тих тврђава постоји још и данас ,док је већи део подлегао зубу времена.

Једна од најбоље очуваних тврђава је она, која се налази у Градачцу, маленом среском месту северне Босне, и која је имала дужност да чува земљу од непријатељевих напада са југа. Она је подигнута око хиљаду и стоте године и као старина представља лепу вредност, како за странце-туристе, тако и за нас.

И тако та грађевина, грађена почетком дванаестог века, стоји још и дан данас поносно на Градачским брдима и чува мирне Грачане.

Од њеног постанка па до данас су извршене многе промене, тако су и неки Градашчевићи избушили на градским бедемима још две капије (сл. 2.).

Најинтересантнији део тврђаве је »Сахат-Кула« ,која откуцава сате по турсом обрасцу (ичиндија, акшам и др.). По тој »Сахат-Кули« се управљају сви, јер он служи као једини меродавни часовник у вароши.

Сахат - Кула, коју је градио Хусеин - Бег каптан и која још и данас откуцава сате по турском начину, а цела се варош по њему управља.

Тврђава, гледана из чаршије са источне стране, најлепша творевина северне Босне из 1107 године.

Џамија Хусеин - Бег капетана, названог »Змај од Босне«.

ОРИГИНАЛНИ ПРОНАЛАСЦИ

Један проналазач у Енглесој затражио је патент за своју справу којом се заптићују од квашења дуге уши јазавичара и слич. животиња са дугим ушима, приликом појења воде и млека. — Можда би бло добро да се пронађу справе и за следеће сврхе: против назеба краве која легне на влажну траву, мала колица за трбух јазавичара када се наједе или нарочите столичице за одмор уморних рибица које сироте морају по цео дан да пливају!

Тврђава, коју су Мађари саградили 1107 год., гледана са северне стране.

У ДАНАШЊЕМ БРОЈУ НАШЕГ ЛИСТА ПОЧИЊЕ ИЗЛАЗИТИ ЧУВЕНИ РОМАН

Маркиза Монтеспан, демон француске

ОД А. ХОТНЕР - ГРЕФЕА.

Шта је лепо, а шта не ваља Београду.

Београд има своје специјалне проналаске на гастрономском (кујнском) пољу, који су га прославили у целом свету. Зар сваки странац не сматра за своју дужност да се упозна с ћевапчетом, и то мало ћевапче никад није наишло на недопадање код страног света.

Ћевапче је једна врста боема и оно највише воли боемске ресторане.

Последње време оно је добило једну своју варијанту, тако звану — пљескавицу, која се разликује од ћевапчета по свом колеричном темпераменту, који јој даје зелена паприка

Та метаморфоза ћевапчета извршила се код „Три шешира". Не зна се ко је дошао на ту идеју, али је за похвалу што се ћевапче опет држало боемских традиција.

И сада цео Београд зна за пљескавице. На Славији су чувене код „Рудничанина".

*

Ноћни живот Београда, који има толико чари, има једну горчину. То је недостатак саобраћаја од 12—2 сата ноћи. Аутобуси су били срдачно поздрављени, кад су први пут пројурили кроз Београд. Један, који се вратио из Париза, застао на Теразијама и говори: „Верујте, овако луксузних аутобуса нема у Паризу. Они њини аутобуси, који изгледају на филму врло лепо, толико се тресу да ишчупају стомат".

Али радост за аутобус врло брзо је прошла.

Док је био аутобус у приватним рукама, много је бољи био ноћни саобраћај. Сад, откако је у општинским рукама, на аутобусе не може нико више да рачуна ни дању, ни ноћу. Аутобус је имао две вредности: што се добијало њиме у времену, и друго, што је Београђанин и после 1 сат ноћу могао да има саобраћајно средство. За чиновнике и пословни свет аутобус је у почетку био од велике користи. Сад се од једног до другог аутобуса чека по пола сата, а после дванаест ноћу аутобуси престају. Општина није требала да узима те аутобусе из приватних руку, јер овако грађанство нема више користи од њих, нити служе оном циљу зашта су уведени у саобраћај. А и општина неће имати од њих велике користи, јер нико не може да их чека по пола сата. Београђани се, ипак, надају, да ће општина то да поправи, и да продужи ноћни саобраћај до 2 сата, и да скрати и време од једног до другог аутобуса.

Женске сплетке су почетак журналистике

Г-ђица Ивона Фусариг сарадник »Минерве«.

Жене журналисти постојале су док још није било журналистике, јер журналистику су створиле жене.

У седамнаестом веку чувени су били салони, где су жене биле краљице духа и елеганције. Оне су око себе сакупљале све највеће умове оног доба, уметнике, политичаре, аристократију... Новина у то доба није било, али су се писала писма, која су ишла од једног салона до другог. У тим писмима говорило се о великим догађајима, историским и политичким, о литератури, скандалозним аферама, и криминалним, и разноврсним сплеткама и сензацијама оног доба. Писма су се преписивала, и тако су циркулисала од

Госпођица Жермена Бамон, сарадник »Матена«

једног салона до другог, и до буржоаских кућа, као неке дневне вести.

Чувена су била писма Сирана од Бержерака и Волтера, а свака духовита жена оног доба издавала је у својој кући као неки дневни лист пун сплетака.

Маркизе из оног доба биле су одличне журналисткиње, а Волтер је знао све шта се догађа у салонима.

Ти листови писали су се руком, али године 1632 излази у Паризу прва штампана »Газета« и прва ревија »Меркур«.

Те листове издавали су мушкарци, и жене нису имале приступа у њима.

Тек у деветнаестом веку почињу францускиње да пишу по новинама. Чувена је била Жорж Сандова.

Данас сваки лист у Француској има по једну жену уредника, које држе најважније рубрике.

ЧОВЕК КОЈИ ЈЕ КРОЗ ЦЕО СВОЈ ЖИВОТ БИО ПУСТОЛОВ

У Енгертсхаму код Пасаве провео је своје последње дане познати пустолов Франкенбергер. Он је био син богатог сељака а у младости још испољавао је своју способност у свему те га је мајка услед тога често кињила. После смрти родитеља продао је имање, узео лакеја и живео под именом грофа Франкенберга. Пропутовао је најпре јужну Француску и Шпанију. Својом појавом очарао је у Шпанији многе жене и шта више у мало што се није оженио једном принцезом. Али неко је из предострожности прелистао књиту немачких племића и није нашао име грофа Франкенберга. Затим су га протерали из Шпаније. Неколико дана пре овог открића приредио је био у Севиљи борбе с биковима које су га стале само 40.000 марака, што је у оно доба представљало огромну своту. Отпутовао је затим у Америку и ступио у северо - америчку армију. Провео је овде неколико година па се вратио у Европу. Лутао је неко време без циља а после је поново отишао у Америку. Ступио је сада у службу једног милионара и као приватни секретар пропутовао је с њим цео свет. Пошто се беше заželео отаџбине пошао је натраг, али како није имао уштеђевине морао је радити на броду као ложач. У Енглеској је живео од прошње и године 1849 ступио је у француску страначку легију као добошар. Из Алжира се вратио у домовину и живео од предавања о својим доживљајима на путу. Но пустоловна крв није му дала мира те је ускоро почео са женидбеним преварама. Био је ни мање ни више но 120 пута верен, док најзад није остао у наручју једне богате удовице.

Међу индијанцима

Председник Хардинг

Лојд Џорџ.

Боксер Тенеј.

Амерички Индијанци постала је нека врста народа коме се свет диви и жели да се нађе у њиховој средини. Својим пустоловинама, обичајима, начином живота, они су ушли не само у дечје приче, већ су постали идол свих пустолова. Разуме се да ни филмска индустрија није могла преко тако доброг материјала за филм прећи, па је својој публици приређивала сваки час индијанске атракције. Нешто пустоловни романи из живота америчких прерија, нешто приче и филм учинили су те се слава Индијанаца, са њиховим орловским украсима за главу на далеко раширила. Они су постали мезимци Американа, које нико није смео са багателисањем гледати. На против: њима сви чине почаст, па и крунисане главе, председници република и угледне личности.

Јесења мода у салону г-ђе Жени

Г-ђа Жени изјављује, да покрај многобројних боја, јесен ће опет имати своје црне колекције... Како су дивне те црне тоалете у њеном салону. Креп сатен мат и сјајан, који се прелива као лак, црни велур, фине чипке и штофови. За после подне Жени лансира витку и изварану силуету, као лијану, са обележеним струком, али без појаса, на природној висини струка, што је необично лепо.

Вечерња тоалета има своју ширину, која је прикупљена спреда, а позади се спуштају дуги крајеви као шлеп, који дају грациозности целој фигури.

Јутарња линија је увек остала спортска: класична два дела, плисирана сукња и џемпер. Сукња је испод колена, сасвим права, са бордуром, струк изнад кукова, са појасом или без појаса.

Интересантни су панови у салону г-ђе Жени... Два, један краћи лево, а десно дужи, оивичен крзном. Идеја има пуно укуса, и крзно вуче пад.

Црни свилени костим врло је модеран за јесење дане. Затим од моаре-а и велура. Живе боје улазе у комбинацију костима.

Апликације и инкрустације увек владају, више можда него раније, и у већини случајева нометриске фигуре. Са инкрустација могу да се изводе најразноврсније фантазије.

Једна пријатна новост јесења и то је импримирани велур, пастел боје, са тачкицама, пругама, квадратићима, а после и свилени муслин и фасонирани сомот са великим пецкама.

Вунени штофови са утканим металним концима појавиће се јесенас. Нарочито се мантлови праве од те материје.

На вуненим костимима стављаће се јаке од сомота. Крагне на мантлу имаће своју интересантност. Негде су шпицасте, или огругле.

Г-ђа Жени уноси новину крагнице на хаљинама.

Шал крагна још је у моди. Жени додаје шал крагну и вечерњој тоалети и украшава је везом.

Јесење тоалете шију се од жерсеја, ангоре, велурделена, драп-зибелина, мелузина, сомота из смирне.

Сомот ће се појавити јесенас као тоалета и костим, и за вечерње и дневне хаљине. Црна чипка биће врло омиљена. Рукави ће бити дугачки, узани и прозрачни.

Правиће се комбинације тила и муслина. Струк је врло припијен и биста истакнута... Чак се појавио и шлеп на вечерњој хаљини, нарочито од тежих материја, као моаре, велур, ламе и пан.

Најмодерније боје наступајуће сезоне су црно, грао, виолет, браон и беж. Црвено, као цвет нара, труди се да пробије фронт боја.

Покаткад се може појавити и жуто и зелено... Једном речи јесења мода и зимска носе обележје фине линије и хармоније, и имају једну већу варијацију, где сваки може да бира по своме укусу.

СТАНОВНИШТВО ЗЕМАЉСКЕ КУГЛЕ

Према последњој статистици рачуна се да на земљи живи 1 милијарда и 748 милиона људи. Више од половине овог броја припада на Азију. Најмање људи живи у Аустралији, око 9 милиона, а то значи мање но у Југославији. На земљи међутим могло би да живи најмање 6 милијар. људи а овај би се број достигао 2100 г. када би се становништво множило у мери као сада. На целом свету говори се 3424 језика и наречја. Од овог 1624 језика и наречја припада на Америку. Најраспрострањенији је језик енглески, затим немачки, руски и француски.

Престолонаследник Шведске Густав Адолф.

Енглески престолонаследник.

Линдберг, краљ ваздуха.

Сви они кад Индијанце посете буду угошћени и почаствовани највећим звањима. Постају одмах, добијањем перјанице, поглавице индијанског племена. Тако ни румунска краљица, енглески и шведски престолонаследник и други принчеви, који су Америку посетили, нису смели обићи Индијанце, јер би се ови страховито наљутили. Сви морају отићи Индијанцима да их они својим перјаницама крунишу. Ни виђене друге личности и политичари, светски шампионери не смеју обићи Индијанце. Тако су и Теннеј и Линдберг и Лојд Џорџ и сви председници америчке републике крунисани за индијанске поглавице.

Читајте нов роман

Американски универзитети и живот студената

Ни једна земља у Европи нема такве универзитетске зграде као Америка. Оне су подигнуте изван вароши, у пољу, или шуми, а око њих читави теписи зелених пелуза, и цвеће, паркови. То није једна зграда, то је читава универзитетска насеобина, и све је обасјано сунцем. Може се видети готски стил, или ренесансе, од камена и цигаља, са колонала и дивном рељефном скулптуром. Сви амерички универзитети нису државне установе. Неке су подигли амерички милијардери, који воле да њихово име стоји утиснуто на згради. Ти универзитети независни су од државе, јер их издржавају милијардери и њихов буџет прелази годишње милион долара.

Амерички студент има сваки комфор у том малом универзитетском граду. Зграде за становање имају огромни број соба, и свака соба има своје купатило.

По парковима се налазе рибњаци или језера, где студенти пливају и често се приређују пливачке утакмице. На физичко васпитање студента поклања се велика пажња. Сваки студент се прегледа кад дође на универзитет и прати се његов развитак. Спорт игра главну улогу у васпитању и студенти се боре за шампионат. Студент мора да буде лепо развијен младић. Ако су му узане груди, наређује му се да упражњава онај спорт, који ће му развијати плућа. Зато изненађује сваког лепа фигура америкаских студената.

Строгост и дисциплина влада на свима универзитетима.

Студенткиње у Америци не знају за свакидашњу борбу за опстанак као наше. Оне имају све на универзитету, и најлепше студентско доба нигде нема толико лепоте као у Америци.

Милијардери се труде да пруже и мало луксуза студентима. Трпезарије су богато украшене, па онда салони за примање, собе за учење, где су увек по један највише двојица, кад се спремају за испите. И све је то тако дивно, да један најсиромашнији студент тако ужива, као да је син богатих родитеља. Модерне игре су пасија и студената и студенткиња. А суви режим, који се строго придржава на универзитету, некад се изневери. Студент је свуда несташан, и често се испод јастука крију боце с вином и пивом. То управа зна, и кажњава студенте, али више пута прогледа кроз прсте, јер се можда и у соби професора скрива понека тајна боца.

Понекад салон на универзитету задиви. Оријенталски теписи, уметничке слике, скупоцене вазне. Европљанин се зачуди, кад угледа раскош, каква се налази у Европи у монденском свету. То су каприци милијардера, који хоће да пруже што лепши живот студенту, и да га науче како се креће у салону.

Уз зграде налази се економија, где се гаји зелен и све поврће за универзитетску омладину. Ту су и млекаре које справљају све млечне производе.

МОДА БРАСЛЕТНИ СА КОПЧОМ.

Међу филмским звездама сада је мода да се носе гривне са копчом. У Француској носе, међу осталима и ове: Жана Елблин, Жана де Белзак, Лилијан Константини, Бланш Монтел, Рене Карл, Една Пурвијанс, Женевјев Филикс и др. У Америци: Гилда Грај, Бети Бронсон, Пола Негри, Глориа Свансон, Рене Адоре, Грета Нисен, Норма Ширер, Клара Бов, Грета Гарбо, Филис Хавер, Мери Пикфор, Долорес дел Рио, Бланш Меафеј, Констанс и Норма Талмеџ.

Круг брачног разочарења

Г-ЂА ЛУЛУ МУЖУ Г-ЂЕ БУБЕ

Драги пријатељу,

Борила сам се да вам не пишем. Хтела сам да останем верна жена своме мужу, и да му не дам повода ништа да ми пребаци. Сад вам пишем са очајањем, али, ипак, једна светла успомена баца рефлекс на мој разочарани живот... Та успомена то сте ви, једини мој пријатељу. Ви сте ми повратили веру у људе, дали сте ми прилике да верујем да још има идеалних мушкараца... Све ме је очарало код вас, ваш карактер, племенита душа, ваше поштовање и разумевање жене.

Мој муж је добар, али сувише прозаичан. Он се никад не труди, да схвати психу једне жене, као што сам ја. По његовим појмовима жена треба да се сматра најсрећнијом, кад је лепо обучена и задовољна у кући. Мени ништа не достаје у кући, али у души ми је огромна празнина... Ја бих хтела да ме разуме, да осети моју сентименталну природу... Ја му причам некад: Волела бих да путујем у Египат, да шетамо испред пирамида, а зими да јуримо на скиама низ снежне и залеђене швајцарске литице... А шта мислите, драги пријатељу, да ми он на то одговара? „Ја бих највише волео, да ми ти твојим финим прстићима умесиш питу с месом..."

Целе вечери сам плакала... Зашто нисам нашла човека као што сте ви... Како завидим вашој жени, колико она мора бити срећна с вама...

Сећам се онда, у Абацији, кад смо играли лагано уз звуке џаза, море је жуборило, а месец се скривао... Ви сте ми тада говорили: „Како бих волео да сам сада с вама на барци, да сањамо, и да слушамо из даљине мандолину..." То ми никад није казао мој муж... Кад ја највише сањарим, он ме шчепа брутално: „Женице, мени се спава..." Увек је уморан, увек попрскан малтером са скела, увек прозаичан...

Тако сам несрећна.

Лула.

Г-ЂА БУБА СВОЈОЈ ПРИЈАТЕЉИЦИ ГУГИ

Драга моја,

Сва дрхтим, кад само на то помислим. Јуче сам се вратила из бање, и шта сам чула: мој красни муж је чуда правио док сам ја била на путу... Више се не може издржати живот с њим. То је човек без икаквих скрупула... А кад се само сетим како сам га идеализала као девојка... Да, али онда није био богат као данас. Откако су му послови почели да иду успешно, он је побеснео... Он није сматрао да је новац за то да створимо срећан породични живот, већ је хтео луксуз иван куће... И тај луксуз га скупо кошта... Толики је ук узео, да не могу да га познам... За њега свака сукња има интересантности... Чак кад види у кући младу служавку очи му одмах замасте... Зато сам последње време држала једну бабу Словенкињу, коју он није могао очима да гледа, и често је прекоревао: „Сад није у моди држати бабетине у кући..."

Не могу више да га гледам поред себе... Уосталом ја сам осигурана, и не морам да га трпим... То имам да захвалим мојој мами. Дође она једног дана к мени па енергично: „Слушај, Бубо, ти треба да будеш паметна, и да тражиш од мужа да половину имања пренесе на тебе..." — „Ју, мама, шта то говориш, како би ја то могла да кажем, и нашто то, кад мене мој Цица воли и обожава, и то ће све моје бити..." Али мама не попушта: „Ти не умеш да мислиш, каже она, а ако он почне једног дана да врда и да те вара, па те чак и остави, шта ћеш ти тада да радиш? Да сам ја то захтевала од твог оца, не би га ни дана трпела. Много сам ја јада од њега претрпила..."

Ја онда размислим, и око Цице почнем да се умиљавам, и он ми препише пола имања... Сад може да издржава и пет метреса... Ја тражим развод брака...

Ето, како су се завршила моја идеализања... Само док с њим рашчисти, никад ми неће ни пасти на памет да се удам. Како сам бесна на њега, не марим да видим н једног мушкарца очима... Све су то пропалице!...

Воли те твоја

Буба.

Г-ЂА ГУГА МУЖУ Г-ЂЕ ЛУЛЕ

Драги пријатељу,

Била сам страшно изненађена, кад ми муж рече да се раздвајате са женом... Нисам могла да верујем... Ви сте за мене увек били најидеалнији муж... Ја налазим да је кривица до ваше жене... Шта би она радила да је на моме месту?

Ви сте наш искрени пријатељ и могу да вам кажем, да ми је просто несношљив живот с мојим мужем... Само се свађамо. Ми не можемо један сат да разговарамо лепо, а да не дође до сцене... И увек он први отпочиње... Ја сам га увек прекоревала с вама: „Јеси ли видео како је господин Бора пажљив према својој жени... За сваки рођендан донесе јој хаљину..." А он би хтео да ја све превртим старо. Па у кући све сама радим... Колико пута сам казала: „Благо г-ђи Лули, она зна што живи. И собарица, и куварица, чим устане обуче се, ни зашта нема да се секира..." Али, видите, она то није умела да цени... Питала бих је, да ли би и три дана издржала с мојим мужем...

Угађам му, гледам све да му буде по вољи, а мислите ли да тај душманин то види... Никад га не чу да каже: „Јеси ли се, жено, уморила..." Боже сачувај, да он то уме рећи. Него како седне за сто, све се нешто дуса: „А што си ово пресолила...", „што си то кувала, кад знаш да не волим..." И тако сваког дана.

А како је ваша жена бесна. Она не зна каквог мужа губи у вама... Камо среће да је овај мој као ви, ја бих била најсрећнија жена.

Хтела сам да вам кажем, да дођете к нама на ручак у недељу... да разговарамо о том вашем разводу...

Топло вас поздравља

Гуга.

П. С. За ручак ћу умесити питу с месом, које сте ви увек били жељни код ваше жене. Г.

П. С. Молим вас исцепајте ово писмо, јер ко зна, можда би га ваша жена дочепала као неки корпус деликти у бракоразводној парници.

МУЖ Г-ЂЕ ГУГЕ МУЖУ Г-ЂЕ ЛУЛЕ

Драги Боро,

А ти раскрсти с твојом женом... Ништа паметније ниси могао да урадиш... Није за тебе никад била та маза, која хоће да јој муж буде гарде-мсије и да је вода по свету. Како ти завидим сада на слободи. Брак ти је некад права робија. Ево, ова моја, само кука како ради у кући, хоће да јој држим две служавке... А зар ја не радим... Канцеларија, приватни хонорари, по цео дан трчим... Знаш, кад иде језен и зима мене хвата стра од моје жене... По цео дан звоца ми над главом: „Визон, хоћу да ми купиш мантил од визона..." „Бог с тобом, жено, какав ви-

Хаљина од тегет крепдешина с плавим тачкицама.

Биста се оцртава, струк је обележен.

зон, зар ја правим паре...“ И ноћу сањам тај визон, и вечито ми трепери та реч пред очима, као онс змије на „Касини“.

А све је то подбадају њене красне пријатељице... Она Буба је зао дух у нашој кући... Сад хоће да се раздваја, па грди мужа на сва уста... „Те издржава метресе, те овакав, те онакав...“ А она ми је боља, мамлаз један, преписао јој пола имања, па сад може да тражи развод... И сад он неваљалац а она исправна жена...

А пре неки дан шета увече с једним на Калимегдану, па кад ме спази шмугну с њим у једну мрачну стазу. Море ништа ти лепше нема од момачког живота...

Их, што сам сада добио у канцеларији једну малу дактилографкињу! Роба примасима! Ето, за тако нешто човек би још и могао да жртвује један визон.

Хтео сам да ти кажем, да се сутра у осам нађемо код „Цара“, па после да идемо до „Славије“ да гледамо Пел-Мел... Ту ти играју две голишаве, па да мало хватамо зазубице... Хоћу ја и ти једно вече да протерамо момачки... Жена ће одмах сутрадан да скочи: „Где си био?“ А ја одмах пресечем: „Ћути, жено, зимус има изгледада ти купим визон“. То на њу дејствује као бром... А у себи мислим: „Какав црни визон...“ До виђења.

Твој Воја.

МИР—ЈАМ

НАРОД КОЈИ НЕ УМЕ ДА БРОЈИ НИ ДО ТРИ

Изгледа скоро немогуће да у доба данашњег техничког и научног напретка постоји на свету још и народ који не уме да броји ни до три. Ипак, у средини Аустралије живи једно племе од неколико десетина хиљада душа, у чијем говору нема већег броја од шест. Истраживач Штајн саопштава, да у Јужној Америци живи дивље племе Бокотуди, који својим говором могу да изразе само појам јединице и затим множине. Дакле, стварно не умеју бројати ни до три, јер појам два, три, четири и т. д. за њих је појам множине ничим неограничене.

Кришнамурти - нови месија у Индији

Коме нуди једно филмско Америчанско предузеће 10.000 долара недељно да игра у једном филму.

Раздељене црне косе, аристократског изгледа, он оставља утисак слике са античког медаљона. У једном атеље-у париском, где позира једном сликару, он говори тихо, као да поштује сваку ствар. Нежан, са тамним очима, које као да испитују сваког, он објашњава сваку своју реченицу.

То је философ и модерни месија. Слушаоц га зачуђено посматра, а он сваку реченицу објашњава метафором и сликама, који сваки сиже чине јасним и лепшим.

Смеши се стално и његови зуби као да бацају одсјај. Некакви чар лежи у целом његовом бићу. Гестовима руку, нежним као у жене, он пропраћа своје метафоре.

Није компликован као остали философи, то је једна врста Апостола.

Тридесет му је година. Воли голф и тенис, и чак је доста јак у голфу.

Он прича о себи:

— У моме животу нема историја. Ја сам син Брамана, а мој је отац пријатељ Ани Безан. Благодарећи њој, напустио сам Индију, да бих студирао у Енглеској. Године 1920 дошао сам у Француску и научио француски језик.

Још у деветој години он је имао чудне философске мисли посматрајући бокоре расцветаних ружа.

— Чудновато је бити Бог, кад је неко човек, каже о себи иКришнамурти, и ја никада нисам казао за себе да сам Бог.

Ја одбацујем све религије, и протестантске и хришћанске. И теозофију исто тако. Има много теозофа, који су врло смешни. Човек се гуши у кавезу, религије су шипке тога кавеза, исто онако као што је лицемерство и предрасуде.

Хтео бих да прегризем кавез, али не могу. Треба да се заробљеник ослободи сам.

Ја волим живот, истински живот. Нека би се човек ослободио, да би могао да живи... То је истина. Ја сам сломио кавез, које је несрећа, и могу рећи. Ја сам срећан... Зашто? Зато што не зависим ни од кога, ја живим чистим и лепим животом.

Мислимо, емоције, уметност, немају границе, немају народности... Религија је систематисање идеја, и ја то не могу да допустим.

Ја сам философ живота, али треба знати шта разумевам под животом.

Узмите једно дрво. За мене је најважнији његов елеменат сок. Међутим свет се само стара о цвећу и лишћу. Цветови, то је политика, литература, религја, сва та људска активност. Ако је добар сок цветови су лепи и лишће велико.

Са мога гледишта живота најважнији је сок.

Они, који мисле као ја, следују ми, култиваријући њихов живот, срећни су, и немају никаквих потреба.

Ја не тражим ништа ни од кога.

Верујете ли, да човек може да буде потпуно независан?

Мени су понудили десет хиљада долара недељно, да ме снимају за један филм, и ја сам одбио.

Неко ће рећи, да бих тим новцем могао да учиним другима добра. Али човек треба да стресе снове са себе. Ја ћу некоме дати да једе ко је гладан, али кад му не дам више, он ће опет гладовати. Ја хоћу да он не осећа да сам му потребан. Милостиња је бескорисна. Ја тражим апсолутну независност свакога.

*

То дете пронашла је у Индији Ана Безан, председница друштва Теозо-

Игра лампиона.

фел, и оно је постало нова Месија, који се одриче религије. Он има своју секту, која се зове РЕД ЗВЕЗДА, и највише је међ његовим присталицама теозофа.

Из Париза је отишао у Холандију да одржи своје проповеди присталицама.

У сутону, две хиљаде шест стотина верних сакупили су се око ватре с високим пламеном.

У хиндуском костиму, стојећи, он је одговарао на постављена питања. Ако је међ вернима био и неки скептик, он се морао дивити лепоти и еластичности духа Месије.

Падала су разноврсна питања.

— Је ли истина да спремате ученике, који ће вам следовати.

— Не, ја немам ученика, јер нећу да истина буде закопана. То сте ви, који ћете довршити моје дело.

— Је ли истина, да ви имате једну науку за привилеговане, а другу за масу.

— Маса, то сте ви, а привилеговани, то сте опет — ви.

— Јесте ли ви Христос?

— Моја особа не треба да вас интересује... Ако је добро што вам проповедам, усвојте га.

— Шта мислите о анђелима?

— Ја мислим само на људе. Тако је говорио нови индијски Месија — Кришнамурти.

ДАНАШЊИ ЉУДОЖДЕРИ

Како тешким животом живе мисионари удаљени хиљаде километара од људских насеобина и последњих граница цивилизације, видимо то и из факта да је мисионар из краја Великог Медведског језера морао препешачити пут од 1600 километара, то јест од прилике од Београда до Берлина, да би могао предати писмо на пошту. Из тога излази да мисионари, који су изабрали поларне крајеве за вршење своје мисије, трпе највише.

Крећу се међу полудивљим племенима која станују по пећинама и кућицама сграђеним од леда, међу људима који су одевени у грубе коже од дивљих животиња које лове на најпримитивнији начин. Породични живот је удешен према околностима. Овде влада многоженство и жена је роб свога мужа. Код Ескимаца влада страшан закон. Укорењен је обичај да ако се роди више од две кћери све даље буду убијане. Целат своје деце је сама мајка. Влада ли глад и ако је немогуће услед непогоде изаћи у лов онда се просто убијају девојке и употребе за исхрану. Морал је код Ескимаца просто непознат.

У неколико на вишем ступњу су тако звани Данеиндијанци. И код њих влада многоженство, убијање деце и многоженство, али у много мањој мери. Од 110.000 ових Индијанаца покрштено је већ на 50 хиљада, док је од 14 хиљада Ескимаца прешло у хришћанску веру једва неколико стотина. Мисионари морају да се боре не само са овим дивљацима, већ и са агентима Худсонског друштва за трговину кожом, и то још у већој мери; агенти из схватљивих разлога исмејавају и отежавају рад мисионара и довлаче међу урођенике »благослов« цивилизације — **алкохол.**

Жене које убијамо

— Р. Славински. —

То беше чудно доба када је светом Русијом владао цар са својим веома строгим полицијским и војничким апаратом. Једна против друге стајаху тада две армије. Једна од њих беше јавна, обучена у полицијске и војничке униформе, а друга тајна али исто тако немилосрдна. Беше то армија нихилиста и анархиста армија оних који су се борили за бољи живот подјармљених мужика.

У то чудно доба догађале су се ствари о којима је јавност имала само крње извештаје и недовољно описану стварност. Петроградска јавност неколико година пре рата беше узбуђена тајанственим убиствима према којима је цео судски и полицијски апарат показао своју немоћ. Историју ових злочина износимо овде према судским подацима.

Ево шта прича један који је у борби против анархизма дошао и до оптуженичке клупе.

*

Подигавши се са клупе оптужени је брзим покретом прешао руком преко чела. Затим је почео: »Олгу сам упознао на једној редути у Москви. Била је дивна — то јест изузимајући густих, састављених и страшно црних обрва испод ниског чела, и осим носа који није био сасвим правилан. Али на ове недостатке је човек заборављао чим би угледао њене очи. Лепота тих очију неда се описати. Признајем да су те очи имале за мене нарочите чари у толико више, појачане мојим малим пијанством.

При повратку причао ми је о Олги гроф Орлов. Ах, доиста то беху луде приче. Говорио ми је да Олга воли анархисте и да је и сама анархисткиња. Осмехнуо сам се са неповерењем. О женама, које нас интересују причају се увек страшне приче. Када ми је затим казао да је она глумица, престадох се чудити њеним необичним склоностима.

Одлажах доцније често к њој на чај. Сећам се тачно њеног стана. Био је необично мрачан ,са многим ћилимима по зидовима, сликама и разним чудним стварима. Имала је сребрн самовар, сјајно бео као брезова кора. Можда вам изгледа господине судијо да прича о самовару нема никакве везе са мојом трагедијом, али доцније ћете видети да је играо важну улогу«.

Оптужени обриса чело свиленом марамицом и настави: »Имао сам тада много посла. Уживао сам поверење знатног броја људи а нарочито ми је председник изражавао своју наклоност. То је био човек веома строг али правичан. Истина слао је у Сибир многе социјалне фантасте но то је тако морало бити, зар не, господине судијо? Ови спромаси сањаху тако искрено свој сан о равноправности свих и о новом, бољем животу. Председник није волео царски систем, али је ове луде мрзео. Често је говорио: Радије ћу дозволити да ме царски војници растргну но да ме ови људи усреће. Он не беше тиранин, али је мислио да је боље послати 50 људи у Сибир по свету Русију увући у беду и немир грађанског рата. Одмах ћу прећи на ствар, господине судијо, још само тренутак. Хтео бих да кажем да Олга није желела да има ничега заједничког са револуционарима. Посећиваху је многи виши официри. А затим једног дана се одигра то, што и дан данас не могу да схватим. Млади поручник — један плави младић — који припадаше балтичком племству, до ће једног дана председнику и пошто су изменили неколико речи, он га уби. Истрага није могла да расветли овај случај и разлог убиства остаде непознат. Сетих се да се Олга, код које је поручник био често гост, веома чудно изразила о његовом делу. Затим такође приметих да је убрзо после убиства добила ону чудновату запрегу од четири коња.

Неко време после тога кнез Расумов је приређивао светковину у својој палати, а и Олга беше међу гостима. Те вечери бејах узнемирен и пио сам преко обичаја много Не само због тога што ме Олга није ни до тада хтела саслушати, ма да ме је њена невероватна хладноћа доводила до лудила, већ и због тога што ме је неколико пута тако чудно погледала а ја нисам био у стању да схатим шта значе њени погледи. Не сећам се више ничега и знам само толико да ме је појединих тренутака захватао умор да сам мислио да сањам. Није то био прави сан — не, молим не прекидајте ме господине судијо, — биће краћи. Али морам да кажем то што сматрам за неопходно. Готов пред зору нађох се на само са Олгом у зимској башти. Љубили смо се. Олга беше необично бледа. Затим ми пружи руку и рече: »Дођите сутра по подне к мени на чај, бићемо сами.«

Следеће часове проживех у заносу. Знам само да сам Олги послао црни љиљан. Јест, **црни љиљан**. Стајао је у вази на столу када сам дошао. Била је бледа и дивна. Само њене обрве беху мрогдније но иначе, али очи беху дубље и лепше. Не знам како се све догодило. Љубили смо се опет дуго. Затим ми крв зали очи, ухватих Олгу у наручје и тако она постаде моја љубазница. Припремила је затим нов чај. Лежао сам на отоману прекривеном свиленим кинеским ћилимом и посматрах је. Сећам се још и данас јасно да ме је светлуцање самовара доводило у неко нарочито стање. Нека непозната сила натонила ме је да непрестано гледам на њега. Вероватно бејах врло уморан, јер заспах.

Када се пробудих Олга је лежала поред мене и гледала ме испитивачким погледом. Тај поглед нећу никад заборавити. Био је сасвим необичан. Не претерујем ако кажем да ме је поротo опинуо. Сео сам. Био сам свеж и као препорођен испих шољу чаја коју ми је Олга пружила. У вече одох у једну ресторацију где се обично хране чиновници из државних надлештава. Једва да сам седео неколико тренутака када заподенух свађу са троојицом високих државних чиновника. Ствар ми је била врло нејасна. Нисам био пијан. А ипак сам ону господу грубо увредио ма да нисам имао разлога за такав поступак. Вративши се кући одлучих да сутра изјутра посетим господу и да им се извиним и објасним своје чудновато понашање. Али сутрадан учиних сасвим супротно томе.

Доиста не могу то никако да објасним. Увредио сам их поново и тако је дошло до двобоја. Одлучио сам да пуцам у ваздух, а тако исто ће учинити и мој противник. Нисам нишанио а ипак мој противник паде мртав на земљу. Зрно му је пролетело кроз срце. Мој брат који је тада био на највишем ступњу своје каријере поднео је молбу цару и ја бејах осуђен само на неколико месеца затвора. По изласку из криминала задржах се у Петрограду. Ступих за главног чиновника у цензурном одељењу. Пре тога позвах к себи свог пријатеља Николова, поморског официра, који затим одседе код мене. Становали смо од прилике два месеца заједно када ми једнога дана саопшти да је у позоришту упознао Олгу. Играла је улогу Шпањолке и то тако верно да је био пренеражен. Причао ми је многе појединости. Сећао се сцене у којој је Олга играла обучена у Шпањолску ношњу, са котарицом на руци у декору који је представљао сеоски предео. И ја сам некад видео овако Олгу и могао сам разумети одушевљење мог пријатеља. Затим је Николов постао свакодневни

гест заводничке Олге. Ја бејах на њу сасвим заборавио, што је у осталом врло интересантно.

Једног дана мој пријатељ врати се кући веома узбуђен. Није проговорио ни речи али чух како је дуго у ноћ шетао по соби.

Сутрадан по подне пошто се врло брижљиво обукао изашао је журно. Стрепио сам за пријатеља и доиста то беше сасвим необичан страх који не могу доста добро да опишем. Николов се врати кући доцкан у вече. У моју собу није одмах ушао већ је пожурио у своју спаваћу собу. Тек доцније дође да ме поздрави. Видех да је узбуђен и да има неку бригу.

Ушли смо у заједнички кабинет и запалисмо цигарете. Разговарали смо сасвим мирно када се он наједном узруја због неке безначајне ситнице и добаци ми у лице грубу увреду. По. гледах га мирно и рекох: »Ти си био код Олге. Узрујао те је поглед на самовар и ти си затим заспао. То што си сада казао не мислиш доиста тако већ вршиш хипнотичку наредбу оне страшне жене.«

Говорио сам кратко и то тако као да сам издавао наређење. Николов рече погурено:

»Јест онај сребрни, фосфоруjући самовар. Заспао сам, рекао си истину. Али откуд то знаш?«

Видех да се пријатељ тресе и зато га посадих у наслоњачу. Испричах му укратко моју историју. Говорили смо затим још дуго о тој необичној жени и најзад одосмо сваки у своју собу.

Изјутра ме пробуди неки шум. Отворих само упола очи. Мојој постељи се приближаваше Николов а у његовој руци спазих нож. Између нас се развија кратка борба из које ја изађох као победилац. Николов у узбуђењу поче плакати. Затворих га у стану и одох у полицијски комесаријат. Затражих да ми донесу сва акта поводом убиства која су се догодила у последње доба. Било их је 24 а убице беху млади људи за које се у јавности знало да су одане присталице цара. Пођох затим са детективом Аљескином од кога сам затражио да испита да ли су се убице састајале са Олгом. Наредио сам му да о свом испитивању не говори ником ништа. Када сам пазљиво из куће у којој станује Аљескин, сусретох Олгу. Учини ми се као да је чекала на мене. Пружила ми је обе руке и питала ме где сам био за све ово време. Одговорих јој врло хладно. Тада ме наједном захвати несвестица и ја видех како Олга упире у мене свој чудан поглед. Затим се опрости и оде.

Шта се доцније догађало, не знам. Сећам се само да сам корачао, или боље речено вукао се до куће мог брата. Он је седео за столом и радио. На зиду је висело оружје. Узех револвер и без речи одох. Брат је пошао за мном али ја му измаков у сплету улица Трчао сам као да ме фурије гоне.

Олга беше код куће. Не спазих је одмах, већ тренутак доцније. Без и једне речи испалих на њу. Једанпут — двапут — трипут....

За тренутак бејах сретан али се ускоро расплаках. Шта се после догађало не знам.«

Оптужени се врати клупи и седе. На његовом челу појавише се грашке зноја.

Драгоцене цареве играчке

Ништа не запањује толико од свег безмерног богатства бившег руског цара као његове скупоцене играчке. Амерички новинар Валтер Дуранти пише да је имао прилике да види ове ствари које су припадале једном од највећих владара на земљи. Минијатурна железница од злата и друге драгоцености украшене драгим каменовима изазивају запрепашћење код гледаоца. На једном столу поређане играчке процењене су укупно на четвртину билиона долара. Од уметничких играчака спомиње се нарочито: мали часовник који сачињава главу од игле право је мајсторско дело швајцарског часовничарства. Направљен је од чистог злата, у пречнику мањи од палца, а није дебљи од нокта. Затим је ту мало дрво неранџе, осам палаца високо, у кристалном стаклу, засађено на свим странама рубинима и перлама са смарагдовим лишћем и дијамантским цвећем. Када се притисне дугме дрво се отвори и на златној гранчици појави се славуј, који запева и затресе крилима. Мали златан паун у кристалном јајету раствара драгоцено камење ширећи реп. Златан царски фијакер са покретним точковима дугачак је четири палца а висок пола палца. Његова светиљка састоји се од дијаманта од двадесет карата. Даље налазе се тамо и неколико ускршњих јаја, дар цару Александру II. То је сјајно дело филигранског рада и представља земаљску куглу. Златно јаје шест палаца дугачко украшено је сићушним минијатурама свих руских царева. Друго ускршње јаје од кристала садржи дијамантски снег који је посут по перлама и смарагдовим лишћем. Канџа од злата садржи огледало, у величини ручног сата, сачињено од једног дијаманта. Општа је предпоставка да је морао бити расечен дијамант од сто карата да би могла бити начињена танка прозрачна површина. Осим означених предмета у царској збирци налазе се још и многе друге, необичне и особите играчке.

УТИЦАЈ МЕСЕЦА НА ЧОВЕКА

У једној старој хроници из године 1667. налази се запис о томе, какав утицај има на човека месец у коме је рођен.

У јануару рођени је тврдица, завидан, блед, без форме, неокретан и мрзовољан.

Деца фебруара су флегматична, врло учена, груби љубавници, дрско про бијајући срећу.

У марту рођени бивају хоререични, бујне крви, лепе појаве, више витки но дебели, кошчати, мањавог тела, мрке скоро црне боје, људи који воле коње и жене.

Рођени у априлу меланхолични су, белог тела, нежног и лепог, згодне појаве и љупки, пуног лица, весели и слободни.

Човек рођен у мају симпатичан је, оштроуман, обазрив, искрен, умешан занатлија, али му четвороножна животиња или женски пол наруше здравље. Воли чисто одело и коње.

У јуну рођени дуго живи и ако често болује, наклоњен је тврдичлуку и води трговину.

У јулу рођени бива холеричан, уображен, лаком, достојанствен, оштроуман, снажан, мио и способан за многе ствари.

Људи рођни у августу меланхолични су, средњег раста, говорљиви и духовити.

У септембру рођени симпатични су, заводљиви, драги женском полу, лепе браде, бледи, тужни, морални, говоре истину, воле музику, љубитељи зелене боје.

Деца октобра су флегматична раздражљива, лажљива, свађалице и често нагло умиру.

Новембра рођени бивају холерични, окретни, љубитељи павде, лепог лица, високог и сувоњавог раста, срећни и корисни, добри домаћини али склони тврдичењу.

Човек рођен у децембру тужан је, блед, сувоњав, мањав, завидан, има дубоке очи, пряу косу, лако се разљеви, свађалица је и често бива одузет.

ТАЈАНСТВЕНЕ ОСОБИНЕ

Од времена Дарвиновог обраћају научњаци највећу пажњу студији животињског тела и генерације природњака саставиле су јасно науку о законитости развоја и узрочности да је многа тајна природе решена. Али ипак и данас има много ствари где се мора искрено признати незнање... Тако на пример у Виргинији има црних прасица који умиру од отрова из корена биљке лахнантес која тамо расте по пашњацима, док белим прасицима тај корен прија. Беле мачке са плавим очима су увек глуве. Даље мачке са три боје, белих, жутих и црних пега, увек су женског пола. Зашто? То нико не зна.

Млетачки карневал

— Браћа Чапек —

„Чудновато", рече Пинчинело, „читао сам већ многа порнографска дела а још не разумем душу жене".

„Мили Пинчинело", рече господин говорник, „то је због тога што је душа жене неизмерно дубока; у њу стане све што год човек стави. Драги Пинчинело, жена има један једини карактер: фантазију свог љубавника".

„Дакле", рече Пинчинело скачући на једној нози, „могло би се рећи да жена има велику душу која станује код њеног љубавника".

„Жена је сфинкс", рече господин говорник, „и њена тајна је човеково срце. Жена је анђео који има крила човекове душе. Жена је демон чије је проклетство у човечијој души. Гле! Жена има један једини карактер: фантазију свог љубавника. Жена је сфинкс чија је тајна човеково срце".

*

То се догађа у Млетцима где се управо завршава драматична сцена Мадам Тарновске; мртав Месје оптужује живу жену; и још 2 жива, Наумов, слаботиња, и одвратни Приљуков, подижу са оптуженичке клупе тужбу против окривљене.

И сада туже мртви и туже живи. Она је била та која је секла ножем мекано месо Наумовових руку; због ње је Приљуков упропашћавао клијенте; она је била та која је гасила цигарете о молеће длanове Наумова: због ње и њеног задовољства требао је Приљуков да се убије; њој се Наумов морао заклињати ноћу на гробљу; она је била та по чијој је жељи убијен Хомаровски; она гази по крви и због ње се проливају сузе; породице срљају у пропаст, људи постају махнити, а скут њене сукње је отрован. Пред вратима њене ћелије мењају се карабинери да не би подлегли њеним чарима. Зар је тако дивна? Не баш сувише. То је жена високог раста, права, са уроњеном гордошћу; њена спољашност је достојанствена и симпатична. Сада се брани, мирно, хладно и са грандиозношћу; а правосуђе осећа галитне подстреке. Зар је толико лепа? Није, али је демонска.

До сада је свако доба стварало своју легенду о жени. Увек је човек, тражећи у жени објашњење своје осећајне сложености, чинио од ње извесан митолошки или легендарни тип; увек је човек стављао жену на пиједестал својих моралних начела и увек је он опевавао вечиту женскост, и увек је жена била стварана од човековог ребра и из моралних потреба. Зато је она била у средњем веку нежна а у доба ренесансе мајестетична, божанска за време романтизма а данас демонска; зато је културна историја жене само историја односа човека према жени.

Мадам Тарновска репрезентује сада модерну жену високог стила, тајанствену, опасну, страшну и заводничку, сфинкс који говори: Реши ме иначе ћу те прогутати; јер сфинкс је опасан само дотле док се не разреши. Добро, ако није могуће разрешити могуће је бар се тако правити и примати велики проблем са малим напоменама које гласе:

Крв грофице Тарновске комбинована је од крви руске, ирске и талијанске. Појмљиво је да од чистих и неукрштених особина не може произаћи класичан тип демонства. Тек прилив туђе крви даје физиолошком типу особину непознатости, неправилности и удруживање разноврсних супротних црта као што изискује спољашна карактеристика зла. Даље, демонско лице мора бити само маска, а маска може постојати само онда ако се под њом крије разноврсни темпераменат, сложен од темперамената који не могу сплинути и од крајних врхова, од супротности које су спојене само појачаном виталношћу, својственом управо мелезима.

Тако дакле може постати физички тип демонске жене. Но да ли се тако истовремено рађа и њена сатанска душа? Мислимо да не; јер главни карактерни знак демонске природе је свирепост која не може бити урођена пошто постаје природним развитком свесна снаге, која није урођена. Свака свесна сила ако њом не управља одређена морална метода постаје најлакше свирепост. Жена исто тако као и римски цареви увек је у методи своје владе несвесна и несигурна и због тога склона свирепости.

И зато је то увек неки слаби Наумов или гадни Приљуков који код жене буде свирепост. Али да ли је та свирепост потпуно озбиљна? Вероватно да није. Изгледа да демонска жена крије у својој злонамерности наклоност ка пикантности, смисао за високи шик, општу ћуд забавне игре, театралне и реномирајуће црте, шта више и извесну слабост према личним позама. Зашто би иначе захтевала да јој се полаже заклетва о поноћи на гробљу? Не додирује ли се овде комедија са озбиљном намером демонства? Да ли се госпођа Тарновска при том смеје или је доиста узбуђена? Да ли је то романтика или обична афектација? У оба ова случаја зло ипак губи своју дубоку сериозну природу и постаје само покрет исто тако као што се држи лепеза или подиже сукња.

Једно од женских животних задовољстава то су немогућности, чудновати планови стварности и интрига, сложени циљеви остваривани са интересовањем и ускоро затим опет одбацивани. Судбина је хтела да план са Месје Комаровским доиста успе. И сада тај мртви са двојицом живих оптужују пред правдом ову високу жену, бледу, мирну, која се брани озбиљно и са грандиозношћу.

„Жена је анђео", казао је дакле господин говорник, „анђео, који има крила човекове душе. Жена је демон чије је проклетство у човечијој души. Жена је сфинкс чија је тајна човеково срце".

„Јеси ли чула, драга", рече једна маска која је ово слушала, својој драгани, „овде овај господин говорник каже да је жена анђео, демон, сфинкс; сада дакле схваташ зашто те толико волим!"

МОРЕ, У КОМЕ СЕ ЧОВЕК НЕ МОЖЕ УДАВИТИ.

Једино место на свету где нико не може утонути то је језеро у Палестини, звано Мртво море. Мртво море не отиче и налази се врло ниско испод површине морске, скоро 400 метара. Ово језеро је велико 600 квадратних километара и има тако слану воду да је људско тело много лакше но вода исте количине, те када човек скочи у њу мора да остане на површини. Али је зато и пливање врло тешко, јер ноге непрестано искачу напоље. С тога је могуће сасвим лепо сести на воду и читати при том новине. Мртво море садржи огромну множину растворених минерала као што су хлор, натријум, магнезијум, калијум, који се овде могу добијати просто испаравањем воде.

РЕТКА СРЕЋА

Млада сиромашна дактилографкиња из Глазгова купила је на једној распродаји огрлицу од перла и платила за њу неколико динара. Била је уверена да је купила обичну имитацију перла којој је ниска плаћена цена у ствари одговарала. После неколика дана отишла је на игранку и сјај њених перла скрену пажњу једног младог јувелира који је затим замоли да изврши пробу оригиналности огрлице. Девојка се најпре томе смејала сматрајући молбу за виц, али је најзад дозволила. Но ускоро је била страховито изненађена дознавши да је њена огрлица од правих перла и да јој једна јувелирска радња из Лондона нуди преко милион и по динара за тај накит.

ВАРОШ КОЈА ЈЕ НАЈБОЉЕ ОСВЕТЉЕНА.

Париз, „варош светлости", која је некада могла бити горда на блештави сјај уличног осветљења већ је давно пала у засенак. Истичу се друге вароши које су боље осветљене и рекорд у овом смислу носи Портланд у Орегону. Ова варош која се данас назива „најсветлијом" заиста спада међу најбоље осветљене вароши на свету. По две сијалице у јачини од 1000 свећа причвршћене су у висини од 6 метара на стубовима који стоје један према другом у размаку од 30 метара. Интересантно је да ове сијалице нису везане на струју од 110 волти већ имају нарочиту струју у напону од само 37 и по волти. На тај начин се повећава трајност као и светљивост сијалица.

ГОДИНА IV. БРОЈ 37.

Недељне Илустрације

Маркиза Монтеспан

ДЕМОН ФРАНЦУСКЕ

ОД А. ХОТНЕР-ГРЕФЕ

I. ГЛАВА
У ДВОРЦУ У ФОНТЕНЕБЛУ

У близини лепе варошице Фонтенебла био је пространи и дивни дворац француских краљева.

То није била једноставна, правилна зграда, већ су зидани један за другим њени поједини делови, побочна крила, куле, капеле, спратови.

Скоро читава варош био је стари дворац, који није потпуно познавао ни један од његових многобројних становника.

Краљевска породица је често у њему боравила, и то у главном делу зграде. Каваљери и дворске даме су становали у њеним побочним деловима.

Често пута с вечери, услуживши краљевску породицу, ови су морали, да би дошли у своје собе, ићи кроз дугачке и мрачне ходнике.

За дворске даме је то понеки пут било врло непријатно, пошто је сваку од њих пратила њена собарица, носећи у руци упаљену воштану свећу. Младе жене и девојке су се јако плашиле од тих ноћних шетња, јер су слушале многе приче о вештицама и духовима. Фонтенебло им је изгледао пуно авети.

Француски двор за време Луја XIV је био најраскалашнији и најромантичнији двор на свету. Сплеткарило се, ашиковало и волело. Млади, лепи и код народа омиљени краљ је имао поред доста ружне жене, шпањолке Марије Терезе, увек по једну или више љубавница, које је јавно одликовао почастима, давао им на поклон војводине. Оне су имале дворове и државу стајале огромних сума новаца, утицале на све државне послове, осем ако нису имале смисла за политику и нарочито славољубље, као што је то био случај с главном љубавницом, Луизом Лавалијер.

Ма да је народ волео краља, опет је се тајно била створила јака противничка странка и она је хтела да обори Луја. Многима је био трн у оку неморал, који је се поступно ширио по целој држави. Помишљало се на револуцију и другог краља.

Луј није ни слутио да конца те мреже допиру до његове непосредне близине. Био је и сувише безбрижан и потпуно уверен у своју моћ. Старао је се само да ужива живот.

Било је то једног летњег вечера. После подне је била непогода с јаком кишом. Затим је олуја, савијајући као сламке старо дрвеће, растерала тешке облаке. На небу је сијао пун месец.

У малом салону краљице Марије Терезе тог вечера је била игранка. Тек што је краљица мати, Ана, била устала да се растане од сина, краља, од снаје и осталих гостију.

И Енријета Орлеанска, млада и дивна жена краљевог брата, војводе Филипа, била је устала са својим дамама.

Она је била енглеска принцеза и недавно удата. Њен брак с Филипом „женским", како су је звали, био је тако мало срећан, да је о томе сваки на двору и чак у провинцији говорио.

Грациозним покретом руке дала је својим дамама знак да иду и само једну је задржала код себе да је прати, јер је на том двору био строг пропис, да ни једна од дама краљевске породице не сме сама ући у своје собе.

Млада војвоткиња Атене Рошешуар три пута је се дубоко поклонила. Отац још врло младе девојке је био један од најмоћнијих људи у целој држави.

Како је његова кћи била наследила велико добро, то су је по том добру сви звали госпођица од Тонајн Шаранте.

Алене је стајала пред својом госпођом. Затим је из руку слуге, који је чекао, узела тежак сребрни чирак са запаљеном воштаном свећом.

Испред дама су две друге слуге, држећи високо буктиње, корачале у правцу соба „мадам Енријете", како су на двору звали лепу војвоткињу Орлеанску.

„Страх ме је", рекла је она тихо, „ја сам увек овако сама"!

То је била рекла својој дворској дами. Али на лепом лицу младе девојке није се показао и најмањи траг саучешћа према својој госпођи.

„Како се мадам може осећати усамљена", рекла је млада дворска дама равнодушно. „Његово Височанство војвода —".

Мадам Енријета је подигла белу руку у знак одбијања.

„Мој муж није овде. Он много више воли Париз него Фонтенебло", рекла је она жалосним тоном. Можда је ова млада жена очекивала коју топлу реч, какав знак разумевања.

Али је Атене ћутала.

Слуге су отворили врата, угасиле буктиње и одсту-

пиле. Кроз предсобље, поред слушкиња, обе даме су корачале ка спаваћој соби. После једног минута за њима су се затворила врата. Енријета је одбила да је прате слушкиње.

Дворска дама је хтела да метне свећу, која је горела, на мраморни сточић пред војвоткињу. Али је ова духнула и угасила је.

„Месец јасно греје! Седите овде до мене, госпођице и прочитајте најновије песме, које је дворски песник Мирон певао"!

Атене је се спустила на једну ниску столицу без наслова; војвоткиња је седела завалјена у великој наслоњачи.

Јасан глас младе девојке звонио је у ноћној тишини.

Дворска дама је била окренула лице месецу. Јасно су се виделе правилне, лепе црте, црне очи и румена пуна уста њена.

Лагано, без великог наглашавања изговарала је она надувене стихове дворског песника, који су опевали велику срећу љубави.

„Љубав", изговорила је уздишући лепа Енријета. „Реците, госпођице, знате ли Ви за љубав"?

Дворска дама је поруменила у лицу; сенка жалости прешла је преко њега. али је она остала присебна.

„Не, Височанство", одговорила је мирно. „Не знам и нећу да знам. Љубав чини да смо слаби, а ја хоћу да будем јака, јача од других. Ја хоћу да господарим. Височанство"!

„Ја бих пак желела само да волим", рекла је Енријета.

У том тренутку чуо је се некакав шум. Обе жене су скочиле са својих седишта. Војвоткиња је погледала у зид поред постеље. Тамо, на сред свилене тапете, зјапила је рупа, а иза ове видео се ходник.

Из тог ходника одмах је ступила врло висока и витка људска прилика, човек у широком огртачу. Према обичају оног времена, када су ноћни напади вршени, он је цело лице био покрио свиленом маском.

„Ни гласа", проговорио је молећиво он. „Преклињем Вас, Височанство! Глупост је што сам учинио! Али зар љубав не залуђује"?

Дрхтећи, стајала је млада жена.

Изволите наредити госпођици од Токаја да се удаљи", рекао је човек с маском.

Лепа војвоткиња Орлеанска је можда познала тај молећиви мушки глас.

Она је Атени дала знак да се уклони и ова је се удаљила.

Сада је човек пришао сасвим близу младој војвоткињи.

Брзо је уклонио маску.

Енријета је вриснула. У том тренутку дворска дама је се осврнула и познала у неочекиваном посетиоцу младог витеза Фромана, дворског љубимца, чије су галантне авантуре често пута превазилазиле краљеве и авантуре.

Он је се дубоко поклонио и прошапутао неколико речи; за тим је се лагано, као што је био дошао, упутио сакривеним вратима и изишао.

„Госпођице", одјекнуо је у тишини Енријетин глас.

Млада дворска дама је се одазвала:

„Шта заповеда Височанство"?

Војвоткиња је била мало збуњена.

„Ви сте видели шта је се за последњу четврт часа догодило", рекла је муцајући. „Можете ли ми дати тврду реч да ћете ћутати?"

Живећи на двору, одмах је знала шта треба да одговори.

„Дајем реч да ћу ћутати", рекла је.

„Дакле нећете ме издати?"

„Ја нисам ништа ни чула ни видела, Височанство", поновила је млада девојка.

Лепа војвоткиња је дахнула душом.

„Мојој собарици ћете рећи да сте ми ове вечери помогли при облачењу спаваће хаљине, да ми нешто није било добро и да нисам хтела да ме ко узнемирава", наставила је Енријета.

„Разумем, Височанство".

Млада жена је се њој приближила.

„Ја не заповедам, госпођице, већ молим!" рекла је тихм гласом. „Ја сам врло несрећна, сасвим занемарена на овом двору. Мој муж је свуда, само не код мене. Да ли можете појмити?"

Госпођица од Тонаја је подигла главу.

„Височанство, ја немам шта да појмим, већ имам да слушам", рекла је поносно.

„Онда радите оно, што сам Вам рекла!"

Девојка је већ била код врата.

„Височанство, немојте заборавити да закључате врата када ја одем", прошапутала је она као кроз плач.

Али војвоткиња није на те речи обратила пажњу. Она још никада у свом животу није имала љубавну авантуру и због тога су је често исмевали. Сада је била јако узбуђена.

Од првог виђења младог каваљера, заљубила је се лудо у њега. Сада, изненада, је он био овде у њеној соби. Дрско је дошао к њој путем, којим се она није надала. Требала је да се љути на њега, да се брани.

После једног минута лепа војвоткиња Енријета Орлеанска лежала је у загрљају каваљера Фромана.

2. ГЛАВА

У НОЋНОМ МРАКУ

Дворска дама је поручила својој собарици да јој дође тек у један сат, јер је се у то доба ноћи обично завршавала њена служба код Височанства. Када је Атена пролазила кроз предсобље да би слушкиње војвоткиње Енријете обавестила да јој тог вечера нису потребне, мислила је да позове једну од њих да је прати. Али је затим одустала од те намере.

Желела је да буде неколико минута сама. Ма да на том двору није имала стварне потребе да ради, опет по цео дан није могла бити своја. У овом тренутку је пак тако много преживела. Срце јој је јако куцало. Пошто су њене собе биле далеко у левом крилу дворца, то је имала доста да иде.

Докле би пак до њих дошла, требала је да буде потпуно прибрана да не би друге дворске даме, које су до њених соба спавале, приметиле њено узбуђење, које јој је тек сада дало прилике да позна своја осећања.

Она је увек хладно исмевала љубав, ту највећу силу на француском двору. Инак јој је био потпуно освојио срце млади каваљер Фроман.

Њено срце? Заре га је она у опште имала?

Подругљив осмејак је се огледао на устима младе девојке, када је дубоко замишљена корачала дугим ходницима, који су спајали оба крила огромног двора. У руци је држала сребрн чирак са запаљеним воштаним свећама. Слаба светлост треперила је и на белим зидовима се указивале сенке необичног облика. Изгледало је као да је све наоколо оживело и било испуњено тајанственим животом.

Да ли се не чују однекуд лагани кораци? Зар не продире кроз зидове некакво шаптање?

Атена није знала ни за какав страх. Била је одрасла на усамљеном добру свог оца, у дивљој, романтичној Бретањи. Из рана је била научила да гледа опасностима у очи.

Собом је увек носила напуњен пиштољ. Пошто за

њега није требао нико на двору да зна, то га је лепа дворска дама носила сакривеног у џепу.

Неколико тренутака га је тражила пипајући прстима и корачала привидно спокојно.

Јест, код ње је било оружје и она је се осећала сасвим сигурном.

Олуја је помамно потресала прозорска окна и она су звечала. Уз то су шуштали врхови дрвета у парку.

Атена је обузета мислима ишла даље. Затим је зачуђено погледала око себе.

Где је се налазила?

Пред њом је се ходник пружао у недоглед.

На зидовима су висиле слике давно преминулих предака. Укоченим погледом су они гледали у дете овог немирног времена. Људи у оклопима и наоружани, жене у старинским, тешким хаљинама. Месечева светлост је треперила на њиховим лицима као да је хтела да их оживи.

Поред све храбрости, младу девојку је обузео страх. Она је се опрезно осврнула и гледала око себе.

Не, то није био ходник, којим је увек ишла у своје собе.

Она никада није обраћала пажњу на пут, јер је увек поред ње било некога, који ју је водио. Али вечерас је била сама и пре времена пошла.

Стајала је мирно и размишљала. Можда је замишљена погрешила пут. Свуда је сада наилазила на непознате ходнике.

А ове слике — не, те слике није познавала.

Управо наспрам ње висио је портрет једне жене у природној величини. Изгледала је као да хоће из тамног оквира да изиђе. Црна, дугачка хаљина допирала јој је до ногу. О нежном врату је имала као млеко бео бисер, који је се спуштао на груди. Њено лепо лице је изгледало скоро као детиње лице.

„Лепа Агнеса од Рошешуара" могло је се прочитати на једном листићу.

Лепа Агнеса!

То је била њена прабаба. Она несрећна војвоткиња од Рошешуара, коју је један француски краљ јако волео и због чега је муж њен убио.

У породичном замку у Бретањи још сада постоје хиљаде прича о лепој Агнеси и говорило се да Атена потпуно личи на њу.

Тај краљ, који је лепу прабабу толико волео, наредио је да је сликају да би је увек имао при себи. Грешница није била сахрањена у породичној гробници, већ испод једног старог храста у шуми.

Обузета необичним осећањем потпуне сродности, млада девојка је пришла слици.

Зар то није у истини била њена сопствена слика?

Тако је она изгледала. Она је врло добро себе познавала у огледалу. Иста црна, бујна коса около белог чела. Тако су насмејана и њена румена уста.

То је био чудноват разговор у двоје, који је водила у дубокој усамљености овог места и часа праунука с одавно преминулом, чија је крв текла у њеним сопственим жилама.

Атена је покрила рукама бледо лице.

О, како је она њега волела! Тог Фромана, који је сада лежао у загрљају војвоткиње Енријете Орлеанске!

Дубоко уздахнувши, Атена је клекла на колена пред сликом.

Теби, теби ћу то рећи! шапутала је она. Само теби! Јер ћеш ти ћутати, бити мени верна, јер си ти мени једина и нико више овде! Ти треба да знаш, да срце моје куца за њега од првог тренутка, када сам га видела. Он је био мој Бог. И он је то познао, он искусни. Он је то опазио и смејао се. И сваког вечера ми је шапутао љубавне речи и кришом стискао руке. И с вечери чекао ме доле у парку, када су сви у салама играли.

Атена је подигла у вис руке.

„Да знаш, како ме је пољубио на мраморној клупи код каменог кипа богиње Дијане! И ја сам срећна лежала на његовим грудима.

Он је био сав мој понос; ја сам била срећна као никад дотле у животу и све сам му веровала!

Али је он тада захтевао од мене више, све више. Био је све страснији, наметљивији. У томе је се у мени пробудио понос и ја сам му рекла: ја сам војвоткиња од Рошешуара, а не блудница. — Желела сам бити његова жена, носити његово име.

Он је се пакосно насмејао.

Кавалјери на овом двору нису навикнути да се жене уклањају кад их они желе, рекао је хладно. Ја сам, госпођице, сањао о љубави, а не о досадном браку. Уз то ја сам одвише млад, жељан лепог живота.

Тако је он од мене отишао.

А данас ми се руга, прави ме сведоком своје љубави с мојом госпођом. То ми он пркоси јер морам да гледам и ћутим!

Атена је гласно плакала. Чудновато се је њен глас одбијао од хладних зидова и изгледало је као да плаче мртва Агнеса с праунуком због изгубљене љубави.

На један пут је млада девојка скочила.

Своје прсте је била случајно метнула на оквир слике. Сада је осетила да се тај оквир покреће. Да ли је притиснула какав сакривен федер?

Бленула је у слику. Побогу, она се миче. Изгледало јој је да се лепа прабаба лагано помиче у страну.

Одмах иза слике виделе су се уске вијугаве степенице, које су водиле дубље у подземне просторије двора.

Уплашена устукнула је натраг и зачуђена гледала у шупљину зида. Врло лагано је дошла на мисао да је овде ушла случајно у траг једној од многих тајни овог прастарог и пространог двора.

Она је већ била слушала да баш ова зграда крије пуно таквих изненађења. Сазидана у времену пуном немира и ратова, када нико није био сигуран имањем и животом, грађена су скривалишта, за случај велике невоље. То није било ништа необично. И стари двор у Бретањи, где је Атена одрасла, имао је многе тајне ходнике и просторије.

Од ваикада навикнута на тајанствености и скривалишта, Атена није могла да не обрати пажњу на тај тамни отвор, кроз који се ишло у непознате просторије.

Пришла је вратима и подигла свећу у вис.

Врло уске вијугаве степенице водиле су дубоко у унутрашњост старе зграде. Мора бити да се врло ретко њима ишло, јер је свуда са зидова висила густа паучина.

Али је Атена имала добре очи и бистар ум. Одмах је приметила сасвим скорашње трагове људских стопа по дебелој прашини на свима степеницама. Судећи према величини тих стопа, биле су стопе човека, који је мало пре овуда прошао.

Правац стопа ишао је на ниже. Дакле неко је овуда прошао у доње просторије. Појмљиво је било и то, да је се тицало какве тајне, о којој нико у двору није требао ништа да зна.

Атена је напрегнуто слушала.

Учинило јој се да из далеке дубине долази шум, да се лагано отварају врата и да чује жагор људских гласова.

Овај необични догађај је растерао све друге мисли из главе младе девојке. Сва је дрхтала као у грозници. Слутња јој је говорила да је случај може начинити сведоком неке необичне тајне и да је добро и корисно да позна сакривене мисли и путеве других људи.

Та она је видела на прашљивим вијугавим степеницама трагове стопала, који су на ниже водили. Чула је оздо и жагор, дакле морало је тамо бити људи.

Подигла је своју белу свилену хаљину, с највећом обазривошћу ступила на мале степенице и пипајући по зиду тражила ограду на истима. Заиста је осетила испод прстију гвоздену шипку и непрестано се за њу држећи, опрезно је све дубље силазила у мрак.

Дошла је на последњу степеницу. Тежак, загушљив ваздух је био око ње.

Мотрила је и ослушкивала. Њене очи су постепено навикле на мрак. Више је осетила него што је могла видети да се налази у једној дворани, која је на задњем зиду имала врата, одакле се на један пут појавила слаба светлост.

С највећом опрезношћу, погнута, корачала је поред зида, приближила се врати ма и сакрила се. С тог места је могла да прегледа унутрашњост просторије.

На средини исте стајао је велики сто. Најпре јој се учинило као да је сав простор био празан. Али је затим чула кораке, који су се приближавали столу и из помрчине видела људе, чији изглед је њу престравио толико, да су јој почела колена клецати.

На столу је горела једна једина велика воштана свећа и осветљавала три необичне људске прилике у мантијама са широким рукавима, из којих су се пружале руке у црним рукавицама. Цело њихово лице сакривале су шиљате капуљаче. Кроз две рупе, белом бојом оивичене, сијале су њихове очи, а такав исти отвор је био испред уста.

Овакви људи на овом месту били су нешто тако страшно, да Атена није могла мислити да се налази у близини истинских људи. Она је јасно осећала да се налази у највећој опасности.

Три човека су ћутећи сели за сто. Наоколо је владала највећа тишина. Из даљине су на један пут шкрипнула врата.

„Јесу ли врата отворена, брате Мелхиоре?" запитао је човек који је седео у зачељу стола и свакојако био председавајући.

Један од двојице му је одговорио: „Овде сам председниче и јављам да су мала врата отворена и да један брат тамо стоји као стража".

Трећа необична људска прилика се примакла.

„Ко си ти?" запита председавајући.

„Брат Павле", био је одговор. Затим је настало ћутање, као да се нешто чекало.

Из велике даљине је се опет чуло шкрипање врата, а за тим лагани кораци више људи.

Атена је из свог скровишта гледала у правцу шума. Нечујно је долазило из мрака више људи исто тако умотаних и ћутећи.

Поређали су се око стола и сваки је се поклонио пред човеком у зачељу.

Отпоздравивши махањем главе, рекао је он:

„Мир! Ја ћу прозивати сваког по имену. Прозвани брат нека стане напред и нека за тренутак подигне капуљачу да га видим!"

Отпочео је:

„Брат Мелхиор, Кипријан, Вартоломије, Стефан, Јосиф, Јаков, Виргил, Франц, Антоније, Петар, Павле".

Када је последњи, Павле, подигао руку, запитао је председавајући:

„Да ли имаш што рећи?"

Овај је одговорио махнувши главом.

„Онда не кад брат Павле говори", рекао је председавајући. „Шта знаш о Луџи Лавалијер?"

„Госпођица Лавалијер је и сада љубазница краљева. Али јој не треба замерити јер је скромна и љубазна. Она не води политику и не прави сплетке. Она је једина жена међу многим метресама краљевим, која га у истини воли и никако не мисли да нашкоди држави превеликим издацима. Краљ јој је јако наклоњен и само мисли о њеној љубави".

Председавајући је одобравао махањем главе:

„То је добро. Да ли немате више ништа рећи?"

„Не", био је одговор.

„Да ли би имао ко од браће још нешто да саопшти о Лавалијери? Да ли ће јој остати краљ веран, или ће је наскоро другом заменити?"

Један од браће је подигао руку.

„Од неког времена живи овде на двору Атена, војвоткиња Рошешијер. Она је врло млада, али необично паметна, врло славољубива. Ја сам посматрао више пута како је краљ страсно погледа. Она је права противност Лавалијери. Мора се добро припазити на младу девојку, јер може донети велику несрећу земљи, ако би заузела место Лавалијерове. Али о томе може више казати брат Адалберт".

Председавајући је подигао главу.

„Брат Адалберт ме је известио да због неке врло важне ствари не може доћи. Он ће стићи мало доцније. Али зар још није овде?"

„Брат Адалберт није овде", рекао је онај, кога су назвали Павлом.

Чуло је се више гласова негодовања.

„Да ли ко зна, која је важна ствар задржала брата Адалберта да не дође?" запитао је председавајући.

Један брат је ступио напред.

„Брат Адалберт је у спаваћој соби војвоткиње Орлеанске".

Негодовање је бивало све јаче.

„О, због једне жене заборавља браћу!"

Људи у мантијама су подигли песнице; устали су на ноге и жагорили.

„Већ је прошло четврт сата преко уговореног времена. Он злоупотребљава наше поверење. Може нас издати".

Глас председавајућег је прекинуо жагор.

„Седите и будите мирни", рекао је он.

Сви су ућутали и повукли се на своја места.

„Чекаћемо га још четврт часа".

Дубок уздах је се отео из груди лепе Атене. Тај брат Адалберт је свакојако каваљер Фроман. Он, кога је она јако волела и који је у загрљају лепе Еиријете заборавио младу Атену и све дужности према својој страшној „браћи".

Минути су пролазили, а ништа није нарушило мртву тишину.

На један пут је устао председавајући и три пута ударио песницом о сто.

„Рок је прошао", рекао је. „Брат Адалберт није дошао. Ви сви знате да је завереник!"

„Јест, знамо", одговорили су они.

„Ви знате да он зна и наше жеље и намере. Ко га је позвао на ову седницу?"

„Ја", рекао је један од присутних. „Ја сам му јуче сам дао цедуљу с бројевима: 18. 8. I. Испод бројева сам нацртао звезду. Он је обавештен и зна шта значе бројеви: осамнаестог дана, осмог месеца у један сат ноћу".

Настала је свечана тишина. Председавајући је устао и проговорио:

„У име Бога и праведне ствари, којој служимо, искључујем за увек из друштва онога, кога ми због једне жене узалуд овде чекамо. Ви, браћо, знате наше строге прописе. Сваки од нас јамчи животом и чашћу за све. Издајство нас може послати у бастиљу и смрт. Је ли тако?"

„Тако је", рекли су сви.

„Онда треба да судите брату Адалберту, који се у обичном животу зове каваљер Фроман".

Говорник је заћутао и ослушкивао. Да се није чуо некакав уздах за време његовог говора?

Не.

Председавајући је извадио из своје мантије црну кесицу и испразнио је на сто. Дванаест белих штапића су ту били, а један је узео председавајући.

„Овај је штапић брата Адалберта, који је заблудео".

Држао је бели штапић уздигнуто.

„У име Бога и наше свете ствари, којој служимо, искључујем те за навек из нашег друштва!" рекао је председавајући гласно и преломио бели штапић на две половине.

„А сада изреците пресуду, ви браћо", наставио је хладнокрвно.

Људи у мантијама су устали. Најпре су лагано изговарали на латинском језику молитву, па је сваки узео по један бео штапић. Сваки је изломио свој штапић, само један је оклевао и то је био онај, кога су звали Павле.

„Треба да се смилујете на кривца, јер је он млад и неразуман", рекао је он. „Треба да знате и то, да нема јаче силе од љубави према жени"!

„Ко се зове нашим братом, тај не сме друго знати осем наше циљеве. Он више није свој, нема никаквих жеља, нити своје воље. Братство мора за њега све бити".

Брат Павле је се понизно поклонио:

„Господине председниче, ја сам молио само за једног несрећника"!

„Ко је с њим, он је противу нас! Одлучите ви"!

Неколико тренутака је брат Павле гледао на бели штапић у својој руци, а за тим га је и он преломио.

Председавајући је опет проговорио: „Браћа су казала шта су имала рећи. Сви смо сложни у осуди некадашњег брата Адалберта". Затим је пружио руку и скупио све штапиће уједно.

„Ми те окривљујемо, јер си нас у својој страсти за једном женом заборавио. Али је наша ствар озбиљна и света. Ко на њу заборави, он је издаје! Сваки издајник заслужује смрт. До свршетка сутрашњег дана је рок. Ти мораш умрети"!

Сви су поновили, наглашујући реч по реч: „ти мораш умрети"!

У мрачном углу предсобља дрхтала је бледа као смрт млада девојка наслоњена уз хладан зид. Једва је се држала на ногама. Ипак је Атена чула сваку реч.

Председавајући је бацио изломљене штапиће у ватру, која је горела у мангалу на столу.

„Као год што ће ови штапићи изгорети и нестати у ватри, тако треба да нестане каваљера Фромана, односно Адалберта, некадашњег нашег брата".

„Да га нестане", поновила су браћа.

„Ко треба да му одузме живот?" опет је проговорио председавајући.

„Нека одлучи коцка", додао је.

Бели листићи су полетели у ваздух. Сваки брат је се пружио за један листић.

„На коме је крст, тај одлучује", рекао је председавајући.

„Овде је", рекао је брат Павле тихим гласом.

Ступио је напред.

„Дајте реч, брат Павле: докле падне мрак, извршићу своју дужност"!

„Докле падне мрак, извршићу своју дужност", поновио је брат Павле. „Тако ми Бог помогао! Амин"!

Ви сте чули: сада идите"! рекао је председавајући.

Сви су се поклонили пред човеком, који је управљао њиховом вољом. Ћутећи су се уклонили, осем брата Павла.

„Павле, ти ћеш отићи другим путем"! заповедно је председавајући.

Куда су браћа отишла? Поред Атене није ни један прошао; отишли су другим излазом.

Младу девојку је обузео страх. Ипак је, остала на свом месту. Председавајући је рекао: Павле, ти ћеш отићи другим путем. Брат Павле! Иза тог имена је се крио Маркиз Монтеспан. Она га је познала по покретима и гласу. Тај глас, који јој је говорио нежне речи! Маркиз је био један од најбогатијих француских племића; леп, духовно обдарен и пун осећања, Маркиз је се удварао лепој дворској дами.

Млада девојка је се плашила и избегавала га; она је само мислила — на Фромана.

Али с њим је било свршено: кроз двадесет четири сата ће он бити мртав!

Председавајући је се приближио брату Павлу.

„Помишљај на заклетву!" рекао је.

После неколико тренутака Павле је био сам. Атена је видела када је пришао вратима, отворио их, прошао поред ње и упутио се уским, вијугавим степеницама, којима је она била дошла.

Као каква сенка она га је пратила и ишла за њим.

Он је се врло опрезно пео.

Атена је остајала за неколико степеница иза њега.

Отворио је врата, изишао у ходник и пажљиво их опет притворио.

Настала је тишина.

Атена је, после неколико минута, врло обазриво изишла на иста врата и упутила се дугачким и потпуно мрачним ходником, који је се ту свршавао.

---

3. ГЛАВА

ПОСЛЕДЊИ ЧАС

Као каква утвара, девојка је хитала ходником. Ништа није мислила. Ма куда отишла, свуда је било боље, него да остане тамо, где би пала у руке маркизу. Он, баш он није требао да је нађе.

Ишла је даље. Учинило јој се као да чује иза себе кораке. Крв јој је појурила у главу. Ослушкујући, застала је за тренутак.

Не, ништа није чула. Пошла је лагано напред. Али и поред све тишине, једнако јој се чинило да чује како јој се нешто приближује.

Да ли су заиста то били кораци или су је уши варале?

Не могући више правилно да мисли, почела је да трчи. Учинило јој се да ни овде није никада била. Ходници су се пружали у десно и у лево; опет су се јављале степенице. Изгледало јој је као лавиринт.

Али се сада више није варала. Кораци иза ње су се чули све јасније. Ван себе од страха, убрзала је ход, ушла у један тешњи ходник, пипала по зиду и осетила испод прстију дрво. Да ли су ово била врата? Напрегла је сву снагу и отворила их.

Атена је ушла у мрачну просторију, наслонила се уза зид и није мрднула. Од брзог ходања је се сва била задихала.

Учинило јој се као да се на поду кораци све више њој приближују. Пошла је неколико корака напред.

У истом тренутку су се наспрам ње отворила једна врата и сијнула светлост и сву је осветлила.

На широм отвореним вратима је стајао каваљер Фроман. Кораци с поља су сада били сасвим близу.

„За име божје, сакријте ме, каваљеру!" рекла је Атена. „Траже ме, али ме не смеју наћи"!

И каваљер је сада чуо шум, који је с поља долазио. Не питајући, ухватио је младу девојку за руке и увео је у своју собу. Закључао је врата и угасио свећу.

Обоје су остали у мраку. Ћутећи су стајали и ослушкивали. На поду су се полако отворила врата у предсобљу; врло опрезно је се неко приближавао и закуцао на врата:

(Наставиће се)

СУВИШНО ПИТАЊЕ

— Мама, зашто је млада увек обучена у бело?

— Па, у знак радости!

— А зашто је младожења обучен увек у црно?

Мајка погледа прво у оца и затим одговори строго:

— Та доста већ, не запиткуј толико!

ОПАСНИ МРАВИ

Бивши британски посланик у Боливији, Цецил Гастинг, прича у својој књизи: »Путеви и пустоловине у многим земљама«, о дивљим пределима јужне Америке. Приликом једне експедиције уз реку Мамору, велике притоке Мараньоне, залутао је у прашуми и срећом наишао на кућицу једног полу-индијанца који га је пријатељски дочекао.

»Каква би ме по вашем мишљењу судбина задесила да нисам наишао на вас? Сакако би ме јагуари растргли?« — упитао је Гастинг домаћина.

»Врло могуће. Али још вероватније је да би вас мрави појели. Мрави, врло крупни сакупили би се око вас. У почетку бисте се бранили, али најзад када би сте остали без хране и воде, потпуно исцрпљени и неспособни да наставите пут, милијарде мрава би вас салетело и просто напросто појело.«

ВРЕДНОСТ ОТПАДАКА

Фордове фабрике имају око 120 хиљдаа радника а хиљаду од овог броја запослено је скупљањем и разврставањем отпадака приликом фабрикације. Тако се дневно »преради« три тоне ђубрета сакупљеног у главном из неколико стотина кошева за хартију и отпатке, распоређених по фабрици, а у које радници бацају разне остатке. Све се одваја и готово све се искоришћује поново: отпатци платна служе за израду кесица и џакова, хартија се сече на неколико формата и поново употребљава. Тако се годишње постиже уштеда од 15 милиона долара, т. ј. преко три четвртине милијарде динара!

ЂАВОЛСКА ИГРАЧНИЦА

Острво Малта, чија се финансијска ситуација поправила од тог доба када је острво добило политичку аутономију, постаће вероватно други Монте Карло. Поред морске обале, у чаробном пределу, подигнут је велики конфорни хотел и у њему отворена коцкарница, коју су назвали »Ђаволска играчница«. Овде се добијају и губе читава имања исто тако брзо и безнадежно као и у Монте Карлу. Коцкарницу на Малти посећују нарочито Енглези који су овде многобројнији но у Монте Карлу.

ВАСПИТНА УЛОГА ФИЛМОВА

Филм је позват да игра једну важну улогу, која се разликује у појединим земљама. У земљама старе цивилизације, где је маса на доста уздигнутом ступњу образовања, филм је начин да се одржава и усавршава образовање. Ни један историчар не може да предаје историју и географију као што може филм. Он објашњава све периоде цивилизације, карактеристичне и важне историске догађаје, епизоде из историје геологије, приказује разноврсне пределе, старог и новог века.

За неке народе филм има огромни хигијенски значај, нарочито у земљама где се маса налази на нижем ступњу умног развитка. Књиге нису никад у стању да врше пропаганду хигијене као филмови. И за нецивилизоване народе хигијенска пропаганда путем филма од неоцењене је вредности.

Например у Кини и Индији ништа не врши пропаганду противу епидемија као филм. Књиге, разни афиши, нису имали такав успех као биоскоп. Јер човек мора да буде писмен, да би прочитао књигу, и све у књизи не може да разуме, а сваки неписмен човек разуме слику на платну.

Школски биоскопи имају своју педагошку важност. И кад се кроз историске филмове не би провлачили љубавни заплети, они би били најбољи васпитачи.

На жалост, још се није довољно проучила васпитна улога филма, али у будућности филм ће имати још већу важност.

ЗЕМЉА ГДЕ ЈЕ ЗВИЖДАЊЕ ЗАБРАЊЕНО

На Исланду је до скора било забрањено звиждање јер се сматрало да је то вређање Бога који се затим свети тиме што изазива морске буре. Ово сујеверје раширено је и у неким пределима Енглеске. Исландски закон, који је до скора забрањивао звиждање измењен је недавно у том смислу што се оставља до воље сваком да звижди или да не звижди. Али сујеверје је јаче од закона и тако се на исландском острву ни данас не звижди.

ХОЋЕТЕ ЛИ ДА ИМАТЕ СИНА?

Како је могуће одредити пол детета.

Тајне сексуалног живота и материнства постепено добијају све више светлости. И у колико мање буде тајни у толико ће лакше моћи човек да одреди пол својих потомака. У области питања наслеђа учињен је у последње доба већи напредак. Тако смо све ближе времену када ћемо моћи одређивати хоћемо ли сина или ћерку.

Интересантни су резултати до којих је дошао познати испитивач у питању наслеђа, доктор Ленц. Поменути научник створио је правила поступања која стварају оплођење и рађање сина. Наравно да Ленцова метода још није постављена на научну основу, али практичне пробе показале су да је тачна.

Ленц тврди да све што оплођење отежава повећава могућност рођења мушкарца. Природно је да овде не може бити објашњен савет ккао природне тешкоће извођења вештачки повисити, али зато ће добар лекар врло радо дати савет.

Наравно, само лекар који познаје Ленцову методу. Ако пак ова хипотеза буде остварена, онда можда за неколико година неће бити толики вишак жена.

С. ШАЈНЕСОНОВ

КРАЉ. ДВОР. ОПТИЧАР

БЕОГРАД

ТЕРАЗИЈЕ 32.

ТЕЛЕФОН 24.33.

Једина Специјална Оптичарска Радња. — Велики избор Цвикера, Наочара, Лорњона у Никлу, Дубле и Рогу. — Савесна израда по лекарском рецепту. — Велик« избор Барометра, Термометра и Ареометра, „Zeiss-Punktal" стакла. Фото-апарате и материјал.

ВЕЛИКИ ИЗБОР ДВОГЛЕДА.

СОПСТВЕНА РАДИОНИЦА.

ЈЕЛИ ВАША КОЖА ОСЕТЉИВА?

Оштро сечиво **Викинг** обријат ће Вас савршено, учинит ће Вам кожу глатку као сомот без да гребе.

Викинг сечиво добија се свуда.

Генер. заступ. Е. Е. Лутероти,

Београд, Драчка ул. 9.

недељне Илустрације

Наша делегација на интерпарламентарној конференцији у Берлину. Седе: Г. Јовановић и Г. Балугџић. Око њих остали чланови наше делегације.

КОЛИКО НАМ ЈЕ РЕЧИ ПОТРЕБНО ПРИ ГОВОРУ

Наш језик који иначе није један од најбогатијих има неколико десетина хиљада речи, од којих се у свакодневном разговору употребљава само врло мали број. Број употребљених речи разликује се према занимању и ступњу образовања. Песник на пример употребљава много више речи но просечан човек. Издавач новог Стандардовог речника Визетели пронашао је нарочиту методу која сваком омогућава да утврди колико речи употребљава. Ни једном човеку на свету није свакако потребно пола милиона речи колико има енглески језик. Интелигентан радник излази на крај са 5000 речи, интелектуалац са 8 до 10 хиљада. Већом количином оперише само мали број појединаца.

Лепа деца Г. Добре Богдановића, кмета Београдске Општине.

ОСТРВО БЕЗ НОВАЦА

Ако на свету постоји место где новац не значи ништа онда је то мало острвце Тристан да Кунха на путу између Америке и Африке, посред Атлантског океана. То острво припада Енглеској која се у осталом не брине много за њега. Бродови пристају ретко када, обично једанпут годишње, те је њихов долазак увек велики догађај. Први насељеници беху морнари који су тамо случајно нашли спаса када је њихов брод приликом лова на китове претрпео бродолом. На острву живи 141 становник. Недавно је званично утврђено да је на острво за целу годину дошло од новца 5 шилинга, од прилике 80 динара! — Али ипак зато људи су срећни и не желе да дођу на копно. Енглеска влада им је понудила да их бесплатно превезе на копно, но срећни становници овог чудног острва одбише горду ту понуду.

Штампарија „Привредни Преглед", Дубљанска ул. 53. — Телефон 40-89.

За власништво листа и штампарију Драг. Вучићевић, Војвођанска 53.

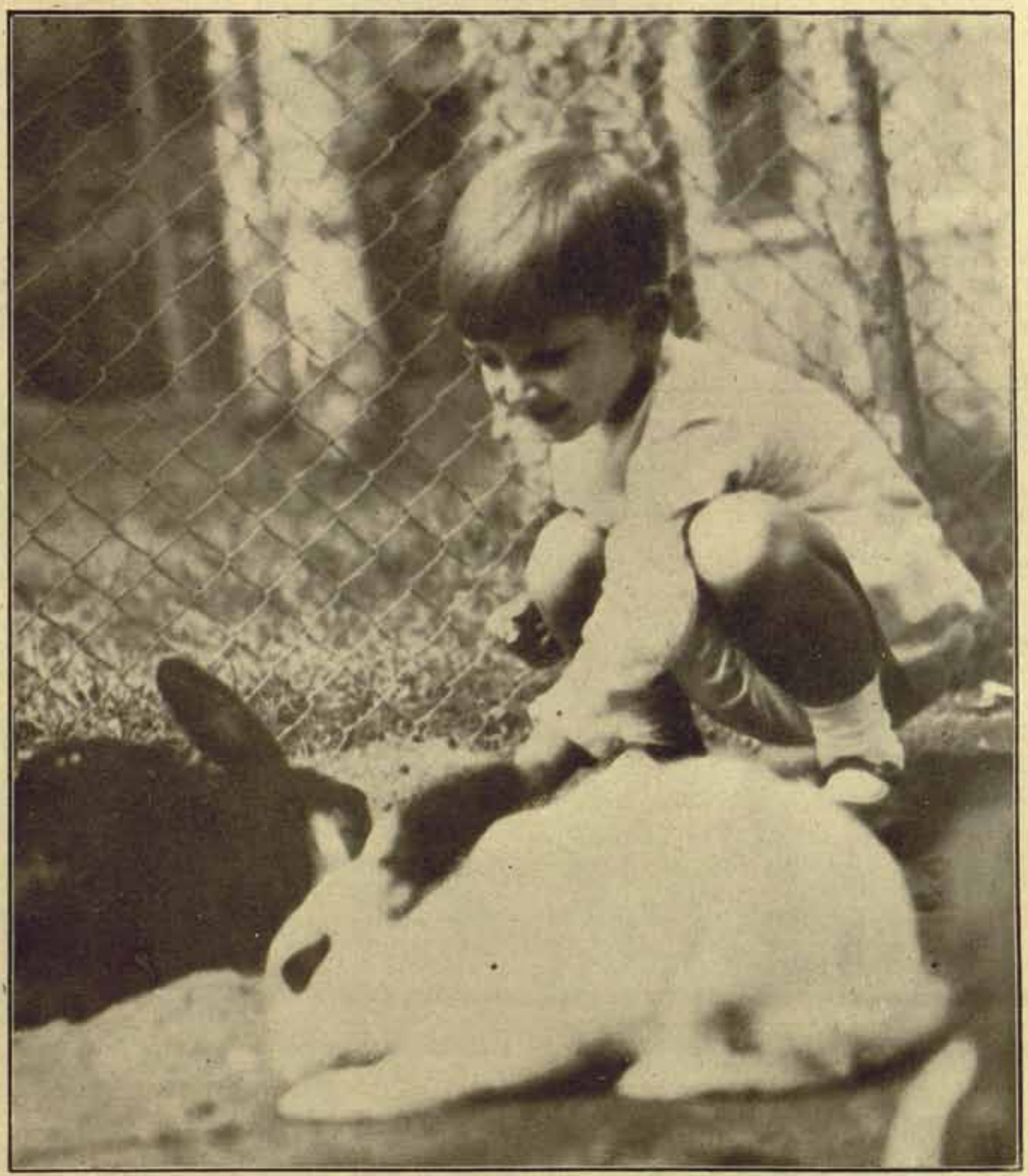
Поштарина плаћена у готову. ГОДИНА IV. БРОЈ 38.

Недељне Илустрације

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ
Уредништво и Администрација Скопљанска 18, II. спрат.
Телефон број 26-91. — ПОЈЕДИНИ БРОЈ ДИНАРА 3·—

Уредник М. СВЕТОВСКИ
Београд, 16. септембра 1928.

ПРЕТПЛАТА
За нашу државу годишње 150 дин., полугодишње 75 дин.
За иностранство годишње 200 дин., полугодишње 100 дин.

Њ. В. ПРЕСТОЛОНАСЛЕДНИК ПЕТАР НА БЛЕДУ.

ЧАРОЛИЈА и Светислава

Филмски глумац не би био толико занимљив, кад би га публика свакодневно гледала и у животу. Вероватно да старови Холивуда немају те интересантности за сам Холивуд, као за друга места и Европу, где се појаве као метеори; блесну неколико дана, и опет се изгубе.

Лепота филмског глумца је у чаролији светлости и сенке, у тој удаљености и непознавању свих детаља његовог живота. Публика игра од жеље, да што више дозна о филмском глумцу, да би ту слику на платну оживљавала тим ситницама, које имају увек лепоте у себи, зато што је све невидљиво и као слика у некој златној магли.

У тој мистериозности личности лежи велика чар филма, и велика туга. После сваког филма осети се и туга, као једна врста носталгије за неким, који је далеко, и можда никад, никад неће доћи.

СТВАРНОСТ Петровића

Зато је разумљиво зашто је Београд онако дочекао Светислава Петровића.

Он је за њим дуго носио у себи једно носталгично осећање. Оно је било јаче код женског света, јер женска публика уздиже глумца, тугује за њим, много више него мушки свет.

Мушкарац чак не може ни да разуме ту сентименталну љубав жена према филмским глумцима.

Филмски глумац је романтични љубавник. Његова љубав увек носи лепоту у себи и поетизирана је. А то је оно за чим чезну све жене, да идеалишу, или да се пењу храму љубави преко неких ружичастих степеница, да воле у сенци расцветаног дрвећа, да иду загрљени покрај воде обасјане месечином, неко да их отима, да се бори за њих, да има претеке у љубави, која још више појачава осећања.

Огромне масе света на београдској жел. станици очекују долазак Г. Светислава Петровића.

То све изражава филмски глумац. Он је чаролија, мистична и романтична лепота.

И кад се он појави пред публиком, природан и сав у својој реалности, жене траже компарације између онога што су видели, и што у ствари постоји.

Тешко глумцу који својом појавом распрши чаролију . . .

Наш Светислав Петровић остао је лепа чаролија и у животу. Само су његове тамне очи са филма у животу грао, али не безваздушне, као код Можухина, већ са плавом дубином, и сетом словенском, која на слици даје тамну сен његовим очима.

Говорио је природно са неким гестом, уздижући мало обрве, и са лаким осмехом, у коме се меша веселост кроз сету.

Није се збунио, јер је већ навикнут, као филмски уметник, да га гледају на светској ривијери, на парискim булеварима и салонима.

Издржао је храбро оне хиљаде погледа малих и заљубљених шипарица, које су га нетремице гледале.

Мало је нелагодно, кад се један човек нађе у великом друштву, и сви погледи су управљени на њега.

Био је у грао оделу, кад се први пут појавио.

Једна мала спази:

— Има и грао чарапе.

Лице му је бронзасто, као плави јужњак кад поцрни, и коса кестењава.

Није имао ону таласаву фризуру. То је филмска фризура, а сад је уморно брисао чело. Тако је била врућина у салону од те збијене гомиле малих шипарица, које су се нагнуле над њим као цветићи, и чекале аутограме.

Па после се сликале с њим. И свака би хтела, да му каже нешто, и да ухвати један његов поглед.

Сутрадан су много причале: „Мене је погледао Светислав Петровић".

На улици се само чуло „Он... Он... дошао је... диван... и т. д.

У канцеларијама чиновнице су цело јутро писале само један акт, јер се водио разговор о Светиславу.

Сад су га прозвали Ива...

И све су госпођице биле очаране и задовољне, и срећне зато, што се нису разочарале.

Јер у Валентина су се жене разочаравале...

Али нашег Светислава Петровића највише гледају у Ници...

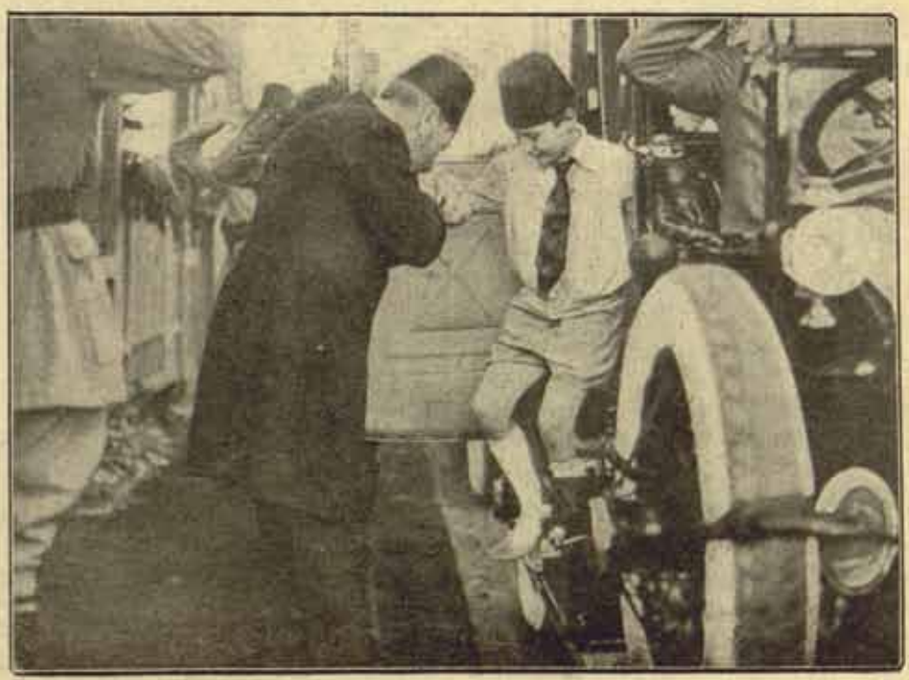
И сви говоре: Исти је у животу као на филму...

Чаролија је остала увек...

МИР—JAM.

СВЕТИСЛАВ ПЕТРОВИЋ И АЛИСА ТЕРИ У ФИЛМУ »МАЂИОНИЧАР«.

Дочек младог принца Фарука, сина египатског краља Фуада.

ДА ВАМ НЕШТО ШАПНЕМ . . .

...Знате ли колико се пута дневно жена облачи и свлачи?

А сад можемо гласно . . .

Кад бисте поставили анкету женама и сестрама: Шта вас највише љути код мужева и браће? оне би одговориле: „Што не чувају своје одело..." И на тој реченици не би се зауставиле. Једна би викала:

— Молим вас, гледајте га само, скљокао се у кревет с новим панталонама, а ја му кажем зашто не обуче старе, одело се највише квари, кад се после ручка у њему лежи.

А у целом свету не постоји ни једна једина жена, која би у елегантној, свиленој тоалети легла да се одмара после ручка, и то тоалети, која је за излазак.

Друга чита мужу:

— Казала сам ти сто пута, кад седнеш, повуци панталоне, јер ћеш да направиш кесу на коленима.

Трећа плаче:

— Па зашто си обукао панталоне док се ниси умио? Знаш да ћеш да их попрскаш.

Јер код мушкараца се догађа, да обуку нове панталоне, па се онда умивају:

Четврта:

— Јаој, па зар те није жао да овако бациш на столицу одело, и да ти се целе ноћи гужва. Зар ти не умеш да скалупиш панталоне и капут да метнеш на столицу.

И излази закључак, да је мушкарцу увек потребна гардероберка. То је сестра, жена или газдарица.

Међутим, жена је у стању десет пута дневно да се пресвлачи.

Узмимо госпођу, која седи код куће.

Она има своју прву тоалету, у којој спрема доручак, распрема собе, послује по кући.

Кад је посвршавала послове, и хоће да узме ручни рад, она облачи лепшу тоалету. Некад промени и чарапе.

У пола дванаест излази у шетњу. Госпођа отвара шифоњер, вади тоалету, комбинезон, свилене чарапе. Од главе до пете све је на њој друго.

Кад се вратила из шетње облачи опет ону тоалету, коју је имала од 10 до пола дванаест. Ако је велика врућина, она облачи неки још лакши пењоар, и лешкари на дивану.

Неко је обећао, да ће јој доћи у посету у четири сата. Она устаје, и облачи другу хаљину, али не ону, у којој ће после изаћи на улицу. Чак има и домаће ципеле, од црне свиле, које не носи улицом.

У шест сати корзо, или куповине по трговинама, Калемегдан.

Сад госпођа облачи тоалету за шетњу.

Кад се вратила опет свлачење, али то је тоалета за вечеру, јер она још неће да легне.

И напослетвку долази спавања тоалета.

Женама није то ништа тешко, оне су на то навикле, као што доручкују, ручају, ужинају, вечерају. Облачење и свлачење је као неки домаћи посао, неопходно потребан, који жена с вољом ради.

Нарочито занима облачење нове тоалете. Као да осети жена извесну трему. Онда је пријатна промена после промењене температуре. Једну хаљину није облачила читав месец дана, и учини се сама себи другојачија, и са новим колоритом на лицу.

Тоалета, према којој се има нарочита наклоност, најсимпатичнија је кад се облачи. То не мора да буде фина хаљина, али она има у себи нешто нарочито, што даје лепоту жени. И она је често носи, пегла, пази на њу како је оставља, и увек се враћа кући с неким особитим расположењем, које јој доноси та хаљина.

Београђанке воле да мењају тоалете, и свака их има прилично. То није луксуз, јер све материје, почев од свиле, па до платна, јевтине су, и многе жене шију саме.

Београђанка воли свитер и кратку сукњицу. Девојка до двадесете године увек има по један трико са појасом.

После мора да има штофану хаљину. За хладније дане. Нека има и костим и мантил, али у већини случајева мантил игра важнију улогу.

Хаљина од свиле, или лаког муслина, улази у гардеробу сваке жене.

То су основне три или четири промене, које има свака жена, а поврај тога нека има још четири и више промена.

Док мушкарац само једно или два одела . . .

И замислите, са тим једним оделом он се „скљока" у кревет.

Па како да није за грдњу. И док жена ону своју лаку свилену тоалету једну, можда, од четири или пет, метне на закачку, и како дође остави у шифоњер, дотле мушкарац оно своје одело, једно једино, које је с тешком муком платио најмање 1500 дин, бацио преко столице.

Признаћете, да је жена већи естетичар.

А то је све зато, што се мушкарац још из детињства не навикава да чува своје одело, него све мајка око њега.

После му се то свети кад одрасте.

Али се мора признати да има мушкараца, који ванредно чувају своје одело и сами га пеглају.

На улици се одмах позна ађкав мушкарац, и онај који чува одело.

Кад је мушкарац сав упрскан блатом од аутомобила, значи да не пази где стаје.

Кад му се дугме откине, није крива увек жена и сестра, јер он није сакат, да не може сам да ушије.

И тако има пуно ситница, зашта нису увек криве жене и сестре, већ се показује да је мушкарац немаран према својој тоалети.

МИР—ЈАМ.

У железничкој ресторацији

— Зашто сте мени дали много мању порцију од господина.
— Зато што ваш воз полази пет минута пре његовог.

Писмо из Париза од г-ђе З....

О појасу невиности и калаузима

Сад смо се вратили из Версаја, тог чаробног парка, где смо преживели неколико векова у позлаћеним апартманима Луја четрнаестог и петнаестог. Отишли смо на цео дан, да видимо шуштање воде. У осам сати увече ,кад заблистају разнобојне светлости. Понели смо ручак и седели на пелузи, шалили се, смејали и спавали. Ко зна колико је маркиза газила по овој шуми са својим високим потпетицама, широким кринолинима и белим перикама...

Сутон се спуштао и чинило ми се, као да ћу сад видети неку грациозну визију седамнаестог века, или обгрљени пар у еластичном менуету.

Нервозно смо ишчекивали тај тренутак воде. Попели смо се на терасу. И наједаред вода поче да шуштн, високи млазеви водоскока шибали су, а море светлости блесну и заблисташе као смарагди, рубини и дијаманти.

Тај призор је тако величанствен, да се човеку чини да сања, да то није живот, већ нека божанска лепота спушта се за један тренутак. И све као да оживе; фасаде дворци, стату-е поливене млазевима светлости, шума кроз коју су се провлачили дијамантски зраци.

Не знам зашто ,али ја сам била тако узбуђена, да сам заплакала пред лепотом. И цело друштво је било узбуђено.

Тако смо се ћутећи вратили у Париз, сваки утиснут са својим утисцима, који су нас однели у неку далеку прошлост.

*

Увече највише волим да шетамо булеварима, и да седимо у кафани »Ротонда« или »Кунола«. То су две највеће кафане на Монпарнасу. Сваки странац, који дође у Париз, сматра за своју дужност да види »Ротонд«. Ту су увек окупљени уметници боеми, свију народности, и разни се језици чују. Једно шаренило нација.

Ту кокоте долазе у лов на странце. Пре неки дан гледали смо једну младу, врло лепу кокоту како се приближава једном мушкарцу. Седи један господин сам, а она седе до његовог стола! Онда га гледа и неприметно се осмешка, као оно на филму. Тада намерно испусти ташну, а господин се кавалерски саже и дохвати је. Мало после она хоће да плаћа, као да хоће да иде, и при пролазу случајно закачиње столицу господинову, и као случајно саплете се и седе на столицу до њега. Тако је била ближе, почиње умиљато да га гледа, да га хвата за руку; подноси му образ да јој пољуби. Али господин се достојанствено држи, и не обраћа пажњу на та њена умиљавања.

Кад она виде ,да је хладан, погледа га презриво и оде даље за други празан сто.

После је видесмо како седе у ауто с једним.

Увече на булевару читав је рој тих јадница. После десет и једанаест сати насрћу на мушкарце као мушице. Ако иде дама с мушкарцем, али се не држе подруку, она се упореди и иде поред њих.

Ја се решим да направим експеримент с мојим мужем. Пустила сам га једне вечери да иде сам, а ја у извесном одстојању за њим. Није ишао сам ни стотину метара, а једна му приђе. А ја онда пријем па га с друге стране ухватим подруку. Кад ме она погледа, као анашкиња с филма, и пође к мени ,да ме одгурне. А ја се окренем ,па викнем српски Марш! И изгубим се у гомили с мужем.

У Паризу је врло опасно, кад је муж сам, ја се чудим, како жене пуштају мужеве да долазе сами.

*

Врло је занимљиво ићи по париским музејима.

Како сам се смејала једног дана, кад сам видела појас невиности, који су у старом веку стављали ратници женама, да би очувале своју чедност. Али прича се, да су се тада појавили калаузи, и жене су откључавале тај појас. Због тога су се мужеви чудили, што понеки пут дуго није могао кључ да откључа браву, а жене су се изговаарле да је зарђала. Неки су веровали, а други су сумњиво вртели главом. Да су имали вертхајмову браву, можда је не би калауз отворио.

Један наш Србин у Паризу каже: Наука изналази најразноврсније хемијске гасове за будуће ратове, али чико се не сети, да пронађе неки нов патент појаса невиности.

А једна Францускиња се насмеја:

— У двадесетом веку пре би требао да има мушкарац појас невиности.

ИГРАЧИЦАА ИРИНА ШИХОВА.

ПОВОДОМ 100-ГОДИШЊИЦЕ ТОЛСТОЈЕВЕ

Толстојева кћи Сухотина пише о своме оцу

... Очев утицај у кући био је много јачи од материног. То су знали сви.

Ми смо оца ређе виђали, али сусрет с њим, и долазак у дечју собу, био је за нас децу читав догађај.

Сећам га се још кад је био млад. Брада му је била кестењава, готово риђа, коса црна, помало коврчава, а очи светло плаве.

Очи су му биле некад меке, умиљате, каткад веселе а понеки пут строге и испитујуће. Сам он био је крупан, снажан. Покрети су му били брзи и спретни.

У то доба још није био сед, и на лицу није имао трагове патњи и врелих суза, које су доцније избраздале његово лице, кад је он у самоћи тражио смисао живота.

У старости је оседео, погурио се, смањио, и његове светле очи још су биле умиљатије и често тужне.

У детињству и доцније ретко би кад папа прекорео, али ако би нам он штогод наредио да учинимо то смо испуњавали безусловно.

У слободним часовима папа је био највеселији човек, кога сам ја икад видела. Увек смо били весели с њим. Довољно је да се појави, одмах почиње да прича нешто занимљиво.

Мене је звао „Ћурком", и тај ми се надимак необично допадао, зато што га је употребљавао онда, кад је хтео са мном да се нашали.

Целог свог живота увек сам осећала необичну љубав према оцу, и никада моја кћеринска љубав према њему није ослабила.

Сећам се како сам му се прикрадала на коленима да га голицам за вратом и испод мишица. Он је био тугаљив, смејао се, викао, отимао.

А ја сам била сва срећна, што он, тако снажан, и велики човек, који све може, сад је у мојој власти.

Било ми је две године, кад је он на дуже време отишао у Москву. Ја сам већ тада туговала за њим. Мама му пише у Москву:

Тања ми је сад дошла и говори: „Скини са зида папину слику, да је гледам".

И папа је дошао, и ми смо опет били сви срећни и задовољни.

Имали смо једну игру, коју је папа с нама играо, а ми смо је сами измислили.

Волели смо и то кад нам папа прича скаске, нарочито ону „О седам краставаца".

Ево шта је причао:

„Пошао један дечко у град... Кад угледа на путу краставац. Ето оволики (и папа показује руком). Он га узме, цап! и поједе га. (То говори спокојним гласом, али доста високим тоном).

Толстој као поручник 1854 г.

Толстој прича унучићима причу »О седам краставаца«.

Опет иде даље дечко и види на путу — други краставац. Он њега — цап! И поједе. (Сад му је глас јачи).

Иде даље, види трећи краставац, и то велики краставац... Он њега — цап! и поједе. Затим спази четврти, пети, шести, седми. (Сад је папин глас громки). Дечко дохвати седми краставац и цап! Поједе га.

Кад је папа показивао, како дечко једе седми краставац, страшно је отворио уста, јер му је једва стао седми краставац.

А нас троје слушамо, отворених уста, и пратимо сваки његов покрет.

Највише смо волели, кад папа дође изјутра у нашу дечју собу, да радимо гимнастику.

Радили смо шведску гимнастику, а он је у својој соби имао барне.

Папа је био физички снажан човек и ми, сва деца, наследили смо ту снагу од њега.

После гимнастике он је одлазио у своју собу да пише, и никоме није допуштао да га узнемирава. Само сам ја имала то право да уђем, али ја сам се бојала да сметам папи, и никад нисам улазила у собу, кад он пише.

Пред новом филмском сезоном

Сцена из филма: »Мањежа« Мари Џонсон и Ернест Дирен игра се код »Парамунт Паласа«

Прошла је летња сезона. Минуше репризе и летњи филмови. За време несносне жеге цео је провод био на плажи. Живот је текао весело у води и на песку. Приређиване су пливачке утакмице, правили су се излети чамцима; играло се у костимима, правила се познанства у води или на песку. Све је јурило на плажу! Сад је свега тога нестало. Ево смо пред новом биоскопском сезоном. Опет су београдске тарабе излепљене плакатама на којима се крупним словима рекламирају филмови. И свуда исто: Највећи филм света који надмашује то и то, игра тај и тај познати светски глумац. И сад се питамо: колико ћемо још највећих филмова гледати и колико ће нам глумаца преставити као највеће. Да би сваки биоскоп привукао што више гледалаца, праве се рекламе, спуштају се цене места и на тај начин ствара конкуренција из које највећу корист извлачи сама публика.

„Парамунт Палас" отворио је филмску сезона са филмом „Крик меса" у ком нам је Емил Јанингс дао још једном доказа да је највећи филмски уметник света.

У дупке пуној сали „Парамунт Паласа" прочитана је депеша коју је упутио Емил Јанингс, а која гласи:

„Обрадован што се игра мој највећи филм, поздрављам београдску публику".

Симпатични „Корзо" отворио је сезону са одличним филмом „Анђео улице". *М. Ал.*

ШАХОВСКИ МАЈСТОР

Г. БОГОЉУБОВ, који је на турниру у Нисингену однео прву награду испред бившег светског мајстора Капабланке.

Чувени комичар ГРОК за кога је јављено да је постао почасни доктор филозофије.

ШТА ТРЕБА ДА БУДЕ ЛЕПО НА ЖЕНИ

Није довољно имати само лепо лице, већ други делови тела условљавају лепоту жене. Замислите најлепшу главу изнад неке огромне бисте, са куковима који отскачу као два балона.

Три лепоте неопходно су потребне жени. То је биста, стас и кукови. Данас постоје разни начини да се одржава лепота та три дела.

Мода захтева да жене буду без груди. Али то није дегенерисаност, и варају се жене које мисле, да освајају мушкарца својим спљоштеним грудима. Природа је знала зашто је створила бисту, и оно што је природно, мора се допадати и одржавати.

Постоје два дефекта код груди: сувише велика биста и неразвијена. Велике груди, још ако изгубе чврстину, нису лепе. На бисти се никад не врши масажа већ само фротирање разним лосионима, који дају чврстину грудима. Масажа није добра зато, што биста није састављена из мишића.

Физичком културом, подизањем руку, поправљају се опуштене грудн. А уз то треба да буде и правилно дисање. Хладан туш има врло добро дејство за чврстину груди.

Ако се епидерма на грудима искварн, потребно је електризирање и један специјални лосион.

Постоје и нарочити апарати, као бокал, који се стављају на груди, да би се подигле.

У КУЈНИ

— Видим, Јудит, да смо заборавили ставити парадајз у овај сос.

— Доиста, госпођо, баш смо ми глупе жене!

РАЗВОД И СВАДБА

— У наше доба развод брака стаје више но свадба.

— Јест, драги мој, али зато развод има и већу вредност.

МЕЂУ ПРИЈАТЕЉИМА

— Још мало па ћемо ући у онај дугачак тунел, а овде смо сами са овим господином, који седи према мени.

— Јест, јест, њега сиромаха још сада подухвата језа. Видиш ли само како изгледа престрашен!

Свадбе и свадбени

У целом свету женидба и удаја представља најважнији догађај у животу младића и девојке. Зато се свадба обавља са великим церемонијама, које су много веће у Азији, јер са цивилизацијом све је једноставнији брачни чин.

Тога дана невеста је краљица. У цивилизованом свету она то остаје у кући и после свадбе ,али код примитивних народа после свију церемонија, млада, у којој су сви гледали оног свечаног дана као у богињу, постаје служавка и робиња свога мужа, свекра и свекрве. Њене лепе хаљине, које је имала оног дана, леже у сандуку, а она одлази на воду у неким старим и поабаним.

У Индији, као и Турској, велике су свадбене свечаности. У многим државама махараџе су издале најстрожију наредбу, да не смеју да се венчавају деца од 8 до 10 година. Али има племена, који одржавају тај обичај.

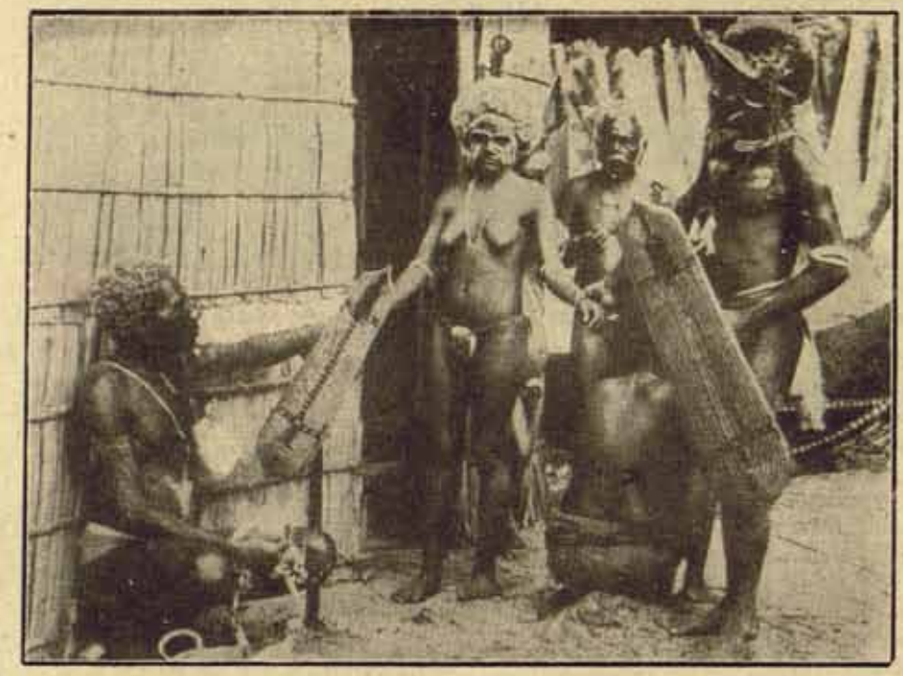
У Јапану младожењин отац, на дан венчања свога сина ,сам обавља церемоније венчања седећи између младе и младожење.

Код црначких племена свадба се обавља уз велику ларму и дреку црначке музике. Другови младожењини играју пред младом, да би јој тиме одали своју част. А Црнкиња мајка, плаче и нариче за својом ћерком ,која одлази из родитељског дома.

На Суматри постоји интересантан обичај. Младу и младожењу увију у платно и положе их на земљу насред пијаце, и онда играју око њих. То има сличности и са погребном церемонијом само се у првом случају певају веселе песме,

Егзотична млада

На ђудождерском острву Саломон, свадбени је обичај да се млада што мање обуче. Наша слика приказује једну младу која се строго држи племенских традиција. Поред ње, десно, њена мајка клечи и плаче, обичај који се и код нас практикује, наравно не клечећи.....

У Монголији се богаство младе цени по накиту који носи на глави. У колико је тај накит већи и скупоценији у толико је и њено богаство веће.

У Јапану сбред венчања обавља сам отац младин у присуству најужих сродника. Млада је одевена сва у бело и личи на наше калуђерице, младожења у црно, седи преко пута ње.

обичаји у свету

Отац и деда воде младу на венчање. У левом углу једна минијатурна вереница од непуних осам лета.

Јеврејска свадба у Персији

Некада, за време владарске свемоћи у Европи, био је обичај да се млади принчеви и принцезе венчавају још као деца. Одмах после црквене церемоније »млада« би ишла у манастир а »младожења« код куће својих родитеља, где би чекали по неколико година да им се дозволи заједнички живот. Ти су обичаји код нас давно ишчезли, али су се још задржали у појединим земљама у Азији. Тако у Индији дешава се да младенци заједно немају више од 15—16 година. Исти је случај и код Јевреја, који живе у Персији.

Ево како један немачки новинар описује једну такву свадбу:

Кад смо дошли до куће младиних родитеља беше се искупила маса света. И поред свег напрезања нисам могао да приметим ни младу ни младожењу. Најзад их доведоше, или боље рећи донесоше, јер младожења је имао свега 11 а млада 10 година, ма да је била мало већа од њега. Поред њих су родитељи и још једна мала девојчица, обучена као и млада. Она је »верена« и удаће се у току године ма да још није навршила осму годину.

Посматрајући ову децу упитах мог пријатеља, управника школе, шта бива са њима после венчања. Сигурно ће их родитељи узети за руке и одвести својим кућама док не порасту.

— Не, не, одговори управник, предстојеће венчање представља праву брачну везу у нашим јеврејским општинама у Персији.

Ја се насмејах са неверицом, али он продужи:

— То је једна невоља наше земље, коју ми учитељи узалуд покушавамо да искоренимо. Наши најстарији обичаји захтевају

Млада и младожења, који укупно имају 21 годину.

да се породице проширују и стављају у дужност сваком оцу да своју децу и унуке изведе на пут и да од њих створи људе. Тек онда ће моћи у миру да умре кад то испуни. У свом нестрпљењу, он не може да чека да деца одрасту па да их ожени и уда, већ то чини много раније и као што сад видите: ова девојчица и овај дечко ускоро ће бити муж и жена.

— Па добро, шта бива после? Овај »брачни« пар не може ваљда засебно становати?

— Кућа у којој се налазимо припада једном од најбогатијих људи наше општине и он је ту кућу нарочито саградио за венчање, које код нас представља највећу свечаност. Увече се родитељи младожење враћају кући и собом воде младенце. На иловачи, у једном ћошку обеју соба, из којих се цео стан састоји, налази се брачни кревет... И сад се оставља случају, кад ће се брачна веза стварно обавити. На жалост, то се дешава сувише брзо. Скоро све ове мале »младе« не могу да носе своје дете, или умиру при порођају, или ако га донесу на свет немају снаге да га исхране. Ми употребљујемо сву своју снагу да се од овог зла излечимо, али ту наилазимо на отпор незнања наших људи. У овом народу, који две хиљаде година живи заједно, предрасуде су и сувише јаке. Нагон за одржањем расе, који је сам по себи за похвалу, доводи овде до невероватних ексцеса. Као што можете мислити смртних случајева код деце има ужасно много«. Тако је завршио своју тужну причу овај учитељ, који међу својим ученицима броји масу младих мајки.

Бракови филмских звезда

Анита Лус написала је пре кратког времена један роман: „Мушкарци више воле плаве жене". Једног дана била је изненађена, кад је угледала црномањасту Муџ Белами, која је претворила своју црну косу у златну. Кад је запитала: Зашто сте то учинили? Млада је одговорила кроз смех: „Кад сам прочитала вашу књигу, дошла сам до закључка, да се неће никад удати, а како ја волим да се удам, претворила сам се у плавушу".

Грета Гарбо непрестано тврди, да неће да се уда, и да између ње и Џилберта „нема ништа, апсолутно ништа, чак ни најмањег флерта".

Међутим, сви причају у Холивуду, да их врло често виђају заједно откако су играли Ану Карењину, и верују да је њихов брак врло близак. Џон Џилберт је дао назив својој јахти „Укротитељка" по комаду Грете Гарбо.

Ништа није чудно да дође развод после неколико месеци.

Клер Виндзор, која се развела са Бертом Литлом, изјављује: „Жалим што смо се растављали, али жалим још више што сам се удала за њега. Због њега сам неповерљива према свима мушкарцима".

Али то јој неће сметати да се ускоро уда.

Ана Нилсон се двапута раздвајала. О браку она каже: Мушкарац хоће да има потпуну слободу. Њему је потребна кућа и жена кад назебе и треба неко да га негује, а чим оздрави јури у дансинг и на улицу.

Џек Пикфор је раскинуо са својом женом Марилин.

А већ Шарлов развод брака била је светска сензација.

Па како да изведете сада закључак о браковима у Холивуду.

ПОСЛЕ ЊЕГОВОГ НЕВЕРСТВА

Г-ЂИ БРАНКИ ЊЕНА ТЕТКА БЕЛА.

Љубазно моје дете!

Добила сам твоје писмо у коме ми очајно пишеш, како си ухватила мужа да те вара. Ја могу да разумем твоје очајање, али не могу да разумем како се ти тако брзо одлучујеш да тражиш развод брака. Бог с тобом, дете, како ти такве мисли падају на памет... Зар да се назовеш распуштеница. Кад сам ја била млада, а то је било још пре четрдесет година, ништа није било црње за једну жену, него да се назове распуштеница.

Ти мислиш да онда мужеви нису варали своје жене. Е, дете моје, од како је света и века мужеви варају жене. Само смо ми у старо доба то другојачије подносиле. Ви сад ударите у дреку, падате у несвест, претите самоубиством и разводом, а ми смо, сиротице, све то подносиле и трпеле, чак не смемо ни да питамо мужа где је био, ни шта је радио... Ви сад ударите на велика звона: тај и тај муж вара жену. А у старо доба то се само зуцкало, тек ти шапне комшика на уво, и видиш неку јадницу по три дана држи везану главу и пореља по челу кромпир с кафом... А мужу не сме ништа да каже. Нисмо ми ни знале шта нам мужеви раде, јер је жена тада седела код куће по цео дан. А ви сад свуда вијате с мужевима. Он у кафану, и ви у кафану, па свака има по десет пријатељица које дођу да кажу где су виделе тог и тог мужа.

Ти мислиш да ја нисам прогутала многе кнедле у браку. Е, кад би ти све знала. Сећам се једно време, како мој муж сваки час путује по срезу и навраћа у једну варошицу. Кад једног дана дотрчаше деца па вичу: „Мама, сад је тата прошао у фијакеру, па с њим седи Лепа Катa и Лепи Јова. А та Лепа Катa била је чувена у оно доба у целом срезу, а мужа имала шољу, и све живо је говорило да је хиљаду маћија појео од ње.

А ја плачем а ништа ни смем да му кажем.

Па било је пуно ствари, али ми жене прећемо преко тога. Нисам имала коме ни да се пожалим. Ако одем мојој мајци, она викне: „Кући се вуци, па чувај децу. Имаш пуну кућу свега и свачега, па ти сад нешто фали, вара те муж".

И тако су пролазиле године, и кад смо остарили и прошле све лудорије младости, живели смо најсрећније... кад је он заклопио очи, ја сам мислила умрећу за њим. А да сам ја у оно доба имала ту твоју луду памет, ја бих разорила и кућу, упропастила и себе и децу.

Љубезно моје дете, ја ти као стара жена дајем савет, да све то прогледаш кроз прсте, и увек останеш узвишена жена. Бог је казао, да се жена покорава мужу. Немој да се шалиш главом, да ти мислиш њему да се светиш. Он, ако је и погрешио, опет тебе воли и ако му ти опростиш биће бољи. А ако ти учиниш грех, ти ћеш кућу да разориш.

Ја се надам да ћеш послушати моје савете.

Љуби те твоја тетка

Бела.

Г-ЂИ БРАНКИ ОД ЊЕНЕ ПРИЈАТЕЉИЦЕ ЛОЛЕ.

Драга моја,

Насмејала сам се кад само добила твоје писмо. Знала сам ја да то мора доћи једног дана, само сам се чудила како те још раније није преварио. Не, не, немој ништа да говориш, јер ја видим да си отворила уста да кажеш: „Зар мена да вара, која сам му била верна, волела га" и т. д. и т. д.

Ти ни мало не схваташ живот. А да си схватала, ти би припремила терен, а не би чекала да твој муж теби припреми терен у облику тог изненађења.

И после тога ти мислиш да је најпаметнији закључак — развод брака.

А шта ће ти то?

Ништа није лепше него бити распуштеница, многи кажу. Али зар ти мислиш да те као распуштеницу неће једног дана изневерити и господин Икс, и Ипсилон, и Зед. И ово, што си сад претрпела, ти ћеш опет имати да претрпиш, док друго неверство твога мужа неће ти задати никакав бол.

У браку је главно постати имуна од љубавног бола. Прво неверство је једна болна инјекција, после које жена не осећа бол. И кад си већ преболела једну кризу, зашто да је пребољеваш по други и трећи пут изван брака.

Док те муж не превари, он је господар твојих осећања, кад те превари онда ти можеш да господариш својим осећањима, па чак и његовим. Јер ако није макро, његова мужјачка сујета увек ће патити, ако ти другог погледаш.

Неверство има своју психологију. Жена, коју вара муж, добија у очима мушкараца, а мушкарац, који вара жену, губи у очима жена. Заљубљеног човека желе да отму друге жене, јер је у њиховим очима идеални љубавник. Чим се профанише, изгуби своју романтичност. А изневерену жену желе мушкарци, изналазе јој особине, које не види њен муж, и сви су ради да је утеше.

И ти ћеш сада имати много „учитеља". Већ видим како се браниш, очи ти пуне сузе, али то је још криза. После кризе, кад постанеш мирна, видећеш да има још и других мушкараца на свету, сем твога мужа. Чак ћеш наћи пуно мана твоме мужу, и потрудићеш се, да их коригујеш врлинама других...

Млада жена не може да живи у сталном очајању. Она очајава, што јој се чини да за њу нема више љубави у животу. Чим се заљубиш у другог, схватићеш као нешто нормално и неверство твога мужа, и онда ћете поћи једно поред другог, у истом правцу, али двема стазама живота. Ви ћете увек видети једно друго, али нећете знати с ким се сусрећете...

Немој употребљавати у браку баналну освету, већ рафинирану. Дај сатисфакције твојој увређеној сујети, али остави мужа у уверењу, да си увек онаква, какву те је први пут видео. Оно кокетирање „заинат", кибицовање „заинат", може да доведе до трагичних сцена. Увређеној жени потребна је сатисфакција. али рафинирана.

Зато се потруди да он осети гризу савести, а ти се чувај да те не обузме то осећање. А човек осети гризу кад пружа доказе а нема доказа о својој жени...

Надам се, да ћеш из овога извести закључак за себе.

Твоја Лола.

МИР—JAM.

С. ШАЈНЕСОНОВ

КРАЉ. ДВОР. ОПТИЧАР

БЕОГРАД

ТЕРАЗИЈЕ 32.

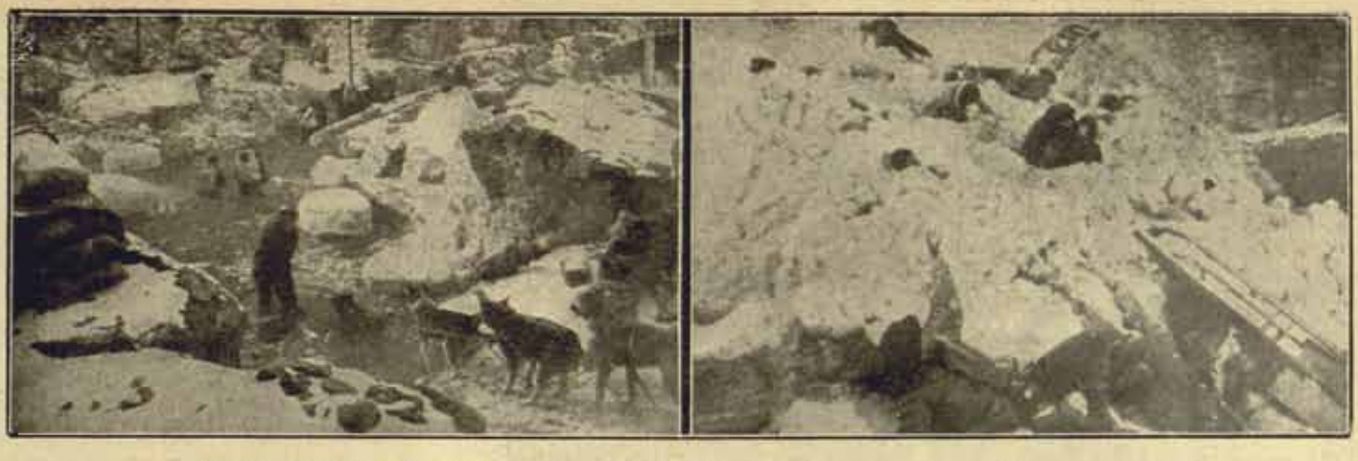
ТЕЛЕФОН 24.33.

Једина Специјална Оптичарска Радња. — Велики избор Цвикера, Наочара, Лорњона у Никлу, Дубле и Рогу. — Савесна израда по лекарском рецепту. — Велики избор Барометра, Термометра и Ареометра, „Zeiss-Punktal" стакла. Фото-апарате и материјал.

ВЕЛИКИ ИЗБОР ДВОГЛЕДА.

СОПСТВЕНА РАДИОНИЦА.

Прелаз преко једне ледене реке. Лари (Ралф Форбс) спасава Берну (Долорес дел Рио) затрпану у снегу.

НОВА ТРКА

У филмској индустрији, после неког већег успелијег филма, дају се мањи филмови, који обрађују исту тему, односно исти период времена. Тако је после »Велике Параде« поникла маса ситнијих парада, филмова из ратног живота. После »Бен Хура« дошао је »Краљ Краљева« (који, узгред буди речено, одавно »долази« у Београд па никако да стигне!), после »Крваве арене« дошла је читава серија филмова по романима чувеног шпанског књижевника Бласка Ибањеца, итд. Исто тако и после огромног успеха Шарлове »Трке за златом« дошла је једна нова, права трка за златом »ПУТ ИЗ 1898«. На супрот Шарловој »Трци за златом«, коју је Шарло врло духовито обрадио са местимичним патосом, »Пут из 1898« је пун реалистичних сцена ма да и комичне ситуације не изостају.

У главном има четири узбудљива момента у овом величанственом филму, за који америчка и енглеска стручна критика наговештава да ће бити најуспелији

Карл Ден и Џ. Купер на послу у филму »Пут из 1898«.

ЗА ЗЛАТОМ

филм ове године. На прво место долази одроњавање једног огромног снежног брега са страховитом олујом, у којој страдају стотинама истраживача злата, вртлог чамаца у брзацима Вајт Хорс реке, прелаз преко страшног Чилкут Пас-а и ужасан пожар који уништава читаву једну варош Давсон Сити, чиме се филм завршава.

Љубавна романтика такође не изостаје а поверена је савршеним глумцима, чија нам имена гарантују за успех. Главну женску улогу игра симпатична Долорес дел Рио а њеног партнера Ралф Форбс, који је нами нарочито познат из »Бо Жеста«. Комичне улоге имају добро познати Карл Ден и мање познати Џорџ Купер, изврстан глумац, који се нарочито истакао у улози једног од »Три поштена лопова«. Осим ових важнијих има и неколико споредних улога ,укупно је учествовало преко 12.000 статиста, што представља једну рекордну цифру. Акција филма одиграва се у романтичним леденим пределима северозападне Канаде, на златним пољима Клондајка.

ОСИГУРАЊЕ

— Па то је јасно. Према тарифа А 6. плаћаћете месечно 50.— динара, а ваши наследници примиће целу суму на коју сте осигурани.

— Разумем. Али имате ли случајно неку тарифу по којој наследници умиру раније?

ОНИМА КОЈИ ХОЋЕ ДА ОМРШАВЕ...

Не плашите се, ако сте се мало о распусту угојили. Хигијенска дијета брзо ће вам скинути два три кила сала, а ваш организам неће да пати.

Ако немате храбрости, да се одрекнете доручка, онда попите само једну шољу чаја са бисквитом, али слабо зашећерени чај. Бутер не смете да једете. У место чаја можете јести воћа.

За ручак, пре јела, две три маслине, затим печено месо, и мало салате и поврћа: пасуљ, спанаћ, келерабу, шаргарепу, али да ништа није масно. Кад то поједете, треба да осећате још глад, али не смете сасвим да је утолите. После јела можете да додате мало сира, воћа, или компота слабо зашећереног.

О вечери не смете да једете чорбу, као што сте се одрекли супе о ручку. Најбоље је вечерати салату од паглиџана и кајгану. Али још је боље ако не једете јаја, већ опет поврће. Избегавајте увек кремове.

Што се тиче хлеба, боље је да га замените бисквитима, или да хлеб испечете.

После јела попите само пола чаше воде, или киселе воде. А кад завршите вечеру, после пола сата попите шољу чаја.

Да не би осећали жеђ, немојте да једете сувише слана јела.

Ако ову дијету одржавате неколико недеља, ви ћете ослабити, али у организму нећете осетити слабост. Напротив, осећаћете се снажним и здравим.

Ова дијета може да се препоручи сваком, који болује од стомака или јетре.

ЈЕДНА ПЛИВАЧКА УТАКМИЦА ПОД — ВОДОМ!

БАСТЕР КИТОН СЕ СМЕЈЕ

Међу многобројним људима, који су Бастер Китона видели на платну нема сигурно ниједнога, који би могао утврдити, да је тога знаменитога комичара видео где се смеје. Бастер у свим својим филмовима игра миран као смрт. То је његова особна нота. Ако когод хоће уметника, који дневно насмејава милионе и милионе људи да види где се смеје мора да га посети у његовој кући у Калифорнији као што је то недавно учинио један новинар. Тај је написао у своме листу, да је Бастер Китон у приватном животу исто тако симпатичан као и на платну и да у својој лепој вили живи врло повучено у кругу своје обитељи. Кад се игра са својим дететом може се увек видети где се смеје, а није ни чудо, јер му је дете врло симпатично и лепо.

Врло малом броју људи познато је уосталом да је Бастер Китон ожењен са Наталијом Талмаџ, сестром Констансе и Норме и да је у роду с многим филмским могућницима.

Недавно је истекао Бастеров контракт са »Јунајтед Артист« и сада га је ангажовала компанија Метро Голдвин Мајер за коју већ снима филм »Оператер«.

— Прошле ноћи украђено ми је осам слика из атеља. Лопов је за собом оставио овај качкет.

— Па ту сте ви извршили лепу промену!

ТРПЕЗА У ЖЕНСКОМ КЛУБУ

Многе чиновнице и студенткиње жалиле су, кад се укинула трпеза у Женском Клубу због курса домаћичке школе. Сад им можемо јавити радосну вест, да је трпеза опет отворена и вредна г-ђа Герих, као шеф економске секције, руководи трпезом.

Чиновнице, које не воле ресторан, ту могу добити најбољу куjну, каква се не може наћи у многим ресторанима. За студенткиње, које не одлазе кући, трпеза је врло угодна, јер ту могу после ручка и да се одморе.

Женски Клуб прима на храну, и цео пансион. Пансион, са станом и обедима, стаје 1200 дин. Ручак и вечера 650 дин. месечно.

Која дама хоће само понеки пут да руча, плаћа ручак 16 дин., а вечеру 10.

Госпође и госпођице из унутрашњости, које долазе због послова у Београд, могу увек да одседну у Женском Клубу, и за све плаћају дневно само 50 дин. Ту се подразумева и храна и преноћиште.

Женски Клуб је врло пријатан локал, има нечега топлог и фамилијарног, зато се може препоручити свакој дами.

АКЦИЈА БЕОГРАДСКИХ ЖЕНА МАТЕРИНСКО УДРУЖЕЊЕ И ДЕЧЈИ ВАШАР КОД КЛЕРИЦА

Вредне чланице Материнског Удружења сваке године измишљају понеку нову забаву, којом увећавају приходе Материнског Дома, да би могле спроводити хигијенске услове у одгајивању одојчади.

Прошлих година биле су лутрије и дечји базар, који су спремиле вредне чланице скупљајући се често на посело у Дом, где су се уз пријатан разговор такмичиле у ручном раду за базар.

Ове године Материнско Удружење приредило је једну сасвим нову забаву — дечји вашар.

Башта код Клерица била је препуна деце, младих мамица, очева, старамајки, које су дошле да уживају у радости деце и унучића.

Као на вашару ту је била менажерија и папагаји, који су разговарали с децом, па онда стрелиште, и пецање. То је пецање привлачело малу дечју пажњу. Малишан баци удицу иза једног заклона, и извуче неку играчку. Он се смеје, сав срећан, јер мисли да је у води уловио, а иза заклона седе две даме, и како падне удица, натакну на њу неку играчку.

Деца су била очарана.

Али највише их је занимало једно лепо магаре, на коме су сви јашили за 2 дин. Свака мама се журила да њено дете види на магарету: „Де, метните мог синчића, откада ми чекамо на ред . . .“

А на бини деца су певала, декламовала, изводила чарлстон, било је позориште с луткама, мађионичар и т. д.

Све као на вашару.

Госпођама из Материнског Удружења може се честитати.

А са свију страна посматрао је децу Престолонаследник, својим насмејаним очицама, као да је и Он уживао у тој лепој дечјој радости.

Један млади крокодил бојажљиво ступа на свет, као да би хтео предходно да се обавести да ли је крокодилска кожа још увек у моди!

РЕНТГЕНОВИ ЗРАЦИ У СЛУЖБИ УМЕТНОСТИ.

Употреба Рентгенових зракова нашла је на једну нову примену, којом је приликом установљен идендитет једне Франц Халсове слике, за коју се мислило да је нестала а која је носила назив »Шаљивџија«. Међутим, неких 200 година а можда и више доцније, нашао се неки други шаљивџија - уметник, који је прво битном, ставио црвену капу на главу и чашу вина у руку место магареће вилице. Помоћу рентгена установљен је идендитет слике, те је крајем прошлог месеца поно ва рестаурирана као што је првобитно изгледала.

Трка за мужем у Холивуду

Година 1928 је преступна, и у Америци постоји једна традиција, да те године има права свака неудата девојка да запроси мушкарца. Тај обичај је познат у Холивуду, и хиљаде девојака решене су, да се ове године удаду.

На несрећу у Холивуду мало је нежењених. И онда се може замислити какав је лов и хајка на Новара и Џилберта. После њих долазе млади старови Вилијам Хари, Тим Мак Кој, Вилијам Коли.

Међ кандидаткињама налази се већи број. Метро-Голдвин има једно туце неудатих звезда. Међ првима је Грета Гарбо и Марион Девис. За Грету Гарбо преступна година нема важности, јер она може у свако доба да се уда, и многи би полетели да узму Грету, а има их и таквих, који би због ње пристали да се разведу са својим женама. Што се тиче обожаваоца Марион Девис, њих има толико, да ни највећа биоскопска сала не би могла све да их прими.

После њих долази Џон Крафорд савршене лепоте тела као Венера.

Сваки брак у Холивуду направи много ларме. У већини случајева жене се партнеркама. Славни Харолд Лојд оженио се са Милдред Девис. О своме браку он често говори: „Ја мислим да су најсрећнији они парови, где жена има супротни карактер. Једно треба да брбља, а друго да ћути".

Тако је у њиховом браку. Харолд, који је врло весео на платну, у кући је ћутљив.

Рене Адоре удата је за Том Мура. Кинг Видор, који је режирао велике филмове као *Биг Парад*, муж је дражесне Елинор Бордман. Фред Нибло има за супругу Ениду Бенет. Милтон Силс је муж Дорисе Кењон.

Најсрећнији пар сматра се Дуглас и Мери.

Три звезде су се венчале у Паризу и светска штампа је много о томе писала као о првокласном догађају.

Кад је Леонс Пере позвао Глорију да игра Мадам Сан-Жен, многи су се питали, како ће та мала глумица да одигра улогу Маршалке Лефевр. Она је одиграла тако ванредно, да су јој сви аплаудирали, добила је палму, а поврх свега — мужа Маркиза.

Али Глорија је била само маркиза, а Пола, њена супарница, хтели је да буне нешто више. И једног дана она је постала принцеза Мдивани. Неке звезде љубоморне на славу Полину и њену титулу, пронеле су глас, да њен муж није кнез. Пола није хтела да пређе преко тога и са документима доказала је, да се заиста удала за кнеза.

Пре кратког времена и Катрин Карве удала се за Манжуа пошто је снимала с њим многобројне љубавне сцене.

Мис Лади Шарп при изласку из воде, пошто је преплivала канал Ламанш за време од 14 и по часова. Њен тренер који је придржава покушао је 50 пута да преплива канал али увек без успеха.

Класична и модерна атињанка

Атину странци називају Малим Паризом, али тај бели антички град има неку нарочиту лепоту, која се не виђа нигде у свету. Живописна врева на улицама даје јој јужњачки карактер. Атињани су задржали своју отменост и имају више достојанства него остали Грци по другим местима.

Нарочито пада у очи луксузна елеганција жена. Оне се облаче са рафинираним укусом, какав се виђа у Паризу. Као да још чувају традиције и укус класичних Атињанки, које су умеле уметнички да обмотају своју тунику.

Тај класични и модерни шарм жена као да су небески дар с неба и климе.

Атињанка у старом веку била је најелегантнија жена свога доба. Она

Модерна атињанка

је себе украшавала свиленим материјама, исто онако, као што је сунце својим зрацима посипало планине и море. Живећи увек у природи, и бавећи се лепотом свога тела, и њен организам и фигура морала је да буде лепа као природа, као залазак сунца, таласи мора, величанствени врхови планина.

Док је драпирала око себе тунику, трудила се да не скрије на једну линију свог финог тела, а те материје су биле прозрачне, као да су изаткане од сунчаних зракова.

Та отмена елеганција осећа се и сада у Атини. Као да је душа нешто вечно и кроз векове оживљава у другим бићима.

Зар она модерна млада Атињанка не потсећа на лепотицу из Танагре, која је била вештакиња да обмота своју тунику. У ходу класичних Атињанка, у сваком гесту осећао се ритам, хармонија и еластичност. То није био само један детаљ о коме је водила рачуна класична Атињанка, већ сваки набор на њеној хаљини морао је да има своју лепоту. Занемирити елеганцију за девојку Јеладе значило је увредити грације и богове.

Класична атињанка

„О Дика, пева песникиња Сафо, окити твоју косу венцем, јер лепи цветови додаће лепоте твојој љупкости, и Богови ће окренути главу од твога некрунисаног лица". Ништа није могло да увреди ту краљицу укуса и лесбијку као вулгарни укус. Туника, неукусно задигнута над чланком ноге, или рђав прстен на руци, вређали су нерве тој песникињи.

Кроз све векове жена није имала лепшу одећу од тунике. Зато се скулптура тако и развила у старом веку, јер је тело било савршено, и још данас модерни скулптори увек воле да драпирају тело.

То драпирање тела имало је божанску лепоту, јер тај покривач није скривао форме, већ их је још лепше истицао.

Једна жртва београдске плаже: г. Михајло Ковачевић, драмски уметник. Али не жртва жене или таласа, већ неког прозаичног лопова, који му је летос, без и најмањег смисла за лиризам, покрао одело.

У ГОСТИОНИЦИ

—

Гост: Израчунали сте два франка више.

Келнер: Опростите, ја сам мало глуп за рачунање.

Гост: Онда врло лако можете некада да претрпите штету.

Келнер: О, то не, тако глуп ипак нисам.

СЈАЈАН РАЗЛОГ

—

Дама: Дакле, ви сте, господине докторе, непријатељ жена, пошто не намеравате да се жените?

Доктор: Ни најмање, драга госпођо, али нећу да постанем непријатељ жена и зато се не женим.

Покајање грешника

— Лав Н. Толстој —

Живео је на свету један човек седамдесет година и проживео цео живот у греховима. И разболе се тај човек и није се кајао. А када је дошла смрт заплакао је у последњем тренутку и узвикнуо: „Господе! Опрости ми, као и разбојнику на крсту". Тек што то изрече — испусти душу. И грешникова душа заволе Бога и вероваше у љубав његову, и стиже пред рајска врата.

И закуца грешник и мољаше да га пусте и краљевство небеско.

А иза врата чу се глас: „Какав је то човек који куца на рајска врата? И каква је дела тај човек учинио у свом животу"?

И глас тужиочев одговори набрајајући сва грешна дела тог човека. И не спомену ни једног доброчинства.

А глас из врата одговори: „Не могу грешници ући у краљевство небеско. Одлази одатле".

Тада човек рече: „Господе! чујем твој глас али те не видим и не знам твоје име.

А глас одговори: „Ја сам апостол Петар".

И грешник рече: „Смилуј ми се, апостоле Петре, и сети се људске слабости и љубави божије. Зар ти не беше ученик Христос, зар ниси слушао из његових уста његову науку и зар невиде примере његовог живота? И сети се себе — када је он чезнуо и туговао у својој души и молио те трипут да не заспиш већ да се молиш, а ти си ипак заспао јер ти је очи притискивао терет, и трипут је Он тебе затекао како спаваш. Тако и ја.

И сети се још како си му обећао да Га се ни до смрти нећеш одрећи и како си Га се трипут одрекао када су Га водили Кајафи. Тако и ја.

И сети се још када је петао запевао ти си изашао и горко заплакао. Тако исто и ја. Не можеш а да ме не пустиш"!

А глас иза рајских врата ућута.

И постојавши мало грешник поново закуца и замоли да га пусте у краљевство небеско.

И иза врата чу се други глас: „Који је то човек и како је живео на свету"?

И одговори глас тужиочев и опет поново сва грешна дела човекова и неспомену ни једног доброчинства.

А глас иза врата одговори: „Одлази одатле, такви грешници не могу живети заједно са нама у рају.

И грешник рече: „Господе! твој глас чујем али те не видим и не знам твоје име".

А глас му одговори: „Ја сам краљ и пророк Давид".

Грешник није очајавао и не оде од рајских врата већ проговори: „Смилуј ми се, краљу Давиде, сети се људске слабости и љубави божје. Бог је тебе волео и узвисио те над осталим људима. Имао си све: и краљевство, и славу, и богатство, и жене, и децу, али спазивши са свог крова жену сиромашног човека, у тебе је ушао грех и узео си жену Урисово а њега си убио амонитским мачем. Ти, богаташ, одузео си сиромаху последњу овчицу а њега самог убио. Тако сам чинио и ја".

И сети се затим како си се кајао и говорио: „Признајем своју кривицу а жалим због учињеног греха". Тако и ја. Не можеш а да ме не пустиш унутра"!

И глас иза врата ућута.

И постајавши мало грешник поново закуца и замоли да га пусте у краљевство небеско. И зачу се иза врата трећи глас који говораше: „Ко је тај човек? И како је проживео свој живот на свету"?

А глас тужиочев и по трећи пут наброја грешна дела човекова и не спомену доброчинства.

И одговори глас иза врата: „Одлази одатле. Грешници не могу ући у краљевство небеско".

А грешник рече: „Глас твој чујем али те не видим и не знам твоје име".

И одговори глас: „Ја сам Јеванелист Јован, љубимац господа".

И обрадова се грешник и рече: „Сада неможете а да ме не пустите: Петар и Давид пустиће ме зато што знају људску слабост и љубав Божју. А ти ћеш ме пустити зато што је у теби много љубави. Зар ниси ти написао у својој књизи да је Бог љубав, и да онај који не воли, не зна Бога? Зар ниси ти то био, Јеванелисто Јовано, који је у старости подсећао људе на оне речи: „Браћо, волите једни друге"! Како би сада могао да се љутим на мене? Или се одрекли своје науке или ми се смилуј и пусти ме у краљевство небеско".

И отворише се рајска врата и Јован загрли покојника и пусти га у краљевство небеско.

ТИМ МАК КОЈ

Тим Мак Кој, стар Метро Голдвин Мајер филмова са Дивљег Запада, једна је од најзначајнијих појава у филму. У регуларној војсци добио је наслов капетана. Неко време био је генералов ађутант у држави Вајоминг Поседује велику фарму на којој воли да проводи своје слободно време. Он је ковбој, изврстан јахач, почасни члан једног индијског племена. Џентлмен, добар говорник и изврстан глумац. Он је један од најбољих познаваоца Индијанаца и индијских обичаја. Познаје њихов говор знаковима и аутор је неколико чланака о Индијанцима. Са једном трупом индијанаца прошао је све главне градове Америке, држао о њима предавања и суделовао у њиховим продукцијама. Капетан Тим ужива у целој Америци репутацију човека, који се више разуме у Индијанце и који код њих може више постићи. К филму је дошао за данашње време врло једноставно. Метро Голдвин Мајер одлучио је, да сними серију историјских филмова са Запада, а неколико од њих са Индијанским животом као позадином. Шефови продукције тражили су новог стара, који још није наступио у филмовима са Запада, јер нису хтели да ангажују којег познатог глумца ради тога што су они сви представљали један тип. Неко је препоручио Тим Мак Која и Метро Голдвин му је понудио уговор, који је он потписао, премда није ни мислио на то, да буде глумац, него је хтео да живи даље на својој фарми и да се бави војничким пословима. Мак Кој рођен је у Сагинаву у држави Мичиген, као син официра и одгојен је био у Игнатиус Колежу. После је отишао у Вајоминг, где је постао ађутант генерала Хуга Л. Скота. Као такав долазно је много у дотицај са Индијанцима и много је помогао кол решавања којекаквих замршених територијалних проблема. Капетан Тим је висок и атлетски развијен човек. Врло је спретан, јаши као да је одрастао на коњу, а у филмовима испада врло природан и симпатичан. Ожењен је са Агнес Милер, ћерком глумца Хенри Милера. Има троје деце и кад је запослен живи у Холивуду или Вајомингу, где се снима већина његових филмова, а у Вајомингу такође проваћа своје слободно време.

До сада је снимио шест филмова од којих су се два већ код нас давала, наредне сезоне видећемо га у филмовима »Страни ђаволи«, »Пљачкаши Запада«, »Закон прерије«, »Пустолов« »Јахачи тмине« и »На милост и немилост.« Адреса му гласи: Тим Мак Кој, Метро Голдвин Студио, Калвер Сити, Калифорнија.

СЕСТРЕ

— Ги де Мапасан —

3. маја 1882. године отпливала је из Хавра у правцу кинеских вода лађа са три катарке „Богородица ветра". Пошто је у Кини извршен истовар, примљен нов товар отпловила је за Буенос Ајрес и отуда повезала робу за Бразилију.

Пловљење, квар, поправке, отежале су пут за неколико месеца, ветрови, који су удаљили брод од правог пута, морске пустоловине и несреће задржаше га толико да је четири године пловио тућим морем и тек 8. маја 1886. године пристао у Марсељ са товаром плеханих кутија америчких конзерви.

Када је брод отпловио из Хавра, на њему беху капетан, подкапетан и 14 морнара. Уз пут је један морнар умро, четири изгинула при разним непогодама и само девет њих вратише се у Француску. На место ишчезлих морнара најмише на брод два Американца, једног црнца и једног Швеђанина кога нађоше у малој крчми у Сингапуру.

Савише једра и привезаше их унакрст катарки. Пристанишни параброд се приближи и уз шкрипу одвуче га у ред међу остале бродове. Море беше тихо, на обали једва да су заплускавали незнатни таласићи. Брод је стао у ред близу обале где беху укотрљени један уз други бродови из целог света, велики и мали, свих величина, облика и са разноврсним катаркама. „Богородица ветра" стајала је између талијанског брода са веслима и енглеске једрилице који су се збили у страну да начине места новом другу.

Чим је капетан свршио све са царинским и пристанишним органима, пустио је половину морнара за целу ноћ на обалу.

Ноћ беше топла, летња. Марсељ је био потпуно осветљен, по улицама се ширио мирис јела из кујни, са свих страна је допирао жагор, тутњање кола и весели узвици.

Морнари са брода „Богородица ветра" не беху на суву четири месеца и сада чим иступише на обалу ишли су несмело по вароши, два по два, као страни људи који су одвикли од вароши. Осврtали су се, завиривали у улице у близини пристаништа као да су тражили нешто. Четири месеца не видеше жене... Пред њима је ишао Целестин Дикла, здрав и окретан младић. Водио је увек друге када су излазили на копну. Умео је да нађе лепа места, умео је да се одлучи када је то било потребно и није се упуштао у туче, које су код морнара честе када се искрцају на обалу; али када би и дошло до туче није напуштао пријатеље и умео је да се брани.

Дуго су морнари лутали тамним улицама, које су се као канали спуштала према мору и из којих је излазио тежак задах подрума и одаја. Најзад Целестин изабра тиху улицу где су изнад врата гореле истакнуте светиљке и уђе у њу. Морнари подсмехујући се и певушећи ишли су за њим. На обојеном стаклу светиљке налазили су се крупни бројеви. Испод ниских врата седеле су на сламним столицама жене у кецељама; спазивши морнаре скочише и истрчаше на средину улице закрчавајући им пут и мамећи их у своју јазбину.

На другој страни су се у дубини предсобља нагло осветљавала врата. На њима се појави полуодевена жена у грубим, памучним и затегнутим панталонама, у краткој сукњи и у сомотском жакету са позлаћеним ивицама. „Хеј, момче, ходите к нама"! звала их је из даљине а некада је и сама истрчавала и обесивши се за руку неког морнара вукла га из све снаге к вратима. Ухватила би се за њега као паук када вуче муву која је већа од њега самог. Момак се слабо одупирао, а остали су стајали и гледали шта ће бити; али Целестин Дикла узвикну: „Не иди тамо. Даље"! А младић послуша његов глас и на силу се оте од жене. И морнари су ишли даље плаћени псовком раздражене жене. На жагор по целој улици истрчаваху друге и журећи за њима хвалиле су рапавим гласовима своју робу. Затим су ишли даље и даље. Некада би сусрели војнике који су звецкали мамузама, усамљеног грађанина или трговачког помоћника који су журили познатом месту. По другим уличицама светлеле су исте светиљке, али су морнари ишли све даље и даље, прекорачавајући прљавштину која је истицала испод кућа. Најзад се Дикла заустави пред једном кућом која је изгледала боље но остале и уведе тамо своје другове.

II.

Морнари су седели у великој кафанској дворани. Сваки је од њих изабрао другарицу од које се није одвајао по цело вече; такав беше обичај у крчми. Три стола беху састављена и морнари су најпре попили по нешто са женама, затим устали и ишли с њима горе. Дуго и снажно тутњаху тврде ципеле двадесеторо ногу по дрвеним степеницама, док се сви не растурише по појединим собама. Отуда су силазили доле да пију и враћали се опет горе.

Весеље је прелазило у пијанчење. Цела полугодишња плата беше за четири сата спљескана. Око 11 часова у вече беху већ сви пијани и са закрвављеним очима викали без везе, ни сами незнајући шта. Један је певао, други викао, трећи лупао песницом о сто, четврти лио ливо у гушу. Целестин Дикла је седео са друговима. Са њиме је седела висока, дебела жена са црвеним лицем. Пио је исто толико колико и други али није био још потпуно пијан; кроз главу су му блудиле некакве мисли. Разнежио се и тражио да прича нешто својој другарици. Али мисли су му долазиле и одмах опет одлазиле и он их није могао схватити, прибрати се и изговорити их.

Смејао се и причао:

„Тако, тако је то... тако је то... А јеси ли одавно овде?"

„Шест месеци", одговори девојка.

Махнуо је главом као да је хтео оправдати је због тога.

„Но, а осећаш ли се добро?"

Замислила се.

„Навикла сам", рече. „Некако се мора. Још ово је ипак боље но у служби или перионици".

Одобравајући махнуо је главом као да је и то оправдавао.

„А ти ниси овдашња?"

Махнула је главом у знак да није овдашња.

„Из далека"?

Потврдила је.

„А одакле"?

Замислила се као да се присећала.

„Из Перпињана", рече.

„Тако, тако", проговорио је он и ућутао.

„А ти си морнар, је ли?" упитала је сада она.

„Јест, морнари смо".

„Јесте ли били далеко"?

„Да, врло далеко. Много света смо видели".

„Да нисте путовали око света"?

„Не једанпут, скоро двапут смо препловили".

Она је мало размишљала, сећајући се нечега.

„Слушај, јесте ли срели многе бродове"? упита.

„Како то мислиш"?

„Нисте ли сусрели на путу „Богородицу ветра"? Има један брод који се тако зове".

Зачудио се што је споменула његов брод и хтео је мало да се нашали.

„Како да не, срели смо је прошле недеље".

„Заиста?" упита она и побледе.

„Заиста".

„Не лажеш ме?"

„Сачувај Боже", закуну се он.

„А ниси ли видео тамо Целестина Дикла?" питала је.

„Целестина Дикла?" понови он зачуђено и скоро преплашено. Како је могла да зна његово име?

„Зар га ти познајеш?" упитао је.

„Не, ја не, али овде једна девојка га познаје".

„Каква девојка? Из овакве куће?"

„Не, овде из близине".

„Где из близине?"

„Па недалеко одавде".

„А која је то?"

„Па, укратко, девојка као ја".

„А шта жели од њега?"

„Шта ја знам. Можда је из његовог краја".

Испитивајући гледали су једно друго у очи.

„Хтео бих да видим ту девојку", рече он.

„А зашто? Хтео би нешто да јој кажеш?"

„Хтео бих . . . "

„А шта да јој кажеш?"

„Да јој кажем да сам видео Целестина Дикла".

„А ти си видео Целестина Дикла? Је ли жив и здрав?"

„Здрав је. А шта је?"

Ућутала је опет прикупљајући мисли и затим тихо рече:

„А куда плови „Богородица ветра"?

„Куда? За Марсељ".

„Заиста!?" узвикнула је.

„Заиста".

„И ти познајеш Дикла?"

„Па рекох ти да га познајем".

Замислила се.

„Тако, тако. То је добро", рече тихо.

„Али зашто ти је потребан?"

„Па ако га видиш, реци му . . . Не, није потребно".

„Али шта?"

„Не, ништа".

Гледао ју је и постајао све више и више узнемирен.

„А ти га познајеш?" упитао је.

„Не, не познајем га".

„Шта ће ти онда?"

Није одговорила, већ наједном скочи и отрча ка писаћем столу за којим је седела госпођа, узе лимун, расече га, нацеди сок у чашу, затим насу воде и пружи Целестину.

„Ево, попиј", рече и седе му као и раније на колена.

„Зашто то чиниш?" упита је узимајући чашу.

„Да се истрезниш. Па ћу ти нешто испричати. Испиј".

Испио је све и обрисао рукавом усне.

„Говори дакле, слушам те".

„Али нећеш му рећи да си ме видео? Нећеш му рећи од кога си чуо оно што ћу ти испричати?"

„Па добро, нећу".

„Закуни се".

Заклео се.

„Душе ти?"

„Душе ми".

„Онда му рећи да му је отац умро, мајка умрла, брат такође умро. За месец дана сво троје умреше".

Дикло осети како му крв полете у срце.

Неколико минута седео је ћутећи, незнајући шта да каже. Затим проговори:

„А знаш ли то сигурно?"

„Сигурно".

„Ко ти је то казао?"

Ставила му је руке на рамена и погледала га право у очи:

„Закуни ми се да нећеш брбљати".

„Но, душе ми моје".

„Ја сам његова сестра".

„Франсоа!" узвикну.

Погледала га је нетремице, једва приметно покренула усне и готово неизговоривши речи.

„Дакле ти си Целестин!"

Нису се макнули, као да беху претрнули, гледали су једно друго у очи.

А око њих су други урлали пијаним гласовима. Звек чаша, пљескање длланова и потпетица и врисак девојака мешали су се са хучном песмом.

„Дакле тако је то?" проговорио је тихо, тако тихо да је једва чула његове речи. Очи јој се наједном залише сузама.

„Јест, тако је, умрли су. Сво троје за месец дана", наставила је.

„Шта сам могла да радим! Остала сам сама. У апотеку, затим доктору, за три погреба . . . продала сам што је било ствари, платила сам и остала само у ономе у чему сам била. Отишла сам у службу код једног господина, сећаш ли се, код оног хромог. Тек бејах напунила 15 година; па још нисам имала ни четрнаест када си ти отпутовао. С њим сам се заборавила . . . Та бејах тако глупа. Затим сам отишла за дадиљу код бележника. Он такође. Најпре ме је издржавао, имала сам стан. Али то није трајало дуго. Оставио ме је, три дана бејах без јела, нико ме није хтео, и тако сам ступила овамо, као друге". — Причала је а сузе су јој потоком лиле из очију, из носа, влажећи лице и сливајући се у уста.

„Шта учинисмо?" рече.

„Мишљах да си и ти умро", говораше кроз сузе. „Шта ја могу?" прошапутала је.

„Како да ме ниси познала?" рече такође шапатом.

„Не знам, шта ја могу", наставила је и још снажније почела да плаче.

„Зар сам ја тебе могао да познам? Зар ти беше таква кад сам одлазио? Како да ти мене ниси познала?"

Она очајно одмахну руком.

„Ах! Ја виђам толике људе, да су ми готово сви исти".

Срце му се стегло од бола тако јако да је хтео да виче и да урла као мали дечко када га бију.

Устао је, одгурнуо је од себе и ухвативши својим великим морнарским шакама њену главу нетремице је гледаше у лице.

Полако познаде у њој малу, слабу и веселу девојку коју је оставио код куће заједно са онима којима је склопила очи.

„Дакле ти си Франсоа! Моја сестра!" проговори.

И нагли јецај, тешки мушки јецај, сличан ригању пијанице, стеже му грло. Пустио је њену главу, ударио тако снажно о сто да су се чаше претуриле и разлетеле у парчад, и заурлао је дивљим гласом.

Другови се зачуђено окренуше к њему.

„Гле, како је побеснео!" рече један.

„Урла", рече други.

„Хеј Дикло! Што урлаш? Иди опет горе", рече трећи и повуче једном руком Целестина док је другом руком обгрлио насмејану, зацрвенелу девојку, у свиленој, ружичастој, отвореној блузи, чије су црне очи сијале.

Дикло наједном учута и притајивши дах погледа укоченим погледом другове. Затим са оним нарочитим, одлучним изразом, који је обично имао пред гучу, тетурајући се приступи морнару који је грлио девојку, ударивши руком између њих растављајући их.

„Даље! Зар не видиш да је то твоја сестра! Све су оне нечије сестре. И ово је сестра Франсоа. Ха, ха, ха . . . " зајецао је јецајем сличним подсмеху, заљуљао се, подигао руку и пао лицем на под. И ваљао се по поду ударајући рукама и ногама и стењући као самртник.

„Морамо га метнути да спава", рече један од другова, „да га на улици не ухапсе".

И подигавши Целестина одвукоше га горе у Франсоину собу и положише га на њену постељу.

ЦРНАЧКО ПУЧАНСТВО У СЈЕД. ДРЖАВАМА

Противно од америчких Индијанаца, црнци нису „нестајућа раса" на америчком континенту. Год. 1910. било је 9,628.000 црнаца у Сједињеним Државама; г. 1920. број је порасао на 10,463.000. Према попису од г. 1920. било је 1,206.000 црнаца у Борђији, 935.000 у Мисисипи, 900.000 у Алабами, 865.000 у Саут Каролајни, 763.000 у Норт Каролајни, 700.000 у Лузиани, 690.000 у Вирђинији, 472.000 у Аркансас, 452.000 у Тенису, 330.000 у Флориди. Доследно само на Југу било их је преко седам милиона. Остали су раштркани по средњем западу, на Истоку и на пацифичкој обали.

Од г. 1920. црначко селење на Исток, већином у индустријална средишта, стално расте. Већ г. 1920. било је 161.000 црнаца у граду Њујорку, 136.000 у Филаделфији, 113.000 у Чикагу и 109.000 у Балтимору.

АМЕРИЧКО ЦРНАЧКО ПЛЕМЕ

Садања генерација црнаца у Сједињеним Државама су потомци робова, који су били довезени из Африке у Америку. Тачан број црнаца, који су били довезени у Америку, неће ваљда никада бити познат, јер се нису држали записци о њиховом доласку. Један ауторитативни писац тврди, да их је дошло скоро 900.000 у Сједињене Државе у шеснаестом веку, 2,700.000 у седамнаестом, 7,000.000 у осамнаестом и преко 4,000.000 у деветнаестом веку, — дакле око 15,000.000 заједно.

У колонијално доба црне робове слали су већином у Вест Индију. Велики број њих прешао је на континенат, кад је г. 1713. Енглеска добила уговор да преваже робове.

Повест црнаца у Америци све до г. 1863. у главном је повест ропства. У ранијим временима постојало је назирање да га се призна неком врстом феудалног кмета на истој бази, како су се признавали бели кметови. Неколицини слободних црнаца било је у многим случајевима признато право гласа, па чак и женидба са белцима класе служинчади. Постепено развила се каста боје, која је одсудила црначког потомка на цивилну и законску подређеност.

Кад се ропство укоренило на Југу, црнац је постао „приватно власништво" свог господара. Њега је господар могао да прода и да дарује, заплени за дуг и одели од његове обитељи. Црнцу се одузела сва темељна права човека: није могао да се законито венча, није могао да има свој посед, да тргује и ствара уговоре или да сведочи на суду. Црнцима није се допуштало да уче читати и писати. Њихови господари били су њихови искључиви суци, могли су да их телесно казне, а у неким случајевима могли су чак да их законски усмрте.

Црнци нису се предали без опорбе, у деветнаестом веку било је много црначких побуна, али ниједан није постигао већи успех. Морало је да дође до крвавог цивилног рата између Севера и Југа, да се за увек уништи ропство у Америци. Четрнаеста измена и допуна Устава, прихваћена г. 1868, дала је право држављанства и једнаку заштиту закона „свим особама, рођеним или натурализованим у Сједињеним Државама". Две године касније петнаеста измена и допуна постала је законом, којим су подељена иста права белим и црним грађанима и забрањено свако разликовање од стране било које државе „ради племена, боје или пређашњег стања подређености".

ЦРНАЦ НА ЈУГУ

Одлуком Врховног Суда питање цивилних права црнаца, гарантирано 14. и 15. изменом и допуном Устава, препуштено је државама. Последица је томе била у пређашњим државама робова, да је разликовање на штету црнаца и даље постојало. Белци и црнци и данас су још одвојени у јужним школама, болницама и т. д. Обичај одстрањује црнца од „белих" хотела, казалишта, чак из цркви и књижница. Неке јужне државе још увек подржавају тако звани „Џим Кру" законе, који захтевају посебна одељења у железничким вагонима за белце и за црнце. Линчовање црнаца, ради силовања белих жена, пре него се парница проведе, још су увек честа, али не тако бројна као у пређашњим годинама.

У јужним државама има мало црначких гласача, јер су специјалне измене и допуне државних Устава практички одузело право гласања већини црначких гласача. До г. 1914. неколике јужне државе имале су тако звану „Грендфадерс Клес" (Дедова клаузула), конституционални пропис, којим се право човека на гласање темељи на стању његових прђа. Овом клоузулом ограничено је било право гласа на она лица, која су могла да гласају у јануару 1867., и њихове потомке.

Друге јужне државе увеле су поседничке квалификације или неизвесно „разумевање" клаузуле: гласач мора да „разуми" било коју клаузулу Устава и да је „растумачи", кад му је прочитана. Прича се о једном црнцу из Мисисипи, који је био упитан кад је одговорио на сва питања: „Шта значи „ини-мини-мајни-мо"? одговорио је осорно: „Значи, да ви господо нећете да ми допустите да се регистрирам".

Испит писмености, клаузула „разумевања" и друге излике су измишљене на Југу, којима да бране црнцима приступ на изборима. Ради тога у многим јужним местима, где је претежна већина пучанства црначка, каткада 90 од сто грађана не могу да гласају.

„НОВИ ЦРНАЦ"

Оваква ограничења за црначке грађане, која још постоје на Југу, не постоје нигде другде у Унији. Откад је црначко ропство укинуто, 33 црнца су седела у Конгресу Сједињених Држава, а још већи број дошао је на глас у знаности, литератури у уметности.

Задњих петнаест година видело је знамениту трансформацију америчког црначког света. У главном томе су највише допринеле прилике, које је собом донео светски рат. Уновачење милиона у војску; а касније ограничење досељивања, — сви ови фактори допринели су, да се огроман број црнаца одселио из своје постојбине на Југу. Ради тога „црначки проблем" није више само јужни. Што је још значајније то је, да је црнац сам покренуо питање, како да реши своје расно питање. Слободно прихваћајући белу цивилизацију, он ипак креће напред у главном под контролом свог властитог циља: развио је свест предводника афричког народа, прогласио је својим задатком, да рехабилитира своју расу у очима света од губитка престижа, ког је у главном одговорно било стање ропства.

Ако на Југу црнац још увек мора да се бори за потпуно политичко ослобођење, он се налази у много бољем положају на Истоку. Њујорк је видео, како је Харлем (део града Њујорка) у десет година постао правом тврђавом црначке расе — интелектуални, културни и финансијски центар црнаца у Сједињеним Државама. Приличан део Харлема поседују црнци. Било црначког света почело је да туче у Харлему. Сада је више него „црначки дистрикт", више је него зона; то је град у граду, са најмање 175.000 људи, поседујућих неких 60 милиона долара имовине, највећи „црначки град" у Сједињеним Државама.

Социјалан препород црнаца следио је нагао и силан одсев црначке културе, која се приказала у музици и стиховима, у смотри и књизи. Црнац не зависи више од белог света, премда му много доприноша, нарочито у музици, где се његов уплив силно осећа. Он произваћа. Он мисли у рисним термима. Он види себе као вођу, као шампиона свих црначких племена света, иако је у свом Харлему или у јужном дому Американац у свом начину мишљења, деловања и осећаја.

Напредак црнаца у социјалном животу посведочио је недавно председник Кулиџ. У својој задњој годишњој посланици Конгресу вели следеће:

„Историја нигде не бежи толики напредак у једнаком времену, ког је постигла црначка раса у Сједињеним Државама од времена прогласа еманципације. Од ропства дигоше се до важности у настави, професијама, умјетности, знаности, пољодјелству, банкарству и трговини. Цијени се да их има 50.000 у федералној служби са плаћом од 50 милиона долара годишње. Њих Председник именује за разне положаје, а њихова професионална спрема подигла их је до тако високе разине, да им је посве повјерена управа и контрола велике ветеранске болнице у Тускиџи, где њихов поступак заузима висок положај. Доказали су да завређују сваку побуду, коју су примили".

Букер Т. Вашингтон, велики просветитељ расе; Паул Лавренс Дунбар, песник; Роланд Хејс, гласовити певач; Алаин Ле Рој Лак, црначки филозоф; Конти Кален, други гласовити црначки песник; Флоренц Милс, гласовита певачица и играчица; Др. Ду Бос, наставник и туцети других имена сведоче о напретку црнаца скоро у свакој сфери људског знања и културе.

Недељне Илустрације

Маркиза Монтеспан

ДЕМОН ФРАНЦУСКЕ

ОД А. ХОТНЕР-ГРЕФЕ

2

»Кавалеру, јесте ли још будан?«

Није добио одговора.

»Кавалеру! чуло је се још јаче.

Обоје млади су се повукли у најудаљенији кут собе и зауставили дисање. Још једном је поновно глас:

»Кавалеру Фромане!«

Када се нико није одазвао, човек је се удаљио. Јасно је се чуло како су се спољна врата отворила и опет затворила.

Тромим ходом је човек високог раста прешао преко мрачног ходника и вратио се у своју собу.

Мало погурен, ишао је маркиз Монтеспан. Осећао је се као никада пре рђаво.

Када је приспео у своју собу видео је на месечевој светлости, која је продирала у његову собу, нешто сјајно на патосу.

Узео га је.

У руци је држао мали крст од дијаманата. На средини је био сјајан црвен рубин.

Запрепастио је се. Тај крст је последњег вечера видео у салону младе краљице о врату младе дворске даме Атене.

* * *

У спаваћој соби кавалера Фромана стајала су једно наспрам другог два млада створења. Ћутећи је кавалер опет запалио свећу.

Испитујућим погледом посматрао је девојку.

Јест, али за име божје, како је изгледала почасна дама војвоткиње Орлеанске. Бела хаљина је сва била испрљана и поцепана. Паучина јој је покривала косу и чело, а лепа свилена обућа била пуна прашине и блата.

»Пустите ме да идем«, рекла је Атена одлучно.

»То сада не може бити, госпођице! Најпре се мора мој слуга вратити; он је за ноћас добио одсуство и у јутру ће доћи. А можда ће се и раније вратити и онда би вас видео. Јер он долази с исте стране, на коју ви морате ићи.«

Атена је стајала непомично.

Ћутећи је гледала у младог, лепог човека, која је осветљавала свећа.

У том тренутку је била заборавила да је он пре мало часова, њој у пркос, био ушао у спаваћу собу њене госпође.

Све је заборавила, што је био учинио. Само је једно јасно осећање: да га је још и сада страсно воли и да он већ после неколико часова више неће бити жив!

Неће бити жив?

Да ли је смело то бити?

Да ли је смео бити уништен човек само због тога, што је један пут био лакомислен?

»Кавалеру«, рекла је Атена брзо и приближила му се, »да ли нас нико овде не може чути?«

»Нико«, одговорио је он, »ја сам потпуно сам. Соба има само овај један излаз. Никога нема у близини да прислушкује.«

»Онда чујте, што ћу вам рећи«, прошапутала је девојка. »И верујте ми, да говорим истину.«

Спустила је се на малу столицу, јер се није могла држати на ногама. И он јој се приближио, привукао је и наместио главу до њених уста.

Шапутање је се чуло у тихој просторији. Затим лаган крик.

»Мирно!« рекла је Атена. »Мирно! Све је тако, како сам вам рекла. Бежите, кавалеру, бежите што пре!«

Млади човек је се већ прибрао. Био је још врло блед. Али му руке нису дрхтале када је се машио, дохватио руку девојке и привукао је, ближе к себи. Она се није бранила.

»Ја ћу бежати, госпођице«, рекао је он меким гласом. Уверавам вас да знам пут, којим ћу избећи од мучког убијства. Ја сам играо једну глупу игру и изгубио сам је. Али сам за такав свршетак био спреман. Немојте бринути о мени, Атена! Ја нисам човек, кога могу мучки мачем или отровом уништити.«

Бојажљиво је погледала она у њега. Шта је намеравао да ради?

»Онда похитајте!« рекла је она.

Он је се насмејао.

Сада је три сата ноћи. Ја имам више од једног сата времена, госпођице. Тада ћу побећи и више се никада не могу овамо вратити. Ово је последњи наш заједнички час. Појмите ли то? Последњи час!«

Атена је покрила рукама лице.

»Вама је веома жао, кавалеру, што морате одавде ићи, што се ваша слатка љубавна игра с госпођом војвоткињом Орлеанском завршава«, рекла је она озбиљно.

Он је ухватио њене руке и лагано их одвојио од њеног лица.

»Не«, одговорио је он мирно. »Није ми то жао. То је била група шала, љубав наспрам несрећне, младе же-

не. Ја сам том осећању слепо следовао, признајем отворено. Случај ми је ишао на руку и показао ми тајни улаз у собе војвоткиње. Видео сам њене чежњиве погледе и разумео немушти језик тих очију. А једна друга, коју сам лудо волео пре него што сам мислио на лепу Енријету, та друга, Атена, ме је одгурнула, хладно и немарно.« »Ја вас нисам одбила, ја сам хтела да вам будем жена!« рекла је млада девојка скоро ван себе.

Лице је његово постало суморно.

»Јест, ја знам. Ви сте озбиљно мислили, на оно што се мени чинило само као лака игра. Ја сам био толико жељан живота, Атена, тако похлепан за свим што је било вредно живота. Мене је привлачила љубав и све тајанствено. Зато сам и пришао оном страшном »братству«. Хтео сам и то да познам. Мени је живот изгледао леп сан, али сам увек знао да ће том сну доћи крај. Тада сам хтео бити озбиљан, веран. Тада —«

На један пут је заћутао. Очи су му пламтеле.

»Тада сам вас хтео молити, Атена, да пођете за мене; данас вам могу рећи: многе сам волео, многе жене љубио, али у ствари сам само вас волео. Вашим одбијањем, вашом хладноћом, начинили сте ме лудим и ја нисам знао више шта сам чинио. И хтео сам да вам покажем: када ме ви одбијате, онда ми треба само да пружим руку вашој госпођи, па да је добијем. То је био један начин освете, Атена. Сада у овом последњем часу, вам се исповедам.«

Мали, златни часовник на столу је избио. Кавалер је бројао сатове. »Још мало, кроз један сат — па се морамо растати, Атена. Растати се за навек.«

Био је последњи час!

»Атена!« рекао је он молећи.

Она је лежала у његовом загрљају.

»Ја вас волим! Ја вас волим!

Љубили су се као двоје жедни љубави и чврсто се притиснули једно уз друго.

Чаробно је светлио месец кроз високе прозоре.

Свећа је била догорела.

»Буди моја!« молио је човек. »Да се у последњем часу наслађујемо љубављу!«

Она га није разумела. Из његових речи је чула само једно: у последњем часу!

* * *

Опет је избио мали часовник.

Сада су се, ћутећи, трпли из загрљаја.

»Бежите! Похитајте! Морате ићи!« рекла је Атена.

Он је махнуо главом.

»Слуга је се већ вратио. Чуо сам када су се отворила врата од његове собе. Сада ћу вас одвести до краја дугачког ходника. Тако нећете погрешити пут. Будите обазриви, молим вас!«

Пошли су држећи се за руке кроз празан ходник. Већ је зора забелила.

»Овуда води ваш пут«, рекао је кавалер.

Још један пољубац и још један.

»Останите због за навек!«

Он је се уклонио. Атена је корачала напред. Поступно је разумела, где је била.

Познала је место. Тамо, још један савијутак, па је била код својих соба.

Атена је отворила мала врата, која су водила непосредно у њену спаваћу собу.

Ни једна од њених слушкиња није видела како је дрхтавом руком откључала врата и како је се на шарени ћилим спустила.

Од некуда, из даљине, одјекнуо је кратак, оштар звук.

Атена није чула. Није ни слутила шта је он значио, јер је мислила да ће кавалер учинити све да би брзо побегао.

Али је он добро знао да постоји само један једини пут, да се ослободи осветничке руке »браће«. Они су били свуда и свакога су могли ухватити, кога су хтели.

Када је млади кавалер Фроман затворио за собом врата од своје спаваће собе, сео је на столицу пред својим писаћим столом, извадио из фијоке пиштољ и напунио га. Затим је помислио на последњи час свог живота, који је био слађи од свију ранијих.

Насмејао је се.

И тај осмејак огледао је се на његовим устима, када су га после неколико сати нашли крвавог.

---

4. ГЛАВА

Судбина лепе дворске даме.

Слаба сунчана светлост једног облачног дана продирала је у Атенину собу, када је млада девојка устала с јадима и полако почела са себе да скида одело. Атена је се осећала изломљена и неспособна да мисли. Једва је скинула своју поцепану и испрљану свилену хаљину, изула прашњиву обућу и танке чарапе! Све је увила као дењак и оставила на дно ормана. Брижљиво је очешљала густу црну косу и опрала лице, врат и руке хладном водом. Она је била једина дама у двору, која се није бојала хладне воде.

Атена је се још као дете у великом језеру у очевом парку код куће свакодневно купала. Умела је пливати као риба и сигурно је имала тој љубави према води, ваздуху и сунцу да захвати што је изгледала врло свежа и здрава.

Али је тог дана, поред свега, била бледа као смрт. Глава јој је горела и цело тело дрхтало као у грозници.

С муком је дошла до постеље, чија су узглавља била превучена зеленом свилом. Покрила је се лаким покривачем. Није хтела ништа више да гледа и чује. Страшно је било то, што је преживела.

Када би га могла заборавити!

Али да ли се уопште може то заборавити! Желела је сан, али није могла заспати.

Где је сада кавалер? Да ли је успео да побегне? А ако не? Да ли се неће никада њој јавити? Он, кога је толико волела!

Једнако је мислила. Небо је било мутно и ситна киша је ударала у окна прозорска.

Мутан је изгледао живот, мутан и свет!

Нехотице је пружила руку за крст од бриљанта, који је увек о златном танком ланцу носила о врату. Он је био некада својина лепе Агнесе, поклон оног краља, који ју је јако волео. Сада је празнуци крст био као амајлија.

Уплашила је се. Где је ланчић, где крст?

Одскочила је из постеље и почела да тражи. Сасвим тачно је знала, да га је имала када је се са маркизом Монтеспан пела уз уске вијугаве степенице. Била је на то навикла увек, када је се налазила у каквој опасности, да руком ухвати мали крст. Сећа се да је тако урадила и у оним страшним тренутцима.

А сада није било тог накита, који су познавали сви на двору.

Није га било у соби, дакле био је изгубљен.

Атена је у својој ноћној хаљини сада села на столицу поред своје постеље и прибрала мисли. Била јој је потпуно јасно: ако се крст нађе у кавалеровој соби или у ходнику који води у маркизове собе, онда је она изгубљена. Шта је могла чинити?

Неко је полако куцао на вратима. Њена прва собарица госпођица Мисон, молила је да уђе.

Кћери нижег племства често пута су служиле по неколико година код дворских дама, да би на тај начин познале живот на дворовима и усвојиле фини тон и свакојаке корисне ствари.

Розика Мисон је код Атене имала двојаку улогу: послужавке и поверенице. Била је врло лепа, кротка плавуша, одана својој младој госпођици.

Атена ју је пустила у собу.

Када је ушла унутра, одмах је приметила, да је се нешто морало преко ноћи догодити; али није упитала и учинила се да није ништа запазила.

»Милостива, господин Маркиз Монтеспан има част замолити да га примите. Он долази због једне врло важне ствари и мора одмах с вама да разговара.«

Дворска дама је још више побледила.

»Ја ћу господина маркиза примити чим доведем у ред моју хаљину«, рекла је Атена узбуђено. »Дотле молим да се стрпи«.

Када је девојка саопштила ово маркизу, овај је рекао:

»Молим, да госпођица похита«.

Розика је била умешна у служби. Она је својој госпођици помогла, те је ова пре пола сата била с облачењем готова. Није хтела да нарумени своје бледо лице. Била је узбуђена. Зубима је помало шкокотала, као у грозници.

Атена је једва издржала неизвесност. За име божје, шта је хтео маркиз у ово необично доба дана?

Када је ушла у побочну собу, обузела је несветица. Али је се савладала и поздравила маркиза тачно по пропису дворске етикете.

Али је он пред њом стајао занет у мрачне мисли.

Његово одважно мушко лице било је блело. Очи су му биле мутне као да није тренуо целе ноћи.

Стао је пред њу и погледао ју је испитујућим погледом.

Она је прибрала сву своју снагу и проговорила:

»Господине маркизе, молим да ми кажете циљ ваше посете у овом необичном часу!«

Он је ћутао. Али је спустио руку у џеп свог свиленог каупта и извадио неку ствар.

Изненађена, уклонила је се корак назад.

»Мој крст! О Боже, где сте га нашли?«

У том тренутку је он метнуо своје хладне прсте на њена уста.

»Ћутите!« прошапутао је. »За име божје говорите тихо. Нико не сме знати да сам тај крст нашао. Ви знате где, војвоткињо. Он је стајао у ходнику близу једних врата, иза којих се — о ви то знате — налазе уске завојите степенице. Ја сам све добро испитао, војвоткињо. Ја сам видео ваше мале стопе на степеницама и избрисао сам их, јер их нико други не сме видети.

Атена је се спустила на столицу и убезекнуто гледала маркиза.

»Где сте били ноћас. И запитао је он дрхтећим гласом.

Она је ћутала. Нећу ништа рећи, мислила је у себи.

»Треба да појмите, војвоткињо да треба да знам где сте били и шта сте видели. Ваш живот од тога зависи!« наставио је.

Она је још јаче затворила уста, а на њеном бледом лицу је се показала таква одлучност, да је маркиз увидео да неће ништа рећи.

Њега је јако мучила мисао да ли је она што знала о тајном састанку браће. Ако би о томе знала тако млада, неискусна девојка, постојала би опасност за све, који су том друштву припадали. Он је се био заклео да ће браћи саопштити сваку опасност.

Али ако би то учинио, знао је шта чека девојку.

Не! Он то није могао, да ово лепо, младо створење преда сигурној смрти. Он ју је јако волео и хтео је да нађе излаза.

»Војвоткињо«, рекао је он мушајући. Ви немате у мени поверења? Или не можете говорити? Добро! Али морате чинити, што Вам будем рекао: иначе нећете изаћи живи из ове собе!«

Она је још више побледила.

»А шта хоћете маркизе?!«

»Овде«, рекао је и пружио крст, »метните прсте и говорите сваку реч, коју будем ја изговорио!«

Она је послушала.

»Заклињем се на крсту Спаситељевом, да нећу никада и никоме рећи ни једну реч о томе, што сам ове ноћи чула и видела. Ако прекршим заклетву, да сам проклета и на овом и на оном свету!«

»Не заборавите никада овај час, војвоткињо!« рекао је претећи јој. »Заклињем Вас свим што Вам је свето! Иначе бих Вам морао живот одузети. Уштедите ми то најстрашније! Ја сам само оруђе и морам да слушам. Будите милостиви и помишљајте на Вашу заклетву!«

Девојка је поносно подигла у вис главу и дахнула духом.

»Помишљаћу«, рекла је мирно.

Још један тренутак је стајао он очекујући, затим је се окренуо да иде. Сјајни крст је стајао на столу. Сунчани зраци су осветљавали лице дворске даме.

Жалосно, бледо, бедно је изгледало сада то иначе свеже и пуно живота лице.

Дубоко сажаљење је обузело човека, јер је у том тренутку осетио поново да је ова млада девојка његова судбина. Сада је неразрешиво био везан за њу заједничком тајном. Волео ју је лудо: то је осећао. Знао је врло добро, да Атена нема наклоности према њему. Па ипак су је волео свим срцем. Волео ју је још ватрениje, помишљајући шта би јој морао донети скорашњи час. Кавалјер ће умрети; он га је морао својом руком убити. Морао је уништити човека, кога је она јако волела и кога је заборавивши све обзире, тајно посетила.

У том тренутку је почео доле, у дворишту да удара велики сребрни мај у округлу бакарну плочу. Дванаест удараца је се разлегло у тишини, која је владала у двору. То је значило, да је се нешто крупно догодило.

Сви становници двора су за неколико минута дошли у салу на првом спрату.

»Шта је се догодило?« питала је Атена, која је једва могла устати.

Маркиз је већ стајао на вратима.

»Ја ћу отићи напред, војвоткињо! Не треба да нас виде заједно. Похитајте за мном! Будите присебни, јер стотину очију Вас гледа!«

Појурио је напоље.

Каква је сад опасност? Шта је имала још да чује? Тешка слутња је била обузела.

Али је Розина била већ дошла.

»Брзо, брзо, чују се већ кораци из свију ходника!«

На пољу у ходнику Атена је наишла на више дама, које су хитале к сали и пошла с њима.

Пред самим вратима сале дворска је се дама срела с војвоткињом Орлеанском, својом лепом господом, која је била врло пријатно расположена.

Атена је за њом ступила у салу, у којој је већ било цело дворско друштво. Сви су шапутали и нико није знао зашто су били тамо позвани. Краља још није било.

Отворила су се бела врата и појавио се главни дворски управитељ и три пута куцнуо својим штапом о патос.

»Краљ долази!«

Сва дворска господа и даме су се дубоко поклонили. Свилене хаљине су шуштале. Када су се усправили, сви су радознало погледали у младог краља.

Луј је изгледао нешто блед. На његовом младом и лепом лицу огледало је се узбуђење.

»Ми морамо нашим верним дворанима саопштити једну жалосну вест«, рекао је краљ потрешен. »Наш гост и пријатељ, кавалјер Фроман, је жртва једне несреће. Нађен је мртав код свог писаћег стола. Пиштољ је био поред њега.«

Сви су били пренеражени том вешћу. Лепа војвоткиња Орлеанска клонула је. Њу је прихватила њена прва дворска дама, Атена, која је се такође једва држала на ногама. Али међу обема овим дамама је већ стајао Маркиз Монтеспан и помогао им да се приберу и дођу к себи.

Атена је једва разумела краљеве речи. Кавалјер је се убио? Он је мртав?

Чула је шта је краљ још рекао:

»Лекар је већ кавалјера прегледао и изјавио да је се, свакојако непажњом, чистећи оружје, сам убио.«

Настало је опште чуђење. Изгледало је неопходљиво да је на један пут за навек нестало лепог човека, жељног живота, галантног витеза и кавалјера.

На томе веселом двору нико није помишљао на смрт. Када је ко осетио да се приближује крај живота, повлачио је се у самоћу, и ту чекао смрт као какав непријатан, досадан догађај.

Сада пак, изненада је се у двору појавила циновска моћ смрти и однела са собом своју жртву.

Сам краљ био је очевидно јако потрешен. Он је се јако плашио од збиље живота и смрти.

И баш сада, када је се помишљало на весеље, ово је се морало догодити!

»Ми смо наредили«, наставио је Луј даље, »да се још вечерас припреми за Наш повратак у Париз. Тело покојног кавалјера биће пренешено на његово пољско добро и тамо сахрањено. Помолимо се Богу за његову душу!«

Дворски свештеник је приступио и почео гласно да чита на латинском молитву.

Даме су клекнуло на колона. Овде онде чуло је се тихо јецање.

После молитве краљ је дао знак за одлазак из сале и сви су се разишли да се спремају за пут.

Наскоро ће бити у Паризу, у лепом, сјајном Паризу, где се стално приређују свечаности и где се све заборавља.

Бледог лица, али присебна, корачала је војвоткиња Орлеанска, праћена својом дворском дамом, к својим собама. Обе нису проговориле ни једне речи. И Атена и војвоткиња су знале ону последњу ноћ да забораве.

Пред вече истог дана изишла су велика путничка кола на капију двора са свима поплашеним људима. Мртво тело младог кавалјера још је лежало у постељи у његовој соби. Слаба светлост свеће сијала је у мрачној летњој ноћи као последње поздрављење веселог кавалјера плашљивим погледима људи, који су одлазили из двора.

Сутра дан је већ све било заборављено. Два пута јаче су трештале фанфаре бучног живота.

Само војвоткиња Орлеанска и њена лепа дворска дама држале су се неколико дана по страни од тог живота. Обе су биле назебле у путу. Војвоткиња је се брзо опоравила и већ трећег дана је се јавила на игри код краљице.

Атена пак је била озбиљно болесна. И када је се опет појавила у дворском друштву, изгледала је преморена, а у очима њеним није било ранијег лепог сјаја.

Питајући погледом гледао је маркиз Монтеспан младу девојку, али је она избегавала сваки разговор.

Најпосле он није могао издржати. Из дана у дан његова је љубав била све већа и страснија. Све више је у њему овладала мисао да ово младо створење душевно јако страда и да ће га поступно изгубити.

Једног дана је се опет пријавио да је посети. Није се надао да ће га примити: Розина га је одмах пустила унутра.

Атена му је неколико корака изишла у сусрет и врло љубазно му пружила руку. Више није могао да влада својом страшћу и отворено јој говорио о својој великој љубави и о томе, како њих обоје веже тајно убеђење и како му се чини да и она не може да подноси живот на том двору. Говорио јој је о свом старом имену, о свом богаству и великим својим добрима у Бретањи и Нормандији.

»Мене нешто тера одавде«, рекао је он одлучно. »Хоћу опет да јашим по мојим усамљеним шумама и живим далеко од овог метежа као срећан и обичан човек. Да ли се можете решити, да делите са мном такав живот? Немојте мислити да ја од Вас много тражим. Ја знам да Ваша љубав припада једном другом, али се надам да ћете привикнути да и мени указујете наклоност.

Она је стајала мирно пред њим, а за тим махнула главом.

»Нека буде, како Ви хоћете, маркизе. Ако Ви пристајете, ја ћу одмах напустити овај дворски живот!«

Пун среће, смешећи се, галантно је он ухватио њену руку.

»Свака Ваша жеља је за мене заповест?«

Већ после две недеље, краљевим одобрењем, оженио је се маркиз Монтеспан најлепшом дворском дамом војвоткиње Орлеанске. Свадба је проведена најсјајније, како се само на том двору могла извести. Одмах после тога маркиз је одвео своју младу жену. Пред дворском капијом су већ чекала путничка кола и појавили се весели гости. На прозору великих кола још једном је, на растанку, махнула руком лепа, бледа жена.

На најлоњој спољној степеници стајао је краљ.

Никада му Атена није изгледала тако лепа као оног тренутка.

Брзо јој је пришао, дохватио њену руку и држао је неколико тренутака.

»До виђења, мадам«, рекао је тихим гласом.

»До виђења« је и она прошапутала.

За тим су се коњи кренули и одвезли младу маркизу Монтеспан из шареног лакомисленог дворског света у усамљени, лепи двор њеног мужа у Нормандији.

5. ГЛАВА

Млада Маркиза Монтеспан.

Прошло је више месеца. У усамљеном али лепом двору маркиза Монтеспан живела је некадања лепа дворска дама војвоткиње Орлеанске мирним животом, испуњеним трајном љубављу. Атена је у почетку брака бивала често болесна и прерано је родила сина. Када су јој дете спустили у крило, она је горко заплакала и нико није умео да је утеши.

Мали син маркиза Монтеспана је чудновато изгледао мршав и опао. Црте његовог лица су показивале мало сличности с цртама родитеља. Понекад је се озбиљном, тихом човеку, који је истински дете волео, чинила да дете има кукаст нос и очи човека, с којим је он проводио по који весео час на двору краља Луја XIV, кога је он, према датој заклетви, требао да убије.

Али је маркиз био човек великодушан и своју лепу, младу жену је сада још страсније него пре волео. Приликом веридбе он је се био зарекао: прошлост се мора заборавити. Само садашњост и будућност има да вреди.

Можда је маркиз био једини, који је истински жалио када је нежно дете после неколико недеља умрло.

Атена није пустила сузе. Она је седела, обучена у црнину у својој соби у кули и укоченим погледом посматрала пратњу, која је се кретала к маузолеуму, где су почивали за навек претци Монтеспан.

То је било једног сунчаног летњег дана. Атена је посматрала људе, који су сандук носили и високу, отмену појаву свог мужа, који је са старим свештеником ишао иза сандука.

Млада госпођа је све слушкиње послала у капелу, јер је хтела да остане сама.

Жалосно је одјекивао глас прљеног звона и слабо је се чула песма у хору сеоске деце, која су присуствовала погребу.

— Наставиће се —

КАКВА ПИСМА ПРИМАЈУ ФИЛМСКИ СТАРОВИ

Познато је да филмски старови примају из свих крајева света безброј писама. Та писма била су пре већином безглаво састављена и њима су обожаватељи изражавали своје немогуће жеље и тежње. Сада су како тврде неки старови, та писма састављена много интелигентније и глумци их врло радо читају. Ево шта о тим писмима вели:

Џоан Крафорд, која је недавно добила часни назив »Филмска Венера«, вели да добија највише писама од америчких студената. Они је извештавају о приликама на универзитетима и о њиховим животним приликама уопште.

Ралф Форбс: који је к филму дошао преко позоришта, тврди да већина писама што их добива говори о његовим филмовима. У тим писмима критизирају његови обожаватељи филмове у којима је играо и уопште интелигентно анализирају његов рад.

Рене Адоре: Популарнија је у Европи и Азији, него у Америци. Највећи број писама добива из Француске, земље у којој се родила, Италије, Русије и Шпаније. Како говори 5 језика, то се броји међу ретке глумице, које могу саме да читају своју пошту из страних земаља. Врло је омиљена у Јапану и оданде добива много писама већином на енглеском језику.

Рамон Новаро, Џон Џилберт, Грета Гарбо, једнако су популарни у свим крајевима света. Ипак Грета Гарбо добива највише писама из Европе и Удружених Држава, Џон Џилберт из Европе и Јужне Америке, а Рамон из земље у којој се родио, из Мексика.

Монголска бољшевична коњица недавно је упала на територију Манџурије и пресекла једну железничку пругу. Руски комесар за железнице у Кини »протествовао« је код својих другова у Москви.

Јесења МОДА

СЕЧИВО КОЈЕ ЈЕ ДУГОТРАЈНО

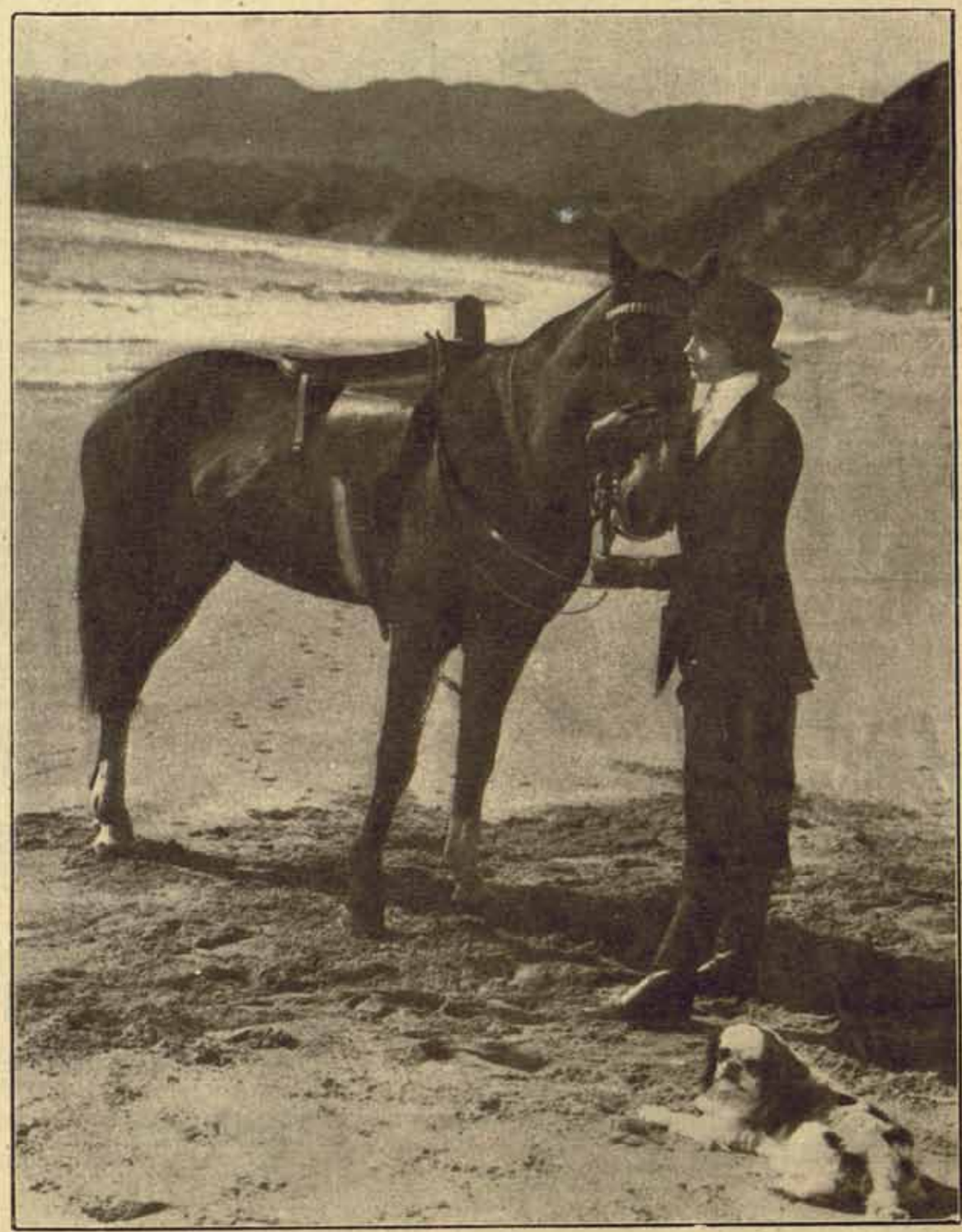
Које даје више и боља бријања ма од ког другог сечива јесте

ВИКИНГ сечиво.

Опробајте га и уверит ћете се.

Генер. заступ. Е. Е. Лутероти,
Београд, Драчка ул. 9.

недељне Илустрације

ЛИЛИЈАН ГИШ

Интересатан снимак Лилијан Гиш из ког се види да ова нежна глумица необично воли коње и јахање.

Штампарија „Привредни Преглед",
Дубљанска ул. 53. — Телефон 40-89.

За власништво листа и штампарију
Драг. Вучићевић, Војводанска 53.

Поштарина плаћена у готову. ГОДИНА IV. БРОЈ 39.

Недељне Илустрације

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ
Уредништво и Администрација Скопљанска 18, II. спрат.
Телефон број 26-91. — ПОЈЕДИНИ БРОЈ ДИНАРА 3 —

Уредник М. СВЕТОВСКИ
Београд, 23. септембра 1928.

ПРЕТПЛАТА
За нашу државу годишње 150 дин., полугодишње 75 дин.
За иностранство го ишње 200 дин., полугодишње 100 дин.

НА ПУЧИНИ

Александар Куприн.

Борис Зајцев.

Сергије Мерешковски.

Академик Иван Буњин

Зинаида Хипиус

РУСКИ КОНГРЕС У БЕОГРАДУ

Константин Бальмонт

Наша престоница имаће велику част, да ових дана прими најугледније представнике руске заграничне књижевности, који ће доћи на отварање конгреса руских књижевника и новинара. Димитри Мерешковски, велики писац трилогије „Смрт богова", „Васкрс Богова" и „Антихриста", најинспирисанији евокатор минулих доба, ерудит и сенсибилист, долази са гђом Зинаидом Хипијус, да присуствује овоме конгресу. Он ће истовремено бити на премијери његове драме „Петар и Алексеј" која се даје у Народном Позоришту, у част његовог боравка. Сем г. Мерешковског, долази г. Куприн, романсијер Толстојеве школе, чије смо преводе читали са великим уживањем. Његова „Јама" нарочито, изазвала је велико интересовање за остали књижевни рад. Долази и г. Буњин, који је мање превођен, али који спада у ред великих руских писаца. Долази фини песник г. Бальмонт, један од ретких зналаца европске књижевности, који је у своју поезију уносио европејски дух, као Тургењев негда у своју прозу. Биће у групи и г. Зајцев и толики други књижевници, публицисти, научници, новинари, људи од великог имена и поштовања, који ће на београдском конгресу учинити један осврт на даљи задатак словенства.

Наша влада, наш народ, наша штампа учиниће овом приликом драгим гостима све пријатности које ми дугујемо великој руској мисли, дубокој руској књизи, над којом смо се учили живети. Не можемо се заваравати: руски роман је био тај, који нас је највише надахнуо, највише нам отворио очи за живот и без њега ко зна како би ми посматрали свет. У моменту када прослављамо заједно са свом културном васионом стогодишњицу милог нам Лава Толстоја, ми примамо у нашу средину његове сараднике и следбенике; један велики део оне епохалне руске мисли. Надамо се, да ће им београдски дани и ноћи бити пријатни и да ће понети из наше земље лепе утиске.

Један интересантан снимак нашег скорашњег госта г. Светислава Петровића и Алисе Тери са Рамоном Новаром.

Светислав Петровић међ београдским глумцима

Управник позоришта г. Предић објавио је то јутро: „Ко жели да разговара са Светиславом Петровићем нека дође у моју канцеларију, јер ће он доћи да посети позориште и глумце."

Међ првима је била ,наравно, наша симпатична г-ђа Перса Павловић, која је велики филмофил, и сита се исплаче у позоришту.

С њом могу да се такмиче и г-ђа Жанка и г.г. Никола Гошић и Божа Николић.

Канцеларија се напунила и наш филмски уметник, расположен у друштву својих колега, био је разговорнији и интимнији него на свима осталим седељкама и банкетима.

Говорио је о филмској каријери и свима тешкоћама и патњама, које има да издржи један глумац док се назове старом.

— Онај, који мисли да ступи у филм има да рачуна, да мора две три године да се издржава сам, па тек после нешто да заради, да може да се издржава, а после неколико година да мисли да овдоји нешто на страну, и над све то прође, тек онда га назову старом.

Све то што се пише и препричава, како је неког глумца или глумицу видео неки режисер, и одмах ангажовао, и дао им велику улогу, као, например, што се прича о Долорес дел Рио и другима, није истина. Сви ти старови обилазили су око атеље и дуго штатирали, док су једнога дана заблистали. Џон Џилберт има за собом седамнаест година живота у студи-у. Толико му је требало, да постане ово што је данас. Сви старови, као Глорија, Пола Негри, Чарло, дуго су били у студи-у.

Ја добијам посведневно писма у којима ме моле младе девојке да се заузмем за њих да добију ангажман.

Једном сам добио писмо од једне госпођице, која није ни слику послала, да се види каква изгледа, већ само описује себе и каже: „Молим вас пошаљите ми уговор за годину дана."

Наравно, да се на такво писмо морао да насмеје Светислав Петровић.

Г-ђа Перса слуша га задовољно, а онда се она умеша:

Знате, ја се храним с мојим Рајом тамо где сте ви дошли, и видим ја напољу скупио се свет. „Шта ли је то?" помислим. „Долази Светислав Петровић", говоре. „Е, вала, баш ћу и ја да га видим."

А госпођи Перси није било тешко да размаче куковима кроз ону гомилу.

Г. Предић непрестано хоће нешто да каже, и почиње:

— Знате... знате, међ нама нека остане, али желео бих знати да ли постоји криза филма?

Сиромах г. Предић, њега увек мучи криза позоришта, па би хтео мало да олакша свој јад и да се утеши кризом филма.

— Криза филма је била над се давао Бен Хур, одговара Светислав Петровић. Ти грандиозни филмови стварају кризу, јер Бен Хур је стајао шест милиона долара, и још није исплаћен. И „Циркус" је изазвао кризу, зато више ни у Америци не снимају тако велике филмове, већ мање.

(Г. Предић је морао да помисли тада у себи: Е, зато и ми дајемо „Пут око света", што грандиозне представе стварају кризу. Јер како бих исхранио оволики народ у позоришту, који се непрестано буни за хонораре).

Г. Б. Николић био је задовољан што се његово мишљење о филмским глумцима потпуно слаже с мишљењем Светислава Петровића. Говорили су о Лији де Пути и њеном неуспеху у Америци.

— Зашто је Можухин пропао у Америци? интересовао се г. Драгутиновић, који се лично познаје с Можухином и посећивао га чешће у студи-у.

— Американцима се није свиђао његов израз лица, објашњава Петровић, јер у последње време он је имао један извештачен израз и почео је да позира, а Американци неприродност не трпе. За њега је био фаталан тај одлазак у Америку, јер он је био на врхунцу славе у Европи, кад

Наставак на 11. страни.

АХМЕД БЕГ ЗОГУ Прогласио се недавно за краља Албаније.

ЛЕПОТИЦА СА ЈУЖНОГ МОРА.

Весела забава Београђана у пољу

КАД ТРЕБА МУШКАРАЦ ДА СЕ ЖЕНИ?

Амерички професор Хори Хард специјално је изучавао то питање на основу података, који је нашао у богатој америчкој статистици. Он је извео закључак, да срећа у браку једним великим делом зависи од година супружника. Има још и других услова, који играју важну улогу у брачној срећи, али године долазе на првом месту.

Хард је проучавао развод брака у Америци и дошао је до закључка, да жене испод двадесете године много више се разводе него оне које су старије.

За мушкарца се сматра да су најбоље године за женидбу 28. Мушкарац тих година треба да се жени девојком од 24 године.

Најопасније године за брак су 19 и испод њих.

Средњи узраст, у којима ступају у брак у појединим државама, овај је:

У Француској и Енглеској девојке се удају у 26 години, у Норвешкој у 28 г.; у Холандији и Белгији у 20 г.

С физиолошког гледишта лекари сматрају, да мушкарац може да се жени у 21, а девојка у 19. Само и ипак, тврде, да је материнство за жену, која је млађа од деветнаест година, врло опасно, и статистика доказује да је смртност порођаја највећа код сувише младих мајки.

Статистика разних народа доказује, да је брачна узраст различита код разних професија.

Радник треба да се жени у 27 г., учитељ у 30, трговац у 31, лекар у 32, чиновник у 35.

Из овога се види да интелигенција се жени доцније.

Разлика између мужа и жене по немачкој статистици треба да буде 2—3 године. Они брачни, где је муж од жене старији десет година и више, нису срећни, само у ретким случајевима.

Не бријте господо да ћу испустити! Десет година сам праксирала у вариетеу.

Господин и госпођа Келог

Адвокат, политичар, посланик, државни секретар, шампион голфа, и човек који тражи да цео свет прокуне рат.

После Вилсона и Линдберга, ни један Американац није дочекан у Француској с таквим одушевљењем као Келог.

Келог је син једног фармера америчког, и као сви велики људи у Америци био је сиромах.

Будући државни секретар учи школу, али није свршио универзитет, зато не говори ни један страни језик.

Као младић ради код чувеног адвоката Дависа и неуморан је у послу. У канцеларију увек је долазио читав сат пре својих другова, и брзо руча, па се одмах враћа натраг. Понекипут пише по цео дан недељом.

Године 1886 адвокат Давис га узима као сарадника. У то доба америчка индустрија грозничаво се развија Трустови се оснивају, борећи се противу државних закона, п ачак и противу државних закона, па чак и прокупљине трустови хоће да наметну свету своју цену.

Франк Келог почиње да се бори противу тих аутократских организација. Он се бори противу њих, али за државу. Више није Келог, већ само Франк, убица и баук америчких трустова.

Он постаје сада адвокат, и више не води парнице, већ саветује и влада. Највећи индустријалци целог света долазе к њему да потраже његово мишљење.

У политичку борбу још не ступа, јер нема за то времена.

Познат је као републиканац, и једног дана изјављује, да га његова партија не предлаже као кандидата за сенатора. Настаје нова борба у политици, и он се прима да је води, пристаје на кандидатуру и изабран је за сенатора 1916 године у шесетој својој години.

— Има још доста будућности предамном, изјавио је на дан избора.

Није мислио, да ће имати много истине у тим његовим речима.

Године 1920 долази у Француску да обиђе крајеве опустошене у рату, и храбри француске да не клону, већ да енергично подижу своју отаџбину.

Али адвокат је адвокат, и он се опет враћа свом послу. Године 1922 пропада на изборима и наставља адвокатски посао.

Постаје тада интимни пријатељ Кулица, Мелона и Хувера. Кулиџ му нуди да прими амбасадорско место у Лондону. Келог се решава, али се одлучује да иде у Лондон.

У Лондону он је одмах запажен као значајна политичка личност. Он је дипломата, који уме да одмери сваку своју реч, и човек који зна шта хоће, и упознат је са финансиским интересом целог света.

После годину дана Кулиџ га позива натраг у Америку и поставља за државног секретара у Министарству Спољних Послова.

И тај човек, који има сада седамдесет две године, још је далеко од старости.

Његов начин живота сачувао му је младост. Он не воли да излази у друштва, нити да путује. Никад не посећује позориште, само одлази на званична соаре-а. Живи спокојним породичним животом, покрај своје жене, која је одлична домаћица и угађа му.

У вече се забавља читањем историских дела.

У Америци Келога сматрају као врло демонстративног политичара. У Европи је сачувао хладнокрвност.

Американци, који га познају, тврде да је врло жучан у борби, и сав дрхти кад говори и хоће неког да убеди.

То му не смета да још увек воли голф. И увек воли да игра с млађим светом.

— Ја волим друштво младих људи, каже Келог.

Такав је тај чудни и духовити Американац, који ради и недељом, политичар у шесетој години, министар и шампион голфа у седамдесетој, и који данас тражи да цео свет осуди и прокуне рат.

Г. КЕЛОГ ПОТПИСУЈЕ ПАКТ.

У ПАРИСКОЈ РЕСТОРАЦИЈИ

— Келнер, овај је бифтек страшан. Као џон.

— Е па за два франка не можемо вам ваљда дати пар лакованих ципела!

ИЗНЕНАЂЕЊЕ

— Купио сам жени мантил за кишу.

— Свакако да је била изненађена.

— Јест, она је очекивала кожну бунду.

ДОБАР ВИЦ

— Јесте ли чули о оном америчком детету чија је половина тела црна?

— Страшно! А какве је боје друга половина тела?

— Такође црна.

У СЕДАМДЕСЕТОЈ ГОДИНИ

— . . . И, теткице, до сада још нисте имала интимних веза са људима?

— Не, до сада још не!

Филмско ћаскање

Можемо бити с тиме начисто, да обожавање филмских глумаца није само пролазна мода, како се је то испрва мислило, него да је то болест, од које болују сви континенти. Колико ће она трајати, тешко је предвидети, поготово, кад нико ни не покушава, да је лечи. Она се је раширила међу све друштвене слојеве. Лудује од ње једнако старо и младо, мушко и женско.

Сваки ђак, почевши од основне школе, да по универзитета, носи међу својим књигама слику свог идеала, некога филмског глумца, или глумице.

Кад већ кажете реч „филмски глумац", рекли сте много: слава, лепота, савршенство, богатство, моћ. Све то садржавају у себи те две речи. А кад је неко и славан, и леп, и богат, мора да је и неизмерно сретан. Тако бар замишља наша младеж. Нико и не слути, да живот једног филмског глумца није баш тако удобан, као што се то чини. Много борбе и муке треба, док се нешто постане, док се уђе у вољу публици, и док се слава почне ширити. А онда, кад би требало да се ужива у плодовима те борбе и дуготрајнога рада, настају најтежи дани. Долази борба, да се слава одржи. Треба задовољити немилосрдну и размажену публику, која може сваки час да вам окрене леђа, и да узме једнога од многобројних који јој се нуде. А да се човек највише угрува, кад падне с висине, то ћете и сами врло добро знати.

Чарл Фарел и Јанет Гајнор.

Егон Јондан.

И публика командује: да се смејеш, да играш, да плачеш. Не дај Боже да сте мало нерасположени, кад се то од вас тражи. Броји вам се сваки залогај, да се не угојите. А кад се покаже прва бора, први знак старости, публика ће у један глас викнути: „Та ти си човек, а ми смо мислили, да си филмски глумац".

Публика будним оком пази и на приватан живот својих љубимаца. Сваки њихов корак забележен је, и свака њихова реч добро запамћена. Морате лагати, ако вам се и не лаже, и говорити истину, кад би је баш желели прећутати. Давање аутограма и одговарање на писма мора вам бити најмилија забава, и ако би се радије прошетали на свежем ваздуху, или провели у разговору са својом пријатељицом.

Помислите колико муке треба сирота *Пола Негри* да се одржи у „форми" пред једним новинаром. Рецимо упита је неки индискретни новинар, колико јој је година. Поставио јој једно сретно питање, јер Пола баш мало час дознала је од директора друштва, код кога ради, колико је стара. Зато ће без и часка размишљања одговорити: тридесет, а онда ће сабрати сву енергију, да не почне о њеном осамнајстгодишњем филмском раду у Европи и Америци, и о десетгодишњој позоришној слави у Варшави. Али неће шкодити, да новинар забележи, како се је посветила уметности тек после развода брака с првим мужем Трофом Домоским. *Лилијан Гиш* мора онти нежна и фина, и кад иде улицом, или се свађа с неучтивом сопарицом, која јој је украла накит. Од *Грете Гарбо*, захтевамо, да се вечно љуби, и да убија мушкарце својим очима, макар јој се то и не милило.

Помислите шта би учинили, да вам новине једнога дана донесу вест, која рецимо гласи овако: „Јављају из Холивуда, да је тамо побудило велику сензацију хапшење филмских старова *Чарлса Фарела* и *Џанет Гајнор*, који су познати из филмова *„У седмом небу"* и *„Анђео улице"*. Они су ухапшени у једном тајном локалу, где се точи алкохолно пиће. Кад је полиција упала у локал, *Џанет Гајнор* мртва пијана играла је на једноме столу, а *Чарлс Фарел* потукао се с једним морнарем ради неке девојчуре". Та ситна вест била би довољан разлог, да се сироти љубавници из *„Седмог неба"* каменују, кад би се само појавили међу нама. А да се то исто догодило с *Лијом де Пути*, рекли би с неком симпатијом: „Слатка наша Лија, баш је ђаволска". Знају то добро филмски глумци, па се зато свим силама и труде, да нам угоде.

Пронела се тако вест, да је *Лилијан Харвеј* пропевала. Кажу, пева песме, на којима би јој и сам Тин Ујевић позавидио. „Песме, песме, хоћемо песме", тражи неумољива публика, а грешна Лилијан хоће да се убије, не знајући, како да пропева. За *Егона фон Јордана* тврди се, да је најохолији филмски љубавник у Берлину. И Боже сачувај, да он прође којом бер-

Мија Меј.

линском улицом, и случајно кога погледа својим лепим сентименталним очима! Него укрутио се човек, па ни да мрдне. А берлинске девојке гледају га заљубљено и шапћу: „Доиста, како је дивно охол".

Што све не морају да чине несретни филмски глумци, само да би остали у моди код публике. Фарбају косу, пуштају бркове, гоје се и мршаве све преко ноћи. А што је слава које звезде већа, то су и жртве веће. Највећу жртву за публику допринела је свакако *Миа Меј*. Она се враћа на филм после одсуства од пет година. После смрти њене кћери *Еве Меј*, која је такође била омиљена глумица, *Миа Меј* била се повукла у миран живот и живела од успомена. Али у томе миру била је толико узнемиривана жељама, да се врати у филм, да је на крају морала попустити и поново почети с радом. И тако ћемо још ове зиме моћи да се поново дивимо тој великој уметници, за којом смо до сад највише жалили.

САВА.

ХИНДУСКА ЦАРИЦА НОРО ЈАХАН.

ЛЕПОТИЦА СЕДАМНЕСТОГ ВЕКА.

У пространим равницама хиндуским подижу се многобројни споменици још из доба монголског царства. Први је био цар Шах Јахан и путници су долазили у седамнаестом веку из целог света да се диве лепотама његових палата.

Један путник из тог века, који је живео дванаест година на двору цара Јахана, описује раскош овим речима:

„Цар се појавио и сео на престол у великој дворани Ам-Кас. Његова долама је од беле свиле, по којој су извезени златни цветови. Турбан му је од златне материје, а на врху стоји грб једна тица, чије су ноге покривене дијамантима, а на средини турбана налази се један огроман оријенталски топаз, коме нема равног на свету, и он баца трак као сунце. Огрлица од крупног бисера спушта се чак до појаса. Престо је уздигнут на четири стуба, који су од чистог злата. И инкрустирани рубинима, смарагдима и дијамантима. Не могу да кажем колико је тежак тај престо и колико скупоцен, јер се не сме близу прићи, само могу да кажем, да нигде нисам видео такво изобиље дијаманата. Чини се, да само тај престо вреди четрдесет милиона рушпија.

Стубови у тој сали обмотани су теписима извезеним златом, а таван је превучен плавом свилом као небо по којој су попрскани цветови. Свуда унаоколо само се виде скупоцени оријенталски теписи.

ЈУТАРЊИ ЗВОН.

У двориштy се налази један велики шатор. Као та сала исто тако богато украшен".

Цар Шах Јахан имао је за супругу дивну царицу Норо Јахан. Кад је родила сина умрла је. И огромна туга испунила је душу моћног цара.

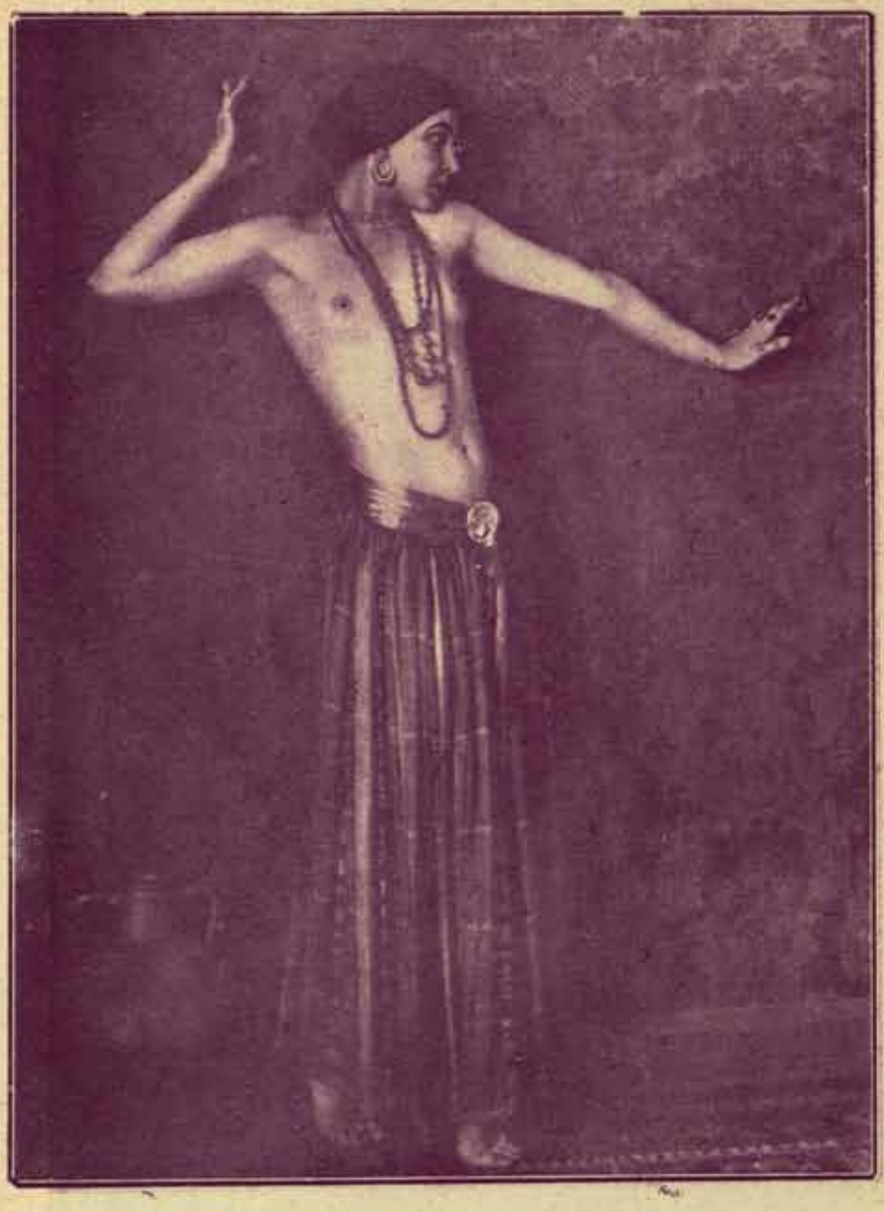
У историји се спомиње лепота царице Нуро, што је значило зрак. Њена смрт је бацила у очајање цара и он се решио да подигне један велики храм у коме ће почивати њено тело.

Код монголских царева био је обичај, да још за живота подигну једну палату, да је богато украсе, и после смрти то је њихов маузолеј.

Како је Царица Норо умрла млада, није имала свој маузолеј, и онда је цар дао да се сагради величанствени храм. Двадесет хиљада радника градили су дведесет две године тај храм. Тај сјајни храм коштао је четврт милијарде, и са свију страна света долазили су, да се диве гробници царице Норо.

Цар Јахан је хтео да сваки зид тога храма изражава његов дубоки бол, и, заиста, веле, странац уђе у гробницу, осети неку бескрајну тугу, која се провлачи кроз све векове.

На гробу, саркофагу царичином увек гори огањ, и слонова кост блиста руменкастим сјајем. Кад је умро цар Јахан сахрањен је у истом храму. Тако се увек прича о великој љубави и тузи царских супружника.

Румунска играчица Арманда Бану.

Занимљив пејсаж с

ФЕЉТОН.

КО ЈЕ КРИВ

Г-ЂА ВУКА СВОЈОЈ СЕСТРИ РАДМИЛИ

Драга Радо,

»Нисам ти дуго писала, јер сам тако била забринута због мог малог Бране... Срце моје, колико је препатио. Расли му зубићи, па га је то много мучило, имао је ватру и целе ноћи није спавао.... Сад му је боље, лепо спава. Да знаш како је сладак, просто бих га појела. Све разуме, и сваког познаје. Питали га: »Где ти је памет?«, а он показује ручицом на чело... Већ уме да љуби и мене и тату. Никако не воли да седи у соби, већ хоће да шета. Девојчица га носа по авлији, а он се смеје и кида цвеће. Боже, како сам срећна.... Ја не бих била никад задовољна у браку, да нисам добила дете. Није ми ништа тешко око њега. По цео дан би га купала ,повијала и играла с њим. Никога на свету нисам волела као њега....«

ПОСЛЕ ОСАМ ГОДИНА

Драга моја,

»Јављам ти радосну вест. Бранa је свршио први разред и добио књигу за одлично учење.... Сад је ђак другог разреда, па мама све мисли: Шта ће да учи? Он док није ишао у школу, говорио је: »Мама, ја ћу да будем доктор«. Дође к мени, па видео како ме је лекар једном прегледао, па и он мене лупка по леђима, и слуша како ми срце лупа.... После је променио про фесију, и каже једног дана: »Мама, ја волим да будем официр, па да јашим на коњу...«

Знам да ћу дочекати и тај дан. Како време брзо пролази... Не могу да верујем да је ђак. Сад се поправио после шарлаха. Колико сам тада пропатила, то се не може описати. Једно време лебдео је између живота и смрти. Ја нисам за све време око склопила. Изгубила сам тада десет кила. Јанко ме кори: »Што не легнеш, ја ћу око детета«, али је нисам смела да се макнем од његове постеље, све ми се чинило, да ће га моје присуство спасти.

Увече сам се молила Богу: »Само ми мог малог Бранка сачувај«. Да је њему што било, ја не бих могла то да преживим.....

Сад је он мамин ђак, и то одличан ђак.

О Светом Сави је декламовао, а мени дошло да заплачем од среће, па ми се чини да је моје дете најлепше.

А он се заруменио, очице му црне, а сашила сам му од тегет сомота хаљине, па је био као лутка.

Колико сам срећна, не умем да ти кажем.....«

ПОСЛЕ 18 ГОДИНА

Драга Радо,

»Знам да бринеш шта је с Браном, и ти се секираш. Што је отац понављао, и сад је изгубио право на школовање. Три годи-

Мадагаскара.

АНИТА ЛУС

Чувена америчка књижевница чији романи достижу највећу тиражу, а која је исто толико лепа колико и популарна. Њен најуспелији роман »Мушкарци воле плавојке« недавно је снимљен за филм.

не један разред.... Ђака смо му држали, молили професоре, али ништа није помогло. Његов разредни старешина жали се на њега: »Он је дрзак, говори сваком професору, и у разреду се направно као неки господин, оксфордске панталоне, модерна фризура..... боље се облачи него ли професори.....«

И поред свију наших молби није могао да пређе.

Ти не можеш да појмиш колико сам несрећна..... То дете ми је толико јада задало. Јанку не смем све да кажем шта ради.... Пре месец дана обио ми орман и украо 600 динара, а ја кријем ,јер знам, какав је Јанко, убио би га.....

Нигде ситнину не смем да оставим од њега. Како види моју ташну, одмах ми смакне из ње.

Тај црни биоскоп упропасти га. Где је, да је, у биоскопу.... Уобразио и он да има смисла за филмског глумца, и све ми прети како ће да бежи у свет. Знаш, кад је овде био Светислав Петровић, од све муке хтела сам да одем к њему, и да понесем Бранине слике, да види, да ли је за филмског глумца, и да га кумим и молим, да га протежира да га негде приме.

Тако му све неке фантазије падају на памет.

По цео дан дрњка у мандолину (гром је спалио и кад му је купи) и прича како хоће у музичку школу.

— Ама остави ти музичку школу и филм ,него прво учи, саветујем га.

— Учим ја, не брини ти за мене, уверава он мене.

— Како учиш ,кажем ја, кад те никад не видех да заседнеш за клупу.

Сећаш се ,кад је наш Бата учио школу, како га чујемо, по цео дан бобоња у себи и чита, а ја овога никад не чу да тако гласно учи, него све нешто у себи, а увек му међ књигама нађем понеку романчину.

Сад лупам главу шта ћу с њим? Дед, научи ме ти..... Мислим некад, да ли сам ја крива? А онда опет кажем: Зашто да будем ја крива? Била сам увек нежна и добра мајка, свега и свачега имао је у кући, и зашто да од њега испадне мангуп.

Знам, да ће му доћи једног дана памет, али онда ће бити доцкан.

Искрено ти кажем, највише бих волела да умрем. Некада ми дође ,па би га избила. Али како да бијем човека?

Још ће ме клепнути нечим, како је јак. И увек прети, како ће да се убије.....

Благо теби над немаш деце.

Не знам, да ли ја нисам умела да га васпитам, или га је искварило друштво, тек једно знам, да ми је живот пун чемера.

Твоја Вука.

МИР - ЈАМ.

САД СУ У МОДИ РИЂОКОСЕ

Маргарета Ливингстон има црвену косу.

Доказано је, да су риђокосе врло фотогеничне на филму. Плава и риђокоса госпођица немају ничег заједничког кад се снимају, и оне не могу да се ставе у једну категорију. Шта више, чак може да се потврди, да су риђокосе на филму потпуно црномањасте, чак до фаталности.

На фотографији црвено постаје црно.

У почетку, кад се филм стварао, ни један режисер није хтео да ангажује риђокосу. Сад су оне добиле потпуну сатисфакцију, јер она њихова коса, са пламеним сјајем, добија на филму једну абоносову нијансу.

У том првом стварању, филм је највише волео плавуше. Оне су тада триумфовале, да су црномањасте глумице биле очајне.

Доцније су се режисери мало одобровољили за гаравуше, али су их на филму определили за фаталну жену. После се доказало, да плаве жене, исто као и црномањасте, и у животу и на филму, умеју да муче људе.

Америка је била прва која је поклонила пажњу риђокосама, а њима су почели да подражавају Енглези. У енглеском филму појавила се дивна риђокоса Феј Комптон, о чијој су се коси и пламеном сјају могле писати читаве песме.

На филму може да се позна плава жена, али риђа никад.

Мирна Лој — риђокоса лепотица на филму.

Ко би рекао да је Клара Боов риђокоса, она несташна девојчице ватрених очију и црне косе.

Глорија Свансон може да се похвали, да је редом била плава, златна, пламена, црномањаста. А кад се први пут подевојчила била је кестењава. То је њена природна боја.

Мери Астор, коју је пронашао Дуглас, сва је ватрене боје.

Жоана Крафор, чију лепоту тела пореде са Венером, црвенокоса је.

Мирна Лој је сада риђокоса, али није увек танка била, што она сама признаје, и ту боју је добила, кад се бавила у Француској у Монте-Карлу.

Констанц Талмаџ мења боју као хамелеон. Час је плава, час црномањаста, а једном је била бела као маркиза. Само није оседела, већ је пудровала косу.

После плавих и црномањастих сад су у моди у Холивуду риђокосе.

Није тешко бити у тону, јер хена и оксиген метаморфозирају жене.

ФИЛМСКА СЕЗОНА ПОЧИЊЕ.

Магла почиње да притиште. Пред кућама се тестеришу дрва, то је јесен на прагу. Последњи моменти у природи пролазе и сви се увлачимо у дворане, да у њима тражимо насладе. Велике филмске куће у Београду, спремиле су нам дивна изненађења; велике премијере. Само један биоскоп „Корзо", спрема нам поред „Титаника" са Жорж О'Бријеном још и „Козаке" са Џон Џилбертом и Рене Адоре, „Розе Мери" са Жаном Крафорд, „Грешну ноћ" са Нормом Ширер, „Ружу из џунгле" са Бригитом Хелм, „Грешну страст" са Гретом Гарбо; „Волга... Волга" и „Шехерезаду" са Светиславом Петровићем, „Човек, жена и грех" са Џон Џилбертом и Жаном Игелс, итд. итд.

САВЕСНОСТ.

— Адоларе, да ли би и сада, четрнаест дана после свадбе, скочио за мене у ватру?

— Наравно, одмах. Само изван канцеларијског времена.

МЛАДА СА СТАРИМ.

— Док ми је ту била мајка, осећао сам се као у рају. Сада сам се оженио и живим као у пустињи.

— Ах, видиш! А ја сам мислила да старим камилама баш пустиња чини добро!

ДУЖНОСТ.

— Женице, на овој кошуљи немам два дугмета.

— Њих нисам дужна да ти пришијем, јер су ти откинута још док си био момак.

ТАЈАНСТВЕНА ДАМА СА ЖУТОМ РУЖОМ.

У луксузном возу који је јурио ка Сан Франциску догодио се недавно тајанствен препад. Жртва овог препада био је богати трговац Ришард Герно, пореклом Француз, који се пре више година доселио у Америку. Стекао је тамо велико богатство и све опште поштовање. Он је сада сопственик неколиких трговина у разним америчким местима. Ришард Герно пошао је из Њујорка у Сан Франциско ради договора са својим пословним пријатељима.

Од прилике сат и по пред долазак у Сан Франциско ушла је у исти купе, где је Герно сам седео, нека млада дама. Она се беш попела у воз још раније јер је неколико пута прошла сва одељења као да је неког тражила. Била је врло елегантно обучена и на жакету је носила жуту ружу. У једној руци држала је путнички куфер а у другој букет исто тако жутих ружа.

Ушавши у купе дама је испустила куфер, а трговац који је био задубљен у читање, на ову лупу скочи и подигне јој куфер. Непозната дама се захвали грандиозним осмехом и пошто је видела да трговац држи у руци француске новине поче с њим разговарати француски. Герно заинтересован овим случајем поче јој се удварати. Дама рече да је кћи једног фабриканта и да иде у посету рођацима у Сан Франциско.

Мало доцније трговац упита даму од кога је добила онај букет ружа. Она узе једну ружу и закити њом трговца. После неколико минута Герно осети главобољу и онесвести се. Више ничега се није сећао. Железнички чиновници нашли су га тако онесвешћеног у Сан Франциску. Глава му је била завијена у мараму натопљену хлороформом. Пошто је Герно дошао к себи утврдио је са младом „дамом", са којом се иначе тако лепо забављао, нестало и његовог бубелара са неколико хиљада долара и куфера са разним драгоценим стварима.

ДОСКОЧИО МУ.

Један човек је био позван у неки хотел на разговор. Отишао је тамо и у предсобљу оставио кишобран на који је закачио цедуљу са овим натписом:

„Кишобран припада шампиону бокса, вратиће се кроз десет минута".

Разговор је трајао мало дуже. Када се сопственик кишобрана вратио у предсобље, кишобран беше ишчезао а на место њега беше остављена нова цедуља са овим натписом:

„Кишобран је однео шампион у трчању на стази од 10 километара. Тешко да ће се вратити за двадесет минута.

Наставак са 3. стране.

СВЕТИСЛАВ ПЕТРОВИЋ МЕЂУ БЕОГРАДСКИМ ГЛУМЦИМА.

је тамо отпутовао, а отуда се вратио с поразом, и шест месеци није имао ангажман. Он је много патио због тога и дуго је носио браду, да га нико не би познао.

Г-ђица Бобићева, која већ давно сања о филму, седи у канцеларији и пажљиво слуша и гледа Петровића. Брзо разви једну хартију и извади своју фотографију.

— Хтела сам г Петровићу да вам покажем једну моју слику.

А на тој слици је као сфинга.

Светислав се загледау њену слику, онда у њу, јуначки издржа њен поглед и рече:

— Врло вам је лепа слика.

А Скамполо се нечега сети и закикота:

— Снимали су ме сада сто метара па да видите каква сам.... С једне стране погледам, лепа, с друге стране — ружна...

— Зато, што не знате, које позе смете да узмете. У студи-у се све то зна. Амерички ателје-и су зато добри, што је у њима све сконцентрисано. Како се сними једна сцена, одмах се проектира на платну и глумац контролира себе, и ако што не ваља одмах се снима други пут.

Улази и мис Београд — госпођица Живановић.

Светислав Петровић је погледа и зачуди се:

— Зашто ви нисте дошли у Берлин уместо Штефице Видачић. Ви бисте имали успеха. (Сигурно, да после тих реча г-ђица Живановић није спавала целе ноћи).

Онда је причао о Штефици:

— Све су с њом покушали, имала је годину дана за студирање, али није показла успеха.

Сирота наша Штефица, а Београд се баш искрено радовао да она успе.

Открио је Светислав Петровић и неке глумачке тајне.

Тако каже за Ме Мурај да има 54 године.

Да ли можете да верујете да она витка, лепа, ваздушаста млада девојка већ је бабац од 54 године.

Али то је култ вечне младости.

Истина, три сата се припрема за сцену. Ту су око ње и физичари, хемичари, козметичари.

Нита Налди има најлепшу главу и ножицу Но. 35, али груди — колос. Зато се и повлачи с филма.

Катлен и Новаро не одушевљавају се женама, и не вреди ништа њиховим обожаватељкама, што им пишу...

Тако су у разговору глумци провели један пријатан сат са Светиславом Петровићем.

Београдске шипарице, које су чуле да се и госпођа Перса Павловић упознала са Светиславом Петровићем, замолиле су је, да у име њихово пољуби њиховог Свету у оба образа, јер то она матерински може да учини.

(Ју безобразник један, ко је то слагао, виче госпа Перса).

Да, тако се прича у Београду...

Млади румунски краљ, као што се из слике види, потпуно се прилагодио новој ситуацији.

ЖИВОТ НАЈБОГАТИЈИХ

У Америци се налазе најлепше жене света, најбржи аутомобили, највише зграде, најугоднија морска купатила, грандиозни филмови, најскупљи накити, најодважнији јахачи, *најбогатији* људи и разноврсни ексцентричари. Цела Америка је земља „суперлатива".

А живот милионара? И ако имају своје јахте, палате, уметничке галерије и могу да набаве све што год замисле, ипак неки од ових милионара живи сасвим скромно. Споменимо макар само Вандербилте, Фордове, Астроре, Рокфелере. Сви они живе сасвим једноставно. Раде по дванаест до осамнаест часова дневно; сви достижу дубоку старост, не због тога што су у стању да плате најскупље лекаре на свету, — већ у главном због тога што се посвећују спорту. Људи, који су најпре били сиромаси па затим постали најбогатији на свету и господаре данас континентом, врло су вредни.

Корнелије Вандербилт млађи, живи врло једноставно у Њујорку. Посветио се књижевности. Сам врши све домаће послове па шта више сам чисти и своје ципеле — то јест, нема никог од послуге — зато што не жели да га нико узнемирава у његовој самоћи.

Мис Катрин Мак Комб, кћи председника америчког металског треста ради у једној од очевих фабрика ка обична радница.

Џон Скот, син једног од најбогатијих људи своје земље, отворио је пре извесног времена деликатесну радњу. Служи најрадије сам своје госте и нада се да ће својом марљивошћу успети да прошири посао и да отвори филијале и по другим местима.

Паулев Мак Комик, син једног од највећих фабриканата металске индустрије, ради у фабрици.

Патрик Бутлер, такође милионарски син, устаје сваког дана врло рано и преко целог дана врши службу као полицајац у једној од најпрометнијих улица Чикага.

ШЕШИРИ НАЈВИШЕ ЗАНИМАЈУ

Али не овакви, какве виђамо у нашим излозима, већ у париским журналима.

Филц увек господари, али разних варијација, као филц звани антилопа и топсунце. Неки су направљени од природне вуне и нису обојени. Једна врста филца изгледа као крзно, друга личи на штоф.

Поред имамо пан, свилени велур, и сомот. Комбинује се пан и филц, сомот и филц, пан и муслин, филц и креп-дешин.

Париска модискиња Ањес комбинује џерсеј и филц, и џерсеј са сомотским пантликама. (Ми то никад нећемо видети). И та пантљика обмотава главу, па се везује са стране. (Како то мора лепо да изгледа).

Капа од крзна најлепша је од брајтшванца (јагњеће крзно). Ањеса је прави у две боје: бело и црно. (Како би то ванредно стајало београђанкама, кад би наше модискиње умеле да направе).

Какво је крзно на мантилу таква је и капа.

Врло је лепа алијанса боја: грао и црно, беж и црно, две нијансе истог тона, и зелено и беж.

Носе се тоне црвене и загасито бордо. Дакле, зимус ћемо носити црвене шешире.

Јасно плаво постаје симпатија Паризанки.

Баронице Ротшилд имала је на глави току браон-беж.

Црни бере носе најотменије париске даме.

Накит је логична допуна актуелном шеширу, нарочито филца.

Као декоративни украс служе разне игле у облику животиња, дрвета, љубавног симбола, и малих замкова разних стилова.

Г-ђа Жанка и њен бунгалов

Амерички старови називају своје симпатичне једноспратне куће бунгаловом.

Али да вам је видети бунгалов г-ђе Жанке... Тамо на крају Сењака, на оном плато-у Топчидерског брда који гледа на двореп на Дедиње, сакрила се у једном воћњаку насмејана кућица г-ђе Жанке, са белим стубовима и тремом, зелених жалузина, сва у сенци ораха, шљива, јабука и бадема...

Каква је ту лепота природе, мир, поезија...

Јутро се рађа, а сунце се прикрада, и грао да се растапа у зелену боју на великим ораховим листовима.

Г-ђа Жанка устаје и пије кафу на веранди. Одозго цвркућу две канаринке. Пробудиле се и мило им од сунца и мирисљаве траве... Шљиве се плаве на дрвећу... Како је то угодно, и необично у великом граду ићи кроз свој воћњак и брати плодове још обавијене бисерним прахом...

Г-ђа Жанка шета по својој башти као по парку. Загледа пупољке ружа, којих је било безброј с пролећа, и питоме јагоде, које већ пуштају своје вреже...

Наљути се понеки пут и тек викне:

— Риле, убићу те!

А Риле, мали љубимац пас, син давно познате Секе, гази по алеји, као да хоће и он да омирише руже...

У дубини авлије чује се један бас: ав, ав...

То је Јанош, који чува г-ђу Жанку ноћу.

— Никога се ја не плашим овде, уверава г-ђа Жанка. Овде је све поштен свет. Пре би ме неко напао на Теразијама... Кад се овуда враћам ноћу око један сат, нидге живе душе не сретнем, и никога се не бојим. А у то доба, кад идем Теразијама, тек чујем како неко „штепује" за мном, и кад се изједначи отпочиње: „Госпођице, а зашто ви тако сами?... Је ли вас стра'...."

Овде је чува читав народ, четрдесет девет душа.

Прави живот у пољу...

Плавооока гуска дотрчи како чује Жанкин глас... Патке, љубоморне на њу, одмах јуре, да је поздраве... А кокице чепркају и весело кокоћу... Пилићи се тек излегли, још су у корпици, па и они већ гледају малим очицама своју господарицу.

А из суседне баште, из жбуња, поздравља је Наташа... „Е... е... е..." и пружа своје мале рогчиће кроз ограду.

То је суседно јаре...

Цео комшилук воли Жанку...

Јури ауто, и тек се чује:

— Жанка!...

Онда други пројури, а дечица машу руком:

— Тетка Жанка!...

А да вам је видети увече, како се разни типови шуњају око Жанкине куће...

Један жути рундов, па један црни... То је све телесна гарда г-ђе Жанке, која експлоатише њено милосрдно срце, да је она морала да поручи кост код „Руске круне" за тај мали народ бескућника...

Сто педесет динара месечно плаћа кости за телесну гарду.

И за сваког има меку и нежну реч и болећиво срце...

Јесењи костими и мантлови

Небо почиње да бледи, јутра су свежа, а увече мора да се мисли на костим или мантил.

Одмах се видело по првим костимима и мантловима да се нису линије много измениле од пролетос. Само се појавио сомот, а велур делен је већ и раније био.

Црна боја се увек свиђа. Костими и мантлови од црног сомота, са крзном жутим или белим, имају нарочити шик и дискретност.

Жакет на костиму је кратак, са укрштеном крагном и два реда дугмади. Рукави су широки и без манжетне.

Сукња је кратка, само прелази колена, округла и правилно потсечена.

Са црним сомотским или штофаним костимом носи се бела кошуљица, некад од белог креп-сатена, тоал-де-соа, или крепа.

Испод костима неки салони лансирају роб-шемиз, где је струк као блуза, која се спаја са сукњом. Само је блуза друге боје, увек светлија од костима.

Линија струка је мало виша него пролетос. Сукња с фалтама није новина, али новост су панови, неједнаке дужине.

Свилени црни костим, украшен крзном тотп-боје, као куртица, врло је модеран.

Покрај црних костима носи се и марок боја, тегет, нар, зелено. Они се освежавају светлом поставом и машном на кошуљици, која се кокетно везује.

Порупчићи се много носе на жакету израђени на леђима у облику X, или као зраци сунца. То је један детаљ, где може фантазија да се распирује.

Мантлови се врло много украшавају крзном и малим пелеринама. Крзно се ставља на крагну, манжетне и при дну. У моди је лисица, или њене имитације, линкс, курјак, а светло крзно много се виђа јесенас.

Са свим контра треба да буде крзно на хаљини и мантилу. Например црно и бело, мада се свака дама много једи с белим крзном, јер се много прља, али ипак то је модерно и чисти се хемијски.

Мантил-кап, без рукава, који се носио пре две године, опет се појавио. Он уноси интересантност у монотонију јесење моде.

Занимљиво је, да хаљине имају две стране: једну тамну и другу загаситу. То је једна смелост у моди, која има свој ефекат на светлости... Нешто филмски.

Вечерњи мантил има украс од веза, ламе-а, гајтана.

Њеној Жужи, бони, увек говори: „Сине..."

Зато је г-ђа Жанка тако велика уметница, што је у њој много душе, топлине, срца и милосрђа према сиротињи.

*

Вече се спушта... Ми седимо у башти... Жужа залива цвеће пумпом, и неканав фини пољски мирис опија... По угловима се хвата мрак и пружају се сенке дрвета. Само је кућица осветљена, и унутра, у собама, угодним као бонбоњере, пуно је боја, уметничких слика, чипкастих сторова, меканих фотеља. Као да то није кућа, већ сценарио, који је наместила уметничка рука...

Кроз тишину вечерњу одјекне весео смех Жанкин.... Лепота и свежина природе као да је накарминисала њене образе... У очима јој увек осмех...

— Никада нисам имала овако умирене нерве као сада, прича г-ђа Жанка... Како је симпатична ова тишина...

И тада почиње поетски:

— Да видите какво је овде пролеће, кад је све у цвету, па трава озелени... Па вечери, кад месец изгрева, обасја дрвета, а по трави фантастичне сенке... Ја легнем у њуљашку, или прострем ћилим на траву и уживам...

А кад се забели снег на дрвећу, то је најлепша слика, или с јесени кад киша ромиња, и лишће шапуће, шапуће...

Она прича, а све нас обузима неки поетични штимунг...

Већ се приближава једанаест сати, и на Топчидерској цркви поче да избија сат као звоно... У даљини писну воз... а одмах коза завреча, и залаја рундов... Ауто пројури и баци млаз светлости на четинаре покрај пута...

Г-ђа Жанка метну плочу на грамофон и запева Мијат својим топлим, меким гласом, као да се моли: „Дивна ли сн, умилна и лепа..."

Мир-Јам.

— Је ли учитељ приметио да сам ти ја помогао код израде задатка?

— Није, али је рекао да је немогуће да сам ја сама написала толике глупости.

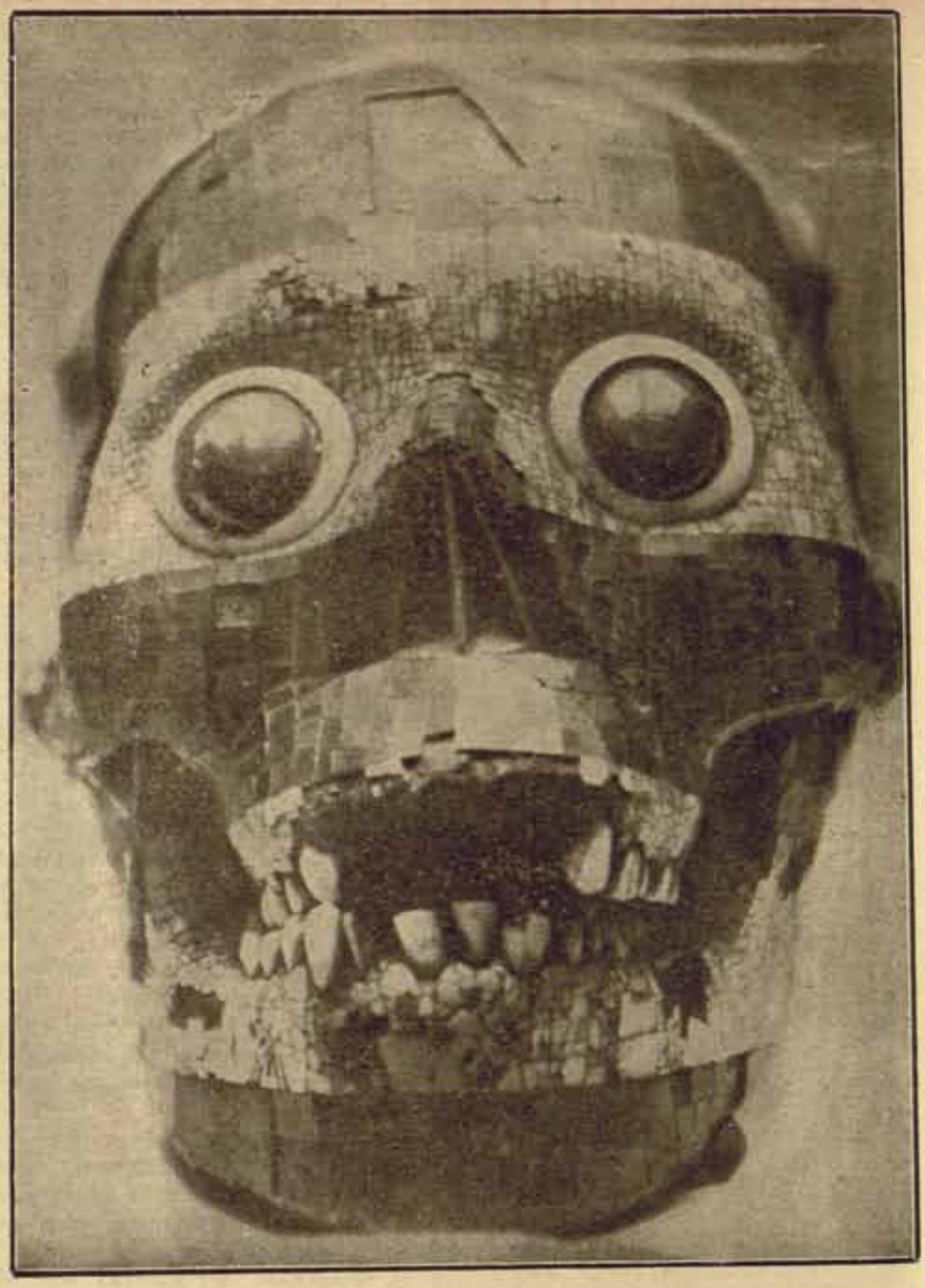

Малајска играчица.

— Како то, мала, ти си тако црномањаста а твој брат је плав?

— Врло просто: мама је већ била офарбала косу кад се он родио

У Мексику је пронађена ова интересантна уметничка творевина која датира још из доба Азтека, најстаријих становника Мексика. Мртвачка глава је облепљена тиркизима и корњачином кором, са очима од бакра.

Срећа ~ мајке
Здравље ~ деце

Храните децу млечним брашном

„БЕБЕ“

Швајцарског Млечног Друштва А. Д.

Тражите у свима апотекама, дрогеријама, колонијалним и бакалским радњама.

Генерално Заступство и Стовариште за Краљевину С. Х. С.

"ОБОРОТ" Београд, Цара Уроша 19. тел. 31-89.

ЕКСЦЕНТРИЧНА ЖЕНА

— Клеман Вотел —

Ступање мадам Филипинове у салон мадам Баласове изазва ону врсту узбуђења која се у извештајима из парламента означава у загради. (Дуготрајна бура).

Позвани изустише:

Ах!

А позване даме:

Ох!

Стенограф би забележио од прилике ове полугласне разговоре између господе:

Стари генерал:

»Како дивна жена... сјајна рамена!«

Говорник који радо бријира:

»Како дражесна линија! Жена са оваквим стасом може дозволити себи сваку смелост у облачењу!«

Члан Академије:

»Тен жене, непостижан идеал - о чудо!«

Колонијалац:

»Овакве деколте виђам у средњој Африци, али никако се не тужим на њега«.

Младић:

!....

Славан вајар:

»Доиста, не бих могао створити веће савршенство!«

Омиљени портретиста:

»Какве груди!«

Званица просечног духа:

»Нисам улудо провео ово вече!«

Из групе дама:

Госпођа генералица:

»То је нечувено!«

Супруга члана Академије:

»Срамно!«

Супруга Колонијалца:

»Просто непристојно!«

Уметникова жена:

»То је цинизам!«

Поштена грађанка:

»Тако нешто неби требало да се дозволи!«

Стара дама:

»Куда срљамо?«

Мадам Филипонова је доиста деколтована до крајности... Њена мраморна биста почиње управо од прсника који је само нека врста појаса. Један шал украшен дивљачким цртежима обвија је врло оригинално, али ђаволски индискретно.

Мадам Филипон је ексцентрична жена и њена тежња није остала незапажена. Дивљење људи и мржња жена значе за њу два успеха, који се у њеним очима узајамно допуњавају. Добија оба успеха истовремено и победоносни осмех лебди око њених оштро црвених усница.

Представљање, обичне фразе, шоље чаја, цигарете, бриџ.

Али догоди се нешто невероватно, бриџ је задржао само неколико расејаних играча..... Карте су ускоро напуштене. И шта видимо? Господа су начинила круг око мадам Филипон... Сви осећају ненадмашну привлачну драж »ексцентричне жене«. Мадам Филипон прима њихову пажњу са дражесном немарношћу друге Рекамјерове; навикла је већ на сличне тријумфе и да није ђаво скривеног негодовања присутних дама, почела би ускоро осећати досаду. С времена на време неки од супруга осетио би гризу савести и узнемирен враћао би се својој жени. Дочекиван је врло немилосрдно:

»Зар вам се свиђа таква врста жена, пријатељу?.... Како чудан укус имају људи!..... Како се неко може интересовати за слична створења?.... Верујте ми да то неразумем!...«

»Али, драга пријатељице....«

»Она изгледа као излог у базару! Па ток то одело!.... Најзад ,свиђају ли вам се такве дивљакиње....«

»Дозволите, ја.....«

»Ако жена хоће да вам се допадне, мора бити врло драстична...«

»Ви....«

»Ја сам часна и добро васпитана жена: одеваћу се и заузимати и у будуће свој друштвени положај као и до сада. Хвала Богу, ја сам од оних жена које се не би никада због ваших прохтева промениле у дивљакиње.

Све ове даме осуђише сложно модну лудост: Ах, не, оне никада не би представљале такву дивљакињу!..... Не због тога што би се бојале упоређивања: и најсмелија тоалета стајала би им исто тако, па и много боље но овој уображеној и смешној Мадам Филипоновој

*

Месец дана доцније мадам Балас приређује опет велики соаре.

Налазимо ту оне исте даме међу званицама. И све су толико смело деколтоване да је то просто изазивачки. Њихова попрсја су више или мање мраморна, почињу од прсника који су управо нека врста појаса. Прозрачне хаљине, украшене кубистичким мотивима, завршавају се тако високо изнад земље да вам се већ чини као и да немају почетка.

Мадам Филипон појави се у пола једанаест ,као увек (Дуготрајна бура).

Позвани:

Ах!

Ох!

Стенограф би забележио од прилике ове полугласне разговоре међу мушкарцима:

Стари генерал:

»Најзад једна згодна тоалета.... Солидно понашање.... То ме радује!...«

Говорник који радо бријира:

»Каква линија!.... жена свако сагрђена може употребити сва средства!«

Члан Академије?

»Само стил! Нема ништа изнад стила!«

Колонијалац:

»Мислио сам да се налазим код племена Убанги.... А где, једна цивилизована — то јест хтедох рећи обучена жена!«

Младић:

!....

Славан вајар:

»Уметност лежи у одушевљењу фантазије!«

Омиљени портретиста:

»Сликати материју много је интересантније но сликати кожу.«

Званица просечног духа:

»Дивна је! Дивна! Дивна!«

Из групе дама:

Госпођа генералица:

»То је изазивање?«

Супруга члана Академије:

»Може бити да воли коцку!«

Жена Колонијалца:

»Оваплоћена увреда!«

Уметникова жена:

»Каква дрскост!«

Поштена грађанка:

»Зар хоће да нас опет баци у засенак?«

Стара дама:

»Какво је ово доба?«

Мадам Филипон је доиста обучена по моди из 1840. године. Има мали, дискретан деколте ,руке голе једва више лаката.... Сукња је стилски широка и дугачка, боје некако избледеле, са мало старог веза вуненим индиским шалом... Или друкчије речено Мадам Филипонова је све ексцентричније одевена; међу необично деколтоавним дамама изазива сензацију.

А даме схватају да ће и овог пута наићи на одушевљење људи.... Они гледају само њу. Мадам Филипон је у осталом била сигурна својим успехом и победоносни осмех игра око њених усана, које утичу врло оригинално јер нису нашминкане.

Целе вечери ова ексцентрична жена привлаче пажњу људи и завист жена. И многи супруг који је био и сувише љубазан према мадам Филипоновој чуће од своје жене:

»Зар се вама допада таква врста жена, пријатељу?..... Како чудноват укус имају људи!..... Размислите о тој особи! Прави се светица.... Каква рафинираност! Хвала Богу, не спадам међу такве жене које прибегавају спичним средствима да придобију вашу пажњу.... Таква извештаченост је недостојна поштене жене!«

*

Идућег месеца приређује мадам Балас трећи соаре Очекујем с нестрпљењем шта ће се догодити.

РАЧУН ЛОВЦА

— Када само помислим колико ме стаје ловачка карта, таксе, порез, пушке, патроне, поцепано одело и колико пропустим не ралећи, онда ме заиста један уловљени зец кошта око пет стотина динара.

— Е онда буди срећан што их толико мало уловиш!

МУДРОСТ

— Сине, буди мудар, и ако видиш лепу жену реци јој да је паметна, а паметној жени реци да је лепа и онда си изрекао оно што жене најрадије слушају.

Књижевник Едгард Волес и његови криминални пријатељи

— РАЗБОЛНИЦИ И ЛОПОВИ СУ ЊЕГОВИ СТАЛНИ ПОСЕТИОЦИ.

Завеса се диже и открива диван ентеријер. Ноћ је. Прозори су полуотворени а завеса захваћена пролетњим ветрићем, полети напоље и залепрша опет натраг.

За столом озарен зеленом светлошћу седи један човек и пише. У устима има дугачку муштиклу и правилно сваких неколико минута вади остатак цигарете гаси га у пепељаоници и готово механички ставља другу цигарету.

Лице овог човека има изглед оних физиономија криминалиста, чије се слике виђају на корицама детективских прича за народ. Обријано је и изразито, са широким челом и „устима за која би се могло рећи да су „успијена". На њима лебди израз који морам назвати неспитљивим.

Осим присутног мистер Едгара Волеса кога сте познали у овој ћутљивој личности, сцена остаје за неколико минута празна. Затим неко закуца на врата. Не прекидајући писање и пушење човек промрмља: Напред.

Плашљиво, незграпно, са качкетом у руци у собу се увуче чудна индивидуа и седне у угао у наслоњачу. Мистер Волес се полако окрене на столици погледа оштро посетиоца и изговори — наравно требао би да каже (зловољно):

„Какле... дошли сте?" или (хладно): „Мислим да нисте заборавили мој савет?" Међутим он вероватно каже по свом обичају кратко и оштро: „Шта ти ради жена? Имаш ли шта да пијеш?" Јер овај посетилац је лопов, прави, типични лопов који пред Богом поштено живи и који је управо изашао из затвора. Волес познаје много сличних типова. Даје им новаца. Помаже им да отпочну поштено живети. Набавља им посао.

„Ви бисте могли бити славан криминалиста", рекох му једном приликом.

„Јест, мислим да бих то могао бити", одговара он. „Мислим да бих у првом реду могао бити првокласни варалица. Такође би могао извршити и неку дивну провалу. Знате, сада нема мајсторских лопова. То су људи који могу доста брзо да обију неку касу, људи са сјајним техничким способностима, али који немају праве стваралачке генијалности.... Ето, препостављамо..."

Нагнувши се напред са сјајем у очима почео је говорити о неким крупним грешкама које чине и најискуснији злочинци. И док сам га слушао размишљах о томе како је Лондон срећан што књиге и комади Едгара Волеса имају толики успех, јер када би у зла времена њихов писац запао у тежак положај и када би му било потребно неколико хиљада, њему би то била права играчка да створи једну од оних тајанствених банди, о којима пише, и измисливши нечувено духовити план да ороби људе све до последње паре.

Јер у криминалној струци не постоји ништа што он не би знао. Причао ми је чудноватe ствари. Знате ли на пример да када се спрема велика крађа, „јатак", т. ј. човек који преузима украдене ствари, често пута посећује лично место провале неколико дана пре крађе? Рецимо да је банда одлучена да обије јувелирску радњу у Вест Енд-у. Јатак стави на главу најбољи шешир, направи слатко лице, посети радњу и учини процену свих ствари које треба да буду однешене. Затим оде, јави банди да ће платити толико и толико и после преговарања ствар је свршена.

Не мислим да Волес има много „јатака" међу својим пријатељима, јер „јатак" је обично подлац и поред тога што он има своје место у друштву као и сви ми. Али има обично најмање једног „фалсификатора меница". (Волим ове стручне изразе). Ово занимање нећете наћи у обртничком регистру али ипак то је веома старо и веома лукаво занимање. И чим га неко отпочне потребна му је снажна воља — или неочекивано наслеђе — па да се одрекне тог посла.

Волес ми је причао о једној крчми где се ови никоговићи скупљају и како је један човек који је управо изашао из затвора свратно тамо на чашицу" а пришао му други са празним чеком и нудио му 10 ливара стерлинга ако му га потпише, и како — али то је дугачка историја.

Хето бих да будем Едгар Волес: да седим за столом као он са дугачком муштиклом у устима и да размишљам са полуотвореним очима о поступку неког префињеног злочина следујући га на његовом путу и странпутицама, заплећући се у многе невероватне пустоловине и долазећи у поверљиву везу са многим чудноватим и подозривим индивидуама. Запитах Волеса да ли је некада пао искушење да узме учешће у неком злочину из личног задовољства.

„Најзад", рекох, „украдену ствар можете увек вратити".

„Осетно бих се у искушењу", одговори Волес, када би Скотленд Јард био пун Шерлока Холмсова. Онда би то било лако. Али људи из Скотленд Јарда су махом опаснији но Шерлок Холмс. Имају много здравог разума. Никада не могу бити заведени са правог трага фантастичним нагађањима. Тврдоглави су и иду стално напред и напред. Они су доиста као добри журналисти — репортери. У основи су исти. И ја сам репортер. Већ је девет година како сам судски извештач. Никада нећу бити ништа друго".

О његовој доброј природи може се створити закључак и из тога што и ако је већ девет година у додиру са тако званим непријатељима друштва ипак није постао неизлечиви циник. Но, он разуме злочинце и сувише добро а да би их могао мрзети. Његова је мржња ограничена само на оне који се играју животом деце — то је у његовим очима неопростиви злочин. Све друго је психолошка игра.

„Можете ли представити", говорио је, „да је од десет злочинаца девет њих пошло тим путем из сујетности?" Ово тврђење учини ми се врло чудно, но он ми га објасни.

„Када се задубите у душу просечног убице", говорио је Волес, „онда видите да је жеља: убити некога. — подстрекнута увек страхом од подцењивања и пред подсмехом онога који заузима значајно место у животу тог убице. Крипен који је заиста био врло добар човек вероватно не би никада убио своју жену да се није бојао да се га његови суседи престати поштовати зато што је одржавао везу са Етел ле Нев још док му је жена била жива. Крипенова сујета била је једна врста маловарошке честитости. И то је ирониja судбине да га је тај осећај части одвео на вешала.

„Могу вам изнети пример где сам сам открио истину само употребом свог „комплекса" сујете. Пре неколико година шеснаестогодишњи момак био је оптужен због убиства девојке у Валесу. Био је ослобођен. Вратио се триумфално кући. Постао је јунак — цела околина га је славила. Затражили од мене да напишем о томе чланак. Бејах убеђен да је стварно он био убица али нисам могао то да изразим. И поред тога бејах убеђен да је оно слављење младића само по себи трагично јер ће га покренути на даљи злочин.. И зато сам написао да јавност буде спремна на ново насиље ускоро у истом крају. То се догоди у току недеље. Исти младић беше извршилац злочина".

Сујета, сујета, све је то сујета.

ЗНАЧАЈ КОНЗИЛИЈУМА.

— Зашто лекари приликом конзилијума говоре само латински?

— Зато да би се пацијент навикао на мртав језик.

Толстојеве мисли о животу и љубави

Човек учини неко зло. А други човек или људи не налазе на супрот томе злу ништа боље него да учине ново зло које називају казном.

*

Казна није основана на разложности, на осећају праведности, већ на осећају чежње да се учини зло ономе који је исто учинио теби или другима.

*

Ако немаш снаге да гориш и шириш светлост, а ти је онда бар не заклањај другима.

*

И када не би хтели, не можемо а да не осетимо нашу везу према осталом људском свету: спаја нас индустрија, трговина, уметност, наука, а изнад свега исти положај, исти наш однос према свету.

*

Цела историја човечанства, од оног доба од како је знамо, то је напредак човечанства ка све већем и већем јединству. Ово јединство остварује се најразноврснијим путевима и не само да га помажу они који за њега раде већ и они који су против њега.

*

Потребно је много труда да чинимо добро, али још више да не чинимо зло.

*

Знање је само онда знање ако се до њега дошло напором личног размишљања, а не памћењем.

*

Сећај се свега зла које си починио. То ће ти помоћи да избегнеш зло. Ако се пак будеш сећао својих добрих дела онда ће ти она сметати да чиниш добро.

*

Ако човек не може да опрости брату онда га не воли. Права љубав је безгранична и не може бити тако велике увреде коју не би опростила ако је само права љубав.

*

Просвећен је само онај човек који зна свој животни циљ и дужност.

*

Друштвени живот може бити поправљен једино самоодрицањем.

*

У приватном и јавном животу важи исти закон: ако хоћеш да поправиш живот буди спреман да га жртвујеш.

*

Ма колико да је гњев штетан за друге људе ипак највише наноси штете оном који се разгњеви.

Гњев је увек штетнији но увреда која га је изазвала.

*

Најузвишеније су истине и најједноставније.

*

Људи су разумна створења. Зашто се онда у јавном животу не руководе разумом већ насиљем?

*

Како велико благо би могли постићи супрузи који се воле, ако себи поставе за циљ усавршавање и буду ли једно другом од помоћи: напоменом, саветом, примером.

ВОЋЕ У СТАРОМ ВЕКУ

Све ове воћке, које ми данас једемо, јели су и стари народи.

Кајсија води порекло из Јерменске и донесена је у Рим за владавине Августа. Из Италије дошла је у Прованс, у Француску, и остале земље.

Бадем се први пут појавио у Азији и северној Африци. Он увек воли топлије поднебље.

Трешњу је пронашао Лукулус. Он ј евидео први пут то дрво у варошици Церазонти, због тога је и добила назив латински церазус.

Лимун је према Теофасту растао у Персији још у најстаријем времену. Одатле је пренесен у Грчку и Италију.

Смоква је била позната још старим рим Израиљцима, а Грци су је врло брижљиво гајили. То воће се највише јело у старм веку.

Јагода је расла на брду Ида, и Римљани су врло радо јели ту сочну посластицу. Чак су се хетере купале у млеку, где су биле изгњечене јагоде.

Рибизла је европског порекла и постојбина јој је Шведска и Енглеска.

Дуд има за отаџбину Кину. Он је пренесен у Европу тек у петнаестом веку, и то из краљевине неапољске. Сви краљеви оног доба наређивали су да с енегује та воћка због њеног лиспо. Хенрик IV, француски краљ, издао је наредбу, да у свима царским баштама саде то дрво.

Орах је донесен из Персије. Грци су то дрво посветили богу Јупитеру.

Маслина је расла у Азији, а у Европу су је донели Гали.

Поморанџа је кинеског порекла. Мисионери су је пренели у Европу 1247. г.

Јабука је најстарија воћка, јер се спомиње још у библији.

Шљива се гајила у околини Дамаска, а Европу је видела за време Француског краља Франсое првог.

Грожђе је из Азије и исто тако старо као и јабука.

ИЗ ПОЛИЦИЈСКИХ РАПОРТА.

„. . . . Затекао сам млади пар у ситуацији која је трајала више од три четврти сата".

*

„Пролазећи кроз село слетео ми је на главу комад дрвета које сам по звуку познао да је дубово".

*

„Себастијан Милер неће да покрије ону шталу и ако у њој има места за три особе".

*

„Поменути има три ванбрачна детета која се међутим непрестано множе".

АЈНШТАЈНОВА ТЕОРИЈА

Док је боравио у Паризу Ајнштајн буде послан у једну породицу. Госпођа, домаћица, замоли га да јој објасни своју теорију релативитета неким примером.

— Врло радо, мадам, рече Ајнштајн. — Као што знате поставио сам нову науку. Ако се утврди да је моја теорија релативитета истинита, онда ће Немци тврдити о мени да сам Немац а Французи да сам Јевреј. Ако моја теорија пропадне онда ће Французи о мени тврдити да сам Немац а Немци ће говорити да сам Јевреј.

БОГАТАШ И ПРИНЦ

Џемс Ротшилд играо је једном карте са принцем Талеранам. При плаћању паде Ротшилду луџор на земљу. Он се сагне и поче га неуморно тражити. Тада Талеран извади из свог буџелара бонбоњеру од 500 франака сави је и запали о свећу која је стајала на столу и упита Ротшилда:

»Желите ли да вам посветлим?«

КОЛИКО ИМА ЗВЕЗДА НА НЕБУ?

Тврђење да је број звезда безграничан изгледа да је оборено новим тврђењем да када би се звезде налазиле у безграничном броју и када би се простор ширио у бесконачност онда би цела констелација звездана пекла као сунце. Осим тога славни амерички звездар др. Абот, шеф звездаре на Маунт Вилзону у Калифорнији, мисли да на небеском своду има »свега« 30 милијарди звезда.

ТРАМВАЈИ ОД АЛУМИНИЈУМА

У Клевеленду, у држави Охајо врше експерименте са трамвајима од алуминијума. Овакви трамвајн иду много тише а поред тога на њима се уштеди 20% енергије, јер су лакши од гвоздених трамваја. Њихова је тежина 15 тона док је код гвоздених трамваја тежина 21 тону. Изгледа такође да је алуминијумски трамвај постојанији.

ГОДИНА IV. БРОЈ 39.

Недељне Илустрације

Маркиза Монтеспан

ДЕМОН ФРАНЦУСКЕ

ОД А. ХОТНЕР-ГРЕФЕ

3

Атена је метнула шаке на уши. Није хтела ништа од свега тога да види и чује. Није могла да подноси више ни вечито исте обзире и љубав свог мужа. Дуго, досадно и празно јој је било све овде. Дете јој је изгледало као нова веза и стална опомена на један час, који је био причинио највећу срећу и најдубљу тугу. Али је она хтела да заборави и прекине са свом прошлошћу, али у друкчијем смислу него њен муж.

Сада је дете било мртво и она више није желела друго. Последњи месеци су јој били несносни и она је почела да мрзи тај прости и монотони живот у самоћи дивљих нормандијских брегова.

Још као дете, као сасвим млада девојка јако је желела сјај и богаство. Маркиз је био више од двадесет година старији од ње и није могао да разуме њену жудњу за шареним светом. Његова љубомора јој је била досадна. Била је лепа и млада и зашто је се морала крити у овој самоћи?

Атена је се уклонила с прозора и разгледала по соби. Сваки део намештаја је био нарочито за њу изабран, али је она била равнодушна. Шт ће јој све те лепе ствари, када се она неможе да покаже.

Постала је потпуно неосетљива наспрам сваке љубави од како јој је судбина отела јединог човека, кога је волела. Сада је желела власти и сва земаљска блага. Хтела је да се попне високо, у колико то може једна жена.

Да ли је она могла?

Јест. Она је сада много лепша била него пре. Била је потпуно зрела, дивна жена.

А лепота, разум, хладно срце, зар то нису степенице, којима се лако пење до моћи?

Једнако јој је било у памети лепо лице младог краља, које је гледала после венчања при одласку из двора. Једнако је осећала његову руку при растанку и слушала пуне жудње речи: до виђења!«

Краљ, он је био мост за све, што је желела.

Није могла бити његова жена, али шта је значила досадна Марија Тереза на сјајном париском двору?

Лавалијера је била права владарка, али је била одвише жена. Она није била славољубива, већ само љубав.

Млада маркиза је се подругљиво насмејала.

Лаваријеру је било лако победити пошто је се краљ већ њоме био заситио.

Али је једно сметало: није била јача.

У вече истог дана је се маркиза рано повукла под изговором велике заморености. Али није могла наћи мира. Угасила је била свећу али је шетала горе доле као лепа звер у малом кавезу. Часовник на торњу је избио већ врло позно доба.

На један пут су лагано шкрипнула врата. Атена је похитала отвореном прозору. Муж јој је био рекао да мора да прегледа рачуне својег управитеља добра, али је младој жени пало у очи, да је говорећи није хтео отворено да погледа у очи као што је иначе чинио. Она је слутила тајну и хтела је да га уходи.

Опрезно је се сагнула преко прозора и видела високи, витки стас маркиза, који је лагано затворио за собом врата.

Извадио је кључ и окренуо се парку.

Атена је се уклонила с прозора и стала замишљена. С торња је избило два сата. Шта је радио маркиз у ово позно доба у парку? Шта га је мамило на поље?

Ако би га пратила?

Али да се није и овде крила каква опасност? Од оне страшне ноћи, када је отворила тајну браће, плашила је се свачега што је се крило од видела. Ипак је јако привлачила радозналост.

Огрнула је се широким шалом, изишла из собе и пошла у парк.

Када је отишла у топлу летњу ноћ, учинило јој се шуштање старих дрвета као хиљаду живих гласова, који је зову.

Збуњено је се осврнула.

Где је био маркиз?

Дошла јој је једна мисао. Можда га је велика жалост за малим синчићем одвукла к маузолеуму.

Скренула је у велику алеју брестова, где је била најдубља сенка. Тај је пут водио право к лепој цркви поред капеле, где је било гробље.

Али све је било утонуло у дубоку тишину. Нигде никаквог гласа није могла чути.

Атена је застала размишљајући. Некакав унутрашњи глас јој је говорио:

Не иди напред, врати се! Немој да трагаш за дубоким тајнама, које се око тебе плету.

А други глас је терао напред. Знање сакривених путова људских ће јој дати снаге, моћи.

Још једнако је стајала и сумњала. Сада је видела да су мала врата од музолеума била отворена.

И оданде је чула шум.

Побегла је у најгушћи мрак иза дебелог стабла једног дрвета.

Јасно је видела две људске прилике да излазе из капије гробља, од којих је једна била њен муж. Други јој је био непознат.

Тај је био малог раста, дежмекаст. На себи је имао ловачко одело и огртач. Капу с чапљиним пером, био је дубоко на чело натукао, а испод овога су сијала два ока. Јак кукаст нос је се за тренутак указао када је прошао преко месечином осветљене стазе.

Оба човека су се приближили месту где је она стајала. На неколико корака удаљени од ње, застали су.

»Дакле ви ћете нам, маркизе, бити на услузи«, рекао је лагано непознати.

Атена је напрегнуто слушала.

После једног тренутка чула је маркизов одговор.

»Ја морам, јер сам се заклео. Само вас молим, оставите мени најтежи задатак. Ја сам домаћин; то треба да се догоди у мојој кући, само ја нећу да будем оруђе«.

»Не ви, маркизе«, рекао је онај други с нарочитим нагласком. »Ви немате никакве друге дужности, већ да се старате да ваш гост сутра у вече када се од својих другова одвоји, добије стан у једној соби десног крила вашег двора.

»Ја ћу се о томе бринути«, одговорио је маркиз лагано.

»Ви знате вашу заклетву«, рекао је онај други хладно. Затим је се окренуо на леву страну.

»Сада се вратите сами, маркизе, није потребно да ме пратите. Ловачко друштво логорује недалеко одавде под шаторима и ја ћу лако наћи пут. А сутра ћемо вас изненадити!«

Подругљиво је се осмехнуо. Затим је се поклонио и пошао узаном путањом, која је водила к високом зиду парка.

Атена је се сетила да је у оном правцу видела малу капију, која је увек била затворена и водила у шуму око двора.

Маркиз је стајао непомично на свом месту и онда, када је непознати већ био далеко измакао, чинило се да нешто ослушкује.

У том је се у даљини три пута чуо крештећи тичји глас.

Маркиз је махнуо главом; то је био сигурно уговорени знак.

Затим је се окренуо двору и пошао уморним кораком. Застао је, раширио руке и рекао:

Хтео сам те бранити, дворе мојих отаца. Никакав глас није требао да нарушава твој мир. А сад —

Спустио је руке; одмах су шкрипнула врата и он је ушао унутра.

Седео још дуго у својој великој соби за рад, замишљен над књигама и рачунима. Сан му није долазио на очи. Није чуо, када су се после неког времена још један пут отворила врата. Није ни то видео када је једна витка женска прилика опрезно ушла у своју собу, из које се гледало управо у прозоре собе, у којој је маркиз радио. Млада жена је јасно видела како је маркиз после кратког времена упалио свеће и у побочним собама, као да се плашио мрака. Видела је и када је устао и непрестано ишао, као да га гонио велики душевни немир с једног места на друго.

Он није ни слутио о томе да и његова млада жена те ноћи није склопила очи. Она је мирно стајала, наслоњена на прозор и гледала преко пута у њега. Још никада као тог часа није осетила да јој је овај човек увек био туђ и да ни једног тренутка не би премишљала да га жртвује ако би требала да постигне жељени циљ.

6. ГЛАВА.

Краљевски ловац

У свануће је дојахало весело ловачко друштво у пространи двор војвода од Монтеспана. Испред свију је на лепом црном коњу јахао један још млад, необично леп и весео млад човек.

Скинуо је се с коња близу спољних степеница, код којих је стајао маркиз. Овај је био похитао када је чуо жагор и примио, чинећи се изненађен, своје госте.

Иза њега је се појавила витка млада жена. Атена је необично лепо изгледала у широкој и дугачкој хаљини с дивним старо француским чипкама око врата. Као какав прекрасан цвет озго је стајала нешто бледо лице са очима, у којима су сијале сакривене варнице.

»Неколико залуталих ловаца моле да их примите«, рекао је млади човек, који је се први скинуо с коња. Водио је лепу животињу за узду и приближно се спољним степеницама. Његово отмено лице и сви његови покрети издавали су га за кавалјера из великог света.

Уплашена, Атена је се тргла, али је се непознати већ пред њом био дубоко поклонио. Скоро заповеднички је погледао и рекао:

»Ја сам кавалјер ди Ромењ. Наши оцеви, господине маркизе, били су добри пријатељи. Ви се свакојако сећате мог имена. Жељни лова, залутали смо далеко, чак овде. Последњу ноћ смо провели дубоко у шуми под шаторима. Један сељак нам је рекао да смо у близини старог двора Монтеспана. Хоћете ли нам допустити да се овде склонимо у уживамо ваше гостопримство.

Маркиз је се поклонио у знак одобравања.

»Ја сам срећан носиоца једног тако старог имена као — као госта да примим«, рекао је нешто узбуђен.

Атена је се поклонила такође отпоздрављајући. У њеним очима је био осмејак.

»И ја се радујем таквом драгом госту«, рекла је она и при том је се њен поглед сукобио с његовим погледом.

»Ја те познајем«, читало је се јасно из очију ове жене.

»Због тебе сам дошао«, говорио је поглед страног човека.

На дати знак госпође, донео је слуга на сребрном послужавнику пехар бургундског вина, који је она обема рукама прихватила и ступила пред госта.

»Добро нам дошли; рекла је Атена гласно и скренула из пехара. Затим је опет узео из њених малих руку пехар и ставио своја уста баш онде на ивици пехара, где су исти њена уста додирнула.

У народу је постојало прастаро веровање да сваки може дознати мисли другога ако стави своја уста на оно место пехара, где је онај био ставио.

Да ли је дознао непознати Кавалјер заиста оно што је госпођа двора Монтеспан мислила? Галантно јој је пружио руку.

»Хоћете ли ме превести преко Вашег прага, најлепша међу женама«, рекао је он. »Докле год будем овде, хоћу с допуштењем Вашег господина мужа да вам будем највернији слуга!«

Она га је одвела у мали салон двора, а остали гости су пошли с маркизом. Брзо је донет доручак.

Преко пута од Атене седео је један средње величине, дежмекаст господин у кожном прслуку. Његове светле очи су с времена на време испитујући погледале у госпођу, која је седела до Кавалјера Ди Ромења.

Сетивши се нечега, она је пребледила. То је био онај човек, који је прошле ноћи тајно с маркизом разговарао.

Обоје су се погледали и у њиховим погледима је било нечега непријатељског. Али је се одмах за тим Атена љубазно осмехнула.

А када је ловац Виконт де Гиз галантно подигнуо чашу, она је такође дохватила чашу и куцнула се с њим.

Затим је устао маркиз и одвео госте у собе за њих спремљене.

»Каваљер ди Ромењ ће становати у десном крилу«, рекао је гласно маркиз слуги »и то у великој жутој соби. Оданде је најлепши изглед.«

Каваљер је се поклонио.

»Ја волим тишину«, рекао је он и погледао у Атену.

Маркиз је наставио: »остали гости ће бити распоређени на другом спрату, само виконт де Гиз ће добити приватну собу, наспрам жуте собе.«

Виконт није одвајао очи од лепе маркизе. Његово лепо мушко лице је изгледало замишљено и старачко.

Али нико није на то обраћао пажњу.

Тек доцкан у вече вратио је се маркиз с гостима кући из лова на соколове. За време вечере није присуствовала маркиза.

Каваљер ди Ромењ је тражећи гледао по великој свечано осветљеној сали. Маркизу је лакнуло на души, јер га је била опет обузела стара болест, љубомора. Радовао је се када му је њена дворкиња јавила да се она нешто не осећа добро, и да је извини код гостију и да је у вече никако не траже. Она ће остати преко ноћи у својој соби у кули, где је најмирније.

Али млада маркиза и те ноћи није спавала. Свима својим слушкињама је била допустила да се са слугама забављају. У двору је светлила буктиња. У великом дворишту се до миле воље играло. Фруле су трештале, слушкиње и слуге подврискивали.

Била је топла летња ноћ. нигде поветарца да дуне.

У соби у кули је се угасила светлост када је с вечере устао господар двора. Неколицина од господе су остали још седећи при игри домина, а остали уморни потражили своје собе. Напред су ишле слуге с буктињама. Постушно је престао жагор.

Маркиз је лично отпратио Каваљера ди Ромења до његове богато намештене велике собе с тешким завесама на прозорима и вратима.

Виконт де Гиз је с другом двојицом ушао унутра. Брзо, као испитујућим погледом прелетеле су његове очи кроз пространу собу и зауставиле се код широке, беле постеље.

»Ја желим мом Краљу мирну ноћ!« рекао је маркиз Монтеспан, блед у лицу.

Млади ловац је махнуо главом смешкајући се.

»Овде нема Краља. Ја желим да нико у двору ни најмање не посумња ко овде данас ноћива. Француски краљ хоће неколико дана да проведе као непознат код пријатеља.«

Бистре очи Лујеве су сијале разгледајући наоколо.

»Да ли ова соба има само један излаз?«

»Не. Тамо у зиду има још једна уска врата и она воде дубље у двор ,али су она одавно с поља затворена и неупотребљавају се.

Виконт де Гиз опет је се насмејао. Било му је по вољи да је постојао само онај један улаз, на који су сва тројица ушли.

Ако би и овде ова једина врата оставио отворена, онда би могао успети план, који је сковао савез патриота. Слуга Јаков, који је краља био овде допратио, био је завереник и није могао бити сметња.

»Одмарајмо се«, рекао је Луј. Изгледао је врло уморан.

Маркиз је се дубоко поклонио. Када му је краљ пријатељски пружио руку, прихватио ју је мало оклевајући. У истом трепућку су господа отишла и њихови кораци су одјекивали у ходнику.

Дубоко уздахнувши, Луј је погледао у наоколо око себе. Затим је се приближио отвореном прозору. Богу хвала, био је сам. У предсобљу је био Јаков, његов лични слуга и већ је спавао.

Луј није мислио на спавање и одмор; био је у грозници, лудо је чезнуо за лепом женом, чије су му ватрене очи тако много обећавале.

Али где је она?

Нагнуо је се преко прозора на поље .Недалеко од њега суморно је се дизала кула у јасној ноћи. Тамо је горела непрестано свећа.

Кроз собу је ширнуо ветар и покренуо завесе.

Као сенка је ушла некаква људска прилика полако отварајући врата. Ћилим, танак као паучина огртач покривао је њено витко тело и преко главе лице.

Да ли је то била утвара или какво биће од меса и крви?

Луј је се осврнуо. Али је само видео како је се једно уско крило врата опет затворило.

Полетео је вратима, ухватио за кваку, али врата се нису покренула.

Збуњено је краљ погледао око себе.

Насред стола је стајао комадић беле хартије. Некаква умешна рука је неколико исписаних редака на њу ставила.

»Пре свега: закључати улазна врата и ником не отварати. Ако желите да познате утвару ове куће, Каваљеру, онда притисните мало дугме десно поред врата на задњем зиду више собе. Затим идите право докле не дођете до других врата. Отворите их —

До виђења!«

Луј је гледао последње речи.

До виђења!

Он је често мислио на необичан нагласак речи, којим се лепа дворска дама одмах после венчања с маркизом Монтеспаном при растанку из двора њему промапутала.

Можда га је то сећање довело из сјајних соба дворског живота у овај усамљени двор у брдима Нормандије.

Поред нежне и пуне драži слике Лавалијера, која је и сада била његова призната љубавница, стајала је у његовим мислима она заносно лепа, црнооока жена у венчаној хаљини, која је поновила његове сопствене речи: до виђења!

Луј никада није био много одважан. Али су и њега дражиле авантуре. Он је заиста прво закључао велика врата. Било му је непријатно, јер то иначе није чинио. Али је сада био под утицајем једне јаке воље.

Затим је се лагано вратио и тражио мало округло дугме у зиду.

Не шкрипећи, врата су се отворила. Пред њим је био узан ходник. Мора бити да је мало пре некога било овде, јер је ходник, који није имао прозора, био осветљен двема великим свећама.

Луј је се насмејао. Женско лукавство је увек брзо схватао ,он, најгалантнији човек свог времена, човек безбројних љубавних авантура, који је једино жене проучавао.

Лагано је корачао даље. Ту су била мала врата, с којима је говорило оно парче хартије.

Али пре него што их је додирнуо. већ су се отворила и засијала светлост од првених свећа. Висока, витка појава у црној мрежастој хаљини пружила му је обе руке, од меса и крви, лепе беле женске руке.

Осмехнула је се.

Утом је краљ загрлио скинуо с њеног лица вео. Сјајне очи маркизе Монтеспан су га погледале. Али је се отела од њега и метнула прст на уста.

»Хвала вам, краљу, што сте дошли«, прошапутала је. »Нисам могла дрскије, морала сам вас опоменути да се чувате. Ја сам се страшно бојала за вас! Помисли-

те, данас ми је дошла једна циганка и рекла да вам ове ноћи прети опасност!«

»Несрећа?« Погледао је пламтећим очима.

»Никаква несрећа ,већ најслађа срећа ме прати лепа маркиза!

Она је лагано уздахнула.

»Погледајте око себе, Величанство«, рекла је она кокетно. Мала соба има тако дебеле зидове. Мислим да су овде већ измењане понеке тајне«.

Он је се насмејао. Дивна је била ова жена пуна духа. Хиљаду пута лепша него онда, када је била на двору.

»Али, ако вас потраже, најлепша жено?« прошапутао је забринут.

Она је махнула главом.

»Нико ме не тражи. Мој муж седи доле у сали при игри с тројицом од госпоће. Остали спавају; сама —« спустила је глас. »само један не спава, виконт де Гиј.«

Она је тако значајно споменула то име, да му је пало у очи.

»Али ће и он спавати«, шапнула је она даље. »Ја сама сам му помешала вино да би добро спавао.

»Шта хоћете тиме рећи? Дали сте му отров?«

Она је се осмехнула.

»Не, није отров! Како мислите о мени? Отров би сувише пао у очи. Само једно сасвим мало средство, да спава до јутра. И прошапутала му да испије пехар у моје здравље. Знам да ће то учинити. И о њему ми је говорила циганка, Величанство. Он о вама зло мисли. Уклоните га из двора. Пут судбине његове укрштa се с вашим.«

Луј је махнуо главом умирујући је. Изгледала му је још лепша у бризи за њим. Све би јој у том тренутку обећао.

»Хоћете ли уклонити из двора виконта де Гија? запитала га је умиљавајући се.

»Јест, али само ако ви место њега дођете, то је мој услов?«

»Дођи ћу!« рекла је. »Ви бисте морали мог мужа одредити!«

Она није могла даље говорити од врелих пољубаца његових. Али још један пут га је уклонила од себе.

»А Лавалијера?« питала је радознало.

»Чим ви дођете, она је свршила своје«, рекао је Луј. Можда је у том тренутку пожелео своју тиху и љупку љубавницу. Али је Атена била врло примамљива, чаробна.

»Је сам ваш!« прошапутао је краљ и опет је загрлио. Да се она није отимала и уздишући сва му се предала.

*

* *

Када је маркиз у зору потражио своју спаваћу собу, на своје велико изненађење је нашао Атену у дубоком сну. Он сам више није легао већ је седео дубоко замишљен поред прозора и чекао да сване дан.

Шта је се догодило те ноћи у овом двору његових отаца? Плашио је се пред стварном истином?

При доручку је се краљ појавио свеж и весео. Смејући се рекао је да његов друг у лову, виконт де Гиј непрестано спава као и његов слуга Јаков. Морао је се сам обући, што никада није чинио.

Обојица су се тек доцније појавили и због тога су им се смејали. Само је краљ, који је увек био врло весео, сада на један пут изгледао нешто озбиљнији. Понашао је према виконту врло немилосрдно и наредио да не буде више у његовој најближој околини.

Истог дана по подне отпутовао је Луј. Али је још пре поласка од маркиза Монтеспана тражио обећање, да што пре дође са женом у Париз у двор. Молба француског краља је била заповест.

Виктору де Гију је било наређено да напусти двор и да се повуче на своја добра у Бретањи. Лични слуга Јаков послат је као кастелан у један усамљен двор, који Луј никада није посетио.

Већ после четири недеље преселио је се маркиз Монтеспан са својом младом женом у Париз. Наступило је ново доба.

7. ГЛАВА.

Демон жена.

Цео Париз није говорио ни о чему другом, већ само о лепој маркизи, Монтеспан и краљу и жалио несрећну Луизу Лавалијер и њену децу. Одгурнута љубавница краљева није могла поднети страшно понижење и изгубљену љубав. Једног дана је та мирна и повучена жена поклонила скоро сву своју имовину, свој накит и друге драгоцености, које је у току година била добила од Луја, својим верним слугама и париској сиротињи.

Затим је још једном отишла у посету оној, која је се, док су обе биле дворске даме надавала за њену највернију пријатељицу и која јој је сада, хладнокрвно све узела што јој је било од највеће вредности.

Сасвим просто обучена, појавила је се Лавалијера у двору маркиза Монтеспана.

Када је ушла у двориште, видела је маркиза, да је ушао на задња врата.

Слуга је се насмејао у себи када га је молила да је пријави маркизи.

»Мадам се још од синоћ није вратила кући«, рекао је стари слуга врло опрезно.

»Није се вратила?«

Луиза није могла разумети у чему је ствар. Краљ јој је до душе пре неколико дана послао неколико редова као отказ с обећањем да ће се о његовој и њеној деци старати. Поменуто је и то да никада неће заборавити тиху Луизу, али да његова љубав у будуће припада Монтеспани.

»Она је оно, што ви нисте мадам«, писао је краљ, »јер сте ви анђео. Монтеспан је пак демон, од кога се на свету нико не може одвојити.«

Ове су речи биле јасне ,али Лавалијер није разумела какав ће облик добити краљева љубав. Она је тврдо била убеђена да маркиз Монтеспан није човек који даје своју жену другоме,ма тај био и француски краљ.

Можда је то убеђење њу данас овамо довело.

»Где је дакле Монтеспан?« запитала је Луиза тврдо решена да својој супарници каже, шта јој је скривила.

Али је сада било све узалудно.

Стари слуга је слегао раменима.

»Ми не знамо, где је мадам«, рекао је, »Синоћ је био заказан велики маскен бал на двору. Господин Маркиз је се устезао исти да посети и госпоја маркиза је попустила. Остала је код куће и рано легла у постељу, јер је имала јаку главобољу. Господин маркиз је отишао доцкан у вече од куће и вратио се тек око два сата по поноћи и ушао право у своју собу. Али јутрос је маркизина спаваћа соба била празна, постеља је била недирнута, она је нечујно отишла од куће и нико о њој ништа не зна.«

»Онда ћу ја говорити с маркизом«, рекла је Луиза одлучно.

Слуга је се још више збунио.

»Ја несмем никог пустити«, промумлао је.

У том тренутку су се отворила врата која су водила у маркизову собу и он је се појавио на прагу. Али његово држање није било тако круто као други пут. Из његових очију је говорио велики душевни немир.

Када је спазио Луизу Лавалијер, поруменио је. Ћутећи само покретом руке, позвао ју је у своју собу за рад.

Њена црна хаљина је зашушкала када је прешла преко прага. Маркиз је затворио за њом врата.

»Мадам«, рекао је Монтеспан, ви тражите моју жену?«

Лујза је махнула главом и подигла руке, као да очекује од њега последњу помоћ.

»Ја сам је хтела само замолити да ми поврати, што је било моје да има сажаљења наспрам мене«, промуцала је.

»Сажаљење!« поновно је он оштро. »Ви се варате, мадам. Ако тражите сажаљење, онда не треба да се обраћате Атени Монтеспан. Та жена не зна за сажаљење, јер она нема срца. Кроз један сат ћу бити код краља, мадам. И верујте ми нећу молити. Ја тражим своје право као слободан племић. Ја сам дознао да је се Атена одвезла у краљев двор. Она се није вратила и ја ћу тражити своју жену натраг!«

Лице му се намргодило и почео је да дрхти.

»Ја нисам човек, који даје своју жену краљу када он хоће да пружи руку за њу. Ја остајем при томе, на шта имам право. Атена мора са мном кући и ми се већ сутра враћамо у мој двор у Нормандији. Можда ћу моћи још једном нешто заборавити и опростити.«

Лујиза Лавалијер непрестано је стајала непомична код врата.

»Ви ћете изгубити игру, маркизе«, рекла је она тихо. »Краљ је јачи од вас.«

»Јест, али он ми не може ништа, јер нисам ништа скривио. Ми имамо законе, мадам, имамо судије.«

Жена је се болно осмехнула. Она је дуго код краља живела и познавала његову самовољу. Знала је да је он остварио своју вољу према свакоме. Само када је коме полазило за руком да та такне у срце, попуштао је.

»Онда због, господине маркизе«, рекла је Лујза тихо. »Ја ћу се молити Богу да успете у својој мисији. До вечерас ћу чекати јако дотле не добијем од вас некакве вести, онда — онда ћу већ сутра дан отпутовати у манастир и рећи овом варљивом свету због за навек. Ја сам одвише слаба за тебе, ти си ме победио.«

Витешким покретом ухватио је маркиз мршаву руку бледе жене и пољубио је.

Ми смо једнаке судбине«, рекао је потрешен.

Она је оборила главу, навукла густи вео опет на лице и без шума изашла на врата.

Краљ је лепу маркизу Атену Монтеспан, која је тајно присуствовала на великом дворском балу с маском врло кокетне чобанке, мало пре дванаест сати, пре него што су скинуте маске, одвео у мали кабинет, одмах до сале, који је био резервисан само за најинтимније на двору. Ту су се они одмарали. Велика огледала су стајала у наоколо и било свакојаких орестава за тоалету.

Краљ је стајао скрушено поред лепе чобанице.

»Ви хоћете већ да идете, маркиза?« запитао је убезекнуто. Да ли је то могућно, да ли сам вас добро разумео? Зашто сте тако сурови наспрам мене, Атена? Ваш муж вас је одвојио био од мене. Други кавалери се радују када њихове жене освајају љубав и допадање краљево. Ја сам увек готов да наградим маркиза почастима и поклонима.«

Маскирана чобанка је подигла руку, бранећи се.

»Сире«, рекла је Атена одлучно. »Маркиз не би никада примио такав поклон. Он је сит дворског живота и не тражи почасти. Напротив он жели да се опет вратимо у Нормандију.«

»Никако«, рекао је Луј зловољно. »Ја то не допуштам!«

Али је она наставила:

— Наставиће се. —

Како парижанка подмлађује своје лице?

У Паризу је чувне институт Елен Рубинштајнове, која је пропутовала целу Азију, нарочито Индију, да би пружила све тајне улепшања.

За нежну кожу младих девојака справља крем »Антоар« и Неж Валаз«.

У неговању лепоте у њеном институту игра врло важну улогу електрична масажа. Али после те масаже, која отклања ситне боре код одраслих, она препоручује један балсам »Вечна младост«, којим се увек масирају места где су боре. Нарочито око слепоочница.

Има још једна помада, која се назива »црна помада« и она се ставља на лице пре но што се метну маске. Та помада има фини мирис и подсећа на мирне борове шуме.

Маске имају врло велику примену у подмлађивању жена. То нису направљене маске за лице, већ тампони који се натопе помадом и још док су врући ставе се на лице и тако прилепе, да се одржи цела физиономија, а завојима се учврсте, као кад би дама била рањена.

Пре но што се метне маска потребна је масажа лица и врата, да би била јача циркулација крви, и да би се кожа припремила за крем.

У институту се налази једна докторка која прво прегледа епидерму и одреди метод улепшавања, и врсту помаде.

Чувен је у Паризу институт лепоте и Елеоноре Адер. Она је путовала по Индији; и разболе се у тој земљи од једне заразне болести, која је могла да јој упропасти лице. Благодарећи једном Брамину, и његовим тајнама лепоте, она је очувала и чак подмладила своју епидерму.

Она има нарочиту врсту уља за масажу. То је оријенталско уље, које је најважније у неговању лепоте — то уље је назвала по имену једног индијског бога »Ганеш«.

Процедура улепшавања у њеном институту најпре почиње фротирањем с једним пешкиром умоченим у топлу воду. Сад долази фротирање кремом, посним или масним, према тома какав захтева кожа. Крем се скида с лица помоћу свилене хартије. Затим се цело лице намаже уљем »Танец« и тако се масира, да уље уђе у све поре, и и увек се масира одозго па навише, да би се растерале боре. Кад је то завршено, удара се прстима по лицу, да би се појачала циркулација крви. Сад долази бељење лица помоћу једног крема, који се назива »Бу«, и он тако дејствује на особу, да она одмах задрема; а то је врло пожељно. Но процедура улепшавања није још завршена. После тога долази дејство ултра-љубичастих зракова на лице и по целом телу. Кад је то свршено стављају се компреси лосиона »По де диабл.

Ти компресори састављају на очи, нос, браду, образе, а преко њих се мећу парчићи леда, да би се поре отворене масажом, стегле, и да би што боље ушло у индијско уље.

Кад се скину и ти компреси, лице Парижанке је сјајно, глатко, као код лутке у излогу.

Али, прилично кошта сва та процедура. За Американке то је маленкост, и институти лепоте увек имају пуно доларских принцеза, чак и младих девојака с лепим лицем, које хоће да буду још лепше.

У Београду се налази једна госпођица, која је једном била у институтима г-ђе Адер и има све те њене помаде, и мора се признати да јој је лице изванредно, као сомот.

БОЛЕСНЕ ЖЕНЕ, имају са употребом Франц-Јозефове горке воде лако изпражњење желудца, што је често спојено са добро делујућим утицајем на оболења органа. Писци класичких лекарских књига за женске болести пишу, да је благо деловање *Франц-Јосефове* воде и са њиховим испитивањима потврђено.

СМАЊИТЕ СВОЈ РАЧУН ЗА БРИЈАЊЕ

Употребљавајте сечиво чија је сечица оштрија и дуготрајнија ма од ког другог сечива.

ВИКИНГ сечиво продаје се свуда.

Генер. заступ. Е. Е. Лутероти,
Београд, Драчка ул. 9.

А. ФИНЦИ БЕОГРАД ТЕРАЗИЈЕ 7
ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ
ТЕЛЕФОН 7-87

С. ШАЈНЕСОНОВ

КРАЉ. ДВОР. ОПТИЧАР

БЕОГРАД

ТЕРАЗИЈЕ 32.
ТЕЛЕФОН 24.55.

Једина Специјална Оптичарска Радња. — Велики избор Цвикера, Наочара, Лорњона у Никлу, Дубле и Рогу. — Савесна израда по лекарском рецепту. — Велики избор Барометра, Термометра и Ареометра, „Zeiss-Punktal" стакла. Фото-апарате и материјал.

ВЕЛИКИ ИЗБОР ДВОГЛЕДА.
СОПСТВЕНА РАДИОНИЦА.

Kulpin-Rajčica

je aromatična, gusta i izdašna

Недељне Илустрације

АХИЛЕОН — ДВОРАЦ ЦАРИЦЕ ЈЕЛИСАВЕТЕ НА КРФУ - ПОСТАЈЕ КАЗИНО.

Ћерка баварског Херцега, принцеза Јелисавета, била је ванредне лепоте и сем физичких чари имала је фину душу и интелигенцију.

Кад се удала за аустриског цара Фрању Јосифа бечки двор је постао најсјајнији у Европи, а томе је допринела и лепа царица. Неколико година био је срећан њен живот.

А онда она почиње лагано да ишчезава са позорнице живота.

Побожна и идеална, она је искрено волела свог мужа, но ускоро је била болно увређена у својим осећањима, кад је дознала за његова неверства. Он се чак није ни трудио да сакрије од ње своје авантуре.

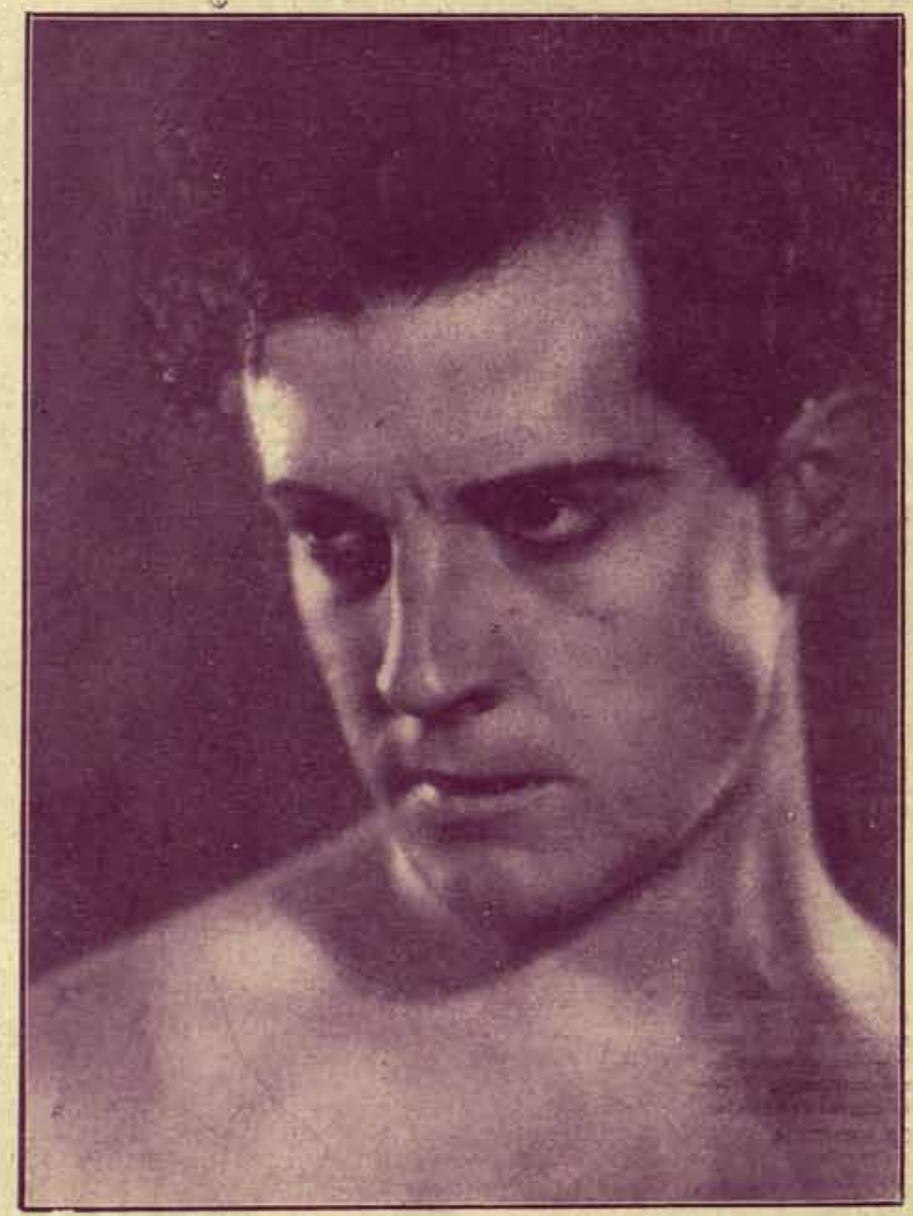
Та разочараност унела је сету у њен живот. И лепа, млада царица, проводи тужне дане.

Да би растерала своју меланхолију почела је да путује по Европи. Сагранила је дивну и луксузну јахту Миламио и на њој је пловила по свима морима, и заустављала се на местима чаробним са своје природне лепота.

Са својим меланхоличним сањаријама највише је волела да плови Средоземним Морем.

Нарочито је волела Крф, и како је била врло богата позвала је најбоље архитекте и наредила да јој ту сазидају један дворац, који ће се одликовати својом архитектуром.

За неколико година уздигла се дивна палата на једном брежуљку острва Крфа, сва окружена палмама и украшена статуа-ама из митологије, међ којима се налазио и Ахил. Зато се тај дворац прозвао Ахилеон.

Рамон Новаро осваја публику овим својим строгим изразом више но што то чине многи »слатки« љубавници.

Али није проживела ту онакве дане, какве је замишљала, јер једна несрећа за другом почела је да погађа царицу Јелисавету.

Њен девер, Максимилијан, према коме је она осећала дубоко пријатељство, кренуо се да осваја један престо, прокламовао се за цара Мексика, и био стрељан 1867. године.

Њена јетрва, царица Шарлота, полудела је од силног потреса за својим мужем кога је силно волела.

Затим је дошла Мајерлиншка трагедија, где је изгубила свога јединца Рудолфа.

После је дошла и смрт њене сестре херцогиње Д' Алексон, која је изгорела у Паризу за време пожара у Милосрдном Базару.

Неумољива судбина као да је вребала и њу. Године 1898. та отмена жена, која није целог живота никоме ништа на жао учинила, пала је као жртва талијанског анархисте у Женеви.

Кад је цар Фрања Јосиф остао удовац, решио се да дискретно прода све непокретно имање своје жене.

Немачки цар Вилљем, који је посећивао Ахилеон, решио се да га купи. Фрања Јосиф је тражио за тај дворац неколико милиона златних франака, које му је Хохенцолерн обећао, али му није исплатио.

Више пута Вилљем други становао је у том дворцу пре рата, и извршио је на њему знатне преправке.

За време светског рата Ахилеон је постао болница.

Пре кратког времена грчка влада је откупила тај дворац, и намерава да ту подигне Казино са коцкарницом.

И у тој дивној палати, где је некад меланхоличне снове сањала несрећна аустриска царица, сад ће се окретати рулет.

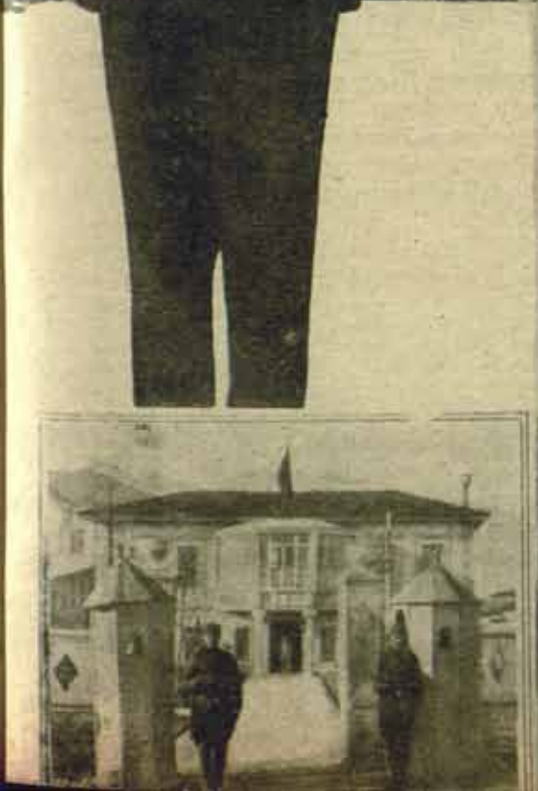
Читајте Недељне Илустрације

Штампарија „Привредни Преглед", Дубљанска ул. 53. — Телефон 40-89.

За власништво листа и штампарију Драг. Вучићевић, Војводанска 53.

недељне
Илустрације
Бр. 40
3 д

Млади краљ Румуније у морском купатилу Мамаји. С лева на десно: Грчка принцеза Феодора, краљ Михаило, његова мати, принцеза Ирена, принцеза Маргарита, принц Филип и Павле грчки.

Тајна потопљене подморнице

— ЗАШТО ЈЕ ЕНГЛЕСКА ПОБЕДИЛА У РАТУ ПОДМОРНИЦА. — РАТНИ ПЛАНОВИ У ГВОЗДЕНОЈ КУТИЈИ. —

За време светског рата ништа није било тако чудно као тачност којом је британски поморски генералштаб извиђао кретање немачких ратних бродова, њихове сигнале и тачно постављење мина. Често се догађало да данас положене мине већ сутрадан беху уништене. Много се лупало главом да се дозна откуд британски адмиралитет сазнаје за ове тајне. Заслуга за то приписивана је изврсној организацији тајне шпијунаже.

У ствари цела шпијунажа лежала је у рукама једног човека о коме се у јавности није много знало. То је био Гњурац Милер.

Дуго је енглески адмиралитет чувао своју тајну док није одобрио Милеру да објави своје пустоловине при прегледу потопљених подморница.

После пропасти „Луцитаније" адмиралитет је послао Милера у немачку подморницу која је била потопљена од енглеског брода крај обале код Кана. Милеру је наређено да утврди број официра и морнара, затим специјалну машинерију и друга уређења да подморници. Помоћу гранате начињен је отвор којим је гњурац ушао унутра и снажном лампом осветљавао уређење подморнице. Најједном у одељењу за официре нашао је гвоздену кутију са неколико књига и разбацаним хартијама које су по отворењу кутије почеле пливати по води. Пошло му је за руком да ухвати неколико од ових хартија и да их изнесе на морску површину. Књиге су садржале две тајне шифре, које су немачки поморци употребљавали. Трећа од њих служила је за споразумевање са бродовима на пучини, а хартије су оцртавале план мина које су положене пре три дана. Ови драгоцени документи беху брзо отпремљени у Лондон где су их стручњаци проучили.

Откриће Милерово учинило је да су одмах створена летећа одељења снабдевена потребним справама за гњурање, ваздушним пумпама и т. д. и ова одељења беху послата на различите стране енглеске обале откуда су јављали за потапање нових немачких подморница од стране Енглеза.

Од тог доба силазио је Милер редовно у потопљене подморнице да у њима потражи познату црну кутију коју је увек на одређеном месту налазио. Ретко када је неко занимање било тако ужасно као ово.

Милер прича о грозотама са којима се сусретао у тајанственим дубинама, о фантастичном узбуђењу разних риба, које привлачи електрична светлост и т. д.

Увлачење у унутрашњост подморнице описује Милер овако:

„Машински део био је уништен, али подморница је потопљена без да је вода допрла у унутрашњи део. Инак није била у стању да се дигне на површину. Резерва ваздуха почела се полако трошити и педесет официра са посадом почињала је обузимати паника видећи да су се нашли у воденом гробу. Многи су били међусобно убијени, а неки су се сами убијали. Многи беху написали писма својим кућама и писма пловљаху у узаном простору. Један део ових писама сам похватао и доцније су послата у Немачку.

Нећу никада заборавити израз ужаса на лицима ових несрећника и унакажене главе оних који су у последњем тренутку сјурили себи куршум у главу. Читави ројеви риба, ових подморских хијена, појурити би на још топла тела. Код официра и посаде налажено је много драгоцености, прстења, сатова — често врло скупоцених рубина, талисмана и сличних ствари. А сваки од њих беше упрашен гвозденим крстом".

НАША НАСЛОВНА СЛИКА.

Проглашење Арбаније за краљевину. Тирана, престоница нове краљевине. Ахмет Зогу краљ Арбаније, снимак на дан прогласа краљевине.

Доњи ред лево: Дворац новога краља. Десна слика: краљевска породица. У средини мати краљева, сас естрама, братом и нећацима краљевим.

ОПИС СЛИКА НА ПОСЛЕДЊОЈ СТРАНИ

Горња лева: Идила на селу за време школског ферја. Десна: Честер Конклин и Мери Бриан приређују концерат.

У средини, лева: Г-ца Бобићева на Бледу. У средини: Лнана Хајд у филму »Шпијуни г-ђе Помпадур«. Десна: Г-ца Бернеј има најлепше руке.

Доњи ред: Тери и Пат Кендел играју у лондонском Колосеуму. У средини: Пола Негр иу филму »Московска жена«. Десна: Леа Саідл.

НАШ МАНЖУ МОЖЕ ЛИ ИМАТИ УСПЕХА?

Писано је већ како је г. Светислав Петровић приликом свога епохалног бављења у Београду, открио две личности за филм. Најпре једну даму, г-цу Јелку Николић, кћер генерала г. Радише Николића, чију смо слику ми објавили у „Недељним Илустрацијама" као једну од ретко лепих девојака у Београду и г. Сергија Ђ. Јањенка, бившег инжињерског поручника руске војске, сада избеглицу руског у Београду. Г. Јањенко је показао ванредну сличност са истакнутим и прослављеним пеником на филму, Адолфом Манжу. Док је седео у »Руској Лири« за време бављења г. Петровића, наш славни земљак није могао веровати, да пред очима нема изврсног колегу из Холивуда. Зато је сам пришао г. Јањенку, затражио му слику и обећао сву своју потпору, да га Метро-Голдвин прими међу своје и ангажује ускоро. Видећемо, како ће се све то завршити.

Свечаности у Тирани

Свечан чин проглашења Арбаније за краљевину и проглашења Ахмет Бег Зогу-а за краља. Проглашење је извршено у тиранском парламенту.

Одлазак посланика из парламента на честитање краљу.

Арбански бегови после полагања заклетве новом краљу.

Краљ Албаније Ахмет Зогу у свечаној униформи.

АНА КАРЕЊИНА СА ГРЕТОМ ГАРБО

Кадгод се гледа драма, прерађена по роману, увек гледаоц осети извесно разочарење, јер он у својој свести већ има једну слику, која се не слаже увек са оном што гледа на позорници.

Американци су успели да од руског романа Васкрсење израде врло добар филм, са добро погођеним типовима и руским штимунгом.

Ана Каренина није успела, и први пут Грета Гарбо и Џон Џилберт нису се допали онако, како се они увек свиђају.

Грета Гарбо је и у Ани Каренини фатална жена, у чијим се очима види више перверзности него страст и нежност руске жене. Она је била сувише оштра и онда када воли, и ни једном се у њој није осетила нежна руска жена, меких очију, које милују, и која се заборавља у љубави... Некакав мрачан, намрштен тон увек је избијао из њених очију, и од првог тренутка, кад се срела са Вронским, створила је око себе атмосферу смрти. Та атмосфера непрестано се осећала и у њу је утонуо и Вронски.

Џон Џилберт није могао да створи Вронског, он је био више заводник него љубавник, који постаје сентименталан, и кога љубав преображава... И Џилберт, чији пољупци заносе жене целог света, овог пута нису били тако топли. Као у „Грофу Обешењаку" и „Под јармом страсти".

Личност Карењина дата је са једним цинизмом и ругобом, огромним неким носом, каквог нема ни један Рус, и то никако није био руски муж, занесен својим радом, али у души добар, питом и мек.

Амерички режисер је избегао да му да макар једну симпатичну прту, психичку и физичку, да би потпуно оправдао погрешку Ане Карењине.

Али тиме је филм изгубио. Чак је Џон Џилберт изгубио од своје лепоте, због онакве фризуре, која је, ваљада, требала да представља да је проседео код ушију а изгледало је као да се обријао и добио неку робијашку фризуру, која му је сузила горњи део главе, а образи му испали пунији.

За ту представу цене су биле повишене 15 дин., што није филм заслуживао, јер није један од монументалних филмова. То су сигурно хтели да надокнаде они 2 дин у Колосеуму, које су спустили.

На тај начин цена је свуда иста, и онда не треба правити рекламе са сниженим ценама. До данас ни један филм Грете Гарбо и Џона Џилберта није имао повишене цене.

МИР-ЈАМ.

Историски портрети.

Саксија жена Рембранта највећег сликара на свету

Та витка девојчица, тамног лица, и озбиљна, није никад помислила у младости да ће постати сапутница највећег сликара седамнаестог века... Звала се Саскија, и како су јој помрли родитељи живела је у Амстердаму код свога рођака. Пастора Жана Корнелиса, у једној старинској, суморној кући. Она је волела тај усамљени живот, са балконима цвећа и сивом светлости.

Код њеног рођака долазили су многи уметници и позивала је све сликаре оног доба. И њена сестра се удала за једног сликара.

Имала је једног рођака, који је продавао слике, и једног дана код њега најми атеље Рембрант.

Млада девојка одмах се допала уметнику, иако није била нарочита лепотица, али је имала врло много љупкости.

Кад су се венчали, израдио је Рембрант њен портре и на њему пише: „То је портре моје жене, тринаестог дана по нашем венчању, 8. јуна 1633. год."

На тој слици Саскија је срећна и као да сања, у руци држи каранфил и њен шешир окићен је пољским цвећем.

Она је била врло срећна покрај највећег уметника оног доба, али увек јој се чинило, да та срећа неће дуго да траје.

Уселили су се у једну велику кућу, коју је Рембрант раскошно украсио. Ту су била ремек дела Рафаела, Балтазара Кастаглионе, затим разне статуе, античке и новијих скулптора, ормани од кедра, и једно огромно огледало у коме се рефлектовала постеља с небом. Али било је неке туге у тој кући, јер су прозори били мали и слаба светлост је улазила. Кад би навукли тешке завесе усред дана није се видело у соби и морали би да пале буктиње.

Саскија је уживала у том луксузу, али је и венула у полутами.

Рембрант ју је обожавао, китио накитом, волео је кућу и сваку стварчицу. Он је нашао у жени грациозну младост и уживао је у њој као у својим уметничким делима.

Прича се о његовој нежности према жени, како је волео да је он сам чешља и намешта украс у коси, и по његовим нацртима да шије хаљине. Радио је њене разноврсне портрете, али свуда је имала другојачији костим. Час „Јеврејка", „Одалиска", „Јудита", „Сузана".

По цео дан Саскија је проводила у ателје-у, међ уметничким творевинама свога мужа... Позирала је без одмора, сва резигнирана.

Њен муж је открио у сликарству њене најинтимније чари, и чак је сликао у другом стању, како лежи у златном кревету.

Првом детету дали су име Ромбертиус.

Затим су имали другог сина, Татуса, и две године после његовог рођења, 1642 год. Саскија је умрла.

Њена смрт као да је однела живот уметнику, јер она је имала на њега великог утицаја.

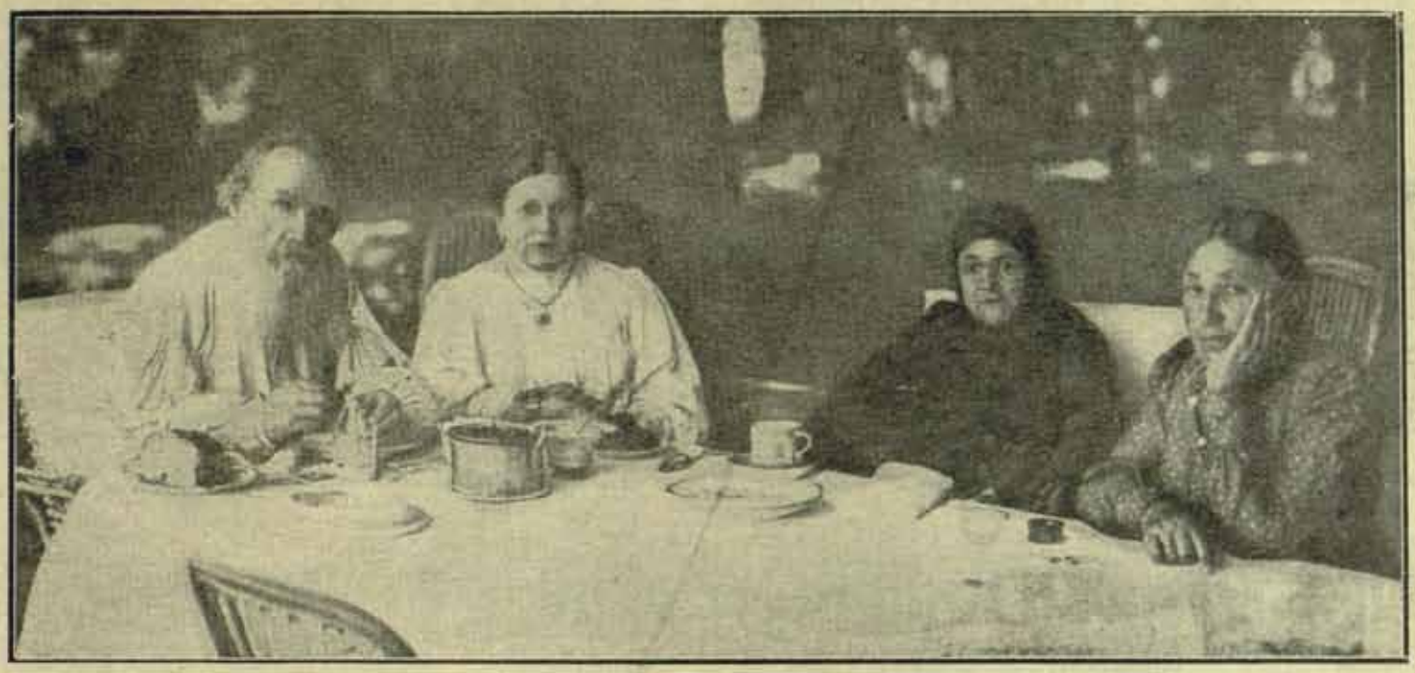
Доцније познао и друге жене, имао је и од њих деце, али у срцу је увек чувао слику своје највеће љубави. Њена успомена увек је била инспирација за њега, и колико пута, стојећи пред другим моделом, он је сликао Саскију.

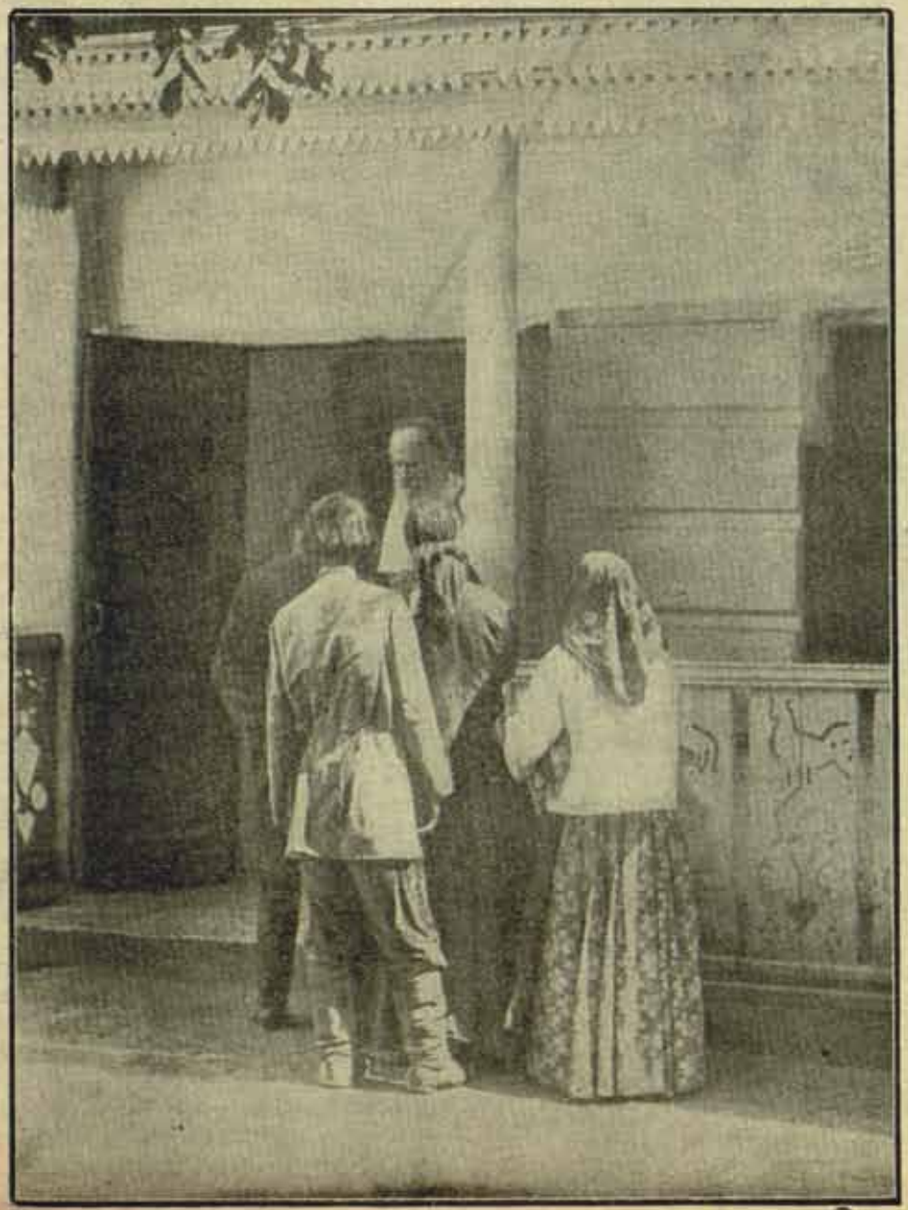

»Тоби, сигурно, не иде добро? ... Ове поцепане ципеле?«

»А, не, то нису моје ципеле. Њих сам добио на поклон«.

Стогодишњица рођења Толстоја

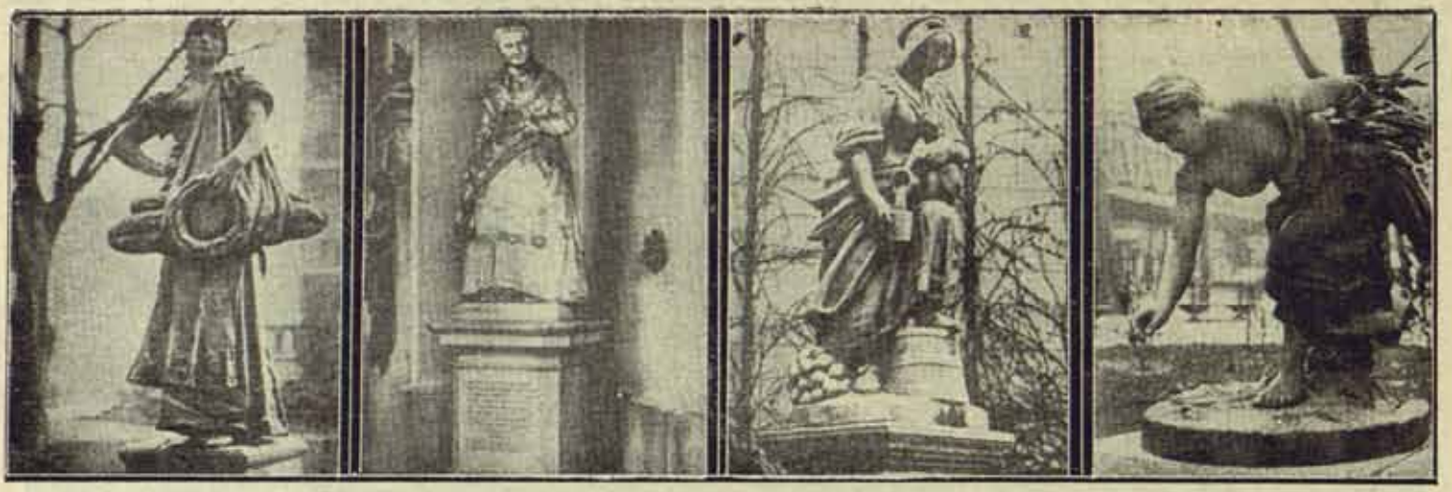

Горња слика: Толстој за доручком са својом женом Софијом, сестром Маријом, калуђерицом и њеном ћерком.

Лева: Толстој у разговору са сељацима са његовог имања.

Десна: Толстој у шетњи по шуми Јасније Пољане.

Споменик пекарски у Паризу. Споменик продавачици у Женеви. Млекарица у Бриелу. Статуа пољске раднице у Паризу.

Париске „мале пријатељице"

— Скромност, сјај и беда куртизане —

У латинском кварту, на Монмартру, Монпарнасу и по целом Паризу у опште, сусрећете сваке вечери и недељом по подне елегантне мале даме у друштву људи којима посвећују своје нежно пријатељство ма да им нису ни жене ни веренице. То су чувене француске »мале пријатељице«.

Већина њих дошле су из унутрашњости. Чежња или судбина довела их је у Париз. Недостатак посла или рђаво плаћени рад одвратили су њихове можда најлепше намере и случај им је ставио на пут неког — а некада су се наравно и саме за то побринуле, — који им је понудио за неко време помоћ или потпуну накнаду свих издатака као реванш за нежно пријатељство...

Подлегле су чежњи за лепим хаљинама, којима су препуни излози магазина, пожелеле су накита, забава и шетњи, подлегле су можда и због глади или беде, подлегле су и због лаксмислености. Нису пале на ниво »анђела улице«, не задовољавају се пролазним љубавницима. Имају свог пријатеља, свог заштитника, по неколико месеца, или за дуже време, и он плаћа према могућностима елеганцију њихових тоалета и покрива њихове издатке.

Догађа се да је понека од ових париских »малих пријатељица« више или мање верна своме студенту за све време његових студија. Она му је другарица, пријатељица, љубазница а ипак зна да ће тај млади човек који припада некој богатој породици, или вишем друштвеном сталежу, једног дана је напустити да би нашао себи жену из свог сталежа. Зна то »мала пријатељица« али се не жалости због тога. Па то је разумљиво да »Он«, образован и богат неће узети за жену

А ако етичка основа девојке није на њу, сироту и необразовану која уме једино да се лепо облачи. После растанка она налази другог пријатеља који је исто тако добар и издашан! Растанак је обично заслађен чеком на извесну суму, чија висина зависи од богатства младог човека. Не падне ли ниже и ако се преуда, она постаје добра жена и мајка...

У монденским ресторацијама париским и ноћним локалима сусрећу се друге »пријатељице«. То су сјајно обучене, елегантне жене, чији је пријатељ велики богаташ. Плаћа им луксузан апартман ауто, послугу, драгоцене наките, бунде, везове огромних цена, уметничке предмете. Ако је пријатељ нарочито издашан, обично неки богати странац, збирка његове пријатељице достиже ускоро врло велику вредност. А ако лепотица у току времена нађе неколико таквих пријатеља и ако је паметна сакупи леп капитал за своју старост и доба када је напуштена и непотребна... Прода накит, купи малу вилу или кућицу и постаје често сасвим поштена жена. Али много чешће се догађа да лепотица навикнута на луксуз и расипање буде изненађена доласком старости и неуспевајући да нађе издашног пропада усамљена у беди...

Ове лепотице из полусвета у сјају својих успеха изазивају завист код младих, простих девојака које сањају о њиховој елеганцији за писаћим и шиваћим машинама. Слаба створења, без породице у Паризу, која зарађују својим радом по неколико стотина франака месечно, а што им није ни приближно довољно за луксуз о коме сања неразумна глава, негују у себи врелу чежњу да нађу неког богаташа и да засипају богатством тоалета, луксузном вилом и давним лимузином...

време испуњена неким добрим искуством, ако нема породицу, рођаке или добре пријатеље који ће бдити над њеним животом онда је првом приликом прогута Париз... Привлачни и заводнички Париз. Сјајан и безбрижан Париз, Париз раскоши и — убиствени...

ОД БАНДИТА ДО ГЕНЕРАЛА

Његов отац био је земљорадник. Млади Чанцолин још као дечак, гоњен својим бујним темпераментом, ступио је у једну разбојничку банду где се тако истакао да је својим бандитским способностима скренуо на себе пажњу кинеских власти. Оне су га затим наговориле да, према старом кинеском обичају, ступи у регуларну војску. Овде је настала његова брза каријера.

Прве године републике — године 1912 — постао је заповедник дивизије, године 1918 инспектор трију источних провинција где је ускоро потпуно загосподарио. Од тог времена постао је управо владар Манџурије.

КРАТКА ДИКТАТУРА

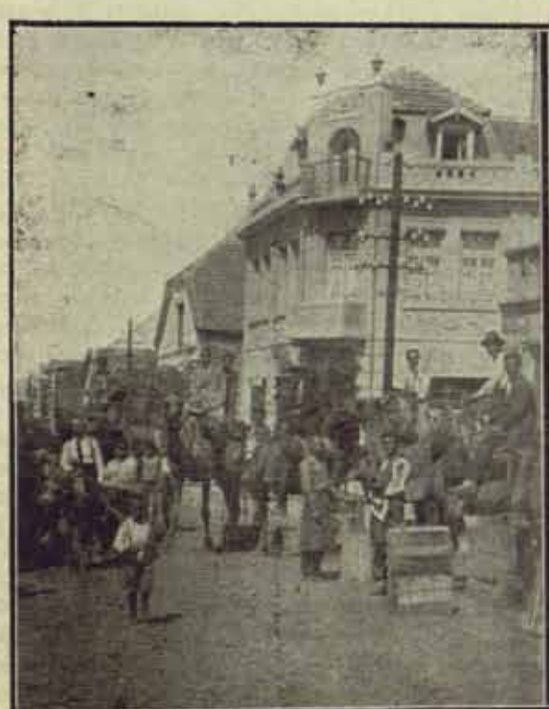
Али његова чежња ишла је још даље, чак до Пекинга. Најзад после двају грађанских ратова његова се чежња испуни и Чанцолин је 1926 године ушао у Пекинг где је примио титулу генералисима. Није био горд на своје достојанство јер је предосећао да његова влада неће бити дугог века. Савез његових противника био је толико јак да га Чанцолин не беше у стању растурити. Његова ситуација постајала је све гора, док најзад у ноћи између 3 и 4 јуна није напустио Пекинг да на путу ка уточишту нађе смрт. Атентат је завршио живот овог великог пустолова.

Мис Куманово. Г-ца Милена Смиљанић, учитељица у Куманову, изабрана је, на забави Кумановске Академске Омладине за Мис Куманово.

Први приватни авион Св. Ђорђе, кога је из фабрике Рогожарског, купио један пољопривредник из околине Новог Сада.

Караван у Јужној Србији. Једна група излетника из Струмице.

Мала Прокупчанка.

Београдски Адолф Манжу. Рус Г. Сергије Јоненко много личи на правог Манжуа. Г. Светислав Петровић обећао му је да ће се за њега заинтересовати.

ШЕТЊА ЗА ВРЕМЕ ЖЕГЕ.

— Хоћеш ли да пођеш са мном у шетњу?

— Зар сада када је у хладовини топлота 35 ступња?!

— Е, па ми не морамо ићи по хладовини!

ИДЕАЛНА ИГРА.

— Гром и пакао! Триста му мука! Опет сам изгубио!

— За зашто у ствари играте „ајнца"?

— Знате, то је игра при којој се никада не наљутим!

ЗНАЦИ ХРАБРОСТИ.

— И да бих вам доказао да се вас не бојим чекаћу вас сутра целог дана код своје куће!

— Добро, господине. И ја ћу вас чекати, јер се ни ја вас не бојим!

БЕОГРАДСКИ ФЕЉТОН

Како да раскинем?

Драга Мима,

Јаој, муку ти мучим... Једно ми се девојче наканчило на врат, па никако да га се отарасим... Ја се упознао са њим, мало да флертујем, већ ти знаш како се флертује с девојчицама, и оно ме сад не напушта, него хоће за мене да се — уда.

Да је само оно, ја би лако с њим рашчистио, али ту ти је мама и тата, и тетка, па где год се појавим ,ако не срећем њу, знам да ћу срести њену маму, тату или тетку. Та тетка је најгора, јер се види из сваког њеног геста, погледа, и свију замки, да хоће да ме улови за мужа сестричини.

Највећу сам глупост учинио што сам први пут отишао у посету њиховој кући.

И да знаш само какве ти све трикове употребљавају, да ме ухвате. Прво је долазила проводаџика, да ми за њу говори. После је долазила друга једна госпођа да ме пита јесам ли верен с њом, јер је смртно у њу заљубљен један младић, а она не може да јој проводаџише за тог господина, да не би »ударила« на мене, јер се говори да сам и ја »смртно заљубљен« у њу.

Љубазним речима сам испратио ту госпођу: »Молим вас, госпођо, ако је тај тако »смртно заљубљен, ја не мислим госпођици да стајем на срећу, нека се она само уда за њега.

А све своје другарице организовала је, па како ме која сретне:

— Честитам, ви сте се верили са Љупком....

— Мени то није познато, одмах одбијам ја од себе.

— Како? Па Љупка ми каже да је то свршена ствар..

Пре неки дан Синиша у кафани, за столом:

— Да си чуо, како те ономад на журу грде две Љупкине другарице:

— Мангуп један шта он мисли, долазио у кућу, и цео свет говори да су верени, па сад да је компромитује. А какве је она имала дивне прилике па све одбија због њега, могла је десет пута досада да се уда.

То је већ позната женска стратегија:

»Да ти знаш какве је имала прилике«...

Чим не могу неког да улове, онда се сви око њих саломише, па их само просе, просе ,а оне — неће... јер чекају тог јединог кога воле.

Ипак, све то што иде преко жена, лакше може да се поднесе.

Али ништа не може да ме наједи, као кад седнем за сто, а Љубинко тек:

— Што кријеш ако си верен?

— Море, људи божји, нисам верен, раздерем се ја, нисам, ето кад вам кажем.. Каква вереница, нек' иде до ђавола...

И тако сваког дана.

Сад се ту умешао и мој шеф, који је присни пријатељ њеном оцу, и он се ставља у улогу проводаџије. Видиш са свију страна ме склептали.

Ето, то ти је та моја мука и невоља.

Како да раскинем?

Да је бар богата, па да и учиним ту глупост. Имају кућу, у којој родитељи седе, и коју ће она да наследи, али тек кад они умру.., а то ти је »Не липши магарче...« Знам ја све те са тим задуженим кућама, које су увек мамац.... Па кад се оженим, онда те узму да седиш у кући, и тада ти суди и жена, и ташта, и таст, и све тетке.

А мени неко да суди, који сам научио на бећарски живот?? И још кад неко хоће да ме ухвати, ја се тада за живу главу не ових оженио. Чуди ме, онако мало девојче, а онако препредено. Па шта ће с њом бити кад постане жена?... Има мушкараца, који могу да се ухвате, али мене, који сам имао толико авантура, пре ће да освоји једна наивна девојка.

Само што је наивност непозната врлина у данашњем друштву.

Погледаш је једном, — погледа и она тебе. Окренеш се први пут — окрене се и она за тобом.. Код других сусрета се упознаш и одмах пољубиш.... После седам сусрета растајете се, и ти настављаш то исто, и она то исто....

Али ја не желим такву жену да узмем... А ово мало је такво.

Молим те научи ме, шта да радим.

Ти си познати експерт за љубавни раскид.

Твој Саша.

Драги Саша,

Мој принцип је у љубави, да избегавам флерт са тим породичним девојкама, кћерима виших или нижих чиновника, које седе код куће и само мисле на удају, и једну исту тактику имају за сваког мушкарца.

Са девојком из монденског света лепше је флертовати ,него са ћерком неког скромног чиновника. Монденка ти воли живот, још ако је богата, и у свако доба може да се уда, она хоће до крајњих могућности да искористи живот полудевице, и растаје се с тобом без сцена, кад се она засити тебе, и ти ње.

Увек се треба више чувати тих моралних девица, које избегавају с тобом састанак на Малом Калемегдану или у Топчидеру, јер »не смеју од маме и тате«, али те позивају њиној кући, где су сви необично љубазни према теби, и сваки пут ти читаш у њиховим очима: »Кад ви мислите да се изјасните, јер ово овако не иде, да ви долазите у нашу кућу.....«

Ја ти имам читав арсенал метода о раскиду....

1. Чим се упознаш с неком девојком, одмах се постарам да јој ухватим неку њену ранију љубав ,и пазим ако је сретнем с неким у разговору ,да то не заборавим, јер ће ми доцније требати.

2. Ако има телефон у кући, потруди се да дознаш с ким све разговара, јер, знај, да ти нисн једини с којим она говори на телефону, и да често пута теби заказује састанак, пошто јој је други одговорио да је заузет. То ћеш дознати преко неке телефонискиње, или телефонискиње пријатељице, ако замолиш, да обрате пажњу с којим бројевима општи број који тебе интересује... Наравно, то све остаје у, строгој поверљивости.

3. Треба увек да се упознаш с њеном интимном пријатељицом, којој се допадаш, и која је врло рада да ти све прича о њој. Из тога ти можеш да извучеш аргументе за тебе. Пријатељица прича тако деликатне ствари о њој, почев од њених комбинезона и бретела, да ти откријеш тајне, које нисн знао.

4. Потруди се, да се упознаш са оним с којим је она пре тебе водила љубав. Његов метод раскида може и теби да послужи, а он ће ти дати пуно детаља о њеном животу, сем ако је сувише дискретан

5. А да ли знаш колику улогу игра женска ташна у раскиду? Дирнути жени ташну, значи дирнути је у око. Покушај само да јој узмеш и отвориш ташну ,одмах ће је стегнути и пригрлити ,као да си ти неки апаш, који хоћеш нешто да јој украдеш.... Знај, ташна је женска архива, са пуно тајни. Ту су разни бројеви телефона, неко писамце, слика филмског глумца, разне забелешке, журеви, биоскопске карте, једном речи у свакој женској ташни наћи ћеш нешто, што би било повод раскида...

6. Кад је већ твој случај такав, да је и шеф умешан, ти поверљиво саопшти шефу, како имаш једну дугогодишњу везу, и да би себе сматрао непоштеним да раскидаш. Тако нешто измисли за себе, у финој форми, што ће шеф у »грубљој« форми да каже њеном оцу, и тако ћеш се спасти, јер ће те шеф, као мушкарац, врло добро да разуме и оправда, а то је најважније.

7. А кад раскинеш, онда пази с ким ћеш да флертујеш. На првом месту долазе самице. Девојка, која пристаје, да се један-пут недељно виђате, најсимпатичнија је, јер ти оставља шест дана слободна. Затим чиновница ,која воли љубав, али избегава да ти говори о браку јавно, мада о томе мисли тајно, као све девојке. С госпођицом, ко ја пристаје да дође у твоју гарсоњеру, наравно са својом другарицом или сестром, а и ти је дочекујеш с другом, можеш увек да флертујеш. Ту је лак раскид. Монденка може с времена на време да ти буде луксуз, а мала, скромна чиновница, посластица, која се задовољава поклоном чарапа и биоскопском картом.

Само се чувај родбинског фронта који наступа иза девојке.

Твој Мима.
МИР - ЈАМ.

У ЧАРОБНОМ ВРТУ.

КОРИНА ГРИФИТ У СВОМЕ ВРТУ.

Лажљиве очи

— *Ф. Пиларж* —

„То је све што имаш да ми кажеш"? Његов поглед је блудио по себи задржавајући се на познатим, угодним предметима и најзад тешко паде на сто.

Она је седела према њему у плетеној наслоњачи и није се покренула ни једним мишићем. Повремени сјај нечег пркосног и заједљивог појављивао се на њеном лицу, да одмах затим ишчезне под непрозирну маску. Овај човек који је седео према њој и волео је искрено годину дана, сада је патио. Патио је страховито, како само може патити човек који види да ишчезава све оно чему је посветио свој живот и своју веру. Окренула је од њега поглед и загледала се у нокат свог малог прста.

„Дакле, немаш више ништа да ми кажеш"? Његов глас је звонио тупо и неприродно „Ништа? Ах, да. Шта ти је стало до свега тога? Шта мариш за то што си ми сто пута лагала о својој љубави, сто пута давала часну реч да ћеш бити искрена, шта те је брига, зар не? Ах, Боже, зашто ме тако мучиш? Зашто си ми лагала о свом савршенству када си се сат доцније подавала првом човеку са улице? Годину дана сам те волео као њој и волео је искрено годину дана чисту, часну жену а сада дознајем истину и то још не из твојих уста"...

Глас му застаде у грлу. Са страшном тачношћу појави му се пред очима слика њихове љубави. Како ју је упознао, чисту, невиних очију. Како ју је васпитавао свом снагом часног срца да и она пође кроз живот гордо и одлучно. И да би постала жена. Јест, тако, тако. Годину дана је он њу љубио са осећајем поштовања и чиста страст плавила му је срце при помисли на дар који му спрема. Годину дана га је гледала невиним очима, целу годину се клела у своју част. И сада му људи открише страшну истину и нагонише га да се увери да је ова жена гора но ма која са улице. Јер оне се бар непретварају и недозвољавају да неко на њиховој покварености оснива сан свог живота.

Сео је поново. Тешко, и као да то није било његово тело које иначе беше еластично и свеже. Тако је то дакле, тако. Али зар је то могуће? Зар неко може да буде толико безочан, толико ништаван? Зар је могуће овако наједном све изгубити? Устао је нагло и стао пред њу.

„Зашто ћутиш? Зашто ме мучиш? Зар нисам достојан ни једне твоје речи"?

„Не мучим те".

„Ах, тако, наравно. Теби је све ово сасвим природно. Али то је гнусно, зар не схваташ? То је гнусно убијати човека са предумишљајем. То је горе но... Али не, не, опрости, та ја те волим, зар не видиш? Нећу да верујем да си таква. Хоћу да заборавим све. Реци ми само да ме доиста волиш, да хоћеш да живиш часно и све ће бити заборављено. Хоћеш ли? Отпочећемо нов, диван живот, бићу нежан, ох, тако нежан. Хоћеш ли?

Тишина.

Покрила је рукама очи и изгледало је као да плаче. Миловао јој је косу, нежним, умирујућим покретом руке. А за то време његово се срце борило. Није хтео да поверује тим сузама које су већ толико пута биле лажне. Хтео је да види други бол, скривени бол у дубини очију где се огледа душа. И ма да је његова љубав и сав осећај био данас погажен правом истином, ипак беше свестан да је у стању да опрости све и да почне изнова. Један једини знак искреног кајања, један једини доказ несебичне љубави ове жене према њему био би у стању да на мах збрише сву прошлост.

Трудио благо да уклони њене дланове с лица. Одупрла се томе и спустила још ниже главу. Опустио је руке и погледао по соби. Смркавало се.

Осећао је да га нешто гуши. Почео је шетати по соби. И можда није ни знао да је почео говорити.

„Волео сам те, чујеш ли? Дао сам ти све што човек може дати! И ти си мени дала све. И оне остатке од других, хаха! Ранила си ме више и нанела већи бол но што га може човек човеку нанети. Ниси ме убила. Али си ме зато убијала. Свесно и хладнокрвно. Годину дана пуштала си свесно и са бруталном рафинираношћу да моји снови о теби и будућности расту. Годину дана скупљала си лажи и циничности са лицем светице. А ја сам ти веровао. Ја сам ти веровао. Какво безумље. Какво безумље"!

Говорио је брзо подижући глас. Када је застао завладала је тишина. Ни једна реч није прешла преко њених усана. И тада у мутној непомичности вечери која је ступала тихим корацима кроз прозор осетио је први пут жељу да је убије.

А затим наједном затресе га силна жалост. Схватио је да је у пркос свему безгранично воли. Љубављу која је равна лудилу.

„Дакле... ништа? За Бога, говори или ћу те... Не, ја, ја... те... волим. Реци ми само једну реч. Једну једину реч! Молим те"...

Тишина.

На прозору стоји цвеће које је процветало црвеним цветовима. Изван прозора стајао је живот и цветао руменилом. Грозан страх му проструја телом. Неописани страх од празнине његовог живота ороси му чело знојем.

Грозио се.

Тишина. Тишина.

Три тешка корака напред. Мисао застаје негде у вијугама измученог мозга.

Грчевит покрет његове руке забаци јој главу назад. Спазио је њено бледо лице. Али у очима не беше израза. Упио се до тих очију са последњом очајном надом да ће спазити нешто што ће му нагнати сузе на очи. Да ће спазити дубоки, неми бол, бол из кога извире природа човечности и због које се и злочини опраштају.

Ништа, ништа.

Само очи звери измучене страхом, очи које размишљају о томе како ће се дочепати земље која се измиче под ногама. Очи у којима су последњи остатци рафинираности тежили убога да изазову израз жаљења.

Задрхтао је од хладноће и осећај недостатка ваздуха стеже му груди. Не удари је. Одтетурао се до отомана и паде на њега. Тренутци су летели разбијајући се о вечности.

Тада чу како она устаје. Несмелим корацима приближи му се и затим притисну целом тежином тела његове груди.

„Волим те, волим те", слушао је испрекидан шапат крај свог лица.

Одгурну је снажно од себе. Лежала је на боку грчевито притискујући руке на очи. Он је гледаше запањено. Затим једним покретом здера хаљину са ње и покри је својим измученим телом.

„Ти ме дакле волиш? Ах, та ти ме дакле волиш? — Пољуби ме онда, пољуби! — Ох, ти... ти"...

И ту отрже руке с њеног лица. Два велика укочена ока гледаху на њега. Очи звери, нагнане у клопку и одлучене да жртвују све ради живота. Приближавао њеним очима своје лице догод није дошао сасвим близу.

Затим се разлеже смех, луди, крештави смех човека који губи све.

Пружао је полако руке њеном врату и осећаше да му се прсти упијају и њену мекану кожу. Осећао је

Устао је, пришао прозору и наслонио чело на хладно стакло.

„Дакле то сам добио за сву моју љубав, Боже мој", прошапутао је у очајању.

Чуо је шум одела иза својих леђа, брзе кораке и шкрипу врата.

Није се ни осврнуо. Само је притиснуо снажније чело на хладно, прозрачно окно. Када се најзад одвојио од прозора био је већ мрак.

Пришао је вратима и механичким покретом окренуо електрични упаљач.

Елстер Ралстон, лепа дива, у своме врту у Холивуду.

Једна група ученица једног немачког инстн тута при вежбама са медицинским лоптама.

ЛИЛИ И ВОЈНИК.

Лили је често досадно и зато радо прича и слуша досетке. Недавно је запитала свог најновијег пријатеља:

— Драги мој, знаш ли каква је разлика између мене и војника на бојном пољу?

— .....?

— Па, војник на бојном пољу предаје се непријатељу, међутим ја се предајем само добрим пријатељима.

ЈЕДИНА РАЗЛИКА.

— Жена веома често говори а да и не размишља о ствари.

— Јест. Али никада не размишља а да не говори.

У ПУНОЈ СЕЗОНИ.

— Да ли је јевтино у овој кафани?

— Како да није. За три динара добио сам црну кафу и нов зимски капут!

Пианискиња и филмска глумица Фатма Карел.

НИСУ СВИ МУЖЕВИ ЈЕДНАКИ.

Она: Учинићу као и Рут Елдерова пре свог поласка на пут.

Он: Па ја ти не браним да летиш преко океана. На против...

Живот Ричарда Бартелмеса

Он се родио у Њујорку 1895. год., где му је мати била учитељица енглеског језика и предавала је енглески Ани Назимовој. Тако је Ричард имао прилике да се упозна с њом.

Та велика руска уметница била је изненађена изјавом тог детета и још у осмој години ангажовала га је она за филм.

Његов почетак у студиу није био тежак, јер први филм, који је снимао, имао је успеха у целој Америци.

Родитељи нису желели да он занемари школу, и за све време док је радио у филму, посећивао је и колеж.

У то доба Грифич се спремао да снима филм «Сломљени крин» и спазио је у студиу Компаније Триангл једног црномањастог дечка, широких рамена, који је увек имао самопоуздања у самом себи, и чије су црне очи јасно гледале:

Ричард Бартелмес са својом женом и дететом.

— Овај би био згодан за типа Кинеза, какав мени треба.

— Пристајете ли да играте улогу једног Кинеза? Запитао је Грифич Бартелмса.

— Зашто да не играм, ако је само улога интересантна.

— Врло добро! узвикнуо је Грифич.

Ето, тако је Ричард Бартелмес дошао до улоге у »Сломљеном крину«, где је поврај Лилијан Гиш био одмах запажен. Али ту није показао сав свој таленат. Он се развио доцније. »У цвету љубави«, и »На сантама леда«.

Ричард Бартелмес био је већ године 1921. врло познат уметник, али он се тиме није задовољио, већ је сам створио своје филмско предузеће, где је снимио шест филмова.

Он и дан данас непрестано ради, и у Америци се дају многи његови филмови, који нису долазили у Европу.

За време једне анкете гимназисткињама америчким: »Кога филмског глумца највише волите?«, Ричард Бартелмес је добио највише гласова.

Он је ожењен драмском глумицом Мери Хеј и има с њом ћеркицу, коју је прозвао Мери друга. Сматра се као врло добар отац и све слободно време посвећује породици.

Пре неколико година купио је за сто хиљада долара једну дивну вилу у талијанском стилу у Холивуду. Ту је удесио тенис, једно језеро ,и кад је све било готово оженио се.

После је направио свадбени пут до Канаде и Европе.

»Ништа не освежава човека као путовање, изјавио је Бартелмес. И ако кажемо да је Америка напредна, ипак имамо много шта да научимо у Европи. Ту се осећа атмосфера прошлости; уче се традиције, обичаји, добијају се нови идеали, ствара се укус, и усавршава се васпитање. Откако сам путовао по Европи осећам да сам напредовао у студиу.«

НЕКАДА ЈЕ И ЗМИЈА ДОВОЉНА ПА ДА СЕ ПОСТАНЕ СЛАВАН.

Америчка милионарка Мис Етел Кари постала је за кратко време чувена у Паризу и на француској Ривијери, као и филмска звезда мис Пеги Ојс, сопственица највећег дијаманта на свету. Етел Кари, супруга власника бакарних мајдана, има такође много дијаманата и других драгоцености. Али за своју славу има да захвали змији.

Једнога дана појави се у Кану елегантна дама. Американка. Око врата је имала нарочити украс: живу змију, али свакако врло добро дресирану, јер је змија чврсто обвијала врат ове даме. Кожа змије била је слична перлама и на први поглед могли сте помислити да је змија прави коље. У пратњи неког талијанског каваљера дама је једног дана посетила најелегантнији тамошњи ресторан. Талијан је поручио вечеру и затим запита да ли би могао добити што за јело за змију. Келнер је био врло изненађен овим питањем али најзад осим вечере донео је и јело за змију. Змија је лепо сишла са врата госпођиног на сто и почела сладити „змијске залогаје".

Сувишно је напоминьати да је ова сцена изазвала у ресторану општу сензацију и да је нашла на много обожаватеља. Пошто се змија добро наела, обвила се поново око врата мис Кариеве.

Прошло је осам дана и гости поменутог локала доживеше ново изненађење. У ресторан дође мање друштво, две даме и два господина, носећи са собом змију два и по метра дугачку. Једна дама је употребљавала змију као боа. Келнер је морао олет осим вечере донети и јело за змију, која је добила и нарочити сто. Ту се змија на општу запрепашћеност испружила и са правим змијским апетитом почела гутати своју вечеру.

Већина гостију беше чепријатно дирнута те је журно напустила ресторан. Пошто је змија вечерала, савила се опет у боа. Сопственик ресторана замолио је учтиво госте да идући пут почаствују неки други локал својом посетом јер његови гости не желе да вечеравају са гмизавцима у друштву. Међу гостима беше и мис Кари са својом малом змијом. Када се пак друштво поче позивати на Американку којој се не замера њен живи украс онда је ресторатер одговорио да дозвола да доношење змија са собом важи само за оне змије које нису дуже од пола метра.

Злочин из љубави

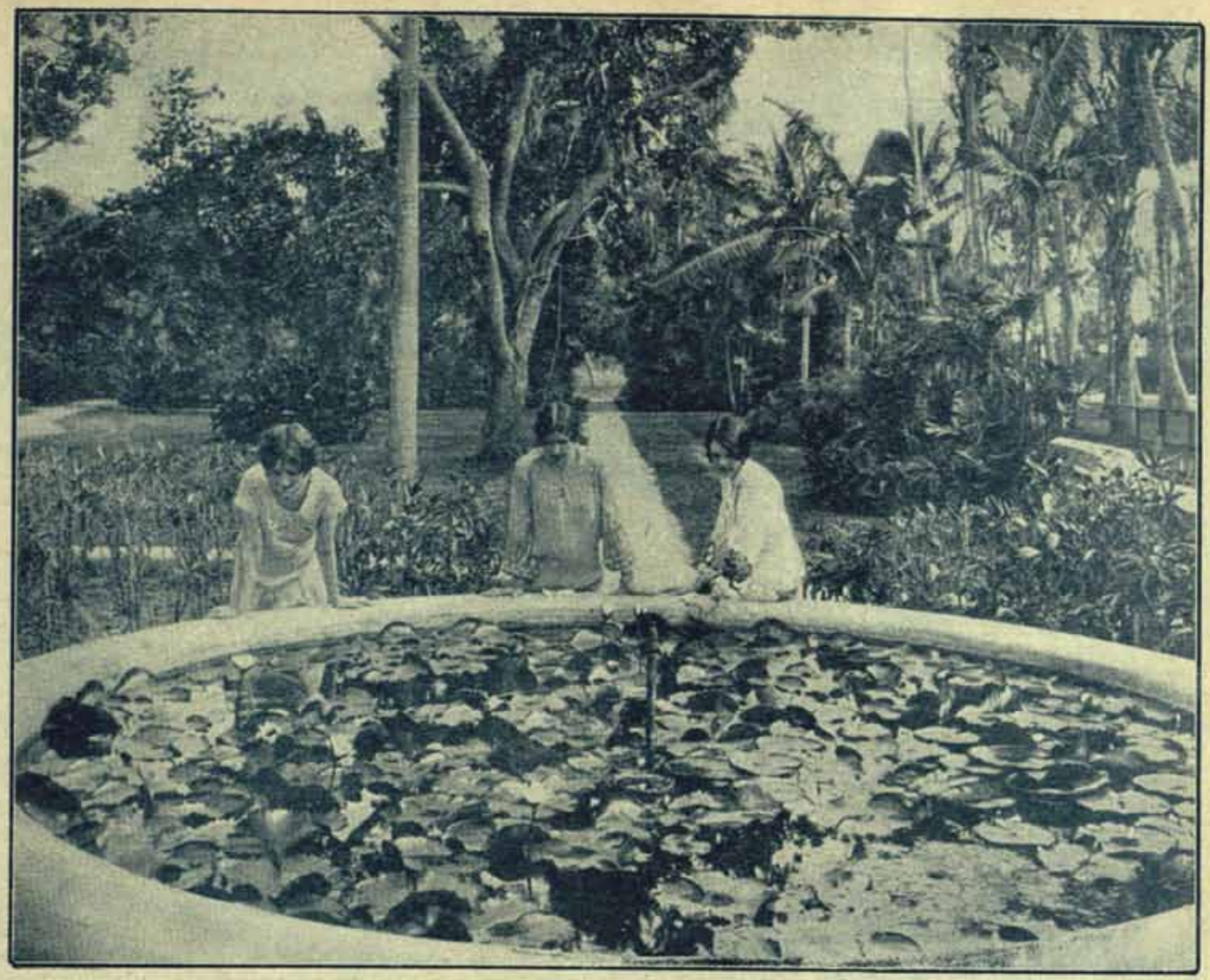
Љубав и мржња -- лице и наличје истог осећања

Готово свакодневно се сусрећемо са тврђењем да волети или мрзети жену из дубине душе представља само две форме исте свуда господареће страсти.

Неки модерни романописци и драматичари описују према овим тврђењу своје љубавнике и љубавнице и тако оснивају заплете својих драма. Данас не видите на сцени да се људи воле као мушкарци и жене пре тридесет година. Данас је љубав израз дивљаштва, узбурканости, тираније, бруталног егоизма, израз живота примитивних људи.

Извесни немачки филозофи тврде да је то наиван идеализам сматрати љубав за племениту страст, да је то глупост која је удаљена од факата. То што прати људску љубав, радост, услужност, џентлменство и нежност само су неки површни украси. Ако човек двадесетог столећа воли, онда се у основи налази у истој ситуацији као и дивљак каменог доба који је са тојагом у руци ишао да отме себи жену распаљен чежњом и пријатношћу насилног хватања. А и данашње жене, ма да нису свесне тога, воле исто тако као и њихове далеке, давно ишчезле сестре пре много и много столећа, жудно, неуздржљиво, себично...

Последњих година су у научним круговима нарочито раширене ове анималистичке теорије модерних сексуалних импулса. Говорити данас о љубави речима песника или нежног

Чаробни врт у Палм Бачу (Флорида).

осећања као што је на пример умео да говори Тенисн, Браунинг или Чарл Дикенс, значи изјаснити се пред модерним психолозима за заступника назора који су одавно изашли из моде.

Тако према теорији. А како је у пракси? У пракси је доиста споредно шта проповедају модерни или модни психолози, као што је споредно шта описује неколико сушичавих романсијера драматичара у својим романима или драмама; ако обични људи и жене заборављају на своју сродност са животињама.

Већина тако и чини, али је немогуће одрицати да се почињу јављати изузетци. Пораст тако званих злочина из љубави је један од највише узнемирујућих примера послератног живота.

Сматрали смо дуго ове злочине као ексцентричности, али би данас слична претпоставка била самообмана.

И енглеске судије застају пред множином злочина чији мотив лежи у сексуалном импулсу.

Преварена девојка, залуђена љубомором купи витриол и полије њиме лице свог неверног драгана. Неки млади човек спази изненада девојку којој се удварао у друштву другог каваљера. Полети као муња на њу да је удави. Ово обоје чине то из велике љубави, објашњава правобранилац судији и пороти.

Волели су их толико да би их радије видели мртве но срећне поред других. Обожавали су их тако страсно да би пре пролили њихову крв но да дозволе да њихове усне љуби други.

Ово нису измишљени случајеви. Број њихов је знатан и када би било потребно могли би се наводити безбројни слични ни мало привлачни примери људског „бехавиоризма" — како гласи психолошки термин.

Време је да се каже истина о овим одвратним ексцентричностима људске страсти.

У свести људској нешто се буни против ове филозофије која се пружа у последње доба јавности. Употребљавати реч „љубав" при описивању страсти која се испољава касапљењем и убиствима, мржњом, немилосрђем и осветом то је злоупотреба људског говора.

Обични људи и жене нису хвала Богу још напојени том елементарном животињском филозофијом.

Факат, који модерна наука често запоставља, јесте баш у томе што се у човеку у колико се удаљавао од својих мајмунских предака, догађало чудо. Развијала се свест и душевни живот.

То је чудотворство, крајње чудо космичког плана. Његово дејство јавља се у свакој сфери људског поступка. И у љубави.

Из њега се родила љубав човека према жени, љубав која хоће да даје а не само да узима, љубав која хоће радије да помаже и да лечи но да наноси бол и да вређа, љубав која тражи и по цену самопожртвовања срећу оних које волимо, љубав која се огледа у највишој срећи двају срца.

Можете за ово наћи милион примера. Љубав није сестра мржње, није сродна са бруталним насиљем. Љубав или побеђује или, ако се судбина испречи на путу, часно потчињава своје тежње вишој сили.

ПАРИСКИ КОНГРЕС УЧИТЕЉА ИГРАЊА ИЗ ЦЕЛОГА СВЕТА

Г. Петар Стојић, професор играња и кореографије отпутовао је у Париз на конгрес кореографа и професора играња.

Сваке године, пре него што отпочне сезона великих забава и епидемија дансинга, пре него што пристигне у дворане за плес најмлађи нараштај, још румен и још уздрхтан од узбуђења, онај млади свет мушки и женски, који се први пут упушта у вртлог плеса, тада још кореографи целога света, мајстори и диктатори играња, одрже свој уобичајени конгрес, на коме скупа одлуче, које нове игре ваља усвојити, да би биле у складу са естетиком нашег доба и конвенционалношћу нашег друштва. Највештије демонстрације игре, изводе се тада са врло много бучности, пред овим реномираним мајсторима из целога света и природно да они са тих конгреса донесу најновији стил, оно што се последње усвојило, последњу новост.

Од наших учитеља играња, у Париз је отпутовао, у колико нам је достављено, г. Петар Стојић, познати директор »Касина-Студио«, као члан париске Академије Играња и саветник Уније Кореографа за краљевину С. Х. С. Он ће из Париза донети најновије креације о којима ћемо ми благовремено обавестити наше читаоце, одмах по његовом повратку.

ЉУДИ КОЈИ ИМАЈУ тешку столицу и при том пате од оболења дебелог црева, навале крвну другу органе, удара у мозак, главобоље, увразаног куцања срца, нека узму свако јутро и вече ¼ чаше природне Франц-Јозефове горке воде. Лечници великих хируршких клиника сведоче, да се пре и после операције стомака *Франц-Јозефова* вода увек употребљава са највећим успехом.

Писмо из Арабије

Арабљански град Џедах.

„Камила је једино превозно средство кроз Арабљанске пустиње и планине.

Нигде нема тако лепих и брзих камила као у Нецу, у централној Арабији. Тај предео снабдева камилама целу западну Арабију, и ту су оне највише тражене и најскупље. Те лепе животиње невероватно су издржљиве, подносе умор стрпљиво, и могу да иду по пет до шест дана а да не затраже воде. Зато није никакво чудо, кад неки Арабљанин затражи за камилу 30.000 или 40.000 франака. То ти је вредност Аутомобила.

Иако имају онако глуп израз, те животиње су необично интелигентне и верне своме господару као коњ. Довољно је прошапутати само неколико речи, оне се одмах дижу и крећу.

Арабљанин уме тако вешто да се попење на камилу преко репа. Сем траве, која се налази у пустињи, или жбуња, камила се храни месом, брашном помешаним с маслом, које им дају да би добиле снагу и биле брже. Оне су у стању да прелазе кроз највеће кланце планинске у Хеџазу, куда се пролази кад муслимани иду на поклоњење у Меку и Медину. Камила је прави туриста. Она се вешто пење, и врло опрезно стаје на сваки камен. Невероватно је гледати онако огромну животињу, са две грбе на леђима, како се вере као коза и тражи пут са опрезношћу пса.

Кад се крену на хаџилук жене и деца онда се на леђима камиле учврсти кућица, покривена теписима и разнобојним материјама, у којима се седи као у неком салон—вагону, и кроз пустињу такав караван изгледа врло живописно. Догађа се више пута, да они, који нису навикли да седе у тим кућицама, добију морску болест, јер се она љуља као чамац на узбурканим таласима.

У Арабији се налазе многа племена где су жене поглавице. Невероватно је, да је феминизам тако далеко отишао, иако се жене нису борile за своја права. То су жене ретких ратничких способности. И песници-ње, које увек иду на челу свог племена, воде га у борбу и певају с њиме ратничке песме. Чувена је у Арабији Бедуинка Мура, која има назив „Блистава", краљица племена М'Тира, које је настањено у близини Неџа. Често се може она видети како стоји на својој белој камили и грациозно се наслања на лук свога седла, које има облик круне, а Бедуини је прате у далеким експедицијама.

Супротно муслиманским обичајима, бедунске жене играју важну улогу у својим племенима. За време битке увек се једна од најлепших девојака налази међ ратницима. Она их бодри, пева им, и обећава да ће се удати за онога, који буде најхрабрији. Њено присуство распаљује храброст код мушкараца, и много пута женама се има захвалити што је битка добијена.

Кад је неко племе приморано да бежи, онда се разапну насред пустиње шатори и ту се логорује, а жене имају дужност да теше ратнике, да им кувају и набављају храну.

Чудни се призори виђају тада. На леђима камиле, у оним кућицама, букти ватра, и жене пеку колаче и погаче. И од тих лепих куварица зависи живот по неколико стотина ратника, који беже кроз арабљанске пустаре.

Увече сви спавају на леђима камиле, у кућици, која се лагано нија и успављује.

И кад се у ноћи пробуди, у тој бескрајној пустињи, добија се утисак као да је насред пучине. Монотона, тужна песма Бедуина разлегне се у ноћи, затим неколико узвика, и камила — пустињска лађа устаје лагано и креће се по таласима песка.

Естеле Тајлор и Клајв Брук.

Борба за председничко место у Сједињеним Америчким Државама. Кроз улице воде једног слона, који изводи разне атракције са једним дететом. Слон је симбол републиканске партије, па се и придобијају гласачи за републиканску партију.

Барбара Ла Мар и »сунчани дечко«.

Мери Денкан и Чарлс Фарел.

СТОМАТИН

ЛЕЧИ СВЕ БОЛЕСТИ СТОМАКА И ЦРЕВА, КАО: РЂАВО ВАРЕЊЕ, ЧИР У СТОМАКУ, БОЛОВЕ У СТОМАКУ И ЦРЕВИМА, ПОВРАЋАЊЕ, СУВИШНУ КИСЕЛИНУ, НЕУРЕДНУ СТОЛИЦУ, НЕСАНИЦУ и т. д. ДОБИЈА СЕ У АПОТЕКАМА, ДРОГЕРИЈАМА И У ЛАБОРАТОРИЈУМУ. — НАРУЏБИНЕ СЛАТИ НА ЛАБОРАТОРИЈУМ „САЛВАТОР" БЕОГРАД — ЛАУДАМОВА УЛ. 52. ЦЕНА ФЛАШИ ДИН. 75.—

Јесењи живот Београда

Ако би футуристички представили летњи живот узели би три боје: црно, црвено и плаво... Плаво је летње небо, црвени зраци усијаног сунца, који су испекли људе и направили их црнима...

Јесен је увек жута са једном нијансом нарандастом.

О, како је дивна јесен у великом граду...

Оне опустеле улице, с којих је свет бежао на плажу, сад су опет пуне жагора, гурњаве, добацивања и парфема. Сви се враћају обновљени, у новој кожи, јер им је сунце изгорело ону стару зимску и пролетњу.

Онај, што се вратио после летњег распуста, изгледа као потпуно нов на улици, и сва су му лица нова. Лето изврши преображај на очима, образима, и уснама. Нема више оних анемичних госпођица, већ гледају два сјајна ока, а образи личе на зрелу воћку коју је шибао ветар и грејало сунце.

Шетња, која је тако уморна и лења летњих дана, сад је брза и весела. Осети се неко бескрајно расположење да се опет шета кроз густе шпалире, покрај обновљ: их излога, да се сретају познаници, који се нису давно видели, и нови дошљаци из унутрашњости, који наврве с јесени, да се ту настане, или да само нешто купе, па да се врате натраг.

Летњи опустели град увек је тужан. Тужне су и кафеџије, и трговци, и сви продавци. Јер, и ако су отворене баште и пуно разних атракција, плажа је, ипак, велики непријатељ свима онима, који чекају муштерију. Госпођица се никад не појављује на корзо-у, а шта јој друго треба за плажу, него једна лака хаљиница и бела маринска капа.

А кафеџије се љуте на оркестре, јер им се чини да немају довољно интересантан репертоар, што они виде по пазару, који се смањи некад летњих дана.

Први јесењи дани представљају борбу за све.

Пролепшана госпођица спрема се за борбу пољубаца. Она је снабдела себе калоријама летњег сунца, а те калорије дејствују као рентгенови зраци на срце њеног обожаваоца. Она се радује сезони биоскопа, где је много пријатнији стисак руку у некој усамљеној ложи, уз меланхоличне и страсне звуке неке егзотичне музике. Она се радује брзом сутону, у који се стапа њена силуета кад иде у дуету.

Нека неописана чар лежи у шетњи јесењој по Калимегдану, кад све мирише свежим и сетним парфемом, и последњи пут обоји се зеленилом, као да све предосећа агонију зиме, и хоће још један јесењи живот да проживи.

Велике кафане већ спуштају огромна стакла на прозору, и млазеви светлости са лустера обасјавају тај обновљени свет.

У човеку се буди живот, нове идеје и планови.

Радна година почиње с јесени. Пролеће успорава темпо живота интелектуалног, лето преноси живот у природу, а с јесени струји живот у кабинету, канцеларији банкама, атеље-има, позоришту и биоскопу.

Позориште као да је сигнал животу. Чим оно отвори своја врата, одмах се пробуди уметнички живот и салони моде почну журно да раде. Чак се и фризери радују отварању позоришта, јер више помоћници не могу да стоје пред радњама и да маникирају своје нокте.

Излози су изгубили своје цветне боје, већ су дошле јесење као разне нијансе сувог лишћа и једна плава боја која освежава јесен.

Киосци су мало данули душом, јер мртва сезона журналистичка већ је прошла. Сад су сви на улици, још у четири сата, и дневни живот више занима.

Куће су добиле свој нарочити мирис — слатког, пекмеза и парадајза. Госпођа је мало љута јер је чекају велики јесењи послови и господин муж треба да пази да јој не стане на сенку...

Тада треба доносити жени поклоне, јер јој то даје воље за рад. А јесењи поклони имају нарочите лепоте, например нека — каша, свитер, шешир, свилене чарапе и т. д.

— Мало је она потрошила у бањи, него још и поклоне да јој купујем, грди неки муж.

— А колико сте ви, господине, потрошили, док жена није била ту... Боље ћутите да вас неко не би одао...

МИР—ЈАМ.

Скандалозан аутор! Све сами безобразлуци у овој књизи. Сада читам исту књигу већ трећи пут и проналазим све веће и веће безобразлуке.

ПРИНЦ — ТРГОВАЦ

Главно је да се господин свиђа госпођи. Због чега се он свиђа, ствар је за себе. Он може имати лепе очи, леп узраст или пак, тип-топ шнајдера (ах, колико људи имају да захвале шнајдеру за свој успех! Када би жене само знале!) — у пракси је то прилично свеједно. Много је важније опхођење. Он може бити непрактичан, неталентован, па и ограничен али се условно мора снаћи у свакој прилици. Шта је према њему иначе талентован човек ако је у опхођењу везан — смоља на квадрат био би госпођин суд о њему.

Ставимо овде тачку и расмотримо у кратко садржину поменутог филма: Луцијан Флам напуштен од мајке, одрастао је у кући свога очуха тврдице. И од њега неби било ништа да се није окренуо мало око себе, дохватио свој бродић среће и привезао га за брод једне имућне даме. Овде се наглашава речица »имућне«. Мада дама — једна руска емигранткиња са именом Татјана — ни сама није имала новаца, али је великодушно дозволила да се господин директор Бергрин потпуно упропасти, отворивши њеном љубљеном Луцијану моде салон, који се од других одликоваше по томе, што је стално имао више расхода него прихода. Нормалан младић — да би се разумело: један, који би имао талента! — да је каријеру почињао под другим околностима. Можда баш не би изабрао ту бранжу. Овај принц-трговац сасвим се угодно снашао у овој ситуацији и сву бригу о себи предао руској принцези и господину Бергрину, али када су добром генералдиректору приходи сасвим нестали, сасвим једноставно — добио је пасош. Такви су данас младићи. Али, само стрпљења: њима је ипак срећа наклоњена.

Тек што се уклонио господин Бергрин, појављује се госпођа мама, која је у међувремену постала славна певачица под именом Росана де Брај, и са њом отац Луцијанов, који је у своје време плаћао трошкове око њеног образовања. Госпођа мама је имућна те су Луцијан и Татјана безбедни, и тако овај филм има весео завршетак.

Срећа ~ мајке
Здравље ~ деце

Храните децу млечним брашном

„БЕБЕ“

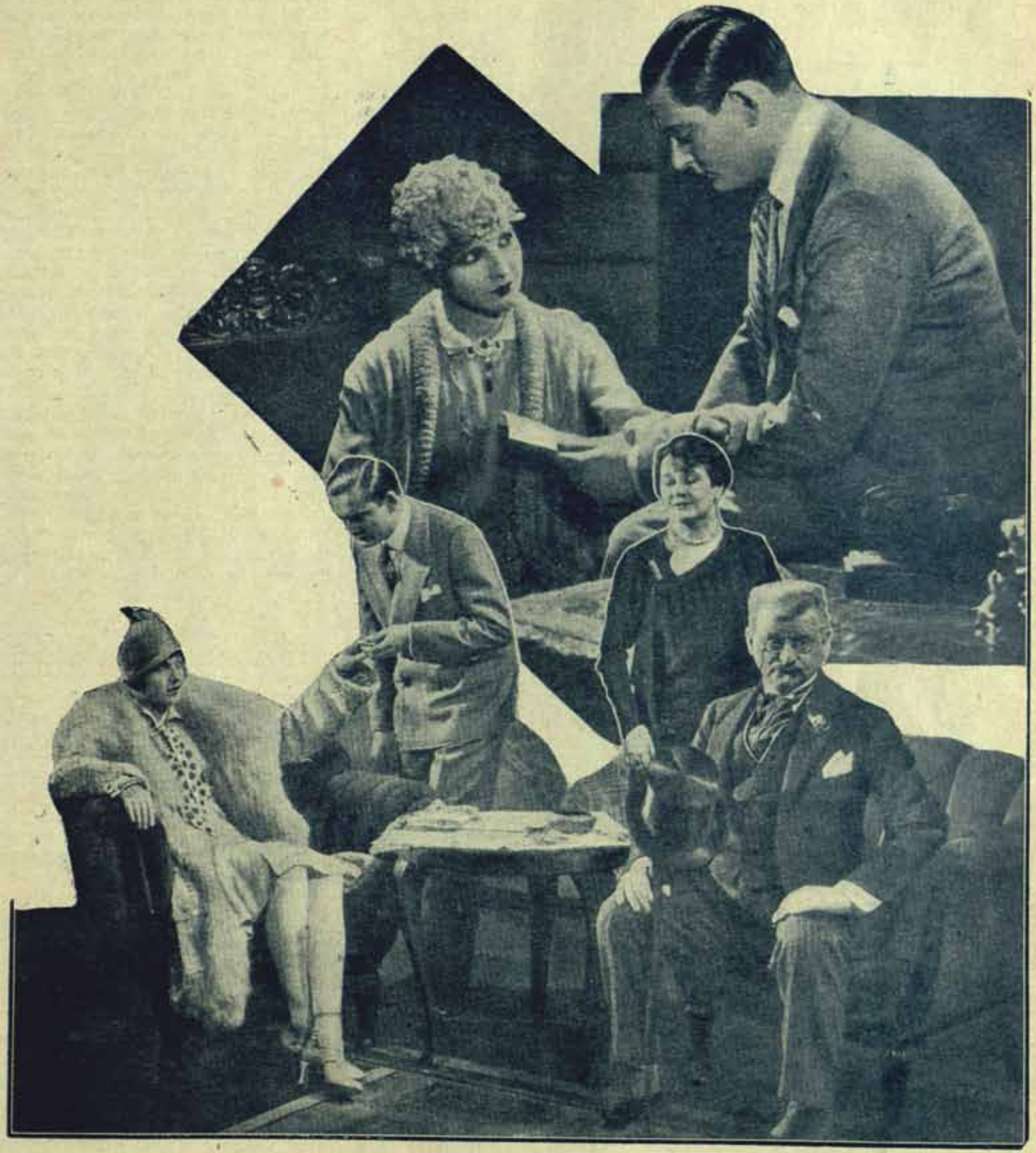
Швајцарског Млечног Друштва А. Д.

Тражите у свима апотекама, дрогеријама, колонијалним и бакалским радњама.

Генерално Заступство и Стовариште за Краљевину С. Х. С.

"ОБОРОТ" Београд, Цара Уроша 19. тел. 31-89.

СЦЕНЕ ИЗ ФИЛМА »ПРИНЦ ТРГОВАЦ«.

Сцена из филма »Принц трговац«. Горњи ред: Ла Јана и Хари Хелм. Доњи ред с лева: Ла Јана, Ида Пери и Ралф Артур Робертс.

Емил Балаша:

ГРБОЊА

После подне стајао сам на морској обали, када ми се с леђа, лагано, опрезним, тихим корацима приближи грбоња. Добар дан, рече, па са инстинктом богаља, који је способан свему прилагодити се, стаде поред мене, те и он, ћутећи, посматраше море.

Грбоња најзад проговори.

— Како би добро било, када бих сада код куће био — рече и у том му се као на плач искривише уста.

— Па идите кући — рекох му.

Грбоња на ово није одговорио. У море је гледдао, а очи му сузне беху.

Не знам зашто, али тако ми се учинило, као да сада поред мене стоји супротна страна мога живота, супротна страна моје судбине и чудио сам се томе, да сам и ја исто тако тужан као и он.

Овај богаљасти грбоња би сретан био, да је такав, какав сам ја. Њега омаловажавају и презиру жене, не сматрају га човеком. Он никад није имао бурних радости, није могао уживати у сатисфакцијама, које би, тријумфујући, изнудио од жена. Никада се није опио од пољубаца, па и сада жуди за кућом, да се, дрхћући од среће, приљуби уз своју жену, док сам ја само зато побегао од куће, да не бих морао гледати сахрану својих рођених осећаја, да, вративши се кући, мало бола и утучености видим на лицу једне жене. Па ипак, обојица смо једнако тужни били.

— Шта је то? — питао сам се. Зар је наше срце ипак једнако? И овај грбоња долази овамо и посматра море и исто тако је тужан, али он још и плаче поред тога, јер још није успео да постане господар свога срца, својих црта, својих речи.

— Па зашто не идете кући? — питао сам га тихим гласом, пуним саучешћа, али на ово питање ми дуго није одговорио грбоња.

После проговори:

— Када би рекла да идем да се шетам, јер чека некога, не бих марио. Када би рекла: гледајте, мужићу, ви сте један бедник, грбоња, богаљ, ја вас јако волим, али ја и човека требам: лепог, здравог човека, па идите мало и опростите ми, онда бих отишао и опростио јој, а не бих ни показао како ме то страшно боли. Али она то не ради. Вели да хоће да легне, јер је сањива. Мене у шетњу шаље. Данас, после подне, узела ми је новац, јер је видела један нов шешир, који је и купила. Само зато, да буде лепша оном, с киме ће се, данас после подне, састати. А мене је овамо послала да се шетам. По некад би вриштао, јер видим да ме и не сматра човеком, да ме још никада није погледала као жена, сматра ме псетом, слугом, онаковим, који није ни мушко ни женско, кафанским служитељем, кога једна женска, и кад је у кревету, може позвати у собу, јер он само што унесе чај, уђе и изађе, као нека машина, која се и не узима у обзир.

Ту сам га морао прекинути, јер му је јако дрхтао глас.

— Но, но, — рекох му, али друго ништа нисам умео да му кажем.

Грбоња ме погледа.

— Да, рече, — ви и не знате, да ме то боли највише.

Хтео сам да се насмешим. Да ми на лицу заигра осмех пун поуздања и гордости, по којем би се видело, да никако не разумем и не могу да разумем, да то боли највише. Али, осмејак ми није успео. Згрозио сам се, мислећи на то, како су узроци болова разни, а болови како су ипак једнаки. Грбоња није ни слутио о чему ја премишљам, јер је стално даље говорио, својим сухим, дрхћућим, тужним гласом.

— Сада ћу се кући вратити, у вилу

Г. Воја Маринковић са госпођом.

а она ме неће ни погледати. Биће уморна, а помало и сањива, а ја ћу опазити, како полако нестаје са ње жар туђег миловања, видећу њезин бели врат, а тамо натраг, испод плаве косе, на њезином белом потиљку, трепериће још увек нежан опроштајни пољубац, који је пола пољубац, а пола дотицај, какав љубавници дају женама на вратима, када се опраштају. И она не мари што ја то видим. Не мари.

У томе духне ветар. Море се пренуло беше, као кад једна жена, која спава, отвори за један тренутак своје велике, сеновите, тамне очи, па их онда брзо опет затвори.

— Буре ће бити ноћас, — рекох, када пођосмо према белим, елегантним вилама на обали, ја и овај сиромах, избачени човек. Грбоња није одговорио. Тек кад смо стигли пред кућу, заустави се на један тренутак и тужно ми пружи руку.

— Ја ћу сада овдеући, — рече и уђе кроз баштенска врата.

Стао сам поред ограде и гледао сам за њим. Жена је у башти седела, завађена у једну наслоњачу и мало уморно гледала у ваздух, остављајући да јој последњи зраци залазећег сунца милују њезину плаву косу. Очи јој пола затворене беху, мислила је свакако на свога љубавника, који је пре четврт сата отишао.

Грбоња седне до ње, на другу столицу, али се није био увалио у наслоњачу, већ је само на ивици њеној седео и гледао жену. Хтео сам да му довикнем, да не плаче, да не сме плакати, да треба да седне поред жене мирно пушећи, и не гледајући је, само горе у ваздух да гледа, пуним устима, дубоко дишући дим од цигарете, а после пет минута, смешећи се, да јој добаци: пријатно беше купање у мору. Тако треба то да се ради, али грбоња то није умео, он је тужно, плачним погледом, кукавички, љубоморно посматрао жену, која га ни погледала није.

Полако сам се одмакао од ограде и пошао кући. Из једне беле виле чула се тиха, суморна музика гласовира. И како сам ишао путем, на који је полако почео да се спушта сутон, на уснама мојим појави се она мека, тужна црта, која се само онда сме видети, када сам потпуно сам. У души примио сам грбоњу за друга свога.

После тога стигао сам кући.

— Пази, сада добро треба да се пазиш, — понављао сам полугласно, сам себи и тада сам опет онакав постао какав сам и пре био. Мало подругљиво, уморно, полузатвореним очима гледао сам право и спустио се једну велику наслоњачу од трске, поред једне друге столице. Гледао сам у ваздух, мирним, хладним и задовољним погледом, снажно удишући дим своје цигарете, угодно заваливши се у наслоњачу и тада, у тој дугој, мучној тишини, проговори жена, која је крај мене седела:

— Где си био?

На то ми узнемирено, силно закуца срце. Као да је мноштво ситних, дрхћућих бубњева брујало: пази, пази. Још за један тренутак беше тишина, а тада, мало смешећи се, мирно, сухо, досадно одговорих:

— Возио сам се чамцем. Са неком младом женом. После сам је отпратио кући. Али, када сам ово рекао, ипак нисам смео да је погледам у лице. Бојао сам се, да ће оно постати исто онако хладно, мирно и равнодушно, као и моје. Нисам имао толико храбрости да сазнам како јој изгледа лице у овом тренутку.

Седео сам и даље гледајући у ваздух, док се потпуно није смркло.

К. А. Ц.

МОДА

ШТА СПРЕМАЈУ ЗА ЈЕСЕН ВЕЛИКЕ ПАРИСКЕ КУЋЕ?

ЖЕНА је подигла струк мало више, и лансира једну принцес хаљину врло елегантну за витак стас младе девојке. Њене сукње се шире као цвет још од појаса, а биста је фино извајана. Штепови и инкрустације украшавају хаљине.

ЛИСЈЕН ЛЕЛОН задржао је спортску силуету, једноставну, витку, без кукова. То је за пре подне. Што се тиче вечерњих и поподневних тоалета оне су компликованије, и драпирану хаљину нико не креира тако уметнички као Лисјен Лелон. Порупчићи и ручно плисе остали су у моди у његовом салону. Сукња је округла и плисирана ,равно потсечена. На вечерњим моделима сукња је неједнака, а оживљава је годе.

ГАСТОН и ФИЛИП имали су прву модну ревију и ту се могла видети последња новост моде, ОБМОТАНА ХАЉИНА, или како би казали »анрулирана«. Таква хаљина се носила пре четири године. То је

Драпирани шешир.

тоалета, где се сукња набере и обмота се око појаса, да предњи део буде увек краћи. Досада се могло видети годе, звонасти облик драпе, панови ,зато госпођица, која хоће да предњачи у моди, може да сашије. обмотану хаљину.

ЖАН ПАТУ се одликује од других што још одржава кратку сукњу, док су сви остали салони спустили испод колена дневне тоалете.

Он воли шпицеве на поподневним хаљинама, и они су позади дужи. Његов струк, где се налази струк, он ставља по струк, где се налази струк, он ставља порупчиће или неку инкрустацију, каткад вез, или украс од перла, мат или сјајних. Годе није много заступљено, али се носе »фалте« у сусрет, и широке »фалте«, тако да се више од две не налазе на једној сукњи.

На мантловима струк је дужи него на хаљинама, и увек је обележен неким детаљем, штепом или инкрустацијом. Неки салони се труде да лансирају пелерину на мантлу, а други једну врсту пана, који се спушта од леђа и оперважен је крзном.

Панови су, уопште, врло омиљени, јер дају елеганцију и фигура је тања.

БЕР увелико израђује мантиле с пелерином.

Као нове боје вићају се: ванила, ловачко зелено, кестен, грао, виолет.

Елегантни београђанин који осваја....

Он има „оно" Кларе Бов што осваја на први поглед, фасцинира, и на њега мисли жена иако га је видела само једанпут, двапут, и пет минута задржала поглед на њему.

Очи су његове то, што одмах привлачи пажњу. Велике, отворене и смеле, са повијеним трепавицама, и гледају нетремице, као да одмах отпочињу разговор и исказују допадање.

Случајни сусрет са таквим очима, које одмах проговоре, и на које се одмах одговори, остају као слика, нешто живо и прате свуда.

Са очију жена спушта поглед на машну, рафинирано елегантну, браон и беж у нијансима, у оквиру браон одела, које изгледа као да је сад први пут обучено.

Немарна, елегантна поза при седењу, руке опуштене на коленима и на малом прсту прстен дијамантски кокетерија мушка, али шик.

Он устаје и одлази. Ход му је елегантан и цела фигура у правим, вертикалним линијама.

Покрај њега је некад дама, Али жене га опет гледају, и он увек посматра отвореним, насмејаним очима, али се кроз тај поглед провлачи једна нијанса нечега сентименталног.

Да ли је интелигентан, да ли је отмен, то нико не пита. Његова елеганција је отмена, његове очи су изразите. Београђанка воли ситне детаље романа, а такав један сусрет, са мушкарцем који има „оно" даје ванредне слике њеној фантазији.

Млад је... Можда 25 год., али, можда, и искуство човека од 35 година. На таквог мушкарца шипарице се смеше и пишу им писма, младе девојке воле да шетају с њима, младе жене чезну...

Они су као нов, неисечен и непрочитан роман, који обећава пријатна уживања, занимљиве сцене.

Кад жена први пут угледа мушкарца и помисли: „Да је овај филмски глумац, како би био диван"... Тај човек већ има у себи нешто, што увек тражи њена машта.

И она сања о њему као о филмском глумцу.

Ако је непознат, онда има више чари.

Ако је смео, личи на егзотичног љубавника с филма, који увек има на путу препреке.

И тај сусрет је кратак као филмска слика.

Али кад елегантни младић, у браон или тегет оделу, остави тако дубок утисак, онда он има „Оно" Кларе Бов...

РАДИО

РАДИО КОД НАС

Радио апарати код нас се све више и више уводе и има изгледа да ће ускоро бити увођени ан мас, као и у другим земљама. Главни разлог што су се код нас мало уводили радио апарати лежи у недовољном упознавању вредности радиа, а и немању домаћих радио станица, које би давале концерте, предавања и т. д. Овај други разлог најважнији је, јер локалне отпремне станице, са добрим програмима, омогућавају да се могу набављати мали локални апарати, јер су јевтини. У Бечу, на пример, у могућности је и један човек са малим приходима да уведе радио у свој стан, јер га локални апарат не стаје ни 200 динара, а није принуђен ни да троши ни анодну батерију ни акумулатор. Једини му је стални издатак претплата, која не износи ни 10 динара месечно. Кад би код нас такве прилике биле — т. ј. кад бисмо имали локалне отпремне станице са релативно добрим програмима, уверени смо да би се радио у маси уводио.

Али, сви су изгледи да ће се ове тешкоће ускоро код нас отклонити и да ће радио бити омиљено средство за забаву, а да ће и другим корисним сврхама служити. У нашој земљи треба да се подигну три веће локалне станице — Београду, Загребу, Љубљани. Загреб већ има једну малу станицу и доста добро задовољава овај град и најближу околину. Главна јој је недаћа што је сувише слаба, па се изван једног скученог круга даље не чује. Ради се на томе да Загреб добије јачу отпремну станицу, што ће вероватно ускоро бити. Љубљана је већ сградила једну, за наше прилике, јаку станицу. Пробе које су вршене дале су добре резултате. Она се доста добро чује у целој земљи. Први концерти које је Љубљана приредила учинили су, те се у Словеначкој сада у маси уводе радио апарати. За 300—350 динара добија се један локални апарат, којим се без акумулатора и анодне батерије добро слуша.

У Београду концесију за подизање отпремне станице добило је Марконијево Друштво у Лондону. Оно је дужно да станицу подигне до фебруара идуће године, што ће вероватно учинити. Тако ће сва три наша главна града имати отпремне станице. И крајње је време, јер само кад погледамо шта су урадиле друге земље — Мађарска, Турска, а да не говоримо о осталим државама — онда можемо констатовати колико смо ми заостали.

РАДИО ЉУБЉАНА

Радио Љубљана већ даје концерте и ако још званично станица није створена. Она ће се отворити у октобру, у предзорје десетогодишњице нашег уједињења. Станица се врло добро чује у целој земљи. Смета јој само — донекле — Пешта за већа удаљења (Војводину, Србију). Вероватно ће се и ова сметња отклонити, било да Љубљана помери таласну дужину или да Пешта то уради. Нас ради Пешта то неће урадити, али Пешта смета и другим светским станицама. Милано, на пример, на страни се никако, због Пеште, не чује, а исто тако и неке друге станице. Интернационалним путем Пешта ће се натерати да своју станицу измени на већу таласну дужину, као што то већ имају друге јаке станице.

Појава радио станице у Љубљани, дала је повода те се на последњем сајму у Љубљани мали апарати много куповали.

Станица преноси сваки дан концерте из већих локала, а преносила је и неке оперске комаде из љубљанске опере. Кад смо ми овде у Београду први пут чули љубљански радио, осетили смо сав његов значај. Јер после сталног слушања разних европских језика и страних композиција и предавања, слушалац се пријатно осећа кад чује свој језик и домаће композиције. Штета је што већ и загребачка станица није тако јака да би цела земља могла слушати загребачку оперу, домаће композиције и предавања.

АНОДНЕ БАТЕРИЈЕ И АКУМУЛАТОРИ

Сопственицима пријемника често се догађа, да баш у моменту када желе да слушају, лампе се угасе, или анода изда. То се, истина, може избећи, ако се благовремено јачина мери волтометром. Али, ко се још тим бави! Можда само они који се брижљиво брину о сталном раду свога апарата. Већина их то не мисли, па им се и догоди да, у моменту када прочитају да се даје каква нова опера, или какав интересантан концерат које европске станице, остану поред немог апарата. Техника је томе злу данас доскочила. Пронађени су апарати и трансформатори, којим се потпуно избацују досадашње анодне батерије и одстрањује досадно слање акумулатора да се пуне. Све се сад упростило помоћу градске струје. Специјалне аноде и трансформатори вежу се за кућну инсталацију и апарат, на тај начин, има сталну енергију и никад апарат не изда.

Како Европљани, који сваки дан читају о америчанском богатству и луксузу, замишљају бал код једног америчког милијардера.

САВЕСТАН ЧИНОВНИК

— Господине шефе, сит сам живота и уморан. Могу ли сутра остати код куће да бих извршио самоубиство?

ПОЗАЈМИЦА НА КРАТКО ВРЕМЕ.

— Слушајте, шта је са оном стотинарком коју сам вам позајмио? Рекосте да вам је тај новац потребан само за кратко време.

— Па наравно, кроз пола сата пропих све!

ПОРУЧИТЕ УЗОРКЕ И УВИДЕЋЕТЕ

да је за набаву штофа, камгарна и шевјота за мушка одела, вуне, цефира, пархета, плиша, камбрика и баршуна за женска одела, платна те све мануфактуре најбоља и најјефтинија велетрговина

R. STERMECKI, Celje,

Br. 79, Slov.

Накуп за велетрговину Стермецки врши се искључиво право из најбољих светских творница, због тога продаје се само добра и солидна роба уз ниже цене него гдегод. Нарудбе преко 500.— Динара поштарине слободно. Ценовник са више хиљада слика бадава.

Ивес Рами, играчица, Загреб.

С. ШАЈНЕСОНОВ

КРАЉ. ДВОР. ОПТИЧАР

БЕОГРАД

ТЕРАЗИЈЕ 32.
ТЕЛЕФОН 24.33.

Једина Специјална Оптичарска Радња. — Велики избор Цвикера, Наочара, Лорњона у Никлу, Дубле и Рогу. — Савесна израда по лекарском рецепту. — Велики избор Барометра, Термометра и Ареометра, „Zeiss-Punktal" стакла, Фото-апарате и материјал.

ВЕЛИКИ ИЗБОР ДВОГЛЕДА.
СОПСТВЕНА РАДИОНИЦА

Београд, септембра 1928. г.

ЧИТАОЦУ И ПРОДАВЦУ »НЕДЕЉ. ИЛУСТРАЦИЈА«

Слободан сам да Вас известим да је ГОТОВ: ШИНДЛЕХЕРОВ НАЈВЕЋИ ПОТПУН САНОВНИК, који је рађен према НАЈБОЉИМ старим рукописима: ИНДИЈСКИХ, АРАПСКИХ, ЕГИПАТСКИХ, ПЕРСИЈСКИХ, ГРЧКИХ И ТУРСКИХ тумача санова; и према садањем ступњу НАУКЕ О САНОВИМА допуњен. Нарочити санови имају бројеве, за играње у лутрији.

САДРЖАЈ на 320 стране: Предговор Сановнику. Увод: I. ДЕО С. Чутурило — НАУКА О ПОЗНАВАЊУ ДУШЕ: I. увод; о живчаном систему; II. о осећају и представи; о чулима; о унутрашњим осећајима; о сећању (репродукцији); преглед свести; о пажњи; о памћењу; о говору; свест о себи; III. о чуствима; о душевним потресима (афектима); о тежњама. II. ДЕО — Др. мед. Георг Ломер — САН И ЊЕГОВЕ ТАЈНЕ: 1. Старост и историја науке о сановима; 2. шта хоће и шта значи сан?; 3. о изградњи — саставу сана; 4. љубав и смрт; 5. телесни и чулни органи као узроци сана; 6. санови из даљине; 7. сан као пророк будућности и шта из тога следује. III. ДЕО — ЖИВОТ САНОВА: 1. Постанак, значај и врсте санова; 2. раздражљиви санови; 3 санови сећања; 4. санови обазривости — опомене; 5. санови жеља; 6. далековидни санови; 7. болесни санови; 8. Арапска вештина тумачења. IV. ДЕО. — Др. мед. Георг Ломер — ТАЈАНСТВЕНОСТ САНОВА: 1. Психофизика сана; 2. сан као потрсе равнотежности; 3. духовно тело и његови начини дејства; 4. сан и умрли. II.—IV. део, има 56 објашњених примера санова из живота сањалих, већином из садашњег доба. V. ДЕО — РЕЧНИК сановника (тумачење снова): 7000 РАСТУМАЧЕНИХ САНОВА, са 70 објашњења. VI. ДЕО — КАКО СЕ ДОБИЈА У ЛУТРИЈИ?: садржи 20 разних правила — начина о томе. Поговор Сановнику.

Сановник је штампан на писаћој хартији. Према садржини јесте најбољи сановник, и, без разлике по сталеж, СВАКОМЕ је потребан; о чему ће се читалац уверити.

ЦЕНА сановнику (са поштарином) 30.— динара.

На ПЕТ, или десет сановника, добија се 50% попуст — т. ј. У ПОЛА ЦЕНЕ, без поштарине. Поштарина је: за пет комада дин 12.—; за десет комада дин. 16.—, која се урачунава у износ при слању новца унапред. Или на доплату. Најбрже добије онај, који новац унапред пошаље. СВАКУ ПОРУЧБИНУ И ИЗНОС ТРЕБА ПОСЛАТИ САМО НА МОЈУ ОВДЕ ОЗНАЧЕНУ АДРЕСУ.

Издавач,
А. ШИНДЛЕХЕР
књижар и антиквар
Београд, Ратарска ул. 33.

ПРЕМИЈЕРА »ПЕРИФЕРИЈЕ« У НАР. ПОЗОРИШТУ ОД ЧЕШКОГ ПИСЦА Ф. ЛАНГЕРА.

Писац »Периферије« није непознат у Београду. Његов комад »Камила кроз иглене уши«, наишао је прошле године на значајан успех и управа Народног Позоришта осетила се побуђена, да изнесе пред публику још једно од радо гледаних дела познатог комедиографа.

Боравећи у Чехословачкој, имали смо прилике, да се у Прагу упознамо са г. Лангером. Запослен у војсци, где

Чешки књижевни и драмски писац г. Ф. Лангер, чија »Периферија« излази први пут у београдском Народном Позоришту, у петак, 28. септембра.

ради као војни лекар, г. Лангер је јако жалио, да не може лично присуствовати новој својој премијери у Београду. Још увек млад, близу четрдесете, г. Лангер је остао у уверењу, да има још времена кад ће моћи несметано да се повуче од посла и разних дужности, па да се сав посвети књижевности, на којој тако успешно ради још од гимназијских клупа. За свој комад »Периферију« писац је инспирисан сећањима на лична преживљавања, у једноме периферијском куту Прага, који је сада потпуно ишчезао. Као дете периферије — а на њој је и одрастао и још непрекидно живи на периферији града — он је умео наћи сав онај колорит да сву романтику и сву душевност сцена пренесе на бину у једноме мајсторскоме изражају.

У дугом разговору који смо водили у његовом стану, г. Лангер је изражао своју дубоку љубав према позоришту, тако неограничену и тако-рећи слепу, да му се чинило, да никад позоришту неће доћи сумрак. Никаква опасност, никаква најезда седме или чак и какве нове уметности, неће моћи отети од заталасаних аматера и љубитеља театра и позоришне уметности, оно одушевљење са којим сада они полазе у позориште. Г. Лангер нам је оптимистички наводио, како фаланге младога света, бар у Чехословачкој, са многобројним, малим позорницама, негују драмско слово, као свету ватру,тако да ништа не може посметати будућем, мирном развоју театра.

Од писаца у Чехословачкој, на које г. Лангер врло много полаже и од којих очекује дела достојна за потомство, долази у први ред г. К. Чапек чији смо ми Р. У. Р. гледали на нашој позорници. Са колико нежности, г. Лангер нам је показао задњу дописницу од свога врло талентованог пријатеља Чапека, који је боравио ван Прага, у гостима код свога моћног протектора г. председника Масарика . . .

М-С.

ПРОБЛЕМАТИЧНО ПРИЈАТЕЉСТВО.

Грета Гарбо — Ларс Хансон у филму »Жена«.

Томас Краг писац »Гурвор Кјелда« није истина достизао висину свог земљака Кнут Хамсуна по литерарној вредности али га је зато превазилазио у меланхолији. Једно време становали су заједно у Копенхагену и везивало их је срдачно пријатељство. Већи део дана проводили су заједно и то у главном у кафани. Најомиљеније пиће Крагово био је виски, док је међутим Хамсун давао предност топлијим напитцима.

Једном када Краг већ беше попио девету чашу виски-а зачу се у дворишту верглаш који је свирао песму »о тужној љубави Хелмара и Хилде«. Та песма има двадесет и три строфе. После сваке строфе Краг је испијао по још једну чашу виски-а тако да је при крају песме био толико »ганут« и меланхолички расположен те одлучи да сврши са животом. Конопац око врата — и готово.

Хамсун, који је употребљавао само топле напитке беш одушевљен одлуком свог пријатеља. Сјајна прилика за песника да »осети бол«. Гонно је дакле Крага да се обеси. Пило се даље а затим Хамсун оде да купи конопац. Трајало је доста дуго док се није вратио. Међутим изгледа да Краг није имао више воље да заврши са животом.

Пошто се Хамсун узбуђен и до врхунца песнички расположен вратио и ставио купљени конопац пред пријатеља, Краг га баци на земљу. Тада Хамсун разочаран поступком свог пријатеља узвикну:

»И зар ти то називаш пријатељство — ?!«

СИНГАПОРСКО ПОЗОРИШТЕ

Културне прилике у колонијама најкултурнијих европских држава, управо се диаметрално разликују од наших појмова културе. Колоније као да су средишта свих тамних страна европског живота.

Један дописник износи своје импресије приликом неке посете у сингапорском позоришту. Нису ту изнесене језовите сцене, које нам мајсторски црта Фере, опис је у хумористичком тону, али нам уза све то вандредно доцртава сву мизерију интелектуалног живота, коју су створили пионири „културе" у Азији.

Позориште у Сингапори, ако имате срећу да залутате око 8 и по сати у вече у његове просторије, да тражите неког уметничког уживања, то може да поднесе једино добар стомак и још бољи живци. Већ вас на уласку поздравља заглушена бука оркестра, у којој се ту и тамо осећа по која пригушено одсвирана арија, као глас вапијућег у пустињи... Али и то је реткост јер публика не да да се надвиче... Позорница је велика, сва искићена заставама — тако исто и позориште — извезеним модро и бело, зелено, златно и црно, црвено и наранчасто. По гдегде висе дуги завијутци кинеског писма, црно на црвеној хартији, или везено на светло модрој свили. Глумци и оркестар су на први поглед дивни. Глумци раскошно обучени, свирачи пак подерани и прљави. Једна вештица одевена у црно, с металним перјем око врата, две девојчице у извезеним оделима, косе преплетене жицама на које је разно цвеће и метални орнаменти. Главни јунак меланколичан тип и злочинац, богато одевен, дебео, са златним зубима. Док главни јунак не дође, не брину се за глумце ни оркестар ни публика. Чим се он појави, људи мало умукну, а и оркестар стиша своје таламбасе. Комад почиње, наравно трагедија, у којој главни јунак мора да пропадне. Крваво комична сцена. Разбојници бацају копље, а главни јунак пада, премда га ниједно није погодило. Премда је катастрофа свршена, комад још није готов. Примадона пева дугу од 25 минута дугачку арију, а када сврши јунак се дигне из мртвих и стане се заједно са примадоном клањати... Међутим оркестар је за Европљане још много занимљивији од саме сцене... Оних пет музиканата, који седе иза позорнице, често устају на чашицу разговора, ако опазе неког познатог у публици. Још чешће се залете до бифеа поред излаза. По кулисама се пењу и играју деца, на галеријама с мајкама кулисеншибери редом долазе на позорницу да гледају публику... Кад главни јунак умире, падне случајно једна петролејска светиљка на средину позорнице. Све сад гледа у светиљку, а мало се обраћа пажња на трагедију. Сви потрче горе, да виде шта је, музика престаје свирати, само примадона — премда је и у њој тај случај побудио силан интерес, — ипак даље пева својим високим фалсетом....

Представе трају од осам и по до дванаест сати. То је једино, што нас подсећа на европску позоришну представу...

Факири у Тунису показују своје вештине. Леви држи једну отровну шкорпију .

У ПОСЕТИ КОД ГАНДИЈА, ИНДИЈСКОГ НАРОДНОГ ВОЂЕ.

Американин Хорац пише у једном часопису своје утиске о посети коју је учинио индијском народном вођи Ганди-у.

„Више од сата разговарали смо о питањима која се тичу Индије и у главном о проблему алкохолизма и опијума. Ганди је за сво време седео на земљи и ткао. Морам признати да ме је било стид што сам ја само седео са рукама на крилу и гледао у њега. Зато сам идућег јутра када је Ганди пошао са женскињем да чисти зеленииш запитао смем ли да пођем да им помогнем. Последица овог беше да смо тога дана могли отпочети разговор још у шест часова изјутра. У Гандијевом дому живи се сасвим једноставно. Било је муке док нису пронашли за мене столицу, пошто беше напоменуто да сам ја навикао на то парче намештаја.

Признајем да и поред тога што код Гандија влада толика једноставност, нисам нигда пре тога наишао на веће гостопримство и пажњу. Живот је тако правилно уређен у његовом дому као што смо иначе навикле да видимо само на западу. Тек што се поједе вегетаријанска храна и домаћин доврши молитву, одмах се отпочне са радом.

Сваког дана Ганди се шета по један сат, или боље речено трчи, јер не воли полагани ход. Друштво Гандијево које сачињавају око стотину особа, скупља се по заласку сунца, од прилике око седам часова у вече. Певају песме и изговарају молитве. Старији људи скупљају се изјутра рано, док још последње звезде светле.

Снажно звоњење звона пробуди све тако да нико не може да се успава. Ганди и сви остали почињу одмах да раде. Око пола седам попију сви по суд млека а у пола једанаест пре и пола шест по подне се обедује. Храна је чисто вегетаријанска.

Интересантно је посматрати Гандија како се осећа срећан у својој околини. А нарочито је благ према деци. Нико не би веровао да је овај Ганди, који је тако весео и једноставан, душа оног покрета који је узбудио цео свет. Његови саплеменици га обожавају као светитеља, и ма да га толико поштују и обожавају, остао је потпуно једноставан и природан.

Просто увек зна шта хоће и ако говори о великим проблемима који расламтавају Индију и цео свет, он то никако не чини догматски или изазивачки".

Његов живот и понашање могао би да послужи многим европским и нашим политичарима као пример.

ПОРОДИЧНИ ЖИВОТ У ОПАДАЊУ

Статистиком је утврђено да се породични живот у Америци налази на путу велике декаденције, и многи се боје да ће породица као основна јединица народа и друштва временом ишчезнута, као што је донекле почела ишчезавати у Русији. Око пет милиона дечака и девојчица лутају данас по пространим руским степама, а да им се не знају ни очеви ни мајке. Стање у Америци је баш тако очајно као у Русији, али се озбиљни људи ипак питају: „Какве ће бити последице оваквог обитељског живота у Америци, где се сваке године развенчавају око 200.000 брачних парова?" А они који још нису развенчани понајвише избегавају један другога: муж иде на какав посао, или у клуб, или је на неком путу, а жена такође одлази у какав уред, или у радњу, или у новије доба у свој женски политички клуб, док домови остају пусти и затворени. Пород се ограничава на једно или двоје деце, али у многим случајевима нема ни једно, јер жена као мати нема воље да се забавља око деце, пошто то стаје много новаца и времена. Неговање и школовање једног детета док одрасте кошта око 15.000 долара. Мало је обитељи које могу ил које су вољне да инвестирају свој мали капитал у такво рискантно подузеће.

С опадањем породичног живота о-

Бастер Китон у једној смешној пози у костиму за купање. Поред њега Марселине Деј.

пада, разуме се, и цивилизација. Римска и грчка цивилизација цветаху док су цветале породичне врлине, а кад је њих нестало, нестало је и тадашње цивилизације. Тако мисли амерички сенатор Хамилтон Левис из Чикага. Он је пре кратког времена озбиљно опоменуо своје суграђане и земљаке, и дао им следећи савет: „Само одржавањем узорног породичног живота одржаће се народ као целина; нека жене буду одане своме дому и пожртвоване за своју децу, а деца захвална својим родитељима и заштитницима; нека се млађе генерације окану претераног грамжења за богатством, луксузом и уживањем; нека се сваки покорава утврђеним законима друштва и законима државе; јер кад те врлине нестану, онда нестаје и државе, и нације, и цивилизације."

БЕЗ КОНКУРЕНЦИЈЕ

— Дошао сам у вашу варош да живим од поштеног рада.

— Е, у томе изгледа ми да нећете имати конкуренције!

САВРЕМЕН САВЕТ.

— Млади човече, немојте се никад оженити женом исте величине као што сте и ви.

— Зашто?

— Зато што би облачила ваш смокинг!

НЕКАДА И САДА.

— Данашње жене непрестано се жале да немају шта да обуку.

— То су чиниле жене и раније, само што су, када нису имале шта да обуку, остајале код куће.

Маркиза Монтеспан

ДЕМОН ФРАНЦУСКЕ

ОД А. ХОТНЕР-ГРЕФЕ

4

„Надам се да мој вечерашњи одлазак није примећен и да ме нико од дворског друштва није познао. Иначе сутра идемо у прогонство. И због тога сада одлазим, Сире! Немојте ме спречавати у томе, јер овај час за нас значи растанак за навек"?

Маркиза је била паметна. Она је знала да је краљ лудо воли. Она му је пружала све оно, што му није могла дати тиха Луиза. За време париског борављења она му је само један кратак љубавни састанак омогућила. Маркиз је строго пазио, јер му је било много стало до части.

Лепа млада жена је се плашила при помисли на усамљен живот у двору у Нормандији. Кратки љубавни састанци с краљем су јој били једнако у памети. Не што је јако Луја волела! Такве детињарије је остављала Лавелијери. Али је она осећала своју огромну власт над тим човеком и хтела је да је до краја искористи.

Краљ је похитао до задњег зида кабинета и тамо откључао врата, која су непосредно водила у краљеве собе.

„Дођите, маркиза", рекао је скоро заповедајући, „овамо ћемо слободно говорити и можете после одавде непримећено низа друге степенице отићи до Ваших кола".

„Ја немам доле кола", рекла је Маркиза збуњено. Нисам могла доћи у својим колима, јер би ме кочијаш издао. Ја сам кришом отишла од куће и нашла на улици празна кола, и овамо се довезла".

Атена је, као замишљена, скинула с лица црну свилену маску; њене ватрене црне очи гледале су заводљиво краља.

„Дођите само"! рекао је Луј потпуно очаран.

Ухватио је за руку и скоро на силу одвео преко прага.

Пред њом је био врло леп, мали салон. Свуда по њему је стајало миришљаво цвеће у кристалним вазнама.

„Овде смо сами". рекао је Луј Потпуно га је била страст освојила.

„Ово је сигурно пријатно гнездо Лавалијере"? Запитала је Атена полако.

„Лавалијера је већ примила моје отказно писмо", одговорио је Луј. „Ако ме можете волети као што ја желим, маркиза онда сте од данас њена наследница. Наследница, која ће потпуно мном владати и којој ћу ја створити положај, какав ниједна жена у Француској није имала"?

За тренутак је Атена ћутала и гле-

ДИЈАМАНТИ У КРОМПИРИМА

Дијамантима највише шкоди суво и топло, а ништа им не чини боље но влага и хлад. У јужно-афричким дијамантским пољима је утврђено да крупни каменови које са највећом обазривошћу износе на светлост одмах прскају или се сасвим распадају у прах. Трговци дијаманата у Амстердаму знају то и да сачувају дијаманте од квара пронашли су за њих скромно склониште у крумпиру, јер влага и хлад унутрашњости сировог крумпира најбоље годи драгоценом камену. Говори се шта више да овакво склониште повећава сјај дијаманта. Али ретко ће се која власница дијамантских накита одлучити да замени кутију за драгоцености крумпирима.

—

КАКО СЕ АМЕРИЧАНКЕ БРИНУ ЗА СВОЈУ ЛЕПОТУ

Америчке жене према једној статистици издају годишње за своју лепоту 1 милијарду и 285 милиона долара. Интересантно је како се дели ова сума. Утврђено је да жене са Фарми и из мањих вароши троше половину свих козметичких препарата, те према томе није оправдана повика на претерано дотеривање великоварошких жена. Популарности козметике у Америци допринеле су новине, огласи и филмови.

Спорт у унутрашњости

Одлични бековски пар са вратарем Врањског С. К. »Хајдук«.

Папа противу модерних жена

Италија увек води борбу против моде, управо свештенство, и у Шпанији, где исто тако господари клерикализам, свештеници одређују дужину сукње и рукава.

Пре кратког времена био је у Италији сор је у Италији Фрасинете, која је била оснивателька реда Свете Доротеје сви браћа Конради. Том приликом папа је држао бе седу о скромности и врлинама те жене, и онда се дотакао данашњег морала и модерности жене.

Са жаљењем је изјавио, да му је врло тешко, што види како сујета замрачује врлине жена. Учинио је апел на све добре католикиње да к, да следују примеру Фрасинете.

Сем Ватикана и Мусоини уводи разне Он је издао строгу наредбу, да у листовима, Он је издао строгу наредбу да у листовима и часописима не сме да се доноси никаква слика„ која би вређала морал и будила еротичка осеања.

а .сере рло Іиовиђадиодјнаоававагаггатгт

Али Мусолини се ипач купа у костиму

Али Мусолини се ипак купа у костиму, над је у игри присуствује пливачким утакмицама, иако не гледа слике нигде у листовима, но гледа живе слике у .војој наготи

Противу спортског века не може ни мусолини да се бори.

дала пред собом. Кроз главу су јој прошле, слике прошлости. Из даљине се јавила једина, права љубав, каваљера Фроманђ. Али га је она видела пред његовим писаћим столом с крвавим челом. Грозећи се, окренула је се у страну.

За тим јој се јавила слика маркиза Монпестана. Озбиљно и опоминуће погледале су његове мушке очи у њу.

Али шта јој је он пружао? Ништа!

Махнула је руком, као да је хтела сва та сећања да отера од себе. Идите од мене, ви утваре из прошлих времена! Она је хтела бити слободна од свих сећања, од свих стега.

„Па, маркиза?" запитао је Луј.

Стајао је уз њу, његов врели дах додирнуо је њене румене образе.

У том тренутку она је подигла обе танке руке и чврсто обавила његов врат.

„Сада сам Ваша, Сире!" рекла је тихо. „Ако желите, за навек!"

Ни један од дворске послуге није видео лепу маркизу. Али је јако пало у очи, да се Краљ више није вратио на забаву и да је с њим нестало и лепе чобанке. Много је се говорило и о томе, да је се сутра дан од својих каваљера брзо растао и одмах се вратио у своју собу за рад.

Када је се маркиз Монпестан појавио у предсобљу краљевских соба за аудијенцију и молио да разговара с Краљем ађутант је се значајно осмехнуо.

„С Величанством се данас не може разговарати".

„Ипак ја молим", рекао је маркиз. „Ствар је од велике важности".

Ађутант је отишао и вратио се врло збуњен.

„Краљ" — почео је да муца.

Али је маркиз кроз отвор врата видео нешто невероватно и због тога учинио нешто нечувено. Брзо је прошао поред дежурног официра и сам ушао у краљеву собу за рад.

Луј је седео у дубокој наслоњачи, која је стајала поред богато постављеног стола. Према њему на малом кадифеном канабету одмарала је се лепа маркиза Монтеспан. Била је обучена у пространу домаћу од црвене свиле хаљину. Њена сјајна коса падала јој је низ леђа у дугим витицама.

Краљ је скочио на ноге. Иза Монтеспана је појурио у собу коморник да врати маркиза. Али је овај стајао као окамењен.

„Напоље!" викнуо је Краљ као ван себе.

Маркиз је дрхтао као прут.

„Ићи ћу, Сире, одмах, али где је моја жена?"

„Овде", одговорио је Луј кратко.

Када је савладао свој страх, дао је знак ађутанту и коморнику да се уклоне; јер је био увидео, да није могао избећи овај разговор и желео да не буде сведока.

Оба човека с пламтећим очима су стајали један наспрам другог.

Маркиза је из свог канабета испитујући погледала у једног и другог човека.

„Маркиза остаје овде!" наставио је Луј, „јер је изабрала да буде Краљева пријатељица!"

„Она је моја жена", рекао је Маркиз не појимајући Краљеве речи.

„Драги маркиже", наставио је Луј помирљиво, "такво што се често догађа. Ми не живимо у усамљеним нормандијским дворовима, већ у великом свету. То морате појмити!"

„Не појимам!" викнуо је маркиз бесно. „Не могу појмити!"

Краљ је узмакнуо корак назад.

Маркиз је се окренуо и трудио се да се умири.

У том тренутку је Атена скочила, пришла Лују и нешто му шапнула на уво. На лицу његовом огледало је се велико узбуђење.

„Све је истина, могу се заклети", рекла је она одлучно.

Краљ је пружио руку за звонце и звонио.

Врата су се отворила и у собу су улетели ађутант, слуге и три официра из гарде.

МУШКИ И ЖЕНСКИ МОЗАК

Један парискн часопис поставио је ованву анкету: »Има ли жена интелигенцију мушкарца?«

Занимљиво је чути шта су на то Французи одговорили, који су познати као народ врло галантан према жени.

Један ректор Универзитета одговара:

»То је утврђена чињеница, да је интелигенција мушког пола много јача.«

Фердинанд Брино, професор књижевности, утешио је Францускиње:

»Ја предајем и студенткињама и опазио сам ,да су марљиве и пажљиве. Оне имају психолошког смисла и финоће за интелектуални рад. Можда некима недостаје метода, али имају интуиција. Само бих могао да приметим, да некад сувише верују професору.

Бертелеми, професор на правном факултету, исказао је неколико истина, врло ласкавих за жене....

»Ако је човек јачи, већи, отпорнији од жене, што га чини смелијим и храбријим, жена је осетљивија од њега и већи импресиониста, и она много брже и боље све схвата од мушкарца.

Девојчица од шест година много је интелигентнија од мушкарца њених година. У петнаестој години шипарица је већ жена, а мушкарац од двадесет година је велико дете.

Кад се посматрају жене у маси, например раднице и сељанке, види се да су оне паметније од људи. Оне имају више здравог смисла у себи и морално су јаче, што показује и криминалистика, јер је више људи злочинаца. Жена уме здраво и паметно да расуђује.

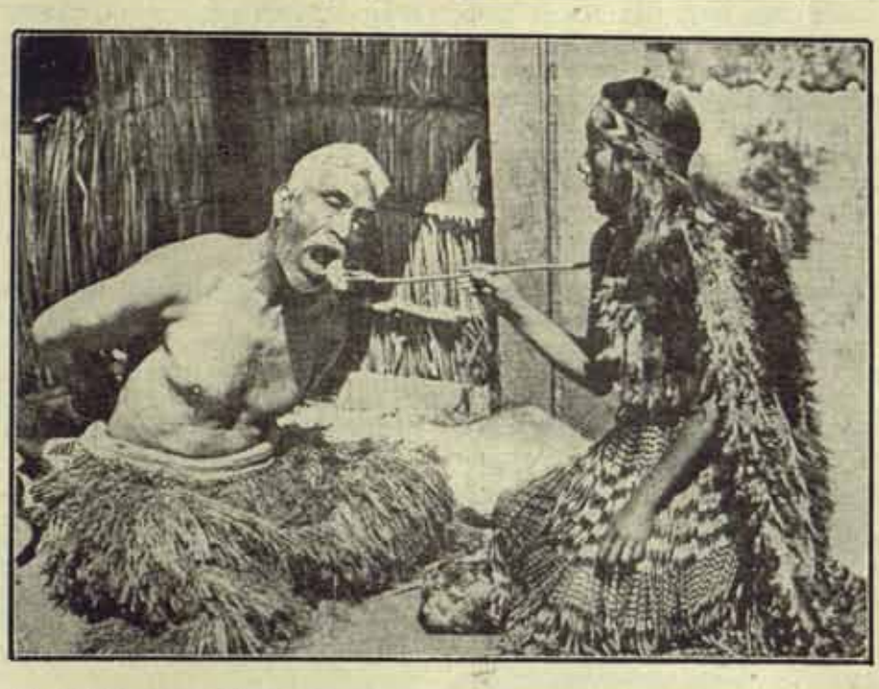
У историји је било великих жена и реформатора као што је: Клеопатра, Катарина Велика ,Јованка Орлеанка.

У двадесетом веку стала је у ред првих научника г-ђа Кири, проналазач радиума«.

ОТАЦ И СИН.

— Драги сине, Џорџ Вашингтон је у твојим годинама био већ одликован у свом разреду.

— А у твојим годинама, драги оче, био је председник Америчке државе.

Највиши свештеник код Маора такав је светац да ништа својим рукама не сме узети. Додирнути јело најстрожија је верска забрана.

„Краљ заповеда!" викнуо је Луј. „Водите издајника у Бастиљу. Он је члан завереника „Црне Браће"!

Официри су опколили Монтеспана, који је стајао, као громом погођен.

Луј се је повукао назад, а с њим и маркиза. Она је дрхтала, али су јој очи пламтиле.

„Атено!" викнуо је Монтеспан очајно.

Али она није оборила очи. Из њих је он прочитао оно што она није изговорила:

„Ја те мрзим!"

За тим је се мирно окренуо и није се противио да га одведу.

„Одузмите му мач!" рекао је Краљ.

Немарљиво је Монтеспан извадио бритко оружје из корица, преломио га на две половине и бацио Атени пред ноге.

„Збогом!" рекао је презриво.

*

После годину дана је један оронуо, оболео у страшним тамницама Бастиље, седе косе човек путовао лађом ка далекој обали. Луј није смео погубити Маркиза Монтеспана. Био је кукавица, плашио се јавног мишљења а још више осветничке руке „Црне Браће".

Поклонио је живот осуђеном човеку под условом да маркиз за навек остави Француску.

Када је лађа кренула из пристаништа, стајао је седи човек на крову лађе, и дуго гледао у обалу, која је ишчезавала у магли. Задрхтао је и чвршће се ухватио за ограду на крову.

„Даље од мене, ти демоне мог живота" уздишући је у себи говорио.

Али му је слика остала у памети и пратила га све до смрти и у тућини, која га је примила.

Тек у смрти је његова душа нашла мир, који му је нарушила била демон жена.

8. ГЛАВА.

МАЛА ВИОЛЕТА.

Прошло је више година. Цела Француска је стењала под великим теретом, који јој је натоварила ћудљива владавина лепе Маркизе Монтеспан. Краљ јој се био потпуно потчинио и њена воља је била закон. Стварно је владала она, а не Луј. Умела је све новим порезима и дажбинама земљу да црпе; била је најраскошнија жена на лакомисленом краљевом двору.

У току времена родила је била Краљу двоје деце, која су васпитана као и Краљеви принчеви и принцезе. Маркиза није волела ни децу; она су јој била само потребна спона, која је несавесног Краља везивала за њу. Деца су живела у двору, али по више дана нису виђала лепу мајку. Васпитачице, многе слуге и служавке су се бринули о духовном и телесном васпитању њиховом. Маркиза је се задовољавала само тиме да децу, лепо обучену, изводи често пред краља и у тим приликама изигравала је одлично улогу нежне матере.

Приликом примања код Краљеве љубавнице тискали су се према тадашњем обичају господе и господа на двору да би измамили један милостив поглед из очију Монтеспан. Многи се при том кришом стезали песницу, али нико није смео да јој противречи.

„Бич Француске" названа је лепа маркиза Монтеспан и по неки пут је та реч допирала њој до ушију. Тада је се она гласно и равнодушно смејала. У њеним очима народ је био марва, о којој не треба се бринути. Докле год је господарила Краљем владала је Француском.

По каткад у сред сјаја, уздрхтала је, помишљајући на „Црну Браћу", којих се је највише плашила. Према њима је била немоћна. Али је се на Краљеву сигурност, од како је његова љубавница проказала опасност, обраћала јача пажња. Свако лице, - ко би се и њега и најмање посумњало, било је хапшено и судије су од ситница испредали злочине и таква је лица пребацивала преко граница државе. Због тога су „Црна Браћа"

ОСВЕТА

Хенри Диверноа

Сваког понедељника изјутра одлазио је барон Франшевил возом за Париз и сваког понедељника изјутра добацивао би обесно у пролазу чича Буку:

„Добар дан, чича Бук! Твоја жена те вара"!

То је била сасвим безазлена шала. Чича Бук је био глув. Он би скинуо капу, извадио лулу из уста и одговорио:

„Хвала лепо, господине бароне! До виђења"!

Али чича Бук није био тако глув као што се мислило. Од пре тринаест година, од кад га је слух издао, научио је он да чита речи са усана других. Он је врло добро разумео шта му барон уз подсмех суседа стално добацује. Он га мрзи због тога, па и онда када му и не каже „твоја жена те вара", особито због своје жене, која је у младости била ветропираста а и барон није увек имао шестдесет год. Наравно, сада је његова стара одузета, она има свој стални кут иза пећи где седи, сабира мисли клати главом, а њене плаве и подбуле усне уздрхте кадгод као да шапћу љубавне речи. А чича Бук чува стражу, иронично гунђајући пред том старом руином.

Увек, када би његова стара гласно о својој бурној прошлости размишљала, јављала се код њега жарка жеља за осветом, нарочито, када би му барон пред сеоским момцима довикнуо „твоја стара те вара", он не би тада ни оком трепнуо, али се у себи заклињао: Почекај, и на тебе ће доћи ред! Моја жена, Цецилија, већ испашта. Доста ме је понижавала, али данас она неможе ни да једе без моје помоћи, храним је као одојче.

Пре свега било му је потребно да придобије бароницу за себе. Она је била висока блондина, необично осетљиве природе. Јахала је одлично. Често би задржавала коња и разговарала са сељацима, или би врхом бича голицала дечицу која су се око ње окупљала у групама. Сеоски момци би јој пружали букетиће цвећа које је она задевала за седло. Чича Бук би брао најлепше руже за њу: Ускоро јој је прешло у навику, да се при својим шетњама задржава пред кућом чича Бука.

Баронница је могла имати око тридесетпет година. Њена њудљива неодлучност у опхођењу својство је њаво удатих жена, на пример: пошто би добро ишибала свога коња, одмах затим би га обасула миловањем и нежним речима. За све ово чича Бук је имао оштро око; он слуњаше да ће у њој добити доброг савезника за своју ствар и на тај начин се осветити дебелом и гордом барону. Само је прилика за извођење недостајала.

Једнога дана дође у село сликар Луј Фружер да између сељака нађе модел. Један од првих који му је допао беше Чика Бук, чије лице беше изборана хиљадама бора а чији израз лица изражаваше тип сељачке препређености.

Када је најзад сазнао шта се од њега тражи, узвикну:

„Шта зар мене да сликате! За име света, људи ће побећи од те слике! Али баш кад хоћете, нека буде, само ме пустите да пресвучем ново одело".

Али сликар одмахиваше руком у знак одбијања, чика Бук слеже раменима, седе на показано место и заузе жељену позу; при том посматраше пажљиво сликара. Хм, допадљив човек, преплануо од сунца, са бујном косом и изванредно белим зубима; истина сувише мршав, али се великоварошким дамама баш такав тип допада.

Од тада чика Бук имађаше само једну идеју у глави: да види бароницу у наручју сликара. Он састављаше свој план са таквом умешношћу, боље речи филозофијом, да би му по неки „мајстор каквог романа" завидио. Када је идућег дана пружио бароници руже, поче он као узгред — да сондира терен.

„Овде је један сликар, из Пари-

постала још обазривија у извођењу својих планова. Али је Монтеспан знала да они не мирују, него да чекају само згодну прилику да сруше њену несносну владавину.

А знала је још једно: да је била до душе врло умешна у љубави, што јој је давало нову моћ да влада Краљем, да је била врло лепа и духовита, али, да јој је једно нарочито недостајало, нешто што није умела да искаже, а што је ипак Краљ осећао као празнину.

Да ли је било могућно да је овај човек код уживања у њеном загрљају чезнуо за другим, невиниjим дражима? Та помисао јој се стално наметала.

Једног лепог пролећног дана маркиза је се у раскошним каруцама возила кроз париске улице. — Сам Краљ је седео поред свемоћне жене, која је волела сама да управља коњима не обзирући се на пешаке, старце и децу, који су, плашећи се да не буду прегажени, бегали у страну.

„Занимљиви су ови мали људи", говорила је она с потсмехом.

Лују по каткад то није било право. Његово срце није било тако тврдо као њено и волео је да придобије љубав својих поданика.

Када је он о овоме говорио, она је се грохотом смејала.

„Љубав? О Сире, светина треба да нас се боји: то је тајна управљања!"

Он је се невољно потчињавао њеним ћудима, јер је знао да је она увек била јача.

Варош је била сунцем обасјана. Благ поветарац је дуваo улицама лепог Париза.

Тога дана је управљала коњима сама Монтеспан, која је била једина тако смела дама на двору. Краљу се је то свиђало.

Лака кола су летела.

Пред њима се на далеко пружала широка улица. Цркве, стари капеле и куће су са стране брзо промицале. Коњи су бивали све бешњи под њеном руком. Краљ је хтео спречити, али је она победнички махала главом.

„Опасност је најслађа јеzгра живота", рекла је она смејући се.

Заносно је она изгледала у тамно плавој хаљини, с малим шеширом поврх бујне косе. Очи су јој севале од радости.

„Пазите, маркизо!" рекао је Луј брзо. „Тамо, на сред улице, стоји дете!"

Монтеспан је била као пијана.

„Дете треба да се уклони!" рекла је гласно, не заустављајући коње; који су још бешње јурили.

После неколико тренутака су прегазили малу девојчицу, која је у рукама држала љубичице.

Снажном руком је Луј ухватио дизгине и добро дресирани коњи су одмах стали.

Краљ је скочио из кола, а за њим и слуга, који је позади у колима седео.

„Брзо, Жане, види дете!" викнуо је Луј.

Слуга је хитао напред и Краљ је журио за њим.

Око девојчице, која је лежала онесвешћена у прашини, већ се је било скупило мноштво људи. Претећи су ови дигли песнице према Маркизи, која је спокојно седела у колима и посматрала жалосни призор.

Али познавши Краља, људи су се бојажљиво уклонили.

„Сирота мала!" шапутале су жене.

„Сирота мала!" поновили су људи.

Једна мала девојчица је рекла:

„То је мала Виолета, сироче!"

Слуга Жан је већ био код прегажене девојчице и трудио се да је дигне.

Тихо јецање је долазило с бледих и необично лепих усана девојчаце. У том тренутку је пао сунчани зрак на њено љупко лице.

Необично су сијале златне витице, које су допирале чак до њених пета. Нежне руке су још држале руковет мирисљавих љубичица.

Сада је девојчица отворила очи и погледала у Краља, који је поред ње стајао.

Брзим покретом девојчица је се

за, настанио се код нас. Слика ме; али је јуче приметио госпођу бароницу на коњу, и рекао, да никада није видео лепшу даму од вас. Ово је рекао као уметник, јер је он, а то се одмах види веома отмен, млад човек".

И додаде:

„Мислим, да је академски сликар".

Дабогме да је то била лаж. Бароница га је саслушала учтиво али равнодушно и без и једне примедбе обола коња и наставила своју шетњу.

Да би дошао што скорије до циља, сликару је причао о лепоти даме из замка, која на жалост има веома рђавог мужа; ваљда је и њему, као страну ово пало у очи, па онда, како обожава уметност нарочито, сликарство. Да је парижанка. Али Фружер узе оловку и лист хартије, написа следеће и стави лист под нос чича Бруку:

„Ако се све то односи на ону високу козу са жутом косом, коју сам једном срео, онда ме она драги мој чича мало интересује, јер се управо гадим таквих дугајлија".

„Надати се, надати се, рече чика Бук у себи, кроз који дан ће променути мишљење.

Идуће недеље сликар распитиваше о бароници сасвим безазлено, а она опет питаше чича Бука као узгред „да није онај сликар већ отишао?"

Када је идуће недеље прошао барон поред куће чича Бука и добацио уобичајено „твоја жена те вара!" глави је одговорио: „хвала лепо господине бароне", али овога пута његове речи звоњаху као победа.

У међувремену бароница и сликар су се познали и изменили неколико речи.

„У ствари она није тако одвратна, примети сликар, „она има лепу косу и много расе; витка је као Енглескиња- али без мускула".

„Требало би да је сликате", рече чича Бук.

И он се приближи уху сликара:

„Дама пролази овуда врло често од када зна да се ви овде налазите".

А на ухо бароници:

„Сиромах младић! Он слаби, прави кисело лице, ништа не једе; мора да је несретно заљубљен".

Његове очи при том севаху, и бароница се није усуђивала, да пита ма шта даље.

Тако је мржња створила љубав. За време своје дуге шетње бароница није могла да се ослободи визије младог уметника у белом мантилу и сомотним очима заклоњеним великим филцаним шеширом. Док је Фружер само сањао о слици, која представља двоје заљубљених који јаше на коњу, држе се за руке и шапћу љубавне речи.

Ма да се о овој идили није могло ништа рећи, чича Бук предузе велики поход; он предложи сликару да ручава код њега. Сликар је пристао, а чича Бук очекиваше. Једног дана сликар је седео код прозора и читао, када је бароница туда пролазила, време је наговештавало велику буру, она сиђе с коња и у том тренутку поче киша да пада тако јако да јој љубазни чича Бук понуди склониште.

Он јој поможе да дође до собе.

"Ох!" узвикну он, „коњ је изгубио потковицу: одвешћу га поткивачу. Хало! мистер Фружер".

Сликар се указа на вратима.

„Кроз један час биће овде".

Чича Бук залупи вратима, узе коња за узде и упути се у други крај села. Када се вратио, застајкивао је на сваким вратима и позивао људе да изиђу.

„Испричаћу вам на брзу руку један догађај. Бароница се налази код сликара. Хаха, не верујем да трабе грашак! али ће барону насадити један пар лепих рогова! Умро бих од смеха, како?"

Читаво село се узбудило. Иза завеса околних кућа искупила се маса љубопитљиваца чекајући да се појави бароница. Најзад се указа она праћена сликаром. Да ли се збиља шта догодило? Нико није знао. Видели су само како јој је пажљиво помогао да се попне у седло — и пошто није знао да га ко посматрао — зграбио је њену руку и обасу је пољупцима. Амазонка, потера коња у галоп; али се окретала неколико пута и махала

хтела подићи, али је клонула од јаког бола у нози.

„Ах", прошапутала су бледа, лепа уста. „Ја не могу да устанем, а мој Краљ стоји код мене!".

Луј је познао да је девојчицу био потпуно освојио његов поглед. И њега је била сасвим занела ова млада, чедна лепота. Нешто га је потсећало на Лавалијеру.

Као пролеће изгледала му је ова девојчица.

„Где станује сироче, имаш ли родбину? запитао је Краљ.

Људи су се опет приближили.

„Не, Сире", рекао је један старац. „Мала Виолета је самохрана. Њен је отац био велики уметник, музичар, али је умро као сиромах. После четири дана за њим је отишла и његова жена. Нико се не стара о малој. Она скупља цвеће и продаје га да би могла живети".

„Однесите девојчицу до наших кола", заповедио је Луј слузи. „Ми ћемо је лечити и бринути о њеној будућности".

Парижани су клицали Краљу. О, Краљ је добар. Њега су волели.

Монтеспан је подругљиво развукла уста гледајући како се брижљиво опходи Краљ према девојчици. Али је мислила да је то једна од многих његових ћуди, и лако се може победити.

Стара Еуфросина, некадања дадиља Лујева, која је живела у двору од милости, узела је на себе, да негује Виолету. Ова се је брзо опоравила. Опет је скакутала и њено сребрнасто смејање се разлегало по широким ход ницима краљевског двора.

А она је увек била насмејана, јер је мислила да је заиста у рају. Добила је мирисљаве беле хаљинице и леп златан ланчић о врату. Мазили су је као играчку; пошто је се за њу Краљ био заузео, сматрали су дворани за дужност да воле дете из народа.

Ако је Еуфросина Аргусовим очима пазила на дете. Виолета је пак била тако мило, невино створење, да су се и размажени и несавесни кавалјери по неки пут стидели да пруже руку за њу.

Монтеспан је најпре била изненађена, за тим је се уплашила и најпосле постала бесна. Краљ је све ређе долазио к њој. Њене пријатељице су јој јавиле да сада Луј често посећује своју стару дадиљу.

Мала Виолета је имала сјајне очи. Из њеног чедног погледа пламтила је ватра, које раније није било.

И Краљ је се осмејкивао срећан као у времену када је била Лавалијера његова.

У скромним собама старе дадиље расцветао је се један цвет. Те собе су биле у живом и шареном дворском животу једно острво, на коме је цветао плави цвет среће. Посете више нису биле код маркизе Монтеспан велике. Она је била навукла на себе много мржње и сада је требала то да осети. Показивало се да је њена звезда почела да бледи. Мислило се да ће ускоро бити објављена за љубавницу мала Виолета, али се то није остварило. Млада девојка је добила само своје лепе али доста скромне собе. Краљ је се старао да добије добро васпитање и радовао се када је чуо да је паметна и да воли да учи. Нарочити учитељ певања је вежбао њен чисти глас, а други уметник је учио да свира у харфи и да игра.

„Мала Виолета" је била љубимица двора и Луј је заборавио код дражи ове полуодрасле девојчице, љубавну вештину своје искусне љубавнице. Виолета је имала нешто више од ове, она је Краља волела првом, великом љубављу.

Шта треба да чиним? мислила је у очајању Монтеспан. Неко је из дворског друштва једном приликом поменуо име:

„Ла Воасен".

Млада жена је се тргла; Ла Воасен! Одавно она на њу није мислила. Била је то париска чувена жена, у коју су полагати многи, који су ишли рђавим путевима. Ла Воасен ће и њу саветовати.

сликару значајни поздрав руком, коју је он љубио; ипак је то био скандал!

У понедељак изјутра сазва чича Бук тријумфирајући читаво село.

„Имаћемо мало шале." На једном се указа барон, и довикну као обично:

„Добро јутро, чича Бук, твоја жена те вара."

Тада су се окупљени почели гласно смејати, тако да је барон застао; још никада му се слично није догодило. Чак му се и чича Бук са својим избораним лицем, крезубим деснима и малим отровним очицама учинио ведар, када је као обично додирнуо скоју капу, извадио лулу из уста и одговорио:

„Хвала лепо, господине бароне, исто је тако и код вас!"

НЕДЕЉНЕ ИЛУСТРАЦИЈЕ
Излазе недељом.
Уредништво и Администрација:
Београд, Скопљанска 18/II.
Телефон 26-91.
Полугодишња претплата за земљу 70.— дин.
„ „ за иност. 100.— „
За власништво листа:
Драг. Вучићевић, Војвођанска 53.
Штампарија »Привредни Преглед«
Београд, Дубљанска 53.

Филмска звезда Бакланова, позната са својом лепотом.

ДИКТАТОР КОЈИ ЈЕ СВОЈУ КАРИЈЕРУ ОТПОЧЕО КАО БАНДИТ

— Неколико одломака из живота Чангцолина —

Једна од најпознатијих кинеских имена јесте име Чанцолина, чији је носилац умро — као жртва атентата — 4. јуна ове године пред уласком у Мукден. Но званично његова смрт означена је тек под датумом 11 јуна када је наиме његов најстарији син преузео власт над Манџуријом.

КАДА ЈЕ НАУЧИО ДА СЕ ПОТПИСУЈЕ?

Диктатор Чанцолин умро је у 56 години. Није се истицао међу својим сугрђанима ни образовањем — па тек је у зрелој добу научио да се потписује! — ни спољашношћу, ни храброшћу. У свом дворцу у Мукдену често је мењао своје спаваће собе, што његови пријатељи објашњавају тиме што је поред својих девет жена имао и читав низ љубазница. Када је путовао по Кини увек га је пратило по неколико возова наоружаних митраљезима; па ипак није успео да се сачува од атентата. Његова велика предност била је у умешној организацији која се пружала у све животне гране, и права уметност да бира способне и верне официре.

Његова страст кроз цео живот била је игра махјонга; још у младости изгубио је једном на њој 8.000 долара за једну ноћ.

Доцкан у вече истог дана је уским улицама једног од најсиромашнијих париских предграђа, ишла жена витког стаса, у црној хаљини и с густим велом на лицу. Када је дошла до једне бедне, трошне куће, зауставила је се.

На вратима је стајала мала табла: „Катарина Ла Воасен".

У том тренутку су из куће изишле две жене. Биле су врло узбуђене.

„Она је вештица", рекла је млађа жена плачући.

Старија јој је одговорила: „Тако је, али она може све да учини и све зна. Она је моћнија и од самог краља. Буди захвална, што сам те к њој одвела. Њени љубавни напитци дејствују сигурно".

Жена с густим велом на лицу стајала је, колебајући се, пред вратима. Али је једнако мислила на речи: Њени љубавни напитци дејствују сигурно".

Атена је куцнула на врата.

После неколико тренутака чула је храпав, слаб глас: Ко је то?

Монтеспан је поменула измишљено име.

„Контеса Миора".

„О њој никада нисам чула", одазвао је се глас изнутра. „Ја очекујем маркизу Монтеспан".

Жена у црној хаљини је била пренеражена од чуда. Од куда је ова жена знала да ће она к њој доћи?

„Ја сам то", рекла је тихим гласом.

Врата су се отворила. Дрхтећи је Монтеспан ушла у малу кујну, коју је осветљавала лојана свећа.

Једва је се држала на ногама. Жена је била врло ружна. Њено бледо лице је личило на совуљагу, а из очију је севала чудновата ватра.

„Седите", рекла је ла Воасен, и говорите отворено шта хоћете!"

Монтеспан је се, обузета језом, спустила на трошну столицу. Неописан страх јој није дао, да проговори.

Презриво ју је погледала стара жена.

„Ви желите јак љубавни напитак, који мужеве залућује?" запитала ју је лукаво.

Монтеспан је махнула главом.

„Он не помаже у Вашем случају ништа"! наставила је Ла Воазен мирним гласом и при том оштро посматрала Монтеспан.

„Зашто?" запитала је ова.

„Јер тај напитак дејствује на чула. Краљ пак воли малу Виолету срцем и таква љубав је једина сила, која је од мене јача".

„Какле не можете ми дати никаквог савета?" запитала је очајно Атена.

„Не", рекла је стара. „Јер сте одвише плашљиви да употребите једино средство, које би имало успеха".

„Нисам плашљива", рекла је Монтеспан, „све ћу чинити што кажете. Даћу Вам све што имам, ако ми можете помоћи".

„Онда слушајте", рекла је Ла Воасен. Али приближите уво мојим устима. Нико осем нас не треба да чује ни једне речи".

Лепа жена је приближила главу увенулим уснама старе жене, које се је јако бојала, али која јој је била једина нада.

Ла Воазен је говорила веома тихо и мало речи. Лепа жена се је тргла.

То ја не могу чинити", рекла је.

„Како хоћете", одговорила је друга. „Али је то једино средство да опет придобијете за себе Краља. Даћу Вам флашице с напитцима. Ако ми ову кесу напуните златницима, флашица ће бити Ваша. Не треба ни речи, више да трошите, већ да ме послушате и да идете. Прве ноћи учините како сам Вам рекла. Немојте се премишљавати; дајем Вам три минута времена!"

Устала је, приближила се једном орману, извадила нешто из њега и опет се вратила. До саме свеће је држала малу флашицу, у којој су биле жуте капљице.

Монтеспан је гледала у стакленце. Лагано је избијао часовник. Изгледало је да лепа жена броји минуте.

(Наставиће се.)

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ НАМЕШТАЈА

А. ФИНЦИ БЕОГРАД ТЕРАЗИЈЕ 7

ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ

ТЕЛЕФОН 7-87

Ратарска ул. 33.

ЈЕЛИ ВАША КОЖА ОСЕТЉИВА ?

Оштро сечиво **Викинг** обријат ће Вас савршено, учинит ће Вам кожу глатку као сомот без да гребе.

Викинг сечиво добија се свуда.

Генер. заступ. Е. Е. Лутероти,

Београд, Драчка ул. 9.

Ђ. СТАНКОВИЋ ТАПЕТАР БЕОГРАД Краља Милана 77. тел. 48-46

НАЈБОЉА ИЗРАДА СВИХ ТАПЕТАРСКИХ РАДОВА

ВРТОВЕ

Уређујемо по скицама према Вашем терену са својим биљним материјалом. **Воћке, руже** и друго биље продајемо. **Тражите ценовник.**

РАСАДНИК »ФЛОРА«

Шуматовачка 107. Београд.

Kulpin-Rajčica

je aromatična, gusta i izdašna

Чај „Два ленгера“

(заштитна марка) у оригиналном паковању познате светске руске фирме

ГУБКИН - КУЗНЕЦОВ.

Продаје се у свакој бољој колонијалној радњи, а на велико за унутрашњост за апотекаре и дрогеристе у конзорцијумима апотекара

Мишковић и Комп.

The Asiatic Trading Corporation, London

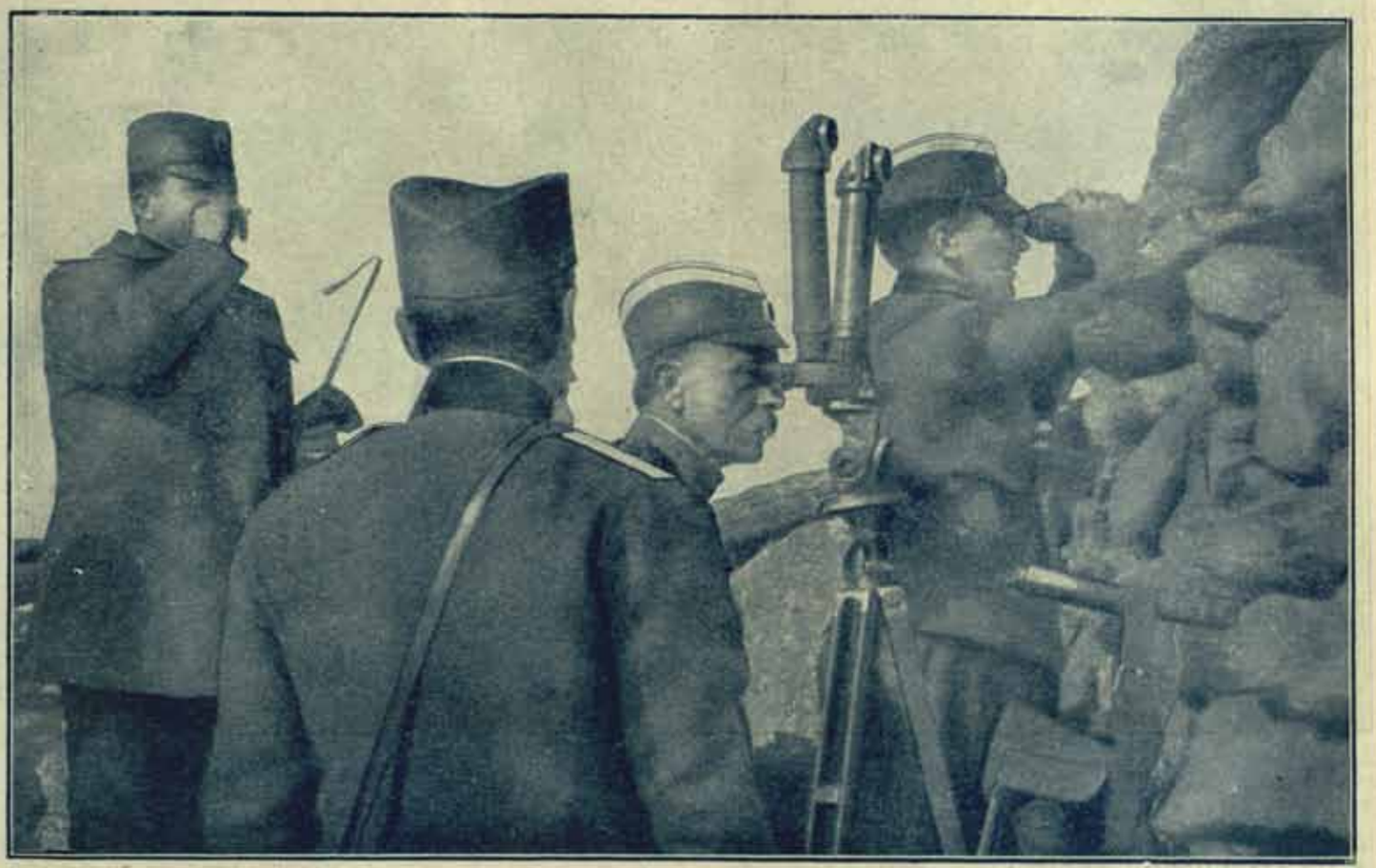
БЕОГРАД, Сарајевска, 70.

Илустрације Београд, 29 септембра 1928. Година IV. Број 40
Уредник: М. СВЕТОВСКИ
Цена 3. Дин.

Недељне Илустрације

БР. 41. 3 ДИН.

ГЕНЕРАЛШТАБ ОСМАТРА БОРБУ.

НАЦИОНАЛНА ПРОСЛАВА ПРОБОЈА СОЛУНСКОГ ФРОНТА.

Прва десетогодишњица од оних историјских дана на Солуну, мора сваког искреног родољуба да гане и погрузи. Пре десет година, у ове дане, одлучила се судбина наше велике и лепе краљевине, храбрим налетом наших и француских трупа, на чврста утврђења и позиције које су непријатељи држали за неосвојиме. Војска је наша тада учинила чудо. Пробила је својим ентузијазмом, својим искреним родољубљем, најтврђе форове, пробила је гвоздену капију солунску која је ширином фронта могла отворити врата мајке Србије. Догађај је био од највеће историјске важности. Битка савезника била је тад већ одлучена. Крајња победа је дошла сама по себи, као плод на воћки што сазри. Кајмакчалан и остале страховите позиције, небу под облацима, могле су пасти само нашим војницима, који су хтели свесно и лацедемонски, као синови старе Спарте, ставити себе на жртву, проћи кроз огањ, кроз пакао, кроз смрт, да би други до њега, трећи или десети друг, приспео у сањану родну земљу, у свој родни дом и загрлио старе родитеље, који су четири пуне године, очајавали без деце своје, гладни и забринути тешком несрећом.

Само то епско пожртвовање могло је извојевати победу. Никоја војска на свету не би тако свесно себе принела на жртву отаџбини, као што је то учинила наша војска у кајмакчаланској битци. Поља и косе планинске, били су прекривени жртвама. Падали су јунаци без јаука. Земља је тутњала од паклене ватре, коју су војни стручњаци довољно описали, у њеној грозоти и замашности. Смрт је немилосрдно грабила једног по једног, који су трчећи пењали се обронцима сурих планина, да отму непријатељски ров, да истргну његову заставу и да с једног парчета земље наше, пободу на друго парче нашу националну, свету тробојку, као симбол наше победе. Војска која је годинама чежњиво певала „Тамо далеко", која је под ведрим небом крфским и шаторима солунског фронта, по улицама градским и утврђеним рововима, свуда и годинама носила непреболну носталгију за родним крајем, за питомом и лепом Србијом, за шљивацима и луговима, где се широм песма орила и у колу подврискавало, та војска није више могла издржати у чекању, у искушењу и врховни командант њен, Краљ Александар, ондањи Регент, осетио је то психолошко стање и дао знак да његова, народна војска учини по гласу свога срца. У првом контакту са непријатељем, непријатељ је био оборен, као леш.

О, како су ти велики дани белих бугарских, немачких и аустриских застава, дани вечитог српско-француског братства запечаћеног крвљу, одјекнули по целоме свету! Какав је урнебес био тих дана у Француској. Срби су у земљи где тече Лоара, где тече Сена, слављени на сваком кораку. Српска је застава била високо узнесена и име Србије високо подигнуто. Кајмакчаланске свете жртве, које никада нећемо смети заборавити, у чију славу морамо однеговати потоње нараштаје, да их штују и да их помињу, док је света и док је Србије, те жртве сада у ове тужне дане, примају по свој земљи први наш заупокојни помен, са искреним сузама. Колико је ту лепе и племените младости узидано у темеље ове садање слободе? Њима свима, светао и вечни помен.

НАСЛОВНЕ СЛИКЕ:

Њ. В. Наследник Престола и Војвода Мишић посматрају ток офанзиве на Солунском фронту.

Друга слика: Почетак борбе на целом фронту.

Из славне борбе за Ослобођење и Уједињење

ОСВАЈАЊЕ КАЈМАКЧАЛАНА. УМЕТНИЧКИ РАД СЛИКАРА ИВЕКОВИЋА.

ПРВА СРПСКА ДОБРОВОЉАЧКА ДИВИЗИЈА У РУСИЈИ. СМОТРА У ОДЕСИ. ПРЕД ПОЛАЗАК НА ФРОНТ.

Творци Крфске Декларације: С лева на десно стоје: Бошњак, Тринајстић, Поточњак, Нинчић, Маринковић, Ђуричић, Драшковић. Седе: Васиљевић, Хинковић, Трумбић, Пашић, Николић, Протић, Давидовић.

ДАНАШЊА ТУРСКА ЖЕНА

Код нас се мало зна, у коме се положају налазе турске жене, после Кемал-пашиних реформи. Једна млада Туркиња, г-ца Емине Адвие, професорка у америчанској школи, у Стамбулу, унука врло познате књижевнице Фатме Аје Ханум а кћи бившег министра Ђелал Муктара, написала је ове редове:

Само име Турска изазива на Западу слику жена под густим веловима, закључаних, које живе сасвим другчије но жене осталог, цивилизованог света. Замишљају се мала бића, са ситним, журним кораком, чија је једина брига да удовоље свога мужа, да му заузму прво место у срцу, пошто он има још три или четири жене.

Пре но што изложим, да је ово схватање турске жене сада сасвим застарело, хтела бих рећи и неколико речи о прошлости, која је доиста могла породити такву легенду о турској жени.

Има једно три или четири нараштаја, од како се све то изменило. Онда, турска жена је била заиста мало васпитана, закључана од свог света, од 13-те или 14-те године почела је носити ферецу и у то време било јој је доба за удају. Њени родитељи распитивали су се код пријатеља, који је момчић могао бити погодан за њихову кћер. Девојка, наравно ни сањати није могла да она бира себи кандидате, О томе су одлучивали родитељи младожење. Они су правили званичну посету девојци и ако им се девојка свидела, тражили су јој руку и одмах су одлучивали веридбу. Младожења је имао само да донесе мираз млади и свадба је била онда сасвим близу. Тог дана младенци су се и видели први пут.

Такав брак, који нам се сад чини немогућ и грозан, нама, новим турским женама, био је за наше бабе нешто сасвим природно, против чега се није имало бунити. Што нам сада пада у очи, то је, да је баш онда било мање развода бракова. Долазило је то услед тога, што је девојка, удата још у врло нежном добу, тако рећи још као девојчица, јаче примала утиске свога мужа, он ју је могао лакше стварати онакву какву је желео и подешавати њен карактер према своме. Као нека глина, наша баба се дала мести онако како је хтео њен муж, њен господар. Стога се није имало данашњег „разилажења у погледима и наравима".

У Европи се верује, да је тај старовременски обичај потицао из саме религије, из учења Корана. То није стварно истина, јер нема религије која је више феминистичка, више склона жени од Ислама. Прва жена нашега пророка, Хатига, била је позната дућанцика, а друга жена, Ајша, ратовала је и командовала војском после Пророкове смрти. И ако исламизам допушта многоженство, у корану пише: „Можете узети више жена али на све подједнако пазите и за све се исто брините, како морално тако и материјално".

Можда су пре Турци, наши људи, претерали у своме праву и тражили од жене сувише. Међутим се жена под упливом Запада полако васпитавала, отклањала је све препреке до дана, када је пре двадесет година, Турска успела да сруши тиранску монархију и да пође путем цивилизације. Тадања жена, ватрена и одушевљена, бацила се у модерни живот.

Како свуда и код нас има више класа жена. Сељанка, најпре, која није никад била тако стегнута у харем као варошанка, већ је са мужем делила пољске тегобе и тешке радове, била је и „борац" за време рата. Нисмо заборавили да је у последњем рату постојао један коњички ескадрон сав од жена, којим је као поручник, командовала једна жена. Сељанке су и муницију преносиле на фронт, чак до борачких линија.

Данас турска жена из високог друштва живи као и све еманциповане жене западњачког света. Она одлази на чајанке, јури по баловима, посећује конференције, тражи плаже где су мушки и женски измешани а не издвојени. Као и у Европи, жена средњег сталежа запослена је. Ми имамо такође доста интелектуалки; учите-

НИКОЛА ПАШИЋ, ДРАШКОВИЋ И ВОЈВОДА СТЕПА СТЕПАНОВИЋ ПОСМАТРАЈУ НАПРЕДОВАЊЕ НАШИХ ТРУПА.

лица, професорки, жена лекара, адвоката итд., које ривализирају у пракси са мушкарцима и никад не примају мању награду од оне, коју мушкарци добијају за свој труд.

Најпотпунија рехабилитација турске жене учињена је, уосталом, од нашег председника Мустафа Кемал Паше и од републиканске владе, који су одлучили прошле године да забране многоженство и каприциозно отуривање жене кад се мужу прохте, и са том реформом, још више увели европске обичаје у модерну Турску.

Таква одлука имала је необичног одјека на живот турске жене. Тад се она осетила господарица свог огњишта. Девојка која сад ступа у брак, у Турској, свесна је да оснива своје огњиште и да воља само човека не може ништа да га растури. Закон је, додуше, предвидео разводе бракова као свугде у Европи али су доста тешки услови за раставу.

Стога западњаци греше кад данас замишљају турске жене као пре. Чак последњих деценија многоженство је било ретка појава. Ја лично познавала сам свега два човека, који су имали по две жене и јавно мњење је било готово непријатељски расположено према тој старовремској навици.

Само једна разлика постоји и данас између модерне турске девојке и њене вршњакиње на Западу а то је: турска девојка не зна за флерт. Таква једна занетост могла би јој сасвим компромитовати изгледе за брак, те је стога приморана, да се држи веома резервисано, бар док је у — Турској.

СТАРО ПОЗНАНСТВО

— Ми смо се већ негде видели, господине.

— И мени се чини.

— Да није то било у Хамбургу?

— Мислим, да јесте.

— Јесте ли већ некада били у Хамбургу?

— Не, никада!

— Ја такође не!

ИСКРЕН ОДГОВОР

Килигрју, дворска будала Карла II, енглеског краља, одговорио је овако једном приликом дворанину на питање: зашто игра будалу.

»Ми обоје играмо будале из истих разлога, то јест из недостатка. Ви из недостатка памети, а ја из недостатка новца«.

НАЈВЕЋА ЖЕНСКА ГАРДЕРОБА

Руска царица Елизабета која је умрла 1762 године оставила је за собом огромну гардеробу, какве у опште није постојало до сада на свету. Ту је било не мање но 15.360 разних хаљина од којих многе наравно није ни имала на себи, затим два велика сандука пуна свилених чарапа, — још тада! — даље два сандука разних свилених пантљика свих боја, 3 хиљаде пари ципела и 7 хиљада мантлова, тада омиљених огртача. Сви ови предмети били су брижљиво записани у нарочитој књизи, а све то чинила је лично сама царица.

Погреб руског посланника Хартвига у Београду. На слици се виде страни посланици затим Стојан Протић, Љуба Јовановић, Лаза Пачу, Марко Трифковић.

Кад су Руси међ нама...

Сви су осетили тугу оног великог дана, кад су се појавили на свечаном отварању мисилиоца руских, представници старе и модерне литературе, која увек живи и развија се, у емиграцији, на мансардама, покрај рибиџера у паланкама.

Ови наши Руси, који су већ с нама толико, и постали као наша родбина, испреплетани пријатељством и брачним везама, осетили су у том тренутку као да су у Русији, оној светој, широкој, великој земљи.

Плакали су они, што носе вечну носталгију за старим животом својих степа.....

Узбуђени смо били и ми, јер смо осетили како су откинути, измирени, а опет велики у свом носталгичном болу, мислима и раду.

Гледате их,... Достојанствени стари књижевници, беле браде, дубоких очију, некад меких, чисто детињастих, и безазлених, какве се налазе у руског човека.

А кад проговоре онда избијају мисли као искре или бујица, а кроз њих се осећа опет бол, чежња за старим данима.

Овде, код нас, осетили су се, као да су у Русији, својој родној земљи, у овим нашим домовима где струји топао живот, у кафанама где се чује јужно-србијанска песма, и црнооka Циганка пева, заносу, као некад кад су јурили зими на тројкама да чују неку Каћу, која је певала ватрених очију, распаљујући све од мужика до кнеза.

Како су нам блиски Руси, како њихова литература увек живи у нама, са свима типовима романа, нежним, снажним, поетичним и сентименталним.

Сваки од нас као да у својој души носи неки кут руске уметности, скривен, и то чува као реликвију прве младости. Онда смо много читали та топла руска дела, од Пушкина и његове »Мећаве« до Љермонтовљевог »Демона». И та руска литература оставила нам је чаробне визије, лепоте младости и топлину природе.

Снег, степа, санке, румена пица несташне младежи која се вози и улеће црвених образа од мраза да пије чај, да се весели, и да сања о погледу и стискању руке у санкама и првом пољупцу.

Или још видите ону младу Тургењевљеву девојку у белој хаљини с црвеном траком, која одлази у цркву.

А Наташа Ростова била је свака и преживела све њене прве радости и грозничаву журбу и спремање пред први бал...

Куприна сам тако много читала.

И кажем му то: »Читала сам вас још као ђак, у вече, а чај се пушио на столу....«

А Куприн се смеши, држи ме за руке, гледа својим полусањавим очима.

— Читали сте, увече да би заспали....

— Не да заспим, него да будем што дуже будна, и да у ноћи стварам око себе руску атмосферу, и да слушам прапорце како звече на усамљеном путу....

Златан је Куприн... Пољубили бисте га као оца..... Прича вам лагано, сав разнежен београдским животом...

Он не воли модерни Београд.

— Волим све што је старинско ,те мале кафанице, те разне фирме, чудноватe и необичне, и нарочито ми се допада што свака има »Код«.

»Код два Јелена«, »Код Три шешира«, »Код Жирафу ваневропску звер«. Једном је морала да се појави жирафа у Београду, и то је била сигурно сензација, зато је и дошао тај натпис. Те фирме значе читаву историју једног народа.... И Куприн их тако радо чита.

Дошао, па каже г. Ракитину:

— Ја ћу да вас водим у радњу »Код Три Гркиње«.

Чуди се г. Ракитин, јер није чуо да постоји и таква фирма и доказује Куприну, да такве радње нема.

Куприн их поведе, и у Васиној улици нађу на радњу »Код Три Гркиње«.

Само није била кафаница.

Како Куприн воли живот:

После пробоја

У кланцу на Вардару.

Логор иза фронта.

Прелаз преко Вардара.

»Ја волим живот, јер је леп, а мрзим самоубице. Зашто се свет убија:«

Воли Београд и нашу земљу....

— Француска је туђина, кад не знате језик.... Овде могу са сваким да разговарам иако не знам језик, и сваког разумем, и нас сваки разуме....

Јесте ли слушали како је говорио г. Душан Николајевић о Толстоју..... Он је осећао, као што би Рус осетио о Толстоју..... И кад сам се с њим руковао и честитао му, руке су му од узбуђења биле хладне и знојаве.... јер је преживео оно што је говорио....

Нешто, што је изненадило све Русе, то је та приступачност, срдачни пријем на који су наилазили, почев од радника и сељака, па до Краља.

Свуда је једно исто топло срце за руски народ.

И они су осетили ту нашу љубав, она их је огрејала топлим зрацима, и у очима пророка и трагика Мережковског види се неки дубоки пламен, који заблиста кад говори о нама.

Како он говори....

О нежној фигури тога човека скрива се понор мисли. Као да није из овог света, већ из дањних времена, из другог доба. Тако се замишљају пророци.

Нечега светитељског и религиозног има у њему.

И он каже:

Ја нисам песимист, али нисам ни оптимист. Ја сам религиозан и трагичног схватања.... Русија може да погине, а може и да се спасе. А да ли ће се спасти зависи од свију нас. За ових десет година нисам веровао да ће се Русија спасти. Први пут, у Југославији, осетио сам да стојим пред дверима. Не знам којим ће путем доћи њено спасење. Али ако се и не спасе, пут руских изгнаника у њихову земљу води преко вас, пут у Москву и Петроград води кроз — Београд.«

Слушали смо те вечери руска дела. Читао је Немировић - Данченко са својим старачким гласом и брадом биб лиског патријарха, читао она стара дела, толико вољена, блиска и разумљива.

Нежни су и топли стихови Зинаиде Хипиус:

»Цео свет не вреди једне сузе....
»Ни речи, ни уздаха,
земљи и људи нису достојни...«
»Љубав је само једина, као смрт.«

И то вече, кад смо слушали редом Куприна, Зајцева, Чирикова и Зановског, показало нам је сву снагу руског народа, која живи у емиграцији.

И осетили смо како смо блиски и један народ.

Они су разумели нас и ми њих....

Мир-Јам.

Од идућег броја почиње излазити нов роман у нашем листу

МЕСАЛИНА

чувени љубовни роман од Розенкранца.

Делегати на конгресу руских књижевника и новинара. × г. Немировић Данченко, пред. конгреса Р. К. и Н. ×× г. Чириков, п.пред. Р. К. и Н.

Интернационални конгрес удружења за ауторска права у Београду. Долазак страних делегата у Београд.
(Снимак: Атеље Дедијер Београд Кр. Милутина 59).

Јесен госпођице 1890 године

Она једва чека да устане и посвршава послове то јутро. Како се не би радовала? Набавила је нову „туфну" за тепих, која представља замак, окружен шумом, а у даљини поток са малим поетичним мостом, а преко моста иду две загрљене силуете. Два дана је ишла по ситничарским радњама да набави све вунице, којих има око тридесет боја, али све је спремљено и стоји у њеној корпици за рад.

Брзо распрема собе, само да што пре заседне. Али строга мама позива у кујну:

— Имаш да очистиш бораницу, и да ми помогнеш да развучемо питу...

— Али, мама ....

Патријархална мати не трпи никакве приговоре:

— Шта ћеш да радиш кад се удаш, па ти муж тражи да му умесиш питу...

Учи, ћерко, док сам ја жива, и док се не удаш, јер ћеш да видиш, како ће ти то користити у браку.

Сва румена од посла у кујни, госпођеца седа за свој ручни рад и почиње прве крстове.

Сања ...

Али чисти су њени девојачки снови ... Она још не познаје онога који ће јој бити сапутник у животу. Укаже се у њеној девојачкој машти понеко симпатично лице, али она не сме о њему ни да мисли, јер ко зна из које ће варошн доћи тај, чија ће она бити.

Крстићи се нижу, шаре се уплићу, и већ се помаља зелена трава и први жбуњићи.

До мрака не диже главу ...

А увече мама већ наређује:

— Сутра морамо раније да устанемо да кувамо пекмез.

Госпођица воли тај посао, јер прави сушуке од пекмеза са орасима и ствара јој једно пријатно задовољство, кад низ ораха умаче у пекмез, а он се стеже ... Обесила их је о дрвета у дворишту, да се суше, после их увала у шећер, и то остављају за зиму.

Али она с времена на време помисли на њен чаробни замак и онај мостић по коме шета загрљени пар.

Пекмез се дуго кува, јер то је било старинско доба, кад се читави ћупови накувају, и цео дан се меша казан насред дворишта, и мирише чак на улици као печен шећер ...

А после долази зимница и госпођица је увек поред своје маме, ради с њом заједно, измишљају нове начине или примењују оно што су чуле од других.

По зимници се познавала домаћинска кућа. Па шта је ту слаткога, а госпођица је на сваку теглу метнула етикету и написала на њој од чега је .. Чак јој прави задовољство, да то ређа по шифоњеру, да слаже разне боје, црне купине до ћилибарских од лубеница, а до њих кајсије и т. д.

И ко дође са уживањем погледа онај пун шифоњер, украшен теглама, које су ту стајале као украс, и доказ вредноће госпође и њене кћери.

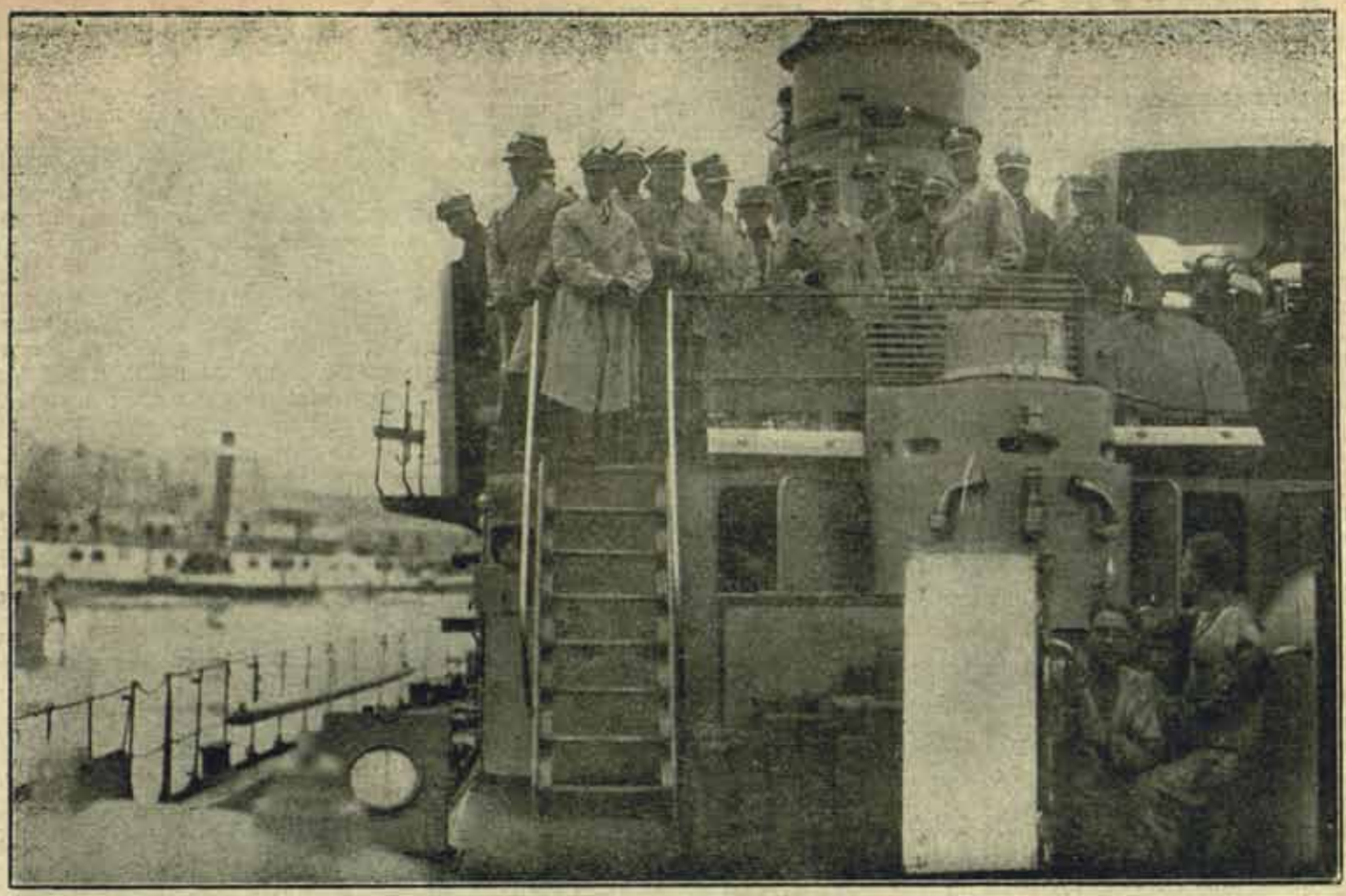
Журе да пре посвршавају, јер у четвртак имају посело. Кућа сва блиста од чистоће, али за тај дан се још дотерује, ћилими се преврћу на лице, чист пешкир се везује изнад оглелала, патоси су сарибани жутом бојом да би све блистало, јер је строг критиријум о чистоћи свију госпођа и госпођица, које ће доћи, и тешко девојци, где се спази у кући прашина и паучина. То се све приписује њој.

За после подне се спрема послужење. Мама се договара са ћерком, шта да спреме, и решиле су да је најбоље бела кафа и врућe крафне, уштипци или локумићи. Мама, као вештија, замесиће крофне, а кћи ће да их пржи у то доба баш, кад ту буду госпође, да би их изнела онако вруће, и она да буде сва румена од ватре. А њена мама неће рећи да их је она замесила, већ њена кћи, јер она је девојка и потребно је да то госпође знају, и да се о томе прича ...

И падају комплименти: „О, како су нарасле крофне ...", „Њен младожења ће срећан да буде ...

А госпођица сва поцрвени, кад се спомене младожења ...

Развезао се пријатан разговор. Го-

Ових дана боравила је група пољских официра у Београду. Пољски официри на ратном монитору »Вардар« обилазе положаје за време рата 1915. год.

Краљице лепоте ретко успевају на филму

У Америци се често приређују конкурси лепоте, али све те лепотице не успевају на филму. Чак се дошло до закључка, да те лепе девојке, које су очарале жири, не могу својом лепотом да очарају редитеље, јер они имају други појам о ономе шта је лепо на филму. Зато Краљице лепоте много пута разочарано се скидају са свога престола.

Изузетак у Америци била је Клара Бов. Та звезда, која сад блиста у Холивуду и по целом свету, добила је прву награду на конкурсу лепоте. Пре три године у Њујорку је био конкурс лепоте, за који су се пријавиле девојке из 49 држава америчких. Најређи бисер могао се видети ту: гаравуше, плавуше, рињокосе, са очима плавим као небо, и грао, црним и ватреним, витка стаса.

Наједаред се појави једно мало, слатко лице, са лепим и врагоалстим црним очима, несташним праменовима на челу, дивним устима на којима је увек лебдео осмејак, и витким телом мале девојчице, пуне темперамента.

Жири није оклевао ни један тренутак и одмах је дао палму тој заводљивој девојчице.

То је била Клара Бов.

Међ присутнима био је и један филмски импресарио, који је одмах ангажовао изабрану лепотицу. После месец дана она је већ била у Холивуду, али нису јој одмах дали улогу звезде.

Мало се разочарала у први мах, и напућила уста као размажено дете, али се решила да иде напред.

Ти први дани у Холивуду били су јој тешки. Никог није познавала, да би могла имати заштите.

Узела је једну малу собицу, набавила листу свију студиа, и одмах се кренула од једног до другог да тражи ангажман.

Али свуда је добила исти одговор:

— Немамо ништа за вас.

Она тада исприча једном агенту све своје невоље и он је упути једном предузећу, коме је требало дванаест гирлова. Кад је она отишла тамо 80 девојака било се пријавило и чекало у предсобљу.

Она се није уплашила. Наместила је косу на чело, и почела да кашље да би привукла пажњу асистената, који је имао да их бира.

Успела је.

Први њен филм био је "оно" са Антонијем Мореном. Одмах је режисер опазио, да у Клари Бов има нешто, што осваја публику. Тако је и било.

Ускоро је постала ведета Холивуда.

Клара Бов је је најизразитији тип модерне Американке. Савршена је спортискиња. Плива, воли голф, тенис, веслање, аутомобил. У њој је једна мешавина: лепоте и сентименталности са нервозом, екстраваганцијом и снажном вољом. Она се бори сама кроз живот и побеђује.

Треба је видети само како темпераментно тера свој ауто, 90 километара на сат, па да се разуме колико је у њој радости живота. Сем тога пасионирана је за модерне игре, особито за танго и блак-ботом.

Она воли још један спорт — флерт. Важи као глумица у Холивуду која живи — да флертује . . . Нимало се она не љути што је прати та репутација, и свако јутро, с једним лукавим погледом и осмејком отвара своју многобројну пошту.

— Добијам писма из целог света, признаје Клара Бов чак од Црнаца и Кинеза, али још се нисам решила, у кога да се заљубим.

Она важи као врло елегантна глумица у Холивуду, и њене колегинице причају, да нико не уме да комбинује тоалету од две боје као Клара Бов. Шта више, она сама црта моделе.

У великом филму „Крила" имала је врло много успеха.

Сад, кад јој честитају за успех, она говори са осмехом:

— Да сам знала колико патњи треба преживети, да се успе у студи-у, никад не бих учествовала у конкурсу лепоте.

„Скамполо“ тоалете и шешири

Је л' те да вам се то догађа... Останете код куће, киша сипа, није време за биоскоп, нити вреди излазити из куће, а ви онда претресате своју гардеробу, загледате хаљине које нису више за излазак, окрећете их и размишљате шта би се од њих још могло стварати. Изводите читаве комбинације и синтезе...

„Од ове би се могло узети ово, а са овом другом би искуснтирала... Само да докупим мало штофа“... И онда мислите, тако дубоко мислите, лице вам се развуче у осмех. „То ће да буде фино. Мој проналазак“.

А ко сме рећи да није модерно то што ћете ви сашити. Ви познајете све линије, све новине, и узимате нешто од једне тоалете, нешто од друге, и од старих хаљина стварате нову креацију...

То су најсимпатичније тоалете, створене од старих, украшене свима отпатцима сомота, свиле, неупотребљеник пакова, којих имате пуне јастучиће.

Жене не могу да се растане са тим отпатцима хаљина и шешира.

Претресате једну фијоку. Ту су све могуће боје за ових неколико година. које је госпођа носила. Трофеји њених победа. Ено, она зелена шлајфна, и циклама, коју је она толико волела, и рукав од розе хаљине, затим дугмад, пантљичице, перле, цветови, шнале, читава антикварница, и још све свеже у својој боји и употребљиво.

Из једног сандука са тавана извукосте једну стару форму шешира... Окрећете, превртете и мислите... Или ви сами да оправљате, или, да дате да се изврши један преображај на калупу.

И од тог малог скампола, постаје једног дана шеширић на глави госпођице, чак кокетан, и она се задовољно смешка.

Уображена госпођица говори: Купила сам и платила толико и толико...

Скромно се хвали: „Сама сам направила“... и њен одговор је много симпатичнији.

Има жена које пате од грандоманије, и стиде се да кажу, да су нешто преправиле саме. Оне увек воле да вас занесу великим фирмама, великим сумама... иако их видите више пута у Васиној улици или на Славији.

Свака Београђанка зна понешто из кројачког и модистејског заната. Она ради самоучки, данас поправља једно, сутра друго, пара стару хаљину, и једног дана се усуди и сама нешто ново да сашије...

Прве њене творевине то су „скамполо“ тоалете, те, што се комбинују од старих... То иначе није више за ношење, па ако исквари неће бити штета, а ако направи нешто лепо то је успех, а ако је нешто изванредно, онда она триумфује...

„Скамполо“ тоалета може да послужи увек испод мантла. И за биоскоп.

Већ се појављује и мода у биоскопу. Биоскоп је најлепша атракција, зимских и јесењих дана, и један велики скуп света свију слојева и разноврсног укуса, и госпођица воли, да њена глава има леп шеширић, да се на рамену кокетно везује једна шал крагна, и да облачи боју, која одговара светлости електрике...

Разнобојни џемпери се врло много виђају у биоскопу, па онда свилене тоалете и уличне.

За све биоскопе није једна иста тоалета.

Кад дама иде код „Касине“ или „Коларца“, она се лепше облачи. Седећи за столом, она је више изложена погледима, и труди се, да и она буде једна филмска слика.

Има госпођица, које имају биоскопску тоалету, не као позоришну, не као уличну, већ као за визите, или полувечерњу. У биоскопу несме да буде велико деколте, нити кратки рукави. Али треба да буде лепа боја.

Врло је угодна за биоскоп тоалела од ових разноврсних сомота, од 40 дин., 70 и 100, разних боја, плаво, браон, виолет. Најлепши ти сомоти налазе се у трговини код Владе Митића. Плави као споменик и индико, браон, са цветићима и т. д.

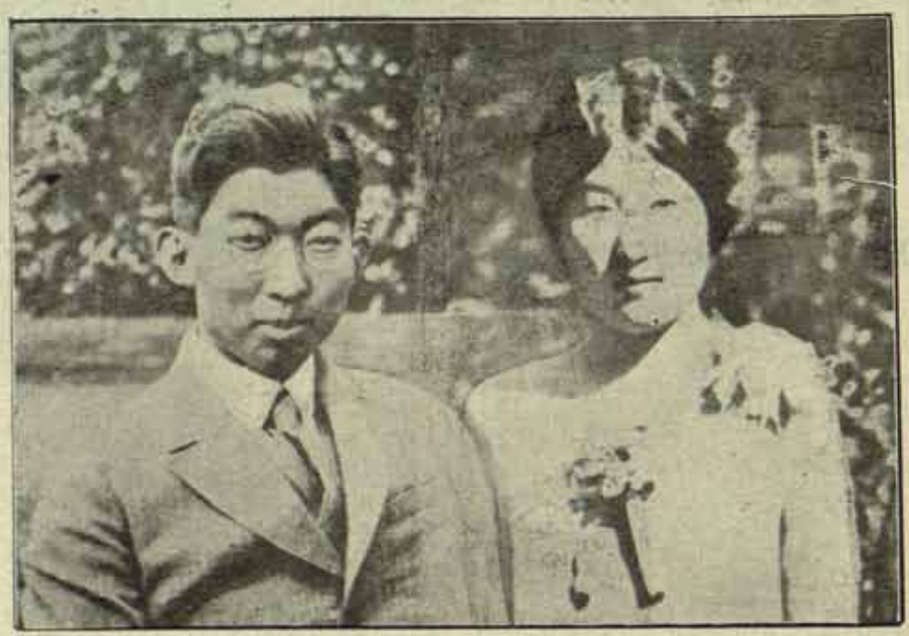
Мода увек пружа женама, шта би могле да обуку за које доба и у којој прилици.

А сада су све госпођице у сезони новог стварања и преправљања. За то треба имати фантазије, практичног смисла, и укуса.

Вештина облачења састоји се у томе, да је жена увек елегантна, а да то скупо не стаје...

А Београђанка је зато симпатична, што познаје ту вештину.

МИР—ЈАМ

„Прошле недеље венчао се јапански престолонаследник са ћерком јапанског амбасадора у Лондону.

У ЈАПАНУ И АМЕРИЦИ БОРЕ СЕ ПРОТИВУ ЗЕМЉОТРЕСА

Земљотреси су највећа казна човечанству, коју је природа измислила, јер противу њих нико није у стању да се бори. Чести земљотреси једино су дали прилике научницима да проуче њихове законе. Знају се сада њихови вертикални и хоризонтални потреси, које одређују сеизмолошки апарати.

У Јапану и Америци постоји нарочито друштво, које је проучавало најбољи начин грађења кућа, да би се одупрле земљотресу.

Најнеотпорније зграде земљотресу то су од армираног бетона или гвоздене конструкције.

Стари Јапанци никад нису зидали такве зграде, и мада је увек било земљотреса, много је мање било жртава због дрвених кућа и соба преграђених параванима од хартије.

Сад се у Јапану уводи тај стари систем зграда. Те зграде су безопасне у случају земљотреса, јер се нагну десно и лево, и једино се исцепа хартија, која служи као преграда између једне и друге собе.

Шарл Шаплен у једној улози у којој чисмо навикли да га гледамо. Најновији снимак Шарла.

Филмско ћаскање

Је ли пут до филма тежак, или лаган, није лако питање. Зато се не може ни дати тачан одговор. За једне је тај пут био тежак, други га међутим нису ни осетили. Исто као и у обичном животу, неко успева брзо и сигурно, а други треба за исти циљ да претрпи највеће незгоде и преброди безброј препрека, које му сметају. Зато сви они, који хоће да

Вернер Фитерер.

постану филмски глумци, нека знају за једно правило: *за успех код филма нема нарочитог правила.*

Најважније је имати много филмске среће. Исто тако је важно имати неки нарочити тип, имати нешто, што нас издваја од осталих, што нас чини необичним, и чиме скрећемо пажњу своје околине. А да типови представљају велику вредност, то ће свако врло добро знати, ако има само мало уметничког смисла. Кад сте тип, свако ће вас гледати као неку драгоценост, која се не може видети сваки дан и на сваком месту. Један амерички новинар причао је интересантан случај, који се је десио у једном њујоршком дансингу. Једне вечери, кад је дансинг био препун гостију, уђе унутра једна необична дама. Она је била толико необична, да су парови застајали, да је виде, столови око ње нагло су се напунили, и безброј очију био је упрт само у њу. Необична дама није се тиме ни мало збунила. Она је била задовољна, што је гледају ради ње саме, а не због тога, што знају, да је она *Лиа де Пути*. То се догодило приликом њеног првог доласка у Њујорк, кад је у Америци била још потпуно непозната.

Кад дођете у филмске вароши *Холивуд* или *Берлин*, доживићете на почетку једно разочарање за другим. Ако пошаљете своје слике разним друштвима, или чувенијим режисерима, нећете добити ни одговора, а камо ли позив, да се лично представите. Јер и сами режисери с великим неповерењем гледају на новајлије, или на „филмски нараштај", како се то стручно каже. Мало је режисера, који имају, као *Фриц Ланг*, *Мурнау* или *Ајхберг*, добро око, и могу на први поглед да виде праву вредност новајлије.

Кад дођете у неки филмски уред, да се представите, наићи ћете прво на безброј типкачица, и разних функционера, који вас и не погледају. Ако приступите једноме од њих у намери, да питате за обавештење, пре него што сте и доспели, да му разјасните, због чега сте дошли, већ вас је послао другоме, овај трећем, и тако редом. Обићете све собе, с првог се спрата пењете на други, а одавде силазите опет на први, а да нисте могли никоме ни рећи, што желите. Знају сви они врло добро, што значи та ваша посета, кад свакодневно имају стотинама таквих посета. Проћи ћете редом сва друштва, а има их у Берлину око тридесет, и

Џорџ О' Брајен.

код свију ћете чути исте речи. Сви ће вас одбити на исти начин. Ако сте мало осетљивији, ви ћете до сто ђавола послати и филмску уметност и славу, проклети ћете и биоскоп и онога, ко га је измислио, па ћете се вратити кући, да потражите утехе у другом звању, које се постиже много лакше. Ако сте жилавији и енергичнији, неће вас ни мало сметати да и

Лепа филмска дива Лиа де Пути.

по десети пут обиђете сва друштва, која су вас већ девет пута одбила. Извести ћете се у далека предграђа, где с усмештени филмски атељеи. Посећиваћете каване, где залази филмски свет. Спремајући се тако, ви ћете се мало по мало упознати с начином филмског живота и добијаћете све више изглед филмског човека. Затим ће доћи и прво статирање, па после, ако имате необично много среће, постати ћете у коме филму „важнија епизодна фигура", рецимо собарица, или дворјаник, који јавља долазак владара. Сад се већ можете надати, да ће вам се дати и нека мања улога, и да ће ваше име заблистати на белом платну. А кад потпишете с неким друштвом уговор на годину дана, онда ћемо већ и ми за вас знати, па ћемо се пожурити, да вас замолимо за један интервју за *Недељне Илустрације*.

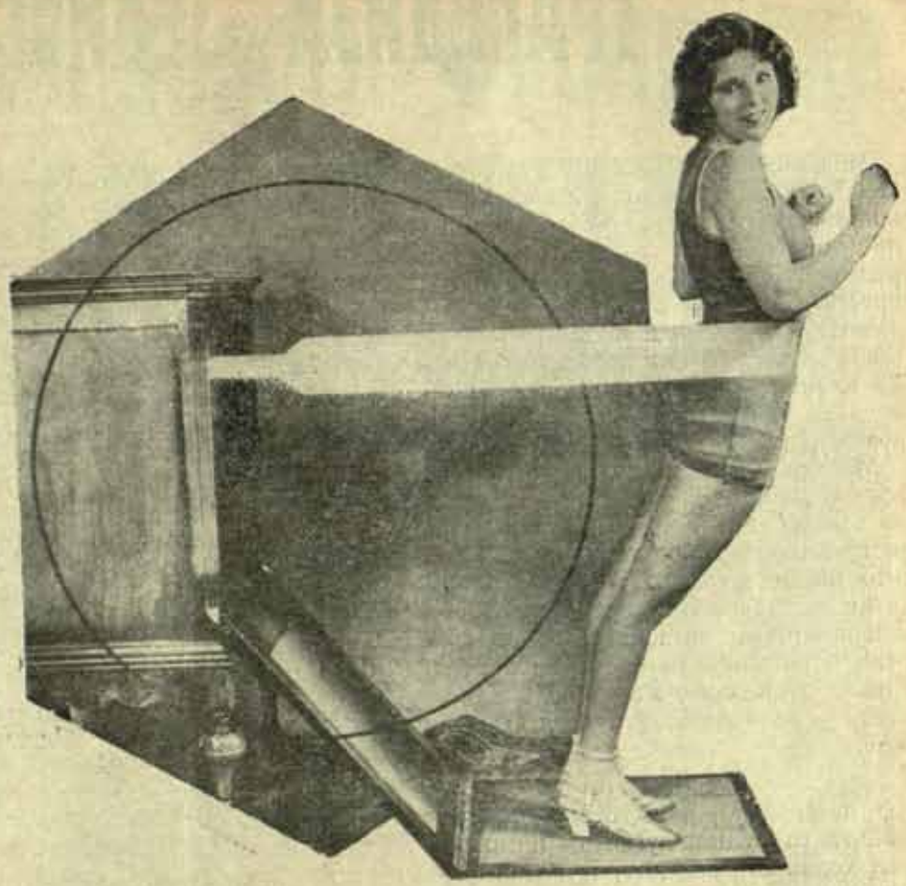
Рамон Новаро дошао је тешко у филм. Млад, леп, из угледне породице, није показао ни мало смисла за звање зубног лекара, како је то његов отац желео. Шта више, њему се учинило, да вађење зуба није ни мало поетично. Зато је једног дана нестао од куће, поневши собом само

своју гитару. У Холивуду морао се је мучити на разне начине, носио је куфере, певао по улицама, па чак и гладовао из „спорта". Он се ипак и данас тога не стиди, него ће врло радо о томе да вам прича, шта више, он се тиме и поноси.

Камила Хорн, *Бригита Хелм* и *Герда Маурус* добиле су одмах главне улоге. То су уједно и једини случајеви у филмској историји.

Оси Освалду протежирао је *Љубић*, *Долорес Костела* протежирао је *Џон Баримур*. *Вернера Фитерера* протежирао је *Мурнау*, који му је у „*Фаусту*" дао улогу анђела. Данас је *Фитерер* најзапосленији берлински глумац и вози се у своме сопственом Ролс-Ројсу, макар да му је тек 22 године. *Џорџ О, Бријена* протежирао је *Том Микс*, а *Лили Дамиту* режисер *Кертес*. *Жак Катлен* био је сликар, и за филм га је пронашао *Марсел Лербје*, у чијим је филмовима увек играо главне улоге. Највише је муке претрпио *Валентино*, *Новаро*, *Харолд Лојд* и *Бастер Китон*. Много је њих дошло филму преко позорница, као *Аста Нилсен*, *Пола Негри*, *Густав Фрелих* и *Конрад Фајт*. Завидну срећу имала је *Грета Гарбо*, која је данас једна од најпопуларнијих уметница. Исто толико среће имала је и наша *Штефица*, али изгледа, да она на жалост није створена за филмску глумицу.

А моје лепе читатељице нека између ових бирају најзгоднији пут до филма.

Телесна гимнастика је за америчке филмске звезде од много веће важности него ли јело.... Ако филмској звезди недостаје време за гимнастику или ако то мало слободног времена воли да употреби за ауто вожњу, онда јој остаје овај електрични апарат, у коме се налази једна вибрациона машина. Овим се апаратом лако рукује. Само се пусти струја и апарат је у покрету. Електрична струја покреће појас који се приспони на тело и он савршено врши своју улогу.

Како је од лепе Гвен Ли помоћу шминке постала еротска ругоба.

МОСКОВСКА ЦРВЕНА ИГРАЧИЦА

У малом сеоцету уралских горја живи међу сељацима бабушка Илић, са својом осамнаестогодишњом ћерком Наташом. Иљићу је једина жеља да свој живот посвети одгајењу Наташе. Једног дана стиже у село један странац и поче да ослушкује разговоре разних типова, затим се упути до цркве, где је, на запрепашење свију, почео да звони. На тај знак улетеше у село козаци и похапсише већину сумњивих људи, међу којима и оца Наташиног.

Наташа често обилази оца и у затвору се упозна са капетаном заповедником заробљеничког логора. Тај исти капетан је наговори да убије великог кнеза Аљоша.

Она пристаје али не успе да га убије. Револуционари не престају да спремају атентат на Аљоша, а Наташа се труди да им то омете, јер јој је, у међувремену Аљоша учинио једну услугу. Револуционари пратећи Наташу наиђу на Аљоша, ухвате га и хоће да га стрељају, али један од револуционара препозна у Аљоша свог некадашњег, непознатог спасиоца, те замоли другога да ослободе Аљошу. Аљоша авионом бежи у иностранство, водећи са собом Наташу.

М. В.

ТРАГЕДИЈА ЈЕДНОГ ЧОВЕКА

—*М. Ал.* —

Можемо ли знати своју судбину? Не! То је тајна природе. Живот врло кратак, несталан је, све је у њему променљиво, па и судбина свију нас различита је. Желим да читаоцима преставим један случај из обичног живота, који ће нам показати какву све судбину човек може дочекати. Уз то ми је намера да оживим успомене на свога доброга пријатеља и познаника.

Мислим да се не може говорити једним језиком, ако се он не проучи из темеља, нити стварати лица, ако се предходно добро не проуче. Пошто нисам дорастао измишљавању, ја ћу се задовољити причањем. Молим поштоване читаоце да буду уверени о истинитости ове приповетке. Главна личност наше приче живи дан данас у забаченом крају јужне Србије.

*

У двоспратној кући, без раскошне фасаде, са једним дугачким и мрачним ходником, али добро угодним и раскошним собама, живи задовољно породица чика Мориса. Када сам се после рата 1918. год. вратио својим родитељима, добих жељу да видим мог старог и доброг чика Мориса. Наш сусрет десио се изненада у једној од београдских кафаница. Био је изненађен када ме је видео колико сам се изменио и колико сам порастао. Одмах ми се похвалио како је удао најстарију кћер за неког богатог индустријалца; а најмлађа је прешла код удате.

— И тако, вели чика Морис, одоше ми од куће две кћери. Сад сам ја код њих често гост.

Чика Морис није имао среће са венчаним женама. Једна за другом су му умирале. После четврте жене у опште се више није хтео женити. Али је имао среће у деци. Он је имао пет синова и четири кћери које од прве које од друге жене. Његова кућа била је увек пуна гости: рођака, пријатеља, познаника и поштоваоца. Док су његове кћери давале журеве, он је приређивао гозбе и весеља. Последњи пут кад сам се са њиме растао позвао ме је на вечеру коју је давао о једном од највећих празника.

*

Лепа јесења ноћ каква се ретко да видети, звездано небо и месечеви зраци замењиваху дневну светлост. Свеж ноћни ваздух и моје расположење необично су ми годили..

Пошто сам прошао кроз један мрачан и дугачак ходник, попех се уз степенице и на малој тераси приметих шкиљећу светлост, која ми је помогла да видим врата која воде у главни стан. Закуцах на полуотворена врата и кад чух уобичајено: напред, уђем. Био сам примљен бурно; свако од укућана имао је што да ми каже. Светлост од безброј сијалица осветљавала је раскошан намештај и госте. У кући је владао велики жагор. Млађи збијени по угловима соба шапутао је, док су старији живо говорили. Бисерне огрлице, брилијанти и разне златарије на младим госпођама показивали су да су из богатих кућа. Тачно у пола десет часова позове чика Морис госте да заузму своја места. Било је нас 24. Чика Морис у свом свечаном оделу и импозантној појави седео је на челу стола, а око њега: синови, кћери и остали гости. Вечера је проведена у највећем расположењу. После вечере расположење гостију добило је још већег маха. Ноћ је проведена весело.

ЕНГЛЕСКИ ХУМОР

Син свекрвин потказивача као продавац ципела у граду: Стрпите се госпођице, још само два, три ударца и ципела ће стајати као саливена.

Пријатни гласови младих девојака заједно са звуцима пианина мешаху се са жагором гостију и све се то кроз отворених прозора сливало у звездану ноћ. Тек са освитком зоре, поче се и наше друштво разилазити. Тако се из дана у дан проводио весео живот у кући чика Мориса. Он је пливао у срећи. Удао је и последње две кћери: једну за адвоката, другу за неког бечког грофа. Оженио је два најстарија сина. Тако, да је сад остао са своја три најмлађа сина. И даље је остао нежан отац и предан грађанин.

Сад је дошло нешто страшно. Оно што му се није десило целога живота, десило се једне страшне ноћи. Чика Морис никада није имао ниједну рђаву страст. Судбина га је осудила да падне под утицај једне коцкарске банде и он једне ноћи изгуби целу своју имовину. После те кобне ноћи, проносили су се разни гласови о чика Морису: убио се, неки да се обесио, други побегао и т. д. Да би дознао прави разлог о нестанку чика Мориса, обратио сам се редом његовим синовима и кћерима. Они су хладно у бездушно једно исто одговарали: „Не знамо, оно што је тражио то је и нашао". Био сам изненађен овим њиховим одговором. То је био одговор деце о рођеном оцу. Деца су га дакле осудила.

*

Када сам ове године путовао по јужној Србији, остао сам нешто дуже у једном малом местанцету, где сам био све време рата. Било је то једног топлог дана, кад сам, излазећи из кафане „Српска Круна", приметио једног старца, који ми је личио на просјака. Његов погрбљени стас, закрвављене очи, запуштена коса и брада, које су се купале у зноју, испијено лице и похабано одело одавало је човека који пати. Прођох поред њега, мислећи да очекује кога. Али, тек, што сам измакао неколико корака, чух један тихи глас: „пријатељу, пријатељу". На то се ја осврнох и приближим се старцу. Два упала ока тупо су ме гледала. Сада, глас, још дрхтавији, настави:

— Зар ме не познајеш? Ја сам твој чика Морис.

Ове су ме речи узбудиле. Покушах да га утешим. Он ми исприча своју тужну историју од оне кобне ноћи.

— Знају ли деца где сте и како живите? упитах га.

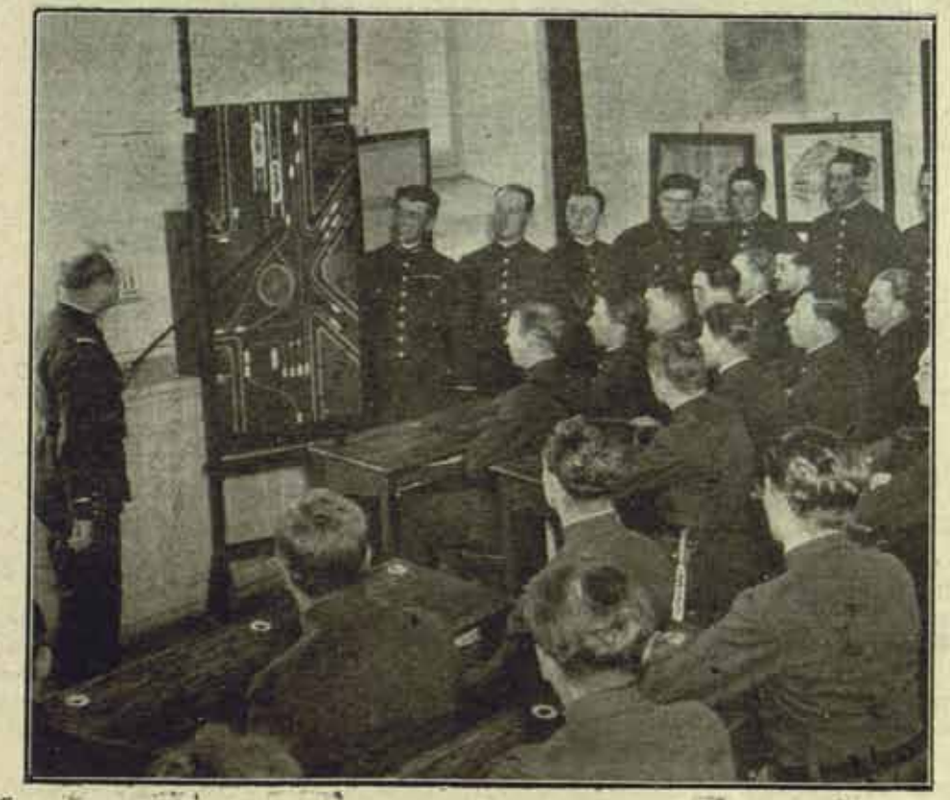
— Знају, сви знају, и за њих сам живи леш. Као награду, настави чика Морис још узбуђенијим гласом, што сам их одгајио и извео на пут, очекујем једино — смрт.

Пружих му нешто од своје бедне готовине, на што ми он топло захвали; стиснувши ми руку и без и једне речи крену тромо према великом мосту. Већ је и сумрак падао. Остао сам дуго узбуђен и ослоњен о зид посматрао сам тог старог чика Мориса, како ишчезава у тами носећи са собом много лепих успомена из срећних дана.

У служби безбедности Француске

Вод жандарма трчећим кораком, одлази да васпостави ред.

Школа за саобраћајне жандарме у Паризу.

Курс жиу-жицу.

КОД ЛЕКАРА.

— Побогу, човече, ко вас је тако испребијао и осакатио?

— Моја жена...

— Е, драги мој, мораћете отићи марвеном лекару!

МОДЕРНА МЛАДА.

— Аутомобила нема, младожења још није дошао — то је леп ред! Удавала сам се већ више пута али овако немаран аранжман још никада не доживех!....

Духовити порубчићи на овој тоалети, проналазак су Виолете. Материјал: сјајне свиле и креп сатен у свима модним бојама.

Комплет из три дела од лабаво тканог вуненог штофа боје браун-беж.

Сезонски новитети су и поред тога, што је црној боји дата предност, ипак различито шарени. Извесне бојне нијансе постале су ради модног сезонског шлагера. Једна нова нијанса плавог, између многих светлих и угаситих тонова, јако је омиљена. Она има један лаган прелазни тон у сиво, те и поред све своје јасноће изгледа као испрана.

Још увек се много носи црвено, али у угаситим тоновима као: бургунд, шери и оно црвено које прелази у љубичасто.

Док је браун, омиљена боја за дан, сасвим угасито браун — звано ванила — па онда светло браун и беж, а нарочито она браун које украшено крзном нутрије, са њом најбоље хармонизира.

За вече, црно са белим и црно-бело. Не само да се ове две боје носе, већ и свака друга боја, само ако одговара. Светло жуто, сасвим нежно зеле-

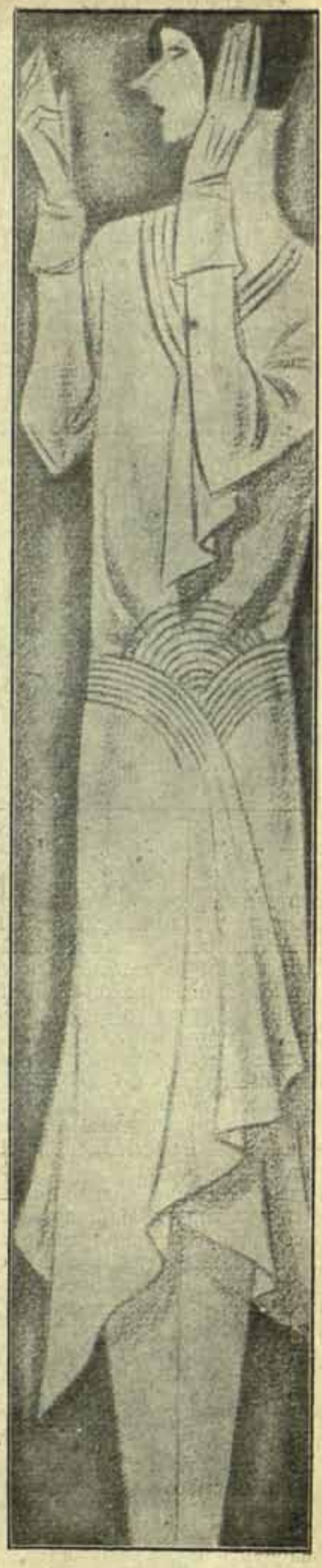

Тоалета за после подне од шареног свиле ног сомота. На овом моделу је јасно окарактерисана нова линија. Широк појас за вршава се позади у драпирану машну.

но, светло виолет, мат, старо-роза, угасито црвено и много Bleu-плавог.

Моментано је сомот најомиљенија тканина. И како се долазећа мода кадкад ослања на прошлу сезону, то изгледа да су и ови сомоти по готову само продужетак летњих тканина. Као и оне, ове су за по-подне шарени. Обично су на угаситој основи разбацане лепе мустрице. Тачке, тачкице, лепи букетићи, мали цветови и шаре, много се носе. Махом су комбинације боја — црно и бело, или на црној основи разне мустре у много боја. За израду тоалета од сомота, обично се употребљава свилени вештачки сомот. Јер он је мек и има ту драгоцену особину, да лепо пада. Осим тога, свиласт сјај, даје тоалети нарочито леп и нов ефекат.

Осим шарених и штампаних сомота, осећа се необично јака наклоност за црну боју, као што смо већ напоменули. Свуда, увек и опет црно. У сомоту, свили, и свили тешких квалитета. Ове црне хаљинице освежавају се чипканим крагницама, чипканим манжетама које падају преко руку. На моделу се налазе сви атрибути, само да би што савршеније нагласили женску лепоту.

За израду ове врсте тоалета, Пату употребљава много креп румена.

РАДИО

КУВАЊЕ ПОМОЋУ РАДИА

Болнице су уводећи радио пружиле пријатно разоноћење болесницима; бесане ноћи брже су пролазиле; а запослен човек је посредством радиа долазио до нових идеја. Али шта је све ово у поређењу са изванредним деловањем, које је Америка пружила и домаћинству.

Хиљаде писама, које је студио примио, сведочи, од колике су неоцењиве вредности савети и поуке које домаћице примају преко радиа.

Радио је у америчким кујнама на-

Перфектна куварица говори своје рецепте у микрофон.

чинио читав преокрет. Свака се кујна формирала у домаћичку школу. Несносне монотоније у малим домаћинствима сасвим је нестало, а њеним нестанком отворио се хоризонт многобројним женама које су биле затворене између четири зида. Интересовање за кујну постало је интензивно. Жене које добро кувају говоре своје рецепте у микрофон, а многобројне слушатељке пажљиво преписују или их моментано преводе у дело.

Радио је у домаћинству постигао практичну корист. Није претерано, ако се тврди, да је програм који је био поглавито посвећен жени, био сјајан подстрекач да она са вољом прионе свакидашњем пословању. Тамо, где недостају модерне школе, или где нов систем није могао продрети, радио је помогао. Захвалнице говоре, да је жена помоћу радиа, почела живахније да је интересује за кућу.

Како је радио у практичној примени од неоцењиве вредности, то се америчке отпремне станице труде, да свој интересантан програм, који слушају милионима жена, што савршеније удесе.

Две велике америчке отпремне станице прве су посветиле пажњу жени и домаћинству. Госпођа Ј. Турнер, као фахман за модерно домаћинство, била је умољена од стране тих фирми и она је у договору са одличним куварима уредила програм. У програму су ушла и предавања признатих архитекта као и одличних економа. Овој пионерки успело је, да сва ова предавања изведе у лако схватљивом стилу. Тако су се домаћичке дужности модернизирале а уједно и упростиле. Овом примеру следиле су и друге америчке отпремне станице.

Пре извесног времена приредила је управитељица домаћичког одељења једне отпремне станице светску утакмицу између својих слушатељки, у прављењу пастета по радио рецепту, које су имале бити у одређено време изложене у хотел Валдорф-Асторији. Отпремна станица је изразила да сумња у успех, али ова видовита организаторка познавала је боље своје госпође и обећала је управи, да ће многе интересантне паштете бити изложене, као што је већ рекла. Била је у праву.

Са свих страна Америке стизале су паштете поштом или су биле лично предате. Било их је добрих и рђавих. Младе госпође, као и старе домаћице доносиле су своје пастете справљене најсавесније. Жири је и-

Шта гунђаш, рецепт сам добила преко радиа.

мао пуне руке посла око додељивања награда, јер су добре пастете биле заступљене у великом броју, поред малог броја рђаво справљених. Али свако парче за себе доказивало озбиљну вољу и велики интерес за учење домаћинства; које се постиза куваричким саветима из ваздуха. Овом лепом примеру следиле су други амерички градови.

Давати су свимогући савети који се додирује са домаћинстаом, као: справља куглоф за рођен-дан, како се купа новорођенче, како се шије одело, како се у јесен оставља воће, како се справља храњиво јело за децу. Ово су неколико примера, које гласоговорник преноси читав један сат.

Интересантно је једно писмо, које отпремна станица чува између стотине осталих, писала га је једна госпођа; оно гласи:

„Удала сам пре осамнајест година, имам шесторо деце, и мало новаца, те не могу да држим слушкињу. Мој муж набавља намирнице, а ја немогу па да се удаљим од куће ни за трену-

Амерички удовац кува помоћу радио рецепата.

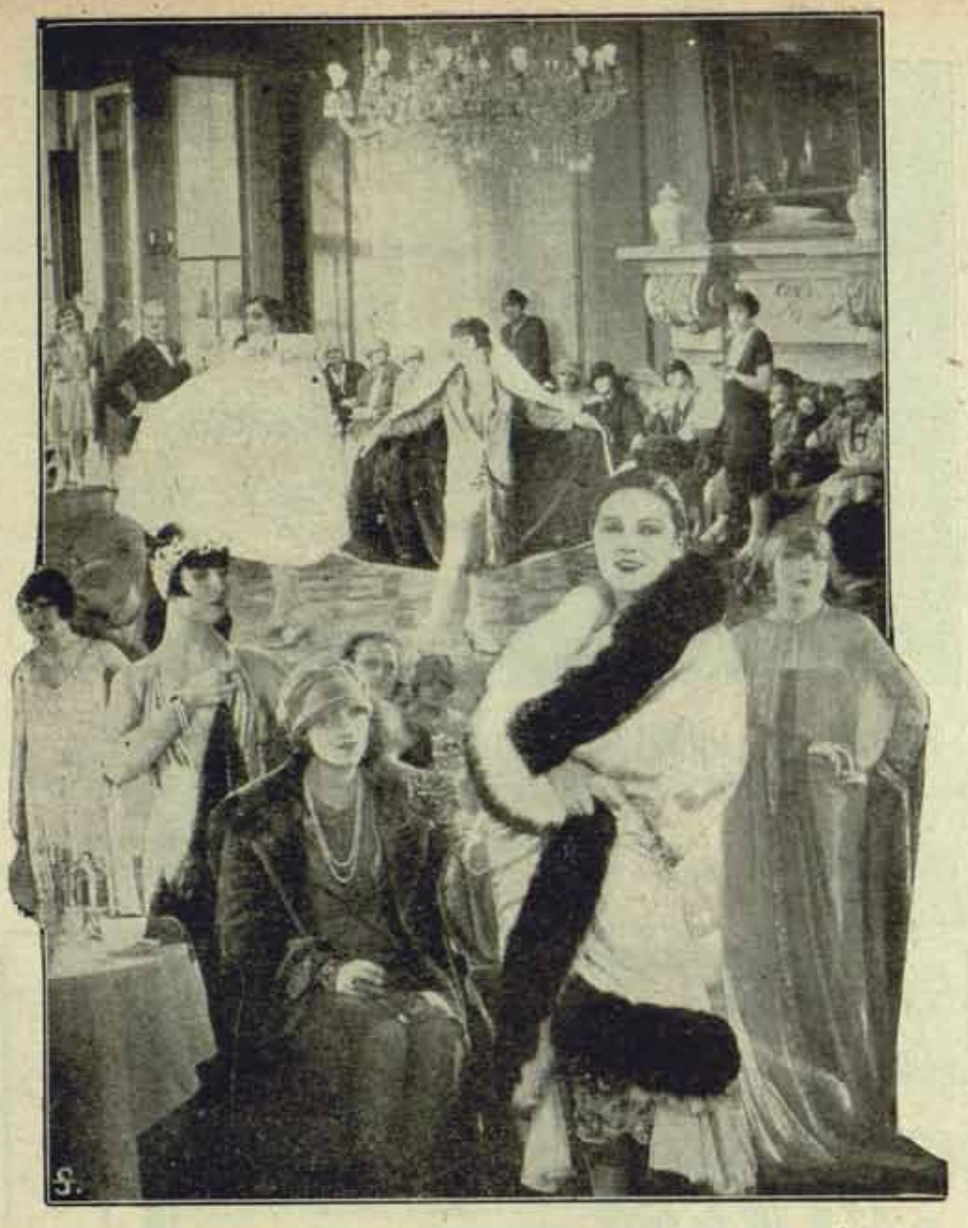
так. Мој најстарији син саставио је радио, коме сам у почетку поклањала мало пажње. Тек када сам слушала „Јутарњи програм о домаћинству" заинтересовала сам се за исти и признајем, много сам корисних ствари научила. Заинтересовала сам се за кујну и радо покушавам да приредим јела по радио рецептима. Тако ми је апарат постао неопходан, и поред тога што ме читава породица исмејава, што стално висим на апарату.

Али, не само да се жене интересује домаћинство. Један раденик нам пише, да му је жена умрла, а он је незапослен. Он мора сам да води домаћинство, да храни и васпита четворо мале деце. Помоћу радиа дошао је на масу практичних идеја. Тако да је он уједно, кувар, собар и бона.

Отпремна станица добија и трагикомична писма. Једна госпођа пише, како је спремила ручак по радио рецепту; и како је ручак испао рђав, њен муж је био тако љут, да је апарат бацио кроз прозор.

Десио се и овакав случај: четири сусетке слушале су у истом тренутку савете и поуке са часа кројења и истог дана су се појавиле у истим тоалетама у шетњи, што показује корисност радиа не само за кујну већ и за друге практичне радове.

Занста је похвално за америчке отпремне станице које су увеле ову новину, за добро жена.

Модна ревија постала је свакидашња забава модерне жене. Ревија моде у једном великом париском салону.

Нови мотиви на костимима за купање. Паун и фрегата.

У црначком кварту Чикага, пред једним биоскопом. Све је црно — и публика и жандарм.

ГОСПОЂИЦЕ, КАД ХОЋЕТЕ ДА ДОПАДНЕТЕ...

...А уз то сте лепи, правите се као да не видите да вас сви с дивљењем гледају... Тако ћете бити природни, а природност је први услов, покрај лепоте, да се жена допадне.

Природна жена увек је вољена и тражена у друштву, јер код ње није ни један гест извештачен, ни једна мисао лажна.

У друштву се природност сматра као коректност. Ви сте некоректни према својој околини, кад уносите нешто вештачки у ваше погледе, речи и гестове.

Ако се држите тога тона, нећете бити суетни, јер суета је лаж. Ви тада нећете придавати себи осећања, која немате, нити узимати позе других, које не одговарају вама.

Природност и наивност су најшармантније особине жена. Наивна жена никад не помишља да би могла у друштву да капарише за себе пажњу свију мушкараца... То мисли кокета, а наивна верује, да има и других жена, које су достојне пажње мушкараца.

У друштву увек може да се позна госпођица, која мисли да вреди више него сви остали. Чувајте се, да се то не опази и код вас.

Млада девојка, која верује да нема никакве важности, више вреди од оне, која мисли да је мета у једном друштву. Она прва личи на скромну љубазницу, рафинирана мириса, док друга потсећа на неку велику георгину, која је лепе боје, и необична облика, и увек упадљива, али се нико неће њом да закити.

На улици се увек позна мала кокета и мала наивка.

Прва се труди да привуче погледе свију, друга иде не мислећи да покрај ње неко пролази. Само је жалосно, што је у модерном друштву све мање наивни.

ПРАЗНОВЕРИЦЕ ОБРАЗОВАНИХ ЉУДИ

На Колумбијском Универзитету у Њујорку професор Х. Л. Холингворт држао је популарна предавања на којима беше приличан број учених, а исто тако и обичних људи с мањим просечним образовањем. Он је својим слушаоцима поставио следећа питања:

1. Да ли је тачно веровање да су развијене четвртасте вилце знак јаке и одлучне воље?

2. Да ли је истина да су блондинке страсније и плаховитије него бринетке?

3. Верујете ли у то да су људи високог и широког чела супериорније интелигенције?

4. Мислите ли да су зиме биле дуже и хладније кад сте ви били деца него што су данас?

5. Је ли тачна претпоставка да су дуге и нежне руке знак уметничке природе?

6. Може ли се примити као истинито веровање: кад неком уши горе знак је да се о њему нешто говори?

7. Верујете ли у научну социолошку теорију да су при удадби и женидби супротне особине младенаца привлачне?

Сва питања која су горе постављена пусте су празноверице и обичне делузије, па ипак и мушки и женски слушатељи одговорише да они у њих верују. У њих шта више верују и они који се сматрају као образовани људи. Из тога се лако даде закључити како су скоро сва људска бића под сталном пресијом извесних илузија и делузија. Њихова делатност у већини случајева је последица лажних веровања. „Сад замислите, каже овај учењак, кад би се све делузије, фетиши и лажне аксиоме које човеком владају, могле ампутирати као операторским ножем, какав нов свет, и каква чудеса би се отворила пред нашим очима."

Г-ца Стевка Шијачић изабрана је ове године на забави Академског Клуба за »Мис Србобран«.

Да је Хомер живео за време Виргила свакако би он Виргила копирао а не обрнуто.

НАЈСТАРИЈИ ЕВРОПЉАНИН РАЗВОДИ СЕ.

Турчин Зара Агфа који има 155 година сматра се за најстаријег Европљанина и поред тога што се у последње доба појавило неколико његових конкурената. Зара је недавно добио од авганистанског краља као поклон неколико хиљада франака. Са овим новцем је одмах отишао адвокату и затражио развод од своје жене којој је сада 90 година.

Зара Агфа сматра да му је жена врло стара и ожениће се по дванаести пут неком млађом.

САВЕСНА СЛУЖБА.

— Па зар тај полицајац није ухватио оног лопова? Та јурио је за њим на моторциклу.

— Јест, али он као човек од закона није ваљда могао јурити непрописном брзином!

РАЗНА СХВАТАЊА.

Лепа собарица: Ах, господине шефе, то није могуће. Ја имам свог Леополда...

Он: Па зар сте му толико верни?

Лепа собарица: Наравно; па још се нисмо венчали.

Чај „Два ленгера"

у оригиналној паковању позвате светске руске фирме

ГУБКИН - КУЗНЕЦОВ.

Продаје се у свакој бољој колонијалној радњи

Ген. заступништво

„Словенска узајамност"

БЕОГРАД

Франкопанова 24. Фах 136.

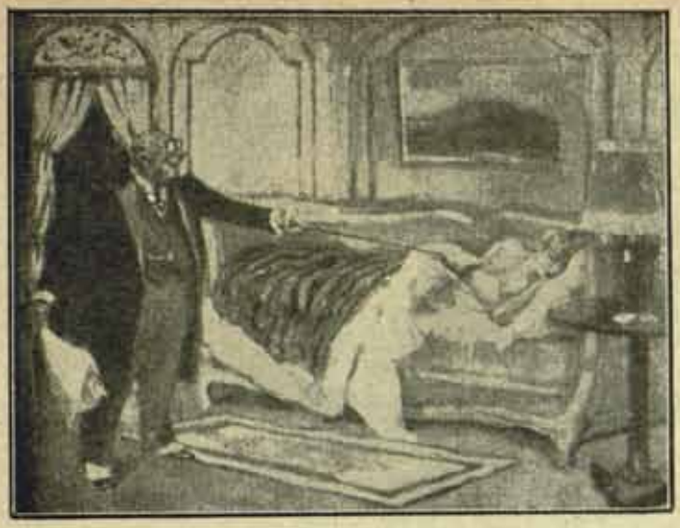
(Заштитна марка) The Asiatic Trading Corporation, London

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ НАМЕШТАЈА

А. ФИНЦИ БЕОГРАД ТЕРАЗИЈЕ 7 ТЕЛЕФОН 7-87

ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ

«Изненађење«, слика познатог париског карикатуристе Фабиана.

Марокански Султан са својим секретарем.

У Бечу је ових дана одржана уметничка изложба из заоставштине помрлих уметника. Горња слика је дело Артура Штрасера: Клеопатра се појављује пред Марком Антонијем као Афродита.

БРАКОВИ МЕЂ ДЕЦОМ

Пре 4000 година у Индији је био обичај да се венчавају деца. У петнаестом веку такав обичај био је и у Енглеској, и родитељи су венчавали децу од 3 и 4 године и за време свадбеног обреда децу су држали у наручју.

Догађало се много пута, да муж и жена нису волели једно друго кад одрасту и живели су одвојено, одричући се узајамно брачних обавеза. Било је у Енглеској много брочних спорова, о чему постоје и данас документа. И данас се налази један документ, где се говори о разводу брака ћерке једног епископа, који мотивише тај развод тиме, што сада, кад је одрасла, она апсолутно не може да замисли да живи с мужем, с којим су је венчали још у детињству њени родитељи.

У Европи не постоје више бракови међ децом, али се још практикује тај обичај на Истоку. Познато је да Мухамедова жена Ајша, коју је пророк највише волео, није имала више од шест година кад се он венчао с њом.

Године 1911 у Индији се удало 250.000 девојчица у добу од 5 година. Али те исте године забележено је да је остало десет хиљада удовица, јер су девојчице умирале, пошто су биле сувише младе за брачни живот.

У већини случајева деца остају у родитељској кући, где их чувају док не дођу у оне године, кад могу да их предаду мужу.

Социјални узроци наводе родитеље да тако рано удају женску децу, јер они желе да им што пре обезбеде будућност.

У Индији постоји велика разлика између каста, и родитељи желе да сачувају своје синове, да их не би завела нека девојка друге касте, и жене их у тим годинама, кад они не умеју да бирају.

У Абисинији био је распрострањен брак између одрасли мушкараца и женске деце. Пре кратког времена један абисински поглавица венчао се са девојчицом од дванаест година, ћерком абисинског регента Растафари-а. То је био политички брак, и од стране невестиних родитеља и младожење.

У неким племенима венчање се сматра као један обред, којим се деца предају заштити богова. Чим је смртност или дегенерисаност у породици, родитељи раније венчавају децу, да би их спасли. Цело племе пази на децу супружнике и нарочита им се пажња указује.

Ти „освећени" дечји бракови празнују се као народна свечаност.

КОД БОЛЕСТИ СТОМАКА,

и црева, немање апетита, неуредног варења, напетости, морења љутине, болова у телу, надражаја на повраћање, помоћу природне Франц-Јозефове горке воде, постиза се темељито чишћење. Болничка уверења потврђују, да и болесници у постељи, радо узимају **Франц-Јозефову** горку воду.

Ала-Риза Карош

ПОСВЕЋУЈЕМ Г-ЂИЦИ ВЕРИЦИ

СМРТ ЂЕРЗЕЛЕЗА

У три слике из босанског живота.

ПРВА СЛИКА.

Пространо поље посејано житом, које се у јутарњој роси купа. Повија се танка прозирна магла и постаје све гушћа кад бациш поглед на поље, тамо где се затварају високе суре планине рекао би, да су се здружиле с облацима, на којима лежи вечити снег. Пољем јури угодан поветарац и сагиње класје зредог жита, па ти се чини, да је узбуркано море. Птичице цвркућу и прва се зора појављује на рубовима обзорја. Тамо, где се губи оку поглед, застрто је маглом, меканом као чежња, као тајни застор за којим се сакрио живот, дан....

Чобанче (помаља се уском путањом између жита, терајући стадо пред собом. Момак је снажан, развијен, у најлепшим годинама. У опанцима је, у новом белом оделу, опасан зеленим пасом, за који је заденуо фрулу. Не пева као свако јутро, када је туда пролазио. Носи штап у руци и с њим се подупире, па како овце застају украј пута, тако и он стане, опре се о штап и као да нешто размишља. Опажа се сјај његових очију кад погледа, виде се набрекли мишићи на рукама, које су голе до рамена, јер је рукаве кошуље задио за ферман. На глави му ћулах. Застане. Чује се из далека звоњење звонаца; затим се с лева помаља неколико јањади и оваца, једна крава с јунетом а за њима пастирка. Она је млада, као први пролетни дан иза Ђурђева, а лепа као у причи „Хиљаду и једне ноћи". Њезин стас је у складу с њезиним годинама и с њезином пуноћом. У белом је оделу, чистом као што јој и јањци чисти. Чобанче је погледа дугим погледом. па пође напред).

Пастирка (застане, погледа за чобанином, и запева обесно):

Зар ни застат нећеш драги, да се погледамо?
И да једно друго бар за здравље упитамо?!!

Чобанче (огледа се тужно, подупре се о штап и причека. У то приђе пастирка к њему, гледа га дуго, и опазивши да је тужан наслони сво'у лепу главу на његово раме. Ветар се поиграва њезином црном косом и драшка га по лицу. Ћутање, дуго ћутање у ком су само њихова срца складно куцала. Његово лице постаје све тамније, а рука му све више почне подрхтавати. Усне му се стисну и он тешко проговори): Убићу Ђерзелеза!...

Пастирка (пригрли га нежно и загледа му се у очи. У њезином погледу било је страха): Алију?!...

Чобанче (тврдо и одважно): Ђерзелез Алију!...

Пастирка (одмакне се од њега и гледа га пажљиво. Страх је почиње хватати. Размишља и примакне се опет погледавши чобанина испитујућим погледом): Мучки? Из'заседе?...

Чобанче (стискајући штап, који се увија у његовој руци): На мегдану!... Јуначки ћу га позвати, да се огледамо...

Пастирка (у шали привине се опет к чобанину): Ах, како си ме, драги, преварио!... Ти још једнако гледаш! Ха! ха!... Алију позвати на мејдан!... Огледати се... (Још увек у шали. Чобанче стоји као кип и тврдо гледа у пастирку). А камо ти топуз? Камо ти коњ? Ни кубуре немаш!... Ти се шалиш...

Чобанче (почиње дрхтати. Сузе му навру на очи и он се окрене од пастирке и отаре рукавом кошуље очи. Она то опази и поново му наслони главу на раме. Чобанче поче плакати): Видиш како то боли... боли рана... (Прича благо, као да је у часу нестало све оне опорости и тврдоће с његова лица. Глас му је мекан и топао. Сунце помаља кроз јутарњу маглу своје траке, које падају преко њих на бело стадо јањаца и оваца): Јучер ми је рекао, да ће он моје најмилије на овоме свету — тебе отети и нас раставити, пошто је он богат и моћан, за што му нико не сме у ничему сметати. Ах, мени се је срце парало, кад сам то чуо. Онда ми је рекао, до донесем моју најдражу овцу до његове куле... Па ме је натерао, на је закољем, као жртву за испуњење његових жеља: да ти будеш његова... Ја својом руком, да закољем овцу за такову циљ!... Ах!... А стадо се разбегло и само оно јање њезино ишло је за нама. Ножем својим сам заклао овцу, а јање је стајало и гледало крв... Крв своје мајке... А оно пак што је мени за тебе говорио... Ах, зар се то може трпити и заборавити?! Па и... (Чобанче поче горко јецати). А онда ме је ошамарио .. Ошамарио ме и то како... Покуњен и жалостан вратио сам се и сабрао своје стадо, а јање је блејало, да ти срце пара... Онда је читаво стадо почело блејати и ја сам седео пред кућом, а из образа ми пламенови лизали и срце ми се је парало. Чинило ми се, да је оно мало јање све видело. Стид и бес — понос узаврио у мени и сву ноћ нисам спавао...

Пастирка (замишљена, као да се сама собом разговара): А он ће те једном руком смрвити! Те руке, које играју са пастирским штапом неће моћи поднети стисак његове руке — шаке... Убити Ђерзелеза!... Зар ће смети, зар ће моћи, кад нема јунака у читавом царству...

Чобанче (невесело, гледа некуда далеко и чини се као да није чуо пастиркине речи): Зар се може трпити срамота оно што ми је казао и што ме је ошамарио!... Какав ћу бити у њезиним очима, кад сам јој казао?... (поче опет јецати) ах, па оне речи, што ми срце паре... (Зашути: мења се у лицу, очи му постају крваве, страшиве. Пастирка прати сваки његов покрет. Подилази је страх од њега. Он дигне штап, сломи га међу прстима, стисне песницу и покаже руком према Истоку, где се у далекој силуети обасјана првим сунцем види Ђерзелезова кула): Убићу га!...

Пастирка (гледа престрашено, како је чобанче међу прстима сломило тврди трнов штап): Јак је!...

Чобанче (занешен гледа још једнако према кули): Тамо ћу отићи... Испод његове куле пасти ћу стадо, па кад се пробуди и сиђе на бунар упитаћу га: „Коме ће отети драгу и коме је ударио шамаре?..." И ударићу ја њему, јер срамоте нећу на образу носити...

Пастирка (тужно): Погинућеш...

Чобанче (исто једнако): ...И огледаћемо се под његовом кулом. Сведоци мејдана биће овце и сунце...

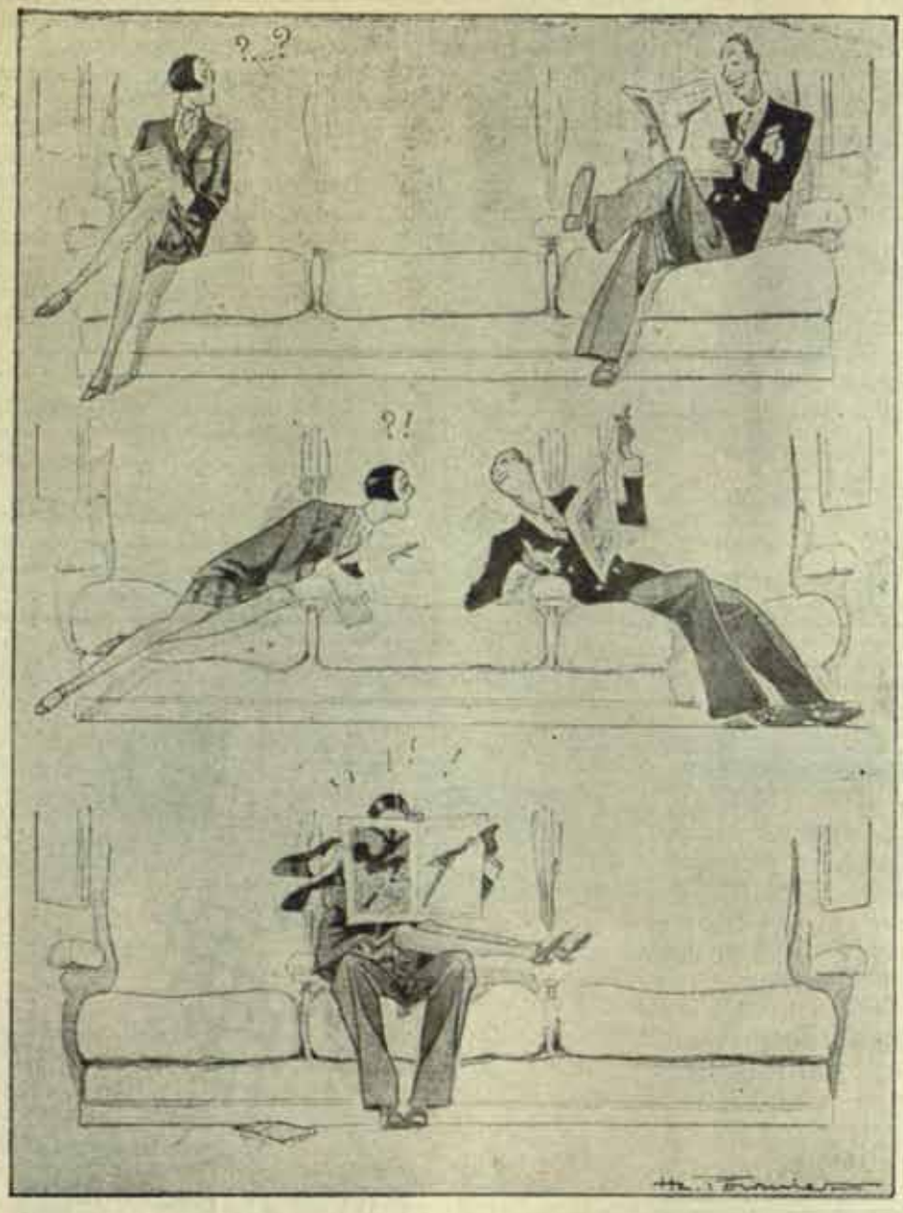
Пастирка (тужно): Смрвиће га... (Кроз то време овце иду напред, застају и блеје. Сунце обасјава читаво поље златним тракама).

Чобанче (вади фрулу иза паса, примиче се пастирки, нежно је примајући за руку): Драга, ево ти фрула! Она је знак наше младости и среће! Њу не сме срамота дотакнути! Ако дођем, вратит ћеш ми је.. Ја идем...

Пастирка (прима фрулу од чобанина и гледа га својим лепим очима, у којима се цакле сузе. Чобанче се окрене и одлази између жита): Страх ме је...

Чобанче (одмакне неколико корака, окрене се. Застане и гледа како пастирка прегачом таре сузе. Она погледа за њим и угледавши га да је застао изгледаше као да очекује нешто. Чобанче махне руком, а она потрчи весело к њему): Знаш око мрака доћи тамо, па потерај и моје овце кући.

Наставак на 26. страни.

Путничка лектира и њене могућности.

Кемал пашин систем у Кини. По наредби нове кинеске владе свани Кинез мора осећи перчин. Ко то не уради на силу му се перчин сече.

Љубица Саздапић — Димовић

Ова млада, образована и лепа — слика говори! — госпођа ужива већ сада леп глас и као феминисткиња, и као белетристкиња. Своје феминистичке назоре, стекла је, тако рећи, из „прве руке": од своје тетка-бабе покојне Савке дра Јована Суботића, те славне „мајке свога народа".

У новосадској „Застави" написала је цео низ веома успелих подлистака, особито о мору — нашем Јадранском Мору — које је управо песнички опевала, тако да је неке од тих подлистака прештампала и „Јадранска Стража" као глорификацију нашег мора!

Пореклом из патрицијске новосадске трговачке породице Димовића, а удата Саздапић, она игра видну улогу у новосадском и војвођанском јавном и друштвеном животу. Чувена Карин Михаелис, приликом свог боравка у Новом Саду, написала јој је једно врло дирљиво опроштајно писмо, са дупло подвученим „мото"-ом: *„Живот је леп"*, уверавајући је, да је никада неће заборавити.

И, заиста, сваки онај, који је имао прилике да ову отмену и племенитог срца младу нашу даму и лично упозна, сачуваће о њој успомену као на једну заиста отмену појаву, и један прави литерарни таленат, удружен са ретком личном скромношћу. Коме је, осим тога, познат и њен приватни, домаћи живот, тај ће сачувати о њој и успомену на једну вредну, честиту и срдачну српску домаћицу.

Војвођанин.

ЛОВАЧКЕ АВАНТУРЕ ПОЛАРНОГ ИСТРАЖИВАЧА РАЗМУСЕНА

Кнут Размусен чувени дански поларни истраживач прича о својим пустоловинама које је доживео приликом свог последњег пута до Гренска.

Била је страшна зима а наше резерве хране беху на измаку. Није преостајало ништа друго до поћи у лов и покушати да се улови каква дивљач. Одлучих да пођем на пут у пратњи Квакинака, једног од најбољих ескимских стрелаца. Ишли смо по читаве дане кроз ледену пустињу не спазивши никакав жив створ. Али наједном спазисмо један такав призор да нам се при погледу на њега дах заустави.

На широком леденом пољу које се пружало пред нама под неописаним сјајем поларног сунца трчале су жи[вотиње]. Поларни медведи и лисице отимали су се око једног мртвог морског коња. Никада не видех у групи толико поларних медведа. Било их је сигурно најмање двадесет на броју и све један лепши од другог. Лисице су правиле паклену ларму а медведи су мумлали развученим тоновима; сви ови звуци сачињавају заједно поларну симфонију.

Квакинак је био изван себе од радости спазивши изненада толико звериње.

»Њих нам шаље богиња леденог мора, Сулефада«, прошапута.

Неколико медведа беше уморно, те се више нису бринули за плен, а затим и остали оставише леш морског коња.

Посматрали смо тренутак овај необичан призор, али после тога Квакинак нанишани и опали на медведа. Звериње није ништа примећавало, јер је пепање ледених санта заглушавало пуцањ. Квакинак је добро погодио. Један од медведа клону, јер је био погођен у леђа.

Почеше сви страховито урлати, када опет одјекнуше пуцњеви и опет падоше два медведа. Квакинак није ни помишљао на то у каквој смо опасности. Веровао је и сада у помоћ богиње Сулефаде. Поларне лисице, чији се број у неколико повећао, почеше нападати на медведе и ускоро се разви бесомучан бој. Затим се разбегоше и медведи и лисице и ишчезоше иза високих ледењака.

На бојишту потопљеном крвљу остаде три медведа и неколико лисица, које смо побили. Није било лако пренети овај тежак лов, који смо изненада уловили, на псећије саонице и отпремити га у наш логор. Квакинак је после ове пустоловине био сматран од својих другова за љубимца богиње Сулефаде и био врло поштован.

С. ШАЈНЕСОНОВ

КРАЉ. ДВОР. ОПТИЧАР

БЕОГРАД

ТЕРАЗИЈЕ 52.
ТЕЛЕФОН 24.55.

Једина Специјална Оптичарска Радња. — Велики избор Цвикера, Наочара, Лорњона у Никлу, Дубле и Рогу. — Савесна израда по лекарском рецепту. — Велики избор Барометра, Термометра и Ареометра, „Zeiss-Punktal" стакла. Фото-апарате и материјал.

ВЕЛИКИ ИЗБОР ДВОГЛЕДА.
СОПСТВЕНА РАДИОНИЦА.

ВРТОВЕ

Уређујемо по скицама према Вашем терену са својим биљним материјалом.

Воћке, руже и друго биље продајемо.

Тражите ценовник.

РАСАДНИК
»ФЛОРА«
Шуматовачка 107.
Београд.

Kulpin-Rajčica
je aromatična, gusta i izdašna

Зашто

Творнички Жиг.

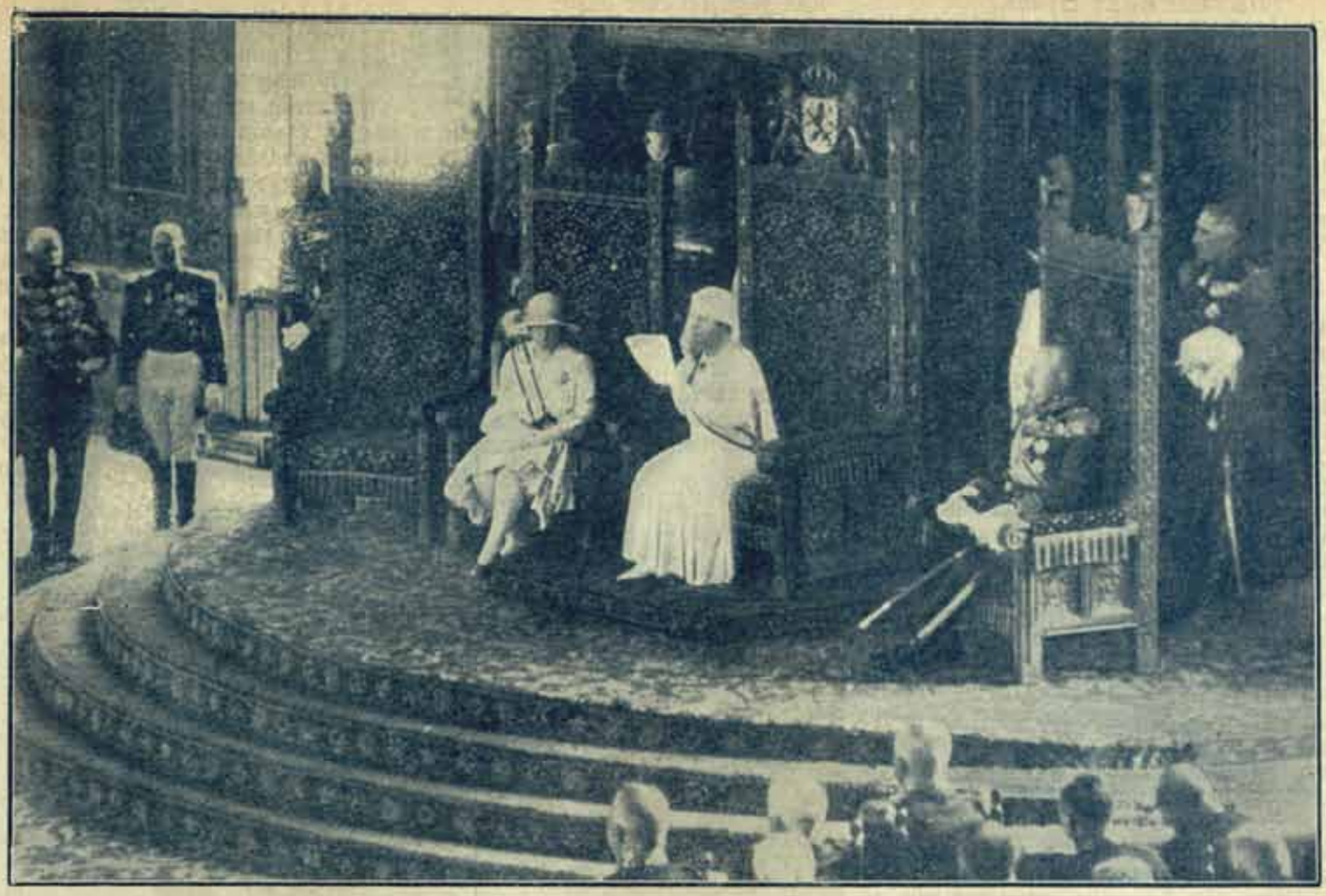
узимају практичне домаћице само „Прави Франк" — с млинцем — за каву? Јер су се на крају уверile, да кава приправљена са „Правим Франкком" има много угоднији укус, а поред тога је и јефтинија, јер је „Прави Франк" јако издашан.

Од идућег броје почеће излазити нов сензационални роман

МЕСАЛИНА

ЈЕДНА ТРАГЕДИЈА ЉУБАВИ

Од В. Розенкранца

Свечано отварање холандског парламента. Краљица Вилхелмина отвара парламент беседом. Десно од ње Наследница Престола, лево муж Краљице Вилхелмине.

споље су све извадиле своје плетиво, увијено у цепну мараму, и окрећу се под њиховим прстима разнобојне чараше... Нека потплиће, друга помаже својој кћери да спреми дарове.. Госпођице раде чипке и уметке. Један нов уметак и чипка права је сензација за улицу.

У моди су шпицеви са пауцима, као листови, чипка влашке рупе, која се ради на две игле, и чаршави од ланеног конца, са бордуром од вунице.

Госпође причају о зимници, о трговцу који је донео нека нова „лица" за хаљине, и поручио госпођама да дођу да виде. У вароши је био неки „скандал", и госпође би хтеле о томе да причају, али не могу пред кћерима, и њих удаљише у другу собу.

Сад и госпођице причају своје „велике" тајне.

— „Он" је јуче прошао поред моје куће, па пустио сабљу, да га чујем, кад моја мама излете на прозор.. Запретила ми, да не смем на станем на прозор, јер ће да га полије врелом водом....

— А ми смо били на берби, па и „Он" био тамо, али нисам смела с њим реч да проговорим, јер мама ме само стреља очима: „Шта онај упреда бркове и гледа у тебе..." грдила је мама увек.

— Јаој, а замислите, „Он" је њу јуче допратио до куће... Цео комшилук звирео је кроз тарабу да то види. Како је није срамота?

— Остала је она сад на цедилу; неће је ни адвокат ни доктор... У исто време је просили, а њени родитељи се решавају, час би хтели за доктора, час за адвоката, а кад су њих двојица то чули, лепо се захвалили проводаџикама.

— А ја сам чула да је то око мираза. Они су све причали да дају хиљаду дуката, а кад је дошло но прошевине, а њен отац каже: Ја дајем пет стотина... То нам причала проводаџика...

— Она хоће да цркне од муке кад ја сашијем нову хаљину, па њена мајка одмах купи такав исти штоф...

И док госпођице причају те ситне и наивне сплетке и маме у другој соби оговарају, јер оговарање се појавило на свету, чим су се створиле две жене....

Већ је пет сати. Госпође увијају своја плетива и опраштају се... Госпођице ће мало да прошетају испред капије под руку...

А у седам сви су за вечером.

У осам се леже, јер сутра треба опет ранити, да се иде на бербу....

МИР-ЈАМ.

ИСТОРИЧАРЕВА МУДРОСТ ПРОПОВЕДАНА СА КАТЕДРЕ

Први триумвират сачињавале су управо само две особе пошто је једна од њих ускоро била убијена.

*

И ако је славни романописац и војсковођа Сид често био сматран за мртвог, ипак није умро пре но што га сахраниште.

*

Трећи пунски рат био би раније завршен да је само нешто раније почео.

*

Парабола је конфузна линија.

*

У старости придолази животна снага, с тога многи старци доживе дубоку старост.

*

Пушење је већ и због тога штетно што га ни један професор не сме трпети у школи.

*

Рим нису саградили домаћи људи већ доцнији колонијалци.

*

Римљани су се бојали да ће их Ханибал, ако победи, продати све у Америку као робове.

*

Наставак са 22. стране.

СМРТ ЂЕРЗЕЛЕЗА.

Пастирка (преварена у часовитој нади, да се је он предомислио, застане кад је чула његове речи. Он је већ одлазио хитро уз поље. Она се некуд загледа далеко тамо према далеким планинама и тронуто рекне себи: Слути...

ДРУГА СЛИКА

Сунце је обасјало читав крај. На беговитој стрми стоји Ђерзелезова кула ограђена бедемом који је местимице порушен. По њему расте маховина и бршљан. У бршљају се виде птичија гнезда, из којих излећу брапци па се требе на сунцу. Два дивља голуба излете испод крова куле и пану на зид, а један врабац прхне, полети наоколо и опет пане на једну гранчицу бршљана. Цвркута. Голуб гуче. Пред кулом су велика камења за седење, некакво стабло са жилама исечено, а преко њега пребачена још сирова кожа од овце попрскана крвљу. Задах по трулежу и смраду удара у нос. Мухе зује над овчијом кожом и падају по остацима неоглођених костију. Два голуба полете с бедема и пану недалеко куле на камење које крије бунар. Од бунара затвара видик оморика мрачна шума које сунчане зраке где-где пробијају. Тишина траје само један час. Голубови гучу на камењу око бунара, скачу на кабао привезан конопцем и пију из њега воду. Сунчане зраке падају све окомитије и осветљују мрачну шуму, кроз коју примиче бела сјена девојке, којој се примећује само стас и златне косе. Чују се шуштање и ломљење танког сухог грања, а онда се наједном у сјају сунца појављује вила у танкој свиленој кошуљи, која јој је до ниже колена пала. Беле ноге не крије ништа. Груди Виле стеже црвен фермончић до појаса. Руке су јој беле као снег и пунане, лице осмехнуто, као да је умивано на извору Среће и Сласти живота. Мајестетично корача, као да се жели примакнути голубовима, а да их не преплаши. Крила нема, него јој расплетене косе крију леђа и падају до ниже колена — управо колико и свилена кошуља сакрива чари њезина тела. Један голуб полети према њој, кружи више њезине главе и пане јој на раме. Она га помилује руком и примакне се бунару. Седне. Голуб полети јој с рамена и пане јој на крило. Вила се заклања десном руком од сунца, а левом милује голуба. Та игра траје неколико часака.

Вила (узимље голуба за крила, шири их и маше њима):

Шта ћеш још ми сунце дати,
Што девојка јоште жели?!
Кад је љубе голубови,
Кад је љуби свет цели?...
Кад је срце пуно среће,
Кад не позна боли, јада, —
Да л' још имаш штогод сунце,
Да дарујеш мени сада?...

(Пусти голуба, а он прхне с њезина крила на камен до зденца, где је лежала голубица. Гуче око ње и биште је кљуном по врату. Она му пружа свој кљун и љубе се. Вила гледа то миловање, груди јој се надимају и копча на фермончићу пукне, а груди јој се укажу под кошуљом, као два бела голуба. Лицем јој прелети траг сете и она се снужди).

Љубав свéта није моја
Кад је читав свет дели...

(Облак, танак заклања сунце и Вилино лице чини још тужнијим. Спушта главу на груди и стеже руком фермончић).

Ту у грудима нешто има,
Што врачара душом зове,
У дубини нешто има, —
По чему моје сање плове.

(Подигне главу и стидно се огледа. Из далека чује се блејање стада. Њезин поглед блуди низ поље, где су се просуле беле овце на сунцу. Облак прелази преко сунчева лица. Опет је светло. Вилино лице изгледа у светлу још лепше. Стадо се примиче кули. Једно јање трчи напред и угледавши кожу попрскану крвљу застане престрашено, а онда почне блејати. Блејање није слично обичном гласу овце, него као неки плач, као јецај. Овце се купе и застају, а онда се примичу Вили. Једна метне главу на њена колена, као да нешто тражи).

Најновији практичан изум. Ручна тестера, која за трен ока престружа велики пањ.

БАНДИТОВА ПАСИЈА

Бандит Алфонзо Хајме био је бандит кога ће се Гранада дуго сећати. Отимао је од богатих и са сиротињом делио свој плен. Ова анегдота најбоље сведочи о његовој духвитости.

Неки сиромашни чичица који је већ двадесет година преносио пошту и ствари, одржавајући везу између вароши Аликанте, у Валенсији, и њене околине, пролазио је често поред нећкине Хајмеове са товаром на једној мазги. Та мазга је припадала чичици али је већ била оронула, мршава и готово шугава. Једнога дана заустави Хајме чичицу и рече му:

»То је убога мазга«.

»Истина је, али шта да радим кад немам друге«.

»Брзо скини са мазге пртљаг да бих је могао убити«.

»Имајте милости бар према мени сиромаху«, молио је чичица.

»Учини онако како ти наређујем иначе ћу убити мазгу и са товаром на њој«.

Противити се било би узалудно и чичица послуша. Хајме беше врло вешт. Једним метком оборио је мазгу.

»Сада иди на трг у варош. Тамо ћеш наћи једног трговца који ће ти продати мазгу, чија је вредност 150 пијастра, а за коју ће ти он узети 300 пијастра. Ево ти 300 пијастра, купи мазгу и дођи затим да натовариш свој пртљаг«.

Када се чичица вратио Хајме му поможе да натовари пртљаг на нову мазгу, а затим са дружином сачека у заседи оног мрзовољног трговца који је чичици продао мазгу и одузе му оних 300 пијастра.

Маркиза Монтеспан

ДЕМОН ФРАНЦУСКЕ

ОД А. ХОТНЕР-ГРЕФЕ

На један пут је Ла Воазен рекла: „Време пролази".

Маркиза је устала и запитала:

„Реците ми још једно. Какав укус и мирис има ова течност.

„Мислите ли да Ла Воазен не разуме свој занат" запитала је стара жена. „Боље видите да ли имате код себе доста новаца?"

Маркиза је тражила у својој торбици. Звечећи су златници прешли у стару кесу.

„Тако", рекла је Ла Воазен, „сад можете ићи!"

Монтеспан је дрхтала и једва се држала на ногама.

Навукла је још боље вео на лице и грчевито узела малу флашицу, коју јој је дала Ла Воазен, као да је то било највеће благо које је икада имала.

Цео двор је говорио о томе да лепа Монтеспан изгледа врло рђаво. Али нико није знао, да је по целе ноћи она немирно ходала по својим собама, кројећи непрестано нове планове, који су се показали као узалудни. Краљ више није долазио. Дворани су се били повукли и она је се осећала остављена.

Све је то доводило маркизу до очајања.

А једне мрачне ноћи када није било месеца на небу, ишла је једна женска прилика неприметно ходницима старог краљевског двора у Паризу. Лагано је отворила врата, пришла једном сточићу, који је стајао до беле као снег послеље. Сагнула се је и нешто изручила у чашу, у којој је било свеже воде.

Затим је брзо отишла, као да су је фурије гониле.

Сутра дан у јутру, нашли су малу Виолету мртву у постељи. Краљ је био толико потрешен, да су се озбиљно бојали за његово здравље и његов живот. Он је позвао најчувеније лекаре, али му нико није могао казати за узрок изненадне смрти. Све је прегледано, али ништа није нађено. Ипак је Краљ био уверен, да је учињен какав злочин. Цео један дан је био сам поред мртвог тела сироте Виоле, која га је тако много волела. Једнако га је мучила страшна мисао: Ко је на двору имао разлога да уништи овај млади људски цвет?

Монтеспан! рекао је он гласно у себи. Нико други до Монтеспан!

Обузела га је слутња да је ова жена у истини била демон; грозно је се помишљајући на њу.

9. ГЛАВА.
УДОВИЦА СКАРОН.

Мала Виолета је сахрањена. Почивала је у нарочитом малом маузолеуму у парку Краљевског двора и Луј је свакодневно шетајући прилазио гробу и седео по неколико минута на клупи испод старих жалосних врба. Као пролетње сан била је љубав Краљева према овој девојчици, и тај сан је он у срцу чувао.

Маркиза Монтеспан је имала у дну парка лепу вилу, коју јој је био Краљ у љубавном наступу послонио. Преко лета је она с децом и васпитачицама боравила често пута по више дана овде у хладовини као у шуми. Овуда је пролазио пут и ка малом маузолеуму младе љубимице Лујеве.

Свакодневно у одређени час је Мотеспан, сакривена иза дебелих свилених завеса гледала краља где пролази не окрећући се и не погледајући у њене прозоре. После Виолетине смрти Краљ је никако није посећивао. На њено питање, одговорио јој је по једном свом повереник у да би јој радо допустио да отпутује у иностранство, јер је то била њена давнашња жеља. Стављао јој је на расположење велике суме новца.

Маркиза је пребледила од једа. Зар то није већ изгледало на прогонство? Не, сада није хтела да путује, хтела је по сваку цену да поврати свој ранији утицај.

Рекла је да је болесна и молила да одложи путовање за доцније.

И дању и ноћу је мислила на који начин да поново придобије краља за себе.

Једне несане ноћи дошла јој је једна мисао. Помоћу деце је хтела да освоји његово срце. Он је више волео њена два детета него законите наследнике.

Монтеспан је тог јутра раније устала него обично. Дрхтала је од љутине, јер ни једна од дама јој се није јавила. Њена је звезда почела да бледи и сви су је избегавали.

Учинило јој се да се и њена дворкиња подругљиво осмејкује, када је се појавила у жутој спаваћој свиленој хаљини.

„Зовите ми мадам Скарон", рекла је Монтеспан „и донесите овамо доручак за мене и за њу".

Мадам Скарон је била сирота удовица познатог париског песника. Некаквим случајем је се маркиза Монтеспан упознала с младом, врло лепом и необично образованом женом. Чудновато, да је само изузетно Монтеспан показала сажаљење и заузела се код Краља да мадам Скарон добија годишњу помоћ из државне касе. И када су оба маркизина детета одрасла и била за њих потребна васпитачица, Монтеспан је изабрала младу удовицу песникову.

Тако је мадам Скарон била можда једина коју је маркиза задужила захвалношћу и због тога је се у очајању ње сетила.

Чуло је се лагано куцање у врата и одмах за тим је ушла у собу мадам Скарон. Сунчани зраци су осветлили њено нежно тело, лепо лице, њену бујну косу. Два мирна ока погледала су радознало у маркизу.

Ова јој је дала знак да седне. Врло снисходљиво је се спустила на столицу и узела кришку меда.

Монтеспан је се нагнула сасвим близу к њој и почела журно да јој шапуће. Васпитачица ју је нетремице слушала.

Затим је погледала.

„Зар се Краљ неће наљутити на мене ако непозната изиђем с децом пред њега?"

Маркиза јој је одговорила:

„Ја остављам Вашем осведоченом такту, мадам", рекла је ласкаво. „У осталом Краљ је увек галантан према лепим дамама".

Мадам Скарон је оборила очи.

„О, маркиза, не могу рећи да сам лепа!"

Гледала је у своје танке, као снег беле руке, које је била држала у крилу.

Избио је часовник, Монтеспан је се тргла.

„Брзо мадам, кроз један сат ће Краљ проћи! Ви морате бити пре њега на стази к маузолеуму и тамо се играти с децом, која треба да су одевена у бело, јер Краљ највише воли ту боју. И цвеће, много цвећа, држати у руци".

Мадам Скарон је устала и дубоко се поклонила.

„Ја се могу на Вас ослонити?" упитала је Монтеспан дрхтећи.

Мадам Скарон је одговорила још дубљим клањањем.

Затим је васпитачица лагано отворила врата и изишла на поље.

Маркиза би се сигурно јако изненадила да је видела, како је понизног држања за час нестало, када је мадам Скарон изишла из собе. Њено витко тело је се затегло, а на лицу јој се огледала енергија. Од више година њена је жеља била да говори с Краљем. С том жељом је била у вези и извесна нада. Она је била необично затворена, неприступачна природа, испуњена још већим славољубљем него Монтеспан. Уз то је била много духовитија. Њена хладна уздржљивост је дејствовала на људе необично, јер су њене очи казивале друго, него њена уста. Сваки је осећао да се испод ледене хладноће крије вулкан.

После једног сата седела је на клупи у хладу, поред које је Краљ свакодневно пролазио, васпитачица с оба детета. Све троје је било обучено у бело. Сунце је бацало златне зраке на њих, а поветарац се играо витицама лепе жене, у чијем крилу је стајао читав брег цветних гранчица. Изгледала је као жива прича.

Чуо је се слаб корак, корак је долазио дубоко замишљен. Деца су хтела да истрче пред њега, али их је мадам задржала.

И једно и друго дете је била загрлила, што је било лепо удешена слика. Сагнула је главу к деци и све троје било је задубљено гледајући цвеће.

Краљ је био сасвим близу.

Као уплашена, мадам је усправила главу. Деца су скочила.

„Краљ!" викнула су весело.

С цвећем у рукама, полетели су Краљу.

Али их је он једва погледао.

Он је гледао само у лепу жену, која је устајала с клупе и дубоко се поклонила. Била је прикупила све цветне гранчице и држала их уза се. Изнад њих је се дизало сунцем осветљено лепо лице као нежан цвет.

Луј је био изненађен. Која је то лепа жена?

Пољубио је децу и рекао им да иду да беру још цвећа. Затим је пришао мадам Скарон. Питао је и разговарао о деци. Она је давала на свако питање за чудо духовит одговор. Краљу је било пријатно и први пут после смрти мале Виолете насмејао је се.

„А зашто ће Вам толико цвећа?" запитао је он.

Она је погледала у земљу.

„Ја сам раније познавала малу Виолету", рекла је жалосно. „Јако сам је волела и хтела сам да метнем цвеће на њен гроб".

Краљ је уздахнуо.

„Сирота мала", рекао је Краљ узбуђено.

Али га је мадам погледала значајно.

„О, Сире, зашто је зовете сиротом? Она је била најсрећнија, јер је била задобила Краљеву наклоност".

„Она је била дивна", рекао је Краљ замишљено и сео на клупу. „Била је врло мила девојчица. Мени се чини да је имала нешто слично с Вама, мадам."

Гледао јој је право у очи. Мадам је као и мало пре оборила поглед. Њена румена уста су се осмехнула као у сну. У том положају је дивно изгледала, и она је то тачно знала.

"Да ли ћете сутра опет доћи на ово место?" брзо је упитао Краљ.

Она је махнула главом и рекла:

„Сваког дана ћу остављати на гроб моје мале пријатељице киту цвећа".

Опет је био потрешен. Није му ни на ум пало да посумња у то, да мадам Скарон никада у животу није видела малу Виолету.

„Сутра дакле", рекао је устајући.

Она је се поново поклонила, не говорећи ни речи.

Монтеспан је нестрпљиво чекала на повратак васпитачице. Била је врло изненађена, када је ова рекла да је Краљ додуше оба детета пољубио, али да није питао за маркизу.

Он хоће сутра опет да види децу на овом месту", рекла је мадам Скарон.

Монтеспан је добила нову наду.

Дани и недеље су пролазили.

Тачно је васпитачица с децом долазила у хлад до маузолеума. Сваког дана је тамо плела венце за мртву Виолету. Тачно је на један час свраћао Краљ, јер му је духовит разговор лепе жене постао неопходно потребан. И он је био остарео, и његове страсти се иступиле. Лепе жене га више нису дражиле. Мала Виолета је у ствари била његова последња велика љубав.

Сада је он жудио за пријатељицом, која је умела да га разведри. К Монтеспани га није више ништа вукло и једнако је сумњао да је она била узрок Виолетине смрти. Она је била демон, који је више година њиме владао:

Маркиза је била болесна од узбуђења. Краљ и сада није дошао, а и деца га нису привлачила.. Била је очајна.

Да ли још једном да потражи Ла Боасен?

Ова јој је још тада рекла да неће задобити Краља и ако би се ослободила мале Виолете. „Према мом мишљењу, ту треба најјачих средстава".

Која су то била најјача средства?

Маркиза је дуго о томе размишљала у самоћи. Више је нико није посећивао, нити питао шта жели. Непрестано је добијала огромне суме за подмиривање свог скупог домаћинства. Али је била одбачена.

Одбачена!

Та јој је реч, изгледала као ударац бичем, али јој је и помогла да савлада велики страх, који је у срцу осећала од Ла Боасе.

Једног мрачног вечера отишла је у сиротно предграђе кући чувене врачаре. На њено изненађење врата на кући старе жене су била у пола отворена. Бојажљиво је маркиза ушла у мрачну кујну.

Видела је Ла Воазен где седи на клупици поред пећи и меће иверје у ватру. Несносна врућина је владала у кући.

„Ко хоће да се попне високо, мора бити одважан", шапутала је старица. „Ако немаш одважности, све дубље ћеш падати".

Затим је се окренула Монтеспа и рекла јој:

»Ја сам вас већ очекивала. Сада сам питала мрачне силе о вашој судбини. Али ви ћете пасти, јер немате одважности!«

Монтеспан је села на прљаву столицу и молећиво подигла руке.

»Помозите ми, за име божје.

Ла Воазен је развукла уста.

»Ви морате рећи у име сатане«, прошапутала је она.

Монтеспан је побледила. И у двору је се понешто говорило о страшном друштву обожавалаца сатане, који су се изненада овде онде јављали, али нико није знао рећи нешто одређено. Причало је се да је се од одбеглих калуђера и калуђерица, од злочинаца и очајника из свију редова склопило друштво, које је се молило месту Богу, сатани и све исмејавало што је се звало Хришћанство и религија и да оргија у подрумима и напуштеним просторијама. Нуђене с велике суме новаца ономе, ко би проказао исто, али нико није успео да пронађе његове састанке. Говорило се да друштво броји много чланова и да су у њему и високе личности.

Ла Боасен је опет метнула иверје у пећ. Цела просторија је била испуњена густим димом.

»Да ли има још кога овде?« запитала је уплашено Монтеспан.

»Може бити«, одговорила је стара жена. »Али се немојте бојати, овде долазе само пријатељи!«

Монтеспан је погледала к вратима, која су била затворена.

»Помозите ми!« рекла је она очајно; »Платићу колико хоћете ,али помозите!Мала Виолета је мртва!«

»Знам«, прекинула ју је старица кратко.

»Али ми није ништа помогло!«

»Знам.«

»А шта треба да чиним?« запитала је Монтеспан. »Шта да радим да опет придобијем краља?«

Устала је. »Овде има још људи. Ја

их видим где пружају к мени руке да ме ухвате«, викнула је Монтеспан.

»Они вам неће ништа«, рекла је Ла Воазен одлучно.

Монтеспан је се повукла до зида и опружила руке као у одбрани. Дрхтала је од страха.

Старица је принела пехар ,напуњен мирисљавом течношћу.

»Пијте«, рекла је заповеднички.

Није било противљења. Лепа жена је подигла пехар и напила се из њега. Затим га је испустила из руку и он се разбио у хиљаду комада. Села је на столицу и укочено гледала у плавкаст дим.

Тежак, сладак умор ју је освојио, капци на очима су се спустили и она је заспала.

Ла Воасен седела је непомично и гледала у свог госта. Из мрака је се појавила као сенка једна прилика, сагнула се изнад младе жене. Али јој је старица дала знак да се уклони и она је послушала.

Монтеспан је отворила очи. У наоколо је владао густ мрак, само је у малој пећи светлуцао жар.

»Сада не говорите!« рекла је Ла Воазен. »Ако хоћете да учините последње, онда дођите у трећу недељу, када не буде месеца на небу, у ово доба на место, где се иза дворског парка на брегу три пута укрштају. Тамо ћете дознати остало. Пазите, иначе ће вам донети најстрашнију смрт!«

Старица је пружила руке.

»Дајте новаца, што више можете! Ја ћу вам за то дати срећу, о којој нисте сањали, показаћу вам пут до највишег блага у свету!«

»А шта долази после када се заврши овај земаљски живот?« запитала је Монтеспан.

»Ништа«, рекла је Ла Воазен хладно. »Због тога уживајте овај кратки живот!«

Атена Монтеспан је метнула злато на сто. Скинула је скупоцени накит с врата, с руку, скупо постење с прозору.

Као пијана је устала, изишла из куће и упутила се кроз уске улице натраг.

Није приметила да ју је пратила друга у црнину одевена прилика, која је за њом изишла из бедне кућице. Та ју је прилика узастопце пратила и сада као сенка.

Слаба месечева светлост је обасјавала обе жене: маркизу Монтеспан и мадам Скарон.

10. ГЛАВА

Поклоници сатане.

Прошле су две недеље. Дању и ноћу је се Монтеспан борила са собом. Краљ никако није долазио. Нико није долазио. Њена судбина је била запечаћена, ако је сама не би изменила.

Тумарала је и није могла да смисли ништа. Неумољива сила је гурала напред и она је јасно осећала: не може натраг.

Ноћ је била мрачна. Из даљине је се чула непогода. Наступила је олуја: врхови дрвета су се повијали и тешки облаци покрили небо.

Севнула је муња и осветлила једну увијену у огртач женску прилику, која је терана ветром, ишла преко поља. Нејасно је спазила пред собом мали брег. Журила је напред и стигла на врх, где су се одвајала три пута. Тежак дрвени крст је се оцртавао у ваздуху.

Никога ту није било.

Али је кроз фијукање ветра нејасно чула клопарање кола, која су се приближавала. У мраку су се већ видела два црна коња; кола су се зауставила.

Некаква женска прилика је из њих изишла и приближила јој се.

»Јесте ли готови?«

Није могла одговорити, али је пристала да уђе с њом у кола. Одмах су продужили пут по ноћи.

»Куда?«

Једна шака јој је затворила уста.

»Ћутите!«

Колико је сати то путовање трајало, није она знала. Седела је згрчена у углу и гледала у помрчину.

На један пут кола су се зауставила.

»Сиђите!« чула је глас.

Клецајући ступила је на земљу, а за њом и њен пратилац. Од некуда из помрчине указала је се мршава рука и ухватила је за прсте.

Зар то није била Ла Воазен, која ју је сада водила?

Отворила су се мала врата. Слаба светлост осветљавала је собу, у коју је уведена, а за тим су се одмах врата затворила.

Једва је могла дисати, тако је био густ дим тамњана по целој просторији.

Од некуда је долазио глас дивље, дречеће музике. Чуло је се и грубо певање и помислила је да не може издржати.

Погледала је око себе. Уз њу је била Ла Воасен у провидној, мрежастој црној хаљини искићеној безбројним златним звездама. Око главе је имала црвену траку. Грозно је изгледало њено жуто као восак, мршаво лице.

Дохтећи је маркиза окренула главу у страну.

С друге стране до ње стајао је крупан, врло леп човек. Његово озбиљно и духовито лице је имало израз, од кога је се Монтеспан уплашила. Очи су испољавале огромну вољу и нимало тога саосећања, осећања.

»Дођите«, рекао је меким, звонким гласом. »Дођите, најлепша жено, браћа чекају!«

Ухватио ју је за руку и одвео у собу, где је била дружина. Мала зграда је изгледала као напуштена трошна капела. На зидовима су висиле крпе од старих застава.

Невидљива музика је била све дивљија, бешња и парала уши.

У диму су се једва назирала груба, ружна лица. Мушкарци и женске су се гнечили једно поред другог. Били су врло лако одевени, с разбарушеном косом и бледим образима. Очи су им пламтиле.

»Доводим вам нову сестру«, рекао је човек, који је водину Атену. »Она ће вам сада принети прву жртву.

Маркиза је хтела викати, побећи. Али су се многе руке к њој пружиле и одвеле је у малу црквицу. Сада је видела олтар, изнад кога је стајала грозна слика сатане ватрених очију.

Маркиза је се као избезумљена отимала из тих руку. Била је јако уплашена и молећиво гледала у блед лице човека, који ју је овамо био довео.

»Јесте ли готови да поднесете жртву, која ће Вам помоћи да дођете до највеће земаљске моћи?« запитао је човек.

»Не!« задихано је она одговорила.

Али су је још јаче стегли његови мршави прсти. Дубоко је се он сагнуо к лепој жени, која је дрхтала.

»Урадите то!« рекао је заповеднички. »Онда ћете бити ослобођени од свих сметња, које Вам се на пут стављају!«

Она је осетила да се не може противити. Изгледало јој је да он има невидљиву силу, која ју је потпуно покорила.

»Стојте!« рекао је он. »Ја Вам наређујем!«

Била је одведена у један угао, где је видела грозну ла Воасен.

»Она је спремна!« рекао је човек.

На шта спремна? То никако није могла да појми.

Млади људи су се у сутону појавили с кадионицама из којих је се пушио густ дим тамњана. Ла Воасен јој је пришла.

Откопчала јој је хаљине и свукла је голу.

Сада је било потпуно откривено њено тело, које је од страха и узбуђења дрхтало.

»Ви сте најлепша од свију жртава,« шапутао јој је на уво човек.

»Она је готова!« проговорио је храпави глас ла Воасене.

Јаке руке су је дохватиле и привеле столу пред сатанском сликом, налик на олтар. Једва је приметила ла Воасен, која је носила мали замотуљак. Да ли је то било детенце, какав млад живот?

Чуо је се детиња врисак. У пехар, који је држао човек, који ју је овде био довео, потекао је млаз крви. Разлегао је се звук музике и песме.

(Свршиће се.)

ЈЕДНА ТУЖНА СТАТИСТИКА

Недавно је у Паризу објављена авијатичка статистика, која је састављена према резултату анкете упућене француским авијонским друштвима. Из статистике се пре свега види да је број незгода процентуално повећан у поређењу са 1920 годином. Данас долази два смртна случаја на 100 хиљада часова провеђених у лету.

Од свих несрећа 54% пада на грешке пилота, и то су најтежи случајеви, јер су проузроковали 62% мртвих и 63% теже рањених. 22% несрећама су криви кварови мотора, али анкета признаје да је тај проценат просечно низак. Већина незгода услед квара мотора пролази без несреће по путнике и у опште без веће штете те се о њима у јавности и не зна јер се статистички не бележе. Проценат несреће услед пожара мотора није објављен.

ТОКИО ЋЕ ПОСТАТИ МОДЕРНА ВАРОШ.

Главни јапански град, Токио, био је готово збрисан са земаљске површине земљотресом од 1923 године. Место порушених кућа изграђен је читав низ провизорних зграда које ће сада бити замењене модерним квартовима чији су планови већ готови.

Стари Токио био је средњевековни град са узаним кривудавим улицама које су само отежавале спасавање становништва приликом катастрофе. Зато ће сада бити подигнути широки булевари који ће својим пространством знатно смањити опасност при земљотресу. Модерни Токио неће ни у чему уступати највећим америчким градовима а његова изградња биће остварена кроз кратко време.

Слободан сам да известим читаоце да је ГОТОВ: ШИНДЛЕХЕРОВ НАЈВЕЋИ ПОТПУН САНОВНИК, који је рађен према НАЈБОЉИМ старим рукописима: ИНДИЈСКИХ, АРАПСКИХ, ЕГИПАТСКИХ, ПЕРСИЈСКИХ, ГРЧКИХ И ТУРСКИХ тумача санова; и према садањем ступњу НАУКЕ О САНОВИМА допуњен. Нарочити сановни имају бројеве, за играње у лутрији.

САДРЖАЈ на 368 стране: Предговор Сановнику. Увод: I. ДЕО С. Чутурило — НАУКА О ПОЗНАВАЊУ ДУШЕ: I. увод; о живчаном систему; II. о осећају и представи; о чулима; о унутрашњим осећајима; о сећању (репродукцији); преглед свести; о пажњи; о памћењу; о говору; свест о себи; III. о чуствима; о душевним потресима (афектима); о тежњама. II. ДЕО — Др. мед. Георг Ломер — САН И ЊЕГОВЕ ТАЈНЕ: 1. Старост и историја науке о сановима; 2. шта хоће и шта значи сан?; 3. о изградњи — саставу сана; 4. љубав и смрт;5. телесни и чулни органи као узроци сана; 6. сановни из даљине; 7. сан као пророк будућности и шта из тога следује. III. ДЕО — ЖИВОТ САНОВА: 1. Постанак, значај и врсте санова; 2. раздражљиви сановни; 3. сановни сећања; 4. сановни обазривости — опомене; 5. сановни жеља; 6. далековидни сановни; 7. болесни сановни; 8. Арапска вештина тумачења. IV. ДЕО. — Др. мед. Георг Ломер — ТАЈАНСТВЕНОСТ САНОВА: 1. Психофизика сача; 2. сан као потрес равнотежности; 3. духовно тело и његови начини дејства; 4. сан и умрли. II.—IV. део, има 56 објашњених примера санова из живота сањалих, већином из садашњег доба. V. ДЕО — РЕЧНИК САНОВА ,са 70 објашњења. VI. ДЕО — КАКО СЕ ДОБИЈА У ЛУТРИЈИ?: садржи 20 разних правила — начина о томе. Поговор Сановнику.

Сановник је штампан на писаћој хартији. Према садржини јесте најбољи сановник, и, без разлике по сталеж, СВАКОМЕ је потребан; о чему ће се читалац уверити.

ЦЕНА Сановнику (са поштарином) 30.— динара.

Ко ми поручи ПЕТ, или десет Сановника, добија 50% попуст — т. ј. У ПОЛА ЦЕНЕ, без поштарине. Поштарина је: за пет комада дин. 12.—; за десет комада дин. 16.—, која се урачунава у износ при слању новца унапред. Или на доплату. Најбрже добије онај, који новац унапред пошаље. СВАКУ ПОРУЧБИНУ И ИЗНОС ТРЕБА ПОСЛАТИ САМО НА МОЈУ ОВДЕ ОЗНАЧЕНУ АДРЕСУ.

Издавач,
А. ШИНДЛЕХЕР,
књижар и антиквар
Београд, Ратарска ул. 33.

На гастрономској изложби у ПАРИЗУ у мају месецу 1927. год. „КУЗМИ-ЧАЈ" је одликован златном медаљом

ДР-ВО П. М. КУЗМИЧОВ И СИНОВИ

ЛОНДОН, основано у ПЕТРОГРАДУ 1867. године,

и у овој сезони **дели међу потрошачима** свога пакетираног чаја марке „Кузми" **1000 бесплатних награда** и то: **10 Самовара, 80 Сервиза за чај од порцулана, 40 комплетних (два) чајника од порцулана, 120 чајника од порцулана, 350 шоља за чај од порцулана, 200 тацни за слатко и 200 чајника за чај.** — Налози за издавање поклона су уметнути у пакете са чајем и поклони по налозима издају се или шаљу се филијалама

У БЕОГРАДУ (Краља Милана улица 56. — Телефон 38-54) односно
У ЗАГРЕБУ (Краљице Марије улица 34.)

НЕДЕЉНЕ ИЛУСТРАЦИЈЕ
Излазе недељом.
Уредништво и Администрација:
Београд, Скопљанска 18/II.
Телефон 26-91.
Полугодишња претплата за земљу 70.— дин.
„ „ за иност. 100.— „
За власништво листа:
Драг. Вучићевић, Војводјанска 53.
Штампарија »Привредни Преглед«
Београд, Дубљанска 53.

VIKING

SAFETY RAZOR BLADES

Смањите свој рачун за бријање

Употребљавајте сечиво чија је сечица оштрија и дуготрајнија ма од ког другог сечива.

ВИКИНГ сечиво продаје се свуда.

Генер. заступ. Е. Е. Лутероти, Београд, Драчка ул. 9.

ЕЛЕКТРИЗАЦИЈА.

Жена: Та шта се осврћеш за сваком лепом женом која прође?

Муж, дебељко: Па знаш да ми је лекар препоручио електризацију. Сваки поглед на лепу жену уштеди ми по педесет динара које бих иначе морао дати лекару за електризацију.

ПРЕД ОГЛЕДАЛОМ.

— Па и не изгледам тако рђаво! Само да сам у телу још мало слабија, а према људима мало јача...

Карло V дао је да се двапут сахрани, али по други пут није већ знао о том да је умро.

Фридрих Велики је говорио: »Када не бих био Марија Терезија хтео бих да будем руска царица Катарина«.

ПОРУЧИТЕ УЗОРКЕ И **увидећете**

да је за набаву штофа, камгарна и шевјота за мушка одела, вуне, цефира, пархета, плиша, камбрика и баршуна за женска одела, платна те све мануфактуре најбоља и најјефтинија велетрговина

R. STERMECKI, Celje, Br. 79, Slov.

Накуп за велетрговину Стермецки врши се искључиво изравно из најбољих светских творница, због тога продаје се само добра и солидна роба уз ниже цене него гдегод. Наруџбе преко 500.— Динара поштарине слободно. Ценовник са више хиљада слика бадава.

Срећа ~ мајке
Здравље ~ деце

Храните децу млечним брашном

„БЕБЕ“

Швајцарског Млечног Друштва А. Д.

Тражите у свима апотекама, дрогеријама, колонијалним и бакалским радњама.

Генерално Заступство и Стовариште за Краљевину С. Х. С.
"ОБОРОТ" Београд, Цара Уроша 19. тел. 31-89.

Драги мој мужићу,

од сада се мораш пре бријања **увек** са

NIVEA-CREMOM

натрљати. Ти видиш да олакшава бријање и да се њоме избегава надражање коже. Ја сама знам да је Nivea-Creme једина крема за кожу, која садржи Eucerita, и на томе се темељи њено деловање. Не оставља иза себе никакав неугодни сјај те подаје младеначки добро неговани изглед. Она је крема која се може употребити као за дан тако и за ноћ. Још данас ћу ти купити једну тубу или кутију.

Завршење жетве у Спали (Пољска) обавља се увек великим народним свечаностима. Ове године тим свечаностима присуствовао је и председник Пољске Републике.

Штампарија „Привредни Преглед".
Љубљанска ул. 53. — Телефон 40-89

За власништво листа и штампарију
Јов. Живковић, Војводанска 53

Недељне Илустрације
Бр. 42.
Дин. 3.-

Њ. В. КРАЉ АЛЕКСАНДАР, МАРШАЛ Д' ЕПЕРЕ, МИНИСТАР ВОЈНИ И СТРАНЕ ДЕЛЕГАЦИЈЕ НА РЕВИУ ТРУПА.

Прослава пробоја

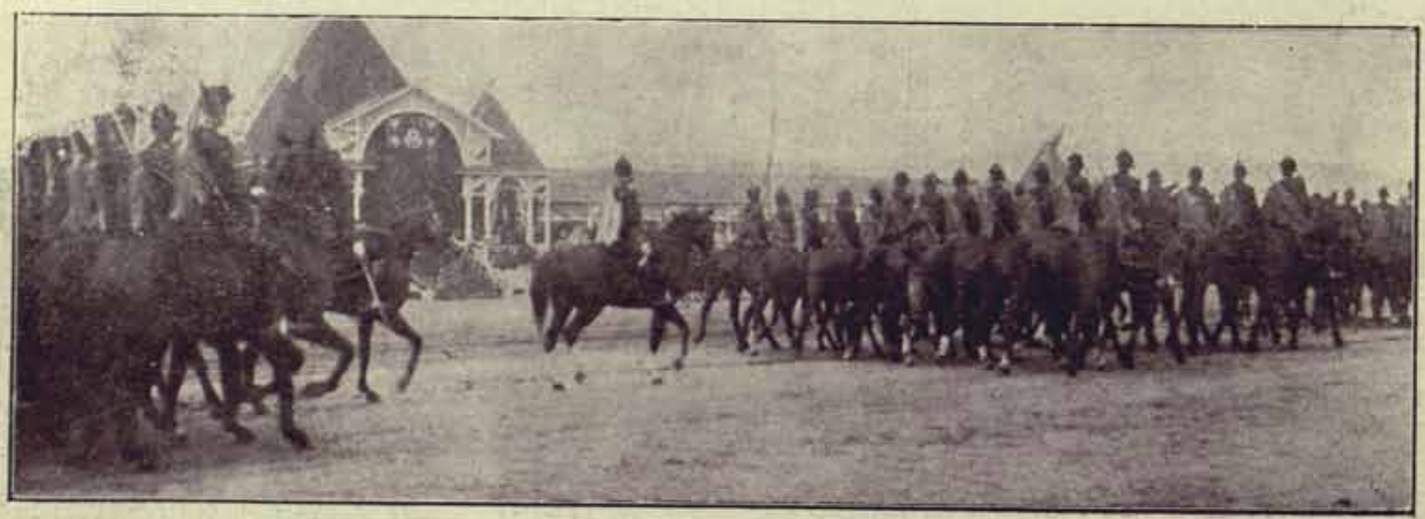
КОМАНДАНТ ПАРАДЕ СА СВОЈИМ ШТАБОМ.

МИНИСТАР ВОЈНИ НА СМОТРИ ВОЈСКЕ.

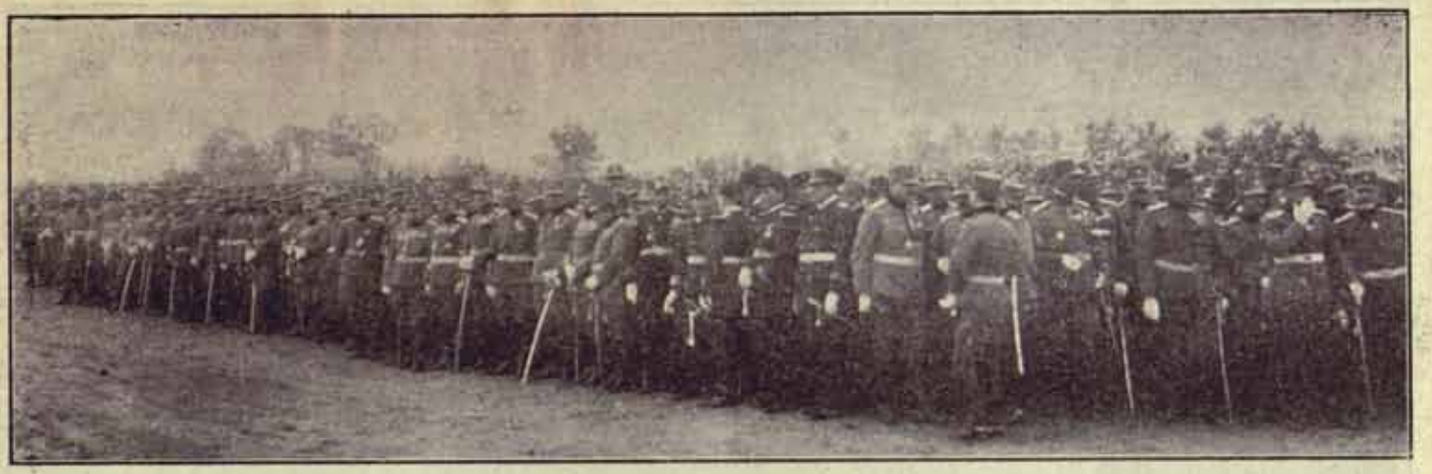

ЧЕХОСЛОВАЧКА ДЕЛЕГАЦИЈА НА СМОТРИ.

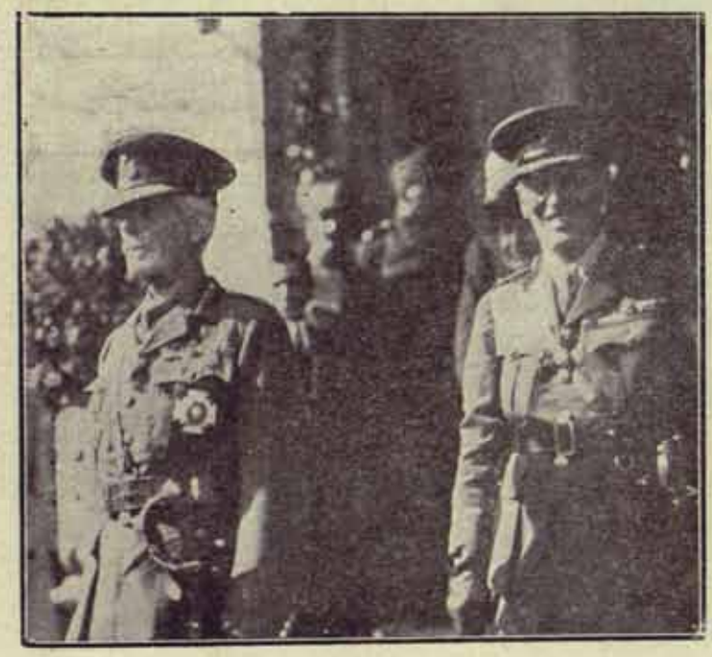

КРАЉЕВА ГАРДА НА СМОТРИ.

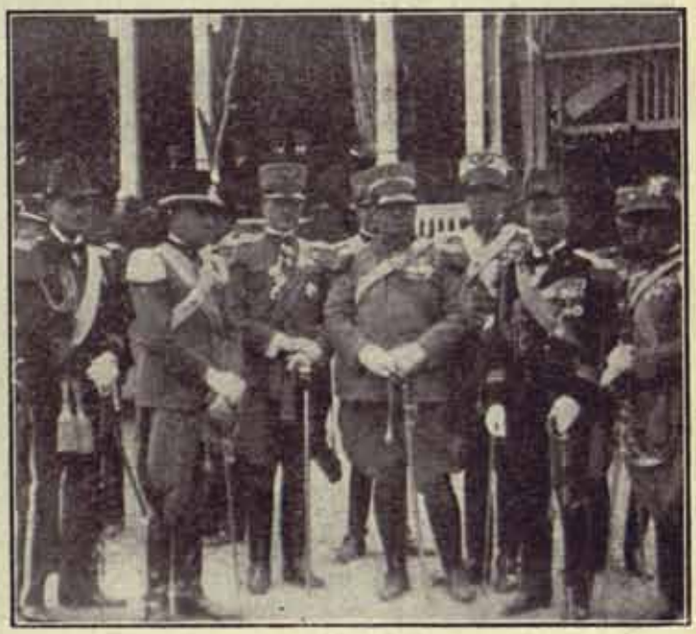
Солунског Фронта

ГРУПА ОФИЦИРА НА СМОТРИ.

ЕНГЛЕСКИ ДЕЛЕГАТИ НА СМОТРИ.

ТАЛИЈАНСКА ДЕЛЕГАЦИЈА НА СМОТРИ.

ГЕНЕРАЛИТЕТ НА СМОТРИ ВОЈСКЕ.

Војвода Бојовић на смотри војске.

Они који су се бори

ДЕЛЕГАЦИЈА ДОБРОВОЉАЦА НА МАНИФЕСТАЦИЈАМА У БЕОГРАДУ.

МОРНАРИЦА НА СМОТРИ.

Како смо ми под окупацијом дознали за пробој Солунског Фронта

1916, 1917 и 1918 година... Три дуге године, које су рушиле физичку снагу и бол се спуштао на плећа као неки терет од челика и гранита, све мучнији...

Али вера је живела у свима нама.

Нада се није гасила.

Клоне се понеки пут, загњури главу у руке и јеца, и опет се подигну очи и гледа се у даљину с чежњом за спас. Ожиљци су стајали на раменима жена од тешких џакова брашна, које су носиле бежећи заобилазним путевима...

Мајке су умирале лагано од душевних патњи. Младе девојке нису имале младости... Жене су чезнуле као биљке без светлости.

А деца нису знала за весели осмех детињства и дечје несташлуке.

Увек је у кући био шапат, увек се затварало и закључавало кад први сутон баци покривало.

Заклапале су се очи у ноћи, као да спавају, а душе су биле будне и тонуле у тугу...

Пролазили су дане, недеље, месеци, године...

Читали смо непријатељске новине, али оне нису саопштавале оно, што би обрадовало нас. У командатурама су се чувале тајне- и само кад почну да извлаче из земље и шаљу својим кућама, нас обасја радост, па се можда приближава дан, кад ће наши доћи.

Та реч „наши" била је туга и песма носталгична, та реч је била молитва и храна у нашој души.

Сваки је носио молитву на уснама.

Али дани одмичу, безбојни, тмурни, као да нас обавија магла и влага...

Живот има своју низу успомена, и прошлост је увек слатка и растужи се за њом...

Али окупација то је најстрашнија успомена, то је тамница... И улице су биле другојачије, и кућа, и приро-

ли на Кајмакчалану

ДЕФИЛОВАЊЕ АРТИЛЕРИЈЕ.

ОРЈУНА ИЗ ЦЕЛЕ ЗЕМЉЕ.

да, и цвеће... Кад помислимо на те дане осетимо као да упадамо у неки безваздушни простор, као да смо били у неком покору, а над нама глатке као челик верликалне лиснице, уз које не можеш никад да се испењеш, и чекаш, чекаш, без јаука, али душа јауче...

Тако нам је пролазио живот... ако се то може назвати животом...

Био је месец август, већ при крају, и долази септембар, тако тужно леп, са великим кризантемама, које смо неговали сваке године, да дочекамо наше...

Нисмо знали да ли ће они доћи с јесени, с пролећа, у лето, али чекали смо наше сваког дана...

Те треће године, с јесени, осети се нека журба... Почеше жене њихове да се пакују, да журно одлазе, а посилни се растрчаше по селима, да што више извуку из земље...

Али се од нас крије. Крили су Мађари и Аустријанци, а Чеси, ти добри, племенити Чеси, радовали су се да нас обрадују....

Био је ту један Далматинац — официр, добар и симпатичан и уметничка природа. Не могу да му се сетим имена... Имао је жену, једну отмену даму, обоје су били високи, а она врло лепа, и омиљена код наших госпођа јер им је искрено причала све што је знала о нашима...

Била је у мом сусетству.

Једном је био нежан и млак јесењи дан.... Наједаред угледам, иде она к мени...

— Дошла сам, да вам кажем због ом.

— Због ом да ми кажити, а зашто идете?

Један тренутак смо се гледале....

А онда, инстинктивно, ја пружих руке, загрлих њу, и она мене, и заплакасмо...

А кроз сузе радости, ја чух њу како говори:

— Ваши ће бити овде кроз два месеца.

Дође моја мама, моје сестре, сви су били неми од изненађења, а она је говорила:

— Сад будите срећни, ваши ће победити, у командатуру је дошло наређење, да се сви евакуишу...

И онда настаде једна експлозија радости, лудила среће..

А та Далматинка је стајала међ нама, радујући с заједно с нама, и ја је никад нисам заборавила...

Дохватила сам једну малу вазницу, од браон печене земље, које се израђују у Аранђеловцу, и пружих јој ту вазницу за успомену.

БОКЕЉЦИ НА МАНИФЕСТАЦИЈАМА У БЕОГРАДУ.

Руски генерали на смотри.

Где ми је сада та добра Далматинка, та што је била у Крагујевцу и казала нам ту велику радост.

Како бих волела да је сада загрлим.

За два дана цела варош је знала, да се Швабе евакуишу . . .

Евакуација је имала свој темпо, и ишла истим редом, као што су и наступали, само они, што су били последњи, сад су били први . . .

Најпре су терали стоку . . извлачили из земље говеда, коње, свиње . . . овце. Само се чуло блејање и хрзање на улици.

— Носите, носите, говорили смо ми, али то је последње, више се нећете частити и оргијати у нашој земљи.

После поче да се повлачи њихов фронт.

Комора, комора, по цео дан, и тресла се улица . . .

А ми сви луди од радости, усхићени . . .

Нити једемо, нити спавамо, већ само стојимо на прозорима и пред капијом и гледамо како непријатељ одлази . . .

Испразнише се станови, где су седели официри њихови, и као да куга оде из куће . . .

Лупају жене душеке, пречешљавају јастуке, јер чекамо наше, наше миле, за којима смо умирали од туге . .

По кућама се цепају чаршави, боје тегет и црвено и праве се заставе . . .

О, ти дани среће, кад смо правили наше и савезничке заставице . . .

А улицом затутњаше јегери са зеленим капама . . . .

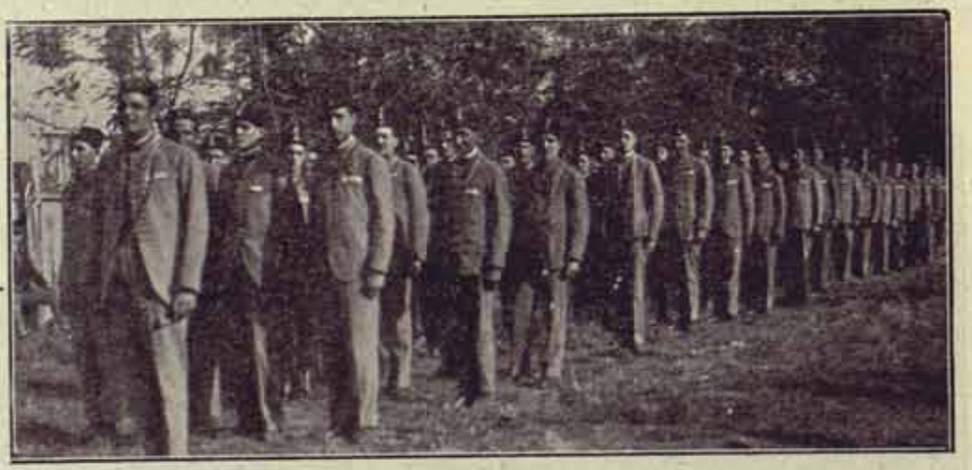
Па загрме тешка немачка артиљерија . . .

А ми излетесмо, и младеж, усхићена и неустрашива, залепрша са прага савезничкем заставицама . . .

Мајке старе и присебне, узвикнуше :

— Не, децо, са заставама, зар да сада изгинемо . . .

А ко се боји тада?

ДУБРОВАЧКИ СОКОЛИ МАРШИРАЈУ КРОЗ БЕОГРАД.

Немци, на тешким топовима виде-ше заставице, али коме пада напамет да се сада свети . . . . Насмејаше се, и одоше са тутњавом . . .

Сељанке долазе изјутра из околних села и весело шапућу:

„Чују се српски топови . . .“

И ми их чујемо једне ноћи . . .

Знам, моја мама се пробуди, и пробуди све нас:

— Децо, то су наши топови . . .

Лагано изађасмо у двориште и слушамо, а у даљини потмула грмљавина . . .

То је био први глас наших . . .

Плакали смо и љубили се, и љубили смо нашу свету, измучену земљу . . . .

Као олујина оде непријатељ, па темпо се стиша, и пође да измиче пешадија, јадна и изнурена.

А српска жена пружа хлеб непријатељском војнику и даје му воде као самарићанка . . .

Тако се изгуби непријатељ . . а из даљине све јача грмљавина српских топова, као симфонија слободе . . .

И кад се све стиша, све ишчезе, земља уздахну дубоким уздахом, а на Истоку помоли се сунце слободе.

МИР-ЈАМ.

ИЗ ДАВНЕ ПРОШЛОСТИ

Колико је коштало Наполеоново крунисање. — Скиптром у леђа.

Пре рата принц Роналд Бонапарта давао је субвенцију свима позоришним директорима који су давали комаде где се појављивао Наполеон I. То је био његов начин пропаганде. Ако би каквом случајношћу учесници још имали да узвикну: »Живео цар!« награда би била удвостручена. Ипак није никад запажено да је ова пропаганда допринела ширењу бонапартистичке идеје.

Међутим, пре четири године, даван је у Паризу један комад »Више него Краљица« у коме једна сцена приказује Наполеоново крунисање и неколико гледаоца одушевљени лепотом призора, узвикнули су: »Живео цар!«

Право крунисање Наполеоново коштало је 1,745.644 франака. Било је тада врло занимљивих породичних сцена. Тако Наполеонове сестре нису никако хтеле да носе шлеп Јозефини. Пристале су тек на велику срџбу њиховог брата.

ЗАСТАВЕ ПАТРИОТСКИХ ДРУШТАВА ИЗ ВОЈВОДИНЕ.

ЧЕТНИЦИ СА ЗАСТАВАМА ПОЗДРАВЉАЈУ Њ. В. КРАЉА.

Талијански официри одају почаст пок. Војводи Мишићу пред његовим спомеником.

Као што је познато, Наполеон је за ову свечаност приморао папу да дође у Париз. Папа је ушао нерасположен у цркву и сео на престо који је за њега био подигнут поред олтара. Ту је чекао читав сат да се Наполеон појави показујући знаке нерасположења. Најзад је и Наполеон дошао и попео се на један врло висок престо, држећи у десној руци дугачак скиптар, стрељајући погледом присутне. Лично је на бога пакла и представљао савршен контраст са нежном и уплашеном лепотом царице Жозефине.

На крају церемоније, поворка пошто се поклонила пред олтаром, окрете на десно, али кардинал Флеш, ујак Наполеонов хтеде да пође лево. Цар повика »Флеш«, али како је велика ларма музике спречила кардинала да чује то га Бонапарта муну јако скиптром у леђа.

Ово је један интересантан детаљ, који је промакао историчарима и да су га глумци одиграли верно у свом комаду, као што се доиста догодио, он би свакако имао свог успеха, али публика, која не мора да познаје све занимљиве детаље из историје, посумњала би у озбиљност глумца који је играо Наполеона.

Кад је мајка новог цара, г-ђа Летиција, сазнала за износ суме колико је коштала ова церемонија она се запањила. Бивша продавачица поморанџи из мрсељског пристаништа узвикну:

— Овај проклети Полеон 'оће да се упропасти!

А шта ли је тек рекла кад је Наполеон I. потрошио 1.670.970 франака за своју свадбу са Маријом-Лујзом! Крштење Краља Рима коштало је 600.500 франака. Доцније, венчање Наполеона III. коштало је 1,450.000 а крштење царског принца 800.950 франака. Крштење Војводе од Бордо-а коштало је свега 668.000 а крунисање Карла X 1.564.097 франака.

У новембру 1873 кад је требало да се изврши ресторација грофа од Шамборда, његови верни направише план чије би извођење стајало 5 милиона франака. Кола за крунисање, постављена белим сатином, била су већ готова. Она у којима је требао да седи краљ, купио је доцније један амерички циркус који их је дуго употребљавао да доводи кловнове на арену...

Као што је познато ова ресторација 1873 није успела услед непопустљивости несуђеног краља, који никако није хтео да прими тробојку, већ је упорно бранио белу заставу својих прадедова.

ВАРОШИ НА СЕВЕРНОМ ПОЛУ.

Северни Пол је увек интересовао истраживаче, исто онако као Елдорадо, иако тамо није било златних рудника, већ једино тужна и монотона ледена пустиња.

Једно питање ипак, је занимало све географе и истраживаче: Да ли се налази око Северног Пола неко море, континенат или острво. Данас је то питање решено у главном, иако није у свима детаљима. Зна се да не постоји никакав континенат, већ само један велики северни базен, кога окружују европски, азијски и амерички континенти. Тај базен се продужава ка северу и то су поларне земље. Најважнија поларна земља је Гренланд.

То је једно острво, чија површина прелази два милиона квадратних километара, и то је најтипичнија поларна земља. Оно је покривено леденом кором, која је негде дебела по неколико стотина метара.

Источна страна Гренланда, испресецана је фјордовима, врло је хладна због поларне струје, која ту пролази. Западна страна према Америци има мало блажију климу. Још у десетом веку, кад су први истраживачи доспели до Гренланда, били су изненађени кад, су затекли зеленило на том острву. Због тога су и назвали то острво Зелена Земља (Гренланд).

Гренланд је пронађен у десетом веку а у седамнаестом већ је било на њиму колонија. Данци су први дошли да се настане на том леденом острву и да цивилизују Ескиме. Само тешко је ишло са насељавањем, и данас на том огромном острву живи једва 14. хиљада становника.

Већина вароши, управо варошица, налази се на западној страни према Америци, где је сношљивија клима.

Најважнији су градови Годхавн и Готхаб, а ни један нема више од хиљаду становника.

Годхавн се налази на 70 степену ширине, на великом фјорду, који је само кратко време у години без леда. Кад настане ломљење леда, читава брда и планине плове поларним морем.

На крајњем северу, најближе северном полу налази се градић Иперникик. То је најсевернија варош на свету.

То је као једно сеоце од петнаестину кућа, потпуно једнаких и са црквицом, чији торањ надвисује сеоце. Ту је увек вечити лед и снег.

Даље од тог сеоцета нема више кућа, само неколико барака, које су ту подигли појединци истраживачи.

Становници на Гренланду живе од лова, а има и мајдана угља. Сви ти мајдани не доносе никакве користи, јер због огромне хладноће нико не може да вади угаљ.

Сем Гренланда на Северном полу позната је и земља Франца Јосифа, која је недалеко од Шпицберга и Нове Земље. Франц Јозефова Земља обухвата два три острва од којих су највећи Зиши и Вилзок. Та острва су вулканског порекла. Поларна струја, која пролази покрај њих, ствара ужасну и неподношљиву хладноћу.

Од вегетација ту се налазе само лишајеви, а од животиња медведи и вукови.

Сви ти поларни предели немају никаквог економског значаја. Што се тиче саме тачке Северног Пола, око кога се окреће наша земља, он има интересантности само са спортског гледишта. Помоћу радио-телеграфије доцније ће моћи да се дознаје какве се све промене врши у кретању земље око своје осовине.

Иперникик најсевернија тачка на земљиној кугли.

ВАЛЕРИНА Г-ЦА ЛОЛА ДРАГЊЕВИЋ

У Оперети г. Веснића, као и интимном Театр-Реви, код »Академије«, слављена је и френетично поздрављана на позорници ових задњих ноћи, једна млада балерина, г-ца Лола Драгњевић, пореклом Пољкиња. Њену лепу игру, музикалност и грациозност покрета, гипкост младог и изразитог тела које свлађује законе природе, сву ону трептаву, лесцивну ритмику, открило је видовито и извежбано око нашег филмског мајстора г. Светислава Петровића. И пре њега, Београд је поздрављао, али тише, младу балерину која је била ангажована за дивертисман Оперете. Али чим је лепи јунак са филма и из живота, честитао балерини њену импресивну уметност, заиста је пљесак балерини био знатно појачан. У »Академију«, долазили су због ње, да је виде на позорници »Театр-Реви«, где је стално ангажована. Њена је слава нарасла. Београд је о њој говорио као о једном значајном открићу. Г-ца Драгњевић је намах постала популарна и ми верујемо да ускоро неће бити добротворних концерата и матинеа, где г-ца Драгњевић неће бити умољена, да учествује својом игром. Она сама осећа, да је тај преокрет у пажњи и расположењу публике дошао мало позно, — јер она већ годину и по дана игра у Оперти, — али јој тај бучни пљесак и изазивање на репетицију, годи као свакој младој уметници. Наравно, да она у своме развићу неће стати. Бивша ученица балетске школе г-ђе Јелене Пољакове, која је сада тако лепо положила своје испите пред знаоцима и пред Београдом, настаће свакако да у себи пронађе нове изразе и развије све способности, које се јасно испољавају, у сваком њеном покрету.

Хумор

ПОСЛЕДЊИ ПУТ

Поверилац: Сада вас питам последњи пут хоћете ли платити свој дуг или не?

Дужник: Но, хвала Богу! Најзад ћу бити миран од тог вечитог запиткивања.

ДЕЧИЈА ПОСЛА

Мајка: Шта ти пада на памет, Анице, да тражиш нову лутку. Па и ова стара је још добра!

Перчица: Али мамице, и ја сам још добра а ти си већ набавила себи нову девојчицу!

ПРАВЕДНА ЉУТЊА

Дама: Реци ми, мали пастиру, када се музу ове краве.

Пастир: Ове се у опште не музу — јер су то све волови!

Дама, увређено: Е, ово је прави безобразлук!

Г-ца Лола Драгњевић.

Г-ца Лола Драгњевић, балерина о којој се много говори.

Сезона је отпочела. Први чајеви који су служени и где се окупио Београд, мало препланули од сунца и освежен лековитим водама, дати су у част руске књиге и руске штампе. Знали смо шта дугујемо руској књижевности и руском слову, па смо у лицу делегата првог руског конгреса књижевника и новинара, поздравили све наше учитеље, почев од Пушкина и Гоголя. Г. Ксјуњин, председник Савеза руских књижевника и новинара у нашој краљевини, лепо је остварио своју замисао да се тај драг конгрес одржи код нас. Г Немировић-Данченко, г. Мересковски, г. Куприн, г. Зајцев и толики још други чувени, остали су под утиском нашег срдачног пријема. Наше даме су такође учествовале у слављењу руске књиге. Најпре друштво »Кнегиња Зорка«, где има толико симпатичних и младих девојака, приредило је врло обилан чај у просторијама »Руског Цара«, после њега је дошло друштво »Цвијета Зузорић« са овдашњим Пен-Клубом, који су давали гостима усрдни чај у Ауто-Клубу. Друштво Госпођа и Госпођица »Кнегиње Љубице« давало је чај опет у кокетним просторијама Ауто-Клуба. Најзад, иза свих банкета и пријема, почев од Двора до најскромније наше куће, наше најстарије »Београдско Женско Друштво«, коме председава г-ђа Биба, приредило је у своме сопственом дому, у Бранковој улици бр 17, једно успело соаре, са којим су гости, последњег свога дана, остали веома задовољни. Срдачни говори и народне песме, допунили су програм руског славља

Кроз Београд ноћу

После свих лутања песковитим обалама мора, сркутања на изворима киселих вода, пешачења уским и стрмим планинским стазама, иза свих забављања летњих, Београд се повратио у свој редовни ток живота. Сви су ту. Са ђацима који полазе у школу. почиње и сезона сваког града.

Београд је спреман за ту наступајућу, златну јесен, који долази после осредње жетве. Врата његових позоришта отворена су и овога пута може се приметити, да је читав низ нових локала спреман да престоници пружи разнолике забаве. Није једина новост, да је „Манеж" пред довршетком и на почетку једне блиставе сезоне, која ће можда и оперету присвојити. Сем тога популарног позоришта крај „Славије", јавили су се још и „Весели Боеми" код „Луксора", где чланови Оперете слободно приказују мале скечеве, уз пригодне шансонете. После представе уведен је и дансинг, што значи извесну новину у програмима једног позоришта. Видећемо како ће просперирати такав жанр да ли ће га публика својски прихватити.

Кафана „Академија" стециште академика, публициста и пословног света, тамо где редовно навраћају вајар г. Ђока Јовановић, професор г. Слободан Јовановић некад г. Богдан Поповић, да прелистају стране новине, сада је та академска кафана додала своју бину и постала позориште. Г. М. Николић, један љубитељ театра „Казино де Пари" направио је ту једну допуштену имитацију великог париског театр-ревиа. Париз који гледа „Париз у цвећу", имаће увек код нас подражавање, јер ће Београд иза тога одмах гледати „Београд у цвећу". Са том се ревиом и почело, но уз слабу посету. Ни лепи декори, ни укусни костими, ни неке успеле тачке нису могли наћи одјека у публици за нови театр-реви. Можда ће са ангажовањем г-це Лоле Драгњевић, из Оперете, живахнути интерес и омогућити предузетницима да одмах не затворе позориште.

Нису то једине позорнице, које је Београд преко лета подигао за кишне и снежне ноћи. По разним кварто-вима су поникла многа позоришта, која са више или мање успеха уносе у београдску ноћ пријатни смех који разгаљује бриге.

Филмове, које смо гледали

Филмска сезона у пуном јеку, рекламе на све стране, и кад се отворе новине прво се тражи рубрика: куда ћемо данас.

Парамунт Палас спремио је изненађење плаве боје, психолошки најпријатније.. Сад имамо три плава биоскопа: Колосеум, Касину с плавим небом и звездама, и Парамунт Палас.

Морамо признати да смо очекивали мало веће преправке. Например дупли кров са вентилима, али ми смо навикли да зими и хладних дана више гледамо биоскоп, па ко жели парно купатило, тај ће га имати лети обилно у биоскопу.

Програми су доста громопуцателни . . .

Баримор, Калман, Морено, Јанингс, Џанет.

Звездице се појављују.

Једна међ првим Долорес Костело. Долорес је срећно име, али Костело није исто што и дел Рио. Ипак слатка мила, меких црта и нежних очију, која је срећна да има поред себе партнера Баримора, великог и лепог Баримора, и он баца на њу рефлекс своје уметничке игре.

„Бели Тигар" је врло успела премијера. Баримор је глумац израђених до најутанчанијих ситница. Али његова игра је природна и спонтана. Сваки гест као да сам долази, и да он не мисли како да га направи. Акробатска вештине и његову игру тражи. То је манир Американаца, који од највећег глумца траже, да се успужа уз катарку или балкон. Само нису могли Јанингса да победе, али су га натерали да се истањи. Он јадник зна, како је тешко то спортско дресирање.

Баримор се лакше снашао у том маниру својим еластичним, витким телом.

И то му лепо стоји: Цео филм рађен је за њега, и он носи цео сиже. Истина, мало наиван и монотон сиже, као прича о Робинсону Крусе-у. То није замерка, већ констатација онога што воле Американци. Па можда ћемо и ми све то волети, кад сви будемо спортисти.

Хари Пил је успео. А кад Хари Пил не успева? Кад само мигне оком, публика већ зна да ће да скочи, и скочили би и они за њим и у ватру и у воду. Никада ни један филм Хари Пили није био досадан. Може се рећи да Харолд Лојд има добре и боље филмове, а код Хари Пила сви су подједнако добри, то јест бољи.

Стари Хајделберг је нежан и сладак филм. То је најбољи жанр Новаров, ти младићи, који бојажљиво а платонски воле. Почетак је врло симпатичан. Мали принц, који је увек дете, и детињски се понаша, плаши се топа, спотиче се, и одушевљава децом. Американци мало карикирају дворску етикецију, али тај тон је потребан, да би се истакла фигура принца, који би хтео други живот, и да би се осетио констрат оних речи: „Мора бити да је дивно бити принц" . . .

Лили Дамита овог пута није била „динамит". Очекивала се већа голишавост и природнија игра, а она је била у шаблону и намештених мимика.

То се опажа у немачким филмовима, та намештеност. Ви не осетите собу, живот, бића, већ глумце, намештане у раму, и пред њима фотографа, и они се спремају да се фото-

Рамон Новаро и Марселина Даи у филму »Млад човек«.

графишу, а ви све знате шта ће да се догоди даље... „Она ће да се бури и пуни, а он ће да је загрли... Па онда он скида шешир... А она намерно црта левом руком... Онога што тражи слику ви грдите: „Шта се правиш луд и бацаш та одела, кад знаш добро, да си слику метнуо у џеп и т. д. и т. д."

„Легија странаца" обичан је филм. Игра глумаца је успела, нарочито Стона, и Норман Кери је симпатичан мушкарац. Општи утисак није нешто нарочито.

Гледали смо Француски филм. „У сени харема". Мато је изванредан глумац, али љубавник не личи на онога у кога могу жене да се заљубе... Љубавници увек убију француски филм. Овог пута глумице су биле симпатичне, само је цео штимунг кварио нос љубавников . . .

И после тога Француски филм не узбуђује . . . Декор је диван, али то је слика, а французи много полажу на природу, цвеће, палме, елегантно намештене салоне, но то је све спољна режија, која увек не достаје дуже и топлог живота, од кога би задрхтали нерви гледалцу . . .

Најуспелији филм прошле недеље био је „Рај за двоје". Ричард Дикс је необично природан глумац. Он има своје гестове, који не припадају режији, већ их он измисли у моменту, ту, док игра и снимају га. Меша, например, карте, и једна му пада на земљу, случајно испада, он се природно сагиње, дохвата. Онда се сагне, гледа испод кога, пљесне рукама, и то понавља, али је то све тако лепо и истинито.

Па колико занимљивих гестова покрај прозора, кад гледа ону малу глумицу шта она ради, а он понавља то исто.

То је била врло занимљива комедија, која је задовољила.

Само не задовољавају репризе, сада, кад је јек сезоне . . .

Молим вас, оставите ваша оправдања . . .

„Боље добре репризе, него лоше премијере"...

И . . . „Како у Берлину има биоскоп, који даје само репризе"...

Ми хоћемо сада премијере... А биће времена, кад ће мо гледати и репризе, јер је дуга сезона . . .

Репризе се могу достити у Наркипу, кад се маси пружи прилика да за 5 динара гледа велики филм . . .

МИР—ЈАМ

СЈАЈНО КОСМЕТИЧКО СРЕДСТВО

— Видим да имате дивну косу. Мора бити да употребљавате воду „Кефе"?

— Јест, одговара шеф дрогерије.

— Коса ми страшно опада. Молим вас дајте и мени једну флашу тог препарата. А да ли после употребе коса брзо расте? Колико има како га ви употребљавате?

— Управо две године, одговара дрогериста. Пре тога сам изгледао овако! — Једним покртетом подигао је своју бароку и открио своју као месец ћелаву главу.

САВРЕМЕНО.

— Молим вас немојте се толико мрштити на мене. Свет ће мислити да смо муж и жена.

ДОЛОРЕС ДЕЛ РИО

На имању свога оца, богатог мексиканског плантажера у Тореону у држави Дуранго, одрасла је мала Долорес. Лепота, грација и темперамент овог детета скренуо је на себе пажњу целе околине, тако, да су се родитељи одлучили да је школују. Мајка је одвела у своју домовину Шпанију, где је у Севиљи посећивала вишу музичку школу, затим је у краљевској опери у Мадриду учила балет. Ускоро је могла јавно наступити. После две године вратиле су се мајка и кћи у Мексико, где је шеснаестогодишња девојка требала да уђе у друштво.

На дан њеног деби-а заљуби се у њу један од најбогатијих мексиканских фармера, именом Џим Мартинец дел Рио, а већ после неколико месеци она се удаје за њега. Лепој Долорес било је досадно у брачним оковима. Зашто је учила да игра и пева? На кога да баци свој ватрени поглед? Ваљда на чуваре крава свога мужа? Њена тајна чежња беше — филм.

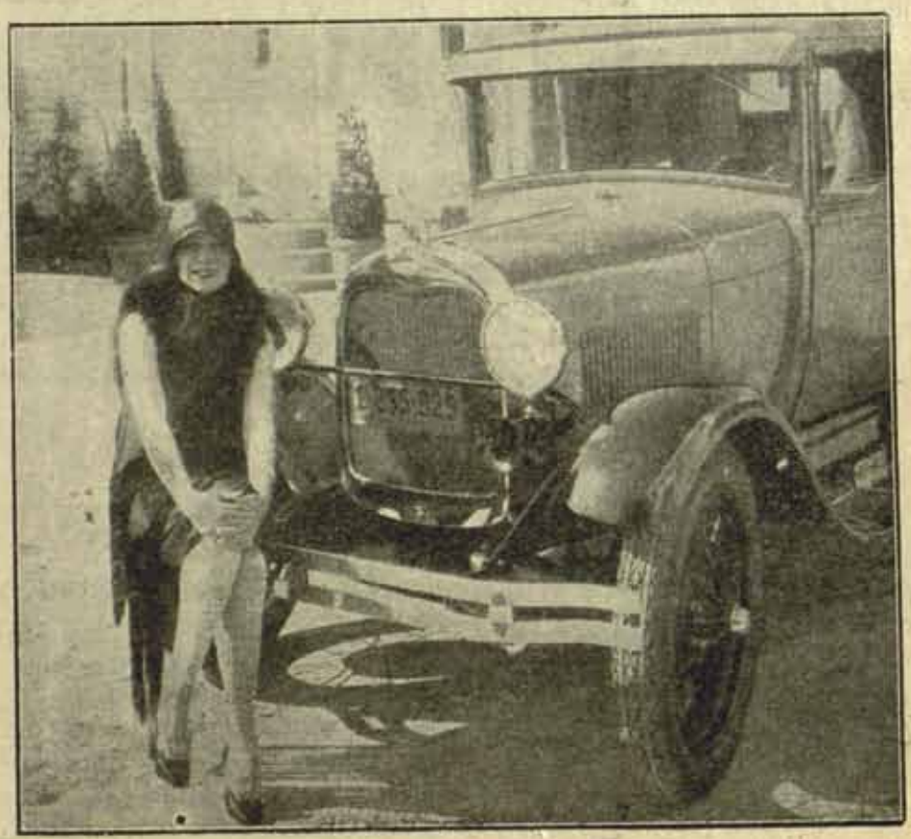
Али њен муж није хтео о том ништа да чује. Њему је било довољно, када се Долорес, као играчица појављивала на свечаностима и када јој је златна младеж одушевљено клицала.

Али је судбина другојаче хтела. Едвин Карев, режисер »Ун. Артиста« допутовао је са својим људима у Мексико Сити, ради некаквог снимања, па је хтео том приликом да види и ангажује Долорес дел Рио за филм. Карев се трудио да што ружичастије представи филмску уметност њеном мужу, али узалуд, он је одлучно одбио да да свој пристанак. И тако се Карев вратио не свршивши ствар. Три месеца је требало док је Долорес придобила свог мужа за ствар.

Сада је он био спреман да прода свој посед и да се преселе у Холивуд. Са неколико милиона долара у џепу, кренули су на пут у филмско царство потпуно спремни да приме борбу. Експеримент је успео — са филмом »Васкрсење« (од Лава Толстоја) почела је Долорес своју филмску каријеру. Успех почетнице био је слаб. И тек у филму »Кармен« имала је огромног успеха. Са овим филмом она је постала уједно најпопуларнија и најомиљенија филмска звезда.

Њена даровитост, њена фотогеничност, њен темперамент и њен тип, слични су Поли Негри, па ипак Долорес има једно преимућство више, а то је њена — младост. Американ-

Милионерка у филму — удата у шеснаестој години — У Холивуду — Први успех — Имитира Полу Негри у игри на зиду — Сршетак песме.

Долорес дел Рио пре свакодневног јутарњег поласка у студио.

ски репортери пишу читаве стуще о лепоти Долорес дел Рио.

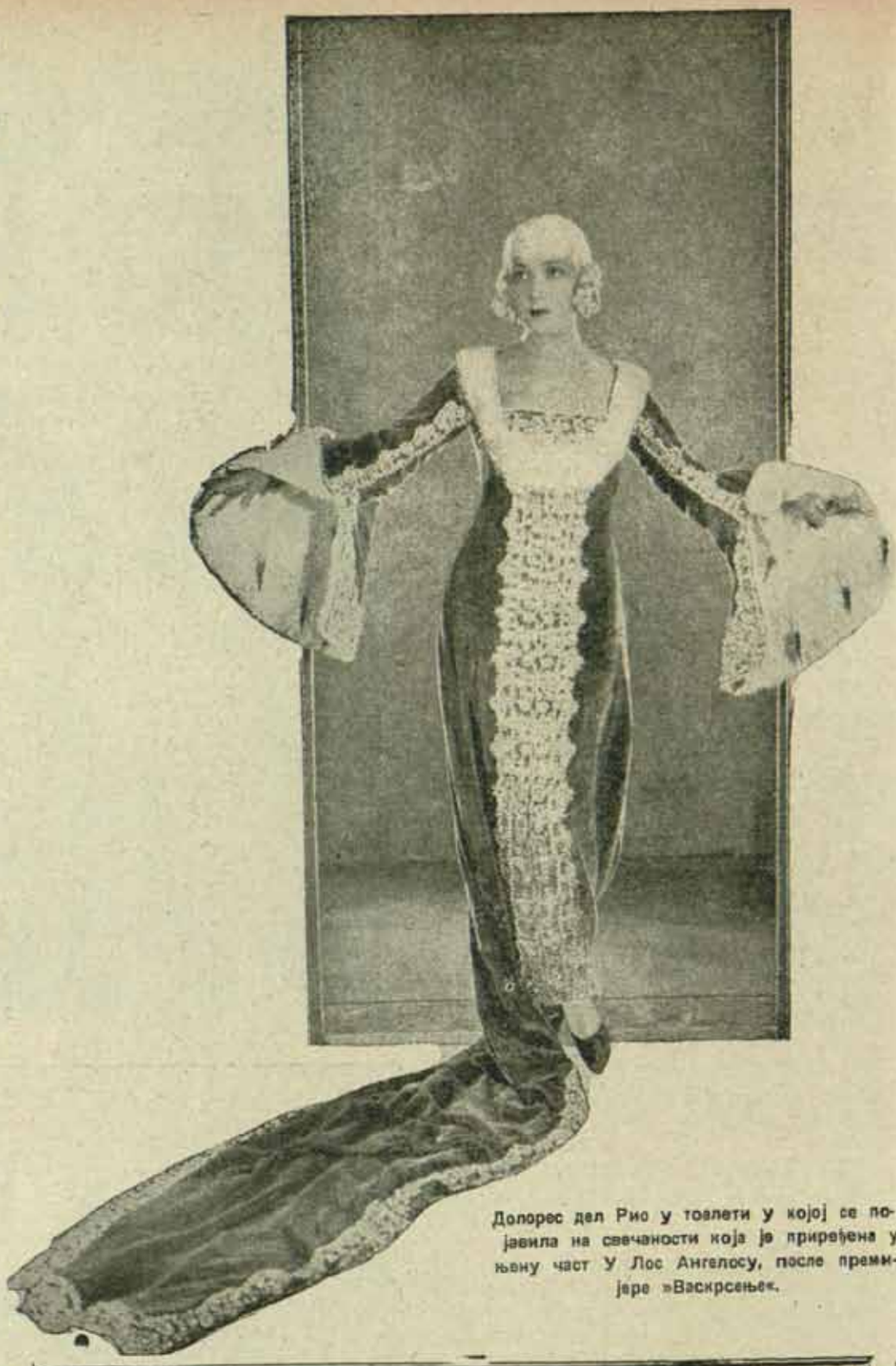
Познати Вилнамс пише о њој:

»Она има душу Лилиан Гиш, искреност Гајнор, наивност Мери Пикфорд, страсност Поле Негри, она је најлепша жена Америке — Долорес дел Рио!

Неисцрпан је регистар њених израза, као мајсторски сграђена оргуља. Грациозна и тајанствено чаробна, као пупољак, кога пролетњи ветрић њиха, нежна као скупоцена филеџанка, као слика ишчезлих инфанткиња из Прада у Мадриду, или као каква нежна статуа од порцелана. — Њене црте налазимо у дивним радовима. Целулоида у рафинираним резбаријама уметника из културне прошлости. У њој су удружени: јужњачки темперамент, еротичан шарм старе, па ипак вечито младе романске расе, и култивисан сексуалитет вреле крви.

Еротика! Тајна ове речи је уједно тајна и Долорес дел Рио. Њена игра није само игра лица и гестова. Кад Долорес игра игра цело тело до најмањег нерва. Њена алабастерска плећа имају више израза но утврдна мимика лица једне герле.

Она не плаче сузама угашених очију, њено тело се болно потреса и она се купа у сузама. Њен смех је природан као и плач«. Читав Холивуд се занео њоме. »Producers«, не само да су јој нудили циновске уговоре и циновске приходе већ су јој сасвим приватно понудили и своје срце. »Најзад је дошло оно, што је морало доћи«. Пре неколико дана отпутовала је Долорес дел Рио у Ногалас, град на граници Мексика »да испуни брачноразводне формалности«.

Долорес дел Рио у тоалети у којој се појавила на свечаности која је приређена у њену част У Лос Анђелосу, после премијере »Васкрсење«.

ЧЕСТИТАЊЕ НА АВАНЗМАНУ.

Први колега: А, честитам нашем драгом колеги на заслуженом аванзману. То је постигао само својом гвозденом вредноћом...

Други колега: Каква вредноћа! Када ми други не бисмо били толике леноштине, да видим да ли би се у опште онда могло овде говорити о вредноћи...

Срећа ~ мајке
Здравље ~ деце

Храните децу млечним брашном

„БЕБЕ“

Швајцарског Млечног Друштва А. Д.

Тражите у свима апотекама, дрогеријама, колонијалним и бакалским радњама.

Генерално Заступство и Стовариште за Краљевину С. Х. С.

"ОБОРОТ" Београд, Цара Уроша 19. тел. 31-89.

Славна немачка филмска уметница Хеда Портен.

КАД МАТЕМАТИЧАР ДАЈЕ ИНФОРМАЦИЈЕ

Један странац сусревши на улици познатог математичара Д. запита га где станује трговац Р. математичар му одговори:

»Ставите у покрет фигуру својих ногу у правцу дијагонале квадрата трга а паралелно са екватором земаљске кугле па ћете стићи до тачке где се две линије тријангла спајају. Затим се окрените на лево, опишите прав угао у хоризонталном простору, повуците математичку дијагоналу и на њу поставите вертикалу. У том правцу идите 24 метра и 17 сантиметра, окрените се затим за један угао од 70 степена, па идите косо по линији паралелограма и после тога упитајте за даљи пут«.

Да ли је странац захвалио научнику за објашњење, то није познато.

СИГУРАН ЗНАК.

Пријатељица: Па како знаш да је Андре заљубљен у тебе када ти то није казао?

Друга пријатељица: По његовим погледима које управља на мене када га не гледам.

У ГОСТИМА.

— Чико, када вам купус толико прија немојте дозвољавати да вас много нудимо. Има га доста, а поред тога има и цела гуска.

— То је добро! Због доброг купуса појешћу макар и целу гуску!

КАРАКТЕР РУКЕ

Ништа није изразитије од руке. Има интелигентних руку, животињских, плашљивих, бестидних, часних и лицемерних. Човек може да игра једну улогу у друштву. При том лажу и његова уста, и очи, али руке га увек одају. Ако хоћете да имате тачан суд о карактеру људи, настојте само да посматрате њихове руке.

Сад је у моди да је рука изнегована. Постоји једна ружна навика, да се пушта много дужи један нокат. То је једна врста неделикатности, ако хоћете и неучтивости. Увек изгледа, као да је онај пустио канџу, да је неком забоде у месо. Нокти морају увек бити нормално потсечени.

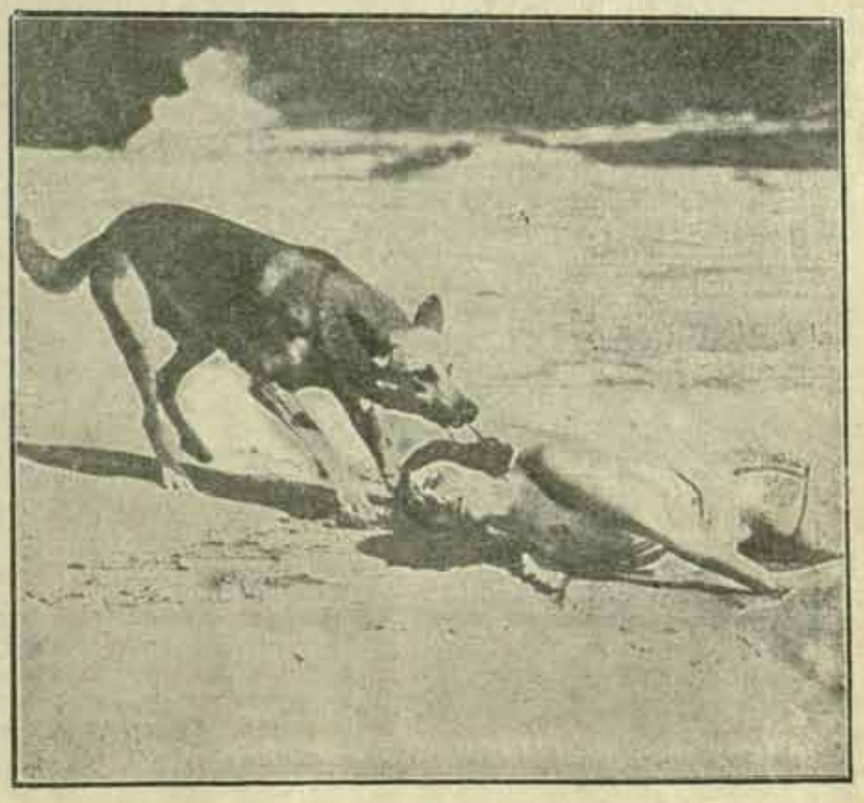
Епидерма руку разликује се код сваког. Ако је сувише осетљива не сме да се употребљава оштар сапун. Најбољи је за то глицеринski.

Једно озбиљно питање је црвена рука. Код неких је то знак нервозе, јер кожа за час поцрвени, зато је ту потребна хигијенска нега да се то отклони.

ДОБРА ДОМАЋИЦА

Куварица: Колико ће ми бити потребно јаја за то јело?

Госпођа: Четири. Из два јаја узећете жуманце, а из два беланце!

Један четвороножни стар: филмски пас Флас из Холивуда, спасава једну »колегиницу« из морских таласа.

БУЈНА МЛАДОСТ

— М. Игор. —

„Руке у вис!"

„О, шта то значи?"

Био је то женски глас, младалачки, страсни, заповеднички, који је допирао из мрачне просторије до ушију Елмера Баста. Револвер који беше управљен у том правцу у тренутку када је чуо да је брава шкљоцнула задрхтао је сада у његовој руци.

Затим је светлост облила собу чим је рука девојке додирнула електрични упаљач. Према Елмеру стајала је девојка какву још никада у животу не беше видео, осим можда у филму. Њена црна коса преливала се сјајем као свила. Усне јој беху пуне и чврсте. Лице јој беше обливено руменилом а из црних очију избијао је пламен гнева. То је била жена коју би човек могао да воли — али прави човек.

У овом тренутку Елмер Баст се није осећао као прави човек. Јер је ето ово био његов први покушај провале. А очи девојачке беху неограничено поштене и поред свега гнева који се у њима крио.

„Оставите тај револвер", наређивала је строго.

Али то је разљутило Елмера. Зар жена да му наређује!

„Ко сте ви?" упитао је.

„Ја сам Марија Лортонова", одговорила је девојка. „Спустите оружје или ћу позвати лакеја, вратара и шофера. Видим добро да се бојите пуцати."

Елмер је хтео ноћас да изврши једно ружно дело.

„Бојим се?" насмеја се.

Бацио се на девојку и једним ударцем оборио је на земљу. Затим је притрчао каси у зиду, коју управо беше отворио пре но што је девојка наишла, потрпао је накит у џепове, искочио кроз прозор, куда је и ушао, и ишчезао у црној ноћи.

Увукао се тихо у свој стан. Полиција је извештена о крађи и овде би цео догађај могао бити завршен да није било једне ствари.

Да није било тога, што су гневне црне девојчине очи начиниле траг у његовој души. Најзад је заспао са украђеним накитом испод јастука. Али оне црне очи пробудише га чим се магловити освит појавио изнад реке. Пратиле су га када је продавао један део крађених ствари. Гледале су га искрено када је код куће пребројавао зараду за труд прошле ноћи.

Он је био дете периферије у чијем је дому господарила сиротиња а она је живела у најбогатијем крају у луксузној кући која је личила на замак.

„Какве могу имати изгледе и наде?" питао је самог себе, гледајући своје необријано лице у огледалу од рђавог стакла. „Најбоље је да продам остатак накита и да заборавим на дивну жену."

Лакше је подсмевати се љубави но борити се против ње. Нарочито када се о љубави размишља на обојим странама. Јер девојка која је у ноћи онако љутито разговарала са разбојником пробудила се идућег дана са сећањем на његов поглед. Био је тако млад, снажан, патетичан! Онај револвер који беше уперен на њу није јој наносио толико страха као снага овог човека.

Марија Лорто није пожелела да укроти тог човека. Имао је сразмерно лице са истакнутом снажном брадом и чврстим вилицама. Вероватно да беше запао у рђаво друштво док је био још сасвим млад да схвати да је злочин изгубљена игра у девет случајева од десет. Или је био уверен за себе да је управо он тај десети човек и да му се не може ништа догодити?

Мистични магнетизам љубави створио је невидљиву везу између периферије и луксузног кварта и три ноћи доцније сусрела се Марија Лортон са Емером Бастом у истој соби. Ушао је кроз прозор као и први пут и она је послушала неки чудни импулс који јој је говорио да оде из будоара у књижницу као и пре три дана.

Сада није имао у руци револвер, ма да га је имао у џепу.

„Ви", прошапутала је девојка спазивши га.

„Јест. Зар нисте желели да дођем? Зар вас нисам чуо ове три ноћи како ме зовете?" Његов глас је звонио од чежње.

„Нема смисла тврдити неистину", говорила је тихо. „Да, желела сам да дођете. Зар не постоји — неки начин —?"

„Наравно да постоји", одговорио је Елмер. „До мене стоји да вас одведем најближем свештенику. А затим отићи ћемо далеко одавде и ја ћу радити да бих стекао у свету место. Пристајете ли?" — —

*

И Марија Лортон чије је име сијало међу првим именима на листи одабраног друштва отишла је те ноћи из куће својих родитеља са бившим разбојником и сином улице.

Ова два млада одважна створења ишла су тешким путем. Идућег јутра послао је Елмер остатак Маријиног накита поштом њеном оцу. Тражио је рада, осећајући се слободним, пошто није имао другог греха на савести до тог што је продао део Маријиног накита. Одлучио је да поправи ову грешку првом приликом.

Први посао на који је наишао био је при грађењу подземне железнице. Елмер га је примио и имали су шта да једу. Радио је по цео дан. По цео дан је Марија седела у тамној соби коју су узели под кирију и чекала на свог мужа да се врати са рада. То је била „права" љубав. Њихове су се усне спајале у тренутку када је прелазио праг собе. То беху дуги, скоро бескрајни пољупци. Загрљаји које није било могуће прекинути. Смех који је био натопљен сузама и мали свечани обеди у малој ресторацији на углу улице оних дана када је Елмер примао надницу.

Детективи које је Маријин отац најмио пронађоше бегунце после недељу дана трагања. У малој соби разби се буран разговор између господина Лортона, који је седео на једној столици, и младог пара који је заузео место на сиромашној постељи.

„Не могу да се вратим кући, оче", понављала је једнако Марија док најзад господин Лортон није био уверен да се доиста неће вратити.

„Не бих је пустио да се врати кући", тврдио је Елмер све док господин Лортон није био уверен о томе да говори истину.

Одлазећи рекао је Лортон Елмеру да му се јави ако му лопата постане и сувише тешка.

Елмер одговори страсно:

„Никада!"

Када су се за господином Лортоном затворила врата и његови кораци ишчезли у даљини, Елмер рече:

„Желео бих да знам да ли слуте ко је украо твој накит?"

„Свакако да то знају", одговорила је Марија.

Ово их је подсетило на њихов први сусрет. Првих дана у заносу своје среће беху обоје заборавили на то да је њихова љубав почела крађом.

„Елмере", прошапута једном млада жена када беху угасили светлост и легли.

„Шта, драга?" Али Елмер је знао шта је и његово се срце заустави од страха. Он беше осигурао себи место у свету али још није исплатио стари дуг и сада је томе дошло време. Осећао је да му се грло стеже и да постеља под њим тоне.

„Не могу", проговорио је тихо, — не могу још, драга. Но вратићемо се на то и ја ћу све довести у ред.

Ћутали су месецима о оној крађи, али су обоје мислили на њу и на казну коју је потребно издржати. Елмер је радио још марљивије но пре тога док најзад није добио место надзорника. И надгледајући људе често би под притиском тешких мисли стезао зубе и нокти би му се упијали дубоко у тврде дланове.

Дошло је дете. То беше мали мушкарац са црвеним лицем и брадом која ће једном постати исто таква као и очева. Гледајући на свога сина и на

Марију схватио је Елмер да је његов тренутак дошао.

„Ах, Боже", молила се Марија, — „дај ми снаге". И у том тренутку изгледала је као Мадона.

Елмер, гледајући је, није говорио ни речи. Клекнуо је на колена крај њене постеље и зарио главу у њене руке.

„Елмере, драгане", прошапутала је најзад.

„Да, знам", рече. „Наше дете мора да има оца који плаћа своје дугове."

„Чекај још недељу дана", молила је она. „Да бих могла да пођем с тобом..."

Чекали су недељу дана и осмог дана дадоше дете госпођи Суншен која је становала испод њих, и одоше у комесаријат. Елмер се пријави старешини и чекаше да га пусте. У том тренутку нису проговорили ни једне речи.

Елмер је био осуђен, истина не на дуго, јер је то била његова прва крађа и пошто је за последњу годину дана постао добар грађанин. Ипак најмања казна због крађе у Америци прелази године, а не само месеце.

Маријин отац је покушавао поново да наговори своју кћер на повратак. Хтео је да се побрине за дете. Марија је одбила. Хтела је да се врати само под условом да дете буде поред ње и да се Елмеру осигура срдачан пријем када издржи казну и када друштво дозна праву истину...

Ова млада жена ради сада у перионици, а син већ почиње да трчи. Елмер ће се вратити кући... једног дана.

ШТА ПОДНОСИ МОДЕРНА ДАМА ЗА ЛЕПОТУ.

У институту Лине Кавалиери у Паризу први услов за улепшавање је одмор. И како дама уђе у салон опруже је на једну софру, и оставе да јој се прво умире сви нерви, па тек онда да се пређе на процедуру улепшавања.

То је важно знати, јер свакој дами је познато, да никад нема свеж изглед, ако је заморена.

Пошто се госпођа мало одморила, прилази једна асистенткиња и ставља јој на лице лед. Услед хладног додира настане јача циркулација крви. А после долазе метални ваљци који милују лице, и дама се осећа пријатно од тог свежег додира.

Али наједаред хладан додир леда, и дама се тргне; али осети у себи неку енергију.

Опет долазе ваљци, који се покрећу помоћу електричне струје. и фино масирају лице.

Онда се намаже лице кремом Дамис. Тај крем ишчисти лице, направи га нежним као листићи руже.

Масажа помоћу електричних ваљака растерује боре, и не мора то да се врши сваког дана. У неколико недеља довољно је једанпут доћи у институт лепоте.

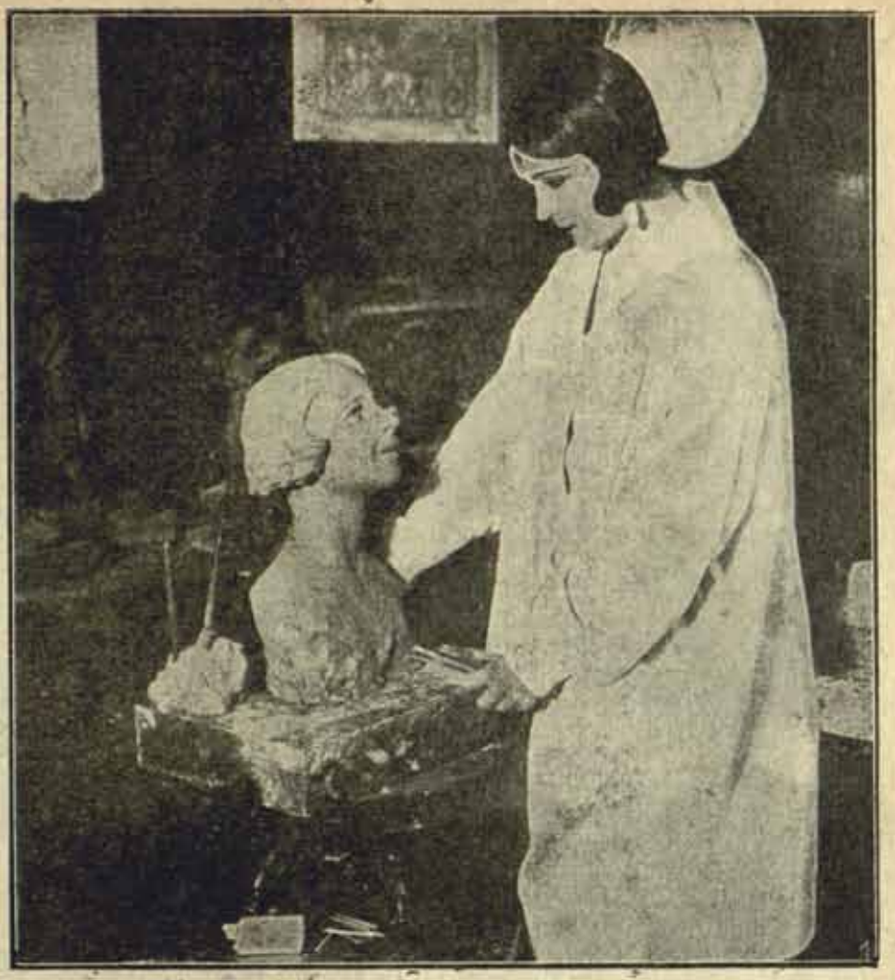
Три процедуре треба да се врше на лицу, а то не може свака жена.

Прво се лице маже кремом, после се фротира лосионом, да би се очистила епидерма од пудера и ружа, а тада долази масирање са ваљцима или руком.

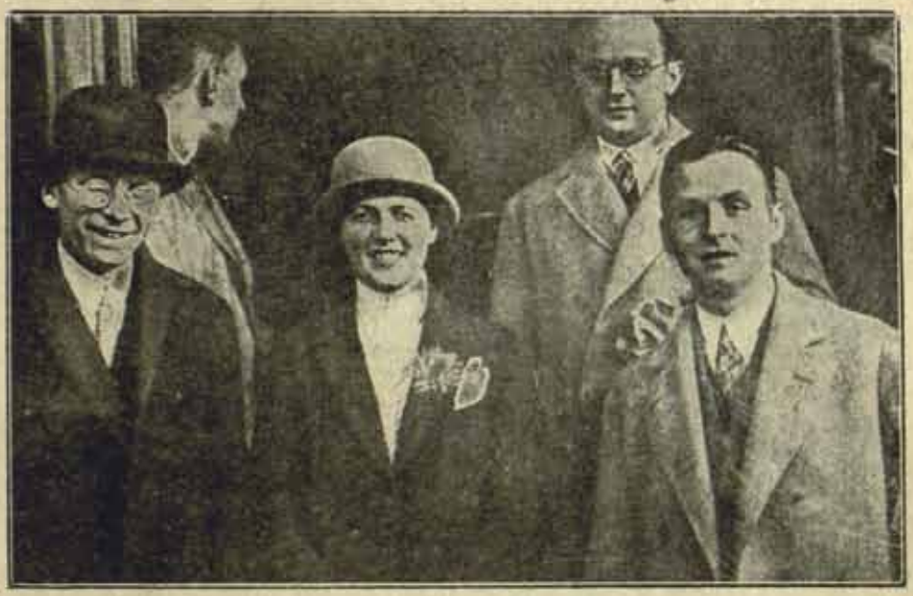
Само треба прво отићи у салон, да би се научило, како се масира лице.

Лед игра велику улогу у освежавању и врући завој. Али док су завоји на лицу врши се масирање вратних жила, да би се појачала циркулација.

Постоје маске од крема за улепшавање. То је једна врста крема, који се ставља на лице, и то дебљи слој, и тај се крем стегне као гума. Али при том стезању развлачи боре и врши као масажу.

Пола Негри у својим слободним часовима радо моделира.

Г-ца Д' Оранж, која је из Париза дојахала у Београд, а затим отишла у Букурешт, вратила се срећно у Париз, где је свечано дочекана.

МОДА

ПОПОДНЕВНА СОМОТСКА ХАЉИНА

Најновије колекције тоалета у великим париским кућама доказују, да је прошло време кад се мода могла назвати „демократском".

Салони већ давно имају тенденцију да уздигну моду, и да обуку своје богате клијенткиње тако, како им никако не би могла да подражава њихова бона.

Осећа се један рафинирано отмени тон у моди. Већ одавно није се знала јутарња и поподневна тоалета. Сад свако доба дана добија своју хаљину. Има тоалета за чај, за ручак позориште, и уз њих увек други мантил.

Отмена дама чува се да не носи сувише „специјализиране" хаљине. Изјутра је видите у кратком капутићу од крзна. Увече у дугој вечерњој тоалети са шлепом.

Поподневна мода одликује се дискретном елеганцијом. Она не сме да даје утисак вечерњих тоалета. Мора да има фину линију, а украшава се чипкама, плисе-ом.

Дивна је поподневна тоалета с сомота боје меса. На њој се могу још видети порупчићи, инкрустације, пантљике, дугмад. Украшава се крзном, нарочито хермелином, жабо-ом, ешарпама, болеро-ом- воланима. Некад је исти украс на рукаву као око врата.

Једном речи, поподневна мода тако је разноврсна, као и живот.

И још нешто.

Поподневна хаљина је дужа и неједнако потсечена.

Највише се шију хаљине за после подне од импримираног велура. Велур је тако израђен, да личи на креп, попрскан тачкицама, детелином, коцкама. Чак се на мантловима справља постава од импрегнираног велура.

Вечерња тоалета — Мантил од зебре — Поподневна тоалета.

На тим сомотским хаљинама може се видети у Паризу жабо од чипака. Велике париске куће Пакен и Кало употребљавају чипке на поподневним хаљинама.

Оне се још шију од сомота једноставне боје, мат-крепа, фасонираног крепа са коцкама или у дијагонали.

Импримирана моаре свила прави свој ефекат после подне.

И црно увек господари.

Ипак је и црвено врло модерно-покрај вечне боје беж, и плаве светле и загасите.

КАРИЈЕРА.

— Имао је најпре лепу службу у Риму, а сада ето у Венецији пружа руку!

— Ах, Боже! Постао је дакле просјак?

— Ох не, већ — фашиста!

ЈОШ СЕ НИЈЕ РЕШИО.

— Хоћеш ли опет красти, када те пустимо из затвора, Халафуно?

— Молим, господине управниче, то још не знам. Како би било да пробамо, то јест да ме једну ноћ затворите поред ваше касе?

А. ФИНЦИ БЕОГРАД ТЕРАЗИЈЕ 7 ТЕЛЕФОН 7-87

ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ

МОДЕРНЕ ТОАЛЕТЕ

МОДА ДНЕВНИХ ЦИПЕЛА.

БОЉИ НАЧИН

Судија саслушава лопова који тврдоглаво све одбија. Али судија наравно не збуњују се јер има потпуно сигуне доказе. Наводи му тачне појединости о томе како је поступао при делу и на крају га запита:

— Дакле, да ли је све тако било?

— Не баш сасвим тако, господине судијо. Али овај ваш начин је свакако бољи. Идући пут ћу учинити тако како сте ми ви испричали.

ЗАШТО?

— Погодите зашто је Адам морао да загризе јабуку коју му је Ева понудила?

— Сигурно због тога што није имао нож да јабуку расече.

НЕСПОРАЗУМ.

Муштерија: Хтео бих да пробам оно плаво одело у излогу.

Трговац: Опростите, али наше муштерије пробају одело само у задњој соби, а никако у излогу.

МАЛЕРОЗАН ЧОВЕК.

— Ах, ја сам увек у љубави малерозан.

— Ваша симпатија вас је одбила?

— Не, — то је баш тај ђаво, — примила је к срцу моју изјаву.

НЕПРИЈАТНА СИТУАЦИЈА.

Она: Ах, господе, ево оца где долази са штапом у руци!

Он: Седите само мирно! Горе би било да је мајка наишла са благословом...!

Ала-Риза Карош

ПОСВРЋУЈЕМ Г-ЂИЦИ ВЕРИЦИ

СМРТ ЂЕРЗЕЛЕЗА

У три слике из босанског живота.

Чобанче (појављујући се иза куле и угледавши Вилу застане, гледа је час удивљено, па полагано приступи пању на којем је стајала кожа попрскана крвљу. Гледа. Очи му постају страшне, велике, лице строго и читава његова слика дивља, необична): Крв ми ударила на очи, опраћу је...

Вила (тргне се престрашено угледавши чобанина. Устане на ноге и полази према шуми, а онда застане, као да сама собом разговара): Ја се плашим крви...

Чобанче (огледа се и говори тврдо): Овде ћемо мегдан поделити!.... (Гледа велико стабло, сагне се и подигне га с једне стране, а онда се подвуче под тешко дрво и подигне га на леђима).

Вила (гледа зачуђено чобанче и разговара сама собом): Леп је младић као пролетни дан, а снажан као див!...

Чобанче (диже пањину на руке више главе па је баца на страну. Овце се престраше и побегну према шуми. Чобанче подигне велики камен на којем Ђерзелез седи и удари њим о бедем куле. Зид се потресе, почне се рушити а онда сложи више од половице бедема. Међутим чује се шкрипање великих врата од куле. Чобанче подигне други камен и удари с њиме преко бедема у кулу. Тешка јека, као да се нешто руши. Чобанче се огледа. Тишина је. Подиже десну руку и хвата је левом окренут Вили, која га удивљено гледа): Опраћу крв са овога пања, очију и...

Вила (ишчезне међу дрвећем).

Ђерзелез (крупан, великих црних бркова. На глави му ћулах. У чакширама је и опанцима, а за пасом велики нож и пушка окована сребром и извезена златом. Сакрива га сена куле, па се црте његовог лица јаче истичу. Мрк је и зловољан. Гледа чобанина зловољно и виче испод куле): Хеј момче, зар ниси нашао друго место, да бацаш камена с рамена?... (Његово лице прима други израз, — израз чуђења, опазивши, да је Чобанче бацило камен на којем он седи)

Чобанче (у сунчаном светлу у белој кошуљи и белим гаћама, опасан зеленим пасом стоји као кип на оном месту, где је пре стајало дебло. Гледа одрешито Ђерзелеза. Час шути, а онда одлучно одговара): Дошао сам по дугу... Дођи да се огледамо!...

Ђерзелез (погледа га оштро. Лице му се смрачи, као да га је оловни облак прикрио. Бркови му се распушу, а руку мећући на малу пушку прије Чобанину): Јеси ли чуо ти... Хиљаду и две мегданџије сам погубио...

Чобанче (примакне се ближе Ђерзелезу. Обојицу обасјава сунце, па се чобанче чини према Ђерзелезу малеким. Глас му је ипак јак, звонак, као одјек младости): Крв ћеш сапрати и вратити ми је!... Иди одбаци оружје, па да огледамо снагу, руке.. срце...

Ђерзелез (прође крај Чобанина према студенцу. Седа на окрајак и пије воду. Искапи читаву канту и испусти је на камење. У то време окренуо се Чобанин к њему и гледа га, а очи му светле необичним жаром): Иди се хвали по селу девојкама, да ти Ђерзелез не сме на мејдан изаћи!....

Чобанче (стужи се, обори главу на прса и као да размишља и онда лупне ногом о земљу): Опери крв, која је од твога зулума потекла... Чујеш ли...

Ђерзелез: Јунак си! Јунак!... Па покупи по селу момке и девојке и дођите поправити кулу!... А доведи ми и твоју драгу, да је милујем...

Чобанче (разјарен полети великом камену до бунара, подигне га до паса. Види се, како му је ударила крв у лице и мишићи набрекли. Подиже га на прса, отпухне па га дигне више главе. Ђерзелез посматра с чуђењем јакост младићеву. Чобанче се измакне и удари каменом о бедем куле. Зид се руши): Нек се руши... Нек нестаје гнезда твога!...

Ђерзелез (скочи на ноге, љут је. Очи му сјају. Прилази брзо Чобанину загрнувши рукав од чохе): Јеси ли и ти почео зулум чинити, огледаћу се с тобом, дођи на равном пољу испод куле...

(Чобанин и Ђерзелез ухвате се у коштац и хрвају се. Ни један другог не може надјачати. То траје извесно време).

(Из далека блејање стада. Два дивља голуба прелете више њихових глава. Прашина се диже од сруше-ног бедема, и затвара видик. Застор пада).

ТРЕЋА СЛИКА.

Поваљано жито сриндом поља. Задњи траци сунца падају косо и бацају крваво светло околицом; по житу, по оближњем грмљу, а тамо према мрачним обронцима Р. тек се види одсев. Високо горје сакрива магла, а подну се повлачи први сутон. По средини је видно. С високих клисура вија се орао, а за њим се наметнуо јастреб. Однекле гракћу чавке и гавранови. Не виде се. По где која птица прхне, прелети у округ погажено жито мислећи, да је жетва била па пане и тражи кљуном по поваљаном, још недозрелом житу. Гласови чавки бивају јачи и мешају се са блејањем оваца — најпре из далека, па све ближе и ближе.

Од оне стране, где се у силуети виде зидови Ђерзелезове куле иде Пастирка. На лицу, младом и лепом као зора, прелио се сена тешке туге, као да ју је месец обасјао. Руке је обесила низа се. Иде тромо и огледава се. Као да нешто ишчекује. Застане. Овце се купе око ње, а орао високо кружи над погаженим житом.

Пастирка (Замишљено гледа према селу куда је пошло стадо): Нема га... Једна девојка вилинске лепоте, коју никад нисам видела рече ми, да су се побили... „Тамо... тамо" — вели ми — „по средини поља"... (Тражи око себе. Прође читавом околином и застане као да ослушкује): Као да неко јечи... стење!?... (Чује се лагано хроптање; тешко дисање, као кад је јунак свладан од умора. Пође житу, које није било погажено и размакне га рукама. Ах!... (крик): Ах!... Знала сам... (Пане у велико, густо жито, које ју сву сакрије Кроз жито се види само бела кошуља. Плач, пригушен, из срца, а онда све утихне. Две овце застале у близини, наслониле главе једна другој на врат и стоје непомично гледајући са страхом у плаветило неба, где још кружи орао све ниже и ниже. Једна овца притрчи јањама и почне дојити. У то се као велико клупко, као ветар, залети орао; овце се разбегну, а он погради јање и понесе га. Блејање, тужно, отегнуто, а онда тишина. Са онога места, где је пала пастирка диже се гологлав, одрпан, без кошуље скоро го Чобанин. Огледа се около, па погледа себе и крије раздрпаним, искаљаним гачама и зеленим великим пасом голотињу тела. У то се подиже и Пастирка као из сна, тргне се нагло преплашено од Чобанина): Жив!... Оживио!...

Чобанче (тешко, уморно): Тежак је мејдан био!...

Пастирка (преплашено): А Ђерзелез?...

Чобанче (не може да одговори. Спусти главу од умора на прса и показује руком недалеко. Пастирка наслућује, да ће се чобанин или срушити или умрети; примиче се к њему, пружа му руку, а он се ослања о њезино раме. Глава му клоне. Говор му је тих, отегнут): Од кад је сунце искочило на пучину, па док се је почело нагињати залазу, мејдан је трајао... Без топуза и кубуре! Снага, срце се било... А последње му је

било, што је рекао: „Младост!...“

Пастирка (тргне се на ову реч, узме главу чобанина међу дланове и гледа му у очи запрепашћено): Убио си Ђерзелеза?!

Чобанче (клоне на њезине груди; шапће): Убио сам га... (показује руком на пређашње место): Тамо лежи... Отиди у селу и кажи свету!...

Пастирка (полагано спушта тело Чобанина на погажено жито и паде до њега. Из груди јој се извије тежак уздах, болан без плача): Али си убио и себе! Снага је снагу уништила...

(Блејање стада далеко. Гракчање гавранова близу. Сутон пада на погажено жито и завија мраком околицу). *А. Р. Карош*, Скопље

СВЕТ ЈЕ ЉУДИМА ЈОШ УВЕК ТАЈНА

Ма да мислимо да је овај свет за нас скоро сасвим без тајни и ма да се одважни техничар припрема за излет на месец, ипак у истини наша је земља још сасвим мало позната. Само су две седмине земаљске кугле добро проучене. Осталих пет седмина је потребно тек исцрпно премерити пре но што добијемо тачну слику наше планете.

Снажан развој авијатике знатно ће олакшати овај задатак. Мањи хидроавиони и радио станице помоћи ће да се тачно означи на мапи пола милиона квадратних километара непремерене земље само у Бразилији, Колумбији и осталим пределима.

МЕЂУ ЖЕЊЕНИМ ЉУДИМА

— Слушај, данас играју у биоскопу филм „Човек са хиљаду жена“.

— Ах, то тек мора да буде страшна трагедија. Та ето ми имамо само по једну жену, па је и то доста!

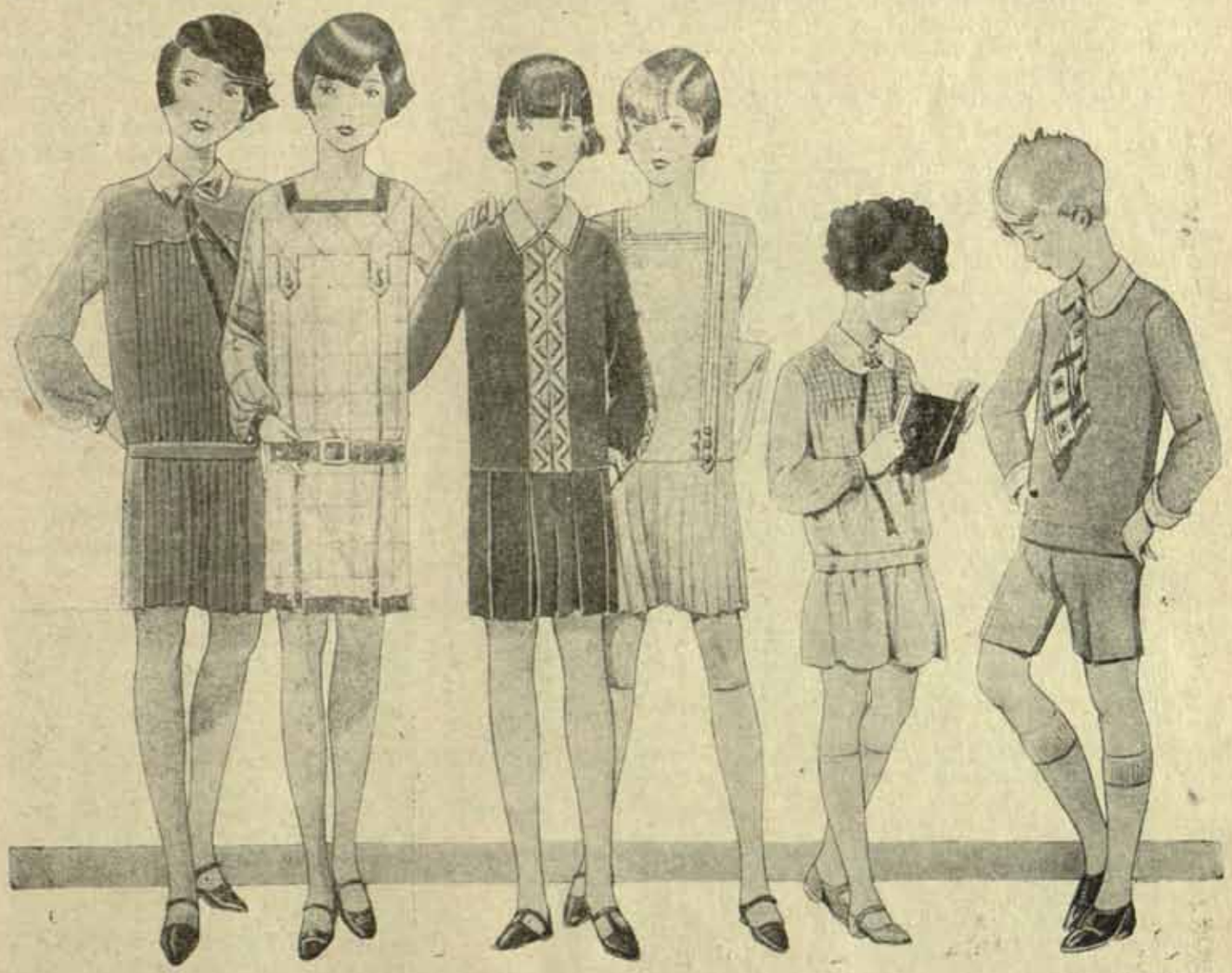
СИРОТА ПУНИЦА.

— За свадбу моје кћери морате нам, господине Цирифан, ликеровати најбоље вино.

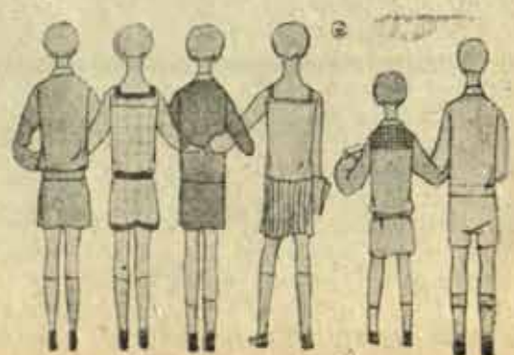
— Па, наравно, госпођо! После мог вина, чим га сркне, вас ће и ваш господин зет изљубити.

НЕПОЗНАТО ОСЕЋАЊЕ.

— До ђавола, то је страшно како се данас осећам. Мора бити да сам се истрезнио.

ДЕЧИЈА МОДА

С лева на десно: 1) Хаљина од плавог штофа украшена белом батистаном крагницом и црвеном пантљиком. 2.) Хаљина од карираног вуненог штофа украшена плавим штофом и појасом. 3.) Хаљина од плавог сомота са белом крагницом украшена бортном. 4.) Школска хаљина од црвеног вуненог штофа, наличје примењено је као украс на истој. 5.) Хаљиница од зеленог поплана. 6.) Хаљиница од плавог вуненог штофа за мушкарце од 4—8 година.

Кад се мушкарци суботом крену у ноћни провод

После десет сати увече за жене, кад су саме и немају мушкарца да их изведе, престаје провод. Од 7—9 биоскоп, и онда кући, или се сврати у ресторан на вечеру, и после вечере одмах се диже. Жена, у опште, више воли провод до девет сати, а мушкарац тек почиње од девет и завршава у два сата, у оно доба, кад кафеџија диже столове и столице и спрема се да чисти кафану и госте.

После девет видите мушкарце, како иду по двојица, тројица, некад и више. Мушки увек траже друштво. Сакупљају се око стола у ресторану, где се хране, и причекају покоји пут неки брачни пар, који увек одржава везе са момачким друштвом мужа.

Пре но што се крену настану дискусије.

Куда да иду?

Једни предлажу биоскоп Корзо, јер брже слике одмичу, и после биоскопа остаје још добрих два сата провода.

Други неће да чују за Корзо, већ Коларац, јер ту има и ћевапчића и може да се вечера...

Трећи хоће оперету и непрестано понавља:

— Да „гледамо Шпанска села, то јест „Шпанског Славуја".

— Е, баш нећу да ти учиним по вољи, јер знам зашто хоћеш у оперету.

Овај се брани и одбија сваку сумњу, нарочито ако је ожењен...

— Волим да слушам песму . . .

Његов предлог пропада.

Четврти предлаже Загреб.

— Шта ћемо сад код Загреба, боље после биоскопа.

Јер мушки не сматрају да је довољно отићи само у биоскоп, већ треба решити куда ће после биоскопа, пошто је то тек право уживање великоварошког ноћног живота, кад тумарају око поноћи, и улазе у локале где седе елегантне и отмене даме с цигаретом, парови играју у једном загушљивом и тесном простору, или Софка пева оне најлепше своје песме, кад мушкарац баца новац...

Једва су решили куда ће.

Код Коларца.

Али за све време филма пецкају се.

Лепо сам ја предлагао Корзо . . .

Други:

— Нисте ви мене послушали за „Шпанска села" . . .

Тако одмиче један чин за другим и вече ипак пријатно пролази.

Жене се не би пецкале, оне би се завадиле, и она, по чијем би предлогу дошле ту, имала да извуче грдње . . .

Код жена падају оштрије речи:

— Луда сам ја што тебе слушам....

— Увек морамо твојим каприцима да се покоравамо....

— Будало....

— Безобразнице....

И настане бојазан да се не изроди нека јавна грдња . . .

Код мушкараца се хумор свршава на хумору.

Ипак вече пролази.

Али кад се сврши биоскоп, настаје друга дискусија.

Један хоће у „Подрињe", онај опет навађује за „Загреб" . . .

Крену се.

Нигде места!

— Код „Лире" предложе једни.

Полазе, јер сви воле „Лиру".

На улазу келнери добацују:

— Нема места . . .

Страшно, за два дана добила сам 4 килограма.

Ипак сви морају да провире, и да виде ко је тамо . . .

А свет седи један до другога, све уз леђа, као сардине, мушко, женско, мушко женско . . .

И ни једној се жени не спава. Навикле Београђанке на ноћни живот... Очи им сјајне, образи румени, и сваки час извади се руж и пудер и поправља боја.

На електрици су све жене леле.

А сутрадан, после тог ноћног седења у загушљивом локалу . . . ***да ово бог сачува да их видите . . .***

Друштво се враћа из Лире и иде даље.

Аутобуси још раде.

— У Пел-Мел.

Јест, али тамо не можете ни главу да промолите кроз врата, јер су столови и столице забарикадирали улаз.

— Хајдмо код Враље . . .

— А како је тамо? пита неко, који није био.

— Боемска кафана, једна врста „Три шешира" на Славији.

Онај, што је предлагао „Шпанска села", љут је,криво му што није ишао тамо, и одсечно одговара . . .

— Време је да се спава . . .

Али сви су сигурни, да он неће да спава, већ хоће, ипак, да оде до Загреба, да мало провири, јер у један сат већ може да се нађе неко место.

— Море, кад смо овде, хајдмо у „Потрошачку Задругу".

— Нећемо, нема много света . . .

— Па куда ћемо? У У Славију не можете, што има много света, у Потрошачку Задругу нећете, што је мало света . . .

— Ја предлажем код „Рудничанина".

Тако се једва сложише, и ту остадоше до пола два сата . . .

Али им се још није спавало, и двојица се после решавају, да ли да оду на једно четврт сата до „Дрине" . . .

МИР-ЈАМ.

ПЕРИКА ПОЛА НЕГРИ.

Кад посматрате ову слику славне филмске звезде, помислићете да се она трансформирала у блондинку, ради познате изреке: „Људи дају предност блондинкама". Међу тим то није тачно. Парамунт окреће нов филм у коме Пола игра улогу једне блондине. Дакле тим поводом је она постала плава.

МАЊЕЖ И ЦВЕТНИ ТРГ

Ако се придржавамо оне старе пословице „У здравом телу здрава и душа", онда је разумљиво што се овако брзо гради Цветни Трг, у журби да се доврши пре Мањежа....

Сиротни Мањеж с тугом посматра како Цветни Трг предњачи испред њега и сви се труде да се он што пре доврши и окити разнобојним плодовима и производима.

Разумљиво је, јер се држе принципа: Прво подмири своје „благоутробије", па онда мисли на душу.

Музе су тужне на Мањежу.

— У ноћи мора бити да оне разговарају:

— Како је било другојачије у класичном веку.

— Нико више не мисли на позориште.

Онда слушају бат корака у ноћи и одоцнеле пролазнике, који увек кажу понеку реч о Мањежу кад прођу поред зграде. И као рефрен стално се чује:

— Кад ће бити готов „Мањеж"?

Цео један крај Београда жељно ишчекује тај дан, да се отвори Мањеж.

Права позоришна умешност доводи се у опасност, кад је један цео крај града лишен ње, и приморан да гледа атракције јевтине вредности, где не може да чује ни правилни језик.

Све те разне атракције већ су досадиле и публика осећа жељу да се врати правој позоришној уметности, коју можда занемари понекипут, али она је увек најмоћнија и једина способна да задовољи укус.

Зато је потребно да се Мањеж што пре доврши.

Како је то жалосно, да се мало поклања пажње позоришној уметности.

То није нека монументална зграда, већ скромна, толико скромна, колико и не би требала да буде, и сви су се трудили да употребе сваку стару циглу и опет се то зидање отегло годину дана....

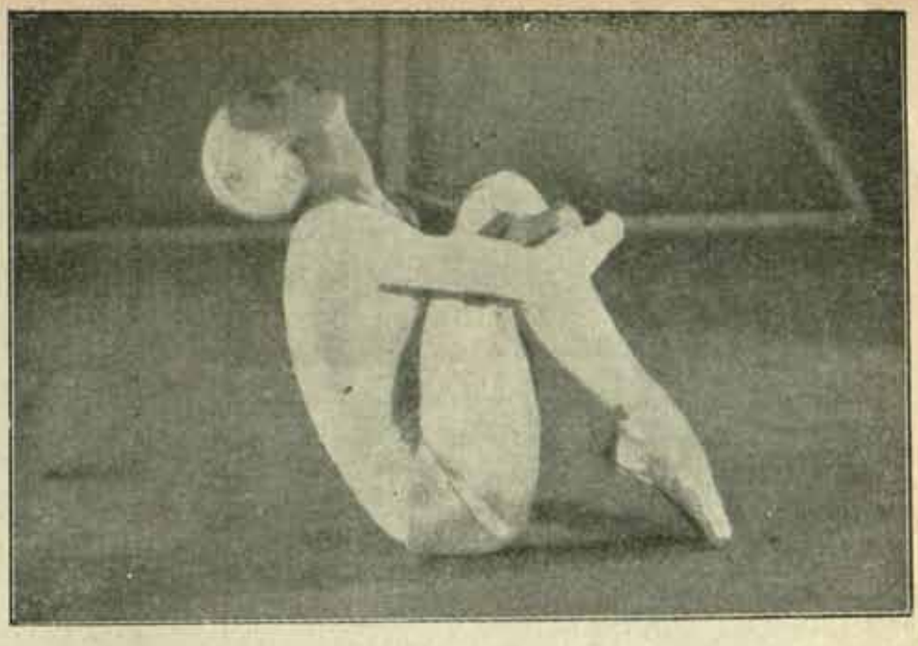
А за то време шта је довршено државних зграда, које су стајале по више десетина милиона.

Позоришта имају свој значај за цивилизацију једног народа.

Кад странац дође у један град, он прво тражи да види позоришну зграду. Њена фасада, велелепност, архитектура и стил, одмах показују на ком степену стоји позоришна уметност.

Наша позоришна уметност стоји изнад архитектуре театра и захтева лепше зграде. Али, кад нисмо срећни да их имамо као остали велики градови, онда нека нам пруже и Мањеж, који значи врло много за позоришну уметност.

Публика се свакодневно пита: Кад ће бити готов Мањеж? *М—*

Руска играчица Дубровскаја у најновијем балету »Ода«.

МЛИНАР И ОЦАЧАР.

— Када се млинар и оцачар потуку и један другог прописно излупају ко од њих двојице буде осуђен?

— Свакако, оцачар, пошто у том случају млинар има исписан доказ његовог поступка црно на белом.

У ВОЈСЦИ.

— Наредниче!

— На служби господине капетане!

— Овај редов није се опет умио. Нећу више да трпим у чети овако прљаве војнике. С тога од сутра нека буде премештен у кујну.

НЕЈАСНА ИЗЈАВА:

»Мој муж је отпустио прокуристу, и ми ћемо се преселити у Њујорк.«

»Шта, ти и тај муж?«

»Не, ја и прокуриста.«

Тереза и њена кошуља

— *Катил Мандес.* —

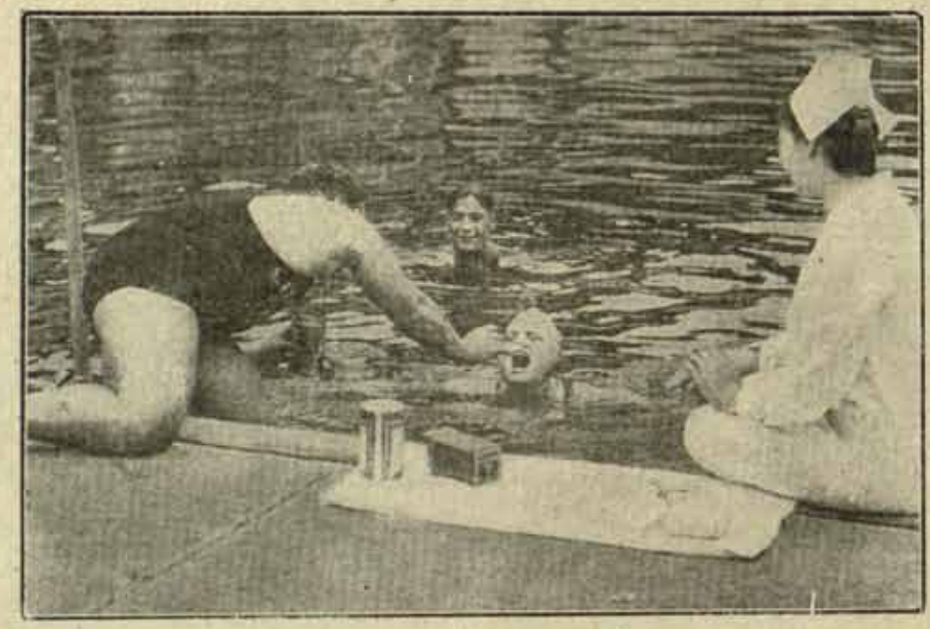
Не беше чудно то што је Тереза скинула своју кошуљу — па ти знаш драга Жилјето да се догађају многе ствари, — али много горе је било то што је после није могла наћи када је хтела поново да је обуче. Где ли се само сакрила та мека, прозрачна батистана кошуљица, потпуно напијена нежним парфемима, завој који је на један сат окрио стидљиво алабастерско грло и дивне ноге? Тражили су је, изгубљену кошуљицу, обоје љубавника и иза столица у малој соби путничке гостионице — то је било у једном гнезду на Пиринејима, готово већ у самој Шпанији, где су се обоје задржали — тражили су је и испод стола, под постељом и између завеса. Али узалуд.

— Да ли је то могуће? питала се Тереза. А он је то могао да разуме исто толико колико и она. Толико тражења по свима кутовима. Сетише се наједном да је, док су при миловању заборављали на цео свет, горски ветар отворио прозор. Можда је био помало љубоморан, јер је долетео у собу, испретурао намештај, затресао вратима и помешао све лакше ствари и одело и то све у један мах. Сигурно је тај ветар однео кошуљу. Као велика, бела птица са раширеним крилима побегла је са тим вихором, у ноћ, међу високе кршеве, надувана, гужвана, растрзана, и задржала се на неком кршевитом израсту, или је најзад запала у ону долину тамо на кров пун маховине и лишћа, а можда и на звоник мале нове цркве? Доиста невероватна, тешко схватљива авантура кошуље, далеко у тами, далеко од постеље. Најзад се Тереза одлучи да је више не тражи. Била је доиста дивна, са грлом као од мрамора истестаним, а испод њега уштиркане груди и врат мало затегнут узаном крагном; јер њен драган јој је понудио на место нестале кошуље друго рубље, мало више мушко и не без дивљења како јој добро стоји. И отишли су, остављајући овде у овом удаљеном крају своју срећу, исто тако као што лептир оставља прашак са својих крила на напуштеном ружином жбуну. Али како се брзо мења срце жене! Престала је да воли онога кога је толико обожавала. Омрзла је некадашње нежности и почела је мрзети ту собицу путничке гостионице са тврдом постељом а ипак тако пријатном, где је горски ветар однео њену срећу.

Само је једанпут чула речи јеванђеља од неког лепог Доминиканца и већ је осетила да је њену душу дотакла милост божја. Нису више постојале за њу игре, свечаности или можда нежно кокетовање после завршеног валцера у прозорском удубљењу које скривају дуге завесе намештене у ту сврху. Будући побожна и покорна — узнемиравана прекорима због свог прошлог живота и лажних пољубаца из ранијих времена — заслужила је да постане пример свима грешницама, које су се већ почеле кајати или пак тек намеравале да се покају. Њен предпостављени дозволио јој је већ да се може надати да се божја милост неће обзирати на грешке прошлог доба које су биле откупљене уздржљивошћу која је била достојна пажње. Али је она још у толико строжија била према себи. Није се осећала потпуно очишћена од свих старих порока. Отпочела је са кајањем, постом; стално је тражила крваве пољупце кошуље од жица и снажан бол удараца. Најзад је захватити чежња да учини пут, боса, са конопцем место појаса, до малог пиринејског гнезда, где је учинила — ох, страшног прекора — грех против своје чедности. Отпутовала је, али не пешке већ брзим возом, не у ланеној ризи затегнутој тврдим конопцем, већ у свиленој полуцрној хаљини, коју је сашио вешти кројач. Но то не смета: отпутовала је главно. Одсела је у оној путничкој гостионици која је била сведок и сукривац њеног пада; мисао, да се јавно покаје али пре свега да се исповеди, чинила јој је велику пријатност као сјајно очишћење из кога ће се родити спас. Отишла је и посетила градског свештеника, доброг човека који је потпуно одобрио намеру грешнице. Али том је приликом дошао до уверења да се јавна исповест неће обавити без некаквог скандала. Предложио јој је други начин на који би могла достићи опроштај господњи. Управо ова црквица у којој је он био свештеник чувала је необичну реликвију, која је већ две године чинила чуда каква се само замислити могу; когод се дотакао ње или је нагло погледао, већ је био здрав. Хроми су престајали храмати, сакати су махали својим штакама, грбавци викали: Ко ми сада може рећи да сам имао грбу? Тереза је страсно желела да је види, да је се дотакне, да пољуби тај свети остатак који ће излечити исто тако добро слабост душе као и слабости тела.

— Врло радо! рече добри парох и одведе је у малу капелу где је под стаклом била смештена она реликвија. Свакако да нам је дошла са неба јер се спустила на кров црквеног звоника, има томе већ две године, за време једне бурне ноћи, а диван надприродни мирис који се још и данас осећа сведочи о томе да је свакако припадала самој светој Деви!

— Ах! узвикнула је Тереза клечећи у побожном заносу. После тога је са одобрењем господина пароха пољубила божанску кошуљу пуна вере у опроштење грехова, а није ни познала по ивицама алесонски вез, нити зашивен знак, па шта више ни мирис својих ранијих грешних парфима.

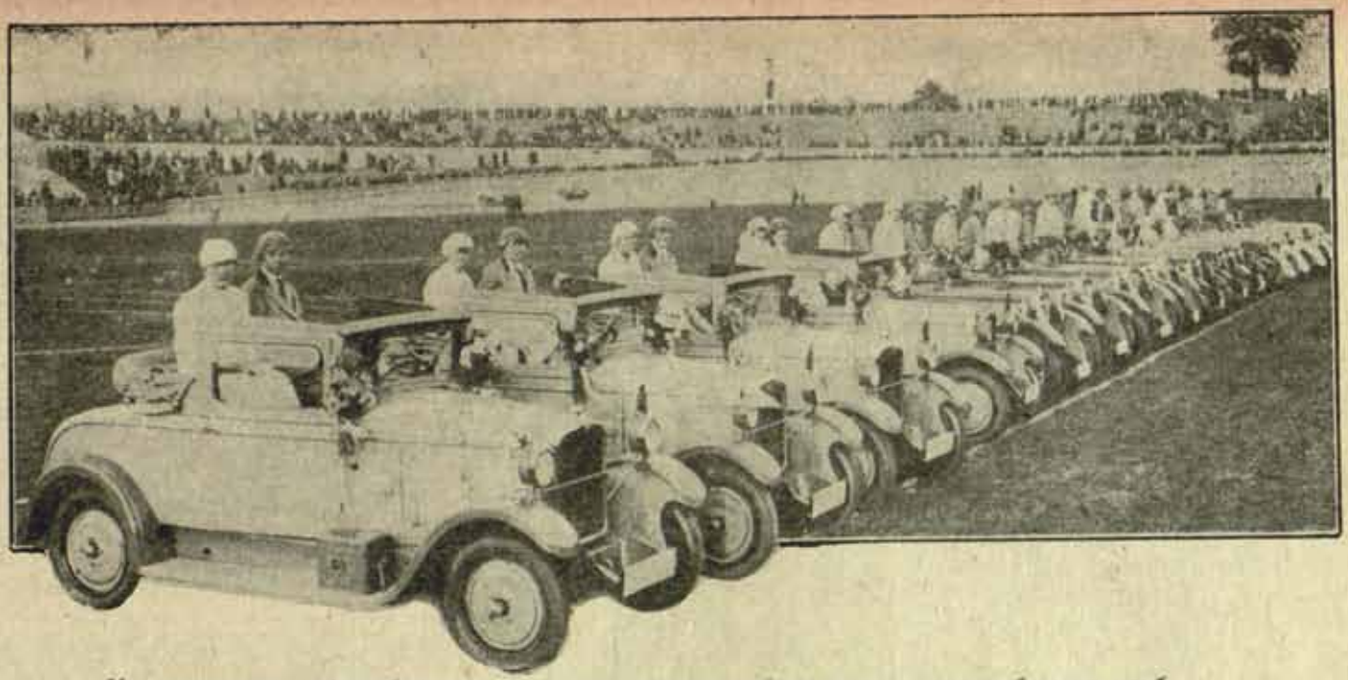
Г-ца Худлестон, чувена пливачица, добија храну за време пливања, јер треба да постигне рекорд непрестаног пливања од 50 часова.

У БОЕМСКОЈ КАФАНИ

Први песник: Не треба да те узрујава то што је публика извиждала твој комад...

Други песник: Ја ћу се већ осветити тој немилосрдној публици...

Трећи песник: Тиме што ћеш написати нов комад, још — гори од овог садашњег.

На последњем аутомобилском турниру учествовао је и женски аутомобилски клуб.

ИГРА ДВЕЈУ БОЈА У ЈЕСЕЊОЈ И ЗИМСКОЈ МОДИ.

Јесења и зимска мода имаће једну карактеристику — ***две боје,*** које су се појавиле још пролетос, али сад је то у пуном јеку.

Бело и црно, и црно и бело, толико је било у моди, да се већ плашимо тих двеју комбинација. Црно је остало увек, али се увесељава другом бојом. Тако се у великим салонима париским може видети: *црно* и *зелено; црно* и *жуто; црно* и *виолет; црно* и *беж; црно* и *грао;* чак *црно* и *плаво.*

Црно је остало доминантна боја, али покрај ње ове јесени и зиме носиће се *terre,* кестен, па и зелено. Једна боја, коју ћемо врло волети то је нар. Са тим бојама изводе се врло лепи ефекти.

Интересантно је, како се слажу боје на хаљини. Неки париски салони израђују леђа и рукаве од једне боје, например зелено или виолет а остали део хаљине је црн.

На једној хаљини спуштала се црна пелерина, покривајући и рукаве, а она је имала поставу у боји зеленожид, и рукави од лаката били су зелени. Остало је било у црном тону.

Понекад је игра боја још смелија. На пример десна страна је бела, лева црна. Или леђа црвена, предњи део тоалете црне боје.

Догађају се комбинације двеју боја истог тона: љубичасто и јоргован, и овако се изводи: струк љубичаст и јоргован, сукња јоргован и љубичаста. Прантљике, хоризонталне, вертикалне, дијагоналне у свима правцима, пружају се по тоалети. Вију се кестен и беж; грао-бисер и грао-гвожђе; плаво-рој и плаво-небо.

Инкрустације играју важну улогу. Како се све оне не намештају. Час као геометриске фигуре, као листови, лепезе.

У другој боји прави се и жиле, појас, па чак цели рукави.

Ту исту игру боја употребљавају и модискиње. Некад је глава друге боје; а на ободу бордура. Драпиране токе увек имају две боје. Готово на сваком шеширу постави на ободу, који се спушта на очи, у другој је нијанси, најчешће розе и плаво, што даје леп рефлекс лицу.

ЛЕПА ФИЛМСКА ДИВА КЛАРА БОВ.

Царица Евгенија жена Наполеона III.

То је било године 1852... Госпођа де Монтиже и њена кћи Евгенија биле су позване у лов у Фонтебло. Младу девојку запазио је цар Наполеон, и кад су се враћали он је јахао поред ње. Тога дана већ се била зачела љубав код њега, јер Евгенија Монтижо била је таква лепотица какве јој није било равне у Француској.

Други пут се видела с царем на свечаном пријему у Компијену и он јој том приликом изјави љубав.

Њена лепота пробудила је завист код многих, и љубомору због наклоности цареве. И те исте вечери десио се један инцидент. Млада девојка пошла је у маршалску салу где је била спремљена вечера и на вратима сусретне се с госпођом Фортул. Сасвим случајно Евгенија Монтижо ушла је прва, и госпођа Фортул, увређена њеном непажњом, обасула је грдњама, тако да су сви присутни чули.

Г-ђица Монтижо се одмах склонила, и заузела своје место за царским столом, али њена бледоћа пала је у очи цару и неколико пута он се дизао да је запита шта се јој се то десило.

— Сире, сви нас гледају, одговорила је она не објашњавајући узрок свога нерасположења.

Али после вечере, како је он навалњивао да му каже, она му исприча инцидент са госпођом Фортул.

— Сутра неће смети нико да вас увреди, одговорио је цар.

И сутрадан, док је г-ђа Монтижо правила план о једном путовању, добила је писмо од цара Наполеона у коме је тражио руку њене кћери.

Венчање је било 29. јануара 1853 г. у Богородичиној цркви. Дошли су у цркву у колима, у којима је седео Наполеон Први, кад се венчао с Маријом Луизом.

Царица Евгенија.

Лепота царице направила је читаву сензацију. Херцегиња Дино, у једном моменту срибе, пише у својим мемоарима: „Царица је врло лепа... Једина јој је мана та, што кажу да је већа кад седи, него кад стоји".

По причању историчара царица Евгенија није волела власт, ни политику, нити је одушевљавао луксус на двору.

Често је говорила: „Како може једна жена да се меша у политику, кад је нико на то не присиљава".

Конституција је ипак присилила, да се бави политиком, јер је морала да председава у отсуству цара. У свима политичким питањима делила је мишљење свог мужа.

У сјајном двору другог царства она је живела као нека вила, иако то није желела, и на крају свог живота казала је:

„Боже, како смо ми скупо платили нашу величину".

ПРАКТИЧАН САВЕТ.

Млади човек: Желим да вам дам савет који вам може одмах донети милион динара зараде.

Богаташ: Говорите.

Млади човек: Најпре ми морате искрено рећи колико мираза носи ваша кћи.

Богаташ: Два милиона.

— Млади човек: Одлично. Узећу је и са једним милионом, тако да ће вам у џепу одмах остати милион динара зараде!

ЗА ВРЕМЕ КАРНЕВАЛА

За време карневалских светковина у Венецији хтео је један грађанин обучен у одело будале — комедијаша да уђе у кућу доктора Н. Гледајући га с прозора, доктор му довикну:

»Хеј, овамо не пуштају будале!«

На то му комедијаш одговори:

»Па како сте, до ђавола, онда ви тамо ушли?«

ПОРУЧИТЕ УЗОРКЕ И

увидећете

да је за набаву штофа, камгарна и шевјота за мушка одела, вуне, цефира, пархета, плиша, камбрика и баршуна за женска одела, платна те све мануфактуре најбоља и најјефтинија велетрговина

R. STERMECKI, Celje,
Br. 70, Slov.

Накуп за велетрговину Стермецки врши се искључиво изравно из најбољих светских творница, због тога продаје се само добра и солидна роба уз ниже цене него гдегод. Наруџбе преко 500.— Динара поштарине слободно. Ценовник са више хиљада слика бадава.

ЈЕЛИ ВАША КОЖА ОСЕТЉИВА?

Оштро сечиво **Викинг** обријат ће Вас савршено, учинит ће Вам кожу глатку као сомот без да гребе.

ВИКИНГ сечиво продаје се свуда.

Генер. заступ. Е. Е. Лутероти, Београд, Драчка ул. 9.

Модерна Кина

Док се Јапан модернизирао помоћу реформи династије, Кина се препородила револуцијом, која је срушила стари режим и династију.

Још и данас постоји кинески зид, чувен у историји, који прича о прошлости Кине, а подигнут је био зато, да би се Кинески народ оградио од целог света.

Тај зид је почео да се гради још пре 2200 година, за време владавине цара Чи-Сианг-Ти-а, из династије Цина, који је желео да тим зидом сачува Кину од непријатељске инвазије — скитачких племена са севера.

Први кинески цар.

Кад је Кина постала моћна држава, онда је тај зид изгубио своју важност, јер се кинески народ трудио да се ослободи те изолованости од целог света. Национална влада ставила је себи тај задатак, да модернизује Кину и да савлада све спољне и унутрашње тешкоће, које су стајале као препрека цивилизацији.

После победе националиста ситуација у Манџурији узнемирила је Јапан, који ту има важне своје интересе, и увек је желео да у Манџурији ојача свој утицај.

Пре извесног времена диктатор манџурски, син и наследник Цанг-Цо-Лина решио је, да се сједини са кинеском владом.

То није ишло у рачун Јапану, који не жели да се Кина уједини и ојача.

Ипак се осећа у целој Кини та тежња за уједињењем и миром. То није лак посао, јер толике векове увек је био хаос у Кини и многобројни грађански ратови опустошили су читаве покрајине и довели становништво до највеће беде.

Чувени кинески зид који је подигнут пре 2200 година.

ГОСПОДИН РОБО — ЧОВЕК АУТОМАТ

Он не личи нимало на некога студента оксфордског универзитета, нити модерног центлмена. При би рекли, да је то племић средњег века, који носи оклоп и визир. Само тај витез је из нашег века.

То није неки кепец, чијим аутоматским покретима управља један механизам. Господин Робо је доста еластичан. Он се покорава наредбама свога проналазача Капетана Ричарда, који га је створио пре шест месеца.

Принцип овог апарата је командовање на извесном одстојању помоћу бежичне телеграфије. Механизам је у глави, и ту се примају наредбе. Кад таласи бежични дођу у тај механизам, покрену се разни шрафове, који стоје у вези са ваљком, који се покреће. Утицајем једног електричног мотора.

Човек — машина био је сан многих романсијера.

То је човек без душе. Ко зна, да ли неће једног дана постати опасан војник. Можда ће он преиначити наше навике.

ЧОВЕК — АУТОМАТ.

УРОЂЕНО ГОСПОДСТВО

У предграђу једне италијанске вароши развијено је врло много господство. Тако једна сусетка пита другу:

— Госпођо сусетко, где је ваш господин супруг?

— Није код куће, отишао је са верглом, — т. ј. да проси.

— Штета што то нисам знала, и мој би господин пошао с њим.

ИДЕАЛНИ ПРОСИОЦ.

Девојкин отац: Па казали сте једном да не узимате моју кћер због новаца.

Просиоц: Наравно, да не због новаца! Апсолутно не! Мислио сам наиме, да ћете јој као мираз дати ону трокатницу на углу...!

Маркиза Монтеспан

ДЕМОН ФРАНЦУСКЕ

ОД А. ХОТНЕР-ГРЕФЕ

6

Од некуда, из даљине, долазиле су речи сличне молитви при богослужењу. Али су оне биле нешто друго.

»У име сатане, у кога ми верујемо.«

Не, не! Хтела је побећи. Али у исто време је осетила да јој кроз жиле струју врелина, да ју је обузела некаква сласт. Хиљаде мисли, које је грешница иначе од себе бојажљиво одбијала, сада су се јавиле и заводиле је. Сада се њих није плашила. Смешно јој је све раније изгледало, осећала је се другом.

»Ходите!« рекао је човек, који је тајанствено њоме владао.

»Ходите, жртва је поднета!«

Да ли је у истини то била поносита маркиза Монтеспан, краљева љубавница, отмена дама, некрунисана француска краљица, која је сада гола пила под руком с непознатим човеком? Наоколо је се смејала, певала, викала, беснила пијана маса голих људи.

Она више ништа није знала. Утонула је у сву ругобу овог часа.

Када је зора зарудила, зауставила су се на раскрсници кола. Крупан, блед човек је изишао из њих и скинуо једну потпуно покривену жену.

»Ја не могу сама стајати.« рекла је она.

Човек јој ништа није одговорио. Видео је када је се спустила доле код дрвеног крста, на коме је био Спаситељев лик.

На његовом лицу није било ни знака сажаљења. Окренуо је се, попео се у кола и наредио кочијашу да вози.

У даљини је се чуло клопарање кола. Лагано је певао кос, стојећи на врху крста. Радознало је мала птица погледала у жену, која је клечала поред крста. Најпосле је она једва устала и окренула се зиду, који је граничио парк.

Она је непрестано слушала иза себе слатку песму малог коса као какву божанску поруку.

11. Глава

ПАД.

Маркиза Монтеспан је тешко оболела од врућице и лежала недељама у постељи. Није хтела ништа да чује, никога да види. Само краљев лични лекар, који јој је био послат и две болничарке су улазиле у њену спаваћу собу.

Све троје је причало о маркизи чудноватe ствари. Изгледала им је потпуно ван себе, говорила у грозници бесмислице и невероватно грешне ствари. Плачући, преклињала је милосрдне сестре, које су је гледале, да се у цркви моле Богу за њу.

Краљ је био о свему томе извештен и његова сумња је била још јача. Али је била само сумња, јер није било стварних доказа.

Једног дана је добио писмо да је маркиза Монтеспан тајно посећивала чувену врачару, коју је народ звао ла Воасен. Писац тог писма — које је било од женске руке — изгледа да је сам ушао био томе у траг и захтевао да се ла Воасен ухапси, јер је грозна жена била крива за невероватне злочине и припадала озлоглашеној сатанској браћи.

Краљ је оклевао.

Ако је Монтеспан заиста била код ла Воасен, ако би ова све казала што је знала, онда би то имало и за двор велике непријатности.

У том времену био је се пријавио у аудијенцију и жеф париске полиције.

Непознати писац писма имала је тачно мишљење о краљу. Да не би он олако преко свега прешао, писао је слично писмо и шефу полиције.

Овај је био одмах послао неколико људи у кућу ла Воасен. Они су тамо нашли пуно сумњивих ствари; нечувена дрскост ове жене их је страно наљутила и они су је ухапсили. Пошто краљ није ништа могао противу тог поступка, то је он наредио да што мање допре у јавност од онога, што она буде рекла.

Како је се ла Воасен и пред судијама цинички показала и како је било све више сумњивих момената, то је осуђена да се спали.

Цео Париз није ни о чему другом говорио, већ о суђењу ла Воазен. Народ је био огорчен што се појединости крију од њега.

Када је маркиза Монтеспан први пут устала из постеље, дворкиња јој је, да би је забавила, почела да прича о вештици ла Воасен.

И васпитачица њене деце, лепа удовица Скарон била је присутна. Монтеспан ју је била позвала у нади да ће сада добити бољи извештај о краљу. Да ли је он о њој бринуо? Шта је говорио? Да ли је слао цвеће, воће, слаткише, докле је она била у несвести? Да ли ће је посетити када је се почела опорављати?

Хтела је опет онде да настави, где је прекинула пре ноћне авантуре код сатанске браће и да избрише дожирје, али је махала главом.

»Маркиза, краљ сваког дана разговара с децом, али никада нисам чула да спомиње Ваше име.«

Монтеспан је почела да дрхти.

Никада? Никада није питао о мени? Зар је потпуно нестало страсне љубави? Шта ће бити?

Дворкиња је се насмејала када је приметила маркизино узбуђење. Монтеспан никада није поступала добро наспрам млађих.

»Краљ се сада јако интересује за суђење ла Воасени,« рекла је дворкиња. »То ми је рекао његов први лични служитељ. Данас ће је саслушати. Не бих волела да сам у њеној кожи.«

Монтеспан је још више побледила када је ово чула. Ако је ла Воасен изда, ако све призна, шта ће онда бити?

Смртна казна је претила.

Маркиза је клонула онесвешћена у наслоњачи. Дуже је потрајало докле су је мадам Скарон и дворкиња повратиле себи.

Дошли су дани испуњени тешким бригама. Монтеспан је плашила свака реч са суђења ла Воасен, па је ипак хтела све знати. Све је теже било нешто дознати, јер је суђење сада било у тајности, према краљевој заповести. Морало је се само њему јављати о резултату.

Какви су бити ти извештаји, шта је краљу јављено?

Монтеспан није дознала, јер краљ о томе није говорио са својом новом пријатељицом, мадам Скарон. Али је у том времену он био врло нерасположен и мадам Скарон је се много трудила да га расположи. И успевала је. Тако су управо ти дани створили нову везу између ње и краља. Њега је очаравала њена уздржљивост и духовитост.

Од пријатељице је постала љубавница, што је он једва запазио.

Још је она умела на већ остарелог краља на невероватан начин да утиче да је се после неколико година тајно с њом венчао.

Монтеспан је пак све више бивала очајна.

Једног дана је се пронео глас по вареши да је ла Воасен све признала и да је као вештица осуђена да се спали.

Маркиза је у својој спаваћој соби клечала на коленима. Да ли је се молила Богу? Не. Није више веровала да ће изићи пред лице божје. Није смела ни да тражи помоћ сатане.

Тако је остала усамљена. Нигде није нашла уточишта.

Неко је куцно на врата. Она је се тргла. Примила је писмо од краља и спустила се на столицу. Ова некада горда жена сада је знала да држи у руци своју пресуду.

Дуго није смела да га отвори. Најпосле је то учинила.

Краљ је био написао само неколико редова. То су биле хладне речи спуста са завршетком:

»Ја Вам саветујем да што пре идете у манастир и тамо да се кајете за своје грехове.«

Када је ово прочитала, маркиза Монтеспан је оставила хартију и дуго гледала пред собом. Као у каквом калеидоскопу пролазиле су јој кроз главу слике из њеног живота.

Све је било прошло. Она у ствари више није живела. Она је само смела сакрити и штитити од народног гњева. Јер када је ла Воасен поменула њено име, још јаче је порасла мржња народа, који је она гњечила и немилосрдно пљачкала.

На један пут је нешто смислила.

Још последњи пут је хтела с краљем говорити. Дуго година му је била толико блиска, да није могла мислити да ју је заборавио. Она још није знала да има ривала, а када га није имала можда ће моћи да придобије краља, ако би је видео. Знала је колики је утицај њена лепота имала на њега.

После неколико сати стајала је на путу, којим је Луј морао проћи к маузолеуму. Обазрела је се. У парку је владала дубока тишина, никога није било. Дворкињи је заповедила да се тог дана деца не изводе у парк. Није хтела да ко види шта ће урадити; међутим би с децом ишла и Скарон, жена, која је била много нижег положаја и коју је она из сиротиње и беде подигла.

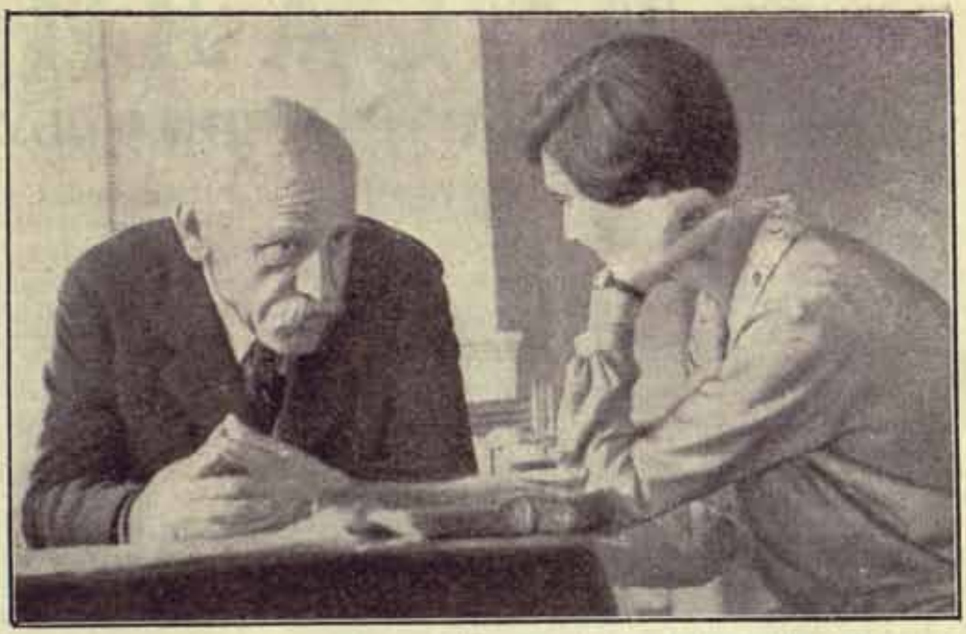
На један пут је се тргла, чула је кораке.

Монтеспан је се уклонила у страну.

Кораци су се приближавали. У том је се појавио краљ, али с њим, под руком, је ишла и једна нежна, витка жена. Монтеспан је се запрепастила. То је била Скарон! Та незнатна жена, једина коју је она сажаљевала, ишла је поред краља на месту, које је дуго година она заузимала.

Сада су били сасвим близу. Маркиза је стајала непомично.

Када ју је краљ видео, јако је побледио. Брзо је окренуо главу ка Скарон и нешто јој прошапутао.

Фритјоф Нанзен испитивач Север. Пола и пријатељ мира, у Женеви, у разговору са једном руском журналисткињом.

Васпитачица је подигла главу и погледи обеју жена су се укрстили као мачеви. У очима Скарон је сијао велики тријумф.

Она је победила.

Маркиза није могла поднети тај поглед. Невероватно понижена, оборила је главу.

Краљ је се пак брзо окренуо и са својом сапутницом наставио пут у супротном правцу.

12. Глава

Манастир »Кћери Светог Јована« примио је једну сломљену жену. Када су се врата затворила за некада сјајном и лепом маркизом Монтеспан, пала је она болно јаукнувши. Растанак од великог света и пријатеља био је за њу претежак. Непрестано је се надала да ће наћи пута и начина да се опет врати у пређашњи живот.

Али су дани пролазили. Ни један глас није нарушивао манастирску тишину, где је несрећница испаштала своје грехове.

Али ни у тој тишини њена душа није нашла мира нити измирења с Богом. Пред њом је непрестано стајала примамљива прошлост.

Чула је да је ла Воасен нашла смрт на ломачи; али и то на њу није утицало. У њеном срцу је живело само једно осећање: огромно самољубље.

То самољубље је нагонило да пошаље краљу писмо и да га моли за слободу. После више покушаја, успела је. Он јој је допустио да оде из манастира.

Али на жалост уз допуштење је стајало да мора даље живети у усамљеном замку свог давно преминулог оца и да никако више не сме видети Париз.

Ипак: то писмо јој је донесо слободу!

Тако је маркиза Монтеспан напустила манастир и отпутовала у замак свог оца, где је била провела детињство и прве године младости. Опет је ходала по старом замку, на чијим су зидовима висиле слике предака и често стајала пред великом сликом лепе Агнесе, која је умрла, јер ју је један краљ јако волео.

Монтеспан је махала главом. Она је потпуно на њу личила, из лепу прабабу, али је њена судбина била хиљаду пута тежа.

Она прва је умрла, јер је била одвише вољена, а ова друга је морала живети без љубави. То ју је доводило до лудила.

Она је позвала из Париза дружбенице и с њима играла карте, али ноћу није имала сна. Две даме су увек биле уз њу и забављале је. Када је најпосле, преко дана дремала, јављале су јој се у памети грозне слике и будиле ју. По целе ноћи је тумарала у замку, уморна да падне, ипак никако није могла наћи мира. Желела је смрт као спаситеља, али је се плашила божје казне, која би је на оном свету постигла.

И тако мучена стотинама мука, гоњена свима злим духовима, морала је се одлучити најпосле на велики корак, који води с овог света на други. Нико за њом није заплакао.

Она је била демон у људском облику, који је за живота чинио зла и најпосле утонуо без трага у мрак.

КРАЈ.

МЕСАЛИНА

ЈЕДНА ТРАГЕДИЈА ЉУБАВИ

РОМАН ОД В. РОЗЕНКРАНЦА.

1.

Пред царским двором у Риму стајало је једног лепог пролећног јутра стотину коња, одређених, једни за јахање, а други да носе пртљаг једног врло отменог путника. Група римских коњаника је се била већ наместила у седлима. Опрема и оружје сијали су наспрам сунца као ребро.

Трибуни су ужурбано трчкарали тамо амо и уређивали редове, док је послуга непрестано из двора износила нове ствари и товарила на кљусад.

Прилично по страни од ове гомиле пели су се у мала кола опсенари и играчи, шаљивчине и грабанџијаши, који су имали дужност да забављају ове путнике за време одмарања.

Они су толико лармали, да се ни једна реч није могла разабрати и због тога им је журно пришао један ликтор и строгим гласом их умирио.

Ево царевих кола, рекао је он, показујући на богато опремљена, велика кола, која су лагано долазила из дворишта.

Та кола су вукли шест красних, арапских коња, које је кочијаш, лепа мушка појава, једва могао зауздати.

Огромна маса света била је се скупила да посматра ову пратњу, али је била задржана у пристојном одстојању од стране легионара, који су претећи својим копљима размахивали.

»Дакле истина је« запитао је некакав гојазан грађанин, који је иза ограде стајао. »цар путује у Британију?«

»Јест истина мајстор Фулвије«, одговорио му је други човек с црвеним порубом на белој његовој сенаторској хаљини. »Цар Клавдије иде на ратиште. Наше војсковође су потпуно заузеле острво које се зове Британија и сада цар Клавдије путује на обалу, где га чека прекрасна галија да га превезе на острво Британију«.

»Па шта хоће тамо цар, када је већ све свршено?« запитао је Фулвије, богати месар.

»Шта хоће?« насмејао је се тихо сенатор. »Сасвим проста ствар, пријатељу, хоће да побере лаворике, које су његове војсковође задобиле. Тако увек чини велика господа. Наш цар Клавдије — нека га богови чувају — није ни мало ратоборан. Али он мора нешто ипак учинити за своју славу.«

»Да ли ће повести са собом своју лепу царицу?«

»Хаха, царица Месалина ће се чувати да се изложи штрапацима таквог пута. Она радије борави овде у Риму и —«

Сенатор је ућутао, али се месар није могао уздржати да не допуни реченицу, коју је отмени сенатор оставио неизговорену.

»Она радије остаје овде«, шапнуо је месар сенатору на уво, »да се забавља са својим многим љубавницима; хаха, разумем, лепа Месалина ће добро искористити своје ферије као жена.«

»Побогу, Фулвије«, рекао је уплашено сенатор, »зар вам је тако мало стало до ваше главе на рамену, када говорите тако ружне ствари? Нећете бити први, који због опадања царице губи имање и живот.«

»Ипак се то прича у целом Риму и на форуму је свакодневни разговор«, наставио је несметано месар, »да лепа Месалина не полаже баш много на брачну верност. Она је најлепша жена на свету и — међу нама речено, пријатељу — удата за глупака, идијота, који сигурно не уме да цени њене драже«.

Сенатор је намерно хтео да одврати од таквог говора месара.

»Тако не смете са мном говорити, Фулвије«, рекао му је тихим гласом; »ја сам сенатор и не смем слушати такве речи.«

»Али сам ја у праву!«

»Може бити, али је Месалина наша царица и најпосле да ли она ради много горе него све остале отмене жене у Риму? У години четрдесет четвртој по рођењу Назарећанина не живи се нарочито поштено у овој вароши. Сваки ужива онако, како уме и може.

Сме ли се дакле замерити царици Месалини, ако и она хоће да ужива као и свака друга грађанка?

Моје је мишљење: сваки нека живи на свој начин, само при томе не сме изазвати јавно негодовање.

У тренутку је се, неочекивано разлегло клицање кроз густе гомиле народа, јер су се неколико људи из цареве пратње појавили и пред капијом двора начинили шпалир у знак, да ће се ускоро појавити и сам император.

Али је изгледало да цар Клавдије још никако није мислио да напусти свој двор. Баш у том времену је био завршио ручак и прао руке намирисаном водом, којом га је поливао из златног суда роб, пред њим клечећи. Други један роб му је пружио пурпурно оивичен убрус, којим је господар Рима убрисао руке.

»Овај печени паун је заиста био изврстан.« рекао је цар, »изјавите кувару, који га је спремно моје највеће задовољство.

»Прибележи то, Нарцисе«, окренуо је се једном ослобођеном робу, који је био његов секретар и повереник. »Јеси ли записао све, што сам ти као свети аманет оставио?«

»Све сам прибележио, господару«, одговорио је Нарцис, на више воштаних таблица показујући, које су му о појасу висиле.

»Добро, Нарцисе, рекао је цар с нагласком, »ја ти потпуно поверавам све и још што ћу ти сада рећи — — ви други изиђите, јер хоћу да останем с Нарцисом насамо.«

Одмах су се удаљили сви робови, који су о доручку цара послуживали; цар је се подигао из своје златне столице.

Цар Клавдије није био ни мало појава, која је уливала поштовање. Био је средње величине, сув и на његовим мршавим раменима стајала је дугуљаста глава, покривена ретком косом.

Ма да је Тиберије Клавдије Друз Нерон имао тада тек тридесет пет година, правио је утисак човека, старијег за двадесет година.

Он је био умно ограничен и у сваком погледу изостајао иза оба своја претходника, Августа и Тиберија.

Али га је његов претходник, Калигула, подигао на висок положај не за то, што би Клавдије имао нарочите духовне обдарености, већ је просто с Клавдијем терашегу, хтео је да покаже римским ратницима, да је и глупак способан да врши и највише службе, ако је само римском цару у вољи.

После Калигулине смрти су преторијанци прогласи-

ли Клавдија за цара и сенат је морао дати свој пристанак.

Заиста је се све догодило онако како је римски народ на форуму причао. Цар Клавдије је хтео само зато ићи у Британију, да узме лаворике, које су побрали његове војсковође.

Сигурно га је наговорила нека личност, која је на њега имала утицај; да се свом народу покаже као победник, ако би хтео да очува свој престо.

Цар је ситним корацима прошао неколико пута по себи и уставио се пред Нарцисом.

Морао је пред њим гледати у вис, јер је овај ослобођени роб био високог раста. Нарцисово одважно лице, сивичено црном, коврчастом косом, показивало је интелигенцију, дух и срчаност и сведочило о необичној каријери, коју је Нарцис био учинио. Прво роб, за тим слободњак и најпосле царева десна рука.

То је био човек јако славољубив, који није знао ни за какве границе. Потпуно је господарио царем и пошто му је био дао неколико савета, који су испали у његову корист, то му је цар потпуно веровао, као што је веровао у богове, који су у години четрдесет четвртој после Христа у римским храмовима обожавани.

»Слушај, Нарцисе«, рекао је цар. »Ја сам ти дао неограничену власт и ти је можеш за време мог бављења ван земље употребити по свом нахођењу.

Дао сам ти власт да располажеш животом римских грађана и напоминьем ти, да се не поводиш за својим добрим срцем. Ти знаш стару пословицу, када мачка није код куће, мишеви воде коло. Згази сваког миша, који се толико дрзне! Хаха, то је духовито речено, зар не, Нарцисе?

Јест, хтео сам рећи — никада нисмо сигурни од какве завере. Има извесних људи, који прижељкују моју круну. Сеци главу, драги мој Нарцисе, сеци главу, то треба да запамтиш. Сеци главу, јер се без главе не може носити круна; хихи, то је одлична напомена, зар не? — Дакле знаш, Нарцисе, шта хоћу рећи?«

»Знам, господару«, одговорио је Нарцис.

»Јест, шта сам хтео још рећи«, опет је наставио Клавдије говорити, »ми смо сами, Нарцисе, а то је добро, јер нико не треба да чује, што ћу ти сада саопштити. Тиче се моје жене, царице Месалине, хихи, најлепше жене на свету, зар није, Нарцисе?«

»Њена је лепота тако велика као што је лепота Венере, а њена мудрост и њен понос ме потсећају на Јуну, жену Јупитерову«, потврдио је Нарцис.

»Хихи, мој драги Нарцисе, добро си рекао. Венера и Јуна у једној личности, јест, то је она, али ме чуј, Нарцисе, моја Месалина је заљубљиве природе, то јест — ја никако нећу рећи противу њеног поштења. Клавдијева жена мора бити пуна врлина, то се по себи разуме и није могућно друкчије.

С њене стране се не треба ничега бојати, али људи — о Нарцисе, има тако рђавих мушкараца, тако злочиначких похотљиваца, који се чак усуђују да погледају у царицу. Сеци главу, Нарцисе, човек без главе не може волети. Зар није духовито речено, Нарцисе?«

»Мудрост као и увек говори из уста Вашег Величанства«.

»Е па добро, видим да си ме потпуно разумео. А сада је време да се кренем на пут.

Ах, како ја тај пут мрзим, да напустим сву угодност. Али ми је сама Месалина саветовала. Она мисли да је неопходно потребно, да се закитим лавориком победиоца.

И она има право увек, лепа царица. Идем к њој да јој кажем збогом.

Чуди ме што није овде, али тако рано, сада је још рано, она још спава и ја ћу је једним пољупцем пробудити.

Мислиш ли, Нарцисе, да ће се она томе врло обрадовати?«

»То ће бити пријатна успомена за царицу и она ће, докле год се цар буде бавио ван Рима, свако јутро осећати на устима његов пољубац.«

»Добро, хајде са мном, Нарцисе, то јест немој ме пратити, јер ако је царица још у постељи, биће јој непријатно ако и други човек гледа њене драже. Она је тако чедна.

Дакле, збогом, Нарцисе и добро управљај мојим царством за време мог бављења ван земље и старај се да се круна на мојој глави не љуља, иначе, драги Нарцисе, сеци главу, сеци!

Мој велики претходник и пријатељ, Калигула је ово гледиште с успехом остваривао, он је био љубитељ отсечених глава и ја сам његов добар ђак«.

Цар Клавдије је напустио собу и упутио се у оно крило двора, у коме су се налазиле царичине собе.

Царица је истина била већ устала из постеље и тог јутра се необично рано окупала, али је се нешто уморна спустила на златом извезен свилен јастук. Позлаћени стубови, који су таван царичине собе држали, били су првокласно уметничко дело, јер су били начињени од кедровог дрвета и с пуно прекрасних шара.

Између стубова издизале су се палме из прекрасних каблица; а код царичиних ногу пео је се у вис собни водоскок, из кога су прскале разнобојне мирисљаве водене капљице у разним бојама.

Капљице су падале до самог пурпурног покрвача, који је царица била пребацила преко себе.

Царичино тело је било обавијено белом, златом извезеном хаљином, која је њену бисту скоро потпуно обележавала, бисту, која би сваког сликара и вајара морала очарати. Царичина глава, која је њу с пуним правом као најлепшу жену оног времена красила, почивала је на меком пурпурно порубљеном јастуку.

Поред царице је клечала црна робиња и великом лепезом од пауновог перја је бранила од мува, а око водоскока седеле су три друге германске робиње, веома лепе плавуше.

Изненала је се из предсобља чуо глас цара Клавдија.

Чуло је се детињасто смејање, а за тим гласан крик; цар је сигурно с којом робињом у предсобљу збијао неслану шалу.

»Идите, цар долази«, рекла је Месалина и у маху су све робиње напустиле собу. Цар је ступио у собу своје жене.

»Добро јутро, царице Месалина«, поздравио је Клавдије и приближио јој се.

»Ах ја се морам растати од моје лепе жене и то за дуже време!«

Месалина је хтела устати, али јој цар није допустио.

»Немој устајати«, рекао јој је, »ти си и овако дивна; ту слику ћу ја као најлепшу успомену са собом понети у Британију.

Ах, Месалина, како си лепа. Клавдије се поноси својом царицом и веома му пада тешко растанак од тебе«.

»Али тај растанак мора бити, мој царе«, одговорила је Месалина одлучно, подупревши руком главу. »Ти се мораш старати за своју славу. Онда ћу те ја још више волети«.

»Још више волети, хихи, лепо си рекла, Месалина«, одговорио је цар.

»Овом приликом, драга царице, слободан сам да приметим, да љубав само онда вреди, ако је удружена с верношћу«.

»Зар цар сумња у моју верност?! Ако је тако, онда ја нећу више да живим, ја ћу сама задати себи смрт ако мој цар и господар само и најмање сумња у верност своје жене«.

— Наставиће се —

Нови хотели у Београду „Косово"

У развијању наше престонице приметно се осећа недостатак у удобним и европским хотелима, где би странци, путници и учесници многобројних конгреса земаљских и међународних, могли бити пријатно смештени. Три-четири раније изграђена хотела бољега стила, једва су могли достићи и у редовним приликама да задовоље потребе.

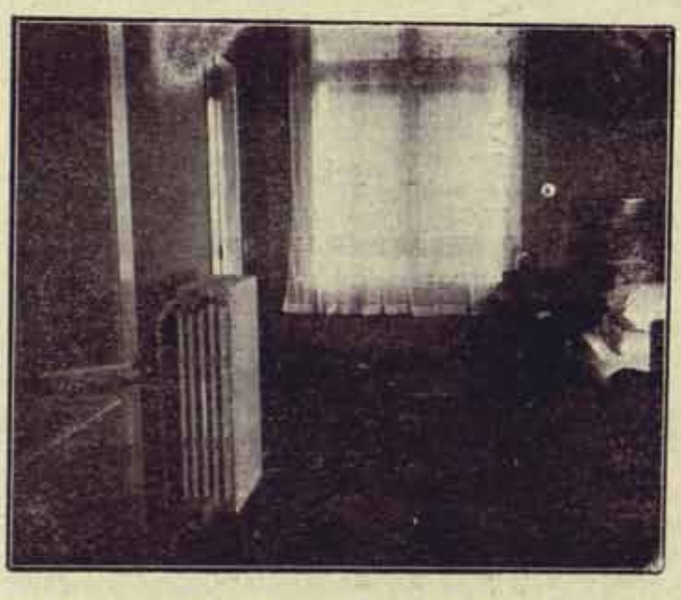
Сада се лагано та празнина попуњава. У центру града отворен је један велики, монументалан хотех »Косово«, највећи кога имамо данас у престоници, са потпуно модерним уређењем и конфором. Хотел има 200 соба, са топлом и хладном водом преко целога дана, централним грејањем, има апартмане са предсобљима и купатилом, лифтове, телефоне на свима спратовима и сигнале уместо звонца, ради тишине. Отворен је једновремено и ресторан са прворазредном кујном у истој кући. Топло, ладно и парно купатило ради преко целога дана. Хотел располаже са својим фризерима, маникерима, педикерима. У хотелу има и парна прања веша. Хотелски аутобус вози за све возове и лађе. Цена је собама од 40 динара па на више.

Одељење за пријављивање путника.

Хотелски хол са читаоницом.

Једна соба у великом новом хотелу »Косово« у центру престонице.

Цела породица

Творнички Жиг.

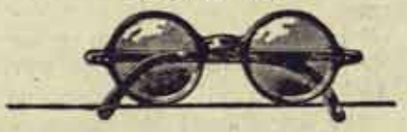
једнодушног је мишљења: Данас нам кава опет особито добро прија, јер је кувана с „Правим Франкком" — са млинцем.

С. ШАЈНЕСОНОВ

КРАЉ. ДВОР. ОПТИЧАР

БЕОГРАД

ТЕРАЗИЈЕ 32.
ТЕЛЕФОН 24-35.

Једина Специјална Оптичарска Радња. — Велики избор Цвикера, Наочара, Лорњона у Никлу, Дубле и Рогу. — Свесне израде по лекарском рецепту. — Велики избор Барометра, Термометра и Ареометра, „Zeiss-Punktal" стакла. Фото-апарате и материјал.

ВЕЛИКИ ИЗБОР ДВОГЛЕДА.
СОПСТВЕНА РАДИОНИЦА.

4000 писама стиже дневно у „Холивуд"

Филмска слава није неки накит, који може да се чува целог живота. Врло често се догађа, да најсјајнија звезда пада наједном с висина и угаси се у прашини. Публика је најбољи критичар и оцењивач и постоји један барометар, који одређује висину филмске славе.

— Публика је велики истраживач, каже Норма Ширер, једна од врло сјајних звезда у Холивуду.

Ја добијам писма из целог света и увек одговарам, или сама, или моји секретари...

Једног дана добила сам писмо од једне младе девојке, која је тврдила да сам ја њена сестра, прекоревала ме је што сам променила презиме, и позивала ме да се вратим породици, јер је мој отац болестан и потребна му је помоћ.

Један старији племић нудио ми је своју вилу и име.

Један студент ми је написао пуно комплимената и молио да се упишем у његов спорски клуб.

У једном писму нека девојчица ме моли да јој пошаљем хаљину коју сам носила у „Секретарици".

Па колико молби добијамо за новчану помоћ, и протекцију, коју траже младе девојке за филм.

У Америци је израчунато, да се изда 300.000 долара годишње на кореспонденцију између филмских глумица и њихови обожаваоца. Сваког дана у Холивуд стиже 4000 писама за филмске звезде. Та писма обично садрже молбу за фотографију или се у њима хвали глумица и изјављује јој се љубав.

Има и свирепих обожавалаца. Тако један пише:

„Драга Колин Мур,

Ја сам добио вашу фотографију, али ми је било непријатно, кад са видео, да ви нисте потписали већ туђа рука. Ја имам ваш потпис на једном писму од пре две године..."

Марион Давис добила је писмо од неког господина Дависа, који је доказивао, да је њен рођак. Он је завршавао писмо:

„Само имам у џепу 64 цента, молим вас пошаљите ми одма једну суму новаца, да бих могао да купим форд"

Клер Виндсор, која важи за најелегантнију жену у Холивуду, у сваком писму налази понеку молбу за тоалету.

Једно писмо је гласило:

„Драга госпођице Виндсор,

Ја се удајем и хтела сам да вас замолим, да ми пошаљете неку вашу тоалету. Спортске хаљине ми не стоје добро, зато вас молим за друге, али немојте оне, које сте ви носили на филму, јер би ми се другарице смејале".

Не добијају писма само оне, који играју симпатичне и лепе улоге, већ и они, који креирају антипатичне типове. Тако Роj д'Орси добија више љубавних писама од Новара, Џилберта, Рикарда Кортеза. После „Веселе удовице" Роj д'Арси је добио више од 500 љубавних писама. Рикардо Кортез никад не одговара на она писма, поја почињу са изјавом љубави, а завршавају се с молбом за протекцију.

Например овако писмо:

„Драги Кортез,

Ја сам наследила једну фарму поморанџи у Јову и вас ћу наименовати за наследника. Али вас зато молим, да се заузмете за мене, да и ја добијем ангажман за филм".

Виола Дана највише воли писмо од једног старог господина.

„Никада нисам видео на филму тако лепе руке и ноге. Молим вас, пошаљите ми, у знак пријатељства, једну вашу ципелицу, макар и стару".

Мери Пикфорд је класификовала писма и овакав је закључак извела:

Могла је да се уда 64 пута; да има 24 аутомобила, да добије 12 мантлова од крзна, неколико бисерних огрлица, чак једног медведа.

СТРОГА ДИСЦИПЛИНА

Мајор: Како се усуђујете да пушите за време параде? — Баците одмах ту цигарету!

Поручник: Са највећом радошћу, господине мајоре.

Мајор: Без радости морате је бацити.

КОЊ И ВАТИКАН

Папа Пијус X одузео је коње својој парадној гарди и од коњаника направио је пешаке. Бенедикт XV је ово уређење одржавао али Пијус XI хоће сада да врати коње својој гарди. То ће се догодити у најскорије време. Дакле Пијус XI не воли апостолску једноставност.

НЕДЕЉНЕ ИЛУСТРАЦИЈЕ

Излазе недељом.

Уредништво и Администрација:
Београд, Скопљанска 18/II.
Телефон 26-91.

Полугодишња претплата за земљу 70.— дин.
„ „ за иност. 100.— „

За власништво листа:
Драг. Вучићевић, Војводјанска 53.

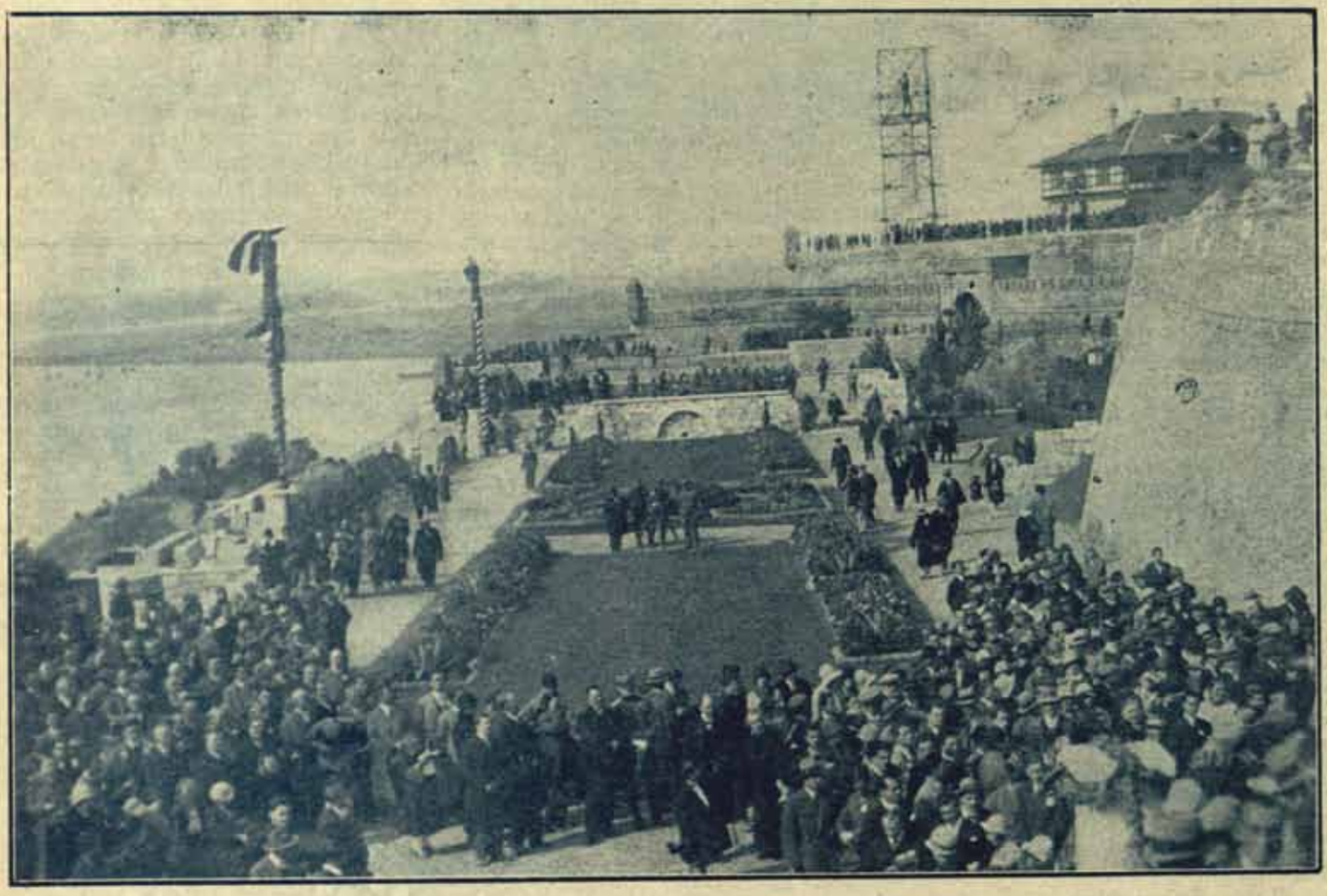
Штампарија »Привредни Преглед«
Београд, Дубљанска 53.

Kulpin-Rajčica
je aromatična, gusta i izdašna

Недељне Илустрације

Поштарина плаћена у готову. БЕОГРАД, 14. ОКТОБРА 1928 Г. ГОДИНА IV. БРОЈ 42.

ОСВЕЋЕЊЕ НОВОГ КАЛЕМЕГДАНСКОГ ПАРКА И ВЕСНИКА ПОБЕДЕ.

У данашњем броју почињемо доносити у нашем листу

Поштарина плаћена у готову ГОДИНА IV. БРОЈ 43.

Недељне Илустрације

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ
Уредништво и Администрација Скопљанска 15, II. спрат.
Телефон број 26-91. — ПОЈЕДИНИ БРОЈ ДИНАРА 3 —

Уредник М. СВЕТОВСКИ
БЕОГРАД, 21. октобра 1928 год.

ПРЕТПЛАТА
За нашу државу годишње 150 дин., полугодишње 75 дин.
За иностранство годишње 200 дин., полугодишње 100 дин.

ПОЗДРАВЉАМ СВЕ ЛЕПЕ ЖЕНЕ И СВОЈЕ ПРИЈАТЕЉЕ У ЈУГОСЛАВИЈИ. ВЛАД. ГАЈДАРОВ.

НАШИ УМЕТНИЦИ У ИНОСТРАНСТВУ.

ВАЈАР Г. ИВАНЧЕВИЋ СТВАРА СВОЈЕ ИМЕ У ПРАГУ.

Све наше уметничке снаге нису сакупљене у домовини. Широм света делају наши уметници и њихова плодови рада са много уважења заузимају угледна места на изложбама салона, како у Паризу, тако и у другим метрополама уметности.

У словенскоме, Златном Прагу ради већ десет година, један наш вредни и млади корчуланац г. Трпимир Иванчевић, чије плакете, бисте и разнолике вајарске композиције наилазе на све већи пријем и дивљење код зналаца пластичне уметности. Ми смо имали прилике гледати његове плакете, које су стављене на меморијална места, као на пример једна коју су захвални Југословени даровали граду Прагу и која се чува у градској већници; друга плакета коју је друштву „Станковићу" подарила Југословенско-Чехословачка Лига у Прагу; затим његову композицију „Косовске удовице" итд. Као чешки ђак и следбеник чувеног професора Струзе, свој вајарски позив Иванчевић је религијски схватио. Професор г. О. Шпанијела дао му је наук за специјализацију у медаљерству. Његових десет година вајарског позива обиловали су радовима и чешка штампа све више испуњава ступце његовим делима. Међу портретима које је уметник радио истиче се нарочито портре председника општине града Прага, г. Бакса, затим портре публицисте г. Луја Војновића, портре нашег посланика у Прагу г. Бранка Лазаревића итд.

У нашој колонији у Прагу, г. Т. Иванчевић ужива ванредне симпатије с обзиром на пуну оданост његову и свеколику активност кад се тиче манифестација за нашу земљу. Г. Иванчевић је један од првих који се стављају у акцију, доприносећи својим многобројним и лепим везама у чешкоме свету, да се свако славље наше земље што достојанственије прослави.

ЗДРАВА ЛОГИКА.

Просјак: Кад год добијем од некога метални новац ја га увек загризем да видим да ли је прави.

Пролазник: А зар се не бојите заразе?

Просјак: Бојим се! Али се још више бојим да ми неко не подвали!

ДОБАР ОДГОВОР.

Аутомобилиста: Молим те пријатељу колико имам још да путујем до оближњег места мојим аутомобилом од четрдесет коњских снага?

Сељак: Ја на мом кљусету јашим донде један сат, а ти сада то раздели на четрдесет делова.

Будуће наше звезде

Воја Ђорђевић — Џорџ, шаље нам ове две своје најновије фотографије из Холивуда. Пише нам да се његова звезда полако јавља. Нада се да ће добро заћи.

Владимир Гојдеров

У ОЧЕКИВАЊУ ВЛАДИМИРА ГАЈДАРОВА У БЕОГРАДУ

Познати филмски глумац, љубљен од жена целога света, чија се слика носи у срцу и у ташнама женским, требао је да дође још 10. септембра у Југославију, наравно најпре у Београд. У разговору који је уредник »Недељних Илустрација« водио са њим у Берлину, почетком овог месеца, могло се видети да ће г. Гајдаров учинити при снимању филма у Југославији, једно интересантно одабирање нашег младог и лепог света, које би запослио у свој студио и увео у филм. Г. Гајдаров је чуо толико пута о лепоти наше земље, нарочито Далмације, а није му непознато, да поглед странаца у Југославији остаје задивљен при посматрању наших жена. Тим лепим женама Југославије, г. Гајдаров је љубазно преко наше редакције испоручио свој искрени поздрав, очекујући жељени додир, када би могао са своје стране допринети, да код нас отпочне прави филмски живот, нова индустрија, која има толико обиље сировог и драгоценог материјала.

Ма какво било закашњење г. Гајдарова, можемо бити сигурни, да он неће обићи нашу земљу. У дугом разговору са нашим уредником, лепи љубовник из толиких филмова и живота, изјавио је да наша земља стоји сада на реду, као потпуно нова, чудна и примамљива за свет филмских редитеља и оператера. Неки дан — па и месец више — у очекивању може проћи, али г. Гајдаров ће одржати своје обећање и са заинтересованом групом снимиће свој филм, са сижеом: драма једног нашег емигранта у Америку, сукоб између два његова дома, једног који је остао у једном крају и другог који је привремено подигао у Америци.

Када г. Гајдаров буде приспео у Београд, »Недељне Илустрације« биће његов дом и сви наши читаоци, особито читатељне које се њим усхићују, имаће задовољство да га поздраве и да се са њим упознају.

ЧИТАЈТЕ
»НЕДЕЉНЕ ИЛУСТРАЦИЈЕ«

Наш уметнички страни

Г. Навенчевић слика Г. Д-ра Карела Баха, Председника Прашке Општине.

Прољеће

Рад у бронзи, дар Дому Југословенских студената у Прагу.

Спомен-плоча, налази се у Руској цркви у Прагу.

Косовске удовице

Сеоанка.

Свет у коме живи г-ђа Деса Дугалић

...Филм, само филм, и филмске глумице.

А наше глумице имају много интересантнији живот.

Ми их знамо на позорници, на улици, или у ресторану.

Позорница показује таленат, а онај интимни емационални живот скрива се у кући, међ свима стварчицама, рефлектује се на уметничким сликама, стату-ама и абажурима.

И ту има пуно тајни и занимљивости.

Зар није тајна видети г-ђу Десу Дугалић у њеном интеријеру...

Са абажура спушта се светлост и баца нерanџасте зраке на њену раздељену косу. Чело јој је ведро, очи лепе и насмејане... На њој тоалета од црног сомота и бордо папучице на ногама.

Сагла је главу и задубила се у нешто....

У вез...

Не верујете... Ви мислите да глумица ништа не ради. А видите, г-ђа Деса Дугалић воли вез... Чим је слободна дохвати ручни рад...

А други пут чита. Она увек прати модерну драмску литературу на француском, јер је она најбољи интерпрет француске жене на нашој позорници...

Чита, задубила се, и не диже главу..

Наједаред у другој соби ларма, вика, плач.. псовка. Неко се дере, као да се бије...

Она и даље чита, као да та свађа није у њеној кући...

Из друге собе вичe један сопоран гласић, исти као Десин.

— Десо, Десо...

Она изађе, и још с врата:

— Папагају, срце моје...

А ту ларму праве папагаји..

Како су разговорни...

Два су, из Америке, мужјак и женка, али мужјак разговорнији... Чудновато, у човечијем свету увек су жене брбљивије, у тичјем мушкарци.

И г-ђа Дугалић поче да разговара с папагајем.

— Срце моје, пољуби ме, али нежно...

Он скаче на њен прст, приноси кљун њеном образу и љуби је.. Онда он њој прави комплименат...

— Десо, срце моје...

— Хајде. певај...: „Јаој, јој..."

А папагај се распева:

„Јаој, јаој, јаој, секо,
„Ала љубиш лепо..."

И дође му онда смешно, па се закикота, исто онако, као кад се Деса насмеје.

Прави глумац.

— То ти је велики разговор. Кад немам пробе седим код куће и дресирам папагаје...

Два мала Јапанца завадише се и залајаше! г-ђа Деса викну: Мир!... А папагај одмах за њом „Мир!"

— Кад је научио да псује и да грди, чуо на улици како се грде... прича г-ђа Деса о свом папагају...

Она има свој мали искрени свет у коме живи и проучила им је психологију.

Зечићи трче по башти... А башта велика, зелена, са дрветима, окружена суседним баштама и као да је унутрашњост. Ту су голубови, зечеви, „мачка, велики бернадинер, и сви су у највећем пријатељству...

Мачка јури једног зеца, јапанац другог... Папагај ваби голубове: „Вит, вит"... а бернадинер, тако звани Хари Пил, све их чува...

Читаво предавање држи г-ђа Деса о том малом свету:

— Зечеви страшно варају жене... Трче, чим виде женско. То су прави Дон-Жуани... Голуб је веран и погинуо би за своју голубицу. Али голубица трчи за њим и заводи га. Увек она хоће прва да се пољуби. Имам девет голубова, и најлепши је самац. Сви га остали мушкарци мрзе и не сме да се приближи ни једној голубици. Али, верујем, да ће се десити неко браколомство...

Папагај мушкарац, врло је интелигентан, али је грубијан, и кад женка добије нешто да једе одмах јој отме и он поједе. Женка има боље срце, само је пакосна што не уме да говори као он, и како он почне да говори, она му смета и упада...

Мали Јапанци су глупи, само су умиљати а бернадирен је добар и интелигентан, и у увече, кад легну да спавају, сви се уклупчају око дуге длаке бернадинера. Мачка му спава на леђима, Јапанка код главе, а Јапанац на руку... Чак некада скочи и папагај и лежи на његовој вунастој длаци...

У спаваћој соби пева канаринка, а у салону мали папагаји, као украс, који се зову „енсепарабл" — „нераздвојни". Тако их називају, што угину чим се раставе...

И цео тај мали свет тако је расположен и срећан, а и г-ђа Дугалић с њима...,

Она је једна рафинирана уметничка природа и боем.

— Волим да лумпујем, каже она, али код куће...

Летњих дана сакупи се друштво у њеној кући, уметнички свет, и онда се разговара, весели, а цитра свира..

Цитра, лектира, вез, папагаји.. и..

....Један Џон Џилберт....

Да вам нешто шапнем:

— Она је заљубљена у неког Џон Џилберта...

Глумица, која не би волела, не би била уметница...

Зато су њене лепе очи онако сјајне и топле, и на образима се прелива руменило розе ружа...

— А воли ли од њу? чујем како пита нека шипарица.

— Још питате?

Ко не би волео једну лепу интелигентну уметницу...

...која има и других атрибута поврај талента и спољашности...

Уме и ручак да скува... и још какав ручак... да највећи гурман не би могао да стави никакву примедбу...

МИР-ЈАМ.

КОМПЛИМЕНТ

Ружан странац лепој продавачици дувана: Што је истита, истина, ваш је град страшно пржаво гнездо, али има зато овде врло лепих створења.

Лепа продавачица: Ах. ја сам одмах помислила да ви нисте одавде.

МАЊЕ ЗЛО

Учитељ: Ако ми не кажеш ко ме је нацртао на табли добићеш батине!

Ђак: Удрите само, господине учитељу — више волим да добијем батине од вас но од оног ђака, када бих га одао!

С. ШАЈНЕСОНОВ

КРАЉ. ДВОР. ОПТИЧАР

БЕОГРАД

ТЕРАЗИЈЕ 32.
ТЕЛЕФОН 24.55.

Једина Специјална Оптичарска Радња. — Велики избор Џикера, Наочара, Лорњона у Никлу, Дубле и Рогу. — Сувесна израда по лекарском рецепту. — Велики избор Барометра, Термометра и Ареометра, „Zeiss-Punktal" стакла. Фото-апарате и материјал.

ВЕЛИКИ ИЗБОР ДВОГЛЕДА.
СОПСТВЕНА РАДИОНИЦА.

Г-ЂА ДЕСА ДУГАЛИЋ У СВОЈОЈ БИБЛИОТЕЦИ.

Габриел Тичдан.

ПЉУСАК

Баш сам изашао да се продуцирам са новим шеширом, када се небо изненада натмури и киша поче да пада као из кабла. Шта ћу сада? — помислим. Кишобран нисам понео, а жао ми је да ми покисне нов шешир. Изненада ми паде поглед на плаво обојени дућан са друге стране и реших се да уђем у радњу. Нимало ме није збунило што је фирма гласила: »Погребни завод« и затим ситније: »Услуга брза и тачна«. И тако се ја, дакле, нађох у радњи.

— Хоћете ли бити тако љубазни, да ме обавестите о цени једног луксузног погреба? — упитах трговца.

— Наравно, одговори овај и пожури да ме што боље услужи.

Ја седох на понуђену ми столицу и почех да прегледам рекламне албуме, док је трговац тачно записивао неке бројеве, на парчету хартије. Бацио сам поглед кроз прозор и констатовао да киша још непрестано лије.

— Задржимо се прво на ковчегу, рекох ја. Који ми модел можете препоручити.

— Овај, који ће у свему одговарати вашим потребама и који је први међу равнима. Он ми показа више модела у репродукцијама, хвалећи ми уједно солидност и елеганцију израде и трудећи се да ми привуче пажњу на сребрне дршке и на сатинску облогу. До данас најлепши, закључи он.

— Зар се не би могао обложити црном свилом.

— Овако је лепше, рече он, са презривим осмејком.

За сандук се сложисмо, па затим прешосмо на избор декора за ожалошћени стан.

После дугог прелиставања албума, ја изабрах једну црну драперију, чија је средина била опточена сребром.

По том смо разговарали о броју послуге, која треба да опколи катафалк: осам је довољно, тврдио је он, док сам ја био мишљења да је потребно дванаест.

— Добро, рекох најзад, нек буде осам, али колико треба да им се плати?

— Ни у ком случају више од 20 динара, ма да нам је пре неки дан један муштерија, чију смо жену закопали, платио по 40 динара.

—У осталом, ми се не осврћемо на цену, главно је, да је муштерија задовољена.

Ја сам такође био зато да послузи треба платити по 40 динара и спровод би, по трговчевом рачуну, требао да износи 5.650 динара.

— То је много, повиках ја: ја сам рачунао много мање, него да спустите цену.

— Немогуће ,рече трговац; код нас је цена утврђена.

— У том случају одустајем од куповине, рекох и изађох на улицу, срећан што сам тако пријатно провео време пљуска и што сам успео да сачувам шешир.

Прошле недеље освећен је споменик авијатичарима Ненжисеру и Коли-у, који су нашли смрт у Атлантском Океану. Споменик је подигнут на обали Атлантског океана на улазу у Француску.

ИНТЕРЕСАНТНА ПРИРОДНА ПОЈАВА

Има на земаљској кугли предела где ишчезавају звуци. Један такав мртви предео пронађен је код Ванкувера, а други код познате Солфатари, недалеко од Неапуља. Скренете ли код Солфатари од прилике 200 мет. са главног пута можете чути људске гласове на раздаљини од 50 м. врло снажно, али већ даљих педесет метара не можете чути ни најмањи звук и то ни онда када се на најмањој раздаљини од 2—3 метра виче веома снажно.

Ова врло интересантна појава мења своју интензивност према разним годишњим временима, према вулканском изливу и т. д. Најинтензивнија је у доба када дува широко, топли јужни ветар, док међутим при северном ветру, званом трамонтана, често потпуно ишчезне. До сада наука није била у стању да разјасни ову појаву. Становници из околине чине претпоставку да је узрок овој појави мешање подземних гасова са ваздухом изнад земље.

ИЗЛОЖБА АПАША У ЧИКАГУ.

У Америци је тако много апаша и лопова свију врсти, да би могли сви скупа имати једну огромну лоповску државу.

У самом Чикагу има их педесет хиљада, и свакодневно се врше разне крађе и провале, иако је америчанска полиција најсавршенија на свету.

У тој борби са лоповима и апашима Американци се труде да изнађу нове начине. Особито се одликује полиција у Чикагу тим новинама.

Тако је сада у Чикагу уведена „изложба лопова".

Сваке среде увече, и сваке недеље после подне, у великој сали полицијске префектуре излажу се преступници свију врста, да би публика могла да их добро осмотри и запамти, ако се кадгод нађу у њиховој близини. Највише се излажу они, који су ухваћени у току последње две недеље, а међ њима увек фигурира и понеки окорели злочинац. Ти, што су најопаснији, изводе се на сваку изложбу, да би их свако могао добро да запамти и позна, ако би побегли!

Лица злочинаца осветљена су огромном лампом, која се зове „Јупитер", и главни полициски комесар Конор представља редом све те звезде злочиначког „света".

Често пута, комесар Конор направи понеку шалу:.....„Ово је наш друг Лопинг, који је избавио човечанство од седморице људи излишних, који, по његовом мишљењу, нису привредили ништа друштву и зато ће ускоро имати част да се упозна са електричним чајником..."

Огроман полициски апарат, распоређен у 107 квартова Чикага, бори се са том армијом преступника. Полиција има на расположењу велики број аутомобила. У 8 сати увече полициски аутомобили крећу се у свима правцима, и имају задатак да проуче сваки крај, и свако сумњиво лице. Чим неко не може да објасни од чега се издржава, одмах је ухапшен.

Шверцери алкохола не потпадају под ту полицију. У Америци постоји прохибициона полиција, која има задатак само шверцере да хвата.

Те изложбе лопова обилно су посећене. Има и сталних посетилаца. Једна дама којој су мужа убили у њеном присуству, стално је на изложбама, већ годину дана, али до данас није могла да пронађе његовог убицу, иако му је запамтила лик.

ЗАКОН НАСЛЕЂА.

— Реци ми, Душане, зашто имаш тако страшан рукопис?

— Не знам, господине учитељу. Али тата ме сваког дана по два сата учи лепом писању.

— А шта је твој отац?

— Лекар.

Индиске мистерије

БИБЛИОТЕКА ГРАДА БЕОГРАДА

Из долазећег филма »Надгробни споменик једне велике љубави« Софија (Сета Деви) заклиње се кораном да је Ширас у соби књегиње Селиме.

Из великог индијског филма »Надгробни споменик једне љубави«, који је »Уфа Филм« снимао. Енакши Рама Рау као Селима.

Ширас (Химанзу Ран) пошто је нађен у књегињиној соби, мора за казну по индијским законима да умре на тај начин, што ће бити прегажен од слона.

„Можда ће неко доћи...“

Госпођица погледа на сат и жустро скочи.

— Задоцнићу...

Брзо поче да навлачи ципеле, хаљину....

Како свака жена увек има велико пресвлачење кад излази, а уз то жури, она остави неке интимне делове на дивану... Тамо комбинезон, у једном углу чарапе и ципеле, хаљина преко столице...

Дохвати брзо стакленце с мирисом, напарфимиса се, баци још један потез тубе на своје усне, и тако, сва лепа, елегантна, изађе из собе...

А соба остаде у нереду... без елеганције и естетике...

Свршила је своје послове, враћа се кући.

Срете је познаник и познаница...

А ми баш пошли к вама...

— Па изволите, ја баш идем кући...

Иду и разговарају весело, и већ су до врата, и госпођица хоће да их отвори...

Наједаред је нешто штрецну: „Јаој, сам оставила читав вашар у соби“... заигра јој пред очима и комбинезон, и ципеле, чарапе, и она нервозно отвори врата, и улете пре гостију...

— Извините, само један тренутак, ја журила... па развашарила...

Као муња улете у собу, згради све разбацане ствари, и баци их у шифоњер...

— Извол' те, говори љубазно...

Али што би, би... Они већ видеше у чему је ствар, и мушкарац, који се у естетици домаћој не разуме, не помисли ништа, а госпођи се указа иронични осмејак у очима...

Госпођица прича с њима, весела је, али све јој је нешто нелагодно око срца, а то је услед тога, што осећа стид, што јој је соба била у нереду...

Зато свака госпођица, и свака госпођа, кад полази из куће, не треба да изађе, док не баци један поглед по соби. Ако нешто прави дисхармонију, одмах треба да расклони а ни један део њене тоалете не сме да остане онде, где му није место. „Можда ће, неко доћи“... треба увек да помисли госпођица, и тако кућу да оставља.

Ми никад не трпимо на својој тоалети нешто, што му ту није место. Зашто не метне госпођица чарапе преко рамена, па не иде с њима по улици?

Зато, што им није ту место. А зашто би онда комбинезону и чарапама било место на столици или дивану?

Мајци се то не догађа у кући, али кћерима се дешава. Јер кћи увек мисли: „То ће мама да растреби“...

Уредност представља естетско васпитање, а жена, која тога нема, нема довољно ни укуса.

Начин живота треба да има своју хармонију. Из прљавих и неуредних соба излази некад изелегантнија госпођица. А кад се врати кући, она личи на онај цвет, који неким чудом израсте на буњишту, али мора на броју да закржљави.

Жена мора да воли кућу, као што воли тоалету. Тоалета не сме више да се воли од свог писаћег стола, дивана, или постеље. Треба развијати у себи то осећање чистоте, и кад је жена у кући све око ње треба да мирише и блиста.

Млада девојка никад не треба да допусти, да неко други њену собу растребљује...

То је посао, који занима, ту се навикава реду, умањује посао и својој мами, и у својој соби она је већ домаћица, и припрема се за тај живот, кад ће јој стајати на расположењу цео апартман.

Има соба младих девојака где не видите никакав ручни рад, ни јастуче, ни миље, ни кокетно намештену собу.

Соба је састав интимног живота жене. Ту она мисли, ради, или беспосличи...

Беспосличење не би смело да буде... Онда настаје досађивање, апатија и мрзоволја...

Ја волим младу девојку, која има пуно ручних радова, некад започетих... Досадни јој неки дан, а она бира шта ће да ради...

Јер, ако тога нема, онда глача нокте, зева, преврће листове романа, или виси на телефону...

Кућа је свет жене...

Треба васпитавати себе тако, да се у кући никад не осети досада, никад... Улица може да буде досадна, и боље је да је она досадна, него кућа...

Данас ћете да читате, сутра преправљате тоалету, прекосутра везете... нешто месите... час сте у једном углу, час у другом...

Имате понекад читаву изложбу цвећа, уметничких слика... скулптуре...

Једна нова ствар представља велику радост. Младој девојци треба допустити, да се вежба у удешавању своје собе.

Американци уводе реформе у породични живот, и с времена на време поверавају домаћинство деци.

То треба да се уведе и у наш породични живот.

Мама једно јутро изађе и остави ћерки целу кућу. Она има да спреми ручак и да дочека маму. А колико је свака мати жељна да је неко одмени у домаћем послу бар један дан у месецу. Има много матера, које 10, 15 и 20 година не знају за оно јутарње задовољство, да леже у кревету, а неко да им наложи ватру, скува кафу, послуже за њих.

Кад би случајно кћи направила мами једно такво изненађење, мама би била најсрећнија. Јер родитељи се задовољавају с мрвицама пажње од своје деце, а деца су себична према огромној њиховој љубави и пожртвовању.

У домаћем животу види се љубав деце, и потребно је упознавати младу девојку са економијом... Мами каже:

— Данас ти дајем толико и толико новаца, и ти имаш све да купиш, да саставиш јеловник. Ако ти штогод остане од новца, то теби остаје.

И млада девојка се радује ономе што ће јој остати, то јој је као нека награда, али она тиме добија, јер се вежба у домаћинству.

Ако је она чиновник, студент, или ђак, увек треба да има макар један дан у месецу, кад улази у домаћинство.

А била она ђак, или не, никад мати не треба да допусти, да она или девојка растребљује собу кћери.

То улази у састав домаћег васпитања, које је исто тако потребно као математика, историја, или српски језик, јер је основ целокупном друштвеном животу.

А то све треба да долази лагано, не сме да буде наметнуто, већ да се ствара љубав према кући.

Јер жена, која нема љубави према кући, нема правог живота у себи.

МИР—ЈАМ.

ПОРУЧИТЕ УЗОРКЕ И

увидећете

да је за набаву штофа, камгарна и шевјота за мушка одела, вуне, цефира, пархета, плиша, камбрика и баршуна за женска одела, платна те сва мануфактуре најбоља и најјефтинија велетрговина

R. STERMECKI, Celje,

Br. 79, Slov.

Накуп за велетрговину Стермецки врши се искључиво израдо из најбољих светских творница, због тога продаје се само добра и солидна роба уз ниже цене него гдегод.

Наруџбе преко 500.— Динара поштарине слободно. Ценовник са више хиљада слика бадава.

Две фаталне жене

Ипак се осећа, да се амерички режисери не удаљују од концепције улога, које су определили Грети Гарбо. Мало су је одвели у страну у Ани Каренјиној, да би је опет вратили на оно место, на коме је воле као фаталну жену.

Таква треба да буде у филму „Жена", који је давао у Корзо-у.

Постоје два типа фаталних жена у америчким филмовима. Један маркантан тип то је Нита Налди, друга Грета Гарбо.

По психологији та два типа се разликују. Нита Налди носи у себи баците зла, и ствара зло свуда. Њени дефекти морални увек доносе човеку несрећу, и она као да је жели, иде јој у сусрет, или је вуче са собом као неки плашт, којим огрће мушкарце.

Фаталност Грете Гарбо лежи у сензуелности њених чула. Она заводи човека, али не свесно, не зато што му жели зло, већ га воли, топло га воли, и искрено, и у тој њеној љубави он се заборавља, занемарује своје дужности и пропада. Такву фаталну жену сви воле, сви је траже, она распаљује љубомору, мада она остаје увек верна, и носи неку чедност душе, која се рефлектује и кроз њена чула. Али та њена чула увек стварају фаталну атмосферу за онога, који се у њој залеси.

Фатална жена Грете Гарбо никад се не мрзи, публика је сажаљева, воли је, и хтела би да јој помогне. Она мора некада да погине, и сва казна њена је у томе, што је сувише живела својим инстиктима. Инстикт је зло, кад њиме не господари разум и психа, а њен разум у слабом је контакту с нагонима, кад се она заноси.

У филму „жена" она је полуфатална. На крају спасава се и она, а спасава се и онај кога воли. Само је у том филму конфузна психологија жене. Ту је било потребно да се расплиће сиже, али се није расплитала и анализирала психологија жене онакве, каква је у животу, и каква мора да буде.

Грета Гарбо је у свима нијансама и трзајима душевним дала оно, што носи у себи, и што тражи режисер. Она је сеоска девојчица са грубим гестовима, одрасла у природи, здрава и снажна, која се одмах заљубљује и постаје срећна.

Али у њој живи таленат њене матере — глума, и та је фаталност која наноси зло човеку. Фатална је и њена љубав и сиротиња, која доводи на осуђеничку клупу човека кога воли.

Дотле филм има смисла.

Сад настаје други период њеног живота, њена глумичка каријера и слава, и неразумљиво је, да њу још

Коме ли се ово удвара г. Гинић, удсвац.

везује љубав према једном сељаку, и да због њега не воли своје адиђаре, напушта каријеру, и враћа се беди.

Или је лажан таленат и глума, или је лажна она. Моралисање у америчанским филмовима некад је фалсификат. Она не би требала да уме ни да кокетира, ни да се клања, ни глуми, па да може да остане примитивна и верна својој првој љубави, и то према човеку, који пада.

Створена је сувише велика удаљеност и покор између њих, да би она могла да му се врати.

Или је требало разумети да је жена Сфинга, коју нико не може да разјасни, и сама она некад је неразумљива себи.

Једно је јасно. У том филму Грета се опет изводи за својим чулима и њен разум долази на други план.

Може да буде и тако, али није тачна психологија жене.

И кад жена посматра тај филм она одлази с чуђењем... Фаталност је ипак другојачија у животу.

МИР—JAM.

Евелина Хонд Мари Паркер Хани Вајсе Рут Вејер Клара Ремер Марија Паудлер Елен Рихтер

НОЋНИ ЖИВОТ У ЊУЈОРКУ

Написао Морис Крушен, издавач највећег светског позоришног листа Вариети, Њујорк.

Давно пред затварањем уобичајене сезоне сопственици њујоршких ноћних клубова на Бродвеју затвориће своје радње и као Арапи извукоше се тихо у ноћну таму. Зашто су ишчеала ова уточишта за људе без куће и пријатеља? Говори се да је наредбом председника општине да ништа не сме бити отворено дуже од три сата изјутра, нанета смртна рана радњама ових законитих разбојника. Неки су опет поверљиво шапутали да су услед непохвалног писања новина ови клубови изгубили симпатије.

Сопственици ноћних клубова, оплакују своју судбину а многи од њих заузимају сада ниске положаје као келнери у ресторацијама, поучивши се да су сами криви своме паду.

Још пре неколико месеца имао је најчувенији ноћни клуб на Бродвеју просечно 12 хиљада долара прихода недељно. После њега долазио је клуб са 7 хиљада долара недељно. Ноћни клубови продавајући алкохолна пића, и против познатог закона, били су често финансирани од америчких банкара због добрих изгледа на брзу зараду.

Један познати Бродвејан рекао је у вези са овим:

»Дивно је то бити отимач, само када то умете!«

Али сопственици ноћних клубова не беху довољно окретни и уздржљиви. Рачунали су скромном госту пет долара за употребу посуђа. Затим су му продавали соду и рачунали је као шампањац, 25 долара. На крају су му пружали отрован ликер.

Цене јела беху постављене у висини једног долара за чашу млека. Сандвич је продаван по два долара и више. Ноћ проведена у клубу значила је рачун од 100 долара или и више за једну особу. Многи напади на ноћне клубове долазили су услед тежње да се спречи пљачкање посетиоца. Али пад ноћних клубова изазвао је постанак многих »беседа«, где је посетник тако »одран« да су према овом ноћни клубови били прави рај.

»Беседе« су скривене крчме којима су преплављене споредне улице. Држе их у већини случајева несавесни зеленаши који се не морају двапут размишљани да с леђа ударе по глави свог посетиоца и да му прегледају џепове колико му је још остало ситног новца после плаћеног рачуна. У 99 случајева од сто овако настрадали »центлмен« стиди се за своју лакомисленост и не иде да се жали. А када постоји слутња да ће законским путем заштитити своје интересе, »беседа« се преко ноћи пресели на друго место.

Ширење ових јазбина напредује промишљено и сада оне заузимају мрежу која допире све до Бродвеја, али га још не додирују, и горе поред реке све до Харлема.

Црначки кварт је за странца непознат, можда услед тога што је донекле опасан. Ономе који није упознат изгледа немогуће да студи у неку од затворених јазбина у Харлему. Осим тога црначки сопственици не издају »чланске« карте пошто се ове могу лако преносити и стварати непријатности. Да уђете унутра морате бити »познати« вратару који стоји напољу и гледа невино на улицу, затим другом који отвара учтиво врата с правом јужњачком гостопримношћу, даље пару округлих сјајних очију које испитивачки гледају кроз отвор на вратима и најзад жовијалном сопственику који дочекује своје госте гласитим смехом и слатким осмехом.

Ово све изгледа по мало као прича из биоскопа, али такав је заиста обред у харлемским »клубовима«. Када посетилац прође и трећег чувара наће се у старомодној гостионици у којој су поређане многе боце са алкохолним напитнима а са натписима као: Ол Пар, Кинг Џорџ V., Џони Уолкер и слично. У овим су боцама одвратни напитци сакупљени по целом Њујорку — — мешавине етера, гасолина, терског зејтина, рицинусовог зејтина, чисте соде, терпентина и разних хемикалија. Цене се крећу између 50 центи до 2 долара за напој.

Харлем се оснива на својој неконвенцијалности. Некада су у овом кварту становали Јевреји али су постепено уступали пред огромном навалом црначког становништва. Досељаци су се у многим случајевима помешали са белима.

У харлемској крчми свирао је једном око 4 часа изјутра неки »белац« на рапитимованом клавиру. Дођоше две девојке — прикиње и пошто испише неколико напоја почеше играти за беле посетиоце. Нико од њих није био толико пијан да би подлегао чарима ових девојака.

Човек за клавиром свирао је све брже и брже. Девојке су се много освежавале пићем. Подијум се тресао од луде музике. Девојке почеше играти — Блек ботом, — праћен свим могућим покретима, пуним ритма и сексуалности. Људи крај пулта престадоше пити и почеше се окретати по сали. Група белих жена код стола престаде са чаврљањем. Девојке су узвикивале и ударале се у груди. Најзад се хука стиша и уморне играчице се спустише к пулту. Говор се опет обнови.

Било је запажено да се човек за клавиром нагло претећи подигао. Доцније се сазнало да је једна од ових девојака његова жена. Дању је возио аутомобил а ноћу свирао на клавир да заради новац за пиће. Многи Јевреји у овом крају жене се црнкињама. Посетиоци су често изненађени када чују мелескињу да говори јеврејски на место енглески.

Ово су такве крчме које су некад уступиле пред ноћним клубовима и сјајним паркетом и правим џаз-бандом. Човек у вечерњем оделу по изгледу на једног од Рокфелерових компањона, који је уводно сјајно одевене људе и жене, у оријенталску средину и егзотични сјај уступио је одмах опет место грубом, брбљивом човеку у кошуљи, који сваку реченицу завршава мало одабраним псовкама. Громке групе веселих бекрија уступиле су место људима сумњиве спољашности који изгледа да су се бојали светлости.

Место сјајног уређења ту су сада прљаве собе толико велике да стане пулт и неколико столица. Јело се овде ретко добија. Ипак је познато да високе даме из пете авеније и са кор-

Теди Бил Конрад Вајт Харн Литке Алфред Абел Бруно Кастнер Паул Вајдеман Фриц Кортнер Густав Фрелих

зов Риверсајд очувале су до сада своју наклоност према овим локалима као што су раније биле наклоњене најодабранијим ноћним клубовима.

Изгледа да ове даме осећају лаку грозу при помисли да се састају са лоповима, разбојницима и другим припадницима дна људског друштва. Ствара то душевно умирење и то је невероватно.

Још нешто у вези са »беседама«: око 250 предузећа у Њујорку тражила су лиценцију за клубове. Под условом да добију дозволу да држе створено целу ноћ. Циљ и сврха су очигледни.

НАУЧНО ПРЕДАВАЊЕ ЗА ПРОСЈАКЕ

Немачки научник др. Филхнер, који је под врло тешким околностима вршио научна испитивања по забаченим азијским пределима, највише у Тибету, важи као велики научењачки идеалиста, али и као оригиналан човек, скоро чудњак. Његово прво јавно предавање о пустоловној експедицији у Тибет одржано је ових дана., али пре тога др. Филхнер је одржао у Берлину предавање за одабране и нарочито тајно позване слушаоце. Нису то били научници нити људи из вишег сталежа, већ — сиромаси и просјаци. Улазница се наравно није плаћала.

Др. Филхнер је у уводу овог свог предавања изјавио чудним слушаоцима:

„Добровољно тражио сам сиромаштво да бих служио науци. Просјак са улице, најсиромашнији међу сиромасима, био је често богатији од мене. Живео сам често горе но најбеднији просјак и зато ви, сиромаси и несрећници, пошто сте ми најближи, чујте први из мојих уста извештај о мом научном путу, извршеном под најтежим приликама."

Нови тип жена на платну: Гина Мане као Тереза Ракин. Жене као ова претварају немогуће ствари у могуће. Њима се мора веровати, да се људи ради њих упропашћују.

ШТА КАЖУ ЗЛОБНИ ЉУДИ О ЖЕНСКОМ ЈЕЗИКУ

Језик жене јесте најсавршенија машина на свету, само на жалост не служи никаквом добру.

— О Клазар —

*

Ништа на свету није тако подло као заједљив језик жене, ништа одвратније но њена бестидност, ништа тако полтронско као њене сузе.

— Плутарх —

*

Језик доноси женама много више среће но њихове врлине, али такође и обара много више среће но сви њихови пороци.

— Сир В. Белег —

Еви Ева Ле Пари Лиси Дорен Хањи Рајнвалд Лиана Хајд Џенн Југо Пола Негри

Мужевљева част

Морис Декобра

Ивона је ишла лагано кроз улицу Ри де Лонгшан. Враћала се са једног рандеву, као што је већ већ четврте средом и петком чинила. Тих дана светлила се Ивона своме мужу, који низашта друго није имао смисла, до само за игру и трке.

За овога господина Болизокса лепа и нежна Ивона није ни постајала. Понашао се као да уопште није женељен. Мислио је само на бакарат или је сакупљао белеге за идуће трке. Ове среде Ивона није ни помислила на свога мужа. Судбина јој је изгледала пријатна, од када јој је најзад милостиво доделила ову тајну љубав.

Када је стигла на завијутку улице Виктора Иго, ослови је један сасвим непознати јој господин:

»Госпођа Болизокс, ако се не варам?«

Она је гледала тога човека, трудећи се да се сети ко је, али јој је најзад остао сасвим непознат.

»Господине, мислим да сте се преварили....«

»Имате потпуно право, госпођо«, одврати непознати благо. »Ви ме не познајете, али ја знам ко сте ви.«

»Извините, журим се.«

Непознати се приближи младој жени и рече јој поверљиво:

»Опростите ми госпођо, ако вам изгледам настрљив, али, у вашем је интересу да ме саслушате. Ипак, ипак! Убеђен сам да ћете ми поклонити мало пажње ако вам кажем, да сте сад баш изишли из куће бр. 166, у улици Ри Бел-феј, где станује господин де Мелифан, да се ваш муж зове Андре Болизокс, да је члан Спорт Клуба, и да он до данас нема појма да сте га изневерили!«

Као да је неко ударио маљем по глави, осетила се близу несвести. Пред очима јој се створила читава драма, изнуђавање признања као пролог, а револвер господина Болизокса као свршетак. Јер њен муж није био један од оних мужева, који браколомство схваћају олако.

Она погледа човека и рече презриво са висине:

»Колико тражите да ћутите?«

»Госпођо, одговори непознати благо, мени је јако неугодно да говорим о оваквим стварима, али шта ћете, живот је тако скуп, и.....

»Колико?«

»Дакле ,ако ми до сутра пре подне набавите десет хиљада франака, господин Болизокс неће никад дознати оно, што ви, господин Мелифан и ја знамо.«

Ивона оклеваше неколико тренутака, па онда рече:

»Ви сте један бедник, али како се са људима ваше врсте не може преговарати, то се нађите сутра око једанаест сати на споредни улаз, и моја ће вам собарица предати у затвореном куверту тражену суму.«

Непознати се учтиво поклони и промрмља:

»Другојаче нисам ни очекивао од вас, госпођо.«

Са тим речима он се удаљи.

Ивона дозва један ауто, даде шоферу своју адресу, скупи се на седишту и као тренутно обузета несвестицом, затвори своје лепе очи са дугим трепавицама.

*

Идућег јутра извади она из свог писаћег стола десет хиљадарки. Зрело је размишљала о целом догађају и најзад решила да ће бити најбоље да новац положи, боље него да извести комесара полиције, како је у једном тренутку мислила. Ако би се изнуђач и по други пут појавио, биће увек доста времена да га преда полицији.

И у тренутку када је хтела да стави банкноте у куверат, паде јој на ум да би их требало обележити у крајевима каквим било знаком. Она узе једну по једну новчаницу и стави по четири мала, скоро неприметна крстића у сваком углу. Да ју је неко запитао зашто то чини, она не би ни сама могла рећи узрок.

Тада зазвони својој собарици Жилијети и даде јој затворени куверат, наредивши јој, да га преда господину који ће наићи на споредни улаз виле, око једанаест часова.

Четврт часа после једанаест, наједном осети некакву нервозу, поново позва собарицу и запита је најприроднијим тоном на свету:

»Ах, шта хтедох рећи, јели долазио онај господин за карте, које треба да разда, за руску уметничку томболу?«

»Да, госпођо«, рече Жилијета.

»Шта је рекао?«

»Ништа, госпођо, он је ћутећи узео писмо и отишао.«

»Добро, немојте да заборавите, Жилијета, да ми спремите моју нил-зелену тоалету, имаћемо данас једног госта, пријатеља мога мужа на ручку.

*

Леши Болизокс ступи у салон са задовољним изразом на лицу. Изгледао је кондотиер. Кондотиер у смокингу. Поздрави свога пријатеља, нали му чашу порто-а и рече:

»Драги пријатељу, молим вас да извините моју жену, она се данас, као и увек одоцнила.«

»Лепе жене увек задоцњавају, шалио се Леотвал. »Кад моја жена дође на време, ја се плашим какве изненадне несреће.«

Разговарали су неко време, у том се појави Ивона. Њено лепо лице изгледало је мирно и безбрижно, као и увек, без и једног знака узбуђења. Као да није она била та, којој је од јуче толико ствари прешло преко главе. Поздравила је Леотвала, кога је сматрала као веома забавног познаника, врло љубазно, шалећи се са њим, док се господин Болизокс извинио за неколико тренутака, јер је имао један хитан телефонски разговор.

»Драга пријатељице«, рече Леонтвал, када су остали сами »имам да вас молим за извињење!«

»Због чега то?«

»Јер сам јуче у игри од вашег мужа добио петстотина луј-дора. Осећам се веома неугодно, јер сам приметио

Вили Фрич, Вернер Футерер, Валтер Риха, Фред Солм, Рајнхолд Шинцел, Ханз Враузеветер, Георг Александар, Харри Пил.

да је тај губитак вашег мужа ужасно љутио. Зацело вам је већ о томе причао?«

»Ни речи ми није рекао.«

»Немојте се узрујавати, пошто ми је ваш муж баш овог тренутка вратио дуг, тачно онако како ми је и обећао; у року од двадесет и четири часова.

Ивона премишљаше један тренутак, па га онда упита бојажљиво:

»Драги пријатељу, хоћете ли, да ми од тог новца, кога сте тако лако добили, одвојити једну малу суму, као прилог за добровољне цељи?«

»Врло радо и са највећим задовољством! Ви знате, да би ја то увек учинио само да вам причиним задовољство.....«

Леонтвал је скоро извукао свој новчаник.

Само хиљаду динара за дечију болницу у десетом Аропдисману!« рече она.

Ево вам их.

Леонтвал одвоји једну новчаницу из свежња од десет хиљада и пружи је Ивони, пољубивши јој прсте. Ивона погледа равнодушно, али јој се у тренутку срце стеже. Учинило јој се као да су је две невидљиве руке стегле за главу, а у ушима јој је непрестано зујало.

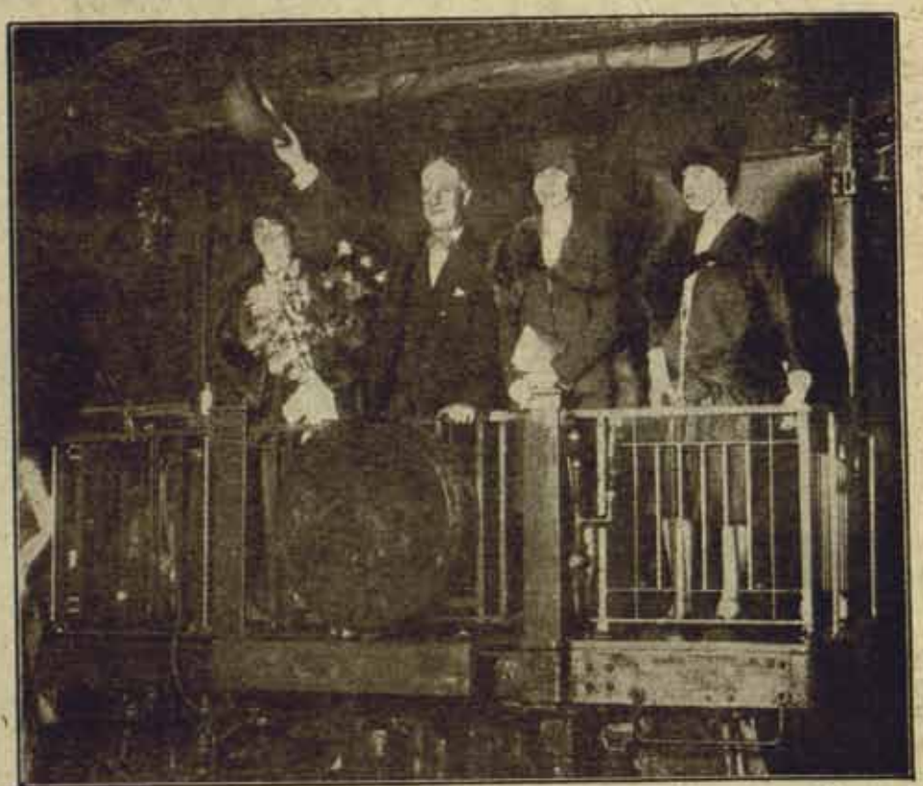
Она је приметила у левом углу банкнота, четири мала скоро невидљива црвена крстића, које је јутрос на новчаницама уписала.

ШВЕДСКО СЕЧИВО
ВИКИНГ

ЈЕ НАЈБОЉЕ
Тражите га свуда.
Генер. Заст. Е. Е. Лутероти
Београд. Дрвчка 9.
Тражим подзаступнике у свима местима Краљ. С. Х. С.

Прошле недеље освећен је Дом Здравља у Пљевљима.

Борба око председништва у Америци: Кандидат демократа Ал. Смит држи говор на платформи свога засебног воза.

ДЕЧИЈЕ СХВАТАЊЕ

Учитељ: Једносложна реч је она за коју нам је потребно само једном отворити уста. Мартине, реци ми на пример једну једносложну реч.

Мартин: Малинова бомбона, господине учитељу.

ХЕНРИК IV И ЛЕПОТИЦА

Хенрик IV запита једном неку ваљедно лепу жену, у коју беше заљубљен, како би могао доћи до њене спаваће собе.

На то дама одговори: »Кроз цркву, Ваше Величанство«.

Ива Вања Марија Корда Дари Холм Оси Освалда Елизабета Бергер Бригите Хелм Фери Андра

Ева кроз векове

Свет још није давно постојао, када је један дрводеља учинио огромну услугу једној вили. Наравно, вила му то није могла заборавити и тражила је да јој каже једну жељу коју би му она остварила.

„Желео бих да имам ћерку која би била најлепша девојка на свету и која би вечито живела", рече дрводеља.

„Глупак", помисли вила, „Али шта да радим, дала сам своју реч. Иди кући, тамо ћеш наћи оно што желиш".

И заиста, дрводеља дошавши кући, виде своју жену како на крилу држи једну дивну девојчицу, па како обоје нису патили од уображености, дадоше јој име Ева. Ова, с неба пала Ева, расла је и развијала се у праву лепотицу. „Расла" прави је израз, јер се у оно време шарм мерио по тежини и циновкама је курс био веома висок.

Ева постаде најлепша девојка свога времена. Једним дахом кроз нос, оборила би краву, са стенама би играла кликера, а када би хтела да задржи свога који је јурио у галопу, додирнула би му сурлу само једним својим прстићем. Ева је имала огромног успеха у животу до дана када је чвршће но обично заспала, јер је вила сматрала да је сиротој Еви потребно, бар једно до два столећа одмора између периода вечног живота. (Шта је једно столеће, када се пред собом има вечност).

*

Једног јутра Ева се пробуди. Њени родитељи су већ давно били помрли, а њена колиба потпуно је била зарасла у корову. Млада циновка огледа се у извору, закити косу једном палмом и пође ка граду, куда се надала да побере нове тријумфе. На улици срете она једну дугачку поворку, која се састојала од богато одевених личности. На челу поворке били су фараон и његава млада и лепа жена. Они су баш тога дана прослављали своје венчање.

Када је Ева ступила испред фараонове жене, ова је мислила да и то припада свечаном програму, пљесну задовољно ручицама, позва циновку да јој ближе приступи и назва је првом робињом у својој свити.

„Зар ја? Најлепша жена света?" узвикну Ева, сравнећи Аписовог вола са земљом, пошто се сасвим случајно наслонила на њега. „Зар да дозволим да се самном тако поступа?"

„Па ти си једно циновско чудовиште," рече фараонова жена. „Само сам ја лепа. Ја тежим 37 килограма, од тога мораш одузети 7 килограма колико тежи мој накит."

„Добро", рече Ева. „Ако се лепота налази у мршавости, и ја ћу постати мршава".

Пошто годину дана ништа није јела, постала је тако витка и дражесна, да је фараон почео да је посматра задивљеним погледима.

У том тренутку вила ју је успавала, пошто је фараонова жена хтела исто да учини, само са другим средствима!

*

Када је Ева опет дошла к себи чекало ју је ново изненађење. Шума, слична оној, у којој је провела прву своју младост, толико се разгранала, да ју је Ева једва познала. А пред њом је стајао један џин са лепом плавом косом, посматрајући је љубопитљиво.

„Ја сам најлепша жена на свету", рече Ева и пружи му своју руку која није била дебља од канапа. — Џин се поче тако смејати, да су птице са оближњих дрвета попадале на земљу.

„Ваљда у твојој земљи, а код нас не. Једна лепа жена мора имати неколико килограма више него ти. Ако будеш дебља, можда ћеш ми се онда допасти!" После шест месеци имала је Ева око струка исто толико, колико има једна стогодишња буква у свом обиму, а плави човек је изјавио да се сада са правом може назвати лепотицом. Али ах — плави човек погину у лову, а вила да би уштедела удовици жалост за изгубљеним мужем; понова је успава.

*

Еви није било суђено да буде срећна. Јер када се пробудила са својих 200 кгр. Изолда је давала тон моди. И по њему, једна лепа жена није смела бити тежа од заклетве једног човека. Да би привукла Тристијанову пажњу на себе, Ева поче да држи диету, понова је сневала да постане витка као некадашња фараонова жена, али заспа при преслици и пробуди се тек за владавине једне Монте-

спан. Можете замислити тај смех.

„Погледајте молим вас овај скелет", рече француска фавориткиња, која је тада била компетентна за модне ствари. „Моје псето не би ни погледало њене кости! Ух, грозим се, склоните је да је моје очи не гледају!"

„Причекај само", помисли Ева, „ко се последњи смеје, смеје се најслађе!"

И тада поче да гута резанце, мака-

Аста Нилзен, Мади Христијан, Елизабет Пинајев, Грета Мосхајм, Христа Торди, Хени Портен, Лилијан Харвеј, Ла Јана

роне, мармаладе, много меса и печене пауне.

Али опет заспа, када се пробудила, приметила је да је витак стас опет у моди.

„Драги Боже. зар опет да гладујем!" стењаше она, али се ипак придржава диете све 1880 године, када се опет имало апетит на округлине. Апетит, који јој је пресео када се пробудила 1928. г.

Са каквим су је погледима мерили, када је посећивала салоне ради набављања тоалета!

„Ми не облачимо даме које су око струка шире од 40", рече директорица са презрењем. „Могу вам дати адресу једног масера, а ако желите једног завода за мршављење. Осим

тога несмете ништа јести, можете попити само сок једног лимуна сваки други дан. И сакрите, молим вас, те колос-груди!"

„О вило, успавај ме за увек или ме начини ружном. Јер за лепоту на овом свету нема мира!..."

ШТА ЈЕ БОЉЕ?

— Шта мислиш, да ли је боље да пошаљем своју жену у биоскоп да гледа филм три сата што кошта петнаест динара, или да јој купим новоизашли Шиндлехеров највећи потпун сановник са 368 страна који такође кошта петнаест динара?

— Моје је мишљење, да тај сановник вреди, да га свако има у кући. Да ли ћеш послати жену у биоскоп или не, најбоље је да она о томе реши; да ли ће само себи, или и себи и својима, тиме да угоди.

— Зашто?

— Зато, што само она гледа филм и то само за два сата и нико други; а тај сановник можеш да читаш ти, и она, и сва ваша одрасла деца, и не само за два сата, већ да остане и вашим унуцима!

— Имаш право, пошто је јефтин, вреди да се купи, јер у 368 страна има доста чега занимљивог, научног, и то о ономе, о чему не верујемо, а то све, из нас потиче, и нас се тиче. Довиђења, идуће недеље!

РАЗНИ АФОРИЗМИ

Туђу сујету не подносимо зато што она вређа сујету нашу.

— Ла Рошфуко —

*

Ко жели да сазна истину не сме је тражити на позорници већ иза кулиса.

— Гласбренер —

*

Ожиљцима се смеје онај који није осетио ударце.

— Шекспир —

*

Жена је као календар: имамо га стално пред очима и стално се мења.

*

Катастрофа је сусрет жене са мужем, који је бацио око на служавку или је био примамљен од неког другог бога љубави.

*

Књиге утичу на човека као и девојке; ако се загледате у њих сувише дубоко онда вас засену, а ако се забављате с њима умерено онда вам стварају радост.

*

Кокете су сличне вину. Сви га радо пробају изван куће али га нико не купује за свој подрум.

НОВЕ ЗВЕЗДЕ

Две филмске звезде: Естер Ралстон (лево) са Миром Реи, коју је она увела у ф. ки свет.

Јесења и зимска мода у салону Кајо-а и Шанеле

Кајо-ове колекције одликују се нарочитом елеганцијом, варијацијом и сјајем боја. Ова јесен враћа се богатијој и сложенијој моди, и као вилинске изгледају све хаљине у том салону.

Драпирана хаљина заузима прво место у овој кући као и другима. Она је и вечерња и поподневна тоалета. Али тај нови начин драпирања захтева нарочиту вештину и укус, и на њој мора да се види рука уметника, а никако аматера. Зато је немогуће да таква тоалета постане униформа, и да се генерализе. Код Кајо-а драпирана хаљина је научна ствар, израђена са свима детаљима брижљивости, да се силуета слива са њом.

Мантлови његови врло су упадљиви. Један од њих нарочито привлачи пажњу, од чоје сериз боје, са кепом од брајшванца. На рукавима се налази исто крзно. Други мантил направљен је од црне и крем чоје са крзном од сребрнасте лисице.

На костимима се вија крзно, и то пругљиво јагње врло је подесно да се сече као пантљика. Неки мантлови имају ширину чак од леђа и падају право, али већина се укршта и драпира.

Поподневне хаљине су од крепдешина, сатена, марокена, импримираног велура, крепжоржета. Чипка, као жабо вија се на поподневној тоалети.

Вечерње тоалете имају дугачак шлеп који додирује земљу. Зато таква хаљина није за ресторан већ само за свечане сале. То је била жеља великих салона, да се категоришу хаљине, и да једна свечана вечерња тоалета има свој тријумф.

Принцезхаљина, која обвија стас и оцртава га, овде се ванредно интерпретира. Остала је још увек спреда кратка сукња, једва испод колена, да би се позади спустила до земље.

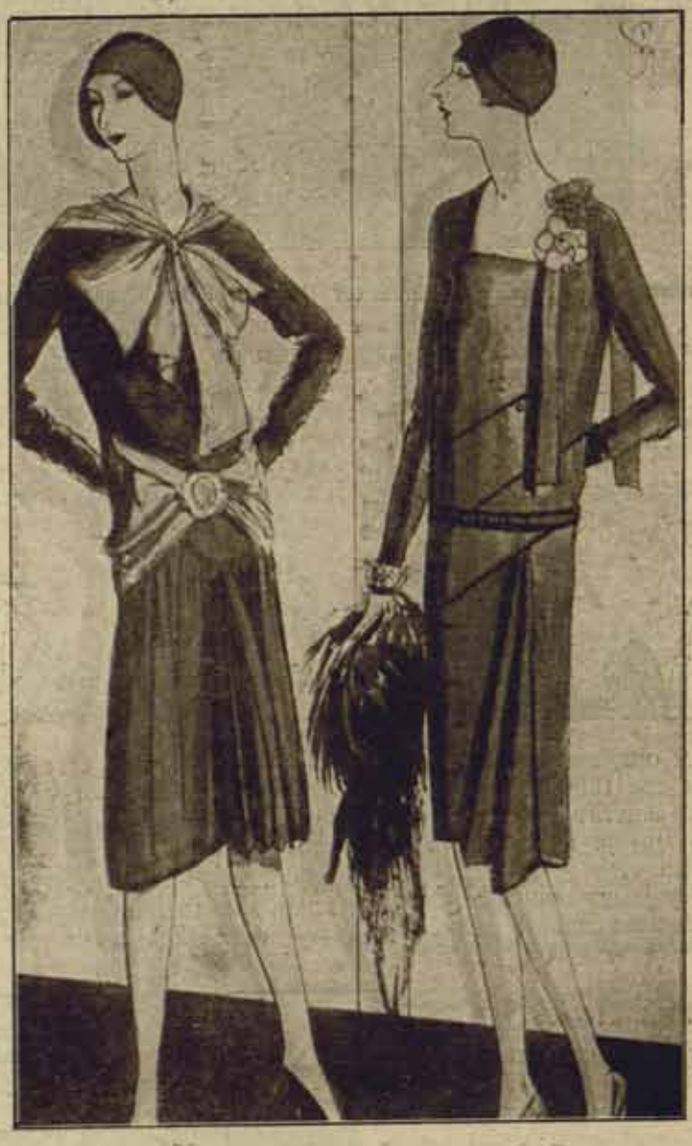
Лепезе од сомота и браслетне од перја последња су новост сезоне.

Г-ђа Шанел је стваралац моде за рафиниране жене, које имају савршени укус елеганције.

Њена силуета је сувише витка. Она не воли ни испупчене груди, ни кукове. Зато треба моделирати најпре своју линију, па доћи у салон Шанеле.

Једна од главних тема њеног салона је та, да силуета буде драпирана, не само преко кукова, већ да се још сужава. Волани и панови, тек почињу испод колена на вечерњим тоалетама.

На већини тоалета вија се појас, танак као ланчић, који се ставља само због шнале, необично луксузне. Међ њеним вечерњим тоалетама виђају се и кратке, без шлепа, али свечана вечерња тоалета мора да има план.

Шанел схвата важност спортске тоалете, зато врло много примењује жерсеј у својим креацијама. Дневни ансамбл састоји се из три дела: жакетић, џемпер и сукња, у тону сиж и црно.

Употреба крзна овде се изводи врло духовито и уметнички. Бели хермелин на црном ансамблу.

Хаљине и мантлови обилују у уметничким детаљима, инкрустацијама и шлирфнама, које су тако приљубљене уз хаљину као лист.

Црно се највише вија, затим беж и црвено, беж и плаво, Зелено, као лишће комбинује се са браон, а налазе се и многе нијансе црвеног.

Њено деколте је карактеристично, врло дубоко, и то с десне стране, а на леђима исто тако дубоко, само у шпицу. Кад је дубоко деколте провирује и затвара га при дну фина чипка.

На вечерњим хаљинама чипке се много носе и оне дају једну прозрачну и уметничку лепоту целој силуети.

О ЖЕНАМА ПОД ФЕРЕЏОМ

Мароканси султан. Мулеј-Хафид сматра се као врло интелигентан и литерарно образован човек. Он пише сада једно велико дело о светском рату и утицају који је он оставио на западне народе.

Иако носи европско одело, он се ипак с времена на време придржава традиција и облачи костим. Врло је импозантан као источњак са црном брадом- црним очима и теном лица као печен хлеб.

Он има две пасије: светло зелене чарапе и лов. На двору се налази без-

МОДА

Долорес дел Рио, славна филмска дива у мантилу од сомота, који је богато украшен крзном.

број хртова и у слободним часовима султан иде у лов.

Као напредан владар он има своје мишљење о женама и феминизму.

„Ја се дивим покрету жена на западу, казао је једном новинару. Тај покрет је савршен, толико савршен, да понекипут ја једва распознам жену од мушкарца. Западне жене, не само да живе као мушкарци, удружују се у свима предузећима, раде послове људи, терају ауто, боксују се, већ и по спољашности труде се да се изједначе с мушкима. А како се са своје стране и мушки труде, да увек буду глатко обријани и напудровани, и они се феминизирају.

Феминизам је постојао на Истоку док још за њега нису знали на Западу. За време Пророка жене су ишле у рат као болничарке, да превијају рањенике, да им кувају, па чак и да се боре. Сем жена, које су ратовале, било је и песникиња и трговаца.

Прва жена Мухамедова, Кадиџа, била је врло способна за трговачке послове. Она је трговала и организовала је трговачке караване од Хеџаза до Сирије, и много је зарадила новаца.

Доцније је жена напустила трговину и повукла се у кућу, јер су то захтевале верске традиције. Док је жена живела под шатором имала је више кретања. Кад су подигнуте куће, она је ушла у свој дом и ту је чекао већи посао.

Арабљанин је љубоморан, и можда је та његова љубомора затворила жену.

— А шта мислите о фереџи?... запитао је новинар.

— Једном западњаку се чини да фереџа представља затвор. Муслиманка изгледа као секвестрирана жена зато што излази са покривалом.

То је заблуда.

Жена под фереџом има сву слободу, могу рећи још више слободе него ви што имате. Она може да се шета, да иде да купује, да разговара и са другим људима.

А после тога фереџа је мистерија, једна привлачност и илузија.

Мароканска жена неће се лако прилагодити слободи и независности. Отмена дама у Мароку никад не излази сама, иако јој муж то допушта, јер сматра да није тај поступак достојанствен.

Што се тиче многоженства, ми у Мароку можемо да држимо четири жене. Аврам, Давид, и Саломон имали су по стотину жена. Материјални услови не дозвољавају човеку четири жене, већ само једну.

Па шта је лепше: брак на истоку или западу?

— За Оријентилца жена је један скупоцени предмет, једна играчка од велике вредности, луксузна ствар, коју он врло брижљиво чува и не допушта да се сваки приближи том адиђару, већ га држи скривеним.

Султан није хтео да каже шта је за западњака жена. Али новинар је додао: — За нас западњаке жена није ни играчка, ни ствар....

Тако мисли марокански султан о женама, али Кемал паша не слаже се с њим, а, вероватно, да и Мароканке више обожавају Кемал-пашу.

Рубље у боји

Мало по мало па је из госпођиног ормана за рубље сасвим нестало белог рубља, без кога се нису могле замислити наше мајке, бабе и прабабе. И овде влада боја: ружичасто и жуто, црвено и зелено у свима тоновима и нианса̄ма. Посматрано са хигијенског гледишта бело рубље је заиста пријатније, свежије и чистије, ако је заиста бело и чисто. Док рубље у боји, осим тога што пријатније изгледа са својим дражесним бојама, има и ту превласт, што дуже изгледа свеже. Па ипак и оно има својуману, а то је његова — неиздржљивост. Док се бело руље искувава, рубље у боји пере се у млакој води.

Није давно од оног времена, када су свилено рубље носиле само даме, о којима се у бољем друштву у опште није говорило. Данашња мода не само да је избацила сукње од порхета и фланела него и оне од свиле, она тражи лако рубље које је опет у складу са данашњим тоалетама. Дакле, само свилено рубље у боји, диктира госпођа мода.

Наравно да се мора имати много укуса у бирању боја, јер ни једна елегантна дама неће бирати дречеће боје: нежне и дискретне боје чине неглиже једне даме дражесним. Па и старом господину боље ће се допасти жена — наравно своја жена! — у танком свиленом или батистаном рубљу, украшеном чипкама, него у порхету, фланелу и платну, атрибуту некадашње елеганције.

ИСКРЕНА ПРИЈАТЕЉИЦА.

— Хоћу још да ти покажем своје најдраже успомене. Овај прамен косе је од једног медицинара — овај од официра, овај овде од професора, а четврти од доктора...

— Значи да је твој отац био берберин, зар не?

ДЕЧИЈА ЖЕЉА

Отац: Шта би хтео да будеш Тони када порастеш?

Малишан: Оџачар.

Отац: А зашто баш оџачар?

Малишан: Па да се не бих морао тако често умивати.

ТАЧАН РАЧУН

— Када је једној служавци потребан сат за спремање стана, колико је онда потребно двема служавкама?

— Три сата — јер ће за време рада почети да оговарају целу петоспратницу.

КРАТКА КОРЕСПОНДЕНЦИЈА

„Мили оче! Због великог учења немам времена за писање. Пошаљи ми триста динара. Идући пут више! Твој син Александар".

„Драги сине! Такође немам времена и зато ти шаљем само тридесет динара. Идући пут мање. Твој отац Марко".

Kulpin-Rajčica
je aromatična, gusta i izdašna

ДЕЧЈА МОДА

Преисторијски живот Америке

Америка је сада постала прави рај за европске археологе. Дуго времена веровало се, да само Мексико и Перу имају трагова преисторијске цивилизације. И те земље биле су предмет проучавања.

Што се тиче Сједињених држава, њено земљиште није показивали толике векове никакве остатке античког живота. Веровало се, да су Индијанци били једини становници Америке, пре но што је Коломбо пронашао тај континенат.

Већ у деветнаестом веку почели су да се врше ископавања и наишло се на врло интересантна открића. Највише остатака преисторијском живота нашло се у земљама покрај Атлантског Океана, затим у Виргинији и Охију.

Ту су пронађене гробнице, високе по неколико метара, које су на површини земље изгледале као брежуљци, и нико није сањао, да се ту скривају драгоцени археолошки подаци.

У гробницама нађено је оружје и накити.

Такви исти остаци пронађени су и у Калифонији и Невади. Америчка преисторијска цивилизација различита је од европске.

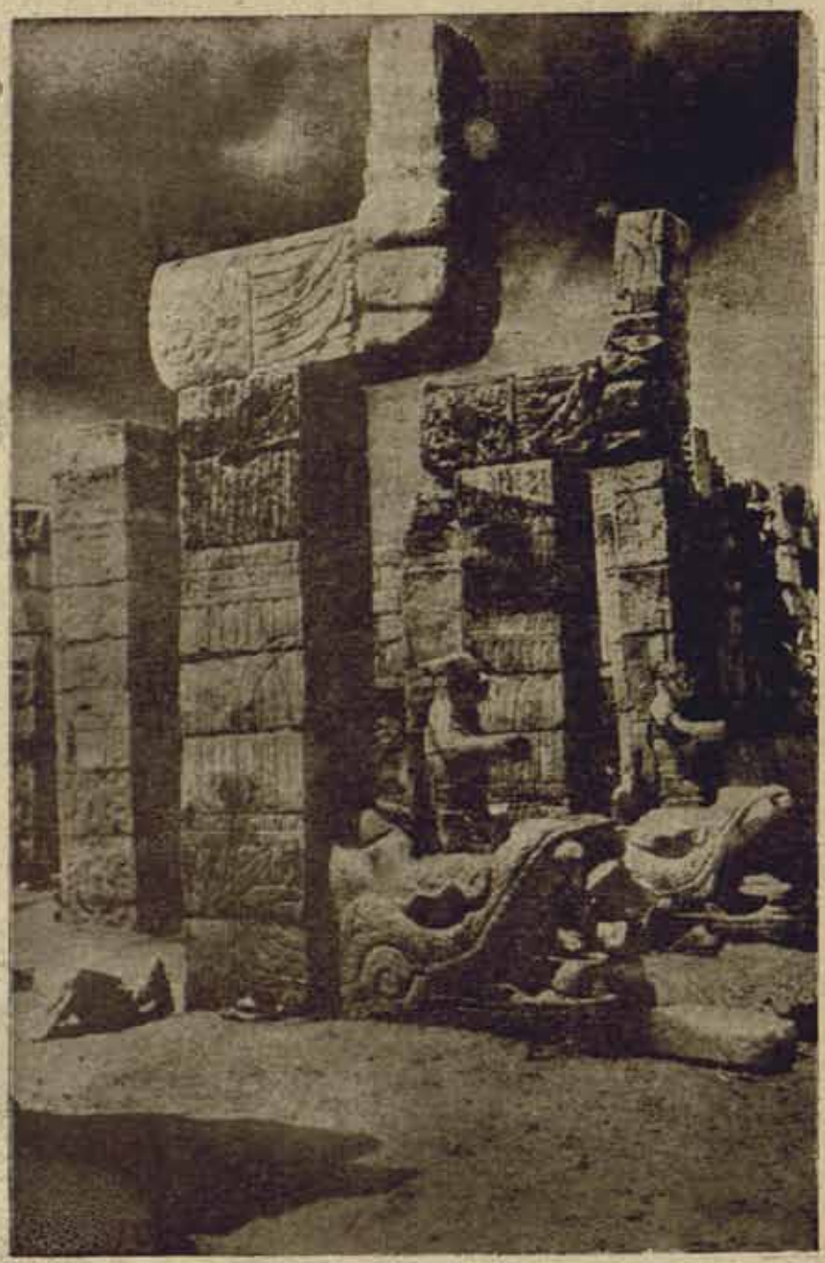
У том добу становници Сједињених држава становали су у подножју планина и градили су куће од тврдог материјала, тесаног камена и гранита Има остатака кућа, које су урезане у стене, као код нас у добу Троглодита.

Највише таквих кућа нађено је у Невади и археолози су посветили велику пажњу тој покрајини, надајући се, да ће доћи до још интересантнијих проналазака.

Једна од најстаријих индијанских престоница, то је варошица Пуебло. Она је привукла пажњу археолога, јер су ту била необична узвишења земље и брежуљци. Кад су почела откопавања нађено је око хиљаду кућа истесаних од камена. То нису биле само куће за становање, већ и јавне зграде. Нашили су на једну врсту житница, где су чували плодна зрна.

По оружју, које је нађено, види се да је ту становало ратничко племе. Изгледа, да су они били побеђени. Њихов живот је био номадски и ратнички. Правили су од печене земље судове, знали су за секиру и стреле, занимали су се ловом, а сем тога обрађивали су и земљу. Нађене су интересантне вазне.

Ипак сва та преимућства цивилизације америчке, нису помогла да она буде изнад европске у то исто доба.

Ископине старе перуанске културе.

Срећа ~ мајке
Здравље ~ деце

Храните децу млечним брашном

„БЕБЕ“

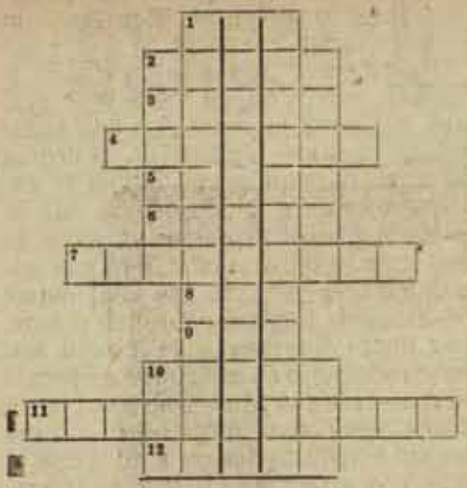
Швајцарског Млечног Друштва А. Д.

Тражите у свима апотекама, дрогеријама, колонијалним и бакалским радњама.

Генерално Заступство и Стовариште за Краљевину С. Х. С.

"ОБОРОТ" Београд, Цара Уроша 19. Тел. 31-89.

Наградна загонетка бр. 1.

Решење бр. 1.

Име .....

Место .....

Улица ..... *бр.* .....

1. Дечји узвик
2. Којима недостаје једно чудо
3. Варош у Француској
4. Муза
5. Држава близу Америке
6. Употребљава се прил. изр. мостова
7. Златници
8. Племић. титула
9. Заменица
10. Бити у стању
11. Наука
12. Киже се коњу

На одговорима треба ставити »Загонетка бр. 1.«

Правилним решењем горње загонетке добија се у средини вертикално, назив једног дела једне велике расе. Свака реч завршава се једном личном заменицом. Одговоре послати до 3. новембра.

Три тачна решења добијају као награду шестомесечну претплату на »Недељне Илустрације«. У случају већег броја тачних одговора, коцком ће се одлучити коме ће награде припасти.

Женидба Тенеја

Тенеј после тренирања, сечом дрва у шуми, враћа се кући.

Г-ца Јозефина Лаудер, наследница једног имања чија вредност износи 3 милијарде динара, венчала се прошле недеље са Тенејем, светским шампионом бокса.

Тенеј, његова вереница и ташта, искрцавају се из брода, који их је довео у Напуљ, где је извршено венчање.

I-a. Мартинов челични љев
Темпер - љев
Сиви љев (Grauguss)

добавља у првокласном квалитету

Љеваоница
БОН
ВЕЛИКА КИКИНДА (Банат)

Тражите без обавезе бесплатну понуду и узорак темпер-љева.

I-a. Martinov čelični lijev
Temper-lijev
Sivi lijev (Grauguss)

dobavlja u prvoklasnom kvalitetu

Ljevaonica
BOHN
VELIKA KIKINDA (Banat)

Tražite bez obaveze besplatnu ponudu i uzorak temper-lijeva.

Адам Р. Младеновић

Зло око

— Дођите... — Позиваше ме Трбушкић на славу, — и не заборавите и госпођу повести са собом.

— Врло радо!... Како бих!... — отпримах му и обећавах.

— Немојте као прошле године: обећали сте и нисте дошли! Тако нам је свима било жао!

— Е, онда сте се били тек преселили и нисам вам упамтио адресу.

— А сад? Сад знате?... Ресавска...

— Број двадесет четири... Ето, видите, знам!... Али кад кажем, не брините!

— И немојте на слатко и кафу — чекамо вас на вечеру.

— Још и ручје.

— Тако! То већ разумем и таквог вас волем!... Имаћемо гостију не баш много и неће вам бити досадно. Дакле, биће један капетан са госпођом, по препост али шаљивчина да се разболиш од смеха слушајући га; затим један жељезнички ревизор са сестром му — бојим се да вам госпођа не буде љубоморна: та што креше оком, а и пуши, и ногу пребацује преко ногу, и није да кажеш онако непто... чиновница је банке и пази на себе, али је тако — ђаволаста; један инспектор пореза... ну, тога сам позвао тек да се насмејемо: сав је фарширан из законских одредаба и глупости а страшно воли да спори, само увек се угрува: затим један доктор...

— Доктор?... Права или филозофије?

— Не, обичан доктор, декар.

И на највеће запрепашћење Трбушкићево дрмнух главом у десно и у лево и још једанпут удесно па запечатих:

— Не!... Не чекајте ме!

Трбушкић се усплахири.

Плаве и воденасте му очи сасвим побеле, наже ми се у једном тренутку и тако оста с издуженим вратом.

Али најзад се досети речи и ускликну:

— Али зашто, молим вас!? Па ви га и не познајете!

— Сасвим, али и не желим да га упознајем!

Не разумевајући ништа, Трбушкић у ишчуђавању разведе рукама по странама и сада чекаше да му сам то објасним.

И зашто да му не објасним? Човек добар, позива ме ето на вечеру и сав срећан да га почастујем својом посетом а ја да га одбијем и не кажем му зашто!.. Куд би то ишло!?

— Е, видите ли, драги мој Трбушкићу, — отпочех налакћен на сто и чупкајући браду, — да сте рекли да ће вам тамо доћи сами опачари па и сам београдски концесионар, верујте ми већ на реч, не бих вам одрекао, али доктор... лекар... Не, џаба вам све!

— Што?.. Што!..

— Што? — Могао сам ето одговорити другим чиме, али вама, као старом познанику и пријатељу, рећи ћу... Добро, слушајте. — Надари ме тако ђаво прошле године да се упознам са једним доктором, опет тако на слави. И човек мио, добар, културан да се боље не може и пожелети али прође два дана а мени на чело — буп! — оволика чвоната. И десило се тако да је онај доктор становао у мојој близини и ја где ћу него њему, као познанику. Јако ми се обрадова. Расече ону чвонту, помаза нечим, и болови умињуше као руком однети. Ја да платим а он ни спенелити, још ме угости цигаретама и коњаком, и тим поводом још се и јаче спријатељисмо. Али не лези враже — нека само беда закупи, она после као луда тера — после три дана на врату искочи ми чир — читава бресква! Ну шта ћу, — опет ја оном лекару, и опет ми се он обрадова, опет цигарете, коњак, и опет неће да прими ништа а чир ми онај исчепрка из самога корена. Ја — весео и задовољан што сам се курталисао оне напасти, он — пресрећан што ми је причинио пријатност, те тако вам остала постасмо још и већи пријатељи... Али кад потера оно тера — не прође два дана а чир ми сада искочи на другом једном месту... јако незгодно... — показах Трбушкићу оно место а он се просто скупи, колико га подиђоше жмарци. — Ну, кад мајсторија козе пасе: исчачка га он и са онога места, и сада оба одушевљени успелом операцијом, пређемо вам лепо на »ти«... Кажем вам, диван човек! Да не верујете да се у Београду може наћи таких поштених и срдачних људи!.. И да бих му се колико — толико одужио — срамота што неће никад ништа да наплати — позвах га себи на вечеру, и сутрадан жена ми доби... запаљење слепог црева! Ствар сасвим обична, обичније бити не може. Да сте били у мојој кожи само један дан, а ја сам вам десет дана, пријатељу мој, у рођеној својој кући, морао на прстима ходати, шапатом се па и знацима споразумевати, и недељу дана нити спавао, нити као човек шта јео, док не мину она криза!.. Операцију је извршио исти онај мој пријатељ и без ичије туђе помоћи, да сам се чудом чудио!.. Али и ово би па прође... Доктор весео, отпоче долазити већ запросто.

— Здравље се, господо, мора чувати. Одатле је полазна тачка целокупног нашег благостања. Mens sana in corpore sana!..

Наприлику дође вам ово: када је здраво тело, здрав вам је и дух, дух, и доктор је очигледно био задовољан што нас није морао лечити и од какве болести духа. Само он то није показивао, а ја верујем да смо се којим случајем спотакли на духу да нас и ту не би оставио... И таман понабацисмо из куће сав онај смрад од лекарија и гуџве од фачли и вате, кад после десетину дана паднем вам ја у постељу од... трбушног тифуса!.. Четрдесет и два дана, драги мој, нити хлеба, нити меса, нити воћа — само млеко и крив на млеку и то после, а првих недеља тек по неки гутљај млека, а стално са ледом и гуменим кесама на глави и на трбуху. Дошло ми било много тешко па ми се доктор - пријатељ забрину. Испочетка је изгледало као да сам захватио грип и веровало се да сам морао озепсти на нашем последњем излету на Авалу. И кад пође на горе позваше консилијум. Почеху се саветовати — те 'оће бити те неће бити — и најзад утврдише да је тифус. Болест се већ била добро развила и сви су симптоми говорили за то, само овакав верз нимало није могао бити утешан... Лечење и све старање превазе је симпатични ми онај пријатељ. Постасмо скоро својта! Са нама је проводио целе вечери и вечеравао у нас. Са њиме жена се осећала спокојнија, и како смо били иначе усамљени тешко ми је и замислити како би она поднела сву ону потребну бригу. Калгод би приступао моме прегледу, пријатељ би се нашалио са мном и вавек ме задиркивао са оним »non dubitendum« — о томе не може бити сумње — које сам чувши од неког доктора на консилијуму понављао у буншању, и кад ми пође сасвим набоље пренесе код нас свој грамофон и забављао нас као неку децу Најзад ме извида и таман се придигох, и као је са мном био једних година.... кад ми занемоћа жена: несвестица, повраћање... Затрудни вам, мој господине!... Двадесет година живели смо у браку и веровасмо да смо уопште неспособни за децу, па дед'те, будите паметни!... Опет дај оног пријатеља доктора. Тај је све знао а и мора му се признати: био је мајстор од заната!.. Даде одмах потребна упутства, постави ми жену на ноге — Богу па њему имамо да захваљујемо! Протече нам на миру тако две недеље дана, и једно вече пођем вам са њиме у позориште. Мислим давала се »Дорфолска посла«. Али на самом улазу у позориште саплетем вам се о басамак неки, некако ми се подвргне стопала и испод чланка сломије се нека кошчица. Лепа парада! Месец дана сам због тога прележао у гипсу а шта сам пре-

патио болова — о томе и не питајте! Дабоме, опет ме лечио онај пријатељ-доктор.. За време ове болести обиђе ме, поред других, и једна моја стара престара тетка... И наглува и наћорава, и одвајкада веровала у гатке, у зло око, у урек, ну дабоме и у вампире и остале тамо разне ствари којима се плаше деца. Пошто се упознала са доктором и овај нас нацустио, зашита нас какав је то човек.

— Не допада ми се, — рече, — има зло око!

— Па то је доктор! — викнух јој на уво.

— Чујем, чујем! прошушка старица. — Зато и има зло око!

— Како зло око! — запротестова ми жена: — па то је најбољи човек у Београду!... Ви ни појма немате какав је то човек!

Потпомогох жену, и у потврду њезиних речи испричах јој шта је све и колико добра учинио он за нас.

Старица ме саслуша сасвим мирно, ни једанпут ми не упадајући у реч како то умеју стари људи, и пошто престах она прожвака:

— Ето видиш, кажем ја — зло око!., И она је због тога затруднела. Него, добро је што се и на томе свршило: могло је бити и горе! Него пробај да га после болести избегаваш па и да раскинеш са њиме свако познанство. Видећеш: одмах ће ти од куће побећи болести, па ћете као и раније бити здрави и весели. И зар ви тако паметни и добро људи да се спријатељите с доктором! Ко вас на то наведе!? Ето ја, стара жена, — пошла ми је стотинита, — никад са докторима нисам имала посла и, хвала Богу, зато сам и доживела оволико. Него, благо мени послушајте ви стара човека— гробови не лажу.

И послушах је! Жена ми тек беше мало противна: како нема смисла веровати у онаке глупости и бабја наклапања пошашавеле тетке, да би нам се цео свет смејао ако би когод чуо да смо одбацили пријатељство онаког красног човека зарад некаког сујеверја, и тако у томе смислу пуно још којекавих ствари. Пустих жену да се исприча и када јој лакну онда вам натерах воду на моју воденицу, и изврдах... И изврдах оном доктору на разне начине: те нисмо код куће, те смо негде позвани, те оно, те ово... И доктор се одби!... И отада смо здрави, хвала Богу, да не може боље бити као што бесмо и до онога мог првог познанства са доктором... Не, не, Трбушкићу, не навалујте — здравље је пре!...

Трбушкић не одговори ништа, уздахну и нешто се замисли.

— Шта то премишљате, Трбушкићу, — ослових га полако и благо да бих га онако одбијеног мало расположио за себе.

— Ама, — рече он после краће паузе, ама ето и код нас је отпочеле са побољевањем откако смо се упознали са овим нашим доктором...

— Ето видите!

— Да, — настави Трбушкић узимајући у себе ваадух као да је тек стигао први у трци на каквој Олимпијади, — знате већ како смо били здрави, није се могло пожалити, а сад мало - по мало подај доктора!

— И лечи вас тај исти доктор?

— Лечи, да му је пусто!.. Само овај наплаћује и добро пази шта му се тура у руку, иако нам је готово свакодневни гост...

Трбушкић мало ћути очигледно заморен тежином оволиких претпоставки, сману са чела неколико капљица зноја, и онда решиво рече:

— Вала знате шта је: дођите ви а ја ћу већ удесити да онај... да онај доктор не буде... Ваља се послушати старих људи... И кад ваша тетка каже да сваки доктор има зло око, оно тако и јесте!.. А и пара се нема за бацање на лекарије и знате... И гледајте, доведите, молим вас.., ништа с тим што је вештица... и ону вашу тетку...

1928 год. Београд.

Крај

ХУМОР

Немајући места у аутомобилу, вереник седа за волан и изводи вереничину фамилију по дужности у шетњу.

КО ЈЕ САВРШЕНИЈИ?

— Ти кажеш да су коњи савршенија створења од људи?! Како то?

— Е видиш, када се људи тркају коњи се не скупе да их гледају и да се кладе на кладионицама.

МЕЂУ БОЕМИМА

— До ђавола! желео бих само да знам када ће мојој беди доћи крај.

— Када се на њу навикнеш, онда је неће бити.

ВЕЧИТА МУКА

— Зашто је моногамија боља од многоженства.

— Зато што у том случају човек бар нема много таште!

РЂАВ КОЊАНИК

Офицор, у кругу коњичке касарне, регруту који бојажљиво седи на коњу:

— Е, и ти си ми мајкин коњаник. Никада се нећеш научити да јашиш. Сјаши с коња и погледај како незграпно седиш на том коњу!

Александар Аничић.

Драгица

— Новела из Београдског живота —

Једнога јесењег дана мала седамнаестогодишња ученица гимназије у Београду, Драгица Петровићева, долази из школе и јавља се својој мајци:

— Добар дан, мамице! Дозволи да те пољубим.

— Како си ми? — запита је добра мајка. — Када ћеш ми, Драгице, добити и показати твоје оцене? Баш сам радознала...

»Чекај, мамице; сутра, чим их примим, одмах ћу ти их показати.

Сутра дан донела је лепа Драгица своју ђачку књижицу. Оцене су биле страшне и она их није смела да покаже својим родитељима, нарочито старом г. Петровићу, који је био добар али и опасан човек. За време ручка она је ћутала. Ћутање прекиде поштарев глас:

— Драгица Петровић! Писмо!

— Ја, ја! — викнула је она, скочила од стола и зграбила писмо из поштареве руке. Отац ју је запитао од кога је добила писмо, када му се толико обрадовала, а она само рече:

— Од другарице Татјане.

Отац је био нешто љут па се сети да је већ друго тромесечје, а његова Драгица, за коју се толико залагао, није му још показала своје оцене.

После подне, док је стари г. Петровић седео у наслоњачи и читао »Политику«, Драгица је међу листовима једне своје књиге читала своје омиљено писмо, које је имало овај садржај:

»Цењена госпођице!

Вашу фотографију примили смо, те Вас извештавамо, да за сада имамо и сувише статискиња и почетница. Међутим, како Ваша фотографија говори, да сте Ви у истини драгесни, то Вас молимо, да нас, ако Вам је могуће што пре, изволите посетити у нашем атељеу, да бисмо Вам, ако не одмах, а оно барем доцније, могли изаћи у сусрет. Ако Вас будемо могли одмах употребити, можете овде остати без икаквог трошка.

Молећи Вас за доброту да нас изволите известити о Вашем доласку, да би Вас неко од нашег предузећа мога одочекати, остајемо, очекујући Ваш цењени одговор,

27. фебруара 1924. г.
Париз.

Жан Хуберт, с. р.
секретар.

Читање писма завршила је с великим усхићењем и сва радосна већ је замишљала како ће једнога дана појавити на платну једног од београдских биоскопа, у улози можда неке »Јелене, Лепе Гркиње« или пак Египћанке »Клеопатре«, и како ће тек онда да је гледају њене другарице, када је виде на филму, сву у свили, злату, сребру... или када је хладе лепезама од нојевог перја њене дворкиње, као своју господарицу.

Из тог за њу слатког сањарења тргне је нагли позив њеног оца, који је, претурајући њену ташну са књигама, наишао и на Ђачку Књижицу и видео страшне оцене, које је његова мезимица, размажена Драгица, добила у школи. Имала је свега две двојке, а остало све јединице! Отац је био ужасно љут, а када му је она на његове грдње још и одговарала, гневно јој је наредио да одмах напусти родитељску кућу, јер му таква деца нетребају.

Драгица је, не говорећи ни речи, покупила своје ствари, стрпала их у један мали куферчић, затим написала мајци писмо следеће садржине, које је оставила на сточићу у својој спаваћој соби:

Мила мамице!

Или ћеш чути да ме је Сена прогутала, или ћеш чути да сам славна филмска звезда... Ја путујем за Берлин... Волем филм, идем за својом срећом, па или ћу постати најчувенија Београђанка - филмска глумица или ћу се убити.

Остај с Богом, љубљена мамице, и заборави твоју малу Драгицу. Још једном љуби те на растанку твоја

Драгица.«

Са малим кофером у руци и свиленим шалчићем око врата, упутила је се Драгица на београдску железничку станицу. Прво је отишла на пошту те предала телеграм за Париз да долази, а затим узела карту и хитро ускочила у С. О. Е., који тек што није кренуо из станице.

Идућег дана донео је Симплон-Оријен-Експрес лепу Драгицу у Париз на железничку станицу Лион.

Господин Хуберт, са моноклом на десеном оку, и хох цилиндером на глави и једним белим цветом каранфила у рупици од капута, — који је био уговорени знак распознавања, пође у сусрет љупкој Драгици, која је била јако заморена од дугог путовања и забринута, да ли ће се њен сан и жеља остварити. Лепа Драгица нашла се је тада у вртлогу разуздани ћуди милости и немилости великог Париза.

Господин Хуберт ју је затим одвео до свог атељеа, поред кога се налазио његов стан. Драгица се одмах раскомотила, рало попила понуђену чашицу рума, а затим одмах стала распитивати о филму и филмском раду. Како није имала никакве заштите, а била је спремна да поднесе сваку жртву — да би се само могла посветити филму, г. Хуберт јој рече:

— Ја ћу Вам, Госпођице, уступити свој стан. Ако буде све ишло као што ја мислим, онда ћете Ви ускоро постати филмска звезда.

У лепо намештеној соби, опружена на дивану, лежала је слободна и лепа Драгица и, незнајући у какву је клопку упала, сањарила је о будућој слави и раскошу. Јер, да је мало боље загледала при улазу у овај секретаров стан, уверила би се да до стана није био никакав филмски атеље, већ атеље једног обичног »Финског« фотографа. Али, кад неко сања о лепој будућности, њему ђаво преко очију пребаци копрену кратковидости...

Баш кад је се она спремала да пође на спаване, на вратима њене собе зачу се куцање.

— Ко је? — запита она мало изненађено.

— Ја сам, мала моја... Био бих срећан када би сте хтели поћи самном на вечеру код »Ексцелзиора«. Тамо се можемо наћи са којим филмским режисером, коме бих Вас представио и изразио Вашу жељу да се посветите »Седмој Уметности«. После вечере допратићу Вас до стана.

Био је то г. Хубрет »секретар« филмског атељеа.

— Молим Вас, г. Хуберт, сачекајте један моменат да се обучем; таман сам хтела лећи, — одговори весело Драгица, навлачећи на себе хаљину за вече, коју беше навадила из свог кофера.

Била је срећна и пресрећна кад је чула о могућем састанку и упознавању са филмским режисером. Читала је врло много још у Београду, у филмским листовима, како филмски режисери откривају, на први поглед, непознате таленте.

Ускоро су били на улици, где их је чекао једна такси. Кад су седели у једном сепареу великог хотела »Ексцелзиора« млада, још наивна и неискусна, као анђео лепа Драгица, премишљала је како ће јој једнога дана њен пријатељ рећи:

— Хајде, Драгице! Примљени сте у једном филмском предузећу да играте главну улогу у најновијем филму.

После једне чаше шампања, рећи ће јој млади фотограф, г. Хуберг:

— Ви сте, Драгице, створени за филм, и као да сте се баш за њега и родили! Али, не можете да замислите куда све одлазе те лепе жене после недобијењог ангажмана. Па и ако је то врло тешко постићи, ја ћу се за Вас, Драгице, постарати, да Вам прибавим славу и глас.

— Свршиће се —

Ерна Морена | Дина Грала | Камила Хорн | Олга Чехова | Камила пл. Холан | Лиа Мара | Грета Рајнвалд

рмитски »облакодер«, грађевина џиновских мрава.

Диана у лову. До врага, пушку сам напунила са крајцнам за усне.

ХЕНРИК IV И ВРАТАР

Француски краљ Хенрик IV спази врту код свог замка једно празно место. Запитао је вртара зашто то место није ничим засејано, а овај му одговори да је то услед тога што тамо ништа не успева.

Краљ онда са осмехом рече:

»Посади тамо глупаке, они свуда добро успевају«.

ВРТОВЕ

Уређујте и садите разноврсно биље, **руже, воћке** и друго у јесен, јер је најбоље

Тражите ценовник.

РАСАДНИК »ФЛОРА«

Шуматовачка 107.

Београд.

Није никаква тајна

Творничић Ж.

како се кава најбоље кува. Искусна домаћица зна посве тачно, да има додуше много патворина, но да „Правом Франкку" — с млинцем — нема премца.

МЕСАЛИНА

ЈЕДНА ТРАГЕДИЈА ЉУБАВИ

РОМАН ОД В. РОЗЕНКРАНЦА

»По богу, то нисам мислио«, рекао је Клавдије уплашен.

»Ја знам да ми је моја Месалина верна као злато, а и ти знаш, драга моја, на који ти начин ја захваљујем за ту твоју љубав и верност.

Зар те ја не обожавам као икону, која се руком не дотиче, већ се само њутећи пред њом клања?«

»О јест,« рекла је лепа жена уздишући. »Ја познајем твоју љубав. Она је врло платонске природе.

Згодно речено. То је потпуно невина љубав. Ти знаш, Месалина, да те и поред страсне љубави још никада нисам загрлио на начин као што то чине груби људи.

Та ја сам нећу да уништим божанствену слику твоје лепоте. Најлепша жена је девојка, о томе нема сумње и због тога, моја обожавана Месалина, ти ћеш остати увек девојка. Зар се тиме не поносиш?«

»Јако поносим мој царе,« одговорила је Месалина, а Клавдије није приметио потсмех, који је се показао код тих речи око усана лепе царице. Толико се поносим да немам речи да Вам на тој пажњи пуној љубави захвалим.«

»Али ја чујем доле под прозором топот коњских ногу, који ће ме однети до обале, ја морам поћи на пут, који ће ме далеко од тебе раздвајати, драга Месалина. Због ом, нека те богови штите!«

»Они ће ме штитити,« одговорила је Месалина. »Нека би и тебе штитили у опасним борбама, мој царе.«

»Они ће и мене штити. До душе дивљи британски становници су врло опасни и биће потребна сва моја храброст и снага да их савладам, како би у будуће постали покорни поданици силног римског царства.

Али се ти можеш у твог Клавдија поуздати, Месалино. Он ће се као победилац, лаворикама крунисан у Рим вратити и за вечна времена стећи часни надимак Британикус.«

Сада је се цар спремао за растанак, а Месалина, којој је ова сцена изгледала да је дуго трајала, узвикнула је.

»Дакле због ом и нека је с тобом победа!«

Она је пружила к њему обе руке, које је цар опрезно приближио својим уснама.

Затим је устао. Одгегуцао је до врата, али је се овде још један пут окренуо и рекао:

»Буди верна, Месалина — верна твом Клавдију, као што ће и он теби веран бити ако би покушале најлепше Германке у Британији да поколебају његову верност.«

»О, то ја знам врло добро,« одговорила му је Месалина, »у том погледу ће сав труд и најлепших Германака бити у залуд. Твоју верност не могу поколебати, царе Клавдије.«

»Врло лепо си рекла!« узвикнуо је он и нестало га је из двора.

Пошао је с ова гола, не обраћајући пажњу клицању народа.

»Јеси ли у твоје коње потпуно сигурал, Либерије?« запитао је роба који је коњима управљао.

»Вози пажљиво и увек помишљај на твога цара. Њему се не сме десити никакво ало, јер ћеш и најмању несрећу животом својим платити.«

При том је Клавдије сматрао за потребно да обема рукама да знак пажње народу, који једнако клицао.

Само је дебели месар Флувије шапнуо на уво сенатору:

»Он јесте и остаје идиот. Погледајте како се дети њасто пући.«

Један трипун, који је на богато опремљеном коњу на челу пратње јахао, дао је знак и ова је кренула.

У исто време, докле цар још није био свој двор изгубио из вида, Месалина је заповедила црној робињи:

»Дола — пусти Каја нека уђе к мени!«

И с уздахом, који је означавао ослобођење од тешке стеге, спустила је се лепа жена на свилену столицу.

У том тренутку подигао је се од свилене тапете начињен собни зид, тајни улаз је постао слободан и на исти је ушао шеснаестогодишњи младић, очаравајуће лепоте, у собу.

2.

Опазивши овог младића, који је на себи имао сасвим лаку, од беле свиле израђену тогу, Меласина је скочила на ноге и с раширеним рукама пришла младићу.

»Хвала Боговима, који су те к мени довели, мој Кајо,« викнула је она. »О, мој љубимче, не само мој, већ и богова, како си леп данас! Драги Адонисе, допусти да те пољубим, да те загрлим, ти слико мојих снова, жељо мог живота, мој Кајо!«

Страсном љубављу зреле жене — Месалина је тада имала двадесет пет година — загрлила је младића, који је био скоро дечак, љубила га и миловала обема рукама његову коврчасту златну косу.

»Остави ме, царице,« рекао је Кајо детињасто прекосно, »зар хоћеш да ме задавиш. Тако ми бога Марса, ја сам увек желео да умрем на бојишту.«

»Немој говорити о смрти, мој Кајо; не, ти треба да живиш, за мене треба да живиш, а ја ћу те љубављу и срећом обасути, као што би Фортуна сама свој рог изобиља излила на твоју лепу главу.«

Она је ухватила својим белим бријљиво негованим рукама његове сунцем опаљене снажне руке и одвела га до своје постеље.

»Седи пред мене, Кајо,« рекла му је, »хоћу да си близу мене и да ми причаш шта си од јуче урадио.

Еола — где је та црна вештица?«

Царица је спустила мали сребрн чекић на тепсију и одмах је Еола ушла у собу.

»Шта заповеда моја царица?«

»Донеси шпанске слаткише и вино; немој заборавити ни оне напуљске колаче, које мој Кајо јако воли.«

Младић је се спустио на душек поред царице, наслонио главу на руку и лукаво је, смешећи се, посматрао својим граорастим очима.

»Реци да ли сам ти лепа, мој Кајо?« запитала га је. »Говори се да сам најлепша жена на свету; али шта ме се тиче мишљење света, из твојих уста хоћу да чујем да сам заиста лепа. Реци, Кајо, јесам ли лепа?«

»О томе можеш питати твог цара и огледало.«

»Не, Кајо, само из твојих уста хоћу да дознам.

Шта марим за цара! Ти знаш да је он отпутовао у Британију.«

»Знам; видео сам његов одлазак. Реци, Месалина, зашто ниси радила на томе, да и ја цара пратим у Британију?«

»Ти знаш, Којо, да сам ти увек ту молбу одбијала Ја се плашим при помисли, да се излажеш ратној опасности и да те може снаћи несрећа.

Кажи, зар не налазиш да је хиљаду пута лепше да будеш код мене, наручито сада када цар није овде?

Сада си ти, Којо, мој муж и ја ћу те до миле воље љубити у времену, када ми неће Клавдијеве уходе досађивати.«

Еола, робиња, ушла је у собу и донела наручене слаткише.

»Остави тепсију код нас«, рекла је царица.

»Хоћу да нахраним мог Каја. Зини, драги мој, да ти метнем у уста слаткише.«

И када је Којо учинио царици по вољи, она му је дала најпре слатке пољупце и то тако страсне, да је се и младић распалио.

Загрлио је Месалину и враћао јој пољупце. Све чвршће су грлиле његове руке лепу жену.

Тихо уздишући, узимала је слаткише комад по комад и мећала у Којова уста.

Којо није имао ништа противу тога и допустио да га храни као тицу, којој брижљива мајка црвић по црвић меће у кљун.

»Ти си ми још дужан да ме известиш о јучерашњем дану. Којо, рекла је царица, »како си га провео? Пре свега увери ме да ниси ни једну другу жену видео!«

»Шта ми је стало до жена,« одговорио је млади Римљанин.

»Истина, моја се пријатељица Агрипина, Германикусова кћи, увек заплаче када јој окренем леђа и не хтеднем по њеној жељи да шетам у царским баштама.«

»Агрипина?«

Лепа царица је се подигла из постеље.

»Шта хоће та глупа девојчица од тебе? Она има четрнаест година и треба само да слуша, чему је уче њени учитељи и да се брине о стварима, за које је она одвише млада!«

»Али царице, не може се порећи, она је врло лепа. И њена младост — четрнаест година — то најпосле није никаква мана.«

»Не говори даље, Којо, иначе ћу те задавити.«

»Смрт од твојих руку, царице, морала би бити сласт!«

»Ти дакле мислиш да је Агрипина лепша од мене?«

»То нисам рекао, али—«

»Али? Продужи само даље. Тешко теби ако ме вараш. Ја хоћу да дознам све твоје мисли, да ти завирим у душу и све видим шта је у њој. Шта значи то али?«

»Али је она милија него друге,« рекао је Којо на свој начин отворено, јер је она чедна као Дијана.«

Подругљив смех царице Месалине разлегао је се по соби.

»А ако би ти ја поднела доказ да је Агрипина и поред њених четрнаест година већ скроз неваљала? Њу су с једним слободњаком њеног оца затекли у башти и ја знам поуздано да она воли кочијаша очевог.«

»Опрости, царице, али ја мислим да ти о њој нису истину казали.

Само једанпут погледај у Агрипинине плаве очи. И цело њено тело показује чистоћу детињства.

Како би могла Германикусова кћи већ окусити од забрањеног љубавног плода? Ја у то не верујем.«

»Ти треба у то да верујеш, ја хоћу да ти верујеш!«

»Када ти, царице заповедаш, вероваћу.«

»Сада иди,« рекла је Месалина, окренувши му леђа срдито. »Данас ми се не допадаш, Којо! Иди кући и дођи к мени поново, када будеш заборавио Агрипину!

Али када је младић хтео поћи, као мува је Месалина појурила к њему и опет га привукла с себи.

»Чуј ме, Којо, проговорила је она, »хоћу данас да говорим о једној ствари, о којој одавно мислим. Али је та ствар толико опасна, да ми се мораш заклети, да о њој нећеш никоме говорити.«

»Ја сам уверен да је царица имала прилике да се о томе убеди да умем ћутати.«

»Дакле, Којо, ја те толико лудо волим, да бих за тебе све дала, па и свој живот.

И ако и ти мислиш као што мислим ја, онда ти предстоји сјајна будућност. Само нешто храбрости и воље мораш имати, а сву осталу бригу оставићеш мени, твојој драгани, мој лепи Адонисе!«

Она је пољубила његова гола колена, затим се подигла, дохватила његова уста и, и страсно их пољубила

Затим је приближила уста његовом уху и шапнула му:

»Којо Сила, ја хоћу да те начиним царем.«

Младић је узмакнуо назад.

»Шта хоћеш, Месалина?«

»Немој замишљати да је тешко метнути римску круну на главу. Горе, хиљаду пута горе људи, који нису као ти, били из отмене породице, машили су се за њу и метнули је на главу.

Клавдије, цар, је далеко и наскоро ће га море делити од нас. То време ћемо ми искористити. Ти знаш да ја имам многе присталице. Само једна реч с моје стране и моји пријатељи ће тебе прогласити за цара.

Може се пронети глас да је Клавдије погинуо у Британији од непријатељске стреле, или да је се разбила лађа и да је се он удавио. Рећи ће се да је он умро и Којо Сило биће проглашен за цара.«

»Страх ме је Месалина,« одговорио је Којо. »Лепо је до душе бити цар, имати силу, једном речи оглашавати ратове и све људе гледати како клече пред мном. Али — ја сматрам да није могућно да усне твоја намера.«

»Још једном ти кажем: остави све мени и дај реч да ћеш ме узети за жену.«

»Како ти не бих дао реч? Већ захвалност —«

»Нека је проклета та реч,« прекинула га је у говору Месалина, »ја нећу захвалности, ја хоћу љубави, љубави!

О Којо, ја те већ гледам у пурпур одевеног где се поред мене возиш римским улицама и слушаш одушевљено клицање народа.«

»Или грдње,« допунио је Којо.

»Не,« узвикнула је Месалина. »Народу треба дати хлеба и игре и он ће клицати ономе, чија рука радо даје. А оне, који се буне, али таквих је мало, јер Клавдије, глупак, нема верних пријатеља, њих треба просто уништити.

А сада ме пољуби још једном, Којо, загрли ме и затим иди, јер сада хоћу да будем сама да бих могла размишљати о извођењу мојег плана.

Ми не смемо изгубити ни један дан и морамо радити докле год цар борави у Британији, иначе бисмо били изгубљени. Већ ових дана се мора одлучити.

Еола, шта хоћеш? Зашто нас узнемираваш?«

»Опростите царице,« рекла је робиња. »У предсобљу чека Нарцис и жели с Вама да говори.

Ја сам му рекла да се не осећате добро и да не можете никога примити, али он опет хоће с Вама да говори као царев пуномоћник!«

»Али сигурно не као пуномоћник, који ће и са мном располагати? До душе — мој муж би био у стању да допусти и такво што.

Којо, ти си чуо да морам примити тог Нарциса. Иди, драги моји вечерас опет дођи. Еола ће те на вратима чекати и довести тајним ходницима у моје собе.«

Којо је се хитним пољупцем растао од царице, у-

путио се за Еолом и с њом га је нестало иза завесе.

После неколико тренутака ступио је у собу Нарцис, царев тајни секретар.

Дубоко је се поклонно пред царицом и док је то чинио његов ватрен поглед с изразом обожавања био је управљен у дражесну лепу жену. Када је се усправио и хтео да заузме чврст став, није могао да сакрије руменило, које се било разлило по његовим иначе бледим образима.

»Шта је ново, Нарцисе?« запитала је Месалина. »Седни до мене и реци ми, шта те је овамо довело!«

»Ја сам дошао, царице,« одговорио је Нарцис, приближујући се лагано, »да Вам покажем пуномоћије, које ми је дао Клавдије, наш цар и господар. Биће добро ако ово написмено прочитате.«

»Остави ту хартију, она ме не интересује,« одговорила је царица. »И да ти је Клавдије преписао цело своје царство, не тиче ме се. Мене је сигурно оставио на миру?«

»Не сасвим, царице. Цар ми је у својој безкрајној љубави за Вас наложио, да се старам о Вашем животу и Вашој безбедности.«

»Врло пажљив,« одговорила је Месалина иронично.

»Због тога ће бити потребно,« наставио је Нарцис, »да ме извештавате о свима својим корацима, који Вас воде изван двора. Још сам опуномоћен да одлучујем, које ћете посете моћи примати за време царевог одсуства.«

У том тренутку дохватила је Месалина сребрн послужавник и бацила га у правцу једне уметнички израђене вазне, која је у мах у хиљаду комада пала на земљу.

»И то се усуђујеш да ми кажеш, Нарцисе? викнула је царица као помамна. Усуђујеш се, некадањи робе, да будеш чувар твоје царице!«

»Ја радим по заповести нашег цара.«

»Ја не признајем Клавдија као цара нада мном,« одговорила је лепа жена.

»Зло, царице, ако те речи дођу цару до ушију! Могле би Вас стати Ваше лепе главе.«

»Иди и извести твог цара, како мислим о њему! Ах, ви хоћете да ме у ланце метнете! Мене, Месалину! Иди робе, испред мојих очију и немој више покушавати да прећеш преко прага ове собе!«

»Царице, ја не заслужујем да се на мене срдите, а и не кајем се да сам ту срџбу изазвао, јер сте, Ви тако лепи када се срдите, Месалина! Ви сте — ах, далеко од сваког претварања и устручавања, које ја одавно у себи савлађујем — Месалина, ја Вас волим. И дању и ноћу на Вас мислим; учините ме срећним, па у будуће неће Клавдије бити цар, већ Ви, само Ви, Месалина. Ви, Ви, Месалина, ћете сести на престо.«

За тренутак је укочено гледала лепа жена човека, који јој је, слепом страшћу занет, говорио ове љубавне речи.

Али је тај тренутак искористио Нарцис и на један пут се сагнуо и обасуо царицу пољупцима.

Брзином и дивљаштвом једног тигра, Месалина је се отела и испод свиленог јастука, на коме је се одмарала, извадила нож.

»Натраг, безобразниче« викнула је, »врх овог ножа је отрован и најмања рана ће ти донети смрт!«

Нарцис је се, пребледивши, повукао у страну и устао. Али је и Месалина скочила на ноге, држећи нож у руци. Груди су јој се надимале као побеснело море.

»Платићеш ми за то, робе,« викнула је она, »цар ће наредити да те у циркусу растргну дивљи зверови. Ха платићеш то царици!«

Али је се ослобођени роб био већ повратио од првог страха. Његово лице и његов глас показивали су мирноћу и он је ругајући се одговорио:

»Нисам знао да Месалина гледа на љубав као на злочин. У загрљају дечка Каја Сила би имала друкчије гледиште.«

Иза румених усана лепе жене сијали су бели зуби и пуначко али витко тело њено спремало се да скочи.

»Шта хоћеш тиме рећи, лопужо?« дрекнула је она разјарено. »Зар хоћеш да кажеш, да ја то дете, које је невино као анђео и које волим као свог и као таквог га сматрам, за друге сврхе употребљавам?«

»Ви то кажете, о, царице,« одговорио је Нарцис. »Одавно већ познајем Вашу тајну. Да сам рекао само једну реч и Клавдије, цар, би Вашу главу одрубио.

Али је Нарцис ћутао, ма да га је завист прождирала, ма да му је љубав према Вама, јединој, срце разједала.

Хиљаду пута је живот тог дечка био у опасности! Ко би ме могао спречити да га на усамљеним стазама у цареском парку, где Вас је чекао, уходим и забодем му нож у срце и тиме га за свагда уклоним?

Онда бисте узалуд чекали Ваше омиљено дете и ујутру бисте нашли само његово мртво тело.«

Месалина је уздрхтала помишљајући на то, оборила очи пред горућим Нарцисовим погледом и остала му дужна одговора.

Али Вам нисам хтео узети Каја,« продужио је Нарцис, »нисам хтео разбити играчку, јер шта би Вам значио дечак?

Овде стоји човек, који Вам може дати све радости праве љубави, овде стоји човек« — Нарцис је се код тих речи ударио у прса — који је спреман за Вас да положи свој живот.

Још једанпут понављам: будите моја, Месалина и Клавдије се неће вратити из Британије. Али ћу Вас ја прогласити царицом и дати да управљате највећим царством, како ни један смртни неће умети. Слава царице Месалине ће се пронети по целом свету.«

»Доста,« прекинула га је у говору царица. »Ти хоћеш, Нарцисе, да ми даш нешто, што ја већ имам. Римом не управља Клавдије, лутка, коју ја на жици држим и водим по својој вољи, већ ја.

Видиш, да је дар, који пружаш ништаван. Чак и када би ми свака блага истока дао и сјајне круне свих земаља и владалаца — опет никада те неће Месалина загрлити, никада поделити своју постељу с тобом, јер никада не бих могла заборавити, да си некада био роб.«

Нарцис је се ујео за усне и шкрипнуо зубима.

»Био сам роб,« рекао је после дужег ћутања и Клавдију сам захвалан за моју слободу. Због тога њему дугујем верност. Он ми је наредио да му чувам кућу и жену, његово царство и благо.

Према томе хоћу да будем веран чувар, то запамтите, Месалина. Знајте, да имам сва пуномоћија, па и злочинце да казним.«

— Наставиће се —

Чај „Два ленгера“

У оригиналној паковању позвате светске руске фирме

ГУБКИН - КУЗНЕЦОВ.

Основ. 1843 г. у Москви.

Продаје се у свакој бољој колонијалној радњи

Генерално заступништво

„Словенска узајамност“

БЕОГРАД

Франкопанова 24 Фах 126.

(Заштитна марка) The Asiatic Trading Corporation, London

Лиси Ена, Лоте Лоринг, Шарлоте Андер, Агнес Естерхази, Лиа де Пути, Марсела Албани, Мари Кид, Ксенија Десни

„ВИТЕЗ ТУЖНА ЛИЦА„

Међ комичним старовима Холивуда, који могу да се ставе покрај Чарла, долази и Бастер Китон, који није ништа мање оригиналан.

Бастер Китон се родио у Пикеру, у Канзасу, под чудним околностима. Његови родитељи имали су једно позориште, које је давало представе по вашарима. Једне вечери представа није дуго почела, публика је ударила у лупњаву, али се у тај мах појави циклон, а у то исто доба роди се и Бастер.

Циклон је однео позориште, и један добри свештеник допустио је, да се представа одржи у цркви. Отац Бастеров, држећи сина у наручју, одекламовао је једну песму, а за то време син, коме је било тек 12 сати, страховито се дерао.

Бастер, причајући о томе, каже: »Мени се чини, да се добро сећам те ноћи...«

Већ у петнаестој години Бастер је био акробата и са својим родитељима вршио је вратоломне продукције у музик-холовима свију већих америчких градова. Та тачка у програму звала се: »Три Китона«.

1916 године његови родитељи повукли су се са бине, а Бастер је постао члан Фатијеве трупе у Холивуду.

Звао се тада Малек, и његов меланхолично-суморни изглед допадао се публици. Тако је играо у филмским скечевима.

Једног дана неки репортер рече му: »Драги мој Бас, ти треба да будеш мало енергичнији, и да се прогураш кроз атеље-а. Зар не видиш, да имаш ретко фотогенично лице. Твоје су очи као у одалиске, твоје усне отомбољене као у пса. Па немаш ни једну бору на образима; а твој спљоштени шешир ванредно ти стоји, да не би требао никад да га скинеш с главе. И ти си просто створен за комику, јер се никад не смејеш, и док се други кидају од смеја, ти остајеш драма«.

Бастер Китон је био убеђен тим речима. Мало су неповерљиво примили у први мах тог »витеза тужног лица«. Та комика, на контрасту озбиљности, није се свидела. Ни једна црта његова лица није оживљавала, кад би се нашао у комичној ситуацији.

Ипак је почео да снима и његова слава је расла.

Један од најкомичнијих његових филмова зове се »Моја крава... и ја«. У том филму он је предмет симпатије једне краве. Једном приликом извадио јој је камичак из копите и она му је зато врло захвална, и спасава га једном од гњева побеснелог бика.

Забавна сцена за време једне дамске утакмице. Дама задржава ауто за упали цигарету.

Бастер Китона у Америци зову »Краљ хумора«. У приватном животу он је некад врло весео.

Једног дана његова жена, Наталија Талмаџ, каже му да примети млекарици, како се никад кајмак не хвата на млеку.

— Казао сам јој, каже Бастер Китон.

— А шта она каже? пита његова жена.

— Па она каже да толико напуни боце, да нема где да стане кајмак.

Једном је позвао свога режисера, да се провозају у његовом новом аутомобилу. На једној низбрдици Бастер рече на велико запрепашћење режисера, да бремза не функционише.

— Зауставите, ауто ако бога знате, даћу вам сав свој новац, ако изађем из овог проклетог аутомобила.

— Ви ћете бесплатно да изађете, одговори Бастер хладнокрвно, и са том истом хладнокрвношћу заустави ауто.

Од данас — 15 динара

368 СТРАНЕ!

Ратарска ул. 33.

Од данас — 15 динара

За Београд — цена 15 динара

Од данас — 15 динара

За Београд — цена 15 динара.

За унутрашњост: ако будем добио поручбину, послаћу у року од 6 дана на доплату. Ако поручиоц за то време не добије Сановник, нека пошаље 20 динара упутницом унапред, које је **сигурно**, да ће га добити. Поштарина за пет комада 12 дин. за десет ком. 16 дин. (5 ком. за 87 дин.; 10 ком. за 166 динара, унапред) доплатом 20 дин. више. **Сваку поручбину (упутницу) послати само на моју овде тачну означену адресу.**

Уредник и издавач
А. ШИНДЛЕХЕР
Београд, **Ратарска ул. 33.**

Од данас — 15 динара

ПУСТОШЕЊА ПРИРОДЕ.

Страшни „Торнадо“

Торнадо је средњо-амерички ветар страховите снаге сличан вихору циклона. Порекло саме речи је латинско, а значи окретати, ковитлати, опкољавати, и тај вихор оно што захвати уништава скоро до темеља. Ми овакве ветрове називамо орканом, али ова је реч индијанског порекла и Шпањолци је изговарају: хурикан, у чему се већ означава звучна представа самог појма и значења речи. Данас се тај вихор у опште назива торнадо и само мали број људи који су, добро скривени, преживели његово пустошење у стању су да посведоче да је та природна појава невероватно страшна.

Брзина Торнада достиже неколико стотина километара на сат. Сахарски вихор, самум, није му ни приближан по јачини, а само пешчане и снежне буре у дивљој азијској Гоби истичу се сличним бесом, а можда и источноазијски тајфуни који непрестано уништавају градове и села јапанске царевине. Торнадо прате мање које га и предсказују и трају још и дуго доцније пошто сам вихор прође.

На хоризонту се најпре појави црни облак који просецају муње и најједном се све шири ужасном брзином у сиви зид као код нас за време града. Затим се зид наједанпут заковитла и прашина и пара покрију сунце а тај је завој толико густ да се не види ништа ни на један корак.

Све се догађа таквом брзином да ништа није у стању да му измакне. Облак полети најједном к земљи и из њега се распростре хладноћа која продире до костију.

Жива бића која ухвати торнадо у равници налазе каквог таквог заклона међу ниским дрвећем и у шипражју које се још најбоље одупире овом вихоровом бесу што све из корена чупа.

У високој шуми је најгоре, јер ту не остаје поштеђено ни једно дрво, и највећа стабла која по шест људи једва обухвате, лете у вис као плева, а исто тако и куће, куле, све што се видно истиче. Као што је познато вихор бора у Истри у стању је да преврне воз. Снага овога вихора треба да се помножи са сто, па и хиљаду пута те да се добије права представа о том шта је у стању да учини торнадо.

Са страховитим звиждањем, стењањем, шумом, треском и урликањем нападне торнадо путнике скупљене са коњима и пртљагом поред жбуња и у шипражју, где легну припијени уз земљу. У један мах баци на њих такву ваздушну и пешчану тежину да их просто пригњечи. Нико не може ни прстом мањи. Уз то у носу и устима који су препуни песка почиње да се леди, толико је тај вихор хладан и у најврелијем годишњем добу.

Као што је дошао тако и одлази. Лети као граната. Облак се растргне, сунце засветли и његови зраци после хладног купања изгледају двапут топлији. Путници отресу са себе пешчани плашт и пребројавају се. Тешко њима ако је у околини лежало камење или није било заклона. Животи и предмети који су се случајно нашли у центру тог страшног ветра обично су увек уништени а површина земље као да је преорана огромним плугом.

Бесна и помамна ваздушна струја торнада прохукти на срећу само два до три километра ваздушном линијом. Хуриканом називају после не само ветар већ и „пут“ који је начинио од страшних остатака. Ако је летео преко шуме онда је пут оборених стабала тако оштро оцртан да дрвеће које остаје поред њих, готово није ни најмање оштећено. Нина-јандана, убиствени ветар, називају га такође Индијанци. Какву је пустош у стању да учини могли смо већ чешће пута да сазнамо из америчких извештаја.

НАЛИЧЈЕ ЗАТВОРА

Затвореник који је управо био пуштен из затвора, нађен је поред друма мртав пијан. Када су га сутрадан у полицији саслушавали рекао је:

»Видите, господине писаре, то је у опште наличје затвора. Када човек из њега изађе не може ништа да поднесе.

У ШКОЛИ.

— Колико је један и један?

— Три, молим.

— Магарче, број заједно самном... — ти си један, ја сам такође један; колико је то укупно?

— Два магарца!

ПО МРАКУ.

— Господине, како сте се смели усудити да пољубите моју кћер при вожњи кроз тунел?

— Ах, пардон, знате човек се у мраку често пута превари!

На гастрономској изложби у ПАРИЗУ у мају месецу 1927. год. „КУЗМИ-ЧАЈ“ је одликован златном медаљом

ДР-ВО П. М. КУЗМИЧОВ И СИНОВИ

ЛОНДОН, основано у ПЕТРОГРАДУ 1867. године,

и у овој сезони дели међу потрошачима свога пакетираног чаја марке „Кузми“ 1000 бесплатних награда и то: 10 Самовара, 80 Сервиза за чај од порцулана, 40 компл. (два) чајника од порцулана, 120 чајника од порцулана, 350 шоља за чај од порцулана, 200 тацни за слатко и 200 чајника за чај. — Налози за издавање поклона су уметнути у пакете са чајем и поклони по налозима издају се или шаљу се филијалама

У БЕОГРАДУ (Краља Милана улица 56. — Телефон 38-54) односно
У ЗАГРЕБУ (Краљице Марије улица 34.)

НЕДЕЉНЕ ИЛУСТРАЦИЈЕ
Излазе недељом.
Уредништво и Администрација:
Београд, Скопљанска 18/II.
Телефон 26-91.
Полугодишња претплата за земљу 70.— дин.
„ „ за иност. 100.— „
За власништво листа:
Драг. Вучићевић, Војвођанска 53.
Штампарија »Привредни Преглед«
Београд, Дубљанска 53.

ЕЛЕКТРИЦИТЕТОМ ОТКЉАЊАЋЕ СЕ ИНДУСТРИСКА ПРАШИНА.

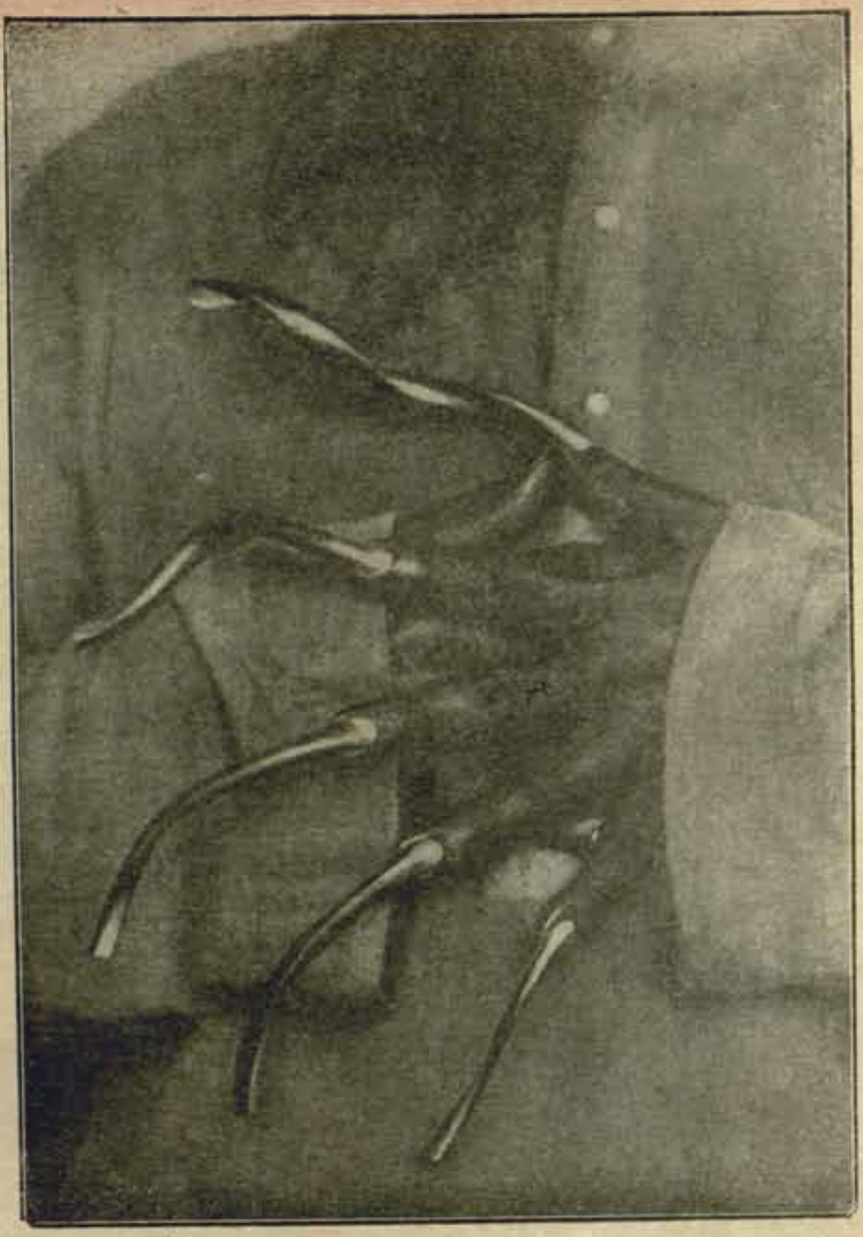
Прашина, која се нагомилава у атмосфери у великим градовима, нарочито у индустриским центрима, врло је опасно за организам. Улазећи у плућа та прашина ствара оболења и уноси разне микробе, а најопаснија је кад у њој има хемиских састојака. Прашина има и то рђаво својство, што ствара маглу, кондезујући око чврстих молекила атмосферску пару.

У Енглеској је израчунато, да сваке године падне на Лондон 76 милиона килограма чађи. У Невкастлу падне месечно 53 тона на једну квадратну миљу; у Рочалду 89 тона. У америчкој вароши Питсбургу никада сунце не сија светло зато што је цела варош мало замрачена димом. Једино недељом, кад се затворе фабрике, варош мало заблиста, јер се прочисти атмосфера.

Још одавно лекари и хигијеничари борили су се противу прашине и захтевали од фабрика, да помоћу нарочитих апарата задржавају дим. Фабрички дим читав је један проблем, јер је тешко изнаћи начин, да се он задржи и не распростире над градом.

Фабрике олова и бакра, чији је дим најопаснији, нису могле ништа друго да ураде, већ да закупе велика земљишта око фабрика далеко од градова.

У последње време праве се покушаји са електрицитетом, да се спречи дим. То су велике цеви, које иду по неколико метара у висину, а широке су по 20—40 сантиметара. Оне су спроведене у земљу. У те цеви спроводи се електрична струја, која привлачи прашину и спроводи је у земљу. У једној америчкој фабрици ти цилиндери покупе дневно по 10 тона гаравила.

НОКТИ ЈЕДНОГ ФАКИРА

Недељне Илустрације

Мери Пикфорд за време свог боравка у Паризу

Мари Дункан у свом будоару.

Светислав Петровић и Ањес Петерзен у филму »Тајне Оријента«.

Штампарија „Привредни Преглед".
Дубљанска ул. 53. — Телефон 40-80.

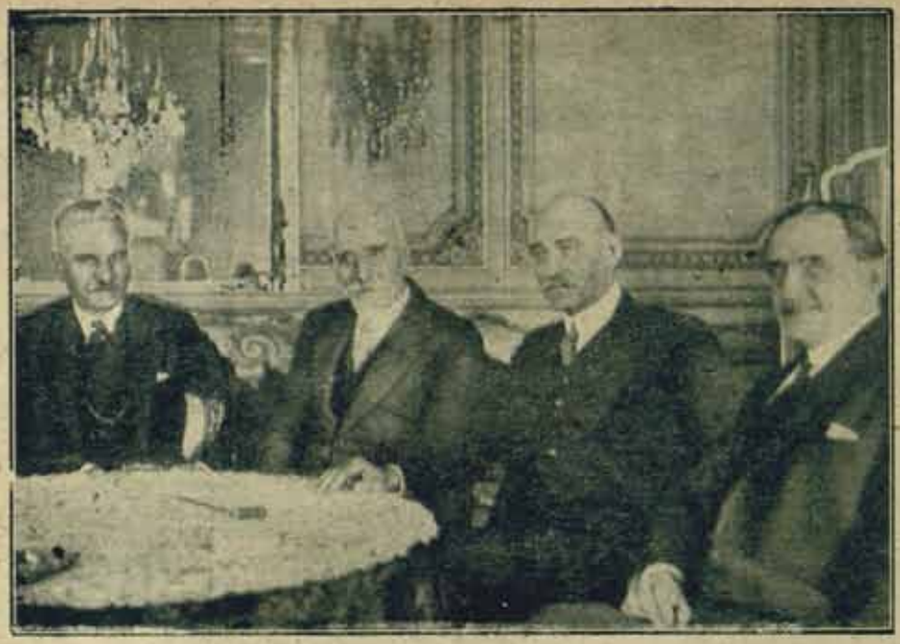
За власништво листа и штампарију
Драг. Вучићевић, Војводанска 53.

Бр. 44.

недељне Илустрације

Дин. 3.-

Једна важна балканска конференција у Паризу. Састанак грчког министра председника Венизелоса и г. Маринковића.

Шпански краљ Алфонс приликом посете шведском краљу Густаву у Штокхолму.

Десетогодишњица јубилеума владавине краља Бориса. Краљ поздравља дефилирајуће трупе.

Учесници на Збору Југослав. Ветер. Удружења пред Павиљоном Дрм. Хигијанског Завода у Скопљу. (Фот. Др. Хрибар)

Са париског конгреса кореографа целог света, где је решавано, шта ће се ново играти у сезони 1928-9.

Г-ца Љубојева, чланица Београдске Оперете

ШТА СУ НАМ НОВОГ СПРЕМИЛИ ПРОФЕСОРИ И КОРЕОГРАФИ МОДЕРНОГ ПЛЕСА, НА СВОМ СКОРАШЊЕМ ПАРИСКОМ КОНГРЕСУ?

Сваке године састаје се читав врховни савет стручњака из целога света, готово увек у Паризу и ту, на надлежном форуму, одлуче шта могу увести као пристојне игре у наше салоне и дансинге, за наредну сезону плеса. Конгрес учитеља играња, одржан у мају, примио је у начелу нове игре ТВИСТ ФОКС-АНГЛЕ, ЈЕЕЛ, ВАЛС-АНГЛЕЗ и ТАНГО 1929.; а кореографи, који су се састали прошлога месеца, опет у Паризу, утврдили су чораке нових игара. Из Београда је на овај конгрес ишао г. Петар Стојић, ппредседник удружења, као што смо ми раније били објавили и он нам је дао своје утиске за »Недељне Илустрације.«

»Посматрајући Енглезе, изјавио нам је г. Стојић, који су и овога пута на утакмици међународној однели победу као најбољи играчи а добијају победе већ читав низ година — наметнули су нам већ један свој стил носог држања, који у једноме ванредно лаком њиханју, чини утисак грациозности и отмености. Фокс-енгле се играо највише. Има ситнан и крупан корак, ступање је летом, пар иде потпуно водоравно, без цупкања а темпо је нешто бржи него стари фокс-трот. Интересантан је корак игре јеел, што је у ствари модернизирани блус. Танго 1929, кога смо напоменули, још је мирнији. Твист је прерада фокс-шими. Очекује се још једна нова игра, првих дана нове године, а то је Балтимор, чији су кораци у главном примљени на задњем заседању кореографа.«

БЕОГРАДСКА ОПЕРЕТА ПРЕСЕЉАВА СЕ У »ЛУКСОР«.

Чим нас је напустило лето, Оперета је морала да промени своју резиденцију. Са Теразија силази у Балканску улицу, т.ј. из »Клерића« у »Луксор« где је у току прошле зиме давала своје представе. Са овом променом, која ће се збити у току ове недеље, догађа се још и стапање театра »Стрекоза« са Оперетом и извесни чланови овог руског, веселог позоришта појачавају оперетну трупу. Нарочито ће тиме добити балетско тело, које ће сада имати изворног кореографа и неколико нових, увежбаних чланица. Неколико чланова Оперете, који су били отишли у току прошлог месеца, вратиће се у обновљену трупу, као на пример г. Клеменчић, који је стекао велико признање и симпатије, код престоничке публике. Г-ђа Микулићка, као и други верни чланови заједнице, г-ђа Радомска, г-ца Љубојева ,на пример и од господе Трбуховић, Цветковић, Колашиновић и други, остаће и даље вредни сарадници директора Оперете г. Р. Весњића, који се потрудио, да Оперету учини једном од најпримамљивијих забава београдских.

Међу премијерама које су у ужурбаној припреми, налазе се: »О не иди Гришо«, од Стравинског, затим позната оперета »Доларска принцеза« и једна нова Калманова оперета, која сада са највећим успехом влада на свим светским позорницама, већ чувена а то је »Војвоткиња од Чикага«. Долази још и »Царевић« е и једна лепа оперета, ваљда прва из руке француског мајстора Кристине, под именом »*J'aime*« (Волим).

У току ове недеље, Оперета ће бити поново једна од позорница, која ће успети да својим негованим репертоаром и одличним ансамблом, да право уметничко уживање, свима љубитељима лаке, фриволне музике једнога Калмана, Офенбаха или Кристине...

СНИМЦИ Г-ЦЕ ИТЕ РИНЕ. ЖИДЕ КРАВАНЕ) за »НЕДЕЉНЕ И (УСТРАЦИЈЕ«

Симпатична и млада филмска звезда, која је из Словеначке отишла у Берлин да куша срећу на платну, наишла је на изванредно доцхдање у атељејима филмског предузећа »Уфа« где је имала до сада већих улога у четири филма. И ако су разноликe интриге омеле све до сада приказивање њених филмова код нас, ипак смо уверени, да ће љупка и симпатична Словенкиња пребродити све тешкоће и да ће доспети до много веће славе. »Недељне Илустрације« су у непрекидном контакту са њом, — као и са свима нашим, домаћим уметницима, који су сада расејани по иностраним атељејима и доноси овај задњи њен снимак из Берлина.

Госпођица Лили и госпођица Фифи

Сва је вијугава као спирала та мала госпођица Лили, са носићем који као да тежи неким вишим сферама, дугуљастих плавих очију као у египатских играчица, са двема коврчицама на образима као два знака питања.

После ручка...

Узела је француски роман и легла на диван. Ништа није радила, али осећа се уморна због апатије тог целог јутра.

Покрај ње спава госпођица Фифи.

Ах, да вам је видети ту малу Фифи.

Бела и златна, са очицама као суве лишће, сва сјајна од младости и свежине, изманикираних ноктића, које гладиш и удешава...

А најлепши украс то је њен реп...

— Реп?

Да, јер госпођица Фифи је мачкица г-ђице Лили. Њих две су нераздвојне другарице, умиљавају се једна другој, и чак осећају да имају исте навике и склоности. Чим госпођица Лили легне, и госпођица Фифи је покрај ње. Најпре је погледи својом розе њушкицом, и почне да маше репом.

Неколико тренутака преде, а онда се стиша.

Спава.

И госпођица Лили спушта роман на сточић. Она спава или сањари.

О ономе који је њена последња љубав, затим о оном другом, који се тек помаља на хоризонту њених свежијих снова, о младићу, који је јуче тако чудно погледао и она је морала да се окрене за њим, о ефекту, који ће да направи њена нова тоалета у клубу и т. д.

Сан се лагано спушта на очи, пеп почиње своју веселу песму, и тако је пријатно и Лили и Фифи...

Сат изби четири...

Лили се трже...

Фифи се протегну... Зеву, отвори очице упола, испружи шапице, затим још сањива поче да их маникира...

Лили устаде и узе са свог сточића своју гламалицу за нокте и поче да их глача.

Обадве се улепшавају, и Лили и Фифи... Како се само Фифи дотерује, четири сата јој треба за једну шапу, као да ће на рандеву.

Лили прилази огледалу и најпре разговара са собом. Жена осећа љубав према огледалу, као да је то њено друго биће, или неко живо биће с којим она разговара. Кад је огледало у соби, никад се не осети досада... Мало се прошета, па се загледа у огледало, и мотре се све нијансе лепоте и лепог изгледа. Атмосфера собе чини своје дејство. У топлој соби госпођица је увек лепша, и увек је лепше изаћи из топле собе на улицу, јер се још читавих пола сата носи на лицу природно руменило.

Госпођица Лили је сва младост, али она потенцира ту своју младост разним тубама и кутијама. Она воли да буде слика.

Госпођица Фифи има тако румену њушкицу, да би јој могла позавидети г-ђица Лили.

Лили погледа Фифи и помилова је... Фифи се умиљава... и скочи с дивана. Госпођица Лили отвори прозор.

Што прозор воли госпођица Фифи, не можете да замислите. Чим је Лили на прозору и Фифи је поред ње... Гледа Лили десно, лево, гледа и Фифи десно, лево.... Она има своја познанства, своје симпатије, супарнице и непријатељице, као и госпођица Лили.

Пролази једна госпођица.

Лили се иронично осмехну...

— Мисли да ће да ми га преотме, али не може да успе...

Г. Божидар Митровић, баритон, бивши члан Београдске и Љубљанске Опере, даваће свој концерат 8. нов. у 6 час. у сали Кола Срп. Сестара.

И гледа за њом потсмешљиво.

На крову се појави мачкица бела и црна.

Фифи сва задрхта... То је њена супарница и она је страшно мрзи, и та мржња се изражава на њеном репу где су све длаке скочиле у вис.

Мачкица прескочи на други кров и изгуби се...

Један младић прође, подиже главу, погледа госпођицу Лили, и као да задржа један моменат поглед на њој.

Насмејаше се очи госпођице Лили...

— Овај страшно обилази око моје куће И пријатно јој је, што ту пролази.

На крову се појави велики бели мачак, огроман као ангорски, и мала Фифи устаде наједаред и поче да се умиљава око госпођице Лиле...

То је њена симпатија....

Он је спази с крова, погледаше се, и Фифи уместо поздрава отпева две ноте: мр...у, мр...у...

Изби пет сати.

Лили се трже.

— Он ће ме чекати у пола шест.

И Фифи скочи с прозора. Поче нервозно да шета по соби, јер у то доба и она иде на свој корзо преко кровова.

И има потпуно навике њене Лили. Излази пред вече, само се враћа касно у ноћи.

Госпођица Лили се облачи и размишља Да ли да седне на трамвај или пешице.

— Боље да он дође пре мене, и да ме чека... Глупо је то кад девојка иде прва на рандеву. Онда се сви окрећу за њом, виде као шетка, и знају да неког чека.

А госпођица Лили воли издалека мало да га посматра, како чека, и окреће се, а у исто време хвата га, да ли се окреће за другом госпођицом...

— Боље пешице, можда ћу срести и онога, што се окренуо за мном и чудно ме погледао... Морам се с њим упознати, згодан дечко...

Али ту јој дође друга мисао: »А шта би он рекао, да зна?...«

— Ко да он не прави познанства, кад ја не видим.

Баш се и не кидам много за њим, анализира себе г-ђица Лили.

Она је модерна госпођица, која не даје ником максимум осећања. Њено срце је као флашица парфема и она даје само по једну кап...

Госпођици Фифи изгледа сувише дуго то облачење Лилк. Сва је нервирана. Скаче на диван, са дивана на столицу, са столице на прозор.

А бели мачак опет се шетка.

Фифи појури вратима и очајно замаука...

Сад је већ Лили готова и отвори врата. Пожурише обадве...

Фифи излете прва на капију, и не погледа своју Лили...

Лили ухвати крајеве мантла, затегну их добро, пребаци један крај преко другог, поче да се врцка и изгуби се низ улицу.

А Фифи пажљивим и еластичним кораком пређе улицу и изгуби се преко суседног плота.

МИР - JAM.

Лет преко Океана

КАКАВ ИЗГЛЕДА »ГРАФ ЦЕПЕЛИН«

Доктор Екенер, под чијим је руководством сграђен »Граф Цепелин« изјављује: »Још не можемо да судимо о »Графу Цепелину«, јер он је тек у еволуцији«.

»Граф Цепелин« је дугачак 236 метара, а висок 30 метара.

Једна кућа од шест спратова могла би угодно да се смести у »Графу Цепелину«.

Поврај те огромне величине, дирижабл има довољно отпорне снаге према ваздуху.

На дирижаблу се налази соба за дирекцију, где су разни командати и апарати за контролу.

Затим долази соба за навигацију, где су смештени разни инструменти, мапе и бежична телеграфија.

Један простор одређен је за кујну, где је смештен електрични шпарет, а до тога одељења је друго које служи за салон и трпезарију.

С једне и с друге стране, дуж једног ходника ,налази се двадесет кабина за спавање. Најзад, са сваке стране дирижабла, а у средини налазе се кабине за моторе.

У новом дирижаблу бензин је замењен »плавим гасом«. То је један хидрокарбит, чија је густина иста као ваздуха, јер ма колика количина да се смести у дирижабл тежина лађе не мења се.

Тај гас се држи у балонима, да би могао одмах да се изручује.

Максимална брзина дирижабла је 130 километара на сат.

После овог прелаза преко Океана »Граф Цепелин« мисли да предузме један пут око света.

Немци не сумњају у успех.

Један Немац, говорећи о »Графу Цепелину«, изјавио је: »Лакше је управљати »Графом Цепелином« него терати један ауто кроз берлинске улице.

Нису једини Немци, који имају амбиције да господаре ваздухом. Ускоро ће из енглеских хангара излетети два дирижабла, који нису конструисани као Цепелин, али ће бити највећи дирижабли на свету.

Енглески дирижабл биће дугачак 260 метара, а висок 44. Имаће шест мотора. Он ће моћи да узме 100 особа, 60 путника и 40 људи од посаде. Његова брзина ће бити 73 миље на сат.

Лет »Графа Цепелина« преко Атлантског Океана.

КЛАСИЧНА ИЗРЕКА

Професор пита ђака: Шта је то класична изрека?

Ђак, гимназиста, не одговара.

»Па ево ја ћу вам помоћи. Сетите се неке класичне изреке«.

Ђак после неколико тренутака размишљања одговара:

»Ни десет мудраца нису у стању да наодговарају на питања једног лудака«.

ЦАР ФЛАВИЈЕ И ХВАЛИСАВАЦ

Неки бојажљиви војник хвалио се римском цару Флавију Клаудију Јулијану — који је рођен 331 год. а умро 363 погођен стрелом. — својим ожиљцима на лицу.

Цар Флавије му на то рече:

»Када опет будеш бежао немој се осврнати! Није јунак свако који на лицу носи посекотине и ожиљке противничког оружја.

БЕОГРАДСКИ ФЕЉТОН.

Како је она замишљала брак

Г-ЦА БОБА СВОЈОЈ ПРИЈАТЕЉИЦИ

Драга моја,

»Ти свако своје писмо завршаваш једним знаком питања. Зашто се ја не удајем?

Знам да је неопходно потребна та законска операција, која се зове брак, да би жена добила титулу госпође. Мене једино та титула интересује. У тој заједници, коју ћу добити у замену за мој мираз. Али титула не може да ми надокнади све оно, што гу... девојачким животом. Комфор куће о... се стара моја мама, обожаваоце за које сам ја увек златна тица и сваки би желео да ме улови; оно задовољство да будем звезда у друштву, и да ме окружавају по неколико кавалера. А уместо тих кавалера, увек напарфимисаних и удешених, ја ћу имати уза се досадног мужа, по чијој команди морам да седим и устајем, кад њему није добро да седим код куће, иако близтам од здравља, да га молим по два и три пута да идемо тамо где ја желим, да га гледам како се свлачи и облачи, и тражим му одело у шифоњеру и т. д....

За мене је интересантан господин у смокингу.

Муж у пиџами није ми примамљив.

И после тога брак, тај живот у двоје, истоветан је једног дана као и другог, а ја не могу ни у једном истом друштву да се појављујем сваки пут. Мени је једна иста варош досадна кад седим у њој шест месеци... С пролећа увек волим Париз или Рим, зими Дубровник.... с јесени да путујем, да се пењем и скидам у воз, да јурим аутомобилом, да мењам места, да будем увек предмет обожавања....

А зар ћу ја бити увек предмет обожавање мог мужа?

По мојим појмовима брак има смисла само три месеца. После тог рока треба се раставити, али не чекати толико дуго, да ти све у том животу буде блутаво ,већ побећи што пре, са кисело слатким укусом у устима....

После треба живети, забављати се, и мењати љубавнике.

Видиш, мени се муж не свиђа, али ме љубавник занима. Он је као увек свежа воћка, а мужа морам да трпим и кад прозукне и да правим лице као да га волим.

Ја не могу да се претварам у браку, и осећам, да нисам створена за те »вечне« везе. Моја је љубав као сладолед, слатка али се топи, топи... У браку се љубав топи и нишчезне.

Удаћу се, то не поричем, али ћу ставити погодбу свом мужу: брак на три месеца.... А после ћу правити планове о свом животу....»

ПОСЛЕ ГОДИНУ ДАНА

»Удала сам се онако како сам желела. Сад смо на свадбеном путу.... Медени месец. Он је висок, црномањаст, ватрених очију. Кад ме загрли и стегне у наручје, ја му шапућем: »Грли ме, али само три месеца....« Он се смеје, љуби ме и шапуће: »Само три месеца.....«

Плаши ме нешто, што осећам да немам више своје воље... Он каже: »Хајдмо у шетњу, ја одмах идем...« После вечере, он ме зове да идемо у собу, и ја пристајем... иако џез свира и парови се окрећу... Али има дивне очи... и нежан је у љубави... Ипак, то ми не смета да раскинем... Боље је да се растанемо у пријатељству...«

ПОСЛЕ ТРИ МЕСЕЦА

»Замисли, драга моја, десио ми се такав малер, што никад нисам могла да помислим. Ја сам у »благословеном« стању.... Хтела сам одмах вештачки да се ослободим тог терета. Али мој муж не да. »Како не даш, кад ја хоћу, кажем ја њему. Нисам ја жена као друге, које хоће да рађају децу, да воде кућу. Зар да ја покварим моју линију и да изалазим на улицу тако деформисана, да се устурим уназад, и љуљам један балон испред себе.... Ја хоћу да будем увек лепа, волим слободан живот, провод, путовања, палате, модерне игре....

Он је на то све заћутао и само је казао: »Добро, иди, и ослободи се....«

И можеш ли да верујеш, ја нисам отишла.

То је покварило сада све моје планове о животу, и ја сама не знам шта да радим.

Морам признати, он је тако добар према мени, воли ме, све ми угађа, и ја осећам да бих га тешка срца могла да оставим....«

ПОСЛЕ ГОДИНУ И ПО ДАНА

»Окупала сам мог малог Сашу, успавала га, и сад журим да ти напишем писмо, пре но што се он пробуди.... Да знаш што је златан, да сам просто луда за њим... Не могу да се одвојим од њега, нити смем да га поверим девојци, све ми се чини она не уме да га држи и испустиће га. Не зна се ко га више воли, да ли ја или његов тата. Па се све препиремо, кога Саша више воли. А он пружа ручице и мени и тати.

Нигде не марим да изађем, али сам најсрећнија, кад је леп дан ,па са колицима и Сашом одем на Калемегдан. И чини ми се, сваки, који год прође, погледа Сашу и насмеје се на њега.

Пре неколико дана сретох једног мог ранијег обожаваоца, а он ми прође:

— То је ваш син госпођо Бобо?

— Јесте, видите како имам лепог сина.

— Ја видим да је мама врло лепа...

— Оставите сада ви те комплименте, нељутих се ја... А он настави дрско:

— Је л' истина да ви волите вашег мужа.

— Дабоме да га волим, јер ви ни један нисте равни њему...

И одем на Калемегдан...

Смејем се сада самим мојим девојачким теоријама о браку. Како сам се изменила.

Синоћ смо били у позоришту на премијери. Први чин сам слушала, другог сам почела да се нервирам, а у трећем чину не знам ништа шта су глумци говорили.... Најстрашније мисли падале су ми напамет: »Ако девојка заспи, а Саша се пробуди, па се расплаче, па испадне из колица, па ми се дете унакази....«

После представе одјурили смо кући, улетела сам у собу, а он спава као анђелак... Морала сам да га пољубим и пробудила сам га, а он, како је отворио очице, насмејао се... Много је добар и сладак...

Имам нешто да ти се похвалим, два дана сам била куварица. Моја девојка се изненада разболела, и нисам могла истог дана да нађем млађе, и онда ја у кујну. Да видиш имала сам мало зорта. Одјурим мами, па почнем да је испитујем, како се кува и све забележим, колико лука, колико јаја, пиринча, и ручак испадне ванредан. Кад је мој муж дошао каже: »Никад није слађи ручак јео...«

То је био читав догађај у нашој породици. Дошла мама са татом, да чују како је испало, а муж ме хвали, а мој тата се смеје: »Требао сам ја то да пробам...« А ја се наљутим и кажем тати: »Једне недеље ћу ја да скувам ручак, а ти и мама морате да дођете да ручате код нас.«

Хтела сам да те замолим, да ми пошаљеш рецепт од оних колача, што сам једном јела код тебе, са шаумом и пенмезом од кајсија.

И пиши ми, је ли твоја Сека патила, кад су јој расли зуби.

Ето, чујем Сашу, гуче, пробудио се, сад морам да завршим писмо...

Воли те твоја Боба.«

МИР - ЈАМ.

ОПАСНЕ ГОДИНЕ У ЖИВОТУ ЖЕНА

Жена четрдесетих година у ранијим вековима играла је врло важну улогу у љубави и била је предмет ватреног обожавања.

Данашња мода, колико је подмладила жену, толико јој је и одузела чари. Кратка сукња открива многе неправилности ноге, и госпођа четрдесетих година никад не може да се пореди са једном витком шипарицом. Кринолин је скривао све неправилности и само се истицала лепа глава окружена локнама.

Осамнаести век обожавао је жену четрдесетих година. И у романима јунакиње нису биле шипарице. Балзак је увек волео старију жену, јер је она била израз достојанства и интелигенције.

У двадесетом веку обожава се шипарица.

Међу женама, које су обожаване, позната је Аспазија. Њој је било 38 година, кад се у њу заљубио Перикле. Клеопатра је достигла четрдесету, кад се срела са Антонијем и он је смртно заволео. Дијана Поатје, чувена лепотица на француском двору, чију су лепоту тела поредили са бо-

гињом Дијаном, имала је 38 година кад је пробудила љубав у срцу француског краља Хенрика другог.

Ана аустриска сматрала се као најлепша жена у Европи, и било јој је 42 године кад се срела са Мазареном и постала његова љубавница.

Маркиза Ментенон, која је дуго била омиљена фаворитка Луја четрнаестог, и оставила своје име у историји, отпочела је свој роман са краљем у 43 години, а било јој је 49 кад се венчала с њим.

Чувена Нинон Ланкло, у коју се заљубио њен рођени син, и убио се кад је чуо да је то његова мати, имала је обожаваоце чак у седамдесетој години.

Шарлота Штајн била је ватрена љубав Гетеова, који је био седам година млађи од ње а она је имала 34. Познат је и роман Жорж Сандове са Шопеном. Она није била млада у то доба кад је волела Шопена, али њена лепота блистала је у 35 години. Чак се зна да је Лепа Јелена имала 48 година, кад је отео Парис.

Између ових жена једина је била Дијана Поатје, која је имала фигуру и витку линију. Све остале биле су пуније, чак и грозне жене као маркиза Ментенон.

Све те љубавнице из историје данас не би имале толико успеха. Иако је данашња мода изједначила жене од 15—50 година, ипак свако доба има свој шарм и младост тријумфује над зрелошћу.

Четрдесета година, која се назива »опасном«, била је много опаснија у Балзаковом добу, а данас се може рећи да су све године опасне, почев од осамнаесте.

КАКО БЕОГРАЂАНКА КУПУЈЕ ЦИПЕЛЕ

Треба је видети како зналачки узима, али не свака, већ она мала госпођица шипарица, која полаже више на ципелу него на фризуру.

Читава серија разноврсних ногу може се видети у обућарској радњи.

Дама облачи нову свилену чарапу, јер излаже пред свима своје стопало. А каквих све нема стопала. Изненади понека шапаста нога, која пре тога изгледа у ципели тако фина и узана.

Заиста, модерна ципела моделирала је женама ногу, али само кад је нога у том калупу, а кад се скине онда се виде последице модерних ципела.

Оне шпицасте ципеле биле су убиствене за женску ногу. И сада се код неких београдских обућара налазе ципеле мало више шпицасте и то стеже прсте. Најбоље су са заокругљеним врхом у које прсти упадају врло удобно.

Београђанка је позната као жена, која полаже на ципелу. Како само шипарица бира ципелу. Било је у једној радњи. Једна мала госпођица тражи ципелу беж и тегет. Износи јој обућар два пара са загаситијом и светлијом плавом бојом. Она је обуче, затим стаде пред огледало и загледа ногу са свију страна. Допада јој се... Онда их скиде с ногу и помоћних уже да их увије.

Оставите, хоћу да видим нешто.

И тада настаде преглед ципела.

Ово је врло важно да знају све госпођице.

Та мала узе прво потпетице и измери их да ли су једнаке.

— Потпуно су једнаке, уверава помоћник.

— Варате се, каже мала, ова десна је мало већа.

— Па то може да се деси, случајно у раду, брани своју робу обућар, али се не опажа.

Госпођица тада прислони углове и измери их. Дуго је мотрила, да није која већа.

Али сад настаје оно што је најважније. Дохвати ципелу и прстима почне да тегли горње платно, да види да ли је добро ушивено, јер догађа се често, да обућар ушије плитко, и после неколико дана почне да се одваја ђон.

— То је врло јако, немајте бриге, опет брани робу помоћник, који једва чека да је увије, јер мала госпођица наћи ће још неку ману.

Али преглед није још завршен.

Госпођица поче да испитује кожу на десној и левој ципели.

— Видите, ова кожа на левој ципели, другојачија је.

— Али један је исти квалитет.

— А, нећу, дајте ми друге, одговори мала, и после пробе других ципела, опет је настао исти преглед, и госпођица се задовољила.

Била сам очарана том малом шипарицом и њеним зналачким куповањем ципела и хтедох да јој пријем и да кажем:

— Честитам вам госпођице.

Тако треба свака жена да купује ципеле.

Г. Божа Николић као бог Пинтарошић у »Хасанагиници«.

Исповест једнога младића

— М. Ал. —

Лађа је полако клизила по тихој води. Пробијајући јесењу маглу приближавала се С... штеку. Кроз маглу назрех зидине старог града, горостасне димњаке из којих куља густ дим; а нејасни шумови великога града једва допираху до мене. Сирена фијукну и паробродско звоно проломи тиху атмосферу. Брод се приближавао штеку. Настала је уобичајена ужурбаност путника и вика морнара. Капетан брода даде и последњи знак да је брод укотвљен. Путници уморени од дугог пута тромо излажаху један иза другог. Опет ларма. Торбари, ниљари, носачи и разни курири викаху сваки по нешто да би привукли пажњу путника. Измакнувши од штека, седох на једну клупу великог кејског парка. Било је 8 сати ујутро. Сунчани зраци грејаху моје тело и задовољан, утонуо сам у мислима. Пролазници су пролазили поред мене, хука разних мотора, писак сирена са великих бродова преламаху ваздух. Мени све то није сметало. Одједном ме прекиде један глас:

— Знате ли кад иде лађа за А....?

Незадовољан што ме прекидају у мојим мислима тромо подигох главу. Предамном је стајао један младић кретенастог изгледа. Његова чудновата појава привукла је моју пажњу, те му ја одмах одговорих:

— Лађа за А... иде у 11 часова.

Охрабрен мојим одговором, младић седне поред мене. Видео сам да жели ступити у разговор. Он је патио и сво је је патње хтео поверити другоме, да би му олакнуло. Сунце је увелико пекло. Море се ширило у бескрајност, по коме су клизиле мале барке и с времена на време појављивао се по неки океански брод. После неколико уобичајених питања која смо стављали један другоме, поче младић причати трагедију своје породице.

Лице му се одједном уозбиљи, замисли се, гледао је негде далеко и пошто се мало прибра, поче своју тужну исповест.

— Пре четрнаест година био сам срећан, живео сам поред својих родитеља; са највећом љубављу слагао сам се са браћом и сестрама. Сад сам скитница, бедник, који лута од места до места, од државе до државе, тражећи себи утехе и уточишта.

»Често ли су грехови отаца
својој деци горке суза наносили.«
Др. П. Мантегацо.

Ови се стихови могу односити на моје родитеље. Отац ми је био велики индустријалац, компаньон више предузећа, члан управе многих банака и т. д. Оженио се из љубави. Узео је моју мајку без пара. И од тада сијала је звезда радости над нашим домом. Њихов је брачни дом био извор љубави, среће и задовољства. Све је то трајало нешто дуже од мога рођења. Можда сам ја узрок несрећи мојих родитеља.

При овим речима, његове се црте уозбиљише од узбуђења, које је, изненада, проврело у његове црне очи и згрчило његове сухе очи. Затим настави:

— Моја је мајка имала увек онај култ савршене лепоте и вечите младости. Али баш тај култ је упропастио мога оца и све нас. У њу су се сви заљубљивали: и младо и старо. Баш та љубомора мучила је мога оца.

Адолф Манжу са својом младом супругом пред њиховим новим домом.

Младић погледа на часовник и видећи да нема много времена, настави живље своје причање.

— Пре десет година, једне пролетње вечери ,кад се природа буди, кад нас пријатни мирис цвећа разнежава, тад се десила трагедија наше породице. Барон фон Бајм, интимни пријатељ мога оца, приредио је величанствену забаву у свом дворцу. Наша цела породица, по жељи барона, присуствовала је тој светковини. Ламписка су блештали од силне светлости, раскошне тоалете украшене разним накитима одсјајивале су у раскошним одајама. У блеску сала, уз грмљавину музике проведена је ноћ.

А у зору, док се играло у кући конфета, док су одјекивали звуци џаза и саксофона, дотле се у једној од одаја дворца баронових десило нешто страшно. Ах!

Тај младић заклони лице рукама, поче пригушено јецати и дрхтавим гласом настави:

— Отац је нашао мајку са бароном. Видевши то, у том тренутку, избезумљен окину револвер. Хтео је њу убити. Судбина је варљива. Метак је погодио барона. Од тога тренутка настаје разоравање наше породице. Оца ми осудише на 20 година робије, а мајку због прељубе на 2 год. затвора. И тако, драги господине, мој је отац сада у једном казамату, а мајка кокета у Паризу. Нас три брата, ево, већ 14 година како лутамо.

Већ је и време за полазак. Он ми топло захвали што сам га саслушао, што је могао да се изјада и тиме олакша свој велики бол.

Велики океански брод полако је напуштао пристаниште. Његово напуштање С... штека добило је тужан карактер, као да је хтео да наговести, да на својој палуби носи једног паћеника.

ЗА ВРЕМЕ СВЕТСКОГ РАТА БИЛО ЈЕ 45.000 ШПИЈУНА

Ричард Рован, који је нарочито добро упознат са свим тајнама шпијунаже, објављује у својој књизи о шпијунажи и контрашпијунажи, да је за време светског рата било укупно 45.000 шпијуна, а да је 20.000 од ових боја радило за савезнике.

Само врло мали проценат ових шпијуна био је убијен на бојиштима или осуђен на смрт. Тако је њих 1000 настрадало у борбама или завршило на губилиштима.

Шеф специјалног обавештајног бироа при британском министарству рата, генерал Кокерил, саопштио је аутору Рована да су велики издатци за шпијунажу ипак били мали у сразмери са огромним милионима сачуваним помоћу шпијунаже. Само његов биро са целим шпијунским штабом сачувао је Енглеској читаве милијарде.

И поред тога што је закључен мир, каже Рован, шпијунажа не престаје. Од марта до јула ове године у неким европским државама осуђено је 17 особа због шпијунаже.

Најопаснија шпијунка за време светског рата била је Немица, називана од стране савезника »Мадмоазел је Доктер«. Од француских шпијункиња истакла се »Алис Дибоа«.

Групу шумадиских стрелаца који су сјајним успехом на овогодишњем земаљском гађању у Београду добили Пехар Њ. В. Краљице Марије и тиме постали прваци државе. Имена господе у групи су: 1. Марко Милорадовић, 2. Сава Миленковић, 3. Драг. Миловановић, 4. Милисав Чоловић, 5. Мата Марковић.

Вредни председник Шумадиј. Стрелаца, ђенерал г. Милосав Антонијевић, под чијом се вредном управом стрељачки спорт нагло шири у Шумадији.

ФИЛМСКА ШКОЛА
Г. М. КАРАКАША

Ученици и ученице филмске школе у Београду.

Кад Београд тако воли филмове, да су данас свих осам београдских биоскопа увек пуни, и кад се читави батаљони младог и лепог света боре о потпис једног филмског глумца наше крви, као што је ономад био случај са вољеним Светиславом Петровићем, онда природно да мора постојати и некаква филмска школа, која би била заметак велике филмске, националне продукције. Једну је основао и полако диже све на заслужнији степен, признати предузетник и оператор г. Новаковић, а другу школу отворио је г. Миша Каракаш, бивши прослављени оперски певач, чији Оњегин на московској и београдској сцени, изазиваше увек незаборавни утисак. Г. Каракаш је поставио свој студио у улици Краља Петра, где је данас смештен »Земгор«. Име школе помпезно звучи: »Виши Кинематографски течај за Кино-уметност и Кино-технику,« али је школа смештена ипак у сутерен зграде и у два-три одељења два пута недељно, окупља се ту занимљив свет, често врло леп, жељан једног сањаног ужитка, да себе види на платну. Али пре него што се огледају у фамозној фотогеничности, пре сваког пројецирања филма, престоји мало суводарна настава о историји кинематографије, и техници филма, о уметности геста и израза тела, учи се шминкање, праве се пробна филмовања али без снимања. То су театралне, неме сцене, у којима се одиграва цео сиже филма.

Школа постоји већ од овог пролећа и окупила је око 40 ученика и ученица, махом Рускиња. Долазе и младе госпође, којима је глава упаљена од жудне славе. Долазе сви, долазе у овај сутерен, са таквом преданошћу, и ваљда са оном истом вером, као што су први хришћани одлазили у своје храмове, у римским катакомбама, занесени и опијени религијом. Када би та школа имала средстава, можда би са таквим занесеним и фанатичним ученицима могла далеко напредовати и г. Каракаш би тада постигао свој циљ: спремио би за изградњу домаћег филма један нараштај, који би био дорастао за свој позив.

Краљица Пирата

Романтични догађај из давне прошлости.

Извештај господина Жак-Констана д'Ерлоа, бродског капетана пете класе, заповедника »Церере«, брода Његовог Височанства, — господину маркизу Десербју де л'Естандиер, команданту ескадре у киберонском пристаништу.

*

Господине Маркиже!

Послушан Вашим наредбама, част ми је послати Вам овај извештај да Вас обавестим о задатку који сам срећно извршио у краљевској служби, почињући од уторника 12 априла, дана када сам добио наредбу да отиловим у циљу извршења тајног налога, па све до петка 6. маја када сам се вратио под Вашу заставу.

Господине Маркиже, припремивши још поменутог дана Церез, пренуо сам се у правцу који сте ми означили и пловио сам тако од прилике 120 миља под јаким северним ветром све до подне идућег дана.

Послушан Вашим усменим наредбама, сломио сам у среду 13 априла у подне печат поверљивог писма које сте ми изволели поверити. Нашао сам, као што знате, заповест у одређеној форми потписану од господина адмирала Француске, грофа од Тулузе, да прогоним свуда и да уништим једну пиратску лађу која се наименично називала према месту, времену и приликама: Карбо, Паон, Алет или Тјерцел. Та бригантина са многим именима често је изазивала гнев краљев заустављајући, пљачкајући и палећи многобројне француске трговачке једрилице, које њихове хартије и добре и законске форме нису очувале од убилачког беса морских разбојника без части и вере.

Запечаћен замотуљак садржавао је више примедаба учињених Вашом руком. Из тих примедаба могло се закључити да се пиратски брод у том тренутку скита вероватно поред западне ирске обале, што су потврђивали и неки злочини који су се тамо догодили.

Кстарили смо пет дана: 13, 14, 15, 16 и 17 априла и приближили се ирској обали. За све то време Церез се одлично држала.

У вече 18 априла спустили смо котву крај улаза у залив недалеко од села које се према мапи звало Крајфден. Допунили смо резерве слатке воде и дошли у везу са становништвом које нас је врло срдачно примило. Видели су пиратску лађу прошле недеље на отвореном мору. Беше се одважила шта више неколико пута да закотви на пушкомет далеко од обале. Две Фрегате Његовог Британског Величанства прегледале су затим све обалске пећине али не нађоше ништа сумњиво. Фрегате су после тога окренуле ка Хебридама у уверењу да се тамо задржала прогоњена бригантина.

Ипак и поред тога сматрао сам за мало вероватно да ће пирати бити тако глуни и изабрати острвље за средиште својих намера, и то још острва која леже изван свих морских трговачких путева и бејах уверен да се налазим где треба да без оклевања испуним жељу краљеву.

осети осам се ратног лукавства које нам је и донело коначан успех. Пошто сам дуго [illegible] у Клајфдену о кравцу с којим су отиловиле енглеске фрегате и тако утврдио становиштво у претпоставци да намеравају поћи за њима, допунио сам резерве хране и пијаће воде и упутио се намерно ка северу као да намеравам отиловити до Хебрида. Од прилике двадесетпет миља од клајфденског залива отвара се широки клевски залив засејан хридинама и плићацима. Ту сам савио једра уверен да нико неће посумњати да ово страшно место крије у заседи Церез.

*

Измеривши обазриво дубину воде на неколико места, спустио сам котву при уласку у пристаниште, иза пустог и доста високог острва које је на мапи било означено као острво Кларе. Тако сам чекао, убеђен да ће повољне вести наградити моје стрпљење.

Нисам морао дуго бити нестрпљив. Ретку наклоност судбине погодио сам боље но што сам мислио: стална срећа, која прати верне краљевом оружју, учинила је да баш залив клевски буде уточиште пирата који су у њему пронашли кружни, плитки и тешко пролазни канал могућ за пловљење једино у одређеним часовима плиме. Закотвио сам код острва Кларе у вече 24 априла а изјутра дне 26. у време када је лађа чишћена, огласило је гавраново гнездо да се појављује управо у средини међу хридинама, на унутрашњости залива, једро. Утврдио сам одмах тачност оглашења и распознао сам спољашност бригантине која се подударала са оном коју сам имао према заповести савладати. Наредио сам одмах све што је било потребно. Али пре но што је Церез била спремна да заплови, пиратска лађа нам је измакла, одношена морском осеком и ветром, и дограбила се отвореног мора.

На тај начин бригантина је добила три до четири миље пре но што смо били способни да пођемо за њом.

Али затим се ветар окренуо веома повољно за нас, јер је почео дувати снажно на југозапад. Церез сграђена много стабилније но наш непријатељ, лељушала се мање и ноће надокнађивати изгубљене миље. Ускоро сам могао догледом прочитати име бригантине, написано црвеним словима на црној позадини. Прочитах Корбо... и моје последње сумње нестадоше.

Око другог сата по подне приближисмо се на пушкомет броду и позвасмо га пуцњем из топа да се јави, при чему смо по правилу истакли краљевску заставу. Пошто пиратска лађа није одговарила, опалих поново као опомену. Ах, дрскости! Пирати одговорише из два топа који беху скривени на задњем делу лађе и кутле пробише наша једра на неколико места.

Узнемирен могућим кваром које би — смем ли тако рећи — поломило наша крила и спасло црну птицу од канџе нашег сокола, наредих да цео бок лађе отвори паљбу против пиратске катарке.

Настаде велика борба и жалим што морам саопштити знатне губитке, то јест, осам мртвих, међу њима и један официр, и тринаест рањених, међу њима и виши топџијски подофицир. Одважност пирата била је на највишем ступњу, помамна. Јер са поломљеним једрима на броду у који је улазила вода, нису престајали борити се на палуби, огреали у крви, и тако су множили наше губитке преко уобичајених граница. Бојећи се да нећу остварити задатак пре ноћи, а одлучен да по сваку цену испуним жељу краљеву отпочех маневрисати за освајање. Час за заузеће брода припада мом првом поручнику господину де Сорја. Нападно одељење скочило је на палубу бригантине и исекло сабљама и последње злочинце од којих се нико није хтео предати. Том приликом се догодило нешто, што је проузроковало опширност овог извештаја а што ћете свакако опростити.

Последњи наши непријатељи беху сви поубијани пред вратима једног одељења, као да су до последњех даха хтели одбранити улазе тамо. Када је са пиратима било свршено, господин де Сорја нареди да се развале врата тог одељења и уђе унутра са пиштољима у руци, јер је доиста изгледало да ће тамо бити нешто што није сувише католичко. Неколико наших људи ступи за првим поручником.

Сви беху изненађени. Место које је служило за капетанову собу, као што су потврђивале мапе, књиге и многе машинерије, крило је у том тренутку дивну, напудерисану даму, која је седела у брокатској наслоњачи и посматрајући јунаке који су ступили унутра, и не испољавајући ни најмање знака гнева или узнемирења.

Незнајући да ли је заробљеница

или саучесница пирата, позва господин де Серна даму да се изјасни. Једини и крвави одговор беше му пуцањ који га тешко рани. Тек тада, наравно мало доцкан, спазише да дама у свакој руци држи по један пиштољ којима је умела добро да рукује. Осим тога имала је поред себе још два пиштоља, тако да је то стало четири човека пре но што је ова фурија била у нашој моћи.

Моји морнари доведоше ми је везану као што је било потребно. Није чинила тешкоће и хвалила се тим да није ни заробљеница ни саучесница већ да је и сама пиратkиња и — што је још горе — харамбаша пирата и главни капетан или управо капетаница!... тог Корбоа, који је према њеном нахођењу постајао Паон, Алета, Алфанет, или Тјерцеле. Потврдила ми је у осталом то чиме се хвалила љубазно и научно — то јест да је одличан поморац, упућена у разне модерне теорије, које се употребљавају при пловљењу или маневрисању или при поморској астрономији.

Обрадован наредих да без икаквог одуговлачења обесе ову капетаницу или женског капетана који беше крив за многе злочине, за више злочина но што је потребно па да се обесе дванаест бандита другог пола.

Осуђена није имала ништа против тога и само ме је најучтивије молила да истовремено с њом буду обешена на истом великом једру Церере и њена два стара друга и потчињена. Према њеном опису један од означених пирата нађен је мртан а други тешко рањен. Мислио сам да могу испунити и легитимну жељу створења које је често изустило и мање паметних жеља, пред којима су се клањали многи људи осећајући се при том почаствовани.

Пошто беху припремљена три конопца и замке стављене на вратове, позва нашег свештеника, који — већ из обичаја милосрђа — дође са распећем у рукама. Пират - дама пољуби радо свето распеће, а затим затражи да јој дозволе да пољуби у уста своје другове са вешала, јер је то желела више но уста спаситељева, те последње и ако повише раскоши.

Као што већ можете претпоставити учиних овом богохулном причању брзо крај.

Када су сви рањени или мртви пирати били такође обешени и када је бригантина била спаљена окретох, лађу и доплових под Вашу заставу.

Имам част, господине маркиже, да Вам будем у најдубљем поштовању, најпокорнији, најпослушнији и највернији слуга.

Потписан: Жак Констан д'Ерло, капетан Церере.

На палуби Церере, брода Његовог Величанства, у пристаништу киберонском, дне 6 маја 1689 године.

МОДЕРНА ТУРКИЊА.

ТЕРЕНЦИЈЕ И ЦЕНЗОРИ

Позната Теренцијева комедија »Уникопљеник« приказивана је у једном васпитном заводу у Лондону. Директор завода прецртао је био неке, по његовом мишљењу, штетна места. Видевши то Тома Брон рече:

»То је од вас, господине директоре, и сувише немилосрдно што хоћете уникопљеника још више да уникопите«.

Још и данас се у Турској за изванредне прилике веома радо носе арапски шалови, као украс за главу.

ВЕЧИТА И УВЕК САВРЕМЕНА ПИТАЊА:

До које се године лепота може очувати?

Једно пада у очи, кад посматрамо даме нашег века, а то је, да њихова лепота много спорије процветава, но што је био случај са лепотицама бивших времена. Раније се и живело мање. Живот је био краћи, просечно узев, и почасти животне одавале су се врло рано. Људи средњега века владали су државама у двадесетим годинама а данас су људи двадесетих година, још за школским клупама. Преће се девојаштво завршавало врло брзо, тако рећи из детињства се ступало у брачне насладе и озбиљности живота; данас се ретко догађа, да девојчуран одмах прихвати прву руку, која јој се пружи. Они, који давно помреше, кад би нешто имали прилике да виде како ми данас живимо, зацело би позавидели нама и горко оплакивали своју судбину. У томе и јесте учињени напредак. Као што смо ми успели да умањимо смртност, да хигијенским начином живота продужимо људски век од 35 на 55 просечних година, тако смо данас успели, да лепоту лица дуже заштитимо од зуба времена.

Неоспорно је, да лепота данас много дуже траје. Жене не престају освајати са доласком својих четрдесетих година, које су и за наше мајке, кћери деветнаестог века, биле опасне године, т. ј. залазеће. Данас г-ца Мистингет шармира и у педесетој. Да не наведемо још читаву гомилу ведета и звезда, којима драж није опала, са бројем нанизаних година, и толике још даме, које не припадају позоришту већ огњишту али које вазда буде једно осећање љубави, као да им је баш двадесета година а не близу педесет. Ми смо се ради ове вештине одржања лепоте, који данас чини чуда и даје свету утисак извесне опојне трајности, обратили једној од најпознатијих личности у Београду, г-ђи Кукина, која има свој институт лепоте у престоници. Умолили смо је, да за наше читаоце изјави нешто о начину, са којим се лепота очувава. Бивши ђак чувеног париског професора Албер Лероа, г-ђа Кукина, који је још од 1919 године упућена у тајну пластичне масаже, изјавила нам је ово што следује:

Козметика се састоји из вештине свију врста: хемијске, физичке или медицинско-хируршке, употребљених у циљу, да сачувају лепоту, да јој дају изглед и илузију, да поправе или улепшају оно што постоји, и сакрију несавршености: другим речима — козметика је вештина сачувати лепоту и младост и победити ружноћу. Осим тога козметици сада припада дужност и лечење болести коже и лица: као бубуљице на лицу, фleке, митесере и т. д.

Жена може да изгуби лепоту, може и да не буде никад лепа, па ипак може да има извесну драж која се често пута допада много више него и најсавршенија лепота. Али много је боља од лепоте — младост и сачувати је за дуго време потпуно је у нашој власти, јер савремена козметичка медицина пружа нам за то много средстава.

Некад, чак и пре кратког времена лекари су избегавали, да се баве козметиком, сматрајући да ова ствар не заслужује њихове цењене пажње. Живот је пак захтевао, да се они позабаве и овом граном медицине и сад у Француској, већ скоро сваки дерматолог бави се и козметиком. Сваки дан доноси нам у овој области нова открића, нове проналаске. На тај начин пластична масажа доктора Жака и његовог ученика доктора Раула Лероу, сада је метода научно призната, која даје сјајне резултате у случајевима осипа, ожиљака, свеле коже, конжестије лица, масноће лица, бора и т. д.

Електротерапија — електролиза, зраци високе фреквенције, Рентгенови зраци, ултра виолет, роза и ултра црвени зраци не употребљавају се више својевољно, већ је њихова употреба дозвољена само по индикацијама и техници јасно утврђеној. Тај начин употребе даје знатне и приметне успехе. И хирургија иде у помоћ козметици. Оперишу се сада боре, бажу, ожиљци. Ножем се уклањају неправилности и деформације лица, па чак и наказне деструкције. Доктор Морестен био је генијални хирург, који је на живом лицу умео да створи оно што је хтео. У овој области сада ради у Паризу др. Маршак.

Још мало па неће бити ни ружноће, ни старости, а у Француској већ и сада ружноћа постоји само као изузетак, јер свака францускиња увек тежи да буде »још лепша« и кокетирање, (које, ако није претерано, апсолутно није никаква мана) помаже њој, да за дуго време избегне старост и све непријатне трагове неумитног времена.

Ја налазим, да је дужност свакој жени према друштву и породици, да се труди, да увек остане жена, човеку одмор и светли зрак лепоте, после тешке стварности и грубости живота. Доктор Палу Гастон каже: »*un beau visage est le plus beau des tous les spectacles*«, што значи од прилике: »Лепо лице је најлепша слика«. Нигде нисам видела толико лепих лица, као код Вас у Србији, али у исто време и толикој немарности према себи и својој лепоти, и толико исквареног тена.

Неговање лица је доста компликовано, јер је кожа на лицу нежна, осетљива и сувише изложена спољним утицајима који њу надражују.

Може се рећи да не постоји у свету кожа лица, која је потпуно нормална, т. ј. која је једнака, глатка, млечна, без сјаја, ни тврдоће, без бора, без црних тачкица, ни црвенила и узрок свима тим недостатцима често је недовољна нега лица.

Ако има каквих недостатака на кожи треба се обратити специјалисти, јер савремена козметика располаже средством, да помаже у сваком таквом случају, а масажа чини неки пут право чудо. Масирање побољшава циркулацију крви и функционисање жлезда у кожи, побољшава боју лица, ако не уништава сасвим, бар исправља боре скоро без трага, исто као и богиње, враћа еластичност мишићима, уништава дупли подбрадак и све то чак у 45 и 50 год. старости. Масажа лица и глзве печи такође и многе нервне болести — као невралгију главе и мигрену.

За боре на лицу масирање мора бити систематско и ако клијенткиња има стрпљења, онда се за 2—3 месеца постижу неочекивани резултати.

За боре на лицу масирање мора бити симасажа, а електрика може се употребити само као споредно средство и то врло кратко време.

Електризирање у козметици употребљује се највише за специално лечење — флека, митесера, бубуљица, масноће коже.

Ручна масажа за боре, за бажу, подбрадак и т. д. једном речју — за подмлађивање мора да буде врло вешта, она се ради од 12—15 минута, али њој следује обично пулверизација, компрес, маска и т. д., цела процедура траје скоро један сат.

Често сам чула мишљење, да један пут почета масажа не може се прекидати. Ово је предубеђење без икаквог основа. — Клијенткиња може да прекине масирање, кад год јој је воља и никаквог погоршавања на њеном лицу неће бити. Само треба добро пратити рад ваше масерке и пазити, да њена рука буде лака и да не би за време масаже растезала кожу на лицу. А манипулација коже сада има врло много, нарочитих и СПЕЦИАЛНИХ ЗА СВАКИ ДЕО ЛИЦА, морају бити вршене и ПРИМЕЊИВАНЕ правилно. Имам пуно клијенткиња којима је по 40, 54 па чак и 50 год. и које су постигле већ лепе резултате. Оне прекидају масажу на 3—4 месеца, за време лета и почињу поново у октобру, али нико од њих никад није се жалио, да им се лице искривило и добило боре. Истина, не могу да подмладим унапред за 10 година и жена после 35—40 година мора продужити са масирањем, ако хоће да сачува младалачки изглед. На завршетку о масажи могао бих дамама да кажем ово: не бојте се масаже, она ће вам вратити и очувати лепоту и младост, али... бојте се невештих масерки и не дајте да вам се сувише електризира лице без потребе, јер то сувишно електризирање је стара метода и само замара мишиће. Али и најбоља масажа неће моћи да излечи искварен тен, ако клијенткиња употребљава хрђаве козметичке производе. НИКАКО не треба употребљавати фабричке производе, јер су они обично врло примитивно састављени из јефтиних састојака и за то су шкодљиви. Има кожа које су веома осетљиве; које не подносе извесне композиције. За то увек треба знати изабрати и најбоље се обратити у институт за лепоту ради савета.«

Снимци љубитеља „Недељних Илустрација“

Скрећемо пажњу нашим читатељкама и читаоцима, — да ћемо, под горњим насловом доносити њихове слике. Ти снимци могу бити обични портрети, или групе.

Нарочиту пажњу обратићемо на оригиналне портрете или групе (нарочите позе), које другима могу служити за углед (како се треба фотографисати).

Наше поштоване читатељке и читаоци нека саме напишу какав текст желе да се испод слике оштампа.

За уметничко израђене фотографије доносићемо и име фотографа, како би и њима дали подстрека за усавршавање њиховог позива.

Све снимке треба упућивати на адресу нашег листа (Београд — Скопљанска 18), са назначењем да је слика намењена за рубрику „Снимци Љубитеља Недељне Илустрације“.

❁

Примера ради доносимо доле неколико снимака, како би се видело како ће ова рубрика изгледати:

Сестре Јовановић, Београд

Г-ђа А. Илић, на дан свога венчања

Г-ца А. Савић и Г. Ј. Петровић, Загреб, верени

Г-ђа З. Илић, Београд

Г-ца Н. Бојић, Скопље

Г-ца Ј. Илић, Сарајево

Г-ца Јовановић, Н. Сад

Г-ђа Петровић, Београд

Г-ца Савић, Ниш

Филмови које смо гледали

Давно очекивани »Краљ Краљева« појавио се у свој својој монументалности. Публика воли те грандиозне филмове из митологије и библијског доба, јер носе обележје стила, костима и типова.

Варнер, који је креирао Христа, највећи је енглески драмски глумац. У цртама његовог лица има нечега меког и нежног, што му даје божанствености.

Сесил де Мил дао је Христа као човека, филозофа и пророка, али се, ипак, око њега увек осећала нека атмосфера узвишености. Он је човек који припада земаљском свету, али гдегод он прође осети се нека мистична моћ, која укрепљује, влада и лечи. У тој пророчкој и хипнозитерској моћи Христа има увек неке бескрајне нежности и стрпљења.

Апостоли су израђени као обични људи, рибари и сиромаси, можда само фигура Петра има мало више оштрине.

Јуда је славољубив, сребролубац и покајник Али Сесил де Мил ублажава га оним великим покајањем и грижом савести, као да хоће да спусти на њега Христово опраштање.

Марија није успео тип. У Бен Хуру много је боља била Бети Бронсон. Осећала се у њеној игри поза.

Сцена у храму била је врло добра, а необично топла сцена са децом. »Пустите децу, нека долазе к мени...«

Оркестар је добро пратио и допуњаван је штимунг пратњом хора.

Увертира из »Танхајзера« од Вагнера била је врло подесна пред почетак филма. Само увек треба рекламирати и оркестар и напоменути, шта ће да свира, јер штета је била, оркестар свира увертиру једне од најбољих опера из митолошког циклуса, а публика лупа неће да слуша. А кад би се напоменуло у програму, публика не би лупала, јер би сваки знао шта се свира.

Оркестар код Колосеума најбољи је и не свира шаблонске филмске партитуре, да се већ одмах зна на коју ће арију која сцена да дође.

Треба то избегавати.

*

Баримор се већ по други пут приказује, само у »Куртизани« са мање успеха.

»Манон Леско« Лиље де Пути бољи је филм, јер је очувана сентименталност, што се провлачи кроз цео роман.

Баримор као де Грије има врло интелигентну игру, али није имао топлине. И Манон је куртизана вишег стила, која се понаша као дама, воли аристократе, и још одмах у почетку као да показује наклоност томе луксузном животу. То баца једну сенку на њу и она је проти кроз све чинове.

И мало је нијанса имала Долорес Костело, да је њена Манон сухопарна, нарочито у тренутцима кад отвара очи и гледа неким стакластим сјајем. Код ње су те две црте главне: плач или страх.

И по америчасном начину све се свршава спортски, битком, инробацијом и венчањем. Јер, сигурно, да су се Манон и де Грије венчали у Америци.

А ми знамо, да је наша европска Манон умрла.

*

Колман у улози интриганта... То нисмо видели, док није дошла Лепеза леди Виндермер... Тако нежно је испао, мало љубавник, а мало интригант. Доста пасивна улога, мада је филм имао заплета, који су занимали и неколико успелих типова, нарочито оне старе отмене војвоткиње, које горе од жеље да оговарају....

Ипак је карикирана аристократија.

То Американци увек воле, и често пута дају један марионетски тон племићкињама....

МИР - ЈАМ.

Док већина филмских уметника, зарађује новац својим осмејком, Бастер Китон га зарађује својим тужним лицем.

ФИЛМСКЕ ВЕСТИ

Довршава се и ускоро ће бити готов први филм са новим филмским паром Роналдом Колманом и Лили Дамитом. Филм се зове »Спасење«, према једном роману од Јозефа Конрада. Радња се одиграва на мору. Овај филм ће бити интересантан још и по томе што неће бити музичке пратње, већ ће се чути диалози између Роналда Колмана и Лили Дамите, помоћу новопронађеног »мувнетона«, апарата који бележи речи. Наравно ово важи за земље у којима су биоскопи снабдевени овим изумом и за публику која разуме енглески.

*

Утицај »Бен Хура« осетио се и на породични живот Фреда Нибао-а који је режирао овај монументални филм. Још за време снимања »Бен Хура« чувени режисер добио је сина коме је дао име Петар. Сада, међутим, јављају, да је Фред Нибло добио ћерку, којој ће такође дати библијско име Јудита.

*

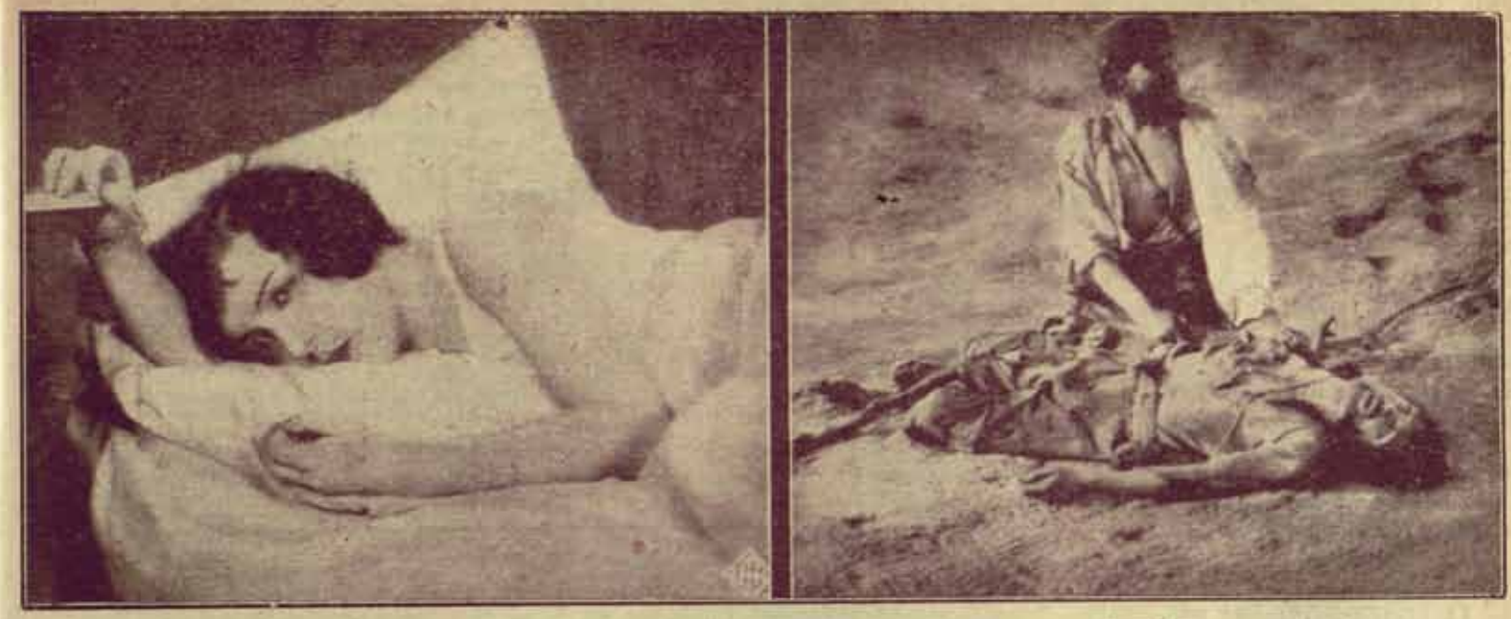
Познато је, да уметнице осигуравају само поједине делове тела за разлику од осталих смртних, који осигуравају своје животе. Тако чувене балерине осигуравају ноге, пијанискиње руке, итд. Међутим, једна филмска звезда осигурала је своје очи, јер се бојн штетног дејства великих рефлектора.

Осигурање износи свега 7,280.000 динара.

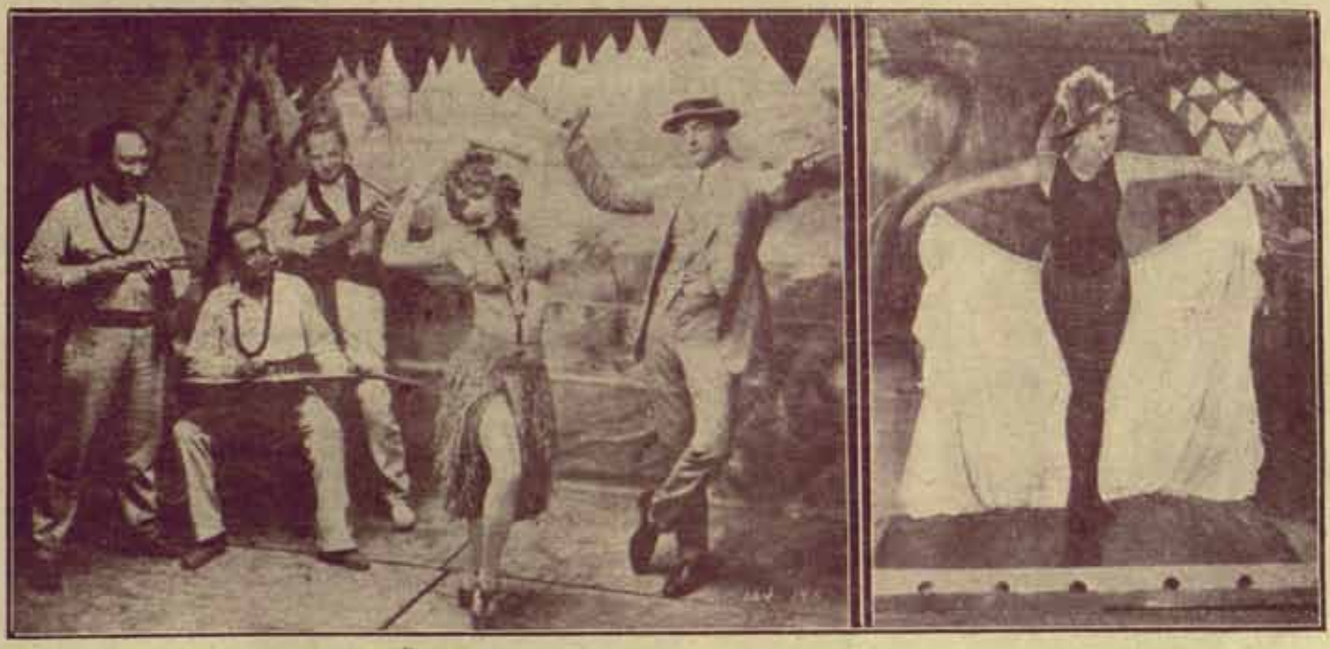
С. ШАЈНЕСОНОВ
КРАЉ. ДВОР. ОПТИЧАР
БЕОГРАД
ТЕРАЗИЈЕ 32.
ТЕЛЕФОН 24.55.

Једина Специјална Оптичарска Радња. — Велики избор Цвикера, Наочара, Лорњона у Никлу, Дубле и Рогу. — Савесна израда по лекарском рецепту. — Велики избор Барометра, Термометра и Ареометра, „Zeiss-Punktal" стакла. Фото-апарате и материјал.
ВЕЛИКИ ИЗБОР ДВОГЛЕДА.
СОПСТВЕНА РАДИОНИЦА.

Дита Парло, Густав Фрелих и Ларс Ханзон у филму »Повратак«.

Најновији филмски шлагер из Америке. Лево: Телма Тод, герла XX. века у филму »*The Crash*«. — Десно: Бети Компсон у филму »*The Barker*«.

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ НАМЕШТАЈА

А. ФИНЦИ БЕОГРАД ТЕРАЗИЈЕ 7

ТЕЛЕФОН 7-87

ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ

Цицерон:
Када се човеку каже: »Познај себе«, не мисли му се тиме само скрхати понос, већ га се уједно хоће упознати са његовом правом вредношћу.

—

Шекспир:
»Велика дела су продукти снажних мисли«.

—

Виргил:
Срећан је онај, који је могао да продре у тајне узроке ствари.

—

Шанинг:
Душа је као и птица, у колико се више пење, у толико је веселија.

—

Фенелон:
Само велики духови знају колика је слава бити добар.

—

Шанинг:
Све су ствари могуће за онога, који их такве сматра.

—

Фенелон:
Треба бити стрпљив, да би се постао господар себе и других.

—

Плаут:
Ако ти је ду[illegible] у добром стању, услови да будеш [illegible]ан су ту.

Мисон:
Не треба судити [illegible]а речју ,већ речи делима.

—

Бахагават. Гита:
Буди стрпљив у испуњењу дела, никад у његовом плоду.

—

Сенека:
Бити горд на цео свет и не бити горд на појединца, су два успеха.

—

Дидеро:
Рад има преимућство, да скраћује дане, а продужује живот.

—

Вине:
Време се не састоји само из часова и минута, већ и из воље и љубави.

—

Рошфуко (Парадокс и истина):
Човек није никада тако срећан, ни тако несрећан као што замишља.

—

Нелзон:
Све моје успехе у животу дугујем тој околини, што сам увек био у напретку за четврт сата.

—

Алфред де Вињи:
Никада нисам срео човека, у коме неби било нечег поучљивог.

—

Монолог
— Тата, шта је то монолог?
— Монолог је на пример то, када мама разговара са мном.

А. де Вињи:
Мука, коју усвајамо са задовољством, престаје да буде мука.

—

Гизо:
Није довољно само бити расположен за неки задатак, већ и познавати га.

—

Жил Леметр:
Трпљивост је особина интелигенције.

—

Мармонтел:
Финоћа је такт душе, памет је такт духа.

—

Сен. Бев:
Све знање долази из посматрања и из искуства.

ШТА ЈЕ БОЉЕ?

II.

— Како стоји са куповином Шиндлехеровог највећег потпуног сановника од 368 страна, и одласка твоје жене у биоскоп?

— Заиста, чуј ме! Жена се решила и купила, те га је читала оног вечера, а кћи је отишла у биоскоп. Када се кћи вратила, дохватила га је и читала до сванућа.

— Какво је мишљење као девојка, имала о њему?

— Није ми одмах казала, већ сутра дан, и то овим речима: »Тата, овај је сановник збиља занимљив, научан, тачан, и потребан је свакоме одраслијем оба пола, од 16 година навише«.

— Тако сам и ја мислио да ће да каже, те ћу га и ја ради мојих узети! Довиђења, идуће недеље!

ВРТОВЕ

Уређујте и садите разноврсно биље, **руже, воћке** и друго у јесен, јер је најбоље

Тражите ценовник.

РАСАДНИК »ФЛОРА«
Шуматовачка 107.
Београд.

Прави одговор

Творничка Жит.

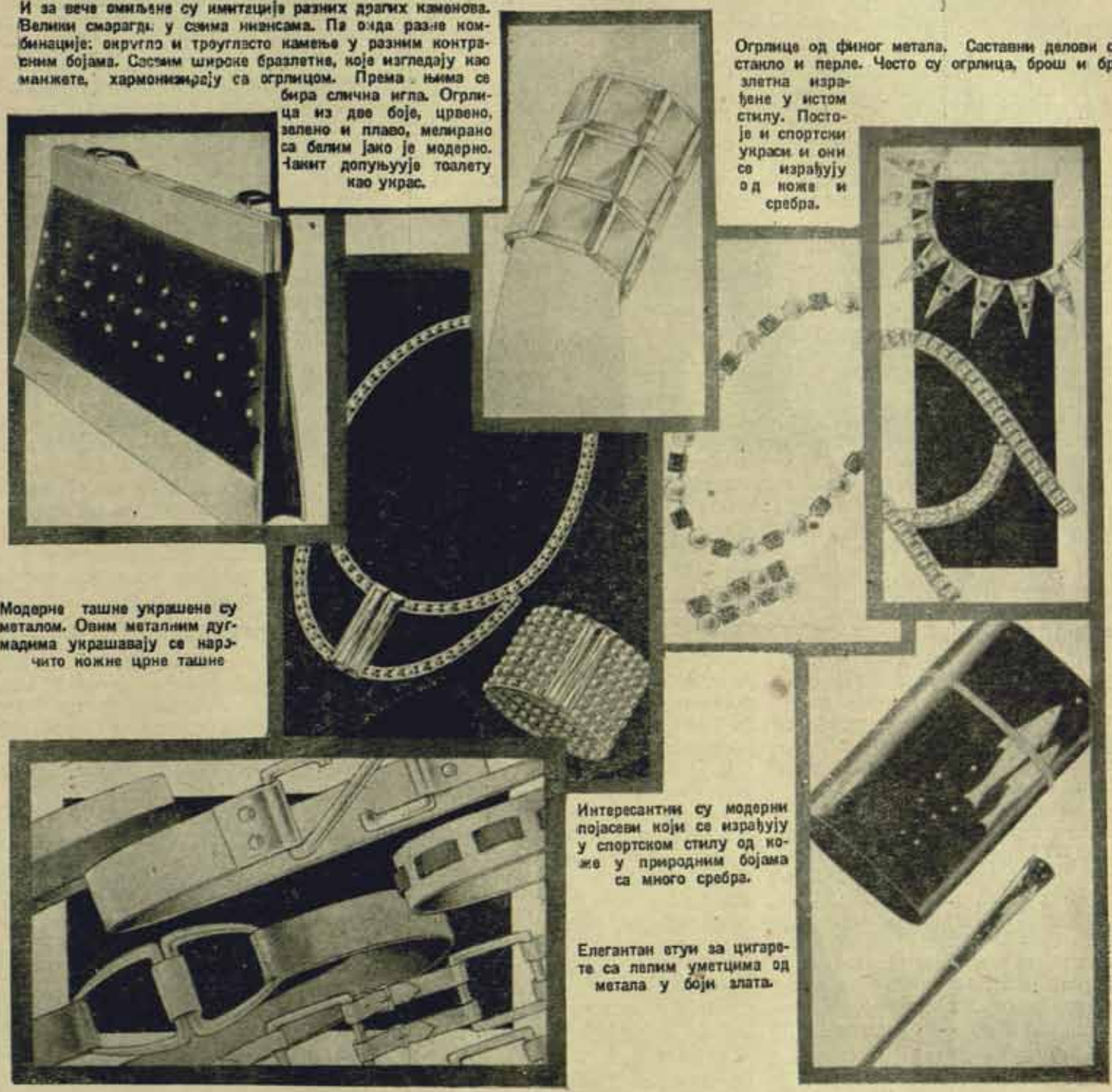
штедљиве и добро уређене домаћице на многа настојања, да је предобију за који други додатак, бит ће увек: „Не трудите се! Ја остајем код давно прокушаног и кувам зато своју каву само с „Франкком“ — с млинцем“.

Велики илустровани ЦЕНОВНИК
добијете бадава! Затражите га код Складишта
MEINEL I HEROLD
ТВОРНИЦА ГЛАЗБАЛА, ГРАМОФОНА И ХАРМОНИКА
R. Lorger MARIBOR Бр. 145.
Виолине од Дин. 95 — Ручне хармонике са 85.—
Тамбуре од 98.— Грамофони од 345.— на више.

МОДА

Нови накити. - За сваку хаљину други накит

И за вече омиљене су имитације разних драгих каменова. Велики смарагди у сетима низанама. Па онда разне комбинације: округло и троугласто камење у разним контрастним бојама. Састим широке браслетне, које изгледају као манжете, хармонизирају са огрлицом. Према њима се бира слична игла. Огрлица из две боје, црвено, зелено и плаво, мелирано са белим јако је модерно. Чакит допуњује тоалету као украс.

Огрлице од финог метала. Саставни делови су: стакло и перле. Често су огрлица, брош и браслетна израђене у истом стилу. Постоје и спортски украси и они се израђују од коже и сребра.

Модерне ташне украшене су металом. Овим металним дугмадима украшавају се најчешће кожне црне ташне

Интересантни су модерни појасеви који се израђују у спортском стилу од коже у природним бојама са много сребра.

Елегантан етуи за цигарете са лепим уметцима од метала у боји злата.

ОПКЛАДА

Једнооки кладио се са неким да види више но тај што има оба ока. Опклада беше примљена.

— Изгубили сте, узвикну одмах после тога једнооки. Ја видим на вашој глави два ока, док ви на мојој видите само једно.

И наравно добио је опкладу.

Ко хоће да дозна какво ће време бити идуће године нека купи календар. Истина из њега се никада не може видети када ће падати киша, а када снег, када ће бити суво а када влажно — али баш то је најзабавније.

Некада су људи имали књиге у глави а новац у џепу, а сада имају књиге у џепу а новац у глави.

ЦЕЛАТ И РАЗБОЈНИК

Вешајући једног окорелог зликовца џелату се прекиде конопац и разбојник паде на земљу.

»Е ово ми се никад у животу није догодило!« узвикну џелат.

»Ни мени не!« додате на то зликовац.

Амазонке старог и новог доба

— ЖЕНЕ КАО РАЗБОЈНИЦИ И ВОЈНИЦИ —

Име Марије Соколовске је веома познато код Руса, и ма да неће остати трајно у светској историји ипак је забележено у историјским мемоарима. Марија Соколовска је била главни командант армије и као таква заповедала је не само женама већ и људима, водећи их код Кијева у борбу против совјета. Ни једна слична појава није нова, а нарочито не у Русији која рађа Амазонке.

Највише оваквих жена било је у пределу између Каспијског и Црног Мора где се и сада јављају жене смелих подухвата и авантуристичких тежњи, стављајући се на чело разбојничким бандама. Тако је на пример учинила калуђерица Еуфемија Надишева, која је пре неколико година побегла из Јевлеског манастира код села Бекастовскоје и ставила се на чело банде која је крала коже.

Исто је тако учинила и госпођа Алиабиби, која је још 1911 год. као хајдучки харамбаша постала страх и трепет за околину Бакуа да су најзад морала бити послата читава одељења војске да учини крај њеном пустошењу. Код ње је немилосрђе било више развијено но храброст, јер је једном фабриканту који јој одмах не хтеде исплатити тражену уцену, одсекла властитом руком уши, нос, прсте и ископала очи.

Најстарије руске Амазонке које су у неким песмама описане као јунакиње, беху већином крволочне жене. Ни жене из народа које су према историји достигле и на престо, нису биле друкчије. Све, као обе Катарине, побожна Елизабета, названа Милостива, затим и обе Ане, па тако исто и царице — супруге беху свирепог карактера. А Катарина друга, руска царица и рањија немачка принцеза, није се устручавала да се после смрти свог супруга Петра, кога су њени љубавници убили, прошета петроградским улицама у мушкој генералској униформи на челу Јунаиловског пука који је учествовао при погребу царевом и да као жена — убица прима овације народа.

Склоност авантуристичком животу Амазоњкиња која је према неким предпоставкама поникла у југоисточној Русији нашла је одзива не само на истоку већ и на западу. Пољаци имају своју Ванду, Чеси своју Либушу и Власту, а наше народне песме спомињу многе јунакиње, као што је и за време последњих ратова било доста примера жена-добровољаца. Све су ово мање више мушкобањасти типови свирепог карактера.

Слични примери јављали су се и у Пољској где су се одважне Пољакиње, као вође или обични војници, бориле у устаницима за ослобођење или ратовима против Руса. Овде ћемо проговорити посебно о неким истакнутим Амазонкама.

*

Антонија Томашевска играла је значајну улогу у пољским устанцима против Руса око 1830. год. Девојка, која је била одређена за манастир, дивног витког стаса, нежног лица, русе косе, меланхоличног погледа, сањала је о ослобођењу Пољске. Када је 1830. год. букнуо велики новембарски устанак она одлази и преко свих молби и очајања своје мајке, у логор пољских устаника и моли тако дуго заповедника док јој најзад не дадоше коња и оружје. Извежбавши се у руковању оружјем облачи војничко одело и када је не би одавала нежна женска појава нико не би ни слутио да је то жена. Осим пушке и другог оружја носила је за појасом и нож који ју је имао бранити пред понижењем или ропством. На челу свог ескадрона борила се беспримерном храброшћу у многим биткама, а нарочито у великој борби код Поведонице, где ју је главни заповедник пољских устаника на бојишту унапредио за поручника. Достојанство своје женскости умела је да очува и за време најдивљег војничког живота у доба рата. Али када су се све борбе и све крвопролиће показало узалудно и када је на место победе долазило ново ропство, напустила је с побеђеним генералом Орланом за увек своју домовину и отишла у Пруску где је постала верна жена немачког официра, по рођењу Пољака.

Али Томашевска није била једина појава ове врсте у то доба, већ само једна од многих из првих редова Пољака који су 1830. год. узели учешћа у крвавој драми. Поред Томашевске такође једна од првих јунакиња била је нежна Емилија Платерова, која је одбијајући женске игре и забаве студирала најрадије историју. Њен идеал била је Жана д'Арк. Остављајући књиге посвећивала се физичком чељачењу, јахању, стрељању, патролирању шумом по снегу и киши. Љубави према подјармљеној отаџбини подчинила је све своје осећаје. Руском генералу који беше запросио њену руку одговорила је просто речима: „Ја сам Пољакиња!"

Пошто јој мајка беше умрла она дозна за устанак у Варшави. Брзо се одлучи, сакупи и придобије за своју намеру низ младића који су презирали смрт, и до зуба наоружана пође с њима да заузме тврђаву Динабург. Неколико мањих руских одељења које је срела путем потисла је и услед тога њена је одважност постала већа. Али против јаке тврђаве њен фантастични план показа се као мало практичан и остварљив. Увидевши немогућност успеха, Платерова побегне до пољског логора у подручју Упитје, где је у редовима устаника узела учешћа приликом двају јуриша на нож. Када су се затим руски козаци и по трећи пут припремили на напад и када је отпор устаника био залуђан, стала је грофица Платерова на чело војске.

Пољаци су се борити као лавови али су ипак најзад подлегли руској сили. Платерова се као чудом пробија до шуме где се после толиких напора скрије код једног зверокрадице. Ускоро затим преузима генерал Хлаповски реорганизацију пољских устаника и његово прво дело било је да храбру грофицу Емилију Платерову унапреди од простог војника за капетана првог литавског пука и да је пошаље у Ковно.

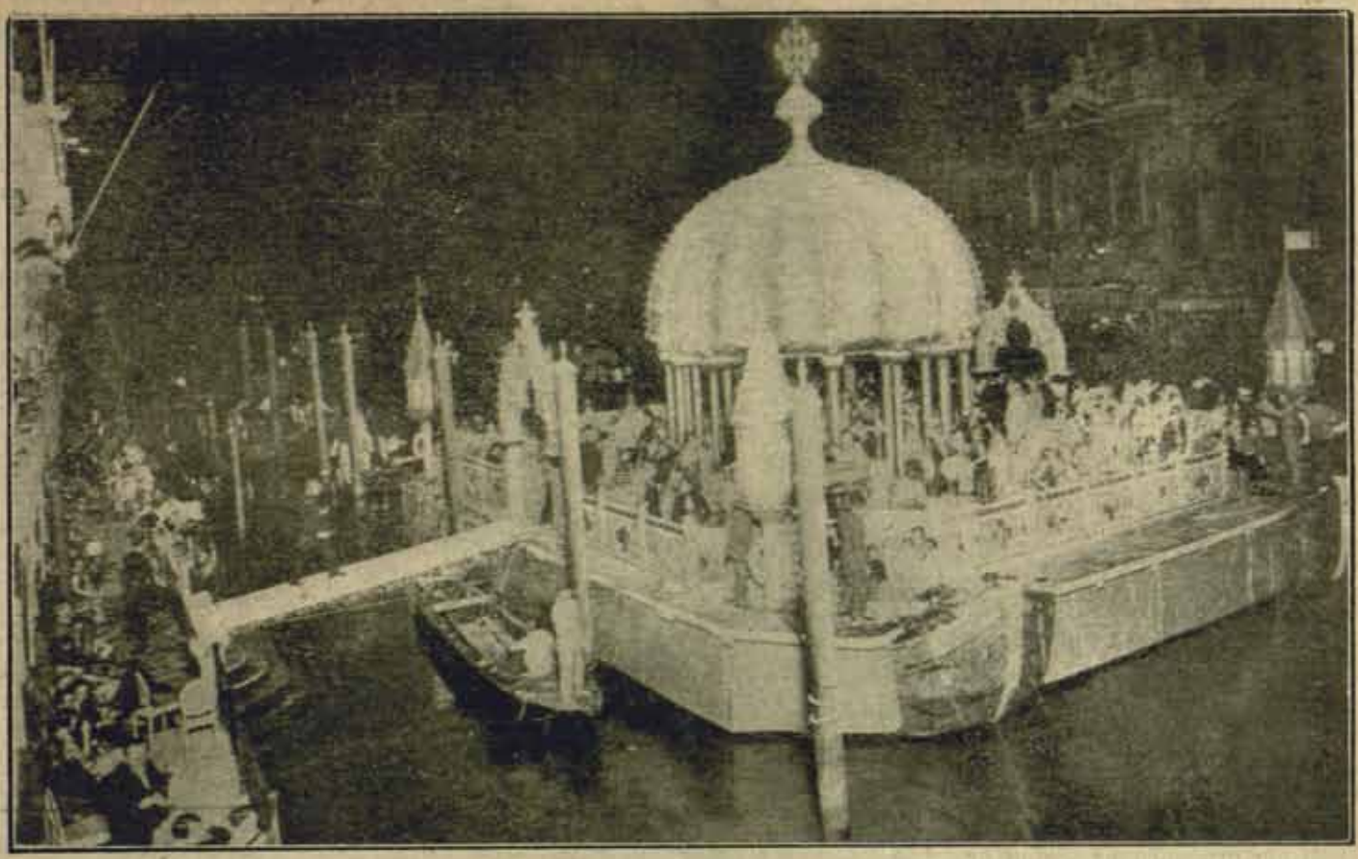
*

Шпањолске жене нису изостајале иза Пољакиња, јер се прича да је калуђерица Каталина де Евансо крајем шеснаестог столећа побегла у Америку преобучена као заставник и да је у шпанским колонијама учествовала у многим биткама док најзад није била рањена. Када су је пренели у Перу у болницу, сазнали су тек тада да је женско. За своју храброст била је награђена и добила пензију. Тако исто су се Шпањолкиње прославиле необичном храброшћу у Јагунти и Нормандији. — У борбама против Наполеона две чете жена код Гевоне 1809 год. помагале су војски доносећи муницију и извлачећи рањенике из борбене линије.

*

Много срчаних жена има Француска, почињући са Жаном д'Арк. Нарочито вреди споменути Жоану Ашет која је у петнаестом столећу храбро бранила град Бесансон из кога сви људи беху побегли. Затим у шеснаестом столећу јавља се Луиза Лабе која је као капетан при опсади Перпињана добила одликовање. У многим биткама показала се исто тако од важна и Магдалена Сенетерова, дивна жена, која је од својих обожавателја саставила чету и код Оверња починила чуда од јунаштва.

У Наполеоновим ратовима многе су жене пратиле своје мужеве које нису хтеле да напусте. Године 1793 у источним Пиринејима међу првима јуришала је на бедеме Алоки-а Александра Ное Лејсак-Баро која је поред свог мужа и браће тако дуго остала на ратишту док није мир у Амијенсу закључен. — Поред свог мужа — сержана бори се код Катр-Бра и госпођа Бретон Дубл где је и одли-

НОВИ ПАВИЉОН ЗА ИГРУ У ВЕНЕЦИЈИ.

кована Легијом Части када јој је муж погинуо. После повратка из ропства и пада царства вратила се у Авињон и после двадесет година била је за своје јунаштво трипут одликована и награђена: добила је пензију као сержан, као удовица капетана и као сопственица Легије Части.

*

Ни немачке жене нису остале што се тиче одважности и јунаштва иза Францускиња. Необзирући се на Амазонке код старих Немаца, управо Наполеонови ратови пружили су прилике немачким женама да покажу шта су у стању. Године 1842 умрла је у Штралсунду жена која је године 1813 и 1814 под именом Петерсонова служила у војсци као коњаник а коју је лично Фридрих Вилем Ш одликовао гвозденим крстом. У Шиловој армији међу Лицовим војницима-ловцима нађено је пет жена преобучених у мушкарце, а које су учествовале у многим славним биткама. Јулијана Крисменова бежи из једног манастира у Тиролу да би ступила у борбене редове.

*

Као Францускиње и Немице тако су и Белгијанке имале знатан број Амазонкиња. Најславнија од њих Марија Шеликова као жена од 40 година облачи војничко одело и ступа у армију у Гану и читавих 15 година проводи на пољским бојиштима са Французима док најзад није била по седми пут тако тешко рањена да већ није могла да се одупре одвођењу у болницу. Тек тамо су приметили да је то жена и сам Наполеон закачио јој је на груди свој сопствени крст легије и одредио јој пензију коју је још 33 године доцније уживала.

Могле би се испунити читаве књиге о Амазонкама и зато ћемо још само споменути неке јунакиње новог доба.

*

Када су Италијани поново изгубили Триполис који тек што беху освојили, италијанска момчад морала је издржати нарочито убиствене нападе у Гаргареши. На челу нападача била је увек једна витка жена, огрнута црним плаштом, издајући оштрим гласом и ватреним очима наредбе за напад. У левој руци држала је маслинову грану, у десној маршалски штап а око врата као украс ланац од мајмунских зуба. Приликом сваког напада налазила се у првим редовима и прва скакала у талијанске ровове да тамо окупа у крви до лакта своју десницу и да је као триумфатор покаже Арапима који су ратовали. И ма да је била погођена парчетом гранате није се повукла док победа не беше извојевана.

И међу кинеским женама нашле су се такве које су у борби за превласт између двеју династија играле значајне улоге.

Сасвим природно да је и светски рат покренуо и оживео јунаштво жена и то готово код свих народа.

Такође и Енглескиње, код којих је готово недостајала историја о Амазонкама, узеле су знатног учешћа у војној служби нарочито као шоферке и у пољским кујнама и болницама. Мис Флора Сандесова ступила је шта више у нашу војску где је за своја дела унапређена за поднаредника.

Највећи број Амазонкиња појавио се наравно у Русији. У војној болници у Харкову пронашли су да један обичан војник кога су тамо донели у ствари није мушкарац већ кнегиња Валковскаја. Када су јој отац, муж и брат погинули пријавила се у армију и учествовала у крвавим борбама у Волињи док напослетку није била рањена и тако завршила своје амазонске авантуре. Али у Русији нису се појављивале само појединачне жене — Амазонке већ и читави одреди. Тако је петроградски савез родољубивих жена у другој години рата вршио најопасније службе на фронту. На челу ових чатаљона који су презирали смрт стајала је сељанка Бочкарова која је учествовала у многим биткама. Када су Руси морали одступити из Галиције, њихово повлачење бранио је женски пук који се према званичним извештајима сјајно показао. Пошто је избила револуција овај женски батаљон бранио је очајно зимски дворац од побуњеника и у борби „пао све до последњег човека". Једино је Бочкарова успела да побегне. Сада живи у Паризу.

Професорска расејаност

Први људи су најстарији народ.

*

Александар Велики се родио за време неприсутности својих родитеља.

*

У Норвешкој почиње клима тек у октобру.

*

Спипион је био најчувенији војсковођа римски већ и због тога што је у својој осамнаестој години изгубио прву битку.

*

Први пунски рат био би у ствари други да је Картагина пре освајања Ханибаловог била срушена.

*

Три стотине Спартанаца не би изгинуло у термопилском кланцу да им није било стало до тога да се и после две хиљаде година ћаци диве њиховој храбрости.

*

Нормани су били опробани поморци и нису се плашили никакве опасности, а били су доиста весели када су се давили.

*

Ни најгори оговарач не учини често толико злобе својим језиком, као што то учини најдобродушнија жена.

— О Клазар —

*

Искуство нам показује да жене немају ништа мање у својој моћи но свој сопствени језик.

— Спиноза —

*

Одсеци жени језик а она ће се ипак научити да ода свету твоју најскривенију тајну.

— В. Н. Дологоруков —

*

И најоштрији мач отупи у току времена, само оштри језик жене никада, па ни после дугогодишње употребе.

Ретка наредба

Међу наредбама за подизање морала, које је Катарина I., руска царица, издала у Русији за време своје владе, налази се и следећа наредба:

»Жене не треба никада да се опијају, а људи се не смеју опијати пре девет часова у вече.«

Толстој и критичар

Један пријатељ запита Толстоја поводом неке оштре критике против његових дела, која је изашла у неком листу, зашто не одговори јавно на тај напад?

Толстој му на то одговори:

»Када бих се осврнуо на лавеж паса или пита више када бих реаговао на њега, ја онда не бих био Лав, већ пас као и они.«

Светислав Јакимовић народни гуслар из села Стрегара Трстеник.

ВЛАДИСЛАВ БУХНЕР,

Најбољи савремени пољски сатиричар и хумориста, директор познатог сатирично - хумористичког листа »Мува«.

Први радио

— Кажи ми, оче, ко је направио први радио и када?

— Направио га је Господ Бог. Извадио је још у рају једно ребро Адаму и начинио први радио — жену!

Кратке сукње кваре акустику

Енглески архитект Свит који је сградио лондонски »Алберт Хол« појавио се са чудноватим захтевом. Тражи да се у интересу акустике забрани женама ношење кратких сукања, или бар да се женама са кратким сукњама забрани приступ у позоришта и сале за концерте.

Свит на име тврди, да је од оног доба када су жене почеле носити крат ке сукње, смањена акустика великих сала. Дугачке сукње, на којима је било много тканина, спречавале су гласовни ехо. Али од времена, када су жене почеле употребљавати тако мало тканина за покривање свог тела, тонови наилазе на много мање препрека у продиру у она места сале, где се ствара ехо, а тиме се квари акустика великих концертних и позоришних дворана.

Костим модерне мајке

— Када те мајка види у том »изазивачком« костиму за купање, зар се неће наљутити?

— Сигурно да хоће, јер то је наиме њен костим!

ПОРУЧИТЕ УЗОРКЕ И

увидећете

да је за набаву штофа, камгарна и шевјота за мушка одела, вуне, цефира, пархета, плиша, камбрика и баршуна за женска одела, платна те све мануфактуре најбоља и најјефтиније велетрговина

R. STERMECKI, Celje,

Br. 79, Slov.

Накуп за велетрговину Стермецки врши се искључиво изравно из најбољих светских творница, због тога продаје се само добра и солидна роба уз ниже цене него гдегод. Наруџбе преко 500.— Динара поштарине слободно. Ценовник са више хиљада слика бадава.

Успех Мис Француске

Краљице лепоте блесну као метеори и многе од њих ишчезну после годину дана. Нису све имале среће на филму, иако су покушавале. Г-ђица Рајмонда Ален, Мис Француска, која је играла већ раније у балету, окушала је сада срећу у музикхолу.

Сви су били нервозни те вечери, кад је имао да буде њен деби, и директор, и режисер, и сценариста. Од те прве вечери зависио је њен успех.

Г-ђица Ален већ је била готова за излаз. Сви су били изненађени, кад им је саопштила: »Ја нисам ништа тремирана, чак немам ни ону обligатну почетничку трему!«

Кад се појавила на позорници дочекао је буран аплауз, а кад је завршила своју тачку одушевљење се претворило у овације.

Она је ипак била тужна после тог триумфа и на питање једног новинара одговорила је:

— Ја бих највише волела да играм у комедијама, за то осећам воље, можда и због тога што ме је отац глумац.

Мени је тек шеснаест и по година и никад нисам веровала да ћу бити једног дана победница на конкурсу, па ко зна, можда ћу тако исто постати и драмска уметница.

Александар Аничић

Драгица

— НОВЕЛА ИЗ БЕОГРАДСКОГ ЖИВОТА —

(Свршетак) 2

Не говорећи ни речи, она му је захваљивала на толикој пажњи одсјајем својих као поноћ тамних очију, — јер није познавала свет, а била је готова да принесе сваку жртву на олтар Седме Уметности, да би се пред њиме могла појавити у сјају и слави.

* * *

Око 11 часова ноћу враћали су се кући, пешице, кроз пусте и слабо осветљене улице предграђа Париза,, а то је за малу Драгицу било и сувише страшно и узбудљиво, јер она први пут у животу овако доцкан враћа из варошки кући, па још слабо осветљеним улицама бурног и разузданог Париза! Али, она је ипак осећала да се налази у друштву г. Хуберта и под његовом заштитом, те је била уверена да јој се не може десити никаква непријатност. Сањарила је како ће једнога дана ступити на филм посредством младог фотографа, — кога беше још и заволела, — те се због тога сматрала још слободнијом и срећнијом.

— Куда идемо ми? упита Драгица мало узнемирена, јер се сећаше да овом улицом нису прошли из стана за хотел.

— На моју кући. — одговори он.

— Ох, а ја сам мислила да смо залутали, — извини му се она.

Кад су стигли до врата Драгичиног стана, Хуберт се галантно поклони пред будућом филмском звездом и хтеде се удаљити, али га она задржа:

— Дајте ми часну реч, Жане, да ћу ступити на филм, па макар и дуже чекала!

— Дајте ми часну реч да ћете бити моја, и жеља ће Вам бити испуњена!

Она, разрогачених очију, посматрала га је неко време, не говорећи ни речи. Хтеде га одгурнути од себе, али сетив се да се налази далеко од Београда, без игде икога свога, који би је заштитио, — она је у њему ипак гледала једини спас и помагача да постане оно што жели, узбуђено рече:

— Биће... Али ме не заборавите...

Жан се поврати у стан, клече пред њу, и, пољубивши њену малу руку, устаде, зграби је својим снажним рукама ,притиште на своје груди и њено лепо лице обасу масом пољубаца, под којима је она уздисала од неизмерне језе и уједно среће, јер то су били први пољупци, које је она у свом животу добила од мушкарца. Пре тога она за њих није знала...

Драгица, сва занета врелим пољупцима Жановим, грлећи га, говораше испрекиданим гласом:

— Ох, Жане мој! Како сам срећна, љуби ме, љуби, сва сам твоја!.., О, како ћу ти бити благодарна кад будем била филмска глумица!...

Исто толико, а можда још и више, колико је љубила филм, толико исто је сада волела и љубила њој до скоро непознатог човека и била готова да за њега принесен највеће жртве, верујући да ће је он учинити славном и срећном.

Те исте, кобне ноћи, у страсном загрљају Жановом, млада гимназисткиња, лепа Драгица, занета слашћу и до тада непознатим јој уживањем, у рукама младога странца, као жртва филма, постала је женом... Остала је дуго лежећи на дивану, поред Хуберта, који је хладнокрвно вукао последње димове из своје цигарете и лично на вука, који је заклао, ни криво ни дужно, једно младо, невино јагњенце....

Пролазили су дани и недеље; Хуберт је долазио кући врло рано и лазио малу Драгицу, али када ју је једном у ателје одвео, после њеног наваљивања од неколико дана, она је, на своје велико запрепашћење констатовала, да то није никакав филмски ателје, већ неки обични фотографски ателје, који само студира фотографије оних наивних девојака и младића, који се желе посветити филској уметности.

— Ипак, надам се, да ћу једнога дана постати оно што желим! — рекла је она сама себи.

Хуберт није био, као што рекосмо, никакав филмски фотограф, већ »Фински фотограф«, који открива лепоте црта појединих новопријављених звезда и како је и Драгица била послала своју фотографију, он је је намамио да дође у Париз, где ју је преварио, обесчастио и унесрећио.

Када је позитивно била уверена: прво да га је лудо волела, а друго да ју је он упропастио и преварио да ће јој израдити ангажман код којег филмског атеља, решила је да кида са животом. Узела је свој мали куфер и напустила Жанов стан, а на писаћем столу оставила му је мало писамце:

— Жане, овако понижена и превара од тебе, кога сам искрено волела жаром прве љубави, не могу више живети! Одлазим у свет, у смрт, далеко од тебе, који си ме упропастио и унесрећио, заваравајући ме лажним обећањима да ћу добити ангажман за филм.

Збогом, Жане; заборави твоју малу, несрећну Драгицу.

После силних патњи и борби са вртлогом живота, Драгици је успело, да ступи у једну путујућу позоришну трупу и отишла је у провинцију. На позорници је се популарисала много боље него што је мислила да ће то постићи на филму; имала је изврстан мелодичан глас, који јој је, када је се трупа налазила у Паризу, у предграђу где се налазио Жанов стан, сакупио цео Париз пред њеним ногама. — Прошло је две године од тога дана, у коме је Драгица била на врхунцу своје славе и моћи: лепотом својом и изванредним гласом. Једне вечери, опет у Паризу, у једном мањем позоришту, у коме је играла Драгица, било је препуно одабране публике. Кад је се завеса подигла по трећи пут, на бини је се појавила Драгица, поздрављена бурним аплаузом и засута букетима и венцима цвећа, за која су била причвршћена мирисава љубавна писма, у којима су Парижани изјављивали своје дивљење лепој Српкињи, која је, Трновим Путем — дошла до врхунца славе; за њу је знао цео Париз и његова околина. Узела је била име »Леа«, а својим гласом и балетом заносила је младе париске бонвиване.

Драгицу увек је, из прве ложе, гледао један господин, елегантно одевен, са прстима пуним бриљантског прстења. Био је то диван човек, лепог стаса и држања, који је Драгицу после сваке представе посећивао у њеној гардероби.

Прошло је извесно време од прве посете, коју је господи непознати учинио Драгици у гардероби. Дознао сам да је наша мала, некад напуштена Драгица, а сада љупка »Леа«, удата за непознатог господина, који у ствари беше познати индустријалац Халне.

Прошле су четири године њиховог срећног брака. Драгица је дошла у Београд једним елегантним аутомобилом, којим је сама управљала, и зауставила се пред кућом својих родитеља, пред сном истом кућом, из које је пре неколико година била најурена због слабих оцена, које је добила у другом тромесечју. Из кола су изашли госпођа и господин Халне. Драгичина мајка видећи пред собом своје дете, своју мезимицу, љубљену Драгицу, од радости пала би у несвест, да јој зет не притече у помоћ и прихвати на своје руке. Кад је дошла к себи, налазила је се у кревету, крај кога је седела Драгица, а на дивану њен муж, спремајући средство за освежавање за ташту.

Кад је Драгичина мајка дошла к

себи, после попијене чаше лимуновог сока, коју јој беше дао јест, она радосно узвикну.

— Драгице, чедо моје!

Мајка и кћи остали су дуго у загрљају, плачући од неизмерне радости и среће, што се пет виде после толико година.

У том је дошао из вароши и г. Петровић, Драгичин отац, који је био чвршћи и није је у првом моменту хтео ни погледати. Она, међутим, подиже се са свога седишта, пође му у сусрет и, дограбив му десницу, обасу је пољупцима. Стари је, међутим, био тврд као стена и није хтео проговорити ни речи, али јој не закрати да му љуби руку.

— Деда, деда! — зацвркута један нежни дечији гласић, од кога се г. Петровић нагло трже и разрогачи очи:

— Шта? Зар и сина имаш, неваљалице једна? О, оди, дедино мало! Драгице, кћери, опрости ми! Мислио сам да си филмска глумица и писам хтео ни да те погледам: ти си без мога знања и одобрења напустила мој кров, писи ми се јавила толико година и ја, право да ти кажем, био сам те већ прежалио.

— Ходи и ти, зете! Ходи у један загрљај, јер и ти си сада моје дете, и ја те не могу раздвајати од моје Драгице! — узвикну раздрагано стари г. Петровић, пружајући руку г. Халие-у који је прими и пољуби. Тако загрљени Драгица, г. Халие, г. Петровић, његова супруга и мали Емил Халие остали су дуго, дуго...

После десетак дана, г. Петровић продао је своју кућу у Београду, опростио се са својим пријатељима и напустивши за увек Београд, настанио се код свога зета у Паризу, где је срећно живео све до своје смрти.

Сваког јутра стари г. Петровић играо се са малим, златним Емилом у сеновитом врту једне елегантне виле, а Драгица је, са пута за филм, скренула у мирно брачно пристаниште, где је нашла све што јој је било потребно:

Љубав и брачну срећу.

УВЕК ТА АЛУЗИЈА

Лекар, болесници: Молим вас испружите мало више језик; но не бојте се, само још мало више, још, још више.

Болесница: Та зар мислите, господине докторе, да женски језик у опште нема краја?

ГЛАДНИЦА

Неки војник ушао је у једну пивницу и појео 15 кифла попивши уз то само једну једину чашу пива. Када је плаћао свој рачун, гостионичар му рече:

— Други пут када ожедните онда идите код пекара!

Аленса пл. Померони, уметница.

Дражесна филмска уметница Клара Бов.

Филмске вести

ВЕСТИ ИЗ ЕНГЛЕСКЕ

ХАРИ ЛАШМАН, кога вероватно знају наши читаоци и који је до недавно био генерални менаџер Рекс Инграма напустио је Француску Азурну Обалу и сада »окреће« у Енглеској. Први његов филм је »Мужеви и жене«, чији је главни интерпрета Џемсон Томас, популарни енглески филмски уметник. Џемсон игра овде улогу а ла Манжу. Његова партнерка је Естел Броди, која је мало раније стекла велику популарност ратним филмом »Госпођица Д'Армантиер«. Сценарио за овај филм написао је један млади енглески књижевник. Џемсон је досада »окренуо« четири филма, у којима је персонификирао личности на савршено уметнички начин. У та четири филма он је дао четири различита типа и по души и по карактеру. У »Белом Шеику« он је био романтични путник и обожавалац пустиње; у »Фландриским женама«, он је био грубијан; у »Фармеровој жени« био је простодушан фармер; и најзад у »Теши«, са Маријом Кордом, интерпретирао је улогу моћне драмске акције.

Џемсон Томас је у обичном животу веома налик на Роналда Колмана, смеђ је и има необично изразите очи....

У ФИЛМСКОМ СТУДИЈУ »СТОЛ« се веома интензивно ради. Ту се и моментално налази и Норман Кери, симпатични уметник Метро - Голдвин - Мајера. Он »окреће« под дирекцијом Херберта Вилко филм »Робинја«. Сценарио је написао Хал Каин, познати књижевник. Норман Кери је очаран Енглеском и често се појављује у Хајд Парку са својим омиљеним коњем. (Ко жели може да га види од 5—6 часова после подне после завршетка рада у студију). Норман је дошао у Енглеску са својом ћерком, која се уписала у гимназију и она ће учити догод Кери буде боравио у Лондону.

У студију »Стол« ради и Перси Мармонт, некадањи партнер Барбаре Ла Мар и Жорж Гали љубавник из филма режисера Леонса Пере-а »Љубав која убија« (»Чсвен са Хиспаном«). Под режијом познатог Хејса Хунтера, који је такође дошао из Холивуда, »окреће« филм »Триумф Црвеног Мурона«, драму из Француске Револуције, по сценарију баронице Орци. Главни интерпретатор је симпатични филмски љубавник Нелсон Кејс.

»ЛА УЕЛШ ПИРСОН ФИЛМ КОМПАНИ« дефинитивно је ангажовала драшесну Дороти Бојд, деветнајестогодишњу филмску уметницу, која ће изгледа достићи популарност једне Бети Балфур. Њен будући режисер је Џорџ Пирсон, који је до недавно био редитељ филмова Бети Балфурове. Дороти Бојд »окреће« »Данашња девојка«, филм, чији се ентсеријери снимају у Шпанији. Њен партнер у овом филму је Пат Аери.

»ПЕЊИТЕ СЕ, МОНТИ!«

Монти Бенкс (Плум) је весео друг. Чим човек са њиме проговори увиђа да нема он у себи ничег америкаиског и да има сродности по темпераменту са покојним Рудијем. Монти Бенкс је насмејан. Реализовати један филм са њим значи увеселављање. Он је у Паризу »окренуо« више сценз за свој филм »Евина Јабука«, а за рачун »Британ Пикчер Интернешионел« из Лондона. Увек је ишао са својом партнерком, Жилијаном Дин. Она није знала ниједне речи француски, али Монти се потруди да је научи. Али се показало да има врло мало успеха. Дин ништа није разумевала, већ се увек грохотом смејала. Сваки пут кадгод би завршили какву сцену узимали би ауто да се прошетају, Жилијан се решавала да каже:

— Пеј...њите се... Монти!

— Није рђаво, добацивао би Монти, — има успеха. Ако тако продужите, ви ћете говорити као каква Парижанка.

Мери Пикфорд као почасни пуковник 134. пука амер. пољске артилерије.

РЕЖИСЕР КАРЕЛ ЛАМАЧ почео је са снимањем „Греха" у коме главне женске улоге играју Агнес Петерсен, дивна супруга Ивана Можухина, и Швеђанка Вера Шмитерлев.

•

ЗНАТЕ ЛИ да се појавио нови ковбој. Име му је Тед Век. Његов најновији филм зове се „Херој Аризоне" („Херој на команду") у коме му је партнерка Маргери Бонер. Он ради за Универзал-Филм.

МОНА РИКО, НОВА ЗВЕЗДА УЈЕДИЊЕНИХ УМЕТНИКА

Ернст Лубич, познати режисер Џона Баримура, Мери Пикфордове, Емила Јанингса и Поле Негри у разним филмовима, пронашао је сада нову звезду Мону Рико која ће играти другу женску улогу у следећем филму Џона Баримура „Краљ Бернини". — Прва женска улога додељена је Ками ли Хорн. — Сењорита Рико има 19 година, потиче из Мексика и до сада је била потпуно непозната. Захваљујући Лубичу добила је од Уједињених Уметника уговор на пет година. Играла је већ једну мању улогу у филму Норме Талмаџ „Извикана жена". У атељеима Јунајтеда необично хвале овај Лубичев проналазак. Као што је познато и Долорес дел Рио и Лупу Валез, две славне звезде Јунајтеда, такође су дошле из Мексика у Холивуд. У поменутом филму Џона Баримура „Краљ Бернина" једну улогу имаће и Виктор — Михаел Варкоњи.

Завод за хемиско чишћење и бојење мушког и женског одела.
Цене умерене.
Услуга брза и тачна.
ДР. БРКИЋ
Кнез Милетина 35.

ШВЕДСКО СЕЧИВО
ВИКИНГ

ЈЕ НАЈБОЉЕ
Тражите га свуда.
Генер. Заст. Е. Е. Лутероти
Београд, Драчка 9.
Тражим подзаступнике у свима местима Краљ. С. Х. С.

Професорска расејаност

Према најновијим истраживањима потоп света је био пре стварења света.

*

Роман је измишљен догађај са историјском или веродостојном позадином.

*

Оне ноћи када је Херострат запалио храм ефеске Дијане, угледао је Александар Велики светлост света.

*

Грци, најобразованији народ класичног доба, били су толико горди на то што се њихов Хомер чита у нашим гимназијама.

*

Ноје је био проналазач пловљења.

*

Балсамирање египатских краљева догађало се тек после њихове смрти.

*

Ханибал, не желећи да доживи ту срамоту да свој леш изда на милост и немилост Римљана, отрова се.

*

Наполеон као цар био би свакако исто тако убијен као и Цезар, само да није умро на острву Св. Јелена.

*

Распињање на крст било је код Римљана омиљена казна смрти.

*

Ледено море је проналазак поларних становника.

*

Зграде које стоје усамљене не би се никада смеле градити у кварговима главног места које је насељено.

Рад Подмлатка Црвеног Крста. Школска Кујна женске грађанске школе у Птују (Словеначка)

Са пољопривредне изложбе у Помони (Калифорнија): Ћерница једног фармера пред ремизамном кућицом, коју је њен отац саградио од великих кокошијих јаја.

ВУЗОВЦИ — СОВЈЕТСКИ СТУДЕНТИ.

У Совјетској Русији студенти се називају „Вузовци", што значи ученици „Вишег узобног Завода".

Ове године велики је број студената. Радника има 18 процената, сељака 15 процената.

Живот на совјетским универзитетима није као некада. У већини то је сувише зелена омладина. Пред вратима канцеларија сви се брзо упознају, распитују о животу у универзитету један другог. Сваки држи у руци своја документа, неопходна потребна, кад се уписују. Сваки од њих, док чека свој ред, непрестано загледа у своја документа, нешто пребрисује оловком, или додаје.

Море глава покреће се пред затвореним вратима канцеларије. Има међу њима и таквих, који већ две године падају на испитима.

На хемији је уписано 400, а можда ће од свих положити само пет.

Врата на канцеларији отворише се, и разговор престаде као по команди. Сви управише поглед у једном правцу, и тискају се прегради, иза које су столови. Али списак поче да се чита, и како кога прозову, пружа своје документе.

*

На испитима догађа се, да професор постави овако питање:

— Кад три вране полете с једне тачке, хоће ли оне летети у разним правцима и каквом брзином?

Студент се зноји и бледи и мисли у себи: Шта му значи то вране?

Један професор добацује:

— Једно време летеће све три у истом правцу...

— Ах, јесте, у истом, развесели се студент.

Један комуниста професор држи предавање у облику политичких говора.

— Није толико важно, да ли ћете ви да запамтите ту формулу, важан је само ваш однос према предмету, важно је то, да ли ви вредите да се зовете Вузовцима.

Пред професором математике стоје чоколаде. Студенти су збуњени и не могу да израде задатак. Професор им пружа чоколаду: „Пробајте мало, и умирите се, па ћете израдити..."

По подацима ове године студенти су неуредно посећивали предавања и много више је пало на испитима.

Московски универзитет заостаје иза осталих. У провинцији се више ради, и више учи зимских и јесењих вечери, уз шољу чаја.

МЕСАЛИНА

ЈЕДНА ТРАГЕДИЈА ЉУБАВИ

РОМАН ОД В. РОЗЕНКРАНЦА

»Али не мене, царицу?« рекла је љутито царица.

»И Вас, царице«, одговорно је Нарцис.

Извадио је из своје тоге један папирус и принео га Месалини до очију, које су севале.

»Читајте, царице, па ћете видети да је Ваш живот у мојим рукама.«

Поносита жена је спустила поглед на папирус и прочитала. Хтела је рећи, али није могла пустити ни једне речи. Само бесан огањ, који је пламтио у њеним очима казивао је шта је се у тим тренутцима догађало у њеној души. Заиста је се уверила, да је том Нарцису била предата у руке.

Дубок уздах је се отео из њених груди.

»Размислићу о твом предлогу, Нарцисе,« рекла је она. Када ме цар толико понижава, када мене, своју жену, ставља под твој надзор, као да нисам ништа друго до жена у харему, а ти мој надзорник, онда се ја осећам разрешена од свију обавеза према Клавдију.

Ја ћу размислити, Нарцисе и даћу ти у року од три дана одговор.«

»Нису потребна три дана да се увиди да треба поклонити своју љубав човеку, који ће истински волети. Ја Вам одобравам, Месалина, двадесет четири часа.«

»Ти већ са мном говориш тоном господара,« рекла је Месалина. »Већ завитлаваш невидљиво бич изнад моје главе.«

»Сагни главу преда мном,« наставио је Нарцис. »Сагни је, па ћу је ја украсити круном!«

Затим је се пред женом, која је потајно дрхтала, спустио на колена и принео својим устима ивицу њене хаљине. Убрзо је отишао из њене собе.

А лепа царица је се спустила у постељу. Њено лепо тело је се грчило од туге и уздишући је проговорила:

»О, Кајо, драги мој Кајо, страхујем за твој живот. Тебе ради мораћу се жртвовати.«

3.

У великој башти, до двора, у коме је Агрипина, Германикова кћи, по наредби цара Клавдија брижљиво васпитана, шетало је двоје дивних младих. То су били Агрипина и Кајо Сило.

Млада девојка је заиста обећавала да постане необична лепотица. Јер је мили девојачки пупољак већ показивао такву лепоту, какву има само расцветала ружа.

Агрипина је имала много виткије тело него царица; њена коса коју је до главе прикупљену држала плава свилена трака, а на ниже слободно падала по целом телу, била је сјајнија него коса у Месалине.

Лака туника отворено плаве боје, богатим златним везом искићена, падала јој је до ниже колена. На малим лепим ногама имала је златом извезене папуче.

»Признај отворено,« рекла је девојчица дечаку, када су се приближавали водоскоку, »да си и данас био код царице.

Зацело морају бити важни послови, који те воде тако често к лепој жени у њене собе.«

»Јест, био сам код царице,« одговорио је Кајо. »Ти знаш, Агрипина, да желим да ступим у ред витезова, а за то ми је потребна царичина препорука код цара.«

На те речи свог пратиоца Агрипина је се осмехнула и рекла:

»Ти мислиш да сам ја још дете, да не познајем Месалину и да нисам доста о њој слушала?

Али не могу себи представити, Кајо, да волиш следовати етиопском Црицу, који је раније на форуму својим вештинама вукао људе за нос, а за тим царичином наклоношћу толико новаца стекао, да је могао купити најбољу гостионицу у улици Апији.«

»Шта хоћеш тиме рећи, Агрипина? Какви односи постоје између царице и богатства оног Црица?«

»Хаха, познате су вештине, које уме да цени Месалина«, насмејала је се девојка, па се због тога и зна на који је начин онај Црнац стекао новац.

Кајо, данас хоћемо једном потпуно искрено да говоримо међу собом, јер ја нисам више неискрено дете, какву ме ти замишљаш. Шта више верујем, да те у нечему могу поучити, што је теби донекле тајна.«

»И ја хоћу врло радо да чујем од тебе поуке, Агрипина,« наставио је Кајо Сило. Седнимо овде код Најада јер у парку нема лепшег места; где, како овде жубори бистра као суза вода, као да хоће да нам повери најпријатније тајне својим жубореньем!«

Четрнаесто годишња девојчица и шеснаестогодишњи дечак су отишли из баште упарк и код извора Најада спустили се у траву.

»Кајо, како мислиш о љубави?« изненада га је запитала Агрипина.

»Љубав?« поновио је Кајо. »Ја ти морам отворено признати, Агрипина да сам о тој теми врло мало до сада мислио.«

»Ти лажеш, Кајо, јер ја знам, да си ти послушан ђак Месалинин. Али ма како да у овоме она нема искуства, оно што је најбоље не може ти она дати, јер га и сама нема. Она ти може дати само цвеће, чији мирис и лепоту су већ други уживали, мистерију девојаштва не може она никако открити.«

Изговарајући ове последње речи, Агрипина је се још више приближила свом младом пријатељу, толико близу, да је њен врели дах осетио на својим образима и опазио сваки покрет њених нежних девојачких груди.

»Веруј ми Кајо, наставила је стармала, »у љубави има само један поклон. Само девојка, која може човеку принети на жртву своју чедност, даје му праву срећу.«

Кајо Сило није ништа одговорио.

У том тренутку је се Агрипина још више приљубила уз њега и шапнула му:

»Зар ме не волиш исто толико као што ја волим тебе? Онда ме пољуби и загрли!«

»Али ако би о томе дознала царица!« рекао је Кајо Сило. »Ми ћемо обоје пропасти, Агрипина.«

»Ах, ја сам те најпосле натерала да признаш,« рекла је девојка и ваљала се по трави од задовољства. Дакле ти се бојиш царице? Она те је најмила и забранила ти да дајеш другоме пољупце? Ја сам пак, Кајо, решена да отпочнем борбу с том царском блудницом.«

»Побогу«, рекао је уплашено младић. »Заклињем те, Агрипина, немој говорити гласно такве речи.

Месалина чује све, зна све. И ја и ти ћемо платити животом ако она дозна само да седимо овде код извора Нијада?«

На један пут Агрипина је зарила обе руке у његову кестењасте боје косу, подигла у вис његову главу и пољубила у уста. Тим пољупцем је се у Кајовим грудима пробудила страст и он је рукама обавио њено витко тело.

У том тренутку су се раздвојиле гране једног џбуна поред самог извора и једна мушка прилика, седе браде, је се појавила. Два лукава ока оштро су погледала у млади пар, а за тим је прилике нестало.

»Ти, Агрипина«, рекао је Кајо, који исто тако као и девојчица није спазио уходу, мене сматраш будаластог ,али ја нисам и хоћу да ти то доказ.м. Саопштићу ти план ,који је баш сада у мојој глави настао.«

»Немој сада стварати у глави планове, већ ме љуби; најлепши план, који можеш сада начинити, био би тај, да ми сада обећаш, да ћеш бити само мој!«

Али је изгледало да Кајо Сило заиста лепу Агрипину није разумео. Он је држао њену главу на својим грудима, али само зато, да би јој удесније могао на уво говорити шта је смислио.

»Агрипина, знаш ли, шта хоће царица да начини од мене?«

»Свог љубавног роба«, одговорила је лепа девојчица, »кога ће ногом одгурнути ,када своју дужност изврши. Ја се буним противу тога, што ти у овом тренутку говориш о царици.«

»Охо, твоје стреле не погађају, Агрипина«, одговорио је Кајо смешећи се, »ти гађаш у ветар. Месалина хоће да начини од мене свог цара. Кајо Сило, ће бити римски цар, јер то хоће Месалина.«

„Богови су ти помутили мозак"!

„Напротив они су га разбистрили, ја ја знам шта ћу чинити. Мене ће Месалина начинити царем, али онда се ни једном другом нећу оженити, већ тобом, Агрипина, јер ти много боље мени приличиш.

Месалина има нешто — нешто претеће, могу рећи, и чак када ме она и љуби, једнако мислим, да она иза леђа, сакривено, држи нож.

А ти се моја мила Агрипина, блага као месец, који својим сребрнастим зрацима осветљава поља и џбунове".

„Да ли ћеш ме заиста начинити својом царицом"? Запитала га је Агрипина. „Али ћеш тада имати једну непомирљиву непријатељицу, те ћеш морати најпре, безусловно, уклонити Месалину".

„Јест, ја ћу је уклонити", одговорио је Кајо Сило лакомислено, „прогнаћу је на Пантус Еуксинус; тамо она може међу дивљацима потражити љубавника"!

Кћи Германикусова је се од срца насмејала.

„Ти заиста говориш врло добро, драги Кајо", рекла је она. „Сада ми се свиђаш, јер што намераваш да радиш, никада нисам у то могла да верујем.

Знаш ли, да почињем да верујем у пророчанство, које ми је казала једна стара вештица из Етруска још докле сам била дете од осам година".

„Какво је то било пророчанство"? запитао је Сило.

„Дуго је посматрала мој длан вештица", одговорила је девојчица, „за тим је преда мном клекла на колена и пољубила земљу, на којој су моје ноге стајале.

„Благо теби, Агрипина, Германикусова кћери", викнула је она, „носећи на глави римску круну и родићеш сина, кога ће Римљани звати царем. Гледам га у црвеном огртачу, великог цара, кога ћеш као царица родити".

„То је чудновато", одговорио је младић. „Онда ће тај син с црвеним огртачем бити и мој син"!

„Свакојако", одговорила је Агрипина.

Затим је помислила да је хиљаду пута боље, да продуже започету љубавну игру и опет је се пољубила уз младићево витко тело.

„Агрипина, Агрипина", ја се у том тренутку чуо строг женски глас, „Агрипина, где си"?

„Метела"! рекла је Агрипина и што је могла брже је устала.

„Уклони се, Кајо, јер нас Метела не сме овде заједно видети, иначе ће ми опет пуних осам дана декламовати о поштењу и чедности, у шта и сама не верује".

Кајо је побегао у џбуње, у коме је мало пре стајао Ухода, а за тим је отишао из баште, јер је познавао Метелу и знао да не треба да допусти да га она види.

Пред Агрипином пак сада је се појавила жена у црнини, лукавих очију и лица, унакаженог страстима.

„Шта то значи, Агрипина", рекла је жена, „ти намерно бежиш испред мог надзора"?

„Одмарала сам се мало код извора", одговорила је Агрипина.

„Ја више нисам дете и молим те, увек помишљај да сам Германикусова кћи, који је некада носио царску круну на глави.

„У толико је већа и тежа моја дужност", одговорила је Метела, „да те, Агрипина сачувам од прераног грешења".

„Јеси ли на то пазила, Метела, да и сама никада не погрешиш"?

„Како ме можеш тако питати; хајде са мном, да принесемо чедној Дијани жртву, да би те богиња испунила својим девојачким духом".

Ухватила је Агрипинину руку и одвела са собом младу девојку, која јој је и противу воље следовала.

Човек седе браде, који је млади пар посматрао и уходио, био је Палас, Нарцисов роб. Јер је овај ослобођени роб, који је и сам некада био роб, а затим слепим повереньем царевим постао угледан господин на двору, сада живео на великој нози.

Случај је Паласа довео у Агрипинин парк, ванредно срећан случај, како је он мислио, јер је Агрипину и Кајa затекао у врло опасној ситуацији. Палас је био човек, који је умео одмах да проникне, да се овде може начинити врло добар пазар и заиста он је се одмах решио, да тај повољни случај добро искористи.

Само још није био решен, коме да саопшти што је видео и чуо, да ли царици Месалини, коју је интересовало шта ради Кајо и која би све што јој буде саопштио, царски наградила, или коме другоме.

Такође Палас је познавао страст свог господара према Месалини и знао да све што се на царицу односи и њега интересује.

Пет дана је се Палас премишљао докле је се одлучио. Решио је да своју тајну повери Нарцису, не зато што је од њега очекивао већу награду, већ што је се бојао да га царица, чије су ћуди биле несталне, у место награде за његову доставу, не погуби.

Тако је понеки, који је се мешао у љубавне царичине ствари, за своју поштену намеру, да јој послужи, био кажњен смрћу.

Палас је се упутио у собу за рад своме господару.

Нарцис је био веома узбуђен. Пет пуних дана Месалина га није позивала.

Покушао је неколико пута да уђе к њој, али му никако није полазило за руком, да буде примљен од лепе царице. Правила је се да је болесна и по робињи Доли га извештавала да не може никог примити.

Разуме се да је Нарцис врло добро знао, да није царици сметала никаква болест да га прими у посету, у толико пре што му је било достављено, да је царица тих дана примала многе посете.

Знао је дакле, да има нешто друго, да Месалина нешто смера и због тога је тих дана био двојином обазривији.

Баш када је хтео да спреми један извештај за цара Клавдија, ушао је к њему Палас, роб.

»Ти, Паласе«, проговорио је Нарцис, »улазиш без

дозволе; мислим да имаш нешто важно да ми саопштиш".

„Нека би богови сачували мога доброг господара," говорно је Палас, „ја заиста доносим тајну, која вреди злата".

„Ти дакле хоћеш за то да будеш плаћен? Разумем, ево узми ову кесу са сто сестерација. Гле, колико имам у тебе поверења, ја те плаћам пре него што сам те саслушао!"

Роб је вешто дохватио кесу и смејући се мерио у руци њену тежину.

„Палас је роб Нарцисов", рекао је нешто збуњен. „Његов живот припада господару и све што има, али — његове тајне припадају само њему.

Он може с тим располагати по својој вољи. И Палас верује да би царица Месалина за његова саопштења дала један таланат".

„Лопужо", викнуо је Нарцис љутито, „ти сматраш дакле награду, коју ти Нарцис даје, за ништавну?

Знај, дакле, да могу и да је повећам када те саслушам и испитам вредност твог саопштења.

Ако ми одмах не кажеш тајну, ја ћу те шибати бичем".

„И бич неће помоћи да Палас каже своје тајне, ако он не би својевољно исте свом добром господару казао. Дакле, чуј ме, господару: једна мала шетња одведе ме данас у Германикусов парк. Тамо сам затекао код извора Најада млад пар људи, баш када су хтели да се одаду кажњивој љубави".

„Имао си среће", прекинуо је Нарцис свог роба, који је хтео од свог саопштења да извуче корист, „ја не наилазим за време шетња никада на тако срећан случај.

Али који је то љубавни пар био у Германикусовом парку?"

„Сама кћи Германикусова", наставио је тишим гласом Палас, „лепа Агрипина је то била у загрљају једног красног младића и љубила га".

„Агрипина — четрнаестогодишња девојка, на коју се много пази. Заиста, сада нема више деце!"

„Ниједне, која је као Агрипина од четрнаест година толико развијена и лепа. Не могу лупежу опростити што је лепој Агрипини једну од својих опасних стрела у срце зарио".

„Говори који је то био срећни младић? Досадањи твој говор не вреди ни десет сестерација".

„Име тог младића ће те интересовати, господару, јер тог младића воли и једна друга жена, која је без сумње у љубави била његова учитељица и која би исто толико била изненађена када би чула да њен љубимац уме њене поуке тако добро да примени.

Кајо Сило је то био и он је Агрипину грлио".

У том тренутку је Нарцис устао. У његовим очима је сијао страховит пламен.

„Ова вест заиста вреди много више", рекао је он, „даћу ти пола таланта и ти, Паласе, можеш њиме откупити за себе слободу".

Нарцис је извадио нож и претећи га ставио на Паласове груди.

„Ако ти, Паласе, падне на ум да правиш још један пазар с том вешћу", рекао му је, „ако би твоју тајну хтео и царици да продаш, онда знај да ћу те својом руком убити".

Палас је клекнуо на земљу и уверавао свог господара да му је безусловно веран и да ће чувати тајну.

Нарцис је пак тријумфовао и када је опет остао сам, спопао га је дивљи, пакосни смех.

„Сада те имам у својој руци, лепа Месалино", рекао је. „Лако ћу уништити твоју љубав према младићу, јер те познајем, ти не трпиш неверства, ма да ти сама мењаш своје љубавнике по својој вољи и ћуди, опет од њих тражиш до смрти верност.

Ти ћеш још једном доћи, Паласе?"

Роб седе браде је заиста по други пут изнишао пред свог господара, ђаволски се осмехнуо рекавши:

„Ја бих имао на продају још једну тајну".

„Лупежу", одговорио му је Нарцис, „видим да хоћеш да ме очерупаш. Приђи ближе и ако би твоја друга тајна била исто тако важна као прва, онда можеш рачунати на моју дарежљивост."

„Ја ћу се ослонити на Нарциса", рекао је Палас приближујући му се. Опрезно ставивше своја уста на уво господарево, рекао је:

„Односи се такође на Кајa Сила. Мој господар ће учинити добро ако се спријатељи с тим жутокљуцем, јер ће се будући римске цар звати Кајо Сило".

„Ти си полудео", викнуо је Нарцис. „Зар смеш тако што изустити?"

„Ја само понављам, што сам чуо из уста Кајa Сила, када је ово поверио Агрипини, што неће остати само прича.

Месалина, царица, је решила да овог младића прогласи за цара, а за то јој даје најбољу прилику Клавдијево одсуство из земље".

„Важна државна тајна", прошапутао је Нарцис, „коју треба само ја да знам".

Докле је ове последње речи Палас говорио, он му је био окренуо леђа; сада му је се приближио и рекао:

„Јеси ли већ с ким другим о тој ствари говорио или сам ја први, који то дознајем?"

„Мој господар је први", одговорио је Палас, „и биће последњи, који из мојих уста ову вест чује".

„Да будем последњи, о томе ћу се ја сам постарати", одговорио је Нарцис и као муња брзо је забо нож Паласу у груди.

Наставиће се

Kulpin-Rajčica
je aromatična, gusta i izdašna

ЖИВОТ ЗА ЉУБАВ

— Индијска новела —

Бегун Алах Висаја, завијена густим велом, изашла је из свог дома, застала неколико тренутака у сенци палми и разгледала око себе да је когод не посматра из тишине жбуња и дрвећа. Затим је са узнемиреним срцем журила даље поред караване камила, које је Хорисан заустављо да их напоји, и поред гувернерове палате стигла до официрске касине.

Тек што је ставила ногу на степенице, стражар у униформи каки боје, закрчи јој пут и запита је шта жели: Истовремено дотрча један дечак ситног раста, одевен у пурпурно црвено одело.

»Хоћу да говорим са капетаном Бонсубием.«

Стражар најпре погледа пажљиво даму, па затим запита:

»Шта желите сада у 7 часова, када капетан седа за вечеру? Или у опште ко сте ви? Зар нећете одважности да кажете своје име?

У том тренутку један официр позва стражара. Дама извади из торбице 10 рупија и пружајући их дечку рече:

»Добићеш ово ако ме одведеш сахибу.

Дечко није дао да се дуго моли и одведе је у кућу пре но што се стражар вратио на своје место. Затим поведе Висају кроз сплет ходника и уведе је у подофицирску трпезарију где се налазио и индијски слуга капетанов. Он, видевши Висају, претрну, али ипак оде да је пријави капетану.

Капетан Бонсуби, високи Ирац, који је тек од скора био у Индији, о чијим је чудима слушао само од људи којима није много веровао, примио је непознату жену врло љубазно. Понудио јој наслоњачу и запитао:

»Чему имам да захвалим за ову част?«

Изгледало је као да није добро чула, јер је такође одговорила питањем:

»Знате ли, господине капетане, да је прошле године од прилике у ово доба био овде убијен официр вашега пука од стране једног ордонанса, и да сваки Инд сматра за част, ако може да убије сахиба?«

Радозналост капетанова била је одмах пробуђена. Подигао је главу и погледао оштро непознату жену. »Шта ово треба да значи?« помислио је у себи. Приметила је ову промену и одмах додала:

»Не страхујте од мене, ја сам дошла смо да вас опоменем.«

Капетан Бонсуби који је био познат као одважан човек, овог пута се мало збуни. Махнуо је одречно главом и проговорио: »Не, о том убиству не знам ништа. Премештен сам у Индију право из Лондона. Причали су ми многе ствари, али — — хм — дакле ви долазите да ме опоменете? Због чега?« Наклонио се напред и гледао је нетремице као да је хтео да исцрпе одговор са њених уста.

»Ко треба да вас убије, не знам. — Толико ми је само познато да ће то бити један од оних људи, који су убили и остале.«

»Не можете ми рећи ништа подробније? Од кога сте дознали о припремању за напад?«

Изгледало је, као да је задрхтала. Затим једва чујним гласом прошапута:

»Урођенички официр Махооб Али — — —«

»Познајем га!«

»— — — — нма фотографију, коју сам ја.....« Није се више чуло шта говори. Очни капци са дугим трепавицама готово се беху склопили над дубоким очима, када је опет гласније почела говорити: ».....коју сам ја сама својим апаратом снимила. Снимила сам вас у тренутку када сте, ништа не слутећи, пролазили поред моје куће. Махооб ме воли и нашавши вашу фотографију беше скоро бесан од љубоморе. Заклео се, да ћете умрети. Од чије руке, не знам. Али где треба да потражите нападача већ сам вам назначила.«

Капетан скочи са свог седишта.

»А када треба да будем убијен?«

»Данас за време вечере.«

Приметно је како је у томе тренутку загледала у њега погледом који је толико говорио. Беше то поглед жене која бескрајно воли и која је осуђена на то, да вечито ћути и трпи. Узео је њену руку у своју и запитао је:

»Ви сте пријатељ Енглеза?«

»Не свих«. — И опет га је погладила топлим погледом.

»Најсрдачнија вам хвала. А ваше име?«

»Бегун Алах Висаја«.

»Ах, па ја вас познајем«, узвикну капетан. Ваша је кућа на Сарза - Јамском каналу. Под вашим прозором има много палми. Видео сам вас само једанпут.«

»Када сте пролазили, ја сам се скривала.«

И после неколико тренутака, завијена у копрену као и када је дошла, удаљила се остављајући капетана у дубоком узбуђењу.

Данас треба да буде убијен. Зашто, то зна. Али од кога? Како и у које доба. Језа му прође по леђима. Питао је самог себе шта треба да ради. Знао је за опасност, али како да се припреми на њу. Ставио је у џеп револвер и отишао у трпезарију, где је оштро одмерио тројицу слугу.

Није спазио ништа подозриво. Срце му је снажно куцало и имао је осећај, као да се налази на белом стеблу. Док је седео и вечерао синула му је у глави мисао, да би било добро започети отворено разговор о случају убиства прошле године, те да тако изазове нервозу код убице. Хтео је то да покуша, али му речи изумираху на уснама. Затим је ћутао и испод очију посматрао слуге. Мислио је како је много боље гледати право у очи смрти, но овако стрепети пред непознатим непријатељем.

»Сетио се приче из »Хиљаду и једне ноћи«. Турбани слугу говораху му разумљивим, оријенталским језиком и њихов тихи ход подсећаше га на прикрадање дивљих звери, које су увек готове и одлучне на освету.

Покушао је да броји пуле, који је куцао у слепоочнице као два чекића — »Један — два — три.« Збунио се и почео поново и опет није одбројао више од три. После тога појави му се пред очима прилика старог Самуела, лондонског зеленаша, коме је још дуговао новац. Осмехнуо се овој чудној мисли. Када би случајно Самуел знао да можда неће добити новац. — Ала би закукао тај стари лисац.

На ипак зашто да се боји? Његов добро напуњени револвер чека да проговори. Машио се руком за џеп, неопажено и некако случајно. Као муња пролетело му је кроз главу сећање на мајку. — Не — несме да буде сентименталан. До ђавола. Та он је човек.

Најједном скочи веома жустро, тако да се сто са треском преврну на земљу. Све очи се зачуђено упреше у њега. Али пре но што су присутни дошли к себи капетан је био крај мрког слуге. Левом руком држао га је за гушу а десном је стегнуо његову десницу.

На земљу је пао нож.

»Стража!« зикнуо је капетан.

Није трајало дуго и нападач беше везан. Затим капетан поново седе и поче причати своју историју, прећуткујући име жене. Сви су се дивили његовој хладнокрвности и одважности. Нико ништа не беше приметио.

Када је затим ноћ раширила своја крила изашао је капетан у намери да оде и да захвали Алах Висаји. Пролазећи поред караване, који се беше задржао на ноћишту недалеко од Висајиног дома, спази Махооб Алиа, који је однекуд журио. Беше очигледно, да му овај сусрет није био пријатан. Али и поред тога поздравио је учтиво капетана. Чудна тегоба обузе Бонсубија, но наставио је даље свој пут.

Стигавши до палми, застаде за тренутак и затим уђе кроз отворену капију. Мртва тишина га поздрави у дворишту. Пошао је уз степенице, које су чудновато одјекивале и стиже у собу, обасјану зрацима месечевим. Нека необична сенка простирала се по земљи. — Боже мој — то је Алах Висаја — мртва, са ножем у прсима — Алах Висаја — издајница — — — —

Нагли узвик оте се из капетанових груди. Затим је прошапутао: »Где, има жена које су у стању да жртвују и свој живот за љубав.«

Радио

РАДИО БЕОГРАД

Ове недеље конституисано је друштво »Радио Београд«, које је добило концесију за изградњу отпремне станице у Београду. Друштво има капитал од 5 мил. динара и тај је капитал уписан. Друштво »Марконн« у Лондону, које је добило ову концесију, припрема цео материјал за подизање станице. Држи се да ће станица бити готова за два - три месеца и да ће чим буде готова отпочети рад.

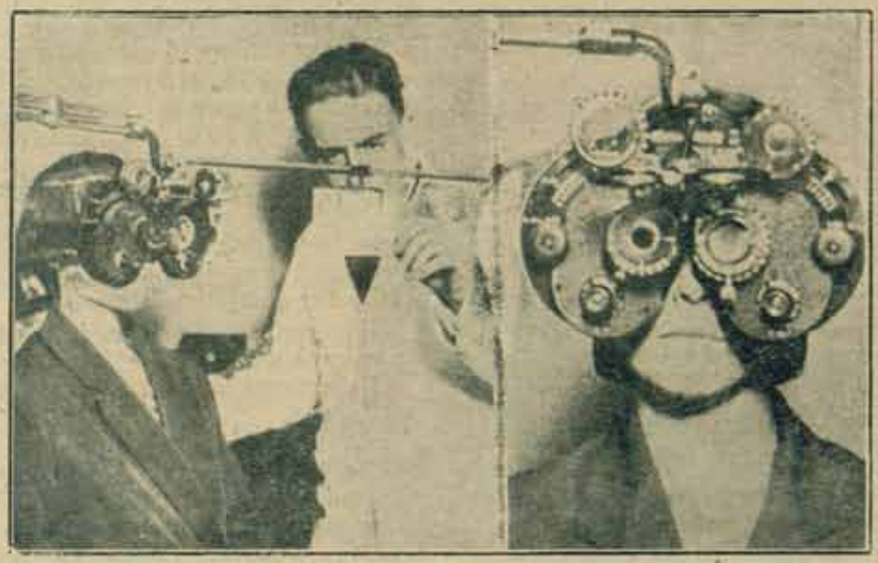

Радио пренос из зоолошке баште у Шенбрунну. Директор зоолошке баште др. Антониус држи предавање о преношењу животињских гласова помоћу радиа.

ЛОРД АЛДФЕЛАУ СЕ ШЕТАО МОРСКОМ ОБАЛОМ

Од Нице ка Монте Карлу, размишљајући, можда, о својој магловитој старбини, када му се изненада одвали комад стене испод ногу и повеже са собом у узбуркане таласе мора. Можда би многи посетиоци ривијере имали да захвале лорду Алдфелау што су за ручак или вечеру имали угојену рибу, да случај није навео господина Монфора, који је као и сваки џентлмен, прискочио у помоћ лорду. Енглез није хтео никоме да остане дужан и зато је намеравао својим сутрашњим доларским доручком откупити спасење. На доручак је био позват господин Монтфор са целом фамилијом.

Сутра дан у јутру око 8 часова и 50 минута, мислећи да је то најпогоднији моменат, господин Монтфор се упути вили лорда Алдфелау-а. Стигао је пре своје фамилије и љубазно се поздравио са лордом. Баш су били у врло занимљивом разговору (мислим да су говорили о победнику последњих трка), када се на вратима појави човек висок 12 и по стопа, широк толико исто, а у тежини око 80 фунти, у праву руку џин. Господин Алдфелау се мало изненади видевши ову грдосију, али се брзо прибра и оста на месту, док му господин Монфор не представи: »Мој полубрат Џурџ Подеро.« Господин Лорд узбуђен још од јучерашње вечере, извини се и оде да опомене послугу да припреми много јела, јер рече, када је господинов полубрат оволики, онда ме Бога ми, брине да ли ћемо моћи да задовољимо господина »целог« брата.

Најновији апарат за одређивање дијагнозе код болести очију. Овај апарат је тако прецизан, да је његова израда стајала два и по милиона.

ПАРАДОКСИ МАКСА ДЕРО

Верујем у пријатељство као што остали верују у Бога, са којим се такође нису никада сусрели.

*

Можете се увек ослонити на своје пријатеље ако вам је стало до лепих речи.

*

Љубљена жена, вараш пријатељ преде највише — на нека се после цео остали свет сруши. Само, догађа се да нас љубљена жена вара са најверинијим пријатељем и свет се мирно и даље окреће.

*

Човек који тражи љубавницу, а нађе пријатељицу, треба да се сматра срећним.

*

Човек никада не верује да жена хоће да му буде пријатељица. Сујета му брани да се спријатељи са том мишљу. Уверен је да жена под маском пријатељства крије своју љубав.

*

Пријатељство је луксуз — али луксуз сиромашних. Постигнете ли што у животу већ немате пријатеља.

*

Два човека могу да буду пријатељи а и да не говоре о себи, жене склапају пријатељство да би могле о себи говорити.

Шекспир чудновато пише. и при највећим његовим трагедијама човек не може да се уздржи од смеха.

РАДИО

КОНЦЕРТЕ И ПРЕДАВАЊА САВРШЕНО РЕПРОДУЦИРАЈУ ОРИГИНАЛНИ ТЕЛЕФУНКЕН РАДИО АПАРАТИ И СИЈАЛИЦЕ НАЈМОДЕРНИЈЕ КОНСТРУКЦИЈЕ.

АПАРАТИ:

ТЕЛЕФУНКЕН 10: Најновији, јефтини радио апарат за погон батеријама или сасма струјом из расветне мреже. Цена: са 3 сијалице и 2 калема — Дин. 850.—
Усавршени радио апарат за 3 сијалице — Дин. 940.—
АРКОЛЕТА 3: За погон струјом из расветне мреже — Дин. 2.400.—
ТЕЛЕФУНКЕН 4: Усавршени радио апарат за 4 сијалице — Дин. 2.550.—
Најсавршенији неутродин за 5 сијалица — Дин. 7.100.—
ТЕЛЕФУНКЕН 9: За погон струјом из расветне мреже — Дин. 10.200.—

СЛУШАЛИЦЕ И ЗВУЧНИЦИ:

EX 333: Два милијона задовољних слушају радио концерте и предавања са овом слушалицом. — Дин. 190.—
EX 555: Одлична али јефтина слушалица. Овај звучник снажно и чисто репродуцира. — Дин. 170.—
Л 666: Цена му је само. — Дин. 385.—
АРКОФОН: Ненадмашив звучник — Дин. 1.385.—

СИЈАЛИЦЕ:

Нормалне сијалице за све степене високофреквентног и нискофреквентног појачавања, аудионке и све специјалне сијалице за загревање струјом из расветне мреже, ширмгитер сијалице, глајхрихтер сијалице, емисијоне сијалице за надлештва, *специјални делови за радио апарате, и т. д.* тражите илустроване проспекте, које шаљемо бесплатно.

ЈУГОСЛ. СИМЕНС А. Д., РАДИО ОДЕЛЕЊЕ, БЕОГРАД. РЕСАВСКА УЛ. 22/г.

ЧОВЕК КОЈИ ЈЕ ПРЕЖИВЕО ЧЕТИРИ КАТАСТРОФЕ НА ПОДМОРНИЦАМА

Морнар Рединг, Американин који има 28 година, може да се похвали пакленом срећом. Као електротехничар био је додељен ратним подморницама и четири пута доживео катастрофе испод морске површине. Први пут је био на подморници S—48, која је пала на дно мора са 43 момака посаде Том приликом су после 12 часова ропства у води били сви из подморнице спашени.

»Подморница се тада брзо утопила«, каже Рединг, »али поклопац је био отворен и вода је млазем кулала унутра. Један механичар, незнајући шта се догађа, непрестано је хтео метлом да испчисти воду и чудио се томе што је воде било све више и више. Најзад када је ушао у контролну собу видео је шта се догодило.

На подморници П-6 неко је нехајном отворио врата од торпедске коморе. Тог дана је Рединг би први пут на овој лађи, управо је излазио на палубу, извукао се кроз отвор напоље и испливао на површину у близини једне теретне лађе. Шест морнара се тада удавило на спавању а остали су спашени.

Године 1923 догодила се експлозија на S-37; Рединг је тада задобио опекотине по глави и лицу. Његових шест другова је настрадало. Такође се налазио на Л-5 када се подморница утопила приликом маневра у Калифорнији.

ХЕНРИК IV И КРОЈАЧ

Док је пробао одело Хенрику IV кројач је чинио краљу и разне предлоге о томе како би се могло боље управљати француском државом.

Хенрик IV на то рече свом коморнику:

»Реците мом министру да дође к мени и да ми проба одело!«

ДОБРО ОБЈАШЊЕЊЕ

Официр, у кругу коњичке касарне, познатом крају упита сељака да ли је овуда десно пут за варош.

— Не, одговори сељак, мораћете тамо мало заобићи док не дођете на прави пут.

— Значи да морам ићи мало у натраг?

— Не морате, већ само окрените коња и идите опет напред.

ХЕНРИК IV И НОВИ ВИТЕЗ

Када је Хенрик IV једном приликом унапређивао једног младог дворанина за витеза, изговорио је овај клечећи пред краљем речи, као што је то већ прописивао стари обичај:

»Господару, нисам достојан . . .«

»То ја одавно знам«, прекиде га краљ, »али ово се догађа по молби и на заузимање маркизе Н. на њој можете и захвалити«.

ЧОВЕК КОЈИ УВЕК ПУТУЈЕ — У КУТИЈИ ЗА ШЕШИРЕ

На једној париској станици догодила се недавно ова необична епизода. Једна дама изашавши из вагона друге класе отишла је у одељење за пртљаг да подигне кутију за шешире. Када су јој издали, отворила је заклопац и из кутије је изашао човек, — њен муж који је овако путовао. Наравно, да је човек, који путује у кутији, артиста и да има ту способност да се тако савије да има довољно места у кутији. Он је »човек - змија«. Говори о својој кутији као други о вагону за спавање и врло је задовољан.

»Враћам се управо са једне турнеје«, причао је репортерима, — и пропутовао сам педу Европу у овој кутији. Висока је 40 сантиметра, а у пречнику има 50 см. За мене је овај начин путовања најугоднији. Не морам да се бринем за место, заштићен сам од промаје, нико ми не гази на ноге и могу мирно да спавам.«

И човек и жена су задовољни овим начином путовања, јер »жива кутија« прави и одличну рекламу, изазивајући у свакој варошци такву радозналост, да свет после тога навали да види продукције овог оригиналног артисте.

Поштарина плаћена у готову ГОДИНА IV. БРОЈ 44.

недељне Илустрације

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ
Уредништво и Администрација Скопљанска 18, II. спрат.
Телефон број 26-91. — ПОЈЕДИНИ БРОЈ ДИНАРА 3·—

Уредник М. СВЕТОВСКИ
БЕОГРАД, 28. октобра 1928. год.

ПРЕТПЛАТА
За нашу државу годишње 150 дин., полугодишње 75 д. н.
За иностранство го шње 200 дин., полугодишње 100 дин.

Том Микс у Лондону

Том Микс, познати каубој, приликом своје посете у Лондону, прошетао је на коњу кроз Хајд парк, где га је младеж одушевљено поздравила.

Штампарија „Привредни Преглед",
Дубљанска ул. 53. — Телефон 40-89.

За власништво листа и штампарију
Драг. Вучићевић, Војводанска 53.

Бр. 45

Недељне Илустрације

Дин. 3

Њ. В. Књегиња Олга

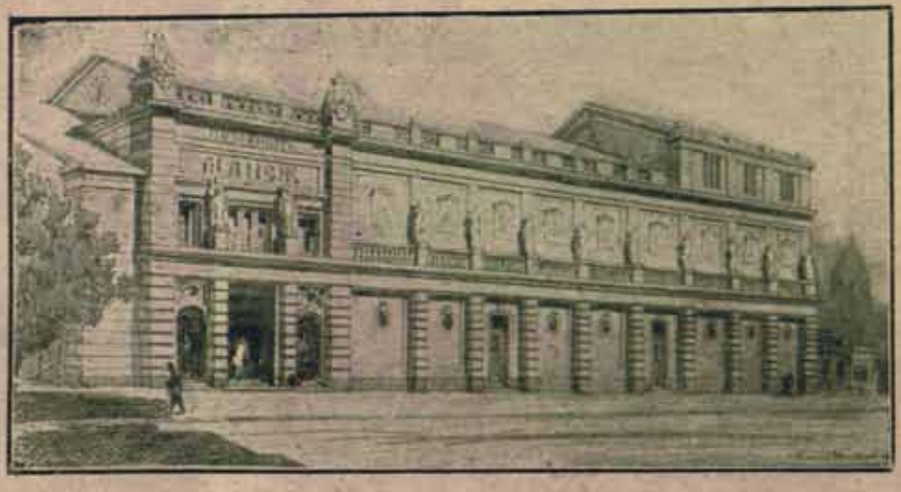
Прославе у

Свечано полагање темеља нове поштанске зграде на Железничкој Станици.

Ново удружење у Београду. Оснивачице удружења женских музиканата.

Мањеж је скоро готов и ускоро се предаје јавности.

Свечано отварање Дома у присуству посланика г. Шебе и Министра Просвете г. Грола.

УМЕТНИЧКИ ЈУБИЛЕЈ Г. МИХАЈЛА ИСАЈЛОВИЋА

Народно Позориште имаће ретку свечаност 5. новембра, да прослави четрдесетогодишњицу уметничког рада г. Исајловића.

Појава г. Исајловића у нашем позоришту представља један значајан догађај, јер својом уметничком режијом, простудираном у немачким школама покрај Рајнхарда, он уздиже представе на европски ниво.

Он је унео реалистички правац у режију и класичаре је волео исто тако као модерног Бернара Шоа. Један велики репертоар има за собом г. Исајловић, и свака представа биле је на уметничкој висини, савршена и хармонична, све у једној целини, све повезано, да се никада у његовој режији није осећала искиданост или нервоза.

г. Исајловић је у режији хладан, пун такта, он зна што хоће и сваку сцену зналачки поставља.

Поједине представе биле су читави догађаји на нашој позорници. »Млетачки трговац«, »Лекар у недоумици«, »Нора«, »Бановлов ученик«, »Пожар страсти«, »Отело«.

Дуго година г. Исајловић је играо и режирао у немачком позоришту. Неколико његових улога остале су незаборавне и на нашој позорници, нарочито Шајлок у »Млетачком трговцу«.

На дан јубилеја г. Исајловић ће се опет приказати публици са својом успелом уметничком игром и режијом.

Београду

Не само Чехословачка Колонија у Београду већ сва престоница, цео народ Срба, Хрвата и Словенаца, свесрдно је прославио 28. Октобар ове године, као десетогодишњицу опстанка братске Чехословачке Републике. Ова прва деценија слободе и независности нашег северног брата крај Влтаве, плодна и веома стваралачка, могла је да побуди у свима словенским срцима истинску радост. Чехословачки народ се истакао под председништвом уваженога словенског мислиоца г. Масарика, за ових првих десет година активности, у међународном концерту држава и стекао је признање и уважење код свих народа, па и оних који пре 1918. године, нису ни знали, да постоје Чеси и Словаци.

Биланс ова прве десетогодишњице ванредно је импресионантан. У свима гранама друштвенога живота, Чехословчка је корачнула напред. Градови њени су се развили, почев од златнога Прага па до најмање Паланке, њена индустрија је ослобођена од и најмањег туђинскога капитала и тако национализована дахнула слободно и упућана најздравијим путем. Просвета је завладала. Уметност, слободно његована расцветала се широм народа и можемо у приливу књига што свакога дана засипају књижарске излоге, у множини успелих изложби које се посведневно држе широм Чехословачке, очекивати ускоро рођење великог националног Генија. Он је сада у интензивном рађању и то се осећа у грозничавости стварања, коју странац непосредно осети, чим један дан пробави у чехословачкој средини.

Тако успела прва десетогодишњица пуна напретка, дала је повода за гордост свима Словенима а наравно пре свега, браћи Чехословацима. У Београду је прослава овог ретког народног празника изведена врло свечено у више јавних манифестација, особито са отварањем »Чехословачког Дома« у Студеничкој улици, који данас краси наш старински Врачар. Дирљиви су били говори свих учесника ове свечаности, особито пиониpа чехословачког југословенског братства у нашој Краљевини г. Шебе, посланика Чехословачке при нашем двору.

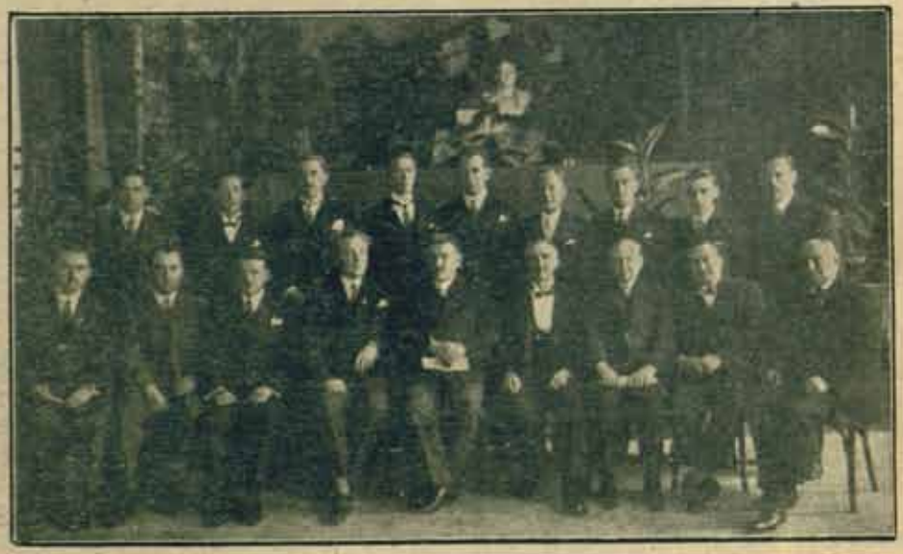
У Народном Позоришту давана је први пут Дворжакова »Русалка«, под диригентством г. Брезовшека. Г. Милоје Милојевић, на Универзитету одржао је предавање уз велику асистенцију престоничког грађанства о музичком генију Чехословачке. Најзад је Чехословачко Посланство отворило своја врата за све пријатеље чехословачкога народа у Београду. Љубазни домаћини, г-ђа и г. Шеба, који вазда у своме дому окупљају најелитнији Београд, видели су овога пута какав је изванредан одзив био код свих, који су се осећали побуђени, да саучествују у великом празнику свих Чеха и свих Словака.

Чланови управе чехословачког Дома у Београду.

Група дама из чехословачке Колоније приликом свечаности отварања чехословачког дома у Београду.

Певачко друштво Чехословачке Колоније у Београду.

Три типа београђанки

Некад идете улицом, а поред вас прође дама. Ви јој се насмешите и љубазно јавите, као својој пријатељици. Она вас зачуђено погледа, не отпоздрави вас, и оде даље.

И ви тада видите да сте се преварили, и да она само личи на вашу пријатељицу. Тако се сваког дана варате и посведневно читаво туце истоветних лица прође покрај вас. Мода, начин живота, и клима, стварају типове, и у Београду се опажају три маркантна типа, која се нису виђала пре рата.

ПРВИ ТИП.

Он се може назвати сангвиничним. То су Београђанке округла лица и округлих очију, са повијеним трепавицама, које увек имају осмех на лицу. Оне дају утисак здравља и веселости. Нос им је понекад амерички, и оне, уопште имају сличности са америчанском женом. По сексуалним и сочним уснама, које су некад као трешња, види се да воле живот и љубав. Фигура им је сва обла, и лист ноге врло лепо извајан. Међ њима има плавих и црномањастих, али се осећа сличност између њих по оном задовољству, које им се оцртава на лицу.

У њиховом карактеру меша се наивност са дрскошћу, смелост са изазивачким пркосом, и док су врло младе, оне су најсмелији женски тип на улици, које не остају дужне мушкарцима кад им добаце, али умеју и да их чикају, и за њима мушкарци највише трче и добацују им, јер код њих све изазива, почев од листа ноге, па до очију.

Кад се удаду, то су врло лепе жене, рађају децу и дивно им стоји кад терају колица. Само једна опасност постоји код њих, имају склоности гојењу, и зато морају да одржавају дијету. Оне увек сачувају једрину и сјајне очи, и дају утисак задовољних жена.

ДРУГИ ТИП

То је витка, сувоњава београђанка која се никад не гоји, и увек има силуету жена из „Ви парижрена", а очи дугуљасте и црне са неком меланхолијом, као да су превучене емаљиром и увек гледају у неку даљину, као да сањају. У њеним очима осети се некад замореност и помало перверзности, и никад нису широко отворене, већ до половине скривене трепавицама, као да хоће да скрију свој унутрашњи живот. Код тих београђанки нос је правилан, грчки, и чак мало повијен при дну, а уста мало већа и танка, тако да их оне увек скрећују ружом и праве два мала троугла на средини усана.

Тај тип има у себи неке отмене грациозности, и те девојке увек иду достојанствено улицом и никад се не осети дрскост у њима. Оне нису онако једар и сочан тип, као прве, и кад се удаду остају увек витке, и увек имају у себи више перверзности него страсти

Требало би имати неку статистику и рећи у који се тип више мушкарци заљубљују, али има људи, које необично интересују те полузатворене очи, које много обећавају, док код првих очи одмах све исказују шта скривају у себи. Меланхолична београђанка осваја дефанзивом, сангви-

Г-ца Нада Паранос

нична офанзивом. Она прва не даје утисак, да уме да мучи човека, док се о другој увек мисли да много боље познаје вештину љубави и освајања и да то зналачки изводи.

ТРЕЋИ ТИП

Он је најновији и необичан, као египатски, само плав, али неке плаве бринете, са мрком кожом, која увек изгледа као да је опаљена, и загасито плавим очима, више зеленкастим или затворено грао, са интересантним обликом ока, врло дугуљастим, готово развученим, као што се виђа на египатским мумијама.

Чудноват је тај тип, и редак, увек мрко плав, док је код Словена плавоћа карактеристична у тој прозрачности и белоћи. То је можда мешавина оног првог плавог типа и другог црномањастог, и из те комбинације изашао је један тип врло загонетан.

Има нечега демимондског у тим женама, иако могу бити потпуно чедне, али оне зелене очи, као морске дубине, немају прозрачних мисли. Те њихове очи обично су опточене колутима, што им даје неку примамљиву чар. Кад су младе и свеже, онда су врло слатке, као неко егзотично воће. и цео њихов израз је егзотичан, што можда долази од врелине климе, која лети достиже тропску жегу и под тим врелим зрацима сагорева нежна епидерма блондинки. Иако су плавих очију, оне су јужначки тип, какав су морале имати праве Египћанке, које су се рађале из бракова мрких Египћана и белих европских жена.

Тен лица карактеристичан је код та три типа. Прве, ако су плавуше, имају луткасти израз, ону белу и знатну кожу као Енглескиње. Други тип има боју камелије, врло фину кожу, мекану и сомотску.

Али сва три типа су необично интересантна у својој лепоти.

Појављује се и један четврти тип, али, срећом, високе, суве жене, као сифражетке, на којима све виси као на штапу, и никакве примамљивости немају.

Сваки од ових типова има и своје варијације, али сви су најмаркантнији.

А предратни, Српијански тип, изгубио се, и тек се понекипут види. То је она здрава лепота, велике црне очи, густе обрве, румени образи, и снажни мишићи.

У Народном Позоришту најбољи представник српске предратне лепоте то је г-ђица Нада Паранос. Зато ће она и наследити национални репертоар.

МИР—ЈАМ.

С. ШАЈНЕСОНОВ

КРАЉ. ДВОР. ОПТИЧАР

БЕОГРАД

ТЕРАЗИЈЕ 32.

ТЕЛЕФОН 24.33.

Једина Специјална Оптичарска Радња. — Велики избор Цвикера, Наочара, Лорњона у Нишу, Дубле и Рогу. — Савесна израда по лекарском рецепту. — Велики избор Барометра, Термометра и Ареометра, „Zeiss-Punktal" стакла. Фото-апарате и материјал.

ВЕЛИКИ ИЗБОР ДВОГЛЕДА.

СОПСТВЕНА РАДИОНИЦА.

Чује се да се г-ца Мара Поповић враћа позоришту.

ПИСМО ИЗ ДАМАСКА

»Прича се, да Мухамед није никад прошао кроз Дамаск, и говорио је својим пратиоцима: »Та варош је толико лепа, а писано је, да човек не може два пута да уђе у рај.«

Заиста, кад се први пут види Дамаск, нарочито при заласку сунца, сав обасјан руменилом, да личи на пољску ружу, са крововима као платформама од бакра, и сребрнастим свећама својих минарета, човек мора да помисли: »Ово је прави рај.«

Овде је у потпуности сачуван оријенталски живот. Продавци лимунаде носе своју робу у кантама које личе на неке замкове металне, обешене о леђа, а чаше су им поређане у појасу као метци, а у рукама држе кастањете и њима позивају муштерије.

Касапин пече овна на улици и сече га на парчиће и продаје пролазницима. Жене, љубоморно завијене у покривала, да би се херметички сакриле од мушкараца, подражавају и-пак европској моди, поткратиле су своје сукње, и кришом подигну маску с лица, да би виделе Европљанина. Мушкарци пролазе достојанствено у дугим пругастим хаљинама, са турбанима, и држе у рукама бројанице.

Просјаци, дрски и насртљиви као мушице, сретају се на сваком кораку, и хватају вас за капут. Девојчице, са наивним лицем као у мадоне, иду журно улицом. А улица је закрчена магарцима, које терају и разноврсном светином.

Мошеја Омнијада уздиже се сва блистава од сунца и личи на неки уметнички павиљон на изложбама.

Г-ца Шиловић, једна врло љупка балерина београдског балетног ансамбла.

Али у унутрашњости виде се најскупоценији теписи, као кадифа, које простиру верни кад се клањају. Ту обично долазе жене и клањају се, јер им је приступ забрањен у друге мошеје.

Било је неколико верних у мошеји, и пошто су свршили своје молитве, сели су на тепих и јели колаче, а други су спавали покрај њих. На једном узвишењу у џамији, као на балкону, оца је читао коран.

У Дамаску се налазе неколико фабрика намештаја, који се инкрустира са седефом и бакром. Дечаци раде у тим фабрикама те бакарне и седефске украсе. Са једним танким чекићем лупају по металу и праве различите арабеске.

Девојчице од четири до десет година упослене су у фабрикама тепиха. Читава година дана потребна је да се изради неки тепих, који је мек као маховина, топао као крзно, и са нежним бојама акварела.

Чувена дамаска свила и шалови налазе се у мрачним дућанчићима. Ту се мора увек цењкати. Трговац каже једну цену, а ви одмах спустите, и тако се снижава цена до минималности. Онда вам трговац увија шал и ви одлазите. Кад сте дошли у хотел развијате пакет, срећни, што сте тако јевтино купили неку егзотичну ствар, али кад раширите на светлости, видите да сте се преварили.«

Евгеније Секула:

Др. Паклени

Месец је аветињски био упро своје изгореле, ледене очи у старе и оронуле куле брдске варошице. Рано пролеће беше, а са високих планина носио је ветар мирис љубичица и озеленелих поља под сводове старих тремова. Поред трошних и оронулих кућа, које су једна над другом биле грађене, шетао је тамо-амо један блед младић, нервозна погледа. Прешао је преко високог моста, који је водио преко потока. Стаде, па се опет врати, тражио је један број; својим штапом је нервозно махао. Узвикнуо је:

— Морам говорити са доктором. Још вечерас морам говорити с њиме.

Нашао је кућу коју је тражио. Испод капије била је једна избеледа табла, а на њој име лекара. Једва је могло да се прочита:

ДР. ПАКЛЕНИ

Ординира: у свако доба.

— Интересантно — гунђао је младић и зазвони.

Др. Паклени уживао је нарочити углед. Извршио је важна открића на пољу неговања тела и улепшавања лица. Био је прави чаробњак. Од грбавих младића стварао је гладијаторе, од гојазних филистара витке делије, уклањао је пеге са лица, а helавима помоћу његових средстава израстила је коса. Био је професор козметике. Прави трговац људским телом. Само је требала да му се преда наруџбина, па је такво тело и лице створио, какво је најбоље одговарало укусу клијента. Повучено је живео у пустој брдској варошици, али глас његов далеко је допео. и овако су га многи тражили. Старија и ташта господа, која су тражила лека својој ругоби.

Женске није примао.

Младић је нестрпљиво звонио.

— Само да што пре свршим разговор.

Врата се одједном отворише, као да их је електрична снага покретала. Прозори на спрату се одједном засветлише.

Младић уђе унутра.

Ступио је у неку пространу дворану, као у неки грчки атриум: на средн стајао је мраморни кип Антонијев, триумфално, као најлепши младић, који је икада живео на земљи, верна копија статуе, која се чува у капитолском музеју.

Младић је са чуђењем посматрао све око себе.

Над степеницама беху исписане следеће латинске речи, нејасног значења:

...Corpus plus est, quam indumentum ...

Само одломак. Цитат. Познате речи Јеванђеља.

Цео текст гласи:

— Зар није важнија душа од тела, а тело од одела?

Младић је бојажљиво корачао уз степенице. Доспео је у предсобље. Један послужитељ га је дочекао.

— Је ли код куће господин професор ?

— Јесте. Одмах ћу вас пријавити.

Младић му пружи своју посетницу.

— Барон Стеван Бичкеј.

Неколико тренутака је чекао. Врата се отворише, а послужитељ му јави:

— Господин барон може ући.

Младић уђе унутра. Пред њим стојао је професор. Беше мали човек са наочарима, глава његова личила је на мртвачку главу.

Веома рђав утисак је учинио на младог барона.

Професор је то опазио.

— Чудновато, зар не? Ја, магичар лепоте, са овако ружном спољашношћу. Али знате, и самном је тако као и са оним извесним кројачем, који другима прави најлепше одело док сам иде у ритама. На ову досетку се обојица насмејаше.

— Не доспевам. Немам времена да се и својом личношћу забављам — рече лекар. А и стар сам већ. Неби имало никаквог смисла.

Седоше.

— Чиме могу служити? — питаше професор.

— Желео бих лепу и пријатну спољашност.

— Хм. Тежак задатак.

— Узе своје наочаре, да би новог пацијента боље могао видети.

Младић беше ружан и страховито мршав. Коса његова била је плава и ретка, као чекиње. Нос огроман, као кљун неке птице грабљивице, лице пљоснато, као да је неко седео на њему, обрве није имао, брада му је висила, усне му беху танке и бледе, као у неке морске рибе. Очи му беху без живота, безбојне, слабе, као смрзнуто стакло.

— На вама много што-шта има да се поправи — рече професор и затресе главом.

— Платићу.

— Педесет хиљада круна би стајало, бар шест месеци имали бисте да проведете у моме санаторију.

Младић климну главом, у знак. да на све пристаје.

— Пре свега, испричајте ми цео ваш живот.

Бичкеј почне причати. Глас његов био је храпав и крештав као у капуна.

— Извините што вас прекидам — рече професор — и ваше гласнице морају да поправим, како би вам глас снажан и пријатан био.

Младић захвално погледа професора. После настави:

— Никад нисам имао среће код жена. Само за новац су ме љубиле. Моји прадедови били су богати трговци у Темишвару. Згрћући благо, купили су и племићску титулу. Дизали су фабрике, трговачка подузећа и сваки мој предак удвостручио је иметак, који му је његов отац нахарчио. И ја сам тридесет милиона круна наследио.

— Интересантно.

— Али ја нисам хтео и даље да се богатим. Хтео сам да постанем песник, као Бајрон или Јајлд, који ће остати моји вечни идеали. Хтео сам да живим као уметник, боговски. Најтоплија жеља била ми је то, да задобијем несебичну љубав једне жене. Али то никада нисам могао да постигнем.

Професор се смејаше.

— По некад бих се преобучен, као неки проклети краљевић, у ритама скитао по улицама светских градова, да искушам себе и жене, али много горчине морао сам прогутати, јер нисам могао задобити срце ни једне обичне служавке. Исмејале су ме и одгурнуле од себе, а у Хагу, једна служавка која разноси млеко, ово ми је добацила:

— Шта хоће од мене овај пијани сом?

— Наравно да су се сасвим друкчије понашале, када су дознале, да сам имућан и отмен човек. Али то је само помогло да се још више разочарам. Нисам жудио за лажном љубављу нисам жудио за лажним пољупцима.

Мене женске немогу љубити. Ружан сам, моја спољашност одвратна је. Моја лепа, песничка душа скривена је у ружном телу.

Несретан сам. Заљубио сам се у једну девојку. Зове се Текла. Неће ни да чује за мене, иако сам јој запросио руку.

Безнадежно погледа у професора.

— Помозите ми, Маестро!

Др. Паклени скромно примети:

— Нисам уметник. Цело моје знање није велико. Немојте заборавити, да у двадесетом веку живимо и да оно што данас сматрамо за чудо, за две-три године сматраће свако за обичну ствар. Шта је лепота? Оптичка варка. И најлепше женско тело је вода, оксиген, честице, вечна материја, спретна мешавина крви и масти. Ја не изигравам природу, шта више, допуштам јој да врши свој посао, а где њезина снага није довољна, ту помажем инјекцијама и цепљењем, а више пута

потребна је и операција, на пример, када нос морам да поправљам, да бих му дао леп облик, или пак када од дебелих усана хоћу да створим танке и повијене као лук од стреле. Цело моје знање није веће од знања версајских баштована, који дотеривањем одржавају округао и правилан облик дрвећа и палми. И вајар сам и уметник сам у једном лицу — што је најважније — само што ја жив материјал употребљавам.

Млади барон га је са заносом слушао. Лекар је светим усхићењем говорио.

— Ви сте песник! Али ваша спољашност даје вам изглед тврдице, који само на своме благу седи. Ваш поглед је одвратан и страшан, као у птица грабљивица. То сте од својих предака наследили. И глава вам изгледа као неки пљоснати златник. То се мора поправити. Али, пре свега, морам упознати ваш укус.

— Бирајте, Шта желите?

Узе један албум: У њему били су најлепши људи света, представљени у облику кипа, слике; грчки богови, римски хероји, песници и војводе, ликови војника и уметничких величина; младић је нервозно превртао листове.

Његов поглед задржа се на слици Касанове, коју у мурапској библиотеци чувају, а која га представља у пуном сјају његове младости.

— Овакав бих волео бити!

Пола године је провео у санаторију професора. У његовој спољашности наступила је чудновата промена. Његова чекињаста коса нестала је, а на њезино место израстила је дивна, сви лена густа коса, зенице његове обојио је чаробњак неком чудноватом течношћу, од које му очи добише неку нарочиту привлачивост, као очи у преплашене срне. Када је први пут погледао у огледало, крик изненађења оте се са његових лепих усана.

Леп је био као Адонид.

Па када је већ могао да одлази у друштво, када је већ почео да излази на улицу, свака жена окренула се за њим. Прозори су се отварали дуж целе улице.

Нежно се опростио са лекаром, кога је својим спаситељем назвао.

Дуго се ништа није чуло о њему. Али када прође година дана, једне бурне зимске вечери, појави се неочекивано у организационој соби лекаревој. Једва га је и поздравио.

— Докторе! — рече пригушено. Дајте ми натраг моју стару спољашност.

— Зашто? — питаше лекар преплашено.

— Немам мира од жена. Гоне ме. Хоће на парчад да ме раскину. Њихова љубомора однеће ме у гроб. Шаљу ми претећа писма. Свака хоће за себе да ме задржи, искључиво за себе. Прете ми самоубиством. Сваки час ми приређују скандале. Чак и Текла. Прети ми да ће витриолом да ме полије.

Уморно седе на једну столицу. Тешко је уздахнуо.

— Док ме нису љубиле био сам сретнији. Бар сам мирно живео. Докторе! Ружан хоћу да будем опет. Вратите ми моју стару спољашност.

Лекар се нервозно диже.

— Не тражите од уметника да поквари оно што је створио. Ви сте моје најлепше дело. Немогу га упропастити.

Опирући се, раширио је руке, а прстом показао је врата младићу.

К. А. Ц.

МИС ФРАНЦУСКА ЗА 1928 ГОДИНУ. Француска краљица лепоте у једном спортском комплету. Костим је из куће Жени.

ШТА ЈЕ БОЉЕ?

III.

— Здраво! Шта је било, јеси ли купио за своје укућане Шиндлехеров највећи потпун сановник од 368 страна?

— Јесам. Прво сам га ја прочитао, па га после пустих међу мојима.

— И ја сам га читао! Шта мислиш о његовој садржини?

— Како се у њему разлаже, тако је. Сећајући се својих ранијих санова, ја потражих њихово тумачење и нађох сличности са догађајима које проживех. Кажем сличности, јер се ситница не сећам.

— Какво мишљење имаш о оним докторовим расправама о сану?

— Извини ме, не могу ти то данас рећи јер је подуже а сада се журим, та ћемо о томе идуће недеље да говоримо. Довиђења!

Писмо предратне гимназисткиње

Гимназисткиња Нада својој другарици Анђи.

Драга Анђо,

Сад сам се вратила из Народне библиотеке и донела читаву гомилу књига. „Јаднике" од Ига, Мисе-а на француском, једну огромну књигу, четири прста дебелу, где су сакупљена сва његова дела. Од француских писаца највише волим Доде-а и Мисе-а, од руских Пушкина и Толстоја, а од српских песника највише се одушевљавам Дучићем. Само се библиотекар наљутио на нас, и казао да ће нас тужити разредној. Једна је тражила „Госпођу с камелијама" и „Један дан на острву Мадери". Он је казао да те књиге нису за нас, и знам да ће сутра наша разредна да нам чита велику придику.

Њу не волимо, али наставница француског језика је најсимпатичније створење. Сваког четвртка имамо „серкл франсе" и она нам чита француска дела, а ми слушамо. Сад нам чита Молијера. То су за мене најпријатнији часови.

Мама ме грди што увече много читам, али ја једва чекам да упалим лампу и седела бих до дванаест за књигом.

У разреду је све по старом. Само смо добили новог катихету. Тако је диван. Један млад ђакон, нема више од двадесет година. Трчи једног дана једна уз степенице, сва задијана; „Да видите што је леп ђакон". А кад је он ушао у разред ми смо занемиле. Плаве очи, а трепавице црне и коса плава гргуљава. Прави херувим.

Сад највише волимо час науке хришћанске, само смо замолиле ђакона, да нам допусти да радимо ручни рад на науци хришћанској. Он нам је допустио. Полудесмо за ручним радом, свака у клупи има чарапе, чипке или уметке, и док наставник говори ми испод клупе окрећемо чарапе. Мушкарци то не виде, а и кад виде, ништа нам не кажу, а на часу наставница не смемо.

Био је један скандал у разреду. Једна група ученица ишла на жур, а ту били неки официри, па наставнице дознале. Све их је директор звао и саслушавао, и умало што нису добиле рђаво владање.

Али још се нешто десило.

Једној ученици послао један ђак из осмог разреда песму. Донела јој једна другарица. Цео разред се скупио да чита песму. Она је била бесна, и заклела се, да ће насред улице да му врати песму, и да га изгрди.

Кад смо пошле кући, она га срете, па право пред њега: „Ево вам ова ваша песма, и ако се још једном усудите да ми пишете, тужићу вас директору".

Он, сиромах, после тога недељу дана није ишао у школу, био болестан.

Сад му се сви другови смеју.

Овог двомесечја није било у разреду двојака. Има седам одличних ученица, а ја и још једна имамо скроз петице. Директор нас похвалио. Ја најбрже пишем и хватам прибелешке за цео разред, и најбоље суфлирам. Кад суфлирам ја само отварам уста, а не пуштам гласове, и ученице познају. Зато седим увек у првој скамлији.

Извежбала сам се нешто, да научим историју док наставник прича. Ја га пажљиво слушам, и брзо све понављам што он говори, тако да све запамтим, и не морам да учим. Увек ћу се сећати тога часа, кад нам је причао о француској револуцији и смрти Марије Антоанете. Говорио је беседнички, сав је био узбуђен, а ми смо све плакале . . .

Наша ђачка дружина напредује. Сваке недеље имамо састанак. Од радова највише има песама и превода. С француског и немачког. Сад пишем песма у прози на француском. Наставница ме похвалила за једну песму у прози, „Мој први бол", и читала је у канцеларији свима наставницама.

Гимназисти све доказују како њихова дружина боље напредује од наше.

Ах, шта се десило у гимназији.

Знаш Гигу, оног великог окачењака у гимназији? Па једног дана скривио и остао у затвору. А он клупу на клупу, све до плафона, па скине ципеле, умочи их у воду и притисне онако мокре на плафон. Дошао директор, па се чуди: „Реци ми само, пита Гигу, како си могао да газиш по плафону".

А Божа Максимовић скинуо сељачко одело и носи цивилно. Мени се увек свиђао у сељачком. Данас је моја сестрица добила од маме батине због Боже. Она га сваког дана сачека на дуду и гађа дудињама. А дудиње црне, па му исфлекале одело. Он дошао, па каже мојој мами: „Молим вас госпођо, да забраните овој вашој малој да ме гађа дудињама, видите како ми испрљала одело".

И мама је добро изударала.

А шта је шести разред радио са физичарем. Узели му шешир, па напунили гњилим мушмулама, и метнули пред његов кабинет. А он, кад је наишао, нагази на шешир и згњечи све мушмуле. Он улети са шеширом у у разред и раздере се: „Платићете ви мени овај шешир".

Али највећи подвиг имао је Николе Дерока. Остао у затвору, па прође кроз прозор и почне да иде по симсу. И био на другом спрату. Виде га послужитељи и одјуре директору, а директор изађе, и кад га је видео на симсу почне да га преклиње склопљених руку: „Ништа нећу да ти радим, молим те уђи у разред". И тако је Никола имао част да га моли Миливоје Симић, тај страх и трепет ђака.

Питаш ме за ону моју симпатију. Он сваке вечери шета поред моје куће, а ја да умрем од страха, кад мама стане пред капију, да га не види. Још се нисмо упознали. Он је у седмом разреду. Није најбољи ђак, чула сам да је имао две двојке прошлог двомесечја, и то ми се не допада. Али је врло леп и песник, и све ми другарице завиде, што он мене воли. Кад сам добила од њега прву песму целе ноћи нисам спавала.

А, замисли Олга, шета са једним ђаком. Увече су је виђали пред кућом њеном с њим. Неке другарице тврде да се она с њим љуби.

Сад смо све у разреду с пуњама. Ја сам подигла моју дугу витицу. Једна рођака моје симпатије каже ми, како је он казао: „Ништа не бих желео, него само да додирнем њену витицу".

А хаљину сам морала да подужим с једном пијом, била ми кратка. Сад је до чланака.

Мицка платила шешир 36 дин., велики бео шешир са плавим цвећем. Све ученице је осуђују. Моја мама не даје ми више за шешир него 10 дин.

Сутра имамо писмени из математике а Никосава она што увек преписује, цео дан се крсти и моли Богу: „Боже, молим ти се, дај да математичар заборави цвикер". Једном, кад смо имали писмени заборавио цвикер, и како је кратковид ништа не види, те су тако неке прописно преписале задатак.

А јуче смо рачунали на табли Кицине идеале. Има их седам. Први је Вељa Поповић а седми један глумац. Она се не растаљa од Шопенхауера, а страшно се секира што има једну четворку, а ја све петице.

Искрено те воли твоја другарица Нада. *МИР—ЈАМ.*

MAN-JONG

(Преведено с кинеског: стећи партију)

Игра »Mah - Jong« је продрла пре четири до пет година из Кине и сада је веома омиљена у Немачкој, Енглеској и Француској, док код нас наилази на неразумевање.

До пре четири године она је била изум и разонода Кинеза, па било то у Пекингу или провинцији, када је на њу случајно наишао Жан Д. Орест, путник око света, и одмах је наумио да је донесе у Европу. И тако захваљујући Жану Д. Оресту, европљани и американци могу да се коцкају или забављају „Mah - Jong"-ом

Игра нас много подсећа: на домине, шах, покер, бриџ или даме. На први поглед изгледа да је компликована, док је, међутим, једна од најлакших игара и може се научити за пола сата.

»Mah - Jong« се састоји из 144 жетона, чије нумере овако изгледају:

а) Прости жетони су подељени у три серије: Бамбус, нумерисан од 1 до 9 од сваке нумере по 4 комада укупно 36 жетона; Карактер, нумерисан од 1 до 9 по 4 комада од сваке нумере, укупно 36 жетона; Кругови или палете такође нумерисани од 1 до 9 по 4 комада, укупно 36 жетона тако да простих има 108.

б) Почасни, названи ветар: 4 источна ветра, 4 јужна ветра, 4 западна ветра и 4 северна ветра, укупно 16 жетона.

в) Почасни, названи дрегони: 4 дрегона црвена, 4 дрегона зелена, 4 дрегона бела, укупно 12 дрегона.

г) Почасни, названи екстремни: 4 цвета и 4 доба, укупно 8 жетона екстремних.

Број играча је четири.

Онај, који извуче највећи број постаје банкар и добија назив исток. С десне стране истока седи југ, онај који је извукао број највећи иза првог.

Према истоку седи запад, а на левој страни север, т. ј. онај, чији је број најмањи и они играју партију у таком ставу.

Исток и запад помешају свих 141 жетона, тако да им се бројеви не виде и сваки од играча узме по 36 жетона и направи два зида по 18 комада тако да гледајући са стране добијемо изглед Кине, опасане зидом.

Сада се сваки труди да добије што више жетона, како би могао да направи »Mah - Jong«, т. ј. да стекне партију и тиме да добије и једну суму новаца, која код америчких богаташа често износи по неколико милијона динара, док се млади Кинези задовољавају са по једним бомбом т. ј. да онај који добије партију јаши 25 метара осталу тројицу.

Миле Вајс.

ЛИЧНОСТИ О КОЈИМА СЕ ДАНАС У СВЕТУ ГОВОРИ

Горе:
Принц и принцеза Тика Раје од Капуртена.
У средини: Госпођа Лупеску и бив. румун. престолнаслед. Карол.

Фужита, чувени јапански сликар са својом женом.

„TOBLER"

Светска фабрика чоколада, бонбона, какао.

Патентиране у целом свету:

TOBLERONE: са алпијским медом и бадемом
NIMROD: са малцем и бисквитом
TOBLERIDO: битер-чоколада за гурмане

Тражите свуда.

Сва чоколада пуна Витамина

Душа једног Енглеза

Краљ, највиши носилац Ордена Подвезице, одлази у Капелу Хенрика VII.

Краљева гарда.

Енглеска је земља контраста, где се укрштa модернизам са традицијама, које су понекад чудне осталим народима, али у њима има историске лепоте.

Ту се могу видети судије са перикама, чиновници у дугим тогама, војници са капама од животињске коже, принчеви који се спуштају у руднике.

То се све може разумети кад се проучи и завири у душу Енглеза.

Душа Енглеза је пуна контраста. Ти људи, који владају по целом свету, имају дипломацију на бази формула. Ти трговци, за које је земљина кугла једна колонијална трговина ан гро, у исто време су затрене спиритисте. Ако случајно на неком пристаништу Африке или Аустралије постанете пријатељ Енглеза, неког трговца, можете се кладити, да после извесног времена он вам неће причати о својим трговачким пословима, већ о својој жени, која је у хришћанској заједници, или о анђелима, који му се приказују у сну. Енглез воли бокс, крикет, голф, виски, али исто тако и библију. Он је створио машину, али чува своје коње. Он воли модерну државу, индивидуалну слободу, парламенат, али чува краља, племиће, старинске церемоније, старе костиме. У свима стварима он зна да измири прогрес и традиције.

Обичан жандрам енглески с поносом говори: »Сви су наши официри племићи.«

Кад краљ Ђорђе одлази у парламенат, у каруцама од злата, које личе на нека виљушка кола, а вуку их осам коња и прате коњаници и напудровани лакеји, народ га гледа одушевљено и говори: »То је наш краљ«, и ласка му, што је то његов краљ.

Херолди објављују свечан долазак новог Лорда Мера (председника општине) у Општински Дом.

Све те церемоније су у једном старинском оквиру. Али зар није старинска архитектура Лондона, његове цркве и улице. Ти обичаји стари су преко триста година. Ништа онда није необично, што судије носе перике као у доба Стуарта, што коњаници носе костиме какве су носили у доба Хенрика седмог, што лордмер присуствује реви-у полицијских агената обучен у дугу хаљину, са троугим шеширом и нојевим пером.

Али има још једна ствар. Енглез сећа једну специјалну, патриотску радост: да чува своје традиције, то је једна врста љубави са локалном бојом, која од традиција стварa историски култ.

Дерби и утакмица јахти, где краљ учествује са својом јахтом, нису историска догађаји, то су националне свечаности, и зато сви журе да учествују у њима.

Једна од дужности лордмера је да присуствује справљању пудинга, који има да се понуди краљу, и тај пудинг се справља само од артикала, који се добијају у Великој Британији.

Енглез се увек труди да буде задовољан животом. Он уме у двадесетом веку да сачува лепоту и шик перикама, тогама, халебардима. Сваки народ има свог генија, а његов геније је елеганција мушких.

ХУМОР У БЕРБЕРНИЦИ

Старији господин са нешто мало косе на глави берберину:

— Разделите ми косу тачно на средини.

Берберин погледавши брижно господинову косу:

— На жалост, немогуће. Имате непарни број власи!

Суверени одлазе у парламенат, кога енглески краљ отвара престоном беседом.

Енглески краљ и краљица у свечаним колима

Лордмер присуствује прављењу пудинга.

Романтична пустоловина

— Катил Мандес —

„Тако ми Херкула!" узвикну Валентин, — „пустоловина није неки измишљен појам. Једног јутра, то је било у Неапољу, силазио сам са балкона. Разуме се већ само по себи да сам се спуштао помоћу свилених лествица Тек што сам додирнуо ногом земљу и послао неколико пољубаца у правцу завесе која беше мало подигнута, моја леђа се сударише са леђима човека који је идући натрашке слао поздраве супротном прозору, одакле су такође висиле свилене лествице које су се још њихале".

— Ах! Ко је то? узвикнух.

— Абе Десидерио! одговори онај човек. — А ко си ти?

— Рафаел Гаручи. Одакле долазиш?

— Од своје лафице. А ти?

— До ђавола! Ја такође од своје лафице.

— Је ли лепа?

— Плавојка је. А твоја?

— Такође плавојка. Зашто одлазиш баш у зору?

— Љубоморна је на мене и уморила ме је страховито. Али зашто ти одлазиш тако рано?

— Исусе Христе! Управо из истих разлога као и ти.

— Чуј ме, абе!

— Шта је?

Наше лествице висе још увек са прозора.

— Па шта?

— Још је густ мрак, и хајде да се опкладимо да се у затвореним собама ништа не види.

— Па шта онда?

— У мраку је тешко разликовати. Волиш ли своју љубазницу?

— Не нарочито! А ти?

— У опште не! Чуј ме, абе, желео би да видим да ли твоја љубазница има исто тако нежну кожу као моја.

— Рафаеле Гаручи, можда твоја љубазница има мекшу кожу, али кладио бих се да нема тако дугачку косу. Хтео бих да се уверим о томе.

— Нека буде!

— Важи!

— Још једну реч, абе! Да ли је могуће да два племића на овај начин измене своје љубазнице а да не потегну мачеве из корица и да не пролију мало крви? Шта мислиш о том, абе?

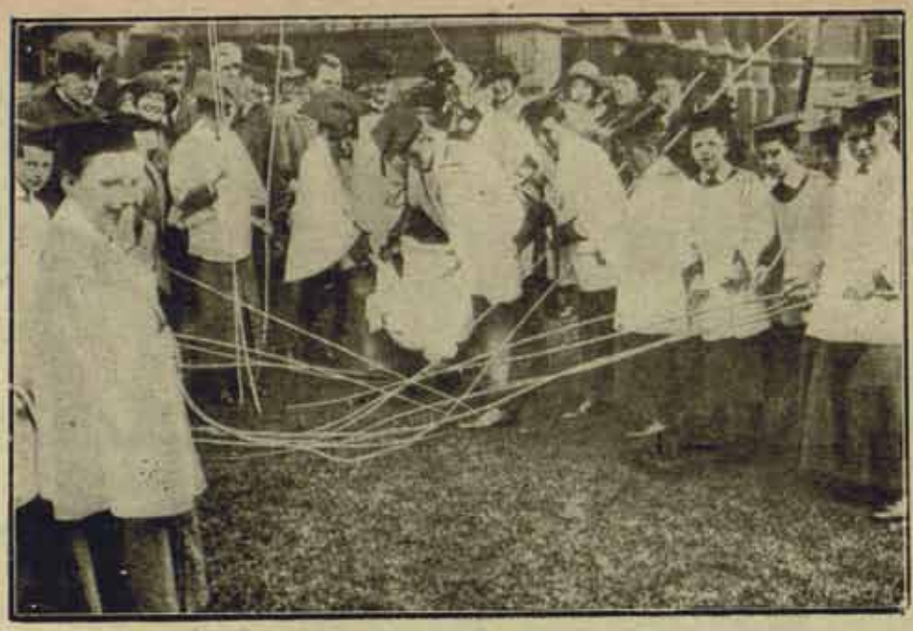
— Мислим, Рафаеле, да треба укрстити мачеве, и пробости у борби грла!

— Добро! Важи!

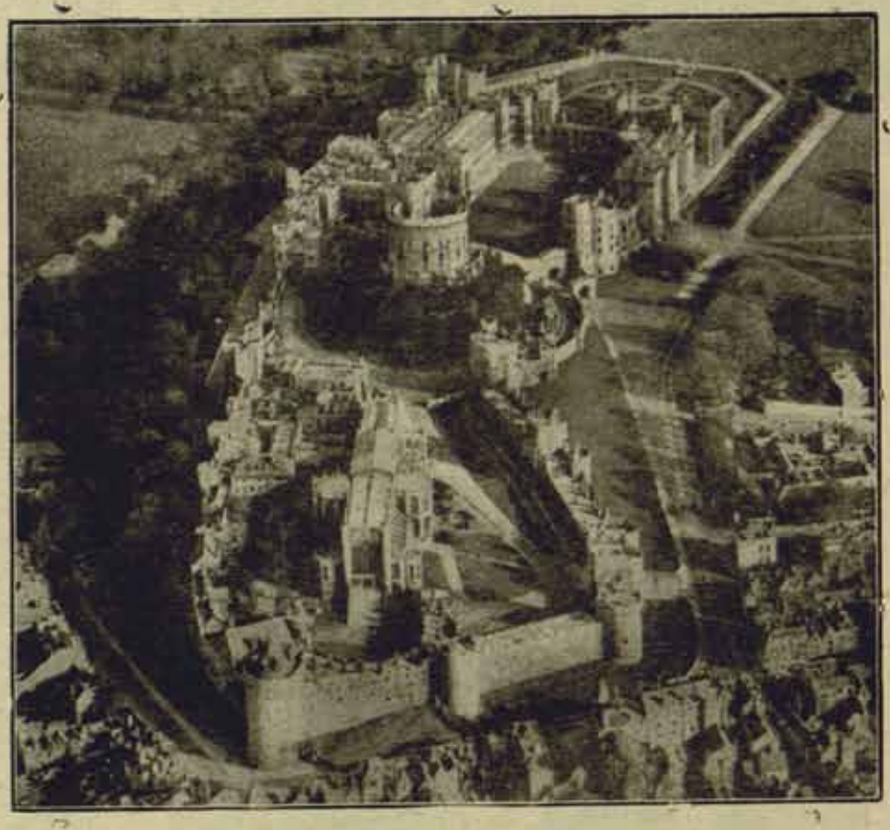
— Нека буде! Где станујеш?

— У хотелу оне старе мешине са вином, код Палфорија, тако ми папине мазге! А ти?

— И ја станујем тамо, тако ми срца Светог Оца!

Церемоније у Енглеској за време празновања једног свеца.

Краљев замак Виндзор.

— Онда до скорог виђења!

— До виђења!

— До виђења!

„Прешао сам на десну страну а он на леву. Ту се зауставио.

— Рафаеле, довикну ми, заборавио си на нешто. Рђаво играш своју улогу.

— Што?

— Заборавио си да ми даш свој огртач.

— Ах, доиста. Ево ти га.

— Хвала.

— А где је твој плашт?

— Ево га.

— Хвала.

Помоћу мојих лествица он се успужао на балкон моје љубазнице, а ја се успењах на прозор његове љубазнице помоћу лествица његових.

— Нека је срећно, абе!

— Нека је срећно, Гаручи!

ГЕРЛЕ ЗА ВРЕМЕ ОДМОРА РАСХЛАЂУЈУ СЕ ЛИМУНАДОМ НА КРОВУ ЈЕДНОГ ЛОНДОНСКОГ ПОЗОРИШТА.

Које су жене најбоље супруге?

Једна Енглескиња, чије се психолошке студије читају са врло великим интересовањем, посвећује овај чланак деликатној теми: „Које су жене најбоље супруге?"

*

Многи млади људи који би хтели да оснују своју породицу, који желе да се ожене, премишљају о томе да ли је девојка запослена у канцеларији, трговини или банци погодна за брак или бар да ли је погоднија од девојке која је васпитана само за газдинство и кујну.

После доброг размишљања могли би свакако дати предност девојци која има занимање изван куће. У канцеларији добија она више смисла за кућу но у самој кујни. Упослена девојка обично нема тако велики избор кандидата као девојка са домаћим образовањем и зато ретко погреши у избору супруга.

Девојка у канцеларији или трговини сусреће многе људе и добија шири поглед, који не може никада имати девојка која седи код куће и познаје само људе из друштва. Крај писаћих столова и машина разбијају се све илузије о принчевима и витезовима из бајки, које су често узрок несрећних бракова, јер још пре неколико десетина година девојке су се удавале са таквим илузијама, па колико су тек разочарење доживеле сазнавши да имају за супруге људска створења са многим недостацима или таква бића, какве су и оне саме!

Чиновнице, секретарице и продавачице виде људе без капута, душевно и физички. Када спољашња глазура прсне оне сазнају како су људи самовољни, зли, неподношљиви, огуглали и злонамерни и како стављају на себе маску џентлмена када одлазе у друштва, да тако засене девојке које мајке пажљиво крију код куће. Али у свом позиву упознају и праве џентлмене, џентлмене и телом и душом, који су увек племенити и широкогруди, који се понашају витешки и према старим и ружним женама. Људе који су увек љубазни и нежни, часни и који доиста заслужују поштовање и дивљење. И затим када дођније треба да бирају мужа, не дозвољавају себи да их занесу лепе речи и усиљена галантност.

Девојка у трговини или у канцеларији научи се дисциплини која је ни у браку не напушта. Научи се тачности и марљивости, уме да расподели посао и нађе времена за све, схвата лакше одговорност коју прима ступајући у брак, научи се да савлађује своја расположења и осећаје, свој темперамент и узбуђења.

У канцеларији девојка се такође научи да се опходи са људима. Ово је неопходно потребно за младу жену. Може се употребити исти рецепт према разљућеном мужу, који је употребљавала да умири нервозног шефа. Свака девојка која је била запослена три године, зна како је благотворан тактичан одговор да се гњев умири и угаси у самом почетку. Научи се из искуства да несме никада спомињати погрешке које је човек учинио. Уме да пронађе лек и да га употреби на местима где је од највеће потребе. Ова знања стиче само искуством.

Девојка са занимањем зна не само како се тешко зарађује новац, већ и како се тешко чува и како је необично важно имати га. Она дакле бива у браку добар економ и свакако штедљивија но девојка која је само код куће васпитана. Брижљиво улаже у банку да спреми својој породици резервни фонд за случај болести или непредвиђених изнатака.

Девојка која никада није имала занимање изван куће не уме да схвати зашто муж није забаван и весео када се врати с посла и зашто се радије одмара у наслоњачи или узме да чита новине и не одлази на којекакве забаве. Не може да схвати зашто је понекад прек и мрзовољан и зашто некада нервозно или одсечно одговара на безначајна питања. Али жена која је имала своје упослење, зна колико је мужу потребан у вече одмор и са задовољством и самоодрицањем му то омогући и учини пријатнијим. Она се сети колико се пута у вече враћала кући уморна после целодневног рада и како је била срећна када су је остављали на миру и нису јој досађивали сувишним питањима. Многе девојке које се никада нису макле од мајке, удају се у нади да ће се забављати по позориштима и ноћним дансинзима или игранкама и не обзиру се на здравље свога мужа. Девојка која је упознала рад у загушљивој канцеларији зна најбоље шта је њеном мужу потребно и према томе удеси цео свој живот тако да учини од куће пријатно уточиште и за њега и за своју децу.

Зелени дијамант

— Л. Џ. Бистон —

Макфел се завали у удобну наслоњачу и посматраше са досадом оно неколико људи који беху дошли да виде чисто зелени дијамант.

И поред тога што Макфел иначе није увек ишао правим путем живота, ипак не беше сада овамо дошао са намером да украде овај комад кристализираног угља — он би то са одушевљењем учинио само да има бар и најмањег изгледа на успех, али мрежа једног тако компликованог плана, какав је потребан за једну овако велику ствар, не беше у његовој моћи.

Музеум је био нека мање позната лондонска изложба, где један или два чиновника проспавају своје време као муве на прозору.

Дијамант, који је сада привукао овамо ове људе, не беше ништа нарочито, али је нађен у пределу где још никада ниједан не беше нађен, и тако је био намењен за свадбени дар неком краљу.

Његова необична боја повећала је интересовање за њега и његова цена износила је више од пет хиљада фунти.

Макфел беше у ствари дошао у музеум да се одмори; сањивим очима посматрао је беспосличаре и слушао упола отвореним ухом њихове примедбе.

Наједном сину му у глави мисао. Да је »Муња« овде он би овај драгоцени камен однео испред носа полиције и мирно отишао одавде.

Надимак »Муња«, кога се Макфел сетно пренео га је у мислима у унутрашњост Ајрон-затвора, једног од државних хотела где је одлежао једну од својих многобројних казни. Ту је сусрео такође и предмет својих садашњих мисли. Надимак »Муња« дали су Филипу Тренчарду, који беше осуђен на издржавање дуже казне због крађе врло скупоцене огрлице, његови другови из затвора. Крађа је била резултат једне генијалне комбинације, и Тренчард је и поред изречене пресуде очувао симпатије и дивљење публике.

»Да«, рече Макфел, »Муња би имао кратак процес са овим »зеленим«. Нико други не би био то у стању. Али он би могао, он би то учинио! Он би извукао из свог мозга комплетан план са ђаволским лукавствима и пре но што — али до сто ђавола — па он је ту!«

Макфел је сада седео исправљен. Његове очи беху упрте на једног витког, лепо одевеног, младог човека који је прелазио салу у друштву једне даме. Дама беше млада и дивна а њена бела, дражесно засобљена брада почивала је на крагни грађарског пелца.

Први покрет Макфелов био је да навуче свој шешир на очи. Наједном се беше расанио и његове мисли постадоше јасне и живе.

»Наравно да је у потери за »зеленим« — смешно би било друго шта и помислити, али Светога ми Ђорђа ово неће извршити без мене, јер и ја хоћу да се моји прсти дотакну паштете.«

Ова одлука створена је брзо, а он није био човек који би је затим одбацио. Питање је било само како ће поћи напред.

Беше му јасно да мора опрезно поступати. Говорио је себи:

Тај момак се понашао још у Ајрону достојанствено; није никада трпео шалу, а нарочито није хтео о мени ништа да зна. Е.... у толико горе по њега!

Лукави и дивљи израз појави се на његовом лицу. Очима јастреба посматрао је овај пар. Надао се да Тренчард неће испустити из очију дијамант или да ће у најмању руку погледати прозор или браву.

Али посетилац се кретао сасвим једноставно, не показујући ни најмање неког нарочитог интересовања, његова је глава била мало наклоњена лепој сусетки, чије је причање слушао.

»До ђавола! То је препреденјак!« мумлао је Макфел, »изгледа као да мисли на све друге ствари на свету само не на дијамант — па ипак он је сада само због њега овде; то је тако сигурно као што је сигурно да сунце вечером залази. И како се данас зелени дијамант види последњи пут, то ће он морати да учини неки нарочито елегантан план крађе. А он ће га учинити — и то је то на шта сада мисли.«

Пар се полако приближавао; свакако ће врло брзо стићи до Макфела.

Не могу више да чекам, мислио је он брзо, јер ће Тренчард ступити у акцију, мора ступити — сада! Најдоцније следећег часа биће за мене касно да са много труда заузмем место у игри. Он је већ одавно добро испланирао игру и без мене! — стога је јасно као дан да ако желим што да добијем — а ја ћу добити нешто — онда то може бити само ако се не мешам у план. Да! Тако је! Он мора да плати мој одлазак! Ох, ја ћу отићи, али само нешто врло лепо може ме призолети да као нежељена личност одем одавде. Он ће платити! Како би дошао до зеленог дијаманта, када бих га одао. Требао бих само да одем до чувара и да му кажем: »Овај момак је био у Ајрону!« те би и поред његових кожних рукавица и линије на панталонама одлетео у ваздух са целим својим финим пртљагом. Но ја нећу то да учиним. Ја ћу се прилепити уз њега следећих часова као пузавица: Он ме не може избећи као што човек не може да избегне ни своју сенку.... Ево га долази! Позор!

Тренчард је био сасвим близу. Одговарао је управо на примедбу своје лепе пратилице:

»Ви никада нисте наслућивали егзистенцију овог музеја, госпођо Уелстон?«

Макфел је чуо сваку ову реч. Нема сумње ово је био глас муње!

»Морам да признам своје незнање«, осмехиваше се дама.

Човек застаде јер је Макфел стајао пред њим са пруженом руком.

»Како је, Тренчард?« рече Макфел отворено и просто.

Овај га погледа оштро. Грађасте очи постајаху све мање док не остадоше једино мали отвори.

»Радујем се што те видим, стари пријатељу, говорио је Макфел мирно даље.

»Мислим да се варате«, беше хладан одговор.

»Ја не мислим,« рече Макфел, »ти си Фил Тренчард«.

»Рекох вам управо да нисам.«

»Па, то је смешно. Ако си доиста то казао, онда те свакако нисам чуо.«

Склоните се у страну,« заповеди други.

Макфел позелене од беса — погледа даму; мало изненађена, мало уплашена беше се приближила свом пријатељу. И Макфел рече љутито:

»Чуј ме, Тренчард, ако мислиш да ми својом грандиозношћу импонираш...«

Ословљени учини корак напред, захвати својим левим раменом десно раме Макфелово и изгледаше да га је само лако гурнуо. Али ударац није био лак јер се Макфел затетура и против воље седе у столицу из које пре тога беше устао.

Он скочи, сваки нерв му беше захваћен гњевом и спази како оно двоје мирно пролоше поред њега. У тренутку лудила помисли Макфел на истински напад — зубима и ноктима, песницом и ногом — али се тада прибра.

»Добро, мој принче,« мрмљаше он, »то су твоји манири, а ја ћу употребити своје. Нећу те ни за тренутак испустити из вида — ја ћу ти дати шах на сваки покрет који учиниш. твоје дијаманте нећеш добити догод ти ја седим за вратом. Отићи ћу ако платиш, али моја је цена висока!«

Оно двоје ишли су мирно даље као да се ништа није догодило; Тренчард је покушавао очигледно да настави

ћаскање, показујући при том својој пратиљици час овај час онај објект — а тако прође добрих пола часа. Макфел је био сасвим хладан, сигуран у у своју ствар.

Али ситуација се измени. Тренчард рече дами збогом. Макфел приђе ближе и чу:

»...једно врло пријатно по подне, госпођо Челстон, што имам вама да захвалим...«

Напустио је салу. Макфел пође за њим, готово неопажено, али мирно и сигурно. Следовао је овог човека на улицу. Овај се не окрете, изгледало је као да беше заборавио на прогониоца. Ишао је лагано од Вестминстера до обале и најзад уђе у један мирни хотел који се налажаше у једној усамљеној улици.

Ту попи чај, затим оде у салу за пушење где је почео испрпно да чита новине и да на тенане пуши своју лулу. После тога узе кључ и одвезе се лифтом у своју собу.

Пао је већ мрак. И поред тога није палио светлост — пришао је прозору подигао ролетну и гледао доле на улицу.

Један човек је стајао на супротној страни, ослоњен на затворена врата дућана — оваплоћено стрпљење.

»Макфел«, рече мирно Тренчард у себи.

Он затвори ролетну, упали светлост и поче шетати горе доле по соби са рукама на леђима.

»Нема воље да се удаљи,« промрмља он, али ја му више нећу изаћи у сусрет, никада! Ове врсте паса човек се тешко ослобађа. Једно сећање на оне страшне дане у Ајрону; грозно сећање! Шта намерава? Готово имам жељу да сиђем доле и да га убијем.

Читав сат је шетао по соби, са обореном главом и рукама на леђима. Није хтео да погледа по други пут на улицу, јер је знао да то ништа не користи.

Наједном узе он шешир, пребаци капут преко руке и сиђе доле. Макфел га спази када је изашао из хотела и пође за њим.

Настаде кратко прогањање. Најзад се Макфел нађе у близини Говерстрита, где је Тренчард застао пред једном кућом за издавање и зазвонио на стану у партеру.

Отвориће се врата и Макфел га не виде више.

»Али ја знам где је он,« осмехиваше се. »Само једно је важно: може ли он и на друга врата да изађе или не. Мислим да може. То јест ако један од прозора собе у којој се налази води на тај пролаз.«

Овај пролаз је лежао на једној страни блока зграде. Макфел одлучи да га прегледа што одмах и учини.

Кроз један прозор допирала је светлост и звук двају гласова. Тренчард је могао бити ту, али беше и сувише високо за Макфелову радозналост... За тренутак је био утучен, но ускоро се прибра, попе се на сандук за ђубре који је ту стајао... и овај покрет имађаше успеха.

На прозору су висиле само танке завесе чији је доњи део био отворен, те је тако Макфел видео два човека у соби. Један од њих беше Тренчард. Седео је у удобној наслоњачи, шешир и капут на коленима, очи са изразом највише лежерности управљене на другог човека.

Овај је свакако био код куће; седео је за писаћим столом. Пошто је писаћи сто био близу прозора могао се домаћин лепо видети. Имао је дугачку косу као музичар и дугачке, лепо формиране прсте. Лице му је било мршаво и бледо, али је остављало енергичан утисак и поглед који је бацао на посетиоца беше прозирав и снажан.

»Долазим«, муцао је Тренчард, јер знам да се поштовани Франк Гасингам пун доброте интересује за људе који управо долазе из затвора.«

»За све људе који су издржали своју казну; не чиним никаквих изузетака.«

»Ваша је доброта доиста безгранична,« рече Тренчард.

Макфелу није промакла ни једна реч, био је необично заинтересован.

»Ви сте затражили овај сусрет да ми причате о једном несрећнику,« упитао је домаћин.

»Не баш сасвим,« одговори Тренчард. Био је нервозан и опори тон којим јеословио Макфела беше ишчезао. Окретао је у руци шешир и лупкао ногом.

»Заиста? Онда вас морам молити да пређете на ствар,« гласно је одговор. »Моје време...«

»Ја сам лично надзирао једну казну,« изговори Тренчард са неочекиваном гордошћу, и био сам три године у Ајрону.«

»Ах,« рече поштовани Франк Пасингам изненађен и врло љубазан. Његови су прсти играли на наслону од столице. »Не бих никада то мислио,« изговори добродушно, »имам иначе доста искуства и могу већ на први поглед да кажем да ли је неко преступник или није. Имате ли сада каквих непријатности, пријатељу?«

»Великих непријатности.«

Онда је добро што сте дошли к мени. Шта је то?«

»Пре три године,« рече Тренчард обузет својом необичном нервозом, »догодила се једна веома сензационална крађа. Дивна огрлица војвоткиње од Довнленда беше украђена. Ухапсили су мене; случај је био јасан као дан. И ја бејах одведен у ноћ затвора...«

Пригушени узвик оте се из Пасингамових груди. Он се муњевито окрете, отвори једну фиоку и изгледаше тражи хартије. Али Макфел примети да се то догодило само да би прикрио своју збуњеност. Приметио је то сасвим тачно јер је сто стајао близу прозора.

»То ми је донело неку врсту славе,« рече Тренчард са горким осмехом, »али она не беше заслужена, јер и поред тога што су огрлицу нашли код мене, то није била моја рука која ју је украла.« Наставиће се

Јапански гимназисти и гимназисткиње.

Чудо модерног Јапана

Интересантан живот једне Јапанке која се сматра за најбогатију жену на свету.

Иза тврђења да је госпођа Сузуки мала Јапанкиња, једна од најбогатија жена на свету, крије се најневероватнија историја каква би се у опште тешко могла наћи у аналима трговине. Неколико пута је светска штампа помињала ту историју, али тек овде су изнети сви важнији детаљи. Дакле, ко је то кога називају „Чудо модерног Јапана?« Зашто управо заслужује да се спомене живот госпође Сузуки? Њено име није тако славно у међународном свету па ипак ова је жена интересантна већ и због тога што спада међу највеће богаташе на свету.

Када јој је било 13 година удала се за човека који је основао са малим бројем радника фабрику шећера. Док јој је муж био жив, она беше обична, добра домаћица. Године 1905 њен је муж умро и тај догађај значи преокрет у њеном животу. Продала је своје акције шећерне фабрике и предала се мирном животу у својој кућици у Коби. Али иза мирне спољашности врила је необична животна моћ.

Невероватно брзо загосподарила је разним индустријским предузећима под трговачким именом Сузуки и Комп. и старала се тако интензивно за трговину да сада после двадесет година има 98% акција фирме Сузуки и Комп. и поседује 30—40 милиона ливара стерлинга. Све то је постигла за непуних четврт столећа и то на врло оригиналан начин какав се пре тога није појављивао у трговинској историји. А по готову не у Јапану. Тамо у опште не траже од жена да се интересују за трговину и да остварују подузетничке планове искључиво за себе.

То је доиста чудотворство. Гомилање тако великог богатства изискивало је жртве многих других и проузроковало многима штете. За време рата њено је друштво зарадило 10 милиона ливара и великим делом монополисала трг пиринча. За време жетве спроведене су биле огромне шпекулације и њихов резултат беше знатно скакање цена пиринчу, што је пао тешко погодило сиромашнији сталеж јапанског народа, којима је пиринач главна храна. Шпекулација коју су извела предузећа госпође Сузуки изазвала је велику скупоћу и тако се према овој усталачкој жени развила и раширила непомирљива мржња, мржња која је добила одушке у многим злонамерним пљевинама.

Становништво у Коби беше уверено да је ссмо госпођа Сузуки одговорна за ово тешко стање због кога је трпео народ. Огорчене масе напале су на њене канцеларије, опљачкале их и запалиле. Те ноћи је Сузуки побегла у Шизеоку, велики центар трговине чајем. Али ни тамо није нашла уточишта. и Ту је становништво било огорчено.

Мислили су да огромне шпекулације са чајем утичу на цене чаја и против госпође Сузуки подигла се иста мржња. Није смела да је појави на јавним местима. Гњев народа испољавао се на разне начине и госпођа Сузуки није била нигде сигурна. Морала је да се крије јер су је свуда обасипали претњама и пребацивањима. Телеграфисала је у Токио да јој резервишу собе у хотелу, али ни један хотел није хтео да се излаже опасности тиме што би јој указао гостопримство. Знало се свуда да би се осветa народа окренула према оном сопственику хотела који би је примио под кров.

Одбијана је и у провинцији. Где год је госпођа Сузуки затражила стан свуда је наилазила на одбијање. Незнајући где да се настани одбратила се министру унутрашњих дела и послала телеграфски 100.000 ливара за сиромашне. Али сиротиња одби њену помоћ, помоћ од жене коју су сматрали за узрок своје несреће. Због тога је госпођа Сузуки морала да се настани у једном забаченом крају и то преобучена да нико не посумња да је то она. Одавде је управљала својом великом трговачком организацијом све док криза није прошла. Но ни тамо се није осећала сигурном и морали су је чувати, пошто су неки осветници настојавали да је пронађу. Бојала се да је не убију.

Тако изгледа наличје живота тог »чуда модерног Јапана«. С поља је све невероватно сјајно. Госпођа Сузуки има у својим предузећима запослено на стотине хиљада радника и има трговинске филијале у свима деловима света. Има фабрике у Јапану, у Кини, Америци, и у Аустралији. Има канцеларије у Лондону, Паризу, Њујорку, Хонконгу, Шангају, Мадрасу, Калкути, Мелбурну, Владивостоку, Бомбају, Манили, Берлину, Сан Франциску и у Сетлу. Њена имања су растурена и по најудаљенијим крајевима земљине кугле.

МОДА

Да, тако је то, краљица мода није ни мало милостива према пунијим особама. Она још непрестано захтева витку фигуру — скоро и сувише витку. Али шта да раде даме које теже седамдесет, па и више килограма. Ах, знам већ унапред ваш одговор: гимнастичка вежбања, дуге шетње, гладовање и физички рад. Да, драге моје, све је то већ редом опробано, али није много помогло. Услед телесног кретања, апетит се увећао, здрав желудац одлично је варио сваковрсну храну и поред тога, што она није била бог зна каква, показала се као изванредно хранљива. Када већ постоје такве несретне фигуре, којима ништа не помаже, онда се мора тражити добра кројачица која ће својим савршеним кројем маскирати ту претерану и нежељену пуноћу.

Тим дамама, којима се природа у том погледу показала одвећ издашна, препоручује се да ово неколико златних савета приме к срцу.

1.) Нека никада не облаче упадљиве тоалете.

.) Светле боје, као материје са великим шарама избегавати.

3.) Избегавати ношење кратких сукања.

4.) Украси на тоалетама као: пантљике, мале карнере, високе јаке од крзна чине особу пунијом.

5.) Тоалете и мантлови морају имати само прави крој.

6.) Куражно одбацити све екстравагантне модне новости, које су обично намењене витким фигурама.

Дама, која се разуме обући по овим правилима, која има у себи толико самокритике и јаке воље, да се одупре свима модним лудостима и да се одева сасвим једноставно, нека се не плаши да ће изгледати мање елегантна од своје сретне пријатељице.

ЈЕДИНИ ЛЕК

Лекар, књижевнику: Вашој госпођи је потребно мира. Морате је ослободити свих непријатности.

Књижевник: То и чиним у колико је год могуће господине докторе.

Лекар: Нарочито јој не смете читати следећих дана своје радове.

Модне новости за корпулентније даме

Изум г. Севдића са чамцем који се расклапа и од једног могу постати четири чамца.

РАДИО

ПРИХОДИ И РАСХОДИ БЕЧКЕ РАДИО СТАНИЦЕ

Бечка станица има преко 300.000 претплатника. Годишње они плаћају претплату 7½ мил. шилинга, или 60 милиона динара. Сваки претплатник плаћа 2 шилинга месечно (16 динара). Станица плаћа најобилнија предавања 50 шилинга једном лицу; угледнијим предавачима 100—200 шилинга. Преношење једне опере стаје 14 хиљ. шилинга (112.000 динара), те се према томе види колико су певачи добро плаћени.

СЕЉАК И ЧИНОВНИК

— Зар не знаш глупаче, да је ред закуцати на врата пре но што се уђе у канцеларију?

— Молим, ја сам куцао, али учтиво и нежно, да се ништа не чује!

ДАН ГОСПОДЊИ

— Реци ми, Марко, који се дани у години називају данима Господњим?

— Не знам.

— Како не знаш? Па када одлази твоја мајка у цркву?

— Када има неку нову хаљину!

ПЕРО И МАЧ

— Препремо се око тога шта је моћније перо или мач? Шта ти о томе мислиш, Алфреде?

— Та то је глупост! Јесте ли икада видели новчану уплутницу исписану мачем?

Г. Стеви Дејанову, младом уметнику успело је да аранжира излог од 1250 марамица и неколико чаршава у радњи г. Б. Николића, Насл. Емил Настић у Беловару. Г. Дејанов је скоро свршио Аранжерску Школу у Београду и одмах почео самостално радити.

ПОРУЧИТЕ УЗОРКЕ И

увидећете

да је за набаву штофа, памучарка и шевјота за мушка одела, вуне, цефира, пархета, плиша, камбрика и баршуна за женска одела, платна те све мануфактуре најбоља и најјефтинија велетрговина

R. STERMECKI, Celje,
Br. 79, Slov.

Накуп за велетрговину Стермецки врши се искључиво изравно из најбољих светских творница, због тога продаје се само добра и солидна роба уз ниже цене него гдегод. Нарубе преко 500.— Динара поштарине слободно. Ценовник са више хиљада слика бадава.

ШВЕДСКО СЕЧИВО

ВИКИНГ

ЈЕ НАЈБОЉЕ

Тражите га свуда.

Гнер. Заст. Е. Е. Лутероти
Београд, Драчка 9.

Тражим подзаступнике у свима местима Краљ. С. Х. С.

Велики илустровани ЦЕНОВНИК добијете бадава! Затражите га код Складишта

MEINEL i HEROLD

ТВОРНИЦА ГЛАЗБАЛА, ГРАМОФОНА И ХАРМОНИКА

F. Lorger MARIBOR Бр. 145.

Виолине од Дин. 95.— Ручне хармонике са 85.— Тамбуре са 98.— Грамофони од 545.— на више.

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ НАМЕШТАЈА

А. ФИНЦИ БЕОГРАД ТЕРАЗИЈЕ 7

ТЕЛЕФОН 7-87

ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ

Шта се људи разумеју у дамским шеширима

Лепа и цењена госпођо!

Неутешан сам, што вас одмах нисам могао познати, опростите мени, једном незналици у стварима нове моде шешира.

Колико је у опште дозвољавао широки обод вашег новог шешира, да нам се лице види; морам вам признати, да вам је и он дражесно стајао, (свака жена изгледа дивно у новом шеширу!) Скоро ћу поверовати, да је знаменита јабука, којом је Ева дражила Адама, имала стабљику и да је њу рајска помодарка, ставила себи на главу, као први шешир на свету; тако је постало завођење.

Ограђујем се! Гледајући нову моду шешира, долазе ми разне мисли! За нас људе није лако: филц — филц! Да ли је то лето или зима? Али шта ја то питам! Елегантна дама носи зимску моду већ у августу, а у јануару сламни шешир!

Дакле, ове „преклапуше" су последња новост? Преклапуше за наше даме, оне се и не ужасавају од њих?? Или то треба да значи: модерна дама не гледа ни лево ни десно — већ само управо!? Па и то управо гледање — дозвољава се само једним оком! Или можда: Не морамо ми све видети — али — једно око рескирамо ипак.

Ах, — ви се опет осмејкујете — лепа госпођо — па и тај нам осмејак украђујете у сенци вашег новог шешира — црвене, пурпурно светле усне, остављате нам, хвала Богу, да им се дивимо, ах, ваше црвене усне, госпођо, оне цветају још агресивније, још светлије у тону Rouge-Incarnat... Или сте ваш нови шешир дубоко навукли на уши, лепа госпођо, жалда да не чујете комплименте вашој лепоти? — Треба ли то да значи; господо, можете нам причати колико вам је драго, док тек по која реч дође до нашег уха?...

Нема сумње, даме тачно знају важност која произилази од њиховог новог шешира! Ове кићанке од рајера су најновије „кићанке" наших драгих дама. Оне нам голицају образе када корачамо покрај њих, али даље се ништа не догађа, чак ни поглед са стране не можете ухватити, а тек пољубац, њега је тотално немогуће извести! Шта ли раде Парижани, који још непрестано упражњавају навику да се у знак поздрава љубе на улици са својим пријатељима и познаницима? Пошто ова нова мода шешира

долази из Париза, можда су Парижалке баш ову форму изабрале као одбрану, једну врсту баријере против ове површности en public?

Тако, цењена госпођо, то би биле мисли које ми се тренутно врзмају по глави; од када сам вас видео у новом шеширу, па ипак нисам — видео.

Опростите ми. Немојте речи ироничко и са висине: „Шта се људи разумеју у дамским шеширима?" Несмете мислити, да шпогод метете на вашу лепу главу, да ће вам то и лепо стајати. Шешир је жени најбољи пријатељ, он јој ласка и истиче њену лепоту, о томе вас уверава ваш искрени

Пријатељ.

Читајте Недељне Илустрације

На гастрономској изложби у ПАРИЗУ у мају месецу 1927. год. „КУЗМИ-ЧАЈ" је одликован златном медаљом

ДР-ВО П. М. КУЗМИЧОВ И СИНОВИ

ЛОНДОН, основано у ПЕТРОГРАДУ 1867. године,

и у овој сезони дели међу потрошачима свога пакетираног чаја марке „Кузми" **1000 бесплатних награда** и то: 10 Самовара, 80 Сервиза за чај од порцулана, 40 комплетних (два) чајника од порцулана, 120 чајника од порцулана, 350 шоља за чај од порцулана, 200 тацни за слатко и 200 чајника за чај. — Налози за издавање поклона су уметнути у пакете са чајем и поклони по налозима издају се или шаљу се филијалама

У БЕОГРАДУ (Краља Милана улица 56. — Телефон 38-54) односно
У ЗАГРЕБУ (Краљице Марије улица 34.)

Железничка несрећа

— Д. В. Бугарски. —

Марко Јоцић нам је објашњавао:

— На сваки начин да се самоубиство Драгана Белица објашњава очајањем у које га је бацила трагична смрт његове жене, тако рећи још сутра дан по венчању. Али, ипак, мислим, да би карактер, који је био необично јак, могао савладати тај велики бол, само да се после ствар није заплела, правећи од једне драме праву трагедију у којој сва главна лица умиру...

Самога догађаја Ви се морате тачно опоминьати. На железници се догодила велика несрећа. Поплашен, знајући да му је жена путовала истим возом, који је раздробљен, Драган је долетео као без душе у престоницу. Жене није било код куће: Ваљало ју је тражити међу мртвима и рањенима. Драган је обиграо с краја на крај велику баражу, у којој су били смештени рањеници, измрцварени, унакажени, полуизгорени у пожару, који је прогутао вагоне, набацане на једну гомилу силним потресом. Он је тражио, тражио и, најзад, ју је нашао, управо назрео. Познао ју је по парчету штофа, који је лежао, не на телу, већ на једној страшној маси, на ствари која је била хиљаду пута гора од оне масе, за коју кажу да нема имена ни на једном језику.

Дохвативши се те ознаке. Драган је отрчао код кројача, који је радио хаљине за његову жену, да се обавести. И кројач је од прве познао штоф. Он је од тога штофа направио свега два костима: један за неку жену, добро познату у галантном свету, жену која се у то време бавила у иностранству, заједно са својим љубазником; други за госпођу Белић, која је такву хаљину хтела пошто-пото. Према томе, сумње није могло бити. Лепа госпођа Белић је нашла гнусну смрт у великој катастрофи.

Погреб је већ био свршен, тело лепе жене већ је било спуштено у гробницу, кад неки странац дође у кућу г. Белића и замоли да буде примљен. Драган се дуго колебао, пошто му није било до посете, али је странац навалъивао толико, да га је најпосле морао примити. Странац је долазио из Париза, где је био дознао за катастрофу. Његова љубазница је била баш она жена, која је имала исти костим, као и госпођа Белић. Неке околности су га натерале да поверује да је и она била у возу који је страдао, да је и она погинула.

У први мах, Драгану се учини да има посла са неким лудаком. Да је и та непозната жена била у возу који се сударио, то готово није било могуће, јер би онда случајност била претерано велика. Откуда да се догоди да две жене, једине које су носиле онакву хаљину, седну у један исти воз, пошто су претходно обукле у један исти дан једну исту хаљину? Али је странац навалъивао, као човек који је убеђен и г. Белић се најпосле морао сломити. Драган је питао непознатог:

— Како изгледа ваша пријатељица?

— Плава је.

— Је ли висока?

— 165 сантиметара!

Он одмах додаде:

— Ја сам претходно отишао до кројача, да се обавестим. Тамо сам дознао да су мере моје љубазнице и ваше жене готово подједнаке.

Управо зато што су обе жене имале велике сличности, кројач је — по свом исказу — био изабрао исти крој одела и исти штоф за обадве.

Странац је, поред тога, имао још ваздан других разлога да верује, да се и њему несрећа десила.

Пртљаг његове пријатељице је нађен у теретном вагону истога воза, заједно са пртљагом госпође Белић. Као још узбудљивију и поузданију случајност, странац је додао:

— Кондуктер се лепо сећа да је у возу видео две даме које су необично наличиле једна на другу и које су носиле хаљину истог кроја, од исте материје. Једна од њих је седела у првом вагону, а тај је вагон, као што вам је познато, био потпуно уништен. Тела жртава, које су у том вагону седеле, нису се доцније могла распознати. Све је изгорело, измрвљено; силна ватра је чак сажегла и наките. Једна једина ствар је остала читава: то је један накит од платине, који ни један рођак погинулих није могао познати...

— То ми је све познато! прекинуо је ту г. Драган странца. Пређите на главну ствар!

— Друга жена, она, чије сте Ви остатке сахранили, седела је у другом вагону.

— Лепо! Па онда?

— Онда, ето шта: по свему оном што ми је кондуктер рекао, по свему ономе што је он запазио, ја сам убеђен да жена, која је седела у другом вагону, није била госпођа Белић...

Г. Белић само слегну раменима на те речи. Он није имао доказа, којима би могао убеђивати странца да се вара; али је он имао своје уверење које је премашало све могуће дедукције и све могуће доказе. Он је осећао, он је знао да су посмртни остатци, које је сахранио, били остатци његове жене. Има ствари које човека никада не варају. Једна од таквих ствари је и осећање: оно је, у таквим случајевима, много сигурнији вођа, него разум.

Несрећни случај је, дошавши онако изненадно и онако страховито, морао помутити кондуктерово сећање. Зар није било могућно, да се та друга жена спасла? Зар није било могуће, да се та жена користила тиме што су је сматрали за мртву, да се ослободи љубавника? Било је ваздан таквих случајева... Тако је мислио Драган Белић.

Како је странац непрестано досађивао својим разлозима, г. Белић је прекинуо разговор у опште, само да дискусији учини крај. Чини ми се да је чак, на крају крајева, био приморан да досадног човека избаци напросто из куће. Међутим, странца то ни мало није расхладило. Он је претио г. Белићу да ће га тужити суду, па га је чак и тужио.

Не само то. Г. Белић је странца често затицао како обилази гроб његове жене. Чак је на гробу наилазио и цвећа, које је у љутини газио. Ствар је отишла тако далеко, да се он побојао да непознати човек не покуша да и сам гроб дира. Зато је одредио неколико људи, који ће чувати гроб.

Страшно, готово зверски, отимала су се ова два човека о један гроб. Борба је била грознија и свирепија од сваке борбе, коју је човек ради жене у стању да поднесе. Једноме се чинило да му отимају драгу покојницу, другоме је изгледало да тај човек, који око гроба лута, прља својом мишљу и покојницу и успомену на њу. Без сваке сумње, да то прљање није било страшно, пошто није било непосредно; досадни странац је личио на оне несретне кавалъере, који се преваре у личности на балу, у галами. Али је и поред свега тога за г. Драгана Белића утисак остајао исти. И ако је странац у мисли имао слику друге жене када је гроб обилазио, Драган је налазио да његову жену прља и сама та збрка, и сама сличност, која повлачи за собом низ успомена.

Доведен до очајања, Драган позва на двобој супарника, али му двобој не би примљен. Он онда није имао куд: помислио је на злочин... Да је странац још неко време остао, он би тај злочин сигурно и извршио.

Али је дошло време, кад се и странац уморио. Можда је попустио у љубави, можда је своју драгану почео заборављати, а може да је био поколебан у своме тврђењу — тек је он једног лепог дана ишчезнуо. г. Драган Белић је могао бити миран, зато што је једном ослободио драгу покојницу, пошто ју је предходно бранио и од саме помисли...

То ослобођење било је за њега спасоносно, поред тога што га је развеселило. Оно му је повратило вољу за живот, оно га је натерало да мисли, да се бори. Драган је убрзо почео стари начин живота: предузео старе послове, поплаћао старе дугове. Нарочито га је забављало плаћање же-

них рачуна, зато што је на тај начин имао често прилике да мисли на покојницу. Кројачеви су га рачуни сећали на тоалете, у којима је тријумфовала лепота и грација његове жене; обућареви рачуни су га потсећали на њен ритмичан ход и малу, сасвим малу ногу. Тако је кроз његове руке пролазио рачун за рачуном и будно успомену за успоменом...

Један рачун му је пао у очи: то је био рачун неког јувелира из Кнез Михајлове улице... неко прстење.... један брош... и одједном, Драганово око наиђе на једну реч која му заигра пред очима крупним словима: *један брош од платине*...

Да, од платине, он је добро прочитао! Рачун је био на његово име, накит је био за његову жену... Ствар је била купљена скоро и жена сигурно није имала кад ни да му каже за то... Платина! Значи да је његова жена била у првом вагону, значи да је тело, које је он онако скрушено сахранио, било тело оне друге жене, љубазнице непознатог човека! Он је другој жени одао прељубну почаст, за другом женом нарицао, док је његова драга покојница почивала помешана са другим жртвама, у гомили, занавек заборављена, остављена, изгубљена! Ствар се није могла више поправити.

То је несрећнога човека довело до самоубиства. Данас почива усамљен, чекајући страница да дође и прими жену, која још почива у гробници породице Белића... Он чека, али странац никако не долази...

Славна црначка звезда Јозефина Бекер, сада се стално настанила у Берлину, где забавља целу Централну Европу.

Горња слика: Јозефина у своме бару.

Средња слика: Јозефина у лову на дивље патке.

Лева: Јозефина као веслачица.

Десна: Јозефина на бини.

Мачак Васка

— Вјачеслав Шишков —

Питам ја вас зашто се животињама не подижу споменици! Цареви имају споменике, генерали и други велики људи из грађанског сталежа такође, само четвороношци их немају па ма били исто толико паметни. Ни попови их немају, то је због достојанства. Наравно, са коњима се још и догађа то, али тек што су салили неко кљусе одмах су поставили на њега неког човека у галаформи. Само се не догађа да на пример псу или мачку подигну споменик. То такође не би ни цензура дозволила. Па ипак има по неки достојанствени мачак, мачак од идеје. И они пате због идеје ништа мање од људи, али само не брбљају о том, већ највише ако замаучу негде испод постеље.

Дакле, ако је по вољи да чујете једну историју која се мени лично догодила. Истовремено причаћу вам, другови, о мачку Васки.

Ја сам наиме из штампарије и ради дим у слагачници. Једна особина мог карактера састоји се у томе што још од малена осећам страст за извесна јела. Тако на пример једем врло радо сирове бубреге домаћих животиња које се употребљавају у кухињској уметности. Не могу рећи да сам крволочан као дивљи тигар у зоолошком врту, не, ја чиним то сасвим просто: одсечем танку кришку, посолим је и једем. Откуда ми је дошла ова апсурдна особина, не знам. Можда, судећи по књизи Дарвиновој, мој прадеда не потиче од неког мајмуна који није јео месо, већ од неког лава или пантера. У толико пре што и моје презиме звучи сасвим зверски: Стоногин.

Дакле са овом жудњом према сировом месу заљубих се у госпођицу Њуру, моју будућу брачну супругу. Удварао сам јој се дуго одржаваући стално своју лакомост према сировим бубрезима, и најзад се венчасмо у потпуном реду. Овде ћу укратко описати наш први медени мисец.

Представите себи једну дивну недељу. Летње сунце бацало је своје зраке управо на нашу брачну постељу. Спавали смо слатко и нисмо видели ништа. Наједном приметих лако кретање моје жене која је хтела да се извуче из мог загрљаја.

— Васја, рече она, остани још лепо у постељи. Ја идем да донесем нешто са пијаце и да умесим колаче.

Ја се осмехнух снисходљиво и помислих: „Како је то дивно бити ожењен, нарочито у недељу". Помислих то и одмах продужих свој слатки сан.

Затим се моја супруга Њура врати, стави на сто купљене ствари и на једном узвикну:

— Ах, баш сам глупа! Заборавила сам соду а без соде неће да нарасте тесто. Идем . . .

— Али апотека је далеко . . .

— Не мари ништа, — рече, пољуби ме у раздељак и заслади ми мало медени месец.

После тога помирисах ваздух и констатовах: аха, и бубрези су купљени. А овим воћем у пресном стању већ одавно се не наслађивах: стидео сам се јако пред мојом супругом.

И већ ме нека невидљива сила покрену са брачног кревета. У спаваћим хаљинама, онако како устадох, приђох столу и развих хартију. Ето их, бубрези беху ту. Моје се очи разрогачено наслађиваху лепим, глатко обојеним парчетом меса. Борио сам се са самим собом, хтео сам да умирим претка који је у мени седео. Али — о ужаса! борба беше узалудна. Видех јасно да сам побеђен, прогутах пљувачку и узех нож. Поједох комадић и ослушнух савест. Савест је ћутала. Хтео сам да се задржим на томе; али тада ми се накупи полако пљувачка у устима да сам као неки проклети алкохоличар дограбио бубреге и појео их до последњег парчета.

Боже, шта учиних! Као неки окорели зликовац бацих се на брачну постељу и проклињах самог себе и заклињах се да је ово последњи пут што се тај атавизам поновио.

Врата шкрипнуше. Навукох покривач преко главе и направих се да хрчем. Срце ми поче брже куцати и хладан зној обли ми леђа од потиљка до некадашњег репа.

— Мизерни ђаволе, гадни скитнице! узвикну громко моја жена. — Појео је, појео је бубреге . . . А ти спаваш и не чујеш ништа.

— Шта? Како? тргао сам очи и правио се као да не разумем ништа од свега овога.

— Шта се догодило? Васка је појео бубреге.

— Шта кажеш? — Скочих и направих забринуто лице и истовремено погледах бесно Васку. — Ти, сатано, таквог мачка стрпају у џак и баце у воду . . .

А мачак се мирно приближи и поче се умиљавати крај ногу своје господарице. Али она га дохвати за врат и натрља му љутито губицу хартијом у којој су били бубрези.

— Ето . . . ждери . . .

Мачак се отрже, завуче се под постељу и замаука.

— Дајте ја теби, сада да се још дерeш! — викнух да би заварао сваки траг. — Стрвино, битанго!

То сам викао бесно, али ми је срце пиркало: „О ти нема животињице, мислим да патиш због једне идеје".

А моја жена говораше:

— Шта је само постало од овог мачка! Имам га већ три године и никада ништа није пождерао.

— Па то је сасвим разумљиво, кажем ја: то је подмукла животиња. Веруј му и он ће те преварити, паразит, сатана . . .

Месец дана доцније када је моја жена отпутовала својој баби, ја реших да се мало опијем. Купио сам две порције пресних бубрега и начинисмо гозбу: Васка и ја. Седели смо поред камина и јели бубреге а ја сам уз то и пио. Са великом симпатијом ја сам тада изљубио са свих страна мачкову губицу.

— Ах, Васја, проговорих ја: Васиљ Василич. Опрости ми, ја сам гадан месождер. Али, Васја, за име Божје, не мисли тако рђаво о нама људима: нисмо ми увек олош, Васја, догађа се да и ми праведно живимо, да и ми имамо савести. Ах, Васја, рекох, горко је то сазнање да водимо порекло од страсних мајмуна. Али кажи ми бели мачку, ко су били твоји претци?

И ја заплаках горко.

— А он — он је махао репом и проговорио својим мачијим дијалектом:

— Немој се узбуђивати, — и тебе и мене једу исте буве . . .

ШАЛА

Госпођа млекарици: »Шта си ми ово донела. Па то је чиста вода.«

Млекарица: »Па шта би хтели, ваљда да буде блатњава.

Трговац сељаку: »Ево јевтиног бицикла«.

Сељак: »Кад бих имао новца, радије бих узео краву.«

Трговац: »Како би смешно изгледали кад би појахали краву.«

Сељак: »А како би тек смешно морао изгледати кад бих музао бицикл.«

ВРТОВЕ

Уређујте и садите разноврсно биље, **руже, воћке** и друго у јесен, јер је најбоље

Тражите ценовник.

РАСАДНИК »ФЛОРА«

Шуматовачка 107.

Београд.

ТРИ СЕСТРЕ ТАЛМАЦ

Породица Талмаџ може да се похвали, да је лепо послужила немој уметности, јер су три сестре постале познате звезде у Холивуду.

Оне се ипак разликују једна од друге. Док је Наталија жена, која воли домаћи живот, Констанца увек осећа наклоност према комедији, а Норма воли драму. »Мама тврди, да смо се ми определиле за уметност још на крштењу, јер ја сам плакала, а Констанца се смејала...« прича Норма.

Ма како било, ипак није се богато живело у њиховој породици, и још у детињству, три сестре, које су биле врло љупке девојчице, морале су да иду у студио да нађу посла као мале штатисткиње.

Норма, која је међ њима најславнија, прича с хумором о њиховом деби-у.

»Ми смо личиле на хиљаде других младих девојака, обдарених извесним шармом и са лудим поверењем у саме себе и своје особине, али без икакве протекције, које су приморане да иду од студиа до студиа.

Сећам се једног дана, дошла сам тако у студио, баш у трепутку кад су се глумци спремали да снимају једну сцену. Са својом одважношћу ја се прогурам и станем међ глумце.

— Најзад сте дошли, викну директор. А где сте били досад? Чекамо вас читав сат.

Погледа ме попреко и издаде одмах десетицу наредби.

Ја разумедох тада, да хоће да снимају неку сцену.

— Ходите ви овамо, рече директор, и пипа ме за руку. Ви ћете да седите на столици и ваш вереник ући ће на она врата. Како ви њега нисте видели шест година, и мислили сте да је мртав, морате да будете страшно изненађени, али природно.

Ја сам заиста била страшно изненађена, јер сам видела, да директор мисли, да сам ја глумица, која треба да игра ту улогу, али се реших, да му ништа не кажем, јер ово је био један случај, да ја манифестујем свој таленат.

У том трепутку појави се права глумица, која је много личила на мене, и ја разумедох заблуду директора. Али ја сам била већ на сцени и мене снимише. Директор се тада реши да ме ангажује, али не за велике улоге, већ за мале.

Сви верују да је Наталија најстарија, међутим она је средња и старија за две године од Констанце.

Још у шестој години Наталија и Констанца почеле су да штатирају. Оне су се разликовале по темпераменту, али често пута мирна Наталија наводила је исте несташлуке

Десетогодишња холандска филмска звезда Трус ван Алтен.

Констанце.

Кад је Констанца ангажована, Наталија је остала да води кућу. Сестре су је звале, да и она ступи у студио, али она је више волела кућу. На њихово наваљивање она је почела да ради у студиу.

Убрзо је Грифич ангажовао Констанцу. Како је била врло млада, а требало је путовати по Калифорнији због тог филма, мајка и сестра Наталија пратиле су Констанцу.

У Холивуду Наталија је постала секретар Фатијев, затим асистент у студи-у. Тада се упознала са Бастер Китоном, који је био у то доба познат под именом Малек. Нежна љубав се развила између њих, али је Наталија одбила да се уда за њега, јер није хтела Констанцу да остави. Тек кад се Констанца удала за »краља дувана« Пијалоглу, Наталија је пристала да се уда за Бастер Китона.

Ако неко запита Констанцу, да исприча о својој филмској каријери она почиње:

»Ја имам да захвалим за моју филмску каријеру мојој сестри Норми«.

Констанца, коју зову у Холивуду »непостојана Констанца«, удавала се двапута.

Године 1920 отпутовала је тајно са својом пријатељицом Дороти Гиш у једно село, да се венча са Грком Пајалоглу. Права сензација је била кад је новост дошла у Холивуд. Брак је трајао само годину дана, и идуће године она се венчала са капетаном Макинтошом, једним отменим Енглезом, с којим није могла да издржи у браку више од три месеца.

Сад је Констанца у Француској, где снима »Венеру«.

Норма Талмаџ, велика трагеткиња и једна од најелегантнијих жена, удала се за Јозефа Шенка, председника »удружених уметника«, и једног од највећих филмских магната у Холивуду.

Кућа мистерија

Тристан Бернар

Да, драги пријатељи, моја кућа, рече нам Гедеон, била је једно извесно време мета духова... Али, Богу хвала, сада се све стишало и ја могу и даље да спавам мирним сном праведника.

Моја кућа се налази у улици „Шансон", висока је пет спратова, не рачунајући мансарду и нема ничега што би је издвајало из реда осталих кућа. На првом и на трећем спрату станују две мирне буржоаске породице, а ја, такође миран, на другом. На четвртом је становао један скуп артиста: један виолиниста, аматер, поред осталих филмских типова. Жена тог виолинисте пружала је свету жалосне поеме свога мужа.

На петом спрату је становао господин од Гротодије, државни саветник, са супругом. Он је се пре петнаест година уселио и изгледало је да не мисли да напушта свој удобан стан.

Има већ шест месеци, од када ме је на степеницама зауставио композитор Аналбертис и сав узбуђен поверио ми је своју тајну... Ноћу, око 12 или једног часа чује се нека чудновата бука. Ритмички, потмули ударци, који су се понављали сваких пет минута. Када су престали ударци следовао је лудачки смех. Тиме ми је господин Аналбертис завршио своју исповест, додајући, да је се та бука појављивала изнад њихових глава.

Што је најинтересантније господин и госпођа од Гротодије о томе нису имали ни појма.

На супрот томе становници трећег спрата чују неку буку, али сасвим слабо.

Газдино мишљење је било да су то господин и г-ђа Аналбертис уобразили, али прими њихову понуду, да их о поноћи посети. Ма да је имао седамдесету, није се устручавао од авантура, док му жена непрестано гунђала, да не треба да се излаже толикој и тако очевидној опасности.

Ја се такође препоручих и ми тако организовасмо једну експедицију, која би имала да утврди истинитост Аналбертисових речи.

Како ли нас је изненадило, када смо кроз прозор опазили да је већ свитало а од буке није било ни помена.

Духови сигурно нису хтели да одиграју своју паклену игру пред жиријем, бојећи се, валда, критике.

— У осталом, рече један од присутних, то се многим спиристима догађа... Духови бирају своју публику.

По изласку одржали смо конзилијум, на коме је донешена резолуције да је од преке потребе да господин и госпођа напусте ову кућу, јер су вероватно нервно оболели.

* * *

Као што је било решено фамилија Аналбертис даде отказ и пресели се у околину „банлије-а".

Како смо доцније сазнали духови су их сасвим напустили и они су сада живели срећно.

Нови закупци се такође нису тужили на анормалну лупу. Ми с пажњом саслушасмо последње речи Гедеонове.

— „А шта ви мислите о томе,? — запита он нас.

— Ја мислим да су они заиста чули праву лупу, и да су ти духови имали једину намеру да их натерају да напусте стан.

— Ако су били ти духови?

— Духови?, то сам убеђен да није истина, јер нисам спиритиста, али ја предпостављам једну другу тезу, коју се не усуђујем да формулишем...

— Нама то можеш слободно рећи...

— Добро, дакле, слушајте... Ћерка господина од Гротодије верена је већ одавно и сада само чека да нађе неки погодан стан, па да се заруже могу привести крају.

Чим су Аналбертисови отказали стан, ми смо се сви пожурили да га заузмемо за којег од наших пријатеља, али нас је мудри господин од Гротодије предухитрио. Стан је већ био заузет за његову ћерку.

Ствар нам је свима била јасна. Господин од Гротодије је био онај паклени дух, а циљ му је био да се дочепа стана свога пријатеља.

Свему је крива криза станова.

М. В.

Чај „Два ленгера"

у оригиналном паковању позвате светске руске фирме

ГУБКИН - КУЗНЕЦОВ.

Основ. 1843 г. у Москви.

Продаје се у свакој бољој колонијалној радњи

Генерално заступништво

„Словенска узајамност"

БЕОГРАД

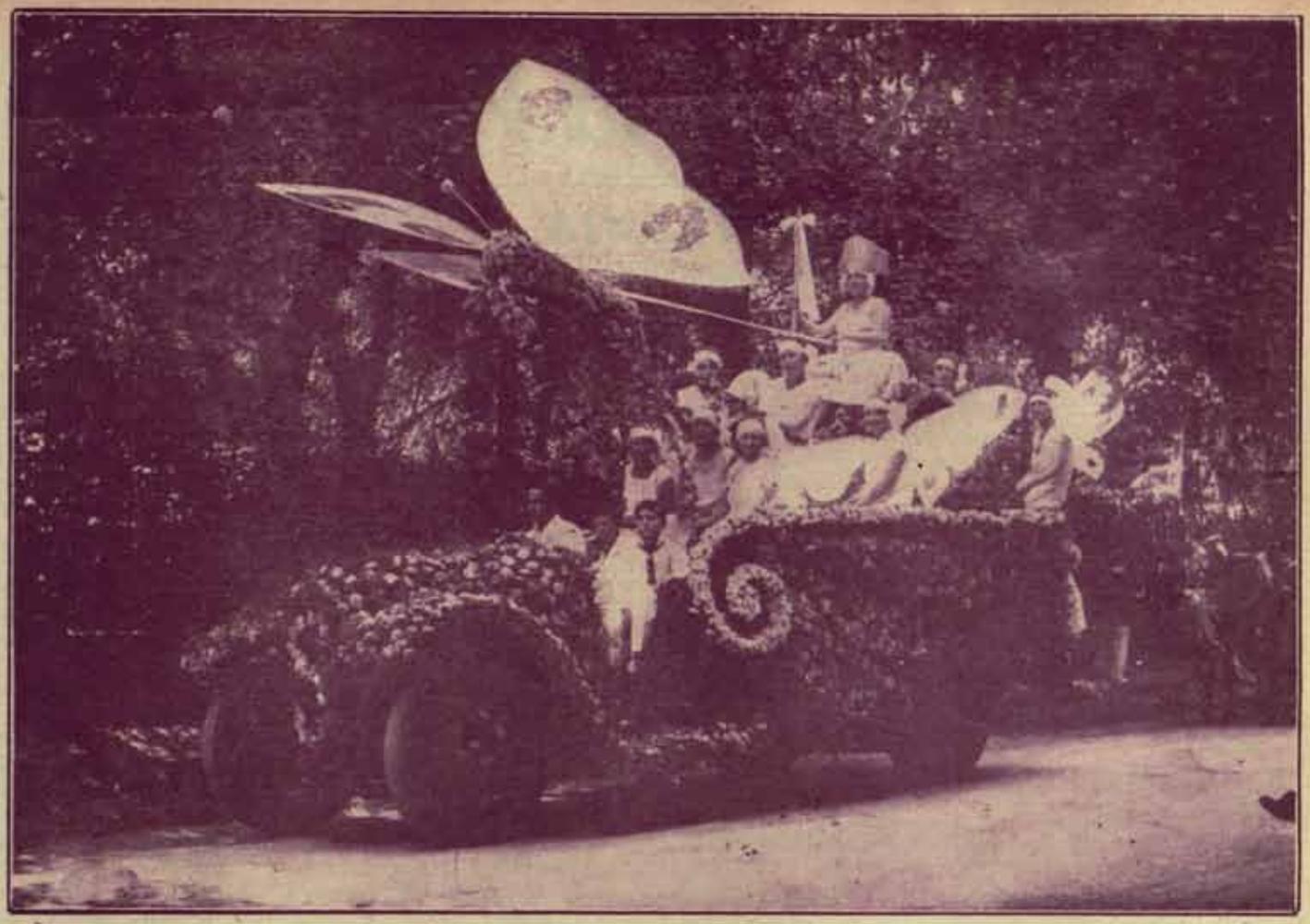
Франкопанова 24 Фах 126.

(Заштитна марка) The Asiatic Trading Corporation, London

Отворено да Вам кажем:

„Ја најволијем да кушујем „Прави Франке" — с милицом" — рече куварица газдарица — „тако сам научила већ од детињства и знам, да тиме писам никад погрешила, јер моја је кава била вазда одлична".

Игра улепшава и подмлађује жену

Једна плавуша појављује се на филму, као краљица фантазија, принцеза игре, чаролија — Ме Мурej. Она не личи ни на једну другу звезду. Њена ритмичка појава и духовите арабеске њених покрета задивљују сваког, а елеганција и њен чежњиви шарм својствени су само њој.

Али та Ме Мурej није увек лутка коју галванизује џаз. Она уме да сањари у такту валцера, она плаче и открива нежност своје душе, која се понекипут скрива испод њеног фриволног израза, она узбуђује, она је права жена.

Ме Мурej се родила у Потсмуту у Виргинији 1893 године. (Ме Мурej је слагала годину рођења, јер Светислав Петровић каже да има 52 године, а он нема никаквог рачуна да јој додаје године. Најзад то се женама опрашта). Васпитавала је стара мајка и још као дете доводила је до очајања своју бабу својим несташлуцима.

Чим би се појавио неки циркус или позориште, путујуће, Ме Мурej би одјурила са њима играјући по такту музике. И кад би стара мајка дојурила за њом, видела би је како игра окружена гомилом одушевљеног света. И да би лакше играла, скинула би **ципеле**. „Јаој, ово дете упропасти чарапе", грдила је баба, и терала је кући.

Али у четрнајестој години Ме Мурej већ путује у Њујорк, да дебитује у једном малом позоришту у Бродвеју.

У то доба један **славни комичар**, Едмон Вин, **директор једног великог** музикхола, путовао је по околини Њујорка да нађе неке нове интересантности. Тако је **пронашао Ме Мурej**, и довео је у свој музикхол, горе је имала да се појави нага у једном скечу.

Једва су је натерали да изађе таква пред публику и ускоро тај скеч је сниман. Филмска публика је одушевљено поздравила малу Ме Мурej. После два дана већ су је посетили манажери из Холивуда и понудили јој ангажман.

„Тужна срца дошла сам у Холивуду, прича Ме Мурej. Како је дивна земља Калифорнија. Она ми је отворила очи, душу, обасјала ме лепотом. Никад ме природа није толико дирнула".

У том декору млада уметница почела је свој рад. У првом филму имала је за партнера Вахаса Рајда, који је недавно умро.

„Никад нећу заборавити тај први филм. Толико смо имали инцидената, да се ја чудим како смо живи остали".

После су се ређали њени филмови, који су је направили интернационалном звездом.

Њен брак са Робертом Леонаром био је у почетку врло срећан. Прича се о њима једна анегдота. Једне вечери Ме Мурej раније је дошла кући, а Боб је још остао у студио. Како је било већ касно а он се не враћа, Ме Мурej се узнемирила мало. У том тренутку дуне циклон. Њен страх је био још већи, и одмах је помислила, да је можда остао да ноћи код неког пријатеља. Дохватила је брзо телефон и на четири места питала да ли је Боб остао ту да преноћи, и сви су одговорили да је код њих. Она је била у чуду, наједаред се отварају врата и улази Боб.

Године 1926 удала се за принца Мдивана, брата мужа Поле Негри. У овом тренутку Ме Мурej се спрема да предузме пут по Европи. Посетиће Енглеску, Италију Француску и Немачку.

Ме Мурej није само велика уметница и играчица, већ и сликар. Често пута она црта декоре за филм и моделе својих хаљина. Она има своју философију живота и увек говори: „Лепота и здравље сестре су. Игра је начин да се жена улепша и очува своју лепоту. Игра ми је дала многобројне радости. Ако хоћете, госпође, да будете лепе, играјте...

МЕСАЛИНА

ЈЕДНА ТРАГЕДИЈА ЉУБАВИ

РОМАН ОД В. РОЗЕНКРАНЦА

4

Тешко рањен, умирући, Палас је се стропоштао на земљу.

„Дакле није био баш срећан случај, драги Паласе, који је се десио при твојој шетњи", рекао је он подругљиво умирућем. „Занста, није без опасности прислушкивати тајне других људи. — Хеј, робови!"

Брзо је похитало више робова на овај позив. Као громом погођени, стајали су они ту, видевши умирућег Паласа.

„Ја сам ову варалицу убио", рекао је Нарцис, „јер је се усудио да м елажно обмањује. Брзо га носите одавде и баците дивљим зверовима!"

Престрављени робови подигли су умирућег Паласа, однели га са собом и бацили у чељусти дивљих зверова.

5.

У оном делу Рима, у коме су живели сироти и бедни, и где је се ширио порок, била је једна крчма и у њену велику собу за госте је се непосредно из улице улазило.

Пред тим уласком сада је стајала, ма да је се одавно била спустила ноћ и месечина грејала варош, гомила крупних и снажних људи.

Њихова тела су била саграђена од самих мишића, што је се врло добро могло видети испод њеховог поцепаног одела. Већина њих је носила само једну кратку једва до колена хаљину. Груди и руке су биле потпуно голе.

Ти људи су имали ва појасом ножеве и њих су можда више употребљавали за обичну употребу него за борбу. На њиховим лицима је се огледала извесна суровост, а неколицина су чак и зверски израз имали.

Та крчма је у Риму била врло позната и није био редак случај да су се виђали и отмени људи, јер су ту боравили чувени гладијатори римски; овде су они ручавали, пили не баш умерене количине вина и коцкали се.

Ти несрећни људи, који су своје тело и душу били жртвовали циркусу и од којих нико није знао да ли ће преживети прву идућу представу, били су врло распуштени, какви су обично људи, који знају да је смрт већ пружила руку да их пре или после зграби и уништи.

Отмени гости пак, су овде долазили за то, да би имали прилику да испитају квалитете гладијатора, како би се приликом опклада сигурније могли кладити.

„Хе, Дијомеде", викнуо је један гладијатор виши за читаву главу од осталих и снажних мишица, „где је та лопужа, крчмар? Хе, Дијомеде, донеси ми један бардак вина, али брзо, ако не желиш батина!"

На врата је изишао човечуљак, права противност својих гостију. То је био Дијомед, крчмар, који је журио. На себи је имао белу кецељу, а за појасом крпу, знак да је крчмар.

У Дијомеда је глава била потпуно ћелава, само око ушију је било нешто ретких длака.

Његово мало тело је се врло брзо кретало и правило себи пут између гомиле гостију.

„Ево, Несусе", рекао је гладијатору, који га је био звао, „носим ти бардак вина. Ако му налазиш ману, а ти потражи на другом месту и тамо угаси жеђ.

Моје је вино права медовина и за твој велики бураг врло добро. У осталом шта је стало до тога што сада пијеш, пошто ће твоја крв кроз неколико недеља обојити песак у арени".

„Немој злослутити, стара совуљаго", викнуо је Несус и принео бардак устима и брзо га испразнио.

„Ја те уверавам да ћу при првим играма бити победилац. Ко се може у снази са мном мерити?"

„Ја!" рекао је други гладијатор. „Ти знаш, Несусе, ми смо одређени један за другог. Ја ћу се противу тебе ножем борити, а теби су допуштене виле и мрежа. Али се, Несусе, добро пази, јер овог пута нећеш изићи на крај са мном".

Снажни Несус је се насмејао тако гласно, да је се разлегло по целој улици.

„Ти ме вређаш, Спорусе", рекао је он, „ја ћу те ухватити у моју мрежу као пацова и набости на моју вилу, да ће бити права радост, како за мене, тако и за гледаоце, међу којима ће бити, како се говори, и царица.

Ипак ми ћемо остати добри пријатељи, Спорусе.

Дијомеде, пожури, ја хоћу с пријатељем Спорусом још један бардак испити. Ја плаћам".

„Сасвим добро", одговорио је крчмар, „али си доста дужан, драги Несусе а ја сам испод твог рачуна већ ставио црту.

Ја сам сиромах крчмар и морам моје сестерце имати; не смем их муштеријама раздати, који немају могућности ускоро да плате".

Несус је на те речи малог крчмара одговорио ћушком, и крчмара избацио преко прага његове сопствене крчме.

Снажни гладијатор није ни обратио пажњу на крчмареву кукњаву, већ је наставио разговор са својим другом.

Разуме се да је се разговор водио око исте теме, око предстојећих игара, које је царица већ била објавила великим плакатима својим Римљанима.

На један пут Дијомед је се вратио, али поручено вино није донео, већ је пришао Несусу и гладијатору шапнуо на уво:

„Мислим да има за тебе прилика да зарадиш добар новац, Несусе. Видећеш, да ја нисам осветољубив и да сам заборавио твоју ћушку. Разуме се да и ја хоћу нешто да зарадим".

„О каквој заради говориш, Дијомеде?" упитао је Несус.

„Најпре се склонимо овамо", продужно је крчмар.

Гладијатор је отишао с њим и тамо му је Дијомед шапнуо на уво:

„Некаква девојка је дошла овамо и ево је у малој задњој соби. Лице је покрила густом мрежом али мислим да је млада и лепа. Рекла ми је да жели да говори с вођом гладијатора, с човеком, који има највећи утицај код својих другова. Тиче се једног посла, на коме се може добро зарадити".

„Хаха, такви послови су нешто за мој бураг", насмејао је се Несус, радосно пипајући обема рукама трбух. „Већ могу погодити шта девојка хоће, мора бити да јој смета у љубави неко, кога треба у забаченој улици ножем уништити.

Ако буде добро платила, добро ће бити и услужена, Дијомеде. Онда ћеш и ти имати од тога користи".

„Само полако, Несусе", опоменуо га је крчмар, „ствар мора остати тајна и нико о њој неме ништа дознати.

То је врло отмена женска, која ће ти издати налог; понашај се отмено, Несусе!"

„Отмена женска", велиш, Дијомеде? У толико боље, она ће отмено и платити".

„Ћути, ћути", непрестано је опомињао крчмар; „хајде са мном!"

Провео је Несуса кроз велику собу за госте, у којој је седело више гладијатора, забављајући се игром и пијући вино. Затим је отворио врата, која су кроз ходник водила у малу просторију, која је крчмару служила у неку руку као канцеларија. О тавану ове просторије висла су два бакарна кандила, чије је ужегнуто уље појило два слаба пламичка.

У полумрачној просторији је владала несносна запара и врло непријатан задах. Рђав ваздух није могао бити замењен спољним свежим ваздухом, јер је било само једног прозорчића, који је био само мало отшкринут.

На средини собе стајао је писаћи сто, покривен великим бројем рачуна, а поред истог две столице. То је био сав намештај собе, у којој су свршавани врло важни послови.

Дијомед је увео гладијатора у ову собу и одмах се уклонио, затворивши иза себе врата.

Несус је се напрегнуто обазрео у тамној просторији и није могао никога приметити.

Изненада је с једне од двеју столица устала некаква женска прилика и приближила се Несусу.

Била је обучена у хаљину загасите боје, а око главе имала густу мрежу.

Ма да се кроз ту мрежу нису могле видети црте њеног лица, гладијатору је било довољно када је пред собом видео диван женски стас.

Крв му је у жилама узаврела и засијале очи испод ниског чела. Брзо је се примакнуо лепој женској прилици, која га је запитала одлучним гласом:

„Јеси ли ти Несус, гладијатор?"

„Јесам", одговорио је овај; „мислим да је моје име довољно познато у Риму.

Свако дете зна да је Несус најјачи гладијатор и да ће добити највећу награду царичину, чим се отворе капије циркуса с играма, које приређује римском народу лепа царица Месалина".

„Ја ти желим од свег срца срећу у игри, Несусе", рекла је женска прилика с мрежом на лицу, „али ја имам с тобом посао, који ће ти донети више новаца него царичина награда".

„Онда си ти", рекао је гладијатор, „не само врло отмена, него и врло богата госпођа.

Само говори шта желиш од Несуса и он ће те задовољити; ослони се на мене.

Ако желиш да Несус једном од твојих непријатеља забоде нож у срце, или да му с леђа буцом размрска лобању, или пак да га као муву згрpreби и баци у таласе Тибра — Несус ће учинити, што желиш.

Хаха, то је Несусов јеловник и бирај јело, које ти највише прија!"

Лепа женска прилика је саслушала ове гадне речи одвратног гладијатора ћутећи и није се дала њима збунити већ му је с истом мирноћом и одлучношћу одговорила:

„Није стало до тога да убијеш једног непријатеља, Несусе, већ више њих. Разуме се да то не можеш урадити сам, али ти имаш добре пријатеље, на које се можеш ослонити и који те могу помоћи у извршењу задатка, који ти будем ставила.

„Петнаест гладијатора који слушају моје заповести, могу ти ставити на расположење, госпођо", одговорио је Несус. „Али ми реци у чему се састоји наш задатак?"

„То ћеш одмах дознати", наставила је женска прилика. „Али се претходно мораш мени заклети, да нећеш ником казати, што ћу ти поверити. Ако пак кажеш, пропашћеш са свима твојим друговима".

„Несус уме ћутати", одговорио је гладијатор, „он ти се заклиње на верност. Али опрости, госпођо, код нас је обичај да се таква заклетва с нешто новца плати".

Женска прилика с мрежом на лицу одрешила је кесу, коју је имала за појасом и бацила гладијатору.

„Мислим да ће ово унапред бити довољно за тебе и твоје другове", рекла је она.

Несус је узео кесу, видео да је пуна златника и радосно кликнуо:

„Ти си као Фортуна, госпођо. Али као што си ти нас задовољила, тако ћемо и ми тебе. Сада ми кажи шта треба да урадимо?"

„Ви треба треће ноћи од ове, на један сат пре поноћи, у близини развалине грчког храма да будете на окупу. Ти познајеш развалину?"

„Познајем, она је од прилике две миље удаљена од вароши".

„Тако је", наставила је женска прилика. „Тамо ћете дакле чекати једног човека, који је мој повереник и он ће вас одвести онамо, где имате да извршите крваво дело. Тај човек ће теби, Несусе, као знак показати овај прстен".

Код тих речи лепа жена је подигла десну руку и показала на својим танким, белим прстима један златан прстен, начињен од две, једна с другом уплетеним змијама, чије су очи представљала два скупоцена бриљанта.

„Мој повереник ће вас одвести у један двор", наставила је она, „где ћу и ја бити и показати ону, коју треба да убијете".

„Хаха", рекао је гладијатор са сатанским осмејком, „то ће бити пријатан посао. Али кажите, госпођо, колики ће од прилике бити број наших непријатеља? Несус, гладијатор, до душе се не боји непријатеља, али кад се пође на такав посао, мора се у неколико знати, с коликим бројем непријатеља се има борити".

„То ти данас не могу тачно рећи, Несусе, јер не знам, колико ће се њих у часу одлуке показати као моји непријатељи, а колико као моји пријатељи. Али ја имам врло много пријатеља, и ви у окршају нећете бити сами".

„У толико ћемо боље извршити наш задатак", одговорио је Несус, „али ми сада кажите ко сте Ви; покажите лице, које је, у колико могу да познам, необично лепо".

„Шта те се то тиче?" рекла је љутито жена са мрежом на лицу. „Ја сам с тобом говорила о ствари, од које имаш користи. Ја сам ти платила и ти ћеш ми свршити уговорени посао".

„То је", рекао је гладијатор, „врло лепо и добро. Али, госпођо, када од нас тражите да за Вас свршимо такав посао, да све Ваше непријатеље поубијамо, онда је право да знамо, коме служимо, ко је наш наредбодавац. И ви ћете, Несусу, гладијатору, испунити још једну молбу".

„А шта тражиш још од мене, ненасити човече?"

„Да Вас загрлим, голубице", наставио је Несус, „само један пут, јер Несус није нескроман, Ви му се, госпођо, допадате као ниједна друга жена. Право је да му на љубав одговорите љубављу".

Непозната жена је уплашено узмакнула корак назад и опазила, да је једини излаз из ове собе кроз собу у којој су седели гости; међутим није смела допустити да је они виде. Други излаз је спречно Несус и она је била пред овим џином немоћна.

Очајна, стајала је не знајући како да избегне опасност, у коју је била тренутно 'апала.

„Скините мрежу с лица!" викнуо је побеснели гладијатор, обузет животињском страшћу. „Хаха, Ви знате ко сам ја, па и ја хоћу да знам ко сте Ви. Покажите ваше лице!"

Као муња скинуо је црну мрежу с лица непознате жене.

Одмах затим је оборио и задуван и сам се спустио на земљу.

„Лупежу гладијаторски", викнула је она, „шта радиш? Погледај ме! Познај ме и моли за опроштај!"

У том тренутку је се гладијатор тргнуо назад и разрогачио очи од страха.

Што је сада видео, учинило му се као какав сан, јер је мислио да ће пре сваку другу жену видети, само не ону, која је била пред њим.

„Царица" проговорио је муцајући, „Месалина!"

Месалина је устала. Код њених ногу савијао се као црв снажни Несус.

„Милост, опростите Вашем робу, царице, што је у незнању учинио", јецао је он.

„Устани", заповедила је царица, „Месалина прашта погрешку, учињену у незнању".

Када је Несус, дрхтећи, устао и стајао пред царицом, Месалина га је неколико тренутака посматрала, за за тим проговорила:

„Сада видим, Несусе, да ти се могу поверити. Двор, у који ће вас одвести мој повереник, јесте царски двор. А људи, које имате побити, , јесу пријатељи цареви, а моји противници. Побијте све Месалинине непријатеље!"

„Доле Месалинини непријатељи!" грмео је Несус, држећи у вис своју огромну песницу и тиме дајући знак, да хоће да уништи царичине непријатеље и одбрани лепу Месалинину главу од сваке опасности.

„Сада ми се свиђаш, Несусе", рекла је царица, „али није довољно само да убијате. Ко руши, тај мора и да ствара.

Када свршите крваво дело, морате још једно урадити, драги Несусе.

Сутра дан, после оне ноћи, отидите на форум и гласно прогласите новог цара, вичите живео, а ко не пристаје уз вас, убијте га без поштеде".

„Живео нови цар!" викнуо је Несус из свег грла. „Живела — — опростите, велика царица", додао је осмејкујући се, „коме дакле треба да кличемо, које име треба као новог цара да објавимо народу?"

„То ћете дознати када буде време", рекла је Месалина; „сада знаш мој план и врати се к своме друштву. Знај да ћу теби самом за ову услугу платити један таланат. Мислим да је то довољно, да је то царска награда!"

„Један таланат?" викнуо је радосно Несус. „О, тада ћу ја на један пут постати богат човек и откупићу од Дијомеда крчму, јер када се има пара, вреди живети. Тада се више никако не морам борити у циркусу и стављати свој живот на коцку".

„Тако је, Несусе", одговорила је царица, „сада иди и запамти добро, што сам ти казала: треће ноћи на рушевинама грчког храма!"

„Биће мо тамо, царице", поновио је Несус, „можете се ослонити на Несуса гладијатора. Он ће своју дужност потпуно извршити и када би противу њега самог хиљада непријатеља пошло, он ће се борити, јер зна да се за Вас, лепа царице, бори!"

Пао је на колена пред њом и његове дебеле усне додирнуле су царичине ноге.

Месалина је ово одавање части примила с осмејком, затим је поново покрила лице густом мрежом и отишла из собе на задња врата.

Несус је још дуго стајао као опчињен на истом месту и укочено гледао у врата, на која је изашла Месалина. Затим је своја снажна рамена подигао у вис и пеекајући се проговорио:

„Чудновата ствар! Отмени људи се без потребе упуштају у опасне игре као што ми из нужде чинимо. Мени је све право, јер сам повереник царичин и заслужићу на том послу толико новаца, да се за све време мог живота не морам појављивати у арени и тамо стављати на коцку свој живот. Будала ја, био сам уобразио да могу пољубити та лепа уста. Ах, Несусе, овог пута у мало што ниси платио главом, јер да ти није Месалина за твоју дрскост тако милостиво опростила, отишао би онамо, куда су пре тебе многи отишли, у пакао, од њега Месалина има кључеве".

Затим је и он напустио загушљиву просторију и отишао у собу за госте. Одмах је се њему приближио крчмар Дијомед, који је такође тражио свој део награде.

„Ну, како стоји с погодбом?" запитао је мали човек шапућући гладијатора. „Шта ће од тога мени припасти?"

„Ми се нисмо погодили", одговорио је Несус; „жена ће по свој прилици опет доћи!"

Рекавши ово умешао је се међу остале гладијаторе и није дуго потрајало, па је он неколицину својих пријатеља позвао насамо и проговорио им шапућући.

Сви су изгледали пријатно изненађени његовим речима и обећали да ће тајну чувати.

Затим су један за другим неприметно напустили крчму.

А крчмар Дијомед није никако испуштао из вида вођу гладијатора, од како је отишао из просторије, у којој је с отменом женом водио разговор. Сада је се човечуљак у себи насмејао и прошапутао злобно:

— Наставиће се —

Kulpin-Rajčica
je aromatična, gusta i izdašna

Телефункен

Радио сијалице РЕ 084, РЕ 144 и РЕ 134 Појачавају громогласно. Сијалица РЕ 144 употребљава се за високо-фреквентно појачавање и преко оцеанској бежичној телефонији. **Тражите још данас илустровани ценовник најновијих Телефункен сијалица, који шаљемо бесплатно.**

Југосл. Сименс А. Д., Београд, Ресавска ул. 22./Г.

Заблуда научника.

Године 1878. физичар Монсел правио је пробу Едисоновог фонографа пред француском академијом наука. Када се из фонографа зачуо људски глас, академичар Булар је скочио и дохватио Монсела за гушу вичући: »Неваљалче, мислите ваљда да ћете нас преварити тиме што говорите из трбуха?« А доцније је Булар написао извештај о овом апарату тврдећи, како је по среди само обмана, јер прљави метал није у стању да репродукује племенити звук човечијег гласа.

Толстој и издавач

Када је Толстој завршио свој чувени роман »Ана Карењина« и дао га у штампу, тражио је од свог московског издавача Каткова, стално нове и нове коректуре. Мењао је сваком приликом толико текст да је све морало бити поново слагано. Најзад се издавач Катков наљутио и послао Толстоју овај телеграм:

»Коректуре више нећу слати, јер роман Ана Карењина не би био готов ни за десет година. Наредио сам да се роман одмах штампа.«

Дирљива сцена на лондонском псећем гробљу.

Толстој је био очајан због овог телеграма и отпшао је одмах старом пријатељу, обућару Фоми Јевстигњеју и испричао му шта се догодило. Како сада није знао на који начин да искористи своје слободно време почео је учити обућарски занат и изучио га врло брзо.

По причању Александра Куприна.

Мода у салону Лисјена у Лондону

Највише, што пада у очи у салону Лисјена Лелона, то је што он уме да доведе у склад витку и праву силуету са широком сукњом коју изводи на стотину начина. С једног краја салона до другог види се тријумф узане силуете, финије него икад, али при дну хаљина се свршава разним варијацијама, великим пановима, пауновим репом, таласа се час са стране, час позади, на једној волани, на другој листићи, и за свако доба може да се нађе тоалета, за даме средњих година и старије, као и за шипарице.

Вечерње тоалете од лаког штофа, врло су таласасте, неједнако подсечене, од свиле и велура, хармоничне у својој неједнакости, и са ширином која избија свуда.

Болеро се вија на дневним хаљинама, а некипут само се маркира болеро.

Код Лисјена појас је краљ, често завршен једном кристалном копчом, шармантног облика, и та копча се ставља на врху кукова.

Поподневни ансамбл врло је простудиран, са детаљима који су достојни пажње, као, например, хаљина на струк са болероом. Друга хаљина опет има болеро, а са стране леђа жабо четвртасто, које се лепрша.

Лелон се не одушевљава спортском хаљином, већ је замењује са актуелном и практичном модом. Хаљина од три, четири или два дела комбинује се често пута зелено и беж.

Кастор је омиљена гарнитура на његовим мантловима. Он га ставља на грао материје и на најновију тканину црно и бело.

Енглески импримирани велур, лан за ношење, употребљава Лелон за тоалете. Сомотски мантлови допуњавају те велурске поподневне тоалете.

За хаљину од свиле он прави мантил од дивтина, чоје, свиле или велура. Омиљене његове боје за мантлове су црно, загасито плаво, грао, беж, црвено и загасито зелено. На неким мантловима вија се кеп, а други су прави, само се обмотавају око стаса. Сем хермелина он чини и обилну употребу визона, и рукави су богато украшени крзном почев од лакта.

Златна лисица, астраган, брајшванц украшавају мантлове.

Вечерње тоалете врло су разноврсне. Неколико тоалета од тила шире се као паунов реп. Струк је врло танак, а сукња добија мајестетичну ширину.

Дивна је једна тоалета од белог тила, коју он назива „Грудва снега". Друга је бледо плава, има волане који се спуштају чак од леђа. Тил црн и црвен као грозд врло лепо се допуњавају.

Неколико вечерњих тоалета перлиране су на струку а сукња је од тила.

Хаљине од свиленог муслина једноставне су или везене. Деколте је у облику римског пет или као потковица, а неке хаљине имају и четвртаст изрез, или су задржате само бретелама.

Браон сомот, који прелази у црно, омиљена је боја Лисјена Лелона. И хаљина украшава се штрасом, а одозго долази мантил с хермелином. Ове зиме носиће се бели велур попрскан штрасом.

Симпатични Едмунд Бурнс.

Некада славни Хари Карej.

АЛАСКА, ЗЕМЉА ГДЕ СИЈА СУНЦЕ У ПОНОЋИ.

Иако се по флори и фауни мало разликује од ледених земаља, ипак се Аласка убраја у поларне земље.

Индијанци су један мали део становника, а остало су Ескими.

То је народ врло питом и гостољубив и никад не показује непријатељство према странцима. Њихове кућице нису од леда, као неких поларних становника, већ колибе дрвене. Свака породица има једну колибу и сви се брину за насушни хлеб, управо на насушно месо, јер хлеба нема у тим поларним пределима и поглавита им је храна месо од дивљачи, рибе, пексимит и бисквити, уље и чај. Мушкарци обично иду у лов на дивљач, а жене лове рибу и морске псе.

Једна од највећих река протиче кроз Аласку то је Јукон, а то је у исто време најдужа река на свету. Покрај њене обале налазе се разноврсни предели, простране долине, голе и суморне, затим брегови покривени четинарима. На многобројним местима на реци налазе се острва од песка, која су покретљива каткад и велика опасност за чамце и лађе.

Зимских дана врло је тешко путовати по Аласки. Река Јукон покрије се једном кором леда, који негде дебео по неколико метара, а хладноћа се спусти на 72 степена испод нуле.

Читавих осам месеца траје хладноћа. У мају месецу, кад се сунце дигне више, и зраци постану топлији, настаје топљење леда.

Величанствено је и страшно гледати огромне санте леда, које се подижу и ударају друге, као да их гура нека џиновска рука, и чује се страшна ломљава и пуцање, а вода бесно пенуша и избија кроз пукотине леда. На све стране чује се као експлозија. По две три недеље и више траје та борба леда са сунцем.

Две интересантности на Аласки то су вулкани и поноћно сунце. Познато је да је неједнакост између дана и ноћи све већа, штогод се иде више северу. у јужним пределима разлика између дана и ноћи је осам сати. На шесетом степену северне ширине, у поларним пределима, дан траје двадесет четири сата.

Сви путници су с чуђењем посматрали сунце, које је сијало у пола ноћи. Али предео је увек суморан, зато су и Ескими народ, који нема у себи веселости.

РАДИО АПАРАТИ и делови ТЕЛЕОПТИК
Београд
Позоришна 61.
Телефон 5-37

Ви требате само једну крему за кожу, јер

NIVEA-CREME

је крема за дан и подједно за ноћ.

По дану штити она од шкодљивих уплива невремена Она продире, у опреци са масним Голд-Кремама, посвема у кожу, а не оставља иза себе сјај.

По ноћи делује Eucerit као средство за храну коже те подмлађује, јача и негује ткиво.

Само Nivea-Creme садржи Eucerita и на том почива њено јединствено деловање.

ЈЕДАН НОВ ИЗУМ

Г. Јован Севдић, грађевинар и индустријалац ових дана конструисао је један нов тип чамца, који ће врло корисно послужити, у будућности, ова новина донеће користи нарочито рибарима, а може послужити и као средство за војне потребе. На први поглед чамац не изгледа ништа нарочито, али кад се детаљније размотри и испита одмах се види да ће корисно послужити у практичној при мени.

Чамац је конструисан од плеха који је врло јак, а његова тежина износи око 170—80 кгр. Цео чамац састављен је од четири дела, тако да сваки део преставља засебну целину, а ти исти делови могу се саставити и кад се они саставе, онда имамо обичан чамац. Али се он не може поделити и на два чамца, а то је од нарочите важности. Врх чамца је тако израђен да се на оба краја може причврстити мотор, а тај чамац са мотором од 8—10 коњ. снага може да постигне брзину од 60 км. на сат. А може да трпи оптерећење до 3.500 кгр. Сви делови чамца су тако лепо пришрафљени један за други да се при употреби не осећа никаква сметња. А у крајњим случајевима овај се чамац може раставити на четири дела, и да у сваком делу могу да стану по четири особе. Чамац се не мора држати у нарочитим шупама пошто њему никад не прети опасност да се може расушити.

За Овај проналазак заинтересовало се Министарство Војске, и Мин. Пољопривреда и Вода. Од стране државе одређена је комисија да прегледа овај проналазак и да испита његову вредност која се може добити од њега.

Иван Лебедов и Жета Гудал у оријенталском филму »Издаја«.

А поред тога државно добро „Бељe" обратило се г. Севдићу да му упутити нацрте и детаљнија обавештења о чамцу јер она намерава да откупи од г. Севдића тај нови проналазак. Поред овога г. Севдић који је за време рата провео у понтонерској чети, прави један нов план за понтонске мостове, који ће бити врло практични, и послужиће врло корисно.

А нарочито ће њина одлика бити у томе што ће моћи да се ти понтонски мостови преносе на колима.

ФОТО ЦИНКО РУС

ФИНА КЛИШЕ'А ЦИНКО РУС

ИЗРАДА ФОТО-ГРАВУРА

Студеничка 85

ТЕЛЕФОН 29-19

Поштарина плаћена у готову ГОДИНА IV. БРОЈ 45.

Недељне Илустрације

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ
Уредништво и Администрација Скопљанска 18, II. спрат.
Телефон број 26-91. — ПОЈЕДИНИ БРОЈ ДИНАРА 3·—

Уредник М. СВЕТОВСКИ
БЕОГРАД, 4. новембра 1928. год.

ПРЕТПЛАТА
За нашу државу годишње 150 дин., полугодишње 75 дин.
За иностранство годишње 200 дин., полугодишње 100 дин.

„Кад јоргован цвета"

КОЛИН МУР И ГАРИ КОРГЕР У ФИЛМУ »КАД ЈОРГОВАН ЦВЕТА«.

Штампарија „Привредни Преглед
Д[illegible]ска ул. 53 — Телефон 40-89

За издаваштво листа и штампарију
Драг. Вучићевић, Војводићева 53.

Недељне Илустрације

Чија је оно слика?

ЈЕДАН ИНТЕРЕСАНТАН СПОР КОЈИ ЋЕ СЕ ПОВЕСТИ У ПЕШТИ ЗАРАД ЈЕДНЕ НАШЕ БЕОГРАЂАНКЕ, ЧИЈУ СЛИКУ ДОНОСИ ЈЕДАН МАЂАРСКИ ЛИСТ, ПОД ТУЂИМ ИМЕНОМ.

На нашој првој страни у овом броју објављујемо слику једне наше познате београђанке, сестре г-це Љубинке Бобић, чланице Народног Позоришта. Овај успели портре, израђен код једног чувеног фотографа у Бечу, привукао је пажњу у његовим излозима на Кертнер-штрасе, најживљој, најелегантнијој и најмонденскијој улици Беча. Један мађарски новинар, као и многи пролазници, застао је пред сликом и изнудио је од фотографа да му је прода, па је упутио своме листу „Мађарсагу", као портре једне мађарске девојке Марије Амстелци која је добила прву награду на утакмици лепоте у Бечу. Међутим, један наш млади дипломат, који је случајно познавао не само дотичну особу већ и ту фотографију, видео је у чему је ствар, да је то обична превара и узео је на одговор редакцију, како може објављивати туђе слике под лажним потписима. Око тога се изродио читав један процес, који ће се распирити већма, јер ће заинтересована личност поднети тужбу. Видећемо какав ће бити свршетак, да ли ће редакција са својом „мађарском девојком" или наша београђанка добити парницу. Сам суд ће имати интересантан спор да решава: похлепност за лепотом код наших суседа, који су почели да наш лепи свет представљају као свој. То је само доказ наше новије тезе, да се лепота наше расе почиње наметати свима, чим је само осмотре . . .

Љубавна писма која добијају београдски глумци од публике

Ништа није интересантније него завирити у кореспонденцију једног глумца и глумице, и читати сва она љубичаста, розе и плава писамца, дискретно напарфимисана, са уздасима, обожавањем и чежњом.

Уметници чувају све те изјаве као најлепшу успомену, или неки цвет, који за њих увек има мириса.

И тешко је прочитати ту њихову кореспонденцију, јер наши глумци, не знају за све оне рекламе, које употребљавају филмски. Њима није ни потребна реклама.

То није индискретност износити та писма, већ је доказ да још постоји идеалисање позоришта. Није то само омладина, која пише, већ се нађе и неки старији љубитељ, који, можда, седи на једној истој фотељи по двадесет година.

Зар није мераклијско ово писмо, које је добила г-ђа Жанка.

„Их, Јулишка, Јулишка, памет ми заврте са чардашем. Зашто се ја не задесих у оној помрчини у тунелу. Бре, што си женче, нигде те нема."

Овај говори као Митке у Коштани.

Ово плаво писамце већ носи карактер неког идеалног обожавања.

„Уважена г-ђа Жанка,

„Ви нисте ни опазили оног младића, који вас сваког дана сачека на трамвајској станици. Ја сам један од Ваших обожавалаца, који се заноси Вашом уметности и оним Вашим чаробним смехом. Колико пута сам прошао покрај Ваше куће, само да чујем Ваш смех. Видео сам Вас једног дана у љуљашци и два пара папучица. Бацио сам у траву један цвет, али га Ви, изгледа, нисте нашли. Имам само једну жељу, да се упознам с Вама. Хоћете ли нешто да ми учините. Сутра, кад будете видели једног младића на трамвајској станици с белим цветом у капуту, погледајте га и дајте му само један осмејак."

Једној уметници овакво писмо мора да буде пријатно.

Па кореспонденција г-ђе Десе Дугалић.

После „Укротитеља" један обожавалац пише јој:

„Ништа не бих желео, него само да пољубим скуте Ваше хаљине."

А после „Јутра, дан и ноћ" пише јој овако:

„Сањао сам о вашој пламеној коси, вашим загрљајима, и могао сам да заплачем или да појурим да вас отмем и однесем негде далеко, далеко."

А наш мали Скамполо умало што није погинуо.

Долази прво писмо:

„Кад сам вас гледао у „Малој Бираги" хтео сам да полудим. Знајте да сам лудо заљубљен у Вас."

Друго писмо од истог.

„Молим Вас, дођите сутра на Калимегдан у 5 сати после подне. Ја само мислим на Вас, нити једем, нити спавам, волим вас до лудила."

Скамполо није отишао.

Онда долази треће писмо.

„Сутра ћу вас чекати пред вашом кућом, кад се будете враћали с представе. Знајте, да сам у стању да убијем и Вас и себе."

Бога ми, Скамполо се тада уплашио, али са својом гаменском природом јуначки приђе том младићу.

„Сиромах дечко, прича Скамполо, збунио се, кад сам му пришла, и почео да муца: „Ја вас... волим... већ неколико дана ништа не једем..."

— Јаој, тешко мени, па ви ћете да умрете од глади због мене. Ево, узмите ову чоколаду...

И Скамполо му даде једну чоколаду.

Заљубљени младић шчепа чоколаду, притисну је на срце:

— Ово ћу да чувам као најлепшу успомену!

Тако је прва бура прошла и младић се умирио.

Из Војводине, где је гостовала г-ђица Бобић, један господин пише:

„Знате, не умем вам касти, колико сте ми пленили срце. Све Вам нудим, — руку, и цео свој иметак.

Али Скамполо није могао да се растави с позорницом, а могла је да постане и „грунтерка" да има фијакер, ауто и још колико јутара земље . . .

Шипарице већином пишу мушкарцима.

Једна пише Николи Гошићу:

„Јуче сам прошла поред позоришта само Вас да видим. Стајали сте с неким глумицама, а ја сам мислила: „Благо њима. Оне могу с њим да разговарају. Како бих ја била срећна да се упознам с вама."

Друга госпођица пише опет Н. Гошићу:

„Ви сте за мене велики уметник. Штета што сте ожењени. Да нисте, ја бих се одмах удала за вас."

Пошто г. Н. Гошић има врло добру госпођу, њему је ипак ласкало то писмо.

Г. Божи Николићу пише једна обожавателька:

„Пошто сте Ви велики Ђаволов ученик, ја бих желела да постанем ученица ђаволовог ученика. Чекаћу Вас код Академије Наука и биће најсрећнија ако дођете да се упознам с Вама."

Одушевљена гимназисткиња пише му опет:

„Гледала сам Вас у свима улогама. Ах, колико се одушевљавам Вашом уметничком игром. Ви сте савршени. Ви сте за мене светлост на позорници и човек с најлепшим устима."

Г. Богић има велику кореспонденцију, и кад добијем од њега онда ћемо чути шта њему пишу жене . . .

А било би врло интересантно прочитати писма, која добија Добрица.

МИР-ЈАМ.

У Љубљани, пре десет година, Народно Веће свечано је прокламовало независност Словеначке и Уједињење Словенаца са Србима и Хрватима. Слика представља призор на Конгресном Тргу, када је извршена свечана прокламација.

НЕСАВРЕМЕН ЧОВЕК.

— Господине, зар ви мислите да ћу ја као власник старе солидне фирме удати кћер за човека који пије ништа, нема ништа, који је сумњиво болестан, и — опростите — мало ћакнут у главу а уз то тако екстремних политичких назора?

— Е, онда ми је жао што вам морам рећи да не само што нисте савремен човек већ сте још заостали иза модерног доба за читаво пола столећа.

ПРВА ОБАВЕШТЕЊА.

У једној канцеларији добили новог младог практиканта. Чим је дошао, шеф га позове к себи и са озбиљним лицем рече му:

— Ћевапчија је преко пута. Фуруција иза ћошка. Ужичанин је у средини. Сада знаш најглавније ствари. Све остало ће доћи у току времена само по себи!

Нове трамвајске пруге у Београду — Свечано отварање нове пруге Споменик—Цветкова Кафана.

ЈЕДАН ГЛУМАЧКИ ЈУБИЛЕЈ У СКОПЉУ

25-то годишњица уметничког рада г. Јосифа Срдановића

Скопље је на свечан начин прославило уметнички јубилеј свога љубимца г. Јосифа Срдановића, првака Народног Позоришта. Цела Јужна Србија узела је учешће у тој прослави, јер позоришна уметност доле, на Југу, има свој велики значај, и један уметник, као што је г. Срда-

Г. Јосиф Срдановић, првак скопљанског Народног Позоришта.

новић, познат је и омиљен у Косовској Митровици, Битољу, Призрену и многим другим местима, иста тако као у Скопљу.

Јужна Србија воли позоришну уметност и уме да цени глумца. Скопљанско позориште стоји на једној завидној висини у уметничком и материјалном погледу.

То се има захвалити неуморном раду глумаца, који одлазе у најзабаченија места, чак тамо где никакво саобраћајно средство не може да прође, и где они морају пешице да иду уз кршне врлети, да би под отвореним небом давали једну историјску представу, коју публика гледа са идеализмом и одушевљењем, исто онако као некад у Војводини.

И оно, што је некад за Војводину било Новосадско Позориште, сад је за Јужну Србију скопљанско. Ту се налазе израђени и снажни глумачки таленти, који би се могли појавити и на београдској позорници, али они немају потребе, јер доле у том царском Скопљу публика их воли, ту се кроз критеријум провлачи увек велика љубав према глумцима, можда већа него у Београду, јер има више топлине у себи, више интимности.

Зато је цела Јужна Србија свечано прославила тај јубилеј.

Сећам се г. Срдановића.

Било је 1912 године. Једна позоришна трупа гостовала је у Крагујевцу, а звезда и љубимац публике био је г. Срдановић.

Био је тада млад, млађи него данас. Не знам како сада изгледа, али онда је био за женску омладину шармантни принц.

Те представе и глумци, који се гледају са ђачким идеализмом, остављају дубок утисак, и тако су лепе, свечане, уметничке, да после, кад се изоштри критеријум и засити, никад није тако лепо што се гледа као у доба ђачког идеализма.

Сва омладина жури на представу.

Било је једно мартовско пополдне, три сата, а ми смо испунили велику салу и с нестрпљењем очекујемо да се дигне завеса и отпочне представа.

Завеса просењена, избледела, бина на бурадима, чује се и суфлер кад говори, али нама све блиста, све је узвишено, и глумци необични људи, другојачији од осталих, као из бајки и прича о вилама и принцезама.

Давао се „Стари Хајделберг".

Појављује се наш принц, а ми га бурно поздрављамо.

А Кети, лепа витка, несташна, г-ђа Срдановић, и њих двоје заљубљени пар, и читава романтична прича кружи око тог младог пара.

Знали смо, како је она била отмена девојчица и побегла с њим, па се венчала, а то је стварало још лепши штимунг, а они обоје и у животу личили су на Кети и принца. Само она је сада била принцеза, а он сиромашан глумац.

Али шта је значио за фантазију девојчици глумац, и то у оно доба

Кети је имала пуно симпатија свију, и сви су јој одобравали што је побегла са жармантним принцом.

А како је принц био несташан, и весео . . .

Представа се свршила и ми смо отишли тужни, што то још није трајало, и да су почели испочетка ми бисмо се опет вратили и гледали.

И пре кратког времена гледала сам филм „Стари Хајделберг" са Новаром, али то није био принц каквог сам видела г. Срдановића.

Сад је принц првак скопљанског позоришта, а Кети је драмска глумица, коју обожава цело Скопље.

А девојчице у Скопљу можда опет лудују за својим љубимцем, јер глумац је увек предмет обожавања.

МИР—ЈАМ

СУДБОНОСНА ПИТАЊА

— Катил Мандес —

Са шеширом на глави и штапом у руци, спреман за шетњу, Силвер д' Еспањак зазвони за слугу — и још последњи пут погледа овај заиста леп човек у огледало — па затим почне испитивати слугу са извесним узбуђењем:

— Жистин! Како се зове?
— Клариса, господине!
— Презиме?
— Мадам де Вилероз!
— Какву титулу има?
— Бароница.
— Колико јој је година?
— Од прилике двадесет и три.
— Да ли је удата?
— Мислим да је удовица.
— Где станује?
— У улици де Пантјевр број 17.
— На ком спрату?
— На другом, молим!
— Дакле, онда да поновимо! Бароница Клариса де Вилероз, двадесет и три године стара, станује у улици де Пантјевр број 17 на другом спрату.
— Јест, господине!
— Добро! Ах, чујте, Жистин, спремите мој путњаг, јер ако барочица буде с тим споразумна отпутоваћу с њом још вечерас за Италију.

После тога изађе Силвер д' Еспањак из собе, сиђе низ степенице и попевши се у кола рече кочијашу:

— Улица де Пантјевр, број 17, али брзо!

*

Већ три године, свакога јутра у исти сат, одигравала се ова сцена са истом тачношћу, без промена.

На питања свог господара — не помажући се никаквом успоменом или саветом, не употребивши никада никакво лукавство — морао је Жистин да каже име, презиме, сталеж, године и адресу неке потпуно измишљене жене; а Салвер одлази журно да потражи означену личност и већ стан. Увек је веома болно дирнут када му настојник куће одговори сасвим природно: та особа ми је потпуно непозната.

Зашто ова тако глупа комедија о вероватности? Зато што Салвер д' Еспањак, будући уморан од брзо задобијаних љубави као и свим другим стварима које су у његовом животу предвиђене, не жели да за своју срећу буде захвалан ничему осим најневероватнијој случајности, случајности која би га узбудила.

Да ли је доиста веровао да ће неки тајни глас воље Провиђења дошапнути уобразиљи његовог слуге и учинити да једног дана сусретне драгану или супругу?

Јест! И тај сан му је био у толико дражи у колико је више изгледао химеричан.

Ни дивне жене које се продају не

Г-ђа Маргарита Фроман, шеф балета Народног Позоришта отворила је своју балетску школу у Београду.

Са славе занатлиског еснафа у Куршумлији.

Са пољопривредне изложбе у Ресну.

одбијајући никада, ни дивне светице које су само покаткад споразумне, нису га могле одвратити од његове апсурдне мисли. Међу онима које чезну неизмерно за другима, било је њих неколико које су се на њега узалуд осмехивале или погледале дајући му неодређене и нежне знаке који нису говорили да се не приближује.

Једина чежња! Једина!

Тражећи сваког јутра адресу означену неисцрпном фантазијом свог слуге, осећао је увек нову бојазан.

*

Кола се зауставише. Када је улазио у кућу Салвер нехотице уздрхта. Корачао је ситним корацима да удаљи тренутак немилог одговора на који, на жалост, беше и сувише навикао.

— Станује ли овде мадам де Вилероз?

— Молим, управо је код куће!

— Како? узвикнуо је а срце му поче снажно куцати. Ах, не, ви сте свакако рђаво чули. Казао сам: Мадам де Вилероз!

— Па да! да!

— Бароница Клариса де Вилероз?

— Јест, молим!

— Млада дама, од прилике јој је двадесет и три године?

— Мислим, да је тако!

— Она је удовица?

— Већ две године!

— Станује на другом спрату?

— Јест, на другом спрату.

Потрчао је, прескачући по четири степенице, затим и не рекавши да га пријаве отворио је врата, затим још једна, ступио је у будоар и пао без даха пред ноге младе, изненађене даме.

*

Пошто је била плавуша и необично лепа — случај беше добро изабрао и упутио га на прави пут — није му падало ни на ум да се дигне. Шта је све говорио? Са колико јој је неодољиве страсти причао о својим смелим надама, и то не само речима, већ и покретима? Не знам то тачно! Мадам де Вилероз, којој свакако није пропустио да исприча са извесним појединостима историју о свом остварeном сну, схватила је да би то била лудост када се добровољно не би потчинила до последње тачке игри судбине; а можда је била једна од оних које се тешко одупиру молбама младих људи што клече на коленима.

И доиста то беше чудновато да пртљаг тог дана није био узалуд припремљен. Обоје, Силвер и Клариса, познаше чар тихих шетња гондолом кроз Венецију, под бескрајње азурним небом, а у Неапољу опет чар вечерњег загрљаја на балкану, док је моћни пламен Везува ступао у правцу звезда као огроман стуб.

Силвер обузет све јачом љубављу, беше савршено срећан, а само се онда мало сневеселио када му је наиме Клариса казала једног јутра:

— Како? Ви хоћете да се вратите у Париз? Молим, како год желите, драги мој! Али обећајте ми, да ћете одмах отпустити Жистина! Јест, и да ћете му дати добру оштету! чујте, ја бих се необично морала стидети пред тим сиромахом, јер је био саучесник у лукавству које сам измислила из љубави према вама, драги мој!

Представници Београдске и Мокролушке Општине приликом отварања нове трамвајске пруге, која већ улази у Мокри Луг.

Опасна крађа

— Анатол Франс —

Од тог времена, када сам посетио женску казнионицу, прошло је већ десет година, а можда и нешто више или мање. Био је то стародревни замак, сграђен у доба Хенрика IV, и његови високи а стрми кровови господарили су над једном тмурном варошицом на југу, поред речне обале. Управник казнионице налазио се готово при крају свог службовања; носио је црну власуљу и белу браду. То беше чудноват управник. Имао је своје сопствене назоре и човечанске побуде. О неком високом моралу својих три стотине питомица није стварао илузију, али није ни то мислио да оне стоје испод моралног нивоа триста других жена које би се на дохват изабрале по вароши.

— Овде је исто тако као и на сваком другом месту, као да ми је говорио његов нежни и уморни поглед.

Када смо прелазили преко дворишта кажњенице су завршавале своју ћутљиву шетњу у дугом реду и враћале се у радионице. Међу њима су се налазиле и многа старице суровог и подмуклог изгледа. Мој пријатељ, доктор Кабан, који нас је пратио, скренуо ми је пажњу да готово све ове жене носе обележје порока, да је код њих честа разрочност, да су дегенерисане и да само у ретким случајевима нису жигосане злочином или бар преступом.

Управник је завртео главом. Опазио сам добро да се не слаже са теоријама лекара криминалиста и да је чврсто убеђен да се у нашем друштву кривци не разликују увек много од невиних

Водио нас је у радионице. Видели смо пекарке, праље и шваље на послу. Рад и чистота уносили су овамо готово по мало веселости.

Управник је поступао са свима овим женама љубазно. Ни оне најлуђе и најгоре нису му могле одузети стрпљење и доброту. Био је уверења да је потребно много опраштати онима са којима живимо и да не треба сувише захтевати од осуђених и злочинаца; и против свих обичаја није присиљавао крадљивице и подводачице да буду одмах савршене чим су осуђене. Није веровао много у морални утицај казне и није помишљао да би било могуће направити од казнионице школу врлине. Није схватао да је могуће поправити људе ако им се да да пате, и олакшавао је што је могуће више патње ових несрећница. Не знам да ли је имао какве верске осећаје, али није придавао морални значај идеји испаштања.

— Објашњаваше казниоиичке прописе, говорио ми је, пре но што их применим. Растумачим их сам осуђеницама. На пример у пропису се наређује потпуно ћутање. А када би одржавале потпуну тишину све би оглупеле или полуделе. Предпостављам, морам претпостављати да пропис то не тражи. Кажем им: пропис захтева да очувате тишину. Шта то значи? То значи да надзорници не смеју да вас чују. Ако вас чују биће те кажњене; ако вас не чују нема разлога за казну. Не могу да тражим од вас да ми одговарате за своје мисли. Ако ваше речи не начине више ларме него ли ваше мисли, не могу тражити да ми одговарате за своје речи. Овако обавештене науче се говорити, а да тако рећи и не испоље глас. На тај начин не полуде а пропис се држи.

Упитао сам га да ли одобравају његови предпостављени такво тумачење прописа.

Одговорио ми је да су му инспектори често пребацивали; онда их је он одводио на спољашну капију и рекао им: „Погледајте ову ограду; она је дрвена. Када бисте овде затварали људе на крају недеље не би ту ни један једини остао. Жене не помишљају на бегство. Али сасвим је паметно не разбеснети их. Дисциплина затвора није нарочито склона њиховом здрављу физичком и моралном. Не могу у будуће преузети на себе дужност да их чувам ако им одредите мучење ћутањем".

Болница и спаваоница које смо затим обишли смештене су у велике бело окречене собе које су од свог негдашњег сјаја очувале само дивне пећи од сивог камена и црног мрамора са уздигнутим, рељефно израђеним, опробаним Врлинама. Праведност, исклесана око 1.600 године од неког понационализованог фламанског уметника, са нагим вратом и бедром које се појављује из отворене тунике, држала је у дебелој руци своје полуделе теразије чији су се тасови ударали као цимбала. Ова богиња управила је врх свог мача на малу болесницу која је лежала на гвозденој постељи, на душеку танком као савијен убрус. Могло би се рећи да је још право дете.

— Дакле, је ли већ боље? упита је доктор Кабан.

— Ох да, господине много боље. И осмехује се.

— Е, будите лепо паметни па ћете оздравити.

Погледала је лекара крупним очима пуним радости и наде.

— Ова мала била је озбиљно болесна, рече доктор Кабан.

Затим. Изађосмо.

— Због каквог је преступа осуђена?

— Не због преступа већ због злочина.

— Ах!

— Убила је дете.

На крају дугог коридора ушли смо у доста веселу испуњену ормарима собу чији су прозори, без решетака, гледали у поље. Млада жена, веома лепа, писала је ту на писаћој машини. Друга која је стајала крај

ње, висока лепе појаве, тражила је кључ у свежњу који јој је висио о појасу. Помислих готово да су ово управникове ћерке. Он ми саопшти да су то две кажњенице.

— Зар нисте приметили да имају кажњеничке хаљине.

Нисам приметио то, без сумње зато што се нису носиле као друге.

— Њихове су хаљине боље ушивене а капе мање те им се види коса.

— То је због тога, одговори ми стари управник, што је веома тешко забранити жени да не показује своју косу ако јој је лепа. И ове су потчињене општој дисциплини и принуђене на рад.

— Шта раде?

— Једна је архиварка а друга библиотекарка.

Није било потребно да га питам: то беху две „страсне". Управник није крив пред нама да више воли злочинце него ли обичне преступнике.

— Знам неке од њих, причао је, које као да немају никакве везе са својим злочином. То је била мућа у њиховом животу. Способне су за поштење, одлучност и великодушност. Не бих могао то да тврдим и о мојим преступницама. Њини преступи, остајући просечни и свакидашњи, чине уточиште њине егзистенције. Оне су непоправљиве. И тај немир који их нагони на кажњива дела, испољава се често у њиховом понашању. Казна која им се додељује сразмерно је мала и пошто су обдарене незнатном осетљивошћу физичком и моралном подносе је понајчешће лако.

— Не кажем тиме, додао је живо, да су ове несрећнице у опште недостојне саучешћа и да не заслужују да се интересујемо за њих. Што више гледам то све више долазим до уверења да нема кривих и да су то само несрећне.

Увео нас је у своју собу и наредио чувару да му доведе кажњеницу 503.

— Пружићу вам, рече, позориште које нисам припремио — молим вас да ми то верујете — а које ће вас свакако нагонити на нова размишљања о узроцима и казни. Оно што ћете видети и чути ја сам видео и чуо већ сто пута у свом животу.

Кажњеница, праћена надзорницом, ступила је у собу. То је била млада сељанка, доста лепа, са изгледом простодушним, мирним и несвесним.

— Имам за вас добру новост, рече јој управник. Господин председник републике обавештен о вашем добром владању опраштa вам остатак казне. У суботу ћете бити пуштени.

Слушала је са полуотвореним устима и рукама склопљеним на трбуху. Али у њеној глави није тако брзо постојало јасно.

— У суботу бићете пуштени из ове куће. Бићете слободни.

Сада је схватила, њене се руке подигоше под утиском страха, усне јој задрхташе:

— Морам ли доиста отићи одавде? Па шта ће се догодити од мене? Овде су ме хранили, одевали, и све. Зар не бисте могли рећи том добром господину да би било боље када бих остала овде где сам?

Управник јој објасни са благом одлучношћу да не може одбити милост која јој је пружена; затим јој саопшти да ће пре одласка добити извесну суму, десет или дванаест франака.

Отишла је плачући.

Упитах шта је скривила.

Прелистао је регистар:

— 503. Била је слушкиња на сеоском газдинству... Украла је својој газдарици доњу сукњу. Крађа у кући... Знате да закон строго кажњава крађу у кући.

Најновији снимак Лили Даговер.

ЗАПАД СУНЦА У АМЕРИЦИ.

Ирац стиже у Америку лађом. Када су се приближили Њујорку загрме са тврђаве пуцањ из топа.

— Шта је то? упита Ирац.

— То значи, — одговори му неко, — да сунце запада.

— До ђавола! Па и код нас сунце залази сваког дана, али не прави овако велику ларму као овде у Америци!

ИСПРАВАН ЛОПОВ.

Сопственик једне банке врати се изненада у канцеларију и затекне тамо обијача касе.

— Шта тражите овде? Ко сте ви? Знате ли да сам ја сопственик ове банке?

— Тако? одговори лопов. — А можете ли ми се легитимисати?

СТРАШНИ ОРМАН ЛУКРЕЦИЈЕ БОРЏИЈЕ.

Лукреција Борџија позната је као највећа тровачица у историји. Она је имала један орман, где је крила разноврсне отрове, и о том орману кружиле су читаве легенде, и он је прелазио из руке у руку као ретка драгоценост.

Сад се налази тај орман у Берлину као својина једног богатог Немца.

Немац је добио орман на поклон од свога брата, који је опет успео да га прибави, пошто је орман пропутовао Италију и Русију, а отуда се вратио преко Финландије у Немачку.

Страшни орман велике тровачице био је после њене смрти својина породице Медичи. Он је стајао у њиховој вили, у Монте Пинчију, близу Рима.

Године 1800 господар те виле био је кардинал Фердинанд Медичи. Он је донео као дар орман Лукреције Борџије руском цару Александру Првом из благодарности за покровитељство католика. Више од сто година стајао је тај орман у Царском [illegible]лу, а после револуције кришом су га пренели у Финландију.

Покрај своје злокобне историје, орман је врло леп и представља право уметничко дело. Он се затварао са једном замком, која је била читава мистерија, и нико није умео да га откључа до Лукреције Борџије. Ако би се ко усудио, да га откључа, а не зна тајну, наишао би на једно дугме пуно отрова. Отров не би имао у први мах никако дејство, али после неколико дана смрт је била неизбежна.

Орман је висок осам метара, а широк три метра, и украшен је уметничким живописом на стаклу. На врху ормана налази се сат, и у собн Лукреције Борџије сматрао се тај часовник као техничко савршенство.

ПЕРСИЈАНКЕ СУ СКИНУЛЕ ФЕРЕЏУ.

Исток се еманципује и по угледу на Турску све државе у Азији раскидају са предрасудама, које су жене правиле робињама.

Потребно је било да се појави један Кемал-паша, и да једним замахом раскине конзерватизам, па да и остали пођу његовим примером.

Персијанке су сада показале своја лепа лица. Персијски шах, Риза Кан, издао је наређење, да све жене скину ферецу. У тој наредби каже се: „Злочин је оставити у помрчини такву лепоту и лишити свет светлости сунца које се расипа са лица жена."

Те галантне речи персијског шаха очарале су све Персијанке.

Михајло Варконьи и Ирена Рич у Варнер Брос-филму „Циганин Примаш".

РИФИ И РАФ

Риф и Раф су школски пријатељи. После много година, као одрасли људи, састану се Риф и Раф, те после много смешних ситуација буду примљени у ватрогасце. Шеф ватрогасне станице, има лепу кћер Јозефину. И Риф и Раф су заљубљени у Јозефину и она их стално звонцем за аларм зове на састанак.

Једног дана зазвони опет за аларм. Позив је дошао из Шефовог стана, само са том разликом, да је сада стварно био пожар. Риф је дошао први на гашење, али како се журио, изгуби цев за гашење. После многих шаљивих сцена стигну до упаљене куће и стигну да спасу Јозефину. У исти час сети се да је у кући остао њен вереник. Риф и Раф јаве се добровољно да га спасу. Али, колико су се зачудили кад су у заручника препознали свог најбољег друга Тому. Кућа је додуше изгорела до темеља, али заслуге које су приликом гашења стекли Риф и Раф, побудиле су Тому да их позове на свечано венчање са дражесном Јозефином.

М.

МАКСИМЕ АЛЕКСАНДРА ДИМЕ[illegible]ИНА.

Не препир[illegible]се никада. Не можеш никога увер[illegible]и. Убеђења су као и ексери. Шт[illegible] више у њих куцаш све дубље зад[illegible]ру.

•

Откуд то да су мала деца увек тако оштроумна, док су старији већином глупи? Свакако да разлог лежи у систему васпитања.

•

Велики и чисти осећаји имају у себи ту лепоту да када их и после срећних тренутака поново преживљавамо јавља се нова срећа: Успомена на њих.

•

Ко нема срца у младости, неће га имати никада. Срце није јесење воће, које дозрева под сланом. Изненадан бол, несрећа без кривице, пружа човеку често енергију и истрајност какве не би нашао никада у срећи. Тако су многи услед велике патње постали славни, док би поред среће остали обичним људима.

•

Пророци у доба бубикопфа

Појава пророка везана је за библијску епоху, зато је парадоксално говорити о њима у добу модернизма. Чудно изгледа у двадесетом веку веровати у неког Месију, и који би савремени народ могао поћи за једним пророком.

Али, покрај модернизма, наша епоха обилује пророцима, и они су ни од какве културне масе. Незадовољни људи увек су постојали у ранијим вековима, као и данас, можда их и више има у савремености. Они увек траже одговор на своја духовна и материјална питања, и желе да расветле сумње које их муче.

Под таквим условима појавили су се пророци Кришнамурти, Паври, Васпади, Ганиш, Калифорнијски идеалиста Петар пустињак, и други, већег или мањег калибра.

О Кришнамурти смо говорили раније. Он је прикупио око себе неколико милиона верних присталица, који упирају сваку реч, коју изговара тај Индус чаробне спољашности.

Теософска догма гласи, да је у Кришнамурти оваплоћена душа Христова, која поново узима лик човечији. Проповед младог Индуса мешавина је хришћанског учења и будистичких идеја. Као што је познато, Кришнамурти је добио одлично васпитање и образовање у Енглеској, по спољашности је прави енглески џентлмен, финих манира, и о-

Васпада, петнаестогодишњи индуски пророк.

ставља врло пријатан утисак својим лицем и спокојним тоном своје проповеди.

И други пророк, Паври, првосвештеник и следбеник Зараостра, сакупио је око себе милион Индуса, који верују у новог месију, доктора философије колумбиског универзитета. Паври говори перфектно осам језика, између којих су пет европских.

Савршено супротан томе високообразованом пророку јавља се Васпада, најмлађи „учитељ човечанства" коме је тек сада петнаест година. То је пророк старог будистичког типа. Све његово образовање састоји се у изванредном знању будистичке науке. Његове присталице верују, да се у том младом Индусу појавила душа Будина, и огромна маса света скупља се да слуша његове проповеди, које он обично држи пред кућом, у башти својих родитеља.

Ганиш је представник новог учења, које нема везе с религијама. Он је оснивач Маснасданског учења, које, проповеда ослобођење човечијег тела и припремање његово да служи мозгу, да би се развио човек психички.

Та наука захтева и нарочиту дијету живота и исхрану.

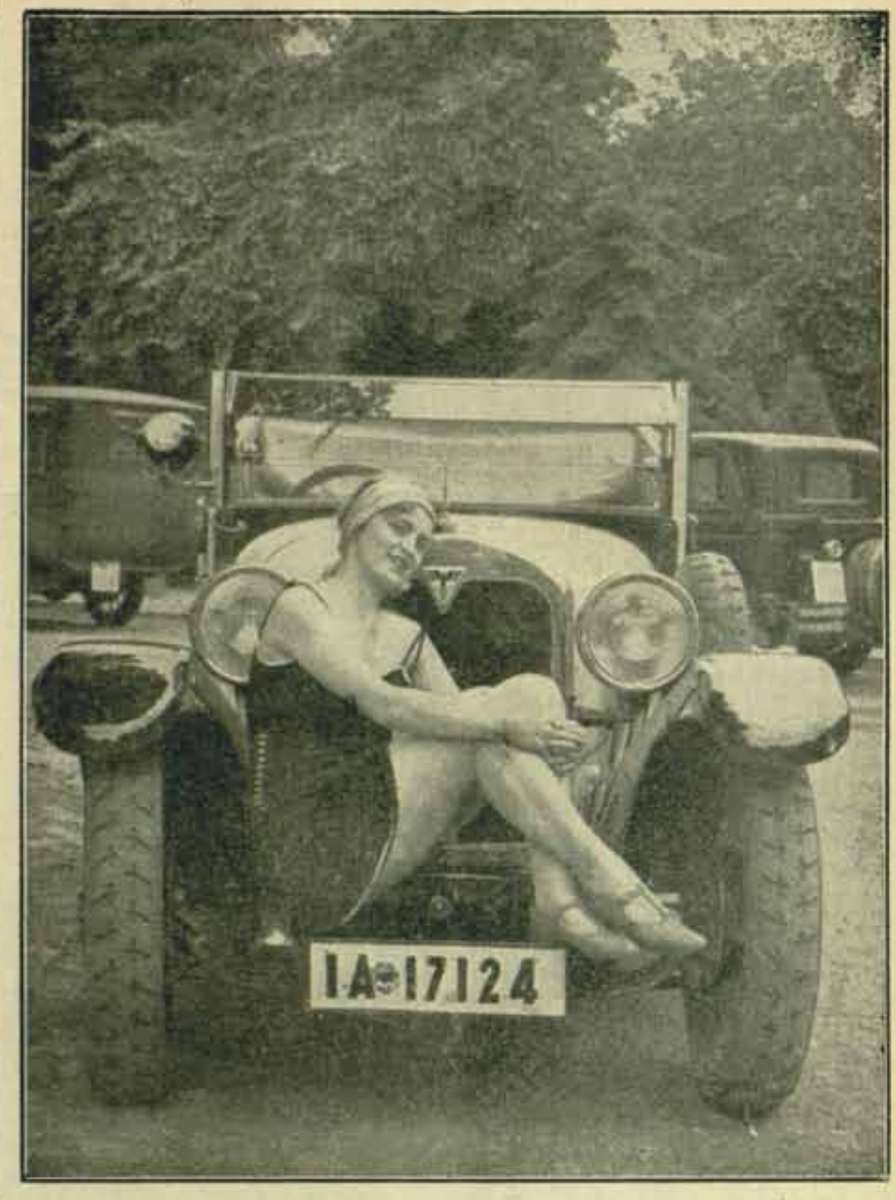
Ганиш је Персијанац, али је још у младости дошао у Америку, где је његова наука силно распростртa.

Врло је оригиналан Немачки пророк Хајзер. Он се труди да својом науком пробуди у човеку идеале првих Хришћана, што он сматра да би било врло корисно, нарочито за немачки народ. Живот првих хришћана треба да буде образац живота савремених људи, јер они су уносили идеализам и чистоту срца у брак, политику и породицу.

Само тако у души човека појавиће се мир, и на свима путевима живота људе ће руководити бесмртне и чисте идеје.

Учења тих пророка различита су, а моћ њихова не састоји се у том учењу, већ у тој замамљивости личности, који познају психологију људску и умеју да је потчине себи.

И када би се само усудиле власти, да почну да их прогоне, над њима би одмах засијао ореол светог човека.

Камила Хори.

Спортски свет

ПЕШАЧЕЊЕ ОД 24 ЧАСА БЕЗ ОДМОРА

Доласком у Београд г. Кодарека, који пешке путује око света, приређена је утакмица у пешачењу, која је трајала пуних 24 часа. За ову необичну утакмицу међу спортским светом владало је велико интересовање, јер се овакве приредбе ретко виђају, а још мање се приређују.

Г. Кадарек, објавио је преко београдских листова циљ његовог доласка, и у исто време позвао све спортисте који се могу поуздати у себе, да за двадесет и четири часа без одмора пешаче. На позив овог смелог француског спортисте, одазвало се десет београдских спортиста, који су решили да проведу у друштву са Французом дан и ноћ, а да не помишљају на одмор.

Спортски свет је на разне начине коментарисао о овој приредби, и готово већина је веровала да она неће успети. Нарочито су веровали да ће г. Кадарек победити своје неискусне противнике, и сматран је као фаворит. Али је испало преко очекивања свију заинтересованих, да главни иницијатор, г. Кадарек, ове приредбе, услед изнемоглости и изнурености одустаје пред крај утакмице и признаје преимућство Београђанима.

НА СТАРТ.

Према препозицијама утакмица у ходању отпочела је 27. прошлог месеца у три по подне, а имала је да се заврши сутра дан у 3 часа по подне.

Пре почетка утакмице, утакмичари су се окупили у свлачионици С. К. „Југославије", према којима се овај београдски клуб показао веома љубазан. Они су се ужурбано свлачили, и облачили спортска одела, да би лакше превалили пут. Међу њима владао је тајац, лица су им била обливена бледилом, а с времена на време, на лицу би им се показао по који зрачак руменила, и то у моментима када су у души осећали да ће изаћи као победиоци. Можда су сви понаособ веровали у своју победу, само нису смели да дају видне знаке, јер су и у тим моментима помишљали на дужину пута који имају да пређу. Када су сви били обучени у лака спортска одела, изузев г. Николића, који је имао на ногама сасвим нове ципеле које су својом лепотом и елеганцијом привлачиле погледе присутних. Жири му је приметио да ће му бити тешко у новим ципелама превалити пут од 120 км. Он је рекао жирију да је сиромашан студент, и да је ципеле добио од најпотпорније домаће фирме „Пеко" на поклон. И стварно прешао је пут а на ципелама није се приметило ништа, него су се показале сасвим издржљиве.

Када су сви били потпуно спремни, и час почетка се ближио, на мах се г. Поповић са пиштаљком појавио, и позвао их на *старт*. Сви су ћутке за њим пошли, уредили су се на тркачкој стази и очекивали звук пиштаљке да се крену напред. Замишљени

Мија Јовановић, победник у ходању од 150 км.

стајали су, док их није тргао звук пиштаљке који је значио „*напред*". Лаким кораком ћутке пошли су, озбиљна лица корачали су, изузев г. Кадарека који се задовољно смешкао, верујући да ће сигурно однети победу, и оставити иза себе неискусне младиће, који су у напону своје снаге, и с тим постићи већу славу.

УТАКМИЦА ПОЧИЊЕ.

На дани знак пиштаљке, пошли су обичним ходом заједно у гомили, ни један није ништа говорио, међу њима владала је нема тишина.

Да би их мало орасположили, из публике су им добацивали:

— Јесте ли уморни?

Они нису ништа одговарали, него су ћутећи повијене главе настављали свој пут. Њихово се ћутање пренело и на публику, која их је посматрала. Игралиште је почело око 8 увече да се прави; на терену су остали такмичари и чланови жирија. Око једанаест сати отпочела је борба за пласман, темпо је појачан и гомила се, како су дотле ишли, проредила. На челу такмичара избили су: Јовановић — Цвитановић — Николић — Стевовић. Они журним корацима одмичу од својих противника. Нешто доцније Цвитановић се одваја из овог квартета и преузима вођство. Наилазећи поред новинара добацио им је:

— Пишите, господо, да ћу ја победити; видите само колико су изостали иза мене.

Нато смо му ми одговорили, да је далеко вора, и да му желимо победу.

ОСЕЋА СЕ УМОР.

После једанаест сати, осетила се код већине изнемоглост од дугог пешачења; почели су да напуштају терен услед умора који се јасно оцртавао на њиховим лицима. Цвитановић, који је сам себе назвао победником, био је толико малаксао, да се није могао мицати. Растојање између њега и осталих, пред којима је он ишао, бивало је све мање и мање, док га најзад нису сустигли. Кад су га сасвим стигли, он је био толико изнемогао, да је једва изашао са терена. На терену су остали само Јовановић, победник, Николић — Стевовић и Кадарек.

ПОД ЗВЕЗДАНИМ НЕБОМ ЗАЈЕДНО СА КАДАРЕКОМ.

Ветар је тихо ћарлијао, наоколо је владала гробна тишина, само је под ногама такмичара шкрипао шљунак по коме су непрестано ишли три млада човека са г. Кадареком, који је с времена на време сустизао своје конкуренте и ишао упоредо са њима, командујући „Ен", „Де", „Труа", „Аван мсије". Његови супарници су ћутали и са зебњом у срцу посматрали раздраганог Француза, плашећи се од помисли да буду побеђени од човека старог преко 30 година, а они у напону своје снаге. Намах су сва четворица почели да журе још више, да су после неколико пређених кругова били разређени, тако да су ишли овим редом: на челу Јовановић, иза њега Николић — Стевовић — Кадарек.

Овај пласман остао је непромењен до 8 сати у јутро, тада се променио у толико што је Стевовић заузео друго место а Николић прешао на треће.

ЗОРА.

Сунце се појавило, чији су зраци миловали њихова бледа и изнурена

лица од неспавања и дугог пешачења. Немо су корачали ка циљу.

Око десет сати могао се тачно одредити победник ове необичне утакмице, јер је Јовановић био одмакао око 30 кругова од осталих. За њим су следовали остали, који су врло лаганим ходом ишли. Апсолутно нису ништа говорили, весели Француз ћутао је као заливен, само је испијао чашу за чашом рума који му ништа није помогао. Око 11 сати г. Кадарек био је толико изнурен да се није могао мицати, био је приморан услед умора да одустане од даљег такмичења. И тиме је признао да су Срби бољи пешаци од њега.

КРАЈ УТАКМИЦЕ.

Ближио се час када је требало да се објави крај овог напорног пешачења. Тада сам их упитао, како се осећају? Одговорили су ми да им је теже ићи што више дан узима маха, и да осећају већу малаксалост.

Што се више ближило време завршетку, они су постајали нестрпљивији и стално су питали: „Хоће ли дуго трајати?"

На то им је рекао један члан жирија, да имају да пређу само још један круг и то почасни круг. Они су били тим одговором толико задовољни да у почасни и последњи круг оптрчали.

Завршетак утакмице публика је поздравила френетичним пљескањем руку. Тада су се такмичари, заједно са жиријем, повукли у свлачионице клубске, где је жири после краћег саветовања прогласио за победника ове утакмице г. *Јовановића*.

Пласман је овај:
Јовановић, победник;
Стевовић, други и
Николић, трећи.

Пошто је објављен публици резултат такмичења, велики број присутних честитао им је, а нарочито се истакла једна плавуша, која их је љубазно посматрала и дуго се са њима у разговору задржала.

Љ. Н. Спасојевић.

Ово није каква предратна немачка војна парада, већ данашња аргентинска војска, приликом једне параде у Бујнос Ајресу.

Једна интересантна сцена из филма „Сатана у Пелцу".

MARKE
ČAJNIK
Decenijama je obljubljen, pije se cijela Evropa

ЗЕЛЕНИ ДИЈАМАНТ

— Л. Џ. Бистон —

Домаћин напусти своје место. Његово узбуђење беше необично јако. Отишао је до камина и ставио цигарету у дугачку муштиклу. Затим рече:

„Сећам се тог случаја. Одважност и лукавство одликовали су ту крађу која је тада изазвала велико узбуђење. Ви сте ако се не варам за ту крађу били окривљени"?

„Јест".

„А сада изјављујете да сте невини"?

„Свакако".

„Морам вам рећи драги пријатељу да многи отпуштени кажњеници који долазе к мени за помоћ почињу свој говор уверавајући ме о својој невиности. Ја им никада не верујем јер готово увек лажу и то им код мене не помаже много" . . .

„Разумем вас".

„Јесте ли спремни и поред тога да поновите своје тврђење"?

„Само вама . . . и ником више".

Ове речи учиниле су на Тренчардовог слушаоца очевидан утисак. Он баци жижицу којом је управо хтео да запали цигарету, извади муштиклу из уста и седе на једну другу столицу. Његов леви профил био је окренут госту.

„Небо ми је сведок да говорим истину", рече Тренчард горко. „Ја бејах крив можда само у мислима, али никако због дела".

„А ваш процес"?

„Био је само комедија".

„Ах . . . и ви мислите да ћу вам то веровати"?

Не беше никаквог одговора. Следовало је дуго и необично ћутање. Ни један од њих није се покренуо. Тренчард је гледао у тепих; Пасингам притискиваше шаку на чело као да је врло уморан. Слушалац напољу примаче се мало ближе.

Домаћин први проговори.

„Како се све то догодило"? питао је озбиљно.

„Овако: шврљао сам крај куће војвоткиње од Довенленда. Био сам уморан и измучен од глади. Не могу поуздано рећи да ли не бих био готов и на крађу. Но свакако бејах у искушењу. Наједном осетих нечију руку на свом рамену . . . осврнох се, један човек у смокингу стајаше предамном . . . један старији господин. Одмах сам га познао. Он је био министар у ондашњој влади".

„Његово име"?

„Немам права да га кажем".

„Упамтите то! Ако ми најважније ствари прећутите како вам онда могу веровати"?

„Узалуд; никаква земаљска моћ не може ме нагонити да изговорим то име".

„Јесте ли се на то одлучили"?

„Чврсто одлучио".

„Дакле даље"!

„Он ми рече неколико речи. Слушао сам јер ми изгледаше да се појављује прачак наде. Одвезао ме је у свом аутомобилу својој кући. Пробао ме је са неколико разних питања, и затим отвори своје карте. То му је необично годило. Имао је јединца сина који је врло брзо пао ђаволу у руке. Свако је то знао, шта више и ја сам то знао. Али оно што нисам знао, беше, да је тај неваљалац, у намери да спасе себе од пропасти, украо огрлицу војвоткиње од Довнленда. Срећа и паклено надахнуће помогли су му у томе, али беше учинио неку грешку и тако му је полиција наишла на траг. Наједанпут спазио је провалију пред собом; отрчао је оцу и исповедио се. Но било је већ доцкан; само на један начин могао се још спасти".

„Доста"! рече други.

„Нећу ништа више да кажем", одговори Тренчард.

„И не треба ништа више да кажете. Знам, хтели бисте да ја сада верујем да сте били позвани да примите кривицу на себе".

„Тако је и било".

„То звучи невероватно".

„Било је тешко, али ипак све је тако удешено".

„Дакле ви то нисте учинили из чисте побуде човечности"?

„Понуђена ми је рента за цео живот када изађем из затвора".

„То је било од вредности".

„И ја мислим".

„И ви сте примили понуду"?

„Не беше то само одлучност са моје стране. Та ја сам могао и да говорим".

„Али не после пресуде".

„И после пресуде. Па и сада. Тај човек живи још и уважаван је као пример честитости".

„А његов син кога сте спасли"?

„И он живи".

„Да ли је знао за тај необичан споразум који је њега ради склопљен"?

„Наравно да је знао".

Пасингам поново ућута; Тренчард је опет гледао уморним погледом на тепих.

Макфел је са великом запетошћу слушао сваку реч. У тренутку када је Тренчард почео да прича помислио је: „То је ђаволска лаж". Али у колико је даље причао Макфел је постајао све више изненађен не толико због саме историје Тренчардове колико због утиска који је она производила на слушаоца.

После дуже паузе Тренчард је био поново упитан.

„Кајете ли се због тог споразума"?

„Први пут од како сам га склопио".

„Зашто"?

„Има једна жена коју сам хтео да замолим да постане моја".

„Ви јој нисте испричали своју историју"?

„Нисам се усуђивао".

„Осећате да вам не би веровала".

„Можда би ми и поверовала, али према споразуму ја не треба никоме ни речи о томе да проговорим".

„Но, али ви сте мени рекли!"

„Да, зато што сте ви пријатељ отпуштених кажњеника и зато што ми је потребан ваш савет".

„Је ли то био једини разлог"?

„Пробајте да ме искушате", рече Тренчард одлучним гласом, „ја нисам кукавица. Нећу се уплашити. Дао сам реч и одржаћу је".

„Реците онда тој дами оно што сте и мени казали, не спомињући ни једно име. Пробајте да ли ће вам веровати. А мислим да хоће".

Тренчард је дисао дубоко.

„На жалост догодила се још једна нова компликација", рече утучено.

Домаћин утону још дубље у наслоњачу.

„Шта мислите тиме"?

„Видео ме је један човек који ме је у затвору познавао".

„То је све"? упита Пасингале умирен, „он вам не може ништа".

„Хтео бих да поделим ваше мишљење. Но он је крвопија, вампир. Сусрео ме је када сам ишао са том женом, пратио ме је до хотела. Ни за тренутак не сумњам да ме је и овамо прогонио. Биће врло тешко ослободити се те креатуре".

„И ја то мислим, промрмља Макфел.

„Као што већ рекох он је видео ту жену коју волим; покушаће да извршн уцену, употребиће је као претњу. Само једна његова реч, један исписан ред о томе шта сам некада био и једина срећа мог живота била би угашена као свећа.

„То ће се и догодити", мумлаше Макфел љутито, „магарац један даје ми још и адуте у руку".

„Јесте ли разговарали са тим човеком"? запита Пасингам.

„Данас по подне сусретох га у једном музеју у Вестминстеру. Тамо је изложен неки дијамант. Он је свакако мислио да сам тамо дошао ради крађе".

„А дама је била тамо са вама"?

„Јест".

Наставак на 20. страни.

Бонапартисти на позорници и филму

Наполеон I. као поручник.

Наполеон IV — принц Луј

Наполеон V.

Увек ће се говорити о Наполеону. Сећање на Корзиканца, са оним праменом косе на челу, никад не може да ишчезне.

Слава великог цара је као светлост куле светиље и о њој говоре у целом свету сваког дана.

Зато се и филм толико пута посвећивао успомени Корзиканца.

Читаву серију филмова видели смо. „Мадам Сан Жен", „Судбина", „Наполеон" Абел Ганса, а сада „Госпођа

Наполеон II принц Рајштатски.

Рекалије", где се опет појављује Наполеон.

У Паризу је сада давана оперета „Маријета" чији је сиже тужан и трагичан живот Наполеона трећег. Саша Гатри креира Наполеона Трећег. Тај последњи Бонапартиста познат је у историји као човек дивна срца. Његова спољна политика била је апсурдна. Познато је, да га је Бизмарк навео да објави рат, и несрећни цар није био свестан клопке у коју упада. У унутрашњој политици он се много разликовао, умео је правично да расуђује о свакој ствари, и постепено је прелазио из диктатуре у слободну владавину. Његова владавина обележена је интелектуалним и еко-

номским успехом. То је било доба, кад су страни владари долазили у Париз да се диве тој најлепшој вароши на свету.

Наполеон први био је најчешћи сиже драмски и филмски. У „Орлићу"

Наполеон III.

оживела је успомена на Наполеона другог, несрећног принца Рајштетског. Сара Бернар била је најбољи интерпрет Орлића.

За глумце је врло тешко дати Наполеона. Та улога утиче на нерве глумцу, и прича се, да је један француски глумац полудео, који је играо у једном комаду Наполеона.

Наполеон VI.

МОРЕ ВРАТИЛО ЛИВЕРПУЛУ ПРСТЕН.

У старој Венецији обавља се сваке године свечаност веридбе с морем. Дужд се извезе на гондоли, која је богато окићена, и баци драгоцени прстен у таласе морске у знак веридбе и заштите Венеције од буре. Сличан обичај је и у Енглеској, у Ливерпулу. Сваке године уз свечану церемонију председник општине баци драгоцени прстен. Иста је свечаност обављена и ове године. Само што је овог пута обред извршила госпођа председниковица, Маргарета Биван. Изгледа да море није било овим задовољно и вратило је прстен који му је дала жена, јер неколико дана после свечаности прстен је нађен у утроби рибе коју су уловили код ушћа реке Мерсеје. Рибар који је нађени прстен одмах познао, предао га је општини. Ово одбијање веридбе задаје много брига општинарима, јер има доста сујеверних људи који ово враћање прстена сматрају као рђаво знамење.

ЖИВОТНА МУДРОСТ.

Познај себе сама тим што ћеш о туђим недостатцима ћутати.

*

Најгоре лице може се оправдати тиме што је то лице.

*

Судбина не поучава рђаву децу, већ их само чини грубљом.

*

Права жена радије ће изазвати завист једне жене но дивљење пет људи.

*

Када те „пријатељ" увреди онда знај да би желео да се помири с тобом; али га најпре мораш замолити за опроштење.

*

Доиста је живот сличан реци: у њему су само јазови и плићаци.

*

Више светлости! узвикнуо је Гете и умро. Више светлости! узвикују љубавници упирући очи пут неба и скривајући се затим у засенак.

*

Два срца се увек пре споразуму не две главе.

*

По степеницама ка каријери не иде се у ципелама које шкрипе.

*

Љубав има и математичку погрешку: двоје су једно.

*

Девојка која се свакоме допада ретко се уда за једног.

Долорес Костело из филма „Модерна Инквизиција".

Елза Темару у новом филму „Адам и Ева".

„ИСКРЕНА" ПРИЈАТЕЉИЦА.

— Госпођице Луйза, ваша пријатељица игра данас веома лако.

— То није никакво чудо, господине секретару! Она је јуче изнадила два своја последња зуба.

ДА ЛИ ЈЕ МОГУЋЕ ПУЦАТИ ОКО УГЛА?

На једној торпедњачи која се управо гради у Енглеској за државу Чиле употребљена је конструкција која омогућава пуцање око угла. У унутрашњости торпеда налази се механизам који проузрокује да торпед промени правац према томе како је променио позицију његов циљ. Како се то постиже остаје наравно за сада тајна. Овим се нарочито постижу добри резултати у борби против подморница. Првим пробама присуствовали су многи официри енглеског адмиралитета.

КАЛМИЦИ ИЗУМИРУ...

Научна руска експедиција којој је био поверен задатак проучавања народа Калмика, вратила се недавно у Москву. Њени извештаји су безутешни. Народ Калмика изумире. За последњих тридесет година смањио се њихов број за 30 хиљада. Нарочито жене ишчезавају. У току последње деценије смањен је и број новорођених. Половина становништва захваћена је маларијом и туберкулозом, а 26 процената пати од венеричних болести.

РЂАВА КВАЛИФИКАЦИЈА.

— Имате нову куварицу?

— Јест, али ћу је отпустити, јер је то страшна гуска.

— Не уме да кува?

— Не, већ помислите, била је пет година код госпође Зорке, а не уме о њима ништа ваљано да ми исприча!...

ПОРУЧИТЕ УЗОРКЕ И

увидећете

да је за набаву штофа, камгарна и шевјота за мушка одела, вуне, цефира, пархета, плиша, камбрика и баршуна за женска одела, платна те сва мануфактура најбоља и најјефтинија велетрговина

R. STERMECKI, Celje,

Br. 79, Slov.

Накуп за велетрговину Стермецки врши се искључиво наравно из најбољих светских творница, због тога продаје се само добра и солидна роба уз ниже цене него гдегод. Наруџбе преко 500.— Динара поштарине слободно. Ценовник са више хиљада слика бадава.

Мода за хладне дане

Горња: Елегантан мантил од сивог вуненог штофа украшен грау астраганом.

Лева: Спорт мантил од браун-белог дезенираног вуненог штофа. Крагна и манжете су од нутрије.

Десна: Апартан мантил од црно-грау молираног вуненог штофа украшен нерцом.

Тајне београдског салона моде

Један београдски салон то је ревија публике у коју долазе госпођице, госпође, мужеви...

Да, и мужеви.

Они често дефилују кроз салон као инспекција жене.

Сакрите се само иза једног паравана. Најпре баците свуда унаоколо поглед.

Салон г-ђе Ане Јосимовић. С њом је пријатно разговарати о моди и психологији публике, о линијама и бојама.

Али је још лепше да се сакријете у њеном салону и да слушате. Разноврсни укус, хипермодерне жене, чак и хипермодерни мужеви.

Улази најпре једна шипарица. Двадесет година, фина линија.

— Још тешње, још тешње, моли г-ђу Јосимовић.

Она је већ свесна својих линија и округлина које имају привлачну моћ и неће ништа да сакрије.

И са сваке стране одузима се по три сантиметра, а за толико исто одскачу куполе и чинијице њеног тела.

Сва задовољна одлази.

Муж и жена, управо жена и муж, јер она шије, али господин бира журнал.

— Молим вас, хоћу нешто хипермодерно и кратку сукњу. Једва сам је натерао да се ошиша и желео сам потпуно мушку фризуру, али она оставила она два чуперка на образима.

— Али, молим те, зар не видиш, да сам мало ослабила, и упали су ми образи, и боље је да то удубљење сакријем косом.

И онда господин муж диктира свој укус, који би задивио модерну даму.

— Благо њој, помислиће многе жене, камо среће да је овај мој такав.

Али немојте да јој завидите, јер, ево, улази други пар.

Дама проба мантил, који је изабрао муж, потпуно мушки крој, са мушким џеповима, тако да ће у њему жена бити сасвим маскилинизирана.

— А шта је то, зашто нисте проштеповали револере и крагну, љути се муж.

— Па шта ће вам то, говори г-ђа Јосимовић.

— Ја не марим штепове на револверима, брани и жена свој укус.

Али муж неће да чује.

— „Штепови" су украсили мантил — тврди он.

А зашто су баш „штепови" украсили, то само господин муж зна.

Ипак се нису покориле мужевљевом укусу.

Трећи пар.

— Нећу да чујем за кратку сукњу, категорички изјављује муж.

— Ти би хтео да ја будем старомодна и да носим све браон.

Настаје дискусија.

Сад кројачица прибегава једном лукавству.

— Погледајте, па овај се пан спушта до земље и не види се нога нимало.

Муж, који не познаје кокетерију моде, гледа само десну страну, а госпођа тако вешто стане, да се само види та дугачка страна. А на левој страни сукња само покрила колено и кокетно извирује нога.

— Мораћу увек да идем поред њега тако, да он не види ову леву ногу, говори госпођа.

Има у салону разних вештина да се обмане муж. Врло су згодни бауши на хаљинама. Удате жене су некад као гимназисткиње, које скину руж пред школском капијом, а чим изађу отварају своје тубе. Тако и госпођа спушта бауш на хаљини и појављује се у дугој сукњи пред мужем, а на улици подигне бауш и сукња до колена.

А господин муж се не љути кад посматра туђе ноге.

— И црвену боју не трпе мужеви, прича г-ђа Јосимовић. Једна госпођа и њене сестре купиле су црвену свилу за хаљине, нешто врло модерно. Сестре, које су девојке, сашиле су, али млада госпођа није смела од мужа, јер се њему та драстична боја не свиђа.

Уопште црвено тешко осваја жене, мада ће оно тријумфовати на баловима.

Има још једна тајна.

Муж не сме увек да зна за рачуне хаљине.

— Ах, скупо ми је то, вајка се млада госпођа, јер то мој муж неће да чује да плати, али ја ћу већ то откинути од кујне.

И кујна страда. Кад је госпођа вешта куварица, да муж не осети никакав дефект у јеловнику, онда јој се то не може уписати у грех.

Најтеже је удесити хаљину старијој госпођици.

Најлакше шипарици.

Врло је занимљиво шити госпођи од 50 година, јер она хоће да се подмлади и ослања се на укус кројачице.

Чиновница увек мора да крије неку лепшу тоалету од свога шефа.

— Ви ћете ми свршити за понедељак, моли госпођа.

— Па хоћете ли је ви обући тога дана у канцеларији?

— Каква канцеларија! Само би ми требало још то, да види мој шеф. Ја обучем најпростију хаљину пред шефом, јер кад би видео ову хаљину одмах би казао:

— А, жалите се, што вам мала плата и додатак, а луксузирате се...

Замислите, какви су ти шефови. Уместо да се радују, да им је женски персонал што лепши, они би били у стању да их отпусте због лепе хаљине.

Једна госпођа педесетих година улази у салон. Дошла је да консултира г-ђу Јосимовић о боји.

— Која би мени боја најбоље стајала: да ли плави патлиџан ил беж?

И отпоче велика конференција о боји.

Тако се изређаше разна доба, али код сваког се осећа жеља да се тоалетом улепша.

А сећате ли се наших мајки и старамајки. Сашију једну хаљину, па десет година је носе, и свако пролеће износе да се ветри, да је не би мољци изгризли.

МИР-ЈАМ.

НИКАД ВАС НЕЋЕ РАЗОЧАРАТИ

Творница Жит.

напротив увек ће Вас задовољити кава, која је приправљена са „Правим Франком" — с млинцем. За ту се истину знаде већ више од 100 година.

Прве жене дрогеристи

У последње време у свакој апотеци може се видети понека госпођица магистар фармације. Та професија свиђа се женама и оне врло успешно раде свој посао.

Само је мало теже да отварају

Г-ђа Љубица Михајловић, дрогеристa у Скопљу.

своје апотеке, јер за то је потребан известан капитал.

Прва жена дрогериста у Београду то је г-ђица Мара Мутавџић. Пре четири године она отвара дрогерију

Г-ђица Мара Мутавџић, дрогеристa у Београду.

у Његошевој улици са компањоном г-ђицом Љубицом Михајловићевом. Годину дана радиле су заједно, а после удаје г-ђице Михајловић она ставља сама посао, а г-ђица Михајловић отвара дрогерију у Скопљу.

У Гробљанској улици налази се дрогерија „Нова Звезда", коју опет држи жена дрогериста, г-ђа Каљевић.

Г-ђица Мутавџић је врло задовољна својим пословима.

— Апотекарски посао одговара жени, каже г-ђица Мутавџић, можда и више него мушкарцу, само треба имати врло много присебности у раду. Замор је велики, јер се цео дан стоји. Зато сваки магистар фармације има права два дана да ради, а трећи да се одмара.

Г-ђица је почела своје студије у Прагу, а завршила их у Загребу. Сад се удаје за г. Владимира Николића, доктора хемије, и онда ће и он бити њен сарадник у лабораторијуму.

Женска клијентела треба да се радује успеху жена и да увек посећује дрогерију г-ђице Мутавџић.

Г-ђа Луначарски, супруга совјетског комесара за просвету, која, под именом Наталија Розанел, игра на филму. Госпођа носи једну врло скупоцену вечерњу тоалету.

ПРАВИ ХРИШЋАНИН.

Један познати књижевник спавао је блаженим сном последњег дана месеца октобра, када га изненада пробуди лупа на вратима.

— Ко је то? узвикну књижевник.

— Поверитељ.

— А у шта ви то верујете, молим вас лепо?

— Да ћете ми данас најзад морати да платите одело за које сте ми дужни 2000 динара.

— То није вера, то је сујеверје, — чу се одговор. Ви као прави хришћанин не смете се бавити тако нечистим мислима. Лаку ноћ!

СРЕДСТВО ПРОТИВ ХРКАЊА.

— Шта да радим, господине доктоpe, тек што заспим ја толико почнем хркати да се од тога пробудим.

— Проста ствар: преместите кревет у другу собу одакле нећете чути самог себе када будете хркали.

Љубавне авантуре Чарли Чаплина

Несретне и често пута трагичне приче о Шарловим љубавима биле би згодне за какав позоришни комад или филм. У времену кад се налази на врхунцу славе, распрострањене широм целог света, Шарло нам се приказује као најнесретнији љубавник, који је целог свог живота жудео за правом љубављу а увек наилазио само на гор-

Пола Негри и Чарло били су некада верени.

ка разочарења. Без обзира колико ту има кривице до њега самог и у колико га треба осуђивати или сажаљевати, јасно је ипак, да је његов огромни уметнички таленат, који га је учинио тако славним, био велика препрека у његовом животу као човека и као љубавника.

ВЕЧИТО ЗАЉУБЉЕН

Изгледа да је Шарло увек био заљубљен у неку девојку.

Чарло и Една Пурвиана, прва његова љубав, са којом је најпре играо у филму.

Још у времену док је био пуки сиромах, Шарло је био заљубљен из далека и међу многе жене овог немог обожавања спада и Марија Доро, позоришна глумица, која је са Вилијамом Жилетом играла у „Шерлок Холмсу", комад у коме је и Шарло имао једну незнатну улогу поцепаног дерана.

Без сваке сумње да је било још доста жена о којима је он сањао пре него што је наишао на Едну Парвајенс, коју је узео за партнерку у својим комадима. Многи тврде да би Шарло био нашао праву срећу да је се оженио овом девојком. Збиља, од свију жена, које је познавао (са изузетком његове мајке), ниједној Шарлова срећа није толико лежала на срцу, колико лепој Едни.

Чак и сада пријатељство је једна од малобројнијих светлих тачака у Шарловим љубавним историјама.

ОТКРИЋЕ ПОЛЕ НЕГРИ

Многима није познато да је Шарлова заслуга за „откриће" Поле Негри и њен долазак у Холивуд. Са њом се упознао приликом једног боравка у Европи и одмах јој је изјавио да је она највећа глумица на платну. Одмах по повратку у Америку, Шарло се добровољно примо за њеног „агента за оглашавање" и то је тако добро извео да су неколико милиона Американаца знали о Поли Негри пре него што су је у опште видели на филму. Она је дошла у Холивуд и ускоро је објављена њихова веридба.

Има неколико верзија о узроцима због којих су се њих двоје разишли. Али права истина је у томе што су се њихови уметнички темпераменти сукобили. Ако је Шарло замишљао да је геније, Пола је о томе била уверена за себе, а нема те куће која је довољно велика да прими два генија.

За Мирну Кенеди, Шарлову партнерку у „Циркусу", такође се једно време говорило да ће се ускоро венчати са Шарлом. Међутим и та се Шарлова љубав — ако је у опште љубави било — брзо охладила, као и многе друге о којима се у Холивуду причало, а које су се често пута сводиле на обично пријатељство.

ЈЕДНА ПАТЕТИЧНА ФИГУРА

Чудновато је и доста жалосно да је Шарлов домаћи живот још из почетка био обележен непријатностима. Сиромаштво, у коме се налазио док је био дечко, упропастило је здравље његове мајке. Тако, кад је постао чувен и богат, она ни телесно ни душевно није била у стању да потпуно ужива у љубави, коју јој је њен син увек пружао.

Као муж и као отац он је увек био исто тако патетичан као и онај усамљени човечуљак, са широким ногавицама и полу-цилиндром — Шарли Шаплин са платна.

НЕСРЕТНИ БРАКОВИ

Шарло Шаплин је већ био славан и богат кад се упознао са Милдред Харис, својом првом женом. Кажу да

Милред Хари, Чарлова прва жена.

је Шарла очарала лепота њених очију уоквирених дугим трепавицама — најдужим од свих филмских уметница у то време. Његова наклоност према овој девојци више је личила на обожавање него на неку страсну љубав. Шарло је био у стању да је чека сатима само да би је видео за неколико тренутака. Историја његовог несретног брака и развода добро су по-

Пеги Хоркин.

Мојра Дор.

знати. Имали су и једног сина, али он је умро.

Шаплинов брак са Литом Грај изгледа да се такође заснивао на обожавању једног идеала. Као Милдред Харис и она је била врло млада девојка и Шарло је изабрао за главну женску улогу у „Трци за златом". Она се појављивала у многим сценама у овом филму, али кад се Шарло оженио са њом он је све те сцене исекао и узео Џорџију Хел на њено место. Ово је био карактеристичан гест Шарлов. Овај брак се показао савршено неуспео и изјаве с једне и друге стране, објављене по целом свету чиниле су врло жалостан утисак.

Интересантно је да су се обе његове жене жалиле на исту ствар: његова дрматицазија обичног живота чинила га је немогућним за заједнички живот. Главна његова особина и уједно мана била је та, што је у својим расположењима нашао у крајности. Шарло је врло ћудљив. Једног дана може да сматра купање у мору за највеличанственију ствар на свету и он одмах скаче у воду са одушевљењем једног ђака, који је побегао из школе. Други пут ће се одушевити каквим малим дететом, кога сретне на улици, изјављујући да је то најлепше створење на свету. Затим ће се извесно време забављати музиком — а Шарло није ни мало музикалан. И кад му такве бубе уђу у главу он није у стању да мисли на ма шта друго. Кућа и све друге ствари, које једна жена са правом очекује од свог мужа потпуно су заборављене. Он није више ожењен човек, он је потпуно потчињен стварима које види или које ради. У моментима оваквог расположења он исто тако лако заборавља да има своју кућу као што заборавља какав позив на вечеру или састанак у студију.

После тога он има своје меланхоличне моменте, дани када неће да ради, односно можда би било правичније рећи да не може да ради. Таква расположења су разумљива за једног уметника, али и свакој жени је јасно да таква расположења не стварају домаћу срећу.

НАЈДРУШТВЕНИЈИ ФИЛМСКИ ГЛУМАЦ

Шарло може да буде савршен љубавник и најпредусретљивји муж. Он је најзанимљивији члан сваког друштва у коме се налази. Као имитатор нема себи равног и он би могао грдне зараде да извуче из ове способности. Недавно је у једном холивудском друштву приређена једна утакмица, ко ће најуспелије имитирати неког познатијег филмског глумца. Шарло је однео победу на тај начин, што је обукао капут, испод леђа завукао један јастук, прошетао се наоколо на коленима са искривљеним лицем у једну страшну гримасу, изјавивши да представља Лон Чанија. Али осим тога што је врло занимљив и духовит у друштву, Шарло је врло начитан човек и у стању је да о свакој теми разговора заузме своје сопствено гледиште. Могуће да баш због оволиких способности Шарло и није у стању да се посвети сувопарној улози супруга.

Мирна Кенеди, његова данашња љубав. Чарлова партнерка у „Циркусу".

Осим ова два брака, било је још доста жена које су довођене у везу са Шарловим именом. Пеги Хопкинс Џојс, много пута удавана звезда чувених „Зигфрид Фолис" из Њујорка, побудила је Шарлово интересовање. И та његова љубав, или фасцинација, толико је била узела маха, да јој је једнога дана Шарло преко телефона изјавио љубав и тражио њену руку и ако је била од њега удаљена неколико хиљада километара. Ово је опет једна Шарлова карактеристична особина. У таквом расположењу једно писмо или чак и телеграм били би и сувише спори. Али ова романтична љубав наједанпут је изумрла.

Наставак са 12. стране.

ЗЕЛЕНИ ДИЈАМАНТ

Други се диже са столице, приђе Камину и загледа се ћутећи у жар. Затим рече не осврнувши се:

„Када бих вам казао: Немате права да се отресете терета. Ваша је дужност да очувате споразум све до своје смрти. Када бих вам то казао шта бисте радили"?

Одговор је одмах следовао.

„Примио бих то као неминовност", рече он одлучним гласом.

„И нећете ни с ким о томе више говорити"?

„Заклињем се на то".

„Дакле, добро"! Немојте се жалити! Не гледајте у назад! Држите своју реч и поред свих искушења"!

Тренчард устаде; изгледао је збуњен, али ипак одлучан.

„Је ли то ваш најбољи савет"? упита он.

„Не могу вам дати никакав други, драги пријатељу".

„Хвала вам. Обећавам вам да ћу вас послушати. Сувишно је да напоминьем да ћете и ви чувати тајну".

„Будите у то сигурни"!

„Због ом", рече Тренчард са неким мутним осмехом, „не бојте се ничега"!

Беше већ дошао до врата и ухватио за браву када га домаћин викну:

„Вратите се! Ја сам вас само кушао! Добро сте се понашали. Али тако не сме да се сврши. Нећемо више да играмо комедију. Знате ли поуздано с ким говорите"?

„Пазите", узвикну Тренчард, „нећу се никада — никада толико заборавити да изустим име".

„Верујем вам. А сада! Ви сте дошли к мени јер сте знали да сам ја онај подли син због кога сте се ви жртвовали".

Транчард обори главу.

„Опростите ми", рече промукло, „нисам требао да дођем к вама; никада нисам ни помислио да ћу то учинити; само... само... мишљах.. да је вама... до тога стало...

„Није потребно ништа више да кажете", гласио је уморан одговор. „Сада знате зашто сам се последњих година интересовао за отпуштене кажњенике. То је до лудила притискивало моју савест. Мој преступ је уништен, али немојте мислити да ћу га икад моћи заборавити. Не, ни за тренутак у свом животу! Није ми жао што је та криза наступила. Било је тренутака када сам желео да наступи. И бејах припремљен на то. Ово ће вам посведочити".

Код ових речи приђе столу, отвори једну фиоку и извади један црвени омот.

„Прочитајте адресу", рече.

Тренчард прочита гласно: „Шефу криминалног одељења Скотленд Јарда".

„Овај омот садржи целу историју коју сам ја описао и потписао", објасни Пасингам. „Одавно сам већ осећао да ће доћи време када ћу бити позван да учиним по праву. Ово писмо ће вас потпуно опрати".

„А ви ћете га потпуно уништити", викну Тренчард. „Не, не, то не могу допустити"!

„Помислите..."

„Хвала вам по хиљаду пута, али не могу да примим своје очишћење по ту цену. Мора се наћи неки други пут".

„Не постоји. Узмите ово писмо и чините што вам је воља.

Тренчард се колебао; пружио је руку према омоту, изгледало је да хоће да га поцепа, но најзад га одлучно баци на сто.

„Не примам жртву", рече чврсто, „ако нема другог излаза онда се покоравам; хоћу да одржим свој уговор... до краја"!

Пошао је уздигнуте главе вратима и ишчезао у предсобљу где га домаћин отпратио да му каже збогом.

Тек што су оба човека напустила собу, Макфел виде да му је цео план покварен овим неочекиваним преокретом и зашкрипа бесно зубима; али у тренутку када је соба била празна једна мисао сину у глави човека на улици. Осећао је да је гриф, којим је држао Тренчарда, попустио; несумњиво да се беше преварио када је држао да је Тренчард у потери за дијамантом; сада је међутим видео наједном још много већи плен у својим канџама!

Тренчард је вратио оно писмо, али он — Макфел — неће то чинити! Гром и пакао! Како сјајан инструмент за уцењивање беше му на домаку... но, не баш потпуно..! И Макфел се успужа до прозора, опруживши своју дугачку руку... и пет секунада доцније стајао је на улици, стежући у џепу драгоцени документ.

Макфел, који је увидео да је у најсређнијој ситуацији свог живота, одлучи да то прослави гозбом. На један мах његове су финансије постале сјајне. То је био разлог да дозволи себи предовољство! Ступио је у трпезарију једног малог хотела и поручио бифтек са два поврћа, затим јагњеће печење и све то залио је богато пивом.

Цео сат провео је крај овог издашног ручка, а још дањих пола сата пушећи једну обичну цигару.

Био је необично задовољан. На Тренчарда беше већ заборавио... он је ишчезао из његовог сећања на тај начин што је сазнао да је славни „Муња" управо био убоги ђаво чија је слава била само случајна.

„Онај други је у ствари скупио мед", говорио је Макфел сам са собом. „Да је он случајно остао при свом занату, постао би сигурно краљ лопова. И баш он је ето морао да се поправи! У толико горе по њега! Питање је само шта ће ми дати за писмо адресовано на Скотленд Јард? Тражићу велику суму пре но што у опште почнем преговарати с њим. Уценићу га са пет хиљада фунти. Али најпре морам да знам његово пуно име; како ли га је оно Тренчардословио? Мислим, поштовани... поштовани Франк Пасингам. Како бих то дознао? Ах! Та ови овде свакако имају адресар"!

Келнер га донесе из биро-а. Макфел пронађе улицу у којој је мало пре био, затим комплекс зграда и најзад стан у који беше завукао своје прсте.

Али име које је видео није било име „поштованог Франка Пасингама", не, као сопственик стана била је наведена: Госпођа Уелстон.

Госпођа Уелстон?! Где ли је он већ чуо то име? звучи му тако познато; мора бити да га је неко недавно споменуо...

И наједанпут се Макфел сети! То је била дама коју је видео у музеју у друштву Тренчарда.

Велики адресар испаде Макфелу из руке и паде потпуно на под; смисао свега поче се разјашњавати и постајаше сваке секунде све јаснији и јаснији; лице сопственице стана појави му се живо пред очима, оне фине, нежне и девојачке црте, лепи, дугуљасти прсти...

„То је била у ствари жентурина". мрмљао је Макфел промукло. „То је била госпођа Уелстон! Они су у ствари због мене одиграли ону комедију у соби; Тренчард је знао да сам ишао за њим... знао је да сам био на прозору... он је због мене и оставио прозор отворен! Они су то заједнички припремили одмах после нашег суочења... Зашто су то учинили? Да би мени заварали траг! Они су за цело време вребали зелени дијамант и моје им друштво није било потребно. Тренчард је знао да ћу се ја тврдоглавије закачити за њега но смрт, и зато је хтео да ме се отресе... Нека је проклет! А ја ево сада овде седим! Доцкан! Наравно! Прошло је већ неколико часова од како сам тог лопужу изгубио из вида... они су давно ишчезли а мени су подвалили... Отишли су из стана чим сам им окренуо леђа. Али, ако су отишли онда су и зелени дијамант однели... знам да је био још тамо када је Тренчард изашао из музеја; али он је оставио тамо ону жентурину и мислим да га је она здипила... мора бити да је веома препредена... Па наравно... Кад „Муња" начини план онда је то право ђаволско лукавство..."

Бесан узвик разочарења оте се из

Макфелових груди. Он извади прљави омот из џепа и отвори га . . . У њеном је нашао парче хартије са овим натписом: „Кукавни и бедни ниткове, лупај главу својим сопственим стварима!"

Макфел лупи снажно руком о сто. „Проклети подлац!" грмну он.

Изненада био је његов бес прекинут; један продавац новина викао је нешто на улици.

Макфел обрати пажњу и чу оно што је очекивао:

„Дрска крађа догодила се данас по подне у једном лондонском музеју! Велики дијамант украђен!"

— свршетак —

Тајни синдикат мужева

У једној вароши у Немачкој мужеви су основали тајни синдикат, где сваки улаже месечно, а синдикат има задатак да у случају развода брака он предузме парницу.

На ту идеју дошли су људи зато, што су жене сувише биле заузете феминистичким конференцијама и митинзима, да су почеле да занемарују кућу и децу, и мужеви су видели, да је у опасности њихов брачни и породични живот.

Један чувени француски адвокат, који се прославио у бракоразводним парницама, доказује, да се највише разводе бракови, где је жена заузета својим пословима изван куће, а нарочито се загрејава за феминизам. Он даље тврди: „Гдегод се у кући добро једе, нема развода брака".

Познато је, да је Америка земља где се најгоре храни, и највише се једу конзерве, зато у Америци има највише развода бракова. Американци су ставили жени у помоћ сву своју технику, олакшали јој кување помоћу електрицитета, али изгледа да је шпархерд са дрвима много топлије и угоднији домаће огњиште.

Један Србин, који је пре кратког времена дошао из Америке, где је провео више година, не прича најпохвалније о Американској жени.

— Да ви знате шта све оне једу, и како кувају, не би могли да окусите. Кад погледате месо изгледа да има десет дана, а салата изгуби сваку боју, и мислите да јој има сто дана.

Па те „звезде" американске, које обожавате. Како су оне себичне. То све мисли на новац. Новац, новац, то је идеал американаца.

Тако говоре мушкарци. А жене прво тврде, да им феминизам не смета да буду добре домаћице, и да има идеалних бракова, где је жена упослена и на конференцијама.

Луксуз у америчким купатилима. Шетње поред луксузног морског купатила Палм Бач на Флориди.

Г. Иво Сујић, обласни Председник Српске Нац. Омладине у Штипу, обилази своје организације на Овчем Пољу.

СТРПЉИВ ЧОВЕК.

Адолар Стрпљиви био је узор скромних љубавника, но ипак је једном дао одушке свом револту и то онда када се његова обожавана појавила на уговореном месту код сата, неколико минута после седам.

— Љутиш се због тога што сам задоцнила неколико минута!? упита девојка зачуђено. — Уговорили смо да се нађемо у седам сати, а сада је седам и десет минута!

— Јест, драга моја, само си ти погрешила дан. Ја овде чекам још од јуче!....

ЈУНАК.

Кротитељка дивљих зверова узимала је у уста парче шећера а један од најбешњих тигрова прилазио би и узимао устима шећер из њених уста.

— То није ништа, то бих и ја могао учинити! — узвикнуо је један од гледалаца.

— Јесте ли сигурни да бисте се на то одважили? — упитала је кротитељка.

— На то што је тигар учинио, свакако!

УЧТИВОСТ ПРЕ СВЕГА

Професор: Шта ћете радити када приликом секцирања човечијег тела приметите да је човек још жив?

Лекарски кандидат: Наравно, пре свега ћу се дотичном најљубазније извинити!

МОДЕРНИ ДРАМАТИЧАР.

— Кажете да су његов комад одиграли сасвим реалистички??

— Тако реалистички да су шта више после другог чина у коме јунак умире, раздељивали публици посмртне листе.

У ДОБА РАДИА.

— Забога, Марија, зашто не уклоните ову паучину?

— Зар је то паучина? А ја сам, милостива госпођо, мислила да то припада радио-апарату.

ИСТРАЈНОСТ У СЛУЖБИ.

— Погледајте, ја ето радим већ двадесет година под истим претпостављенима.

— То није ништа: ја идуће недеље прослављам шта више сребрну свадбу!

НЕВЕРОВАТНА БРЗИНА.

— Каквој се само опасности излажеш дозвољавајући да те љуби док управља аутом при тако великој брзини. Колика је брзина била у ствари?

— Од прилике, три пољупца у минуту!

СТРАХОВИТА БРЗИНА ЗВУКА.

Људски глас при разговору телефоном из Сан Дијега, у Калифорнији, са Штокхолмом, у Шведској, преноси се за једну четвртину секунде. То је установљено приликом отварења телефонског и телеграфског саобраћаја између Калифорније и Шведске, које је увело калифорнијско телефонско друштво. Веза је успостављена преко Њујорка и Лондона.

Маркиз де Фалез фотографише своју супругу — Глорију Свансон.

ЛАКА АТЛЕТИКА

Неколико београдских клубова гајили су ову лепу грану спорта, али у последње време појавила се нека пасивност и учмалост код свију клубова у погледу лако-атлетике.

Незнам када ћемо се ми угледати на културне народе и поклонити овој грани спорта већу пажњу. Када би знали чланови управа свију лоптачких клубова да се без атлетике не може, а нарочито је важно за лоптаче да буду добри атлетичари. Кад су добри атлетичари онда се могу сигурно надати у себе да издрже целу утакмицу до краја, а да не малакшу у последњим минутима.

Рационалним тренингом атлетике човек добија еластичност мишића, правилно дисање, и постаје веома еластичан, издржљив и окретан. А то је од нарочите важности за сваког спортисту. У погледу атлетике најбоље се показала „Југославија" која је имала лепо организовану секцију за лако-атлетику. Док се ова секција налазила под вођством г. Симића, она је постизала успех за успехом. Постаје првак Војводине и осваја прва места једно за другим. Ова је секција тако лепо радила, док није Стефановић уплео своје прсте, и за непуних месец дана унео такву забуну, да се не може средити оно што је створено за неколико година. Он је човек без система за рад, неспособан ма за какаву организацију.

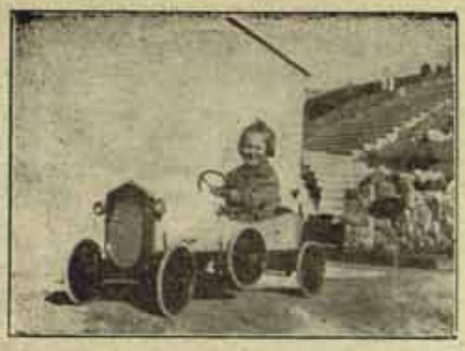
За вођење овакве секције треба имати смисла, и организаторске способности, и треба умети лепо се опходити са људима којима располаже.

С.

СИФИЛИС
се лечи
SIGMARGYL
пастилама
најновијим и најбољим проналаском француског научника
Dr. Pomaret — Париз. Одобрено решењем Министарства Народног Здравља № 43367. Упутства шаље уз пошиљај 1·— дин. марке: Јосиф Пантић, Београд Кр. Наталије ул. 5.

Чај „Два ленгера"
у оригиналном паковању позвате светске руске фирме
ГУБКИН-КУЗНЕЦОВ.
Основ. 1843 г. у Москви.
Продаје се у свакој бољој колонијалној радњи
Генерално заступништво
„Словенска узајамност"
БЕОГРАД
Франкопанова 24 Фах 126.
(Заштитна марка) The Asiatic Trading Corporation, London

ЉУБИТЕЉИ НЕДЕЉНИХ ИЛУСТРАЦИЈА

Г-ца Стојадиновић, Београд.

Г. Маговчевић, Београд.

Г-ђа Љубица Јеремић, Београд, са својим синчићем.

Деца г. Мике Самуиловића, банкара из Загреба.

Бора Д., Земун.

Ирес Рами, Загреб.

И ТО ЈЕ ЗАНИМАЊЕ.

Тетка, дошавши у посету, пита малог сестрића:

— Шта радиш, Милане?

Милан: Па ето видиш шта радим. Седим на столици и бацакам ногама.

УРЕДНОСТ

— Зашто си тако мрзовољна, слатка прijo?

— Ах, та онај мој седи једнако у кафани, а кад дође кући неуредан је до зла Бога!

— И онај мој једнако бекрија, али истина морам да признам није неуредан. Увек кадгод га тражим нађем га у једном те истом јендеку.

ЗАГОНЕТНО ПИТАЊЕ.

— Очево занимање?

Нема никаквог одговора.

— Па ваљда знаш шта је твој отац?

— Мој отац је већ две године болестан.

— Добро, а шта је био пре но што се разболео?

— Био је здрав!

ВЕЛИКОВАРОШКА МУДРОСТ.

Молим вас, како можете да трчите за трамвајем? Ја на пример никада не трчим за трамвајем и за женом. Кроз неколико минута увек се појави друга сама од себе.

ТЕЛЕОПТИК
Београд, Позоришна 61.
Тел. 5-37.

Zastupstvo Varta Akumulatora

за РАДИО АУТО и т. д.

Живот руске царице Марије Феодоровне у изгнанству

После шесет две године понова се враћа царица Марија Феодоровна у Данску из Русије, где је дошла као млада данска принцеза Дагмар, да би постала супруга наследника једног од највећих престола у Европи.

Судбина је хтела, да она опет заврши свој мученички живот у земљи свога детињства и девојаштва.

Скромна кућа, у којој је становала, била је сазидана за њу. То је дала да се сагради њена сестра, енглеска краљица Александра, одмах после рата. И обе удовице, један део лета проводиле су заједно.

У вили је био најједноставнији намештај. Никаквих уметничких слика није било на зидовима, али безбројно фотографија, цвећа и књига. Зими велика сала је била затворена, и царица Марија највише је проводила у својој библиотеци, чији су прозори били окренути мору.

Послугу је свела на најмањи број. Имала је једну дружбеницу, грофицу Менгдек, једног канцелара, који је у исто доба био и њен лични секретар, две собарице, од којих је једна имала осамдесет година и није била у стању ништа да ради, једног високог козака, који је увек пратио царицу као лакеј, једну Данкињу, куварицу, и две служавке. Лети је долазио баштован из Копенхагена двапута недељно да негује башту.

Царица је обедовала само једанпут дневно, у подне, у вече је вечеравала чај хладно печење и неки колач. Она није толико година пила никакво друго пиће до воду. Изузетно, у неким свечаним приликама као о Ускрсу, појавило би се вино на столу.

У вили се водила најстрожија економија.

Спаваћа соба царичина налазила се поред библиотеке. На првом спрату становала је велика књегиња Олга Александровна, најмлађа кћи царичина, са својим мужем и двоје деце.

Муж Олге Александровне, капетан Куликовски, упослен је у једној великој трговини аутомобила, и својим приходима помагао је и царицу Марију. Необичну пажњу указивао је царици, и захваљујући њему, она је могла да остане да живи у вили.

Кад су јој бољшевици допустили да напусти Русију, она је могла да понесе са собом само нешто мало накита, међ њима онv њену чувену огрлицу од бисера, коју је добила на дан венчања и бескрајно је волела. Али у изгнанству она је морала да се растави с том огрлицом и да је прода, само је из ње извадила један велики бисер, који је увек носила око врата на свиленом концу. То је био у изгнанству једини накит, који јој је остао од толиких адиђара.

Највећа радост царичина била је да се забавља са својим унучићима, и једини трошак, који је допуштала себи, био је тај, да им купује играчке.

Често пута долазили су у Копенхаген изгнаници из Русије и молили да их царица прими. И она их је увек примала у једној капели.

Једног дана дошао је козачки генерал, који је командовао одредом козака који је пратио царицу кад је ишла на Кавказ.

Кад је он ушао к њој, она је устала, пружила му обе руке, и била је необично тронута, јер је он потсетио на оне лепе дане, које је проводила на Кавказу. И генерал је после причао о њој: „Она је само сенка негдашње царице.

Њене лепе очи остале су исте, али јој се стас повио и туга је била на њеном лицу.

И ко би могао рећи, да је та жена, сиромашно обучена, са једним вуненим шалом преко рамена, негдашња руска царица, која је блистала у дијамантима и правила триумфални серкл у зимском дворцу".

Кад је царица спазила тугу на лицу генераловом, почела је да га теши.

— Немојте да се жалостите. Ја сам се помирила с мојом судбином и срећна сам овде. Бог је био добар и помогао ми да дођем у земљу мога рођења. Једно време мислила сам, да никада нећу видети Данску.

Затим је ућутала, а после је наставила.

— Моја Александра каже, да је најлепши дар који смо добили од Бога — вера. Ја увек носим у себи веру за спасење Русије. Доћи ће дан, кад ће њу опет обасјати светлост, и учиниће се крај кошмару. Све што је дошло, морало је доћи, јер ми смо грешни и заслужили смо испаштање.

— Али ви нисте ништа згрешили, казао је генерал.

— И ја сам грешна, и ја сам имала мој удео у тој катастрофи, сад све видим, јер сам могла много да урадим, што нисам учинила. Сви смо ми криви... Али то је све сада прошлост. Ја нисам толико несрећна, колико ви замишљате. Имам пријатеља, који долазе да ме обиђу у изгнанству, и да ме се сете у мом сиромаштву. Ја сам била врло срећна у оно доба док је живео цар Александар, и док сам волела и била вољена. То је најлепша успомена, која ми је остала из старих дана.

И царица показа генералу један бисер, успомену негдашњег сјаја, и пољуби га.

— Једино, што бих желела да знам, то је шта је с мојим малим Мишом. Ја не могу да верујем да је он убијен. Али где би могао да буде? Шта мислите ви, где је скривен?

— Сибир је велика земља, Величанство, рекао је генерал, има много места, где би се могао сакрити.

— То и ја увек мислим. Мали мој Миша, моје слатко унуче. Кад бих само знала, где ли је он сада.

Било је тренутака, кад је руска царица долазила у тешко материјалне прилике, и једно време госпође у Копенхагену купиле су прилог за руску царицу.

Сакупиле су сто хиљада круна и од те суме могла је Марија Феодоровна да живи извесно време. Доцније јој је притекла у помоћ Херцогиња Кумберланд, њена сестра, која је дошла из Немачке у Данску, и узела на себе један део трошкова царичине куће.

Сем те помоћи и апанаже коју је добијала од данске владе, царица није имала других прихода, сем прихода свога зета.

— Немојте да ме жалите, говорила је царица, ја сам ипак нашла нешто велико — божанствени мир.

ШВЕДСКО СЕЧИВО

ВИКИНГ

ЈЕ НАЈБОЉЕ

Тражите га свуда.

Генер. Заст. Е. Е. Лутероти

Београд, Драчка 9.

Тражим подзаступника у свима местима Краљ. С. Х. С.

Велики илустровани ЦЕНОВНИК

добијете бадава! Затражите га код Складишта

MEINEL & HEROLD

ТВОРНИЦА ГЛАЗБАЛА, ГРАМОФОНА И ХАРМОНИКА

R. Lorger MARIBOR Бр. 145.

Виолине од Дин. 95.— Ручне хармонике од 85.—
Тамбуре од 98.— Грамофони од 345.— на више.

Грешна породица

— *М. Ал.* —

Падала је јесења киша. Северац је кад јаче кад слабије звиждукао, атмосфера је била загушљива. Тајанствена тишина простирала се око мене; као да је замро сваки сабраћај, сваки шум. На оближњем часовнику избило је девет. Густи облаци као да су прекрилили васиону; мрак је постајао све гушћи. С времена на време пролажаху поред мене по који пар, залутали странац или скитница. Суморан и зловољан од рђавог времена тромо сам корачао једном од познатих београдских улица. Дођох до куће коју тражах. Број 21. Ту сам. Са улице повелики зид са широким улазом. Уђох у двориште. Једва назрех у мраку поједине станове. Узано, дугачко и по себи мрачно двориште, било је доста рабатно и запуштено. На вратима другог стана једва успех да прочитам име које тражим. Уђох. Електричног осветлења није било.

Гасна лампа бледо је осветљавала велику спаваћу собу. Кућни намештај био је у невероватном нереду: запуштен и аљкав. На подераном и старомодном дивану седела је у својој незграпној појави моја тетка. Изненади се кад ме виде и обрадова се мојој посети. Теча је спавао у широкој постељи, био је болестан. Његове џиновске груди надимале су се ритмички. Његове боре пуне патње прекрштале су уморено лице. Његова дуга и запуштена брада купала се у зноју, дуги брци отомбољено висаху. У другом кревету спаваху двоје најмлађи. Две старице кћери тихо су разговарале и шиле неку блузу. Тетка ми је говорила. Причала о давној прошлости, о тешкој садашњости и још тежој будућности која им престоји. Прошлост, садашњост и будућност мешаху се у њеној души. Она је имала једне осећаје и једне мисли о своме трагичном животу. Она није била задовољна и није могла бити задовољна. Некад богата, сада сиромашна. Некадашњи лепи идеали о својој деци — имала их је десеторо — брзо су се разбили, нестали.

Сви су мање или више срећни својом децом, она је била несретна. Баш ту несретну судбину своје деце није испољавала. Она их је волела; и баш зато је патила. Шесторо најстаријих били су растурени: Један скитница, други на робији и т. д. без професија и без икакве будућности. Мајка је гледала њихово пропадање. Па и најмлађи не даје никакве боље изгледе за бољу будућност. Одгајити толико деце, све лепе и добро одгајене, а сада гледати њихову свирепу судбину, јесте тежак бол за родитеље, па ма колико други бацали кривице на њих.

Киша је учестано лупала о прозорска окна, ветар је фијукао. У соби је било хладно. Теткини боли, собна хладноћа упијали су се у моје тело, продирали до сржи.

— Заборављени смо од свију рођака; заборављени од пријатеља и познаника. Ми полако и нечујно пропадамо, узвикивала је моја тетка.

— Где ми је богаство, шта су ми деца, где су?!! До касно у ноћ слушао сам причу моје тетке. У соби је владала мртвачка тишина, гас је догоревао, ватра у пећи потпуно угашена. Заморена причањем тетка је зачутала. Мисли о мојој тетки, о течи и њиховој деци спајале су се у једну једину мисао о прошлој породици.

Мери Прево и Мат Мур у филму „Оно што жене траже".

Три афричанске лепотице.

ОБАЗРИВОСТ.

— Тата, овај ме је млади човек у грао оделу пољубио кад смо пролазили кроз тунел! — каже девојка оцу када су већ излазили из воза.

— Па зашто ми то одмах ниси рекла?

— Нисам знала да нема више... тунела!

АХ, ТА ДЕЦА!

— Мама, када порастем и удам се, онда ћу и ја добити за мужа човека као што је тата?

— Јесте, дете моје.

— А ако се не удам онда ћу остати уседелица као тетка Амалија?

— Наравно.

— Хм... нама, женама, судбина није ни мало наклоњена, зар не, мама?

МЕСАЛИНА

ЈЕДНА ТРАГЕДИЈА ЉУБАВИ

РОМАН ОД В. РОЗЕНКРАНЦА

„Наказо гладијалорска, хоћеш да ме обманеш и да ми не даш мој део зараде.

Јест, да зидови на мојој кући немају рупе, кроз које се све може видети и чути што се у суседној просторији догађа, ја бих могао веровати да није било ништа од погодбе, али овако знам боље.

Чекај, драги мој Несусе, запржићу ти чорбу, јер ја познајем човека, који ће ми то, што си с лепом женом уговорио, платити тешким златом. И ја ћу похитати и том човеку све доставити. Јест, ја идем к Нарцису!"

6.

Било је вече оног дана, када је се у ноћи морала извршити одлука.

Ма да је била дубока ноћ, римским улицама је владала живост. Необично узрујани, грађани су ходали не помишљајући да иду кући на спавање, већ су застајкивали на форуму и главним улицама у групама. Гостионичари су имали одличан пазар, јер нико те вечери није помишљао на одлазак.

У једној крчми у близини форума водио је прву реч месар Фулвије.

„Јест, пријатељи", рекао је неколицини грађана, „на жалост је истина, ја сам дознао с најпоузданије стране, цар је у Британији погинуо, наши легијони су потучени и Келти врше последње нападе, можда потпуно да униште и последње остатке наших трупа".

„Невероватно — како је то могућно?" чули су се гласови с разних страна. „Ми смо победили!"

„Јест, ми смо побеђивали", поновио је Фулвије, „побеђивали докле није цар стигао на бојиште.

Али сада — та ви знате пријатељи, цар може бити одличан правник, али се он у ратовању исто толико разуме колико и ја у игрању на конопцу. Он је предузео главно заповедништво и ми смо убрзо опет изгубили све што су наше војсковође биле освојиле".

„Дакле цар је изгубио битку", рекао је један трговац из Аквилеје, који је био дошао у Рим ради куповине робе.

„То је сигурно", одговорио је Фулвије, „он је, како ми је јављено, намамљен у заседу и пошто је се са својим легијонима налазио у једном пустом и бреговитом пределу, то су изненада Германи са свих страна навалили и све побили".

„Зар је и сам Клавдије пао?" запитао је сенатор, пријатељ Фулвијев.

„Пао је", тврдио је месар тако поуздано, као да је сам тамо био. „Некакав вођ тих дивљака га је копљем пробо и цар је се срушио на земљу викнувши: „Збогом, Риме, овде почива твоја слава!"

„Онда неће његово тело бити пренето у Рим?"

„Његово тело?" одговорио је Фулвије. „Њега су дивљи Британци већ бацили орловима. Јест, драги пријатељи, није увек добро бити на висини. Што се мене тиче, не желим бити цар, ја се осећам у мојој кожи као обичан грађанин много боље."

„А шта ће сада бити?" запитао је сенатор. „Ко ће бити Клавдијев наследник?"

„Јест, то је потпуно неизвесно," одговорио је Фулвије, „али ја сам увртео себи у главу, да ће царица сама узети управу у своје руке".

„Месалина?"

„Па зашто не? Кажем вам, она има много више мушкога у себи него њен покојни муж и она ће можда много боље водити државне послове него што их је он — сада се сме рећи — глупи Клавдије водио".

У истом тренутку је улетео у крчму један грађанин и рекао:

„Већ и врапци с кровова цвркућу, да је цар мртав и да никада више неће Рим видети. И наши легијони су у Британији потучени и уништени".

Одакле су сви ти људи дознали те вести.

О томе је се Месалина већ од дужег времена побринула; читавом војском агената их је она раширила и у свима крчмама су причане. Због тога су Римљани оног вечера веровали да су за тренутак остали без владара.

У исто време Месалина је се постарала и за то, да се свуда говори о Кају Силу. Њени агнети, које је она добро плаћала, свуда су величали као јунака Каја Сила.

Говорило је се да је открио био једну заверу, која ништа мање није намеравала, већ да упропасти Рим.

Причало се да је Кајо Сило био дознао за страшну тајну да се у римским катакомбама скупљају сваке ноћи стотине необичних занешењака, који су се заклели да оборе старе богове са њихових постоља и место ведре римске вере о боговима да уведу суморно обожавање једног јединог Бога.

Да су ти људи, безбожнији, говорили даље да је један Назарећанин, који се звао Христос и био у Јерусалиму распет на крст, да је божји син и да није на крсту умро, ма да су хиљаде људи били сведоци његове смрти, већ да је после три дана васкрсао.

Да његови следбеници крстаре по народу и свуда шире нову веру, а нарочито да је један, по имену Павле, својом јачином говора све оне, који су сумњали, придобио да верују у Христа, божјег сина, нарочито сиромахе и бедне.

Али је Кају Силу пошло за руком да преобучен уђе у катакомбе, а шта је тамо видео и чуо, поразило га је. Да су ти занешењаци намислили да једне од првих ноћи са свију страна запале Рим, продру у храмове и полупају кипове, а место њих поставе крстове, знамење њихове вере.

До сада Кајо није ништа могао хитније да предузме, већ је одмах отишао царици и саопштио јој страшни план Хришћана.

Затим да му је Месалина ставила на расположење већи број легијонара и да је млади Кајо, ма да тек има шеснаест година, на челу с њима ушао у катакомбе, похватао паликуће и безбожнике, које очекује примерна казна.

Фулвије се осмехнуо када је чуо ову причу, која је била потпуно измишљена, и с неке стране протурена.

„Ето одличне хране за лавове, које је Месалина из Абесиније набавила и који ће се скоро продуцирати у циркусу", рекао је он.

„Могу они безбожнике у комаде искидати и ја сам за себе једно место већ обезбедио и посматраћу интересантну игру из непосредне близине, потпуно обезбеђен".

„Али је тај Кајо Сило још дечак", умешао је се у разговор други човек. „Од када почеше деца да чине јуначка дела?"

„Он је врло богат младић", одговорио је Фулвије, „и чини ми се да је он заиста позван да носи царску круну.

Он је врло приступачан господичић. Увек, кад год пролази у својим дивним каруцама поред моје радње, ја га поздрављам, а он ме врло пријатељски одпоздравља и при том се осмејкује, као да би хтео да се од срца радује што добро иде честитим римским грађанима.

Због тога верујем, када Кајо Сило постане цар, да нећемо имати потребе да се на шта жалимо.

Моје пријатељство и оданост су му унапред обезбеђени".

„А он је леп као Адонис", умешао је се други грађанин у разговор.

„Због тога и царица преко сваке мере награђује његово јуначко дело", приметио је један писар, чији је посао био да на форуму пише писма, која му људи диктирају.

„Хаха, Месалина воли лепе младиће и не тврдичи када их награђује."

„Не блебећи, проклети писарчићу!" викнуо је Фулвије. „Зар хоћеш тиме да окаљаш нашу лепу царицу Месалину? Да ли имаш вољу да идеш у циркус и поделиш судбину Хришћана.

Не, моји пријатељи, ми можемо бити поносни царицом, не само зато што је она необично лепа жена, већ и због њене памети, која је се показала у времену, када је глупи Клавдије владао и која је увек како треба мислила.

Због тога ако је жеља царице Месалине да постане цар Кајо Сило, онда вам кажем, да не можемо пожелети бољег цара и да ће Рим поћи сретнијој будућности од оног дана, када буде Кајо сео на престо римског царства.

Сада дижем чашу у здравље лепе царице Месалине и вичем: „нека богови чувају царицу Месалину, Клавдијеву удовицу!"

Радосно су се сложили и остали грађани с овом здравицом месара Флувија.

*

Царица Месалина је се тих дана осећала јако узбуђена и заморена.

Она је толико труда уложила око остварења свог плана да би га што успешније извела.

То је био тежак посао, који је тражио не само добро размишљање и говорнички дар, којима је она располагала, већ и сву њену лепоту. Сву вештину њене допадљивости она је употребила да би за свој план придобила људе од утицаја.

Три ноћи узастопце није склопила ока и није чудо, да је сада била сасвим уморна, потпуно изнемогла, те је се само вештачким срествима одржавала.

Сада је она била у својој чудновато опремљеној соби за рад и нико се није код ње налазио осим Еоле етиопске робиње.

Месалина јесе приближила једном од широких прозора и погледала у ноћну помрчину.

Очекивала је Каја Сила.

Робиња је се бојала да госпођу њену не изда снага и због тога је се трудила да је приволи да се у неколико штеди и да узме какво средство за освежавање.

„Да ли треба да одем у апотеку и да Вам донесем какво средство да се освежите?" запитала је гарава девојка.

„Хоће ли моја госпођа да узме што од јела и пића да не би сасвим подлегла од непрекидног рада, који траје три дана и три ноћи?"

„Остави ме Еола, остави", одговорила је царица слабим гласом. „У праву си, ја сам страшно много радила и што сам за ова три дана и три ноћи свршила, не може ниједан други човек.

Што сам радила, морало је бити у корист моју и Каја Сила, да бисмо себи обезбедили власт у римском царству. При том сам морала употребити средства, која мени самој нису била пријатна.

Припреме су учињене, сада ваља чекати.

Тек када ова ноћ прође, могу се надати да сам први стварни успех постигла.

Када се моја ствар, ствар мог љубимца Каја Сила реши, тек тада ћу опет јести, пити и спавати".

„Ја не сумњам у то, да ће се све свршити у корист моје госпође", одговорила је робиња.

„Ви сте све тако лепо припремили, госпођо, Ви имате тако много пријатеља, римски народ Вам кличе, а Ваши противници су слаби.

Зашто, дакле, не би успело остварење Вашег плана, у толико пре што су приче о Кају Силу народ и за њега придобиле.

Сви већ кличу данас томе, кога Ви желите да прогласе сутра за цара.

Не, не, никако не треба на то мислити, да Вам план неће испасти за руком, госпођо. Када царица Месалина нешто предузме у Риму, она унапред има народ уза се.

Ја се само нечега другог бојим, а ако допустите, ја ћу Вам рећи.

Може бити да ћу тиме учинити Вама, царице, велику услугу, можда ћу Вас тиме учинити пажљивом на нешто, што до сада нисте узимали у вид и што би услед тога могло бити опасно по Вас и Каја Сила".

„Говори девојко", рекла је царица, „ти знаш да ја увек слушам твоје речи".

„Ја се бојим само једно", наставила је говор девојка. „Јесте ли размишљали, госпођо, о томе, шта би било од Вашег плана, ако би се за време његовог извођења вратио из Британије цар Клавдије, Ваш цар?"

„Он се неће вратити", одговорила је царица. „Ја могу теби поверити, моја верна девојко, ти познајеш све моје тајне.

Ја сам већ најмила убицу, који ће цару забости нож у срце и он је сада на путу за Британију.

Али ако би ипак тај нож промашио, ако би човек, који је се мени на верност заклео, био ометен нечим у извршењу његовог задатка, онда ће капетан лађе, која би требала да превезе цара преко мора, лађу о какву стену разбити и Клавдије неће опет Рим видети.

А римски народ ће мислити да је Клавдије пао на бојном пољу, тачно онако како наши пријатељи у свима крчмама и улицама причају.

Не, моје дете, не треба се ничега плашити, видиш да сам била врло обазрива; ја сам о свему размишљала па и о том случају".

Робиња је уздрхтала при овим царичиним речима, али је пазила да Месалина не примети шта је она осећала у души.

Еола је знала да би Месалина ишла и преко лешева када би требала да брани своје користи, али да је царица таква, каква је се у својим речима показала, њена служавка није могла ни замислити.

„Где ли је Кајо, мој љубимац?" запитала је Месалина нестрпљиво. Он је већ одавно требао бити овде и ја се плашим да му се није нешто догодило, јер не могу да помислим да је баш данас, у ноћи одлуке, од своје воље одоцнио. Иди, Еола, и доведи га овамо!"

Послушно је служавка похитала из собе да тражи Каја Сила.

Тек што је Еола изишла, Месалина је се спустила на свилене јастуке своје постеље и почела гласно да плаче.

Осећала је и слутила нешто страшно, али није за себе стрепила, већ за Каја, свог љубимца.

Затим је опет устала, одбацила сумњу и у себи проговорила:

Дакле данас ће сви моји непријатељи изгинути, и који би ми могли нашкодити. Несус ће их са својим гладијаторима уништити.

А први од свију, кога ће погодити моја освета, биће Нарцис.

Он је увек био мој непомирљив непријатељ и верно одан Клавдију, који га је начинио величином. Јест, да сам тада хтела испунити његову жељу, одмах би био мој пријатељ, али ја никако нисам могла тог човека подносити, јер је некада био роб.

Затим ће пасти Максим, војсковођа, а као трећи стари Гарбо, који је одавно Клавдију као псето веран.

Месалина је у састављању ове страшне листе прекинута, јер је ушла Еола и устежући се јавила:

„Госпођо, ја сам узалуд тражила Каја Сила, изишла сам у двориште и нигде га нисам могла наћи.

Немојте се љутити на мене, ако то кажем, али се јако бојим — — да нисмо изневерени".

„Девојко, шта говориш", рекла је Месалина. „То никако није могућно. Ти видиш опасности, где не постоје".

„Прозори у Нарцисовим собама су осветљени", наставила је робиња, „и видим да непрестано поред њих промичу људске сенке.

Изгледа као да Нарцис прима многе посете, а то он никада ноћу није чинио.

Изгледа баш тако, госпођо, као да се тамо, код њега, држе важна већања и то баш у ноћи, када ви очекујете да се приведе у дело одлука.

Царице, ја се бојим да не стоји Ваша ствар рђаво и Ви бисте учинили добро, да се бар Ви на време обезбедите!"

„Бесмислица!" викнула је љутита Месалина. „Ко би Нарцису и његовим присталицама проказао нашу ствар? Ти знаш како ми имамо много пријатеља и да се у њих све можемо поуздати.

Не, не, о издаји не може бити ни речи. А што си ти видела сенке, као што ми кажеш, то је за мене добар предзнак. Јер си видела сенку само једног човека, Нарциса, који можда саставља извештај за Клавдија и да, мислећи, немирно по соби горе доле хода.

Ја кажем то је добар предзнак за мене, јер ће ускоро Нарцис и сам постати сенка. Ја сам се већ побринула да оде с овог света."

„Ипак, царице, неће ићи ствари добро," наставила је робињица, „слушајте шта је се мени доле у дворишту догодило.

Хтела сам се опет вратити натраг, пошто сам узалуд тражила Каја Сила, када је изненада пред мене изишла једна мушка прилика с мрежом на лицу.

То је била висока и витка прилика, али пошто је имала покривено лице, нисам могла познати ко је.

„Ти си Еола, Месалинина служавка?" запитао ме је непознати човек.

„Јесам", одговорила сам тихим гласом.

„Предај твојој царици ову воштану таблицу", наставио је он, „коју јој шаље један пријатељ. Тиме ћеш учинити Месалини велику услугу".

Дао ми је ову таблицу и пре него што сам могла проговорити, он је у ноћни мрак ишчезао.

Ево те таблице, госпођо, читајте шта Вам он доставља, али се немојте уплашити и запитајте се да ли можете тој вести поклонити веру".

Царица је била изненађена речима своје робиње и примила из њених руку таблицу.

Брзо је очима прелетела исписане редове, који су у воску били написани. У том тренутку је пребледила и скрушеним гласом проговорила:

„То је лаж! То није истина, не може бити! Еола, да прочитам још једном ову вест.

Ја морам чути свој сопствени глас, да бих знала, да ли се не варам и да ли стоји у истини на воштаној таблици оно, што сам себи увртела у главу".

И Месалина је полугласно читала, али тако, да је робиња чула сваку реч:

„Месалина очекује будућег цара. Ако би хтела да дозна, где је он сада, то нека одмах иде на извор Најада у парку Германиковом. Тамо ће наћи младића, кога жели још данас да огрне пурпуром, у наручју младе и лепе Агрипине. Њен искрени пријатељ."

Царица је испустила из руке воштану таблицу и стајала као окамењена. Затим је се горко заплакала.

Црна робиња била је престрављена од страха и похитала царици, да би је прихватила, јер је се ова била повела да падне.

Али је се Месалина на један пут усправила, њене су очи севале ватром као у лудилу и страшним гласом је проговорила робињи:

„Еола, узми огртаче! ти треба да ме пратиш; ми одмах одлазимо из ове собе!"

„Сада, у ово позно доба?" запитала је Еола. „Куда ћемо ићи, госпођо?"

„На извор Најада!" одговорила је Месалина. „Али ми најпре дај нож. Држи га обазриво, јер му је врх отрован и најмања раница ће донети смрт".

„А што ће мојој царици то страшно оружје?"

„Што? Јер Месалина није навикла да је неко понижава и за сваку увреду она се одмах крваво освети.

Пажљиво, девојко, огрни се огртачем; покри моју главу капуљачом, а своју такође.

Пођимо! За пет минута бићемо код извора".

— Свршиће се —

Kulpin-Rajčica

je aromatična, gusta i izdašna

ЈЕДАН САТ ПОСЛЕ ПОНОЋИ

— Час када Бездушни Убица извршује своје злочине. —

Киша је падала као из кабла, кад је Мат Грејушао у Чеснат Авењу, једну од најлуксузнијих улица вароши. Њега је пратио један диван алзашки пас, кога је он звао Рекс и с којим је разговарао, као да се обраћа људском створењу. Улазећи у улицу Мат Грејпогледа на сат.

— Десет до један, рече стојећи испод једног фењера, што му је омогућавало да види обе стране улице. Ако се не варамо, Рекс, ускоро ћемо чути што год о Бездушном Убици.

Рекс учини покрет да стресе кишу са себе, чиме је свакако хтео рећи да је његов газда могао изабрати боље време за овај посао.

Бездушни Убица било је име, које су новине дале мистериозном разбојнику, који је пркосио полицији и свима приватним детективима, који су покушавали да му уђу у траг. Његов специјалитет била је крађа са убиством, а сви његови злочини дешавали су се увек у исто време, у један сат после поноћи.

Пошто ни најбољи детективи нису успели да му уђу у траг и да открију тајанственог извршиоца девет злочина, то је капетан Шоу, шеф Централне Детективске Станице, одредио Мата Грејада се прими овог посла. Мат је био један од најмлађих детектива, али се кроз то кратко време показао врло способан. За неколико својих успеха има да захвали своме псу, па је и овог пута полагао наде да ће му Рекс помоћи.

Траг који га је довео у Чеснат Авењу није био тако сигуран. Проучавајући злочине Мат Грејје дошао до закључка да тајанствени разбојник поглавито оперише у богатим крајевима а своје злочине извршује у интервалима од седам, тринаест и двадесет и три дана, враћајући се понова на седам, итд. Ако је његова теорија била тачна, злочин би се имао одиграти те ноћи у Чеснат Авењу.

Стојећи тако, сав покисао од кише, Мат је закључио да овако изабрани датуми за извршење злочина могу да потичу само од неког лудака, јер су и остале околности потврђивале да је злочинац лудак, — али један лудак чија се вештина граничила скоро са генијалношћу, ако се ова реч у опште може употребити у вези са крађом и злочином. Зашто је он, на пример, увек убијао своје жртве? Једна је од њих довољно живела да би изјавила како је видела злочинца како је украо њену кутију са накитом. Бојећи се за свој живот, ова жена није викала, правећи се да спава. Бездушни Убица је могао изаћи из куће не извршујући злочин, али у овом случају се приближио кревету и удавио жену. Један врисак пробудио је укућане и спречио злочинца да је потпуно удави, али повреда је била и сувише велика, тако да је жртва преминула одмах после саслушања. На жалост за полицију у том саслушању није било ничег што би описало убицу.

Матова размишљања прекинуло је откуцавање оближњег сата, који је избијао један, а минут доцније он спази како се један прозор нагло осветли и прозор на балкону отвори. Једна жена, у ноћном оделу, појави се за моменат, машући рукама, али је тако брзо била увучена натраг да није имала времена ни да викне.

Зовнувши Рекса, Мат Реј потрча према кући, вадећи свој револвер из џепа. Кад је стигао до врата она се наједном отворише и један човек излете напоље, обори једним ударцем Мата, скочивши у страну да избегне Рекса који се беше залетео на њега. Мат осети да почиње губити свест, кад му се Рекс приближи.

— Трчи по њега, Рекс, рече Мат.

А тада се постаде црно.

Кад се Мат повратио себи био је у свом стану, са газдарицом која је била крај његовог кревета.

— Где је Рекс? беше његово прво питање.

— Нико не зна, одговори г-ђа Томпсон. Полиција Вас је довела овде, пошто сте претходно били у болници. Повређени сте по глави.

Мат се пипну за десну слепоочницу и осети под руком завој.

— Сећам се, рече, убица је налетео на мене и оборио ме код улаза. Какав неуспех. Скоро сам га био ухватио, а он ми измаче. Сигурно је и Рекс настрадао. Сећам се да сам Рекса послао по њега. Колико је сати?

— Пола једанаест, одговори г-ђа Томпсон.

— Постоји једна могућност да је Рекс пошао за њим до његовог скривалишта и да сад чува то место, промрља Мат. Али то је слаба нада. Рекс је био трениран да прати и да се врати натраг. Господа Боже! какву сам глупост направио. Пустио сам да ми убица умакне и изгубио сам мога пса.

— Тај човек је прави сатана, рече г-ђа Томпсон. Убио ју је. То је била г-ђа Доријан-Гарвеј. Тако лепо жена. Њена слика је била у свима новинама пре неки дан. Једна млада удовица, која је вредела неколико милиона.

Матова газдарица оплакиваше несретну жртву, али он је није ни слушао. Он је се трудио да се сети да ли је оне ноћи видео лице разбојниково. Али се никако није могао сетити. Чак и да је једног момента угледао лик разбојника, те су црте сигурно ишчезле из његовог памћења падом на земљу.

— Сад ћу да устане, рече газдарици, можете ми спремити шољу кафе и једно јаје, или тако што. Морам ићи код капетана Шоу да му рапортирам а онда ћу ићи да тражим Рекса.

Тек што је Мак завршио доручак и почео да чита у новинама извештај о убиству, кад његова газдарица улете у собу и узвикну:

— Ето га Рекс и једна дивна млада дама!

Доле се већ чуло весело лајање пса и кад је Мат отворио врата Рекс скочи на њега и скоро га обори, колико се беше расположио да види понова свога газду. Пошто је смирио пса, Мат се окрете девојци.

— Морате ме извинити, рече, али Рекс је мислио да ме је изгубио а ја сам опет мислио да сам изгубио њега. Изволите сести.

— Диван је он пас, рече девојка. Нашли смо га потпуно уморног. У ствари ја сам мислила да је мртав, кад ми га је Брантон показао.

— Брантон? упита Мат.

— Шофер, објасни девојка. Наравно не мој шофер, додаде са осмејком. Ја сам само секретар, а Брантон је шофер мог послодавца.

Осмејак је потврдио Матово мишљење да је она не само најлепша већ и најсимпатичнија девојка коју је икад видео.

— Никад нећу бити у стању да

Вам довољно заблагодарим што сте ми довели натраг Рекса. Он је најбољи другар кога сам икад имао. Адресу сте сигурно видели на оковратнику.

Девојка климну главом.

— И име Мат Геј, рече она.

— Ја сам детектив, рече Мат. Можда би боље било да кежам да сам био детектив. Кад мој шеф буде сазнао за фијаско који сам претрпео, сигурно ће бити мишљења да ћу боље бити употребљен да спречавам кафанске тучњаве него да покушавам да ухватим Бездушног Убицу. Ви сте без сумње чули о ноћашњем убијству?

— Не, ништа ми није познато, одговори девојка.

Мат јој исприча целу историју злочина и свој неуспех.

— Као што видите пашћу у немилост код шефа а уједно пропала ми је награда, коју је професор Лерој расписао за хватање Бездушног Убице, ја, који сам био једини човек који му се довољно приближио да му стави лисице на руке.

— То је смешно — рече девојка.

— Смешно? понови Мат. Шеф ће се можда и насмејати томе, али за мене је сигурно да ћу излетети из Детективског Биро-а.

— Нисам мислила смешно у том смислу, објасни девојка. Мислим то је интересантно. Видите ја сам случајно секретарица код професора Лероја. Моје је име Мери Лајл.

Она се насмеја и упути према излазу, али Рекс скочи и стави своје предње шапе на њену руку, лајући весело.

— То је његов начин да каже да му се свиђате и да би хтео да Вас види поново, рече Мат смело. Можемо ли да Вас посетимо?

— Уверена сам да ће се професор Лерој обрадовати да Вас види, одврати девојка.

— Онда ћемо доћи. Просто не могу да Вам кажем колико сам Вам захвалан што сте ми спасли пса.

— Мени је мило што сам га видела. Иначе ја сам га само донела а он би већ и сам дошао чим би се опоравио.

Кад је девојка изашла Мат се окрете Рексу.

— Пропали смо, стари друже. Во времја оно, ја сам се смејао љубави на први поглед, а сад сам се и сам заглибио и то до ушију.

Рекс је лајао нервозно, затим одјури у предсобље и скочи на шешир свога господара.

— Имаш право, рече Мат. Сад није време да се јадамо због љубави. Морам да идем у канцеларију и да извучем грдњу од шефа. Надајмо се само да ће се све свршити на грдњи и да неће бити враћања на униформисану дужност.

Детектив нађе шефа врло узбуђеног.

— Well, дрекну шеф, Ви и Ваше псето сигурно сте привукли пажњу у надлештву. Јесте ли видели уводник у „Гласнику"?

Шеф извуче једне новине и Мат прочита: „Бездушни Убица бежи кроз руке детектива". Други један поднаслов пун је ироничних алузија на полицију у вези са последњим злочином.

— Жао ми је, шефе, што је тако испало. Он је искочио изненада и напао ме пре него што сам се ја успео на врх степеница од улаза.

— Сви нам се листови и публика смеје за све то, рече шеф. Више бих волео да у опште нисте били тамо.

Капетан Шоу нервозно откиде врх од томпуса и за неколико минута наста тајац у соби. Три друга детек-

— *Кад је био сасвим близу он ме ухвати за руку, рече Мери.*

тива, Диланеј, Сандфорд и Вајт беху присутни. Сви су они пропали на истом случају, али за разлику од Мата, никад нису имали прилике да се приближе тајанственом злочинцу и сва тројица мишљаху да им разбојник не би тако лако умакао, да су они били на Матовом месту.

— Добро, сад нам ништа не вреди да запомажемо, рече шеф. Вас четворо трагаћете даље и ја ћу се сам умешати у ту ствар. Имате какву нову идеју, Грej??

— Не, одговори Мат. Изузев што је Рекс сигурно пратио извесно време злочинца и што бих могао да му напипам траг ако успем да изведем са Рексом нешто што сам наумио.

Шеф негодоваше. Његово поверење у Рекса беше нестало.

Док су остала тројица подносили своје предлоге у собу уђе једна девојка, дивљег изгледа, врло једноставна, одевена у неку врсту ловачког костима од вуне. Очевидно је била привилегована посетница, пошто шеф узвикну:

— Здраво, Поли. Дошли да нам се подсмевате за ноћашњи неуспех и да напишете један стубац за „Вечерњи Експрес"?

— Јутарњи листови су вас исцепали на парчад, тако да мени ништа друго не остаје него да вас браним, одврати репортерка.

— Добро, на Грeју је да се извуче како зна, рече Шоу. А сад изађите сви, хоћу да размишљам.

Девојка и детективи изађоше у општу канцеларију где је Поли Плант добила специјални извештај од Мата. Тада, излазећи она добаци детективима цинично:

— До виђења, момци. Пазите да вам лопови не украду полицијске значке.

МАТ СЛЕДУЈЕ ЈЕДАН УСАМЉЕНИ ТРАГ

Са слабом надом на успех повео је Мат Грej Рекса у Чеснат Авењу, рачунајући да ће моћи да ухвати траг, који би га довео до злочинца. Пас је сигурно пратио злочинца али по свему судећи он је имао кола која су га чекала у близини. Ма да је Рекс био право чудо за следовање трага по мирису, та је нада пропала услед велике кише и размака времена, које је прошло. Пошто је узалуд покушавао цело пре подне, Мат се пред вече одлучи да посети Мери. Сето је се да је потпуно заборавио где је нашла пса. С друге стране имао је још један разлог да се види са Мери. Професор Лероj се беше прославио као изврстан криминалиста и ма да је то било противно Матовом самољубљу да пита за савет једног аматера, он је ипак био решен на све само да изведе на чисто овај замршени случај.

(Свршиће се).

С. ШАЈНЕСОНОВ

КРАЉ. ДВОР. ОПТИЧАР

БЕОГРАД

ТЕРАЗИЈЕ 32.

ТЕЛЕФОН 24.55.

Једина Специјална Оптичарска Радња. — Велики избор Цвикера, Наочара, Лорњона у Никлу, Дубле и Рогу. — Савесна израда по лекарском рецепту. — Велики избор Барометра, Термометра и Ареометра, „Zeiss-Punktal" стакла. Фото-апарате и материјал.

ВЕЛИКИ ИЗБОР ДВОГЛЕДА.

СОПСТВЕНА РАДИОНИЦА.

ТЕЛЕФУНКЕН 4

САВРШЕНИ РАДИО АПАРАТ СА 4 СИЈАЛИЦЕ

непадмашив је ради свог напредно снажног, природног и чистог пријема. Ви сами слушате музику и предавања најудаљенијих европских станица тако гласно, као да је оркестар или предавач у Вашој соби. Цео механизам и све сијалице смештене су у фино израђеној махагонској кутњи, тако да овај одличини радио апарат може да послужи као украс и најотменијег салона. Радио апарат Телефункен 4 је плод 25-годишњег испитивачког и фабричког искуства фирме Телефункен. Довољан је мали покрет паралелних бубњића, да нађете тражену станицу. Прима све европске станице гласно и снажно, н. п.: Љубљану, Београд, Загреб, Лондон, Берлин, Праг, Беч, Пешту, Рим, Милано, Цариград, Москву и друге.

ЦЕНА ЈЕ АПАРАТУ БЕЗ СИЈАЛИЦЕ САМО ДИН. 2.550.—
Тражите још данас илустровани проспект, који шаљемо бесплатно.

ТЕЛЕФУНКЕН

Југосл. Сименс А. Д., Београд, Ресавска ул. 22. г.

СТРАШИЛО ПАРИЗА

КАКО ЈЕ ПОСТАЛА „ДЕБЕЛА БЕРТА".

Тачне информације о немачком топу, званом „Дебела Берта", којим су Немци из велике даљине бомбардовали Париз, износе неки француски и амерички војни листови, позивајући се и на немачке расправе као и на фотографије овог необичног и убиственог оружја.

Калибар овог оружја био је 21 см. али је доцније проширен на 24 см.

Топ је био сграђен од поморског топа калибра 38 см. и снабдевен цеви од 21 см., а продужен за још једну цев, које су намонтиране тек на месту одакле је требало пуцати.

Име „Дебела Берта" Немци су употребљавали управо за топове 42 см., јер су били израђивани у радионицама Берте Крупове, из познате есенске индустријске породице.

Капетан Кинцел објављује многе занимљиве појединости о немачким покушајима са топовима на далеке дистанције. Још одмах у почетку рововског рата осетила се потреба за повећањем могућности стрељања на веће одстојање. Генерал Лудендорф је нарочито био одушевљен за изградњу такве артиљерије која ће достизати даљину 100—120 км., а после 9 месеца рада план је био остварен.

Први пуцањ на Париз извршен је 22 априла 1918 године у 7.15 часова изјутра. Три топа стајаху код Лаона у шуми. Немци су истовремено испалили и неколико метака из топова калибра 21 см. да доведу у забуну француске артиљеријске извиђаче. Затим су Немци нестрпљиво чекали да виде да ли је зрно достигло Париз. Следећег дана је настављено пуцање ма да се није знало где гранате падају. Наједном је стигао телефонски извештај из главног штаба: „Данашњи париски листови доносе вести о бомбардовању вароши великим топовима чије су позиције до сада непознате."

Наравно да немачко одушевљење није дуго трајало јер за време весеља паде француска граната тачно у средину батерије и тренутак доцније стиже и друга.

Капетан Кинцел се чуди како су Французи били у стању да за непуних 30 часова сазнају за тачну позицију „Дебеле Берте", и поред тога што је истовремено пуцало много огромних топова. И како су могли да привуку тешку артиљерију на растојање од 25. км. и тако тачно да гађају?

Објашњава то једино шпијунажом, јер је сама позиција спремана девет месеци раније. Али Французи су имали врло осетљиве справе — механизме помоћу којих су могли да утврде и разликују пуцњеве појединих топова и то на велико одстојање, но о свему томе нису никада ништа преко јавности саопштавали, држећи у тајности све проналаске које су употребљавали при свршетку рата.

Политичка препреденост и државничка мудрост у односу једна према другој изгледају као мајмун према човеку.

Поштарина плаћена у готову ГОДИНА IV. БРОЈ 46.

Недељне Илустрације

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ
Уредништво и Администрација Скопљанска 18, II. спрат. Телефон број 26-91. — ПОЈЕДИНИ БРОЈ ДИНАРА 3·—

Уредник М. СВЕТОВСКИ
БЕОГРАД, 11. новембра 1928.

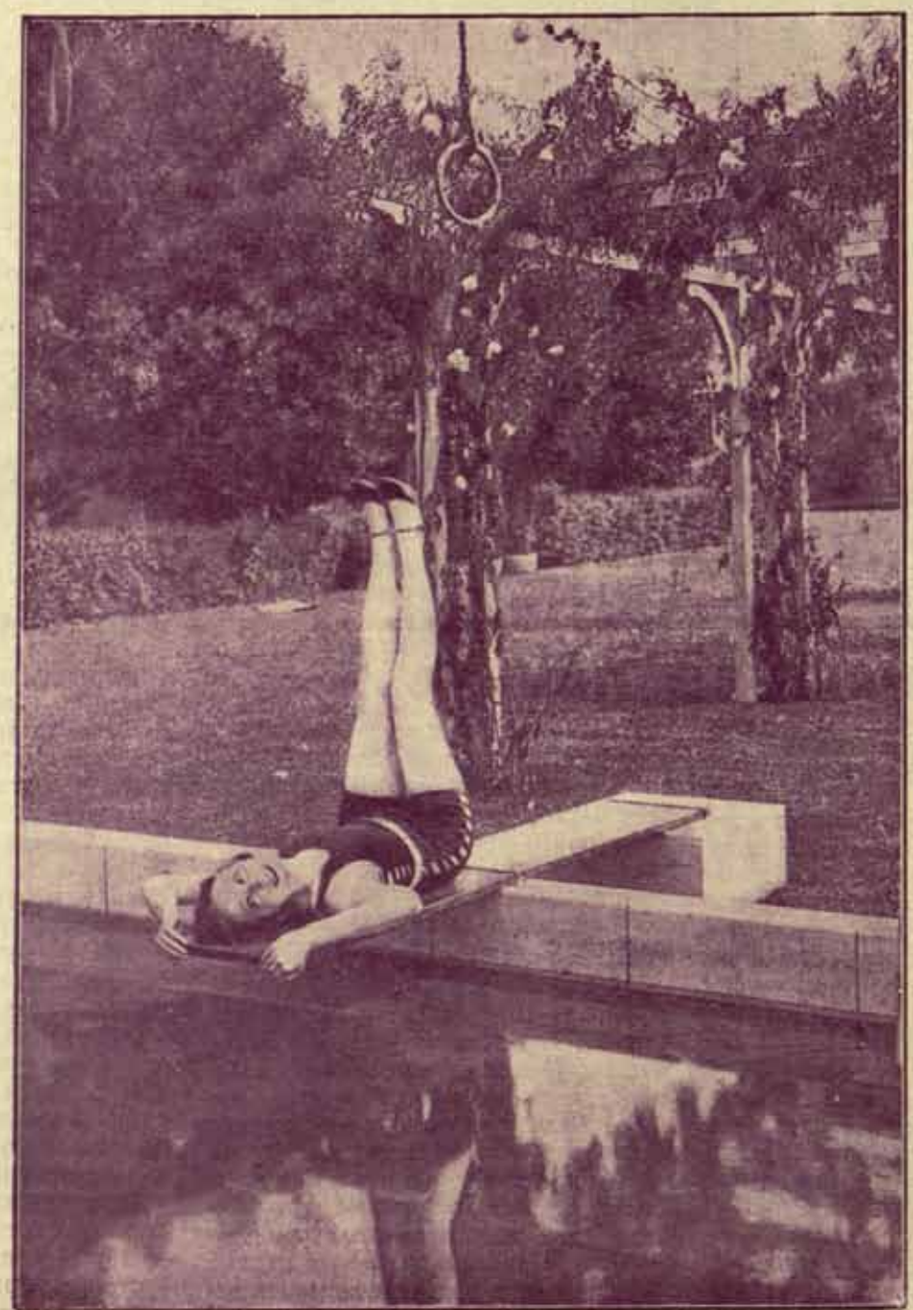
ПРЕТПЛАТА
За нашу државу годишња 150 дин., полугодишња 75 дин.
За иностранство годишња 200 дин., полугодишња 100 дин.

ТОКИЈСКИ ПРОСЈАЦИ „РАДЕ" САМО ТРИ САТА.

Токијски просјаци обогатили су друштвено уређење једном новом тековином. Њихово удружење завело је просечни „рад". Не због тога што је њихов позив и сувише заморан, већ из обзира према великој конкуренцији. Да приходи буду правилно раздељени међу све појединце спровели су службу од три сата. За то време свако заради доста да може од тога лепо живети.

МУЗИКАЛНИ МАЧАК

Пианисткиња Гертруда Хопкинс из Џонс Вуда има црног мачка Ника који има врло лепо развијен слух за музику и строг је критичар. Код мис Хопкинс скупља се музичко друштво и Ник има довољно прилике за критику. Када свирају класичне ствари онда је необично задовољан и блажено преде на крилу своје господарице. Али чим се зачује модерна музика он у неколико скокова побегне из салона и врати се тек када се понови његова омиљена музика. Заблуда је искључена, — прича мис Хопкинс, — јер му можете читати с лица како на њега која музика утиче. Када је једном то музичко друштво прешло са класичних комада на модерне, Ник је бесно повукао своју газдарицу за хаљину, као да је хтео рећи да престане са оним што је управо започела да свира на клавиру. — Слична искуства са животињама имају и многи други музичари.

Чиме се она забавља. Филмска звезда Лола Тод у своме луксузном врту.

АМЕРИЧАНИН ПОЈЕДЕ ДНЕВНО 20 ПАРЧЕТА ШЕЋЕРА.

Потрошња шећера у Сједињеним Државама скочила је од 4 килограма год. 1923 на 50 кгр. 1924. год. на једну особу за годину дана. Овај шећер делом буде поједен заслађивањем хране, највише код разног пецива, а осим тога у Америци се поједе врло много колача, као ни у једној другој земљи. Када би њихову вишкову количину разделила у коцке шећера, изашло би да сваки Американац поједе дневно 20 парчета. Год. 1926 просечно сваки Американац, дете или човек, појео је по 4 килограма бонбона.

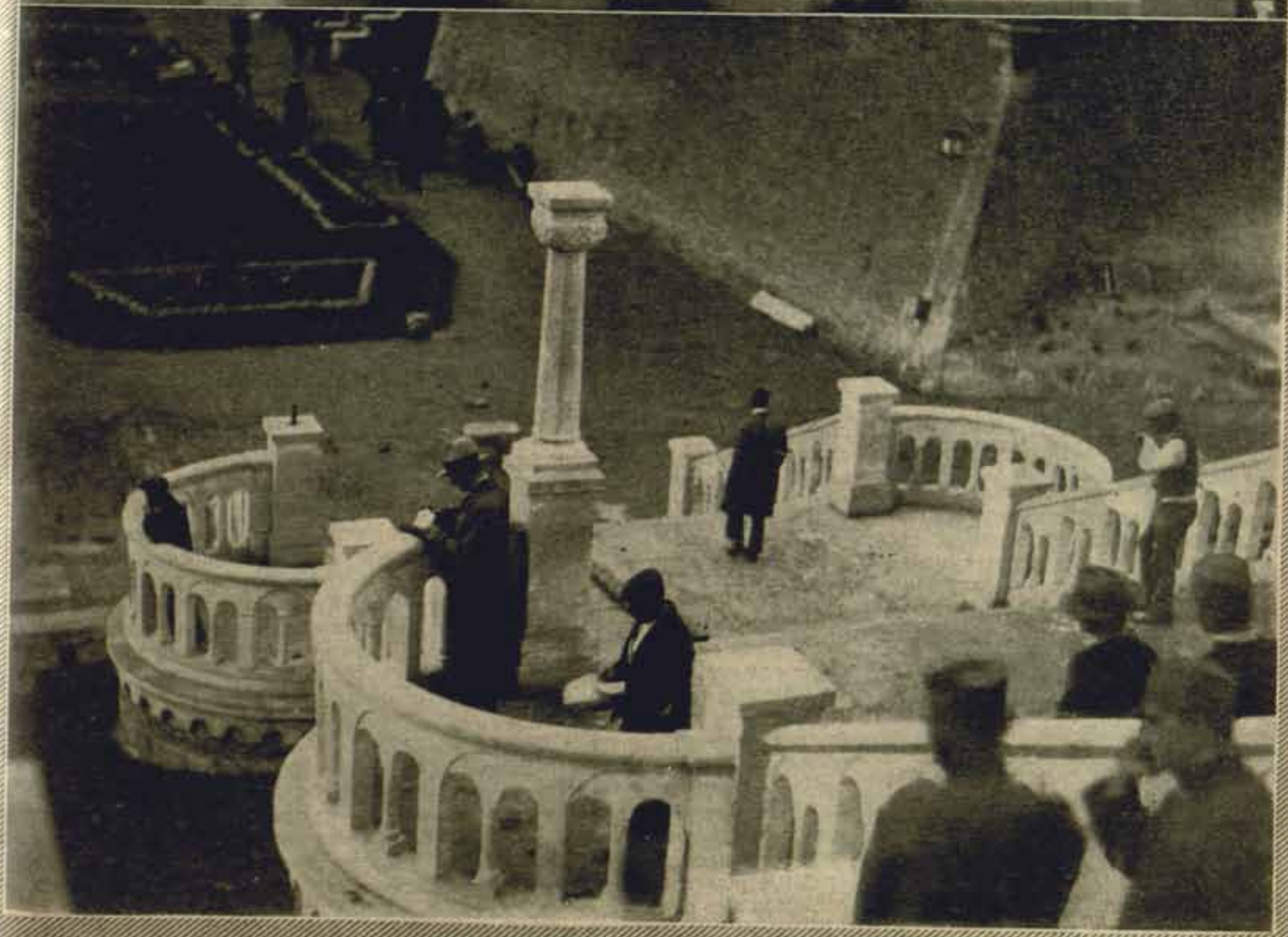
Штампарија „Привредни Преглед", Дубљанска ул. 53. — Телефон 40-89.

За власништво листа и штампарију Драг. Вучковић, Војводанска 53.

Недељне Илустрације

Бр. 47
Дин. 3

КАЛЕМЕГДАН

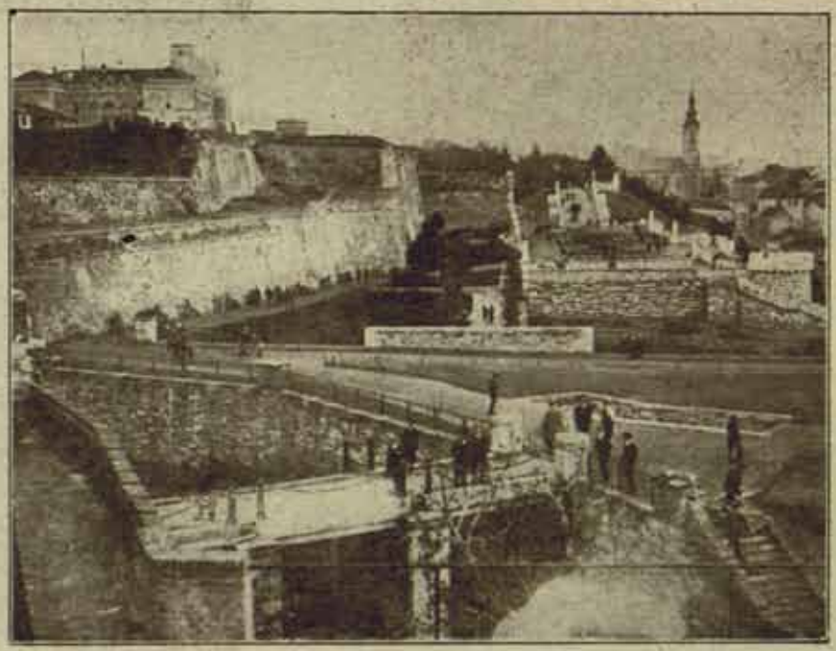
наше ново романтично шеталиште

Као преко ноћи, преобразило се лице Београда крај Саве и на место корова и травуљине у напуштеним зидинама тврђаве, никао је диван енглески парк, степеништа у романском стилу, стилизоване пушкарнице и осматрачнице, чаробни кутићи за тихи разговор у двоје, пуни старинских и тешких сенки зидина, ове у обиљу зеленила и сунца. Врх свега доминира „Победник", високо уздигнут над двема широким нашим водама, гледајући оштро у сремску раван, поздрављајући све бродове који под нашим и туђинским заставама промичу ка Бечу, Линцу и даље Рајни или плове Истоку, где је наша цивилизација рођена. Ту је се сада зачео читав један нови живот Београда.

Општина Београдска, мора јој се признати, много је задужила престоничко грађанство, што му је пружила на уживање, један огроман комплекс земљишта, са мноштвом клупа, склоништа, алеја, где ће временом бити најлепше место за плућа Београђана а и најпогодније за приређивање огромних garden party, из којих Општина може извлачити велике користи, ако буде рационално експлоатисала, тако да ће само из тих прихода моћи одржавати парк и стално га улепшавати. Стари Калимегдан, био је већ постао тескобан, клупе и седишта вазда заузети а сада је са овим проширењем пружен простор недогледан и тако допадљив, да сваки кодоље и баци поглед, остаје задивљен природном лепотом, која се намеће и осваја као лепа жена. Архитект г. Прока Бајић, који је радио са општинским архитектом г. Ковачевским, унео је пуно уметничког смисла у решавање калимегданске терасе.

Оваква тераса, какву је данас видимо, још је у зачећу. На пролеће наилазе нови радови. На првом месту паркираће се гребен, који се спушта доле ка Сави и Дунаву и цео онај прљави, запуштени простор, биће из основа преуређен, очишћен, реторциран. Тунелима и пропустима, негде степеништима и мостовима, шетачи ће моћи полако да се спусте падином, све до доле, крај Саве и Дунава, у ружичњаке и зеленило. Где-где жубориће шедрван, прскаће водоскок, кричаће деца, зачеће један нови живот, који није био ни сањан пре рата, док је Београд био изложен опасностима нових налета, које је, срећом, већ преживео.

Још на пролеће, на новоме Калимегдану, тамо где је данас постављен мост жубориће вода која ће протицати туда, сливајући се стрмо у Саву, прскаће шедрван крај једног барељефа, кога ради г. Сретен Стојановић; а више тога подигнуће се један удобан ресторан, где ће бити најпријатнија закуска, у таквој панорами. Подижу се затим тенис-игралишта и сваки клуб имаће неколико, са својим кућицама у стилу; подићиће се у даљој будућности стадијон и када се Генералштаб исели и војска напусти сасвим овај историјски град, цео комплекс земљишта биће огромно шеталиште. Један део само, припада раја или које се тек родило, који ће уживати све изграђено, док је читав један свет био и прошао, који се морао задовољити са два-три реда кестенова и нешто примитивних алеја старог Калимегдана, што им је приредио др. Владан Ђорђевић, када је био млад и моћан кнежев љубимац. Али било је и горе. Како је било оним претцима нашим, који су уместо „Победника" гледали полумесец и још дивљији Калимегдан, кад се ко-

Испод овога моста који се види на слици, почеће од идућег пролећа да жубори вода и да се бетонираним каналом слива у Саву. Истовремено ће на пролеће отпочети на платоу више градских зидова да се подиже удобни ресторан. Остаће само од свих данашњих зграда а у граду, једино стилизовани Географски Институт, који се види на слици, и она округла кула, која означава линију, куда пролази београдски меридијан.

даће за увек војсци, то је онај, где је данас лепо стилизован у нашем стилу, Војни Географски Институт, са оном кулом од цигаља испред њега. Та кула означава београдски меридијан, који туда пролази, опасујући земљину куглу.

Данас када наш лист изађе, први део радова на калимегданској тераси биће довршен. Мајстори који су клесали цело лето бихаћски камен и диван мермер са старих гробаља, напустиће рад све до пролећа. Остаће само шетачи да уживају у довршеноме делу, које ће тек бити лепо с пролећа, кад траве пузавице и бршљани обавију старинске зидине и запахну својом аромом мале и невине шетаче, као и оне погурене старце, који са тако тужним очима гледају сав овај изненадни процват. Зар то није привилегија једнога поколења, — помишљају можда они — овог које се са-

њима утркују обесни Турци и где пси грозно лају а понеки српски мученик, млад какав монах и фанатик вере, издише пободен на коцу. Тај Калимегдан од пре једног века, пун грозних сенки и вапаја, млади нараштај што живи безбрижно, игра страсно Рамону, упражњава спорт и једино кад грли, личи на своје претке; тај Калимегдан он не осећа ни дању, ни ноћу, ни кад бљешти сунце, ни кад се упале канделабри и фењер чиһи средњевековног укуса, што вису о зидинама, као на каквим кулама Деспота Ђурђа, у времја оно. Али како је лепо уживети се у данашњој слободи, раскоши и плен-еру, у оно грозно доба пашалука и мрачних дана, кад се зна да свака стопа овога града има своју историју, светлу и понекад мрачну. Тунели, којима ће промицати сада младеж, пригрљена, имали су своју историју која није на

Снимак ноћу Росандићевог „Рибара". Овај лепи рад нашег вајара, рађен је у Риму 1906. г. и имао је бити постављен у Загребу. Али како је, одлазећи на једну изложбу у Лондон, Лађа била у опасности и уметнику јављено да је рад пропао у бродолому, то је он за Загреб израдио новог „Рибара". Међутим, касније видело се да је лађа избегла буру и онда је другог „Рибара" г. Росандић уступио Београду.

Изванредни поглед са терасе „Победникове" на Београд, који се невероватно раширио у правцу Чукарице.

Степениште у романском стилу, којим се силази из старог Калимегдана у ново шеталиште, већ је готово. Стубови ће бити само са једне стране. Још имају да се поставе канделабри и крајем ове недеље још више светлости обасјаће овај лепи кут Београда, који је до скора био глухи споменик прошлости.

одмет да се испита и ко зна шта ће се све наћи, на какве трагове по зидовима. Још се може читати, уз светлост жигице, у неким ћелијама које се налазе у тунелу иза данашњег моста, идући тераси са „Победником", један урез у камен из шездесетих година прошлога века, који су исписали ваљда неки Бугари, ту скончавши, као жртве некакве завере. ко зна какве. Да ли је то само једна тајна овога ћутљивога, упорног и вечног града! Ми би требали увек странце довести ту и показати им тврђаву, рекавши им, да Београд нема музеја и културних тековина, јер васцели живот његов текао је ту, око зидина, које су се преотимале из руке у руку, кроз векове, са таквом помамом, да је, као што прича један летописац из времена Деспота Ђурђа, једнога дана опсада била толико јака, да су опсађени нашли и врапце изрешетане стрелама. Сад сва та поезија историје, прелази у руке шетача. Општина београдска даће им стазе, клупе и осветљење, да могу у томе граду страдања, наћи један романтични кутак за своје бриге, своје сање и своје одмориште од узбудљивог новог живота, који данас струји, над тим чудним и ућуталим гробљем.

М. С.

Слика на првој страни

Изглед новог дела Калимегдана, са степеницама.

„Касина Студио" и „Недељне Илустрације"

Приређује у децембру

ВЕЛИКИ КОНКУРС ИГРАЊА ЗА ПРВЕНСТВО БЕОГРАДА

Ближа обавештења о конкурсу даје г. ПЕТАР СТОЈИЋ, шеф модерног студија играња у палати „Касина".

Ова алеја јабланова, која се лагано спушта преко старинских плоча у први тунел, кроз тешку гвоздену капију, једна је од најпривлачнијих стаза.

„Моја мама је Српкиња, тата Хрват, а ја сам млади Југословен."

Мештровићев „Победник", који привлачи на нову Калимегданску терасу велики број радозналих и љубитеља уметности, после његове теразијске афере, сада је дефинитивно утврђен. Изложен ветровима са свих страна, он ће пркосити времену и доминирати целим калимегданским узвишењем. Зато је на врху његове јуначке главе начињен један громобран, да га заштити у будуће од свих налета непогоде.

Док политичарима севају из очију варнице мржње, дотле се у српско-хрватским браковима растопише од љубави, и пријатељи из Загреба и пријатељи из Београда толико се воле, пишу једни другима, да то може да послужи за пример свима.

Да опишем прију из Загреба. То је једна плава, пуна госпођа, врло симпатична лица, меких очију, и заљубљена у своју снају, младу Српкињу, којој сваки час пише, шаље поклоне и поноси се њоме.

Не смем име да јој кажем, јер би је због те љубави сигурно анатемисали политичари.

Једног дана јавља да долази у Београд, и то у госте прији и пријатељу.

Познато је увек да се прија и пријатељ воле, али ова прија Загрепчанка још је интересантнија зато што је из Загреба.

Сви су изашли да је дочекају. Пријатељ, стари мераклија, раширио обе руке, и како је прија сишла из вагона прихватио је у загрљај и изљубио.

Да вам је било видети то чашћење и угађање прији . . .

Сви су се расплинули од нежности и само се грле.

Прија из Београда носи бубикопф, и реши се онда и прија из Загреба да се ошиша. Цела породица се скупила да види бубикопф прије из Загреба.

Тако су се веселили неколико дана и са сузама испратили прију у Загреб. А онда је дошло једно велико писмо из Загреба, где пријатељ позива београдску прију да и он њу угости и изљуби.

Сад је непрестано кореспонденција између њих, најтоплија и најискренија, и нико од њих не води рачуна о политичким догађајима, јер знају да су везани родбинским везама и да су једно исто.

А млади пар?

Верујте, нисам видела тако заљубљен пар. Обоје млади, симпатични и још уз то мажени од две маме и два оца. Хрват-зет увек тепа својој ташти „мамице" а снаја Српкиња изјављује да још више воли своју мамицу из Загреба.

И једног дана појавио се плод те српско-хрватске везе, мали Југословен, и Загреб и Београд задрхтао је од радости.

Старамајке обе пожуриле су одмах да загрле унуче. Нашле су се у исто време крај узглавља младе мамице, и на њиховом лицу заиграо је осмејак бескрајне среће.

Па да сте чули онда како једна другој чине концесије.

Млада мама је православне вере, тата католик. И прија из Загреба каже: „Нека се крсти у православној вери, он ће бити увек поред маме, и треба да буде њене вере."

А прија из Београда одбија то: „Нека буде вере, које је његов тата."

Вера је једна као и друга, њима то ништа не смета јер је то њихово дете.

И кад мали Југословен порасте он ће причати: Ја сам се родио године 1928, баш онда кад је била највећа мржња у Загребу противу Београда, и то ме чуди, јер онда су се мој тата из Загреба и моја мама из Београда највише волели."

Српско-хрватски брак је једна чврста веза јединства, и никаква политика није у стању да раскине искрену и топлу брачну љубав.

МИР-ЈАМ.

Дочекајмо срдачно словенске уметнике:

Марију Кузнецову Гзовскују и Владимира Гајдарова

Београд ће ових дана имати у својој средини истакнуте прваке сцене и филма: чувену и лепу Марију Кузнецову, бившу чланицу Императорског Театра у Петрограду и сада чланицу велике париске Опере и Опере Комик, затим врло знану и славну глумицу Гзовскују, која са својим супругом и другом, Владимиром Гајдаровим, праваком филма, долази у Београд средином новембра. Гостовање ће Кузнецове отпочеће 16. новембра са „Тоском" а затим ће се славна уметница руска појавити још у „Травијати" и „Манон". Ће Гзовскаја и г. Гајдаров, свакако ће иступити на Београдску позорницу у Толстојевом „Живом лешу" и још неком комаду, а што се тиче г. Гајдарова, — који је такође глумац на даскама а не само на платну, — он ће овога пута посматрати наш свет, доћи у додир са нашим љубитељима филма и припремити материјал за свој први филм из Југославије, кога ће отпочети да ради у јануару 1929. г., вероватно у Далмацији и једним делом у Босни, где га природне лепоте мамe, особито питорескни град Јајце са својим чувеним водопадима и меланхолијом својих кућица и завијених уличица. О тим његовим филмским намерама. „Недељне Илустрације" ће опширно писати у следећим бројевима, трудећи се да доведу у контакт великог уметника, са свима његовим обожаватељкама и обожаваоцима, пријатељима „Недељних Илустрација". О нашем младом свету, г. Гајдаров је слушао веома много и једном приликом, док сам га посетио у његовом стану, у Берлину, казао ми је да ће Југославија пружити филму тражено подмлађивање, девичанством свога пејсажа и изразитом лепотом расе.

Марија Кузницов.

*

Г-ђа Кузнецова биће такође наш свечани дан. Њу у Југославију привлаче две околности: њен отац, стари сликар г. Кузнецов, који живи негде у Војводини, и питомости бескрајне равни која сећа на степу и г-ђа Роговска, њена пријатељица а нама врло знана уметница, толикогодишња примадона београдске Опере. Нас ће радовати, ако нам гошћа — чаробница приреди још неко изненадно вече, њених чудесних шпанских игара. Ту је превасходна и утисак се не утире кроз цео живот. Једном смо је видели тако изненада на сцени, пре десетак година, у парискоj Опери-Комик, на приредби неког добротворног матинеа. Низали су се прваци париске сцене, догурали су чак и јадну Сару Бернар да устане из колица и изрецитује трептаву оду Паризу од Жан Ришпена; што је било дирљиво, јер су наш драги Париз тада бомбардовали непријатељи, али у свој тој бриљантној колекцији најкрупнијих имена, издвојила се, наметнула се од партера до треће галерије, уз делиријум гледалаца, једна млада уметница, зачаравјућа, у шпанским играма. То је била Кузнецова. Не сећамо се више шта је тумачила. Тек наше друштво српских студената, имало је пред собом једно откриће и нов култ. Понели смо је тада у души, на наш Монпарнас ... И годинама је носили. Толико је био моћан њен израз; музикално надахнут њен покрет.

Сада нам стиже та иста Кузнецова, само још више оптерећена славом, не изгубивши ништа, кажу, од њене виткости, љупкости и драži. Време није смело да је нападне. Поштедело ју је. Г-ђа Роговска тврди, да Марија Кузнецова увек има осамнаест година... на сцени. То може лако бити.

Кад заврши гостовање у Београду и можда још негде у Југославији, г-ђа Кузнецова одлази у Монте Карло, где ће певати цео децембар а затим хитно одлази у Париз, где се спрема велика Руска Опера. Руси ће имати своје Оперско Позориште. Идеја је потекла од г-ђе Кузнецове, тога пионира руске музике. Потекло је то овако, како она прича: Њен муж, богати наследник и синовац композитора Жил Маснеа, г. Масне рентијер, питао ју је пред свадбу, какав дар да јој учини. Она му је казала: Руску Оперу. И он, који је толико познавао руску музику и руску уметност седам пута је био у Русији —, решио се да ту срећну идеју своје супруге потпомогне и оствари. Ствар је већ

при завршетку. Опера већ постоји и даваће у позоришту „Шан-Елизе" (доцније имаће своју зграду) већ крајем јануара прве своје представе. На репертоар су стављени „Кнез Игор" и „Цар Салтан". „Игора" режира Севастијанов. Декорације од Коровина; Фокин ће режирати Половецке игре. „Цар Салтана" приредиће Евреинов. Декорације су од Билибина, сасвим вилинске, оригиналне. Доћи ће и трећа опера „Град Китеж", а затим „Садко", „Ноћ пред Божић", „Демон", затим долазе Чајковскова дела не само „Оњегин" и „Пикова дама", већ и „Черевички", да се види у Европи први пут „локална боја" овог европејског композитора.

Фокин ће уредити балет. Остали чланови трупе биће сем г-ђе Кузнецове још г-ђа Ксенија Роговска, г-ђа Азрова (сопрани); г-ђе Садовен, Давидова, Турел и Розова (мецо-сопрани), г.г. Пјотровски, Трећаков, Рич, Севастијанов (тенори), Јурењев, Попов, Добровски (баритони), Запорошцев, Канданов, Ждановски, Окшански (басови). Диригенти биће гг. Купер и Лабински.

Директор трупе биће г. Церетели, који је већ успео, да ову оперу, овако формирану, већ зову у иностранство, на гостовања. Зову је и воде се преговори за Енглеску, Јужну Америку, Швајцарску, Чехословачку.

Тако ће свадбена жеља једне раскошне жене, бити добит за свет. Станиславски је показао Европи „Художествени Театр", Дагиљев је показао балет, Балејев је показао руски кабаре; сада ће г-ђа Кузнецова показати Европи и Америци руску Оперу.

М. СВЕТОВСКИ

Човек снује...

Г. Веља Живојновић.

Драма је литерарни облик, који се не чита радо. Увек више волимо да гледамо на позорници, јер игра глумаца оживљава типове и уноси у њих светлост.

Али то није случај са снажном драмом из сеоског живота „човек снује"... од г. Веље Живојиновића — Massuke...

Кад при лектири драме осетите да вас нешто захвати и носи као талас, и приближава драмских лицима, онда је велико задовољство читати драмско дело.

Први пут после рата добијамо драму из сеоског живота, и слику правог села, какво је данас. Али није довољно добити само слику села, већ је исто толико важан начин обрада драмска, која све анализира, и посматра те душе на селу кроз микроскоп, и сваку нијансу и трзај њихов изражава у лаким речима, обичним, и разумљивим, али у којима се осети сва психологија, менталитет и трагика послератног села.

Како лепо говоре сва лица у драми „човек снује".

Све природно, спонтано повезано. И кад почиње драма изгледа, као да се она развезивала већ давно, и ви сте сада наишли, и осећате одмах, да ће нешто да се догодити, нешто мрачно лебди над том породицом, и свако од тих лица, и мајка, и син, и кћи, имају читав комплекс осећања у својој души.

У том комплексу осети се патња, горчина на живот, јад, и љубав материна, која се растрзава, постаје некад дивљачна.

А око тих централних личности долази цело село, разноврсни типови који дају једну атмосферу, и сви се уплићу, сваки има свој удео у животу другога.

Сложена је психологија сељака у тој драми.

И живот села није више поезија, већ интимна борба личности. Али је опет и нежности у тим душама, нико није у суштини тако рђав, ни мајка ни син, али живот постаје тежи, они морају да се боре, муче их и људи и природа, и из њих се отргне неки крик.

Сви снују, али над свима стоји срећа или коб, и сваки има свој живот о коме сања, али никад не досања до краја.

Драма г. Веље Живојиновића сматра се као најбоље драмско дело после рата, и по садржају и драмској обради, и премијера се очекује са великим интересовањем.

ЧИЧА ИЛИЈИНЕ ЖИВОТИЊКЕ

Једна Чича Илијина животиња.

То је једна интересантна књига, какву досада нисмо читали, приче о четвороножцима, који мисле као људи и говоре разним наречјем и жаргонама.

Хумор Чича Илијин врло је симпатичан, и свака животиња добила је један локални или страначки оквир, и сви су се сакупили у боемској Скадарлији, и покрај „Три Шешира" и Животиње постале боеми.

Ту је Трајче — мачак — Македонац, без куће и кућишта, али задовољан кад га нико не дира на кокошарнику. И као јужњак, севдалија, заљубљује се у Парижанку, мачкицу Маргариту. Трагикомичан роман се развија.

Па онда Мусакесеција, пас, страх и трепет Скадарлије, и освајач женског света.

Тај мали свет скита се по скадарлији, преживљује рат, бори се са швапском жгадијом — псима, и дочекује своје господаре.

Није заборавио Чича Илија магаре.

И карактеристику о магарету даје:

— Шерет је оно, а није паметно. Куде си ти видела памет у Магаре? Него је каскатија!... Море, мене ме ти питуј!... толике године се акам Сас Магарци на две ноге, па да не познавам овија сас четири".

И у тим Чича Илијин животињкама оваплотиле су се све двоножне животиње старе скадарлије.

Десетогодишњица примирја

Поводом десетогодишњице примирја и десетогодишњице од оснивања Чехословачке Републике, Председник Масарик одликовао је највећим Чехословачким орденом Српског Незнаног Јунака. То одликовање свечано је положено на Гроб Српског Незнаног Јунака на Авали прошле недеље.
Министар Војске и Морнарице Г. Хаџић и г. Шеба Чехословачки посланик у Београду приликом Одликовања Незнаног Јунака.

Чланице Удружења породица у рату изгинулих официра и војника приликом одликовања Незнаног Јунака на Авали.

Освећење Костурнице палих јунака око Београда. Њ. С. Патријарх на освећењу.

Полагање ордена.

Чланице Фидака на освећењу Костурнице.

Почасна чета са музиком приликом одликовања Незнаног Јунака.

Помен изгинулим Јеврејима на београдском јеврејском гробљу.

Љубав једног ватрогасца

— Александар Аничић. —

У једној нашој великој вароши, где хука аутомобилских мотора и трамваја бруји снажно као дах живота и заглушује нам уши, живот тече својим уобичајеним током. Па ипак, једнога дана, кроз ту ломљаву и буру живота, само као из велике даљине, снажно одјекнуше звуци алармног звона са ватрогасних кола:

— Тин тан! Тин тан!

Публика, која се у том моменту беше затекла на средини улице, ужурбано склони се на тротоаре. У том пројурише највећим трком троја кола Ватрогасне Чете, журећи правцу, одакле беше јављено да је избио пожар у једној већој згради, недавно довршеној.

Из једне велике, величанствене петоспратнице куљао је дим и сливао се са ниским облацима, који су, пошени јаким ветром, пловили пут Ис[illegible]а. Пред том кућом зауставише се, [illegible]ком муком, прва кола Ватрогасне [illegible], а за њима и остала двоја. Ватрогасци хитро поскакаше са својих седишта из кола и, прихвативши се гумених цеви, отрчаше до првог хидранта, одакле су могли црпсти воду за гашење ватре, која беше узела великог маха. Пумпе се управише на горућу кућу и за тили час снажни млаз воде отпоче да шиба немилосрдно футере прозора петога спрата, који су већ горели и пуцкарали. Шмркови су радили непрестано, али на успех имало је мало изгледа, пошто се ватра, потпомогнута јаким ветром са запада, све више и више ширила, претећи да цео спрат претвори у згариште и рушевине.

Сви ватрогасци радили су са највећом марљивошћу и пожртвовањем, а тако исто и са одличним разумевањем свога посла, ни мало лаког чак ни за те снажне горштаке, сунцем опаљена лица, челичних руку и несаломљивом вољом да се невољнима укаже потребна помоћ. Између њих, ипак, нарочито се истицао један плавокоси младић, најмлађи међу њима, који се већ беше испео на врх лествица, које су достизале само до трећег спрата, док је ватра господарила на петом.

Кроз облаке густог, више црвенкастог дима, који куљаше из запаљеног стана, плавокоси младић назирао је једну женску прилику, која је очајно ломила руке и звала за помоћ. Њен се глас није ни могао чути, али су се јасно видели покрети њених уста, која су молила и дозивала спасиоце. Моментано, ватрогасци су били у немогућности да јој пруже помоћ и спасу је из ватром обузетог стана

Неколико ватрогасаца покушаше да се приближе петом спрату преко великих степеница, по несрећи дрвених, али им је труд остао без успеха, пошто ватра беше и њих обузела.

Лествама се такође није могло доспети до стана, пошто су оне биле кратке. Међутим, жени је била потребна хитна помоћ, ако се не жели, да она постане жртвом разбеснелог пожара, који прождираше и уништаваше, све што се у стану беше затекло, у моменту кад је пожар букнуо.

Доле, на улици, народ се беше окупио у великој маси. Сви су они збуњено и са страхом посматрали напоран рад ватрогасаца на локализовању пожара. Видећи несрећну жену на ватром обузетом прозору, многи су окренули главу устрану, не могући гледати тај језиви призор. Она је, јадница, још увек немоћно ломила руке и дозивала помоћ, која не долазаше ни са које стране.

У последњем моменту, несрећна жена покушала је да се пробије кроз пламен и да се степеницама спасе сигурне смрти. Међутим, од степеница није било ни трага; где су оне биле до пре неколико минута, сада је била само једна гомила горућих дасака, од којих ће ускоро остати само угљевље и гвожђарија.

Пробуђени из поподневног сна, многи становници доњих спратова у паничном страху напустили су своје станове, бојећи се да се пожар не прошири и на њихове станове.

Сваки је се спасавао како је могао, не желећи да постане жртвом разбеснеле ватре, која је већ увелико била уништила пети спрат ове велике грађевине. Само је несрећна жена са последњег спрата остала и даље у своме стану, још увек дозивљући помоћ и спас.

Овај плавокоси ватрогасац, о коме напред рекох неколико речи, као о најхрабријем и најпожртвованијем од свих његових другова, налазећи се на крају степеница, премишљао је на који начин да спасе из ватре несрећну жену, којој је смрт претила сваког часа.

Одједном, његовим лицем прелете охрабрујући осмех и он махинално викну својим друговима:

— Конопац! Конопац ми дајте!

За трен ока у његовим рукама снажним, наће се један већи конопац, који он отпоче одвијати. Кад би готов са одвијањем, плавокоси младић завитла конопцем у правцу петог спрата, довикнувши претходно жени, која се налазаше на прозору:

— Прихватите конопац и вежите га за горњи део футера! Ево ме одмах по вас!

Остали ватрогасци и даље су ужурбано радили на локализовању пожара, али је све мање бивало изгледа на успех труда, пошто се ватра необичном брзином ширила и на остале спратове куће, из којих становници беху већ избегли. У првом моменту узбуне, становници спратова беху заборавили да из својих станова изнесу покућанство, које је сада већ било у пламену, и свака нада на спасавање била је изгубљена. Кукњава жена и писка уплашене деце створила је само још већу узбуну, која није могла бити од користи.

Плавокоси младић хитро се успужа уз привезани конопац на пети спрат, у нади да ће моћи спасти несрећну жену неминовне смрти. Кад се он успе на прозор, у истом моменту са треском и ломљавом сруши се плафон суседне собе. Требало је радити хитро и не оклевајући, иначе, несрећа је била неминовна, а живот његов и јадне жене у највећој опасности. Не губећи присуство духа, младић зграби преко средине већ полуонесвешћену жену и понесе је прозору. Његово изненађење било је огромно кад виде да је ватра са четвртог спрата била дохватила и његов конопац, низ који се он мислио спустити са спашеном женом из петог спрата. За десет година његове службе ово је први случај, да му се овако нешто деси. Видео је да се тим путем не може спасти ни он, ни онесвешћена жена, која се беше онесвестила од силног дима, којим је њен стан био испуњен.

— О, како је слатко живети!... крај овако лепог створења! — зајеца плећати плавокоси младић, погледајући у жену у својим рукама, а затим на конопац, који је све више и више горео... Збиља, жена коју је на својим рукама држао, била је изванредно лепа. Онако уплакана и у несвестици чинила му се још лепша, него ли иначе.

Стегнувши је још јаче уза се, он погледа у њене затворене, од суза црвене очи, и заврши започету реченицу:

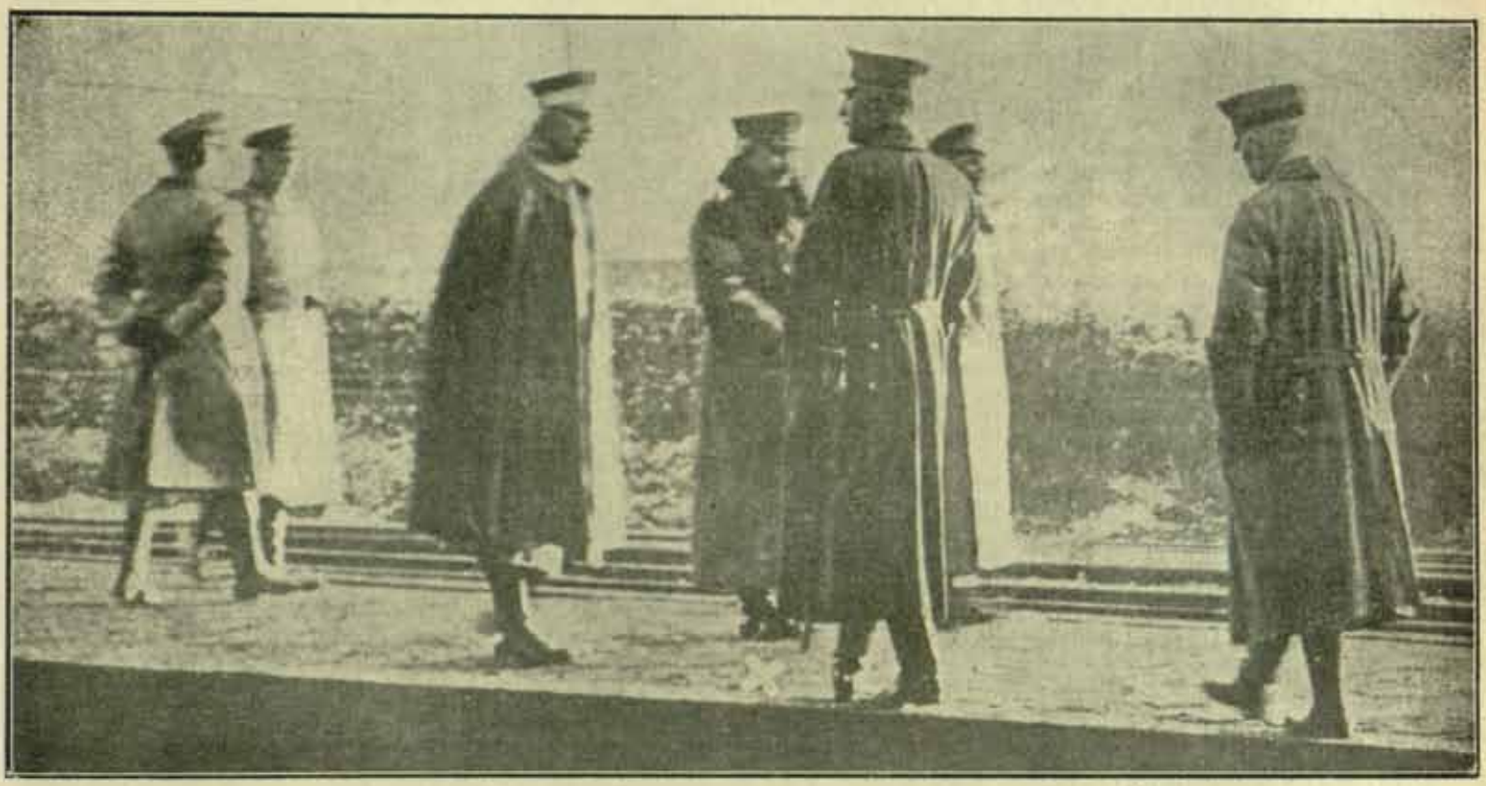
— Кад си тако лепа, несрећнице моја, онда ћемо, у немилосрдном пламену, који нам се све више и више ближи, обоје наћи смрт! Она ће ми бити тако пријатна, кад у њу полазим са тобом на грудима.

Видећи, да су им ово последњи тренутци живота, плавокоси младић наже се над женом, у својим рукама, и притиште један врео пољубац на њене као крв румене и сочне усне. Као да јој је тим својим пољупцем

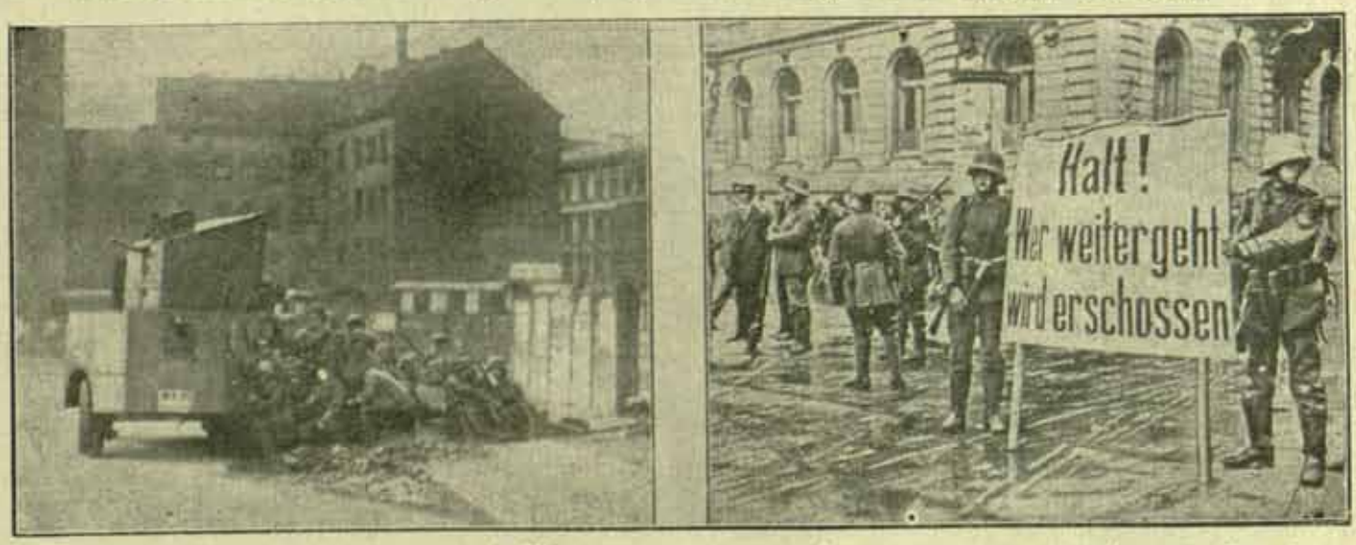
Наставак на 30. страни.

Прошле недеље, на дан десетогодишњице Оснивања Чехословачке Републике, у Прагу је одржан велики дефиле војске.

Бегство немачког цара Виљема у Холандију. Виљем очекује воз на граници Холандије.

Уличне борбе у Берлину после примирја. Шпартакисти покушавају да узму власт у своје руке. Лево блиндирани аутомобили пуцају на шпартакисте. Десно трупе пред државним зградама. Војници држе велике објаве на којима пише: „Стој! Ко иде даље биће убијен!"

Алфред Драше - Лазер:

Срце моје мало...

— Молим те, слатка Лино...

— Шта хоћеш опет?

— Молим те, додај ми ту чашу с водом, са стола, немогу да је домашим. Треба да узмем прашак.

— На то си се и сам могао сетити, пре него што си легао.

— Имаш право, слатка моја, заборављив сам. Немој се срдити и опрости ми, што ти стално досађујем...

Мршав човек, испијена лица, сиђе са постеље. Своје дрхтуће удове покрио је својим ритавим покривачем и, тешко дишући, пође према столу, на којем је била чаша с водом.

Жена није марила за њега. Пред једним пукнутим огледалом је седела и при нејасној светлости једне свеће ондулирала је своју жуту косу. Свећа је у једну кутију од жижица била стављена, јер у кући није било чирака, а последња електрична сијалица је синоћ догорела. Пошто је била недеља, није могла да се набави друга. Када је жена удесила своју косу, своје широко, али лепушкасто лице посула је пудером, који је после крајем своје кошуље обрисала. Једном употребљеном жижицом обојила је обрве, усне је намазала ружом и устала је.

Мршави бледи човек посматрао ју је дуго, па онда дубоко уздахну и испружи се у кревету, заваливши се у његов мрачан угао.

— Шта уздишеш опет?

— Уздахнуо сам? Видиш, нисам ни приметио...

— Али још те како си уздахнуо! Увек поплашиш човека са тим твојим гласовима. Као да долазе из подрума. Уздржавај се! Тиме, што стално јаучеш, нећеш помоћи себи. По сваку цену хоћеш да ми поквариш и овај дан?

— Имаш право, слатка Лино, само молим те, буди увиђавнија према мени. Данас се опет врло рђаво осећам.

— Прашак ће ти помоћи.

— Не помаже мени већ ништа.

— Опет си почео?

— Добро, добро, нисам ништа рекао.

Неколико минута владао је мир. Лина отвори орман, извади неки излизани корзет и стегне њиме своје дебело, здраво тело, па стаде поред кревета:

— Молим те, закопчај ми корзет.

— Драге воље, срце моје мало. Сретан сам, што могу да ти будем на услузи. Како су ти лепе и беле груди!

— Пожури се, молим те.

— Чекај да се подигнем. Тако...

— Боље стисни, јаче! Јаче, брате, зар не чујеш? Зар немаш више снаге? Још јаче. Но, хвала Богу!

Човек се задихан ували у јастуке. Лина је неку свилену хаљину била обукла, која је ширила мирисе јефтиних парфема. На главу натукла је један шешир са широким ободом, са дна ормана извукла је неке старе рукавице, које су некада беле могле бити, док јој врат неки мољчави крзнени оковратник покриваше. Још једном погледа у пукнуто огледало. Била је готова.

— Срце моје мало, срце моје — уздахнуо је опет човек.

— Шта је, шта је то опет?

— Једина љубави моја, па одиста?

— Шта?

— Одиста мораш да посетиш Нушику? Баш данас?

— Баш данас. Јер баш данас је њезин рођендан, јер баш данас сам хтела весело да проведемо њезин рођендан, заједно са њезиним пријатељем. Још њих четворо ће бити тамо, тако ће добро бити! Само да се извучем, на кратко време да се извучем из ове мизерије.

— Па и ја сам, увиђам. Али ипак те молим, срце моје мало: остани овде! За моју љубав!

— Јеси ли полудео? — викнула је жена оштро, а после се гласно насмеја. — Сервус, стари мој! Гледаћу, да се што пре вратим...

— Због ом, срце моје мало...

Бледи човек је укочено гледао из мрачног угла у врата, кроз која је утекла жена. После је опет уздахнуо, дубоко, на глас, по својој вољи, што је само онда смео да учини, када је сам био. Тихо спусти главу на јастук.

Затворио је био очи, па ипак је видео. По неком зеленом пољу ходали су, руку под руку, он и Лиза. Намерно су заостајали од друштва, које је већ било стигло до ивице шуме и нестало међу гранатим храстовима. Само они двоје беху још ван шуме. И онда је запросио њезину руку. И она је пристала. Једно другом су припадали...

Њихова срећа била је кратка. Прекиде је рат. Али и њему дође крај. Врати се својој кући, али тешко болестан. У влажним рововима задобио је тешку болест. Узалуд су га тешили лекари, да ће оздравити. Знао је да већ неможе дуго трајати...

Жена је, међутим, веровала лекарима. Добро је радила. Тако је млада била још. Пуна живота!

Човек се насмеши, а у очима његовим треперила је црвена светлост свеће.

Лина је за то време журно силазила низ степенице. Доста јој је времена требало док је стигла доле, јер стан њихов био је на последњем спрату. Испод капије седела је домарка са својом децом. Радознало је посматраше, а после се гласно насмеја, јер за две куће даље чекао је један затворени ауто, према којем, без предомишљања, пође дама са четвртог спрата.

Када је стигла до аутомобила, неко изнутра отвори врата. Један младић брзо пружи руку да помогне Лини да уђе у ауто.

Врата се залупише, а аутомобил пође.

У аутомобилу шапутали су, стискали су једно другом руку, љубили су се.

— Једва једном.

— Само када могу опет да те стегнем у загрљај, слатка моја!

— Тако сам срећна, Фрањо...

— А ја? Једина срећо моја! Како си, како се осећаш? Шта си радила за цело време? Где си била?

— Нигде. Нисам ни излазила из собе. Стално сам на тебе мислила.

— Слатка моја...

— Сада се сасвим добро осећам.

— Сад сам твоја женица.

— Срце моје мало...

— Не, не! То немој да ми кажеш. Не волим...

— А, тако...

— Разумеш?

— Разумем. А он — шта ради он?

— Молим те, не говоримо о њему. Упропашћује ми живот. Знам, осудићеш ме, али узалуд: не могу да га љубим. Ни да га жалим...

— Слатка моја! Надам се, ништа не слути?

— Он и слутња! Види се да га не познајеш. Па тако је глупав, сиромах! Мисли да сам отишла Нушики...

Сиромах...

— ...?

Шапутали су, смејали су се, љубили су се. После су се припили једно уз друго и гризли усне једно другом. И стигли су...

У три часа, после поноћи, вратила се кући Лина. У једним најмањим колима Домарка, која сањива беше, срдито отвори врата, Лина је полако, дрхћућим ногама, корачала уз степенице, према четвртом спрату. Образ њезин горео је, у глави осећала је бол. То беше од вина, шампањца, разних ликера и многих других ствари. У глави брујао јој је још увек неки нов шими, који је у бару чула, где су били, пре него... да пре тога.

Када се попела на четврти спрат и када је ушла у малу собу, у којој је становала са својим мужем, узалуд је покушавала да упали електричну светлост. Тек после се сети, да је сијалица догорела и да је само та једна још била у стану. Пипајући у мраку, тражила је свећу. И нашла је била

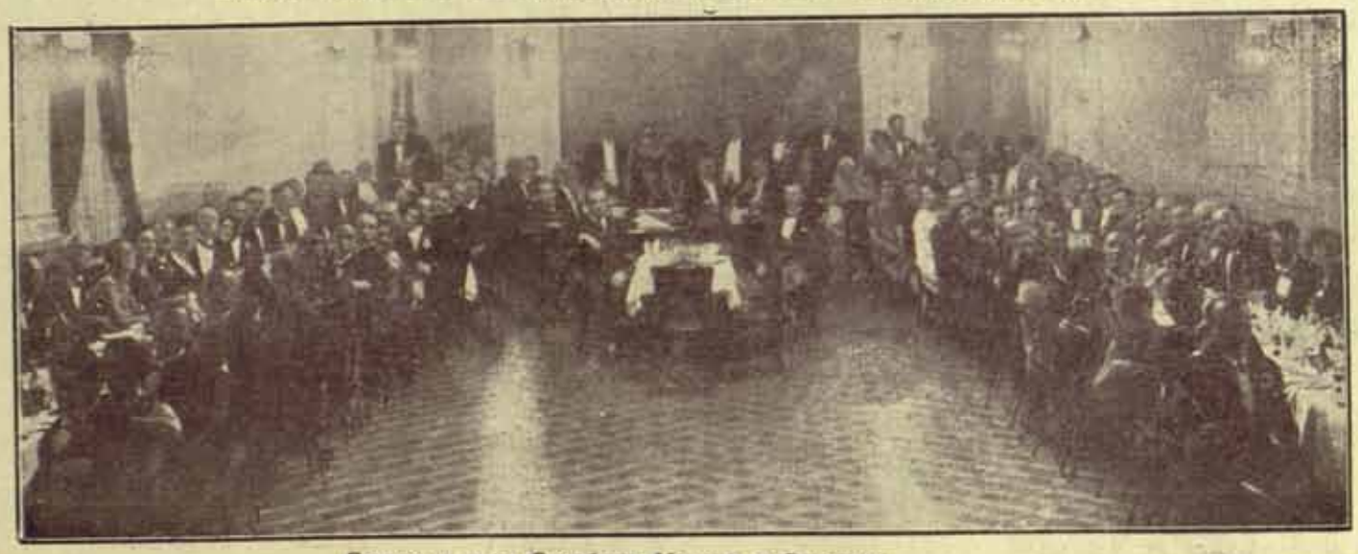
Наставак на 23. страни.

Глазбена Матица из Љубљане бавила се ових дана у Варшави, где је била срдачно примљена. Чланице и чланови Матице у свом живописном оделу у Варшави.

Глазбена Матица из Љубљане пред спомеником Шопена у Варшави.

Банкет у част Глазбене Матице у Варшави.

Убица из љубоморе

— Д. В. Бугарски —

Још сам био седео у својој соби, у великој редакцији једног престоничког листа, када неко јако закуца на врата.

— Слободно! узвикнух ја.

Врата се широм отворе и на њима се указа мој најбољи друг Слободан. Још одавно се ми познајемо. У школи смо увек један од другог преписивали задатке и то нам је помогло да се увек срећно „провучемо".

Одмах се дало приметити да је врло узрујан, јер ме није, као обично, ни поздравио.

— Но, драги мој, какво добро? Данас си, изгледа, устао на леву ногу. Нешто си нерасположен?

— Да, драговићу, догодило ми се нешто страшно! Просто невероватно! Ти сигуно познајеш ону моју малу пријатељицу?

— Јованку?

— . . . Јесте. Дакле, ја сам, као што ти је добро познато, заљубљен у њу до ушију и не могу напросто без ње.

— То добро знам!

— Била је нека забава, коју је приређивало добротворно друштво „Милостиња", и она ме позове да је посетимо. Ти добро знаш да је не уживам у забавама, јер не могу да поднесем ону вику, лупу, дреку и оне неморалне игре, али сам само њој за љубав пристао. Морам ти још једну ствар напоменути, а то је врло важно, ја сам врло љубоморан; али љубомора се моја не осећа, т. ј. други је не осећају, док ме она, мене лично, убија.

Ја сам дошао и видео сам како се сву ноћ врте парови. Ја нисам играо, јер те модерне игре презирем, па ми зато нико није прилазио и нико није са мном ни речи проговорио, и, свима непознат, седео сам у углу код свирача.

По кадкад ма се приближио бео мирисав облак. То је била она. Ни данас не могу да схватим, како ме је могла волети неприметно од људи, но за један кратак секунд. она се припијала уз мене, за један кратак секунд сам видео бели, лабудов врат у изрезаној белој хаљини. А када сам дигао поглед, видео сам диван профил, тако бео, строг и праведан какав је у замишљеног анђела над могилом заборављеног човека. И очи њезине сам видео. Велике, влажне према светлости, лепе и мирне. Окружена тамним кругом са црним зеницама, и ма колико да сам гледао у њу, била је непрестано исто тако црна, дубока и непроницљива. Може бити, да ја нисам гледао у њу тако дуго, те срце није могло, да створи ни једног покрета, но никада нисам тако дубоко и страшно разумевао, шта је то вечност, и никада је нисам таком силом осећао. Са страхом и болом сам осећао, да је сав мој живот танком лучом прелазио у њезине очи, док нисам постао немоћним за самога себе, отпуштен и безгласан — као мртав. Тада је она од мене одлазила, односећи са собом мој живот, и опет је играла са неким високим, надувеним и лепим.

Можеш појмити како сам био изненађен њеним одговором, кад сам јој рекао да је време да идемо кући, напоменувши јој, као узгред, да ћу је ја пратити.

Она се зачуди.

— Но ја већ идем са њиме, — и показа на високог и лепог, који није гледао на нас. Одводећи ме у празну собу, она ме пољуби.

— Ми ћемо се данас видети. Ти ћеш доћи, одговори она.

Отишао сам кући као пијан. Нисам никако могао да појмим како могу бити толико слаб према њој. Па она ме очито вуче за нос. Ах, ала су људи слаби, врло слаби према женама. На мах би се опет тргао, кроз тело би ми прошла нека језа и ја сам опет постајао онај „стари", покушавајући опет све да заборавим, да не изалазим из оквира равнодушности. Али срце, то проклето срце, не да ми мира.

*

Није дошла. Обманула ме је. а ја сам узалуд чекао. Сиви, једнолики сумрак спуштао се са тамнога неба, и ја нисам знао, када је сумрак прешао у вече, а вече прешло у ноћ, и чинило ми се, да је све то била само једна дуга ноћ. Шетао сам непрестано истим корацима горе, доле, али она никако није долазила. Пре је била тачна, а сад? . . . Можда се варам... Сам себе сам убеђивао о оправданости њеног изостанка, навађао сам разне непредвиђене ствари, које су је спречиле, да дође на састанак. Други један глас ме је побијао и ја сам се тада налазио у једном очајном стању.

Отварајући очи, видео сам осветљене прозоре високе куће, и они су ми тихо говорили својим тешким и лепим језиком:

— Она те је слагала: тог минута, док ти одмерено луташ, чекаш и страдаш, она је сва лепа, сва светла, сва лажљива овде, и слуша, шта јој шапуће високи и лепи господин, који тебе презире! Када би ти овамо јурнуо и убио их, ти би учинио добро дело, јер би убио прељубнике . . .

Ја сам снажније стискавао своју руку, у којој је био штап, и у смеху сам одговорио:

— Да, ја ћу их убити . . .

Недалеко, на црквеној кули поче избијати, и са последњим звуком сата, лупнуше стаклена врата, и по степеницама сиђе неко висок. Ја сам видео само његова леђа, но ја сам их познао, тако како сам их јуче видео, поносита, пуна презрења. И ход сам познао, а био је још лакши и сигурнији, него јуче; тако сам и ја одлазио не једанпут од тих врата: тако иду људи, које су мало час љубила женска уста . . .

Веруј ми, у том моменту не знам шта ми је било. Свој превелики бес нисам могао да обуздам и пришао сам му брзо. Без икаквог објашњења почео сам га — тући . . . Тукао сам га свуда, по глави, леђима . . . Он је био запрепаштен и није одмах могао доћи себи. Ја сам само замахивао, као да сам полудео. И једним јаким ударцем по глави оборио сам га на земљу . . .

— А после? . . .

— А после незнам шта је било. Он је јаукнуо, протресао се и опружио уз један потмуо јаук. — Мислим да сам га убио.

— Убио?

— Да, јер више није давао знаке од себе. Ја сам тада бацио штап и побегао. Да, побегао сам као кукавица, који не сме да изађе на среду и каже:

Јесте, ја сам то учинио, јер ми је украо срећу! Њу! Нисам могао мирно да гледам како ми душу убија. Ево ме, радите са мном шта хоћете!

— Него сам побегао овамо, код тебе, да ти све испричам и да ме заштитиш. Помози ми! Ја сам изгубљен, ако ми ти не помогнеш!

У том тренутку био је очајан. Управо нисам ни сам могао дати себи тачан опис тог његовог стања. Страшто је изгледао.

— Па ипак, можда још све није пропало, можда га нисам убио. Ударац није могао бити тако јак, да га одмах убијеш. Промисли! Не очајавај! Све ће се то дати још лепо уредити.

— Не, не! Ја сам убица! Разумеш ли ме, ја сам убица!... Говорио ми је, не, управо је викао и то тако страшним гласом, да сам и сам почео да страхујем.

— Знаш шта, ја имам врло добре везе, па ако хоћеш, могу ти одмах израдити пасош за иностранство. Него, збиља, умало нисам заборавио, носи ли твој штап твоје име?

— Не, само иницијале.

— То је добро! Јер са твојим иницијалима има још много људи у граду. А сам да се ниси никуд макао из ове собе. Ја идем да уредим ствар,

а ти ме чекај. Аероплан за Париз иде у подне, а сада је тек осам ујутро.

Брзо сам отишао на место несреће. Нашао сам само један штап, његов штап, и снег угажен. Јасно су се оцртавали облици нечијег тела.

Узео сам штап и отишао одмах Јованки. На вратима ме сусрете једна собарица и рече да је госпођица у „Москви", отишла је да обиђе њеног брата, који је дошао пре два дана из Америке, а одмах, на првом кораку настрадао.

— Замислите само, господине, када се ноћас, око 12 сати, враћао од наше госпођице, која му је приредила вечеру, пресретне га нека индивидуа и на мртво име испребија. — Страшно!

— Страшно, Бога ми!

— Због ом, госпођице, поздравите вашу красну газдарицу.

— Због ом, господине!

Нисам се ни часа премишљао. Одем у „Москву" и тамо затечем обоје. Сиромах човек, био је сав уфачлован. Морао сам се, силом околности, овом призору насмејати, упоређујући га са страхом свог пријатеља.

Одвео сам у страну Јованку и све јој објаснио. Она се истина насмејала, али одмах и наљутила.

— Том клипану се морам осветити. Знаш шта, извади и за мене једну карту за Париз. . . .

— Хахаха, то је генијално, већ замишљам шта намераваш. Сирома мој пријатељ! Његов страх, када Вас види, устроручиће се. Знаш, он је тврдо убеђен да је твога брата убио. То ће бити смешто!

Одјурио сам у биро за Ваздухопловни Саобраћај и наручио два места за Париз. Одатле одмах у Министарство и ствар је на време, захваљујући мојој брзини и вештини, били до подне у реду.

*

Можете замислити изненађење мог пријатеља, када је наједном, за време вожње, Јованка дигла своју копрену. Хтео је да скочи из аероплана, али се на време смирио.

Вероватно опет пољубац.

После су ми писали из Париза, да живе врло сретно и да ће ускоро на ривијеру.

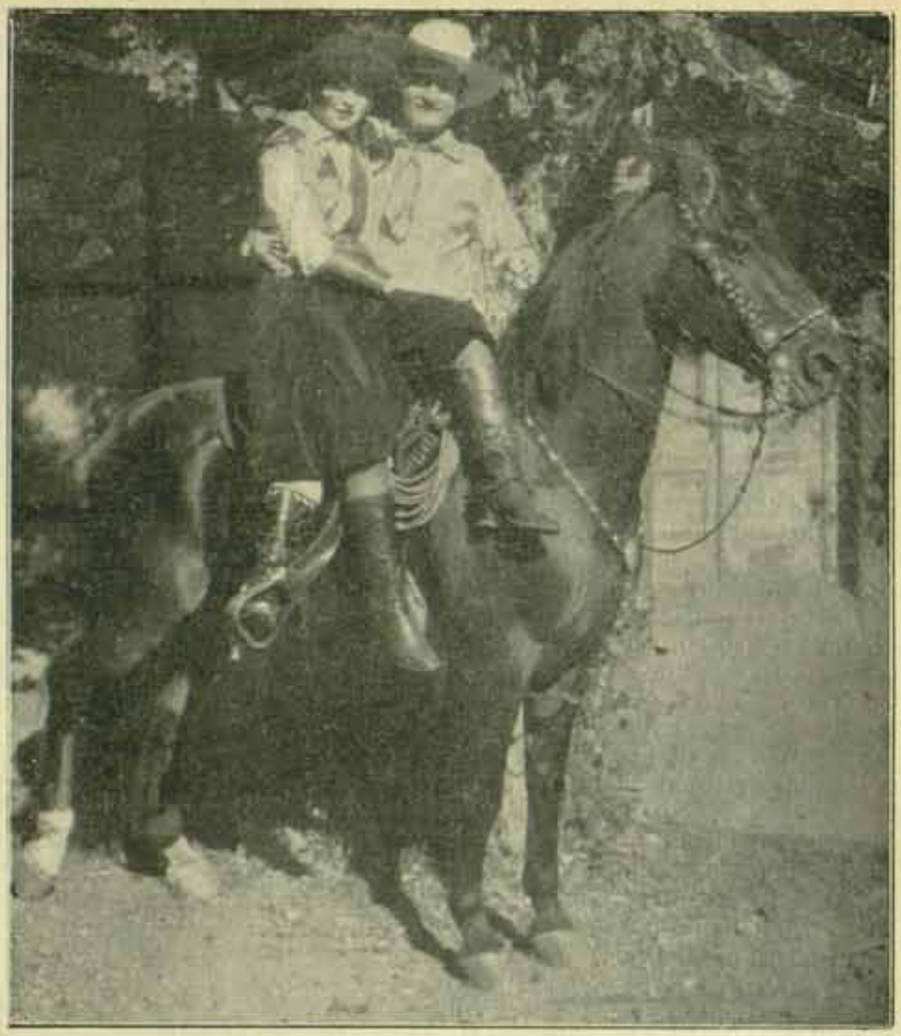
— А шта је било са „убијеним"?

— Па, он је великодушно све то финансирао!

НЕОПХОДАН.

— Ех, Мартине, зар ти доиста мислиш да си неопходан у нашој канцеларији?

— Свакако врло неопходан. Морам увек да примам на себе све глупости које други чине.

Том Микс у једном филму који се сада код нас игра.

Жена која види шта се налази у затвореним касама.

Недавно су у Мадриду били пронашли једног шестогодишњег дечка који је у кругу научњака изазвао велику запрепашћеност необјашњивом способношћу свог вида. Бенито Паз, како се тај дечак зове, види у унутрашњост затворених гвоздених кутија и чита затворене књиге. Најинтересантније је то да његов зрак, и ако продире кроз дебеле оловне плоче, ипак не продире кроз дрво.

Иста таква способност вида утврђена је код младе Францускиње, Анжеле Тарод којој је сада 34 година. Ова жена са села има ту необичну способност од свог детињства. Али дуго о томе није никоме ништа говорила из бојазни да је не сматрају за луду и због тога што је, као врло побожна, мислила да је то ђаволско кушање. Но ипак је у току времена откривена ова њена чудна способност и сада су је научњаци узели за предмет својих опита. Недавно су Тародову подвргли испиту и били су запањени њеном способношћу. Могла је да прочита натпис на старом римском новцу који је био затворен у жељезној касети, а исто тако прочитала је име у затвореној телефонској књизи, где се игла задржала забодена од прилике у затворену књигу. Интересантно је да Тародова, исто као и мали Бенито Паз може да продре погледом кроз ма какав метал, али не види шта је сакривено иза дрвене даске.

ПРЕТОВАРИВАЊЕ ВРЕЛОГ ТЕКУЋЕГ МЕТАЛА.

У Рокфелеровим фабрикама гвожђа у Охију, преносе текући, врели метал у огромним вагонима који подсећају на велике флаше. Вагони су постављени циглама за изолацију и снабдевени затварачима који се отварају и затварају помоћу електричног механизма. Метал по отворењу вагона истиче као роба. Један овакав вагон са својим товаром тежи 340 тоне. Сваки је вагон дугачак 56 стопа.

Кастиљанска авантура

— Катил Мандес —

Са руком на мачу и преко рамена пребаченим крајем огртача, дон Мануел млади витез, који је дошао у Мадриду на свечаност приређену на дан крштења инфанта Балтазара, шеташе се једне ноћи улицама као племић који тражи авантуре у двобоју или љубави, кад наједном истрча из једне куће дама потпуно увијена у црни плаш и приступивши Мануелу рече:

— Ако сте племић узвишеног и часног рода као што у истини изгледате, онда ћете свакако спасти једну високу даму којој прети губитак части и живота! Мој муж за мало што ме није затекао готово нагу код једног од својих пријатеља на кога је доиста без разлога љубоморан! Имала сам само толико времена да узмем свој плашт и да стрчим низ степенице. Али он ме гони! Задржите га по сваку цену. Јер, ако ме стигне бићу понижена и убијена!

Дон Мануел одговори:

— Бежите спокојно, сењоро!

И док је дама брзо одмицала, стао је крај врата одакле је ускоро затим излетео човек, који је био врло узбуђен и врло рђаво расположен што се могло закључити из његових жустрих покрета и из псовки које је полугласно мрмљао.

— Племићу! рече дон Мануел, пошто га је најпре полако и учтиво поздравио; тек сам недавно дошао у Мадрид, и није чудно што сам залутао у овом месту које је исто тако велико као што је дивно. Надам се да ћете ми рећи где се налази улица Сан Бернардино, у којој ме чежњиво чека особа да ми пружи неколико срећних тренутака а која ми је вечерас у Флориди обећала да ће ми отворити прозор чим њена дружбеница заспи.

— Оставите ме! узвикну овај; та видите да се журим!

— Ја се још више журим но ви, јер та особа што ме очекује има најлепше очи на свету. Али свакако ви се устручавате да ми пружите помоћ у овој мојој љубавној намери? Не могу ништа више да учиним већ само да похвалим нежност ваших осећаја, а гле, ја сам увек спреман да склопим пријатељство са племићем који има тако изврсне врлине. Не говоримо више о улици Сан Бернардино! Свакако ћете бити бар толико љубазни да ми означите пут до неке цркве коју вреди препоручити због реликвија које се тамо налазе. Радо ћу провести тамо целу ноћ у молитвама, ту ноћ коју хтедох посветити мање строгом занимању.

— Идите до ђавола и склоните ми се с пута!

— Зашто? Зар не могу да остварим ни свој завет ни своју љубав?

— Свети Јакове, узвикну супруг гњевно, — ви терате шегу са мном!

— Припремите се за борбу, рече дон Мануел, — примећујем већ одавно да терам шегу са вама!

Извадише мачеве. Био је то леп двобој за чије време одсјајиваху оштрице мачева на које су падали месечеви зраци. Двобој трајаше врло дуго јер су оба борца имала подједнаку снагу и одважност. Затим дон Мануел помисли: Свакако је она дама у плашту имала довољно времена да побегне.

Тек што је то помислио противникова оштрица мача зари му се под леву сису, врло дубоко. Пао је главом на калдрму, крикнувши гласно.

— Када би се бог хтео смиловати вашој души! узвикну победилац и хтеде да пође.

— Још једну реч! закркља дон Мануел. — Да ли је она дама коју гоните млада и лепа?

— Шта вам је стало до тога?

— Стало ми је много до тога! Био бих очајан када бих требао да умрем због неке убоге старице, брадате и са болесним очима.

— Онда знајте да је дона Ана, којој је тек двадесет година, најлепша жена у целом Мадриду!

— Добро! рече дон Мануел и испусти душу.

КИНЕЗИ И ГРАМОФОН

Кинези, у главном у приморским градовима, заволели су необично у последње време џаз и модерне игре, а како је грамофон најприступачнији и најпогоднији музички инструменат за ове ствари то је у Кини потрошња плоча са модерним играма врло велика. Тако је на пример у Хонконгу продато за годину дана за четврт милиона долара плоча са омиљеним играма. Трговине с грамофонима имају стално на стоваришту просечно седам хиљада комада плоча.

НЕСРЕТНИ МЛАДОЖЕЊА

— Молим за руку ваше кћери Лиле.

— Добро можете је добити. Али можете ли ви надржавати породицу?

— Свакако да могу.

— То ме радује. Има нас укупно седморо!

Дечији престиж

— Колико имаш година?

— Пет.

— И ја имам пет.

— Али мени ће до године већ бити шест.

СТАН СА ЛИФТОМ

— Шта, зар за собу у мрачном приземљу, крај самих врата, тражите 1000 динара?! То је много.

— Али, господине, узмите у обзир да у кући имате лифт!

ЉУДСКА НЕСТАЛНОСТ

— И ти ћеш доћи до истог искуства, драга моја, да су сви мушкарци превртљиви и нестални.

— Па то у осталом већ знам. Ето, тек што си почела са једним а већ ти се прохтело да ухватиш другог!

УВЕК СПРЕМАН НА ЖРТВУ

Он: Када човек воли девојку онда је у стању да јој жртвује и звезде са неба.

Она: То није ништа. Тако јевтина жртва!

КЉУЧ ОД КУЋЕ

— Госпођице, као што видим не можете у кућу јер је закључано. Смем ли вам понудити свој кључ?

— Жалим, господине, али тешко да ће моћи отворити наша врата.

— Али зато ће отворити наша врата, овде преко пута.

САЊИВОСТ ИЛИ РАСЕЉАНОСТ

— Има ли ту неког? викну газда од куће пробудивши се услед некаквог шума.

— Нема никог! одговори лопов.

— Е, онда ми се само тако учинило, — рече газда и окрену се на другу страну.

ПОРУЧИТЕ УЗОРКЕ И

увидећете

да је за набаву штофа, камгарна и шевјота за мушка одела, вуне, цефира, пархета, плиша, камбрика и баршуна за женска одела, платна те свe манифактуре најбоља и најјефтинија велетрговина

R. STERMECKI, Celje,

Br. 79, Slov.

Нахуп за велетрговину Отермецки врши се искључиво изравно из најбољих светских творница, због тога продаје се само добра и солидна роба уз ниже цене него гдегод. Нарудбе преко 500.— Динара поштарине слободно. Ценовник са више хиљада слика бадава.

Тридесет година Московског Уметничког Позоришта.

Константин Станиславски.

Сцена из Толстојевог комада „Цар Федор Ивановић". Овај комад даван је приликом прославе педесетогодишњице Позоришта.

Чехов чита члановима позоришта свога „Галеба". Слика из Московског Музеја.

ДВЕ ТРЕЋИНЕ СИГУРНО

— Мила је већ две трећине сигурно верена.

— Како то?

— Па, она хоће а и њена мајка хоће!

СЈАЈНА ПРЕПОРУКА

Удовица, која је удала три кћери, а и сама још добро изгледа те би се радо такође удала. У вези с тим дала је у новине оглас који се овако завршавао: Препорука: три зета.

СИРОМАХ...

Он (чита гласно новине: У Њујорку је сваки 25 минута прегажен један човек.

Она: Сиромах, како толико може да издржи.

СТРУЧНО МИШЉЕЊЕ

Гост, у кафани другом госту који седи према њему: Каква је та шницла?

— као стручњак могу вам рећи да је најбољи квалитет.

— Ви сте, дакле, касапин?

— Не, већ обућар.

ПУТ У МЕКУ АУТОМОБИЛОМ

Ове године посетило је света места ислама Меку и Медину 100 хиљада мухамеданаца, и то 49 хиљада из Холандске источне Индије, 14 хиљада из Египта и 15 хиљада из Британске Индије. Место традиционлних камила употребљавају путници из Мекке у Медину аутобус. Једна вожња стаје око 4.000 динара.

ПРАВЕДНА ПОДЕЛА

Отац: Као што видим твој брат има мању јабуку. Зар му ниси дао да сам избира?

Син: Јесам. Казао сам му: Или ћеш узети ову мању јабуку или нећеш добити ништа. А он је изабрао ову мању јабуку.

ОНА НЕ ЗНА...

Госпођа: Шта, ви већ имате драгана?

Нова служавка: Јесте, милостива госпођо.

Госпођа: А шта је ваш будући?

Служавка: То, молим, још не знам, али мој садашњи је кондуктер на трамвају.

НЕВЕРОВАТНО...

— Лањске године било је потребно 300 слонова за израду билијарских лопта.

— Невероватно просто како су те животиње веште!

ТРЕБА УВЕК САЧЕКАТИ КРАЈ

— Ах, како се дуго нисмо видели, госпођице! Мислим да је прошло већ петнаест година, зар не?

— Заиста биће тако.

— Ви се нисте ништа променили. Како дивне зубе имате!

— Е, па ни ви се нисте променили. Још увек умете да ласкате.

— Знате, ја то радим само због тога што бих желео да знам који вам их је зубни лекар намештао!

Конкурс лепоте у Сијаму

У Сијаму слон игра велику улогу. Сваки народ, чак и најцивилизованији, има понеке религиозне орфеје, које поштује и чува.

Код црвенокожаца поштује се обичај »тотемизам«. »Тотем« значи колац обојен разним бојама, који сваки Индијанац забада пред свој шатор и на њега натиче главе животиња.

Обожовоње животиња било је у природи примитивних људи. Неки су

Мис Бангкок — најлепша девојка у Сијаму.

волели мачке и крокодиле, други змије и орлове, а Херодот прича да су жене носиле гривне од змија, које су живеле у Нилу. Теле је било предмет обожавања, и за време Фараона Египћани су имали велики култ животиња.

То, што је некад било у Египту, и данас постоји у Сијаму. Као код Египћана, данашњи сијамски краљ је син богова и полубог. У двадесетом веку то је последњи од монарха бог, а религија сијамска је натуралистичка, и сви празници обележени су догађајима атрикултурним, кишом, сушом, жетвом.

Ту има занимљивих античких церемонија, а бели слон је врло популаран и игра врло значајну улогу у народном животу.

Кад се у земљи појави један бели слон, онда га с великом помпом доводе у престоницу и приређују се разне светковине.

Бели слон је велика реткост, то је освећена животиња, у којој се налази душа богова, и кад се он појави, значи да богови шаљу благослов на народ. Свештенство, и највише власти у земљи, узимају дужност око транспорта слона у престоницу.

Пре две године појавио се у огромној шуми лаотијенској један бели слон. Кад су га довели из шуме, остао је у северном Сијаму, у варошн Хијенг. Народ, и суверени сијамски дошли су да га посете. Пре кратког времена министар трговине, рођак краљев, дошао је да га води у престоницу.

Направили су један специјални вагон за њега и његову његову мајку, јер слон је још млад. Мајка је била врло послушна и одмах је ушла у вагон, али мали бели слон, као и сва деца, страшно се узјогунио и никако није хтео да уђе, не показујући ни мало радости за све те церемоније, које му се припремају. Морали су да га угурају у вагон, који је био врло угодан, и било је друштва, јер поред његове маме путовала су два њена кавалјера.

Тако се специјални воз с белим слоном кренуо у престоницу Бангкок. На свима станицам приређен је свечани дочек и сви су доносили шећерну трску као понуду слону, и разне друге посластице, чиме се он обилато частио, и имао је пун вагон шећерлема, те је био целог пута задовољан и миран.

Кад су стигли у престоницу бели слон је добио пурпурни огртач, а и његова мама, као владарка, примала је све почасти свог малог сина.

Тако су се кренули кроз варош у краљевско парк где их је очекивао краљ са краљицом.

То је била једна свечана поворка и народ је клицао слону. Најпре су ишли гардисти на коњима, затим ков-

Мис Лампанг.

бој сијамски са скерлетним заставама на којима је био насликан бели слон. За овима су маршнрали Сијамци у старинским костимима, са шлемом на глави. Иза њих лагано је ступао бели слон са својом мамом, а за њим су носили лакеји ордење, јер као сваки владар, он има пуно одличја.

Тог дана приређују се разне свечаности, а најважнији је конкурс лепоте. Најлепше младе девојке које су изабране као краљице у целој земљи, прате белог слона. Тога дана оне облаче националне костиме, који се све више губе и у Сијаму због европске моде. Неке носе дуге тоге, а друге се драпирају широким ешарпама од свиле, извезеним цвећем и тицама. А преко тога везују широки појас као што носе Јапанке.

Подражавајући америчанском конкурсу, лепотице носе име свога града. Прву награду за лепоту добила је мис Бангкок, а другу и трећу мис Лампанг и мис Хијенг-Маи.

У пратњи белог слона налази се и бели мајмун, који је као и он света животиња. Он једини има права да уђе у павиљон, који је сагрђен за белог слона у краљевском парку.

Те ноћи чувене играчице изводе своје најлепше игре, а сутрадан краљ покропи са светом водом слона и он остаје у његовом двору.

ЖЕНСКИ ЖУР.

— Зар ви већ одлазите, госпођо саветниковице? Ах, како жалим.

— Немојте жалити, драга пријатељице. Одлазим јер сам добро размислила о ситуацији. Оговарања је било толико и ето разговор постаје све мање забаван. Досаду ће прекинути мој одлазак. Имаћете опет новог материјала.

СВЕ ПО ПРОПИСУ.

— Франц, јеси ли ударио тога насртљивог зеленаша ногом под леђа?

— Јест, господине бароне; шта више бејах обуо за тај чин и ваше ципеле!

МЕЂУ ПРИЈАТЕЉИЦАМА

— Дакле, ви сте видели у бањи мог мужа? Молим вас како изгледа.

— Веома срећан.

ШВЕДСКО СЕЧИВО

ВИКИНГ

ЈЕ НАЈБОЉЕ

Тражите га свуда.

Генер. Заст. Е. Е. Лутероти

Београд, Драчка 9.

Тражим подзаступнике у свима местима Краљ. С. Х. С.

Бисер је лепота и патња

Данас нема жене која не воли бисер. Он даје један нежан одблесак врату и свака дама жели да има бисерну огрлицу. Прави бисер не може сваки да има, али створена је врло успешна имитација са ружичастим и седефастим сјајем, да се некад око превари. Најуспелија је имитација

Марија Медичи је носила бисер у вредности једне милијарде.

текла. То је једна врста полубисера, јер вештачки бисер ставља се у седефасте шкољке, да се преко њега превуче као једна сјајна навлака.

Имати »теклу«, то значчи имати један скупоценији накит.

Али је, ипак, идеал сваке даме — прави бисер.

Шта је бисер?

То је једна очврсла жљезда, која постаје од слузи шкољака. Нарочите шкољке луче ту слуз, од којих се прави бисер. Те шкољке су велике као шака или као тањир. Три године је потребно да се формира зрно бисера у унутрашњости шкољке, кад је остане на миру и не поједу непријатељи мора, морске звезде или рибе.

Постојбина бисера су већином тропска мора, највише Персиски Залив, а налази се и у хладним језерима Северне Америке и у неким енглеским рекама.

Лов на бисер почиње у априлу, а сврашава се у јесен.

Гњурци бисера су урођеници, и то је врло тежак посао и убиствен за чуло вида и слуха, јер сви оглуве и не могу више да се баве гњурањем до пет година.

По четрнаест сати дневно они раде, а за то време хране се урмама и пиринчем. Они не мењу никакве гњурачке маске, већ само запуше нос, а за појас вежу котарицу у коју спуштају шкољке. Сваки три минута гњурају се, и остају у води два до пет минута, у дубини од двадесет метара. Њихов живот је страшан, као да су робље, али они се драговољно одају том послу, који им доноси врло малу зараду.

Кад се изнесу шкољке одмах се отварају, и ако се нађе неки велики бисер, који представља читав капитал, гњурац га држи извесно време у устима, да не би услед промене температуре пресо, а ситнија бисер оставља се на сунцу да очврсне.

Не може се замислити колико патњи се издржи док се добије једна скупоцена огрлица. Тропско сунце сажиже, а у води се налазе милијарде црвића, и разне епидемије жарког појаса тамане гњурце.

Из целе Индије, Персије и Арабије слежу се трговци бисера. Неки од њих још раније закупе лов, и купују бисер у шкољкама, које још нису отворене. То је трговина на срећу, јер у свакој шкољки не нађе се бисер, а

Бисер махараџе од Патиала представља читав државни буџет.

некад се нађу највећа зрна и то је лутрија.

Интересантно је да ли бисер угине? Он мора да изгуби свој сјај и лепоту кад стоји закопан. Данашњи јувелири труде се да васкрсну бисер од пре хиљаду година, који је нађен у катакомбама. Бисер се мења услед додира помаде, неке киселине, па чак и парфем утиче на његову боју.

ТРИДЕСЕТОГОДИШЊИЦА МОСКОВСКОГ ХУДОЖЕСТВЕНОГ ТЕАТРА.

На завеси Художественог Театра у Москви насликан је галеб. То није само симбол полета, већ потсећање на Чеховљеву драму »Галеб«, која је била извиждана у Александровском позоришту. И тај »Галеб«, који је тако скандалозно пропао на бини императорског позоришта, донео је велику славу Художественом Театру.

»Ми хоћемо да вам докажемо, говорили су художественици, да оно што је у устима других досадно и непотребно, код нас добија пуно блеска и значаја«. И зато су за своју завесу изабрали емблем »Галеба«, што је значило да они никад не говоре ништа ново, али све изражавају на нов начин.

Тешко је рећи у неколико речи шта је све урадио Театр Станиславског и Немировић Данченка. Ни о једном позоришту у свету није толико писано као о художественом.

Пре тридесет година у позоришту нису имали тачну представу о томе шта је сцена, режисерова замисао, штимунг. Сценска уметност сконцентрисавала се око глумаца и успех је зависио од његовог темперамента и талента. У Художественом Театру редитељ је строг, неумољив, непоколебљив, пуномоћни господар сцене и оваплотитељ пишчеве замисли, која се изводи помоћу целокупног сценског материјала: декорација, осветљења, музичке пратње и . . . глумаца.

То је била права револуција и Художествени Театр побеђује. И кад су почели да прекоревају театр, да је угушио човека, одговарају на то имена као што су Станиславски, Качалов, Москвин.

За тридесет година то уметничко позориште имало је доста успеха и неуспеха, и његово истраживање још није завршено. Од утанчаног, доведеног до савршенства и легендарног реализма првих драма Чеховљевих, до симболистике Ибзена, Метерлинка, Хауптмана, Хамсуна, и до трагедија Шекспирових. Од стилизованих драма Андрејева па до Молијера и Островског, такав је био замах Художественог Театра. И у то позориште, у улици Камерлерској, долазили су да се поклоне Рајнхард и Енглез Виљем Крег, и данас, на дан тридесетогодишњице позоришта »сумрачног расположења«, шаљу телеграм холивудски уметници Чаплин, Дуглас и Мери Пикфорд.

У руској уметности налазе се имена, којима може да се поноси сваки Рус, и она нису само руска, већ интернационална. То је Толстој, Достојевски, Ана Павлова, Шаљапин, то је Художествени Театр.

Последице љубави Краљице Сабе

Краљица Саба владала је у Етиопији. Једна легенда прича о њој, да је ишла да направи посету Соломону, чијој се мудрости дивила, а у исто време имала је жељу да га освоји.

У историји то је било први пут да једна владарка прави посету владару. Да би се допала Соломону, ставила је на себе тешки накит, и сва је блистала у смарагдима, сафирима и крупном бисеру.

Као све жене, које су уз ти дипломате, а и краљица Саба је била дипломата, она осваја срце Соломоно-

Поглавице абисинских племена.

Отмена дама у Абисинији.

во. Из те љубави рађа она сина и са дететом враћа се у земљу мирте и измирне. То дете расте и постаје диван младић, мудар и врло храбар, прелази кланац, који раставља Абасинију од Етиопије, осваја Етиопију, почиње да влада под именом Менелика, и оснива царску династију, која и данас влада у Абисинији, а последњи је владар новоизабрани краљ краљева Тафари.

Династија, коју је засновала краљица Саба, најстарија је на свету, старија и од династије Микада, који се појављују тек у седмом веку.

Ова легенда је заснована на стварности, јер је краљица Саба постојала и њена љубав са Соломоном дали је великог владара и оснивача династије, који владају толике векове.

Абисанци су интересантан народ. Они имају везе са старим израиљцима, јер су ови населили Абисинију, и мешајући се са ондашњим Етиопљанима створили су један тип, сличан јеврејском, дугуљасте црне очи, кукасти нос, коврчаву косу и браон тен лица. Неки су веровали, да су Абисинци црнци, али они немају везе с њима, и у првом почетку хришћанства примили су православну веру. Абисинија је данас једно острво хришћанско међ муслиманским народима. Више пута таласи исламски ударали су о њене зидине, али су се увек разбијали.

То је једино племе у северној Африци, које није примило Ислам.

У Абисинији је остао феудални систем, јер поред цара, који је краљ краљева, постоји Ваз, што значи краљ, који живи на свом феудалном добру и њиме управља.

Ти краљеви воде патријархални живот у замку, који је као неки феодални бург. Они добијају производе са свог имања и све се ту налази, огромне њиве и ливаде по коме пасу безбројна стада оваца. Одело им се фабрикује од вуне њихових оваца, а ципеле од коже њихове говеди.

Велики етиопљански племић, Јаз, живи као суверен, и највише се бави ловом, јер Абисинија је рај за ловце и велике хајке и ловови, који се приређују у Абисинији, могу да дају представу фараонових ловова.

У последње време сви владари на Истоку труде се да се модернизују. Покрај дворова старе етиопљанске архитектуре вија се и европски стил и модерне грађевине.

Највеће вароши у Абисинији су Гондар, Асум, Лалибела. Лалибелу Абисинци пореде са Римом, јер је подигнута на седам брегова.

Богатство те афричке земље састоји се у стоци, шумама и слоновима. Само они још не уме да црпи то богатство.

ТРАГИЧАН СВРШЕТАК ЖИВОТА ФРАНЦУСКОГ РАТНОГ ПИЛОТА ШАПОА

— У заблуди убијен као лопов —

Славни француски ратни пилот Шапо, који је за време рата био много пута одликован завршио је врло трагично свој живот јер га је један фабрикант у судбоносној заблуди убио као лопова.

Париски фабрикант надгробних споменика ушао је недавно једне ноћи у стовариште и ту чуо сумњиво шушкање. Узевши револвер почео је претреаживати стовариште. И доиста пронашао је неког скитницу који је ту спавао. Не чекајући да се сиромах пробуди фабрикант га је убио као пса испаливши на њега два метка из револвера. Испитивањем је утврђено да је тај сиромашак потражио уточиште у магацину пред рђавим временом.

Али какво је било изненађење када су утврдили да је убијени скитница управо ратни пилот - херој Шапо.

Заиста је чудно како је могао запасти у такву беду човек који је храбро бранио отаџбину најопаснијим начином борбе, а са друге стране још је чудније да је фабрикант могао тамо мирно да убије човека на спавању.

Судбина је често грозна у својој иронији!

АМЕРИЧКА РЕКЛАМА

На једном америчком гробљу код Њујорка налази се надгробни споменик са овим натписом: Овде ће једном наћи вечити мир мистер Џенмс Џонс. Али за сада још живи и држи трговину са обућом у Франклиновој улици бр. 150.

КОЛИКО СТАЈЕ ИЗБОР ПРЕДСЕДНИКА СЈЕДИЊЕНИХ ДРЖАВА

Две главне политичке странке у Сједињеним Америчким Државама, републиканци и демократе скупили су за изборе председника скоро 10 милиона долара — око 600 мил. динара. Изборни издатци изнели су до сада преко 8 мил. долара. Од ове суме само републиканци издали су 4.740.000 долара.

Г. Шостек са својом екипом тениса на тренирању код Боб-клуба на Сави, уживајући ванредно благу јесен, која се свима чинила као благо пролеће. У толико су партије тениса биле пријатније и веселије.

ЈЕДАН НЕУСПЕЛИ ФИЛМ. Група киноаматера на тераси „Победника" на новом Калим егдану, инспирисана Мештровићем скулптуром, одлучила се да направи занимљив филм са једном Пате-Беби али је велико присуство света омело лепи план редитеља и талентованих кино-глумица, које чувају своју анонимност.

Трагедија последњег аустријског цара

Венчање ерцхерцога Карла са принцезом Зитом од Бурбон Парме у присуству старог цара Франца Јосифа у замку Шварцау 21. новембра 1911 год.

Крунисање цара Карла за краља Мађарске у Б. Пешти 1917. год.

Царица Зита, после смрти свога мужа, повукла се у Шпанију, где најскромније проводи живот са својом многобројном децом.

Старамајкино срце

— Дете моје! Ти плачеш? —

Жуте, смежуране руке спустиле су се на главу младе жене и миловале су њежним покретима разбарушену, бујну косу. Старамајкино срце већ је одавно слутило истину. Њене кратковиде, избледеле очи, примећивале су оно, што очи обичног смртника нису биле у стању да виде. Да је њена унука, жена богатог фабриканта и мајка малог, слатког детета — заволела другог...

Плава глава се подигла и усне, набрекле од плача, покренуле су се.

— Ти, толико мудра, ти — која толико година ћутећи гледаш промене живота — кажи ми шта да радим?...

Смежуране руке уздрхтале су. Две златне бурме на прсту, спојене крстом — заблистале су у крвавом светлу запада.

— Гуши, гуши грешан осећај — и чекај... Све у животу пролази — и то ће проћи...

— Никада! Никада!.. Најзад — што ја тебе питам? Удата за старца и до краја свога живота њему верна — ти познајеш љубав из моралних, старинских романа! А она гори овде — у грудима, у мозгу, у крви!... Ох, шта ти знаш о љубави!!!

— Мислиш?... старамајкине очи запалиле су се неким унутрашњим пламеном. — Онда слушај, што ћу ти испричати и сахрани ову исповест на дну свога срца, заједно са твојом очајном љубављу...

— Имала сам онда осамнаест година. Муж мој, маршал украинске шљахте, старац од својих седамдесет и неколико година, узео ме је из куће мојих родитеља нарочито припремљену за тај брак. Знала сам да не смем изневерити свога мужа, а да не рескирам животом — и три пуне године без специјалне одвратности, подносила сам пољупце безубних усана.

Но једном — у лову на рисове, у подолским, бескрајним шумама, угледала сам човека чије су се очи, као очи јастреба упијале у мој поглед. Син наших суседа, једва мало старији од мене, снажан и леп — учинио ми се у оном тренутку сличан богу прастарих, словенских шума. Смрзнута пара на његовим трепавицама и малим брковима, висока шубара од самура, кратак кожни ловачки капут — све ми се то урезало у памет. И још сада имам пред очима снегом покривене просторе украинских поља, плаве змије трагова саоница, модре зидове шума, јеле — напудриране снегом — и два пара заљубљених гаврана, који су се играли испод плаветног, јануарског неба... На снежном тлу — пуно је било трагова. Зечији траг је изгледао као вез на белом платну... Траг лисица, ситан и густ — сличан је био ђердану бисера. И трагови курјака: изгажена места ноћних, љубавних гозба... И траг рисова, који не личи ни на један други траг, са малим узвишењем у средини, као, да је звер при ходању — шапом грлила снег...

Златно-жута, дивна животиња, са узвишеном главом и малим, црним, подигнутим репом — у кратким скоковима ишла је право на вас. Ишла — прошла — и изгубила се у белој чељусти шуме. Јер нисмо ништа друго видели — сем наших очију, гладних, жедних и болних...

Од тога дана диван замак мога мужа постао ми је сличан затвору, из којега сам кроз округле прозоре старог, високог бастијона гледала модре шуме — кривце моје несреће... На дну срца љубоморно сам чувала своју болну љубав, као највеће и најстрашније благо. Две године су прошле, као два тренутка — а ја га нисам ниједном срела више. Чула сам само, да је отишао на далеки, заморан пут...

Тек у пролеће — нагло, као што нагло расцветају шуме — пронела се вест о његовој скорој веридби. Онда је у моме животу — животу једне религијозне жене — наступила промена. Нисам се више могла молити Богу, а моји оборени погледи — избегавали су лик Свете Девице.

Весело и задовољно причао је мој муж о великом пријему наших суседа у част младог пара. Само још неколико дана делило нас је од оног великог празника, на којем су имале, да буду утакмице за првенство најбољег стрелца Украине. Обузета наглом одлуком, грозничаво сам се вежбала по цео дан. Још као дете изврстан стрелац — сада сам убијала у лету ласте и на педесет метара одстојања — скидала сам куршумима кукурузна зрнца набодена на дугачке игле.

— Видим, да се моја жена решила, да добије првенство! — добацивао ми је мој муж, трљајући задовољно руке. — Мало ти је, што си жена маршала целокупне украинске шљахте! Сад хоћеш да ја будем муж највештијег стрелца Украине!

Осмехивала сам се дрхтавим уснама — и не одговарајући — вежбала сам се даље, неуморно, страсно...

Тога дана — обукла сам се, као на своју веридбу. Рухо од белог, тешког атласа, опшивено крзном беле лисице. У витице — уплела сам беле руже.

Кад је дошао ред на мене и слуга ми пружио мој мали, сребром украшен флобер — извадила сам на грудима сакривено златно срце, накићено рубинима и дигнувши га у вис, упитала сам гласно гомилу гостију, који су ме окружавали:

— Ко хоће, да ми придржи изнад своје главе ово срце, као нишан?

Гомила се заљулала, као њива под додиром ветра. Од усана до усана ишла је вест о жељи маршалове жене — али нико се није јављао. Рубинско срце у мојој руци — крваво је сијало на сунцу...

Потражила сам погледом њега. Нашла сам га, где стоји поред своје вереница, блед и диван у оделу украинског магната.

Под мојим изазивачким погледом руменило му је облило образе. Сишао је полако низ степеница и праћен очима гомиле — пошао је право к мени. Његова вереница га је очајнички задржавала. Мој поглед га је мамио и преклињао... Поклонио се предамном.

— Милостива, ви сте познати, као изврстан стрелац и мило ми је учинити вам једну, толико ситну услугу...

Климнула сам поносито главом у знак захвалности. Али моје очи су га миловале и љубиле...

Одстојање је било одмерено. Тридесет метара. За тренутак — у његовој руци изнад главе — дивне, класичне главе — сијало је моје срце — и одмах је пуцањ одјекнуо. Као клас подсечен српом — његово тело се срушило на земљу. Куршум је просвирао тачно кроз средину чела...

Уплашене очи младе жене са запрепашћењем су гледале пожутелу, дрхтаву руку старамајке.

— Зар си га убила намерно?

— Да. Волела сам га толико, да не би могла поднети помисао, да припада другој...

— А да ти се неко други понудио, да ти придржи срце — а не он?

— Онда би куршум просвирао кроз рубинско срце — и кроз моје срце...

— И није ти било ништа?

— Ништа! Нико није слутио истину... Несрећан случај... Мој муж је заташкао све. Само никад више нисам узела у руке ватрено оружје...

Бранислава Михел

НОВОСТ.

Отац, вративши се с пута кући: Па, сине, има ли шта ново?

Син: О, јест, оче! Имамо још увек исту службу.

Историја вашег дијаманта

У Амстердаму се налази чувена Ашерова радионица дијаманата. Она је највећа на свету, и ту се ради с највећом опрезношћу, јер само један мало јачи ударац чекића и дијамант може да уништи читаво богатство.

Дијамант, онакав какав се налази у земљи, нема нимало сличности са дијамантом на вашој руци. У том примитивном стању он личи на неко непрозрачно стакло, уваљано у блато, па чак и у својој унутрашњости није бољи од спољашности.

Радници, који имају да метаморфозирају глачање тог угљеног кристала, морају да му поправе све неправилности. Од једног већег камена некад направе по неколико, и никад се за онај блистави драги камен не би рекло, после дугог рада, да је то онај примитивни дијамант.

Дијамант је најтврђи минерал и само може да се сече и глача самим собом. Али његова површина није подједнаке отпорности. На неким местима он не може да се пресече, зато радник мора потпуно да га познаје, и тражи мање отпорно место, да би га раздвојио. Помоћу кинеског мастила на дијаманту се најпре обележе пруге, као неки план рада.

Може се замислити, како је то огромна одговорност, кад треба раздвојити и расећи један велики камен, као што је »Кулинан«, који је био тежак више од три хиљаде карата, и од кога се добила читава серија мањих каменова, а два су била велика као голубије јаје.

Преламање дијаманта врши се на овај начин. Радник, пошто је добро простудирао камен, ставља оштар нож на њега, и одозго удари чекићем. Али при томе мора да има врло сигурну руку. То растављање врши се и са тестерицом, која је танка као најтањи папир, а направљена је од бронзе. Та тестерица умочи се у уље које је помешано са дијамантским прахом, и тестерица се натопи тим оштрим прахом.

Најважнији посао на дијаманту то је полирање, које му даје сјај, а врши се помоћу једног апарата, који се окрене 2.200 пута у минути.

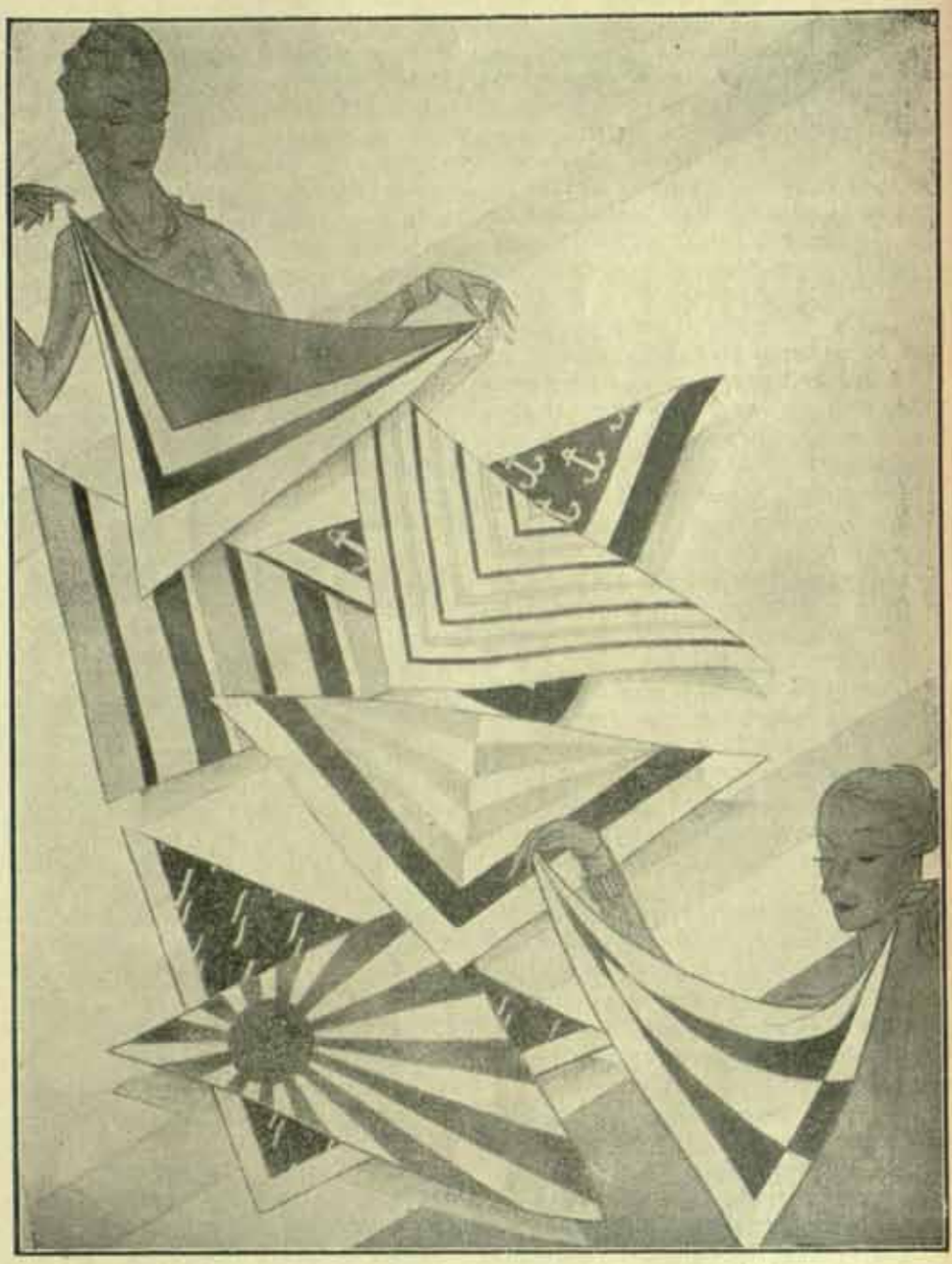
Кад изађе испод тога апарата он изгледа сав умивен и блиста од лепоте.

ГЛАВНА ЛИЧНОСТ.

— Ја сам сада главна личност у овој фабрици леда, господине професоре. Све иде кроз моје руке!

— Страшно! Онда сигурно по цео дан имате хладне прсте?!

Модне новости

Није свеједно какав ће оковратник дама понети. Оковратнику се обраћа већа пажња но икада. Везује се напразне начине, у чвор или се драпира и т. д. Модели: Шанел и ЛеЛонг, Париз.

НА ПЕРИФЕРИЈИ.

— Ја ти се чудим матори клипане да носиш капут који ти тако рђаво стоји.

— Па зар ти, сељачино, мислиш да ће ти келнер изабрати капут и опробати како ти стоји?!

ЛЕПА ФИГУРА.

— Налазим да госпођа Милер има врло лепу фигуру.

— Шта, зар она и лепа фигура! Страшно се варате. Та она не може да носи ништа готово, највише можда кишобран!

"ХАРМОНИЈА"
ОДЕЉЕЊЕ КЛАВИРА
Највеће предузеће земље.
БЕОГРАД, КРАЉА МИЛАНА 45.

Продаје по најповољнијим плаћежним условима. Каталог бесплатно.

Чаршија на Славији

Славија пре педесет година, прича један стари Београђанин, била је пољана. Налазила се једна кућа, ограђена плотом, и у њој су становале две буљубаше, који су то имање добили бесплатно. Онде, где је сада кафана „Три сељака", једна жена је становала у ниској кућици, и гајила је пчеле. Ми, деца, волели смо ту да се играмо, и крали смо орахе од буљубаша, а они, како нас виде, излете са револверима за силавом.

А од Славије до Официрског дома кућерци, плотови, баште. Кад падне киша нисте могли да прећете тај део. Све рупчаге, баре, блато . . .

А данас?

Данас не можете да прођете Славијом од саобраћаја. Аутомобили, кола свију врста, пешаци . . . Сваки час се трзате, окрећете, и треба по два три минута да се причека, да се угради моменат и пређе на другу страну.

Славија је постала друга чаршија Београда, разноврсна и естетска, са својом психологијом, топлином, ноћним животом, елеганцијом.

Кад на Теразијама престане живот, онда овде почиње, кроз весео жагор, звуке цимбала и виолина.

Ту је тако интимно, и сви се познају. Од најмањег трговца, до највећег, све знате, и сви вас знају.

Сем свога великог саобраћајног промета, она има и трговачки значај. Трговина се нагло развија на Славији, нарочито мануфактурна и колонијална.

Кад би се нешто забранио приступ овима на Славији да долазе на Теразије и у чаршију у Кнез Михајловој улици, госпођа не би осетила да не живи у Београду. Све што има та модерна Кнез-Михајлова чаршија почиње да добија и Славија.

Осећа се конкуренција тих двеју чаршија, подражавање, и борба да е муштерија заустави и увуче у трговину на Славији.

Чаршија на Славији постаје једна брана чаршији у Кнез Михајловој улици. Госпођу још везују традиције за Теразије и Кнез-Михајлову улицу, почиње радознало да се зауставља пред излозима на Славији и долази до закључка, да има пуно ствари које ту може да купи, и не мора да жури даље.

Седам сати увече иде у прилог чаршији на Славији. Погледате у сат, а пошли сте на Теразије у неку трговину. Онда видите да остаје само пола сата и ви се решите: Купићу на Славији.

Излози вас привлаче, разнобојни као баште, са сомотима пролетњих боја, и цветним фланелима, меком кашом, тешким штофовима . . . прозрачним крепжоржетом и сјајним крепсатенима.

Пролетос се ту појавила трговина „Бораниjашевић, Јовановић и Друг", и она је постала центар мануфактуре и озбиљан конкурент великим трговинама у Кнез Михајловој улици. Одмах по излогу позна се укус трговца, који се труди да унесе рафинираност у сваки кут своје радње и вешто да прикаже садржај своје робе. Ту кипти од света, и извежбани и услужни трговац, као г. Бораниjашевић, може да буде задовољан, јер је створио потпуно модерну мануфактурну трговину на Славији.

Та мануфактурна трговина и колонијална г. Живковића најупадљивије су на Славији.

Футуристички излог г. Живковића увек привлачи пажњу. Реклама одговара артиклу, а та реклама има нечега уметничког у себи. Али г. Живковић плаћа 3000 дин. месечно само за уређење излога. Једног дана видели смо ветрењачу и деца су чекала да виде кад ће она да почне да се окреће. А ветрењача је рекламирала брашно. У сезони чаја посматрамо у излогу јапанска слова и читаве гомиле најфинијег чаја и бисквита који се топе. Једна велика кутија стоји отворена у радњи и млади, симпатични трговац, нуди сваког. Једна врло слатка реклама, Београђанкама још слађа, кад их нуди сам трговац.

Шта се све ту може купити.

— Набавио сам бисквите, који дају линију, каже г. Живковић, и пружа једа бисквит као печена кора од гибанице.

То је енглески производ, а узима се место хлеба, јер је познато да се хлеб забрањује, кад се одржава дијета мршављења.

Смејао се енглески трговац, кад је добио ту поруџбину и казао је: „Благо београдским госпођицама, кад о њиховој линији води рачуна један млади трговац."

Највећа вредност чаршије на Славиј у томе је, што је јевтинија од Кнез-Михајлове. Ту је мања режија и може да се купи све јевтиније.

У оним малим трговинама са чипкама може да се нађе врло лепих стварчица.

Изнећу један пример. За једну исту чипку у Кнез Михајловој улици тражили су ми 60 дин., а на Славији сам је добила за 40.

Женски свет то зна, зато прво обиђе Славију. Тако се ствара конкуренција, а из те утакмице муштерије добијају. Све што хоћете имате на Славији. Цицеле, као и шешире, елегантне лустере, луксузна огледала, меке тепихе и т. д.

И само се спустите низ оне попречне улице па сте у чаршији.

МИР-ЈАМ.

MARKE
ČAJNIK

Decenijama je obljubljen, pije ga cijela Evropa.

СИФИЛИС
се лечи
SIGMARGYL
пастилама

најновијим и најбољим проналаском француског научника

Dr. Pomaret — Париз. Одобрено решењем Министарства Народног Здравља № 43367. Упутства шаље уз пошиљај 1'— дин. марке: Јосиф Пантић, Београд Кр. Наталије ул 5.

Велики илустровани ЦЕНОВНИК
добијте бадава! Затражите га код Складишта
MEINEL I HEROLD
ТВОРНИЦА ГЛАЗБАЛА, ГРАМОФОНА И ХАРМОНИКА
R. Lorger MARIBOR Бр. 145.
Виолине од Дин. 95.— Ручне хармонике од 85.—
Тамбуре од 98.— Грамофони од 345.— на више.

(Наставак са 10. стране).

СРЦЕ МОЈЕ МАЛО.

кутију од жижица, у којој је стојала свећа синоћ, пре него што је отишла од куће. Али он онда свећа је потпуно изгорела.

— Сад већ и то заборавља овај човек: да угаси свећу — гунђала је срдито.

Била је уморна, није тражила другу свећу. Можда не би ни нашла.

Била је изнурена и целим бићем њезиним овладао је осећај одвратности чак и према самој себи. Желела је да се што пре опрости стварности. Да заспи, да заборави! Све да заборави.

Почела је да се свлачи, у полусну бацала је са себе, једно за другим, шешир, одело, корзет, ципеле. Ципеле су тупо лупнуле о под. Такав беше тај звук, као када прве груде падну на спуштени мртвачки сандук.

И нехотице се стресе. После је, опет пипајући у помрчини, на прстима, пошла према заједничкој постељи.

Легла је и на себе навукла покривач.

Била је страшно уморна, па ипак није могла да заспи. Нови шими брујао јој је у ушима и она није могла да га се ослободи.

Према зиду се беше окренула, држећи, да тако, можда, неће чути мелодију, од које није имала мира.

Ни то јој није помогло. Као да је цео оркестар свирао шими у њезиној глави. Хтела је да разговара, било с киме. Па ма и са својим мужем. Само да чује човечји глас.

Махинално пружи руку. Њезини суви, врели прсти дотакнули су хладно, укочено тело.

Ужасно вриштећи скочи с кревета а од страха сва мокра, клецајући ногама налете на затворена врата.

Међутим, толико снаге већ није имала да притисне кључаоницу. Онесвешћена паде пред вратима...

Јер, онај, који је лежао у кревету њезин муж: Био је мртав.

К. А. Ц.

Филмови које смо гледали

Кад се код филма споје две вредности, садржај и игра глумаца, онда се добија најбољи утисак. Често игра не може да спасе садржај, а у многим филмовима осећа се та напрегнута жеља да се измисли нешто ново, пронађе сиже до сада непознат и да се заинтересује публика до крајњих могућности.

То је код филма „Човек се смеје". Ту је тежња да се изнађе нов садржај. Средњи век, тежак и наказан у својој комичности и разврату, али тежак и за гледање, и за све време чуди се гледалац: Зашто је потребно да се Конрад Фајт онако мучи, држи у устима лажне зубе и прави страховите гримасе?

Гледалац воли да осети бол, воли и да заплаче, јер и плач је сладак и контраст смеху, одушевљава се кад се заноси и узбуђује, али не воли да се ужасава и гади.

Тај сиже је само за роман, кад се замишљају грозоте, а не виде као стварност.

Овим филмом Конрад Фајт је изгубио код публике. Њему је, можда, чинило задовољство да покаже сву своју филмску технику у тој наказној форми, и у томе је успео, али за гледаоца није само важна импресија, већ оно осећање које изазива тај утисак.

Можда неко то воли, али треба имати у себи садистичке природе, па то посматрати.

Конрад Фајт је најсимпатичнији кад игра дегенерисане љубавнике, који ипак не излази из оквира човечности. Ту он може да пусти маха својој психологији и таленту.

*

Филм „Клуб Шесторице" мало је напабирчен. Исти онакав почетак је у једном филму Лије де Пути. (Не могу да се сетим како се зове тај филм). Њу бешчасте официри, она долази команданту, излазе на рапорт гардисти. Само је недоследно дошао Сибир у филму „Клуб Шесторице". То је већ намештено, да би се она појавила у Бечу. Код неких филмова осети се, како се изгуби природни ток, и мора нешто вештачки да дође, да би се развијали даљи догађаји. Не треба приказивати многе филмове са Иреном Раш. Она је треатрална, понавља се у сваком филму, и постаје монотона.

*

Геста Екман је најсимпатичнији глумац. Чудновати су ти северни глумци, Грета Гарбо, Геста Екман, Баримор ... Геста Екман и Баримор имају неке сличности, само је топлији Екман, али оне топлине као што је Грета Гарбо. Он се не смеши, лице му је непомично, али очи и усне узбуђују, и више заносе гледаоца него кад би говорио. Тако и Грета Гарбо ћути и посматра, и упија се у очи онога, који је гледа, хипнотише га неким сањалачким хипнотизмом, и одвлачи у таласе својих осећања.

„Свадба под револуцијом" узбудљив је филм и успео.

Гесту Екмана увек нам можете приказивати, он не може да замори, јер је у сваком филму другојачији. Ако му неки гест сличан и ухватите, он је природан, и не осети се техника, као да је све то истинито што игра

М —

НАЈЛЕПШУ СТАКЛЕНУ БАШТУ ИМАЋЕ ПАПА

Папа је одлучио да тако звани Белведерски двор у Ватикану претвори у башту. Нова башта заузимаће простор од 2.600 кв. метара и биће једна од најлепших и највећих башта на свету.

ЈЕДАН САТ ПОСЛЕ ПОНОЋИ

— Час када Бездушни Убица извршује своје злочине. —

Кад је дошао до професорове куће Мат заустави ауто и остави у њему Рекса, бојећи се да се професор не љути што уводи пса у кућу. Пењући се уз степенице, Мат спази професора Лероја за столом, заузетог читањем неке књиге. Проседе косе, доброћудног изгледа, професор је личио на неког студента. Прозор је био широм отворен, са повученим завесама у страну, тако да је Мат могао лепо да види професора, кога је и раније знао из виђења. Пошто је зазвонио, Мат је премишљао да ли да предходно упита за професора, али желећи да што пре види Мери одустао је од тога. Момак, који је отворио врата рече да није сигуран да ли је ту г-ца Лајл али да ће се известити и умоли Мата да уђе унутра и причека један моменат. Соба у којој се Мат налазио, била је лепо намештена, са вратима која су водила из предсобља и једна друга поред прозора за башту. Гледајући кроз прозор у двориште и једно крило кући, Мат примети силуету једне девојке, иза завесе на горњем спрату. То је била Мери. Тада се светлост у тој соби угаси и мало после појави се момак и рече:

— Госпођица Лајл није ту. Желите да јој оставите какву цедуљу?

Мату је било на врх језика да каже како је видео Мери, али се инстинктивно уздржа.

— Није ништа важно, рече Мат равнодушно. Ствар је тако безначајна да нисам хтео због тога да узнемиравам лично г. професора, али пошто његова секретарица није ту, ја бих желео да се видим са професором Лероју за један моменат.

— Одмах ћу Вас пријавити.

Кад је слуга изашао Мат отвори прозор и погледа на прозор, где је мало пре видео Мерину сенку. Али соба, као и цело крило, била је потпуно мрачна. У том Рекс улете кроз отворени прозор.

— Јесам ли ти рекао да останеш у ауту, рече Мат.

Међутим Рекс се није ни обазирао на њега већ поче да њушка по соби. Знајући за Рексову потпуну послушност Мат је био изненађен. Никад пре тога није Рекс напуштао место које би му газда одредио, нити је икад био овако равнодушан на његове примедбе.

Рекс је чепркао код једног оквира на зиду, очевидно узнемирен због нечег. Тада се Мат одједном сети да је пас сигурно њањушио Мери и да је она вероватно скоро била у тој соби, али зашто онда чепрка по зиду? Међутим сад није било време за размишљање. Мат је већ могао да чује кораке момка који се враћаше. Брзо склони Рекса иза једне завесе, рекавши да буде потпуно миран.

— Господи професор ће одмах бити са Вама, рече слуга и поново изађе.

Мат се приближи вратима у намери да их отвори и погледа напоље не би ли спазио Мери. Врата су међутим била закључана.

— Веома тајанствена кућа, промрмља Мат. Не мисле ваљда да ћу побећи са њиховим сребрним посуђем.

Тада се иза врата чуше тихи кораци и врата се отшкринуше. Професорово лице се појави, али само за један моменат, пошто је Рекс, са подмуклим лавежем скочио поред Мата, лупнувши главом о врата, која се пред њим затворише.

— Шта ти је ког ђавола? узвикну Мат. Јеси ли побеснео?

Рекс се не обазираше на њега и стајаше крај врата. непрестано лајући, са варницама у очима. Мат га зграби и баци кроз прозор.

— Иди у кола, заповеди му.

Затим оде до врата да се нађе са професором и да му се извини. Врата се поново закључаше. Док је Мат гледао у закључана врата, момак уђе на друга.

— Господину Лероју је јако криво што сте довели тог дивљег пса и зато не може да Вас сада прими.

— Молим Вас, извините ме код г. професора. Пас је обично миран, не знам шта му је данас, рече Мат.

Слуга се поклони.

— Нећете ништа да оставите за г-цу Лајл? упита он.

— Не, хвала. Сад ћу да идем, одговори Мат.

Дошавши до врата Мат причека да му слуга откључа, али на његово велико изненађење слуга само повуче за браву и врата се отворише. Трудећи се да сакрије своје чуђење Мат рече лаку ноћ слузи и изађе. Код аута је узалуд тражио Рекса, кога нигде не беше. Макс звизну и оштро викну Рекса. За неколико минута није било никаквог одзива, најзад се појави. Мат се таман спремаше да изгрди пса, кад овај испусти једну цедуљицу из уста. Мат је узе и прочита према светлости оближњег фењера:

„Заробљена сам овде. Лероју је Бездушни Убица. Сами нећете ништа моћи да учините. Тражите помоћ. *Мери.*"

— Сад разумем зашто је Рекс толико лајао на професора, помисли Мат. Он је у њему препознао убицу кога је следовао. Баш сам био луд да поверујем да би се он тако понашао, не слушајући ме, без каквог јачег разлога.

Да би поправио грешку Мат помилова пса, али се овај опет не обазираше на њега, гледајући нетремице у кућу, као да би хтео поново да се врати тамо.

— Опет си у праву, стари друже, рече Мат. Неко мора да остане овде да је чува док се ја не вратим. Остани ту и пази на њу док ја не доведем помоћ.

ТАЈНА СЕ РАСВЕТЉУЈЕ.

Капетан Шоу је био у својој канцеларији кад је Мат стигао у полицију.

— Сачувај Боже! — узвикну шеф кад му је Мат показао Мерину цедуљицу и испричао шта се догодило. Ко би помислио да је тај матори професор убица! Још је имао дрскости да распише награду! Је л' те, Мат, зашто нисте телефонирали? То би било брже.

— Помислио сам на то, али нисам смео да телефонирам са оближњих телефона. Стари је тамо нека врста добротвора па би могли да га известе. Али нема опасности да он примети што год. Он не зна ништа о мојим открићима. За то бих се могао у живот опкладити. Јер, иначе, сигурно ме не би пустили да изађем из куће.

— Тако је. Узмите Деланеја, Сандфорда и Вајта. Ја ћу вас следовати са још једном групом. Само пожурите.

Кроз неколико минута Мат и његова три друга јурили су пуном брзином према професоровој кући. Кад су се приближили успорише брзину и зауставише ауто на углу, близу куће. Тек што су изашли из аута, врата се отворише и они спазише професора како разговара са момком. Пред улазом је био ауто са упаљеним мотором.

— Хајде сад да га ухватимо, кад се врата од куће затворе, прошапута Деланеј. Стићићемо га пре него што уђе у ауто, ако тачно израчунамо време.

— Важи, потврди Мат.

У том моменту професор учини покрет као да је нешто заборавио и уђе унутра а момак затвори врата. Неколико минута касније професор се поново појави, рече нешто момку и упути се према ауту.

— Сад! рече тихо Деланеј.

— Нема ништа сада, рече Мат. Овај човек је десет сантиметара нижи од професора. Он је сигурно нешто приметио, или нас је опазио, па је послао другога на своје место. Учинићемо да помисле да су успели да нас преваре. Вајт ће следовати ауто а ми ћемо се мало сагнути па ћемо ући у кућу.

Тако су и урадили. Кад је полицијски ауто отишао иза оног што је стајао пред кућом, детективи приметише слугу како гледа кроз један отшкринути прозор у приземљу. Затим, окрете главу унутра, очевидно обраћајући се некоме у соби, иза њега и детективи чуше ове речи: »Ухватили су се на утицу, господине!« Неко, без сумње професор, пошто му се слуга обраћаше са »господине«, промрмља

нешто што детективи нису могли чути.

У том наиђе и капетан Шоц са још три детектива и са Поли Плант, која је увек држала страну полиције, те јој беше дозвољено да их прати и на лицу места прикупи материјал за свој лист о сензационалном хапшењу професора Лероја. Капетан Шоц саслуша Матов извештај о свему што се беше догодило и потврди кораке које је Мат преузео.

— Деланеј и Сандфорд ће пазити позади куће а ми ћемо ући право унутра и шчепати професора и целу његову банду, рече шеф.

На њихово звоњење појави се момак и покуша да их спречи да уђу, изговарајући се да је професор баш мало пре изашао.

— Склони се у страну, подвикну Шоц. Ми мислимо да је професор унутра и да ћемо га ухватити. За почетак ставите овоме лисице на руке.

Мат пружи руку да ухвати момка, али пре него што га је дохватио, светлост се наједном угаси и док су детективи извадили своје електричне лампе, момак је већ био ишчезао.

— Лепа посла, промрља Шоц, али их то неће спасти. Читава чета полицајаца ће ускоро стићи па ћемо тако опколити кућу да ни једна мува неће моћи изаћи. Хајте за мном, момци!

— Ја ћу претходно да потражим Рекса ,ако немате ништа против, шефе, рече Мат.

— Наравна ствар. Тај Ваш пас је заслужио да се пронађе после свега што је учинио за нас.

Држећи револвер у руци капетан Шоц поведе своје људе да претраже кућу а Мат се успења уз велике степенице да потражи пролаз за крило куће где је спазио Мерину сенку. Претражио је све спаваће собе али нигде није могао наћи ни трага од девојке. Поново је изашао напоље да тачно одреди собу где је спазио Мери, рачунајући да ће моћи да се попне у ту собу помоћу лествица. Кад је дошао до улаза куће, наједном је чуо Рекса како лаје. Идући у правцу одакле је долазило лајање, Мат се нађе у средини дворишта, код неке врсте бунара, у коме се Рекс налазио. Храбрећи пса Мат брзо утрча унутра, исцепа једну завесу, спусти је доле у бунар и пошто се Рекс ухватио зубима за завесу, Мат га извуче напоље. Затим заједно са Рексом врати се поново у кућу. Улазећи у предсобље од спази Мери како силази низ степенице, јако изненађена она пусти један узвик и паде му у наручје, онесвешћена. Кроз неколико тренутака већ се била довољно опоравила да би могла да исприча све што јој се догодило.

— Леroj је за све време водио двоструки живот, рече она. Он није ни издалека тако стар као што изгледа, напротив он је млађи човек и веома снажан. Сасвим случајно сам га видела непрерушеног, без лажне косе. Нисам знала да ме је он приметио, али сигурно да јесте, пошто је доцније пошао према мени смешкајући се, али кад је био сасвим близу, он ме зграби за руку и одведе у једну собу, где ме је закључао. Рекс је на неки необјашњив начин успео да се успење на балкон и тако сам била у могућности да му дам ону цедуљу.

— Али откуд сте знали да је он Бездушни Убица? упита Мат.

— Зато што кад сте Ви наишли он и момак су Вас проматрали и Леroj рече да се боји да сте га препознали оне ноћи кад Вас је оборио испред куће г-ђе Доријан - Гарвеј. Морате знати да су сви служитељи у кући чланови његове разбојничке банде.

— Заједно са Брантоном, шофером који је нашао Рекса и довео Вас кол мене?

— Не. Брантон је био ангажован само привремено. Леroj га је отпустио оног дана кад сам се вратила од Вас. Био је страшно љут кад је чуо да је пас жив, јер је момку рекао да је био сигуран да га је удавио. Тада су ме приметили и закључали горе, као што сам Вам рекла. Доцније, мислим кад сте се Ви повратили, професор Леroj је покушао да ме хлороформише. Чим сам осетила мирис хлороформа ја сам се извалила натраг и он је помислио да сам без свести. У својој журби заборавио је да закључа врата и тако сам изашла.

— Ускоро ћемо ухватити и Лероја и његове помагаче, рече Мат. Рекс! Где ли се то он изгубио?

Чувши неку ларму у другој соби Мат полете да види шта је, али тамо не беше никога. Кад се вратио натраг у предсобље Мери беше ишчезла. Проклињући самога себе што је оставио Мери на само за један минут, Мат уђе у салон. И он је био потпуно празан, али у моменту кад је хтео да се врати у предсобље чио је кораке. Држећи свој револвер спреман Мат пријe вратима.

— Руке у вис! повика, али у истом моменту препозна капетана Шоу, чије одело беше исцепано у комаде, одајући врло жалостан изглед.

— Ово је место прави лавиринт од тајних пролаза, рече шеф. Лопови су напали и свезали све моје људе, затим и мене. Ваш пас ме је спасао, кидајући зубима конопац, којим су ме везали.

— Ухватили су поново Мери Лајн, пошто се била већ спасла, рече Мат ужурбано. Идем да је тражим.

У том се и Рекс појави иза једне завесе, држећи у зубима крај од конопца, којим су била везана сва три детектива. Чим су ови били ослобођени, Рекс скочи уз басамак, заустави се код једне собе, лајући код врата. Пошто је и Мат стигао, ушли су унутра. Рекс одмах поче да скаче на једну слику и да лаје. Иза слике био је један тајан пролаз, у којим је Мат хтео ући спазивши Лероја како бежи. Али његову је пажњу привукло једно парче хаљине, које је вирило из кутије. Унутра је нашао Мери завезаних руку и ногу. Рекс одјури за Лероjом а Мат узе Мери да је снесе доле. Шоу и његови људи дотрчаше доле за време док је одвезивао девојку.

— Утекао је и оставио иза себе једну воштану лутку, која личи на њега, узвикну шеф. Пазите на ова врата а ми идемо напоље.

— Боље ћемо пазити на улаз споља, рече Мат узевши Мери за руку.

Кад су изашли из предсобља видели су детективе скупљене око оног бунара одакле је Мат спасао Рекса. Неко је био поставио лествице уз које су се пењали и излазили, један за другим, цела професорова послуга.

— Тачно на време да их спречимо у бегству, узвикну Шоу.

— Нису они бежали већ су били натерани да изађу овуда! — повика један глас.

И на опште изненађење иза послуге појави се из бунара Поли Плант држећи у руци један огроман револвер. Кад су лопови били повезани, са крова се зачу лајање. Мат и Мери потрчаше наоколо али нису могли ништа да виде. Међутим, враћајући се назад, Рекс одједно дотрча, облећући око њих. Затим се упути позади куће а Мат оде за њим. Наједном се заустави и Мат спази Лероја како лежи сав исцепан, са јасним знацима Рексових зуба на врату.

— Мртав! — рече Мат, пошто је осветлио тело. Рекс се сигурно борио са њим на крову и бацио га доле, полетевши заједно са њим.

Поли Плант довршн Матову причу једном комично сценом. Лопови су је били ухватили и стрпали у бунар. Затим је сигурно била заборављена, пошто се лопови нису обазирали на њу кад су подигли лествице да изађу из бунара. И она је пошла за њима, узевши предходно револвер који је један од разбојника испустио. Ма да би девојка учинила све што може да спречи ону банду да се разбегне, ипак је срећа што је Шоу са својим људима наишао у прави час.

Претресом куће нађена је маса накита и безброј доказа о Лерojовој кривици.

Употребу воштане фигуре, коју је Шоу споменуо, објаснио је један од лопова. Фигура је увек стајала у салону, код стола са упаљеном светлошћу, кад год би Леroj ишао на свој злочиначки посао. И пролазници би се заклели да је професор у време извршења злочина био увек у својој соби, ако би се икад сумња појавила на њега.

— А сигурно се никад не би ни посумњало да није било Рекса, рече Шоу. Морамо одати признање Рексу јер је то његов успех.

МЕСАЛИНА

ЈЕДНА ТРАГЕДИЈА ЉУБАВИ

РОМАН ОД В. РОЗЕНКРАНЦА

6

„Не, не иде, Агрипино, ја не могу дуже остати. Ма како да је пријатно у твом загрљају, ипак ја сам обећао да будем тачан и управо данас морам своју реч одржати. Бојим се да је нисам одржао, јер је већ одвише доцкан."

„Несрећни младићу, тебе ја највише волим", шапутала је плава девојка младићу, који је уживао у њеном загрљају, „с мојим пољупцима на уснама журиш опет оној жени, коју ја мрзим и презирем, к царици!"

„Морам", рекао је Кајо Сило. „Јер ове ће ми ноћи метнути преко рамена пурпур и начинити ме римским царем."

„Је ли истина, када она то учини, ти ћеш је тада одгурнути од себе, а начинити царицом Агрипину, једину коју волиш, као што си ми обећао?"

„Истина, драга моја, ти си једина, коју ја волим и чим постанем цар, наћи ћу пута и начина да се ослободим Месалине.

Најпре ћу је бацити у мрачну тамницу, а затим прогнати у далеку земљу."

Тако су обоје разговарали, будаласто као што само деца могу, али је веће дете од обоје њих био Кајо Сило, јер је он рекао:

„Знаш ли, Агрипина, када ја будем цар а ти царица, разуме се, само ћу ноћу бити твој, а дању ћу се одавати својим уживањима, лову и борби, а државну власт ћу предати теби у руке.

Шта ме се тиче управљање римским царством!

Тебе ће то интересовати и ти ћеш сигурно радо вршити државне послове; ти си Германикова кћи, он је био римски цар и теби је вештина владања већ у крви."

„Ја ћу само тобом владати, мој Кајо", одговорила је Агрипина, „ходи да те још једанпут загрлим, а затим можеш ићи Месалини, блудници, којој више приличи да буде у каквој крчми него на царском престолу."

„У томе имаш потпуно право, Агрипино", одговорио је Кајо Сило. „Али јој се једно мора признати, она уме да воли, она познаје тако многе слаткише и за мене је загонетка, где је она све те ствари научила."

„Зар она уме слађе да љуби од мене?" запитала је Агрипина.

„О томе не може бити говора", одговорио је Кајо, „Ја сам само мислио на стварнице, које има Месалина, оне су врло слатке.

Сада ме пусти. Идем к њој, јер ће ме начинити царем. Пољуби ме, још једном пољуби Кајa Сила, сутра већ љубиш цара.

А како ли ће ме назвати када будем цар? Даће ми ново име, сигурно врло лепо."

„Ћути", опоменула га је Агрипина, „чини ми се да се нешто у џбуну миче."

„Вараш се, то је само славуј", одговорио је Кајо, али је одмах за тим Агрипина вриснула, јер су изненада из џбуна, код кога су љубавници седели, изашле две људске прилике, од којих је једна држала у десној руци нож.

„Издајице, пропали сте", викнула је прилика сножем у руци. „Познаћете сада ону, која је слушала ваш гадан разговор, пун неверства и издаје, пун неблагодарности!"

Говорећи ово, збацила је с главе капуљачу и Агрипинина слутња је се испунила.

Девојка је вриснула и једва изговорила:

„То је Месалина, царица!"

Затим је побегла, колико су је могле носити ноге, у кућу, која се налазила у непосредној близини извора Најада.

„Кћи Германикова је кукавица и не сме да сачека противницу", рекла је Месалина. „Ја сам знала да је она дете и да се плаши батина."

„Али ти, незахвални младићу," окренула је се Кају Силу, „тебе сам волела, за тебе сам све жртвовала, што једна жена може дати, тебе сам уздигла како ни једна жена није свог љубимца уздигла, знај, да те сада исто толико смртно мрзим, као што сам те раније ватрено волела.

У тренутку је се сетио Кајо, да је царици једном приликом рекао, да би било сласт умрети од њене руке; како је то сада постало стварност, задрхтао је и најрадије би кукавички побегао, али није могао ни крочити, јер су му се ноге биле укочиле као лед.

Истог тренутка када је Месалина потргла отровни нож противу Каја Сила у намери да га заболе у његове груди, нека снажна рука је иза леђа ухватила Месалинину мишицу и задржала је.

Месалина је дрекнула и испустила нож на земљу.

Када се је осврнула да види ко је у последњем тренутку спасао живот Кају Силу„ на велико изненађење је видела — Нарциса.

Али он није био сам дошао. Одмах иза њега стајало је десеторица ликтора, а с њима двадесеторица до зуба наоружаних људи; цела башта је била пуна легијонара.

„Шта то радиш, Нарцисе?" викнула је Месалина. „Ти срљаш у пропаст, јер си на царицу ставио руку!"

„Ти више ниси римска царица", одговорио је Нарцис мирно. „Ти си, Месалина, заробљена.

У царево име, кога си хтела с престола свргнути и о чијој си глави радила, ја те хапсим.

Овамо, лектори, ухватите ову жену, која је ноћас државу довела у највећу опасност, у опасност, која још није отклоњена; вежите јој руке на леђа, немојте је штедети и не гледајте више у њој царицу, већ је сматрајте као фурију, која је покушала, да убије цара помоћу плаћеног злочинца, а да на његово место постави другога, једног дечка."

„Кајо Сило, помози ми!" драла је се Месалина, „немој допустити да ме воде у тамницу; боримо се бар за наше животе!"

Можда у другој прилици Кајо Сило, не би био кукавица, али је у овом тренутку дрхтао као прут и није могао ни коракнути напред.

Брзо су га ухватила двојица ликтора и везали му руке.

Кајо Сило се није хтео бранити, већ је се предао судбини, која му је изгледала неминовна.

Са сним је се друкчије држала Месалина царица. И к њој су се упутили неколицина ликтора и хтели јој по Нарцисовој наредби везати руке.

Али их је Месалина најпре брутално одгурнула, а за тим покушала да дигне са земље отровни нож.

У том тренутку ју је омео Нарцис ставивши ногу на нож, који се дубоко у земљу зарио.

Затим је сам изручио лепу жену у руке ликтора.

И сада овима није било лако с Месалином.

Побеснела жена је све чинила да би отклонила срамоту, која јој је била припремљена. Рукама и ногама је размахивала на све стране и покушала зубима да уједе Нарциса у образе.

Разуме се да јој све то није ништа помогло. На Нарцисов миг је притрчало још неколико ликтора и јача снага је најпосле играјући се савладала Месалину и везала јој руке.

„Ево царског пуномоћија," рекао је Нарцис, „ко хоће да га види, нека прочита из папируса, да је Клавдије, полазећи за Британију, сву власт и располагање животима и смрћу мени у руке дао, у руке свог тајног секретара, Нарциса. Познајете ли царев потпис?"

„Уклоните се испред мене, људи", викала је Месалина. „Немојте мене везивати, већ овог овде, који је се дрзнуо да својој царици нанесе највећу срамоту.

Клавдија ће се страшно осветити онима, који су дигли руку на његову жену. Ви знате, да цар воли Месалину, своју царицу и никада неће одобрити, што вам је некадањи роб наредио.

Треба да се бојите цареве осете и оставите ме, вашу царицу. Ухватите Нарциса, и оборите на земљу".

Ликтори су се за тренутак збунили, али када су видели на папирусу царев потпис, знали су шта им ваља чинити.

„Куда да водимо Месалину?" упитао је један ликтор.

Нарцис је се за тренутак замислио, па је рекао:

„Водите је у тамницу у старој кули!"

Месалина је се згрозила када је те речи чула. Ту је тамницу она врло добро познавала. Многи су на њену заповест тамо одлазили и умирали у мрачној просторији, пуној гада.

Сада је учинила последњи покушај, да спасе живот.

„Нарцисе", рекла је она, „ја бих желела с тобом проговорити неколико речи у четири ока".

Нарцис јој је после кратког размишљања одговорио:

„А шта би ми имала рећи?"

„Чућеш, када будемо на само, када будем наредио овима овде, да се уклоне".

„Уклоните се, ликтори", рекао је Нарцис, „у страну да не бисте чули шта ми има рећи ова овде. Али пазите на мој миг, на мој позив и одмах похитајте овамо, чим вас позовем!"

„Ах, зар се плашиш од везане жене, Нарцисе?" Запитала је Месалина. „Можеш бити миран, ја ти више не могу наудити, јер сам потпуно у твојој власти. Ја сам пропала и немам више никакве наде, већ да се Клавдије врати из Британије и —"

Сама је ућутала, а Нарцис је наставио:

„Зар те, Месалина, није било жао, да на свог мужа пошаљеш убицу? Јест, сада би опет умела да цениш Клавдија, али знај да се цар неће вратити пре него што ће се теби изрећи пресуда и извршити. Дакле говори, што ми имаш рећи!"

Ликтори су везаног Каја Сига са собом одвели од обоје се толико удаљили, да је Месалина била уверена да је неће чути и отпочела је говорити:

„Нарцисе, сећаш ли се часа, када си се мени удварајући се код мојих ногу клечао?"

„Ја се врло добро сећам тога", одговорио је Нарцис кратко. „Јест, ја се сећам часа, који те је упропастио, Месалина.

Да си тада моју молбу уважила, као што си многима то чинила, била би данас још римска царица, а ја твој верни роб.

Али си ме од себе одгурнула и према мени који имам власт над тобом и твојом кућом, поступала си као према робу."

„Ја сам била заслепљена", одговорила је Месалина. „Ја сам имала очи само за овог дечка, кога од ноћас смртно мрзим, као ни једног човека на свету.

И с том мржњом су ми се очи отвориле. Сада видим јасно, сада ми ти изгледаш са свим друкчији него тада, Нарцисе, сада у теби не гледам више некадањег роба, већ човека јаке воље, обазривог и мудрог.

Заиста је за дивљење како вршиш своју дужност наспрам Клавдија, свог господара.

Мени се свиђају људи, који су тако енергични и верни као што си ти, Нарцисе, а и ти ми се допадаш и ако пристајеш, ја бих свима твојим жељама изишла у сусрет.

Погледај ове округле мишице, оне ће те загрлити и приближити мом срцу, које сада куца у топлој љубави за тобом.

Прими ме, Нарцисе, и измиримо се!"

Огртач с њених рамена је пао; њена лепа плећа и једре груди су се открили.

Нарцис је у њу погледао и поново је се у њему распламтила страст за ову савршену женску лепоту. Укочено је посматрао Месалину, али само неколико тренутака, па је рекао:

„Заиста ме очараваш, Месалина, ја бих заиста уживао с тобом у љубави као ни с једном другом женом на свету, али, сада је одвише доцкан.

Ти више ниси, Месалина, моја, нити си своја, ти припадаш држави, осветницима, џелату, смрти!

Мене ће пак цар наградити као никада пре, јер сам му ја, роб, ослобођени роб, сачувао престо, живот; ја сам Римљанима повратно правог цара и спречио да њима господари детињаст љубавник једне жене, убице.

Јест, Месалина, ја знам све, ништа се од мене није могло сакрити. Ја знам да си за ноћас, за један час пре поноћи, најмила Несуса и петнаест гладијатора да код рушевина грчког храма побију све оне, који су ти били на сметњи, а пре свију још ноћас мени одузму живот.

Али ће легијонари, које сам ја послао предухитрити код рушевина грчког храма Несуса и гладијаторе и све побити. О томе ми јамчи храброст мојих легијонара и трупа, које сам испослао.

Ти си, Месалина, мислила да Нарцис спава, али је Нарцис био будан; Нарцис је вребао и о свему био обавештен.

Нарцис зна и то, да си извесног пропалицу, некаквог официра најмила да убије цара.

Дала си му за Клавдија писмо, с којим је требао да отпутује у Британију и моли цара да га прими на само, али не да му преда писмо, већ да му зарије нож у груди.

Али издајник није отишао на пут. Пре него што је приспео на обалу да се укрца у лађу, моји су га људи ухватили и привели к мени. Ја сам га присилио да призна све, што ми је код писма, које је се код њега нашло и накита, који је такође од тебе примио, лако пошло за руком.

Ја сам био довољно опрезан и све писмено добио, и када се цар врати, моћи ће читати, шта је се у његовом одсуству догађало.

Знам и то, колику награду си му исплатила за крваву услугу, Месалино.

А сада иди својим мрачним путем, римска царице, сиђи доле у тамницу, коју сам за тебе изабрао, где нећеш брзо умрети, већ лагано с пуно мука изумирати, као што си заслужила, највећа издајице.

О, ја сам достојну казну за тебе измислио, Месалино. Ја ћу се пре свега побринути, да твоје најскупоценије благо, твоје тело, поступно пропада, да од глади и гада постанеш наказа, од које ћеш се и сама грозити.

Тек тада, када се најлепша жено на свету, која си многе људе у гроб отерала, будеш сама од себе грозила, снаћи ће те смрт, и биће време за целата, да учини своје.

А ти нећеш сама чамити у подземној тамници грешника и злочинаца, још један ће с тобом бити, али га твоје руке неће моћи дохватити. Кајо Сило, твој Адонис — дечак, ће такође лагано пропадати, да би се сваког дана могла уверавати, колико си била глупа што си због њега презрела Нарциса и постала издајница и убијца свог мужа! — — Ликтори!"

На овај Нарцисов позив одмах су пришли ликтори и под оружјем одвели Месалину, као какву животињу на кланицу.

8.

Када су се сутра дан Римљани пробудили — а они су врло мало спавали — трљали су очи и чудили се што се није ништа догодило.

Очекивали су новост: требао је бити проглашен нов цар. Прошле вечери је се као о срећном говорило о Кају Силусу и сви су се надали да ће се он сада показати народу и да ће бити приређене велике свечаности.

Али баш ништа се није догодило!

Зар све, о чему је прошле вечери говорено, није било истина? Зар није погинуо цар Клавдије и нису Германци уништили римске легијоне?

Појмљиво неспокојство било је завладало међу добрим грађанима, и Фулвије је овог пута био прилично збуњен; сада није умео ништа да прича јер и сам ништа није знао. Као и све остале грађане, и њега је била обузела нека хладна сумња.

Али је се Нарцис побринуо о томе, да римске грађане не мучи дуго сумња.

Рано у јутро прошле су кроз варош гласоноше и објавиле народу, да је цар Клавдије у Британији задобио нову сјајну победу и да се као победилац, славом окружен, враћа у Рим.

Нарцис је Римљане још и о другоме обавестио.

Његови гласници су објавили да је прошле ноћи ухваћена царица Месалина као велеиздајница, да је хтела убити свог мужа и да је ухапшена.

Због тога је ухапшен и младић Кајо Сило, о коме је се доказало, да је хтео да отме престо цара Клавдија.

Добри Римљани, који нису могли доћи к себи од чуда и били уплашени због тих страшних догађаја, још више су дознали.

Брзо је се по вароши разнео глас, да је се те ноћи, око пола ноћи, код рушевина грчког храма водила страшна борба, крвав окршај.

Да је тамо Несус са својим гладијаторима био и чекао Месалининог повереника, који би њега и његове људе одвео у царски двор, где би они по царичиној наредби, послужили њеним издајничким плановима.

Још да је Меаслинин повереник дошао, али да су у исто време приспели и Нарцисови легијонари и да је се одмах започела крвава борба, каква се по жестини не може замислити.

Такође да су се Несус и његови гладијатори јуначки и с презирањем смрти бранили, али да им није било могућно мерити се с Нарцисовим трупама и да су морали најпосле јачој сили подлећи.

Да су Несус и његов пријатељ Спорус показали право чудо од јунаштва, а није недостајало ни гласова у вароши, који су жалили што су ова два јунака у окршају пали, као и што су многи у препирци која је се развила о овој теми, стали на страну гладијатора и исте најтоплије заступали.

Да је Спорус неколико минута пре Несуса пао и овоме рекао:

„Ево ја умирем пре тебе, пријатељу Несусе — али ћемо се на оном свету опет видети и тамо ће се одлучити, ко је од нас двојице био бољи гладијатор.

Да је наскоро за Спорусом погинуо и Несус и да је се и поред све изгубљене крви необично храбро држао противу великог броја легијонара и да му је најпосле један од Нарцисових војника иза леђа задао смртни ударац.

Да је цин, срушивши се на земљу, викнуо:

„Свршено је!"

„Свршено је, пријатељу Несусе" неко је у истом тренутку прилазећи умирућем, на уво му шапнуо ове речи. „А знаш ли, Несусе, ко ти је запржио ову чорбу? То сам ја, твој пријатељ Дијамед, крчмар.

Ти ниси хтео са мном делити награду при погодби. Хаха, глупи јуначе, преварио си се у рачуну и ниси знао да сам кроз пробушени зид на мојој кући све слушао и гледао, шта је се догађало између тебе и лепе Месалине.

Ја сам отишао и све доставио Нарцису.

Дакле видиш, Дијамед није тако слаб и безопасан, како си увек замишљао и да није добро с њим доћи у сукоб.

Али се највише радујем што својим очима гледам лепу игру, у којој ви сви гладијатори гинете и што ми се даје прилика, пријатељу Несусе, да ти кажем пре него што умреш, како сам ти се осветио".

Свршиће се.

Љубитељи Недељних Илустрација

Г-ца Анета Рак, Н. Сад.

Г-ца Јуарика Маријан, Н. Сад.
(Снимак атеља Основићеве).

Г-ца Ита Ф., Н. Сад. (Снимак Основићеве.

Г-ца И. П., Загреб.

Г-ца Буба Ђурчић, Београд.

Наставак са 8 стране

ЉУБАВ ЈЕДНОГ ВАТРОГАСЦА

повратио живот, жени се поче враћати свест, и она убрзо отвори своје, као поноћ тамне очи, које су збуњено гледале младића, у чијим је се рукама жена налазила.

— Шта ћу ја у вашим рукама? Ко ме је пољубио.. — зајеца жена, и клону на груди пожарника, који је придржа да не би пала.

— Над нама господари ватра... Пољубио сам вас ја, јер нам је смрт неизбежна, заједничка!... — одговори јој плавокоси младић, загледавши се у њене од суза мутне и подадуле очи, које су га гледале, не разумевајући у чему је ствар.

Не говорећи ни речи, лепа жена зајеца и њеним лицем отпочеше да се котрљају као бисер крупне сузе. Плавокоси младић и сам зајеца, притискујући је све чвршће на своје узнемирене груди. Она му обави руке око врата и приљуби своје уплакано лице уз његово оставши тако дуго без речи.

— Ох, судбино, зашто си тако немилосрдна, — завапи пожарник, обасипајући лице непознате жене врелим пољупцима, као да је хтео да се у последњим часовима живота насити лепотом ове жене са којом мора заједно умрети.

Под под њиховим ногама горео је већ, и претила је опасност да ће се и они сурвати у бездан са њиме, кад буде догорео и кад се сручи на наредни спрат доле. Они су, међутим, још увек тако забављени собом и нису се ни осврнули на опасност у којој су се налазили.

Командир Ватрогасне Чете забрину се за судбину свог најбољег момка, који беше отишао да покуша спасти жену са петога спрата, који беше већ сав у пламену.

Маса света на улици беше порасла до невероватности, али нико није могао помоћи да се пожар локализује, и да се несрећна жена и храбри пожарник спасе неминовне смрти.

— Спаси ме, или да умремо заједно! — молила је палчући несрећна жена, прибијајући се уз свога спасиоца, који ју је пре неколико момената истргао из чељусти немилосрдне смрти, да би кроз неколико минута дошније и сам умро са њом, јер спас им није долазио ни са које стране, а плавокоси младић, био је у немогућности да спасе, ни себе ни несрећну жену, са чијом судбином беше везао своју.

(Свршиће се)

АНИЧИЋ.

ЗЛАТО ОД ОЛОВА

Ових дана у Лондону један младић пуцао је на хемичара Мелвила који се бавио алхемијом. Мелвил је био уверен да ће му поћи за руком да прави злато од олова и успео је за своју идеју да заинтересује два индустријалца, који су, жељни злата, финансирали неколико година скупе експерименте у лабораторији. Најзад беше исцрпљено стрпљење а у главном и каса компањона и један од њих, фабрикант Гтен оштро је почео нападати хемичара да најзад изради обећано злато. Дао му је последњи рок. Без прекида три недеље кувало се олово са разним хемијским додацима, које је Мелвил чувао као тајну, и најзад када је садржина прегледана појавило се опет само олово. Глен финансијски потпуно упропашћен почео је претити хемичару тужбом, и овај се од тог дана није више појављивао у лабораторији. Гленов син се тада заклео да ће осветити оца. Дошао је у Мелвилов стан и ставио пред хемичара парче олова говорећи му да одмах претвори олово у злато или да врати његовом оцу прођердане десетине хиљада. Мелвил је морао да призна да није у стању ни једно ни друго а онда је млади човек испалио на њега неколико метака но на срећу само га лакше ранио.

РАЗНИ ПОЧЕТИЦИ

— Мама, почињу ли све бајке са: »Био једном један«...?

— Не, сине. Неке почињу и овако: »Имао сам конференцију...« или »Имао сам званичан посао...«

ДЕЧИЈА МОЛИТВА

— Хајд, лепо се помоли Богу и спавај.

— Мама, помолићу се када се тата врати кући из кафане.

— Е, дете моје, то би онда била јутарња молитва а не вечерња.

За 30—45 минута **губи** се на тежини **1 кгр.** За 10 минута полепша лице. **Лечи** реому, ишиас, гихт и т. д.

С. ШАЈНЕСОНОВ

КРАЉ. ДВОР. ОПТИЧАР

БЕОГРАД

ТЕРАЗИЈЕ 32.
ТЕЛЕФОН 24.33.

Једина Специјална Оптичарска Радња. — Велики избор Цвикера, Наочара, Лорњона у Нихлу, Дубле и Рогу. — Савесна израда по лекарском рецепту. — Велики избор Барометра, Термометра и Ареометра, „Zeiss-Punktal" стакла. Фото-апарате и материјал.

ВЕЛИКИ ИЗБОР ДВОГЛЕДА.
СОПСТВЕНА РАДИОНИЦА.

ВОЋКЕ

Јеле, руже, лозе, декоративно дрвеће и шибље - продајемо, расађујемо и одашиљемо

Уређујемо вртове

Расадник „Флора"
Шуматовачка 107. Београд
Тражите ценовник.

Чај „Два ленгера"

у оригиналној паковању позвате светске руске фирме

ГУБКИН - КУЗНЕЦОВ.

Основ. 1843 г. у Москви.
Анализом је утврђено потпуно одсуство примесе или фарбе.

Продаје се у свакој бољој колонијалној радњи

Генерално заступништво
„Словенска узајамност"
БЕОГРАД
Франкопанова 24 Фах 126.

(Заштитна марка). The Asiatic Trading Corporation, London

Наградна загонетка бр. 1.

Решење бр. 1.

Име .....

Место .....

Улица ..... *бр.* .....

ЗНАЧЕЊЕ РЕЧИ:

1. Место у Срему.
2. Предмет обожавања.
3. Позната кнежевина на Ривијери
4. Занатлија.
5. Железн. станица близу Ужица.
6. Руска жена-дипломата.
7. Играчица.
8. Мушко име.
9. Хрватски краљ.
10. Држава у Сев. Америци.
11. Отац Св. Саве.
12. Чувени сликар.
13. Метал.
14. Животиња.
15. Француски композитор.
16. Птица.
17. Део територије.
18. Слаткиш.
19. Антички спев.
20. Храброст.
21. Место у Банату.
22. Воћна гладница.
23. Савршени уметници.
24. Личност из прича 1001 ноћ.
25. Отац Св. Саве.
26. Риба.
27. Мушко име.
28. Река у Русији.

Правилним решењем горњег ребуса добија се у средини, вертикално, име једне познате филмске звезде.

Речи од 15. до 28. почињу слогом којим се речи од 1—14 свршавају. Тако, на пример, реч 1. има четири слова а исто толико и реч 15.

Три тачна решења добијају као награду шестомесечну претплату на „Недељне Илустрације". У случају већег броја тачних одговора, коцком ће се одлучити коме ће награде припасти. Одговоре треба послати до 17. ов. мес. На ковертима ставити „Ребус бр. 2."

РАДИО

КОНЦЕРТЕ И ПРЕДАВАЊА САВРШЕНО РЕПРОДУЦИРАЈУ ОРИГИНАЛНИ ТЕЛЕФУНКЕН РАДИО АПАРАТИ И СИЈАЛИЦЕ НАЈМОДЕРНИЈЕ КОНСТРУКЦИЈЕ

АПАРАТИ:

ТЕЛФУНКЕН 10: Најновији, јефтини радио апарат за погон батеријама или сасма струјом из расветне мреже. Цена: са 3 сијалице и 2 калема Дин. 850.—
АРКОЛЕТА: 3 Усавршени радио апарат са 3 сијалице Дин. 1040.—
АРКОЛЕТА 3 W За погон струјом из расветне мреже Дин. 2.400.—
ТЕЛЕФУНКЕН 4: Усавршени радио апарат за 4 сијалице Дин. 2.550.—
ТЕЛЕФУНКЕН 9: Најсавршенији неутродин за 5 сијалица Дин. 7.100.—
ТЕЛЕФУНКЕН 9 W За погон струјом из расветне мреже Дин. 10.200.—

СЛУШАЛИЦЕ И ЗВУЧНИЦИ:

ЕХ: 333: Два милијона задовољних слушају концерте и предавања са овом слушалицом. Дин. 190.—
ЕХ 555: Одлична али јефтина слушалица Дин. 140.—
Л 666: Овај звучник снажно и чисто репродуцира. Цена му је само Дин. 385.—
АРКОФОН 4: Нови звучник Дин. 770.—
АРКОФОН 3: Ненадмашив звучник Дин. 1.385.—

СИЈАЛИЦЕ:

Нормалне сијалице за све степене високофреквентног и нискофреквентног појачавања, аудионке и све специјалне сијалице за загревање струјом из расветне мреже, ширмгитер сијалице, глајхрихтер сијалице, емисијоне сијалице за надлештва, **специјални делови за радио апарате, и т. д.** Тражите илустроване проспекте, које шаљемо бесплатно.

Југосл. Сименс А. Д., Радио одељење, Београд, Ресавска ул. 22/г.

ХИПЕРМОДЕРНА АМЕРИЧКА ВЕРЕНИЦА

Мис Луја Сајер из Бирмингама раскинула је на веома оригиналан начин своју веридбу. Она је послала веренику грамофонску плочу и ово писамце: »Немам одважности да ти лично саопштим своју одлуку а написати то изгледа ми бездушно. Зато нека у место мене проговори ова плоча.« Изненађени вереник навио је грамофон и ту је тада чуо глас своје веренице: »Стекла сам уверење да нисмо погодни једно за друго и било би неразумно одржавати и даље веридбу. Зато ти враћам прстен, будући уверена да је то најбоље. Не мучи се тим сувише.« Идућег дана мис Луја добила је пакетић. У њему се налазила разбијена плоча и писмо са ово неколико речи: »Плоча је сломљена, али не мисли да је сломљено и моје срце!«

ЦЕПЕЛИНОВ ЛЕТ ПРЕКО ОКЕАНА СТАЈЕ 353 ХИЉАДЕ ДОЛАРА

Лет »Цепелина« преко океана свакако није био јевтин а дефицит је знатан и поред тога што су можда овог пута издатци већим делом покривени приходом, пошто је готово 100 хиљада долара плаћено од стране разних новинарских концерна за ауторско право. Први лет са оправкама стаје 353 хиљаде долара. Како је карта за једну особу стајала 3060 долара, то је приход за једно са поштом износио 147 и по хиљаде долара. За право објављивања првих чланака о лету платила је Херстова штампа 66 и по хиљада долара а берлинска штампа 15 хиљада.

КОРИСТ ОД ПЕВАЊА

Она: Када сам сада певала, неко је бацио кроз прозор ову ципелу.

Он: Хајде, певај само даље, ова ми је ципела таман.

Поштарина плаћена у готову

ГОДИНА IV. БРОЈ 47.

Недељне Илустрације

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ
Уредништво и Администрација Скопљанска 18. II. спрат.
Телефон број 26-91. — ПОЈЕДИНИ БРОЈ ДИНАРА 3·—

Уредник М. СВЕТОВСКИ
БЕОГРАД, 18. новембра 1928.

ПРЕТПЛАТА
За нашу државу годишње 150 дин., полугодишње 75 дин.
За иностранство го ишње 200 дин., полугодишње 100 дин.

Новембарске купачице на Сави

Позно сунце измамило је у новембру одушевљене љубитеље воде, да се баце на таласе Саве и да уживају у јулским костимима, свој омиљени спорт. Овај снимак љупких купачица, начињен је 2. новембра на купатилу ксд „Боба". Видећемо до кога ће дана продужити извесни купачи своје занимање на Сави.

ЖЕНАМА

се данас постављају најтежи услови. Оне би требале да буду, кажу мужеви:

Младе, као да им је 20 година.
Лепе, као да им је 30.
Разумне, као да им је 40.
Заљубљене, као да им је 50.
Веселе, као да им је 60.
Наивне, као да им је — 10!

У идућем броју почиње излазити нов роман

МАРКИЗА ОД ПАИВЕ.

Из московског јеврејског кварта у Кнежев двор од Георга Левин.

НАСРТЉИВАЦ

— Госпођице, смем ли вам понудити свој кишобран?

— Ах, шта мислите ви, насртљивче један. Зар нећете ни ауто да узмете?

НИЈЕ ПОГРЕШИО

— До ђавола, па ви сте сели на мој шешир.

— Хвала Богу, а ја сам се већ био уплашио да је то мој.

Штампарија „Привредни Преглед", Дубљанска ул. 53. — Телефон 40-89

За власништво листа и штампарију

Бр. 48.

Недељне Илустрације

Дин. 3.

Живот у Студентском Дому
Задужбини Њ. В. Краља Александра I.

Јутро . . . Шест сати.

Академски грађанин се баш буди. Млазеви сунца улазе кроз прозор, и соба сва блешти. Он се, можда, чуди, и сам пита: Да ли је то заиста његова соба? Сећа се прошле године како је становао негде на периферији, у ниској, влажној собици, без светлости и ваздуха, а сад га пробуде први јутарњи зраци а са Дунава и из парка долази свежина.

Као да је то соба неког господичића. Два шифоњера, имитација махагонија, две угодне постеље, два стола за рад, паркет . . .

Само он и његов друг у соби.

Кроз ходнике се већ чују журни кораци и пљесак воде за умивање . . . А у тој соби свуда унаоколо бели порцелански умиваоници, и младеж већ весело прича. Али не толико гласно, јер се увек води рачун о реду.

До осам сати сви морају да устану, јер од 7—8 издаје се доручак. Тачан минут устајања немају. Слобода академског грађанина се поштује.

Студентски Дом

Брзо сви намештају постеље. То им је једини посао. Управник дома г. Петковић саветује студенте: „Сваки своју постељу има да намести. Ја сам био војник и научио сам да постељу сам намештам."

Али испред собе чекају очишћене ципеле. Тај посао раде момци. И студент се смеје док их облачи: „Господска посла, чисте ми ципеле."

Кроз светле и беле ходнике журе студенти у трпезарију, и одјекују кораци по мермерним плочама. Свуда мермер и бела боја, пуно сунца и ваздуха.

А после осам омладина жури на универзитет, настаје тишина у ходницима, не чује се разговор у собама.

Сад у приземљу настаје посао. Пет стотина студената треба нахранити. Електрична струја већ је пуштена и настаје велики рад.

Кујна и одељење за прање посуђа дају утисак као да је амерички хотел. Тако сам читала о њујоршким хотелима. Најмодернија парно-електрична машина пере судове. Само се спуштају тањири, и они се окрећу на једној платни као да играју коло, и пролазе кроз врелу воду која их хигијенски пере и потпуно дезинфикује. Момак стоји и вади тањире, и само их брише. А поред зида, у једном апарату, налазе се вандле пуне воде, и кад се пусти електрична струја, врела вода почне да кључа и сама пере посуђе.

Та машина донесена је из Берлина, а тамо се налазе у два хотела.

У кујни ужурбани рад. Сваког дана се спремају за ручак по два јела и тесто, а за вечеру два јела. У великом казану, који загрева електрична струја, кува се супа или чорба.

А одмах до кујне соба за зимницу. Већ се осећа домаћинство, јер стоје безбројни чаброви.

За дом мора све да се набавља у великим количинама. Магацини, права колонијална радња. Од метала и четака па све до криза, пиринча, пекмеза, компота.

Не можете да обиђете сва одељења. На сваку ситницу се мислило при грађењу тога дома и све је на принципу хигијене, технике и естетике.

Перионица — читава индустрија. Електрични казани, разноврсни ваљци за пеглање и гланцовање, машине за сушење. Процедура прања иде кроз неколико одељења. У последњој соби прима се чисто рубље, и све иде под списак. Студент долази и узима по броју своје рубље.

И ту се непрекидно ради . . .

Дванаест сати.

Омладина се враћа гладна. Ручавају у три партије, а ручак почиње у 12 сати па се завршава у пола три кад ручају обично медицинари.

Кујна у Дому.

Студенти у својој соби.

Двеста студената седи у трпезарији, а не чује се никаква ларма, већ само лаки жагор.

И сви дају утисак здравих, симпатичних младића.

Има их из свих крајева Југославије и један део Руса и Бугара.

После ручка одлазе у своје собе. Настаје рад.

Како је дивно радити у оним лепим собама. То су идеалне собе, нешто што најлепше може да замисли један студент. Прозори широм отворени и гледају у парк . . .

Али ту има и других просторија, где се студенти забављају.

На сваком спрату налази се читао-

Група студената пред Домом.

ница и соба за пушење. У читаоници два шаха и грамофон. Некад се, можда, мало и игра, а ко је пушач не сме да смета свом другу, ако не воли дуван, и одлази у салон за пушење.

Окружен таквим конфором, студент би могао цео дан да проведе у Дому. Кад се замори од умног рада ту му је одмах туш. Једанпут недељно сви се купају, и сваки има своје купоне за купање.

Седам сати увече . . .

Тада почиње вечера и издаје се до пола девет. А после девет студенти могу да изађу. У једанаест сати за-

Студенти за време ручка.

Послуга Дома на послу.

Група студената, који станују у Дому

твара се дом. Ко дође после једанаест плаћа пола динара. Четири пута месечно имају права да се задрже до 1 сат ноћи. Ко се задржи више пута бележи се, и сматра се већ као неуредан ђак о коме се мора водити рачуна.

Али, нема таквих честих случајева.

Студентски дом оставља ванредно леп утисак, како у естетском и хигијенском погледу, тако и у васпитном. Тај интернатски живот ствара код студената осећање заједнице, такта и естетике. Они се ту припремају за друштвени живот, навикавају се на чистоћу, и окружени угодношћу могу безбрижно да се предају својим студијама. Послератни студентски живот био је загорчан борбом за егзистенцију, и у душу омладинаца улачиле су се мрачне мисли о животу...

Сад је пет стотина студената обезбеђено.

Једина је жалост што се није могла потпуно остварити Краљева жеља, да се у Дом приме само сиромашни студенти. Један мали број је сиромашних, а остали су подељени у четири категорије и плаћају 500, 600, 700 и 800 динара месечно.

Г. Илија Петковић — управник Студентског Дома.

Студенти се сада труде, да помогну својим сиромашним друговима. У том циљу даваће чешће концерте у Дому, а приход ће се употребљавати на издржавање сиромашних студената.

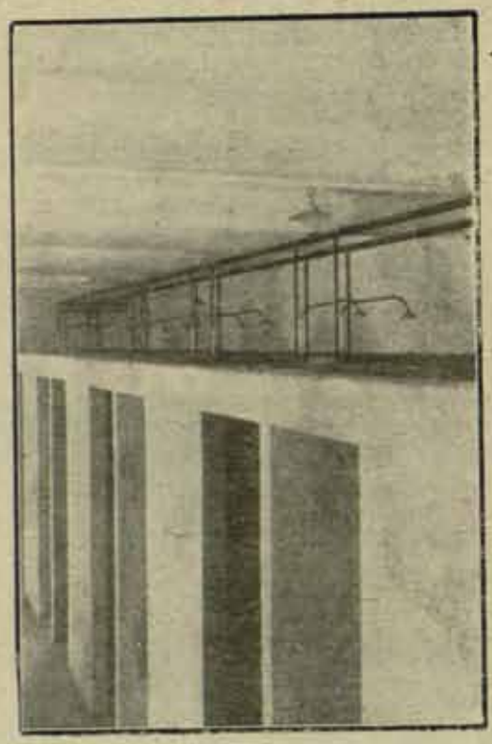
То је похвално од студената. Можда ће се њихове жеље потпуно остварити, ако се неко сети да остави завештање Студентском дому, које би се употребило на издржавање што већег броја сиромашних студената.

*

Бео као од мермера уздиже се

Трпезарија Дома (све су снимци г. Дим. С. Дункановића, медицинара)

Купатила Студентског Дома.

Одељење за прање рубља у Дому.

Студенти се бричју.

Студентски Дом. И ко год прође прочита „Задужбина Његовог Величанства Краља Александра".

Нека је хвала нашем племенитом Краљу. Та је Задужбина узвишена као храм. У сваком куту те велелепне зграде осећа се да је Краљ с родитељском љубављу подизао задужбину, да би улепшао живот омладини и оснажио је за рад. И омладина ће носити увек у срцу свога Краља.

Кујна Студентског Дома са својим шефом г-ђом Милицом Крњевском.

Незадовољници у кавезима

Надзорници у лондонској зоолошкој башти имају прилике да прате живот и обичаје својих питомаца и њихова су посматрања веома интересантна. У оделењу инсеката догодио се недавно један интересантан случај. Женка једног рода великих паука, који се хране инсектима а опасни су и по човека због својих отровних пипака, одлучила се да посети своју суседку која је од прилике била исте величине. Провукла се кроз капак свог стакленог кавеза и на силу ушла у суседно оделење.

Прождрљивост је био подстрек за овај чин.

Сусетка се није много опирала свирепој паучици. Борба беше управо започела и нападачица је већ отргла својој жртви једну од осам дугих ногу, када наиђе надзорница оделења за инсекте и голим рукама спречи њихову убилачку борбу.

Када је нападачица подигнута, у тренутку се њени отровни пипци зарише у прст надзорнице. Али показало се да је мозак паучице радно са необичном брзином јер прсти озлеђене надзорнице не беху отровани уједом. Ова женка била је много пута негована од надзорнице и одмах је познала њену руку те је одлучила да не пусти са уједом и отров из кесица које су смештене у пипцима.

Управо је невероватно да је надзорница прошла овако лако поред задобијеног уједа који је и људима смртоносан.

У зоолошкој башти био је такође и папагај Какаду који је имао тако снажан кљун да је могао да разбије кокосов орах. Његово понашање беше дрско. Помоћу свог кљуна одстранио је снажну гвоздену мрежу на свом кавезу и изашао на слободу. Али живот Робина Худа није му се за дуго време свиђао, због самоће, и зато није имао ни мало обзира према ауторитету већ одлучи да се врати и уклони и другу мрежу те да тако помогне својим саплеменицима да изађу на слободу.

Нови кавез беше стављен уз отвор који је начинио својим кљуном, да се у њега ухвати као у клопку. Мудри папагај искористи га као трибину одакле је почео држати ватрени говор и соколити на бегство своје другове.

Беше одлучено да се овај бунтовник убије. Али пре но што су то извршили нашао га је надзорник на дрвету крај једне споредне стазе. Завиждао му је, погледао га право у очи и папагај послушно слете на његову руку. Ухватио га је не задобивши ни један ударац кљуном и од тог доба држе га затвореног иза најјаче мреже.

Перси, млада јегуља у акваријуму зоолошке баште, имао је све особине мачке. Мрзео је суд у коме је био затворен са још једном већом јегуљом због које није могао никада да дође до бољих залогаја. Зато је одлучио да пређе у суседно оделење, код морских црва који нису били тако халапљиви приликом добијања хране.

Бегство му је успело али је био извучен и враћен у своје оделење. Како је затим понављао бегство дванаест пута и то са великим тешкоћама, најзад су му дозволили да остане у акваријуму са морским црвима под условом да их не сматра за свој плен.

У старом мајмунском павиљону била је једна мала мајмуница која је ту остала и онда када су њене другарице премештене у нова оделења. Ту је пронашла мали отвор који је у току времена проширила да би могла побећи напоље када јој је воља. Играла се тако на стазама и по цветним жбуновима које је понекад знатно осакатила, али је редовно на пола сата пре храњења одлазила натраг у кавез. Знала је добро да чини нешто недозвољено, јер када је наилазио надзорник седела је мирно у кавезу, а отвор кроз који је излазила био је брижљиво сакривен сувим гранчицама, које је тамо увек затим набацала.

ПОТПРЕДСЕДНИК КУРТИС — ПОТОМАК ИНДИЈАНАЦА

Заједно са новоизабраним председником Сједињених Америчких Држава, инжињером Хувером, изабран је за потпредседника сенатор Куртис. Приликом недавних избора узело је први пут учешћа и 200.000 индијанских гласача који су предали своје гласове за Хувера. Чинили су то у главном због сенатора Куртиса који је „њихов човек", будући да је директни потомак Индијанаца племена Осаги.

Када се Чарл Куртис родио 25 јануара 1860 године, Канзас је још био дивљи индијански крај препун великих стада бизона. Дете, које је једном требало да постане потпредседник Уније, носило је у својим жилама индијанску крв. Његова баба била је полуиндијанка, а његов деда био је поглавица канзаског племена, поглавица Бело Перо, син великог вође Осага, Павхуске.

Родитељи Куртисови беху једни од првих насељеника прерије. Дечак је изгубио мајку када му је било још три године и до своје шесте године живео је код очевих рођака. Затим је посећивао индијанску резервацијску школу у Морис Кунти-у. У то доба дечак је живео правим индијанским животом. Сећа се и данас како је као дечак од осам година трчао по ноћи 58 миља за помоћ против Чејна који су напали насељенике.

Куртисова баба бринула се за то да темпераментни дечак буде послат у бољу школу у Толпец. Овде је продавао воће на станици, радио је у дућану и у деветој години прославио се на тркама као џокеј од 20 кгр. Али баба забрани Куртису да се појављује и даље као џокеј.

У средњој школи Чарл Куртис се истакао као говорник и проповедник а доцније у 21 години као млади правник. Године 1892 био је изабран за конгрес а од 1912 постао је сенатор. Куртис је увек био конзервативан, али када се радило о напретку и користи земље био је увек спреман да помогне. Куртис је од 1884 године женьен и има троје деце.

Писмо из Париза од госпође З...

Хиљаду и једна ноћ у „Мулен-Руж-у“

Доћи у Париз, а не видети Мулен Руж и Мистингету, исто је што и доћи у Београд а не видети Калемегдан. Мистингета је знаменитост Париза, још и више, чудо двадесетог века, култ младости.

Кад странац дође у Париз, одмах друге вечери посети ту романтичну, црвену воденицу. И не само једанпут, већ трипута гледа исти програм.

Све је ту интересантно и потсећа на бајку, почевши од спољашњег изгледа зграде, па до последње тачке програма. Зграда је у облику ветрењаче, црвено обојена, зато се и зове Мулен Руж.

Креација једног програма кошта по неколико милиона франака, али се зато један програм даје по шест месеца и сваке вечери је препуно, да се неки враћају.

Читав програм то је дефиле младости и лепоте.

Човек једва стигне да види један мали део од тога. Јер шта ће пре да гледа? Да ли лепоту тих многобројних, без мало нагих играчица, које су дошле из свију крајева света, и репрезентују лепоту свију народа? Да ли хармонију њихове заједничке игре? Да ли да слуша музику и гледа онај вилински декор?

То је чаролија.

Једно вече у „Мулен Ружу“ препороди и подмлади. Заборави се све бриге, стварност, и пренесе се у неки нови свет, где не постоји ни ружно, ни рђаво, ни сиромашно. Изгледа као да се у тим тренутцима враћа у детињско доба, и слуша прича о вилама неке бабе, а дечја фантазија увеличава, и лети на златним крилима.

Кад сам као девојчица читала приче из Хиљаду и једне ноћи, ја сам замишљала тако као што сам гледала Мулен Руж.

Али од свега тога има још једно чудо, које је светска знаменитост Мулен Ружа.

Поред раскошне младости и лепоте стотину балерина, појављује се једна играчица од шесет година, исто толико нага као и она петнаестогодишња балериница.

Мистингета!

Неки тајац завлада у сали кад се она појави, и сви погледи управе се на њу. Они, који је први пут гледају, диве се класичној лепоти њеног тела, јер нема лепу главу, и нико не може да верује да она има толико година.

Она не само да учествује у многим тачкама програма, већ је и режисер... Па не само то. Она даје и скице за читав програм и сама пише скечеве.

Она је и балерина и глумица. Кад не игра, онда глуми у комедијама и драми с подједнаким успехом, али је најпознатија и најомиљенија у улози жене из полусвета.

Мистингета.

А поред тога она и пева. Њен глас није јак, ни пријатан, па ипак има неке скривене драži, нечега сензуелно-патетичног. И у гласу те жене, која је успела да победи старост, као ни једна жена до данас, тај патетични тон као да вам стално понавља рефрен:

„Да, ја сам победила младост, али... превремено...“

Париска публика не прашта, она је неумитна. Све оно што јој се не допада, она извижди. А кад она пљеска толики низ година Мистингети, и када је још и данас прима као балерину, то је заиста велика реткост.

ГИРЛ ИЗА КУЛИСА.

Као механизам једног сата, тако се ређају ревије музик-хола, са математичком тачношћу.

Са часовником у руци режисер стоји иза кулиса покрај једне табле са електричним дугмадима.

Погледа у сат, и притисну дугме... Негде у ходнику одјекну звонце. На тај сигнал врата се отварају нагло, и кроз ходник и низ степенице силази трупа гирл-ова, у хармоничном реду, збијене једна уз другу.

Ужурбане, стиснуте, оне дају такт у месту погледају се последњи пут, пре но што излете на бину.

Музика засвира и туце љупких главица појави се на позорници, са истоветним чарапама, истим хаљинама и математички истим гестовима.

Једном руком држи свака руку најближе партнерке, и то им још више чини складним и истоветним сваки покрет.

Прва дужност једне гирл је да буде потпуно дисциплинована. Најбољи у свету гирлови сматрају се енглески, затим немачки, а француска гирл није дисциплинована, јер јој смета темпераменат.

У Енглеској постоји читава индустрија гирлова. Ту постоје нарочите школе, где се гирл вежба и дисциплинује. Ученице су пансионаткиње и велика је строгост у тим школама. Те енглеске школе за гирле подсећају на школе царског балета у Русији, где су се девојчице примале у осмој години, а излазиле су из њих у осамнаестој, а за то време само једанпут недељно могле су да се виђају са својом породицом.

Енглеска гирл има више слободе. Мада оне не добијају неко више образовање, ипак има међ њима девојчица, које се интересују за литературу. У Енглеској се цени професија играчице као и свака друга.

Кад заврше студије у школи, онда их одабирају по лепоти, виткости и

стасу и образују групе. Те групе се шаљу по целом свету, а увек их предводи једна надзорница, која носи одговорност за њих.

Она је дужна да закључује уговоре са директорима и режисерима; она одређује игре и часове проба; одржава дисциплину. Иза кулиса, на свакој представи, може се видети једна старија особа, која обилази гирлове и прати њихов развитак и игру на сцени.

Кад је игра завршена, надзорница ставља примедбе, масира неку уморну ногу, даје савете девојчицама, док оне једу банане или патлиџане.

Једна гирл стално се вежба и кад изађе из школе. Благодарећи истрајности и дугим вежбама, сваке вечери оне постају аутомат на сцени.

Али њихова каријера је кратког века. Зато се многе удају што пре, јер знају да је то најсрећнији свршетак. Често се догађа, да се пред вратима неког европског музик-хола заустави луксузна лимузина. Елегантна дама излази и прилази вратару. Он јој се дубоко клања. Наједаред, дама се насмеје и фамилијарно: „Зар ме не познајете?"

И вратар, кад је боље загледа, упозна у тој елегантној дами малу гирл, која је некад ту играла, и дошла да се сети својих успомена после свадбеног пута.

НАЈСТАРИЈИ ЛОНДОНСКИ ДНЕВНИ ЛИСТ ИЗЛАЗИ ВЕЋ 157 ГОД.

»Морнинг Пост« је најстарији енглески дневни лист. Почео је излазити 2 новембра 1772 године и за то време престао је свега у два маха. Године 1776, 17 августа »Морнинг Пост" је био једини лист који је објавио проглашење америчке независности, што је извршено 4 јула исте године. У 18 столећу лист је имао знатну литерарну мисију и на њему су сарађивали Колериџ, Вордсфорт, Сутеј и Ламб, у оно време познате публицистичке величине.

ТРИДЕСЕТ И ПЕТ СПРАТОВА ИСПОД ЗЕМЉЕ

После многих жалосних искустава које у Јапану имају са земљотресом, јапански архитекти су одлучили да граде испод земље. У Токију је сада пројектована један палата која ће ићи у дубину од 35 спратова. Зграда ће имати облик ваљка и биће сграђена од бетона. Вентилација ће се се спровести отвором од 17 и по метара у пречнику. Предрачун износи око 2 мил. долара.

МОДЕРНО СХВАТАЊЕ

— Шта, ноћни клуб? То је последње место куда би моја кћи смела да оде!

— Па наравно, оче, ја ћу тамо и да одем тек напослетку.

Колен Мур и Гари Купер.

»СУВА« АМЕРИКА ПОПИЈЕ ЗА ТРИ МЕСЕЦА ВИШЕ ОД МИЛИОН ДОЛАРА КАНАДСКОГ ВИСКИЈА

Зашто се не би пило и ако је потрошња алкохола забрањена? Крijумчари трљају задовољно руке а и фабриканти алкохола у Канади такође. Из Канаде је отпремљено за Сједињене Државе за последњу годину дана преко 18 и по милиона долара алкохола, дакле за један милион долара више но прошле године. Једино је извоз пива опао. У месецима априлу, мају и јуну Сједињене Државе су попиле целу количину виског увезену из Канаде и то око 200.000 литара у вредности од преко милион долара.

КУРДИСТАНСКА ПРИНЦЕЗА — ИГРАЧИЦА У ПАРИЗУ

Курдистанска принцеза Бедеркхау изазвала је у Паризу велику радозналост и дивљење својом игром. Она живи поред своје мајке, са којом је најпре боравила у Швајцарској ради својих студија. Али уметност за њу је увек имала привлачности, а народно игра, којој се најзад и посветила наговоривши своју мајку да иступи од оријенталских предрасуда. Наравно да су се рођаци курдистанске принцезе бунили против тога, али кнегиња Бедеркхау не води о њима рачуна. Успеси су јој довољна награда. Из Париза се припрема на пут за Сједињене Државе.

Читајте нов роман Маркиза од Паиве

Слободан Ж. Видаковић.

У СУТОНУ ДУШЕ...

— Из збирке прича „Пољуљани Темељи" —

У доба када је наша књижевност још у сталном превирању, када се још није искристалисао ни један нов и јасно обележен правац наше епохе — ми имамо неколико занимљивих фигура међу младим писцима, почевши од пропале модернистичке школе малаксалог Тина Ујевића па до авангардизма Раке Драинца, који је опет почео да се буди.

Нарочито су карактристични наши индивидуалисти, од којих свако има изразити масив свога специфитета.

У том заиндном венцу наших изразитих писаца сретамо лепа имена Хамза Хуме, Григ. Божовића, Бран. Ћосића, Сибе Миличића, Слободана Видаковића и других.

Овога пута задржаћемо се на г. Видаковићу. Г. Видаковић се брзо истакао као приповедач и фељтониста. Савременим стилом, сувом фантазијом, ретком интуицијом, познавањем модерног друштва до најситнијих танчина — пробио је Г. Видаковић у прву редове наших књижевника, дајући до сада око хиљаду прича и неколико већих радова.

Г. Видаковић је куражно прешао преко свих књижевних догми, и једним америчанским стилом и схватањем пожурио се да нам представи живот онакав какав је.

Кроз десетак дана излази из штампе једно веће дело г. Видаковића: роман „Промашени Живот" са предговором г. Душана Николајевића. То је дивно психолошки осенчана историја Југословенског модерног Касанове и Дон Жуана — Др. Петра Војиновића! Овај роман имао је до сада невероватне успехе, који су прешли границу обичних успеха. Он је добио прве две награде на књижевним конкурсима. Награђен је и његов фрагмент о Главњачи, који је преведен на француски. Поједини фрагменти овог романа преводе се у Америци, а наш велики исељенички лист „Српски Дневник", који излази у Њујорку већ га месецима доноси у целости јер се у њему додирује у снажним потезима и живот наших колониста у Амрици.

Друга књига г. Видаковића је збирка прича „ПОЉУЉАНИ ТЕМЕЉИ", која ће изаћи са предговором г. Драгиша Лапчевића.

Јов. Цветан.

Г. Слободан Видаковић.

Било је затишје као пред буру. У ваздуху се осећало нешто што гуши, притискује груди као оловна плоча. Једна душевна оморина савладала је била цео свет, који је са чежњом ишчекивао да блесну муње и да из тмурних облака пљусне киша свежа, бурна киша.

По ћошковима улица, по угловима кафана, и по крајевима салона шапутало се, уздисало и очајно тресло главом. Очекивало се нешто. Нико није био задовољан са овим што постоји. Послови се умртвили, живот одадно, за новац се куповало све врсте части, почевши од девојачке као најјевтиније, па завршавајући са политичком као наскупљом!

— Отаџбина је у опасности! шапутало се и у клубу, као злокобни рефрен у данима националне трагедије.

— Италија нас опасује челичним ланцем! доказивао је шапатом један стари дипломата, обазирући се да га ко страни не слуша. Пуцаће нам кости, када га затегне, да ће се до неба чути. Све је уједињено у мржњи противу нас: Италија, Мађарска, Румунија одозго; Бугарска, Арбанија и Грчка са стране. Сви чекају само час па да своје отровне канџе зарију у наше још крваво тело!

Изгледало је да ће у овом суморном расположењу протећи цело вече. Какав је то клуб у коме се само уздише и шапуће, у коме нико не игра бриџа, не пије оранжаду, не оговара одсутне, или без предаха не прати вратоломну коцкарску игру рулета и шмен-де-фера где се за сат губе стотине хиљада и при карташкој несрећи, за мало новаца, потписују важне ресорне одлуке и државна решења!

Настао је био мали тајац, толико мали, да би лепе гимназискиње весело пљеснуле рукама и узвикнуле: Сви смо заћутали, значи родило се чивуче!

Али у томе тренутку отворише се врата на клубском салону и у њега улете млади монден Симон Петровић. То је био један лепушкаст младић одевен и сувише модерно, у страшно широким чарлстон панталонама, које су премашале врхове његових ципела, са црним сакоом, пуштеним око струка као руске блузе и малим шеширом, повијеним високо са стране. Утисак који је пружало његово одевање био је смешан, до суза, али се дамама силно допадао. Ако се паунови шарене ради паунице, и ако се људи одевају ради жена, онда Симона Петровића не треба много да жалости неповољно мишљење људи.

Симон приђе једној групи, где су га две даме приметно страсно гледале.

— Што сте отромбољили носеве, као да сте сви постављени за конзуле у Тибету, на двору Далај-Ламе!...

— Па шта би нам фалило? пита га Др. Јанићије, писар неког посланства на двогодишњем одсуству.

— Теби у шесетој години неби доиста ништа фалило да те поставе за чувара султановог харема. Али питај ове друге, како би се провели у земљи, где на једну ружну жену долази десет људи, а на једну лепу — пет стотина младића!... Него оставимо то. Гледајмо оно од чега живимо! рече Симон и уозбиљи се. Дакле, чујте господо! Пре свега најљубазније молим ове драге даме да за минут два оду у бифе.

— Гле, а зашто то, господине Симоне?! љутну се госпођица Зага.

— Зато — отпоче он своје објашњење — зато што хоћу да реферишем мушким друговима о једној пикантној ствари, због које ми морамо да црвенимо можда више него ви! А није право да се пред вама покажемо слабији од вас...

Реч је о једном модерном филму наших дама.

— Та-а-ко! добаци презриво госпођица Лела. Онда слободно можемо и ми остати овде. Зага се у филму разуме боље него сви ви укупно.

Симон се и не осврте на ову смелу примедбу, него седе на ивицу малога стола, инкрустираног седефом по угледу на оријенталске сточиће, и отпоче несташним и разметљивим тоном да прича:

— ...Дакле био сам у Берлину...

— Шта ради Жозефина? добаци један.

— Море, ајд' не лупај! љути се Бели.

(Наставак на 10. страни.)

НАШ МУЗИЧКИ ПОДМЛАДАК

Проширењем граница наше предратне Србије, још више се осетила потреба у домаћем оркестарски образованом елементу, како би се и музичка струка показала дораслом родовима оружја и осталим струкама у нашој увеличаној војсци.

Контигент војних музичара у нашој предратној војсци састојао се већином од странаца музичара са примитивним стручним знањем, а ово стање није се променило ни после рата. Ово је можда с тога, што и у садање постављен уважени наш диригент и виши капелник музике Краљеве Гарде потпуковник г. Драгутин Покорни, његовом је иницијативом одмах створена војно-музичка школа са седиштем у Вршцу, где се примају за питомце дечаци из целе наше Краљевине од 12—16 год. старости.

Благодарећи овој сјајној иницијативи г. Покорнога, наш музички подмладак обогатио се до сада са 6 класа — око 700 музичара, који су до 1. ов. месеца изишли из војно-музичке школе као потпуно способни и оркестарско образовани музичари.

Успех ове школе испољава се и у томе, што су наше војне музике сада скоро у пола попуњене са овим свршеним питомцима, и тако ослобођене од страних музичара; у стручно-музичком погледу војне музике сада стоје на већем уметничком ниво-у; скоро само од ових свршених питомаца састоји се симфонијски оркестар Краљеве Гарде, са којим је летос у парку гардиског дома г. Покорни, на велико задовољство престоничке публике, изводио на симфонијским концертима дела највећих композитора.

Умешношћу и иницијативом г. Покорнога, учињено је, да поред оркестарско-музичког подмлатка ова школа ствара и оркестарско-капелнички подмладак. Г. Покорни је увидео потребу, да се и капелничко особље по војним музикама попуни са домаћим елементом, који боље познаје наше прилике и народне песме-музику.

И овај важни проблем г. Покорни је решио на тај начин, што је у војданој нашој држави има сразмерно мало музичких школа, и што се у њима већином учи клавир или виолина, а није поклоњена нарочита пажња оркестарским инструментима. Зато ове школе нису ни до данас у стању да створе одговарајући оркестарско-музички подмладак.

У години 1920., када је за референта музике при министарству војно- музичкој школи отворио „Диригентски Курс", на који се примају по избору најбољи од питомаца, који су свршили ову школу са одличним успехом.

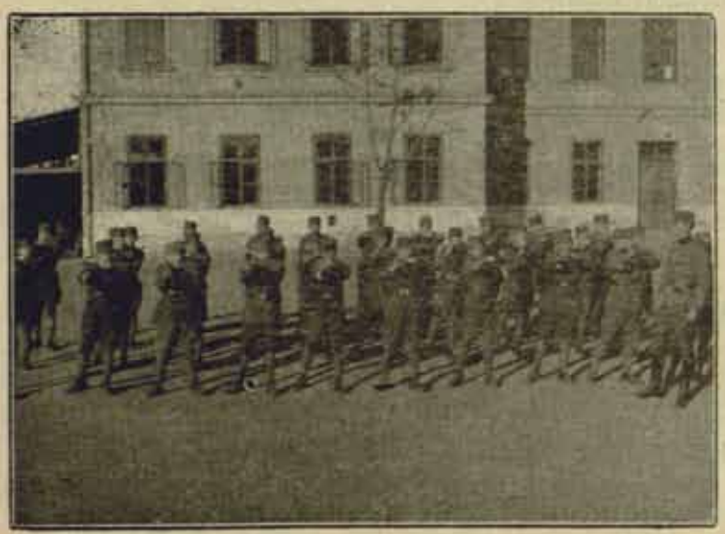
Тако су слушаоци I. класе овога курса показали 1. ов. мес. на завршном испиту одличан успех, и најбољи су од њих већ распоређени за капелнике по војним музикама.

Горњи ред с лева на десно: Свршени питомци диригентског курса: Никола Радић, Томислав Зидар, Фрањо Лорбет, Фрањо Швигар и Димитрије Ђорђевић.
Доњи ред с лева на десно: Наставник диригентског курса капелник IV *класе Јосип Јиранек; командант војно-музичке школе пешадиски потпуковник Владимир Глишић; Референт музике виши капелник* II *класе Драгутин Покорни; надзорник диригентског курса виши капелник* III *класе Јосип Петрик.*

Ученици за хорну.

Питомци при извођењу соколских вежби.

Ученици за фагот.

Поред стручно-музичког напретка војних музика, војска има од ових питомаца још и ту корист, што их, по одслужењу њиховог обавезног рока у музици, преводи у резерву као војничко-спремне подофицире, јер су за време свога школовања добили одговарајуће телесно васпитање и подофицирско образовање.

Дивно изгледају ових 50 питомаца колико их у школи стално има, када се построје у дворишту војно-музичке школе са пушкама, већим од њих самих, или када изводе соколске вежбе са озбиљношћу и спремом, која не изостаје иза одраслих војника.

Откада је за команданта ове школе постављен наш одлични ратни јунак и веома спремни официр потпуковник г. Владимир Глишић, ова школа по своме уређењу и наставном успеху је постала узорна једна војничка установа, зашто је г. Глишић више пута и похваљен од стране надлежних старешина.

Али поред свега тога од ове школе има и општа наша музичка култура велику корист, јер свршени питомце по одслужењу рока излазе из војне музике и примају се као одлични и спремни музичари по разним симфонијским или оперским оркестрима у грађанству.

На овом успеху у вршењу својих службених и опште културних дужности има се честитати Министарству Војске и Морнарице и референту музике г. Покорноме.

"ХАРМОНИЈА"

ОДЕЉЕЊЕ КЛАВИРА

Највеће предузеће у земљи,

БЕОГРАД, КРАЉА МИЛАНА 45.

Продаје по најповољнијим платежним условима Каталог бесплатно

ШВЕДСКО СЕЧИВО

ВИКИНГ

ЈЕ НАЈБОЉЕ

Тражите га свуда.

Генер. Заст. Е. Е. Лутероти

Београд, Дрвчка 9.

Тражим подзаступнике у свима местима Краљ. С. Х. С.

(Наставак са 8. стране).

У СУТОНУ ДУШЕ...

— ...И успео сам — наставља Симон — да непримећено у Београд пренесем филм „Содом и Гомор". Глуп, библиски наслов за један одличан и модеран филм. Пре свега, сви су глумци и глумице голи.

— То је због привредне кризе! А и ми ћемо скоро тако исто. Чекамо само да чича Илија почне! упада у реч професор економије, Аца Кобац.

— ...Него где ћемо да га дајемо?! Један власник биоскопа тражи нам десет хиљада за салу. Скупо много. А ја сам спремио свега двеста позивница. Двеста господе по сто динара... То ни трошкове не покрива!

— Ја могу да израдим да нам се да једна напуштена дворана у манастиру! предлаже један бивши поп, који се одавно прекомандовао у бивше људе.

— Још остаје само питање полиције!

— То је најмања брига, додаје један начелник министарства. Напишите позивницу за Мику писара. Он ће чувати стражу крај врата, као Кербер, и ни једно полициско нушкало несме ни пригвирити!

— Хоће ли и даме имати приступа?! пита радознало госпођица Зага.

— Не! То нипошто! добацује јетко Аца Кобац.

— Моја жена мора да буде! виче из краја господин Влајко. Обући ће мушко одело, а ружна је као кинески шофер, те је нико неће познати! Нерви су јој отупели. Она се надражи, само кад тако штогод гледа!

Сви се бурно смеју. Зага га гледа и прети му прстом:

— Добро добро, казаћу госпођи Маги како ви о њој говорите!...

*

Пала је историска ноћ. Аутомобили јуре пуни излетника.

У једним колима госпођа Нана, обучена као апаш на филму, у мушком карираном оделу, са баретом на глави, и дугачком шареном марамом око врата.

— Како си ми леп у смокингу. Никад више не треба да обучеш мантију! тепа госпођица Нана своме богатом љубавнику.

На вратима од манастирске дворане стаіао је Симон Петровић и пуштао унутра само оне који су имали позивнице.

Друштво је било мешовито, из свих могућих друштвених редова, почевши од банкара, до глумаца и богатих фабриканата.

Опажало се да се у мушком оделу прошверцовало и десетак жена и девојака. Али су се сви правили да не виде. Оне су биле за то веће мутаве: мушкарци слепи!

У десет сати сала је била дупке пуна верних. Једва се дисало у њој, јер није било ни једног отвора за проветравање. Угасиште се електричне сијалице, које су гореле у виду свећа. У дворани завлада мрак, али не потпун, јер су два мала зеленкаста кандила са стране бацала слабу модру светлост.

Зазвриа биоскопски апарат и сноп беле, дрхтаве светлости заигра више главе гледалаца. сви упреше очи на платно. Никад се са више интересовања, више нервозног узбуђења и ишчекивања није гледало у то платно, које за секунд два треба да прикаже сву нискост културног човечанства у љубави.

Као у сну заиграше вилинске слике на платну. Три наге девојке, ванредне лепоте, са златном расплетеном косом, као Дријаде, играле су коло крај језера, а сунце са неба позлаћивало је њихово тело, уздрхтало од страсти и пожуде.

— То смо видели на плажи! протестује један преобучени поп. Тераj даље!

Од једном из језера, као из дубине пакла, појављују се четири мушкарца, наги као пред регрутном комисијом, хватају се до девојака у коло и отпочињу да играју неку страсну црначку игру. Али то је био само почетак. Јер се на платну ређала слика за сликом, страшнија од страшнији, све пожуднија од пожуднше у сали настаде врисак, врева и добацивање, да уши просто заглуше. Као што на фудбалским утакмицама навијачи и пријатељи једне групе просто духовно учествују у борби, крећући се за лоптом, Уживајући у свакој победи, преживљавајући у души сваки пораз, тако су и овде гледаоци живели заједно са филмом и преживљавали све нервне експлозије људске похоте на платну!

Свет урла, лупа, дречи, као ужасна менажерија екваторских мајмуна.

— Браво, друже! Кликће полагано један бивши професор богословије.

— Држ' мало држ'!... Не жури тако!... Љути се један чичица, сав сед као старовлашки ован, јер су скаредне слике разврата и перверзне љубави прелетале испред очију гледалаца као делови пејсажа пред оријент експресом!

Филм се заврши. Сви беху тужни што још бар два сата није трајао. Већина је тражила да се понови. Урлање овлада салом. Стотине њих ударало је о под ногама и штаповима. Дивља, запенушена, безумна дрека тресла је мала кандила. Једно се угаси. Приређивачи наредише да понова отпочне филм. А када је пожудно лудило обузело све, неколико њих у дну запеваше у глас:

А што су ти, селе,
Дојке набубреле...?

Стотине гласова продераних, као шкрипа воловских кола, прихватиш песму. Настаде урнебес у коме се није знало ко је коме род. Један бивши посланик скочи на астал па отпоче да скаче и да пева шабачке пробајнице:

У ораха тврдз љуско

— Ах, што не поведох моју баба Стану — вели се директор банке чика Сима. Можда би се и у њој пробудио љубавни Везув!...

*

Сутра дан опет је одржан, као и увек, састанак у клубу. У ваздуху се осећао електрични напон, снажан, набујао, само још да експлодира. А по ћошковима свуда и на сваком месту и даље се шапуће, како ништа у овој земљи није добро, како нико више није задовољан. Али све остаје на том јаднју.

— Отаџбина је у опасности! значајно шапуће банкар Сима.

— Море, бре, што се замлаћујете! вели им Симон, као да се не познајемо! Отаџбина је, признајем, у опасности, али од — нас!

— Ти си увек луд! љути се г. Таса. Кад ћеш једном бити озбиљан!

— Онда, кад ви не будете лажни позери и фарисеји! одговара им Симон. Него, знате шта: кроз три дана доносим други део филма! На платну се показује један женски манастир коме је изгорела сва гардероба, те се јадне младе калуђерице крећу кроз башту потпуно наге, као негда Ева кроз цветне алеје Раја. Одједном пет голих новосадских пилота који су се кренули на штранд падају са аероплана(?) у тај женски манастир.

Једна дивота! Можете замислити какве заносне пикантерије, какве дражесне љубавне позе у овом филму, где на сваког голог пилота јуришају по пет нагих калуђерица!...

За трен ока отаџбина је престала да буде у опасности. Чика Таса стеже уста и пљуцка, као трубач кад се пред њим сиса лимун! Аца Кобац зинуо као да ће сад да тресне немачка хаубица, бивши поп Ване зажагрио очима и већ у визији замишља љубавни окршај побеснелих калуђерица. Тада начелник Прокопије прекиде екстазу и рече свечано:

— Израдићу да за овај филм добијемо велику салу основне школе!...

Брат Мирослав Војиновић, који је ових дана прославио двадесетогодишњицу соколског рада.

МОДА ЈЕ КАПРИЦИОЗНО ДЕТЕ, ЗАТО СУ И ЖЕНЕ ТАКВЕ...

Мода је у пуном цвету, као нека лепа жена у блеску своје лепоте. Сад већ све знамо шта се носи.

Мантлови са богатим крзном, који оцртавају стас, украшени још и порупчићима у разним правцима. Брајтиванц, хермелин и нарочито лисица дају топлине женским мантловима.

Кинески жерсеј је тканина врло омиљена за пре подне и свакидашње пословне костиме. Понекад се тој материји даје помало кокетерије у виду украса неког крзна.

Кашмирска хаљина има своју нежност и најлепша је тегет и загасито бордо.

Сукња од костима није увек права, већ се и она покорава фантазијама. Шест шпицева, као шест зуба, оивичили су њену ивицу.

Сукња је дужа, али још увек допушта да нога кокетира.

На хаљини појас, некад врло узан, а каткад широк, и везује се позади и са стране. Ефекат годе-а бори се са туником од волана, која се отвара са стране или позади.

Тоалета је добила апсолутну дужину позади. Никада није било толико неједнакости на ивици хаљине као данас.

Крагна од крзна даје топлине тоалети. И кад је у складу са крзном на шеширу или токи, онда је ансамбл врло модеран.

Нешто ново се појавило. Уместо шал крагне, крагна од сомота, чији крајеви иду позади, везују се као машна, и пуштају чак до појаса.

А да знате колико је фантазије на рукавима. Мантлови се одликују ове зиме рукавима.

На њима су заступљени разноврсни стилови, кинески, антички, ренесанс, готски.

Рукави на хаљинама имају интересантне детаље, час панове или машне, крила или волане који иду од лакта.

А на вечерњим тоалетама рукав је прозрачан, од чипке или муслина, и дивота једна.

Сомотска хаљина и од ламе-а траже сада један полурукав. Али како су капризни ти рукави, само да чујете.

То није полурукав од рамена до лакта, већ од лакта до шаке, а мишица, најлепши део руке, остаје нага.

Зар то није шармантно?

Може се видети оваква вечерња хаљина. Деколте на леђима врло дубоко, а спреда врат затворен. Рамена гола, и мишице до лаката, а од лаката рукав, али са широком манжетном.

Можете и овако нешто да сашијете.

Струк од сомота, сукња од ламе-а.

То је оригинално.

Мода је право капризно дете.

Зато су и жене капризне, јер су њене обожавателке.

Чешке и наше соколице у народним ношњама, на прослави двадесетогодишњице соколског рада Брата Мирослава Војиновића.

А што су ти, селе,
Дојке набубреле...?

Стотине гласова продераних, као шкрипа воловских кола, прихватиш песму. Настаде урнебес у коме се није знало ко је коме род. Један бивши посланик скочи на астал па отпоче да скаче и да пева шабачке пробајнице:

У ораха тврда љуска

— Ах, што не поведох моју баба Стану — вајка се директор банке чика Сима. Можда би се и у њој пробудио љубавни Везув!...

*

Сутра дан опет је одржан, као и увек, састанак у клубу. У ваздуху се осећао електрични напон, снажан, набујао, само још да експлодира. А по ћошковима свуда и на сваком месту и даље се шапуће, како ништа у овој земљи није добро, како нико више није задовољан. Али све остаје на том јадању.

— Отаџбина је у опасности! значајно шапуће банкар Сима.

— Море, бре, што се замлаћујете! вели им Симон, као да се не познајемо! Отаџбина је, признајем, у опасности, али од — нас!

— Ти си увек луд! љути се г. Таса. Кад ћеш једном бити озбиљан!

— Онда, кад ви не будете лажни позери и фарисеји! одговара им Симон. Него, знате шта: кроз три дана доносим други део филма! На платну се показује један женски манастир коме је изгорела сва гардероба, те се јадне младе калуђерице крећу кроз башту потпуно наге, као негда Ева кроз цветне алеје Раја. Одједном пет голих новосадских пилота који су се кренули на штранд падају са аероплана(?) у тај женски манастир.

Једна дивота! Можете замислити какве заносне пикантерије, какве дражесне љубавне позе у овом филму, где на сваког голог пилота јуришају по пет нагих калуђерица!...

За трен ока отаџбина је престала да буде у опасности. Чика Таса стеже уста и пљуцка, као трубач кад се пред њим сиса лимун! Аца Кобац зинуо као да ће сад да тресне немачка хаубица, бивши поп Ване зажагрио очима и већ у визији замишља љубавни окршај побеснелих калуђерица. Тада начелник Прокопије прекиде екстазу и рече свечано:

— Израдићу да за овај филм добијемо велику салу основне школе!...

Брат Мирослав Војиновић, који је ових дана прославио двадесетогодишњицу соколског рада.

Чешке и наше соколице у народним ношњама, на прослави двадесетогодишњице соколског рада Брата Мирослава Војиновића.

МОДА ЈЕ КАПРИЦИОЗНО ДЕТЕ, ЗАТО СУ И ЖЕНЕ ТАКВЕ...

Мода је у пуном цвету, као нека лепа жена у блеску своје лепоте. Сад већ све знамо шта се носи.

Мантлови са богатим крзном, који оцртавају стас, украшени још и порупчићима у разним правцима. Брајтшванц, хермелин и нарочито лисица дају топлине женским мантловима.

Кинески жерсеј је тканина врло омиљена за пре подне и свакидашње пословне костиме. Понекад се тој материји даје помало кокетерије у виду украса неког крзна.

Кашмирска хаљина има своју нежност и најлепша је тегет и загасито бордо.

Сукња од костима није увек права, већ се и она покорава фантазијама. Шест штипцева, као шест зуба, оивичили су њену ивицу.

Сукња је дужа, али још увек допушта да нога кокетира.

На хаљини појас, некад врло узан, а каткад широк, и везује се позади и са стране. Ефекат годе-а бори се са туником од волана, која се отвара са стране или позади.

Тоалета је добила апсолутну дужину позади. Никада није било толико неједнакости на ивици хаљине као данас.

Крагна од крзна даје топлине тоалети. И кад је у складу са крзном на шеширу или токи, онда је ансамбл врло модеран.

Нешто ново се појавило. Уместо шал крагне, крагна од сомота, чији крајеви иду позади, везују се као машна, и пуштају чак до појаса.

А да знате колико је фантазије на рукавима. Мантлови се одликују ове зиме рукавима.

На њима су заступљени разноврсни стилови, кинески, антички, ренесанс, готски.

Рукави на хаљинама имају интересантне детаље, час панове или машне, крила или волане који иду од лакта.

А на вечерњим тоалетама рукав је прозрачан, од чипке или муслина, и дивота једна.

Сомотска хаљина и од ламе-а траже сада један полурукав. Али како су капризиозни ти рукави, само да чујете.

То није полурукав од рамена до лакта, већ од лакта до шаке, а мишица, најлепши део руке, остаје нага.

Зар то није шармантно?

Може се видети оваква вечерња хаљина. Деколте на леђима врло дубоко, а спреда врат затворен. Рамена гола, и мишице до лаката, а од лаката рукав, али са широком манжетном.

Можете и овако нешто да сашијете.

Струк од сомота, сукња од ламе-а. То је оригинално.

Мода је право капризиозно дете.

Зато су и жене капризиозне, јер су њене обожаватељке.

Нов роман Недељних Илустрација

Маркиза од Паиве — из московског јеврејског кварта у кнежевски двор.

Др. Владислав В. Стакић, адвокат београдски и бив. уредник „Политичког Гласника" верио је се са г-цом Милком Ј. Прапорчетовић, Свадба ће се одржати 26. ов. мес. у Саборној Цркви.

Г-ђа Зорка и Г. Марко из Народног Позоришта

Једнога дана је дошла, и остала ту у Позоришту, а глумци, увек сажаљиви на боеме, примили су је, и почели да издржавају ... Неко јој је дао име, и мало по мало Зорка је постала симпатија многих глумица и глумаца. У оним многобројним просторијама и буџацима било је и сувише места за њу, али је она највише заволела чекаоницу у приземљу и касиницу преко пута позоришта.

Дошла је мршава и јадна, но захваљујући „косту", који јој свакодневно доноси чика Раја, она је постала лепа, сјајне, црне длаке и умиљатих очију.

Више се позориште не би могло замислити без Зорке.

Све она познаје, почев од управе, па до чувара. Не симпатише много управу, јер је једнога дана залајала на г. Предића, а то је било тада, кад нису исплатили хонораре. Јер и она зна важност хонорара, пошто од тога живи. И ако је гладна, стане испред глумаца, који њу воле, и почне да их моли. То значи: „Дај ми пару". И кад глумац пружи момку новац, она потрчи за њим и чека га на ћошку док се не врати.

Највећа њена позоришна симпатија то је чика Раја и Жанка, па после г-ђица Бошњаковић, г. Божа Николић, г. Душановић.

Г. Душановићу је доделила улогу, да јој отвори врата да иде да пије воде. И како стане пред њега и почне да моли, сви знају да је жедна.

Жанка је већ позната у целом Београду због своје болећивости према четвороношцима. (Али има она срца и за двоношце). Али без чика Раје Зорка не може ни један дан. Како он не дође два дана у позориште, она по своме животињском инстинкту осети да ће он да игра те вечери, и лагано се увуче у његову гардеробу, сакрије испод његовог стола, и чека га.

Са чика Рајом и госпа Персом она се врло лепо проводи и иде по кафанама. Управо, они је не воде, него их она сама нађе. Како јој се приђу ћевапчићи, а она зна да је и госпа Перса љубитељ ћевапчића, упути се Зорка право у „Албанију". Прошета по кафани и одмах их нађе. Већ је сви код „Албаније" познају. Ако их не нађе ту, а зна да нису код куће, јер она их прво тамо тражи, онда Зорка зна где ће даље да иде ... У-пути вам се она корзо-ом, па код „Руског цара", јер и ту долази госпа Перса с чика Рајом. И код „Руског цара" Зорку познају. А ако и ту нема, онда сигурно зна да ће их наћи у бифе-у.

Тако она често иде за има.

Иначе је врло дисциплинован члан позоришта, не одлази никад у гардеробе, сем кад се зажели чика Раје, и погинула би за глумце.

Мора се признати врло је заљубљиве природе, ваљда због оне љубавне атмосфере иза кулиса. Но, и покрај те особине, не трпи никако туђи рандеву око позоришта. Зато страшно лаје на жандаре, јер они често пута скрену с линије и под оним магацинима праве рандеву, а она то не дозвољава, јер чува декорације.

Има она и вредности за позориште, јер јој је дужност да буде последња инспекција. Кад се сви разиђу, онда она иде увече с чуваром да прегледа позориште и погаси светлост.

И једне вечери...

Лаје Зорка, лаје, неће да се макне из сале и хоће на галерију. Крене се чувар на галерију, кад тамо један спава...

Док је она тако послушна и дисциплинована, мачак Марко представља савршену недисциплинованост. За њега не важи никаква наредба у позоришту. Удружење глумаца завело је сада најстрожију дисциплину иза кулиса. „Нико не сме да се појављује за време представе ко не игра... Не сме да се улази у туђе гардеробе... Не сме гласно да се говори и т. д."

Сваке вечери по један глумац дежура и забележи најмањи инцидент и реферише онога, ко га направи.

Мислите ли да то важи за Марка?

Боже сачувај.

Где је, да је, он је иза кулиса.

Кад су пробе, он је први на проби. Заузме чучећи став, и као неки редитељ прати озбиљно и достојанствено сваку сцену, и како који глумац проговори, он се окреће њему... И не миче се с места... За време представе, чекају глумци излаз, чека и он излаз. И, зашта, некад изађе, пређе преко бине, и оде на другу страну.

Јаој, да тако нешто падне неком глумцу напамет, да пређе преко бине кад се игра!... Сутрадан би га отпустили...

Глумци су дошли до уверења, да Марко држи страну управи, јер показује необичне симпатије према малим балеринама, чак је и љубоморан на критичара једног великог листа, који исто тако, као и он, обилази око гардероба балерина. И.. чудо једно да чујете, то је једини мушкарац, који је допустио себи толику слободу, да улази у гардеробе балерина, кад оне облаче најинтимније делове својих тоалета. (Не критичар, него мачак). На шта му завиде сви двоножни мушкарци у позоришту.

Сем Марка позориште има још два мачка у Мањежу, који су били на позоришном буџету, јер су играли у појединим комадима, али кад је изгорео Мањеж морали су да их редуцирају. Но да не би остали на сокаку, узела их је гардероберка, а глумци су сакупили „колекту" за их, што на глумачком језику значи прилоге, да би имали од чега да живе док се доврши Мањеж. Тада ће их опет реактивирати.

МИР-ЈАМ.

ПРИРОДНА СКРОМНОСТ.

— О, драга моја! Морам ти признати да ћу за прво време моћи да ти пружим само врло скроман живот.

— Не мари ништа драги! Лекар ми је и тако препоручио најстрожију дијету.

ТАЈАНСТВЕНИ БРОД НА МОРСКОЈ ПУЧИНИ

На пучини океана одиграле су се безбројне трагедије од којих су многе биле расветљене, а многе пак од њих остале су завијене велом тајанствености. У ове нерасветљене тајне спада и догађај који се одиграо пре више од педесет година а који није могао бити испитан и поред свих настојања. Брод „Деј Грација" на путу из Њујорка за Гибралтар сусрела се са бродом са две катарке, који се појавио за таласима. Пошто нису добили одговора на своје сигнале капетан је наредио да се спусти чамац и неколико морнара одвесла до једрилице.

Када су допловили до ње нико се отуда није одзивао и само се могло чути пљускање таласа о бокове. Једрилица се звала „Марија Целеста". Када су се попели на палубу видели су да је брод празан и да путује сам по мору без посаде и без капетана.

На предњем делу беше све тако управљено као да је момчад била на броду, до пре неколико тренутака. У кабини на столу беше постављено, стајао је тамо упола поједен доручак, јаја, каша и одломљен хлеб, што је потврђивало да је доручак био прекинут. Неки детаљи потврђиваху о томе да је капетан једрилице имао са собом и жену и дете.

Судбина морнара са „Марије Целесте" беше обвијена тајном коју ни до данас није било могуће расветлити. Неке околности потврђиваху предпоставку да се ту морало нешто нарочито догодити. Хронометар са брода беше нестао а друге стројеве такође нису могли наћи. Осим тога на бокозима лађе беху константована велика удубљења учињена неким оштрим предметом.

Тајанствености догађаја допринесли су крвави трагови на задњем делу палубе и нож који је ту лежао. Са оштрице ножа крв беше немарно збрисана. Појавило се много теорија помоћу којих је требала бити расветљена ова тајна.

Прва теорија оснивала се на садржини двеју књига које су нађене у капетановој кајути. Претпостављало се да је био верски фанатик и да је, захваћен лудилом, убио своју жену и дете, а и морнаре. Када је извршио тај свој крвави чин вратила му се свест и схвативши бестијалност свог дела побацао је најпре своје жртве у море и затим и сам тамо скочио.

Ова теорија је ускоро била одбачена, јер је изгледало невероватно да је један једини човек могао да изврши у лудилу то дело а да не буде савладан од толиких морнара. Да је лудаку могла бити поверена једрилица не да се ни замислити. И најзад и такав маниjак не би могао извршити тако грозно дело и да остави овако незнатне знаке о томе. А шта је у том случају било са бродским стројевима? На то теорија не одговара.

Да ли је онда објашњење нађено у заоставштини старог слуге — енглеског учитеља? Многи у то верују.

Ствар је у овом. Један лондонски учитељ нашао је после смрти свог слуге, бившег морнара, многа документа која се тичу једрилице „Марија Целеста".

Тај човек, по имену Фосдик, био је путних на броду „Марија Целеста". Према његовом записнику капетан се једном беше опкладио са морнарима да је у стању да плива у мору у тешком оделу и са обућом на ногама. Изненада скочио је у море преко палубе. Два морнара скочише за њим да буду у близини ако му се нешто догоди.

Одважан покушај капетанов посматрала је цела момчад са брода, заједно са женом и ћерком, ослоњена на дрвену ограду коју је капетан дао да начине ради сигурности због његове ћерке.

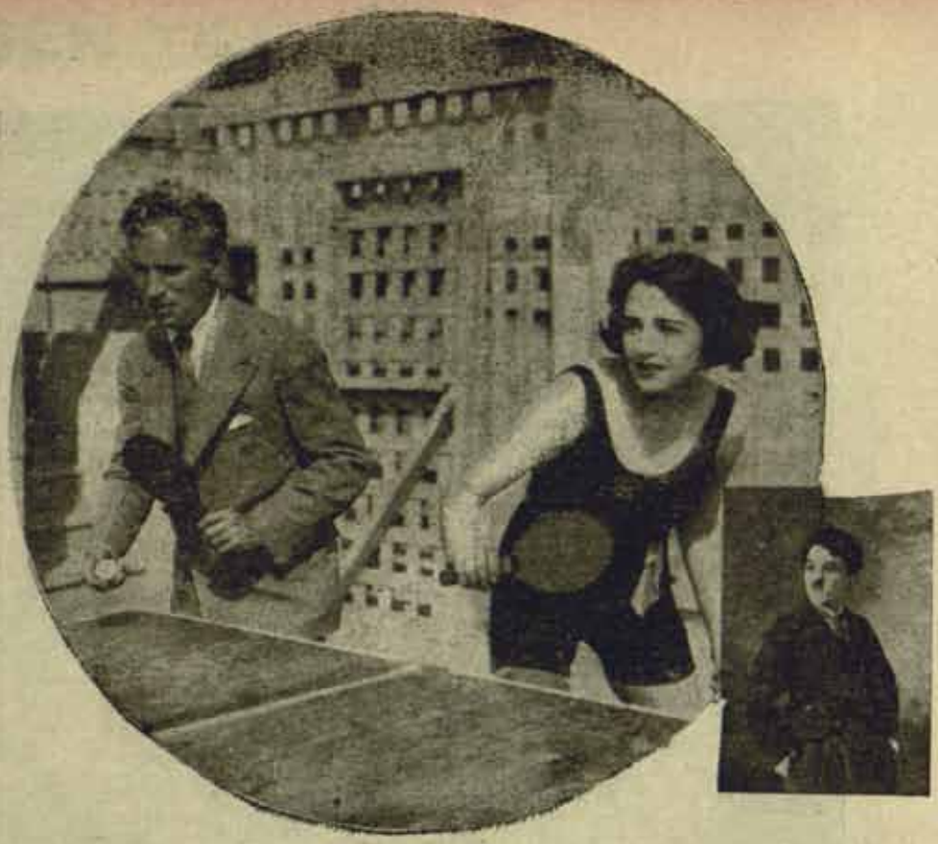
Нагло се зачуо међу морнарима узвик: „Ајкуле!" Сви се нагоше преко ограде да опомену пливаче да се приближава опасност, када се наједном дрвена ограда развали и сви до једног полетеше у море за својим капетаном.

Приповедач ове историје пише у свом дневнику да се једини он спасао и да су га извукли на палубу једне друге лађе која га је нашла.

Тиме би било делимично објашњено шта се догодило те да је „Марија Целеста" доцније пловила сама по мору, без морнара, а са чињеницом да чамац за спасавање није био спуштен. Али преостаје још много необјашњених ствари. Не објашњава се на пример шта се догодило са стројевима, док би према томе било објашњено да су удубљења учињена од радника када су причвршћавали дрвену ограду. Такође је било утврђено када је брод био нађен да има само са једне стране ограду.

Да ли је тај догађај истинит? Изгледа да није. Могуће је да је Фосдик био на палуби брода, али прича целу историју тако да сакрије факта неког злочина који је сам починио.

Биле су и друге теорије, према којима је „Марија Целеста" возила богати товар, и била нападнута од пирата, оробљена а морнари убијени или заробљени. Но ни једна од поменутих теорија није тако савршена да би одговарала свима фактима. Те тако и после педесет година остаје „Марија Целеста" велика загонетка која ће тешко икада моћи бити решена.

Чарл Чаплен и Бебе Даниелс за време паузе забављају се играњем столног тениса.

Чарл Чаплен као фигура од воска.

ГЕРЛЕ И ПОЛИТИКА.

вог председника Сјед. Амер. Држава. Забавна сцена приликом избора но

Духови живих

Многи верују да се духови мртвих враћају и појављују на земљи. Али шта бисмо казали на то да и живи људи имају своје двојнике који који се јављају као они сами? Ево неколико интересантних историја о тој ствари.

Пре неколико година био је опажен два дана узастопце у енглеском Доњем Дому посланик Антони Мак Донел, и поред тога што су сви његови познаници знали да лежи у постељи тешко болестан. Многи су посланици шта више тврдили да су га рођеним очима видели, а то беху људи који су га добро познавали. Али још интересантније је то да су га не само видели у Доњем Дому, већ је његов двојник шта више предао и његов гласачки купон, као што је доцније утврђено! Скептичари могу сумњати у све ово. Но ипак доказано је да за та два дана Антони Мак Донел није напуштао своју собу ма да је био виђен у Доњем Дому и приликом гласања!

Сличан случај прича се и о Карију Рашу, који је такође био опажен у Доњем Дому ма да је у исто време био тешко оболео и налазио се код куће.

Сир Артур Хајтер, један од оних који су га тог дана спазили, прича: „Потпуно сам сигуран да сам видео Сир Карна Раша. На његову присутност скренули су ми пажњу две околности. Прво, био је веома блед и изгледао је болестан и друго седео је на туђем месту и ако је увек иначе седео на свом месту". '

Гилберт Паркер који се такође срео са двојником Сира Карна, био је такође убеђен у његову истоветност. Причао је: „Када је Раш примио мој пријатељски поздрав немо и укочено ме погледао и када није одговорио на моје питање о његовом здрављу бејах мало изненађен. Али када је нагло и тихо ишчезао положих руку на чело и запитах се да није можда сиромах Раш, чије је обољење било објављено у јутарњим новинама, умро".

Овакви случајеви беху познати још

„Касина Студио" и „Недељне Илустарације"

Приређује у децембру

ВЕЛИКИ КОНКУРС ИГРАЊА ЗА ПРВЕНСТВО БЕОГРАДА

Ближа обавештења о конкурсу даје г. ПЕТАР СТОЈИЋ, шеф модерног студија играња у палати „Касина"

и у ранијем добу и Катарина Велика имађаше сличних „искустава". Видела је наиме свог двојника где седи да престолу, и то не само да је она то видела већ и сви дворани и племићи, код којих је ова визија изазвала страх.

Андрев Ланг прича овај чудновати и драматични случај:

Конт де Рибопјер, док је још био папа, пратио је једног дана краљицу у престону салу у краљевском дворцу. Када је краљица окружена високим чиновницима и својим дворским дамама приступила престолу где је хтела да седне, застала је нагло и на запрепашћење свих присутних показала прстом на личност која је седела на престолу. Жена која је тамо седела беше њен верни двојник.

Још чудноватији је случај грофа Тривдера Бурша који је био праћен својим двојником кроз цео низ година. Први пут се срео с њим једног дана када се огледао у огледалу и наједном спазио да поред њега стоји човек који му је у длаку сличан, као се такође огледа у страну где је она личност стајала није видео више ништа. Али у тренутку када је поново погледао у огледало појавило се лице двојника у истој висини са његовим лицем.

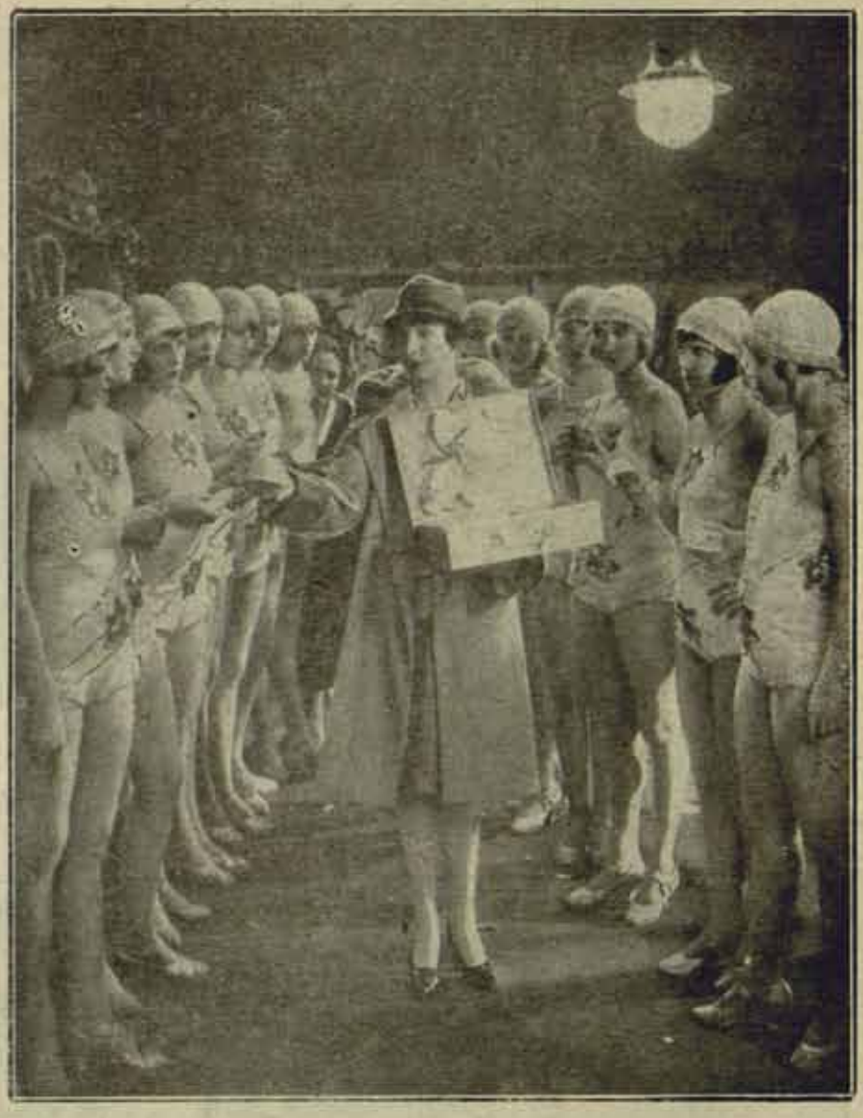
Други пут га је видео не само он већ и многи други на једној забави. То је била визија исто тако одевена као и он, и пратила га је по сали не пуштајући га из вида.

Гете је причао како је једном спазио себе лице у лице и према његовим речима беше то „као сенка, нејасна, али у сваком случају бејах то ја у свима детаљима осим одела. Јер та визија је била обучена у одело које ми је било сасвим непознато".

„Доиста је чудновато да сам после неколико година стајао на истом месту и у истом оделу које је мој двојник онда имао на себи".

И Шелеј је причао један догађај исто тако тајанствен, а који му се догодио у Италији. Седео је у својој соби за рад и студирао погледајући с времена на време кроз прозор на специјски залив, када наједном спази личност која је прешла преко собе и изашла кроз врата на ходник.

Радозналост надвлада чудни осећај страха и запрепашћења и Шелеј пође за визијом у ходник. Овде се визија заустави и полако окрете главу. Али колико беше Шелеј изненађен када је спазио своје сопствено лице, своју сопствену појаву као да гледа себе у огледалу. Неколико тренутака визија га је посматрала са дубоком тугом у очима и најзад му рече талијански: „Буди спокојан". Затим је нишчезла.

Глумци пре изласка на сцену примају потребне ствари и иструкције за идућу тачку.

Најузбудљивији тренутак у животу глумаца, кад се вежбају за ангажман.

(Види 4. стр. овог броја.)

Герл осећа умор у кости и објашњава како да јој масира.

РЕПОРТЕРОВЕ БЕЛЕШКЕ О ДОГАЂАЈИМА НА ОКЕАНУ

Пре неколико година једна жена родила је сина на прекоокеанском броду, на средини пута између Америке и Европе. Мајка беше Јеврејка и путовала је у Лондон са својим мужем, који је био Енглез, у посету његовим рођацима. Обоје су изгледали сиромашно и путовали су трећом класом.

Рођење малишана на океану је увек велики догађај и горда мајка са малим сином добија многе посете. Као што је већ обичај међу путницима се скупљају добровољни прилози у корист новорођенчета.

Прошло је неколико година. Био сам на неком другом прекоокеанском броду, али тада је опет путовала она иста Јеврејка са својим мужем. Као што доцније дознадох њихова породица била је већ бројна и родитељи су је поверили на чување некој рођаци, док су међутим сами путовали у стару отаџбину у посету. Изгледало је да су сада имућнији, али опет путоваху трећом класом.

Брод није био дуго на отвореном мору када објавише рођење детета. Мајка беше и овог пута она Јеврејка. Као и раније и сада су скупљани добровољни прилози и родитељи срећно приспеше на копно Енглеске са новорођенчетом и новцем.

Док је човек ишао улицом од пристаништа учини ми се да је био мрзовољан, као да беше разочаран резултатом скупљаху прилога. Сума је била мала. Сувише је падала у очи случајност да је овај брачни пар путовао увек када је била најживља сезона и према томе када се могла очекивати најбогатији прилози. После извесног времена испитивања дознадох ово:

Мајка је стицала знатно имање рађањем нове деце. До овог закључка сам дошао када су ми двојица колега од којих је сваки раније путовао другом лађом, саопштили да је са њима путовала иста жена и да је за време путовања рађала и да су у њихову корист такође скупљани добровољни прилози. Брачни пар је свакако стекао био на тај начин лепо имање и дошао до закључка да ту трговину није могуће даље водити, јер их од тог доба није више нико виђао међу прекоокеанским путницима.

*

Лов на мужеве такође се често предузима на отвореном мору и интересантно је посматрати старије даме како маме своје жртве и како разапињу мреже.

Једна Енглескиња, веома образована, а уз то и необично богата, није могла наћи супруга. То беше већ старија дама. Знало се да је њен први супруг, који јој је оставио цело своје огромно имање, умро још пре двадесет година. Ова удовица уложила врло много труда и новаца на то да са свог лица изгласи стопе старости, а то јој је делимично и успело, јер је на први поглед изгледала као жена од четрдесет и пет година.

А једном готово беше постигла свој циљ. Као жртва требао је да падне у њену мрежу човек знатно млађи од ње, један енглески конзул који је пошао да заступа Велику Британију у некој удаљеној држави на земљиној кугли. Упознао сам се с њим за време пута и приметио сам да му је потребно новаца.

Удовица је предузимала све могуће само да буде очаравајућа. И он се доиста почео интересовати за њу, нарочито када је дознао за њено богатство. Знао је да је старија од њега, али није могао тачно да оцени њене године.

Прилике су се развијале повољно по удовицу, све до једне трагичне вечери. Дувао је снажан ветар. Он јој предложи да прошетају по палуби.

„Ах, не!" узвикну она уплашено.

„А зашто „не?" упита је млади човек. „Ваљда се не бојите ветра? Све су девојке на палуби и уживају слушајући шум таласа и ветра".

Удовица је видела да се прибли-

жава криза. Није могла да одбије оно што су чиниле и остале „девојке".

„Добро", рече тада и обви шалом главу.

На палуби је ветар био јачи но што је очекивала. Шетали су се горе доле и у тренутку када су већ хтели отићи, дунуо је силан ветар и лађа се уздиже на један високи талас и наже се на страну. Удовица се морала ухватити обема рукама да не падне а ветар је у том тренутку дунуо још снажније.

То је био пропаст свих њених нада. Шал, који је имала на глави, одлете заједно са перико̀м у море и удовица оста са главом, голом као лопта од билијара. Трагедија и комедија беше достигла врхунац када се прочуло да је своју резервну перику дан пре тога спалила да не би неко наишао на њу.

*

Расположење на прекоокеанском броду је увек врло весело и путници сношљиви. Један старији господин, који је имао много млађу и дивну жену играо је с њом сваке вечери модерне игре. Изгледало је да га то необично замара и после сваке игре једва се могао дотетурати на место.

„Ваш супруг је свакако љубоморан", приметио је један од путника младој жени. „Непрестано игра само с вама, ма да се види да га то умара. Мислим да он то чини зато што жели да сте му стално пред очима".

„Не, баш напротив", одговори жена. „Ја морам да имам њега стално пред очима. Он је тако уморан само зато што чим му се пружи прилика игра са другим младим девојкама и женама".

„TOBLER"

Светска фабрика чоколада, бонбона, какао.

Патентиране у целом свету:

TOBLERONE: са алпијским медом и бадемом

NIMROD: са малцем и бисквитом

TOBLERIDO: битер-чоколада за гурмане

Тражите свуда.

Сва чокол да пуна Витамина

Велики илустровани ЦЕНОВНИК

добијте бадава! Затражите га код Складишта

MEINEL I HEROLD

ТВОРНИЦА ГЛАЗБАЛА, ГРАМОФОНА И ХАРМОНИКА

R. Lorger MARIBOR Бр. 145.

Хармонике од Дин. 95.— Ручне хармонике од 85.— Тамбуре од 98.— Грамофони од 345.— на више.

TELEOPTIK-ELEKTHERMAX

електричне ПЕГЛЕ, РЕЗО, ЈАСТУЧЕ

30% уштеде на струју.

Телеоптик — Београд, Позоришна 61. тел. 5-37.

У овом броју почиње излазити нов роман

КУЗМИ-ЧАЈ

На гастрономској изложби у ПАРИЗУ у мају месецу 1927. год. „КУЗМИ-ЧАЈ" је одликован златном медаљом

ДР-ВО П. М. КУЗМИЧОВ И СИНОВИ

ЛОНДОН, основано у ПЕТРОГРАДУ 1867. године,

и у овој сезони дели међу потрошачима свога пакетираног чаја марке „Кузми" 1000 бесплатних награда и то: 10 Самовара, 80 Сервиза за чај од порцулана, 40 комплетних (два) чајника од порцулана, 120 чајника од порцулана, 350 шоља за чај од порцулана, 200 тацни за слатко и 200 чајника за чај. — Налози за издавање поклона су уметнути у пакете са чајем и поклони по налозима издају се или шаљу се филијалама

У БЕОГРАДУ (Краља Милана улица 56. — Телефон 38-54) односно

У ЗАГРЕБУ (Краљице Марије улица 34.)

ОРИГИНАЛНЕ ХАЉИНЕ

Полодневна хаљина од црног и белог креп сатена.

Поподневна хаљина од црног креп сатена потпуно новог типа.

Стилска хаљина украшена старинским везом и широким рукавима од сребрног ламе-а.

Као што смо већ више пута нагласили, данашња мода дозвољава извесне оригиналности, само оне не треба да буду претерано раскошне. Пружамо нашим читатељкама неколико сасвим једноставних модела чији оригиналитет лежи само у кроју и драпирању. Фантазији је остављено широко поље, те се не мора строго придржавати узано оцртаних граница, не обазирући се, да ли се у њиховом оквиру налази могућност одевања по свом укусу или не.

Хаљине са дугачким рукавима, од светлих или прозрачних материја, годинама су већ омиљене ради њихове апартности. Данашње нове нијансе у том правцу изискују угасит поруб на рукаву т. ј. исти тон боје од које и доњи део хаљине, који достиже скоро до лакта а затим се наставља рукав од светле материје. Ефекат је сличан посавршеним рукавицама.

Стилска хаљина од меког свиластог сомота, које много подсећа на средњи век, богато се украшава старинским везом и широким рукавима од светлих ламе-а. Овака хаљина постиће ће само онда ефекат ако је понесе сасвим витка особа.

Наравно, овакве се хаљине носе само у изванредним приликама или у круговима уметнички надахнутим, иначе би оне, ношене у обичне дане, изгубиле много од своје лепоте. А то би била штета!

Хаљиница у стилу а ла жардинер.

Много се носе хаљине од свиленог сомота у стилу, чији је једини украс пантљика од ламеа, којом се оперважује појас и рукави при дну. Велика шнала завршава појас и уједно подиже хаљину.

Како се за израду старинских стилских хаљина употребљава и старинска материја, то је тафт шотиш јако модеран. Бели муселин, богато фалтан или цигован служи као украс и носи се већином а ла жардинер.

Стилска хаљина успешно маркира виткост и ради тога се много носи. Као што видимо, оне имају безброј варијација и могућности, те их баш због тога, треба знати тачно, према времену и прилици понети.

Хаљина за вече, најлуксузнија је; поподневна је умеренија, али само са више оригиналности изведена. На овима се примећује продужење сукње, обично са леве стране, што смо у неколико већ и навикли; хаљина за пре подне сасвим је једноставна и строго у енглеском стилу. Кратка глат сукња са неколико фалти са стране или спреда, носи се обично са џемпер блузом. Владати се данас по моди није лака ствар. Разлика између хаљина, за разно време и разне прилике, данас је већа него икада.

Љубав једног ватрогасца

— Александар Аничић. —

— Кад нам нема спаса, онда нам не осаје ништа друго, него да умремо заједно! — рекао јој је одважно младић, притиснувши на пружене му усне један страстан, још страснији и врелији пољубац него што је био први, којим је повратио несрећницу из несвестице.

Подигавши је на своје снажне руке, он је однесе до њеног кревета, са кога је пре неколико минута беше подигао, и спасао, да се не угуши у страшном диму, који испуњаваше целу собу. Усне су им се спојиле, у један као вечност дуг пољубац, који они нису желели да раскину. Млади ватрогасац желео је да се угуши, сада не димом од пожара, већ од страсних пољубаца лепе жене, ради које и сам мора умрети. Знао је да искористи последње часове живота. Они су лежали у кревету, и нису више ни на шта мислили, а најмање на пожар, у коме ће смрт своју наћи. Били су се предали свим земаљским уживањима, надајући се, да ће им смрт тако слађа и бржа бити . . .

Они су били сједињени, загрљени, засићени живота, који ће убрзо изгубити и пренети се у царство снова и заборава. Али — смрт још није долазила.

Њихово страсно уживање, одједном, прекиде један страховит прасак, који долажаше од пада једног побочног зида. Пред њима се указа страшна слика, бездана осталих спратова.

Онај изненадни прасак као да поврати к свести ватрогасца, који полете к прозору, чији су футери били у пламену. Погледавши доле, увери се да од његовог конопца нема ни трага, и да је крај живота ту.

Одједном, у моменту кад се окрете и одвоји од прозора, у собу паде неки чврст предмет, крај његових ногу. Ватрогасац погледа прво на страну суседне зграде, са које је предмет дошао, а затим у њега. Какво изненађење, и каква срећа у последњем моменту! Чврсти предмет крај његових ногу био је један камен, на који је био привезан крај једног конопца.

— Ах, дакле, срећа се ипак насмејала на нас! — ускликну и полете к непознатој жени, на чијим је грудима провео неколико последњих, најсвађих момената свога живота, за које је мислио да су последњи уопште.

— Љубљена, бацили су нам конопац! Моћи ћемо се спасти смрти и продужити овај лепи живот! — рече јој он.

— О, зар је то могуће, свевишњи Боже! — зајеца несрећна жена, привукавши на своје уснемирене, наге и као алабастер беле груди свога спасиоца.

— Живот или смрт са тобом! — крикну раздрагано ватрогасац, зграбивши је у своја наручја. Жена му се обисну рукама о врат, подневши му своје дрхтаве усне, на које он спусти један ватрени пољубац, носећи је прозору, кроз који му беше добачен конопац да се њиме спасе из запаљеног стана, где му смрт беше неминовна.

Доневши је до прозора, ватрогасац зграби добачени му крај конопца, којим поче да увезује за себе непознату жену, са којом је био решен да умре, али ево сада дала му се прилика, да спасе и себе и њу, и да продужи живот, који ће, вероватно, бити слађи и сношљивији у друштву ове лепе жене, коју је отргао из разјапљених чељусти незајажљиве смрти.

Увезавши добро жену за себе, он је подиже на постоље прозора и покуша да се и сам успне на њега, те да се спуштањем низ конопац дочепа чврстог тла улице. Међутим, снага га беше издала, а његове руке клонуле, те се није могао подићи на прозор. Није та малаксалост последица страха од смрти, већ радости пред животом, са којим се пре неколико минута беше опростио. Али љубав, јача од свега на свету, ули му нову снагу у његове иначе мушке мишице, и он се хитро нађе на прозору, на који беше подигао своју драгану. За тим се поче спуштати низ конопац, судланицу по судланицу, штедећи своју снагу, јер је требало издржати терет свога и женино тела на рукама са петог спрата до земље. Бацивши последњи поглед на „Собу Смрти" младић се трже као мућом ошинут, и застаде са спуштањем, не скидајући очи са источног зида собе, кају беху напустили.

— Шта је, драги? Да ниси малаксао? — упита га нежно и са страхом жена.

— Не, не; нисам малаксао, али видим тамо неку, изгледа ми врло добро познату слику, коју морам имати!

— Ах, то је сигурно слика моје маме.

— Држи се за мене, вратићемо се натраг да узмемо и њу, па ћемо онда доле! — заповеди он одсечним гласом.

Уз надчовечанске напоре, успе ватрогасац да се, заједно са женом, врати у собу. Жену остави на прозору, а он отрча до зида, са кога скиде слику и загледа се у њу, унезвереним очима, које му се одједном замрачише.

— Ко је ова жена? — упита је он дрхтећим гласом подносећи јој скинуту слику.

— Рекох ти: моја мама . . зашто питаш?

Не говорећи ни речи, он се стресе и уздахну болно.

— А како се зовеш ти? — упита је.

— Наталија.

— Ох, зар си ти Наталија! Зар је ово и твоја мајка?

Сузе му грунуше на крупне, црне очи, које он затвори пред стварношћу, грозећи је се.

Затим, додавши јој слику, нареди:

— Држи се чврсто за мене! Спасавајмо се. Последње је враме, сад ће се и други зид срушити!

Још он не беше ни довршио започету реч, кад се уз ужасан прасак и облак прашине од малтера сруши једино још цели зид у соби, са чијег се прозора они беху већ отиснули низ конопац.

— Пожури, Мирославе! — викаху му другови, држећи раширено платно, за сваки случај.

На велики ужас, пожарници приметише да је ватра дохватила конопац, којим се храбри ватрогасац Мирослав спушташе са спасеном женом, која се беше чврсто прильубила уз њега, држећи десном руком мајчину слику.

Руке Мирослављеве некако су се тромо помицале и одједном, на опште запрепашћење гледалаца и пожарника, отпустише се од конопца и два увезана тела полетеше муњевитом брзином к земљи . . .

Чу се само један крик женин, која се још чврше прильуби уз спасиоца. Пожарници полетеше са раширеним платном на ону страну, на коју беху полетела два тела, али је већ било доцкан. На тротоар улице, пред непрегледном масом света, падоше два конопцем увезана тела . . Из Наталијиних руку испаде слика њене мајке.

Ни чу се ни јаук. Пожарници притрчаше и покушаше да одвежу конопац, којим су несрећна Наталија и Мирослав били увезани.

Мирослав дође к свести и, видећи шта његови другови намеравају, болно простења:

— Не раздвајајте нас . . . ја сам желео, да живим или да умрем са њом. Сахраните нас у један гроб . . .

Пожарници се нису осврtали на ове Мирослављеве речи, већ брзо од-

везаше конопац и сместише на носила његово и Наталијино тело.

Наталија је била већ мртва, док се несрећни Мирослав борио са животом.

Кад су га уносили у санитетски аутомобил, он је једва простењао, пружајући руку на слику Наталијине мајке:

— Ово је њена и моја мајка. Наталија је моја сестра, коју сам пре 18 година изгубио.. Незнајући ко је она, учинио сам један велики грех, који се само смрћу може окајати ...

СПОРТ

ХАЗЕНА

Ко ће бити првак државе у Хазени?

У недељу, 18. овог месеца у Марибору одиграна је финална утакмица за државно првенство између хазене С. К. „Југославије" и С. К. „Марибора".

„Југославија" је успела да са својом хазеном после напорних утакмица, да уђе у финале за државно првенство. — Младе даме из „Југославије" својим рационалним тренингом, успеле су, да потуку све своје супарнице у целој Србији, а већ дуже времена имају првенство Београдског хазена подсавеза, и на тај се начин квалификовале као једне од најбољих за државно првенство. Цео тим са својом игром представља једну недељиву целину. Сви њихови потези су тачни и прорачунати, тим је врло добро уигран, који се успешно борио за државно првенство.

Тим хазене „Југославије" може служити за пример не само њиховим колегиницама из других клубова, него и свима фудбалерима, који по кад кад улазе у игру са извесном резигнацијом. Што је најглавније код ових лепих спортискиња, то је што су веома издржљиве, пуне полета, и имају јаку вољу која је несаломљива. Са таквим условима може се сигурно поћи на једну овако тешку утакмицу, као што је ова, које су часно изгубиле бранећи боје свога клуба.

По наособ, о њима не би се имало много говорити, релативно све су подједнаке, док једне располажу прецизним шутем и тачним додавањем, дотле друге тај недостатак покривају оштрим стартом и својим темпераментом.

За постигнуте резултате има да се захвали и г. А. Бугарском, који је својом вештином умео да уздигне секцију на чијем се челу налази, до ове завидне висине.

Београђани су имали много прилика да посматрају *Црвене даме* како лепо играју, које својом грацином и фер игром стичу из дана у дан све већи број гледалаца. Стварно, лепо је посматрати, ове младе и лепе девојке које лако скакућу по игралишту и додају једна другој лопту. Међу њима се истичу еластична и жучна *Јовановићева*, као и *Ристићева*, са својом витком и елегантном појавом, која се креће, по терену лаким и елегантним корацима, она уноси у тиму такву хармонију која чешће придонесе победи. Једино су, може се рећи, даме „Југославије" схватиле корисност овог лепог спорта; оне редовно тренирају, на тренингу су све марљиве и врло послушне.

Поред тога што играју хазену, оне се по мало баве и лако-атлетиком, обично пре тренинга оптрче по два круга око игралишта, и то им у многоме придоноси што издрже целу игру до краја у врло оштром темпу.

Ову је утакмицу водио врло искусни судија г. Николић, који је један од најбољих судија у држави. Овом је приликом доказао да је одличан судија.

Спасојевић.

Хазена С. К. „Југославије" са својим вођом и тренером А. Бугарским.

Рајс („Југославија") туче државног рекордера на 100 м. и постаје првак Војводине, претрчао стазу за 11,4.

Прелапић (А. С. К.) државни рекордер на дал. 1500 мет.

Телеско III (П. С. К.) талентовани скакач који је тукао државни рекорд.

Телеско I (П. С. К.) првак Војводине у прескакању

АТЛЕТИКА

(Трчање)

После врло тешких напора, овај корисни спорт, почео је да се одомаћује код нас.

Томе су много придонели искусни лако атлетичари, као што је, Алекса Спахић, Симић и други.

Они су умели, око себе, да прикупе врло талентоване људе, и да од њих за кратко време створе добре атлете. Спахић је својим успешним и напорним радом, а уз припомоћ, младог и доброг атлете Скорепе створио Л. атлетску секцију која је данас једна од најјачих у Београду. Својим смишљеним радом, прикупио је око себе један приличан број младих људи, који се одушевљавају спортом, а међу спортистима стекао јаке симпатије. Поред тога што је Спахић, добар организатор, он је и одличан спортиста, као млад студент, постиже успех за успехом; његово је име познато широм Европе, поставља рекорде, које ни до данас није нико могао, у нашој држави оборити; одличан је Спринтер, скакач у даљ, а поред тога баца куглу и диск врло добро.

У последње време услед немања времена за тренинг мало је попустио, и претрпео је неколико пораза од *РАЈСА* „Југославија" који је млад талентован спринтер. Неколико пута успео је да трчи у времену државног рекорда. И до сада му је пошло за руком, да туче Спахића два пута.

Ако и даље Рајс продужи са тренингом вероватно ће успети да туче државни рекорд.

Сада можемо са сигурношћу тврдити, да ће Л. атлетика освојити спортску публику, која ће увидети корист коју она пружа. Атлетика не само што је корисна него је и врло интересантна, гледаоци приликом једне лакоатлетске утакмице, могу толико да се узбуде, и да преживљују разне узбудљиве моменте. Код атлетике нарочито је интересантно посматрати „финиш", јер у тим моментима, само један трзај груди може да одлучи победника, разуме се када су конкуренти уједначених снага.

Ове смо године имали приличан број утакмица које је приредио Панчевачки Спорт Клуб, на тим утакмицама успело је *Телеску З.* да туче државни рекорд у „скоку у вис", успео је да скочи у висину око 174 см. Успео је само због што се налази у рукама искусног атлетичара, Старог Телеска, који вешто води своју секцију, и одлично је тренира, Телеско је од Панчева, које је било у спорту на врло ниском нивоу, успео, да га уздигне, на таквој висини, да је Лако-Атлетски Савез, одредио Телеска З. да заступа нашу државу на „Олимпијади". Кад се тако нешто постигне, онда је то за сваку похвалу, јер таквим радом може човек уздићи себе и другога.

ПРЕДАНИЋ

Овај млади и непознати спортиста постао је сада познат, међу свима спортистима. Своју спортску каријеру почиње у „Грађанском", ту успева да испољи своје тркачке способности, да је био узет у обзир за државну репрезентацију. Али се није задржао дуго у овом клубу, иступа из њега, одлази у А. С. К. Тамо на њега обраћају нарочиту пажњу. Одлични тренер г. Добрин, марљиво га тренира, да Преданић, после краћег времена туче државни рекорд на 1.500 м. Као државни рекордер, осваја два пута узастопно државно првенство на 1.500 м. Постаје првак у крос-контрију од 10.000 м. ту му је пошло за руком да остави иза леђа Слапчара држав. рекордера на 5.000 метара. *С.*

„ЛАКА АТЛЕТИКА"

Господину „С"

Није ми познато каквих разлога су Вас могли навести да се тако ружном неистином служите при критици о мом организаторном раду за лакоатлетски спорт. Или Вам мој рад није познат — онда неби смели да га критикујете — или пак Вам је познат, онда још мање имате разлога да се о њему ружно изјасните.

Односно мог рада као вођа лакоатлетске секције напомињем да сам приликом мог првог доласка у Београд први пут изабран за вођу лакоатлетске секције С.К. Југославије. Моја секција је лепо напредовала и пласирала се у целој држави на другом месту а у крос контрију на прво место. То је било до 1923. године, када сам напустио Београд и после нисам водио више секцију јер нисам више био дуже времена у Београду. После мене су дошли су друге вође а на пролетку г. Мимић. Ове године једногласно сам изабран поново за вођу секције. Ту функцију сам имао свега 3—4 недеље, за које време су дошли једва 2 атлета на тренинг док нисам иступио из клуба. Мислим да се није могла секција коју нисам водио од 1924—1928 год. за тих 3—4 недеља дезорганисати, где она пре мог избора није више радила него после мог избора сем што је наступала на неколицину приредба.

Ако желите да знате господине „С" могу Вам речи да сам и поред моје „неспособности" до сада основао први боксерски клуб у Бечу, даље основао Занатлијски Спортски Клуб (сада Соко) у Сомбору, Београдски Лако Атлетски Подсавез који је за моје време 1922—24 имао лепих успеха, први организовао војне лако атлетске утакмице, основао прву војну лако атлетску секцију, био вођа лако атлетских и футбалских секција у Бечу, Београду и Сомбору и био члан Управа спортских клубова и Савеза у Бечу, Будимпешти, Београду, Суботици и Сомбору. Ове установе могу Вам дати информације дали сам способан или не а чуди ме само зашто не исписујете Ваше поштовано име па да би јавност знала дали је критичар већ нешто допринео спорту.

Д. Стефановић

СИГУРНОСТ.

Неки гостионичар запитао је свог келнера да ли је све тачно записао што су гости попили. Када му је келнер одговорио да мисли да је све записао, гостионичар му рече:

— Ако ниси потпуно сигуран у то, онда је боље да запишеш још једанпут!

ПОРУЧИТЕ УЗОРКЕ И

увидећете

да је за набаву штофа, камгарна и шевјота за мушка одела, вуна, цефира, пархета, плиша, камбрика и баршуна за женска одела, платна те све мануфактуре најбоља и најјефтинија велетрговина

R. STERMECKI, Celje,

Br. 79, Slov.

Накуп за велетрговину Стермецки врши се искључиво изравно из најбољих светских творница, због тога продаје се само добра и солидна роба уз ниже цене него гдегод. Наруџбе преко 500.— Динара поштарине слободно. Ценовник са више хиљада слика бадава.

СИФИЛИС

се лечи

SIGMARGYL

пастилама

најновијим и најбољим проналаском француског научника

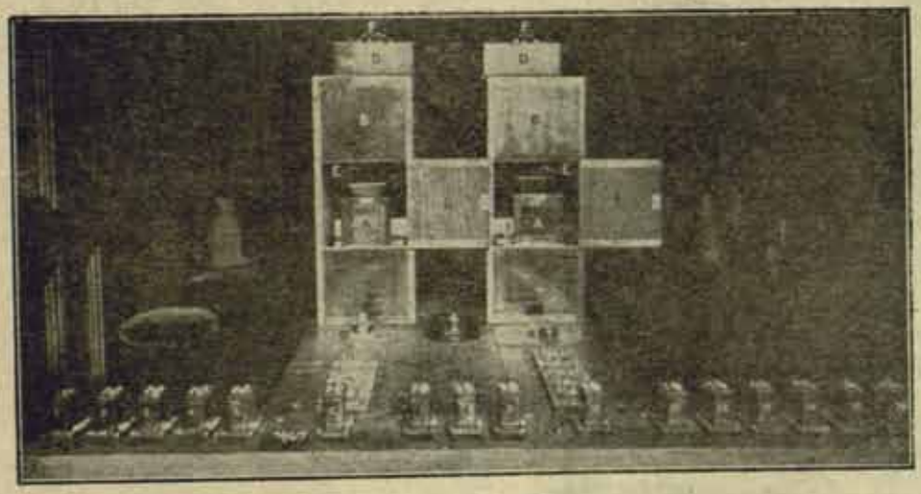
Dr. Pomaret — Париз. Одобрено решењем Министарства Народног Здравља № 43367. Упутства шаље уз пошиљај 1·— дин. марке: Јосиф Пантић, Београд Кр. Наталије ул. 5.

Паташон као славни банкар налази се на путу за „Наркипо".

Пат, као вице-директор банке, прати Паташона на путу до „Наркипа".

Гласачке кутије у Америци.

Џеки Куган са својим оцем.

За 30—45 минута **губи** се на тежини **1 кгр.** За 10 минута полепша лице. **Лечи** реому, ишијас, гихт и т. д.

ЛОГИЧАН ЗАКЉУЧАК.

Учитељ: Шта мислиш, Михајло, која пећ боље греје, камена или гвоздена?

Ђак: Она — она пећ, која је боље подложена!

РЕШЕЊЕ ЗАГОНЕТКЕ БР. 1.

1. Уја, 2. Глуви, 3. Дижон, 4. Уранија, 5. Хаити, 6. Кесон, 7. Наполеони, 8. Дон, 9. Сан, 10. Умети, 11. Астрономија, и 12. Прими.

У средини вертикално: Јужни Словени.

И ако проблем није био тако тежак нико није тачно решио.

НАЈЈАЧА НЕПОГОДА

— Ноћас је баш била страховита непогода. Зар не?

— Нисам чуо ништа. Наиме, управо сам мењао са женом схватања и убеђења!

ХУМОР

У ПОСЕТИ

Да ли прима данас госпођа?
— Не, данас прима господин.

ДА БИ БИО СПОКОЈАН

— Како! Ти, који си некада био тако елегантан, усуђујеш се да изађеш у том исцепаном капуту?

— То је истина, али зато ми је жена рекла да неће са мном изићи на улицу док га носим.

— Молим вас, вашу руку.
— Један минут, да питам оца да ли хоће да да пристанак.

Сликар: — Лепо је од вас што сте се баш на овом месту зауставили, јер је пејсаж изванредан.

— Дакле, Анице, јесен ћемо провести у селу...

— Само ако у селу постоји биоскоп и ако госпођа има ауто и нежењеног шофера.

— Када би ја пала у воду, шта би ти радио?

Он: —Морао бих да променим место, јер би све рибе појуриле на твоје леш, а не на удицу.

*

ЉУБИТЕЉИ НЕДЕЉНИХ ИЛУСТРАЦИЈА

Радослав Војиновић, упр. Грочанске Штедионице.

Г-ца М. Т-ћ (Београд).

Константин Јовановић — Београд.

Три лепе ученице у косовском оделу.

Господин Боба И., Београд.

Ћеркица и три синчића г. Боранијашевића, трговца, Београд.

МЕСАЛИНА

ЈЕДНА ТРАГЕДИЈА ЉУБАВИ

РОМАН ОД В. РОЗЕНКРАНЦА

7

Да умирући Несус није на ове речи ништа одговорио, да је сматрао за недостојно с тако бедним издајником да говори.

Али да је за то још једном прикупио сву своју снагу и ухватио лупежа Дијамеда за ноге и таком снагом га бацио о камене рушевине храма, да је крчмар с разрезаном лубањом пао на земљу.

Да су у истом тренутку испустили душу: Несус, гладијатор и Дијамед, крчмар.

* * *

Нарцис је спремио Месалини у тамници нечувене патње.

Она је тамновала у мрачној, веома влажној хапсани, пуној свакојаког гада. У побочној просторији је боравио, одвојен јаком гвозденом решетком од ње, Кајо Сиго.

Јела, која су им доношена, била су тако рђава, да су обоје за кратко време телесно јако опали.

Али је од свих тих мука за Месалину била најтежа грдња, коју је сваког дана и часа морала слушати из уста свог некадањег љубавника.

„О како сам био глуп, што сам се подавао твојим ласкањима, Месалино", јадиковао је он. „Како ми је било лепо у кући мог оца, где сам имао свега и свачега, опкољен луксузом, а сада морам овде тамновати, гладовати и трпети сваку нечистоћу.

Да си по сто пута проклета блуднице на царском престолу!"

Месалина није на послетку имала ништа да одговори на те речи, до ово:

„Подлаче! Од свију људи, којима сам поклањала љубав, ти си био најнедостојнији!"...

Тако су пролазили дани, полако, страшно, тешко.

Месалина није ништа друго желела до смрт и џелата је радо чекала.

Али Нарцису није се хитало.

Затим је пожурио. Од обале је био дошао гласник и јавио да је се цар кренуо натраг. Сада, дакле, није требало губити времена. Смртна казна над Месалином је морала бити безусловно извршена пре него би цар стигао у Рим. Јер ако би глупа слаботиња, Клаудије, још једном видео Месалину, ко зна да ли њеном ласкању не би пошло за руком да изради за себе опроштење.

А то би зло било по Нарциса.

Због тога он није оклевао, већ је после једног часа, пошто је добио вест, да се цар враћа, сишао у тамницу, праћен џелатом.

„Месалина, римска царице", рекао је подругљиво, ступивши у тамницу, „твој час је дошао; сада ће се извршити смртна казна, која ти је одређена због велеиздаје и покушаја убиства над твојим мужем, царем".

Мирно је устала Месалина и лаганим кораком се приближила Нарцису, као да не иде у смрт, већ на какву веселу свечаност.

Нарцис јој је скинуо хаљину с рамена и устукнуо корак назад. Био је поражен лепотом овог тела, која се никако није губила. Месалина је у тамници телесно била ослабила, али њена драж је била остала.

„Ево твог џелата", рекао је Нарцис. „Да ли имаш још какву жељу, Месалино, говори!

„Ја немам ништа друго да кажем до ово", рекла је Месалина тако одлучним гласом, да је Нарцис био запањен од чуда. „Ја сам целог живота живела у љубави и умирем због љубави. А ако бих имала што да желим, моја је жеља, да буде цар милостив да нареди да се на мој гроб стави мермерни камен и на њему нека се напишу речи, које сам сада изговорила".

Затим је пришао џелат иза леђа несрећној жени и за тренутак је се скотрљала на влажну земљу глава Месалине, најлепше жене на свету.

У том је се из побочне просторије разлегао врисак, врисак једног лудака.

И Кајо Сило, некада најлепши римски младић, а сада костур, ваљао је се по влажној земљи, забадао своје нокте у оно мало меса, што је било остало на костима, врискао, урликао, драо се — био је лудак.

9.

„Је ли заиста она мртва?" запитао је Клаудије свог верног Нарциса, када му је овај поднео извештај о ономе, што је се догодило.

„Ти си наредио да јој се одсече глава, Нарцисе? Сеци главу — сећаш ли се тога, што сам ти био казао, када сам полазио у Британију".

„Ја се врло добро сећам тога", одговорио је Нарцис, и ја сам све наредбе свог цара извршио".

На основу тих наредаба ја сам убио издајицу, која је хтела другог да постави на престо мог господара и најмила била убицу.

„Право си урадио", одговорио је цар. „Сеци главу, као што сам ти рекао. Ти си био врло опрезан, Нарцисе, ја ћу те царски наградити врло сам задовољан тобом јер си добро поступао.

Али је ипак она била лепа Нарцисе, зар ти то ниси приметио ?

Ја никада нисам управо знао, шта сам с њом требао да чиним. И она хоће мермерни камен? Зашто не би? Мермер је јефтин?"

У том тренутку ушао је један чиновник и јавио да хоће да изиђе пред цара Агрипина, Германикова кћи, да моли за нешто.

„Агрипина?" запитао је цар. „Добро, ја је се сећам, мала, лепо дете, је ли Нарцисе, зар се она не допада и теби?

Ја до душе не знам шта хоће од мене, али ја сам цар и треба са сваким мојим подаником да говорим. Пустите лепу, малу Агрипину".

Врата на сали су се отворила и унутра је ушла Агрипина, обучена у црну хаљину. Одмах је пала на колена пред царем.

Клаудије је посматрао пожудним погледом витко девојачко тело и задовољно гладио браду.

„Лепа је", рекао је он, „зар не, Нарцисе, Хихи од деце постају људи.

Дакле, шта желиш од мене, моја голубице? Говори биће ти испуњена молба, јер сам данам весело расположен. Сада сам баш дознао да ме је Нарцис, мој верни слуга, спасао од великог зла, које је над мојом главом лебдило и уклонио с овог света жену, која је хтела да ме убије.

Зар није тако, Нарцисе? Али погледај ово лепо дете, ову милу Агрипину, која као чедна девојка клечи код мојих ногу".

„Живео мој цар и господар", рекла је Агрипина, „и ако би хтео учинити милост Германиковој кћери, нека ослободи тамнице њеног пријатеља, младог Каја Сига и подари му слободу".

„Хихи, и ти дакле?" насмејао се цар. „То нисам могао помислити. Ти си још дете и никако још не треба да знаш шта је љубав.

Али тај Кајо Сило заиста мора бити леп младић, када је био свима женама завртео мозак. Могли бисмо га видети.

Да ли да га доведу овамо из тамнице? Шта мислиш, Нарцисе?

„Нека ми мој цар и господар допусти да учиним један предлог", одговорио је Нарцис. „Агрипина треба најпре да види свог Каја Сила па да пожели да се ослободи тамнице".

„Разуме се да треба да га најпре види", поновио је цар, „па ћемо после размислити о даљем. Нека доведу младог Каја Сила".

Нарцис је наредио једном чиновнику и није дуго трајало, па је се из суседне собе чуо лудачки смех и дрека. Затим је ступио у собу Кајо Сило, праћен двојицом легијонара.

Страх је обузео све, који су га видели. Кајо Сило је викнуо:

„Весело сам ć Дијаном у лов ишао и носио и њено копље. Али, Месалина, ти си крива што си ме на извору Нијада тако страсно пољубила. Сада ме од тога непрестано боли глава.

Хаха, весело, весело, Кајо Сило ће играти. Свирале, музике, Кајо хоће да игра?"

„Водите га", викнула је Агрипина. „Не могу да гледам тог страшног човека. Морам пресвиснути, ако га будем само још за тренутак гледала".

„Дакле, водите одавде младог Каја Сила". Заповедио је цар.

„А ти, драго дете, јеси ли се размислила? Остајеш ли и даље при својој молби, да дам слободу Каја Сила?"

„Мој цар и господар нека чини с њим шта хоће", одговорила је Агрипина. „Ја нећу никако више да га видим и ништа о њему да знам".

„Лепо, видим да си врло паметно дете. Ти се, Агрипина, допадаш мени, како би било да те начиним римском царицом?"

Агрипина је саслушала ове речи. Изненада су јој богови одредили са свим нов пут, судбина је њена ударила другим правцем.

„Размисли се моје лепо дете", наставио је Клавдије. „Ја сам римски цар, а ти ћеш бити моја жена.

Немој заборавити ни то, да сам се победнички и славом окружен вратио из Британије, да сам задобио име „победник".

Хихи, Нарцисе, шта мислиш о мом плану, да ли се и теби свеђа мала Агрипина?"

Нарцис је се овог пута уздржао и није ништа одговорио.

Агрипина је заиста постала друга жена цара Клавдија и римска царица.

Она је код тог човека поднела исту судбину као некада Месалина, која је била названа најлепшом женом на свету, а која је сада у паклу.

И Агрипина је почела да живи исто онако како је раније живела Месалина, само је била много гора од ње.

Наскоро после удадбе за Клавдија родила је цару сина, који је се зачео оног ноћног љубавног састанка код извора Најада, који је на онако страшан начин био завршен. И тај је се син звао — Нерон.

— Крај —

Маркиза од Паиве

Из московског јеврејског кварта у кнежевски двор

ОД ГЕОРГА ЛЕВИНА

Уским и мрачним улицама московског јеврејског кварта дувао је хладан ветар. Само по која одрпана прилика журила је њима.

И у прљавим, бедним кућама није било топло. У њима је обично недостајало потребног огрева.

Али су противу немилосрдног ветра, који је продирао до костију, пружали заштиту зидови. Ишло се је у гомилицама и људи су се један од другог загревали.

Врата од дебелих дасака на једној кући су се отворила. На њих је изишла мала девојчица од седам година.

На себи је имала кратак капутић. Ветар је мрсио њену косу на непокривеној глави. Грчевито је она држала помодрелима ручицама велики пакет. Мршаво, слабо храњено тело дрхтало је од зиме.

Из необично крупних њених црних очију лагано су текле сузе.

За малом девојчицом гледала је једна жена, која је некада морала бити врло лепа, али јој је сда лице било богињама унакажено.

„Журе, Бланша, моје лепо дете," рекла је жена нежним гласом, „па ћеш се угрејати! Није далеко Симон Херц. Код његове куће ћеш добити и топлог чаја и кришку хлеба".

Да ли је изглед, да ће добити топлог чаја и комадић хлеба осушио њене сузе?

Свакојако јесте. Она је ситним корацима журила по хладном ветру.

Жена је с дубоким уздахом гледала с врата за дететом.

Она би радо уштедила овај пут свог детета и сама отишла. Али је се, будући богињама унакаженог лица, стидела да оде у кућу богатог Јевреjина.

О, тог несрећног времена из њеног детињства, које ју је грозно унаказило — како га је често проклињала!

Зар је морало баш њу да задеси, некада најлепшу девојчицу целог јеврејског кварта, па и целе вароши?

Јест, Ана Клајн је раније сматрана у Москви као славна лепотица.

Синови најбогатијих људи су се о њу отимали. Какву је славну партију могла добати!

Али уображење! Гордост!

Ни један од просилаца јој се није свиђао.

Богато одевени гардијски официри, пошто ју је један случајно видео, удварали су јој се.

И ако је то било безначајно, опет је уносило свет-

лости у њен једнолики живот.

Повучена у себе, гајила је наду да ће се неки од младих официра у њу толико заљубити, да ће је запросити себи за жену и увести у други, веселији, свет.

Ко зна — можда би лепа Ана Клајн то и постигла. Али је наступио рат, свирепи рат с Наполеоном, освајачем света, који није ни Русију поштедио.

Војска је напустила Москву.

Ана више никако није видела официре, у које је велику наду полагала.

Негде на широким снежним руским пољима пролили су они своју младу крв.

Освајач је се приближавао Москви са својом победоносном, али хладноћом и оскудицом десеткованом армијом.

Сви становници су морали напустити варош, која је била са свију страна упаљена.

Место очекиваног мира и опорављења, Корзиканац је са својим замореним трупама нашао море од пламена.

Прогоњен тврдоглавим Русима, морао је се он повући.

Када је се огромни пожар био угасио, бедни становници су се вратили кућама, да би могли спасти нешто од своје имовине, што је остало.

И гле чуда, докле су све лепе и широке московске улице биле ватром уништене, остале су поштеђене тесне и прљаве улице јеврејског кварта!

Како су се радовали Јевреји својим сиромашним домовима!

Али радост није дуго трајала.

Заразне болести су биле у варош, бегунцима препуњену, донесене, па и црне богиње, онај страшни бич ранијих столећа. Од њих је много људи помрло.

И Ана Клајн је оболела. Остала је жива, али је за навек нестало њене некадање лепоте.

Нестало је и повољних изгледа за удају.

Ни један од богатих Јевреја није желео да је узме за жену.

Када су наскоро њени родитељи умрли, она је се удала, да не би остала сама у свету, за сиротног, пијанству оданог ткача Мартина Лахмана.

И ако је била богињама унакажена, за њега је она била добра.

У тешком раду — помажући мужу — гледала је да заборави своју несрећу. А да је не би што потсећало на њено богињаво лице, разбила је у соби огледало.

Ипак јој је била подарена једна велика радост.

Седам година после рата дошла је на свет њена кћи. То је била лепо дете и обећавала да буде временом исто тако лепа и лепша од мајке.

Добила је име Тереза Бланша, али су је обично звали само Бланша. Брзо су пролазиле године.

Највећи бол је мајка осећала, што није могла своју малу Бланшу да одева у свилу и кадифу и да је добро храни, јер је муж био нерадан и одан пићу.

Ипак је се она бринула да Бланша има увек чисте и целе хаљине.

Ана Клајн је и сада поносно гледала за дететом докле није скренуло у прву побочну улицу. Затим је затворила врата и уздишући ушла у тесан, мрачан стан.

Презирући гледала је у свог мужа, који је за разбојом седео и дремао.

Није хтела да га буди.

Нека спава докле њена Бланша донесе новац за материју, које је био Симон Херц поручио. Затим га је преварила, да богати трговац још није платно, те није могао опет да попије новац.

У том времену ишла је мала Бланша добро познатим јој путем.

Она је била научила да набавља скоро све потребе за мајку.

Али је се данас страшно мрзла. Ветар је продувао кроз њену танку хаљиницу. Одавно је отац требао да изатка материју за њен капут.

Али то он још није био учинио.

Бланша је јако волела мајку, а оца се само бојала.

Сада су њене крупне црне очи севале од срџбе, јер је добро знала да је отац био крив што је од зиме дрхтала.

Улице у јеврејском кварту, у којима су живели богати Јевреји, скоро се нису разликовале од оних, у којима је живела сиротиња. Оне су такође биле уске и прљаве. И куће су имале исти жалостан изглед.

Али су у унутрашњости многе скривале луксуз и богатства, каквих је мало било у палатама племића.

Бланша је сада стала пред кућом Симона Херца и закуцала на врата.

Ослушкивлла је.

Нико није изишао да отвори. Напротив је чула необичну музику.

Неко време је стајала не дишући. Али је хладноћа натерала да још једном закуца.

Музика је престала.

Врата су се отворила. Мало старији од ње дечак, одевен у црн сомот, зачуђено је погледао у малу, лепу девојчицу, која му је пружила пакет.

„Ах, ти доносиш материју за мог оца"! рекао је. „Хоћеш ли новац"?

Бланша је дала знак главом да хоће.

„Онда мораш још једном доћи", наставио је дечак. „Мој је отац отишао од куће".

Бланша је показала жалостиво лице, а он је приметио како дрхће од зиме.

„Сирото дете, ти страшно дрхћеш", рекао је сажаљиво". Обриши овде ноге, и хајде са мном у собу где ћеш се поред пећи угрејати. Можда ће за то време доћи и мој отац".

Она га је с пуно захвалности погледала.

При томе је дечка обузело необично, дотле непознато осећање.

Осетио је јаку наклоност према непознатој девојчици.

Можда и због тога, што није имао браће и сестара и што је одавно желео другара да се с њим игра. О правој љубави није у његовим годинама могло ни бити речи.

Познато је пак да је се доцније из дечјег пријатељства рађала необуздана страст, која је све препреке савлађивала.

(Наставиће се)

Чај „Два ленгера"

у оригиналном паковању позвате светске руске фирме

ГУБКИН - КУЗНЕЦОВ.

Основ. 1843 г. у Москви.

Анализом је утврђено потпуно одсуство примесе или фарбе.

Продаје се у свакој бољој колонијалној радњи

Генерално заступништво

„Словенска узајамност"

БЕОГРАД

Франкопанова 24 Фах 126.

(Заштитна марка) The Asiatic Trading Corporation, London

Живот индијских бајадера

Двор краљева у Камбоџу у Индији, сачувао је све старинске традиције и подсећа на живот великих краљева асирских, персијских, и на фараоне у Египту.

У Камбоџу, као у Ниниви, Теби и Персополису, владарска палата је читава варош, која је нарочито сагра[ђ]ена од њега у центру града или ван.

Индијска бајадера.

У тој краљевској вароши, ограђеној зидинама, налазе се безбројни споменици, храмови, министарства, станови официра гарде, и краљевски дворац у средини огромног парка. —

Више стотина лица живи у том краљевском граду, министри, великодостојници, кутизанке, војници, послуга.

Једна од главних прерогатива камбоџиског краља, то је његов балет.

Као стари источњачки владари, и фараони, и данашњи краљ у Камбоџу има неколико стотина играчица, које увеселавају њега и његове великодостојнике. Оне учествују увек на светковинама, и за време свечаног примања страних владара.

Из целе краљевине регрутују се балерине. Кад се у некој вароши опази лепа девојчица од шест до осам година, која се одликује лакоћом, лепим телом и виткошћу, одмах власти у том месту предлажу родитељима да би за њих била част да њихову девојчицу уступе краљевском балету. Родитељима се мало стеже срце од туге, јер знају, кад им кћи ступи у балет, да се више никада неће вратити њима. Али то је част и они пристају.

Са великом помпом одводи се девојчица у краљевски град, где се предаје наставници балета.

Девојчицу у први мах засену златне и дијамантске хаљине балерина, али доцније осети колико је тежак и напоран живот источњачке играчице.

Најпре ступа у школу где се много ради.

Вежбе балерина за оперски балет у Европи нису ништа у поређењу са вежбама камбоџиске играчице.

Једна добра играчица мора да буде потпуно рашрафљена, то јест, да изокреће ноге и руке на сваку страну. При тим вежбама чује се јаук, јер није лако извринути руку или ногу. Али после дугог рада балеринино тело постаје као змија, које се вије у свима правцима.

Кад се науче те вежбе, онда се улази у краљевски балет.

Играчице станују у краљевском граду, и свака има свој апартман у жутим кућама, које су скривене у башти. Апартман балеринин састоји се из два одељења, спаваће собе и салона. Намештај је скроман, узана и тврда постеља, један кофер, један шифоњер, где стоји њена тоалета.

Раније су оне биле као у затвору, и нису смеле да излазе по вароши. Сад су ублажене наредбе, и свака може једанпут у години да иде да обиђе своје родитеље.

Није им, ипак, досадно у тим жутим кућицама, јер могу да примају посете, часте се посластицама и кинеском супом. Свака од њих гаји жељу, да се допадне суверену и постане једног дана његова фавориткиња. За време свечаних представа, обучене у блиставе костиме, да личе на неку тропску тицу, труде се да нарочитом елеганцијом и игром привуку краљеву пажњу, јер он је за њих увек идеал и син неба.

Краљевски балет припрема представе, које су врло разноврсне. Има сиже-а, који су узети из Рамајане, индуске илијаде, у којој се прича о херојству Раме. Други сиже је узет из фолклора камбоџиског.

Костими играчица у сваком балету врло су живи, а накит је луксузан и фантастичан.

У целој Индо-Кини играчица се сматра као освећено биће, које носи у себи дар богова.

Госпођа Валас Рида, појавиће се ускоро у филму „Робови Моде".

Артистик-Филм доноси ускоро ово хипермодерно филмско дело „Робови Моде".

Жена у детективској служби

Једна Енглескиња запослена као детектив, прича своје утиске о овом узбудљивом позиву.

*

Најинтересантнија ствар у мом животу је та што сам постала детективка по занату. Моја одлука није пала као одлука после дуге припреме за овај позив. То се догодило случајно.

Пре једанаест година читала сам у новинама о једној познатој трговини чији су сопственици водили судски процес са лоповом који је при куповини украо неке ствари. Детектив који је скренуо пажњу на тог лопова није имао довољно доказа и тако је процес завршен на штету трговачке куће.

Ишла сам случајно оног дана у варош а не знам ни сама шта ми је било да уђем у поменуту трговину. Разговарала сам са детективом који је тамо био на дужности. Када се данас сећам свог поступка схватам како је био одважан. Тада нисам знала ништа о детективској служби и нисам имала никаквих искустава о томе како се може познати лопов који се налази међу публиком. Нећу никада заборавити на израз изненађења који се појавио на лицу детектива када сам му саопштила да рефлектирам на место приватне детективке у тој трговини. Рекао ми је одмах да за лајика нема наде да ће у томе успети и нарочито ми је скренуо пажњу на непријатности нетачног осумњичења. Није крио од мене ни то да често и искусни детективи греше.

Отишла сам и готово већ и заборавила на свој покушај када изненада добих позив од оне трговине, која је управо припремала распродају, да ступим за четири дана као детективка на пробу. Бејах одушевљена понудом и одмах је примих. Не рекох ништа својој породици, знајући да не би с тим били споразумни.

Следећег дана у десет часова изјутра, бејах веома нервозна. Ни једног лопова не приметих. Око пола једанаест одлучих се да се одрекнем овог покушаја и свих нада, кад најједном спазих две странкиње, необично сличне и обе хроме. Не знам шта је изазвало моју сумњу, али имађах предосећај да то нису исправне жене. Изађох из трговине за њима и на улици ухапсих једну која је имала велики муф. Када се вратих с њом у трговину утврди се да је невини муф крио најразноврсније украдене предмете, од скупоцених накита за косу до свилених хаљина.

Овај успех одлучи о мојој будућој каријери. Моја плата је била још истог дана повећана и место на четири дана бејах ангажована на целу годину и од тог доба остадох тајна детективка.

Од осам стотина лопова које сам у току једанаест година ухапсила било је међу њима најчуднијих типова. Ухватих међу њима неке дадиље, учитеље, уметнике, ћерку једног свештеника, чиновнике, сина једног министра, жену енглеског пера, ћерку једог врло познатог Енглеза, а осим тога многе жене из богатих кућа, које мрзе реч „крађа" и употребљавају реч „клептоманија".

Инстикт који ме је упутио да ухапсим оне две хроме жене у првом случају, није ме никада доцније преварио. Не могу да објасним, али имам неки нарочити осећај када сам у близини лопова. Често заустављах жене на улици. Жене које никада пре тога нисам видела и за које нисам имала разлога за сумњу. И никада се нисам преварила.

Сећам се да сам овај осећај имала једном приликом када сам спазила две богато одевене даме које су разгледале излог. Упитала сам их дрско имају ли под својим капутима какве украдене ствари. Као што се већ могло и очекивати биле су веома увређене и претиле су да ће ме тужити. Зато што ни једна од њих није имала ташне, а капути им беху отворени, изгледало је апсурдно сумњати. Али ја сам остајала при свом тврђењу и поред тога што је једна од њих разгрнула капут да покаже да под њим нема ништа сумњиво позвах их да пођу самном.

Послушале су, гласно протестујући, али када им запретих полицијом једна од њих извади из тајног џепа од капута целу ролну свиле. Позвах и њену пријатељицу да исто учини и доиста и у њеном капуту беше скривена слична ролна. Украле су укупно око 100 метара свиле. Полиција је затим утврдила да су то искусне крадљивице, већ неколико пута кажњаване због крађа у трговинама.

Трудим се да у свом позиву поступам човечански у колико год то прилике дозвољавају, но ипак сам се уверила на имати сувише симпатије не ваља. Сећам се врло добро како је пре неколико година једна млада девојка била љубазно услужена од персонала зато што није имала десне руке. Чух такође примедбу једне девојке која туда пролазила: „Сиротица, тако млада па нема руку".

Помислићете да сам без осећаја, али тада се насмејах тој примедби јер сам приметила да је роба на тајанствен начин нестајала свуда где год је застала ова безрука девојка. Безобзирно сам јој отворила капут и као што сам наслућивала најох под њим здраву десну руку и сву украдену робу.

Другом пак приликом моја пажња беше усредсређена на жену са дететом. Обилазили су одељење са дечјим стварима и многе од њих су нестајале. Пођох за њом. Пошто се попела лифтом на раван кров наше трговачке куће скинула је свом малишану старо одело и обукла ново, украдено.

Немојте мислити да се ова врста крадљиваца задовољава само украденим ситницама. Хватала сам и такве који су крали целе кутије кошуља, па шта више и читаве ролне штофова за зимске капуте.

Код једне жене сам нашла у тајном џепу 17 згужваних хаљина. Била је осуђена на две године, али пошто је издржала казну ухватила сам је поново у крађи. У то време беше се преудала, променила име, добила дете и живела доста сиромашно. Пошто сам знала за њену судбину успела сам да јој се казна смањи.

Рекорд у броју украдених ствари достигла је једна жена коју сам једном ухватила. Код ње је нађено 96 украдених ствари, које беху растурене по свима деловима њене одеће. Најмање од украдених ствари био је часовник а највећа, кутија са грамофонским плочама.

Други један рекорд постигла је опет жена коју сам пратила до њеног стана. Њена собица беше претрпана крађеним стварима и беше потребно два аутомобила да се све однесе! Утврдила сам да је та жена крала већ годинама по луксузним трговинама и да је ове ствари продавала — дамама из најбољих кућа. Када сам је претраживала нађох у њеном џепу комад угља. Упитах је шта ће јој то.

„Среће ради" одговорила је са осмехом. Њена срећа донела јој је 6 месеца принудног рада.

При спомену дама из вишег друштва треба истаћи да је са њима врло тешко опходити се ако су ухваћене при крађи. Заблуда је у том случају судбоносна. Зауставила сам једном једну богату даму пред нашом трго-

лином и захтевала сам да пође самном да је прегледам. Изгледала је врло поштена, а осим тога није имала са собом ни пакетића. Био је то само мој инстикт који ми је дошапнуо.

Одбила је мој позив љутито. Познах је да раскопча капут. Одбила је и то и саопштила ми да ће тужити фирму и тражити накнаду. У том тренутку помислих да сам се ипак преварила. Извинивши се уклонила сам се. Али када сам је доцније опет ухватила бејах убеђена да је моја сумња оправдана. Раскопчах јој без дозволе капут и тада испаде на земљу дивно крзно. Код суда је установљено да је већ неколико пута кажњавана због крађе.

Једна друга, жена познатог високог чиновника, задала ми је још више посла. Пратила сам је три месеца. Често је долазила у нашу трговину два и трипут дневно, али увек друкчије одевена. Једног дана одлучих да ризикујем хапшење. Том приликом је код ње нађено много украђених предмета. Почела је плакати тврдећи да је то њена прва крађа — тако обично говоре сви — и шта више понудила ми је 100 ливара да о том ћутим. Али морала сам да извршим своју дужност. Осудили су је и доцније пустили уз кауцију.

Но њен случај није ту био завршен. Ускоро је починила нове крађе и када су је позвали на суд она се разболела. Дан за даном је пролазио и стално исти одговор. Пошто се тровала несме да излази а лекар не пушта никога к њој. Њена ми је болест изгледала сумњива и једног дана се упутих у њен стан. Отворила ми је једна старија служавка. Рекох јој: „Чула сам да је сирота леди болесна. Како јој је?"

„Много боље", одговори служавка. „Но да истину кажем спрема се за Француску на летовање".

Одгурнух је и ушох без пријаве у собу. Нађох „пацијенткињу" потпуно здраву и врло заузету око паковања за пут. Цела историја о њеној болести беше измишљена. Пошто је издржала казну било јој је забрањено да уђе у ма коју трговину без пратње одговорне личности.

Врло често се такве крађе и не исплате. Ухватила сам многе жене при крађи чарапа у вредности 3 шилинга а морале су платити глобу 19 ливара.

Најстаријој крадљивици коју сам ухапсила било је 89 година. Када је седела на оптуженичкој клупи зачуо се са галерије глас старице која је протествовала против хапшења њене „млађе" сестре. Та жена имала је 92 године и живела је од зараде добијене продајом украђених ствари, које је њена сестра доносила кући.

ПРЕПОРОЂАЈ ТУРСКЕ.

Плакат којим се пропагира увођење латинице.

КАКО СЕ ЗИДА АМЕРИКАНСКИ ОБЛАКОДЕР?

Врло је интересантно проучавати америчанску технику и начин како се зидају облакодери. Не може човек да замисли с каквом невероватном брзином расте једна таква зграда. Док се код нас по годину дана зида зграда од пет и шест спратова, у Америци се сагради за четири месеца облакодер од двадесет спратова.

На једној таквој згради ради читав штаб инжињера и архитекта. Некад их има по 200—300. А радник се три и четири пута више плаћа у Америци.

Америка се диже у вис зато, што је скуп сваки квадратни метар, и зграда не сме да заузима велики простор, већ иде у висину. Зато су плацеви врло скупи у Сједињеним Државама, а нарочито у великим градовима.

Конструкција америчких зграда је од гвожђа. Гвожђе игра најважнију улогу. И не зида се као код нас, да се прво заврши зграда до крова, па се онда враћа на први спрат и почињу столарски послови. У Америци, кад се пређе на други спрат, први је завршен, све до инсталације електрике. Иза зидара долазе одмах столари и молери, и све се сврши, па се онда иде даље.

И за четири месеца изникне облакодер.

НЕРАЗУМНА НАМЕРА ЈЕДНОГ ПОЉСКОГ ВОЈНИКА И ТРАГИЧНЕ ПОСЛЕДИЦЕ

Из сеоцета Зулине, у Пољској, регрутован је био недавно млади Јанек Бук. За време служења у војсци мислио је непрестано на кућу и пошто већ сам није могао да се врати хтео је бар да пошаље нешто својим родитељима. Приликом вежбе са ручним гранатама, видевши њихово снажно дејство, Јанек је помислио: »Ово би било добро за мог тату да хвата рибе. Баци само гранату у воду, па бинда рибе колико хоћеш!« Тако је, наиме украо три гранате, лепо их спаковао и послао кући са напоменом како их треба употребити. Али када су старо родитељи добили пакет од сина, једна граната је превремено експлодирала и однела оцу руку а мајку теже ранила у стомак. — Један од пољских листова поводом овог догађаја пише да је још добро што Јанек Бук није служио код артилерије, јер би можда послао кући напуњен топ и тада би цело село одлетело у ваздух.

МАРКЕ
ČAJNIK
Najboljeg je ukusa, najugodnije arome i najveće izdašnosti.

ВОЋКЕ
Јелс, руже, лозе, декоративно дрвеће и шибље - продајемо, расађујемо и одашиљемо
Уређујемо вртове
Расадник „Флора"
Шуматовачка 107. Београд
Тражите цјеловник.

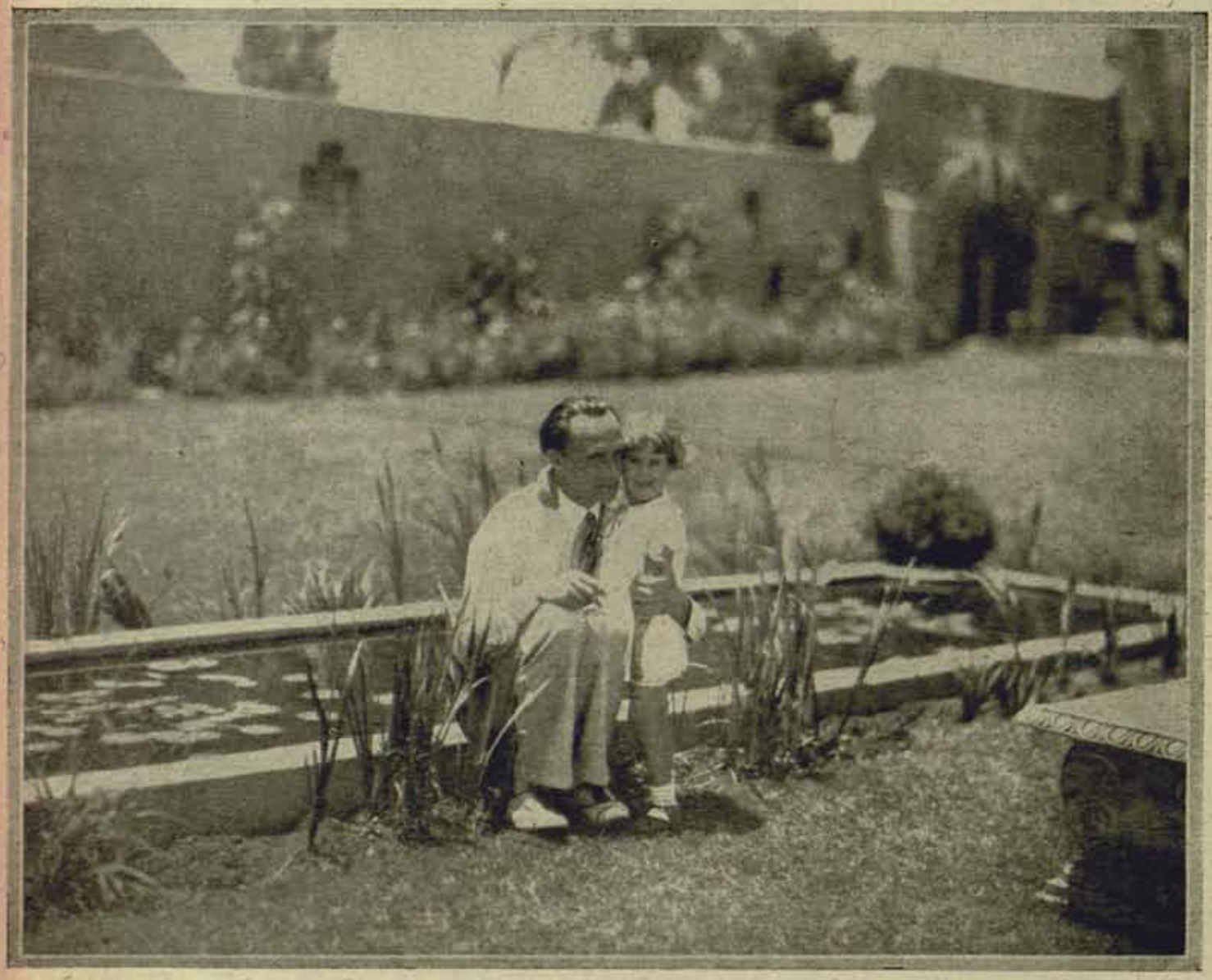
Поштарина плаћена у готову ГОДИНА IV. БРОЈ 48.

Недељне Илустрације

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ
Уредништво и Администрација Скопљанска 18, II. спрат.
Телефон број 26-91. — ПОЈЕДИНИ БРОЈ ДИНАРА 5·—

Уредник М. СВЕТОВСКИ
БЕОГРАД, 25. новембра 1928.

ПРЕТПЛАТА
За нашу државу годишње 150 дин., полугодишње 75 дин.
За иностранство годишње 200 дин., полугодишње 100 дин.

КОНРАД ВАЈТ СА СВОЈОМ ЋЕРЧИЦОМ У ВРТУ СВОЈЕ ВИЛЕ У ХОЛИВУДУ.

За власништво листа и штампарију
Драг. Вучићевић, Војвођанска 53.

Штампарија „Привредни Преглед",
Дубљанска ул. 53. — Телефон 40—89.

Бр. 49. Дин. 3

Недељне Илустрације

Бетн Балфу

Гимназисткиња која хвали директора, а критикује другарице

Милина је слушати понеку гимназискињу кад почне да износи мане или врлине својих другарица. Како она говори... Прича, прича и не престаје, и речи се нижу као бисер, лепе и мелодичне реченице, са пуно термина, сваки на свом месту, и све проткано и обојено психологијом.

Ново доба, нове и модерне генерације.

Патријархално и строго васпитање осети се на многим ученицама. Има дивних и паметних девојчица у гимназији...

Зар моја мала пријатељица, гимназискиња не говори лепо и паметно, кад прича о другарицама".

„Угрожене" гимназисткиње, пише она ученица у „Политици". А зашто смо „угрожене"? Зато, што је г. директор позвао, да нас посаветује.

Онда се одушевљава директором друге гимназије, са љубављу кћери:

— Да знате како је нам г. директор добар. Ми га волимо као оца, а ја га волим још више од мога тате. Он је благ према нама, и сакупио нас све, па нас саветује, као да смо његова деца:

„Зашто, деца, да бријете обрве? Ја волим да ви будете скромне, свака скромно да се облачи, а ако нешто не знате из математике, и не можете да решите неки задатак, у свако доба дана дођите к мени, ако сам и за столом, ја ћу се дићи да вам покажем".

Како је на нас утицала толика доброта г. директора.

Зато смо се револтирале, кад смо прочитале оно писмо.

Да имам неку власт, говори љутито мала гимназискиња, ја бих отишла у уредништво „Политике" и натерала би их да ми кажу име те ученице, и одмах бих је истерала из гимназије.

И најстрожије бих забранила чупање обрва....

— Па зар, заиста, чупају обрве?

— Пола седмог разреда чупа обрве. Ено, гледам моју другарицу... Н... и увек се питам: „Зар је то ученица?"

Само да видите како долази у школу. Сва гола. Одоздо танак комбинезон, а преко комбинезона плетена хаљина, сва прозрачна. Па раздељак није прав, него све цик-цак, коса ондулирана, пудер бронзасте боје, а трепавице укочене.

Мора се признати да не личи на ђака, и више пута стид ме је, кад она иде са мном улицом.

Још је нешто ружно у гимназији, о чему се није писало. Сад многе ученице одржавају дијету мршављења, да се не би гојиле, и сирота Н. постала је сама кожа и кости.

— Зар се толико води рачуна о линији? Зачудих се.

— Још колико. Линија је важнија, него ма који предмет у гимназији. А ни једна нема више око стаса него 50 сантиметара, али њима то

Београдска Општинска зграда реновирана је.

нагледа много. Сваки час се мере, и ужасавају се ака добију неко кило.

— А има ли много таквих гимназискиња?

— То су богате девојчице, које сматрају гимназију као неко оруђе да добију сведоџбу, а не налазе никакве лепоте у том ђачком животу.

А како је леп ђачки живот, поче да идеалише симпатична гимназискиња.

Како је слатка она трема, кад ишчекујемо да нас наставник прозове. Ја гуркам моју другарицу, и шапућем јој: „Јаој, сад ће мене да прозове..."

Па онај луди смех, кад вам се смеје, а не смете, да се насмејете, и то за неке ситнице, који ничу ни мало смешне.... Притискујемо уста, рамена се тресу, и све је насмејано око нас.

А после, кад изиђемо на улицу, ми то исто причамо, и онда нам ништа није смешно.

— А где крије пудер и руж?

— То је тајна.

Још могу да разумем кад се нека пудерише да изађе на улицу, али зашто се пудерише кад долази у разред. Ми се смејемо тим „напудрованим" и кажемо им: „За кога се пудеришете, кад смо све девојчице у гимназији и наставнице?

— Од кога разреда почиње улепшавање?

— Већ од трећег. Само су наивне оне мале у првом и другом. Како су биле слатке кад је г. директор говорио. Гледају га својим наивним очицама. Трећи разред, то су већ дамице. Ни поглед им није више наиван, него некако све искоса гледају. Четврти и седми разред највише се улепшава. Осми разред заборави мало на пудер и руж кад се приближава матура...

Тако смо разговарали још дуго и некако дођосмо и до студената.

Гимназискиња скочи.

— Цела гимназија их осуђује за њихов поступак у Студенском Дому. Онакав дом добили, па им нешто фали? Ако још једном напраре тако слично, неће их погледати ни једна ученица.

(Бога ми, нека се сада студенти узму у памет, јер осуда женске гимназије била би много тежа, него она два дана без хране).

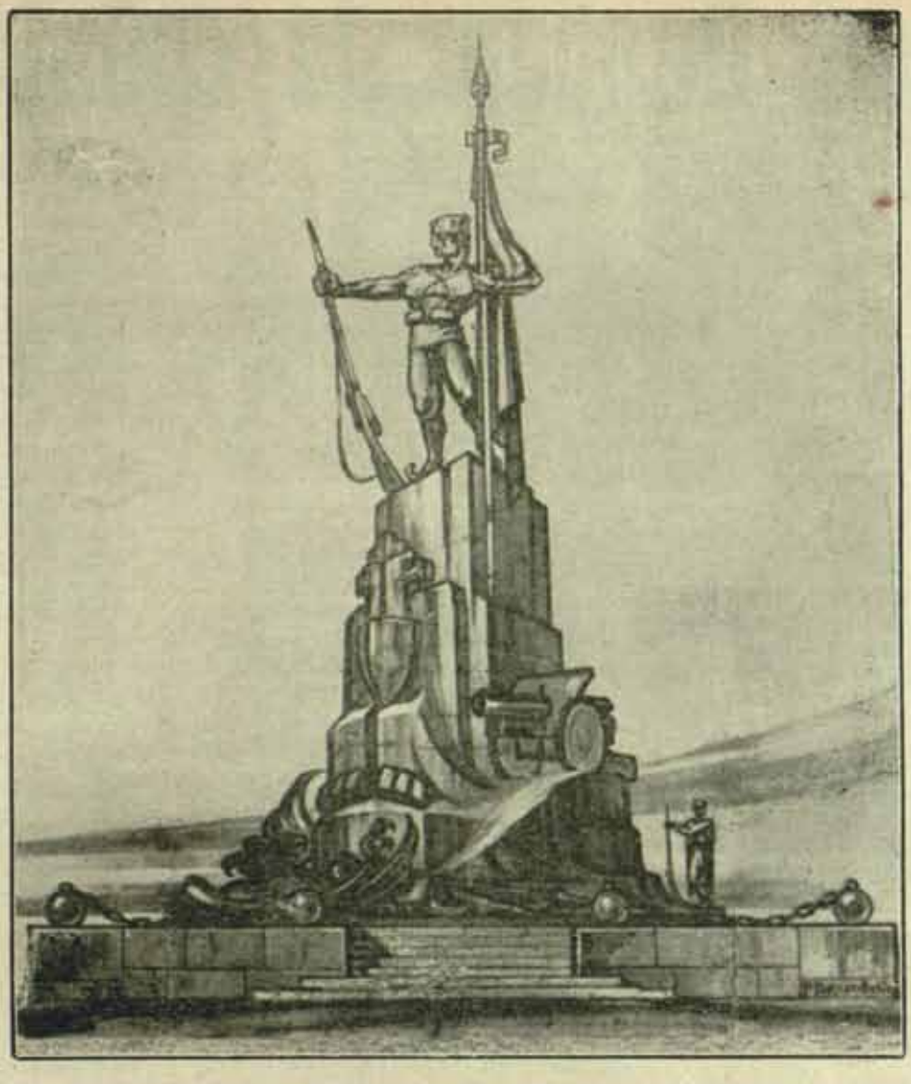
Већ је било шест сати и моја мала пријатељица устаде да иде кући.

— Зашто журите?

— До седам сати имамо права да се виђамо на улици.

И она, као скромна ученица, која поштује наредбе свог директора, пожури кући.

Мир-Јам.

Пројект споменика Ратне костурнице у Београду. Испродуковао вајар Раман. Верховској.

Слава Ауто Клуба. Њ. В. Принц Павле на слави.

Џон Џилберт је србијанац

Кад би, на пример, стали у ред педесет филмских глумаца, и вама одредили да им погодите народност, ви бисте одређивали и дошли би до Џона Џилберта...

Претпоставимо да не познајете Џона Џилберта, него га сад први пут видите... Како га угледате, ви застанете срећни, пружите обе руке да га загрлите:

— Е, хвала Богу да видим једног Србина...!

Он вас у први мах погледа изненађено, очи му се рашире и постану као два црна кликера, и наједаред, се засмеје, забаци главу, блесну му зуби као нанизани ђурђевак, и проговори енглески...

Ви стојите и даље предњим у неверици.

И ако би били случајно Црногорац, не би се дали разуверити.

— Ма, чоче, Светога ти Василија, шта се претвараш, ја те пожњавам, ти си их наших брда, од онијех... (и Црногорац би му већ нашао племе)...

Таквог га осећате у сваком филму. Ни један филмски глумац нема у себи толико нашег темперамента као Џон Џилберт.

Сећате ли га се у „Чергашком животу", кад цепа бесно Мими хаљину, и иде по мансарди сао тигар кроз кавез.

Тако нешто био би у стању да уради србијански љубавник или муж.

Његова љубав на филму, то је наша севдалинска, заносна, страсна, која растапа оне што слушају, и онога који је пева.

Како бисте га замислили као мужа?

Сигурно је љубавник „par excellence", као онај Пецијев Никола у „Роду", који се хвали удовици Ђуђи:

— Ама како свак'!... Не умије „то" сваки... Не знам има ли нас од стотине тројица... двојица, који „то" знамо.

Поврај тих добрих својстава, он има и рђавих.

Зар вам он не оставља утисак, да је у стању да избије жену.

Ја верујем, да је Летрис Џој вукла батине од Џона, кад се наљути.

После се брзо поврати, и моли је да му опрости. У часовима је сањалица и чита. Има момената у његовим филмовима, кад он сања, али то је трењутно, и он не допушта себи да пада у сентименталности, одбацује то брзо, и засмеје се. Не може се рећи, да има више смеха у њему, него бола. Јер, кад воли, то је сласт и бол, а кроз све његове филмове љубав је најважнија нит око које се нижу други догађаји.

У „Козацима" његов србијански темперамент достиже кулминацију. Цео је филм пламен и бес. Осећа се како пуцте варница испод копита, из његових очију, и све се крши под њим. Два сирова темперамента, Рене Адоре и Џилберт, направили су најлепшу хармонију.

Лепе су ту слике, руски мотиви, као да је оживљена уметност руских сликара, који су волели поља по којима леже снопови жита, или крчме са гомилом страшних козака са чупавим шубарама, или она чувена слика, кад козаци шаљу одговор султану.

А све то оживљава блесак очију Џона Џалберта и топлина његове игре.

*

Долорес дел Рио...

Кад се сећате свију њених филмова, онда прво засија пред вама Кармен... Држи јабуку, гризе је, и смеши се циганским смехом. А тамо на постељи баца карте, или је страшно жули ципела а она је скида лагано с ногу.

Кармен је њена најлепша креација. Ту је она израђена, до свију нијанса, које оживљава својим темпераментом. Њена уметност је најбоља кад се ограничи на националну игру. Исто као што народна певачица заноси својим песмама, а оперском аријом остављала би хладнијим слушаоце.

После „Кармен" други су јој филмови слабији. И Московска играчица је слабији њен филм. Нешто понавља из Киће у Васкресењу, и тим понављањем доказује, да нема велику скалу гестова и мимике, и режисер мора да позајмљује оне раније, најуспелије, да би изазвао ефекат.

Сам наслов не одговара филму. Требало га је назвати Московском играчицом само зато, да би се Долорес дел Рио појавила у једном костиму играчице, а цео филм се догађа изван позоришта, и сви су догађаји око Долорес као учитељеве ћерке.

Режисери увек воле да пласирају особине балерина и на филму.

Некад неуспешно.

*

Лон Шанеј...

Његова патња носи дубоку психологију, и даје лепоте његовим очима.

Јесте ли опазили како су увек лепе очи Лон Шанеја када пати. Он је страдалник на филму, чија туга не мучи, већ га гледате са жалошћу и саучешћем, и жалите што не дође неки случај да му помогне. И пружи и њему мало радости живота

Он је на филму ускратио себи сваку радост, да би показао како човек може да буде велики у пожртвовању. И то пожртвовање изражава различитим трзајима свога лица, сузама, које не клизе, већ стоје у угловима очију, да би могле брзо да се скрију у дубину његове душе.

Поврај Лон Шанеја и Џилберта видели смо једног младог глумца у улози љубавника, Астера, симпатичног аристократу на филму. Он има у себи нечега нежног дегенерисаног, слично Рој д' Арсију, само без његовог цинизма, и док изради гестове (а руке му сада прилично сметају) привући ће многе обожаватеље.

*

Чарлс Фарел...

Кад би се филмски глумци категорисали као певачи, онда бисмо казали: први тенор, други тенор, концертни певач.

Чарле Фарел је други тенор, али они симпатични тенори, о којима увек критичари пишу.

Најлепша особина Фарелова је природност. Он нема израђене све регистре, али оно што је израдио то се увек радо гледа. Њему недостају драмски тонови, зато у његовом болу нема грча, већ неке изненађености, и чуђења, као да га сва та пажња више изненађује, него што му задаје бол.

Он се понавља, али се не осети досада кад се гледа, јер је све истинито и природно. Та природност се осетила у Московској играчици. Само би му била потребна мало већа доза топлине.

МИР—ЈАМ.

ОБАЗРИВОСТ.

— Ви ми изјављујете ватрену љубав, зато што је пролеће. Али ја не дам ништа на пролетње љубакање, јер је мало реално. Педесет процената припада увек на рачун чари самог пролећа.

СМРТ МОРЕПЛОВЦА КУКА НА ОСТРВУ ХАВАЈА

Октобра месеца навршило се 200 година од рођења Џемса Кука, славног морепловца. Кук се родио у Чартону. Пловио је трипут око света 1768 до 1771, 1772 до 1775 и 1776 до 1779.

Ови његови путеви обогатили су геолошку науку, јер је Кук открио пут између северних и јужних острва Новоселандских и по њему названи Куков Архипелаг у Тихом Океану. Поред Сандвичских острва Кук је допро до Јужне тачке на 71 ступњу ширине, испитао је у северним поларним крајевима Берингово море, а 14 фебруара 1779 године на острву Хавају погинуо је од дивљих урођеника.

ПРОНАЛАЗАК ЈЕДНОГ СРЕДЊЕВЕКОВНОГ МУЧИЛИШТА.

Приликом ископавања вршених у Прагу на месту некадашње јеврејске болнице, пронађена је једна пећина са много костурова; неки су лежали на земљи а неки беху наслоњени на стену. Страшан утисак је произведен када се видело да већина костура има по разним деловима тела забодене још добро очуване ексере, дуге до 30 сантиметара. Ексери су нађени не само у удовима већ и у близини врата у градном кошу. Према тврђењу стручњака, ово су остатци средњевековног мучилишта, јер је у близини било некада губилиште, срушено у 18 веку.

РАЗОЧАРАНА

Мала Мими утрча једном сва задувана у кућу и рече мајци:

— Мама, молим те немој да ме грдиш што сам се толико задржала. Да знаш само какво сам разочарење имала. Тамо доле на улици пао је један коњ а људи рекоше да треба послати по коњског лекара. И ја сам чекала пошто ме је страшно интересовало да видим како изгледа. А међутим шта мислиш ко је дошао? Један сасвим обичан човек!

ПРИНЧЕВ ИСПИТ

— Да ли ће ваше височанство бити тако љубазно да нам каже колико је било година вашој славној прамајци, Марији Терезији, у време када је умрла?

Принц у незгодној ситуацији, искашља се и ћути.

— Врло добро, височанство! О годинама старости код дама, прави џентлмен никада не говори.

Отварање Радничког Дома и Радничке Коморе у Београду. Прошле недеље одржан је конгрес радеичких комора наше земље и том приликом отворена је палата београдске Радничке Коморе. Учествовале су делегације разних организација у земљи а међу њима радничка музика из Марибора.

Са славе Месарско-Кобасичарског Удружења.

Генијалност и жене

Упитајте једном Вашу жену или Вашу пријатељицу, да ли јој је познато, да су људи тежи и снажнији од жена. Она то зна и верује у то. Али упитајте је да ли признаје људима и душевну надмоћност. Сигурно је да се неће сложити са Вама и Ви нете — ако не будете довољно обазриви — имати једну доста непријатну препирку.

Је ли Ваша жена или пријатељица у праву?

Заостали погледи из старог доброг времена налазе данас на веће исправке. жене све више долазе до изражаја и чак на интелектуалном пољу могу да се мере са људима. Велики број људи деле ово мишљење. Први корак ка разјашњењу овог питања јесте да ли телесна инферионост жене смета њеном интелекту, односно да ли просечно мањи мозак (као и сви органи) представљају један минус у интелектуалном погледу. То сигурно није случај.

Ово је питање још одавна занимало мисаоне жене и људе. Недавно је у Вашингтону умрла г-ђа Гарднерер, једна позната висока чиновница и књиживница Сједињеним Северо-Америчких Држава. Она је у свом тестаменту наглаисла да се њен мозак преда Корнел-Универзитету (Итака) ради утврђивања да ли постоји каква разлика у погледу тежине мозга једне нарочито чувене жене и једног нарочито чувеног човека. Њен мозак је тежио 1150 грама, тачно онолико, колико и мозак једног научника са тог Универзитета.

Овом чињеницом није много постигнуто. Поред тежине мозга, при одмеравању интелектуалне способности, долазе још у обзир и величина дате лобање. По речима једног Американца, Оливера Вендела Холмса, памет једног човека нагађа се из његовог изгледа исто као што се нагађа богатство једне затворене касе. Факат да појединци услед великог обима својих глава, наручују шешире по мери, није довољан, да се за њих каже да су генијални. Без бројна мерења доказују да обим главе значајнијих људи не превазилази просечан обим глава.

У односу на већа тела човека, одговара тежи мозак (код одраслих 1375 гр. просечно) а код жена 1245 гр. Наравно, у појединим случајевима женски мозак може бити и тежи од мозга једног човека. Ранија испитивања показују да је мозак код културних народа нешто добио у тежини, али све је то још под знаком питања.

Једно поређење тежине мозга већих људи показује велику разлику, ма да то нема никаквог значаја по њихову интелектуалну способност. Од најтежих мозгова, преко 2000 гр., био је мозак руског књижевника Тургењева. Исто тако мозак Такереја оно је врло тежак, док је мозак америчког песника Балт Витмана тежио много мање. Теже мозгове су имали анатомист Кивије (1861 гр.), енглески песник Бајрон (1807 гр.), Шитер, Кант, док су знатно мање мозгове имали Буасеј, Менцел, Либих и у новије време Анатол Франс. Из ових и других сличних примера види се да тежина мозга ниуколико не утиче на вредност ових људи. Мозак мајмуна, сличних људима, тежак колико и људски, па ипак њихова памет не би могла да се пореди са људском. Према том, као што је речено, није у питању тежина мозга, већ број и финоћа мозганих вијуга, као и унутарњи састав мозга. Из три проучавана мозга, преко 2000 гр. тешка, пропашла један од другог слабији ум.

Проблем се тако не може поставити. Такво извођење било би сувише механичко. Ми знамо и сувише мало о току умног развића. Историја показује много већи број генијалних људи него жена. У ранијим филозофским проучавањима на Колумбија Универзитету у Њујорку, скупљено је хиљаду најчувенијих имена, од којих су свега 31 жена. Однос између женског и мушког генија јесте 1:32. Једанаест од ових жена биле су владарке по наследству, осам биле су чувене по нарочито несрећној судбини, необичној лепоти и томе слично, десет су се прославиле као књижевнице а Сафо и Жан д'Арк завршују број од 31. На литерарном пољу жене су успеле да се бројно највише приближе људима.

Психолошка посматрања могу дати ближе податке о умној способности људи и жена. Калифорнијски професор Терман вршио је извесне истоветне опите са једнаким бројем младића и девојака и изнашао је само 2 процента више у корист мушкараца. Код других покушаја у Калифорнији постигнути су такви резултати да је умна способност оба пола испала скоро једнака. Доктор Томпстон са Универзитета у Чикагу испитао је 25 младића и 25 девојака истог школовања и исте друштвене класе о њиховим умним способностима. И овде није пронађена никаква знатнија разлика као што су то и европски научници потврдили.

У школи такође оба пола показују готово истоветне способности. Ипак ту се појављује извесна начелна разлика у погледу предмета. Девојке су можда способније у стварима, које не захтевају дубље самостално размишљање, као краснопис, граматика, страни језици. Речи и правила, са којима дечаци обично лупају главу, девојке врло лако и на изуст уче. Тамо где девојка иде по утврђеном путу, она је обично способнија од дечка. Овај обично воли сваку ствар да испитује и његове предиспозиције су за физику, математику, хемију и историју. Још из малена он је стваралачки мислиоц, који ствара нове путеве и изуме. Ако ова својства остану и даље, онда ће девојка у доцнијим годинама остати више за надгледан а дечко за самосталан рад. Помисао да се нешто не може свршити како треба не оставља мушкарца на миру; он изналази нове путеве и тако постаје проналазач и мислиоц. На супрот жени он не може да издржи спољне препреке и тешкоће.

Одговорност за умно заостајање жена сноси и вештачко васпитање које девојке добијају. Алфред Адлер, творац индивидуалне психологије нарочиту пажњу је обратио на то. Још из малена девојчица ништа друго и не чује до само то, да она нема исте способност, да не може постићи све оно што и човек. Водећа места у јавном животу, на којима се умна способност највише огледа, махом су неприступачна женама. Али ми та омаловажавајућа осећања сматрамо за нешто друго а не само за препону. Она омогућују да дођу до изражаја оне унутрашње снаге, које се иначе не би појавиле. Баш победом тог осећања омаловажавања, постизава се онај први напон који доводи до велике деликатности.

Психолог Лекн, са Колумбија-Универзитета, посматрао је умне способности човека и жене са једне друге стране. Способности оба пола су подједнаке у почетку, али их мушкарци боље искоришћују и имају јачу вољу. То ће се доцније унутарњим превиравањем још више појачати и пружити човеку још више слободне енергије. Умне способности једног човека подједнако се развијају и према добру и према злу, тако да се код мушкараца ствара више генија али и више злочинаца, него

код жена. Жена стоји на средњој линији, избегавајући обе крајности. Жене су међусобно приближније по умној способности од људи. Главни задатак жене, да негује децу, боље ће се извести ако се она не удаљује сувише од просечне вредности. Природна улога жене исто тако је важна као и човекова. Све што је боље и стваралачко човек проналазио, жена то сачува и одржава. Она разрађује започете нове мисли у свакидањем животу. Узгред буди речено она има још и тај задатак да мушког генија на свет донесе. Тако Леки долази до закључка, да жене на крају крајева имају мање умних предиспозиција, јер им по природи не достаје унутарња воља. Оне ће у главном бити жене и мајке.

Међутим у данашње доба, појављује се мисао да би ово мишљење требало променити. Све више женама се даје прилика да испоље своје умне способности. У женама скоро свих културних земаља лежи једна велика и пре свега нерасветљена тајна. Свакако је за размишљање да се код већег упослављања жена и њихова умна делатност све више испољава. Да ли ће тада бити срећнија него раније, при вршењу својих задатака, које јој је природа одредила, то је друго питање.

Маршал Пилсудски.

Свечаности у Варшави приликом десетогодишњице стварања Пољске Државе. Велика смотра пољске војске.

Заставе пукова.

Из царства необјашњивих тајанства

У ноћи, 8 фебруара 1855 године, био је Јужни Девон изненађен снежном буром. Сутрадан становници обале у дужини од Топсама до Торквеја на југу — простор од сто миља удаљености — нашли су чудне трагове копита на свеже нападаном снегу.

Трагови не беху слични ничему што су људи икада видели. Ни једна птица нема копита. Јер ово тајанствено створење свакако је летело на кратка одстојања или је далеко скакало. Оставило је трагове на неприступачним местима, на пример: по крововима, кошарама, по узаним пластовима сена у двориштима, по узаним зидовима, у вртовима и по пољима.

Трагови су били видљиви и на улазима у куће, а у Лимпстону не беше ни једног врта где није било трагова. Па ипак ова тајанствена животиња се нигде није усудила да уђе у саму зграду.

Сеоски становници назвали су о- „трагови ђаволих копита" и ти- је цео догађај био свршен. Прошло је седамдесет и три године од тог доба када се тајна поче расветљавати.

Пуковник Гулд, последњи истраживач, дошао је изгледа до веродостојне теорије о пореклу трагова. Мисли се да их је проузроковала животиња која борави у мору а која је непогодом била избачена на обалу.

О истинитости ове теорије тврди се са претпоставком: „Да ни један човек на свету не може тачно одредити број и различитост морских становника. То је засебан свет и још до сада недовољно испитан, а трајаће још дуго док се открију све тајне које се крију на дну морском.

*

У својој интересантној књизи „Необјашњива факта" пише пуковник Гулд још и о другом случају. Тиче се породичне гробнице где ни један мртвачки ковчег није имао мира.

Не једанпут или двапут, већ пет пута је утврђено при отварању ове породичне гробнице да су ковчези испретурани, а неки шта више и усправљени. Догађало се то у размаку неколико месеца и година.

Предузимане су све могуће мере. Пажљиво су испитани сви зидови нема ли где пролаз за неки тајни ходник. Нигде ништа није било нађено. Под је био посипан песком да се утврде трагови приликом поновног отварања. Мртвачки ковчези беху увек друкчије размештени. На улаз је стављен тежак мраморни камен који беху у стању да покрену једва четири човека. Тај камен је запечаћен у присуству четири неутрална сведока.

Резултат је био увек исти. Печати на камену не беху сломљени, у песку није нађено људских трагова, а ипак су ковчези увек били испретурани. Није онда чудо што су пети пут премештени у другу гробницу, где су најзад нашли заслужени мир.

*

Још један тајанствени случај догодио се у напуштеном дому недалеко од Таунтона. Бициклиста се возно путем, враћајући се у варош, када наједном спази чудновату плавичасту светлост недалеко од пута. Сишао је са бицикла да утврди шта је то. Загледао се у светлост и наједанпут се њена боја промени. Пожутела је, повећала се и из ње полетеше искре. Беше то чудновато, ванприродно.

У светлости варница примети да долазе из једне одаје старе куће која се налази крај пута. Унаоколо је била тама, што је само повећавало непријатан осећај који је захватио бициклисту. Пошао се брзо на точак и пожурио у град. Следећег дана причао је то свом пријатељу а овај му је потврдио да се та светлост појављује тамо у одређеним размацима времена и ни један научњак није у стању да објасни откуда потиче, јер је све то изван домака људске моћи.

Још интересантније искуство имао је један човек по имену Вествуд, који се настанио недалеко од Таутона, а који је чуо о овој тајанственој светлости у напуштеној кући. Једне ноћи се враћао из лова и спазио ону тајанствену појаву те се одлучио да је испита.

У тој намери ушао је једне ноћи када није било месечине, у врт, пробудио је старог чувара и наговорио да дозволи њему и његовом пријатељу да испитају ону чудновату одају. Прегледали су затим све собе да се увере има ли кога у њима и да све ту није случајно само шала. Најзад су ступили у тајанствену одају. Била је осветљена ванредном светлошћу, која је извирала из зидова, таванице и пода. Погледавши се случајно у огледало изнад камина, завати их гроза. Не беху слични људским створењима већ страшним аветима. Вествуд је изгубио одважност и побегао је отуда као луд. Доцније је причао да је имао осећај као да му кроз цело тело продире нека студен, влага, која му поче сисати крв. После своје пустоловине морао је одлежати и трајало је дуго док се није опоравио од слабости.

НА УСКОЈ ПОСТЕЉИ

Два пријатеља дођоше у Карлсбад, али услед велике навале света нису могли добити у хотелу засебне собе. Једва нађоше собу са једном постељом и то врло узаном. Док је један од њих спавао, други устаде са постеље. Али истовремено се пробуди и први и упита:

— Куда ћеш?

На то му овај одговори: Па зар не видиш, идем да се окренем на постељи!

Здравим остати! — Болестима избећи!

Ако си озебао, кијавичав, имаш хладне ноге, трпиш на главобоље, мигрени, муче те реуматичне болн, ако су ти ослабили живци и мишићи, ако си душевно и телесно уморан, ако лоше спаваш, муче те зуби, трганье у зглобовима, болови у лицу и у целом телу, ако си сувише осетљив на хладан ваздух и показују се код тебе иначе знакови слабости и недовољно циркулиранье крви, онда је то доказ, да ниси у твојим здравим данима а ма баш ништа учинио, да се тих зала отучаш. Чини ово што су већ наши дедови и прадедови увек са једнако добрим успехом испробали. Употребљавај изнутра и споља проискушани прави Фелеров мирисни „Елзафлуид". У апотекама и односним трговинама покусна бочица 6 дин., двострука боца 9 дин., велика специјална боца 26 дин. Поштом барем један пакет, који садржава 9 покусних или 6 двоструких или 2 специјалне боце за 62 дин. Два таква пакета само 102 дин., све већ са поштарином и паковањем. Наруџбе ваља тачно адресирати на

Eugen V. Feller,

апотекар,

Стубица Доња, Елзатрг, 372.

Хрватска

Ако пак требате добро средство за желудац, наручите уједно и Фелерове благо терајуће Елза-пилуле, 6 кутија за 12 дин.

Проба

Тако сте ми драги, да сам скоро убеђена, да вас љубим", рече лепа жена, „па ипак страхујем да ћу се у вами разочарати".

„Никада!" узвикну од жестоко.

„Ја би вас најрадије ставила на пробу, драги пријатељу".

„Учините то Ја сам спреман да вам све жртвујем!"

„Ставите ме на пробу. Шта треба да чиним?"

„Не претерујете", рече она смешећи се.

„Ви ми се допадате, али ваши су зуби упадљиво ружни".

„На жалост, али шта ја могу?"

„Зацело. До вас стоји да тај недостатак уклоните: зубни лекар ће вам метнути лепе уметничке зубе."

„Здраве зубе да руинирам? Ах!.."

„Да су болесни, не би била никаква жртва. Ви сте говорили о жртви.... цењени пријатељу".

„Зар вам је до тога толико стало?... Најзад, могу то и учинити. Јели то све?"

„Не. Ваш ми се пријатељ не допада".

„Он ми је искрен пријатељ и он је за мене много учинио".

„Могуће, али ме његово присуство нервира. Љубоморна сам. Он мора исчезнути из вашег живота.... драги.

„Добро. Је ли то све?"

„Не. Ваш рад ми смета. Он вам одузима много времена, мени на уштрб."

„Мој манускрипт је готов, драга."

„Уништите га!"

„Да га уништим!? На њему сам радио пуне две године. Од њега зависи моја будућност!"

„Баш због тога. Ви хоћете да постанете славни. Ја мрзим славу, она припада јавности".

„А ја хоћу да вас задржим само за себе... јер вас љубим".

„Али, драга пријатељице, предомислите се....

„Ту се нема шта предомишљати. Сутра ћу отпутовати, а после шест недеља се враћам. Ако испит положите, што ја јако желим, онда нашој срећи ништа не стоји на путу. То је моја последња реч.

•

После шест недеља упути се он к њој у уговорени час.

„Нашој срећи ништа више не стоји на путу!", узвикну он радосно, љубећи је.

Она погледа његову вилицу, коју јој он показа осмехујући се.

„Врло лепо", рече она, али је у ствари била лудост". А ваш пријатељ? Шта имате да ми саопштите о њему?"

„Између мене и њега све је свршено. Одказао сам му пријатељство. И ми се више не виђамо".

„Одлично!" рече она, „али ни мало племенито! А како стоји са вашим радом? На кога сте толико наде полагали?... Тешко ми је да помислим да сте вашу будућност жртвовали пламену, за љубав женске ћуди."

„Манускрипт сам сагорео. Могу вам пепео показати".

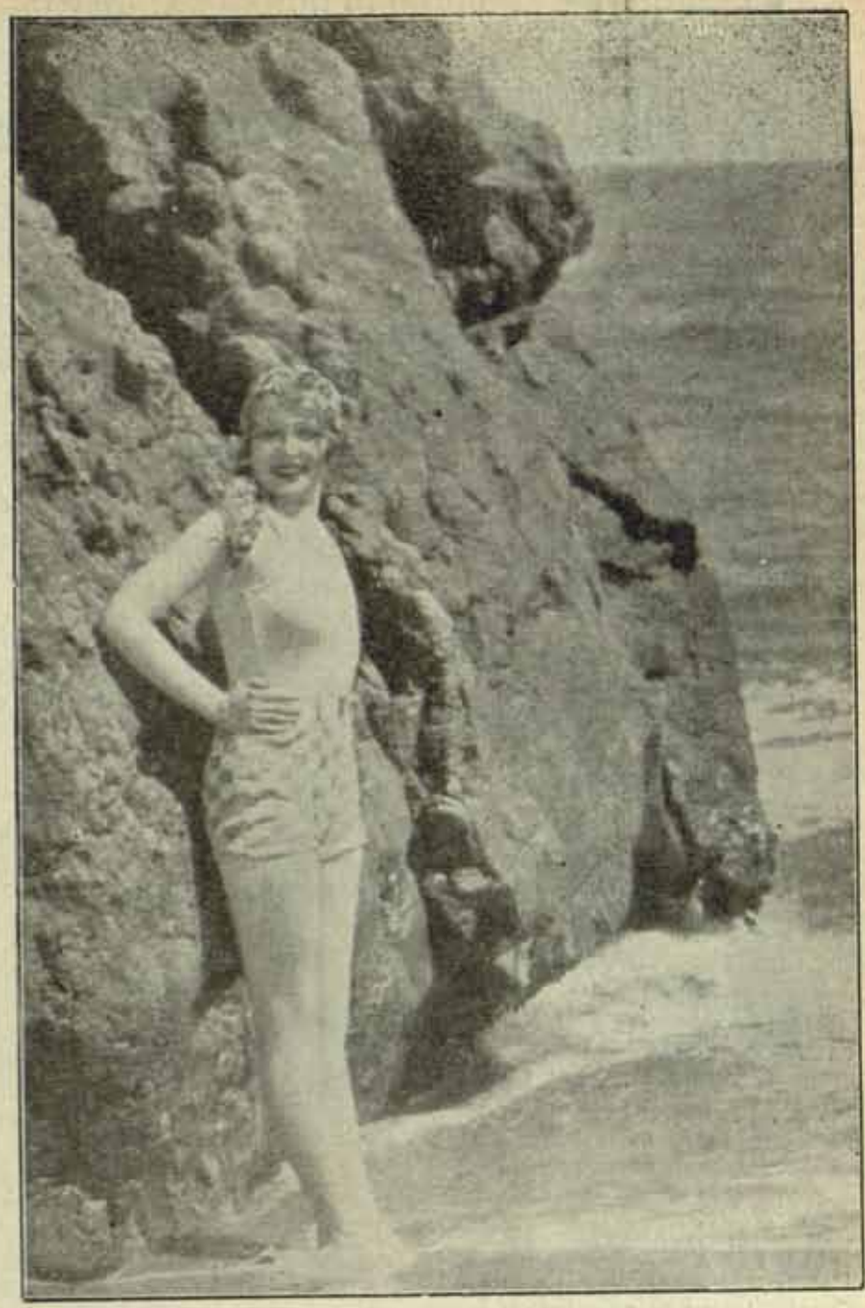
„Величанствено!" рече она. „У ствари сте починили колосалну глупост".

„Могуће", одврати он смешећи се „али сам зато испит одлично положио!"

„Сасвим супротно, ви сте ме горко разочарали", рече она хладно. За ваш одлично положени испит, заслужујете орден „папуче", а таквог човека презирем.

•

Он се удаљи тужан, јер је био заљубљен. Жалио је своје старе здраве зубе. Оде до пријатеља са којим се у опште није завадио и узе свој манускрипт.

Филмска звезда Анита Паж, у децембарској сезони на калифорниској плажи.

ПРЕДРАЧУН

— Ја ти се чудим! Прокуриста ти је побегао са женом, а када су га ухватили и довели натраг, ти си га поново увео у банку.

— Немој се ни мало чудити. Може бити да ће побећи још једанпут и да га неће поново ухватити.

Ласло Лакатош:

Хвала, данас сам доста добар дан имао

(Хумореска)

Није важно шта се дешава, већ је важно како примамо оно што се дешава.

Није важан свет, већ је важан поглед на свет.

Није важна шака која даје шамар, већ је важан образ, који прима шамар.

— А! Добар дан. Сто година вас нисам видео. Како сте, молим вас, како сте?

— Хвала, данас сам доста добар дан имао.

— Заиста? То не може свако рећи о себи.

— Ја могу. Данас сам добар дан имао, шта више, срећан.

— Заиста, видим, лице ваше сија се од задовољства. Шта се догодило? Можда главни згодитак . . .?

— То већ не Него . . .

— Него? Ја сам радознао. Говорите већ једном. Шта се десило?

— Шта се десило? О, много што-шта се десило, много што-шта. Не могу да вам испричам све одједаред. Пре свега десило се то, да данас нисам пао у Дунав . . .

— Молим? . . .

— Чекајте само, то није ништа. Данас сам добар дан имао, јер нисам пао у Дунав, нисам скочио са шестог спрата, није ме прегазио трамвај, није ме прегазио ауто . . .

— Но, јесте чули? па . . .

— Дозволите ми да наставим. Данас сам сјајан дан имао, јер нисам добио колеру, нисам умро од жеђи у Сахари, нисам се смрзнуо на северном полу, а о томе и да не говорим, да нисам био на лађи, која је под 22. степеном географске ширине, са свима својим путницима потонула. А замислите, више од триста путника било је на тој лађи, три стотине несретних људи, а ја ипак нисам био међу њима, триста несретника, а ни један од њих нисам био ја. Али шта је то према томе, да до данас нисам погинуо у грађанском рату, који је од осам до дванаест и од два до шест беснео у Кини, а о томе и да не говорим, да ме жена данас цео дан није преварила и да ми деца нису пропала у школи, иако није био испит. Сјајан дан! Данас ме цео дан нису осудили на смрт, нису ме денунцирали због преваре и утаје, а ни због хушкања, чему морам додати још и ту срећу, да ме ни разбојници нису убили, а уз то да није моја ни она петоспратна палата у Главној улици, која иако није изгорела до темеља, могла је да изгори, да је ватра била избила, а ватрогасци да евентуално нису могли на време да изађу на лице места. Али, све ово још ништа није! Данас ми није пропала ни једна драма, и ако у Европи има око десет хиљада позоришта, а у Америци трипут толико.

Уз то узмите у обзир и остале ситније сретне случајеве: да ме данас нико није ћушио, да нико није вршио егзекуцију нада мном, да ми службу нису отказали, да ме на штранду мртвог нису извукли из воде, да ме није однела поплава, да се земља није отворила подамном, да ме није затрпала лава, да нисам погинуо у двобоју, да ме нису бацили у тамницу, да ме нису убили ни из љубоморе, ни из освете, а ни из забуне, те да у моме чланку није била ни једна штампарска грешка. Да ме целог дана нису звали на телефон, да ме нису отпремили у завод за умоболне, да ме мати није проклела, да ме се деца нису одрекла, да ми ципеле и чарапе нису постале мокре, а што је још најважније, да свет још није пропао, јер земља се ни до данашњег дана није сударила са репатицом Халеј. Шта велите? Какав сјајан дан, сама срећа и . . .

— Заиста. Не бисте ли имали вољу да толику срећу прославимо једном добром вечером и шампањцем, рецимо тамо, на слободном ваздуху?

— Хвала, као сретан човек заиста не могу примити ваш позив. А о томе и да не говорим, зашто да вечерам баш данас, кад још нисам ни ручао...

— Како? Нисте имали времена?...

— Тако је, нисам имао одакле. Наиме цео дан ни паре нисам имао у џепу, нити и један залогај у стомаку. Али, и нашто да сам имао? Нашто још и ручати, када човек има тако сјајан и изузетно сретан дан, као данашњи . . . Па зар не?

К. А. Ш.

ДОБАР САВЕТ

У једним новинама изашла је ова вест. Расписујемо за наше читаоце оригиналан курс. Тиче се решења ове загонетке: Шта треба да ради човек који има подеран џеп од капута и само три дугмета на прснику?

Ускоро је редакција добила масу писама, а од свих одговора најбољи је био овај:

„Ако је човек са поцепаним џепом од капута и три дугмета на прснику жењен, треба да се одмах разведе; а ако је момак нека се ожени!"

Некрунисани Краљ Кине

— Живот и наука најславнијег човека старог доба. —

Пет стотина педесет и две године пре но што су три мудраца са Истока пошли на пут према Витлему, запросио је један стари Кинез руку дивне девојке. Од његово десеторо деце девет њих беху женска а само један син. Породица је била сиромашна.

Али ипак овај човек је водио порекло од старина и у породичној хроници могао је пратити лозу на хиљаду и двеста година у назад. Без размишљања примила је лепа Чинг Цај његову понуду и идуће године родио се младој жени и старом оцу најславнији син какав се у опште родио једној Кинескињи — Конфучије.

Но времена беху рђава. Хаос је господарио у целој земљи читава два столећа. Конфучија је бунило све што је видео око себе и у петнаестој години одлучи да посвети свој живот отаџбини.

Већ у детињству се јављала код њега нарочита наклоност према науци и тежња за познањем правих путева. Његови вршњаци беху запањени над богатством његовог знања које је Конфучије приписивао тегобним приликама у којима је одрастао. Те прилике су га нагониле да ступи у службу кинеских богаташа најпре као чувар стада а затим као надзорник на пољу. У седамнаестој години био је већ запослен као приватни учитељ код једног вишег чиновника.

Када му је било 22 године основао је сам школу за младе људе, примајући све сиромахе који беху часни и одбијајући све богате који не имађаху чисто срце и душу. После две године умре му мајка и то је био први болан ударац у животу Конфучијевом. Млади научник је толико клонуо због тога, порушивши на тај начин сам свој идеал који је проповедао својим ученицима.

Његова наука је први универзални закон етике у историји човека. Своју науку основао је на бази двају начела: прво, човек се родио од природе као добар; друго, све зависи од самог човека, од његове дисциплине. Чезнуо је за тим да учи принца како ће владати и народ како да слуша.

Конфучије описује овако развој свог живота: У 15. години пришао сам вишим студијама, у 30. години стајао сам чврсто, у 40. нисам сумњао, у 50. сам познавао задатак неба, у 60. години моје уво беше послушно, а у 70. идући за оним што

је моје срце желело нисам прекорачавао границе.

У тридесетој годин када је осетио да стоји чврсто, пошао је Конфучије на пут да тражи принца који ће спроводити његову науку. Кина је тада пропадала у страшном политичком, моралном и друштвеном разврату. У доба када не беше политичара који би био у стању да сједини земљу, припао је Конфучију задатак да бар својим примером и примером својих ђака поведе друштво бољем животу.

А тек у педесет другој години био је Конфучије награђен.

Тинг-Кунг, министар председник државе Лу, чије је синове Конфучије учио, наименовао га је за градског гувернера у Чанг Ту-у. На овом месту Конфучије је постигао толики успех да злочин беше ишчезао а кнежеви суседних земаља хтедоше да употребе његове методе. Сам владар државе Лу упитао је Конфучија да ли је могуће употребити исту методу ради поправке целе државе, а Конфучије му потврди. Владар Тинг-Кунг позвао натраг у отаџбину, али и министра јавних радова а када је и овде успео, звање министра правде. Истовремено је Конфучије постао приватни саветник краљев.

Конфучије је доиста успео да заведе у земљи ред и да уздигне вредност државе толико да су суседне државе осетиле у том опасност и настојавале да онемогуће Конфучија. У томе су и успели. Владар државе Цм, поклоном 80 младих девојака краљу створи раздор између Тинг-Кунга и Конфучија који се одрекне поверене му службе и напусти двор луски.

Пуних петнаест година дошније са својих неколико стотина ђака Конфучије је тражио новог владара али узалуд. Принчеви су га се бојали. Неколико пута његов живот беше у опасности. Најзад га је владар Нгај-Кунг позвао натраг отаџбину, али и и поред свег поштовања дошао је до убеђења да нема нада на поправку. Помиривши се с тим фактом одао се студији музике и литературе. Тада је написао хроничку државе Лу под називом: „Пролеће и јесен".

Било му је седамдесет две године, а његова жена и два најомиљенија ученика беху мртви.

„Ни један интелигентни владар," говорио је, „неће да ме позове за саветника. Дошло је време и ја да умрем." И седам дана дошније испустио је мирно душу.

Четрдесет од његових ђака саградише колебе крај његовог гроба и становаху ту три године. Али тек што беше умро, његова слава почела је расти. Постао је „Некрунисани краљ Кине". Кроз 2500 година његова се наука одржава у Кини и води милионе људи.

Магда Соња. Најновији снимак.

ПРОФЕСОРСКА РАСЕЈАНОСТ.

Сервије Тулиус се родио у Риму када је тамо дошао.

•

Ричард III је наредио да се сви његови потомци поубијају.

•

Мрав има тако дугачак језик да га може олизати.

•

Филозоф је човек који стално мисли а кад дође до краја онда почиње испочетка...

•

Агамемнон и Менелај беху браћа, али то се зна позитивно само за првог.

•

„На то устаде Цезар и овако ослови окупљене сенаторе" (предаје професор ђацима историју и ут ом тренутку чу из последње клупе неки жагор): Ви, магарци једни, зар не можете ни за тренутак да затворите уста?!

НАИВНОСТ СЕЉАКА.

Један наиван сељак, иначе отац петоро деце, имајући малу суму новаца а велике потребе, одлучи да напише Богу писмо, у коме би га замолио за једну малу позајмицу од 100 динара.

Пошто је било доба рата, то је поштом управљала војска. Када је један поштар наишао на писмо: „Доброме Господину Богу", предаде га официру, који га исте вечери прочита својим друговима.

Сви су се слатко исмејали, али се ипак реше да међусобно скупе 50 динара и да их пошаљу сиромашку. То су и урадили.

Какво је било њихово изненађење, када су после извесног времена добили писмо ове садржине:

„Добри Господине Боже,

„Захваљујем вам много на учињеној Доброти, али вас молим да ми други пут не шаљете преко војне поште, јер су ми прошлог пута официри украли 50 динара."

Како се данас игра?

Највећа промена у погледу послератног играња, састоји се у томе, што се сада игра преко целе године, а не само зими, као некада. Чак шта више, могло би се рећи, да се преко лета игра више него зими, пошто се у свима летовалиштима и бањама исто тако ватрено игра, као пре усред зиме.

Проналаци нове игре, које се стварно разликују од ранијих, ствар је

Почетни корак слоу-фокса.

врло ретка и дешава се у неколико година једанпут. И таква једна нова игра представља читаву револуцију на паркету. Тако је некад било са Шимијем, а доцније са Чарлстоном. Баш поводом ових игара поведена је била велика кампања за и против модерних игара. Ове су игре у многоме одступиле од своје првобитне форме, када су више личиле на акробатске скокове, него на ритмичке покрете салонске игре. Данас је — бар до даље наредбе! — нестало гимнастичких вежбања за време играња и сад се опет игра мирно, без икаквих акробација. Тако, да бисмо могли говорити о извесној стабилизацији модерних игара.

Интересантно је посматрати поједине народе за време салонских игара, при којима се њихови темпераменти, положај у друштву и различите навике прилично оцртавају. Американци се нарочито одликују водећим ставом код сваке нове игре и који се, можда више него ико други, прилагођавају свакој новој композицији модерних игара. Северна Америка може се похвалити да има најбоље капеле, благодарећи доларима који су не само усавршили домаће снаге, већ и привукли многе европске музичке мајсторе. Ипак најбоље џаз-банде не свирају по салонима у којима се игра, већ у огромним биоскопима Сједињених Држава, који за шире масе представљају сада највеће, ако не скоро једино задовољство.

Американац игра врло много и врло радо а исто тако и врло рђаво. Њему се нарочито необично свиђају акробатске стране модерних игара. И ако са потпуним осећајем ритма, он ипак није у стању да изведе једну префињену салонску игру. Насупрот њему, Француз игра врло е-

Чарлстон.

легантно, са шармом, али потпуно без ритма.

Као најбољи играчи морају се означити Енглези и Немци, који спајају ритам са елеганцијом. Наравно ово важи само за оне који су се посветили модерним играма, јер на овом пољу мајстори не падају са неба. Ко је пак имао прилике да посети већа интернационална места, обраћајући пажњу развитку модерних игара, могао је лако закључити

Корак блек-ботона.

да Немачка стоји у том погледу на завидном нивоу.

У погледу игара, који ће се ове зиме играти, примећује се, да је остала већина прошлогодишњих игара, са моменталним преимућством „Чарлстон-Фокса" и „Слоу-Фокса" („лагани фокстрот"). Чарлстон-фокс није ништа друго него „цивилизовани" Чарлстон, т. ј. без оних гротескних фигура, које су у многоме ублажене. „Слоу фокс" је у ствари лагани Фокстрот, који је много тежи за играње него што посматрачи то мисле. Ове игре се разликују ме-

ћусобно по темпу — Чарлстон-фокс се игра много брже — док у кораним ма имају доста сличности.

Енглези су стекли једну велику заслугу на тај начин, што су Бостон заменили много ритмичнијим енглеским валцером. У међувремену Танго већ одавно продире све више. Свуда се ова најлепша модерна игра тражи и радо игра, постајући веома популарна упрошћавањем ове игре. Тако се данас ретко виђа лепо играни Танго већ много чешће

Танго

Танго-фермата.

једна мешавина Фокстрота и других корака. Исто тако и већина оркестара данас свира један прилично преправљени Танго, из кога је врло тешко изводити јединствене и уметничке фигуре ове лепе игре. У ствари, случајни играчи Танго-а морају дићи руке, или боље речено ноге, од ове игре, пошто ће тешко правилно научити, јер добро играње Танго-а јесте уметност за себе.

Најзад и Блек Ботом се још увек одржава испод садашњих игара, ма да је од своје првобитне форме врло мало задржао.

Што се тиче најновијих игара (чија су имена Лук и Вода!) оне немају много наде на успех и тешко да ће освојити паркет. Тенденција модерних игара креће се према елеганцији и лакоћи, далеко од екстравагантних фигура.

Танго

КАКАВ ЈЕ ПОЈАМ О ЛЕПОТИ У ДВАДЕСЕТОМ ВЕКУ

Варијација моде кроз разне векове мењала је појам о лепоти жена. Некад су жене морале да изгледају као звончићи, други пут као корпе и балони, или даска. Тоалета је захтевала и другојачије гестове, кретање и израз лица. Модерно је било имати дискретне покрете и увек неки израз чежње на лицу. У осамнаестом веку биле су обожаване романтичне жене. Сад се највише воли слободна, дрска жена и спортискиња. Дрскост најбоље побеђује кроз живот.

Смејали смо се мидерима старинским, који су стезали струк жени и правили пуно брежуљака на њој. Данас се жене подвргавају разним масажама и електризирању, да би добиле витку линију.

Елеганција и виткост стаса двадесетог века није увек природна. Да су жене у средњем веку имале на расположењу толика косметичка средства, можда би и оне мењале моду.

Наш живот захтева лаку моду. Спортискиња се не би могла кретати у кринолину. Овај спортски век пробудио је у женама виталит.

Виталит је способност која изазива у жени смех, радозналост, енергију, живахност. Виталит је брзи ритам у сваком послу. Кад жена хоће да иде у шетњу, она се брзо облачи. Великоварошким улицама жене брзо корачају. Сваки у себи носи виталитет, онај мали продавац новина, који трчи улицом, пословни људи, који журе с једног краја вароши на други.

Да би човек и жена могли имати тај виталитет у себи морају да пазе на дијету. Гојење и претерано мршављење непријатељи су човеку. Они му одузимају снагу и брзину кретања.

Модерна тоалета убија некад жени снагу. После једне вечери на балу, кад је играла неколико сати, нагих руку, врата и леђа, сутрадан она је уморна, изнурена, и нема ни мало снаге у себи.

У друштву, где снобизам влада, нема виталитета — животне снаге.

Једна висока потпетица и тесна ципела у стању је да убије у жени сваку вољу за рад.

Жена сувише размажена животом, замори се од наслада и уживања, и осети апатију.

Нормални живот ствара срећу. Нити се треба много прејести, ни остати гладан. Онда је увек једна равнотежа у човеку, и кроз живот се иде са осмејком. А тај осмејак инспирише животна снага. И тај виталитет је лепота двадесетог века.

Тајанствена Јахта

Капетан Леско, командант Француског ратног брода „Витез", спусти свој двоглед и окрете се према поручнику Полу Фремије.

— Шта ви мислите о томе?

— Изгледа ми као да је напуштена, али ко би напустио овакву јахту? Дивно изгледа и сигурно да је коштала огромно имање.

— Боље би било да узмете један чамац и да је прегледате, рече капетан.

Двадесет минута доцније Фремије се пењао уз степенице на јахту у пратњи посаде чамца. На јахти је владала савршена тишина и пре но што је почео да претражује јахту поручник Фремије је био уверен да нема никога на њој. У једном великом, укусно украшеном салону, нашао је на један сто постављен за двоје. По свему судећи тај оброк није био довршен пошто је једно јело са месом тек било начето. На једном орману близу стола, стајала је једна фотографија једне необично лепе девојке, којој је могло бити двадесет и три године.

Са разних страна јахте његова посада саопшти му да нису никог нашли. Никакве хартије нису нађене, нити ма какав траг, који би могао да осветли поручника у погледу сопственика јахте. На самој јахти није стајало никакво име, које и ако је било, беше префарбано. После узалудног трагања поручник Фремије напусти јахту, на којој је оставио неколико морнара.

Након два дана „Витез" и усамљена јахта стигли су у Тангир, где је, јахта предата пристанишним властима. Поручник Фремије је мислио да је тиме завршена мистерија. Али у вече трећег дана по њиховом доласку у Тангир, један чувар саопшти Фремије-у, да се један чамац са неком женом и човеком, који је веслао, упутио према јахти. Поручник нареди да се спусти чамац у воду и из њега спази девојку и човека како се пењу на јахту. Мало доцније и он је био на јахти и упути се право према салону. Ту је наишао на ону девојку и одмах је опазио да је то био оригинал оне фотографије, коју је приметио приликом прве посете а коју је девојка стављала у једну ручну торбу. Поздрављајући Фремије је закључио да је још лепша него што је на слици.

— Опростите, госпођице, али хоћете ли ми рећи шта радите на овој јахти?

— Дошла сам по ову слику, која је као што видите моја, одговори девојка. То је све што Вам могу рећи.

— Бојим се да ћу морати још да Вас питам, рече Фремије. Ова је јахта нађена под тајанственим околностима и власти сад воде истрагу.

Девојка промени боју у лицу али не рече ништа.

— Надам се да ћете се поверити мени, рече поручник. А ја Вам дајем часну реч да ћу учинити све што могу да Вас помогнем и по могућству отклоним Ваш сусрет са властима.

— Не смем више да останем овде, рече девојка али ако хоћете да дођете у вилу „Ибис", која се налази поред обале, ја ћу Вам све рећи.

Затим му пружи фотографију.

— Ово је једина залога коју Вам могу дати као гаранцију да ћу тамо бити, додаде она са осмејком.

— Ваша реч је довољна, рече Фремије, али узе фотографију. Доћи ћу у вилу „Ибис" сутра у јутро.

Остављајући девојку на јахти поручник се врати на свој брод и саопшти команданту шта се догодило.

— Ма шта да се збило на јахти, уверен сам да ова девојка није ништа рђаво урадила, рече поручник пружајући слику капетану.

— Врло је лепа, рече командант. Кад бих ја био тако млад и леп као Ви, ја бих ово сматрао за пријатну авантуру.

— Признајем да сам јако заинтересован, рече Фремије.

Идућег јутра отишао је у вилу „Ибис". Човек који је довео девојку на јахту, отвори му врата и одведе га код ње у башту.

— Одлучила сам да Вам све испричам, рече она после добијеног поздрава. Овај исечак ће Вам објаснити ко сам ја.

Она му пружи један исечак из новина у коме се саопштавало венчање г-це Марије Десали за г. барона Димитрија.

— Моја мајка ме је натерала на овај брак, рече девојка. Никад нисам волела нити се претварала да волим барона, који је био много старији од мене. Одмах после венчања, које је извршено тачно пре годину дана, ја нисам имала ниједан час среће. Барон је био љубоморан до лудила и услед тога ми смо готово непрестано живели на јахти, на којој сте ме нашли. Али чак и у том пловећем затвору нисам могла да избегнем његову љубомору, јер је он водио собом масу људи, са којима је имао пословне везе.

„Једно вече, кад сам сишла у салон на вечеру, приметила сам на столу хладно јело и кад сам обратила пажњу на то, барон ми рече да је сву посаду и официре послао на обалу. Ја сам се страшно уплашила, јер у својим нападима љубоморе он ми је често претио да ће ме убити. Ипак сам се претварала да сам равнодушна. Пре него што смо завршили вечеру он ме је оптуживао да флертујем са доктором, који је дан пре тога дошао на брод да прегледа мог мужа, који је патио од срца. Све што је доктор урадио било је то што ми је донео мало цвећа. Барон га извади из једног ормана, у коме је било закључано и започе своје уобичајене нападе. Свађа се свршила с тиме што је хтео да ме удари, али ја сам скочила и изашла на палубу. Био је луд од гњева и кад ме је најзад сустигао, покушао је да ме баци у воду. У том гушању пали смо заједно у море. Мене је спасао Гастон Бце, човек који Вас је мало пре довео овде. Гастон је био наш момак на јахти и свакако да је начин, којим је мој муж поступао са мном побудио симпатије код њега. У сваком случају посумњао је да мој муж може покушати да ме убије, па се сакрио на јахти, кад су остали пошли на обалу. Гастон ме је попео на брод и кад сам се мало опоравила, довезао ме чамцем у ову вилу, коју је мој муж купио одмах после нашег венчања.

— А барон?

— Он се сигурно утопио, рече девојка. Као што сам Вам рекла он је имао слабо срце и сам потрес био је довољан да га убије. Гастон и ја смо разговарали о целој ствари и закључили да је најбоље да ћутимо, јер смо се бојали да нас не оптуже за убиство барона.

Наставак на 18. страни.

КОЈА ЈЕ УМЕТНОСТ ВИША:

Скулптула или сликарство

„Мир" чувена скулптура Бурдела.

Скулптор Антоан Бурдел

Скулптор не важи за човека, кога фаворизирају богови. Док сликар неза и пуши своју лулу у атељеу на некој висини, кроз чије прозоре улазе таласи сунца, дотле скулптор меси иловачу у влажној сенци неког атељеа у приземљу. Сликар има продавца слика, који га води слави, али ретко је наћи у свету трговца и продавца стату-а.

Судбина се страшним осмејком смеши на скулптора. Он је као и војник, који чека аванзман у рату, јер му је потребан рат или мир да би његова слава расла.

И у тој немилости судбине, скулптору остаје једина утеха — његов геније.

И још може да се теши тиме, што у историји уметности скулптура има сјајнији ореол него ма која друга уметност.

Макако била славна имена Леонарда да Винчи-а, Веронеза, Тицијена, Михел Анђела, ипак над њима стоји још више име скоранпње прошлости славног француског скулптора **Родена.**

А сад се покрај њега уздиже друго име, коме се диви цео свет, име француског скулптора **Бурдела.**

Кад о себи прича Бурдел он каже: „Мој прадеда је био кожар, мој деда ткач, отац столар, стрић каменорезац. Стрић ми је био колос. И Бурдел је спојио у себи њихову снагу.

Бурделова „Победа".

Бурдел даје својим фигурама карактер и стил. Његов Херкул, који запиње лук, сведочи целу праисторијску Грчку.

Највеће његово дело то је споменик генерала Алвера, који се уздиже у Буенос-Ајресу, а окружују га четири симболистичке статуе: снага, Победа, Слобода, Речитост.

Данас Бурдел има своју уметничку школу у Паризу, која је целом свету дала велике скулпторе, а његов ђак је била и наша прва жена-скулптор г-ђа Вука Велимировић дела Мартинијер и сада г. Ђорђе Ораовац.

Живот и љубав снежних жена

Ескимска деца немају лепо и топло детињство, кад их мајка успављује причама... Европско дете би се ужасавало, кад би у детињству видело све оно, што види мали Еским...

И како је суморно у вечитом снегу и леду. Лампа гори са уљем, отац се враћа кући, а напољу је поларна ноћ, она друга, која траје шест месеца, или чудновата сунчева светлост, која сија усред ноћи, и тако целог лета. Еским је цео дан ловио медведе или морске псе, и сад је гладан, зато тражи да се прихвати јела, али не једе као Европљанин, већ баца у уста огромне залогаје. Кад се наједе, он осети неки животињски инстинкт у себи, и као животиња обраћа се својој жени пред очима деце.

Мала Ескимка расте. Пролази још неколико година и њу удају. Настаје за младу жену мучан и тежак живот испрекидан појединим догађајима, или несрећним случајевима. Једне вечери долази неки пријатељ да их види. Муж и жена га госте, а после вечере жена одлази и спава с пријатељем. И то се сматра као израз гостољубља. Однекуда је дошао бели човек и затражио гостопримство у кући Ескима. Ако само зажели, Еским ће му уступити своју жену за једну ноћ или више.

Хладноћа је умртвила у Ескиму свако осећање. Он не зна за љубомору, за љутњу, гњев, увек је миран, као у неком летаргичном сну...

Једног дана, враћајући се из лова, Еским затиче поред жене новорођенче. Читавих четрнаест дана он је дужан да се брине за храну жени. Кад се жена придигла из постеље, упрти на леђа дете, и иде с њим заједно у лов. Као мајка, Ескимка је необично нежна према детету, заљубљена у њега, и поносита. Чим дете достигне осму годину, материнско осећање слаби у њој, и дала би га првом, који би га затражио.

Често се селе Ескими с једног места на друго, да би нашли бољи лов. За путовање упрегну читав чопор паса у саонице, и натрпају сву храну коју имају, и дебеле коже. И док путују човек седи у санкама, пуши и једе смрзнуто месо, а жена трчи поред санка и гони псе да иду брже.

Еским не цени своју жену. Један пас за њега вреди више од сваке жене. Кад муж хоће да казни неверну жену, он је упрегне у саонице и тера заједно са псима. Она не може то да издржи, пада на пут, и он је оставља да се ту смрзне.

Зашто бракови из љубави нису увек срећни?

Искуство доказује, да бракови из љубави нису увек срећни. Има професија мушкараца, које сматају брачној срећи, јер увек наносе женама бол.

Књижевник, глумац, лекар, бесединк, никад не усреће савршено жену. Они су увек у таквом положају, да долазе у искушење, и ако учине грех, онда жена пати.

Срећа брачна састоји се у умерености и поштовању онога с којим живимо у заједници. Као што не желимо никад да себи створимо бол, исто тако треба да се трудимо, да то другом не учинимо.

Рецепт за један срећан брак био би овај: Много узајамног попуштања и концесија треба чинити једно другом.

То не значи, да један уметник не би имао права да се жени.

Брак уметника читав је проблем. Кад се ожене као старији људи, они су у већини случајева срећни, али та њихова срећа личи на задовољство човека, који је у последњим данима нашао неко склониште. Кад човек искуси тешка разочарења са многим женама, онда се осети срећан у старијим данима покрај добре жене.

Али сваки човек жели да има срећу у младости, и да се ожени из љубави. Брак из љубави личи каткад на роман са предговором, кад се у предговору пише о нечему што не постоји у роману.

Неспоразум у браку највише долази услед тога, што мушкарац сматра брак као разоноћење, а за жену је то каријера.

Одатле проистиче све ало.

Зар се у животу често не виђа, да неки брак склопљен из рачуна, у току живота претвара се у брак из љубави, а брак из љубави постане рачунски.

То долази услед погрешног схватања љубави, јер није увек љубав оно, што изгледа.

Шта је управо љубав?

То је једна врста лудила, сасвим кратког лудила, које може да наведе на крађу, злочин, хероизам, самоубиство, само врло ретко води срећи. Да би муж и жена били срећни у браку, треба да знају да организују и управљају својом срећом.

Брак није ништа друго него политика љубавна.

Кад се познаје та политика, онда може да дође до релативне среће.

Кад би постојала апсолутна срећа у животу, човек би био очајан зато што мора да умре.

Новчани бракови нису никад срећни, нарочито онда, кад се богата жена удаје за сиромашног младића.

У тим браковима најоре долази до развода. Нема ништа жалоснице, него кад се један интелектуалац, који воли рад, ожени неком богатом лутком, која постане вечита сметња његовом раду. Она га увек гледа као с неке висине, зато што је богата, и он за њу нема вредности интелектуалне само зато што је сиромах.

Постоји још једна велика препрека брачној срећи, кад је жена као пословни човек јача од мужа. Мушкарац не може да поднесе да жена прави бољу каријеру од њега и љубоморан је на њу, ако она успева.

Ипак постоји нешто, што уноси срећу у брак, развеселава супружнике, постоји једно мало биће — дете.

Кад се појави дете у брачном гнезду, никад не могу муж и жена да буду потпуно несрећни.

Деца спасавају брак.

Према томе може се рећи: Бракови из љубави нису увек срећни, али сваки брак је срећан, кад има у њему љубави према детету.

ЗЕМАЉСКА КУГЛА — ИГРАЧКА ЗА ДЕЦУ.

Деца тешко уче земљопис и то је дало повода једном практичном педагогу да пронађе начин и да заинтересује малишане за учење. Тај педагог је дао да се изради расклапајући глобус који се састоји истовремено из комада према упоредницима и меридијану, а шта више могу се издвојити и поједини делови света, земље, острва и море. Деца се рађо забављају са овом играчком и при том одлично уче земљопис.

„ЗАБРАЊЕНО УВОДИТИ ПСЕ И.. МУЖЕВЕ".

Једна врло занимљива авантура.

У Америци, у држави Илиноа, налази се једна дивна шума, сва обасјана зрацима сунца, који се играју на зеленој маховини.

Једног дана, дошла је ту једна група жена, око педесет, разапеле су шаторе у шумици, и решиле су ту да логорују и да се одмарају. Али ни један једини мушкарац није био с њима.

Неко ће помислити, да су то биле какве уседелице.

Напротив, све су биле удате жене, и зажелеле су, да се неко време одморе од мужева.

Како су дошле, заболе су два стуба на уласку у шуму и метнуле две табле. На једној је писало „Забрањено је уводити псе", а на другој „Забрањено је уводити мужеве".

И тада је за жене настао живот као рају. Госпође нису ништа радиле, јер су довеле служавке, (биле су паметне, нису хтеле да остављају служавке с мужевима) које су спремале ручак, а оне су пливале у реци, јахале на коњу, радиле гимнастику, и лешкариле слушајући циркут тичица.

Зато време, појединн мужеви су долазили до шуме, али жене су их сложно најурнле.

То је била и једна врста казне за мужеве, да виде како је без жене у кући. А госпође су уживале и разговарале међусобом.

„Баш је лепо, кад се жена једном одмори од тог „човечине".

КОЈЕ ЈЕ ИМЕ НАЈРАСПРОСТРАЊЕНИЈЕ НА СВЕТУ.

Према подацима из америчке статистике најраспрострањеније је име на свету Смит, и то не само у англосаксонским земљама већ у опште. У Америци се на пример налази 1.304.300 лица са тим именом. У списку славних америчких особа заузимају поспоци имена Смит пуних 17 страна.

АВАНТУРЕ БРОДСКОГ КУВАРА

Бродски куварски помоћник Алфред Штиц, спао је са палубе немачког пароброда Рајнфелс путем за Калкуту и био је спашен од једног италијанског брода тек после петнаест часова пливања у заливу Аденском, који је препун ајкула. У Калкути су га опет предали на брод Рајнфелс где су његов нестанак приметили тек идућег дана. Момчад са оба брода била је запањена тиме што је кувар избегао из друштва ајкула жив и здрав.

Златне играчице са Истока

Џемила Аник и Ниота Иниока

Дуго су оне биле мистерија за Европу, источњачке играчице. Наједаред се појављују две, Џемила и Ниота, које задивљују Европу арабљанским и класичним играма, и чистотом стила, којим и једна и друга изводи египатске игре.

Ниота Иниока је мала и пуниja. Али поглед јој пробија и испод вела гледају њене очи као очи неког инсекта. Пореклом Индијанка, Ниота игра своје националне игре, старе и модерне. Свакој игри одговара и антички костим и са уметношћу она га бира.

Џемила је рођена на Суматри, у том егзотичном рају, и у детињству посвећивала се музици. Супротно Ниоти Џемила је висока и витка. Оне су представнице двеју школа, али обе су играчице са Истока, две науке, али једна иста уметност.... иста плезира.

Цео Париз се одушевљава сада њиховим играма.

Џемила Аник

Наставак са 14. стране.

ТАЈАНСТВЕНА ЈАХТА

— Ја Вас не осуђујем, рече Фремије, ма да би закон рекао да сте требали пријавити тај трагичан случај. Што се мене тиче, ја могу да изјавим да верујем сваку реч од свега што сте ми испричали и да нећу ништа говорити властима. Мораћу ипак да известим мог команданта, али сам уверен да ће он ћутати исто тако као и ја.

— Не знам како да Вам се захвалим, рече Марија. Кад смо видели јахту у пристаништу, Гастон и ја смо се побојали да ће се вршити истрага.

— Истрага се врши, као што сам Вам рекао, рече Фремије. Али како сти Ви и Гастон једини, који можете нешто причати (осим мене и капетана) ту нема никакве бојазни. Што се мене тиче, ја бих желео да ме сматрате за свог пријатеља и ако се ма шта деси из овога, молим Вас да ме одмах обавестите.

— Веома сам Вам благодарна, рече девојка. Пошто сам Вам све испричала, осећам да сам скинула са себе велики терет.

Идућих дана, Пол је чешће свраћао у Вилу Ибис. Капетан Леско је у почетку наваљивао да Марија пријави случај властима, али доцније, после разговора са њом и Гастоном, он је све поверовао и пристао да ћути. Свака посета коју је Пол чинио, учвршћивала је пријатељство између њих двоје, док се најзад то пријатељство није претворило у љубав. Али тајанствени нестанак барона помрачивао је њихову срећу.

— Скоро је сигурно да је он мртав, рече Пол једног дана у разговору о њиховој будућности. Па ипак нема никаквог доказа да је се удавио.

— По неки пут ми се чини, да срећу, коју уживам од како сам Вас срела, да је и сувише велико да би могла дуго да траје, рече Марија, у толико пре што сам последњих дана имала чудновато осећање да барон није мртав. Он је био врло рђав човек, Поле. Један од оних који су уживали да задају болове. Једног дана видела сам га нагнутог над једном умирућом мачком. Он ми рече да се повредила и да је он отровао да се не би мучила. Али ја сам уверена да је то учинио да би уживао у њеним мукама.

— Такав човек боље да не живи, рече Пол. Ја сам размишљао о свима овим стварима и кад завршим моје путовање обићи ћу мог адвоката. У закону је предвиђено кад се један човек може прогласити за умрлог па ако успем да то добијем, биће слободни да се венчамо. Ја сад не могу да добијем дуже осуство, пошто смо сад у активној служби, те можемо једног дана бити потребни у борби против Рифанаца.

— Можемо причекати. Све докле будем имала тебе и докле се он не буде вратио, ја ћу бити срећна.

РЂАВЕ ВЕСТИ

Идућег дана Пол је сазнао једну страшну вест. Капетан га је позвао и обавестио да се барон Димитрије поново појавио, да је био код пристанишних власти, које су му дозволиле да поново преузме власт на својој јахти.

— Не знам какву им је причу испричао, додаде капетан. Поморски аташе је врло резервисан о целој ствари, али ми је наложено да поступам са бароном са највећом предусретљивошћу.

Пол је одмах отишао у Вилу Ибис да саопшти вест Марији, али она му рече да је већ сазнала за баронов повратак из новина.

— Ја морам отићи одавде, Пол, рече она. Ако ме затекне овде, сигурна сам да ће ме убити.

Док су се они тако разговарали, Полов момак Луји дође да јави да Пол мора одмах ићи на свој брод.

— Немој ме остављати, Пол, бојим се за свој живот.

— Морам ићи, драга. Заповест је и ја морам слушати. Видећемо шта ћемо радити.

Пол је прво помислио да је упути француском конзулу да од њега тражи заштиту, али ако барон дозна да је она тамо, конзул неће имати право да га спречи да је одведе. Да је била пријавила властима о његовом покушају да је убије, она би могла да тражи заштиту, али сад је било већ доцкан да то учини. Најзад се Пол одлучи да ће за њу бити најбоље да остане у вили. Барон ће сигурно мислити да је се удавила оне ноћи, а како нигде није излазила, изузев једном на јахту, то му нико неће моћи казати да је још жива.

— А и Гастон ће бити ту да те одбрани, рече Пол.

И тако су се раставили.

Кад је стигао на брод, Пол је затекао капетана врло забринутог.

— Сутра морамо отпловити још пре зоре, рече капетан. Рифанци су силно напредовали и ми морамо ићи у помоћ нашим војницима. Али има нешто што ме забрињава. Барон Димитрије посетио ме је после Вашег одласка и позвао ме да вечерам са њим. Ја не могу да идем, али сам примио позив за Вас.

— Нема ничега што ја не бих одмах урадио, рече Пол резигнирано.

— Значи, и да немам нарочитог разлога ја бих његов позив просто одбио. Али добио сам један налог од врховне команде да будем необично љубазан према барону. Читајући из-

Марија узвику кад угледа барона у пратњи Гастона. (За причу „Тајанствена јахта")

међу редова осетио сам да је барон под неком великом сумњом и да они сад употребљавају стари трик да барон не би што приметио.

— Дају му довољно конопаца да се сам обеси, промрмља Пол. Добро, надам се да ћемо успети.

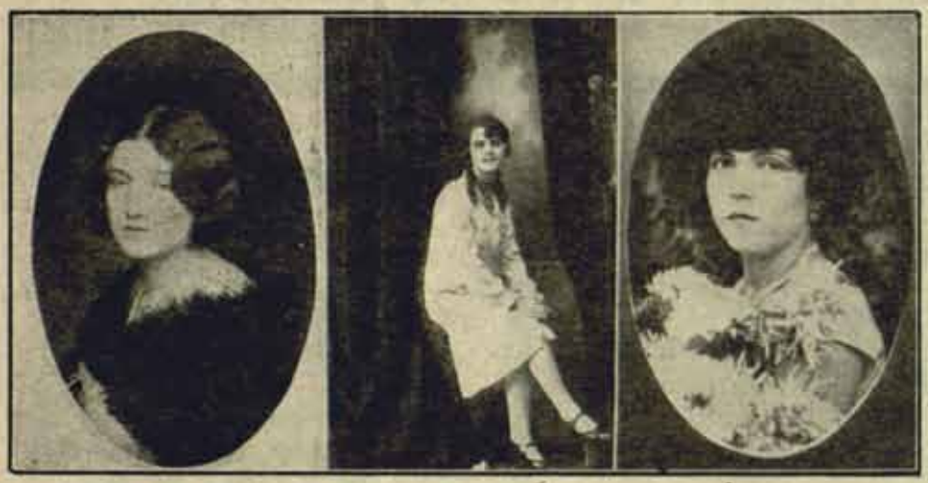
— Осим тога постоји могућност да и Ви сами нешто пронађете.

Помисао да ће можда наћи начина да спетља барона са властима, учинила је да се Пол помири са овом мало необичном дужношћу.

Кад је стигао на јахту, барон га дочека код степеница. Барон је био омален, снажан, са шпицастом брадом и сићушним очима, лично је на каквог зеленаша и то неки гори примерак. Учтивост којом је дочекао по-

Наставак на 22. страни.

Љубитељи Недељних Илустрација

Г-ца Ана Тодоровић, Београд.

Г-ца Анкица Маријан, Н. Сад (Фото: Основићеве)

Г-ца Г. Јовановић, Београд.

Г-ђа Аљанчић, са синовима

Г-ца Надежда Миливојевић, Београд.

Г-ца Д. Ивановић, Београд.

Г-ца Лепа Јовановић, Београд.

Г. Милан Живановић, Београд.

Добре пријатељице: Марица, Катарина, Терезија, Маријана, Н. Сад (Фото: Основићева, Нови Сад).

Г. Аврам Бенарој, Марибор.

Г-ђа С. Магдић и г-ца Ј. Јовановић из Београда.

„Касина Студио“ и „Недељне Илустрације“

Приређује у децембру

ВЕЛИКИ КОНКУРС ИГРАЊА ЗА ПРВЕНСТВО БЕОГРАДА

Ближа обавештења о конкурсу даје г. ПЕТАР СТОЈИЋ, шеф модерног студија играња у палати „Касина“

„TOBLER“

Светска фабрика чоколада, бонбона, какао.

Патентиране у целом свету:

TOBLERONE: са алпијским медом и бадемом
NIMROD: са малцем и бисквитом
TOBLERIDO: битер-чоколада за гурмане

Тражите свуда.

Сва чоколада пуна Витамина

MARKE

ČAJNIK

Sastavljen je iz izabranog finog čaja, poznatih zemalja sa svojim specijalnim usjevima.

Велики илустровани ЦЕНОВНИК

добијате бадава! Затражите га код Складишта

MEINEL I HEROLD

ТВОРНИЦА ГЛАЗБАЛА, ГРАМОФОНА И ХАРМОНИКА

R. Lorger MARIBOR Бр. 145.

Виолине од Дин. 95.— Ручне хармонике од 85.— Тамбуре од 98.— Грамофона од 345.— на више.

ШВЕДСКО СЕЧИВО

ВИКИНГ

ЈЕ НАЈБОЉЕ

Тражите га свуда.

Генер. Заст. **Е. Е. Лутероти**

Београд, Драчка 9.

Тражим подзаступника у свима местима Крал. С. Х. С.

TELEOPTIK-ELEKTHERMAX

електричне ПЕГЛЕ, РЕЗО, ЈАСТУЧЕ

30% уштеде на струју.

Телеоптик — Београд, Позоришна 61. тел. 5-37.

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ НАМЕШТАЈА

А. ФИНЦИ

БЕОГРАД
ТЕРАЗИЈЕ 7

ТЕЛЕФОН 7-87

ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ

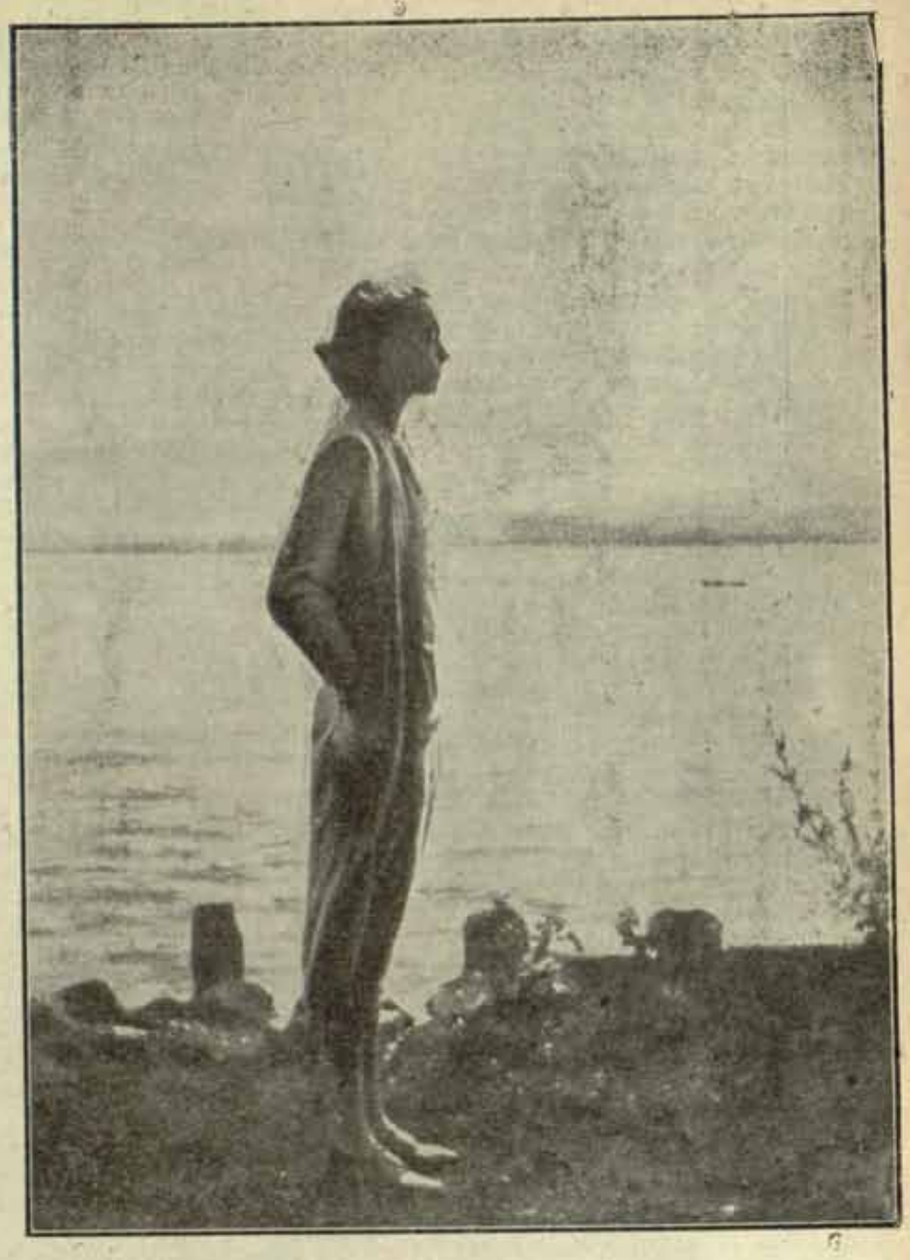
ТРАГИЧНА СУДБИНА РУСКИХ ИСТРАЖИВАЧА

Експедиција руских и немачких научника наишла је на тајанствени траг ишчезле експедиције професора Головина у Средњој Азији. На Памирској висоравни, на висини преко 4 хиљаде метара пронашла је случајно експедиција улаз у једну пећину. После површног испитивања приметили су да се у ствари налази велики лабиринт и зато су се чланови експедиције везали конопцем да се не изгубе. Напредовали су полако и од прилике у даљини од 1800 метара нашли су се у новој пространој пећини где им се појавио страшан призор. На земљи је лежало 5 људских костура а око њих је била растурена хартија за писма, нотеси, оловке, зарђало оружје модерног система и друга опрема. На једној пожутелој хартији било је написано оловком име Головин. Претпоставка је да су професор Головин и његови другови, који су отишли у научну експедицију у Памиру године 1898 и од тог времена ишчезли, били рањени одломљеном стеном у пећини или пак нису могли наћи излаз из лабиринта....

*

Кроз дивље сибирске шуме продиру сада помоћне експедиције за спасавање једино преосталог члана геолошке експедиције, која је отишла на пут пре четири месеца. Експедиција која је летос кренула кроз сибирске тајге имала је за задатак да испита метеор који је тамо пао 1908. године. Од пада метора који је тада био забележен од стране петроградске сеизмографске станице, покушало је већ 12 експедиција испитивање метеора, али су тек последње четири успеле да продру до места пада, но ипак нису могли предузети научно мерење. Кратко сибирско лето онемогућило је копање већег стила ради утврђивања колико је метеор дугачак, јер се падом зарио дубоко у земљу. Тако је и летошња експедиција морала прекинути радове, пошто се десет њених чланова разболело од грозничне и тешко болесни морали су бити пренешени натраг у насељене крајеве. Једино се руски геолог проф. Кубик одупирао болести и настојавао је да експедиција постигне овог пута повољан резултат. Снабдевен храном за месец дана и пушкама издржао је у сибирској пустињи и преко одвраћања својих пријатеља, имајући за то време као дружбеника једино свог ловачког пса. Но прошло је већ пет недеља како од њега нема вести и његови пријатељи слуте најгоре.

Метеор о коме је реч сматра се за највећи што је до сада пао на нашу

Лилиан Гиш

земљу. У ширини од тридесет метара поломио је столета стабла сибирске шуме, али се при паду разбио на три дела који су се зарили у земљу по 30 метара а над њима зјапе три простране дубоке јаме.

ПЕТ ДУХОВИТИХ САВЕТА ЗА ПУТНИКЕ.

Један амерички лист препоручује својим читаоцима да се управљају према овим заповестима:

1. Пре но што ступиш у воз купи новине. Не због тога да их читаш већ да их закачиш у висини тела на наслон да би себе сачувао од могућих инфекција.

2. Исто се тако побринути да у џепу имаш неколико здравствено-пропагандистичких брошура да их разделиш међу сапутнике који на овај или онај начин прекорачују хигијенска правила. Јер можеш бити уверен да ћеш тако изазвати жучну дискусију која ће ти пријатно прекратити путовање.

3. Не заборави да понесеш са собом властити прибор за бријање, маказе и четку, да не би морао употребљавати туђе предмете којима су се служиле бог зна какве неугодне особе, а после чега те ствари нису биле ни обрисане.

4. Чим одседнеш у хотел скини завесу с прозора, дигни тепих, покривач с постеље и гобелине и избаци све то напоље на ходник.

5. Мисли увек на то, да пре но што напустиш своју хотелску собу, обришеш ципеле о постељске чаршаве и јастуке, те да на тај начин примораш хотелијера да промени рубље.

Наставак са 18. стране.

ТАЈАНСТВЕНА ЈАХТА

ручника била је претерана и извештачена. Пролазећи преко палубе, Пол обрати пажњу на посаду, за коју би се пре могло рећи да су бирани за каквупиратску лађу, него за луксузну јахту. Од официра није приметио ниједног, изузев једног на крају лађе и то свог замотаног.

За време вечере барон је највише причао о местима која је обишао, говорећи да је много путовао по налогу лекара. О својој жени, као и о разлогу због којег је био напустио јахту, ништа не рече. На крају вечере, ма да је Пол страшно мрзео барона и био убеђен да се јахта употребљује за нешто друго а не само за задовољство, ипак није ништа пронашао.

„Витез" је отпловио идућег јутра а пред вече приметили су јахту, која је следовала исти пут, којим су и они ишли. Ратни брод је, према упутствима, приспео идућег дана у подне, у један пусти део дивље обале, одакле су успоставили везу са једном војном караулом. Борба је прилично напредовала, Рифанци су били у надмоћности по броју, те ратни брод ступи одмах у напад, бомбардујући рифанске позиције. Под заштитом те ватре искрцан је на обалу један одред морнара под заповедништвом поручника Пола. Благодарећи овој потпори војна команда одлучи да изврши један противнапад. На челу својих људи, Пол је био рањен у самом почетку напада и одведен у главну болницу. Био је скоро онесвешћен кад су га тамо одвели, и необично изненађен кад је ту спазио барона Димитрија. Барон је био доведен на обалу, јер је добио срчани напад и ма да није био обичај да се у ратним болницама лече цивилна лица, барона су ипак примили благодарећи препорукама које је донео од војних власти из Тангира.

Болничари су одмах скинули блузу Полу и према лекаревој наредби однели га под шатор за операције. Користећи моменат кад је био сам, барон брзо претражи поручникове џепове. У њима је нашао буђелар, кутију са цигаретама и шибице. Задржао је буђелар и стрпао у свој џеп а остало је вратио на своје место. Кад се лекар повратио, барон га упита како је рањенику, додајући:

— Ја се интересујем за њега јер је вечерао са мном на јахти, дан пре одласка.

— Нема опасности по живот, рече доктор. Али је изгубио много крви па ће требати да се опоравља бар две недеље.

Барон се захвали доктору на помоћи и љубазности, па се врати на јахту. Кад је ушао у своју кабину, барон отвори буђелар, који је био пробушен метком, као и једна фотографија и писмо. Спазивши слику он испусти један љутити узвик, јер је препознао своју жену. Писмо је такође било од ње, у коме је Пола уверавала о својој љубави. Из писма је такође видео, да је у време писања веровала да је њен муж мртав. Пол је био у праву кад је рекао да ће барон мислити да је се Марија удавила. Барон, узимајући буђелар, није ни помишљао да ће у њему наћи нешто што се односи на његову жену, већ је очекивао да ће наћи податке или какву заповест односећу се на рат. У ствари барон је био у тајној вези са Рифанцима а јахта му је служила за превоз пушака и муниције. Вест да се његова жена налази у Вили Ибис испунила га је сатанским расположењем. То је било први пут да је имао доказ да је његова жена у љубавним односима са другим. У својој болесној љубомори он није ни помишљао да је његова жена заволела Пола тек после, пошто је мислила да се он утопио, ма да је то било јасно из њеног писма.

Барон се демонски насмеја при помисли о освети. Позвао је капетана и издао налог за повратак у Тангир.

— Шта ћемо са „Витезом"? упита капетан. Може нас заўставити.

— Ако то ураде овде неће наћи ништа што би нас могло компромитовати изузев хартије, за које имамо довољно времена да их уништимо, одговори барон. Будите без бриге, ја сам довољно паметан да се извучем из сваке незгоде.

Јахта измења знакове при проласку поред ратног брода, који није ни покушао да их спречи у њиховој намери.

— Јесам ли вам рекао да ћемо се лако извући? рече барон кад су прошли опасност.

Да је барон знао све оно што су о њему знали, свакако би био мање дрзак.

ЛАЖНА ПОРУКА

Чим је стигао у Тангир, барон узе један чамац и оде право у Вилу Ибис. Гастон није хтео да га пусти, али га барон брзо уђутка.

— Боље би било да известите моју жену да сам овде. Ради се о животу и смрти.

Видећи да је сам, Гастон га пусти да уђе, али га следоваше. Марија пусти један очајан узвик кад га спази. Међутим барон уздахну и седе на једну столицу.

— Немате се шта плашити од мене, рече барон. Ја долазим као весник од стране једног другог. Реците Гастону да нас остави на само.

Преко своје воље, Гастон послуша Маријину заповест и напусти собу.

— Морате бити храбри, рече барон пошто је слуга изашао. Поручник Фремије је рањен.

Марија пусти један болан узвик напрежући сву своју снагу да остане мирна.

— Зашто то *мени* говорите? упита она.

— Зато што знам све и Фремије ме је и послао овамо. Чујте, ја немам ништа да Вам пребацујем. Ви сте вашу љубав поклонили Фремије-у тек кад сте били уверени да сам ја мртав. Ја и он смо о свему томе разговарали. Исто тако ја нисам више онај луди љубоморни човек кога сте раније познавали. Али не треба губити време. Ја сам човек, коме су дани избројани. Ви сте потребни Фремије-у. Он је на мојој јахти, где сам га ја пренео са обале где је био рањен.

— А зашто није у болници? упита Марија.

— Зато што је и сувише тешко рањен да би могао бити пренет. Погледајте, хтео сам да Вам уштедим овај бол.

Он јој показа слику и писмо, обоје попрскано крвљу.

— Одмах ћу поћи, рече Марија, сада потпуно убеђена да је барон говорио истину.

Гастон је узалуд покушавао да је разувери и да је спречи да оде. Чак и кад је Марија испричала о фотографији и писму, Гастон је и даље тврдио да јој барон спрема замку. Али Марија је била убеђена да је Пол на јахти и да је чека, зато је пошла са бароном. Међутим, без њеног и бароновог знања, Гастон их је пратио на свом чамцу и успео да се успужа на јахту.

Чим су стигли на јахту и видећи Марију на сигурном месту, барон скида маску.

— Немате потребе да овде тражите Фремије-а, рече он са демонским осмехом на лицу. У ово време њега су сигурно већ саранили у оном каменьару крај обале. Од свега што сам Вам испричао једино је истина да је он доиста рањен. Из његовог џепа сам извукао буђелар док је он био на операцији, а кад сам напустио болницу рекоше ми да неће дуго остати у животу.

Марија клону на своме седишту, сувише узбуђена да би могла да одговори. Зашто није послушала Гастона? Али чак и сада, пренеражена помишљу да је поново у власти барона, она ипак није могла игнорисати поруку крвавог писма и фотографије.

— Боље би било да мало мислите о својој сопственој судбини, него што се бринете за Фремије-а, прогунђа њен муж.

Свршетак у идућем броју.

ЖЕНСКО ЛУКАВСТВО

— Дим. В. Бугарски. —

Рајко Кнежевић био је драмски писац. То је већ било доста, па да има неке „муве" у глави. Па и поред свих тих својих „мува" он је врло радо био приман у најотменије бео-

градске кругове, а нарочито често је одлазио на чај код г. посланика, једног доброћудног чичице, који је имао лепу женицу, а још лепшу кћер.

Макар где се он налазио, увек ће искористити прилику да објасни присутнима зашто се не жени.

— А зашто да се женим?, говорио би он. Зар није боље многе жене усрећити, него ли једну унесрећити? Ово истина тешко могу девојке да разуму, а моје ожењене колеге ми одобравају. Ретки су, који тврде противно, али то су онда онако, којима је жао да мени буде боље, него ли њима.

Лако би се било оженити кад би човек знао да ће на свом кућном броду бити капетан. Али су кућни бродови невероватно превртљиве ствари, па их врло лако или бура разбија или се на плитко насучу. Догађа се, те се и момчад побуни, а још горе је, нађели се на броду адмирал, у облику пунице, јер је онда капетан крив, јер је — жив. А да се увек не стрефи тако, има човек само да благодари Господу Богу!

Деца су благослов божји, али мораш ли сву боговетну ноћ да их љуљаш и носаш, постају проклетством нарочито, ако те жена још и опсује, што си глуп, па не знаш ни дете да забавиш. Увек је отац крив што се дете родило, што се дере и што не спава, није ли се случајно наоружао анђеоском стрпљивошћу или му се она расклиматала те ударе „пајнкерта", налаже се опасности да му жена очи ископа, а у најбољем ће му случају рећи, да је грубијан.

Но како брак стоји на љубави, а љубав је слепа, не смеш ни да погледаш другу жену, него само своју. Да је мој пријатељ Бркић мислио на то, не би неки дан добио ћушку посред корза, али не смете ни мени замерити, ако не желим да ме стигне његова судбина. Не мислите, међутим, да ми га је жао, већ на против: потпуно је заслужио што је добио, кад је био толико неспретан, да се дао од жене ухватити.

Многи ми говоре да би и уштедно да се оженим, али ја видим да се боље одевам од мојих ожењених пријатеља, а кројач ми још увек пришива дугмета боље, него ли то они

сами себи чине. Времена су скупа, па човек једва измакне плаћању властитих рачуна, па зашто онда да плаћа и женине, но готово, кад су женске хаљине и њихови шешири увек скупљи од мушких.

Немају право ни они који претерано славе кућне огњиште и жале неожењеног, што је сам као прст. Јер молим Вас, шта има мој пријатељ Рада од тог кућног огњишта, кад мора сваки дан поред њега да пере судове? Кад хоће после ручка да легне на диван и продрема мало, гони га жена да јој чита роман у новинама, а дођу ли му увече какве рођаке, мора да их прати кући, а то се већ разуме, да станују на противном крају вароши. Но како је свака жена већ по природи љубоморна, не може се муж никако вратити тако брзо, а да му не пребаци да је с њима путем флертовао.

Коме може муж ради свега тога да се потужи? Пуница се држи наравно са женом, а таст се боји пунице па мудро ћути и највише је, ако ти у знак симпатије поклони један рђав „Вардар" и утешите да и њему није боље. За протууслугу мораш онда по читаве сате да слушаш његова политичка предавања, а на крају ти је и дужност да кажеш, да си се — изврсно забављао!

Зар дакле да се оженим? Да ми прописују где ћу стати, где смем сести и како ћу лећи, да што мање постељине подерем? Не, господо, моја! Мени је милије овако: спавам кад хоћу, устајем кад ми је воља; једем што ми се допада и љубим — кога волим и не желим више?"

Тада галантно вади своју сребрну табакеру и пали миришљаву цигарету, док испод ока посматра неку интересантнију особу. У том, да би се некако загладила мучна атмосфера, неко засвира у клавир...

Нема сумње, Рајко је био одлична партија, али се њему није никако женило. Био је још млад, снажан, леп као Аполон, а поред свих тих одлика, био је и врло популаран. Забога, драмски писац!

Ја, као његов добар пријатељ, коме се он чак шта више и исповедао, будно сам пратио цео његов живот, јер ме је занимао.

Знао сам да је у интимним односима са „наивком", из Оперете, те да је у великом пријатељству са једном балерином, и да још одржава везе са једном кандидаткињом за Холивуд и т. д. То су све биле његове симпатије, са којима је он одржавао само „пријатељске" везе...

Међутим, у последње време могао сам врло јасно приметити на њему

извесну промену. Наиме, сада више није са толико цинизма говорио о браку, женама и љубави, него је о свему томе био сад много умеренији. Не мало сам се изненадио кад ми је

једном, као узгред, рекао:

— Знаш добро, мали мој, како сам презирао брак, па тек те лажне љубави, које човека само заслепљују, да му једном дигну са очију копрену и тада долази оно пусто разочарање... Љубав се завршава као ватромет... Ракете продиру кроз ваздух као усијане змије, небо блиста од огромне ватре. Диван призор! Усхићен се сјајем ватре! Одједном, све се угаси и застор мрака скрије оно шаренило, које ти је очи засенило. Спустиш главу, одеш кући, жалостан и ћутећи, а можда се и горко смејеш, како те је могао онај сјај за извесно време да занесе.

— Али, и то је теорија, и то је можда само један случај. Љубав по мом мишљењу, остаје загонетка, коју сваки решава на свој начин . . .

— Да, имаш право, и ја сам то, изгледа, увидео и зато сам се — но немој да се изненадиш — заљубио!

— Ти!? Хахаха!

— Да, и то изистински!

— А у кога, ако смем да знам?

— У посланикову жину.

— А не у кћерку? . . .

— Не!

— Врло чудновато, али још увек држим да се само шалиш, зар не?

— Боже сачувај, озбиљно ти кажем. Већ сам јој најавио љубав и она ме није одбила, јер . . .

— Муж је не разуме?

— Да, баш управо за то!

— И сада?

— Е, па сада се волимо страсно, лудо! . . .

— А њен муж? Зар ништа незна?

— Он ми је чак шта више захвалан што толико пажње посвећујем његовом дому,а да само зна.

*

Прошло је од тога времена једно два месеца, а да свога пријатеља нисам видео. Нисам га баш ни тражио, јер сам био уверен да он сада ужива све сласти овог света, кад једног дана сретнем га сасвим случајно на Славији. Био је сам пренатрпан неким пакетима, цвећем, кутијама, да му се једва глава видила.

— Здраво, Рајко, од куд ти? Шта то носиш? Разуме се, опет нека авантура! Ех, драги мој, ти баш знаш да живиш! . . .

— Пусти ме, до ђавола, незнам где ми је глава — ја сам се заручио!

— Заручио!?

Морам признати да је ова вест деловала на мене као гром из ведрог неба и никако нисам могао доћи себи од изненађења.

— Ма, ти се само шалиш! А с ким с ким си се верио?

— Са Надом, посланиковом.

— Зар с њом!? Па како се то стрефи?

— Пусти ме сада да однесем ону багажу у њен стан, а дођи ћу увече код тебе у редакцију, да ти о свему причам.

Ишао сам улицом и премишљао о овом најновијем „делу" мога пријатеља и никако ми није могло бити јасно шта се то са њиме догодило. Једва сам дочекао вече да сазнам шта је у ствари. Ипак, одржао је реч и дошао је. Одмах сам прешао на ствар.

— Но, драги пријатељу, морам признати, да је на мене та твоја вест о женидби, врло јако дејствовала. Још када се узме у обзир да си бракомрзац, онда ми је то још чудније. Одсада ћу све оне, који говоре против брака и „лажне љубави", назвати лажовима.

— Али, не, ти претерујеш, прекине ме у говору одлучно Рајко, ја сам заиста увек искрено говорио, али сам се сада уверио да су жене по неки пут генералније од нас.

— Гле!

— Да, да ти само све потанко испричам и даћеш ми за право.

— Верујми, врло сам радознао!

— Дакле, добро знаш да сам у Олгу, посланикову жену, до ушију заљубљен....

— Зар још?

— . . . . Но, на био сам заљубљен. Елем, једног дана, око подне, баш сам се спремао да одем на ручак, зазвони телефон.

— Хало, које тамо?

— Ја, мали мој!

— А то се ти Олгице! Које добро?

— Знаш, данас се осећам нешто усамљена и врло ми је досадно. Твоје присуство ће све то одагнати од мене. Дођи! Муж је на збору у Јуж. Србији, а кћерка у гостима. Хоћеш дођи, мили?

— О, врло радо, драга моја!

Отишао сам око три сата.

Када сам ушао све је било као у рају. Све припремљено на грех и она.... Био сам усхићен. Грамофон је свирао неке чежњиве песме и ја сам изгубио главу . . .

Одједном, после многих лудости, Олгица ме запита тужно:

— Да ли ме још увек волиш?

— Неизмерно, душо моја!

— Тако ви сви говорите, а у себи мислите: како су ове женске глупе! Са њима се може како хоћеш. Иди!.. Нећу више да те видим . . . Презирем те! . . .

— Али љубави! . . .

— Ништа нећу да чујем! Одлази! Нисам ништа схватао и чудно сам се овој наглој промени код Олге. Најједном, досетих се, бацим се на колена, обгрлим јој ноге и потресеним гласом изденкламујем јој једну страсну љубавну изјаву. Баш када сам мислио да сам постигао жељени ефекат, најједном отворе се снажно врата.

— Неко је наишао?

— Да, и тај неко је био главом њен муж!

— Гле! Сто му громова, баш тада је морао да нађе! И?...

— Ја сам премро од страха, срце ми сишло у пете и грло ми се осушило као жарка Африка, да ни словца нисам могао проговорити. Сигурно ти никада још није пасирало да са удатим женама имаш посла?

— Не, хвала Богу, никада!

— Боље! Не бих онда претрпио те муке и страпаце. Најдном, стари постаник се сети да мора нешто да каже и промуклим, крештавим гласом продере се:

— Бестидници!...Блудници!... Ти ме вараш!... Ти!... Ви!... Ох, Боже, зар ја то да дочекам?..

— А она?

— Ти ваљда још немаш толико широк појам о том чудноватом бићу. Ко каже да је добро познаје — жену — лаже, јер је ни мало не познаје. Један од тих, био сам и ја. Са анђеоским изразом на лицу, без трунчи стида и страха, осећајући се потпуно господар ситуације, она каже:

— Али не, мили мој, ти се вараш, господин ме је баш овог момента молио за руку наше Надице.

— О, драги мој, притрча ми одушевљено стари, и стисните ми чврсто руку, каква част за моју кућу! Ко би се томе могао надати!.. О! О!...

Олгица је отишла у другу собу, да се дотера, а ја сам морао да глумим велику љубав према Нади, коју, Бога ми, скоро и не познајем... Цео тај вашар свршио се шампањцем и сада сам ја, ето, човек, који је осуђен на брак . . .

Сва срећа још што је и Надица доста интересантна...

ПОРУЧИТЕ УЗОРКЕ И

увидећете

да је за набаву штофа, камгарна и шевјота за мушка одела, вуна, цефира, пархета, плиша, камбрика и баршуна за женска одела, платна те сва манufактуре најбоља и најјефтинија велетрговина

R. STERMECKI, Celje,

Br. 79, Slov.

Накуп за велетрговину Стермецки врши се искључиво изравно из најбољих светских творница, због тога продаје се само добра и солидна роба уз ниже цене него гдегод. Нарудбе преко 500.— Динара поштарине слободно. Ценовник са више хиљада слика бадава.

М. Јозеф Цислаги из Милана пронашао је овај практичан изум за велико варошки саобраћај.

Долорес дел Рио проучава ролу. Њен отац мексикански банкар чита јој авантуре њеног идућег филма.

НАЈЗАД ОСЛОБОЂЕН

— Јесте ли чули како је синоћ наш мирни сусед, направио на улици толику ларму да су га морали одвести у затвор. А када су га одводили ускликнуо је неколико пута: „Живела слобода!"

— Да није случајно полудео?!

— Боже сачувај! Само његовој злој жени, дошла је у посету још гора таштa!

САВРЕМЕНА

Завреме једне вожње аутомобилом, господин господин Адолф најзад изјави љубав госпођици Ани:

— Драга моја, желим да те на рукама носим кроз живот!

— Ах, не, — одговори она, — остани боље при аутомобилу!

РАВНОТЕЖА

— Узми сасвим мало рума, јер је необично јак.

— Ништа зато, женице, ја ћу онда узети мање чаја!

ДУГА У ШКОЛИ.

— Видите ли децо, дугу?

Видимо.

— Зна ли ко од вас шта је то?

Јовица се јавља:

— Ја то знам, молим. То је оно што много пије па после пада киша.

— Е, како ти то дође у главу?!

— Па, моја мама каже за стрица да пије као дуга!

МАГНЕТ — ОЧНИ ЛЕКАР.

Свакако није пријатно када вам у око упадне струготина од метала. Исто тако ни одстрањивање њино није пријатно и лако. Због тога је један енглески лекар конструисао необичан апарат који садржи огромни магнет на металном раму крој операционе столице. Повређени радник стави главу у метални рам и отпадак метала излети сам привучен магнетом.

БУДУЋНОСТ.

— А шта ћеш ти да будеш мали?

— Оно што је и мој отац.

— А шта је твој отац?

— Ниje ништа.

СНАШАО СЕ

— Шта? Ви сте пољубили моју кћер?!

— На шта да радим госпођо, када сте заборавили да ми у кафу дате шећер.

САМО 49 Дин. 60 п. кошта прави швајцарски часовник бр. 100 Анкер-Рем Роскопф.

САМО 69 Дин. 20 п. изврстан часовник бр. 111 са Радиум-бројчаником и Радиум сказаљкама уз 3-год. гаранцију.

Бесплатне поклоне

може добити сваки читаоц

Ови су поклони тачно описани у великом илустрованом животопеновнику часовничарске радње СУТНЕР

већ преко 30 година

ужива светска фирма Х. СУТНЕР највећи глас због свог солидног рада и због поуздано добре квалитете своје робе. Код фирме СУТНЕР све се готово купује уз

оригиналне фабричне цене

и БЕЗ РИЗИКА, јер се измењује што не одговара или се враћа новац. Пошаљите одмах вашу тачну адресу фирми

Х. СУТНЕР, Љубљана, број 965

и послаће Вам потпуно бесплатно велики илустровани животопеновник о цепним сатовима, часовницима за руку, своj златној и сребрној роби, накиту и т. д.

Сутнеров часовник „IKO"
служи кроз цео живот

САМО 64 Дин. 20 п. кошта прави 16 сн. високи Анкер-будилник бр. 105. Огромни избор у ценовнику **мушких и женских сатова, златне и сребрне** робе, прстења, ланаца и т. д., часовника са шеталицом, кукавица часовника и т. д.

Маркиза од Паиве

Из московског јеврејског кварта у кнежевски двор

ОД ГЕОРГА ЛЕВИНА

2

„Ја се зовем Хенри", рекао је он, носећи столицу к њој и наслањујући се њеним погледом, којим је она све лепе ствари по соби посматрала.

„А како се ти зовеш?

„Бланша Лахман".

„Е, онда си ти сигурно Францускиња, или Парижанка! Само су оне тако отмене и лепе као ти".

Бланша је дала знак да није и запитала:

„Јеси ли већ био у Паризу"?

„Не, али сам о тој вароши много слушао и када порастем, путоваћу тамо да би се усавршио у музици. Ја желим да постанем велики уметник".

То је било и сувише много за малу Бланшу да све разуме.

Али је одмах дошла на мисао да је мало пре Хенри лепо свирао.

„Молим те, свирај мало"!

Он је сео за клавир и отпочео да свира.

За његове године већ је било много напредовао у музици.

Родитељи су га сматрали за необично обдареног и да ће временом постати одличан пијаниста.

Малој Бланши је се његово свирање учинило најлепше, што је икада слушала.

Одушевљено је пљескала рукама, када је поново спустио поклопац на клавиру.

Али је на један пут постала невесела.

„Ах", уздахнула је, „да ми је да останем стално у овој лепој, топлој соби и да те слушам! Или да су и моји родитељи толико богати, да ми створе прилику да научим читати, писати и свирати у клавир"!

Сузе су јој непрестано капале из очију.

„Немој плакати, Бланша! молио је Хенри и малу девојчицу јако жалио.

Али је она све јаче плакала.

„Зашто баш хоћеш да учиш"? запитао је Хенри, који је био прилеђ и није волео много учење.

„Веруј ми, та није баш пријатно свирање у клавир, јесте, то бих и ја по цео дан радио, али рачунање и француски, то није ситница".

„Зар и ти учиш француски"?

„Разуме се. Када будем у Француској, мора знати и језик. У осталом сви отмени људи говоре француски".

Бланша је престала плакати; сада је поново уздишући проговорила:

„Јест, то каже и моја мајка. И само онај, који је доста учио, може у животу напредовати. Ја пак морам поћи за човека, који ће ме тући и сав новац попити. Али, ако бих много научила".

„Зар ти желиш да постанеш отмена дама"? Запитао је Хенри смишљајући нешто.

Њене су очи толико светлиле, да их је непрестано зачуђено посматрао.

Јест, Бланша је желела постати отмена дама. То је била највећа жеља њеног, дечјег, срца.

Беда и невоља су јој већ врло рано били изоштрили ум.

Што још сама није могла разумети, објаснила јој је мајка, чије је поуке она сатима слушала. Жена је своју ранију сујету пренела сада на кћер и често пута најжешће грдила човека.

„Када твој отац не би био лењштина", говорила је Бланши, „онда онако те могли дати да нешто научиш. Онда би се временом какав отмен и богат човек током оженио и одвео те у свој двор. Купио би ти најскупоценије хаљине и најлепши накит, имала би свој фијакер и више слугу и би би те волео".

„Зар ме не би никада тукао, мајко"?

„Не, никада. Отмени људи не туку своје жене".

„И ја бих становала у двору"?

„Јест у двору са сребрним кадама за купање".

Ана је једном чула да такво што има и то је било знак богатства.

И у малој Бланши је пробудила такву чаробну представу.

Ах, да ли ће кадгод живети у таквом двору?

Али није веровала, да ће јој се ова жеља икада испунити.

Истина, мајка јој је објаснила, да су таква отмена господа врло образована и да и од својих жена то траже, како се не би у своме друштву срамотили.

Из Хенриевог питања сада је разумела да јој он може помоћи да се образује, да су његови родитељи необично богати.

И заиста је Хенри сада рекао:

„Мој домаћи учитељ мисли да ћу боље учити ако још једно дете буде са мном учило. Због тога ћу ја молити моје родитеље, да долазиш на часове".

„Али твоји родитељи неће то допустити".

„Не брини, они ми никада не кваре жељу".

Пуна радости, Бланша се није умела друкчије захвалити, већ пружила руке к Хенрију, загрлила га и приближила своје лице његовом.

Он је се мало збунио. Није још знао за такву нежност, ипак је пожелео, да га увек Бланша грли.

Она га је оставила и пришла клавиру.

„Покажи ми, како се свира"?

„Хоћу. Да видимо сада да ли имаш и ти дара".

Она је села.

Подигао је поклопац и показао јој прве почетке свирања у клавир.

Хенри је сада играо улогу учитеља, а Бланшу је обузела ватрена жеља да научи.

Обоје нису чули када су се врата полако отворила.

Отмено одевена госпођа је ушла у собу и лагано за собом затворила врата.

То је била Хенриева мајка.

Зачуђено је погледала у оба детета за клавиром.

Одмах је приметила да се у малој девојчици крије велики дар.

„Ej, Хенри", викнула је она, „од куда ти та ова вредна ученица"?

„Мајко, драга мајчице", Хенри је полетео мајци у загрљај, „Бланша жели да присуствује на свима мојим часовима учења. Видећеш, како ћу онда ја учити"!

Госпођа Херц је погледала у девојчицу, која је се учтиво поклонила и својим крупним очима молећиво гледала.

Коју мајку, која жели да има кћер, не би таква, без речи, молба овако слатке мале девојчице дирнула у срце?

И госпође Херц је се нарочито допало, што је Бланша била чисто обучена. Пријатељски јој је помиловала меку, као злато сјајну косу.

„Драга кћери, чија си?

„Зовем се Бланша Лахман. Мој је отац ткач. Ја сам донела материју.

Госпођа Херц је погледала у пакет, који је стајао на столици и отворила га.

„Ах, материја за мог мужа! И ти сигурно чекаш за новац"?

Извадила је из џепа погођену цену и пружила Бланши.

„Мајко", молио је Хенри, „ти допушташ —".

„Обећај ми да ћеш увек добро учити"!

„Јест, мајко, обећавам".

Приметила је да је озбиљно рекао и пошто је и сама одмах заволела девојчицу и желела да је скоро опет види, рекла је:

„Добро, да покушамо. Онда ће, Хенри, од тебе зависити како ћеш се показати. А ти, мала Бланша, дођи сутра око десет сати пре подне. Сада иди кући! Родитељи те већ чекају".

Бланша је с пуно захвалности пољубила руку добре госпође. Затим је се окренула да иде.

„Како, зар ћеш у тој танкој хаљиници ићи по овом ружном времену"?

Бланша је постиђено оборила главицу.

„Ах, мајка", рекао је Хенри, „да знате како је мало пре дрхтала. Зар јој не бисмо могли дати мој стари капут? Мени је већ тесан, а њој ће бити таман".

Мајка је се насмејала свом практичном сину.

Имаш право, Хенри, сад ћу донети капут".

Наскоро је се опет вратила и још донела лену матроску кану. Како је се срећна осећала сада Бланша. Капут је био дугачак и широк, али то ништа није кварило. Њој је стајало лепо и једно и друго.

Кришом је се погледала у велико огледало поред зида.

Јест, њена мајка је имала право, она је била лепа, много лепша од осталих девојчица у њиховој улици.

Како ће јој завидети на капуту и капи, када је виде!

Бланша је се још једном захвалила, поклонивши се. Затим је похитала кући.

Сада јој нису ни мало изгледале ружне прљаве куће јеврејског кварта. Исто тако и тесне и смрдљиве улице учиниле јој се широке и светле.

Нада у доцнији леп, сјајан и богат живот учинила је да већ сада на све гледа сасвим другчијим очима.

Пресрећна је стигла кући.

Отац је се већ био наспавао. Изгледао је као да је опет имао жестоку свађу с мајком. Био је натмуреног лица.

Промуклим гласом је запитао:

„Где је новац за материју? Одмах га дај"!

Бланша је разумела мајчин миг, који јој је ова кришом дала. Често пута јој је саветовала да у нужди крије истину.

„Немам новаца", одговорила је брзо. „За материју сам добила овај капут и капу".

Мартин Лахман је у љутини викнуо:

„Где један, одмах врати капут и капу. Ја хоћу новац"!

Молећив поглед детета на њега није утицао, већ је зграбио кајиш да је бије.

Бланша је завукла руку у џеп и бацила му нешто новаца, које је он одмах са земље покупио.

„Ово није све. Ја сам више погодио".

„Госпођа Херц каже да је за рђаво изаткану материју оволико доста. Ако ти није довољно, можеш је узети натраг".

И у овој прилици је морала рећи неистину.

Псујући, изишао је он из куће.

„Сада ће попити све! А мени је потребно —".

Бланша је загрлила уплакану мајку.

„Ја сам нешто сакрила од њега. „Ево осталог новца"!

„О, ти, паметно моје дете"! рекла је мајка, милујући кћер.

„Имам да те обрадујем још нечим. Помисли, мајчице, ја ћу с Хенрием заједно учити. Научићу читати, писати, рачунати. Чак ћу и француски и клавир учити, све што треба отменој дами".

Мајка је се обрадовала као да ће и сама учити. Дуго је с кћерју седела и правила смеле планове о будућности.

—

2.

Идућег дана је Бланша на време дошла да учи.

Учитељ је одмах заволео, јер је она лако схватала и када је с њом радио, Хенри је за то време с два пута већом журбом учио.

Био је заостао, јер је се дотле интересовао за клавир. Остале предмете је био занемарио.

„Мала ће те ускоро стићи", приметио му је учитељ.

„У толико боље", одговорио је он равнодушно. „Учење ће ми бити играчка, када будемо обоје једно исто учили".

„Само се добро узми у памет, Бланша те може и престићи".

„Све ми је једно. Ипак у клавиру ми нема такмаца".

Бланша је остала и на ручку. Како је лепо изгледало за чисто постављеним столом и како су пријатна била лепо зготовљена јела!

Бланша је сада познала и радости богато постављене трпезе.

Осетила је се срећном, када јој је госпођа Херц рекла да ће у будуће редовно с њима ручавати сваког дана.

„Сирото дете је изгладнело", рекла је госпођа свом мужу. „Када ревносно учи, мора се и добро хранити, иначе би пропало".

Симон Херц је одобрио ове речи, али није одвајао очи од свог тањира. Његово лице је показивало нерасположење.

Бланша је се уплашила.

Она је слутила да домаћину није у вољи заједничко учење с његовим сином и другарски однос, који је се из тог учења развијао.

Осећала је да је потребан само мали повод, па да се затвори рај, који је се за њу отворио.

Онда ће бити крај и њеним надама о будућности. Страх да мора провести цео живот у мрачком јеврејском кварту и сиротињи, појачао је вољу нежне девојчице.

Она је учила с таквом ревношћу, да је и самог учитеља изненадила.

Није трајало ни годину дана и она је стигла Хенрија, а идућих година он је једва ишао с њом у корак.

И у свирању у клавир је напредовала, али није могла стићи Хенрија, који је имао велики дар за музиком.

Због тога му је Бланша завидела. Желела је да постане велика уметница.

Мајка ју је тешила.

„Шта хоћеш, Бланша", увек јој је она говорила,

„за отмену даму је потпуно довољно, када уме да свира неколико лаких комада".

„Ах, ја бих се и у томе усавршила, мајко, само да није —".

Ућутала је. Очи су се напуниле сузама.

„Шта ти је, дете? Зар те они више не воле"?

„Ах, мајко, стари господин Херц ме не мари. Он ме неће више у својој кући трпети".

„Ти си то уобразила, Бланша. А ако је тако, опет није рђаво. Ти си већ доста научила. Веруј ми, да многе даме у царском двору знају мање од тебе".

Али како би она могла подносити да по ваздан борави у хладном и прашњавом родитељском стану и једе неукусна јела, која је мајка кувала?

Већ је се била навикла на угодну Херцову кућу и лепа јела, која је тамо добијала.

Како је се нерадо враћала свако вече кући, где је морала само ноћити!

Страх је обузимао, када је на то помишљала.

Време је пролазило.

О свом дванаестом рођен дану Бланша је од господе Херц и Хенрна добила богате поклоне.

Била је се јако развила, а њена необична лепота надмашила је мајчина очекивања, која је она гајила још од њеног рођења.

Жеља из њеног раног детињства, да станује у сјајном двору, и сада ју је пратила и дању и ноћу и није сумњала у то, да ће тај циљ постићи.

И поред необичне памети, до сада је још била безазлено дете. У Хенрију је гледала доброг друга, с којим је учила и играла.

Осем пријатељства ништа друго није осећала. Али су јој се наскоро и о томе очи отвориле.

Једног дана је била заборавила, да ће учитељ сам доцније доћи него редовно.

Отишла је у обичајени час од куће и ушла у Херцову кућу. Врата на кући нису била затворена.

Нико није чуо када је ушла.

Из једне собе су долазили узбуђени гласови родитеља њеног друга.

Бланша је знала за опасност, ако би је ухватили да прислушкује. Али је чула да се о њој говори.

Заборавила је на сваку опрезност и приближила се вратима.

У том тренутку је говорио Симон Херц својој жени:

„Још један пут ти кажем, Рита, ти не знаш колику ћеш несрећу начинити када толико волиш ту девојчицу. Хенри више није дете и он је јако заљубљен у њу. Када буде већи, и постане човек, а Бланша девојка, онда ће хтети да се њоме ожени и ко зна да ли бисмо могли спречити".

„И зар би то била несрећа, Симоне"? одговорила му је жена. „Бланша је лепа као ретко која девојка. Она је паметна и честита".

„Сачекај, докле се код ње покажу особине њених родитеља".

„Како то мислиш, Симоне"?

„Зар си заборавила, Рита, шта сам ти рекао када је Бланша први пут ступила у нашу кућу? Њен је отац лењштина и пијаница, а мајка, пре него што су јој богиње лице унаказиле, била ветроџира девојка. Често пута је била у друштву гардијских официра".

„И ти мислиш —".

„Престави себи, Рита, какав би био Хенриев брак с том лепом девојком! Хенри се неће, пошто окуси од слободног париског живота, вратити у наш мрачни јеврејски кварт. Он ће с Бланшом дакле живети у Паризу, где ће њена лепота бити запажена. Отмени тамошњи кавалјери ће поласкати и приближити јој се. Шта ће после бити, можеш и сама појмити".

„Ти и сувише страшно замишљаш, Симоне".

„Маже бити, али нећу да носим одговорност, ако се наш син, рањен у двобоју, буде вратио кући с куршумом у грудима".

Госпођа Херц је бризнула у плач. Заћутали су обоје.

У том времену је Бланши крв појурила у лице. Срце јој је тако јако куцало, да је помислила да ће се чути у соби.

Све није разумела. Само једно јој је једнако звонило у ушима:

Хенри те воли! Он ће се тобом оженити чим порасте.

Како је сама себи изгледала глупа, што то дотле није приметила.

Сада је знала значај његових погледа и зашто јој често миловао руке.

И Хенри је био богат. Његов је отац важно као најбогатији човек у Москви.

У Паризу ће живети. Хенри ће јој купити двор и луксузно наместити.

Њен ће се сан испунити!

Ах не!

Његов отац то неће трпети.

Па!

Хенри се неће све донда смирити, докле његов отац не буде дао пристанак.

Опет је приближила главу вратима, јер је у том тренутку чула да Хенријева мајка пита:

„А шта ти мислиш да чиниш, Симоне? Хоћеш ли да забраниш Балиши нашу кућу"?

Хенриев отац је се осмехнуо.

„Зар ме сматраш за толико глупог, Рита? Зар се може тако великом младићу пратити свака стопа? Они би се тада кришом састајали, а то би појачало њихову љубав, која је се тек зачела".

„Зар знаш поуздано да и Бланша њему одговара љубављу? Она је још дете. А доцније —".

„— а доцније", упао јој је он у реч, „рећи ће јој њен разум да је за њу највећа срећа, ако се уда за јединца сина богатог Симона Херца".

Госпођа Херц није умела на то ништа да одговори, а он је наставио:

„Доста разговора. Моја одлука остаје и не мења се. Хенри већ сада путује у Париз да настави своје студије".

„Симоне, зар не помишљаш на опасности, које у тој раскалашној вароши прете младом човеку"?

„Разуме се да ћу се најпре постарати за угодан пансијон, где би на њега добро мотрили".

(Наставиће се).

Чај „Два ленгера"

у оригиналној паковању позната светске руске фирме

ГУБКИН - КУЗНЕЦОВ.

Основ. 1843 г. у Москви.

Анализом је утврђено потпуно одсуство примесе нли фарбе.

Продаје се у свакој бољој колонијалној радњи

Генерално заступништво

„Словенска узајамност"

БЕОГРАД

Франкопанова 24 Фах 136.

Цењовник на захтев шаљемо само трговцима.

(Заштитна марка) The Asiatic Trading Corporation, London

БОКС

Г. Тома Станисављевић већ дуже времена ради на ширењу ове гране спорта код нас, у чему је прилично успео. Својим радом успео је да истренира неколико младих Београђана, и да од њих учини државне прваке. Његова је нарочита заслуга што је од непознатог Владе Чобановића учинио једно име доста познато у спортском свету. Чобановић, млад и неокретан шегрт, који се у прво време одушевљавао разним спортовима, ма да није показивао много успеха.

И на крају одлази Томи који га узима у своје руке и марљиво тренира.

Чобановић, послушан и марљив дечко, заволео је „племениту вештину" тако да се истакао међу својим друговима, који су ценили његову песницу.

До сада је овај млади боксер добио приличан број мечева, а релативно мало их је изгубио. Он је био такве среће да се увек боксовао са људима који су тежи од њега, али су морали да му признају преимућство и да се поклоне пред његовом песницом, који вешто и брзо пласира ударце у противникову вилицу.

Сада се налазимо пред једном серијом боксерских утакмица, и тада ћемо имати прилике да видимо чија ће школа имати прву реч у Београду, да ли Давидов — или Тома?

Обадвојица се спремају у врло великој тајности само да би постигли што већи успех.

Хари Домела који много личи на немачког принца Вилхелма, издавао се за принца и чинио разне преваре, најзад је заглавио берлинску главњачу.

ОЧЕВИ И ДЕЦА

Послао отац сина у иностранство. После извесног времена чита отац у новинама у рубрици „Из света" овај извештај:

„На клупи у парку нађен је леш младог човека, високог раста, црне косе..."

— За име божје, то је мој син! узвикује отац и новине му падају из руке. Али тренутак доцније подиже их и чита даље:

— У његовом џепу нађен је исплаћени рачун кројачке радње...

— Хвала Богу, одахну отац. — то није мој син!"

НЕРВОЗА

Келнер: Шта желите?

Гост: Бифтек, али добру порцију и доста кромпира. Ја сам нервозан и свака ситница ме доводи до беса. Зато вам скрећем пажњу да добро пазите шта чините!

ДЕВОЈАЧКА ГРАМТИКА.

— Реч „волети", какав је то начин, Милице?

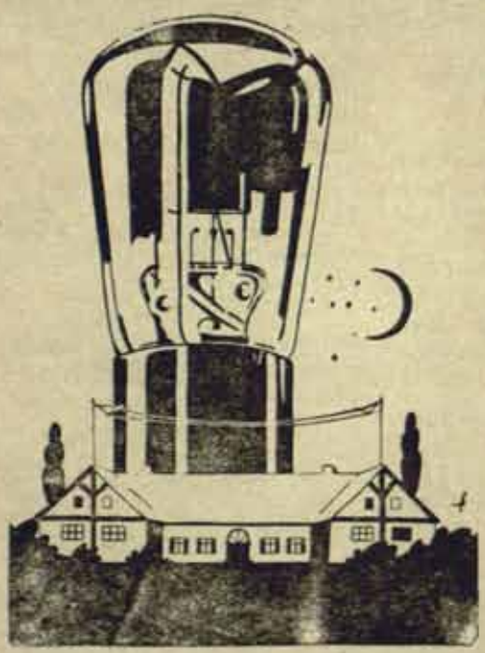
— Начин неодређени.

— Добро је. А „не бити вољен", Персида?

— То је, то је... свакако, права древност!

НЕСХВАТЉИВО.

— Чудни су то љубавници. Он нема ништа, она такође не, а непрестано се заклињу да ће све делити.

4 ИНТЕРЕСАНТНЕ ТЕЛЕФУНКЕН СИЈАЛИЦЕ СА КОЈИМА ТРЕБА ДА СЕ УПОЗНАТЕ!

RE 054	Штедљива специјална сијалица за појачавање помоћу отпорника	Дин. 95
RE 064	Универсална сијалица, троши мало струје	Дин. 90
RE 084	Специјална штедљива аудионка, најбоље врети	Дин. 160
RE 134	Специјална, штедљива и ненадмашива сијалица за звучник појачава громогласно	Дин. 135

ТРАЖИТЕ ИЛУСТРОВАНЕ ПРОСПРКТЕ!

ЈУГОСЛ. СИМЕНС А. Д. РАДИО ОДЕЛЕЊЕ,
Београд, Ресавска 22. Е.

Лауш Биро:

СРЦЕ

Ана Мај-Вонг из филма „Прљав новац".

Једнога дана, млади Гостоњи, коцкао се до зоре. За то време пио је разна алкохолна пића и једну за другом, пушио своје јаке, црне цигаре. Када је устао од стола, осећао је неку несвестицу. Пошто се рђаво осећао, колима пође кући. Стан његов беше мрачан и хладан. Његов лакеј спавао је. У мраку је, пипајући несигурно корачао. Одједном, из нејасне нелагодности, избије, као електрична варница, неки ужасан бол, који му стегнуо беше срце, мучарећи и кидајући му унутрашњост, простреливши му мозак. Оне свешћен паде на под...

Други дан оде лекару. Лекар га прегледа.

— Да ли се много проваћате ноћу?

— Много.

— Где?

— У позоришту, орфеуму, касини.

— Ах, дакле, коцкате се.

— Да.

— Шта играте?

— Од два месеца на овамо, покера.

— Често?

— Скоро сваког дана.

— Целе ноћи?

— Да.

— Да ли пијете?

— Пијем.

— Шта?

— Све.

— Много?

— Много.

— Пушите ли?

— Пушим.

— Шта пушите?

— Прву Хавану.

— Много?

— Петнаест комада дневно.

Лекар озбиљно климну главом.

— Молим, — рече Гостоњи — изволите ми сасвим искрено рећи: од чега болујем, шта имам да чиним?

— Да ли је патио ко у вашој породици од мане срца?

Гостоњи пребледе.

— Не треба се плашити, — рече лекар.

— Моја мати умрла је од мане срца, — одговори младић.

Лекар је ћутао.

— Али, до сада, — са зебњом у срцу настави Гостоњи, — никад ништа нисам осећао. За време мога детињства су ме више пута прегледали лекари, да нисам, можда, наследио болест своје мајке...

— Болест нисте наследили, већ само наклоност према њој, а остало допринео је начин вашег живота. Мислите, можда, да је покер подесан да вам ојача срце?

Гостоњи је ћутао.

— Да ли имате породицу?

— Немам, само отац ми је још жив.

— Чиме се занимате?

— Немам никаквог занимања.

— Да ли имате имања?

— Имам.

— Онда, једно време, потпуно у миру морате живети. Без икаквог занимања, а нарочито без икаквог узрујавања. О пићу и цигарама не може бити ни речи. А не може бити ни речи ни о — женама. Евентуално, можете отићи у Наухајм. Има људи, који чуда причају о тамошњој кури.

... Гостоњи се нашао на улици, бесвесно погледа око себе: пошао је, али није знао куда ће, ради чега?

Око њега врио је живот. Жене су пролазиле поред њега и он је на један тренутак затворио очи. Нашто је овако живети?... Јуче је још бурно пировала његова силна и неукротива младост. Јуче је још бурно уживао све сласти живота. А данас, да остави чашу и да иде даље, без икаквих узбуђења да корача према гробу. Зар вреди што живот, који је без узбуђења?

... Временом, уверио се да вреди. Лекари, које је после тога посетио, сви му исто рекоше што и први. По некад би их жучно изгрдио и назвао магарцима, те, слепо покоравајући се својим страстима, почео би поново да се коцка и да обилази жене. Али, срце његово одмах би се успротивило. Сваки ужитак, сваку сласт платио би пакленим мукама. После уживања настале би муке и он је полако увидео, да му је срце постало једна, до крајности искварена, растројена и смртно осетљива машинерија, коју две три године бурног живота потпуно упропастиће.

Његова наклоност према животној филозофији и животни инстинкт натераше га, да призна ову просту истину:

— У животу није само телесно уживање важно. Има у њему и других лепота, у којима човек такође може наћи задовољства.

Отишао је на море, да види сунце и да посматра море. Таласање мора, боје, линије, облаци: све му то лепо беше и сатима је све то посматрао. Од сада ће такав бити живот.

Своју усамљеност вукао је собом свуда, где је било сунца и тишине. Али, ту тишину прекинула је одједном, грубо, једна жена. На италијанској обали наишао је на једну жену. Није знао ко је и шта је, међутим, одмах му се учини сумњива, како је почео сваки дан да је виђа. Жена га је пратила. Оданде отишао је на Ривијеру, а са Ривијере у Каиро и онда је увидео, да га гони та

жена. Преплашено се скриваше пред њом, да би остао на миру, али, беше дошкан! Када га је жена посматрала, кроз жиле његове струјала је ватра, а стара жеђ пекла му је грло. Није отишао кући. Поново је отишао у Италију, где ју је први пут угледао. Ту се најзад упозна с њоме. Беше Американка, еманципована и независна жена, која је цео свет обишла. Очи њезине изгледале су као да све више постају плаве, њезина златно црвена коса пламтела је, а њезин витки стас када би погледао, хватала би га несвестица.

Човек се борио собом. Његова савест је, из бојазни за живот, још неколико пута очајно крикнула, али, жена, смешећи се, полузатвореним очима, угризе у његове танке усне и, свему беше крај.

С мора је лак поветарац пирио кроз топлу, мирисаву ноћ, када је он пред станом жене шетао и чекао час, када ће моћи да уђе унутра. Све му је дошло у главу, што је до тога часа преживео. Промишљао је: шта може да добије, а шта да изгуби, те, окренувши се њезиним прозорима, гласно добациваше:

— За сваки пољубац твој даћу ти годину живота свога. Сваки пољубац твој проузроковаће ми пакленe муке. Твоје очи биће још влажне од среће, када ћу се ја, бежећи од тебе, превијати у мукама. Теби ће снагу, развитак, срећу и задовољство пружити ова љубав, а мени муке последњег часа. Нарушила си мир мој, а уместо тога пружаш ми смртоносну, огњену страст.

Ту је стао. Све му јасно беше и он овако настави:

— Нека је, ипак, благословена страст!

И пође према кући, јер, дошао је био час.

К. А. Ц.

КРОКОДИЛОВ РЕП КАО ОДЛИЧНА ПОСЛАСТИЦА И РАЗНИ СПЕЦИЈАЛИТЕТИ.

Месо од крокодила а нарочито од његовог репа сматрају афрички црнци за врло добру храну. У западној Индији пак рибље очи важе као изврсна посластица. У Полинезији је црв палоло веома цењен на свакој трпези. Нама су одвратне змије и жабе, али Индијанци у Јужној Америци наслађавају се њима, а исто тако и папагајима, младим мајмунима, разним ларвама и црвима. Доиста разноврсни укуси!

ШИНДЛЕХЕРОВ САНОВНИК, највећи, потпун, има 368 страна, добијете у Ратарској ул. 33 за 15 динара. Поштарина засебно.

Колико мушкарац поједе „ружа“ ?

У гробници мајке једног египатског краља нађена су два златна бријача, какви се и данас виђају, што доказује, да су жене и тада мислиле да брију потиљак.

Ништа није ново, што ми замишљамо да је проналазак нашег века. Из свију тих остатака, види се, каква је била тада козметика. А кад су постојала средства за улепшавање, значи да су жене биле кокетне онда као и данас. Руменило и белило, којим су се служиле пре три хиљаде, били су савршени као они којима се улепшава жена двадесетог века. Луксуз тоалете једне персиске принцезе, или римске отмене госпође, био је сјајан као тоалета неке доларске принцезе.

Помпеја у старом веку морала је бити једно луксузно место, где су долазити преко лета богати Римљани да се одмарају. Само се мора признати да је данашњи луксуз демократизиран, док је у старом веку био привилегован. Једна мала радница шминка се као велика дама, а Римљанка је једина могла да набави руменило и да се улепша њиме.

Кроз цео стари и средњи век, све до деветнаестог, улепшавање је био аристократски манир.

Осамнаести век дао је најлепше маркизе. Нико није умео да носи напудровану бароку као оне. Маркизе су умеле најбоље да румене своје лице. Грађанска жена није тада носила перике, нити је знала за пудер, а отмена дама имала је пуно тајних џепова на своме кринолину, где је носила разне теглице. Ни једна није смела нигде да се макне без тих моћних средстава.

Исто су луксузни екипажи морали застајкивати пред париским кафијама, да би госпођа маркиза могла да дотера своје лице. Разлика је само у томе, што је она ипак била дискретна и није то хтела да ради пред непознатим лицима, а данашња жена на сваком месту отвара своју ташну, огледа се и пудрише.

За време револуције, кад су испод гилотине падале дивне главе лепих маркиза, свака је имала на лицу слој пудера и руменила. До последњег тренутка трудила се свака да сачува све прерогативе отмене даме, а један од најважнијих било је руменило и белило.

Козметика је била увек утеха жена. У опустошеним и опљачканим кућама, маркизе су се склањале у најтајнија одељења и опет су носиле у својим тајним џеповима — руж.

То им је био једини иметак.

Шта би било кад би се наједаред забранила продаја пудера и ружа?

Жене би биле много очајније него онда, кад су стајале у поворци пред продавницама и чекале хлеб.

Настало би тада шверцовање, као у Америци с пићем, и жене би скупо плаћале сваки грам пудера.

Човек не би био несрећан, али би морао набављати жени пудер, да би могао бити и он срећан.

Ишчезла би свака радост у животу жена, брак би био суморан, на улици жене не би биле веселе, не би чак имале на вољу за рад.

А кад би човек једног дана накрминисао уста, жена би му се насмејала.

Мушкарац је увек симпатичан са необојеним устима.

А како ли се мушкарци осећају, кад пољубе руж на уснама?

Кад би се израчунало, колико су мушкарци појели ружа са усана, то би била велика цифра.

ЛАКОНСКИ РАЗГОВОР.

— Ти не пушиш више?
— Не.
— Рђава времена?
— Не!
— Рђаво здравље?
— Не. Рђава жена.

најновијим и најбољим проналаском француског научника

Dr. Pomaret — Париз. Одобрено решењем Министарства Народног Здравља № 43367. Упутства шаље уз пошиљај 1·— дин. марке: **Јосиф Пантић, Београд Кр. Наталије ул. 5.**

ВОЋКЕ

Јеле, руже, лозе, декоративно дрвеће и шибље - продајемо, расађујемо и одашиљемо

Уређујемо вртове

Расадник „Флора“
Шуматовачка 107. Београд
Тражите ценовник.

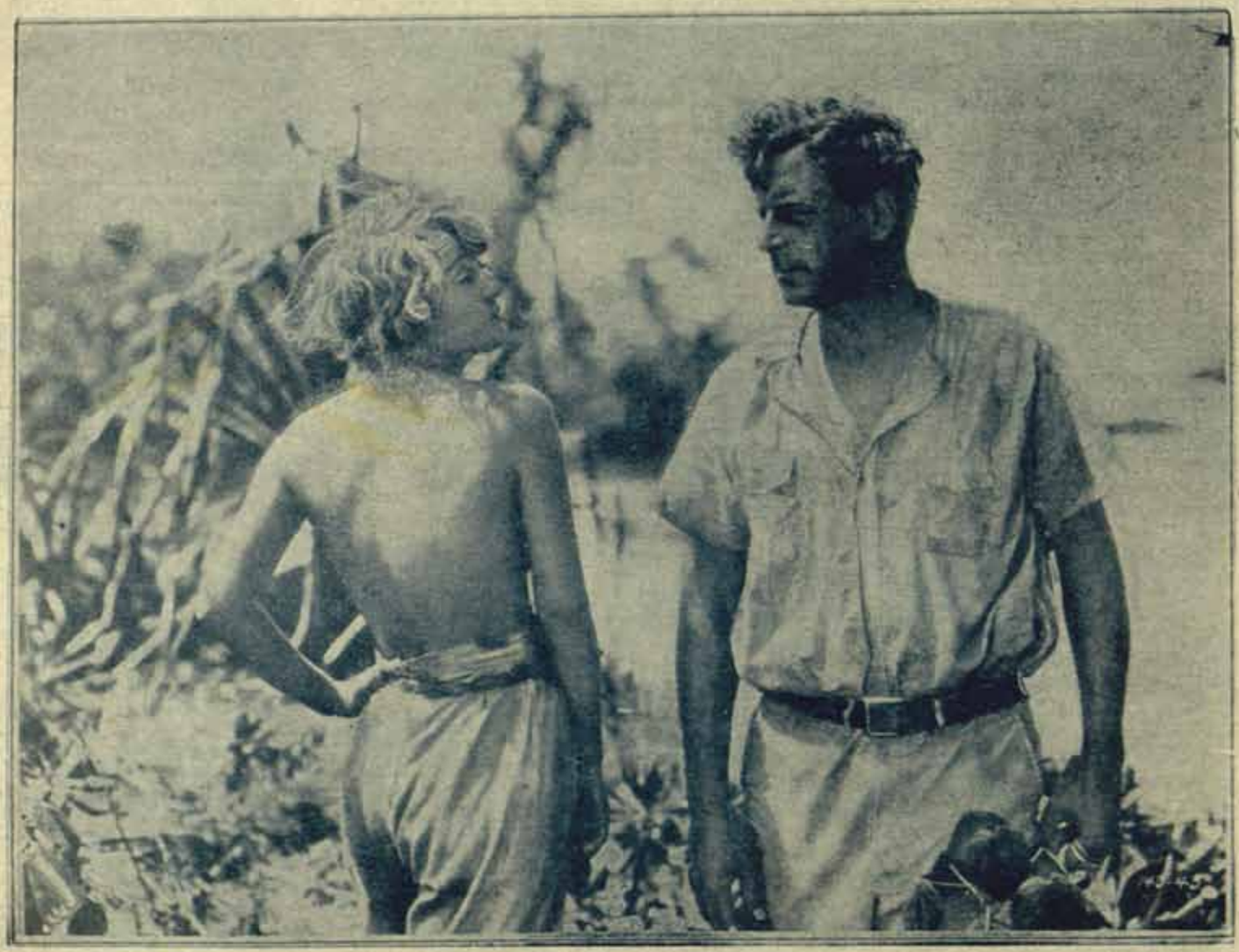
Поштарина плаћена у готову ГОДИНА IV. Број 49.

недељне Илустрације

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ
Уредништво и Администрација Скопљанска 18, II. спрат.
Телефон број 26-91. — ПОЈЕДИНИ БРОЈ ДИНАРА 3·—

Уредник М. СВЕТОВСКИ
БЕОГРАД, 2. децембра 1928.

ПРЕТПЛАТА
За нашу државу годишње 150 дин., полугодишње 75 дин.
За иностранство годишње 200 дин., полугодишње 100 дин.

Дороти Макеј, деколте **dernier cri** Хонолулу, са својим партнером Милтон Сипсом у једном долазећем филму.

За власништво листа и штампарију
Драг. Вучићевић, Војвођанска 53.

Штампарија „Привредни Преглед".
Дубљанска ул. 53. — Телефон 40—89.

Бр. 50

Недељне Илустрације

Дин. 3

Г-ца Смиљана Мандукић

Г-ЦА МАНДУКИЋ.

Госпођица је била веома љубазна, те ме је примила у своме елегантном салону, који је био преплављен тоалетама, које је припремала за прво своје уметничко вече међу Београђанима.

Она је као и све уметнице веома љубазна и увек насмејана. Чим сам дошао код госпођице, рекао сам јој циљ моје посете, она се радо одазвала и на свако питање ми је јасно одговарала.

Она је рекла да је: испочетка као девојчица од 14 година када је била у Паризу ради школовања и без знања својих ротитеља почела да учи балет, који је толико заволела, да апсолутно није могла, а да не настави и даље играње. Када је, и после одвраћања својих родитеља остала непоколебива, онда је прешла у Беч и тамо код познатих бечких школа била ученица где се својом способношћу брзо истакла. Тако да су јој као ученици њене наставнице поверавале млађе девојчице да их она сама спрема, што је она са успехом обављала. Још ми је госпођица рекла да је у Бечу са пуно успеха играла у „Фолкс-Опери" и у нашем посланству приликом неке свечаности.

Када сам је упитао да ли намерава да остане у Београду, она ми је на то одговорила, да то све зависи од њеног успеха који буде постигла у Београду,јер је, каже, и жеља моја оца да останем међу нашим народом и да своју уметност пред њим покажем.

А ја, знате господине, као и свака уметница тежим да освојим што већи круг публике и да стекнем што више симпатија, разуме се, својом игром. Па онда можда би дошла и до „филма" јер ја филм много волим.

С.

Ксенија Сибирјакова, глумица Београд.

О МИРАЗУ

Хоћу пре свега да напоменем да овде износим прилике и факта, онаква, као што су код нас.

Али, ипак говорити о томе не значи хвалити средину и обичаје, а крити мане ових, кад у ствари постоје.

Свима је вама познато да мираз игра веома важну улогу у данашњем друштву и да је сваки мушкарац, изузев врло малог броја интелектуалаца, спреман да жртвује лепоту, љубав, способност и вичност, па и сам карактер жене. Мамону, богу новца, под чијом управом живи и креће се цео данашњи свет, и да узме једну девојку, за коју га не везују никакви осећаји, али која има доста новаца.

Данашња девојка, ако нема пара, а нема личних дражи и особености да не буде у стању да се уда и то нарочито у оним земљама, где влада моногамија или не постоје закони о неженьама.

Наиме у Немачкој, Италији и многим другим културним земљама постоји закон, по коме се стављају велике порезе на нежење, тежећи да их тиме натерају на женидбу.

Не постоји сада оно идеално доба, када су људи били пресрећни што су успевали да приволе девојку да им буде жена. Сада је, пак отац пресрећан, ако успе да купи мужа својој ћерки, јер неоспорно је да се то мора назвати куповином, када девојка и младић пођу у брак, а да се раније нису познавали, а врло често и видели.

Ретко која девојка може да се похвали својој пријатељици да ће се венчати с' тим и тим, јер то ни сама незна, већ чека толико жељени час и брижљиво спрема венчану спрему

Како је то илузорно и жалосно види се на тога, што многе девојке спремају целога свога века „спрему" а на крају не успеју ни да се удају.

На тај се начин, стварају несрећни бракови, кобни по данашње друштво, јер су емансиповане жене принуђене да пођу за неинтелектуалце, док се интелектуалци жене већином средњим, али паравно богатим девојкама.

У неком, вицу постоји фама како један отац нуди своје ћерке. Кад га је запитао неки младић какви су услови, он је рекао: ћерка од 20 год. носи 40 хиљада динара, а од 30 год. 60 хиљада.

— А имате ли коју ћерку од 50 год. запита младић. Имао сам прилике да посматрам једног колегу, с којим сам учио гимназију, који је унапред одредио величину мираза коју ће тражити и како је прелазио у виши разред, тако је и повишивао величину мираза.

Овакав положај, мислим, да би једино могао поправити побољшавањем положаја жене у вишој образованости и алтруизмом, т. ј. напретком несебичности и међусобним зближавањем и на тај начин да уклонимо рачун, који угушује осећања кад постаје основицом брака.

Мираз постоји још од пре много и много векова, када су вереници дарovали невестиним родитељима дарове, које му њихова ћерка мора затим да врати. Доцније су невесте доносиле дарове, али не оне исте које је вереник даровао њеним родитељима, већ друге и најзад неколико векова доцније се вереник уњутао, а само је невеста доносила дарове и то је претеча данашњег мираза.

У земљама где има више мушкараца но жена, као што је Сијера Леоне, мушкарци дају дарове невестиним родитељима.

Бирање животног друга или другарице успеће се једино релативним бројем људи и жена, т. ј. поређивањем рата, који упропашћује мушкарце и подједнаком еманципацијом и напретком цивилизације.

Совјетска Русија је покушала да реши питање мираза на тај начин што је завела слободу брака, по којој се човек жени без икаквих верских формалности и може да се разведе кад год хоће, али мора да обезбеди стање деци.

На тај се начин задовољава таштина жене јер се свакој пружа могућност да постане госпођа.

Код Немаца, Француза, нас и других културних народа, мираз и даље остаје својина жене, с којим она располаже ако дође до развода.

Треба ићи за тим да се укине варварско куповање и продавање бракова и да се створи једно идеално стање у коме се жене неће кочарити, а мужеви узимали жене из љубави, не осврћући се на мираз, паравно створивши предходно егзистенцију.

У разним земљама, разни су и обичаји, на који вереник долази до невесте.

Племе Туарега, у Африци, у том погледу је најтипичније. Код њих мушкарац, кад дође за женидбу, стане на сред трга и кад прође прва девојка, он је лупи тојагом по глави, па ако остане жива узима је за жену и даје њеним родитељима јед-

Наставак на 6 страни

Пред главним улазом будуће Народне Скупштине стајаће ово уметничко дело вајара г. Пере Палавичинија.

Статуета: Рад вајара Сергије Фан Фоње.

Са прославе пробоја солунског фронта у Младеновцу. Помен и благодарење.

Вереница славног Линдберга: Елизабета Моров, ћерка амер. посланика у Мексику.

Са прославе пробоја солунског фронта у Младеновцу. Говор г. Миливоја Миленковића, председ. рат. одбора, рез. капетана.

Рене Глоц, млади и талентовани француски књижевник, скулпторски рад г-ђе Вуке Велимировић.

Вајар г. Пера Палавичини, поред својих радова за Народ. Скупштину

ЧИТАЈТЕ
Недељне Илустрације

Музички генији који су умирали у беди...

Међ великим музичарима било је врло мало чији је геније признат још за њихова живота. Многи су умрли и не слутећи какву ће славу дочекати после смрти.

Бетовен је живео усамљен у беди. Његова глувоћа изоловала га је од целог света. Он чак није имао ни домаће радости. Можда ни један човек није имао мање радости од Бетовена.

Моцартов живот био је још жалоснији. Његова младост била је срећна и сјајна. Али какав тужан свршетак. У тридесетој години он умире, исцрпљен радом и оскудицом, напуштен од свију. Његова жена није имала ни толико новаца да га сахрани. И тело му је закопано у заједничкој гробници.

Одушевљење потомства поправило је грешку. И ни један музичар није толико обожаван као Моцарт.

А Шуберт?

Он је умро, као и Моцарт, у цвету младости, занемарен од свију. Кад су га сахранили године 1828. нико није веровао, да ће тај композиста бити једног дана уврштен међ највеће музичаре.

Тек много времена после његове смрти почели су да га обожавају.

Шуберт се родио године 1797. Отац му је био учитељ и врло музикалан човек, чак и сам музичар. Имао је два сина, Фердинанда и Франсоу Пјера. Обојици је дао подједнако музичко васпитање и још у детињству они су били прави виртуози.

Старији је живео до шесет пете године и оставио је неке композиције. Франсоа Пјер, доцнији велики музичар, живео је тридесет пет година.

Кад је отац Шубертов показао сину све што зна, дао га је да студира музику код Михела Холцера. Како је имао леп тенор певао је у хору. Холцер је одмах опазио музички таленат код малог Франсое и заволео га је. У петнаестој години Шуберт је већ био најпознатији пијаниста у Бечу.

Кад је изгубио глас ступио је у оркестар бечке опере као први виолиниста. За све време и даље се музички усавршавао. Његове композиције већ су почеле да се појављују. Била је тада мода, да се талијански текст компонује, јер је и самим Немцима изгледало да им је језик врло тврд за кантилене и романсе. Шуберт се томе противио, одбацио је талијанске песме, и почео да компонује немачку поезију. Постигао је велики успех. Тај композиста, са инспирацијом свежом и искреном, брзо је постао популаран. Са свију страна слали су му поеме да их компонује. Његове песме су се брзо продавале, он их је компоновао и давао сваком, да је често пута губио кошију.

Тако је живео од својих песама, виолине и часова.

За неколико година Шуберт је компоновио више од шест стотина песама. Његовом небрижљивошћу многе песме су изгубљене.

Прошао је читав век, а Шубертове песме још се певају. Ко се и данас не диви његовом „Путнику", „Че-

Воденица у којој је Шуберт компоновао.

кању" „Аве Марији" и дивној серенади, и оној малој осећајној драми „Баук".

Те песме нису исцрпеле његов таленат и он је окушао срећу и у позоришту, али са мање успеха него што су имале његове романсе. Имао је дванаест опера, али песме његове бациле су у засенак опере.

У његовој оркестарској музици позната је недовршена симфонија која је достојна Бетовена и Моцарта. Она је још и данас на репертоару свију симфонијских оркестара. Иако је недовршена, представља ремек дело.

У Америци је један комитет расписао награду од 750 долара ономе, ко заврши ту симфонију. Немачки музички кругови протестује и прете да ни један оркестар у Европи неће свирати ону довршену симфонију.

Шуберт је био истинити романтичар по своме музичком генију и карактеру. Он је волео своју уметност из чисте љубави, а никако због профита. И цео свој век проживео је као боем.

АМЕРИЧКА СТАТИСТИКА.

У Америци се дневно одржи 70 милиона телефонских разговора на 17 милиона телефонских апарата. Да се омогуће ови разговори требало је бити постављено преко 45 милиона километара жице.

ДОБРА ТЕТКИЦА

— Катил Мандес. —

Мадам Амедина де Трени — коју су звали тетка Амедина — пуначка женица, скупила се под покривачем са енглеским везом. Управо је почела дремати а осмех задовољства поигравао јој је око уста. Свако, ко би је видео свакако би био очаран! Тог дана мадам де Трени удала је своју обожавану нећаку под врло повољним приликама. Много света беше у цркви. Цео Париз, тај Париз, који све добро опажа; Талаазас је певао дивно, као неки анђео. Сада су се млади супруги налазили сами у брачној соби на другом спрату. Ох, заиста, Жана је нашла срећу! Истина она је донекле високог раста, одвише развијена — скоро као нека сељанка — али је зато господин Кардан млад, има плаве очи и црну косу и сматра се за човека веома углађених манира.

Ах, их! срећна је; свакако је већ срећна. Теткица Амедина мислила је са задовољством на те ствари у својој меканој али хладној постељи. Оно што јој је створило добро расположење и што јој је требало припремити пријатне дане био је велики успех који је и она сама имала тог дана. Боже мој, у тридесет шестој години човек још није стар а нарочито ако има бео тен, а већ што се тиче тена коже ту се она није бојала никога, па ни своје нећаке, чија белина беше недовољно мила и готово хладна. Жана је снег; али зато сам ја кајмак; тако је мислита због тога што за време свадбеног обреда ниједан поглед није био упут на невесту и што је при налазу један млади човек изговорио мало смеле речи о њој, што у ствари није била увреда. Душе ми, задовољно би се и са теткицом. Није био несимпатичан. А и више њих су исто то мислили. Чујте, на пример: често пута је приметила да и сам господин Кардан, управо он — младожења! већ скоро супруг! — погледа на њу са извесном симпатијом. Ах, ти људи! Само обратите ли мало пажњу на њих! Но, хвала Богу! Она се већ отресла свих тих глупости! Била је већ пет година удовица, примила се озбиљно свих породичних дужности, и била је далеко од тога да се подаје тако смешним мислима. Нарочито сада после Жанине свадбе; па ма тај најсимпатичнији човек имао плаве очи и црну косу као господин де Кардан..

— Теткице! тетка Амедина! драга теткице!

— У врата су лупале песнице, брзо, удвостручено, слично ударцима у бубањ.

Мадам де Трени скочи с постеље, отвори врата и млада женица унезверена од страха и трчања са косом у нереду, и рукавом који је непрашајући се откривао руку, паде плачући око врата своје тетке муцајући стотину речи наједном.

— То је било страшно! Тај господин де Кардан... Ах, Боже мој, када би теткица само знала... То је просто било ужасно... Али остаћу овде, сакрићу се овде. Ах јест! Потпуно сигурно нећу се вратити свом мужу Потребно је да се врата затворе, да се добро подупру свим намештајем...

У почетку тетка Амелија хтела је да се смеје. Како то лако уплаше наивна створења. Најзад се узбунила видевши да се Жана не умирује, да непрестано јеца и да енергично одбија да се врати у брачну собу. Сетила се прича које је слушала. Млади супружи су некада веома брутални, било да их пламен страсти захвати, или можда... Дужност јој је као глави породице наређивала да сазна истину! Узела је собни мантил од црног плиша, који је доприносо да се алабастерска белина њеног врата и браде још више истакне, и пошла је рекавши нећаки сасвим озбиљно:

— Чекај ме овде, идем да проговорим са твојим супругом.

Али када је после пола сата силазила, више у опште није била озбиљна. Са осмехом у очима и око усана проговорила је невести, која је још увек била престрашена:

— Ти си права лудица, дете моје; иди само лепо свом мужу!

А пошто се Жана још увек бранила и устручавала нехтејући да иде, тетка Амедина рече:

— Дао ми је сва потребна објашњења, и ја ти се кунем да је цела кривица само на твојој страни!

ЦРНАЧКЕ ФРИЗУРЕ

Црнкиња је кокетна жена као и бела, и она има своју моду. Воли јасне и жарке боје, и пудерише се пудером, који се нарочито фабрикује за њену црну кожу.

Нарочиту пажњу црнкиња поклања фризури. Њена глава мора да буде као од гипса, и ниједна длачица не сме да се издваја. Коса јој је једна компактна целина, коју она постиза машћу или уљем, и плете је у безбојне ситне витице, које више не личе на косу, већ на неко ткање, плетене гајтане, или фронцле. Поједина племена имају свој стил фризура. Некад су те фризуре као споменици, или корпе, врло високе, да надужују целу фигуру Црнкиње.

Јелена Романова — Београд

ЗАБРАЊЕНО ЗА МЛАДЕЖ.

— Је си ли гледала „Ексцентричну љубав"?

— Јесам. Тај филм је забрањен за младеж, па ипак тако страшно досадан!...

—

КОЛИКО ИЗДРЖИ ПОЛАРНИ МЕДВЕД У РОПСТВУ.

У зоолошкој башти у Дублину угинуо је пре неколико дана поларни медвед стар 35 година. Издржао је у ропству 28 година, више но ма који други његов саплеменик до сада.

—

ИСКРЕНОСТ ЗА ИСКРЕНОСТ.

— Како ти се свиђа моја жена?

— Искрено да кажем, не баш много!

— Е, то је још добро. На пример, мени, не свиђа се у опште!

ЗИМСКИ ДАНИ.

— Пише ми Андре да по целог дана мисли на мене.

— На то није тешко. Не заборави да су сада дани много краћи.

КОД ФРЕНОЛОГА

Лекар-френолог: По овом значајном удубљењу на задњем делу лобање, констатујем да имате силно развијен породични смисао.

Пацијент: То је тачно. А то удубљење направила ми је жена оклагијом, када сам се једном доцкан вратио из кафане.

СХВАТЉИВО.

Каплар: Када би у касарни спазио једног страшног лава, какав би корак предузео?

Регрут: Веома дуги!

•

Наставак са 2 стране

О МИРАЗУ

ног вола, ако пак умре, он је просто закопа, али њеним родитељима да два вола.

Код Аустралијанаца су склапани бракови заменом т. ј. вереник даје невестиним родитељима у замену своју сестру или ћерку, ако је већ био женьен, ако није има ни једно ни друго он је морао извесно време да ради код невестиних родитеља, да би зарадио невесту.

Доношење мираза ни мало не одступа од поменутих варварских обичаја племена Туарега, Сијера—Леоне, Аустралијанаца, Кафера и Индијанаца и исто тако, као што се ми смејемо њима и њиховим обичајима, тако ће се покољења смејати нашим, тако званим, културним обичајима.

Данашња жалосна појава бракова из рачуна, где љубав, лепота и здравље подмукло приклањају земљи свој стег пред утицајем новца при прошевини, представља у ствари лицемерно преобучено ново издање брака куповином.

Угледајмо се на некултурна племена Џакеса и Андамалајаца, у Никарагуи, код којих вереник и невеста, док су још у родитељским домовима, заједнички раде док не стекну кућу и имање, па се тек по том венчавају. Код њих је развод непознат, али тамо цене жену, док ми, културни народи, желимо жену.

На крају треба констатовати и то, да данас свет баца велику кривицу на младиће за стање и величину мираза.

У ствари, то не стоји.

Мисли се, да кад не би постојала та утакмица у давању што већег мираза, од стране девојчиних родитеља, тада би и младићи били принуђени да траже мање.

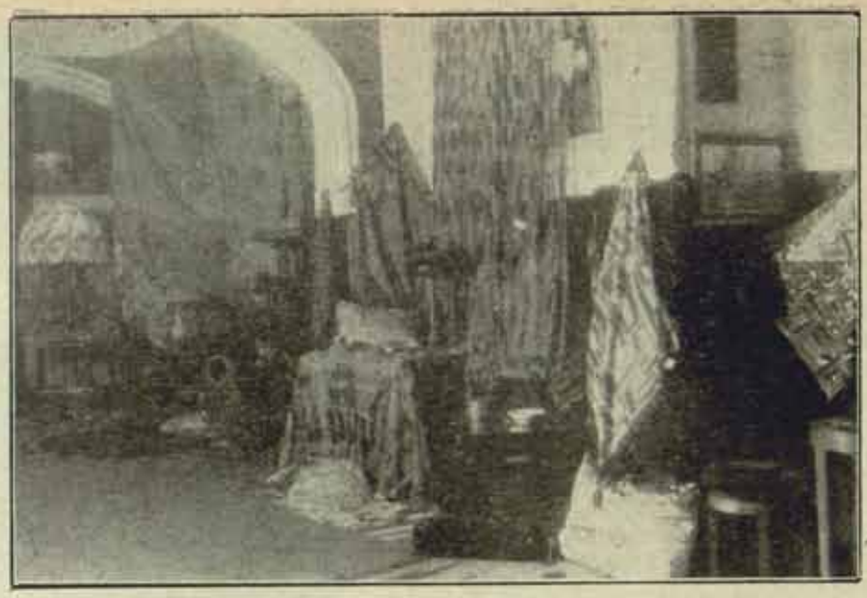
Овако, сваки родитељ, ако не јавно, оно бар у себи сматра кћер као један терет, и жртвује и више новаца само да се ове ослободи.

Разуме се да се дешавају и такви случајеви, да се отац, при завршетку целе ствари, тек накнадно почиње да ценка и тиме убија и оно мало романтизма у девојци, која силом хоће да уобрази да је младић узима због љубави а не због новца.

Кривица пак младића састоји се у томе, што помоћу девојчиног мираза жели и себи да осигура удобан живот, без обзира да ли и он уноси исту вредност у брак.

Али не треба заборавити, на крају, ону нашу пословицу: Девојка са миразом тражи исто толико, колико и она без мираза.

Миле Вајс.

Снимак са успеле декоративне изложбе. Школа декоративних уметности г-ђе Предић и г-ђе Ангелус.

ЛУЦИЈА

— Ласе Седерблом —

Када олује последњих новембарских дана раздеру црне кишовите облаке на небу, тада ћу залутати на континент: Тада морам у домовину.

Како су то болни трепутци — од прве тамне вечери па све до Луције. То је када да се снага успављује; све се наде замарају. Свака ветрена стрелица као да шапуће на уво рђаве слутње, и људи иду са знатно забринутим лицем. Човек тада није ништа друго до увео лист, који је непознатим уздахом гоњен у даљину. Па ипак ово тмурно време доноси и једну утеху: само што се крај ње може бити исто тако несрећан као у доба тужне младости када се верује да је немогуће више подносити онај немирни бол, но који се — ипак тако одважно подноси.

Како је човек малодушан! Све се доцније сноси тако лако. Као плашљиви сањалица бежи се уз разбукталу ватру отвореног северњачког камина и ту се чита Гајерштам и Алмквист. То се догоди и затим ништа више...

Па ипак све до — Луције.

После Луције сам опет човек са којим свет може рачунати. Пењем се поново — озарен. Небо постаје више — ја се испружам. Санте леда ме односе кроз простор, велики као краљевство. И мирисни снег претвара од страшног света озарени рај. Почевши од дана Луције. Луција — шта зна континент о њој?

*

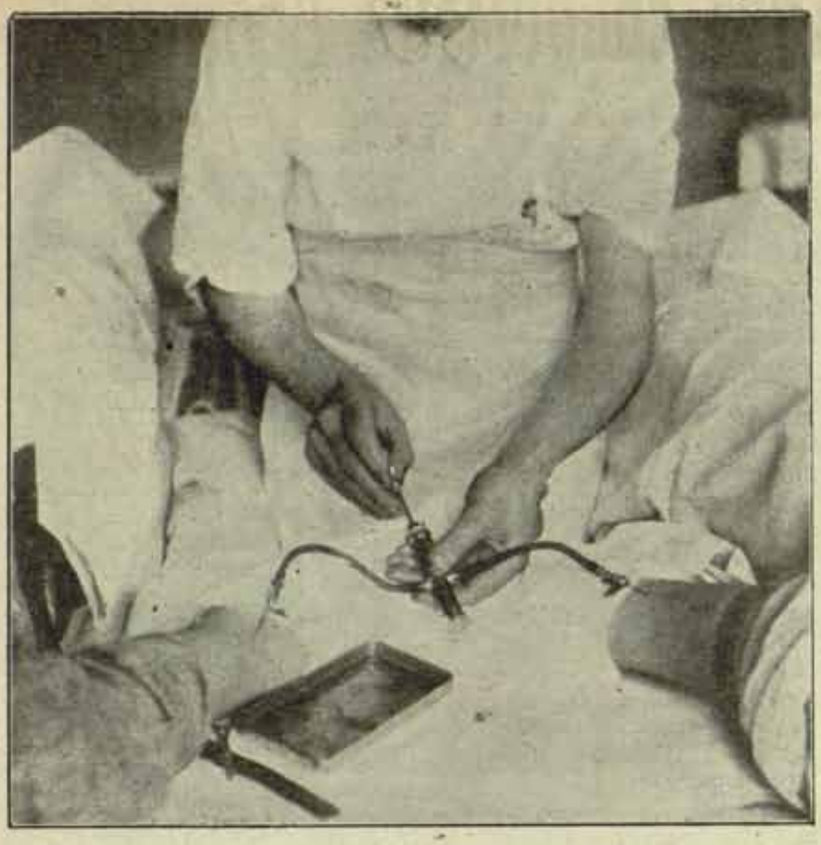
Била једном једна љупка италијанска принцеза која је чула о смртоносном времену што се простире над северним земљама. Нико није могао да се крене у посету; снег је био препрека. Нико се није усуђивао да се упути у посету; куга га је задржавала. Па ипак ако се неко и усуди да се крене то је била глад која га је на тај корак нагонила. Стаје беху празне. Дим се није дизао из димњака. Кора од дрвета постаде хлеб.

А звона у овој земљи нису звонила ни за нове животе нити приликом смрти.

Али како ова сирота земља беше тако удаљена, то је због тога и саучешће принцезино било блиско. Припремила је бродове са стварима за окрепљење, са средствима за сузбијање куге, и са многим светиљкама да осветли свој пут кроз таму.

Но пошто је после дужег времена стигла до те земље крај Ботенског мора није нашла на жива створења на широко и на далеко. Читаве миље простираше се чврст лед. Свуда су се дизали снежни таласи. Никаква светлост није одавала кућу или знак живота.

Али тринаестог дана месеца јула изјутра одлучила је да не може више чекати. Све молбе и наваљивања њених људи да се не упушта у опасности путовања кроз ову мрачну земљу нису је могле задржати. Она тада остави плашљивце на броду и пође сама. Снабдевши се свим потребама за болесне и изгладнеле. Како су јој пак руке биле заузете другим стварима то није могла по-

Најновији метод преношења крви.

Карикатура Екенера који је са „Графом Цепелином" прелетео океан.

нети још и светиљку, већ је од свећа начинила венац који је ставила на главу. Венац је имао седам свећа и седам пламенова светлело непрестано и мирно кроз тамно јутро тринаестог. Када се приближила снежном насипу, полетеше јој људи у сусрет јер светлост никада нису сматрали за непријатеља. И они показаше светици — јер је она могла бити само светица — пут к себи и другима.

Од овог дана било је опет светлости и а северу. Луција је донесе.

*

Људи нису заборавили Луцију. Тринаести дан јула месеца носи њено име.

И хиљаду Луција или и више иду кроз мрачно јутро тринаестог. Имају дугачке беле огртаче и на расплетеној коси венац од свећа; седам пламенова на зеленом венцу исплетеном од јагодових стабљика. Носе послужавнике са мирисном кафом и свежим луцијанским колачима, а уз то и свећњак са три свеће. Иду од једне постеље до друге и коме прво понуде то је највише цењена или најмилија личност. И целог дана до позно у ноћ одржава се светковина. Први светли дан у години. Претходник јула.

*

Било је то пре неколико година. Попех се у Упсалу на једну споредну жељезницу и напустих је после неколико часова. Још увек пространа равница око мене. Пруга је затрепирила у даљини као падајућа звезда. Надамном је засијала поларна звезда. Било је једно од оних свежих вечери кад се не осећа хладноћа. То за нас може бити исто тако опојно као за јужњаке најтоплија ноћ.

Чекао сам на саонице — и док сам тако стајао посматрах звезде. Сутра је Луција . . .

Затим одох у чекаоницу. Тамо не беше никог. Чуло се само куцкање станичног телеграфа. Један чиновник је стајао крај мале топле пећи. Најједном чух надамном дечији жагор и непотраја дуго па се зачу песма:

„Спаја нас божићни мир, Један је анђео дошао к нама са зеленим светлосним венцем"...

Ах, да сутра је Луција . . .

Наслоних главу на дрвени наслон и почех сањарити. О истом сну кога се сећах још из мог детињства: Једном ћу је сусрести — њу, праву Луцију, принцесу. Она неће бити плава — не, већ сасвим црномањаста, висока и витка. Имаће узано лице и мало, као што се може видети на сликама Кватрочента. И очи као — нисам знао да нађем упоређења, јер се нису могле са ничим упоредити. Напољу су звонили праporци. Један коњ зарза и поче копати ногом. Врата се отворише. Једна жена се појави на прагу са дугачким мантлом од јагњеће коже, са јагњећом капом на глави. Учини неколико корака према мени док сам ја и даље седео.

Не рекох ништа. Не чух ништа. Не бејах човек који је недавно пропутовао пола света. Бејах само дете које жудело за остварењем свог сна — дете, које се никада није удаљило из свог света, које је увек чекало на њу овде у овој чекаоници, на принцезу, на праву Луцију. Сва моја чула оживеше у мојим очима. Испод беле капе видех њене очи управљене на мене. Грао, велике, неописане. Не питајући ништа, не желећи ништа. Уз то црна коса, украшена ињем. Лице мало, бледо — као на сликама Кватрочента.

Гледала ме је даље, не видећи ништа. И ја сам гледао њу. Тада се њена глава наже, њен поглед се заустави на мојој ручној торби.

„То је све", рекох ја. Морао сам нешто рећи.

Она пође напред. Ишла је лагано као без покрета. Заузе место у саоницама. Ја поред ње.

Нисам мислио о томе ко је она. То ме се није тицало. Ах — догод се може тако мислити — човека се више ништа не тиче.

— Свршиће се —

ДУХОВИТИ РОЧИЛД

О париском богаташу, барону Рочилду прича се ова весела анегдота.

Свакодневно му долази по неко да га моли за прилог у разне добротворне сврхе. Барон даје толико колико кад налази за сходно, не дозвољава да га дуго мољакају, али се и не осврће понекад на примедбе да су очекивали више.

Тако су недавно дошле к њему две даме са списком добровољних прилога у некакву добротворну сврху. Рочилд прочита списак и приложи хиљаду франака. Даме су очекивале много више. Најзад се једна од њих одважи и стави примедбу:

„Опростите, господине бароне, али смемо да вам откријемо да у право долазимо од вашег сина који нам је дао 2 хиљаде франака . . . дакле, опростите, господине бароне, али сва кажа да не желите дати мање но ваш господин син"!

„Зашта вам је мој син дао 2 хиљаде франака? Ништа више од две хиљаде франака? То је невероватно мало! Ја бих да сам на његовом месту дао бар 10 хиљада франака, када бих имао тако богатог оца као што он има"!

ДАН МУВА У ЈАПАНУ

У Јапану је заведен нови „празник". То је тако звани „дан мува", посвећен убијањем мува. Ове године предато је полицијским комесаријатима више од 26 милиона мува, убијених за један једини дан. На тај начин желе Јапанци да се ослободе мува, ширитеља читавог низа заразних болести. Прошле године су само трговци шећера платили за 36 хиљада мува разне премије.

Али у Јапану су објавили рат и другим инсектима. Сваког уторника и четвртка отворена је амбуланта за уклањање вашију код становника. Најпре су дошли на ред полицајци са својим породицама, пролетос су истребљена школска деца и тако се постепено прелази од једне класе другој. У породици једног здравственог чиновника који је положио докторат дисертацијом о паразитима на људском телу, од пет чланова било је двоје њих са овим паразитима.

ПОСЛЕДЊА ЖЕЉА

Водили на губилиште бившег берберина.

— Имате ли још какву жељу?

— Имам. Да обријем славни суд!

Кроз савремени Београд

Уметничка школа и 79 њених ђака.

У оном старинском крају Београда, иза лепог конака Кнегиње Љубице који је у задње време претворен у музеј кнеза Павла, налази се у забаченој згради један расадник уметности са свега 79 ученика и ученица. Одзив је ваљда с тога мали, што се од чисте уметности данас све мање живи и сви са више дилетантизма одгајају своје уметничке склоности, учећи најпре оно, што сигурније обезбеђује живот. Можда и недостатак идеализма, иза низа нараштаја који су свој идеализам скупо платили?

Ова уметничка Школа постала је приватном иницијативом, у шездесетим годинама прошлога века, кад је код нас прву школу те врсте, свакако у најскромнијем облику, установио пок. Стеван Тодоровић, академски сликар и Академик. Школа је неко време радила, била затварана, прелазила из руке у руку, док се најзад није у нешто ширем облику како тако стабилизирала пре скоро 30 г. за време Кирила Кутлина, Ристе Вукановића, г. Марка Мурата и г. Ђорђа Јовановића. И сам факат, да је основана приватном иницијативом и одржавана дуже времена животарећи, без државне помоћи, јасан је доказ о томе, да је Уметничка Школа и пре рата стварно попуњавала једну празнину у културним потребама наше средине, као и да се у нашем Министарству Просвете све до скора спроводила сувише једнострана просветна политика, која је занемаривала неговање и студију уметности. Она апатија и тесногрудост, а свакако недовољна обавештеност, главни су узроци што и дан-данњи Уметничка Школа ради са неповољним условима, у нехигијенској и непрописној згради, без потребних атељеа, у мрачним собицама, без стручне Библиотеке чак шта више без једне књиге о уметности и без једног часописа о уметности, без уметничке збирке и галерије! Толико игнорисање је за осуду, свакако. Залуд сва добра воља и ревност наставничког кадра, залуд прилежност и даровитост ђака, кад најнужнија учила недостају. У другим културним центрима, поред ових уметничких школа постоје у самој згради или одвојено од ње: стручне библиотеке, пинакотеке, глиптотеке, са уметничким оригиналима или репродукцијама. Код нас, међутим, тек од прошле године, покушава се предавати историја уметности са пројекционим апаратом и филмским дијалозима! Ма колико да је то корисно, нарочито за науку о стиловима, ипак није довољно, јер се све ослања на велику меморију. Зато је пре свега потребно, да надлежни фактори увиде једном, сав просветни и културни значај ове школе уметности. Да би се у народу развио смисао за неговање лепоте и подстакнуо интерес за пластичну уметничку креацију, на првом месту ваља подићи зграду, која би одговарала савременим потребама. Пре тога ништа. Никакав одзив у нашем младом свету не може се очекивати, кад се види само где се има провести четири младе године, у садањој згради, Краља Петра улица бр. 4.

Наша јавност је имала прилике да често види, особито на свршетку школске године, изложбе радова ђака ове школе. Истакнуо се не један дар. Запажени су врло добри цртачи, будући мајстори платна и камена. Под управитељством г. Момчила Живановића, ова школа је показала поред свих тих побројаних тешкоћа ипак једно самопоуздање и напредак. Класни наставници нарочито су томе допринели, а мора се признати да су то све реномирани професори, уметници признати преко границе. Да поменемо редом: г. Љуба Ивановић, г-ђа Бета Вукановић, г. Момчило Живановић, г. Драгослав Стојановић, г. Петар Палавичини, г. Симеон Роксандић, г. Милан А. Миловановић, г. Коста Маринковић, г. Илија Шобајић. Код тих имена, држава мора повести више рачуна, о овоме своме заводу.

БЕЗНАЧАЈНО

У сали за играње говори дебела дама плаћеном играчу:

— Требали сте да ме видити пре двадесет и пет године! Ја сам онда играла као прави лептир.

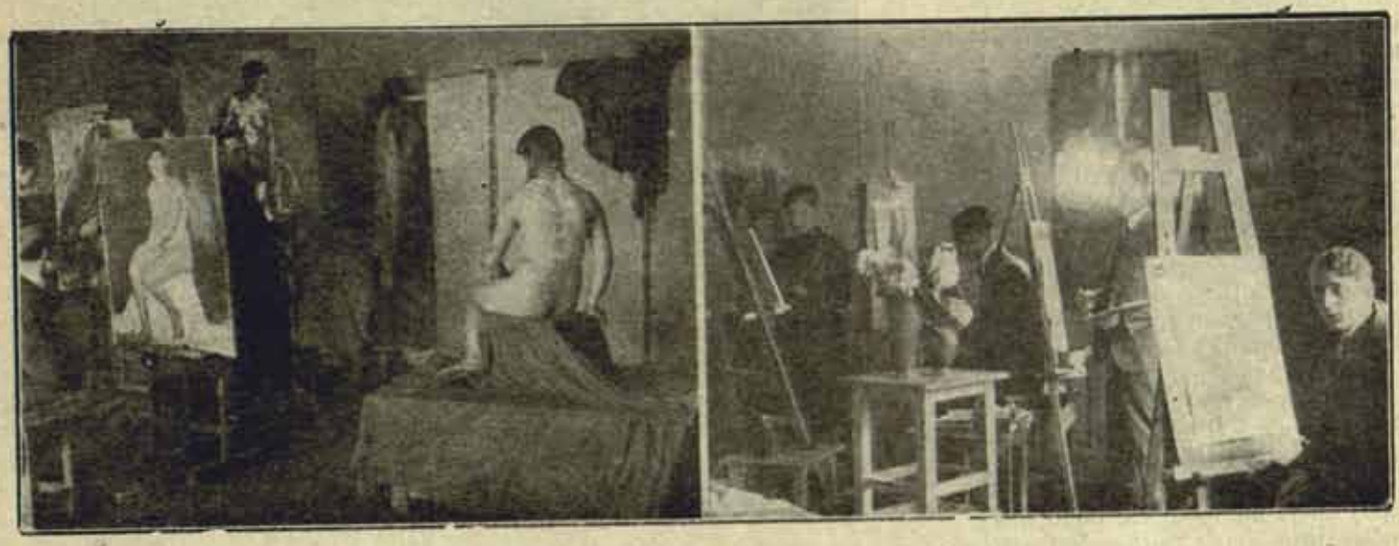
— Е, то свакако тада не би учинило на мене никакав утисак, јер пре двадесет и пет година ја се не бејах још ни родио!

НА РАСКРСНИЦИ

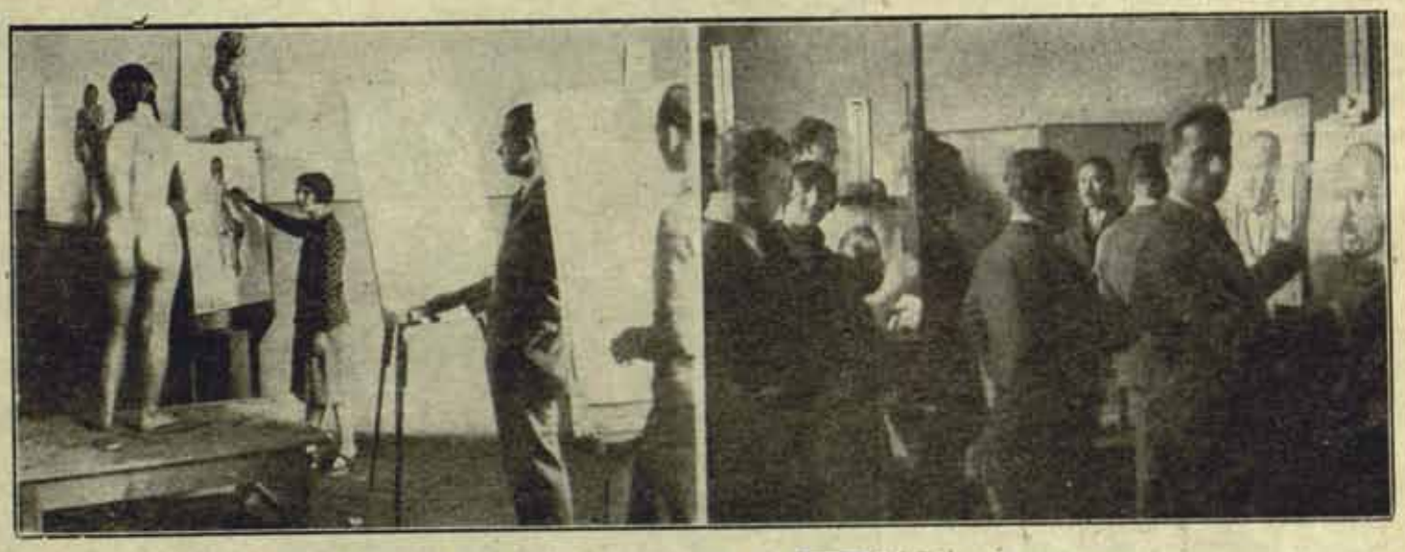
— Шта си стао, молим те, па се загледао у реку. Ваљда не намераваш да извршиш самоубиство?

— Па нисам далеко од тога. Затекао сам драгану у наручју другог. Треба ли да убијем њега, њу, себе, или њих обоје, нас обоје или нас свс троје?

Млади уметници на раду

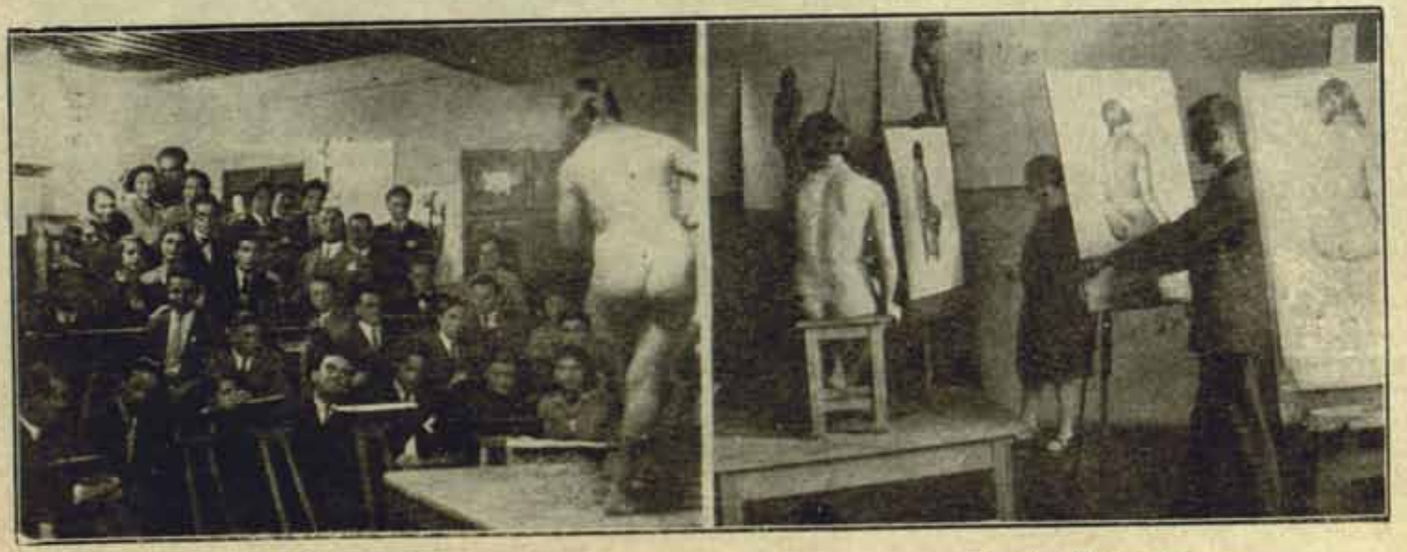

У АТЕЉЕУ ШКОЛЕ.

Цртање према живом моделу.

Слободан рад.

Час теорије.

На практичном раду.

Жене у Сирији

Ни једна земља нема тако интересантну мешавину раса и вера као Сирија. Она је подељена на три покрајине: Ливан, Сирију и Палестину.

Бејрут, Дамаск и Јерусалим три су престонице ових провинција.

Палестина је монопол старинских костима, чак и библијских.

Хришћани и Јевреји још носе старе костиме као пре толиких векова. Жене из народа задржале су своје традиционалне хаљине, а модерне су прихватиле европску моду. Кад се сретне нека дама у Бејрути изгледа као да је Парижанка. Васпитане у француским клостерима, оне одржавају увек везу се Европом. И покрај своје модерности, покоравају се обичајима своје земље. У Сирији је свештеник једна привилегована личност, који има великог утицаја на целокупни живот. У Ливану ни једна жена не би предузела ништа да ради док не пита за савет свештеника.

Исто тако су потчињене својим мужевима, који нису могли да раскину са предрасудама, иако се школују, и увек су остали господари својих жена.

Жене у Сирији важе као одличне домаћице, које воле кућу и мужа Оне знају да фабрикују мирисне есенције и свака кућа има своје миришљаво уље. Ливанке су врло гостољубиве и говоре француски језик.

Сељанка има један тежак и напоран живот. Сирија је кршевита земља и мора сваки комадић плодне земље да се ђубри и насипа, а то све зуче жена са својим мужем. И пошто је издржала једно жарко лето, које није донело богзна какву жетву, има да се бори са јаком зимом.

Јеврејска жена и хришћанка више се муче, док је муслиманка поштеђена тешких послова. Ту се коран поштује до крајњих граница и жене су забављене као негде. На сваком кораку сретају се жене како иду као неки фантоми. Чак су покривене и девојчице од седам година.

Живот муслиманске жене протиче у тишини, покрај водоскока, ў баштама мирта и јасмина.

Дамаск је варош цвећа, као што је Бејрут приморски град. Муслиманка у Дамаску разликује се од Египћанке. Египћанка се приближава европској жени, док у Сирији Муслиманка живи повучено и избегава сваки контакт са Европљанима. Велика је опасност за жену у Сирији. Ако покуша да скине покривало. Једна млада Муслиманка у Дамаску, која је била образована девојка, реши се једног дана, обуче европско одело, и без фереџе изађе на улицу. Али је зло прошла јер је један фанатик напао и избио насред улице.

Млада девојка обрати се једној редакцији с молбом, да се њен случај изнесе, јер није она једина жена која чезне за слободом.

Ханума Танедин, једна отмена дама, дочекује у свом харему. Али њен харем је салон и она обучена са европским укусом. Не зна француски, већ само свој матерњи језик, а њене кћери говоре перфектно француски.

И у току разговора, изражава своје жаљење, што није још муслиманка оно исто што и жене на западу.

Муслиманка из Ливана.

Јеврејке у Јерусалиму.

Јерусалим.

ПОКОЈНИ МЕКСИКАНСКИ ГЕНЕРАЛ ОБЕРГОН И ФИЛМ.

Генерал Обергон, који је како је познато, страдао летос од атентата — када је био изабран за председника републике, — био је у свом животу жесток противник филма, и није никада одлазио у биоскоп.

Али једном га је ипак успело одвести у биоскоп, а то је пошло за руком заповеднику мексиканске ваздушне флотиле и то, приликом приказивања филма „Вингс".

Ово свечано приказивање било је 22. јуна о. г., дакле кратко време пре самог атентата, и генерал Обрегон био је тада први пут у биоскопу. Али његово одушевљење тада није имало граница.

Међутим, нико није ни слутио, да је то био и последњи пут, што је генерал био у биоскопу.

КАКО ЈЕ РИЧАРД АРЛЕН ДОШАО ДО ГЛАВНЕ УЛОГЕ У ФИЛМУ „ВИНГС"?

Када се зна, да Америка има много лепих и талентираних људи код филма, многи ће се питати, како то да је баш Ричард Арлен, о коме се до данас није ништа чуло, био изабран за главну улогу у филму „Вингс"?

Ево, како се то догодило:

Ричард је био пилот код Ројал Флајинг Корпса, где се истакао као ванредан и талентован авијатичар. За то је сазнао и Вилијам Велман, коме је такав тип био потребан за снимање „Вингса", те је отишао да га види. На први поглед Ричард му се свидео, и кад га је Велман позвао на пробно снимање, пошао је веома одушевљено и незнајући, шта се за тим спрема.

Неколико метара негатива било је довољно да се види, колико је Ричард способан за ту улогу, и кад су му после неколико дана понудили уговор, он од чуда није могао ни једне речи да проговори.

Као партнерку представили су му дражесну Џобину Ралстон, познату по својим ранијим креацијама у Харолд Лојдовим филмовима. После извесног времена заједничког рада он се толико одушевио, да је Џобину замолио за руку, а кад је филм „Вингс" био довршен, није му донео само славу, већ и лепу Џобину.

Кажу, да је то био један од најоригиналнијих бракова, који су се уопште у Холивуду склопили.

Шиндлехеров Сановник, највећи, потпун, има 368 страна, добијете у Ратарској 33 за 15 дин. Поштарина засебно.

МАЊЕ ЗЛО.

— Зар вам не смета када се ваша супруга овако мршти?

— Ни најмање. Када је добро расположена а она онда пева!

НА ПОЧЕТКУ ШКОЛСКЕ ГОДИНЕ

— Ко је створио све то што видиш око тебе, брда, шуме, поља и реке?

— Опростите, господине професоре, али ја то не могу да знам, пошто сам тек пре неколико дана први пут дошао овамо у варош.

КОМУНИСТА И БУРЖУЈ.

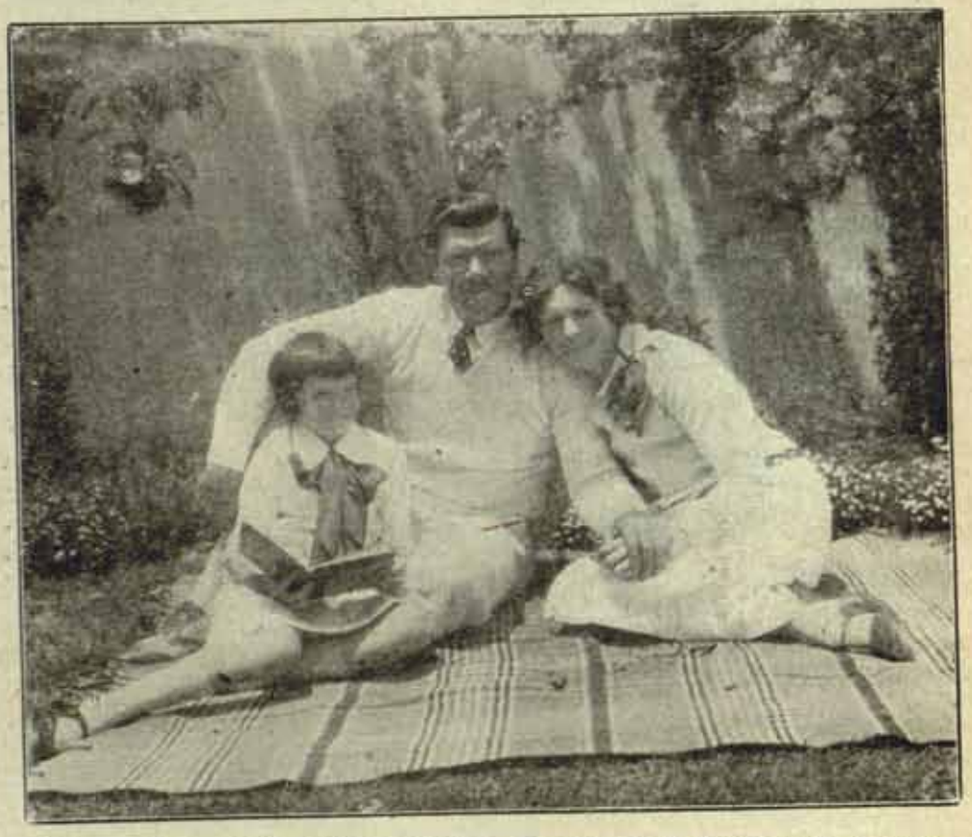
Комуниста: — Доћи ће дан, када ћете бити приморани да нам предате све што имате.

Буржуј: — Драге воље, ја имам кијавицу и срдобољу.

*

Пријатељ пријатељу који је требао да отпутује: — Шта је се то десило, да ти је умакао воз?

— Оно што се никад не дешава, воз је отишао на време.

„Страшни" филмски разбојник Џорџ Банкрофт, у приватном животу

„Жене имају бољи филмски критеријум од мушкараца“

На то мушкарац скаче и доказује, како он има много бољи критеријум.

Али то вам не вреди. Сами власници и чланови биоскопа то тврде.

Врло је занимљиво чути мишљење власника о биоскопској публици.

Господин Ешкенази, члан биоскопа Корзо, где увек има највише женске публике, и зато се тај биоскоп може назвати женским биоскопом, најпохвалније се изражава о женској публици.

— Ја сам просто очајан, кад на премијери видим више мушкараца од жена. Мушкарац гледа биоскоп из задовољства и забаве, жена са уметничким разумевањем и одушевљењем. Кад мушкарац изађе из биоскопа он више и не мисли на филм, а жена тек тада размишља. Првој другарици, коју сретне хвали филм, и препоручује да одмах гледа. Она натера и мужа да гледа, док муж никад не може да натера жену да гледа филм који јој се не свиђа.

Много боље жене разумеју филм, имају савршенији критеријум, јер оне се интересују за живот старова, читају о њима, и свака жена читав је један регистар. Запитајте је ма о ком филму, о игри глумаца, режисеру, све она зна до ситница, и све запамти.

Најлепшу и најстрашнију филмску критику чуо сам од једне шипарице од шеснаест година.

То је најсимпатичнија филмска публика, и највише гледају филм између 14—18 године.

Њихов идеал је сада Чарлс Фарел. Џона Џилберта су мало занемариле. Например, у „Козацима“, њима се више допао Нале Астер, а за Џилберта су казале, да је лично на Циганина и зато им се није свидео.

Код наше публике се опажа, да васпитава свој укус. Данас се тражи, не само име филмских старова, већ и име редитеља. Слаб филм не може да се наметне публици, и она одмах осети шта не ваља. Реклама данас не вреди много, али усмена реклама публике, и њена критика, имају највише важности за биоскопе.

У рекламама се некад претерује, и сваки филм се протура као првокласни, зато је публика неповерљива, и увек чека да она види тај филм.

Данас се сваки филм не гледа. Она публика која може у свако доба да дође у биоскоп, и разуме филмску уметност, размажена је, засићена и бира филмове. Недељна публика гледа сваки филм. Један радник, који има само недељу слободну, хоће да проведе пријатно у биоскопу. То је симпатична публика, јер је жељна биоскопа, и одушевљава се. Она аплаудира, узвикује, добацује, и уживљује се у сваку слику.

— Који се филмови највише гледају?

— Они, где има највише суза. Што-год више публика плаче, све више воли тај филм. Зато је ове године »Анђео поноћи« сјајно прошао.

— Како пролазе комични филмови.

— Шарло најбоље. Бастер Китон слабије. Бастеров „Генерал“ потпуно је пропао. Чак није могао да се наметне ни недељној публици.

Понеки пут власници биоскопа полажу највеће наде у неки филм, а он пропадне. Такав је случај био у »Корзо«-у, са Бариморовим »Песником вилабундом«. Никада нисам веровао, да ће тај филм да пропадне. Наша публика не воли тај жанр, средњевековне сиже-а, и историјске монументалне филмове. Једино ако су ти филмови везани за име неког великог стара, она их боље прима,

— Који је филм најбоље прошао у Корзо-у ове сезоне?

— »Анђео поноћи« и »Козаци«. Словенски филмови највише привлаче публику. Онда се могу видети у биоскопској сали лица која врло ретко долазе. »Козаци« су се необично свидели нашим београдским Русима, и они нису могли ништа да нађу, што не би одговарало руском животу.

Тај филм је двапута рађен. Први пут је био други хетман и принц, али се показало, да они нису добри, и тек у другој преради дошао је Нале Астер. Он је Немац и одведен је у Холивуд за »Угајгед Артист«.

— Која глумица је идеал мушкараца?

— Мушкарци се највише одушевљавају Гретом Гарбо и Долорес дел Рио. Код жена је подељено мишљење о Грети Гарбо. Неке је воле, а старији женски свет не трпи њену перверзну и фаталну природу. Кад се она утопила у филму »Под јармом страсти«, неке шипарице су плакале за њом, док су се друге радовале.

Тако је г. Ешкенази изнео лепо мишљење о београдској публици, а нарочито о женама, што ће њима ласкати.

Мир-Јам.

СТАКЛО — НАЈСТАРИЈИ ПРОНАЛАЗАК

Стакло је најстарији проналазак човечанства. Херодот приписује Феничанима тај проналазак. На египатском сликарству стоје насликане боце још пре две хиљаде година. Феничани нису били једини фабриканти стакла. Грци су били још боље усавршени у том послу.

Римљани су имали своје мајсторе стакла васпитане у египатским школама. Кад је пропало римско царство, тај посао су наследили Византинци и радили су га све до Хришћанства.

Турци су протерали све те мајсторе ,а Венеција их је примила и ту настаје савршена израда стакларије. Венецијанско стакло почело се славити свуда по свету и све државе су се угледале тој индустрији на град дуждева.

Фабрикација стакла није тежак посао, зато је његова историја у врло далекој прошлости. Кроз векове тај се посао усавршавао, и на далеком истоку израђивало се стакло са исто толико финесе као на западу.

Кристал је пронађен тек у седамнаестом веку. У деветнаестом веку толико се ценио кристал, да се стакло обично одбацивало у отменим кућама.

МЕЂУ БОГАТАШИМА.

— Писао ми је мој муж из Париза и пита ме да ли да ми пошаље Тицијана или Рембранта. Шта ви о томе мислите?

— Ја мислим да ови француски аутомобили нису тако издржљиви. Зар не би боље било да изаберете једног Форда?

ОЛАКШАВАЈУЋА ОКОЛНОСТ

— Доста већ! Ухватили су вас када сте узели кишобран господина професора. Имате ли још шта да кажете?

— Имам. Олакшавајућа околност. Господин професор би га и тако тамо заборавио!

ОБРНУТ СЛУЧАЈ

— Недам вам ништа, јер ви чим добијете динар трчите право у ракиџиницу.

— Не, овога пута ми можете дати. Већ сам био у ракиџиници.

МАЛО ИРОНИЈЕ

Када не би тако добро осећали сопствене грешке, свакако да их не би с толиким одушевљењем проналазили код других.

*

Старци радо дају савете. То је несумњиво најбољи начин да се маскира прошлост, која им је допринела да дођу до њих.

МОДНЕ НОВОСТИ ЗА ВЕЧЕРЊЕ ТОАЛЕТЕ

Ружичаста хаљина од креп жоржета украшена штрасом, допуњава се са истобојним кепом од велуршифона и оковратником од лисичине.

—

Јако декоративан вечерњи мантил од црвено златног броката допуњен лисичином боје бежроза.

Сребрни турбан украшен лепом иглом нарочитог облика.

—

Лево доле: Изванредно леп крзнени мантил од самура.

—

Нове вечерње ципеле израђене су од броката и украшене штрасом. Са њима се носе чарапе у истом тону.

Син северног вука

— Џек Лондон. —

Џек Лондон је свакако један од најславнијих писаца и његов снажан и изразит стил трепери необичним богатством емотивности. За Џека Лондона може се с правом рећи да је то амерички Максим Горки, човек који је сам себе уздигао из најнижих слојева друштвених до славног светског књижевника. Приповетка „Син северног вука" препуна је интересантних детаља и ванредне животне снаге.

*

Човек је ретко када у стању да правилно оцени жену све дотле док је не изгуби. Недостаје му представа о нежном даху, која око себе шири женско поколење, све дотле док дише тај ваздух, али ако му је одузмете, у његовом животу отвориће се тада де се јавља све већа празнина и он сам некако неодређено да чезне за нечим што ни сам није у стању да јасно изрази. Ако његови другови немају већег искуства но он сам, врте над њим забринуто главама и лече га разним снажним лековима. Но чежња и даље траје и напротив све више расте; човек губи интересовање за ствари свакодневног живота и најзад се доиста разболи; али једног дана када му празнина постане управо несношљива, сине му у глави познање шта му у ствари недостаје.

Чим ово душевно стање захвати неког човека у Јуконском пределу, он онда, ако је лето, снабде чамац намирницама, или, ако је зима, упрегне псе и пође на Југ. Неколико месеца доцније, претпостављајући да има вере у ову земљу, врати се са женом која ће делити с њим ту његову веру, а по потреби и његове невоље. То наравно само потврђује урођену мушку себичност, и води нас једновремено незгодама Скруфа Макензија. Цео тај догађај одиграо се давно, још раније но што је навала копача злата утапкала и раскопала овај предео, и док је још Клондајк био чувен само својим ловом на лососе.

Скруф Макензије имао је на себи очевидне знаке да је рођен у пограничној зони и да је тамо живео. На његовом лицу беху знатни трагови двадесетпетогодишње непрекидне борбе с природом и њеним дивљим ћудима — последње две године, најдивљије и најгрубље од свих, провео је у сенци поларног круга тражећи злато. И ништа га није изненадило када га захвати поменута „чежњива" грозница, јер као искусан човек видао је већ и друге људе како подлежу њеној моћи. Но ипак није испољавао знаке своје болести, осим што се још приљежније бацио на посао. Целог лета борио се са москитима и испирао златан песак из Суартове Реке. Затим низ Јукон одвезао сплав дрва за грађење до Четрдесете Миље и саградио угодну кућицу на којој би му могли многи позавидети. Кућица је доиста обећавала толико пријатности да су се многи људи пријављивали Макензију за дружбенике. Но он је одбијао њихове жеље осорним речима, пуним одлучности и оштрине, и купио је дупле резерве хране од трговачке поште.

Као што је речено Скруф Макензије био је практичан човек. Ако је кад пожелео неку ствар, обично би је и добијао, али при том никада није ни мало прекорачавао потребне границе. И поред тога што је био син мучног живота и навикао на тешкоће, ипак му се није путовало шест стотина миља по леду и затим две хиљаде миља по океану и најзад још од прилике хиљаду миља до циља свог пута — и све то само зато да пронађе жену. Живот је врло кратак. Скупивши своје псе привезао је на саонице чудновати товар и пошао преко раскршћа река, чије су западне стране одводиле воду до главног тока реке Танане.

Скуф Макензије био је одважан путник, и његови пси беху у стању да издрже већи пут са мањим оброцима хране но ма која друга запрега у Јукону. Три недеље доцније ступио је у ловачки логор Прута, насељених крај Горње Танане. И сами Индијанци ужаснуше пред његовом лудачком одважношћу; јер управо ово племе уживало је рђав глас, а о њима се знало да убијају беле људе због безначајних ситница — на пример за оштру секиру или за сломљену пушку. Ступио је међу њих потпуно сам, а његово понашање сачињавало је дивну смешу понизности, поверења, хладнокрвности и дрскости. Паметно руковање са тако разноврсним оружјем захтевало је доиста окретну руку и одлично познавање варварске душе; но Скруф Макензије био је у овој уметности прави мајстор и знао је када треба поступати помирљиво а када претити боговским гњевом.

Најпре је отишао да се поклони поглавици Тхлинг Тшеку доносећи му као дар две ливре црног чаја и дуван, чиме је задобио његово најискреније поштовање. Затим се умешао међу људе и девојке; а Индијанци те вечери приредише весеље. Утапкали су снег у облику правоугаоника од прилике двеста стопа дужину, чија је ширина чинила четвртину целе дужине. Затим су у средини запалили дугуљасту ватру и на обе њене стране набацали смрекине гране. Сви су напустили своје шаторе и од прилике стотину поданика овог племена певало је у част госта своје народне песме.

За последње две године Скруф Макензије беше научио оно неколико стотина речи њиховог језика, па што више беше научио и да изговара њихове тешке грлене гласове наречјем и да употребљава обрте и сликовите и коване делове њиховог говора. Одржао је дакле свечан говор по њиховом начину, задовољавајући инстинктивну љубав Прута према песништву примитивним полетним и говоричким обртима и сликовитим украсима. Када су затим Тхлинг-Тшех и чаробњак одговорили истим тоном обдаривши човека ситним поклонима, придружио се Скруф њиховој песми и показао велику умешност у њиховој игри у новац, званој „педесетдва прута".

И Индијанци су пушили његов дуван и били задовољни. Но млађи људи понашали су се изазивачки; ушао је у њих дух хвалисавости, о чему су јасно сведочиле заједљиве алузије безубих жена и кикотање девојака. Познавали су само мали број белих људи,— „Синова Вука", али и од те неколицине имали су изненађујуће поуке.

Ове ситне примедбе нису наравно измакле пажњи Скруфа Макензија и поред тога што се правио очигледно равнодушан. Затим пак у ноћи, увијен у крзна, премишљао је поново о свему, озбиљно је премишљао, и пушећи лулу за лулом цртао је при том у глави тачан план свог ратног похода. Само једна девојка му се овде свиђала — и баш никоја друга до-ћерка поглавице, Заринска. Цртама свог лица, обликом свог тела, својом целом појавом одговарала је најбоље белчевој представи о лепоти и разликовала се готово неприродно од својих саплеменика. Она ће бити његова, учиниће је својом женом и назваће је — па, можда — Гертрудом! Одлучивши то окренуо се на бок и заспао — прави син свог завојевачког племена.

Али то је био тежак посао и ни најмање лака игра; но Скруф Макензије поступао је вешто и лукаво, са равнодушношћу која је бунила Пруте. Настојавао је на све могуће начине да код људи створи ути-

Лионел Баримур, муж, удара својој жени, Ајлен Прингл, жиг, као знак вечите својине, у филму „Кад се павине руше" . . .

сак да је одличан стрелац и савршен ловац, а цео логор се разлегао од гласне похвале када је оборио лоса на даљини од шест стотина јарда. Једне вечери посетио је поглавицу Тхлинг-Тинена у његовом шатору од лосових и собових кожа и говорио је цветним речима и штедро раздавао дуван. Није такође ни пропустио да почаствује чаробњака; знао је како он има велики утицај на своје људе те је необично желео да од њега створи савезника. А поштовани господин понашао се гордо и узвишено, одбијајући сваку благонаклону жртву, те је дакле неоспорно у будуће требао бити сматран за непријатеља.

Макензије, ма да није имао до сада згодне прилике да проговори са Заринском, послао јој је крадимице многе погледе који су довољно откривали његову намеру. И ако га је Заринска добро разумела ипак се кокетно окружавала кругом жена увек када су се људи удаљили, а и поред тога Скуф Макензије могао се састати с њом насамо. Али није журио; у осталом знао је да девојка хтела нехтела неће се моћи одбранити да не мисли на њега и неколико дана таквог премишљања послужиће корисно његовој просидби.

Најзад једне вечери када је већ мислио да је дошао згодан тренутак, изашао је нагло из задимљеног стана поглавичиног и упутио се суседном шатору. Заринска као и обично седела је окружена женама и девојкама, а све су биле запослене шивењем моказина и везовима са перлама. Смејале су се када је ушао и вицеви су падали на њега и Заринску. Скруф Макензије без устезања избаци једну за другом напоље на снег и оне наравно раширише по целом логору вест о томе шта се догодило.

Скруф је умео добро да спроводи своју ствар и при том још девојчиним матерњим говором, пошто она није знала говорити његовим родним језиком; од прилике два сата доцније је пошао је да иде.

„Заринска ће дакле поћи у стан белог човека? Добро! Проговорићу сада с твојим оцем јер он можда неће бити истог мишљења као ти. Даћу му богате дарове; само не сме да тражи сувише много. А шта онда, ако каже не? Добро! Заринска ће и поред тога поћи у логор белог човека".

Подигао је већ био кожну завесу на шатору, у намери да изађе, када га тихи позив девојке врати натраг к њој. Заринска је клекла на колена на простирку од медвеђе коже, са лицем озареним правим Евиним сјајем и почела бојажљиво откопчавати његов тешки појас. Гледао је неповерљиво и зачуђено напрежући слух да му се не измакне ни најмањи шум с поља. Али њен даљи поступци одагнаше Скруфове сумње и он се осмехну задовољно. Извадила је из свог завежљаја канију за нож, израђену од лосове коже а која се блистала дивним украсима од перла фантастичних шара. Затим је извадила Скруфов дуги нож, гледала са поштовањем његову оштрицу и готово осећајући искушење да је опроба палцем, а најзад брзо стави нож у његову нову канију. После тога помакла је нож на уобичајено место, у право на бок Скруфов.

Наставак на 22. страни.

Брачна политика

У браку је муж гласач, а жена мандатор. Њен мандат се састоји у титули госпође. Та јој титула доноси многе привилегије. Прво, право на мужевљеву плату. Ако је вешт политичар и финансијер, она ће успети, да јој муж првог 'реда у руке целу плату, као неку дневницу. Она има права да прави дугове, и закључује позајмице. Око зајмова увек се воде велике дискусије и у скупштини и у држави, и госпођа се не усуђује, напак, да искористи свој мандат у те сврхе. Њена политичка моћ најбоље се огледа на емоционалном терену. Ако је дипломата, она остварује сваку своју жељу. Осмејци, погледи и загрљаји помоћна су средства у тој брачној борби. Брак је борба, зато је и љубавна политика оправдана. Кад неко на улици вреба мужа, госпођа треба да удвостручи своју пажњу, да би ојачала свој утицај, а паралисала супарници. Ако би била љубоморна треба да крије то осећање, јер тиме доказује мужу да он више вреди, кад она пати због њега.

Жена, која је у стању да сакрије своју љубомору, одличан је дипломата. То осећање прати љубав као сенка, али госпођа треба да се труди да тако стане, да се сенка слије с њом, и сва осећања да су у њеној унутрашњости, и по могућству да им спречи рефлексивне покрете.

Политичар мора да буде и муж, јер он је гласач ,а гласачи увек прате рад оних којима су дали поверење. Господин мора да буде увек у току свију осећања и узрујавања госпођиних. Ако је она љута, мора да се заинтересује за то непријатно узбуђење у њој. Ако она уздахне, треба да се потруди, да дозна где је извор томе уздаху. Уздах има свој извор и утоку. Утока је нека мануфактурна или конфекциона трговина, и кад се господин са целом својом фигуром и новчаником утопи у неку конфекциону радњу, и исплива одатле носећи мантил госпођи од крзна или штофа, госпођини уздаси изгубе се у маховинастој мекоти крзна.

И муж тада добија од жене такав осмејак, да га све жмарци подилазе. Затим концесије.

О концесијама у браку нарочито сања муж. На првом месту он би желео да има једну доживотну концесију за ноћни излазак.

Ту је брачна перипетија, јер госпођа не воли никада та ишчезавања мужевљева у помрчини, кад она не може да га прати очима.

Како ће сада то питање да се реши. Јер женино »не дам« поклапа се са мужевљевим »хоћу«.

Сад настају попуштања.

Жена, као слаби пол, попушта, али некад жена, иако је слабија, представља пијавицу за човека, и он не може да се ишчупа.

Тада муж треба да каже:

— Јеси ли, жено, ишла скоро у биоскоп«

То су концесије које мужеви дају женама.

Биоскопи од 7—9.

За то време човек је имао седницу, јер мушке седнице увек падају од 7—9, а код жена је уобичајено од 4 до 6.

Док је он изашао са седнице, чекао аутобус, (Ах, ти аутобуси! Због њих мужеви увек закашњавају по два сата) он не може да дође кући пре једанаест.

Жена је мирнија, јер зато време сања о њеном Колману или Џилберту.

И у кући је тишина.

Иначе, шта би вредела свађа! Она дооси инат, а кад је у кући пркос разбија се свака заједница.

Политичар жена мора да има овај принцип: »И ако што видим, правићу се да не видим«. Нигде није потребно погледати кроз прсте као у браку. Муж то не може, јер код њега узаври крв кад види нешто што му се не свиђа, а код жене затрепери суета. А много је лакше обузадати суету него крв.

Ако се неко насмеши на мужа, немојте га напасти; »Која је оно што се смеши на тебе?«

Паралишите одмах ту мисао: »Зар се на мене нико не насмеши?« У браку се своја грешка сматра као победа и право, а туђа као увреда брачног живота.

А по тој логици имају право на победу и муж и жена.

Оковратници од племенитог крзна последња су париска новост. Носе се на хаљинама и капутима.

Ако можете сакрите своје победе, али се не трудите да будете завојевач. Муж тежи да буде завојевач, и та жеља га не напушта до смрти. Жена, која је већ једном освојена, само тежи да окуша своју моћ, и да се увери да ли још може да осваја. Она се приближава до ивице победе, и кад види да је успех на њеној страни не жели да ступа у офанзиву.

Задовољна је и то је доста.

Кад се жени учини да губи своју власт над човеком, покуша на другом да се увери да ли је још има. То су брачна освежавања.

Жена их не тражи увек, човек не може без њих.

Човек некад зажели да се опије животом и излудира. Ако то пређе у хронично пијанство онда брак пропада.

Има таквих и жена.

Дипломата жена мора да буде и психолог и да осети све промене у човеку. Ако може да им нађе узрока, онда нека се труди да их отклони.

Брак мора да се обнавља.

Медени месец личи на једну фину гозбу, где су најодабраније посластице и деликатесе. У току живота лагано трпеза се празни, нестаје и финеса и деликатеса, и једног дана на столу стоји само месо, без икаквог гарнирунга.

Зато треба освежавати трпезу и поново је украшавати посластицама.

И тако се опет живот наставља озарен осмехом.

Мир-Јам.

У МУЗЕЈУ

— Погледај Емилија ову статуу, то је Минерва.

— А она статуа што стоји иза ње то је сигурно био њен муж, је ли мама?

— Не, кћери. Минерва се у упоште није удавала. Она је била богиња — Мудрости!

Отворено писмо београђанки

ГОСПОДИНУ КУМАНУДИУ ПРЕДСЕДНИКУ ОПШТИНЕ

Господине председниче,

Уживајући у лепотама, којима сте раскошно украсили престоницу, ми сматрамо за своју дужност да Вам захвалимо за Вашу бригу и труд, да нам омогућите што бољи живот на хигијенским условима. На првом месту топло Вам благодаримо што сте нас спасли оне наше историске калдрме, од које је ниште патио женски свет. Данас по нашим домовима нема оне уобичајене ранније стрепње: »Да ли ће нестати воде«? А наша деца, као и ми одрасли, поносни смо на уметничку лепоту Калемегдана, где сваки камен и зидина има своју историјску вредност, коју сте Ви открили и пружили нам да уживамо у нашим старинама.

У Вашем целокупном раду осећа се жеља, да убрзате темпо на културном напретку Београда.

Престоница интензивно живи и дању и ноћу, али једна велика препрека њеном ноћњем животу то је — саобраћај.

Не може се рећи да нема довољно саобраћајних средстава, већ се ноћни саобраћај успорава, да то ствара грађанству велике тешкоће, и лишава га најлепшег уметничког уживања — позоришта.

Познавајући Вас као једног од председника општине, који увек излази у сусрет грађанству, ми смо хтеле да Вас замолимо, да решите у нашу корист проблем ноћњег саобраћаја.

Прошле године имали смо ретко уживање, да нас увек општински аутобуси сачекају пред позориштем, и возе публику до најудаљенијих периферија. Тако су и они са Сењака, Смедеревског Ђерма, Чубуре, могли увек да посећују позориште.

Ове године то је укинуто, и још више, после десет сати аутобуси долазе на сваких пола сата, да нико није у могућности да стоји на улици, изложен ветру и киши, и чека аутобус.

Све оно пријатно осећање, које изнесемо из позоришта, разбије се на хладноћи, док даме цвокућу и чекају те ретке аутобусе.

Вама то можда није све познато, али Ви не можете да појмите како је тешко мрзнути се на улици, у лаким ципелицама и танким вечерњим хаљинама, да ни мантлови нису у стању да нас заштите.

И онда нам се увек отргне уздах и хтеле бисмо да кажемо: »Како је немилостив Г. Кумануди према лепом полу, кад допушта да даме са малим Пепељугиним ципелицама дрхте на мразу.«

Али ми то нисмо казале, јер Вам се нисмо никад ни обратиле, да Вас замолимо за аутобусе, који би нас сачекали пред позориштем као прошле године.

Зато Вам сада, господине председниче, шаљемо нашу најтоплију молбу, да нам изађете у сусрет.

Вама је познато, да сви аутобуси не раде ноћу. На пруги Чубура—Академија Наука некад мора да се сачекује увек један исти аутобус, и док он оде и врати се прође по пола сата. Они аутобуси, који се повуку, могли би да нас сачекају пред позориштем, или да се убраа саобраћај на свима линијама, у оно доба кад се свршава позориште и биоскопи.

Ми се надамо, господине председниче, да Ви нећете одбити ову молбу лепом полу, који гаји према Вама велике симпатије, и да ћете учинити све са своје стране, да се поправи ноћни саобраћај, и омогући и старијем свету да може да оде у позориште и биоскоп.

Надајући се, да нам нећете одбити ову молбу, молимо Вас, господине председниче, да примите уверење нашег особитог поштовања.

Београђанке.

Рихард Арлен, Луиза Брукс и Жерс Пули поткрепљују се.

Бастер Китон и његова жена Наталија Талмаџ забављају се слушајући радио.

ЛОЛА МОНТЕЗ

— Судбина једне играчице. —

Написао **Др. Емил Ленк.**

Авантуристкиња великог стила, жена која је чезнула за највишим задовољствима живота, кулминирајућа страст, централно сунце мушке пожуде, пламена тачка женске љубоморе. Владар, студенти, уметник и свештеник, министар и народ сматрали су је за психу масе. Лола монтез, „шпанска играчица" звала се само на позорници; њено право име било је Елиза Гилберт, рођена као кћи једног пропалог капетана и једног анђела улице. Њена англосаксонска појава, са бујном црном косом и бадемасте форме, крупних и изразитих очију одаваше јужњачки тип.

У 17 години побеже из једног шкотског пансионата и пође са једним енглеским официром за Индију. Он је био нежан и племенит, а она ватрена и у својој заводничкој љубави привлачила је његове пријатеље. После његове преране смрти живела је са грофом Лено, затим са лордом Малмсбури, а доцније се појавила на позорници у Паризу као Марија Долорес Порис Монтез, као „шпанска играчица". Као у лудници окретаху се људи око ових ватрених очију. Она је отерала грофа Поенкареа у смрт, заплитала се у многе процесе, нарочито у Довалонов процес због убиства једног Лолиног љубазника, док је најзад полиција није протерала. Ко би могао знати имена њених многобројних љубавника у Бриселу, Мадриду, Енглеској, Русији, Прагу, Немачкој, Бечу и у Риму? Гроф Александар Порвански пропаде, Мадрас заврши на губилишту, Динаре, њен други супруг погибе у двобоју, у Берлину заведе једног принца, тада владајућег кнеза Хајнриха Лобенштајна. У Баден-Бадену освојила је барона Малтица, — али сви они вероваху да су вољени и поред тога што је све мењала никад никога није разочарала: Поседовала је урођену тактику у љубави која никада није доносила умор њеном светом и лепом грешништву, њеној специфично неизлечивој болести. Она је освајала, али није доносила разочарења. Освајала је људе, тврдећи да је њихова робиња. Пљачкала их је и награђивала; била је у стању да учини људе богатим и да им испуни живот. Тако је дошла у Минхен.

Интендант краљевског позоришта, осорни генерал Фреј, одложи њено гостовање и поред тога што је имала лепе ноге. Она тада оде коморнику, грофу Рехбергу — за кога је жеља ове жене од расе била наредба, — и замоли га за аудијенцију код краља; коме би год упутила осмех тај је бивао изгубљен. Заслужује толико труда да је човек види, јавно је коморник Лудвигу I, који је владао већ 23 године. Шта све тај краљ није учинио за Баварску? Подигао је многе културне установе, био је меценат свих уметника и научњака. Али вечита женскост га је привлачила. Било му је лакше да влада но да се одупре жени. У његовој галерији лепотица беху заступљене најлепше жене: Леди Еленборуг, надвојвоткиња Софија, леди Спенс, Амалија од Шиндлинга. Али Лола Монтез баци све у засенак. „Дозволите, сеньора", рече јој 61 годишњи краљ, приликом њене прве посете, показујући при том на њено попрсје, — „зар може толика лепота да буде природна?"

Лола извади нож — краљ се побоја атентата, — и једним потезом расече своју сомотску хаљину на грудима откуда искочише бујне дојке. Сасвим је појмљиво да су јој сада лежали пред ногама и краљевска позорница и владар. Публика беше занешена чудом: савршена ритмика, бујна страст поред потпуне лепоте и женске демоничности.

Цео минхенски мушки свет, гимназисти и студенти, чиновници и племићи, беху очарани овом женом, прототипом веселог, играјућег, диониског оптимизма. Као врела лава прели њена чулност варош. Зар она није била симбол слободе? Баварску беше захватило слободоумље. Свештенство, језуите, видеше одмах у Лоли тип греха, анализирали су њен ход, одело, рачунали су краљеве издатке за љубав. Тако су створене две странке: за и против Лоле. Баварска је сада водила само једну борбу: за и против Лоле; настаде време вулканског потопа друштва. Наједном видеше разрушен тај свет који је, некада био моћан; шта ће бити сутра није могао нико предвидети. Људи нису питали за закон и право, већ следоваху само откуцаје свог срца.

Питање манастира, један од главних проблема језуитских, било је сада у парламенту и против гласа министра Абела одложено, а по жељи Лолиној покренуто је питање сталежа и економских проблема цркве: не манастир већ железнице и канали, нова тржишта, одстрањење царинских тарифа треба да буде у интересу државе. Лолиним посредништвом донет је закон о министарској одговорности, „пошто изгледа да министар Абел жртвује интересе круне и земље хијерархијским интересима".

Духовни вођа клерикализма био је професор Јозеф од Гереса, познати заступник романтичне школе, који је у младости сањао о прикључењу своје домовине, Рајнске покрајине Француској Републици; он је основао први немачки политички часопис „Рајнски Меркур", који је означио Наполеона, због његовог значаја, као шесту Велику силу. Герес, борац за католицизам, био је један од најзначајнијих немачких црквених научњака новијег доба. Супротности између његове младости и старости могу се означити као дан и ноћ. 1819 године пруска влада га је прогнала због његове одважне противнародне политике, и из изгнанства, у Француској он пише: „Младост у борби против старости претвара се у мржњу, која нитковима и будалама, што у овоме узимају учешћа сваки дан чине оправданим".

У старости је затим прешао у клерикални логор. Против овог „огромног пера" подиже се Лола Монтез. Он тада довикну клерикалима: „Краљ хоће да се отресе нас, његових пријатеља, због једне наложнице. Треба ослободити краља и канца жене и објавити крсташки рат безвернициима"!

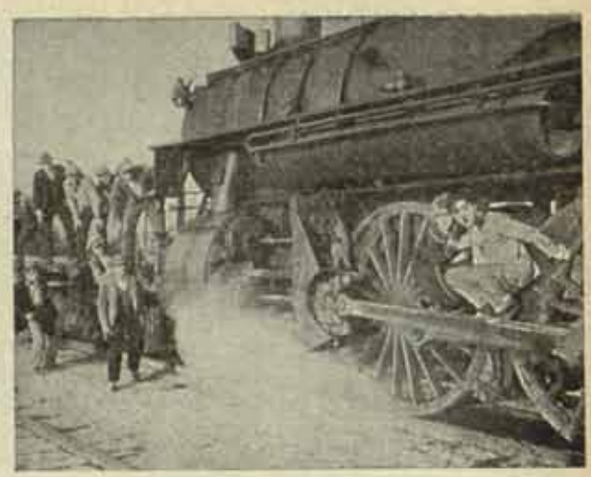
Католичка странка је испудила од шефа полиције Абеловог министарства један рапорт и поднела га краљици: „Утврђено је да сеньора Лола Монтез... одржава везе са револуционарним и републиканским вођама, који из Лондона спроводе своју европску пропаганду... У Петрограду је то открио министар полиције гроф Бекендорф и упозорава да се не дозволи њено приближавање ни краљу, ни великој кнегињи. Једна карактеристична изјава енглеског посланика у Минхену ухваћена је недавно: Кроз две године неће више седети ни један немачки принц на престолу. То је наговештај и путоказ ка апарату пада, коме су наложнице одане. И ако доказни материјал није потпун ипак има доста разних вести и других подозривих наговештаја". — Резултат овог покушаја био је тај да је краљ сменио министра Абела.

Минхенски шеф полиције изјавио је лично краљу: „Величанство! Изгубили сте најлепшу перлу из ваше круне, љубав свог народа". Краљ му на то одговори: „Јесте ли били у народу пре но што сам вас позвао овамо? Да ли овде добар ваздух? Идите поново у народ". Владар је објашњавао изјаве Лолине у Баден-Бадену и у Берлину о наредби краља Вилхелма IV, као новинарска преклапања. Саградио је малу палату Лоли Монтез у Барerовој улици. Шта зна Клерус, шта зна народ о Лолином „пламену у младалачким очима".

Наставак на 23. страни.

Из продукције Арстистик-филма. — Филмови који долазе: 1.Ралф Инц и Луј Вилсон у филму „Острво Греха и Ужаса". -- 2. Кућа Греха у Шангају. -- 3. Монти Бенкс у комедији „Отмица Милијардерове кћери".

Густав Фрелих и Ларш Хансон, у филму „Повратак", који спада у најбоља дела Уфе у овој сезони.

Жина Мане и Едмондо ван Рил у филму „Тереза Ракен". — Монопол Мозингер.

Кен Мајнард, прослављени каубојстар Ферст Нешинела, појавиће се ове године само још у два филма.

Род ла Рок, Лупе Велез и Варнер Оланд у филму „Пећина ужаса". — Монопол Роса-Филм Николића Десно: Лупе Велез, конкуренткиња славне филмске звезде Долорес дел Рио.

У ХОЛИВУДУ НЕМА НОЋЊЕГ ЖИВОТА

Филмска звезда интересује на платну, у студи-у, код куће. Иако су нам блиске и познате, увек има неких мистерија око њиховог живота.

Оне блистају таквим сјајем, да нам изгледа да их има безброј много. А само је око четрдесет глумица и глумаца који могу да претендују на титулу звезде и добијају по десет до двадесет хиљада долара недељно. Доћи до те титуле врло је тешко. Једном стару потребно је да проведе петнаест година у студи-у, па да дође до звезданих висина.

Догађају се ту и чуда. Тако је Олив Борден постала звезда за три године, а Долорес Костело и Жета Гудал биле су у студију.

То су изузетци, али они дају наде другима да и они очекују бржи успех. Само сви знају, да треба много радити да би се добио назив ведете, а после звезде.

У Холивуду уметници не знају за осмочасовни рад.

Сваки мора да буде у студи-у у девет сати изјутра. Многе глумице маскирају се још код куће, седну у свој ауто, и како уђу у студио одмах заузимају позу за снимање. У пет сати после подне ручају, па опет настављају рад све до девет.

Зато у Холивуду нема ноћњег живота. У једанаест сати увече улице су потпуно празне и мирне, нити један ауто прође. Цео тај филмски свет је уморан и жури кући да легне, јер сутра треба устати рано.

На неким биоскопима стоје афише »Овде долазе филмски глумци да гледају своје филмове.«

Нема у Холивуду ни ноћних локала. Најпознатија је кафана Монмартр и Ханријева где долази Чарло.

Европски глумци прилагођавају се америчанском животу у Холивуду.

Често се у Холивуду приређују излети до Анжела, и аутомобилске трке кроз пустињу.

МОДЕРНА МЕТОДА ПРЕНОШЕЊА КРВИ

У свима вековима људи су мислили, да крв, која недостаје болесницима и старцима, могла би се надокнадити крвљу младића или детета. Примитивни народи придавали су крви физичку и моралну важност. И пили су крв животиња, које су биле познате са своје снаге, а Канибали су прождирали срце противника, да би прешли на себе његову храброст.

У последње време лекари лече поједине болеснике и враћају им снагу убризгавањем туђе здраве крви.

Трансформација крви сад је ушла увелико у медицину.

Неки пут се убризгава крв у случају кад неко изгуби велику количину крви. То је најчешћи случај. Та жива крв, која му се убризгава, има све елменте, које је он изгубио, црвена зрнца, која живе и дишу, бела зрнца са својим многобројним функцијама, и све хемиске саставе потребне животу. Акушери и хирурзи врше ту трансформацију. Хирурзи дају нову крв болесницима, да би их ојачали за операцију, а акушери употребљавају те методе у случајевима сталног крволиштања.

Други пут искоришћује се свежа крв за хлоротичаре, анемичне, конвалесценте, којима је потребно појачање крви да би се борили са разним болестима.

Резултати те трансфузије некад су права чуда.

Још у осамнаестом веку лекари су мислили да убризгавају човеку животињску крв. Али било је несрећних случајева и они су морали да напусте ту идеју, јер животињска крв отров је за човечији организам.

Једина је могла бити употребљена крв истих бића.

Да би се олакшала та ствар, категорисани су људи у четири групе по крви и према томе спајала се крв истих група.

Најважније при преношењу крви та је апарат који убризгава крв болеснику. Јер, колико је лако изгадити крв, толико је значајно пренети је болеснику у истом стању.

Ту постоје два метода. Најпре »класични«. Тај је процес дужи и често опасан.

Доктор Цанк пронашао је најновији апарат, којим се преноси крв према методи париског лекара Луја Жибе.

Код класичног метода, најпре се узима крв од здравог, па се после преноси на болесника.

Код другог метода у исто време један апарат узима и преноси крв одмах.

Постоји и трећи метод, као калемљење. Кад се просече вена здравом младићу притисне се на вену болесном и на тај начин преноси се крв.

Драги мој мужићу,

од сада се мораш пре бријања **увек** са

NIVEA-CREME

натрљати. Ти видиш да олакшава бријање и да се њоме избегава надражање коже. Ја сама знам да је Nivea-Creme једина крема за кожу, која садржи Eucerita, и на томе се темељи њено деловање. Не оставља иза себе никакав неугодни сјај те подаје младеначки добро неговани изглед. Она је крема која се може употребити као за дан тако и за ноћ. Још данас ћу ти купити једну тубу или кутију.

Из „града студената“

Падова — Споменик Данте-у.

Две падовске студенткиње на излету у Вероии. (× Југословенка).

Падова — Кр. Универзитет. Нова палија од бронзе за успомену студената палих у рату.

Мало је градова, који се могу називати именом правога студентског града, где се живи правим студентским животом и по правилима сачуваним стотинама година.

У таквим су градовима студенти највећа господа, или се барем они сами сматрају за такву. Њима је дозвољено све, и тешко ономе, ко им се успротиви.

Такав један »град студената« јесте **Падова** у Италији, где је најстарији универзитет света. Отворен је пре седамстотина година, исте год. (1222.) када и универзитет у **Болоњи**, и до данас сачувале су се све његове традиције. Падова је иначе мало место, и баш зато се и осећа толико тај студентски живот. На сваком кораку срећете студенте, све остало губи се у њиховоме мору. Преко лета Падова је мртва, странци мирно посматрају њене знаменитости и старине, зачуђени и с неким поштовањем. Али, сви ти Енглези и њихове Енглескиње, које носе одела комбинована од најразличитијих боја, сви Американци и Немци, не могу летњој Падови да дају ону шароликост и живот, као што је почетком месеца октобра донесу студенти. Ту се срећу пријатељи, траже се станови, и — пуне се кафане. Све је пуно вике и смеха, а узане и мрачне улице као да су добиле нов живот и обиље светлости, и као да су се подмладиле од мноштва младости. Стара и тешка универзитетска врата отворила су се и мрачни, од старине мемљиви ходници пуни су као мравињак. Испунила их је младост лепа и весела, пуна снаге и воље, енергије и жеља, да се достојном покаже старога универзитета и да не осрамоти његов глас. Вуку се књиге, праве молбе за испите, спремају се тезе и траже савети. Мрачне дворане добијају свечани изглед. Испитне комисије већају, награђују и осуђују по заслузи. Нови доктори, срећни, не знају од весеља где им је глава, љубе се и стискају руке чак и онима, с којима су дотле били у завади. А пријатељи спремили су већ плакате, које лепе по улицама и ћошковима, којима хвале и у небеса уздижу врлине новога доктора. То му је опроштај и успомена на онај диван, весели и безбрижни живот, који сад мора прекинути и почети нов, тежак и озбиљан. А он то зна, и зато сад жели, да се још једанпут провесели, да се још једанпут надише онога, што ће му после бити забрањено, да се још једанпут осети срећним. Још једанпут у кругу пријатеља, који га истински воле, који су му верни, па онда — у борбу за живот, у мноштину, која ће га сусретати с неповерењем, бојећи се, да јој што год не отме.

Долази зима. Сива магла спустила се до земље. Живот прелази из улица у кафане, дворане за играње и у биоскопе. Студенти имају свуда повластице плаћају мало. Али они су зато ипак свуда највећа господа и једини господари. Не допада ли им се оркестар, концерат се мора прекинути. Сви протести директора или газде локала остају безуспешни. Он скоро не сме ни да протествује, јер зна, да то ништа не помаже, и да тиме неће разбити тврдоглавост младежи.

И тако ето ПАДОВА, та мала варош од 125.000 житеља, пуна је живота, весеља, среће, поносна, што већ толико стотина година одгаја за живот и борбу »нове силе и даје нове људе, који неће осрамотити своје старије »колеге« Алберта Великог, Алберта Галеоти, Забареду, Николу Коперника, Галилеа Галилеи, Ариосто, Тасса и мн. др., некадашње ђаке падовањског универзитета.

А студенти свих народности и језика на свету — има ту студената из свих европских држава, па из Америке, Азије, Африке и Аустралије, дали су тврду веру, да ће остати верни традицијама свога универзитета. Сви они живе у најлепшој слози и пријатељству.

Југословена има доста мало. Неколико Сплићана, један Београђанин, један Шапчанин, и наша најбоља репрезентација — једна Шапчанка, за коју кажу, да је најлепша студенткиња у Падови. И ми Југословени задовољни смо, што и овде тучемо остале, ако већ не другим, а оно летом наших девојака.

Падова, 18. новембра 1928. год.

Сава.

АСТРОНОМИЈА.

— Гледај, драги пријатељу, баш се на небу појавио бели медвед.

— Ама лакше, ако чује моја жена, мислиће да о њој говоримо.

*

Жена мужу: Пада звезда, брзо зажели нешто.

Муж: — „Драги Боже, учини да моја жена спава тврђим сном, како би могао доцније да долазим кући, а да то моја жена не примети.“

Наставак са 15. стране.

СИН СЕВЕРНОГ ВУКА

То је био призор као из старог доба — дама и њен витез. Макензије подиже девојку и дотаче се лако својим брковима њених црвених усана — пољупцем Вукова, који је њој био потпуно непознат. Беше то сусрет каменог доба са добом гвожђем.

Грозничаво узбуђење је треперило у ваздуху када је Скруф Макензије са знатним ранцем под пазухом подигао застор на шатору Тхлинг Тинеха. Деца су трчкарала напоље доносећи сува дрва на ватру за вечерњу свечаност, торокање женских гласова постајало је све гласније, млади људи са натмуреним лицима стајаху у групама саветујући се о нечем а из чаробњаковог шатора одјекиваху страшни звуци заклетава.

Поглавица је био сам у шатору са својом женом разроких очију, али један једини поглед Макензијем откри да је новост већ опште позната. Прешао је одмах на ствар помакнувши канију украшину перлама напред на видик, у знак своје веридбе.

„О, Тхлинг-Тинеху, моћни поглавицо Прута и земље тананске, владару над лососима и медведима, над лосима и собовима! Бели Човек долази к теби са великом намером. Много месеца је његов стан био празан и он се осећаше усамљен. Његово се срце храпило ћутањем и чезнуло за женом, која би му седела уз бок у његовој кућици и која би га дочекивала топлом ватром и укусном вечером, кадгод се врати из лова кући. Слушао је чудне звуке — — цупкање дечијих мокасина и њихове звучне гласове. И једне ноћи имао је визију; спасио је Гаврана, који је био твој отац, узвишеног Гаврана оца свих Прута. А Гавран рече усамљеном белом човеку: Обуј мокасине и прикопчај снежнице, натовари храну за много дана и скупоцене дарове за поглавицу Тхлинг-Тинека. Јер, окренућеш своје лице на ту страну где пролетње сунце редовно запада за обзор, и путоваћеш у товачки крај тог моћног поглавице. Тамо ћеш предати драгоцене дарове, а Тхлинг-Тинех, који је мој син, постаће ти отац. У његовом шатору борави девојка. Ту девојку ћеш узети за жену".

„Тако је, о поглавицо, говорно велики Гавран. Полажем дарове пред твоје ноге; јер дођох по твоју кћер!"

Старац се зави још више у крзна свестан краљевског достојанства, али је очигледно оклевао са одговором; у то време један младић, увукао се у шатор и журно саопштио поглавици позив да дође на саветовање, па опет ишчезао.

„О, бели човече, кога смо назвали Стрелцем Лоса и кога такође знам под именом Вук и сини Вука! Знамо да си пореклом из моћног племена; и поносни смо што си гост наше свечаности; али краљевски лосос се никада не спаја са псећим лососом, нити Гавран са Вуком".

„Није тако!" узвикну Макензије. „Сусретао сам већ често кћери гавранове у логорима Вукова — индијанску жену довео је Мортимер и Трегицо и Банаби је овамо дошао пре две године, а слушао сам још и о другим тако удатим Индијанкама, ма да их лично нисам видео".

„Сине, твоје су речи истините; али то је увек било неједнако спајање, као воде са песком, као снежне пахуљице са сунцем. Нисам ли се никад срео са неким Дасоном и његовом индијанском женом? Не? Дошао је у овај крај пре десетак година. Први од свих Вукова, у опште. Пратио га је један одважан човек, прав као прут од врбе, висок и снажан као поларни медвед; али срце је имао као летњи месец; његова — "

„Ох"! прекину га Макензије, познавајући појаву у поларним крајевима — „Малемут Кид!"

„Јест, он — моћни човек! Знате ли што о тој жени? Била је то рођена сестра Заринске".

„Не, поглавицо; слушао сам само о том догађају. Масон — далеко, далеко на северу, смрека отежала годинама пружила му је последње уточиште. Али његова је љубав била неизмерна и имао је много злата. С тим златом и са својим сином његова је жена путовала безбројне дане до земље где и зими греје сунце и где и сада живи; нема тамо јаких мразева, ни снега, ни летњег поноћног сунца, ни зимске подневне ноћи".

У том га прекиде други изасланик са хитном наредбом од окупљеног савета. Када га је Макензије избацивао из шатора у снег, спазио је летимице прилике које су се кретале испред огња, око кога се окупио савет, чуо је дубоке мушке гласове како певају у ритму и предосетио је да то чаробњак распаљује гнев народа. Време је одмицало. Окренуо се дакле поглавици.

„Чуј! Хоћу твоју кћер за жену. И то одмах. Погледај, овде је дуван, чај, много кутија шећера и топлих капуљача и марама, добрих и великих истовремено, а ево и праве пушке са много меткова и барута".

„Не", одговори старац борећи се сам са собом да се одупре огромном богатству распоређеном крај његових ногу. „Управо сада су се искупили моји људи на саветовање. Не желе овај брак".

„Па ти си њихов поглавица".

„Али моји млади људи бесне, јер су им Вуци узели девојке и они немогу да се ожене".

„Чујме, о Тхлинг-Тинеху! Пре но што се ноћ промени у дан, Вук ће се окренути са својим псима Источним горама и поћи ће у јуконски крај. А Заринка ће правити пут његовим псима".

„А није искључено, да ће моји млади људи пре но што превали поноћ, бацити месо од Вука псима и његове кости разбацати по снегу да их тек пролеће открије".

(Свршиће се)

Велики илустровани ЦЕНОВНИК

добијете бадава! Затражите га код Складишта

MEINEL I HEROLD

ТВОРНИЦА ГЛАЗБАЛА, ГРАМОФОНА И ХАРМОНИКА

R. Lorger MARIBOR Бр 145.

Виолине од Дин. 95.— Ручне хармонике од 85.— Тамбуре од 98.— Грамофони од 345.— на више.

„TOBLER"

Светска фабрика чоколада, бонбона, какао.

Патентиране у целом свету:

TOBLERONE: са алпијским медом и бадемом

NIMROD: са малцем и бисквитом

TOBLERIDO: битер-чоколада за гурмане

Тражите свуда.

Сва чоколада пуна Витамина

Наставак са 18. стране.

ЛОЛА МОНТЕЗ

Посматрамо њену слику у минхенској галерији лепотица: то је чаробно створење, прави догађај, светица и жентурина гледа на нас и разумемо краља који је са Лолом сачињавао парламенат у двоје, где је при гласању она увек имала већину. Било би јој неугодно када је не би имала. Морала је бити активна на двору када је као грофица Ландсфелд добила могућност кретања у највишим круговима. Грб са четири поља пројектовао је сам краљ: на плавом пољу један дивљи, крунисани лав, на црвеном го мач, на плавом пољу бела ружа. На грбу је била грофовска круна украшена са девет перла.

Против овог додељивања племићке титуле протестовали су министри Абел, Гумпенберг, гроф Зајнхајм и Шренк. Али краљ је учинио кратак поступак и објашњавао овако својој пријатељици:

„Отпустио сам све моје министре! Језуитска регимента је престала да влада у Баварској... Када се ти не би звала Лола Монтез, већ Лојола Монтез све би онда било у реду"!

Министар Георг од Маурера набавио је за Лолу баварско домовинско право и поверено му је да образује ново министарство, „министарство јутарњег руменила".

Монтез је краљица слободоумног Минхена, божанство удружења Алеманија одакле врбује своје личне пријатеље. „Лоламаји", како их зову, носе боје своје патроне, црвено-плаве траке које је добила. Председава често у крчмама, што значи необичну појаву у студентској историји. „Живела Орлеанска девица, ослободитељка од духовног ропства, женски Каин, који је убио Абела! (Министар Абел). Грофица Каинсфелд било би боље име за њу"! Конзервативна удружења граде Алемане у учионицама и на улици, универзитет је постао поприште борбе између противника и присталица Лолиних, професорски колегиум још у духу министра Абела, подиже најоштрији протест против Алеманије, дакле против Лоле Монтез. Она уклони ускоро професоре који беху према њој непријатељски расположени и нареди, пошто су тек сада настали велики нереди, затварање универзитета. Њена интуитивна пресуда надмаши очекивања свих научњака са четири факултета.

Клерикалски студенти су беснели, дефилујући пред станом професора Гереса, демонстрирали су пред палатом Монтез, а такође и светина је негодовала и звиждала. Пријатељи који беху око ње, саветоваху јој да бежи, да би се престо очувао. Псовке су беснеле, камење полете. Тада Лола приђе прозору са пуном чашом шампањца и узвикну маси: „У здравље баварског народа"! И баци много бомбона, чоколаде и цвећа на светину. Наступи одмах преокрет. Маса кличе одушевљено. У том тренутку краљ иде Лоли кроз масу: „Народ ме воли! Када не би било Лоле, не би требало да буде ни Лудвига".

Али народ се није умирио. Смејао се летцима и карикатурама „Чаробница", Лола са змијом око нагог тела и са отровним пехаром у руци, смејали су се вицевима у „летећим листовима", који су тада још представљали значајан вентил народног расположења. И дневни листови постадоше одважни. Лола беше центар новинарских напада. „Према њеном расположењу морају се министри, државни саветници и цела земља управљати: жандармерија и војска изгледа да су ту само због ње; због ње су удаљени са универзитета најбољи католички професори, али за народ није учињено ништа..., расипање краљево на грађевине које не представљају никакву уметничку вредност, на метресе и мртве збирке, стоји у супротности са одвратним тврдичењем на стварима које су у вези са општим добром".

1848. Кува се у европском казану. Луј Филип је изгубио француски престо, Метерних из Аустрије, Вилем од Пруске, побегоше у Енглеску. У Баварској води се и даље борба око Лоле Монтез и сукоби достижу врхунац. Академски круг постаде огледало баварске душе. Туче на улицама демонстрације, Алемани у метежу светине и полиције, каменовање — а Лола, осећајући се још увек у моћи, одважила се да пође пешице осветољубивој дивљој звери, и у вртлогу страсти све се окреће против ње и она буде притерана у тесnац код Теацинерске цркве, одакле јој је само наоружана војска омогућила бегство. Краљ издаде заповест да се сви трговци и улице око резиденције и Мондезапалате затворе и да се улази поседну војском. Револуција постаје парола. Светина се скупља и песма брује: „Бог који је створио жељезо, није желео робове", а жандармерија на коњима гуши побуну. Две хиљаде виђених грађана минхенских тражили су у општинској дворани отварање универзитета и удаљавање Лоле. Пред краљевим домом светина чека на краљеву одлуку. Најпре не желећи да попусти, у тренутку изгледа на револуцију, дозвољава ипак отварање универзитета. То није довољно, „Доле Лола", вичу сва уста. Министар Беркс саветује: „Величанство, престо је пољуљан: жртвујте ту даму и све је добијено"! „Доле Лола", пролама се из хиљаде гласова. Дрхтећи испише неколико редова на хартију, да грофица Ландсфелд треба за неко време да се удаљи из Минхена. Неописано одушевљење народа — стари краљ пада на под без иједног гласа.

Светина полете у Барерову улицу, прескоче баштенске зидове и рашири се у салону Лоле Монтез, испретура све, опустоши зимску башту, поразбија прозоре и порцелан. Подругљиво промрмља министру Берксу, који је ишао: „Како сте наједном добили одважност да ме силом гоните из града, ви кукавице! чувајте се, ја остајем! Гроф Арко жури јој у сусрет: „Не противите се, грофице, светина пљачка, кола су спремна, ви сте изгубљени". Лола заповеди да је возе краљу у резиденцију, све су улице поседнуте војском и народом, гроф Арко окрене назад и уз погрду народа одвезе се у краљевску ловачку вилу, Блутенбург.

Народ је измирен са краљем. Први пут сада упознао је краљ његову моћ. Месец дана доцније Лола пребучена дође тајно краљу. Вест као муња пролете кроз цео град, свако мисли да је видео Лолу Монтез. Светина опет негодује: пуцњеви, каменице лете на војску и полицију. Краљ Лудвиг је абдицирао у корист свог сина Максимилијана.

Лола Монтез побеже у Швајцарску, затим у Холандију, где се 19. јула 1849. венча са поручником Хелтом, због чије бруталности опет побеже у Мадрид. Њен муж стиже за њом и паде у двобоју због ње. Када се после тога појави у Лондону водила је један дужи разговор са вођом мађарског народа Кошутом. Она је говорила: Бацала сам увек рукавицу снажном полу да му покажем како је мало у праву да се у моралном погледу поставља изнад нас жена. Показала сам женама да ће ако само разумеју да искористе слабости људи, престати бити слаби пол. Није неправедно искоришћавати сваку предност против сујете и дрскости људи... Слава једне жене често није ништа друго до одјек пакости оних људи које жене желе да виде слабе и рђаве да би им затим донеле морални препород. Ви немате права да судите о моралу жена све док не будете строжији према себи самима. Бацила сам вам рукавицу и борићу се догод живим, свим средствима и у сваком облику... Моја природа ми не дозвољава да будем жена са навикама, тако рећи традиционална жена, жена, која сматра за највећу срећу да човеку покаже своје добро расположење и пријатно лице".

Наставак на 30. страни.

Тајанствена Јахта

— Ништа горе ми се не може десити од овога да удишем исти ваздух који и Ви, одговори Марија са изразом гнушања на свом лицу.

— Изгледа да Ви слабо цените моју моћ мржње и освете, рече барон са закрвављеним очима и страшним погледом. Али ја ћу Вам све потанко испричати. Бити бачена у воду да вас поједу ајкуле, сувише је блага смрт према оној, коју сам ја за Вас смислио и према мукама које ћете имати да издржите ове него што Вас смрт ослободи.

— Пазите да ја Вас пре не убијем, повика Марија и полете да зграби једну статуету од бронзе. Али пре него што је до ње доспела, барон је већ био изашао и закључао врата за собом.

Те ноћи га није више видела, али све ствари које би могла да употреби као оружје, биле су уклоњене из салона и њене спаваће собе.

— Била сам будала што сам се издала, помисли она. Боље би било да сам чекала повољнији моменат.

Два дана су је држали затворену у кабини а затим су јој дозволили да изађе на палубу. Појма није имала где се јахта налазила, али није било нигде земље на видику. Барон се попе код ње са оним страшним осмејком на лицу, који јој беше добро познат.

— Видите дао сам Вам прилике да скочите преко ограде, рече он иронички. Али сумњам да ћете Ви то урадити. Живот је сладак, зар не?

Марија не одговори. Сад је била уверена да је он луд или да је бар игноманиран у својој мржњи према њој. Ово се јасно осећавало у његовом изразу кад-год би јој се обраћао Она се удаљи од њега и он је остави на миру. Мало затим чула је своје име, које је неко изговорио шапатом.

— Немојте се окретати, ја сам, Гастон, продужи глас. Ја сам испод овог вентилатора, ако бисте могли да ми дате мало хране и пића.

Док је Марија размишљала о најбољем начину да помогне Гастону, један морнар јој приђе и рече Марија равнодушним гласом.

— Како год жели госпођа.

Кроз неколико минута он се поново врати са ручком, једном флашом вина и минералном водом. Марија је додала Гастону, кроз отвор на вентилатору, већи део свог ручка и две чаше вина. Како је Марија морала да узме натраг чаше, Гастон јој рече да он има једну празну флашу, у коју је пребацио минералну воду.

— Сад сам осигуран до сутра, рече он. Овде имам сигурно место где сам се сакрио. Немојте очајавати, госпођо. Сетите се да смо га већ једном потукли.

Гастоново присуство охрабрило је Марију. Срећом време је било тако топло да је имала довољно разлога да захтева свој ручак на палуби, а још срећнија била што је Димитрије био и сувише заузет нечим да није имао времена да јој прети и да је напада. Он је за све време остао у својој кабини, а кад би излазио напоље, Марија је примећивала на његовом лицу извесну плашњу, очевидно његови планови су га забрињавали. Гастон је био у стању да је обавести у неколико, јер је био чуо разговор машиниста и његовог помоћника.

— Он је продао јахту Рифанцима, рече Гастон. Неколико шефова рифанских треба да преузму власт над јахтом, на неком месту обале, где ће се укрцати пушке, муниција и лакши топови. То је све што сам могао да сазнам, изузев да је барон приметио да француска морнарица сумња на њега па се боји да га не ухвате на делу.

Неколико дана доцније Гастон је успео да сазна још неке податке.

— Рифанци преузимају јахту вечерас, рече јој он. Кад се оружје укрца, јахта ће ићи на извесно место, које је означио барон. Ту ћете Ви изаћи на обалу са њим, али се немате чега плашити. Ја ћу већ наћи начина да дођем до Вас.

Те ноћи Марија је била закључана у својој кабини, али по звуцима она је погодила да се утоварује оружје Тек у поље врата на њеној кабини била су откључана и кад је изашла напоље обала је била нестала са видика. Димитрије се попе код ње.

— Ускоро ћу се осветити, рече јој барон. Опет сам подвалио оним будалама.

Марија осети неку хладноћу око срца. Он је изгледао тако сигуран у себе да и поред све мржње према њему осети известан страх. Тог дана Гастон није био испод вентилатора, што је још више повећало плашњу код Марије. Осећајући се прилично обесхрабрена, Марија сиђе у салон Барон је седео и пио ракију, у коју је сипао известан прашак.

— Зар није моја наука савршена, љубави моја? рече он нежним гласом. Овај мали прашак омогућује ми живот за још два месеца. Без њега, ја бих морао да умрем пре него што потпуно извршим своју освету над Вама. Али за то кратко време, које ми још преостаје, ја ћу имати највеће уживање у мом животу да видим Вас како се мучите... Зар нисте љубопитљиви за Вашу судбину?

— Идите напоље, Ви чудовиште! повика Марија.

— Идем, драга, рече он подругљиво. Запамтите да сам Вас ја толико волео и да сте Ви мене толико волели, да не бих могао да издржим помисао да ћете Ви живети после мене.

Мало доцније Марија се трже, из својих црних мисли услед неког потреса, који заљуља целу јахту. Одмах затим почеше да пуцају топови са јахте. Напољу је владала велика ужурбаност, на место уобичајене тишине. Официри су издавали брзе наредбе а и сам барон драо се као луд Цела ова узбуна била је јасна Марији кад је угледала недалеко од јахте црну силуету „Витеза". Из оно мало познавања ратне вештине на мору, Марији је било јасно да је борба и сувише неравна и да је јахта личила на кутију шибица према огромној оклопњачи. Она потрча према Димитрију да спречи узалудно жртвовање свију њих.

— Имаћете времена да умрете, викну он. Не онако како сам ја планирао, али ипак добро. Погледајте! Ваш љубавник је на мосту тамо. Од његове руке ћете погинути.

„Витез" је био сад тако близу да је Марија могла да види Пола те потрча до ограде машући руком. Али барон је сустиже и повуче назад. држећи је рукама за гушу.

— Нећу више да пизикујем, повикну, сад ћете умрети!

Али пре него што је могао да изврши своју претњу, Гастон се одневуд створи и ухвати га за врат и није га пуштао све док га није потпуно савладао.

— Будите спремни за скакање, повика Гастон ове будале се спремају за бомбардовање оклопњаче.

У том моменту пуче топ са јахте и метак погоди тачно свој циљ. Пол стојећи на мосту, учини један очајан покрет руке. Видео је Маријино махање и надао се да ће се јахта предати и да неће морати да бомбардује лађу на којој се налазила његова љубав. Али хитац са јахте није му остављао времена на размишљање и он нареди да се пуца. Једна паљба отвори јахту на неколико места и она поче да тоне.

Марија скочи у воду према Гастоновом налогу и пошто је ударила о воду ничега се више није сећала све док се није освестила у Половој кабини. Гастон и Луји Полов слуга стајали су поред њеног кревета.

— Хвала Богу, рече Пол, Луји и Гастон су Вас спасли. Остали су се потопили са јахтом.

— Сад сам слободна прошапута Марија.

Гастон повуче Луја за рукав и они тихо изађоше из кабине. Затварајући врата Гастон угледа Пола како држи Марију у свом загрљају.

УДАЉЕНОСТ И БРОЈ ЗВЕЗДА У ВАСИОНИ.

Звезда, која је нама најближа после сунца, звезда Алфа удаљена је од нас десет хиљада милијарди миља. Једна машина која би ишла сто двадесет километара на сат, путовала би тридесет и осам милиона година, док тамо стигне.

Артикус је удаљед сто двадесет и четири хиљаде милијарди километара. Артикус се креће у простору брзином од две хиљаде шест стотина четрдесет милиона километара годишње — и за три хиљаде година што се посматра и бележи на астрономским картама, као да се ни помакао није. Звезда број 1830 из каталога Грумбриџ удаљена је осам стотина хиљада милијарди километара.

Највећи познати елеменат је — Звездани Свет. Не само да се не може измерити стварна укупност или чак видна укупност небесног свода, већ ни онај део што га је наука мерила. Научно истраживање ограничава се на круг од осам стотина хиљада милијарди километара, полазећи од земље. Изван тога круга који обухвата само најближе звезде, светови не одају, у односу према кретању земље, приметно померање, које би нам допустило да запазимо њихову раздаљину, и ми више немамо никаквих података о звезданим просторима. Рачунски испитана васиона представљана је дакле једном сфером чији круг треба да има осам стотима хиљада милијарди километара. Бројеви који обележавају ову сферу јесу највећи бројеви који се могу применити на стварност. Они у обиму дају две хиљаде што четрдесет и пет секседецилиона кубних метара.

Како са друге стране број атома у једном кубном метру износи, ако се ослонимо на хипотетичну величину коју смо атому одредили, један децилион, онда је однос између највеће и најмање ствари такав број, за који наука још није нашла израза. Према латинској етимологији, који формулише колико васиона у себи садржи атома, почињао би овако: два актовигилиона... Тај је број састављен од једне двојке за којом се ређа осамдесет седам бројева.

И тек сада треба тај број помножити са педесет трилиона, претворити га у сто доутригентилиона то јест број од сто две цифре, — ако се усвоји Њукомбова периода, која, базирајући на покретима и брзини звезда према сталном закону гравитације, ограничава целокупни наш звездатни систем на једну сферу простора од шездесет квинтилона километара у пречнику, где хармонично пада сто двадесет и пет милиона звезда.

Заклетва на петлу. У Канади је, ових дана, био као главни сведок, поводом једног убиства, један Кинез. Кинез је положио заклетву, према обичајима свога завичаја, на закланом петлу.

Црвена Бура
Џон Баримор — Камила Хорн.

Маркиза од Паиве

Из московског јеврејског кварта у кнежевски двор

ОД ГЕОРГА ЛЕВИНА

3

„А мени хоћеш тако рано да одузмеш сина, моје једино дете"?

„Ја га не узимам сада, да би ти га за доцније сачувао. Молим те, Рита, немој ме твојим сузама одвраћати од моје намере".

„Ја не плачем. Али шта ће бити ако Хенри неће да иде"?

„Неће да иде? Рита, шта говориш? Хенри је још млад, а ја сам у стању да га на то наморам".

Бланша, која је дотле недишући прислушкивала, учинило је се да чује како се он приближује вратима, те је брзо сишла низ степенице и отишла из куће.

Не обзирући се хитала је улицом.

Тек када је се заморила, застала је и прибрала мисли.

Још ништа није знала о љубави.

Да ли је већ сада волела Хенрија, или ће тек доцније доћи љубав, о томе није мислила.

Али како јој није ишло у главу да је прошао њен леп живот у кући богатог трговца.

Глад, беда и оскудица — то је било страшно, од кога је уздрхтала.

„Ej, госпођице Бланша, од куда Ви овде"?

Хенријев домаћи учитељ, кога је она случајно срела, управио јој је ово питање.

Сада је се сетила да тог дана треба један сат доцније да иде на час. Можда ће бити боље, ако би сада пратила учитеља; начинила је се да ништа незна.

Морала је говорити с Хенријем.

Може бити да ће му поћи за руком да одложи путовање.

„Имала сам да свршим један посао", одговорила је учитељу.

„Онда можемо заједно ићи".

Брзо су стигли.

Хенри је већ седео у својој соби. Он ништа није ни слутио.

Отац је одмах, после разговора с мајком, отишао од куће, а ова није хтела да саопшти сину предстојећи растанак.

Али је Хенрију пала у очи промена на Бланши. Изгледа је бледа и преко обичаја је била расејана. Још је осетио како га она погледа. Чим би у њу управио поглед, она би оборила очи и порумењела.

То никако није пре чинила.

И учитељ је то запазио. У шали јој претио је прстом.

„Госпођица Бланша већ мисли о љубави!"

Њени су се образи зажарили. Оборила је главу и није смела да је подигне.

„Добро, добро, ја се шалим", рекао је крадом погледајући Хенрија, који је такође порумењо.

Обојима је се учинио и сувише дугачак час предавања.

Најпосле учитељ је отишао.

За време ручка изгледали су као и обично.

Бланша је се радовала што Хенријев отац није био за столом.

И ручак, коме се је други пут Бланша веома радовала, прошао је. Рита Херц је се повукла у своју собу да се одмара.

Бланша и Хенри су ушли у собу за свирање.

Она је села за клавир и отпочела да свира. При томе је прошапутала:

„Хенри, ми се морамо растати!"

Он је се јако уплашио. Надао је се да чује од ње нешто сасвим друго.

„Одакле знаш, Бланша?", питао је тихим гласом.

Она је и даље свирала да би је госпођа Херц из своје собе слушала и да би сваку сумњу отклонила.

Сасвим тихо је наставила:

„Реци ми да ме нећеш издати, Хенри!"

„Како можеш то мислити о мени?" запитао је готово срдито, „зар не знаш —?"

Био је збуњен. Пре времена сазрели младић није знао како ће своју велику љубав Бланши речима исказати.

И она је поруменила.

Његов отац ју је и нехотице обавестио о Хенријевој љубави.

Шапућући саопштила му је шта је чула из разговора његових родитеља.

„Хенри", наставила је она умиљатим гласом, „твоји родитељи мисле да смо нас двоје још деца."

Јако узбуђена, ућутала је.

Он је тако јако стиснуо њену руку, да је лагано вриснула.

„Бланша, ако ти још ни знаш, знам ја."

„Дакле заиста ме волиш, Хенри?"

„Више, него себе."

„Хенри, ти си још млад. Ти сада тако мислиш; али доцније када будеш у Паризу и видиш многе лепе младе девојке —"

„Бланша, ни једна није тако лепа као ти. Наскоро ћеш и ти бити млада дама, носићеш свилене хаљине и превазићи лепотом све друге."

Пријатније него музика звониле су у ушима сујетне девојке ове речи.

„Бланша, волиш ли и ти мене?"

„Ах, Хенри, ја не знам како изгледа када се воли!

„Али ми можеш рећи да ли ти се свиђам?"

„Јест, Хенри, волим те као што волим моју мајку.

„А да ли ће ти бити жао ако се сада морамо растати?"

„Јако жао, Хенри!"

Из очију су јој текле крупне сузе.

Сада је осетила тугу не само због тога, што ће за њу престати угодан живот, већ и што ће се растати од Хенрија, што с њим више неће моћи учити и разговарати, што неће слушати његово уметничко свирање.

У њеном младом срцу већ је се била пробудила љубав.

„Дај ми сада један пољубац!" молио је он.

„Хенри!"

„Зашто се браниш, Бланша? Зар нисмо обоје као брат и сестра? Зар се они не могу један пут пољубити?"

Она му је пружила своја мала румена уста, која су горела.

Он ју је загрлио и пољубио.

Срамежљиво девојче је се отело из загрљаја.

„Реци, Бланша, да ли те могу чешће пољубити?"

„Хенри, немој ме тако питати!"

„Бланша, реци ми, од тога зависи наша будућа срећа."

На један пут је осетио око врата њене хладне меке руке и на уснама њене усне.

У том тренутку је се сетио намере свог оца и снебивео се.

„Бланша, ја се још нећу од тебе растати. Не морам жртвовати с мојим студијама у Паризу. Код мог овдашњег учитеља можда ћу више научити него тамо."

Својим црним очима посматрала је његове витке, уметничке руке. У њеној паметној глави је се родила једна идеја.

„Хенри, би ли у нужди пристао да слажеш?"

Он је махнуо главом.

„Пожали се сада код учитеља, пошто кратко кратко време будеш свирао, да осећаш велике болове у грудима. Реци да их осећаш још од раније, али пошто до сада нису били јаки, да на њих нисн обраћао пажњу."

„Како си ти паметна девојка, Бланша", рекао је одушевљено, „на то ја никако нисам помишљао."

Сада су се морали растати.

Дошла је Хенријева мајка и рекла му, да је време да оде учитељу. Овај славни човек се је лично јако заинтересовао и јако се уплашио, када је се Хенри пожалио на тобожње болове у грудима.

Написао му је препоруку за царског дворског лекара.

Хенри је исту показао родитељима и они су с њим одмах потражили лекара.

Тадашњи лекари још нису имали овако усавршене инструменте, те му је било много лакше да симулира болест.

„Хм, изгледа ми да су плућа мало начета", рекао је дворски лекар. „Младић је одвише брзо порастао и сувише се напрезао свирајући у клавир. Ипак нема узрока плашњи. Треба мало да се поштеди, а мајка ће свог синчића добро да негује, па ће нестати знакова болести."

„Господине професоре", запитала је брижна мајка, „да ли ће он у Паризу моћи имати потребну добру негу?"

„У Паризу? Зар хоћете да пошљете сина у Париз?

„Јест, мој муж жели да он тамо своје студије завршн."

„С тим треба мирно чекати још коју годину докле се Ваш син потпуно телесно развије. Ја познајем Париз и како тамо млади људи живе. Истина родитељи поверавају сина каквој поузданој личности, али та личност такође воли парнски живот и обојица се прећутно споразумевају и живе по својој вољи. А храна? Ви не треба да сумњате у то да имаоци пансиона у првом реду гледају своју зараду."

Рита је прекорно погледала у мужа, који је био оборио главу.

Лекар је наставио:

„Чините како вам је воља, али ако не послушате мој савет, скидам са себе сваку одговорност за младићев живот."

„Шта да радимо, Симоне?" упитала је Рита свог мужа у повратку кући.

„Разуме се, да ће Хенри остати овде, докле лекар нађе за потребно."

„А Бланша?"

„Ја бих највише волео да је отерамо из наше куће, али се бојим да не начинимо још веће зло. Због тога треба дружење њихово поступно да скраћујемо. А ти мораш на децу строго да мотриш. Они могу заједно да уче — и ништа више!"

Строго је испуњавала госпођа Херц вољу свог мужа.

Старала је се да се у подне руча одмах после одржаног часа.

Лекар је наредио, објаснила је она, да се Хенри одмара пре него што оде учитељу музике.

Бланша је била задовољна што је и даље могла учити, јер је желела још много што шта да зна. Радовала је се и што је добра и укусна јела могла имати у подне.

А што јој је госпођа Херц кришом у џеп метнула, било је довољно за вечеру и сутрашњи доручак.

Мање је задовољан био Хенри.

Он је чезнуо и даље за Бланшиним пољупцима, чије је слатке усне једном осетио на својим устима.

Али је Бланша знала да ће јој због једне једине необазривости бити за навек затворена Херцова кућа.

Домаћем учитељу није веровала. Он је могао да их изда.

Избегавала је и то, да се с Хенријем састаје на другим местима. Свуда су могли бити опажени, а у јеврејском кварту је било и сувише оговарања.

Осем тога склањала се и да буде макар и за тренутак насамо с Хенријем.

Строго су мотрили на њу његови родитељи. Они нису мислили да је она толико мудра, да се намерно сама склања.

Нису знали ни то, да је Бланша слушала њихов разговор; а пошто је се и Хенри привидно умео одлично држати, најпосле су поверовали да су се били преварили у мишљењу.

Неколико година је Хенри обмањивао родитеље о свом здрављу. Тиме и паметним Бланшиним држањем били су успели да непрестано заједно уче и у подне ручавају.

Спољна принуда, коју су били ставили, допринела је да ојача њихова узајамна љубав.

Хенрију је све теже падало савлађивање себе, пошто је се Бланша, напунивши четрнаест година, развила у девојку, пуну драži.

Сада и њој није било непознато шта је љубав.

Он је из њених црних, дубоких очију читао потајну, с тешком муком уздржавану чежњу за његовим пољупцима.

Уз то је знао да ће њихово заједничко учење трајати још кратко време.

А пре тога је хтео да се увери, да ли га Бланша заиста воли како би због ње отпочео тешку борбу с оцем.

Прилика за то је наскоро дошла. Једног дана је мајка задоцнила послом ван куће.

Домаћи учитељ је био отишао.

Обоје су били сами. Нико им није сметао. Служавка је се бавила у кујни око спремања ручка.

Хенри се није дуго размишљао. Загрлио је Бланшу и стао је љубити.

Бланша се више није отимала. У срећи своје младалачке љубави ни на шта нису обраћали пажњу. Обоје нису чули када су се доле лагано отворила врата.

То је био Симон Херц, који је из страха да жена не задоцни и да Хенри и Бланша не остану сами, рано отишао из радње кући.

Опрезно је се успео уза степенице и ослушнуо на вратима Хенријеве собе.

Шта је било?

Његово бледо лице је добило зелену боју. Чуо је пољупце и погледао кроз кључаницу.

Хенри и Бланша су се загрљени страсно љубили.

Најпосле је се Бланша отела из загрљаја.

„Доста, Хенри. Ако нас неко види или чује, више нећу смети к теби доћи."

„Ах, Бланша, колико већ година ја чезнем за таквим тренутком! Искористио сам га сада! Дуго не-

hemo opet biti zajedno. Izleda da moj otac više ne veruje u pričу o mojim bolestima u grudima koju si ti izmislila. On he tražiti —"

Dalje nije mogao govoriti.

Njegov otac je sada uvideo da ga je za sve vreme Henri lagao. Bio je strašno ljut.

Otvorio je vrata, uletео u sobu i udario po licu uplašenu Blanšu.

„Henri, i ti to trpiš!" vikнula je od bola i uvređena.

„Ćuti!" vikнuo je Simon Herc. „Niси bolje zaslužila. Mesto da budeš zahvalna što sam ti dopustio da učiš zajedno s mojim sinom, ti Henrija zaljubljuješ. Zato te kažnjavam."

U svom besu nije razmislio o tome da je bio nepravičan naspram Blanše. Ponovo je podigao ruku.

Od Henrija ona nije dobila zaštite. On je celim telom drhtao i nije smeo ni jedne reči da kaže u njenu odbranu.

Ona je brzo pokupila svoje stvari i otišla.

Tek napolju pred kapijom je uvidela da je sramota da s rumenim od udarca obrazom ide kući.

Kako he joj se smejati devojčice na ulici! One he sigurno razumeti šta je se dogodilo. I inače u celom jevrejskom kvartu niko nije mogao pojmiti, kako su Henrijevi roditelji mogli trpeti da njih dvoje uče zajedno.

Ona je podigla u vis svoju malu pesnicu i glasno vikнula:

„Platićete mi za to!"

Njene crne oči su sevale strašnom mržnjom. Rita Herc, koja je se žurnim koracima u tom trenutku kući vraćala, uplašeno ju je zapitala:

„Zaboga, dete, šta je to bilo?"

Blanša i sama nije znala kako su joj reči došle u usta:

„Vi ste me sramno iz kuće oterali", rekla je gorko jecajući. „Pričekajte za koju godinu, pa hu se ja postarati da i vi ovako prođete! Kao prosjaci hete morati otići iz vaše kuće!"

3.

Teško vreme je nastalo za malu Blanšu. Ko je uvek živeo u siromaštvu, taj je ne oseća tako jako. U svojoj skromnosti on vidi i po neku dobru stranu njenu. On se raduje i neznatnim sitnicama i pri tome zaboravlja na nevolju i bedu. Mnogo teže ona pogađa onoga, koji je godinama živeo bezbrižno i kao Blanša naučio na raskošnu trpezu bogataša.

Ona je se gorko kajala zbog uvredljivih reči, koje su joj sada izgledale besmislene.

Kako se je smela tolико zaboraviti naspram gospođe Herc, koja je bila veoma ljubazna naspram nje? Tako je lakoumno proigrala i sva dobročinstva, koja bi joj ona i dalje činila bez muževljevog znanja.

Šta je vredilo sada kajanje?

Sada nije smela moliti gospođu Herc za oprostaj.

Tolику neblagodarnost ova nije mogla zaboraviti.

Dakle ništa nije pomoglo i ona je se opet morala navikнuti na lošu hranu u roditeljskoj kući.

Otac je sve manje radio, a više pio. U vremenu kada se nije morao brinuti o Blanši i kada je ova još i iz Hercove kuće donosila kući, on je se potpuno odao pijanstvu i neradu.

Nije pitao šta he se u kući jesti.

Mati je se uzalud mučila da nešto zaslužи pranjem po tuđim kućama.

„Zar devojka ne može raditi?" zapitao je Martin Lahman, kada ga je žena prekorela zbog lenosti, „ona je sada velika."

„Blanša je odvише slaba za grube poslove; pogledaj samo njene tanke prste. I ako bi htela da radi, niko je ne bi primio."

„Ona je tolико naučila, da je puna mudrosti", podsmehnuo je se on. „Mnogi bi je roditelji plaćali da im uči decu."

„Majka, to je dobra ideja", vikнula je Blanša, koja je rado htela da stupi u službu samo da ne sluša ružne svađe između roditelja i gleda stradanja svoje majke.

Išla je u sve kuće, koje su je po njenom mišljenju mogle zaposliti. Ako je zatekla samo ljude, oni su izgledali vrlo radosni da ona uči njihovu decu, pošto javnih škola u tom vremenu nije bilo u Moskvi, a privatne škole su bile skupe.

Ako se je javila ženama, ove su je najpre pogledale začuđeno, a za tim razgovarajući se, odbijale.

„Majka", požalila je se posle nekolika nedelja uzaludnog truda, „moja lepota mi smeta. To sam zapazila na ženama; one se sve boje da se u mene ne bi zaljubili njihov i sinovi ili muževi Zbog toga me neće."

„Na tome im se ne može zameriti, Blanša," odgovori majka, usхićeno posmatrajući kćer. „Ti izgledaš kao kakva princeza iz priča. Nema muškarca, koji se ne bi u tebe zaljubio."

„Ah, majko, kakve koristi imam od toga? I pored sve lepote, ja gladujem."

„Nemoj, dete, plakati. Opet he za nas doći bolji dani."

„Jest, ali kada? Kada budem, valjda, starija!"

„Dotle nećeš morati čekati, Blanša. Henri he se uskoro javiti. Onda mu piši kako teško živiš i on he ti sigurno poslati iz Pariza —"

„Majko, zar da molim Henrija za novac? Nikada!"

„Dete, mi treba jednom o tome pametno da govorimo. Nemoj biti nepravična naspram njega! Ni jedan dobar sin se neće javno uspotiviti ocu. I kada bi Simon Herc tukao Henrija, on se ne sme braniti. On bi učinio glupost da te je zaštitio od oca. Time bi za svagda uništio svaku nadu, dok ovako —"

„Majko, ti misliš?"

Blanša je zarumenela u obraznima a njena okrugla prsa su se jako nadimala.

Još nije bila zaboravila Henrijeve poljupce.

U svojem žalosnom i punom oskudice životu dva puta je više cenila za milovanjem svog mladog druga.

Što pre svog odlaska u Pariz nije pokušao da još jednom s njom govori, bio je takođe samo korak opreznosti. Njegov je otac trebao da veruje, da je on s njom potpuno prekinuo veze.

(Nastaviće se.)

Чај „Два ленгера"

у оригиналном паковању позвате светске руске фирме

ГУБКИН-КУЗНЕЦОВ.

Основ. 1843 г. у Москви.

Анализом је утврђено потпуно одсуство примесе или фарбе.

Продаје се у свакој бољој колонијалној радњи

Генерално заступништво

„Словенска узајамност"

БЕОГРАД

Франкопанова 24 Фах 136.

(Заштитна марка) The Asiatic Trading Corporation, London

Триумф сомота

Свака сезона обележена је једном бојом, тканином и линијом. Ове зиме триумфује сомот. Од десет модела у једном великом париском салону девет су од сомота. Он се носи у свако доба дана и ноћи, и појављује се у различитим варијацијама, од којих свака даје жени заводљиву дражесност.

Изнутра се вија сомотски костим. Сукња права, жакетић једноставан са уваним појасом. Додајте томе још и једну златцу или сребрну лисицу, току од сомота, па се добија врло љупка силуета и младалачки свежа.

Преко дана сомот је лакши, са свиленим сјајем и свиластим дрхтајима. Тај сомот, који се назива „шифон", због своје лакости с којом се драпира, плисира или набира, има фантастичне дезене. Цветићи су разбацани на загасито плавој основи, зелени или црни. Такав сомот највише се тражи.

Онда долази вече . . . и опет сомотска тоалета. Сад се тражи нарочита боја, према којој ће рамена да добијају седефасти сјај.

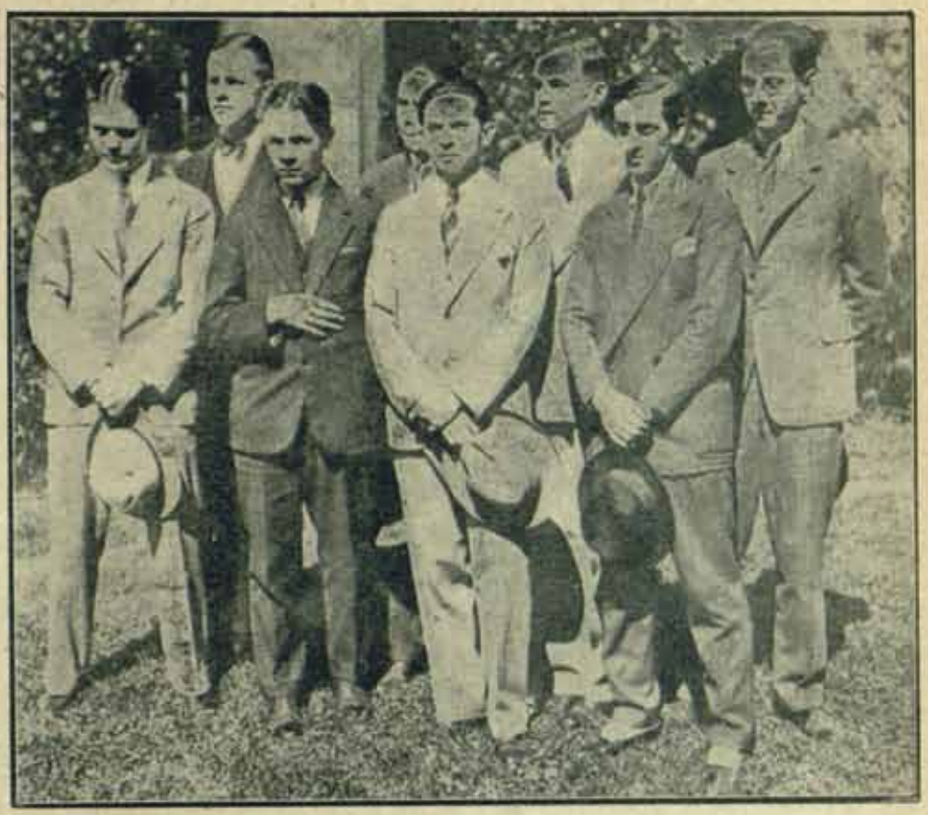
Ниједна хаљина нема толико женскости у себи као сомотска. Она милује тело и симбол је грациозности жене.

На вечерњој тоалети само је струк од сомота, а сукња сва трепери од тила. Почиње се употребљавати грчки тил, који је много пунији. Од тила се праве волани, који су спреда краћи, а позади дужи.

Кад млада жена носи црну сомотску хаљину, осветљава је само једном ружом, коју ставља на појас, онде где почињу волани. А каткад може да се метне један исцуст од розе муслина на деколте-у. Тај мали детаљ је шармантан и подмлађује жену.

Кад је у питању подмлађивање, онда треба рећи шта још жени даје младалачки чар. То је свилена чипка. Најлепше боје, какве само може да замисли фантазија, вијају се на тим свиленим чипкама. Све су то ипак, нежне боје, јер и чипка је нежна тканина као илузија. Сребрна, златна као дúван, или крем-розе, највише се носи. Теже чипке употребљавају се за болеро, и оне су већином црне. У том случају чипка долази преко свиле либерти.

Још има једна новина за коју нисте знали. Сем грчког пунијег тила, сад је у моди тил „шенил", што значи тил са гусеницама. Те гусенице се праве од сомота пасте-боја и лепе се на тилу.

Најбоље беседници на свету. Осморица младих људи из Европе и Америке такмиче се за прву награду у беседништву.

ФИЛМОВИ.

После успелог филма „Козаци" са Рене Адоре и Џоном Џилбертом, доноси нам биоскоп „Корзо" читаву серију филмова који ће својом садржином и техником задовољити филмску публику. Ускоро ћемо видети давно очекивани филм „Волга-Волга", режија Туржанског. Затим гледаћемо низ занимљивих филмова, као:

„Победа Младости" — Мери Филбин, Л. Баримур.

„Човек, Жена и Грех" — Џон Џилберт, Жана Игелес.

„На Рубу Света" — Бригита Хелм.

„Двобој" — Мери Кристианс.

„Рамона" — Долорес дел Рио.

„Љубавници" — Валма Банка, Роналд Колман.

„Рапсодија" — Вили Фрич.

„Коломбина" — Норма Талмаџ.

„На Странпутици" — Бригита Хелм, Џил. Ролан.

„Шарлота" — Лиа де Пути.

„Црвена Бура" — Камила Хори.

„Кад Месо Подлегне".

„Ружа из џунгле" — Долорес дел Рио.

„Среће код Жене" —Виктор Мак.

М. Ал.

ЗАЈЕДЉИВИ СУПРУГ

— Драги мужићу, данас ћеш имати за ручак нешто врло добро.

— А откуда то, женице, можеш већ у напред знати?

ВЕЧЕРЊА ШЕТЊА

— Милостива госпођо, смем ли мало да изађем у башту? Свитци данас тако дивно светлуцају.

— Што се мене тиче, дозвољавам вам да изађете, само немојте опет да одиесете свитцима гушчији батак.

НЕСПОРАЗУМ

— Џон има добро занимање.

— Тако? А ја сам мислио да он ради!

ПОРУЧИТЕ УЗОРКЕ И

увидећете

да је за набаву штофа, камгарна и шевјота за мушка одела, вуне, цефира, пархета, плиша, камбрика и баршуна за женска одела, платна те све мануфактуре најбоља и најјефтинија велетрговина

R. STERMECKI, Celje,

Br. 79, Slov

Накуп за велетрговину Отермецки врши се искључиво изравно из најбољих светских творница, због тога продаје се само добра и солидна роба уз ниже цене него гдегод. Нарудбе преко 500.— Динара поштарине слободно. Ценовник са више хиљада слика бадава.

Наставак са 23. стране.

ЛОЛА МОНТЕЗ.

После тога видела је Париз, где је Лепез објавио њене успомене, а на једном налази се у Калифорнији и игра главну улогу у драми „Пад језуитизма" или „Лола Монтез игра баварску историју". Ту се јавља као борац за слободу од клерикализма. У свим великим градовима Америке она је сензација програма и као увек налази љубавника. У њеном наручју чезне свако за својом пропашћу: њен демон води сваког кроз рајска врата у пакао, жена лепота је најбоље јемство за човеков свети пут. Она само уме да воли или да мрзи, треће јој је непознато, дубоко утонути то је симбол њеног живота. Удаје се за ирског књижевника Хила, затим за немачког племића лекара, с киме одлази у пустињу и остаје неколико година као верна и савесна домаћица. Лекара постигне несрећа, кућа изгори. Лола мора да распрода све да би спасла само го живот.

Нова трагедија почиње. Глумац Фолери поведе је у Аустралију и удави се пред њеним очима у пристанишном заливу. Онет се врати у Америку, изда своје животне анегдоте, настају нови љубавни романи, тешка плућна болест, физичка пропаст. У свом животу имала је све адуте и ипак изгубила последњу игру. У једној влажној, прљавој соби у сиромашном крају Њујорка лежи напуштена на бедној постељи, упола одузета, разједена од гамади, у грозничном бунилу. Надгробна плоча на Гринвудском гробљу у Њујорку носи натпис: „Елиза Гилберт, умрла 17. јануара 1861. године, у својој 42 години.

ОКЛОПЊАЧА ЉУБАВИ.

Кадет Дуглас Макс Леан познат је као вредан момак, једна му је погрешка што стално ратује са морнаром Ваде. Кадгод се њих двојица нађу само састану настане туча. И да би међу њима завладао мир, наредили су им претпостављени да се при сваком сусрету 15 минута рукују.

Једног дана појави се на броду једна лепа дама у коју се смртно заљубљује Дуглас. Али баш кад јој је Дуглас најављивао своју љубав, нађе проклети Ваде и би принуђен да се са њиме рукује 15 минута.

Лепа Ширли ради у једном хотелу као телефонискиња и при неким шифраним вестима сазна за неку разбојничку банду која се спрема да нападне на железничка поштанска кола. У том возу налази се и Дуглас који долази да види Ширли.

Док је воз јурио највећом брзином, дотле су лупежи припремали атентат. Истовремено је Ширли обавестила полицију. Лупежи предухитре полицију и нападну воз. Развила се борба. Највише је показао јунаштва Дуглас. У то стиже полиција која ухвати разбојнике.

Све се добро свршило. Само што је Дуглас био осуђен на три месеца затвора, што је без дозволе напустио брод и пошао да види лепу девојку. Време у затвору употребно је Дуглас за размишљање. Чим је био пуштен на слободу, после кратког времена добије чин поручника. Запроси Ширли и измири се са својим највећим непријатељем — морнаром Ботелером.

СПОРТ У БЕОГРАДУ.

У суботу на дан Уједињења одиграно је неколико првенствених утакмица од којих је најинтересантнија била:

„Графичар"—„Брђанин" 3:0 (0:0).

На игралишту Сокола по врло рђавом времену одиграна је ова првенствена утакмица, у којој се Графичар и поред велике надмоћности није могао наразити у већој голдиференцији, услед великог блата, но ипак успева да боље техничком игром савлада врло грубог Брђанина.

„Графичар" је имао најбоље људе у С. Берберовићу, Г. Муту и Б. Петковићу. Код Брђанина се нарочито истакао Лекић (Јарац) грубом игром наневши озледу вратару Графичара А. Раденковићу. Голове дали С. Берберовић, Б. Петковић и В. Удовичић (Чива).

ЗАВОД ЗА НЕГУ ЛИЦА И МАСАЖУ

Вађење флека и чишћење бубуљица електричним апаратима. Најновији париски систем парцијалних парафинских облога, и. т. д. за моделирање листова и облике рамена.

Специјално хигијенско маникирање.

Нега косе. Уметничко шминкање.

Цене умерене.

Дипломирана ученица иностраних козметичких академија са вишегодишњом праксом. Коларчева ул. бр. 5, партер десно (двориште)

АНТОНИЈА ЖУПЕВЦ

ВОЋКЕ

Јеле, руже, лозе, декоративно дрвеће и шибље - продајемо, расађујемо и одашиљемо

Уређујемо вртове

Расадник „Флора"

Шуматовачка 107. Београд

Тражите ценовник.

MARKE

ČAJNIK

Sastavljen je iz izabranog finog čaja, poznatih zemalja sa svojim specijalnim ukusima.

ШВЕДСКО СЕЧИВО

ВИКИНГ

ЈЕ НАЈБОЉЕ

Тражите га свуда.

Генер. Заст. **Е. Е. Лутероти**

Београд, Дрвчка 9.

Тражим подзаступнике у свима местима Крал. С. Х. С.

„ХАРМОНИЈА"

ОДЕЉЕЊЕ КЛАВИРА

Највеће предузеће у земљи.

БЕОГРАД, КРАЉА МИЛАНА 43.

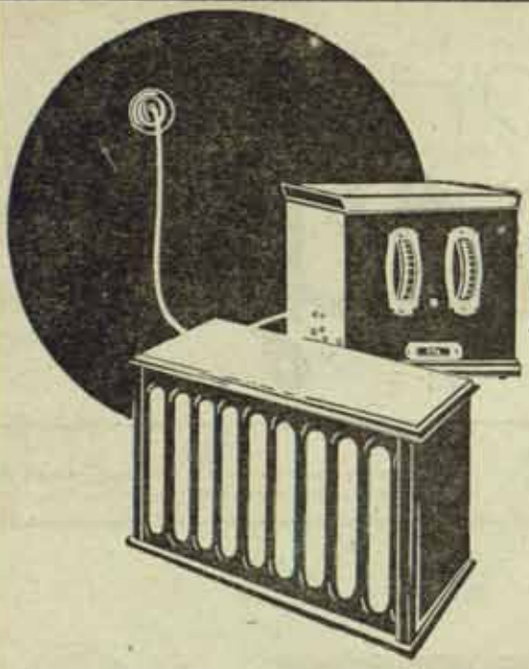
Продаје по најповољнијим плаћежним условима. Каталог бесплатно.

TELEOPTIK-ELEKTHERMAX

електричне ПЕГЛЕ, РЕЗО, ЈАСТУЧЕ

30% уштеде на струју.

Телеоптик — Београд, Позоришна 61. тел. 5-37.

За ову

Радио Станицу

не требате ни анодну батерију ни акумулатор. Оригинални ТЕЛЕФУНКЕН апарат Арколета 3w са звучником Аркофоном прикључи се једноставно на контакт расветне мреже, па се получује веома чиста и снажна репродукција предавања и музике. Арколета 3w ненадмашива је и поради једноставности руковања.

Тачне информације наћи ћете у илустрованом проспекту, који шаљемо бесплатно.

Југосл. Сименс А. Д. Радио Одељење, Београд, Ресавска 22Е.

МОДА ГРАМОФОНА.

Наши певачи на грамофону

Једино средство да човек у својој кући слуша без много мука, како све наше домаће, оперске и народне певаче, тако и оне из целога света, јесте грамофон. За неколико десетина динара купи плочу „ога певача жели и има га у свако доба кад зажели да га слуша. Једино се човек мора потрудити да пронађе од многих грамофонских снимака различитих марака, које су плоче најбоље снимљене. Сада је пуна сезона и јављају се многе марке. Кажу да за ову сезону француска марка грамофонских плоча **Pathé** туче рекорд како у избору песама и певача, тако и смислу израде плоча. Плоче марке **Pathé** кажу да репродукују глас певача као да га човек слуша у природи. А да је тако, не треба сумњати, јер заступник марке **Pathé** за целу Југославију је некадањи одличан оперски певач г. Армиди, који је сопственик музичке куће „Хармонија" и који је довољна гаранција за одличан избор како лепих песама тако и одличних певача.

Божидар Митровић

Г-ђа Ната „Дорћолка"

Властимир Јованчић „Лале"

Божана Костић

Доница

Драг. Петровић

Поштарина плаћена у готову

ГОДИНА IV. Број 50.

Недељне Илустрације

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ
Уредништво и Администрација Скопљанска 18, II. спрат.
Телефон број 26-91. — ПОЈЕДИНИ БРОЈ ДИНАРА 3·—

Уредник М. СВЕТОВСКИ
БЕОГРАД, 9. децембра 1928.

ПРЕТПЛАТА
За нашу државу годишње 150 дин., полугодишње 75 дин.
За иностранство годишње 200 дин., полугодишње 100 дин.

Камила Хорн се вежба да одржи виткост.

За власништво листа и штампарију
Драг. Вучићевић, Војвођанска 53.

Штампарија „Привредни Преглед",
Дубљанска ул. 53. — Телефон 40—89.

Недељне Илустрације

Бр. 5

Дин.

НАША НАСЛОВНА СТРАНА

Г-ђа МИКУЛИЋ

Јесте ли икад могли запазити у нашим кафанама, на веселим местима или забавама, ону витку и дражесну глумицу, примадону Оперете, која већ близу две године у Београду, неуморно и са талентом истрајава у своме обилном репертоару; креаторку толико помпезних насловних улога, — г-ђу Евку Микулић? Никад? или скоро никад. По завршетку представе, овај „славуј из Глине" (тако су је звали у родном њеном месту Глини, у Банији) сачуваo је неку чудну навику, да одлази у свој кавез, свој дом, негде у тихој Ломиној улици, као што су чинили, по својој традицији, чланови Московског Художественог Театра, повучени више у себе. Откуда славују таква склоност ка осами, питали смо је индискретно пре неки дан, пронашавши јој усамљени кутак, у броју 41., у стану њеног супруга.

Она тако не воли причати о себи, лепа жена. Заљубљена у стварање, у Оперету, у драмско преживљавање свих оних личности са звучним именима, које је незаборавно креирала, као од шале, она је тако изнервирана ових задњих дана, када се питање опстанка Оперете налазило у врло мучној перспективи. Њој је било стало до поштеног, савесног рада, не до шмире, у којој би она штрчала неколико копаља испред осталих. Стало јој је било да се у Београду направи једна солидна Оперета, у којој би био првак и наш драги и омиљени Љубиша Иличић. Сад се баш о томе интензивно ради и нерви госпођини, заиста су морали попустити после свих перипетија... Ипак нам са осмехом прича о њеном првом јављању у Глини, малом месту Банији, где је била као дете сиротих родитеља, љубимица целога местанца, њихова штипендица њихов славуј, који је умео певати слатко још у оно доба химне Богу, у тихој православној црквици, пуној тамњана и вере. Чедна стара госпођа Пелеш, била је њена прва добротворка, искрена доброг срца и широке руке, која јој је отварала вратнице света, конзерваторијуме Беча и Немачке. Та фина дама из одневаване породице Пелеш, наслутила је шармерску будућност своје мале питомице и сада још можда, у дубокој старости, у оној истој старој и, господственој кући у Глини, прибира гласове о некаданьој малој певачици из православне цркве...

Но сада она другчије слави Бога.. 1914. године, ступила је на позорницу, кад је свет требао ступити у рат. Деби заиста мучних перспектива, ма колико успеха имала у свој првој великој улози као „Мамзел Нитуш... Ти су јој дали рестрикција и тешких искушења бивше монархије, дали печат њеној дан-данашњој меланхолији и повучености, после 63 сјајно одигране улоге, колико их она има на свом репертоару. Последња јој је била улога Долорес, у „Шпанском Славују", (који је дат — узгред буди речено — врло оскудно на премијери и чека скору репризу, да би се могла осетити прва његова сржи). Свуда, кроз све улоге, импресионирала је онај Београд, који Оперету воли. Ако сте били дошли на преставу скептички расположени, први пут, непознавајући певаче, почели сте одмах предосећати, да је пред вама једна уметница од расе, која живи кроз своју улогу. До најфиније драмске нијансе, она је дала живота својој личности. Драма њу толико голица. Волела би тамо стварати, мада није толико весело, уз шампањ баронски, који се кроз све оперете немилице испија. На г. Предићу је, да испита овог драгоценог поклоника драме. А Оперета би имала свакако да зажали, за њеном славујском ћуди и чудноватим женским каприсом. Молициозни глумци, које ми знамо добро, имаће један осмех на уснама, ако ово прочитају. Помишлиће да жељени скок из Оперете у драму лежи у камари година. Међутим се варају. И календарски и срцем и уметношћу, Примадона је млада, но тежи овом преокрету, што све њене улоге она наклоњено удубљује, утаначује, моделира не као певачица, којој је главно партитура, већ на против... Београд је осетно изражености њених сцена и под тим незаборавним утиском, име г-ђе Евке Микулић на афиши, значиће ваздан чист ужитак за све знаоце и посетиоце Оперете.

М. Световски

Свечана свадба госпођице Наде пуков. г. Тодоровића са г. др. Миливојем Димитријевићем операт. у Пожаревцу.

КО НАЈБОЉЕ ИГРА У БЕОГРАДУ?

Пред велики и наградни финале конкурса модерног играња

„Недељне Илустрације" и „Студио - Касина", одлучени да приреде један конкурс модерног играња достојан престонице — а не онако неотмен као конкурси Едисон Бел Пенкала, код „Паласа" отпочеће још од ове недеље, 16. децембра неколико узастопних тренинга, утакмица ради одабирања играчких парова за финале. Ове претходне утакмице одржаће се три пута, у све три недеље, у просторијама „Студио - Касина", уз учешће публике. Наградни парови биће фотографисани и снимци објављени у „Недељним Илустрацијама".

Финале ће донети најбољим играчким паровима скупоцена изненађења.

Интересујте се за ово такмичење у уметности модерног играња, које се приређује у овој сезони.

Шофери -- грофови

Недавно је један берлински лист био покренуо анкету: „У којој берлинској корпорацији има највише аристократа?". На своју анкету лист је добио многобројне одговоре, као што су: „У Савезу Велепоседника". „У Удружењу Бивших Официра", у „Лиги Љубитеља Тениса" и т. д., али од свих тих одговора ни један није био тачан... Коментаришући ове одговоре лист вели:

„Неоспорно је да их има врло много кнежева, грофова и барона у поменутим удруженьима, али их има релативно више — према укупном броју чланова — у једном професионалном удружењу, које се налази куд и камо на нижем ступњу друштвеном од велепоседника, бивших официра, љубитеља тениса и т. д. у Берлинском Удружењу Руса Шофера Ауто-Такси-а". У том удружењу има ни мање ни више него 600 кнежева, грофова и барона.

Руски аристократи, које је бољшевички вал посејао по свету а који су принуђени латити се кога било позива, да би имали од чега живети, некако најрадије бирају шоферски позив?! Као и у Паризу, и у Берлину има безброј Руса шофера. Отуда и толика концентрација племства у редовима берлинских шофера ауто-такси-а.

Недавно је „Берлинско удружење Руса Шофера" приредило свој велики годишњи скуп, који је био једна врста бала у сред лета. — Представници берлинске штампе, који су били на том скупу — балу, просто су очарани њиме и радо признају да толике елеганције, толике отмености у атмосфери целој нису могли наћи ни на скуповима и забавама највиших берлинских кругова домаћих. Шоферске зараде у Берлину су добре, те допуштају јадним руским племићима да бар у слободном времену воде колико-толико могућан живот. Господа и даме делом су били сачували своју вечерњу гардеробу још из бољих дана, делом су је обновили. — Тек, то је био диван збор беспрекорних фракова и сјајних тоалета, вешто прилагођеној моди данашњој. Бал је трајао до пред зору, кад су се аристократски шофери разишли својим кућама, скинули фракове и навукли поново своје кожне шоферске капуте... Лепи сан од неколико сати био је прохујао...

Слава 18. п. пука „Сувоб орског". Официрски кор.

Г-ђа Милица Спиридоновић, бив. члан. Беогр. Народ. Позоришта, која сада са великим успехом игра у позоришту „Дома Културе".

Шта раде београђанке у 4 сата после подне?

Већина жена има своју „сијесту", онај одмор после ручка, кад лешкари са новинама, и пошто је прегледала брзо уводне чланке, који је не интересују стално, сем ако нису нека сензација дана, брзо прелази на дневне вести, венчања и веридбе, самоубиства, крминал.

Тада прегледа: Где ћемо данас?

Са романом и фељтоном заслађује. љути се некад, што је тако кратак роман, и прекида се баш на оном месту које је најзанимљивије.

Завршила је новине и још лешкари.

Сад узима неки роман или журнал. Интересују је боје и вечерње тоалете.

Размишља...

Тако пролази три сата.

Сад је устала.

Госпођа после тридесет година узима вез у руке.

Београђанке много везу. Сад их је обузела пасија за вез. Само свако доба има свој укус. Везе се највише од 30—45 године. Очи су тада још добре, и то су госпође, које имају кућу и удешавају свој апартман.

Младе девојке не воле много ручни рад. Њих интересују шешири и тоалете, и многе међ њима поправљају саме.

У углу стоји клавир.

Госпођица устаје и свира.

Најпре напамет један фокстрот или чарлстон. После отвара ноте Али све је лака музика. Класичне ствари се не свирају. Оперете су много симпатичније. Музика се уопште губи у кућама. И ретко се сада чују звуци клавира из кућа.

Отворила је неколико партитура, и затвара клавир. Седети два сата за клавиром, то би било мучење. Још се може замислити, да нека ученица музичке школе одседи толико.

Наједаред задреча грамофон. Око четири сата па до шест, највише свирају грамофони. Сад из многих кућа пева Софка. И опет чарлстон... и некаква страшна џаз-дрека.

Пет, шест плоча, па се затвара. Грамофон је инструменат, који се брзо изгустира. Ако се у једној вишестрашној згради налазе два грамофона, они остали се толико засите, да ни један не помишља да га купи, и ратосиља се суседовог грамофона.

Стара госпођа плете чарапе. Седи крај прозора и лагано окреће игле. Она још нисн потплетене чарапе и чува традиције старих дана, кад кћи држи кануру с вуном, а мама мота клупче, а клупче јој испадне из руку, и маче одмах полети да га дохвати.

По свима кућама мирише кафа, нарочито онде где су стари родитељи. Тек видите, седе крај прозора и срчу кафу. Стари београђанин чита новине. Он не може никако да дође до краја. Почне после ручка, па чита још у четири сата, и увече завршава. Као и шипарице, они прате фељтоне и романе.

У старинском добу и мушки и женски читали су роман. Сад, удате жене, девојке, шипарице и старији београђани.

Младе мамице у то доба бакћу се са децом. Она плачу, треба да им се угреје млеко. Једно се игра на поду, гура ауто, и направило ларму. Настаје плач, диркали су се и побили. Мама куне. „Господ вас убио". „Црко да богда". Јер клетва је у устима модерне маме иста што и код старинске.

Пардон, старинска мајка није клела децу, она је била сујеверна, и бојала се клетве. Модерна то говори, не мислећи ништа, да би јој мало лакнуло.

У другој кући врата се нагло отварају и као вихор улећу деца, која се враћају, из школе.

Мати чисто уздахне. Како би то било дивно, кад би и после подне могли да буду у школи четири сата.

— Мама, дај ми да једем...

Онда се њима спрема ужина.

Шипарица прилази мами:

— Мама да ми даш за биоскоп.

— Какав биоскоп, па јесам ли ти прошле недеље дала?

Кратка дискусија и кћи побеђује.

У другој породици савремена хармонија између мајке и шипарице.

— Мама, да гледамо Жана Барделa, кажу да је диван.

А мама је већ чула како је он леп и жели исто толико да га види као и кћи. Мало напари очи, и платонски се заљубљује. И мати и кћи отперјаше у биоскоп.

Куц... куц... Посета. Отварају се врата и срдачно поздрављају.

А негде...

Куц... куц... али врата закључана.

Сад гру... гру...

Госпођа се притајала у кући па се не чује жива. Неко хоће да проговори:

— Пст! вичe шапатом госпођа. Шта ће ми ова сад?

А на вратима упорно и тврдоглаво:

Гру... гру...

Спратови опет али помаљају главу... јер није код њих.

— Молим вас, где су ови овде?

Тек нека служавка:

— Па ту су, куцајте...

И опет бомбардовање.

Али у кући нема тишина.

— Нема их, говори госпођа као за себе, и одлази...

— Хвала Богу кад оде... говори опет за себе госпођа у соби...

И онда поче брзо да се облачи, јер има да купује нешто....

А госпођа, што је куцала, ако је из унутрашњости, оговара после Београд.

— У Београду се цео свет закључава, па не можете да их нађете и кад су код куће...

А кад се сретну две београђанке

— Јаој, извините, ви ме тражили, кажу ми, а ја тек што сам изашла... Тако ми је жао... **Мир—Јам.**

СХВАТАЊЕ ПРАВИЧНОСТИ

Оптужени је био осуђен од стране суда који је према њему поступио врло благо у примени закона Примио је то са захвалношћу к знању.

— Диван суд. Овамо ћу се у будуће опет навратити.

Дама у стилској хаљини

У Београду је основана „Модерна Оперета“

Половином овог месеца почиње рад нова »Модерна Оперета« под управом познатог драмског уметника г. Мике Ристића, бив. члана Народног Позоришта, који уз приномоћ најбољих оперетских снага и са довољним материјалним средствима, поставља питање оперете у Београду на један нов, сигуран и солидан терен, да би ову грану занимљиве уметности увртио у ред сличних институција у иностранству.

Преласком г. Ристића из театра у оперету значи један значајан датум у животу београдских позоришних дистракција.

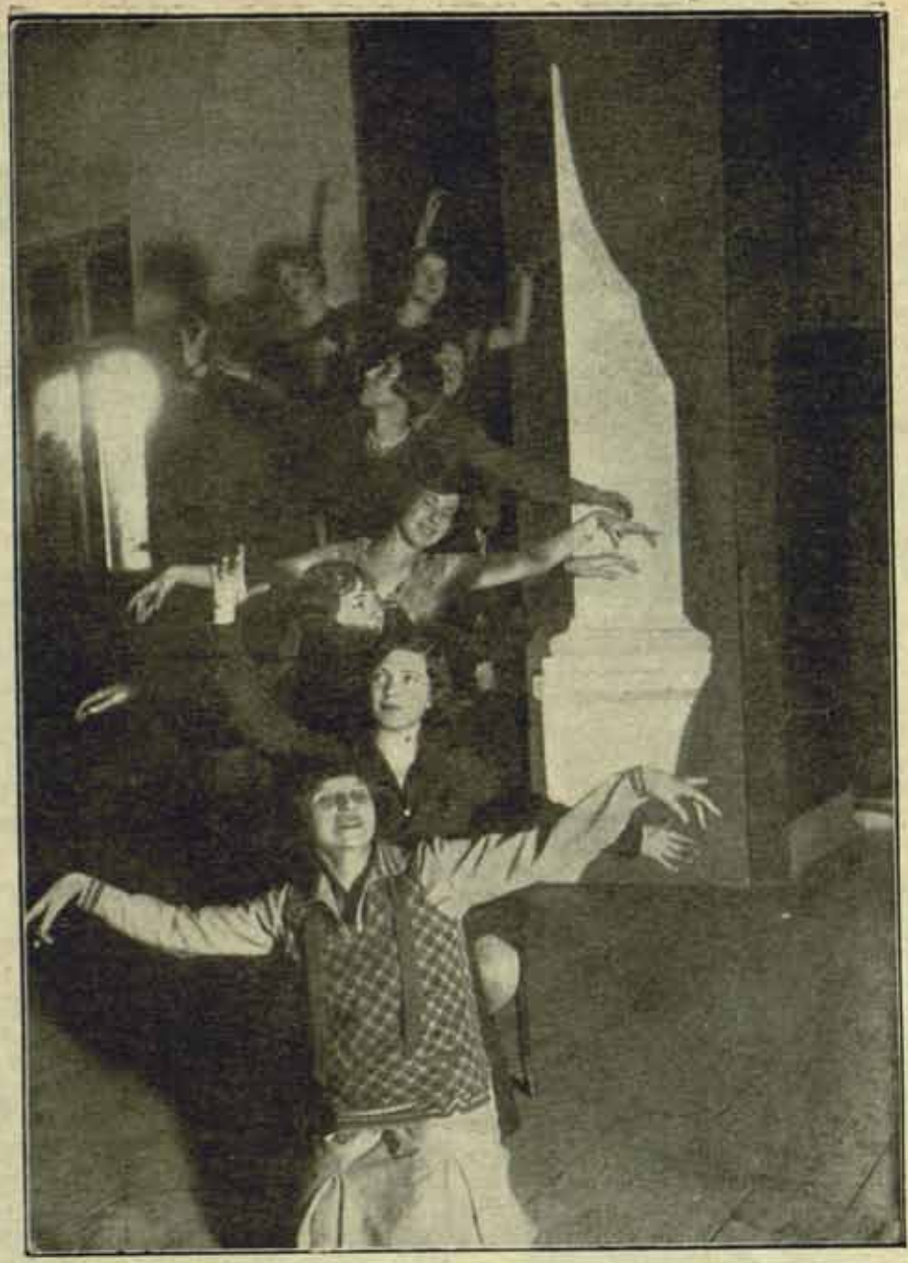
И ова оперета као и оне раније, налази се у великој сали палате »Луксор«, која данас једино може да одговори условима ове установе. Око »Модерне Оперете« окупљене су најбоље снаге, како солисти, тако балет и цео ансамбл. Треба нарочито истаћи да је балет потпуно нов и да лепе и талентоване балеткиње спрема у својој школи г. Фроман, што најбоље гарантује да ће овај симпатични део оперете, такође, задовољити.

У новој оперети све је у знаку велике реорганизације и напредовања. Почев од завесе све је ново, све измењено. Режијски и уметнички, оперета ће се далеко разликовати од ранијих, а то ће се постићи способним редитељима и добрим снагама којих има на расположењу.

Прва свечана премијера биће око половине овог месеца. Даваће се Калманова »Војвоткиња од Чикага«, шлагер - оперета, која је у иностранству постигла у последње време незапамћен успех.

Г Раша Милутиновић са својом партнерком.

Ново ангажоване лепе балеткиње у „Модерној Оперети“. — Једна сцена са прве балетске пробе у новооснованој „Модерној Оперети“ г. Мике Ристића код Луксора.

ОГЛЕДАЛО

Огледало је за сваку даму доброг понашања најбољи — учитељ. Свака ће у огледалу одмах приметити све грешке свога тела као и његовог држања и добро је да се свака чешће погледа у огледало, макар и летимично. Око жене је тако оштро, да види и најмању грешку на први поглед. Пре него дама изађе напоље, у кући када је довршила тоалету, уопште увек кад прође поред огледала, нека погледа у њега. На тај начин она ће приметити сваку ружну кретњу, недостатак у хаљини, непријатан ход и осетиће одмах стид, те исправити држање. Наравно у огледалу се гледа само у намери, да исправи какав недостатак или грешку, нипошто ради самодопадања, јер у овом случају она ће се заљубити не сам у своју лепоту, него ће јој и ружне стране изгледати лепе, а непријатне и смешне кретње као учтиве и највише кокетне. Огледало је — понављам, — највећи учитељ нашег ја, можда опасан пријатељ лепих, а немилосрдни и ванредни учитељ ружних и нељупких. Ове последње не смеју да беже од огледала, јер тиме само себи шкоде, а да се лепе даме редовито и отмено и лепо понашају долази од тога, што су више времена пред огледалом. Наравски, к томе долази и страх од критике, јер зна да је њена лепота привлачи свачију пажњу на њу. Управо огледало је многим ружним женама допринело да су постале симпатичне, јер су оне у њему нашле неке своје предности и те су потенцирале. Али о томе другом приликом...

Велика смотра париске елеганције и последње париске моде

У понедељак, 10. децембра, отворена је у Краља Милутина улици, до Јадранско-Подунавске Банке једна велика помодна кућа „Maison de Paris". Неколико Француза, пропагандисти париског укуса и шика, настојали су да у Београду, где жене све дају за елеганцију, за блиставост тоалета, за одевање по последњој моди, уведу један завод, који би и по својим моделима и по начину продаје, личио на париске модне куће. Шеснаест љупких манекена, — из радионица и радње где је упослено преко четрдесет — биле су спремне, са седамдесет најновијих модела из Париза и неколико фурира, да прикажу последњи cri de Paris. Одавно већ нису чињене приредбе ове врсте, од лање, од последњих, минулих балова. Зато није ни чудо, што се јуче у салонима ове куће слегао цео Београд, велики број најугледнијих дама, чија урођена елеганција изазива дивљење код свих нас. Сусретали смо даме из дипломације, из света и свега два-три господина, који се нађу увек где има много дама, макар то било у цркви или на модној ревији. Четири сата, када је требало отпочети дефиле, било је очекивано са свим, неприкривеним нестрпљењем. Шта је пружио Париз? питале су се ове многобројне поклонице париске моде, оне које су наднесене над великим и поетичним књигама, које се зову „Фемина", „Вог", „Улштаји Базар", над том најомиљенијом књигом наших дама од укуса и рођених помодарки. У неколико салона, где се очекивао дефиле, било је врло мало простора да прими 500 позваних лица и још већи број пријављених у последњем часу. Многе даме су морале одстајати ову верску службу Моди, одстајати у дивљењу, у пошти великих имена лансера моде из Париза и креација чувених кућа, које су прослављене широм света, до какве прне Тонгањине. Видите их на нашим сликама, како стоје и гледају пуна два сата сваку хаљину, сваки детаљ, сваку новост. Директор куће, г. Карио, потрудио се да овој елитној публици која се сабрала ту, приреди угодан бифе, са шампањцем по вољи. Служење је трајало у паузама уз бучне конверзације дама о моди, инспирисаних моделима које су манекени носили са доста грације и ако, понеке, имађаху мало невештине, јер им је то био први иступ у свет, носећи раскошне хаљине на себи и све устремљене погледа пет стотина жена. Ко се од тих погледа не би збунио, макар то била и жена? Но, оне ће се томе привикнути, свакако, пошто ће од сада имати много прилике да се приказују, јер ће кућа увек своје моделе приказивати на манекенима, увек ће се наћи на ту живу изложбу, сасвим необавезну а готово сваке недеље приређиваће се веће ревије, са последњим новостима. Тако ћемо добити прву модну кућу у престоници, која ће бити у стању да одмени Париз многим личностима, које су скупо плаћале оригинале једне Jenny или Poiret.

У бриљантном скупу дама, могли смо приметити шармантну госпођу Андре Станића, министра саобраћаја са госпођом Таназовић; г-ђу Јоце Јовановића, нар. посланика, г-ђу др. Славка Шећерова, г-ђу Мабел и г. др. Славка Грујића, г. Дибарија саветника француског посланства и г-ђу Дибај; г-ђу Сервони, г-ђу и г-цу Стајић, г-ђу Томе Живановића, г-це Недић, г-ђу Миће Поповића, г-ђу Ст. Кракова, г-ђу Аљанчић, г-ђу Пајевић итд. итд. Ко би могао набројати стотине и стотине најљупкијих госпођа и госпођица из престонице?

Управа ревије.

Жири утакмице.

Манекени ревие.

Београдска публика на ревиу.

Модерне тоалете приказане приликом ревие.

Моменат са утакмице.

Прошлог уторника завршен је конкурс играња за избор три најбоља играча пара у Београду, које је приредила фирма Едисон Бен Пенкала. Изабрана су три пара: г-ца Тамара Квинихизе и г. Радмило Ђорђевић, г-ца Марица Ђорђевић и г. Бранко Богдановић и г-ца Јелица Кабадајић и г. Милутин Обрадовић. Ова три пара играће за првенство у Загребу. У жирију су учествали: г-ђе Фроман, Магазиновић, г-ца Цветичанин г. г. Бугарски и Нахман.

Адам Р. Младеновић

УЗИЦА

Наздрављао сам и задиркивао младожењу, правио млади комплименте и цигањима делио десетице, јуначки празнио чашу коју је пресрећна удавача са анђеоским осмехом пунила да је у сталној приправности те да не жедним, и у опште понашао се као што и доличи једном добронамерном пријатељу куће, чији сам био гост а сада још и у улози старојка.

С десна био ми је млади, тек буњнути у брачну музготину пар, с лева имао сам шећерну поштарицу Драгињу. Сва ми пажња кретала се у ова два правца, час на десно, час на лево, али више и чешће на лево пако су очаравајући и ватрени погледи Драгиње постајали скоро неиздржљиви.

За великим столом, када је много гостију, и у овакој прилици, свечаној и наалкохолисаној, одмах иза прве здравице и прве чаше стварају се групе, која свака за себе жа[illegible]и. Истина кадикад улетао сам у [illegible] друге групе, испијао са кумом на искац, братимио се са неким први пут виђеним рођацима, али све је ово било узгредно, нешто као дужно, што је можда чак и прописано. Али и свадба и цело ово друштво, жагор и песма и све ово чинило је само рам а у том раму Драгиња је била слика, и то каква слика!

Драгиња, мила девојка!...

Висока, дивних прсију и стаса, танка од расе једва мало изгрбљена носа, права и отворена чела и погледа полуозбиљна и на четврт једну потсмехна а на другу презрива слатко је грицкала својим чврстим, белим зубима колаче, слако је упијала својим вишњева цвета уснама, слатко је, издуживши посуте ситним длакицама усне, еркутала из чашице по две-три капи вина, слатко је пушила, — да сам на махове, заборављајући где сам, полуокренувши јој се, гледао је задивљен, чежњив, готов да поднесем од ње и прекоре и грдњу, и зажели она само да се, као и ови данашњи младенци, буњнем са њоме и у сами брак...

Слушао сам је, и она је лепим меким покретом својих белих, обнажених јој до рамена руку прихваћала пружану јој чашу, обасјавала ме благодарним погледом, не напуштајући онога свога потсмехног израза, и слатко — слатко, од задовољства жмиркајући и несташно лупкајући ногама, испијала своје облигатне две-три свега капи.

— Што ме тако гледате!... Љутите ме! — поцрвенела би одједанпут.

И одговорио сам, без намере да будем галантан:

— И кад не би хтео морао би да вам се дивим. Сама сте лепота. То је више од вас. Томе ви нисте криви, а још мање сам крив ја што вас обожавам.

— Опет!

— Опет и увек, за увек! Ви и не сањате коликим сте ме богатством обдарили. Ја, сиромашан, до познанства са вама, лутао сам у магли својих стаза као слеп, и одједанпут изведен сам на широк добар пут, пут одакле су тако лепи видици, и гледајући испред себе сада могу да кажем: сада је моје све: и сунце, и долине и брда и висине, и цвеће и...

— А жене?

— Не... само ви!

Она се смејала својим лицем, својим раменима, својим дахом, пријатним као лак пролећни поветарац, миришљав од цвећа, сунца и живота, лукаво ми прозирала у саму душу и трзала је, чупала, вукла напоље...

— Не пијте толико, — опомињала ме, — ко ће ме отпратити!

— Ах, захтевајте!... Наређујте... То сте и у праву...

— Зашто? Ја не захтевам доказа, јер ми нисте ни потребни!

— Тако зар?

— Тако — тако!... Али, забога, не пијте толико!

Мила девојка! Она хоће да је пратим!... О, до на крај света и даље још и од тога још даље. И нека се не боји, неће се напити па ма колико испио чаша...

И наздрављао сам, и цигани су грмели...

Наздрављао је још неки санитетски потпуковник, сав зажарен и пресијаван од задовољства што му се даје прилика да сине даром својега красноречја.

Кум, регистратор велике једне дирекције, поширок, богињав и онизак са петнаест длакица на темену и образима пуковског трубача, дотле је магленим очицама, са сваком чашом сужаваним све више, шарао унаоколо, и можда се отимао ону а можда у глави давао везу актима.

Али и он се подиже.

С тешко муком дајући своме четвртастом телу равнотежу које је по некаквој чудној инерцији једнако нагињало улево, ослони се на сто и прокашља се колико да растера промуклост навучену му вином.

— Го-господо! — промуца он.

— Чујмо!... Чујмо!... — захори се са свих страна бучна вика присутних.

Цигани засташе и сви поустајаше.

— Го-господо!... Па-ардон! Го-господе и го-го-господо! — клатну се кум у лево. — Ди-дирнут сам!... — И показујући на младенце: — Бог их благо-благословио!... И... и по-по-поживео!... За... за... за њих! — заврши он, искапи своју чашу и седе.

У соби се захори:

— Живео кум: живео кум!... Живели младенци!...

Закуцаше чашама. Поседаше.

Седох и ја и у тај мах са ужасом спазих да ми је из панталона испао... учкур!... Како!?... Откуд!?... Инстиктивно примакох се столу и са опрезношћу погледах у Драгињу, док ми она спокојно рече:

— Зашто ме не послужите колачима?

Хе, дакле није спазила!

Прибих се још јаче уза сами сто, и тако, још мало у полу лежећем ставу, додадох јој таљир са колачима и као осуђена на смрт очекивах шта ће се даље са мном збивати.

— Још мало па ћу кући, — примети она као одговарајући мојим мислима.

— Таман! Зар да изађем иза стола овакав са овом ландарајућом из панталона узицом!? Спустих преда се очи правећи се као да сам је пречуо и размишљах, чиме би се и како могао помоћи. Претходно требало је извидети за колико се она извукла. Размакох ноге али брже боље их пребацих једну преко друге и још ближе се затурих столу. Није било ни мислити ма шта покушавати — проклета узица спуштала ми се готово до колена и ствари је требало сада оставити да се развија на вољу Алаха или коме драго...

— Шта сте се ућутали и навалили на сто као да ће вам побећи! — обрати ми се Драгиња.

Што? Ех... Из овога челичног о клопа није се имало куд!

— Хајдете да нешто изведемо, — предложих једну, како ми се учини, спасоносну мисао.

— Прво да чујем? — обазриво пристаде она.

— Хајдете... хајдете да угасимо електрику...

— Па?... Да не смерате да ме пољубите у мраку?

— Ох, дакако!... Умрећу без тога, срце ће ми препући.

— Гле'те, молим вас!... Чудач човек... Него испијте мало воде — лакше ће вам бити.

— Драгиња!

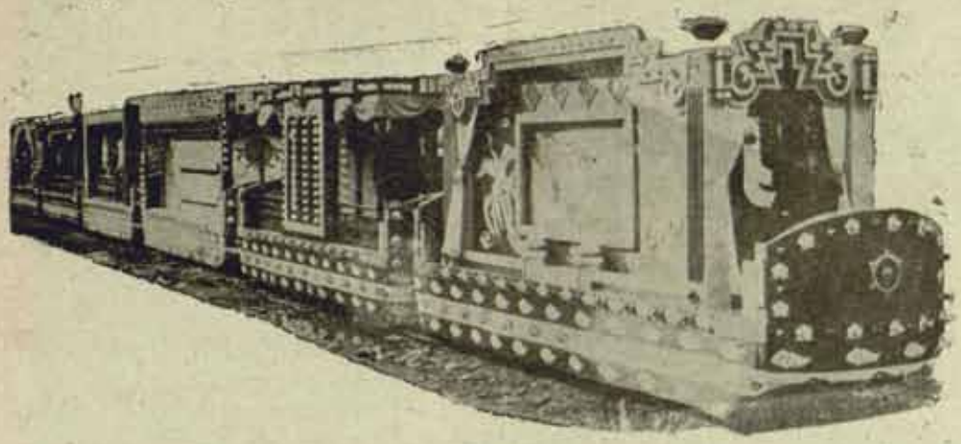
— Откуд сад? Још увек сам госпођица Драгиња. Ах, вино, вино! Утиче оно на вас. И пазите, да не испадне да вас пратим ја!?

— Неумољива, божанствена грабљивице!... Добро, кад је тако. Угасимо онда електрику да се младенци пољубе. Како им је можете мислити цео дан и цело вече не бити насамо!?

Наставак на 29 страни

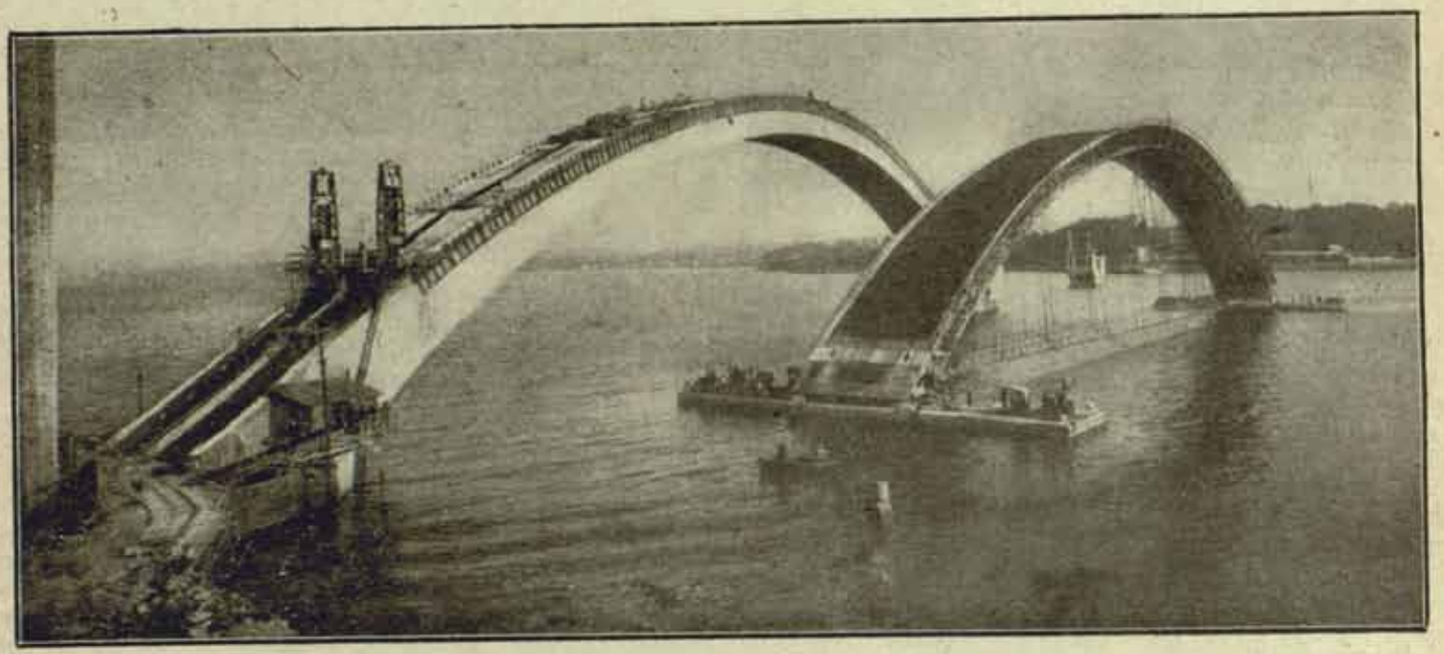

Са крунисања јапанског цара, које је извршено у новембру о. г. Одлазак цара и царице на крунисање.

Тек после две године од дана ступања на престо, могао се микадо крунисати, јер толико траје жалост за умрлим царем. Свечаност је обављена у старом граду Киоту, који је до 1866. год. био престоница Јапана, а данас важи као религиозни и културни центар земље. Крунисање је извршено на најпомпезнији начин.

За време крунисања јапанског цара, трамвајн у Токију били су претворени у облике барки и на њима су биле нацртане сцене са крунисања цара.

Један интересантан мост. Мост од 1.200 метара, који спаја Брест и Плугастел у Француској. Овај се мост сада гради и имаће три лука сваки од 400 мет. дужине. На слици се види (десно) други лук, који се превози да би се наставио први лук.

АФРИКА СЕ ЦИВИЛИЗУЈЕ АМЕРИКА.

Јужна Африка за врло кратко време трансформирала се као Америка. Пре пола века из афричких прича могла се замишљати та земља као пустиња и прашума, где станују дивљачка племена, и нигде не сме да се крочи из страха од зверова.

Сад су те пустиње постале плодна поља, а велики градови подигли су се на дијамантском терену. Можда је само у души Африканаца још остало трагова из херојских периода. Њихов атавизам још носи обележје снаге и неустрашивости пред опасностима. Африканац и Африканка тако су смели, да миран Европљанин се задиви.

Ништа није необично видети у кући Африканца припитомљеног лафа или пантера. А у Европи, кад се само чује рика лавовска, сви се разбегну. Скоро је био један случај у Паризу. Једна госпођица држала је у кући једног пантера. Цео тај крај био је на страви од тог звера, и поднели су тужбу полицији противу госпођице, да јој забрани да држи тако опасну животињу у кући.

У Јужној Африци често се виђа на улици плантажер или богаташ шета са лафом, као што код нас даме шетају са вучјаком. Чак су се и зверови у Африци цивилизовали и не представљају за човека опасност.

Африканац, који се некада бавио само ратовањем, сад обрађује земљу Али се у народу још чува сећање на Цриног Наполеона, како су прозвали Енглезе. Енглези су били најнемилосрднији освајачи у Африци, и са новим оружјем и новим методама ратовања таманили су становништво пре сто година.

После тих ратова, многа племена су ишчезла, и црно становништво се умирило и отпочело нов живот. Данас у Африци има интелигентних Црнаца, у чијем је рукама сва власт и администрација. Имају дости лекара и инжињера, и сваке године осећа се напредак.

Играчица из Мулен Ружа

Дим. В. Бугарски.

Прича ми један пријатељ:

Воз је јурио помамном брзином кроз дивне пределе снежне Швајцарске. Ја сам седео сам у купеу и већ по десети пут прочитао све новине. Уосталом, на свакој станици сам куповао по један лист, па, најзад помислих,ако и даље будем сам, моћи ћу комотно у Паризу да отворим продавницу новина. Бацим и пет новине и кроз прозор гледам величанствену панораму, али и то ми се убрзо досади. Да спавам? Још је рано. Да ручам? Није време. Боже, али ми је досадно! Завалђен тако у удобној плишаној фотељи купеа, ја сам се удубио у мисли и почео да сањарим. Први пут у Паризу!...

Бога ми, интересовало ме је то, како ћу се снаћи у тој гужви. А највише ме је, признајем, интересовао женски свет. Приче, које о њему круже, потпуно су ми завртеле мозак и ја сам већ себи представљао да ме на станици чека једна, не, десет, не, много! дивних девојчица, а ја не знам којој бих пре.

Очи сам лагано склапао и сав сам се предао сањаријама. Па Жозефина Бекер! Мистингет! Едмонда Гиј! Боже, красоте! Рачунао сам већ и где имам све да потрошим своју уштеђевину, па да после овим мојим ситним паланчанима причам месец дана шта сам све доживео у Паризу за недељу дана.

Наједном, трже ме покрет врата, која су се са шкрипом отварала. Погледам и шта видим: Једну малу симпатичну главицу, сву у коврџама, два симпатична и насмејана ока и једна слатка усташца.

— Је ли слободно, господине?

— О, изволите!

За њом носач унесе читаву гардеробу, све сами мали дражесни куферчићи и све то послаже више моје главе, у мрежу. Затим, пошто је добио џепарац, оде, поклонивши се.

Ја сам иначе у женском друштву прилично сметен: и никако не умем да водим једну потпуно добру конверзацију, а то је из разлога тог, што једно мислим, а друго говорим. Уосталом, ова изненадна срећа, да добијем овако лепу и дражесну саputницу, још више ме је збунила и ја сам се још више стегао у свој ћошак немо посматрајући сваки њен покрет.

Она се лепо намести преко од мене и ја сам тада почео, разуме, се, кришом да је посматрам. Како је лепо посматрати жене из прирајка! А када ме она ухвати да је посматрам, ја брзо бацам поглед на неку

мрљу на плафону од купеа или посматрам како брзо промичу телеграфски стубови... Увиђао сам потребу да нешто кажем, али не знам само где ми се оно изгуби моја куража. Устезао сам се, али сам и даље проучавао најмањи набор њене хаљине, лепе свилене чарапе, и мале лаковане ципелице. Нисам од оних који одмах почну офанзиву, па се и не збуне, ако добију корпу, већ од оних, који мирно чекају неку згоду уверени, да она мора доћи. Дешава се, Бога ми, да та „згода" дође у облику једног лепог и згодног мушкарца и тада ти не преостаје ништа друго него да уживаш, како се они — лепо забављају!

Најзад прогутам пљувачку, накашљем се, поправим кравату и упитам најљубазнијим гласом на свету:

— Госпођица далеко путује?

Шта сам друго знао да кажем, него те, већ баналне речи?

— Путујем у Париз, а Ви?

— И ја.

— Па то ћемо ми онда тамо заједно?

— Као што видите.

— Лепо, неће бар бити сама.

И лед је, драги мој, био пробијен. Даље је конверзација ишла као по лоју и ја сам се сам себи чудно, како сам само наједном постао — духовит човек! Она је оберучке прихватила разговор и причала ми ситне ствари — згоде и незгоде — већином шаљиве, из свога живота.

Била је, замисли, паланчанка као ја и сада путује, како каже, код своје тетке у Париз да тамо проведе неколико месеци.

— Знате, каже ми она, ми удаваче ништа друго и не знамо, него да се само гостимо. Лепо је то бити у гостима, зар не?

— Разуме се. И ја радо идем у госте, али никада немам толико времена на расположењу да останем колико хоћу. Обично је, да када се најлепше забављам, да морам кући.

— А ја то лепше удесим. Треба ту бити мајстор, него шта!

И ја сам јој рекао ко сам и она се врло много обрадовала, када је чула, да сам Србин.

— Ах, ја Србе тако много волим! Они су дивни, храбри и лепи!

— Има и изузетака.

— На пример:

— Ја нисам ни диван, ни храбар, ни леп...

— Е, то имам ја да констатујем, а не ви.

Затим ме је, смешећи се, посматрала својим, као небо плавим очима. Ја сам се био тада претворио у једну нулу, скоро да нисам ни постојао, као ваздух.

— Доста сте баш и лепи. Снажни сте, па се зато и не бојите никога. Дакле, и храбри сте. Но?

— Хвала на комплименту, али се не слажем са вама.

— А зашто, молим?

— Па тако. То Ви само тако кажете. Уосталом, пре бих имало смисла да се ја вама дивим, него Ви мени.

— Оставите, молим Вас! Нисте ваљда и Ви као и сви други. Ху, што ја не волим кад ме неко комплиментира. Сматрам то за немејавање. Више волим, истину Вам кажем, када мушкарац са мном води озбиљне разговоре. На пр. о литератури, музици, филму и др., а и љубавна филозофија ме прилично интересује. Верујте, ја волим да посматрам људе, како изгубивши главу, трче око тих гушчица.

— Зар?

— О, не правите примедбе! Хтели сте да кажете, да и ја спадам у њихово јато...

— То не!

— Знам ипак да сте то хтели да кажете. Али ја нисам, видите, као све друге. Ја сам много озбиљнија, бар мислим тако, и не залуђује ме та пролазна срећа — љубав!

— То ви само кажете, али да то и једамцут само осетите, говорили би сасвим другојачије. Зар никада нисте, заиста, били заљубљени?

— Не, никада, а Ви?

— Да, био сам.

— Молим Вас причајте ми како је то било. Радо о томе слушам.

Наставак на 14 страни

Набори, шлајфне и шлепови

Горе лево:

Златно зелена ружичаста хаљина са воланом и шлајфном са стране. Материјал: златни креп жожрет брокат.

Горе десно:

Велика вечерња тоалета од црног велур шифона, са дубоким деколтеом и неједнаким шлепом.

Горе средња:

Стил хаљина од црног тафта, сукња је позади дужа и постављена са ружичастом материјом. Изванредно делује стилизована мустра израђена од штраса.

Доле лева:

Хаљина од тила са неједнаким воланима украшеним сомотним цветовима и појасом.

Доле десно:

Плава хаљина од чипака украшена великом шлајфном од тила.

Син северног вука

— Џек Лондон. —

— Свршетак —

У овим речима беше изречена претња на претњу. Макензијево бронзано лице страшно поцрвене. Појачао је глас. Стара Индијанка која је ту до сада седела као непомични посматрач упути се лаганим корацима вратима. Песма људи напољу изненада умукну, а одјекну гласан жагор. У том тренутку Макензије нагло повуче старицу натраг на њену кожну постељу.

„Понављам — чуј ме, о Тхлинд Тинеху! Вук ће умрети са стегнутим зубима, али ће с њим за увек отићи и десет твојих најхрабријих људи — људи, који су ти потребни јер је време лова тек почело, а време за риболов такође није далеко. А затим какве ћеш користи имати од моје смрти? Познајем обичаје твог племена; ти ћеш добити само незнатан део од мог богатства. Дај ми своју кћер и све ће бити твоје. А поред свега доћи ће к вама моја браћа којих има врло много. Нису никада довољно сити и Гавранове кћери рађаће децу у логорима Вуковим. Мој народ је снажнији од твог народа. Судбина је то већ тако одредила. Попусти и цело ово богатство биће твоје".

Напољу на снегу зашкрипаше мокасине. Макензије запе петлић на пушци и отвори кожне футроле двају бровнинга, који су висили о појасу.

„Попусти, о поглавице"!

„Али моје ће племе рећи не".

„Попусти и ово богатство је твоје. Све остало ћу ја свршити с твојим људима".

„То је жеља Вукова. Дакле примам његове поклоне — али га опомињем".

Макензије погледа на ствари, укочи пажљиво пушку и покри своје дарове шареном свиленом марамом. У том бану унутра чаробњак са неколико младих одважних људи; но Макензије се смело провуче поред њих и изађе напоље.

„Пакуј"! поздравио је лаконски Заринску пролазећи поред њеног шатора и пожури да упрегне своје псе. Неколико минута доцније стиже до савета на челу своје запреге и са женом поред себе. Стао је на горњи крај четвороугла поред поглавице. На корак иза себе, на леву страну ставио је Заринску — место које јој је припадало. Осим тога време беше дозрело за зла дела, те је било потребно бранити се од позади.

Са обе стране људи су се гуркали ка ватри, певајући неке песме из заборављене прошлости; нису биле љубазне, јер су их певали ниским тоновима и уз рефрене који су се непрестано понављали. Реч „страшно" можда би још била у стању да приближно обележи њихов стил. На доњем крају ватре пред чаробњаком играло је од прилике 10 жена. Чаробњак је строго прекоревао жене које нису уносиле довољно заноса при вршењу овог обреда. Упола скривене под густом гасранском косом која је разбарушена падала до појаса, покретале су се тамо амо, при чему су се њихова тела таласала у ритму који се једнако мењао.

Била је то страшна појава; анахронизам. Крајем деветнаестог столећа, при свршетку саме последње деценије живео је овде још прачовек, сенка скинута са преисторијског становника јазбина, заборављени одломак старог света. Мркожути вучјаци седели су крај својих господара одевених у крзна, или су се отимали о места, а светлост огња одблескивала је у њиховим црвеним очима и на влажним зубима. Шуме завијене у тајанствени завој спаваху не обзирући се на околину. Бела Тишина, за тренутак отерана у шуму, окружавала је логор и као да је стезала душу; звезде су играле великим скоковима, као што то обично чине у време страховите зиме, док су поларни духови вукли своје свечане одеће преко неба.

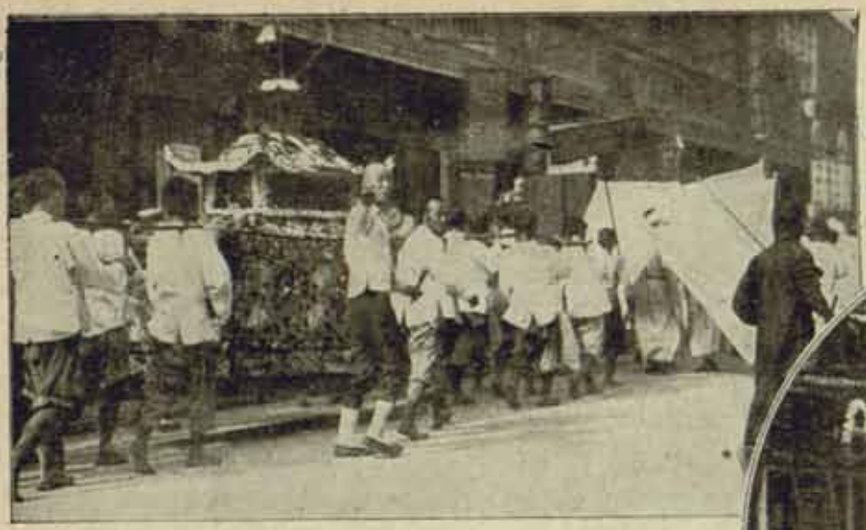
Скруф Макензије је нејасно схватао дивљу чаробност овог оквира док су његове очи прелазиле по редовима људских прилика завијених у крзна у којима су им се губила лица. Зауставио се за тренутак погледом на новорођенчету које је сисало из мајчине обнажене дојке. Било је четрдесет испод нуле — седамдесет и неколико ступњева мраза. Сетио се оронулих жена свог племена и осмехнуо се строго. А и-пак из утробе једне такве нежне жене изашао је и он са краљевским наследством — са наследством које је давало њему и његовом племену власт над земљом и морем, над зверима и над људима свих светских крајева. Један једини против стотине, далеко од својих ближњих осећао је како га то наслеђе гони напред, осећао је и чежњу да завлада том дивљом и опасном љубављу, осећао је узбуђење пред борбом и снагу и могућност или да победи или да умре.

Песма и игра престадоше и шаман — чаробњак, — распали се смелим говорништвом. Водећи свој народ кроз блудиште његове богате митологије, тежио је лукаво да утиче на његову лаковерност. Тренутак је био озбиљан. Истачињући стваралачке основе оваплоћене у врани и гаврану, означио је Макензија као Вука, као борбену и рушилачку снагу. Борба коју ове силе воде међусобно нису само духовне, већ се људи боре сваки за своје божанство. Та они су, каже, деца Јелхова, деца Гавранова, прометејског носиоца огња; док је Макензије син Вука, или другим речима ђаволов. И починили би издајство и подсмевање највишег ступња када би склапали примирје у овом бесприкидном боју и када би давали своје кћери за жене својим највећим непријатељима. Ниједна реченица није била довољно изазивачка, ниједно упоређење није било довољно гнусно да би урезало Макензију са вршени знак подмуклог скитнице и тајног изасланика Сатане. А из дубине груди окупљених Прута одјекну мукли, дивљи урлик када је шаман овако поетично завршио свој говор:

„Јест, браћо моја, Јелхс је свемоћан! Зар нам није донео небески огањ да се огрејемо? Зар није изгонио сунце, месец и звезде из њихових скровишта да бисмо могли видети? Зар нас није научно како да савлађујемо духове глади и мраза? Али сада се Јелхс љути на своју децу; њихов се број смањио на незнатну шаку људи и он одбија да им помогне. Јер, они га заборавише, они су чинили зла дела и ишли рђавим путевима, и примали своје непријатеље у своје шаторе и дозвољавали им да седају крај њиховог огња. Гавран тешко подноси невољалост своје деце; али ако се освете и ако се врате на прави пут онда ће и он изаћи из таме и пружити им помоћ. О, браћо, Носитељ огња допашиуо је важне наредбе вашем шаману; одмах ћете их чути. Нека наши млади људи узимају наше младе девојке у своје шаторе; нека ухвате Вука за гушу; нека су непомирљиви у свом непријатељству! И њихове ће жене тада бити плодне и они ће се размножити у моћан народ. И Гавран ће повести са Севера велика племена њихових отаца и отаца њихових отаца; и они ће потерати Вука да неће од њих бити ни трага као што га не остаје ни од ло-

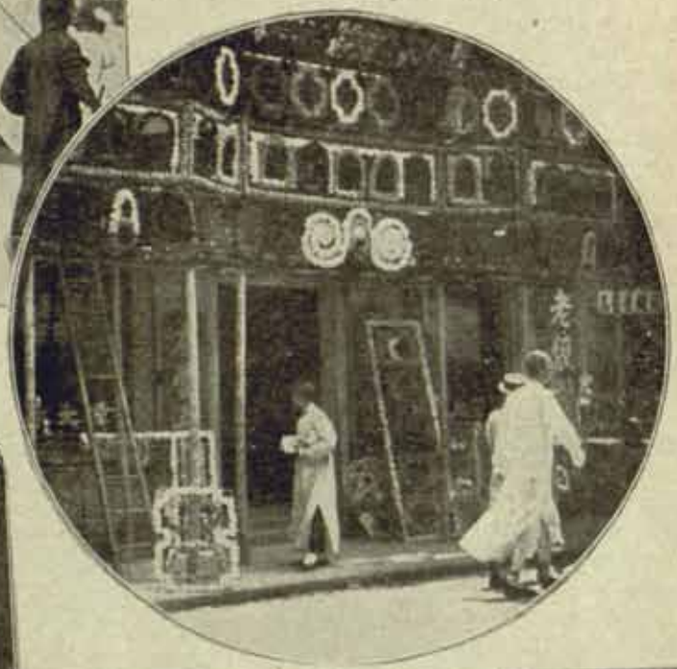
Наставак на 20 страни

Свадбе у животу народа

Лева слика горе: Отмена свадба у Кини. 18 кулија носе невесту са младенцима, убрзаним кораком.

Десна горе у кругу: У Кини имућни Кинези, при удаји своје ћерке богато декоришу своје домове.

Лева у средини: Овако се у Бирми (Западна Индија) врши венчање: Лево седи млада и њена мајка, десно младожења и његов отац, а у средини верске поглавице.

Десна у средини: На Целебесу, млада се вози на венчање у свечаним колима, у којима су упрегнути биволи и седи у крије се једним ћилимом. Остави јој се само мало отвора за дисање.

Наставак са 10 стране

ИГРАЧИЦА ИЗ МУЛЕН-РУЖА.

Затим се још више завалила у наслоњачу и припремила да чује ову љубавну приповест. Ја сам мало промислио и почео:

— Па баш кад толико волите, зашто да Вам одбијем ту љубазност. Уосталом, из ове кратке приповести видећете, да нисам баш толико храбар, јер често пута не састоји се само храброст у јаким мишићима, него у јакој вољи и смелости.

Још кад сам ишао у гимназију, ја сам долазио сваког распуста, код ујака на село. Последње године... од прилике... али датум баш није важан... последње године, долазећи приметих да се у кућу, баш преко пута од куће мога ујака, неко уселио; видео сам послугу, а потом једну стару даму и најзад једну младу девојку, скоро дете. Ту сам младу девојку волео... тако волео као никад ни једну жену...

Ја сам је два месеца пратио из далека или, кад би се појавила на прозору, посматрао сакривен иза завесе. Ја сам хтео... ја сам хтео све оно што се машта у том добу наивности и страсти: умрети за њу, понудити јој царство или је чак заплашити смелим подвизима, чинити једном речи све оно, чему се доцније смејемо... Не заборавите, да никад са њом нисам ни говорио. А ја сам више остајао у кући... Али, ја сам имао своју љубав. Ја сам видео Аницу (какво одушевљење, кад сам случајно сазнао њено име!). Ја сам гледао њену плаву косу, њене лепе очи, њено дивно лице још детињско...

Она примети моје интересовање, нагледаше у почетку да се крила, али се најзад усуди да ме погледа, црвенећи...

— Па онда? — упита моја симпатична сапутница.

— Разуме се, ја сам много погрешно што се нисам упознао са њоме, јер сам после неког времена констатовао, баш некако пред полазак у школу, да има још један младић, који је воли, који се крије из угла улице, да би је посматрао на прозору, да би је потом пратио у њеној шетњи, из далека, као и ја што по некад радих... али се никад нисам усуђивао...

— Да ли се он усудио напак...

— Једно вече, око поноћи, ја никако нисам могао да спавам и устао сам. Изашао сам на балкон да се надишем свежег ваздуха септембарске ноћи и, приљубљен уза зид, посматрао звезде како мирно и побожно светлуцају, а по неки пут бацих само поглед и на њен прозор... После дуже почивке, чух нечије кораке на улици, доле, а потом, преко пута, пригушену лупу прозора. Он је био доле, пред кућом; а она се појави на балкону, бела, расплетене косе, дрхтећи. Она му даје један знак. Какав? Да дође? Да се удали? Да буде смотрен?

...Он се ухвати гвожђа на прозору, успуза се и дође до њеног балкона. Она се наже, обави му голе руке око врата и они измењаше један пољубац... И онда, као сенка, она се врати у собу, он сиђе. Како је прошао поред мога прозора, ја сам, чини ми се, читао на његовом лицу усхићење од љубави и среће. Оно пијанство, које бих и ја осетио, да сам се усудио да добијем тај невини пољубац о коме сам толико сањао, један једини пољубац, кога сам тако страсно желео, без ичег другог...

— А после? — упита ме опет смешећи се моја лепа сапутница, која је врло пажљиво пратила моју исповест.

А после сам отпутовао и никада више нисам хтео ићи код ујака на село и то из простог разлога, што сам је хтео заборавити, али не могу...

— Верујте, Ваша приповест ме је дирнула и не могу опростити тој гушчици што вам није дала и најмање повода, да јој се приближите...

— Шта би ви урадили на његовом месту?

— Е, ја бих... — замисли се за тренутак — ја бих вам допустила да приступите у моје друштво и све би се лепо свршило...

После смо опет причали и причали; више она, него ја. О свему, а највише о љубави...

Воз је помамно јурио кроз сликовите пределе питоме Француске и наше пријатељство је при сваком окрету точка бивало све чвршће...

•

Најзад, стигли смо већ и у Париз. Одмах се види велики живот ове престонице. Свуда само ври! Кола, аутомобили, људи, жене, носачи, аутобуси, трамвајн, подземне железнице; све то измешано, иде горе доле лево десно, као морски таласи...

При помисли да се требамо сада растати било ми је прилично тешко. Најзад она прва проговори:

— Знаш ли шта? (Постали смо већ и перту!).

— Како бих знао?

— Да заједно седнемо у један такси и одвеземо се право у мој стан.

— Ти имаш стан?

— Али не! Код своје тетке. А ти после иди куд знаш.

— Пристајем.

Затим смо се полако возили кроз најпрометније париске улице и она ми је показивала све знаменитости. Био сам очаран на први поглед!

Ускоро смо дошли и до њене тетке.

Лепа кућа, пуна балкона, била је окренута према једном доста живом булевару.

Шофер је унео све кофере, а она када је хтела да се растане од мене пољуби ме ватрено у уста и побеже смејући се у кућу. Био сам изненађен и од тог тренутка сам је заволео.

Пролазили су дани лако и весело и ја сам се осећао незмерно срећан, када сам био у њеном друштву. Звала се Мадлена. Виђали смо се сваки дан између 3 и 6 часова после подне. То је било моје време. После сам је пратио кући и био сам врло жалостан што је тетка не пушта никуда после вечере.

Једног дана, док смо седели у једном парку, ја јој изјавих љубав и умолих је да ми буде жена.

Она је била пресрећна и врло је радо пристала.

Био сам уверен да ћу у њој добити оно што тражим и нисам се ни за тренутак премишљао.

— Је ли, мили, мој, а волиш ли ти да се скиташ?

— О, не! Ја сам најскромнији младић на свету!

— То и ја волим, но немој да чујем да се вуцариш по сумњивим локалима. Уосталом, ускоро, чим се венчамо, и ја ћу свуда са тобом.

— Ја никуда нећу ићи, бићу само уз тебе, мила моја!

Био сам заљубљен до лудила и да је рекла да се убијем, ја бих се убио. А што ми се код ње највише свидело, то је искреност, а и ја сам је неизмерно волео.

•

Једно вече нађем се са пријатељима из Отаџбине и у част поновног виђења решимо да се добро проведемо. Куда ћемо и шта ћемо? Решимо, најзад, да идемо у „Мулен Руж". Ја сам се, истина, мало устезао, веран датом обећању, али под утиском пријатеља ја попустих.

Програм је био већ одавно почео и баш када смо ми ушли на позорници је играла једна слатка играчица, скоро нага, неке источњачке игре уз гитару једног црнца. Када се тачка завршила много су сви пљескали.

После своје тачке играчица је сишла међу публику и пришла у друштво неким официрима. Ту се са њима љубила страсно, лудо... Ја сам је сада почео мало боље посматрати и можеш замислити моје страховито изненађење кад сам у тој играчици препознао — Мадлену!

Навукао ми се мрак на очи и даље нисам знао за себе...

После неколико дана, када сам дошао себи у једној париској клиници, ја сам почео да размишљам о свему. Све је то било обављено као неком густом маглом и ништа јасно

нисам могао да видим и да се сетим. Најзад упитам болничарку одкуда ја овде?

— Зар не знате? Тукли сте се у Мулен-Ружу" и направили читаву револуцију. Срећа да је све прошло без људских жртава. Вас су ранили у главу.

И збиља, опипам главу: била је сва увијена. Насмејао сам се кисело на све ово и тек тада увидео да на свету нема више чисте љубави...

— А Мадлена?

— Зове ме стално да јој дођем. Сада се обогатила и оставиће „занат". Повукли би се у тишину и — волели би се...

— На што не идеш?

— Зато што не могу љубити лажљива уста...

Шта су фантоми и пророци?

Спиритистички феномени могу се поделити на две групе: **интелектуалне,** где се само мисао појављује, и **физичке,** у којем случају појављује се материјално биће, као нека визија.

Интелектуални и физички феномени мешају се, јер кад се астал покреће, то треба да буде само визија интелектуалних феномена, али то је у ствари и физички феномен. Кад се клања асталчи, то је физички феномен, али то клањање значи једну мисао, и то је интелектуална појава.

Ипак су та два феномена потпуно различита.

Прва група може се објаснити телепатијом, јер ту је увек општење између два бића, и упознавање спољњег света, преко неког гласа, који се дознаје шестим чулом. Појединци људи имају развијено то шесто чуло, и дознају и виде ствари, које други не могу да осете. Видовитост је један спиритистички феномен. Видовита жена или човек откривају прошлост и будућност. Постоје и такви случајеви, где медиум узима облик друге личности. То је једна врста сувишне осећајности.

Између интелектуалних и физичких финомена налази се једна зона границе. Кад једно биће падне у занос, осетљивост његова ишчезава постепено, али, кад би му неко зарио нож у мишицу, он би јаукнуо.

Феномени физички могли би се поделити на четири групе: Прво: **ударац или клањање.** То је у случају кад сви седе око асталчета и чује се ударац, као да неко куца у сто.

Друго, **покрети објекта без контакта,** кад мандолина или гитара сама свира, а столиће се окреће.

Треће, **светли финомени,** код којих медиум изазива неку фосфораесту светлост.

Шта је ектоплазма?

То је једна мистична супстанца, како је називају метафизичари, која излази из тела појединих медиума- за време њиховог транса, видљива на извесном одстојању, која има ту моћ да се материјализује, да добије руке, ноге, главу, један потпун организам људски или животињски. Та формација се лагано врши око самог медиума, и као да се из његовог бића извлачи нека визија, један потпуни фантом. Има случајева где се не материјализира само један фантом, него по неколико. Најпознатији медиум је Пољкиња Клуски. За време једне сеансе присутни су видели двадесет и два фантома, који су се кретали по соби.

Ко је први пронашао ектоплазму? Не зна се тачно, али та појава иде у метафизичка открића. То је једно флуидно биће, које ствара човек, и оно иде по соби, свира на клавиру, у мандолину. Само тај фантом није неки оживели мртвац, како се некад веровало, већ супстанца, коју ствара човек.

У интелектуалне феномене долази видовитост и пророчанство. Било је много видовитих људи у историји, који су могли да прорекну догађаје. Имало је и таквих, који су могли да прочитају што је други написао, иако не виде хартију.

Међ свима тим феноменима има правих и лажних. Многи употребљавају трикове, који морају да се открију. Али они, који су у ствари један спиритистички феномен, они су објекат који већ улази у метафизичка испитивања.

Африка се цивилизује

Афрички такси

На париским булеварима

Одета Кнљерова имала је утисак... који никада не вара младу жену... да је неки човек прати. Спазила га је у огледалу једног излога: високи младић са осмехом који је одавао да је задовољан сам собом. Елегантан. Брзо је окренула поглед у страну у тренутку када су се њихове очи требале сусрести.

Одета не беше узнемирена. Овај младић није могао бити груб, нити пак неки авантуриста. Видела је да је бојажљив, јер за читавих десет минута од како је прати, није се усуђивао да јој приђе и да јој каже неколико речи. Помислила је: када си баш вољан да се прошеташ онда ћу ти пружити прилику за то. Чекај само!

Био је диван јесењи дан. Одета је корачала брзо по ри де Ром носећи своју ташну под мишком. Хтела је да се заустави на булевару Осман без нарочитог циља, као и све жене које посећују велике трговачке радње и увек по нешто купују.

„Па замисли само, драги мој, не могу да пропустим такву прилику..." оправдавају обично жене такво своје заустављање.

А муж је приморан да одговори: „Доиста, таква дивна прилика"!

Али како је водила за собом овако мирног освајача, Одета је променила свој програм. Желела је да се увери докле ће ићи за њом а да јој не приђе. Пустила се са масом света према Опери, прешла је авни де л' Опера и стигла до ри Риволи.

Хтела је увек да се гласно насмеје када би спазила у огледалу излога свог гонитеља који је непрестано одржавао раздаљину од четири корака. Размишљала је о томе чему се нада. Мисли ли ваљда да ће она њега прво ословити? Каква будала: за кога он њу сматра?

Постала је мало нервозна. Па он не може бити у заблуди. Ако прати неку жену, мора да је ослови и по потреби изложити се опасности да ће бити одбијен. Али шта чека овај младић? Докле ће ићи за њом?

Треба ли да му се изгуби у великој трговачкој кући? Али зашто да му измакне? Потпуно јој је пријатно што за њом иде. Имала је утисак да води за собом верног пса и једном шта више окренула се да се увери да ли је доиста још прати. Ишао је за њом. Погледао ју је расејано као да је ишао за њом сасвим случајно. Пролазила је поред Карусела. Видећемо да ли ће поћи чак на леву обалу Сене, помислила је. Прешла је Пон. Рojал. Застала је код стражара пре но што је прешла улицу. Био је

Поводом прославе стогодишњице музичара Шуберта, г-ђа Ида Рубинштајн приредила је у Паризу свечаност, на којој је она, са својим балетом, играла. Слика приказује једну балетску игру по Шубертовом музичком делу „Сељаци".

сасвим близу ње, учини јој се да је проговорио. Живо се окрете к њему.

„Јесте ли што казали, господине"?

„Ништа, мадам".

Поцрвенео је до ушију, а стражар га са осмехом погледа. Када је прелаз био слободан, Одета је пошла даље а младић четири корака иза ње. Осетила је најпре сажаљење према њему. Али зашто је одбио пружену му руку? Зар га није она прва ословила? Да јој се случајно не подсмева? Зар би био способан за то! Шта сада?

У тренутку када се спремала да уђе у трговину, окренула се нагло и црвена од гнева, ослови га оштро:

„Господине, то је већ и сувише. Пратите ме од булевара Батињол, то је од вас неуљудно и морам вам рећи у очи да сте неваспитан".

Младић се свакако побоја скандала. Муцао је тражећи речи:

„Па ја вам ништа нисам казао..."

То је за Одету било и сувише.

„Па баш зато", обрецну се она. „Баш зато! Да сте проговорили одговорила бих вам тако да више не бисте сумњали у то каква сам девојка. Али ви свакако мислите да је довољно што ме пратите по улицама"?

„Ах, не, мадам".

Није га слушала.

„Може бити да су вас друге девојке научиле на тако брзи успех. Ја не спадам у ред таквих, о томе ћете се уверити".

„Свакако, мадам".

„Шта значи онда ваше понашање... ваша несаломљива дрскост"?

Устручавао се за тренутак.

„Мадам, морам да вам објасним то. Лекар ми је наредио свакодневну шетњу од два сата. Нема ништа монотоније од шетње без циља, и то непрестано по истим улицама, поред истих излога. Зато чим изађем на улицу тражим младу даму, која ме, ако дозволите да тако кажем, поведе. То је онда шетња пуна неочекиваних изненађења, не знам куда идем, закачим јој се о пете — о, са респектом према њеној личности, у то сте се могли уверити — а када изгубим своју звезду водиљу, тражим другу, све док се не сврши шетња од два сата. Затим позовем такси и вратим се кући..."

„Дакле", рече Одета, из здравствених разлога сте ме тако дуго узнемиривали"?

„Ах, да сам само то знао да вас узнемирујем..."

Девојка је тренутак посматрала младића, затим је слегла раменима и ушла брзо у трговину.

Њеном пратиоцу, који је остао уљудно на тротоару, учини се — али није баш био потпуно сигуран, — да је прошапутала:

„Штета..."

ЈУЖНИ ПОЛ

Познати истраживач Кук још пре две стотине година кренуо се на Јужни Пол. После дуго и мирног путовања вратио се натраг и објавио је: „Јужни пол је неприступачан".

Дуги низ година ова изјава великог морепловца била је као неко јеванђеље, и нико се није усуђивао да се крене у испитивање тог пола. Та његова мисао поштовала се до пре четврт века. И док су сви журили Северном Полу, нико није желео да достигне супротну крајњу тачку земљине кугле.

Године 1822 морепловац Џим Бедел кренуо се Јужном мору и допео је до Шетланда и Оркнера.

Године 1840 други истраживач отишао је мало даље, али нико није могао да допне до те тачке са једрилицама.

Најважнија експедиција била је Скота, који се кренуо 1901 године из Лондона у августу месецу, а вратио се 1904 г., пошто је однео рекорд да се највише приближио јужном полу, ма да није успео, да дође до њега.

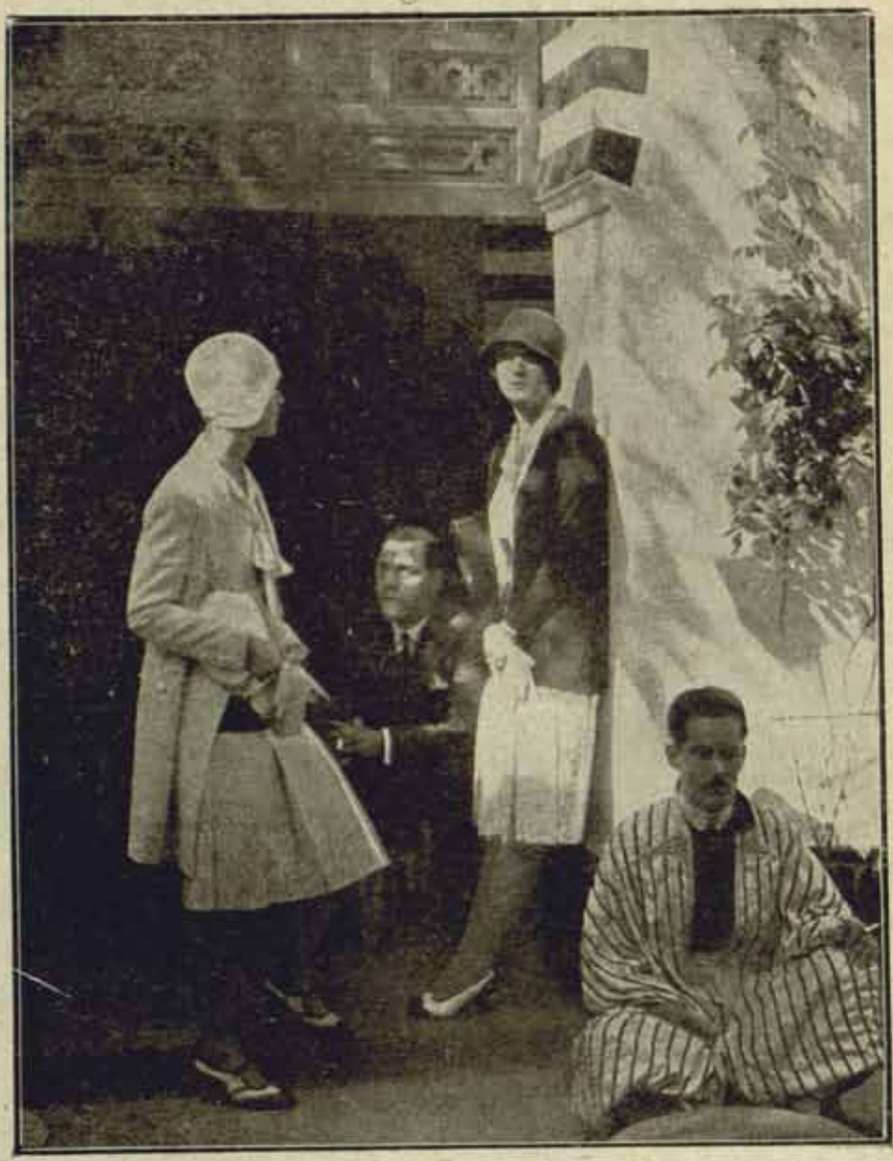
Он је описивао тада предео око јужног пола као вечити снег и лед. Била је густа помрчина и непрекидна ноћ, кад је био у том јужном пределу. Истраживачи су ишли у санкама, а вукли су их пси, али се од мраза није могло даље да иде.

Скот је био неуморан у испитивању и године 1910 поново се кренуо са експедицијом. Успут су га редом сви напуштали, и само је остао он са још тројицом, решен да достигне мету својих давнашњих жеља. Били су далеко сто педесет миља од јужног пола, и требало је тамо да стигну кроз петнаест дана. Намирница су имали само за месец дана. После тешког путовања стигли су на пол, али је повратак био још тежи. На путу их задеси страшна снежна олуја. Један од четворице сапутника умре. Сад су се њих тројица кренули на пут. Нису, ипак, могли да се извуку из олујине, која је трајала девет дана. Нису имали хране, нису имали довољно ни одела, и Скот је мислио да им је већ дошао крај.

Већ су били пошли са свију страна да их траже. И кад су дошли до њих, Скот и његови другови били су мртви. Нађено је писмо Скотово, у коме је писао:

„Ми смо се изложили великој опасности. Знали смо шта нас све чека. Али догађаји су се окренули противу нас. Четири дана нисмо могли да изађемо из шатора, од снежне олујине. Малаксали смо потпуно, али ја не жалим што сам се кренуо у ову експедицију. Ми смо дали своје животе за част наше земље.

После Скота Амудсен је достигао прво на Јужни Пол, па после на северни.

У Алжиру у децембру.

ОНА ЊИХОВА КОВРЧИЦА НА ЧЕЛУ.

Како је само вешто увију, као да је нека фигура од црног свиленог гајтана, или ушпиркана коса па се не миче с места, или оцртана црном кредом.

Дивна је та коврџица на челу Београђанки.

Једна се прво појавила, затим друга, трећа, и сад ћете на свакој дами видети један мали знак питања.

Шта то она пита?

Можда: Да ли вам се допадам?

Јер жена се зато удешава да би се допала, и увек је то питање у њеним очима и на уснама.

Сваке године понешто је упадљиво на жени.

Ове године та коврча. Негде само једна, негде две, три, као увијене француске, слично романтичном веку, кад су змијице свилене косе вијугале око чела, покрај ушију, низ потиљак.

Бубикопф је завршио.

Хвала богу.

Баш је то било несимпатично. Зар нису лепше ове коврџе на врату. Глава личи на цвет, а са бубикопфом увек се добијао утисак лутке, кад јој отпадне с главе перика.

Још има дама које се шишају а ла гарсон.

Млада госпођица и шипарица прихвата прва новину. Сад нема ни једне шипарице без коврче.

Све као по париском журналу.

СЈАЈНА РЕСТОРАЦИЈА

— Мој муж је необично мио човек! Прошле недеље ми је келнер двапут полио хаљине супом, а Обрад ми је оба пута купио нове хаљине.

— То је дивно! Молим те, где се налази та ресторација?

ЛУЦИЈА

— Ласе Седерблом —

— Свршетак —

Мали елендски коњ касао је тако брзо да је изгледало да нам је пространство јурило у сусрет. Наиђе шума. Био је покривен њеном. Она је још увек ћутала. Хвала Богу да ћути, помислих. Сећах се свог сна о Луцији. Могао сам сањарити и даље, и ако је поред мене седела. Она, принцеза, која је пре стотину година донела озарени венац у земљу... Седео сам те вечери на троивичној столици, где сам још као дете седео преко пута свог ујака, крај отвореног камина. Она ћутљива госпођа, сервирала нам је чај и затим се удаљила. „Иди на спаваље, Лузи"! рече домаћин. „Твој дан почиње сутра раним јутром".

Лузи — рекао је он. Дакле она се доиста зове Луција. А сутра је дан Луције. Ја дознах врло много — да је болесна, врло болесна, да је то њена последња зима коју је желела да проведе у кући својих предака.

Нисам могао да спавам. Подигао сам завесе и посматрах звездану слику, како се земља полако ближи јутру.

А затим — видех још само руду небеских кола — заспах. Седео сам у истим небеским колима крај Луције; возили смо се преко неког мрачног континента, по залеђеном мору и затим се спустисмо у равницу Упланда. Надамном су светлеле звезде. Цео простор беше испуњен звездама. Било их је тако много да су се додиривале. Звониле су. Чух сасвим јасно...

Скочих. Занста беше зазвонило. И неки мирис разли се собом, као да то беше мирис кафе и колача. Удахнух га дубоко. Држао сам очи затворене али осећах да неко лагано прилази к мени кроз велики простор.

Најзад се усудих да отворим очи. Никада пре тога нисам видео такву Луцију. Била је потпуно необична. Па ипак једина, права. Дуги, бели мантл спуштао се низ њено тело, црна коса расплетена, и светлосни венац разливаше зраке изнад њених неизмерних граорастих очију.

„Благословен дан"! рече она и постави свећњак, кафу и колаче.

Погледах је. Не знам како сам је погледао; али она се осмехиваше.

„Не изгледа да је то лака дужност", рекох ја најзад када се она престаде осмехивати.

„Не може бити лака, кад..." Она замуцну.

„...Када се кроз читаве стотине година мора долазити хиљадама људи, хтелисте рећи".

Није разумела. Ја наставих:

„Када ви нисте само ма каква Луција, већ она сама, права. Када се мора прећи тај велики кут од Италије довде. Када је човек оптерећен бедом целе ове земље..."

Она нали кафу. Погледах њене руке, биле су суве и бледе. А када пређох погледом са њених руку на лице, онда — онда она разумевши рече:

„То је тачно. То је био и мој пут. Али — беда је само моја сопствена".

Она обори главу. Восак отпоче да капље. Тада је она опет усправи.

„Јест, болесна сам. А свеће — хтедох још једном да будем Луција. Можда ће се ипак њена светлост задржати на нечијем животу... Можда ће се задржати на мени... Хтела сам да проведем овде последњу зиму. И затим..."

„...и затим?" упитах и мислим да ми је тада глас задрхтао.

„Затим одлазим поново у Луцијину земљу".

Оборих главу. Шта сам требао да кажем?

Видех је када се удаљавала. Не, она није ишла. Она је побегла из собе, као што светлост нестаје када облаци прекриле небо.

О, како је та кафа била горка! Али нисам смео да повредим гостопримство куће. Попио сам је.

Ми, Луција и ја, разговарасмо још много тих дана, али само о животу. Изгледало је као да прездравља на дана у дан. То беше доба небеског заваравања. Заваравасмо се обоје. Никада не бејах ни према ком тако добар као тада према Луцији. О оном Луцијином јутру не споменусмо више ни једне речи. То јој остадох дужан. Мислим да је вечити мир захтевао то. — —

Идуће године у пролеће, једне вечери заспала је, за увек, заједно са сунцем.

Накит — моћ жене и залога љубави.

Кроз све векове накит је играо велику улогу у животу жена. Волела га је Египћанка, као Гркиња, Римљанка и Туркиња, модерна Европљанка и доларска принцеза. Накит је залога љубави и моћи, оружје при освајању, цена лепоте.

Он има своју практичну, социјалну и личну вредност. Сваки се интересује за њега; жене као берзанци и трговачки свет.

Избор адиђара показује укус и карактер жена. Она, која воли рубине, значи да има јаку вољу; сафир означава енергију, смарагд — уравнотеженост; бисер — идеализам. Опал доноси несрећу и жене га избегавају.

Последњих година мода накита мења се као и код тоалета. Један омиљени адиђар — дијадема, изишао је из моде због кратке косе, али огрлица око врата добила је најразличитије варијације. Сем косе, свуда се носи накит. Око врата, на рамену, на појасу, на рукама.

Накит је постао допуна тоалете и лепоте женине. Свака жена има свој тип и жанр зато мора да удешава и накит. Има особа, којима адиђари дају неки патетичнк и тужан израз. док друга дама сва је очајна, ако је случајно изашла из куће и заборавила да метне браслетну, на јој се чини као да је необучена. Дијамант убија неки поглед, а другом даје нарочити сјај.

Жене, егзотична изгледа, могу да употребе више украса. А класична лепота тражи само један дијамант. Оријентални изглед истиче се још јаче покрај сјаја бисера, а нежна плавушпа може увек да носи две три низе бисера око врата, сасвим прилично, док друга мора да спусти дугачку низу.

Исто тако важно је питање минђуша. Да ли ће оне бити дугачке или кратке зависи од типа, и тај избор може много да истакне лепоту.

Сад је у моди промена накита. Једног дана ви се појавите са смарагдима, други пут са дијамантима.

Варварски и оријентални накит улази све више у моду. Понека златна плоча, украшена драгим каменьем, личи на украс који носи какав урођенички поглавица.

Најлепши накит има данас махараца од Патуала. То је као из неке бајке или из хиљаду и једне ноћи. Чувена је његова огрлица од смарагда, сваки смарагд личи на једну крушчицу.

Затим долази огрлица од дијаманата у три реда, а ти дијаманти су у облику плочица.

Сад долази оно што је најлепше, огрлица „звезда", где је сваки камен велик као звезда. Ту је чувени дијамант Канари, тежак 230 карата, затим ружичаст и плавичаст дијамант.

У последње време имитације дијаманта, које се изводе од Кристала, врло су успеле. И свака дама може јевтино да дође до накита.

МОДЕРАН НАКИТ

Наставак са 12 стране

СИН СЕВЕРНОГ ВУКА

горских огњева од прошле године; и наше ће племе опет завладати целом земљом! То је послање Јелхсово и Гавраново".

При овом наговештењу о доласку Месије Прути потмуло захукаше и скочише на ноге. Макензије скиде палце са својих рукавица и чекаше. Разлеже се узвик и позивање: „Лисац"! и бука је није утишала док један од младих људи није изашао да одржи говор:

„Браћо! Шаман је говорио мудро. Вуци нам узеше жене и наши људи остадоше без порода. Има нас мало. Вуци нам узеше топла крзна и дадоше нам за њих зле духове који се налазе у боцама, и материје које нису ни од дрва ни од риса, већ су начињене од траве. И те материје нису топле и наши људи умиру од чудних болести. Ја, Лисац, нисам узео до сада ни једну девојку за жену; а зашто? Девојке које су ми се допале одоше већ у логор Вукова. И овог сам пута скупљао даброва, лосова и собова крзна да задобијем наклоност Тхлинг — Тинеха и да добијем за жену његову кћер Заринску. Но, у овом тренутку и она је, пошто има снежнице на ногама, спремљена да прави пут Вуковим псима. А ја не говорим само за себе. Што сам учинио ја, учинио је ево и Медвед. И он би желео да постане отац своје деце и у тој намери накупио је много кожа. Говорим за све младе људе који не знају за жене. Вуци су непрестано гладни. И увек при једу изаберу најбољи залогај. Гавранима остају само остатци".

„Ено Гугкле!" узвикнуо је наједном, показујући безобзирно на жену која беше богаљ. „Њене су ноге криве као бокови чуна од брезе. Не може да скупља дрва, нити да носи храну ловцима. Да ли су Вуци изабрали њу?"

„Тако је, тако је!" узвикивали су гласито његови саплеменици.

„Или погледајте Мојри, чије је очи искривио зао дух. При погледу на њу и мала деца се плаше, а каже се да се од ње и сам ђелоња клони. Да ли су Вуци изабрали њу?"

Поново одјекну оштро одобравајуће пљескање.

„А ево овде седи Писхет. Не чује моје речи. Никада није чула говор и глас свог мужа, нити брбљање свог детета. Живи једнако у Белој Тишини. Јесу ли Вуци мислили на њу? Не! Они увек одаберу, а нама остају отпадци".

„Браћо, то тако и даље не може ићи! Вуци се више не смеју приближавати ватрама наших логора. Дошао је судбоносни тренутак".

Велика пламена северна светлост, аурора бореалис, црвена, зелена и жута, наједном се разли по небу, спајајући као неким мостом два хоризонта. А млади човек са забаченом главом у назад и раширеним рукама достиже на врхунац свог полетног говора:

„Гле, духови наших отаца устадоше, а ова ноћ биће сведок великих догађаја!"

Лисац се затим повуче и позадину, а други млади човек ступи мало несмело из реда, гуран напред својим друговима. Био је виши за читаву главу од других а његове широке груди беху наге у пркос мразу. Скакутао је неодлучно с ноге на ногу. Речи су му застајале на уснама и јављала се очевидна збуњеност. Његово лице пружало је страшну слику, јер је неки ужасан ударац разорио једном један његов образ. Најзад се стегнутом песницом удари по прсима, испуштајући звук као из бубња, а његов глас је хуктао као плима која долази са морске пучине.

„Ја сам Медвед — Сребрна Брада и син Сребрне Браде! Када је још мој глас звонио као глас девојачки убио сам риса, лоса и соба; када је звиждао као глас кретавца из јаме, прешао сам Јужне Горе и оборио тројицу од Белих Јунака; а када је мој глас био сличан фијуку олује сусрео сам поларног медведа али му се нисам уклонио с пута".

Ућутао је за тренутак и превукао руком значајно свој страшни ожиљак.

„Нисам као Лисац. Мој језик је смрзнут као наша река. Не умем китњасто говорити. Говорим мало. Лисац је рекао да се ове ноћи спремају велики догађаји. Добро! Речи му теку са уста као вода која избија из извора; али је обазрив у делима. Ноћас ћу се ја сусрести у борби са Вуком. Убићу га и Заринска ће седети крај мојег огњишта. Медвед је завршио".

И ако је око Скруф Макензија врио прави пакао ипак се није макао с места. Свестан тога како је напред обе футроле са револверима да би му били при руци, и загрнуо је своје дуге рукавице до лаката, заштићених налактницама. Знао је да ће при нападу масе бити изгубљен, али желећи да се одржи гордо, био је спреман да умре са стегнутим зубима. Но Медвед умири своје другове, одбијајући најодважније својом снажном песницом. Када се врева мало утишала Макензије погледа летимице Заринску. Била је то дивна слика. Наклонила се напред на својим снежницама, са полуотвореним устима и раширеним ноздрвама као тигрица која је спремна да скочи. Њене крупне, црне очи посматраху саплеменике са страхом и пркосом. Била је толико узбуђена да је заборавила на дисање. Са једном руком притиснутом на груди, а у другој стежући чврсто бич изгледала је као скаменьена. Како је Макензије гледао у њу, њена напрегнутост попусти. Мишићи јој се ослободише; уздахнула је дубоко и исправила се, шаљући му поглед, у коме се огледаше још нешто дуље од љубави.

Тхлинг — Тинех је покушавао да проговори али га маса прекиде. Затим ступи Макензије. Лисац отвори уста и јако зацича; али Макензије полете на њега тако живо да млади човек уплашено устукну и у грлу му застаде глас. Пораз Лишћев би дочекан бурним смехом и допринесе томе да се његови другови умире и да постану вољни саслушати странца.

„Браћо! Бели човек кога називате Вуком, дошао је к вама са пријатељским речима. Није био као Ескимац; није лагао. Дошао је као пријатељ, као човек који жели да постане ваш брат. Ваши су људи изговорили све што им је на срцу и време ујудних речи је прошло. Пре свега вам кажем да ваш шаман има зао језик и да је лажни пророк и да послање које вам је саопштио није послање Носитеља Огња. Његове су уши затворене као глас Гаврана; он измишља лукаве бајке и прави вас будалама. Нема он никакву моћ. Када сте у доба глади побили своје псе и појели их, и када вас је у трбуху притискивала необрађена кожа и кајши од мокасина, када су старци и старице умирали и када су мала деца гинула на осушеним грудима својих матера, када је у земљи био мрак и када сте ви умирали као што лосос умире у замци, када вас је морила глад, да ли је тада шаман био у стању да створи вашим ловцима звериње и да ли је нахранио ваше трбухе месом? Понављам, шаман нема никакве моћи. Гле, пљујем му у лице"!

И ако је ово хуљење све присутне изненадило ипак се не јави ни један узвик. Макензијев поступак истина заплашио је неке жене, али међ људима завлада узбуђење као да су очекивали или предвиђали неко чудо. Све очи беху упрте на ове две средишне личности целог догађаја. Шаман, свештеник, схвати да је дошао критички тренутак за њега, осећао је да је његова моћ пољуљана и отвори уста да проклиње; али је брзо стукнуо назад пред Макензијем који је са уздигнутом песницом и пламеном у очима дивље пујурио према њему. Макензије се затим презирно осмехну и поново узе реч.

Наставак на 24 страни

Кад иза њих стоји заљубљени редитељ...

Појави се тако нека глумица, например, као Долорес Костело. Добија за партнера највеће уметнике и један за другим ређају се њени филмови, док се Глоријин филм сада чека читаву годину дана.

Њена игра не очарава, и посматрач се пита: Откуда та мала тако ускаче нагло у велике филмове. Неко помисли: „Мора бити каква љубав Бариморова". Но, кад се зна, да партнерку не одређује љубавник, већ редитељ, онда треба рећи: **Cherches le regisseur.**

Глумица и драмска и филмска, имају једину жељу да постану симпатије редитеља. У филмском свету та жеља је интензивнија, и иде још даље, јер није довољно бити само симпатија режисерова, већ је важније постати његова жена. Онога дана, кад изађе глумица из цркве, подруку с редитељем, она је већ пласирана као звезда на филмској пијаци.

Кад глумици почне да се гаси слава, једна таква веза одмах јој поврати сјај. И поједине звезде, које су већ почеле да се гасе, блесну изненада.

Режисер, који има за жену филмску звезду, личи на онога, који гура колица, у којима седи жена. И он се увек труди, да стане у први ред.

Тако сад гледамо често Лауру ла Плант, јер она је за мужа капитал, и он жели да извуче највећи интерес.

Ме Мурej је блистала, док је била жена редитеља, сад носи кнежевску круну, али је изгубила филмску.

С те стране живот глумица је тежак, јер и таленат тражи протекцију. Само жене су увек у могућности да дођу до те протекције, док мушкарац мора да чека свој ред. Али зато, кад мушкарац постане славан, он много дуже блиста на уметничком своду, док глумица којој каприц редитеља помаже да се уздигне, каприц његов је и руши, и она уступа место другој.

У филмском свету реклама још задуго одржава сјај. Најбољи је случај Мери Пикфор. Ми јој нисмо гледали ни један филм већ пет година, а о њој се још увек пише о њеном животу, укусу, навикама, тако да се она никако не губи, већ представља једну врсту актуелности. То је она туга за славом, која не допушта глумцима да се изгубе, већ сваки час позлаћују ту славу, као да је нека златна ствар. И онда се и они заваравају тим сјајем.

У позоришном свету исто тако игра улогу протекција. Мала глумица прво ће дати осмех редитељу. Често пута осмех не помаже, и иза кулиса срећу се глумице са читавим свежњем улога, али свака улога није већа од једне признанице или молбе

— Видите зар је то улога, жали се једна глумица, а шест оваквих имам.

Не може се спорити да београдски редитељи немају срца за мале глумице.

Ето, например г. Исајловић. Он је познат као љубитељ женског света, и често пута, кад стоји на ћошку пред позориштем, не чека он трамвај, већ сваку лепшу даму погледа.

Али код њега не може да се рачуна на велику протекцију. Мада му мора ласкати ако га мала глумица љубазно погледа.

Г. Ракитни је заљубљен у сваку глумицу и глумца, који носе у себи истинити таленат. Његова симпатија је г-ђица Бобићева, али није равнодушан ни према балеринама, само не онако као сваки мушкарац, већ на лицу тражи неку уметност, и чућете га како се одушевљава: „То права Венецијанка".

Он се тако с времена на време платонски заљубљује. Последња му је симпатија г-ђица Димићева.

Г. Гинић увек гаји једно родитељско осећање према младим глумицама, и оне из истог кћериног осећања пољубе га у руку, као старијег господина. Али као онај кнез у Птичару, и он би могао да запева: „И очински би рекао њој, о, не бој се анђеле мој"...

Слика која се види у огледалу не припада личности која се огледа, већ Долорес Твен, која је слична својој колегиници — до не распознавања.

После долази директор драме, једна врло значајна фигура у позоришту. Глумац увек воли да види директора драме у ложи, кад он има неку важну сцену, а мале глумице кришом га погледају (јер глумица не сме да гледа публику) и срећне су ако се он насмеши или аплаудира.

Само наша глумица не може да ствара каријеру као филмска, путем брака, јер љубавници на позорници — ожењени, редитељи — ожењени, директор драме — ожењен.

Једини кандидат за женидбу — управник позоришта.

Али он не показује ничим да мисли да се жени...

Тако мале глумице морају да рачунају само на свој таленат.

Мир—Јам.

PHILIPS RADIO
БЕОГРАД, КН. ЉУБИЦЕ, 5.

ПОРУЧИТЕ УЗОРКЕ И
УВИДЕЋЕТЕ

да је за набаву штофа, камгарна и шевјота за мушка одела, вуне, цефира, пархета, плиша, камбрика и баршуна за женска одела, платна те све манufактура најбоља и најјефтинија велетрговина

R. STERMECKI, Celje,
Br. 79, Slov.

Накуп за велетрговину Стермецки врши се искључиво изравно на најбољих светских творница, због тога продаје се само добра и солидна роба уз ниже цене него гдегод.
Наруџбе преко 500.— Динара поштарине слободно. Ценовник са више хиљада слика бадава.

НАМЕШТАЈ
добар са солидним ценама
КОД „Жике"
Вука Караџића 22.
у близини Палас Хотела

MARKE
ČAJNIK

Najbolјeg je ukusa, najugodnije arome i najveće izdašnosti.

ШВЕДСКО СЕЧИВО
ВИКИНГ

ЈЕ НАЈБОЉЕ
Тражите га свуда.
Генер. Заст. Е. Е. Лутероти
Београд, Дрвчка 9.
Тражим подзаступнике у свима местима Краљ. С. Х. С.

„TOBLER"

Светска фабрика чоколада, бонбона, какао.
Патентиране у целом свету:
TOBLERONE: са алпијским медом и бадемом
NIMROD: са малцем и бисквитом
TOBLERIDO: битер-чоколада за гурмане
Тражите свуда.
Сва чоколада пуна Витамина

„ХАРМОНИЈА"
ОДЕЉЕЊЕ КЛАВИРА
Највеће предузеће у земљи.
БЕОГРАД, КРАЉА МИЛАНА 43.

Продаје по најповољнијим платежним условима. Каталог бесплатно.

TELEOPTIK-ELEKTHERMAX
електричне ПЕГЛЕ, РЕЗО, ЈАСТУЧЕ
30% уштеде на струју.
Телеоптик — Београд, Позоришна 61. тел. 5-37.

ВОЋКЕ
Јеле, руже, лозе, декоративно дрвеће и шибље - продајемо, расађујемо и одашиљемо
Уређујемо вртове
Расадник „Флора"
Шуматовачка 107. Београд
Тражите ценовник.

Велики илустровани ЦЕНОВНИК
добијете бадава! Затражите га код Складиште
MEINEL I HEROLD
ТВОРНИЦА ГЛАЗБАЛА, ГРАМОФОНА И ХАРМОНИКА
R. Lorger MARIBOR Бр. 145.
Виолине од Дин. 95.— Ручне хармонике са 85.—
Тамбуре од 98.— Грамофони од 345.— на више.

СЕЉАЦИ И СВЕТИТЕЉ

Дошли сељаци сликару да поручи икону за своју цркву. Слика је требала да представља усековање Јована Крститеља.

— Како желите да насликам светитеља? упита их уметник. Пре усековања или после усековања?

— Насликајте га са главом на раменима, па ако се не буде свиђао осталима онда му је још увек могу одсећи.

САВЕСНОСТ У СЛУЖБИ

Два чиновника пописиваху заоставштину једног умрлог трговца.

Први: Напиши: једна флаша портског вина.

Други — отворивши флашу и лизнувши вино, —: Па ово није портско вино већ марсаљско.

После неколико минута рече опет први: Напиши: — једна празна флаша!

ПОНОЋНА ФИЛОЗОФИЈА

Поноћ је; две пијанице труде се из све снаге да пронађу пут својим кућама.

— Станујем врло далеко, у самом предграђу, а нисам богат, говори један од њих.

— Ах, па шта је то бити богат! одговара други. Да сам милионар зар бих се могао више напљемати но што сам се сада напљемао?!

НЕЗНАТНО ЗАКАШЊЕЊЕ

Муж се вратио кући добро нафлисан. Жена која је с нестрпљењем очекивала његов долазак отпочне придику.

— Шта, зар се усуђујеш да се тако доцкан враћаш кући? Обећао си да ћеш доћи до дванаест, а сада је већ три сата.

— Нашто толико галаме?! Зар је то много? Погледај, — и он ту показа прстом на сказаљку свог сата, — па то није тако велика разлика: 12 и 3. Задоцнио сам управо за један сантиметар.

СИРОТИ МУЖЕВИ

— Ти си више поред своје дактилографкиње, но поред своје жене.

— Па то је једина женска особа којој ја могу диктирати.

„ВОЋЕ"

— Које воће најрадије једете?

— Кокосове орахе.

НЕУЧТИВОСТ

— Чула сам, сусетко, да су се лопови увукли у ваш стан и покрали вам многе ствари.

— Јест. И замислите толику неучтивост! Нису обрисали ни ципеле од блата пре но што су ушли у стан!

Госпођице, зашто улазите у апотеку са тим колицима?

Дошла сам по гвожђе које нам је лекар преписао.

ДАНАШЊЕ ГИМНАЗИСТКИЊЕ

Отац: Зар се не стидиш Ирена, чуо сам да си морала клечети пред професором!

Кћи: Дозволи, молим те, зашто бих се због реванша морала стидети?

СУСЕД ЗА СТОЛОМ

— У осталом, мадам ја сам у стању да изазовем духове!

— Шта, зар умете то? Изазовите онда најпре свој дух.

ЗАЈЕДЉИВА ПРИЈАТЕЉИЦА

— Имала сам ноћас чудноват сан. Сањала сам да сам била златно теле и да сам стајала пред олтаром, а око мене је клечало много људи клањајући ми се. А када се пробудих...

—...злато беше нишчезло, не? упаде јој у реч пријатељица.

УВЕК СВЕ ЧУЈЕ...

Мали Андрија: Тетка, извади течу.

Тетка, зачуђено: Како то, дете моје, па теча није овде.

Мали Андрија: Ама, ту је, тата је казао да га имаш у џепу!

КОНВЕРЗАЦИЈА

— Ћерке су обично сличне мајкама. Зато се и каже: каква мајка таква кћи.

— Али ето видите, ја баш ни најмање ни у чему не личим на своју мајку!

— О, па ваша је госпођа мајка врло духовита жена...

ПЕСНИКОВ БРАК

Он: Ах, та доиста има на свету и лепших ствари но што је новац.

Она: Наравно, али потребан ти је новац, да би их могао купити.

— „Упознао сам своју жену тачно три месеца пре венчања".

„А ја тек месец дана после венчања".

ЧУДО

Један свештеник приликом жучне дебате о верским чудима рече свом саговорнику:

— Хоћете ли да вам одмах покажем шта је то чудо?

— Зашто не? одговори овај.

Свештеник устаде и постави неверника окренутог леђима к себи, затим дохвати штап и распали га њиме снажно.

— А-у!

— Да ли вас је заболело? упита га свештеник.

— До ђавола, и још како!

— Ето видите, да вас није заболело то би онда било чудо!

ДОБАР АГЕНТ

— За име Божје, оставите ме на миру са вашим осигурањем за случај смрти. Ја још не мислим да умрем.

— Али, изволите само погледати на мој аутомобил доле на улици Она три човека која сам успут к вама згазио такође не беху осигурани од смрти!

ЗА ВРЕМЕ ПОЖАРА

Приликом једног пожара стајао је енски професор у првом реду иза начињеног кордона. Наједном га неко муну у ребра и довикну му:

— Склони се мало у страну, и ми хоћемо да видимо.

— Видите ваљда да не могу даље. А у осталом, не бисте ми морали „титкати"! одговори професор овом незгрпном домородцу.

— Е, где, молим те! насмеја се овај. — Гори у нашој вароши, а ја да му не говорим „ти"!

Наставак са 20 стране

СИН СЕВЕРНОГ ВУКА

„Да ли сам био смрвљен? Да ли ме је гром спалио? Да ли су пале звезде с неба и убиле ме? Бесмислица! Готов сам са овим псом! А сада ћу вам испричати нешто о свом народу који је најмоћнији од свих народа који на земљи владају. Пре свега ловимо као што ја ловим, — сваки сам. Затим ловимо у групама; и најзад као стада собова преплављамо цеду земљу. Кога примимо у своје шаторе тај живи; ко неће да дође тај умире. Заринска је лепа девојка, одважна и снажна, способна да постане мајка Вукова. А и када бих ја умро, постаће то ипак јер моја браћа — а има их много — поћи ће по трагу мојих паса. Чујте закон који важи код Вукова: Ако неко узме живот једном Вуку, платиће за то животом десет његових саплеменика. Многе су земље платиле ту казну; многе ће је земље тек платити".

„А сада ћу се изравнати са Лисцем и Медведом. Изгледа ми да се обојици девојка допада. Тако? Знајте дакле да сам је већ купио! Тхлинг — Тинех се ослања о моју пушку; ствари које сам му дао леже крај његовог огња. Но желим да будем праведан и према овим младим људима. Лисцу, коме се језик осушио дугим причањем даћу пет дугих свежњева дувана. Дуван ће му овлажити уста и он ће моћи опет правити хуку у гомили. А Медведу, због кога сам веома горд поклањам две црвене капуљаче, двадесет мерица брашна и дувана двапут толико колико Лисцу; а ако пође са мном на Источна Брда даћу му исто такву пушку као што сам дао Тхлинг-Тинеху. А ако неће? Добро. Вук је већ уморан од говорења. Али понављам вам наш закон: „Ако неко одузме живот једном Вуку, плаћа за то животом десет његових саплеменика".

Макензије са осмехом уступаше на своје првобитно место, али му је душу стезао немир. Била је још тамна ноћ. Девојка је стала крај њега, а Макензије је пажљиво слушао шта му је причала о Медведовим скоковима при борби ножем.

Одлука је пала за борбу. Шесет мокасина утапкало је снег и проширивало простор крај ватре. Много се шапутало о шамоновом очевидном поразу; многи су тврдили да шамон само задржава своју моћ; други напротив сећаху се прошлих догађаја и саглашаваху се са Вуком. Медвед најзад ступи у средину попришта држећи у руци дугачак ловачки нож руске израде. Лисац скрену пажњу на Макензијеве револвере; Скруф откопча појас и опаса њиме Заринску којој је поверио такође и пушку. Вртела је главом да не уме пуцати — жена је имала мало прилике да се бави тако драгоценим стварима.

„Ако ми буде претила опасност с леђа, узвикну врло гласно: „мужу мој!" Не; овако: „мужу мој!"

Смејао се када је по њему понављала ове речи, уштипну је за образ и врати се у круг. Медвед је био према Макензију у преимућству не само својом снагом и растом, већ и тиме што је имао нож за добра два пола дужи. Макензије је често гледао у очи разним људима и сада је одмах видео да према њему стоји прави човек; али ипак сјај оштрице и племенски нагон за надвладом поткрепише његову одважност.

Неколико пута га је противник нагнао до саме ватре или опет у дубоки снег; но Скруф Макензије се поново тактиком ногу, употребљаваном при боксовању, дочепавао средине. При том се ни један глас није одзивао да га охрабри, док је његов противник непрестано био сокољен пљескањем, саветима и опоменама. Али Макензије би стегао јаче зубе када су се ножеви сукобљавали, и нападао је и узмицао хладнокрвно, свестан своје снаге. У почетку се у њему јави саучешће према противнику; но тај осећај је био угушен основним животним нагоном, који је затим уступио место ватреној чежњи да убије. Култура од десет хиљада година спала је са Макензија који је постао јазбински човек борећи се за жену.

Два пута је убо Медведа избегавши сама ма и најмању огреботину; но при трећем сукобу у пажњи да се спасу ухватили су се узајамно слободним рукама за оружане руке и приступили тако сасвим близу један другом. Тек тада је Макензије видео огромну снагу свог ривала. Његови мишићи начињише болне чворове, а жиле и вене готово да пресну од затегнутости; па пика све ближе и ближе примицаше се његовом телу руска оштрица. Макензије је покушавао да се ослободи, али се тиме само изнуравао. Око њих је круг лица завијених у крзна постајао све ужи; Индијанци нису сумњали у то да ће сада пасти последњи ударац. Али Макензије употребивши искок борца мало се уклони у страну и удари главом противника. Медвед се несвесно наже назад изгубивши равнотежу. Макензије истовремено подскочи и баци се својом тежином напред оборивши противника кроз круг гледалаца право у снег. Медвед се немоторно отресе припремајући се опет на напад.

„О, мужу мој!" зачу се глас Зариске; у њему је треперила опасност.

Зазвра тетива лука, Макензије се брзо баци на земљу, а стрела са врхом од кости прелете преко њега и зари се у груди Медведу који паде преко свог непријатеља скупљеног на земљи. Одмах затим Макензије скочи на ноге. Медвед је лежао непомично, али на другој страни огња стајаше шаман стављајући нову стрелу.

У том Макензијев нож зазвижда кроз ваздух; Скруф га беше ухватио за врх тешке оштрице пре но што га је бацио. Нож заблиста када је летео изнад ватре. И већ се шаман, коме је из грла вирила дршка ножа, заљуља и одмах затим паде у ражарени пепео.

Цвак, цвак! Лисац се дочепао Тхлинг-Тинехове пушке али се узалуд мучно да је напуни. Испустио ју је чим је чуо Макензијев смех.

„Дакле Лисац се још није научио да рукује са том играчком? Још је жена. Ходи овамо! Донеси ми је да ти покажем!"

Лисац је оклевао.

„Ходи, кажем ти!"

Млади човек се вукао полако као испребијан пас.

„Овако, па онда овако; тако се то ради!" Пуцањ одјекну, а петлић је био опет затегнут када је Макензије пребацио пушку преко рамена.

„Лисац је казао да се ноћас спремају велики догађаји, и говорио је истину. Догађале су се велике ствари али најмање значајна беху дела Лишчева. Има ли још намеру да одведе Зариску у свој шатор? Намерава ли да иде путем који су утрли шаман и Медвед? Не? Добро!"

Макензије се окрете презирно и извади нож из шамановог грла.

„А има ли који од осталих младих људи ту намеру? Ако је тако онда ће их Вук узети по двојицу и тројицу док не остане ни једног. Не? Добро! Тхлинг-Тинеху, дајем ти сада ову пушку по други пут. А ако нађеш некада у јуконску крајину, знај, да ћеш наћи увек доста места и богату трпезу крај огњишта Вуковог. Ноћ се управо мења у дан. Одлазим, али ћу се можда још вратити. И понављам вам последњи пут: не заборавите на закон Вукова!"

Изгледао им је као натприродно биће када се приближио Зариској. Стала је крај запреге и пси пођоше. А за неколико тренутака саонице прогута тајанствена шума. До тог тренутка Макензије је чекао; затим је закачио снежнице и спремао се да пође за њима.

„Зар је Вук заборавио на оних пет дугих свежњева дувана?"

Макензије се љутито окрете Лисцу; али комичност целог догађаја промени његово расположење.

„Даћу ти један кратак свежањ."

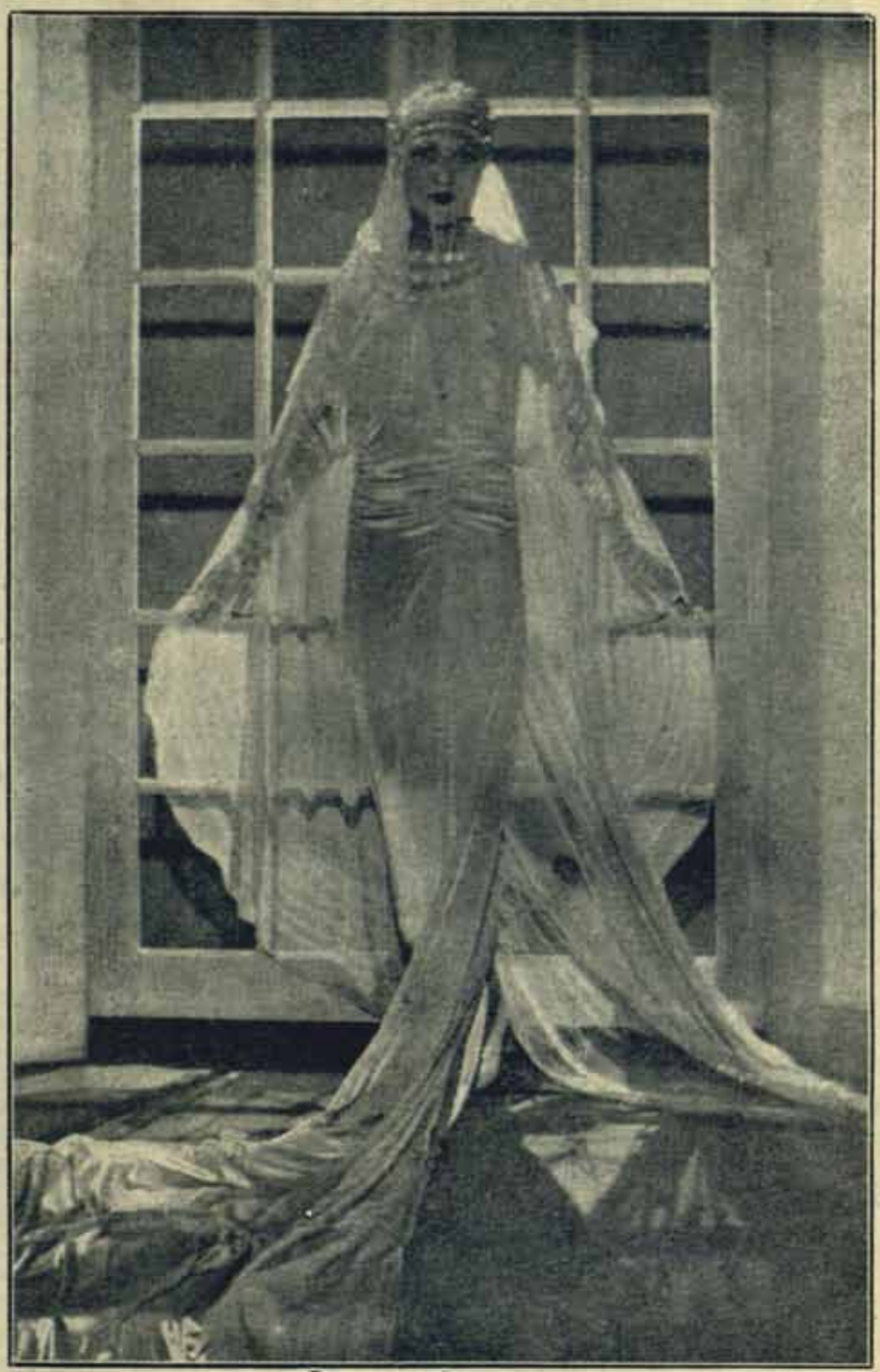
„Како год Вук налази за сходно," покорно одговори Лисац пружајући руку.

— Крај —

У ДОБУ ХОХШТАПЛЕРАЈА

Хохштаплерка Марта Барт, служавка из Бад Берка, која се издавала за пруску принцезу.

Венчаница у принцес форми од белог велур штофа са дугачким шлепом извезена штрасом. На место нерањиног венца, капота од штраса са дугачким велом.

ОН ЈЕ НЕВИН

— Е, Матеја, Матеја! Твојој несрећи је криво само претерано пијанчење.

— Хвала вам, господине попо. Ви сте једини човек који не приписује кривицу мени.

ДЕЧЈЕ ТУМАЧЕЊЕ

— Шта значе речи Јеховине: „Јешћеш хлеба у зноју лица свог".

— Значи да ћеш јести хлеб тако дуго догод се не ознојиш.

У ВОЗУ

Колино уђе у купе где је на обојим странама седело по три путника. Седнувши на једну страну, погледа око себе.

— Гле: на другој страни су само тројица, а овде седимо нас четворо.

И устаде па седе на другу страну.

ЊЕНИ „РОЂАЦИ"

Улицом парадира чета жандарма. Мала Рада вуче мајку за руку.

— Гле, мама, ово су све рођаци наше слушкиње Софије.

РАЗНЕ ЗАНИМЉИВОСТИ

Најдубљи вештачки начињени ров на нашој земљи налази се данас у Северној Америци, у држави Калифорнија, те износи 2398 метара.

Најдубљи евроски ров налази се у Крухову у горњој Шлеској те износи 2240 метара. Узмемо ли најмањи промер земље, који се мери од северног до јужног пола, а који износи 17.717 километара, онда се види, како је човек поред свега напретка технике заиста врло мало продро у унутрашњост наше земље...

Најлушћа жељезничка мрежа на свету постоји у Сједињеним Државама Северне Америке. Износи око 450.000 километара. Године 1871. износила је дужина пруга 84.000 километара, што значи да се за педесет година управо гигантски развила. У последње време железницама силно конкуришу аутомобили, који се рапидно шире и врше сав важнији саобраћај. Ако узмемо да је године 1922 број свих аутомобила на земљи износио 18,382.000 а од тога пола отпада на Америку, онда истом можемо да замислимо амерички промет.

Маркиза од Паиве

Из московског јеврејског кварта у кнежевски двор

ОД ГЕОРГА ЛЕВИНА

4

„А када може из Париза стићи писмо, мајко?" запитала је бојажљиво.

„Дете, мораш се стрпети! Хенри неће моћи одмах писати. Његов отац му је поставио строгог пратиоца. А да би овог преварио, мора сачекати згодну прилику.

Бланша је разумела мајку.

Али када су прошле недеље и месеци, а очекивано писмо није стигло, она се јако снебеселила.

Међутим је живот у кући био све несноснији.

Отац се је потпуно одао пијанству, злостављао жену и није штедео ни Бланшу.

Ова је приметно ослабила. Место руменила на образима је се јавило бледило.

Рђава храна и честе сузе, које је ноћу у болу за изгубљеним младим другом лила, рушиле су њено здравље.

Када је прошло годину дана од Хенријева одласка, више није сумњала у то, да ју је заборавио.

Мајци је у последње време било пошло за руком да нађе мало занимање, које их је спасло од крајње беде.

Отац је већином тумарао изван куће, јер је све мање радио. Због тога је Бланша често пута остајала сама код куће.

Једног дана пре подне неко је закуцао на врата.

Бланша је отворила и видела још младог и лепо одевеног господина с танким брчићима и доброђудно веселим очима где стоји пред вратима.

Одмах је био изненађен.

У тако бедној кући није се надао да ће видети лепу девојку каква је била Бланша, ма да су јој били смршавили образи и тело.

Зачуђено ју је посматрао не могући ништа проговорити.

Бланша је се збунила и први пут после дугог времена заруменила се је у лицу.

„Опростите, госпођице", проговорио је најпосле господин, „да ли овде станује ткач Мартин Лахман?"

Господин је био Француз.

Бланша је познала одмах по његовом говору и како је помислила да ће он пружити њеном оцу какву зараду, одговорила је најљубазније, такође на француском језику.

„Молим, господине, желите ли ући унутра? Мој ће отац одмах доћи!"

Али се је уједно застидела, кад се је он обазрео у рђаво намештеној соби.

„Нама у последње време не иде добро", рекла је она правдајући се.

„Где такав анђео станује, и голи су зидови леши", рекао је ласкајући и поклонио се пред њом.

Она је опет поруменила.

Да би своју забуну сакрила, брзо је одговорила.

„Могу ли Вас нечим услужити?"

Тек сада се сетио намере, због које је био дошао.

„Опростите, ја Вам се још нисам представио. Франсоа Билоањ је моје име. Ја долазим непосредно из Париза".

„Париз!"

Та је реч електризовала Бланшу. У Паризу живи Хенри.

Одмах је оборила поглед, јер је приметила да је Француз запазио радост у њеним очима.

„Ја се зовем Бланша Лахман", рекла је тихим гласом.

„Бланша? О, како ми је мило то име. Ви се морате тако звати. Друго име не би Вам приличило".

Њој је било пријатно одушевљење младога Француза.

Смејући се запитала је:

„Господине, Ви сте хтели —"

„Јест, ах, гледајући Вас, госпођице, чини ми се да је грех говорити о обичним стварима. Али, када Ви желите—! Дакле ја сам овде у Москви отворио салон за париску женску моду. Чуо сам да Ваш отац уме да тка одличне материје и хтео сам да му дам посао".

Бланша је знала да је њен отац одличан мајстор у свом занату. Када је хтео да ради, израђивао је дивна ткива. Али је већином ленствовао.

Да је био вредан и да није био одан пићу, они не би морали трпети нужду.

То Французу није хтела рећи.

Али ако отац опет буде целу зараду пио?

„Господине", прошапутала је, „да ли не бисте могли један део зараде —".

Не, није хтела све рећи. Ипак је он разумео њену намеру.

„Госпођице, имајте поверења у мене. Ви се налазите у оскудици. Отац воли мало више да пије. Знам то. Многа прашина при ткању суши гушу. Оставите то мени! Ја ћу увек, под изговором да материја није добро изаткана, један део од зараде одбити и ви ћете то за себе добијати од мене".

Захвално му је пружила руку.

Ипак је се она бојала да отац наскоро не примети превару и због тога га је замолила:

„Да ли бисте могли и мени наћи какав посао, господине"?

У њему је се већ била појавила жеља да има стално код себе лепу девојку.

Због тога се није размишљао.

„Госпођице, мени је потребна вешта девојка, која ће се налазити у помоћи при пробању хаљина. Ви сте врло згодни за тај посао, само ако би Вам био по вољи".

О, како је било Бланши по вољи!

У томе је приспео и отац. У џепу није имао више ни пребивене паре и узалуд је на све стране тражио посао. Посао је повераван радије поузданим ткачима, који су увек на уговорено време предавали изаткану материју.

Он је примио понуду, коју му је дао Франсоа Билоањ и одобрио да се Бланша прими места код Француза.

„Али плату ћете давати мени", рекао је. „Мала је може изгубити".

Бланша је кришом молећи погледала Билоања, а он је одговорио:

„Шта мислите, ја могу плаћати Вашој кћери велику плату? Не, она ће код мене добијати бесплатну храну и недељно мали џепарац. То неће моћи изгубити".

Мартин Лахман није могао противуречити и одмах сутра дан Бланша је отишла у кројачев модни салон.

Била је сасвим изненађена.

Његова радња није била, како је рекао, у главној и живој улици на обали реке Москве, већ у мирној споредној улици.

Ипак је била изван јеврејског смрдљивог кварта.

Билоањ ју је представио својој сестри, која му је водила кућу.

То је била старија, ружна жена и она је Бланшу неповерљиво посматрала.

Оба момка, који су у побочној соби шили, осмехнули су се када су Бланшу видели.

Бланша је се показала равнодушна. Своју дужност је вршила ревносно.

Стрпљиво је подносила и најсмелија ласкања од стране Билоања, која јој је на уво шаптао када у радњи није било муштерија.

Већ после неколико недеља повратио је се њен ранији добар изглед, јер је Билоањева сестра добро и укусно кувала.

Крајачеви погледи су казивали да је бивао све више заљубљен у лепу девојку.

„Мајко", рекла је Бланша када је се после неколико месеца вратила кући, неће дуго трајати, па ће ме Франсоа Билоањ запросити".

„Дете, то не сме бити", рекла је ова уплашено. „Да се удаш за сиротног кројача? Не, ти не смеш своју будућност уништити".

„Ах, мајко, престани да говориш о мојој будућности. Ја више не верујем у твоје куле у ваздуху. Јест, ја сам лепа и сви се мушкарци заљубљују у мене. Чим се појавим на улици, већ ето неког отменог кавалера да ме прати и да ми ласка, али о удаји ми још нико није ништа споменуо. А када примете да не одобравам њихове прљаве смерове, одмах се губе испред мојих очију".

„Дакле ти хоћеш да пођеш за Билоања"?

„Мајко, ја се бојим, ако бих га одбила, да ће ме отпустити и да неће оцу, с којим није задовољан, више давати послове".

„Бланша, ти си мудра девојка. Покушај да га завараваш. Реци да си још млада и да треба да причека. Он ће и даље око тебе облетати, али ти нећеш имати никакве обавезе".

„Јест, мајко, ја ћу му то рећи и нећу га слагати. Ја заиста не знам —".

„Бланша, ти га заиста не волиш"?

„Ах, мајко —".

Заруменила је се и устежући се рекла:

„Када нежно ухвати и милује моју руку, када се сагне близу мене и његови ме бркови голицају по образу и када ме уз то необично погледа — онда — јест онда осећам да га могу волети".

Бланша је покрила рукама зажарено лице.

Јецајући је додала:

Али никада — с Хенријем — сам то исто мислила. Сада га мрзим, могла бих га задавити".

„Бланша, то је сасвим природно. Ти си га са својим чистим дечијим срцем волела. Он је допустио да те његов отац злоставља. Због тога је се твоја љубав претворила у мржњу. Ако сада послушаш Билоања, бојим се да ћеш и њега доцније мрзети. Због тога добро себе испитај и немој да учиниш никакав неразмишљен корак".

„Буди без бриге, драга мајчице"!

И Бланша је послушала мајку.

Заљубљеном кројачу је допустила само мале љубазности. Ако је тражио нешто више, био је довољан само један њен поглед да га задржи у пристојном одстојању.

На руку јој је ишло и то што је његова сестра свим средствима спречавала њихову везу.

Њен Франсоа је требао да узме богату девојку да би тастовим новцем могао отворити елегантну радњу у најотменијој московској улици.

Јест, да је Бланша имала новаца, она не би имала ништа да замери.

Али је Бланша била сиротна и због тога је на сваки начин спречавала да буде насамо с братом.

Прошло је још неко време.

Сада је Бланша већ била одрасла девојка. Имала је седамнаест година.

У том је се збио један догађај, који ју је неочекивано ставио пред судбоносно питање њеног живота.

Билоањева је се сестра изненада разболела и после неколико дана умрла.

Његов бол за сестром био је ублажен тиме, што је сада постао стварни господар радње и сестрин новац припао њему.

И при избору девојке, којом би се оженио сада више није морао никога да пита.

Он, његова оба момка и Бланша били су једини, који су покојницу испратили до гроба.

У повратку с гробља осећао је се обавезним да и иначе малу пратњу добро послужи колачима, чајем и слатком ракијом.

Момци су волели ракију. Како их је мајстор свесрдно служио, наскоро су били толико пијани, да су на својим местима заспали.

„Ја могу сада ићи", рекла је Бланша, „данас неће више доћи ни једна муштерија".

Он је чврсто држао њену руку.

„Бланша, молим Вас останите још мало! Баш сада је згодно да нешто разговарамо".

Она је отпочела да дрхти.

Билоањеве сестре, која је за живота бивала увек као спаситељ у таквим критичким тренутцима, сада више није била. И на момке она није могла рачунати, јер су, ракијом опијени, дубоко хркали.

„Бланша, Ви знате, шта моје срце осећа. Немојте допустити још да трпим? Будите моја слатка, мила жена"!

„Господине, помислите на моју младост! Како могу већ сада знати —".

Да ли је приметно да га она завараваа? Извадио је једно писмо из џепа и дао јој да чита.

Било је понуда једне још младе, имућне удовице, која му је писала да воли поћи за њега и да би му дала новца да отвори елегантну радњу.

Бланша је познавала удовицу.

То је била једна од најбољих Билоањевих муштерија и до ушију заљубљена у лепушкастог Француза.

„Бланша, ако ми не одговорите на моју искрену љубав, ја ћу бар у новчаном погледу накнадити штету. Мени је потребна, после смрти моје добре сестре, жена. Ко ће за мене и моје момке кувати и држати кућу у реду"?

Она га је слушала, гледајући у земљу.

Билоању није замерала. Баш када је хтела да га моли да јој допусти да се још неколико дана промисли, он је рекао:

„Госпођице", рекао је дубоко снужден, „ма да ми је јако жао, ми се онда морамо растати. Или мислите да би госпођа Борунов могла трпети тако лепу девојку у својој непосредној близини"?

Не, то Бланша није мислила. Удовица ју је увек љубоморно погледала.

Дакле тада би морала напустити службу и повући се у јеврејски кварт, у бедну родитељску кућу,

у којој је сада само ноћу боравила.

Без службе, без употребевине — од своје мале плате је помагала мајци и себи. Куповала потребно одело — онда би опет запала у нужду.

Гладовати и трпети оскудицу.

Не, то више није хтела подносити?

На један пут је зграбила писмо госпође Борунов и поцепала.

О, ја мрзим ту уображену госпођу!" рекла је узбуђено.

„Бланша, Ваша мржња те жене је доказ да ме волите! Онда се немате шта размишљати и питати своје мало срце".

Страсно ју је загрлио, а она се није бранила.

Вољно је допустила да пољуби њена румена као трешња уснанца.

Његови топли пољупци су дејствовали и она му је равном мером одговорила. —

Наскоро затим се венчали.

Од мале Бланше Лахман постала је госпођа Билоан.

Прво време њиховог брака провела је у срећној љубави.

Билоан је своју младу жену носио шта се каже на рукама.

Да се Бланша не би замарала кућевним послом, мајка њена је редовно долазила и свршавала теже послове.

Она је се могла потпуно посветити свом мужу.

После неколико месеци осетила је се мајком и почела поболевати.

Мало млађа него што је требало, ступила је у брак.

Морала је дуго лежати у постељи.

Да би се забављала, донео јој је Билоан цео пакет париских модних новина.

Пажљиво је посматрала у њима насликане даме с прекрасним хаљинама и скупоценим накитом.

Грозничаво је читала извештаје о сјајним свечаностима париским, на којима је сваки грађанин имао приступа.

Сада су је опет почели мучити снови о богатству и слави, а који су, по њеном мишљењу, за навек нестали.

У њеном срцу се је пробудила мржња према човеку, који јој је женидбом ставио на груди пиштољ и тиме јој — како је сада мислила — за навек затворио рај, који је очекивала у Паризу.

Бавећи се често у мислима Паризом, било је природно што је се запитала како живи тамо Хенри Херц и да ли се по некада ње сећа.

Тада је помишљала и на то, како би било да се није за Билоања удала, већ за њега.

Да ли би јој и он исто тако брзо постао досадан?

То није веровала.

Хенри би с њом ишао с једне свечаности на другу, купио би јој најлепше хаљине и најскупоценији накит.

Тада не би морала да проводи дане у тесној соби и да гледа кроз прозор у двориште пуно ђубрета.

У светлој, лепој кући с цветном баштом она би становала и спавала у прекрасној постељи на свиленом душеку.

Све чешће је помишљала на Хенрија и неодољива жеља ју је обузела да га опет види.

Да ли је могућно, да више није осећала наспрам свог мужа, кога је првих месеца у браку тако страсно волела?

Зар се у њој није зачела љубомора, када је он — као сада — разговарао с каквом младом муштеријом?

Ослушкивала је.

Кроз танка врата, која су њену собу одвајала од радње, јасно је чула његове речи.

О, стидно!

Он је употребљавао исте ласкаве речи, којима је пре кратког времена задобио њену љубав.

Бланша је почела ослушкивати кад год је Билоањ разговарао с каквом женском муштеријом.

И заиста он је у разговору свима исто тако ласкао.

У њеним очима је се огледала мржња.

„Мајко", рекла је у себи, „имала си право када си ме опомињала! Моја љубав према Билоању, коју сам у себи уображавала, врло брзо се претворила у мржњу!"

Шта је требала да ради?

Дали кришом да напусти мужа?

Ах, дете, које је очекивала да роди, везивало ју је за навек за Билоања!

Родила је синчића, права очева слика.

Бланша је желела кћер, која би личила на њу.

Сада је у детету гледала оца, кога је из дана у дан све више мрзела. То је спречавало да се у њој јави права материнска љубав.

Како је она тврдоглаво одбијала свако умиљавање свог мужа, то је и он почео да хлади. Та хладноћа потстакла је једног од његових момака, који јој је кришом давао знаке љубави, да јој се приближи.

Морис је такође био Француз и лукав младић.

Показивао је да је исто тако у њу заљубљен као раније њен муж.

Она је мислила да ће јој он моћи послужити као средство, да се, не јавивши се, отресе мужа.

Морис је пристао на њен план.

Набавио је лажне путне исправе да би најпре прешао руску границу. За тим је једно вече, када му се указала згодна прилика, дубоко завукао руку у мајсторову касу и кришом га је с Бланшом нестало из Москве.

У оно време постојала је добра поштанска веза до пруске границе.

На свима станицама стајали су спремни одморни коњи и путовало је се само с кратким прекидима.

Бланша је имала доста времена да размишља о своме поступку и није се кајала.

Мајка ће је разумети. А доцније, када постигне циљ, слаће јој толико новаца, да може добро и безбрижно да живи.

О оцу није бринула. Он ју је годинама остављао да гладује и да није занемаривао очинске дужности, не би постала Билоањева жена.

А Билоањ?

— Наставиће се —

Чај „Два ленгера"

у оригиналном паковању позвате светске руске фирме

ГУБКИН - КУЗНЕЦОВ.

Основ. 1843 г. у Москви.

Анализом је утврђено потпуно одсуство примесе или фарбе.

Продаје се у свакој бољој колонијалној радњи

Генерално заступништво

„Словенска узајамност"

БЕОГРАД

Франкопанова 24 Фах 136.

(Заштитна марка) The Asiatic Trading Corporation, London

Наставак са 8 стране

УЗИЦА

— Могу се они и овако пољубити.

— Не... Овако је интересантније... И...можда ће потпуковник пољубити госпа Ружу...

— Боже мој! — пљесну она рукама. — Ала сте пакосни!

— Ја!? Ни мало! Свега сам услужан и ништа друго...

Драгиња ме напусти, држећи ме можда за напита, и упусти се преко стола у разговор са госпа Ружом.

Такве су женске!

Цигани запеваше ону „Од када је Бања-Лука постала"... а ја користећи општу грају, онај метеж од песме, свирке, смеја и разговора, домамих себи простом најмлађега брата младиног, делију - младића, укратко му објасних, домунђавајући се са њиме глава у главу, шта сам хтео, па како је он, прилично наслican вином, био расположен за обећењаштва, пристаде одмах, угаси електрику и завика:

— Један... два... три!... Коме је слатко да се љуби — ето му!

— Браво!.. Браво!... — закликташе неки.

Користећи мрак затрпах ону узицу у панталоне па се одбацих од стола и пружих руке ка Драгињи али се препреденица сетила и одмакла.

Сину светлост и ја, одушевљен и весео што сам се откачио од она синја терета, као повраћен из мртвих, зграбих чашу и скочих да одржим здравицу, али тада се десило нешто што ни никако није било у програму: на сред собе, с чашом у руци стајао сам скренут младеницима а из мојих панталона, на очима свију, на узици висело је једно мало плишано... јастуче...

Неке даме зацикаше, али силовит смех мушкараца проломи собу и надмаши их.

Драгиња је јецала, поклопивши шакама очи и конвулентно трзајући раменима понављала:

— Толико се напити!.../ Толико се заборавити!.., Боже, каква глупа, каква гнусна шала!... Срам га било!

Зашто, молим вас, да ме је срам?

Ово се десило сасвим случајно. Јастуче на коме сам седео имало је, не знам зашто, белу свилену узицу са кићанкама на крају и пошто сам она ко брзоплетно ону узицу примио за своју у мраку сам је заједно са кићанком стрпао у панталоне и како сам их закопчао кићанка је учинила да сам уставши и јастуче повукао са собом...

— Срам га било!... Срам га било!... — понављала је Драгиња.

Срам га било... јастучета!

Срам да буде ону помрчину или заблуду...

Добре и рђаве стране сваког позива

Свака ствар има своју добру и рђаву страну, па и позив, ма да се код овог мисли увек само на његове рђаве стране. Наравно да много стоји и до тога, како ће ко свој по-

И фризеру се пружају дивни моменти за посматрање женских драži.

зив схватити. Дозволићете ми, да свака сенка има и своју сунчану страну. Пређите великодушно преко малих и великих непријатности, које вам се дневно при раду дешавају и узвикните одушевљено у себи: „Мој позив има само добре стране, мој позив има само добре стране" и ви ћете на једном утврдити

Истина тежак посао али кадкад право задовољство

да заиста имате позив коме се може позавидети.

На пример овај несрећни масер! гњечи по цео боговетни дан, напреже непрестано своје мишиће и сву своју снагу и зарађује тешко свој насушни хлеб у зноју лица свога. Па ипак, он се може и осмејкивати, има и лепих и младих, између оних које он дневно „гњечи". »Cherche la femme« је у већини случајева, као и у опште у животу тајна „сунчане стране" једног позива. „Лако је они-

Ко неби радо пробао ципеле лепој жени?

ма смејати се, јер је њихов позив у тесној вези са женама", рећи ћете ви. А ја вас питам: Има ли данас у опште још каквог позива који није скопчан са женама? Не ради ли шеф одушевљеније и није ли љубазнији када му у послу помаже каква лепа

Шта би један суфлер још више могао желети?

секретарица? Не хвали ли трговац своју робу са двоструком топлином, када услужује какву шармантну даму? Зар се може, а да се не завиди суфлеру, у каквом реви-у, који свако вече посматра са своје „осматрачнице" сасвим изблиза дефиловање љупких грлова? Па и сликар или

фотограф, коме је тако рећи позив општење са лепим женама.

Нису ово усамљени случајеви. Па и баналии позив једног кројача, фризера па и обућара, пружају до-

Па и келнеру при сепаре-у пружају се забавни моменти.

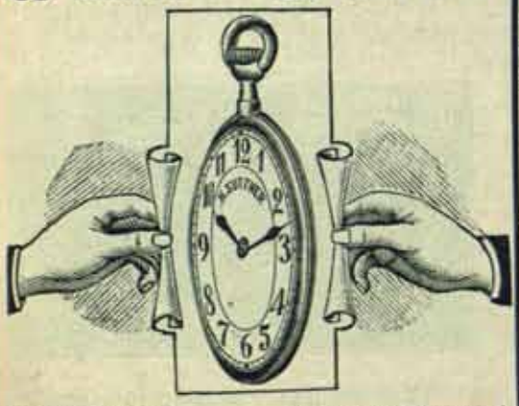
ста прилике за посматрање женских драж. А тек режисер или филмски оператер који често дириrује легионима љупких гласова...

Видите ли дакле, да је сваки позив, више или мање скопчан са женама, да жена уноси своју атмосферу у сваки позив и да она својим женским шармом омогућује да га и ви гледате само са сунчане стране.

Тачно на секунд

Бр. 100 Добар швајцарски Анкер. Ремонт. Роскопф часовник само **49 Дин. 60 п.**

Бр. 111 се Радиум-бројчаник и Радиум-казаљкама само **69 Дин. 20 п.**

Прави швајцарски! Уз 3-годишњу гаранцију!

Бр. 105. Прави Анкер-будилник 16 см висок само 64 Дин. 20 п. Нема ризика! Измењује се што не одговара, или се враћа новац. Прави швајцарски џепни сатови, часовници за руку, будилници, часовници се вешалицом, ланци прстење, минђуше, златна и сребрна роба и накит уз готово ФАБРИЧНЕ ЦЕНЕ у огромном избору у великом илустрованом дивотценовнику који добијате БЕСПЛАТНО ако пошаљете Вашу тачну адресу часовничарској радњи

H. Suttner, Ljubljana, broj 965.

Сутнеров часовник „IKO" је часовник за цео живот.

Трговци

— Аркадије Аверченко —

На речној обали окупили су се трговци. Штитећи подигнутим рукама очи од јаке светлости, гледаху напрегнуто у даљину.

— Гле, риба! — рече један.

— То није риба, — одврати други.

— Ах, Боже! Та видим њено лице управо као што видим ваше.

— Где си ти видео још рибу са лицем?

— Па шта она онда има?

— Губицу!

— Хвала. Свеједно, видим губицу. Могу да је ухватим. Чим се приближи обали — зграбићу је руками.

— Говориш ли озбиљно? А реците ми, молим вас, може ли се распознати каква је то риба или не?

— Мислим да се може распознати — то није ништа друго до велики сом.

— Шта кажете? А пошто је сада сомовина?

— Рубљу и четврт.

— Можете ли од прилике одредити колико је тежак?

— Сом? Петнаест пуда.

— То значи да ће изнети око 500 рубаља — приближно.

Позади чује се глас:

— Узимам га.

— Шта управо узимате?

— Сома.

— По 80 либра. Без репа и костију.

— Нудим по 60 — са репом.

Глас са стране:

— Господо! Дајем 90 без репа.

— Чујте, Чавкине! Зашто терате навише? То није пошteno...

— А зашто? Трговина је трговина... могу држати рибу на леду, па је затим исечену продавати на тргу.

— Само сте ви у стању да дижете такву буку! Дајем 86.

— Са репом?

— Каква посла има овде реп? Али, нека, ма и са репом: 86 копејки са репом.

— Купујем за 98.

— Дајем.

— Како? Како дајете? — Зар је та риба ваша? Држите ли је у руци? Најпре је ухватите па је тек онда продајите.

— И ухватићу је! То није никакав посао! Најглавније је одредити цену, а са хватањем је лако.

— Но, допустите, господо... Да ли је то риба? Већ се приближава и изгледа као да то није риба!

— Пустите ме прво да видим... Па наравно! Који је то глупак казао да у реци плива риба? То је клада! Обичан пањ!

— Купујем.

— Како, купујете?

— Па, овај... Обична клада, око осам лаката дужине. Дајете ли?

— Зашто не. Дајем. По осам.

— Дајем седам.

— Станите. А, ви, младићу, колико нудите?

— Ја... осам... франко стовариште.

— Ви сте паметни! Дајем девет, франко стовариште.

— Школован младић, па ипак глупак... Дајем осам без превоза.

— Узимам.

— А нећете да попењете цену?

— Шта мислите? Продајем по девет и по. Господо — продајем лепо, суво дрво за девет и по.

— Шта брбљате: суво, када плива по води?

— Изнутра је суво. А с поља само обришем крпом и готово! Узимате ли?

— Узимам.

— Дајем.

— Слушај, пошто му је дао?

— Сада ћемо лицитирати обратно, оборићемо дрва на пет и ја ћу га онда купити.

— Дајете?

— Шта? Даћу вам једну по њушки! Зар је то дрво? Од када је то дрво? Зар дрво има косу? Зар дрво има ноге, ђаво да вас носи! То плива дављеник!

— Заиста — то је човек!

— А изгледа да је лепо одевен!

— Купујем.

— Шта купујете?

— Одело.

— Дајем за 30 рубља.

— Узимам без обуће за 15 рубаља.

— Дајем 25 рубаља.

— Опет дижем цену? Чавкине, каква је то трговина?

— Купујем одело и обућу за 45 рубаља.

— Готово. Господо! Нудим чист веш — за десет рубаља!

— Чист веш? А где је? Хоћеш ли од њега да куваш чорбу?

— ...Дозволите! Како можете продавати са њега ствари када плива и диже руке?

— Одело?

— Не одело, већ онај који је у њему. То је нитковлук! Одело живог човека — зар то није зеленаштво?

— Гле, већ се приближава!

— До ђавола! Дави се! Помогните му! Извуците га на обалу!

— Зашто да га извлачимо? Зар је то риба или клада?

— Глупаци, глупаци! Ако га извучеш, можеш му понудити десет поволжских. Акције падају, он о томе ништа не зна и купиће их.

— Истина! — напомиње други.

Један из гомиле скаче у реку и борећи се са таласима, брекћући, спасава оног који се дави:

— Хеј, ви... што се давите... Нудим 50 поволжских по 70. Узимате ли их?

— Угушите се њима, — крклја задувано спашени дављеник.

— Имао сам их... стотину... падају нагло... непаљалци једни...

— Наш је човек, — каже разочарано спасилац и враћа се на обалу.

КЛУБ ПУНИЦА

Индианополис у Америци има нов оригинални клуб. Мајке девојака за удају скупиле су се овде да удруженим силама бране своја права и права својих кћери од рђавих зетова. Чланице клуба су се обавезале да ће удавати своје кћерк само за добре, праведне људе, а истовремено и доста богате, да тако приправе рај на земљи женама и пуницама. Ако млади човек рефлектира на руку кћери једне од чланица клуба, његова жеља бива испуњена само онда ако су информације секретаријата клуба по вољи будућој госпођи пуници. Секретаријат је тако савестан да се интересује и за евентуалне раније веридбе кандидатове и за разлоге због којих су се те веридбе раскинуле.

Види се да у Америци има доста младожења. У Европи где има сразмерно много више женског света, младожење не подлежу тако строгим прописима.

ЗЛОЧИНИ И КРАЂЕ У АМЕРИЦИ СТАЈУ ГОДИШЊЕ 10 МИЛИАРДИ ДОЛАРА!

Приликом једне конференције „Поморског друштва за унапређење трговине", један од чланова је изјавио да злочини који се годишње почине у Америци стају директно или индиректо 10 милијарди долара. Већина злочина погађају трговину. Трговина је штићена законом, али његово часно вођење не може бити одржавано само помоћу закона. У години 1928 вредност украдене робе достићи ће на 3 милијарде долара. Највеће зло данашње трговине је раширена организација између присутника и препродаваца крађене робе.

По свету

Најдужи водовод налази се у Аустралији. Дужина му износи 520 километара, те води одводом обилатог приморја до удаљеног града Колгардине, који се налази у безводном крају.

•

Археолошка открића и ископавања у Месопотамији доказују да је знаменита вавилонска кула (торањ) сагрђена 1300 године пре Христа. Сагрдио је краљ Ич - Енд - Иг. Податке о томе дало је једно старо писмо нађено у гробу, а на месту, за које се држи, да се налази онде, где се налазио Ич, отаџбина Абрахама. —

•

Данас је већ сасвим сигурно доказано, да су легенде о огромним војскама старога и средњега века у велико нетачне или бар силно преувеличане. Тако Емил Даниелс у својој историји ратовања доказује, да знаменита Кеерксова војска у старом веку није бројала четири милијона људи, како то доказује, односно тврди историчар Херодот, него свега око двадесет хиљада ратника. Код Маратона борило се против Атењана свега четири до шест хиљада Перзијанаца, а не двадесет хиљада, како се то досад тврдило и мислило. Исто тако познати турски цар Сулејман Велики, који је 29. августа потукао код Мохача несрећнога краља Људевита II. имао је војску од једва неких двадесет до тридесет хиљада војника, што је за оно време значило напредну ратну снагу.

•

Употреба парфема потиче од источних, азијатских народа. Из Азије се парфимирање раширило преко Италије у Француску, где га је увела краљица Катарина Медичи. Употреба тога мирисног средства ширила се по Француској, а доцније даље по Европи. Више пута беше забрањивано употребљавање али то није користило. Данас се већ парфеми употребљују свуда, па пита више тај луксузни обичај захватио је већ и наша села.

•

Обујам сунчане масе тако је велик, да би од ње могли начинити триста хиљада наших земаљских кугала. Кад бисмо хтели Сунце преставити као глобус, коме би промер износио један метар, тада би у том омеру и поређењу земаљску масу представљала мала куглица с промером од непотпуног једног сантиметра. Јупитер, највећа планета нашег сунчаног система, имао би величину једне обичне јабуке.

•

Оковратник и муф од природног крзна колински.

КАКО СЕ МОГУ ОДНЕГОВАТИ РИБЕ СА ВЕЛИКИМ ОЧИМА

Многи Јапанци који негују рибе у акваријумима сматрају за нарочиту драгоценост рибе са избуљеним очима. Ово постижу на тај начин што чувају рибе у валовима у које продире светлост само кроз два отвора. Риба напреже очне мишиће, окреће очи да пронађе светлост и у след тога у току времена добије избуљене очи.

ЧЕТИРИ МИЛИОНА ПАСА У ЕНГЛЕСКОЈ

Можда нико на свету нема толико љубави према животињама као Енглези. На британском острву има укупно 4 милиона паса, што значи да на сваких десет људи долази по један пас. Али од укупног овог броја само 250 паса има свој родослов. Преко 270 милиона динара износи порез на псе, а више хиљада људи, оба пола, бави се неговањем и чу-

ИЗ БОЕМСКЕ КАФАНЕ

— Тај наш Пијетро, прави је универзални геније.

— Само требао би да се одлучи или за сликарство или за песништво.

— Мислим да би свако требао да се одлучи за сликарство. Прочитао сам неколико његових песама.

Поштарина плаћена у готову ГОДИНА IV. Број 51

Недељне Илустрације

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ
Уредништво и Администрација Скопљанска 18, II. спрат.
Телефон број 26-91. — ПОЈЕДИНИ БРОЈ ДИНАРА 5·—

Уредник М. СВЕТОВСКИ
БЕОГРАД, 16. децембра 1928.

ПРЕТПЛАТА
За нашу државу годишње 150 дин., полугодишње 75 дин.
За иностранство годишње 200 дин., полугодишње 100 дин.

Арбански новинари у националним костимима за време крунисања краља Зогу-а.

УТЕХА БЕСМРТНИКА

— Јеси ли чуо да је комад нашег Мориса пропао.

— Јесам. Али он није ни најмање очајан због тога, јер каже да је у позоришту било само неколико људи.

ОБЈАШЊЕЊЕ

— Келнер, ово месо заудара, помиришите само!

— Опростите, молим вас, али ово месо и није за мирисање, већ за јело.

СТАРИ ДОБРИ СУДИЈА

Један млади сељак био је оптужен од неке сељанке да је он отац њеног детета. Пошто је извесно време одрицао судија се разљути и рече му:

— Ја ћу ти објаснити целу ствар. Дете је ту, значи да је морало имати и оца. Ја му нисам отац. Овде овај господин писар такође није. А господин државни тужилац по готову, не. Дакле, пошто овде нема више никога осим тебе, онда лепо признај!

НАЈБОЉИ ДОКАЗ

— Слушај, зар ти доиста верујеш да твој муж одлази на пецање рибе?

— Па, наравно, јер никад ни једну није донео!

ЗА СВАКИ СЛУЧАЈ

— Шта тражиш ти, Ема, овде у канцеларији?

— Тражим неко згодно место.

— Па зар се писи удала?

— Јесам, пре четрнаест дана. Али мој муж већ студира огласе о — понудама за брак!

За власништво листа и штампарију
Драг. Вучићевић, Војвођанска 53.

Штампарија „Привредни Преглед",
Дубљанска ул. 53. — Телефон 40—89.

Недељне Илустрације

Бр. 5

Дин

Ерна Морена

Позоришна публика је данас најбољи критичар

Прошло је већ десет година послератног позоришног живота и за то време позориште и публика преживљавали су кризе. Прво време осећао се код публике општи елан. Она мала, симпатична зграда старог Мањежа, и ако увек хладна, са позорнице је инспирисала топли ентузијазам, јер су сви били жељни позоришне уметности.

Стара публика хтела је да оживи раније упомене, а младе генерације су тек сада стварале свој укус и упознавале глумце и уметност.

Ко се не сећа оних првих опера, Оњегина, Риголета, Травијате. Оно, што се певало на позорници, после је певао цео Београд. Чули су се рефрени на улици, из кафана, по кућама.

Скромни балет, са неколико балерина, био је увек одушевљено поздрављан. Није било ни фантастичних декора, ни стилизованих бина, али је све примила публика, и на благајни много пута, јануарских дана, стајала је читава поворка и чекала свој ред...

После се то изменило...

Појавиле су се наједаред различите атракције, мала позоришта по свима кафанама, са руским артистима, јевтиним ефектима, али нешто ново, за публику, и она је почела да жури тамо.

Тражио се само смех, лаки, безбрижни, који зачас захвати, зајази целу салу, а уз смех звече чаше, пуше се јела, кибицује до миле воље. Топли темпераменат тражио је да се наужива, без етикеције, свечаног одела, у ларми.

И позориште је имало један проблем тежак. Укус послератни није био оно исто што и предратни. Зато се извесно време лутало, од класика до норвешких писаца и руских, да би се нашло оно што највише воли публика. Али задовољити само публику, а огрешити се о позоришну уметност, није се смело. И мисиони, дубоки писци, прелазили су хладно преко позорнице, и ако нису остављали никаквог трага у души посматрача, ипак су остављали известан рефлекс на позорници.

Морао се хватати јачи контакт с публиком. Критика је била у прво време једна веза између позоришта и публике. Она је имала да расветли комад, да идеје с позорнице убаци у интелекат и срце публике, да буде као један рефлектор, који ће да осветли публици цео комад и главне моменте, и да буде сарадник у развијању позоришне уметности.

И публика је стајала једно време иза критике, држала се ње, и чекала је. Имала је пуно поверење у критици. Али сад долази нешто друго. У позоришни живот увлачи се политика, стварају се позоришне котерије, и критика губи свој значај за позориште, а уноси забуну у укус публике.

Једно извесно време настаје криза позоришног укуса код публике. Она не зна коме да верује. Мишљења су била потпуно подвојена, и оно, што је један грдио, други је хвалио. О игри глумаца није се писало са деликатношћу, већ су више пута то били читави памфлети и речи су падале по глумцима као ударци мотке. Поједине критике постају у правом смислу батинање и грдња. Размахивало се по позорници и десно и лево, рушиле декорације, тукао редитељ, тукли глумци. И оно, што се некад стварало по два три месеца, рушила је критика написана за пола сата.

Критика је била израз ћефа и борба противу личности. Некад је требало дотући управника, други пут редитеља, глумце или писца. Јер личност, која се уздиже, смета другоме, његовим амбицијама, и њу треба срушити. На оним позоришним даскама сукобљавале су се амбиције и критика је била оружје њихово. Због тога је она изгубила сву своју важност за уметност, јер је своју улогу схватила у току грдње, иронизирања и цинизма.

Пред таквом критиком публика је почела да се колеба у својој љубави према позоришту.

И док се она колебала, пружале су јој се атракције са свију страна, и она је пожурила тамо, у жељи да се насмеје, свесна да је неће нико критиковати, нити исмејати њен смех.

Позориште је преживљавало кризу.

Три четири представе после премијере и нов комад.

Кад је критика постала најжучнија, и антагонизам између критичара почео да избија, публика застаје, почиње да размишља и схвата различите струје.

Њу је заинтересовала сада та критичарска кампања, и осетила је да се ту крију интриге. Кад је она докучила све те интриге, почела је да ставља прогнозе пред сваку премијеру, а кад је дошло дотле, да она унапред зна шта ће да се напише о коме комаду, њој више није била потребна критика, јер сад публика постаје критичар.

Та кампања критичарска и све те позоришне котерије, имале су и свог значаја за позоришну уметност, јер су учиниле то, да је публика почела да добија свој самокритеријум, и да се уздиже изнад свих котеријских критика са својим непристрасним укусом и познавањем позоришне уметности. Њој више није било потребно мишљење тројице и четворице људи, већ она хоће сама да види и чује, и донесе бар свој непристрасни суд.

Данас позориште може да рачуна на публику са префињеним критеријумом, која је свој господар у оцењивању једног комада.

Публика је данас најважнији фактор, јер штогод више она усавршава свој укус, позоришна уметност све више напредује.

Наша публика је ослобођена сугестије критичара, зато је позориште прешло своју кризу. Сад је сваке вечери пуна сала и то даје одушевљења глумцима.

Али је требало десет година да публика добије свој самосталан критеријум. Њу је једно време критика удаљила од позоришта, али та иста критика и вратила је позоришту, јер је изгубила моћ над њом.

И после премијере „Човек снује", чује се једногласни протест публике на критику. И сваки, који излази из позоришта, говори: „То је срамота, да се онако пише о овом комаду".

Позоришна публика добила је утанчани укус и нико више не може да јој наметне своје мишљење. Она је својом непристрасном љубављу према позоришту заштитник глумца, редитеља и писца. Она критикује, али не грди; она доноси нежност у позориште, јер за њу је позоришна уметност као свила, као фино ткиво проткано нервима глумаца, редитеља и писца. И штогод се више кроз критику буду спроводиле амбиције и инспирације с друге стране, публика ће се све више приближавати правој позоришној уметности.

Мир-Јам.

•

Сви они модерни вереници, који воле своје вереница да мењају као поношене кануте, а таких је данас велик број нека не иду у Аргентину, јер ће тамо настрадати. У тој земљи бива кажњен сваки онај вереник, који после извесног времена не венча своју вереницу и то, разуме се, тачно, прописно и тако, да више не може — побећи са репом.

ДИКЕНСОВ РУКОПИС

Познати филаделфијски библиофил Сеслер купио је недавно у Европи рукопис Дикенсових „Mudlfrok Papers", који садржавају 94 писана листа за 1600 фунти и однео их у Америку.

Сви остали рукописи великог енглеског писца налазе се у Фостеровој збирци у Кенсингстоу музеју. „Mudlfrok Papers" су серија Дикенсових чланака, који су штампани 1837 године у којима Дикенс исмејава „научењачка друштва", којих је тада било у Енглеској необично много. Ови су чланци скупљени и штампани 1880 године у засебној књизи.

ПЕТРОЛЕЈСКА ДИНАСТИЈА

Недавно је умрла госпођица Ема ле Бел, стара 90 година, последњи огранак славне петролејске династије ле Бел, која је у Елзасу и Пехелброну више него пола века експлоатисала петролејске изворе, што су прелазили са једног члана породице на другог, а који су за сваког члана исте породице значили неисцрпиво богатство.

ОГРОМНИ РЕЗЕРВОАРИ

Сиднеј, престоница Новог Јужног Валеса у Аустралији, који је основан истом пред неко пола века, — бројао је око 40.000 становника 1900 године, док данас има преко једног милиона. За изхрану становништва водом довршене су недавно градње и канали, којима ће цело становништво бити опскрбљивано са довољним количинама воде.

Данас Сиднеј располаже са огромним резервоаром, у који се помоћу јаких сисаљака спремају довољне количине воде из свих потока и даље околине, којих је вода истражена и за пиће здравом пронађена.

У тај оријашки резевоар, који има површину од преко 21 хектара може да стане преко 67.500 кубних метара воде. Један доводни канал и цеви у овој резервоар дугачки су преко 60 километара. Сисаљке које терају воду у тај резервоар могу дневно да терају у њега до 340.000 кубних метара воде, па је према томе довољно опскрбљено за дневну потрошњу овога града. У оном делу овог оријашког техничког дела, који је близу града, вода се довађа отвореним каналима, уз чије су обале уређене лепе променаде са дрвећем и клупама за одмор.

ТОРАЊ ОД АЛУМИНИЈА

У Питсбургу саградили су торањ протестанске цркве од алуминија. Врх торња у висину од 27 метара направљен је само од алуминија, који почива на матици торња, високој 60 метара сграђеној од бетона, те делова од чистог алуминија и коначно ливеног алуминија. Само врх торња тежак је 3.300 кила.

Њ. В. Кнез Павле и Председник Владе Г. Др. Корошец излазе из Саборне Цркве после благодарења.

Прошлог понедеоника, цела земља, свечано је прославила Рођендан Њ. В. Краља.
Њ. В. Краљ излази из Саборне Цркве после богослужења.

Даме чланице Пољско-Југословенског клуба у луксузним и скупоценим тоалетама на свечаном отварању клуба.

Свечани банкет лекара и чиновника уреда за осигуравање радника-ца.

Иза кулиса „Модерне Оперете“

Било је пред премијеру „Војвоткиње од Чикага“... Шест сати у вече. Оркестар завршава пробу. У оним одељењима иза бине све се претворило у радионице. Чује се тестерисање, луша шиваће машине. Намештај се прави по нацрту сликара г. Топорњина, све кашпарано, па после позлаћено и превучено штофом. Оклопи за децу од хартије, превучени позлатом, шлемови са кинанкама већ готови, и све блиста, оним оперетским сјајем, прави ефекат, али не остаје много.

Први тенор, г. Ђука Трбуховић загледа декорације. Баш су се превлачили позлатом стубови. Он је редитељ „Војвоткиња од Чикага“.

Одмах се опази како се све преобразило у оперети, и како се ствара нешто ново, солидно, једна оперета какву је потребна Београду.

Господин Ристић се сав унео у посао са одушевљењем и енергијом. Рано ујутро, пре свију, он је већ у својој канцеларији. А кад се сви разиђу, он одлази последњи.

— Београд давно осећа потребу да има једно солидно приватно позориште. Оперета најбоље одговара тој потреби, каже г. Ристић. Мени је циљ да створим домаћу оперету, и да упослим што више домаћих снага. Сем малог броја Руса, који су у хору, сви су остали домаће снаге. Треба створити домаћу оперету, и ми ћемо већ после Божића имати прву нашу оперету „Харемска ноћ“ чији либрето пише један наш познати књижевник, а компоноваће је капелник оперете г. Рајхенић.

У Бечу водимо преговоре са једном примадоном, Словенкињом, која ће на српском певати.

Ангажовали смо нове балерине које ће се спремати у школи г. Фромана. У „Војвоткињи од Чикага“ појавиће се балет од двадесет балерина, одраслих и деце. Једна од најбољих балерина је г-ца Душица Васиљевић.

Сликар г. Топорњин доноси цртеже и показује. То је један талентован оперетски сликар, али не у драматском смислу. Обилује бојама добар је техничар и фактички ствара своју врсту уметности у оперети. Он толико времена ради у оперети али никад није умео да се рекламира.

Један од најважнијих сарадника г. Ристића то је капелник г. Рајхенић. То је енергичан и талентован диригент, са јаким организаторским духом, специјално за оперету. Веома је бра на раду, строго музички образован, и са широком боемском душом у послу. Он има великих заслуга за развитак оперете.

Модерна оперета имаће два искусна редитеља: г. Ристића и г. Осиповића, покрај г. Трбуховића. Како су сада све домаће снаге, то ће бити пријатно слушати говор у оперети, што раније није био случај због рђавог страначког акцента.

— Ми се трудимо да сваку и најмању епизодну улогу дамо добром глумцу и певачу, додаје г. Трбуховић. И трудићемо се, да са мало новаца створимо ефекте. „Војвоткиња од Чикага“ стајала нас је сто двадесет хиљада, али то је незнатна сума према оним баснословним које се дају за сваку представу у Берлину.

Г. Трбуховић је пре кратког времена био у Берлину и присуствовао је премијери „Војвоткиње од Чикага“. Ту је проучио режију зато је могао да пружи једну успелу премијеру у Београду.

Он је оперетско дете, и од малена одрастао у оперети, покрај оца, оперетског певача и мајке глумице. Зато се код њега осећа та љубав према уметности у раду, а још више сада, у једној уређеној и реорганизованој оперети, какву ће сада г. Ристић пружити Београду.

Примадона ноће оперете је г-ђица Лубејева, један фини и свежи таленат, којој предстоји велика будућност.

Само је желети да се у једној таквој уређеној оперети види и г-ђа Микулић, која би ту имала прави оквир своме таленту.

Ужурбани рад осећа се свуда, у радионици, на позорници, по ходницима, гардеробама, у канцеларији. И сви су задовољни глумци као и техничко особље, јер су сви примили плате унапред.

Г. Ристић се сад спрема да помоћу конкурса оснује оперетски оркестар, а засад ће свирати музика Краљеве гарде.

Пред таквом будућности оперете сви су се дали на посао, а сад су поштеђени оног нередовног ранијег примања плате, што их је бацило у тежак материјални положај...

Из целокупног рада г. Ристића види се, да ће он успети да пружи Београду праву оперету.

Ана Мај Вонг је данас нарочито у моди.

ДУХ, КОЈИ ГОВОРИ КИНЕСКИ

Сваки англо-амерички медиј Valiantine, који је својим продукцијама последњих година у Енглеској изазвао сензације, држи садаоројне сеансе у Њујорку. Највећа атракција тих сеанса је одјекивање „директних гласова духова", који обично кроз једну трубу почињавају да говоре учесницима сеансе, а својим тоном и говором подсећају на покојног рођака којега од учесника. Духови говоре и о породичним стварима, које су непознате странима, а најмање медијуму.

На једној њујоршкој сеанси, којој је председавао гласовити језикословац Dr. Neville Wkymant, десило се нешто неочекивано, што се до сад није дешавало на његовим сеансама. Соба у којој се сеанса одржавала била је предходно темељито прегледана и укљоњен цео намештај. Остао је само потребни сто са столицама, зидови су прегледани да није где направљен сакривен отвор, одакле би могли да се изводе разни — трикови. На сто је онда постављена обична труба, плаво обојена. После 15 минута одјекнуо је један глас из плаве трубе. Најпре је говорио енглески, али је нагло променио изговор и говорио речи, које је разумео сам Dr. Wkymant. Глас из трубе говорио је кинески и употребљавао дијалект, којим се служе кинески племићи. Говор беше апсолутно беспрекоран. Dr. Wkymant није хтео у почетку да верује својим ушима и упитао је ко говори. Невидљиви говорник назвао се „Конфуције". Dr. Wkymant је сад истом помислио да се ради о добро намештеној варци, па се подсетио наводног Конфуција на једну реченицу, која је у конфузијевим делима неразумљива и непотпуна. Још није ни изговорио питање, а већ је дух почео да тихо мумља означену реченицу, затим је поновио гласно и логично и мисаоно допунио непотпуну реченицу боље него су то вршили кроз две хиљаде година сви испитивачи његових дела. Затим је заћутао, а јавио се неки талијански глас у труби... Поводом овога феномена треба за скептичаре напоменути да је Valiantine пре био аутомеханичар и шофер, који зна само свој матерински језик енглески и нешто мало француски, а за списе Конфузијеве Бог зна је ли икада штогод чуо, а поготово да би знао нешто поближе... — Бр. —

Претплаћујте се на
Недељне Илустрације

Момент из кино студије групе руске уметности у Београду приликом репрезентације драме В. Вољда из америчког живота под вођством г. Каракаша.

Костими за кинодраму В. Вољда група руских кино уметника под према цртежу г. Врбецког, коју даје вођством г. Каракаша.

Председник аустријске републике г. Вилхелм Миклас са госпођом.

Принц Есад син пок. Цена Бега, сестрић Краља Ахмета Зогу.

Данашњи живот

Покривала друшких жена.

Сиеста код друшког поглавара Мема да Мади у Јерку.

»Ел - бар« називају Арабљани Мртво Море, дубоко море, слано море. Рибе које овамо залутају из Јордана налазе у овом мору смрт; ни алга ни морска трава не расте на дну овог страшног језера. Као непријатељ органског живота, леже ту неплодно многе соли, мешавина разних отрова: бром, натријум, магнезијум, хлор и калцијум замењујући рибе, цвеће и морске звезде. Ово језеро не прима са тајанственом пожудом топле животе као живе воде: ако скочиш у језеро оно те избацује напоље, држи те на површини и онда ако нисн у стању да пливаш ни шест метара, а на површини лежећи на леђима можеш мирно да читаш новине, да бријеш наочаре, елеменат те подупире, одржава! Специфична тежина воде је 1,666. Мртва дубина достиже 795 метара.

Ова разјапљена пукотина, ово слано корито са оштро орџтаним рељефом својих брда, било је створено за време прелаза из терцијалног у квартално доба. Земљина кора пресла је као крта кожа, а затим дилувијалној периоди шумеле су реке кроз испуцано земљиште и створиле море од 250 км. дужине, од северне тачке Вадисл - Араба до језера Генезарета. Данас је Мртво Море смањено на 80 километара дужине и 17 км. ширине. Смањиле су се жиле ових земаља и тамо где је Бог излио сву своју милост, а где су Содома и Гомора у изобиљу богатства и благостања грешили стрче данас слана брда Џебел Уздума, — диже се 15 мет. висок солни стуб — Лотова Жена! — у правцу усијаног неба.

Река Арнон пробија источну обалу кроз 1000 метара високи кречњак. Грк Паузаније гледао је са овога места тужну воду и назвао је правим именом: Мртво Море. А од Мртвог Мора пружа се пустиња Јуда! Последња земља требала је да постане прва, а из сиротиње поникли су дух и спас: Палестина, света земља живота, на ивици смрти. Ви, јудејска брда, која носите трње и крст спасења.., ево нас где стојимо на вашој светој земљи, знајући и верујући да то треба да осећамо, а ипак осећамо слабост срца да везкемо обилност догађаја и њихов значај за ову сиромашну садашњост.

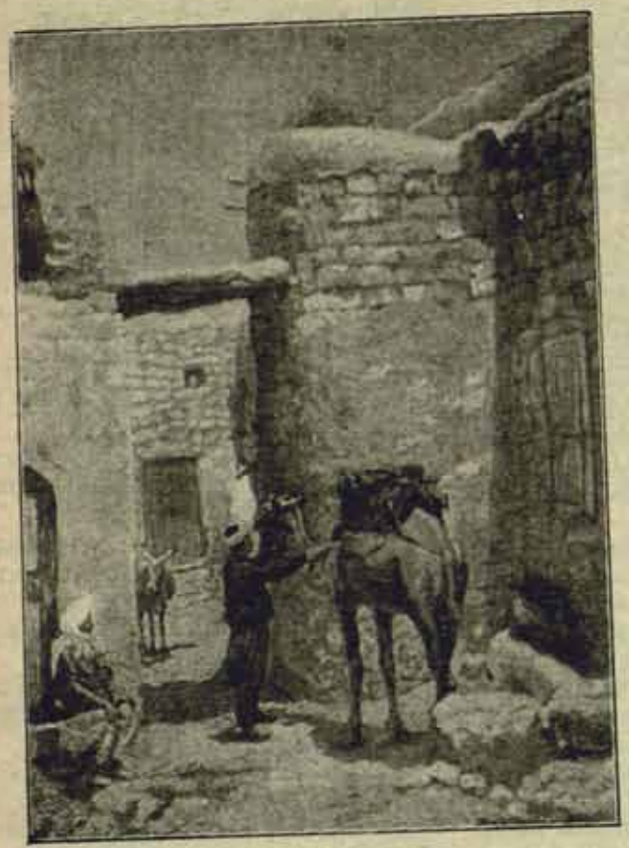
Ту лежи Јопа новог завета, Јафа, са својим ниским царинарницама као сраслим са тврдим каменом, више тога пријава уроџеничка четврт, са својим ружним кућама а над њима се надиже црква Табел и високе џамије. Овде живе заједно питомци харача и фарисеја, крсташа и турака, унуци најљућих противника који су се међусобно клали ради плена или због вере.

Потомци оних који су се борили око светог гроба, баве се сада кранарством и трговином шећерлема, и на крвавом разбојништву фанатизма продају свакоме што му срце зажели а кеса дозвољава. Овде се налази најсевернија шума палми у Палестини, украс великог залива који се протеже од Ханфе до Ака. А од Ханфе до Ака води жељезница уског колосека. Поред морске обале вози аутобус по влажном песку, природном асфалту, мокром и рапавом, идеалном путу за аутомобиле.

Супротно од Ханфе лежи Ако, старо крсташко гнездо где је свака стопа земље крвљу заливена. 15 јула 1099 године био је освојен од крсташа. Земља је одахнула од турског угњетача. Како утичу на расположење ове зидине! Оне су виделе толико разних вера и толико смрти, толико ратника и оружја. Наполеонови гренадири лежали су овде, изнурени од тропске грознице, Корзиканац је био побеђен климом ове земље. И човек зачуђен мислима о рату и крсташким походима види мале минарете и зелене куполе џамија на месечевој светлости и при светлуцању звезда. Уличии живот Истока буди се ноћу. Овде вичу продавци леда и воде, ту хвале разноврсни трговци животне намирнице, воће. ћилиме, сукна, торбе за камиле и седла. Овде тргују, купују, ценкају се, пролазе презирно Арапи, странци, цркци, јевреји, дервиши, свештеници, мухамеданкиње закривене, Јеврејке у европској ношњи, Фелавкиње са украсом од златног и сребрног новца. Али све се догађа са источњачким миром коме су се научили од магараца и камила. Варају се на тенане и достојанствено, »журба је ђаволи посао«. Полако спушта Фелавкиња тесто у пећ која има облик пчелињака. Пажљиво додаје грумен сувог камиљег ђубрета у ватру а друге гомиле сировог ђубрета поред пећног зида, да би се осушило.

Наша кола јуре из Ака. Као лимун жути орлови кидају лешине магараца. Тутњање кола их расплаши,

у Палестини

Друшка улица у Јерку.

Улица у Аку при месечини.

Возимо се на север. Пут се завршава. Јашећи на мазгама настављамо пут ка друзком селу Јерка. Пуста висораван, на хоризонту само види се део мора. Фелахи жању. Рукама чупају 15 сантиметара високо жито, везују га у снопове и товаре на магарце, чије су главе жалосно спуштене услед сунчане жеге.

Мемед Мади, поглавица Друза, поздравља нас пријатељски усклико: »Сабел хир« — благословено јутро. Седам хиљада Друза живе на северу Палестине. Ратници који вазда чувају своју слободу. Жене су потпуно скривене. Строги су брачни и морални закони. Ко украде забрањује му се приступ у џамију, а то је највећа срамота за онога који је кажњен. Мемед Мади позва нас на ручак у једну од бело окречених кућа. Седели смо на дивним јастуцима поред богате трпезе. Пилићи на ражњу печени, арапске лепиње, све добро и у изобиљу како то само једном ратнику доликује!

Крећемо даље кроз пусту, живописну и чудесну земљу до долине Израел. Плодна и сузама натопљена. Поприште жестоких борби од израелских судија до Наполеона!

Пењемо се великим серпентинама ка Назарету који лежи 400 метара над морском површином, где је провео детињство и дечаштво Исус. И овде нас поново захвата чудна разноврсност и проналазачки дух историје, која оживљава религије, развија и руши културе и тако чудотворно спаја почетак и крај да човеку застане дах, — као на прагу вечности. Овуда је пролазио млади Христос, одавде је кренуо талас распећа и катакомба, Рима и Лутера, са откривањем и препорођавањем земље, и овде стоје цркве које су грађене од прилога скупљених по целом свету и од свих народа. А домородци овог краја су питомци француских и немачких ратника. Они се баве домаћом производњом везова.

Опростили смо се од Назарета. Преко Канана према северу, простире се кршевити Кари Кетин, камена говорница са које је Исус држао своје проповеди на гори.

И тако додирујући прошлост и садашњост, поздрављајући џамије, синагоге и цркве, стигосмо у Бетсаиду родно место светог Петра. Тамо се појављује свето дрвеће Капернаума. Овде протиче Јордан кроз Генезаретско језеро. Ова света река крститељева протиче кроз Галилеју, Самарију и Јудеју, спуштајући се као симбол понизности до најниже тачке наше земље, у слано, у Мртво Море.

Проф. Франц Кинмајер

Црначке фризуре

Ускоро ће почети излазити нов роман

МАРИ ЛИНДБЕРГЕР

пријатељица берзанских играча

Од Евгена Дернбурга

Слободан Ж. Видаковић.

Сирото пиле

— Из збирке прича „Пољуљани Темељи" —

На врачару је до скора живео Хаџи Тома Пиперски, богати лиферант, коме ни мало није сметало његово светитељско име да се целога века бави пословима, који нису ни мало свети. И он и његова жена госпа Дона били су већ прилично закорачили у позну јесен живота. Мушке деце нису никада имали, зато су сву љубав пренели на кћер Каћану. И ако су је волели и чували као зеницу у оку, ипак су се држали врло окрутно, јер су желели да је васпитају у строгом моралу богатих трговачких кућа. На површан поглед изгледало је да су у том потпуно успели, али у ствари Каћана је представљала један душевно савршено засебан и туђ свет, у који није продро ни један мајчин уздах, и ни један очев савет. Она је била деветнаесто-годишње девојче, љупка, враголастих очију, косе природно сребрнасте, са врло благим преливом на жуту боју смиља и дивним бисерним зубима, који су блистали између коралних усана.

Хаџи Тома, његова Дона и кћи Каћана представљали су три засебна света, које је тренутно спајао само сто за ручавање. За ручком је праскао Хаџи Тома, госпа Дона је дубоко уздисала и слушала шта муж и глава куће говори, а Каћана готово није ни слушала, уносила се у своје мисли, и с часа на час правила нервозна мрштења.

— Нисам очекивао да овако скромна девојка буде твоја ћерка: вели Хаџи Тома жени, кад је Каћана устала од стола и села за клавир.

— Теби ја никад не ваљам! уздише тужно госпа Дона и крајем кецеље брише око, које није ни помислило да засузи.

— Не кажем ја то! пресеца је строгим гласом Хаџи Тома. Што пижиш одмах ко грчке хаџије! Него велим да имаш дугачак језик. Могла би њиме да три пута опашеш Београд и да ти још претекне за једну машину!

Госпа Дона се у истини заплака, и кроз сузе му вели:

— Теби је свака боља од твоје рођене жене. Ах, Господе!...

На њен тужни крик, Каћана престаде да свира, подиже главу и нервозно погледа шта се то догађа.

— Ништа није! пребаци јој отац строгим гласом. Што одмах набираш чело. Направила си га као жандармску цокулу. Ајде свирај!

Кад Каћана одпоче да свира неку арију од Шопена, Хаџи Тома настави:

— Данас сам сјајно прошао са лиферацијом. Де, престани са плачем, па ме слушај, Донке!

Његова добра жена послушна као антички роб, подиже главу и плачне очи засијаше радошћу, као кад сунчани зраци пробију кроз влажни облак.

— Де, причај ми!

— Знам ја где је њихова Ахилова пета. Да како! Не пали више политика и пријатељство, него пара. И ја ти лепо савијем пет хиљадарки па цуп пред главешину. Ово је за пиво, кажем му и трескем их пред њега на сто. Он се насмеши пола радосно, а пола стидљиво као сеоска млада у вајату, и стрпа хиљадарке у џеп са поштовањем као баба свету нафору. Око десет сати пошаљем му десет кола излиферованог сена. Пола рђаво, а пола није добро. Све сам шевар. Шта знају коњи: они не умеју да се жале!

— Право кажеш! одобрава госпа Дона. Министри не једу сено, па да мора да буде добро!

Неко залупа јако на вратима, толико снажно да надвиси тонове клавира.

Госпа Дона диже се, отвори врата, па их брзо залупи и врати се намрштено:

— Да бог сачува са овим просјацима! Не дају човеку мира ни да се одмори!

— Најури џукелу! дрекну Хаџи Тома. Ја не могу бити ни паметнији, ни праведнији од господа Бога. А он је сигурно знао шта је намеравао кад је просјаке стварао!

Госпа Дона задрхта од његове дреке. Она се ничега није плашила толико колико мужевљевог беса.

Са страхом му приђе.

— Не љути се! Сиротиња је сиротиња! Да му дамо штогод. Ено, од оног прасећег печења. Нисмо смели да га једемо јер је бобичаво.

— Добро. Само не цело! наређује Хаџи Тома. Иду опет божићи празници, а Београд је пун сиротиње.

— А ако се укварн?

— Добра домаћица несме то ни да каже. Остатак подај Дому Старица.

— Оһу, оһу! одушевљено одговара госпођа Дона па ће нам се старице захвалити преко новина!

Хаџи Тома заврши ручак, попи кафу и оде да одспава један сат.

Госпа Дона изнесе једну плећку бобичаве прасетине и даде је просјаку. Кад се врати, седе поред своје Каћане, па је гледа кришом испод ока. Док Каћанини прсти лете по диркама клавира, благе очи Донине се преливају материнским поносом:

— Нешто си ми данас свенула?! запита Каћану. Да те нешто не боли кћери моја?

Каћана је погледа са досадом.

— У изгледу је да се заљубим, мамице!

Сирота госпа Дона пребледе и врисну, као да јој је мишу ускочио у сукњу.

— Куку мени, шта говориш дете? А да те нешто отац чује! Тешко би било и теби и мени!

На пошто дванут дубоко уздахну, осврну се и приђе јој још ближе те је упита мирнијим гласом:

— На ко ти је тај? Ништа ми ниси казала! Што не дође к нама, као што је српски обичај. А Каћано?

— Зар ја знам који је. Видела сам га пре десетак дана. Упознали смо се, разговарали и — допао ми се! Али, не плаши се, мама, за сада још нема никакве опасности.

Госпа Дона је слуша и просто не верује својим ушима да то говори њена Каћана.

— О, света Богородице, шта јој би! шапуће она и непрестано се крсти, па онда уђе у собу и припали кандило пред иконом Мајке Божије.

— Чуј Каћано, настави мајка кад се из собе појави. Немој ти да направиш какву глупост. После и ја и ти треба да скачемо у Дунав. Ти знаш твога оца. Част је част!

Каћана на ово досадно слеже раменима, напући уста, као да је хтела да каже своју презриву реченицу:

— Врло важно! Умро коњ!

Па се брзо обуче и оде у варош. Отишла је право у стан, лепо и кокетно намештену гарсоњеру инжињера Радака.

Још врата весело му стеже руку.

— Ево одржала сам реч и дошла сам!

— Хвала ти, Каћано. Седи. Раскомоти се! Салетео је Радак.

— Хоһу, али само под једним условом: неһу да знам ни ко си ти, ни шта си. И ти исто тако. Можда сам фабричка радница, можда си општински практикант! Све једно! Хоһу да се волимо без предрасуда, без интереса, без конвенционалних лажи. Хоһу чисту љубав па макар живела као водени цвет. Још нешто. Знај да сам имала прошлост. Волела сам. У том правцу не трпим ни радозналост, ни пребацивања. А Срби су за те ствари мало незгодни! Љубоморни су често и на прошлост. А један Француз, муж моје другарице, рекао јој је после свадбе:

Наставак на 29 страни

Знаменити људи и њихови дупликати

Глумац Саверна де ла Сицилија

Мусолини

Бријан

Вороj

Пол Бонкур

Ескуп — париски келнер — дупликат Бонкура

Глумац Тристан који је креирао Линдберга

Линдберг

У историским филмовима глумац се увек труди да му маска личи на личност коју креира. Ових дана Саша Гитри написао је један комад о Линдбергу и француски глумац Тристан тако се вешто маскирао, да је изгледао као прави Линдберг.

У Италији је познат глумац Саверна де ла Сицилија, који фрапантно личи на Мусолинија, и сад се налази у Америци, где за велике суме долара игра скечеве у музикхоловима, где је главно лице диктатор.

На маршала Хинденбурга необично личи енглески лорд Мостин. Имају исто држање, исту достојанственост, и лорд би могао да председава у Рајхстагу.

Постоји некад велика разлика у социјалном положају оних који личе један на другога. За време рата у Паризу се могао видети један телалин, који је био сушта слика Клемансоа, и домаћице су га прозвале „чича Победа".

На Бријана личи Вороj, а један париски Келнер, Ескил, савршено је сличан Полу Бонкуру.

Један сензационалан филм

— Од Мориса Декобре —

Г-ца Розина д'Арнезел, позната оперетска певачица, имала је за собарицу некакву Матилду Клабошон, која јој је завидила на њеном таленту, њеним успесима и њеним обожаваоцима.

Када је Матилда падала у сентименталност, што јој се чешће дешавало него да купи прашину под креветом њене господарице, она би се поверавала куварици, дебелој Бургињонки, која је праменом лажне косе украшавала врх своје главе, округле као лубенице:

— Ах! Симона! Досадно ми је... Хтела бих да играм у позоришту као госпођица.

— Несретна девојко, ви сте полудели, одговарала би куварица не прекидајући свој „тет-а-тет" са ћурком, коју је удешавала на столу... Ја која вам говорим, радила сам такође у позоришту. Има од тога већ петнаест година; била сам ангажована у „Ситали" где сам представљала добош у једној живој слици. И имала сам толико успеха да су остале глумице, љубоморне, дошле на идеју да метну живог зеца у добош. Уплашен од пљескања зец стругне у суфлерницу; ја сам пала у несвест од страха, док су посетиоци урликали од смеха. Сутра-дан директор ме је избацио напоље. И сад бих радије играла брица са безруким партнером, него што бих се вратила на позорницу.

Али песимистичка причања куварична нису смиривале жалост Матилдину за позориштем. Она је често, кришом, пробала шминку и тоалете г-це д'Арнезел.

Једног јутра кад је Матилда била сама код куће — госпођица д'Арнезел имала је једномесечни ангажман у Епиналу — неки господин са хладним изразом на лицу појави се на врата и предаде јој карту, на којој је стајало:

Алфред Маркадан

генерални режисер кинематографског предузећа Пумон и Ко. Париз.

— Господин жели да говори са мном? упита Матилда изненађена.

— Да, госпођице. Ево у две речи о чему се ради. Филмско предузеће чији сам ја режисер, жели да сними једну сцену отмице, чија се радња догађа у Паризу. Међутим, распоред вила г-це д'Арнезел тачно одговара замисли пишчевој. Ако, дакле, немате ништа против ја ћу доћи са мојим оператерима у суботу у 9 часова ујутро, да снимимо тај сензационални филм.

И како је г. Маркадан био добар физиономиста он додаде смешећи се:

— У осталом ако вас то занима могу вам дати једну епизодну улогу у комаду и тиме наградити ваш труд.

Матилда прихвати предлог са видним знацима задовољства.

— Само, рече она, госпођица се баш враћа у суботу на подне и не би волела можда да види како ја располажем са кућом и баштом за....

— Ништа се не брините, госпођице... Мој директор је већ обезбедио дозволу ваше госпођице. У осталом ми ћемо бити готови пре 11 часова.

Матилда је грозничаво очекивала суботу јутро. Најзад и она ће играти једну улогу — нему до душе, али ипак улогу! Филм који ће се приказивати по целом Паризу, излажући њену силуету аплаузу узбуђене публике.

У петак није ништа јела као каква оперска певачица која треба да пева неку велику партију у вагнерској опери. Те ноћи сањала је како јој у облачионици жена каже:

— О, како имате косу пуну филмске пантљике!

И на њено велико чуђење она јој извади из главе филм дугачак деведесет и пет метара.

Најзад велики дан дође а са њиме и огромни камион, кога је терао г. Маркадан. Матилда је била сама — куварица беше отишла на пијацу — и сва узбуђена поздрави режисера, који јој рече:

— Замислите, госпођице, наша глумица која игра улогу девојке, није могла да дође јутрос, зато што је изгорела обрве са „Колмајзом". Хоћете ви да је замените?

— О! Господине! Ја...

— Да, да. Видећете, није то тако тешко. А добићете зато 25 франака.

Матилда је била на седмом небу. Присуствовала је припреми оператера, који је пробао апарат, затим је посматрала двојицу глумаца, маскираних као апаше, док јој је г. Маркадан објашњавао њену улогу.

— Ваша рола је врло једноставна. Ви сте ћерка имућних родитеља, чији је вереник шеф једне фалсификатске банде, који су се одлучили да украду девојчином оцу један комад сребрног новца од пет франака, који ће им служити за модел код прављења лажног новца. У том циљу они отимају девојку да би сазнали да ли отац држи паре у левом џепу од панталона или у џепу од прслука... У осталом ви само пустите ову господу да раде и све ће ићи као подмазано... А сад на посао!

Матилда, послушно, стаде на перон, одакле је њени отмичари пренесоше у башту, док је оператор окретао ручицу од апарата. Тамо су јој шапнули на уво:

— Претварајте се да сте пали у несвест и не мрдајте више.

Лажно падање у несвест трајаше већ преко пет минута, кад Матилда погледа једним оком и спази оператера како и даље окреће ручицу.

Прођоше још пет минута, па десет, петнаест. Она најзад поново погледа у правцу оператера: овај је био ишчезао. Она се подиже уплашена и потрча према вили. Камион је такође био нестао. Али на перону Симона, куварица, драла се очајно, млатарајући дебелим рукама.

— Матилда! Матилда! викаше она... Из салона је нестао клавир, из трпезарије бифе и сребро, из госпођичине собе орман, слике из предсобља. Све је покрађено! Шта ће рећи госпођица кад сазна да су је покрали!

PHILIPS RADIO
БЕОГРАД. КН. ЉУБИЦЕ, 5.

ШВЕДСКО СЕЧИВО
ВИКИНГ

ЈЕ НАЈБОЉЕ
Тражите га свуда.
Генер. Застр. Е. Е. Лутероти
Београд, Драчка 9.
Тражим подзаступнике у свима местима Краљ. С. Х. С.

Мушка мода

ПОРУЧИТЕ УЗОРКЕ И

увидећете

да је за набаву штофа, камгарна и шевјота за мушка одела, вуна, цефира, пархета, плиша, камбрика и баршуна за женска одела, платна те све мануфактуре највеће и најјефтиније велетрговина

R. STERMECKI, Celje,
Br. 79, Slov.

Накуп за велетрговину Стермецки врши се искључиво изравно из највећих светских творница, због тога продаје се само добра и солидна роба уз ниже цене него гдегод. Наруџбе преко 500.— Динара поштарине слободно. Ценовник са више хиљада слика бадава.

Јапанка г-ђица Марико, која се спрема у фебруару да иде са експедицијом на Северни Пол.

Читајте Недељне Илустрације

Париске причице

Калуђерска мудрост

Два калуђера — просјака забављаху се путем о светском животу.

— Шта мислиш која је жена боља, плавуша или црномањаста?

— Брате, бела, риђа или црна мачка то ти је све један исти ђаво. Коса не чини жену женом. Али да би решили тачно тај случај; најбоља је, колико се ја у томе разумем, она жена коју немамо.

Сатира академика.

Када је Бенсрад ушао у Академију, заузео је место Фиретјерова, кога није могао ни да види. Седајући рече:

— Ово је место са кога ћу говорити саме глупости.

— Само куражно, — узвикну Фиретјер, — почели сте врло добро!

Кнегиња и народ.

У Паризу 1784. године, на шеталишту, радознали свет се окупи око кнегиње Дакове. Кнегиња се обрати једном момку из Сен Луја питањем:

— Зашто ме тако прогледате?

— Мадам, ја гледам вас, али вас не прогледам, — одговори отресито човек из народа.

Гипкост.

Дивна маркиза Н. управљала је сама својим кокетним саоницама, док је њен кавалјер седео на задњем седишту. Нагло наиђе дубља рупа, саонице се заљуљаше, претури-ше и маркиза се нађе у снегу, мало деколтирана услед пада. Али није изгубила присуство духа. Муњевитом брзином се подиже са земље и видевши да се није повредила, упита са извесном гордошћу:

— Јесте ли видели моју гипкост?

— Вашу гипкост... зачуди се војвода. До ђавола, то је дивно. А ја сам мислио да се то друкчије назива...

Добар изговор

Мадам де Севиње у намери да пажњу председника де Белиевр скрене на извесну значајну ствар, замуцну приликом објашњавања. Као оправдање додаде:

— Знам добро арију, али не знам речи.

Против њене воље

Наивна сељанчица се исповедала свештенику. Духовни отац јој је олакшавао исповест питањима.

— Јеси ли се већ љубила?

— Не, али сам добила пољубац, признавала је бојажљиво девојка, додајући брзо: — Колин ме је пољубио, али против моје воље.

— Дакле, Колин? зачуди се свештеник који је знао добро све своје овце и јагањце. — А како те је могао пољубити против твоје воље када је он за читаву главу мањи од тебе?

— Ја сам се сагла, пречасни оче...

Песникова галантност

Мадам Б. је изјавила своје чуђење што њен пријатељ, песник, носи два часовника.

— Један иде напред, други заостаје, објашњавао је песник и додао затим галантно:

— На први часовник гледам, мадам, када одлазим к вама, а на други када морам да идем од вас.

Искреност

— Моји стихови ме стају врло мало, говорио је Марол.

Линијер му на то одговори једном приликом:

— Па то се и види и на њима.

Нису супарници

Абе д' Оливе је говорио:

— Чудим се да ме абе Дефонтен толико гони и напада. Па ми нисмо супарници. Ја радим за част старих аутора, док међутим он цепа младе.

Искуство у борби.

Млада глумица Ж. М. тек што је затворила врата своје гардеробе када бе зачу директно куцање богатог господина К.

— Уђите! Ах, то сте ви, драги мој. На жалост, морате опет отићи, задоцнила сам, а кроз десет минута дићи ће се завеса па морам брзо да се обучем!

— А није ли вам потребан собар?

— Не, не, хвала.

— Собар који не напада.

— Хвала, хвала. У осталом ја бих пре дала првенство опасном собару...

— Како то?

— Наравно! Умела бих се боље бранити!

Шта очи једног европљанина никада нису виделе?

Застрвену слику у Санзу, коју су скривали тешки набори златног застора и одклањали поглед са најсветије светиње Јеховиног храма и мрачну камену одају која је некада чували свету тајну Амониса и Осирса. Они су били добри познаваоци људи, ондашњи свештеници, пастири давно изчезлог култа, чије су светиње претворене у рушевине.

Брамини још и дан-данас важе као најстарија свештеничка каста, чије порекло потиче још од пре неколико хиљада година, још од онда када су наши бели претци потукли Дравиде, мрке прастановнике Индије.

Шта би још више могло дражити људску фантазију, до откриња мистичних божанстава ондашњих поколења?

Ништа ме више није привлачило на моме путу кроз Индију, до унутрашњости индуских храмова. Ма да ме је за длаку хтело стати главе, када сам при једној црквеној свечаности хтео снимити њихово божанство, које су натоварили на једна огромна кола и возили кроз варош.

Једнога дана поверих своју жељу једном староседеоцу, Англо - Индијанцу, и он ми рече: Отидите са вашим аутом до варошице В., до тврђаве са храмовима једва ако има 500 миља. Тако и учиних. И већ после неколико часова бејах на путу.

Стигао сам до места, после неколико дана мучне вожње. У месту се налазила општинска кућа и сваки путник је имао права, према енглеско-индијском закону на одмор од три дана.

Пошто узех једно купање и попих једну виски - соду, упутих се према храму пун очекивања. После кратког лутања кроз прастаре алеје и редове прастарих дрвета, предамном се указа тврђава. Иза сивих и гломазних торњева угледах кокосове палме и банане а у њиховој средини фантастичне облике гопура — улазних торњева старе светиње — „Богова који живе у води".

Улаз велике гопуре чувају две фигуре у надприродној величини, израђене од зеленкастог камена, које представљају чуваре храма. А између ових гротескних фигура угледах степенице које воде према улазним вратима храма, која су уметнички израђена од тврдог дрвета.

Одмах са леве стране налази се Калијан Мандапан, на сваки начин

Предњи део дворишта гледан са ма ндапама.

Предњи стубови палате Калиан Мандапам.

чудо каменорезачке уметности, које је стара Индија дала. Оно представља степенасте павиљоне, чије стране украшавају уметнички исклесане слике које махом представљају коњанике или пешаке у борби са некаквим животињама.

Из спољњег дворишта води једна мања гопура — мањи улазни торњеви — у унутрашње двориште храма које је окружено галеријама. Народ није имао овде приступа, већ само Браманска каста. На овим галеријама некада су певали свети певачи уз звуке ондашњих музичких инструмената, стихове из Романана или других светих епова.

У средини ове веселе архитектонске слике, слике коју је мало Европљана до сада видело, уздиже се мрачно, ниска грађевина у којој је некада чувано божанство. Од једног малог предсобља чије зидове између прозора украшавају лепе фигуре, воде једна врата у један мрачан ходник, кога у неколико осветљавају узани пропусти светлости. Овај ходник окружава двоструко једну четвороугаону ћелију у којој се са свих четири страна налази олук у коме вода безпрекидно тече. Сасвим у унутрашњости ћелије налазио се некада симбол бога Лингама, који је био израђен од кинеског камена. Чудним случајем је нестао једини некадашњи култ трију божанстава Брама, Вишни и Шива исто тако као и прарелигија толиких старих поколења.

Једно оштећено место на пфластерујасно указује, да се ова светиња некада налазила у поседу једне фанатичке масе. Он више не постоји, можда је у току столећа тајно уништен од Брамина.

Спољни изглед једне индиске светиље.

Како нас краду? Како нас убијају?

Од свију оружаних напада, ноћни напад се највише практикује и њему су људи највише изложени у Паризу.

Многи су о томе слушали, али мали број људи, чак и међу жртвама, има појма како се они изводе

Од како се ноћно осветлење великих варошки повећало, ноћни напади су ређи у центру. Они се најчешће дешавају на периферији, по споредним и усамљеним улицама, где су куће разређене.

Жртве ових заседа су обично ноћни радници, који се по свом занимању, или дуго задржавају у вече или морају рано ујутру да иду на посао. Међу њима највише су изложени овој опасности: железничари, поштански чиновници, кондуктери и кочничари на трамвају и аутобусу, глумци, новинари и мали трговци, који иду рано на пијац и т. д.

Може се од прилике одредити време од 1 до 5 часова ујутру, као најпогодније за нападе. А ево како оперишу специјалисте ове врсте крађе.

Поставе се њих двојица на два различита места на ћошку какви усамљене улице на периферији. Чим се појави неко, који им се учини повољан за напад, за кога нема изгледа да ће се много бранити а који има довољно новаца да се изврши напад, они га пусте да прође у мрачнији део улице. Један од лопужа иде напред, испред њега истом страном а други га прати са друге стране улице. Кад им се ситуација учини повољна онда онај што прати прелази преко улице и убрза корак да достигне жртву. Обично овај се изненади овом тврдоглавом пратиоцу али се смирује кад види испред себе још једног пролазника и махинално и сам пожури да му се приближи. Тај моменат лопови су и очекивали. Мали звиждук даје знак за почетак напада.

Саучесник који је био спреда нагло се окреће и рукама снажно обухвати пролазника, док онај други притрчи с леђа и лупи га по глави мотком. У ствари то и није мотка већ такозвана „кобасица", односно кесица напуњена песком. По неки пут се употребљава и комад оловне цеви, која се употребљава са гасно осветлење. Дужина овог оружја износи око пола метра и може бити врло опасно кад се снажно удари.

Ударац је тако јак и брз да жртва пада онесвешћена пре него што је могла да узвикне за помоћ. Опељешити жртву ствар је врло проста затим. А ћар је у толико већа, што лопови ове врсте бирају своје жртве и удешавају да то буде у време када ови људи имају највише новаца при себи, а то је крај месеца или суботом ноћу.

Обично се верује да као жртве ових напада страдају само људи који су мало припити. То је грешка, пошто за тиране људе није потребно употребљавати оваква средства да се дође до њихових пара.

Ствар је много лакша за злочинца, који су се специјализирали за крађе пијанице. Ако вам се случајно догоди да се једне лепе ноћи нађете у таквом стању, а при том нисте наоружани, моћи ћете се спасти ако сачувате хладнокрвност. Доиста, ови лопови оперишу увек по унапред утврђеном плану, који се базира на општим опсервацијама, и најмања промена у држању њихове намере. Ово долази отуда што саучесници не могу више да се споразумевају од момента кад су започели извођење свог плана, а кад им се овај поквари они ће пре напустити његово извршење јер немају могућности да измене план за напад. Њихов успех зависи искључиво од природног геста жртве, а који се састоји у примицању према оном разбојнику који иде напред; у чију исправност жртва не сумња. А то је баш оно што треба пре свега избегавати.

Чим ваш пратиоц обелодани своју намеру прелазећи улицу и пратећи вас у стопу, потребно је одмах окретути се према њему и учинити покрет као да тражите оружје у џепу. Ако је то збиља човек који ви мислите да је, он ће одмах да се окрене и да побегне. Или ако је и сувише близу, тако да нема време да се спасе, он је направити невино лице и продужити даље да достигне свог другара. Ма како да се одлучи, будити уверења да на један ни други неће инсистирати. Онда их пустите да се удаље на тек онда продужите ваш пут.

Овај савет може да не успе ако наиђете на одлучене људе, што је

ређи случај. Али не треба заборавити да су хладнокрвност и енергично држање од велике помоћи у таквим случајевима.

РУКЕ У ВИС!

Раније, на завијутку пута, разбојници, са маском на лицу и пиштољима у рукама, нападали су усамљене путнике повиком: „Паре или живот"!

Страдалнику је остајала само једна ствар да уради, да испразни џепове и скине одело и све скупа преда нападачу.

Данас се такви напади врше са мање сликовитости али подједнако опасно по жртве. Само што се то више не одиграло далеко од сваког насеља, по шумама и пустим пољанама, већ у центрима саме вароши, у најживљим улицама, време кад се мирни становници враћају својим кућама из позоришта. На утлу улице налетеће на два сумњива типа. Један од њих, наоружан револвером великог калибра, уперице му цев од његовог оружја у лице говорећи: „Руке у вис или пуцам!" После тог геста, други саучесник ће журно претрести џепове присвајајући њихову садржину. После свега тога, лопуже ће га позвати да се што пре удаљи не окрећући се и не вичући.

Не треба помислити да ови разбојници блаже поступају од осталих ноћних нападача и да се боје да вас убију. Не треба узети за великодушност оно што је у ствари с њихове стране само обазривост. Што вас разбојници ове врсте не премлате претходно, то долази отуда, што они

Наставак на 18 страни

Таленат Бригите Хелм

То није обична глумица, већ као да се у њој крију две жене са две физиономије. Док свака друга глумица има једну физиономију, наивну, трагичну или фаталну, Бригита Хелм спаја у себи фаталност и наивност.

Она је у исто време Норма Ширер, са плавим нежним очима, ведрим и отвореним, а одмах затим постаје Грета Гарбо, која гледа заводнички, али из неке дубине, испод очију, и извија се цела њена фигура као змија.

Само у њој доминира та фатална жена, вољда због глатког профила, маркантног и чистог, и оних очију окићених ресама трепавица, које једино праве дисхармонију на њеном лицу глатком и изрезаном као код мумија.

Ход јој је у складу са фаталном женом, вијугао, и ломи се она сва, као кад се змија извија, и спрема за напад.

Она оставља неку језу гледаоцу у појединим моментима. А мало после, кад погледа својим наивним очима, тај стоји нишчезава, и она личи на обичну жену

Тако се она сваки час мења као хамелеон. Час је волите, час мрзите, плашите је се, али је никад не сажаљевате. Њена фаталност не изазива сажаљење као код Грете Гарбо, јер се осећа, да ће она да буде победник.

Жене воле такве глумице на филму. Шипарица мора да се одушеви Бригитом Хелм, свима њеним методама, и она је за жене као неки вођа, који их учи како да се понашају и освајају мушкарце.

Лилијан Гиш је слатка наивка, али од ње не може нипита да се научи. Фаталне жене на филму проповедници су љубави, али и један пример како се пропада. Успех и пропаст једне жене може се видети на филму. Бригита Хелм страда у филмовима али најпосле побеђује. Можда то побеђују у њој оне очи Норме Ширер које с времена на време отшкрину по један крајичак њене душе.

Да ли је лепа Бригита Хелм?

Она је врло фотогенична. Али један београђанин је овако замишља у природи:

„Она није лепа. Ја је замишљам као бледу и анемичну девојку, прозрачних ушију, бледих усана. Само јој је коса лепа и свиласта".

Ко је видео у природи можда ће рећи да је другојачија.

М—

ЗА НОВУ КУЛТУРУ

Ове спортискиње — студенткиње доказују да спорт заиста крепи и освежава.

Ови младићи лепог узраста репрезентују нови тип.

КАД ЋЕМО ВИДЕТИ ФИЛМОВЕ ВОЈЕ ЂОРЂЕВИЋА?

За Београђане је била права сензација, кад су прошле године чули, да је наш симпатични београђанин постао холивудски уметник. Али још већа ће сензација бити, кад дође у Београд његов први филм. Корзо је закључно многе филмове са Унајтед Артист, и ми се надамо, да ће тај биоскоп ускоро добити и филм Воје Ђорђевића.

То би требало што пре добити, јер ми сви желимо да видимо првог београђанина, као филмског уметника, и то у Холивуду.

У једном писму Воја Ђорђевић каже:

„Сигурно ћете ме видети у једној комедији са Марион Давис, где сам дао бургесну карикатуру једног великог стара. То ми је у исто време био и деби у комедији. Овдашњи критика задовољна је мојим комичарским способностима...

...Ја нисам још велика звезда, али хвала богу добро иде.

А после пита за Београд.

„Из новина видим да Београд јако напредује, чему се силно радујем..."

Тај наш млади уметник биће најсимпатичније поздрављен на филму; и ми очекујемо од власника биоскопа да нас што пре задовоље.

Сензационални процеси

Није сваки процес, који је у своје време био сензационалан, остао јасно у нашем сећању. Само оне трагедије људских страсти, у којима су личности или мотиви успели да побуде ванредно интересовање, забележени су у хроници судске светске историје. Сећање на неколико чувених судских драма показаће какве су околности потребне па да један процес буде забележен као трајан догађај. Разлог за ово је: На једној страни својствена средина где је чин извршен, или личности чија су имена уплетена у догађај, на другој страни често пута хладна параграфска правичност против чије пресуде су се бунили народни осећај и инстикт, и где жеља за поправком неправде не дозвољава осећају јавне правичности да се смири.

Гроф Јозеф Квилеки који је најзад после дуготрајних процеса примљен као потомак породице Квилеки.

Г-ђа Кајо која је убила Калмета, уредника „Фигара"

Није увек највећи злочин, убиство, средиште судских трагедија, чији ток милиони људи са највећим саучешћем прате. Тако није ни најчувенији процес последњих сто година имао везе са крвавим догађајима. Тада је покушавано да се омрзнути француски официр капетан Дрејфус упропасти помоћу фалсификованих докумената и лажних заклетава. Био је осумњичен да је ратне планове продао једној страној сили. Ратни суд га је осудио на губитак официрског чина и прогонство на „Ђаволово Острво". Тек после много година успело је одважном књижевнику Емилу Золи да ослободи невиног из пакла овог каменог острва. У свом историјском прогласу „Ж'акиз" — „Оптужујем" — захтевао је Зола од судија да се невино осуђеном да задовољење правичности, и да се мучењу капетановом учини крај. После дуготрајних мука Дрејфус је најзад као слободан човек стигао у отаџбину. Али ни враћање официрске и човечанске части, нити његово проглашење за мајора није могло да одстрани непријатељство његових другова. Бесплодна борба нагнала је Дрејфуса да се повуче. Последњи пут споменуто је његово име за време светског рата када је један од Дрејфусових синова служио као генерал у истој армији, у којој је његов отац тако подло осрамоћен.

Исто тако су се одиграла још два сензационална процеса у војничком миљеу: афера потпуковника Редла и поручника Хофрихтера. Доказано је да је Редл, шеф царско-краљевског одељења за аустријску контрашпијунажу стајао истовремено у служби руске царистичке шпијунаже. Када је био ухапшен дозвољено му је да сам изврши над собом пресуду. Међутим случај поручника Хофрихтера био је изнешен пред суд. Он је био оптужен за убиство из частољубља. У жељи да што-пре авансује покушао је да отрује све своје другове старије по рангу. Извесан број генералштабних официра примио је поштом „дискретно" писма са трошковима за „окрепљивање нерава". Један од примаоца, капетан Мадер, употребио је прашак и пао мртав. Прашак је био прави цијанкалијум. Осумњичен за злочин Хофрихтер је осуђен на 20 година робије. После преврата је амнестиран. Интересантно је да је Хофрихтер непрестано тврдио да је невин.

Случај који је донео смрт једном невином човеку, била је афера шпанског анархисте Франческа Ферера. Под оптужбом да је у Барцелони изазвао побуну био је осуђен на смрт од ратног суда. У пркос многобројних протеста упућених из целог света у Шпанију, пао је Ферер као жртва милитаристичког фанатизма. Тек после три године доказано је, пошто је процес обновљен пред највишим шпанским судом, да је Ферер потпуно невино погубљен. Ни један од 2 хиљаде побуњеника који су после њега осуђивани није имао са њим никакве везе. Нажалост ова исправка могла се ограничити само на Ферерову част.

Мање симпатија имала је јавност за жртву атентата, учињеног над редактором листа „Фигаро", Калмета. У борби коју је водио против министра финансија Каја успело је

Г-ђа Штајнхал чији се процес због двоструког убиства завршио на опште изненађење, њеним ослобођењем.

што узбудише свет

Један сензационалан процес: на коме су правници из Дајтона утврдили да Американац не потиче од мајмуна.

Калмету да добави неколико компромитирајућих приватних писама министрових. Објављивање ових писама у „Фигару" нагонила је госпођу Кајо да се освети за срамоту нанету њеном мужу. А пошто је француска земља где се јунаштво жене необично цени, то је судска пресуда пала у њену корист.

У сваком погледу једно сумњиво ослобођење узрујало је Париз. Радило се о двоструком убиству које је извршила госпођа Штајнхајл. Госпођа Штајнхајл била је интересантна личност у париском друштву. Она је била последња пријатељица председника републике Феликса Фора. Тврдило се да се њеном интервенцијом могло добити свако именовање. Суђено јој је због подозрења да је убила мужа и мајку да би се несметано могла удати за једног од својих љубавника. Никада се неће моћи установити у колико су њене везе са високим личностима утицале на одлуку поротника. Ипак пресуда, којом је ослобођена, а против које се бунило јавно мњење, није могла да спасе њен добар глас. Презрена од свих, морала је госпођа Штајнхајл да се исели у Енглеску где је живела под именом госпођа Серињак, и где се још увек лепа жена удала за адвоката Лорда Абрингера, чија је смрт наступила пре годину дана. Мање тужну позадину имао је процес против Терезе Имбер и компаније, који се такође одиграо у Паризу. Послужившн се једним великим америчким наследством, у чије постојање је уверила и најпаметније људе, измамила је ситницу од 250 милиона франака. У овом цветајућем предузећу суделовао је и њен муж, који је — иронија судбине — био син једног француског министва правде. Пет година тамнице — од којих је само три издржала — била је казна за ово дело, што је милионима људи из целог света нагонило на подсмех.

Али процес који је изазвао још више подсмеха, резервисан је за нови свет. Мајмунски процес у Дајтону. Услед њега је ова варошица у Тенези, Америка, постигла сумњиву светску славу. Борба која је тамо вођена уз подсмех целог света, против Дарвинове теорије о пореклу завршила се одлуком да ни један Американац не признаје више да потиче од мајмуна. Ипак изгледа да амерички суд није успео и да увери свет о овом.

Поручник Хофрихтер који је због покушаја тровања осуђен на 20 година тамнице.

Са Драјфусовог процеса. Суђење ратног суда у Ренесу.

КЊИГА „ИЗ ПОЗОРИШТА„ О ПОЗОРИШТУ.

Нисмо богати драменом књижевношћу ни публикацијама о животу нашег позоришта. Празнина се лагано попуњава, изгледа. Недавно је бивши уредник „Српског Књижевног Гласника", уважени критичар г. Светислав Петровић објавио једну збирку својих хроника, односно приказа позоришне делатности, од једне премијере до друге, од једног славља до другог. То се је све догађало, заиста, „у позоришту", посматрано махом из г. управникове ложе. Учљив поглед г. Петровића, рафиниран у Паризу, дао је у описивацијама неколико завршних судова, преко којих неће моћи прећи ни један будући хроничар позоришта.

Ми смо имали до сада једнога Светислава Петровића, у светлу славе, ево их сада два.

Г. Светислав Петровић.

Наставак са 14 стране

КАКО НАС КРАДУ? КАКО НАС УБИЈАЈУ?

оперишу са опаснијим оружјем, горим од кесице са песком или ножа. Али то оружје је подједнако опасно и за њих јер може да привуче пажњу полиције. Међутим и поред те опасности они се неће устручавати да изврше своју претњу само ако их брзо не послушате или покушате да се браните.

У оваквим случајевима, где разбојник има преимућство у оружју и забуни код вас, ништа вам друго не остаје него да следујете наређењу и да се потрудити да запамтите опис нападача, а полиција ће учинити остало...

„РИФАНСКИ" НАЧИН

„Рифански начин ноћног напада представља једну малу варијанту предходних, а чија је употреба доста честа у француској престоници.

Злочинац који оперише на овај начин увек је сам. Обучен је врло коректно и труди се да својим спољним изгледом не изазове сумњу о својим правим намерама. За своје краће он изабира усамљене, полумрачне улице где је саобраћај ноћу незнатан. Чим спази своју жртву, каквог мирног пролазника, који равнодушно иде пустом улицом задовољно пушећи, злочинац одмах вади цигарету из џепа и најучтивије прилази да је запали. Цигарету држи увек у **левој** руци, маленкост на коју се не обраћа пажња а која лопову омогућава да десном руком у џепу држи спреман боксер. Ако је пролазник вољан да му испуни жељу, што се обично дешава, у моменту кад се цигарете додирну, злочинац муњевитом брзином извади десну руку из џепа и пре него што је жртва могла да схвати опасност, она је већ „нокаутирана" најпрописније, у доњи део вилице.

Тражење да запали цигарету, вешто је маскирана права намера и одклања сваку сумњу нападу а омогућава лопужи да се што више приближи жртви. Према томе, ваш је интерес да му не пружите такву прилику, односно да не пушите ноћу улицама где су пролазници ретки. Ово има још и ту добру страну што се и вама може десити да осетите потребу да од другог прибалите цигарету, који се може преварити и узети вас за једног од ових специјалиста, те се можете рђаво провести.

ДРУМСКА РАЗБОЈНИШТВА

Ова врста напада практикује се одавно, још из времена дилижанса. Наравно напретком цивилизације и новим превозним средствима и овеба подесне жртве.

врсте краће су се модернизовале, али циљ је остао увек исти: да се истраже џепови путника.

Радије, љубитељи авантура и великих узбуђења, могли су, у крајњем случају да се утеше тиме, што им је вечито остајала једна романтична успомена, јер обично ови напади су се свршавали без проливања крви. Тадашњи разбојници били су храбрији и дрскији. Уз то су много више ризиковали од њихових модерних колега. Они су отворено заустављали кола, са пиштољем у руци, слободно се показивали пред путницима не бринући се о томе да међу њима има можда неки одважнији сапутник који је у стању да им одговори смртоносном одораном. До душе тада се махом оперисало ноћу, рачунајући на заспу путника који се нагло буде из сна, а који су поред тога затворени у колима као сардине.

Данас, потомци ових „месечевих витезова", како су били прозвани, оперишу на много практичнији, сигунији и бржи начин. Друмско разбојништво врши се обично на великом остојању између две вароши и то на месту у шуми која нема ни великих успона ни великих кривина, због којих се успорава брзина аутомобила. На неколико стотина метара од тог места поставе се два члана банде, који мотре на долазак каквог аутомобила, за који рачунају да садржи богатије путнике. Знацима одмах обавештавају остале, које привезују челичну жицу на два дрвета преко друма. Затим се сакрију и чекају на резултат. Ауто у пуној брзини налети на жицу (која је довољно јака да се не прекине од удара) и преврне се у неки јарак. Док један део банде одмах одвезује, дотле други са револверима прилазе колима. Ако су путници убијени и рањени, посао је лак и брзо се свршава: све што је за ношење узима се. У случају да је неко остао неповређен, томе се запрети да не покушава да се брани или бежи. У осталом, од оног потреса ретко ко може бити довољно прибран да вади оружје и чини употребу од њега, чак и ако није повређен, што се ређе дешава.

НАПАД ПОМОЋУ ТАКСИ-А

Кад је већ реч о оружаним нападима а употребом аутомобила, интересантно је забележити још једну врсту, чије су жртве обично паланчани или странци, који први пут долазе у Париз и који поред евентуалних послова желе да се весело проведу. За њих би се могло рећи у место да траже водича кроз престоницу да га на против избегавају. Јер овај је обично саучесник какве лоповске дружине, за чији рачун вре-

Чим овај „водић" својим извежбаним оком препозна неког богатог трговца или пољопривредника из унутрашњости, који није с раскида да се мало позабави, он прати у стопу. Ако се овај паланчанин одлучи да уђе у коју кафану на Монмарту „водић" ће одмах сести за суседан сто и под ма каквим изговором започети разговор. На тај начин он ће убрзо стећи поверење жртве и сазнати све о његовим намерама и тежини буџелара. Весело расположење и вешто вођени разговори свршавају се предлогом да се обиђе неки „њумез", као што обично бива на Монмартру. Пре него што изађу из кафане, на дискретни знак „водића" појављују се као случајно двојица њих, обраћајући се лажном вођи:

— Где, откуд ти овде? Где си се уцутио?

— Пошао сам са господином, који је био љубазан да ме позове да га проведем по веселим местима.

— А, тако. Онда ништа...

— Нећете бити сувишни, пожуриће обично да примети паланчанин.

— Хвала на позиву. Трудићемо се да не зажалите што сте нас повели.

— Што више лудака — више смеха, завршиће разговор „водић".

Затим ће сви заједно прећи у други локал. Тада стварно почење њихов посао. Да не би изостали иза богатог паланчанина, чланови ове банде позиваће га на друга места, водећи рачуна да он постепено губи појам о свему што се око њега дешава. Кад буде дошао повољан моменат један од њих предложиће да се иде код неког ресторатера кога он познаје а који има савршену кујну, а за госте најлепше Парижанке. Предлог се једногласно усваја.

На улици заустављају један такси који неким случајем ту наилази. Шофер је четврти члан дружине, правећи се наравно да их не познаје. Спољним булеварима ауто ће доћи у Булоњску Шуму а несретна жртва неће ни приметити куда га возе услед претеране говорљивости и расположења својих тазе пријатеља. Али кад наиђу у једну мрачнију алеју ауто се зауставља.

— Квар у мотору, саопштава шофер.

— Како би било да мало сиђемо да размрдамо ноге? Док запалимо једну, ауто ће бити у реду.

И тада сви налазе. У том моменту грешни паланчанин добија снажан удар у главу и пада онесвешћен, ако већ није прободен ножем, смртно рањен. Пре него што се он освести лопуже су га већ савесно опљачкали и пуном брзином побегли натраг да поделе зараду и скују нове планове.

Љубитељи Недељних Илустрација

Г-ца Бианка В.
Нови Сад

Г-ца Љубица Пешићева
Шабац

Г-ца Мартиновићева
Нови Сад

Г-ца Веселинка — Вера Грубијевић — Београд

Г-ца Љубица Гавриловић.

Одлични спортисти: г-ца Анка Барловац и г. Младен Јанковић.

Г-ца Буба Ивановић
— Београд

Г. Светозар Исаковић
— Ковин

Госпођа и господин М. Јовановић, оперски певач, Брисел.

Г-це Нора, Ружа и Нада, студенткиње, Београд.

Здраво да си!

— Разни начини поздрављања по свету —

Оно што хоће људи, различитих језика и боје коже, да кажу при поздраву, то је у главном исто код свих народа и у сва времена: приликом доласка, одласка и пролаза, тиме они испољавају своју оданост, своје пријатељство, своје познанство,, или у најмању руку обострано признавање човека као брата. Начин поздрављања није ни из близа тако јединствен као његова садржина.

Старо-римски поздрав на кога су се угледали модерни фашисти.

Поздрави се међусобно разликују како по гесту тако и по речима које се изговарају. Брђанин поздравља: „Ловачка срећа"!, спортиста: „Добра срећа!" и т. д. Стари Грци су се поздрављали са „Хере"! т. ј. „Радуј се!" а Римљани са „Аве" код доласка и „Вале!" при одласку. Јеврејски поздрав „Шалом леха" задржао се код Арапа као „Селам анејкум" (Мир нека је с тобом), како се данашњи муслимани међусобно поздрављају, док Хришћане ословљавају са „Добро дошли" или „Здраво да сте" или „Нека ти је срећан дан!" Рус поздравља свог ближњег са „Буди здрав!", Енглез са „Гудбај" (Бог с Вами) при одласку, или „Хау ду ју ду?" (како сте?) при прилажењу, а „Фар уел" (срећан пут!) кад неко полази на пут; Холанђанин и Скандинавац казку: „Срећно идите!".

Свечани оријенталац: Са прекрштеним рукама и поклоном поздравља се у Турској.

Још разноврснији од речи јесу гестови приликом поздрављања. Наши европски су још најједноставнији. Наравно, да је модерно поздрављање прошло кроз предходне фазе, док није дошло до данашњег начина. Тако, на пример, лаком поклону главе, предходило је дубоко савијање целог горњег дела, које је у ствари скраћени начин поздрављања, који се још одржава код извесних примитивних народа, при чему ово савијање иде до простирања на земљу. Скидање шешира најпре је био знак покорности и употребљавао се као поздрав племићима и свештеницима. Тек после Средњег Века овај обичај се раширио, променивши свој првобитни карактер. Од 16. века прешао је у Европу, поред поклона, стезања руку и „кникс". Пољубац, који је у Средњем Веку означавао закључење какве погодбе, задржао се само међу рођацима; најштедљивији у пољупцима су вероватно Енглези а најдашнији Јевреји. О пољупцу, са љубавне тачке гледишта, овде наравно није реч, пошто нема никакве везе са поздравом. У извесним крајевима Немачке љуби се дамама рука при поздраву. У Италији ова при-

Овако поздрављаше отмени господин у Италији у 16. веку.

За наша осећања ни мало љубазан гест: У Тибету се при поздраву исплази језик, и ако се жели бити нарочито учтив, скине се капа и додирне лево уво.

Нежни и грациозни рококо: Поздрав који је пре велике револуције у Француској важио као добар тон.

Ово је права понизност: У Авембри у јужној Африци, одаје се поздрав личности коју се цени ваљањем у прашини.

вописна слика, кад одемо у даље земље, нарочито преко мора! Маври, на пример, одмах сјаше, иду у сусрет особи коју хоће да поздраве, поклоне се и седам пута узастопно додирну главом земљу, најзад пољубе свог пријатеља изговарајући при том речи поздрава, које обично садрже какву жељу. Турци прекрсте руке на грудима и поклоне се дубоко. Египћани принесу руку прсима клањајући се при том. Јапански поздрав састоји се у падању на колена са ширењем и скупљањем руку, уз пратњу радосних узвика. Абисинци пољубе земљу клечећи на коленима. Хиндуси приносе десну руку челу обарајући главу. Јужно-афричка племена имају смисла за форму: тамо се клекне на земљу, пољубе се у руке тресући се телом тамо-амо, при чему се изговарају поздравне речи. Урођеници из околине Бенгалског Залива при сусрету проводе извесно време у ћутању, све док млађи не проговори уобичајене речи поздрава. Али тек кад се састану два рођака! Тада седа један другом у крило, загрле се рукама, плачу гласно вилегија припада само најбољим пријатељима. Руске даме узвраћају пољупцем у чело особама којима желе да покажу своју наклоност. Јапанцима и Кинезима пољубац је за сада непознат, исто као и извесним примитивним народима, који место тога трљају један другоме носеве, ударају се по рукама, грудима или стомаку, односно додирују рукама или ногама лице особе коју поздрављају. Војна лица, готово у целом свету, поздрављају скоро на исти начин, т. ј. са капом на глави покретом десне руке. Један нарочити изузетак представљају фашисти у Италији, који поздрављају дизањем десне руке у вис. Овим се враћа стари римски начин поздрављања.

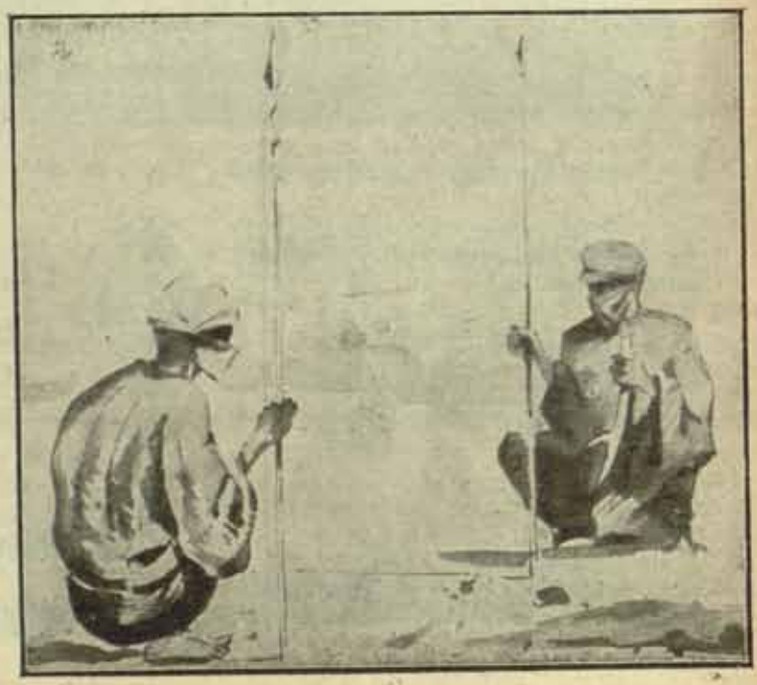

Маори на Новом Селанду поздрављају се трљањем носева.

Каква разлика и често каква жиод радости што се поново виде, претерују у поздравима и за све време се дрмусају пријатељски. Код дужег тренирања ово може да траје сатима. При одласку трљају један другом

Поздрав у Јапану врши се падањем на колена, а затим се руком удари по страни.

Клечећи, на извесном одстојању, поздрављају се Тиби у Сахари.

руке у које дувају, изговарајући опроштајне речи. Бауши-црнци из северо-западне Родезије одају почаст на тај начин што клекну на земљу и пљескају рукама, највећу почаст указују пак њиме што пуштају неартикулисане узвике при поласку. „Кузи" т. ј. мали поздрав код прна-

Клечећи, метувши себи на главу ногу оног другог — тако се поздрављa у Предњој Индији.

ца из Конго-а састоји се такође из пљескања рукама. Батокацрнци ударају се међусобно по куковима. У пустињи Сахари урођеници Тибу чучну један према другом клањајући се дубоко. Балонда-црнци ударају се лактовима по ребрима и лупају рукама. Становници Огњене Земље ухвате се под руку и испољавају своје пријатељство подскакивањем. Тибетанци исплазе језик, а кад желе неком да укажу нарочиту почаст они још скину капу и руком повију лево уво. Сартени трљају руке и лупкају се по бради. У Океанији становници се поздрављају на тај начин што трљају нос о нос. Новозеланђани ударе у једну плачевну дреку, која траје по четврт сата, после чега и они трљају један другом нос. Код Ескимо-а поздрав представља читаву малу борбу, при којој се пријатељи ударају по ушима.

Код побожних народа, нарочито код примитивних људи, поздрави као израз страхопоштовања или потчињености још су претеранији. Тако су раније руски мужици грлили ноге својих господара и љубили их. Свештеницима и епископима католици љубе прстен а папи ципелу. Код ориенталаца и нижих народа, обичај је да се простру доле и не подижући поглед остану дуже времена у том положају. У Кини потчињени клекне на земљу и удари једном или више пута челом о земљу, обичај који се назива „ротау". У пролазу на коњу онај који је из ниже класе силази с коња и стојећи пропушта другог да прође. Јапанац скида сандале пред властелином и ставља десну руку на лево раме, говорећи при том: „Немој ме злостављати". Код Тода у предњој Индији млађа односно ниже стојећа особа сагне се испод старијег или имућнијег који му ногом додирне чело. У северо-источној Родезији Авемба се бацају у прашину у знак страхопоштовања пред особама које поштују. У Уганди морају црне слуге само пузећи да приступе свом исто тако црном краљу. Конгоцрни поздрављају простим савијањем колена. Кад су први белци дошли код Бчиу-црнаца били су примљени од њиховог племенског поглавице, који их је примио са на-

Док код нас сасвим једноставно: Добар дан, господине директоре!

рочитом пажњом, обасипајући их најбољом добродошлицом према њиховом обичају: он их је ухватио чврсто за руком и пљувао им у лице. Веома срчан поздрав, заиста! Он одговара тибетанском плажењу језика и нашем скромном скидању шешира . . .

Велики илустровани ЦЕНОВНИК
добијете бадава! Затражите га код Складишта
MEINEL I HEROLD
ТВОРНИЦА ГЛАЗБАЛА, ГРАМОФОНА И ХАРМОНИКА
R Lorger MARIBOR Бр. 14 Б.
Виолине од Дин. 95.— Ручне хармонике од 85.—
Тамбуре од 98.— Грамофони од 545.— на више.

TELEOPTIK-ELEKTHERMAX
електричне ПЕГЛЕ, РЕЗО, ЈАСТУЧЕ
30% уштеде на струју.
Телеоптик — Београд, Позоришна 61. тел. 5-37.

„TOBLER"
Светска фабрика чоколада, бонбона, какао.
Патентиране у целом свету:
TOBLERONE: са алпијским медом и бадемом
NIMROD: са малцем и бисквитом
TOBLERIDO: битер-чоколада за гурмане
Тражите свуда.
Сва чоколада пуна Витамина

О таштама

Непријатности, које преживљују зетови од својих пуница, представљају неисцрпну тему за подсмех. Међутим, лична искуства, обично нас присиљавају да променимо мишљење и да поверујемо да суд о таштама почива на клевети.

Па ипак... мудрост народа не даје нам за право. Код многих народа „ташта" не ужива најбољи глас а мора се признати да је рђаво ми-

— Ово се више не да трпети... Знам шта ћу да радим!
— Вратићеш се код мајке?
— Не, звачу је да дође овде.

шљење о овим достојанственим особама подједнако распрострањено по целом свету.

Тако, једна албанска пословица каже: „ташта код врата исто је што и чекић на жбуну од бодљика".

Али ван Европе свет се не задовољава увек само речима: Кафри, на пример, не смеју никад да гледају у мајку своје жене нити да јој се обраћају. Исти обичај постоји и код извесних габонских племена. Код Сомата и Дарфура ниједан човек не сме да разговара са женом која је удала кћер: одличан начин да се избегне оговарање!

Код старих индијанаца Рагњела из Јужне Америке, приносиле су се жртве богу Галичу. — Међутим за овог бога најпријатнија жртва била је каква ташта, алапача по могућству. Код Сијука из Северне Америке, име таште није се никад смело изговорити и њој је било нарочито место одређено под „вигваном" (шатором).

Код Бошимана, у Аустралији, таште покривају велом лице чим спазе свог зета. Један пут, неки мисионар држао је предавање у школи младим хотентотима, кад најједном један ђак се саже под клупу и оста-

Оригинална чесма коју је недавно подигла општина у једном минхенском парку.

Немачка краљица лепоте за 1929 г. г-ца Елизабета Радзини, која је добила име „мис Германи" захваљујући својим обожаваоцима.

„Европска ноћна кафана". Једна позоришна сцена у Токију.

де тако сакривен извесно време. Зачуђеном учитељу ђаци су објаснили: „Ташта његовог брата је прошла". Као што се види код овог племена „табу" (забрана) простире се на целу породицу.

Јакути из Сибира никад не једу на истом застору као коме и њихове таште, а такав обичај постоји и код извесних племена у Декану.

Шта треба закључити из ово неколико примера? — Да су таште у целом свету неподношљиве... или да зетови нису нигде галантни?

НАМЕШТАЈ
добар са солидним ценама
код „Жике"
Вука Караџића 22.
у близини Палас Хотела

Километри које госпођа пређе у кући

Изгледа безначајан тај домаћи посао. Шта је то скувати ручак, наместити собу, тумарати по кући од једне ствари до друге. Муж и браћа никад не придају вредност женином послу, и кад сирота госпођа уздахне, или јаукне од бола, они су у стању да се иронично насмеју.

А господину је тешко да се савије и веже ципелу, јер ту је већ један физички покрет и он осети умор. А колико таквих покрета има госпођа, колико она корака учини по кући од јутра до мрака?

Попеки пут жена личи на аутомат. Ради, креће се, непрекидно, као машина, и не уме да се заустави. „Још само ово, хајде, још ово"... и тако ниже послове, и као неки терет слаже на ноге, руке, леђа...

И увек један јаук.

Кућа је огромно поље рада, нарочито за вредну жену. Па и кад је жена немарница према кући, она мора, ипак, да се креће по њој, и сваки час да се диже, ходи, дотерује.

Постоје основни и ситни послови, и ти ситни, који се тако нанижу, више заморе жену. Један извесан страх има жена од оних огромних послова као што је селидба.

Сваки подлеже закону мировања, и кад дођу ти моменти, да се цео организам жене стави у покрет, она свети јесу, нелагодност, и пред селидбу на неколико дана на њеном лицу је неки меланхолични израз.

Видите некад, неку малу, сићушну женицу, а кућа огромна, пуна ствари, и све те ствари као да су саставни део њеног живота и ишчекују да их она улепша и одржава њихову естетику. Кад би се тако све ствари наслагале, направило би се читаво брдо, а на том брду жена би била једна минијатура, која тај колос од намештаја одржава својим слабим рукама.

Кућа некад много више значи него једна професија. Жене, које раде умно и физички код куће, осећају већи умор од тог физичког посла него од умног. Умни рад је одмарање. Седите и пишете, с времена на време поткрепите се кафом... Организам мирује; само мозак ради. Код физичког посла мора и мозак да ради. Ручак није глупост. То је вештина, а и код вештине се размишља и комбинује.

Човек се подсмехне на тај умор жени око ручка, али осећа једно изванредно уживање док га једе. Жена не осети то исто уживање, јер се умори, некад је чак неспособна да ма шта прочита, јер тај физички замор утиче на нерве.

У домаћем послу жене се тренирају. Оне су у кући као неки спортиста, коме је лако и да поскочи и да се превије. Само жена не сме у томе да се злоупотреби и да се до крајности исцрпе њена снага, јер онда се у њој убије емоционални живот.

Колико пута се тако жале жене на мужеве: „Уморна сам, а он то ништа не разуме, он хоће да му испуним сваку жељу...

Жена не сме да буде сувише заморена послом, али не сме ни да иде у крајност лењствовања. И једна и друга носе у себи неко незадовољство. Муж, који хоће да има бедру и веселу жену, не треба да натовари на њу сву тежину куће.

Госпођа је некад у кући као физичка радница. Она носи само титулу госпође, али не ужива никакве прерогативе.

Мора изјутра рано да устаје, да иде на пијац, да испрати децу у школу, да кува ручак.

Тако пре неки дан...

Разговарам с једном госпођом. И она ми прича шта је све јуче радила.

Устала је у три сата изјутра, јер је очекивала неке госте с воза. На рано изјутра на пијац. Купила ћурку, очистила је, преставила ручак па онда чишћење куће. После опет наставак ручка, сервирање стола, ишла опет до бакалнице, услужила госте, па тек онда прање судова, па излазак са гостима, на разговор...

Јада се сиротица:

„Увече нисам могла више да гледам на очи, као да сам у некој несвестици, а ноге ми букћу!!...

А муж је слатко ручао, и није се сетио ни једном речи да запита жену: „Јеси ли уморна"?

Мушкарац носи у себи једну страховиту себичност. Он воли расположену жену, не трпи њене уздахе, али воли угодну кућу, воли леп ручак који је жена својим физичким радом спремила. И никад, јој неће признати, да је њен посао заморан.

А само један дан кад би жена човека упрегла у домаћи посао он би побегао из куће.

Има жена, које сваког дана пропешаче у кући читаве километре. Али им се јадницама то у старости осети. Зашто се вићају госпође атлетских ногу и руку, како лагано корачају.

То је све због пешачења у кући и тешког домаћег посла.

Мир-Јам.

КОЛЕВКА НОГОМЕТА — ХИНА

Ногомет је данас игра која се игра по целом свету. Из Енглеске је тај популарни цвет освојио Европу и остале континенте, где год су долазили Европејци. Иначе се Енглези не могу похвалити, да је ногомет њихов проналазак. Зна се, да се у Индији играла игра врло слична ногомету. Ипак права колевка ногомета је Кина „царство средине".

Жилес, професор, енглески учењак проучавао је неколико старо кинеских рукописа и пронашао, да је још пре три века пре Христа један „жути цар" пропагирао ногомет. Из прастарих хартија научењак је доказао:

Цар Клауди, који је умро неколико година пре рођења Христа, био је одушевљен присташа ногомета. Његови официри, који су морали да играју ногомет, били су мало одушевљени и говорили су да их игра силно замара и да не доликује једном цару, да јури за лоптом. Цар им је одговорио: „Ја волем ногомет, а што се ради са љубави то не замара! Великодостојници нису се дали лако одбити. Они су се обратили за помоћ царици, која се надала, да ће предобити цара предлажући му друге многобројне игре. Сви покушаји остадоше без успеха. На царев рођендан увек су се одигравале најважније ногометне утакмице. Победници би добивали велике дарове и почасти, као сребрно посуђе (покале) брокатне хаљине, вино, цвеће и друго. Капетани побеђених момчади били би канџијом истеравани са игралишта (Знали су се друкери ла свете).

— Ви сте жене као глобус, у двадесетој години жарке као Африка, у тридесетој дивље као Азија, у четрдесетој рафиниране као Америка, у педесетој истрошене као Европа, у шесетој осечене од сваког саобраћаја као Аустралија.

ВЕШТАЧКО МОРЕ У САХАРИ

О настојањима да се од дела Сахаре направи плодна башта било је већ писано. Сада јављају о једном грандиозном пројекту:

Да се у Сахари направи вештачко море. Нацрте за тај пројект израдио је Др. Јон Бал са геолошког департмана у Египту. Он полази са становишта, да северни део Либијске пустиње, северо западно од Египта, лежи под морском рацином и да би се лако дао претворити у море. У ту сврху би требало наградити 300 километара дуг прокоп до средоземног мора, који је био тако дубок, да би могли да плове бродови. Уз само језеро подигло би се неколико градова са добрим пристаништима, а подузетним духови било би отворено широко поље рада и добитка . . .

ШТА ТРЕБА ДА ЗНАМО О ЧАЈУ. Још је премало познато, да је чај онако како из плантаже у Европу долази, за наш укус апсолутно неприкладан. Тек мешање разних врсти даје нам онај фини заобљени тек, који је познаваоцима мешавине „Чајница"- „Теекання" добро познат. Пошто је чај изнередно осетљив и лако прима стране мирисе, то се мешавине „Чајника" - „Теекання" продају искључиво у пакетима, који су од зрака и прашине посвема заштићени. Само тако има онај који га пије гаранцију, да ће добити чај који је сачувао свој наравни тек и потпуни арома. Нека домаћице, које чај купују држе пред очима, да оне врсти чаја, које су на око јефтиније, у упораби нису увек најјефтиније. Заиста није увек куповна цена одлучна, него издашност дотичне врсти чаја. И у овом погледу стоје поменуте мешавине „Чајника" - „Теекање" на првом месту, јер обзиром на издашност не игра ни код упорабе скупљих врсти улогу цена једне шолице чаја. За љубитеља ароматичних мешавина чаја одређене су нарочито врсти „Златни" и „Црвени" мешавине „Чајник" - „Теекање" - „Црни" је изразит чај за господу, дочим међу њима се налазеће врсти „Модри", „Смеђи", „Зелени", „Жути" одговарају опет разним другим смеровима укуса.

НОВЕ КЊИГЕ

Јелесије Калцановић: „Јаче од човека". Под овим насловом изашла је ових дана једна симпатична књижица из наше скорашње прошлости. Писац књиге успео је да нам на врло сликовити и занимљив начин прикаже живот наших горштака из Санџака. Цена књизи је 10 дин.

Горња слика: Елен Хил. Доња слика: Пред избором најлепше жене на свету за 1929. год. Наша слика показује како је текао избор за 1928. г.

Маркиза од Паиве

Из московског јеврејског кварта у кнежевски двор

ОД ГЕОРГА ЛЕВИНА

5

Сада ће он повести бракоразводну парницу.

Она га је вероломно напустила. Сада се може мирном савешћу оженити госпођом Борунов, која не сме оринути за његово и њено дете.

Да ли ће је гонити?

није веровала. Ако он то уради, неће је пронаћи, јер је сакрила траг.

Када су прешли границу и стигли у Торн, Морис јој је показао једну гостионицу рекавши:

„Ту немо се неколико недеља одморити".

„То не може ићи; ми смо уговорили да не прекидамо пут до Париза".

Није приметила како су његове очи подмукло севале.

Он је прозрео њену намеру.

„Чекајте ме овде у гостионици", рекао је он правећи се равнодушан; „сада ћу ја уредити да отпутујемо првом поштом".

Бланша није посумњала у његове речи.

Али је узалуд очекивала његов повратак.

Сав је новац носио са собом, а њу оставио без средстава у непознатој вароши.

Када је Бланша увидела да не може више рачунати на Морисов повратак, пала је у очајање.

Шта да чини сада без новаца и путне исправе, коју је Морис однео са собом?

Без исправе није могла наћи преноћишта нити место као служавка.

Биће предата полицији а ова ће је пребацити преко границе. Тамо би се утврдило да је путовала лажном исправом, што је се у Русији сматрало као велеиздаја и кажњавано тешком робијом.

Срамоту није могла поднети. Радије ће учинити крај свом животу.

Бркнула је у џеп и нашла неколико новчића, који су једва били довољни да плати учињени трошак.

С уздигнутом главом је напустила гостионицу. Нико, ко ју је посматрао није знао њену намеру.

Било је пролећне време.

Лед на Висли је се почео топити и она је с великим шумом текла кроз варош.

Ко би у њу скочио, не би се више појавио. Брза смрт је била сигурна.

Тиме је се Бланша тешила.

Да би дошла до моста, морала је прећи преко трга, на коме су стајала велика кола за становање путујућих комедијаша.

Када је Бланша пролазила, чула је крупан мушки глас на француском:

„О лепа мала!"

Када је се изненађена осврнула, видела је човека, који је се приближио једној жени.

Могла је и разумети шта јој рекао:

„Ова би била красна наша чланица".

Бланша је погледала у кола за становање и на њима је крупним словима стајао натпис:

„Циркус Алфонса Жирарда, Париз".

Срце јој је јако почело куцати и крв појурила у главу. Учинило јој се да ће је угушити.

Она је мислила да је са животом свршила. Сада је изненада обузела нада.

Дрхтећим коленима пришла је човеку и проговорила:

„Господине, могу ли Вас молити за један поверљив разговор?"

„Ах, ово је наша земљакиња", рекао је он радостан, пошто је и Бланша проговорила француски.

„Алфонс Жирард је моје име; ово је моја жена Адријана. Изволите у кола; ја Вам стојим на услузи".

Бланша је приметила да је његова жена неповерљиво погледала.

„Молим, госпођо, можете и Ви присуствовати. Од Вас нећу крити тајну".

У угодно намештеним колима за становање описала је Бланша свој живот и изјавила да је вољна да ступи у њихово друштво, за члана, ако би је за то хтели одвести у Париз.

„Што немате путне исправе, није никаква сметња", рекао је Жирард. „Њих можете добити у Бечу".

„У Бечу? Зар не путујете непосредно у Париз?"

„Не, ми имамо дугачак пут, који ће нас одвести у Цариград, а одатле у Отаџбину".

„Зар не можете променити правац?"

Жирард је махнуо главом.

Бланша се није дуго премишљала.

Путовати у угодним колима за становање и под заштитом по изгледу, часних људи и видети свет, потстакло је у њој вољу за авантурама.

Ипак ће у Париз стићи доста брзо. И неће погрешити ако би могла у путу заштедити нешто новаца.

Пре свега — сада није морала скочити у хладну Вислу и учинити крај свом младом животу.

Начињен је уговор.

Бланша је написала мајци писмо да јој пошље путну исправу у Беч.

Како јој је сада било лако на срцу. Њена судбина је се окренула на добро.

Обучена у фантастичну хаљину, позивала је публику да присуствује представи. Њени молећиви погледи, умиљат глас и цела њена лепа појава нису остали без дејства.

За време паузе ишла је с тањиром и скупљала новац.

И у томе је пожњела потпун успех и Адријана Жирард јој је за вечеру дала најбоље залогаје.

Заједно с вештакињом на жици добила је собицу. Њена постеља је била тако уска, да се у њој није могла окренути. Ипак у јутру је се осећала као да никада није тако пријатно спавала.

Сањала је била лепе снове: замак с високом кулом, широким степеницама и сјајно опремљеним собама.

Одмах после доручка спремали су се за полазак.

Срце јој је брже куцало; ишла је свом циљу.

Али јој је тешко падало да савлађује своје нестрпљење.

Бескрајно лагано су ишли напред. У сваком месту, где им је посао ишао добро, задржавали су се дуже.

Бланша је имала дар за играњем, леп глас; њен музички слух јој је био развио даровити Хенри Херц.

На тај начин је одушевљавала гледаоце и слушаоце.

А када је у својој очаравајућој љупкости ишла с таљиром у руци и своје крупне црне очи молећиво управљала у посетиоце, новац је падао у много већој суми него што су се могли надати Жирард и његова жена.

Сваки члан трупе је примао део добити.

Бланша је већ после обрачуна првог месеца већ могла одвојити малу сумицу, коју је држала ушивену у својој хаљини.

Дошли су у Горњу Шлезију.

Тамо је било мало варошии, али за то многобројних племићских дворова великих поседника.

У једном таквом двору било је се скупило велико друштво. Жирард је послао Бланшу да пита, да ли би друштву била пријатна једна представа.

Бланша је ушла у двориште.

Један дечак од осам година је изишао пред њу, погледао је изненађено и учинило јој се да је њена необична лепота направила на дечка утисак.

„Ко сте Ви и одакле долазите?" запитао је он, не скидајући с ње очију.

Бланша је знала немачки говорити.

„Ја се зовем Бланша Лахман" — намерно је казала своје девојачко презиме — „и долазим из Москве. Путујем с циркусом у Париз да бих се тамо усавршила".

Свет, који је скитао, тада није био на добром гласу.

Пошто је дечак био бленуо у њу, она га је запитала:

„А ко си ти?

Гордо је се малишан испрсио:

Ја сам племић Гвидо Хенкел од Донерсмарка".

Бланша је већ била чула о богатој грофовској породици, која је доцније добила кнежевску титулу.

Шапућући је у себи проговорила:

Да си, дечко, за петнајест година старији, ти би ми помогао да се испуне моје жеље!

Сада је приступила једна отмено обучена госпођа.

„Гвидо, с ким говориш?"

Бланша је се поклонила и молила за допуштење да могу дати једну представу.

„Ах, молим мајко, ја бих радо то гледао!"

Остали гости су такође пришли.

И они су такође обрлатили грофицу и одмах су кола ушла у двориште.

Племићи и њихове госпође нису богзна како били задовољни представом.

Али када је се Бланша појавила у краткој хаљини и почела да игра и пева француске песме, настала је бура од пљескања и клицања.

Најјаче је пљескао мали племић Гвидо.

Бланша је знала да то није била права уметност, коју је она изводила.

Допадање је било намењено њеној лепоти и природној љупкости, нашто је и она највише полагала.

Друштво циркуса је било од грофове стране богато угошћено.

Бланша није осећала глади, већ је у парку потражила клупу, одакле је могла посматрати двор и госте, који су на тераси ручали.

Опет су је мучили снови и жеље из њеног детињства.

Опет је се заклела да се неће донде смирити, докле не буде и она становала у таквом двору, служена многобројном послугом.

На један пут је осетила једну меку руку. То је био Гвидо, који јој је принео један албум, да запише неколико речи.

Одмах јој није дошла на ум згодна реченица. У том тренутку ју је позвао Жирард.

Она је написала кратко:

„Не заборави твоју Бланшу!"

Затим је похитала колима.

Бескрајно дугачак јој се учинио пут докле су приспели у Беч, лепу варош на Дунаву.

Ту су требали да остану дуже.

Њен први корак је наменила главној пошти.

Мајка јој је била послала тражене исправе.

Метнула је у џеп само оне, које су гласиле на њено девојачко име. Венчано писмо је поцепала. Није хтела више да чује за удадбу и кројача Билгана.

Звала је се само „госпођица Бланша Лахман".

Од мајке је дознала да је Билгане хтео да јој опрости све, само да се врати к њему натраг.

Сада, када је побегла, у њему је се опет пробудила љубав.

Бланша је послала мајци сав уштеђени новац и писала да се никада неће вратити.

Билгане се може оженити богатом госпођом Борунов.

Напустили су и Беч и прешли у Турску, чија је се граница пружала до Дунава.

У Цариграду је се поново изменила њена судбина.

Један турски великаш је тамо више дана посећивао сваку представу и увек с њом водио разговор.

И ако се нису могли потпуно споразумети говором, његове очи су показивале да је се у њу страсно заљубио.

Он јој је рекао да без ње не може живети и да жели да се њоме ожени.

Али Бланша није имала ни мало воље да замени своју слободу алатним кавезом, да се свађа с осталим женама у харему око господареве наклоности.

Не, она је хтела господарити и заповедати!

Скрушено је он пао на колена.

Она му је смешећи се, одговорила:

„Ефенди, ја умем да ценим велику част, али, на жалост морам се исте одрећи — ја сам већ удата".

Турчин је пребледио у лицу. Његова рука је се нехотице машила за нож.

Из његових очију Бланша је прочитала:

Ако нећеш да пођеш за мене по вољи, ја ћу те добити преваром или силом.

Турчин је отишао.

Велики страх је завладао њоме.

Да је она била већ удата, Турчин јој није поверовао.

У својој глупости, исцепала је била венчаницу и није му могла доказати.

Можда не би ни то помогло.

Сада се Бланша није смела појавити из кола.

Изгледало је да је њен страх био оправдан.

После неколико сати Турчин је се вратио натраг и погађао се пред колима с Жирадовима.

Бланша је стајала иза завесе на прозору у колима.

Она није сачекала крај разговора.

Веровала је да ће Турчин богатом наградом привољети Жирардове да му је предаду у руке.

Због тога је изишла из кола позади и, заклоњена њима, брзо отишла. Ушла је у живље улице. Шта је требала сада да ради?

Видела је разне Туркиње с црним велом на лицу да шетају.

Ушла је у једну радњу, купила турско одело и такав вео и обукла га преко својих хаљина.

Као туркиња опет је се појавила на улици и упутила к пошти.

Била је спашена!

Нико у целој турској царевини не би се смео дрзнути да јој с лица скине вео.

Инак до границе стално је се бојала да је не пронађу.

Да би дошла до границе, морала је утрошити скоро сав новац јер није имала уредне путне исправе.

Жирард ју је био пријавио као своју кћер.

Опет је се нашла у Бечу. Али како јој је сада друкчија изгледала ова лепа варош!

Била је сама без средстава, изгладнела и од путовања изнурена.

Руски конзул, коме је се пожалила, сажалио је се и обећао јој уредну путну исправу. Нашао јој и место — служавке.

Бланша је се примила места.

Докле је прибавила ту исправу која је гласила на Бланшу Билгано — рођену Лахман, већ је била заштедила нешто новаца. Искористила је прилику и отишла у Берлин; дакле је се приближила тако жељеном Паризу.

И у Берлину је вршила службу собарице и келнерке.

Често пута је стављана у искушење, али је се увек одупирала.

Није хтела да још једном проигра срећу, у коју је увек чврсто веровала.

На послетку је била толико заштедила, да је могла отићи Паризу последњу етапу на путу своје среће.

Један непријатан случај, који јој се догодио, стао ју је више новца, него што је за путовање био потребан.

Дошла је у варош на Сени, али је остала била без новца.

То није сметало. Хенри је становао у Паризу и он ће јој сигурно притећи у помоћ.

Било је тешко пронаћи где станује, пошто је често мењао стан.

Бланша је се једва држала на ногама, када је се после дугог тражења, пела уза степенице.

Надала је се да ће га ту наћи.

Једна врло нељубазна жена отворила јој је врата.

„Опростите, хтела бих говорити с господином Хенријем Херцом.

Жена ју је посматрала од главе до пете.

„Господин Херц је пре недељу дана отпутовао у Русију. Да ли ће се опет вратити, не знам".

Рекавши то, затворила је врата испред Бланшиним носом.

Мислила је да је пропала у земљу.

Доцкан!

За недељу дана је задоцнила.

Похитала је доле. Ван себе је ишла улицама, не знајући куда ће.

Зар не би боље учинила да скочи у Сену?

Не размишљајући, упла је у лепу улицу Шамп-Елисеј.

Видела је испод једног густог џбуна сакривену клупу.

Једва је одмилела до ње.

Клонула од глади и умора — не имајући новца да једе — спустила је се на клупи. Тек после више часова дошла је к себи. У очима јој се опет огледала одлучност.

У себи је се свечано заклела:

На овом месту мора постати најлепши двор на свету и он ће бити мој!

Она је то морала постићи! Како — сада о томе није мислила.

Уздигнуте главе ишла је улицама ноћним.

Из једног локала пролирала је јака светлост. Ту је се веселила париска младеж.

Бланша је упла унутра?

А шта јој је друго остајало?

Није хтела да умире од глади.

5.

Било је у лето 1841.

На шеталишту у Емсу, светској модерној бањи ондашњег времена, ходало је много лепо одевеног света.

Видело је се пуно лепих жена и најотменијих кавалера из свију земаља.

Чак и парижани су заменили шумовитим, лепим Емсом тесне и жарке улице своје вароши.

На једанпут све су очи биле управљене у једном правцу.

Да ли је долазила каква крунисана глава, од којих су многе посећивале Емс?

Или каква парижанка краљевске крви?

Свуда је се чуло на разним језицима:

„Ах, каква лепота и љупкост! Уз то још тако млада!"

На једној клупи у страни, али ипак на видном месту, седео је млад човек дугачке црне, лепо очешљане косе и отменог изгледа. По спољашности је личио на каквог знаменитог уметника, јер је био од многих с пуно пажње поздрављан.

Други један млад човек пришао је и сео до њега на клупу.

„Овде је пријатније него тамо у маси света", рекао је машући лепном марамом и хладећи се.

„Шта има тамо да се види, Роберте?" запитао је уметник.

„Једна млада, врло лепа Куртизана, и ништа више".

„Ти је нисн још видео, Хенри, иначе би друкчије говорио".

(Наставиће се)

ЛЕПОТА — ЗДРАВЉЕ!

Обоје изискује исправну негу, но само здравствено поуздањим средствима, као Фелерова Елза-помада за лице и заштиту коже (и против сунчаних пега), затим Елза-помада за пораст косе. — 2 лончића уз унапред послатих Дин. 40.— Фелерови Елза-сапуни здравља и лепоте садржавају добро делујуће састављене (6 врста: љиљанов, жуманцетов, глицерински, бораксов, катранов и сапун за бријање). Од ових на покус 5 ком. по избору уз унапред послатих 52 дин. шаље **ljekarnik Feller, Stubica Donja, Elsatrg, 372 — Hrvatska.** — За прање главе: Елза-шампон 3 дин. 30.

Чај „Два ленгера"

у оригиналном паковању познате светске руске фирме

ГУБКИН-КУЗНЕЦОВ.

Основ. 1843 г. у Москви.

Анализом је утврђено потпуно одсуство примесе или фарбе

Продаје се у свакој бољој колонијалној радњи

Генерално заступништво

„Словенска узајамност"

БЕОГРАД

Франкопанова 24 Фах 136.

(Заштитна марка) The Asiatic Trading Corporation, London

Сцене из филма „Бизмарк"

Наставак са 8 стране

СИРОТО ПИЛЕ

Шери, неправдај ми се! Ја бих се чудно да сам те нашао друкчију. Теби је двадесет година.

Млади љубавници загрлише се и два пара коралних усана слише се у једно на меком дивану њиховог љубавног голубарника.

Сваки дан у четири сата Каћана је долазила на љубавни састанак.

— Жане, рекла ми је јуче јашући на његовим коленима, случајно сам сазнала ко си ти. Према томе право је да ти се и ја исповедим! Сршила сам пет разреда гимназије. Из шестог сам истерана. Али нисам била крива. У то време играла сам фудбала са мушкарцима. Позва ме Катихета, који ми се месецима безуспешно удварао:

— Каћана зашто играте фудбала без гаћица? пита ме он.

— Одкуд ви то знате?

— На видео сам! одврати ми попа. Али упамти то није морално.

— Ја не знам шта је мање морално! одвратих му напућено. Дали то што ја играм фудбала без гаћица, или то што ви гледате дали их ја носим или не!

Он ме оптужи класном старешини. То је био један професор математике, у кога сам била заљубљена! Вальда још се није никад десило од времена Асирских царева до данас, да се једна ученица заљуби у професора математике. Тај се малер мени десио

Због тога сам истерана из школе.

Целу идућу годину ишла сам у биоскопе и дансинге. На каји сам ставила шести разред. Мама је старинска жена и све верује... Отац је суров и мало га шта у кући интересује. Он је видео моју кану са бројем шест, и то му је било доста. Даље, никада ништа нисам радила. Не умем да скувам ни црну кафу. Тата ми је врло богат. Мираз ми не да из принципа, али ја сам ипак наследница целога имања, које је процењено шеснаест милиона динара. Чуо си вальда за мог оца. Хаџи Тому Пиперског!

Преко Радаковог лица прелете један облак сете.

— Питање је сада, да ли ће те дати мени?! запита је он брижно.

— Не брини, храбри га Каћана и поче да му бисерним зубићима грицка уво. Ти само кажи да не тражиш никакав мираз!

Радак је притиште на груди, љубећи јој голе мишице, усне и косу.

— Скинућеш ми руж! брани се Каћана...

Прошло је неколико недеља. Родитељи Каћанини пристали су на венчање. Распитали су се о Радку и чули су све добро. Истина чули су да је по мало фантаста, да чита једнако неке дебеле књижурине.

— Није то ништа: вели Хаџи Тома кад се венча — Каћана ће му бити најслађа књига!

— Јест као што сам ја теби! јетко додаде госпа Дона.

— Ти? Па ти си, бре, сановник, вечити календар, а Каћана је књига песама. Баш си глупача, Донка, као да ниси моја жена!

Госпа Дона поново уздише и брише сузе, која још није канула. Исте вечери она позове Каћану насамо и правећи лице значајно и забринуто вели јој:

— Чедо моје, свадба ће бити у недељу!

Твој ме отац пита: „Дели, Доно, јеси ли ти сигурна за твоју ћерку. Знаш ли да би је исекао на резанце ако..."

— То су глупости мама! прекиде је Каћана. После свадбе питајте Радака!

Дошао је најзад и дан свадбе. Каћана је била дивна. Изгледала је као нимфа, када полунага, са пребаченим велом преко обнажених груди, игра коло крај шумског језера. Свадба је била величанствена. Било је

само сто четрдесет и шест аутомобила. Докон свет на свадби броји аутомобиле, а на пратњи венце и попове. И по томе суди срећу младенаца и величину покојника!

— Какав свадбени пут! праска Хаџи Тома. Нећу ја шверцовање. Част је част. Ето им куће, па нек ту свадбују . . .

Госпа Дона поранила још од шест сати, па облеће око младеначке собе, као бумбар око сунцокрета. Али младенци спавају у седмом небу. Она нестрпљива сваки час извирује, ослушкује, па већ изгуби стрпљење.

— Ајде децо! лупа госпа Дона на вратима. Време је већ!

Они се дижу буновни, протежу се, и умивају водом у којој је Донка метнула врбе, копитњака и здравца. Све то мирише опојено на буђење природе.

— Јутрос ће те можда испитивати! вели Радак. Треба да будеш опрезна.

— Не брини! куражи га Кањана. Ево, ја сам своје девичанство спремила у кутији.

И она из кутице, избушене на врху, извуче једно мало жућкасто пиленце.

— Сеци му главу, наређује Радаку, и попрскај чаршав!

Кад су били готови, она зави заклано пиле у хартију и пружи пакетић Радаку:

— Баци га кад изађеш у варош. Пази само да ти не испадне, јер част је част, што рекао тата.

Умивени, весели излазе младенци из собе, а госпа Дона и нечекајући ни да стигну до трпезарије, полети као кобац брачној постељи, узбуђено збацује јорган и сва блажена скупља чаршав; па га као трофеј полураширеног доноси у шпајз, како би га сви па чак и служинчад видели.

— Хвала богу! шапуће весела мужу. Знала сам ја да је Кањана чиста као богородичина суза!

— Разуме се она је на мене! вели Хаџи Тома и настави да задовољно пуши на своју дугачку лулу . . .

Бесплатне поклоне

може добити сваки читаоц

Ови су поклони тачно описани у великом илустрованом дивот-ценовнику часовничарске радње СУТНЕР

већ преко 30 година

ужива светска фирма Х. СУТНЕР најбољи глас због свог солидног рада и због поуздано добре квалитете своје робе. Код фирме СУТНЕР све се готово купује уз

оригиналне фабричне цене

и БЕЗ РИЗИКА, јер се замењује што не одговара или се враћа новац. Пошаљите одмах вашу тачну адресу фирми

H. SUTNER, Ljubljana, br. 965.

и послаће Вам потпуно бесплатно велики илустровани дивот-ценовник о џепним сатовима, часовницима за руку, свој златној и сребрној роби, накиту и т. д.

Сутнеров часовник „IKO“
служи кроз цео живот

САМО 49 Дин. 60 п. коштa прави швајцарски часовник бр. 100 Анкер-Рем Роскопф.

САМО 69 Дин. 20 п. извртан часовник бр. 111 са Радиум-бројчаником и Радиум сказаљкама уз 3-год. гаранцију.

САМО 64 Дин. 20 п. коштa прави 16 см. висок Анкер-будилник бр. 105. Огроман избор у ценовнику **мушких и женских сатова, златне и сребрне** робе, прстења, ланаца и т. д., часовника са шталицом, кукавица часовника и т. д.

промуклости, катару
помажу сигурно
Каизер-ове прсне карамеле

У апот., дрогеријама
и где се виде плакати.

ВОЋКЕ

Јеле, руже, лозе, декоративно дрвеће и шибље - продајемо, расађујемо и одашиљемо

Уређујемо вртове

Расадник „Флора“
Шуматовачка 107. Београд
Тражите ценовник.

MARKE
ČAJNIK

Sastavljen je iz izabranog čaja, poznatih zemalja sa svojim specijalnim ukusima.

А. ФИНЦИ БЕОГРАД ТЕРАЗИЈЕ 7
ТЕЛЕФОН 7-87
ПАСАЖ ИЗВОЗНЕ БАНКЕ

Неколико сцена из филма „Сан Франциско у пламену". Главне улоге играју: Долорес Костело, Ана Меј Вонг и Вернер Оланд.

Сцене из филма „Џаз - Певач".

"ХАРМОНИЈА"

ОДЕЛЕЊЕ КЛАВИРА

Највеће предузеће у земљи,

БЕОГРАД, КРАЉА МИЛАНА 43.

Продаје по најповољнијим плаћежним условима. Каталог бесплатно.

Шиндлехеров Сановник, највећи, потпун 368 страна. Цена 15 динара. Поштарина засебно. Добија се у Ратарској улици број 33.

Краљ Музичких Инструмената

„АЈХЛЕР"

БЕОГРАД — Франкопанова ул. 35

НАЈВЕЋЕ СТОВАРИШТЕ СВИХ ВРСТА

МУЗИЧКИХ ИНСТРУМЕНАТА И НОТА

ПРОДАЈА БЕЗ КОНКУРЕНЦИЈЕ.
ПРИМАМ ПОРУЏБИНЕ ПО ЗАХТЕВУ.

Оправке вршим са гаранцијом.

Ценовник шаљем бесплатно.

Поштарина плаћена у готову ГОДИНА IV. Број 52.

недељне Илустрације

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉОМ
Уредништво и Администрација Скопљанска 18, II. спрат.
Телефон број 26-91. — ПОЈЕДИНИ БРОЈ ДИНАРА 5·—

Уредник М. СВЕТОВСКИ
БЕОГРАД, 23. децембра 1928.

ПРЕТПЛАТА
За нашу државу годишње 150 дин., полугодишње 75 дин.
За иностранство го ишње 200 дин., полугодишње 100 дин.

Типови американских жена

Нигде нема толико различитих типова жена као у Америци. За модерну Американку не може се рећи да је идеална жена. Она највише полаже на физичко васпитање, а највећа јој је жеља да нађе мужа, који би био мек као восак, и она би га дотеривала по својој вољи.

Американка воли љубав, и воли да разговара о љубави.

Европљанка је за њу жена, која решила све проблеме љубави.

У Америци публика је жена. Издавачи, директори листова, новинари, увек понављају: „Пишите само за жене; говорите само женама; потрудите се да задобијете њихово мишљење". Часописи се издају због њих, све што се пише у Америци има циљ да послужи интересима и забављању жене.

Љубав је оно што највише занима жене. Али у Америци љубав је дуго била једна мистерија. Владао је строги морал.

Има дама, које говоре: „Ништа нисам знала о љубави, док се нисам удала, али кад сам се удала . . .

И у том трењутку њен поглед као да хоће да обухвати читаву васиону.

Друга Американка говори:

„Ја сам уметница и удала сам се само због моје уметности. Учитељ виолине ми је непрестано говорио: „Нећете постати виртуоскиња догод не упознате живот, јер вам недостаје топлина и емоција.

Онда сам се удала, и сад много боље свирам".

Љубав у Америци има једног непријатеља: Брзину.

Тамо се брзо устаје, брзо излази, брзо се ради, брзо се једе, чак се брзо леже, брзо спава, да би се брзо устало, и брзо отпочело све исто. Минут је господар у Америци, и он командује свима гестовима.

Један Американац прича, да се са својом метресом виђа сваког дана по десет минута.

Зар није боље видети се само једанпут недељно али седамдесет минута.

У Америци се спортски живи и спортски воле. Све брзо и а ла минут.

За власништво листа и штампарију Драг. Вучићевић, Војвођанска 53.

БИБЛИОТЕКА ГРАДА БЕОГРАДА

Штампарија „Привредни Преглед", Дубљанска ул. 53. — Телефон 40—89.